Bijbel

Statenvertaling

Jongbloed Editie 1888

Oud Testament

Boek	Pagina
Genesis	1
Exodus	88
Leviticus	162
Numeri	217
Deuteronomium	292
Jozua	355
Richteren	399
Ruth	443
1 Samuël	449
2 Samuël	507
1 Koningen	554
2 Koningen	610
1 Kronieken	663
2 Kronieken	712
Ezra	773
Nehemia	791
Esther	816
Job	830
Psalmen	873
Spreuken	980
Prediker	1016
Hooglied	1030
Jesaja	1037
Jeremia	1124
Klaagliederen	1222
Ezechiël	1231
Daniël	1319
Hosea	1347
Joël	1360
Amos	1365
Obadja	1375
Jona	1377
Micha	1381
Nahum	1389
Habakuk	1393
Zefanja	1397
Haggaï	1401
Zacharia	1404
Maleachi	1419

Nieuw Testament

Boek	Pagina
Matthëus	1424
Markus	1480
Lukas	1516
Johannes	1576
Handelingen	1620
Romeinen	1678
1 Korinthiërs	1702
2 Korinthiërs	1725
Galaten	1740
Efeziërs	1748
Filippensen	1756
Kolossensen	1762
1 Thessalonicensen	1768
2 Thessalonicensen	1773
1 Timothëus	1776
2 Timothëus	1782
Titus	1787
Filemon	1790
Hebrëen	1792
Jakobus	1810
1 Petrus	1816
2 Petrus	1823
1 Johannes	1828
2 Johannes	1834
3 Johannes	1835
Judas	1836
Openbaring	1838

Genesis

In den beginne schiep God den hemel en de aarde. De **1**, 2
aarde nu was woest en ledig, en duisternis *was* op den
afgrond; en de Geest Gods zweefde op de wateren. En 3
God zeide: Daar zij licht! en daar werd licht. En God 4
zag het licht, dat het goed *was*; en God maakte scheiding tussen
het licht en tussen de duisternis. En God noemde het licht dag, 5
en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest,
en het was morgen geweest, de eerste dag. En God zeide: Daar 6
zij een uitspansel in het midden der wateren; en dat make schei-
ding tussen wateren en wateren! En God maakte dat uitspansel, 7
en maakte scheiding tussen de wateren, die onder het uitspansel
zijn, en tussen de wateren, die boven het uitspansel *zijn*. En het
was alzo. En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het 8
avond geweest, en het was morgen geweest, de tweede dag. En 9
God zeide: Dat de wateren van onder den hemel in een plaats
vergaderd worden, en dat het droge gezien worde! En het was
alzo. En God noemde het droge aarde, en de vergadering der 10
wateren noemde Hij zeeen; en God zag, dat het goed *was*. En 11
God zeide: Dat de aarde uitschiete grasscheutjes, kruid zaad-
zaaiende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijn aard,
welks zaad daarin zij op de aarde! En het was alzo. En de aarde 12
bracht voort grasscheutjes, kruid zaadzaaiende naar zijn aard, en
vruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was, naar zijn aard.
En God zag, dat het goed *was*. Toen was het avond geweest, en 13
het was morgen geweest, de derde dag. En God zeide: Dat er 14
lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken
tussen den dag en tussen den nacht; en dat zij zijn tot tekenen
en tot gezette tijden, en tot dagen en jaren! En dat zij zijn tot 15
lichten in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aar-
de! En het was alzo. God dan maakte die twee grote lichten; 16
dat grote licht tot heerschappij des daags, en dat kleine licht tot
heerschappij des nachts; ook de sterren. En God stelde ze in het 17

18 uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde. En om te
heersen op den dag, en in den nacht, en om scheiding te maken
tussen het licht en tussen de duisternis. En God zag, dat het goed
19 *was.* Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest,
20 de vierde dag. En God zeide: Dat de wateren overvloediglijk
voortbrengen een gewemel van levende zielen; en het gevogelte
21 vliege boven de aarde, in het uitspansel des hemels! En God
schiep de grote walvissen, en alle levende wremelende ziel, welke
de wateren overvloediglijk voortbrachten, naar haar aard; en alle
gevleugeld gevogelte naar zijn aard. En God zag, dat het goed
22 *was.* En God zegende ze, zeggende: Zijt vruchtbaar, en verme-
nigvuldigt, en vervult de wateren in de zeeen; en het gevogelte
23 vermenigvuldige op de aarde! Toen was het avond geweest, en
24 het was morgen geweest, de vijfde dag. En God zeide: De aarde
brenge levende zielen voort, naar haar aard, vee, en kruipend, en
25 wild gedierte der aarde, naar zijn aard! En het was alzo. En
God maakte het wild gedierte der aarde naar zijn aard, en het
vee naar zijn aard, en al het kruipend gedierte des aardbodems
26 naar zijn aard. En God zag, dat het goed *was.* En God zeide:
Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis;
en dat zij heerschappij hebben over de vissen der zee, en over het
gevogelte des hemels, en over het vee, en over de gehele aarde, en
27 over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt. En God
schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep
28 Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze. En God zegende hen,
en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en
vervult de aarde, en onderwerpt haar, en hebt heerschappij over
de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over al het
29 gedierte, dat op de aarde kruipt! En God zeide: Ziet, Ik heb
ulieden al het zaadzaaiende kruid gegeven, dat op de ganse aarde
is, en alle geboomte, in hetwelk zaadzaaiende boomvrucht is; het
30 zij u tot spijze! Maar aan al het gedierte der aarde, en aan al
het gevogelte des hemels, en aan al het kruipende gedierte op de
aarde, waarin een levende ziel *is*, *heb Ik* al het groene kruid tot
31 spijze *gegeven.* En het was alzo. En God zag al wat Hij gemaakt
had, en ziet, *het was* zeer goed. Toen was het avond geweest, en
het was morgen geweest, de zesde dag.
2, 2 Alzo zijn volbracht de hemel en de aarde, en al hun heir. Als

nu God op den zevenden dag volbracht had Zijn werk, dat Hij
gemaakt had, heeft Hij gerust op den zevenden dag van al Zijn
werk, dat Hij gemaakt had. En God heeft den zevenden dag 3
gezegend, en dien geheiligd; omdat Hij op denzelven gerust heeft
van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had, om te volmaken.
Dit *zijn* de geboorten des hemels en der aarde, als zij geschapen 4
werden; ten dage als de HEERE God de aarde en den hemel
maakte. En allen struik des velds, eer hij in de aarde was, en al 5
het kruid des velds, eer het uitsproot; want de HEERE God had
niet doen regenen op de aarde, en er was geen mens *geweest*, om
den aardbodem te bouwen. Maar een damp was opgegaan uit de 6
aarde, en bevochtigde den gansen aardbodem. En de HEERE 7
God had den mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn
neusgaten geblazen den adem des levens; alzo werd de mens tot
een levende ziel. Ook had de HEERE God een hof geplant in 8
Eden, tegen het oosten, en Hij stelde aldaar den mens, dien Hij
geformeerd had. En de HEERE God had alle geboomte uit het 9
aardrijk doen spruiten, begeerlijk voor het gezicht, en goed tot
spijze; en den boom des levens in het midden van den hof, en
de boom der kennis des goeds en des kwaads. En een rivier 10
was voortgaande uit Eden, om dezen hof te bewateren; en werd
van daar verdeeld, en werd tot vier hoofden. De naam der eerste 11
rivier is Pison; deze *is het*, die het ganse land van Havila omloopt,
waar het goud *is*. En het goud van dit land *is* goed; daar *is ook* 12
bedolah, en de steen sardonix. En de naam der tweede rivier *is* 13
Gihon; deze *is het*, die het ganse land Cusch omloopt. En de 14
naam der derde rivier *is* Hiddekel; deze is gaande naar het oosten
van Assur. En de vierde rivier *is* Frath. Zo nam de HEERE 15
God den mens, en zette hem in den hof van Eden, om dien te
bouwen, en dien te bewaren. En de HEERE God gebood den 16
mens, zeggende: Van allen boom dezes hofs zult gij vrijelijk eten;
Maar van den boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan 17
zult gij niet eten; want ten dage, als gij daarvan eet, zult gij den
dood sterven. Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet 18
goed, dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, *die* als
tegen hem over *zij*. Want als de HEERE God uit de aarde al het 19
gedierte des velds, en al het gevogelte des hemels gemaakt had,
zo bracht Hij die tot Adam, om te zien, hoe hij ze noemen zou; en

zo als Adam alle levende ziel noemen zoude, dat *zou* haar naam
20 *zijn.* Zo had Adam genoemd de namen van al het vee, en van
het gevogelte des hemels, en van al het gedierte des velds; maar
voor den mens vond hij geen hulpe, *die* als tegen hem over *ware.*
21 Toen deed de HEERE God een diepen slaap op Adam vallen, en
hij sliep; en Hij nam een van zijn ribben, en sloot derzelver plaats
22 toe *met* vlees. En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van
Adam genomen had, tot een vrouw, en Hij bracht haar tot Adam.
23 Toen zeide Adam: Deze *is* ditmaal been van mijn benen, en vlees
van mijn vlees! Men zal haar Manninne heten, omdat zij uit den
24 man genomen is. Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder
verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot een vlees zijn.
25 En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw; en zij schaamden
zich niet.

3 De slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk
de HEERE God gemaakt had; en zij zeide tot de vrouw: Is het
ook, dat God gezegd heeft: Gijlieden zult niet eten van allen boom
2 dezes hofs? En de vrouw zeide tot de slang: Van de vrucht der
3 bomen dezes hofs zullen wij eten; Maar van de vrucht des booms,
die in het midden des hofs *is*, heeft God gezegd: Gij zult van die
4 niet eten, noch die aanroeren, opdat gij niet sterft. Toen zeide de
5 slang tot de vrouw: Gijlieden zult den dood niet sterven; Maar
God weet, dat, ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen
geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en
6 het kwaad. En de vrouw zag, dat die boom goed *was* tot spijze,
en dat hij een lust *was* voor de ogen, ja, een boom, die begeerlijk
was om verstandig te maken; en zij nam van zijn vrucht en at;
7 en zij gaf ook haar man met haar, en hij at. Toen werden hun
beider ogen geopend, en zij werden gewaar, dat zij naakt *waren*; en
zij hechtten vijgeboombladeren samen, en maakten zich schorten.
8 En zij hoorden de stem van den HEERE God, wandelende in den
hof, aan den wind des daags. Toen verborg zich Adam en zijn
vrouw voor het aangezicht van den HEERE God, in het midden
9 van het geboomte des hofs. En de HEERE God riep Adam, en
10 zeide tot hem: Waar *zijt* gij? En hij zeide: Ik hoorde Uw stem
in den hof, en ik vreesde; want ik *ben* naakt; daarom verborg ik
11 mij. En Hij zeide: Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt
zijt? Hebt gij van dien boom gegeten, van welken Ik u gebood,

dat gij daarvan niet eten zoudt? Toen zeide Adam: De vrouw, 12
die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van dien boom gegeven,
en ik heb gegeten. En de HEERE God zeide tot de vrouw: Wat 13
is dit, *dat* gij gedaan hebt? En de vrouw zeide: De slang heeft
mij bedrogen, en ik heb gegeten. Toen zeide de HEERE God tot 14
die slang: Dewijl gij dit gedaan hebt, zo zijt gij vervloekt boven
al het vee, en boven al het gedierte des velds! Op uw buik zult
gij gaan, en stof zult gij eten, al de dagen uws levens. En Ik zal 15
vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw
zaad en tussen haar zaad; datzelve zal u den kop vermorzelen, en
gij zult het de verzenen vermorzelen. Tot de vrouw zeide Hij: Ik 16
zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht; met
smart zult gij kinderen baren; en tot uw man *zal* uw begeerte
zijn, en hij zal over u heerschappij hebben. En tot Adam zeide 17
Hij: Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw, en van
dien boom gegeten, waarvan Ik u gebood, zeggende: Gij zult
daarvan niet eten; zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt; en
met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens. Ook 18
zal het u doornen en distelen voortbrengen, en gij zult het kruid
des velds eten. In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, 19
totdat gij tot de aarde wederkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt;
want gij *zijt* stof, en gij zult tot stof wederkeren. Voorts noemde 20
Adam den naam zijner vrouw Heva, omdat zij een moeder aller
levenden is. En de HEERE God maakte voor Adam en zijn 21
vrouw rokken van vellen, en toog ze hun aan. Toen zeide de 22
HEERE God: Ziet, de mens is geworden als Onzer een, kennende
het goed en het kwaad! Nu dan, dat hij zijn hand niet uitsteke, en
neme ook van den boom des levens, en ete, en leve in eeuwigheid.
Zo verzond hem de HEERE God uit den hof van Eden, om den 23
aardbodem te bouwen, waaruit hij genomen was. En Hij dreef 24
den mens uit; en stelde cherubim tegen het oosten des hofs van
Eden, en een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde,
om te bewaren den weg van den boom des levens.

En Adam bekende Heva, zijn huisvrouw, en zij werd zwanger, **4**
en baarde, Kain, en zeide: Ik heb een man van den HEERE ver-
kregen! En zij voer voort te baren zijn broeder Habel; en Habel 2
werd een schaapherder, en Kain werd een landbouwer. En het 3
geschiedde ten einde *van enige* dagen, dat Kain van de vrucht

4 des lands den HEERE offer bracht. En Habel bracht ook van de
eerstgeborenen zijner schapen, en van hun vet. En de HEERE zag,
5 Habel en zijn offer aan; Maar Kain en zijn offer zag Hij niet aan.
6 Toen ontstak Kain zeer, en zijn aangezicht verviel. En de HEE-
RE zeide tot Kain: Waarom zijt gij ontstoken, en waarom is uw
7 aangezicht vervallen? *Is er* niet, indien gij weldoet, verhoging?
en zo gij niet weldoet, de zonde ligt aan de deur. Zijn begeerte
8 is toch tot u, en gij zult over hem heersen. En Kain sprak met
zijn broeder Habel; en het geschiedde, als zij in het veld waren,
dat Kain tegen zijn broeder Habel opstond, en sloeg hem dood.
9 En de HEERE zeide tot Kain: Waar *is* Habel, uw broeder? En
10 hij zeide: Ik weet *het* niet; *ben* ik mijns broeders hoeder? En Hij
zeide: Wat hebt gij gedaan? *daar is* een stem des bloeds van uw
11 broeder, dat tot Mij roept van den aardbodem. En nu zijt gij
vervloekt van den aardbodem, die zijn mond heeft opengedaan,
12 om uws broeders bloed van uw hand te ontvangen. Als gij den
aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven;
13 gij zult zwervende en dolende zijn op aarde. En Kain zeide tot
den HEERE: Mijn misdaad *is* groter, dan dat zij vergeven worde.
14 Zie, Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem, en ik zal
voor Uw aangezicht verborgen zijn; en ik zal zwervende en dolen-
de zijn op de aarde, en het zal geschieden, dat al wie mij vindt,
15 mij zal doodslaan. Doch de HEERE zeide tot hem: Daarom,
al wie Kain doodslaat, zal zevenvoudig gewroken worden! En de
HEERE stelde een teken aan Kain; opdat hem niet versloeg al wie
16 hem vond. En Kain ging uit van het aangezicht des HEEREN;
17 en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden. En Kain
bekende zijn huisvrouw, en zij werd bevrucht en baarde Henoch;
en hij bouwde een stad, en noemde den naam dier stad naar den
18 naam zijns zoons, Henoch. En aan Henoch werd Hirad geboren;
en Hirad gewon Mechujael; en Mechujael gewon Methusael; en
19 Methusael gewon Lamech. En Lamech nam zich twee vrouwen;
de naam van de eerste was Ada, en de naam van de andere Zilla.
20 En Ada baarde Jabal; deze is geweest een vader dergenen, die ten-
21 ten bewoonden, en vee *hadden*. En de naam zijns broeders was
Jubal; deze was de vader van allen, die harpen en orgelen hande-
22 len. En Zilla baarde ook, Tubal-kain, een leermeester van allen
werker in koper en ijzer; en de zuster van Tubal-kain *was* Naema.

En Lamech zeide tot zijn vrouwen Ada en Zilla: Hoort mijn stem, 23
gij vrouwen van Lamech! neemt ter ore mijn rede! Voorwaar, ik
sloeg wel een man dood, om mijn wonde, en een jongeling, om
mijn buile! Want Kain zal zevenvoudig gewroken worden, maar 24
Lamech zeventigmaal zevenmaal. En Adam bekende wederom 25
zijn huisvrouw, en zij baarde een zoon, en zij noemde zijn naam
Seth; want God heeft mij, *sprak zij*, een ander zaad gezet voor
Habel; want Kain heeft hem doodgeslagen. En denzelven Seth 26
werd ook een zoon geboren, en hij noemde zijn naam Enos. Toen
begon men den Naam des HEEREN aan te roepen.

Dit *is* het boek van Adams geslacht. Ten dage als God den **5**
mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods. Man en 2
vrouw schiep Hij hen, en zegende ze, en noemde hun naam Mens,
ten dage als zij geschapen werden. En Adam leefde honderd 3
en dertig jaren, en gewon *een zoon* naar zijn gelijkenis, naar zijn
evenbeeld, en noemde zijn naam Seth. En Adams dagen, nadat 4
hij Seth gewonnen had, zijn geweest achthonderd jaren; en hij ge-
won zonen en dochteren. Zo waren al de dagen van Adam, die 5
hij leefde, negenhonderd jaren, en dertig jaren; en hij stierf. En 6
Seth leefde honderd en vijf jaren, en hij gewon Enos. En Seth 7
leefde, nadat hij Enos gewonnen had, achthonderd en zeven ja-
ren; en hij gewon zonen en dochteren. Zo waren al de dagen van 8
Seth negenhonderd en twaalf jaren; en hij stierf. En Enos leefde 9
negentig jaren, en hij gewon Kenan. En Enos leefde, nadat hij 10
Kenan gewonnen had, achthonderd en vijftien jaren; en hij gewon
zonen en dochteren. Zo waren al de dagen van Enos negenhon- 11
derd en vijf jaren; en hij stierf. En Kenan leefde zeventig jaren, 12
en hij gewon Mahalal-el. En Kenan leefde, nadat hij Mahalal-el 13
gewonnen had, achthonderd en veertig jaren; en hij gewon zonen
en dochteren. Zo waren al de dagen van Kenan negenhonderd 14
en tien jaren; en hij stierf. En Mahalal-el leefde vijf en zestig 15
jaren, en hij gewon Jered. En Mahalal-el leefde, nadat hij Jered 16
gewonnen had, achthonderd en dertig jaren; en hij gewon zonen
en dochteren. Zo waren al de dagen van Mahalal-el achthonderd 17
vijf en negentig jaren; en hij stierf. En Jered leefde honderd twee 18
en zestig jaren, en hij gewon Henoch. En Jered leefde, nadat hij 19
Henoch gewonnen had, achthonderd jaren; en hij gewon zonen en
dochteren. Zo waren al de dagen van Jered negenhonderd twee 20

21 en zestig jaren; en hij stierf. En Henoch leefde vijf en zestig jaren,
22 en hij gewon Methusalach. En Henoch wandelde met God, nadat
hij Methusalach gewonnen had, driehonderd jaren; en hij gewon
23 zonen en dochteren. Zo waren al de dagen van Henoch driehon-
24 derd vijf en zestig jaren. Henoch dan wandelde met God; en hij
25 *was* niet *meer*; want God nam hem weg. En Methusalach leefde
26 honderd zeven en tachtig jaren, en hij gewon Lamech. En Me-
thusalach leefde, nadat hij Lamech gewonnen had, zevenhonderd
27 twee en tachtig jaren; en hij gewon zonen en dochteren. Zo waren
al de dagen van Methusalach negenhonderd negen en zestig jaren;
28 en hij stierf. En Lamech leefde honderd twee en tachtig jaren, en
29 hij gewon een zoon. En hij noemde zijn naam Noach, zeggende:
Deze zal ons troosten over ons werk, en over de smart onzer han-
30 den, vanwege het aardrijk, dat de HEERE vervloekt heeft! En
Lamech leefde, nadat hij Noach gewonnen had, vijfhonderd vijf
31 en negentig jaren; en hij gewon zonen en dochteren. Zo waren al
de dagen van Lamech zevenhonderd zeven en zeventig jaren; en
32 hij stierf. En Noach was vijfhonderd jaren oud; en Noach gewon
Sem, Cham en Jafeth.

6 En het geschiedde, als de mensen op den aardbodem begon-
2 nen te vermenigvuldigen, en hun dochters geboren werden, Dat
Gods zonen de dochteren der mensen aanzagen, dat zij schoon
waren, en zij namen zich vrouwen uit allen, die zij verkozen had-
3 den. Toen zeide de HEERE: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid
twisten met den mens, dewijl hij ook vlees is; doch zijn dagen zul-
4 len zijn honderd en twintig jaren. In die dagen waren er reuzen
op de aarde, en ook daarna, als Gods zonen tot de dochteren der
mensen ingegaan waren, en zich *kinderen* gewonnen hadden; deze
zijn de geweldigen, die van ouds geweest zijn, mannen van name.
5 En de HEERE zag, dat de boosheid des mensen menigvuldig *was*
op de aarde, en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te
6 allen dage alleenlijk boos was. Toen berouwde het den HEERE,
dat Hij den mens op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem
7 aan Zijn hart. En de HEERE zeide: Ik zal den mens, dien Ik
geschapen heb, verdelgen van den aardbodem, van den mens tot
het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels
8 toe; want het berouwt Mij, dat Ik hen gemaakt heb. Maar Noach
9 vond genade in de ogen des HEEREN. Dit *zijn* de geboorten van

Noach. Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslach-
ten. Noach wandelde met God. En Noach gewon drie zonen: 10
Sem, Cham en Jafeth. Maar de aarde was verdorven voor Gods 11
aangezicht; en de aarde was vervuld met wrevel. Toen zag God 12
de aarde, en ziet, zij was verdorven; want al het vlees had zijn
weg verdorven op de aarde. Daarom zeide God tot Noach: Het 13
einde van alle vlees is voor Mijn aangezicht gekomen; want de
aarde is door hen vervuld met wrevel; en zie, Ik zal hen met de
aarde verderven. Maak u een ark van goferhout; met kameren 14
zult gij deze ark maken; en gij zult die bepekken van binnen en
van buiten met pek. En aldus *is het*, dat gij haar maken zult: 15
driehonderd ellen zij de lengte der ark, vijftig ellen haar breedte,
en dertig ellen haar hoogte. Gij zult een venster aan de ark ma- 16
ken, en zult haar volmaken tot een elle van boven; en de deur der
ark zult gij in haar zijde zetten; gij zult ze met onderste, tweede
en derde *verdiepingen* maken. Want Ik, zie, Ik breng een wa- 17
tervloed over de aarde, om alle vlees, waarin een geest des levens
is, van onder den hemel te verderven; al wat op de aarde *is*, zal
den geest geven. Maar met u zal Ik Mijn verbond oprichten; en 18
gij zult in de ark gaan, gij, en uw zonen, en uw huisvrouw, en de
vrouwen uwer zonen met u. En gij zult van al wat leeft, van alle 19
vlees, twee van elk, doen in de ark komen, om met u in het leven
te behouden: mannetje en wijfje zullen zij zijn; Van het gevogelte 20
naar zijn aard, en van het vee naar zijn aard, van al het kruipend
gedierte des aardbodems naar zijn aard, twee van elk zullen tot
u komen, om *die* in het leven te behouden. En gij, neem voor 21
u van alle spijze, die gegeten wordt, en verzamel ze tot u, opdat
zij u en hun tot spijze zij. En Noach deed het; naar al wat God 22
hem geboden had, zo deed hij.

Daarna zeide de HEERE tot Noach: Ga gij, en uw ganse huis **7**
in de ark; want u heb Ik gezien rechtvaardig voor Mijn aangezicht
in dit geslacht. Van alle rein vee zult gij tot u nemen zeven *en* 2
zeven, het mannetje en zijn wijfje; maar van het vee, dat niet rein
is, twee, het mannetje en zijn wijfje. Ook van het gevogelte des 3
hemels zeven *en* zeven, het mannetje en het wijfje, om zaad levend
te houden op de ganse aarde. Want over nog zeven dagen zal Ik 4
doen regenen op de aarde veertig dagen, en veertig nachten; en Ik
zal van den aardbodem verdelgen al wat bestaat, dat Ik gemaakt

5 heb. En Noach deed, naar al wat de HEERE hem geboden had.
6 Noach nu was zeshonderd jaren oud, als de vloed der wateren op
7 de aarde was. Zo ging Noach, en zijn zonen, en zijn huisvrouw, en
de vrouwen zijner zonen met hem in de ark, vanwege de wateren
8 des vloeds. Van het reine vee, en van het vee, dat niet rein
was, en van het gevogelte, en al wat op den aardbodem kruipt,
9 Kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark, het mannetje en
10 het wijfje, gelijk als God Noach geboden had. En het geschiedde
na die zeven dagen, dat de wateren des vloeds op de aarde waren.
11 In het zeshonderdste jaar des levens van Noach, in de tweede
maand, op den zeventienden dag der maand, op dezen zelfden
dag zijn alle fonteinen des groten afgronds opengebroken, en de
12 sluizen des hemels geopend. En een plasregen was op de aarde
13 veertig dagen en veertig nachten. Even op dienzelfden dag ging
Noach, en Sem, en Cham, en Jafeth, Noachs zonen, desgelijks ook
Noachs huisvrouw, en de drie vrouwen zijner zonen met hem in de
14 ark; Zij, en al het gedierte naar zijn aard, en al het vee naar zijn
aard, en al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, naar
zijn aard, en al het gevogelte naar zijn aard, alle vogeltjes van
15 allerlei vleugel. En van alle vlees, waarin een geest des levens *was*,
16 kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark. En die er kwamen,
die kwamen mannetje en wijfje, van alle vlees, gelijk als hem God
17 bevolen had. En de HEERE sloot achter hem toe. En die vloed
was veertig dagen op de aarde, en de wateren vermeerderden, en
18 hieven de ark op, zodat zij oprees boven de aarde. En de wateren
namen de overhand, en vermeerderden zeer op de aarde; en de ark
19 ging op de wateren. En de wateren namen gans zeer de overhand
op de aarde, zodat alle hoge bergen, die onder den gansen hemel
20 *zijn*, bedekt werden. Vijftien ellen omhoog namen de wateren de
21 overhand, en de bergen werden bedekt. En alle vlees, dat zich
op de aarde roerde, gaf den geest, van het gevogelte, en van het
vee, en van het wild gedierte, en van al het kruipend gedierte, dat
22 op de aarde kroop, en alle mens. Al wat een adem des geestes
des levens in zijn neusgaten *had*, van alles wat op het droge was,
23 is gestorven. Alzo werd verdelgd al wat bestond, dat op den
aardbodem *was*, van den mens aan tot het vee, tot het kruipend
gedierte, en tot het gevogelte des hemels, en zij werden verdelgd
van de aarde; doch Noach alleen bleef over, en wat met hem in

de ark *was*. En de wateren hadden de overhand boven de aarde, 24
honderd en vijftig dagen.
En God gedacht aan Noach, en aan al het gedierte, en aan al **8**
het vee, dat met hem in de ark *was*; en God deed een wind over
de aarde doorgaan, en de wateren werden stil. Ook werden de 2
fonteinen des afgronds, en de sluizen des hemels gesloten, en de
plasregen van den hemel werd opgehouden. Daartoe keerden de 3
wateren weder van boven de aarde, heen en weder vloeiende, en
de wateren namen af ten einde van honderd en vijftig dagen. En 4
de ark rustte in de zevende maand, op den zeventienden dag der
maand, op de bergen van Ararat. En de wateren waren gaande, 5
en afnemende tot de tiende maand; in de tiende *maand*, op den
eersten der maand, werden de toppen der bergen gezien. En het 6
geschiedde, ten einde van veertig dagen, dat Noach het venster
der ark, die hij gemaakt had, opendeed. En hij liet een raaf uit, 7
die dikwijls heen en weder ging, totdat de wateren van boven de
aarde verdroogd waren. Daarna liet hij een duif van zich uit, om 8
te zien, of de wateren gelicht waren van boven den aardbodem.
Maar de duif vond geen rust voor het hol van haar voet; zo keerde 9
zij weder tot hem in de ark; want de wateren *waren* op de ganse
aarde; en hij stak zijn hand uit, en nam haar, en bracht haar tot
zich in de ark. En hij verbeidde nog zeven andere dagen; toen 10
liet hij de duif wederom uit de ark. En de duif kwam tot hem 11
tegen den avondtijd; en ziet, een afgebroken olijfblad *was* in haar
bek; zo merkte Noach, dat de wateren van boven de aarde gelicht
waren. Toen vertoefde hij nog zeven andere dagen; en hij liet 12
de duif uit; maar zij keerde niet meer weder tot hem. En het 13
geschiedde in het zeshonderd en eerste jaar, in de eerste *maand*,
op den eersten derzelver maand, dat de wateren droogden van bo-
ven de aarde; toen deed Noach het deksel der ark af, en zag toe,
en ziet, de aardbodem was gedroogd. En in de tweede maand, 14
op den zeven en twintigsten dag der maand, was de aarde opge-
droogd. Toen sprak God tot Noach, zeggende: Ga uit de ark, 15, 16
gij, en uw huisvrouw, en uw zonen, en de vrouwen uwer zonen met
u. Al het gedierte, dat met u *is*, van alle vlees, aan gevogelte, en 17
aan vee, en aan al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt,
doe met u uitgaan; en dat zij overvloediglijk voorttelen op de aar-
de, en vruchtbaar zijn, en vermenigvuldigen op de aarde. Toen 18

ging Noach uit, en zijn zonen, en zijn huisvrouw, en de vrouwen
19 zijner zonen met hem. Al het gedierte, al het kruipende, en al
het gevogelte, al wat zich op de aarde roert, naar hun geslachten,
20 gingen uit de ark. En Noach bouwde den HEERE een altaar;
en hij nam van al het reine vee, en van al het rein gevogelte, en
21 offerde brandofferen op dat altaar. En de HEERE rook dien lie-
felijken, reuk, en de HEERE zeide in Zijn hart: Ik zal voortaan
den aardbodem niet meer vervloeken om des mensen wil; want het
gedichtsel van 's mensen hart is boos van zijn jeugd aan; en Ik zal
voortaan niet meer al het levende slaan, gelijk als Ik gedaan heb.
22 Voortaan al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude
en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht, niet ophouden.
9 En God zegende Noach en zijn zonen, en Hij zeide tot hen:
2 Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde! En uw
vrees, en uw verschrikking zij over al het gedierte der aarde, en
over al het gevogelte des hemels; in al wat zich op den aardbodem
roert, en in alle vissen der zee; zij zijn in uw hand overgegeven.
3 Al wat zich roert, dat levend is, zij u tot spijze; Ik heb het u al
4 gegeven, gelijk het groene kruid. Doch het vlees met zijn ziel, *dat*
5 *is* zijn bloed, zult gij niet eten. En voorwaar, Ik zal uw bloed, *het*
bloed uwer zielen eisen; van de hand van alle gedierte zal Ik het
eisen; ook van de hand des mensen, van de hand eens iegelijken
6 zijns broeders zal Ik de ziel des mensen eisen. Wie des mensen
bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden; want
7 God heeft den mens naar Zijn beeld gemaakt. Maar gijlieden,
weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt; teelt overvloediglijk voort
8 op de aarde, en vermenigvuldigt op dezelve. Voorts zeide God
9 tot Noach, en tot zijn zonen met hem, zeggende: Maar Ik, ziet,
10 Ik richt Mijn verbond op met u, en met uw zaad na u; En met
alle levende ziel, die met u *is*, van het gevogelte, van het vee, en
van alle gedierte der aarde met u; van allen, die uit de ark gegaan
11 zijn, tot al het gedierte der aarde toe. En Ik richt Mijn verbond
op met u, dat niet meer alle vlees door de wateren des vloeds zal
worden uitgeroeid; en dat er geen vloed meer zal zijn, om de aarde
12 te verderven. En God zeide: Dit *is* het teken des verbonds, dat
Ik geef tussen Mij en tussen ulieden, en tussen alle levende ziel,
13 die met u *is*, tot eeuwige geslachten. Mijn boog heb Ik gegeven
in de wolken; die zal zijn tot een teken des verbonds tussen Mij

en tussen de aarde. En het zal geschieden, als Ik wolken over de 14
aarde brenge, dat deze boog zal gezien worden in de wolken; Dan 15
zal Ik gedenken Mijn verbond, hetwelk is tussen Mij en tussen u,
en tussen alle levende ziel van alle vlees; en de wateren zullen niet
meer wezen tot een vloed, om alle vlees te verderven. Als deze 16
boog in de wolken zal zijn, zo zal Ik hem aanzien, om te gedenken
aan het eeuwig verbond tussen God en tussen alle levende ziel,
van alle vlees, dat op de aarde is. Zo zeide dan God tot Noach: 17
Dit *is* het teken des verbonds, dat Ik opgericht heb tussen Mij en
tussen alle vlees, dat op de aarde *is*. En de zonen van Noach, 18
die uit de ark gingen, waren Sem, en Cham, en Jafeth; en Cham
is de vader van Kanaan. Deze drie *waren* de zonen van Noach; 19
en van dezen is de ganse aarde overspreid. En Noach begon een 20
akkerman *te zijn*, en hij plantte een wijngaard. En hij dronk 21
van dien wijn, en werd dronken; en hij ontblootte zich in het
midden zijner tent. En Cham, Kanaans vader, zag zijns vaders 22
naaktheid, en hij gaf het zijn beiden broederen daar buiten te
kennen. Toen namen Sem en Jafeth een kleed, en zij leiden het 23
op hun beider schouderen, en gingen achterwaarts, en bedekten de
naaktheid huns vaders; en hun aangezichten waren achterwaarts
gekeerd, zodat zij de naaktheid huns vaders niet zagen. En Noach 24
ontwaakte van zijn wijn; en hij merkte wat zijn kleinste zoon hem
gedaan had. En hij zeide: Vervloekt zij Kanaan; een knecht der 25
knechten zij hij zijn broederen! Voorts zeide hij: Gezegend zij de 26
HEERE, de God van Sem; en Kanaan zij hem een knecht! God 27
breide Jafeth uit, en hij wone in Sems tenten! en Kanaan zij hem
een knecht! En Noach leefde na den vloed driehonderd en vijftig 28
jaren. Zo waren al de dagen van Noach negenhonderd en vijftig 29
jaren; en hij stierf.

Dit nu *zijn* de geboorten van Noachs zonen: Sem, Cham, en **10**
Jafeth; en hun werden zonen geboren na den vloed. De zonen 2
van Jafeth *zijn*: Gomer, en Magog, en Madai, en Javan, en Tubal,
en Mesech, en Thiras. En de zonen van Gomer *zijn*: Askenaz, 3
en Rifath, en Togarma. En de zonen van Javan *zijn*: Elisa, en 4
Tarsis; de Chittieten en Dodanieten. Van dezen zijn verdeeld 5
de eilanden der volken in hun landschappen, elk naar zijn spraak,
naar hun huisgezinnen, onder hun volken. En de zonen van Cham 6
zijn: Cusch en Mitsraim, en Put, en Kanaan. En de zonen van 7

Cusch *zijn*: Seba en Havila, en Sabta, en Raema, en Sabtecha. En
8 de zonen van Raema zijn: Scheba en Dedan. En Cusch gewon
9 Nimrod; deze begon geweldig te zijn op de aarde. Hij was een
geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN; daarom wordt
gezegd: Gelijk Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht
10 des HEEREN. En het beginsel zijns rijks was Babel, en Erech,
11 en Accad, en Calne in het land Sinear. Uit ditzelve land is Assur
uitgegaan, en heeft gebouwd Nineve, en Rehoboth, Ir, en Kalach.
12 En Resen, tussen Nineve en tussen Kalach; deze is die grote stad.
13 En Mitsraim gewon de Ludieten, en de Anamieten, en de Lehabie-
14 ten, en de Naftuchieten, En de Pathrusieten, en de Casluchieten,
15 van waar de Filistijnen uitgekomen zijn, en de Caftorieten. En
16 Kanaan gewon Sidon, zijn eerstgeborene, en Heth, En den Je-
17 busiet, en den Amoriet, en den Girgasiet, En den Hivviet, en
18 den Arkiet, en den Siniet, En den Arvadiet, en den Tsemariet,
en den Hamathiet; en daarna zijn de huisgezinnen der Kanaanie-
19 ten verspreid. En de landpale der Kanaanieten was van Sidon,
daar gij gaat naar Gerar tot Gaza toe; daar gij gaat naar Sodom
20 en Gomorra, en Adama, en Zoboim, tot Lasa toe. Deze *zijn*
zonen van Cham, naar hun huisgezinnen, naar hun spraken, in
21 hun landschappen, in hun volken. Voorts zijn Sem *zonen* gebo-
ren; dezelve *is* ook de vader aller zonen van Heber, broeder van
22 Jafeth, den grootste. Sems zonen *waren* Elam, en Assur, en Ar-
23 fachsad, en Lud, en Aram. En Arams zonen *waren* Uz, en Hul,
24 en Gether, en Maz. En Arfachsad gewon Selah, en Selah gewon
25 Heber. En Heber werden twee zonen geboren; des enen naam
was Peleg; want in zijn dagen is de aarde verdeeld; en zijns broe-
26 ders naam was Joktan. En Joktan gewon Almodad, en Selef, en
27, 28 Hatsarmaveth, en Jarach, En Hadoram, en Usal, en Dikla, En
29 Obal, en Abimael, en Scheba, En Ofir, en Havila, en Jobab; deze
30 allen waren zonen van Joktan. En hun woning was van Mescha
31 af, daar gij gaat naar Sefar, het gebergte van het oosten. Deze
zijn zonen van Sem, naar hun huisgezinnen, naar hun spraken, in
32 hun landschappen, naar hun volken. Deze *zijn* de huisgezinnen
der zonen van Noach, naar hun geboorten, in hun volken; en van
dezen zijn de volken op de aarde verdeeld na den vloed.

11 En de ganse aarde was van enerlei spraak en enerlei woorden.
2 Maar het geschiedde, als zij tegen het oosten togen, dat zij een

laagte vonden in het land Sinear; en zij woonden aldaar. En 3
zij zeiden een ieder tot zijn naaste: Kom aan, laat ons tichelen
strijken, en wel doorbranden! En de tichel was hun voor steen, en
het lijm was hun voor leem. En zij zeiden: Kom aan, laat ons 4
voor ons een stad bouwen, en een toren, welks opperste in den
hemel *zij*, en laat ons een naam voor ons maken, opdat wij niet
misschien over de ganse aarde verstrooid worden! Toen kwam de 5
HEERE neder, om te bezien de stad en den toren, die de kinderen
der mensen bouwden. En de HEERE zeide: Ziet, zij *zijn* enerlei 6
volk, en *hebben* allen enerlei spraak; en dit *is het*, dat zij beginnen
te maken; maar nu, zoude hun niet afgesneden worden al wat zij
bedacht hebben te maken? Kom aan, laat Ons nedervaren, en 7
laat Ons hun spraak aldaar verwarren, opdat iegelijk de spraak
zijns naasten niet hore. Alzo verstrooide hen de HEERE van 8
daar over de ganse aarde; en zij hielden op de stad te bouwen.
Daarom noemde men haar naam Babel; want aldaar verwarde de 9
HEERE de spraak der ganse aarde, en van daar verstrooide hen de
HEERE over de ganse aarde. Deze *zijn* de geboorten van Sem: 10
Sem was honderd jaren oud, en gewon, Arfachsad, twee jaren na
den vloed. En Sem leefde, nadat hij Arfachsad gewonnen had, 11
vijfhonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren. En Arfach- 12
sad leefde vijf en dertig jaren, en hij gewon Selah. En Arfachsad 13
leefde, nadat hij, Selah gewonnen had, vierhonderd en drie jaren;
en hij gewon zonen en dochteren. En Selah leefde dertig jaren, 14
en hij gewon Heber. En Selah leefde, nadat hij Heber gewonnen 15
had, vierhonderd en drie jaren, en hij gewon zonen en dochteren.
En Heber leefde vier en dertig jaren, en gewon Peleg. En Heber 16, 17
leefde, nadat hij Peleg gewonnen had, vierhonderd en dertig jaren;
en hij gewon zonen en dochteren. En Peleg leefde dertig jaren, 18
en hij gewon Rehu. En Peleg leefde, nadat hij Rehu gewonnen 19
had, tweehonderd en negen jaren; en hij gewon zonen en dochte-
ren. En Rehu leefde twee en dertig jaren, en hij gewon Serug. 20
En Rehu leefde, nadat hij Serug gewonnen had, tweehonderd en 21
zeven jaren; en hij gewon zonen en dochteren. En Serug leefde 22
dertig jaren, en gewon Nahor. En Serug leefde, nadat hij Nahor 23
gewonnen had, tweehonderd jaren; en hij gewon zonen en doch-
teren. En Nahor leefde negen en twintig jaren, en gewon Terah. 24
En Nahor leefde, nadat hij Terah gewonnen had, honderd en ne- 25

26 gentien jaren; en hij gewon zonen en dochteren. En Terah leefde
27 zeventig jaren, en gewon Abram, Nahor en Haran. En deze *zijn*
de geboorten van Terah: Terah gewon Abram, Nahor en Haran;
28 en Haran gewon Lot. En Haran stierf voor het aangezicht zijns
vaders Terah, in het land zijner geboorte, in Ur der Chaldeen.
29 En Abram en Nahor namen zich vrouwen; de naam van Abrams
huisvrouw was Sarai, en de naam van Nahors huisvrouw was Mil-
ka, een dochter van Haran, vader van Milka, en vader van Jiska.
30, 31 En Sarai was onvruchtbaar; zij had geen kind. En Terah nam
Abram, zijn zoon, en Lot, Harans zoon, zijns zoons zoon, en Sa-
rai, zijn schoondochter, de huisvrouw van zijn zoon Abram, en zij
togen met hen uit Ur der Chaldeen, om te gaan naar het land
32 Kanaan; en zij kwamen tot Haran, en woonden aldaar. En de
dagen van Terah waren tweehonderd en vijf jaren, en Terah stierf
te Haran.
12 De HEERE nu had tot Abram gezegd: Ga gij uit uw land,
en uit uw maagschap, en uit uws vaders huis, naar het land, dat
2 Ik u wijzen zal. En Ik zal u tot een groot volk maken, en u
3 zegenen, en uw naam groot maken; en wees een zegen! En Ik
zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt; en in u
4 zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden. En Abram
toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had; en Lot toog
met hem; en Abram was vijf en zeventig jaren oud, toen hij uit
5 Haran ging. En Abram nam Sarai, zijn huisvrouw, en Lot, zijns
broeders zoon, en al hun have, die zij verworven hadden, en de
zielen, die zij verkregen hadden in Haran; en zij togen uit, om te
gaan naar het land Kanaan, en zij kwamen in het land Kanaan.
6 En Abram is doorgetogen in dat land, tot aan de plaats Sichem,
tot aan het eikenbos More; en de Kanaanieten *waren* toen ter tijd
7 in dat land. Zo verscheen de HEERE aan Abram, en zeide: Aan
uw zaad zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij aldaar een altaar
8 den HEERE, Die hem verschenen was. En hij brak op van daar
naar het gebergte, tegen het oosten van Beth-el, en hij sloeg zijn
tent op, zijnde Beth-el tegen het westen, en Ai tegen het oosten;
en hij bouwde daar den HEERE een altaar, en riep den Naam
9 des HEEREN aan. Daarna vertrok Abram, gaande en trekkende
10 naar het zuiden. En er was honger in dat land; zo toog Abram af
naar Egypte, om daar als een vreemdeling te verkeren, dewijl de

honger zwaar *was* in dat land. En het geschiedde, als hij naderde, 11
om in Egypte te komen, dat hij zeide tot Sarai, zijn huisvrouw: Zie
toch, ik weet, dat gij een vrouw zijt, schoon van aangezicht. En 12
het zal geschieden, als u de Egyptenaars zullen zien, zo zullen zij
zeggen: Dat *is* zijn huisvrouw; en zij zullen mij doden, en u in het
leven behouden. Zeg toch: Gij *zijt* mijn zuster; opdat het mij wel 13
ga om u, en mijn ziel om uwentwil leve. En het geschiedde, als 14
Abram in Egypte kwam, dat de Egyptenaars deze vrouw zagen,
dat zij zeer schoon *was*. Ook zagen haar de vorsten van Farao, 15
en prezen haar bij Farao; en die vrouw werd weggenomen naar het
huis van Farao. En hij deed Abram goed, om harentwil; zodat hij 16
had schapen, en runderen, en ezelen, en knechten, en maagden, en
ezelinnen, en kemelen. Maar de HEERE plaagde Farao met grote 17
plagen, ook zijn huis, ter oorzake van Sarai, Abrams huisvrouw.
Toen riep Farao Abram, en zeide: Wat *is* dit, *dat* gij mij gedaan 18
hebt? waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven, dat zij uw
huisvrouw *is*? Waarom hebt gij gezegd: Zij *is* mijn zuster; zodat 19
ik haar mij tot een vrouw zoude genomen hebben? en nu, zie, *daar*
is uw huisvrouw; neem *haar* en ga henen! En Farao gebood *zijn* 20
mannen vanwege hem, en zij geleidden hem, en zijn huisvrouw,
en alles wat hij had.

Alzo toog Abram op uit Egypte naar het zuiden, hij en zijn **13**
huisvrouw, en al wat hij had, en Lot met hem. En Abram was 2
zeer rijk, in vee, in zilver, en in goud. En hij ging, volgens zijn 3
reizen, van het zuiden tot Beth-el toe, tot aan de plaats, waar
zijn tent in het begin geweest was, tussen Beth-el, en tussen Ai;
Tot de plaats des altaars, dat hij in het eerst daar gemaakt had; 4
en Abram heeft aldaar den Naam des HEEREN aangeroepen.
En Lot, die met Abram toog, had ook schapen, en runderen, en 5
tenten. En dat land droeg hen niet, om samen te wonen; want 6
hun have was vele, zodat zij samen niet konden wonen. En er 7
was twist tussen de herders van Abrams vee, en tussen de herders
van Lots vee. Ook woonden toen de Kanaanieten en Ferezieten
in dat land. En Abram zeide tot Lot: Laat toch geen twisting 8
zijn tussen mij en tussen u, en tussen mijn herders en tussen uw
herders; want wij zijn mannen broeders. *Is* niet het ganse land 9
voor uw aangezicht? Scheid u toch van mij; zo gij de linkerhand
kiest, zo zal ik ter rechterhand gaan; en zo gij de rechterhand,

10 zo zal ik ter linkerhand gaan. En Lot hief zijn ogen op, en hij
zag de ganse vlakte der Jordaan, dat zij die geheel bevochtigde;
eer de HEERE Sodom en Gomorra verdorven had, *was zij* als de
11 hof des HEEREN, als Egypteland, als gij komt te Zoar. Zo koos
Lot voor zich de ganse vlakte der Jordaan, en Lot trok tegen het
12 oosten; en zij werden gescheiden, de een van den ander. Abram
dan woonde in het land Kanaan; en Lot woonde in de steden der
13 vlakte, en sloeg tenten tot aan Sodom toe. En de mannen van
14 Sodom *waren* boos, en grote zondaars tegen den HEERE. En
de HEERE zeide tot Abram, nadat Lot van hem gescheiden was:
Hef uw ogen op, en zie van de plaats, waar gij zijt noordwaarts en
15 zuidwaarts, en oostwaarts en westwaarts. Want al dit land, dat
16 gij ziet, zal Ik u geven, en aan uw zaad, tot in eeuwigheid. En Ik
zal uw zaad stellen als het stof der aarde, zodat, indien iemand het
stof der aarde zal kunnen tellen, zal ook uw zaad geteld worden.
17 Maak u op, wandel door dit land, in zijn lengte en in zijn breedte;
18 want Ik zal het u geven. En Abram sloeg tenten op, en kwam en
woonde aan de eikenbossen van Mamre, die bij Hebron zijn; en
hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.

14 En het geschiedde in de dagen van Amrafel, den koning van
Sinear, van Arioch, den koning van Ellasar, van Kedor-laomer,
2 den koning van Elam, en van Tideal, den koning der volken; Dat
zij krijg voerden met Bera, koning van Sodom, en met Birsa,
koning van Gomorra, Sinab, koning van Adama, en Semeber, ko-
3 ning van Zeboim, en den koning van Bela, dat *is* Zoar. Deze
allen voegden zich samen in het dal Siddim, dat *is* de Zoutzee.
4 Twaalf jaren hadden zij Kedor-laomer gediend; maar in het der-
5 tiende jaar vielen zij af. Zo kwam Kedor-laomer in het veertiende
jaar, en de koningen, die met hem waren, en sloegen de Refaieten
in Asteroth-karnaim, en de Zuzieten in Ham, en de Emieten in
6 Schave-kiriathaim; En de Horieten op hun gebergte Seir, tot aan
7 het effen veld van Paran, hetwelk aan de woestijn *is.* Daarna
keerden zij wederom, en kwamen tot En-mispat, dat *is* Kades, en
sloegen al het land der Amalekieten, en ook den Amoriet, die te
8 Hazezon-thamar woonde. Toen toog de koning van Sodom uit,
en de koning van Gomorra, en de koning van Adama, en de koning
van Zeboim, en de koning van Bela, dat is Zoar; en zij stelden te-
9 gen hen slagorden in het dal Siddim, Tegen Kedor-laomer, den

koning van Elam, en Tideal, den koning der volken, en Amrafel,
den koning van Sinear, en Arioch, den koning van Ellasar; vier
koningen tegen vijf. Het dal nu van Siddim *was* vol lijmputten; 10
en de koningen van Sodom en Gomorra vluchtten, en vielen al-
daar; en de overgeblevenen vluchtten naar het gebergte. En zij 11
namen al de have van Sodom en Gomorra, en al hun spijze, en
trokken weg. Ook namen zij Lot, den zoon van Abrams broe- 12
der, en zijn have, en trokken weg; want hij woonde in Sodom.
Toen kwam er een, die ontkomen was, en boodschapte het aan 13
Abram, den Hebreer, die woonachtig was aan de eikenbossen van
Mamre, den Amoriet, broeder van Eskol, en broeder van Aner,
welke Abrams bondgenoten *waren*. Als Abram hoorde, dat zijn 14
broeder gevangen was, zo wapende hij zijn onderwezenen, de inge-
borenen van zijn huis, driehonderd en achttien, en hij jaagde hen
na tot Dan toe. En hij verdeelde zich tegen hen des nachts, hij 15
en zijn knechten, en sloeg ze; en hij jaagde hen na tot Hoba toe,
hetwelk is ter linkerhand van Damaskus. En hij bracht alle have 16
weder, en ook Lot zijn broeder en deszelfs have bracht hij weder,
als ook de vrouwen, en het volk. En de koning van Sodom toog 17
uit, hem tegemoet (nadat hij wedergekeerd was van het slaan van
Kedor-laomer, en van de koningen, die met hem *waren*), tot het
dal Schave, dat is, het dal des konings. En Melchizedek, koning 18
van Salem, bracht voort brood en wijn; en hij *was* een priester des
allerhoogsten Gods. En hij zegende hem, en zeide: Gezegend zij 19
Abram Gode, de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit! En 20
gezegend zij de allerhoogste God, Die uw vijanden in uw hand
geleverd heeft! En hij gaf hem de tiende van alles. En de ko- 21
ning van Sodom zeide tot Abram: Geef mij de zielen; maar neem
de have voor u. Doch Abram zeide tot den koning van Sodom: 22
Ik heb mijn hand opgeheven tot den HEERE, den allerhoogsten
God, Die hemel en aarde bezit; Zo ik van een draad aan tot een 23
schoenriem toe, ja, zo ik van alles, dat het uwe is, *iets* neme! op-
dat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt! *Het zij* buiten 24
mij; alleen wat de jongelingen verteerd hebben, en het deel dezer
mannen, die met mij getogen zijn, Aner, Eskol en Mamre, laat
die hun deel nemen!

Na deze dingen geschiedde het woord des HEEREN tot Abram **15**
in een gezicht, zeggende: Vrees niet, Abram! Ik *ben* u een Schild,

2 uw Loon zeer groot. Toen zeide Abram: Heere, HEERE! wat
zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga en de bezorger
3 van mijn huis *is* deze Damaskener Eliezer? Voorts zeide Abram:
Zie, mij hebt Gij geen zaad gegeven, en zie, de zoon van mijn
4 huis zal mijn erfgenaam zijn! En ziet, het woord des HEEREN
was tot hem, zeggende: Deze zal uw erfgenaam niet zijn; maar
5 die uit uw lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn. Toen
leidde Hij hem uit naar buiten, en zeide: Zie nu op naar den
hemel, en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot
6 hem: Zo zal uw zaad zijn! En hij geloofde in den HEERE; en
7 Hij rekende het hem *tot* gerechtigheid. Voorts zeide Hij tot hem:
Ik *ben* de HEERE, Die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeen, om
8 u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten. En hij zeide:
Heere, HEERE! waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten
9 zal? En Hij zeide tot hem: Neem Mij een driejarige vaars, en
een driejarige geit, en een driejarigen ram, en een tortelduif, en
10 een jonge duif. En hij bracht Hem deze alle, en hij deelde ze
middendoor, en hij leide elks deel tegen het andere over; maar
11 het gevogelte deelde hij niet. En het wild gevogelte kwam neder
12 op het aas; maar Abram joeg het weg. En het geschiedde, als de
zon was aan het ondergaan, zo viel een diepe slaap op Abram; en
13 ziet, een schrik, *en* grote duisternis viel op hem. Toen zeide Hij
tot Abram: Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in een
land, dat het hunne niet *is*, en zij zullen hen dienen, en zij zullen
14 hen verdrukken vierhonderd jaren. Doch Ik zal het volk ook
rechten, hetwelk zij zullen dienen; en daarna zullen zij uittrekken
15 met grote have. En gij zult tot uw vaderen gaan met vrede;
16 gij zult in goeden ouderdom begraven worden. En het vierde
geslacht zal herwaarts wederkeren; want de ongerechtigheid der
17 Amorieten is tot nog toe niet volkomen. En het geschiedde,
dat de zon onderging en het duister werd, en ziet, daar was een
rokende oven en vurige fakkel, die tussen die stukken doorging.
18 Ten zelfden dage maakte de HEERE een verbond met Abram,
zeggende: Aan uw zaad heb Ik dit land gegeven, van de rivier van
19 Egypte af, tot aan die grote rivier, de rivier Frath: Den Keniet,
20 en den Keniziet, en den Kadmoniet, En den Hethiet, en den
21 Fereziet, en de Refaieten, En den Amoriet, en den Kanaaniet, en
den Girgaziet, en den Jebusiet.

Doch Sarai, Abrams huisvrouw, baarde hem niet; en zij had 16
een Egyptische dienstmaagd, welker naam was Hagar. Zo zeide 2
Sarai tot Abram: Zie toch, de HEERE heeft mij toegesloten, dat
ik niet bare; ga toch in tot mijn dienstmaagd, misschien zal ik
uit haar gebouwd worden. En Abram hoorde naar de stem van
Sarai. Zo nam Sarai, Abrams huisvrouw, de Egyptische Hagar, 3
haar dienstmaagd, ten einde van tien jaren, welke Abram in het
land Kanaan gewoond had, en zij gaf haar aan Abram, haar man,
hem tot een vrouw. En hij ging in tot Hagar, en zij ontving. Als 4
zij nu zag, dat zij ontvangen had, zo werd haar vrouw veracht in
haar ogen. Toen zeide Sarai tot Abram: Mijn ongelijk is op u; 5
ik heb mijn dienstmaagd in uw schoot gegeven; nu zij ziet, dat
zij ontvangen heeft, zo ben ik veracht in haar ogen; de HEERE
rechte tussen mij en tussen u! En Abram zeide tot Sarai: Zie 6
uw dienstmaagd is in uw hand; doe haar, wat goed is in uw ogen.
En Sarai vernederde haar, en zij vluchtte van haar aangezicht.
En de Engel des HEEREN vond haar aan een waterfontein in 7
de woestijn, aan de fontein op den weg van Sur. En hij zeide: 8
Hagar, gij, dienstmaagd van Sarai! van waar komt gij, en waar
zult gij heengaan? En zij zeide: Ik ben vluchtende van het aan-
gezicht mijner vrouw Sarai! Toen zeide de Engel des HEEREN 9
tot haar: Keer weder tot uw vrouw, en verneder u onder haar
handen. Voorts zeide de Engel des HEEREN tot haar: Ik zal uw 10
zaad grotelijks vermenigvuldigen, zodat het vanwege de menigte
niet zal geteld worden. Ook zeide des HEEREN Engel tot haar: 11
Zie, gij zijt zwanger, en zult een zoon baren, en gij zult zijn naam
Ismael noemen, omdat de HEERE uw verdrukking aangehoord
heeft. En hij zal een woudezel *van een* mens zijn; zijn hand zal 12
tegen allen zijn, en de hand van allen tegen hem; en hij zal wonen
voor het aangezicht van al zijn broederen. En zij noemde den 13
Naam des HEEREN, Die tot haar sprak: Gij, God des aanziens!
want zij zeide: Heb ik ook hier gezien naar Dien, Die mij aanziet?
Daarom noemde men dien put, den put Lachai-roi; ziet, hij is tus- 14
sen Kades en tussen Bered. En Hagar baarde Abram een zoon; 15
en Abram noemde den naam zijns zoons, die Hagar gebaard had,
Ismael. En Abram was zes en tachtig jaren oud, toen Hagar 16
Ismael aan Abram baarde.

Als nu Abram negen en negentig jaren oud was, zo verscheen **17**

de HEERE aan Abram, en zeide tot hem: Ik ben God, de Al-
2 machtige! Wandel voor Mijn aangezicht, en zijt oprecht! En Ik
zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u, en Ik zal u gans
3 zeer vermenigvuldigen. Toen viel Abram op zijn aangezicht, en
4 God sprak met hem, zeggende: Mij aangaande, zie, Mijn ver-
bond is met u; en gij zult tot een vader van menigte der volken
5 worden! En uw naam zal niet meer genoemd worden Abram;
maar uw naam zal wezen Abraham; want Ik heb u gesteld tot een
6 vader van menigte der volken. En Ik zal u gans zeer vruchtbaar
maken, en Ik zal u tot volken stellen, en koningen zullen uit u
7 voortkomen. En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en
tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeu-
8 wig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaad na u. En
Ik zal u, en uw zaad na u, het land uwer vreemdelingschappen
geven, het gehele land Kanaan, tot eeuwige bezitting; en Ik zal
9 hun tot een God zijn. Voorts zeide God tot Abraham: Gij nu
zult Mijn verbond houden, gij, en uw zaad na u, in hun geslach-
10 ten. Dit *is* Mijn verbond, dat gijlieden houden zult tussen Mij,
en tussen u, en tussen uw zaad na u: dat al wat mannelijk *is*,
11 u besneden worde. En gij zult het vlees uwer voorhuid besnij-
den; en *dat* zal tot een teken zijn van het verbond tussen Mij
12 en tussen u. Een zoontje dan van acht dagen zal u besneden
worden, al wat mannelijk *is* in uw geslachten: de ingeborene van
het huis, en de gekochte met geld van allen vreemde, welke niet
13 is van uw zaad; De ingeborene van uw huis, en de gekochte met
uw geld zal zekerlijk besneden worden; en Mijn verbond zal zijn
14 in ulieder vlees, tot een eeuwig verbond. En wat mannelijk *is*,
de voorhuid hebbende, wiens voorhuids vlees niet zal besneden
worden, dezelve ziel zal uit haar volken uitgeroeid worden; hij
15 heeft Mijn verbond gebroken. Nog zeide God tot Abraham: Gij
zult den naam van uw huisvrouw Sarai, niet Sarai noemen; maar
16 haar naam zal zijn Sara. Want Ik zal haar zegenen, en u ook
uit haar een zoon geven; ja, Ik zal haar zegenen, zodat zij tot
volken worden zal: koningen der volken zullen uit haar worden!
17 Toen viel Abraham op zijn aangezicht, en hij lachte; en hij zeide
in zijn hart: Zal een, die honderd jaren oud is, *een kind* gebo-
18 ren worden; en zal Sara, die negentig jaren oud is, baren? En
Abraham zeide tot God: Och, dat Ismael mocht leven voor Uw

aangezicht! En God zeide: Voorwaar, Sara, uw huisvrouw, zal 19
u een zoon baren, en gij zult zijn naam noemen Izak; en Ik zal
Mijn verbond met hem oprichten, tot een eeuwig verbond zijn za-
de na hem. En aangaande Ismael heb Ik u verhoord; zie, Ik heb 20
hem gezegend, en zal hem vruchtbaar maken, en hem gans zeer
vermenigvuldigen; twaalf vorsten zal hij gewinnen, en Ik zal hem
tot een groot volk stellen; Maar Mijn verbond zal Ik met Izak 21
oprichten, die u Sara op dezen gezetten tijd in het andere jaar
baren zal. En Hij eindigde met hem te spreken, en God voer op 22
van Abraham. Toen nam Abraham zijn zoon Ismael, en al de 23
ingeborenen van zijn huis, en alle gekochten met zijn geld, al wat
mannelijk was onder de lieden van het huis van Abraham, en hij
besneed het vlees hunner voorhuid, even ten zelfden dage, gelijk
als God met hem gesproken had. En Abraham was oud negen en 24
negentig jaren, als hem het vlees zijner voorhuid besneden werd.
En Ismael, zijn zoon, was dertien jaren oud, als hem het vlees 25
zijner voorhuid besneden werd. Even op dezen zelfden dag werd 26
Abraham besneden, en Ismael, zijn zoon. En alle mannen van 27
zijn huis, de ingeborenen des huizes, en de gekochten met geld,
van den vreemde af, werden met hem besneden.

Daarna verscheen hem de HEERE aan de eikenbossen van **18**
Mamre, als hij in de deur der tent zat, toen de dag heet werd.
En hij hief zijn ogen op en zag; en ziet, daar stonden drie mannen 2
tegenover hem; als hij hen zag, zo liep hij hun tegemoet van de
deur der tent, en boog zich ter aarde. En hij zeide: Heere! heb 3
ik nu genade gevonden in Uw ogen, zo gaat toch niet aan Uw
knecht voorbij. Dat toch een weinig waters gebracht worde, en 4
wast Uw voeten, en leunt onder dezen boom. En ik zal een bete 5
broods langen, dat Gij Uw hart sterkt; daarna zult Gij voortgaan,
daarom omdat Gij tot Uw knecht overgekomen zijt. En zij zei-
den: Doe zo als gij gesproken hebt. En Abraham haastte zich 6
naar de tent tot Sara, en hij zeide: Haast u; kneed drie maten
meelbloem, en maak koeken. En Abraham liep tot de runderen, 7
en hij nam een kalf, teder en goed, en hij gaf het aan den knecht,
die haastte, om dat toe te maken. En hij nam boter en melk, 8
en het kalf, dat hij toegemaakt had, en hij zette het hun voor,
en stond bij hen onder dien boom, en zij aten. Toen zeiden zij 9
tot hem: Waar is Sara, uw huisvrouw? En hij zeide: Ziet, in de

10 tent. En Hij zeide: Ik zal voorzeker weder tot u komen, omtrent
dezen tijd des levens; en zie, Sara, uw huisvrouw, *zal* een zoon
hebben! En Sara hoorde het aan de deur der tent, welke achter
11 Hem was. Abraham nu en Sara waren oud, *en* wel bedaagd; het
12 had Sara opgehouden te gaan naar de wijze der vrouwen. Zo
lachte Sara bij zichzelve, zeggende: Zal ik wellust hebben, nadat
13 ik oud geworden ben, en mijn heer oud is? En de HEERE zei-
de tot Abraham: Waarom heeft Sara gelachen, zeggende: Zou
14 ik ook waarlijk baren, nu ik oud geworden ben? Zou iets voor
den HEERE te wonderlijk zijn? Ter gezetter tijd zal Ik tot u we-
derkomen, omtrent dezen tijd des levens, en Sara *zal* een zoon
15 *hebben*! En Sara loochende het, zeggende: Ik heb niet gelachen;
want zij vreesde. En Hij zeide: Neen! maar gij hebt gelachen.
16 Toen stonden die mannen op van daar, en zagen naar Sodom toe;
17 en Abraham ging met hen, om hen te geleiden. En de HEE-
18 RE zeide: Zal Ik voor Abraham verbergen, wat Ik doe? Dewijl
Abraham gewisselijk tot een groot en machtig volk worden zal,
19 en alle volken der aarde in hem gezegend zullen worden? Want
Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem
zoude bevelen, en zij den weg des HEEREN houden, om te doen
gerechtigheid en gerichte; opdat de HEERE over Abraham brenge
20 hetgeen Hij over hem gesproken heeft. Voorts zeide de HEERE:
Dewijl het geroep van Sodom en Gomorra groot *is*, en dewijl haar
21 zonde zeer zwaar is, Zal Ik nu afgaan en bezien, of zij naar hun
geroep, dat tot Mij gekomen is, het uiterste gedaan hebben, en
22 zo niet, Ik zal het weten. Toen keerden die mannen het aange-
zicht van daar, en gingen naar Sodom; maar Abraham bleef nog
23 staande voor het aangezicht des HEEREN. En Abraham trad
toe, en zeide: Zult Gij ook den rechtvaardige met den goddeloze
24 ombrengen? Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen in de stad;
zult Gij hen ook ombrengen, en de plaats niet sparen, om de vijftig
25 rechtvaardigen, die binnen haar zijn? Het zij verre van U, zulk
een ding te doen, te doden den rechtvaardige met den goddeloze!
dat de rechtvaardige zij gelijk de goddeloze, verre zij het van U!
26 zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen? Toen zeide de
HEERE: Zo Ik te Sodom binnen de stad vijftig rechtvaardigen
27 zal vinden, zo zal Ik de ganse plaats sparen om hunnentwil. En
Abraham antwoordde en zeide: Zie toch; ik heb mij onderwonden

te spreken tot den Heere, hoewel ik stof en as *ben*! Misschien 28
zullen aan de vijftig rechtvaardigen vijf ontbreken; zult Gij dan
om vijf de ganse stad verderven? En Hij zeide: Ik zal haar niet
verderven, zo Ik er vijf en veertig zal vinden. En hij voer voort 29
nog tot Hem te spreken, en zeide: Misschien zullen aldaar veer-
tig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal het niet doen om der
veertigen wil. Voorts zeide hij: Dat toch de Heere niet ontsteke, 30
dat ik spreke; misschien zullen aldaar dertig gevonden worden!
En Hij zeide: Ik zal het niet doen, zo Ik aldaar dertig zal vinden.
En hij zeide: Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de 31
Heere; misschien zullen er twintig gevonden worden! En Hij zeide:
Ik zal haar niet verderven om der twintigen wil. Nog zeide hij: 32
Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik alleenlijk ditmaal spreke:
misschien zullen er tien gevonden worden. En Hij zeide: Ik zal
haar niet verderven om der tienen wil. Toen ging de HEERE 33
weg, als Hij geeindigd had tot Abraham te spreken; en Abraham
keerde weder naar zijn plaats.

En die twee engelen kwamen te Sodom in den avond; en Lot **19**
zat in de poort te Sodom; en als Lot hen zag, stond hij op hun te-
gemoet, en boog zich met het aangezicht ter aarde. En hij zeide: 2
Ziet nu, mijne heren! keert toch in ten huize van uw knecht, en
vernacht, en wast uw voeten; en gij zult vroeg opstaan, en gaan
uws weegs. En zij zeiden: Neen, maar wij zullen op de straat
vernachten. En hij hield bij hen zeer aan, zodat zij tot hem in- 3
keerden, en kwamen in zijn huis; en hij maakte hun een maaltijd,
en bakte ongezuurde koeken, en zij aten. Eer zij zich te slapen 4
leiden, zo hebben de mannen dier stad, de mannen van Sodom,
van den jongste tot den oudste toe, dat huis omsingeld, het ganse
volk, van het uiterste einde af. En zij riepen Lot toe, en zeiden 5
tot hem: Waar zijn die mannen, die deze nacht tot u gekomen
zijn? breng hen uit tot ons, opdat wij ze bekennen. Toen ging 6
Lot uit tot hen aan de deur, en hij sloot de deur achter zich toe;
En hij zeide: Mijn broeders! doet toch geen kwaad! Ziet toch, 7, 8
ik heb twee dochters, die geen man bekend hebben; ik zal haar
nu tot u uitbrengen, en doet haar, zoals het goed is in uw ogen;
alleenlijk doet dezen mannen niets; want daarom zijn zij onder de
schaduw mijns daks ingegaan. Toen zeiden zij: Kom verder aan! 9
Voorts zeiden zij: Deze ene is gekomen, om als vreemdeling *hier*

te wonen, en zoude hij alleszins rechter zijn? Nu zullen wij u meer
kwaads doen, dan hun. En zij drongen zeer op den man, op Lot,
10 en zij traden toe om de deur open te breken. Doch die mannen
staken hun hand uit, en deden Lot tot zich inkomen in het huis, en
11 sloten de deur toe. En zij sloegen de mannen, die aan de deur van
het huis waren, met verblindheden, van den kleinste tot aan den
12 grootste, zodat zij moede werden, om de deur te vinden. Toen
zeiden die mannen tot Lot: Wien hebt gij hier nog meer? een
schoonzoon, of uw zonen, of uw dochteren, en allen, die gij hebt
13 in deze stad, breng uit deze plaats; Want wij gaan deze plaats
verderven, omdat haar geroep groot geworden is voor het aange-
zicht des HEEREN, en de HEERE ons uitgezonden heeft, om haar
14 te verderven. Toen ging Lot uit, en sprak tot zijn schoonzonen,
die zijn dochteren nemen zouden, en zeide: Maakt u op, gaat uit
deze plaats; want de HEERE gaat deze stad verderven. Maar hij
15 was in de ogen zijner schoonzonen als jokkende. En als de dage-
raad opging, drongen de engelen Lot aan, zeggende: Maak u op,
neem uw huisvrouw, en uw twee dochteren, die voorhanden zijn,
16 opdat gij in de ongerechtigheid dezer stad niet omkomt. Maar
hij vertoefde; zo grepen dan die mannen zijn hand, en de hand
zijner vrouw, en de hand zijner twee dochteren, om de verscho-
ning des HEEREN over hem; en zij brachten hem uit, en stelden
17 hem buiten de stad. En het geschiedde als zij hen uitgebracht
hadden naar buiten, zo zeide Hij: behoud u om uws levens wil; zie
niet achter u om, en sta niet op deze ganse vlakte; behoud u naar
18 het gebergte heen, opdat gij niet omkomt. En Lot zeide tot hen:
19 Neen toch, Heere! Zie toch, Uw knecht heeft genade gevonden in
Uw ogen, en Gij hebt Uw weldadigheid groot gemaakt, die Gij aan
mij gedaan hebt, om mijn ziel te behouden bij het leven; maar ik
zal niet kunnen behouden worden naar het gebergte heen, opdat
20 mij niet misschien dat kwaad aankleve, en ik sterve! Ziet toch,
deze stad *is* nabij, om derwaarts te vluchten, en zij *is* klein; laat
mij toch derwaarts behouden worden (*is* zij niet klein?) opdat
21 mijn ziel leve. En Hij zeide tot hem: Zie, Ik heb uw aangezicht
opgenomen ook in deze zaak, dat Ik deze stad niet omkere waar-
22 van gij gesproken hebt. Haast, behoud u derwaarts; want Ik zal
niets kunnen doen, totdat gij daarhenen ingekomen zijt. Daarom
23 noemde men den naam dezer stad Zoar. De zon ging op boven

de aarde, als Lot te Zoar inkwam. Toen deed de HEERE zwavel 24
en vuur over Sodom en Gomorra regenen, van den HEERE uit
den hemel. En Hij keerde deze steden om, en die ganse vlakte, 25
en alle inwoners dezer steden, ook het gewas des lands. En zijn 26
huisvrouw zag om van achter hem; en zij werd een zoutpilaar.
En Abraham maakte zich deszelven morgens vroeg op, naar de 27
plaats, waar hij voor het aangezicht des HEEREN gestaan had.
En hij zag naar Sodom en Gomorra toe, en naar het ganse land 28
van die vlakte; en hij zag, en ziet, er ging een rook van het land
op, gelijk de rook eens ovens. En het geschiedde, toen God de 29
steden dezer vlakte verdierf, dat God aan Abraham gedacht, en
Hij leidde Lot uit het midden dezer omkering, in het omkeren dier
steden, in welke Lot gewoond had. En Lot toog op uit Zoar, en 30
woonde op den berg, en zijn twee dochters met hem; want hij
vreesde binnen Zoar te wonen. En hij woonde in een spelonk, hij
en zijn twee dochters. Toen zeide de eerstgeborene tot de jong- 31
ste: Onze vader is oud, en er is geen man in dit land, om tot ons
in te gaan, naar de wijze der ganse aarde. Kom, laat ons onze 32
vader wijn te drinken geven, en hem hem liggen, opdat wij van
onze vader zaad in het leven behouden. En zij gaven dien nacht 33
haar vader wijn te drinken; en de eerstgeborene kwam, en lag bij
haar vader, en hij werd het niet gewaar in haar nederliggen, noch
in haar opstaan. En het geschiedde des anderen daags, dat de 34
eerstgeborene zeide tot de jongste: Zie, ik heb gisteren nacht bij
mijn vader gelegen; laat ons ook dezen nacht hem wijn te drinken
geven; ga dan in, lig bij hem, opdat wij van onzen vader zaad in
het leven behouden. En zij gaven haar vader ook dien nacht wijn 35
te drinken, en de jongste stond op, en lag bij hem. En hij werd
het niet gewaar in haar nederliggen, noch in haar opstaan. En 36
de twee dochters van Lot werden bevrucht van haar vader. En 37
de eerstgeborene baarde een zoon, en noemde zijn naam Moab;
deze is de vader der Moabieten, tot op dezen dag. En de jongste 38
baarde ook een zoon, en noemde zijn naam Ben-ammi; deze is de
vader der kinderen Ammons, tot op dezen dag.

En Abraham reisde van daar naar het land van het zuiden, en **20**
woonde tussen Kades en tussen Sur; en hij verkeerde als vreemde-
ling te Gerar. Als nu Abraham van Sara, zijn huisvrouw, gezegd 2
had: Zij is mijn zuster, zo zond Abimelech, de koning van Gerar,

3 en nam Sara weg. Maar God kwam tot Abimelech in een droom
des nachts, en Hij zeide tot hem: Zie, gij zijt dood om der vrouwe
wil, die gij weggenomen hebt; want zij is met een man getrouwd.
4 Doch Abimelech was tot haar niet genaderd; daarom zeide hij:
5 Heere! zult Gij dan ook een rechtvaardig volk doden? Heeft hij
zelf mij niet gezegd: Zij is mijn zuster? en zij, ook zij heeft gezegd:
Hij is mijn broeder. In oprechtheid mijns harten en in reinheid
6 mijner handen, heb ik dit gedaan. En God zeide tot hem in den
droom: Ik heb ook geweten, dat gij dit in oprechtheid uws har-
ten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen;
7 daarom heb Ik u niet toegelaten, haar aan te roeren. Zo geef dan
nu dezes mans huisvrouw weder; want hij is een profeet, en hij zal
voor u bidden, opdat gij leeft; maar zo gij haar niet wedergeeft,
8 weet, dat gij voorzeker sterven zult, gij, en al wat uwes is! Toen
stond Abimelech des morgens vroeg op, en riep al zijn knechten,
en sprak al deze woorden voor hun oren. En die mannen vrees-
9 den zeer. En Abimelech riep Abraham, en zeide tot hem: Wat
hebt gij ons gedaan? en wat heb ik tegen u gezondigd, dat gij
over mij en over mijn koninkrijk een grote zonde gebracht hebt?
gij hebt daden met mij gedaan, die niet zouden gedaan worden.
10 Voorts zeide Abimelech tot Abraham: Wat hebt gij gezien, dat
11 gij deze zaak gedaan hebt? En Abraham zeide: Want ik dacht:
alleen is de vreze Gods in deze plaats niet, zodat zij mij om mijner
12 huisvrouw wil zullen doden. En ook *is zij* waarlijk mijn zuster;
zij is mijns vaders dochter, maar niet mijner moeder dochter; en
13 zij is mij ter vrouwe geworden. En het is geschied, als God mij
uit mijns vaders huis deed dwalen, zo sprak ik tot haar: Dit zij
uw weldadigheid, die gij bij mij doen zult; aan alle plaatsen waar
14 wij komen zullen, zeg van mij: Hij *is* mijn broeder! Toen nam
Abimelech schapen en runderen, ook dienstknechten en dienst-
maagden, en gaf dezelve aan Abraham; en hij gaf hem Sara zijn
15 huisvrouw weder. En Abimelech zeide: Zie, mijn land is voor uw
16 aangezicht; woon, waar het goed is in uw ogen. En tot Sara zeide
hij: Zie, ik heb uw broeder duizend zilverlingen gegeven; zie, hij
zij u een deksel der ogen, allen, die met u zijn, ja, bij allen, en wees
17 geleerd. En Abraham bad tot God; en God genas Abimelech, en
18 zijn huisvrouw, en zijn dienstmaagden, zodat zij baarden. Want
de HEERE had al de baarmoeders van het huis van Abimelech

ganselijk toegesloten, ter oorzake van Sara, Abrahams huisvrouw.
En de HEERE bezocht Sara, gelijk als Hij gezegd had; en de **21**
HEERE deed aan Sara, gelijk als Hij gesproken had. En Sara 2
werd bevrucht, en baarde Abraham een zoon in zijn ouderdom,
ter gezetter tijd, dien hem God gezegd had. En Abraham noem- 3
de den naam zijns zoons, die hem geboren was, dien hem Sara
gebaard had, Izak. En Abraham besneed zijn zoon Izak, zijnde 4
acht dagen oud, gelijk als hem God geboden had. En Abraham 5
was honderd jaren oud, als hem Izak zijn zoon geboren werd. En 6
Sara zeide: God heeft mij een lachen gemaakt; al die het hoort,
zal met mij lachen. Voorts zeide zij: Wie zou Abraham gezegd 7
hebben: Sara heeft zonen gezoogd? want ik heb een zoon gebaard
in zijn ouderdom. En het kind werd groot, en werd gespeend; 8
toen maakte Abraham een groten maaltijd op den dag, als Izak
gespeend werd. En Sara zag den zoon van Hagar, de Egypti- 9
sche, dien zij Abraham gebaard had, spottende. En zij zeide tot 10
Abraham: Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit; want de zoon
dezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven. En 11
dit woord was zeer kwaad in Abrahams ogen, ter oorzake van zijn
zoon. Maar God zeide tot Abraham: Laat het niet kwaad zijn in 12
uw ogen, over den jongen, en over uw dienstmaagd; al wat Sara
tot u zal zeggen, hoor naar haar stem; want in Izak zal uw zaad
genoemd worden. Doch Ik zal ook den zoon dezer dienstmaagd 13
tot een volk stellen, omdat hij uw zaad *is*. Toen stond Abraham 14
des morgens vroeg op, en nam brood, en een fles water, en gaf
ze aan Hagar, die leggende op haar schouder; ook *gaf hij haar*
het kind, en zond haar weg. En zij ging voort, en dwaalde in de
woestijn Ber-seba. Als nu het water van de fles uit was, zo wierp 15
zij het kind onder een van de struiken. En zij ging en zette zich 16
tegenover, afgaande zo verre, als die met den boog schieten; want
zij zeide: Dat ik het kind niet zie sterven; en zij zat tegenover,
en hief haar stem op, en weende. En God hoorde de stem van 17
den jongen; en de Engel Gods riep Hagar toe uit den hemel, en
zeide tot haar: Wat *is* u, Hagar? Vrees niet; want God heeft
naar des jongens stem gehoord, ter plaatse, waar hij *is*. Sta op, 18
hef den jongen op, en houd hem vast met uwe hand; want Ik zal
hem tot een groot volk stellen. En God opende haar ogen, dat 19
zij een waterput zag; en zij ging, en vulde de fles met water, en

20 gaf den jongen te drinken. En God was met den jongen; en hij
werd groot, en hij woonde in de woestijn, en werd een boogschut-
21 ter. En hij woonde in de woestijn Paran; en zijn moeder nam
22 hem een vrouw uit Egypteland. Voorts geschiedde het ter zelf-
der tijd, dat Abimelech, mitsgaders Pichol, zijn krijgsoverste, tot
Abraham sprak, zeggende: God *is* met u in alles, wat gij doet.
23 Zo zweer mij nu hier bij God: Zo gij mij, of mijn zoon, of mijn
neef liegen zult! naar de weldadigheid, die ik bij u gedaan heb,
zult gij doen bij mij, en bij het land, waarin gij als vreemdeling
24, 25 verkeert. En Abraham zeide: Ik zal zweren. En Abraham be-
rispte Abimelech ter oorzake van een waterput, die Abimelechs
26 knechten met geweld genomen hadden. Toen zeide Abimelech:
Ik heb niet geweten, wie dit stuk gedaan heeft; en ook hebt gij het
mij niet aangezegd, en ik heb er ook niet van gehoord, dan heden.
27 En Abraham nam schapen en runderen, en gaf die aan Abime-
28 lech; en die beiden maakten een verbond. Doch Abraham stelde
29 zeven ooilammeren der kudde bijzonder. Zo zeide Abimelech tot
Abraham: Wat zullen hier deze zeven ooilammeren, die gij bij-
30 zonder gesteld hebt? En hij zeide: Dat gij de zeven ooilammeren
van mijn hand nemen zult, opdat het mij tot een getuigenis zij,
31 dat ik dezen put gegraven heb. Daarom noemde men die plaats
32 Ber-seba, omdat die beiden daar gezworen hadden. Alzo maak-
ten zij een verbond te Ber-seba. Daarna stond Abimelech op, en
Pichol, zijn krijgsoverste, en zij keerden wederom naar het land
33 der Filistijnen. En hij plantte een bos in Ber-seba, en riep aldaar
34 den Naam des HEEREN, des eeuwigen Gods, aan. En Abraham
woonde als vreemdeling vele dagen in het land der Filistijnen.

22 En het geschiedde na deze dingen, dat God Abraham verzocht;
en Hij zeide tot hem: Abraham! En hij zeide: Zie, *hier* ben
2 ik! En Hij zeide: Neem nu uw zoon, uw enige, dien gij liefhebt,
Izak, en ga heen naar het land Moria, en offer hem aldaar tot een
3 brandoffer, op een van de bergen, dien Ik u zeggen zal. Toen
stond Abraham des morgens vroeg op, en zadelde zijn ezel, en
nam twee van zijn jongeren met zich, en Izak zijn zoon; en hij
kloofde hout tot het brandoffer, en maakte zich op, en ging naar
4 de plaats, die God hem gezegd had. Aan den derden dag, toen
5 hief Abraham zijn ogen op, en zag die plaats van verre. En
Abraham zeide tot zijn jongeren: Blijft gij hier met den ezel,

en ik en de jongen zullen heengaan tot daar; als wij aangebeden
zullen hebben, dan zullen wij tot u wederkeren. En Abraham 6
nam het hout des brandoffers, en legde het op Izak, zijn zoon; en
hij nam het vuur en het mes in zijn hand, en zij beiden gingen
samen. Toen sprak Izak tot Abraham, zijn vader, en zeide: Mijn 7
vader! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik, mijn zoon! En hij zeide: Zie
het vuur en het hout; maar waar *is* het lam tot het brandoffer?
En Abraham zeide: God zal Zichzelven een lam ten brandoffer 8
voorzien, mijn zoon! Zo gingen zij beiden samen. En zij kwamen 9
ter plaatse, die hem God gezegd had; en Abraham bouwde aldaar
een altaar, en hij schikte het hout, en bond zijn zoon Izak, en
leide hem op het altaar boven op het hout. En Abraham strekte 10
zijn hand uit, en nam het mes om zijn zoon te slachten. Maar 11
de Engel des HEEREN riep tot hem van den hemel, en zeide:
Abraham, Abraham! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik! Toen zeide 12
Hij: Strek uw hand niet uit aan den jongen, en doe hem niets!
want nu weet Ik, dat gij God vrezende *zijt*, en uw zoon, uw enige,
van Mij niet hebt onthouden. Toen hief Abraham zijn ogen op, 13
en zag om, en ziet, achter was een ram in de verwarde struiken
vast met zijn hoornen; en Abraham ging, en nam dien ram, en
offerde hem ten brandoffer in zijns zoons plaats. En Abraham 14
noemde den naam van die plaats: De HEERE zal het voorzien!
Waarom heden ten dage gezegd wordt: Op den berg des HEEREN
zal het voorzien worden! Toen riep de Engel des HEEREN tot 15
Abraham ten tweeden male van den hemel; En zeide: Ik zweer bij 16
Mijzelven, spreekt de HEERE; daarom dat gij deze zaak gedaan
hebt, en uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt; Voorzeker zal 17
Ik u grotelijks zegenen, en uw zaad zeer vermenigvuldigen, als de
sterren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is;
en uw zaad zal de poort zijner vijanden erfelijk bezitten. En in 18
uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde, naardien gij
Mijn stem gehoorzaam geweest zijt. Toen keerde Abraham weder 19
tot zijn jongeren, en zij maakten zich op, en zij gingen samen naar
Ber-seba; en Abraham woonde te Ber-seba. En het geschiedde 20
na deze dingen, dat men Abraham boodschapte, zeggende: Zie,
Milka heeft ook Nahor, uw broeder, zonen gebaard: Uz, zijn 21
eerstgeborene, en Buz, zijn broeder, en Kemuël, den vader van
Aram, En Chesed, en Hazo, en Pildas, en Jidlaf, en Bethuël; (En 22, 23

Bethuël gewon Rebekka) deze acht baarde Milka aan Nahor, den
24 broeder van Abraham. En zijn bijwijf, welker naam was Reuma,
diezelve baarde ook Tebah, en Gaham, en Tahas, en Maacha.
23 En het leven van Sara was honderd zeven en twintig jaren; *dit*
2 *waren* de jaren des levens van Sara. En Sara stierf te Kiriath-
arba, dat *is* Hebron, in het land Kanaän; en Abraham kwam om
3 Sara te beklagen, en haar te bewenen. Daarna stond Abraham
op van het aangezicht van zijner dode, en hij sprak tot de zonen
4 Heths, zeggende: Ik *ben* een vreemdeling en inwoner bij u; geeft
mij een erfbegrafenis bij u, opdat ik mijn dode van voor mijn
5 aangezicht begrave. En de zonen Heths antwoordden, Abraham,
6 zeggende tot hem: Hoor ons, mijn heer! gij zijt een vorst Gods
in het midden van ons; begraaf uw dode in de keure onzer graven;
niemand van ons zal zijn graf voor u weren, dat gij uw dode niet
7 zoudt begraven. Toen stond Abraham op, en boog zich neder
8 voor het volk des lands, voor de zonen Heths; En hij sprak met
hen, zeggende: Is het met uw wil, dat ik mijn dode begrave van
voor mijn aangezicht; zo hoort mij, en spreekt voor mij bij Efron,
9 den zoon van Zohar, Dat hij mij geve de spelonk van Machpela,
die hij heeft, die in het einde van zijn akker is, dat hij dezelve mij
om het volle geld geve, tot een erfbegrafenis in het midden van
10 u. Efron nu zat in het midden van de zonen Heths; en Efron de
Hethiet antwoordde Abraham, voor de oren van de zonen Heths,
van al degenen, die ter poorte zijner stad ingingen, zeggende:
11 Neen, mijn heer! hoor mij; den akker geef ik u; ook de spelonk, die
daarin is, die geef ik u; voor de ogen van de zonen mijns volks geef
12 ik u die; begraaf uw dode. Toen boog zich Abraham neder voor
13 het aangezicht van het volk des lands; En hij sprak tot Efron,
voor de oren van het volk des lands, zeggende: Trouwens, *zijt* gij
het? lieve, hoor mij; ik zal het geld des akkers geven; neem het van
14 mij, zo zal ik mijn dode aldaar begraven. En Efron antwoordde
15 Abraham, zeggende tot hem: Mijn heer! hoor mij; een land van
vierhonderd sikkelen zilvers, wat *is* dat tussen mij en tussen u?
16 begraaf slechts uw dode. En Abraham luisterde naar Efron; en
Abraham woog Efron het geld, waarvan hij gesproken had voor
de oren van de zonen Heths, vierhonderd sikkelen zilvers, onder
17 den koopman gangbaar. Alzo werd de akker van Efron, die in
Machpela *was*, dat tegenover Mamre *lag*, de akker en de spelonk,

die daarin *was*, en al het geboomte, dat op den akker *stond*, dat
rondom in zijn ganse landpale was gevestigd, Aan Abraham tot 18
een bezitting, voor de ogen van de zonen Heths, bij allen, die
tot zijn stadspoort ingingen. En daarna begroef Abraham zijn 19
huisvrouw Sara in de spelonk des akkers van Machpela, tegenover
Mamre, hetwelk is Hebron, in het land Kanaan. Alzo werd die 20
akker, en de spelonk die daarin was, aan Abraham gevestigd tot
een erfbegrafenis van de zonen Heths.

Abraham nu was oud *en* wel bedaagd; en de HEERE had Abra- **24**
ham in alles gezegend. Zo sprak Abraham tot zijn knecht, den 2
oudste van zijn huis, regerende over alles, wat hij had: Leg toch
uw hand onder mijn heup, Opdat ik u doe zweren bij den HEE- 3
RE, den God des hemels, en den God der aarde, dat gij voor
mijn zoon geen vrouw nemen zult van de dochteren der Kanaan-
ieten, in het midden van welke ik woon; Maar dat gij naar mijn 4
land, en naar mijn maagschap trekken, en voor mijn zoon Izak
een vrouw nemen zult. En die knecht zeide tot hem: Misschien 5
zal die vrouw mij niet willen volgen in dit land; zal ik dan uw
zoon moeten wederbrengen in het land, waar gij uitgetogen zijt?
En Abraham zeide tot hem: Wacht u, dat gij mijn zoon niet we- 6
der daarheen brengt! De HEERE, de God des hemels, Die mij 7
uit mijns vaders huis en uit het land mijner maagschap genomen
heeft, en Die tot mij gesproken heeft, en Die mij gezworen heeft,
zeggende: Aan uw zaad zal Ik dit land geven! Die Zelf zal Zijn
Engel voor uw aangezicht zenden, dat gij voor mijn zoon van daar
een vrouw neemt. Maar indien de vrouw u niet volgen wil, zo 8
zult gij rein zijn van dezen mijn eed; alleenlijk breng mijn zoon
daar niet weder heen. Toen legde de knecht zijn hand onder de 9
heup van Abraham, zijn heer, en hij zwoer hem over deze zaak.
En die knecht nam tien kemelen van zijns heren kemelen, en toog 10
heen; en al het goed zijns heren was in zijn hand; en hij maakte
zich op, en toog heen naar Mesopotamie, naar de stad van Na-
hor. En hij deed de kemelen nederknielen buiten de stad, bij 11
een waterput, des avondtijds, ten tijde, als de putsters uitkwa-
men. En hij zeide: HEERE! God van mijn heer Abraham! doe 12
haar mij toch heden ontmoeten, en doe weldadigheid bij Abra-
ham, mijn heer. Zie, ik sta bij de waterfontein, en de dochteren 13
der mannen dezer stad zijn uitgaande om water te putten; Zo ge- 14

schiede, dat die jonge dochter, tot welke ik zal zeggen: Neig toch
uw kruik, dat ik drinke; en zij zal zeggen: Drink, en ik zal ook uw
kemelen drenken; diezelve *zij*, die Gij Uw knecht Izak toegewezen
hebt, en dat ik daaraan bekenne, dat Gij weldadigheid bij mijn
15 heer gedaan hebt. En het geschiedde, eer hij geeindigd had te
spreken, ziet, zo kwam Rebekka uit, welke aan Bethuël geboren
was, de zoon van Milka, de huisvrouw van Nahor, de broeder van
16 Abraham; en zij had haar kruik op haar schouder. En die jonge
dochter was zeer schoon van aangezicht, een maagd, en geen man
had haar bekend; en zij ging af naar de fontein, en vulde haar
17 kruik, en ging op. Toen liep die knecht haar tegemoet, en hij
18 zeide: Laat mij toch een weinig waters uit uw kruik drinken. En
zij zeide: Drink, mijn heer! en zij haastte zich en liet haar kruik
19 neder op haar hand, en gaf hem te drinken. Als zij nu volein-
digd had van hem drinken te geven, zeide zij: Ik zal ook voor uw
20 kemelen putten, totdat zij voleindigd hebben te drinken. En zij
haastte zich, en goot haar kruik uit in de drinkbak, en liep we-
der naar den put om te putten, en zij putte voor al zijn kemelen.
21 En de man ontzette zich over haar, stilzwijgende, om te merken,
22 of de HEERE zijn weg voorspoedig gemaakt had, of niet. En
het geschiedde, als de kemelen voleindigd hadden te drinken, dat
die man een gouden voorhoofdsiersel nam, welks gewicht was een
halve sikkel, en twee armringen aan haar handen, welker gewicht
23 was tien *sikkelen* gouds. Want hij had gezegd: Wiens dochter
zijt gij? geef het mij toch te kennen; is er ook ten huize uws
24 vaders plaats voor ons, om te vernachten? En zij had tot hem
gezegd: Ik *ben* de dochter van Bethuël, den zoon van Milka, die
25 zij Nahor gebaard heeft. Voorts had zij tot hem gezegd: Ook
is er stro en veel voeders bij ons, ook plaats om te vernachten.
26, 27 Toen neigde die man zijn hoofd, en aanbad den HEERE; En hij
zeide: Geloofd *zij* de HEERE, de God van mijn heer Abraham,
Die Zijn weldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van mijn
heer; aangaande mij, de HEERE heeft mij op dezen weg geleid,
28 ten huize van mijns heren broederen. En die jonge dochter liep,
en gaf ten huize harer moeder te kennen, gelijk deze zaken waren.
29 En Rebekka had een broeder, wiens naam was Laban; en Laban
30 liep tot dien man naar buiten tot de fontein. En het geschiedde,
als hij dat voorhoofdsiersel gezien had, en de armringen aan de

handen zijner zuster; en als hij gehoord had de woorden zijner
zuster Rebekka, zeggende: Alzo heeft die man tot mij gesproken,
zo kwam hij tot dien man, en ziet, hij stond bij de kemelen, bij
de fontein. En hij zeide: Kom in, gij, gezegende des HEEREN! 31
waarom zoudt gij buiten staan? want ik heb het huis bereid, en
de plaats voor de kemelen. Toen kwam die man naar het huis 32
toe, en men ontgordde de kemelen, en men gaf den kemelen stro
en voeder; en water om zijn voeten te wassen, en de voeten der
mannen, die bij hem *waren*. Daarna werd hem te eten voorgezet; 33
maar hij zeide: Ik zal niet eten, totdat ik mijn woorden gesproken
heb. En hij zeide: Spreek! Toen zeide hij: Ik *ben* een knecht van 34
Abraham; En de HEERE heeft mijn heer zeer gezegend, zodat 35
hij groot geworden is; en Hij heeft hem gegeven schapen, en run-
deren, en zilver, en goud, en knechten, en maagden, en kemelen,
en ezelen. En Sara, de huisvrouw van mijn heer, heeft mijn heer 36
een zoon gebaard, nadat zij oud geworden was; en hij heeft hem
gegeven, alles, wat hij heeft. En mijn heer heeft mij doen zwe- 37
ren, zeggende: Gij zult voor mijn zoon geen vrouw nemen van de
dochteren der Kanaanieten, in welker land ik wone; Maar gij zult 38
trekken naar het huis mijns vaders, en naar mijn geslacht, en zult
voor mijn zoon een vrouw nemen! Toen zeide ik tot mijn heer: 39
Misschien zal mij de vrouw niet volgen. En hij zeide tot mij: De 40
HEERE, voor Wiens aangezicht ik gewandeld heb, zal Zijn Engel
met u zenden, en Hij zal uw weg voorspoedig maken, dat gij voor
mijn zoon een vrouw neemt, uit mijn geslacht en uit mijns vaders
huis. Dan zult gij van mijn eed rein zijn, wanneer gij tot mijn 41
geslacht zult gegaan zijn; en indien zij haar u niet geven, zo zult
gij rein zijn van mijn eed. En ik kwam heden aan de fontein; 42
en ik zeide: O, HEERE! God van mijn heer Abraham! zo Gij nu
mijn weg voorspoedig maken zult, op welke ik ga; Zie, ik sta bij 43
de waterfontein; zo geschiede, dat de maagd, die uitkomen zal om
te putten, en tot welke ik zeggen zal: Geef mij toch een weinig
waters te drinken uit uw kruik; En zij tot mij zal zeggen: Drink 44
gij ook, en ik zal ook uw kemelen putten; dat deze die vrouw
zij, die de HEERE aan den zoon van mijn heer heeft toegewezen.
Eer ik geeindigd had te spreken in mijn hart, ziet, zo kwam Re- 45
bekka uit, en had haar kruik op haar schouder, en zij kwam af
tot de fontein en putte; en ik zeide tot haar: Geef mij toch te

46 drinken! Zo haastte zij zich en liet haar kruik van zich neder, en
zeide: Drink gij, en ik zal ook uw kemelen drenken; en ik dronk,
47 en zij drenkte ook de kemelen. Toen vraagde ik haar, en zeide:
Wiens dochter zijt gij? En zij zeide: De dochter van Bethuël, den
zoon van Nahor, welken Milka hem gebaard heeft. Zo leide ik het
voorhoofdsiersel op haar aangezicht, en de armringen aan haar
48 handen; En ik neigde mijn hoofd, en aanbad den HEERE; en ik
loofde den HEERE, den God van mijn heer Abraham, Die mij op
den rechten weg geleid had, om de dochter des broeders van mijn
49 heer voor zijn zoon te nemen. Nu dan, zo gijlieden weldadigheid
en trouw aan mijn heer doen zult, geeft het mij te kennen; en zo
niet, geeft het mij *ook* te kennen, opdat ik mij ter rechter *hand* of
50 ter linkerhand wende. Toen antwoordde Laban, en Bethuël, en
zeiden: Van den HEERE is deze zaak voortgekomen; wij kunnen
51 kwaad noch goed tot u spreken. Zie, Rebekka is voor uw aange-
zicht; neem haar en trek henen; zij zij de vrouw van den zoon uws
52 heren, gelijk de HEERE gesproken heeft! En het geschiedde, als
Abrahams knecht hun woorden hoorde, zo boog hij zich ter aarde
53 voor den HEERE. En de knecht langde voort zilveren kleinoden,
en gouden kleinoden, en klederen, en hij gaf die aan Rebekka; hij
54 gaf ook aan haar broeder en haar moeder kostelijkheden. Toen
aten en dronken zij, hij en de mannen, die bij hem *waren*; en zij
vernachtten, en zij stonden des morgens op, en hij zeide: Laat mij
55 trekken tot mijn heer! Toen zeide haar broeder, en haar moe-
der: Laat de jonge dochter *enige* dagen, of tien, bij ons blijven;
56 daarna zult gij gaan. Maar hij zeide tot hen: Houdt mij niet
op, dewijl de HEERE mijn weg voorspoedig gemaakt heeft! laat
57 mij trekken, dat ik tot mijn heer ga. Toen zeiden zij: Laat ons
58 de jonge dochter roepen, en haar mond vragen. En zij riepen
Rebekka, en zeiden tot haar: Zult gij met dezen man trekken?
59 En zij antwoordde: Ik zal trekken. Toen lieten zij Rebekka, hun
zuster, en haar voedster trekken, mitsgaders Abrahams knecht
60 en zijn mannen. En zij zegenden Rebekka, en zeiden tot haar:
O, onze zuster! wordt gij tot duizenden millioenen, en uw zaad
61 bezitte de poort zijner haters! En Rebekka maakte zich op met
haar jonge dochteren, en zij reden op kemelen, en volgden den
62 man; en die knecht nam Rebekka, en toog heen. Izak nu kwam,
van daar men komt tot den put Lachai-roi; en hij woonde in het

zuiderland. En Izak was uitgegaan om te bidden in het veld, te- 63
gen het naken van den avond; en hij hief zijn ogen op en zag toe,
en ziet, de kemelen kwamen! Rebekka hief ook haar ogen op, en 64
zij zag Izak; en zij viel van den kemel af. En zij zeide tot den 65
knecht: Wie is die man, die ons in het veld tegemoet wandelt?
En de knecht zeide: Dat is mijn heer! Toen nam zij den sluier,
en bedekte zich. En de knecht vertelde aan Izak al de zaken, die 66
hij gedaan had. En Izak bracht haar in de tent van zijn moeder 67
Sara; en hij nam Rebekka, en zij werd hem ter vrouw, en hij had
haar lief. Alzo werd Izak getroost na zijner moeders *dood*.

En Abraham voer voort, en nam een vrouw, wier naam was **25**
Ketura. En zij baarde hem Zimran en Joksan, en Medan en Mi- 2
dian, en Jisbak en Suah. En Joksan gewon Seba en Dedan; en de 3
zonen van Dedan waren de Assurieten, en Letusieten, en Leum-
mieten. En de zonen van Midian *waren* Efa en Efer, en Henoch 4
en Abida, en Eldaa. Deze allen *waren* zonen van Ketura. Doch 5
Abraham gaf aan Izak al wat hij had. Maar aan de zonen der 6
bijwijven, die Abraham had, gaf Abraham geschenken; en zond
hen weg van zijn zoon Izak, terwijl hij nog leefde, oostwaarts naar
het land van het Oosten. Dit nu *zijn* de dagen der jaren des 7
levens van Abraham, welke hij geleefd heeft, honderd vijf en ze-
ventig jaren. En Abraham gaf den geest en stierf, in goeden 8
ouderdom, oud en *des levens* zat, en hij werd tot zijn volken ver-
zameld. En Izak en Ismael, zijn zonen, begroeven hem, in de 9
spelonk van Machpela, in den akker van Efron, den zoon van Zo-
har, den Hethiet, welke tegenover Mamre is; *In* den akker, dien 10
Abraham van de zonen Heths gekocht had, daar is Abraham be-
graven, en Sara, zijn huisvrouw. En het geschiedde na Abrahams 11
dood, dat God Izak, zijn zoon, zegende; en Izak woonde bij den
put Lachai-roi. Dit nu *zijn* de geboorten van Ismael, den zoon 12
van Abraham, dien Hagar, de Egyptische, dienstmaagd van Sara,
Abraham gebaard heeft. En dit *zijn* de namen der zonen van 13
Ismael, met hun namen naar hun geboorten. De eerstgeborene
van Ismael, Nabajoth; daarna Kedar, en Adbeel, en Mibsam, En 14
Misma, en Duma, en Massa, Hadar en Thema, Jetur, Nafis en 15
Kedma. Deze zijn de zonen van Ismael, en dit *zijn* hun namen, in 16
hun dorpen en paleizen, twaalf vorsten naar hun volken. En dit 17
zijn de jaren des levens van Ismael, honderd zeven en dertig jaren;

en hij gaf den geest, en stierf, en hij werd verzameld tot zijn vol-
18 ken. En zij woonden van Havila tot Sur toe, hetwelk tegenover
Egypte is, daar gij gaat naar Assur; hij heeft zich nedergeslagen
19 voor het aangezicht van al zijn broederen. Dit nu *zijn* de ge-
boorten van Izak, den zoon van Abraham: Abraham gewon Izak.
20 En Izak was veertig jaren oud, als hij Rebekka, de dochter van
Bethuël, den Syrier, uit Paddan-aram, de zuster van Laban, den
21 Syrier, zich ter vrouw nam. En Izak bad den HEERE zeer in de
tegenwoordigheid van zijn huisvrouw; want zij was onvruchtbaar;
en de HEERE liet zich van hem verbidden, zodat Rebekka, zijn
22 huisvrouw, zwanger werd. En de kinderen stieten zich samen in
haar lichaam. Toen zeide zij: *Is het* zo? waarom *ben* ik dus?
23 en zij ging om den HEERE te vragen. En de HEERE zeide tot
haar: Twee volken zijn in uw buik, en twee natien zullen zich uit
uw ingewand van een scheiden; en het ene volk zal sterker zijn dan
24 het andere volk; en de meerdere zal den mindere dienen. Als nu
haar dagen vervuld waren om te baren, ziet, zo waren tweelingen
25 in haar buik. En de eerste kwam uit, ros; hij was geheel als een
26 haren kleed; daarom noemden zij zijn naam Ezau. En daarna
kwam zijn broeder uit, wiens hand Ezau's verzenen hield; daarom
noemde men zijn naam Jakob. En Izak was zestig jaren oud, als
27 hij hen gewon. Als nu deze jongeren groot werden, werd Ezau
een man, verstandig op de jacht, een veldman; maar Jakob werd
28 een oprecht man, wonende in tenten. En Izak had Ezau lief; want
het wildbraad was naar zijn mond; maar Rebekka had Jakob lief.
29 En Jakob had een kooksel gekookt; en Ezau kwam uit het veld,
30 en *was* moede. En Ezau zeide tot Jakob: Laat mij toch slorpen
van dat rode, dat rode daar, want ik *ben* moede; daarom heeft
31 men zijn naam genoemd Edom. Toen zeide Jakob: Verkoop mij
32 op dezen dag uw eerstgeboorte. En Ezau zeide: Zie, ik ga ster-
33 ven; en waartoe mij dan de eerstgeboorte? Toen zeide Jakob:
Zweer mij op dezen dag! en hij zwoer hem; en hij verkocht aan
34 Jakob zijn eerstgeboorte. En Jakob gaf aan Ezau brood, en het
linzenkooksel; en hij at en dronk, en hij stond op en ging heen;
alzo verachtte Ezau de eerstgeboorte.

26 En er was honger in dat land, behalve den eersten honger,
die in de dagen van Abraham geweest was; daarom toog Izak tot
2 Abimelech, de koning der Filistijnen, naar Gerar. En de HEERE

verscheen hem en zeide: Trek niet af naar Egypte; woon in het
land, dat Ik u aanzeggen zal; Woon als vreemdeling in dat land, 3
en Ik zal met u zijn, en zal u zegenen; want aan u en uw zaad
zal Ik al deze landen geven, en Ik zal den eed bevestigen, dien Ik
Abraham uw vader gezworen heb. En Ik zal uw zaad vermenig- 4
vuldigen, als de sterren des hemels, en zal aan uw zaad al deze lan-
den geven; en in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der
aarde, Daarom dat Abraham Mijn stem gehoorzaam geweest is, 5
en heeft onderhouden Mijn bevel, Mijn geboden, Mijn inzettingen
en Mijn wetten. Alzo woonde Izak te Gerar. En als de mannen 6, 7
van die plaats hem vraagden van zijn huisvrouw, zeide hij: Zij *is*
mijn zuster; want hij vreesde te zeggen, mijn huisvrouw; opdat mij
misschien, *zeide hij* de mannen dezer plaats niet doden, om Re-
bekka; want zij *was* schoon van aangezicht. En het geschiedde, 8
als hij een langen tijd daar geweest was, dat Abimelech, de ko-
ning der Filistijnen, ten venster uitkeek, en hij zag, dat, ziet, Izak
was jokkende met Rebekka zijn huisvrouw. Toen riep Abimelech 9
Izak, en zeide: Voorwaar, zie, zij *is* uw huisvrouw! hoe hebt gij
dan gezegd: Zij *is* mijn zuster? En Izak zeide tot hem: Want ik
zeide: Dat ik niet misschien om harentwil sterve. En Abimelech 10
zeide: Wat *is* dit, *dat* gij ons gedaan hebt? Lichtelijk had een van
dit volk bij uw huisvrouw gelegen, zodat gij een schuld over ons
zoudt gebracht hebben. En Abimelech gebood het ganse volk, 11
zeggende: Zo wie deze man of zijn huisvrouw aanroert, zal voorze-
ker gedood worden! En Izak zaaide in datzelve land, en hij vond 12
in datzelve jaar honderd maten; want de HEERE zegende hem.
En die man werd groot, ja, hij werd doorgaans groter, totdat hij 13
zeer groot geworden was. En hij had bezitting van schapen, en 14
bezitting van runderen, en groot gezin; zodat hem de Filistijnen
benijdden. En al de putten, die de knechten van zijn vader, in de 15
dagen van zijn vader Abraham, gegraven hadden, die stopten de
Filistijnen, en vulden dezelve met aarde. Ook zeide Abimelech 16
tot Izak: Trek van ons; want gij zijt veel machtiger geworden, dan
wij. Toen toog Izak van daar, en hij legerde zich in het dal van 17
Gerar, en woonde aldaar. Als nu Izak wedergekeerd was, groef 18
hij die waterputten op, die zij ten tijde van Abraham, zijn vader,
gegraven, en die de Filistijnen na Abrahams dood toegestopt had-
den; en hij noemde derzelver namen naar de namen, waarmede

19 zijn vader die genoemd had. De knechten van Izak dan groe-
ven in dat dal, en zij vonden aldaar een put van levend water.
20 En de herders van Gerar twistten met Izaks herders, zeggende:
Dit water hoort ons toe! Daarom noemde hij den naam van dien
21 put Esek, omdat zij met hem gekeven hadden. Toen groeven zij
een anderen put, en daar twistten zij ook over; daarom noemde
22 hij deszelfs naam Sitna. En hij brak op van daar, en groef een
anderen put, en zij twistten over dien niet; daarom noemde hij
deszelfs naam Rehoboth, en zeide: Want nu heeft ons de HEERE
23 ruimte gemaakt, en wij zijn gewassen in dit land. Daarna toog
24 hij van daar op naar Ber-seba. En de HEERE verscheen hem
in denzelven nacht, en zeide: Ik *ben* de God van Abraham, uw
vader; vrees niet; want Ik *ben* met u; en Ik zal u zegenen, en uw
25 zaad vermenigvuldigen, om Abrahams, Mijns knechts, wil. Toen
bouwde hij daar een altaar, en riep den Naam des HEEREN aan.
En hij sloeg aldaar zijn tent op; en Izaks knechten groeven daar
26 een put. En Abimelech trok tot hem van Gerar, met Ahuzzat,
27 zijn vriend, en Pichol, zijn krijgsoverste. En Izak zeide tot hen:
Waarom zijt gij tot mij gekomen, daar gij mij haat, en hebt mij
28 van u weggezonden? En zij zeiden: Wij hebben merkelijk gezien,
dat de HEERE met u is; daarom hebben wij gezegd: Laat toch
een eed tussen ons zijn, tussen ons en tussen u, en laat ons een
29 verbond met u maken: Zo gij bij ons kwaad doet, gelijk als wij
u niet aangeroerd hebben, en gelijk als wij bij u alleenlijk goed
gedaan hebben, en hebben u in vrede laten trekken! Gij *zijt* nu
30 de gezegende des HEEREN! Toen maakte hij hun een maaltijd,
31 en zij aten en dronken. En zij stonden des morgens vroeg op, en
zwoeren de een den ander; daarna liet Izak hen gaan, en zij togen
32 van hem in vrede. En het geschiedde ten zelfden dage, dat Izaks
knechten kwamen, en boodschapten hem van de zaak des puts,
dien zij gegraven hadden, en zij zeiden hem: Wij hebben water
33 gevonden. En hij noemde denzelven Seba; daarom is de naam
34 dier stad Ber-seba, tot op dezen dag. Als nu Ezau veertig jaren
oud was, nam hij tot een vrouw Judith, de dochter van Beeri, den
35 Hethiet, en Basmath, de dochter van Elon, den Hethiet. En deze
waren voor Izak en Rebekka een bitterheid des geestes.

27 En het geschiedde, als Izak oud geworden was, en zijn ogen
donker geworden waren, en hij niet zien kon; toen riep hij Ezau,

zijn grootsten zoon, en zeide tot hem: Mijn zoon! En hij zeide
tot hem: Zie, *hier* ben ik! En hij zeide: Zie nu, ik ben oud 2
geworden, ik weet den dag mijns doods niet. Nu dan, neem toch 3
uw gereedschap, uw pijlkoker en uw boog, en ga uit in het veld,
en jaag mij een wildbraad; En maak mij smakelijke spijzen, zo 4
als ik die gaarne heb, en breng ze mij, dat ik ete; opdat mijn ziel
u zegene, eer ik sterve. Rebekka nu hoorde toe, als Izak tot zijn 5
zoon Ezau sprak; en Ezau ging in het veld, om een wildbraad
te jagen, dat hij het inbracht. Toen sprak Rebekka tot Jakob, 6
haar zoon, zeggende: Zie, ik heb uw vader tot Ezau, uw broeder,
horen spreken, zeggende: Breng mij een wildbraad, en maak mij 7
smakelijke spijzen toe, dat ik ete; en ik zal u zegenen voor het
aangezicht des HEEREN, voor mijn dood. Nu dan, mijn zoon! 8
hoor mijn stem in hetgeen ik u gebiede. Ga nu heen tot de kudde, 9
en haal mij van daar twee goede geitenbokjes; en ik zal die voor
uw vader maken tot smakelijke spijzen, gelijk als hij gaarne heeft.
En gij zult ze tot uw vader brengen, en hij zal eten, opdat hij 10
u zegene voor zijn dood. Toen zeide Jakob tot Rebekka, zijn 11
moeder: Zie, mijn broeder Ezau *is* een harig man, en ik *ben* een
glad man. Misschien zal mij mijn vader betasten, en ik zal in zijn 12
ogen zijn als een bedrieger; zo zoude ik een vloek over mij halen,
en niet een zegen. En zijn moeder zeide tot hem: Uw vloek zij 13
op mij, mijn zoon! hoor alleen naar mijn stem, en ga, haal ze
mij. Toen ging hij, en hij haalde ze, en bracht ze zijn moeder; en 14
zijn moeder maakte smakelijke spijzen, gelijk als zijn vader gaarne
had. Daarna nam Rebekka de kostelijke klederen van Ezau, haar 15
grootsten zoon, die zij bij zich in huis had, en zij trok ze Jakob,
haar kleinsten zoon, aan. En de vellen van de geitenbokjes trok 16
zij over zijn handen, en over de gladdigheid van zijn hals. En 17
zij gaf de smakelijke spijzen, en het brood, welke zij toegemaakt
had, in de hand van Jakob, haar zoon. En hij kwam tot zijn 18
vader, en zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik; wie
zijt gij, mijn zoon? En Jakob zeide tot zijn vader: Ik *ben* Ezau 19
uw eerstgeborene; ik heb gedaan, gelijk als gij tot mij gesproken
hadt; sta toch op, zit, en eet van mijn wildbraad, opdat uw ziel
mij zegene. Toen zeide Izak tot zijn zoon: Hoe is dit, *dat* gij 20
het zo haast gevonden hebt, mijn zoon? En hij zeide: Omdat de
HEERE uw God *dat* heeft doen ontmoeten voor mijn aangezicht.

21 En Izak zeide tot Jakob: Nader toch, dat ik u betaste, mijn zoon!
22 of gij mijn zoon Ezau zelf zijt, of niet. Toen kwam Jakob bij, tot
zijn vader Izak, die hem betastte; en hij zeide: De stem is Jakobs
23 stem, maar de handen zijn Ezau's handen. Doch hij kende hem
niet, omdat zijn handen harig waren, gelijk zijns broeders Ezau's
24 handen; en hij zegende hem. En hij zeide: Zijt gij mijn zoon
25 Ezau zelf? En hij zeide: Ik *ben het*! Toen zeide hij: Stel het
nabij mij, dat ik van het wildbraad mijns zoons ete, opdat mijn
ziel u zegene. En hij stelde het nabij hem, en hij at; hij bracht
26 hem ook wijn, en hij dronk. En zijn vader Izak zeide tot hem:
27 Kom toch bij, en kus mij, mijn zoon! En hij kwam bij, en hij
kuste hem; toen rook hij de reuk zijner klederen, en zegende hem;
en hij zeide: Zie, de reuk mijns zoons is als de reuk des velds,
28 hetwelk de HEERE gezegend heeft. Zo geve u dan God van
den dauw des hemels, en de vettigheid der aarde, en menigte van
29 tarwe en most. Volken zullen u dienen, en natien zullen zich voor
u nederbuigen; wees heer over uw broederen, en de zonen uwer
moeder zullen zich voor u nederbuigen! Vervloekt moet hij zijn,
30 wie u vervloekt; en wie u zegent, zij gezegend! En het geschiedde,
als Izak voleindigd had Jakob te zegenen, zo geschiedde het, toen
Jakob maar even van het aangezicht van zijn vader Izak uitgegaan
31 was, dat Ezau, zijn broeder, van zijn jacht kwam. Hij nu maakte
smakelijke spijzen toe, en bracht die tot zijn vader; en hij zeide
tot zijn vader: Mijn vader sta op en ete van het wildbraad zijns
32 zoons, opdat uw ziel mij zegene. En Izak, zijn vader, zeide tot
hem: Wie *zijt* gij? En hij zeide: Ik *ben* uw zoon, uw eerstgeborene,
33 Ezau. Toen verschrikte Izak met zeer grote verschrikking, gans
zeer, en zeide: Wie *is* hij dan, die het wildbraad gejaagd en tot
mij gebracht heeft? en ik heb van alles gegeten, eer gij kwaamt,
34 en heb hem gezegend; ook zal hij gezegend wezen. Als Ezau de
woorden zijns vaders hoorde, zo schreeuwde hij met een groten en
bitteren schreeuw, gans zeer; en hij zeide tot zijn vader: Zegen
35 mij, ook mij, mijn vader! En hij zeide: Uw broeder is gekomen
36 met bedrog, en heeft uw zegen weggenomen. Toen zeide hij: Is
het niet omdat men zijn naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee
reizen heeft bedrogen? mijn eerstgeboorte heeft hij genomen, en
zie, nu heeft hij mijn zegen genomen! Voorts zeide hij: Hebt gij
37 dan geen zegen voor mij uitbehouden? Toen antwoordde Izak,

en zeide tot Ezau: Zie, ik heb hem tot een heer over u gezet,
en al zijn broeders heb ik hem tot knechten gegeven; en ik heb
hem met koorn en most ondersteund; wat zal ik u dan nu doen,
mijn zoon? En Ezau zeide tot zijn vader: Hebt gij *maar* dezen 38
enen zegen, mijn vader? Zegen mij, ook mij, mijn vader! En
Ezau hief zijn stem op, en weende. Toen antwoordde zijn vader 39
Izak en zeide tot hem: Zie, de vettigheden der aarde zullen uw
woningen zijn, en van den dauw des hemels van boven af *zult gij*
gezegend zijn. En op uw zwaard zult gij leven, en zult uw broeder 40
dienen; doch het zal geschieden, als gij heersen zult, dan zult gij
zijn juk van uw hals afrukken. En Ezau haatte Jakob om dien 41
zegen, waarmede zijn vader hem gezegend had; en Ezau zeide in
zijn hart: De dagen van den rouw mijns vaders naderen, en ik
zal mijn broeder Jakob doden. Toen aan Rebekka deze woorden 42
van Ezau, haar grootsten zoon, geboodschapt werden, zo zond zij
heen, en ontbood Jakob, haar kleinsten zoon, en zeide tot hem:
Zie, uw broeder Ezau troost zich over u, dat hij u doden zal. Nu 43
dan, mijn zoon! hoor naar mijn stem, en maak u op, vlied gij naar
Haran, tot Laban, mijn broeder. En blijf bij hem enige dagen, 44
totdat de hittige gramschap uws broeders kere; Totdat de toorn 45
uws broeders van u afkere, en hij vergeten hebbe, hetgeen gij hem
gedaan hebt; dan zal ik zenden, en u van daar nemen; waarom
zoude ik ook van u beiden beroofd worden op een dag? En 46
Rebekka zeide tot Izak: Ik heb verdriet aan mijn leven vanwege de
dochteren Heths! Indien Jakob een vrouw neemt van de dochteren
Heths, gelijk deze *zijn*, van de dochteren dezes lands, waartoe *zal*
mij het leven *zijn*?

En Izak riep Jakob, en zegende hem; en gebood hem, en zei- **28**
de tot hem: Neem geen vrouw van de dochteren van Kanaan.
Maak u op, ga naar Paddan-aram, ten huize van Bethuël, den va- 2
der uwer moeder, en neem u van daar een vrouw, van de dochteren
van Laban, uwer moeders broeder. En God almachtig zegene u, 3
en make u vruchtbaar, en vermenigvuldige u, dat gij tot een hoop
volken wordt. En Hij geve u den zegen van Abraham; aan u, en 4
uw zaad met u, opdat gij erfelijk bezit het land uwer vreemdeling-
schappen, hetwelk God aan Abraham gegeven heeft. Alzo zond 5
Izak Jakob weg, dat hij toog naar Paddan-aram, tot Laban, den
zoon van Bethuël, den Syrier, den broeder van Rebekka, Jakobs

6 en Ezau's moeder. Als nu Ezau zag, dat Izak Jakob gezegend,
en hem naar Paddan-aram weggezonden had om zich van daar
een vrouw te nemen; *en* als hij hem zegende, dat hij hem geboden
had, zeggende: Neem geen vrouw van de dochteren van Kanaan;
7 En dat Jakob zijn vader en zijn moeder gehoorzaam geweest was,
8 en naar Paddan-aram getrokken was; En dat Ezau zag, dat de
dochteren van Kanaan kwaad waren in de ogen van Izak, zijn
9 vader; Zo ging Ezau tot Ismael, en nam zich tot een vrouw bo-
ven zijn vrouwen, Mahalath, de dochter van Ismael, den zoon van
10 Abraham, de zuster van Nebajoth. Jakob dan toog uit van Ber-
11 seba, en ging naar Haran. En hij geraakte op een plaats, waar
hij vernachtte; want de zon was ondergegaan; en hij nam van de
stenen dier plaats, en maakte zijn hoofdpeluw, en leide zich te
12 slapen te dierzelver plaats. En hij droomde; en ziet, een ladder
was gesteld op de aarde, welker opperste aan den hemel raakte;
13 en ziet, de engelen Gods klommen daarbij op en neder. En ziet,
de HEERE stond op dezelve en zeide: Ik ben de HEERE, de God
van uw vader Abraham, en de God van Izak; dit land, waarop gij
14 ligt te slapen, zal Ik aan u geven, en aan uw zaad. En uw zaad
zal wezen als het stof der aarde, en gij zult uitbreken *in menigte*,
westwaarts en oostwaarts, en noordwaarts en zuidwaarts; en in
u, en in uw zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend
15 worden. En zie, Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal, waar-
heen gij trekken zult, en Ik zal u wederbrengen in dit land; want
Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben, hetgeen Ik
16 tot u gesproken heb. Toen nu Jakob van zijn slaap ontwaakte,
zeide hij: Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats, en ik heb
17 het niet geweten! En hij vreesde, en zeide: Hoe vreselijk is deze
plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des he-
18 mels! Toen stond Jakob des morgens vroeg op, en hij nam dien
steen, dien hij tot zijn hoofdpeluw gelegd had, en zette hem tot
19 een opgericht teken, en goot daar olie boven op. En hij noemde
den naam dier plaats Beth-el; daar toch de naam dier stad te vo-
20 ren was Luz. En Jakob beloofde een gelofte, zeggende: Wanneer
God met mij geweest zal zijn, en mij behoed zal hebben op dezen
weg, dien ik reize, en mij gegeven zal hebben brood om te eten,
21 en klederen om aan te trekken; En ik ten huize mijns vaders in
vrede zal wedergekeerd zijn; zo zal de HEERE mij tot een God

zijn! En deze steen, dien ik tot een opgericht teken gezet heb, 22
zal een huis Gods wezen, en van alles, wat Gij mij geven zult, zal
ik U voorzeker de tienden geven!
Toen hief Jakob zijn voeten op, en ging naar het land der **29**
kinderen van het Oosten. En hij zag toe, en ziet, er was een put 2
in het veld; en ziet, er waren drie kudden schapen nevens dien
nederliggende; want uit dien put drenkten zij de kudden; en er
was een grote steen op den mond van dien put. En derwaarts 3
werden al de kudden verzameld, en zij wentelden den steen van
den mond des puts, en drenkten de schapen, en legden den steen
weder op den mond van dien put, op zijn plaats. Toen zeide 4
Jakob tot hen: Mijn broeders! van waar zijt gij? En zij zeiden:
Wij zijn van Haran. En hij zeide tot hen: Kent gij Laban, den 5
zoon van Nahor? En zij zeiden: Wij kennen *hem.* Voorts zeide 6
hij tot hen: Is het wel met hem? En zij zeiden: Het is wel; en zie,
Rachel, zijn dochter, komt met de schapen. En hij zeide: Ziet, 7
het is nog hoog dag, het is geen tijd, dat het vee verzameld worde;
drenkt de schapen, en gaat heen, weidt *dezelve.* Toen zeiden zij: 8
Wij kunnen niet, totdat al de kudden samen zullen vergaderd zijn,
en dat men den steen van den mond des puts afwentele, opdat wij
de schapen drenken. Als hij nog met hen sprak, zo kwam Rachel 9
met de schapen, die haar vader toebehoorden; want zij was een
herderin. En het geschiedde, als Jakob Rachel zag, de dochter 10
van Laban, zijner moeders broeder, en de schapen van Laban,
zijner moeders broeder, dat Jakob toetrad, en wentelde den steen
van den mond des puts, en drenkte de schapen van Laban, zijner
moeders broeder. En Jakob kuste Rachel; en hij hief zijn stem op 11
en weende. En Jakob gaf Rachel te kennen, dat hij een broeder 12
van haar vader, en dat hij de zoon van Rebekka was. Toen liep zij
heen, en gaf het aan haar vader te kennen. En het geschiedde, 13
als Laban die tijding hoorde van Jakob, zijner zusters zoon, zo
liep hij hem tegemoet, en omhelsde hem, en kuste hem, en bracht
hem tot zijn huis. En hij vertelde Laban al deze dingen. Toen 14
zeide Laban tot hem: Voorwaar, gij zijt mijn gebeente en mijn
vlees! En hij bleef bij hem een volle maand. Daarna zeide Laban 15
tot Jakob: Omdat gij mijn broeder zijt, zoudt gij mij derhalve om
niet dienen? verklaar mij, wat zal uw loon zijn? En Laban had 16
twee dochters: de naam der grootste was Lea; en de naam der

17 kleinste was Rachel. Doch Lea had tedere ogen; maar Rachel
18 was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht. En Jakob
had Rachel lief; en hij zeide: Ik zal u zeven jaren dienen, om
19 Rachel, uw kleinste dochter. Toen zeide Laban: Het is beter, dat
ik haar aan u geve, dan dat ik haar aan een anderen man geve;
20 blijf bij mij. Alzo diende Jakob om Rachel zeven jaren; en die
21 waren in zijn ogen als enige dagen, omdat hij haar liefhad. Toen
zeide Jakob tot Laban: Geef mijn huisvrouw, want mijn dagen
22 zijn vervuld, dat ik tot haar inga. Zo verzamelde Laban al de
23 mannen dier plaats, en maakte een maaltijd. En het geschiedde
des avonds, dat hij zijn dochter Lea nam, en bracht haar tot
24 hem; en hij ging tot haar in. En Laban gaf haar Zilpa, zijn
25 dienstmaagd, aan Lea, zijn dochter, *tot* een dienstmaagd. En
het geschiedde des morgens, en ziet, het was Lea. Daarom zeide
hij tot Laban: Wat is dit, *dat* gij mij gedaan hebt; heb ik niet bij
26 u gediend om Rachel? waarom hebt gij mij dan bedrogen? En
Laban zeide: Men doet alzo niet te dezer onzer plaatse, dat men
27 de kleinste uitgeve voor de eerstgeborene. Vervul de week van
deze; dan zullen wij u ook die geven, voor den dienst, dien gij nog
28 andere zeven jaren bij mij dienen zult. En Jakob deed alzo; en hij
vervulde de week van deze. Toen gaf hij hem Rachel, zijn dochter,
29 hem tot een vrouw. En Laban gaf aan zijn dochter Rachel zijn
30 dienstmaagd Bilha, haar tot een dienstmaagd. En hij ging ook
in tot Rachel, en had ook Rachel liever dan Lea; en hij diende
31 bij hem nog andere zeven jaren. Toen nu de HEERE zag, dat
Lea gehaat was, opende Hij haar baarmoeder; maar Rachel was
32 onvruchtbaar. En Lea werd bevrucht, en baarde een zoon, en
zij noemde zijn naam Ruben; want zij zeide: Omdat de HEERE
mijn verdrukking heeft aangezien, daarom zal mijn man mij nu
33 liefhebben. En zij werd wederom bevrucht, en baarde een zoon,
en zeide: Dewijl de HEERE gehoord heeft, dat ik gehaat was, zo
heeft Hij mij ook dezen gegeven; en zij noemde zijn naam Simeon.
34 En zij werd nog bevrucht, en baarde een zoon, en zeide: Nu zal
zich ditmaal mijn man bij mij voegen, dewijl ik hem drie zonen
35 gebaard heb; daarom noemde zij zijn naam Levi. En zij werd
wederom bevrucht, en baarde een zoon, en zeide: Ditmaal zal ik
den HEERE loven; daarom noemde zij zijn naam Juda. En zij
hield op van baren.

Als nu Rachel zag, dat zij Jakob niet baarde, zo benijdde Ra- 30
chel haar zuster; en zij zeide tot Jakob: Geef mij kinderen! of
indien niet, zo ben ik dood. Toen ontstak Jakobs toorn tegen 2
Rachel, en hij zeide: Ben ik dan in plaats van God, Die de vrucht
des buiks van u geweerd heeft? En zij zeide: Zie, daar is mijn 3
dienstmaagd Bilha, ga tot haar in; dat zij op mijn knieen bare,
en ik ook uit haar gebouwd worde. Zo gaf zij hem haar dienst- 4
maagd Bilha tot een vrouw; en Jakob ging tot haar in. En Bilha 5
werd zwanger, en baarde Jakob een zoon. Toen zeide Rachel: 6
God heeft mij gericht, en ook mijn stem verhoord, en heeft mij
een zoon gegeven; daarom noemde zij zijn naam Dan. En Bilha, 7
Rachels dienstmaagd, werd wederom bevrucht, en baarde Jakob
den tweeden zoon. Toen zeide Rachel: Ik heb worstelingen Gods 8
met mijn zuster geworsteld; ook heb ik de overhand gehad; en zij
noemde zijn naam Nafthali. Toen nu Lea zag, dat zij ophield van 9
baren, nam zij ook haar dienstmaagd Zilpa, en gaf die aan Jakob
tot een vrouw. En Zilpa, Lea's dienstmaagd, baarde Jakob een 10
zoon. Toen zeide Lea: Er komt een hoop! en zij noemde zijn 11
naam Gad. Daarna baarde Zilpa, Lea's dienstmaagd, Jakob een 12
tweeden zoon. Toen zeide Lea: Tot mijn geluk! want de dochters 13
zullen mij gelukkig achten; en zij noemde zijn naam Aser. En 14
Ruben ging in de dagen van de tarweoogst, en hij vond Dudaim
in het veld, en hij bracht die tot zijn moeder Lea. Toen zeide
Rachel tot Lea: Geef mij toch van uws zoons Dudaim. En zij 15
zeide tot haar: Is het weinig, dat gij mijn man genomen hebt,
dat gij ook mijns zoons Dudaim nemen zult? Toen zeide Rachel:
Daarom zal hij dezen nacht voor uws zoons Dudaim bij u liggen.
Als nu Jakob des avonds uit het veld kwam, ging Lea uit hem 16
tegemoet, en zeide: Gij zult tot mij inkomen; want ik heb u om
loon zekerlijk gehuurd voor mijns zoons Dudaim; en hij lag dien
nacht bij haar. En God verhoorde Lea; en zij werd bevrucht, en 17
baarde Jakob den vijfden zoon. Toen zeide Lea: God heeft mijn 18
loon gegeven, nadat ik mijn dienstmaagd aan mijn man gegeven
heb; en zij noemde zijn naam Issaschar. En Lea werd wederom 19
bevrucht, en zij baarde Jakob den zesden zoon. En Lea zeide: 20
God heeft mij, mij *heeft Hij* begiftigd met een goede gift; ditmaal
zal mijn man mij bijwonen; want ik heb hem zes zonen gebaard;
en zij noemde zijn naam Zebulon. En zij baarde daarna een 21

22 dochter; en zij noemde haar naam Dina. God dacht ook aan Ra-
23 chel; en God verhoorde haar, en opende haar baarmoeder. En
zij werd bevrucht, en baarde een zoon; en zij zeide: God heeft
24 mijn smaadheid weggenomen! En zij noemde zijn naam Jozef,
25 zeggende: De HEERE voege mij een anderen zoon daartoe. En
het geschiedde, dat Rachel Jozef gebaard had, dat Jakob tot La-
ban zeide: Laat mij vertrekken, dat ik ga tot mijn plaats, en naar
26 mijn land. Geef mijn vrouwen, en mijn kinderen, om welke ik
u gediend heb, dat ik vertrek; want gij weet mijn dienst, dien
27 ik u gediend heb. Toen zeide Laban tot hem: Zo ik nu genade
gevonden heb in uw ogen; ik heb waargenomen, dat de HEERE
28 mij om uwentwil gezegend heeft. Hij zeide dan: Noem mij uit-
29 drukkelijk uw loon, dat ik geven zal. Toen zeide hij tot hem:
Gij weet, hoe ik u gediend heb, en hoe uw vee bij mij geweest
30 is. Want het weinige, dat gij voor mij gehad hebt, dat is tot
een menigte uitgebroken; en de HEERE heeft u gezegend bij mijn
31 voet; nu dan, wanneer zal ik ook werken voor mijn huis? En hij
zeide: Wat zal ik u geven? Toen zeide Jakob: Gij zult mij niet
met al geven, indien gij mij deze zaak doen zult; ik zal wederom
32 uw kudden weiden, *en* bewaren. Ik zal heden door uw ganse
kudde gaan, daarvan afzonderende al het gespikkelde en geplekte
vee, en al het bruine vee onder de lammeren, en het geplekte en
33 gespikkelde onder de geiten; en zulks zal mijn loon zijn. Zo zal
mijn gerechtigheid op den dag van morgen met mij betuigen, als
gij komen zult over mijn loon, voor uw aangezicht; al wat niet
gespikkeld en geplekt is onder de geiten en bruin onder de lam-
34 meren, dat zij bij mij gestolen. Toen zeide Laban: Zie, och ja,
35 het zij naar uw woord! En hij zonderde af ten zelfden dage de
gesprenkelde en geplekte bokken en al de gespikkelde en geplekte
geiten, al waar wit aan was, en al het bruine onder de lamme-
36 ren; en hij gaf dezelve in de hand zijner zonen. En hij stelde
een weg van drie dagen tussen hem, en tussen Jakob; en Jakob
37 weidde de overige kudde van Laban. Toen nam zich Jakob roe-
den van groen populierenhout, en van hazelaar, en van kastanje;
en hij schilde daarin witte strepen, ontblotende het wit, hetwelk
38 aan die roeden was. En hij leide deze roeden, die hij geschild
had, in de goten, *en* in de drinkbakken van het water, waar de
kudde kwam drinken, tegenover de kudde; en zij werden verhit,

als zij kwamen om te drinken. Als dan de kudde verhit werd 39
bij de roeden, zo lammerde de kudde gesprenkelde, gespikkelde,
en geplekte. Toen scheidde Jakob de lammeren, en hij wendde 40
het gezicht der kudde op het gesprenkelde, en al het bruine onder
Labans kudde; en hij stelde zijn kudden alleen, en hij zette ze niet
bij de kudde van Laban. En het geschiedde, telkens als de kudde 41
der vroegelingen verhit werd, zo stelde Jakob de roeden voor de
ogen der kudde in de goten, opdat zij hittig werden bij de roeden.
Maar als de kudde spade hittig werd, zo stelde hij ze niet, zodat 42
de spadelingen Laban, en de vroegelingen Jakob toekwamen. En 43
die man brak gans zeer uit *in menigte*, en hij had vele kudden, en
dienstmaagden, en dienstknechten, en kemelen, en ezelen.

Toen hoorde hij de woorden der zonen van Laban, zeggende: **31**
Jakob heeft genomen alles, wat onzes vaders was, en van hetgeen,
dat onzes vaders was, heeft hij al deze heerlijkheid gemaakt. Ja- 2
kob zag ook het aangezicht van Laban aan, en ziet, het was jegens
hem niet als gisteren *en* eergisteren. En de HEERE zeide tot Ja- 3
kob: Keer weder tot het land uwer vaderen, en tot uw maagschap,
en Ik zal met u zijn. Toen zond Jakob heen, en riep Rachel en 4
Lea, op het veld tot zijn kudde; En hij zeide tot haar: Ik zie 5
het aangezicht uws vaders, dat het jegens mij niet is als gisteren
en eergisteren; doch de God mijns vaders is bij mij geweest. En 6
gijlieden weet, dat ik met al mijn macht uw vader gediend heb.
Maar uw vader heeft bedriegelijk met mij gehandeld, en heeft mijn 7
loon tien malen veranderd; doch God heeft hem niet toegelaten,
om mij kwaad te doen. Wanneer hij aldus zeide: De gespikkelde 8
zullen uw loon zijn, zo lammerden al de kudden gespikkelde; en
wanneer hij alzo zeide: De gesprenkelde zullen uw loon zijn, zo
lammerden al de kudden gesprenkelde. Alzo heeft God uw va- 9
der het vee ontrukt, en aan mij gegeven. En het geschiedde ten 10
tijde, als de kudde hittig werd, dat ik mijn ogen ophief, en ik zag
in den droom; en ziet, de bokken, die de kudden beklommen, wa-
ren gesprenkeld, gespikkeld, en hagelvlakkig. En de Engel Gods 11
zeide tot mij in den droom: Jakob! En ik zeide: Zie, *hier* ben ik!
En Hij zeide: Hef toch uw ogen op, en zie! alle bokken, die de 12
kudde beklimmen, zijn gesprenkeld, gespikkeld, en hagelvlakkig;
want Ik heb gezien alles, wat Laban u doet. Ik ben die God 13
van Beth-el, alwaar gij het opgerichte teken gezalfd hebt, waar gij

Mij een gelofte beloofd hebt; nu, maak u op, vertrek uit dit land,
14 en keer weder in het land uwer maagschap. Toen antwoordden
Rachel en Lea, en zeiden tot hem: Is er nog voor ons een deel of
15 erfenis, in het huis onzes vaders? Zijn wij niet vreemden van hem
geacht? Want hij heeft ons verkocht, en hij heeft ook steeds ons
16 geld verteerd. Want al de rijkdom, welke God onzen vader heeft
ontrukt, die is onze, en van onze zonen; nu dan, doe alles, wat
17 God tot u gezegd heeft. Toen maakte zich Jakob op, en laadde
18 zijn zonen en zijn vrouwen op kemelen. En hij voerde al zijn vee
weg, en al zijn have, die hij gewonnen had, het vee, dat hij bezat,
hetwelk hij in Paddan-aram geworven had, om te komen tot Izak,
19 zijn vader, naar het land Kanaan. Laban nu was gegaan, om zijn
schapen te scheren; zo stal Rachel de terafim, die haar vader had.
20 En Jakob ontstal zich aan het hart van Laban, den Syrier, over-
21 mits hij hem niet te kennen gaf, dat hij vlood. En hij vlood, en
al wat het zijne was, en hij maakte zich op, en voer over de rivier,
22 en hij zette zijn aangezicht naar het gebergte Gilead. En ten der-
den dage werd aan Laban geboodschapt, dat Jakob gevloden was.
23 Toen nam hij zijn broeders met zich, en jaagde hem achterna, een
weg van zeven dagen, en hij kreeg hem op het gebergte van Gi-
24 lead. Doch God kwam tot Laban, den Syrier, in een droom des
nachts, en Hij zeide tot hem: Wacht u, dat gij met Jakob spreekt,
25 noch goed, noch kwaad. En Laban achterhaalde Jakob; Jakob
nu had zijn tent geslagen op dat gebergte; ook sloeg Laban met
26 zijn broederen *de zijne* op het gebergte van Gilead. Toen zeide
Laban tot Jakob: Wat hebt gij gedaan, dat gij u aan mijn hart
ontstolen hebt, en mijn dochteren ontvoerd hebt, als gevangenen
27 met het zwaard? Waarom zijt gij heimelijk gevloden, en hebt *u*
aan mij ontstolen? en hebt het mij niet aangezegd, dat ik u geleid
had met vreugde, en met gezangen, met trommel en met harp?
28 Ook hebt gij mij niet toegelaten mijn zonen en mijn dochteren te
29 kussen; nu, gij hebt dwaselijk gedaan *zo* doende. Het ware in
de macht mijner hand aan ulieden kwaad te doen; maar de God
van ulieder vader heeft tot mij gisteren nacht gesproken, zeggen-
30 de: Wacht u, van met Jakob te spreken, of goed, of kwaad. En
nu, gij hebt immers willen vertrekken, omdat gij zo zeer begerig
waart naar uws vaders huis; waarom hebt gij mijn goden gestolen?
31 Toen antwoordde Jakob, en zeide tot Laban: Omdat ik vreesde;

want ik zeide: Opdat gij niet misschien uw dochteren mij ontwel-
digdet! Bij wien gij uw goden vinden zult, laat hem niet leven! 32
Onderken gij voor onze broederen, wat bij mij is, en neem het
tot u. Want Jakob wist niet, dat Rachel dezelve gestolen had.
Toen ging Laban in de tent van Jakob, en in de tent van Lea, 33
en in de tent van de beide dienstmaagden, en hij vond niets; en
als hij uit de tent van Lea gegaan was, kwam hij in de tent van
Rachel. Maar Rachel had de terafim genomen, en zij had die 34
in een kemels zadeltuig gelegd, en zij zat op dezelve. En Laban
betastte die ganse tent, en hij vond niets. En zij zeide tot haar 35
vader: Dat *de toorn* niet ontsteke in mijns heren ogen, omdat ik
voor uw aangezicht niet kan opstaan; want *het gaat* mij naar der
vrouwen wijze; en hij doorzocht; maar hij vond de terafim niet.
Toen ontstak Jakob, en twistte met Laban; en Jakob antwoordde 36
en zeide tot Laban: Wat is mijn overtreding, wat is mijn zonde,
dat gij mij *zo* hittiglijk hebt nagejaagd? Als gij al mijn huis- 37
raad betast hebt, wat hebt gij gevonden van al het huisraad uws
huizes! Leg het hier voor mijn broederen en uw broederen, en
laat hen richten tussen ons beiden. Deze twintig jaren ben ik bij 38
u geweest; uw ooien en uw geiten hebben niet misdragen, en de
rammen uwer kudde heb ik niet gegeten. Het verscheurde heb 39
ik tot u niet gebracht; ik heb het geboet; gij hebt het van mijn
hand geeist, het ware des daags gestolen, of des nachts gestolen.
Ik ben geweest, dat mij bij dag de hitte verteerde, en bij nacht de 40
vorst, en dat mijn slaap van mijn ogen week. Ik ben nu twintig 41
jaren in uw huis geweest; ik heb u veertien jaren gediend om uw
beide dochteren, en zes jaren om uw kudde; en gij hebt mijn loon
tien malen veranderd. Ten ware de God van mijn vader, de God 42
van Abraham, en de Vreze van Izak, bij mij geweest was, zeker-
lijk, gij zoudt mij nu ledig weggezonden hebben! God heeft mijn
ellende, en den arbeid mijner handen aangezien, en heeft u giste-
ren nacht bestraft. Toen antwoordde Laban en zeide tot Jakob: 43
Deze dochters zijn mijn dochters, en deze zonen zijn mijn zonen,
en deze kudde is mijn kudde, ja, al wat gij ziet, dat is mijn; en wat
zoude ik aan deze mijn dochteren heden doen? of aan haar zonen,
die zij gebaard hebben? Nu dan, kom, laat ons een verbond ma- 44
ken, ik en gij, dat het tot een getuigenis zij tussen mij en tussen
u! Toen nam Jakob een steen, en hij verhoogde dien *tot* een 45

46 opgericht teken. En Jakob zeide tot zijn broederen: Vergadert
stenen! En zij namen stenen, en maakten een hoop; en zij aten
47 aldaar op dien hoop. En Laban noemde hem Jegar-sahadutha;
48 maar Jakob noemde denzelven Gilead. Toen zeide Laban: De-
ze hoop zij heden een getuige tussen mij en tussen u! Daarom
49 noemde men zijn naam Gilead, En Mizpa; omdat hij zeide: Dat
de HEERE opzicht neme tussen mij en tussen u, wanneer wij de
50 een van den ander zullen verborgen zijn! Zo gij mijn dochteren
beledigt, en zo gij vrouwen neemt boven mijn dochteren, niemand
is bij ons; zie toe, God zal getuige zijn tussen mij en tussen u!
51 Laban zeide voorts tot Jakob: Zie, daar is deze zelfde hoop, en
zie, daar is dit opgericht teken, hetwelk ik opgeworpen heb tussen
52 mij en tussen u; Deze zelfde hoop zij getuige, en dit opgericht
teken zij getuige, dat ik tot u voorbij dezen hoop niet komen zal,
en dat gij tot mij, voorbij dezen hoop en dit opgericht teken, niet
53 komen zult ten kwade! De God van Abraham, en de God van
Nahor, de God huns vaders richte tussen ons! En Jakob zwoer bij
54 de Vreze zijn vaders Izaks. Toen slachtte Jakob een slachting op
dat gebergte, en hij nodigde zijn broederen, om brood te eten; en
55 zij aten brood, en vernachtten op dat gebergte. En Laban stond
des morgens vroeg op, en kuste zijn zonen, en zijn dochteren, en
zegende hen; en Laban trok heen, en keerde weder tot zijn plaats.
32 Jakob toog ook zijns weegs; en de engelen Gods ontmoetten
2 hem. En Jakob zeide, met dat hij hen zag: Dit is een heirleger
3 Gods! en hij noemde den naam derzelver plaats Mahanaim. En
Jakob zond boden uit voor zijn aangezicht tot Ezau, zijn broeder,
4 naar het land Seir, de landstreek van Edom. En hij gebood hun,
zeggende: Zo zult gij zeggen tot mijn heer, tot Ezau: Zo zegt
Jakob, uw knecht: Ik heb als vreemdeling gewoond bij Laban, en
5 heb er tot nu toe vertoefd; En ik heb ossen en ezelen, schapen
en knechten en maagden; en ik heb gezonden om mijn heer aan te
6 zeggen, opdat ik genade vinde in uw ogen. En de boden kwamen
weder tot Jakob, zeggende: Wij zijn gekomen tot uw broeder, tot
Ezau; en ook trekt hij u tegemoet, en vierhonderd mannen met
7 hem. Toen vreesde Jakob zeer, en hem was bange; en hij ver-
deelde het volk, dat met hem was, en de schapen, en de runderen,
8 en de kemels, in twee heiren; Want hij zeide: Indien Ezau op het
ene heir komt, en slaat het, zo zal het overgeblevene heir ontko-

men. Voorts zeide Jakob: O, God mijns vaders Abrahams, en 9
God mijns vaders Izaks, o HEERE! Die tot mij gezegd hebt: Keer
weder tot uw land, en tot uw maagschap, en Ik zal wel bij u doen!
Ik ben geringer dan al deze weldadigheden, en dan al deze trouw, 10
die Gij aan Uw knecht gedaan hebt; want ik ben met mijn staf
over deze Jordaan gegaan, en nu ben ik tot twee heiren geworden!
Ruk mij toch uit mijns broeders hand, uit Ezau's hand; want ik 11
vreze hem, dat hij niet misschien kome, en mij sla, de moeder
met de zonen! Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewisselijk bij 12
u weldoen, en Ik zal uw zaad stellen als het zand der zee, dat
vanwege de menigte niet geteld kan worden! En hij vernachtte 13
aldaar dienzelfden nacht; en hij nam van hetgeen, dat hem in zijn
hand kwam, een geschenk voor Ezau zijn broeder; Tweehonderd 14
geiten en twintig bokken, tweehonderd ooien en twintig rammen;
Dertig zogende kemelinnen met haar veulens, veertig koeien en 15
tien varren, twintig ezelinnen en tien jonge ezels. En hij gaf die 16
in de hand zijner knechten, elke kudde bijzonder; en hij zeide tot
zijn knechten: Gaat gijlieden door, voor mijn aangezicht, en stelt
ruimte tussen kudde en tussen kudde. En hij gebood de eerste, 17
zeggende: Wanneer Ezau, mijn broeder, u ontmoeten zal, en u
vragen, zeggende: Wiens zijt gij? en waarheen gaat gij? en wiens
zijn deze voor uw aangezicht? Zo zult gij zeggen: Dat is een 18
geschenk van uw knecht Jakob, gezonden tot mijn heer, tot Ezau,
en zie, hij zelf is ook achter ons! En hij gebood ook den twee- 19
de, ook den derde, ook allen, die de kudden nagingen, zeggende:
Naar ditzelfde woord zult gij spreken tot Ezau, als gij hem vinden
zult. En gij zult ook zeggen: Zie, uw knecht Jakob is achter ons! 20
Want hij zeide: Ik zal zijn aangezicht verzoenen met dit geschenk,
dat voor mijn aangezicht gaat, en daarna zal ik zijn aangezicht
zien; misschien zal hij mijn aangezicht aannemen. Alzo ging dat 21
geschenk heen voor zijn aangezicht; doch hij zelf vernachtte dien-
zelfden nacht in het leger. En hij stond op in dienzelfden nacht, 22
en hij nam zijn twee vrouwen, en zijn twee dienstmaagden, en zijn
elf kinderen, en hij toog over het veer van de Jabbok. En hij 23
nam ze, en deed hen over die beek trekken; en hij deed overtrek-
ken hetgeen hij had. Doch Jakob bleef alleen over; en een man 24
worstelde met hem, totdat de dageraad opging. En toen Hij zag, 25
dat Hij hem niet overmocht, roerde Hij het gewricht zijner heup

aan, zodat het gewricht van Jakobs heup verwrongen werd, als
26 Hij met hem worstelde. En Hij zeide: Laat Mij gaan, want de
dageraad is opgegaan. Maar hij zeide: Ik zal U niet laten gaan,
27 tenzij dat Gij mij zegent. En Hij zeide tot hem: Hoe is uw naam?
28 En hij zeide: Jakob. Toen zeide Hij: Uw naam zal voortaan niet
Jakob heten, maar Israel; want gij hebt u vorstelijk gedragen met
29 God en met de mensen, en hebt overmocht. En Jakob vraagde,
en zeide: Geef toch Uw naam te kennen. En Hij zeide: Waarom is
het, dat gij naar Mijn naam vraagt? En Hij zegende hem aldaar.
30 En Jakob noemde den naam dier plaats Pniel: Want, *zeide hij*
ik heb God gezien *van* aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is
31 gered geweest. En de zon rees hem op, als hij door Pniel gegaan
32 was; en hij was hinkende aan zijn heup. Daarom eten de kinde-
ren Israels de verrukte zenuw niet, die op het gewricht der heup
is, tot op dezen dag, omdat Hij het gewricht van Jakobs heup
aangeroerd had, aan de verrukte zenuw.

33 En Jakob hief zijn ogen op en zag; en ziet, Ezau kwam, en
vierhonderd mannen met hem. Toen verdeelde hij de kinderen
onder Lea, en onder Rachel, en onder de twee dienstmaagden.
2 En hij stelde de dienstmaagden en haar kinderen vooraan; en
Lea en haar kinderen meer achterwaarts; maar Rachel en Jozef
3 de achterste. En hij ging voorbij hun aangezicht heen, en hij
boog zich zeven malen ter aarde, totdat hij bij zijn broeder kwam.
4 Toen liep Ezau hem tegemoet, en nam hem in den arm, en viel
5 hem aan den hals, en kuste hem; en zij weenden. Daarna hief hij
zijn ogen op, en zag die vrouwen en die kinderen, en zeide: Wie
zijn deze bij u? En hij zeide: De kinderen, die God aan uw knecht
6 genadiglijk verleend heeft. Toen traden de dienstmaagden toe,
7 zij en haar kinderen, en zij bogen zich neder. En Lea trad ook
toe, met haar kinderen, en zij bogen zich neder; en daarna trad
8 Jozef toe en Rachel, en zij bogen zich neder. En hij zeide: *Voor*
wien is u al dit heir, dat ik ontmoet heb? En hij zeide: Om genade
9 te vinden in de ogen mijns heren! Maar Ezau zeide: Ik heb veel,
10 mijn broeder! het zij het uwe, wat gij hebt! Toen zeide Jakob:
Och neen! indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, zo neem
mijn geschenk van mijn hand; daarom, omdat ik uw aangezicht
gezien heb, als had ik Gods aangezicht gezien, en gij welgevallen
11 aan mij genomen hebt. Neem toch mijn zegen, die u toegebracht

is, dewijl het God mij genadiglijk verleend heeft, en dewijl ik alles
heb; en hij hield bij hem aan, zodat hij het nam. En hij zeide: 12
Laat ons reizen en voorttrekken; en ik zal voor u trekken. Maar 13
hij zeide tot hem: Mijn heer weet, dat deze kinderen teder zijn, en
dat ik zogende schapen en koeien bij mij heb; indien men dezelve
maar een dag afdrijft, zo zal de gehele kudde sterven. Mijn heer 14
trekke toch voorbij, voor het aangezicht van zijn knecht; en ik zal
mij op mijn gemak als leidsman voegen, naar den gang van het
werk, hetwelk voor mijn aangezicht is, en naar den gang dezer
kinderen, totdat ik bij mijn heer te Seir kome. En Ezau zeide: 15
Laat mij toch van dit volk, dat met mij is, u bijstellen. En hij
zeide: Waartoe dat? laat mij genade vinden in mijns heren ogen!
Alzo keerde Ezau dien dag wederom zijns weegs naar Seir toe. 16
Maar Jakob reisde naar Sukkoth, en bouwde een huis voor zich, 17
en maakte hutten voor zijn vee; daarom noemde hij den naam dier
plaats Sukkoth. En Jakob kwam behouden *tot* de stad Sichem, 18
welke is in het land Kanaan, als hij kwam van Paddan-aram; en
hij legerde zich in het gezicht der stad. En hij kocht een deel 19
des velds, waarop hij zijn tent gespannen had, van de hand der
zonen van Hemor, den vader van Sichem, voor honderd stukken
gelds. En hij richtte aldaar een altaar op, en noemde het: De 20
God Israels *is* God!

En Dina, de dochter van Lea, die zij Jakob gebaard had, ging **34**
uit, om de dochteren van dat land te bezien. Sichem nu, de zoon 2
van Hemor den Heviet, den landvorst, zag haar, en hij nam ze,
en lag bij haar, en verkrachtte ze. En zijn ziel kleefde aan Dina, 3
Jakobs dochter; en hij had de jonge dochter lief, en sprak naar
het hart van de jonge dochter. Sichem sprak ook tot zijn vader 4
Hemor, zeggende: Neem mij deze dochter tot een vrouw. Toen 5
Jakob hoorde, dat hij zijn dochter Dina verontreinigd had, zo wa-
ren zijn zonen met het vee in het veld; en Jakob zweeg, totdat zij
kwamen. En Hemor, de vader van Sichem, ging uit tot Jakob, 6
om met hem te spreken. En de zonen van Jakob kwamen van 7
het veld, als zij dit hoorden; en het smartte dezen mannen, en
zij ontstaken zeer, omdat hij dwaasheid in Israel gedaan had, Ja-
kobs dochter beslapende, hetwelk alzo niet zoude gedaan worden.
Toen sprak Hemor met hen, zeggende: Mijns zoons Sichems ziel 8
is verliefd op ulieder dochter; geeft hem haar toch tot een vrouw.

9 En verzwagert u met ons; geeft ons uw dochteren; en neemt voor
10 u onze dochteren; En woont met ons; en het land zal voor uw
aangezicht zijn; woont, en handelt daarin, en stelt u tot bezitters
11 daarin. En Sichem zeide tot haar vader, en tot haar broederen:
Laat mij genade vinden in uw ogen; en wat gij tot mij zeggen
12 zult, zal ik geven. Vergroot zeer over mij den bruidschat en het
geschenk; en ik zal geven, gelijk als gij tot mij zult zeggen; geef
13 mij slechts de jonge dochter tot een vrouw. Toen antwoordden
Jakobs zonen aan Sichem en Hemor, zijn vader, bedriegelijk, en
spraken (overmits dat hij Dina, hun zuster, verontreinigd had);
14 En zij zeiden tot hen: Wij zullen deze zaak niet kunnen doen, dat
wij onze zuster aan een man geven zouden, die de voorhuid heeft;
15 want dat ware ons een schande. Doch hierin zullen wij u te wille
zijn, zo gij wordt gelijk als wij, dat onder u besneden worde al
16 wat mannelijk is. Dan zullen wij u onze dochteren geven, en uw
dochteren zullen wij ons nemen, en wij zullen met u wonen, en wij
17 zullen tot een volk zijn. Maar zo gij naar ons niet zult horen, om
besneden te worden, zo zullen wij onze dochter nemen, en weg-
18 trekken. En hun woorden waren goed in de ogen van Hemor, en
19 in de ogen van Sichem, Hemors zoon. En de jongeling vertoogde
niet, deze zaak te doen; want hij had lust in Jakobs dochter; en
20 hij was geeerd boven al zijns vaders huis. Zo kwam Hemor en
Sichem, zijn zoon, tot hunner stadspoort; en zij spraken tot de
21 mannen hunner stad, zeggende: Deze mannen zijn vreedzaam
met ons; daarom laat hen in dit land wonen, en daarin handelen,
en het land (ziet het is wijd van begrip) voor hun aangezicht zijn;
wij zullen ons hun dochteren tot vrouwen nemen, en wij zullen
22 onze dochteren aan hen geven. Doch hierin zullen deze mannen
ons te wille zijn, dat zij met ons wonen, om tot een volk te zijn;
als al wat mannelijk is onder ons besneden wordt, gelijk als zij
23 besneden zijn. Hun vee, en hun bezitting, en al hun beesten,
zullen die niet onze zijn? Alleen laat ons hun te wille zijn, en
24 zij zullen met ons wonen. En zij hoorden naar Hemor, en naar
Sichem, zijn zoon, allen, die ter zijner stadspoort uitgingen; en
zij werden besneden, al wat mannelijk was, allen, die ter zijner
25 stadspoort uitgingen. En het geschiedde ten derden dage, toen
zij in de smart waren, zo namen de twee zonen van Jakob, Simeon
en Levi, broeders van Dina, een iegelijk zijn zwaard, en kwamen

stoutelijk in de stad, en doodden al wat mannelijk was. Zij sloe- 26
gen ook Hemor, en zijn zoon Sichem, dood met de scherpte des
zwaards; en zij namen Dina uit Sichems huis, en gingen van daar.
De zonen van Jakob kwamen over de verslagenen, en plunderden 27
de stad, omdat zij hun zuster verontreinigd hadden. Hun scha- 28
pen, en hun runderen, en hun ezelen, en hetgeen dat in de stad,
en hetgeen dat in het veld was, namen zij. En al hun vermogen, 29
en al hun kleine kinderen, en hun vrouwen, voerden zij gevankelijk
weg, en plunderden dezelven, en al wat binnenshuis was. Toen 30
zeide Jakob tot Simeon en tot Levi: Gij hebt mij beroerd, mits
mij stinkende te maken onder de inwoners dezes lands, onder de
Kanaanieten, en onder de Ferezieten; en ik ben weinig volks in
getal; zo zij zich tegen mij verzamelen, zo zullen zij mij slaan, en
ik zal verdelgd worden, ik en mijn huis. En zij zeiden: Zou hij 31
dan *met* onze zuster als *met* een hoer doen?

Daarna zeide God tot Jakob: Maak u op, trek op naar Beth- **35**
el, en woon aldaar; en maak daar een altaar dien God, Die u
verscheen, toen gij vluchttet voor het aangezicht van uw broeder
Ezau. Toen zeide Jakob tot zijn huisgezin, en tot allen, die bij 2
hem waren: Doet weg de vreemde goden, die in het midden van
u zijn, en reinigt u, en verandert uw klederen; En laat ons ons 3
opmaken, en optrekken naar Beth-el; en ik zal daar een altaar ma-
ken dien God, Die mij antwoordt ten dage mijner benauwdheid,
en met mij geweest is op den weg, die ik gewandeld heb. Toen 4
gaven zij Jakob al die vreemde goden, die in hun hand waren,
en de oorsierselen, die aan hun oren waren, en Jakob verborg ze
onder den eikeboom, die bij Sichem is. En zij reisden heen; en 5
Gods verschrikking was over de steden, die rondom hen waren,
zodat zij de zonen van Jakob niet achterna jaagden. Alzo kwam 6
Jakob te Luz, hetwelk is in het land Kanaan (dat is Beth-el), hij
en al het volk, dat bij hem was. En hij bouwde aldaar een altaar, 7
en noemde die plaats El Beth-el; want God was hem aldaar ge-
openbaard geweest, als hij voor zijns broeders aangezicht vlood.
En Debora, de voedster van Rebekka, stierf, en zij werd begra- 8
ven onder aan Beth-el; onder dien eik, welks naam hij noemde
Allon-bachuth. En God verscheen Jakob wederom, als hij van 9
Paddan-aram gekomen was; en Hij zegende hem. En God zeide 10
tot hem: Uw naam is Jakob, uw naam zal voortaan niet Jakob

genoemd worden, maar Israel zal uw naam zijn; en Hij noemde
11 zijn naam Israel. Voorts zeide God tot hem: Ik ben God de
Almachtige! wees vruchtbaar, en vermenigvuldig! Een volk, ja,
een hoop der volken zal uit u worden, en koningen zullen uit uw
12 lenden voortkomen. En dit land, dat Ik aan Abraham en Izak ge-
geven heb, dat zal Ik u geven; en aan uw zaad na u zal Ik dit land
13 geven. Toen voer God van hem op in die plaats, waar Hij met
14 hem gesproken had. En Jakob stelde een opgericht teken op in
die plaats, waar Hij met hem gesproken had, een stenen opgericht
15 teken; en hij stortte daarop drankoffer, en goot olie daarover. En
Jakob noemde den naam dier plaats, alwaar God met hem gespro-
16 ken had, Beth-el. En zij reisden van Beth-el; en er was nog een
kleine streek lands om tot Efrath te komen; en Rachel baarde, en
17 zij had het hard in haar baren. En het geschiedde, als zij het hard
had in haar baren, zo zeide de vroedvrouw tot haar: Vrees niet;
18 want dezen zoon zult gij ook hebben! En het geschiedde, als haar
ziel uitging (want zij stierf), dat zij zijn naam noemde Ben-oni;
19 maar zijn vader noemde hem Benjamin. Alzo stierf Rachel; en
zij werd begraven aan den weg naar Efrath, hetwelk is Bethlehem.
20 En Jakob richtte een gedenkteken op boven haar graf, dit is het
21 gedenkteken van Rachels graf tot op dezen dag. Toen verreisde
22 Israel, en hij spande zijn tent op gene zijde van Migdal-eder. En
het geschiedde, als Israel in dat land woonde, dat Ruben heen-
ging, en lag bij Bilha, zijns vaders bijwijf; en Israel hoorde het. En
23 de zonen van Jakob waren twaalf. De zonen van Lea waren: Ru-
ben, Jakobs eerstgeborene, daarna Simeon, en Levi, en Juda, en
24 Issaschar, en Zebulon. De zonen van Rachel: Jozef en Benjamin.
25 En de zonen van Bilha, Rachels dienstmaagd: Dan en Nafthali.
26 En de zonen van Zilpa, Lea's dienstmaagd: Gad en Aser. Deze
zijn de zonen van Jakob, die hem geboren zijn in Paddan-aram.
27 En Jakob kwam tot Izak, zijn vader, in Mamre, te Kirjath-arba,
hetwelk is Hebron, waar Abraham als vreemdeling had verkeerd,
28 en Izak. En de dagen van Izak waren honderd jaren, en tachtig
29 jaren. En Izak gaf den geest en stierf, en werd verzameld tot
zijn volken, oud en zat van dagen; en zijn zonen Ezau en Jakob
begroeven hem.

36, 2 Dit nu zijn de geboorten van Ezau, welke is Edom. Ezau
nam zijn vrouwen uit de dochteren van Kanaan, Ada, de dochter

van Elon, den Hethiet, en Aholibama, de dochter van Ana, de
dochter van Zibeon, den Heviet; En Basmath, de dochter van 3
Ismael, zuster van Nebajoth. Ada nu baarde aan Ezau Elifaz, 4
en Basmath baarde Rehuël. En Aholibama baarde Jehus, en 5
Jaelam, en Korah. Dit zijn de zonen van Ezau, die hem geboren
zijn in het land Kanaan. Ezau nu had genomen zijn vrouwen, en 6
zijn zonen, en zijn dochters, en al de zielen zijns huizes, en zijn vee,
en al zijn beesten, en al zijn bezitting, die hij in het land Kanaan
geworven had, en was vertrokken naar een *ander* land, van het
aangezicht van zijn broeder Jakob. Want hun have was te veel, 7
om samen te wonen; en het land hunner vreemdelingschappen kon
ze niet dragen vanwege hun vee. Derhalve woonde Ezau op het 8
gebergte Seir. Ezau is Edom. Dit nu zijn de geboorten van Ezau, 9
den vader der Edomieten, op het gebergte van Seir. Dit zijn de 10
namen der zonen van Ezau: Elifaz, de zoon van Ada, Ezau's
huisvrouw; Rehuël, de zoon van Basmath, Ezau's huisvrouw. En 11
de zonen van Elifaz waren: Teman, Omar, Zefo, en Gaetam, en
Kenaz. En Timna was een bijwijf van Elifaz, den zoon van Ezau, 12
en zij baarde aan Elifaz Amalek; dit zijn de zonen van Ada, Ezau's
huisvrouw. En dit zijn de zonen van Rehuël: Nahath, en Zerah, 13
Samma en Mizza; dat zijn geweest de zonen van Basmath, Ezau's
huisvrouw. En dit zijn geweest de zonen van Aholibama, dochter 14
van Ana, dochter van Zibeon, Ezau's huisvrouw; en zij baarde
aan Ezau Jehus, en Jaelam, en Korah. Dit zijn de vorsten der 15
zonen van Ezau: de zonen van Elifaz, den eerstgeborene van Ezau,
waren: de vorst Teman, de vorst Omar, de vorst Zefo, de vorst
Kenaz. De vorst Korah, de vorst Gaetam, de vorst Amalek; dat 16
zijn de vorsten van Elifaz in het land Edom; dat zijn de zonen van
Ada. En dit zijn de zonen van Rehuël, den zoon van Ezau: de 17
vorst Nahath, de vorst Zerah, de vorst Samma, de vorst Mizza;
dat zijn de vorsten van Rehuël in het land Edom; dat zijn de
zonen van Basmath, de huisvrouw van Ezau. En dit zijn de 18
zonen van Aholibama, de huisvrouw van Ezau: de vorst Jehus, de
vorst Jaelam, de vorst Korah; dat zijn de vorsten van Aholibama,
de dochter van Ana, de huisvrouw van Ezau. Dat zijn de zonen 19
van Ezau, en dat zijn hunlieder vorsten; hij is Edom. Dit zijn 20
de zonen van Seir, den Horiet, inwoners van dat land: Lotan, en
Sobal, en Zibeon, en Ana, En Dison, en Ezer, en Disan; dat zijn 21

de vorsten der Horieten, zonen van Seir, in het land van Edom.
22 En de zonen van Lotan waren Hori en Hemam; en Lotans zuster
23 was Timna. En dit zijn de zonen van Sobal: Alvan en Manahath,
24 en Ebal, en Sefo, en Onam. En dit zijn de zonen van Zibeon:
Aja en Ana, hij is die Ana, die de muilen in de woestijn gevonden
25 heeft, toen hij de ezels van zijn vader Zibeon weidde. En dit zijn
de zonen van Ana: Dison; en Aholibama was de dochter van Ana.
26 En dit zijn de zonen van Dison: Hemdan, en Esban, en Ithran,
27 en Cheran. Dit zijn de zonen van Ezer: Bilhan, en Zaavan, en
28, 29 Akan. Dit zijn de zonen van Disan: Uz en Aran. Dit zijn de
vorsten der Horieten: de vorst Lotan, de vorst Sobal, de vorst
30 Zibeon, de vorst Ana. De vorst Dison, de vorst Ezer, de vorst
Disan; dit zijn de vorsten der Horieten, naar hun vorsten in het
31 land Seir. En dit zijn koningen, die geregeerd hebben in het land
32 Edom, eer een koning regeerde over de kinderen Israels. Bela
dan, de zoon van Beor, regeerde in Edom, en de naam zijner stad
33 was Dinhaba. En Bela stierf, en Jobab, de zoon van Zerah, van
34 Bozra, regeerde in zijn plaats. En Jobab stierf, en Husam, uit
35 der Temanieten land, regeerde in zijn plaats. En Husam stierf,
en in zijn plaats regeerde Hadad, de zoon van Bedad, die Midian
versloeg in het veld van Moab; en de naam zijner stad was Avith.
36 En Hadad stierf, en Samla, van Masreka, regeerde in zijn plaats.
37 En Samla stierf, en Saul van Rehoboth, aan de rivier, regeerde in
38 zijn plaats. En Saul stierf, en Baal-hanan, de zoon van Achbor,
39 regeerde in zijn plaats. En Baal-hanan, de zoon van Achbor,
stierf, en Hadar regeerde in zijn plaats; en de naam zijner stad was
Pahu; en de naam zijner huisvrouw was Mechetabeel, een dochter
40 van Matred, de dochter van Me-zahab. En dit zijn de namen der
vorsten van Ezau, naar hun geslachten, naar hun plaatsen, met
41 hun namen: de vorst Timna, de vorst Alva, de vorst Jetheth, De
42 vorst Aholibama, de vorst Ela, de vorst Pinon, De vorst Kenaz,
43 de vorst Teman, de vorst Mibzar, De vorst Magdiel, de vorst
Iram; dit zijn de vorsten van Edom, naar hun woningen, in het
land hunner bezitting; hij is Ezau, de vader van Edom.

37 En Jakob woonde in het land der vreemdelingschappen zijns
2 vaders, in het land Kanaan. Dit zijn Jakobs geschiedenissen.
Jozef, zijnde een zoon van zeventien jaren, weidde de kudde met
zijn broeders (en hij was een jongeling), met de zonen van Bilha,

en de zonen van Zilpa, zijns vaders vrouwen; en Jozef bracht hun
kwaad gerucht tot hun vader. En Israel had Jozef lief, boven 3
al zijn zonen; want hij was hem een zoon des ouderdoms; en hij
maakte hem een veelvervigen rok. Als nu zijn broeders zagen, 4
dat hun vader hem boven al zijn broederen liefhad, haatten zij
hem, en konden hem niet vredelijk toespreken. Ook droomde 5
Jozef een droom, dien hij aan zijn broederen vertelde; daarom
haatten zij hem nog te meer. En hij zeide tot hen: Hoort toch 6
dezen droom, dien ik gedroomd heb. En ziet, wij waren schoven 7
bindende in het midden des velds; en ziet, mijn schoof stond op,
en bleef ook staande; en ziet, uw schoven kwamen rondom, en
bogen zich neder voor mijn schoof. Toen zeiden zijn broeders tot 8
hem: Zult gij dan ganselijk over ons regeren: zult gij dan ganselijk
over ons heersen? Zo haatten zij hem nog te meer, om zijn dromen
en om zijn woorden. En hij droomde nog een anderen droom, en 9
verhaalde dien aan zijn broederen; en hij zeide: Ziet, ik heb nog
een droom gedroomd, en ziet, de zon, en de maan, en elf sterren
bogen zich voor mij neder. En als hij het aan zijn vader en aan 10
zijn broederen verhaalde, bestrafte hem zijn vader, en zeide tot
hem: Wat is dit voor een droom, dien gij gedroomd hebt; zullen
wij dan ganselijk komen, ik, en uw moeder, en uw broeders, om ons
voor u ter aarde te buigen? Zijn broeders dan benijdden hem; 11
doch zijn vader bewaarde deze zaak. En zijn broeders gingen 12
heen, om de kudde van hun vader te weiden bij Sichem. Zo zeide 13
Israel tot Jozef: Weiden uw broeders niet bij Sichem? Kom, dat
ik u tot hen zende. En hij zeide tot hem: Zie, *hier* ben ik! En 14
hij zeide tot hem: Ga toch heen, zie naar den welstand van uw
broederen, en naar den welstand van de kudde, en breng mij een
woord wederom. Zo zond hij hem uit het dal Hebron, en hij kwam
te Sichem. En een man vond hem (want ziet, hij was dwalende 15
in het veld); zo vraagde hem deze man, zeggende: Wat zoekt gij?
En hij zeide: Ik zoek mijn broederen; geef mij toch te kennen, 16
waar zij weiden. Zo zeide die man: Zij zijn van hier gereisd; 17
want ik hoorde hen zeggen: Laat ons naar Dothan gaan. Jozef
dan ging zijn broederen na, en vond hen te Dothan. En zij zagen 18
hem van verre; en eer hij tot hen naderde, sloegen zij tegen hem
een listigen raad, om hem te doden. En zij zeiden de een tot den 19
ander: Ziet, daar komt die meesterdromer aan! Nu komt dan, en 20

laat ons hem doodslaan, en hem in een dezer kuilen werpen; en
wij zullen zeggen: een boos dier heeft hem opgegeten; zo zullen
21 wij zien, wat van zijn dromen worden zal. Ruben hoorde dat,
en verloste hem uit hun hand; en hij zeide: Laat ons hem niet
22 aan het leven slaan. Ook zeide Ruben tot hen: Vergiet geen
bloed; werpt hem in dezen kuil die in de woestijn is, en legt de
hand niet aan hem; opdat hij hem uit hun hand verloste, om
23 hem tot zijn vader weder te brengen. En het geschiedde, als
Jozef tot zijn broederen kwam, zo togen zij Jozef zijn rok uit,
24 den veelvervigen rok, dien hij aanhad. En zij namen hem, en
wierpen hem in den kuil; doch de kuil was ledig; er was geen
25 water in. Daarna zaten zij neder om brood te eten, en hieven
hun ogen op, en zagen, en ziet, een reisgezelschap van Ismaelieten
kwam uit Gilead; en hun kemelen droegen specerijen en balsem,
26 en mirre, reizende, om dat af te brengen naar Egypte. Toen
zeide Juda tot zijn broederen: Wat gewin zal het zijn, dat wij
27 onzen broeder doodslaan, en zijn bloed verbergen? Komt, en
laat ons hem aan deze Ismaelieten verkopen, en onze hand zij niet
aan hem; want hij is onze broeder, ons vlees, en zijn broederen
28 hoorden *hem*. Als nu de Midianietische kooplieden voorbijtogen,
zo trokken en hieven zij Jozef op uit den kuil, en verkochten Jozef
aan deze Ismaelieten voor twintig zilverlingen; die brachten Jozef
29 naar Egypte. Als nu Ruben tot den kuil wederkeerde, ziet, zo
30 was Jozef niet in den kuil; toen scheurde hij zijn klederen. En
hij keerde weder tot zijn broederen, en zeide: De jongeling is er
31 niet; en ik, waar zal ik heengaan? Toen namen zij Jozefs rok, en
zij slachtten een geitenbok, en zij doopten den rok in het bloed.
32 En zij zonden den veelvervigen rok, en deden hem tot hun vader
brengen, en zeiden: Dezen hebben wij gevonden; beken toch, of
33 deze uws zoons rok zij, of niet. En hij bekende hem, en zeide: Het
is mijns zoons rok! een boos dier heeft hem opgegeten! voorzeker
34 is Jozef verscheurd! Toen scheurde Jakob zijn klederen, en legde
een zak om zijn lenden; en hij bedreef rouw over zijn zoon vele
35 dagen. En al zijn zonen, en al zijn dochteren maakten zich op,
om hem te troosten; maar hij weigerde zich te laten troosten, en
zeide: Want ik zal, rouw bedrijvende, tot mijn zoon in het graf
36 nederdalen. Alzo beweende hem zijn vader. En de Midianieten
verkochten hem in Egypte, aan Potifar, een hoveling van Farao,

overste der trawanten.
En het geschiedde ten zelven tijde, dat Juda van zijn broederen **38**
aftoog, en hij keerde in tot een man van Adullam, wiens naam
was Hira. En Juda zag aldaar de dochter van een Kanaanietisch 2
man, wiens naam was Sua; en hij nam haar, en ging tot haar
in. En zij werd bevrucht, en baarde een zoon, en hij noemde 3
zijn naam Er. Daarna werd zij weder bevrucht, en baarde een 4
zoon, en zij noemde zijn naam Onan. En zij voer nog voort, 5
en baarde een zoon, en noemde zijn naam Sela; doch hij was
te Chezib, toen zij hem baarde. Juda nu nam een vrouw voor 6
Er, zijn eerstgeborene, en haar naam was Thamar. Maar Er, 7
de eerstgeborene van Juda, was kwaad in des HEEREN ogen;
daarom doodde hem de HEERE. Toen zeide Juda tot Onan: Ga 8
in tot uws broeders huisvrouw, en trouw haar in uws broeders
naam, en verwek uw broeder zaad. Doch Onan, wetende, dat dit 9
zaad voor hem niet zoude zijn, zo geschiedde het, als hij tot zijns
broeders huisvrouw inging, dat hij het verdierf tegen de aarde,
om zijn broeder geen zaad te geven. En het was kwaad in des 10
HEEREN ogen, wat hij deed; daarom doodde Hij hem ook. Toen 11
zeide Juda tot Thamar, zijn schoondochter: Blijf weduwe in uws
vaders huis, totdat mijn zoon Sela groot wordt; want hij zeide:
Dat niet misschien ook deze sterve, gelijk zijn broeders! Zo ging
Thamar heen, en bleef in haar vaders huis. Als nu vele dagen 12
verlopen waren, stierf de dochter van Sua, de huisvrouw van Juda;
daarna troostte zich Juda, en ging op tot zijn schaapscheerders
naar Timna toe, hij en Hira, zijn vriend, de Adullamiet. En 13
men gaf Thamar te kennen, zeggende: Zie, uw schoonvader gaat
op naar Timna, om zijn schapen te scheren. Toen leide zij de 14
klederen van haar weduwschap van zich af, en zij bedekte zich
met een sluier, en bewond zich, en zette zich aan den ingang der
twee fonteinen, die op den weg naar Timna is; want zij zag, dat
Sela groot geworden was, en zij hem niet ter vrouw was gegeven.
Als Juda haar zag, zo hield hij haar voor een hoer, overmits zij 15
haar aangezicht bedekt had. En hij week tot haar naar den weg, 16
en zeide: Kom toch, laat mij tot u ingaan; want hij wist niet, dat
zij zijn schoondochter was. En zij zeide: Wat zult gij mij geven,
dat gij tot mij ingaat? En hij zeide: Ik zal u een geitenbok van 17
de kudde zenden. En zij zeide: Zo gij pand zult geven, totdat gij

18 hem zendt. Toen zeide hij: Wat pand is het, dat ik u geven zal?
En zij zeide: Uw zegelring en uw snoer en uw staf, die in uw hand
is; hetwelk hij haar gaf, en ging tot haar in; en zij ontving bij hem.
19 En zij maakte zich op, en ging heen, en leide haar sluier van zich
20 af, en zij trok aan de klederen van haar weduwschap. En Juda
zond den geitenbok door de hand van zijn vriend, den Adullamiet,
om het pand uit de hand der vrouw te nemen; maar hij vond haar
21 niet. En hij vraagde de lieden van haar plaats, zeggende: Waar
is de hoer, die bij deze twee fonteinen aan den weg was? En zij
22 zeiden: Hier is geen hoer geweest. En hij keerde weder tot Juda,
en zeide: Ik heb haar niet gevonden; en ook zeiden de lieden van
23 die plaats: Hier is geen hoer geweest. Toen zeide Juda: Zij neme
het voor zich, opdat wij misschien niet tot verachting worden; zie,
24 ik heb dezen bok gezonden; maar gij hebt haar niet gevonden. En
het geschiedde omtrent na drie maanden, dat men Juda te kennen
gaf, zeggende: Thamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd, en
ook zie, zij is zwanger van hoererij. Toen zeide Juda: Breng
25 ze hervoor, dat zij verbrand worde! Als zij voorgebracht werd,
schikte zij tot haar schoonvader, om te zeggen: Bij den man,
wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger; en zij zeide: Beken toch,
26 wiens deze zegelring, en deze snoeren, en deze staf zijn. En Juda
kende ze, en zeide: Zij is rechtvaardiger dan ik, daarom, omdat ik
haar aan mijn zoon Sela niet gegeven heb. En hij bekende haar
27 voortaan niet meer. En het geschiedde ten tijde, als zij baren
28 zou, ziet, zo waren tweelingen in haar buik. En het geschiedde,
als zij baarde, dat *een* de hand uitgaf; en de vroedvrouw nam
dezelve, en zij bond een scharlaken *draad* om zijn hand, zeggende:
29 Deze komt het eerst uit. Maar het geschiedde, als hij zijn hand
weder intoog, ziet, zo kwam zijn broeder uit; en zij zeide: Hoe
zijt gij doorgebroken? op u is de breuke! en men noemde zijn
30 naam Perez. En daarna kwam zijn broeder uit, om wiens hand
de scharlaken *draad* was; en men noemde zijn naam Zera.

39 Jozef nu werd naar Egypte afgevoerd; en Potifar, een hoveling
van Farao, een overste der trawanten, een Egyptisch man, kocht
hem uit de hand der Ismaelieten, die hem derwaarts afgevoerd
2 hadden. En de HEERE was met Jozef, zodat hij een voorspoedig
man was; en hij was in het huis van zijn heer, den Egyptenaar.
3 Als nu zijn heer zag, dat de HEERE met hem was, en dat de

HEERE al wat hij deed, door zijn hand voorspoedig maakte; Zo 4
vond Jozef genade in zijn ogen, en diende hem; en hij stelde hem
over zijn huis; en al wat hij had, gaf hij in zijn hand. En het 5
geschiedde van toen af, dat hij hem over zijn huis, en over al wat
het zijne was, gesteld had, dat de HEERE des Egyptenaars huis
zegende, om Jozefs wil; ja, de zegen des HEEREN was in alles,
wat hij had, in het huis en in het veld. En hij liet alles, wat 6
hij had, in Jozefs hand, zodat hij met hem van geen ding kennis
had, behalve van het brood, dat hij at. En Jozef was schoon van
gedaante, en schoon van aangezicht. En het geschiedde na deze 7
dingen, dat de huisvrouw zijns heren haar ogen op Jozef wierp;
en zij zeide: lig bij mij! Maar hij weigerde het, en zeide tot de 8
huisvrouw zijns heren: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij,
wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijn
hand gegeven. Niemand is groter in dit huis dan ik, en hij heeft 9
voor mij niets onthouden, dan u, daarin dat gij zijn huisvrouw
zijt; hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen
tegen God! En het geschiedde, als zij Jozef dag op dag aansprak, 10
en hij naar haar niet hoorde, om bij haar te liggen, *en* bij haar te
zijn; Zo gebeurde het op zulk een dag, dat hij in het huis kwam, 11
om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was
daar binnenshuis. En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig 12
bij mij! En hij liet zijn kleed in haar hand, en vluchtte, en ging uit
naar buiten. En het geschiedde, als zij zag, dat hij zijn kleed in 13
haar hand gelaten had, en naar buiten gevlucht was; Zo riep zij 14
de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft
ons den Hebreeuwsen man ingebracht, om met ons te spotten; hij
is tot mij gekomen, om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met
luider stem; En het geschiedde, als hij hoorde, dat ik mijn stem 15
verhief, en riep, zo verliet hij zijn kleed bij mij, en vluchtte, en ging
uit naar buiten. En zij leide zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in 16
zijn huis kwam. Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, 17
zeggende: De Hebreeuwse knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is
tot mij gekomen, om met mij te spotten. En het is geschied, als ik 18
mijn stem verhief, en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet, en vluchtte
naar buiten. En het geschiedde, als zijn heer de woorden zijner 19
huisvrouw hoorde, die zij tot hem sprak, zeggende: Naar deze
zelfde woorden heeft mij uw knecht gedaan, zo ontstak zijn toorn.

20 En Jozefs heer nam hem, en leverde hem in het gevangenhuis, ter
plaatse, waar des konings gevangenen gevangen waren; alzo was
21 hij daar in het gevangenhuis. Doch de HEERE was met Jozef,
en wende *Zijn* goedertierenheid tot hem; en gaf hem genade in de
22 ogen van den overste van het gevangenhuis. En de overste van
het gevangenhuis gaf al de gevangenen, die in het gevangenhuis
23 waren, in Jozefs hand; en al wat zij daar deden, deed hij. De
overste van het gevangenhuis zag gans op geen ding, dat in zijn
hand was, overmits dat de HEERE met hem was; en wat hij deed,
dat deed de HEERE wel gedijen.

40 En het geschiedde na deze dingen, dat de schenker des konings
van Egypte, en de bakker, zondigden tegen hun heer, tegen den
2 koning van Egypte. Zodat Farao zeer toornig werd op zijn twee
hovelingen, op den overste der schenkers, en op den overste der
3 bakkers. En hij leverde hen in bewaring, ten huize van den over-
ste der trawanten, in het gevangenhuis, ter plaatse, waar Jozef
4 gevangen was. En de overste der trawanten bestelde Jozef bij
hen, dat hij hen diende; en zij waren *sommige* dagen in bewaring.
5 Zij droomden nu beiden een droom, elk zijn droom, in een nacht,
elk naar de uitlegging zijns drooms, de schenker en de bakker, die
des konings van Egypte waren, die gevangen waren in het gevan-
6 genhuis. En Jozef kwam des morgens tot hen, en hij zag hen aan,
7 en ziet, zij waren ontsteld. Toen vraagde hij de hovelingen van
Farao, die bij hem waren in hechtenis van het huis zijns heren,
zeggende: Waarom zijn uw aangezichten heden kwalijk gesteld?
8 En zij zeiden tot hem: Wij hebben een droom gedroomd, en er
is niemand, die hem uitlegge. En Jozef zeide tot hen: Zijn de
9 uitleggingen niet van God? Vertelt *ze* mij toch. Toen vertelde
de overste der schenkers Jozef zijn droom, en zeide tot hem: In
10 mijn droom, zie, zo was een wijnstok voor mijn aangezicht; En
aan den wijnstok waren drie ranken; en hij was als bottende, zijn
11 bloeisel ging op, zijn trossen brachten rijpe druiven voort. En
Farao's beker was in mijn hand; en ik nam die druiven, en drukte
12 ze uit in Farao's beker, en ik gaf den beker op Farao's hand. Toen
zeide Jozef tot hem: Dit is zijn uitlegging: de drie ranken zijn drie
13 dagen. Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen, en
zal u in uw staat herstellen; en gij zult Farao's beker in zijn hand
14 geven, naar de vorige wijze, toen gij zijn schenker waart. Doch

gedenk mijner bij uzelven, wanneer het u wel gaan zal, en doe toch
weldadigheid aan mij, en doe van mij melding bij Farao, en maak,
dat ik uit dit huis kome. Want ik ben diefelijk ontstolen uit het 15
land der Hebreen; en ook heb ik hier niets gedaan, dat zij mij in
dezen kuil gezet hebben. Toen de overste der bakkers zag, dat 16
hij een goede uitlegging gedaan had, zo zeide hij tot Jozef: Ik was
ook in mijn droom, en zie, drie getraliede korven waren op mijn
hoofd. En in den oppersten korf was van alle spijze van Farao, 17
die bakkerswerk is; en het gevogelte at dezelve uit den korf, van
boven mijn hoofd. Toen antwoordde Jozef, en zeide: Dit is zijn 18
uitlegging: de drie korven zijn drie dagen. Binnen nog drie dagen 19
zal Farao uw hoofd verheffen van boven u, en hij zal u aan een
hout hangen, en het gevogelte zal uw vlees van boven u eten. En 20
het geschiedde op den derden dag, den dag van Farao's geboorte,
dat hij voor al zijn knechten een maaltijd maakte; en hij verhief
het hoofd van den overste der schenkers, en het hoofd van den
overste der bakkers, in het midden zijner knechten. En hij deed 21
den overste der schenkers wederkeren tot zijn schenkambt, zodat
hij den beker op Farao's hand gaf. Maar den overste der bakkers 22
hing hij op; gelijk Jozef hun uitgelegd had. Doch de overste der 23
schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.

En het geschiedde ten einde van twee volle jaren, dat Farao **41**
droomde, en ziet, hij stond aan de rivier. En ziet, uit de rivier 2
kwamen op zeven koeien, schoon van aanzien, en vet van vlees,
en zij weidden in het gras. En ziet, zeven andere koeien kwamen 3
na die op uit de rivier, lelijk van aanzien, en dun van vlees; en
zij stonden bij *de andere* koeien aan den oever der rivier. En 4
die koeien, lelijk van aanzien, en dun van vlees, aten op die ze-
ven koeien, schoon van aanzien en vet. Toen ontwaakte Farao.
Daarna sliep hij en droomde andermaal; en ziet, zeven aren re- 5
zen op, in een halm, vet en goed. En ziet, zeven dunne en van 6
den oostenwind verzengde aren schoten na dezelve uit. En de 7
dunne aren verslonden de zeven vette en volle aren. Toen ont-
waakte Farao, en ziet, het was een droom. En het geschiedde in 8
den morgenstond, dat zijn geest verslagen was, en hij zond heen,
en riep al de tovenaars van Egypte, en al de wijzen, die daarin
waren; en Farao vertelde hun zijn droom; maar er was niemand,
die ze aan Farao uitlegde. Toen sprak de overste der schenkers 9

10 tot Farao, zeggende: Ik gedenk heden aan mijn zonden. Farao
was zeer vertoornd op zijn dienaars, en leverde mij in bewaring
ten huize van den overste der trawanten, mij en den overste der
11 bakkers. En in een nacht droomden wij een droom, ik en hij; wij
12 droomden elk naar de uitlegging zijns drooms. En aldaar was
bij ons een Hebreeuws jongeling, een knecht van den overste der
trawanten; en wij vertelden ze hem, en hij leide ons onze dromen
13 uit; een ieder leide hij ze uit, naar zijn droom. En gelijk hij ons
uitleide, alzo is het geschied; mij heeft hij hersteld in mijn staat,
14 en hem gehangen. Toen zond Farao en riep Jozef en zij deden
hem haastelijk uit den kuil komen; en men schoor hem, en men
15 veranderde zijn klederen; en hij kwam tot Farao. En Farao sprak
tot Jozef: Ik heb een droom gedroomd, en er is niemand, die hem
uitlegge; maar ik heb van u horen zeggen, *als* gij een droom hoort,
16 dat gij hem uitlegt. En Jozef antwoordde Farao, zeggende: Het
17 is buiten mij! God zal Farao's welstand aanzeggen. Toen sprak
Farao tot Jozef: Zie, in mijn droom stond ik aan den oever der
18 rivier; En zie, uit de rivier kwamen op zeven koeien, vet van
19 vlees en schoon van gedaante, en zij weidden in het gras. En
zie, zeven andere koeien kwamen op na deze, mager en zeer lelijk
van gedaante, rank van vlees; ik heb dergelijke van lelijkheid niet
20 gezien in het ganse Egypteland. En die ranke en lelijke koeien
21 aten die eerste zeven vette koeien op; Dewelke in haar buik in-
kwamen; maar men merkte niet, dat ze in haar buik ingekomen
waren; want haar aanzien was lelijk, gelijk als in het begin. Toen
22 ontwaakte ik. Daarna zag ik in mijn droom, en zie, zeven aren
23 rezen op in een halm, vol en goed. En zie, zeven dorre, dunne *en*
24 van den oostenwind verzengde aren, schoten na dezelve uit; En
de zeven dunne aren verslonden die zeven goede aren. En ik heb
het den tovenaars gezegd; maar er was niemand, die het mij ver-
25 klaarde. Toen zeide Jozef tot Farao: De droom van Farao is een;
26 hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven. Die
zeven schone koeien zijn zeven jaren; die zeven schone aren zijn
27 ook zeven jaren; de droom is een. En die zeven ranke en lelijke
koeien, die na gene opkwamen, zijn zeven jaren; en die zeven ranke
van den oostenwind verzengde aren zullen zeven jaren des hon-
28 gers wezen. Dit is het woord, hetwelk ik tot Farao gesproken heb:
29 hetgeen God is doende, heeft Hij Farao vertoond. Zie, de zeven

aankomende jaren, zal er grote overvloed in het ganse land van
Egypte zijn. Maar na dezelve zullen er opstaan zeven jaren des 30
hongers; dan zal in het land van Egypte al die overvloed vergeten
worden; en de honger zal het land verteren. Ook zal de overvloed 31
in het land niet gemerkt worden, vanwege dienzelven honger, die
daarna wezen zal; want hij zal zeer zwaar zijn. En aangaande, 32
dat die droom aan Farao ten tweeden maal is herhaald, is, omdat
de zaak van God vastbesloten is, en dat God haast, om dezelve te
doen. Zo zie nu Farao naar een verstandigen en wijzen man, en 33
zette hem over het land van Egypte. Farao doe *zo*, en bestelle 34
opzieners over het land; en neme het vijfde deel des lands van
Egypte in de zeven jaren des overvloeds. En dat zij alle spijze 35
van deze aankomende goede jaren verzamelen, en koren opleggen,
onder de hand van Farao, tot spijze in de steden, en bewaren het.
Zo zal de spijze zijn tot voorraad voor het land, voor zeven jaren 36
des hongers, die in Egypteland wezen zullen; opdat het land van
honger niet verga. En dit woord was goed in de ogen van Farao, 37
en in de ogen van al zijn knechten. Zo zeide Farao tot zijn knech- 38
ten: Zouden wij wel een man vinden als dezen, in welken Gods
Geest is? Daarna zeide Farao tot Jozef: Naardien dat God u dit 39
alles heeft verkondigd, zo is er niemand *zo* verstandig en wijs, als
gij. Gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal al mijn volk *de* 40
hand kussen; alleen dezen troon zal ik groter zijn dan gij. Voorts 41
sprak Farao tot Jozef: Zie, ik heb u over gans Egypteland gesteld.
En Farao nam zijn ring van zijn hand af, en deed hem aan Jozefs 42
hand, en liet hem fijne linnen klederen aantrekken, en leide hem
een gouden keten aan zijn hals; En hij deed hem rijden op den 43
tweeden wagen, dien hij had; en zij riepen voor zijn aangezicht:
Knielt! Alzo stelde hij hem over gans Egypteland. En Farao 44
zeide tot Jozef: Ik ben Farao! doch zonder u zal niemand zijn
hand of zijn voet opheffen in gans Egypteland. En Farao noem- 45
de Jozefs naam Zafnath Paaneah, en gaf hem Asnath, de dochter
van Potifera, overste van On, tot een vrouw; en Jozef toog uit
door het land van Egypte. Jozef nu was dertig jaren oud, als hij 46
stond voor het aangezicht van Farao, koning van Egypte; en Jozef
ging uit van Farao's aangezicht, en hij toog door gans Egypte-
land. En het land bracht voort, in de zeven jaren des overvloeds, 47
bij handvollen. En hij vergaderde alle spijze der zeven jaren, die 48

in Egypteland was, en deed de spijze in de steden; de spijze van
het veld van elke stad, hetwelk rondom haar was, deed hij daar
49 binnen. Alzo bracht Jozef zeer veel koren bijeen, als het zand
der zee, totdat men ophield te tellen: want daarvan was geen ge-
50 tal. En Jozef werden twee zonen geboren, eer er een jaar des
hongers aankwam, die Asnath, de dochter van Potifera, overste
51 van On, hem baarde. En Jozef noemde den naam des eerstge-
borenen Manasse; want, *zeide hij* God heeft mij doen vergeten al
52 mijn moeite, en het ganse huis mijns vaders. En den naam des
tweeden noemde hij Efraim; want, *zeide hij* God heeft mij doen
53 wassen in het land mijner verdrukking. Toen eindigden de zeven
54 jaren des overvloeds, die in Egypte geweest was. En de zeven
jaren des hongers begonnen aan te komen, gelijk als Jozef gezegd
had. En er was honger in al de landen; maar in gans Egypteland
55 was brood. Als nu gans Egypteland hongerde, riep het volk tot
Farao om brood; en Farao zeide tot alle Egyptenaren: Gaat tot
56 Jozef, doet wat hij u zegt. Als dan honger over het ganse land
was, zo opende Jozef alles, waarin *iets* was, en verkocht aan de
57 Egyptenaren; want de honger werd sterk in Egypteland. En alle
landen kwamen in Egypte tot Jozef, om te kopen; want de honger
was sterk in alle landen.

42 Toen Jakob zag, dat er koren in Egypte was, zo zeide Jakob
2 tot zijn zonen: Waarom ziet gij op elkander? Voorts zeide hij:
Ziet, ik heb gehoord, dat er koren in Egypte is; trekt daarhenen
af, en koopt ons *koren* van daar, opdat wij leven en niet ster-
3 ven. Toen togen Jozefs tien broederen af, om koren uit Egypte
4 te kopen. Doch Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met
zijn broederen; want hij zeide: Opdat hem niet misschien het ver-
5 derf ontmoete! Alzo kwamen Israels zonen om te kopen onder
degenen, die daar kwamen; want de honger was in het land Kan-
6 aan. Jozef nu was regent over dat land; hij verkocht aan al het
volk des lands; en Jozefs broederen kwamen, en bogen zich voor
7 hem, *met* de aangezichten ter aarde. Als Jozef zijn broederen
zag, zo kende hij hen; maar hij hield zich vreemd jegens hen, en
sprak hard met hen, en zeide tot hen: Van waar komt gij? En
8 zij zeiden: Uit het land Kanaan; om spijze te kopen. Jozef dan
9 kende zijn broederen; maar zij kenden hem niet. Toen gedacht
Jozef aan de dromen, die hij van hen gedroomd had; en hij zeide

tot hen: Gij zijt verspieders, gij zijt gekomen om te bezichtigen,
waar het land bloot is. En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer! 10
maar uw knechten zijn gekomen, om spijze te kopen. Wij allen 11
zijn eens mans zonen; wij zijn vroom; uw knechten zijn geen ver-
spieders. En hij zeide tot hen: Neen, maar gij zijt gekomen, om 12
te bezichtigen, waar het land bloot is. En zij zeiden: Wij, uw 13
knechten, waren twaalf gebroeders, eens mans zonen, in het land
Kanaan; en zie, de kleinste is heden bij onzen vader; doch de een
is niet *meer*. Toen zeide Jozef tot hen: Dat is het, wat ik tot 14
u gesproken heb, zeggende: Gij zijt verspieders! Hierin zult gij 15
beproefd worden: *zo waarlijk als* Farao leeft! indien gij van hier
zult uitgaan, tenzij dan, wanneer uw kleinste broeder herwaarts
zal gekomen zijn! Zendt een uit u, die uw broeder hale; maar 16
weest gijlieden gevangen, en uw woorden zullen beproefd worden,
of de waarheid bij u zij; en indien niet, *zo waarlijk als* Farao leeft,
zo zijt gij verspieders! En hij zette hen samen drie dagen in be- 17
waring. En ten derden dage zeide Jozef tot hen: Doet dit, zo zult 18
gij leven; ik vrees God. Zo gij vroom zijt, zo zij een uwer broede- 19
ren gebonden in het huis uwer bewaring; en gaat gij heen, brengt
het koren voor den honger uwer huizen. En brengt uw kleinsten 20
broeder tot mij, zo zullen uw woorden waargemaakt worden; en
gij zult niet sterven. En zij deden alzo. Toen zeiden zij de een 21
tot den ander: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onzen broeder,
wiens benauwdheid der ziele wij zagen, toen hij ons om genade
bad; maar wij hoorden niet! daarom komt deze benauwdheid over
ons. En Ruben antwoordde hun, zeggende: Heb ik het tot u niet 22
gezegd, toen ik zeide: Zondigt niet aan dezen jongeling! maar
gij hoordet niet; en ook zijn bloed, ziet, het wordt gezocht! En 23
zij wisten niet, dat het Jozef hoorde; want daar was een taalman
tussen hen. Toen wendde hij zich om, van hen af, en weende; 24
daarna keerde hij weder tot hen, en sprak tot hen, en nam Sime-
on van hen, en bond hem voor hun ogen. En Jozef gebood, dat 25
men hun zakken met koren vullen zou, en dat men hun geld we-
derkeerde, een iegelijk in zijn zak, en dat men hun teerkost gave
tot den weg; en men deed hun alzo. En zij laadden hun koren 26
op hun ezels, en togen van daar. Toen een zijn zak opendeed, 27
om zijn ezel voeder te geven in de herberg, zo zag hij zijn geld;
want ziet, het was in den mond van zijn zak. En hij zeide tot 28

zijn broederen: Mijn geld is wedergekeerd; daartoe ook, ziet, het
is in mijn zak! Toen ontging hun het hart, en zij verschrikten,
de een tot den ander zeggende: Wat is dit, *dat* ons God gedaan
29 heeft? En zij kwamen in het land Kanaan, tot Jakob, hun vader;
30 en zij gaven hem te kennen al hun wedervaren, zeggende: Die
man, de heer van dat land, heeft hard met ons gesproken; en hij
31 heeft ons gehouden voor verspieders des lands. Maar wij zeiden
32 tot hem: Wij zijn vroom; wij zijn geen verspieders. Wij waren
twaalf gebroeders, zonen van onzen vader; de een is niet *meer*, en
33 de kleinste is heden bij onzen vader in het land Kanaan. En die
man, de heer van dat land, zeide tot ons: Hieraan zal ik beken-
nen, dat gijlieden vroom zijt; laat een uwer broederen bij mij, en
34 neemt voor den honger uwer huizen, en trekt heen. En brengt
uw kleinsten broeder tot mij; zo zal ik weten, dat gij geen verspie-
ders zijt, maar dat gij vroom zijt; uw broeder zal ik u wedergeven,
35 en gij zult in dit land handelen. En het geschiedde, als zij hun
zakken ledigden, ziet, zo had een iegelijk den bundel zijns gelds in
zijn zak; en zij zagen de bundelen huns gelds, zij en hun vader, en
36 zij waren bevreesd. Toen zeide Jakob, hun vader, tot hen: Gij
berooft mij van kinderen! Jozef is er niet, en Simeon is er niet; nu
37 zult gij Benjamin wegnemen! al deze dingen zijn tegen mij! Toen
sprak Ruben tot zijn vader, zeggende: Dood twee mijner zonen,
zo ik hem tot u niet wederbreng; geef hem in mijn hand, en ik
38 zal hem weder tot u brengen! Maar hij zeide: Mijn zoon zal met
ulieden niet aftrekken; want zijn broeder is dood, en hij is alleen
overgebleven; zo hem een verderf ontmoette op den weg, dien gij
zult gaan, zo zoudt gij mijn grauwe haren met droefenis ten grave
doen nederdalen.

43, 2 De honger nu werd zwaar in dat land; Zo geschiedde het, als
zij den leeftocht, dien zij uit Egypte gebracht hadden, opgegeten
hadden, dat hun vader tot hen zeide: Keert wederom, koopt ons
3 een weinig spijze. Toen sprak Juda tot hem, zeggende: Die man
heeft ons op het hoogste betuigd, zeggende: Gij zult mijn aange-
4 zicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is. Indien gij onzen
broeder met ons zendt, wij zullen aftrekken, en u spijze kopen;
5 Maar indien gij *hem* niet zendt, wij zullen niet aftrekken; want
die man heeft tot ons gezegd: Gij zult mijn aangezicht niet zien,
6 tenzij dat uw broeder met u is. En Israel zeide: Waarom hebt

gij zo kwalijk aan mij gedaan, dat gij dien man te kennen gaaft,
of gij nog een broeder hadt? En zij zeiden: Die man vraagde 7
zeer nauw naar ons, en naar onze maagschap, zeggende: Leeft uw
vader nog; hebt gij nog een broeder? Zo gaven wij het hem te ken-
nen, volgens diezelfde woorden; hebben wij juist geweten, dat hij
zeggen zou: Brengt uw broeder af? Toen zeide Juda tot Israel, 8
zijn vader: Zend den jongeling met mij, zo zullen wij ons opma-
ken en reizen, opdat wij leven en niet sterven, noch wij, noch gij,
noch onze kinderkens. Ik zal borg voor hem zijn; van mijn hand 9
zult gij hem eisen; indien ik hem tot u niet breng en hem voor
uw aangezicht stel, zo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben!
Want hadden wij niet gezuimd, voorwaar, wij waren alreeds twee- 10
maal wedergekomen. Toen zeide Israel, hun vader, tot hen: Is 11
het nu alzo, zo doet dit; neemt van het loffelijkste dezes lands in
uwe vaten, en brengt dien man een geschenk henen af: een weinig
balsem, en een weinig honig, specerijen en mirre, terpentijnnoten
en amandelen. En neemt dubbel geld in uw hand; en brengt het 12
geld, hetwelk in den mond uwer zakken wedergekeerd is, weder
in uw hand; misschien is het een feil. Neemt ook uw broeder 13
mede, en maakt u op, keert weder tot dien man. En God, de 14
Almachtige, geve u barmhartigheid voor het aangezicht van dien
man, dat hij uw anderen broeder en Benjamin met u late gaan!
En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zo ben ik
beroofd! En die mannen namen dat geschenk, en namen dubbel 15
geld in hun hand, en Benjamin; en zij maakten zich op, en togen
af naar Egypte, en zij stonden voor Jozefs aangezicht. Als Jozef 16
Benjamin met hen zag, zo zeide hij tot dengene, die over zijn huis
was: Breng deze mannen naar het huis toe, en slacht slachtvee,
en maak *het* gereed; want deze mannen zullen te middag met mij
eten. De man nu deed, gelijk Jozef gezegd had; en de man bracht 17
deze mannen in het huis van Jozef. Toen vreesden deze mannen, 18
omdat zij in het huis van Jozef gebracht werden, en zeiden: Ter
oorzake van het geld, dat in het begin in onze zakken wederge-
keerd is, worden wij ingebracht, opdat hij ons overrompele en ons
overvalle, en ons tot slaven neme, met onze ezelen. Daarom na- 19
derden zij tot dien man, die over het huis van Jozef was, en zij
spraken tot hem aan de deur van het huis. En zij zeiden: Och, 20
mijn heer! wij waren in het begin gewisselijk afgekomen, om spijze

21 te kopen. Het is nu geschied, als wij in de herberg gekomen wa-
ren, en wij onze zakken opendeden, zie, zo was ieders mans geld
in den mond van zijn zak, ons geld in zijn gewicht; en wij heb-
22 ben hetzelve wedergebracht in onze hand. Wij hebben ook ander
geld in onze hand afgebracht, om spijze te kopen; wij weten niet,
23 wie ons geld in onze zakken gelegd heeft. En hij zeide: Vrede zij
ulieden, vreest niet! Uw God en de God uws vaders heeft u een
schat in uw zakken gegeven; uw geld is tot mij gekomen. En hij
24 bracht Simeon tot hen uit. Daarna bracht de man deze mannen
in het huis van Jozef, en hij gaf water; en zij wiesen hun voeten;
25 hij gaf ook aan hun ezelen voeder. En zij bereidden het geschenk,
totdat Jozef kwam op den middag; want zij hadden gehoord, dat
26 zij aldaar brood eten zouden. Als nu Jozef te huis gekomen was,
zo brachten zij hem het geschenk, hetwelk in hun hand was, in
27 het huis, en zij bogen zich voor hem ter aarde. En hij vraagde
hun naar *hun* welstand, en zeide: Is het wel met uw vader, den
28 oude, waarvan gij zeidet? Leeft hij nog? En zij zeiden: Het is
wel met uw knecht, onzen vader, hij leeft nog; en zij neigden het
29 hoofd en bogen zich neder. En hij hief zijn ogen op, en zag Ben-
jamin, zijn broeder, den zoon zijner moeder, en zeide: Is dit uw
kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet? Daarna zeide hij:
30 Mijn zoon? God zij u genadig! En Jozef haastte zich; want zijn
ingewand ontstak jegens zijn broeder, en hij zocht te wenen; en
31 hij ging in een kamer, en weende aldaar. Daarna wies hij zijn
aangezicht en kwam uit; en hij bedwong zichzelven, en zeide: Zet
32 brood op. En zij richtten voor hem aan in het bijzonder, en voor
hen in het bijzonder; en voor de Egyptenaren, die met hem aten,
in het bijzonder; want de Egyptenaars mogen geen brood eten
33 met de Hebreen, dewijl zulks den Egyptenaren een gruwel is. En
zij zaten voor zijn aangezicht, de eerstgeborene naar zijn eerstge-
boorte, en de jongere naar zijn jonkheid; dies verwonderden zich
34 de mannen onder elkander. En hij langde hun van de gerechten,
die voor hem waren; maar Benjamins gerecht was vijfmaal groter,
dan de gerechten van hen allen. En zij dronken, en zij werden
dronken met hem.

44 En hij gebood dengene, die over zijn huis was, zeggende: Vul
de zakken dezer mannen met spijze, naar dat zij zullen kunnen
2 dragen, en leg ieders mans geld in den mond van zijn zak; En

mijn beker, den zilveren beker, zult gij leggen in den mond van
den zak des kleinsten, met het geld van zijn koren. En hij deed
naar Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had. Des morgens, 3
als het licht werd, zo liet men deze mannen trekken, hen en hun
ezelen. Zij zijn ter stad uitgegaan; zij waren niet verre gekomen, 4
als Jozef tot dengene, die over zijn huis was, zeide: Maak u op, en
jaag die mannen achterna; en als gij hen zult achterhaald hebben,
zo zult gij tot hen zeggen: Waarom hebt gij kwaad voor goed
vergolden? Is het deze niet, waaruit mijn heer drinkt? en waarbij 5
hij *iets* zekerlijk waarnemen zal? Gij hebt kwalijk gedaan, wat gij
gedaan hebt. En hij achterhaalde hen, en sprak tot hen diezelfde 6
woorden. En zij zeiden tot hem: Waarom spreekt mijn heer zulke 7
woorden? Het zij verre van uw knechten, dat zij zodanig een ding
doen zouden. Zie, het geld, dat wij in den mond onzer zakken 8
vonden, hebben wij tot u uit het land Kanaan wedergebracht; hoe
zouden wij dan uit het huis uws heren zilver of goud stelen? Bij 9
wien van uw knechten hij gevonden zal worden, dat hij sterve; en
ook zullen wij mijn heer tot slaven zijn! En hij zeide: Dit zij nu 10
ook alzo, naar uw woorden! Bij wien hij gevonden wordt, die zij
mijn slaaf; maar gijlieden zult onschuldig zijn. En zij haastten, 11
en iegelijk zette zijn zak af op de aarde, en iegelijk opende zijn zak.
En hij doorzocht, beginnende met den grootste, en voleindigende 12
met den kleinste; en die beker werd gevonden in den zak van
Benjamin. Toen scheurden zij hun klederen; en ieder man laadde 13
zijn ezel op, en zij keerden weder naar de stad. En Juda kwam 14
met zijn broederen in het huis van Jozef; want hij was nog zelf
aldaar; en zij vielen voor zijn aangezicht neder ter aarde. En 15
Jozef zeide tot hen: Wat daad is dit, die gij gedaan hebt? Weet
gij niet, dat zulk een man als ik *dat* zekerlijk waarnemen zoude?
Toen zeide Juda: Wat zullen wij tot mijn heer zeggen, wat zullen 16
wij spreken, en wat zullen wij ons rechtvaardigen? God heeft
de ongerechtigheid uwer knechten gevonden; zie, wij zijn mijns
heren slaven, zo wij, als hij, in wiens hand de beker gevonden is.
Maar hij zeide: Het zij verre van mij zulks te doen! de man, in 17
wiens hand de beker gevonden is, die zal mijn slaaf zijn; doch
trekt gijlieden op in vrede tot uw vader. Toen naderde Juda tot 18
hem, en zeide: Och, mijn heer! laat toch uw knecht een woord
spreken voor mijns heren oren, en laat uw toorn tegen uw knecht

19 niet ontsteken; want gij zijt even gelijk Farao! Mijn heer vraagde
zijn knechten, zeggende: Hebt gijlieden een vader, of broeder?
20 Zo zeiden wij tot mijn heer: Wij hebben een ouden vader, en
een jongeling des ouderdoms, den kleinsten, wiens broeder dood
is, en hij is alleen van zijn moeder overgebleven, en zijn vader
21 heeft hem lief. Toen zeidet gij tot uw knechten: Brengt hem
22 af tot mij, dat ik mijn oog op hem sla. En wij zeiden tot mijn
heer: Die jongeling zal zijn vader niet kunnen verlaten; indien
23 hij zijn vader verlaat, zo zal hij sterven. Toen zeidet gij tot
uw knechten: Indien uw kleinste broeder met u niet afkomt, zo
24 zult gij mijn aangezicht niet meer zien. En het is geschied, als
wij tot uw knecht, mijn vader, opgetrokken zijn, en wij hem de
25 woorden mijns heren verhaald hebben; En dat onze vader gezegd
26 heeft: Keert weder. koopt ons een weinig spijze; Zo hebben wij
gezegd: Wij zullen niet mogen aftrekken; indien onze kleinste
broeder bij ons is, zo zullen wij aftrekken; want wij zullen het
aangezicht van dien man niet mogen zien, zo deze onze kleinste
27 broeder niet bij ons is. Toen zeide uw knecht, mijn vader, tot
ons: Gijlieden weet, dat mijn huisvrouw er mij twee gebaard heeft.
28 En de een is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, hij
is gewisselijk verscheurd geworden! en ik heb hem niet gezien tot
29 nu toe. Indien gij nu dezen ook van mijn aangezicht wegneemt,
en hem een verderf ontmoette, zo zoudt gij mijn grauwe haren
30 met jammer ten grave doen nederdalen! Nu dan, als ik tot uw
knecht, mijn vader, kome, en de jongeling is niet bij ons (alzo zijn
31 ziel aan de ziel van dezen gebonden is), Zo zal het geschieden,
als hij ziet, dat de jongeling er niet is, dat hij sterven zal; en
uw knechten zullen de grauwe haren van uw knecht, onzen vader,
32 met droefenis ten grave doen nederdalen. Want uw knecht is
voor deze jongeling borg bij mijn vader, zeggende: Zo ik hem tot
u niet wederbreng, zo zal ik tegen mijn vader alle dagen gezondigd
33 hebben! Nu dan, laat toch uw knecht voor dezen jongeling slaaf
van mijn heer blijven, en laat den jongeling met zijn broederen
34 optrekken! Want hoe zoude ik optrekken tot mijn vader, indien
de jongeling niet met mij was, opdat ik den jammer niet zie, welke
mijn vader overkomen zou.

45 Toen kon zich Jozef niet bedwingen voor allen, die bij hem
stonden, en hij riep: Doet alle man van mij uitgaan! En er stond

niemand bij hem, als Jozef zich aan zijn broederen bekend maak-
te. En hij verhief zijn stem met wenen, zodat het de Egyptenaren 2
hoorden, en dat het Farao's huis hoorde. En Jozef zeide tot zijn 3
broederen: Ik ben Jozef! leeft mijn vader nog? En zijn broeders
konden hem niet antwoorden; want zij waren verschrikt voor zijn
aangezicht. En Jozef zeide tot zijn broederen: Nadert toch tot 4
mij! En zij naderden. Toen zeide hij: Ik ben Jozef, uw broe-
der, dien gij naar Egypte verkocht hebt. Maar nu, weest niet 5
bekommerd, en *de toorn* ontsteke niet in uw ogen, omdat gij mij
hierheen verkocht hebt; want God heeft mij voor uw aangezicht
gezonden, tot behoudenis des levens. Want het zijn nu twee ja- 6
ren des hongers in het midden des lands; en er zijn nog vijf jaren,
in welke geen ploeging noch oogst zijn zal. Doch God heeft mij 7
voor uw aangezicht henen gezonden, om u een overblijfsel te stel-
len op de aarde, en om u bij het leven te behouden, door een grote
verlossing. Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar 8
God Zelf, Die mij tot Farao's vader gesteld heeft, en tot een heer
over zijn ganse huis, en regeerder in het ganse land van Egypte.
Haast u en trekt op tot mijn vader, en zegt het hem: Alzo zegt 9
uw zoon Jozef: God heeft mij tot een heer over gans Egypteland
gesteld; kom af tot mij, en vertoef niet. En gij zult in het land 10
Gosen wonen, en nabij mij wezen, gij en uw zonen, en de zonen
uwer zonen, en uw schapen, en uw runderen, en al wat gij hebt.
En ik zal u aldaar onderhouden; want er zullen nog vijf jaren des 11
hongers zijn, opdat gij niet verarmt, gij en uw huis, en alles wat
gij hebt! En ziet, uw ogen zien het, en de ogen van mijn broeder 12
Benjamin, dat mijn mond tot u spreekt. En boodschapt mijn va- 13
der al mijn heerlijkheid in Egypte, en alles wat gij gezien hebt; en
haast u, en brengt mijn vader herwaarts af. En hij viel aan den 14
hals van Benjamin, zijn broeder, en weende; en Benjamin weende
aan zijn hals. En hij kuste al zijn broederen, en hij weende over 15
hen; en daarna spraken zijn broeders met hem. Als dit gerucht in 16
het huis van Farao gehoord werd, dat men zeide: Jozefs broeders
zijn gekomen! was het goed in de ogen van Farao, en in de ogen
van zijn knechten. En Farao zeide tot Jozef: Zeg tot uw broede- 17
ren: Doet dit, laadt uw beesten, en trekt heen, gaat naar het land
Kanaan; En neemt uw vader en uw huisgezinnen, en komt tot 18
mij, en ik zal u het beste van Egypteland geven, en gij zult het

19 vette dezes lands eten. Gij zijt toch gelast: doet dit, neemt u uit
Egypteland wagenen voor uw kinderkens, en voor uw vrouwen, en
20 voert uw vader, en komt. En uw oog verschone uw huisraad niet;
21 want het beste van gans Egypteland, dat zal het uwe zijn. En
de zonen van Israel deden alzo. Zo gaf Jozef hun wagenen, naar
22 Farao's bevel; ook gaf hij hun teerkost op den weg. Hij gaf hun
allen, ieder een, wisselklederen; maar Benjamin gaf hij driehon-
23 derd zilverlingen, en vijf wisselklederen. En zijn vader desgelijks
zond hij tien ezelen, dragende van het beste van Egypte, en tien
ezelinnen, dragende koren, en brood, en spijze voor zijn vader op
24 den weg. En hij zond zijn broeders heen; en zij vertrokken; en hij
25 zeide tot hen: Verstoort u niet op den weg. En zij trokken op uit
Egypte, en zij kwamen in het land Kanaan tot hun vader Jakob.
26 Toen boodschapten zij hem, zeggende: Jozef leeft nog, ja, ook is
hij regeerder in gans Egypteland! Toen bezweek zijn hart, want
27 hij geloofde hen niet. Maar als zij tot hem gesproken hadden al
de woorden van Jozef, die hij tot hen gesproken had, en dat hij de
wagenen zag, die Jozef gezonden had om hem te voeren, zo werd
28 de geest van Jakob hun vader, levendig. En Israel zeide: Het is
genoeg! mijn zoon Jozef leeft nog! ik zal gaan, en hem zien, eer
ik sterve!

46 En Israel verreisde met al wat hij had, en hij kwam te Ber-seba,
2 en hij offerde offeranden aan den God van zijn vader Izak. En
God sprak tot Israel in gezichten des nachts, en zeide: Jakob, Ja-
3 kob! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik! En Hij zeide: Ik ben die God,
uws vaders God; vrees niet van af te trekken naar Egypte; want
4 Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten. Ik zal met u aftrekken
naar Egypte en Ik zal u doen *weder* optrekken, mede optrekken-
5 de; en Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen. Toen maakte zich
Jakob op van Ber-seba; en de zonen van Israel voerden Jakob,
hun vader, en hun kinderen, en hun vrouwen, op de wagenen, die
6 Farao gezonden had, om hem te voeren. En zij namen hun vee,
en hun have, die zij in het land Kanaan geworven hadden, en zij
7 kwamen in Egypte, Jakob en al zijn zaad met hem; Zijn zonen,
en de zonen zijner zonen met hem; zijn dochteren, en zijner zonen
8 dochteren, en al zijn zaad bracht hij met zich in Egypte. En dit
zijn de namen der zonen van Israel, die in Egypte kwamen: Ja-
9 kob en zijn zonen. De eerstgeborene van Jakob: Ruben. En de

zonen van Ruben: Hanoch, en Pallu, en Hezron, en Karmi. En 10
de zonen van Simeon: Jemuël, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en
Zohar, en Saul, de zoon ener Kanaanietische vrouw. En de zonen 11
van Levi: Gerson, Kehath en Merari. En de zonen van Juda: Er, 12
en Onan, en Sela, en Perez, en Zerah. Doch Er en Onan waren
gestorven in het land van Kanaan; en de zonen van Perez waren
Hezron en Hamul. En de zonen van Issaschar: Tola, en Puwa, 13
en Job, en Simron. En de zonen van Zebulon: Sered, en Elon, en 14
Jahleel. Dit zijn de zonen van Lea, die zij Jakob gebaard heeft 15
in Paddan-aram, met Dina zijn dochter; al de zielen zijner zonen
en zijner dochteren waren drie en dertig. En de zonen van Gad: 16
Zifjon en Haggi, Schuni en Ezbon, Eri en Arodi, en Areli. En 17
de zonen van Aser: Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Berija, en Sera,
hun zuster; en de zonen van Berija: Heber en Malchiël. Dit zijn 18
de zonen van Zilpa, die Laban aan zijn dochter Lea gegeven had;
en zij baarde Jakob deze zestien zielen. De zonen van Rachel, 19
Jakobs huisvrouw: Jozef en Benjamin. En Jozef werden geboren 20
in Egypteland, Manasse en Efraim, die hem Asnath, de dochter
van Potifera, den overste te On, baarde. En de zonen van Ben- 21
jamin: Bela, Becher en Asbel, Gera en Naaman, Echi en Ros,
Muppim en Huppim, en Ard. Dit zijn de zonen van Rachel, die 22
Jakob geboren zijn, al te zamen veertien zielen. En de zonen 23
van Dan: Chusim. En de zonen van Nafthali: Jahzeel, en Guni, 24
en Jezer, en Sillem. Dit zijn de zonen van Bilha, die Laban aan 25
zijn dochter Rachel gegeven had; en zij baarde dezelve Jakob, zij
waren allen zeven zielen. Al de zielen, die met Jakob in Egypte 26
kwamen, uit zijn heup gesproten, uitgenomen de vrouwen van de
zonen van Jakob, waren allen zes en zestig zielen. En de zonen 27
van Jozef, die hem in Egypte geboren zijn, waren twee zielen. Al
de zielen van het huis van Jakob, die in Egypte kwamen, waren
zeventig. En hij zond Juda voor zijn aangezicht heen tot Jozef, 28
om voor zijn aangezicht aanwijzing te doen naar Gosen; en zij
kwamen in het land Gosen. Toen spande Jozef zijn wagen aan, 29
en toog op, zijn vader Israel tegemoet naar Gosen; en als hij zich
aan hem vertoonde, zo viel hij hem aan zijn hals, en weende lang
aan zijn hals. En Israel zeide tot Jozef: Dat ik nu sterve, na- 30
dat ik uw aangezicht gezien heb, dat gij nog leeft! Daarna zeide 31
Jozef tot zijn broederen, en tot zijns vaders huis: Ik zal optrek-

ken en Farao boodschappen, en tot hem zeggen: Mijn broeders
en het huis mijns vaders, die in het land Kanaan waren, zijn tot
32 mij gekomen. En die mannen zijn schaapherders; want het zijn
mannen, die met vee omgaan; en zij hebben hun schapen, en hun
33 runderen, en al wat zij hebben, medegebracht. Wanneer het nu
geschieden zal, dat Farao ulieden zal roepen, en zeggen: Wat is
34 uw hantering? Zo zult gij zeggen: Uw knechten zijn mannen, die
van onze jeugd af tot nu toe met vee omgegaan hebben, zo wij als
onze vaders; opdat gij in het land Gosen moogt wonen; want alle
schaapherder is den Egyptenaren een gruwel.

47 Toen kwam Jozef en boodschapte Farao, en zeide: Mijn vader
en mijn broeders, en hun schapen, en hun runderen, met alles wat
zij hebben, zijn gekomen uit het land Kanaan; en zie, zij zijn in
2 het land Gosen. En hij nam een deel zijner broederen, *te weten*
3 vijf mannen, en hij stelde hen voor Farao's aangezicht. Toen
zeide Farao tot zijn broederen: Wat is uw hantering? En zij zei-
den tot Farao: Uw knechten zijn schaapherders, zo wij als onze
4 vaders. Voorts zeiden zij tot Farao: Wij zijn gekomen, om als
vreemdelingen in dit land te wonen; want er is geen weide voor
de schapen, die uw knechten hebben, dewijl de honger zwaar is in
het land Kanaan; en nu, laat toch uw knechten in het land Gosen
5 wonen! Toen sprak Farao tot Jozef, zeggende: Uw vader en uw
6 broeders zijn tot u gekomen; Egypteland is voor uw aangezicht;
doe uw vader en uw broeders in het beste van het land wonen; laat
hen in het land Gosen wonen, en zo gij weet, dat er onder hen
kloeke mannen zijn, zo zet hen tot veemeesters over hetgeen ik
7 heb. En Jozef bracht zijn vader Jakob mede, en stelde hem voor
8 Farao's aangezicht; en Jakob zegende Farao. En Farao zeide tot
9 Jakob: Hoe vele zijn de dagen der jaren uws levens! En Jakob
zeide tot Farao: De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen
zijn honderd en dertig jaren; weinig en kwaad zijn de dagen der
jaren mijns levens geweest, en hebben niet bereikt de dagen van
de jaren des levens mijner vaderen, in de dagen hunner vreemde-
10 lingschappen. En Jakob zegende Farao, en ging uit van Farao's
11 aangezicht. En Jozef bestelde voor Jakob en zijn broederen wo-
ningen, en hij gaf hun een bezitting in Egypteland, in het beste
van het land, in het land Rameses, gelijk als Farao geboden had.
12 En Jozef onderhield zijn vader, en zijn broeders, en het ganse huis

zijns vaders, met brood, tot den mond der kinderkens toe. En 13
er was geen brood in het ganse land; want de honger was zeer
zwaar: zodat het land van Egypte en het land Kanaan raasden
vanwege dien honger. Toen verzamelde Jozef al het geld, dat 14
in Egypteland en in het land Kanaan gevonden werd, voor het
koren, dat zij kochten; en Jozef bracht dat geld in Farao's huis.
Als nu het geld uit Egypteland en uit het land Kanaan verdaan 15
was, kwamen al de Egyptenaars tot Jozef, zeggende: Geef ons
brood; want waarom zouden wij in uw tegenwoordigheid sterven?
want het geld ontbreekt; En Jozef zeide: Geeft uw vee, zo zal ik 16
het u geven voor uw vee, indien het geld ontbreekt. Toen brach- 17
ten zij hun vee tot Jozef; en Jozef gaf hun brood voor paarden
en voor het vee der schapen, en voor het vee der runderen, en
voor ezels; en hij voedde hen met brood, datzelve jaar, voor al
hun vee. Toen datzelve jaar voleind was, zo kwamen zij tot hem 18
in het tweede jaar, en zeiden tot hem: Wij zullen het voor mijn
heer niet verbergen, alzo het geld verdaan is, en de bezitting der
beesten *gekomen* aan mijn heer, zo is er niets anders overgebleven
voor het aangezichts mijns heren, dan ons lichaam en ons land.
Waarom zullen wij voor uw ogen sterven, zo wij als ons land? 19
Koop ons en ons land voor brood; zo zullen wij en ons land Farao
dienstbaar zijn; en geef zaad, opdat wij leven en niet sterven, en
het land niet woest worde! Alzo kocht Jozef het gehele land van 20
Egypte voor Farao; want de Egyptenaars verkochten een ieder
zijn akker, dewijl de honger sterk over hen geworden was; zo werd
het land Farao's eigen. En aangaande het volk, dat zette hij over 21
in de steden, van het ene uiterste der palen van Egypte, tot het
andere uiterste deszelven. Alleen het land der priesteren kocht 22
hij niet, want de priesters hadden een bescheiden deel van Farao,
en zij aten hun bescheiden deel, hetwelk hun Farao gegeven had;
daarom verkochten zij hun land niet. Toen zeide Jozef tot het 23
volk: Ziet, ik heb heden u en uw land gekocht voor Farao; ziet,
daar is zaad voor u, opdat gij het land bezaait. Doch met de 24
inkomsten zal het geschieden, dat gij aan Farao het vijfde deel
zult geven, en de vier delen zullen voor u zijn, tot zaad des velds,
en tot uw spijze en van degenen, die in uw huizen zijn, en om
te eten voor uw kinderkens. En zij zeiden: Gij hebt ons leven 25
behouden; laat ons genade vinden in de ogen mijns heren, en wij

26 zullen Farao's knechten zijn. Jozef dan stelde ditzelve in tot een
wet, tot dezen dag, over het land van Egypte, dat Farao het vijfde
deel zou hebben; behalve dat alleen het land der priesteren van
27 Farao niet werd. Zo woonde Israel in het land van Egypte, in het
land Gosen; en zij stelden zich tot bezitters daarin, en zij werden
28 vruchtbaar en vermeerderden zeer. En Jakob leefde in het land
van Egypte zeventien jaar; zodat de dagen van Jakob, de jaren
29 zijns levens, geweest zijn honderd zeven en veertig jaren. Als nu
de dagen van Israel naderden, dat hij sterven zou, zo riep hij zijn
zoon Jozef, en zeide tot hem: Indien ik nu genade gevonden heb
in uw ogen, zo leg toch uw hand onder mijn heup, en doe wel-
dadigheid en trouw aan mij, en begraaf mij toch niet in Egypte;
30 Maar dat ik bij mijn vaderen ligge; hierom zult gij mij uit Egypte
voeren, en mij in hun graf begraven. En hij zeide: Ik zal doen
31 naar uw woord! En hij zeide: Zweer mij! en hij zwoer hem. En
Israel boog zich ten hoofde van het bed.

48 Het geschiedde nu na deze dingen, dat men Jozef zeide: Zie,
uw vader is krank! Toen nam hij zijn twee zonen met zich, Ma-
2 nasse en Efraim! En men boodschapte Jakob, en men zeide: Zie,
uw zoon Jozef komt tot u! Zo versterkte zich Israel, en zat op het
3 bed. Daarna zeide Jakob tot Jozef: God de Almachtige, is mij
verschenen te Luz, in het land Kanaan, en Hij heeft mij gezegend;
4 En Hij heeft tot mij gezegd: Zie, Ik zal u vruchtbaar maken, en
u vermenigvuldigen, en u tot een hoop van volken stellen; en Ik
zal aan uw zaad na u dit land tot een eeuwige bezitting geven.
5 Nu dan, uw twee zonen, die u in Egypteland geboren waren, eer
ik in Egypte tot u gekomen ben, zijn mijne; Efraim en Manasse
6 zullen mijne zijn, als Ruben en Simeon. Maar uw geslacht, dat
gij na hen zult gewinnen, zullen uwe zijn; zij zullen naar hunner
7 broederen naam genoemd worden in hun erfdeel. Toen ik nu van
Paddan kwam, zo is Rachel bij mij gestorven in het land Kanaan,
op den weg, als het nog een kleine streek lands was, om tot Efrath
te komen; en ik begroef haar aldaar aan den weg van Efrath, welke
8 is Bethlehem. En Israel zag de zonen van Jozef, en zeide: Wiens
9 zijn deze? En Jozef zeide tot zijn vader: Zij zijn mijn zonen,
die mij God hier gegeven heeft. En hij zeide: Breng hen toch tot
10 mij, dat ik hen zegene! Doch de ogen van Israel waren zwaar
van ouderdom; hij kon niet zien; en hij deed hen naderen tot zich;

toen kuste hij hen, en omhelsde hen. En Israel zeide tot Jozef: 11
Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien; maar zie, God heeft
mij ook uw zaad doen zien! Toen deed hen Jozef uitgaan van 12
zijn knieen; en hij boog zich met zijn aangezicht neder ter aarde.
En Jozef nam die beiden, Efraim met zijn rechterhand, tegenover 13
Israels linkerhand, en Manasse met zijn linkerhand, tegenover Is-
raels rechterhand, en hij deed hen naderen tot hem. Maar Israel 14
strekte zijn rechterhand uit, en leide die op het hoofd van Efraim,
hoewel hij de minste was, en zijn linkerhand op het hoofd van
Manasse; hij bestierde zijn handen verstandelijk; want Manasse
was de eerstgeborene. En hij zegende Jozef, en zeide: De God, 15
voor Wiens aangezicht mijn vaders, Abraham en Izak, gewandeld
hebben, die God, Die mij gevoed heeft, van dat ik was, tot op
dezen dag; Die Engel, Die mij verlost heeft van alle kwaad, ze- 16
gene deze jongeren, en dat in hen mijn naam genoemd worde, en
de naam mijner vaderen, Abraham en Izak, en dat zij vermenig-
vuldigen als vissen in menigte, in het midden des lands! Toen 17
Jozef zag, dat zijn vader zijn rechterhand op het hoofd van Efraim
leide, zo was het kwaad in zijn ogen, en hij ondervatte zijns va-
ders hand, om die van het hoofd van Efraim op het hoofd van
Manasse af te brengen. En Jozef zeide tot zijn vader: Niet alzo, 18
mijn vader! want deze is de eerstgeborene; leg uw rechterhand op
zijn hoofd. Maar zijn vader weigerde het, en zeide: Ik weet het, 19
mijn zoon! ik weet het; hij zal ook tot een volk worden, en hij zal
ook groot worden; maar nochtans zal zijn kleinste broeder groter
worden dan hij, en zijn zaad zal een volle menigte van volkeren
worden. Alzo zegende hij ze te dien dage, zeggende: In u zal 20
Israel zegenen, zeggende: God zette u als Efraim en als Manas-
se! En hij zette Efraim voor Manasse. Daarna zeide Israel tot 21
Jozef: Zie, ik sterf; maar God zal met ulieden wezen, en Hij zal
u wederbrengen in het land uwer vaderen. En ik heb u een stuk 22
lands gegeven boven uw broederen; hetwelk ik, met mijn zwaard
en met mijn boog, uit de hand der Amorieten genomen heb.

Daarna riep Jakob zijn zonen, en hij zeide: Verzamelt u, en ik **49**
zal u verkondigen, hetgeen u in de navolgende dagen wedervaren
zal. Komt samen en hoort, gij, zonen van Jakob! en hoort naar 2
Israel, uw vader. Ruben! gij zijt mijn eerstgeborene, mijn kracht, 3
en het begin mijner macht; de voortreffelijkste in hoogheid, en

4 de voortreffelijkste in sterkte! Snelle afloop als der wateren, gij
zult de voortreffelijkste niet zijn! want gij hebt uws vaders leger
beklommen; toen hebt gij *het* geschonden; hij heeft mijn bed be-
5 klommen! Simeon en Levi zijn gebroeders! hun handelingen zijn
6 werktuigen van geweld! Mijn ziel kome niet in hun verborgen
raad; mijn eer worde niet verenigd met hun vergadering! want in
hun toorn hebben zij de mannen doodgeslagen, en in hun moedwil
7 hebben zij de ossen weggerukt. Vervloekt zij hun toorn, want hij
is heftig; en hun verbolgenheid, want zij is hard! ik zal hen ver-
8 delen onder Jakob, en zal hen verstrooien onder Israel. Juda! gij
zijt het, u zullen uw broeders loven; uw hand zal zijn op den nek
uwer vijanden; voor u zullen zich uws vaders zonen nederbuigen.
9 Juda is een leeuwenwelp! gij zijt van den roof opgeklommen, mijn
zoon! Hij kromt zich, hij legt zich neder als een leeuw, en als
10 een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan? De schepter zal van
Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat
11 Silo komt, en Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn. Hij
bindt zijn jongen ezel aan den wijnstok, en het veulen zijner ezelin
aan den edelsten wijnstok; hij wast zijn kleed in den wijn, en zijn
12 mantel in wijndruivenbloed. Hij is roodachtig van ogen door den
13 wijn, en wit van tanden door de melk. Zebulon zal aan de haven
der zeeen wonen, en hij zal aan de haven der schepen wezen; en
14 zijn zijde zal zijn naar Sidon. Issaschar is een sterk gebeende
15 ezel, nederliggende tussen twee pakken. Toen hij de rust zag,
dat zij goed was, en het land, dat het lustig was, zo boog hij zijn
16 schouder om te dragen, en was dienende onder cijns. Dan zal zijn
17 volk richten, als een der stammen Israels. Dan zal een slang zijn
aan den weg, een adderslang nevens het pad, bijtende des paards
18 verzenen, dat zijn rijder achterover valle. Op uw zaligheid wacht
19 ik, HEERE! Aangaande Gad, een bende zal hem aanvallen; maar
20 hij zal *haar* aanvallen in het einde. Van Aser, zijn brood zal vet
21 zijn; en hij zal koninklijke lekkernijen leveren. Nafthali is een los-
22 gelaten hinde; hij geeft schone woorden. Jozef is een vruchtbare
tak, een vruchtbare tak aan een fontein; elk der takken loopt over
23 den muur. De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan,
24 en beschoten, en hem gehaat; Maar zijn boog is in stijvigheid
gebleven, en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden, door
de handen van den Machtige Jakobs; daarvan is hij een herder,

een steen Israels; Van uws vaders God, Die u zal helpen, en van 25
den Almachtige, Die u zal zegenen, met zegeningen des hemels
van boven, met zegeningen des afgronds, die daaronder ligt, met
zegeningen der borsten en der baarmoeder! De zegeningen uws 26
vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaderen, tot aan
het einde van de eeuwige heuvelen; die zullen zijn op het hoofd
van Jozef, en op den hoofdschedel des afgezonderden zijner broe-
deren! Benjamin zal *als* een wolf verscheuren; des morgens zal 27
hij roof eten, en des avonds zal hij buit uitdelen. Al deze stam- 28
men van Israel zijn twaalf; en dit is het, wat hun vader tot hen
sprak, als hij hen zegende; hij zegende hen, een iegelijk naar zijn
bijzonderen zegen. Daarna gebood hij hun, en zeide tot hen: Ik 29
word verzameld tot mijn volk: begraaft mij bij mijn vaders, in de
spelonk, die is in den akker van Efron, den Hethiet; In de spe- 30
lonk, welke is op den akker van Machpela, die tegenover Mamre
is, in het land Kanaan, die Abraham met dien akker gekocht heeft
van Efron, den Hethiet, tot een erfbegrafenis. Aldaar hebben zij 31
Abraham begraven, en Sara, zijn huisvrouw; daar hebben zij Izak
begraven, en Rebekka, zijn huisvrouw; en daar heb ik Lea begra-
ven. De akker, en de spelonk, die daarin is, is gekocht van de 32
zonen Heths. Als Jakob voleind had aan zijn zonen bevelen te 33
geven, zo leide hij zijn voeten samen op het bed, en hij gaf den
geest, en hij werd verzameld tot zijn volken.

Toen viel Jozef op zijns vaders aangezicht, en hij weende over **50**
hem, en kuste hem. En Jozef gebood zijn knechten, den medi- 2
cijnmeesters, dat zij zijn vader balsemen zouden; en de medicijn-
meesters balsemden Israel. En veertig dagen werden aan hem 3
vervuld; want alzo werden vervuld de dagen dergenen, die gebal-
semd werden; en de Egyptenaars beweenden hem zeventig dagen.
Als nu de dagen zijns bewenens over waren, zo sprak Jozef tot het 4
huis van Farao, zeggende: Indien ik nu genade gevonden heb in
uw ogen, spreekt toch voor de oren van Farao, zeggende: Mijn 5
vader heeft mij doen zweren, zeggende: Zie, ik sterf; in mijn graf,
dat ik mij in het land Kanaan gegraven heb, daar zult gij mij
begraven! Nu dan, laat mij toch optrekken, dat ik mijn vader
begrave, dan zal ik wederkomen. En Farao zeide: Trek op en be- 6
graaf uw vader, gelijk als hij u heeft doen zweren. En Jozef toog 7
op, om zijn vader te begraven; en met hem togen op alle Farao's

knechten, de oudsten van zijn huis, en al de oudsten des lands van
8 Egypte; Daartoe het ganse huis van Jozef, en zijn broeders, en
het huis zijns vaders; alleen hun kleine kinderen, en hun schapen,
9 en hun runderen lieten zij in het land Gosen. En met hem to-
gen op, zo wagenen als ruiteren; en het was een zeer zwaar heir.
10 Toen zij nu aan het plein van het doornbos kwamen, dat aan gene
zijde van de Jordaan is, hielden zij daar een grote en zeer zware
rouwklage; en hij maakte zijn vader een rouw van zeven dagen.
11 Als de inwoners des lands, de Kanaanieten, dien rouw zagen op
het plein van het doornbos, zo zeiden zij: Dit is een zware rouw
der Egyptenaren; daarom noemde men haar naam Abel-mizraim,
12 die aan het veer van de Jordaan is. En zijn zonen deden hem,
13 gelijk als hij hun geboden had; Want zijn zonen voerden hem
in het land Kanaan, en begroeven hem in de spelonk des akkers
van Machpela, welke Abraham met den akker gekocht had tot een
14 erfbegrafenis van Efron, den Hethiet, tegenover Mamre. Daarna
keerde Jozef weder in Egypte, hij en zijn broeders, en allen, die
met hem opgetogen waren, om zijn vader te begraven, nadat hij
15 zijn vader begraven had. Toen Jozefs broeders zagen, dat hun
vader dood was, zo zeiden zij: Misschien zal ons Jozef haten, en
hij zal ons gewisselijk vergelden al het kwaad, dat wij hem aan-
16 gedaan hebben. Daarom ontboden zij aan Jozef, zeggende: Uw
17 vader heeft bevolen voor zijn dood, zeggende: Zo zult gij tot
Jozef zeggen: Ei, vergeef toch de overtreding uwer broederen, en
hun zonde; want zij hebben u kwaad aangedaan; maar nu ver-
geef toch de overtreding der dienaren van den God uws vaders!
18 En Jozef weende, als zij tot hem spraken. Daarna kwamen ook
zijn broeders, en vielen voor hem neder, en zeiden: Zie, wij zijn
19 u tot knechten! En Jozef zeide tot hen: Vreest niet; want ben
20 ik in de plaats van God? Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen
mij gedacht; *doch* God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij
deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te
21 behouden. Nu dan, vreest niet! Ik zal u en uw kleine kinderen
22 onderhouden. Zo troostte hij hen, en sprak naar hun hart. Jozef
dan woonde in Egypte, hij en het huis zijns vaders; en Jozef leefde
23 honderd en tien jaren. En Jozef zag van Efraim kinderen, van
het derde gelid; ook werden de zonen van Machir, den zoon van
24 Manasse, op Jozefs knieen geboren. En Jozef zeide tot zijn broe-

deren: Ik sterf; maar God zal u gewisselijk bezoeken, en Hij zal
u doen optrekken uit dit land, in het land, hetwelk hij aan Abra-
ham, Izak en Jakob gezworen heeft. En Jozef deed de zonen van 25
Israel zweren, zeggende: God zal u gewisselijk bezoeken, zo zult
gij mijn beenderen van hier opvoeren! En Jozef stierf, honderd 26
en tien jaren oud zijnde; en zij balsemden hem, en men leide hem
in een kist in Egypte.

Exodus

1 Dit nu zijn de namen der zonen van Israel, die in Egyp-
te gekomen zijn, met Jakob; zij kwamen er in, elk met
2, 3 zijn huis. Ruben, Simeon, Levi, en Juda; Issaschar,
4 Zebulon, en Benjamin; Dan en Nafthali, Gad en Aser.
5 Al de zielen nu, die uit Jakobs heup voortgekomen zijn, waren
6 zeventig zielen; doch Jozef was in Egypte. Toen nu Jozef ge-
7 storven was, en al zijn broeders, en al dat geslacht, Zo werden
de kinderen Israels vruchtbaar en wiesen overvloedig, en zij ver-
meerderden, en werden gans zeer machtig, zodat het land met hen
8 vervuld werd. Daarna stond een nieuwe koning op over Egypte,
9 die Jozef niet gekend had; Die zeide tot zijn volk: Ziet, het volk
10 der kinderen Israels is veel, ja, machtiger dan wij. Komt aan,
laat ons wijselijk tegen hetzelve handelen, opdat het niet verme-
nigvuldige, en het geschiede, als er enige krijg voorvalt, dat het
zich ook niet vervoege tot onze vijanden, en tegen ons strijde, en
11 uit het land optrekke. En zij zetten oversten der schattingen
over hetzelve, om het te verdrukken met hun lasten; want men
12 bouwde voor Farao schatsteden, Pitom en Raamses. Maar hoe
meer zij het verdrukten, hoe meer het vermeerderde, en hoe meer
het wies; zodat zij verdrietig waren vanwege de kinderen Israels.
13 En de Egyptenaars deden de kinderen Israels dienen met hardig-
14 heid; Zodat zij hun het leven bitter maakten met harden dienst,
in leem en in tichelstenen, en met allen dienst op het veld, met
15 al hun dienst, dien zij hen deden dienen met hardigheid. Daar-
enboven sprak de koning van Egypte tot de vroedvrouwen der
Hebreinnen, welker ener naam Sifra, en de naam der andere Pua
16 was; En zeide: Wanneer gij de Hebreinnen in het baren helpt,
en ziet haar op de stoelen; is het een zoon, zo doodt hem; maar
17 is het een dochter, zo laat haar leven! Doch de vroedvrouwen
vreesden God, en deden niet, gelijk als de koning van Egypte tot
haar gesproken had, maar zij behielden de knechtjes in het leven.
18 Toen riep de koning van Egypte de vroedvrouwen, en zeide tot

haar: Waarom hebt gijlieden deze zaak gedaan, dat gij de knecht-
jes in het leven behouden hebt? En de vroedvrouwen zeiden 19
tot Farao: Omdat de Hebreinnen niet zijn gelijk de Egyptische
vrouwen; want zij zijn sterk; eer de vroedvrouw tot haar komt,
zo hebben zij gebaard. Daarom deed God aan de vroedvrouwen 20
goed; en dat volk vermeerderde, en het werd zeer machtig. En 21
het geschiedde, dewijl de vroedvrouwen God vreesden, zo bouwde
Hij haar huizen. Toen gebood Farao aan al zijn volk, zeggende: 22
Alle zonen, die geboren worden, zult gij in de rivier werpen, maar
al de dochteren in het leven behouden.

En een man van het huis van Levi ging, en nam een dochter **2**
van Levi. En de vrouw werd zwanger, en baarde een zoon. Toen 2
zij hem zag, dat hij schoon was, zo verborg zij hem drie maanden.
Doch als zij hem niet langer verbergen kon, zo nam zij voor hem 3
een kistje van biezen, en belijmde het met lijm en met pek; en zij
leide het knechtje daarin, en leide het in de biezen, aan den oever
der rivier. En zijn zuster stelde zich van verre, om te weten, wat 4
hem gedaan zou worden. En de dochter van Farao ging af, om 5
zich te wassen in de rivier; en haar jonkvrouwen wandelden aan
den kant der rivier; toen zij het kistje in het midden van de biezen
zag, zo zond zij haar dienstmaagd heen, en liet het halen. Toen 6
zij het open deed, zo zag zij dat knechtje; en ziet, het jongsken
weende; en zij werd met barmhartigheid bewogen over hetzelve,
en zij zeide: Dit is een van de knechtjes der Hebreen! Toen 7
zeide zijn zuster tot Farao's dochter: Zal ik heengaan, en u een
voedstervrouw uit de Hebreinnen roepen, die dat knechtje voor
u zoge? En de dochter van Farao zeide tot haar: Ga heen. En 8
de jonge maagd ging, en riep des knechtjes moeder. Toen zeide 9
Farao's dochter tot haar: Neem dit knechtje heen, en zoog het
mij; ik zal *u* uw loon geven. En de vrouw nam het knechtje
en zoogde het. En toen het knechtje groot geworden was, zo 10
bracht zij het tot Farao's dochter, en het werd haar ten zoon; en
zij noemde zijn naam Mozes, en zeide: Want ik heb hem uit het
water getogen. En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot 11
geworden was, dat hij uitging tot zijn broederen, en bezag hun
lasten; en hij zag, dat een Egyptisch man een Hebreeuwsen man
uit zijn broederen sloeg. En hij zag herwaarts en gindswaarts; en 12
toen hij zag, dat er niemand was, zo versloeg hij den Egyptenaar,

13 en verborg hem in het zand. Des anderen daags ging hij wederom
uit, en ziet, twee Hebreeuwse mannen twistten; en hij zeide tot
14 den ongerechte: Waarom slaat gij uw naaste? Hij dan zeide:
Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet? Zegt gij
dit, om mij te doden, gelijk gij den Egyptenaar gedood hebt?
Toen vreesde Mozes, en zeide: Voorwaar, deze zaak is bekend
15 geworden! Als nu Farao deze zaak hoorde, zo zocht hij Mozes te
doden; doch Mozes vlood voor Farao's aangezicht, en woonde in
16 het land Midian, en hij zat bij een waterput. En de priester in
Midian had zeven dochters, die kwamen om te putten, en vulden
17 de drinkbakken, om de kudde haars vaders te drenken. Toen
kwamen de herders, en zij dreven haar van daar; doch Mozes
18 stond op, en verloste ze, en drenkte haar kudden. En toen zij tot
haar vader Rehuël kwamen, zo sprak hij: Waarom zijt gij heden zo
19 haast wedergekomen? Toen zeiden zij: Een Egyptisch man heeft
ons verlost uit de hand der herderen; en hij heeft ook overvloedig
20 voor ons geput, en de kudde gedrenkt. En hij zeide tot zijn
dochters: Waar is hij toch, waarom liet gij den man nu gaan?
21 roept hem, dat hij brood ete. En Mozes bewilligde bij den man
22 te wonen; en hij gaf Mozes zijn dochter Zippora; Die baarde een
zoon; en hij noemde zijn naam Gersom; want hij zeide: Ik ben een
23 vreemdeling geworden in een vreemd land. En het geschiedde na
vele dezer dagen, als de koning van Egypte gestorven was, dat
de kinderen Israels zuchtten en schreeuwden over den dienst; en
24 hun gekrijt over hun dienst kwam op tot God. En God hoorde
hun gekerm, en God gedacht aan Zijn verbond met Abraham, met
25 Izak, en met Jakob. En God zag de kinderen Israels aan, en God
kende *hen*.

3 En Mozes hoedde de kudde van Jethro, zijn schoonvader, den
priester in Midian; en hij leidde de kudde achter de woestijn,
2 en hij kwam aan den berg Gods, aan Horeb. En de Engel des
HEEREN verscheen hem in een vuurvlam uit het midden van
een braambos; en hij zag, en ziet, het braambos brandde in het
3 vuur, en het braambos werd niet verteerd. En Mozes zeide: Ik
zal mij nu daarheen wenden, en bezien dat grote gezicht, waarom
4 het braambos niet verbrandt. Toen de HEERE zag, dat hij zich
daarheen wendde, om te bezien, zo riep God tot hem uit het
midden van het braambos, en zeide: Mozes, Mozes! En hij zeide:

Zie, *hier* ben ik! En Hij zeide: Nader hier niet toe; trek uw 5
schoenen uit van uw voeten; want de plaats, waarop gij staat,
is heilig land. Hij zeide voorts: Ik ben de God uws vaders, de 6
God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob. En
Mozes verborg zijn aangezicht, want hij vreesde God aan te zien.
En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns 7
volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord, vanwege
hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend. Daarom ben Ik 8
nedergekomen, dat Ik het verlosse uit de hand der Egyptenaren,
en het opvoere uit dit land, naar een goed en ruim land, naar een
land, vloeiende van melk en honig, tot de plaats der Kanaanieten,
en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der
Hevieten, en der Jebusieten. En nu, zie, het geschrei der kinderen 9
Israels is tot Mij gekomen; en ook heb Ik gezien de verdrukking,
waarmede de Egyptenaars hen verdrukken. Zo kom nu, en Ik 10
zal u tot Farao zenden, opdat gij Mijn volk (de kinderen Israels)
uit Egypte voert. Toen zeide Mozes tot God: Wie ben ik, dat 11
ik tot Farao zou gaan; en dat ik de kinderen Israels uit Egypte
zou voeren? Hij dan zeide: Ik zal voorzeker met u zijn, en dit 12
zal u een teken zijn, dat Ik u gezonden heb: wanneer gij dit volk
uit Egypte geleid hebt, zult gijlieden God dienen op dezen berg.
Toen zeide Mozes tot God: Zie, wanneer ik kom tot de kinderen 13
Israels, en zeg tot hen: De God uwer vaderen heeft mij tot ulieden
gezonden; en zij mij zeggen: Hoe is Zijn naam? wat zal ik tot hen
zeggen? En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN, Die IK ZIJN 14
ZAL! Ook zeide Hij: Alzo zult gij tot de kinderen Israels zeggen:
IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden! Toen zeide God 15
verder tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israels zeggen: De
HEERE, de God uwer vaderen, de God van Abraham, de God van
Izak, en de God van Jakob, heeft mij tot ulieden gezonden; dat
is Mijn Naam eeuwiglijk, en dat is Mijn gedachtenis van geslacht
tot geslacht. Ga heen, en verzamel de oudsten van Israel, en zeg 16
tot hen: De HEERE, de God uwer vaderen, is mij verschenen,
de God van Abraham, Izak en Jakob, zeggende: Ik heb ulieden
getrouwelijk bezocht, en hetgeen ulieden in Egypte is aangedaan;
Daarom heb Ik gezegd: Ik zal ulieden uit de verdrukking van 17
Egypte opvoeren, tot het land der Kanaanieten, en der Hethieten,
en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der

18 Jebusieten; tot het land, vloeiende van melk en honig. En zij
zullen uw stem horen; en gij zult gaan, gij en de oudsten van Israel,
tot den koning van Egypte, en gijlieden zult tot hem zeggen: De
HEERE, de God der Hebreen, is ons ontmoet; zo laat ons nu
toch gaan den weg van drie dagen in de woestijn, opdat wij den
19 HEERE, onzen God, offeren! Doch Ik weet, dat de koning van
Egypte ulieden niet zal laten gaan, ook niet door een sterke hand.
20 Want Ik zal Mijn hand uitstrekken, en Egypte slaan met al Mijn
wonderen, die Ik in het midden van hetzelve doen zal; daarna zal
21 hij ulieden laten vertrekken. En Ik zal dit volk genade geven in
de ogen der Egyptenaren; en het zal geschieden, wanneer gijlieden
22 uitgaan zult, zo zult gij niet ledig uitgaan. Maar *elke* vrouw zal
van haar naburin, en van de waardin haars huizes, eisen zilveren
vaten, en gouden vaten, en klederen; die zult gijlieden op uw
zonen, en op uw dochteren leggen, en gij zult Egypte beroven.

4 Toen antwoordde Mozes, en zeide: Maar zie, zij zullen mij
niet geloven, noch mijn stem horen; want zij zullen zeggen: De
2 HEERE is u niet verschenen! En de HEERE zeide tot hem: Wat
3 is er in uw hand? En hij zeide: Een staf. En Hij zeide: Werp
hem ter aarde. En hij wierp hem ter aarde! Toen werd hij tot
4 een slang; en Mozes vlood van haar. Toen zeide de HEERE tot
Mozes: Strek uw hand uit, en grijp haar bij haar staart! Toen
strekte hij zijn hand uit, en vatte haar, en zij werd tot een staf in
5 zijn hand. Opdat zij geloven, dat u verschenen is de HEERE, de
God hunner vaderen, de God van Abraham, de God van Izak, en
6 de God van Jakob. En de HEERE zeide verder tot hem: Steek
nu uw hand in uw boezem. En hij stak zijn hand in zijn boezem;
daarna trok hij ze uit, en ziet, zijn hand was melaats, *wit* als
7 sneeuw. En Hij zeide: Steek uw hand wederom in uw boezem.
En hij stak zijn hand wederom in zijn boezem; daarna trok hij ze
8 uit zijn boezem, en ziet, zij was weder als zijn *ander* vlees. En
het zal geschieden, zo zij u niet geloven, noch naar de stem van
het eerste teken horen, zo zullen zij de stem van het laatste teken
9 geloven. En het zal geschieden, zo zij ook deze twee tekenen
niet geloven, noch naar uw stem horen, zo neem van de wateren
der rivier, en giet ze op het droge; zo zullen de wateren, die gij
uit de rivier zult nemen, diezelve zullen tot bloed worden op het
10 droge. Toen zeide Mozes tot den HEERE: Och Heere! ik ben

geen man wel ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren,
noch van toen af, toen Gij tot Uw knecht gesproken hebt; want ik
ben zwaar van mond, en zwaar van tong. En de HEERE zeide 11
tot hem: Wie heeft den mens den mond gemaakt, of wie heeft
den stomme, of dove, of ziende, of blinde gemaakt? Ben Ik het
niet, de HEERE? En nu ga henen, en Ik zal met uw mond zijn, 12
en zal u leren, wat gij spreken zult. Doch hij zeide: Och, Heere! 13
zend toch door de hand *desgenen*, *dien* Gij zoudt zenden. Toen 14
ontstak de toorn des HEEREN over Mozes, en Hij zeide: is niet
Aaron, de Leviet, uw broeder? Ik weet, dat hij zeer wel spreken
zal, en ook, zie, hij zal uitgaan u tegemoet; wanneer hij u ziet, zo
zal hij in zijn hart verblijd zijn. Gij dan zult tot hem spreken, en 15
de woorden in zijn mond leggen; en Ik zal met uw mond, en met
zijn mond zijn; en Ik zal ulieden leren, wat gij doen zult. En hij 16
zal voor u tot het volk spreken; en het zal geschieden, dat hij u
tot een mond zal zijn, en gij zult hem tot een god zijn. Neem dan 17
dezen staf in uw hand, waarmede gij die tekenen doen zult. Toen 18
ging Mozes heen, en keerde weder tot Jethro, zijn schoonvader,
en zeide tot hem: Laat mij toch gaan, dat ik wederkere tot mijn
broederen, die in Egypte zijn, en zie, of zij nog leven. Jethro dan
zeide tot Mozes: Ga in vrede! Ook zeide de HEERE tot Mozes in 19
Midian: Ga heen, keer weder in Egypte, want al de mannen zijn
dood, die uw ziel zochten. Mozes dan nam zijn vrouw, en zijn 20
zonen, en voerde hen op een ezel, en keerde weder in Egypteland;
en Mozes nam den staf Gods in zijn hand. En de HEERE zeide 21
tot Mozes: Terwijl gij heentrekt, om weder in Egypte te keren,
zie toe, dat gij al de wonderen doet voor Farao, die Ik in uw
hand gesteld heb; doch Ik zal zijn hart verstokken, dat hij het
volk niet zal laten gaan. Dan zult gij tot Farao zeggen: Alzo 22
zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israel. En 23
Ik heb tot u gezegd: Laat Mijn zoon trekken, dat hij Mij diene!
maar gij hebt geweigerd hem te laten trekken; zie, Ik zal uw zoon,
uw eerstgeborene doden! En het geschiedde op den weg, in de 24
herberg, dat de HEERE hem tegenkwam, en zocht hem te doden.
Toen nam Zippora een stenen *mes* en besneed de voorhuid haars 25
zoons, en wierp die voor zijn voeten, en zeide: Voorwaar, gij zijt
mij een bloedbruidegom! En Hij liet van hem af. Toen zeide 26
zij: Bloedbruidegom! vanwege de besnijdenis. De HEERE zeide 27

ook tot Aaron: Ga Mozes tegemoet in de woestijn. En hij ging,
28 en ontmoette hem aan den berg Gods, en hij kuste hem. En
Mozes gaf Aaron te kennen al de woorden des HEEREN, Die
hem gezonden had, en al de tekenen, die Hij hem bevolen had.
29 Toen ging Mozes en Aaron, en zij verzamelden al de oudsten der
30 kinderen Israels. En Aaron sprak al de woorden, die de HEERE
tot Mozes gesproken had; en hij deed de tekenen voor de ogen des
31 volks. En het volk geloofde, en zij hoorden, dat de HEERE de
kinderen Israels bezocht, en dat Hij hun verdrukking zag, en zij
neigden hun hoofden, en aanbaden.

5 En daarna gingen Mozes en Aaron heen, en zeiden tot Farao:
Alzo zegt de HEERE, de God van Israel: Laat Mijn volk trekken,
2 dat het Mij een feest houde in de woestijn! Maar Farao zeide:
Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou, om Israel
te laten trekken? Ik ken den HEERE niet, en ik zal ook Israel
3 niet laten trekken. Zij dan zeiden: De God der Hebreen is ons
ontmoet; zo laat ons toch heentrekken, den weg van drie dagen
in de woestijn, en den HEERE, onzen God, offeren, dat Hij ons
4 niet overkome met pestilentie, of met het zwaard. Toen zeide
de koning van Egypte tot hen: Gij, Mozes en Aaron! waarom
trekt gij het volk af van hun werken? Gaat heen tot uw lasten.
5 Verder zeide Farao: Ziet, het volk des lands is alreeds *te* veel; en
6 zoudt gijlieden hen doen rusten van hun lasten? Daarom beval
Farao, ten zelfden dage, aan de aandrijvers onder het volk, en
7 deszelfs ambtlieden, zeggende: Gij zult voortaan aan deze lieden
geen stro meer geven, tot het maken der tichelstenen, als gisteren
en eergisteren; laat hen zelven heengaan, en stro voor zichzelven
8 verzamelen. En het getal der tichelstenen, die zij gisteren *en* eer-
gisteren gemaakt hebben, zult gij hun opleggen; gij zult daarvan
niet verminderen; want zij gaan ledig; daarom roepen zij, zeggen-
9 de: Laat ons gaan, laat ons onzen God offeren! Men verzware
den dienst over deze mannen, dat zij daaraan te doen hebben, en
10 zich niet vergapen aan leugenachtige woorden. Toen gingen de
aandrijvers des volks uit, en deszelfs ambtlieden, en spraken tot
het volk, zeggende: Zo zegt Farao: Ik zal ulieden geen stro geven.
11 Gaat gij *zelve* heen, haalt u stro, waar gij het vindt; doch van
12 uw dienst zal niet verminderd worden. Toen verstrooide zich het
volk in het ganse land van Egypte, dat het stoppelen verzamelde,

voor stro. En de aandrijvers drongen aan, zeggende: Voleindigt 13
uw werken, *elk* dagwerk op zijn dag, gelijk toen er stro was. En 14
de ambtlieden der kinderen Israels, die Farao's aandrijvers over
hen gesteld hadden, werden geslagen, *en* men zeide: Waarom
hebt gijlieden uw gezette werk niet voleindigd, in het maken der
tichelstenen, gelijk te voren, alzo ook gisteren en heden? Derhal- 15
ve gingen de ambtlieden der kinderen Israels, en schreeuwden tot
Farao, zeggende: Waarom doet gij uw knechten alzo? Aan uw 16
knechten wordt geen stro gegeven, en zij zeggen tot ons: Maakt
de tichelstenen; en ziet, uw knechten worden geslagen, doch de
schuld is uws volks! Hij dan zeide: Gijlieden gaat ledig, ledig 17
gaat gij; daarom zegt gij: Laat ons gaan, laat ons den HEERE
offeren! Zo gaat nu heen, arbeidt; doch stro zal u niet gegeven 18
worden; evenwel zult gij het getal der tichelstenen leveren. Toen 19
zagen de ambtlieden der kinderen Israels, dat het kwalijk met hen
stond, dewijl men zeide: Gij zult niet minderen van uw tichelste-
nen, *van* het dagwerk op zijn dag. En zij ontmoetten Mozes en 20
Aaron, die tegen hen over stonden, toen zij van Farao uitgingen.
En zeiden tot hen: De HEERE zie op u, en richte *het*, dewijl 21
dat gij onzen reuk hebt stinkende gemaakt voor Farao, en voor
zijn knechten, gevende een zwaard in hun handen, om ons te do-
den. Toen keerde Mozes weder tot den HEERE, en zeide: Heere! 22
waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan, waarom hebt Gij mij nu
gezonden? Want van toen af, dat ik tot Farao ben ingegaan, om 23
in Uw naam te spreken, heeft hij dit volk kwaad gedaan; en Gij
hebt Uw volk geenszins verlost.

(05:24) Toen zeide de HEERE tot Mozes: Nu zult gij zien, **6**
wat Ik aan Farao doen zal; want door een machtige hand zal hij
hen laten trekken, ja, door een machtige hand zal hij hen uit zijn
land drijven. (06:1) Verder sprak God tot Mozes, en zeide tot 2
hem: Ik ben de HEERE, (06:2) En Ik ben aan Abraham, Izak, en 3
Jakob verschenen, als God de Almachtige; doch met Mijn Naam
HEERE ben Ik hun niet bekend geweest. (06:3) En ook heb 4
Ik Mijn verbond met hen opgericht, dat Ik hun geven zou het
land Kanaan, het land hunner vreemdelingschappen, waarin zij
vreemdelingen geweest zijn. (06:4) En ook heb Ik gehoord het 5
gekerm der kinderen Israels, die de Egyptenaars in dienstbaarheid
houden, en Ik heb aan Mijn verbond gedacht. (06:5) Derhalve 6

zeg tot de kinderen Israels: Ik ben de HEERE! en Ik zal ulieden
uitleiden van onder de lasten der Egyptenaren, en Ik zal u redden
uit hun dienstbaarheid, en zal u verlossen door een uitgestrekten
7 arm, en door grote gerichten; (06:6) En Ik zal ulieden tot Mijn
volk aannemen, en Ik zal u tot een God zijn; en gijlieden zult be-
kennen, dat Ik de HEERE uw God ben, Die u uitleide van onder
8 de lasten der Egyptenaren. (06:7) En Ik zal ulieden brengen in
dat land, waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik het aan
Abraham, Izak, en Jakob geven zou; en Ik zal het ulieden geven
9 tot een erfdeel, Ik, de HEERE! (06:8) En Mozes sprak alzo tot
de kinderen Israels; doch zij hoorden naar Mozes niet, vanwege
de benauwdheid des geestes, en vanwege de harde dienstbaarheid.
10, 11 (06:9) Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: (06:10) Ga
heen, spreek tot Farao, den koning van Egypte, dat hij de kinde-
12 ren Israels uit zijn land trekken late. (06:11) Doch Mozes sprak
voor den HEERE, zeggende: Zie, de kinderen Israels hebben naar
mij niet gehoord; hoe zou mij dan Farao horen? daartoe ben ik
13 onbesneden van lippen. (06:12) Evenwel sprak de HEERE tot
Mozes en tot Aaron, en gaf hun bevel aan de kinderen Israels,
en aan Farao, den koning van Egypte, om de kinderen Israels
14 uit Egypteland te leiden. (06:13) Dit zijn de hoofden van *ieder*
huis hunner vaderen: de zonen van Ruben, den eerstgeborene van
Israel, zijn Hanoch en Pallu, Hezron en Charmi; dit zijn de huis-
15 gezinnen van Ruben. (06:14) En de zonen van Simeon: Jemuël,
en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon ener
16 Kanaanietische; dit zijn de huisgezinnen van Simeon. (06:15)
Dit nu zijn de namen der zonen van Levi, naar hun geboorten:
Gerson, en Kehath, en Merari. En de jaren des levens van Le-
17 vi waren honderd zeven en dertig jaren. (06:16) De zonen van
18 Gerson: Libni en Simei, naar hun huisgezinnen. (06:17) En de
zonen van Kehath: Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziel, en
de jaren des levens van Kehath waren honderd drie en dertig ja-
19 ren. (06:18) En de zonen van Merari: Machli en Musi; dit zijn de
20 huisgezinnen van Levi, naar hun geboorten. (06:19) En Amram
nam Jochebed, zijn moei, zich tot een huisvrouw, en zij baarde
hem Aaron en Mozes; en de jaren des levens van Amram waren
21 honderd zeven en dertig jaren. (06:20) En de zonen van Jizhar:
22 Korah, en Nefeg, en Zichri. (06:21) En de zonen van Uzziel: Mi-

sael, en Elzafan, en Sithri. (06:22) En Aaron nam zich tot een 23
vrouw Eliseba, dochter van Amminadab, zuster van Nahesson; en
zij baarde hem Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar. (06:23) En 24
de zonen van Korah waren: Assir, en Elkana, en Abiasaf; dat zijn
de huisgezinnen der Korachieten. (06:24) En Eleazar, de zoon 25
van Aaron, nam voor zich een van de dochteren van Putiel tot
een vrouw; en zij baarde hem Pinehas. Dit zijn de hoofden van
de vaderen der Levieten, naar hun huisgezinnen. (06:25) Dit is 26
Aaron en Mozes, tot welke de HEERE zeide: Leidt de kinderen
Israels uit Egypteland, naar hun heiren. (06:26) Dezen zijn het, 27
die tot Farao, den koning van Egypte, spraken, opdat zij de kin-
deren Israels uit Egypte leidden; dit is Mozes en Aaron. (06:27) 28
En het geschiedde te dien dage, als de HEERE tot Mozes sprak
in Egypteland; (06:28) Zo sprak de HEERE tot Mozes, zeggen- 29
de: Ik ben de HEERE! spreek tot Farao, den koning van Egypte,
alles, wat Ik tot u spreek. (06:29) Toen zeide Mozes voor het 30
aangezicht des HEEREN: Zie, ik ben onbesneden van lippen; hoe
zal dan Farao naar mij horen?

Toen zeide de HEERE tot Mozes: Zie, Ik heb u *tot* een God **7**
gezet over Farao; en Aaron, uw broeder, zal uw profeet zijn. Gij 2
zult spreken alles, wat Ik u gebieden zal; en Aaron, uw broeder, zal
tot Farao spreken, dat hij de kinderen Israels uit zijn land trekken
laat. Doch Ik zal Farao's hart verharden; en Ik zal Mijn tekenen 3
en Mijn wonderheden in Egypteland vermenigvuldigen. Farao 4
nu zal naar ulieden niet horen, en Ik zal Mijn hand aan Egypte
leggen, en voeren Mijn heiren, Mijn volk, de kinderen Israels, uit
Egypteland, door grote gerichten. Dan zullen de Egyptenaars 5
weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik Mijn hand over Egypte
uitstrekke, en de kinderen Israels uit het midden van hen uitlei-
de. Toen deed Mozes en Aaron, als hun de HEERE geboden 6
had, alzo deden zij. En Mozes was tachtig jaar oud, en Aaron 7
was drie en tachtig jaar oud, toen zij tot Farao spraken. En 8
de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende: Wanneer 9
Farao tot ulieden spreken zal, zeggende: Doet een wonderteken
voor ulieden; zo zult gij tot Aaron zeggen: Neem uw staf, en werp
hem voor Farao's aangezicht neder; hij zal tot een draak worden.
Toen ging Mozes en Aaron tot Farao henen in, en deden alzo, 10
gelijk de HEERE geboden had; en Aaron wierp zijn staf neder

voor Farao's aangezicht, en voor het aangezicht zijner knechten;
11 en hij werd tot een draak. Farao nu riep ook de wijzen en de
guichelaars; en de Egyptische tovenaars deden ook alzo met hun
12 bezweringen. Want een iegelijk wierp zijn staf neder, en zij wer-
13 den tot draken; maar Aarons staf verslond hun staven. Doch
Farao's hart verstokte, zodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de
14 HEERE gesproken had. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Fa-
15 rao's hart is zwaar; hij weigert het volk te laten trekken. Ga heen
tot Farao in den morgenstond; zie, hij zal uitgaan naar het water
toe, zo stel u tegen hem over aan den oever der rivier, en den staf,
die in een slang is veranderd geweest, zult gij in uw hand nemen.
16 En gij zult tot hem zeggen: de HEERE, de God der Hebreen,
heeft mij tot u gezonden, zeggende: Laat Mijn volk trekken, dat
het Mij diene in de woestijn; doch zie, gij hebt tot nu toe niet
17 gehoord. Zo zegt de HEERE: Daaraan zult gij weten, dat Ik de
HEERE ben; zie, ik zal met dezen staf, die in mijn hand is, op het
water, dat in deze rivier is, slaan, en het zal in bloed veranderd
18 worden. En de vis in de rivier zal sterven, zodat de rivier zal
stinken; en de Egyptenaars zullen vermoeid worden, dat zij het
19 water uit de rivier drinken mogen. Verder zeide de HEERE tot
Mozes: zeg tot Aaron: Neem uw staf, en steek uw hand uit over
de wateren der Egyptenaren, over hun stromen, over hun rivieren,
en over hun poelen, en over alle vergadering hunner wateren, dat
zij bloed worden; en er zij bloed in het ganse Egypteland, beide
20 in houten en in stenen *vaten*. Mozes nu en Aaron deden alzo,
gelijk de HEERE geboden had; en hij hief den staf op, en sloeg
het water, dat in de rivier was, voor de ogen van Farao, en voor de
ogen van zijn knechten; en al het water in de rivier werd in bloed
21 veranderd. En de vis, die in de rivier was, stierf; en de rivier
stonk, zodat de Egyptenaars het water uit de rivier niet drin-
22 ken konden; en er was bloed in het ganse Egypteland. Doch de
Egyptische tovenaars deden *ook* alzo met hun bezweringen; zodat
Farao's hart verstokte, en hij hoorde naar hen niet, gelijk als de
23 HEERE gesproken had. En Farao keerde zich om, en ging naar
24 zijn huis; en hij zette zijn hart daar ook niet op. Doch alle Egyp-
tenaars groeven rondom de rivier, om water te drinken; want zij
25 konden van het water der rivier niet drinken. Alzo werden zeven
dagen vervuld, nadat de HEERE de rivier geslagen had.

Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao, en zeg **8**
tot hem: Zo zegt de HEERE: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij
dienen. En indien gij het weigert te laten trekken, zie, zo zal ik 2
uw ganse landpale met vorsen slaan; Dat de rivier van vorsen zal 3
krielen, die zullen opkomen, en in uw huis komen, en in uw slaap-
kamer, ja, op uw bed; ook in de huizen uwer knechten, en op uw
volk, en in uw bakovens, en in uw baktroggen. En de vorsen zul- 4
len opkomen, op u, en op uw volk, en op al uw knechten. Verder 5
zeide de HEERE tot Mozes: Zeg tot Aaron: Strek uw hand uit
met uw staf, over de stromen, en over de rivieren, en over de poe-
len; en doe vorsen opkomen over Egypteland. En Aaron strekte 6
zijn hand uit over de wateren van Egypte, en er kwamen vorsen op
en bedekten Egypteland. Toen deden de tovenaars ook alzo, met 7
hun bezweringen; en zij deden vorsen over Egypteland opkomen.
En Farao riep Mozes en Aaron, en zeide: Bidt vuriglijk tot den 8
HEERE, dat Hij de vorsen van mij en van mijn volk wegneme; zo
zal ik het volk trekken laten, dat zij den HEERE offeren. Doch 9
Mozes zeide tot Farao: Heb de eer boven mij! Tegen wanneer zal
ik voor u, en voor uw knechten, en voor uw volk, vuriglijk bid-
den, om deze vorsen van u en van uw huizen te verdelgen, dat zij
alleen in de rivier overblijven? Hij dan zeide: Tegen morgen. En 10
hij zeide: Het zij naar uw woord, opdat gij weet, dat er niemand
is, gelijk de HEERE, onze God. Zo zullen de vorsen van u, en 11
van uw huizen, en van uw knechten, en van uw volk wijken; zij
zullen alleen in de rivier overblijven. Toen ging Mozes en Aaron 12
uit van Farao; en Mozes riep tot den HEERE, ter oorzake der
vorsen, die Hij Farao had opgelegd. En de HEERE deed naar 13
het woord van Mozes; en de vorsen stierven, uit de huizen, uit
de voorzalen, en uit de velden. En zij vergaderden ze samen bij 14
hopen, en het land stonk. Toen nu Farao zag, dat er verademing 15
was, verzwaarde hij zijn hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk
als de HEERE gesproken had. Verder zeide de HEERE tot Mo- 16
zes: Zeg tot Aaron: Strek uw staf uit, en sla het stof der aarde,
dat het tot luizen worde, in het ganse Egypteland. En zij deden 17
alzo; want Aaron strekte zijn hand uit met zijn staf, en sloeg het
stof der aarde, en er werden vele luizen aan de mensen, en aan
het vee; al het stof der aarde werd luizen, in het ganse Egypte-
land. De tovenaars deden ook alzo met hun bezweringen, opdat 18

zij luizen voortbrachten; doch zij konden niet; zo waren de luizen
19 aan de mensen, en aan het vee. Toen zeiden de tovenaars tot
Farao: Dit is Gods vinger! Doch Farao's hart verstijfde, zodat hij
20 naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE gesproken had. Verder
zeide de HEERE tot Mozes: Maak u morgen vroeg op, en stel u
voor Farao's aangezicht; zie, hij zal aan het water uitgaan, en zeg
tot hem: Zo zegt de HEERE: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij
21 dienen; Want zo gij Mijn volk niet laat trekken, zie, zo zal Ik een
vermenging van ongedierte zenden op u, en op uw knechten, en
op uw volk, en in uw huizen; alzo dat de huizen der Egyptenaren
met deze vermenging zullen vervuld worden, en ook het aardrijk,
22 waarop zij zijn. En Ik zal te dien dage het land Gosen, waarin
Mijn volk woont, afzonderen, dat daar geen vermenging van onge-
dierte zij, opdat gij weet, dat Ik, de HEERE, in het midden dezes
23 lands ben. En Ik zal een verlossing zetten tussen Mijn volk en
24 tussen uw volk; tegen morgen zal dit teken geschieden! En de
HEERE deed alzo; en er kwam een zware vermenging van onge-
dierte in het huis van Farao, en in de huizen van zijn knechten,
en over het ganse Egypteland; het land werd verdorven van deze
25 vermenging. Toen riep Farao Mozes en Aaron, en zeide: Gaat
26 heen, en offert uwen God in dit land. Mozes dan zeide: Het is
niet recht, dat men alzo doe; want wij zouden der Egyptenaren
gruwel den HEERE, onzen God, mogen offeren; zie, indien wij der
Egyptenaren gruwel voor hun ogen offerden, zouden zij ons niet
27 stenigen? Laat ons den weg van drie dagen in de woestijn gaan,
dat wij den HEERE onzen God offeren, gelijk Hij tot ons zeggen
28 zal. Toen zeide Farao: Ik zal u trekken laten, dat gijlieden den
HEERE, uwen God, offert in de woestijn; alleen, dat gijlieden in
29 het gaan geenszins te verre trekt! Bidt vuriglijk voor mij. Mozes
nu zeide: Zie, ik ga van u, en zal tot den HEERE vuriglijk bidden,
dat deze vermenging van ongedierte van Farao, van zijn knechten,
en van zijn volk morgen wegwijke! Alleen, dat Farao niet meer
bedriegelijk handele, dit volk niet latende gaan, om den HEERE
30 te offeren. Toen ging Mozes uit van Farao, en bad vuriglijk tot
31 den HEERE. En de HEERE deed naar het woord van Mozes, en
de vermenging van ongedierte week van Farao, van zijn knechten,
32 en van zijn volk; er bleef niet een over. Doch Farao verzwaarde
zijn hart ook op ditmaal, en hij liet het volk niet trekken.

Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao, en spreek 9
tot hem: Alzo zegt de HEERE, de God der Hebreen: Laat Mijn
volk trekken, dat het Mij diene. Want zo gij hen weigert te laten 2
trekken, en gij hen nog met geweld ophoudt, Zie, de hand des 3
HEEREN zal zijn over uw vee, dat in het veld is, over de paarden,
over de ezelen, over de kemelen, over de runderen, en over het
klein vee, door een zeer zware pestilentie. En de HEERE zal een 4
afzondering maken tussen het vee der Israelieten, en tussen het vee
der Egyptenaren, dat er niets sterve van al wat van de kinderen
Israels is. En de HEERE bestemde een zekeren tijd, zeggende: 5
Morgen zal de HEERE deze zaak in dit land doen. En de HEERE 6
deed deze zaak des anderen daags; en al het vee der Egyptenaren
stierf; maar van het vee der kinderen Israels stierf niet een. En 7
Farao zond er heen, en ziet, van het vee van Israel was niet tot
een toe gestorven. Doch het hart van Farao werd verzwaard, en
hij liet het volk niet trekken. Toen zeide de HEERE tot Mozes 8
en tot Aaron: Neemt gijlieden uw vuisten vol as uit den oven; en
Mozes strooie die naar den hemel voor de ogen van Farao. En zij 9
zal tot klein stof worden over het ganse Egypteland; en zij zal aan
de mensen, en aan het vee worden tot zweren, uitbrekende met
blaren, in het ganse Egypteland. En zij namen as uit den oven, 10
en stonden voor Farao's aangezicht; en Mozes strooide die naar
den hemel; toen werden er zweren, uitbrekende met blaren, aan
de mensen en aan het vee; Alzo dat de tovenaars voor Mozes niet 11
staan konden, vanwege de zweren; want aan de tovenaars waren
zweren, en aan al de Egyptenaren. Doch de HEERE verstokte 12
Farao's hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE tot
Mozes gesproken had. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Maak 13
u morgen vroeg op, en stel u voor Farao's aangezicht, en zeg tot
hem: Zo zegt de HEERE, de God der Hebreen: Laat Mijn volk
trekken, dat zij Mij dienen. Want ditmaal zal Ik al Mijn plagen 14
in uw hart zenden, en over uw knechten, en over uw volk, opdat
gij weet, dat er niemand is gelijk Ik, op de ganse aarde. Want 15
nu heb Ik Mijn hand uitgestrekt, opdat Ik u en uw volk met
de pestilentie zou slaan, en dat gij van de aarde zoudt verdelgd
worden. Maar waarlijk, daarom heb Ik u verwekt, opdat Ik Mijn 16
kracht *aan* u betoonde, en opdat men Mijn Naam vertelle op de
ganse aarde. Verheft gij uzelven nog tegen Mijn volk, dat gij 17

18 het niet wilt laten trekken? Zie, Ik zal morgen omtrent dezen
tijd een zeer zwaren hagel doen regenen, desgelijks in Egypte niet
19 geweest is van dien dag af, dat het gegrond is, tot nu toe. En nu,
zend heen, vergader uw vee, en alles wat gij op het veld hebt; alle
mens en gedierte, dat op het veld gevonden zal worden, en niet in
huis verzameld zal zijn, als deze hagel op hen vallen zal, zo zullen
20 zij sterven. Wie onder Farao's knechten des HEEREN woord
vreesde, die deed zijn knechten en zijn vee in de huizen vlieden;
21 Doch die zijn hart niet zette tot des HEEREN woord, die liet
22 zijn knechten en zijn vee op het veld. Toen zeide de HEERE
tot Mozes: Strek uw hand uit naar den hemel, en er zal hagel
zijn in het ganse Egypteland; over de mensen, en over het vee, en
23 over al het kruid des velds in Egypteland. Toen strekte Mozes
zijn staf naar den hemel; en de HEERE gaf donder en hagel, en
het vuur schoot naar de aarde; en de HEERE liet hagel regenen
24 over Egypteland. En er was hagel, en vuur in het midden des
hagels vervangen; hij was zeer zwaar; desgelijks is in het ganse
25 Egypteland nooit geweest, sedert het tot een volk geweest is. En
de hagel sloeg, in het ganse Egypteland, alles wat op het veld was,
van de mensen af tot de beesten toe; ook sloeg de hagel al het
26 kruid des velds, en verbrak al het geboomte des velds. Alleen in
het land Gosen, waar de kinderen Israels waren, daar was geen
27 hagel. Toen schikte Farao heen, en hij riep Mozes en Aaron,
en zeide tot hen: Ik heb mij ditmaal verzondigd; de HEERE is
28 rechtvaardig; ik daarentegen en mijn volk zijn goddelozen! Bidt
vuriglijk tot den HEERE (want het is genoeg), dat geen donder
Gods noch hagel meer zij; dan zal ik ulieden trekken laten, en gij
29 zult niet langer blijven. Toen zeide Mozes tot hem: Wanneer ik
ter stad uitgegaan zal zijn, zo zal ik mijn handen uitbreiden voor
den HEERE; de donder zal ophouden, en de hagel zal niet meer
30 zijn; opdat gij weet, dat de aarde des HEEREN is! Nochtans u en
uw knechten aangaande, weet ik, dat gijlieden voor het aangezicht
31 van den HEERE God nog niet vrezen zult. Het vlas nu, en de
gerst werd geslagen; want de gerst was in de aar, en het vlas was
32 in den halm. Maar de tarwe en de spelt werden niet geslagen;
33 want zij waren bedekt. Zo ging Mozes van Farao ter stad uit,
en breidde zijn handen tot den HEERE; de donder en de hagel
hielden op, en de regen werd niet *meer* uitgegoten op de aarde.

Toen Farao zag, dat de regen en hagel, en de donder ophielden, zo 34
verzondigde hij zich verder, en hij verzwaarde zijn hart, hij en zijn
knechten. Alzo werd Farao's hart verstokt, dat hij de kinderen 35
Israels niet trekken liet, gelijk als de HEERE gesproken had door
Mozes.

Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao; want **10**
Ik heb zijn hart verzwaard, ook het hart zijner knechten, opdat
Ik deze Mijn tekenen in het midden van hen zette; En opdat 2
gij voor de oren uwer kinderen en uwer kindskinderen moogt ver-
tellen, wat Ik in Egypte uitgericht heb, en Mijn tekenen, die Ik
onder hen gesteld heb; opdat gijlieden weet, dat Ik de HEERE
ben. Zo gingen Mozes en Aaron tot Farao, en zeiden tot hem: 3
Zo zegt de HEERE, de God der Hebreen: Hoe lang weigert gij
u voor Mijn aangezicht te verootmoedigen? Laat Mijn volk trek-
ken, dat zij Mij dienen. Want indien gij weigert Mijn volk te 4
laten trekken, zie, zo zal Ik morgen sprinkhanen in uw landpale
brengen. En zij zullen het gezicht des lands bedekken, alzo dat 5
men de aarde niet zal kunnen zien; en zij zullen afeten het overige
van hetgeen ontkomen is, hetgeen ulieden overgebleven was van
den hagel; zij zullen ook al het geboomte afeten, dat ulieden uit
het veld voortkomt. En zij zullen vervullen uw huizen, en de 6
huizen van al uw knechten, en de huizen van alle Egyptenaren;
dewelke uw vaders, noch de vaderen uwer vaders gezien hebben,
van dien dag af, dat zij op den aardbodem geweest zijn, tot op
dezen dag. En hij keerde zich om, en ging uit van Farao. En de 7
knechten van Farao zeiden tot hem: Hoe lang zal ons deze tot een
strik zijn, laat de mannen trekken, dat zij den HEERE hun God
dienen! weet gij nog niet, dat Egypte verloren is? Toen werden 8
Mozes en Aaron weder tot Farao gebracht, en hij zeide tot hen:
Gaat henen, dient den HEERE, uw God! wie en wie zijn zij, die
gaan zullen? En Mozes zeide: Wij zullen gaan met onze jonge 9
en met onze oude lieden; met onze zonen en met onze dochteren,
met onze schapen en met onze runderen zullen wij gaan; want
wij hebben een feest des HEEREN. Toen zeide hij tot hen: De 10
HEERE zij alzo met ulieden, gelijk ik u en uw kleine kinderen zal
trekken laten: ziet toe, want er is kwaad voor ulieder aangezicht!
Niet alzo gij, mannen, gaat nu heen, en dient den HEERE; want 11
dat hebt gijlieden verzocht! En men dreef hen uit van Farao's aan-

12 gezicht. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit
over Egypteland, om de sprinkhanen, dat zij opkomen over Egyp-
teland, en al het kruid des lands opeten, al wat de hagel heeft
13 over gelaten. Toen strekte Mozes zijn staf over Egypteland, en
de HEERE bracht een oostenwind in dat land, dien gehele dag en
dien gansen nacht; het geschiedde des morgens, dat de oostenwind
14 de sprinkhanen opbracht. En de sprinkhanen kwamen op over
het ganse Egypteland, en lieten zich neder aan al de palen der
Egyptenaren, zeer zwaar; voor dezen zijn dergelijke sprinkhanen,
als deze, nooit geweest, en na dezen zullen er zulke niet wezen;
15 Want zij bedekten het gezicht des gansen lands, alzo dat het land
verduisterd werd; en zij aten al het kruid des lands op, en al de
vruchten der bomen, die de hagel had over gelaten; en er bleef
niets groens aan de bomen, noch aan de kruiden des velds, in het
16 ganse Egypteland. Toen haastte Farao, om Mozes en Aaron te
roepen, en zeide: Ik heb gezondigd tegen den HEERE, uw God,
17 en tegen ulieden. En nu vergeeft mij toch mijn zonde alleen dit-
maal, en bidt vuriglijk tot den HEERE, uw God, dat Hij slechts
18 dezen dood van mij wegneme. En hij ging uit van Farao, en
19 bad vuriglijk tot den HEERE. Toen keerde de HEERE een zeer
sterken westenwind, die hief de sprinkhanen op, en wierp ze in
de Schelfzee; er bleef niet een sprinkhaan over in al de landpalen
20 van Egypte. Doch de HEERE verstokte Farao's hart, dat hij de
21 kinderen Israels niet liet trekken. Toen zeide de HEERE tot Mo-
zes: Strek uw hand uit naar den hemel, en er zal duisternis komen
22 over Egypteland, dat men de duisternis tasten zal. Als Mozes
zijn hand uitstrekte naar den hemel, werd er een dikke duisternis
23 in het ganse Egypteland, drie dagen. Zij zagen de een den ander
niet; er stond ook niemand op van zijn plaats, in drie dagen; maar
24 bij al de kinderen Israels was het licht in hun woningen. Toen
riep Farao Mozes, en zeide: Gaat heen, dient den HEERE! alleen
uw schapen en uw runderen zullen vast blijven; ook zullen uw
25 kinderkens met u gaan. Doch Mozes zeide: Ook zult gij slachtof-
feren en brandofferen in onze handen geven, die wij den HEERE,
26 onzen God, doen mogen; En ons vee zal ook met ons gaan, er
zal niet een klauw achterblijven; want van hetzelve zullen wij ne-
men, om den HEERE, onzen God, te dienen; want wij weten niet,
waarmede wij den HEERE, onzen God, dienen zullen, totdat wij

daar komen. Doch de HEERE verhardde Farao's hart; en hij 27
wilde hen niet laten trekken. Maar Farao zeide tot hem: Ga 28
van mij! wacht u, dat gij niet meer mijn aangezicht ziet; want op
welken dag gij mijn aangezicht zult zien, zult gij sterven! Mozes 29
nu zeide: Gij hebt recht gesproken; ik zal niet meer uw aangezicht
zien!

(Want de HEERE had tot Mozes gesproken: Ik zal nog een **11**
plaag over Farao, en over Egypte brengen, daarna zal hij ulieden
van hier laten trekken; als hij *u* geheellijk zal laten trekken, zo zal
hij u haastelijk van hier uitdrijven. Spreek nu voor de oren des 2
volks, dat ieder man van zijn naaste, en iedere vrouw van haar
naaste zilveren vaten en gouden vaten eise. En de HEERE gaf het 3
volk genade in de ogen der Egyptenaren; ook was de man Mozes
zeer groot in Egypteland voor de ogen van Farao's knechten, en
voor de ogen des volks.) Verder zeide Mozes: Zo heeft de HEERE 4
gezegd: Omtrent middernacht zal Ik uitgaan door het midden van
Egypte; En alle eerstgeborenen in Egypteland zullen sterven, van 5
Farao's eerstgeborene af, die op zijn troon zitten zou, tot den
eerstgeborene der dienstmaagd, die achter den molen is, en alle
eerstgeborenen van het vee. En er zal een groot geschrei zijn in 6
het ganse Egypteland, desgelijke nooit geweest is, en desgelijke
niet meer wezen zal. Maar bij alle kinderen Israels zal niet een 7
hond zijn tong verroeren, van de mensen af tot de beesten toe;
opdat gijlieden weet, dat de HEERE tussen de Egyptenaren en
tussen de Israelieten een afzondering maakt. Dan zullen al deze 8
uw knechten tot mij afkomen, en zich voor mij neigen, zeggende:
Trek uit, gij en al het volk, dat uw voetstappen volgt; en daarna
zal ik uitgaan. En hij ging uit van Farao in hitte des toorns. De 9
HEERE dan had tot Mozes gesproken: Farao zal naar ulieden
niet horen, opdat Mijn wonderen in Egypteland vermenigvuldigd
worden. En Mozes en Aaron hebben al deze wonderen gedaan 10
voor Farao's aangezicht; doch de HEERE verhardde Farao's hart,
dat hij de kinderen Israels uit zijn land niet trekken liet.

De HEERE nu had tot Mozes en tot Aaron in Egypteland ge- **12**
sproken, zeggende: Deze zelfde maand zal ulieden het hoofd der 2
maanden zijn; zij zal u de eerste van de maanden des jaars zijn.
Spreekt tot de ganse vergadering van Israel, zeggende: Aan den 3
tienden dezer maand neme een iegelijk een lam, naar de huizen

4 der vaderen, een lam voor een huis. Maar indien een huis te klein
is voor een lam, zo neme hij het en zijn nabuur, de naaste aan zijn
huis, naar het getal der zielen, een iegelijk naar dat hij eten kan;
5 gij zult rekening maken naar het lam. Gij zult een volkomen lam
hebben, een manneken, een jaar oud; van de schapen of van de
6 geitenbokken zult gij het nemen. En gij zult het in bewaring heb-
ben tot den veertienden dag dezer maand; en de ganse gemeente
der vergadering van Israel zal het slachten tussen twee avonden.
7 En zij zullen van het bloed nemen, en strijken het aan de beide
zijposten, en aan den bovendorpel, aan de huizen, in welke zij het
8 eten zullen. En zij zullen het vlees eten in denzelfden nacht, aan
het vuur gebraden, met ongezuurde broden; zij zullen het met
9 bittere saus eten. Gij zult daarvan niet rauw eten, ook geenszins
in water gezoden; maar aan het vuur gebraden, zijn hoofd met
10 zijn schenkelen en met zijn ingewand. Gij zult daarvan ook niet
laten overblijven tot den morgen; maar hetgeen daarvan overblijft
11 tot den morgen, zult gij met vuur verbranden. Aldus nu zult gij
het eten: uw lenden zullen opgeschort zijn, uw schoenen aan uw
voeten, en uw staf in uw hand; en gij zult het met haast eten;
12 het is des HEEREN pascha. Want Ik zal in dezen nacht door
Egypteland gaan, en alle eerstgeborenen in Egypteland slaan, van
de mensen af tot de beesten toe; en Ik zal gerichten oefenen aan
13 al de goden der Egyptenaren, Ik, de HEERE! En dat bloed zal
ulieden tot een teken zijn aan de huizen, waarin gij zijt; wanneer
Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan; en er zal geen plaag
onder ulieden ten verderve zijn, wanneer Ik Egypteland slaan zal.
14 En deze dag zal ulieden wezen ter gedachtenis, en gij zult hem
den HEERE tot een feest vieren; gij zult hem vieren onder uw
15 geslachten tot een eeuwige inzetting. Zeven dagen zult gijlieden
ongezuurde broden eten; maar aan den eersten dag zult gij het
zuurdeeg wegdoen uit uw huizen; want wie het gedesemde eet,
van den eersten dag af tot op den zevenden dag, diezelve ziel zal
16 uitgeroeid worden uit Israel. En op den eersten dag zal er een
heilige verzameling zijn; ook zult gij een heilige verzameling heb-
ben op den zevenden dag; er zal geen werk op denzelven gedaan
worden; maar wat van iedere ziel gegeten zal worden, datzelve al-
17 leen mag van ulieden toegemaakt worden. Zo onderhoudt dan de
ongezuurde broden, dewijl Ik even aan denzelfden dag ulieder hei-

ren uit Egypteland geleid zal hebben; daarom zult gij dezen dag
houden, onder uw geslachten, tot een eeuwige inzetting. In de 18
eerste *maand*, aan den veertienden dag der maand, in den avond,
zult gij ongezuurde broden eten, tot den een en twintigsten dag
der maand, in den avond. Dat er zeven dagen lang geen zuur- 19
desem in uw huizen gevonden worde, want al wie het gedesemde
eten zal, dezelve ziel zal uit de vergadering van Israel uitgeroeid
worden, hij zij een vreemdeling of een ingeborene des lands. Gij 20
zult niets eten, dat gedesemd is; in al uw woningen zult gij onge-
zuurde broden eten. Mozes dan riep al de oudsten van Israel, en 21
zeide tot hen: Leest uit, en neemt u lammeren voor uw huisge-
zinnen, en slacht het pascha. Neemt dan een bundelken hysop, 22
en doopt het in het bloed, dat in een bekken zal wezen; en strijkt
aan den bovendorpel, en aan de beide zijposten van dat bloed,
hetwelk in het bekken zijn zal; doch u aangaande, niemand zal
uitgaan uit de deur van zijn huis, tot aan den morgen. Want de 23
HEERE zal doorgaan, om de Egyptenaren te slaan; doch wan-
neer Hij het bloed zien zal aan den bovendorpel en aan de twee
zijposten, zo zal de HEERE de deur voorbijgaan, en den verderver
niet toelaten in uw huizen te komen om te slaan. Onderhoudt 24
dan deze zaak, tot een inzetting voor u en voor uw kinderen, tot
in eeuwigheid. En het zal geschieden, als gij in dat land komt, 25
dat u de HEERE geven zal, gelijk Hij gesproken heeft, zo zult gij
dezen dienst onderhouden. En het zal geschieden, wanneer uw 26
kinderen tot u zullen zeggen: Wat hebt gij daar voor een dienst?
Zo zult gij zeggen: Dit is den HEERE een paasoffer, Die voor 27
de huizen der kinderen Israels voorbijging in Egypte, toen Hij de
Egyptenaars sloeg, en onze huizen bevrijdde! Toen boog zich het
volk en neigde zich. En de kinderen Israels gingen en deden het, 28
gelijk als de HEERE Mozes en Aaron geboden had, alzo deden
zij. En het geschiedde ter middernacht, dat de HEERE al de 29
eerstgeborenen in Egypteland sloeg, van den eerstgeborene van
Farao af, die op zijn troon zitten zou, tot op den eerstgeborene
van den gevangene, die in het gevangenhuis was, en alle eerstge-
borenen der beesten. En Farao stond op bij nacht, hij en al zijn 30
knechten, en al de Egyptenaars; en er was een groot geschrei in
Egypte; want er was geen huis, waarin niet een dode was. Toen 31
riep hij Mozes en Aaron in den nacht, en zeide: Maakt u op, trekt

uit het midden van mijn volk, zo gijlieden als de kinderen van
Israel; en gaat heen, dient den HEERE, gelijk gijlieden gesproken
32 hebt. Neemt ook met u uw schapen en uw runderen, zoals gij-
33 lieden gesproken hebt, en gaat heen, en zegent mij ook. En de
Egyptenaars hielden sterk aan bij het volk, haastende, om die uit
34 het land te drijven; want zij zeiden: Wij zijn allen dood! En het
volk nam zijn deeg op, eer het gedesemd was, hun deegklompen,
35 gebonden in hun klederen, op hun schouderen. De kinderen Is-
raels nu hadden gedaan naar het woord van Mozes, en hadden
van de Egyptenaren geeist zilveren vaten, en gouden vaten, en
36 klederen. Daartoe had de HEERE het volk genade gegeven in
de ogen der Egyptenaren, dat zij hun hun begeerte deden; en zij
37 beroofden de Egyptenaren. Alzo reisden de kinderen Israels uit
van Rameses naar Sukkoth, omtrent zeshonderd duizend te voet,
38 mannen alleen, behalve de kinderkens. En veel vermengd volk
trok ook met hen op, en schapen, en runderen, gans veel vee.
39 En zij bakten van het deeg, dat zij uit Egypte gebracht hadden,
ongezuurde koeken; want het was niet gedesemd; overmits zij uit
Egypte uitgedreven werden, zodat zij niet vertoeven konden, noch
40 ook tering voor zich bereiden. De *tijd* nu der woning, dien de
kinderen Israels in Egypte gewoond hebben, is vierhonderd jaren
41 en dertig jaren. En het geschiedde ten einde van de vierhonderd
en dertig jaren, zo is het even op denzelfden dag geschied, dat al
42 de heiren des HEEREN uit Egypteland gegaan zijn. Dezen nacht
zal men den HEERE op het vlijtigst houden, omdat Hij hen uit
Egypteland geleid heeft; deze is de nacht des HEEREN, die op het
vlijtigst moet gehouden worden, van al de kinderen Israels, onder
43 hun geslachten. Voorts zeide de HEERE tot Mozes en Aaron:
Dit is de inzetting van het pascha: geen zoon eens vreemdelings
44 zal daarvan eten. Doch alle knecht van iedereen, die voor geld
gekocht is, nadat gij hem zult besneden hebben, dan zal hij daar-
45, 46 van eten. Geen uitlander noch huurling zal er van eten. In een
huis zal het gegeten worden; gij zult van het vlees niet buiten uit
47 het huis dragen, en gij zult geen been daaraan breken. De ganse
48 vergadering van Israel zal het doen. Als nu een vreemdeling bij
u verkeert, en den HEERE het pascha houden zal, dat alles, wat
mannelijk is, bij hem besneden worde, en dan kome hij daartoe,
om dat te houden, en hij zal wezen als een ingeborene des lands;

maar geen onbesnedene zal daarvan eten. Enerlei wet zij voor 49
den ingeborene, en den vreemdeling, die als vreemdeling in het
midden van u verkeert. En alle kinderen Israels deden het; gelijk 50
als de HEERE Mozes en Aaron geboden had, alzo deden zij. En 51
het geschiedde even tenzelfden dage, dat de HEERE de kinderen
Israels uit Egypteland leidde, naar hun heiren.

Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Heilig Mij alle **13**, 2
eerstgeborenen; wat enige baarmoeder opent onder de kinderen
Israels, van mensen en van beesten, dat is Mijn. Verder zeide 3
Mozes tot het volk: Gedenkt aan dezen zelfden dag, op welken
gijlieden uit Egypte, uit het diensthuis, gegaan zijt; want de HEE-
RE heeft u door een sterke hand van hier uitgevoerd; daarom zal
het gedesemde niet gegeten worden. Heden gaat gijlieden uit, in 4
de maand Abib. En het zal geschieden, als u de HEERE zal ge- 5
bracht hebben in het land der Kanaanieten, en der Hethieten, en
der Amorieten, en der Hevieten, en der Jebusieten, hetwelk Hij uw
vaderen gezworen heeft u te geven, een land vloeiende van melk
en honig; zo zult gij dezen dienst houden in deze maand. Zeven 6
dagen zult gij ongezuurde broden eten, en aan den zevenden dag
zal den HEERE een feest zijn. Zeven dagen zullen ongezuurde 7
broden gegeten worden, en het gedesemde zal bij u niet gezien
worden, ja, er zal geen zuurdeeg bij u gezien worden, in al uw
palen. En gij zult uw zoon te kennen geven te dienzelven dage, 8
zeggende: *Dit is* om hetgeen de HEERE mij gedaan heeft, toen ik
uit Egypte uittoog. En het zal u zijn tot een teken op uw hand, 9
en tot een gedachtenis tussen uw ogen, opdat de wet des HEE-
REN in uw mond zij, omdat u de HEERE door een sterke hand
uit Egypte uitgevoerd heeft. Daarom onderhoudt deze inzetting 10
ter bestemder tijd, van jaar tot jaar. Het zal ook geschieden, 11
wanneer u de HEERE in het land der Kanaanieten zal gebracht
hebben, gelijk Hij u en uw vaderen gezworen heeft, en Hij het u zal
gegeven hebben; Zo zult gij tot den HEERE doen overgaan alles, 12
wat de baarmoeder opent; ook alles, wat *de baarmoeder* opent van
de vrucht der beesten, die gij hebben zult; de mannetjes zullen des
HEEREN zijn. Doch al wat *de baarmoeder* der ezelin opent, zult 13
gij lossen met een lam; wanneer gij het nu niet lost, zo zult gij het
den nek breken; maar alle eerstgeborenen des mensen onder uw
zonen zult gij lossen. Wanneer het geschieden zal, dat uw zoon 14

u morgen zal vragen, zeggende: Wat is dat, zo zult gij tot hem
zeggen: De HEERE heeft ons door een sterke hand uit Egypte,
15 uit het diensthuis, uitgevoerd. Want het geschiedde, toen Farao
zich verhardde ons te laten trekken, zo doodde de HEERE alle
eerstgeborenen in Egypteland, van des mensen eerstgeborene af,
tot den eerstgeborene der beesten; daarom offer ik den HEERE de
mannetjes van alles, wat de baarmoeder opent; doch alle eerstge-
16 borenen mijner zonen los ik. En het zal tot een teken zijn op uw
hand, en tot voorhoofdspanselen tussen uw ogen; want de HEE-
17 RE heeft door een sterke hand ons uit Egypte uitgevoerd. En
het is geschied, toen Farao het volk had laten trekken, zo leidde
hen God niet *op* den weg van het land der Filistijnen, hoewel die
nader was; want God zeide: Dat het den volke niet rouwe, als zij
18 den strijd zien zouden, en wederkeren naar Egypte. Maar God
leidde het volk om, langs den weg van de woestijn der Schelfzee.
19 De kinderen Israels nu togen bij vijven uit Egypteland. En Mo-
zes nam de beenderen van Jozef met zich; want hij had met een
zwaren eed de kinderen Israels bezworen, zeggende: God zal ulie-
den voorzeker bezoeken; voert dan mijn beenderen met ulieden
20 op van hier! Alzo reisden zij uit Sukkoth; en zij legerden zich in
21 Etham, aan het einde der woestijn. En de HEERE toog voor hun
aangezicht, des daags in een wolkkolom, dat Hij hen op den weg
leidde, en des nachts in een vuurkolom, dat Hij hen lichtte, om
22 voort te gaan dag en nacht. Hij nam de wolkkolom des daags,
noch de vuurkolom des nachts niet weg van het aangezicht des
volks.

14, 2 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de
kinderen Israels, dat zij wederkeren, en zich legeren voor Pi-hachiroth,
tussen Migdol en tussen de zee, voor Baal-zefon; daar tegenover
3 zult gij u legeren aan de zee. Farao dan zal zeggen van de kin-
deren Israels: Zij zijn verward in het land; die woestijn heeft hen
4 besloten. En Ik zal Farao's hart verstokken, dat hij hen najage;
en Ik zal aan Farao en aan al zijn heir verheerlijkt worden, alzo
dat de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEERE ben. En zij
5 deden alzo. Toen nu den koning van Egypte werd geboodschapt,
dat het volk vluchtte, zo is het hart van Farao en van zijn knech-
ten veranderd tegen het volk, en zij zeiden: Waarom hebben wij
dat gedaan, dat wij Israel hebben laten trekken, dat zij ons niet

dienden? En hij spande zijn wagen aan, en nam zijn volk met 6
zich. En hij nam zeshonderd uitgelezene wagens, ja, al de wagens 7
van Egypte, en de hoofdlieden over die allen. Want de HEERE 8
verstokte het hart van Farao, den koning van Egypte, dat hij de
kinderen Israels najaagde; doch de kinderen Israels waren door
een hoge hand uitgegaan. En de Egyptenaars jaagden hen na, en 9
achterhaalden hen, daar zij zich gelegerd hadden aan de zee; al de
paarden, de wagens van Farao en zijn ruiters, en zijn heir; nevens
Pi-hachiroth, voor Baal-zefon. Als Farao nabij gekomen was, zo 10
hieven de kinderen Israels hun ogen op, en ziet, de Egyptenaars
togen achter hen; en zij vreesden zeer; toen riepen de kinderen
Israels tot den HEERE. En zij zeiden tot Mozes: Hebt gij ons 11
daarom, omdat er in Egypte gans geen graven waren, weggeno-
men, opdat wij in deze woestijn sterven zouden? Waarom hebt gij
ons dat gedaan, dat gij ons uit Egypte uitgevoerd hebt? Is dit 12
niet het woord, dat wij in Egypte tot u spraken, zeggende: Houd
af van ons, en laat ons de Egyptenaren dienen? Want het ware
ons beter geweest de Egyptenaren te dienen, dan in deze woestijn
te sterven. Doch Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, staat 13
vast, en ziet het heil des HEEREN, dat Hij heden aan ulieden
doen zal, want de Egyptenaars, die gij heden gezien hebt, zult gij
niet weder zien in eeuwigheid. De HEERE zal voor ulieden strij- 14
den, en gij zult stil zijn. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Wat 15
roept gij tot Mij? Zeg den kinderen Israels, dat zij voorttrekken.
En gij, hef uw staf op, en strek uw hand uit over de zee, en klief 16
dezelve, dat de kinderen Israels door het midden der zee gaan op
het droge. En Ik, zie, Ik zal het hart der Egyptenaren verstok- 17
ken, dat zij na hen daarin gaan; en Ik zal verheerlijkt worden aan
Farao en aan al zijn heir, aan zijn wagenen en aan zijn ruiteren.
En de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer 18
Ik verheerlijkt zal worden aan Farao, aan zijn wagenen en aan zijn
ruiteren. En de Engel Gods, Die voor het heir van Israel ging, 19
vertrok, en ging achter hen; de wolkkolom vertrok ook van hun
aangezicht, en stond achter hen. En zij kwam tussen het leger 20
der Egyptenaren, en tussen het leger van Israel; en de wolk was
te gelijk duisternis en verlichtte den nacht; zodat de een tot den
ander niet naderde den gansen nacht. Toen Mozes zijn hand uit- 21
strekte over de zee, zo deed de HEERE de zee weggaan, door een

sterken oostenwind, dien gansen nacht, en maakte de zee droog,
22 en de wateren werden gekliefd. En de kinderen Israels zijn inge-
gaan in het midden van de zee, op het droge; en de wateren waren
23 hun een muur, aan hun rechter *hand* en aan hun linkerhand. En
de Egyptenaars vervolgden hen, en gingen in, achter hen, al de
paarden van Farao, zijn wagenen en zijn ruiteren, in het midden
24 van de zee. En het geschiedde in dezelfde morgenwake, dat de
HEERE, in de kolom des vuurs en der wolk, zag op het leger der
25 Egyptenaren; en Hij verschrikte het leger der Egyptenaren. En
Hij stiet de raderen hunner wagenen weg, en deed ze zwaarlijk
voortvaren. Toen zeiden de Egyptenaars: Laat ons vlieden van
het aangezicht van Israel, want de HEERE strijdt voor hen tegen
26 de Egyptenaars. En de HEERE zeide tot Mozes: Strek uw hand
uit over de zee, dat de wateren wederkeren over de Egyptenaars,
27 over hun wagenen en over hun ruiters. Toen strekte Mozes zijn
hand uit over de zee; en de zee kwam weder, tegen het naken van
den morgenstond, tot haar kracht; en de Egyptenaars vluchtten
die tegemoet; en de HEERE stortte de Egyptenaars in het mid-
28 den der zee. Want als de wateren wederkeerden, zo bedekten zij
de wagenen en de ruiters van het ganse heir van Farao, dat hen
29 nagevolgd was in de zee; er bleef niet een van hen over. Maar
de kinderen Israels gingen op het droge, in het midden der zee;
en de wateren waren hun een muur, aan hun rechter *hand* en aan
30 hun linkerhand. Alzo verloste de HEERE Israel aan dien dag uit
de hand der Egyptenaren; en Israel zag de Egyptenaren dood aan
31 den oever der zee. Ook zag Israel de grote hand, die de HEE-
RE aan de Egyptenaren bewezen had; en het volk vreesde den
HEERE, en geloofde in den HEERE, en aan Mozes, Zijn knecht.
15 Toen zong Mozes en de kinderen Israels den HEERE dit lied,
en spraken, zeggende: Ik zal den HEERE zingen; want Hij is
hogelijk verheven! Het paard en zijn ruiter heeft Hij in de zee
2 geworpen. De HEERE is mijn Kracht en Lied, en Hij is mij tot
een Heil geweest; deze is mijn God; daarom zal ik Hem een lie-
felijke woning maken; Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem
3 verheffen! De HEERE is een krijgsman; HEERE is Zijn Naam!
4 Hij heeft Farao's wagenen en zijn heir in de zee geworpen; en de
5 keure zijner hoofdlieden zijn verdronken in de Schelfzee. De af-
gronden hebben hen bedekt; zij zijn in de diepten gezonken als

een steen. O HEERE! Uw rechterhand is verheerlijkt geworden 6
in macht; Uw rechterhand, o HEERE! heeft den vijand verbroken!
En door Uw grote hoogheid hebt Gij, die tegen U opstonden, om- 7
geworpen; Gij hebt Uw brandenden toorn uitgezonden, die hen
verteerd heeft als een stoppel. En door het geblaas van Uw neus 8
zijn de wateren opgehoopt geworden; de stromen hebben overeind
gestaan, als een hoop; de afgronden zijn stijf geworden in het hart
der zee. De vijand zeide: Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen, ik 9
zal den buit delen, mijn ziel zal van hen vervuld worden, ik zal
mijn zwaard uittrekken, mijn hand zal hen uitroeien. Gij hebt 10
met Uw wind geblazen; de zee heeft hen gedekt, zij zonken onder
als lood in geweldige wateren! O HEERE! wie is als Gij onder 11
de goden? wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lof-
zangen, doende wonder? Gij hebt Uw rechterhand uitgestrekt, 12
de aarde heeft hen verslonden! Gij leiddet door Uw weldadigheid 13
dit volk, dat Gij verlost hebt; Gij voert hen zachtkens door Uw
sterkte tot de liefelijke woning Uwer heiligheid. De volken heb- 14
ben het gehoord, zij zullen sidderen; weedom heeft de ingezetenen
van Palestina bevangen. Dan zullen de vorsten van Edom ver- 15
baasd wezen; beving zal de machtigen der Moabieten bevangen;
al de ingezetenen van Kanaan zullen versmelten! Verschrikking 16
en vrees zal op hen vallen; door de grootheid van Uw arm zullen
zij verstommen, als een steen, totdat Uw volk, HEERE! henen
doorkome; totdat dit volk henen doorkome, dat Gij verworven
hebt. Die zult Gij inbrengen, en planten hen op den berg Uwer 17
erfenis, ter plaatse, welke Gij, o HEERE! gemaakt hebt tot Uw
woning, het heiligdom, hetwelk Uw handen gesticht hebben, o
HEERE! De HEERE zal in eeuwigheid en geduriglijk regeren! 18
Want Farao's paard, met zijn wagen, met zijn ruiters, zijn in de 19
zee gekomen, en de HEERE heeft de wateren der zee over hen
doen wederkeren; maar de kinderen Israels zijn op het droge in
het midden van de zee gegaan. En Mirjam, de profetes, Aarons 20
zuster, nam een trommel in haar hand; en al de vrouwen gingen
uit, haar na, met trommelen en met reien. Toen antwoordde 21
Mirjam hunlieden: Zingt den HEERE; want Hij is hogelijk verhe-
ven! Hij heeft het paard met zijn ruiter in de zee gestort! Hierna 22
deed Mozes de Israelieten voortreizen van de Schelfzee af; en zij
trokken uit tot in de woestijn Sur, en zij gingen drie dagen in de

23 woestijn, en vonden geen water. Toen kwamen zij te Mara; doch
zij konden het water van Mara niet drinken, want het was bitter;
24 daarom werd derzelver naam genoemd Mara. Toen murmureer-
25 de het volk tegen Mozes, zeggende: Wat zullen wij drinken? Hij
dan riep tot den HEERE; en de HEERE wees hem een hout, dat
wierp hij in dat water; toen werd het water zoet. Aldaar stelde Hij
het *volk* een inzetting en recht, en aldaar verzocht Hij hetzelve,
26 En zeide: Is het, dat gij met ernst naar de stem des HEEREN
uws Gods horen zult, en doen, wat recht is in Zijn ogen, en uw
oren neigt tot Zijn geboden, en houdt al Zijn inzettingen; zo zal
Ik geen van de krankheden op u leggen, die Ik op Egypteland
27 gelegd heb; want Ik ben de HEERE, uw Heelmeester! Toen kwa-
men zij te Elim, en daar waren twaalf waterfonteinen, en zeventig
palmbomen; en zij legerden zich aldaar aan de wateren.

16 Toen zij van Elim gereisd waren, zo kwam de ganse vergadering
der kinderen Israels in de woestijn Sin, welke is tussen Elim en
tussen Sinai, aan den vijftienden dag der tweede maand, nadat zij
2 uit Egypteland uitgegaan waren. En de ganse vergadering der
kinderen Israels murmureerde tegen Mozes en tegen Aaron, in de
3 woestijn. En de kinderen Israels zeiden tot hen: Och, dat wij
in Egypteland gestorven waren door de hand des HEEREN, toen
wij bij de vleespotten zaten, toen wij tot verzadiging brood aten!
Want gijlieden hebt ons uitgeleid in deze woestijn, om deze ganse
4 gemeente door den honger te doden. Toen zeide de HEERE tot
Mozes: Zie, Ik zal voor ulieden brood uit den hemel regenen; en
het volk zal uitgaan, en verzamelen elke dagmaat op haar dag;
5 opdat Ik het verzoeke, of het in Mijn wet ga, of niet. En het
zal geschieden op den zesden dag, dat zij bereiden zullen hetgeen
zij ingebracht zullen hebben; dat zal dubbel zijn boven hetgeen
6 zij dagelijks zullen verzamelen. Toen zeiden Mozes en Aaron tot
al de kinderen Israels: Aan den avond, dan zult gij weten, dat u
7 de HEERE uit Egypteland uitgeleid heeft; En morgen, dan zult
gij des HEEREN heerlijkheid zien, dewijl Hij uw murmureringen
tegen den HEERE gehoord heeft; want wat zijn wij, dat gij tegen
8 ons murmureert? Voorts zeide Mozes: Als de HEERE ulieden
aan den avond vlees te eten zal geven, en aan den morgen brood
tot verzadiging, het zal zijn, omdat de HEERE uw murmureringen
gehoord heeft, die gij tegen Hem murmureert; want wat zijn wij?

Uw murmureringen zijn niet tegen ons, maar tegen den HEERE.
Daarna zeide Mozes tot Aaron: Zeg tot de ganse vergadering 9
der kinderen Israels: Nadert voor het aangezicht des HEEREN,
want Hij heeft uw murmureringen gehoord. En het geschiedde, 10
als Aaron tot de ganse vergadering der kinderen Israels sprak,
en zij zich naar de woestijn keerden, zo ziet, de heerlijkheid des
HEEREN verscheen in de wolk. Ook heeft de HEERE tot Mozes 11
gesproken, zeggende: Ik heb de murmureringen van de kinderen 12
Israels gehoord; spreek tot hen, zeggende: Tussen de twee avonden
zult gij vlees eten, en aan den morgen zult gij met brood verzadigd
worden; en gij zult weten, dat Ik de HEERE uw God ben. En 13
het geschiedde aan den avond, dat er kwakkelen opkwamen, en
het leger bedekten; en aan den morgen lag de dauw rondom het
leger. Als nu de liggende dauw opgevaren was, zo ziet, over de 14
woestijn was een klein rond ding, klein als de rijm, op de aarde.
Toen het de kinderen Israels zagen, zo zeiden zij, de een tot den 15
ander: Het is Man, want zij wisten niet wat het was. Mozes dan
zeide tot hen: Dit is het brood, hetwelk de HEERE ulieden te eten
gegeven heeft. Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft: 16
Verzamelt daarvan een ieder naar dat hij eten mag, een gomer
voor een hoofd, naar het getal van uw zielen; ieder zal nemen voor
degenen, die in zijn tent zijn. En de kinderen Israels deden alzo, 17
en verzamelden, de een veel en de ander weinig. Doch als zij het 18
met den gomer maten, zo had hij, die veel verzameld had, niets
over, en dien, die weinig verzameld had, ontbrak niet; een iegelijk
verzamelde zoveel, als hij eten mocht. En Mozes zeide tot hen: 19
Niemand late daarvan over tot den morgen. Doch zij hoorden 20
niet naar Mozes, maar sommige mannen lieten daarvan over tot
den morgen. Toen wiesen er wormen in, en het werd stinkende;
dies werd Mozes zeer toornig op hen. Zij nu verzamelden het 21
allen morgen, een iegelijk naardat hij eten mocht; want als de zon
heet werd, zo versmolt het. En het geschiedde op den zesden dag, 22
dat zij dubbel brood verzamelden, twee gomers voor een; en al de
oversten der vergadering kwamen en verkondigden het aan Mozes.
Hij dan zeide tot hen: Dit is het, dat de HEERE gesproken heeft: 23
Morgen is de rust, de heilige sabbat des HEEREN! wat gij bakken
zoudt, bakt dat, en ziedt, wat gij zieden zoudt; en al wat over
blijft, legt het op voor u in bewaring tot den morgen. En zij 24

leiden het op tot den morgen, gelijk als Mozes geboden had; en
25 het stonk niet, en er was geen worm in. Toen zeide Mozes: Eet
dat heden, want het is heden de sabbat des HEEREN; gij zult het
26 heden op het veld niet vinden. Zes dagen zult gij het verzamelen;
doch op den zevenden dag is het sabbat, op denzelven zal het niet
27 zijn. En het geschiedde aan den zevenden dag, dat sommigen van
28 het volk uitgingen, om te verzamelen; doch zij vonden niet. Toen
zeide de HEERE tot Mozes: Hoe lang weigert gijlieden te houden
29 Mijn geboden en Mijn wetten? Ziet, omdat de HEERE ulieden
den sabbat gegeven heeft, daarom geeft Hij u aan den zesden dag
voor twee dagen brood; een ieder blijve in zijn plaats! dat niemand
30 uit zijn plaats ga op den zevenden dag! Alzo rustte het volk op
31 den zevenden dag. En het huis Israels noemde deszelfs naam
Man; en het was als korianderzaad, wit, en de smaak daarvan was
32 als honigkoeken. Voorts zeide Mozes: Dit is het woord, hetwelk
de HEERE bevolen heeft: Vul een gomer daarvan tot bewaring
voor uw geslachten, opdat zij zien het brood, dat Ik ulieden heb te
eten gegeven in deze woestijn, toen Ik u uit Egypteland uitleidde.
33 Ook zeide Mozes tot Aaron: Neem een kruik, en doe een gomer
vol Man daarin; en zet die voor het aangezicht des HEEREN, tot
34 bewaring voor uw geslachten. Gelijk als de HEERE aan Mozes
geboden had, alzo zette ze Aaron voor de getuigenis tot bewaring.
35 En de kinderen Israels aten Man veertig jaren, totdat zij in een
bewoond land kwamen; zij aten Man, totdat zij kwamen aan de
36 pale van het land Kanaan. Een gomer nu is het tiende *deel* van
een efa.

17 Daarna toog de ganse vergadering van de kinderen Israels, naar
hun dagreizen, uit de woestijn Sin, op het bevel des HEEREN, en
zij legerden zich te Rafidim. Daar nu was geen water voor het volk
2 om te drinken. Toen twistte het volk met Mozes, en zeide: Geeft
gijlieden ons water, dat wij drinken! Mozes dan zeide tot hen: Wat
3 twist gij met mij? Waarom verzoekt gij den HEERE? Toen nu
het volk aldaar dorstte naar water, zo murmureerde het volk tegen
Mozes, en het zeide: Waartoe hebt gij ons nu uit Egypte doen
optrekken, opdat gij mij, en mijn kinderen, en mijn vee, van dorst
4 deedt sterven? Zo riep Mozes tot den HEERE, zeggende: Wat zal
ik dit volk doen? Er feilt niet veel aan, of zij zullen mij stenigen.
5 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ga heen voor het aangezicht

des volks, en neem met u uit de oudsten van Israel; en neem uw
staf in uw hand, waarmede gij de rivier sloegt, en ga heen. Zie, 6
Ik zal aldaar voor uw aangezicht op de rotssteen in Horeb staan;
en gij zult op den rotssteen slaan, zo zal er water uitgaan, dat het
volk drinke. Mozes nu deed alzo voor de ogen der oudsten van
Israel. En hij noemde den naam dier plaats Massa en Meriba, om 7
den twist der kinderen Israels, en omdat zij den HEERE verzocht
hadden, zeggende: Is de HEERE in het midden van ons, of niet?
Toen kwam Amalek en streed tegen Israel in Rafidim. Mozes 8, 9
dan zeide tot Jozua: Kies ons mannen, en trek uit, strijd tegen
Amalek; morgen zal ik op de hoogte des heuvels staan, en de
staf Gods zal in mijn hand zijn. Jozua nu deed, als Mozes hem 10
gezegd had, strijdende tegen Amalek; doch Mozes, Aaron en Hur
klommen op de hoogte des heuvels. En het geschiedde, terwijl 11
Mozes zijn hand ophief, zo was Israel de sterkste; maar terwijl hij
zijn hand nederliet, zo was Amalek de sterkste. Doch de handen 12
van Mozes werden zwaar; daarom namen zij een steen, en legden
dien onder hem, dat hij daarop zat; en Aaron en Hur onderstutten
zijn handen, de een op deze, de ander op de andere *zijde*; alzo
waren zijn handen gewis, totdat de zon onderging. Alzo dat 13
Jozua Amalek en zijn volk krenkte, door de scherpte des zwaards.
Toen zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf dit ter gedachtenis in 14
een boek, en leg het in de oren van Jozua, dat Ik de gedachtenis
van Amalek geheel uitdelgen zal van onder den hemel. En Mozes 15
bouwde een altaar; en hij noemde deszelfs naam: De HEERE is
mijn Banier! En hij zeide: Dewijl de hand op den troon des 16
HEEREN is, zo zal de oorlog des HEEREN tegen Amalek zijn,
van geslacht tot geslacht!

Toen Jethro, priester van Midian, schoonvader van Mozes, **18**
hoorde al wat God aan Mozes, en aan Israel, Zijn volk, gedaan
had: dat de HEERE Israel uit Egypte uitgevoerd had; Zo nam 2
Jethro, Mozes' schoonvader, Zippora, Mozes' huisvrouw (nadat
hij haar wedergezonden had), Met haar twee zonen, welker enes 3
naam was Gersom (want hij zeide: Ik ben een vreemdeling ge-
weest in een vreemd land); En de naam des anderen was Eliezer, 4
want, *zeide hij*, de God mijns vaders is tot mijn Hulpe geweest,
en heeft mij verlost van Farao's zwaard. Toen nu Jethro, Mozes' 5
schoonvader, met zijn zonen en zijn huisvrouw, tot Mozes kwam,

6 in de woestijn, aan den berg Gods, waar hij zich gelegerd had, Zo
zeide hij tot Mozes: Ik, uw schoonvader Jethro, kom tot u, met
7 uw huisvrouw, en haar beide zonen met haar. Toen ging Mozes
uit, zijn schoonvader tegemoet, en hij boog zich, en kuste hem;
en zij vraagden de een den ander naar den welstand, en zij gingen
8 naar de tent. En Mozes vertelde zijn schoonvader alles, wat de
HEERE aan Farao en aan de Egyptenaren gedaan had, om Israels
wil; al de moeite, die hun op dien weg ontmoet was, en dat hen
9 de HEERE verlost had. Jethro nu verheugde zich over al het
goede, hetwelk de HEERE Israel gedaan had; dat Hij het verlost
10 had uit de hand der Egyptenaren. En Jethro zeide: Gezegend
zij de HEERE, Die ulieden verlost heeft uit de hand der Egypte-
naren, en uit Farao's hand; Die dit volk van onder de hand der
11 Egyptenaren verlost heeft! Nu weet ik, dat de HEERE groter is
dan alle goden; want in de zaak, waarin zij trotselijk gehandeld
12 hebben, was Hij boven hen. Toen nam Jethro, de schoonvader
van Mozes, Gode brandoffer en slachtofferen; en Aaron kwam, en
al de oversten van Israel, om brood te eten met den schoonva-
13 der van Mozes, voor het aangezicht Gods. Doch het geschiedde
des anderen daags, zo zat Mozes om het volk te richten, en het
14 volk stond voor Mozes, van den morgen tot den avond. Als de
schoonvader van Mozes alles zag, wat hij het volk deed, zo zeide
hij: Wat ding is dit, dat gij het volk doet? Waarom zit gij zelf
alleen, en al het volk staat voor u, van den morgen tot den avond?
15 Toen zeide Mozes tot zijn schoonvader: Omdat dit volk tot mij
16 komt, om God raad te vragen. Wanneer zij een zaak hebben,
zo komt het tot mij, dat ik richte tussen den man en tussen zijn
naaste; en dat ik *hun* bekend make Gods instellingen en Zijn wet-
17 ten. Doch de schoonvader van Mozes zeide tot hem: De zaak
18 is niet goed, die gij doet. Gij zult geheel vervallen, zo gij, als
dit volk, hetwelk bij u is; want deze zaak is te zwaar voor u, gij
19 alleen kunt het niet doen. Hoor nu mijn stem, ik zal u raden,
en God zal met u zijn; wees gij voor het volk bij God, en breng
20 gij de zaken voor God; En verklaar hun de instellingen en de
wetten, en maak hun bekend den weg, waarin zij wandelen zullen,
21 en het werk, dat zij doen zullen. Doch zie gij om, onder al het
volk, naar kloeke mannen, God vrezende, waarachtige mannen,
de gierigheid hatende; stel ze over hen, oversten der duizenden,

oversten der honderden, oversten der vijftigen, oversten der tie-
nen. Dat zij dit volk te allen tijde richten; doch het geschiede, 22
dat zij alle grote zaken aan u brengen, maar dat zij alle kleine
zaken richten; verlicht alzo uzelven, en laat hen met u dragen.
Indien gij deze zaak doet, en God het u gebiedt, zo zult gij kun- 23
nen bestaan; zo zal ook al dit volk in vrede aan zijn plaats komen.
Mozes nu hoorde naar de stem van zijn schoonvader, en hij deed 24
alles, wat hij gezegd had. En Mozes verkoos kloeke mannen, uit 25
gans Israel, en maakte hen tot hoofden over het volk; oversten
der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, en
oversten der tienen; Dat zij het volk te allen tijde richtten, de 26
harde zaak tot Mozes brachten, maar zij alle kleine zaak richtten.
Toen liet Mozes zijn schoonvader trekken; en hij ging naar zijn 27
land.

In de derde maand, na het uittrekken der kinderen Israels uit **19**
Egypteland, ten zelfden dage kwamen zij in de woestijn Sinai.
Want zij togen uit Rafidim, en kwamen in de woestijn Sinai, en zij 2
legerden zich in de woestijn; Israel nu legerde zich aldaar tegenover
dien berg. En Mozes klom op tot God. En de HEERE riep 3
tot hem van den berg, zeggende: Aldus zult gij tot het huis van
Jakob spreken, en den kinderen Israels verkondigen: Gijlieden 4
hebt gezien, wat Ik den Egyptenaren gedaan heb; hoe Ik u op
vleugelen der arenden gedragen, en u tot Mij gebracht heb. Nu 5
dan, indien gij naarstiglijk Mijner stem zult gehoorzamen, en Mijn
verbond houden, zo zult gij Mijn eigendom zijn uit alle volken,
want de ganse aarde is Mijn; En gij zult Mij een priesterlijk 6
koninkrijk, en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden, die gij
tot de kinderen Israels spreken zult. En Mozes kwam en riep 7
de oudsten des volks, en stelde voor hun aangezichten al deze
woorden, die de HEERE hem geboden had. Toen antwoordde al 8
het volk gelijkelijk, en zeide: Al wat de HEERE gesproken heeft,
zullen wij doen! En Mozes bracht de woorden des volks weder tot
den HEERE. En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, Ik zal tot u 9
komen in een dikke wolk, opdat het volk hore, als Ik met u spreek,
en dat zij ook eeuwiglijk aan u geloven. Want Mozes had den
HEERE de woorden des volks verkondigd. Ook zeide de HEERE 10
tot Mozes: Ga tot het volk, en heilig hen heden en morgen, en
dat zij hun klederen wassen, En bereid zijn tegen den derden dag; 11

want op den derden dag zal de HEERE voor de ogen van al het
12 volk afkomen, op den berg Sinai. En bepaal het volk rondom,
zeggende: Wacht u op den berg te klimmen, en deszelfs einde aan
te roeren; al wie den berg aanroert, zal zekerlijk gedood worden.
13 Geen hand zal hem aanroeren, maar hij zal zekerlijk gestenigd, of
zekerlijk doorschoten worden; hetzij een beest, hetzij een man, hij
zal niet leven. Als de ramshoorn langzaam gaat, zullen zij op den
14 berg klimmen. Toen ging Mozes van den berg af tot het volk,
15 en hij heiligde het volk; en zij wiesen hun klederen. En hij zeide
tot het volk: Weest gereed tegen den derden dag, en nadert niet
16 tot de vrouw. En het geschiedde op den derden dag, toen het
morgen was, dat er op den berg donderen en bliksemen waren, en
een zware wolk, en het geluid ener zeer sterke bazuin, zodat al
17 het volk verschrikte, dat in het leger was. En Mozes leidde het
volk uit het leger, Gode tegemoet; en zij stonden aan het onderste
18 des bergs. En de ganse berg Sinai rookte, omdat de HEERE op
denzelven nederkwam in vuur; en zijn rook ging op, als de rook
19 van een oven; en de ganse berg beefde zeer. Toen het geluid
der bazuin gaande was, en zeer sterk werd, sprak Mozes; en God
20 antwoordde hem met een stem. Als de HEERE nedergekomen
was op den berg Sinai, op de spits des bergs, zo riep de HEERE
21 Mozes op de spits des bergs; en Mozes klom op. En de HEERE
zeide tot Mozes: Ga af, betuig dit volk, dat zij niet doorbreken tot
22 den HEERE, om te zien, en velen van hen vallen. Daartoe zullen
ook de priesters, die tot den HEERE naderen, zich heiligen, dat
23 de HEERE niet tegen hen uitbreke. Toen zeide Mozes tot den
HEERE: Het volk zal op den berg Sinai niet kunnen klimmen,
want Gij hebt ons betuigd, zeggende: Bepaal den berg, en heilig
24 hem. De HEERE dan zeide tot hem: Ga heen, klim af, daarna
zult gij, en Aaron met u, opklimmen; doch dat de priesters en het
volk niet doorbreken, om op te klimmen tot den HEERE, dat Hij
25 tegen hen niet uitbreke. Toen klom Mozes af tot het volk, en
zeide het hun aan.

20, 2 Toen sprak God al deze woorden, zeggende: Ik ben de HEERE
uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.
3, 4 Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. Gij zult
u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, *van hetgeen*
boven in den hemel is, noch *van hetgeen* onder op de aarde is,

noch *van hetgeen* in de wateren onder de aarde is. Gij zult u 5
voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw
God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan
de kinderen, aan het derde, en aan het vierde *lid* dergenen, die Mij
haten; En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij 6
liefhebben, en Mijn geboden onderhouden. Gij zult den naam des 7
HEEREN uws Gods niet ijdellijk gebruiken; want de HEERE zal
niet onschuldig houden, die Zijn naam ijdellijk gebruikt. Gedenkt 8
den sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en 9
al uw werk doen; Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN 10
uws Gods; *dan* zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch
uw dochter, *noch* uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch
uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; Want in 11
zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de
zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom
zegende de HEERE den sabbatdag, en heiligde denzelven. Eert 12
uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het
land, dat u de HEERE uw God geeft. Gij zult niet doodslaan. 13
Gij zult niet echtbreken. Gij zult niet stelen. Gij zult geen valse 14, 15, 16
getuigenis spreken tegen uw naaste. Gij zult niet begeren uws 17
naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn
dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel,
noch iets, dat uws naasten is. En al het volk zag de donderen, 18
en de bliksemen, en het geluid der bazuin, en den rokenden berg;
toen het volk zulks zag, weken zij af, en stonden van verre; En 19
zij zeiden tot Mozes: Spreek gij met ons, en wij zullen horen; en
dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven! En Mozes 20
zeide tot het volk: Vreest niet, want God is gekomen, opdat Hij u
verzocht, en opdat Zijn vreze voor uw aangezicht zou zijn, dat gij
niet zondigdet. En het volk stond van verre; maar Mozes naderde 21
tot de donkerheid, alwaar God was. Toen zeide de HEERE tot 22
Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israels zeggen: Gij hebt
gezien, dat Ik met ulieden van den hemel gesproken heb. Gij zult 23
nevens Mij niet maken zilveren goden, en gouden goden zult gij
u niet maken. Maakt Mij een altaar van aarde, en offert daarop 24
uw brandofferen, en uw dankofferen, uw schapen, en uw runderen;
aan alle plaats, waar Ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal
Ik tot u komen, en zal u zegenen. Maar indien gij Mij een stenen 25

altaar zult maken, zo zult gij dit niet bouwen van gehouwen *steen*;
zo gij uw houwijzer daarover verheft, zo zult gij het ontheiligen.
26 Gij zult ook niet met trappen tot Mijn altaar opklimmen, opdat
uw schaamte voor hetzelve niet ontdekt worde.
21, 2 Dit nu zijn de rechten, die gij hun zult voorstellen. Als gij een
Hebreeuwsen knecht kopen zult, die zal zes jaren dienen; maar in
3 het zevende zal hij voor vrij uitgaan, om niet. Indien hij met
zijn lijf ingekomen zal zijn, zo zal hij met zijn lijf uitgaan; indien
hij een getrouwd man was, zo zal zijn vrouw met hem uitgaan.
4 Indien hem zijn heer een vrouw gegeven, en zij hem zonen of doch-
teren gebaard zal hebben, zo zal de vrouw en haar kinderen haars
5 heren zijn, en hij zal met zijn lijf uitgaan. Maar indien de knecht
ronduit zeggen zal: Ik heb mijn heer, mijn vrouw en mijn kinderen
6 lief, ik wil niet vrij uitgaan; Zo zal hem zijn heer tot de goden
brengen, daarna zal hij hem aan de deur, of aan den post brengen;
en zijn heer zal hem met een priem zijn oor doorboren, en hij zal
7 hem eeuwiglijk dienen. Wanneer nu iemand zijn dochter zal ver-
kocht hebben tot een dienstmaagd, zo zal zij niet uitgaan, gelijk
8 de knechten uitgaan. Indien zij kwalijk bevalt in de ogen haars
heren, dat hij haar niet ondertrouwd heeft, zo zal hij haar doen
lossen; aan een vreemd volk haar te verkopen zal hij niet vermo-
9 gen, dewijl hij trouweloos met haar gehandeld heeft. Maar indien
hij haar aan zijn zoon ondertrouwt, zo zal hij met haar doen naar
10 het recht der dochteren. Indien hij voor zich een andere neemt,
zo zal hij aan deze haar spijs, haar deksel, en haar huwelijksplicht
11 niet onttrekken. En indien hij haar deze drie *dingen* niet doet,
12 zo zal zij om niet uitgaan, zonder geld. Wie iemand slaat, dat
13 hij sterft, die zal zekerlijk gedood worden. Doch die *hem* niet
nagesteld heeft, maar God heeft hem zijn hand doen ontmoeten,
14 zo zal Ik u een plaats bestellen, waar hij henen vliede. Maar
indien iemand tegen zijn naaste moedwillig gehandeld heeft, om
hem met list te doden, zo zult gij denzelven van voor Mijn altaar
15 nemen, dat hij sterve. Zo wie zijn vader of zijn moeder slaat,
16 die zal zekerlijk gedood worden. Verder, zo wie een mens steelt,
hetzij dat hij dien verkocht heeft, of dat hij in zijn hand gevonden
17 wordt, die zal zekerlijk gedood worden. Wie ook zijn vader of
18 zijn moeder vloekt, die zal zekerlijk gedood worden. En wan-
neer mannen twisten, en de een slaat den ander met een steen,

of met een vuist, en hij sterft niet, maar valt te bedde; Indien 19
hij weder opstaat, en op straat gaat bij zijn stok, zo zal hij, die
hem sloeg, onschuldig zijn; alleen zal hij geven hetgeen hij ver-
zuimd heeft, en hij zal hem volkomen laten helen. Wanneer ook 20
iemand zijn dienstknecht of zijn dienstmaagd met een stok slaat,
dat hij onder zijn hand sterft, die zal zekerlijk gewroken worden.
Zo hij nochtans een dag of twee dagen overeind blijft, zo zal hij 21
niet gewroken worden; want hij is zijn geld. Wanneer nu mannen 22
kijven, en slaan een zwangere vrouw, dat haar de vrucht afgaat,
doch geen dodelijk verderf zij, zo zal hij zekerlijk gestraft worden,
gelijk als hem de man der vrouw oplegt, en hij zal het geven door
de rechters. Maar indien er een dodelijk verderf zal zijn, zo zult 23
gij geven ziel voor ziel, Oog voor oog, tand voor tand, hand voor 24
hand, voet voor voet. Brand voor brand, wond voor wond, buil 25
voor buil. Wanneer ook iemand het oog van zijn dienstknecht, 26
of het oog van zijn dienstmaagd slaat, en verderft het, hij zal hem
vrij laten gaan voor zijn oog. En indien hij een tand van zijn 27
dienstknecht, of een tand van zijn dienstmaagd uitslaat, zo zal hij
hem vrijlaten voor zijn tand. En wanneer een os een man of een 28
vrouw stoot, dat hij sterft, zal de os zekerlijk gestenigd worden,
en zijn vlees zal niet gegeten worden; maar de heer van den os zal
onschuldig zijn. Maar indien de os te voren stotig geweest is, en 29
zijn heer is daarvan overtuigd geweest, en hij hem niet bewaard
heeft, en hij doodt een man of een vrouw, zo zal die os gestenigd
worden, en zijn heer zal ook gedood worden. Indien hem losgeld 30
opgelegd wordt, zo zal hij tot lossing zijner ziel geven naar alles,
wat hem zal opgelegd worden; Hetzij dat hij een zoon gestoten 31
heeft, of een dochter gestoten heeft, naar dat recht zal hem ge-
daan worden. Indien de os een knecht of een dienstmaagd stoot, 32
hij zal zijn heer dertig zilverlingen geven, en de os zal gestenigd
worden. En wanneer iemand een kuil opent, of wanneer iemand 33
een kuil graaft, en hij dekt hem niet toe, en een os of ezel valt
daarin; De heer des kuils zal het vergelden; hij zal aan deszelfs 34
heer het geld wederkeren; doch dat dode zal zijns wezen. Wan- 35
neer nu iemands os den os van zijn naaste kwetst, dat hij sterft,
zo zal men den levenden os verkopen, en het geld daarvan half
en half delen, en den dode zal men ook half en half delen. Of is 36
het kennelijk geweest, dat die os van te voren stotig was, en zijn

heer heeft hem niet bewaard, zo zal hij in alle manier os voor os
vergelden; doch de dode zal zijns wezen.
22 Wanneer iemand een os, of klein vee steelt, en slacht het, of
verkoopt het, die zal vijf runderen voor een os wedergeven, en vier
2 schapen voor een *stuk* klein vee. Indien een dief gevonden wordt
in het doorgraven, en hij wordt geslagen, dat hij sterft, het zal hem
3 geen bloedschuld zijn. Indien de zon over hem opgegaan is, zo zal
het hem een bloedschuld zijn; hij zal het volkomen wedergeven;
4 heeft hij niet, zo zal hij verkocht worden voor zijn dieverij. Indien
de diefstal levend in zijn hand voorzeker gevonden wordt, hetzij
5 os, of ezel, of klein vee, hij zal het dubbel wedergeven. Wanneer
iemand een veld, of een wijngaard laat afweiden, en hij zijn beest
daarin drijft, dat het in eens anders veld weidt, die zal het van
het beste zijns velds en van het beste zijns wijngaards wederge-
6 ven. Wanneer een vuur uitgaat, en vat de doornen, zodat de
koornhoop verteerd wordt, of het staande koorn, of het veld; hij,
die den brand heeft aangestoken, zal het volkomen wedergeven.
7 Wanneer iemand zijn naaste geld of vaten te bewaren geeft, en
het wordt uit diens mans huis gestolen; indien de dief gevonden
8 wordt, hij zal het dubbel wedergeven. Indien de dief niet gevon-
den wordt, zo zal de heer des huizes tot de goden gebracht worden,
9 of hij niet zijn hand aan zijns naasten have gelegd heeft. Over
alle zaak van onrecht, over een os, over een ezel, over klein vee,
over kleding, over al het verlorene, hetwelk iemand zegt, dat het
zijn is, beider zaak zal voor de goden komen; wien de goden ver-
10 wijzen, die zal het aan zijn naaste dubbel wedergeven. Wanneer
iemand aan zijn naaste een ezel, of os, of klein vee, of enig beest te
bewaren geeft, en het sterft, of het wordt verzeerd, of weggedre-
11 ven, dat het niemand ziet; Zo zal des HEEREN eed tussen hen
beiden zijn, of hij niet zijn hand aan zijns naasten have geslagen
heeft; en derzelver heer zal *dien* aannemen; en hij zal het niet we-
12 dergeven. Maar indien het van hem zekerlijk gestolen is, hij zal
13 het zijn heer wedergeven. Is het gewisselijk verscheurd, dat hij
het brenge tot getuige, zo zal hij het verscheurde niet wedergeven.
14 En wanneer iemand van zijn naaste wat begeert, en het wordt be-
schadigd, of het sterft; zijn heer daar niet bij zijnde, zal hij het
15 volkomen wedergeven. Indien zijn heer daarbij geweest is, hij
zal het niet wedergeven; indien het gehuurd is, zo is het voor zijn

huur gekomen. Wanneer nu iemand een maagd verlokt, die niet 16
ondertrouwd is, en hij ligt bij haar, die zal haar zonder uitstel een
bruidschat geven, dat zij hem ter vrouwe zij. Indien haar vader 17
ganselijk weigert haar aan hem te geven, zo zal hij geld geven naar
den bruidschat der maagden. De toveres zult gij niet laten leven. 18
Al wie bij een beest ligt, die zal zekerlijk gedood worden. Wie 19, 20
den goden offert, behalve den HEERE alleen, die zal verbannen
worden. Gij zult ook den vreemdeling geen overlast doen, noch 21
hem onderdrukken; want gij zijt vreemdelingen geweest in Egyp-
teland. Gij zult geen weduwe noch wees beledigen. Indien gij 22, 23
hen enigszins beledigt, en indien zij enigszins tot Mij roepen, Ik
zal hun geroep zekerlijk verhoren; En Mijn toorn zal ontsteken, 24
en Ik zal ulieden met het zwaard doden; en uw vrouwen zullen
weduwen, en uw kinderen zullen wezen worden. Indien gij Mijn 25
volk, dat bij u arm is, geld leent, zo zult gij tegen hetzelve niet
zijn, als een woekeraar; gij zult op hetzelve geen woeker leggen.
Indien gij enigszins uws naasten kleed te pand neemt, zo zult gij 26
het hem wedergeven, eer de zon ondergaat; Want dat alleen is 27
zijn deksel, het is zijn kleed over zijn huid; waarin zou hij liggen?
Het zal dan geschieden, wanneer hij tot Mij roept, dat Ik het zal
horen; want Ik ben genadig! De goden zult gij niet vloeken, en 28
de oversten in uw volk zult gij niet lasteren. Uw volheid en uw 29
tranen zult gij niet uitstellen; den eerstgeborene uwer zonen zult
gij Mij geven. Desgelijks zult gij doen met uw ossen *en* met uw 30
schapen; zeven dagen zullen zij bij hun moeder zijn, op den acht-
sten dag zult gij ze Mij geven. Gij nu zult Mij heilige lieden zijn; 31
daarom zult gij geen vlees eten, dat op het veld gescheurd is, gij
zult het den hond voorwerpen.

Gij zult geen vals gerucht opnemen; en stelt uw hand niet bij **23**
den goddeloze, om een getuige tot geweld te zijn. Gij zult de 2
menigte tot boze zaken niet volgen; en gij zult niet spreken in een
twistige zaak, dat gij u neigt naar de menigte, om *het recht* te
buigen. Ook zult gij den geringe niet voortrekken en zijn twis- 3
tige zaak. Wanneer gij uws vijands os, of zijn dwalenden ezel, 4
ontmoet, gij zult hem denzelven ganselijk wederbrengen. Wan- 5
neer gij uws haters ezel onder zijn last ziet liggen, zult gij dan
nalatig zijn, om het *uwe* te verlaten voor hem? Gij zult het in
alle manier met hem verlaten. Gij zult het recht uws armen niet 6

7 buigen in zijn twistige zaak. Zijt verre van valse zaken; en den
onschuldige en gerechtige zult gij niet doden; want Ik zal den god-
8 deloze niet rechtvaardigen. Ook zult gij geen geschenk nemen;
want het geschenk verblindt de zienden, en het verkeert de zaak
9 der rechtvaardigen. Gij zult ook den vreemdeling niet onder-
drukken; want gij kent het gemoed des vreemdelings, dewijl gij
10 vreemdelingen geweest zijt in Egypteland. Gij zult ook zes jaar
11 uw land bezaaien, en deszelfs inkomst verzamelen; Maar in het
zevende zult gij het rusten en stil liggen laten, dat de armen uws
volks mogen eten, en het overige daarvan de beesten des velds
eten mogen; alzo zult gij *ook* doen met uw wijngaard, *en* met uw
12 olijfbomen. Zes dagen zult gij uw werken doen; maar op den
zevenden dag zult gij rusten; opdat uw os en uw ezel ruste, en
dat de zoon uwer dienstmaagd en de vreemdeling adem scheppe.
13 In alles, wat Ik tot ulieden gezegd heb, zult gij op uw hoede zijn;
en den naam van andere goden zult gij niet gedenken; uit uw
14 mond zal hij niet gehoord worden! Drie reizen in het jaar zult
15 gij Mij feest houden. Het feest van de ongezuurde *broden* zult
gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde *broden* eten (gelijk
Ik u geboden heb), ter bestemder tijd in de maand Abib, want in
dezelve zijt gij uit Egypte getogen; doch men zal niet ledig voor
16 Mijn aangezicht verschijnen. En het feest des oogstes, der eerste
vruchten van uw arbeid, die gij op het veld gezaaid zult hebben.
En het feest der inzameling, op den uitgang des jaars, wanneer
17 gij uw arbeid uit het veld zult ingezameld hebben. Drie malen
des jaars zullen al uw mannen voor het aangezicht des Heeren
18 HEEREN verschijnen. Gij zult het bloed Mijns offers met geen
gedesemde *broden* offeren; ook zal het vette Mijns feestes tot op
19 den morgen niet vernachten. De eerstelingen der eerste vruchten
uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen.
20 Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder. Ziet, Ik
zende een Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op dezen
21 weg, en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb. Hoedt
u voor Zijn aangezicht, en weest Zijner stem gehoorzaam, en ver-
bittert Hem niet; want Hij zal ulieder overtredingen niet vergeven;
22 want Mijn Naam is in het binnenste van Hem. Maar zo gij Zijner
stem naarstiglijk gehoorzaamt, en doet al wat Ik spreken zal, zo
zal Ik uwer vijanden vijand, en uwer wederpartijders wederpartij

zijn. Want Mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan, en Hij zal 23
u inbrengen tot de Amorieten, en Hethieten, en Ferezieten, en
Kanaanieten, Hevieten, en Jebusieten; en Ik zal hen verdelgen.
Gij zult u voor hun goden niet buigen, noch hen dienen; ook zult 24
gij naar hun werken niet doen; maar gij zult ze geheel afbreken,
en hun opgerichte beelden ganselijk vermorzelen. En gij zult den 25
HEERE uw God dienen, zo zal Hij uw brood en uw water zegenen;
en Ik zal de krankheden uit het midden van u weren. Er zal geen 26
misdrachtige, noch onvruchtbare in uw land zijn; Ik zal het ge-
tal uwer dagen vervullen. Ik zal Mijn schrik voor uw aangezicht 27
zenden, en al het volk, tot hetwelk gij komt, versaagd maken; en
Ik zal maken, dat al uw vijanden u den nek toekeren. Ik zal ook 28
horzelen voor uw aangezicht zenden; die zullen van voor uw aan-
gezicht uitstoten de Hevieten, de Kanaanieten en de Hethieten.
Ik zal hen in een jaar van uw aangezicht niet uitstoten, opdat 29
het land niet woest worde, en het wild gedierte boven u niet ver-
menigvuldigd worde. Ik zal hen allengskens van uw aangezicht 30
uitstoten, totdat gij gewassen zijt en het land erft. En Ik zal uw 31
landpalen zetten van de zee Suf tot aan de zee der Filistijnen, en
van de woestijn tot aan de rivier; want Ik zal de inwoners van dat
land in uw hand geven, dat gij hen voor uw aangezicht uitstoot.
Gij zult met hen, noch met hun goden, een verbond maken. Zij 32, 33
zullen in uw land niet wonen, opdat zij u tegen Mij niet doen
zondigen; indien gij hun goden dient, het zal u voorzeker tot een
valstrik zijn.

Daarna zeide Hij tot Mozes: Klim op tot den HEERE, gij en **24**
Aaron, Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israel;
en buigt u neder van verre! En dat Mozes alleen zich nadere tot 2
den HEERE, maar dat zij niet naderen; en het volk klimme ook
niet op met hem. Als Mozes kwam en verhaalde aan het volk 3
al de woorden des HEEREN, en al de rechten, toen antwoordde
al het volk met een stem, en zij zeiden: Al deze woorden, die de
HEERE gesproken heeft, zullen wij doen. Mozes nu beschreef 4
al de woorden des HEEREN, en hij maakte zich des morgens
vroeg op, en hij bouwde een altaar onder aan den berg, en twaalf
kolommen, naar de twaalf stammen van Israel. En hij zond de 5
jongelingen van de kinderen Israels, die brandofferen offerden, en
den HEERE dankofferen offerden, van jonge ossen. En Mozes 6

nam de helft van het bloed, en zette het in bekkens; en de helft
7 van het bloed sprengde hij op het altaar. En hij nam het boek des
verbonds, en hij las het voor de oren des volks; en zij zeiden: Al
wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen en gehoorzamen.
8 Toen nam Mozes dat bloed, en sprengde het op het volk; en hij
zeide: Ziet, *dit is* het bloed des verbonds, hetwelk de HEERE
9 met ulieden gemaakt heeft over al die woorden. Mozes nu en
Aaron klommen opwaarts, ook Nadab en Abihu, en zeventig van
10 de oudsten van Israel. En zij zagen den God van Israel, en onder
Zijn voeten als een werk van saffierstenen, en als de gestaltenis
11 des hemels in *Zijn* klaarheid. Doch Hij strekte Zijn hand niet
tot de afgezonderden van de kinderen Israels; maar zij aten en
12 dronken, nadat zij God gezien hadden. Toen zeide de HEERE
tot Mozes: Kom tot Mij op den berg, en wees aldaar; en Ik zal u
stenen tafelen geven, en de wet, en de geboden, die Ik geschreven
13 heb, om hen te onderwijzen. Toen maakte zich Mozes op, met
14 Jozua, zijn dienaar; en Mozes klom op den berg Gods. En hij
zeide tot de oudsten: Blijft gij ons hier, totdat wij weder tot u
komen; en ziet, Aaron en Hur zijn bij u; wie enige zaken heeft,
15 zal tot dezelve komen. Toen Mozes op den berg geklommen
16 was, zo heeft een wolk den berg bedekt. En de heerlijkheid des
HEEREN woonde op den berg Sinai, en de wolk bedekte hem zes
dagen, en op den zevenden dag riep Hij Mozes uit het midden
17 der wolk. En het aanzien der heerlijkheid des HEEREN was als
een verterend vuur, op het opperste diens bergs, in de ogen der
18 kinderen Israels. En Mozes ging in het midden der wolk, nadat
hij op den berg geklommen was; en Mozes was op dien berg veertig
dagen en veertig nachten.

25, 2 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de
kinderen Israels, dat zij voor Mij een hefoffer nemen. Van alle
man, wiens hart zich vrijwillig bewegen zal, zult gij Mijn hefof-
3 fer nemen. Dit nu is het hefoffer, hetwelk gij van hen nemen
4 zult: goud, en zilver, en koper; Als ook hemelsblauw, en purper,
5 en scharlaken, en fijn linnen, en geiten *haar*. En roodgeverfde
6 ramsvellen, en dassenvellen; en sittimhout; Olie tot den luch-
ter, specerijen ter zalfolie, en tot roking welriekende specerijen;
7 Sardonixstenen, en vervullende stenen tot den efod, en tot den
8 borstlap. En zij zullen Mij een heiligdom maken, dat Ik in het

midden van hen wone. Naar al wat Ik u tot een voorbeeld dezes 9
tabernakels, en een voorbeeld van al deszelfs gereedschap wijzen
zal, even alzo zult gijlieden dat maken. Zo zullen zij een ark van 10
sittimhout maken; twee ellen en een halve zal haar lengte zijn, en
anderhalve el haar breedte, en anderhalve el haar hoogte. En 11
gij zult ze met louter goud overtrekken, van binnen en van buiten
zult gij ze overtrekken; en gij zult op dezelve een gouden krans
maken rondom heen. En giet voor haar vier gouden ringen, en 12
zet die aan haar vier hoeken, alzo dat twee ringen op de ene zij-
de derzelve zijn, en twee ringen op haar andere zijde. En maak 13
handbomen van sittimhout, en overtrek ze met goud. En steek 14
de handbomen in de ringen, die aan de zijde der ark zijn, dat men
de ark daarmede drage. De draagbomen zullen in de ringen der 15
ark zijn; zij zullen er niet uitgetogen worden. Daarna zult gij in 16
de ark leggen de getuigenis, die Ik u geven zal. Gij zult ook een 17
verzoendeksel maken van louter goud; twee ellen en een halve zal
deszelfs lengte zijn, en anderhalve el deszelfs breedte. Gij zult 18
ook twee cherubim van goud maken; van dicht *goud* zult gij ze
maken, uit de beide einden des verzoendeksels. En maak u een 19
cherub uit het ene einde aan deze zijde, en den anderen cherub uit
het *andere* einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel zult gijlie-
den de cherubim maken, uit de beide einden van hetzelve. En de 20
cherubim zullen hun beide vleugelen omhoog uitbreiden, bedek-
kende met hun vleugelen het verzoendeksel; en hun aangezichten
zullen tegenover elkander zijn; de aangezichten der cherubim zul-
len naar het verzoendeksel zijn. En gij zult het verzoendeksel 21
boven op de ark zetten, nadat gij in de ark de getuigenis, die Ik u
geven zal, zult gelegd hebben. En aldaar zal Ik bij u komen, en 22
Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel af, van tussen
de twee cherubim, die op de ark der getuigenis zijn zullen, alles,
wat Ik u gebieden zal aan de kinderen Israels. Gij zult ook een 23
tafel maken van sittimhout; twee ellen zal haar lengte zijn, en
een el haar breedte, en een el en een halve zal haar hoogte zijn.
En gij zult ze met louter goud overtrekken; gij zult ook een gou- 24
den krans daaraan maken, rondom heen. Gij zult ook een lijst 25
rondom daaraan maken, een hand breed; en gij zult een gouden
krans rondom derzelver lijst maken. Ook zult gij vier gouden 26
ringen daaraan maken; en gij zult de ringen zetten aan de vier

27 hoeken, die aan derzelver vier voeten zijn zullen. Tegenover de
lijst zullen de ringen zijn, tot plaatsen voor de handbomen, om
28 de tafel te dragen. Deze handbomen nu zult gij van sittimhout
maken, en gij zult dezelve met goud overtrekken; en de tafel zal
29 daaraan gedragen worden. Gij zult ook maken haar schotelen,
en haar rookschalen, en haar platelen, en haar kroezen (met welke
30 zij bedekt zal worden); van louter goud zult gij ze maken. En
gij zult op deze tafel altijd het toonbrood voor Mijn aangezicht
31 leggen. Gij zult ook een kandelaar van louter goud maken. Van
dicht werk zal deze kandelaar gemaakt worden, zijn schacht, en
zijn rietjes; zijn schaaltjes, zijn knopen, en zijn bloemen zullen uit
32 hem zijn. En zes rieten zullen uit zijn zijden uitgaan; drie rieten
des kandelaars uit zijn ene zijde, en drie rieten des kandelaars uit
33 zijn andere zijde. In het ene riet zullen drie schaaltjes zijn, *gelijk*
amandelnoten, een knoop en een bloem; en drie schaaltjes, *gelijk*
amandelnoten in een ander riet, een knoop en een bloem; alzo
34 zullen die zes rieten zijn, die uit den kandelaar gaan. Maar aan
den kandelaar zelven zullen vier schaaltjes zijn, *gelijk* amandel-
35 noten, met zijn knopen, en met zijn bloemen. En daar zal een
knoop zijn onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; ook een
knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; nog een knoop
onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; *alzo zal het zijn* met
36 de zes rieten, die uit den kandelaar uitgaan. Hun knopen en hun
rieten zullen uit hem zijn; het zal altemaal een enig dicht werk
37 van louter goud zijn. Gij zult hem ook zeven lampen maken, en
men zal zijn lampen aansteken, en doen lichten aan zijn zijden.
38, 39 Zijn snuiters en zijn blusvaten zullen louter goud zijn. Uit een
talent louter goud zal men dat maken, met al dit gereedschap.
40 Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op
den berg getoond is.

26 Den tabernakel nu zult gij maken van tien gordijnen, van fijn
getweernd linnen, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken, *met*
2 cherubim; van het allerkunstelijkste werk zult gij ze maken. De
lengte van een gordijn zal van acht en twintig ellen zijn, en de
breedte ener gordijn van vier ellen; al deze gordijnen zullen een
3 maat hebben. Er zullen vijf gordijnen samengevoegd zijn, de een
aan de andere; wederom zullen er vijf gordijnen samengevoegd
4 zijn, de een aan de andere. En gij zult hemelsblauwe striklisjes

maken aan den kant van de ene gordijn, aan het uiterste, in de
samenvoeging; alzo zult gij ook doen aan den uitersten kant der
gordijn, aan de tweede samenvoegende. Vijftig striklisjes zult 5
gij aan de ene gordijn maken, en vijftig striklisjes zult gij maken
aan het uiterste der gordijn, dat aan de tweede samenvoegende is;
deze striklisjes zullen het ene aan het andere samenvatten. Gij 6
zult ook vijftig gouden haakjes maken, en zult de gordijnen sa-
menvoegen, de ene aan de andere, met deze haakjes, opdat het
een tabernakel zij. Ook zult gij gordijnen uit geiten *haar* maken 7
tot een tent over den tabernakel; van elf gordijnen zult gij die
maken. De lengte ener gordijn zal dertig ellen zijn, en de breedte 8
ener gordijn vier ellen; deze elf gordijnen zullen een maat hebben.
En gij zult vijf dezer gordijnen aan elkander bijzonder voegen, en 9
zes dezer gordijnen bijzonder; en de zesde dezer gordijnen zult gij
dubbel maken, recht voorop de tent. En gij zult vijftig striklisjes 10
maken aan den kant van de ene gordijn, het uiterste in de samen-
voeging, en vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, die de
tweede samenvoegende *is.* Gij zult ook vijftig koperen haakjes 11
maken, en gij zult de haakjes in de striklisjes doen, en gij zult de
tent samenvoegen, dat zij een zij. Het overige nu, dat overschiet 12
aan de gordijnen der tent, de helft der gordijn, die overschiet, zal
overhangen, aan de achterste delen des tabernakels. En een el 13
van deze, en een el van gene zijde van hetgeen, dat overig zijn
zal aan de lengte van de gordijnen der tent, zal overhangen aan
de zijden des tabernakels, aan deze en aan gene *zijde*, om dien
te bedekken. Gij zult ook voor de tent een deksel maken van 14
roodgeverfde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvel-
len. Gij zult ook tot den tabernakel staande berderen maken, 15
van sittimhout. De lengte van een berd zal tien ellen zijn, en 16
een el en een halve el zal de breedte van elk berd zijn. Twee 17
houvasten zal een berd hebben, als sporten in een ladder gezet,
het ene nevens het andere; alzo zult gij het met al de berderen des
tabernakels maken. En de berderen tot den tabernakel zult gij 18
aldus maken: twintig berderen naar de zuidzijde zuidwaarts. Gij 19
zult ook veertig zilveren voeten maken onder de twintig berderen;
twee voeten onder een berd, aan zijn twee houvasten, en twee
voeten onder een ander berd, aan zijn twee houvasten. Er zullen 20
ook twintig berderen zijn aan de andere zijde des tabernakels, aan

21 den noorderhoek, Met hun veertig zilveren voeten; twee voeten
22 onder een berd, en twee voeten onder een ander berd. Doch aan
de zijde des tabernakels tegen het westen zult gij zes berderen ma-
23 ken. Ook zult gij twee berderen maken tot de hoekberderen des
24 tabernakels, aan de beide zijden. En zij zullen van beneden *als*
tweelingen samengevoegd zijn; zij zullen ook *als* tweelingen aan
het oppereinde deszelven samengevoegd zijn, met een ring; alzo
zal het met de twee *berderen* zijn; tot twee hoekberderen zullen zij
25 zijn. Alzo zullen de acht berderen zijn met hun zilveren voeten,
zijnde zestien voeten; twee voeten onder een berd, wederom twee
26 voeten onder een berd. Gij zult ook richelen maken van sittim-
27 hout; vijf aan de berderen van de ene zijde des tabernakels; En
vijf richelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels;
alsook vijf richelen aan de berderen van de zijde des tabernakels,
28 aan de beide zijden westwaarts. En de middelste richel zal mid-
den aan de berderen zijn, doorschietende van het ene einde tot het
29 andere einde. En gij zult de berderen met goud overtrekken, en
hun ringen (de plaatsen voor de richelen) zult gij van goud maken;
30 de richelen zult gij ook met goud overtrekken. Dan zult gij den
tabernakel oprichten naar zijn wijze, die u op den berg getoond
31 is. Daarna zult gij een voorhang maken, van hemelsblauw, en
purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkun-
32 stelijkste werk zal men dien maken, met cherubim. En gij zult
hem hangen aan vier pilaren van sittim *hout*, met goud overtogen;
hun haken zullen van goud zijn; *staande* op vier zilveren voeten.
33 En gij zult den voorhang onder de haakjes hangen, en gij zult de
ark der getuigenis aldaar binnen den voorhang brengen; en deze
voorhang zal ulieden een scheiding maken tussen het heilige, en
34 tussen het heilige der heiligen. En gij zult het verzoendeksel zet-
35 ten op de ark der getuigenis, in het heilige der heiligen. De tafel
nu zult gij zetten buiten den voorhang, en den kandelaar tegen
de tafel over, aan de ene zijde des tabernakels, zuidwaarts; maar
36 de tafel zult gij zetten aan de noordzijde. Gij zult ook aan de
deur der tent een deksel maken, van hemelsblauw, en purper, en
37 scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk. En gij
zult tot dit deksel vijf pilaren van sittim *hout* maken, en die met
goud overtrekken; hun haken zullen van goud zijn; en gij zult hun
vijf koperen voeten gieten.

Gij zult ook een altaar maken van sittimhout; vijf ellen zal de 27
lengte zijn, en vijf ellen de breedte (vierkant zal dit altaar zijn),
en drie ellen zijn hoogte. En gij zult zijn hoornen maken op zijn 2
vier hoeken; uit hetzelve zullen zijn hoornen zijn, en gij zult het
met koper overtrekken. Gij zult het ook potten maken, om zijn 3
as te ontvangen, ook zijn schoffelen, en zijn besprengbekkens, en
zijn krauwelen, en zijn koolpannen; al zijn gereedschap zult gij
van koper maken. Gij zult het een rooster maken van koperen 4
netwerk; en gij zult aan dat net vier koperen ringen maken aan
zijn vier einden. En gij zult het onder den omloop des altaars van 5
beneden opleggen, alzo dat het net tot het midden des altaars zij.
Gij zult ook handbomen maken tot het altaar, handbomen van 6
sittimhout; en gij zult ze met koper overtrekken. En de handbo- 7
men zullen in de ringen gedaan worden, alzo dat de handbomen
zijn aan beide zijden des altaars, als men het draagt. Gij zult 8
hetzelve hol van planken maken; gelijk als Hij u op den berg ge-
wezen heeft, alzo zullen zij doen. Gij zult ook den voorhof des 9
tabernakels maken; aan den zuidhoek zuidwaarts, zullen aan den
voorhof behangselen zijn van fijn getweernd linnen; de lengte ener
zijde zal honderd ellen zijn. Ook zullen zijn twintig pilaren, en 10
derzelver twintig voeten, van koper zijn; de haken dezer pilaren,
en hun banden zullen van zilver zijn. Alzo zullen ook aan den 11
noorderhoek, in de lengte, de behangsels honderd *ellen* lang zijn;
en zijn twintig pilaren, en derzelver twintig voeten, van koper; de
haken der pilaren, en derzelver banden zullen van zilver zijn. En 12
in de breedte des voorhofs, aan den westerhoek, zullen behang-
selen zijn van vijftig ellen; hun pilaren tien, en derzelver voeten
tien. Van gelijken zal de breedte des voorhofs, aan den ooster- 13
hoek oostwaarts, van vijftig ellen zijn. Alzo dat er vijftien ellen 14
der behangselen op *de ene* zijde zijn; hun pilaren drie, en hun voe-
ten drie; En vijftien *ellen* der behangselen aan de andere zijde; 15
hun pilaren drie, en hun voeten drie. In de poort nu des voorhofs 16
zal een deksel zijn van twintig ellen, hemelsblauw, en purper, en
scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk; de pilaren
vier, en hun voeten vier. Al de pilaren des voorhofs zullen rond- 17
om met zilveren banden bezet zijn; hun haken zullen van zilver
zijn, maar hun voeten zullen van koper zijn. De lengte des voor- 18
hofs zal honderd ellen zijn, en de breedte doorgaans vijftig, en

de hoogte vijf ellen, van fijn getweernd linnen; maar hun voeten
19 zullen van koper zijn. Aangaande al het gereedschap des taber-
nakels, in al deszelfs dienst, ja, al zijn pennen, en al de pennen des
20 voorhofs, zullen van koper zijn. Gij nu zult den kinderen Israels
gebieden, dat zij tot u brengen reine olie van olijven, gestoten tot
21 den luchter, dat men geduriglijk de lampen aansteke. In de tent
der samenkomst, van buiten den voorhang, die voor de getuigenis
is, zal ze Aaron en zijn zonen toerichten, van den avond tot den
morgen, voor het aangezicht des HEEREN; dit zal een eeuwige
inzetting zijn voor hun geslachten, vanwege de kinderen Israels.

28 Daarna zult gij uw broeder Aaron, en zijn zonen met hem,
tot u doen naderen uit het midden der kinderen Israels, om Mij
het priesterambt te bedienen: namelijk Aaron, Nadab en Abihu,
2 Eleazar en Ithamar, de zonen van Aaron. En gij zult voor uw
broeder Aaron heilige klederen maken, tot heerlijkheid en tot sie-
3 raad. Gij zult ook spreken tot allen, die wijs van hart zijn, die
Ik met den geest der wijsheid vervuld heb, dat zij voor Aaron
klederen maken, om hem te heiligen, dat hij Mij het priester-
4 ambt bediene. Dit nu zijn de klederen, die zij maken zullen: een
borstlap, en een efod, en een mantel, en een rok vol oogjes, een
hoed en een gordel; zij zullen dan voor uw broeder Aaron heilige
klederen maken, en voor zijn zonen, om Mij het priesterambt te
5 bedienen. Zij zullen ook het goud, en hemelsblauw, en purper,
6 en scharlaken, en fijn linnen nemen; En zullen den efod maken
van goud, hemelsblauw, en purper, scharlaken en fijn getweernd
7 linnen, van het allerkunstelijkste werk. Hij zal twee samenvoe-
gende schouderbanden hebben aan zijn beide einden, waarmede
8 hij samengevoegd zal worden. En de kunstelijke riem zijns efods,
die op hem is, zal zijn gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud,
hemelsblauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen.
9 En gij zult twee sardonixstenen nemen, en de namen der zonen
10 van Israel daarop graveren. Zes van hun namen op een steen, en
de zes overige namen op den anderen steen, naar hun geboorten;
11 Naar steensnijderswerk, gelijk men de zegelen graveert, zult gij
deze twee stenen graveren, met de namen der zonen van Israel;
12 gij zult ze maken, dat zij omvat zijn in gouden kastjes. En gij
zult de twee stenen aan de schouderbanden des efods zetten, zijn-
de stenen ter gedachtenis voor de kinderen Israels; en Aaron zal

hun namen op zijn beide schouders dragen, ter gedachtenis, voor
het aangezicht des HEEREN. Gij zult ook gouden kastjes maken, 13
En twee ketentjes van louter goud; gelijk-eindigende zult gij die 14
maken, gedraaid werk; en de gedraaide ketentjes zult gij aan de
kastjes hechten. Gij zult ook een borstlap des gerichts maken, 15
van het allerkunstelijkste werk, gelijk het werk des efods zult gij
hem maken; van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en
van fijn getweernd linnen zult gij hem maken. Vierkant zal hij 16
zijn, *en* verdubbeld; een span zal zijn lengte zijn, en een span zijn
breedte. En gij zult vervullende stenen daarin vullen, vier rijen 17
stenen, een rij van een Sardis, een Topaas en een Karbonkel; dit
is de eerste rij. En de tweede rij van een Smaragd, een Saffier, en 18
een Diamant. En de derde rij, een Hyacint, Agaat en Amethist. 19
En de vierde rij van een Turkoois, en een Sardonix, en een Jaspis; 20
zij zullen met goud ingevat zijn in hun vullingen. En deze stenen 21
zullen zijn met de twaalf namen der zonen van Israel, met hun na-
men; zij zullen als zegelen gegraveerd worden, elk met zijn naam;
voor de twaalf stammen zullen zij zijn. Gij zult ook aan den 22
borstlap gelijk-eindigende ketentjes van gedraaid werk uit louter
goud maken. Gij zult ook aan den borstlap twee gouden ringen 23
maken; en gij zult de twee ringen aan de twee einden van den
borstlap zetten. Dan zult gij de twee gedraaide gouden *ketentjes* 24
in de twee ringen doen, aan de einden van den borstlap. Maar 25
de twee einden der twee gedraaide *ketentjes* zult gij aan die twee
kastjes doen; en gij zult ze zetten aan de schouderbanden van den
efod, recht op de voorste zijde van dien. Gij zult nog twee gouden 26
ringen maken, en zult ze aan de twee einden des borstlaps zetten;
inwendig aan zijn rand, die aan de zijde van den efod zijn zal.
Nog zult gij twee gouden ringen maken, die gij zetten zult aan de 27
twee schouderbanden van den efod, beneden aan de voorste zijde,
tegenover zijn voege, boven den kunstelijken riem des efods. En 28
zij zullen den borstlap met zijn ringen aan de ringen van den efod
opwaarts binden, met een hemelsblauw snoer, dat hij op den kun-
stelijken riem van den efod zij; en de borstlap zal van den efod
niet afgescheiden worden. Alzo zal Aaron de namen der zonen 29
van Israel dragen aan den borstlap des gerichts, op zijn hart, als
hij in het heilige zal gaan, ter gedachtenis voor het aangezicht des
HEEREN geduriglijk. Gij zult ook in den borstlap des gerichts 30

de Urim en de Thummim zetten, dat zij op het hart van Aaron
zijn, als hij voor het aangezicht des HEEREN ingaan zal; alzo
zal Aaron dat gericht der kinderen Israels geduriglijk op zijn hart
31 dragen, voor het aangezicht des HEEREN. Gij zult ook den man-
32 tel des efods geheel van hemelsblauw maken. En het hoofdgat
deszelven zal in het midden daarvan zijn; dit gat zal een boord
rondom hebben van geweven werk; als het gat eens pantsiers zal
33 het daaraan zijn, dat het niet gescheurd worde. En aan deszelfs
zomen zult gij granaatappelen maken van hemelsblauw, en van
purper, en van scharlaken, aan zijn zomen rondom, en gouden
34 schelletjes rondom tussen dezelve. Dat er een gouden schelletje,
daarna een granaatappel zij; *wederom* een gouden schelletje, en
35 een granaatappel, aan de zomen des mantels rondom. En Aaron
zal denzelven aanhebben, om te dienen; opdat zijn geluid gehoord
worde, als hij in het heilige, voor het aangezicht des HEEREN,
36 ingaat, en als hij uitgaat, opdat hij niet sterve. Verder zult gij
een plaat maken van louter goud, en gij zult daarin graveren, ge-
lijk men de zegelen graveert: De HEILIGHEID DES HEEREN!
37 En gij zult dezelve aanhechten met een hemelsblauw snoer, alzo
dat zij aan den hoed zij; aan de voorste zijde des hoeds zal zij zijn.
38 En zij zal op het voorhoofd van Aaron zijn, opdat Aaron drage de
ongerechtigheid der heilige dingen, welke de kinderen Israels zul-
len geheiligd hebben, in alle gaven hunner geheiligde dingen; en
zij zal geduriglijk aan zijn voorhoofd zijn, om henlieden voor het
39 aangezicht des HEEREN aangenaam te maken. Gij zult ook een
rok vol oogjes maken, van fijn linnen; gij zult ook den hoed van
fijn linnen maken; maar den gordel zult gij van geborduurd werk
40 maken. Voor de zonen van Aaron zult gij ook rokken maken,
en gij zult voor hen gordels maken; ook zult gij voor hen mutsen
41 maken, tot heerlijkheid en sieraad. En gij zult die uw broeder
Aaron en ook zijn zonen aantrekken; en gij zult hen zalven, en
hun hand vullen, en hen heiligen, dat zij Mij het priesterambt
42 bedienen. Maak hun ook linnen onderbroeken, om het vlees der
schaamte te bedekken; zij zullen zijn van de lenden tot de dijen.
43 Aaron nu en zijn zonen zullen die aanhebben, als zij in de tent
der samenkomst gaan, of als zij tot het altaar treden zullen, om
in het heilige te dienen; opdat zij geen ongerechtigheid dragen en
sterven. *Dit* zal een eeuwige inzetting zijn, voor hem, en zijn zaad

na hem.
Dit nu is de zaak, die gij hun doen zult, om hen te heiligen, 29
dat zij Mij het priesterambt bedienen: neem een var, het jong
eens runds, en twee volkomen rammen; En ongezuurd brood, 2
en ongezuurde koeken, met olie gemengd, en ongezuurde vladen,
met olie bestreken; van tarwemeelbloem zult gij dezelve maken.
En gij zult ze in een korf leggen, en zult ze in den korf toebren- 3
gen, met den var en de twee rammen. Alsdan zult gij Aaron 4
en zijn zonen doen naderen aan de deur van de tent der samen-
komst; en gij zult hen met water wassen. Daarna zult gij de 5
klederen nemen, en Aaron den rok, en den mantel des efods, en
den efod, en den borstlap aandoen; en gij zult hem omgorden met
den kunstelijken riem des efods. En gij zult den hoed op zijn 6
hoofd zetten; de kroon der heiligheid zult gij aan den hoed zet-
ten. En gij zult de zalfolie nemen, en op zijn hoofd gieten; alzo 7
zult gij hem zalven. Daarna zult gij zijn zonen doen naderen, en 8
zult hen de rokken doen aantrekken. En gij zult hen met den 9
gordel omgorden, *namelijk* Aaron en zijn zonen; en gij zult hun
de mutsen opbinden, opdat zij het priesterambt hebben tot een
eeuwige inzetting. Voorts zult gij de hand van Aaron vullen, en
de hand zijner zonen. En gij zult den var nabij brengen voor de 10
tent der samenkomst; en Aaron en zijn zonen zullen hun handen
op het hoofd van den var leggen. En gij zult den var slachten 11
voor het aangezicht des HEEREN, voor de deur van de tent der
samenkomst. Daarna zult gij van het bloed des vars nemen, en 12
met uw vinger op de hoornen des altaars doen; en al het bloed
zult gij uitgieten aan den bodem des altaars. Gij zult ook al het 13
vet nemen, hetwelk het ingewand bedekt, en het net over de lever,
en beide nieren en het vet, dat aan dezelve is, en gij zult ze aan-
steken op het altaar. Maar het vlees des vars, en zijn vel, en zijn 14
drek, zult gij met vuur verbranden, buiten het leger; het is een
zondoffer. Daarna zult gij den enen ram nemen, en Aaron en zijn 15
zonen zullen hun handen op het hoofd des rams leggen; En gij 16
zult den ram slachten, en gij zult zijn bloed nemen, en rondom op
het altaar sprengen. En den ram zult gij in zijn delen delen; en 17
gij zult zijn ingewand en zijn schenkelen wassen, en op zijn delen,
en op zijn hoofd leggen. Alzo zult gij den gehelen ram aansteken 18
op het altaar; het is een brandoffer den HEERE, tot een liefelij-

19 ken reuk, het is een vuuroffer den HEERE. Daarna zult gij den
anderen ram nemen, en Aaron en zijn zonen zullen hun handen
20 op des rams hoofd leggen; En gij zult den ram slachten, en van
zijn bloed nemen, en doen het op het *rechter* oorlapje van Aaron,
en op het rechteroorlapje van zijn zonen, desgelijks op den duim
hunner rechterhand, en op den groten teen huns rechtervoets; en
21 dat bloed zult gij op het altaar sprengen, rondom heen. Dan zult
gij nemen van het bloed, dat op het altaar is, en van de zalfolie,
en gij zult op Aaron en op zijn klederen sprengen, en op zijn zo-
nen en op de klederen zijner zonen met hem; opdat hij geheiligd
zij, en zijn klederen, ook zijn zonen, en de klederen zijner zonen
22 met hem. Daarna zult gij van den ram nemen het vet mitsga-
ders den staart, ook het vet, dat het ingewand bedekt, en het net
der lever en de beide nieren, met het vet, dat aan dezelve is, en
23 den rechterschouder; want het is een ram der vulofferen; En een
broodbol, en een koek geolied brood, en een vlade, uit den korf
der ongezuurde *broden*, die voor het aangezicht des HEEREN zijn
24 zal; En leg ze alle op de handen van Aaron, en op de handen zij-
ner zonen, en beweeg ze ten beweegoffer voor het aangezicht des
25 HEEREN. Neem ze daarna van hun hand, en steek ze aan op het
altaar, op het brandoffer, tot een liefelijken reuk voor het aange-
26 zicht des HEEREN; het is een vuuroffer den HEERE. En neem
de borst van den ram der vulofferen, die van Aaron is, en beweeg
hem ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; en het
27 zal u ten dele zijn. En gij zult de borst des beweegoffers heiligen,
en den schouder des hefoffers, die bewogen, en die opgeheven zal
zijn van den ram des vuloffers, van hetgeen dat Aarons, en van
28 hetgeen dat zijner zonen is. En het zal voor Aaron en zijn zonen
zijn tot een eeuwige inzetting vanwege de kinderen Israels; want
het is een hefoffer; en het hefoffer vanwege de kinderen Israels zal
zijn van hun dankofferen; hun hefoffer zal voor den HEERE zijn.
29 De heilige klederen nu, die van Aaron zullen geweest zijn, zullen
van zijn zonen na hem zijn, opdat men hen in dezelve zalve, en
30 dat men hun hand in dezelve vulle. Zeven dagen zal hij ze aan-
trekken, die uit zijn zonen in zijn plaats priester zal worden, die
in de tent der samenkomst gaan zal, om in het heilige te dienen.
31 Gij zult den ram der vulling nemen, en gij zult zijn vlees in de
32 heilige plaats zieden. Aaron nu en zijn zonen zullen het vlees

van dezen ram eten, en het brood, dat in den korf zal zijn, bij de
deur van de tent der samenkomst. En zij zullen die dingen eten, 33
met welke de verzoening zal gedaan zijn, om hun hand te vullen,
en om hen te heiligen; maar een vreemde zal ze niet eten, want
ze zijn heilig. En indien er *wat* overblijven zal van het vlees der 34
vulofferen, of van dit brood, tot aan den morgen, zo zult gij het
overgeblevene met vuur verbranden; het zal niet gegeten worden,
want het is heilig. Gij zult dan aan Aaron en aan zijn zonen alzo 35
doen, naar alles, wat Ik u geboden heb; zeven dagen zult gij hun
hand vullen. Gij zult ook des daags een var des zondoffers berei- 36
den, tot de verzoeningen, en gij zult het altaar ontzondigen, mits
doende de verzoening over hetzelve; en gij zult het zalven, om
het te heiligen. Zeven dagen zult gij verzoening doen voor het 37
altaar, en zult het heiligen; alsdan zal dat altaar een heiligheid
der heiligheden zijn; al wat het altaar aanroert, zal heilig zijn.
Dit nu is het, wat gij op het altaar bereiden zult: twee lammeren, 38
die eenjarig zijn, des daags, geduriglijk. Het ene lam zult gij des 39
morgens bereiden; maar het andere lam zult gij bereiden tussen
de twee avonden. Met een tiende deel meelbloem, gemengd met 40
een vierendeel van een hin gestoten olie; en tot drankoffer een
vierde deel van een hin wijn, tot het ene lam. Het andere lam nu 41
zult gij bereiden tussen de twee avonden; gij zult daarmede doen
gelijk met het morgenspijsoffer, en gelijk met het drankoffer des-
zelven, tot een liefelijken reuk; het is een vuuroffer den HEERE.
Het zal een gedurig brandoffer zijn bij uw geslachten, aan de deur 42
van de tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN;
aldaar zal Ik met ulieden komen, dat Ik aldaar met u spreke. En 43
daar zal Ik komen tot de kinderen Israels; opdat zij geheiligd wor-
den door Mijn heerlijkheid. En Ik zal de tent der samenkomst 44
heiligen, mitsgaders het altaar; Ik zal ook Aaron en zijn zonen
heiligen, opdat zij Mij het priesterambt bedienen. En Ik zal in 45
het midden der kinderen Israels wonen, en Ik zal hun tot een God
zijn. En zij zullen weten, dat Ik de HEERE hun God ben, Die 46
hen uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik in het midden van
hen wonen zou; Ik ben de HEERE, hun God.

Gij zult ook een reukaltaar des reukwerks maken; van sittim- **30**
hout zult gij het maken. Een el zal zijn lengte zijn, en een el 2
zijn breedte, vierkant zal het zijn, maar twee ellen deszelfs hoog-

3 te; uit hetzelve zullen zijn hoornen zijn. En gij zult het met
louter goud overtrekken, zijn dak en deszelfs wanden rondom, als
ook zijn hoornen; en gij zult het een gouden krans rondom ma-
4 ken. Gij zult ook twee gouden ringen daaraan maken, onder
zijn krans; aan zijn twee zijden zult gij dezelve maken, aan zijn
beide zijden; en zij zullen zijn tot plaatsen voor de handbomen,
5 dat men het daarmede drage. De draagbomen nu zult gij van
6 sittimhout maken, en gij zult die met goud overtrekken. En gij
zult het zetten voor den voorhang, die voor de ark der getuigenis
zijn zal; voor het verzoendeksel, hetwelk zijn zal boven de getui-
7 genis, waarheen Ik met u samenkomen zal. En Aaron zal daarop
aansteken welriekende specerijen; allen morgen, als hij de lam-
8 pen wel zal toegericht hebben, zal hij dezelve aansteken. En als
Aaron de lampen aansteken zal, tussen de twee avonden, zal hij
dat aansteken; het zal een gedurig reukwerk zijn, voor het aan-
9 gezicht des HEEREN, bij uw geslachten. Gij zult geen vreemd
reukwerk op hetzelve aansteken, noch brandoffer, noch spijsoffer;
10 gij zult ook geen drankoffer daarop gieten. En Aaron zal eens in
het jaar over deszelfs hoornen verzoening doen, met het bloed des
zondoffers der verzoeningen; eens in het jaar zal hij verzoening
daarop doen bij uw geslachten; het is heiligheid der heiligheden
11, 12 den HEERE! Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Als
gij de som van de kinderen Israels opnemen zult, naar de getelden
onder hen, zo zullen zij een iegelijk de verzoening zijner ziel den
HEERE geven, als gij hen tellen zult; opdat onder hen geen plage
13 zij, als gij hen tellen zult. Dit zullen zij geven, al die tot de getel-
den overgaat, de helft eens sikkels, naar den sikkel des heiligdoms
(deze sikkel is twintig gera); de helft eens sikkels is een hefoffer
14 den HEERE. Al wie overgaat tot de getelden, van twintig jaren
15 oud en daarboven, zal het hefoffer des HEEREN geven. De rijke
zal het niet vermeerderen, en de arme zal niet verminderen van
de helft des sikkels, als gij het hefoffer des HEEREN geeft om
16 voor uw zielen verzoening te doen. Gij dan zult het geld der ver-
zoeningen van de kinderen Israels nemen, en zult het leggen tot
den dienst van de tent der samenkomst; en het zal den kinderen
Israels ter gedachtenis zijn, voor het aangezicht des HEEREN,
17 om voor uw zielen verzoening te doen. En de HEERE sprak
18 tot Mozes, zeggende: Gij zult ook een koperen wasvat maken,

met zijn koperen voet, om te wassen; en gij zult het zetten tussen
de tent der samenkomst, en tussen het altaar, en gij zult water
daarin doen; Dat Aaron en zijn zonen zich daaruit wassen, hun 19
handen en voeten. Wanneer zij in de tent der samenkomst zullen 20
gaan, zo zullen zij zich met water wassen, opdat zij niet sterven;
of wanneer zij tot het altaar naderen, om te dienen, dat zij het
vuuroffer den HEERE aansteken; Zij zullen dan hun handen en 21
voeten wassen, opdat zij niet sterven; en dit zal hun een eeuwige
inzetting zijn, voor hem en zijn zaad, bij hun geslachten. Ver- 22
der sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Gij nu, neem u de 23
voornaamste specerijen, de zuiverste mirre, vijfhonderd *sikkels*, en
specerijkaneel, half zoveel *namelijk* tweehonderd en vijftig *sikkels*,
ook specerijkalmus, tweehonderd en vijftig *sikkels*; Ook kassie, 24
vijfhonderd, naar den sikkel des heiligdoms, en olie van olijfbo-
men een hin; En maak daarvan een olie der heilige zalving, een 25
zalf, heel kunstiglijk gemaakt, naar apothekerswerk; het zal een
olie der heilige zalving zijn. En met dezelve zult gij zalven de 26
tent der samenkomst, en de ark der getuigenis. En de tafel met 27
al haar gereedschap, en den kandelaar met zijn gereedschap, en
het reukaltaar; En het altaar des brandoffers, met al zijn gereed- 28
schap, en het wasvat met zijn voet. Gij zult ze alzo heiligen, dat 29
zij heiligheid der heiligheden zijn; al wat ze aanroert, zal heilig
zijn. Gij zult ook Aaron en zijn zonen zalven, en gij zult hen 30
heiligen, om Mij het priesterambt te bedienen. En gij zult tot de 31
kinderen Israels spreken, zeggende: Dit zal Mij een olie der heilige
zalving zijn bij uw geslachten. Op geens mensen vlees zal men ze 32
gieten; gij zult ook naar haar maaksel geen dergelijke maken; het
is heiligheid, zij zal ulieden heiligheid zijn. De man, die zulk een 33
zalf maken zal als deze, of die daarvan op wat vreemds doet, die
zal uitgeroeid worden uit zijn volken. Verder zeide de HEERE 34
tot Mozes: Neem tot u welriekende specerijen, mirresap, en oni-
che, en galban, *deze* welriekende specerijen, en zuiveren wierook;
dat elk bijzonder zij. En gij zult een reukwerk ener zalf daaruit 35
maken, naar het werk des apothekers, gemengd, rein, heilig. En 36
gij zult van hetzelve heel klein pulver stoten, en gij zult daarvan
leggen voor de getuigenis in de tent der samenkomst, waarheen
Ik tot u komen zal; het zal ulieden heiligheid der heiligheden zijn.
Doch naar het maaksel dezes reukwerks, hetwelk gij gemaakt zult 37

hebben, zult gijlieden voor uzelven geen maken; het zal u heilig-
38 heid zijn voor den HEERE. De man, die dergelijke maken zal,
om daaraan te rieken, die zal uitgeroeid worden uit zijn volken.
31, 2 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Zie, Ik heb
met name geroepen Bezaleel, den zoon van Uri, den zoon van
3 Hur, van den stam van Juda. En Ik heb hem vervuld met den
Geest Gods, met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap,
4 namelijk in alle handwerk; Om te bedenken vernuftigen arbeid;
5 te werken in goud, en in zilver, en in koper, En in kunstige
steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding, om te
6 werken in alle handwerk. En Ik, zie, Ik heb hem bijgevoegd Aho-
liab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan; en in het
hart van een iegelijk, die wijs van hart is, heb Ik wijsheid gegeven;
7 en zij zullen maken al wat Ik u geboden heb. *Namelijk* de tent
der samenkomst, en de ark der getuigenis, en het verzoendeksel,
8 dat daarop zal zijn, en al het gereedschap der tent; En de ta-
fel, met haar gereedschap; en den louteren kandelaar, met al zijn
9 gereedschap; en het reukaltaar; Ook des brandoffers altaar, met
10 al zijn gereedschap; en het wasvat met zijn voet; En de ambts-
klederen, en de heilige klederen van den priester Aaron, en de
11 klederen van zijn zonen, om het priesterambt te bedienen; Ook
de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen voor het
heiligdom; naar alles, wat Ik u geboden heb, zullen zij het maken.
12, 13 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Gij nu, spreek tot
de kinderen Israels, zeggende: Gij zult evenwel mijn sabbatten
onderhouden; want dit is een teken tussen Mij en tussen ulieden,
bij uw geslachten; opdat men wete, dat Ik de HEERE ben, Die u
14 heilige. Onderhoudt dan den sabbat, dewijl hij ulieden heilig is!
Wie hem ontheiligt, zal zekerlijk gedood worden; want een ieder,
die op denzelven *enig* werk doet, die ziel zal uitgeroeid worden
15 uit het midden harer volken. Zes dagen zal men het werk doen;
doch op den zevenden dag is den sabbat der rust, een heiligheid
des HEEREN! Wie op den sabbatdag arbeid doet, zal zekerlijk
16 gedood worden. Dat dan de kinderen Israels den sabbat houden,
den sabbat onderhoudende in hun geslachten, tot een eeuwig ver-
17 bond. Hij zal tussen Mij en tussen de kinderen Israels een teken
in eeuwigheid zijn; dewijl de HEERE, in zes dagen, den hemel en
de aarde gemaakt, en op den zevenden dag gerust en Zich ver-

kwikt heeft. En Hij gaf aan Mozes, als Hij met hem op den berg 18
Sinai te spreken geeindigd had, de twee tafelen der getuigenis,
tafelen van steen, beschreven met den vinger Gods.

Toen het volk zag, dat Mozes vertoog van den berg af te komen, **32**
zo verzamelde zich het volk tot Aaron, en zij zeiden tot hem: Sta
op, maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan; want dezen
Mozes, dien man, die ons uit Egypteland uitgevoerd heeft, wij
weten niet, wat hem geschied zij. Aaron nu zeide tot hen: Rukt 2
af de gouden oorsierselen, die in de oren uwer vrouwen, uwer
zonen, en uwer dochteren zijn; en brengt ze tot mij. Toen rukte 3
het ganse volk de gouden oorsierselen af, die in hun oren waren;
en zij brachten ze tot Aaron. En hij nam ze uit hun hand, en hij 4
bewierp het met een griffie, en hij maakte een gegoten kalf daaruit.
Toen zeiden zij: Dit zijn uw goden, Israel! die u uit Egypteland
opgevoerd hebben. Als Aaron dat zag, zo bouwde hij een altaar 5
voor hetzelve; en Aaron riep uit, en zeide: Morgen zal den HEERE
een feest zijn! En zij stonden des anderen daags vroeg op, en 6
offerden brandoffer, en brachten dankoffer daartoe; en het volk
zat neder om te eten en te drinken; daarna stonden zij op, om
te spelen. Toen sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, klim 7
af! want uw volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, heeft
het verdorven. En zij zijn haast afgeweken van den weg, dien 8
Ik hun geboden had, zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt;
en zij hebben zich voor hetzelve gebogen, en hebben het offerande
gedaan, en gezegd: Dit zijn uw goden, Israel, die u uit Egypteland
opgevoerd hebben. Verder zeide de HEERE tot Mozes: Ik heb 9
dit volk gezien, en zie, het is een hardnekkig volk! En nu, laat Mij 10
toe, dat Mijn toorn tegen hen ontsteke, en hen vertere; zo zal Ik u
tot een groot volk maken. Doch Mozes aanbad het aangezicht des 11
HEEREN zijns Gods, en hij zeide: O HEERE! waarom zou Uw
toorn ontsteken tegen Uw volk, hetwelk Gij met grote kracht, en
met een sterke hand, uit Egypteland uitgevoerd hebt? Waarom 12
zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: In kwaadheid heeft
Hij hen uitgevoerd, opdat Hij hen doodde op de bergen, en opdat
Hij hen vernielde van den aardbodem? Keer af van de hittigheid
Uws toorns, en laat het U over het kwaad Uws volks berouwen.
Gedenk aan Abraham, aan Izak en aan Israel, Uw knechten, aan 13
welke Gij bij Uzelven gezworen hebt, en hebt tot hen gesproken:

Ik zal uw zaad vermenigvuldigen als de sterren des hemels; en
dit gehele land, waarvan Ik gezegd heb, zal Ik aan ulieder zaad
14 geven, dat zij het erfelijk bezitten in eeuwigheid. Toen berouwde
het den HEERE over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had Zijn
15 volk te zullen doen. En Mozes wendde zich om, en klom van
den berg af, met de twee tafelen der getuigenis in zijn hand; deze
tafelen waren op haar beide zijden beschreven, zij waren op de
16 ene en op de andere zijde beschreven. En diezelfde tafelen waren
Gods werk; het geschrift was ook Gods geschrift zelf, in de tafelen
17 gegraveerd. Toen nu Jozua des volks stem hoorde, als het juichte,
18 zo zeide hij tot Mozes: Er is een krijgsgeschrei in het leger. Maar
hij zeide: Het is geen stem des geroeps van overwinning, het is ook
geen stem des geroeps van nederlaag; ik hoor een stem van zingen
19 bij beurte. En het geschiedde, als hij aan het leger naderde, en
het kalf, en de reien zag, dat de toorn van Mozes ontstak, en dat
hij de tafelen uit zijn handen wierp, en dezelve beneden aan den
20 berg verbrak. En hij nam dat kalf, dat zij gemaakt hadden, en
verbrandde het in het vuur, en vermaalde het, totdat het klein
werd, en strooide het op het water, en deed het den kinderen
21 Israels drinken. En Mozes zeide tot Aaron: Wat heeft u dit volk
gedaan, dat gij *zulk* een grote zonde over hetzelve gebracht hebt?
22 Toen zeide Aaron: De toorn mijns heren ontsteke niet! gij kent
23 dit volk, dat het in den boze *ligt*. Zij dan zeiden tot mij: Maak
ons goden, die voor ons aangezicht gaan, want dezen Mozes, dien
man, die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet, wat
24 hem geschied zij. Toen zeide ik tot hen: Wie goud heeft, die
rukke het af, en geve het mij; en ik wierp het in het vuur, en dit
25 kalf is er uit gekomen. Als Mozes zag, dat het volk ontbloot was,
(want Aaron had het ontbloot tot verkleining onder degenen, die
26 tegen hen hadden mogen opstaan), Zo bleef Mozes staan in de
poort des legers, en zeide: Wie den HEERE toebehoort, *kome* tot
27 mij! Toen verzamelden zich tot hem al de zonen van Levi. En
hij zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE, de God van Israel: Een
ieder doe zijn zwaard aan zijn heup; gaat door en keert weder, van
poort tot poort in het leger, en een iegelijk dode zijn broeder, en
28 elk zijn vriend, en elk zijn naaste! En de zonen van Levi deden
naar het woord van Mozes; en er vielen van het volk, op dien
29 dag, drie duizend man. Want Mozes had gezegd: Vult heden

uw handen den HEERE; want elk zal zijn tegen zijn zoon, en
tegen zijn broeder; en dit, opdat Hij heden een zegen over ulieden
geve! En het geschiedde des anderen daags, dat Mozes tot het 30
volk zeide: Gijlieden hebt een grote zonde gezondigd; doch nu, ik
zal tot den HEERE opklimmen; misschien zal ik een verzoening
doen voor uw zonde. Zo keerde Mozes weder tot den HEERE, en 31
zeide: Och, dit volk heeft een grote zonde gezondigd, dat zij zich
gouden goden gemaakt hebben. Nu dan, indien Gij hun zonden 32
vergeven zult! doch zo niet, zo delg mij nu uit Uw boek, hetwelk
Gij geschreven hebt. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Dien 33
zou Ik uit Mijn boek delgen, die aan Mij zondigt. Doch ga nu 34
heen, leid dit volk, waarheen Ik u gezegd heb; zie, Mijn Engel zal
voor uw aangezicht gaan! doch ten dage Mijns bezoekens, zo zal
Ik hun zonde over hen bezoeken! Aldus plaagde de HEERE dit 35
volk, omdat zij dat kalf gemaakt hadden, hetwelk Aaron gemaakt
had.

Voorts sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, trek op van **33**
hier, gij en het volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, naar
het land, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb, zeggende:
Aan uw zaad zal Ik het geven; En Ik zal een Engel voor uw aange- 2
zicht zenden (en Ik zal uitdrijven de Kanaanieten, de Amorieten,
en de Hethieten, en de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten),
Naar het land, dat van melk en honig is vloeiende; want Ik zal 3
in het midden van u niet optrekken; want gij zijt een hardnekkig
volk; dat Ik u op dezen weg niet vertere. Toen het volk dit kwade 4
woord hoorde, zo droegen zij leed; en niemand van hen deed zijn
versiersel aan zich. En de HEERE had tot Mozes gezegd: Zeg tot 5
de kinderen Israels: Gij zijt een hardnekkig volk; in een ogenblik
zou Ik in het midden van ulieden optrekken, en zou u vernielen;
doch nu, legt uw sieraad van u af, en Ik zal weten, wat Ik u doen
zal. De kinderen Israels dan beroofden zichzelven van hun ver- 6
sierselen, *verre* van den berg Horeb. En Mozes nam de tent, en 7
spande *ze* zich buiten het leger, ver van het leger afwijkende; en
hij noemde ze de Tent der samenkomst. En het geschiedde, dat
al wie den HEERE zocht, uitging tot de tent der samenkomst,
die buiten het leger was. En het geschiedde, wanneer Mozes uit- 8
ging naar de tent, stond al het volk op, en een ieder stelde zich
in de deur zijner tent; en zij zagen Mozes na, totdat hij de tent

9 ingegaan was. En het geschiedde, als Mozes de tent ingegaan
was, zo kwam de wolkkolom nederwaarts, en stond in de deur der
10 tent, en Hij sprak met Mozes. Als het volk de wolkkolom zag
staan in de deur der tent, zo stond al het volk op, en zij bogen
11 zich, een ieder in de deur zijner tent. En de HEERE sprak tot
Mozes aangezicht aan aangezicht, gelijk een man met zijn vriend
spreekt; daarna keerde hij weder tot het leger; doch zijn dienaar
Jozua, de zoon van Nun, de jongeling, week niet uit het midden
12 der tent. En Mozes zeide tot den HEERE: Zie, Gij zegt tot mij:
Voer dit volk op! maar Gij laat mij niet weten, wien Gij met mij
zult zenden; daar Gij gezegd hebt: Ik ken u bij name! en ook: Gij
13 hebt genade gevonden in Mijn ogen! Nu dan, ik bidde, indien ik
genade gevonden heb in Uw ogen, zo laat mij nu Uw weg weten,
en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in Uw ogen; en zie aan,
14 dat deze natie Uw volk is! Hij dan zeide: Zou Mijn aangezicht
15 moeten medegaan, om u gerust te stellen? Toen zeide hij tot
Hem: Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier
16 niet optrekken! Want waarbij zou nu bekend worden, dat ik ge-
nade gevonden heb in Uw ogen, ik en Uw volk? Is het niet daarbij,
dat Gij met ons gaat? Alzo zullen wij afgezonderd worden, ik en
17 Uw volk, van alle volk, dat op den aardbodem is. Toen zeide de
HEERE tot Mozes: Ook deze zelfde zaak, die gij gesproken hebt,
zal Ik doen, dewijl gij genade gevonden hebt in Mijn ogen, en Ik
18 u bij name ken. Toen zeide hij: Toon mij nu Uw heerlijkheid!
19 Doch Hij zeide: Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht
laten gaan, en zal den Naam des HEEREN uitroepen voor uw
aangezicht; maar Ik zal genadig zijn, wien Ik zal genadig zijn, en
20 Ik zal Mij ontfermen, over wien Ik Mij ontfermen zal. Hij zeide
verder: Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien; want Mij zal
21 geen mens zien, en leven. De HEERE zeide verder: Zie, er is
22 een plaats bij Mij; daar zult gij u op de steenrots stellen. En
het zal geschieden, wanneer Mijn heerlijkheid voorbij zal gaan, zo
zal Ik u in een kloof der steenrots zetten; en Ik zal u met Mijn
23 hand overdekken, totdat Ik zal voorbijgegaan zijn. En wanneer
Ik Mijn hand zal weggenomen hebben, zo zult gij Mijn achterste
delen zien; maar Mijn aangezicht zal niet gezien worden!

34 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Houw u twee stenen tafelen,
gelijk de eerste waren, zo zal Ik op de tafelen schrijven dezelf-

de woorden, die op de eerste tafelen geweest zijn, die gij gebroken
hebt. En wees bereid tegen den morgenstond; dat gij in den mor- 2
genstond op den berg Sinai klimt, en stel u aldaar voor Mij, op
den top des bergs. En niemand zal met u opklimmen; dat er ook 3
niemand gezien worde op den gansen berg; ook het kleine vee,
noch runderen zullen tegenover dezen berg niet weiden. Toen 4
hieuw hij twee stenen tafelen, gelijk de eerste; en Mozes stond des
morgens vroeg op, en klom op den berg Sinai, gelijk als hem de
HEERE geboden had; en hij nam de twee stenen tafelen in zijn
hand. De HEERE nu kwam nederwaarts in een wolk, en stelde 5
Zich aldaar bij hem; en Hij riep uit den Naam des HEEREN. Als 6
nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEE-
RE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot
van weldadigheid en waarheid. Die de weldadigheid bewaart aan 7
vele duizenden, Die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde
vergeeft; Die *den schuldige* geenszins onschuldig houdt, bezoe-
kende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen, en aan de
kindskinderen, in het derde en vierde *lid*. Mozes nu haastte zich 8
en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich. En hij zeide: 9
Heere! indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu
de Heere in het midden van ons, want dit is een hardnekkig volk;
doch vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan
tot een erfdeel! Toen zeide Hij: Zie, Ik maak een verbond; voor 10
uw ganse volk zal Ik wonderen doen, die niet geschapen zijn op de
ganse aarde, noch onder enige volken; alzo dat dit ganse volk, in
welks midden gij zijt, des HEEREN werk zien zal, dat het schrik-
kelijk is, hetwelk Ik met u doe. Onderhoudt gij hetgeen Ik u 11
heden gebiede! zie, Ik zal voor uw aangezicht uitdrijven de Amo-
rieten, en de Kanaanieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, en de
Hevieten, en de Jebusieten. Wacht u, dat gij toch geen verbond 12
maakt met den inwoner des lands, waarin gij komen zult; dat hij
misschien niet tot een strik worde in het midden van u. Maar hun 13
altaren zult gijlieden omwerpen, en hun opgerichte beelden zult
gij verbreken, en hun bossen zult gij afhouwen. (Want gij zult u 14
niet buigen voor een anderen god; want des HEEREN Naam is
Ijveraar! een ijverig God is Hij!) Opdat gij misschien geen ver- 15
bond maakt met den inwoner van dat land; en zij hun goden niet
nahoereren, noch hun goden offerande doen, en hij u nodigende,

16 gij van hun offerande etet. En gij voor uw zonen *vrouwen* neemt
van hun dochteren; en hun dochteren, haar goden nahoererende,
17 maken, dat ook uw zonen haar goden nahoereren. Gij zult u geen
18 gegoten goden maken. Het feest der ongezuurde *broden* zult gij
houden; zeven dagen zult gij ongezuurde *broden* eten, gelijk Ik u
geboden heb, ter gezetter tijd der maand Abib; want in de maand
19 Abib zijt gij uit Egypte uitgegaan. Al wat de baarmoeder opent,
is Mijn; ja, al uw vee, dat mannelijk zal geboren worden, openen-
20 de *de baarmoeder van* het grote en kleine vee. Doch den ezel, die
de baarmoeder opent, zult gij met een *stuk* klein vee lossen; maar
indien gij hem niet zult lossen, zo zult gij hem den nek breken.
Al de eerstgeborenen uwer zonen zult gij lossen, en men zal voor
21 Mijn aangezicht niet ledig verschijnen. Zes dagen zult gij arbei-
den, maar op den zevenden dag zult gij rusten; in den ploegtijd
22 en in den oogst zult gij rusten. Het feest der weken zult gij ook
houden, zijnde het feest der eerstelingen van den tarweoogst, en
23 het feest der inzameling, als het jaar om is. Al wat mannelijk
is onder u zal driemaal in het jaar verschijnen voor het aange-
24 zicht des Heeren HEEREN, den God van Israel. Wanneer Ik de
volken voor uw aangezicht uit de bezitting zal verdrijven, en uw
landpalen verwijden, dan zal niemand uw land begeren, terwijl
gij henen opgaan zult, om te verschijnen voor het aangezicht des
25 HEEREN uws Gods, driemaal in het jaar. Gij zult het bloed van
Mijn slachtoffer niet offeren met gedesemd *brood*; het slachtoffer
26 van het paasfeest zal ook niet vernachten tot den morgen. De
eerstelingen van de eerste vruchten uws lands zult gij in het huis
des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje in de melk
27 zijner moeder niet koken. Verder zeide de HEERE tot Mozes:
Schrijf u deze woorden; want naar luid dezer woorden heb Ik een
28 verbond met u en met Israel gemaakt. En hij was aldaar met den
HEERE, veertig dagen en veertig nachten; hij at geen brood, en
hij dronk geen water; en Hij schreef op de tafelen de woorden des
29 verbonds, de tien woorden. En het geschiedde, toen Mozes van
den berg Sinai afging (de twee tafelen der getuigenis nu waren in
de hand van Mozes, als hij van den berg afging), zo wist Mozes
niet, dat het vel zijns aangezichts glinsterde, toen Hij met hem
30 sprak. Als nu Aaron en al de kinderen Israels Mozes aanzagen,
ziet, zo glinsterde het vel zijns aangezichts; daarom vreesden zij

tot hem toe te treden. Toen riep Mozes hen; en Aaron, en al 31
de oversten in de vergadering keerden weder tot hem; en Mozes
sprak tot hen. En daarna traden al de kinderen Israels toe; en 32
hij gebood hun al wat de HEERE met hem gesproken had op den
berg Sinai. Alzo eindigde Mozes met hen te spreken, en hij had 33
een deksel op zijn aangezicht gelegd. Doch als Mozes voor het 34
aangezicht des HEEREN kwam, om met Hem te spreken, zo nam
hij het deksel af, totdat hij uitging; en nadat hij uitgegaan was,
zo sprak hij tot de kinderen Israels, wat hem geboden was. Zo 35
zagen dan de kinderen Israels het aangezicht van Mozes, dat het
vel van het aangezicht van Mozes glinsterde; derhalve deed Mozes
het deksel weder op zijn aangezicht, totdat hij inging om met Hem
te spreken.

Toen deed Mozes de ganse vergadering der kinderen Israels **35**
verzamelen, en zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die de HEE-
RE geboden heeft, dat men ze doe. Zes dagen zal men het werk 2
doen; maar op den zevenden dag zal ulieden heiligheid zijn, een
sabbat der rust den HEERE; al wie daarop werk doet, zal gedood
worden. Gij zult geen vuur aansteken in enige uwer woningen 3
op den sabbatdag. Verder sprak Mozes tot de ganse vergadering 4
der kinderen Israels, zeggende: Dit is het woord, dat de HEERE
geboden heeft, zeggende: Neemt van hetgeen, dat gijlieden hebt, 5
een hefoffer den HEERE; een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal
het brengen, ten hefoffer des HEEREN: goud, en zilver, en koper;
Als ook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, 6
en geiten *haar*; En roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, en 7
sittimhout; En olie tot den luchter, en specerijen ter zalfolie, en 8
tot roking welriekende specerijen; En sardonixstenen, en vervul- 9
lende stenen, tot den efod en tot den borstlap. En allen, die wijs 10
van hart zijn onder ulieden, zullen komen, en maken alles, wat de
HEERE geboden heeft: De tabernakel, zijn tent en zijn deksel, 11
zijn haakjes en zijn berderen, zijn richelen, zijn pilaren, en zijn
voeten; De ark en haar handbomen, het verzoendeksel en den 12
voorhang des deksels; De tafel en haar handbomen, en al haar 13
gereedschap, en de toonbroden; En den kandelaar tot het licht, 14
en zijn gereedschap, en zijn lampen, en de olie tot het licht; En 15
het reukaltaar, en zijn handbomen, en de zalfolie, en het reukwerk
van welriekende specerijen; en het deksel der deur aan de deur des

16 tabernakels; Het altaar des brandoffers, en den koperen rooster,
dien het hebben zal, zijn handbomen, en al zijn gereedschappen;
17 het wasvat en zijn voet. De behangselen des voorhofs, zijn pila-
18 ren en zijn voeten; en het deksel van de poort des voorhofs; De
nagelen des tabernakels, en de pennen des voorhofs, met derzelver
19 zelen; De ambtsklederen om in het heilige te dienen, de heilige
klederen van den priester Aaron, en de klederen zijner zonen, om
20 het priesterambt te bedienen. Toen ging de ganse vergadering
21 der kinderen Israels uit van voor het aangezicht van Mozes. En
zij kwamen, alle man, wiens hart hem bewoog, en een ieder, wiens
geest hem vrijwillig maakte, die brachten des HEEREN hefoffer
tot het werk van de tent der samenkomst, en tot al haar dienst,
22 en tot de heilige klederen. Zo kwamen dan de mannen met de
vrouwen, alle vrijwilligen van hart; zij brachten haken, en oorsier-
selen, en ringen, en spanselen, alle gouden vaten; en alle man, die
23 een gouden beweegoffer den HEERE offerde, En alle man, bij
wien gevonden werd hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en
fijn linnen, en geiten *haar*, en roodgeverfde ramsvellen, en dassen-
24 vellen, die brachten ze. Allen, die een hefoffer van zilver of koper
offerden, die brachten het ten hefoffer des HEEREN; en allen, bij
welke sittimhout gevonden werd, brachten het tot alle werk van
25 den dienst. En alle vrouwen, die wijs van hart waren, sponnen
met haar handen, en zij brachten het gesponnene, de hemelsblau-
26 we *zijde*, en het purper, het scharlaken, en het fijn linnen. En
alle vrouwen, welker hart haar bewoog in wijsheid, die sponnen
27 het geiten *haar*. De oversten nu brachten sardonixstenen en vul-
28 stenen, tot den efod en tot den borstlap; En specerijen en olie,
tot den luchter en tot de zalfolie, en tot roking welriekende spe-
29 cerijen. Alle man en vrouw, welker hart hen vrijwillig bewoog
te brengen tot al het werk, hetwelk de HEERE geboden had te
maken door de hand van Mozes; dat brachten de kinderen Israels
30 *tot* een vrijwillig offer den HEERE. Daarna zeide Mozes tot de
kinderen Israels: Ziet, de HEERE heeft met name geroepen Be-
zaleel, den zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van
31 Juda. En de Geest Gods heeft hem vervuld met wijsheid, met
32 verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk; En om
te bedenken vernuftigen arbeid, te werken in goud, en in zilver,
33 en in koper, En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in

kunstige houtsnijding; om te werken in alle vernuftige handwerk.
Hij heeft hem ook in zijn hart gegeven *anderen* te onderwijzen, 34
hem en Aholiab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan.
Hij heeft hen vervuld met wijsheid des harten, om te maken alle 35
werk eens werkmeesters, en des allervernuftigsten *handwerkers*, en
des borduurders en hemelsblauw, en in purper, in scharlaken, en
in fijn linnen, en des wevers; makende alle werk, en bedenkende
vernuftigen arbeid.

Toen wrocht Bezaleel en Aholiab, en alle man, die wijs van **36**
hart was, in denwelken de HEERE wijsheid en verstand gegeven
had, om te weten, hoe zij maken zouden alle werk ten dienste
des heiligdoms naar alles, dat de HEERE geboden had. Want 2
Mozes had geroepen Bezaleel en Aholiab, en alle man, die wijs
van hart was, in wiens hart God wijsheid gegeven had, al wiens
hart hem bewogen had, dat hij toetrad tot het werk, om dat te
maken. Zij dan namen van voor het aangezicht van Mozes het 3
ganse hefoffer, hetwelk de kinderen Israels gebracht hadden, tot
het werk van den dienst des heiligdoms, om dat te maken; doch
zij brachten tot hem nog allen morgen vrijwillig offer. Derhal- 4
ve kwamen alle wijzen, die al het werk des heiligdoms maakten,
ieder man van zijn werk, hetwelk zij maakten; En zij spraken 5
tot Mozes, zeggende: Het volk brengt te veel, meer dan genoeg
is ten dienste des werks, hetwelk de HEERE te maken geboden
heeft. Toen gebood Mozes, dat men een stem zoude laten gaan 6
door het leger, zeggende: Man noch vrouw make geen werk meer
ten hefoffer des heiligdoms! Alzo werd het volk teruggehouden
van *meer* te brengen. Want der stoffe was denzelven genoeg tot 7
het gehele werk, dat te maken was; ja, er was over. Alzo maakte 8
een ieder wijze van hart, onder degenen, die het werk maakten,
den tabernakel van tien gordijnen, van getweernd fijn linnen, en
hemelsblauw, en purper, en scharlaken *met* cherubim; van het al-
lerkunstelijkste werk maakte hij ze. De lengte ener gordijn was 9
van acht en twintig ellen, en de breedte ener gordijn van vier ellen;
al deze gordijnen hadden een maat. En hij voegde vijf gordijnen, 10
de ene aan de andere; en hij voegde *andere* vijf gordijnen, de ene
aan de andere. Daarna maakte hij striklisjes van hemelsblauw 11
aan den kant ener gordijn, aan het uiterste in de samenvoeging;
hij deed het ook aan den uitersten kant der tweede samenvoegen-

12 de gordijn. Vijftig striklisjes maakte hij aan de ene gordijn, en
vijftig striklisjes maakte hij aan het uiterste der gordijn; dat aan
de tweede samenvoegende was; deze striklisjes vatten de ene aan
13 de andere. Hij maakte ook vijftig gouden haakjes, en voegde de
gordijnen samen, de ene aan de andere, met deze haakjes, dat
14 het een tabernakel werd. Verder maakte hij gordijnen van geiten
haar, tot een tent over den tabernakel; van elf gordijnen maakte
15 hij ze. De lengte ener gordijn was dertig ellen, en vier ellen de
16 breedte ener gordijn; deze elf gordijnen hadden een maat. En hij
voegde vijf gordijnen samen bijzonder; wederom zes dezer gordij-
17 nen bijzonder. En hij maakte vijftig striklisjes aan den kant van
de gordijn, de uiterste in de samenvoeging; hij maakte ook vijftig
striklisjes aan den kant van de gordijn der andere samenvoeging.
18 Hij maakte ook vijftig koperen haakjes, om de tent samen te voe-
19 gen, dat zij een ware. Ook maakte hij voor de tent een deksel
van roodgeverfde ramsvellen, en daarover een deksel van dassen-
20 vellen. Hij maakte ook aan den tabernakel berderen van staand
21 sittimhout. De lengte van een berd was tien ellen, en ene el en
22 ene halve el was de breedte van elk berd. Twee houvasten had
een berd, als sporten in een ladder gezet, het ene nevens het an-
23 dere; alzo maakte hij het met al de berderen des tabernakels. Hij
maakte ook de berderen tot den tabernakel; twintig berderen naar
24 de zuidzijde zuidwaarts. En hij maakte veertig zilveren voeten
onder de twintig berderen; twee voeten onder een berd, aan zijn
twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd, aan zijn
25 twee houvasten. Hij maakte ook twintig berderen aan de andere
26 zijde des tabernakels, aan den noorderhoek. Met hun veertig zil-
veren voeten; twee voeten onder een berd, en twee voeten onder
27 een ander berd. Doch aan de zijde des tabernakels tegen het wes-
28 ten, maakte hij zes berderen. Ook maakte hij twee berderen tot
29 hoekberderen des tabernakels, aan de beide zijden. En zij wa-
ren van beneden *als* tweelingen samengevoegd, zij waren ook *als*
tweelingen aan deszelfs oppereinde samengevoegd met een ring;
30 alzo deed hij met die beide, aan de twee hoeken. Alzo waren er
acht berderen met hun zilveren voeten, zijnde zestien voeten: twee
31 voeten onder elk berd. Hij maakte ook richelen van sittimhout;
32 vijf aan de berderen der ene zijde des tabernakels; En vijf riche-
len aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; alsook

vijf richelen aan de berderen des tabernakels, aan de beide zijden
westwaarts. En hij maakte de middelste richel doorschietende in 33
het midden der berderen, van het ene einde tot het andere einde.
En hij overtrok de berderen met goud, en hun ringen (de plaat- 34
sen voor de richelen) maakte hij van goud; de richelen overtrok
hij ook met goud. Daarna maakte hij een voorhang van hemels- 35
blauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het
allerkunstelijkste werk maakte hij denzelven, met cherubim. En 36
hij maakte daartoe vier pilaren van sittim *hout*, die hij overtrok
met goud; hun haken waren van goud, en hij goot hun vier zilve-
ren voeten. Hij maakte ook aan de deur der tent een deksel van 37
hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen,
geborduurd werk; En de vijf pilaren daarvan, en hun haken; en 38
hij overtrok hun hoofden en derzelver banden met goud; en hun
vijf voeten waren van koper.

Alzo maakte Bezaleel de ark van sittimhout; twee ellen en een **37**
halve was haar lengte, en anderhalve el haar breedte, en ander-
halve el haar hoogte. En hij overtrok ze met louter goud, van 2
binnen en van buiten; en hij maakte ze een gouden krans rondom.
En hij goot voor dezelve vier gouden ringen, aan haar vier hoeken, 3
alzo dat twee ringen op derzelver ene zijde waren, en twee ringen
op haar andere zijde. En hij maakte handbomen van sittimhout, 4
en hij overtrok ze met goud. En hij stak de handbomen in de rin- 5
gen, aan de zijden der ark, om de ark te dragen. Hij maakte ook 6
een verzoendeksel van louter goud; twee ellen en een halve was
deszelfs lengte, en anderhalve el deszelfs breedte. Ook maakte hij 7
twee cherubim van goud; van dicht werk maakte hij ze, uit de bei-
de einden des verzoendeksels. Een cherub uit het ene einde aan 8
deze zijde, en den anderen cherub uit het andere einde aan gene
zijde; uit het verzoendeksel maakte hij de cherubim, uit deszelfs
beide einden. En de cherubim waren de beide vleugelen omhoog 9
uitbreidende, bedekkende met hun vleugelen het verzoendeksel;
en hun aangezichten waren tegenover elkander; de aangezichten
der cherubim waren naar het verzoendeksel. Hij maakte ook een 10
tafel van sittimhout; twee ellen was haar lengte, en een el haar
breedte; en een el en een halve haar hoogte. En hij overtrok ze 11
met louter goud; en hij maakte een gouden krans daaraan, rond-
om. Hij maakte daaraan ook een lijst rondom, een hand breed; 12

13 en hij maakte een gouden krans rondom derzelver lijst. Hij goot
ook vier gouden ringen daaraan; en hij zette de ringen aan de vier
14 hoeken, die aan derzelver vier voeten waren. Tegenover de lijst
waren de ringen tot plaatsen voor de handbomen, om de tafel te
15 dragen. Hij maakte ook de handbomen van sittimhout; en hij
16 overtrok ze met goud, om de tafel te dragen. En hij maakte
het gereedschap, dat op de tafel zijn zoude, haar schotelen, en
haar reukschalen, en haar kroezen, en haar platelen (met welke
17 zij bedekt zoude worden), van louter goud. Hij maakte ook een
kandelaar van louter goud. Van dicht werk maakte hij dezen kan-
delaar, zijn schacht, en zijn rieten; zijn schaaltjes, zijn knopen,
18 en zijn bloemen waren uit hem. Zes rieten nu gingen uit zijn
zijden; drie rieten des kandelaars uit zijn ene zijde, en drie rie-
19 ten des kandelaars uit zijn andere zijde. In het ene riet waren
drie schaaltjes, *gelijk* amandelnoten, een knoop en een bloem; en
drie schaaltjes, *gelijk* amandelnoten in een ander riet, een knoop
en een bloem; alzo waren die zes rieten, die uit den kandelaar
20 gingen. Maar aan den kandelaar zelven waren vier schaaltjes,
21 *gelijk* amandelnoten, met zijn knopen, en met zijn bloemen. En
daar was een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*;
ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; nog
een knoop onder twee rieten, uit denzelven *uitgaande*; *alzo was*
22 *het* met de zes rieten, die uit denzelven uitgingen. Hun knopen
en rieten waren uit hem; het was altemaal een enig dicht werk
23 van louter goud. En hij maakte hem zeven lampen; zijn snuiters
24 en zijn blusvaten waren van louter goud. Hij maakte denzelven
25 uit een talent louter goud, met al zijn vaten. En hij maakte het
reukaltaar van sittimhout; een el was zijn lengte en een el zijn
breedte, vierkant, maar twee ellen zijn hoogte; uit hetzelve waren
26 zijn hoornen. En hij overtrok het met louter goud, zijn dak, en
zijn wanden rondom, alsook zijn hoornen; en hij maakte het een
27 gouden krans rondom. Hij maakte ook twee gouden ringen daar-
aan, onder zijn krans, aan zijn twee hoeken, aan zijn beide zijden,
tot plaatsen voor de handbomen, dat men het daarmede droeg.
28 En hij maakte de handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze
29 met goud. Hij maakte ook de heilige zalfolie, en het reukwerk
der zuiverste welriekende specerijen, naar apothekerswerk.

38 Hij maakte ook het brandofferaltaar van sittimhout; vijf ellen

was deszelfs lengte, en vijf ellen zijn breedte, vierkant, en drie
ellen zijn hoogte. En hij maakte deszelfs hoornen op zijn vier 2
hoeken; uit hetzelve waren zijn hoornen; en hij overtrok het met
koper. Hij maakte ook al het gereedschap des altaars, de potten, 3
en de schoffelen, en de besprengbekkens, en de krauwelen, en de
koolpannen; al zijn vaten maakte hij van koper. Ook maakte 4
hij aan het altaar een rooster van koperen netwerk, onder zijn
omloop, van beneden tot zijn midden toe. En hij goot vier rin- 5
gen aan de vier einden des koperen roosters, tot plaatsen voor
de handbomen. En hij maakte de handbomen van sittimhout, 6
en hij overtrok ze met koper. En hij deed de handbomen in de 7
ringen, aan de zijden des altaars, dat men het met dezelve droeg;
hij maakte hetzelve hol van planken. Hij maakte ook het kope- 8
ren wasvat, met zijn koperen voet, van de spiegels der te hoop
komende vrouwen, die te hoop kwamen voor de deur van de tent
der samenkomst. Hij maakte ook den voorhof, aan den zuid- 9
hoek zuidwaarts; de behangselen tot den voorhof waren van fijn
getweernd linnen, van honderd ellen. Hun twintig pilaren en der- 10
zelver twintig voeten, waren van koper; de haken dezer pilaren en
hun banden waren van zilver. En aan den noorderhoek honderd 11
ellen, hun twintig pilaren en derzelver twintig voeten waren van
koper; de haken der pilaren en derzelver banden waren van zilver.
En aan den westerhoek waren behangselen van vijftig ellen, hun 12
pilaren tien en derzelver voeten tien; de haken der pilaren en hun
banden waren van zilver. En aan den oosterhoek tegen den op- 13
gang waren vijftig ellen. De behangselen aan deze zijde waren 14
vijftien ellen, derzelver pilaren drie en hun voeten drie. En aan 15
de andere zijde van de deur des voorhofs, van hier en van daar,
waren behangselen van vijftien ellen; hun pilaren drie en derzel-
ver voeten drie. Al de behangselen des voorhofs waren rondom 16
van fijn getweernd linnen. De voeten nu der pilaren waren van 17
koper, de haken der pilaren, en hun banden waren van zilver, en
het overdeksel hunner hoofden was van zilver, en al de pilaren des
voorhofs waren met zilver omtogen. En het deksel van de poort 18
des voorhofs was van geborduurd werk, van hemelsblauw, en pur-
per, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; en twintig ellen was
de lengte, en de hoogte in de breedte was vijf ellen, tegenover de
behangselen des voorhofs. En hun vier pilaren en derzelver vier 19

voeten waren van koper, hun haken waren van zilver; ook was het
20 overdeksel hunner hoofden en hun banden van zilver. En al de
pennen des tabernakels en des voorhofs rondom waren van koper.
21 Dit zijn de getelde dingen van den tabernakel, van den tabernakel
der getuigenis, die geteld zijn naar den mond van Mozes, ten dien-
ste der Levieten, door de hand van Ithamar, den zoon van den
22 priester Aaron. Bezaleel nu, de zoon van Uri, den zoon van Hur,
van den stam van Juda, maakte al, dat de HEERE aan Mozes ge-
23 boden had. En met hem Aholiab, de zoon van Ahisamach, van
den stam van Dan, een werkmeester en vernuftig kunstenaar, en
een borduurder in hemelsblauw, en in purper, en in scharlaken, en
24 in fijn linnen. Al het goud, dat tot het werk verarbeid is, in het
ganse werk des heiligdoms, te weten, het goud des beweegoffers,
was negen en twintig talenten, en zevenhonderd en dertig sikkelen,
25 naar den sikkel des heiligdoms. Het zilver nu van de getelden der
vergadering was honderd talenten, en duizend zevenhonderd vijf
26 en zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms. Een beka
voor elk hoofd, *dat is* een halve sikkel, naar den sikkel des hei-
ligdoms, van een ieder, die overging tot de getelden, van twintig
jaren oud en daarboven, *namelijk* zeshonderd drie duizend, vijf-
27 honderd en vijftig. En er waren honderd talenten zilver, om te
gieten de voeten des heiligdoms, en de voeten des voorhangs; tot
honderd voeten waren honderd talenten, een talent tot een voet.
28 Maar uit de duizend zevenhonderd vijf en zeventig *sikkelen* maak-
te hij de haken aan de pilaren, en hij overtrok hun hoofden, en
29 omtoog ze met banden. Het koper nu des beweegoffers was ze-
30 ventig talenten, en twee duizend vierhonderd sikkelen. En hij
maakte daarvan de voeten der deur van de tent der samenkomst,
en het koperen altaar, en den koperen rooster, dien het had, en al
31 het gereedschap des altaars. En de voeten des voorhofs rondom,
en de voeten van de poort des voorhofs, ook al de pennen des
tabernakels, en al de pennen des voorhofs rondom.

39 Zij maakten ook ambtsklederen, om in het heilige te dienen,
van hemelsblauw, en purper, en scharlaken; ook maakten zij de
heilige klederen, die voor Aaron waren, gelijk de HEERE aan Mo-
2 zes geboden had. Aldus maakte hij den efod, van goud, hemels-
3 blauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen. En zij
rekten uit de dunne platen van goud, en sneden het tot draden, om

te doen in het midden van het hemelsblauw, en in het midden van
het purper, en in het midden van het scharlaken, en in het midden
van het fijn linnen, van het allerkunstelijkste werk. Zij maakten 4
samenvoegende schouderbanden daaraan; aan deszelfs beide ein-
den werd hij samengevoegd. En de kunstelijke riem zijns efods, 5
die daarop was, was gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, van
hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen,
gelijk als de HEERE aan Mozes bevolen had. Zij bereidden ook 6
de sardonixstenen, omvat in gouden kastjes, *als* zegelgravering ge-
graveerd, met de namen der zonen van Israel. En hij zette ze op 7
de schouderbanden des efods, tot stenen der gedachtenis voor de
kinderen Israels, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had. Hij 8
maakte ook den borstlap van het allerkunstelijkste werk, gelijk
het werk des efods, van goud, hemelsblauw, en purper, en schar-
laken, en fijn getweernd linnen. Hij was vierkant; zij maakten 9
den borstlap dubbel; een span was zijn lengte, en een span was
zijn breedte, dubbel zijnde. En zij vulden daarin vier rijen ste- 10
nen: een rij van een Sardis, een Topaas en een Karbonkel; dit is
de eerste rij. En de tweede rij van een Smaragd, een Saffier en 11
een Diamant. En de derde rij van een Hyacint, Agaat, en Ame- 12
thist. En de vierde rij van een Turkoois, en een Sardonix, en een 13
Jaspis; omvat in gouden kastjes in hun vullingen. Deze stenen 14
nu, met de namen der zonen van Israel, waren twaalf, met hun
namen, met zegelgravering; ieder met zijn naam, naar de twaalf
stammen. Zij maakten ook aan den borstlap gelijk-eindigende 15
ketentjes, van gedraaid werk, uit louter goud. En zij maakten 16
twee gouden kastjes, en twee gouden ringen; en zij zetten die twee
ringen aan de beide einden des borstlaps. En zij zetten de twee 17
gedraaide gouden ketentjes aan de twee ringen, aan de einden van
den borstlap. Doch de twee *andere* einden der twee gedraai- 18
de *ketenen* zetten zij aan de twee kastjes, en zij zetten ze aan de
schouderbanden des efods, recht op de voorste zijde van dien. Zij 19
maakten ook twee gouden ringen, die zij aan de twee *andere* ein-
den des borstlaps zetten, inwendig aan zijn boord, die aan de zijde
des efods is. Nog maakten zij twee gouden ringen, die zij zetten 20
aan de twee schouderbanden van den efod, beneden, aan deszelfs
voorste zijde, tegenover zijn *andere* voege, boven den kunstelijken
riem des efods. En zij bonden den borstlap met zijn ringen aan 21

de ringen van den efod, met een hemelsblauw snoer, dat hij op
den kunstelijken riem van den efod was; opdat de borstlap van
den efod niet afgescheiden wierd, gelijk als de HEERE aan Mozes
22 geboden had. En hij maakte den mantel des efods van geweven
23 werk, geheel van hemelsblauw. En het gat des mantels was in
deszelfs midden, als het gat eens pantsiers; dit gat had een boord
24 rondom, dat het niet gescheurd wierd. En aan de zomen des
mantels maakten zij granaatappelen van hemelsblauw, en purper,
25 en scharlaken, getweernd. Zij maakten ook schelletjes van louter
goud, en zij stelden de schelletjes tussen de granaatappelen, aan
26 de zomen des mantels rondom, tussen de granaatappelen; Dat er
een schelletje, daarna een granaatappel was; *wederom* een schel-
letje, en een granaatappel; aan de zomen des mantels rondom;
27 om te dienen, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. Zij
maakten ook de rokken van fijn linnen, van geweven werk, voor
28 Aaron en voor zijn zonen; En den hoed van fijn linnen, en de
sierlijke mutsen van fijn linnen, en de linnen onderbroeken van
29 fijn getweernd linnen; En den gordel van fijn getweernd linnen,
en van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, van geborduurd
30 werk, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. Zij maak-
ten ook de plaat van de kroon der heiligheid van louter goud,
en zij schreven daarop een schrift, met zegelgravering: De HEI-
31 LIGHEID DES HEEREN. En zij hechtten een snoer van hemels-
blauw daaraan, om aan den hoed van boven te hechten, gelijk als
32 de HEERE aan Mozes geboden had. Aldus werd al het werk des
tabernakels, van de tent der samenkomst voleind; en de kinderen
Israels hadden het gemaakt naar alles, wat de HEERE aan Mozes
33 geboden had; alzo hadden zij het gemaakt. Daarna brachten zij
den tabernakel tot Mozes, de tent, en al haar gereedschap, haar
haakjes, haar berderen, haar richelen, en haar pilaren, en haar
34 voeten; En het deksel van roodgeverfde ramsvellen, en het dek-
35 sel van dassenvellen, en den voorhang van het deksel; De ark der
36 getuigenis, en haar handbomen, en het verzoendeksel; De tafel,
37 met al haar gereedschap, en de toonbroden; Den louteren kande-
laar met zijn lampen, de lampen, die men toerichten moest, en al
38 deszelfs gereedschap, en de olie tot het licht; Verder het gouden
altaar, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerij-
39 en, en het deksel van de deur der tent. Het koperen altaar, en

den koperen rooster, dien het heeft, deszelfs handbomen, en al
zijn gereedschap; het wasvat en zijn voet; De behangselen des 40
voorhofs, zijn pilaren en zijn voeten, en het deksel van de poort
des voorhofs, zijn zelen, en zijn pennen, en al het gereedschap
van den dienst des tabernakels, tot de tent der samenkomst; De 41
ambtsklederen, om in het heiligdom te dienen, de heilige klederen
van den priester Aaron, en de klederen van zijn zonen, om het
priesterambt te bedienen. Naar alles, wat de HEERE aan Mozes 42
geboden had, alzo hadden de kinderen Israels het ganse werk ge-
maakt. Mozes nu bezag het ganse werk, en ziet, zij hadden het 43
gemaakt, gelijk als de HEERE geboden had; alzo hadden zij het
gemaakt. Toen zegende Mozes hen.

Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Op den dag **40**, 2
der eerste maand, *te weten* op den eersten der maand, zult gij
den tabernakel, de tent der samenkomst, oprichten. En gij zult 3
aldaar zetten de ark der getuigenis; en gij zult de ark met den
voorhang bedekken. Daarna zult gij de tafel daarin brengen, en 4
gij zult schikken wat daarop te schikken is; gij zult ook den kan-
delaar daarin brengen, en zijn lampen aansteken. En gij zult 5
het gouden altaar ten reukwerk voor de ark der getuigenis zetten;
dan zult gij het deksel van de deur des tabernakels ophangen. Gij 6
zult ook het altaar des brandoffers zetten voor de deur van den
tabernakel, van de tent der samenkomst. En gij zult het wasvat 7
zetten tussen de tent der samenkomst, en tussen het altaar; en
gij zult water daar *in* doen. Daarna zult gij den voorhof rondom 8
zetten, en gij zult het deksel ophangen aan de poort des voorhofs.
Dan zult gij de zalfolie nemen en zalven den tabernakel, en al wat 9
daarin is; en gij zult dezelven heiligen, met al zijn gereedschap, en
het zal een heiligheid zijn. Gij zult ook het altaar des brandoffers 10
zalven, en al zijn gereedschap; en gij zult het altaar heiligen, en
het altaar zal heiligheid der heiligheden zijn. Dan zult gij het 11
wasvat zalven, en deszelfs voet; en gij zult het heiligen. Gij zult 12
ook Aaron en zijn zonen doen naderen, tot de deur van de tent
der samenkomst; en gij zult hen met water wassen. En gij zult 13
Aaron de heilige klederen aantrekken; en gij zult hem zalven, en
hem heiligen, dat hij Mij het priesterambt bediene. Gij zult ook 14
zijn zonen doen naderen, en zult hun de rokken aantrekken. En 15
gij zult hen zalven, gelijk als gij hun vader zult gezalfd hebben, dat

zij Mij het priesterambt bedienen. En het zal geschieden, dat hun
hun zalving zal zijn tot een eeuwig priesterdom bij hun geslach-
16 ten. Mozes nu deed het naar alles, wat hem de HEERE geboden
17 had; alzo deed hij. En het geschiedde in de eerste maand, in het
tweede jaar, op den eersten der maand, dat de tabernakel opge-
18 richt werd. Want Mozes richtte den tabernakel op, en zette zijn
voeten, en stelde zijn berderen, en zette zijn richelen daaraan, en
19 hij richtte deszelfs pilaren op. En hij spreidde de tent uit over
den tabernakel, en hij zette het deksel der tent daar bovenop, ge-
20 lijk als de HEERE aan Mozes geboden had. Voorts nam hij, en
leide de getuigenis in de ark, en deed de handbomen aan de ark,
21 en hij zette het verzoendeksel boven op de ark. En hij bracht de
ark in den tabernakel, en hij hing den voorhang van het deksel
op, en bedekte de ark der getuigenis, gelijk als de HEERE aan
22 Mozes geboden had. Hij zette ook de tafel in de tent der samen-
komst, aan de zijde des tabernakels tegen het noorden, buiten den
23 voorhang. En hij schikte daarop het brood in orde, voor het aan-
gezicht des HEEREN, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden
24 had. Hij zette ook den kandelaar in de tent der samenkomst,
25 recht over de tafel, aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts. En
hij stak de lampen aan voor het aangezicht des HEEREN, gelijk
26 als de HEERE aan Mozes geboden had. En hij zette het gouden
27 altaar in de tent der samenkomst, voor den voorhang. En hij
stak daarop aan reukwerk van welriekende specerijen, gelijk als
28 de HEERE aan Mozes geboden had. Hij hing ook het deksel
29 van de deur des tabernakels. En hij zette het altaar des brand-
offers aan de deur des tabernakels, van de tent der samenkomst;
en hij offerde daarop brandoffer, en spijsoffer, gelijk de HEERE
30 aan Mozes geboden had. Hij zette ook het wasvat tussen de tent
der samenkomst, en tussen het altaar; en hij deed water daarin
31 om te wassen. En Mozes en Aaron, en zijn zonen wiesen daar-
32 uit hun handen en hun voeten. Als zij ingingen tot de tent der
samenkomst, en als zij tot het altaar naderden, zo wiesen zij zich
33 zich, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. Hij richtte
ook den voorhof op, rondom den tabernakel en het altaar, en hij
hing het deksel van de poort des voorhofs op. Alzo voleindigde
34 Mozes het werk. Toen bedekte de wolk de tent der samenkomst;
35 en de heerlijkheid des HEEREN vervulde den tabernakel. Zodat

Mozes niet kon ingaan in de tent der samenkomst, dewijl de wolk
daarop bleef, en de heerlijkheid des HEEREN den tabernakel ver-
vulde. Als nu de wolk opgeheven werd van boven den tabernakel, 36
zo reisden de kinderen Israels voort in al hun reizen. Maar als 37
de wolk niet opgeheven werd, zo reisden zij niet tot op den dag,
dat zij opgeheven werd. Want de wolk des HEEREN was op den 38
tabernakel bij dag, en het vuur was er bij nacht op, voor de ogen
van het ganse huis Israels in al hun reizen.

Leviticus

1 En de HEERE riep Mozes, en sprak tot hem uit de tent
2 der samenkomst, zeggende: Spreek tot de kinderen Is-
raels, en zeg tot hen: Als een mens uit u den HEERE een
offerande zal offeren, gij zult uw offeranden offeren van
3 het vee, van runderen en van schapen. Indien zijn offerande een
brandoffer van runderen is, zo zal hij een volkomen mannetje of-
feren; aan de deur van de tent der samenkomst zal hij dat offeren,
4 naar zijn welgevallen, voor het aangezicht des HEEREN. En hij
zal zijn hand op het hoofd des brandoffers leggen, opdat het voor
5 hem aangenaam zij, om hem te verzoenen. Daarna zal hij het
jonge rund slachten voor het aangezicht des HEEREN; en de zo-
nen van Aaron, de priesters, zullen het bloed offeren, en het bloed
sprengen rondom dat altaar, hetwelk voor de deur van de tent der
6 samenkomst is. Dan zal hij het brandoffer de huid aftrekken, en
7 het in zijn stukken delen. En de zonen van Aaron, den priester,
zullen vuur maken op het altaar, en zullen het hout op het vuur
8 schikken. Ook zullen de zonen van Aaron, de priesters, de stuk-
ken, het hoofd en het smeer, schikken op het hout, dat op het
9 vuur is, hetwelk op het altaar is. Doch zijn ingewand, en zijn
schenkelen zal men met water wassen; en de priester zal dat alles
aansteken op het altaar; het is een brandoffer, een vuuroffer, tot
10 een liefelijken reuk den HEERE. En indien zijn offerande is van
klein vee, van schapen of van geiten, ten brandoffer, zal hij een
11 volkomen mannetje offeren. En hij zal dat slachten aan de zijde
van het altaar noordwaarts, voor het aangezicht des HEEREN;
en de zonen van Aaron, de priesters, zullen zijn bloed rondom
12 op het altaar sprengen. Daarna zal hij het in zijn stukken delen,
mitsgaders zijn hoofd en zijn smeer; en de priester zal die schikken
13 op het hout, dat op het vuur is, hetwelk op het altaar is. Doch
het ingewand en de schenkelen zal men met water wassen; en de
priester zal dat alles offeren en aansteken op het altaar; het is een
brandoffer, een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.

En indien zijn offerande voor den HEERE een brandoffer van ge- 14
vogelte is, zo zal hij zijn offerande van tortelduiven, of van jonge
duiven, offeren. En de priester zal die tot het altaar brengen, en 15
deszelfs hoofd met zijn nagel splijten, en op het altaar aansteken;
en zijn bloed zal aan den wand des altaars uitgeduwd worden.
En zijn krop met zijn vederen zal hij wegdoen, en zal het werpen 16
bij het altaar, oostwaarts, aan de plaats der as. Verder zal hij 17
die met zijn vleugelen klieven, niet afscheiden; en de priester zal
die aansteken op het altaar, op het hout, dat op het vuur is; het is
een brandoffer, een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.

Als nu een ziel een offerande van spijsoffer den HEERE zal of- **2**
feren, zijn offerande zal van meelbloem zijn; en hij zal olie daarop
gieten, en wierook daarop leggen. En hij zal het brengen tot de 2
zonen van Aaron, de priesters, *een* van welke daarvan zijn hand
vol grijpen zal uit deszelfs meelbloem, en uit deszelfs olie, met al
deszelfs wierook; en de priester zal deszelfs gedenkoffer aansteken
op het altaar; het is een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den
HEERE. Wat nu overblijft van het spijsoffer, zal voor Aaron en 3
zijn zonen zijn; het is een heiligheid der heiligheden van de vuur-
offeren des HEEREN. En als gij offeren zult een offerande van 4
spijsoffer, een gebak des ovens; het zullen zijn ongezuurde koeken
van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie
bestreken. En indien uw offerande spijsoffer is, in de pan *gekookt*, 5
zij zal zijn van ongezuurde meelbloem, met olie gemengd. Breekt 6
ze in stukken, en giet olie daarop; het is een spijsoffer. En zo uw 7
offerande een spijsoffer des ketels is, het zal van meelbloem met
olie gemaakt worden. Dan zult gij dat spijsoffer, hetwelk daarvan 8
zal gemaakt worden, den HEERE toebrengen; en men zal het tot
den priester doen naderen, die het tot het altaar dragen zal. En 9
de priester zal van dat spijsoffer deszelfs gedenkoffer opnemen, en
op het altaar aansteken, het is een vuuroffer, tot een liefelijken
reuk den HEERE. En wat overblijft van het spijsoffer, zal voor 10
Aaron en zijn zonen zijn; het is een heiligheid der heiligheden van
de vuurofferen des HEEREN. Geen spijsoffer, dat gij den HEE- 11
RE zult offeren, zal met desem gemaakt worden; want van geen
zuurdesem, en van geen honig zult gijlieden den HEERE vuuroffer
aansteken. De offeranden der eerstelingen zult gij den HEERE 12
offeren; maar op het altaar zullen zij niet komen tot een liefelijken

13 reuk. En alle offerande uws spijsoffers zult gij met zout zouten,
en het zout des verbonds van uw God van uw spijsoffer niet laten
14 afblijven; met al uw offerande zult gij zout offeren. En zo gij den
HEERE een spijsoffer der eerste vruchten offert, zult gij het spijs-
offer uwer eerste vruchten van groene aren, bij het vuur gedord,
dat is, het klein gebroken graan van volle groene aren, offeren.
15 En gij zult olie daarop doen, en wierook daarop leggen; het is een
16 spijsoffer. Zo zal de priester deszelfs gedenkoffer aansteken van
zijn klein gebroken graan en van zijn olie, met al den wierook; het
is een vuuroffer den HEERE.

3 En indien zijn offerande een dankoffer is; zo hij ze van de run-
deren offert, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren,
2 voor het aangezicht des HEEREN. En hij zal zijn hand op het
hoofd zijner offerande leggen, en zal ze slachten voor de deur van
de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron, de priesters,
3 zullen het bloed rondom op het altaar sprengen. Daarna zal hij
van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren; het vet, dat
het ingewand bedekt, en al het vet, hetwelk aan het ingewand is.
4 Dan zal hij beide de nieren, en het vet, hetwelk daaraan is, dat
aan de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren,
5 zal hij afnemen. En de zonen van Aaron zullen dat aansteken
op het altaar, op het brandoffer, hetwelk op het hout zal zijn, dat
op het vuur is; het is een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den
6 HEERE. En indien zijn offerande van klein vee is, den HEERE
tot een dankoffer, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die
7 offeren. Indien hij een lam tot zijn offerande offert, zo zal hij het
8 offeren voor het aangezicht des HEEREN. En hij zal zijn hand
op het hoofd zijner offerande leggen, en hij zal die slachten voor
de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron zullen het bloed
9 daarvan sprengen op het altaar rondom. Daarna zal hij van dat
dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren; zijn vet, den gehelen
staart, dien hij dicht aan de ruggegraat zal afnemen, en het vet
bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand
10 is; Ook beide de nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de
weekdarmen is; en het net over de lever met de nieren, zal hij
11 afnemen. En de priester zal dat aansteken op het altaar; het is
12 een spijs des vuuroffers den HEERE. Indien nu zijn offerande een
geit is, zo zal hij die offeren voor het aangezicht des HEEREN.

13 En hij zal zijn hand op haar hoofd leggen, en hij zal haar slachten
voor de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron zullen haar
14 bloed op het altaar sprengen rondom. Dan zal hij daarvan zijn
offerande offeren, een vuuroffer den HEERE; het vet bedekkende
15 het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is; Mitsgaders
de beide nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdar-
men is; en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen.
16 En de priester zal die aansteken op het altaar; het is een spijs
des vuuroffers, tot een liefelijken reuk; alle vet zal des HEEREN
17 zijn. *Dit* zij een eeuwige inzetting voor uw geslachten, in al uw
woningen: geen vet noch bloed zult gij eten.

4, 2 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de
kinderen Israels, zeggende: Als een ziel zal gezondigd hebben,
door afdwaling van enige geboden des HEEREN, dat niet zou ge-
3 daan worden, en *tegen* een van die zal gedaan hebben; Indien de
priester, die gezalfd is, zal gezondigd hebben, tot schuld des volks,
zo zal hij voor zijn zonde, die hij gezondigd heeft, offeren een var,
4 een volkomen jong rund, den HEERE ten zondoffer. En hij zal
dien var brengen tot de deur van de tent der samenkomst, voor
het aangezicht des HEEREN; en hij zal zijn hand op het hoofd van
dien var leggen, en hij zal dien var slachten voor het aangezicht
5 des HEEREN. Daarna zal die gezalfde priester van het bloed van
den var nemen, en hij zal dat tot de tent der samenkomst bren-
6 gen. En de priester zal zijn vinger in dat bloed dopen; en van dat
bloed zal hij zevenmaal sprengen voor het aangezicht des HEE-
7 REN, voor den voorhang van het heilige. Ook zal de priester
van dat bloed doen op de hoornen des reukaltaars der welrieken-
de specerijen, voor het aangezicht des HEEREN, dat in de tent
der samenkomst is; dan zal hij al het bloed van den var uitgieten
aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is aan de
8 deur van de tent der samenkomst. Verder, al het vet van den
var des zondoffers zal hij daarvan opnemen; het vet bedekkende
9 het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is; Daartoe de
twee nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen
10 is, en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen; Gelijk
als het van den os des dankoffers opgenomen wordt; en de priester
11 zal die aansteken op het altaar des brandoffers. Maar de huid
van dien var, en al zijn vlees, met zijn hoofd en met zijn schenke-

12 len, en zijn ingewand, en zijn mest; En dien gehelen var zal hij
tot buiten het leger uitvoeren, aan een reine plaats, waar men de
as uitstort, en zal hem met vuur op het hout verbranden; bij de
13 uitgegoten as zal hij verbrand worden. Indien nu de gehele ver-
gadering van Israel afgedwaald zal zijn, en de zaak voor de ogen
der gemeente verborgen is, en zij iets gedaan zullen hebben *tegen*
enige van alle geboden des HEEREN, dat niet zoude gedaan wor-
14 den, en zijn schuldig geworden; En die zonde, die zij daartegen
gezondigd zullen hebben, bekend is geworden; zo zal de gemeente
een var, een jong rund, ten zondoffer offeren, en dien voor de tent
15 der samenkomst brengen; En de oudsten der vergadering zullen
hun handen op het hoofd van den var leggen, voor het aangezicht
des HEEREN; en hij zal den var slachten voor het aangezicht des
16 HEEREN. Daarna zal die gezalfde priester van het bloed van
17 den var tot de tent der samenkomst brengen. En de priester zal
zijn vinger indopen, *nemende* van dat bloed; en hij zal zevenmaal
sprengen voor het aangezicht des HEEREN, voor den voorhang.
18 En van dat bloed zal hij doen op de hoornen van het altaar, dat
voor het aangezicht des HEEREN is, dat in de tent der samen-
komst is; dan zal hij al het bloed uitgieten, aan den bodem van
het altaar des brandoffers, hetwelk is voor de deur van de tent
19 der samenkomst. Daartoe zal hij al zijn vet van hem opnemen,
20 en op het altaar aansteken. En hij zal dezen var doen, gelijk als
hij den var des zondoffers gedaan heeft, alzo zal hij hem doen; en
de priester zal voor hen verzoening doen, en het zal hun vergeven
21 worden. Daarna zal hij dien var tot buiten het leger uitvoeren, en
zal hem verbranden, gelijk als hij den eersten var verbrand heeft;
22 het is een zondoffer der gemeente. Als een overste zal gezondigd
hebben, en tegen een van de geboden des HEEREN zijns Gods,
door afdwaling, gedaan zal hebben, hetwelk niet zou gedaan wor-
23 den, zodat hij schuldig is; Of men zijn zonde, die hij daartegen
gezondigd heeft, aan hem zal bekend gemaakt hebben; zo zal hij
24 tot zijn offer brengen een geitenbok, een volkomen mannetje. En
hij zal zijn hand op het hoofd van den bok leggen, en zal hem
slachten in de plaats, waar men het brandoffer slacht voor het
25 aangezicht des HEEREN; het is een zondoffer. Daarna zal de
priester van het bloed des zondoffers met zijn vinger nemen, en
dat op de hoornen van het altaar des brandoffers doen; dan zal hij

zijn bloed aan den bodem van het altaar des brandoffers uitgieten.
Hij zal ook al zijn vet op het altaar aansteken, gelijk het vet des 26
dankoffers; zo zal de priester voor hem verzoening doen van zijn
zonden, en het zal hem vergeven worden. En zo enig mens van 27
het volk des lands door afdwaling zal gezondigd hebben, dewijl hij
iets doet *tegen* een van de geboden des HEEREN, dat niet gedaan
zou worden, zodat hij schuldig is; Of men zijn zonde, die hij ge- 28
zondigd heeft, aan hem zal bekend gemaakt hebben; zo zal hij tot
zijn offerande brengen een jonge geit, een volkomen wijfje, voor
zijn zonde, die hij gezondigd heeft. En hij zal zijn hand op het 29
hoofd des zondoffers leggen; en men zal dat zondoffer slachten in
de plaats des brandoffers. Daarna zal de priester van haar bloed 30
met zijn vinger nemen, en doen het op de hoornen van het altaar
des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem
van dat altaar uitgieten. En al haar vet zal hij afnemen, gelijk als 31
het vet van het dankoffer afgenomen wordt, en de priester zal het
aansteken op het altaar, tot een liefelijken reuk den HEERE; en
de priester zal voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven
worden. Maar zo hij een lam voor zijn offerande ten zondoffer 32
brengt, het zal een volkomen wijfje zijn, dat hij brengt. En hij 33
zal zijn hand op het hoofd des zondoffers leggen, en hij zal dat
slachten tot een zondoffer, in de plaats, waar men het brandoffer
slacht. Daarna zal de priester van het bloed des zondoffers met 34
zijn vinger nemen, en zal het doen op de hoornen van het altaar
des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem
van dat altaar uitgieten. En al het vet daarvan zal hij afnemen, 35
gelijk als het vet van het lam des dankoffers afgenomen wordt, en
de priester zal die aansteken op het altaar, op de vuurofferen des
HEEREN; en de priester zal voor hem verzoening doen over zijn
zonde, die hij gezondigd heeft, en het zal hem vergeven worden.

Als nu een mens zal gezondigd hebben, dat hij gehoord heeft **5**
een stem des vloeks, waarvan hij getuige is, hetzij dat hij het ge-
zien of geweten heeft; indien hij het niet te kennen geeft, zo zal hij
zijn ongerechtigheid dragen. Of wanneer een mens enig onrein 2
ding zal aangeroerd hebben, hetzij het dode aas van een wild on-
rein gedierte, of het dode aas van onrein vee, of het dode aas van
onrein kruipend gedierte; al is het voor hem verborgen geweest,
nochtans is hij onrein en schuldig. Of als hij zal aangeroerd 3

hebben de onreinigheid van een mens, naar al zijn onreinigheid,
waarmede hij onrein wordt; en het is voor hem verborgen geweest,
4 en hij is het gewaar geworden, zo is hij schuldig. Of als een mens
zal gezworen hebben, onbedacht met zijn lippen uitsprekende, om
kwaad te doen, of om goed te doen; naar al wat de mens in den
eed onbedacht uitspreekt, en het is voor hem verborgen geweest,
en hij is het gewaar geworden, zo is hij aan een van die schuldig.
5 Het zal dan geschieden, als hij aan een van die schuldig is, dat
6 hij belijden zal, waarin hij gezondigd heeft; En tot zijn schuldof-
fer den HEERE voor zijn zonde, die hij gezondigd heeft, brengen
zal een wijfje van klein vee, een lam of een jonge geit, voor de
zonde; zo zal de priester voor hem vanwege zijn zonde verzoening
7 doen. Maar indien zijn hand zoveel niet bereiken kan, als genoeg
is tot een *stuk* klein vee, zo zal hij *tot* zijn offer voor de schuld,
die hij gezondigd heeft, den HEERE brengen twee tortelduiven,
of twee jonge duiven, een ten zondoffer, en een ten brandoffer.
8 En hij zal die tot den priester brengen, welke eerst die zal offeren,
die tot het zondoffer is; en zal haar hoofd met zijn nagel nevens
9 haar nek splijten, maar niet afscheiden. En van het bloed des
zondoffers zal hij aan den wand van het altaar sprengen; maar
het overgeblevene van dat bloed zal uitgeduwd worden aan den
10 bodem van het altaar; het is een zondoffer. En de andere zal hij
ten brandoffer maken, naar de wijze; zo zal de priester voor hem,
vanwege zijn zonde, die hij gezondigd heeft, verzoening doen, en
11 het zal hem vergeven worden. Maar indien zijn hand niet be-
reiken kan aan twee tortelduiven of twee jonge duiven, zo zal hij,
die gezondigd heeft, tot zijn offerande brengen het tiende deel van
een efa meelbloem ten zondoffer; hij zal geen olie daarover doen,
12 noch wierook daarop leggen; want het is een zondoffer. En hij zal
dat tot den priester brengen, en de priester zal daarvan zijn hand
vol, der gedachtenis deszelven, grijpen, en dat aansteken op het
13 altaar, op de vuurofferen des HEEREN; het is een zondoffer. Zo
zal de priester voor hem verzoening doen over zijn zonde, die hij
gezondigd heeft in enige van die *stukken*, en het zal hem vergeven
14 worden; en het zal des priesters zijn, gelijk het spijsoffer. Wij-
15 ders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Als een mens door
overtreding overtreden, en door afdwaling gezondigd zal hebben,
wat onwetende van de heilige dingen des HEEREN, zo zal hij tot

zijn schuldoffer den HEERE brengen een volkomen ram uit de
kudde, met uw schatting aan zilveren sikkelen, naar den sikkel
des heiligdoms, ten schuldoffer. Zo zal hij, dat hij zondigende 16
heeft onwetend van de heilige dingen, wedergeven, en zal deszelfs
vijfde deel daarenboven toedoen, dat hij den priester geven zal;
alzo zal de priester met den ram des schuldoffers voor hem ver-
zoening doen, en het zal hem vergeven worden. En indien een 17
mens zal gezondigd hebben, en gedaan *tegen* een van alle geboden
des HEEREN, hetwelk niet zou gedaan worden, al is het dat hij
het niet geweten heeft, nochtans is hij schuldig, en zal zijn onge-
rechtigheid dragen. En hij zal een volkomen ram uit de kudde 18
tot den priester brengen, met uw schatting, ten schuldoffer; en de
priester zal voor hem verzoening doen over zijn afdwaling, door
welke hij afgedwaald is, die hij niet geweten had; zo zal het hem
vergeven worden. Het is een schuldoffer; hij heeft zich voorzeker 19
schuldig gemaakt aan den HEERE.

Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Als een mens **6**, 2
gezondigd, en tegen den HEERE door overtreding overtreden zal
hebben, dat hij aan zijn naaste zal gelogen hebben van hetgeen
hem in bewaring gegeven, of ter hand gesteld was, of van roof,
of *dat* hij met geweld zijn naaste onthoudt; Of dat hij het ver- 3
lorene gevonden, en daarover gelogen, en met valsheid gezworen
zal hebben; over iets van alles, dat de mens doet, daarin zondi-
gende. Het zal dan geschieden, dewijl hij gezondigd heeft, en 4
schuldig geworden is, dat hij wederuitkeren zal den roof, dien hij
geroofd, of het onthoudene, dat hij met geweld onthoudt, of het
bewaarde, dat bij hem te bewaren gegeven was, of het verlorene,
dat hij gevonden heeft; Of van al, waarover hij valselijk gezwo- 5
ren heeft, dat hij hetzelve in zijn hoofdsom wedergeve, en nog
het vijfde deel daarenboven toedoen zal; wiens dat is, dien zal
hij dat geven op den dag zijner schuld. En hij zal den HEE- 6
RE zijn schuldoffer brengen tot den priester, een volkomen ram
uit de kudde, met uw schatting, ten schuldoffer. Dan zal de 7
priester voor hem verzoening doen voor het aangezicht des HEE-
REN, en het zal hem vergeven worden; over iets van al, wat hij
doet, waar hij schuld aan heeft. Verder sprak de HEERE tot 8
Mozes, zeggende: Gebied Aaron en zijn zonen, zeggende: Dit 9
is de wet des brandoffers; het is hetgeen, wat door de branding

op het altaar den gansen nacht tot aan den morgen opvaart; al-
10 waar het vuur des altaars zal brandende gehouden worden. En
de priester zal zijn linnen kleed aantrekken, en de linnen onder-
broek over zijn vlees aantrekken, en zal de as opnemen, als het
vuur het brandoffer op het altaar zal verteerd hebben, en zal die
11 bij het altaar leggen. Daarna zal hij zijn klederen uittrekken,
en zal andere klederen aandoen, en zal de as tot buiten het le-
12 ger uitdragen aan een reine plaats. Het vuur nu op het altaar
zal daarop brandende gehouden worden, het zal niet uitgeblust
worden; maar de priester zal daar elken morgen hout aansteken,
en zal daarop het brandoffer schikken, en het vet der dankofferen
13 daarop aansteken. Het vuur zal geduriglijk op het altaar bran-
14 dende gehouden worden; het zal niet uitgeblust worden. Dit is
nu de wet des spijsoffers; een der zonen van Aaron zal dat voor
15 het aangezicht des HEEREN offeren, voor het altaar. En hij zal
daarvan opnemen zijn hand vol, uit de meelbloem des spijsoffers,
en van deszelfs olie, en al den wierook, die op het spijsoffer is;
dan zal hij het aansteken op het altaar; het is een liefelijke reuk
16 tot deszelfs gedachtenis voor den HEERE. En het overblijvende
daarvan zullen Aaron en zijn zonen eten; ongezuurd zal het ge-
geten worden in de heilige plaats; in den voorhof van de tent der
17 samenkomst zullen zij dat eten. Het zal niet gedesemd gebakken
worden; het is hun deel, dat Ik gegeven heb van Mijn vuurofferen;
het is een heiligheid der heiligheden, gelijk het zondoffer en gelijk
18 het schuldoffer. Al wat mannelijk is onder de zonen van Aaron
zal het eten; het zij een eeuwige inzetting voor uw geslachten van
de vuurofferen des HEEREN; al wat die zal aanroeren, zal heilig
19, 20 zijn. Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Dit is de
offerande van Aaron en van zijn zonen, die zij den HEERE of-
feren zullen, ten dage als hij zal gezalfd worden: het tiende deel
ener efa meelbloem, een spijsoffer gedurig; de helft daarvan op
21 den morgen, en de helft daarvan op den avond. Het zal in een
pan met olie gemaakt worden; geroost zult gij het brengen; en de
gebakken stukken des spijsoffers zult gij offeren, tot een liefelijken
22 reuk den HEERE. Ook zal de priester, die uit zijn zonen in zijn
plaats de gezalfde zal worden, hetzelfde doen; het zij een eeuwige
inzetting; het zal voor den HEERE geheel aangestoken worden.
23 Alzo zal alle spijsoffer des priesters ganselijk zijn; het zal niet ge-

geten worden. Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 24
Spreek tot Aaron en tot zijn zonen, zeggende: Dit is de wet des 25
zondoffers: in de plaats, waar het brandoffer geslacht wordt, zal
het zondoffer voor het aangezicht des HEEREN geslacht worden;
het is een heiligheid der heiligheden. De priester, die het voor 26
de zonde offert, zal het eten; in de heilige plaats zal het gegeten
worden, in den voorhof van de tent der samenkomst. Al wat 27
deszelfs vlees zal aanroeren, zal heilig zijn; zo wie van zijn bloed
op een kleed zal gesprengd hebben, dat, waarop hij gesprengd zal
hebben, zult gij in de heilige plaats wassen. En het aarden vat, 28
waarin het gezoden is, zal gebroken worden; maar zo het in een
koperen vat gezoden is, zo zal het geschuurd en in water gespoeld
worden. Al wat mannelijk is onder de priesteren, zal dat eten; 29
het is een heiligheid der heiligheden. Maar geen zondoffer, van 30
welks bloed in de tent der samenkomst zal gebracht worden, om
in het heiligdom te verzoenen, zal gegeten worden; het zal in het
vuur verbrand worden.

Dit is nu de wet des schuldoffers; het is een heiligheid der hei- **7**
ligheden. In de plaats, waar zij het brandoffer slachten, zullen 2
zij het schuldoffer slachten; en men zal deszelfs bloed rondom op
het altaar sprengen. En daarvan zal men al zijn vet offeren, den 3
staart, en het vet, dat het ingewand bedekt; Ook de beide nieren, 4
en het vet, dat daaraan is, dat op de weekdarmen is; en het net
over de lever, met de nieren, zal men afnemen. En de priester zal 5
die aansteken op het altaar, ten vuuroffer den HEERE; het is een
schuldoffer. Al wat mannelijk is onder de priesteren zal dat eten; 6
in de heilige plaats zal het gegeten worden; het is een heiligheid
der heiligheden. Gelijk het zondoffer, alzo zal ook het schuldoffer 7
zijn; enerlei wet zal voor dezelve zijn; het zal des priesters zijn,
die daarmede verzoening gedaan zal hebben. Ook de priester, 8
die iemands brandoffer offert, die priester zal de huid des brand-
offers hebben, dat hij geofferd heeft. Daartoe al het spijsoffer, 9
dat in den oven gebakken wordt, met al wat in den ketel en in
den pan bereid wordt, zal des priesters zijn, die dat offert. Ook 10
alle spijsoffer met olie gemengd, of droog, zal voor alle zonen van
Aaron zijn, voor den enen als voor den anderen. Dit is nu de wet 11
des dankoffers, dat men den HEERE offeren zal. Indien hij dat 12
tot een lof *offer* offert, zo zal hij, nevens het lofoffer, ongezuurde

koeken met olie gemengd, en ongezuurde vladen met olie bestre-
ken, offeren; en zullen die koeken met olie gemengd van geroost
13 meelbloem zijn. Benevens de koeken zal hij tot zijn offerande ge-
14 desemd brood offeren, met het lofoffer zijns dankoffers. En een
daarvan uit de ganse offerande zal hij den HEERE ten hefoffer
offeren; het zal voor den priester zijn, die het bloed des dank-
15 offers sprengt. Maar het vlees van het lofoffer zijns dankoffers
zal op den dag van deszelfs offerande gegeten worden; daarvan
16 zal men niet tot den morgen overlaten. En zo het slachtoffer
zijner offerande een gelofte, of vrijwillig offer is, dat zal ten dage
als hij zijn offer offeren zal, gegeten worden, en het overgeblevene
17 daarvan zal ook des anderen daags gegeten worden. Wat nog
van het vlees des slachtoffers overgebleven is, zal op den derden
18 dag met vuur verbrand worden; Want zo enigszins van dat vlees
zijns dankoffers op den derden dag gegeten wordt, die dat geofferd
heeft, zal niet aangenaam zijn; het zal hem niet toegerekend wor-
den, het zal een afgrijselijk ding zijn; en de ziel, die daarvan eet,
19 zal haar ongerechtigheid dragen. En het vlees, dat iets onreins
aangeroerd zal hebben, zal niet gegeten worden; met vuur zal het
verbrand worden; maar aangaande het *andere* vlees, dat vlees zal
20 een ieder, die rein is, mogen eten. Doch als een ziel het vlees van
het dankoffer, hetwelk des HEEREN is, gegeten zal hebben, en
haar onreinigheid aan haar is, zo zal die ziel uit haar volken uit-
21 geroeid worden. En wanneer een ziel iets onreins zal aangeroerd
hebben, *als* de onreinigheid des mensen, of het onreine vee, of enig
onrein verfoeisel, en zal van het vlees des dankoffers, hetwelk des
HEEREN is, gegeten hebben, zo zal die ziel uit haar volken uit-
22 geroeid worden. Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
23 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Geen vet van een os, of
24 schaap, of geit, zult gij eten. Maar het vet van een dood aas, en
het vet van het verscheurde, mag tot alle werk gebezigd worden;
25 doch gij zult het ganselijk niet eten. Want al wie het vet van vee
eten zal, van hetwelk men den HEERE een vuuroffer zal geofferd
hebben, die ziel, die het gegeten zal hebben, zal uit haar volken
26 uitgeroeid worden. Ook zult gij in uw woningen geen bloed eten,
27 hetzij van het gevogelte, of van het vee. Alle ziel, die enig bloed
28 eten zal, die ziel zal uit haar volken uitgeroeid worden. Voorts
29 sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kinderen

Israels, zeggende: Wie zijn dankoffer den HEERE offert, zal zijn
offerande van zijn dankoffer den HEERE toebrengen. Zijn han- 30
den zullen de vuurofferen des HEEREN brengen; het vet aan de
borst zal hij met die borst brengen, om die tot een beweegoffer
voor het aangezicht des HEEREN te bewegen. En de priester 31
zal dat vet op het altaar aansteken; doch de borst zal voor Aaron
en zijn zonen zijn. Gij zult ook den rechterschouder tot een hef- 32
offer den priester geven, uit uw dankofferen. Wie uit de zonen 33
van Aaron het bloed des dankoffers en het vet offert, dien zal
de rechterschouder ten dele zijn. Want de beweegborst en den 34
hefschouder heb Ik van de kinderen Israels uit hun dankofferen
genomen, en heb dezelve aan Aaron, den priester, en aan zijn zo-
nen, tot een eeuwige inzetting gegeven, van de kinderen Israels.
Dit is de zalving van Aaron en de zalving van zijn zonen, van de 35
vuurofferen des HEEREN; ten dage als Hij hen deed naderen, om
het priesterdom den HEERE te bedienen; Hetwelk de HEERE 36
hun van de kinderen Israels te geven geboden heeft, ten dage als
Hij hen zalfde; het zij een eeuwige inzetting voor hun geslachten.
Dit is de wet des brandoffers, des spijsoffers, des zondoffers, des 37
schuldoffers, des vuloffers en des dankoffers; Die de HEERE Mo- 38
zes op den berg Sinai geboden heeft, ten dage als Hij den kinderen
Israels gebood, dat zij hun offeranden den HEERE, in de woestijn
van Sinai, zouden offeren.

Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Neem Aaron **8**, 2
en zijn zonen met hem, en de klederen, en de zalfolie, daartoe
den var des zondoffers, en de twee rammen, en den korf van de
ongezuurde *broden*; En verzamel de ganse vergadering aan de 3
deur van de tent der samenkomst. Mozes nu deed, gelijk als 4
de HEERE hem geboden had; en de vergadering werd verzameld
aan de deur van de tent der samenkomst. Toen zeide Mozes tot 5
de vergadering: Dit is de zaak, die de HEERE geboden heeft te
doen. En Mozes deed Aaron en zijn zonen naderen, en wies hen 6
met dat water. Daar deed hij hem den rok aan, en gordde hem 7
met den gordel, en trok hem den mantel aan; en deed hij hem
den efod aan, en gordde dien met den kunstelijken riem des efods,
en ombond hem daarmede. Voorts deed hij hem den borstlap 8
aan, en voegde aan den borstlap de Urim en de Thummim. En 9
hij zette den hoed op zijn hoofd; en aan den hoed boven zijn

aangezicht zette hij de gouden plaat, de kroon der heiligheid, gelijk
10 als de HEERE Mozes geboden had. Toen nam Mozes de zalfolie,
en zalfde den tabernakel, en al wat daarin was, en heiligde ze.
11 En hij sprengde daarvan op het altaar zevenmaal; en hij zalfde
het altaar, en al zijn gereedschap, mitsgaders het wasvat en zijn
12 voet, om die te heiligen. Daarna goot hij van de zalfolie op het
13 hoofd van Aaron, en hij zalfde hem, om hem te heiligen. Ook
deed Mozes de zonen van Aaron naderen, en trok hun rokken aan,
en gordde hen met een gordel, en bond hun mutsen op, gelijk
14 als de HEERE Mozes geboden had. Toen deed hij den var des
zondoffers bijeenkomen; en Aaron en zijn zonen leiden hun handen
15 op het hoofd van den var des zondoffers; En men slachtte *hem*;
en Mozes nam het bloed, en deed het met zijn vinger rondom op
de hoornen des altaars, en ontzondigde het altaar; daarna goot hij
het bloed uit aan den bodem des altaars, en heiligde het, om voor
16 hetzelve verzoening te doen. Voorts nam hij al het vet, dat aan
het ingewand is, en het net der lever, en de twee nieren en haar
17 vet; en Mozes stak het aan op het altaar. Maar den var met
zijn huid, en zijn vlees, en zijn mest, heeft hij buiten het leger
met vuur verbrand, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
18 Daarna deed hij den ram des brandoffers bijbrengen; en Aaron
19 en zijn zonen leiden hun handen op het hoofd van den ram. En
men slachtte *hem*; en Mozes sprengde het bloed op het altaar
20 rondom. Hij deelde ook den ram in zijn delen; en Mozes stak het
21 hoofd aan, en die delen, en het smeer; Doch het ingewand en de
schenkelen wies hij met water; en Mozes stak dien gehelen ram
aan op het altaar; het was een brandoffer tot een liefelijken reuk,
een vuuroffer was het den HEERE, gelijk als de HEERE Mozes
22 geboden had. Daarna deed hij den anderen ram, den ram des
vuloffers, bijbrengen; en Aaron met zijn zonen leiden hun handen
23 op het hoofd van den ram. En men slachtte *hem*; en Mozes nam
van zijn bloed, en deed het op het lapje van Aarons rechteroor,
en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen van
24 zijn rechtervoet. Hij deed ook de zonen van Aaron naderen; en
Mozes deed van dat bloed op het lapje van hun rechteroor, en
op den duim van hun rechterhand, en op den groten teen van
hun rechtervoet; daarna sprengde Mozes dat bloed rondom op
25 het altaar. En hij nam het vet, en den staart, en al het vet, dat

aan het ingewand is, en het net der lever, en de beide nieren, en
haar vet, daartoe den rechterschouder. Ook nam hij uit den korf 26
van de ongezuurde *broden*, die voor het aangezicht des HEEREN
was, een ongezuurde koek, en een geolieden broodkoek, en een
vlade; en hij leide ze op dat vet, en op den rechterschouder. En 27
hij gaf dat alles in de handen van Aaron, en in de handen zijner
zonen; en bewoog die ten beweegoffer, voor het aangezicht des
HEEREN. Daarna nam Mozes ze uit hun handen, en stak ze 28
aan op het altaar, op het brandoffer; zij waren vulofferen tot een
liefelijken reuk; het was een vuuroffer den HEERE. Voorts nam 29
Mozes de borst, en bewoog ze ten beweegoffer voor het aangezicht
des HEEREN; zij werd Mozes ten dele van den ram des vuloffers,
gelijk als de HEERE Mozes geboden had. Mozes nam ook van de 30
zalfolie, en van het bloed, hetwelk op het altaar was, en sprengde
het op Aaron, op zijn klederen, en op zijn zonen, en op de klederen
zijner zonen met hem; en hij heiligde Aaron, zijn klederen, en zijn
zonen, en de klederen zijner zonen met hem. En Mozes zeide 31
tot Aaron en tot zijn zonen: Ziedt dat vlees voor de deur van
de tent der samenkomst, en eet hetzelve daar, mitsgaders het
brood, dat in den korf des vuloffers is; gelijk als ik geboden heb,
zeggende: Aaron en zijn zonen zullen dat eten. Maar het overige 32
van het vlees en van het brood zult gij met vuur verbranden. Ook 33
zult gij uit de deur van de tent der samenkomst, zeven dagen,
niet uitgaan, tot aan den dag, dat vervuld worden de dagen uws
vuloffers; want zeven dagen zal men uw handen vullen. Gelijk 34
men gedaan heeft op dezen dag, heeft de HEERE te doen geboden,
om voor u verzoening te doen. Gij zult dan aan de deur van de 35
tent der samenkomst blijven, dag en nacht, zeven dagen, en zult
de wacht des HEEREN waarnemen, opdat gij niet sterft; want
alzo is het mij geboden. Aaron nu en zijn zonen deden al de 36
dingen, die de HEERE door den dienst van Mozes geboden had.

En het geschiedde op den achtsten dag, dat Mozes riep Aaron **9**
en zijn zonen, en de oudsten van Israel; En hij zeide tot Aaron: 2
Neem u een kalf, een jong rund, ten zondoffer, en een ram ten
brandoffer, *die* volkomen zijn; en breng ze voor het aangezicht
des HEEREN. Daarna spreek tot de kinderen Israels, zeggende: 3
Neemt een geitenbok ten zondoffer, en een kalf, en een lam, eenja-
rig, volkomen, ten brandoffer; Ook een os en ram ten dankoffer, 4

om voor het aangezicht des HEEREN te offeren; en spijsoffer met
5 olie gemengd; want heden zal de HEERE u verschijnen. Toen na-
men zij hetgeen Mozes geboden had, *brengende dat* tot voor aan
de tent der samenkomst; en de gehele vergadering naderde, en
6 stond voor het aangezicht des HEEREN. En Mozes zeide: Deze
zaak, die de HEERE geboden heeft, zult gij doen; en de heerlijk-
7 heid des HEEREN zal u verschijnen. En Mozes zeide tot Aaron:
Nader tot het altaar, en maak uw zondoffer, en uw brandoffer
toe; en doe verzoening voor u en voor het volk; maak daarna de
offerande des volks toe, en doe de verzoening voor hen, gelijk als
8 de HEERE geboden heeft. Toen naderde Aaron tot het altaar,
9 en slachtte het kalf des zondoffers, dat voor hem was. En de
zonen van Aaron brachten het bloed tot hem, en hij doopte zijn
vinger in dat bloed, en deed het op de hoornen des altaars; daarna
10 goot hij het bloed uit aan den bodem des altaars. Maar het vet,
en de nieren, en het net van de lever van het zondoffer heeft hij
op het altaar aangestoken, gelijk als de HEERE Mozes geboden
11 had. Doch het vlees, en de huid verbrandde hij met vuur buiten
12 het leger. Daarna slachtte hij het brandoffer; en de zonen van
Aaron leverden aan hem het bloed; en hij sprengde dat rondom
13 op het altaar. Ook leverden zij aan hem het brandoffer in zijn
14 stukken, met het hoofd; en hij stak het aan op het altaar. En
hij wies het ingewand en de schenkelen; en hij stak ze aan op het
15 brandoffer, op het altaar. Daarna deed hij de offerande des volks
toebrengen; en nam den bok des zondoffers, die voor het volk
was, en slachtte hem, en bereidde hem ten zondoffer, gelijk het
16 eerste. Verder deed hij het brandoffer toebrengen, en maakte dat
17 toe naar het recht. En hij deed het spijsoffer toebrengen, en vul-
de daarvan zijn hand, en stak het aan op het altaar, behalve het
18 morgenbrandoffer. Daarna slachtte hij den os, en den ram ten
dankoffer, dat voor het volk was; en de zonen van Aaron leverden
het bloed aan hem, hetwelk hij rondom op het altaar sprengde;
19 En het vet van den os, en van den ram, den staart, en wat het
20 *ingewand* bedekt, en de nieren, en het net der lever; En zij leiden
21 het vet op de borsten; en hij stak dat vet aan op het altaar. Maar
de borsten en den rechterschouder bewoog Aaron ten beweegof-
fer voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als Mozes geboden
22 had. Daarna hief Aaron zijn handen op tot het volk, en zegende

hen; en hij kwam af, nadat hij het zondoffer, en brandoffer, en
dankoffer gedaan had. Toen ging Mozes met Aaron in de tent 23
der samenkomst; daarna kwamen zij uit, en zegenden het volk; en
de heerlijkheid des HEEREN verscheen al het volk. Want een 24
vuur ging uit van het aangezicht des HEEREN, en verteerde op
het altaar het brandoffer, en het vet. Als het ganse volk dit zag,
zo juichten zij, en vielen op hun aangezichten.

En de zonen van Aaron, Nadab en Abihu, namen een ieder zijn **10**
wierookvat, en deden vuur daarin, en leiden reukwerk daarop, en
brachten vreemd vuur voor het aangezicht des HEEREN, hetwelk
hij hen niet geboden had. Toen ging een vuur uit van het aan- 2
gezicht des HEEREN, en verteerde hen; en zij stierven voor het
aangezicht des HEEREN. En Mozes zeide tot Aaron: Dat is het, 3
wat de HEERE gesproken heeft, zeggende: In degenen, die tot
Mij naderen, zal Ik geheiligd worden, en voor het aangezicht van
al het volk zal Ik verheerlijkt worden. Doch Aaron zweeg stil. En 4
Mozes riep Misael en Elzafan, de zonen van Uzziel, den oom van
Aaron, en zeide tot hen: Treedt toe, draagt uw broederen weg,
van voor het heiligdom tot buiten het leger. Toen traden zij toe, 5
en droegen hen, in hun rokken, tot buiten het leger, gelijk als Mo-
zes gesproken had. En Mozes zeide tot Aaron, en tot Eleazar, 6
en tot Ithamar, zijn zonen: Gij zult uw hoofden niet ontbloten,
noch uw klederen verscheuren, opdat gij niet sterft, en grote toorn
over de ganse vergadering kome; maar uw broederen, het ganse
huis van Israel, zullen dezen brand, dien de HEERE aan gestoken
heeft, bewenen. Gij zult ook uit de deur van de tent der sa- 7
menkomst niet uitgaan, opdat gij niet sterft; want de zalfolie des
HEEREN is op u. En zij deden naar het woord van Mozes. En 8
de HEERE sprak tot Aaron, zeggende: Wijn en sterken drank 9
zult gij niet drinken, gij, noch uw zonen met u, als gij gaan zult in
de tent der samenkomst, opdat gij niet sterft; het zij een eeuwi-
ge inzetting onder uw geslachten; En om onderscheid te maken 10
tussen het heilige en tussen het onheilige, en tussen het onreine
en tussen het reine; En om den kinderen Israels te leren al de 11
inzettingen, die de HEERE door den dienst van Mozes tot hen ge-
sproken heeft. En Mozes sprak tot Aaron, en tot Eleazar, en tot 12
Ithamar, zijn overgebleven zonen: Neemt het spijsoffer, dat van
de vuurofferen des HEEREN overgebleven is, en eet hetzelve on-

gezuurd bij het altaar; want het is een heiligheid der heiligheden.
13 Daarom zult gij dat eten in de heilige plaats, dewijl het uw be-
scheiden deel en het bescheiden deel uwer zonen uit des HEEREN
14 vuurofferen is; want alzo is mij geboden. Ook de beweegborst
en den hefschouder zult gij in een reine plaats eten, gij, en uw
zonen, en uw dochteren met u; want tot uw bescheiden deel, en
uwer zonen bescheiden deel, zijn zij uit de dankofferen der kinde-
15 ren Israels gegeven. Den hefschouder en de beweegborst zullen
zij nevens de vuurofferen des vets toebrengen, om ten beweegof-
fer voor het aangezicht des HEEREN te bewegen; hetwelk, voor
u en uw zonen met u, tot een eeuwige inzetting zijn zal, gelijk
16 als de HEERE geboden heeft. En Mozes zocht zeer naarstiglijk
den bok des zondoffers; en ziet, hij was verbrand. Dies was hij
op Eleazar en op Ithamar, de overgebleven zonen van Aaron, zeer
17 toornig, zeggende: Waarom hebt gij dat zondoffer niet gegeten
in de heilige plaats? Want het is een heiligheid der heiligheden,
en Hij heeft u dat gegeven, opdat gij de ongerechtigheid der ver-
gadering zoudt dragen, om over die verzoening te doen voor het
18 aangezicht des HEEREN. Ziet, deszelfs bloed is niet binnen in
het heiligdom gedragen; gij moest dat ganselijk gegeten hebben
19 in het heiligdom, gelijk als ik geboden heb. Toen sprak Aaron
tot Mozes: Zie, heden hebben zij hun zondoffer en hun brandof-
fer voor het aangezicht des HEEREN geofferd, en zulke dingen
zijn mij wedervaren; en had ik heden het zondoffer gegeten, zou
20 dat goed geweest zijn in de ogen des HEEREN? Als Mozes dit
hoorde, zo was het goed in zijn ogen.

11 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende tot
2 hen: Spreekt tot de kinderen Israels, zeggende: Dit is het gedier-
3 te, dat gij eten zult uit alle beesten, die op de aarde zijn. Al wat
onder de beesten den klauw verdeelt, en de kloof der klauwen in
4 tweeen klieft, *en* herkauwt, dat zult gij eten. Deze nochtans zult
gij niet eten, van degenen, die *alleen* herkauwen, of de klauwen
alleen verdelen: den kemel, want hij herkauwt wel, maar verdeelt
5 den klauw niet; die zal u onrein zijn; En het konijntje, want het
herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; dat zal u onrein zijn;
6 En den haas, want hij herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet;
7 die zal u onrein zijn. Ook het zwijn, want dat verdeelt wel den
klauw, en klieft de klove der klauwen in tweeen, maar herkauwt

het gekauwde niet; dat zal u onrein zijn. Van hun vlees zult 8
gij niet eten, en hun dood aas niet aanroeren, zij zullen u onrein
zijn. Dit zult gij eten van al wat in de wateren is: al wat in de 9
wateren, in de zeeen en in de rivieren, vinnen en schubben heeft,
dat zult gij eten; Maar al wat in de zeeen en in de rivieren, van 10
alle gewemel der wateren, en van alle levende ziel, die in de wa-
teren is, geen vinnen of schubben heeft, dat zal u een verfoeisel
zijn. Ja, een verfoeisel zullen zij u zijn; van hun vlees zult gij niet 11
eten, en hun dood aas zult gij verfoeien. Al wat in de wateren 12
geen vinnen en schubben heeft, dat zal u een verfoeisel zijn. En 13
van het gevogelte zult gij deze verfoeien, zij zullen niet gegeten
worden, zij zullen een verfoeisel zijn: de arend, en de havik, en
de zeearend, En de gier, en de kraai, naar haar aard; Alle rave 14, 15
naar haar aard; En de struis, en de nachtuil, en de koekoek, en 16
de sperwer naar zijn aard; En de steenuil, en het duikertje, en 17
de schuifuit, En de kauw, en de roerdomp, en de pelikaan, En 18, 19
de ooievaar, de reiger naar zijn aard, en de hop, en de vleder-
muis. Alle kruipend gevogelte, dat op vier *voeten* gaat, zal u een 20
verfoeisel zijn. Dit nochtans zult gij eten van al het kruipend 21
gevogelte, dat op vier *voeten* gaat, hetwelk boven aan zijn voeten
schenkelen heeft, om daarmede op de aarde te springen; Van die 22
zult gij deze eten: den sprinkhaan naar zijn aard, en den solham
naar zijn aard, en den hargol naar zijn aard, en den hagab naar
zijn aard. En alle kruipend gevogelte, dat vier voeten heeft, zal 23
u een verfoeisel zijn. En aan deze zult gij verontreinigd worden; 24
zo wie hun dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn tot
aan den avond. Zo wie van hun dood aas gedragen zal hebben, 25
zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond. Alle 26
beest, dat den klauw verdeelt, doch de klove niet in tweeen klieft,
en niet herkauwt, zal u onrein zijn; zo wie hetzelve aangeroerd
zal hebben, zal onrein zijn. En al wat op zijn poten gaat onder 27
alle gedierte, op vier *voeten* gaande, die zullen u onrein zijn; al
wie hun dood aas aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan
den avond. Ook die hun dood aas zal gedragen hebben, zal zijn 28
klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond; zij zullen u
onrein zijn. Verder zal u dit onder het kruipend gedierte, dat 29
op de aarde kruipt, onrein zijn: het wezeltje, en de muis, en de
schildpad, naar haar aard; En de zwijnegel, en de krokodil, en 30

31 de hagedis, en de slak, en de mol; Die zullen u onrein zijn onder
alle kruipend gedierte; zo wie die zal aangeroerd hebben, als zij
32 dood zijn, zal onrein zijn tot aan den avond. Daartoe al hetgeen,
waarop *iets* van dezelve vallen zal, als zij dood zijn, zal onrein
zijn, *hetzij* van alle houten vat, of kleed, of vel, of zak, *of* alle vat,
waarmede *enig* werk gedaan wordt; het zal in het water gestoken
worden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna zal het rein zijn.
33 En alle aarden vat, waarin *iets* van dezelve zal gevallen zijn, al
34 wat daarin is, zal onrein zijn, en gij zult dat breken. Van alle
spijze, die men eet, waarop het water zal gekomen zijn, *die* zal
onrein zijn; en alle drank, die men drinkt, zal in alle vat onrein
35 zijn. En waarop iets van hun dood aas zal vallen, zal onrein zijn;
de oven en de aarden pan zal verbroken worden; zij zijn onrein,
36 daarom zullen zij u onrein zijn. Doch een fontein, of put van
vergadering der wateren, zal rein zijn; maar wie hun dood aas zal
37 aangeroerd hebben, zal onrein zijn. En wanneer van hun dood
aas zal gevallen zijn op enig zaaibaar zaad, dat gezaaid wordt,
38 dat zal rein zijn. Maar als water op het zaad gedaan zal worden,
en van hun dood aas daarop zal gevallen zijn, dat zal u onrein
39 zijn. En wanneer van de dieren, die u tot spijze zijn, *iets* zal
gestorven zijn, wie deszelfs dood aas zal aangeroerd hebben, zal
40 onrein zijn tot aan den avond. Ook die van hun dood aas gegeten
zal hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den
avond; en die hun dood aas zal gedragen hebben, zal zijn klederen
41 wassen, en onrein zijn tot aan den avond. Voorts alle kruipend
gedierte, dat op de aarde kruipt, zal een verfoeisel zijn; het zal
42 niet gegeten worden. Al wat op zijn buik gaat, en al wat gaat op
zijn vier *voeten*, of al wat vele voeten heeft, onder alle kruipend
gedierte, dat op de aarde kruipt, die zult gij niet eten, want zij
43 zijn een verfoeisel. Maakt uw zielen niet verfoeilijk aan enig krui-
pend gedierte, dat kruipt; en verontreinigt u niet daaraan, dat gij
44 daaraan verontreinigd zoudt worden. Want Ik ben de HEERE,
uw God; daarom zult gij u heiligen, en heilig zijn, dewijl Ik hei-
lig ben; en gij zult uw ziel niet verontreinigen aan enig kruipend
45 gedierte, dat zich op de aarde roert. Want Ik ben de HEERE,
die u uit Egypteland doe optrekken, opdat Ik u tot een God zij,
46 en opdat gij heilig zijt, dewijl Ik heilig ben. Dit is de wet van
de beesten, en van het gevogelte, en van alle levende ziel, die zich

roert in de wateren, en van alle ziel, die kruipt op de aarde; Om 47
te onderscheiden tussen het onreine en tussen het reine, en tussen
het gedierte, dat men eten, en tussen het gedierte, dat men niet
eten zal.

Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de **12**, 2
kinderen Israels, zeggende: Wanneer een vrouw zaad gegeven, en
een knechtje gebaard zal hebben, zo zal zij zeven dagen onrein
zijn; volgens de dagen der afzondering harer krankheid zal zij
onrein zijn. En op den achtsten dag zal het vlees zijner voorhuid 3
besneden worden. Daarna zal zij drie en dertig dagen blijven in 4
het bloed harer reiniging; niets heiligs zal zij aanroeren, en tot
het heiligdom zal zij niet komen, totdat de dagen harer reiniging
vervuld zijn. Maar indien zij een meisje gebaard zal hebben, zo 5
zal zij twee weken onrein zijn, volgens haar afzondering; daarna
zal zij zes en zestig dagen blijven in het bloed harer reiniging. En 6
als de dagen harer reiniging voor den zoon, of voor de dochter,
vervuld zullen zijn, zo zal zij een eenjarig lam ten brandoffer, en
een jonge duif, of tortelduif, ten zondoffer brengen, voor de deur
van de tent der samenkomst, tot den priester. Die zal dat offeren 7
voor het aangezicht des HEEREN, en zal voor haar verzoening
doen, zo zal zij rein zijn van den vloed haars bloeds. Dit is de
wet dergene, die een knechtje of meisje gebaard heeft. Maar 8
indien haar hand niet genoeg voor een lam vindt, zo zal zij twee
tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, een ten brandoffer, en
een ten zondoffer; en de priester zal voor haar verzoening doen;
zo zal zij rein zijn.

Verder sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende: **13**
Een mens, als in het vel zijns vleses een gezwel, of gezweer, of 2
witte blaar zal zijn, welke in het vel zijns vleses tot een plaag der
melaatsheid zou worden, hij zal dan tot den priester Aaron, of
tot een uit zijn zonen, de priesteren, gebracht worden. En de 3
priester zal de plaag in het vel des vleses bezien; zo het haar in
die plaag *in* wit veranderd is, en het aanzien der plaag dieper is
dan het vel zijns vleses, het is de plaag der melaatsheid; als de
priester hem bezien zal hebben, dan zal hij hem onrein verklaren.
Maar zo de blaar in het vel zijn vleses wit is, en haar aanzien niet 4
dieper is dan het vel, en het haar niet *in* wit veranderd is, zo zal
de priester hem, die de plaag heeft, zeven dagen opsluiten. Daar- 5

na zal de priester op den zevenden dag hem bezien; indien, ziet,
de plaag, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, *en* de plaag
in het vel niet uitgespreid is, zo zal de priester hem zeven andere
6 dagen opsluiten. En de priester zal hem andermaal op den ze-
venden dag bezien; indien, ziet, de plaag ingetrokken, en de plaag
in het vel niet uitgespreid is, zo zal de priester hem rein verklaren;
het was een verzwering; en hij zal zijn klederen wassen, zo is hij
7 rein. Maar zo de verzwering in het vel ganselijk uitgespreid is,
nadat hij aan den priester tot zijn reiniging zal vertoond zijn, zo
8 zal hij andermaal aan den priester vertoond worden. Indien de
priester merken zal, dat, ziet, de verzwering in het vel uitgespreid
is, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is melaatsheid.
9 Wanneer de plaag der melaatsheid in een mens zal zijn, zo zal
10 hij tot den priester gebracht worden. Indien de priester merken
zal, dat, ziet, een wit gezwel in het vel is, hetwelk het haar in wit
veranderd heeft, en gezondheid van levend vlees in dat gezwel is;
11 Dat is een verouderde melaatsheid in het vel zijns vleses; daarom
zal hem de priester onrein verklaren; hij zal hem niet doen opslui-
12 ten, want hij is onrein. En zo de melaatsheid in het vel ganselijk
uitbot, en de melaatsheid het gehele vel desgenen, die de plaag
heeft, van zijn hoofd tot zijn voeten, bedekt heeft, naar al het
13 gezicht van de ogen des priesters; En de priester merken zal, dat,
ziet, de melaatsheid zijn gehele vlees bedekt heeft, zo zal hij hem,
die de plaag heeft, rein verklaren; zij is geheel in wit veranderd;
14 hij is rein. Maar ten welken dage levend vlees daarin gezien zal
15 worden, zal hij onrein zijn. Als dan de priester dat levende vlees
gezien zal hebben, zal hij hem onrein verklaren; dat levende vlees
16 is onrein; het is melaatsheid. Of als dat levende vlees verkeert,
en in wit veranderd zal worden, zo zal hij tot den priester komen.
17 Als de priester hem bezien zal hebben, dat, ziet, de plaag in wit
veranderd is, zo zal de priester hem, die de plaag heeft, rein ver-
18 klaren; hij is rein. Het vlees ook, als in deszelfs vel een zweer zal
19 geweest zijn, zo het genezen is; En in de plaats van die zweer een
wit gezwel, of een witte roodachtige blaar worden zal, zo zal het
20 aan den priester vertoond worden. Indien de priester merken zal,
dat, ziet, haar aanzien lager is dan het vel, en derzelver haar in
wit veranderd is, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is de
21 plaag der melaatsheid, zij is door de zweer uitgebot. Wanneer nu

de priester die bezien zal hebben, dat, ziet, geen wit haar daaraan
is, en die niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zo zal de
priester hem zeven dagen opsluiten. Zo zij daarna gans in het 22
vel uitgespreid zal zijn, zo zal de priester hem onrein verklaren;
het is de plaag. Maar indien de blaar in haar plaats zal staande 23
blijven, niet uitgespreid zijnde, het is de roof van die zweer, zo zal
de priester hem rein verklaren; Of wanneer in het vel des vleses 24
een vurige brand zal geweest zijn, en het gezonde van dien brand
een witte roodachtige of witte blaar is; En de priester die gezien 25
zal hebben, dat, ziet, het haar op de blaar in wit veranderd is, en
haar aanzien dieper is dan het vel; het is melaatsheid, door den
brand is zij uitgebot; daarom zal hem de priester onrein verkla-
ren; het is de plaag der melaatsheid. Maar indien de priester die 26
merken zal, dat, ziet, op de blaar geen wit haar is, en zij niet lager
dan het vel, maar ingetrokken is, zo zal de priester hem zeven da-
gen opsluiten. Daarna zal de priester hem op den zevenden dag 27
bezien; indien zij gans uitgespreid is in het vel, zo zal de priester
hem onrein verklaren; het is de plaag der melaatsheid. Maar 28
indien de blaar in haar plaats staande zal blijven, noch in het vel
uitgespreid, maar ingetrokken zal zijn, het is een gezwel van den
brand; daarom zal de priester hem rein verklaren, want het is de
roof van den brand. Verder, als in een man of vrouw een plaag 29
zal zijn in het hoofd, of in den baard; En de priester de plaag 30
zal bezien hebben, dat, ziet, haar aanzien dieper is dan het vel,
en geelachtig dun haar daarop is, zo zal de priester hem onrein
verklaren; het is schurftheid, het is melaatsheid van het hoofd of
van den baard. Maar als de priester de plaag der schurftheid 31
zal bezien hebben, dat, ziet, haar aanzien niet dieper is dan het
vel, en geen zwart haar daarop is, zo zal de priester hem, die de
plaag der schurftheid heeft, zeven dagen doen opsluiten. Daarna 32
zal de priester die plaag op den zevenden dag bezien; indien, ziet,
de schurftheid niet uitgespreid, en daarop geen geelachtig haar is,
noch het aanzien der schurftheid dieper dan het vel is; Zo zal hij 33
zich scheren laten; maar de schurftheid zal hij niet scheren; en de
priester zal hem, die de schurftheid heeft, andermaal zeven dagen
doen opsluiten. Daarna zal de priester die schurftheid op den 34
zevenden dag bezien; indien, ziet, de schurftheid in het vel niet
uitgespreid is, en haar aanzien niet dieper is dan het vel, zo zal

de priester hem rein verklaren; en hij zal zijn klederen wassen, en
35 rein zijn. Maar indien de schurftheid in het vel gans uitgespreid
36 is, na zijn reiniging; En de priester hem zal bezien hebben, dat,
ziet, de schurftheid in het vel uitgespreid is, de priester zal naar
37 het geelachtig haar niet zoeken; hij is onrein. Maar indien die
schurftheid, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, en zwart
haar daarop gewassen is, die schurftheid is genezen, hij is rein;
38 daarom zal de priester hem rein verklaren. Verder als een man,
of vrouw, aan het vel van hun vlees blaren zullen hebben, witte
39 blaren; En de priester zal gemerkt hebben, dat, ziet, ingetrokken
witte blaren in het vel van hun vlees zijn; het is een witte puist in
40 het vel uitgebot, hij is rein. En als een man zijn hoofdhaar zal
41 uitgevallen zijn, hij is kaal, hij is rein. En zo van de zijde zijns
aangezichts het haar van zijn hoofd zal uitgevallen zijn, hij is bles,
42 hij is rein. Maar zo in de kaalheid, of in de blesse, een witte rood-
achtige plaag is, dat is melaatsheid, uitbottende in zijn kaalheid,
43 of in zijn blesse. Als de priester hem zal bezien hebben, dat, ziet,
het gezwel van die plaag in zijn kaalheid, of blesse, wit roodachtig
44 is, gelijk het aanzien der melaatsheid van het vel des vleses; Die
man is melaats, hij is onrein; de priester zal hem ganselijk onrein
45 verklaren, zijn plaag is op zijn hoofd. Voorts zullen de klederen
des melaatsen, in wien die plaag is, gescheurd zijn, en zijn hoofd
zal ontbloot zijn, en hij zal de bovenste lip bewimpelen; daartoe
46 zal hij roepen: Onrein, onrein! Al de dagen, in welke deze plaag
aan hem zal zijn, zal hij onrein zijn; onrein is hij, hij zal alleen
47 wonen; buiten het leger zal zijn woning wezen. Verder als aan
een kleed de plaag der melaatsheid zal zijn, aan een wollen kleed,
48 of aan een linnen kleed, Of aan den scheerdraad, of aan den in-
49 slag van linnen, of van wol, of aan vel, of aan enig vellenwerk; En
die plaag aan het kleed, of aan het vel, of aan den scheerdraad, of
aan den inslag, of aan enig vellentuig, groenachtig of roodachtig
is; het is de plaag der melaatsheid; daarom zal zij den priester
50 vertoond worden. En de priester zal de plaag bezien; en hij zal
51 hetgeen de plaag heeft, zeven dagen doen opsluiten. Daarna zal
hij op den zevenden dag de plaag bezien; zo de plaag uitgespreid
is aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of
aan het vel, tot wat werk dat vel zou mogen gemaakt zijn, die
52 plaag is een knagende melaatsheid, het is onrein. Daarom zal

hij dat kleed, of die werpte, of dien inslag van wol, of van linnen,
of alle vellentuig, waarin die plaag zal zijn, verbranden; want het
is een knagende melaatsheid; het zal met vuur verbrand worden.
Doch indien de priester zal zien, dat, ziet, de plaag aan het kleed, 53
of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan enig vellentuig
niet uitgespreid is; Zo zal de priester gebieden, dat men hetgeen, 54
waaraan die plaag is, wasse, en hij zal dat andermaal zeven dagen
doen opsluiten. Als de priester, nadat het gewassen is, de plaag 55
zal bezien hebben, dat, ziet, de plaag haar gedaante niet veranderd heeft, en de plaag niet uitgespreid is, het is onrein, gij zult
het met vuur verbranden; het is een ingraving aan zijn achterste
of aan zijn voorste zijde. Indien nu de priester merken zal, dat, 56
ziet, die plaag, nadat zij zal gewassen zijn, ingetrokken is; dan zal
hij ze van het kleed, of van het vel, of van den scheerdraad, of
van den inslag afscheuren. Maar zo zij nog aan het kleed, of aan 57
den scheerdraad, of aan den inslag, of aan enig vellentuig, gezien
wordt, het is uitbottende *melaatsheid*; gij zult hetgeen, waaraan
de plaag is, met vuur verbranden. Maar het kleed, of de werpte, 58
of de inslag, of alle vellentuig, dat gij gewassen zult hebben, als
de plaag daarvan geweken zal zijn, dat zal andermaal gewassen
worden, en het zal rein zijn. Dit is de wet van de plaag der me- 59
laatsheid, van een wollen of linnen kleed, of een werpte, of een
inslag, of alle vellentuig, om dat rein te verklaren, of onrein te
verklaren.

Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Dit zal de **14**, 2
wet des melaatsen zijn, ten dage zijner reiniging: dat hij tot den
priester zal gebracht worden. En de priester zal buiten het leger 3
gaan; als de priester merken zal, dat, ziet, die plaag der melaatsheid van den melaatse genezen is; Zo zal de priester gebieden, 4
dat men voor hem, die te reinigen zal zijn, twee levende reine
vogelen neme, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en hysop.
De priester zal ook gebieden, dat men den ene vogel slachte, in 5
een aarden vat, over levend water. Dien levenden vogel zal hij 6
nemen, en het cederhout, en het scharlaken, en den hysop; en zal
die, en den levenden vogel dopen in het bloed des vogels, die boven het levende water geslacht is. En hij zal over hem, die van 7
de melaatsheid te reinigen is, zevenmaal sprengen; daarna zal hij
hem rein verklaren, en den levenden vogel in het open veld vlie-

8 gen laten. Die nu te reinigen is, zal zijn klederen wassen, en al
zijn haar afscheren, en zich in het water afwassen, zo zal hij rein
zijn; daarna zal hij in het leger komen, maar zal buiten zijn tent
9 zeven dagen blijven. En op den zevenden dag zal het geschieden,
dat hij al zijn haar zal afscheren, zijn hoofd, en zijn baard, en
de wenkbrauwen zijner ogen; ja, al zijn haar zal hij afscheren, en
al zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden, zo zal hij
10 rein zijn. En op den achtsten dag zal hij twee volkomen lam-
meren, en een eenjarig volkomen schaap nemen, mitsgaders drie
tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, en een log
11 olie. De priester nu, die de reiniging doet, zal den man, die te
reinigen is, en die dingen, stellen voor het aangezicht des HEE-
12 REN, aan de deur van de tent der samenkomst. En de priester
zal dat ene lam nemen, en hetzelve offeren tot een schuldoffer
met den log olie; en zal die ten beweegoffer voor het aangezicht
13 des HEEREN bewegen. Daarna zal hij dat lam slachten in de
plaats, waar men het zondoffer en het brandoffer slacht, in de
heilige plaats; want het schuldoffer, gelijk het zondoffer, is voor
14 den priester; het is een heiligheid der heiligheden. En de pries-
ter zal van het bloed des schuldoffers nemen, hetwelk de priester
doen zal op het lapje van het rechteroor desgenen, die te reini-
gen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen
15 zijns rechtervoets. De priester zal ook uit den log der olie ne-
16 men, en zal ze op des priesters linkerhand gieten. Dan zal de
priester zijn rechtervinger indopen, *nemende* van die olie, die in
zijn linkerhand is, en zal met zijn vinger van die olie zevenmaal
17 sprengen, voor het aangezicht des HEEREN. En van het overige
van die olie, die in zijn hand zal zijn, zal de priester doen op het
lapje van het rechteroor desgenen, die te reinigen is, en op den
duim zijner rechterhand, en op den groten teen zijns rechtervoets,
18 boven op het bloed des schuldoffers. Dat nog overgebleven zal
zijn van die olie, die in de hand des priesters geweest is, zal hij
doen op het hoofd desgenen, die te reinigen is; zo zal de pries-
ter over hem verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN.
19 De priester zal ook het zondoffer bereiden, en voor hem, die van
zijn onreinigheid te reinigen is, verzoening doen; en daarna zal hij
20 het brandoffer slachten. En de priester zal dat brandoffer en dat
spijsoffer op het altaar offeren; zo zal de priester de verzoening

voor hem doen, en hij zal rein zijn. Maar indien hij arm is, en 21
zijn hand *dat* niet bereikt, zo zal hij een lam ten schuldoffer, ter
beweging nemen, om voor hem verzoening te doen; daartoe een
tiende meelbloem, met olie gemengd, ten spijsoffer, en een log
olie; Mitsgaders twee tortelduiven, of twee jonge duiven, die zijn 22
hand bereiken zal, welker ene ten zondoffer, en een ten brandoffer
zijn zal. En hij zal die, op den achtsten dag zijner reiniging, tot 23
den priester brengen, aan de deur van de tent der samenkomst,
voor het aangezicht des HEEREN. En de priester zal het lam des 24
schuldoffers, en den log der olie nemen; en de priester zal die ten
beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen. Daarna 25
zal hij het lam des schuldoffers slachten, en de priester zal van
het bloed des schuldoffers nemen, en doen op het rechteroorlapje
desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand,
en op den groten teen zijns rechtervoets. Ook zal de priester 26
van die olie op des priesters linkerhand gieten. Daarna zal de 27
priester met zijn rechtervinger van die olie, die op zijn linkerhand
is, sprengen, zevenmaal, voor het aangezicht des HEEREN. En 28
de priester zal van de olie, die op zijn hand is, doen aan het lapje
van het rechteroor desgenen, die te reinigen is, en aan den duim
zijner rechterhand, en aan den groten teen zijns rechtervoets, op
de plaats van het bloed des schuldoffers. En het overgeblevene 29
van de olie, die in de hand des priesters is, zal hij doen op het
hoofd desgenen, die te reinigen is, om de verzoening voor hem te
doen, voor het aangezicht des HEEREN. Daarna zal hij de ene 30
van de tortelduiven, of van de jonge duiven bereiden, van hetgeen
zijn hand bereikt zal hebben. Van hetgeen zijn hand bereikt zal 31
hebben, zal het een ten zondoffer, en het een ten brandoffer zijn,
boven het spijsoffer; zo zal de priester voor hem, die te reinigen is,
verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN. Dit is de wet 32
desgenen, in wien de plaag der melaatsheid zal zijn, wiens hand
in zijn reiniging *dat* niet bereikt zal hebben. Verder sprak de 33
HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende: Als gij zult gekomen 34
zijn in het land van Kanaan, hetwelk Ik u tot bezitting geven zal,
en Ik de plaag der melaatsheid aan een huis van dat land uwer
bezitting zal gegeven hebben; Zo zal hij, van wien dat huis is, ko- 35
men, en den priester te kennen geven, zeggende: Het schijnt mij,
alsof er een plaag in het huis ware. En de priester zal gebieden, 36

dat zij dat huis ruimen, aleer de priester komt, om die plaag te
bezien, opdat niet al wat in dat huis is, onrein worde; en daarna
37 zal de priester komen, om dat huis te bezien. Als hij die plaag
bezien zal, dat, ziet, die plaag aan de wanden van dat huis zijn
groenachtige of roodachtige kuiltjes, en hun aanzien lager is dan
38 die wand; De priester zal uit dat huis uitgaan, aan de deur van
39 het huis, en hij zal dat huis zeven dagen doen toesluiten. Daarna
zal de priester op den zevenden dag wederkeren; indien hij merken
zal, dat, ziet, die plaag aan de wanden van dat huis uitgespreid is;
40 Zo zal de priester gebieden, dat zij de stenen, in welke die plaag is,
uitbreken, en dezelve tot buiten de stad werpen, aan een onreine
41 plaats; En dat huis zal hij rondom van binnen doen schrabben,
en zij zullen het stof, dat zij afgeschrabd hebben, tot buiten de
42 stad aan een onreine plaats uitstorten. Daarna zullen zij ande-
re stenen nemen, en in de plaats van gene stenen brengen; en
43 men zal ander leem nemen, en dat huis bestrijken. Maar indien
die plaag wederkeert, en in dat huis uitbot, nadat men de stenen
uitgebroken heeft, en na het afschrabben van het huis, en nadat
44 het zal bestreken zijn; Zo zal de priester komen; als hij nu zal
merken, dat, ziet, die plaag aan dat huis uitgespreid is, het is een
45 knagende melaatsheid in dat huis, het is onrein. Daarom zal men
dat huis, zijn stenen, en zijn hout even afbreken, mitsgaders al het
leem van het huis, en men zal het tot buiten de stad uitvoeren,
46 aan een onreine plaats. En die in dat huis gaat te enigen dage,
als men hetzelve zal toegesloten hebben, zal onrein zijn tot aan
47 den avond. Die ook in dat huis te slapen ligt, zal zijn klederen
wassen; insgelijks, die in dat huis eet, zal zijn klederen wassen.
48 Maar als de priester zal weder ingegaan zijn, en zal merken, dat,
ziet, die plaag aan dat huis niet uitgespreid is, nadat het huis zal
bestreken zijn; zo zal de priester dat huis rein verklaren, dewijl
49 die plaag genezen is. Daarna zal hij, om dat huis te ontzondigen,
twee vogeltjes nemen, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en
50 hysop. En hij zal den enen vogel slachten in een aarden vat, over
51 levend water. Dan zal hij dat cederenhout, en dien hysop, en het
scharlaken, en den levenden vogel nemen, en zal die in het bloed
des geslachten vogels en in het levende water dopen; en hij zal
52 dat huis zevenmaal besprengen. Zo zal hij dat huis ontzondigen
met het bloed des vogels, en met dat levend water, en met den

levenden vogel, en met dat cederenhout, en met den hysop, en
met het scharlaken. Den levenden vogel nu zal hij tot buiten 53
de stad, in het open veld, laten vliegen; zo zal hij over het huis
verzoening doen, en het zal rein zijn. Dit is de wet voor alle 54
plage der melaatsheid, en voor schurftheid; En voor melaatsheid 55
der klederen, en der huizen; Mitsgaders voor gezwel, en voor ge- 56
zweer, en voor blaren; Om te leren, op welken dag iets onrein, 57
en op welken dag iets rein is. Dit is de wet der melaatsheid.

Verder sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende: **15**
Spreekt tot de kinderen Israels, en zegt tot hen: Een ieder man, 2
als hij vloeiende zal zijn uit zijn vlees, zal om zijn vloed onrein zijn.
Dit nu zal zijn onreinigheid om zijn vloed zijn: zo zijn vlees zijn 3
vloed uitzevert, of zijn vlees van zijn vloed zich verstopt, dat is
zijn onreinigheid. Alle leger, waarop hij, die den vloed heeft, zal 4
liggen, zal onrein zijn, en alle tuig, waarop hij zal zitten, zal onrein
zijn. Een ieder ook, die zijn leger zal aanroeren, zal zijn klederen 5
wassen, en zich met water baden, en zal onrein zijn tot aan den
avond. En die op dat tuig zit, waarop hij, die den vloed heeft, 6
gezeten zal hebben, zal zijn klederen wassen, en zich met water
baden, en zal onrein zijn tot aan den avond. En die het vlees 7
desgenen, die den vloed heeft, aanroert, zal zijn klederen wassen,
en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond. Als 8
ook hij, die den vloed heeft, op een reine zal gespogen hebben,
dan zal hij zijn klederen wassen, en zal zich met water baden, en
onrein zijn tot aan den avond. Insgelijks alle zadel, waarop hij, 9
die den vloed heeft, zal gereden hebben, zal onrein zijn. En al wie 10
iets aanroert, dat onder hem zal geweest zijn, zal onrein zijn tot
aan den avond; en die hetzelve draagt, zal zijn klederen wassen, en
zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond. Daartoe 11
een ieder, wien hij, die den vloed heeft, zal aangeroerd hebben,
zonder zijn handen met water gespoeld te hebben, die zal zijn
klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan
den avond. Ook het aarden vat, hetwelk hij, die den vloed heeft, 12
zal aangeroerd hebben, zal gebroken worden; maar alle houten
vat zal met water gespoeld worden. Als hij nu, die den vloed 13
heeft, van zijn vloed gereinigd zal zijn, zo zal hij tot zijn reiniging
zeven dagen voor zich tellen, en zijn klederen wassen, en hij zal
zijn vlees met levend water baden, zo zal hij rein zijn. En op 14

den achtsten dag zal hij voor zich twee tortelduiven of twee jonge
duiven nemen; en zal voor het aangezicht des HEEREN, aan de
deur van de tent der samenkomst komen, en zal ze den priester
15 geven. En de priester zal die bereiden, een ten zondoffer, en een
ten brandoffer; zo zal de priester over hem voor het aangezicht des
16 HEEREN, vanwege zijn vloed, verzoening doen. Verder een man,
als van hem het zaad des bijliggens zal uitgegaan zijn, die zal zijn
ganse vlees met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
17 Ook alle kleed, en alle vel, aan hetwelk het zaad des bijliggens
wezen zal, dat zal met water gewassen worden, en onrein zijn
18 tot aan den avond. Mitsgaders de vrouw, als een man met het
zaad des bijliggens bij haar gelegen zal hebben; daarom zullen zij
19 zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond. Maar
als een vrouw vloeiende zijn zal, zijnde haar vloed van bloed in
haar vlees, zo zal zij zeven dagen in haar afzondering zijn; en
20 al wie haar aanroert, zal onrein zijn tot aan den avond. En
al hetgeen, waarop zij in haar afzondering zal gelegen hebben,
zal onrein zijn; mitsgaders alles, waarop zij zal gezeten hebben,
21 zal onrein zijn. En al wie haar leger aanroert, zal zijn klederen
wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
22 Ook al wie enig tuig, waarop zij gezeten zal hebben, aanroert, zal
zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn
23 tot aan den avond. Zelfs indien het op het leger geweest zal
zijn, of op het tuig, waarop zij zat, als hij dat aanroerde, hij zal
24 onrein zijn tot aan den avond. Insgelijks zo iemand zekerlijk bij
haar gelegen heeft, dat haar afzondering op hem zij, zo zal hij
zeven dagen onrein zijn; daartoe alle leger, waarop hij zal gelegen
25 hebben, zal onrein zijn. Wanneer ook een vrouw, vele dagen
buiten den tijd harer afzondering, van den vloed haars bloeds
vloeien zal, of wanneer zij vloeien zal boven hare afzondering,
zij zal al den dagen van den vloed harer onreinigheid, als in de
26 dagen harer afzondering onrein zijn. Alle leger, waarop zij al de
dagen haars vloeds gelegen zal hebben, zal haar zijn als het leger
harer afzondering; en alle tuig, waarop zij zal gezeten hebben, zal
27 onrein zijn, naar de onreinigheid harer afzondering. En zo wie
die dingen aanroert, zal onrein zijn; daarom zal hij zijn klederen
wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
28 Maar als zij van haar vloed rein wordt, dan zal zij voor zich zeven

dagen tellen, daarna zal zij rein zijn. En op den achtsten dag 29
zal zij voor zich twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen,
en zij zal die tot den priester brengen, aan de deur van de tent
der samenkomst. Dan zal de priester een ten zondoffer en een 30
ten brandoffer bereiden; en de priester zal voor haar, van den
vloed harer onreinigheid, verzoening doen voor het aangezicht
des HEEREN. Alzo zult gij de kinderen Israels afzonderen van 31
hun onreinigheid; opdat zij in hun onreinigheid niet sterven, als
zij Mijn tabernakel, die in het midden van hen is, verontreinigen
zouden. Dit is de wet desgenen, die den vloed heeft, en van wien 32
het zaad der bijligging uitgaat; zodat hij daardoor onrein wordt;
Mitsgaders van een zwakke vrouw in haar afzondering, en van 33
degene, die van zijn vloed is vloeiende, voor een man, en voor een
vrouw; en voor een man, die bij een onreine zal gelegen hebben.

En de HEERE sprak tot Mozes, nadat de twee zonen van Aaron **16**
gestorven waren, als zij genaderd waren voor het aangezicht des
HEEREN, en gestorven waren; De HEERE dan zeide tot Mozes: 2
Spreek tot uw broeder Aaron, dat hij niet te allen tijde ga in het
heilige, binnen den voorhang, voor het verzoendeksel, dat op de
ark is, opdat hij niet sterve; want Ik verschijn in een wolk op het
verzoendeksel. Hiermede zal Aaron in het heilige gaan: met een 3
var, een jong rund ten zondoffer, en een ram ten brandoffer. Hij 4
zal den heiligen linnen rok aandoen, en een linnen onderbroek zal
aan zijn vlees zijn, en met een linnen gordel zal hij zich gorden, en
met een linnen hoed bedekken; dit zijn heilige klederen; daarom
zal hij zijn vlees met water baden, als hij ze zal aandoen. En aan 5
de vergadering der kinderen Israels zal hij nemen twee geitenbok-
ken ten zondoffer, en een ram ten brandoffer. Daarna zal Aaron 6
den var des zondoffers, die voor hem zal zijn, offeren, en zal voor
zich en voor zijn huis verzoening doen. Hij zal ook beide bokken 7
nemen, en hij zal die stellen voor het aangezicht des HEEREN,
aan de deur van de tent der samenkomst. En Aaron zal de loten 8
over die twee bokken werpen: een lot voor den HEERE, en een
lot voor den weggaanden bok. Dan zal Aaron den bok, op den- 9
welken het lot voor den HEERE zal gekomen zijn, toebrengen,
en zal hem ten zondoffer maken. Maar de bok, op denwelken 10
het lot zal gekomen zijn, om een weggaande bok te zijn, zal le-
vend voor het aangezicht des HEEREN gesteld worden, om door

hem verzoening te doen; opdat men hem als een weggaanden bok
11 naar de woestijn uitlate. Aaron dan zal den var des zondoffers,
die voor hemzelven zal zijn, toebrengen, en voor zichzelven en
voor zijn huis verzoening doen, en zal den var des zondoffers, die
12 voor hemzelven zal zijn, slachten. Hij zal ook een wierookvat vol
vurige kolen nemen van het altaar, van voor het aangezicht des
HEEREN, en zijn handen vol reukwerk van welriekende specerij-
en, klein gestoten; en hij zal het binnen den voorhang dragen.
13 En hij zal dat reukwerk op het vuur leggen, voor het aangezicht
des HEEREN, opdat de nevel des reukwerks het verzoendeksel,
14 hetwelk is op de getuigenis, bedekke, en dat hij niet sterve. En
hij zal van het bloed van den var nemen, en zal met zijn vinger
op het verzoendeksel oostwaarts sprengen; en voor het verzoen-
deksel zal hij zevenmaal met zijn vinger van dat bloed sprengen.
15 Daarna zal hij den bok des zondoffers, die voor het volk zal zijn,
slachten, en zal zijn bloed tot binnen in den voorhang dragen, en
zal met zijn bloed doen, gelijk als hij met het bloed van den var
gedaan heeft, en zal dat sprengen op het verzoendeksel, en voor
16 het verzoendeksel. Zo zal hij voor het heilige, vanwege de on-
reinigheden der kinderen Israels, en vanwege hun overtredingen,
naar al hun zonden, verzoening doen; en alzo zal hij doen aan de
tent der samenkomst, welke met hen woont in het midden hunner
17 onreinigheden. En geen mens zal in de tent der samenkomst zijn,
als hij zal ingaan, om in het heilige verzoening te doen, totdat hij
zal uitkomen; alzo zal hij verzoening doen, voor zichzelven, en
18 voor zijn huis, en voor de gehele gemeente van Israel. Daarna
zal hij tot het altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN is,
uitkomen, en verzoening voor hetzelve doen; en hij zal van het
bloed van den var, en van het bloed van den bok nemen, en doen
19 het rondom op de hoornen des altaars. En hij zal daarop van dat
bloed met zijn vinger zevenmaal sprengen, en hij zal dat reinigen
20 en heiligen van de onreinigheden der kinderen Israels. Als hij
nu zal geeindigd hebben van het heilige, en de tent der samen-
komst, en het altaar te verzoenen, zo zal hij dien levenden bok
21 toebrengen. En Aaron zal beide zijn handen op het hoofd van
den levenden bok leggen, en zal daarop al de ongerechtigheden
der kinderen Israels, en al hun overtredingen, naar al hun zonden,
belijden; en hij zal die op het hoofd des boks leggen, en zal *hem*

door de hand eens mans, die voorhanden is, naar de woestijn uit-
laten. Alzo zal die bok op zich al hun ongerechtigheden in een 22
afgezonderd land wegdragen; en hij zal dien bok in de woestijn
uitlaten. Daarna zal Aaron komen in de tent der samenkomst, 23
en zal de linnen klederen uitdoen, die hij aangedaan had, als hij
in het heilige ging, en hij zal ze daar laten. En hij zal zijn vlees 24
in de heilige plaats met water baden, en zijn klederen aandoen;
dan zal hij uitgaan, en zijn brandoffer, en het brandoffer des volks
bereiden, en voor zich en voor het volk verzoening doen. Ook zal 25
hij het vet des zondoffers op het altaar aansteken. En die den 26
bok, welke een weggaande bok was, zal uitgelaten hebben, zal
zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden; en daarna
zal hij in het leger komen. Maar den var des zondoffers, en den 27
bok des zondoffers, welker bloed ingebracht is, om verzoening te
doen in het heilige, zal men tot buiten het leger uitvoeren; doch
hun vellen, hun vlees en hun mest zullen zij met vuur verbranden.
Die nu dezelve verbrandt, zal zijn klederen wassen, en zijn vlees 28
met water baden; en daarna zal hij in het leger komen. En *dit* 29
zal voor u tot een eeuwige inzetting zijn: gij zult in de zevende
maand, op den tienden der maand, uw zielen verootmoedigen, en
geen werk doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden
van u als vreemdeling verkeert. Want op dien dag zal hij voor 30
u verzoening doen, om u te reinigen; van al uw zonden zult gij
voor het aangezicht des HEEREN gereinigd worden. Dat zal u 31
een sabbat der rust zijn, opdat gij uw zielen verootmoedigt; het
is een eeuwige inzetting. En de priester, dien men gezalfd, en 32
wiens hand men gevuld zal hebben, om voor zijn vader het pries-
terambt te bedienen, zal de verzoening doen, als hij de linnen
klederen, de heilige klederen, zal aangetrokken hebben. Zo zal 33
hij het heilige heiligdom verzoenen, en de tent der samenkomst,
en het altaar zal hij verzoenen; desgelijks voor de priesteren, en
voor al het volk der gemeente zal hij verzoening doen. En dit zal 34
u tot een eeuwige inzetting zijn, om voor de kinderen Israels van
al hun zonden, eenmaal des jaars, verzoening te doen. En men
deed, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.

Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot **17**, 2
Aaron, en tot zijn zonen, en tot al de kinderen Israels, en zeg tot
hen: Dit is het woord, hetwelk de HEERE geboden heeft, zeggen-

3 de: Een ieder van het huis Israels, die een os, of lam, of geit in
4 het leger slachten zal, of die *ze* slachten zal buiten het leger; En
dezelve aan de deur van de tent der samenkomst niet brengen zal,
om een offerande den HEERE voor den tabernakel des HEEREN
te offeren; het bloed zal dienzelven man toegerekend worden, hij
heeft bloed vergoten; daarom zal dezelve man uit het midden zijns
5 volks uitgeroeid worden; Opdat, wanneer de kinderen Israels hun
slachtofferen brengen, welke zij op het veld slachten, dat zij die
den HEERE toebrengen, aan de deur van de tent der samenkomst
tot den priester, en dezelve tot dankofferen den HEERE slachten.
6 En de priester zal het bloed op het altaar des HEEREN, aan de
deur van de tent der samenkomst, sprengen; en hij zal het vet
7 aansteken, tot een liefelijken reuk den HEERE. En zij zullen ook
niet meer hun slachtofferen den duivelen, welke zij nahoereren, of-
feren; dat zal hun een eeuwige inzetting zijn voor hun geslachten.
8 Zeg dan tot hen: Een ieder van het huis Israels, en van de vreem-
delingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeren,
9 die een brandoffer of slachtoffer zal offeren, En dat tot de deur
van de tent der samenkomst niet zal brengen, om hetzelve den
HEERE te bereiden; diezelve man zal uit zijn volken uitgeroeid
10 worden. En een ieder uit het huis Israels, en uit de vreemdelin-
gen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeren, die
enig bloed zal gegeten hebben, tegen diens ziel, die dat bloed zal
gegeten hebben, zal Ik Mijn aangezicht zetten, en zal die uit het
11 midden haars volks uitroeien. Want de ziel van het vlees is in
het bloed; daarom heb Ik het u op het altaar gegeven, om over uw
zielen verzoening te doen; want het is het bloed, dat voor de ziel
12 verzoening zal doen. Daarom heb Ik tot de kinderen Israels ge-
zegd: Geen ziel van u zal bloed eten; noch de vreemdeling, die als
13 vreemdeling in het midden van u verkeert, zal bloed eten. Een
ieder ook van de kinderen Israels en van de vreemdelingen, die
als vreemdelingen in het midden van hen verkeren, die enig wild
gedierte, of gevogelte, dat gegeten wordt, in de jacht gevangen
zal hebben; die zal deszelfs bloed vergieten, en zal dat met stof
14 bedekken. Want het is de ziel van alle vlees; zijn bloed is voor
zijn ziel; daarom heb Ik tot de kinderen Israels gezegd: Gij zult
geens vleses bloed eten; want de ziel van alle vlees, dat is zijn
15 bloed; zo wie dat eet, zal uitgeroeid worden. En alle ziel onder

de inboorlingen of onder de vreemdelingen, die een dood aas of
het verscheurde zal gegeten hebben, die zal zijn klederen wassen,
en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna
zal hij rein zijn. Maar indien hij *die* niet wast, en zijn vlees niet 16
baadt, zo zal hij zijn ongerechtigheid dragen.
Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de **18**, 2
kinderen Israels en zeg tot hen: Ik ben de HEERE, uw God! Gij 3
zult niet doen naar de werken des Egyptischen lands, waarin gij
gewoond hebt; en naar de werken des lands Kanaan, waarheen
Ik u brenge, zult gij niet doen, en zult in hun inzettingen niet
wandelen. Mijn rechten zult gij doen, en Mijn inzettingen zult 4
gij houden, om in die te wandelen; Ik ben de HEERE, uw God!
Ja, Mijn inzettingen en Mijn rechten zult gij houden; welk mens 5
dezelve zal doen, die zal door dezelve leven; Ik ben de HEERE!
Niemand zal tot enige nabestaande zijns vleses naderen, om de 6
schaamte te ontdekken; Ik ben de HEERE! Gij zult de schaam- 7
te uws vaders en de schaamte uwer moeder niet ontdekken; zij
is uw moeder; gij zult haar schaamte niet ontdekken. Gij zult 8
de schaamte der huisvrouw uws vaders niet ontdekken; het is de
schaamte uws vaders. De schaamte uwer zuster, der dochter uws 9
vaders, of der dochter uwer moeder, te huis geboren of buiten ge-
boren, haar schaamte zult gij niet ontdekken. De schaamte der 10
dochter uws zoons, of der dochter uwer dochter, haar schaamte
zult gij niet ontdekken; want zij zijn uw schaamte. De schaamte 11
van de dochter der huisvrouw uws vaders, die uw vader geboren is
(zij is uw zuster), haar schaamte zult gij niet ontdekken. Gij zult 12
de schaamte van de zuster uws vaders niet ontdekken; zij is uws
vaders nabestaande. Gij zult de schaamte van de zuster uwer 13
moeder niet ontdekken; want zij is uwer moeder nabestaande.
Gij zult de schaamte van den broeder uws vaders niet ontdekken; 14
tot zijn huisvrouw zult gij niet naderen; zij is uw moei. Gij zult 15
de schaamte uwer schoondochter niet ontdekken; zij is uws zoons
huisvrouw; gij zult haar schaamte niet ontdekken. Gij zult de 16
schaamte der huisvrouw uws broeders niet ontdekken; het is de
schaamte uws broeders. Gij zult de schaamte ener vrouw en harer 17
dochter niet ontdekken; de dochter haars zoons, noch de dochter
van haar dochter zult gij nemen, om haar schaamte te ontdekken;
zij zijn nabestaanden; het is een schandelijke daad. Gij zult ook 18

geen vrouw tot haar zuster nemen, om *haar* te benauwen, mits
19 haar schaamte nevens haar, in haar leven, te ontdekken. Ook
zult gij tot de vrouw in de afzondering van haar onreinigheid niet
20 naderen, om haar schaamte te ontdekken. En gij zult niet lig-
gen bij uws naasten huisvrouw ter bezading, om met haar onrein
21 te worden. En van uw zaad zult gij niet geven, niet geven om
voor den Molech door het *vuur* te doen gaan; en den Naam uws
22 Gods zult gij niet ontheiligen; Ik ben de HEERE! Bij een mans-
persoon zult gij niet liggen met vrouwelijke bijligging; dit is een
23 gruwel. Insgelijks zult gij bij geen beest liggen, om daarmede on-
rein te worden; een vrouw zal ook niet staan voor een beest, om
daarmede te doen te hebben; het is een gruwelijke vermenging.
24 Verontreinigt u niet met enige van deze; want de heidenen, die
Ik van uw aangezicht uitwerpe, zijn met alle deze verontreinigd;
25 Zodat het land onrein is, en Ik over hetzelve zijn ongerechtigheid
26 bezoeke, en het land zijn inwoners uitspuwt. Maar gij zult Mijn
inzettingen en Mijn rechten onderhouden, en van al die gruwelen
niets doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden van u
27 als vreemdeling verkeert. Want de lieden dezes lands, die voor
u geweest zijn, hebben al deze gruwelen gedaan; en het land is
28 onrein geworden. Dat u dat land niet uitspuwe, als gij hetzelve
zult verontreinigd hebben; gelijk als het het volk, dat voor u was,
29 uitgespuwd heeft. Want al wie enige van deze gruwelen doen zal,
die zielen, die ze doen, zullen uit het midden van haar volk uitge-
30 roeid worden. Daarom zult gij Mijn bevel onderhouden, dat gij
niet doet van die gruwelijke inzettingen, die voor u zijn gedaan
geweest, en u daarmede niet verontreinigt; Ik ben de HEERE, uw
God!

19, 2 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de
ganse vergadering der kinderen Israels, en zeg tot hen: Gij zult
3 heilig zijn, want Ik, de HEERE, uw God, ben heilig! Want ieder
zal zijn moeder en zijn vader vrezen, en Mijn sabbatten houden;
4 Ik ben de HEERE, uw God! Gij zult u tot de afgoden niet ke-
ren, en u geen gegoten goden maken; Ik ben de HEERE, uw God!
5 En wanneer gij een dankoffer den HEERE offeren zult, naar uw
6 welgevallen zult gij dat offeren. Op den dag van uw offeren, en
des anderen daags, zal het gegeten worden; maar wat tot op den
7 derden dag overblijft zal met vuur verbrand worden. En zo het

op den derden dag enigszins gegeten wordt, het is een afgrijse-
lijk ding, het zal niet aangenaam zijn. En zo wie dat eet, zal 8
zijn ongerechtigheid dragen, omdat hij het heilige des HEEREN
ontheiligd heeft; daarom zal dezelve ziel, uit haar volken uitge-
roeid worden. Als gij ook den oogst uws lands inoogsten zult, 9
gij zult den hoek uws velds niet ganselijk afoogsten, en dat van
uw oogst op te zamelen is, niet opzamelen. Insgelijks zult gij 10
uw wijngaard niet nalezen, en de afgevallen bezien van uw wijn-
gaard niet opzamelen; den arme en den vreemdeling zult gij die
overlaten; Ik ben de HEERE, uw God! Gij zult niet stelen, en 11
gij zult niet liegen, noch valselijk handelen, een iegelijk tegen zijn
naaste. Gij zult niet valselijk bij Mijn Naam zweren; want gij 12
zoudt den Naam uws Gods ontheiligen; Ik ben de HEERE. Gij 13
zult uw naaste niet bedriegelijk verdrukken, noch beroven; des
dagloners arbeidsloon zal bij u niet vernachten tot aan den mor-
gen. Gij zult den dove niet vloeken, en voor het aangezicht des 14
blinden geen aanstoot zetten; maar gij zult voor uw God vrezen;
Ik ben de HEERE! Gij zult geen onrecht doen in het gericht; gij 15
zult het aangezicht des geringen niet aannemen, noch het aange-
zicht des groten voortrekken; in gerechtigheid zult gij uw naaste
richten. Gij zult niet wandelen *als* een achterklapper onder uw 16
volken; gij zult niet staan tegen het bloed van uw naaste; Ik ben
de HEERE! Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; gij zult 17
uw naaste naarstiglijk berispen, en zult de zonde in hem niet ver-
dragen. Gij zult niet wreken, noch *toorn* behouden tegen de 18
kinderen uws volks; maar gij zult uw naaste liefhebben als uzel-
ven; Ik ben de HEERE! Gij zult Mijn inzettingen houden; gij 19
zult geen tweeerlei aard uwer beesten laten samen te doen heb-
ben; uwen akker zult gij niet met tweeerlei *zaad* bezaaien, en een
kleed van tweeerlei stof, dooreen vermengd, zal aan u niet komen.
En wanneer een man, door bijligging des zaads, bij een vrouw zal 20
gelegen hebben, die een dienstmaagd is, bij den man versmaad,
en geenszins gelost is, en haar geen vrijheid is gegeven; die zul-
len gegeseld worden; zij zullen niet gedood worden; want zij was
niet vrij gemaakt. En hij zal zijn schuldoffer den HEERE aan de 21
deur van de tent der samenkomst brengen, een ram ten schuldof-
fer. En de priester zal met den ram des schuldoffers, voor hem 22
over zijn zonde, die hij gezondigd heeft, voor het aangezicht des

HEEREN verzoening doen; en hem zal vergeving geschieden van
23 zijn zonde, die hij gezondigd heeft. Als gij ook in dat land ge-
komen zult zijn, en alle geboomte ter spijze geplant zult hebben,
zo zult gij de voorhuid daarvan, deszelfs vrucht, besnijden; drie
jaren zal het u onbesneden zijn, daarvan zal niet gegeten worden.
24 Maar in het vierde jaar zal al zijn vrucht een heilig ding zijn,
25 ter lofzegging voor den HEERE. En in het vijfde jaar zult gij
deszelfs vrucht eten, om het inkomen daarvan voor u te vermeer-
26 deren; Ik ben de HEERE, uw God! Gij zult niets met het bloed
eten. Gij zult op geen vogelgeschrei acht geven, noch guichelarij
27 plegen. Gij zult de hoeken uws hoofds niet rond afscheren; ook
28 zult gij de hoeken uws baards niet verderven. Gij zult om een
dood lichaam geen snijding in uw vlees maken, noch schrift van
29 een ingedrukt teken in u maken; Ik ben de HEERE! Gij zult
uw dochter niet ontheiligen, haar ter hoererij houdende; opdat
het land niet hoerere, en het land met schandelijke daden vervuld
30 worde. Gij zult Mijn sabbatten houden, en Mijn heiligdom zult
31 gij vrezen; Ik ben de HEERE! Gij zult u niet keren tot de waar-
zeggers, en tot de duivelskunstenaars; zoekt hen niet, u met hen
32 verontreinigende; Ik ben de HEERE, uw God! Voor het grauwe
haar zult gij opstaan, en zult het aangezicht des ouden vereren;
33 en gij zult vrezen voor uw God; Ik ben de HEERE! En wanneer
een vreemdeling bij u in uw land als vreemdeling verkeren zal, gij
34 zult hem niet verdrukken. De vreemdeling, die als vreemdeling
bij u verkeert, zal onder u zijn als een inboorling van ulieden; gij
zult hem liefhebben als uzelven; want gij zijt vreemdeling geweest
35 in Egypteland; Ik ben de HEERE, uw God! Gij zult geen on-
recht doen in het gericht, met de el, met het gewicht, of met de
36 maat. Gij zult een rechte wage hebben, rechte weegstenen, een
rechte efa, en een rechte hin; Ik ben de HEERE, uw God, die u
37 uit Egypteland uitgevoerd heb! Daarom zult gij al Mijn inzet-
tingen en al Mijn rechten onderhouden, en zult ze doen; Ik ben
de HEERE!

20, 2 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Gij zult ook
tot de kinderen Israels zeggen: Een ieder uit de kinderen Israels,
of uit de vreemdelingen, die in Israel als vreemdelingen verkeren,
die van zijn zaad den Molech gegeven zal hebben, zal zekerlijk
gedood worden; het volk des lands zal hem met stenen stenigen.

En Ik zal Mijn aangezicht tegen dien man zetten, en zal hem uit 3
het midden zijns volks uitroeien; want hij heeft van zijn zaad den
Molech gegeven, opdat hij Mijn heiligdom ontreinigen, en Mijn
heiligen Naam ontheiligen zou. En indien het volk des lands hun 4
ogen enigszins verbergen zal van dien man, als hij van zijn zaad
den Molech zal gegeven hebben, dat het hem niet dode; Zo zal 5
Ik Mijn aangezicht tegen dien man en tegen zijn huisgezin zetten,
en Ik zal hem, en al degenen, die hem nahoereren, om den Molech
na te hoereren, uit het midden huns volks uitroeien. Wanneer 6
er een ziel is, die zich tot de waarzeggers en tot de duivelskunste-
naars zal gekeerd hebben, om die na te hoereren, zo zal Ik Mijn
aangezicht tegen die ziel zetten, en zal ze uit het midden haars
volks uitroeien. Daarom heiligt u, en weest heilig; want Ik ben de 7
HEERE, uw God! En onderhoudt Mijn inzettingen, en doet de- 8
zelve; Ik ben de HEERE, die u heilige. Als er iemand is, die zijn 9
vader of zijn moeder zal gevloekt hebben, die zal zekerlijk gedood
worden; hij heeft zijn vader of zijn moeder gevloekt; zijn bloed
is op hem! Een man ook, die met iemands huisvrouw overspel 10
zal gedaan hebben, dewijl hij met zijns naasten vrouw overspel
gedaan heeft, zal zekerlijk gedood worden, de overspeler en de
overspeelster. En een man, die bij zijns vaders huisvrouw zal 11
gelegen hebben, heeft zijns vaders schaamte ontdekt; zij beiden
zullen zekerlijk gedood worden; hun bloed is op hen! Insgelijks, 12
als de man bij de vrouw zijns zoons zal gelegen hebben, zij zullen
beiden zekerlijk gedood worden; zij hebben een gruwelijke ver-
menging gedaan; hun bloed is op hen! Wanneer ook een man bij 13
een manspersoon zal gelegen hebben, met vrouwelijke bijligging,
zij hebben beiden een gruwel gedaan; zij zullen zekerlijk gedood
worden; hun bloed is op hen! En wanneer een man een vrouw en 14
haar moeder zal genomen hebben, het is een schandelijke daad;
men zal hem, en diezelve met vuur verbranden, opdat geen schan-
delijke daad in het midden van u zij. Daartoe als een man bij 15
enig vee zal gelegen hebben, hij zal zekerlijk gedood worden; ook
zult gijlieden het beest doden. Alzo wanneer een vrouw tot enig 16
beest genaderd zal zijn, om daarmede te doen te hebben, zo zult
gij die vrouw en dat beest doden; zij zullen zekerlijk gedood wor-
den; hun bloed is op hen! En als een man zijn zuster, de dochter 17
zijns vaders, of de dochter zijner moeder, zal genomen hebben, en

hij haar schaamte gezien, en zij zijn schaamte zal gezien hebben,
het is een schandvlek; daarom zullen zij voor de ogen van de kin-
deren huns volks uitgeroeid worden; hij heeft de schaamte zijner
18 zuster ontdekt, hij zal zijn ongerechtigheid dragen. En als een
man bij een vrouw, die haar krankheid heeft, zal gelegen en haar
schaamte ontdekt, haar fontein ontbloot, en zij zelve de fontein
haars bloeds ontdekt zal hebben, zo zullen zij beiden uit het mid-
19 den huns volks uitgeroeid worden. Daartoe zult gij de schaamte
van de zuster uwer moeder, en van de zuster uws vaders niet ont-
dekken; dewijl hij zijn nabestaande ontbloot heeft, zullen zij hun
20 ongerechtigheid dragen. Als ook een man bij zijn moei zal gele-
gen hebben, hij heeft de schaamte zijns ooms ontdekt; zij zullen
21 hun zonde dragen; zonder kinderen zullen zij sterven. En wan-
neer een man zijns broeders huisvrouw zal genomen hebben, het
is onreinigheid; hij heeft de schaamte zijns broeders ontdekt; zij
22 zullen zonder kinderen zijn. Onderhoudt dan al Mijn inzettingen
en al Mijn rechten, en doet dezelve; opdat u dat land, waarheen
23 Ik u brenge, om daarin te wonen, niet uitspuwe. En wandelt
niet in de inzettingen des volks, hetwelk Ik voor uw aangezicht
uitwerp; want al deze dingen hebben zij gedaan; daarom ben Ik
24 op hen verdrietig geworden. En Ik heb u gezegd: Gij zult hun
land erfelijk bezitten, en Ik zal u dat geven, opdat gij hetzelve
erfelijk bezit, een land vloeiende van melk en honig; Ik ben de
25 HEERE, uw God, Die u van de volken afgezonderd heb! Daar-
om zult gij onderscheid maken tussen reine en onreine beesten, en
tussen het onreine en reine gevogelte; en gij zult uw zielen niet
verfoeilijk maken aan de beesten en aan het gevogelte, en aan al
wat op den aardbodem kruipt, hetwelk Ik voor u afgezonderd heb,
26 opdat gij het onrein houdt. En gij zult Mij heilig zijn, want Ik,
de HEERE, ben heilig; en Ik heb u van de volken afgezonderd,
27 opdat gij Mijns zoudt zijn. Als nu een man en vrouw in zich
een waarzeggenden geest zal hebben, of een duivelskunstenaar zal
zijn, zij zullen zekerlijk gedood worden; men zal hen met stenen
stenigen; hun bloed is op hen.

21 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Spreek tot de priesters,
de zonen van Aaron, en zeg tot hen: Over een dode zal *een pries-*
2 *ter* zich niet verontreinigen onder zijn volken. Behalve over zijn
bloedvriend, die hem ten naaste bestaat, over zijn moeder en over

zijn vader, en over zijn zoon, en over zijn dochter, en over zijn
broeder. En over zijn zuster, die maagd is, hem nabestaande, 3
die nog geen man toebehoord heeft; over die zal hij zich veront-
reinigen. Hij zal zich niet verontreinigen *over* een overste onder 4
zijn volken, om zich te ontheiligen. Zij zullen op hun hoofd geen 5
kaalheid maken, en zullen den hoek van hun baard niet afsche-
ren, en in hun vlees zullen zij geen sneden snijden. Zij zullen 6
hun God heilig zijn, en den Naam huns Gods zullen zij niet ont-
heiligen; want zij offeren de vuurofferen des HEEREN, de spijze
huns Gods; daarom zullen zij heilig zijn. Zij zullen geen vrouw 7
nemen, die een hoer of ontheiligde is, noch een vrouw nemen, die
van haar man verstoten is; want hij is zijn God heilig. Daarom 8
zult gij hem heiligen, omdat hij de spijze uws Gods offert; hij zal
u heilig zijn, want Ik ben heilig; Ik ben de HEERE, die u heilige!
Als nu de dochter van enigen priester zal beginnen te hoereren, 9
zij ontheiligt haar vader; met vuur zal zij verbrand worden. En 10
hij, die de hogepriester onder zijn broederen is, op wiens hoofd
de zalfolie gegoten is, en wiens hand men gevuld heeft, om die
klederen aan te trekken, zal zijn hoofd niet ontbloten, noch zijn
klederen scheuren. Hij zal ook bij geen dode lichamen komen; 11
zelfs over zijn vader en over zijn moeder zal hij zich niet veront-
reinigen. En uit het heiligdom zal hij niet uitgaan, dat hij het 12
heiligdom zijns Gods niet ontheilige, want de kroon der zalfolie
zijns Gods is op hem; Ik ben de HEERE! Hij zal ook een vrouw 13
in haar maagdom nemen. Een weduwe, of verstotene, of onthei- 14
ligde hoer, dezulke zal hij niet nemen; maar een maagd uit zijn
volken zal hij tot een vrouw nemen. En hij zal zijn zaad onder 15
zijn volken niet ontheiligen; want Ik ben de HEERE, die hem hei-
lige! Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot 16, 17
Aaron, zeggende: Niemand uit uw zaad, naar hun geslachten, in
wien een gebrek zal zijn, zal naderen, om de spijze zijns Gods te
offeren. Want geen man, in wien een gebrek zal zijn, zal naderen, 18
hij zij een blind man, of kreupel, of te kort, of te lang in leden; Of 19
een man, in wien een breuk des voets, of een breuk der hand zal
zijn; Of die bultachtig, of dwergachtig zal zijn, of een vel op zijn 20
oog zal hebben, of droge schurftheid, of etterige schurftheid, of die
gebroken zal zijn aan zijn gemacht. Geen man, uit het zaad van 21
Aaron, den priester, in wien een gebrek is, zal toetreden om de

vuurofferen des HEEREN te offeren; een gebrek is in hem, hij zal
22 niet toetreden, om de spijs zijns Gods te offeren. De spijs zijns
Gods, van de allerheiligste dingen, en van de heilige dingen, zal
23 hij mogen eten; Doch tot den voorhang zal hij niet komen, en tot
het altaar niet toetreden, omdat een gebrek in hem is; opdat hij
Mijn heiligdommen niet ontheilige; want Ik ben de HEERE, die
24 hen heilige! En Mozes sprak *zulks* tot Aaron en tot zijn zonen,
en tot al de kinderen Israels.

22, 2 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot
Aaron en tot zijn zonen, dat zij zich van de heilige dingen der kin-
deren Israels, die zij Mij heiligen, afzonderen, opdat zij de Naam
3 Mijner heiligheid niet ontheiligen; Ik ben de HEERE! Zeg tot
hen: Alle man onder uw geslachten, die uit uw ganse zaad tot de
heilige dingen, die de kinderen Israels den HEERE heiligen, nade-
ren zal, als zijn onreinigheid op hem is; diezelve mens zal van voor
4 Mijn aangezicht uitgeroeid worden; Ik ben de HEERE! Niemand
van het zaad van Aaron, die melaats is, of een vloed heeft, zal
van die heilige dingen eten, totdat hij rein is; mitsgaders die iets
aanroert, dat onrein is van een dood lichaam, of iemand, wien
5 het zaad der bijligging ontgaat. Of zo wie aangeroerd zal heb-
ben enig kruipend gedierte, waarvan hij onrein is, of een mens,
6 waarvan hij onrein is, naar al zijn onreinigheid; De mens, die dat
aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond, en hij
zal van die heilige dingen niet eten, maar zal zijn vlees met water
7 baden. Als de zon zal ondergegaan zijn, dan zal hij rein zijn; en
daarna zal hij van die heilige dingen eten; want dat is zijn spijze.
8 Het dode aas, en het verscheurde zal hij niet eten, om daarmede
9 onrein te worden; Ik ben de HEERE! Zij zullen dan Mijn be-
vel onderhouden, opdat zij geen zonde daarover dragen en daarin
sterven, als zij die ontheiligd zouden hebben; Ik ben de HEERE,
10 die hen heilige! Ook zal geen vreemde het heilige eten; een bij-
woner des priesters, en een dagloner, zullen het heilige niet eten.
11 Wanneer dan nog de priester een ziel met zijn geld zal gekocht
hebben, die zal daarvan eten; en de ingeborene van zijn huis, die
12 zullen van zijn spijze eten. Maar als des priesters dochter een
vreemden man zal toebehoren, zij zal van het hefoffer der heilige
13 dingen niet eten. Doch als des priesters dochter een weduwe of
een verstotene zal zijn, en geen zaad hebben, en tot haars vaders

huis, als in haar jonkheid, zal wedergekeerd zijn, zo zal zij van
de spijze haars vaders eten; maar geen vreemde zal daarvan eten.
En wanneer iemand het heilige door dwaling zal gegeten hebben, 14
zo zal hij deszelfs vijfde deel daarboven toedoen, en zal het den
priester met het heilige wedergeven. Zo zullen zij niet onthei- 15
ligen de heilige dingen der kinderen Israels, die zij den HEERE
zullen gegeven hebben; En hen doen dragen de ongerechtigheid 16
der schuld, als zij hun heilige dingen zouden eten; want Ik ben de
HEERE, Die hen heilige! Verder sprak de HEERE tot Mozes, 17
zeggende: Spreek tot Aaron, en tot zijn zonen, en tot al de kin- 18
deren Israels, en zeg tot hen: Zo wie uit het huis van Israel, en uit
de vreemdelingen in Israel is, die zijn offerande zal offeren naar al
hun geloften, en naar al hun vrijwillige offeren, die zij den HEERE
ten brandoffer zullen offeren; Het zal naar uw welgevallen zijn, 19
een volkomen mannetje, van de runderen, van de lammeren, of
van de geiten. Gij zult niet offeren iets, waarin een gebrek is; 20
want het zou niet aangenaam zijn voor u. En als iemand een 21
dankoffer den HEERE zal offeren, uitzonderende van de runderen
of van de schapen een gelofte, of vrijwillig offer, het zal volkomen
zijn, opdat het aangenaam zij; geen gebrek zal daarin zijn. Het 22
blinde, of gebrokene, of verlamde, of wratte, of droge schurftheid,
of etterige schurftheid hebbende, deze zult gij den HEERE niet
offeren, en daarvan zult gij den HEERE geen vuuroffer op het
altaar geven. Doch een os, of klein vee, te lang of te verkrom- 23
pen in leden, die zult gij tot een vrijwillig offer bereiden; doch
tot een gelofte zou het niet aangenaam zijn. Het gedrukte, of 24
gestotene, of gescheurde, of gesnedene, zult gij den HEERE niet
offeren; dat zult gij in uw land niet doen. Gij zult ook uit de 25
hand des vreemden van al deze dingen uw God geen spijs offeren;
want hun verdorvenheid is in hen, in dezelve is gebrek, zij zouden
niet aangenaam zijn voor u. Wijders sprak de HEERE tot Mo- 26
zes, zeggende: Wanneer een os, of lam, of geit zal geboren zijn, 27
zo zal die zeven dagen onder zijn moeder zijn; daarna, van den
achtsten dag en daarover, zal hij aangenaam zijn tot offerande des
vuuroffers den HEERE. Gij zult ook een os, of klein vee, hem en 28
zijn jong, op een dag niet slachten. En als gij een lofoffer den 29
HEERE zult slachten, naar uw wil zult gij het slachten. Het zal 30
op denzelfden dag gegeten worden; gij zult daarvan niet overlaten

31 tot op den morgen; Ik ben de HEERE! Daarom zult gij Mijn
32 geboden houden, en dezelve doen; Ik ben de HEERE! En gij zult
Mijn heiligen Naam niet ontheiligen, opdat Ik in het midden der
kinderen Israels geheiligd worde; Ik ben de HEERE, die u heilige!
33 Die u uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik u tot een God zij;
Ik ben de HEERE!

23, 2 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot
de kinderen Israels, en zeg tot hen: De gezette hoogtijden des
HEEREN, welke gijlieden uitroepen zult, zullen heilige samen-
3 roepingen zijn; deze zijn Mijn gezette hoogtijden. Zes dagen zal
men het werk doen, maar op den zevenden dag is de sabbat der
rust, een heilige samenroeping; geen werk zult gij doen; het is
4 des HEEREN sabbat, in al uw woningen. Deze zijn de gezet-
te hoogtijden des HEEREN, de heilige samenroepingen, welke gij
5 uitroepen zult op hun gezetten tijd. In de eerste maand, op den
veertienden der maand, tussen twee avonden is des HEEREN pas-
6 cha. En op den vijftienden dag der derzelver maand is het feest
van de ongezuurde *broden* des HEEREN; zeven dagen zult gij on-
7 gezuurde *broden* eten. Op den eersten dag zult gij een heilige
8 samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen. Maar gij
zult zeven dagen vuuroffer den HEERE offeren; en op den zeven-
den dag zal een heilige samenroeping wezen; geen dienstwerk zult
9, 10 gij doen. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Spreek
tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als gij in het land zult
gekomen zijn, hetwelk Ik u geven zal, en gij zijn oogst zult in-
oogsten, dan zult gij een garf der eerstelingen van uw oogst tot
11 den priester brengen. En hij zal die garf voor het aangezicht des
HEEREN bewegen, opdat het voor u aangenaam zij; des anderen
12 daags na den sabbat zal de priester die bewegen. Gij zult ook
op den dag, als gij die garf bewegen zult, bereiden een volkomen
13 lam, dat eenjarig is, ten brandoffer den HEERE; En zijn spijs-
offer twee tienden meelbloem, met olie gemengd, ten vuuroffer,
den HEERE tot een liefelijken reuk; en zijn drankoffer van wijn,
14 het vierde deel van een hin. En gij zult geen brood, noch ge-
roost koren, noch groene aren eten, tot op dienzelven dag, dat
gij de offerande uws Gods zult gebracht hebben; het is een eeu-
15 wige inzetting voor uw geslachten, in al uw woningen. Daarna
zult gij u tellen van den anderen dag na den sabbat, van den

dag, dat gij de garf des beweegoffers zult gebracht hebben; het
zullen zeven volkomen sabbatten zijn; Tot den anderen dag, na 16
den zevenden sabbat, zult gij vijftig dagen tellen, dan zult gij
een nieuw spijsoffer den HEERE offeren. Gijlieden zult uit uw 17
woningen twee beweegbroden brengen, zij zullen van twee tien-
den meelbloem zijn, gedesemd zullen zij gebakken worden; het
zijn de eerstelingen den HEERE. Gij zult ook met het brood ze- 18
ven volkomen eenjarige lammeren, en een var, het jong van een
rund, en twee rammen offeren; zij zullen den HEERE een brand-
offer zijn, met hun spijsoffer en hun drankofferen, een vuuroffer,
tot een liefelijken reuk den HEERE. Ook zult gij een geitenbok 19
ten zondoffer, en twee eenjarige lammeren ten dankoffer berei-
den. Dan zal de priester dezelve met het brood der eerstelingen 20
ten beweegoffer, voor het aangezicht des HEEREN, met de twee
lammeren bewegen; zij zullen den HEERE een heilig ding zijn,
voor den priester. En gij zult op dienzelfden dag uitroepen, *dat* 21
gij een heilige samenroeping zult hebben; geen dienstwerk zult
gij doen; het is een eeuwige inzetting in al uw woningen voor uw
geslachten. Als gij nu den oogst uws lands zult inoogsten, gij 22
zult, in uw inoogsten, den hoek des velds niet ganselijk afmaaien,
en de opzameling van uw oogst niet opzamelen; voor den arme
en voor den vreemdeling zult gij ze laten; Ik ben de HEERE, uw
God! En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Spreek tot de 23, 24
kinderen Israels, zeggende: In de zevende maand, op den eersten
der maand, zult gij een rust hebben, een gedachtenis des geklanks,
een heilige samenroeping. Geen dienstwerk zult gij doen; maar 25
gij zult den HEERE vuuroffer offeren. Verder sprak de HEERE 26
tot Mozes, zeggende: Doch op den tienden dezer zevende maand 27
zal de verzoendag zijn, een heilige samenroeping zult gij hebben;
dan zult gij uw zielen verootmoedigen, en zult den HEERE een
vuuroffer offeren. En op dienzelven dag zult gij geen werk doen; 28
want het is de verzoendag, om over u verzoening te doen voor het
aangezicht des HEEREN uws Gods. Want alle ziel, welken op 29
dienzelven dag niet zal verootmoedigd zijn geweest, die zal uit-
geroeid worden uit haar volken. Ook alle ziel, die enig werk op 30
dienzelven dag gedaan zal hebben, die ziel zal Ik uit het midden
haars volks verderven. Gij zult geen werk doen; het is een eeu- 31
wige inzetting voor uw geslachten, in al uw woningen. Het zal u 32

een sabbat der rust zijn; dan zult gij uw zielen verootmoedigen;
op den negenden der maand in den avond, van den avond tot den
33 avond, zult gij uw sabbat rusten. En de HEERE sprak tot Mo-
34 zes, zeggende: Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Op den
vijftienden dag van deze zevende maand zal het feest der loofhut-
35 ten zeven dagen den HEERE zijn. Op den eersten dag zal een
36 heilige samenroeping zijn; geen dienstwerk zult gij doen. Zeven
dagen zult gij den HEERE vuurofferen offeren; op den achtsten
dag zult gij een heilige samenroeping hebben, en zult den HEERE
vuuroffer offeren; het is een verbodsdag; gij zult geen dienstwerk
37 doen. Dit zijn de gezette hoogtijden des HEEREN, welke gij zult
uitroepen *tot* heilige samenroepingen, om den HEERE vuuroffer,
brandoffer en spijsoffer, slachtoffer en drankofferen, elk dagelijks
38 op zijn dag, te offeren; Behalve de sabbatten des HEEREN, en
behalve uw gaven, en behalve al uw geloften, en behalve al uw
39 vrijwillige offeren, welke gij den HEERE geven zult. Doch op
den vijftienden dag der zevende maand, als gij het inkomen des
lands zult ingegaderd hebben, zult gij des HEEREN feest zeven
dagen vieren; op den eersten dag zal er rust zijn, en op den acht-
40 sten dag zal er rust zijn. En op den eersten dag zult gij u nemen
takken van schoon geboomte, palmtakken, en meien van dichte
bomen, met beekwilgen; en gij zult voor het aangezicht des HEE-
41 REN, uws Gods, zeven dagen vrolijk zijn. En gij zult dat feest
den HEERE zeven dagen in het jaar vieren; het is een eeuwige
inzetting voor uw geslachten; in de zevende maand zult gij het
42 vieren. Zeven dagen zult gij in de loofhutten wonen; alle inboor-
43 lingen in Israel zullen in loofhutten wonen; Opdat uw geslachten
weten, dat Ik de kinderen Israels in loofhutten heb doen wonen,
als Ik hen uit Egypteland uitgevoerd heb; Ik ben de HEERE, uw
44 God! Alzo heeft Mozes de gezette hoogtijden des HEEREN tot
de kinderen Israels uitgesproken.

24, 2 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Gebied den kin-
deren Israels, dat zij tot u brengen zuivere gestoten olijfolie, voor
3 den luchter, om de lampen gedurig aan te steken. Aaron zal
die voor het aangezicht des HEEREN gedurig toerichten, van den
avond tot den morgen, buiten den voorhang van de getuigenis,
in de tent der samenkomst; het is een eeuwige inzetting voor uw
4 geslachten. Hij zal op den louteren kandelaar die lampen voor

het aangezicht des HEEREN gedurig toerichten. Gij zult ook 5
meelbloem nemen, en twaalf koeken daarvan bakken; van twee
tienden zal een koek zijn. En gij zult ze in twee rijen leggen, zes 6
in een rij, op de reine tafel, voor het aangezicht des HEEREN. En 7
op elke rij zult gij zuiveren wierook leggen, welke het brood ten
gedenkoffer zal zijn; het is een vuuroffer den HEERE. Op elken 8
sabbatdag gedurig zal men dat voor het aangezicht des HEEREN
toerichten, vanwege de kinderen Israels, tot een eeuwig verbond.
En het zal voor Aaron en zijn zonen zijn, die dat in de heilige 9
plaats zullen eten; want het is voor hem een heiligheid der hei-
ligheden uit de vuurofferen des HEEREN, een eeuwige inzetting.
En er ging de zoon ener Israelietische vrouw uit, die, in het mid- 10
den der kinderen Israels, de zoon van een Egyptische man was; en
de zoon van deze Israelietische en een Israelietisch man twistten
in het leger. Toen lasterde de zoon der Israelietische vrouw uit- 11
drukkelijk den NAAM, en vloekte; daarom brachten zij hem tot
Mozes; de naam nu zijner moeder was Selomith, de dochter van
Dibri, van den stam Dan. En zij leidden hem in de gevangenis, 12
opdat hem, naar den mond des HEEREN, verklaring geschieden
zou. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Breng den 13, 14
vloeker uit tot buiten het leger, en allen, die het gehoord hebben,
zullen hun handen op zijn hoofd leggen; daarna zal hem de gehele
vergadering stenigen. En tot de kinderen Israels zult gij spreken, 15
zeggende: Een ieder, als hij zijn God gevloekt zal hebben, zo zal
hij zijn zonde dragen. En wie den Naam des HEEREN gelasterd 16
zal hebben, zal zekerlijk gedood worden; de ganse vergadering
zal hem zekerlijk stenigen; alzo zal de vreemdeling zijn, gelijk de
inboorling, als hij den NAAM zal gelasterd hebben, hij zal ge-
dood worden. En als iemand enige ziel des mensen zal verslagen 17
hebben, hij zal zekerlijk gedood worden. Maar wie de ziel van 18
enig vee zal verslagen hebben, hij zal het wedergeven, ziel voor
ziel. Als ook iemand aan zijn naaste een gebrek zal aangebracht 19
hebben; gelijk als hij gedaan heeft, zo zal ook aan hem gedaan
worden: Breuk voor breuk, oog voor oog, tand voor tand; gelijk 20
als hij een gebrek een mens zal aangebracht hebben, zo zal ook
hem aangebracht worden. Wie dan enig vee verslaat, die zal het 21
wedergeven; maar wie een mens verslaat, die zal gedood worden.
Enerlei recht zult gij hebben; zo zal de vreemdeling zijn, als de 22

23 inboorling; want Ik ben de HEERE, uw God! En Mozes zeide
tot de kinderen Israels, dat zij den vloeker tot buiten het leger
uitbrengen, en hem met stenen stenigen zouden. En de kinderen
Israels deden, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
25 Verder sprak de HEERE tot Mozes, aan den berg Sinai, zeg-
2 gende: Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer
gij zult gekomen zijn in dat land, dat Ik u geve, dan zal dat
3 land rusten, een sabbat den HEERE. Zes jaren zult gij uw ak-
ker bezaaien, en zes jaren uw wijngaard besnijden, en de inkomst
4 daarvan inzamelen. Doch in het zevende jaar zal voor het land
een sabbat der rust zijn, een sabbat den HEERE; uw akker zult
5 gij niet bezaaien en uw wijngaard niet besnijden. Wat van zelf
van uw oogst zal gewassen zijn, zult gij niet inoogsten, en de drui-
ven uwer afzondering zult gij niet afsnijden; het zal een jaar der
6 ruste voor het land zijn. En de *inkomst van* den sabbat des
lands zal voor u tot spijze zijn, voor u, en voor uw knecht, en
voor uw dienstmaagd, en voor uw dagloner, en voor uw bijwoner,
7 die bij u als vreemdelingen verkeren; Mitsgaders voor het vee,
en voor het gedierte, dat in uw land is, zal al de inkomst daarvan
8 tot spijze zijn. Gij zult u ook tellen zeven jaarweken, zevenmaal
zeven jaren; zodat de dagen der zeven jaarweken u negen en veer-
9 tig jaren zullen zijn. Daarna zult gij in de zevende maand, op
den tienden der maand, de bazuin des geklanks doen doorgaan;
op den verzoendag zult gij de bazuin doen doorgaan in uw ganse
10 land. En gij zult dat vijftigste jaar heiligen, en vrijheid uitroe-
pen in het land, voor al zijn inwoners; het zal u een jubeljaar
zijn; en gij zult wederkeren een ieder tot zijn bezittingen, en zult
11 wederkeren een ieder tot zijn geslacht. Dit jubeljaar zal u het
vijftigste jaar zijn; gij zult niet zaaien, noch inoogsten wat van
zelf daarin zal gewassen zijn, noch ook *de druiven* der afzonde-
12 ringen in hetzelve afsnijden. Want dat is het jubeljaar; het zal u
13 heilig zijn; gij zult uit het veld de inkomst daarvan eten. Op dat
14 jubeljaar zult gij ieder wederkeren tot zijn bezitting. Daarom,
wanneer gij aan uw naaste wat veilbaars verkopen, of uit de hand
uws naasten kopen zult, dat niemand de een den ander verdruk-
15 ke. Naar het getal der jaren, van het jubeljaar af, zult gij van
uw naaste kopen, en naar het getal van de jaren der inkomsten
16 zal hij het aan u verkopen. Naar de veelheid der jaren zult gij

zijn koop vermeerderen, en naar de weinigheid der jaren zult gij
zijn koop verminderen; want hij verkoopt aan u het getal der in-
komsten. Dat dan niemand zijn naaste verdrukke; maar vreest 17
voor uw God; want Ik ben de HEERE, uw God! En doet Mijn 18
inzettingen, en houdt Mijn rechten, en doet dezelve; zo zult gij
zeker wonen in het land. En het land zal zijn vrucht geven, en 19
gij zult eten tot verzadiging toe; en gij zult zeker daarin wonen.
En als gij zoudt zeggen: Wat zullen wij eten in het zevende jaar! 20
Ziet, wij zullen niet zaaien, en onze inkomst niet inzamelen; Zo 21
zal Ik Mijn zegen gebieden over u in het zesde jaar, dat het de
inkomst voor drie jaren zal voortbrengen. Het achtste jaar nu 22
zult gij zaaien, en zult van de oude inkomst eten, tot het negende
jaar toe; totdat zijn inkomst ingekomen is, zult gij het oude eten.
Het land ook zal niet voor altoos verkocht worden; want het land 23
is het Mijne, dewijl gij vreemdelingen en bijwoners bij Mij zijt.
Daarom zult gij, in het ganse land uwer bezitting, lossing voor 24
het land toelaten. Wanneer uw broeder zal verarmd zijn, en iets 25
van zijn bezitting verkocht zal hebben, zo zal zijn losser, die hem
nabestaande is, komen, en zal het verkochte zijns broeders lossen.
En wanneer iemand geen losser zal hebben, maar zijn hand beko- 26
men en hij gevonden zal hebben, zoveel genoeg is tot zijn lossing;
Dan zal hij de jaren zijner verkoping rekenen, en het overschot 27
zal hij den man, wien hij het verkocht had, weder uitkeren; en hij
zal weder tot zijn bezitting komen. Maar indien zijn hand niet 28
gevonden heeft, wat genoeg is, om aan hem weder uit te keren,
zo zal zijn verkochte goed zijn in de hand van deszelfs koper tot
het jubeljaar toe; maar in het jubeljaar zal het uitgaan, en hij zal
tot zijn bezitting wederkeren. Insgelijks, wanneer iemand een 29
woonhuis *in* een bemuurde stad zal verkocht hebben, zo zal zijn
lossing zijn, totdat het jaar zijner verkoping volkomen zal zijn;
in een vol jaar zal zijn lossing wezen. Maar is het, dat het niet 30
gelost wordt, tegen dat hem het gehele jaar zal vervuld zijn, zo zal
dat huis, hetwelk in die stad is, die een muur heeft, voor altoos
blijven aan hem, die dat gekocht heeft, onder zijn geslachten; het
zal in het jubeljaar niet uitgaan. Doch de huizen der dorpen, die 31
rondom geen muur hebben, zullen als het veld des lands gerekend
worden; daarvoor zal lossing zijn, en zij zullen in het jubeljaar
uitgaan. Aangaande de steden der Levieten, *en* de huizen der 32

steden hunner bezitting; de Levieten zullen een eeuwige lossing
33 hebben. En als men onder de Levieten lossing zal gedaan heb-
ben, zo zal de koop van het huis en van de stad zijner bezitting
in het jubeljaar uitgaan; want de huizen van de steden der Le-
vieten zijn hun bezitting in het midden van de kinderen Israels.
34 Doch het veld van de voorstad hunner steden zal niet verkocht
35 worden; want het is een eeuwige bezitting voor hen. En als uw
broeder zal verarmd zijn, en zijn hand bij u wankelen zal, zo zult
gij hem vasthouden, *zelfs* een vreemdeling en bijwoner, opdat hij
36 bij u leve. Gij zult geen woeker noch overwinst van hem nemen;
maar gij zult vrezen voor uw God, opdat uw broeder bij u leve.
37 Uw geld zult gij hem niet op woeker geven, en gij zult uw spijze
38 niet op overwinst geven. Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit
Egypteland gevoerd heb, om u het land Kanaan te geven, opdat
39 Ik u tot een God zij. Desgelijks, wanneer uw broeder bij u zal
verarmd zijn, en zich aan u verkocht zal hebben, gij zult hem niet
40 doen dienen den dienst van een slaaf; Als een dagloner, als een
bijwoner zal hij bij u zijn; tot het jubeljaar zal hij bij u dienen.
41 Dan zal hij van u uitgaan, hij en zijn kinderen met hem, en hij
zal tot zijn geslacht wederkeren, en tot de bezitting zijner vaderen
42 wederkeren. Want zij zijn Mijn dienstknechten, die Ik uit Egyp-
teland uitgevoerd heb; zij zullen niet verkocht worden, gelijk men
43 een slaaf verkoopt. Gij zult geen heerschappij over hem hebben
44 met wreedheid; maar gij zult vrezen voor uw God. Aangaande
uw slaaf of uw slavin, die gij zult hebben, die zullen van de volken
zijn, die rondom u zijn; van die zult gij een slaaf of een slavin
45 kopen. Gij zult ze ook kopen van de kinderen der bijwoners, die
bij u als vreemdelingen verkeren, uit hen en uit hun geslachten,
die bij u zullen zijn, die zij in uw land zullen gewonnen hebben; en
46 zij zullen u tot een bezitting zijn. En gij zult u tot bezitters over
hen stellen voor uw kinderen na u, opdat zij de bezitting erven;
gij zult hen in eeuwigheid doen dienen; maar over uw broeders,
de kinderen Israels, een iegelijk over zijn broeder, gij zult over
47 hem geen heerschappij hebben met wreedheid. En wanneer de
hand eens vreemdelings en bijwoners, die bij u is, *wat* bekomen
zal hebben, en uw broeder, die bij hem is, verarmd zal zijn, dat
hij zich aan den vreemdeling, den bijwoner, die bij u is, of aan
den stam van het geslacht des vreemdelings zal verkocht hebben;

Nadat hij zich zal verkocht hebben, zal er lossing voor hem zijn; 48
een van zijn broeders zal hem lossen; Of zijn oom, of de zoon 49
zijns ooms, zal hem lossen, of die uit de naasten zijns vleses van
zijn geslacht is, zal hem lossen; of heeft zijn hand wat bekomen,
dat hij zichzelven losse. En hij zal met zijn koper rekenen van 50
dat jaar af, dat hij zich aan hem verkocht heeft tot het jubeljaar
toe; alzo dat het geld zijner verkoping zal zijn naar het getal van
de jaren, naar de dagen eens dagloners zal het met hem zijn. In- 51
dien nog vele van die jaren zijn, naar die zal hij tot zijn lossing
van het geld, waarover hij gekocht is, wedergeven. En indien er 52
nog weinige van die jaren overgebleven zijn, tot aan het jubeljaar,
zo zal hij met hem rekenen; naar zijn jaren zal hij zijn lossing we-
dergeven. Als een dagloner zal hij van jaar tot jaar bij hem zijn; 53
men zal over hem geen heerschappij hebben met wreedheid voor
uw ogen. En is het, dat hij hierdoor niet gelost wordt, zo zal hij 54
in het jubeljaar uitgaan, hij en zijn kinderen met hem. Want de 55
kinderen Israels zijn Mij tot dienstknechten; Mijn dienstknechten
zijn zij, die Ik uit Egypteland uitgevoerd heb; Ik ben de HEERE,
uw God!

Gij zult ulieden geen afgoden maken; noch gesneden beeld, **26**
noch opgericht beeld zult gij u stellen, noch gebeelden steen in
uw land zetten, om u daarvoor te buigen; want Ik ben de HEE-
RE, uw God! Mijn sabbatten zult gij houden, en Mijn heiligdom 2
zult gij vrezen; Ik ben de HEERE! Indien gij in Mijn inzettin- 3
gen wandelen, en Mijn geboden houden, en die doen zult; Zo 4
zal Ik uw regens geven op hun tijd; en het land zal zijn inkomst
geven, en het geboomte des velds zal zijn vrucht geven; En de 5
dorstijd zal u reiken tot den wijnoogst, en de wijnoogst zal reiken
tot den zaaitijd; en gij zult uw brood eten tot verzadiging toe, en
gij zult zeker in uw land wonen. Ook zal Ik vrede geven in het 6
land, dat gij zult te slapen liggen, en niemand zij, die verschrikke;
en Ik zal het boos gedierte uit het land doen ophouden, en het
zwaard zal door uw land niet doorgaan. En gij zult uw vijanden 7
vervolgen; en zij zullen voor uw aangezicht door het zwaard val-
len. Vijf uit u zullen honderd vervolgen, en honderd uit u zullen 8
tien duizend vervolgen; en uw vijanden zullen voor uw aangezicht
door het zwaard vallen. En Ik zal Mij tot u wenden, en zal u 9
vruchtbaar maken, en u vermenigvuldigen; en Mijn verbond zal

10 Ik met u bevestigen. En gij zult het oude, dat verouderd is,
11 eten; en het oude zult gij vanwege het nieuwe uitbrengen. En
Ik zal Mijn tabernakel in het midden van u zetten; en Mijn ziel
12 zal van u niet walgen. En Ik zal in het midden van u wandelen,
13 en zal u tot een God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn. Ik
ben de HEERE, uw God, Die u uit het land der Egyptenaren
uitgevoerd heb, opdat gij hun slaven niet zoudt zijn; en Ik heb de
disselbomen van uw juk verbroken, en heb u doen rechtop staan.
14 Maar indien gij Mij niet zult horen, en al deze geboden niet zult
15 doen; En zo gij Mijn inzettingen zult smadelijk verwerpen, en
zo uw ziel van Mijn rechten zal walgen, dat gij niet doet al Mijn
16 geboden, om Mijn verbond te vernietigen; Dit zal Ik u ook doen,
dat Ik over u stellen zal verschrikking, tering en koorts, die de
ogen verteren en de ziel pijnigen; gij zult ook uw zaad te vergeefs
17 zaaien, en uw vijanden zullen dat opeten. Daartoe zal Ik Mijn
aangezicht tegen ulieden zetten, dat gij geslagen zult worden voor
het aangezicht uwer vijanden; en uw haters zullen over u heer-
18 schappij hebben, en gij zult vlieden, als u iemand vervolgt. En
zo gij Mij tot deze dingen toe nog niet horen zult, Ik zal nog daar
19 toedoen, om u zevenvoudig over uw zonden te tuchtigen. Want
Ik zal de hovaardigheid uwer kracht verbreken, en zal uw hemel
20 als ijzer maken, en uw aarde als koper. En uw macht zal ijdellijk
verdaan worden; en uw land zal zijn inkomsten niet geven, en het
21 geboomte des lands zal zijn vrucht niet geven. En zo gij met Mij
in tegenheid wandelen zult, en Mij niet zult willen horen, zo zal
22 Ik over u, naar uw zonden, zevenvoudig slagen toedoen. Want Ik
zal onder u zenden het gedierte des velds, hetwelk u beroven, en
uw vee uitroeien, en u verminderen zal; en uw wegen zullen woest
23 worden. Indien gij nog door deze dingen Mij niet getuchtigd zult
24 zijn, maar met Mij *in* tegenheid wandelen; Zo zal Ik ook met u in
tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zevenvoudig over uw zonden
25 slaan. Want Ik zal een zwaard over u brengen, dat de wraak des
verbonds wreken zal, zodat gij in uw steden vergaderd zult wor-
den; dan zal Ik de pest in het midden van u zenden, en gij zult in
26 de hand des vijands overgegeven worden. Als Ik u den staf des
broods zal gebroken hebben, dan zullen tien vrouwen uw brood in
een oven bakken, en zullen uw brood bij het gewicht wedergeven;
27 en gij zult eten, maar niet verzadigd worden. Als gij ook hierom

Mij niet horen zult, maar met Mij wandelen zult in tegenheid; Zo 28
zal Ik ook met u in heetgrimmige tegenheid wandelen, en Ik zal
u ook zevenvoudig over uw zonden tuchtigen. Want gij zult het 29
vlees uwer zonen eten, en het vlees uwer dochteren zult gij eten.
En Ik zal uw hoogten verderven, en uw zonnebeelden uitroeien, 30
en zal uw dode lichamen op de dode lichamen uwer drekgoden
werpen; en Mijn ziel zal aan u walgen. En Ik zal uw steden 31
een woestijn maken, en uw heiligdommen verwoesten; en Ik zal
uw liefelijken reuk niet rieken. Ja, Ik zal dat land verwoesten; 32
dat uw vijanden, die daarin zullen wonen, zich daarover ontzetten
zullen. Daartoe zal Ik u onder de heidenen verstrooien; en een 33
zwaard achter u uittrekken; en uw land zal woest, en uw steden
zullen een woestijn zijn. Dan zal het land aan zijn sabbatten een 34
welgevallen hebben, al de dagen der verwoesting, en gij zult in
het land uwer vijanden zijn; dan zal het land rusten, en aan zijn
sabbatten een welgevallen hebben. Al de dagen der verwoesting 35
zal het rusten, overmits het niet rustte in uw sabbatten, als gij
daarin woondet. En aangaande de overgeblevenen onder u, Ik 36
zal in hun hart een wekigheid in de landen hunner vijanden laten
komen; zodat het geruis van een gedreven blad hen jagen zal, en
zij zullen vlieden, gelijk men vliedt voor een zwaard, en zullen
vallen, waar niemand is, die jaagt. En zij zullen de een op den 37
ander als voor het zwaard vallen, waar niemand is, die jaagt; en
gij zult voor het aangezicht uwer vijanden niet kunnen bestaan.
Maar gij zult omkomen onder de heidenen, en het land uwer vijan- 38
den zal u verteren. En de overgeblevenen onder u zullen om hun 39
ongerechtigheid in de landen uwer vijanden uitteren; ja, ook om
de ongerechtigheden hunner vaderen zullen zij met hen uitteren.
Dan zullen zij hun ongerechtigheid belijden, en de ongerechtigheid 40
hunner vaderen met hun overtredingen, waarmede zij tegen Mij
overtreden hebben, en ook dat zij met Mij in tegenheid gewan-
deld hebben. Dat Ik ook met hen in tegenheid gewandeld, en 41
hen in het land hunner vijanden gebracht zal hebben. Zo dan hun
onbesneden hart gebogen wordt, en zij dan aan de straf hunner
ongerechtigheid een welgevallen hebben; Dan zal Ik gedenken aan 42
Mijn verbond *met* Jakob, en ook aan Mijn verbond *met* Izak, en
ook aan Mijn verbond *met* Abraham zal Ik gedenken, en aan het
land zal Ik gedenken; Als het land om hunnentwil zal verlaten 43

zijn geweest, en aan zijn sabbatten een welgevallen gehad hebben,
wanneer het om hunnentwil verwoest was, en zij aan de straf hun-
ner ongerechtigheid een welgevallen zullen gehad hebben; daarom,
en omdat zij Mijn rechten hadden verworpen, en hun ziel van Mijn
44 inzettingen gewalgd had. En hierenboven is dit ook; als zij in het
land hunner vijanden zullen zijn, zal Ik hen niet verwerpen, noch
van hen walgen, om een einde van hen te maken, vernietigende
45 Mijn verbond met hen; want Ik ben de HEERE, hun God! Maar
Ik zal hun *ten beste* gedenken aan het verbond der voorouderen,
die Ik uit Egypteland voor de ogen der heidenen uitgevoerd heb,
46 opdat Ik hun tot een God ware; Ik ben de HEERE! Dit zijn die
inzettingen, en die rechten, en die wetten, welke de HEERE gege-
ven heeft, tussen Zich en tussen de kinderen Israels, op den berg
Sinai, door de hand van Mozes.
27, 2 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot
de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer iemand een gelofte
zal afgezonderd hebben, naar uw schatting zullen de zielen des
3 HEEREN zijn. Als uw schatting eens mans zal zijn van twintig
jaren oud, tot een, die zestig jaren oud is; dan zal uw schatting
zijn van vijftig sikkelen zilvers, naar den sikkel des heiligdoms.
4 Maar is het een vrouw, dan zal uw schatting zijn dertig sikkelen.
5 En is het van een, die vijf jaren oud is, tot een, die twintig jaren
oud is, zo zal uw schatting van een man twintig sikkelen zijn,
6 en voor een vrouw tien sikkelen. Maar is het van een, die een
maand oud is, tot een, die vijf jaren oud is, zo zal uw schatting
van een man zijn vijf sikkelen zilvers, en uw schatting over een
7 vrouw zal zijn drie sikkelen zilvers. En is het van een, die zestig
jaren oud is en daarboven, is het een man, zo zal uw schatting zijn
8 vijftien sikkelen, en voor een vrouw tien sikkelen. Maar zo hij
armer is, dan uw schatting, zo zal hij zich voor het aangezicht des
priesters zetten, opdat de priester hem schatte; naar dat de hand
desgenen, die de gelofte gedaan heeft, zal kunnen bekomen, zal de
9 priester hem schatten. En indien het een beest is, waarvan men
den HEERE offerande offert; al wat hij daarvan den HEERE zal
10 gegeven hebben, zal heilig zijn. Hij zal niet vermangelen, noch
hetzelve verwisselen, een goed voor een kwaad, of een kwaad voor
een goed; indien hij nochtans een beest voor een beest enigszins
verwisselt, zo zal dit, en wat daarvoor verwisseld is, heilig zijn.

En indien het enig onrein beest is, van hetwelk men den HEERE 11
geen offerande offert, zo zal hij dat beest voor het aangezicht
des priesters zetten. En de priester zal dat schatten, naar dat 12
het goed of kwaad is; naar uw schatting, priester! zo zal het zijn.
Maar indien hij het immers lossen zal, zo zal hij deszelfs vijfde deel 13
boven uw schatting toedoen. En wanneer iemand zijn huis zal 14
geheiligd hebben, dat het den HEERE heilig zij, zo zal de priester
dat schatten, naar dat het goed of kwaad is; gelijk als de priester
dat geschat zal hebben, zo zal het stand hebben. En indien hij, 15
die het geheiligd heeft, zijn huis zal lossen, zo zal hij een vijfde deel
des gelds uwer schatting daarboven toedoen, zo zal het zijne zijn.
Indien ook iemand van den akker zijner bezitting den HEERE 16
wat geheiligd zal hebben, zo zal uw schatting zijn naar zijn zaad;
een homer gerstezaad zal zijn op vijftig sikkelen zilvers. Indien 17
hij zijn akker van het jubeljaar af geheiligd zal hebben, zo zal het
naar uw schatting stand hebben. Maar zo hij zijn akker na het 18
jubeljaar geheiligd zal hebben, dan zal hem de priester het geld
rekenen, naar de jaren, die nog overig zijn tot het jubeljaar; en het
zal van uw schatting afgetrokken worden. En indien hij, die den 19
akker geheiligd heeft, denzelven ganselijk lossen zal, zo zal hij een
vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, en dezelve
zal hem gevestigd zijn. En indien hij dien akker niet zal lossen, 20
of indien hij dien akker aan een anderen man verkocht heeft, zo
zal hij niet meer gelost worden. Maar die akker, nadat hij in het 21
jubeljaar zal uitgegaan zijn, zal den HEERE heilig zijn, als een
verbannen akker; de bezitting daarvan zal des priesters zijn. En 22
indien hij den HEERE een akker heeft geheiligd, dien hij gekocht
heeft, en niet is van den akker zijner bezitting; Zo zal de priester 23
hem rekenen de som uwer schatting tot het jubeljaar; en hij zal
op denzelven dag uw schatting geven, een heiligheid den HEERE.
In het jubeljaar zal die akker wederkomen tot dien, van wien hij 24
hem gekocht had, tot hem, wiens de bezitting van dat land was.
Al uw schatting nu zal naar den sikkel des heiligdoms geschieden; 25
de sikkel zal zijn van twintig gera. Maar het eerstgeborene, dat 26
den HEERE van een beest eerstgeboren wordt, dat zal niemand
heiligen; hetzij een os, of klein vee, het is des HEEREN. Doch is 27
het van een onrein beest, hij zal dat lossen naar uw schatting, en
zal zijn vijfde deel daarboven toedoen; en indien het niet gelost

28 wordt, zo zal het verkocht worden, naar uw schatting. Evenwel
niets, dat verbannen is, dat iemand den HEERE zal verbannen
hebben, van al hetgeen hij heeft, van een mens, of van een beest, of
van den akker zijner bezitting, zal verkocht noch gelost worden; al
wat verbannen is, zal den HEERE een heiligheid der heiligheden
29 zijn. Al wat verbannen is, dat van de mensen zal verbannen zijn,
30 zal niet gelost worden; het zal zekerlijk gedood worden. Ook alle
tienden des lands, van het zaad des lands, van de vrucht van het
31 geboomte, zijn des HEEREN; zij zijn den HEERE heilig. Maar
zo iemand van zijn tienden immer iets lossen zal, hij zal zijn vijfde
32 deel daarboven toedoen. Aangaande al de tienden van runderen
en klein vee, alles wat onder de roede zal doorgaan, het tiende zal
33 den HEERE heilig zijn. Hij zal tussen het goede en het kwade
niet onderzoeken; hij zal het ook niet verwisselen; maar indien hij
het immers verwisselen zal, zo zal dit, en wat daarvoor verwisseld
34 is, heilig zijn; het zal niet gelost worden. Dit zijn de geboden,
die de HEERE Mozes geboden heeft, aan de kinderen Israels, op
den berg Sinai.

Numeri

Voorts sprak de HEERE tot Mozes, in de woestijn van 1
Sinai, in de tent der samenkomst, op den eersten der
tweede maand, in het tweede jaar, nadat zij uit Egyp-
teland uitgetogen ware, zeggende: Neem op de som 2
van de gehele vergadering der kinderen Israels, naar hun geslach-
ten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van
al wat mannelijk is, hoofd voor hoofd. Van twintig jaren oud 3
en daarboven, allen, die ten heire in Israel uittrekken; die zult
gij tellen naar hun heiren, gij en Aaron. En met ulieden zullen 4
zijn van elken stam een man, die een hoofdman is over het huis
zijner vaderen. Deze zijn nu de namen der mannen, die bij u 5
staan zullen: van Ruben, Elizur, de zoon van Sedeur. Van Sime- 6
on, Selumiel, de zoon van Zurisaddai. Van Juda, Nahesson, de 7
zoon van Amminadab. Van Issaschar, Nethaneel, de zoon van 8
Zuar. Van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon. Van de kin- 9, 10
deren van Jozef: van Efraim, Elisama, de zoon van Ammihud;
van Manasse, Gamaliel, de zoon van Pedazur. Van Benjamin, 11
Abidan, de zoon van Gideoni. Van Dan, Ahiezer, de zoon van 12
Ammisaddai. Van Aser, Pagiel, de zoon van Ochran. Van Gad, 13, 14
Eljasaf, de zoon van Dehuël. Van Nafthali, Ahira, de zoon van 15
Enan. Dezen waren de geroepenen der vergadering, de oversten 16
der stammen hunner vaderen; zij waren de hoofden der duizenden
van Israel. Toen namen Mozes en Aaron die mannen, welken 17
met namen uitgedrukt zijn. En zij verzamelden de gehele verga- 18
dering, op den eersten dag der tweede maand; en die verklaarden
hun afkomst, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen,
in het getal der namen, van die twintig jaren oud was en daar-
boven, hoofd voor hoofd. Gelijk als de HEERE Mozes geboden 19
had, zo heeft hij hen geteld in de woestijn van Sinai. Zo waren de 20
zonen van Ruben, den eerstgeborene van Israel, hun geboorten,
naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal
der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van twin-

21 tig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken; Hun
getelden van den stam van Ruben waren zes en veertig duizend
22 en vijfhonderd. Van de zonen van Simeon, hun geboorten, naar
hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, zijn getelden, in
het getal der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van
twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken;
23 Hun getelden van den stam van Simeon waren negen en vijftig
24 duizend en driehonderd. Van de zonen van Gad, hun geboorten,
naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal
der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten
25 heire uittrokken. Waren hun getelden van den stam van Gad
26 vijf en veertig duizend zeshonderd en vijftig. Van de zonen van
Juda, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner
vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daar-
27 boven, allen, die ten heire uittrokken, Waren hun getelden van
28 den stam van Juda vier en zeventig duizend en zeshonderd. Van
de zonen van Issaschar, hun geboorten, naar hun geslachten, naar
het huis hunner vaderen, in het getal der namen van twintig jaren
29 oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken, Waren hun
getelden van den stam van Issaschar vier en vijftig duizend en
30 vierhonderd. Van de zonen van Zebulon, hun geboorten, naar
hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der
namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire
31 uittrokken, Waren hun getelden van den stam van Zebulon zeven
32 en vijftig duizend en vierhonderd. Van de zonen van Jozef: van
de zonen van Efraim, hun geboorten, naar hun geslachten, naar
het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig ja-
33 ren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken, Waren hun
getelden van den stam van Efraim veertig duizend en vijfhonderd;
34 Van de zonen van Manasse, hun geboorten, naar hun geslachten,
naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig
35 jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken, Waren
hun getelden van den stam van Manasse twee en dertig duizend en
36 tweehonderd. Van de zonen van Benjamin, hun geboorten, naar
hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der
namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire
37 uittrokken, Waren hun getelden van den stam van Benjamin vijf
38 en dertig duizend en vierhonderd. Van de zonen van Dan, hun

geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in
het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen,
die ten heire uittrokken, Waren hun getelden van den stam van 39
Dan twee en zestig duizend en zevenhonderd. Van de zonen van 40
Aser, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner
vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daar-
boven, allen, die ten heire uittrokken, Waren hun getelden van 41
den stam van Aser een en veertig duizend en vijfhonderd. *Van* 42
de zonen van Nafthali, hun geboorten, naar hun geslachten, naar
het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig ja-
ren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken, Waren 43
hun getelden van den stam van Nafthali drie en vijftig duizend en
vierhonderd. Dezen zijn de getelden, welke Mozes geteld heeft, 44
en Aaron, en de oversten van Israel; twaalf mannen waren zij, elk
over het huis zijner vaderen. Alzo waren al de getelden der zonen 45
van Israel, naar het huis hunner vaderen, van twintig jaren oud en
daarboven, allen, die in Israel ten heire uittrokken, Al de getelden 46
dan waren zeshonderd drie duizend vijfhonderd en vijftig. Maar 47
de Levieten, naar den stam hunner vaderen, werden onder hen
niet geteld. Want de HEERE had tot Mozes gesproken, zeggen- 48
de: Alleen den stam van Levi zult gij niet tellen, noch hun som 49
opnemen, onder de zonen van Israel. Maar gij, stel de Levieten 50
over den tabernakel der getuigenis, en over al zijn gereedschap, en
over alles, wat daartoe behoort; zij zullen den tabernakel dragen,
en al zijn gereedschap; en zij zullen dien bedienen, en zij zullen
zich rondom den tabernakel legeren. En als de tabernakel zal 51
optrekken, de Levieten zullen denzelven afnemen; en wanneer de
tabernakel zich legeren zal, zullen de Levieten denzelven oprich-
ten; en de vreemde, die daarbij komt, zal gedood worden. En de 52
kinderen Israels zullen zich legeren, een iegelijk bij zijn leger, en
een iegelijk bij zijn banier, naar hun heiren. Maar de Levieten 53
zullen zich legeren rondom den tabernakel der getuigenis, opdat
geen verbolgenheid over de vergadering van de kinderen Israels
zij; daarom zullen de Levieten de wacht van den tabernakel der
getuigenis waarnemen. Zo deden de kinderen Israels; naar alles, 54
wat de HEERE Mozes geboden had, zo deden zij.

En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende: De **2**, 2
kinderen Israels zullen zich legeren, een ieder onder zijn banier,

naar de tekenen van het huis hunner vaderen; rondom tegenover
3 de tent der samenkomst zullen zij zich legeren. Die zich nu le-
geren zullen oostwaarts tegen den opgang, zal zijn de banier des
legers van Juda, naar hun heiren; en Nahesson, de zoon van Am-
4 minadab, zal de overste der zonen van Juda zijn. Zijn heir nu, en
5 zijn getelden waren vier en zeventig duizend en zeshonderd. En
nevens zal zich legeren de stam van Issaschar; en Nethaneel, de
6 zoon van Zuar, zal de overste der zonen van Issaschar zijn. Zijn
heir nu, en zijn getelden waren vier en vijftig duizend en vier-
7 honderd. *Daartoe* de stam van Zebulon; en Eliab, de zoon van
8 Helon, zal de overste der zonen van Zebulon zijn. Zijn heir nu,
en zijn getelden waren zeven en vijftig duizend en vierhonderd.
9 Al de getelden des legers van Juda waren honderd zes en tachtig
duizend en vierhonderd, naar hun heiren. Zij zullen vooraan op-
10 trekken. De banier des legers van Ruben, naar hun heiren, zal
tegen het zuiden zijn; en Elizur, de zoon van Sedeur, zal de overste
11 der zonen van Ruben zijn. Zijn heir nu, en zijn getelden waren
12 zes en veertig duizend en vijfhonderd. En nevens hem zal zich
legeren de stam van Simeon; en Selumiel, de zoon van Zurisaddai,
13 zal de overste der zonen van Simeon zijn. Zijn heir nu, en zijn
14 getelden waren negen en vijftig duizend en driehonderd. Daartoe
de stam van Gad; en Eljasaf, de zoon van Rehuël, zal de overste
15 der zonen van Gad zijn. Zijn heir nu, en zijn getelden waren vijf
16 en veertig duizend zeshonderd en vijftig. Al de getelden in het le-
ger van Ruben waren honderd een en vijftig duizend vierhonderd
en vijftig; naar hun heiren. En zij zullen de tweede optrekken.
17 Daarna zal de tent der samenkomst optrekken, met het leger der
Levieten, in het midden van de legers; gelijk als zij zich legeren
zullen, alzo zullen zij optrekken, een iegelijk aan zijn plaats, naar
18 hun banieren. De banier des legers van Efraim, naar hun heiren,
zal tegen het westen zijn; en Elisama, de zoon van Ammihud,
19 zal de overste der zonen van Efraim zijn. Zijn heir nu, en zijn
20 getelden waren veertig duizend en vijfhonderd. En nevens hem
de stam van Manasse; en Gamaliel, de zoon van Pedazur, zal de
21 overste der zonen van Manasse zijn. Zijn heir nu, en zijn getelden
22 waren twee en dertig duizend en tweehonderd. Daartoe de stam
van Benjamin; en Abidan, de zoon van Gideoni, zal de overste der
23 zonen van Benjamin zijn. Zijn heir nu, en zijn getelden waren

vijf en dertig duizend en vierhonderd. Al de getelden in het leger 24
van Efraim waren honderd acht duizend en eenhonderd, naar hun
heiren. En zij zullen de derde optrekken. De banier des legers 25
van Dan zal tegen het noorden zijn, naar hun heiren; en Ahiezer,
de zoon van Ammisaddai, zal de overste der zonen van Dan zijn.
Zijn heir nu, en zijn getelden waren twee en zestig duizend en ze- 26
venhonderd. En nevens hem zal zich legeren de stam van Aser; 27
en Pagiel, de zoon van Ochran, zal de overste der zonen van Aser
zijn. Zijn heir nu, en zijn getelden waren een en veertig duizend 28
en vijfhonderd. Daartoe de stam van Nafthali; en Ahira, de zoon 29
van Enan, zal de overste der zonen van Nafthali zijn. Zijn heir 30
nu, en zijn getelden waren drie en vijftig duizend en vierhonderd.
Al de getelden in het leger van Dan waren honderd zeven en vijf- 31
tig duizend en zeshonderd. In het achterste zullen zij optrekken,
naar hun banieren. Dezen zijn de getelden van de kinderen Is- 32
raels, naar het huis hunner vaderen; al de getelden der legers, naar
hun heiren, waren zeshonderd drie duizend vijfhonderd en vijftig.
Maar de Levieten werden niet geteld onder de zonen van Israel, 33
gelijk als de HEERE Mozes geboden had. En de kinderen Israels 34
deden naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had, zo legerden
zij zich naar hun banieren, en zo trokken zij op, een iegelijk naar
zijn geslachten, naar het huis zijner vaderen.

Dit nu zijn de geboorten van Aaron en Mozes; ten dage *als* **3**
de HEERE met Mozes gesproken heeft op den berg Sinai. En 2
dit zijn de namen der zonen van Aaron: de eerstgeborene, Na-
dab, daarna Abihu, Eleazar, en Ithamar. Dit zijn de namen der 3
zonen van Aaron, der priesteren, die gezalfd waren, welker hand
men gevuld had, om het priesterambt te bedienen. Maar Na- 4
dab en Abihu stierven voor het aangezicht des HEEREN, als zij
vreemd vuur voor het aangezicht des HEEREN in de woestijn
van Sinai brachten, en hadden geen kinderen, doch Eleazar en
Ithamar bedienden het priesterambt voor het aangezicht van hun
vader Aaron. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Doe 5, 6
den stam van Levi naderen, en stel hem voor het aangezicht van
den priester Aaron, opdat zij hem dienen; En dat zij waarnemen 7
zijn wacht, en de wacht der gehele vergadering, voor de tent der
samenkomst, om den dienst des tabernakels te bedienen; En dat 8
zij al het gereedschap van de tent der samenkomst, en de wacht

der kinderen Israels waarnemen, om den dienst des tabernakels te
9 bedienen. Gij zult dan, aan Aaron en aan zijn zonen, de Levie-
ten geven; zij zijn gegeven, zij zijn hem gegeven uit de kinderen
10 Israels. Maar Aaron en zijn zonen zult gij stellen, dat zij hun
priesterambt waarnemen; en de vreemde, die nadert, zal gedood
11, 12 worden. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: En Ik, zie,
Ik heb de Levieten uit het midden van de kinderen Israels geno-
men, in plaats van allen eerstgeborene, die de baarmoeder opent,
13 uit de kinderen Israels; en de Levieten zullen Mijne zijn. Want
alle eerstgeborene is Mijn; van den dag, dat Ik alle eerstgebore-
nen in Egypteland sloeg, heb Ik Mij geheiligd alle eerstgeborenen
in Israel, van de mensen tot de beesten; zij zullen Mijn zijn; Ik
14 ben de HEERE! En de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn
15 van Sinai, zeggende: Tel de zonen van Levi naar het huis hunner
vaderen, naar hun geslachten, al wat mannelijk is, van een maand
16 oud en daarboven, die zult gij tellen. En Mozes telde hen naar
17 het bevel des HEEREN, gelijk als hem geboden was. Dit nu wa-
ren de zonen van Levi met hun namen: Gerson, en Kahath, en
18 Merari. En dit zijn de namen der zonen van Gerson, naar hun
19 geslachten: Libni en Simei. En de zonen van Kahath, naar hun
20 geslachten; Amram en Izhar, Hebron en Uzziel. En de zonen van
Merari, naar hun geslachten: Maheli en Musi; dit *zijn* de geslach-
21 ten der Levieten, naar het huis hunner vaderen. Van Gerson was
het geslacht der Libnieten, en het geslacht der Simeieten; dit zijn
22 de geslachten der Gersonieten. Hun getelden in getal waren van
al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven; hun ge-
23 telden waren zeven duizend en vijfhonderd. De geslachten der
Gersonieten zullen zich legeren achter den tabernakel, westwaarts.
24 De overste nu van het vaderlijke huis der Gersonieten zal zijn El-
25 jasaf, de zoon van Lael. En de wacht der zonen van Gerson in de
tent der samenkomst zal zijn de tabernakel en de tent, haar dek-
26 sel, en het deksel aan de deur van de tent der samenkomst; En de
behangselen des voorhofs, en het deksel van de deur des voorhofs,
welke bij den tabernakel en bij het altaar rondom zijn; mitsgaders
27 de zelen, tot zijn gansen dienst. En van Kahath is het geslacht
der Amramieten, en het geslacht der Izharieten, en het geslacht
der Hebronieten, en het geslacht der Uzzielieten; dit zijn de ge-
28 slachten der Kohathieten. In getal van al wat mannelijk was, van

een maand oud en daarboven, waren acht duizend en zeshonderd,
waarnemende de wacht des heiligdoms. De geslachten der zonen 29
van Kohath zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, zuid-
waarts. De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van 30
de Kohathieten, zal zijn Elisafan, de zoon van Uzziel. Hun wacht 31
nu zal zijn de ark, en de tafel, en de kandelaar, en de altaren en
het gereedschap des heiligdoms, met hetwelk zij dienst doen, en
het deksel, en al *wat tot* zijn dienst *behoort*. De overste nu der 32
oversten van Levi zal zijn Eleazar, de zoon van Aaron, den pries-
ter; *zijn* opzicht zal zijn over degenen, die de wacht des heiligdoms
waarnemen. Van Merari is het geslacht der Mahelieten, en het 33
geslacht der Musieten; dit zijn de geslachten van Merari. En hun 34
getelden in getal van al wat mannelijk was, van een maand oud
en daarboven, waren zes duizend en tweehonderd. De overste nu 35
van het vaderlijke huis der geslachten van Merari zal zijn Zuriel,
de zoon van Abihail; zij zullen zich legeren aan de zijde des taber-
nakels, noordwaarts. En het opzicht der wachten van de zonen 36
van Merari zal zijn over de berderen des tabernakels, en zijn ri-
chelen, en zijn pilaren, en zijn voeten, en al zijn gereedschap, en
al *wat tot* zijn dienst *behoort*; En de pilaren des voorhofs rond- 37
om, en hun voeten, en hun pennen, en hun zelen. Die nu zich 38
legeren zullen voor den tabernakel oostwaarts, voor de tent der
samenkomst, tegen den opgang, zullen zijn Mozes, en Aaron met
zijn zonen, waarnemende de wacht des heiligdoms, voor de wacht
der kinderen Israels; en de vreemde, die nadert, zal gedood wor-
den. Alle getelden der Levieten, welke Mozes en Aaron, op het 39
bevel des HEEREN, naar hun geslachten, geteld hebben, al wat
mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren twee en
twintig duizend. En de HEERE zeide tot Mozes: Tel alle eerst- 40
geborenen, wat mannelijk is onder de kinderen Israels, van een
maand oud en daarboven; en neem het getal hunner namen op.
En gij zult voor Mij de Levieten nemen (Ik ben de HEERE!), 41
in plaats van alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels, en
de beesten der Levieten, in plaats van alle eerstgeborenen onder
de beesten der kinderen Israels. Mozes dan telde, gelijk als de 42
HEERE hem geboden had, alle eerstgeborenen onder de kinderen
Israels. En alle eerstgeborenen, die mannelijk waren, in het getal 43
der namen, van een maand oud en daarboven, naar hun getelden,

waren twee en twintig duizend tweehonderd en drie en zeventig.
44, 45 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Neem de Levieten,
in plaats van alle eerstgeboorte onder de kinderen Israels, en de
beesten der Levieten, in plaats van hun beesten; want de Levieten
46 zullen Mijn zijn; Ik ben de HEERE! Aangaande de tweehonderd
drie en zeventig, die gelost zullen worden, die overschieten, boven
47 de Levieten, van de eerstgeborenen van de kinderen Israels; Gij
zult voor elk hoofd vijf sikkels nemen; naar den sikkel des heilig-
48 doms zult gij ze nemen; die sikkel is twintig gera. En gij zult
dat geld aan Aaron en zijn zonen geven, *het geld* der gelosten die
49 onder hen overschieten. Toen nam Mozes dat losgeld van dege-
50 nen, die overschoten boven de gelosten door de Levieten. Van de
eerstgeborenen van de kinderen Israels nam hij dat geld, duizend
driehonderd vijf en zestig *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms.
51 En Mozes gaf dat geld der gelosten aan Aaron en aan zijn zonen,
naar het bevel des HEEREN, gelijk als de HEERE Mozes geboden
had.

4, 2 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende: Neemt
op de som der zonen van Kohath, uit het midden der zonen van
3 Levi, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen. Van
dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud; al wie tot
dezen strijd inkomt, om het werk in de tent der samenkomst te
4 doen. Dit zal de dienst zijn der zonen van Kohath, in de tent
5 der samenkomst, *te weten* de heiligheid der heiligheden. In het
optrekken des legers, zo zullen Aaron en zijn zonen komen, en
den voorhang des deksels afnemen, en zullen daarmede de ark der
6 getuigenis bedekken. En zij zullen een deksel van dassenvellen
daarop leggen, en een geheel kleed van hemelsblauw daar boven-
7 op uitspreiden; en zij zullen derzelver handbomen aanleggen. Zij
zullen ook op de toontafel een kleed van hemelsblauw uitsprei-
den, en zullen daarop zetten de schotels, en de reukschalen, en
de kroezen, en de dekschotels; ook zal het gedurig brood daarop
8 zijn. Daarna zullen zij een scharlaken kleed daarover uitsprei-
den, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en
9 zij zullen derzelver handbomen aanleggen. Dan zullen zij een
kleed van hemelsblauw nemen, en bedekken den kandelaar des
luchters, en zijn lampen, en zijn snuiters, en zijn blusvaten, en al
10 zijn olievaten, met welke zij aan denzelven dienen. Zij zullen ook

denzelven, en al zijn gereedschap, in een deksel van dassenvellen
doen, en zullen hem op den draagboom leggen. En over het gou- 11
den altaar zullen zij een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en
zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen
deszelfs handbomen aanleggen. Zij zullen ook nemen alle gereed- 12
schap van den dienst, met hetwelk zij in het heiligdom dienen, en
zullen het leggen in een kleed van hemelsblauw, en zullen hetzel-
ve met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen het op
den draagboom leggen. En zij zullen de as van het altaar vegen, 13
en zij zullen daarover een kleed van purper uitspreiden. En zij 14
zullen daarop leggen al zijn gereedschap, waarmede zij aan het-
zelve dienen, de koolpannen, de krauwelen, en de schoffelen, en de
sprengbekkens, al het gereedschap des altaars; en zij zullen daar-
over een deksel van dassenvellen uitspreiden, en zullen deszelfs
handbomen aanleggen. Als nu Aaron en zijn zonen, het dekken 15
van het heiligdom, en van alle gereedschap des heiligdoms, in het
optrekken des legers, zullen voleind hebben, zo zullen daarna de
zonen van Kohath komen om te dragen; maar zij zullen dat heilige
niet aanroeren, dat zij niet sterven. Dit is de last der zonen van
Kohath, in de tent der samenkomst. Het opzicht nu van Eleazar, 16
den zoon van Aaron, den priester, zal zijn over de olie des luch-
ters, en het reukwerk der welriekende specerijen, en het gedurig
spijsoffer, en de zalfolie; het opzicht des gansen tabernakels, en
alles wat daarin is, aan het heiligdom en aan zijn gereedschap.
En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende: Gij zult 17, 18
den stam van de geslachten der Kohathieten niet laten uitgeroeid
worden, uit het midden der Levieten; Maar dit zult gij hun doen, 19
opdat zij leven en niet sterven, als zij tot de heiligheid der hei-
ligheden toetreden zullen: Aaron en zijn zonen zullen komen, en
stellen hen een ieder over zijn dienst en aan zijn last. Doch zij 20
zullen niet inkomen om te zien, als men het heiligdom inwindt,
opdat zij niet sterven. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: 21
Neem ook op de som der zonen van Gerson, naar het huis hun- 22
ner vaderen, naar hun geslachten. Gij zult hen tellen van dertig 23
jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkomt om
den strijd te strijden, opdat hij den dienst bediene in de tent der
samenkomst. Dit zal zijn de dienst der geslachten van de Ger- 24
sonieten, in het dienen en in den last. Zij zullen dan dragen de 25

gordijnen des tabernakels, en de tent der samenkomst; *te weten*
haar deksel, en het dassendeksel, dat er bovenop is, en het deksel
26 der deur van de tent der samenkomst, En de behangselen des
voorhofs, en het deksel der deur van de poort des voorhofs, het-
welk is bij den tabernakel en bij het altaar rondom; en hun zelen,
en al het gereedschap van hun dienst, mitsgaders al wat daarvoor
27 bereid wordt, opdat zij dienen. De gehele dienst van de zonen
der Gersonieten, in al hun last, en in al hun dienst, zal zijn naar
het bevel van Aaron en van zijn zonen; en gijlieden zult hun ter
28 bewaring al hun last bevelen. Dit is de dienst van de geslachten
der zonen van de Gersonieten, in de tent der samenkomst; en hun
wacht zal zijn onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron,
29 den priester. Aangaande de zonen van Merari, die zult gij naar
30 hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen tellen. Gij zult
hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren
oud, al wie inkomt tot dezen strijd, om te bedienen den dienst
31 van de tent der samenkomst. Dit zal nu zijn de onderhouding
van hun last, naar al hun dienst, in de tent der samenkomst: de
berderen des tabernakels, en zijn richelen, en zijn pilaren, en zijn
32 voeten; Mitsgaders de pilaren des voorhofs rondom, hun voeten,
en hun pennen, en hun zelen, met al hun gereedschap, en met
al hun dienst; en het gereedschap van de waarneming van hun
33 last zult gij bij namen tellen. Dit is de dienst van de geslachten
der zonen van Merari, naar hun gansen dienst, in de tent der sa-
menkomst, onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den
34 priester. Mozes dan en Aaron, en de oversten der vergadering
telden de zonen der Kohathieten, naar hun geslachten, en naar
35 het huis hunner vaderen: Van dertig jaren oud en daarboven, tot
vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst
36 in de tent der samenkomst; Hun getelden nu waren, naar hun
37 geslachten, twee duizend zevenhonderd en vijftig. Dit zijn de ge-
telden van de geslachten der Kohathieten, van al wie in de tent der
samenkomst diende, welke Mozes en Aaron geteld hebben, naar
38 het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes. Insgelijks de
getelden der zonen van Gerson, naar hun geslachten, en naar het
39 huis hunner vaderen; Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijf-
tig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de
40 tent der samenkomst; Hun getelden waren, naar hun geslachten,

naar het huis hunner vaderen, twee duizend zeshonderd en dertig.
Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen van Gerson, 41
van al wie in de tent der samenkomst diende, welke Mozes en
Aaron telden, naar het bevel des HEEREN. En de getelden van 42
de geslachten der zonen van Merari, naar hun geslachten, naar
het huis hunner vaderen, Van dertig jaren oud en daarboven, tot 43
vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst
in de tent der samenkomst; Hun getelden nu waren, naar hun 44
geslachten, drie duizend en tweehonderd. Dezen zijn de getelden 45
van de geslachten der zonen van Merari, welke Mozes en Aaron
geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van
Mozes. Al de getelden, welke Mozes en Aaron, en de oversten 46
van Israel geteld hebben van de Levieten, naar hun geslachten,
en naar het huis hunner vaderen, Van dertig jaren oud en daar- 47
boven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam, om den dienst der
bediening en den dienst van den last, in de tent der samenkomst,
te bedienen; Hun getelden waren acht duizend vijfhonderd en 48
tachtig. Men telde hen, naar het bevel des HEEREN, door de 49
hand van Mozes, een ieder naar zijn dienst, en naar zijn last; en
zijn getelden waren, die de HEERE Mozes geboden had.

En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Gebied den kin- **5**, 2
deren Israels, dat zij uit het leger wegzenden alle melaatsen, en
alle vloeienden, en allen, die onrein *zijn* van een dode. Van den 3
man tot de vrouw toe zult gij hen wegzenden; tot buiten het leger
zult gij hen wegzenden; opdat zij niet verontreinigen hun legers,
in welker midden Ik wone. En de kinderen Israels deden alzo, 4
en zonden hen tot buiten het leger; gelijk de HEERE tot Mozes
gesproken had, alzo deden de kinderen Israels. Verder sprak de 5
HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kinderen Israels: 6
Wanneer een man of een vrouw iets van enige menselijke zon-
den gedaan zullen hebben, overtreden hebbende door overtreding
tegen den HEERE, zo is diezelve ziel schuldig. En zij zullen 7
hun zonde, welke zij gedaan hebben, belijden; daarna zal hij zijn
schuld weder uitkeren, naar de hoofdsom daarvan, en derzelfder
vijfde deel zal hij daarboven toedoen, en zal het dien geven, aan
wien hij zich verschuldigd heeft. Maar zo die man geen losser 8
zal hebben, om de schuld aan hem weder uit te keren, zal die
schuld, welken den HEERE weder uitgekeerd wordt, des priesters

zijn; behalve den ram der verzoening, met welken hij voor hem
9 verzoening doen zal. Desgelijks zal alle heffing van alle geheilig-
de dingen der kinderen Israels, welke zij tot den priester brengen,
10 zijne zijn. En een ieders geheiligde dingen zullen zijne zijn; wat
11 iemand den priester zal gegeven hebben, zal zijne zijn. Wijders
12 sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kinderen
Israels, en zeg tot hen: Wanneer van iemand zijn huisvrouw zal
afgeweken zijn, en door overtreding tegen hem overtreden zal heb-
13 ben; Dat een man bij haar door bijligging des zaads zal gelegen
hebben, en het voor de ogen haars mans zal verborgen zijn, en
zij zich verheeld zal hebben, zijnde nochtans onrein geworden; en
14 geen getuige tegen haar is, en zij niet betrapt is; En de ijvergeest
over hem gekomen is, dat hij ijvert over zijn huisvrouw, dewijl zij
onrein geworden is; of dat over hem de ijvergeest gekomen is, dat
hij over zijn huisvrouw ijvert, hoewel zij niet onrein geworden is;
15 Dan zal die man zijn huisvrouw tot den priester brengen, en zal
haar offerande voor haar medebrengen, een tiende deel van een efa
gerstemeel; hij zal geen olie daarop gieten, noch wierook daarop
leggen, dewijl het een spijsoffer der ijveringen is, een spijsoffer der
16 gedachtenis, dat de ongerechtigheid in gedachtenis brengt. En
de priester zal haar doen naderen; hij zal haar stellen voor het
17 aangezicht des HEEREN. En de priester zal heilig water in een
aarden vat nemen; en van het stof, hetwelk op den vloer des ta-
18 bernakels is, zal de priester nemen, en in het water doen. Daarna
zal de priester de vrouw voor het aangezicht des HEEREN stel-
len, en zal het hoofd van de vrouw ontbloten, en zal het spijsoffer
der gedachtenis op haar handen leggen, hetwelk het spijsoffer der
ijveringen is; en in de hand des priesters zal dat bitter water zijn,
19 hetwelk den vloek medebrengt. En de priester zal haar beedi-
gen, en zal tot die vrouw zeggen: Indien iemand bij u gelegen
heeft, en indien gij, onder uw man zijnde, niet afgeweken zijt tot
onreinigheid, wees vrij van dit bitter water, hetwelk den vloek
20 medebrengt! Maar zo gij, onder uw man zijnde, afgeweken zijt,
en zo gij onrein geworden zijt, dat een man bij u gelegen heeft, be-
21 halve uw man: (Dan zal de priester die vrouw met den eed der
vervloeking beedigen, en de priester zal tot die vrouw zeggen:)
De HEERE zette u tot een vloek, en tot een eed, in het mid-
den uws volks, mits dat de HEERE uw heup vervallende, en uw

buik zwellende make; Dat ditzelve water, hetwelk de vervloeking 22
medebrengt, in uw ingewand inga, om den buik te doen zwellen,
en de heup te doen vervallen! Dan zal die vrouw zeggen: Amen,
amen! Daarna zal de priester deze zelfde vloeken op een cedeltje 23
schrijven, en hij zal het met het bitter water uitdoen. En hij zal 24
die vrouw dat bitter water, hetwelk de vervloeking medebrengt, te
drinken geven, dat het water, hetwelk de vervloeking medebrengt,
in haar tot bitterheden inga. En de priester zal uit de hand van 25
die vrouw het spijsoffer der ijveringen nemen, en hij zal datzel-
ve spijsoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen, en zal
dat op het altaar offeren. De priester zal ook van dat spijsoffer, 26
deszelfs gedenkoffer, een handvol grijpen, en zal het op het altaar
aansteken; en daarna zal hij dat water die vrouw te drinken geven.
Als hij haar nu dat water zal te drinken gegeven hebben, het zal 27
geschieden, indien zij onrein geworden is, en tegen haar man door
overtreding zal overtreden hebben, dat het water, hetwelk ver-
vloeking medebrengt, tot bitterheid in haar ingaan zal, en haar
buik zwellen, en haar heup vervallen zal; en die vrouw zal in het
midden van haar volk tot een vloek zijn. Doch indien de vrouw 28
niet onrein geworden is, maar rein is, zo zal zij vrij zijn, en zal
met zaad bezadigd worden. Dit is de wet der ijveringen, als een 29
vrouw, onder haar man zijnde, zal afgeweken en onrein geworden
zijn; Of als over een man die ijvergeest zal gekomen zijn, en hij 30
over zijn huisvrouw zal geijverd hebben, dat hij de vrouw voor het
aangezicht des HEEREN stelle, en de priester aan haar deze ganse
wet volbrenge. En de man zal van de ongerechtigheid onschuldig 31
zijn; maar diezelve vrouw zal haar ongerechtigheid dragen.

En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kin- **6**, 2
deren Israels, en zeg tot hen: Wanneer een man of een vrouw zich
afgescheiden zal hebben, belovende de gelofte eens Nazireers, om
zich den HEERE af te zonderen; Van wijn en sterken drank zal 3
hij zich afzonderen; wijnedik, en edik van sterken drank zal hij
niet drinken, noch enige vochtigheid van druiven zal hij drinken,
noch verse of gedroogde druiven eten. Al de dagen van zijn Na- 4
zireeerschap zal hij niet eten van iets, dat van den wijnstok des
wijns gemaakt is, van de kernen af tot de basten toe. Al de da- 5
gen der gelofte van zijn Nazireerschap zal het scheermes over zijn
hoofd niet gaan; totdat die dagen vervuld zullen zijn, die hij zich

den HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij heilig zijn, latende de
6 lokken van het haar zijns hoofds wassen. Al de dagen, die hij zich
den HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij tot het lichaam eens
7 doden niet gaan. Om zijn vader of om zijn moeder, om zijn broe-
der of om zijn zuster, om hen zal hij zich niet verontreinigen, als
zij dood *zijn*; want het Nazireerschap zijns Gods is op zijn hoofd.
8, 9 Al de dagen van zijn Nazireerschap is hij den HEERE heilig. En
zo de gestorvene bij hem onvoorziens haastelijk gestorven ware,
dat hij het hoofd van zijn Nazireerschap zou verontreinigd heb-
ben, zo zal hij op den dag zijner reiniging zijn hoofd bescheren; op
10 den zevenden dag zal hij het bescheren. En op den achtsten dag
zal hij twee tortelduiven, of twee jonge duiven brengen tot den
11 priester, tot de deur van de tent der samenkomst. De priester nu
zal een bereiden ten zondoffer, en een ten brandoffer, en zal voor
hem verzoening doen, van dat hij aan het dode lichaam gezondigd
12 heeft; alzo zal hij zijn hoofd op dienzelfden dag heiligen. Daarna
zal hij de dagen van zijn Nazireerschap den HEERE afzonderen,
en zal een lam, dat eenjarig is, brengen ten schuldoffer; en de vo-
rige dagen zullen vallen, omdat zijn Nazireerschap verontreinigd
13 was. En dit is de wet des Nazireers: op den dag, als de dagen van
zijn Nazireerschap zullen vervuld zijn, zal hij dit brengen tot de
14 deur van de tent der samenkomst. Hij dan zal tot zijn offerande
den HEERE offeren een volkomen eenjarig lam ten brandoffer,
en een volkomen eenjarig ooilam ten zondoffer, en een volkomen
15 ram ten dankoffer. En een korf ongezuurde *koeken*, koeken van
meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie
16 bestreken, mitsgaders hun spijsoffer, en hun drankofferen; En de
priester zal het voor het aangezicht des HEEREN brengen, en
17 zal zijn zondoffer en zijn brandoffer bereiden. Hij zal ook den
ram ten dankoffer den HEERE bereiden, met den korf der onge-
zuurde *koeken*; en de priester zal zijn spijsoffer en zijn drankoffer
18 bereiden. Alsdan zal de Nazireer, aan de deur van de tent der
samenkomst, het hoofd van zijn Nazireerschap bescheren; en hij
zal het hoofdhaar van zijn Nazireerschap nemen, en hij zal het
19 leggen op het vuur, dat onder het dankoffer is. Daarna zal de
priester een gezoden schouder nemen van den ram, en een onge-
zuurden koek uit den korf, en een ongezuurde vlade; en hij zal ze
op de handen des Nazireers leggen, nadat hij zijn Nazireerschap

afgeschoren heeft. En de priester zal die bewegen ten beweegof- 20
fer, voor het aangezicht des HEEREN; het is een heilig ding voor
den priester, met de borst des beweegoffers, en met den schouder
des hefoffers; en daarna zal die Nazireer wijn drinken. Dit is de 21
wet des Nazireers, die zijn offerande den HEERE voor zijn Na-
zireerschap zal beloofd hebben, behalve wat zijn hand bekomen
zal; naar zijn gelofte, welke hij beloofd zal hebben, alzo zal hij
doen, naar de wet van zijn Nazireerschap. En de HEERE sprak 22
tot Mozes, zeggende: Spreek tot Aaron en zijn zonen, zeggende: 23
Alzo zult gijlieden de kinderen Israels zegenen, zeggende tot hen:
De HEERE zegene u, en behoede u! De HEERE doe Zijn aan- 24, 25
gezicht over u lichten, en zij u genadig! De HEERE verheffe Zijn 26
aangezicht over u, en geve u vrede! Alzo zullen zij Mijn Naam 27
op de kinderen Israels leggen; en Ik zal hen zegenen.

En het geschiedde ten dage, als Mozes geeindigd had den ta- **7**
bernakel op te richten, en dat hij dien gezalfd, en dien geheiligd
had, en al zijn gereedschap, mitsgaders het altaar en al zijn ge-
reedschap, en hij ze gezalfd, en dezelve geheiligd had; Dat de 2
oversten van Israel, de hoofden van het huis hunner vaderen, of-
ferden; deze waren de oversten der stammen, die over de getelden
stonden. En zij brachten hun offerande voor het aangezicht des 3
HEEREN, zes overdekte wagens, en twaalf runderen; een wagen
voor twee oversten, en een os voor elk een; en brachten ze voor den
tabernakel. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Neem 4, 5
ze van hen, opdat zij zijn mogen om te bedienen den dienst van
de tent der samenkomst; en gij zult dezelve den Levieten geven,
een ieder naar zijn dienst. Alzo nam Mozes die wagens, en die 6
runderen, en gaf dezelve den Levieten. Twee wagens en vier run- 7
deren gaf hij den zonen van Gerson, naar hun dienst; En vier 8
wagens en acht runderen gaf hij den zonen van Merari, naar hun
dienst; onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den
priester. Maar de zonen van Kohath gaf hij niet; want de dienst 9
der heilige dingen was op hen, *die* zij op de schouderen droegen.
En de oversten offerden ter inwijding des altaars, op den dag als 10
hetzelve gezalfd werd; de oversten dan offerden hun offeranden
voor het altaar. En de HEERE zeide tot Mozes: Elke overste 11
zal (een iegelijk op zijn dag) zijn offerande offeren, ter inwijding
des altaars. Die nu op den eersten dag zijn offerande offerde, 12

was Nahesson, de zoon van Amminadab, voor den stam van Ju-
13 da. En zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht
was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van ze-
ventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide
14 vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer; Een reukschaal
15 van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks; Een var, een jong rund,
16 een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geiten-
17 bok, ten zondoffer; En ten dankoffer: twee runderen, vijf ram-
men, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande
18 van Nahesson, den zoon van Amminadab. Op den tweeden dag
offerde Nethaneel, de zoon van Zuar, de overste van Issaschar.
19 Hij offerde zijn offerande: een zilveren schotel, welks gewicht was
honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig
sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meel-
20 bloem met olie gemengd, ten spijsoffer; En een reukschaal van
21 tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks; Een var, een jong rund, een
22 ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok,
23 ten zondoffer; En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen,
vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van
24 Nethaneel, den zoon van Zuar. Op den derden dag *offerde* de
25 overste der zonen van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon. Zijn
offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd
dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen,
naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem
26 met olie gemengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van tien gou-
27 den *sikkelen*, vol reukwerks; Een var, een jong rund, een ram,
28 een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok, ten
29 zondoffer; En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf
bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Eliab,
30 den zoon van Helon. Op den vierden dag *offerde* de overste der
31 kinderen van Ruben, Elizur, de zoon van Sedeur. Zijn offeran-
de was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig
sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar
den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie
32 gemengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van tien gouden *sikke-*
33 *len*, vol reukwerks; Een var, een jong rund, een ram, een lam,
34 dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok, ten zondoffer;
35 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf

eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Elizur, den zoon
van Sedeur. Op den vijfden dag *offerde* de overste der kinderen 36
van Simeon, Selumiel, de zoon van Zurisaddai. Zijn offerande 37
was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sik-
kelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den
sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie ge-
mengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, 38
vol reukwerks; Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat 39
eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok, ten zondoffer; En 40, 41
ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenja-
rige lammeren. Dit was de offerande van Selumiel, den zoon van
Zurisaddai. Op den zesden dag *offerde* de overste der kinderen 42
van Gad, Eljasaf, den zoon van Dehuël. Zijn offerande was: een 43
zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een
zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel des
heiligdoms; beide vol meelbloem gemengd met olie, ten spijsoffer;
Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks; Een var, 44, 45
een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
Een geitenbok, ten zondoffer; En ten dankoffer: twee runderen, 46, 47
vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de of-
ferande van Eljasaf, den zoon van Dehuël. Op den zevenden dag 48
offerde de overste der kinderen van Efraim, Elisama, den zoon
van Ammihud. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks 49
gewicht was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken
van zeventig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; beide vol
meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van 50
tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks; Een var, een jong rund, een 51
ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok, 52
ten zondoffer; En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, 53
vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van
Elisama, den zoon van Ammihud. Op den achtsten dag *offer-* 54
de de overste der kinderen van Manasse, Gamaliel, de zoon van
Pedazur. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht 55
was honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeven-
tig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; beide vol meelbloem
met olie gemengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van tien gou- 56
den *sikkelen*, vol reukwerks; Een var, een jong rund, een ram, 57
een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok, ten 58

59 zondoffer; En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf
bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Ga-
60 maliel, den zoon van Pedazur. Op den negenden dag *offerde* de
overste der kinderen van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideo-
61 ni. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was
honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeven-
tig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol
62 meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van
63 tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks; Een var, een jong rund, een
64 ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok,
65 ten zondoffer; En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen,
vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van
66 Abidan, den zoon van Gideoni. Op den tienden dag *offerde* de
overste der kinderen van Dan, Ahiezer, de zoon van Ammisad-
67 dai. Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was
honderd dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeven-
tig sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol
68 meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van
69 tien gouden *sikkelen*, vol reukwerks; Een var, een jong rund, een
70 ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok,
71 ten zondoffer; En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf
bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahie-
72 zer, den zoon van Ammisaddai. Op den elfden dag *offerde* de
73 overste der kinderen van Aser, Pagiel, de zoon van Ochran. Zijn
offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd
dertig *sikkelen*; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen,
naar den sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met
74 olie gemengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van tien gouden *sik-*
75 *kelen*, vol reukwerks; Een var, een jong rund, een ram, een lam,
76 dat eenjarig was, ten brandoffer; Een geitenbok, ten zondoffer;
77 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf
eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Pagiel, den zoon
78 van Ochran. Op den twaalfden dag *offerde* de overste der kin-
79 deren van Nafthali, Ahira, de zoon van Enan. Zijn offerande
was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig *sik-*
kelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den
sikkel des heiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie ge-
80 mengd, ten spijsoffer; Een reukschaal van tien gouden *sikkelen*,

vol reukwerks; Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat een- 81
jarig was, ten brandoffer; Een geitenbok, ten zondoffer; En ten 82, 83
dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige
lammeren. Dit was de offerande van Ahira, den zoon van Enan.
Dit was de inwijding des altaars van de oversten van Israel, op 84
den dag als hetzelve gezalfd werd: twaalf zilveren schotels, twaalf
zilveren sprengbekkens, twaalf gouden reukschalen. Een zilveren 85
schotel was van honderd dertig *sikkelen*, en een sprengbekken van
zeventig; al het zilver van de vaten was twee duizend en vierhon-
derd *sikkelen*, naar den sikkel des heiligdoms. Twaalf gouden 86
reukschalen van reukwerks; elke reukschaal was van tien *sikke-
len*, naar den sikkel des heiligdoms; al het goud der reukschalen
was honderd en twintig *sikkelen*. Al de runderen ten brandoffer 87
waren twaalf varren, twaalf rammen, twaalf eenjarige lammeren,
met hun spijsoffer; en twaalf geitenbokken ten zondoffer. En al 88
de runderen ten dankoffer waren vier en twintig varren, de ram-
men zestig, de bokken zestig, de eenjarige lammeren zestig. Dit is
de inwijding des altaars, nadat hetzelve gezalfd was. En als Mo- 89
zes in de tent der samenkomst ging, om met Hem te spreken, zo
hoorde hij een stem tot hem sprekende, van boven het verzoen-
deksel, hetwelk is op de ark der getuigenis, van tussen de twee
cherubim. Alzo sprak Hij tot hem.

En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Spreek tot Aaron, **8**, 2
en zeg tot hem: Als gij de lampen aansteken zult, recht tegenover
den kandelaar zullen de zeven lampen lichten. En Aaron deed 3
alzo: tegenover vooraan den kandelaar stak hij deszelfs lampen
aan; gelijk als de HEERE Mozes geboden had. Dit werk nu des 4
kandelaars was van dicht goud, tot zijn schacht, tot zijn bloemen
was het dicht; naar de gedaante, die de HEERE Mozes vertoond
had, alzo had hij den kandelaar gemaakt. En de HEERE sprak 5
tot Mozes, zeggende: Neem de Levieten uit het midden van de 6
kinderen Israels, en reinig hen. En aldus zult gij hun doen, om 7
hen te reinigen: spreng op hen water der ontzondiging; en zij zul-
len het scheermes over hun ganse vlees doen gaan, en zij zullen
hun klederen wassen, en zich reinigen. Daarna zullen zij ne- 8
men een var, een jong rund, met zijn spijsoffer van meelbloem,
met olie gemengd; en een anderen var, een jong rund, zult gij
nemen ten zondoffer. En gij zult de Levieten voor de tent der 9

samenkomst doen naderen; en gij zult de gehele vergadering der
10 kinderen Israels doen verzamelen. Ja, gij zult de Levieten voor
het aangezicht des HEEREN doen naderen; en de kinderen Is-
11 raels zullen hun handen op de Levieten leggen. En Aaron zal de
Levieten bewegen ten beweegoffer voor het aangezicht des HEE-
REN, vanwege de kinderen Israels; opdat zij zijn, om den dienst
12 des HEEREN te bedienen. En de Levieten zullen hun handen op
het hoofd der varren leggen; daarna bereidt gij een ten zondoffer,
en een ten brandoffer den HEERE, om over de Levieten verzoe-
13 ning te doen. En gij zult de Levieten stellen voor het aangezicht
van Aaron, en voor het aangezicht van zijn zonen, en gij zult hen
14 bewegen ten beweegoffer den HEERE. En gij zult de Levieten uit
het midden van de kinderen Israels uitscheiden, opdat de Levieten
15 Mijn zijn. En daarna zullen de Levieten inkomen, om de tent der
samenkomst te bedienen; en gij zult hen reinigen, en zult hen ten
16 beweegoffer bewegen. Want zij zijn gegeven, zij zijn Mij gegeven
uit het midden van de kinderen Israels; voor de opening van alle
baarmoeder, *voor* de eerstgeborenen van een ieder uit de kinderen
17 Israels, heb Ik ze Mij genomen. Want alle eerstgeborene onder
de kinderen Israels is Mijn, onder de mensen en onder de beesten;
ten dage dat Ik alle eerstgeboorte in Egypteland sloeg, heb Ik
18 dezelve Mij geheiligd. En Ik heb de Levieten genomen voor alle
19 eerstgeborenen onder de kinderen Israels. En Ik heb de Levieten
aan Aaron en aan zijn zonen tot een gift gegeven, uit het midden
van de kinderen Israels, om den dienst van de kinderen Israels
in de tent der samenkomst te bedienen, en om voor de kinderen
Israels verzoening te doen, dat er geen plage zij onder de kinderen
Israels, als de kinderen Israels tot het heiligdom naderen zouden.
20 En Mozes deed, en Aaron, en de ganse vergadering der kinderen
Israels, aan de Levieten, naar alles, wat de HEERE Mozes gebo-
den had van de Levieten, zo deden de kinderen Israels aan hen.
21 En de Levieten ontzondigden zich, en wiesen hun klederen, en
Aaron bewoog hen ten beweegoffer voor het aangezicht des HEE-
REN; en Aaron deed verzoening over hen, om hen te reinigen.
22 En daarna kwamen de Levieten, om hun dienst te bedienen in
de tent der samenkomst, voor het aangezicht van Aaron, en voor
het aangezicht zijner zonen; gelijk als de HEERE Mozes van de
23 Levieten geboden had, alzo deden zij aan hen. En de HEERE

sprak tot Mozes, zeggende: Dit is het, wat de Levieten aangaat: 24
van vijf en twintig jaren oud en daarboven, zullen zij inkomen, om
den strijd te strijden, in den dienst van de tent der samenkomst.
Maar van dat hij vijftig jaren oud is, zal hij van den strijd van 25
dezen dienst afgaan, en hij zal niet meer dienen. Doch hij zal met 26
zijn broederen dienen in de tent der samenkomst, om de wacht
waar te nemen; maar den dienst zal hij niet bedienen. Alzo zult
gij aan de Levieten doen in hun wachten.

En de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn van Sinai, in **9**
het tweede jaar, nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, in
de eerste maand, zeggende: Dat de kinderen Israels het pascha 2
houden zouden, op zijn gezetten tijd. Op den veertienden dag 3
in deze maand, tussen twee avonden zult gij dat houden, op zijn
gezetten tijd; naar al zijn inzettingen, en naar al zijn rechten zult
gij dat houden. Mozes dan sprak tot de kinderen Israels, dat 4
zij het pascha zouden houden. En zij hielden het pascha op den 5
veertienden dag der eerste maand, tussen de twee avonden, in de
woestijn van Sinai; naar alles, wat de HEERE Mozes geboden
had, alzo deden de kinderen Israels. Toen waren er lieden ge- 6
weest, die over het dode lichaam eens mensen onrein *waren*, en
op denzelven dag het pascha niet hadden kunnen houden; daarom
naderden zij voor het aangezicht van Mozes, en voor het aange-
zicht van Aaron op dienzelven dag. En diezelve lieden zeiden tot 7
hem: Wij zijn onrein over het dode lichaam eens mensen; waarom
zouden wij verkort worden, dat wij de offerande des HEEREN
op zijn gezetten tijd niet zouden offeren, in het midden van de
kinderen Israels? En Mozes zeide tot hen: Blijft staande, dat 8
ik hoor, wat de HEERE u gebieden zal. Toen sprak de HEERE 9
tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: 10
Wanneer iemand onder u, of onder uw geslachten, over een dood
lichaam onrein, of op een verren weg zal zijn, hij zal dan nog
den HEERE het pascha houden. In de tweede maand, op den 11
veertienden dag, tussen de twee avonden, zullen zij dat houden;
met ongezuurde *broden* en bittere saus zullen zij dat eten. Zij 12
zullen daarvan niet overlaten tot den morgen, en zullen daaraan
geen been breken; naar alle inzetting van het pascha zullen zij dat
houden. Als een man, die rein is, en op den weg niet is, en nala- 13
ten zal het pascha te houden, zo zal diezelve ziel uit haar volken

uitgeroeid worden; want hij heeft de offerande des HEEREN op
zijn gezetten tijd niet geofferd, diezelve man zal zijn zonde dra-
14 gen. En wanneer een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert,
en hij het pascha den HEERE ook houden zal, naar de inzetting
van het pascha, en naar zijn wijze, alzo zal hij het houden; het
zal enerlei inzetting voor ulieden zijn, beiden den vreemdeling en
15 den inboorling des lands. En op den dag van het oprichten des
tabernakels bedekte de wolk den tabernakel, op de tent der getui-
genis; en in den avond was over den tabernakel als een gedaante
16 des vuurs, tot aan den morgen. Alzo geschiedde het geduriglijk;
de wolk bedekte denzelven, en des nachts was er een gedaante
17 des vuurs. Maar nadat de wolk opgeheven werd van boven de
tent, zo verreisden ook daarna de kinderen Israels; en in de plaats,
18 waar de wolk bleef, daar legerden zich de kinderen Israels. Naar
den mond des HEEREN, verreisden de kinderen Israels, en naar
des HEEREN mond legerden zij zich; al de dagen, in dewelke de
19 wolk over den tabernakel bleef, legerden zij zich. En als de wolk
vele dagen over den tabernakel verbleef, zo namen de kinderen
20 Israels de wacht des HEEREN waar, en verreisden niet. Als het
nu was, dat de wolk weinige dagen op den tabernakel was, naar
den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des
21 HEEREN verreisden zij. Maar was het, dat de wolk van den
avond tot den morgen daar was, en de wolk in den morgen op-
geheven werd, zo verreisden zij; of des daags, of des nachts, als
22 de wolk opgeheven werd, zo verreisden zij. Of als de wolk twee
dagen, of een maand, of *vele* dagen vertoog op den tabernakel,
blijvende daarop, zo legerden zich de kinderen Israels, en verreis-
23 den niet; en als zij verheven werd, verreisden zij. Naar den mond
des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN
verreisden zij; zij namen de wacht des HEEREN waar, naar den
mond des HEEREN, door de hand van Mozes.

10, 2 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Maak u twee
zilveren trompetten; van dicht werk zult gij ze maken; en zij zullen
u zijn tot de samenroeping der vergadering, en tot den optocht
3 der legers. Als zij met dezelve blazen zullen, dan zal de gehele
vergadering tot u vergaderd worden, aan de deur van de tent der
4 samenkomst. Maar als zij met de ene zullen blazen, dan zullen
tot u vergaderd worden de oversten, de hoofden der duizenden

van Israel. Als gij met een gebroken geklank blazen zult, dan 5
zullen de legers, die tegen het oosten gelegerd zijn, optrekken.
Maar als gij ten tweeden male met een gebroken klank blazen 6
zult, zullen de legers, die tegen het zuiden legeren, optrekken; met
een gebroken klank zullen zij blazen tot hun optochten. Maar 7
in het verzamelen van de gemeente, zult gij blazen, doch geen
gebroken geklank maken. En de zonen van Aaron, de priesters, 8
zullen met die trompetten blazen; en zij zullen ulieden zijn tot
een eeuwige inzetting bij uw geslachten. En wanneer gijlieden in 9
uw land ten strijde zult trekken tegen den vijand, die u benauwt,
zult gij ook met die trompetten een gebroken klank maken; zo
zal uwer gedacht worden voor het aangezicht des HEEREN, uws
Gods, en gij zult van uw vijanden verlost worden. Desgelijks 10
ten dage uwer vrolijkheid, en in uw gezette hoogtijden, en in de
beginselen uwer maanden, zult gij ook met de trompetten blazen
over uw brandofferen, en over uw dankofferen; en zij zullen u ter
gedachtenis zijn voor het aangezicht uws Gods; Ik ben de HEERE,
uw God! En het geschiedde in het tweede jaar, in de tweede 11
maand, op den twintigsten van de maand, dat de wolk verheven
werd van boven den tabernakel der getuigenis. En de kinderen 12
Israels togen op, naar hun tochten, uit de woestijn Sinai; en de
wolk bleef in de woestijn Paran. Alzo togen zij vooreerst op, 13
naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes. Want 14
vooreerst toog op de banier van het leger der kinderen van Juda,
naar hun heiren; en over zijn heir was Nahesson, de zoon van
Amminadab. En over het heir van den stam der kinderen van 15
Issaschar was Nethaneel, den zoon van Zuar. En over het heir van 16
den stam der kinderen van Zebulon was Eliab, de zoon van Helon.
Toen werd de tabernakel afgenomen, en de zonen van Gerson, en 17
de zonen van Merari togen op, dragende den tabernakel. Daarna 18
toog de banier van het leger van Ruben, naar hun heiren; en
over zijn heir was Elizur, de zoon van Sedeur. En over het heir 19
van den stam der kinderen van Simeon was Selumiel, de zoon
van Zurisaddai. En over het heir van den stam der kinderen 20
van Gad was Eljasaf, de zoon van Dehuël. Toen togen op de 21
Kohathieten, dragende het heiligdom; en *de anderen* richtten den
tabernakel op, tegen dat dezen kwamen. Daarna toog op de 22
banier van het leger der kinderen van Efraim, naar hun heiren; en

23 over het heir was Elisama, de zoon van Ammihud. En over het
heir van den stam der kinderen van Manasse was Gamaliel, de
24 zoon van Pedazur. En over het heir van den stam der kinderen
25 van Benjamin was Abidan, de zoon van Gideoni. Toen toog op
de banier van het leger der kinderen van Dan, samensluitende al
de legers, naar hun heiren; en over zijn heir was Ahiezer de zoon
26 van Ammisaddai. En over het heir van den stam der kinderen
27 van Aser was Pagiel, de zoon van Ochran. En over het heir van
den stam der kinderen van Nafthali was Ahira, de zoon van Enan.
28 Dit waren de tochten der kinderen Israels, naar hun heiren, als
29 zij reisden. Mozes nu zeide tot Hobab, den zoon van Rehuël,
den Midianiet, den schoonvader van Mozes: Wij reizen naar die
plaats, van welke de HEERE gezegd heeft: Ik zal u die geven;
ga met ons, en wij zullen u weldoen, want de HEERE heeft over
30 Israel het goede gesproken. Doch hij zeide tot hem: Ik zal niet
gaan; maar ik zal naar mijn land en naar mijn maagschap gaan.
31 En hij zeide: Verlaat ons toch niet; want dewijl gij weet, dat wij
32 ons legeren in de woestijn, zo zult gij ons tot ogen zijn. En het zal
geschieden, als gij met ons zult gaan, en het goede geschieden zal,
waarmede de HEERE bij ons weldoen zal, dat wij u ook weldoen
33 zullen. Zo togen zij drie dagreizen van den berg des HEEREN;
en de ark des verbonds des HEEREN reisde voor hun aangezicht
34 drie dagreizen, om voor hen een rustplaats uit te speuren. En de
wolk des HEEREN was des daags over hen, als zij uit het leger
35 verreisden. Het geschiedde nu in het optrekken van de ark, dat
Mozes zeide: Sta op, HEERE! en laat Uw vijanden verstrooid
36 worden, en Uw haters van Uw aangezicht vlieden! En als zij
rustte, zeide hij: Kom weder, HEERE! *tot* de tien duizenden der
duizenden van Israel!

11 En het geschiedde, als het volk zich was beklagende, *dat* het
kwaad was in de oren des HEEREN; want de HEERE hoorde
het, zodat Zijn toorn ontstak, en het vuur des HEEREN onder
2 hen ontbrandde, en verteerde, in het uiterste des legers. Toen
riep het volk tot Mozes; en Mozes bad tot den HEERE; en het
3 vuur werd gedempt. Daarom noemde hij den naam dier plaats
Thab-era, omdat het vuur des HEEREN onder hen gebrand had.
4 En het gemene volk, dat in het midden van hen was, werd met lust
bevangen; daarom zo weenden ook de kinderen Israels wederom,

en zeiden: Wie zal ons vlees te eten geven? Wij gedenken aan 5
de vissen, die wij in Egypte om niet aten; aan de komkommers,
en aan de pompoenen, en aan het look, en aan de ajuinen, en aan
het knoflook. Maar nu is onze ziel dor, er is niet met al, behalve 6
dit Man voor onze ogen! Het Man nu was als korianderzaad, en 7
zijn verf was als de verf van den bedolah. Het volk liep hier en 8
daar, en verzamelde *het*, en maalde het met molens, of stiet het
in mortieren, en zood het in potten, en maakte daarvan koeken;
en zijn smaak was als de smaak van de beste vochtigheid der olie.
En wanneer de dauw des nachts op het leger nederviel, viel het 9
Man op hetzelve neder. Toen hoorde Mozes het volk wenen door 10
hun huisgezinnen, een ieder aan de deur zijner hut; en de toorn
des HEEREN ontstak zeer; ook was het kwaad in de ogen van
Mozes. En Mozes zeide tot de HEERE: Waarom hebt Gij aan 11
Uw knecht kwalijk gedaan, en waarom heb ik geen genade in Uw
ogen gevonden, dat Gij den last van dit ganse volk op mij legt?
Heb ik dan al dit volk ontvangen? heb ik het gebaard? dat Gij tot 12
mij zoudt zeggen: Draag het in uw schoot, gelijk als een voedster-
vader den zuigeling draagt, tot dat land, hetwelk Gij hun vaderen
gezworen hebt? Van waar zou ik het vlees hebben, om al dit volk 13
te geven? Want zij wenen tegen mij, zeggende: Geef ons vlees,
dat wij eten! Ik alleen kan al dit volk niet dragen; want het is mij 14
te zwaar! En indien Gij alzo aan mij doet, dood mij toch slechts, 15
indien ik genade in Uw ogen gevonden heb; en laat mij mijn onge-
luk niet aanzien! En de HEERE zeide tot Mozes: Verzamel Mij 16
zeventig mannen uit de oudsten van Israel, dewelke gij weet, dat
zij de oudsten des volks en deszelfs ambtlieden zijn; en gij zult hen
brengen voor de tent der samenkomst, en zij zullen zich daar bij
u stellen. Zo zal Ik afkomen en met u aldaar spreken; en van den 17
Geest, die op u is, zal Ik afzonderen, en op hen leggen; en zij zul-
len met u den last van dit volk dragen, opdat gij *dien* alleen niet
draagt. En tot het volk zult gij zeggen: Heiligt u tegen morgen, 18
en gij zult vlees eten; want gij hebt voor de oren des HEEREN
geweend, zeggende: Wie zal ons vlees te eten geven? want het
ging ons wel in Egypte! Daarom zal de HEERE u vlees geven, en
gij zult eten. Gij zult niet een dag, noch twee dagen eten, noch 19
vijf dagen, noch tien dagen, noch twintig dagen; Tot een gehele 20
maand toe, totdat het uit uw neus uitga, en u tot walging zij;

overmits gij den HEERE, Die in het midden van u is, verworpen
hebt, en hebt voor Zijn aangezicht geweend, zeggende: Waarom
21 nu zijn wij uit Egypte getogen? En Mozes zeide: Zeshonderd
duizend te voet is dit volk, in welks midden ik ben; en Gij hebt
gezegd: Ik zal hun vlees geven, en zij zullen een gehele maand
22 eten! Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden,
dat voor hen genoeg zij? zullen al de vissen der zee voor hen
23 verzameld worden, dat voor hen genoeg zij? Doch de HEERE
zeide tot Mozes: Zou dan des HEEREN hand verkort zijn? Gij
24 zult nu zien, of Mijn woord u wedervaren zal, of niet. En Mozes
ging uit, en sprak de woorden des HEEREN tot het volk; en hij
verzamelde zeventig mannen uit de oudsten des volks, en stelde
25 hen rondom de tent. Toen kwam de HEERE af in de wolk, en
sprak tot hem, en afzonderende van den Geest, die op hem was,
legde *Hem* op de zeventig mannen, die oudsten; en het geschiedde,
als de Geest op hen rustte, dat zij profeteerden, maar daarna niet
26 meer. Maar twee mannen waren in het leger overgebleven; des
enen naam was Eldad, en des anderen naam Medad; en die Geest
rustte op hen (want zij waren onder de aangeschrevenen, hoewel
zij tot de tent niet uitgegaan waren), en zij profeteerden in het
27 leger. Toen liep een jongen heen, en boodschapte aan Mozes,
28 en zeide: Eldad en Medad profeteren in het leger. En Jozua,
de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, een van zijn uitgelezen
jongelingen, antwoordde en zeide: Mijn heer Mozes, verbied hun!
29 Doch Mozes zeide tot hem: Zijt gij voor mij ijverende? Och, of al
het volk des HEEREN profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest
30 over hen gave! Daarna verzamelde zich Mozes tot het leger, hij en
31 de oudsten van Israel. Toen voer een wind uit van den HEERE,
en raapte kwakkelen van de zee, en strooide ze bij het leger, omtrent
een dagreize herwaarts, en omtrent een dagreize derwaarts,
rondom het leger; en zij waren omtrent twee ellen boven de aarde.
32 Toen maakte zich het volk op, dien gehelen dag, en dien gansen
nacht, en den gansen anderen dag, en verzamelden de kwakkelen;
die het minst had, had tien homers verzameld; en zij spreidden
33 ze voor zich van elkander rondom het leger. Dat vlees was nog
tussen hun tanden, eer het gekauwd was, zo ontstak de toorn des
HEEREN tegen het volk, en de HEERE sloeg het volk met een
34 zeer grote plaag. Daarom heet men den naam derzelver plaats

Kibroth Thaava; want daar begroeven zij het volk, dat belust was
geweest. Van Kibroth Thaava verreisde het volk naar Hazeroth; 35
en zij bleven in Hazeroth.

Mirjam nu sprak, en Aaron, tegen Mozes, ter oorzake der **12**
vrouw, der Cuschietische, die hij genomen had; want hij had een
Cuschietische ter vrouw genomen. En zij zeiden: Heeft dan de 2
HEERE maar alleen door Mozes gesproken? Heeft Hij ook niet
door ons gesproken? En de HEERE hoorde het! Doch de man 3
Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen, die op den
aardbodem waren. Toen sprak de HEERE haastelijk tot Mozes, 4
en tot Aaron, en tot Mirjam: Gij drie, komt uit tot de tent der
samenkomst! En zij drie kwamen uit. Toen kwam de HEERE af 5
in de wolkkolom, en stond aan de deur der tent; daarna riep Hij
Aaron en Mirjam; en zij beiden kwamen uit. En Hij zeide: Hoort 6
nu Mijn woorden! Zo er een profeet *onder* u is, Ik, de HEERE,
zal door een gezicht Mij aan hem bekend maken, door een droom
zal Ik met hem spreken. Alzo is Mijn knecht Mozes niet, die in 7
Mijn ganse huis getrouw is. *Van* mond tot mond spreek Ik met 8
hem, en *door* aanzien, en niet door duistere woorden; en de ge-
lijkenis des HEEREN aanschouwt hij; waarom dan hebt gijlieden
niet gevreesd tegen Mijn knecht, tegen Mozes, te spreken? Zo 9
ontstak des HEEREN toorn tegen hen, en Hij ging weg. En de 10
wolk week van boven de tent; en ziet, Mirjam was melaats, *wit*
als de sneeuw. En Aaron zag Mirjam aan, en ziet, zij was me-
laats. Daarom zeide Aaron tot Mozes: Och, mijn heer! leg toch 11
niet op ons de zonde, waarmede wij zottelijk gedaan, en waarme-
de wij gezondigd hebben! Laat zij toch niet zijn als een dode, 12
van wiens vlees, als hij uit zijns moeders lijf uitgaat, de helft wel
verteerd is! Mozes dan riep tot den HEERE, zeggende: O God! 13
heel haar toch! En de HEERE zeide tot Mozes: Zo haar va- 14
der smadelijk in haar aangezicht gespogen had, zou zij niet zeven
dagen beschaamd zijn? Laat haar zeven dagen buiten het leger
gesloten, en daarna aangenomen worden! Zo werd Mirjam buiten 15
het leger zeven dagen gesloten; en het volk verreisde niet, totdat
Mirjam aangenomen werd. Maar daarna verreisde het volk van 16
Hazeroth, en zij legerden zich in de woestijn van Paran.

En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Zend u mannen **13**, 2
uit: die het land Kanaan verspieden, hetwelk Ik den kinderen Is-

raels geven zal; van elken stam zijner vaderen zult gijlieden een
3 man zenden, zijnde ieder een overste onder hen. Mozes dan zond
hen uit de woestijn van Paran, naar den mond des HEEREN; al
4 die mannen waren hoofden der kinderen Israels. En dit zijn hun
namen: van den stam van Ruben, Sammua, de zoon van Zaccur.
5, 6 Van den stam van Simeon, Safat, de zoon van Hori. Van den
7 stam van Juda, Kaleb, de zoon van Jefunne. Van den stam van
8 Issaschar, Jigeal, de zoon van Jozef. Van den stam van Efraim,
9 Hosea, de zoon van Nun. Van den stam van Benjamin, Palti, de
10 zoon van Rafu. Van den stam van Zebulon, Gaddiel, de zoon
11 van Sodi. Van den stam van Jozef, voor den stam van Manasse,
12 Gaddi, de zoon van Susi. Van den stam van Dan, Ammiel, de
13 zoon van Gemalli. Van den stam van Aser, Sethur, de zoon van
14 Michael. Van den stam van Nafthali, Nachbi, de zoon van Wof-
15, 16 si. Van den stam van Gad, Guël, de zoon van Machi. Dit zijn
de namen der mannen, die Mozes zond, om dat land te verspie-
17 den; en Mozes noemde Hosea, den zoon van Nun, Jozua. Mozes
dan zond hen, om het land Kanaan te verspieden; en hij zeide
tot hen: Trekt dit henen op tegen het zuiden, en klimt op het
18 gebergte; En beziet het land, hoedanig het zij, en het volk, dat
daarin woont, of het sterk zij of zwak, of het weinig zij of veel;
19 En hoedanig het land zij, waarin hetzelve woont, of het goed zij
of kwaad; en hoedanig de steden zijn, in dewelke hetzelve woont,
20 of in legers, of in sterkten; Ook hoedanig het land zij, of het vet
zij of mager, of er bomen in zijn of niet; en versterkt u, en neemt
van de vrucht des lands. Die dagen nu waren de dagen der eerste
21 vruchten van de wijndruiven. Alzo trokken zij op, en verspiedden
het land, van de woestijn Zin af tot Rechob toe, waar men gaat
22 naar Hamath. En zij trokken op in het zuiden, en kwamen tot
Hebron toe, en daar waren Ahiman, Sesai en Talmai, kinderen van
Enak; Hebron nu was zeven jaren gebouwd voor Zoan in Egypte.
23 Daarna kwamen zij tot het dal Eskol, en sneden van daar een rank
af met een tros wijndruiven, dien zij droegen met tweeen, op een
24 draagstok; ook van de granaatappelen en van de vijgen. Diezelve
plaats noemde men het dal Eskol, ter oorzake van den tros, dien
25 de kinderen Israels van daar afgesneden hadden. Daarna keer-
den zij weder van het verspieden des lands, ten einde van veertig
26 dagen. En zij gingen heen, en kwamen tot Mozes en tot Aaron,

en tot de gehele vergadering der kinderen Israels, in de woestijn
van Paran, naar Kades; en brachten bescheid weder aan hen, en
aan de gehele vergadering, en lieten hun de vrucht des lands zien.
En zij vertelden hem, en zeiden: Wij zijn gekomen tot dat land, 27
waarheen gij ons gezonden hebt; en voorwaar, het is van melk en
honig vloeiende, en dit is zijn vrucht. Behalve dat het een sterk 28
volk is, hetwelk in dat land woont, en de steden zijn vast, *en* zeer
groot; en ook hebben wij daar kinderen van Enak gezien. De 29
Amalekieten wonen in het land van het zuiden; maar de Hethie-
ten, en de Jebusieten, en de Amorieten wonen op het gebergte;
en de Kanaanieten wonen aan de zee, en aan den oever van de
Jordaan. Toen stilde Kaleb het volk voor Mozes, en zeide: Laat 30
ons vrijmoedig optrekken, en dat erfelijk bezitten; want wij zul-
len dat voorzeker overweldigen! Maar de mannen, die met hem 31
opgetrokken waren, zeiden: Wij zullen tot dat volk niet kunnen
optrekken, want het is sterker dan wij. Alzo brachten zij een 32
kwaad gerucht voort van het land, dat zij verspied hadden, aan
de kinderen Israels, zeggende: Dat land, door hetwelk wij door-
gegaan zijn, om het te verspieden, is een land, dat zijn inwoners
verteert; en al het volk, hetwelk wij in het midden van hetzelve
gezien hebben, zijn mannen van grote lengte. Wij hebben ook 33
daar de reuzen gezien, en de kinderen van Enak, van de reuzen;
en wij waren als sprinkhanen in onze ogen, alzo waren wij ook in
hun ogen.

Toen verhief zich de gehele vergadering, en zij hieven hun stem **14**
op, en het volk weende in dienzelven nacht. En al de kinderen 2
Israels murmureerden tegen Mozes en tegen Aaron; en de gehele
vergadering zeide tot hen: Och, of wij in Egypteland gestorven
waren! of, och, of wij in deze woestijn gestorven waren! En waar- 3
om brengt ons de HEERE naar dat land, dat wij door het zwaard
vallen, *en* onze vrouwen, en onze kinderkens ten roof worden? Zou
het ons niet goed zijn naar Egypte weder te keren? En zij zeiden 4
de een tot den ander: Laat ons een hoofd opwerpen, en wederkeren
naar Egypte! Toen vielen Mozes en Aaron op hun aangezichten, 5
voor het aangezicht van de ganse gemeente der vergadering van de
kinderen Israels. En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon 6
van Jefunne, zijnde van degenen, die dat land verspied hadden,
scheurden hun klederen. En zij spraken tot de ganse vergadering 7

der kinderen Israels, zeggende: Het land, door hetwelk wij getrok-
ken zijn, om hetzelve te verspieden, is een uitermate goed land.
8 Indien de HEERE een welgevallen aan ons heeft, zo zal Hij ons
in dat land brengen, en zal ons dat geven; een land, hetwelk van
9 melk en honig is vloeiende. Alleen zijt tegen den HEERE niet
wederspannig! en vreest gij niet het volk dezes lands; want zij
zijn ons brood! hun schaduw is van hen geweken, en de HEERE
10 is met ons; vreest hen niet! Toen zeide de ganse vergadering,
dat men hen met stenen stenigen zoude. Maar de heerlijkheid des
HEEREN verscheen in de tent der samenkomst, voor al de kinde-
11 ren Israels. En de HEERE zeide tot Mozes: Hoe lang zal mij dit
volk tergen? En hoe lang zullen zij aan Mij niet geloven, door alle
12 tekenen, die Ik in het midden van hen gedaan heb? Ik zal het
met pestilentie slaan, en Ik zal het verstoten; en Ik zal u tot een
13 groter en sterker volk maken, dan dit is. En Mozes zeide tot den
HEERE: Zo zullen het de Egyptenaars horen; want Gij hebt door
14 Uw kracht dit volk uit het midden van hen doen optrekken; En
zij zullen zeggen tot de inwoners van dit land, *die* gehoord heb-
ben, dat Gij, HEERE! in het midden van dit volk zijt; dat Gij,
HEERE! oog aan oog gezien wordt, dat Uw wolk over hen staat,
en Gij in een wolkkolom voor hun aangezicht gaat des daags, en
15 in een vuurkolom des nachts. En zoudt Gij dit volk als een eni-
gen man doden, zo zouden de heidenen, die Uw gerucht gehoord
16 hebben, spreken, zeggende: Omdat de HEERE dit volk niet kon
brengen in dat land, hetwelk Hij hun gezworen had, zo heeft Hij
17 hen geslacht in de woestijn! Nu dan, laat toch de kracht des
HEEREN groot worden, gelijk als Gij gesproken hebt, zeggende:
18 De HEERE is lankmoedig en groot van weldadigheid, vergeven-
de de ongerechtigheid en overtreding, die *den schuldige* geenszins
onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan
19 de kinderen, in het derde en in het vierde *lid*. Vergeef toch de
ongerechtigheid dezes volks, naar de grootte Uwer goedertieren-
heid, en gelijk Gij ze aan dit volk, van Egypteland af tot hiertoe,
20 vergeven hebt! En de HEERE zeide: Ik heb hun vergeven naar
21 uw woord. Doch zekerlijk, *zo waarachtig als* Ik leef, zo zal de
ganse aarde met de heerlijkheid des HEEREN vervuld worden!
22 Want al de mannen, die gezien hebben Mijn heerlijkheid, en Mijn
tekenen, die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan heb, en Mij nu

tienmaal verzocht hebben, en Mijner stem niet zijn gehoorzaam
geweest; Zo zij het land, hetwelk Ik aan hun vaderen gezworen 23
heb, zien zullen. Ja, geen van die Mij getergd hebben, zullen dat
zien! Doch Mijn knecht Kaleb, omdat een andere geest met hem 24
geweest is, en hij volhard heeft Mij na te volgen, zo zal Ik hem
brengen tot het land, in hetwelk hij gekomen was, en zijn zaad
zal het erfelijk bezitten. De Amalekieten nu en de Kanaanieten 25
wonen in het dal; wendt u morgen, en maakt uw reize naar de
woestijn, op den weg naar de Schelfzee. Daarna sprak de HEE- 26
RE tot Mozes en tot Aaron, zeggende: Hoe lang zal *Ik* bij deze 27
boze vergadering zijn, die tegen Mij zijn murmurerende? Ik heb
gehoord de murmureringen van de kinderen Israels, waarmede zij
tegen Mij zijn murmurerende. Zeg tot hen: *Zo waarachtig als* 28
Ik leef, spreekt de HEERE, indien Ik ulieden zo niet doe, gelijk
als gij in Mijn oren gesproken hebt! Uw dode lichamen zullen in 29
deze woestijn vallen; en al uw getelden, naar uw gehele getal, van
twintig jaren oud en daarboven, gij, die tegen Mij gemurmureerd
hebt. Zo gij in dat land komt, over hetwelk Ik Mijn hand opgehe- 30
ven heb, dat Ik u daarin zou doen wonen, behalve Kaleb, de zoon
van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun. En uw kinderkens, 31
waarvan gij zeidet: Zij zullen ten roof worden! die zal Ik daarin
brengen, en die zullen bekennen dat land, hetwelk gij smadelijk
verworpen hebt. Maar u aangaande, uw dode lichamen zullen in 32
deze woestijn vallen! En uw kinderen zullen gaan weiden in deze 33
woestijn, veertig jaren, en zullen uw hoererijen dragen, totdat uw
dode lichamen verteerd zijn in deze woestijn. Naar het getal der 34
dagen, in welke gij dat land verspied hebt, veertig dagen, elken
dag voor elk jaar, zult gij uw ongerechtigheden dragen, veertig
jaren, en gij zult gewaar worden Mijn afbreking. Ik, de HEE- 35
RE, heb gesproken: zo Ik dit aan deze ganse boze vergadering
dergenen, die zich tegen Mij verzameld hebben, niet doe, zij zul-
len in deze woestijn te niet worden, en zullen daar sterven! En 36
die mannen, die Mozes gezonden had, om het land te verspieden,
en wedergekomen zijnde, de ganse vergadering tegen hem hadden
doen murmureren, een kwaad gerucht over dat land voortbren-
gende; Diezelfde mannen, die een kwaad gerucht van dat land 37
voortgebracht hadden, stierven door een plaag, voor het aange-
zicht des HEEREN. Maar Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de 38

zoon van Jefunne, bleven levende van de mannen, die heengegaan
39 waren, om het land te verspieden. En Mozes sprak deze woor-
40 den tot al de kinderen Israels. Toen treurde het volk zeer. En
zij stonden des morgens vroeg op, en klommen op de hoogte des
bergs, zeggende: Ziet, hier zijn wij, en wij zullen optrekken tot
de plaats, die de HEERE gezegd heeft; want wij hebben gezon-
41 digd! Maar Mozes zeide: Waarom overtreedt gij alzo het bevel
42 des HEEREN? Want dat zal geen voorspoed hebben. Trekt niet
op, want de HEERE zal in het midden van u niet zijn; opdat gij
43 niet geslagen wordt, voor het aangezicht uwer vijanden. Want
de Amalekieten, en de Kanaanieten zijn daar voor uw aangezicht,
en gij zult door het zwaard vallen; want, omdat gij u afgekeerd
44 hebt van den HEERE, zo zal de HEERE met u niet zijn. Noch-
tans poogden zij vermetel, om op de hoogte des bergs te klimmen;
maar de ark des verbonds des HEEREN en Mozes scheidden niet
45 uit het midden des legers. Toen kwamen af de Amalekieten en
de Kanaanieten, die in dat gebergte woonden, en sloegen hen, en
versmeten hen, tot Horma toe.

15, 2 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot
de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij gekomen zult
3 zijn in het land uwer woningen, dat Ik u geven zal; En gij een
vuuroffer den HEERE zult doen, een brandoffer, of slachtoffer,
om af te zonderen een gelofte, of in een vrijwillig offer, of in uw
gezette hoogtijden, om den HEERE een liefelijken reuk te maken,
4 van runderen of van klein vee; Zo zal hij, die zijn offerande den
HEERE offert, een spijsoffer offeren van een tiende meelbloem,
5 gemengd met een vierendeel van een hin olie. En wijn ten dran-
koffer, een vierendeel van een hin, zult gij bereiden tot een brand-
6 offer of tot een slachtoffer, voor een lam. Of voor een ram zult
gij een spijsoffer bereiden, van twee tienden meelbloem, gemengd
7 met olie, een derde deel van een hin. En wijn ten drankoffer,
een derde deel van een hin, zult gij offeren tot een liefelijken reuk
8 den HEERE. En wanneer gij een jong rund zult bereiden tot een
brandoffer of een slachtoffer, om een gelofte af te zonderen, of ten
9 dankoffer den HEERE; Zo zal hij tot een jong rund offeren een
spijsoffer van drie tienden meelbloem, gemengd met olie, de helft
10 van een hin. En wijn zult gij offeren ten drankoffer, de helft van
11 een hin, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE. Alzo

zal gedaan worden met den enen os, of met den enen ram, of met
het klein vee, van de lammeren, of van de geiten. Naar het ge- 12
tal, dat gij bereiden zult, zult gij alzo doen met elkeen, naar hun
getal. Alle inboorling zal deze dingen alzo doen, offerende een 13
vuuroffer tot een liefelijken reuk den HEERE. Wanneer ook een 14
vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, of die in het midden
van u is, in uw geslachten, en hij een vuuroffer zal bereiden tot een
liefelijken reuk den HEERE; gelijk als gij zult doen, alzo zal hij
doen. Gij, gemeente, het zij ulieden en den vreemdeling, die als 15
vreemdeling *bij u* verkeert, enerlei inzetting: ter eeuwige inzetting
bij uw geslachten, gelijk gijlieden, alzo zal de vreemdeling voor
des HEEREN aangezicht zijn. Enerlei wet en enerlei recht zal 16
ulieden zijn, en den vreemdeling, die bij ulieden als vreemdeling
verkeert. Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek 17, 18
tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als gij zult gekomen zijn
in het land, waarheen Ik u inbrengen zal, Zo zal het geschieden, 19
als gij van het brood des lands zult eten, dan zult gij den HEERE
een hefoffer offeren. De eerstelingen uws deegs, een koek zult gij 20
tot een hefoffer offeren; gelijk het hefoffer des dorsvloers zult gij
dat offeren. Van de eerstelingen uws deegs zult gij den HEERE 21
een hefoffer geven, bij uw geslachten. Voorts wanneer gijlieden 22
afgedwaald zult zijn, en niet gedaan hebben al deze geboden, die
de HEERE tot Mozes gesproken heeft; Alles, wat u de HEERE 23
door de hand van Mozes geboden heeft; van dien dag af, dat het
de HEERE geboden heeft, en voortaan bij uw geslachten; Zo zal 24
het geschieden, indien iets bij dwaling gedaan, *en* voor de ogen
der vergadering *verborgen is*, dat de ganse vergadering een var,
een jong rund, zal bereiden ten brandoffer, tot een liefelijken reuk
den HEERE, met zijn spijsoffer en zijn drankoffer, naar de wijze;
en een geitenbok ten zondoffer. En de priester zal de verzoening 25
doen voor de ganse vergadering van de kinderen Israels, en het zal
hun vergeven worden; want het was een afdwaling, en zij hebben
hun offerande gebracht, een vuuroffer den HEERE, en hun zondof-
fer, voor het aangezicht des HEEREN, over hun afdwaling. Het 26
zal dan aan de ganse vergadering der kinderen Israels vergeven
worden, ook den vreemdeling, die in het midden van henlieden
als vreemdeling verkeert; want het is het ganse volk door dwa-
ling *overkomen*. En indien een ziel door afdwaling gezondigd zal 27

28 hebben, die zal een eenjarige geit ten zondoffer offeren. En de
priester zal de verzoening doen over de dwalende ziel, als zij ge-
zondigd heeft door afdwaling, voor het aangezicht des HEEREN,
doende de verzoening over haar; en het zal haar vergeven worden.
29 Den inboorling der kinderen Israels, en den vreemdeling, die in
hunlieder midden als vreemdeling verkeert, enerlei wet zal ulieden
30 zijn, dengene, die het door afdwaling doet. Maar de ziel, die iets
gedaan zal hebben met opgeheven hand, hetzij van inboorlingen
of van vreemdelingen, die smaadt den HEERE; en diezelve ziel
31 zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk; Want zij
heeft het woord des HEEREN veracht en Zijn gebod vernietigd;
diezelve ziel zal ganselijk uitgeroeid worden; haar ongerechtigheid
32 is op haar. Als nu de kinderen Israels in de woestijn waren, zo
33 vonden zij een man, hout lezende op den sabbatdag. En die hem
vonden, hout lezende, brachten hem tot Mozes, en tot Aaron, en
34 tot de ganse vergadering. En zij stelden hem in bewaring; want
35 het was niet verklaard, wat hem gedaan zou worden. Zo zeide
de HEERE tot Mozes: Die man zal zekerlijk gedood worden; de
ganse vergadering zal hem met stenen stenigen buiten het leger.
36 Toen bracht hem de ganse vergadering uit tot buiten het leger, en
zij stenigden hem met stenen, dat hij stierf, gelijk als de HEERE
37 Mozes geboden had. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
38 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Dat zij zich snoer-
tjes maken aan de hoeken hunner klederen, bij hun geslachten;
en op de snoertjes des hoeks zullen zij een hemelsblauwen draad
39 zetten. En hij zal ulieden aan de snoertjes zijn, opdat gij het
aanziet, en aan al de geboden des HEEREN gedenkt, en die doet;
en gij zult naar uw hart, en naar uw ogen niet sporen, die gij
40 zijt nahoererende; Opdat gij gedenkt en doet al Mijn geboden,
41 en uw God heilig zijt. Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit
Egypteland uitgevoerd heb, om u tot een God te zijn; Ik ben de
HEERE, uw God!

16 Korach nu, de zoon van Jizhar, zoon van Kohath, zoon van
Levi, nam tot zich zo Dathan als Abiram, zonen van Eliab, en
2 On, den zoon van Peleth, zonen van Ruben. En zij stonden op
voor het aangezicht van Mozes, mitsgaders tweehonderd en vijf-
tig mannen uit de kinderen Israels, oversten der vergadering, de
3 geroepenen der samenkomst, mannen van naam. En zij vergader-

den zich tegen Mozes, en tegen Aaron, en zeiden tot hen: Het is te
veel voor u, want deze ganse vergadering, zij allen, zijn heilig, en
de HEERE is in het midden van hen; waarom dan verheft gijlieden
u over de gemeente des HEEREN? Als Mozes dit hoorde, zo viel 4
hij op zijn aangezicht. En hij sprak tot Korach, en tot zijn ganse 5
vergadering, zeggende: Morgen vroeg dan zal de HEERE bekend
maken, wie de Zijne, en de heilige is, dien Hij tot Zich zal doen
naderen; en wien Hij verkoren zal hebben, dien zal Hij tot Zich
doen naderen. Doet dit: neemt u wierookvaten, Korach en zijn 6
ganse vergadering; En doet morgen vuur daarin, legt reukwerk 7
daarop voor het aangezicht des HEEREN; en het zal geschieden,
dat de man, dien de HEERE verkiezen zal, die zal heilig zijn. Het
is te veel voor u, gij, kinderen van Levi! Voorts zeide Mozes tot 8
Korach: Hoort toch, gij, kinderen van Levi! Is het u te weinig, 9
dat de God van Israel u van de vergadering van Israel heeft af-
gescheiden, om ulieden tot Zich te doen naderen; om den dienst
van des HEEREN tabernakel te bedienen, en te staan voor het
aangezicht der vergadering, om hen te dienen? Daar Hij u, en al 10
uw broederen, de kinderen van Levi, met u, heeft doen naderen;
zoekt gij nu ook het priesterambt? Daarom gij, en uw ganse ver- 11
gadering, gij zijt vergaderd tegen den HEERE, want Aaron, wat
is hij, dat gij tegen hem murmureert? En Mozes schikte heen, 12
om Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, te roepen; maar zij
zeiden: Wij zullen niet opkomen! Is het te weinig, dat gij ons uit 13
een land, van melk en honig vloeiende, hebt opgevoerd, om ons te
doden in de woestijn, dat gij ook uzelven ten enenmaal over ons
tot een overheer maakt? Ook hebt gij ons niet gebracht in een 14
land, dat van melk en honig vloeit, noch ons akkers en wijngaar-
den ten erfdeel gegeven. Zult gij de ogen dezer mannen uitgraven?
Wij zullen niet opkomen! Toen ontstak Mozes zeer, en hij zeide 15
tot den HEERE: Zie hun offer niet aan! Ik heb niet een ezel van
hen genomen, en niet een van hen kwaad gedaan. Voorts zei- 16
de Mozes tot Korach: Gij, en uw ganse vergadering, weest voor
het aangezicht des HEEREN; gij, en zij, ook Aaron, op morgen.
En neemt een ieder zijn wierookvat, en legt reukwerk daarin, en 17
brengt voor het aangezicht des HEEREN, een ieder zijn wierook-
vat, tweehonderd en vijftig wierookvaten; ook gij, en Aaron, een
ieder zijn wierookvat. Zo namen zij een ieder zijn wierookvat, en 18

deden vuur daarin, en leiden reukwerk daarin; en zij stonden voor
19 de deur van de tent der samenkomst, ook Mozes en Aaron. En
Korach deed de ganse vergadering tegen hen verzamelen, aan de
deur van de tent der samenkomst. Toen verscheen de heerlijkheid
20 des HEEREN aan deze ganse vergadering. En de HEERE sprak
21 tot Mozes en tot Aaron, zeggende: Scheidt u af uit het midden
van deze vergadering, en Ik zal hen als in een ogenblik verteren!
22 Maar zij vielen op hun aangezichten, en zeiden: O God! God der
geesten van alle vlees! een enig man zal gezondigd hebben, en zult
23 Gij U over deze ganse vergadering grotelijks vertoornen? En de
24 HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Spreek tot deze vergadering,
zeggende: Gaat op van rondom de woning van Korach, Dathan en
25 Abiram. Toen stond Mozes op, en ging tot Dathan en Abiram;
26 en achter hem gingen de oudsten van Israel. En hij sprak tot de
vergadering, zeggende: Wijkt toch af van de tenten dezer godde-
loze mannen, en roert niets aan van hetgeen hunner is, opdat gij
27 niet misschien verdaan wordt in al hun zonden. Zo gingen zij op
van de woning van Korach, Dathan en Abiram, van rondom; maar
Dathan en Abiram gingen uit, staande in de deur hunner tenten,
28 met hun vrouwen, en hun zonen, en hun kinderkens. Toen zeide
Mozes: Hieraan zult gij bekennen, dat de HEERE mij gezonden
heeft, om al deze daden te doen, dat zij niet uit mijn *eigen* hart
29 zijn. Indien deze zullen sterven, gelijk alle mensen sterven, en
over hen een bezoeking zal gedaan worden, naar aller mensen be-
30 zoeking, zo heeft mij de HEERE niet gezonden. Maar indien
de HEERE wat nieuws zal scheppen, en het aardrijk zijn mond
zal opendoen, en verslinden hen met alles wat hunner is, en zij
levend ter helle zullen nedervaren; alsdan zult gij bekennen, dat
31 deze mannen de HEERE getergd hebben. En het geschiedde, als
hij geeindigd had al deze woorden te spreken, zo werd het aardrijk,
32 dat onder hen was, gekloofd; En de aarde opende haar mond, en
verslond hen met hun huizen, en allen mensen, die Korach toe-
33 behoorden, en al de have. En zij voeren neder, zij en alles wat
hunner was, levend ter helle; en de aarde overdekte hen, en zij
34 kwamen om uit het midden der gemeente. En het ganse Israel,
dat rondom hen was, vlood voor hun geschrei; want zij zeiden:
35 Dat ons de aarde misschien niet verslinde! Daartoe ging een
vuur uit van den HEERE, en verteerde die tweehonderd en vijftig

mannen, die reukwerk offerden. En de HEERE sprak tot Mozes, 36
zeggende: Zeg tot Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, 37
dat hij de wierookvaten uit den brand opneme; en strooi het vuur
verre weg; want zij zijn heilig; *Te weten* de wierookvaten van 38
dezen, die tegen hun zielen gezondigd hebben; dat men uitge-
rekte platen daarvan make, tot een overdeksel voor het altaar;
want zij hebben ze gebracht voor het aangezicht des HEEREN,
daarom zijn zij heilig; en zij zullen den kinderen Israels tot een te-
ken zijn. En Eleazar, de priester, nam de koperen wierookvaten, 39
die de verbranden gebracht hadden, en zij rekten ze uit tot een
overtreksel voor het altaar; Ter nagedachtenis voor de kinderen 40
Israels, opdat niemand vreemds, die niet uit het zaad van Aaron
is, nadere om reukwerk aan te steken voor het aangezicht des
HEEREN; opdat hij niet worde als Korach, en zijn vergadering,
gelijk als hem de HEERE door den dienst van Mozes gesproken
had. Maar des anderen daags murmureerde de ganse vergade- 41
ring der kinderen Israels tegen Mozes en tegen Aaron, zeggende:
Gijlieden hebt des HEEREN volk gedood! En het geschiedde, 42
als de vergadering zich verzamelde tegen Mozes en Aaron, en zich
wendde naar de tent der samenkomst, ziet, zo bedekte haar die
wolk; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen. Mozes nu en 43
Aaron kwamen tot voor de tent der samenkomst. Toen sprak 44
de HEERE tot Mozes, zeggende: Maak u op uit het midden 45
van deze vergadering, en Ik zal hen verteren, als in een ogenblik!
Toen vielen zij op hun aangezichten. En Mozes zeide tot Aaron: 46
Neem het wierookvat, en doe vuur daarin van het altaar, en leg
reukwerk daarop, haastelijk gaande tot de vergadering, doe over
hen verzoening; want een grote toorn is van voor het aangezicht
des HEEREN uitgegaan, de plaag heeft aangevangen. En Aaron 47
nam het, gelijk als Mozes gesproken had, en liep in het midden
der gemeente, en ziet, de plaag had aangevangen onder het volk;
en hij leide reukwerk daarin, en deed verzoening over het volk.
En hij stond tussen de doden en tussen de levenden; alzo werd de 48
plaag opgehouden. Die nu aan die plaag gestorven zijn, waren 49
veertien duizend en zevenhonderd, behalve die gestorven waren
om de zaak van Korach. En Aaron keerde weder tot Mozes aan 50
de deur van de tent der samenkomst; en de plaag was opgehouden.

Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de **17**, 2

kinderen Israels, en neem van hen voor elk vaderlijk huis een staf,
van al hun oversten, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven;
3 eens iegelijken naam zult gij schrijven op zijn staf. Doch Aarons
naam zult gij schrijven op den staf van Levi; want een staf zal er
4 zijn voor het hoofd van het huis hunner vaderen. En gij zult ze
wegleggen in de tent der samenkomst, voor de getuigenis, waar-
5 heen Ik met ulieden samenkomen zal. En het zal geschieden, dat
de staf des mans, welke Ik zal verkoren hebben, zal bloeien; en Ik
zal stillen de murmureringen van de kinderen Israels tegen Mij,
6 welke zij tegen ulieden murmureerden. Mozes dan sprak tot de
kinderen Israels, en al hun oversten gaven aan hem een staf, voor
elken overste een staf, naar het huis hunner vaderen, twaalf sta-
7 ven; Aarons staf was ook onder hun staven. En Mozes leide deze
staven weg, voor het aangezicht des HEEREN, in de tent der ge-
8 tuigenis. Het geschiedde nu des anderen daags, dat Mozes in de
tent der getuigenis inging; en ziet, Aarons staf, voor het huis van
Levi, bloeide; want hij bracht bloeisel voort, en bloesemde bloe-
9 sem, en droeg amandelen. Toen bracht Mozes al deze staven uit,
van voor het aangezicht des HEEREN, tot al de kinderen Israels;
10 en zij zagen het, en namen elk zijn staf. Toen zeide de HEERE
tot Mozes: Breng de staf van Aaron weder voor de getuigenis,
in bewaring, tot een teken voor de wederspannige kinderen; alzo
zult gij een einde maken van hun murmureringen tegen Mij, dat
11 zij niet sterven. En Mozes deed het; gelijk als de HEERE hem
12 geboden had, alzo deed hij. Toen spraken de kinderen Israels
tot Mozes, zeggende: Zie, wij geven den geest, wij vergaan, wij
13 allen vergaan! Al wie enigszins nadert tot den tabernakel des
HEEREN, zal sterven; zullen wij dan den geest gevende verdaan
worden?

18 Zo zeide de HEERE tot Aaron: Gij, en uw zonen, en het huis
uws vaders met u, zult dragen de ongerechtigheid des heiligdoms;
en gij, en uw zonen met u, zult dragen de ongerechtigheid van uw
2 priesterambt. En ook zult gij uw broederen, den stam van Levi,
den stam uws vaders, met u doen naderen, dat zij u bijgevoegd
worden, en u dienen; maar gij, en uw zonen met u, zult zijn voor
3 de tent der getuigenis. En zij zullen uw wacht waarnemen, en de
wacht der ganse tent; doch tot het gereedschap des heiligdoms en
het altaar zullen zij niet naderen, opdat zij niet sterven, zo zij als

gijlieden. Maar zij zullen u bijgevoegd worden, en de wacht van 4
de tent der samenkomst waarnemen, in allen dienst der tent; en
een vreemde zal tot u niet naderen. Gijlieden nu zult waarnemen 5
de wacht des heiligdoms, en de wacht des altaars; opdat er geen
verbolgenheid meer zij over de kinderen Israels. Want Ik, zie, 6
Ik heb uw broederen, de Levieten, uit het midden der kinderen
Israels genomen; zij zijn ulieden een gave, gegeven den HEERE,
om den dienst van de tent der samenkomst te bedienen. Maar 7
gij, en uw zonen met u, zult ulieder priesterambt waarnemen in
alle zaken des altaars, en in hetgeen van binnen den voorhang
is, dat zult gijlieden bedienen; uw priesterambt geve Ik *u* tot een
dienst van een geschenk; en de vreemde, die nadert, zal gedood
worden. Voorts sprak de HEERE tot Aaron: En Ik, zie, Ik heb 8
u gegeven de wacht Mijner hefofferen, met alle heilige dingen van
de kinderen Israels heb Ik ze u gegeven, om der zalving wil, en
aan uw zonen, tot een eeuwige inzetting. Dit zult gij hebben 9
van de heiligheid der heiligheden, uit het vuur: al hun offeran-
den, met al hun spijsoffer, en met al hun zondoffer, en met al hun
schuldoffer, dat zij Mij zullen wedergeven; het zal u en uw zonen
een heiligheid der heiligheden zijn. Aan het allerheiligste zult gij 10
dat eten; al wat mannelijk is zal dat eten; het zal u een heiligheid
zijn. Ook zal dit het uwe zijn: het hefoffer hunner gave, met 11
alle beweegofferen der kinderen Israels; Ik heb ze aan u gegeven,
en aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot een eeuwige
inzetting; al wie in uw huis rein is, zal dat eten. Al het beste van 12
de olie, en al het beste van de most, en van koren, hun eerstelin-
gen, die zij den HEERE zullen geven, u heb Ik ze gegeven. De 13
eerste vruchten van alles, wat in hun land is, die zij den HEERE
zullen brengen, zullen uwe zijn; al wie in uw huis rein is, zal dat
eten. Al het verbannene in Israel zal het uwe zijn. Al wat de 14, 15
baarmoeder opent, van alle vlees, dat zij den HEERE zullen bren-
gen, onder de mensen, en onder de beesten, zal het uwe zijn; doch
de eerstgeborenen der mensen zult gij ganselijk lossen; ook zult
gij lossen de eerstgeborenen der onreine beesten. Die nu onder 16
dezelve gelost zullen worden, zult gij van een maand oud lossen,
naar uw schatting, voor het geld van vijf sikkelen, naar den sikkel
des heiligdoms, die is twintig gera. Maar het eerstgeborene van 17
een koe, of het eerstgeborene van een schaap, of het eerstgebore-

ne van een geit zult gij niet lossen, zij zijn heilig; hun bloed zult
gij sprengen op het altaar, en hun vet zult gij aansteken, tot een
18 vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE. En hun vlees zal het
uwe zijn; gelijk de beweegborst, en gelijk de rechterschouder, zal
19 het uwe zijn. Alle hefofferen der heilige dingen, die de kinde-
ren Israels den HEERE zullen offeren, heb Ik aan u gegeven, en
aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot een eeuwige inzet-
ting; het zal een eeuwig zoutverbond zijn, voor het aangezicht des
20 HEEREN, voor u en voor uw zaad met u. Ook zeide de HEERE
tot Aaron: Gij zult in hun land niet erven, en gij zult geen deel in
het midden van henlieden hebben; Ik ben uw deel en uw erfenis,
21 in het midden van de kinderen Israels. En zie, aan de kinderen
van Levi heb Ik alle tienden in Israel ter erfenis gegeven, voor hun
dienst, dien zij bedienen, den dienst van de tent der samenkomst.
22 En de kinderen Israels zullen niet meer naderen tot de tent der
23 samenkomst, om zonde te dragen *en* te sterven. Maar de Levie-
ten, die zullen bedienen den dienst van de tent der samenkomst,
en die zullen hun ongerechtigheid dragen; het zal een eeuwige in-
zetting zijn voor uw geslachten; en in het midden van de kinderen
24 Israels zullen zij geen erfenis erven. Want de tienden der kin-
deren Israels, die zij den HEERE tot een hefoffer zullen offeren,
heb Ik aan de Levieten tot een erfenis gegeven; daarom heb Ik
tot hen gezegd: Zij zullen in het midden van de kinderen Israels
25 geen erfenis erven. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
26 Gij zult ook tot de Levieten spreken, en tot hen zeggen: Wanneer
gij van de kinderen Israels de tienden zult ontvangen hebben, die
Ik u voor uw erfenis van henlieden gegeven heb, zo zult gij daar-
van een hefoffer des HEEREN offeren, de tienden van die tienden;
27 En het zal u gerekend worden tot uw hefoffer, als koren van den
28 dorsvloer, en als de volheid van de perskuip. Alzo zult gij ook
een hefoffer des HEEREN offeren van al uw tienden, die gij van
de kinderen Israels zult hebben ontvangen; en gij zult daarvan
29 des HEEREN hefoffer geven aan den priester Aaron. Van al uw
gaven zult gij alle hefoffer des HEEREN offeren; van al het beste
30 van die, van zijn heiliging daarvan. Gij zult dan tot hen zeg-
gen: Als gij deszelfs beste daarvan offert, zo zal het den Levieten
toegerekend worden als een inkomen des dorsvloers, en als een
31 inkomen der perskuip. En gij zult dat eten in alle plaatsen, gij

en uw huis; want het is ulieden een loon voor uw dienst in de tent
der samenkomst. Zo zult gij daarover geen zonde dragen, als gij 32
deszelfs beste daarvan offert; en gij zult de heilige dingen van de
kinderen Israels niet ontheiligen, opdat gij niet sterft.

Wijders sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende: **19**
Dit is de inzetting van de wet, die de HEERE geboden heeft, zeg- 2
gende: Spreek tot de kinderen Israels, dat zij tot u brengen een
rode volkomen vaars, in welke geen gebrek is, op welke geen juk
gekomen is. En gij zult die geven aan Eleazar, den priester; en hij 3
zal ze uitbrengen tot buiten het leger, en men zal haar voor zijn
aangezicht slachten. En Eleazar, den priester, zal van haar bloed 4
met zijn vinger nemen, en hij zal van haar bloed recht tegenover
de tent der samenkomst zevenmaal sprengen. Voorts zal men 5
deze vaars voor zijn ogen verbranden; haar vel, en haar vlees, en
haar bloed, met haar mest, zal men verbranden. En de priester 6
zal nemen cederhout, en hysop, en scharlaken, en werpen ze in
het midden van den brand dezer vaars. Dan zal de priester zijn 7
klederen wassen, en zijn vlees met water baden, en daarna in het
leger gaan; en de priester zal onrein zijn tot aan den avond. Ook 8
die haar verbrand heeft, zal zijn klederen met water wassen, en
zijn vlees met water baden, en onrein zijn tot aan den avond. En 9
een rein man zal de as dezer vaars verzamelen, en buiten het leger
in een reine plaats wegleggen; en het zal zijn ter bewaring voor de
vergadering van de kinderen Israels, tot het water der afzondering;
het is ontzondiging. En die de as dezer vaars verzameld heeft, 10
zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond. Dit
zal den kinderen Israels, en den vreemdeling, die in het midden
van henlieden als vreemdeling verkeert, tot een eeuwige inzetting
zijn. Wie een dode, enig dood lichaam van een mens, aanroert, 11
die zal zeven dagen onrein zijn. Op den derden dag zal hij zich 12
daarmede ontzondigen, zo zal hij op den zevenden dag rein zijn;
maar indien hij zich op den derden dag niet ontzondigt, zo zal hij
op den zevenden dag niet rein zijn. Al wie een dode4191, het do- 13
de lichaam eens mensen, die gestorven zal zijn, aanroert, en zich
niet ontzondigd zal hebben, die verontreinigt den tabernakel des
HEEREN; daarom zal die ziel uitgeroeid worden uit Israel; omdat
het water der afzondering op hem niet gesprengd is, zal hij onrein
zijn; zijn onreinigheid is nog in hem. Dit is de wet, wanneer een 14

mens zal gestorven zijn in een tent: al wie in die tent ingaat, en
15 al wie in die tent is, zal zeven dagen onrein zijn. Ook alle open
16 gereedschap, waarop geen deksel gebonden is, dat is onrein. En
al wie in het open veld een, die met het zwaard verslagen is, of
een dode, of het gebeente eens mensen, of een graf zal aangeroerd
17 hebben, zal zeven dagen onrein zijn. Voor een onreine nu zullen
zij nemen van het stof des brands der ontzondiging, en daarop
18 levend water doen in een vat. En een rein man zal hysop nemen,
en in dat water dopen, en sprengen het aan die tent, en op al het
gereedschap, en aan de zielen, die daar geweest zijn; insgelijks aan
dengene, die een gebeente, of een verslagene, of een dode, of een
19 graf aangeroerd heeft. En de reine zal den onreine op den derden
dag, en op den zevenden dag besprengen; en op den zevenden dag
zal hij hem ontzondigen; en hij zal zijn klederen wassen, en *zich*
20 met water baden, en op den avond rein zijn. Wie daarentegen
onrein zal zijn, en zich niet zal ontzondigen, die ziel zal uit het
midden der gemeente uitgeroeid worden; want hij heeft het heilig-
dom des HEEREN verontreinigd, het water der afzondering is op
21 hem niet gesprengd, hij is onrein. Dit zal hunlieden zijn tot een
eeuwige inzetting. En die het water der afzondering sprengt, zal
zijn klederen wassen; ook wie het water der afzondering aanroert,
22 die zal onrein zijn tot aan den avond. Ja, al wat die onreine aan-
geroerd zal hebben, zal onrein zijn; en de ziel, die *dat* aangeroerd
zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.

20 Als de kinderen Israels, de ganse vergadering, in de woestijn
Zin gekomen waren, in de eerste maand, zo bleef het volk te Ka-
2 des. En Mirjam stierf aldaar, en zij werd aldaar begraven. En er
was geen water voor de vergadering; toen vergaderden zij zich te-
3 gen Mozes en tegen Aaron. En het volk twistte met Mozes, en zij
spraken, zeggende: Och, of of wij den geest gegeven hadden, toen
onze broeders voor het aangezicht des HEEREN den geest gaven!
4 Waarom toch hebt gijlieden de gemeente des HEEREN in deze
woestijn gebracht, dat wij daar sterven zouden, wij en onze bees-
5 ten? En waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte,
om ons te brengen in deze kwade plaats? Het is geen plaats van
zaad, noch van vijgen, noch van wijnstokken, noch van granaat-
6 appelen; ook is er geen water om te drinken. Toen gingen Mozes
en Aaron van het aangezicht der gemeente tot de deur van de tent

der samenkomst, en zij vielen op hun aangezichten; en de heer-
lijkheid des HEEREN verscheen hun. En de HEERE sprak tot 7
Mozes, zeggende: Neem dien staf, en verzamel de vergadering, 8
gij en Aaron, uw broeder, en spreekt gijlieden tot de steenrots
voor hun ogen, zo zal zij hun water geven; alzo zult gij hun water
voortbrengen uit de steenrots, en gij zult de vergadering en haar
beesten drenken. Toen nam Mozes den staf van voor het aange- 9
zicht des HEEREN, gelijk als Hij hem geboden had. En Mozes 10
en Aaron vergaderden de gemeente voor de steenrots, en hij zeide
tot hen: Hoort toch, gij wederspannigen, zullen wij water voor
ulieden uit deze steenrots hervoorbrengen? Toen hief Mozes zijn 11
hand op, en hij sloeg de steenrots tweemaal met zijn staf; en er
kwam veel waters uit, zodat de vergadering dronk, en haar bees-
ten. Derhalve zeide de HEERE tot Mozes en tot Aaron: Omdat 12
gijlieden Mij niet geloofd hebt, dat gij Mij heiligdet voor de ogen
der kinderen van Israel, daarom zult gijlieden deze gemeente niet
inbrengen in het land, hetwelk Ik hun gegeven heb. Dit zijn de 13
wateren van Meriba, daar de kinderen Israels met den HEERE
om getwist hebben; en Hij werd aan hen geheiligd. Daarna zond 14
Mozes boden uit Kades tot den koning van Edom, *welke zeiden*:
Alzo zegt uw broeder Israel: Gij weet al de moeite, die ons ont-
moet is; Dat onze vaders naar Egypte afgetogen zijn, en wij in 15
Egypte vele dagen gewoond hebben; en dat de Egyptenaars aan
ons en onze vaderen kwaad gedaan hebben. Toen riepen wij tot 16
den HEERE, en Hij hoorde onze stem, en Hij zond een Engel, en
Hij leidde ons uit Egypte; en ziet, wij zijn te Kades, en stad aan
het uiterste uwer landpale. Laat ons toch door uw land trekken; 17
wij zullen niet trekken door den akker, noch door de wijngaarden,
noch zullen het water der putten drinken; wij zullen den konink-
lijken weg gaan, wij zullen niet afwijken ter rechter *hand* noch ter
linkerhand, totdat wij door uw landpalen zullen getrokken zijn.
Doch Edom zeide tot hem: Gij zult door mij niet trekken, opdat 18
ik niet misschien met het zwaard uitga u tegemoet! Toen zeiden 19
de kinderen Israels tot hem: Wij zullen door den gebaanden weg
optrekken, en indien wij van uw water drinken, ik en mijn vee, zo
zal ik deszelfs prijs daarvoor geven; ik zal alleenlijk, zonder iets
anders, te voet doortrekken. Doch hij zeide: Gij zult niet door- 20
trekken! En Edom is hem tegemoet uitgetrokken, met een zwaar

21 volk, en met een sterke hand. Alzo weigerde Edom Israel toe te
laten door zijn landpale te trekken; daarom week Israel van hem
22 af. Toen reisden zij van Kades; en de kinderen Israels kwamen,
23 de ganse vergadering, aan den berg Hor. De HEERE nu sprak
tot Mozes, en tot Aaron, aan den berg Hor, aan de pale van het
24 land van Edom, zeggende: Aaron zal tot zijn volken verzameld
worden; want hij zal niet komen in het land, hetwelk Ik aan de
kinderen Israels gegeven heb, omdat gijlieden Mijn mond weder-
25 spannig geweest zijt bij de wateren van Meriba. Neem Aaron, en
26 Eleazar, zijn zoon, en doe hen opklimmen tot den berg Hor. En
trek Aaron zijn klederen uit, en trek ze Eleazar, zijn zoon, aan;
27 want Aaron zal verzameld worden, en daar sterven. Mozes nu
deed, gelijk als de HEERE geboden had; want zij klommen op tot
28 den berg Hor, voor de ogen der ganse vergadering. En Mozes
trok Aaron zijn klederen uit, en hij trok ze zijn zoon Eleazar aan;
en Aaron stierf aldaar, op de hoogte diens bergs. Toen kwam Mo-
29 zes en Eleazar van dien berg af. Toen de ganse vergadering zag,
dat Aaron overleden was, zo beweenden zij Aaron dertig dagen,
het ganse huis van Israel.

21 Als de Kanaaniet, de koning van Harad, wonende tegen het
zuiden, hoorde, dat Israel door den weg der verspieders kwam, zo
streed hij tegen Israel, en hij voerde enige gevangenen uit den-
2 zelven gevankelijk weg. Toen beloofde Israel den HEERE een
gelofte, en zeide: Indien Gij dit volk geheel in mijn hand geeft, zo
3 zal ik hun steden verbannen. De HEERE dan verhoorde de stem
van Israel, en gaf de Kanaanieten over; en hij verbande hen en hun
4 steden; en hij noemde den naam dier plaats Horma. Toen reisden
zij van den berg Hor, op den weg der Schelfzee, dat zij om het land
der Edomieten heentogen; doch de ziel des volks werd verdrietig
5 op dezen weg. En het volk sprak tegen God en tegen Mozes:
Waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, opdat wij
sterven zouden in de woestijn? Want hier is geen brood, ook geen
6 water, en onze ziel walgt over dit zeer lichte brood. Toen zond
de HEERE vurige slangen onder het volk, die beten het volk; en
7 er stierf veel volks van Israel. Daarom kwam het volk tot Mo-
zes, en zij zeiden: Wij hebben gezondigd, omdat wij tegen den
HEERE en tegen u gesproken hebben; bid den HEERE, dat Hij
deze slangen van ons wegneme. Toen bad Mozes voor het volk.

En de HEERE zeide tot Mozes: Maak u een vurige slang, en stel 8
ze op een stang; en het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als
hij haar aanziet, zo zal hij leven. En Mozes maakte een koperen 9
slang, en stelde ze op een stang; en het geschiedde, als een slang
iemand beet, zo zag hij de koperen slang aan, en hij bleef levend.
Toen verreisden de kinderen Israels, en zij legerden zich te Oboth. 10
Daarna reisden zij van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen 11
van Abarim in de woestijn, die tegenover Moab is, tegen den op-
gang der zon. Van daar reisden zij, en legerden zich bij de beek 12
Zered. Van daar reisden zij, en legerden zich aan deze zijde van 13
de Arnon, welke in de woestijn is, uitgaande uit de landpalen der
Amorieten; want de Arnon is de landpale van Moab, tussen Moab
en tussen de Amorieten. (Daarom wordt gezegd in het boek van 14
de oorlogen des HEEREN: Tegen Waheb, in een wervelwind, en
tegen de beken Arnon, En den afloop der beken, die zich naar de 15
gelegenheid van Ar wendt, en leent aan de landpale van Moab.)
En van daar *reisden zij* naar Beer. Dit is de put, van welken de 16
HEERE tot Mozes zeide: Verzamel het volk, zo zal Ik hun water
geven. (Toen zong Israel dit lied: Spring op, gij put, zingt daar- 17
van bij beurte! Gij put, dien de vorsten gegraven hebben, dien 18
de edelen des volks gedolven hebben, door den wetgever, met hun
staven.) En van de woestijn *reisden zij* naar Mattana; En van 19
Mattana tot Nahaliel; en van Nahaliel tot Bamoth; En van Ba- 20
moth tot het dal, dat in het veld van Moab is, aan de hoogte van
Pisga, en dat tegen de wildernis ziet. Toen zond Israel boden 21
tot Sihon, den koning der Amorieten, zeggende: Laat mij door 22
uw land trekken. Wij zullen niet afwijken in de akkers, noch in
de wijngaarden; wij zullen het water der putten niet drinken; wij
zullen op den koninklijken weg gaan, totdat wij uw landpale door-
getogen zijn. Doch Sihon liet Israel niet toe, door zijn landpale 23
door te trekken; maar Sihon vergaderde al zijn volk, en hij ging
uit, Israel tegemoet, naar de woestijn, en hij kwam te Jahza, en
streed tegen Israel; Maar Israel sloeg hem met de scherpte des 24
zwaards, en nam zijn land in erfelijke bezitting, van de Arnon af
tot de Jabbok toe, tot aan de kinderen Ammons; want de landpale
der kinderen Ammons was vast. Alzo nam Israel al deze steden 25
in; en Israel woonde in al de steden der Amorieten, te Hesbon,
en in al haar onderhorige plaatsen. Want Hesbon was de stad 26

van Sihon, den koning der Amorieten; en hij had gestreden tegen
den vorigen koning der Moabieten, en hij had al zijn land uit zijn
27 hand genomen, tot aan de Arnon. Daarom zeggen zij, die spreek-
woorden gebruiken: Komt tot Hesbon; men bouwe en bevestige
28 de stad van Sihon! Want er is een vuur uitgegaan uit Hesbon;
een vlam uit de stad van Sihon; zij heeft verteerd Ar der Moabie-
29 ten, *en* de heren der hoogten van de Arnon. Wee u, Moab! Gij,
volk Kamoz zijt verloren! Hij heeft zijn zonen, die ontliepen, en
zijn dochters in de gevangenis geleverd aan Sihon, den koning der
30 Amorieten. En wij hebben hen nedergeveld! Hesbon is verloren
tot Dibon toe; en wij hebben hen verwoest tot Nofat toe, welke
31 tot Medeba toe *reikt*. Alzo woonde Israel in het land van den
32 Amoriet. Daarna zond Mozes om Jaezer te verspieden; en zij
namen haar onderhorige plaatsen in; en hij dreef de Amorieten,
33 die er waren, uit de bezitting. Toen wendden zij zich en trokken
op den weg van Basan; en Og, de koning van Basan, ging uit hun
34 tegemoet, hij en al zijn volk, tot den strijd, en Edrei. De HEERE
nu zeide tot Mozes: Vrees hem niet; want Ik heb hem in uw hand
gegeven, en al zijn volk, ook zijn land; en gij zult hem doen, gelijk
als gij Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde,
35 gedaan hebt. En zij sloegen hem, en zijn zonen, en al zijn volk,
alzo dat hem niemand overbleef; en zij namen zijn land in erfelijke
bezitting.

22 Daarna reisden de kinderen van Israel, en legerden zich in de
vlakke velden van Moab, aan deze zijde van de Jordaan van Jeri-
2 cho. Toen Balak, de zoon van Zippor, zag al wat Israel aan de
3 Amorieten gedaan had; Zo vreesde Moab zeer voor het aange-
zicht dezes volks, want het was veel; en Moab was beangstigd voor
4 het aangezicht van de kinderen Israels. Derhalve zeide Moab tot
de oudsten der Midianieten: Nu zal deze gemeente oplikken al
wat rondom ons is, gelijk de os de groente des velds oplikt. Te
dier tijd nu was Balak, de zoon van Zippor, koning der Moabie-
5 ten. Die zond boden aan Bileam, den zoon van Beor, te Pethor,
hetwelk aan de rivier is, in het land der kinderen zijns volks, om
hem te roepen, zeggende: Zie, er is een volk uit Egypte getogen;
zie, het heeft het gezicht des lands bedekt, en het blijft liggen
6 recht tegenover mij. En nu, kom toch, vervloek mij dit volk,
want het is machtiger dan ik; misschien zal ik het kunnen slaan,

of het uit het land verdrijven; want ik weet, dat, wien gij zegent,
die zal gezegend zijn, en wien gij vervloekt, die zal vervloekt zijn.
Toen gingen de oudsten der Moabieten, en de oudsten der Mi- 7
dianieten, en hadden het *loon der* waarzeggingen in hun hand;
alzo kwamen zij tot Bileam, en spraken tot hem de woorden van
Balak. Hij dan zeide tot hen: Vernacht hier dezen nacht, zo zal 8
ik ulieden een antwoord wederbrengen, gelijk als de HEERE tot
mij zal gesproken hebben. Toen bleven de vorsten der Moabie-
ten bij Bileam. En God kwam tot Bileam en zeide: Wie zijn 9
die mannen, die bij u zijn? Toen zeide Bileam tot God: Balak, 10
de zoon van Zippor, de koning der Moabieten, heeft hen tot mij
gezonden, *zeggende*: Zie, er is een volk uit Egypte getogen, en 11
het heeft het gezicht des lands bedekt; kom nu, vervloek het mij;
misschien zal ik tegen hetzelve kunnen strijden, of het uitdrijven.
Toen zeide God tot Bileam: Gij zult met hen niet trekken; gij zult 12
dat volk niet vloeken, want het is gezegend. Toen stond Bileam 13
des morgens op, en zeide tot de vorsten van Balak: Gaat naar
uw land; want de HEERE weigert mij toe te laten met ulieden te
gaan. Zo stonden dan de vorsten der Moabieten op, en kwamen 14
tot Balak, en zij zeiden: Bileam heeft geweigerd met ons te gaan.
Doch Balak voer nog voort vorsten te zenden, meer en eerlijker, 15
dan die waren; Die tot Bileam kwamen, en hem zeiden: Alzo 16
zegt Balak, de zoon van Zippor: Laat u toch niet beletten tot mij
te komen! Want ik zal u zeer hoog vereren, en al wat gij tot mij 17
zeggen zult, dat zal ik doen; zo kom toch, vervloek mij dit volk!
Toen antwoordde Bileam, en zeide tot de dienaren van Balak: 18
Wanneer Balak mij zijn huis vol zilver en goud gave, zo vermocht
ik niet het bevel des HEEREN mijns Gods te overtreden, om te
doen klein of groot. En nu, blijft gijlieden toch ook hier dezen 19
nacht, opdat ik wete, wat de HEERE tot mij verder spreken zal.
God nu kwam tot Bileam des nachts, en zeide tot hem: Dewijl 20
die mannen gekomen zijn, om u te roepen, sta op, ga met hen; en
nochtans zult gij dat doen, hetwelk Ik tot u spreken zal. Toen 21
stond Bileam des morgens op, en zadelde zijn ezelin, en hij trok
heen met de vorsten van Moab. Doch de toorn van God werd 22
ontstoken, omdat hij heentoog; en de Engel des HEEREN stelde
Zich in den weg, hem tot een tegenpartij; hij reed nu op zijn eze-
lin, en twee zijner jongeren waren bij hem. De ezelin nu zag den 23

Engel des HEEREN staande in den weg, met Zijn uitgetrokken
zwaard in Zijn hand; daarom week de ezelin uit den weg, en ging
in het veld. Toen sloeg Bileam de ezelin, om dezelve naar den weg
24 te doen wenden. Maar de Engel des HEEREN stond in een pad
der wijngaarden, zijnde een muur aan deze, en een muur aan gene
25 zijde. Toen de ezelin den Engel des HEEREN zag, zo klemde zij
zichzelve aan den wand, en klemde Bileams voet aan den wand;
26 daarom voer hij voort haar te slaan. Toen ging de Engel des
HEEREN noch verder, en Hij stond in een enge plaats, waar geen
27 weg was om te wijken ter rechter *hand* noch ter linkerhand. Als
de ezelin den Engel des HEEREN zag, zo leide zij zich neder on-
der Bileam; en de toorn van Bileam ontstak, en hij sloeg de ezelin
28 met een stok. De HEERE nu opende den mond der ezelin, die
tot Bileam zeide: Wat heb ik u gedaan, dat gij mij nu driemaal
29 geslagen hebt? Toen zeide Bileam tot de ezelin: Omdat gij mij
bespot hebt; och, of ik een zwaard in mijn hand had! want ik
30 zoude u nu doden. De ezelin nu zeide tot Bileam: Ben ik niet
uw ezelin, op welke gij gereden hebt van toen af, dat gij *mijn heer*
geweest zijt, tot op dezen dag? Ben ik ooit gewend geweest u alzo
31 te doen? Hij dan zeide: Neen! Toen ontdekte de HEERE de
ogen van Bileam, zodat hij den Engel des HEEREN zag, staande
in den weg, en Zijn uitgetrokken zwaard in Zijn hand; daarom
32 neigde hij het hoofd en boog zich op zijn aangezicht. Toen zeide
de Engel des HEEREN tot hem: Waarom hebt gij uw ezelin nu
driemaal geslagen? Zie, Ik ben uitgegaan *u* tot een tegenpartij,
33 dewijl deze weg van Mij afwijkt. Maar de ezelin heeft Mij ge-
zien, en zij is nu driemaal voor Mijn aangezicht geweken; indien
zij voor Mijn aangezicht niet geweken ware, zekerlijk Ik zoude u
34 nu ook gedood, en haar bij het leven behouden hebben. Toen
zeide Bileam tot den Engel des HEEREN: Ik heb gezondigd, want
ik heb niet geweten, dat Gij mij tegemoet op dezen weg stond; en
35 nu, is het kwaad in Uw ogen, ik zal wederkeren. De Engel des
HEEREN nu zeide tot Bileam: Ga heen met deze mannen; maar
alleenlijk dat woord, wat Ik tot u spreken zal, dat zult gij spreken.
36 Alzo toog Bileam met de vorsten van Balak. Als Balak hoorde,
dat Bileam kwam, zo ging hij uit, hem tegemoet, tot de stad der
Moabieten, welke aan de landpale van de Arnon *ligt*, die aan het
37 uiterste der landpale is. En Balak zeide tot Bileam: Heb ik niet

ernstiglijk tot u gezonden, om u te roepen? Waarom zijt gij niet
tot mij gekomen? Kan ik u niet te recht vereren? Toen zeide 38
Bileam tot Balak: Zie, ik ben tot u gekomen; zal ik nu enigszins
iets kunnen spreken? Het woord, hetwelk God in mijn mond leg-
gen zal, dat zal ik spreken. En Bileam ging met Balak; en zij 39
kwamen te Kirjath-huzzoth. Toen slachtte Balak runderen en 40
schapen; en hij zond aan Bileam, en aan de vorsten, die bij hem
waren. En het geschiedde des morgens, dat Balak Bileam nam, 41
en voerde hem op de hoogten van Baal, dat hij van daar zag het
uiterste des volks.

Toen zeide Bileam tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en **23**
bereid mij hier zeven varren en zeven rammen. Balak nu deed, 2
gelijk als Bileam gesproken had; en Balak en Bileam offerden een
var en een ram, op elk altaar. Toen zeide Bileam tot Balak: 3
Blijf staan bij uw brandoffer, en ik zal heengaan; misschien zal
de HEERE mij tegemoet komen; en hetgeen Hij wijzen zal, dat
zal ik u bekend maken. Toen ging hij op de hoogte. Als God 4
Bileam ontmoet was, zo zeide hij tot Hem: Zeven altaren heb
ik toegericht, en heb een var en een ram op elk altaar geofferd.
Toen leide de HEERE het woord in den mond van Bileam, en 5
zeide: Keer weder tot Balak, en spreek aldus. Als hij nu tot 6
hem wederkeerde, ziet, zo stond hij bij zijn brandoffer, hij en al
de vorsten der Moabieten. Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: 7
Uit Syrie heeft mij Balak, de koning der Moabieten, laten halen,
van het gebergte tegen het oosten, *zeggende*: Kom, vervloek mij
Jakob, en kom, scheld Israel! Wat zal ik vloeken, dien God 8
niet vloekt; en wat zal ik schelden, waar de HEERE niet scheldt?
Want van de hoogte der steenrotsen zie ik hem, en van de heuvelen 9
aanschouw ik hem; ziet, dat volk zal alleen wonen, en het zal
onder de heidenen niet gerekend worden. Wie zal het stof van 10
Jakob tellen, en het getal, *ja*, het vierde deel van Israel? Mijn
ziel sterve den dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het
zijne! Toen zeide Balak tot Bileam: Wat hebt gij mij gedaan? 11
Ik heb u genomen, om mijn vijanden te vloeken; maar zie, gij
hebt hen doorgaans gezegend! Hij nu antwoordde en zeide: Zal 12
ik dat niet waarnemen te spreken, wat de HEERE in mijn mond
gelegd heeft? Toen zeide Balak tot hem: Kom toch met mij aan 13
een andere plaats, van waar gij hem zult zien; gij zult niet dan

zijn einde zien, maar hem niet ganselijk zien; en vervloek hem
14 mij van daar! Alzo nam hij hem mede tot het veld Zofim, op
de hoogte van Pisga; en hij bouwde zeven altaren, en hij offerde
15 een var en een ram op elk altaar. Toen zeide hij tot Balak: Blijf
hier staan bij uw brandoffer, en ik zal *Hem* aldaar ontmoeten.
16 Als de HEERE Bileam ontmoet was, zo leide Hij het woord in
zijn mond, en Hij zeide: Keer weder tot Balak, en spreek alzo.
17 Toen hij tot hem kwam, ziet, zo stond hij bij zijn brandoffer, en
de vorsten der Moabieten bij hem. Balak nu zeide tot hem: Wat
18 heeft de HEERE gesproken? Toen hief hij zijn spreuk op, en
zeide: Sta op, Balak, en hoor! Neig uw oren tot mij, gij, zoon
19 van Zippor! God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens
mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen,
20 en niet doen, of spreken, en niet bestendig maken? Zie, ik heb
ontvangen te zegenen; dewijl Hij zegent, zo zal ik het niet keren.
21 Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob; ook ziet Hij
niet aan de boosheid in Israel. De HEERE, zijn God, is met hem,
22 en het geklank des Konings is bij hem. God heeft hen uit Egypte
23 uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn. Want er is
geen toverij tegen Jakob noch waarzeggerij tegen Israel. Te dezer
tijd zal van Jakob gezegd worden, en van Israel, wat God gewrocht
24 heeft. Zie, het volk zal opstaan als een oude leeuw, en het zal
zich verheffen als een leeuw; het zal zich niet neerleggen, totdat
het den roof gegeten, en het bloed der verslagenen gedronken zal
25 hebben! Toen zeide Balak tot Bileam: Gij zult het ganselijk
26 noch vloeken, noch geenszins zegenen. Doch Bileam antwoordde
en zeide tot Balak: Heb ik niet tot u gesproken, zeggende: Al
27 wat de HEERE spreken zal, dat zal ik doen? Verder zeide Balak
tot Bileam: Kom toch, ik zal u aan een ander plaats medenemen;
misschien zal het recht zijn in de ogen van dien God, dat gij het
28 mij van daar vervloekt. Toen nam Balak Bileam mede tot de
29 hoogte van Peor, die tegen de woestijn ziet. En Bileam zeide
tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en bereid mij hier zeven
30 varren en zeven rammen. Balak nu deed, gelijk als Bileam gezegd
had; en hij offerde een var en een ram op elk altaar.

24 Toen Bileam zag, dat het goed was in de ogen des HEEREN,
dat hij Israel zegende, zo ging hij ditmaal niet heen, gelijk meer-
malen, tot de toverijen; maar hij stelde zijn aangezicht naar de

woestijn. Als Bileam zijn ogen ophief, en Israel zag, wonende 2
naar zijn stammen, zo was de Geest van God op hem. En hij 3
hief zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt,
en de man, wien de ogen geopend zijn, spreekt! De hoorder der 4
redenen Gods spreekt, die het gezicht des Almachtigen ziet; die
verrukt wordt, en wien de ogen ontdekt worden! Hoe goed zijn 5
uw tenten, Jakob! uw woningen, Israel! Gelijk de beken brei- 6
den zij zich uit, als de hoven aan de rivieren; de HEERE heeft ze
geplant, als de sandelbomen, als de cederbomen aan het water.
Er zal water uit zijn emmeren vloeien, en zijn zaad zal in vele 7
wateren zijn; en zijn koning zal boven Agag verheven worden, en
zijn koninkrijk zal verhoogd worden. God heeft hem uit Egyp- 8
te uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn; hij zal de
heidenen, zijn vijanden, verteren, en hun gebeente breken, en met
zijn pijlen doorschieten. Hij heeft zich gekromd, hij heeft zich 9
nedergelegd, gelijk een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem
doen opstaan? Zo wie u zegent, die zij gezegend, en vervloekt zij,
wie u vervloekt! Toen ontstak de toorn van Balak tegen Bileam, 10
en hij sloeg zijn handen samen; en Balak zeide tot Bileam: Ik heb
u geroepen, om mijn vijanden te vloeken; maar zie, gij hebt hen
nu driemaal gedurig gezegend! En nu, pak u weg naar uw plaats! 11
Ik had gezegd, dat ik u hoog vereren zou; maar zie, de HEERE
heeft u die eer van u geweerd! Toen zeide Bileam tot Balak: Heb 12
ik ook niet tot uw boden, die gij tot mij gezonden hebt, gesproken,
zeggende: Wanneer mij Balak zijn huis vol zilver en goud gave, 13
zo kan ik het bevel des HEEREN niet overtreden, doende goed of
kwaad uit mijn *eigen* hart; wat de HEERE spreken zal, dat zal
ik spreken. En nu, zie, ik ga tot mijn volk; kom, ik zal u raad 14
geven, *en zeggen* wat dit volk uw volk doen zal in de laatste da-
gen. Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van 15
Beor, spreekt, en die man, wien de ogen geopend zijn, spreekt!
De hoorder der redenen Gods spreekt, en die de wetenschap des 16
Allerhoogsten weet; die het gezicht des Almachtigen ziet, die ver-
rukt wordt, en wien de ogen ontdekt worden. Ik zal hem zien, 17
maar nu niet; ik zal hem aanschouwen, maar niet nabij. Er zal
een ster voortkomen uit Jakob, en er zal een scepter uit Israel
opkomen; die zal de palen der Moabieten verslaan, en zal al de
kinderen van Seth verstoren. En Edom zal een erfelijke bezitting 18

zijn; en Seir zal zijn vijanden een erfelijke bezitting zijn; doch Is-
19 rael zal kracht doen. En er zal *een* uit Jakob heersen, en hij zal
20 de overigen uit de steden ombrengen. Toen hij de Amalekieten
zag, zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Amalek is de eersteling
21 der heidenen; maar zijn uiterste is ten verderve! Toen hij de
Kenieten zag, zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Uw woning is
22 vast, en gij hebt uw nest in een steenrots gelegd. Evenwel zal
Kain verteerd worden, totdat u Assur gevankelijk wegvoeren zal!
23 Voorts hief hij zijn spreuk op, en zeide: Och, wie zal leven, als
24 God dit doen zal! En de schepen van den oever der Chitteers,
die zullen Assur plagen, zij zullen ook Heber plagen; en hij zal
25 ook ten verderve zijn. Toen stond Bileam op, en ging heen, en
keerde weder tot zijn plaats. Balak ging ook zijn weg.
25 En Israel verbleef te Sittim, en het volk begon te hoereren met
2 de dochteren der Moabieten. En zij nodigden het volk tot de
slachtofferen harer goden; en het volk at, en boog zich voor haar
3 goden. Als nu Israel zich koppelde aan Baal-peor, ontstak de
4 toorn des HEEREN tegen Israel. En de HEERE zeide tot Mo-
zes: Neem al de hoofden des volks, en hang ze den HEERE tegen
de zon, zo zal de hittigheid van des HEEREN toorn gekeerd wor-
5 den van Israel. Toen zeide Mozes tot de rechters van Israel: Een
iedere dode zijn mannen, die zich aan Baal-peor gekoppeld heb-
6 ben! En ziet, een man uit de kinderen Israels kwam, en bracht
een Midianietin tot zijn broederen voor de ogen van Mozes, en
voor de ogen van de ganse vergadering der kinderen Israels, toen
7 zij weenden voor de deur van de tent der samenkomst. Toen
Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester,
dat zag, zo stond hij op uit het midden der vergadering, en nam
8 een spies in zijn hand; En hij ging den Israelietischen man na
in de hoerenwinkel, en doorstak hen beiden, den Israelietischen
man en de vrouw, door hun buik. Toen werd de plaag van over
9 de kinderen Israels opgehouden. Degenen nu, die aan de plaag
10 stierven, waren vier en twintig duizend. Toen sprak de HEERE
11 tot Mozes, zeggende: Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon
van Aaron, den priester, heeft Mijn grimmigheid van over de kin-
deren Israels afgewend, dewijl hij Mijn ijver geijverd heeft in het
midden derzelve, zodat Ik de kinderen Israels in Mijn ijver niet
12 vernield heb. Daarom spreek: Zie, Ik geef hem Mijn verbond

des vredes. En hij zal hebben, en zijn zaad na hem, het verbond 13
des eeuwigen priesterdoms, daarom dat hij voor zijn God geijverd,
en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israels. De naam 14
nu des verslagenen Israelietischen mans, die verslagen was met
de Midianietin, was Zimri, de zoon van Salu, een overste van een
vaderlijk huis der Simeonieten. En de naam der verslagene Mi- 15
dianietische vrouw was Kozbi, een dochter van Zur, die een hoofd
was der volken van een vaderlijk huis onder de Midianieten. Ver- 16
der sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Handel vijandelijk 17
met de Midianieten, en versla hen; Want zij hebben vijandelijk 18
tegen ulieden gehandeld door hun listen, die zij listig tegen u be-
dacht hebben in de zaak van Peor, en in de zaak van Kozbi, de
dochter van den overste der Midianieten, hun zuster, die verslagen
is, ten dage der plaag, om de zaak van Peor.

Het geschiedde nu na die plaag, dat de HEERE sprak tot Mo- **26**
zes, en tot Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, zeggende:
Neem de som van de gehele vergadering der kinderen Israels op, 2
van twintig jaren oud en daarboven, naar het huis hunner vade-
ren, al wie ten heire in Israel uittrekt. Mozes dan en Eleazar, 3
de priester, spraken hen aan, in de vlakke velden van Moab, aan
de Jordaan van Jericho, zeggende: *Dat men opneme* van twin- 4
tig jaren oud en daarboven; gelijk als de HEERE Mozes geboden
had, en den kinderen Israels, die uit Egypteland uitgetogen waren.
Ruben was de eerstgeborene van Israel. De zonen van Ruben wa- 5
ren: Hanoch, *van welken* was het geslacht der Hanochieten; van
Pallu het geslacht der Palluieten; Van Hezron het geslacht der 6
Hezronieten; van Karmi het geslacht der Karmieten. Dit zijn de 7
geslachten der Rubenieten; en hun getelden waren drie en veertig
duizend zevenhonderd en dertig. En de zonen van Pallu waren 8
Eliab. En de zonen van Eliab waren Nemuël, en Dathan, en 9
Abiram; deze Dathan en Abiram waren de geroepenen der ver-
gadering, die gekijf maakten tegen Mozes en tegen Aaron, in de
vergadering van Korach, als zij gekijf tegen den HEERE maakten.
En de aarde haar mond opendeed, en verslond hen met Korach, 10
als die vergadering stierf, toen het vuur tweehonderd en vijftig
mannen verteerde, en werden tot een teken. Maar de kinderen 11
van Korach stierven niet. De zonen van Simeon, naar hun ge- 12
slachten: van Nemuël, het geslacht der Nemuëlieten; van Jamin

het geslacht der Jaminieten; van Jachin het geslacht der Jachinie-
13 ten; Van Zerah het geslacht der Zerahieten; van Saul het geslacht
14 der Saulieten. Dat zijn de geslachten der Simeonieten: twee en
15 twintig duizend en tweehonderd. De zonen van Gad, naar hun
geslachten: van Zefon het geslacht der Zefonieten; van Haggi het
16 geslacht der Haggieten; van Suni het geslacht der Sunieten. Van
Ozni het geslacht der Oznieten; van Heri het geslacht der Herie-
17 ten; Van Arod het geslacht der Arodieten; van Areli het geslacht
18 der Arelieten. Dat zijn de geslachten der zonen van Gad, naar
19 hun getelden: veertig duizend en vijfhonderd. De zonen van Juda
waren Er en Onan; maar Er en Onan stierven in het land Kanaan.
20 Alzo waren de zonen van Juda naar hun geslachten: van Sela het
geslacht der Selanieten; van Perez het geslacht der Perezieten;
21 van Zerah het geslacht der Zerahieten. En de zonen van Perez
waren: van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Hamul het
22 geslacht der Hamulieten. Dat zijn de geslachten van Juda, naar
23 hun getelden: zes en zeventig duizend en vijfhonderd. De zonen
van Issaschar, naar hun geslachten, waren: *van* Tola het geslacht
24 der Tolaieten; van Puva het geslacht der Punieten; Van Jasub
het geslacht der Jasubieten; van Simron het geslacht der Simro-
25 nieten. Dat zijn de geslachten van Issaschar, naar hun getelden:
26 vier en zestig duizend en driehonderd. De zonen van Zebulon,
naar hun geslachten, waren: van Sered het geslacht der Seredie-
ten; van Elon het geslacht der Elonieten; van Jahleel het geslacht
27 der Jahleelieten. Dat zijn de geslachten der Zebulonieten, naar
28 hun getelden: zestig duizend en vijfhonderd. De zonen van Jo-
29 zef, naar hun geslachten, waren Manasse en Efraim. De zonen
van Manasse waren: van Machir het geslacht der Machirieten;
Machir nu gewon Gilead; van Gilead was het geslacht der Gilea-
30 dieten. Dit zijn de zonen van Gilead: *van* Jezer het geslacht der
31 Jezerieten; van Helek het geslacht der Helekieten. En *van* Asriel
het geslacht der Asrielieten; en *van* Sechem het geslacht der Se-
32 chemieten; En *van* Semida het geslacht der Semidaieten; en *van*
33 Hefer het geslacht der Heferieten. Doch Zelafead, de zoon van
Hefer, had geen zonen, maar dochters; en de namen der dochteren
34 van Zelafead waren: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza. Dat
zijn de geslachten van Manasse: en hun getelden waren twee en
35 vijftig duizend en zevenhonderd. Dit zijn de zonen van Efraim,

naar hun geslachten: van Sutelah het geslacht der Sutelahieten;
van Becher het geslacht der Becherieten; van Tahan het geslacht
der Tahanieten. En dit zijn de zonen van Sutelah; van Eran 36
het geslacht der Eranieten. Dat zijn de geslachten der zonen 37
van Efraim, naar hun getelden: twee en dertig duizend en vijf-
honderd. Dat zijn de zonen van Jozef, naar hun geslachten. De 38
zonen van Benjamin, naar hun geslachten: van Bela het geslacht
der Belaieten; van Asbel het geslacht der Asbelieten; van Ahiram
het geslacht der Ahiramieten; Van Sefufam het geslacht der Su- 39
famieten; van Hufam het geslacht der Hufamieten. En de zonen 40
van Bela waren Ard en Naaman; *van* Ard het geslacht der Ardie-
ten; van Naaman het geslacht der Naamieten. Dat zijn de zonen 41
van Benjamin, naar hun geslachten; en hun getelden waren vijf en
veertig duizend en zeshonderd. Dit zijn de zonen van Dan, naar 42
hun geslachten: van Suham het geslacht der Suhamieten; dat zijn
de geslachten van Dan, naar hun geslachten. Al de geslachten 43
der Suhamieten, naar hun getelden, waren vier en zestig duizend
en vierhonderd. De zonen van Aser, naar hun geslachten, waren: 44
van Imna het geslacht der Imnaieten; van Isvi het geslacht der
Isvieten; van Beria het geslacht der Beriieten. Van de zonen van 45
Beria waren: van Heber het geslacht der Heberieten; van Malchi-
ël het geslacht der Malchiëlieten. En de naam der dochter van 46
Aser was Serah. Dat zijn de geslachten der zonen van Aser, naar 47
hun getelden: drie en vijftig duizend en vierhonderd. De zonen 48
van Nafthali, naar hun geslachten: van Jahzeel het geslacht der
Jahzeelieten; van Guni het geslacht der Gunieten; Van Jezer het 49
geslacht der Jezerieten; van Sillem het geslacht der Sillemieten.
Dat zijn de geslachten van Nafthali, naar hun geslachten; en hun 50
getelden waren vijf en veertig duizend en vierhonderd. Dat zijn 51
de getelden van de zonen Israels: zeshonderd een duizend zeven-
honderd en dertig. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: 52
Aan dezen zal het land uitgedeeld worden ter erfenis, naar het 53
getal der namen. Aan degenen, die veel zijn, zult gij hun erfenis 54
meerder maken, en aan hen, die weinig zijn, zult gij hun erfenis
minder maken; aan een iegelijk zal, naar zijn getelden, zijn erfenis
gegeven worden. Het land nochtans zal door het lot gedeeld wor- 55
den; naar de namen der stammen hunner vaderen zullen zij erven.
Naar het lot zal elks erfenis gedeeld worden tussen de velen en de 56

57 weinigen. Dit zijn nu de getelden van Levi, naar hun geslach-
ten: van Gerson het geslacht der Gersonieten; van Kohath het
geslacht der Kohathieten; van Merari het geslacht der Merarie-
58 ten. Dit zijn de geslachten van Levi: het geslacht der Libnieten,
het geslacht der Hebronieten, het geslacht der Machlieten, het ge-
slacht der Muzieten, het geslacht der Korachieten. En Kohath
59 gewon Amram. En de naam der huisvrouw van Amram was Jo-
chebed, de dochter van Levi, welke *de huisvrouw* van Levi baarde
in Egypte; en deze baarde aan Amram, Aaron, en Mozes, en Mir-
60 jam, hun zuster. En aan Aaron werden geboren Nadab en Abihu,
61 Eleazar en Ithamar. Nadab nu en Abihu waren gestorven, toen
62 zij vreemd vuur brachten voor het aangezicht des HEEREN. En
hun getelden waren drie en twintig duizend, al wat mannelijk is,
van een maand oud en daarboven; want dezen werden niet geteld
onder de kinderen Israels, omdat hun geen erfenis gegeven werd
63 onder de kinderen Israels. Dat zijn de getelden van Mozes en
Eleazar, den priester, die de kinderen Israels telden in de vlakke
64 velden van Moab, aan de Jordaan van Jericho. En onder dezen
was niemand uit de getelden van Mozes en Aaron, den priester,
65 als zij de kinderen Israels telden in de woestijn van Sinai. Want
de HEERE had van die gezegd, dat zij in de woestijn gewisselijk
zouden sterven; en er was niemand van hen overgebleven, dan
Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

27 Toen naderden de dochteren van Zelafead, den zoon van Hefer,
den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manas-
se, onder de geslachten van Manasse, den zoon van Jozef (en dit
zijn de namen zijner dochteren: Machla, Noa, en Hogla, en Milka,
2 en Tirza); En zij stonden voor het aangezicht van Mozes, en voor
het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht
van de oversten, en van de ganse vergadering, aan de deur van
3 de tent der samenkomst, zeggende: Onze vader is gestorven in
de woestijn, en hij is niet geweest in het midden der vergadering
dergenen, die zich tegen den HEERE vergaderd hebben in de ver-
gadering van Korach; maar hij is in zijn zonde gestorven, en had
4 geen zonen. Waarom zou de naam onzes vaders uit het mid-
den van zijn geslacht weggenomen worden, omdat hij geen zoon
heeft? Geef ons een bezitting in het midden der broederen van
5 onzen vader. En Mozes bracht haar rechtzaak voor het aange-

zicht des HEEREN. En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: 6
De dochteren van Zelafead spreken recht; gij zult haar ganselijk 7
geven de bezitting ener erfenis, in het midden van de broederen
haars vaders; en gij zult de erfenis haars vaders op haar doen
komen. En tot de kinderen Israels zult gij spreken, zeggende: 8
Wanneer iemand sterft, en geen zoon heeft, zo zult gij zijn erfenis
op zijn dochter doen komen. En indien hij geen dochter heeft, 9
zo zult gij zijn erfenis aan zijn broederen geven. Indien hij nu 10
geen broederen heeft, zo zult gij zijn erfenis aan de broederen zijns
vaders geven. Indien ook zijn vader geen broeders heeft, zo zult 11
gij zijn erfenis geven aan zijn naastbestaande, die hem de naaste
van zijn geslacht is, dat hij het erfelijk bezitte. Dit zal den kinde-
ren Israels tot een inzetting des rechts zijn, gelijk als de HEERE
Mozes geboden heeft. Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Klim 12
op dezen berg Abarim, en zie dat land, hetwelk Ik den kinderen
Israels gegeven heb. Wanneer gij dat gezien zult hebben, dan 13
zult gij tot uw volken verzameld worden, gij ook, gelijk als uw
broeder Aaron verzameld geworden is; Naardien gijlieden Mijn 14
mond wederspannig zijt geweest in de woestijn Zin, in de twis-
ting der vergadering, om Mij aan de wateren voor hun ogen te
heiligen. Dat zijn de wateren van Meriba, van Kades, in de woes-
tijn Zin. Toen sprak Mozes tot den HEERE, zeggende: Dat de 15, 16
HEERE, de God der geesten van alle vlees, een man stelle over
deze vergadering. Die voor hun aangezicht uitga, en die voor 17
hun aangezicht inga, en die hen uitleide, en die hen inleide; opdat
de vergadering des HEEREN niet zij als schapen, die geen herder
hebben. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Neem tot u Jozua, 18
den zoon van Nun, een man, in wien de Geest is; en leg uw hand
op hem; En stel hem voor het aangezicht van Eleazar, den pries- 19
ter, en voor het aangezicht der ganse vergadering; en geef hem
bevel voor hun ogen; En leg op hem van uw heerlijkheid, opdat 20
zij horen, *te weten* de ganse vergadering der kinderen Israels. En 21
hij zal voor het aangezicht van Eleazar, den priester, staan, die
voor hem raad vragen zal, naar de wijze van Urim, voor het aan-
gezicht des HEEREN; naar zijn mond zullen zij uitgaan, en naar
zijn mond zullen zij ingaan, hij, en al de kinderen Israels met hem,
en de ganse vergadering. En Mozes deed, gelijk als de HEERE 22
hem geboden had; want hij nam Jozua, en stelde hem voor het

aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht der
23 ganse vergadering. En hij leide zijn handen op hem, en gaf hem
bevel; gelijk als de HEERE door den dienst van Mozes gesproken
had.
28, 2 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Gebied den
kinderen Israels, en zeg tot hen: Mijn offerande, Mijn spijze voor
Mijn vuurofferen, Mijn liefelijken reuk, zult gij waarnemen, om
3 Mij te offeren op zijn gezetten tijd. En gij zult tot hen zeggen:
Dit is het vuuroffer, hetwelk gij den HEERE offeren zult: twee
volkomen eenjarige lammeren des daags, tot een gedurig brand-
4 offer. Het ene lam zult gij bereiden des morgens; en het andere
5 lam zult gij bereiden tussen de twee avonden. En een tiende deel
ener efa meelbloem ten spijsoffer, gemengd met het vierendeel van
6 een hin van gestoten olie. Het is het gedurig brandoffer, hetwelk
op den berg Sinai ingesteld was tot een liefelijken reuk, een vuur-
7 offer den HEERE. En zijn drankoffer zal zijn het vierendeel van
een hin, voor het ene lam; in het heiligdom zult gij het drankof-
8 fer des sterken dranks den HEERE offeren. En het andere lam
zult gij bereiden tussen de twee avonden; gelijk het spijsoffer des
morgens, en gelijk zijn drankoffer zult gij het bereiden, ten vuur-
9 offer des liefelijken reuks den HEERE. Maar op den sabbatdag
twee volkomen eenjarige lammeren, en twee tienden meelbloem,
10 ten spijsoffer, met olie gemengd, mitsgaders zijn drankoffer. Het
is het brandoffer des sabbats op elken sabbat, boven het gedurig
11 brandoffer, en zijn drankoffer. En in de beginselen uwer maanden
zult gij een brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en
12 een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren; En drie tienden
meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd tot den enen var; en
twee tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot den
13 enen ram; En tot elk tiende deel meelbloem ten spijsoffer, met
olie gemengd, tot het ene lam; het is een brandoffer tot een lie-
14 felijken reuk, een vuuroffer, den HEERE. En hun drankofferen
zullen zijn de helft van een hin tot een var, en een derde deel van
een hin tot een ram, en een vierendeel van een hin van wijn tot
een lam; dat is het brandoffer der nieuwe maan in elke maand,
15 naar de maanden des jaars. Daartoe zal een geitenbok ten zond-
offer den HEERE, boven het gedurige brandoffer, bereid worden,
16 met zijn drankoffer. En in de eerste maand, op den veertienden

dag der maand, is het pascha den HEERE. En op den vijftienden 17
dag derzelve maand is het feest; zeven dagen zullen ongezuurde
broden gegeten worden. Op den eersten dag zal een heilige sa- 18
menroeping zijn; geen dienstwerk zult gijlieden doen; Maar gij 19
zult een vuuroffer ten brandoffer den HEERE offeren: twee jonge
varren, en een ram, daartoe zeven eenjarige lammeren; volkomen
zullen zij u zijn. En hun spijsoffer zal zijn meelbloem, met olie 20
gemengd; drie tienden tot een var, en twee tienden tot een ram
zult gij bereiden. Tot elk zult gij een tiende deel bereiden tot een 21
lam, tot die zeven lammeren toe. Daarna een bok ten zondoffer, 22
om over ulieden verzoening te doen. Behalve het morgenbrand- 23
offer, hetwelk tot een gedurig brandoffer is, zult gij deze dingen
bereiden. Achtervolgens deze dingen zult gij des daags, zeven 24
dagen lang, de spijze des vuuroffers bereiden tot een liefelijken
reuk den HEERE; boven dat gedurig brandoffer zal het bereid
worden, met zijn drankoffer. En op den zevenden dag zult gij 25
een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
Insgelijks op den dag der eerstelingen, als gij een nieuw spijsof- 26
fer den HEERE zult offeren naar uw weken, zult gij een heilige
samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen. Dan zult 27
gij den HEERE een brandoffer ten liefelijken reuk offeren: twee
jonge varren, een ram, zeven eenjarige lammeren; En hun spijs- 28
offer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot een var,
twee tienden tot een ram; Tot elk een tiende tot een lam, tot 29
die zeven lammeren toe; Een geitenbok, om voor u verzoening te 30
doen. Behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, zult gij 31
ze bereiden; zij zullen u volkomen zijn met hun drankofferen.

Desgelijks in de zevende maand, op den eersten der maand, **29**
zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult
gij doen; het zal u een dag des geklanks zijn. Dan zult gij een 2
brandoffer, ten liefelijken reuk, den HEERE bereiden: een jongen
var, een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren; En hun spijs- 3
offer van meelbloem, met olie gemengd; drie tienden tot den var,
twee tienden tot den ram. En een tiende tot een lam, tot die 4
zeven lammeren toe; En een geitenbok ten zondoffer, om over 5
ulieden verzoening te doen; Behalve het brandoffer der maand, 6
en zijn spijsoffer, en het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met
hun drankofferen, naar hun wijze, ten liefelijken reuk, ten vuur-

7 offer den HEERE. En op den tienden dezer zevende maand zult
gij een heilige samenroeping hebben, en gij zult uw zielen veroot-
8 moedigen; geen werk zult gij doen; Maar gij zult brandoffer, ten
liefelijken reuk, den HEERE offeren: een jongen var, een ram,
9 zeven eenjarige lammeren; volkomen zullen zij u zijn. En hun
spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot den
10 var, twee tienden tot den enen ram; Tot elk een tiende tot een
11 lam, tot die zeven lammeren toe; Een geitenbok ten zondoffer,
behalve het zondoffer der verzoeningen, en het gedurig brandof-
12 fer; en zijn spijsoffer, met hun drankofferen. Insgelijks op den
vijftienden dag dezer zevende maand, zult gij een heilige samen-
roeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen; maar zeven dagen
13 zult gij den HEERE een feest vieren. En gij zult een brandof-
fer ten vuuroffer offeren, ten liefelijken reuk den HEERE: dertien
jonge varren, twee rammen, veertien eenjarige lammeren; zij zul-
14 len volkomen zijn; En hun spijsoffer van meelbloem, met olie
gemengd: drie tienden tot een var, tot die dertien varren toe;
15 twee tienden tot een ram, onder die twee rammen; En tot el-
16 ke een tiende tot een lam, tot die veertien lammeren toe; En
een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn
17 spijsoffer, en zijn drankoffer. Daarna op den tweeden dag: twaalf
jonge varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lamme-
18 ren; En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de
19 rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze; En
een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en
20 zijn spijsoffer, met hun drankofferen. En op den derden dag: elf
21 varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren; En
hun spijsofferen, en hun drankofferen tot de varren, tot de ram-
22 men, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze; En een
bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsof-
23 fer, en zijn drankoffer. Verder op den vierden dag: tien varren,
24 twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren; Hun spijs-
offer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot
25 de lammeren, in hun getal, naar de wijze; En een geitenbok ten
zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn
26 drankoffer. En op den vijfden dag: negen varren, twee rammen,
27 en veertien volkomen eenjarige lammeren; En hun spijsoffer, en
hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lam-

meren, in hun getal, naar de wijze; En een bok ten zondoffer; 28
behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drank-
offer. Daarna op den zesden dag: acht varren, twee rammen, 29
veertien volkomen eenjarige lammeren; En hun spijsoffer, en hun 30
drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren,
in hun getal, naar de wijze; En een bok ten zondoffer; behalve 31
het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankofferen. En op 32
den zevenden dag: zeven varren, twee rammen, veertien volkomen
eenjarige lammeren; En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot 33
de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar
hun wijze; En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brand- 34
offer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer. Op den achtsten dag zult 35
gij een verbodsdag hebben; geen dienstwerk zult gij doen. En gij 36
zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, *ten* liefelijken reuk den
HEERE; een var, een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
Hun spijsoffer, en hun drankofferen tot den var, tot den ram, en 37
tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze; En een bok ten 38
zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en
zijn drankoffer. Deze dingen zult gij den HEERE doen op uw 39
gezette hoogtijden; behalve uw geloften, en uw vrijwillige offeren,
met uw brandofferen, en met uw spijsofferen en met uw drankof-
feren, en met uw dankofferen. En Mozes sprak tot de kinderen 40
Israels naar al wat de HEERE Mozes geboden had.

En Mozes sprak tot de hoofden der stammen van de kinderen **30**
Israels, zeggende: Dit is de zaak, die de HEERE geboden heeft:
Wanneer een man den HEERE een gelofte zal beloofd, of een eed 2
zal gezworen hebben, zijn ziel met een verbintenis verbindende,
zijn woord zal hij niet ontheiligen; naar alles, wat uit zijn mond ge-
gaan is, zal hij doen. Maar als een vrouw den HEERE een gelofte 3
zal beloofd hebben, en zich met een verbintenis in het huis haars
vaders in haar jonkheid zal verbonden hebben; En haar vader 4
haar gelofte, en haar verbintenis, waarmede zij haar ziel verbon-
den heeft, zal horen, en haar vader tegen haar zal stilzwijgen, zo
zullen al haar geloften bestaan, en alle verbintenis, waarmede zij
haar ziel verbonden heeft, zal bestaan. Maar indien haar vader 5
dat zal breken, ten dage als hij het hoort, al haar geloften, en
haar verbintenissen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zul-
len niet bestaan; maar de HEERE zal het haar vergeven; want

6 haar vader heeft ze haar doen breken. Doch indien zij immers
een man heeft, en haar geloften op haar zijn, of de uitspraak ha-
7 rer lippen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft; En haar man
dat zal horen, en ten dage als hij het hoort, tegen haar zal stil-
zwijgen, zo zullen haar geloften bestaan, en haar verbintenissen,
8 waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zullen bestaan. Maar
indien haar man ten dage, als hij het hoorde, dat zal breken, en
haar gelofte, die op haar was, zal te niet maken, mitsgaders de
uitspraak harer lippen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft,
9 zo zal het de HEERE haar vergeven. Aangaande de gelofte ener
weduwe, of ener verstotene: alles, waarmede zij haar ziel verbon-
10 den heeft, zal over haar bestaan. Maar indien zij ten huize haars
mans gelofte gedaan heeft, of met een eed door verbintenis haar
11 ziel verbonden heeft; En haar man *dat* gehoord, en tegen haar
stil zal gezwegen hebben, dat niet brekende; zo zullen al haar ge-
loften bestaan, mitsgaders alle verbintenis, waarmede zij haar ziel
12 verbonden heeft, zal bestaan. Maar indien haar man die dingen
ganselijk te niet maakt, ten dage als hij het hoort, niets van al
wat uit haar lippen gegaan is, van haar gelofte, en van de verbin-
tenis harer ziel, zal bestaan; haar man heeft ze te niet gemaakt,
13 en de HEERE zal het haar vergeven. Alle gelofte, en allen eed
der verbintenis, om de ziel te verootmoedigen, die zal haar man
14 bevestigen, of die zal haar man te niet maken. Maar zo haar man
tegen haar van dag tot dag ganselijk stilzwijgt, zo bevestigt hij al
haar geloften, of al haar verbintenissen, dewelke op haar zijn; hij
heeft ze bevestigd, omdat hij tegen haar stilgezwegen heeft, ten
15 dage als hij het hoorde. Doch zo hij ze ganselijk te niet maken
zal, nadat hij het gehoord zal hebben, zo zal hij haar ongerech-
16 tigheid dragen. Dat zijn de inzettingen, die de HEERE Mozes
geboden heeft, tussen een man en zijn huisvrouw, tussen een vader
en zijn dochter, zijnde in haar jonkheid, ten huize haars vaders.

31, 2 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: Neem de wraak
der kinderen Israels van de Midianieten; daarna zult gij verzameld
3 worden tot uw volken. Mozes dan sprak tot het volk, zeggende:
Dat zich mannen uit u ten strijde toerusten, en dat zij tegen
de Midianieten zijn, om de wraak des HEEREN te doen aan de
4 Midianieten. Van elken stam onder alle stammen Israels zult
5 gij een duizend ten strijde zenden. Alzo werden geleverd uit de

duizenden van Israel, duizend van elken stam, twaalf duizend toe-
gerusten ten strijde. En Mozes zond hen ten strijde, duizend van 6
elken stam, hen en Pinehas, den zoon van Eleazar, den priester,
ten strijde, met de heilige vaten, en de trompetten des geklanks
in zijn hand. En zij streden tegen de Midianieten, gelijk als de 7
HEERE Mozes geboden had, en zij doodden al wat mannelijk
was. Daartoe doodden zij boven hun verslagenen, de koningen 8
der Midianieten, Evi, en Rekem, en Zur, en Hur, en Reba, vijf ko-
ningen der Midianieten; ook doodden zij met het zwaard Bileam,
den zoon van Beor. Maar de kinderen Israels namen de vrouwen 9
der Midianieten, en hun kinderkens gevangen; zij roofden ook al
hun beesten, en al hun vee, en al hun vermogen. Voorts al hun 10
steden met hun woonplaatsen, en al hun burchten verbrandden zij
met vuur. En zij namen al den roof, en al den buit, van mensen 11
en van beesten. Daarna brachten zij de gevangenen, en den buit, 12
en den roof, tot Mozes en tot Eleazar, den priester, en tot de ver-
gadering der kinderen Israels, in het leger, in de vlakke velden van
Moab, dewelke zijn aan de Jordaan van Jericho. Maar Mozes en 13
Eleazar, de priester, en alle oversten der vergadering, gingen uit
hen tegemoet, tot buiten voor het leger. En Mozes werd gro- 14
telijks vertoornd tegen de bevelhebbers des heirs, de hoofdlieden
der duizenden, en de hoofdlieden der honderden, die uit den strijd
van dien oorlog kwamen. En Mozes zeide tot hen: Hebt gij dan 15
alle vrouwen laten leven? Ziet, deze waren, door den raad van 16
Bileam, den kinderen Israels, om oorzake der overtreding tegen
den HEERE te geven, in de zaak van Peor; waardoor die plaag
werd onder de vergadering des HEEREN. Nu dan, doodt al wat 17
mannelijk is onder de kinderkens; en doodt alle vrouw, die door
bijligging des mans een man bekend heeft. Doch al de kinderen 18
van vrouwelijk geslacht, die de bijligging des mans niet bekend
hebben, laat voor ulieden leven. En gijlieden, legert u buiten het 19
leger zeven dagen; een ieder, die een mens gedood, en een ieder,
die een verslagene zult aangeroerd hebben, zult u op den derden
dag en op den zevenden dag ontzondigen, gij en uw gevangenen.
Ook zult gij alle kleding, en alle gereedschap van vellen, en alle 20
geiten *haren* werk, en gereedschap van hout, ontzondigen. En 21
Eleazar, de priester, zeide tot de krijgslieden, die tot dien strijd
getogen waren: Dit is de inzetting der wet, die de HEERE Mozes

22 geboden heeft. Alleen het goud en het zilver, en het koper, het
23 ijzer, het tin en het lood; Alle ding, dat het vuur lijdt, zult gij
door het vuur laten doorgaan, dat het rein worde; evenwel zal het
door het water der afzondering ontzondigd worden; maar al wat
24 het vuur niet lijdt, zult gij door het water laten doorgaan. Gij
zult ook uw klederen op den zevenden dag wassen, dat gij rein
25 wordt; en daarna zult gij in het leger komen. Verder sprak de
26 HEERE tot Mozes, zeggende: Neem op de som van den buit der
gevangenen van mensen en van beesten; gij en Eleazar, de pries-
27 ter, en de hoofden van de vaderen der vergadering. En deel den
buit in twee helften tussen degenen, die den strijd aangegrepen
hebben, die tot den strijd uitgegaan zijn, en tussen de ganse ver-
28 gadering. Daarna zult gij een schatting voor den HEERE heffen,
van de oorlogsmannen, die tot dezen krijg uitgetogen zijn, van
vijfhonderd een ziel, uit de mensen en uit de runderen, en uit de
29 ezelen, en uit de schapen. Van hun helft zult gij het nemen, en
30 den priester Eleazar geven tot een heffing des HEEREN. Maar
van de helft der kinderen Israels zult gij een gevangene van vijftig
nemen, uit de mensen, uit de runderen, uit de ezelen, en uit de
schapen, uit al de beesten; en gij zult ze aan de Levieten geven,
31 die de wacht van de tabernakel des HEEREN waarnemen. En
Mozes en Eleazar, de priester, deden, gelijk als de HEERE Mozes
32 geboden had. De buit nu, het overschot van den roof, dat het
krijgsvolk geroofd had, was zeshonderd vijf en zeventig duizend
33, 34 schapen; En twee en zeventig duizend runderen; En een en zes-
35 tig duizend ezelen; En der mensen zielen, uit de vrouwen, die
geen bijligging des mans bekend hadden, alle zielen waren twee
36 en dertig duizend. En de helft, *te weten* het deel dergenen, die
tot dezen krijg uitgetogen waren, was in getal driehonderd zeven
37 en dertig duizend en vijfhonderd schapen. En de schatting voor
38 den HEERE van schapen was zeshonderd vijf en zeventig. En
de runderen waren zes en dertig duizend, en hun schatting voor
39 den HEERE twee en zeventig. En de ezelen waren dertig dui-
zend en vijfhonderd, en hun schatting voor den HEERE was een
40 en zestig. En der mensen zielen waren zestien duizend, en hun
41 schatting voor den HEERE twee en dertig zielen. En Mozes gaf
Eleazar, den priester, de schatting van de heffing des HEEREN,
42 gelijk als de HEERE Mozes geboden had. En van de helft der

kinderen Israels, welke Mozes afgedeeld had, van de mannen, die
gestreden hadden; (Het halve deel nu der vergadering was, uit 43
de schapen, driehonderd zeven en dertig duizend en vijfhonderd;
En de runderen waren zes en dertig duizend; En de ezelen dertig 44, 45
duizend en vijfhonderd; En der mensen zielen zestien duizend;) 46
Van die helft der kinderen Israels nam Mozes een gevangene uit 47
vijftig, van mensen en van beesten; en hij gaf ze aan de Levieten,
die de wacht van den tabernakel des HEEREN waarnamen, gelijk
als de HEERE Mozes geboden had. Toen traden tot Mozes de 48
bevelhebbers, die over de duizenden des heirs waren, de hoofd-
lieden der duizenden, en de hoofdlieden der honderden; En zij 49
zeiden tot Mozes: Uw knechten hebben opgenomen de som der
krijgslieden, die onder onze hand geweest zijn; en uit ons ontbreekt
niet een man. Daarom hebben wij een offerande des HEEREN 50
gebracht, een ieder wat hij gekregen heeft, een gouden vat, een
keten, of een armring, een vingerring, een oorring, of een afhan-
genden gordel, om voor onze zielen verzoening te doen voor het
aangezicht des HEEREN. Zo nam Mozes en Eleazar, de priester, 51
van hen het goud, alle welgewrochte vaten. En al het goud der 52
heffing, dat zij den HEERE offerden, was zestien duizend zeven-
honderd en vijftig sikkelen, van de hoofdlieden der duizenden, en
van de hoofdlieden der honderden. Aangaande de krijgslieden, 53
een iegelijk had geroofd voor zichzelven. Zo nam Mozes en Elea- 54
zar, de priester, dat goud van de hoofdlieden der duizenden en
der honderden, en zij brachten het in de tent der samenkomst,
ter gedachtenis voor de kinderen Israels, voor het aangezicht des
HEEREN.

De kinderen van Ruben nu hadden veel vee, en de kinderen **32**
van Gad hadden machtig veel; en zij bezagen het land Jaezer, en
het land van Gilead, en ziet, deze plaats was een plaats voor vee.
Zo kwamen de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben, en 2
spraken tot Mozes, en tot Eleazar, den priester, en tot de over-
sten der vergadering, zeggende: Ataroth, en Dibon, en Jaezer, 3
en Nimra, en Hesbon, en Eleale, en Schebam, en Nebo, en Behon;
Dit land, hetwelk de HEERE voor het aangezicht der vergadering 4
van Israel geslagen heeft, is een land voor vee; en uw knechten
hebben vee. Voorts zeiden zij: Indien wij genade in uw ogen ge- 5
vonden hebben, dat ditzelve land aan uw knechten gegeven worde

6 tot een bezitting; *en* doe ons niet trekken over de Jordaan. Maar
Mozes zeide tot de kinderen van Gad en tot de kinderen van Ru-
ben: Zullen uw broeders ten strijde gaan, en zult gijlieden hier
7 blijven? Waarom toch zult gij het hart der kinderen Israels bre-
ken, dat zij niet overtrekken naar het land, dat de HEERE hun
8 gegeven heeft? Zo deden uw vaders, als ik hen van Kades-barnea
9 zond, om dit land te bezien. Als zij opgekomen waren tot aan
het dal Eskol, en dit land bezagen, zo braken zij het hart der
kinderen Israels, dat zij niet gingen naar het land, dat de HEE-
10 RE hun gegeven had. Toen ontstak de toorn des HEEREN te
11 dien dage, en Hij zwoer, zeggende: Indien deze mannen, die uit
Egypte opgetogen zijn, van twintig jaren oud en daarboven, het
land zullen zien, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb!
12 Want zij hebben niet volhard Mij na te volgen; Behalve Kaleb,
de zoon van Jefunne, den Keniziet, en Jozua, de zoon van Nun;
13 want zij hebben volhard den HEERE na te volgen. Alzo ontstak
des HEEREN toorn tegen Israel, en Hij deed hen omzwerven in
de woestijn, veertig jaren, totdat verteerd was het ganse geslacht,
14 hetwelk gedaan had, wat kwaad was in de ogen des HEEREN. En
ziet, gijlieden zijt opgestaan in stede van uw vaderen, een menig-
te van zondige mensen, om de hittigheid van des HEEREN toorn
15 tegen Israel te vermeerderen. Wanneer gij van achter Hem u zult
afkeren, zo zal Hij wijders voortvaren het te laten in de woestijn;
16 en gij zult al dit volk verderven. Toen traden zij toe tot hem,
en zeiden: Wij zullen hier schaapskooien bouwen voor ons vee, en
17 steden voor onze kinderen. Maar wij zelven zullen ons toerusten,
haastende voor het aangezicht der kinderen Israels, totdat wij hen
aan hun plaats zullen gebracht hebben; en onze kinderen zullen
18 blijven in de vaste steden, vanwege de inwoners des lands. Wij
zullen niet wederkeren tot onze huizen, totdat zich de kinderen
Israels tot erfelijke bezitters zullen gesteld hebben, een ieder van
19 zijn erfenis. Want wij zullen met hen niet erven aan gene zijde
van de Jordaan, en verder heen, als onze erfenis ons toegekomen
20 zal zijn aan deze zijde van de Jordaan, tegen den opgang. Toen
zeide Mozes tot hen: Indien gij deze zaak doen zult, indien gij u
21 voor het aangezicht des HEEREN zult toerusten ten strijde. En
een ieder van u, die toegerust is, over de Jordaan zal trekken voor
het aangezicht des HEEREN, totdat Hij Zijn vijanden voor Zijn

aangezicht uit de bezitting zal verdreven hebben. En het land 22
voor het aangezicht des HEEREN ten ondergebracht zij; zo zult
gij daarna wederkeren, en onschuldig zijn voor den HEERE en
voor Israel, en dit land zal u ter bezitting zijn voor het aangezicht
des HEEREN. Indien gij daarentegen alzo niet zult doen, ziet, 23
zo hebt gij tegen den HEERE gezondigd; doch gij zult uw zonde
gewaar worden, als zij u vinden zal! Bouwt u steden voor uw 24
kinderen, en kooien voor uw schapen; en doet, wat uit uw mond
uitgegaan is. Toen spraken de kinderen van Gad en de kinderen 25
van Ruben tot Mozes, zeggende: Uw knechten zullen doen, gelijk
als mijn heer gebiedt. Onze kinderen, onze vrouwen, onze ha- 26
ve en al onze beesten zullen aldaar zijn in de steden van Gilead;
Maar uw knechten zullen overtrekken, al wie ten heire toegerust 27
is, voor het aangezicht des HEEREN tot den strijd, gelijk als
mijn heer gesproken heeft. Toen gebood Mozes, hunnenthalve, 28
den priester Eleazar, en Jozua, den zoon van Nun, en den hoof-
den der vaderen van de stammen der kinderen Israels; En Mozes 29
zeide tot hen: Indien de kinderen van Gad, en de kinderen van
Ruben, met ulieden over de Jordaan zullen trekken, een ieder, die
toegerust is ten oorlog, voor het aangezicht des HEEREN, als het
land voor uw aangezicht zal ten ondergebracht zijn; zo zult gij hun
het land Gilead ter bezitting geven. Maar indien zij niet toege- 30
rust met u zullen overtrekken, zo zullen zij tot bezitters gesteld
worden in het midden van ulieden in het land Kanaan. En de 31
kinderen van Gad en de kinderen van Ruben antwoordden, zeg-
gende: Wat de HEERE tot uw knechten gesproken heeft, zullen
wij alzo doen. Wij zullen toegerust overtrekken voor het aange- 32
zicht des HEEREN naar het land Kanaan; en de bezitting onzer
erfenis zullen wij hebben aan deze zijde van de Jordaan. Alzo 33
gaf Mozes hunlieden, den kinderen van Gad, en de kinderen van
Ruben, en den halven stam van Manasse, den zoon van Jozef, het
koninkrijk van Sihon, koning der Amorieten, en het koninkrijk van
Og, koning van Bazan; het land met de steden van hetzelve in de
landpalen, de steden des lands rondom. En de kinderen van Gad 34
bouwden Dibon, en Ataroth, en Aroer, En Atroth-sofan, en Jae- 35
zer, en Jogbeha, En Beth-nimra, en Beth-haran, vaste steden en 36
schaapskooien. En de kinderen van Ruben bouwden Hezbon, en 37
Eleale, en Kirjathaim, En Nebo, en Baal-meon, veranderd zijnde 38

van naam, en Sibma; en zij noemden de namen der steden, die
39 zij bouwden, met *andere* namen. En de kinderen van Machir,
den zoon van Manasse, gingen naar Gilead, en namen dat in, en
zij verdreven de Amorieten, die daarin waren, uit de bezitting.
40 Zo gaf Mozes Gilead aan Machir, den zoon van Manasse; en hij
41 woonde daarin. Jair nu, de zoon van Manasse, ging heen en nam
42 hunlieder dorpen in, en hij noemde die Havvoth-jair. En Nobah
ging heen, en nam Kenath in, met haar onderhorige plaatsen, en
noemde ze Nobah naar zijn naam.

33 Dit zijn de reizen der kinderen Israels, die uit Egypteland uit-
getogen zijn, naar hun heiren, door de hand van Mozes en Aaron.
2 En Mozes schreef hun uittochten, naar hun reizen, naar den mond
3 des HEEREN; en dit zijn hun reizen, naar hun uittochten. Zij
reisden dan van Rameses; in de eerste maand, op den vijftienden
dag der eerste maand, des anderen daags van het pascha, togen
de kinderen Israels uit door een hoge hand, voor de ogen van alle
4 Egyptenaren; Als de Egyptenaars begroeven degenen, welke de
HEERE onder hen geslagen had, alle eerstgeborenen; ook had de
5 HEERE gerichten geoefend aan hun goden. Als de kinderen Is-
raels van Rameses verreisd waren, zo legerden zij zich te Sukkoth.
6 En zij verreisden van Sukkoth, en legerden zich in Etham, hetwelk
7 aan het einde der woestijn is. En zij verreisden van Etham, en
keerden weder naar Pi-hachiroth, dat tegenover Baal-sefon is, en
8 zij legerden zich voor Migdol. En zij verreisden van Hachiroth,
en gingen over, door het midden van de zee, naar de woestijn, en
zij gingen drie dagreizen in de woestijn Etham, en legerden zich in
9 Mara. En zij verreisden van Mara, en kwamen te Elim; in Elim
nu waren twaalf waterfonteinen en zeventig palmbomen, en zij le-
10 gerden zich aldaar. En zij verreisden van Elim, en legerden zich
11 aan de Schelfzee. En zij verreisden van de Schelfzee, en legerden
12 zich in de woestijn Sin. En zij verreisden uit de woestijn Sin, en
13 zij legerden zich in Dofka. En zij verreisden van Dofka, en leger-
14 den zich in Aluz. En zij verreisden van Aluz, en legerden zich in
Rafidim; doch daar was geen water voor het volk, om te drinken.
15 En zij verreisden van Rafidim, en legerden zich in de woestijn van
16 Sinai. En zij verreisden uit de woestijn van Sinai, en legerden
17 zich in Kibroth-thaava. En zij verreisden van Kibroth-thaava,
18 en legerden zich in Hazeroth. En zij verreisden van Hazeroth,

en legerden zich in Rithma. En zij verreisden van Rithma, en 19
legerden zich in Rimmon-perez. En zij verreisden van Rimmon- 20
perez, en legerden zich in Libna. En zij verreisden van Libna, en 21
legerden zich in Rissa. En zij verreisden van Rissa, en legerden 22
zich in Kehelatha. En zij verreisden van Kehelatha, en legerden 23
zich in het gebergte van Safer. En zij verreisden van het gebergte 24
Safer, en legerden zich in Harada. En zij verreisden van Harada, 25
en legerden zich in Makheloth. En zij verreisden van Makheloth, 26
en legerden zich in Tachath. En zij verreisden van Tachath, en 27
legerden zich in Tharah. En zij verreisden van Tharah, en leger- 28
den zich in Mithka. En zij verreisden van Mithka, en legerden 29
zich in Hasmona. En zij verreisden van Hasmona, en legerden 30
zich in Moseroth. En zij verreisden van Moseroth, en legerden 31
zich in Bene-jaakan. En zij verreisden van Bene-jaakan, en le- 32
gerden zich in Hor-gidgad. En zij verreisden van Hor-gidgad, en 33
legerden zich in Jotbatha. En zij verreisden van Jotbatha, en 34
legerden zich in Abrona. En zij verreisden van Abrona, en le- 35
gerden zich in Ezeon-geber. En zij verreisden van Ezeon-geber, 36
en legerden zich in de woestijn Zin, dat is Kades. En zij ver- 37
reisden van Kades, en legerden zich aan den berg Hor, aan het
einde des lands van Edom. Toen ging de priester Aaron op den 38
berg Hor, naar den mond des HEEREN, en stierf aldaar, in het
veertigste jaar na den uittocht van de kinderen Israels uit Egyp-
teland, in de vijfde maand, op den eersten der maand. Aaron nu 39
was honderd drie en twintig jaren oud, als hij stierf op den berg
Hor. En de Kanaaniet, de koning van Harad, die in het zuiden 40
woonde in het land Kanaan, hoorde, dat de kinderen Israels aan-
kwamen. En zij verreisden van den berg Hor, en legerden zich 41
in Zalmona. En zij verreisden van Zalmona, en legerden zich in 42
Funon. En zij verreisden van Funon, en legerden zich in Oboth. 43
En zij verreisden van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen 44
van Abarim, in de landpale van Moab. En zij verreisden van 45
de heuvelen van *Abarim*, en legerden zich in Dibon-gad. En zij 46
verreisden van Dibon-gad, en legerden zich in Almon-diblathaim.
En zij verreisden van Almon-diblathaim, en legerden zich in de 47
bergen Abarim, tegen Nebo. En zij verreisden van de bergen 48
Abarim, en legerden zich in de vlakke velden der Moabieten, aan
de Jordaan van Jericho. En zij legerden zich aan de Jordaan 49

van Beth-jesimoth, tot aan Abel-sittim, in de vlakke velden der
50 Moabieten. En de HEERE sprak tot Mozes, in de vlakke velden
51 der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende: Spreek
tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gijlieden over de
52 Jordaan zult gegaan zijn in het land Kanaan; Zo zult gij alle in-
woners des lands voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven,
en al hun beeltenissen verderven; ook zult gij al hun gegotene
53 beelden verderven, en al hun hoogten verdelgen. En gij zult het
land in erfelijke bezitting nemen, en daarin wonen; want Ik heb u
54 dat land gegeven, om hetzelve erfelijk te bezitten. En gij zult het
land in erfelijke bezitting nemen door het lot, naar uw geslachten;
dengenen, die veel zijn, zult gij hun erfenis meerder maken, en
dien, die weinig zijn, zult gij hun erfenis minder maken; waarheen
voor iemand het lot zal uitgaan, dat zal hij hebben; naar de stam-
55 men uwer vaderen zult gij de erfenis nemen. Maar indien gij de
inwoners des lands niet voor uw aangezicht uit de bezitting zult
verdrijven, zo zal het geschieden, dat, die gij van hen zult laten
overblijven, tot doornen zullen zijn in uw ogen, en tot prikkelen
in uw zijden, en u zullen benauwen op het land, waarin gij woont.
56 En het zal geschieden, dat Ik u zal doen, gelijk als Ik hun dacht
te doen.

34, 2 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Gebied den
kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij in het land Kanaan
ingaat, zo zal dit land zijn, dat u ter erfenis vallen zal, het land
3 Kanaan, naar zijn landpalen. De zuiderhoek nu zal u zijn van de
woestijn Zin, aan de zijden van Edom; en de zuider landpale zal u
4 zijn van het einde der Zoutzee tegen het oosten; En deze landpa-
le zal u omgaan van het zuiden naar den opgang van Akrabbim,
en doorgaan naar Zin; en haar uitgangen zullen zijn, van het zui-
den naar Kades-barnea; en zij zal uitgaan naar Hazar-addar, en
5 doorgaan naar Azmon. Voorts zal deze landpale omgaan van
Azmon naar de rivier van Egypte, en haar uitgangen zullen zijn
6 naar de zee. Aangaande de landpale van het westen, daar zal u
de grote zee de landpale zijn; dit zal uw landpale van het westen
7 zijn. Voorts zal u de landpale van het noorden deze zijn: van
8 de grote zee af zult gij u den berg Hor aftekenen. Van den berg
Hor zult gij aftekenen tot daar men komt te Hamath; en de uit-
9 gangen dezer landpale zullen zijn naar Zedad. En deze landpale

zal uitgaan naar Zifron, en haar uitgangen zullen zijn te Hazar-
enan; dit zal u de noorder landpale zijn. Voorts zult gij u tot 10
een landpale tegen het oosten aftekenen van Hazar-enan naar Se-
fam. En deze landpale zal afgaan van Sefam naar Ribla, tegen 11
het oosten van Ain; daarna zal deze landpale afgaan en strekken
langs den oever van de zee Cinnereth oostwaarts. Voorts zal 12
deze landpale afgaan langs de Jordaan, en haar uitgangen zullen
zijn aan de Zoutzee. Dit zal u zijn het land naar zijn landpale
rondom. En Mozes gebood den kinderen Israels, zeggende: Dit 13
is het land, dat gij door het lot ten erve innemen zult, hetwelk
de HEERE aan de negen stammen en den halven stam *van Ma-
nasse* te geven geboden heeft. Want de stam van de kinderen 14
der Rubenieten, naar het huis hunner vaderen, en de stam van
de kinderen der Gadieten, naar het huis hunner vaderen, hebben
ontvangen; mitsgaders de halve stam van Manasse heeft zijn er-
fenis ontvangen. Twee stammen en een halve stam hebben hun 15
erfenis ontvangen aan deze zijde van de Jordaan, van Jericho oost-
waarts tegen den opgang. Voorts sprak de HEERE tot Mozes, 16
zeggende: Dit zijn de namen der mannen, die ulieden het land 17
ten erve zullen uitdelen: Eleazar, de priester, en Jozua, de zoon
van Nun. Daartoe zult gij uit elken stam een overste nemen, om 18
het land ten erve uit te delen. En dit zijn de namen dezer man- 19
nen: van den stam van Juda, Kaleb, zoon van Jefunne; En van 20
den stam der kinderen van Simeon, Semuël, zoon van Ammihud;
Van den stam van Benjamin, Elidad, zoon van Chislon; En van 21, 22
den stam der kinderen van Dan, de overste Bukki, zoon van Jog-
li; Van de kinderen van Jozef: van den stam der kinderen van 23
Manasse, de overste Hanniel, zoon van Efod; En van den stam 24
der kinderen van Efraim, de overste Kemuël, zoon van Siftan; En 25
van den stam der kinderen van Zebulon, de overste Elizafan, zoon
van Parnach; En van den stam der kinderen van Issaschar, de 26
overste Paltiel, zoon van Azzan; En van den stam der kinderen 27
van Aser, de overste Achihud, zoon van Selomi; En van den stam 28
der kinderen van Nafthali, de overste Pedael, zoon van Ammihud.
Dit zijn ze, dien de HEERE geboden heeft, den kinderen Israels 29
de erfenissen uit te delen, in het land Kanaan.

En de HEERE sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moa- **35**
bieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende: Gebied den kinde- 2

ren Israels, dat zij van de erfenis hunner bezitting aan de Levieten
steden zullen geven om te bewonen; daartoe zult gijlieden aan de
3 Levieten voorsteden geven, aan de steden rondom dezelve. En
die steden zullen zij hebben om te bewonen; maar hun voorsteden
zullen zijn voor hun beesten, en voor hun have, en voor al hun ge-
4 dierte, En de voorsteden der steden, die gij aan de Levieten zult
geven, zullen van den stadsmuur af, en naar buiten, van duizend
5 ellen zijn rondom. En gij zult meten van buiten de stad, aan den
hoek tegen het oosten, twee duizend ellen, en aan den hoek van
het zuiden, twee duizend ellen, en aan den hoek van het westen,
twee duizend ellen, en aan den hoek van het noorden, twee dui-
zend ellen; dat de stad in het midden zij. Dit zullen zij hebben tot
6 voorsteden van de steden. De steden nu, die gij aan de Levieten
zult geven, zullen zijn zes vrijsteden, die gij geven zult, opdat de
doodslager daarheen vliede; en boven dezelve zult gij *hun* twee en
7 veertig steden geven. Al de steden, die gij aan de Levieten geven
zult, zullen zijn acht en veertig steden, deze met haar voorsteden.
8 De steden, die gij van de bezitting der kinderen Israels geven zult,
zult gij van dien, die vele heeft, vele nemen, en van dien, die wei-
nig heeft, weinige nemen; een ieder zal naar zijn erfenis, die zij
9 zullen erven, van zijn steden aan de Levieten geven. Voorts sprak
10 de HEERE tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kinderen Israels,
en zeg tot hen: Wanneer gij over de Jordaan gaat naar het land
11 Kanaan. Zo zult gij maken, dat u steden tegemoet liggen, *die*
u tot vrijsteden zullen zijn; opdat de doodslager daarheen vliede,
12 die een ziel onwetend geslagen heeft. En deze steden zullen u
tot een toevlucht zijn voor den *bloed* wreker; opdat de doodslager
niet sterve, totdat hij voor de vergadering aan het gericht gestaan
13 hebbe. En deze steden, die gij geven zult, zullen zes vrijsteden
14 voor u zijn. Drie dezer vrijsteden zult gij geven op deze zijde
van de Jordaan, en drie dezer steden zult gij geven in het land
15 Kanaan; vrijsteden zullen het zijn. Die zes steden zullen voor de
kinderen Israels, en voor den vreemdeling, en den bijwoner in het
midden van hen, tot een toevlucht zijn; opdat daarheen vliede, wie
16 een ziel onvoorziens slaat. Maar indien hij hem met een ijzeren
instrument geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager
17 is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden. Of indien
hij hem met een handsteen, waarvan met zoude kunnen sterven,

geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze
doodslager zal zekerlijk gedood worden. Of indien hij hem met 18
een houten handinstrument, waarvan men zoude kunnen sterven,
geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze
doodslager zal zekerlijk gedood worden. De wreker des bloeds, 19
die zal den doodslager doden; als hij hem ontmoet, zal hij hem
doden. Indien hij hem ook door haat zal gestoten hebben, of met 20
opzet op hem geworpen heeft, dat hij gestorven zij; Of hem door 21
vijandschap met zijn hand geslagen heeft, dat hij gestorven zij; de
slager zal zekerlijk gedood worden, een doodslager is hij; de bloed-
wreker zal dezen doodslager doden, als hij hem ontmoet. Maar 22
indien hij hem met der haast zonder vijandschap gestoten heeft,
of enig instrument zonder opzet op hem geworpen heeft; Of on- 23
voorziens met enigen steen, waarvan men zoude kunnen sterven,
en hij dien op hem heeft doen vallen, dat hij gestorven zij, zo hij
hem toch geen vijand was, noch zijn kwaad zoekende; Zo zal de 24
vergadering richten tussen den slager, en tussen den bloedwreker,
naar deze zelve rechten. En de vergadering zal den doodslager 25
redden uit den hand des bloedwrekers, en de vergadering zal hem
doen wederkeren tot zijn vrijstad, waarheen hij gevloden was; en
hij zal daarin blijven tot den dood des hogepriesters, dien men met
de heilige olie gezalfd heeft. Doch indien de doodslager enigszins 26
zal gaan uit de palen zijner vrijstad, waarheen hij gevloden was,
En de bloedwreker hem zal vinden buiten de palen zijner vrijstad; 27
zo de bloedwreker den doodslager zal doden, het zal hem geen
bloedschuld zijn. Want hij zou in zijn vrijstad gebleven zijn tot 28
den dood des hogepriesters; maar na de dood des hogepriesters
zal de doodslager wederkeren tot het land zijner bezitting. En 29
deze dingen zullen ulieden zijn tot een inzetting van recht, bij
uw geslachten, in al uw woningen. Al wie de ziel slaat, naar 30
den mond der getuigen zal men den doodslager doden, maar een
enig getuige zal niet getuigen tegen een ziel, dat zij sterve. En 31
gij zult geen verzoening nemen voor de ziel des doodslagers, die
schuldig is te sterven; want hij zal zekerlijk gedood worden. Ook 32
zult gij geen verzoening nemen voor dien, die gevlucht is naar
zijn vrijstad, dat hij zou wederkeren, om te wonen in het land,
tot den dood des *hoge* priesters. Zo zult gij niet ontheiligen het 33
land, waarin gij zijt; want het bloed ontheiligt het land; en voor

het land zal geen verzoening gedaan worden over het bloed, dat
daarin vergoten is, dan door het bloed desgenen, die dat vergoten
34 heeft. Verontreinigt dan het land niet, waarin gij gaat wonen, in
welks midden Ik wonen zal; want Ik ben de HEERE, wonende in
het midden der kinderen Israels.

36 En de hoofden der vaderen van het geslacht der kinderen van
Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, uit de ge-
slachten der kinderen van Jozef, traden toe, en spraken voor het
aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht der oversten, hoof-
2 den van de vaderen der kinderen Israels. En zeiden: De HEERE
heeft mijn heer geboden, dat land door het lot aan de kinderen
Israels in erfenis te geven; en mijn heer is door den HEERE ge-
boden, de erfenis van onzen broeder Zelafead te geven aan zijn
3 dochteren. Wanneer zij een van de zonen der *andere* stammen
van de kinderen Israels tot vrouwen zouden worden, zo zou haar
erfenis van de erfenis onzer vaderen afgetrokken worden, en toe-
gedaan tot de erfenis van dien stam, aan welken zij geworden
zouden; alzo zou van het lot onzer erfenis worden afgetrokken.
4 Als ook de kinderen Israels een jubeljaar zullen hebben, zo zou
haar erfenis toegedaan zijn tot de erfenis van dien stam, aan wel-
ken zij zouden geworden zijn; alzo zou haar erfenis van de erfenis
5 van den stam onzer vaderen afgetrokken worden. Toen gebood
Mozes den kinderen Israels, naar des HEEREN mond, zeggende:
6 De stam der kinderen van Jozef spreekt recht. Dit is het woord,
dat de HEERE van de dochteren van Zelafead geboden heeft, zeg-
gende: Laat zij dien tot vrouwen worden, die in haar ogen goed
zal zijn; alleenlijk, dat zij aan het geslacht van haars vaders stam
7 tot vrouwen worden. Zo zal de erfenis van de kinderen Israels
niet omgewend worden van stam tot stam; want de kinderen Is-
raels zullen aanhangen, een ieder aan de erfenis van den stam
8 zijner vaderen. Voorts zal elke dochter, die een erfenis erft, van
de stammen der kinderen Israels, ter vrouw worden aan een van
het geslacht van den stam haars vaders; opdat de kinderen Israels
9 erfelijk bezitten, een ieder de erfenis zijner vaderen. Zo zal de
erfenis niet omgewend worden van den enen stam tot den ande-
ren; want de stammen der kinderen Israels zullen aanhangen, een
10 ieder aan zijn erfenis. Gelijk als de HEERE Mozes geboden had,
11 alzo deden de dochteren van Zelafead; Want Machla, Thirza, en

Hogla, en Milka, en Noha, dochteren van Zelafead, zijn den zonen
harer ooms tot vrouwen geworden. Onder de geslachten van de 12
kinderen van Manasse, den zoon van Jozef, zijn zij tot vrouwen
geworden; alzo bleef haar erfenis aan den stam van het geslacht
haars vaders. Dat zijn de geboden en de rechten, die de HEERE 13
door de dienst van Mozes aan de kinderen Israels geboden heeft,
in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho.

Deuteronomium

1 Dit zijn de woorden, die Mozes tot gans Israel gesproken
heeft, aan deze zijde van de Jordaan, in de woestijn, op
het vlakke veld tegenover Suf, tussen Paran en tussen
2 Tofel, en Laban, en Hazeroth, en Dizahab. Elf dag *rei-
zen* zijn het van Horeb, *door* den weg van het gebergte Seir, tot
3 aan Kades-barnea. En het is geschied in het veertigste jaar, in de
elfde maand, op den eersten der maand, dat Mozes sprak tot de
kinderen Israels, naar alles wat hem de HEERE aan hen bevolen
4 had; Nadat hij geslagen had Sihon, den koning der Amorieten,
die te Hesbon woonde, en Og, den koning van Bazan, welke woon-
5 de in Astharoth, te Edrei. Aan deze zijde van de Jordaan, in het
land van Moab, hief Mozes aan, deze wet uit te leggen, zeggende:
6 De HEERE, onze God, sprak tot ons aan Horeb, zeggende: Gij
7 zijt lang genoeg bij dezen berg gebleven. Keert u, en vertrekt, en
gaat in het gebergte der Amorieten, en tot al hun geburen, in het
vlakke veld, op het gebergte, en in de laagte, en in het zuiden, en
aan de havens der zee; het land der Kanaanieten, en den Libanon,
8 tot aan die grote rivier, de rivier Frath. Ziet, Ik heb dat land ge-
geven voor uw aangezicht; gaat daarin, en bezit erfelijk het land,
dat de HEERE aan uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob gezwo-
9 ren heeft, dat Hij het hun en hun zaad na hen geven zou. En ik
sprak ter zelfder tijd tot u, zeggende: Ik alleen zal u niet kunnen
10 dragen. De HEERE, uw God, heeft u vermenigvuldigd, en ziet,
11 gij zijt heden als de sterren des hemels in menigte. De HEERE,
uwer vaderen God, doe tot u, zo als gij *nu* zijt, duizendmaal meer,
12 en Hij zegene u, gelijk als Hij tot u gesproken heeft! Hoe zoude ik
13 alleen uw moeite, en uw last, en uw twistzaken dragen? Neemt u
wijze, en verstandige, en ervarene mannen, van uw stammen, dat
14 ik hen tot uw hoofden stelle. Toen antwoorddet gij mij, en zei-
15 det: Dit woord is goed, dat gij gesproken hebt, om te doen. Zo
nam ik de hoofden uwer stammen, wijze en ervarene mannen, en
stelde hen tot hoofden over u, oversten van duizenden, en oversten

van honderden, en oversten van vijftigen, en oversten van tienen,
en ambtlieden voor uw stammen. En ik gebood uw rechters ter 16
zelfder tijd, zeggende: Hoort *de verschillen* tussen uw broederen,
en richt recht tussen den man en tussen zijn broeder, en tussen
deszelfs vreemdeling. Gij zult het aangezicht in het gericht niet 17
kennen; gij zult den kleine, zowel als den grote, horen; gij zult niet
vrezen voor iemands aangezicht; want het gericht is Godes; doch
de zaak, die voor u te zwaar zal zijn, zult gij tot mij doen komen,
en ik zal ze horen. Alzo gebood ik u te dier tijd alle zaken, die gij 18
zoudt doen. Toen vertogen wij van Horeb, en doorwandelden die 19
gans grote en vreselijke woestijn, die gij gezien hebt, op den weg
van het gebergte der Amorieten, gelijk de HEERE, onze God, ons
geboden had; en wij kwamen tot Kades-barnea. Toen zeide ik 20
tot ulieden: Gij zijt gekomen tot het gebergte der Amorieten, dat
de HEERE, onze God, ons geven zal. Ziet, de HEERE, uw God, 21
heeft dat land gegeven voor uw aangezicht; trekt op, bezit het
erfelijk, gelijk als de HEERE, uwer vaderen God, tot u gesproken
heeft; vreest niet, en ontzet u niet. Toen naderdet gij allen tot 22
mij, en zeidet: Laat ons mannen voor ons aangezicht heenzenden,
die ons het land uitspeuren, en ons bescheid wederbrengen, wat
weg wij daarin optrekken zullen, en tot wat steden wij komen zul-
len. Deze zaak nu was goed in mijn ogen; zo nam ik uit u twaalf 23
mannen, van elken stam een man. Die keerden zich, en togen op 24
naar het gebergte, en kwamen tot het dal Eskol, en verspiedden
datzelve. En zij namen van de vrucht des lands in hun hand, en 25
brachten ze tot ons af, en zeiden ons bescheid weder, en zeiden:
Het land, dat de HEERE, onze God, ons geven zal, is goed. Doch 26
gij wildet niet optrekken; maar gij waart den mond des HEEREN
uws Gods, wederspannig. En gij murmureerdet in uw tenten, en 27
zeidet: Omdat de HEERE ons haat, heeft Hij ons uit Egypteland
uitgevoerd, opdat Hij ons levere in de hand der Amorieten, om
ons te verdelgen. Waarheen zouden wij optrekken? Onze broe- 28
ders hebben ons hart doen smelten, zeggende: Het is een volk,
groter en langer dan wij; de steden zijn groot, en gesterkt tot in
den hemel toe; ook hebben wij daar kinderen der Enakieten ge-
zien. Toen zeide ik tot u: Verschrikt niet, en vreest niet voor 29
hen. De HEERE, uw God, Die voor uw aangezicht wandelt, Die 30
zal voor u strijden, naar alles, wat Hij bij u voor uw ogen gedaan

31 heeft in Egypte. En in de woestijn, waar gij gezien hebt, dat de
HEERE uw God, u daarin gedragen heeft, als een man zijn zoon
draagt, op al den weg, dien gij gewandeld hebt, totdat gij kwaamt
32 aan deze plaats. Maar door dit woord geloofdet gij niet aan den
33 HEERE, uw God. Die voor uw aangezicht op den weg wandelde,
om u de plaats uit te zien, waar gij zoudt legeren; des nachts in
het vuur, opdat Hij u den weg wees, waarin gij zoudt gaan, en
34 des daags in de wolk. Als nu de HEERE de stem uwer woorden
35 hoorde, zo werd Hij zeer toornig, en zwoer, zeggende: Zo iemand
van deze mannen, *van* dit kwade geslacht, zal zien dat goede land,
36 hetwelk Ik gezworen heb uw vaderen te zullen geven! Behalve
Kaleb, de zoon van Jefunne; die zal het zien, en aan hem zal Ik
het land geven, waarop hij getreden heeft, en aan zijn kinderen;
37 omdat hij volhard heeft den HEERE te volgen. Ook vertoorn-
de zich de HEERE op mij om uwentwil, zeggende: Gij zult daar
38 ook niet inkomen. Jozua, de zoon van Nun, die voor uw aan-
gezicht staat, die zal daarin komen; sterk denzelven, want hij zal
39 het Israel doen erven. En uw kinderkens, waarvan gij zeidet:
Zij zullen tot een roof zijn; en uw kinderen, die heden noch goed
noch kwaad weten, die zullen daarin komen, en dien zal Ik het
40 geven, en die zullen het erfelijk bezitten. Gij daarentegen, keert
41 u, en reist naar de woestijn, den weg van de Schelfzee. Toen
antwoorddet gij, en zeidet tot mij: Wij hebben tegen den HEE-
RE gezondigd; wij zullen optrekken, en strijden, naar alles, wat
de HEERE, onze God, ons geboden heeft. Als gij nu een iegelijk
zijn krijgsgereedschap aangorddet, en willens waart, om naar het
42 gebergte henen op te trekken, Zo zeide de HEERE tot mij: Zeg
hun: Trekt niet op, en strijdt niet, want Ik ben niet in het midden
van u; opdat gij niet voor het aangezicht uwer vijanden geslagen
43 wordet. Doch als ik tot u sprak, zo hoordet gij niet, maar waart
den mond des HEEREN wederspannig, en handeldet trotselijk, en
44 toogt op naar het gebergte. Toen togen de Amorieten uit, die op
dat gebergte woonden, u tegemoet, en vervolgden u, gelijk als de
45 bijen doen; en zij verpletterden u in Seir tot Horma toe. Als gij
nu wederkwaamt en weendet voor het aangezicht des HEEREN,
zo verhoorde de HEERE uw stem niet, en neigde Zijn oren niet
46 tot u. Alzo bleeft gij in Kades vele dagen, naar de dagen, dat gij
er bleeft.

Daarna keerden wij ons, en reisden naar de woestijn, den weg **2**
van de Schelfzee, gelijk de HEERE tot mij gesproken had, en wij
togen om het gebergte Seir, vele dagen. Toen sprak de HEERE 2
tot mij, zeggende: Gijlieden hebt dit gebergte genoeg omgeto- 3
gen; keert u naar het noorden; En gebied het volk, zeggende: Gij 4
zult doortrekken aan de landpale uwer broederen, de kinderen van
Ezau, die in Seir wonen; zij zullen wel voor u vrezen; maar gij zult
u zeer wachten. Mengt u niet met hen; want Ik zal u van hun 5
land niet geven, ook niet tot de betreding van een voetzool; want
Ik heb Ezau het gebergte Seir ter erfenis gegeven. Spijze zult gij 6
voor geld van hen kopen, dat gij etet; en ook zult gij water voor
geld van hen kopen, dat gij drinket. Want de HEERE, uw God, 7
heeft u gezegend in al het werk uwer hand; Hij kent uw wandelen
door deze zo grote woestijn; deze veertig jaren is de HEERE, uw
God, met u geweest; geen ding sheeft u ontbroken. Als wij nu 8
doorgetrokken waren van onze broederen, de kinderen van Ezau,
die in Seir woonden, van den weg des vlakken velds, van Elath, en
van Ezeon-geber, zo keerden wij ons, en doortogen den weg der
woestijn van Moab. Toen sprak de HEERE tot mij: Beangstig 9
Moab niet, en meng u niet met hen in den strijd; want Ik zal
u geen erfenis van hun land geven, dewijl Ik aan Lots kinderen
Ar ter erfenis gegeven heb. De Emieten woonden te voren daar- 10
in, een groot, en menigvuldig, en lang volk, gelijk de Enakieten.
Dezen werden ook voor reuzen gehouden, als de Enakieten; en 11
de Moabieten noemden hen Emieten. Ook woonden de Horieten 12
te voren in Seir; maar de kinderen van Ezau verdreven hen uit
de bezitting en verdelgden hen van hun aangezicht, en hebben in
hunlieder plaats gewoond; gelijk als Israel gedaan heeft aan het
land zijner erfenis, hetwelk de HEERE hun gegeven heeft. Nu, 13
maakt u op, en trekt over de beek Zered. Alzo trokken wij over de
beek Zered. De dagen nu, die wij gewandeld hebben van Kades- 14
barnea, totdat wij over de beek Zered getogen zijn, waren acht
en dertig jaren; totdat het ganse geslacht der krijgslieden uit het
midden der heirlegers verteerd was, gelijk de HEERE hun gezwo-
ren had. Zo was ook de hand des HEEREN tegen hen, om hen 15
uit het midden des heirlegers te verslaan, totdat zij verteerd wa-
ren. En het geschiedde, als al de krijgslieden verteerd waren, uit 16
het midden des heirlegers wegstervende, Dat de HEERE tot mij 17

18 sprak, zeggende: Gij zult heden doortrekken aan Ar, de landpale
19 van Moab; En gij zult naderen tegenover de kinderen Ammons;
beangstig die niet, en meng u met hen niet; want Ik zal u van
het land der kinderen Ammons geen erfenis geven, dewijl Ik het
20 aan Lots kinderen ter erfenis gegeven heb. Dit werd ook voor
een land der reuzen gehouden; de reuzen woonden te voren daar-
21 in, en de Ammonieten noemden hen Zamzummieten; Een groot,
en menigvuldig, en lang volk, als de Enakieten; en de HEERE
verdelgde hen voor hun aangezicht, zodat zij hen uit de bezitting
22 verdreven, en aan hunlieder plaats woonden; Gelijk als Hij aan
de kinderen van Ezau, die in Seir wonen, gedaan heeft, voor wel-
ker aangezicht Hij de Horieten verdelgde; en zij verdreven hen uit
de bezitting, en hebben aan hun plaats gewoond tot op dezen dag.
23 Ook hebben de Kafthorieten, die uit Kafthor uittogen, de Avie-
ten, die in Hazerim tot Gaza toe woonden, verdelgd, en aan hun
24 plaats gewoond. Maakt u op, reist heen, en gaat over de beek
Arnon; ziet, Ik heb Sihon, den koning van Hesbon, den Amoriet,
en zijn land, in uw hand gegeven; begint te erven, en mengt u met
25 hen in den strijd. Te dezen dage zal Ik beginnen uw schrik en uw
vreze te geven over het aangezicht der volken, onder den gansen
hemel; die uw gerucht zullen horen, die zullen sidderen, en bang
26 zijn van uw aangezicht. Toen zond ik boden uit de woestijn Ke-
demot tot Sihon, den koning van Hesbon, met woorden van vrede,
27 zeggende: Laat mij door uw land doortrekken; ik zal alleenlijk
langs den weg voorttrekken; ik zal noch ter rechter *hand* noch ter
28 linkerhand uitwijken. Verkoop mij spijze voor geld, dat ik ete,
en geef mij water voor geld, dat ik drinke; alleenlijk laat mij op
29 mijn voeten doortrekken; Gelijk de kinderen van Ezau, die in
Seir wonen, en de Moabieten, die in Ar wonen, mij gedaan heb-
ben; totdat ik over de Jordaan kome in het land, dat de HEERE,
30 onze God, ons geven zal. Maar Sihon, de koning van Hesbon,
wilde ons door hetzelve niet laten doortrekken; want de HEERE,
uw God, verhardde zijn geest, en verstokte zijn hart, opdat Hij
31 hem in uw hand gave, gelijk het is te dezen dage. En de HEERE
zeide tot mij: Zie, Ik heb begonnen Sihon en zijn land voor uw
aangezicht te geven; begin dan te erven, om zijn land erfelijk te
32 bezitten. En Sihon toog uit ons tegemoet, hij en al zijn volk,
33 ten strijde, naar Jahaz. En de HEERE, onze God, gaf hem voor

ons aangezicht; en wij sloegen hem, en zijn zonen, en al zijn volk.
En wij namen te dier tijd al zijn steden in, en wij verbanden alle 34
steden, mannen, en vrouwen, en kinderkens; wij lieten niemand
overblijven. Het vee alleen roofden wij voor ons, en den roof der 35
steden, die wij innamen. Van Aroer af, dat aan den oever der 36
beek Arnon is, en de stad, die aan de beek is, ook tot Gilead toe,
was er geen stad, die voor ons te hoog was; de HEERE, onze God,
gaf dat alles voor ons aangezicht. Behalve tot het land van de 37
kinderen Ammons naderdet gij niet, noch tot de ganse streek der
beek Jabbok, noch tot de steden van het gebergte, noch tot iets,
dat de HEERE, onze God, ons verboden had.

Daarna keerden wij ons en togen op, den weg van Bazan; en **3**
Og, de koning van Bazan, trok uit ons tegemoet, hij en al zijn
volk, ten strijde bij Edrei. Toen zeide de HEERE tot mij: Vrees 2
hem niet, want Ik heb hem, en al zijn volk, en zijn land, in uw
hand gegeven; en gij zult hem doen, gelijk als gij Sihon, den ko-
ning der Amorieten, die te Hesbon woonde, gedaan hebt. En 3
de HEERE, onze God, gaf ook Og, den koning van Bazan, en al
zijn volk, in onze hand, zodat wij hem sloegen, totdat wij hem
niemand lieten overblijven. En wij namen te dier tijd al zijn ste- 4
den; er was geen stad, die wij van hen niet namen: zestig steden,
de ganse landstreek van Argob, het koninkrijk van Og in Bazan.
Al die steden waren met hoge muren, poorten en grendelen ge- 5
sterkt, behalve zeer vele onbemuurde steden. En wij verbanden 6
dezelve, gelijk wij Sihon, den koning van Hesbon, gedaan hadden,
verbannende alle steden, mannen, vrouwen en kinderkens. Doch 7
al het vee en den roof van die steden roofden wij voor ons. Zo 8
namen wij te dier tijd het land uit de hand van de twee konin-
gen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan waren, van
de beek Arnon tot den berg Hermon toe; (De Zidoniërs noemen 9
Hermon Sirjon; maar de Amorieten noemen hem Senir.) Al de 10
steden des platten lands, en het ganse Gilead, en het ganse Bazan,
tot Salcha en Edrei toe; steden des koninkrijks van Og in Bazan.
Want Og, de koning van Bazan, was alleen van de overigen der 11
reuzen overgebleven; ziet, zijn bedstede, zijnde een bedstede van
ijzer, is zij niet te Rabba der kinderen Ammons? Negen ellen is
haar lengte, en vier ellen haar breedte, naar eens mans elleboog.
Ditzelfde land nu namen wij te dier tijd in bezit; van Aroer af, dat 12

aan de beek Arnon is, en de helft van het gebergte van Gilead,
met de steden van hetzelve, gaf ik aan de Rubenieten en Gadie-
13 ten. En het overige van Gilead, mitsgaders het ganse Bazan,
het koninkrijk van Og, gaf ik aan den halven stam van Manasse,
de ganse landstreek van Argob, door het ganse Bazan; datzelve
14 werd genoemd het land der reuzen. Jair, de zoon van Manas-
se, kreeg de ganse landstreek van Argob, tot aan de landpale der
Gezurieten en Maachathieten; en hij noemde ze naar zijn naam,
15 Bazan Havvoth-jair, tot op dezen dag. En aan Machir gaf ik
16 Gilead. Maar aan de Rubenieten en Gadieten gaf ik van Gilead
af tot aan de beek Arnon, het midden van de beek en de landpale;
en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons;
17 Daartoe het vlakke veld, en de Jordaan, mitsgaders de landpale;
van Cinnereth af tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee,
18 onder Asdoth-pisga tegen het oosten. Voorts gebood ik ulieden
ter zelfder tijd, zeggende: De HEERE, uw God, heeft u dit land
gegeven om het te erven; allen dan, die strijdbare mannen zijt,
trekt gewapend door voor het aangezicht van uw broederen, de
19 kinderen Israels. Behalve uw vrouwen, en uw kinderkens, en uw
vee (ik weet, dat gij veel vee hebt), zij zullen blijven in uw steden,
20 die ik u gegeven heb; Totdat de HEERE uw broederen rust ge-
ve, gelijk ulieden, dat zij ook erven het land, dat de HEERE, uw
God, hun geven zal aan gene zijde van de Jordaan; dan zult gij
21 wederkeren, elk tot zijn erfenis, die ik u gegeven heb. Ook ge-
bood ik Jozua ter zelfder tijd, zeggende: Uw ogen zien alles, wat
de HEERE, ulieder God, aan deze twee koningen gedaan heeft;
alzo zal de HEERE aan alle koninkrijken doen, naar welke gij he-
22 nen doortrekt. Vreest ze niet; want de HEERE, uw God, strijdt
23 voor ulieden. Ook bad ik den HEERE om genade, zeggende ter
24 zelfder tijd: Heere HEERE! Gij hebt begonnen Uw knecht te to-
nen Uw grootheid en Uw sterke hand; want wat God is er in den
hemel en op de aarde, die doen kan naar Uw werken, en naar Uw
25 mogendheden! Laat mij toch overtrekken, en dat goede land be-
zien, dat aan gene zijde van de Jordaan is, dat goede gebergte, en
26 den Libanon! Doch de HEERE verstoorde zich zeer om uwent-
wille over mij, en hoorde niet naar mij; maar de HEERE zeide
tot mij: Het zij u genoeg; spreek niet meer tot Mij van deze zaak.
27 Klim op de hoogte van Pisga, en hef uw ogen op naar het westen,

en naar het noorden, en naar het zuiden, en naar het oosten, en
zie toe met uw ogen; want gij zult over deze Jordaan niet gaan.
Gebied dan Jozua, en versterk hem, en bekrachtig hem; want hij 28
zal voor het aangezicht van dit volk henen overgaan, en zal hun
dat land, dat gij zien zult, doen erven. Alzo bleven wij in dit dal 29
tegenover Beth-peor.

Nu dan, Israel! hoor naar de inzettingen en naar de rechten, **4**
die ik ulieden lere te doen; opdat gij leeft, en henen inkomt, en erft
het land, dat de HEERE, uwer vaderen God, u geeft. Gij zult 2
tot dit woord, dat ik u gebiede, niet toedoen, ook daarvan niet
afdoen; opdat gij bewaart de geboden van den HEERE, uw God,
die ik u gebiede. Uw ogen hebben gezien, wat God om Baal-peor 3
gedaan heeft; want alle man, die Baal-peor navolgde, dien heeft
de HEERE, uw God, uit het midden van u verdaan. Gij daar- 4
entegen, die den HEERE, uw God, aanhingt, gij zijt heden allen
levende. Ziet, ik heb u geleerd de inzettingen en rechten, gelijk 5
als de HEERE, mijn God, mij geboden heeft; opdat gij alzo doet
in het midden des lands, waar gij naar toe gaat, om het te erven.
Behoudt ze dan, en doet ze; want dat zal uw wijsheid en uw ver- 6
stand zijn voor de ogen der volken, die al deze inzettingen horen
zullen, en zeggen: Dit grote volk alleen is een wijs en verstandig
volk! Want wat groot volk is er, hetwelk de goden *zo* nabij zijn 7
als de HEERE, onze God, zo dikwijls als wij Hem aanroepen?
En wat groot volk is er, dat *zo* rechtvaardige inzettingen en rech- 8
ten heeft, als deze ganse wet is, die ik heden voor uw aangezicht
geef? Alleenlijk wacht u, en bewaart uw ziel wel, dat gij niet 9
vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben; en dat zij niet van
uw hart wijken, al de dagen uws levens; en gij zult ze aan uw
kinderen en uw kindskinderen bekend maken. Ten dage, als gij 10
voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, aan Horeb stondt,
als de HEERE tot mij zeide: Vergader Mij dit volk, en Ik zal hun
Mijn woorden doen horen, die zij zullen leren, om Mij te vrezen
al de dagen, die zij op den aardbodem zullen leven, en zij zullen
ze hun kinderen leren; En gijlieden naderdet en stondt beneden 11
dien berg; (die berg nu brandde van vuur, tot aan het midden des
hemels; er was duisternis, wolken en donkerheid). Zo sprak de 12
HEERE tot u uit het midden des vuurs; gij hoordet de stem der
woorden; maar gij zaagt geen gelijkenis, behalve de stem. Toen 13

verkondigde Hij u Zijn verbond, dat Hij u gebood te doen, de tien
14 woorden, en schreef ze op twee stenen tafelen. Ook gebood mij
de HEERE ter zelver tijd, dat ik u inzettingen en rechten leren
zou; opdat gij die deedt in dat land, naar hetwelk gij doortrekt,
15 om dat te erven. Wacht u dan wel voor uw zielen; want gij
hebt geen gelijkenis gezien, ten dage als de HEERE op Horeb uit
16 het midden des vuurs tot u sprak; Opdat gij u niet verderft, en
maakt u iets gesnedens, de gelijkenis van enig beeld, de gedaante
17 van man of vrouw, De gedaante van enig beest, dat op de aarde
is; de gedaante van enigen gevleugelden vogel, die door den hemel
18 vliegt; De gedaante van iets, dat op den aardbodem kruipt; de
19 gedaante van enigen vis, die in het water is onder de aarde; Dat
gij ook uw ogen niet opheft naar den hemel, en aanziet de zon, en
de maan, en de sterren, des hemels ganse heir; en wordt aangedre-
ven, dat gij u voor die buigt, en hen dient; dewelke de HEERE,
uw God, aan alle volken onder den gansen hemel heeft uitgedeeld.
20 Maar ulieden heeft de HEERE aangenomen, en uit den ijzeroven,
uit Egypte, uitgevoerd; opdat gij Hem tot een erfvolk zoudt zijn,
21 gelijk het te dezen dage is. Ook vertoornde Zich de HEERE over
mij, om ulieder woorden; en Hij zwoer, dat ik over de Jordaan
niet zou gaan, en dat ik niet zou komen in dat goede land, dat
22 de HEERE, uw God, u ter erfenis geven zal. Want ik zal in dit
land sterven; ik zal over de Jordaan niet gaan; maar gij zult er
23 overgaan, en datzelve goede land erven. Wacht u, dat gij het
verbond des HEEREN, uws Gods, hetwelk Hij met u gemaakt
heeft, niet vergeet, dat gij u een gesneden beeld zoudt maken,
de gelijkenis van iets, dat de HEERE, uw God, u verboden heeft.
24 Want de HEERE, uw God, is een verterend vuur, een ijverig God.
25 Wanneer gij nu kinderen en kindskinderen gewonnen zult hebben,
en in het land oud geworden zult zijn, en u zult verderven, dat
gij gesneden beelden maakt, de gelijkenis van enig ding, en doet,
wat kwaad is in de ogen des HEEREN, uws Gods, om Hem tot
26 toorn te verwekken; Zo roep ik heden den hemel en de aarde
tot getuige tegen ulieden, dat gij voorzeker haast zult omkomen
van dat land, waar gij over de Jordaan naar toe trekt, om dat
te erven; gij zult uw dagen daarin niet verlengen, maar ganselijk
27 verdelgd worden. En de HEERE zal u verstrooien onder de vol-
ken; en gij zult een klein volksken in getal overblijven onder de

heidenen, waar de HEERE u henen leiden zal. En aldaar zult 28
gij goden dienen, die des mensen handenwerk zijn, hout en steen,
die niet zien, noch horen, noch eten, noch rieken. Dan zult gij 29
van daar den HEERE, uw God, zoeken, en vinden; als gij Hem
zoeken zult met uw ganse hart en met uw ganse ziel. Wanneer 30
gij in angst zult zijn, en u al deze dingen zullen treffen; in het
laatste der dagen, dan zult gij wederkeren tot den HEERE, uw
God, en Zijn stem gehoorzaam zijn. Want de HEERE, uw God, 31
is een barmhartig God; Hij zal u niet verlaten, noch u verderven;
en Hij zal het verbond uwer vaderen, dat Hij hun gezworen heeft,
niet vergeten. Want, vraag toch naar de vorige dagen, die voor 32
u geweest zijn, van dien dag af, dat God den mens op de aarde
geschapen heeft, van het *ene* einde des hemels tot aan het *andere*
einde des hemels, of zulk een groot ding geschied of gehoord zij,
als dit: Of een volk gehoord hebbe de stem van God, sprekende 33
uit het midden des vuurs, gelijk als gij gehoord hebt, en levend
zij gebleven? Of: of God verzocht heeft te gaan, om Zich een 34
volk uit het midden eens volks aan te nemen, door verzoekingen,
door tekenen, en door wonderen, en door strijd, en door een sterke
hand, en door een uitgestrekten arm, en met grote verschrikkin-
gen; naar al hetgeen de HEERE, uw God, ulieden voor uw ogen in
Egypte gedaan heeft? U is het getoond, opdat gij wetet, dat de 35
HEERE die God is; er is niemand meer dan Hij alleen! Van den 36
hemel heeft Hij u Zijn stem laten horen, om u te onderwijzen; en
op de aarde heeft Hij u Zijn groot vuur doen zien; en gij hebt Zijn
woorden uit het midden des vuurs gehoord. En omdat Hij uw 37
vaderen liefhad, en hun zaad na hen verkoren had, zo heeft Hij u
voor Zijn aangezicht door Zijn grote kracht uit Egypte uitgevoerd;
Om volken, die groter en machtiger waren dan gij, voor uw aange- 38
zicht uit de bezitting te verdrijven; om u in te brengen, dat Hij u
hunlieder land ter erfenis gave, als het te dezen dage is. Zo zult 39
gij heden weten, en in uw hart hervatten, dat de HEERE die God
is, boven in den hemel, en onder op de aarde, niemand meer! En 40
gij zult houden Zijn inzettingen en Zijn geboden, die ik u heden
gebiede, opdat het u en uw kinderen na u welga, en opdat gij de
dagen verlengt in het land, dat de HEERE, uw God, u geeft, voor
altoos. Toen scheidde Mozes drie steden uit, aan deze zijde van 41
de Jordaan, tegen den opgang der zon; Opdat daarheen vlood 42

de doodslager, die zijn naaste onwetende doodslaat, dien hij van
gisteren *en* eergisteren niet haatte; dat hij in een van deze steden
43 vlood en levend bleef; Bezer in de woestijn, in het effen land,
voor de Rubenieten; en Ramoth in Gilead, voor de Gadieten; en
44 Golan in Bazan, voor de Manassieten. Dit is nu de wet, die Mo-
45 zes den kinderen Israels voorstelde: Dit zijn de getuigenissen, en
de inzettingen, en de rechten, die Mozes sprak tot de kinderen Is-
46 raels, als zij uit Egypte waren uitgetogen; Aan deze zijde van de
Jordaan, in het dal tegenover Beth-peor, in het land van Sihon,
den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde; welken Mozes
sloeg, en de kinderen Israels, als zij uit Egypte waren uitgetogen,
47 En zijn land in bezitting genomen hadden; daartoe het land van
Og, koning van Bazan; twee koningen der Amorieten, die aan de-
48 ze zijde van de Jordaan waren, tegen den opgang der zon; Van
Aroer af, dat aan den oever der beek Arnon is, tot aan den berg
49 Sion, welke is Hermon; En al het vlakke veld, aan deze zijde van
de Jordaan, naar het oosten, tot aan de zee des vlakken velds,
onder Asdoth-pisga.

5 En Mozes riep het ganse Israel, en zeide tot hen: Hoor, Israel!
de inzettingen en rechten, die ik heden voor uw oren spreek, dat
2 gij ze leert en waarneemt, om dezelve te doen. De HEERE, on-
3 ze God, heeft een verbond met ons gemaakt aan Horeb. Met
onze vaderen heeft de HEERE dit verbond niet gemaakt, maar
4 met ons, wij die hier heden allen levend zijn. *Van* aangezicht
tot aangezicht heeft de HEERE met u op den berg gesproken uit
5 het midden des vuurs, (Ik stond te dier tijd tussen den HEERE
en tussen u, om u des HEEREN woord aan te zeggen; want gij
6 vreesdet voor het vuur en klomt niet op den berg) zeggende: Ik
ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis
7 uitgeleid heb. Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht
8 hebben. Gij zult u geen gesneden beeld maken, *noch* enige ge-
lijkenis, *van* hetgeen boven in den hemel, of onder op de aarde
9 is; of in het water onder de aarde is; Gij zult u voor die niet
buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE, uw God, ben een
ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinde-
ren, en aan het derde, en aan het vierde *lid* dergenen, die Mij
10 haten; En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij
11 liefhebben, en Mijn geboden onderhouden. Gij zult den Naam

des HEEREN, uws Gods, niet ijdellijk gebruiken; want de HEE-
RE zal niet onschuldig houden dengene, die Zijn Naam ijdellijk
gebruikt. Onderhoudt den sabbatdag, dat gij dien heiligt; gelijk 12
als de HEERE, uw God, u geboden heeft. Zes dagen zult gij 13
arbeiden, en al uw werk doen; Maar de zevende dag is de sabbat 14
des HEEREN, uws Gods; *dan* zult gij geen werk doen, gij, noch
uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienst-
maagd, noch uw os, noch uw ezel, noch enig van uw vee, noch de
vreemdeling, die in uw poorten is; opdat uw dienstknecht, en uw
dienstmaagd ruste, gelijk als gij. Want gij zult gedenken, dat gij 15
een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat de HEERE,
uw God, u van daar heeft uitgeleid door een sterke hand en een
uitgestrekten arm; daarom heeft u de HEERE, uw God, gebo-
den, dat gij den sabbatdag houden zult. Eert uw vader, en uw 16
moeder, gelijk als de HEERE, uw God, u geboden heeft, opdat
uw dagen verlengd worden, en opdat het u welga in het land,
dat u de HEERE, uw God, geven zal. Gij zult niet doodslaan. 17
En gij zult geen overspel doen. En gij zult niet stelen. En gij 18, 19, 20
zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste. En gij zult 21
niet begeren uws naasten vrouw; en gij zult u niet laten gelusten
uws naasten huis, zijn akker, noch zijn dienstknecht, noch zijn
dienstmaagd, zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten
is. Deze woorden sprak de HEERE tot uw ganse gemeente, op 22
den berg, uit het midden des vuurs, der wolk en der donkerheid,
met een grote stem, en deed daar niets toe; en Hij schreef ze op
twee stenen tafelen, en gaf ze mij. En het geschiedde, als gij die 23
stem uit het midden der duisternis hoordet, en de berg van vuur
brandde, zo naderdet gij tot mij, alle hoofden uwer stammen, en
uw oudsten, En zeidet: Zie, de HEERE, onze God, heeft ons 24
Zijn heerlijkheid en Zijn grootheid laten zien, en wij hebben Zijn
stem gehoord uit het midden des vuurs; dezen dag hebben wij
gezien, dat God met den mens spreekt, en dat hij levend blijft.
Maar nu, waarom zouden wij sterven? Want dit grote vuur zou 25
ons verteren; indien wij voortvoeren de stem des HEEREN, onzes
Gods, langer te horen, zo zouden wij sterven. Want wie is er 26
van alle vlees, die de stem des levenden Gods, sprekende uit het
midden des vuurs, gehoord heeft gelijk wij, en is levend gebleven?
Nader gij, en hoor alles, wat de HEERE, onze God, zeggen zal; en 27

spreek gij tot ons al wat de HEERE, onze God, tot u spreken zal,
28 en wij zullen het horen en doen. Als nu de HEERE de stem uwer
woorden hoorde, toen gij tot mij spraakt, zo zeide de HEERE tot
mij: Ik heb gehoord de stem der woorden van dit volk, die zij
tot u gesproken hebben; het is altemaal goed, dat zij gesproken
29 hebben. Och, dat zij zulk een hart hadden, om Mij te vrezen, en
al Mijn geboden te allen dage te onderhouden; opdat het hun en
30 hun kinderen welging in eeuwigheid! Ga, zeg hun: Keert weder
31 naar uw tenten. Maar gij, sta hier bij Mij, dat Ik tot u spreke
al de geboden, en inzettingen, en rechten, die gij hun leren zult,
dat zij ze doen in het land, hetwelk Ik hun geven zal, om dat te
32 erven. Neemt dan waar, dat gij doet, gelijk als de HEERE, uw
God, u geboden heeft; en wijkt niet af ter rechter *hand*, noch ter
33 linkerhand. In al den weg, dien de HEERE, uw God, u gebiedt,
zult gij gaan; opdat gij leeft, en dat het u welga, en gij de dagen
verlengt in het land, dat gij erven zult.

6 Dit zijn dan de geboden, de inzettingen en de rechten, die de
HEERE, uw God, geboden heeft om u te leren; opdat gij ze doet in
het land, naar hetwelk gij heentrekt, om dat erfelijk te bezitten;
2 Opdat gij den HEERE, uw God, vrezet, om te houden al Zijn
inzettingen, en Zijn geboden, die ik u gebiede; gij, en uw kind, en
kindskind, al de dagen uws levens; en opdat uw dagen verlengd
3 worden. Hoor dan, Israel! en neem waar, dat gij ze doet, opdat
het u welga, en opdat gij zeer vermenigvuldigdet (gelijk als u de
HEERE, uwer vaderen God, gesproken heeft) in het land, dat van
4 melk en honig is vloeiende. Hoor, Israel! de HEERE, onze God,
5 is een enig HEERE! Zo zult gij den HEERE, uw God, liefhebben,
met uw ganse hart, en met uw ganse ziel, en met al uw vermogen.
6 En deze woorden, die ik u heden gebiede, zullen in uw hart zijn.
7 En gij zult ze uw kinderen inscherpen, en daarvan spreken, als gij
in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en
8 als gij opstaat. Ook zult gij ze tot een teken binden op uw hand,
9 en zij zullen u tot voorhoofdspanselen zijn tussen uw ogen. En
gij zult ze op de posten van uw huis, en aan uw poorten schrijven.
10 Als het dan zal geschied zijn, dat de HEERE, uw God, u zal
hebben ingebracht in dat land, dat Hij uw vaderen, Abraham,
Izak en Jakob, gezworen heeft, u te zullen geven; grote en goede
11 steden, die gij niet gebouwd hebt, En huizen, vol van alle goeds,

die gij niet gevuld hebt, en uitgehouwen bornputten, die gij niet
uitgehouwen hebt, wijngaarden en olijfgaarden, die gij niet geplant
hebt, en gij gegeten hebt en verzadigd zijt; Zo wacht u, dat gij 12
den HEERE niet vergeet, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis
heeft uitgevoerd. Gij zult den HEERE, uw God, vrezen, en Hem 13
dienen; en gij zult bij Zijn Naam zweren. Gij zult andere goden 14
niet navolgen, van de goden der volken, die rondom u zijn. Want 15
de HEERE, uw God is een ijverig God in het midden van u; dat
de toorn des HEEREN, uws Gods, tegen u niet ontsteke, en Hij u
van den aardbodem verdelge. Gij zult den HEERE, uw God, niet 16
verzoeken, gelijk als gij Hem verzocht hebt te Massa. Gij zult 17
de geboden des HEEREN, uws Gods, vlijtig houden, mitsgaders
Zijn getuigenissen, en Zijn inzettingen, die Hij u geboden heeft.
En gij zult doen, wat recht en goed is in de ogen des HEEREN; 18
opdat het u welga, en dat gij inkomt, en erft het goede land, dat
de HEERE uw vaderen gezworen heeft; Om al uw vijanden voor 19
uw aangezicht te verdrijven, gelijk als de HEERE gesproken heeft.
Wanneer uw zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat zijn dat 20
voor getuigenissen, en inzettingen, en rechten, die de HEERE,
onze God, ulieden geboden heeft? Zo zult gij tot uw zoon zeggen: 21
Wij waren dienstknechten van Farao in Egypte; maar de HEERE
heeft ons door een sterke hand uit Egypte uitgevoerd. En de 22
HEERE gaf tekenen, en grote en kwade wonderen, in Egypte,
aan Farao en aan zijn ganse huis, voor onze ogen; En hij voerde 23
ons van daar uit, opdat Hij ons inbracht, om ons het land te geven,
dat Hij onzen vaderen gezworen had. En de HEERE gebood ons 24
te doen al deze inzettingen, om te vrezen den HEERE, onzen God,
ons voor altoos ten goede, om ons in het leven te behouden, gelijk
het te dezen dage is. En het zal ons gerechtigheid zijn, als wij 25
zullen waarnemen te doen al deze geboden, voor het aangezicht
des HEEREN, onzes Gods, gelijk Hij ons geboden heeft.

Wanneer u de HEERE, uw God, zal gebracht hebben in het **7**
land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven; en Hij vele volken
voor uw aangezicht zal hebben uitgeworpen, de Hethieten, en de
Girgasieten, en de Amorieten, en de Kanaanieten, en de Ferezie-
ten, en de Hevieten, en de Jebusieten, zeven volken, die meerder
en machtiger zijn dan gij; En de HEERE, uw God, hen zal ge- 2
geven hebben voor uw aangezicht, dat gij ze slaat; zo zult gij hen

ganselijk verbannen; gij zult geen verbond met hen maken, noch
3 hun genadig zijn. Gij zult u ook met hen niet vermaagschappen;
gij zult uw dochters niet geven aan hun zonen, en hun dochters
4 niet nemen voor uw zonen. Want zij zouden uw zonen van Mij
doen afwijken, dat zij andere goden zouden dienen; en de toorn
des HEEREN zou tegen ulieden ontsteken, en u haast verdelgen.
5 Maar alzo zult gij hun doen: hun altaren zult gij afwerpen, en
hun opgerichte beelden verbreken, en hun bossen zult gij afhou-
6 wen, en hun gesnedene beelden met vuur verbranden. Want gij
zijt een heilig volk den HEERE, uw God; u heeft de HEERE, uw
God, verkoren, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zoudt zijn
7 uit alle volken, die op den aardbodem zijn. De HEERE heeft
geen lust tot u gehad, noch u verkoren, om uw veelheid boven
alle andere volken; want gij waart het weinigste van alle volken.
8 Maar omdat de HEERE ulieden liefhad, en opdat Hij hield den
eed, dien Hij uw vaderen gezworen had, heeft u de HEERE met
een sterke hand uitgevoerd, en heeft u verlost uit het diensthuis,
9 uit de hand van Farao, koning van Egypte. Gij zult dan weten,
dat de HEERE, uw God, die God is, die getrouwe God, welke het
verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben, en
10 Zijn geboden houden tot in duizend geslachten. En Hij vergeldt
een ieder van hen, die Hem haten, in zijn aangezicht, om hem te
verderven; Hij zal het Zijn hater niet vertrekken, in zijn aange-
11 zicht zal Hij het hem vergelden. Houdt dan de geboden, en de
inzettingen, en de rechten, die ik u heden gebiede, om die te doen.
12 Zo zal het geschieden, omdat gij deze rechten zult horen, en hou-
den, en dezelve doen, dat de HEERE, uw God, u het verbond en
de weldadigheid zal houden, die Hij uw vaderen gezworen heeft;
13 En Hij zal u liefhebben, en zal u zegenen, en u doen vermenig-
vuldigen; en Hij zal zegenen de vrucht uws buiks, en de vrucht
uws lands, uw koren, en uw most, en uw olie, de voortzetting uwer
koeien, en de kudden van uw klein vee, in het land, dat Hij aan uw
14 vaderen gezworen heeft u te geven. Gezegend zult gij zijn boven
alle volken; er zal onder u noch man noch vrouw onvruchtbaar
15 zijn, ook *niet* onder uw beesten; En de HEERE zal alle krank-
heid van u afweren, en Hij zal u geen van de kwade ziekten der
Egyptenaren, die gij kent, opleggen, maar zal ze leggen op allen,
16 die u haten. Gij zult dan al die volken verteren, die de HEERE,

uw God, u geven zal; uw oog zal hen niet verschonen, en gij zult
hun goden niet dienen; want dat zoude u een strik zijn. Zo gij 17
in uw hart zeidet: Deze volken zijn meerder dan ik; hoe zou ik
hen uit de bezitting kunnen verdrijven? Vreest niet voor hen; 18
gedenkt steeds, wat de HEERE, uw God, aan Farao en aan alle
Egyptenaren gedaan heeft; De grote verzoekingen, die uw ogen 19
gezien hebben, en de tekenen, en de wonderen, en de sterke hand,
en den uitgestrekten arm, door welken u de HEERE, uw God,
heeft uitgevoerd; alzo zal de HEERE, uw God, doen aan alle vol-
ken, voor welker aangezicht gij vreest. Daartoe zal de HEERE, 20
uw God, ook horzelen onder hen zenden; totdat zij omkomen, die
overgebleven, en voor uw aangezicht verborgen zijn. Ontzet u 21
niet voor hunlieder aangezicht; want de HEERE, uw God, is in
het midden van u, een groot en vreselijk God. En de HEERE, uw 22
God, zal deze volken voor uw aangezicht allengskens uitwerpen;
haastelijk zult gij hen niet mogen te niet doen, opdat het wild
des velds niet tegen u vermenigvuldige. En de HEERE zal hen 23
geven voor uw aangezicht, en Hij zal hen verschrikken met grote
verschrikking, totdat zij verdelgd worden. Ook zal Hij hun ko- 24
ningen in uw hand geven, dat gij hun naam van onder den hemel
te niet doet; geen man zal voor uw aangezicht bestaan, totdat gij
hen zult hebben verdelgd. De gesneden beelden van hun goden 25
zult gij met vuur verbranden; het zilver en goud, dat daaraan is,
zult gij niet begeren, noch voor u nemen, opdat gij daardoor niet
verstrikt wordt; want dat is den HEERE, uw God, een gruwel.
Gij zult dan den gruwel in uw huis niet brengen, dat gij een ban 26
zoudt worden, gelijk datzelve is; gij zult het ganselijk verfoeien,
en ten enenmaal een gruwel daarvan hebben, want het is een ban.

Alle geboden, die ik u heden gebiede, zult gij waarnemen om **8**
te doen, opdat gij leeft, en vermenigvuldigt, en inkomt, en het
land erft, dat de HEERE aan uw vaderen gezworen heeft. En 2
gij zult gedenken aan al den weg, dien u den HEERE, uw God,
deze veertig jaren in de woestijn geleid heeft; opdat Hij u veroot-
moedige, om u te verzoeken, om te weten, wat in uw hart was,
of gij Zijn geboden zoudt houden, of niet. En Hij verootmoe- 3
digde u, en liet u hongeren, en spijsde u met het Man, dat gij
niet kendet, noch uw vaderen gekend hadden; opdat Hij u bekend
maakte, dat de mens niet alleen van het brood leeft, maar dat de

4 mens leeft van alles, wat uit des HEEREN mond uitgaat. Uw
kleding is aan u niet verouderd, en uw voet is niet gezwollen, deze
5 veertig jaren. Bekent dan in uw hart, dat de HEERE, uw God,
6 u kastijdt, gelijk als een man zijn zoon kastijdt. En houdt de
geboden des HEEREN, uws Gods, om in Zijn wegen te wande-
7 len, en om Hem te vrezen. Want de HEERE, uw God, brengt
u in een goed land, een land van waterbeken, fonteinen en diep-
8 ten, die in dalen en in bergen uitvlieten; Een land van tarwe
en gerst, en wijnstokken, en vijgebomen, en granaatappelen; een
9 land van olierijke olijfbomen, en van honig; Een land, waarin gij
brood zonder schaarsheid eten zult, waarin u niets ontbreken zal;
een land, welks stenen ijzer zijn, en uit welks bergen gij koper
10 uithouwen zult. Als gij dan zult gegeten hebben, en verzadigd
zijn, zo zult gij den HEERE, uw God, loven over dat goede land,
11 dat Hij u zal hebben gegeven. Wacht u, dat gij den HEERE, uw
God, niet vergeet, dat gij niet zoudt houden Zijn geboden, en Zijn
12 rechten, en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede; Opdat niet
misschien, als gij zult gegeten hebben, en verzadigd zijn, en goede
13 huizen gebouwd hebben, en die bewonen, En uw runderen en
uw schapen zullen vermeerderd zijn, ook zilver en goud u zal ver-
14 meerderd zijn, ja, al wat gij hebt vermeerderd zal zijn; Uw hart
zich alsdan verheffe, dat gij vergeet den HEERE, uw God, Die u
15 uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft; Die u geleid
heeft in die grote en vreselijke woestijn, *waar* vurige slangen, en
schorpioenen, en dorheid, waar geen water was; Die u water uit
16 de keiachtige rots voortbracht; Die u in de woestijn spijsde met
Man, dat uw vaderen niet gekend hadden; om u te verootmoe-
digen, en om u te verzoeken, opdat Hij u ten laatste weldeed;
17 En gij in uw hart zegt: Mijn kracht, en de sterkte mijner hand
18 heeft mij dit vermogen verkregen. Maar gij zult gedenken den
HEERE, uw God, dat Hij het is, die u kracht geeft om vermogen
te verkrijgen; opdat Hij Zijn verbond bevestige, dat Hij aan uw
19 vaderen gezworen heeft, gelijk het te dezen dage is. Maar indien
het geschiedt, dat gij den HEERE, uw God, ganselijk vergeet, en
andere goden navolgt, en hen dient, en u voor dezelve buigt, zo
20 betuig ik heden tegen u, dat gij voorzeker zult vergaan. Gelijk
de heidenen, die de HEERE voor uw aangezicht verdaan heeft,
alzo zult gij vergaan, omdat gij de stem des HEEREN, uws Gods,

niet gehoorzaam zult geweest zijn.
Hoor, Israel! gij zult heden over de Jordaan gaan, dat gij in- **9**
komt, om volken te erven, die groter en sterker zijn dan gij; ste-
den, die groot en tot in den hemel gesterkt zijn; Een groot en 2
lang volk, kinderen der Enakieten; die gij kent, en *van welke* gij
gehoord hebt: Wie zou bestaan voor het aangezicht der kinde-
ren van Enak? Zo zult gij heden weten, dat de HEERE, uw 3
God, Degene is, die voor uw aangezicht doorgaat, een verterend
vuur: Die zal hen verdelgen, en Die zal hen voor uw aangezicht
nederwerpen; en gij zult ze uit de bezitting verdrijven, en zult
hen haastelijk te niet doen, gelijk als de HEERE tot u gesproken
heeft. Wanneer hen nu de HEERE, uw God, voor uw aange- 4
zicht zal hebben uitgestoten, zo spreek niet in uw hart, zeggende:
De HEERE heeft mij om mijn gerechtigheid ingebracht, om dit
land te erven; want, om de goddeloosheid dezer volken, verdrijft
hen de HEERE voor uw aangezicht uit de bezitting. Niet om 5
uw gerechtigheid, noch om de oprechtheid uws harten, komt gij
er henen in, om hun land te erven; maar om de goddeloosheid
dezer volken, verdrijft hen de HEERE, uw God, voor uw aan-
gezicht uit de bezitting: en om het woord te bevestigen, dat de
HEERE, uw God, aan uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, ge-
zworen heeft. Weet dan, dat u de HEERE, uw God, niet om uw 6
gerechtigheid, ditzelve goede land geeft, om dat te erven; want gij
zijt een hardnekkig volk. Gedenk, vergeet niet, dat gij den HEE- 7
RE, uw God, in de woestijn, zeer vertoornd hebt; van dien dag
af, dat gij uit Egypteland uitgegaan zijt, totdat gij kwaamt aan
deze plaats, zijt gijlieden wederspannig geweest tegen den HEE-
RE. Want aan Horeb vertoorndet gij den HEERE zeer, dat Hij 8
Zich tegen u vertoornde, om u te verdelgen. Als ik op den berg 9
geklommen was, om te ontvangen de stenen tafelen, de tafelen des
verbonds, dat de HEERE met ulieden gemaakt had, toen bleef ik
veertig dagen en veertig nachten op den berg, at geen brood, en
dronk geen water. En de HEERE gaf mij de twee stenen tafelen, 10
met Gods vinger beschreven; en op dezelve, naar al de woorden,
die de HEERE op den berg, uit het midden des vuurs, ten dage
der verzameling, met ulieden gesproken had. Zo geschiedde het, 11
ten einde van veertig dagen en veertig nachten, *als* mij de HEE-
RE de twee stenen tafelen, de tafelen des verbonds, gaf, Dat de 12

HEERE tot mij zeide: Sta op, ga haastelijk af van hier; want
uw volk, dat gij uit Egypte hebt uitgevoerd, heeft het verdorven;
zij zijn haastelijk afgeweken van den weg, dien Ik hun geboden
13 had; zij hebben zich een gegoten beeld gemaakt. Voorts sprak
de HEERE tot mij, zeggende: Ik heb dit volk aangemerkt, en zie,
14 het is een hardnekkig volk. Laat van Mij af, dat Ik hen verdelge,
en hun naam van onder den hemel uitdoe; en Ik zal u tot een
15 machtiger en meerder volk maken, dan dit is. Toen keerde ik
mij, en ging van den berg af; de berg nu brandde van vuur, en de
16 twee tafelen des verbonds waren op beide mijn handen. En ik
zag toe, en ziet, gij hadt tegen den HEERE, uw God, gezondigd;
gij hadt u een gegoten kalf gemaakt; gij waart haastelijk afgewe-
17 ken van den weg, dien u de HEERE geboden had. Toen vatte ik
de twee tafelen, en wierp ze heen uit beide mijn handen, en brak
18 ze voor uw ogen. En ik wierp mij neder voor het aangezicht des
HEEREN, als in het eerst, veertig dagen en veertig nachten; ik
at geen brood, en dronk geen water; om al uw zonde, die gij hadt
gezondigd, doende dat kwaad is in des HEEREN ogen, om Hem
19 tot toorn te verwekken. Want ik vreesde vanwege den toorn en
de grimmigheid waarmede de HEERE zeer op ulieden vertoornd
was, om u te verdelgen; doch de HEERE verhoorde mij ook op
20 dat maal. Ook vertoornde Zich de HEERE zeer tegen Aaron,
om hem te verdelgen; doch ik bad ook ter zelver tijd voor Aaron.
21 Maar uw zonde, het kalf, dat gij hadt gemaakt, nam ik, en ver-
brandde het met vuur, en stampte het, malende het wel, totdat
het verdund werd tot stof; en zijn stof wierp ik in de beek, die
22 van den berg afvliet. Ook vertoorndet gij den HEERE zeer te
23 Thab-era en te Massa, en te Kibroth-thaava. Voorts als de HEE-
RE ulieden zond uit Kades-barnea, zeggende: Gaat op en erft dat
land, dat Ik u gegeven heb; zo waart gij den mond des HEEREN,
uws Gods, wederspannig, en geloofdet Hem niet, en waart Zijn
24 stem niet gehoorzaam. Wederspannig zijt gij geweest tegen den
25 HEERE, van den dag af, dat ik u gekend heb. En ik wierp mij
neder voor des HEEREN aangezicht, die veertig dagen en veer-
tig nachten, in welke ik mij nederwierp, dewijl de HEERE gezegd
26 had, dat Hij u verdelgen zou. En ik bad tot den HEERE, en
zeide: Heere, HEERE, verderf Uw volk en Uw erfdeel niet, dat
Gij door Uw grootheid verlost hebt; dat Gij uit Egypte door een

sterke hand hebt uitgevoerd. Gedenk aan Uw knechten, Abra- 27
ham, Izak en Jakob; zie niet op de hardigheid dezes volks, noch
op zijn goddeloosheid, noch op zijn zonde; Opdat het land, van 28
waar Gij ons hebt uitgevoerd, niet zegge: Omdat ze de HEERE
niet kon brengen in het land, waarvan Hij hun gesproken had, en
omdat Hij hen haatte, heeft Hij ze uitgevoerd, om hen te doden
in de woestijn. Zij zijn toch Uw volk, en Uw erfdeel, dat Gij door 29
Uw grote kracht, en door Uw uitgestrekten arm hebt uitgevoerd!

Ter zelver tijd zeide de HEERE tot mij: Houw u twee stenen **10**
tafelen, als de eerste, en klim tot Mij op dezen berg; daarna zult
gij u een kist van hout maken. En Ik zal op die tafelen schrijven 2
de woorden, die geweest zijn op de eerste tafelen, die gij gebroken
hebt; en gij zult ze leggen in die kist. Alzo maakte ik een kist 3
van sittimhout, en hieuw twee stenen tafelen als de eerste; en ik
klom op den berg, en de twee tafelen waren in mijn hand. Toen 4
schreef Hij op de tafelen, naar het eerste schrift, de tien woorden,
die de HEERE, ten dage der verzameling, op den berg, uit het
midden des vuurs, tot ulieden gesproken had; en de HEERE gaf
ze mij. En ik keerde mij, en ging af van den berg, en leide de 5
tafelen in de kist, die ik gemaakt had; en aldaar zijn zij, gelijk
als de HEERE mij geboden heeft. (En de kinderen Israels reis- 6
den van Beeroth-bene-jaakan *en* Mosera. Aldaar stierf Aaron, en
werd aldaar begraven; en zijn zoon Eleazar bediende het priester-
ambt in zijn plaats. Van daar reisden zij naar Gudgod, en van 7
Gudgod naar Jotbath, een land van waterbeken.) Ter zelver tijd 8
scheidde de HEERE den stam Levi uit, om de ark des verbonds
des HEEREN te dragen, om voor het aangezicht des HEEREN
te staan, om Hem te dienen, en om in Zijn Naam te zegenen,
tot op dezen dag. Daarom heeft Levi geen deel noch erve met 9
zijn broederen; de HEERE is zijn Erfdeel, gelijk als de HEERE,
uw God, tot hem gesproken heeft. En ik stond op den berg, als 10
de vorige dagen, veertig dagen en veertig nachten; en de HEE-
RE verhoorde mij ook op datzelve maal; de HEERE heeft u niet
willen verderven. Maar de HEERE zeide tot mij: Sta op, ga op 11
de reize, voor het aangezicht des volks, dat zij inkomen, en erven
het land, dat Ik hun vaderen gezworen heb, hun te geven. Nu 12
dan, Israel! wat eist de HEERE, uw God van u dan den HEERE,
uw God, te vrezen, in al Zijn wegen te wandelen, en Hem lief te

hebben, en den HEERE, uw God, te dienen, met uw ganse hart
13 en met uw ganse ziel; Om te houden de geboden des HEEREN,
14 en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede, u ten goede. Ziet,
des HEEREN, uws Gods, is de hemel, en de hemel der hemelen,
15 de aarde, en al wat daarin is. Alleenlijk heeft de HEERE lust
gehad aan uw vaderen, om die lief te hebben, en heeft hun zaad
na hen, ulieden, uit al de volken verkoren, gelijk het te dezen da-
16 ge is. Besnijdt dan de voorhuid uws harten, en verhardt uw nek
17 niet meer. Want de HEERE, uw God, is een God der goden,
en een Heere der heren; die grote, die machtige, en die vreselij-
ke God, Die geen aangezicht aanneemt, noch geschenk ontvangt;
18 Die het recht van den wees en van de weduwe doet; en den vreem-
19 deling liefheeft, dat Hij hem brood en kleding geve. Daarom zult
gijlieden den vreemdeling liefhebben, want gij zijt vreemdelingen
20 geweest in Egypteland. Den HEERE, uw God, zult gij vrezen;
Hem zult gij dienen, en Hem zult gij aanhangen, en bij Zijn Naam
21 zweren. Hij is uw Lof, en Hij is uw God. Die bij u gedaan heeft
22 deze grote en vreselijke dingen, die uw ogen gezien hebben. Uw
vaderen togen af naar Egypte met zeventig zielen; en nu heeft u
de HEERE, uw God, gesteld als de sterren des hemels in menigte.
11 Daarom zult gij den HEERE, uw God, liefhebben, en gij zult
te allen dage onderhouden Zijn bevel, en Zijn inzettingen, en Zijn
2 rechten, en Zijn geboden. En gijlieden zult heden weten, dat ik
niet *spreek* met uw kinderen, die het niet weten, en de onderwij-
zing des HEEREN, uws Gods, niet gezien hebben. Zijn grootheid,
3 Zijn sterke hand en Zijn uitgestrekten arm; Daartoe Zijn tekenen
en Zijn daden, die Hij in het midden van Egypte gedaan heeft, aan
4 Farao, den koning van Egypte, en aan zijn ganse land; En wat
Hij gedaan heeft aan het heir der Egyptenaren, aan deszelfs paar-
den en aan deszelfs wagenen; dat Hij de wateren van de Schelfzee
boven hun aangezicht deed overzwemmen, als zij ulieden van ach-
teren vervolgden; en de HEERE verdeed hen, tot op dezen dag.
5 En wat Hij ulieden gedaan heeft in de woestijn, totdat gij geko-
6 men zijt aan deze plaats. Daarboven, wat Hij gedaan heeft aan
Dathan, en aan Abiram, zonen van Eliab, den zoon van Ruben;
hoe de aarde haar mond opendeed, en hen verslond met hun huis-
gezinnen, en hun tenten, ja, al wat bestond, dat hun aanging, in
7 het midden van gans Israel. Want het zijn uw ogen, die gezien

hebben al dit grote werk des HEEREN, dat Hij gedaan heeft.
Houdt dan alle geboden, die ik u heden gebiede; opdat gij ge- 8
sterkt wordt en inkomt, en erft het land, waarheen gij overtrekt,
om dat te erven; En opdat gij de dagen verlengt in het land, dat 9
de HEERE uw vaderen gezworen heeft, aan hen en aan hun zaad
te geven; een land, vloeiende van melk en honig. Want het land, 10
waar gij naar toe gaat, om dat te erven, is niet als Egypteland,
van waar gij uitgegaan zijt, hetwelk gij bezaaidet met uw zaad,
en bewaterdet met uw gang, als een kruidhof. Maar het land, 11
waarheen gij overtrekt, om dat te erven, is een land van bergen en
van dalen; het drinkt water bij den regen des hemels; Een land, 12
dat de HEERE, uw God, bezorgt; de ogen des HEEREN, uws
Gods, zijn gedurig daarop, van het begin des jaars tot het einde
des jaars. En het zal geschieden, zo gij naarstiglijk zult horen 13
naar Mijn geboden, die Ik u heden gebiede, om den HEERE, uw
God, lief te hebben, en Hem te dienen, met uw ganse hart en met
uw ganse ziel; Zo zal Ik den regen uws lands geven te zijner tijd, 14
vroegen regen en spaden regen, opdat gij uw koren, en uw most,
en uw olie inzamelt. En Ik zal kruid geven op uw veld voor uw 15
beesten; en gij zult eten en verzadigd worden. Wacht uzelven, 16
dat ulieder hart niet verleid worde, dat gij afwijkt, en andere go-
den dient, en u voor die buigt; Dat de toorn des HEEREN tegen 17
ulieden ontsteke, en Hij den hemel toesluite, dat er geen regen
zij, en het aardrijk zijn gewas niet geve; en gij haastelijk omkomt
van het goede land, dat u de HEERE geeft. Legt dan deze mijn 18
woorden in uw hart, en in uw ziel, en bindt ze tot een teken op
uw hand, dat zij tot voorhoofdspanselen zijn tussen uw ogen; En 19
leert die uw kinderen, sprekende daarvan, als gij in uw huis zit, en
als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat; En 20
schrijft ze op de posten van uw huis, en aan uw poorten; Opdat 21
uw dagen, en de dagen uwer kinderen, in het land, dat de HEERE
uw vaderen gezworen heeft hun te geven, vermenigvuldigen, gelijk
de dagen des hemels op de aarde. Want zo gij naarstiglijk houdt 22
al deze geboden, die ik u gebiede om die te doen, den HEERE,
uw God, liefhebbende, wandelende in al Zijn wegen, en Hem aan-
hangende; Zo zal de HEERE al deze volken voor uw aangezicht 23
uit de bezitting verdrijven, en gij zult erfelijk bezitten groter en
machtiger volken, dan gij zijt. Alle plaats, waar uw voetzool op 24

treedt, zal de uwe zijn; van de woestijn en den Libanon, van de
rivier, de rivier Frath, tot aan de achterste zee, zal uw landpa-
25 le zijn. Niemand zal voor uw aangezicht bestaan; de HEERE,
uw God, zal uw schrik en uw vreze geven over al het land, waar-
26 op gij treden zult, gelijk als Hij tot u gesproken heeft. Ziet, ik
27 stel ulieden heden voor, zegen en vloek: Den zegen, wanneer gij
horen zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, die ik u
28 heden gebiede; Maar den vloek, zo gij niet horen zult naar de
geboden des HEEREN, uws Gods, en afwijkt van den weg, dien
ik u heden gebiede, om andere goden na te wandelen, die gij niet
29 gekend hebt. En het zal geschieden, als u de HEERE, uw God,
zal hebben ingebracht in het land, waar gij naar toe gaat, om dat
te erven; dan zult gij den zegen uitspreken op den berg Gerizim,
30 en den vloek op den berg Ebal. Zijn zij niet aan gene zijde van
de Jordaan, achter den weg van den ondergang der zon, in het
land der Kanaanieten, die in het vlakke veld wonen, tegenover
31 Gilgal, bij de eikenbossen van More? Want gijlieden zult over
de Jordaan gaan, dat gij inkomet om te erven dat land, dat de
HEERE, uw God, u geven zal; en gij zult het erfelijk bezitten, en
32 daarin wonen. Neemt dan waar te doen al de inzettingen en de
rechten, die ik u heden voorstel.

12 Dit zijn de inzettingen en de rechten, die gijlieden zult waarne-
men om te doen, in dat land, hetwelk u de HEERE, uwer vaderen
God, gegeven heeft, om het te erven; al de dagen, die gijlieden op
2 den aardbodem leeft. Gij zult ganselijk vernielen al de plaatsen,
alwaar de volken, die gij zult erven, hun goden gediend hebben;
op de hoge bergen, en op de heuvelen, en onder allen groenen
3 boom. En gij zult hun altaren afwerpen, en hun opgerichte beel-
den verbreken, en hun bossen met vuur verbranden, en de gesne-
den beelden hunner goden nederhouwen; en gij zult hun naam te
4 niet doen uit diezelve plaats. Gij zult den HEERE, uw God, alzo
5 niet doen! Maar naar de plaats, die de HEERE, uw God, uit al
uw stammen verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te zetten, naar
6 Zijn woning zult gijlieden vragen, en daarheen zult gij komen; En
daarheen zult gijlieden brengen uw brandofferen, en uw slachtof-
feren, en uw tienden, en het hefoffer uwer hand, en uw geloften,
en uw vrijwillige offeren, en de eerstgeboorten uwer runderen en
7 uwer schapen. En aldaar zult gijlieden voor het aangezicht des

HEEREN, uws Gods, eten en vrolijk zijn, gijlieden en uw huizen,
over alles, waaraan gij uw hand geslagen hebt, waarin u de HEE-
RE, uw God, gezegend heeft. Gij zult niet doen naar alles, wat 8
wij hier heden doen, een ieder al wat in zijn ogen recht is. Want 9
gij zijt tot nu toe niet gekomen in de rust en in de erfenis, die de
HEERE, uw God, u geven zal. Maar gij zult over de Jordaan 10
gaan, en wonen in het land, dat u de HEERE, uw God, zal doen
erven; en Hij zal u rust geven van al uw vijanden rondom, en gij
zult zeker wonen. Dan zal er een plaats zijn, die de HEERE, uw 11
God, verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wonen; daar-
heen zult gij brengen alles, wat ik u gebiede: uw brandofferen,
en uw slachtofferen, uw tienden, en het hefoffer uwer hand, en
alle keur uwer geloften, die gij den HEERE beloven zult. En 12
gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods,
gijlieden, en uw zonen, en uw dochteren, en uw dienstknechten,
en uw dienstmaagden, en de Leviet, die in uw poorten is; want
hij heeft geen deel noch erve met ulieden. Wacht u, dat gij uw 13
brandofferen niet offert in alle plaats, die gij zien zult. Maar in 14
de plaats, die de HEERE in een uwer stammen zal verkiezen, daar
zult gij uw brandofferen offeren, en daar zult gij doen al wat ik u
gebiede. Doch naar allen lust uwer ziel zult gij slachten en vlees 15
eten, naar den zegen des HEEREN, uws Gods, dien Hij u geeft,
in al uw poorten; de onreine en de reine zal daarvan eten, als van
een ree, en als van een hert. Alleenlijk het bloed zult gijlieden 16
niet eten; gij zult het op de aarde uitgieten als water. Gij zult in 17
uw poorten niet mogen eten de tienden van uw koren, en van uw
most, en van uw olie, noch de eerstgeboorten van uw runderen
en van uw schapen, noch enige uwer geloften, die gij zult hebben
beloofd, noch uw vrijwillige offeren, noch het hefoffer uwer hand.
Maar gij zult dat eten voor het aangezicht des HEEREN, uws 18
Gods, in de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, gij, en
uw zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd,
en de Leviet, die in uw poorten is; en gij zult vrolijk zijn voor het
aangezicht des HEEREN, uws Gods, over alles, waaraan gij uw
handen geslagen hebt. Wacht u, dat gij den Leviet niet verlaat, 19
al uw dagen in uw land. Wanneer de HEERE, uw God, uw land- 20
pale zal verwijd hebben, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en
gij zeggen zult: Ik zal vlees eten; dewijl uw ziel lust heeft vlees te

21 eten, zo zult gij vlees eten, naar allen lust uwer ziel. Zo de plaats,
die de HEERE, uw God, verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te
zetten, verre van u zal zijn, zo zult gij slachten van uw runderen
en van uw schapen, die de HEERE u gegeven heeft, gelijk als ik
u geboden heb; en gij zult eten in uw poorten, naar allen lust
22 uwer ziel. Doch gelijk als een ree en een hert gegeten wordt, alzo
zult gij dat eten; de onreine en de reine zullen het te zamen eten.
23 Alleen houdt vast, dat gij het bloed niet eet; want het bloed is
24 de ziel; daarom zult gij de ziel met het vlees niet eten; Gij zult
25 dat niet eten; op de aarde zult gij het uitgieten als water; Gij
zult dat niet eten; opdat het u, en uw kinderen na u, welga, als
gij zult gedaan hebben, wat recht is in de ogen des HEEREN.
26 Doch uw heilige dingen, die gij hebben zult, en uw geloften zult
gij opnemen, en komen tot de plaats, die de HEERE verkiezen
27 zal; En gij zult uw brandofferen, het vlees en het bloed, berei-
den op het altaar des HEEREN, uws Gods; en het bloed uwer
slachtofferen zal op het altaar des HEEREN, uws Gods, worden
28 uitgegoten; maar het vlees zult gij eten. Neemt waar, en hoort
al deze woorden, die ik u gebiede, opdat het u, en uw kinderen na
u, welga tot in eeuwigheid, als gij zult gedaan hebben wat goed
29 en recht is in de ogen des HEEREN, uws Gods. Wanneer de
HEERE, uw God, voor uw aangezicht zal hebben uitgeroeid de
volken, naar dewelke gij heengaat, om die erfelijk te bezitten; en
30 gij die erfelijk zult bezitten, en in hun land wonen; Wacht u, dat
gij niet verstrikt wordt achter hen, nadat zij voor uw aangezicht
zullen verdelgd zijn; en dat gij niet vraagt naar hun goden, zeg-
gende: Gelijk als deze volken hun goden gediend hebben, alzo zal
31 ik ook doen. Gij zult alzo niet doen den HEERE, uw God; want
al wat den HEERE een gruwel is, dat Hij haat, hebben zij hun
goden gedaan; want zij hebben ook hun zonen en hun dochteren
32 met vuur verbrand voor hun goden. Al dit woord, hetwelk ik
ulieden gebiede, zult gij waarnemen om te doen; gij zult daar niet
toedoen, en daarvan niet afdoen.

13 Wanneer een profeet, of dromen-dromer, in het midden van u
2 zal opstaan, en u geven een teken of wonder; En dat teken of
dat wonder komt, dat hij tot u gesproken had, zeggende: Laat
ons andere goden, die gij niet gekend hebt, navolgen en hen die-
3 nen; Gij zult naar de woorden van dien profeet, of naar dien

dromen-dromer niet horen; want de HEERE, uw God, verzoekt
ulieden, om te weten, of gij den HEERE, uw God, liefhebt met
uw ganse hart en met uw ganse ziel. Den HEERE, uw God, zult 4
gij navolgen, en Hem vrezen, en Zijn geboden zult gij houden, en
Zijn stem gehoorzaam zijn, en Hem dienen, en Hem aanhangen.
En diezelve profeet, of dromen-dromer, zal gedood worden; want 5
hij heeft *tot* een afval gesproken tegen den HEERE, uw God, Die
ulieden uit Egypteland heeft uitgevoerd, en u uit het diensthuis
verlost; om u af te drijven van den weg, dien u de HEERE, uw
God, geboden heeft, om daarin te wandelen. Zo zult gij het boze
uit het midden van u wegdoen. Wanneer uw broeder, de zoon 6
uwer moeder, of uw zoon, of uw dochter, of de vrouw van uw
schoot, of uw vriend, die als uw ziel is, u zal aanporren in het
heimelijke, zeggende: Laat ons gaan, en dienen andere goden, die
gij niet gekend hebt, gij noch uw vaderen; Van de goden der vol- 7
ken, die rondom u zijn, nabij u, of verre van u, van het ene einde
der aarde tot aan het andere einde der aarde; Zo zult gij hem 8
niet ter wille zijn, en naar hem niet horen; ook zal uw oog hem
niet verschonen, en gij zult u niet ontfermen, noch hem verbergen;
Maar gij zult hem zekerlijk doodslaan; uw hand zal eerst tegen 9
hem zijn, om hem te doden, en daarna de hand des gansen volks.
En gij zult hem met stenen stenigen, dat hij sterve; want hij heeft 10
u gezocht af te drijven van den HEERE, uw God, Die u uit Egyp-
teland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft. Opdat gans Israel 11
het hore en vreze, en niet voortvare te doen naar dit boze stuk
in het midden van u. Wanneer gij van een uwer steden, die de 12
HEERE, uw God, u geeft, om aldaar te wonen, zult horen zeggen:
Er zijn mannen, Belials-kinderen, uit het midden van u uitgegaan, 13
en hebben de inwoners hunner stad aangedreven, zeggende: Laat
ons gaan, en dienen andere goden, die gij niet gekend hebt; Zo 14
zult gij onderzoeken, en naspeuren, en wel navragen; en ziet, het
is de waarheid, de zaak is zeker, zulk een gruwel is in het midden
van u gedaan; Zo zult gij de inwoners derzelver stad ganselijk 15
slaan met de scherpte des zwaards, verbannende haar, en alles,
wat daarin is, ook haar beesten, met de scherpte des zwaards.
En al haar roof zult gij verzamelen in het midden van haar straat, 16
en den HEERE, uw God, die stad en al haar roof ganselijk met
vuur verbranden; en zij zal een hoop zijn eeuwiglijk, zij zal niet

17 weder gebouwd worden. Ook zal er niets van het verbannene
aan uw hand kleven, opdat de HEERE Zich wende van de hitte
Zijns toorns, en u geve barmhartigheid, en Zich uwer erbarme,
en u vermenigvuldige, gelijk als Hij uw vaderen gezworen heeft;
18 Wanneer gij de stem des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam
zijn, om te houden al Zijn geboden, die ik u heden gebiede, om te
doen wat recht is in de ogen des HEEREN, uws Gods.
14 Gijlieden zijt kinderen des HEEREN, uws Gods; gij zult uzel-
ven niet snijden, noch kaalheid maken tussen uw ogen, over een
2 dode. Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God; en u
heeft de HEERE verkoren, om Hem tot een volk des eigendoms
3 te zijn, uit al de volken, die op den aardbodem zijn. Gij zult
4 geen gruwel eten. Dit zijn de beesten, die gijlieden eten zult; een
5 os, klein vee der schapen, en klein vee der geiten; Een hert, en
een ree, en een buffel, en een steenbok, en een das, en een wilde
6 os, en een gems. Alle beesten, die de klauwen verdelen, en de
kloof in twee klauwen klieven, *en* herkauwen onder de beesten,
7 die zult gij eten. Maar deze zult gij niet eten, van degenen, die
alleen herkauwen, of van degenen, die den gekloofden klauw *al-
leen* verdelen: den kemel, en den haas, en het konijn; want deze
herkauwen wel, maar zij verdelen den klauw niet; onrein zullen
8 zij ulieden zijn. Ook het varken; want dat verdeelt zijn klauw
wel, maar het herkauwt niet; onrein zal het ulieden zijn; van hun
vlees zult gij niet eten, en hun dood aas zult gij niet aanroeren.
9 Dit zult gij eten van alles, wat in de wateren is; al wat vinnen
10 en schubben heeft, zult gij eten. Maar al wat geen vinnen en
11 schubben heeft, zult gij niet eten; het zal ulieden onrein zijn. Al-
12 len reinen vogel zult gij eten. Maar deze zijn het, van dewelke
13 gij niet zult eten: de arend, en de havik, en de zeearend; En
14 de wouw, en de kraai, en de gier naar haar aard; En alle rave
15 naar zijn aard; En de struis, en de nachtuil, en de koekoek, en
16 de sperwer naar zijn aard; En de steenuil, en de schuifuit, en de
17, 18 kauw, En de roerdomp, en de pelikaan, en het duikertje; En de
ooievaar, en de reiger naar zijn aard; en de hop, en de vledermuis;
19 Ook al het kruipend gevogelte zal ulieden onrein zijn; zij zullen
20, 21 niet gegeten worden. Al het rein gevogelte zult gij eten. Gij zult
geen dood aas eten; den vreemdeling, die in uw poorten is, zult gij
het geven, dat hij het ete, of verkoopt het den vreemde; want gij

zijt een heilig volk den HEERE, uw God. Gij zult het bokje niet
koken in de melk zijner moeder. Gij zult getrouwelijk vertienen 22
al het inkomen uws zaads, dat elk jaar van het veld voortkomt.
En voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, ter plaatse, die 23
Hij verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wonen, zult gij
eten de tienden van uw koren, van uw most, en van uw olie, en
de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen; opdat gij den
HEERE, uw God, leert vrezen alle dagen. Wanneer dan nog de 24
weg voor u te veel zal zijn, dat gij zulks niet zoudt kunnen heen-
dragen, omdat de plaats te verre van u zal zijn, die de HEERE,
uw God, verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te stellen; wanneer
de HEERE, uw God, u zal gezegend hebben; Zo maak het tot 25
geld, en bindt het geld in uw hand, en gaat naar de plaats, die de
HEERE, uw God, verkiezen zal; En geeft dat geld voor alles, wat 26
uw ziel gelust, voor runderen en voor schapen, en voor wijn, en
voor sterken drank, en voor alles, wat uw ziel van u begeren zal,
en eet aldaar voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, en
weest vrolijk, gij en uw huis. Maar den Leviet, die in uw poorten 27
is, zult gij niet verlaten; want hij heeft geen deel noch erve met
u. Ten einde van drie jaren zult gij voortbrengen alle tienden 28
van uw inkomen, in hetzelve jaar, en gij zult ze wegleggen in uw
poorten; Zo zal komen de Leviet, dewijl hij geen deel noch erve 29
met u heeft, en de vreemdeling, en de wees en de weduwe, die in
uw poorten zijn, en zullen eten en verzadigd worden; opdat u de
HEERE, uw God, zegene in al het werk uwer hand, dat gij doen
zult.

Ten einde van zeven jaren zult gij een vrijlating maken. Dit **15**, 2
nu is de zaak der vrijlating, dat ieder schuldheer, die zijn naaste
zal geleend hebben, vrijlate; hij zal zijn naaste of zijn broeder niet
manen, dewijl men den HEERE een vrijlating heeft uitgeroepen.
Den vreemde zult gij manen; maar wat gij bij uw broeder hebt, 3
zal uw hand vrijlaten; Alleenlijk, omdat er geen bedelaar onder 4
u zal zijn; want de HEERE zal u overloediglijk zegenen in het
land, dat u de HEERE, uw God, ten erve zal geven, om hetzelve
erfelijk te bezitten; Indien gij slechts de stem des HEEREN, uws 5
Gods, vlijtiglijk zult gehoorzamen, dat gij waarneemt te doen al
deze geboden, die ik u heden gebiede. Want de HEERE, uw 6
God, zal u zegenen, gelijk als Hij tot u heeft gesproken, zo zult gij

aan vele volken lenen; maar gij zult niet ontlenen; en gij zult over
7 vele volken heersen; maar over u zullen zij niet heersen. Wan-
neer er onder u een arme zal zijn, een uit uw broederen, in een
uwer poorten, in uw land, dat de HEERE, uw God, u geven zal,
zo zult gij uw hart niet verstijven, noch uw hand toesluiten voor
8 uw broeder, die arm is; Maar gij zult hem uw hand mildelijk
opendoen, en zult hem rijkelijk lenen, genoeg voor zijn gebrek,
9 dat hem ontbreekt. Wacht u, dat in uw hart geen Belialswoord
zij, om te zeggen: Het zevende jaar, het jaar der vrijlating, naakt;
dat uw oog boos zij tegen uw broeder, die arm is, en dat gij hem
niet gevet; en hij over u roepe tot den HEERE, en zonde in u zij.
10 Gij zult hem mildelijk geven, en uw hart zal niet boos zijn, als
gij hem geeft; want om dezer zake wil zal u de HEERE, uw God,
zegenen in al uw werk, en in alles, waaraan gij uw hand slaat.
11 Want de arme zal niet ophouden uit het midden des lands; daar-
om gebiede ik u, zeggende: Gij zult uw hand mildelijk opendoen
aan uw broeder, aan uw bedrukten en aan uw armen in uw land.
12 Wanneer uw broeder, een Hebreer of een Hebreinne, aan u ver-
kocht zal zijn, zo zal hij u zes jaren dienen; maar in het zevende
13 jaar zult gij hem vrij van u laten gaan. En als gij hem vrij van
14 u gaan laat, zo zult gij hem niet ledig laten gaan: Gij zult hem
rijkelijk opleggen van uw kudde, en van uw dorsvloer, en van uw
wijnpers; waarin u de HEERE, uw God, gezegend heeft, daarvan
15 zult gij hem geven. En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht
in Egypteland geweest zijt, en dat u de HEERE, uw God, verlost
16 heeft; daarom gebiede ik u heden deze zake. Maar het zal ge-
schieden, als hij tot u zeggen zal: Ik zal niet van u uitgaan, omdat
17 hij u en uw huis liefheeft, dewijl het hem wel bij u is; Zo zult gij
een priem nemen, en steken in zijn oor en in de deur, en hij zal
eeuwiglijk uw dienstknecht zijn; en aan uw dienstmaagd zult gij
18 ook alzo doen. Het zal niet hard zijn in uw ogen, als gij hem vrij
van u gaan laat; want *als* een dubbel-loons-dagloner heeft hij u
zes jaren gediend; zo zal u de HEERE, uw God, zegenen in alles,
19 wat gij doen zult. Al het eerstgeborene, dat onder uw runderen
en onder uw schapen zal geboren worden, zijnde een manneken,
zult gij den HEERE, uw God, heiligen; gij zult niet arbeiden met
den eerstgeborene van uw os, noch de eerstgeborene uwer schapen
20 scheren. Voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, zult gij

ze jaar op jaar eten in de plaats, die de HEERE zal verkiezen, gij
en uw huis. Doch als enig gebrek daaraan zal zijn, hetzij mank 21
of blind, *of* enig kwaad gebrek, zo zult gij het den HEERE, uw
God, niet offeren; In uw poorten zult gij het eten; de onreine en 22
de reine te zamen, als een ree, en als een hert, Zijn bloed alleen 23
zult gij niet eten; gij zult het op de aarde uitgieten als water.

Neemt waar de maand Abib, dat gij den HEERE, uw God, pas- **16**
cha houdt; want in de maand Abib heeft u de HEERE, uw God,
uit Egypteland uitgevoerd, bij nacht. Dan zult gij den HEERE, 2
uw God, het pascha slachten, schapen en runderen, in de plaats,
die de HEERE verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wo-
nen. Gij zult niets gedesemds op hetzelve eten; zeven dagen zult 3
gij ongezuurde *broden* op hetzelve eten, een brood der ellende,
(want in der haast zijt gij uit Egypteland uitgetogen); opdat gij
gedenkt aan den dag van uw uittrekken uit Egypteland, al de da-
gen uws levens. Er zal bij u in zeven dagen geen zuurdeeg gezien 4
worden in enige uwer landpalen; ook zal van het vlees, dat gij aan
den avond van den eersten dag geslacht zult hebben, niets tot den
morgen overnachten. Gij zult het pascha niet mogen slachten in 5
een uwer poorten, die de HEERE, uw God, u geeft. Maar aan 6
de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal om *daar* Zijn
Naam te doen wonen, aldaar zult gij het pascha slachten aan den
avond, als de zon ondergaat, ter bestemder tijd van uw uittrekken
uit Egypte. Dan zult gij het koken en eten in de plaats, die de 7
HEERE, uw God, verkiezen zal; daarna zult gij u des morgens
keren, en heengaan naar uw tenten. Zes dagen zult gij ongezuur- 8
de *broden* eten, en aan den zevenden dag is een verbods *dag* den
HEERE, uw God; *dan* zult gij geen werk doen. Zeven weken 9
zult gij u tellen; van dat men *met* de sikkel begint in het staande
koren, zult gij de zeven weken beginnen te tellen. Daarna zult 10
gij den HEERE, uw God, het feest der weken houden; het zal een
vrijwillige schatting uwer hand zijn, dat gij geven zult, naardat
u de HEERE, uw God, zal gezegend hebben. En gij zult vro- 11
lijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, gij, en uw
zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en
de Leviet, die in uw poorten is, en de vreemdeling, en de wees,
en de weduwe, die in het midden van u zijn; in de plaats, die de
HEERE, uw God, zal verkiezen, om Zijnen Naam aldaar te doen

12 wonen. En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht geweest
13 zijt in Egypte; en gij zult deze inzettingen houden en doen. Het
feest der loofhutten zult gij u zeven dagen houden, als gij zult
14 hebben ingezameld van uw dorsvloer en van uw wijnpers. En gij
zult vrolijk zijn op uw feest, gij, en uw zoon, en uw dochter, en
uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en de Leviet, en de vreem-
15 deling, en de wees, en de weduwe, die in uw poorten zijn. Zeven
dagen zult gij den HEERE, uw God, feest houden, in de plaats,
die de HEERE verkiezen zal; want de HEERE, uw God, zal u
zegenen in al uw inkomen, en in al het werk uwer handen; daar-
16 om zult gij immers vrolijk zijn. Driemaal in het jaar zal alles,
wat mannelijk onder u is, voor het aangezicht des HEEREN, uws
Gods, verschijnen, in de plaats, die Hij verkiezen zal: op het feest
der ongezuurde *broden*, en op het feest der weken, en op het feest
der loofhutten; maar het zal niet ledig voor het aangezicht des
17 HEEREN verschijnen: Een ieder, naar de gave zijner hand, naar
den zegen des HEEREN, uws Gods, dien Hij u gegeven heeft.
18 Rechters en ambtlieden zult gij u stellen in al uw poorten, die
de HEERE, uw God, u geven zal, onder uw stammen; dat zij
19 het volk richten met een gericht der gerechtigheid. Gij zult het
gericht niet buigen; gij zult het aangezicht niet kennen; ook zult
gij geen geschenk nemen; want het geschenk verblindt de ogen
20 der wijzen, en verkeert de woorden der rechtvaardigen. Gerech-
tigheid, gerechtigheid zult gij najagen; opdat gij leeft, en erfelijk
21 bezit het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal. Gij zult u
geen bos planten van enig geboomte, bij het altaar des HEEREN,
22 uws Gods, dat gij u maken zult. Ook zult gij u geen opgericht
beeld stellen, hetwelk de HEERE, uw God, haat.

17 Gij zult den HEERE, uw God, geen os of klein vee offeren,
waaraan een gebrek zij *of* enig kwaad; want dat is den HEERE,
2 uw God, een gruwel. Wanneer in het midden van u, in een uwer
poorten, die de HEERE, uw God, u geeft, een man of vrouw ge-
vonden zal worden, die doen zal, dat kwaad is in de ogen des
3 HEEREN, uws Gods, overtredende Zijn verbond; Dat hij heen-
gaat, en dient andere goden, en buigt zich voor die, of voor de
zon, of voor de maan, of voor het ganse heir des hemels, hetwelk
4 ik niet geboden heb; En het wordt u aangezegd, en gij hoort
het; zo zult gij het wel onderzoeken; en ziet, het is de waarheid,

de zaak is zeker, zulk een gruwel is in Israel gedaan; Zo zult gij 5
dien man of die vrouw, die ditzelve boze stuk gedaan hebben, tot
uw poorten uitbrengen, dien man *zeg ik*, of die vrouw; en gij zult
hen met stenen stenigen, dat zij sterven. Op den mond van twee 6
getuigen, of drie getuigen, zal hij gedood worden, die sterven zal;
op den mond van een enigen getuige zal hij niet gedood worden.
De hand der getuigen zal eerst tegen hem zijn, om hem te doden, 7
en daarna de hand des gansen volks; zo zult gij het boze uit het
midden van u wegdoen. Wanneer een zaak aan het gericht voor 8
u te zwaar zal zijn, tussen bloed en bloed, tussen rechtshandel
en rechtshandel, tussen plage en plage, zijnde twistzaken in uw
poorten, zo zult gij u opmaken en opgaan naar de plaats, die de
HEERE, uw God, verkiezen zal; En gij zult komen tot de Le- 9
vietische priesters, en tot den rechter, die in die dagen zijn zal;
en gij zult ondervragen, en zij zullen u de zaak des rechts aan-
zeggen. En gij zult doen naar het bevel des woords, dat zij u 10
zullen aanzeggen, van diezelve plaats, die de HEERE verkiezen
zal, en gij zult waarnemen te doen naar alles, wat zij u zullen
leren. Naar het bevel der wet, die zij u zullen leren, en naar 11
het oordeel, dat zij u zullen zeggen, zult gij doen; gij zult niet
afwijken van het woord, dat zij u zullen aanzeggen, ter rechter
hand of ter linkerhand. De man nu, die trotselijk handelen zal, 12
dat hij niet hore naar den priester, dewelke staat, om aldaar den
HEERE, uw God, te dienen, of naar den rechter, dezelve man zal
sterven; en gij zult het boze uit Israel wegdoen. Dat het al dat 13
volk hore en vreze, en niet meer trotselijk handele. Wanneer gij 14
zult gekomen zijn in het land, dat u de HEERE, uw God, geeft, en
gij dat erfelijk zult bezitten en daarin wonen, en gij zeggen zult:
Ik zal een koning over mij stellen, als al de volken, die rondom
mij zijn; Zo zult gij ganselijk tot koning over u stellen, dien de 15
HEERE, uw God, verkiezen zal; uit het midden uwer broederen
zult gij een koning over u stellen; gij zult niet vermogen over u
te zetten een vreemden man, die uw broeder niet zij. Maar hij 16
zal voor zich de paarden niet vermenigvuldigen, en het volk niet
doen wederkeren naar Egypte, om paarden te vermenigvuldigen;
terwijl de HEERE ulieden gezegd heeft: Gij zult voortaan niet
wederkeren door dezen weg. Ook zal hij voor zich de vrouwen 17
niet vermenigvuldigen, opdat zijn hart niet afwijke; hij zal ook

18 voor zich geen zilver en goud zeer vermenigvuldigen. Voorts zal
het geschieden, als hij op den stoel zijns koninkrijks zal zitten, zo
zal hij zich een dubbel van deze wet afschrijven in een boek, uit
19 *hetgeen* voor het aangezicht der Levietische priesteren is; En het
zal bij hem zijn, en hij zal daarin lezen al de dagen zijns levens;
opdat hij den HEERE, zijn God, lere vrezen, om te bewaren al
20 de woorden dezer wet en deze inzettingen, om die te doen; Dat
zijn hart zich niet verheffe boven zijn broederen, en dat hij niet
afwijke van het gebod, ter rechter *hand* of ter linkerhand; opdat
hij de dagen verlenge in zijn koninkrijk, hij en zijn zonen, in het
midden van Israel.

18 De Levietische priesteren, de ganse stam van Levi, zullen geen
deel noch erve hebben met Israel; de vuuroffers des HEEREN en
2 zijn erfdeel zullen zij eten. Daarom zal hij geen erfdeel hebben in
het midden zijner broederen; de HEERE is zijn Erfdeel, gelijk als
3 Hij tot hem gesproken heeft. Dit nu zal het recht der priesters
zijn van het volk, van hen, die een offerande offeren, hetzij een os,
of klein vee: dat hij den priester zal geven den schouder, en beide
4 kinnebakken, en de pens. De eerstelingen van uw koren, van uw
most en van uw olie, en de eerstelingen van de beschering uwer
5 schapen zult gij hem geven; Want de HEERE, uw God, heeft
hem uit al uw stammen verkoren, dat hij sta, om te dienen in
6 den Naam des HEEREN, hij en zijn zonen, te allen dage. Voorts
wanneer een Leviet zal komen uit een uwer poorten, uit gans Is-
rael, alwaar hij woont, en hij komt naar alle begeerte zijner ziel,
7 tot de plaats, die de HEERE zal hebben verkoren; En hij dienen
zal in den Naam des HEEREN, zijns Gods, als al zijn broederen,
de Levieten, die aldaar voor het aangezicht des HEEREN staan;
8 Zo zullen zij een gelijk deel eten, boven zijn verkoping bij de va-
9 deren. Wanneer gij komt in het land, dat de HEERE, uw God,
u geven zal, zo zult gij niet leren te doen naar de gruwelen van
10 dezelve volken. Onder u zal niet gevonden worden, die zijn zoon
of zijn dochter door het vuur doet doorgaan, die met waarzegge-
rijen omgaat, een guichelaar, of die op vogelgeschrei acht geeft,
11 of tovenaar. Of een bezweerder, die met bezwering omgaat, of
die een waarzeggenden geest vraagt, of een duivelskunstenaar, of
12 die de doden vraagt. Want al wie zulks doet, is den HEERE
een gruwel; en om dezer gruwelen wil verdrijft hen de HEERE,

uw God, voor uw aangezicht, uit de bezitting. Oprecht zult gij 13
zijn met den HEERE, uw God. Want deze volken, die gij zult 14
erven, horen naar guichelaars en waarzeggers; maar u aangaande,
de HEERE, uw God, heeft u zulks niet toegelaten. Een Profeet, 15
uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de HEE-
RE, uw God, verwekken; naar Hem zult gij horen; Naar alles, 16
wat gij van den HEERE, uw God, aan Horeb, ten dage der ver-
zameling, geeist hebt, zeggende: Ik zal niet voortvaren te horen
de stem des HEEREN, mijns Gods, en ditzelve grote vuur zal ik
niet meer zien, dat ik niet sterve. Toen zeide de HEERE tot mij: 17
Het is goed, wat zij gesproken hebben. Een Profeet zal Ik hun 18
verwekken uit het midden hunner broederen, als u; en Ik zal Mijn
woorden in Zijn mond geven, en Hij zal tot hen spreken alles, wat
Ik Hem gebieden zal. En het zal geschieden, de man, die niet 19
zal horen naar Mijn woorden, die Hij in Mijn Naam zal spreken,
van dien zal Ik het zoeken. Maar de profeet, die hoogmoediglijk 20
zal handelen, sprekende een woord in Mijn Naam, hetwelk Ik hem
niet geboden heb te spreken, of die spreken zal in den naam van
andere goden, dezelve profeet zal sterven. Zo gij dan in uw hart 21
zoudt mogen zeggen: Hoe zullen wij het woord kennen, dat de
HEERE niet gesproken heeft? Wanneer die profeet in den Naam 22
des HEEREN zal hebben gesproken, en dat woord geschiedt niet,
en komt niet; dat is het woord, dat de HEERE niet gesproken
heeft; door trotsheid heeft die profeet dat gesproken; gij zult voor
hem niet vrezen.

Wanneer de HEERE, uw God, de volken zal hebben uitgeroeid, **19**
welker land de HEERE, uw God, u geven zal, en gij die erfelijk
zult bezitten, en in hun steden en in hun huizen wonen; Zo zult 2
gij u drie steden uitscheiden, in het midden van uw land, hetwelk
de HEERE, uw God, u geven zal, om dat erfelijk te bezitten. Gij 3
zult u den weg bereiden, en de pale uws lands, dat u de HEERE,
uw God, zal doen erven, in drieen delen; dit nu zal zijn, opdat
ieder doodslager daarhenen vliede. En dit zij de zaak des dood- 4
slagers, die daarhenen vlieden zal, dat hij leve; die zijn naaste
zal geslagen hebben door onwetendheid, dien hij toch van giste-
ren *en* eergisteren niet haatte; Als, dewelke met zijn naaste in 5
het bos zal zijn gegaan, om hout te houwen, en zijn hand met de
bijl wordt aangedreven, om hout af te houwen, en het ijzer schiet

af van den steel, en treft zijn naaste, dat hij sterve; die zal in
6 een dezer steden vluchten en leven; Opdat de bloedwreker den
doodslager niet najage, als zijn hart verhit is, en hem achterhale,
omdat de weg te verre zou zijn, en hem sla aan het leven; zo toch
geen oordeel des doods aan hem is; want hij haatte hem niet van
7 gisteren *en* eergisteren. Daarom gebiede ik u, zeggende: Gij zult
8 u drie steden uitscheiden. En indien de HEERE, uw God, uw
landpale zal verwijden, gelijk als Hij uw vaderen gezworen heeft,
en u al dat land geven zal, hetwelk Hij uw vaderen te geven ge-
9 sproken heeft; (Wanneer gij al ditzelve gebod zult waarnemen,
om dat te doen, hetgeen ik u heden gebiede, den HEERE, uw
God, liefhebbende, en alle dagen in Zijn wegen wandelende) zo
10 zult gij u nog drie steden toedoen tot deze drie; Opdat het bloed
des onschuldigen niet vergoten worde in het midden van uw land,
dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft, en bloedschulden op
11 u zouden zijn. Maar wanneer er iemand zijn zal, die zijn naaste
haat, en hem lagen legt, en staat tegen hem op, en slaat hem aan
12 het leven, dat hij sterve; en vliedt tot een van die steden; Zo
zullen de oudsten zijner stad zenden, en nemen hem van daar, en
zij zullen hem in de hand des bloedwrekers geven, dat hij ster-
13 ve. Uw oog zal hem niet verschonen; maar gij zult het bloed
14 des onschuldigen uit Israel wegdoen, dat het u welga. Gij zult
uws naasten landpale, die de voorvaderen gepaald hebben, niet
verrukken in uw erfdeel, dat gij erven zult, in het land, hetwelk u
15 de HEERE, uw God, geeft, om dat erfelijk te bezitten. Een enig
getuige zal tegen niemand opstaan over enige ongerechtigheid of
over enige zonde, van alle zonde, die hij zou mogen zondigen; op
den mond van twee getuigen, of op den mond van drie getuigen
16 zal de zaak bestaan. Wanneer een wrevelige getuige tegen ie-
17 mand zal opstaan, om een afwijking tegen hem te betuigen; Zo
zullen die twee mannen, welke den twist hebben, staan voor het
aangezicht des HEEREN, voor het aangezicht der priesters, en der
18 rechters, die in diezelve dagen zullen zijn. En de rechters zullen
wel onderzoeken; en ziet, de getuige is een vals getuige, hij heeft
19 valsheid betuigd tegen zijn broeder; Zo zult gijlieden hem doen,
gelijk als hij zijn broeder dacht te doen; alzo zult gij het boze uit
20 het midden van u wegdoen; Dat de overgeblevenen het horen en
vrezen, en niet voortvaren meer te doen naar dit boze stuk, in het

midden van u. En uw oog zal niet verschonen; ziel om ziel, oog 21
om oog, tand om tand, hand om hand, voet om voet.
Wanneer gij zult uittrekken tot den strijd tegen uw vijanden, **20**
en zult zien paarden en wagenen, een volk, meerder dan gij, zo
zult gij voor hen niet vrezen; want de HEERE, uw God, is met
u, Die u uit Egypteland heeft opgevoerd. En het zal geschieden, 2
als gijlieden tot den strijd nadert, zo zal de priester toetreden, en
tot het volk spreken. En tot hen zeggen: Hoort, Israel! gijlieden 3
zijt heden na aan den strijd tegen uw vijanden; uw hart worde
niet week, vreest niet, en beeft niet, en verschrikt niet voor hun
aangezicht. Want het is de HEERE, uw God, Die met u gaat, 4
om voor u te strijden tegen uw vijanden, om u te verlossen. Dan 5
zullen de ambtlieden tot het volk spreken, zeggende: Wie is de
man, die een nieuw huis heeft gebouwd, en het niet heeft ingewijd?
Die ga henen en kere weder naar zijn huis; opdat hij niet misschien
sterve in den strijd, en iemand anders dat inwijde. En wie is de 6
man, die een wijngaard geplant heeft, en deszelfs vrucht niet heeft
genoten? Die ga henen en kere weder naar zijn huis, opdat hij niet
misschien in den strijd sterve en iemand anders die geniete. En 7
wie is de man, die een vrouw ondertrouwd heeft, en haar niet *tot
zich* heeft genomen? Die ga henen en kere weder naar zijn huis;
opdat hij niet misschien in dien strijd sterve, en een ander man
haar neme. Daarna zullen de ambtlieden voortvaren te spreken 8
tot het volk, en zeggen: Wie is de man, die vreesachtig en week
van hart is? Die ga henen en kere weder naar zijn huis; opdat
het hart zijner broederen niet smelte, gelijk zijn hart. En het zal 9
geschieden, als die ambtlieden geeindigd zullen hebben te spreken
tot het volk, zo zullen zij oversten der heiren aan de spits des
volks bestellen. Wanneer gij nadert tot een stad om tegen haar 10
te strijden, zo zult gij haar den vrede toeroepen. En het zal 11
geschieden, indien zij u vrede zal antwoorden, en u opendoen, zo
zal al het volk, dat daarin gevonden wordt, u cijnsbaar zijn, en u
dienen. Doch zo zij geen vrede met u zal maken, maar krijg tegen 12
u voeren, zo zult gij haar belegeren. En de HEERE, uw God, 13
zal haar in uw hand geven; en gij zult alles, wat mannelijk daarin
is, slaan met de scherpte des zwaards; Behalve de vrouwen, en 14
de kinderkens, en de beesten, en al wat in de stad zijn zal, al
haar buit zult gij voor u roven; en gij zult eten den buit uwer

15 vijanden, dien u de HEERE, uw God, gegeven heeft. Alzo zult
gij aan alle steden doen, die zeer verre van u zijn, die niet zijn
16 van de steden dezer volken. Maar van de steden dezer volken,
die u de HEERE, uw God, ten erve geeft, zult gij niets laten
17 leven, dat adem heeft. Maar gij zult ze ganselijk verbannen: de
Hethieten, en de Amorieten, en de Kanaanieten, en de Ferezieten,
de Hevieten, en de Jebusieten, gelijk als u de HEERE, uw God,
18 geboden heeft; Opdat zij ulieden niet leren te doen naar al hun
gruwelen, die zij hun goden gedaan hebben, en gij zondigt tegen
19 den HEERE, uw God. Wanneer gij een stad vele dagen zult
belegeren, strijdende tegen haar, om die in te nemen, zo zult gij
haar geboomte niet verderven, de bijl daaraan drijvende; want gij
zult daarvan eten; daarom zult gij dat niet afhouwen (want het
geboomte van het veld is des mensen *spijze*), opdat het voor uw
20 aangezicht kome tot een bolwerk. Maar het geboomte, hetwelk
gij kennen zult, dat het geen geboomte ter spijze is, dat zult gij
verderven en afhouwen; en gij zult een bolwerk bouwen tegen deze
stad, dewelke tegen u krijg voert, totdat zij ten onderga.

21 Wanneer in het land, hetwelk de HEERE, uw God, u geven zal,
om dat te erven, een verslagene zal gevonden worden, liggende in
2 het veld, niet bekend zijnde, wie hem geslagen heeft; Zo zullen
uw oudsten en uw rechters uitgaan, en zij zullen meten naar de
3 steden, die rondom den verslagene zijn. De stad nu, die de naas-
te zal zijn aan den verslagene, daar zullen de oudsten derzelver
stad een jonge koe van de runderen nemen, met dewelke niet ge-
4 arbeid is, die aan het juk niet getrokken heeft. En de oudsten
derzelver stad zullen de jonge koe afbrengen in een ruw dal, dat
niet bearbeid noch bezaaid zal zijn; en zij zullen deze jonge koe
5 aldaar in het dal den nek doorhouwen. Dan zullen de priesters,
de kinderen van Levi, toetreden; want de HEERE, uw God, heeft
hen verkoren, om Hem te dienen, en om in des HEEREN Naam
te zegenen, en naar hun mond zal alle twist en alle plaag afge-
6 daan worden. En alle oudsten derzelver stad, die naast aan den
verslagene zijn, zullen hun handen wassen over deze jonge koe,
7 die in dat dal de nek doorgehouwen is; En zij zullen betuigen
en zeggen: Onze handen hebben dit bloed niet vergoten, en onze
8 ogen hebben het niet gezien; Wees genadig aan Uw volk Israel,
dat Gij, o HEERE! verlost hebt, en leg geen onschuldig bloed in

het midden van Uw volk Israel! En dat bloed zal voor hen ver-
zoend zijn. Alzo zult gij het onschuldig bloed uit het midden van 9
u wegdoen; want gij zult doen, wat recht is in de ogen des HEE-
REN. Wanneer gij zult uitgetogen zijn tot den strijd tegen uw 10
vijanden; en de HEERE, uw God, hen zal gegeven hebben in uw
hand, dat gij hun gevangenen gevankelijk wegvoert; En gij onder 11
de gevangenen zult zien een vrouw, schoon van gedaante, en gij
lust tot haar gekregen zult hebben, dat gij ze u ter vrouwe neemt;
Zo zult gij haar binnen in uw huis brengen; en zij zal haar hoofd 12
scheren, en haar nagelen besnijden. En zij zal het kleed harer ge- 13
vangenis van zich afleggen, en in uw huis zitten, en haar vader en
haar moeder een maand lang bewenen; en daarna zult gij tot haar
ingaan, en haar man zijn, en zij zal u ter vrouwe zijn. En het 14
zal geschieden, indien gij geen behagen in haar hebt, dat gij haar
zult laten gaan naar haar begeerte; doch gij zult haar geenszins
voor geld verkopen, gij zult met haar geen gewin drijven, daarom
dat gij haar vernederd hebt. Wanneer een man twee vrouwen 15
heeft, een beminde, en een gehate; en de beminde en de gehate
hem zonen zullen gebaard hebben, en de eerstgeboren zoon van
de gehate zal zijn; Zo zal het geschieden, ten dage als hij zijn 16
zonen zal doen erven wat hij heeft, dat hij niet zal vermogen de
eerstgeboorte te geven aan den zoon der beminde, voor het aan-
gezicht van den zoon der gehate, die de eerstgeborene is. Maar 17
den eerstgeborene, den zoon der gehate, zal hij kennen, gevende
hem het dubbele deel van alles, wat bij hem zal worden gevonden;
want hij is het beginsel zijner kracht, het recht der eerstgeboorte is
het zijne. Wanneer iemand een moedwilligen en wederspannigen 18
zoon heeft, die de stem zijns vaders en de stem zijner moeder niet
gehoorzaam is; en zij hem gekastijd zullen hebben, en hij naar hen
niet horen zal, Zo zullen zijn vader en zijn moeder hem grijpen, 19
en zij zullen hem uitbrengen tot de oudsten zijner stad, en tot de
poorte zijner plaats. En zij zullen zeggen tot de oudsten zijner 20
stad: Deze onze zoon is afwijkende en wederspannig, hij is onze
stem niet gehoorzaam; hij is een brasser en zuiper. Dan zullen 21
alle lieden zijner stad hem met stenen overwerpen, dat hij sterve;
en gij zult het boze uit het midden van u wegdoen; dat het gans
Israel hore, en vreze. Voorts, wanneer in iemand een zonde zal 22
zijn, die het oordeel des doods *waardig is*, dat hij gedood zal wor-

23 den, en gij hem aan het hout zult opgehangen hebben; Zo zal
zijn dood lichaam aan het hout niet overnachten; maar gij zult
het zekerlijk ten zelven dage begraven; want een opgehangene is
Gode een vloek. Alzo zult gij uw land niet verontreinigen, dat u
de HEERE, uw God, ten erve geeft.
22 Gij zult uws broeders os of klein vee niet zien afgedreven, en
u van die verbergen; gij zult ze uw broeder ganselijk weder toe-
2 sturen. En indien uw broeder niet nabij u is, of gij hem niet
kent, zo zult gij ze binnen in uw huis vergaderen, dat zij bij u zijn,
3 totdat uw broeder die zoeke, en gij ze hem wedergeeft. Alzo zult
gij ook doen aan zijn ezel, en alzo zult gij doen aan zijn kleding,
ja, alzo zult gij doen aan al het verlorene uws broeders, dat van
hem verloren zal zijn, en dat gij zult hebben gevonden; gij zult u
4 niet mogen verbergen. Gij zult uws broeders ezel of zijn os niet
zien, vallende op den weg, en u van die verbergen; gij zult ze met
5 hem ganselijk oprichten. Het kleed eens mans zal niet zijn aan
een vrouw, en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken; want
6 al wie zulks doet, is den HEERE, uw God, een gruwel. Wanneer
voor uw aangezicht een vogelnest op den weg voorkomt, in enigen
boom, of op de aarde, met jongen of eieren, en de moeder zittende
op de jongen of op de eieren, zo zult gij de moeder met de jon-
7 gen niet nemen. Gij zult de moeder ganselijk vrijlaten; maar de
jongen zult gij voor u nemen; opdat het u welga, en gij de dagen
8 verlengt. Wanneer gij een nieuw huis zult bouwen, zo zult gij op
uw dak een leuning maken; opdat gij geen bloedschuld op uw huis
9 legt, wanneer iemand, vallende, daarvan afviel. Gij zult uw wijn-
gaard niet met tweeerlei bezaaien; opdat de volheid des zaads, dat
gij zult gezaaid hebben, en de inkomst des wijngaards niet onthei-
10 ligd worde. Gij zult niet ploegen met een os en met een ezel te
11 gelijk. Gij zult geen kleed van gemengde stof aantrekken, wollen
12 en linnen te gelijk. Snoeren zult gij u maken aan de vier hoeken
13 uws opperkleeds, waarmede gij u bedekt. Wanneer een man een
vrouw zal genomen hebben, en tot haar ingegaan zijnde, alsdan
14 haar zal haten, En haar oorzaak van naspraak zal opleggen, en
een kwaden naam over haar uitbrengen, en zeggen: Deze vrouw
heb ik genomen, en ben tot haar genaderd, maar heb den maag-
15 dom aan haar niet gevonden; Dan zullen de vader van deze jonge
dochter en haar moeder nemen, en tot de oudsten der stad aan

de poort uitbrengen, den maagdom dezer jonge vrouw. En de 16
vader van de jonge dochter zal tot de oudsten zeggen: Ik heb mijn
dochter aan dezen man gegeven tot een vrouw; maar hij heeft haar
gehaat; En ziet, hij heeft oorzaak van opspraak gegeven, zeggen- 17
de: Ik heb den maagdom aan uw dochter niet gevonden; dit nu
is de maagdom mijner dochter. En zij zullen het kleed voor het
aangezicht van de oudsten der stad uitbreiden. Dan zullen de 18
oudsten derzelver stad dien man nemen, en kastijden hem; En 19
zij zullen hem een boete opleggen van honderd zilverlingen, en ze
geven aan den vader van de jonge dochter, omdat hij een kwaden
naam heeft uitgebracht over een jonge dochter van Israel; voorts
zal zij hem ter vrouwe zijn, hij zal haar niet mogen laten gaan
al zijn dagen. Maar indien ditzelve woord waarachtig is, *dat* de 20
maagdom aan de jonge dochter niet gevonden is; Zo zullen zij 21
deze jonge dochter uitbrengen tot de deur van haars vaders huis,
en de lieden harer stad zullen haar met stenen stenigen, dat zij
sterve, omdat zij een dwaasheid in Israel gedaan heeft, hoererende
in haars vaders huis; zo zult gij het boze uit het midden van u
wegdoen. Wanneer een man gevonden zal worden, liggende bij 22
eens mans getrouwde vrouw, zo zullen zij ook beiden sterven, de
man, die bij de vrouw gelegen heeft, en de vrouw; zo zult gij het
boze uit Israel wegdoen. Wanneer er een jonge dochter zal zijn, 23
die een maagd is, ondertrouwd aan een man, en een man haar in
de stad zal gevonden, en bij haar gelegen hebben; Zo zult gij ze 24
beiden uitbrengen tot de poort derzelver stad, en gij zult hen met
stenen stenigen, dat zij sterven; de jonge dochter, ter oorzake, dat
zij niet geroepen heeft in de stad, en den man, ter oorzake dat hij
zijns naasten vrouw vernederd heeft; zo zult gij het boze uit het
midden van u wegdoen. En indien een man een ondertrouwde 25
jonge dochter in het veld gevonden, en de man haar verkracht en
bij haar gelegen zal hebben, zo zal de man, die bij haar gelegen
heeft, alleen sterven; Maar de jonge dochter zult gij niets doen; 26
de jonge dochter heeft geen zonde des doods; want gelijk of een
man tegen zijn naaste opstond, en sloeg hem dood aan het leven,
alzo is deze zaak. Want hij heeft haar in het veld gevonden; de 27
ondertrouwde jonge dochter riep, en er was niemand, die haar
verloste. Wanneer een man een jonge dochter zal gevonden heb- 28
ben, die een maagd is, dewelke niet ondertrouwd is, en haar zal

gegrepen en bij haar gelegen hebben, en zij gevonden zullen zijn;
29 Zo zal de man, die bij haar gelegen heeft, den vader van de jonge
dochter vijftig zilverlingen geven, en zij zal hem ter vrouwe zijn,
omdat hij haar vernederd heeft; hij zal ze niet mogen laten gaan
30 al zijn dagen. Een man zal zijns vaders vrouw niet nemen, en hij
zal zijns vaders slippe niet ontdekken.
23 Die door plettering verwond of uitgesneden is aan de manne-
2 lijkheid, zal in de vergadering des HEEREN niet komen. Geen
bastaard zal in de vergadering des HEEREN komen; zelfs zijn
tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
3 Geen Ammoniet, noch Moabiet zal in de vergadering des HEE-
REN komen; zelfs hun tiende geslacht zal in de vergadering des
4 HEEREN niet komen tot in eeuwigheid. Ter oorzake dat zij ulie-
den op den weg niet tegengekomen zijn met brood en met water,
als gij uit Egypte uittoogt; en omdat hij tegen u gehuurd heeft
Bileam, den zoon van Beor, van Pethor uit Mesopotamie, om u
5 te vloeken. Doch de HEERE, uw God, heeft naar Bileam niet
willen horen; maar de HEERE, uw God, heeft u den vloek in een
6 zegen veranderd, omdat de HEERE, uw God, u liefhad. Gij zult
hun vrede en hun best niet zoeken, al uw dagen in eeuwigheid.
7 Den Edomiet zult gij voor geen gruwel houden, want hij is uw
broeder; den Egyptenaar zult gij voor geen gruwel houden want
8 gij zijt een vreemdeling geweest in zijn land. *Aangaande* de kin-
deren, die hun zullen geboren worden in het derde geslacht, elk
9 van die zal in de vergadering des HEEREN komen. Wanneer het
leger uittrekt tegen uw vijanden, zo zult gij u wachten voor alle
10 kwade zaak. Wanneer iemand onder u is, die niet rein is, door
enig toeval des nachts, die zal tot buiten het leger uitgaan; hij zal
11 tot binnen het leger niet komen. Maar het zal geschieden, dat hij
zich tegen het naken van den avond met water zal baden; en als
12 de zon ondergegaan is, zal hij tot binnen het leger komen. Gij
zult ook een plaats hebben buiten het leger, en daarhenen zult gij
13 uitgaan naar buiten. En gij zult een schopje hebben, benevens
uw gereedschap, en het zal geschieden, als gij buiten gezeten hebt,
dan zult gij daarmede graven, en u omkeren, en bedekken wat van
14 u uitgegaan is. Want de HEERE, uw God, wandelt in het mid-
den van uw leger, om u te verlossen, en om uw vijanden voor uw
aangezicht te geven; daarom zal uw leger heilig zijn, opdat Hij

niets schandelijks onder u zie, en achterwaarts van u afkere. Gij 15
zult een knecht aan zijn heer niet overleveren, die van zijn heer tot
u ontkomen zal zijn. Hij zal bij u blijven in het midden van u, in 16
de plaats, die hij zal verkiezen, in een van uw poorten, waar het
goed voor hem is; gij zult hem niet verdrukken. Er zal geen hoer 17
zijn onder de dochteren van Israel; en er zal geen schandjongen
zijn onder de zonen van Israel. Gij zult geen hoerenloon noch 18
hondenprijs in het huis des HEEREN, uws Gods, brengen, tot
enige gelofte; want ook die beiden zijn den HEERE, uw God, een
gruwel. Gij zult aan uw broeder niet woekeren, met woeker van 19
geld, met woeker van spijze, met woeker van enig ding, waarme-
de men woekert. Aan den vreemde zult gij woekeren; maar aan 20
uw broeder zult gij niet woekeren; opdat u de HEERE, uw God,
zegene, in alles, waaraan gij uw hand slaat, in het land, waar gij
naar toe gaat, om dat te erven. Wanneer gij den HEERE, uw 21
God, een gelofte zult beloofd hebben, gij zult niet vertrekken die
te betalen; want de HEERE, uw God, zal ze zekerlijk van u eisen,
en zonde zou in u zijn. Maar als gij nalaat te beloven, zo zal het 22
geen zonde in u zijn. Wat uit uw lippen gaat, zult gij houden 23
en doen; gelijk als gij den HEERE, uw God, een vrijwillig offer
beloofd hebt, dat gij met uw mond gesproken hebt. Wanneer gij 24
gaan zult in uws naasten wijngaard, zo zult gij druiven eten naar
uw lust, tot uw verzadiging; maar in uw vat zult gij niets doen.
Wanneer gij zult gaan in uws naasten staande koren, zo zult gij 25
de aren met uw hand afplukken; maar de sikkel zult gij aan uws
naasten staande koren niet bewegen.

Wanneer een man een vrouw zal genomen en die getrouwd **24**
hebben, zo zal het geschieden, indien zij geen genade zal vinden
in zijn ogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft,
dat hij haar een scheidbrief zal schrijven, en in haar hand geven,
en ze laten gaan uit zijn huis. Zo zij dan, uit zijn huis uitgegaan 2
zijnde, zal henengaan en een anderen man *ter vrouwe* worden, En 3
deze laatste man haar gehaat, en haar een scheidbrief geschreven,
en in haar hand gegeven, en haar uit zijn huis zal hebben laten
gaan; of als deze laatste man, die ze voor zich tot een vrouw
genomen heeft, zal gestorven zijn; Zo zal haar eerste man, die 4
haar heeft laten gaan, haar niet mogen wedernemen, dat zij hem
ter vrouwe zij, nadat zij is verontreinigd geworden; want dat is een

gruwel voor het aangezicht des HEEREN; alzo zult gij het land
niet doen zondigen, dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft.
5 Wanneer een man een nieuwe vrouw zal genomen hebben, die zal
in het heir niet uittrekken, en men zal hem geen last opleggen;
een jaar lang zal hij vrij zijn in zijn huis, en zijn vrouw, die hij
6 genomen heeft, verheugen. Men zal beide molenstenen, immers
den bovensten molensteen, niet te pand nemen; want hij neemt
7 de ziel te pand. Wanneer iemand gevonden zal worden, die een
ziel steelt uit zijn broederen, uit de kinderen Israels, en drijft
gewin met hem, en verkoopt hem; zo zal deze dief sterven, en
8 gij zult het boze uit het midden van u wegdoen. Wacht u in
de plaag der melaatsheid, dat gij naarstiglijk waarneemt en doet
naar alles, wat de Levietische priesteren ulieden zullen leren; gelijk
9 als ik hun geboden heb, zult gij waarnemen te doen. Gedenkt,
wat de HEERE, uw God, gedaan heeft aan Mirjam, op den weg,
10 als gij uit Egypte waart uitgetogen. Wanneer gij aan uw naaste
iets zult geleend hebben, zo zult gij tot zijn huis niet ingaan, om
11 zijn pand te pand te nemen; Buiten zult gij staan, en de man,
dien gij geleend hebt, zal het pand naar buiten tot u uitbrengen.
12 Doch indien hij een arm man is, zo zult gij met zijn pand niet
13 nederliggen. Gij zult hem dat pand zekerlijk wedergeven, als de
zon ondergaat, dat hij in zijn kleed nederligge, en u zegene; en
het zal u gerechtigheid zijn voor het aangezicht des HEEREN,
14 uws Gods. Gij zult den armen en nooddruftigen dagloner niet
verdrukken, die uit uw broederen is, of uit uw vreemdelingen, die
15 in uw land en in uw poorten zijn. Op zijn dag zult gij zijn loon
geven, en de zon zal daarover niet ondergaan; want hij is arm,
en zijn ziel verlangt daarnaar; dat hij tegen u niet roepe tot den
16 HEERE, en zonde in u zij. De vaders zullen niet gedood worden
voor de kinderen, en de kinderen zullen niet gedood worden voor
17 de vaders; een ieder zal om zijn zonde gedood worden. Gij zult
het recht van den vreemdeling *en* van den wees niet buigen, en
18 gij zult het kleed der weduwe niet te pand nemen. Maar gij zult
gedenken, dat gij een knecht in Egypte geweest zijt, en de HEERE,
uw God, heeft u van daar verlost; daarom gebiede ik u deze zaak
19 te doen. Wanneer gij uw oogst op uw akker afgeoogst, en een garf
op den akker vergeten zult hebben, zo zult gij niet wederkeren,
om die op te nemen; voor den vreemdeling, voor den wees en voor

de weduwe zal zij zijn; opdat u de HEERE, uw God, zegene, in al
het werk uwer handen. Wanneer gij uw olijfboom zult geschud 20
hebben, zo zult gij de takken achter u niet nauw doorzoeken; voor
den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal het zijn.
Wanneer gij uw wijngaard zult afgelezen hebben, zo zult gij de 21
druiven achter u niet nalezen; voor den vreemdeling, voor den
wees en voor de weduwe zal het zijn. En gij zult gedenken, dat 22
gij een knecht in Egypteland geweest zijt; daarom gebiede ik u
deze zaak te doen.

Wanneer er tussen lieden twist zal zijn, en zij tot het gerecht **25**
zullen toetreden, dat zij hen richten, zo zullen zij den rechtvaar-
dige rechtvaardig spreken, en den onrechtvaardige verdoemen.
En het zal geschieden, indien de onrechtvaardige slagen verdiend 2
heeft, dat de rechter hem zal doen nedervallen, en hem doen slaan
in zijn tegenwoordigheid, naar dat het voor zijn onrechtvaardig-
heid genoeg zal zijn, in getal. Met veertig *slagen* zal hij hem doen 3
slaan, hij zal er niet toedoen; opdat niet misschien zo hij voort-
voere hem daarboven met meer slagen te doen slaan, uw broeder
dan voor uw ogen verachtelijk gehouden worde. Een os zult gij 4
niet muilbanden, als hij dorst. Wanneer broeders samenwonen, 5
en een van hen sterft, en geen zoon heeft, zo zal de vrouw des
verstorvenen aan geen vreemden man daarbuiten geworden; haar
mans broeder zal tot haar ingaan, en nemen haar zich ter vrou-
we, en doen haar den plicht van eens mans broeder. En het zal 6
geschieden, dat de eerstgeborene, dien zij zal baren, zal staan in
den naam zijns broeders, des verstorvenen; opdat zijn naam niet
uitgedelgd worde uit Israel. Maar indien dezen man zijns broe- 7
ders vrouw niet bevallen zal te nemen, zo zal zijn broeders vrouw
opgaan naar de poort tot de oudsten, en zeggen: Mijns mans
broeder weigert zijn broeder een naam te verwekken in Israel; hij
wil mij den plicht van eens mans broeders niet doen. Dan zullen 8
hem de oudsten zijner stad roepen, en tot hem spreken; blijft hij
dan daarbij staan, en zegt: Het bevalt mij niet haar te nemen;
Zo zal zijns broeders vrouw voor de ogen der oudsten tot hem 9
toetreden, en zijn schoen van zijn voet uittrekken, en spuwen in
zijn aangezicht, en zal betuigen en zeggen: Alzo zal dien man ge-
daan worden, die zijns broeders huis niet zal bouwen. En zijn 10
naam zal in Israel genoemd worden: Het huis desgenen, dien de

11 schoen uitgetogen is. Wanneer mannen, de een met den ander,
twisten, en de vrouw des enen toetreedt, om haar man uit de
hand desgenen, die hem slaat, te redden, en haar hand uitstrekt,
12 en zijn schamelheid aangrijpt; Zo zult gij haar hand afhouwen,
13 uw oog zal niet verschonen. Gij zult geen tweeerlei weegstenen
14 in uw zak hebben; een groten en een kleinen. Gij zult in uw huis
15 geen tweeerlei efa hebben, een grote en een kleine. Gij zult een
volkomen en gerechten weegsteen hebben; gij zult een volkomene
en gerechte efa hebben; opdat uw dagen verlengd worden in het
16 land, dat u de HEERE, uw God, geven zal. Want al wie zulks
doet, is den HEERE, uw God, een gruwel; *ja*, al wie onrecht doet.
17 Gedenkt, wat u Amalek gedaan heeft op den weg, als gij uit Egyp-
18 te uittoogt; Hoe hij u op den weg ontmoette, en sloeg onder u in
den staart al de zwakken achter u, als gij moede en mat waart; en
19 hij vreesde God niet. Het zal dan geschieden, als u de HEERE,
uw God, rust zal gegeven hebben, van al uw vijanden rondom,
in het land, dat u de HEERE, uw God, ten erve geven zal, om
hetzelve erfelijk te bezitten, dat gij de gedachtenis van Amalek
van onder den hemel zult uitdelgen; vergeet het niet!

26 Voorts zal het geschieden, wanneer gij zult gekomen zijn in
het land, dat u de HEERE, uw God, ten erve geven zal, en gij
2 dat erfelijk zult bezitten, en daarin wonen; Zo zult gij nemen
van de eerstelingen van alle vrucht des lands, die gij opbrengen
zult van uw land, dat u de HEERE, uw God, geeft, en zult ze
in een korf leggen; en gij zult heengaan tot de plaats, die de
HEERE, uw God, verkoren zal hebben, om Zijn Naam aldaar
3 te doen wonen; En gij zult komen tot den priester, dewelke in
die dagen zijn zal, en tot hem zeggen: Ik verklaar heden voor den
HEERE, uw God, dat ik gekomen ben in het land, hetwelk de
4 HEERE onzen vaderen gezworen heeft ons te zullen geven. En
de priester zal den korf van uw hand nemen, en hij zal dien voor
5 het altaar des HEEREN, uws Gods, nederzetten. Dan zult gij
voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, betuigen en zeggen:
Mijn vader was een bedorven Syrier, en hij toog af naar Egypte,
en verkeerde aldaar als vreemdeling met weinig volks; maar hij
6 werd aldaar tot een groot, machtig en menigvuldig volk. Doch
de Egyptenaars deden ons kwaad, en verdrukten ons, en legden
7 ons een harden dienst op. Toen riepen wij tot den HEERE, den

God onzer vaderen; en de HEERE verhoorde onze stem en zag
onze ellende aan, en onzen arbeid, en onze onderdrukking. En 8
de HEERE voerde ons uit Egypte, door een sterke hand, en door
een uitgestrekten arm, en door groten schrik, en door tekenen,
en door wonderen. En Hij heeft ons gebracht tot deze plaats; 9
en Hij heeft ons dit land gegeven, een land vloeiende van melk
en honig. En nu, zie, ik heb gebracht de eerstelingen van de 10
vrucht dezes lands, dat Gij, HEERE, mij gegeven hebt! Dan
zult gij ze nederzetten voor het aangezicht des HEEREN, uws
Gods, en zult u buigen voor het aangezicht des HEEREN, uws
Gods; En gij zult vrolijk zijn over al het goede, dat de HEERE, 11
uw God, aan u en uw huis gegeven heeft; gij, en de Leviet, en
de vreemdeling, die in het midden van u is. Wanneer gij zult 12
geeindigd hebben alle tienden van uw inkomen te vertienen, in
het derde jaar, zijnde een jaar der tienden; dan zult gij aan den
Leviet, aan den vreemdeling, aan den wees en aan de weduwe
geven, dat zij in uw poorten eten en verzadigd worden. En gij 13
zult voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, zeggen: Ik heb
het heilige uit het huis weggenomen, en heb het ook aan den Leviet
en aan den vreemdeling, aan den wees en aan de weduwe gegeven,
naar al Uw geboden, die Gij mij geboden hebt; ik heb niets van
Uw geboden overtreden, en niets vergeten. Ik heb daarvan niets 14
gegeten in mijn leed, en heb daarvan niets weggenomen tot iets
onreins, noch daarvan gegeven tot een dode; ik ben der stem des
HEEREN, mijns Gods, gehoorzaam geweest, ik heb gedaan naar
alles, wat Gij mij geboden hebt. Zie nederwaarts van Uw heilige 15
woning, van den hemel, en zegen Uw volk Israel, en het land, dat
Gij ons gegeven hebt, gelijk als Gij onzen vaderen gezworen hebt,
een land van melk en honig vloeiende. Te dezen dage gebiedt u 16
de HEERE, uw God, deze inzettingen en rechten te doen; houdt
dan en doet dezelve, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God 17
zal zijn, en dat gij zult wandelen in Zijn wegen, en houden Zijn
inzettingen, en Zijn geboden, en Zijn rechten, en dat gij Zijner
stem zult gehoorzaam zijn. En de HEERE heeft u heden doen 18
zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn, gelijk
als Hij u gesproken heeft, en dat gij al Zijn geboden zult houden;
Opdat Hij u alzo boven al de volken, die Hij gemaakt heeft, hoog 19

zette, tot lof, en tot een naam, en tot heerlijkheid; en opdat gij
een heilig volk zijt den HEERE, uw God, gelijk als Hij gesproken
heeft.
27 En Mozes, te zamen met de oudsten van Israel, gebood het
volk, zeggende: Behoudt al deze geboden, die ik ulieden heden
2 gebiede. Het zal dan geschieden, ten dage als gij over de Jor-
daan zult gegaan zijn in het land, dat u de HEERE, uw God,
geven zal, zo zult gij u grote stenen oprichten, en bestrijken ze
3 met kalk; En gij zult daarop schrijven alle woorden dezer wet,
als gij overgegaan zult zijn; opdat gij komt in het land, dat de
HEERE, uw God, u geven zal, een land vloeiende van melk en
honig, gelijk als de HEERE, uwer vaderen God, tot u gesproken
4 heeft. Het zal dan geschieden, als gij over de Jordaan gegaan
zult zijn, dat gij dezelve stenen, van dewelke ik u heden gebiede,
zult oprichten op den berg Ebal, en gij zult ze met kalk bestrij-
5 ken; En gij zult aldaar den HEERE, uw God, een altaar bouwen,
een altaar van stenen; gij zult geen ijzer over hetzelve bewegen.
6 Van gehele stenen zult gij het altaar des HEEREN, uws Gods,
bouwen, en gij zult den HEERE, uw God, brandofferen daarop
7 offeren. Ook zult gij dankofferen offeren, en zult aldaar eten, en
8 vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods. En
gij zult op deze stenen schrijven alle woorden dezer wet, die wel
9 uitdrukkende. Voorts sprak Mozes, te zamen met de Levietische
priesteren, tot gans Israel, zeggende: Luistert toe en hoort o Is-
rael! Op dezen dag zijt gij den HEERE, uw God, tot een volk
10 geworden. Daarom zult gij der stem des HEEREN, uws Gods,
gehoorzaam zijn, en gij zult doen Zijn geboden en Zijn inzettingen,
11 die ik u heden gebiede. En Mozes gebood het volk te dien dage,
12 zeggende: Dezen zullen staan, om het volk te zegenen op den
berg Gerizim, als gij over de Jordaan gegaan zult zijn: Simeon,
13 en Levi, en Juda, en Issaschar, en Jozef, en Benjamin. En dezen
zullen staan over den vloek op den berg Ebal: Ruben, Gad en
14 Aser, Zebulon, Dan en Nafthali. En de Levieten zullen betuigen
15 en zeggen tot allen man van Israel, met verhevene stem: Ver-
vloekt zij de man, die een gesneden of gegoten beeld, een gruwel
des HEEREN, een werk van 's werkmeesters handen, zal maken,
en zetten in het verborgene! En al het volk zal antwoorden en zeg-
16 gen: Amen. Vervloekt zij, die zijn vader of zijn moeder veracht!

En al het volk zal zeggen: Amen. Vervloekt zij, die zijns naasten 17
landpale verrukt! En al het volk zal zeggen: Amen. Vervloekt 18
zij, die een blinde op den weg doet dolen! En al het volk zal zeg-
gen: Amen. Vervloekt zij, die het recht van den vreemdeling, 19
van den wees en van de weduwe buigt! En al het volk zal zeggen:
Amen. Vervloekt zij, die bij de vrouw zijns vaders ligt, omdat 20
hij zijns vaders slippe ontdekt heeft! En al het volk zal zeggen:
Amen. Vervloekt zij, die bij enig beest ligt! En al het volk zal 21
zeggen: Amen. Vervloekt zij, die bij zijn zuster ligt, de dochter 22
zijns vaders of de dochter zijner moeder! En al het volk zal zeg-
gen: Amen. Vervloekt zij, die bij zijn schoonmoeder ligt! En al 23
het volk zal zeggen: Amen. Vervloekt zij, die zijn naaste in het 24
verborgene verslaat! En al het volk zal zeggen: Amen. Vervloekt 25
zij, die geschenk neemt, om een ziel, het bloed eens onschuldigen,
te verslaan! En al het volk zal zeggen: Amen. Vervloekt zij, die 26
de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve! En al
het volk zal zeggen: Amen.

En het zal geschieden, indien gij der stem des HEEREN, uws **28**
Gods, vlijtiglijk zult gehoorzamen, waarnemende te doen al Zijn
geboden, die ik u heden gebiede, zo zal de HEERE, uw God, u
hoog zetten boven alle volken der aarde. En al deze zegeningen 2
zullen over u komen, en u aantreffen, wanneer gij der stem des
HEEREN uws Gods, zult gehoorzaam zijn. Gezegend zult gij 3
zijn in de stad, en gezegend zult gij zijn in het veld. Gezegend 4
zal zijn de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, en de vrucht
uwer beesten, de voortzetting uwer koeien, en de kudden van uw
klein vee. Gezegend zal zijn uw korf, en uw baktrog. Gezegend 5, 6
zult gij zijn in uw ingaan, gezegend zult gij zijn in uw uitgaan.
De HEERE zal geven uw vijanden, die tegen u opstaan, gesla- 7
gen voor uw aangezicht; door een weg zullen zij tot u uittrekken,
maar door zeven wegen zullen zij voor uw aangezicht vlieden. De 8
HEERE zal den zegen gebieden, dat Hij met u zij in uw schuren,
en in alles, waaraan gij uw hand slaat; en Hij zal u zegenen in het
land, dat u de HEERE, uw God, geven zal. De HEERE zal u 9
Zichzelven tot een heilig volk bevestigen, gelijk als Hij u gezwo-
ren heeft, wanneer gij de geboden des HEEREN, uws Gods, zult
houden, en in Zijn wegen wandelen. En alle volken der aarde 10
zullen zien, dat de Naam des HEEREN over u genoemd is, en zij

11 zullen voor u vrezen. En de HEERE zal u doen overvloeien aan
goed, in de vrucht uws buiks, en in de vrucht uwer beesten, en
in de vrucht uws lands; op het land, dat de HEERE uw vaderen
12 gezworen heeft u te zullen geven. De HEERE zal u opendoen
Zijn goeden schat, den hemel, om aan uw land regen te geven te
zijner tijd, en om te zegenen al het werk uwer hand; en gij zult
13 aan vele volken lenen, maar gij zult niet ontlenen. En de HEERE
zal u tot een hoofd maken, en niet tot een staart, en gij zult al-
leenlijk boven zijn, en niet onder zijn; wanneer gij horen zult naar
de geboden des HEEREN, uws Gods, die ik u heden gebiede te
14 houden en te doen; En gij niet afwijken zult van al de woorden,
die ik ulieden heden gebiede, ter rechter *hand* of ter linkerhand,
15 dat gij andere goden nawandelt, om hen te dienen. Daarentegen
zal het geschieden, indien gij de stem des HEEREN, uws Gods,
niet zult gehoorzaam zijn, om waar te nemen, dat gij doet al Zijn
geboden en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede; zo zullen al
16 deze vloeken over u komen, en u treffen. Vervloekt zult gij zijn
17 in de stad, en vervloekt zult gij zijn in het veld. Vervloekt zal
18 zijn uw korf, en uw baktrog. Vervloekt zal zijn de vrucht uws
buiks, en de vrucht uws lands, de voortzetting uwer koeien, en de
19 kudden van uw klein vee. Vervloekt zult gij zijn in uw ingaan,
20 en vervloekt zult gij zijn in uw uitgaan. De HEERE zal onder u
zenden den vloek, de verstoring en het verderf, in alles, waaraan
gij uw hand slaat, dat gij doen zult; totdat gij verdelgd wordt, en
totdat gij haastelijk omkomt, vanwege de boosheid uwer werken,
21 waarmede gij Mij verlaten hebt. De HEERE zal u de pestilentie
doen aankleven, totdat Hij u verdoe van het land, waar gij naar
22 toe gaat, om dat te erven. De HEERE zal u slaan met tering,
en met koorts, en met vurigheid, en met hitte, en met droogte,
en met brandkoren, en met honigdauw, die u vervolgen zullen,
23 totdat gij omkomt. En uw hemel, die boven uw hoofd is, zal
24 koper zijn, en de aarde, die onder u is, zal ijzer zijn. De HEERE,
uw God, zal pulver en stof tot regen uws lands geven; van den
25 hemel zal het op u nederdalen, totdat gij verdelgd wordt. De
HEERE zal u geslagen geven voor het aangezicht uwer vijanden;
door een weg zult gij tot hem uittrekken, en door zeven wegen
zult gij voor zijn aangezicht vlieden; en gij zult van alle konink-
26 rijken der aarde beroerd worden. En uw dood lichaam zal aan

alle gevogelte des hemels, en aan de beesten der aarde tot spij-
ze zijn; en niemand zal ze afschrikken. De HEERE zal u slaan 27
met zweren van Egypte, en met spenen, en met droge schurft, en
met krauwsel, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden. De 28
HEERE zal u slaan met onzinnigheid, en met blindheid, en met
verbaasdheid des harten; Dat gij op den middag zult omtasten, 29
gelijk als een blinde omtast in het donkere, en uw wegen niet zult
voorspoedig maken; maar gij zult alleenlijk verdrukt en beroofd
zijn alle dagen, en er zal geen verlosser zijn. Gij zult een vrouw 30
ondertrouwen, maar een ander zal haar beslapen; een huis zult gij
bouwen, maar daarin niet wonen; een wijngaard zult gij planten,
maar dien niet gemeen maken. Uw os zal voor uw ogen geslacht 31
worden, maar gij zult daarvan niet eten; uw ezel zal van voor uw
aangezicht geroofd worden, en tot u niet wederkeren; uw klein vee
zal aan uw vijanden gegeven worden, en voor u zal geen verlos-
ser zijn. Uw zonen en uw dochteren zullen aan een ander volk 32
gegeven worden, dat het uw ogen aanzien, en naar hen bezwijken
den gansen dag; maar het zal in het vermogen uwer hand niet
zijn. De vrucht van uw land en al uw arbeid zal een volk eten, 33
dat gij niet gekend hebt; en gij zult alle dagen alleenlijk verdrukt
en gepletterd zijn. En gij zult onzinnig zijn, vanwege het gezicht 34
uwer ogen, dat gij zien zult. De HEERE zal u slaan met boze 35
zweren, aan de knieen en aan de benen, waarvan gij niet zult kun-
nen genezen worden, van uw voetzool af tot aan uw schedel. De 36
HEERE zal u, mitsgaders uw koning, dien gij over u zult gesteld
hebben, doen gaan tot een volk, dat gij niet gekend hebt, noch uw
vaderen; en aldaar zult gij dienen andere goden, hout en steen.
En gij zult zijn tot een schrik, tot een spreekwoord en tot een 37
spotrede, onder al de volken, waarheen u de HEERE leiden zal.
Gij zult veel zaads op den akker uitbrengen, maar gij zult weinig 38
inzamelen; want de sprinkhaan zal het verteren. Wijngaarden 39
zult gij planten, en bouwen, maar gij zult geen wijn drinken, noch
iets vergaderen; want de worm zal het afeten. Olijfbomen zult 40
gij hebben in al uw landpalen, maar gij zult u met olie niet zalven;
want uw olijfboom zal *zijn vrucht* afwerpen. Zonen en dochteren 41
zult gij gewinnen, maar zij zullen voor u niet zijn; want zij zullen
in gevangenis gaan. Al uw geboomte, en de vrucht uws lands 42
zal het boos gewormte erfelijk bezitten. De vreemdeling, die in 43

het midden van u is, zal hoog, hoog boven u opklimmen; en gij
44 zult laag, laag nederdalen. Hij zal u lenen, maar gij zult hem
niet lenen; hij zal tot een hoofd zijn, en gij zult tot een staart
45 zijn. En al deze vloeken zullen over u komen, en u vervolgen,
en u treffen, totdat gij verdelgd wordt; omdat gij der stem des
HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zult geweest zijn, om te
houden Zijn geboden en Zijn inzettingen, die Hij u geboden heeft.
46 En zij zullen onder u tot een teken, en tot een wonder zijn, ja,
47 onder uw zaad tot in eeuwigheid. Omdat gij den HEERE, uw
God, niet gediend zult hebben met vrolijkheid en goedheid des
48 harten, vanwege de veelheid van alles; Zo zult gij uw vijanden,
die de HEERE onder u zenden zal, dienen, in honger en in dorst,
en in naaktheid, en in gebrek van alles; en Hij zal een ijzeren juk
49 op uw hals leggen, totdat Hij u verdelge. De HEERE zal tegen
u een volk verheffen van verre, van het einde der aarde, gelijk
als een arend vliegt; een volk, welks spraak gij niet zult verstaan;
50 Een volk, stijf van aangezicht, dat het aangezicht des ouden niet
51 zal aannemen, noch den jonge genadig zijn. En het zal de vrucht
uwer beesten, en de vrucht uws lands opeten, totdat gij verdelgd
zult zijn; hetwelk u geen koren, most noch olie, voortzetting uwer
koeien noch kudden van uw klein vee zal overig laten, totdat Hij
52 u verdoe. En het zal u beangstigen in al uw poorten, totdat uw
hoge en vaste muren nedervallen, op welke gij vertrouwdet in uw
ganse land; ja, het zal u beangstigen in al uw poorten, in uw gan-
53 se land, dat u de HEERE, uw God, gegeven heeft. En gij zult
eten de vrucht uws buiks, het vlees uwer zonen en uwer dochteren,
die u de HEERE, uw God, gegeven zal hebben; in de belegering
en in de benauwing, waarmede uw vijanden u zullen benauwen.
54 Aangaande den man, die teder onder u, en die zeer wellustig ge-
weest is, zijn oog zal kwaad zijn tegen zijn broeder, en tegen de
huisvrouw zijns schoots, en tegen zijn overige zonen, die hij over-
55 gehouden zal hebben; Dat hij niet aan een van die zal geven van
het vlees zijner zonen, die hij eten zal, omdat hij voor zich niets
heeft overgehouden; in de belegering en in de benauwing, waar-
56 mede uw vijand u in al uw poorten zal benauwen. Aangaande de
tedere en wellustige *vrouw* onder u, die niet verzocht heeft haar
voetzool op de aarde te zetten, omdat zij zich wellustig en teder
hield; haar oog zal kwaad zijn tegen den man haars schoots, en

tegen haar zoon, en tegen haar dochter; En dat om haar nage- 57
boorte, die van tussen haar voeten uitgegaan zal zijn, en om haar
zonen, die zij gebaard zal hebben; want zij zal hen eten in het
verborgene, vermits gebrek van alles; in de belegering en in de
benauwing, waarmede uw vijand u zal benauwen in uw poorten.
Indien gij niet zult waarnemen te doen al de woorden dezer wet, 58
die in dit boek geschreven zijn, om te vrezen dezen heerlijken en
vreselijken Naam, den HEERE, uw God; Zo zal de HEERE uw 59
plagen wonderlijk maken, mitsgaders de plagen van uw zaad; het
zullen grote en gewisse plagen, en boze en gewisse krankten zijn.
En Hij zal op u doen keren alle kwalen van Egypte, voor dewelke 60
gij gevreesd hebt, en zij zullen u aanhangen. Ook alle krankte, 61
en alle plage, die in het boek dezer wet niet geschreven is, zal de
HEERE over u doen komen, totdat gij verdelgd wordt. En gij 62
zult met weinige mensen overgelaten worden, in plaats dat gij ge-
weest zijt als de sterren des hemels in menigte; omdat gij der stem
des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam geweest zijt. En het 63
zal geschieden, gelijk als de HEERE Zich over ulieden verblijdde,
u goed doende en u vermenigvuldigende, alzo zal Zich de HEE-
RE over u verblijden, u verdoende en u verdelgende; en gij zult
uitgerukt worden uit het land, waar gij naar toe gaat, om dat te
erven. En de HEERE zal u verstrooien onder alle volken, van het 64
ene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde; en aldaar
zult gij andere goden dienen, die gij niet gekend hebt, noch uw
vaders, hout en steen. Daartoe zult gij onder dezelve volken niet 65
stil zijn, en uw voetzool zal geen rust hebben; want de HEERE
zal u aldaar een bevend hart geven, en bezwijking der ogen, en
mattigheid der ziel. En uw leven zal tegenover u hangen; en gij 66
zult nacht en dag schrikken, en gij zult van uw leven niet zeker
zijn. Des morgens zult gij zeggen: Och, dat het avond ware; en 67
des avonds zult gij zeggen: Och, dat het morgen ware; vermits
den schrik uws harten, waarmede gij zult verschrikt zijn, en ver-
mits het gezicht uwer ogen, dat gij zien zult. En de HEERE zal 68
u naar Egypte doen wederkeren in schepen, door een weg, waar-
van ik u gezegd heb: Gij zult dien niet meer zien; en aldaar zult
gij u aan uw vijanden willen verkopen tot dienstknechten en tot
dienstmaagden; maar er zal geen koper zijn.

Dit zijn de woorden des verbonds, dat de HEERE Mozes ge- **29**

boden heeft te maken met de kinderen Israels, in het land van
Moab, boven het verbond, dat Hij met hen gemaakt had aan Ho-
2 reb. En Mozes riep gans Israel, en zeide tot hen: Gij hebt gezien
al wat de HEERE in Egypteland voor uw ogen gedaan heeft, aan
3 Farao, en aan al zijn knechten, en aan zijn land; De grote ver-
zoekingen, die uw ogen gezien hebben, diezelve tekenen en grote
4 wonderen. Maar de HEERE heeft ulieden niet gegeven een hart
om te verstaan, noch ogen om te zien, noch oren om te horen,
5 tot op dezen dag. En Ik heb ulieden veertig jaren doen wan-
delen in de woestijn; uw klederen zijn aan u niet verouderd, en
6 uw schoen is niet verouderd aan uw voet. Brood hebt gij niet
gegeten, en wijn en sterken drank hebt gij niet gedronken; opdat
7 gij wistet, dat Ik de HEERE, uw God, ben. Toen gij nu kwaamt
aan deze plaats, toog Sihon, de koning van Hesbon, uit, en Og, de
koning van Bazan, ons tegemoet, ten strijde; en wij sloegen hen.
8 En wij hebben hun land ingenomen, en dat ten erve gegeven aan
de Rubenieten en Gadieten, mitsgaders aan den halven stam der
9 Manassieten. Houdt dan de woorden dezes verbonds, en doet
10 ze; opdat gij verstandelijk handelt in alles, wat gij doen zult. Gij
staat heden allen voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods:
uw hoofden uwer stammen, uw oudsten, en uw ambtlieden, alle
11 man van Israel; Uw kinderkens, uw vrouwen, en uw vreemde-
ling, die in het midden van uw leger is, van uw houthouwer tot
12 uw waterputter toe; Om over te gaan in het verbond des HEE-
REN, uws Gods, en in Zijn vloek, hetwelk de HEERE, uw God,
13 heden met u maakt; Opdat Hij u heden Zichzelven tot een volk
bevestige, en Hij u tot een God zij, gelijk als Hij tot u gesproken
heeft, en gelijk als Hij uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, ge-
14 zworen heeft. En niet met ulieden alleen maak ik dit verbond en
15 dezen vloek; Maar met dengene, die heden hier bij ons voor het
aangezicht des HEEREN, onzes Gods, staat; en met dengene, die
16 hier heden bij ons niet is. Want gij weet, hoe wij in Egypteland
gewoond hebben, en hoe wij doorgetogen zijn door het midden
17 der volken, die gij doorgetogen zijt. En gij hebt gezien hun ver-
foeiselen, en hun drekgoden, hout en steen, zilver en goud, die bij
18 hen waren. Dat onder ulieden niet zij een man, of vrouw, of huis-
gezin, of stam, die zijn hart heden wende van den HEERE, onzen
God, om te gaan dienen de goden dezer volken; dat onder ulieden

niet zij een wortel, die gal en alsem drage; En het geschiede, als 19
hij de woorden dezes vloeks hoort, dat hij zichzelven zegene in
zijn hart, zeggende: Ik zal vrede hebben, wanneer ik schoon naar
mijns harten goeddunken zal wandelen, om den dronkene te doen
tot den dorstige. De HEERE zal hem niet willen vergeven; maar 20
alsdan zal des HEEREN toorn en ijver roken over denzelven man,
en al de vloek, die in dit boek geschreven is, zal op hem liggen;
en de HEERE zal zijn naam van onder den hemel uitdelgen. En 21
de HEERE zal hem ten kwade afscheiden van al de stammen Is-
raels, naar alle vloeken des verbonds, dat in het boek dezer wet
geschreven is. Dan zal zeggen het navolgend geslacht, uw kinde- 22
ren, die na ulieden opstaan zullen, en de vreemde, die uit verren
lande komen zal, als zij zullen zien de plagen dezes lands en des-
zelfs krankheden, waarmede de HEERE het gekrenkt heeft; Dat 23
zijn ganse aarde zij zwavel en zout der verbranding; die niet be-
zaaid zal zijn, en geen spruit zal voortgebracht hebben, noch enig
kruid daarin zal opgekomen zijn; gelijk de omkering van Sodom en
Gomorra, Adama en Zeboim, die de HEERE heeft omgekeerd in
Zijn toorn en in Zijn grimmigheid; En alle volken zullen zeggen: 24
Waarom heeft de HEERE aan dit land alzo gedaan? Wat is de
ontsteking van dezen groten toorn? Dan zal men zeggen: Omdat 25
zij het verbond des HEEREN, des Gods hunner vaderen, hebben
verlaten, dat Hij met hen gemaakt had, als Hij hen uit Egypteland
uitvoerde; En zij heengegaan zijn, en andere goden gediend en 26
zich voor die gebogen hebben; goden, die hen niet gekend hadden,
en geen van welke hun iets medegedeeld had; Daarom is de toorn 27
des HEEREN ontstoken tegen dit land, om daarover te brengen al
dezen vloek, die in dit boek geschreven is. En de HEERE heeft 28
hen uit hun land uitgetrokken, in toorn, en in grimmigheid, en
in grote verbolgenheid; en Hij heeft hen verworpen in een ander
land, gelijk het is te dezen dage. De verborgene dingen zijn voor 29
den HEERE, onzen God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en
voor onze kinderen, tot in eeuwigheid, om te doen al de woorden
dezer wet.

Voorts zal het geschieden, wanneer al deze dingen over u zullen **30**
gekomen zijn, deze zegen of deze vloek, die ik u voorgesteld heb;
zo zult gij het weder ter harte nemen, onder alle volken, waarheen
u de HEERE, uw God, gedreven heeft; En gij zult u bekeren tot 2

den HEERE, uw God, en Zijner stem gehoorzaam zijn, naar alles,
wat ik u heden gebiede, gij en uw kinderen, met uw ganse hart en
3 met uw ganse ziel. En de HEERE, uw God, zal uw gevangenis
wenden, en Zich uwer ontfermen; en Hij zal u weder vergaderen
uit al de volken, waarheen u de HEERE, uw God, verstrooid had.
4 Al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, van daar zal
u de HEERE, uw God, vergaderen, en van daar zal Hij u nemen.
5 En de HEERE, uw God, zal u brengen in het land, dat uw vaderen
erfelijk bezeten hebben, en gij zult dat erfelijk bezitten; en Hij zal
6 u weldoen, en zal u vermenigvuldigen boven uw vaderen. En de
HEERE, uw God, zal uw hart besnijden, en het hart van uw zaad,
om den HEERE, uw God, lief te hebben met uw ganse hart en
7 met uw ganse ziel, opdat gij levet. En de HEERE, uw God, zal al
die vloeken leggen op uw vijanden en op uw haters, die u vervolgd
8 hebben. Gij dan zult u bekeren, en der stemme des HEEREN
gehoorzaam zijn, en gij zult doen al Zijn geboden, die ik u heden
9 gebiede. En de HEERE, uw God, zal u doen overvloeien in al
het werk uwer hand, in de vrucht uws buiks, en in de vrucht uwer
beesten, en in de vrucht uws lands, ten goede; want de HEERE
zal wederkeren, om Zich over u te verblijden ten goede, gelijk als
10 Hij Zich over uw vaderen verblijd heeft; Wanneer gij der stemme
des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam zijn, houdende Zijn
geboden en Zijn inzettingen, die in dit wetboek geschreven zijn;
wanneer gij u zult bekeren tot den HEERE, uw God, met uw
11 ganse hart en met uw ganse ziel. Want ditzelve gebod, hetwelk
ik u heden gebiede, dat is van u niet verborgen, en dat is niet
12 verre. Het is niet in den hemel, om te zeggen: Wie zal voor
ons ten hemel varen, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelve
13 horen late, dat wij het doen? Het is ook niet op gene zijde der
zee, om te zeggen: Wie zal voor ons overvaren aan gene zijde der
zee, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelve horen late, dat wij
14 het doen? Want dit woord is zeer nabij u, in uw mond, en in
15 uw hart, om dat te doen. Ziet, ik heb u heden voorgesteld het
16 leven, en het goede, en den dood, en het kwade. Want ik gebiede
u heden, den HEERE, uw God, lief te hebben, in Zijn wegen te
wandelen, en te houden Zijn geboden, en Zijn inzettingen, en Zijn
rechten, opdat gij levet en vermenigvuldiget, en de HEERE, uw
God, u zegene in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te

erven. Maar indien uw hart zich zal afwenden, en gij niet horen 17
zult, en gij gedreven zult worden, dat gij u voor andere goden
buigt, en dezelve dient; Zo verkondig ik ulieden heden, dat gij 18
voorzeker zult omkomen; gij zult de dagen niet verlengen op het
land, naar hetwelk gij over de Jordaan zijt heengaande, om daarin
te komen, dat gij het erfelijk bezit. Ik neem heden tegen ulieden 19
tot getuigen den hemel en de aarde; het leven en den dood heb ik u
voorgesteld, den zegen en den vloek! Kiest dan het leven, opdat
gij levet, gij en uw zaad; Liefhebbende den HEERE, uw God, 20
Zijner stem gehoorzaam zijnde, en Hem aanhangende; want Hij
is uw leven en de lengte uwer dagen; opdat gij blijft in het land,
dat de HEERE uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen
heeft hun te zullen geven.

Daarna ging Mozes heen, en sprak deze woorden tot gans Is- **31**
rael, En zeide tot hen: Ik ben heden honderd en twintig jaren 2
oud; ik zal niet meer kunnen uitgaan en ingaan; daartoe heeft
de HEERE tot mij gezegd: Gij zult over deze Jordaan niet gaan.
De HEERE, uw God, Die zal voor uw aangezicht overgaan; Die 3
zal deze volken van voor uw aangezicht verdelgen, dat gij hen er-
felijk bezit. Jozua zal voor uw aangezicht overgaan, gelijk als de
HEERE gesproken heeft. En de HEERE zal hun doen, gelijk 4
als Hij aan Sihon en Og, koningen der Amorieten, en aan hun
land, gedaan heeft, die Hij verdelgd heeft. Wanneer hen nu de 5
HEERE voor uw aangezicht zal gegeven hebben, dan zult gij hun
doen naar alle gebod, dat ik ulieden geboden heb. Weest sterk 6
en hebt goeden moed, en vreest niet, en verschrikt niet voor hun
aangezicht; want het is de HEERE, uw God, Die met u gaat; Hij
zal u niet begeven, noch u verlaten. En Mozes riep Jozua, en 7
zeide tot hem voor de ogen van gans Israel: Wees sterk en heb
goeden moed, want gij zult met dit volk ingaan in het land dat
de HEERE hun vaderen gezworen heeft, hun te zullen geven; en
gij zult het hun doen erven. De HEERE nu is Degene, Die voor 8
uw aangezicht gaat; Die zal met u zijn; Hij zal u niet begeven,
noch u verlaten; vrees niet, en ontzet u niet. En Mozes schreef 9
deze wet, en gaf ze aan de priesteren, de zonen van Levi, die de
ark des verbonds des HEEREN droegen, en aan alle oudsten van
Israel. En Mozes gebood hun, zeggende: Ten einde van zeven 10
jaren, op den gezetten tijd van het jaar der vrijlating, op het feest

11 der loofhutten, Als gans Israel zal komen, om te verschijnen voor
het aangezicht des HEEREN, uws Gods, in de plaats, die Hij zal
verkoren hebben, zult gij deze wet voor gans Israel uitroepen, voor
12 hun oren; Vergadert het volk, de mannen, en de vrouwen, en de
kinderen, en uw vreemdelingen, die in uw poorten zijn; opdat zij
horen, en opdat zij leren, en vrezen den HEERE, uw God, en
13 waarnemen te doen alle woorden dezer wet. En dat hun kinde-
ren, die het niet geweten hebben, horen en leren, om te vrezen
den HEERE, uw God, al de dagen, die gij leeft op het land, naar
14 hetwelk gij over de Jordaan zijt heengaande, om dat te erven. En
de HEERE zeide tot Mozes: Zie, uw dagen zijn genaderd, om te
sterven; roep Jozua, en stelt ulieden in de tent der samenkomst,
dat Ik hem bevel geve. Zo ging Mozes, en Jozua, en zij stelden
15 zich in de tent der samenkomst. Toen verscheen de HEERE in
de tent, in de wolkkolom; en de wolkkolom stond boven de deur
16 der tent. En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, gij zult slapen met
uw vaderen; en dit volk zal opstaan, en nahoereren de goden der
vreemden van dat land, waar het naar toe gaat, in het midden
van hetzelve; en het zal Mij verlaten en vernietigen Mijn verbond,
17 dat Ik met hetzelve gemaakt heb. Zo zal Mijn toorn te dien dage
tegen hetzelve ontsteken, en Ik zal hen verlaten, en Mijn aange-
zicht van hen verbergen, dat zij ter spijze zijn, en vele kwaden en
benauwdheden zullen het treffen; dat het te dien dage zal zeggen:
Hebben mij deze kwaden niet getroffen, omdat mijn God in het
18 midden van mij niet is? Ik dan zal Mijn aangezicht te dien dage
ganselijk verbergen, om al het kwaad, dat het gedaan heeft; want
19 het heeft zich gewend tot andere goden. En nu, schrijft ulieden
dit lied, en leert het den kinderen Israels; legt het in hun mond;
20 opdat dit lied Mij ten getuige zij tegen de kinderen Israels. Want
Ik zal dit *volk* inbrengen in het land, dat Ik zijn vaderen gezworen
heb, vloeiende van melk en honig, en het zal eten, en verzadigd,
en vet worden; dan zal het zich wenden tot andere goden, en hen
21 dienen, en zij zullen Mij tergen, en Mijn verbond vernietigen. En
het zal geschieden, wanneer vele kwaden en benauwdheden hetzel-
ve zullen treffen, dan zal dit lied voor zijn aangezicht antwoorden
tot getuige; want het zal uit den mond zijns zaads niet vergeten
worden; dewijl Ik weet zijn gedichtsel dat het heden maakt, aleer
22 Ik het inbreng in het land, dat Ik gezworen heb. Zo schreef Mo-

zes dit lied te dien dage, en hij leerde het den kinderen Israels.
En Hij gebood Jozua, den zoon van Nun, en zeide: Zijt sterk en 23
heb goeden moed, want gij zult de kinderen Israels inbrengen in
het land, dat Ik hun gezworen heb; en Ik zal met u zijn. En 24
het geschiedde, als Mozes voleind had de woorden dezer wet te
schrijven in een boek, totdat zij voltrokken waren; Zo gebood 25
Mozes den Levieten, die de ark des verbonds des HEEREN droe-
gen, zeggende: Neemt dit wetboek, en legt het aan de zijde van 26
de ark des verbonds des HEEREN, uws Gods, dat het aldaar zij
ten getuige tegen u. Want ik ken uw wederspannigheid, en uw 27
harden nek. Ziet, terwijl ik nog heden met ulieden leve, zijt gij we-
derspannig geweest tegen den HEERE; hoe veel te meer na mijn
dood! Vergadert tot mij al de oudsten uwer stammen, en uw 28
ambtlieden; dat ik voor hun oren deze woorden spreke, en tegen
hen den hemel en de aarde tot getuigen neme. Want ik weet, dat 29
gij het na mijn dood zekerlijk zult verderven, en afwijken van den
weg, dien ik u geboden heb; dan zal u dit kwaad in het laatste der
dagen ontmoeten, wanneer gij zult gedaan hebben, dat kwaad is
in de ogen des HEEREN, om Hem door het werk uwer handen tot
toorn te verwekken. Toen sprak Mozes, voor de oren der ganse 30
gemeente van Israel, de woorden dezes lieds, totdat zij voltrokken
waren.

Neig de oren, gij hemel, en ik zal spreken; en de aarde hore de **32**
redenen mijns monds. Mijn leer druipe als een regen, mijn rede 2
vloeie als een dauw; als een stofregen op de grasscheutjes, en als
druppelen op het kruid. Want ik zal den Naam des HEEREN 3
uitroepen; geeft onzen God grootheid! Hij is de Rotssteen, Wiens 4
werk volkomen is; want al Zijn wegen zijn gerichte. God is waar-
heid, en is geen onrecht; rechtvaardig en recht is Hij. Hij heeft 5
het tegen Hem verdorven; het zijn Zijn kinderen niet; de schand-
vlek is hun; het is een verkeerd en verdraaid geslacht. Zult gij 6
dit den HEERE vergelden, gij, dwaas en onwijs volk! Is Hij niet
uw Vader, Die u verkregen, Die u gemaakt en u bevestigd heeft?
Gedenk aan de dagen van ouds; merk op de jaren van elk geslacht; 7
vraag uw vader, die zal het u bekend maken, uw ouden, en zij zul-
len het u zeggen. Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis 8
uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde, heeft Hij de
landpalen der volken gesteld naar het getal der kinderen Israels.

9 Want des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner
10 erve. Hij vond hem in een land der woestijn, en in een woeste
huilende wildernis; Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem,
11 Hij bewaarde hem als Zijn oogappel. Gelijk een arend zijn nest
opwekt, over zijn jongen zweeft, zijn vleugelen uitbreidt, ze neemt
12 en ze draagt op zijn vlerken; *Zo* leidde hem de HEERE alleen,
13 en er was geen vreemd god met hem. Hij deed hem rijden op
de hoogten der aarde, dat hij at de inkomsten des velds; en Hij
deed hem honig zuigen uit de steenrots, en olie uit den kei der
14 rots; Boter van koeien, en melk van klein vee, met het vet der
lammeren en der rammen, die in Bazan weiden, en der bokken,
met het vette der nieren van tarwe; en het druivenbloed, reinen
15 wijn, hebt gij gedronken. Als nu Jeschurun vet werd, zo sloeg hij
achteruit (gij zijt vet, gij zijt dik, *ja, met vet* overdekt geworden!);
en hij liet God varen, Die hem gemaakt heeft, en versmaadde den
16 Rotssteen zijns heils. Zij hebben Hem tot ijver verwekt door
vreemde *goden*; door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt.
17 Zij hebben aan de duivelen geofferd, niet aan God; aan de goden,
die zij niet kenden; nieuwe, die van nabij gekomen waren, voor
18 dewelke uw vaders niet geschrikt hebben. Den Rotssteen, Die
u gegenereerd heeft, hebt gij vergeten; en gij hebt in vergetenis
19 gesteld den God, Die u gebaard heeft. Als het de HEERE zag,
zo versmaadde Hij hen, uit toornigheid tegen zijn zonen en zijn
20 dochteren. En Hij zeide: Ik zal Mijn aangezicht van hen ver-
bergen; Ik zal zien, welk hunlieder einde zal wezen; want zij zijn
21 een gans verkeerd geslacht, kinderen, in welke geen trouw is. Zij
hebben Mij tot ijver verwekt door hetgeen geen God is; zij heb-
ben Mij tot toorn verwekt door hun ijdelheden; Ik dan zal hen tot
ijver verwekken door diegenen, die geen volk zijn; door een dwaas
22 volk zal Ik hen tot toorn verwekken. Want een vuur is aange-
stoken in Mijn toorn, en zal bernen tot in de onderste hel, en zal
het land met zijn inkomst verteren, en de gronden der bergen in
23 vlam zetten. Ik zal kwaden over hen hopen; Mijn pijlen zal Ik
24 op hen verschieten. Uitgeteerd zullen zij zijn van honger, opge-
geten van den karbonkel en bitter verderf; en Ik zal de tanden
der beesten onder hen schikken, met vurig venijn van slangen des
25 stofs. Van buiten zal het zwaard beroven, en uit de binnenka-
meren de verschrikking; ook den jongeling, ook de jonge dochter,

het zuigende kind met den grijzen man. Ik zeide: In alle hoeken 26
zoude Ik hen verstrooien; Ik zoude hun gedachtenis van onder de
mensen doen ophouden; Ten ware, dat Ik de toornigheid des vij- 27
ands schroomde, dat niet hun tegenpartijen zich vreemd mochten
houden; dat zij niet mochten zeggen: Onze hand is hoog geweest;
de HEERE heeft dit alles niet gewrocht. Want zij zijn een volk, 28
dat door raadslagen verloren gaat, en er is geen verstand in hen.
O, dat zij wijs waren; zij zouden dit vernemen, zij zouden op hun 29
einde merken. Hoe zoude een enige duizend jagen, en twee tien 30
duizend doen vluchten, ten ware, dat hunlieder Rotssteen hen ver-
kocht, en de HEERE hen overgeleverd had? Want hun rotssteen 31
is niet gelijk onze Rotssteen, zelfs onze vijanden rechters zijnde.
Want hun wijnstok is uit den wijnstok van Sodom, en uit de vel- 32
den van Gomorra; hun wijndruiven zijn vergiftige wijndruiven; zij
hebben bittere bezien. Hun wijn is vurig drakenvenijn, en een 33
wreed adderenvergift. Is dat niet bij Mij opgesloten, verzegeld 34
in Mijn schatten? Mijn is de wraak en de vergelding, ten tijde 35
als hunlieder voet zal wankelen; want de dag huns ondergangs is
nabij, en de dingen, die hun zullen gebeuren, haasten. Want de 36
HEERE zal aan Zijn volk recht doen, en het zal Hem over Zijn
knechten berouwen; want Hij zal zien, dat de hand is weggegaan,
en de beslotene en verlatene niets is. Dan zal Hij zeggen: Waar 37
zijn hun goden; de rotssteen, op welken zij betrouwden? Welker 38
slachtofferen vet zij aten, welker drankofferen wijn zij dronken;
dat zij opstaan en u helpen, dat er verberging voor u zij. Ziet 39
nu, dat Ik, Ik DIE ben, en geen God met Mij, Ik dood en maak
levend; Ik versla en Ik heel; en er is niemand, die uit Mijn hand
redt! Want Ik zal Mijn hand naar den hemel opheffen, en Ik zal 40
zeggen: Ik leef in eeuwigheid! Indien Ik Mijn glinsterend zwaard 41
wette, en Mijn hand ten gerichte grijpt, zo zal Ik wraak op Mijn
tegenpartijen doen wederkeren, en Mijn hateren vergelden. Ik zal 42
Mijn pijlen dronken maken van bloed, en Mijn zwaard zal vlees
eten; van het bloed des verslagenen en des gevangenen, van het
hoofd af zullen er wraken des vijands zijn. Juicht, gij heidenen, 43
met Zijn volk! want Hij zal het bloed Zijner knechten wreken;
en Hij zal de wraak op Zijn tegenpartijen doen wederkeren, en
verzoenen Zijn land *en* Zijn volk. En Mozes kwam, en sprak al 44
de woorden dezes lieds voor de oren des volks, hij en Hosea, de

45 zoon van Nun. Als nu Mozes geeindigd had al die woorden tot
46 gans Israel te spreken; Zo zeide hij tot hen: Zet uw hart op al
de woorden, die ik heden onder ulieden betuige, dat gij ze uw
kinderen gebieden zult, dat zij waarnemen te doen al de woorden
47 dezer wet. Want dat is geen vergeefs woord voor ulieden; maar
het is uw leven; en door ditzelve woord zult gij de dagen verlengen
op het land, waar gij over de Jordaan naar toe gaat, om dat te
48 erven. Daarna sprak de HEERE tot Mozes, op dienzelfden dag,
49 zeggende: Klim op den berg Abarim (deze is de berg Nebo, die
in het land van Moab is, die tegenover Jericho is), en zie het land
Kanaan, dat Ik den kinderen Israels tot een bezitting geven zal;
50 En sterf op dien berg, waarheen gij opklimmen zult, en word ver-
gaderd tot uw volken; gelijk als uw broeder Aaron stierf op den
51 berg Hor, en werd tot zijn volken vergaderd. Omdat gijlieden
u tegen Mij vergrepen hebt, in het midden der kinderen Israels,
aan het twistwater te Kades, in de woestijn Zin; omdat gij Mij
52 niet geheiligd hebt in het midden der kinderen Israels. Want van
tegenover zult gij dat land zien, maar daarheen niet inkomen, in
het land, dat Ik den kinderen Israels geven zal.

33 Dit nu is de zegen, met welken Mozes, de man Gods, de kin-
2 deren Israels gezegend heeft, voor zijn dood. Hij zeide dan: De
HEERE is van Sinai gekomen, en is hunlieden opgegaan van Seir;
Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran, en is aan-
gekomen met tien duizenden der heiligen; tot Zijn rechterhand
3 was een vurige wet aan hen. Immers bemint Hij de volken! Al
zijn heiligen zijn in Uw hand; zij zullen in het midden tussen Uw
voeten gezet worden; een ieder zal ontvangen van Uw woorden.
4 Mozes heeft ons de wet geboden, een erfenis van Jakobs gemeen-
5 te; En Hij was koning in Jeschurun, als de hoofden des volks zich
6 vergaderden, samen met de stammen Israels. Dat Ruben leve, en
7 niet sterve, en dat zijn lieden *van* getal zijn! En dit is van Juda,
dat hij zeide: Hoor, HEERE! de stem van Juda! en breng hem
weder tot zijn volk; zijn handen moeten hem genoegzaam zijn, en
8 zijt Gij *hem* een Hulp tegen zijn vijanden! En van Levi zeide
hij: Uw Thummim en Uw Urim zijn aan den man, Uw gunstge-
noot; dien Gij verzocht hebt in Massa, met welken Gij getwist
9 hebt aan de wateren van Meriba. Die tot zijn vader en tot zijn
moeder zeide: Ik zie hem niet; en die zijn broederen niet kende,

en zijn zonen niet achtte; want zij onderhielden Uw woord, en
bewaarden Uw verbond. Zij zullen Jakob Uw rechten leren, en 10
Israel Uw wet; zij zullen reukwerk voor Uw neus leggen, en dat
gans verteerd zal worden, op Uw altaar. Zegen, HEERE! zijn 11
vermogen, en laat U het werk zijner handen wel bevallen; versla
de lenden dergenen, die tegen hem opstaan en hem haten, dat zij
niet weder opstaan! En van Benjamin zeide hij: De beminde des 12
HEEREN, hij zal zeker bij Hem wonen. Hij zal hem den gansen
dag overdekken, en tussen Zijn schouders zal hij wonen! En van 13
Jozef zeide hij: Zijn land zij gezegend van den HEERE, van het
uitnemendste des hemels, van den dauw, en van de diepte, die
beneden is liggende; En van de uitnemendste inkomsten der zon, 14
en van de uitnemendste voortzetting der maan; En van het voor- 15
naamste der oude bergen, en van het uitnemendste der eeuwige
heuvelen; En van het uitnemendste der aarde en haar volheid, 16
en *van* de goedgunstigheid Desgenen, Die in het braambos woon-
de, kome *de zegening* op het hoofd van Jozef, en op den schedel
des afgezonderden van zijn broederen! Hij heeft de heerlijkheid 17
des eerstgeborenen zijns osses, en zijn hoornen zijn hoornen des
eenhoorns; met dezelve zal hij de volken te zamen stoten tot aan
de einden des lands. Dezen nu zijn de tien duizenden van Efraim,
en dezen zijn de duizenden van Manasse! En van Zebulon zeide 18
hij: Verheug u, Zebulon! over uw uittocht, en Issaschar! over uw
hutten. Zij zullen de volken tot den berg roepen; daar zullen zij 19
offeranden der gerechtigheid offeren; want zij zullen den overvloed
der zeeen zuigen, en de bedekte verborgen dingen des zands. En 20
van Gad zeide hij: Gezegend zij, die aan Gad ruimte maakt! hij
woont als een oude leeuw, en verscheurt den arm, ja ook den sche-
del. En hij heeft zich van het eerste voorzien, omdat hij aldaar 21
in het deel des wetgevers bedekt was; daarom kwam hij met de
hoofden des volks; hij verrichtte de gerechtigheid des HEEREN,
en zijn gerichten met Israel. En van Dan zeide hij: Dan is een 22
jonge leeuw; hij zal *als* uit Bazan voortspringen. En van Nafthali 23
zeide hij: O Nafthali! wees verzadigd van de goedgunstigheid, en
vol van den zegen des HEEREN; bezit erfelijk het westen en het
zuiden. En van Aser zeide hij: Aser zij gezegend met zonen; hij 24
zij zijn broederen aangenaam, en dope zijn voet in olie. Ijzer en 25
koper zal *onder* uw schoen zijn; en uw sterkte gelijk uw dagen!

26 Niemand is er gelijk God, o Jeschurun! Die op den hemel vaart
27 tot uw hulp, en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken. De
eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen; en Hij
28 verdrijve den vijand voor uw aangezicht, en zegge: Verdelg! Is-
rael dan zal zeker alleen wonen, *en* Jakobs oog zal zijn op een land
29 van koren en most; ja, zijn hemel zal van dauw druipen. Welge-
lukzalig zijt gij, o Israel! wie is u gelijk? gij zijt een volk, verlost
door den HEERE, het Schild uwer hulp, en Die een Zwaard is
uwer hoogheid; daarom zullen zich uw vijanden geveinsdelijk aan
u onderwerpen, en gij zult op hun hoogten treden!

34 Toen ging Mozes op uit de vlakke velden van Moab, naar den
berg Nebo, op de hoogten van Pisga, welke recht tegenover Jericho
is; en de HEERE wees hem dat ganse land, Gilead tot Dan toe;
2 En het ganse Nafthali, en het land van Efraim en Manasse, en het
3 ganse land van Juda, tot aan de achterste zee; En het Zuiden, en
het effen veld der vallei van Jericho, de palmstad, tot Zoar toe.
4 En de HEERE zeide tot hem: Dit is het land, dat Ik Abraham,
Izak en Jakob gezworen heb, zeggende: Aan uw zaad zal Ik het
geven! Ik heb het u met uw ogen doen zien, maar gij zult daarheen
5 niet overgaan. Alzo stierf Mozes, de knecht des HEEREN, aldaar
6 in het land van Moab, naar des HEEREN mond. En Hij begroef
hem in een dal, in het land van Moab, tegenover Beth-peor; en
7 niemand heeft zijn graf geweten, tot op dezen dag. Mozes nu
was honderd en twintig jaren oud, als hij stierf; zijn oog was
8 niet donker geworden, en zijn kracht was niet vergaan. En de
kinderen Israels beweenden Mozes, in de vlakke velden van Moab,
dertig dagen; en de dagen des wenens, van den rouw over Mozes,
9 werden voleindigd. Jozua nu, de zoon van Nun, was vol van den
Geest der wijsheid; want Mozes had zijn handen op hem gelegd;
zo hoorden de kinderen Israels naar hem, en deden gelijk als de
10 HEERE Mozes geboden had. En er stond geen profeet meer op in
Israel, gelijk Mozes, dien de HEERE gekend had, van aangezicht
11 tot aangezicht, In al de tekenen en de wonderen, waartoe hem
de HEERE gezonden heeft, om die in Egypteland te doen aan
12 Farao, en aan al zijn knechten, en aan al zijn land; En in al die
sterke hand, en in al die grote verschrikking, die Mozes gedaan
heeft voor de ogen van gans Israel.

Jozua

Het geschiedde nu, na den dood van Mozes, den knecht 1
des HEEREN, dat de HEERE tot Jozua, den zoon van
Nun, den dienaar van Mozes, sprak, zeggende: Mijn 2
knecht Mozes is gestorven; zo maak u nu op, trek over
deze Jordaan, gij en al dit volk, tot het land, dat Ik hun, den kin-
deren Israels, geve. Alle plaats, waarop ulieder voetzool treden 3
zal, heb Ik u gegeven, gelijk als Ik tot Mozes gesproken heb. Van 4
de woestijn en dezen Libanon af tot aan de grote rivier, de rivier
Frath, het ganse land der Hethieten, en tot aan de grote zee, *tegen*
den ondergang der zon, zal ulieder landpale zijn. Niemand zal 5
voor uw aangezicht bestaan al de dagen uws levens; gelijk als Ik
met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn; Ik zal u niet begeven,
en zal u niet verlaten. Wees sterk en heb goeden moed! want gij 6
zult dit volk dat land erfelijk doen bezitten, dat Ik hun vaderen
heb gezworen hun te geven. Alleenlijk wees sterk en heb zeer 7
goeden moed, dat gij waarneemt te doen naar de ganse wet, wel-
ke Mozes, Mijn knecht, u geboden heeft, en wijk daarvan niet, ter
rechter *hand* noch ter linkerhand, opdat gij verstandelijk handelt
alom, waar gij zult gaan; Dat het boek dezer wet niet wijke van 8
uw mond, maar overleg het dag en nacht, opdat gij waarneemt
te doen naar alles, wat daarin geschreven is; want alsdan zult
gij uw wegen voorspoedig maken, en alsdan zult gij verstandelijk
handelen. Heb Ik het u niet bevolen? wees sterk en heb goe- 9
den moed, en verschrik niet, en ontzet u niet; want de HEERE,
uw God, is met u alom, waar gij heengaat. Toen gebood Jozua 10
den ambtlieden des volks, zeggende: Gaat door het midden des 11
legers, en beveelt het volk, zeggende: Bereidt teerkost voor ulie-
den; want binnen nog drie dagen zult gijlieden over deze Jordaan
gaan, dat gij ingaat, om te erven het land, hetwelk de HEERE, uw
God, ulieden geeft om te beerven. En Jozua sprak tot de Rube- 12
nieten en Gadieten, en den halven stam van Manasse, zeggende:
Gedenkt aan het woord, hetwelk Mozes, de knecht des HEEREN, 13

ulieden geboden heeft, zeggende: De HEERE, uw God, geeft ulie-
14 den rust, en Hij geeft u dit land; Laat uw vrouwen, uw kleine
kinderen, en uw vee blijven in het land, dat Mozes ulieden aan
deze zijde van de Jordaan gegeven heeft; maar gijlieden zult gewa-
pend trekken, voor het aangezicht uwer broederen, alle strijdbare
15 helden, en zult hen helpen; Totdat de HEERE uw broederen rust
geve, als ulieden, en dat zij ook erfelijk bezitten het land, dat de
HEERE, uw God, hun geeft; alsdan zult gijlieden wederkeren tot
het land uwer erfenis, en zult het erfelijk bezitten, dat Mozes, de
knecht des HEEREN, ulieden gegeven heeft, aan deze zijde van
16 de Jordaan, tegen den opgang der zon. Toen antwoordden zij
Jozua, zeggende: Al wat gij ons geboden hebt, zullen wij doen,
17 en alom, waar gij ons zenden zult, zullen wij gaan. Gelijk wij in
alles naar Mozes hebben gehoord, alzo zullen wij naar u horen;
alleenlijk dat de HEERE, uw God, met u zij, gelijk als Hij met
18 Mozes geweest is! Alle man, die uw mond wederspannig wezen
zal, en uw woorden niet horen zal in alles, wat gij hem gebieden
zult, die zal gedood worden, alleenlijk wees sterk en heb goeden
moed!

2 Jozua nu, de zoon van Nun, had twee mannen, die heimelijk
verspieden zouden, gezonden van Sittim, zeggende: Gaat heen,
bezichtigt het land en Jericho. Zij dan gingen, en kwamen ten
huize van een vrouw, een hoer, wier naam was Rachab, en zij
2 sliepen daar. Toen werd den koning te Jericho geboodschapt,
zeggende: Zie, in dezen nacht zijn hier mannen gekomen van de
3 kinderen Israels, om dit land te doorzoeken. Daarom zond de
koning van Jericho tot Rachab, zeggende: Breng de mannen uit,
die tot u gekomen zijn, die te uwen huize gekomen zijn; want zij
4 zijn gekomen, om het ganse land te doorzoeken. Maar die vrouw
had die beide mannen genomen, en zij had hen verborgen; en zei-
de aldus: Er zijn mannen tot mij gekomen, maar ik wist niet,
5 van waar zij waren. En het geschiedde, als men de poort zou
sluiten, als het duister was, dat die mannen uitgingen; ik weet
niet, waarheen die mannen gegaan zijn; jaagt hen haastelijk na,
6 want gij zult ze achterhalen. Maar zij had hen op het dak doen
klimmen, en zij had hen verstoken onder de vlasstoppelen, die van
7 haar op het dak beschikt waren. Die mannen nu jaagden hen na
op den weg van de Jordaan, tot aan de veren; en men sloot de

poort toe, nadat zij uitgegaan waren, die hen najaagden. Eer zij 8
nu sliepen, zo klom zij tot hen op, op het dak. En zij sprak tot 9
die mannen: Ik weet, dat de HEERE u dit land gegeven heeft,
en dat ulieder verschrikking op ons gevallen is, en dat al de inwo-
ners dezes lands voor ulieder aangezicht gesmolten zijn. Want 10
wij hebben gehoord, dat de HEERE de wateren der Schelfzee uit-
gedroogd heeft voor ulieder aangezicht, toen gij uit Egypte gingt;
en wat gijlieden aan de twee koningen der Amorieten, Sihon en
Og, gedaan hebt, die op gene zijde van de Jordaan waren, dewelke
gijlieden verbannen hebt. Als wij het hoorden, zo versmolt ons 11
hart, en er bestaat geen moed meer in iemand, vanwege ulieder
tegenwoordigheid; want de HEERE, ulieder God, is een God bo-
ven in den hemel, en beneden op de aarde. Nu dan, zweert mij 12
toch bij den HEERE, dewijl ik weldadigheid aan ulieden gedaan
heb, dat gij ook weldadigheid doen zult aan mijns vaders huis, en
geeft mij een waarteken, Dat gij mijn vader en mijn moeder in 13
het leven zult behouden, als ook mijn broeders en mijn zusters,
met alles, wat zij hebben; en dat gij onze zielen van den dood
redden zult. Toen spraken die mannen tot haar: Onze ziel zij 14
voor ulieden om te sterven, indien gijlieden deze onze zaak niet te
kennen geeft; het zal dan geschieden, wanneer de HEERE ons dit
land geeft, zo zullen wij aan u weldadigheid en trouw bewijzen.
Zij liet hen dan neder met een zeel door het venster; want haar 15
huis was op den stadsmuur; en zij woonde op den muur. En 16
zij zeide tot hen: Gaat op het gebergte, opdat niet misschien de
vervolgers u ontmoeten, en verbergt u aldaar drie dagen, totdat
de vervolgers wedergekeerd zullen zijn; en gaat daarna uw weg.
Ook zeiden die mannen tot haar: Wij zullen onschuldig zijn van 17
dezen uw eed, dien gij ons hebt doen zweren; Zie, wanneer wij in 18
het land komen, zo zult gij dit snoer van scharlakendraad aan het
venster binden, door hetwelk gij ons zult nedergelaten hebben;
en gij zult tot u in het huis vergaderen uw vader, en uw moeder,
en uw broeders, en het ganse huisgezin uws vaders. Zo zal het 19
geschieden, al wie uit de deuren van uw huis naar buiten gaan zal,
zijn bloed zij op zijn hoofd, en wij zullen onschuldig zijn; maar al
wie bij u in het huis zijn zal, diens bloed zij op ons hoofd, indien
een hand tegen hem zijn zal! Maar indien gij deze onze zaak te 20
kennen zult geven, zo zullen wij onschuldig zijn van uw eed, dien

21 gij ons hebt doen zweren. Zij nu zeide: Het zij alzo naar uw
woorden. Toen liet zij hen gaan; en zij gingen heen; en zij bond
22 het scharlakensnoer aan het venster. Zij dan gingen heen, en
kwamen op het gebergte, en bleven aldaar drie dagen, totdat de
vervolgers wedergekeerd waren; want de vervolgers hadden hen op
23 al den weg gezocht, maar niet gevonden. Alzo keerden die twee
mannen weder, en gingen af van het gebergte, en voeren over, en
kwamen tot Jozua, den zoon van Nun; en zij vertelden hem al
24 wat hun wedervaren was. En zij zeiden tot Jozua: Zekerlijk, de
HEERE heeft dat ganse land in onze handen gegeven; want ook
zijn al de inwoners des lands voor onze aangezichten gesmolten.

3 Jozua dan maakte zich des morgens vroeg op, en zij reisden
van Sittim, en kwamen tot aan de Jordaan, hij en al de kinderen
2 Israels; en zij vernachtten aldaar, eer zij overtrokken. En het
geschiedde, dat de ambtlieden, op het einde van drie dagen, door
3 het midden des legers gingen; En zij geboden het volk, zeggen-
de: Wanneer gij de ark des verbonds des HEEREN, uws Gods,
ziet, en de Levietische priesters dezelve dragende, verreist gijlie-
4 den ook van uw plaats, en volgt haar na; Dat er nochtans ruimte
zij tussen ulieden en tussen dezelve, bij de twee duizend ellen in
de maat; en nadert tot dezelve niet; opdat gij dien weg wetet,
dien gij gaan zult; want gijlieden zijt door dien weg niet gegaan
5 gisteren *en* eergisteren. Jozua zeide ook tot het volk: Heiligt
u! want morgen zal de HEERE wonderheden in het midden van
6 ulieden doen. Desgelijks sprak Jozua tot de priesters, zeggende:
Neemt de ark des verbonds op, en gaat door voor het aangezicht
van dit volk. Zij dan namen de ark des verbonds op, en zij gingen
7 voor het aangezicht des volks. Want de HEERE had tot Jozua
gezegd: Dezen dag zal Ik beginnen u groot te maken voor de ogen
van gans Israel, opdat zij weten, dat Ik met u zijn zal, gelijk als
8 Ik met Mozes geweest ben. Gij dan zult den priesteren, die de
ark des verbonds dragen, gebieden, zeggende: Wanneer gijlieden
komt tot aan het uiterste van het water van de Jordaan, staat stil
9 in de Jordaan. Toen zeide Jozua tot de kinderen Israels: Na-
dert herwaarts, en hoort de woorden des HEEREN, uws Gods.
10 Verder zeide Jozua: Hieraan zult gijlieden bekennen, dat de le-
vende God in het midden van u is, en dat Hij ganselijk voor uw
aangezicht uitdrijven zal de Kanaanieten, en de Hethieten, en de

Hevieten, en de Ferezieten, en de Girgazieten, en de Amorieten
en de Jebusieten. Ziet, de ark des verbonds van den Heere der 11
ganse aarde gaat door voor ulieder aangezicht in de Jordaan. Nu 12
dan, neemt gijlieden u twaalf mannen uit de stammen Israels, uit
iederen stam een man; Want het zal geschieden, met dat de voet- 13
zolen der priesteren, die de ark van den HEERE, den Heere der
ganse aarde, dragen, in het water van de Jordaan zullen rusten, zo
zullen de wateren van de Jordaan afgesneden worden, *te weten* de
wateren, die van boven afvlieten, en zij zullen op een hoop blijven
staan. En het geschiedde, toen het volk vertrok uit zijn tenten, 14
om over de Jordaan te gaan, zo droegen de priesters de ark des
verbonds voor het aangezicht des volks. En als zij, die de ark 15
droegen, tot aan de Jordaan gekomen waren, en de voeten der
priesteren, dragende de ark, ingedoopt waren in het uiterste van
het water (de Jordaan nu was vol al de dagen des oogstes aan al
haar oevers); Zo stonden de wateren, die van boven afkwamen; 16
zij rezen op een hoop, zeer verre van de stad Adam af, die ter zijde
van Sarthan *ligt*; en die naar de zee des vlakken velds, *te weten*
de Zoutzee, afliepen, vergingen, zij werden afgesneden. Toen trok
het volk over, tegenover Jericho. Maar de priesters, die de ark 17
des verbonds des HEEREN droegen, stonden steevast op het dro-
ge, in het midden van de Jordaan; en gans Israel ging over op
het droge, totdat al het volk geeindigd had door de Jordaan te
trekken.

Het geschiedde nu, toen al het volk geeindigd had over de **4**
Jordaan te trekken, dat de HEERE tot Jozua sprak, zeggende:
Neemt gijlieden u twaalf mannen uit het volk, uit elken stam een 2
man. En gebiedt hun, zeggende: Neemt voor ulieden op, van 3
hier uit het midden van de Jordaan, uit de standplaats van de
voeten der priesteren, en bereidt twaalf stenen, en brengt ze met
ulieden over, en stelt ze in het nachtleger, waar gij dezen nacht
zult vernachten. Jozua dan riep die twaalf mannen, die hij had 4
doen bestellen van de kinderen Israels, uit elken stam een man.
En Jozua zeide tot hen: Gaat over voor de ark des HEEREN, 5
uws Gods, midden in de Jordaan; en heft u een ieder een steen op
zijn schouder, naar het getal der stammen van de kinderen Israels;
Opdat dit een teken zij onder ulieden; wanneer uw kinderen mor- 6
gen vragen zullen, zeggende: Wat zijn u deze stenen? Zo zult gij 7

tot hen zeggen: Omdat de wateren van de Jordaan zijn afgesne-
den geweest voor de ark des verbonds des HEEREN; als zij toog
door de Jordaan, werden de wateren van de Jordaan afgesneden;
zo zullen deze stenen den kinderen Israels ter gedachtenis zijn tot
8 in eeuwigheid. De kinderen Israels nu deden alzo, gelijk als Jo-
zua geboden had; en zij namen twaalf stenen op midden uit de
Jordaan, gelijk als de HEERE tot Jozua gesproken had, naar het
getal der stammen van de kinderen Israels en zij brachten ze met
9 zich over naar het nachtleger, en stelden ze aldaar. Jozua richtte
ook twaalf stenen op, midden in de Jordaan, ter standplaats van
de voeten der priesteren, die de ark des verbonds droegen; en zij
10 zijn daar tot op dezen dag. De priesters nu, die de ark droegen,
stonden midden in de Jordaan, totdat alle ding volbracht was,
hetwelk de HEERE Jozua geboden had het volk aan te zeggen,
naar al wat Mozes Jozua geboden had. En het volk haastte, en
11 het trok over. En het geschiedde, als al het volk geeindigd had
over te gaan, toen ging de ark des HEEREN over, en de priesters
12 voor het aangezicht des volks. En de kinderen van Ruben, en de
kinderen van Gad, mitsgaders de halve stam van Manasse, trok-
ken gewapend voor het aangezicht der kinderen Israels, gelijk als
13 Mozes tot hen gesproken had. Omtrent veertig duizend toegerus-
te krijgsmannen trokken er voor het aangezicht des HEEREN ten
14 strijde, naar de vlakke velden van Jericho. Te dienzelven dage
maakte de HEERE Jozua groot voor de ogen van het ganse Israel;
en zij vreesden hem, gelijk als zij Mozes gevreesd hadden, al de
15 dagen zijns levens. De HEERE dan sprak tot Jozua, zeggende:
16 Gebied den priesteren, die de ark der getuigenis dragen, dat zij
17 uit de Jordaan opklimmen. Toen gebood Jozua den priesteren,
18 zeggende: Klimt op uit den Jordaan. En het geschiedde, toen de
priesters, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, uit het
midden van de Jordaan opgeklommen waren, *en* de voetzolen der
priesteren afgetrokken waren tot op het droge; zo keerden de wa-
teren van de Jordaan weder in hun plaats, en gingen als gisteren
19 *en* eergisteren aan al haar oevers. Het volk nu was den tienden
der eerste maand uit de Jordaan opgeklommen; en zij legerden
20 zich te Gilgal, aan het oosteinde van Jericho. En Jozua richtte
die twaalf stenen te Gilgal op, die zij uit de Jordaan genomen
21 hadden. En hij sprak tot de kinderen Israels, zeggende: Wan-

neer uw kinderen morgen hun vaderen vragen zullen, zeggende:
Wat zijn deze stenen? Zo zult gij het uw kinderen te kennen ge- 22
ven, zeggende: Op het droge is Israel door deze Jordaan gegaan.
Want de HEERE, uw God, heeft de wateren van de Jordaan voor 23
uw aangezichten doen uitdrogen, totdat gijlieden er waart door-
gegaan; gelijk als de HEERE, uw God, aan de Schelfzee gedaan
heeft, die Hij voor ons aangezicht heeft doen uitdrogen, totdat
wij daardoor gegaan waren; Opdat alle volken der aarde de hand 24
des HEEREN kennen zouden, dat zij sterk is; opdat gijlieden den
HEERE, uw God, vrezet te allen dage.

En het geschiedde, toen al de koningen der Amorieten, die **5**
aan deze zijde van de Jordaan westwaarts, en al de koningen der
Kanaanieten, die aan de zee *waren*, hoorden, dat de HEERE de
wateren van de Jordaan had uitgedroogd, voor het aangezicht der
kinderen Israels, totdat wij daardoor gegaan waren; zo versmolt
hun hart, en er was geen moed meer in hen, voor het aangezicht
der kinderen Israels. Te dier tijd sprak de HEERE tot Jozua: 2
Maak u stenen messen, en besnijd wederom de kinderen Israels
ten tweeden maal. Toen maakte zich Jozua stenen messen, en 3
besneed de kinderen Israels op den heuvel der voorhuiden. Dit 4
nu was de oorzaak, waarom hen Jozua besneed: al het volk, dat
uit Egypte getogen was, de manspersonen, alle krijgslieden, waren
gestorven in de woestijn, op den weg, nadat zij uit Egypte getogen
waren. Want al het volk, dat er uittoog, was besneden; maar al 5
het volk, dat geboren was in de woestijn op den weg, nadat zij
uit Egypte getrokken waren, hadden zij niet besneden. Want 6
de kinderen Israels wandelden veertig jaren in de woestijn, totdat
vergaan was het ganse volk der krijgslieden, die uit Egypte gegaan
waren; die de stem des HEEREN niet gehoorzaam geweest waren,
denwelken de HEERE gezworen had, dat Hij hun niet zoude laten
zien het land, hetwelk de HEERE hun vaderen gezworen had ons
te zullen geven, een land vloeiende van melk en honig. Maar hun 7
zonen heeft Hij aan hun plaats gesteld; die heeft Jozua besneden,
omdat zij de voorhuid hadden; want zij hadden hen op den weg
niet besneden. En het geschiedde, als men een einde gemaakt 8
had van al dat volk te besnijden, zo bleven zij in hun plaats in
het leger, totdat zij genezen waren. Verder sprak de HEERE tot 9
Jozua: Heden heb Ik den smaad van Egypte van ulieden afgewen-

teld; daarom noemde men den naam dier plaats Gilgal, tot op
10 dezen dag. Terwijl de kinderen Israels te Gilgal gelegerd lagen,
zo hielden zij het pascha op den veertienden dag derzelver maand,
11 in den avond, op de vlakke velden van Jericho. En zij aten van
het overjarige koren des lands, des anderen daags van het pas-
cha, ongezuurde broden en verzengde aren, even op dienzelven
12 dag. En het Manna hield op des anderen daags, nadat zij van
des lands overjarige koren gegeten hadden; en de kinderen Israels
hadden geen Manna meer, maar zij aten in hetzelve jaar van de
13 inkomst des lands Kanaan. Voorts geschiedde het, als Jozua bij
Jericho was, dat hij zijn ogen ophief, en zag toe, en ziet, er stond
een Man tegenover hem, Die een uitgetogen zwaard in Zijn hand
had. En Jozua ging tot Hem, en zeide tot Hem: Zijt Gij van ons,
14 of van onze vijanden? En Hij zeide: Neen, maar Ik ben de Vorst
van het heir des HEEREN: Ik ben nu gekomen! Toen viel Jozua
op zijn aangezicht ter aarde en aanbad, en zeide tot Hem: Wat
15 spreekt mijn Heere tot Zijn knecht? Toen zeide de Vorst van het
heir des HEEREN tot Jozua: Trek uw schoenen af van uw voeten;
want de plaats, waarop gij staat, is heilig. En Jozua deed alzo.

6 (Jericho nu sloot *de poorten* toe, en was gesloten, voor het aan-
gezicht van de kinderen Israels; er ging niemand uit, en er ging
2 niemand in.) Toen zeide de HEERE tot Jozua: Zie, Ik heb Je-
richo met haar koning *en* strijdbare helden in uw hand gegeven.
3 Gij dan allen, die krijgslieden zijt, zult rondom de stad gaan, de
4 stad omringende eenmaal; alzo zult gij doen zes dagen lang. En
zeven priesters zullen zeven ramsbazuinen dragen, voor de ark; en
gijlieden zult op den zevenden dag de stad zevenmaal omgaan; en
5 de priesters zullen met de bazuinen blazen. En het zal geschie-
den, als men langzaam met den ramshoorn blaast, als gijlieden
het geluid der bazuin hoort, zo zal al het volk juichen met een
groot gejuich; dan zal de stadsmuur onder zich vallen, en het volk
6 zal daarin klimmen, een iegelijk tegenover zich. Toen riep Jozua,
de zoon van Nun, de priesters, en zeide tot hen: Draagt de ark
des verbonds, en dat zeven priesters zeven ramsbazuinen dragen,
7 voor de ark des HEEREN. En tot het volk zeide hij: Trekt door
en gaat rondom deze stad; en wie toegerust is, die ga door voor
8 de ark des HEEREN. En het geschiedde, gelijk Jozua tot het
volk gesproken had, zo gingen de zeven priesters, dragende zeven

ramsbazuinen, voor het aangezicht des HEEREN; zij trokken door
en bliezen met de bazuinen; en de ark des verbonds des HEEREN
volgde hen na; En wie toegerust was, ging voor het aangezicht 9
der priesteren, die de bazuinen bliezen; en de achtertocht volgde
de ark na, terwijl men ging en blies met de bazuinen. Jozua nu 10
had het volk geboden, zeggende: Gij zult niet juichen, ja, gij zult
uw stem niet laten horen, en geen woord zal er uit uw mond uit-
gaan, tot op den dag, wanneer ik tot ulieden zeggen zal: Juicht!
dan zult gij juichen. En hij deed de ark des HEEREN rondom de 11
stad gaan, omringende *dezelve* eenmaal; toen kwamen zij *weder*
in het leger, en vernachtten in het leger. Daarna stond Jozua des 12
morgens vroeg op, en de priesters droegen de ark des HEEREN.
En de zeven priesters, dragende de zeven ramsbazuinen voor de 13
ark des HEEREN, gingen voort, en bliezen met de bazuinen; en
de toegerusten gingen voor hun aangezichten, en de achtertocht
volgde de ark des HEEREN na, terwijl men ging en blies met
de bazuinen. Alzo gingen zij eenmaal rondom de stad op den 14
tweeden dag; en zij keerden weder in het leger. Alzo deden zij zes
dagen lang. En het geschiedde op den zevenden dag, dat zij zich 15
vroeg opmaakten, met het opgaan des dageraads, en zij gingen
rondom de stad, naar dezelve wijze, zevenmaal; alleenlijk op dien
dag gingen zij zevenmaal rondom de stad. En het geschiedde 16
ten zevenden male, als de priesters met de bazuinen bliezen, dat
Jozua tot het volk sprak: Juicht, want de HEERE heeft ulieden
de stad gegeven! Doch deze stad zal den HEERE verbannen 17
zijn, zij en al wat daarin is; alleenlijk zal de hoer Rachab levend
blijven, zij en allen, die met haar in het huis zijn, omdat zij de
boden, die wij uitgezonden hadden, verborgen heeft. Alleenlijk 18
dat gijlieden u wacht van het verbannene, opdat gij u misschien
niet verbant, mits nemende van het verbannene, en het leger van
Israel niet stelt tot een ban, noch datzelve beroert. Maar al het 19
zilver en goud, en de koperen en ijzeren vaten, zullen den HEERE
heilig zijn; tot den schat des HEEREN zullen zij komen. Het 20
volk dan juichte, als zij met de bazuinen bliezen; en het geschied-
de, als het volk het geluid der bazuin hoorde, zo juichte het volk
met een groot gejuich; en de muur viel onder zich, en het volk
klom in de stad, een ieder tegenover zich, en zij namen de stad
in. En zij verbanden alles, wat in de stad was, van den man tot 21

de vrouw toe, van het kind tot den oude, en tot den os, en het
22 klein vee, en den ezel, door de scherpte des zwaards. Jozua nu
zeide tot de twee mannen, de verspieders des lands: Gaat in het
huis der vrouw, der hoer, en brengt die vrouw van daar uit, met
23 al wat zij heeft, gelijk als gij haar gezworen hebt. Toen gingen
de jongelingen, de verspieders, daarin en brachten er Rachab uit,
en haar vader, en haar moeder, en haar broeders, en al wat zij
had; ook brachten zij uit al haar huisgezinnen, en zij stelden hen
24 buiten het leger van Israel. De stad nu verbrandden zij met vuur,
en al wat daarin was; alleenlijk het zilver en goud, mitsgaders de
koperen en ijzeren vaten, gaven zij tot den schat van het huis des
25 HEEREN. Dus liet Jozua de hoer Rachab leven, en het huisgezin
haars vaders, en al wat zij had; en zij heeft gewoond in het midden
van Israel tot op dezen dag, omdat zij de boden verborgen had,
26 die Jozua gezonden had, om Jericho te verspieden. En ter zelver
tijd bezwoer hen Jozua, zeggende: Vervloekt zij die man voor het
aangezicht des HEEREN, die zich opmaken en deze stad Jericho
bouwen zal; dat hij ze grondveste op zijn eerstgeborenen zoon, en
27 haar poorten stelle op zijn jongsten zoon! Alzo was de HEERE
met Jozua; en zijn gerucht liep door het ganse land.

7 Maar de kinderen Israels overtraden door overtreding met het
verbannene; want Achan, de zoon van Charmi, den zoon van Zab-
di, den zoon van Zerah, uit den stam van Juda, nam van het
verbannene. Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen de kin-
2 deren Israels. Als Jozua mannen zond van Jericho naar Ai, dat
bij Beth-aven ligt, aan het oosten van Beth-el, zo sprak hij tot
hen, zeggende: Trekt opwaarts en bespiedt het land. Die mannen
3 nu trokken op en bespiedden Ai. Daarna keerden zij weder naar
Jozua, en zeiden tot hem: Dat het ganse volk niet optrekke, dat
er omtrent twee duizend mannen, of omtrent drie duizend man-
nen optrekken, om Ai te slaan; vermoei daarheen al het volk niet;
4 want zij zijn weinige. Alzo trokken derwaarts op van het volk
omtrent drie duizend man; dewelke vloden voor het aangezicht
5 der mannen van Ai. En de mannen van Ai sloegen van dezelven
omtrent zes en dertig man, en vervolgden hen *van* voor de poort
tot Schebarim toe, en sloegen hen in een afgang. Toen versmolt
6 het hart des volks, en het werd tot water. Toen verscheurde Jo-
zua zijn klederen, en viel op zijn aangezicht ter aarde, voor de ark

des HEEREN, tot den avond toe, hij en de oudsten van Israel;
en zij wierpen stof op hun hoofd. En Jozua zeide: Ach, Heere 7
HEERE! waarom hebt Gij dit volk door de Jordaan ooit doen
gaan, om ons te geven in de hand der Amorieten, om ons te ver-
derven? Och, dat wij toch tevreden geweest en gebleven waren
aan gene zijde van de Jordaan! Och, HEERE! wat zal ik zeg- 8
gen, nademaal dat Israel voor het aangezicht zijner vijanden den
nek gekeerd heeft? Als het de Kanaanieten, en alle inwoners des 9
lands horen zullen, zo zullen zij ons omsingelen, en onzen naam
uitroeien van de aarde; wat zult Gij dan Uw groten Naam doen?
Toen zeide de HEERE tot Jozua: Sta op; waarom ligt gij dus 10
neder op uw aangezicht? Israel heeft gezondigd; en zij hebben 11
ook Mijn verbond, hetwelk Ik hun geboden had, overtreden; en
ook hebben zij van het verbannene genomen, en ook gestolen, en
ook gelogen, en hebben het ook onder hun gereedschap gelegd.
Daarom zullen de kinderen Israels niet kunnen bestaan voor het 12
aangezicht hunner vijanden; zij zullen den nek voor het aangezicht
hunner vijanden keren; want zij zijn in den ban. Ik zal voortaan
niet meer met ulieden zijn, tenzij gij den ban uit het midden van
ulieden verdelgt. Sta op, heilig het volk, en zeg: Heiligt u tegen 13
morgen; want alzo zegt de HEERE, de God van Israel: Er is een
ban in het midden van u, Israel! gij zult niet kunnen bestaan voor
het aangezicht uwer vijanden, totdat gij den ban wegdoet uit het
midden van u. Gij zult dan in den morgenstond aankomen naar 14
uw stammen; en het zal geschieden, de stam, welken de HEE-
RE geraakt zal hebben, die zal aankomen naar de geslachten, en
welk geslacht de HEERE geraakt zal hebben, dat zal aankomen
bij huisgezinnen, en welk huisgezin de HEERE geraakt zal heb-
ben, dat zal aankomen man voor man. En het zal geschieden, 15
die geraakt zal worden met den ban, die zal met vuur verbrand
worden, hij en al wat hij heeft; omdat hij het verbond des HEE-
REN overtreden heeft, en omdat hij dwaasheid in Israel gedaan
heeft. Toen maakte zich Jozua des morgens vroeg op, en deed 16
Israel aankomen naar zijn stammen; en de stam van Juda werd
geraakt. Als hij het geslacht van Juda deed aankomen, zo raak- 17
te hij het geslacht van Zarchi. Toen hij het geslacht van Zarchi
deed aankomen, man voor man, zo werd Zabdi geraakt; Welks 18
huisgezin als hij deed aankomen, man voor man, zo werd Achan

geraakt, de zoon van Charmi, den zoon van Zabdi, den zoon van
19 Zerah, uit den stam van Juda. Toen zeide Jozua tot Achan: Mijn
zoon! Geef toch den HEERE, den God van Israel, de eer, en doe
voor Hem belijdenis; en geef mij toch te kennen, wat gij gedaan
20 hebt, verberg het voor mij niet. Achan nu antwoordde Jozua,
en zeide: Voorwaar, ik heb tegen den HEERE, den God Israels,
21 gezondigd, en heb alzo en alzo gedaan. Want ik zag onder den
roof een schoon sierlijk Babylonisch overkleed, en tweehonderd
sikkelen zilvers, en een gouden tong, welker gewicht was vijftig
sikkelen; en ik kreeg lust daartoe, en ik nam ze; en zie, zij zijn
verborgen in de aarde, in het midden mijner tent, en het zilver
22 daaronder. Toen zond Jozua boden henen, die tot de tent liepen;
23 en ziet, het lag verborgen in zijn tent, en het zilver daaronder. Zij
dan namen die dingen uit het midden der tent, en zij brachten ze
tot Jozua en tot al de kinderen Israels; en zij stortten ze uit voor
24 het aangezicht des HEEREN. Toen nam Jozua, en gans Israel
met hem, Achan, den zoon van Zerah, en het zilver, en het sierlijk
overkleed, en de gouden tong, en zijn zonen, en zijn dochteren, en
zijn ossen, en zijn ezelen, en zijn vee, en zijn tent, en alles wat hij
25 had; en zij voerden ze naar het dal Achor. En Jozua zeide: Hoe
hebt gij ons beroerd? De HEERE zal u beroeren te dezen dage!
En gans Israel stenigde hem met stenen, en zij verbrandden hen
26 met vuur, en zij overwierpen hen met stenen. En zij richtten
over een groten steenhoop, zijnde tot op dezen dag. Alzo keerde
zich de HEERE van de hittigheid Zijns toorns. Daarom noemde
men den naam dier plaats het dal van Achor, tot dezen dag toe.

8 Toen zeide de HEERE tot Jozua: Vrees niet, en ontzet u niet;
neem met u al het krijgsvolk, en maak u op, trek op naar Ai; zie,
Ik heb den koning van Ai, en zijn volk, en zijn stad, en zijn land in
2 uw hand gegeven. Gij nu zult aan Ai en haar koning doen, gelijk
als gij aan Jericho en haar koning gedaan hebt; behalve dat gij
haar roof en haar vee voor ulieden roven zult; stel u een achter-
3 lage tegen de stad, van achter dezelve. Toen maakte zich Jozua
op, en al het krijgsvolk, om op te trekken naar Ai. En Jozua ver-
koos dertig duizend mannen, strijdbare helden, en hij zond hen bij
4 nacht uit, En gebood hun, zeggende: Ziet toe, gijlieden zult der
stad lagen leggen van achter de stad; houdt u niet zeer verre van
5 de stad, en weest gij allen bereid. Ik nu, en al het volk, dat bij

mij is, zullen tot de stad naderen; en het zal geschieden, wanneer
zij ons tegemoet zullen uitgaan, gelijk als in het eerst, zo zullen
wij voor hun aangezicht vlieden. Laat hen dan uitkomen achter 6
ons, totdat wij hen van de stad aftrekken; want zij zullen zeggen:
Zij vlieden voor onze aangezichten, gelijk als in het eerst; zo zullen
wij vlieden voor hun aangezichten. Dan zult gijlieden opstaan uit 7
de achterlage, en gij zult de stad innemen; want de HEERE, uw
God, zal ze in uw hand geven. En het zal geschieden, wanneer gij 8
de stad ingenomen hebt, zo zult gij de stad met vuur aansteken;
naar het woord des HEEREN zult gijlieden doen; ziet, ik heb het
ulieden geboden. Alzo zond Jozua hen heen, en zij gingen naar 9
de achterlage, en zij bleven tussen Beth-el en tussen Ai, tegen het
westen van Ai; maar Jozua overnachtte dien nacht in het midden
des volks. En Jozua maakte zich des morgens vroeg op, en hij 10
monsterde het volk; en hij trok op, hij en de oudsten van Israel,
voor het aangezicht des volks, naar Ai. Ook trok al het krijgs- 11
volk op, dat bij hem was; en zij naderden en kwamen tegenover
de stad, en zij legerden zich tegen het noorden van Ai; en er was
een dal tussen hem en tussen Ai. Hij nam ook omtrent vijf dui- 12
zend man, en hij stelde hen tot een achterlage tussen Beth-el en
tussen Ai, aan het westen der stad. En zij stelden het volk, het 13
ganse leger, dat aan het noorden der stad was, en zijn lage was
aan het westen der stad. En Jozua ging in denzelven nacht in
het midden des dals. En het geschiedde, toen de koning van Ai 14
dat zag, zo haastten zij en maakten zich vroeg op, en de mannen
der stad kwamen uit, Israel tegemoet, ten strijde, hij en al zijn
volk, ter bestemder tijd, voor het vlakke veld; want hij wist niet,
dat hem iemand een achterlage leide van achter de stad. Jozua 15
dan, en gans Israel, werd geslagen voor hun aangezichten; en zij
vloden door den weg der woestijn. Daarom werd samengeroepen 16
al het volk, dat in de stad was, om hen na te jagen; en zij joegen
Jozua na, en werden van de stad afgetrokken. En er werd niet 17
een man overgelaten, in Ai, noch Beth-el, die niet uittrokken, Is-
rael na; en zij lieten de stad openstaan, en joegen Israel achterna.
Toen sprak de HEERE tot Jozua: Strek de spies uit, die in uw 18
hand is, naar Ai, want Ik zal hen in uw hand geven. Toen strekte
Jozua de spies, die in zijn hand was, naar de stad aan. Toen 19
rees de achterlage haastelijk op van haar plaats, en zij liepen toe,

met dat hij zijn hand uitgestrekt had, en kwamen aan de stad, en
zij namen ze in, en zij haastten zich, en staken de stad aan met
20 vuur. Als de mannen van Ai zich achterom keerden, zo zagen zij,
en ziet, de rook der stad ging op naar den hemel; en zij hadden
geen ruimte, om herwaarts of derwaarts te vlieden; want het volk,
dat naar de woestijn vluchtte, keerde zich tegen degenen, die *hen*
21 najoegen. En Jozua en gans Israel, ziende, dat de achterlage de
stad ingenomen had, en dat de rook der stad opging, zo keerden
22 zij zich om, en sloegen de mannen van Ai. Ook kwamen die uit
de stad hun tegemoet, zodat zij in het midden der Israelieten wa-
ren, deze van hier en gene van daar; en zij sloegen hen, totdat
23 geen overige onder hen overbleef, noch die ontkwam. Doch den
koning van Ai grepen zij levend, en zij brachten hem tot Jozua.
24 En het geschiedde, toen de Israelieten een einde gemaakt hadden
van al de inwoners van Ai te doden, op het veld, in de woes-
tijn, in dewelke zij hen nagejaagd hadden, en dat zij allen door
de scherpte des zwaards gevallen waren, totdat zij allen vernield
waren; zo keerde zich gans Israel naar Ai, en zij sloegen ze met de
25 scherpte des zwaards. En het geschiedde, dat allen, die te dien
dage vielen, zo mannen als vrouwen, waren twaalf duizend, al te
26 zamen lieden van Ai. Jozua trok ook zijn hand niet terug, die
hij met de spies had uitgestrekt, totdat hij al de inwoners van Ai
27 verbannen had. Alleenlijk roofden de Israelieten voor zichzelven
het vee en den buit derzelver stad, naar het woord des HEEREN,
28 dat Hij Jozua geboden had. Jozua nu verbrandde Ai, en hij
stelde haar tot een eeuwigen hoop, ter verwoesting, tot op dezen
29 dag. En den koning van Ai hing hij aan een hout, tot aan den
avondstond; en omtrent den ondergang der zon gebood Jozua,
dat men zijn dood lichaam van het hout afname; en zij wierpen
het aan de deur der stadspoort, en richtten daarop een groten
30 steenhoop, zijnde tot op dezen dag. Toen bouwde Jozua een al-
31 taar den HEERE, den God van Israel, op den berg Ebal; Gelijk
als Mozes, de knecht des HEEREN, den kinderen Israels geboden
had, achtereenvolgens hetgeen geschreven is in het wetboek van
Mozes: een altaar van gehele stenen, over dewelke men geen ijzer
bewogen had; en daarop offerden zij den HEERE brandofferen;
32 ook offerden zij dankofferen. Aldaar schreef hij ook op stenen
een dubbel van de wet van Mozes, hetwelk hij geschreven heeft

voor het aangezicht der kinderen Israels. En gans Israel met zijn 33
oudsten, en ambtlieden, en zijn rechters, stonden aan deze en aan
gene zijde der ark, voor de Levietische priesteren, die de ark des
verbonds des HEEREN droegen, zo vreemdelingen als inboorlin-
gen, een helft daarvan tegenover den berg Gerizim, en een helft
daarvan tegenover den berg Ebal, gelijk als Mozes, de knecht des
HEEREN, bevolen had; om het volk van Israel in het eerst te
zegenen. En daarna las hij overluid al de woorden der wet, de 34
zegening en den vloek, naar alles, wat in het wetboek geschreven
staat. Daar was niet een woord van al hetgeen Mozes geboden 35
had, dat Jozua niet overluid las voor de gehele gemeente van Is-
rael, en de vrouwen, en de kleine kinderen, en de vreemdelingen,
die in het midden van hen wandelden.

En het geschiedde, toen *dit* hoorden al de koningen, die aan de- **9**
ze zijde van de Jordaan waren, op het gebergte, en in de laagte, en
aan alle havens der grote zee, tegenover den Libanon: de Hethie-
ten, en de Amorieten, de Kanaanieten, de Ferezieten, de Hevieten,
en de Jebusieten; Zo vergaderden zij zich samen, om tegen Jozua 2
en tegen Israel te krijgen, eenmoediglijk. Als de inwoners te Gi- 3
beon hoorden, wat Jozua met Jericho en met Ai gedaan had, Zo 4
handelden zij ook arglistiglijk, en gingen heen, en veinsden zich
gezanten te zijn, en zij namen oude zakken op hun ezels, en oude
en gescheurde, en samengebonden lederen wijnzakken; Ook oude 5
en bevlekte schoenen aan hun voeten, en zij hadden oude klederen
aan, en al het brood, dat zij op hun reize hadden, was droog *en*
beschimmeld. En zij gingen tot Jozua in het leger te Gilgal, en 6
zij zeiden tot hem en tot de mannen van Israel: Wij zijn gekomen
uit een ver land, zo maakt nu een verbond met ons. Toen zeiden 7
de mannen van Israel tot de Hevieten: Misschien woont gijlieden
in het midden van ons, hoe zullen wij dan een verbond met u ma-
ken? Zij dan zeiden tot Jozua: Wij zijn uw knechten. Toen zeide 8
Jozua tot hen: Wie zijt gijlieden, en van waar komt gij? Zij nu 9
zeiden tot hem: Uw knechten zijn uit een zeer ver land gekomen,
om den Naam des HEEREN, uws Gods; want wij hebben Zijn
gerucht gehoord, en alles wat Hij in Egypte gedaan heeft; En 10
alles wat Hij gedaan heeft aan de twee koningen der Amorieten
die aan gene zijde van de Jordaan waren, Sihon, den koning van
Hesbon, en Og, den koning van Bazan, die te Astharoth *woonde*.

11 Daarom spraken tot ons onze oudsten, en al de inwoners onzes
lands, zeggende: Neemt reiskost met u in uw handen op de reize,
en gaat hun tegemoet, en zegt tot hen: Wij zijn ulieder knechten,
12 zo maakt nu een verbond met ons. Dit ons brood hebben wij
warm tot onzen teerkost uit onze huizen genomen, ten dage, toen
wij uittogen om tot ulieden te reizen; maar ziet, nu is het droog,
13 en het is beschimmeld; En deze lederen wijnzakken, die wij ge-
vuld hebben, waren nieuw, maar ziet, zij zijn gescheurd; en deze
onze klederen, en onze schoenen zijn oud geworden, vanwege deze
14 zeer lange reis. Toen namen de mannen van hun reiskost; en
15 zij vraagden het den mond des HEEREN niet. En Jozua maak-
te vrede met hen, en hij maakte een verbond met hen, dat hij
hen bij het leven behouden zoude; en de oversten der vergadering
16 zwoeren hun. En het geschiedde ten einde van drie dagen, na-
dat zij het verbond met hen gemaakt hadden, zo hoorden zij, dat
zij hun naburen waren, en dat zij in het midden van hen waren
17 wonende. Want toen de kinderen Israels voorttogen, zo kwamen
zij ten derden dage aan hun steden; hun steden nu waren Gibe-
18 on, en Chefira, en Beeroth, en Kirjath-jearim. En de kinderen
Israels sloegen ze niet, omdat de oversten der vergadering hun
gezworen hadden bij den HEERE, den God Israels; daarom mur-
19 mureerde de ganse vergadering tegen de oversten. Toen zeiden al
de oversten tot de ganse vergadering: Wij hebben hun gezworen
bij den HEERE, den God Israels; daarom kunnen wij hen niet
20 aantasten. Dit zullen wij hun doen, dat wij hen bij het leven
behouden, opdat geen grote toorn over ons zij, om des eeds wil,
21 dien wij hun gezworen hebben. Verder zeiden de oversten tot
hen: Laat hen leven, en laat ze houthouwers en waterputters zijn
der ganse vergadering, gelijk de oversten tot hen gezegd hebben.
22 En Jozua riep hen, en sprak tot hen, zeggende: Waarom hebt
gijlieden ons bedrogen, zeggende: Wij zijn zeer verre van ulieden
23 gezeten, daar gij in het midden van ons zijt wonende? Nu dan,
vervloekt zijt gijlieden! en onder ulieden zullen niet afgesneden
worden knechten, noch houthouwers, noch waterputters ten huize
24 mijns Gods. Zij dan antwoordden Jozua, en zeiden: Dewijl het
aan uw knechten zekerlijk was te kennen gegeven, dat de HEERE,
uw God, Zijn knecht Mozes geboden heeft, dat Hij ulieden al dit
land geven, en al de inwoners des lands voor ulieder aangezicht

verdelgen zoude, zo vreesden wij onzes levens zeer voor ulieder
aangezichten; daarom hebben wij deze zaak gedaan. En nu, zie, 25
wij zijn in uw hand; doe, gelijk het goed en gelijk het recht is in
uw ogen ons te doen. Zo deed hij hun alzo, en hij verloste hen 26
van de hand der kinderen Israels, dat zij hen niet doodsloegen.
Alzo gaf Jozua hen over ten zelven dage tot houthouwers en wa- 27
terputters der vergadering, en dat tot het altaar des HEEREN,
tot dezen dag toe, aan de plaats, die Hij verkiezen zoude.

Het geschiedde nu, toen Adoni-zedek, de koning van Jeruzalem, **10**
gehoord had, dat Jozua Ai ingenomen, en haar verbannen had, *en*
aan Ai en haar koning alzo gedaan had, gelijk als hij aan Jericho
en haar koning gedaan had; en dat de inwoners van Gibeon vrede
met Israel gemaakt hadden, en in derzelver midden waren; Zo 2
vreesden zij zeer; want Gibeon was een grote stad, als een der
koninklijke steden; ja, zij was groter dan Ai, en al haar mannen
waren sterk. Daarom zond Adoni-zedek, koning van Jeruzalem, 3
tot Hoham, den koning van Hebron, en tot Pir-am, den koning
van Jarmuth, en tot Jafia, den koning van Lachis, en tot Debir,
den koning van Eglon, zeggende: Komt op tot mij, en helpt mij, 4
dat wij Gibeon slaan; omdat zij vrede gemaakt heeft met Jozua en
met de kinderen Israels. Toen werden verzameld en kwamen op, 5
vijf koningen der Amorieten, de koning van Jeruzalem, de koning
van Hebron, de koning van Jarmuth, de koning van Lachis, de
koning van Eglon, zij en al hun legers; en zij belegerden Gibeon,
en krijgden tegen haar. De mannen nu van Gibeon zonden tot 6
Jozua, in het leger van Gilgal, zeggende: Trek uw handen niet
af van uw knechten, kom haastelijk tot ons op, en verlos ons, en
help ons; want al de koningen der Amorieten, die op het gebergte
wonen, hebben zich tegen ons vergaderd. Toen toog Jozua op 7
van Gilgal, hij en al het krijgsvolk met hem, en alle strijdbare
helden. Want de HEERE had tot Jozua gezegd: Vrees u niet 8
voor hen, want Ik heb ze in uw hand gegeven; niemand van hen
zal voor uw aangezicht bestaan. Alzo kwam Jozua snellijk tot 9
hen; den gansen nacht over was hij van Gilgal opgetrokken. En 10
de HEERE verschrikte hen voor het aangezicht van Israel; en hij
sloeg hen met een groten slag te Gibeon, en vervolgde hen op
den weg, waar men naar Beth-horon opgaat, en sloeg hen tot
Azeka en tot Makkeda toe. Het geschiedde nu, toen zij voor het 11

aangezicht van Israel vluchtten, zijnde in den afgang van Beth-
horon, zo wierp de HEERE grote stenen op hen van den hemel,
tot Azeka toe, dat zij stierven; daar waren er meer, die van de
hagelstenen stierven, dan die die kinderen Israels met het zwaard
12 doodden. Toen sprak Jozua tot den HEERE, ten dage als de
HEERE de Amorieten voor het aangezicht der kinderen Israels
overgaf, en zeide voor de ogen der Israelieten: Zon, sta stil te
13 Gibeon, en gij, maan, in het dal van Ajalon! En de zon stond
stil, en de maan bleef staan, totdat zich het volk aan zijn vijanden
gewroken had. Is dit niet geschreven in het boek des oprechten?
De zon nu stond stil in het midden des hemels, en haastte niet
14 onder te gaan omtrent een volkomen dag. En er was geen dag
aan dezen gelijk, voor hem noch na hem, dat de HEERE de stem
eens mans *alzo* verhoorde; want de HEERE streed voor Israel.
15 Toen keerde Jozua weder, en gans Israel met hem, naar het leger
16 te Gilgal. Maar die vijf koningen waren gevloden, en hadden
17 zich verborgen in de spelonk bij Makkeda. En aan Jozua werd
geboodschapt, mits te zeggen: Die vijf koningen zijn gevonden,
18 verborgen in de spelonk bij Makkeda. Zo zeide Jozua: Wentelt
grote stenen voor den mond der spelonk, en stelt mannen daarvoor
19 om hen te bewaren. Maar staat gijlieden niet stil, jaagt uw
vijanden achterna, en slaat hen in den staart; laat hen in hun
steden niet komen; want de HEERE, uw God, heeft ze in uw
20 hand gegeven. En het geschiedde, toen Jozua en de kinderen
Israels geeindigd hadden hen met een zeer groten slag te slaan,
totdat zij vernield waren, en dat de overgeblevenen, die van hen
21 overgebleven waren, in de vaste steden gekomen waren; Zo keerde
al het volk tot Jozua in het leger, bij Makkeda, in vrede; niemand
22 had zijn tong tegen de kinderen Israels geroerd. Daarna zeide
Jozua: Opent den mond der spelonk, en brengt tot mij uit die
23 vijf koningen, uit die spelonk. Zij nu deden alzo, en brachten
tot hem uit die vijf koningen, uit de spelonk: den koning van
Jeruzalem, den koning van Hebron, den koning van Jarmuth, den
24 koning van Lachis, den koning van Eglon. En het geschiedde, als
zij die koningen uitgebracht hadden tot Jozua, zo riep Jozua, al
de mannen van Israel, en hij zeide tot de oversten des krijgsvolks,
die met hem getogen waren: Treedt toe, zet uw voeten op de
halzen dezer koningen. En zij traden toe, en zetten hun voeten

op hun halzen. Toen zeide Jozua tot hen: Vreest niet en ontzet 25
u niet, zijt sterk en hebt goeden moed; want alzo zal de HEERE
aan al uw vijanden doen, tegen dewelke gijlieden strijdt. En 26
Jozua sloeg hen daarna, en doodde ze, en hing ze aan vijf houten;
en zij hingen aan de houten tot den avond. En het geschiedde, 27
ten tijde als de zon onderging, beval Jozua, dat men hen van
de houten afname, en zij wierpen hen in de spelonk, alwaar zij
verborgen geweest waren; en zij leiden grote stenen voor den mond
der spelonk, *die daar zijn* tot op dezen zelven dag. Op denzelven 28
dag nam ook Jozua Makkeda in, en sloeg haar met de scherpte des
zwaards; daartoe verbande hij derzelver koning, henlieden en alle
ziel die daarin was; hij liet geen overigen overblijven; en hij deed
den koning van Makkeda, gelijk als hij den koning van Jericho
gedaan had. Toen toog Jozua door, en gans Israel met hem, van 29
Makkeda naar Libna, en hij krijgde tegen Libna. En de HEERE 30
gaf dezelve ook in de hand van Israel, met haar koning; en hij
sloeg haar met de scherpte des zwaards, en alle ziel, die daarin
was; hij liet daarin geen overigen overblijven; en hij deed derzelver
koning, gelijk als hij den koning van Jericho gedaan had. Toen 31
toog Jozua voort, en gans Israel met hem, van Libna naar Lachis;
en hij belegerde haar en krijgde tegen haar. En de HEERE gaf 32
Lachis in de hand van Israel; en hij nam haar in op den tweeden
dag, en hij sloeg haar met de scherpte des zwaards, en alle ziel,
die daarin was, naar alles, wat hij Libna gedaan had. Toen trok 33
Horam, de koning van Gezer, op, om Lachis te helpen; maar Jozua
sloeg hem en zijn volk, totdat hij hem geen overigen overliet. En 34
Jozua trok voort van Lachis naar Eglon, en gans Israel met hem;
en zij belegerden haar en krijgden tegen haar. En zij namen haar 35
in ten zelven dage, en sloegen haar met de scherpte des zwaards,
en alle ziel, die daarin was, verbande hij op denzelven dag, naar
alles, wat hij aan Lachis gedaan had. Daarna toog Jozua op, en 36
gans Israel met hem; van Eglon naar Hebron, en zij krijgden tegen
haar. En zij namen haar in, en sloegen haar met de scherpte 37
des zwaards, zo haar koning als al haar steden, en alle ziel, die
daarin was; hij liet niemand in het leven overblijven, naar alles,
wat hij Eglon gedaan had; en hij verbande haar, en alle ziel, die
daarin was. Toen keerde Jozua, en gans Israel met hem, naar 38
Debir, en hij krijgde tegen haar. En hij nam haar in, met haar 39

koning, en al haar steden, en zij sloegen haar met de scherpte
des zwaards, en verbanden alle ziel, die daarin was; hij liet geen
overigen overblijven; gelijk als hij aan Hebron gedaan had, alzo
deed hij aan Debir en haar koning, en gelijk als hij aan Libna
40 en haar koning gedaan had; Alzo sloeg Jozua het ganse land,
het gebergte, en het zuiden, en de laagte, en de aflopingen der
wateren, en al hun koningen; hij liet geen overigen overblijven; ja,
hij verbande alles, wat adem had, gelijk als de HEERE, de God
41 Israels, geboden had. En Jozua sloeg hen van Kades-barnea en
42 tot Gaza toe; ook het ganse land Gosen, en tot Gibeon toe. En
Jozua nam al deze koningen en hun land op eenmaal; want de
43 HEERE, de God Israels, streed voor Israel. Toen keerde Jozua
weder, en gans Israel met hem, naar het leger te Gilgal.
11 Het geschiedde daarna, als Jabin, de koning van Hazor, dit
hoorde, zo zond hij tot Jobab, den koning van Madon, en tot den
2 koning van Simron, en tot den koning van Achsaf, En tot de ko-
ningen, die tegen het noorden op het gebergte, en op het vlakke,
tegen het zuiden van Cinneroth, en in de laagte, en in Nafoth-dor,
3 aan de zee waren; Tot de Kanaanieten tegen het oosten en tegen
het westen, en de Amorieten, en de Hethieten, en de Ferezieten; en
de Jebusieten op het gebergte, en de Hevieten onder aan Hermon,
4 in het land van Mizpa. Dezen nu togen uit, en al hun heirlegers
met hen; veel volks, als het zand, dat aan den oever der zee is,
5 in veelheid; en zeer vele paarden en wagens. Al deze koningen
werden vergaderd, en kwamen en legerden zich samen aan de wa-
6 teren van Merom, om tegen Israel te krijgen. En de HEERE
zeide tot Jozua: Vrees niet voor hun aangezichten; want morgen
omtrent dezen tijd zal Ik hen altegader verslagen geven voor het
aangezicht van Israel; hun paarden zult gij verlammen, en hun
7 wagenen met vuur verbranden. En Jozua, en al het krijgsvolk
met hem, kwam snellijk over hen aan de wateren van Merom, en
8 zij overvielen hen. En de HEERE gaf hen in de hand van Israel,
en zij sloegen hen, en joegen hen na tot groot Sidon toe, en tot
Misrefoth-maim, en tot het dal Mizpa tegen het oosten; en zij
9 sloegen hen, totdat zij geen overigen onder hen overlieten. Jozua
nu deed hun, gelijk hem de HEERE gezegd had; hun paarden ver-
10 lamde hij, en hun wagenen verbrandde hij met vuur. En Jozua
keerde weder ter zelver tijd, en hij nam Hazor in, en haar koning

sloeg hij met het zwaard; want Hazor was te voren het hoofd van
al deze koninkrijken. En zij sloegen alle ziel, die daarin was, met 11
de scherpte des zwaards, die verbannende; er bleef niets over, dat
adem had; en Hazor verbrandde hij met vuur. En Jozua nam al 12
de steden dezer koningen in, en al haar koningen, en hij sloeg hen
met de scherpte des zwaards, hen verbannende, gelijk als Mozes,
de knecht des HEEREN geboden had. Alleenlijk verbrandden 13
de Israelieten geen steden, die op haar heuvelen stonden, behalve
Hazor alleen; dat verbrandde Jozua. En al den roof dezer steden, 14
en het vee, roofden de kinderen Israels voor zich; alleenlijk sloe-
gen zij al de mensen met de scherpte des zwaards, totdat zij hen
verdelgden; zij lieten niet overblijven wat adem had. Gelijk als 15
de HEERE Mozes, Zijn knecht, geboden had, alzo gebood Mozes
aan Jozua; en alzo deed Jozua; hij deed er niet een woord af van
alles, wat de HEERE Mozes geboden had. Alzo nam Jozua al 16
dat land in, het gebergte, en al het zuiden, en al het land van
Gosen, en de laagte, en het vlakke veld, en het gebergte Israels,
en zijn laagte. Van den kalen berg, die opwaarts naar Seir gaat, 17
tot Baal-gad toe, in het dal van den Libanon, onder aan den berg
Hermon; al hun koningen nam hij ook, en sloeg hen, en doodde
hen. Vele dagen voerde Jozua krijg tegen al deze koningen. Er 18, 19
was geen stad, die vrede maakte met de kinderen Israels, behal-
ve de Hevieten, inwoners van Gibeon; zij namen ze allen in door
krijg. Want het was van den HEERE, hun harten te verstokken, 20
dat zij Israel met oorlog tegemoet gingen, opdat hij hen verban-
nen zoude, dat hun geen genade geschiedde, maar opdat hij hen
verdelgen zoude, gelijk als de HEERE Mozes geboden had. Te 21
dier tijde nu kwam Jozua, en roeide de Enakieten uit, van het
gebergte, van Hebron, van Debir, van Anab, en van het ganse
gebergte van Juda, en van het ganse gebergte van Israel; Jozua
verbande hen met hun steden. Er bleef niemand van de Enakie- 22
ten over in het land der kinderen Israels; alleenlijk bleven zij over
te Gaza, te Gath, en te Asdod. Alzo nam Jozua al dat land in, 23
naar alles, wat de HEERE tot Mozes gesproken had; en Jozua gaf
het Israel ten erve, naar hun afdelingen, naar hun stammen. En
het land rustte van den krijg.

Dit nu zijn de koningen des lands, die de kinderen Israels ge- **12**
slagen hebben, en hun land erfelijk bezaten, aan gene zijde van

de Jordaan, tegen den opgang der zon; van de beek Arnon af
tot den berg Hermon, en het ganse vlakke veld tegen het oos-
2 ten: Sihon, de koning der Amorieten, die te Hesbon woonde; die
van Aroer af heerste, welke aan den oever der beek Arnon is, en
over het midden der beek en de helft van Gilead, en tot aan de
3 beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons; En *over* het
vlakke veld tot aan de zee van Cinneroth tegen het oosten, en tot
aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, tegen het oosten, op den
weg naar Beth-jesimoth; en van het zuiden beneden Asdoth-pisga.
4 Daartoe de landpale van Og, den koning van Bazan, die van het
overblijfsel der reuzen was, wonende te Astharoth en te Edrei.
5 En heerste over den berg Hermon, en over Salcha, en over geheel
Bazan, tot aan de landpale der Gezurieten, en der Maachathie-
ten; en de helft van Gilead, de landpale van Sihon, den koning van
6 Hesbon. Mozes, de knecht des HEEREN, en de kinderen Israels
sloegen hen, en Mozes, de knecht des HEEREN, gaf aan de Rube-
nieten en aan de Gadieten, en aan den halven stam van Manasse,
7 dat *land* tot een erfelijke bezitting. Dit nu zijn de koningen des
lands, die Jozua sloeg, en de kinderen Israels, aan deze zijde van
de Jordaan tegen het westen, van Baal-gad aan, in het dal van
den Libanon, en tot aan den kalen berg, die naar Seir opgaat; en
Jozua gaf het aan de stammen Israels tot een erfelijke bezitting,
8 naar hun afdelingen. Wat op het gebergte, en in de laagte, en in
het vlakke veld, en in de aflopingen der wateren, en in de woes-
tijn, en tegen het zuiden was: de Hethieten, de Amorieten, en
9 Kanaanieten, de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten. De
koning van Jericho, een; de koning van Ai, die ter zijde van Beth-
10 el is, een; De koning van Jeruzalem, een; de koning van Hebron,
11, 12 een; De koning van Jarmuth, een; de koning van Lachis, een; De
13 koning van Eglon, een; de koning van Gezer, een; De koning van
14 Debir, een; de koning van Geder, een; De koning van Horma, een;
15 de koning van Harad, een; De koning van Libna, een; de koning
16 van Adullam, een; De koning van Makkeda, een; de koning van
17 Beth-el, een; De koning van Tappuah, een; de koning van Hefer,
18, 19 een; De koning van Afek, een; de koning van Lassaron, een; De
20 koning van Madon, een; de koning van Hazor, een; De koning
21 van Simron-meron, een; de koning van Achsaf, een; De koning
22 van Taanach, een; de koning van Megiddo, een; De koning van

Kedes, een, de koning van Jokneam, aan den Karmel, een; De 23
koning van Dor, tot Nafath-dor, een; de koning der heidenen te
Gilgal, een; De koning van Thirza, een. Al deze koningen zijn 24
een en dertig.
Jozua nu was oud, wel bedaagd; en de HEERE zeide tot hem: **13**
Gij zijt oud geworden, welbedaagd, en er is zeer veel lands over-
gebleven, om dat erfelijk te bezitten. Dit is het land, dat overge- 2
bleven is; al de grenzen der Filistijnen en het ganse Gesuri. Van 3
de Sichor, die voor aan Egypte is, tot aan de landpale van Ekron
tegen het noorden, dat den Kanaanieten toegerekend wordt; vijf
vorsten der Filistijnen, de Gazatiet en Asdodiet, de Askeloniet, de
Gathiet en Ekroniet, en de Avvieten. Van het zuiden, het ganse 4
land der Kanaanieten, en Meara, die van de Sidoniërs is, tot Afek
toe, tot aan de landpale der Amorieten. Daartoe het land der 5
Giblieten, en de ganse Libanon tegen den opgang der zon, van
Baal-gad, onder aan den berg Hermon, tot aan den ingang van
Hamath. Allen, die op het gebergte wonen van den Libanon aan 6
tot Misrefoth-maim toe, al de Sidoniërs; Ik zal hen verdrijven van
het aangezicht der kinderen Israels; alleenlijk maak, dat het Is-
rael ten erfdeel valle, gelijk als Ik u geboden heb. En nu, deel 7
dit land tot een erfdeel aan de negen stammen, en aan den halven
stam van Manasse, Met denwelken de Rubenieten en Gadieten 8
hun erfenis ontvangen hebben; dewelke Mozes hunlieden gaf aan
gene zijde van de Jordaan tegen het oosten, gelijk als Mozes, de
knecht des HEEREN, hun gegeven had: Van Aroer aan, die aan 9
den oever der beek Arnon is, en de stad, die in het midden der
beek is, en al het vlakke land van Medeba tot Dibon toe; En al 10
de steden van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon
geregeerd heeft, tot aan de landpale der kinderen Ammons; En 11
Gilead, en de landpale der Gezurieten, en der Maachathieten, en
den gansen berg Hermon, en gans Bazan, tot Salcha toe; Het 12
ganse koninkrijk van Og, in Bazan, die geregeerd heeft te Ast-
haroth, en te Edrei; deze is overig gebleven uit het overblijfsel
der reuzen, dewelke Mozes heeft verslagen, en heeft ze verdreven.
Doch de kinderen Israels verdreven de Gezurieten en de Maacha- 13
thieten niet; maar Gezur en Maachath woonden in het midden
van Israel tot op dezen dag. Alleenlijk gaf hij den stam Levi 14
geen erfenis. De vuurofferen Gods, des HEEREN van Israel, zijn

15 zijne erfenis, gelijk als Hij tot hem gesproken had. Alzo gaf Mo-
zes aan den stam der kinderen van Ruben, naar hun huisgezinnen,
16 Dat hun landpale was van Aroer af, dat aan den oever der beek
Arnon is, en de stad, die in het midden der beek is, en al het
17 vlakke land tot Medeba toe; Hesbon en al haar steden, die in het
18 vlakke land zijn, Dibon, en Bamoth-baal, en Beth-baal-meon, En
19 Jahza, en Kedemoth, en Mefaath, En Kirjathaim, en Sibma, en
20 Zeret-hassahar op den berg des dals, En Beth-peor, en Asdoth-
21 pisga, en Beth-jesimoth; En alle steden des vlakken lands, en
het ganse koninkrijk van Sihon, den koning der Amorieten, die te
Hesbon regeerde, denwelke Mozes geslagen heeft, mitsgaders de
vorsten van Midian, Evi, en Rekem, en Zur, en Hur, en Reba,
22 geweldigen van Sihon, inwoners des lands. Daartoe hebben de
kinderen Israels met het zwaard gedood Bileam, den zoon van
Beor, den voorzegger, nevens degenen, die van hen verslagen zijn.
23 De landpale nu der kinderen van Ruben was de Jordaan, en *der-
zelver* landpale; dat is het erfdeel der kinderen van Ruben, naar
24 hun huisgezinnen, de steden en haar dorpen. En aan den stam
van Gad, aan de kinderen van Gad, naar hun huisgezinnen, gaf
25 Mozes, Dat hun landpale was Jaezer, en al de steden van Gilead,
en het halve land der kinderen Ammons, tot Aroer toe, die voor
26 aan Rabba is; En van Hesbon af tot Ramath-mizpa en Betonim;
27 en van Mahanaim tot aan de landpale van Debir; En in het dal,
Beth-haram, en Beth-nimra, en Sukkoth, en Zefon, wat over was
van het koninkrijk van Sihon, den koning te Hesbon, de Jordaan
en *haar* landpale, tot aan het einde der zee van Cinnereth, over
28 de Jordaan, tegen het oosten. Dit is het erfdeel der kinderen van
29 Gad, naar hun huisgezinnen: de steden en haar dorpen. Verder
had Mozes aan den halven stam van Manasse *een erfenis* gege-
ven, die aan den halven stam der kinderen van Manasse bleef,
30 naar hun huisgezinnen; Zodat hun landpale was van Mahanaim
af, het ganse Bazan, het ganse koninkrijk van Og, den koning van
Bazan, en al de vlekken van Jair, die in Bazan zijn, zestig ste-
31 den. En het halve Gilead, en Astharoth, en Edrei, steden des
koninkrijks van Og in Bazan, waren van de kinderen van Machir,
den zoon van Manasse, *namelijk* de helft der kinderen van Ma-
32 chir, naar hun huisgezinnen. Dat is het, wat Mozes ten erve
uitgedeeld had in de velden van Moab, op gene zijde der Jordaan

van Jericho, tegen het oosten. Maar aan den stam van Levi gaf 33
Mozes geen erfdeel; de HEERE, de God Israels, is Zelf hunlieder
Erfdeel, gelijk als Hij tot hen gesproken heeft.
Dit is nu hetgeen de kinderen Israels geerfd hebben in het land **14**
Kanaan; hetwelk de priester Eleazar, en Jozua, de zoon van Nun,
en de hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israels,
hun hebben doen erven; Door het lot hunner erfenis, gelijk als 2
de HEERE door den dienst van Mozes geboden had, aangaan-
de de negen stammen en den halven stam. Want aan de twee 3
stammen en den halven stam had Mozes een erfdeel gegeven op
gene zijde van de Jordaan; maar aan de Levieten had hij geen
erfdeel onder hen gegeven. Want de kinderen van Jozef waren 4
twee stammen, Manasse en Efraim; en aan de Levieten gaven zij
geen deel in het land, maar steden om te bewonen, en derzelver
voorsteden voor hun vee en voor hun bezitting. Gelijk als de 5
HEERE Mozes geboden had, alzo deden de kinderen Israels, en
zij deelden het land. Toen naderden de kinderen van Juda tot 6
Jozua, te Gilgal, en Kaleb, de zoon van Jefunne, de Keneziet, zei-
de tot hem: Gij weet het woord, dat de HEERE tot Mozes, den
man Gods, gesproken heeft te Kades-barnea, ter oorzake van mij,
en ter oorzake van u. Ik was veertig jaren oud, toen Mozes, de 7
knecht des HEEREN, mij uitgezonden heeft van Kades-barnea,
om het land te verspieden, en ik hem antwoord bracht, gelijk als
het in mijn hart was. Maar mijn broeders, die met mij opgegaan 8
waren, deden het hart des volks smelten; doch ik volhardde den
HEERE, mijn God, na te volgen. Toen zwoer Mozes te dien 9
zelven dage, zeggende: Indien niet het land, waarop uw voet ge-
treden heeft, u en uw kinderen ten erfdeel zal zijn in eeuwigheid,
dewijl gij volhard hebt den HEERE, mijn God, na te volgen. En 10
nu, zie, de HEERE heeft mij in het leven behouden, gelijk als Hij
gesproken heeft; het zijn nu vijf en veertig jaren, sedert dat de
HEERE dit woord tot Mozes gesproken heeft, toen Israel in de
woestijn wandelde; en nu, zie, ik ben heden vijf en tachtig jaren
oud. Ik ben nog heden zo sterk, gelijk als ik was ten dage, toen 11
Mozes mij uitzond; gelijk mijn kracht toen was, alzo is nu mijn
kracht, tot den oorlog, en om uit te gaan, en om in te gaan. En 12
nu, geef mij dit gebergte, waarvan de HEERE te dien dage ge-
sproken heeft; want gij hebt het te dienzelven dage gehoord, dat

de Enakieten aldaar waren, en dat er grote vaste steden waren; of
de HEERE met mij ware, dat ik hen verdreef, gelijk als de HEE-
13 RE gesproken heeft. Toen zegende hem Jozua, en hij gaf Kaleb,
14 den zoon van Jefunne, Hebron ten erfdeel. Daarom werd Hebron
aan Kaleb, den zoon van Jefunne, den Keneziet, ten erfdeel tot op
dezen dag; omdat hij volhard had den HEERE, den God Israels,
15 na te volgen. De naam nu van Hebron was eertijds Kirjath-arba,
die een groot mens *geweest is* onder de Enakieten. En het land
rustte van den krijg.

15 En het lot voor den stam der kinderen van Juda, naar hun
huisgezinnen, was: aan de landpale van Edom, de woestijn Zin,
2 zuidwaarts, was het uiterste tegen het zuiden; Zodat hun land-
pale, tegen het zuiden, het uiterste van de Zoutzee was; van de
3 tong af, die tegen het zuiden ziet; En zij gaat uit naar het zuiden
tot den opgang van Akrabbim, en gaat door naar Zin, en gaat
op van het zuiden naar Kades-barnea, en gaat door Hezron, en
4 gaat op naar Adar, en gaat om Karkaa; En gaat door naar Az-
mon, en komt uit aan de beek van Egypte; en de uitgangen dezer
landpale zullen naar de zee zijn. Dit zal uw landpale tegen het
5 zuiden zijn. De landpale nu tegen het oosten zal de Zoutzee zijn,
tot aan het uiterste van de Jordaan; en de landpale, aan de zijde
tegen het noorden, zal zijn van de tong der zee, van het uiterste
6 van de Jordaan. En deze landpale zal opgaan tot Beth-hogla, en
zal doorgaan van het noorden naar Beth-araba; en deze landpale
7 zal opgaan tot den steen van Bohan, den zoon van Ruben. Ver-
der zal deze landpale opgaan naar Debir, van het dal van Achor,
en zal noordwaarts zien naar Gilgal, hetwelk tegen den opgang
van Adummim is, die aan het zuiden der beek is. Daarna zal deze
landpale doorgaan tot het water van En-semes, en haar uitgangen
8 zullen wezen te En-rogel. En deze landpale zal opgaan door het
dal van den zoon van Hinnom, aan de zijde van den Jebusiet van
het zuiden, dezelve is Jeruzalem; en deze landpale zal opwaarts
gaan tot de spits van den berg, die voor aan het dal van Hinnom
is, westwaarts, hetwelk in het uiterste van het dal der Refaieten
9 is, tegen het noorden. Daarna zal deze landpale strekken van de
hoogte des bergs tot aan de waterfontein Nefthoah, en uitgaan tot
de steden van het gebergte Efron. Verder zal deze landpale strek-
10 ken naar Baala; deze is Kirjath-jearim. Daarna zal deze landpale

zich omkeren van Baala tegen het westen, naar het gebergte Seir,
en zal doorgaan aan de zijde van den berg Jearim van het noor-
den; deze is Chesalon; en zij zal afkomen naar Beth-semes, en door
Timna gaan. Verder zal deze landpale uitgaan aan de zijde van 11
Ekron, noordwaarts, en deze landpale zal strekken naar Sichron
aan, en over den berg Baala gaan, en uitgaan te Jabneel; en de
uitgangen dezer landpale zullen zijn naar de zee. De landpale nu 12
tegen het westen zal zijn tot de grote zee en *derzelver* landpale.
Dit is de landpale der kinderen van Juda rondom heen, naar hun
huisgezinnen. Doch Kaleb, den zoon van Jefunne, had hij een 13
deel gegeven in het midden der kinderen van Juda, naar den mond
des HEEREN tot Jozua, de stad van Arba, vader van Enak, dat
is Hebron. En Kaleb verdreef van daar de drie zonen van Enak, 14
Sesai, en Ahiman, en Talmai, geboren van Enak. En daar daar 15
toog hij opwaarts tot de inwoners van Debir (de naam van Debir
nu was te voren Kirjath-sefer). En Kaleb zeide: Wie Kirjath- 16
sefer zal slaan, en nemen haar in, dien zal ik ook mijn dochter
Achsa tot een vrouw geven. Othniël nu, de zoon van Kenaz, den 17
broeder van Kaleb, nam haar in; en hij gaf hem Achsa, zijn doch-
ter, tot een vrouw. En het geschiedde, als zij *tot hem* kwam, zo 18
porde zij hem aan, om een veld van haar vader te begeren; en zij
sprong van den ezel af; toen sprak Kaleb tot haar: Wat is u? En 19
zij zeide: Geef mij een zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven
hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf hij haar hoge wa-
terwellingen en lage waterwellingen. Dit is het erfdeel van den 20
stam der kinderen van Juda, naar hun huisgezinnen. De steden 21
nu, van het uiterste van den stam der kinderen van Juda tot de
landpale van Edom, tegen het zuiden, zijn: Kabzeel, en Eder, en
Jagur, En Kina, en Dimona, en Adada, En Kedes, en Hazor, 22, 23
en Jithnan, Zif, en Telem, en Bealoth, En Hazor-hadattha, en 24, 25
Kerioth-hezron, (dat is Hazor). Amam, en Sema, en Molada, 26
En Hazar-gadda, en Hesmon, en Beth-palet, En Hazar-sual, en 27, 28
Beer-seba, en Biz-jotheja, Baala, en Ijim, en Azem, En Eltho- 29, 30
lad, en Chesil, en Horma, En Ziklag, en Madmanna, en Sanzan- 31
na, En Lebaoth, en Silhim, en Ain, en Rimmon. Al deze steden 32
zijn negen en twintig en haar dorpen. In de laagte zijn: Estha- 33
ol, en Zora, en Asna, En Zanoah, en En-gannim, Tappuah, en 34
Enam, Jarmuth, en Adullam, Socho en Azeka, En Saaraim, en 35, 36

Adithaim, en Gedera, en Gederothaim; veertien steden en haar
37, 38 dorpen. Zenan, en Hadasa, en Migdal-gad, En Dilan, en Miz-
39, 40 pa, en Jokteel, Lachis, en Bozkath, en Eglon, En Chabbon, en
41 Lahmas, en Chitlis, En Gederoth, Beth-dagon, en Naama, en
42 Makkeda; zestien steden en haar dorpen. Libna, en Ether, en
43, 44 Asan, En Jiftah, en Asna, en Nezib, En Kehila, en Achzib, en
45 Mareza; negen steden en haar dorpen; Ekron, en haar onderho-
46 rige plaatsen, en haar dorpen. Van Ekron, en naar de zee toe;
47 alle, die aan de zijde van Asdod zijn, en haar dorpen; Asdod,
haar onderhorige plaatsen en haar dorpen; Gaza, haar onderhori-
ge plaatsen en haar dorpen, tot aan de rivier van Egypte; en de
48 grote zee, en *haar* landpale. Op het gebergte nu: Samir, en Jat-
49, 50 thir, en Socho, En Danna, en Kirjath-sanna, die is Debir, En
51 Anab, en Estemo, en Anim, En Gosen, en Holon, en Gilo; elf
52, 53 steden en haar dorpen. Arab, en Duma, en Esan, En Janum,
54 en Beth-tappuah, en Afeka, En Humta, en Kirjath-arba, die is
55 Hebron, en Zior; negen steden en haar dorpen. Maon, Karmel,
56, 57 en Zif, en Juta, En Jizreel, en Jokdeam, en Zanoah, Kain, Gi-
58 bea, en Timna; tien steden en haar dorpen. Halhul, Beth-zur,
59 en Gedor, En Maarath, en Beth-anoth, en Eltekon; zes steden
60 en haar dorpen. Kirjath-baal, die is Kirjath-jearim, en Rabba;
61 twee steden en haar dorpen. In de woestijn: Beth-araba, Middin
62 en Sechacha, En Nibsan, en de Zoutstad, en Engedi; zes steden
63 en haar dorpen. Maar de kinderen van Juda konden de Jebu-
sieten, inwoners van Jeruzalem, niet verdrijven; alzo woonden de
Jebusieten bij de kinderen van Juda te Jeruzalem, tot dezen dag
toe.

16 Daarna kwam het lot der kinderen van Jozef uit: van de Jor-
daan bij Jericho, aan het water van Jericho, oostwaarts, de woes-
2 tijn opgaande van Jericho, door het gebergte Beth-el; En het
komt van Beth-el uit naar Luz; en het gaat door tot de landpale
3 des Archiets, tot Ataroth toe; En het gaat af tegen het westen
naar de landpale Jafleti, tot aan de landpale van het benedenste
4 Beth-horon, en tot Gezer; en haar uitgangen zijn aan de zee. Al-
zo hebben hun erfdeel bekomen de kinderen van Jozef, Manasse
5 en Efraim. De landpale nu der kinderen van Efraim, naar hun
huisgezinnen, is deze: te weten, de landpale huns erfdeels was
6 oostwaarts Atroth-addar tot aan het bovenste Beth-horon. En

deze landpale gaat uit tegen het westen bij Michmetath, van het
noorden, en deze landpale keert zich om tegen het oosten naar
Thaanath-silo, en gaat door dezelve van het oosten naar Janoah;
En komt af van Janoah naar Ataroth en Naharoth, en stoot aan 7
Jericho, en gaat uit aan de Jordaan. Van Tappuah gaat deze 8
landpale westwaarts naar de beek Kana, en haar uitgangen zijn
aan de zee. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van
Efraim, naar hun huisgezinnen. En de steden, die afgezonderd 9
waren voor de kinderen van Efraim, waren in het midden van het
erfdeel der kinderen van Manasse, al die steden en haar dorpen.
En zij verdreven de Kanaanieten niet, die te Gezer woonden; alzo 10
woonden die Kanaanieten in het midden der Efraimieten tot op
dezen dag; maar zij waren onder schatting dienende.

De stam van Manasse had ook een lot, omdat hij de eerst- **17**
geborene van Jozef was: *te weten* Machir, de eerstgeborene van
Manasse, de vader van Gilead; omdat hij een krijgsman was, zo
had hij Gilead en Bazan. Ook hadden de overgebleven kinderen 2
van Manasse *een lot*, naar hun huisgezinnen; *te weten* de kinde-
ren van Abiezer, en de kinderen van Helek, en de kinderen van
Asriel, en de kinderen van Sechem, en de kinderen van Hefer, en
de kinderen van Semida. Dit zijn de mannelijke kinderen van Ma-
nasse, den zoon van Jozef, naar hun huisgezinnen. Zelafead nu, 3
de zoon van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir,
den zoon van Manasse, had geen zonen, maar dochters; en dit
zijn de namen zijner dochteren: Machla en Noa, Hogla, Milka
en Tirza. Dezen dan traden toe voor het aangezicht van Elea- 4
zar, den priester, en voor het aangezicht van Jozua, den zoon van
Nun, en voor het aangezicht der oversten, zeggende: De HEERE
heeft Mozes geboden, dat men ons een erfdeel geven zou in het
midden onzer broederen. Daarom gaf hij haar, naar den mond
des HEEREN, een erfdeel in het midden der broederen van haar
vader. En aan Manasse vielen tien snoeren toe, behalve het land 5
Gilead en Bazan, dat op gene zijde van de Jordaan is. Want de 6
dochteren van Manasse erfden een erfdeel in het midden zijner
zonen; en het land Gilead hadden de overgebleven kinderen van
Manasse. Zodat de landpale van Manasse was van Aser af tot 7
Michmetath, die voor aan Sichem is; en deze landpale gaat ter
rechterhand tot aan de inwoners van En-tappuah. Manasse had 8

wel het land van Tappuah, maar Tappuah zelve, aan de landpale
9 van Manasse, hadden de kinderen van Efraim. Daarna komt de
landpale af naar de beek Kana tegen het zuiden der beek. Deze
steden zijn van Efraim in het midden der steden van Manasse; en
de landpale van Manasse is aan het noorden der beek, en haar
10 uitgangen zijn aan de zee. Het was van Efraim tegen het zui-
den, en tegen het noorden was het van Manasse, en de zee was
zijn landpale; en aan het noorden stieten zij aan Aser, en aan
11 het oosten aan Issaschar. Want Manasse had, in Issaschar en in
Aser, Beth-sean en haar onderhorige plaatsen, en Jibleam en haar
onderhorige plaatsen, en de inwoners te Dor en haar onderhorige
plaatsen, en de inwoners te En-dor en haar onderhorige plaat-
sen, en de inwoners te Thaanach en haar onderhorige plaatsen,
en de inwoners te Megiddo en haar onderhorige plaatsen: drie
12 landstreken. En de kinderen van Manasse konden *de inwoners
van* die steden niet verdrijven; want de Kanaanieten wilden in
13 hetzelve land wonen. En het geschiedde, als de kinderen Israels
sterk werden, zo maakten zij de Kanaanieten cijnsbaar; maar zij
14 verdreven hen niet ganselijk. Toen spraken de kinderen van Jo-
zef tot Jozua, zeggende: Waarom hebt gij mij ten erfdeel maar
een lot en een snoer gegeven, daar ik toch een groot volk ben,
15 voor zoveel de HEERE mij dus verre gezegend heeft? Jozua nu
zeide tot henlieden: Dewijl gij een groot volk zijt, zo ga op naar
het woud, en houw daar voor u af in het land der Ferezieten en
16 der Refaieten, dewijl u het gebergte van Efraim te eng is. Toen
zeiden de kinderen van Jozef: Dat gebergte zou ons niet genoeg-
zaam zijn; er zijn ook ijzeren wagens bij alle Kanaanieten, die in
het land des dals wonen, bij die te Beth-sean en haar onderhorige
17 plaatsen, en die in het dal van Jizreel zijn. Verder sprak Jozua
tot het huis van Jozef, tot Efraim en tot Manasse, zeggende: Gij
zijt een groot volk, en gij hebt grote kracht, gij zult geen een lot
18 hebben; Maar het gebergte zal het uwe zijn; *en* dewijl het een
woud *is*, zo houw het af, zo zullen zijn uitgangen de uwe zijn; want
gij zult de Kanaanieten verdrijven, al hebben zij ijzeren wagens,
al zijn zij sterk.

18 En de ganse vergadering van de kinderen Israels verzamelde
zich te Silo, en zij richtten aldaar op de tent der samenkomst,
2 nadat het land voor hen onderworpen was. En er bleven over

onder de kinderen Israels, aan dewelken zij hun erfdeel niet uitge-
deeld hadden, zeven stammen. En Jozua zeide tot de kinderen 3
Israels: Hoe lang houdt gij u zo slap, om voort te gaan, om het
land te beerven, hetwelk de HEERE, de God uwer vaderen, u ge-
geven heeft? Geeft voor ulieden drie mannen van elken stam, dat 4
ik ze heenzende, en zij zich opmaken, en het land doorwandelen,
en beschrijven hetzelve naar hun erven, en *weder* tot mij komen.
Zij nu zullen het delen in zeven delen; Juda zal blijven op zijn 5
landpale van het zuiden, en het huis van Jozef zal blijven op zijn
landpale van het noorden. En gijlieden zult het land beschrijven 6
in zeven delen, en tot mij herwaarts brengen, dat ik voor ulie-
den het lot hier werpe voor het aangezicht des HEEREN, onzes
Gods. Want de Levieten hebben geen deel in het midden van 7
ulieden; maar het priesterdom des HEEREN is hun erfdeel. Gad
nu, en Ruben, en de halve stam van Manasse, hebben hun erfdeel
genomen op gene zijde van de Jordaan, oostwaarts, hetwelk hun
Mozes, de knecht des HEEREN, gegeven heeft. Toen maakten 8
zich die mannen op, en gingen heen. En Jozua gebood hun, die
heengingen om het land te beschrijven, zeggende: Gaat, en door-
wandelt het land, en beschrijft het; komt dan weder tot mij, zo zal
ik ulieden hier het lot werpen, voor het aangezicht des HEEREN,
te Silo. De mannen dan gingen heen, en togen het land door en 9
beschreven het, naar de steden, in zeven delen, in een boek; en
kwamen *weder* tot Jozua in het leger te Silo. Toen wierp Jo- 10
zua het lot voor hen te Silo, voor het aangezicht des HEEREN.
En Jozua deelde aldaar den kinderen Israels het land, naar hun
afdelingen. En het lot van den stam der kinderen van Benja- 11
min kwam op, naar hun huisgezinnen; en de landpale van hun lot
ging uit tussen de kinderen van Juda, en tussen de kinderen van
Jozef. En hun landpale was naar den hoek noordwaarts van de 12
Jordaan; en deze landpale gaat opwaarts aan de zijde van Jericho
van het noorden, en gaat op door het gebergte westwaarts, en
haar uitgangen zijn aan de woestijn van Beth-aven. En van daar 13
gaat de landpale door naar Luz, aan de zijde van Luz (welke is
Beth-el), zuidwaarts; en deze landpale gaat af naar Atroth-addar,
aan den berg, die aan de zuidzijde van het benedenste Beth-horon
is. En die landpale strekt en keert zich om, naar den westhoek 14
zuidwaarts van den berg, die tegenover Beth-horon zuidwaarts is,

en haar uitgangen zijn aan Kirjath-baal (welke is Kirjath-jearim),
15 een stad der kinderen van Juda. Dit is de hoek ten westen. De
hoek nu ten zuiden is aan het uiterste van Kirjath-jearim; en deze
landpale gaat uit ten westen, en zij komt uit aan de fontein der
16 wateren van Neftoah. En deze landpale gaat af tot aan het uiter-
ste des bergs, die tegenover het dal van den zoon van Hinnom is,
die in het dal der Refaieten is tegen het noorden; en gaat af door
het dal van Hinnom, aan de zijde der Jebusieten zuidwaarts, en
17 gaat af aan de fontein van Rogel; En strekt zich van het noorden,
en gaat uit te En-semes; van daar gaat zij uit naar Geliloth, welke
is tegenover den opgang naar Adummim, en zij gaat af aan den
18 steen van Bohan, den zoon van Ruben; En gaat door ter zijde
19 tegenover Araba naar het noorden, en gaat af te Araba. Verder
gaat deze landpale door aan de zijde van Beth-hogla noordwaarts,
en de uitgangen van deze landpale zijn aan de tong der Zoutzee
noordwaarts, aan het uiterste van de Jordaan zuidwaarts. Dit is
20 de zuiderlandpale. De Jordaan nu bepaalt haar aan den hoek
naar het oosten. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin,
21 in hun landpalen rondom, naar hun huisgezinnen. De steden nu
van den stam der kinderen van Benjamin, naar hun huisgezinnen,
22 zijn: Jericho, en Beth-hogla, en Emek-keziz, En Beth-araba, en
23, 24 Zemaraim, en Beth-el, En Haavvim, en Para, en Ofra, Chefar-
haammonai, en Ofni, en Gaba; twaalf steden en haar dorpen.
25, 26 Gibeon, en Rama, en Beeroth, En Mizpe, en Chefira, en Moza,
27, 28 En Rekem, en Jirpeel, en Tharala, En Zela, Elef en Jebusi (deze
is Jeruzalem), Gibath, Kirjath: veertien steden mitsgaders haar
dorpen. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin, naar hun
huisgezinnen.

19 Daarna ging het tweede lot uit voor Simeon, voor den stam
der kinderen van Simeon, naar hun huisgezinnen; en hun erfdeel
2 was in het midden van het erfdeel der kinderen van Juda. En
3 zij hadden in hun erfdeel: Beer-seba, en Seba, en Molada, En
4 Hazar-sual, en Bala, en Azem, En Eltholad, en Bethul, en Hor-
5, 6 ma, En Ziklag, en Beth-hammerchaboth, en Hazar-suza, En
7 Beth-lebaoth, en Saruhen; dertien steden en haar dorpen. Ain,
8 Rimmon, en Ether, en Asan; vier steden en haar dorpen; En al
de dorpen, die rondom deze steden waren, tot Baalath-beer, *dat
is* Ramath tegen het zuiden. Dit is het erfdeel van den stam der

kinderen van Simeon, naar hun huisgezinnen. Het erfdeel der 9
kinderen van Simeon is onder het snoer der kinderen van Juda;
want het erfdeel der kinderen van Juda was te groot voor hen;
daarom erfden de kinderen van Simeon in het midden van hun
erfdeel. Daarna kwam het derde lot op voor de kinderen van Ze- 10
bulon, naar hun huisgezinnen; en de landpale van hun erfdeel was
tot aan Sarid. En hun landpale gaat opwaarts naar het westen 11
en Mar-ala, en reikt tot Dabbaseth, en reikt tot aan de beek, die
voor aan Jokneam is. En zij wendt zich van Sarid oostwaarts 12
tegen den opgang der zon, tot de landpale van Chisloth-thabor,
en zij komt uit te Dobrath, en gaat opwaarts naar Jafia. En van 13
daar gaat zij oostwaarts door naar den opgang, naar Gath-hefer,
te Eth-kazin, en zij komt uit te Rimmon-methoar, hetwelk is Nea.
En deze landpale keert zich om tegen het noorden naar Hanna- 14
thon, en haar uitgangen zijn het dal van Jiftah-el. En Kattath, 15
en Nahalal, en Simron, en Jidala, en Bethlehem; twaalf steden
en haar dorpen. Dit is het erfdeel der kinderen van Zebulon, 16
naar hun huisgezinnen; deze steden en haar dorpen. Het vierde 17
lot ging uit voor Issaschar, voor de kinderen van Issaschar, naar
hun huisgezinnen. En hun landpale was Jizreela, en Chesulloth, 18
en Sunem, En Hafaraim, en Sion, en Anacharath, En Rabbith, 19, 20
en Kisjon, en Ebez, En Remeth, en En-gannim, en En-hadda, 21
en Beth-pazzez. En deze landpale reikt aan Thabor, en Saha- 22
zima, en Beth-semes; en de uitgangen van hun landpale zijn aan
de Jordaan; zestien steden en haar dorpen. Dit is het erfdeel 23
van den stam der kinderen van Issaschar, naar hun huisgezinnen,
de steden en haar dorpen. Toen ging het vijfde lot voor den 24
stam der kinderen van Aser uit, naar hun huisgezinnen. En hun 25
landpale was Helkath, en Hali, en Beten, en Achsaf, En Allam- 26
melech, en Am-ad, en Mis-al; en zij reikt aan Karmel westwaarts,
en aan Sichor-libnath; En wendt zich tegen den opgang der zon 27
naar Beth-dagon, en reikt aan Zebulon, en aan het dal Jiftha-el
noordwaarts naar Beth-emek, en Nehiel, en komt uit tot Kabul
ter linkerhand; En Ebron, en Rehob, en Hammon, en Kana, tot 28
aan groot Sidon. En deze landpale wendt zich naar Rama, en tot 29
aan de vaste stad Tyrus; dan keert deze landpale naar Hosa, en
haar uitgangen zijn aan de zee, van het landsnoer *strekkende* naar
Achzib, En Umma, en Afek, en Rehob; twee en twintig steden en 30

31 haar dorpen. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van
32 Aser, naar hun huisgezinnen, deze steden en haar dorpen. Het
zesde lot ging uit voor de kinderen van Nafthali, voor de kinde-
33 ren van Nafthali, naar hun huisgezinnen. En hun landpale is
van Helef, van Allon tot Zaanannim, en Adami-nekeb, en Jab-
34 neel, tot Lakkum; en haar uitgangen zijn aan de Jordaan. En
deze landpale wendt zich westwaarts naar Asnoth-thabor, en van
daar gaat zij voort naar Hukkok, en zij reikt aan Zebulon tegen
het zuiden, en aan Aser reikt zij tegen het westen, en aan Juda
35 aan de Jordaan tegen den opgang der zon. De vaste steden nu
36 zijn: Ziddim, Zer en Hammath, Rakkath en Cinnereth, En Ada-
37, 38 ma, en Rama, en Hazor, En Kedes, en Edrei, en En-hazor, En
Jiron, en Migdal-el, Horem en Beth-anath, en Beth-semes; negen-
39 tien steden en haar dorpen. Dit is het erfdeel van den stam der
kinderen van Nafthali, naar hun huisgezinnen, de steden en haar
40 dorpen. Het zevende lot ging uit voor den stam der kinderen
41 van Dan, naar hun huisgezinnen. En de landpale van hun erfdeel
42 was: Zora, en Esthaol, en Ir-semes, En Saalabbin, en Ajalon, en
43, 44 Jithla, En Elon, en Timnatha, en Ekron, En Elteke, en Gibbe-
45 thon, en Baalath, En Jehud, en Bene-berak, en Gath-rimmon,
46, 47 En Me-jarkon, en Rakkon, met de landpale tegenover Jafo. Doch
de landpale der kinderen van Dan was hun te klein uitgekomen;
daarom togen de kinderen van Dan op, en krijgden tegen Lesem,
en namen haar in, en sloegen haar met de scherpte des zwaards,
en erfden haar, en woonden daarin; en zij noemden Lesem Dan,
48 naar den naam van hun vader Dan. Dit is het erfdeel van den
stam der kinderen van Dan, naar hun huisgezinnen, deze steden
49 en haar dorpen. Toen zij nu geeindigd hadden het land erfelijk te
delen, naar zijn landpalen, zo gaven de kinderen Israels aan Jozua,
50 den zoon van Nun, een erfdeel in het midden van hen. Naar den
mond des HEEREN gaven zij hem die stad, welke hij begeerde,
Thimnath-serah, op het gebergte van Efraim; en hij bouwde die
51 stad, en woonde in dezelve. Dit zijn de erfdelen, welke Eleazar,
de priester, en Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden der vade-
ren van de stammen, door het lot aan de kinderen Israels erfelijk
uitdeelden te Silo, voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur
van de tent der samenkomst. Aldus maakten zij een einde van
het uitdelen des lands.

Verder sprak de HEERE tot Jozua, zeggende: Spreek tot de **20**, 2
kinderen Israels, zeggende: Geeft voor ulieden de vrijsteden, waar-
van Ik met ulieden gesproken heb door den dienst van Mozes.
Dat daarhenen vliede de doodslager, die een ziel door dwaling, 3
niet met wetenschap, verslaat; opdat zij ulieden zijn tot een toe-
vlucht voor den bloedwreker. Als hij vlucht tot een van die 4
steden, zo zal hij staan aan de deur der stadspoort, en hij zal zijn
woorden spreken voor de oren van de oudsten derzelver stad; dan
zullen zij hem tot zich in de stad nemen, en hem plaats geven,
dat hij bij hen wone. En als de bloedwreker hem najaagt, zo 5
zullen zij den doodslager in zijn hand niet overgeven, dewijl hij
zijn naaste niet met wetenschap verslagen heeft, en hem gisteren
en eergisteren niet heeft gehaat. En hij zal in dezelve stad wo- 6
nen, totdat hij sta voor het aangezicht der vergadering voor het
gericht, totdat de hogepriester sterve, die in die dagen zijn zal;
dan zal de doodslager wederkeren, en komen tot zijn stad, en tot
zijn huis, tot de stad, van waar hij gevloden is. Toen heiligden 7
zij Kedes in Galilea, op het gebergte van Nafthali, en Sichem op
het gebergte van Efraim, en Kirjath-arba, deze is Hebron, op het
gebergte van Juda. En aan gene zijde van de Jordaan, van Jeri- 8
cho oostwaarts, gaven zij Bezer in de woestijn, in het platte land,
van den stam van Ruben; en Ramoth in Gilead, van den stam
van Gad; en Golan in Bazan, van den stam van Manasse. Dit nu 9
zijn de steden, die bestemd waren voor al de kinderen Israels, en
voor den vreemdeling, die in het midden van henlieden verkeert,
opdat derwaarts vluchte al wie een ziel slaat door dwaling; opdat
hij niet sterve door de hand des bloedwrekers, totdat hij voor het
aangezicht der vergadering gestaan zal hebben.

Toen naderden de hoofden der vaderen van de Levieten tot **21**
Eleazar, den priester, en tot Jozua, den zoon van Nun, en tot de
hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israels; En 2
zij spraken tot hen, te Silo, in het land Kanaan, zeggende: De
HEERE heeft geboden door den dienst van Mozes, dat men ons
steden te bewonen geven zou, en haar voorsteden voor onze bees-
ten. Daarom gaven de kinderen Israels aan de Levieten van hun 3
erfdeel, naar den mond des HEEREN, deze steden en de voor-
steden derzelve. Toen ging het lot uit voor de huisgezinnen der 4
Kahathieten; en voor de kinderen van Aaron, den priester, uit de

Levieten, waren van den stam van Juda, en van den stam van
Simeon, en van den stam van Benjamin, door het lot, dertien ste-
5 den. En aan de overgebleven kinderen van Kahath vielen, bij
het lot, van de huisgezinnen van den stam van Efraim, en van
den stam van Dan, en van den halven stam van Manasse, tien
6 steden. En aan de kinderen van Gerson, van de huisgezinnen
van den stam van Issaschar, en van den stam van Aser, en van
den stam van Nafthali, en van den halven stam van Manasse, in
7 Bazan, bij het lot, dertien steden. Aan de kinderen van Mera-
ri, naar hun huisgezinnen, van den stam van Ruben, en van den
8 stam van Gad, en van den stam van Zebulon, twaalf steden. Al-
zo gaven de kinderen Israels aan de Levieten deze steden en haar
voorsteden, bij het lot, gelijk de HEERE geboden had door den
9 dienst van Mozes. Verder gaven zij van den stam der kinderen
van Juda, en van den stam der kinderen van Simeon, deze steden,
10 die men bij name noemde; Dat zij waren van de kinderen van
Aaron, van de huisgezinnen der Kahathieten, uit de kinderen van
11 Levi; want het eerste lot was het hunne. Zo gaven zij hun de stad
van Arba, den vader van Anok (zij is Hebron), op den berg van
12 Juda, en haar voorsteden rondom haar. Maar het veld der stad
en haar dorpen, gaven zij aan Kaleb, den zoon van Jefunne, tot
13 zijn bezitting. Alzo gaven zij aan de kinderen van den priester
Aaron de vrijstad des doodslagers, Hebron en haar voorsteden,
14 en Libna en haar voorsteden; En Jatthir en haar voorsteden, en
15 Esthemoa en haar voorsteden; En Holon en haar voorsteden, en
16 Debir en haar voorsteden; En Ain en haar voorsteden, en Jut-
ta en haar voorsteden, en Beth-semes en haar voorsteden; negen
17 steden van deze twee stammen. En van den stam van Benjamin,
18 Gibeon en haar voorsteden, Geba en haar voorsteden; Anathoth
en haar voorsteden, en Almon en haar voorsteden: vier steden.
19 Al de steden der kinderen van Aaron, de priesteren, waren der-
20 tien steden en haar voorsteden. De huisgezinnen nu der kinderen
van Kahath, de Levieten, die overgebleven waren van de kinderen
van Kahath, die hadden de steden huns lots van den stam van
21 Efraim. En zij gaven hun Sichem, een vrijstad des doodslagers,
en haar voorsteden, op den berg Efraim, en Gezer en haar voor-
22 steden; En Kibzaim en haar voorsteden, en Beth-horon en haar
23 voorsteden: vier steden. En van den stam van Dan, Elteke en

haar voorsteden, Gibbethon en haar voorsteden; Ajalon en haar 24
voorsteden, Gath-rimmon en haar voorsteden: vier steden. En 25
van den halven stam van Manasse, Thaanach en haar voorsteden,
en Gath-rimmon en haar voorsteden: twee steden. Al de steden 26
voor de huisgezinnen van de overige kinderen van Kahath zijn
tien, met haar voorsteden. En aan de kinderen van Gerson, van 27
de huisgezinnen der Levieten, van den halven stam van Manasse,
de vrijstad des doodslagers, Golan in Bazan, en haar voorsteden,
en Beesthera en haar voorsteden: twee steden. En van den stam 28
van Issaschar, Kisjon en haar voorsteden, en Dobrath en haar
voorsteden; Jarmuth en haar voorsteden, En-gannim en haar 29
voorsteden: vier steden. En van den stam van Aser, Misal en 30
haar voorsteden, Abdon en haar voorsteden; En Helkath en haar 31
voorsteden, en Rehob en haar voorsteden: vier steden. En van 32
den stam van Nafthali, de vrijstad des doodslagers, Kedes in Ga-
lilea, en haar voorsteden, en Hammoth-dor en haar voorsteden,
en Karthan en haar voorsteden: drie steden. Al de steden der 33
Gersonieten, naar hun huisgezinnen, zijn dertien steden en haar
voorsteden. Aan de huisgezinnen nu van de kinderen van Merari, 34
van de overige Levieten, *werd gegeven* van den stam van Zebulon,
Jokneam en haar voorsteden, Kartha en haar voorsteden; Dim- 35
na en haar voorsteden, Nahalal en haar voorsteden: vier steden.
En van den stam van Ruben, Bezer en haar voorsteden, en Jahza 36
en haar voorsteden; Kedemoth en haar voorsteden, en Mefaath 37
en haar voorsteden: vier steden. Van den stam van Gad nu, de 38
vrijstad des doodslagers, Ramoth in Gilead, en haar voorsteden,
en Mahanaim en haar voorsteden; Hesbon en haar voorsteden, 39
Jaezer en haar voorsteden: al die steden zijn vier. Al die ste- 40
den waren van de kinderen van Merari, naar hun huisgezinnen, die
nog overig waren van de huisgezinnen der Levieten; en hun lot was
twaalf steden. Al de steden der Levieten, in het midden van de 41
erfenis der kinderen Israels, waren acht en veertig steden en haar
voorsteden. Deze steden waren elk met haar voorsteden rondom 42
haar; alzo was het met al die steden. Alzo gaf de HEERE aan 43
Israel het ganse land, dat Hij gezworen had hun vaderen te geven,
en zij beerfden het, en woonden daarin. En de HEERE gaf hun 44
rust rondom, naar alles, wat Hij hun vaderen gezworen had; en er
bestond niet een man van al hun vijanden voor hun aangezicht; al

45 hun vijanden gaf de HEERE in hun hand. Er viel niet een woord
van al de goede woorden, die de HEERE gesproken had tot het
huis van Israel; het kwam altemaal.

22 Toen riep Jozua de Rubenieten, en de Gadieten, en den halven
2 stam van Manasse, En hij zeide tot hen: Gijlieden hebt onder-
houden alles, wat u Mozes, de knecht des HEEREN, geboden
heeft; en gij zijt mijner stem gehoorzaam geweest in alles, wat
3 ik u geboden heb. Gij hebt uw broederen niet verlaten nu lan-
gen tijd, tot op dezen dag toe; maar gij hebt waargenomen de
4 onderhouding der geboden van den HEERE, uw God. En nu,
de HEERE, uw God, heeft uw broederen rust gegeven, gelijk Hij
hun toegezegd had; keert dan nu wederom, en gaat gij naar uw
tenten, naar het land uwer bezitting, hetwelk u Mozes, de knecht
5 des HEEREN, gegeven heeft op gene zijde van de Jordaan. Al-
leenlijk neemt naarstiglijk waar te doen het gebod en de wet, die u
Mozes, de knecht des HEEREN, geboden heeft, dat gij den HEE-
RE, uw God, liefhebt, en dat gij wandelt in al Zijn wegen, en Zijn
geboden houdt, en Hem aanhangt, en dat gij Hem dient met uw
6 ganse hart en met uw ganse ziel. Alzo zegende hen Jozua, en
7 hij liet hen gaan; en zij gingen naar hun tenten. Want aan de
helft van den stam van Manasse had Mozes *een erfdeel* gegeven
in Bazan; maar aan *de andere* helft van denzelven gaf Jozua *een
erfdeel* bij hun broederen, aan deze zijde van de Jordaan west-
waarts. Verder ook als Jozua hen liet trekken naar hun tenten, zo
8 zegende hij hen. En hij sprak tot hen, zeggende: Keert weder tot
uw tenten met veel rijkdom, en met zeer veel vee, met zilver, en
met goud, en met koper, en met ijzer, en met zeer veel klederen;
9 deelt den roof uwer vijanden met uw broederen. Alzo keerden de
kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam
van Manasse wederom, en togen van de kinderen Israels, van Silo,
dat in het land Kanaan is, om te gaan naar het land van Gilead,
naar het land hunner bezitting, in hetwelk zij bezitters gemaakt
waren, naar den mond des HEEREN, door den dienst van Mozes.
10 Toen zij kwamen aan de grenzen van de Jordaan, die in het land
Kanaan zijn, zo bouwden de kinderen van Ruben, en de kinderen
van Gad, en de halve stam van Manasse aldaar een altaar aan de
11 Jordaan, een altaar groot in het aanzien. En de kinderen Israels
hoorden zeggen: Ziet, de kinderen van Ruben, en de kinderen van

Gad, en de halve stam van Manasse hebben een altaar gebouwd,
tegenover het land Kanaan, aan de grenzen van de Jordaan, aan
de zijde der kinderen Israels. Als de kinderen Israels *dit* hoor- 12
den, zo verzamelde de ganse vergadering der kinderen Israels te
Silo, dat zij tegen hen optogen met een heir. En de kinderen Is- 13
raels zonden aan de kinderen van Ruben, en aan de kinderen van
Gad, en aan den halven stam van Manasse, in het land Gilead,
Pinehas, den zoon van Eleazar, den priester; En tien vorsten 14
met hem, van ieder vaderlijk huis een vorst, uit al de stammen
van Israel; en zij waren een ieder een hoofd van het huis hunner
vaderen over de duizenden van Israel. Toen zij tot de kinderen 15
van Ruben, en tot de kinderen van Gad, en tot den halven stam
van Manasse kwamen, in het land Gilead, zo spraken zij met hen,
zeggende: Alzo spreekt de ganse gemeente des HEEREN: Wat 16
overtreding is dit, waarmede gijlieden overtreden hebt tegen den
God van Israel, heden afkerende van achter den HEERE, mits dat
gij een altaar voor u gebouwd hebt, om heden tegen den HEERE
wederspannig te zijn? Is ons de ongerechtigheid van Peor te wei- 17
nig, van dewelke wij niet gereinigd zijn tot op dezen dag, hoewel
de plaag in de vergadering des HEEREN geweest is? Dewijl gij 18
u heden van achter den HEERE afkeert, het zal dan geschieden,
als gij heden wederspannig zijt tegen den HEERE, zo zal Hij Zich
morgen grotelijks vertoornen tegen de ganse gemeente van Israel.
Maar toch, indien het land uwer bezitting onrein is, komt over 19
in het land van de bezitting des HEEREN, waar de tabernakel
des HEEREN woont, en neemt bezitting in het midden van ons;
maar zijt niet wederspannig tegen den HEERE, en zijt ook niet
wederspannig tegen ons, een altaar voor u bouwende, behalve het
altaar van den HEERE, onzen God. Heeft niet Achan, de zoon 20
van Zerah, overtreding begaan met het verbannene, en kwam er
niet een verbolgenheid over de ganse vergadering van Israel? En
die man stierf niet alleen in zijn ongerechtigheid. Toen antwoord- 21
den de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve
stam van Manasse, en zij spraken met de hoofden der duizenden
van Israel: De God der goden, de HEERE, de God der goden, de 22
HEERE, Die weet het; Israel zelf zal het ook weten! Is het door
wederspannigheid, of is het door overtreding tegen den HEERE,
zo behoudt ons heden niet; Dat wij ons een altaar zouden ge- 23

bouwd hebben, om ons van achter den HEERE af te keren, of om
brandoffer en spijsoffer daarop te offeren, of om dankoffer daarop
24 te doen, zo eise het de HEERE. En zo wij dit niet uit zorg van-
wege *deze* zaak gedaan hebben, zeggende: Morgen mochten uw
kinderen tot onze kinderen spreken, zeggende: Wat hebt gij met
25 den HEERE, den God van Israel, te doen? De HEERE heeft
immers de Jordaan tot landpale gezet tussen ons en tussen ulie-
den, gij, kinderen van Ruben, en gij, kinderen van Gad! gij hebt
geen deel aan den HEERE. Zo mochten uw kinderen onze kinde-
26 ren doen ophouden, dat zij den HEERE niet vreesden. Daarom
zeiden wij: Laat ons toch voor ons maken, bouwende een altaar,
27 niet ten brandoffer, noch ten offer. Maar dat het een getuige zij
tussen ons en tussen ulieden, en tussen onze geslachten na ons,
opdat wij den dienst des HEEREN voor Zijn aangezicht dienen
mochten met onze brandofferen, en met onze slachtofferen, en met
onze dankofferen; en dat uw kinderen tot onze kinderen morgen
28 niet zeggen: Gijlieden hebt geen deel aan den HEERE. Daarom
zeiden wij: Wanneer het geschiedt, dat zij morgen *alzo* tot ons
en tot onze geslachten zeggen zullen; zo zullen wij zeggen: Ziet
de gedaante van het altaar des HEEREN, hetwelk onze vaderen
gemaakt hebben, niet ten brandoffer, noch ten offer; maar het is
29 een getuige tussen ons en tussen ulieden. Het zij verre van ons,
dat wij zouden wederspannig zijn tegen den HEERE, of dat wij te
dezen dage ons van achter den HEERE afkeren zouden, bouwende
een altaar ten brandoffer, ten spijsoffer, of ten slachtoffer, behalve
het altaar van den HEERE, onzen God, dat voor Zijn tabernakel
30 is. Toen de priester Pinehas, en de oversten der vergadering,
en de hoofden der duizenden van Israel, die bij hem waren, de
woorden hoorden, die de kinderen van Ruben, en de kinderen van
Gad, en de kinderen van Manasse gesproken hadden, zo was het
31 goed in hun ogen. En Pinehas, de zoon van den priester Eleazar,
zeide tot de kinderen van Ruben, en tot de kinderen van Gad, en
tot de kinderen van Manasse: Heden weten wij, dat de HEERE
in het midden van ons is, dewijl gij deze overtreding tegen den
HEERE niet begaan hebt; toen hebt gijlieden de kinderen Israels
32 verlost uit de hand des HEEREN. En Pinehas, de zoon van den
priester Eleazar, keerde wederom met de oversten van de kinde-
ren van Ruben, en van de kinderen van Gad, uit het land Gilead,

naar het land Kanaan, tot de kinderen Israels; en zij brachten
hun antwoord weder; Het antwoord nu was goed in de ogen van 33
de kinderen Israels, en de kinderen Israels loofden God, en zeiden
niet *meer* van tegen hen op te trekken met een heir, om het land
te verderven, waarin de kinderen van Ruben en de kinderen van
Gad woonden. En de kinderen van Ruben en de kinderen van 34
Gad noemden dat altaar: Dat het een getuige zij tussen ons, dat
de HEERE God is.

En het geschiedde na vele dagen, nadat de HEERE Israel rust **23**
gegeven had van al zijn vijanden rondom heen, en Jozua oud
geworden *en* wel bedaagd was; Zo riep Jozua gans Israel, hun 2
oudsten, en hun hoofden, en hun richters, en hun ambtlieden, en
hij zeide tot hen: Ik ben oud geworden, *en* wel bedaagd; En 3
gijlieden hebt gezien alles, wat de HEERE, uw God, gedaan heeft
aan al deze volken voor uw aangezicht; want de HEERE, uw God,
Zelf, is het, Die voor u gestreden heeft. Ziet, ik heb u deze overige 4
volken door het lot doen toevallen, ten erfdeel voor uw stammen,
van de Jordaan af, met al de volken, die ik uitgeroeid heb, en
tot de grote zee, tegen den ondergang der zon. En de HEERE, 5
uw God, Zelf zal hen uitstoten voor ulieder aangezicht, en Hij zal
hen van voor ulieder aangezicht verdrijven; en gij zult hun land
erfelijk bezitten, gelijk als de HEERE, uw God, tot u gesproken
heeft. Zo weest zeer sterk, om te bewaren en om te doen alles, 6
wat geschreven is in het wetboek van Mozes; opdat gij daarvan
niet afwijkt ter rechter *hand* noch ter linkerhand; Dat gij niet 7
ingaat tot deze volken: deze, die overgebleven zijn bij ulieden;
gedenkt ook niet aan den naam hunner goden, en doet er niet bij
zweren, en dient hen niet, en buigt u voor die niet; Maar den 8
HEERE, uw God, zult gij aanhangen, gelijk als gij tot op dezen
dag gedaan hebt. Want de HEERE heeft van uw aangezicht 9
verdreven grote en machtige volken; en u aangaande, niemand
heeft voor uw aangezicht bestaan, tot op dezen dag toe. Een 10
enig man onder u zal er duizend jagen; want het is de HEERE, uw
God, Zelf, Die voor u strijdt, gelijk als Hij tot u gesproken heeft.
Daarom bewaart uw zielen naarstiglijk, dat gij den HEERE, uw 11
God, liefhebt. Want zo gij enigszins afkeert, en het overige van 12
deze volken aanhangt, van deze, die bij u overgebleven zijn, en
u met hen verzwagert, en gij tot hen zult ingaan, en zij tot u;

13 Weet voorzeker, dat de HEERE, uw God, niet voortvaren zal
deze volken van voor uw aangezicht te verdrijven; maar zij zullen
ulieden zijn tot een strik, en tot een net, en tot een gesel aan
uw zijden, en tot doornen in uw ogen, totdat gij omkomt van dit
14 goede land, hetwelk u de HEERE, uw God, gegeven heeft. En
ziet, ik ga heden in den weg der ganse aarde; en gij weet in uw
ganse hart en in uw ganse ziel, dat er niet een enig woord gevallen
is van al die goede woorden, welke de HEERE, uw God, over u
gesproken heeft; zij zijn u alle overkomen; er is van dezelve niet
15 een enig woord gevallen. En het zal geschieden, gelijk als al die
goede dingen over u gekomen zijn, die de HEERE, uw God, tot
u gesproken heeft, alzo zal de HEERE over u komen laten al die
kwade dingen, totdat Hij u verdelge van dit goede land, hetwelk u
16 de HEERE, uw God gegeven heeft. Wanneer gij het verbond des
HEEREN, uws Gods, overtreedt, dat Hij u geboden heeft, en gij
heengaat en dient andere goden, en u voor dezelve nederbuigt, zo
zal de toorn des HEEREN over u ontsteken, en gij zult haastiglijk
omkomen van het goede land, hetwelk Hij u gegeven heeft.

24 Daarna verzamelde Jozua al de stammen van Israel te Sichem,
en hij riep de oudsten van Israel, en deszelfs hoofden, en des-
zelfs richters, en deszelfs ambtlieden; en zij stelden zich voor het
2 aangezicht van God. Toen zeide Jozua tot het ganse volk: Alzo
zegt de HEERE, de God Israels: Over gene zijde der rivier hebben
uw vaders van ouds gewoond, *namelijk* Terah, de vader van Abra-
ham, en de vader van Nahor; en zij hebben andere goden gediend.
3 Toen nam Ik uw vader Abraham van gene zijde der rivier, en deed
hem wandelen door het ganse land Kanaan; Ik vermeerderde ook
4 zijn zaad en gaf hem Izak. En aan Izak gaf Ik Jakob en Ezau;
en Ik gaf aan Ezau het gebergte Seir, om dat erfelijk te bezitten;
5 maar Jakob en zijn kinderen togen af in Egypte. Toen zond Ik
Mozes en Aaron, en Ik plaagde Egypte, gelijk als Ik in deszelfs
6 midden gedaan heb; en daarna leidde Ik u daaruit. Als Ik uw
vaders uit Egypte gevoerd had, zo kwaamt gij aan de zee, en de
Egyptenaars jaagden uw vaderen na met wagens en met ruiters,
7 tot de Schelfzee. Zij nu riepen tot den HEERE, en Hij stelde een
duisternis tussen u en tussen de Egyptenaars, en Hij bracht de
zee over hen, en bedekte hen; en uw ogen hebben gezien, wat Ik
in Egypte gedaan heb. Daarna hebt gij vele dagen in de woestijn

gewoond. Toen bracht Ik u in het land der Amorieten, die over 8
gene zijde van de Jordaan woonden, die streden tegen u; maar Ik
gaf hen in uw hand, en gij bezat hun land erfelijk, en Ik verdelgde
hen voor ulieder aangezicht. Ook maakte zich Balak op, de zoon 9
van Zippor, de koning der Moabieten, en hij streed tegen Israel; en
hij zond heen, en deed Bileam, den zoon van Beor, roepen, opdat
hij u vervloeken zou. Maar Ik wilde Bileam niet horen; dies ze- 10
gende hij u gestadig, en Ik verloste u uit zijn hand. Toen gij over 11
de Jordaan getrokken waart, en te Jericho kwaamt, zo krijgden de
burgers van Jericho tegen u, de Amorieten, en de Ferezieten, en
de Kanaanieten, en de Hethieten, en de Girgazieten, de Hevieten
en de Jebusieten; doch Ik gaf hen in ulieder hand. En Ik zond 12
horzelen voor u heen; die dreven hen weg van ulieder aangezicht,
gelijk de beide koningen der Amorieten, niet door uw zwaard,
noch door uw boog. Dus heb Ik u een land gegeven, waaraan gij 13
niet gearbeid hebt, en steden, die gij niet gebouwd hebt, en gij
woont in dezelve; gij eet van de wijngaarden en olijfbomen, die gij
niet geplant hebt. En nu, vreest den HEERE, en dient Hem in 14
oprechtheid en in waarheid; en doet weg de goden, die uw vaders
gediend hebben, aan gene zijde der rivier, en in Egypte; en dient
den HEERE. Doch zo het kwaad is in uw ogen den HEERE te 15
dienen, kiest u heden, wien gij dienen zult; hetzij de goden, wel-
ke uw vaders, die aan de andere zijde der rivier waren, gediend
hebben, of de goden der Amorieten, in welker land gij woont;
maar aangaande mij, en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen!
Toen antwoordde het volk en zeide: Het zij verre van ons, dat wij 16
den HEERE verlaten zouden, om andere goden te dienen. Want 17
de HEERE is onze God; Hij is het, Die ons en onze vaderen uit
het land van Egypte, uit het diensthuis heeft opgebracht, en Die
deze grote tekenen voor onze ogen gedaan heeft, en ons bewaard
heeft op al den weg, door welken wij getogen zijn, en onder alle
volken, door welker midden wij getrokken zijn. En de HEERE 18
heeft voor ons aangezicht uitgestoten al die volken, zelfs den Amo-
riet, inwoner des lands. Wij zullen ook den HEERE dienen, want
Hij is onze God. Toen zeide Jozua tot het volk: Gij zult den 19
HEERE niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God; Hij is een
ijverig God; Hij zal uw overtredingen en uw zonden niet verge-
ven. Indien gij den HEERE verlaten en vreemde goden dienen 20

zult, zo zal Hij Zich omkeren, en Hij zal u kwaad doen, en Hij zal
21 u verdoen, naar dat Hij u goed gedaan zal hebben. Toen zeide
het volk tot Jozua: Neen, maar wij zullen den HEERE dienen.
22 Jozua nu zeide tot het volk: Gij zijt getuigen over uzelven, dat gij
u den HEERE verkoren hebt, om Hem te dienen. En zij zeiden:
23 Wij zijn getuigen. En nu, doet de vreemde goden weg, die in het
midden van u zijn, en neigt uw harten tot den HEERE, den God
24 van Israel. En het volk zeide tot Jozua: Wij zullen den HEERE,
25 onzen God, dienen, en wij zullen Zijner stem gehoorzamen. Alzo
maakte Jozua op dienzelven dag een verbond met het volk; en hij
26 stelde het hun tot een inzetting en recht te Sichem. En Jozua
schreef deze woorden in het wetboek Gods; en hij nam een groten
steen, en hij richtte dien daar op onder den eik, die bij het heilig-
27 dom des HEEREN was. En Jozua zeide tot het ganse volk: Ziet,
deze steen zal ons tot een getuigenis zijn; want hij heeft gehoord
al de redenen des HEEREN, die Hij tot ons gesproken heeft; ja,
hij zal tot een getuigenis tegen ulieden zijn, opdat gij uw God
28 niet liegt. Toen zond Jozua het volk weg, een ieder naar zijn
29 erfdeel. En het geschiedde na deze dingen, dat Jozua, de zoon
van Nun, de knecht des HEEREN, stierf, oud zijnde honderd en
30 tien jaren. En zij begroeven hem in de landpale zijns erfdeels, te
Timnath-serah, welke is op een berg van Efraim, aan het noorden
31 van den berg Gaas. Israel nu diende den HEERE al de dagen
van Jozua, en al de dagen van de oudsten, die lang na Jozua leef-
den, en die al het werk des HEEREN wisten, hetwelk Hij aan
32 Israel gedaan had. Zij begroeven ook de beenderen van Jozef,
die de kinderen Israels uit Egypte opgebracht hadden, te Sichem,
in dat stuk velds, hetwelk Jakob gekocht had van de kinderen van
Hemor, den vader van Sichem, voor honderd stukken gelds, want
33 zij waren aan de kinderen van Jozef ter erfenis geworden. Ook
stierf Eleazar, de zoon van Aaron; en zij begroeven hem op den
heuvel van Pinehas, zijn zoon, die hem gegeven was geweest op
het gebergte van Efraim.

Richteren

En het geschiedde na den dood van Jozua, dat de kin- 1
deren Israels den HEERE vraagden, zeggende: Wie zal
onder ons het eerst optrekken naar de Kanaanieten, om
tegen hen te krijgen? En de HEERE zeide: Juda zal 2
optrekken; ziet, Ik heb dat land in zijn hand gegeven. Toen zeide 3
Juda tot zijn broeder Simeon: Trek met mij op in mijn lot, en laat
ons tegen de Kanaanieten krijgen, zo zal ik ook met u optrekken
in uw lot. Alzo toog Simeon op met hem. En Juda toog op, 4
en de HEERE gaf de Kanaanieten en de Ferezieten in hun hand;
en zij sloegen hen bij Bezek, tien duizend man. En zij vonden 5
Adoni-bezek te Bezek, en streden tegen hem; en zij sloegen de Ka-
naanieten en de Ferezieten. Doch Adoni-bezek vluchtte; en zij 6
jaagden hem na, en zij grepen hem, en hieuwen de duimen zijner
handen en zijner voeten af. Toen zeide Adoni-bezek: Zeventig 7
koningen, met afgehouwen duimen van hun handen en van hun
voeten, waren onder mijn tafel, *de kruimen* oplezende; gelijk als
ik gedaan heb, alzo heeft mij God vergolden! En zij brachten hem
te Jeruzalem, en hij stierf aldaar. Want de kinderen van Juda 8
hadden tegen Jeruzalem gestreden, en hadden haar ingenomen, en
met de scherpte des zwaards geslagen; en zij hadden de stad in het
vuur gezet. En daarna waren de kinderen van Juda afgetogen, 9
om te krijgen tegen de Kanaanieten, wonende in het gebergte, en
in het zuiden, en in de laagte. En Juda was heengetogen tegen 10
de Kanaanieten, die te Hebron woonden (de naam nu van Hebron
was te voren Kirjath-arba), en zij sloegen Sesai, en Ahiman, en
Thalmai. En van daar was hij heengetogen tegen de inwoners 11
van Debir; de naam nu van Debir was te voren Kirjath-sefer. En 12
Kaleb zeide: Wie Kirjath-sefer zal slaan, en haar innemen, dien
zal ik ook mijn dochter Achsa tot een vrouw geven. Toen nam 13
Othniël haar in, de zoon van Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger
was dan hij; en *Kaleb* gaf hem Achsa, zijn dochter, tot een vrouw.
En het geschiedde, als zij *tot hem* kwam, dat zij hem aanporde, 14

om van haar vader een veld te begeren; en zij sprong van den ezel
15 af; toen zeide Kaleb tot haar: Wat is u? En zij zeide tot hem:
Geef mij een zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef
mij ook waterwellingen. Toen gaf Kaleb haar hoge wellingen en
16 lage wellingen. De kinderen van den Keniet, den schoonvader
van Mozes, togen ook uit de Palmstad op, met de kinderen van
Juda, naar de woestijn van Juda, die tegen het zuiden van Harad
17 is; en zij gingen heen en woonden met het volk. Juda dan toog
met zijn broeder Simeon, en zij sloegen de Kanaanieten, wonende
te Zefat, en zij verbanden hen; en men noemde den naam dezer
18 stad Horma. Daartoe nam Juda Gaza in, met haar landpale,
19 en Askelon met haar landpale, en Ekron met haar landpale. En
de HEERE was met Juda, dat hij *de inwoners* van het geberg-
te verdreef; maar hij *ging* niet *voort* om de inwoners des dals te
20 verdrijven, omdat zij ijzeren wagenen hadden. En zij gaven He-
bron aan Kaleb, gelijk als Mozes gesproken had; en hij verdreef
21 van daar de drie zonen van Enak. Doch de kinderen van Benja-
min hebben de Jebusieten, te Jeruzalem wonende, niet verdreven;
maar de Jebusieten woonden met de kinderen van Benjamin te
22 Jeruzalem, tot op dezen dag. En het huis van Jozef toog ook
23 op naar Beth-el. En de HEERE was met hen. En het huis van
Jozef bestelde verspieders bij Beth-el; de naam nu dezer stad was
24 te voren Luz. En de wachters zagen een man, uitgaande uit de
stad; en zij zeiden tot hem: Wijs ons toch den ingang der stad,
25 en wij zullen weldadigheid bij u doen. En als hij hun den ingang
der stad gewezen had, zo sloegen zij de stad met de scherpte des
26 zwaards; maar dien man en zijn ganse huis lieten zij gaan. Toen
toog deze man in het land der Hethieten, en hij bouwde een stad,
27 en noemde haar naam Luz; dit is haar naam tot op dezen dag. En
Manasse verdreef Beth-sean niet, noch haar onderhorige plaatsen,
noch Thaanach met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners
van Dor met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Ji-
bleam met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Me-
giddo met haar onderhorige plaatsen; en de Kanaanieten wilden
28 wonen in hetzelve land. En het geschiedde, als Israel sterk werd,
dat hij de Kanaanieten op cijns stelde; maar hij verdreef hen niet
29 ganselijk. Ook verdreef Efraim de Kanaanieten niet, die te Gezer
woonden; maar de Kanaanieten woonden in het midden van hem

te Gezer. Zebulon verdreef de inwoners van Kitron niet, noch de 30
inwoners van Nahalol; maar de Kanaanieten woonden in het mid-
den van hem, en waren cijnsbaar. Aser verdreef de inwoners van 31
Acco niet, noch de inwoners van Sidon, noch Achlab, noch Achsib,
noch Chelba, noch Afik, noch Rechob; Maar de Aserieten woon- 32
den in het midden der Kanaanieten, die in het land woonden;
want zij verdreven hen niet. Nafthali verdreef de inwoners van 33
Beth-semes niet, noch de inwoners van Beth-anath, maar woonde
in het midden der Kanaanieten, die in het land woonden; doch
de inwoners van Beth-semes en Beth-anath werden hun cijnsbaar.
En de Amorieten drongen de kinderen van Dan in het gebergte; 34
want zij lieten hun niet toe, af te komen in het dal. Ook wilden 35
de Amorieten wonen op het gebergte van Heres, te Ajalon, en te
Saalbim; maar de hand van het huis van Jozef werd zwaar, zodat
zij cijnsbaar werden. En de landpale der Amorieten was van den 36
opgang van Akrabbim, van den rotssteen, en opwaarts heen.

En een Engel des HEEREN kwam opwaarts van Gilgal tot Bo- **2**
chim, en Hij zeide: Ik heb ulieden uit Egypte opgevoerd, en u
gebracht in het land, dat Ik uw vaderen gezworen heb, en gezegd:
Ik zal Mijn verbond met ulieden niet verbreken in eeuwigheid.
En ulieden aangaande, gij zult geen verbond maken met de in- 2
woners dezes lands; hun altaren zult gij afbreken. Maar gij zijt
Mijner stem niet gehoorzaam geweest; waarom hebt gij dit ge-
daan? Daarom heb Ik ook gezegd: Ik zal hen voor uw aangezicht 3
niet uitdrijven; maar zij zullen u aan de zijden zijn, en hun goden
zullen u tot een strik zijn. En het geschiedde, als de Engel des 4
HEEREN deze woorden tot alle kinderen Israels gesproken had,
zo hief het volk zijn stem op en weende. Daarom noemden zij 5
den naam dier plaats Bochim; en zij offerden aldaar den HEE-
RE. Als Jozua het volk had laten gaan, zo waren de kinderen 6
Israels heengegaan, een ieder tot zijn erfdeel, om het land erfelijk
te bezitten. En het volk diende den HEERE, al de dagen van 7
Jozua, en al de dagen der oudsten, die lang geleefd hadden na
Jozua; die gezien hadden al dat grote werk des HEEREN, dat Hij
aan Israel gedaan had. Maar als Jozua, de zoon van Nun, de 8
knecht des HEEREN, gestorven was, honderd en tien jaren oud
zijnde; En zij hem begraven hadden in de landpale zijns erfdeels, 9
te Timnath-heres, op een berg van Efraim, tegen het noorden van

10 den berg Gaas; En al datzelve geslacht ook tot zijn vaderen ver-
gaderd was; zo stond er een ander geslacht na hen op, dat den
HEERE niet kende, noch ook het werk, dat Hij aan Israel ge-
11 daan had. Toen deden de kinderen Israels, dat kwaad was in de
12 ogen des HEEREN, en zij dienden de Baals. En zij verlieten den
HEERE, hunner vaderen God, Die hen uit Egypteland had uitge-
voerd, en volgden andere goden na, van de goden der volken, die
rondom hen waren, en bogen zich voor die, en zij verwekten den
13 HEERE tot toorn. Want zij verlieten den HEERE, en dienden
14 den Baal en Astharoth. Zo ontstak des HEEREN toorn tegen
Israel, en Hij gaf hen in de hand der rovers, die hen beroofden;
en Hij verkocht hen in de hand hunner vijanden rondom; en zij
konden niet meer bestaan voor het aangezicht hunner vijanden.
15 Overal, waarheen zij uittogen, was de hand des HEEREN tegen
hen, ten kwade, gelijk als de HEERE gesproken, en gelijk als de
16 HEERE gezworen had; en hun was zeer bang. En de HEERE
verwekte richteren, die hen verlosten uit de hand dergenen, die
17 hen beroofden; Doch zij hoorden ook niet naar hun richteren,
maar hoereerden andere goden na, en bogen zich voor die; haast
weken zij af van den weg, dien hun vaders gewandeld hadden, ho-
18 rende de geboden des HEEREN; alzo deden zij niet. En wanneer
de HEERE hun richteren verwekte, zo was de HEERE met den
richter, en verloste hen uit de hand hunner vijanden, al de dagen
des richters; want het berouwde den HEERE, huns zuchtens halve
19 vanwege degenen, die hen drongen en die hen drukten. Maar het
geschiedde met het versterven des richters, dat zij omkeerden, en
verdierven het meer dan hun vaderen, navolgende andere goden,
dezelve dienende, en zich voor die buigende; zij lieten niets val-
20 len van hun werken, noch van dezen hun harden weg. Daarom
ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel, dat Hij zeide: omdat
dit volk Mijn verbond heeft overtreden, dat Ik hun vaderen gebo-
21 den heb, en zij naar Mijn stem niet gehoord hebben; Zo zal Ik
ook niet voortvaren voor hun aangezicht iemand uit de bezitting
te verdrijven, van de heidenen, die Jozua heeft achtergelaten, als
22 hij stierf; Opdat Ik Israel door hen verzoeke, of zij den weg des
HEEREN zullen houden, om daarin te wandelen, gelijk als hun
23 vaderen gehouden hebben, of niet. Alzo liet de HEERE deze hei-
denen blijven, dat Hij hen niet haastelijk uit de bezitting verdreef;

die Hij in de hand van Jozua niet had overgegeven.
Dit nu zijn de heidenen, die de HEERE liet blijven, om door **3**
hen Israel te verzoeken, allen, die niet wisten van al de krijgen van
Kanaan; Alleenlijk, opdat de geslachten der kinderen Israels *die* 2
wisten, opdat Hij hun den krijg leerde, tenminste dengenen, die
daar te voren niet van wisten. Vijf vorsten der Filistijnen, en al 3
de Kanaanieten, en de Sidoniërs, en de Hevieten, wonende in het
gebergte van den Libanon, van den berg Baal-hermon, tot daar
men komt te Hamath. Dezen dan waren, om Israel door hen 4
te verzoeken, opdat men wiste, of zij de geboden des HEEREN
zouden horen, die Hij hun vaderen door de hand van Mozes gebo-
den had. Als nu de kinderen Israels woonden in het midden der 5
Kanaanieten, der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten,
en der Hevieten, en der Jebusieten; Zo namen zij zich derzelver 6
dochters tot vrouwen, en gaven hun dochters aan derzelver zonen;
en zij dienden derzelver goden. En de kinderen Israels deden, dat 7
kwaad was in de ogen des HEEREN, en vergaten den HEERE,
hun God, en zij dienden de Baals en de bossen. Toen ontstak de 8
toorn des HEEREN tegen Israel; en Hij verkocht hen in de hand
van Cuschan Rischataim, koning van Mesopotamie; en de kinde-
ren Israels dienden Cuschan Rischataim acht jaren. Zo riepen 9
de kinderen Israels tot den HEERE; en de HEERE verwekte den
kinderen Israels een verlosser, die hen verloste, Othniël, zoon van
Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger was dan hij. En de Geest 10
des HEEREN was over hem, en hij richtte Israel, en toog uit ten
strijde; en de HEERE gaf Cuschan Rischataim, den koning van
Syrie, in zijn hand, dat zijn hand sterk werd over Cuschan Rischa-
taim. Toen was het land veertig jaren stil, en Othniël, de zoon 11
van Kenaz, stierf. Maar de kinderen Israels voeren voort te doen, 12
dat kwaad was in de ogen des HEEREN; toen sterkte de HEERE
Eglon, den koning der Moabieten, tegen Israel, omdat zij deden,
wat kwaad was in de ogen des HEEREN. En hij vergaderde tot 13
zich de kinderen Ammons en de Amalekieten en hij toog heen, en
sloeg Israel, en zij namen de Palmstad in bezit. En de kinde- 14
ren Israels dienden Eglon, koning der Moabieten, achttien jaren.
Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE, en de HEERE 15
verwekte hun een verlosser, Ehud, den zoon van Gera, een zoon
van Jemini, een man, die links was. En de kinderen Israels zonden

door zijn hand een geschenk aan Eglon, den koning der Moabie-
16 ten. En Ehud maakte zich een zwaard, dat twee scherpten had,
welks lengte een el was; en hij gordde dat onder zijn klederen,
17 aan zijn rechterheup. En hij bracht aan Eglon, den koning der
18 Moabieten, dat geschenk; Eglon nu was een zeer vet man. En
het geschiedde, als hij geeindigd had het geschenk te leveren, zo
19 geleidde hij het volk, die het geschenk gedragen hadden; Maar
hij zelf keerde wederom van de gesneden beelden, die bij Gilgal
waren, en zeide: Ik heb een heimelijke zaak aan u, o koning! de-
welke zeide: Zwijg! En allen, die om hem stonden, gingen van
20 hem uit. En Ehud kwam tot hem in, daar hij was zittende in
een koele opperzaal, die hij voor zich alleen had; zo zeide Ehud:
Ik heb een woord Gods aan u. Toen stond hij op van den stoel.
21 Ehud dan reikte zijn linkerhand uit, en nam het zwaard van zijn
22 rechterheup, en stak het in zijn buik; Dat ook het hecht achter
het lemmer inging, en het vet om het lemmer toesloot (want hij
23 trok het zwaard niet uit zijn buik), en de drek uitging. Toen ging
Ehud uit van de voorzaal, en sloot de deuren der opperzaal voor
24 zich toe, en deed *ze* in het slot. Als hij uitgegaan was, zo kwamen
zijn knechten, en zagen toe, en ziet, de deuren der opperzaal wa-
ren in het slot gedaan; zo zeiden zij: Zeker, hij bedekt zijn voeten
25 in de verkoelkamer. Als zij nu tot schamens toe gebeid hadden,
ziet, zo opende hij de deuren der opperzaal niet. Toen namen zij
den sleutel en deden open; en ziet, hunlieder heer lag ter aarde
26 dood. En Ehud ontkwam, terwijl zij vertoefden; want hij ging
27 voorbij de gesneden beelden, en ontkwam naar Sehirath. En het
geschiedde, als hij aankwam, zo blies hij met de bazuin op het
gebergte van Efraim; en de kinderen Israels togen met hem af van
28 het gebergte, en hij zelf voor hun aangezicht heen. En hij zeide
tot hen: Volgt mij na; want de HEERE heeft uw vijanden, de
Moabieten, in ulieder hand gegeven. En zij togen af, hem na, en
namen de veren van de Jordaan in naar Moab, en lieten niemand
29 overgaan. En zij sloegen de Moabieten te dier tijd, omtrent tien
duizend man, allen vette en allen strijdbare mannen, dat er niet
30 een man ontkwam. Alzo werd Moab te dien dage onder Israels
31 hand te ondergebracht; en het land was stil tachtig jaren. Na
hem nu was Samgar, een zoon van Anath, die sloeg de Filistijnen,
zeshonderd man, met een ossenstok; alzo verloste hij ook Israel.

Maar de kinderen Israels voeren voort te doen, dat kwaad was **4**
in de ogen des HEEREN, als Ehud gestorven was. Zo verkocht 2
hen de HEERE in de hand van Jabin, koning der Kanaanieten,
die te Hazor regeerde; en zijn krijgsoverste was Sisera; dezelve
nu woonde in Haroseth der heidenen. Toen riepen de kinde- 3
ren Israels tot den HEERE; want hij had negenhonderd ijzeren
wagenen, en hij had de kinderen Israels met geweld onderdrukt,
twintig jaren. Debora nu, een vrouw, die een profetesse was, de 4
huisvrouw van Lappidoth, deze richtte te dier tijd Israel. En zij 5
woonde onder den palmboom van Debora, tussen Rama en tus-
sen Beth-el, op het gebergte van Efraim; en de kinderen Israels
gingen op tot haar ten gerichte. En zij zond heen en riep Ba- 6
rak, den zoon van Abinoam, van Kedes-nafthali; en zij zeide tot
hem: Heeft de HEERE, de God Israels, niet geboden: Ga heen en
trek op den berg Thabor, en neem met u tien duizend man, van
de kinderen van Nafthali, en van de kinderen van Zebulon? En 7
Ik zal aan de beek Kison tot u trekken Sisera, den krijgsoverste
van Jabin, met zijn wagenen en zijn menigte; en Ik zal hem in
uw hand geven? Toen zeide Barak tot haar: Indien gij met mij 8
trekken zult, zo zal ik heen trekken; maar indien gij niet met mij
zult trekken, zo zal ik niet trekken. En zij zeide: Ik zal zekerlijk 9
met u trekken, behalve dat de eer de uwe niet zal zijn op dezen
weg, dien gij wandelt; want de HEERE zal Sisera verkopen in de
hand ener vrouw. Alzo maakte Debora zich op, en toog met Ba-
rak naar Kedes. Toen riep Barak Zebulon en Nafthali bijeen te 10
Kedes, en hij toog op, op zijn voeten, *met* tien duizend man; ook
toog Debora met hem op. Heber nu, de Keniet, had zich afgezon- 11
derd van Kain, uit de kinderen van Hobab, Mozes' schoonvader;
en hij had zijn tenten opgeslagen tot aan den eik in Zaanaim, die
bij Kedes is. Toen boodschapten zij Sisera, dat Barak, de zoon 12
van Abinoam, op den berg Thabor getogen was. Zo riep Sisera 13
al zijn wagenen bijeen, negenhonderd ijzeren wagenen, en al het
volk, dat met hem was, van Haroseth der heidenen tot de beek
Kison. Debora dan zeide tot Barak: Maak u op; want dit is de 14
dag, in welken de HEERE Sisera in uw hand gegeven heeft; is
de HEERE niet voor uw aangezicht henen uitgetogen? Zo trok
Barak van den berg Thabor af, en tien duizend man achter hem.
En de HEERE versloeg Sisera, met al *zijn* wagenen, en het ganse 15

heirleger, door de scherpte des zwaards, voor het aangezicht van
Barak; dat Sisera van den wagen afklom, en vluchtte op zijn voe-
16 ten. En Barak jaagde ze na, achter de wagenen en achter het
heirleger, tot aan Haroseth der heidenen. En het ganse heirleger
van Sisera viel door de scherpte des zwaards, dat er niet overbleef
17 tot een toe. Maar Sisera vluchtte op zijn voeten naar de tent
van Jael, de huisvrouw van Heber, den Keniet; want er was vrede
tussen Jabin, den koning van Hazor, en tussen het huis van Heber,
18 den Keniet. Jael nu ging uit, Sisera tegemoet, en zeide tot hem:
Wijk in, mijn heer, wijk in tot mij, vrees niet! En hij week tot
19 haar in de tent, en zij bedekte hem met een deken. Daarna zeide
hij tot haar: Geef mij toch een weinig waters te drinken, want mij
dorst. Toen opende zij een melkfles, en gaf hem te drinken, en
20 dekte hem toe. Ook zeide hij tot haar: Sta in de deur der tent;
en het zij, zo iemand zal komen, en u vragen, en zeggen: Is hier
21 iemand? dat gij zegt: Niemand. Daarna nam Jael, de huisvrouw
van Heber, een nagel der tent, en greep een hamer in haar hand,
en ging stilletjes tot hem in, en dreef den nagel in den slaap zijns
hoofds, dat hij in de aarde vast werd; hij nu was met een diepen
22 slaap bevangen en vermoeid, en stierf. En ziet, Barak vervolgde
Sisera; en Jael ging uit hem tegemoet, en zeide tot hem: Kom, en
ik zal u den man wijzen, dien gij zoekt. Zo kwam hij tot haar in,
en ziet, Sisera lag dood, en de nagel was in den slaap zijns hoofds.
23 Alzo heeft God te dien dage Jabin, den koning van Kanaan, te
24 ondergebracht, voor het aangezicht der kinderen Israels. En de
hand der kinderen Israels ging steeds voort, en werd hard over
Jabin, den koning van Kanaan, totdat zij Jabin, den koning van
Kanaan, hadden uitgeroeid.

5 Voorts zong Debora, en Barak, de zoon van Abinoam, ten zel-
2 ven dage, zeggende: Looft den HEERE, van het wreken der wra-
ken in Israel, van dat het volk zich gewillig heeft aangeboden.
3 Hoort, gij koningen, neemt ter oren, gij vorsten! Ik, den HEERE
zal ik zingen, ik zal den HEERE, den God Israels, psalmzingen.
4 HEERE! toen Gij voorttoogt van Seir, toen Gij daarheen traadt
van het veld van Edom, beefde de aarde, ook droop de hemel,
5 ook dropen de wolken van water. De bergen vervloten van het
aangezicht des HEEREN; zelfs Sinai van het aangezicht des HEE-
6 REN, des Gods van Israel. In de dagen van Samgar, den zoon

van Anath, in de dagen van Jael, hielden de wegen op, en die op
paden wandelden, gingen kromme wegen. De dorpen hielden op 7
in Israel, zij hielden op; totdat ik, Debora, opstond, dat ik op-
stond, een moeder in Israel. Verkoos hij nieuwe goden, dan was 8
er krijg in de poorten; werd er ook een schild gezien, of een spies,
onder veertig duizend in Israel? Mijn hart is tot wetgevers van 9
Israel, die zich gewillig aangeboden hebben onder het volk; looft
den HEERE! Gij, die op witte ezelinnen rijdt, gij, die aan het 10
gerichte zit, en gij, die over weg wandelt, spreekt er van! Van het 11
gedruis der schutters, tussen de plaatsen, waar men water schept,
spreekt aldaar te zamen van de gerechtigheid des HEEREN, van
de gerechtigheden, *bewezen* aan zijn dorpen in Israel; toen ging
des HEEREN volk af tot de poorten. Waak op, waak op, De- 12
bora, waak op, waak op, spreek een lied! maak u op, Barak! en
leid uw gevangenen gevangen, gij zoon van Abinoam. Toen deed 13
Hij de overgeblevenen heersen over de heerlijken *onder* het volk;
de HEERE doet mij heersen over de geweldigen. Uit Efraim 14
was hun wortel tegen Amalek. Achter u was Benjamin onder uw
volken. Uit Machir zijn de wetgevers afgetogen, en uit Zebulon,
trekkende door den staf des schrijvers. Ook waren de vorsten 15
in Issaschar met Debora; en *gelijk* Issaschar, alzo was Barak; op
zijn voeten werd hij gezonden in het dal. In Rubens gedeelten
waren de inbeeldingen des harten groot. Waarom bleeft gij zit- 16
ten tussen de stallingen, om te horen het geblaat der kudden? De
gedeelten van Ruben hadden grote onderzoekingen des harten.
Gilead bleef aan gene zijde van de Jordaan; en Dan, waarom ont- 17
hield hij zich in schepen! Aser zat aan de zeehaven, en bleef in
zijn gescheurde plaatsen. Zebulon, het is een volk, *dat* zijn ziel 18
versmaad heeft ter dood, insgelijks Nafthali, op de hoogten des
velds. De koningen kwamen, zij streden; toen streden de konin- 19
gen van Kanaan, te Thaanach aan de wateren van Megiddo; zij
brachten geen gewin des zilvers daarvan. Van den hemel streden 20
zij, de sterren uit haar loopplaatsen streden tegen Sisera. De 21
beek Kison wentelde hen weg, de beek Kedumin, de beek Kison;
vertreed, o mijn ziel! de sterken. Toen werden de paardenhoeven 22
verpletterd, van het rennen, het rennen zijner machtigen. Vloekt 23
Meroz, zegt de Engel des HEEREN, vloekt haar inwoners gedu-
riglijk; omdat zij niet gekomen zijn tot de hulp des HEEREN, tot

24 de hulp des HEEREN, met de helden. Gezegend zij boven de
vrouwen Jael, de huisvrouw van Heber, den Keniet; gezegend zij
25 ze boven de vrouwen in de tent! Water eiste hij, melk gaf zij; in
26 een herenschaal bracht zij boter. Haar hand sloeg zij aan den na-
gel, en haar rechterhand aan den hamer der arbeidslieden; en zij
klopte Sisera; zij streek zijn hoofd af, als zij zijn slaap had doorge-
27 nageld en doorgedrongen. Tussen haar voeten kromde hij zich,
viel henen, lag daar neder; tussen haar voeten kromde hij zich;
hij viel; alwaar hij zich kromde, daar lag hij geheel geschonden!
28 De moeder van Sisera keek uit door het venster, en schreeuwde
door de tralien: Waarom vertoeft zijn wagen te komen! Waar-
29 om blijven de gangen zijner wagenen achter? De wijsten harer
staatsvrouwen antwoordden; ook beantwoordde zij haar redenen
30 aan zichzelve: Zouden zij dan den buit niet vinden *en* delen?
een liefje, *of* twee liefjes, voor iegelijken man? Voor Sisera een
buit van verscheidene verven, een buit van verscheidene verven,
gestikt; van verscheiden verf aan beide zijden gestikt, voor de
31 buithalzen? Alzo moeten omkomen al Uw vijanden, o HEERE!
die Hem daarentegen liefhebben, *moeten zijn*, als wanneer de zon
opgaat in haar kracht. En het land was stil, veertig jaren.

6 Maar de kinderen Israels deden, dat kwaad was in de ogen des
HEEREN; zo gaf hen de HEERE in de hand der Midianieten,
2 zeven jaren. Als nu de hand der Midianieten sterk werd over
Israel, maakten zich de kinderen Israels, vanwege de Midianieten,
de holen, die in de bergen zijn, en de spelonken, en de vestingen.
3 want het geschiedde, als Israel gezaaid had, zo kwamen de Midia-
nieten op, en de Amalekieten, en die van het oosten kwamen ook
4 op tegen hen. En zij legerden zich tegen hen, en verdierven de
opkomst des lands, tot daar gij komt te Gaza; en zij lieten geen
5 leeftocht overig in Israel, noch klein vee, noch os, noch ezel. want
zij kwamen op met hun vee en hun tenten; zij kwamen gelijk de
sprinkhanen in menigte, dat men hen en hun kemelen niet tellen
6 kon; en zij kwamen in het land, om dat te verderven. Alzo werd
Israel zeer verarmd, vanwege de Midianieten. Toen riepen de kin-
7 deren Israels tot den HEERE. En het geschiedde, als de kinderen
Israels tot den HEERE riepen, ter oorzake van de Midianieten;
8 Zo zond de HEERE een man, die een profeet was, tot de kinderen
Israels; die zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE, de God Israels:

Ik heb u uit Egypte doen opkomen, en u uit het diensthuis uitge-
voerd; En Ik heb u verlost van de hand der Egyptenaren, en van 9
de hand van allen, die u drukten; en Ik heb hen voor uw aange-
zicht uitgedreven, en u hun land gegeven; En Ik zeide tot ulieden: 10
Ik ben de HEERE, uw God; vreest de goden der Amorieten niet,
in welker land gij woont; maar gij zijt Mijner stem niet gehoor-
zaam geweest. Toen kwam een Engel des HEEREN, en zette 11
Zich onder den eik, die te Ofra is, welke aan Joas, den Abi-ezriet,
toekwam; en zijn zoon Gideon dorste tarwe bij de pers, om *die* te
vluchten voor het aangezicht der Midianieten. Toen verscheen 12
hem de Engel des HEEREN, en zeide tot hem: De HEERE is
met u, gij, strijdbare held! Maar Gideon zeide tot Hem: Och, 13
mijn Heer! zo de HEERE met ons is, waarom is ons dan dit alles
wedervaren? en waar zijn al Zijn wonderen, die onze vaders ons
verteld hebben, zeggende: Heeft ons de HEERE niet uit Egypte
opgevoerd? Doch nu heeft ons de HEERE verlaten, en heeft ons
in der Midianieten hand gegeven. Toen keerde zich de HEERE 14
tot hem, en zeide: Ga heen in deze uw kracht, en gij zult Israel uit
der Midianieten hand verlossen; heb Ik u niet gezonden? En hij 15
zeide tot Hem: Och, mijn Heer! waarmede zal ik Israel verlossen?
Zie, mijn duizend is het armste in Manasse, en ik ben de kleinste
in mijns vaders huis. En de HEERE zeide tot hem: omdat Ik 16
met u zal zijn, zo zult gij de Midianieten slaan, als een enigen
man. En hij zeide tot Hem: Indien ik nu genade gevonden heb 17
in Uw ogen, zo doe mij een teken, dat Gij het zijt, Die met mij
spreekt. Wijk toch niet van hier, totdat ik tot U kome, en mijn 18
geschenk uitbrenge, en U voorzette. En Hij zeide: Ik zal blijven,
totdat gij wederkomt. En Gideon ging in, en bereidde een gei- 19
tenbokje, en ongezuurde *koeken* van een efa meels; het vlees leide
hij in een korf, en het sop deed hij in een pot; en hij bracht het tot
Hem uit, tot onder den eik, en zette het neder. Doch de Engel 20
Gods zeide tot hem: Neem het vlees en de ongezuurde *koeken*,
en leg ze op dien rotssteen, en giet het sop uit; en hij deed alzo.
En de Engel des HEEREN stak het uiterste van den staf uit, die 21
in Zijn hand was, en roerde het vlees en de ongezuurde *koeken*
aan; toen ging er vuur op uit de rots, en verteerde het vlees en de
ongezuurde *koeken*. En de Engel des HEEREN bekwam uit zijn
ogen. Toen zag Gideon, dat het een Engel des HEEREN was; en 22

Gideon zeide: Ach, Heere, HEERE! daarom, omdat ik een Engel
23 des HEEREN gezien heb van aangezicht tot aangezicht. Doch
de HEERE zeide tot hem: Vrede zij u, vrees niet, gij zult niet
24 sterven. Toen bouwde Gideon aldaar den HEERE een altaar, en
noemde het: De HEERE is vrede! het is nog tot op dezen dag
25 in Ofra der Abi-ezrieten. En het geschiedde in dienzelven nacht,
dat de HEERE tot hem zeide: Neem een var van de ossen, die
van uw vader zijn, te weten, den tweeden var, van zeven jaren; en
breek af het altaar van Baal, dat van uw vader is, en houw af het
26 bos, dat daarbij is. En bouw den HEERE, uw God, een altaar,
op de hoogte dezer sterkte, in een bekwame plaats; en neem den
tweeden var, en offer een brandoffer met het hout der hage, die gij
27 zult hebben afgehouwen. Toen nam Gideon tien mannen uit zijn
knechten, en deed, gelijk als de HEERE tot hem gesproken had.
Doch het geschiedde, dewijl hij zijns vaders huis en de mannen
van die stad vreesde, van het te doen bij dag, dat hij het deed bij
28 nacht. Als nu de mannen van die stad des morgens vroeg opston-
den, ziet, zo was het altaar van Baal omgeworpen, en de haag,
die daarbij was, afgehouwen, en die tweede var was op het ge-
29 bouwde altaar geofferd. Zo zeiden zij, de een tot den ander: Wie
heeft dit stuk gedaan? En als zij onderzochten en navraagden,
zo zeide men: Gideon, de zoon van Joas, heeft dit stuk gedaan.
30 Toen zeiden de mannen van die stad tot Joas: Breng uw zoon uit,
dat hij sterve, omdat hij het altaar van Baal heeft omgeworpen,
31 en omdat hij de haag, die daarbij was, afgehouwen heeft. Joas
daarentegen zeide tot allen, die bij hem stonden: Zult gij voor den
Baal twisten; zult gij hem verlossen? Die voor hem zal twisten,
zal nog dezen morgen gedood worden! Indien hij een god is, hij
twiste voor zichzelven, omdat men zijn altaar heeft omgeworpen.
32 Daarom noemde hij hem te dien dage Jerubbaal, zeggende: Baal
33 twiste tegen hem, omdat hij zijn altaar heeft omgeworpen. Alle
Midianieten nu, en Amalekieten, en de kinderen van het oosten,
waren samenvergaderd, en zij trokken over, en legerden zich in
34 het dal van Jizreel. Toen toog de Geest des HEEREN Gideon
aan, en hij blies met de bazuin, en de Abi-ezrieten werden ach-
35 ter hem bijeengeroepen. Ook zond hij boden in gans Manasse,
en die werden ook achter hem bijeengeroepen; desgelijks zond hij
boden in Aser, en in Zebulon, en in Nafthali; en zij kwamen op,

hun tegemoet. En Gideon zeide tot God: Indien Gij Israel door 36
mijn hand zult verlossen, gelijk als Gij gesproken hebt; Zie, ik zal 37
een wollen vlies op den vloer leggen; indien er dauw op het vlies
alleen zal zijn, en droogte op de ganse aarde, zo zal ik weten, dat
Gij Israel door mijn hand zult verlossen, gelijk als Gij gesproken
hebt. En het geschiedde alzo; want hij stond des anderen daags 38
vroeg op, en drukte het vlies uit, en hij wrong den dauw uit het
vlies, een schaal vol waters. En Gideon zeide tot God: Uw toorn 39
ontsteke niet tegen mij, dat ik alleenlijk ditmaal spreke; laat mij
toch alleenlijk ditmaal met het vlies verzoeken; er zij toch droogte
op het vlies alleen, en op de ganse aarde zij dauw. En God deed 40
alzo in denzelven nacht; want de droogte was op het vlies alleen,
en op de ganse aarde was dauw.

Toen stond Jerubbaal (dewelke is Gideon) vroeg op, en al het **7**
volk, dat met hem was; en zij legerden zich aan de fontein van
Harod; dat hij het heirleger der Midianieten had tegen het noor-
den, achter den heuvel More, in het dal. En de HEERE zeide 2
tot Gideon: Des volks is te veel, dat met u is, dan dat Ik de Mi-
dianieten in hun hand zou geven; opdat zich Israel niet tegen Mij
beroeme, zeggende: Mijn hand heeft mij verlost. Nu dan, roep 3
nu uit voor de oren des volks, zeggende: Wie blode en versaagd
is, die kere weder, en spoede zich naar het gebergte van Gilead!
Toen keerden uit het volk weder twee en twintig duizend, dat er
tien duizend overbleven. En de HEERE zeide tot Gideon: Nog 4
is des volks te veel; doe hen afgaan naar het water, en Ik zal ze
u aldaar beproeven; en het zal geschieden, van welken Ik tot u
zeggen zal: Deze zal met u trekken, die zal met u trekken; maar
al degene, van welken Ik tot u zeggen zal: Deze zal niet met u
trekken, die zal niet trekken. En hij deed het volk afgaan naar 5
het water. Toen zeide de HEERE tot Gideon: Al wie met zijn
tong uit het water zal lekken, gelijk als een hond zou lekken, dien
zult gij alleen stellen; desgelijks al wie op zijn knieen zal bukken
om te drinken. Toen was het getal dergenen, die met hun hand 6
tot hun mond gelekt hadden, driehonderd man; maar alle overi-
gen des volks hadden op hun knieen gebukt, om water te drinken.
En de HEERE zeide tot Gideon: Door deze driehonderd mannen, 7
die gelekt hebben, zal Ik ulieden verlossen, en de Midianieten in
uw hand geven; daarom laat al dat volk weggaan, een ieder naar

8 zijn plaats. En het volk nam den teerkost in hun hand, en hun
bazuinen; en hij liet al die mannen van Israel gaan, een iegelijk
naar zijn tent; maar die driehonderd man behield hij. En hij had
9 het heirleger der Midianieten beneden in het dal. En het ge-
schiedde in denzelven nacht, dat de HEERE tot hem zeide: Sta
op, ga henen af in het leger, want Ik heb het in uw hand gegeven.
10 Vreest gij dan nog af te gaan, zo ga af, gij, en Pura, uw jongen,
11 naar het leger. En gij zult horen, wat zij zullen spreken, en daar-
na zullen uw handen gesterkt worden, dat gij aftrekken zult in
het leger. Toen ging hij af, met Pura, zijn jongen, tot het uiterste
12 der schildwachten, die in het leger waren. En de Midianieten, en
Amalekieten, en al de kinderen van het oosten, lagen in het dal,
gelijk sprinkhanen in menigte, en hun kemelen waren ontelbaar,
13 gelijk het zand, dat aan den oever der zee is, in menigte. Toen
nu Gideon aankwam, ziet, zo was er een man, die zijn metgezel
een droom vertelde, en zeide: Zie, ik heb een droom gedroomd,
en zie, een geroost gerstebrood wentelde zich in het leger der Mi-
dianieten, en het kwam tot aan de tent, en sloeg haar, dat zij viel,
14 en keerde haar om, het onderste boven, dat de tent er lag. En
zijn metgezel antwoordde, en zeide: Dit is niet anders, dan het
zwaard van Gideon, den zoon van Joas, den Israelietischen man;
God heeft de Midianieten en dit ganse leger in zijn hand gegeven.
15 En het geschiedde, als Gideon de vertelling dezes drooms, en zijn
uitlegging hoorde, zo aanbad hij; en hij keerde weder tot het le-
ger van Israel, en zeide: Maakt u op, want de HEERE heeft het
16 leger der Midianieten in ulieder hand gegeven. En hij deelde de
driehonderd man in drie hopen; en hij gaf een iegelijk een bazuin
in zijn hand, en ledige kruiken, en fakkelen in het midden der
17 kruiken. En hij zeide tot hen: Ziet naar mij en doet alzo; en ziet,
als ik zal komen aan het uiterste des legers, zo zal het geschieden,
18 gelijk als ik zal doen, alzo zult gij doen. Als ik met de bazuin zal
blazen, ik en allen, die met mij zijn, dan zult gijlieden ook met de
bazuin blazen, rondom het ganse leger, en gij zult zeggen: Voor
19 den HEERE en voor Gideon! Alzo kwam Gideon, en honderd
mannen, die met hem waren, in het uiterste des legers, in het
begin van de middelste nachtwaak, als zij maar even de wachters
gesteld hadden; en zij bliezen met de bazuinen, ook sloegen zij de
20 kruiken, die in hun hand waren, in stukken. Alzo bliezen de drie

hopen met de bazuinen, en braken de kruiken; en zij hielden met
de linkerhand de fakkelen, en met hun rechterhand de bazuinen
om te blazen; en zij riepen: Het zwaard van den HEERE, en van
Gideon! En zij stonden, een iegelijk in zijn plaats, rondom het 21
leger. Toen verliep het ganse leger, en zij schreeuwden en vloden.
Als de driehonderd met de bazuinen bliezen, zo zette de HEE- 22
RE het zwaard des een tegen den anderen, en *dat* in het ganse
leger; en het leger vluchtte tot Beth-sitta toe naar Tseredath, tot
aan de grens van Abel-mehola, boven Tabbath. Toen werden de 23
mannen van Israel bijeengeroepen, uit Nafthali, en uit Aser, en
uit gans Manasse; en zij jaagden de Midianieten achterna. Ook 24
zond Gideon boden in het ganse gebergte van Efraim, zeggen-
de: Komt af den Midianieten tegemoet, en beneemt hunlieden de
wateren, tot aan Beth-bara, te weten de Jordaan; alzo werd alle
man van Efraim bijeengeroepen, en zij benamen *hun* de wateren
tot aan Beth-bara, en de Jordaan. En zij vingen twee vorsten 25
der Midianieten, Oreb en Zeeb, en doodden Oreb op den rotssteen
Oreb, en Zeeb doodden zij in de perskuip van Zeeb, en vervolgden
de Midianieten; en zij brachten de hoofden van Oreb en Zeeb tot
Gideon, over de Jordaan.

Toen zeiden de mannen van Efraim tot hem: Wat stuk is dit, **8**
dat gij ons gedaan hebt, dat gij ons niet riept, toen gij heentoogt
om te strijden tegen de Midianieten? En zij twistten sterk met
hem. Hij daarentegen zeide tot hen: Wat heb ik nu gedaan, gelijk 2
gijlieden; zijn niet de nalezingen van Efraim beter dan de wijn-
oogst van Abi-ezer? God heeft de vorsten der Midianieten, Oreb 3
en Zeeb, in uw hand gegeven; wat heb ik dan kunnen doen, gelijk
gijlieden? Toen liet hun toorn van hem af, als hij dit woord sprak.
Als nu Gideon gekomen was aan de Jordaan, ging hij over, met 4
de driehonderd mannen, die bij hem waren, zijnde moede, noch-
tans vervolgende. En hij zeide tot de lieden van Sukkoth: Geeft 5
toch enige bollen broods aan het volk, dat mijn voetstappen volgt,
want zij zijn moede; en ik jaag Zebah en Tsalmuna, de koningen
der Midianieten, achterna. Maar de oversten van Sukkoth zei- 6
den: Is dan de handpalm van Zebah en Tsalmuna alrede in uw
hand, dat wij aan uw heir brood zouden geven? Toen zeide Gi- 7
deon: Daarom, als de HEERE Zebah en Tsalmuna in mijn hand
geeft, zo zal ik uw vlees dorsen met doornen der woestijn, en met

8 distelen. En hij toog van daar op naar Pnuël, en sprak tot hen
desgelijks. En de lieden van Pnuël antwoordden hem, gelijk als
9 de lieden van Sukkoth geantwoord hadden. Daarom sprak hij
ook tot de lieden van Pnuël, zeggende: Als ik met vrede weder-
10 kome, zal ik deze toren afwerpen. Zebah nu en Tsalmuna waren
te Karkor, en hun legers met hen, omtrent vijftien duizend, al de
overgeblevenen van het ganse leger der kinderen van het oosten;
en de gevallenen waren honderd en twintig duizend mannen, die
11 het zwaard uittrokken. En Gideon toog opwaarts, den weg derge-
nen, die in tenten wonen, tegen het oosten van Nobah en Jogbeha;
12 en hij sloeg dat leger, want het leger was zorgeloos. En Zebah
en Tsalmuna vloden; doch hij jaagde hen na; en hij ving de beide
koningen der Midianieten, Zebah en Tsalmuna, en verschrikte het
13 ganse leger. Toen nu Gideon, de zoon van Joas, van den strijd
14 wederkwam, voor den opgang der zon, Zo ving hij een jongen van
de lieden te Sukkoth, en ondervraagde hem; die schreef hem op de
oversten van Sukkoth, en hun oudsten, zeven en zeventig mannen.
15 Toen kwam hij tot de lieden van Sukkoth, en zeide: Ziet daar Ze-
bah en Tsalmuna, van dewelke gij mij smadelijk verweten hebt,
zeggende: Is de handpalm van Zebah en Tsalmuna alrede in uw
hand, dat wij aan uw mannen, die moede zijn, brood zouden ge-
16 ven? En hij nam de oudsten dier stad, en doornen der woestijn,
en distelen, en deed het den lieden van Sukkoth door dezelve ver-
17 staan. En den toren van Pnuël wierp hij af, en doodde de lieden
18 der stad. Daarna zeide hij tot Zebah en Tsalmuna: Wat waren
het voor mannen, die gij te Thabor doodsloegt? En zij zeiden:
Gelijk gij, alzo waren zij, enerlei, van gedaante als koningszonen.
19 Toen zeide hij: Het waren mijn broeders, zonen mijner moeder; *zo
waarlijk als* de HEERE leeft, zo gij hen hadt laten leven, ik zou
20 ulieden niet doden! En hij zeide tot Jether, zijn eerstgeborene:
Sta op, dood hen; maar de jongeling trok zijn zwaard niet uit,
21 want hij vreesde, dewijl hij nog een jongeling was. Toen zeiden
Zebah en Tsalmuna: Sta gij op, en val op ons aan, want naar dat
de man is, zo is zijn macht. Zo stond Gideon op, en doodde Ze-
bah en Tsalmuna, en nam de maantjes, die aan de halzen hunner
22 kemelen waren. Toen zeiden de mannen van Israel tot Gideon:
Heers over ons, zo gij als uw zoon en uws zoons zoon, dewijl gij
23 ons van der Midianieten hand verlost hebt. Maar Gideon zeide

tot hen: Ik zal over u niet heersen; ook zal mijn zoon over u niet
heersen; de HEERE zal over u heersen. Voorts zeide Gideon 24
tot hen: Een begeerte zal ik van u begeren: geeft mij maar een
iegelijk een voorhoofdsiersel van zijn roof; want zij hadden gou-
den voorhoofdsierselen gehad, dewijl zij Ismaelieten waren. En 25
zij zeiden: Wij zullen ze gaarne geven; en zij spreidden een kleed
uit, en wierpen daarop een iegelijk een voorhoofdsiersel van zijn
roof. En het gewicht der gouden voorhoofdsierselen, die hij be- 26
geerd had, was duizend en zevenhonderd *sikkelen* gouds, zonder
de maantjes, en ketenen, en purperen klederen, die de koningen
der Midianieten aangehad hadden, en zonder de halsbanden, die
aan de halzen hunner kemelen geweest waren. En Gideon maak- 27
te daarvan een efod, en stelde die in zijn stad, te Ofra; en gans
Israel hoereerde aldaar denzelven na; en het werd Gideon en zijn
huis tot een valstrik. Alzo werden de Midianieten te onderge- 28
bracht voor het aangezicht der kinderen Israels, en hieven hun
hoofd niet meer op. En het land was stil veertig jaren, in de da-
gen van Gideon. En Jerubbaal, de zoon van Joas, ging henen 29
en woonde in zijn huis. Gideon nu had zeventig zonen, die uit 30
zijn heupe voortgekomen waren; want hij had vele vrouwen. En 31
zijn bijwijf, hetwelk te Sichem was, baarde hem ook een zoon; en
hij noemde zijn naam Abimelech. En Gideon, de zoon van Joas, 32
stierf in goeden ouderdom; en hij werd begraven in het graf van
zijn vader Joas, te Ofra, des Abi-ezriets. En het geschiedde, als 33
Gideon gestorven was, dat de kinderen Israels zich omkeerden,
en de Baals nahoereerden; en zij stelden zich Baal-berith tot een
God. En de kinderen Israels dachten niet aan den HEERE, hun 34
God, Die hen gered had van de hand van al hun vijanden van
rondom. En zij deden geen weldadigheid bij het huis van Jerub- 35
baal, *dat is* Gideon, naar al het goede, dat hij bij Israel gedaan
had.

Abimelech nu, de zoon van Jerubbaal, ging henen naar Sichem, **9**
tot de broeders zijner moeder; en hij sprak tot hen, en tot het gan-
se geslacht van het huis van den vader zijner moeder, zeggende:
Spreekt toch voor de oren van alle burgers van Sichem: Wat is 2
u beter, dat zeventig mannen, alle zonen van Jerubbaal, over u
heersen, of dat een man over u heerse? Gedenkt ook, dat ik uw
been en uw vlees ben. Toen spraken de broeders zijner moeder 3

van hem, voor de oren van alle burgers van Sichem, al dezelve
woorden; en hun hart neigde zich naar Abimelech; want zij zei-
4 den: Hij is onze broeder. En zij gaven hem zeventig zilverlingen,
uit het huis van Baal-berith; en Abimelech huurde daarmede ij-
5 dele en lichtvaardige mannen, die hem navolgden. En hij kwam
in zijns vaders huis te Ofra, en doodde zijn broederen, de zonen
van Jerubbaal, zeventig mannen, op een steen; doch Jotham, de
jongste zoon van Jerubbaal werd overgelaten, want hij had zich
6 verstoken. Toen vergaderden zich alle burgeren van Sichem, en
het ganse huis van Millo, en gingen heen en maakten Abimelech
7 ten koning, bij den hogen eik, die bij Sichem is. Als zij dit Jot-
ham aanzeiden, zo ging hij heen, en stond op de hoogte des bergs
Gerizim, en verhief zijn stem, en riep, en hij zeide tot hen: Hoort
naar mij, gij, burgers van Sichem! en God zal naar ulieden horen.
8 De bomen gingen eens heen, om een koning over zich te zalven,
9 en zij zeiden tot den olijfboom: Wees gij koning over ons. Maar
de olijfboom zeide tot hen: Zoude ik mijn vettigheid verlaten, die
God en de mensen in mij prijzen? En zoude ik heengaan om te
10 zweven over de bomen? Toen zeiden de bomen tot den vijge-
11 boom: Kom gij, wees koning over ons. Maar de vijgeboom zeide
tot hen: Zou ik mijn zoetigheid en mijn goede vrucht verlaten?
12 En zou ik heengaan om te zweven over de bomen? Toen zeiden
13 de bomen tot den wijnstok: Kom gij, wees koning over ons. Maar
de wijnstok zeide tot hen: Zou ik mijn most verlaten, die God en
mensen vrolijk maakt? En zou ik heengaan om te zweven over
14 de bomen? Toen zeiden al de bomen tot den doornenbos: Kom
15 gij, wees koning over ons. En de doornenbos zeide tot de bomen:
Indien gij mij in waarheid tot een koning over u zalft, zo komt,
vertrouwt u onder mijn schaduw; maar indien niet, zo ga vuur uit
16 den doornenbos, en vertere de cederen van den Libanon. Alzo
nu, indien gij het in waarheid en oprechtheid gedaan hebt, dat gij
Abimelech koning gemaakt hebt, en indien gij welgedaan hebt bij
Jerubbaal en bij zijn huis, en indien gij hem naar de verdienste
17 zijner handen gedaan hebt. (want mijn vader heeft voor ulie-
den gestreden, en hij heeft zijn ziel verre weggeworpen, en u uit
18 der Midianieten hand gered; Maar gij zijt heden opgestaan tegen
het huis mijns vaders, en hebt zijn zonen, zeventig mannen, op
een steen gedood; en gij hebt Abimelech, een zoon zijner dienst-

maagd, koning gemaakt over de burgers van Sichem, omdat hij
uw broeder is); Indien gij dan in waarheid en in oprechtheid bij 19
Jerubbaal en bij zijn huis te dezen dage gehandeld hebt, zo weest
vrolijk over Abimelech, en hij zij ook vrolijk over ulieden. Maar 20
indien niet, zo ga vuur uit van Abimelech, en vertere de burgers
van Sichem, en het huis van Millo; en vuur ga uit van de bur-
gers van Sichem, en van het huis van Millo, en vertere Abimelech!
Toen vlood Jotham, en vluchtte, en ging naar Beer; en hij woon- 21
de aldaar vanwege zijn broeder Abimelech. Als nu Abimelech 22
drie jaren over Israel geheerst had, Zo zond God een bozen geest 23
tussen Abimelech en tussen de burgers van Sichem; en de burgers
van Sichem handelden trouweloos tegen Abimelech; Opdat het 24
geweld, *gedaan* aan de zeventig zonen van Jerubbaal, kwame, en
opdat hun bloed gelegd wierd op Abimelech, hun broeder, die hen
gedood had, en op de burgers van Sichem, die zijn handen gesterkt
hadden om zijn broeders te doden. En de burgers van Sichem 25
bestelden tegen hem, die op de hoogten der bergen lagen leiden,
en al wie voorbij hen op den weg doorging, beroofden zij; en het
werd Abimelech aangezegd. Gaal, de zoon van Ebed, kwam ook 26
met zijn broederen, en zij gingen over in Sichem; en de burgeren
van Sichem verlieten zich op hem. En zij togen uit in het veld, 27
en lazen hun wijnbergen af, en traden *de druiven*, en maakten lof-
liederen; en zij gingen in het huis huns gods, en aten en dronken,
en vloekten Abimelech. En Gaal, de zoon van Ebed, zeide: Wie 28
is Abimelech, en wat is Sichem, dat wij hem dienen zouden? is hij
niet een zoon van Jerubbaal? en Zebul zijn bevelhebber? dient
liever de mannen van Hemor, den vader van Sichem; want waar-
om zouden wij hem dienen? Och, dat dit volk in mijn hand ware! 29
ik zoude Abimelech wel verdrijven. En tot Abimelech zeide hij:
Vermeerder uw heir, en trek uit. Als Zebul, de overste der stad, 30
de woorden van Gaal, den zoon van Ebed, hoorde, zo ontstak zijn
toorn. En hij zond listiglijk boden tot Abimelech, zeggende: Zie, 31
Gaal, de zoon van Ebed, en zijn broeders zijn te Sichem gekomen,
en zie, zij, met deze stad, handelen vijandiglijk tegen u. Zo maak 32
u nu op bij nacht, gij en het volk, dat met u is, en leg lagen in
het veld. En het geschiede in den morgen, als de zon opgaat, zo 33
maak u vroeg op, en overval deze stad; en zie, zo hij en het volk,
dat met hem is, tot u uittrekken, zo doe hem, gelijk als uw hand

34 vinden zal. Abimelech dan maakte zich op, en al het volk, dat
met hem was, bij nacht; en zij leiden lagen op Sichem, met vier
35 hopen. En Gaal, de zoon van Ebed, ging uit, en stond aan de
deur van de stadspoort; en Abimelech rees op, en *al* het volk, dat
36 met hem was, uit de achterlage. Als Gaal dat volk zag, zo zeide
hij tot Zebul: Zie, er komt volk af van de hoogten der bergen.
Zebul daarentegen zeide tot hem: Gij ziet de schaduw der ber-
37 gen voor mensen aan. Maar Gaal voer wijders voort te spreken
en zeide: Zie daar volk, afkomende uit het midden des lands, en
38 een hoop komt van den weg van den eik Meonenim. Toen zeide
Zebul tot hem: Waar is nu uw mond, waarmede gij zeidet: Wie
is Abimelech, dat wij hem zouden dienen? is niet dit het volk,
39 dat gij veracht hebt? trek toch nu uit en strijd tegen hem! En
Gaal trok uit voor het aangezicht der burgeren van Sichem, en hij
40 streed tegen Abimelech. En Abimelech jaagde hem na, want hij
vlood voor zijn aangezicht; en er vielen vele verslagenen tot aan
41 de deur der *stads* poort. Abimelech nu bleef te Aruma; en Zebul
verdreef Gaal en zijn broederen, dat zij te Sichem niet mochten
42 wonen. En het geschiedde des anderen daags dat het volk uittrok
43 in het veld, en zij zeiden het Abimelech aan. Toen nam hij het
volk, en deelde hen in drie hopen, en hij leide lagen in het veld;
en hij zag toe, en ziet, het volk trok uit de stad, zo maakte hij
44 zich tegen hen op, en sloeg hen. want Abimelech en de hopen,
die bij hem waren, overvielen hen, en bleven staan aan de deur
der stadspoort; en de twee *andere* hopen overvielen allen, die in
45 het veld waren, en sloegen hen. Voorts streed Abimelech tegen
de stad dienzelven ganse dag, en nam de stad in, en doodde het
volk, dat daarin was; en hij brak de stad af, en bezaaide haar
46 met zout. Als alle burgers des torens van Sichem dat hoorden,
47 zo gingen zij in de sterkte, in het huis van den god Berith. En
het werd Abimelech aangezegd, dat alle burgeren des torens van
48 Sichem zich verzameld hadden. Zo ging Abimelech op den berg
Zalmon, hij en al het volk, dat met hem was; en Abimelech nam
een bijl in zijn hand, en hieuw een tak van de bomen, en nam
hem op, en leide hem op zijn schouder; en hij zeide tot het volk,
dat bij hem was: Wat gij mij hebt zien doen, haast u, doet als
49 ik. Zo hieuw ook al het volk een iegelijk zijn tak af, en zij volg-
den Abimelech na, en leiden ze aan de sterkte, en verbrandden

daardoor de sterkte met vuur; dat ook alle lieden des torens van
Sichem stierven, omtrent duizend mannen en vrouwen. Voorts 50
toog Abimelech naar Thebez, en hij legerde zich tegen Thebez,
en nam haar in. Doch er was een sterke toren in het midden der 51
stad; zo vloden daarheen al de mannen en de vrouwen, en alle
burgers van de stad, en sloten voor zich toe; en zij klommen op
het dak des torens. Toen kwam Abimelech tot aan den toren, en 52
bestormde dien; en hij genaakte tot aan de deur des torens, om
dien met vuur te verbranden. Maar een vrouw wierp een stuk 53
van een molensteen op Abimelechs hoofd; en zij verpletterde zijn
hersenpan. Toen riep hij haastelijk, den jongen, die zijn wape- 54
nen droeg, en zeide tot hem: Trek uw zwaard uit, en dood mij,
opdat zij niet van mij zeggen: Een vrouw heeft hem gedood. En
zijn jongen doorstak hem, dat hij stierf. Als nu de mannen van 55
Israel zagen, dat Abimelech dood was, zo gingen zij een iegelijk
naar zijn plaats. Alzo deed God wederkeren het kwaad van Abi- 56
melech, dat hij aan zijn vader gedaan had, dodende zijn zeventig
broederen. Desgelijks al het kwaad der lieden van Sichem deed 57
God wederkeren op hun hoofd; en de vloek van Jotham, den zoon
van Jerubbaal, kwam over hen.

Na Abimelech nu stond op, om Israel te behouden, Thola, een **10**
zoon van Pua, zoon van Dodo, een man van Issaschar; en hij woon-
de te Samir, op het gebergte van Efraim. En hij richtte Israel drie 2
en twintig jaren; en hij stierf, en werd begraven te Samir. En na 3
hem stond op Jair, de Gileadiet; en hij richtte Israel twee en twin-
tig jaren. En hij had dertig zonen, rijdende op dertig ezelveulens, 4
en die hadden dertig steden, die zij noemden Havvoth-jair, tot op
dezen dag, dewelke in het land van Gilead zijn. En Jair stierf, en 5
werd begraven te Kamon. Toen voeren de kinderen Israels voort 6
te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, en dienden de
Baals, en Astharoth, en de goden van Syrie, en de goden van Si-
don, en de goden van Moab, en de goden der kinderen Ammons,
mitsgaders de goden der Filistijnen; en zij verlieten den HEERE,
en dienden Hem niet. Zo ontstak de toorn des HEEREN tegen 7
Israel; en Hij verkocht hen in de hand der Filistijnen, en in de
hand der kinderen Ammons. En zij onderdrukten en vertraden 8
de kinderen Israels in datzelve jaar; achttien jaren, *onderdrukten*
zij al de kinderen Israels, die aan gene zijde van de Jordaan wa-

9 ren, in het land der Amorieten, dat in Gilead is. Daartoe togen
de kinderen Ammons over de Jordaan, om te krijgen, zelfs tegen
Juda, en tegen Benjamin, en tegen het huis van Efraim; zodat het
10 Israel zeer bang werd. Toen riepen de kinderen Israels tot den
HEERE, zeggende: Wij hebben tegen U gezondigd, zo omdat wij
onzen God hebben verlaten, als dat wij de Baals gediend hebben.
11 Maar de HEERE zeide tot de kinderen Israels: Heb Ik u niet van
de Egyptenaren, en van de Amorieten, en van de kinderen Am-
12 mons, en van de Filistijnen, En de Sidoniërs, en Amalekieten,
en Maonieten, *die* u onderdrukten, toen gij tot Mij riept, alsdan
13 uit hun hand verlost? Nochtans hebt gij Mij verlaten, en andere
14 goden gediend; daarom zal Ik u niet meer verlossen. Gaat henen,
roept tot de goden, die gij verkoren hebt; laten die u verlossen,
15 ter tijd uwer benauwdheid. Maar de kinderen Israels zeiden tot
den HEERE: Wij hebben gezondigd; doe Gij ons, naar alles, wat
16 goed is in Uw ogen; alleenlijk verlos ons toch te dezen dage! En
zij deden de vreemde goden uit hun midden weg, en dienden den
HEERE. Toen werd Zijn ziel verdrietig over den arbeid van Israel.
17 En de kinderen Ammons werden bijeengeroepen, en legerden zich
in Gilead; daarentegen werden de kinderen Israels vergaderd, en
18 legerden zich te Mizpa. Toen zeide het volk, de oversten van
Gilead, de een tot den ander: Wie is de man, die beginnen zal te
strijden tegen de kinderen Ammons? die zal tot een hoofd zijn
over alle inwoners van Gilead.

11 Jeftha nu, de Gileadiet, was een strijdbaar held, maar hij was
2 een hoerekind; doch Gilead had Jeftha gegenereerd. Gileads
huisvrouw baarde hem ook zonen; en de zonen dezer vrouw, groot
geworden zijnde, stieten Jeftha uit, en zeiden tot hem: Gij zult
in het huis onzes vaders niet erven, want gij zijt een zoon van
3 een andere vrouw. Toen vlood Jeftha voor het aangezicht zijner
broederen, en woonde in het land Tob; en ijdele mannen verga-
4 derden zich tot Jeftha, en togen met hem uit. En het geschiedde,
na enige dagen, dat de kinderen Ammons tegen Israel krijgden.
5 Zo geschiedde het, als de kinderen Ammons tegen Israel krijgden,
dat de oudsten van Gilead heengingen, om Jeftha te halen uit het
6 land van Tob. En zij zeiden tot Jeftha: Kom, en wees ons tot
7 een overste, opdat wij strijden tegen de kinderen Ammons. Maar
Jeftha zeide tot de oudsten van Gilead: Hebt gijlieden mij niet

gehaat, en mij uit mijn vaders huis verstoten? waarom zijt gij
dan nu tot mij gekomen, terwijl gij in benauwdheid zijt? En de 8
oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: Daarom zijn wij nu tot u
wedergekomen, dat gij met ons trekt, en tegen de kinderen Am-
mons strijdt; en gij zult ons tot een hoofd zijn, over alle inwoners
van Gilead. Toen zeide Jeftha tot de oudsten van Gilead: Zo gij- 9
lieden mij wederhaalt, om te strijden tegen de kinderen Ammons,
en de HEERE hen voor mijn aangezicht geven zal, zal ik u dan
tot een hoofd zijn? En de oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: 10
De HEERE zij toehoorder tussen ons, indien wij niet alzo naar
uw woord doen. Alzo ging Jeftha met de oudsten van Gilead, 11
en het volk stelde hem tot een hoofd en overste over zich. En
Jeftha sprak al zijn woorden voor het aangezicht des HEEREN te
Mizpa. Voorts zond Jeftha boden tot den koning der kinderen 12
Ammons, zeggende: Wat hebben ik en gij met elkander te doen,
dat gij tot mij gekomen zijt, om tegen mijn land te krijgen? En 13
de koning der kinderen Ammons zeide tot de boden van Jeftha:
omdat Israel, als hij uit Egypte optoog, mijn land genomen heeft,
van de Arnon af tot aan de Jabbok, en tot aan de Jordaan; zo geef
mij dat nu weder met vrede. Maar Jeftha voer wijders voort, en 14
zond boden tot den koning der kinderen Ammons. En hij zeide 15
tot hem: Zo zegt Jeftha: Israel heeft het land der Moabieten,
en het land der kinderen Ammons niet genomen; want als zij 16
uit Egypte optogen, zo wandelde Israel door de woestijn tot aan
de Schelfzee, en kwam te Kades. En Israel zond boden tot den 17
koning der Edomieten, zeggende: Laat mij toch door uw land
doortrekken; maar de koning der Edomieten gaf geen gehoor. En
hij zond ook tot den koning der Moabieten, die ook niet wilde.
Alzo bleef Israel in Kades. Daarna wandelde hij in de woestijn, 18
en toog om het land der Edomieten en het land der Moabieten, en
kwam van den opgang der zon aan het land der Moabieten, en zij
legerden zich op gene zijde van de Arnon; maar zij kwamen niet
binnen de landpale der Moabieten; want de Arnon is de landpale
der Moabieten. Maar Israel zond boden tot Sihon, den koning 19
der Amorieten, koning van Hesbon, en Israel zeide tot hem: Laat
ons toch door uw land doortrekken tot aan mijn plaats. Doch 20
Sihon betrouwde Israel niet door zijn landpale door te trekken;
maar Sihon verzamelde al zijn volk, en zij legerden zich te Jaza;

21 en hij streed tegen Israel. En de HEERE, de God Israels, gaf
Sihon met al zijn volk in de hand van Israel, dat zij hen sloegen;
alzo nam Israel erfelijk in het ganse land der Amorieten, die in
22 datzelve land woonden. En zij namen erfelijk in de ganse land-
pale der Amorieten, van de Arnon af tot aan de Jabbok, en van
23 de woestijn tot aan de Jordaan. Zo heeft nu de HEERE, de
God Israels, de Amorieten voor het aangezicht van Zijn volk Is-
rael uit de bezitting verdreven; en zoudt gij hunlieder erfgenaam
24 zijn? Zoudt gij niet dengene erven, dien uw god Kamos voor u uit
de bezitting verdreef? Alzo zullen wij al dengene erven, dien de
HEERE, onze God, voor ons aangezicht uit de bezitting verdrijft.
25 Nu voorts, zijt gij veel beter dan Balak, de zoon van Zippor, de
koning der Moabieten? heeft hij ooit met Israel getwist? heeft hij
26 ook ooit tegen hem gekrijgd? Terwijl Israel driehonderd jaren
gewoond heeft in Hesbon, en in haar stedekens, en in Aroer en in
de stedekens, en in al de steden, die aan de zijde van de Arnon
27 zijn; waarom hebt gij het dan in dien tijd niet gered? Ook heb
ik tegen u niet gezondigd, maar gij doet kwalijk bij mij, dat gij
tegen mij krijgt; de HEERE, Die Rechter is, richte heden tussen
28 de kinderen Israels en tussen de kinderen Ammons! Maar de
koning der kinderen Ammons hoorde niet naar de woorden van
29 Jeftha, die hij tot hem gezonden had. Toen kwam de Geest des
HEEREN op Jeftha, dat hij Gilead en Manasse doortrok; want
hij trok door tot Mizpa in Gilead, en van Mizpa in Gilead trok hij
30 door tot de kinderen Ammons. En Jeftha beloofde den HEERE
een gelofte, en zeide: Indien Gij de kinderen Ammons ganselijk
31 in mijn hand zult geven; Zo zal het uitgaande, dat uit de deur
van mijn huis mij tegemoet zal uitgaan, als ik met vrede van de
kinderen Ammons wederkom, dat zal des HEEREN zijn, en ik zal
32 het offeren ten brandoffer. Alzo trok Jeftha door naar de kin-
deren Ammons, om tegen hen te strijden; en de HEERE gaf hen
33 in zijn hand. En hij sloeg hen van Aroer af tot daar gij komt te
Minnith, twintig steden, en tot aan Abel-keramim, met een zeer
groten slag. Alzo werden de kinderen Ammons te ondergebracht
34 voor het aangezicht der kinderen Israels. Toen nu Jeftha te Miz-
pa bij zijn huis kwam, ziet, zo ging zijn dochter uit hem tegemoet,
met trommelen en met reien. Zij nu was alleen, een enig *kind*; hij
35 had uit zich *anders* geen zoon of dochter. En het geschiedde, als

hij haar zag, zo verscheurde hij zijn klederen, en zeide: Ach, mijn
dochter! gij hebt mij ganselijk nedergebogen, en gij zijt onder degenen, die mij beroeren; want ik heb mijn mond opengedaan tot
den HEERE, en ik zal niet kunnen teruggaan. En zij zeide tot 36
hem: Mijn vader! hebt gij uw mond opengedaan tot den HEERE,
doe mij, gelijk als uit uw mond gegaan is; naardien u de HEERE
volkomene wraak gegeven heeft van uw vijanden, van de kinderen
Ammons. Voorts zeide zij tot haar vader: Laat deze zaak aan mij 37
geschieden: Laat twee maanden van mij af, dat ik heenga, en ga
tot de bergen, en bewene mijn maagdom, ik en mijn gezellinnen.
En hij zeide: Ga heen; en hij liet haar twee maanden gaan. Toen 38
ging zij heen met haar gezellinnen, en beweende haar maagdom
op de bergen. En het geschiedde ten einde van twee maanden 39
dat zij tot haar vader wederkwam, die aan haar volbracht zijn
gelofte, die hij beloofd had; en zij heeft geen man bekend. Voorts
werd het een gewoonheid in Israel, *Dat* de dochteren Israels van 40
jaar tot jaar heengingen, om de dochter van Jeftha, den Gileadiet,
aan te spreken, vier dagen in het jaar.

Toen werden de mannen van Efraim bijeengeroepen, en trok- **12**
ken over naar het noorden; en zij zeiden tot Jeftha: Waarom zijt
gij doorgetogen om te strijden tegen de kinderen Ammons, en hebt
ons niet geroepen, om met u te gaan? wij zullen uw huis met u
met vuur verbranden. En Jeftha zeide tot hen: Ik en mijn volk 2
waren zeer twistig met de kinderen Ammons; en ik heb ulieden
geroepen, maar gij hebt mij uit hun hand niet verlost. Als ik 3
nu zag, dat gij niet verlostet, zo stelde ik mijn ziel in mijn hand,
en toog door tot de kinderen Ammons, en de HEERE gaf hen in
mijn hand; waarom zijt gij dan te dezen dage tot mij opgekomen,
om tegen mij te strijden? En Jeftha vergaderde alle mannen van 4
Gilead, en streed met Efraim; en de mannen van Gilead sloegen
Efraim, want de Gileadieten, zijnde tussen Efraim *en* tussen Manasse, zeiden: Gijlieden zijt vluchtelingen van Efraim. want de 5
Gileadieten namen den Efraimieten de veren van de Jordaan af;
en het geschiedde, als de vluchtelingen van Efraim zeiden: Laat
mij overgaan; zo zeiden de mannen van Gilead tot hem: Zijt gij
een Efraimiet? wanneer hij zeide: Neen; Zo zeiden zij tot hem: 6
Zeg nu Schibboleth; maar hij zeide: Sibbolet, en kon het alzo niet
recht spreken; zo grepen zij hem, en versloegen hem aan de veren

van de Jordaan, dat te dier tijd van Efraim vielen twee en veertig
7 duizend. Jeftha nu richtte Israel zes jaren; en Jeftha, de Gilea-
8 diet, stierf, en werd begraven in de steden van Gilead. En na hem
9 richtte Israel Ebzan, van Bethlehem. En hij had dertig zonen; en
hij zond dertig dochteren naar buiten, en bracht dertig dochteren
van buiten in voor zijn zonen; en hij richtte Israel zeven jaren.
10, 11 Toen stierf Ebzan, en werd begraven te Bethlehem. En na hem
richtte Israel Elon, de Zebuloniet, en hij richtte Israel tien jaren.
12 En Elon, de Zebuloniet, stierf, en werd begraven te Ajalon, in het
13 land van Zebulon. En na hem richtte Israel Abdon, een zoon van
14 Hillel, de Pirhathoniet. En hij had veertig zonen, en dertig zoons
zonen, rijdende op zeventig ezelveulens; en hij richtte Israel acht
15 jaren. Toen stierf Abdon, een zoon van Hillel, de Pirhathoniet;
en hij werd begraven te Pirhathon, in het land van Efraim, op
den berg van den Amalekiet.

13 En de kinderen Israels voeren voort te doen, dat kwaad was
in de ogen des HEEREN; zo gaf de HEERE hen in de hand der
2 Filistijnen veertig jaren. En er was een man van Zora, uit het
geslacht van een Daniet, wiens naam was Manoach; en zijn huis-
3 vrouw was onvruchtbaar en baarde niet. En een Engel des HEE-
REN verscheen aan deze vrouw, en Hij zeide tot haar: Zie nu,
gij zijt onvruchtbaar, en hebt niet gebaard; maar gij zult zwanger
4 worden, en een zoon baren. Zo wacht u toch nu, en drink geen
5 wijn noch sterken drank, en eet niets onreins. want zie, gij zult
zwanger worden, en een zoon baren, op wiens hoofd geen scheer-
mes zal komen; want dat knechtje zal een Nazireer Gods zijn, van
moeders buik af; en hij zal beginnen Israel te verlossen uit der
6 Filistijnen hand. Toen kwam deze vrouw in, en sprak tot haar
man, zeggende: Er kwam een Man Gods tot mij, Wiens aange-
zicht was als het aangezicht van een Engel Gods, zeer vreselijk;
en ik vraagde Hem niet, van waar Hij was, en Zijn naam gaf Hij
7 mij niet te kennen. Maar Hij zeide tot mij: Zie, gij zult zwanger
worden, en een zoon baren; zo drink nu geen wijn noch sterken
drank, en eet niets onreins; want dat knechtje zal een Nazireer
8 Gods zijn, van *moeders* buik af tot op den dag zijns doods. Toen
aanbad Manoach den HEERE vuriglijk, en zeide: Och, HEERE!
dat toch de Man Gods, Dien Gij gezonden hebt, weder tot ons
kome, en ons lere, wat we dat knechtje doen zullen, dat gebo-

ren zal worden. En God verhoorde de stem van Manoach; en 9
de Engel Gods kwam wederom tot de vrouw. Zij nu zat in het
veld, doch haar man Manoach was niet bij haar. Zo haastte de 10
vrouw, en liep, en gaf het haar man te kennen; en zij zeide tot
hem: Zie, die Man is mij verschenen, Welke op dien dag tot mij
kwam. Toen stond Manoach op, en ging zijn huisvrouw na; en 11
hij kwam tot dien Man, en zeide tot Hem: Zijt gij die Man, De-
welke tot deze vrouw gesproken hebt? En Hij zeide: Ik ben het.
Toen zeide Manoach: Nu, dat Uw woorden komen; *maar* wat zal 12
des knechtjes wijze en zijn werk zijn? En de Engel des HEEREN 13
zeide tot Manoach: Van alles, wat Ik tot de vrouw gezegd heb, zal
zij zich wachten. Zij zal niet eten van iets, dat van den wijnstok 14
des wijns voortkomt; en wijn en sterken drank zal zij niet drin-
ken, noch iets onreins eten; al wat Ik haar geboden heb, zal zij
onderhouden. Toen zeide Manoach tot den Engel des HEEREN: 15
Laat ons U toch ophouden, en een geitenbokje voor Uw aange-
zicht bereiden. Maar de Engel des HEEREN zeide tot Manoach: 16
Indien gij Mij zult ophouden, Ik zal van uw brood niet eten; en
indien gij een brandoffer zult doen, dat zult gij den HEERE of-
feren. Want Manoach wist niet, dat het een Engel des HEEREN
was. En Manoach zeide tot den Engel des HEEREN: Wat is Uw 17
naam, opdat wij U vereren, wanneer Uw woord zal komen. En de 18
Engel des HEEREN zeide tot hem: Waarom vraagt gij dus naar
Mijn naam? Die is toch Wonderlijk. Toen nam Manoach een 19
geitenbokje, en het spijsoffer, en offerde het op den rotssteen, den
HEERE. En Hij handelde wonderlijk in *Zijn* doen; en Manoach
en zijn huisvrouw zagen toe. En het geschiedde, als de vlam van 20
het altaar opvoer naar den hemel, zo voer de Engel des HEEREN
op in de vlam des altaars. Als Manoach en zijn huisvrouw *dat*
zagen, zo vielen zij op hun aangezichten ter aarde. En de Engel 21
des HEEREN verscheen niet meer aan Manoach, en aan zijn huis-
vrouw. Toen bekende Manoach, dat het een Engel des HEEREN
was. En Manoach zeide tot zijn huisvrouw: Wij zullen zekerlijk 22
sterven, omdat wij God gezien hebben. Maar zijn huisvrouw zei- 23
de tot hem: Zo de HEERE lust had ons te doden, Hij had het
brandoffer en spijsoffer van onze hand niet aangenomen, noch ons
dit alles getoond, noch ons om dezen tijd laten horen, *zulks* als
dit is. Daarna baarde deze vrouw een zoon, en zij noemde zijn 24

naam Simson; en dat knechtje werd groot, en de HEERE zegende
25 het. En de Geest des HEEREN begon hem bij wijlen te drijven
in het leger van Dan, tussen Zora en tussen Esthaol.
14 En Simson ging af naar Thimnath, en gezien hebbende een
2 vrouw te Thimnath, van de dochteren der Filistijnen, Zo ging
hij opwaarts, en gaf het zijn vader en zijn moeder te kennen, en
zeide: Ik heb een vrouw gezien te Thimnath, van de dochteren der
3 Filistijnen; nu dan, neem mij die tot een vrouw. Maar zijn vader
zeide tot hem, mitsgaders zijn moeder: Is er geen vrouw onder de
dochteren uwer broeders, en onder al mijn volk, dat gij heengaat,
om een vrouw te nemen van de Filistijnen, die onbesnedenen? En
Simson zeide tot zijn vader: Neem mij die, want zij is bevallig
4 in mijn ogen. Zijn vader nu en zijn moeder wisten niet, dat dit
van den HEERE was, dat hij gelegenheid zocht van de Filistij-
5 nen; want de Filistijnen heersten te dier tijd over Israel. Alzo
ging Simson, met zijn vader en zijn moeder, henen af naar Thim-
nath. Als zij nu kwamen tot aan de wijngaarden van Thimnath,
6 ziet daar, een jonge leeuw, brullende hem tegemoet. Toen werd
de Geest des HEEREN vaardig over hem, dat hij hem van een
scheurde, gelijk men een bokje van een scheurt, en er was niets in
zijn hand; doch hij gaf zijn vader en zijn moeder niet te kennen,
7 wat hij gedaan had. En hij kwam af, en sprak tot de vrouw;
8 en zij beviel in Simsons ogen. En na sommige dagen kwam hij
weder, om haar te nemen; toen week hij af, om het aas van den
leeuw te bezien, en ziet, een bijenzwerm was in het lichaam van
9 den leeuw, met honig. En hij nam dien in zijn handen, en ging
voort, al gaande en etende; en hij ging tot zijn vader en tot zijn
moeder, en gaf hun *daarvan*, en zij aten; doch hij gaf hun niet te
kennen, dat hij den honig uit het lichaam van den leeuw genomen
10 had. Als nu zijn vader afgekomen was tot die vrouw, zo maakte
Simson aldaar een bruiloft, want alzo plachten de jongelingen te
11 doen. En het geschiedde, als zij hem zagen, zo namen zij dertig
12 metgezellen, die bij hem zouden zijn. Simson dan zeide tot hen:
Ik zal nu ulieden een raadsel te raden geven; indien gij mij dat
in de zeven dagen dezer bruiloft wel zult verklaren en uitvinden,
zo zal ik ulieden geven dertig fijne lijnwaadsklederen, en dertig
13 wisselklederen. En indien gij het mij niet zult kunnen verklaren,
zo zult gijlieden mij geven dertig fijne lijnwaadsklederen, en dertig

wisselklederen. En zij zeiden tot hem: Geef uw raadsel te raden,
en laat het ons horen. En hij zeide tot hen: Spijze ging uit van 14
den eter, en zoetigheid ging uit van den sterke. En zij konden dat
raadsel in drie dagen niet verklaren. Daarna geschiedde het op 15
den zevenden dag, dat zij tot de huisvrouw van Simson zeiden:
Overreed uw man, dat hij ons dat raadsel verklare, opdat wij niet
misschien u, en het huis uws vaders, met vuur verbranden. Hebt
gijlieden ons genodigd, om het onze te bezitten; is het zo niet?
En Simsons huisvrouw weende voor hem en zeide: Gij haat mij 16
maar, en hebt mij niet lief; gij hebt den kinderen mijns volks een
raadsel te raden gegeven, en hebt het mij niet verklaard. En hij
zeide tot haar: Zie, ik heb het mijn vader en mijn moeder niet
verklaard, zou ik het u dan verklaren? En zij weende voor hem, 17
op den zevenden der dagen in dewelke zij deze bruiloft hadden; zo
geschiedde het op den zevenden dag, dat hij het haar verklaarde,
want zij perste hem; en zij verklaarde dat raadsel den kinderen
haars volks. Toen zeiden de mannen der stad tot hem, op den 18
zevenden dag, eer de zon onderging: Wat is zoeter dan honig? en
wat is sterker dan een leeuw? En hij zeide tot hen: Zo gij met
mijn kalf niet hadt geploegd, gij zoudt mijn raadsel niet hebben
uitgevonden. Toen werd de Geest des HEEREN vaardig over 19
hem, en hij ging af naar de Askelonieten, en sloeg van hen dertig
man; en hij nam hun gewaad, en gaf de wisselklederen aan degenen, die dat raadsel verklaard hadden. Doch zijn toorn ontstak,
en hij ging op in zijns vaders huis. En de huisvrouw van Simson 20
werd zijns metgezels, die hem vergezelschapt had.

En het geschiedde na *sommige* dagen, in de dagen van den tar- **15**
weoogst, dat Simson zijn huisvrouw bezocht met een geitenbokje,
en hij zeide: Laat mij tot mijn huisvrouw ingaan in de kamer;
maar haar vader liet hem niet toe in te gaan. want haar vader 2
zeide: Ik sprak zeker, dat gij haar ganselijk haattet, zo heb ik
haar aan uw metgezel gegeven. Is niet haar kleinste zuster schoner dan zij? Laat ze u toch zijn in de plaats van haar. Toen 3
zeide Simson tot henlieden: Ik ben ditmaal onschuldig van de Filistijnen, wanneer ik aan hen kwaad doe. En Simson ging heen, 4
en ving driehonderd vossen; en hij nam fakkelen, en keerde staart
aan staart, en deed een fakkel tussen twee staarten in het midden.
En hij stak de fakkelen aan met vuur, en liet ze lopen in het staan- 5

de koren der Filistijnen; en hij stak in brand zowel de korenhopen
als het staande koren, zelfs tot de wijngaarden *en* olijfbomen toe.
6 Toen zeiden de Filistijnen: Wie heeft dit gedaan? En men zeide:
Simson, de schoonzoon van den Thimniet, omdat hij zijn huis-
vrouw heeft genomen, en heeft haar aan zijn metgezel gegeven.
Toen kwamen de Filistijnen op, en verbrandden haar en haar va-
7 der met vuur. Toen zeide Simson tot hen: Zoudt gij alzo doen?
Zeker, als ik mij aan u gewroken heb, zo zal ik daarna ophouden.
8 En hij sloeg hen, den schenkel en de heup, *met* een groten slag;
9 en hij ging af, en woonde op de hoogte van de rots Etam. Toen
togen de Filistijnen op, en legerden zich tegen Juda, en breidden
10 zich uit in Lechi. En de mannen van Juda zeiden: Waarom zijt
gijlieden tegen ons opgetogen? En zij zeiden: Wij zijn opgetogen
om Simson te binden, om hem te doen, gelijk als hij ons gedaan
11 heeft. Toen kwamen drie duizend mannen af uit Juda tot het
hol der rots Etam, en zeiden tot Simson: Wist gij niet, dat de Fi-
listijnen over ons heersen? Waarom hebt gij ons dan dit gedaan?
En hij zeide tot hen: Gelijk als zij mij gedaan hebben, alzo heb
12 ik hunlieden gedaan. En zij zeiden tot hem: Wij zijn afgekomen
om u te binden, om u over te geven in de hand der Filistijnen.
Toen zeide Simson tot hen: Zweert mij, dat gijlieden op mij niet
13 zult aanvallen. En zij spraken tot hem, zeggende: Neen, maar
wij zullen u wel binden, en u in hunlieder hand overgeven; doch
wij zullen u geenszins doden. En zij bonden hem met twee nieu-
14 we touwen, en voerden hem op van de rots. Als hij kwam tot
Lechi, zo juichten de Filistijnen hem tegemoet; maar de Geest
des HEEREN werd vaardig over hem; en de touwen, die aan zijn
armen waren, werden als linnen draden, die van het vuur gebrand
15 zijn, en zijn banden versmolten van zijn handen. En hij vond
een vochtig ezelskinnebakken, en hij strekte zijn hand uit, en nam
16 het, en sloeg daarmede duizend man. Toen zeide Simson: Met
een ezelskinnebakken, een hoop, twee hopen, met een ezelskinne-
17 bakken heb ik duizend man geslagen. En het geschiedde, als hij
geeindigd had te spreken, zo wierp hij het kinnebakken uit zijn
18 hand, en hij noemde dezelve plaats Ramath-lechi. Als hem nu
zeer dorstte, zo riep hij tot den HEERE, en zeide: Gij hebt door
de hand van Uw knecht dit grote heil gegeven; zou ik dan nu van
19 dorst sterven, en vallen in de hand dezer onbesnedenen? Toen

kloofde God de holle plaats, die in Lechi is, en er ging water uit
van dezelve, en hij dronk. Toen kwam zijn geest weder, en hij
werd levend. Daarom noemde hij haar naam: De fontein des aan-
roepers, die in Lechi is, tot op dezen dag. En hij richtte Israel, 20
in de dagen der Filistijnen, twintig jaren.

Simson nu ging heen naar Gaza; en hij zag aldaar een vrouw, **16**
die een hoer was; en hij ging tot haar in. Toen werd den Gazie- 2
ten gezegd: Simson is hier ingekomen; zo gingen zij rondom, en
leiden hem den ganse nacht lagen in de stadspoort; doch zij hiel-
den zich den ganse nacht stil, zeggende: Tot aan het morgenlicht,
dan zullen wij hem doden. Maar Simson lag tot middernacht 3
toe; toen stond hij op ter middernacht, en hij greep de deuren der
stadspoort met de beide posten, en nam ze weg met den gren-
delboom, en leide ze op zijn schouderen, en droeg ze opwaarts
op de hoogte des bergs, die in het gezicht van Hebron is. En 4
het geschiedde daarna, dat hij een vrouw lief kreeg, aan de beek
Sorek, welker naam was Delila. Toen kwamen de vorsten der 5
Filistijnen tot haar op, en zeiden tot haar: Overreed hem, en zie,
waarin zijn grote kracht zij, en waarmede wij hem zouden machtig
worden, en hem binden, om hem te plagen; zo zullen wij u geven,
een iegelijk, duizend en honderd zilverlingen. Delila dan zeide 6
tot Simson: Verklaar mij toch, waarin uw grote kracht zij, en
waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden, dat men u plage.
En Simson zeide tot haar: Indien zij mij bonden met zeven verse 7
zelen, die niet verdroogd zijn, zo zou ik zwak worden, en wezen
als een ander mens. Toen brachten de vorsten der Filistijnen tot 8
haar op zeven verse zelen, die niet verdroogd waren; en zij bond
hem daarmede. De achterlage nu zat bij haar in een kamer. Zo 9
zeide zij tot hem: De Filistijnen over u, Simson! Toen verbrak hij
de zelen, gelijk als een snoertje van grof vlas verbroken wordt, als
het vuur riekt. Alzo werd zijn kracht niet bekend. Toen zeide 10
Delila tot Simson: Zie, gij hebt met mij gespot, en leugenen tot
mij gesproken; verklaar mij toch nu, waarmede gij zoudt kunnen
gebonden worden? En hij zeide tot haar: Indien zij mij vastbon- 11
den met nieuwe touwen, met dewelke geen werk gedaan is, zo zou
ik zwak worden, en wezen als een ander mens. Toen nam Delila 12
nieuwe touwen, en bond hem daarmede, en zeide tot hem: De
Filistijnen over u, Simson! (De achterlage nu was zittende in een

13 kamer.) Toen verbrak hij ze van zijn armen als een draad. En
Delila zeide tot Simson: Tot hiertoe hebt gij met mij gespot, en
leugenen tot mij gesproken; verklaar mij *toch nu*, waarmede gij
zoudt kunnen gebonden worden. En hij zeide tot haar: Indien gij
de zeven haarlokken mijns hoofds vlochtet aan een weversboom.
14 En zij maakte ze vast met een pin, en zeide tot hem: De Filistij-
nen over u, Simson! Toen waakte hij op uit zijn slaap, en nam
15 weg de pin der gevlochten *haarlokken*, en den weversboom. Toen
zeide zij tot hem: Hoe zult gij zeggen: Ik heb u lief, daar uw hart
niet met mij is? Gij hebt nu driemaal met mij gespot, en mij niet
16 verklaard, waarin uw grote kracht zij. En het geschiedde, als zij
hem alle dagen met haar woorden perste, en hem moeilijk viel,
17 dat zijn ziel verdrietig werd tot stervens toe; Zo verklaarde hij
haar zijn ganse hart, en zeide tot haar: Er is nooit een scheermes
op mijn hoofd gekomen, want ik ben een Nazireer Gods van mijn
moeders buik af; indien ik geschoren wierd, zo zou mijn kracht van
mij wijken, en ik zou zwak worden, en wezen als alle de mensen.
18 Als nu Delila zag, dat hij haar zijn ganse hart verklaard had, zo
zond zij heen, en riep de vorsten der Filistijnen, zeggende: Komt
ditmaal op, want hij heeft mij zijn ganse hart verklaard. En de
vorsten der Filistijnen kwamen tot haar op, en brachten dat geld
19 in hun hand. Toen deed zij hem slapen op haar knieen, en riep
een man en liet hem de zeven haarlokken zijns hoofds afscheren,
20 en zij begon hem te plagen; en zijn kracht week van hem. En
zij zeide: De Filistijnen over u, Simson! En hij ontwaakte uit zijn
slaap, en zeide: Ik zal ditmaal uitgaan, als op andere malen, en
mij uitschudden; want hij wist niet, dat de HEERE van hem ge-
21 weken was. Toen grepen hem de Filistijnen, en groeven zijn ogen
uit; en zij voerden hem af naar Gaza, en bonden hem met twee
22 koperen ketenen, en hij was malende in het gevangenhuis. En
het haar zijns hoofds begon *weder* te wassen, gelijk toen hij ge-
23 schoren werd. Toen verzamelden zich de vorsten der Filistijnen,
om hun god Dagon een groot offer te offeren, en tot vrolijkheid;
en zij zeiden: Onze god heeft onze vijand Simson in onze hand
24 gegeven. Desgelijks als hem het volk zag, loofden zij hun god,
want zij zeiden: Onze god heeft in onze hand gegeven onzen vij-
and, en die ons land verwoestte, en die onzer verslagenen velen
25 maakte! En het geschiedde, als hun hart vrolijk was, dat zij zei-

den: Roept Simson, dat hij voor ons spele. En zij riepen Simson
uit het gevangenhuis; en hij speelde voor hun aangezichten, en zij
deden hem staan tussen de pilaren. Toen zeide Simson tot den 26
jongen, die hem bij de hand hield: Laat mij gaan, dat ik de pilaren
betaste, op dewelke het huis gevestigd is, dat ik daaraan leune.
Het huis nu was vol mannen en vrouwen; ook waren daar alle 27
vorsten der Filistijnen; en op het dak waren omtrent drie duizend
mannen en vrouwen, die toezagen, als Simson speelde. Toen riep 28
Simson tot den HEERE, en zeide: Heere, HEERE! gedenk toch
mijner, en sterk mij toch alleenlijk ditmaal, o God! dat ik mij
met een wrake voor mijn twee ogen aan de Filistijnen wreke. En 29
Simson vatte de twee middelste pilaren, op dewelke het huis was
gevestigd, en waarop het steunde, den enen met zijn rechterhand,
en den anderen met zijn linkerhand; En Simson zeide: Mijn ziel 30
sterve met de Filistijnen; en hij boog zich met kracht, en het huis
viel op de vorsten, en op al het volk, dat daarin was. En de doden,
die hij in zijn sterven gedood heeft, waren meer, dan die hij in zijn
leven gedood had. Toen kwamen zijn broeders af, en het ganse 31
huis zijns vaders, en namen hem op, en brachten *hem* opwaarts,
en begroeven hem tussen Zora en tussen Esthaol, in het graf van
zijn vader Manoach; hij nu had Israel gericht twintig jaren.

En er was een man van het gebergte van Efraim, wiens naam **17**
was Micha. Die zeide tot zijn moeder: De duizend en honderd 2
zilverlingen, die u ontnomen zijn, om dewelke gij gevloekt hebt,
en ook voor mijn oren gesproken hebt, zie, dat geld is bij mij,
ik heb dat genomen. Toen zeide zijn moeder: Gezegend zij mijn
zoon den HEERE! Alzo gaf hij aan zijn moeder de duizend en 3
honderd zilverlingen weder. Doch zijn moeder zeide: Ik heb dat
geld den HEERE ganselijk geheiligd van mijn hand, voor mijn
zoon, om een gesneden beeld en een gegoten beeld te maken;
zo zal ik het u nu wedergeven. Maar hij gaf dat geld aan zijn 4
moeder weder. En zijn moeder nam tweehonderd zilverlingen,
en gaf ze den goudsmid, die maakte daarvan een gesneden beeld
en een gegoten beeld; dat was in het huis van Micha. En de 5
man Micha had een godshuis; en hij maakte een efod, en terafim,
en vulde de hand van een uit zijn zonen, dat hij hem tot een
priester ware. In diezelve dagen was er geen koning in Israel; een 6
iegelijk deed, wat recht was in zijn ogen. Nu was er een jongeling 7

van Bethlehem-juda, van het geslacht van Juda; deze was een
8 Leviet, en verkeerde aldaar als vreemdeling. En deze man was
uit die stad, uit Bethlehem-juda getogen, om te verkeren, waar
hij *gelegenheid* zou vinden. Als hij nu kwam aan het gebergte van
9 Efraim tot aan het huis van Micha, om zijn weg te gaan, Zo zeide
Micha tot hem: Van waar komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben
een Leviet, van Bethlehem-juda, en ik wandel, om te verkeren,
10 waar ik *gelegenheid* zal vinden. Toen zeide Micha tot hem: Blijf
bij mij, en wees mij tot een vader en tot een priester; en ik zal
u jaarlijks geven tien zilverlingen, en orde van klederen, en uw
11 leeftocht; alzo ging de Leviet *met hem.* En de Leviet bewilligde
bij dien man te blijven; en de jongeling was hem als een van zijn
12 zonen. En Micha vulde de hand van den Leviet, dat hij hem
13 tot een priester wierd; alzo was hij in het huis van Micha. Toen
zeide Micha: Nu weet ik, dat de HEERE mij weldoen zal, omdat
ik dezen Leviet tot een priester heb.

18 In die dagen was er geen koning in Israel; en in dezelve dagen
zocht de stam der Danieten voor zich een erfenis om te wonen;
want hun was tot op dien dag onder de stammen van Israel niet
2 *genoegzaam* ter erfenis toegevallen. Zo zonden de kinderen van
Dan uit hun geslacht vijf mannen uit hun einden, mannen, die
strijdbaar waren, van Zora en van Esthaol, om het land te verspie-
den, en dat te doorzoeken; en zij zeiden tot hen: Gaat, doorzoekt
het land. En zij kwamen aan het gebergte van Efraim, tot aan het
3 huis van Micha, en vernachtten aldaar. Zijnde bij het huis van
Micha, zo kenden zij de stem van den jongeling, den Leviet; en zij
weken daarheen, en zeiden tot hem: Wie heeft u hier gebracht,
4 en wat doet gij alhier, en wat hebt gij hier? En hij zeide tot hen:
Zo en zo heeft Micha mij gedaan; en hij heeft mij gehuurd, en ik
5 ben hem tot een priester. Toen zeiden zij tot hem: Vraag toch
God, dat wij mogen weten, of onze weg, op welken wij wandelen,
6 voorspoedig zal zijn. En de priester zeide tot hen: Gaat in vrede;
7 uw weg, welken gij zult heentrekken, is voor den HEERE. Toen
gingen die vijf mannen heen, en kwamen te Lais; en zij zagen het
volk, hetwelk in derzelver midden was, zijnde gelegen in zekerheid,
naar de wijze der Sidoniërs, stil en zeker zijnde; en daar was geen
erfheer, die *iemand* om enige zaak schande aandeed in dat land;
ook waren zij verre van de Sidoniërs, en hadden niets te doen met

enigen mens. En zij kwamen tot hun broederen te Zora en te 8
Esthaol, en hun broeders zeiden tot hen: Wat *zegt* gijlieden? En 9
zij zeiden: Maakt u op, en laat ons tot hen optrekken; want wij
hebben dat land bezien, en ziet, het is zeer goed; zoudt gij dan stil
zijn? Weest niet lui om te trekken, dat gij henen inkomt, om dat
land in erfelijke bezitting te nemen; (Als gij daarhenen komt, zo 10
zult gij komen tot een zorgeloos volk, en dat land is wijd van ruim-
te) want God heeft het in uw hand gegeven; een plaats, alwaar
geen gebrek is van enig ding, dat op de aarde is. Toen reisden 11
van daar uit het geslacht der Danieten, van Zora en van Esthaol,
zeshonderd man, aangegord met krijgswapenen. En zij togen op, 12
en legerden zich bij Kirjath-jearim, in Juda; daarom noemden zij
deze plaats, Machane-dan, tot op dezen dag; ziet, het is achter
Kirjath-jearim. En van daar togen zij door naar het gebergte 13
van Efraim, en zij kwamen tot aan het huis van Micha. Toen 14
antwoordden de vijf mannen, die gegaan waren om het land van
Lais te verspieden, en zeiden tot hun broederen: Weet gijlieden
ook, dat in die huizen een efod is, en terafim, en een gesneden
en een gegoten beeld? Zo weet nu, wat u te doen zij. Toen 15
weken zij daarheen, en kwamen aan het huis van den jongeling,
den Leviet, ten huize van Micha; en zij vraagden hem naar vrede.
En de zeshonderd mannen, die van de kinderen van Dan waren, 16
met hun krijgswapenen aangegord, bleven staan aan de deur van
de poort. Maar de vijf mannen, die gegaan waren om het land 17
te verspieden, gingen op, kwamen daarhenen in, *en* namen weg
het gesneden beeld, en den efod, en de terafim, en het gegoten
beeld; de priester nu bleef staan aan de deur van de poort, met
de zeshonderd mannen, die met krijgswapenen aangegord waren.
Als die nu ten huize van Micha waren ingegaan, en het gesneden 18
beeld, den efod, en de terafim, en het gegoten beeld weggenomen
hadden, zo zeide de priester tot hen: Wat doet gijlieden? En zij 19
zeiden tot hem: Zwijg, leg uw hand op uw mond, en ga met ons,
en wees ons tot een vader en tot een priester! Is het beter, dat gij
een priester zijt voor het huis van een man, of dat gij een pries-
ter zijt boeten voor een stam, en een geslacht in Israel? Toen 20
werd het hart van den priester vrolijk, en hij nam den efod, en de
terafim, en het gesneden beeld, en hij kwam in het midden des
volks. Alzo keerden zij zich, en togen voort; en zij stelden de 21

22 kinderkens, en het vee, en de bagage voor zich. Als zij nu verre
van Micha's huis gekomen waren, zo werden de mannen, zijnde in
de huizen, die bij het huis van Micha waren, bijeengeroepen, en
23 zij achterhaalden de kinderen van Dan. En zij riepen de kinde-
ren van Dan na; dewelke hun aangezichten omkeerden, en zeiden
24 tot Micha: Wat is u, dat gij bijeengeroepen zijt? Toen zeide
hij: Gijlieden hebt mijn goden, die ik gemaakt had, weggenomen,
mitsgaders den priester, en zijt weggegaan; wat heb ik nu meer?
25 Wat is het dan, dat gij tot mij zegt: Wat is u? Maar de kinderen
van Dan zeiden tot hem: Laat uw stem bij ons niet horen, opdat
niet misschien mannen, van bitteren gemoede, op u aanvallen, en
26 gij uw leven verliest, en het leven van uw huis. Alzo gingen de
kinderen van Dan huns weegs; en Micha, ziende, dat zij sterker
waren dan hij, zo keerde hij om, en kwam weder tot zijn huis.
27 Zij dan namen wat Micha gemaakt had, en den priester, die hij
gehad had, en kwamen te Lais, tot een stil en zeker volk, en sloe-
gen hen met de scherpte des zwaards, en de stad verbrandden zij
28 met vuur. En er was niemand, die hen verloste; want zij was
verre van Sidon, en zij hadden niets met enigen mens te doen; en
zij *lag* in het dal, dat bij Beth-rechob is. Daarna herbouwden zij
29 de stad, en woonden daarin. En zij noemden den naam der stad
Dan, naar den naam huns vaders Dan, die aan Israel geboren was;
30 hoewel de naam dezer stad te voren Lais was. En de kinderen
van Dan richtten voor zich dat gesneden beeld op; en Jonathan,
de zoon van Gersom, den zoon van Manasse, hij en zijn zonen
waren priesters voor den stam der Danieten, tot den dag toe, dat
31 het land gevankelijk is weggevoerd. Alzo stelden zij onder zich
het gesneden beeld van Micha, dat hij gemaakt had, al de dagen,
dat het huis Gods te Silo was.

19 Het geschiedde ook in die dagen, als er geen koning was in Is-
rael, dat er een Levietisch man was, verkerende als vreemdeling
aan de zijden van het gebergte van Efraim, die zich een vrouw,
2 een bijwijf, nam van Bethlehem-juda. Maar zijn bijwijf hoereer-
de, bij hem zijnde, en toog van hem weg naar haars vaders huis,
tot Bethlehem-juda; en zij was aldaar enige dagen, *te weten* vier
3 maanden. En haar man maakte zich op, en toog haar na, om
naar haar hart te spreken, om haar weder te halen; en zijn jongen
was bij hem, en een paar ezels. En zij bracht hem in het huis

haars vaders. En als de vader van de jonge vrouw hem zag, werd
hij vrolijk over zijn ontmoeting. En zijn schoonvader, de vader 4
van de jonge vrouw, behield hem, dat hij drie dagen bij hem bleef;
en zij aten en dronken, en vernachtten aldaar. Op den vierden 5
dag nu geschiedde het, dat zij des morgens vroeg op waren, en
hij opstond om weg te trekken; toen zeide de vader van de jonge
dochter tot zijn schoonzoon: Sterk uw hart met een bete broods,
en daarna zult gijlieden wegtrekken. Zo zaten zij neder, en zij 6
beiden aten te zamen, en dronken. Toen zeide de vader van de
jonge vrouw tot den man: Bewillig toch en vernacht, en laat uw
hart vrolijk zijn. Maar de man stond op, om weg te trekken. 7
Toen drong hem zijn schoonvader, dat hij aldaar wederom ver-
nachtte. Als hij op den vijfden dag des morgens vroeg op was, 8
om weg te trekken, zo zeide de vader van de jonge vrouw: Sterk
toch uw hart. En zij vertoefden, totdat de dag zich neigde; en
zij beiden aten *te zamen.* Toen maakte zich de man op, om weg 9
te trekken, hij, en zijn bijwijf, en zijn jongen; en zijn schoonva-
der, de vader van de jonge vrouw, zeide: Zie toch, de dag heeft
afgenomen, dat het avond zal worden, vernacht toch; zie, de dag
legert zich, vernacht hier, en laat uw hart vrolijk zijn, en maak
u morgen vroeg op uws weegs, en ga naar uw tent. Doch de 10
man wilde niet vernachten, maar stond op, en trok weg, en kwam
tot tegenover Jebus (dewelke is Jeruzalem), en met hem het paar
gezadelde ezelen; ook was zijn bijwijf met hem. Als zij nu bij 11
Jebus waren, zo was de dag zeer gedaald; en de jongen zeide tot
zijn heer: Trek toch voort, en laat ons in deze stad der Jebusieten
wijken, en daarin vernachten. Maar zijn heer zeide tot hem: Wij 12
zullen herwaarts niet wijken tot een vreemde stad, die niet is van
de kinderen Israels; maar wij zullen voorttrekken tot Gibea toe.
Voorts zeide hij tot zijn jongen: Ga voort, dat wij tot een van die 13
plaatsen naderen, en te Gibea of te Rama vernachten. Alzo to- 14
gen zij voort, en wandelden; en de zon ging hun onder bij Gibea,
dewelke Benjamins is; En zij weken daarheen, dat zij inkwamen, 15
om in Gibea te vernachten. Toen hij nu inkwam, zat hij neder in
een straat der stad, want er was niemand, die hen in huis nam,
om te vernachten. En ziet, een oud man kwam van zijn werk van 16
het veld in den avond, welke man ook was van het gebergte van
Efraim, doch als vreemdeling verkeerde te Gibea; maar de lieden

17 dezer plaats waren kinderen van Jemini. Als hij nu zijn ogen
ophief, zo zag hij dien reizenden man op de straat der stad; en de
18 oude man zeide: Waar trekt gij henen, en van waar komt gij? En
hij zeide tot hem: Wij trekken door van Bethlehem-juda tot aan
de zijden van het gebergte van Efraim, van waar ik ben; en ik was
naar Bethlehem-juda getogen, maar ik trek *nu* naar het huis des
19 HEEREN; en er is niemand, die mij in huis neemt. Daar toch
onze ezelen zowel stro als voeder hebben, en ook brood en wijn
is voor mij, en voor uw dienstmaagd, en voor den jongen, *die* bij
20 uw knechten is; er is aan geen ding gebrek. Toen zeide de oude
man: Vrede zij u! al wat u ontbreekt, is toch bij mij; alleenlijk
21 vernacht niet op de straat. En hij bracht hem in zijn huis, en
gaf aan de ezelen voeder; en hun voeten gewassen hebbende, zo
22 aten en dronken zij. Toen zij nu hun hart vrolijk maakten, ziet,
zo omringden de mannen van die stad (mannen, die Belials kin-
deren waren) het huis, kloppende op de deur; en zij spraken tot
den ouden man, den heer des huizes, zeggende: Breng den man,
23 die in uw huis gekomen is, uit, opdat wij hem bekennen. En de
man, de heer des huizes, ging tot hen uit, en zeide tot hen: Niet,
mijn broeders, doet toch *zo* kwalijk niet; naardien deze man in
24 mijn huis gekomen is, zo doet zulke dwaasheid niet. Ziet, mijn
dochter die maagd is, en zijn bijwijf, die zal ik nu uitbrengen,
dat gij die schendt, en haar doet, wat goed is in uw ogen; maar
25 doet aan dezen man zulk een dwaas ding niet. Maar de man-
nen wilden naar hem niet horen. Toen greep de man zijn bijwijf,
en bracht haar uit tot hen daarbuiten; en zij bekenden haar, en
waren met haar bezig den ganse nacht tot aan den morgen, en
26 lieten haar gaan, als de dageraad oprees. En deze vrouw kwam
tegen het aanbreken van den morgenstond, en viel neder voor de
deur van het huis des mans, waarin haar heer was, totdat het
27 licht werd. Als nu haar heer des morgens opstond en de deuren
van het huis opendeed, en uitging om zijns weegs te gaan, ziet,
zo lag de vrouw, zijn bijwijf, aan de deur van het huis, en haar
28 handen op den dorpel. En hij zeide tot haar: Sta op, en laat ons
trekken; maar niemand antwoordde. Toen nam hij haar op den
29 ezel, en de man maakte zich op, en toog naar zijn plaats. Als hij
nu in zijn huis kwam, zo nam hij een mes, en greep zijn bijwijf,
en deelde haar met haar beenderen in twaalf stukken; en hij zond

ze in alle landpalen van Israel. En het geschiedde, dat al wie het 30
zag, zeide: Zulks is niet geschied noch gezien, van dien dag af, dat
de kinderen Israels uit Egypteland zijn opgetogen, tot op dezen
dag; legt uw *hart* daarop en spreekt!

Toen togen alle kinderen Israels uit, en de vergadering verza- **20**
melde zich, als een enig man, van Dan af tot Ber-seba toe, ook
het land van Gilead, tot den HEERE te Mizpa. En *uit* de hoe- 2
ken des ganse volks stelden zich al de stammen van Israel in de
vergadering van het volk Gods, vierhonderd duizend man te voet,
die het zwaard uittrokken. (De kinderen Benjamins nu hoorden, 3
dat de kinderen Israels opgetogen naar Mizpa.) En de kinderen
Israels zeiden: Spreekt, hoe is dit kwaad geschied? Toen ant- 4
woordde de Levietische man, de man van de vrouw, die gedood
was, en zeide: Ik kwam met mijn bijwijf te Gibea, dewelke Ben-
jamins is, om te vernachten. En de burgers van Gibea maakten 5
zich tegen mij op, en omringden tegen mij het huis bij nacht; zij
dachten mij te doden, en mijn bijwijf hebben zij geschonden, dat
zij gestorven is. Toen greep ik mijn bijwijf, en deelde haar, en 6
zond haar in het ganse land der erfenis van Israel, omdat zij een
schandelijke daad en dwaasheid in Israel gedaan hadden. Ziet, gij 7
allen zijt kinderen Israels, geeft hier voor ulieden woord en raad!
Toen maakte zich al het volk op, als een enig man, zeggende: Wij 8
zullen niet gaan, een ieder naar zijn tent, noch wijken, een ieder
naar zijn huis. Maar nu, dit is de zaak, die wij aan Gibea zullen 9
doen: tegen haar bij het lot! En wij zullen tien mannen nemen 10
van honderd, van alle stammen Israels, en honderd van duizend,
en duizend van tienduizend, om teerkost te nemen voor het volk,
opdat zij, komende te Gibea-benjamins, *haar* doen naar al de
dwaasheid, die zij in Israel gedaan heeft. Alzo werden alle man- 11
nen van Israel verzameld tot deze stad, verbonden als een enig
man. En de stammen van Israel zonden mannen door den ganse 12
stam van Benjamin, zeggende: Wat voor een kwaad is dit, dat
onder ulieden geschied is? Zo geeft nu die mannen, die kinderen 13
Belials, die te Gibea zijn, dat wij hen doden, en het kwaad uit Is-
rael wegdoen. Doch de *kinderen* van Benjamin wilden niet horen
naar de stem van hun broederen, de kinderen Israels. Maar de 14
kinderen van Benjamin verzamelden zich uit de steden naar Gi-
bea, om uit te trekken ten strijde tegen de kinderen Israels. En 15

de kinderen van Benjamin werden te dien dage geteld uit de ste-
den, zes en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken,
behalve dat de inwoners van Gibea geteld werden, zevenhonderd
16 uitgelezene mannen. Onder al dit volk waren zevenhonderd uit-
gelezene mannen, welke links waren; deze allen slingerden met
17 een steen op een haar, dat het hun niet miste. En de mannen
van Israel werden geteld, behalve Benjamin, vierhonderd duizend
mannen, die het zwaard uittrokken; deze allen waren mannen
18 van oorlog. En de kinderen Israels maakten zich op, en togen
opwaarts ten huize Gods, en vraagden God, en zeiden: Wie zal
onder ons vooreerst optrekken ten strijde tegen de kinderen van
19 Benjamin? En de HEERE zeide: Juda vooreerst. Alzo maakten
zich de kinderen Israels in den morgenstond op, en legerden zich
20 tegen Gibea. En de mannen van Israel togen uit ten strijde te-
gen Benjamin; voorts schikten de mannen Israels den strijd tegen
21 hen bij Gibea. Toen togen de kinderen van Benjamin uit van
Gibea, en zij vernielden ter aarde op dien dag van Israel twee en
22 twintig duizend man. Doch het volk versterkte zich, *te weten*
de mannen van Israel, en zij beschikten den strijd wederom ter
23 plaatse, waar zij *dien* des vorigen daags geschikt hadden. En
de kinderen Israels togen op, en weenden voor het aangezicht des
HEEREN tot op den avond, en vraagden den HEERE zeggende:
Zal ik weder genaken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin,
24 mijn broeder? En de HEERE zeide: Trekt tegen hem op. Zo
naderden de kinderen Israels tot de kinderen van Benjamin, des
25 anderen daags. En die van Benjamin trokken uit hun tegemoet,
uit Gibea, op den tweeden dag, en velden van de kinderen Israels
nog achttien duizend man neder ter aarde; die allen trokken het
26 zwaard uit. Toen togen alle kinderen Israels en al het volk op, en
kwamen ten huize Gods, en weenden, en bleven aldaar voor het
aangezicht des HEEREN, en vastten dien dag tot op den avond;
en zij offerden brandofferen en dankofferen voor het aangezicht des
27 HEEREN. En de kinderen Israels vraagden den HEERE, want
28 aldaar was de ark des verbonds van God in die dagen. En Pi-
nehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, stond voor Zijn
aangezicht, in die dagen, zeggende: Zal ik nog meer uittrekken
ten strijde tegen de kinderen van Benjamin, mijn broeder, of zal
ik ophouden? en de HEERE zeide: Trekt op, want morgen zal

Ik hem in uw hand geven. Toen bestelde Israel achterlagen op 29
Gibea rondom. En de kinderen Israels togen op, aan den derden 30
dag, tegen de kinderen van Benjamin; en zij schikten *den strijd*
op Gibea, als op de andere malen. Toen togen de kinderen van 31
Benjamin uit, het volk tegemoet, *en* werden van de stad afge-
trokken; en zij begonnen te slaan van het volk, *en* te doorsteken,
gelijk de andere malen, op de straten, waarvan de een opgaat naar
het huis Gods, en de ander naar Gibea, in het veld, omtrent der-
tig man van Israel. Toen zeiden de kinderen van Benjamin: Zij 32
zijn voor ons aangezicht geslagen, als te voren; maar de kinderen
Israels zeiden: Laat ons vlieden, en hen van de stad aftrekken
naar de straten. Toen maakten zich alle mannen van Israel op 33
uit hun plaatsen, en schikten *den strijd* te Baal-thamar; ook brak
Israels achterlage op uit haar plaats, na de ontbloting van Gibea.
En tien duizend uitgelezen mannen van gans Israel kwamen van 34
tegenover Gibea, en de strijd werd zwaar; doch zij wisten niet,
dat het kwaad hen treffen zou. Toen sloeg de HEERE Benjamin 35
voor Israels aangezicht; dat de kinderen Israels op dien dag van
Benjamin vernielden vijf en twintig duizend en honderd mannen;
die allen trokken het zwaard uit. En de kinderen van Benjamin 36
zagen, dat zij geslagen waren; want de mannen van Israel gaven
den Benjaminieten plaats, omdat zij vertrouwden op de achterla-
ge, die zij tegen Gibea gesteld hadden. En de achterlage haastte, 37
en brak voorwaarts naar Gibea toe; ja, de achterlage trok recht
door, en sloeg de ganse stad met de scherpte des zwaards. En de 38
mannen van Israel hadden een bestemden tijd met de achterlage,
wanneer zij een grote verheffing van rook van de stad zouden doen
opgaan. Zo keerden zich de mannen van Israel om in den strijd; 39
en Benjamin had begonnen te slaan *en* te doorsteken van de man-
nen van Israel omtrent dertig man; want zij zeiden: Immers is hij
zekerlijk voor ons aangezicht geslagen, als in den vorigen strijd.
Toen begon de verheffing op te gaan van de stad, *als* een pilaar van 40
rook; als nu Benjamin achter zich omzag, ziet, zo ging de brand
der stad op naar den hemel. En de mannen van Israel keerden 41
zich om; en de mannen van Benjamin werden verbaasd, want zij
zagen, dat het kwaad hen treffen zou. Zo wendden zij zich voor 42
het aangezicht der mannen van Israel naar den weg der woestijn;
maar de strijd kleefde hen aan, en die uit de steden vernielden ze

43 in het midden van hen. Zij omringden Benjamin, zij vervolgden
hem, zij vertraden hem gemakkelijk, tot voor Gibea, tegen den
44 opgang der zon. En er vielen van Benjamin achttien duizend
45 mannen; deze allen waren strijdbare mannen. Toen keerden zij
zich, en vloden naar de woestijn, tot den rotssteen van Rimmon;
maar zij deden een nalezing onder hen op de straten, van vijf
duizend man; voorts kleefden zij hen achteraan tot aan Gideom,
46 en sloegen van hen twee duizend man. Alzo waren allen, die op
dien dag van Benjamin vielen, vijf en twintig duizend mannen, die
47 het zwaard uittrokken; die allen waren strijdbare mannen. Doch
zeshonderd mannen keerden zich, en vloden naar de woestijn, tot
den rotssteen van Rimmon, en bleven in den rotssteen van Rim-
48 mon, vier maanden. En de mannen van Israel keerden weder
tot de kinderen van Benjamin, en sloegen hen met de scherpte
des zwaards, die van de gehele stad tot de beesten toe, ja, al wat
gevonden werd; ook zetten zij alle steden, die gevonden werden,
in het vuur.

21 De mannen van Israel nu hadden te Mizpa gezworen, zeggende:
Niemand van ons zal zijn dochter aan de Benjaminieten ter vrou-
2 we geven. Zo kwam het volk tot het huis Gods, en zij bleven daar
tot op den avond, voor Gods aangezicht; en zij hieven hun stem op
3 en weenden met groot geween. En zeiden: O HEERE, God van
Israel! Waarom is dit geschied in Israel, dat er heden een stam
4 van Israel gemist wordt? En het geschiedde des anderen daags,
dat zich het volk vroeg opmaakte, en bouwde aldaar een altaar; en
5 zij offerden brandofferen en dankofferen. En de kinderen Israels
zeiden: Wie is er, die niet is opgekomen in de vergadering uit al
de stammen van Israel tot den HEERE? want er was een grote
eed geschied aangaande dengene, die niet opkwam tot den HEE-
6 RE te Mizpa, zeggende: Hij zal zekerlijk gedood worden. En het
berouwde den kinderen Israels over Benjamin, hun broeder; en
7 zij zeiden: Heden is een stam van Israel afgesneden. Wat zullen
wij, belangende de vrouwen, doen aan degenen, die overgebleven
zijn? want wij hebben bij den HEERE gezworen, dat wij hun van
8 onze dochteren geen tot vrouwen zullen geven. En zij zeiden: Is
er iemand van de stammen van Israel, die niet opgekomen is tot
den HEERE te Mizpa? En ziet, van Jabes in Gilead was niemand
9 opgekomen in het leger, tot de gemeente. want het volk werd ge-

teld, en ziet, er was niemand van de inwoners van Jabes in Gilead.
Toen zond de vergadering daarheen twaalf duizend mannen, van 10
de strijdbaarste; en zij geboden hun, zeggende: Trekt heen, en
slaat met de scherpte des zwaards de inwoners van Jabes in Gi-
lead, met de vrouwen en de kinderkens. Doch dit is de zaak, die 11
ge doen zult; al wat mannelijk is, en alle vrouwen, die de bijligging
eens mans bekend hebben, zult gij verbannen. En zij vonden on- 12
der de inwoners van Jabes in Gilead vierhonderd jonge dochters,
die maagden waren, die geen man bekend hadden in bijligging des
mans; en zij brachten die in het leger te Silo, dewelke is in het
land Kanaan. Toen zond de ganse vergadering heen, en sprak 13
tot de kinderen van Benjamin, die in den rotssteen van Rimmon
waren, en zij riepen hun vrede toe. Alzo kwamen de Benjaminie- 14
ten ter zelfder tijd weder; en zij gaven hun de vrouwen, die zij in
het leven behouden hadden van de vrouwen van Jabes in Gilead;
maar alzo waren er nog niet genoeg voor hen. Toen berouwde het 15
den volke over Benjamin, omdat de HEERE een scheur gemaakt
had in de stammen van Israel. En de oudsten der vergadering 16
zeiden: Wat zullen wij, belangende de vrouwen, doen aan dege-
nen, die overgebleven zijn? want de vrouwen zijn uit Benjamin
verdelgd. Wijders zeiden zij: De erfenis dergenen, die ontkomen 17
zijn, is van Benjamin, en er moet geen stam uitgedelgd worden
uit Israel. Maar wij zullen hun geen vrouwen van onze doch- 18
teren kunnen geven; want de kinderen Israels hebben gezworen,
zeggende: Vervloekt zij, die den Benjaminieten een vrouw geeft!
Toen zeiden zij: Ziet, er is een feest des HEEREN te Silo, van 19
jaar tot jaar, dat *gehouden wordt* tegen het noorden van het huis
Gods, tegen den opgang der zon, aan den hogen weg, die opgaat
van het huis Gods naar Sichem, en tegen het zuiden van Lebona.
En zij geboden den kinderen van Benjamin, zeggende: Gaat heen, 20
en loert in de wijngaarden. En let er op, en zie, als de dochters 21
van Silo zullen uitgegaan zijn om met reien te dansen, zo komt gij
voort uit de wijngaarden, en schaakt u, een ieder zijn huisvrouw,
uit de dochteren van Silo; en gaat heen in het land van Benjamin.
En het zal geschieden, wanneer haar vaders of haar broeders zul- 22
len komen, om voor ons te rechten, dat wij tot hen zullen zeggen:
Zijt hun om onzentwil genadig, omdat wij geen huisvrouw voor
een ieder van hen in dezen krijg genomen hebben; want gijlieden

hebt ze hun niet gegeven, dat gij te dezer tijd schuldig zoudt zijn.
23 En de kinderen van Benjamin deden alzo, en voerden naar hun
getal vrouwen weg, van de reiende dochters, die zij roofden, en
zij togen heen, en keerden weder tot hun erfenis, en herbouwden
24 de steden, en woonden daarin. Ook togen de kinderen Israels te
dier tijd van daar, een iegelijk naar zijn stam en naar zijn geslacht;
25 alzo togen zij uit van daar, een iegelijk naar zijn erfenis. In die
dagen was er geen koning in Israel; een iegelijk deed, wat recht
was in zijn ogen.

Ruth

In de dagen, als de richters richtten, zo geschiedde het, **1**
dat er honger in het land was; daarom toog een man
van Bethlehem-juda, om als vreemdeling te verkeren in
de velden Moabs, hij, en zijn huisvrouw, en zijn twee
zonen. De naam nu dezes mans was Elimelech, en de naam zij- 2
ner huisvrouw Naomi, en de naam zijner twee zonen Machlon en
Chiljon, Efrathers, van Bethlehem-juda; en zij kwamen in de vel-
den Moabs, en bleven aldaar. En Elimelech, de man van Naomi, 3
stierf; maar zij werd overgelaten met haar twee zonen. Die na- 4
men zich Moabietische vrouwen; de naam der ene was Orpa, en
de naam der andere Ruth; en zij bleven aldaar omtrent tien jaren.
En die twee, Machlon en Chiljon, stierven ook; alzo werd deze 5
vrouw overgelaten na haar twee zonen en na haar man. Toen 6
maakte zij zich op met haar schoondochters, en keerde weder uit
de velden van Moab; want zij had gehoord in het land van Mo-
ab, dat de HEERE Zijn volk bezocht had, gevende hun brood.
Daarom ging zij uit van de plaats, waar zij geweest was en haar 7
twee schoondochters met haar. Als zij nu gingen op den weg, om
weder te keren naar het land van Juda, Zo zeide Naomi tot haar 8
twee schoondochters: Gaat heen, keert weder, een iegelijk tot het
huis van haar moeder; de HEERE doe bij u weldadigheid, gelijk
als gij gedaan hebt bij de doden, en bij mij. De HEERE geve u, 9
dat gij ruste vindt, een iegelijk in het huis van haar man! En als
zij haar kuste, hieven zij haar stem op en weenden; En zij zei- 10
den tot haar: Wij zullen zekerlijk met u wederkeren tot uw volk.
Maar Naomi zeide: Keert weder, mijn dochters! Waarom zoudt 11
gij met mij gaan? Heb ik nog zonen in mijn lichaam, dat zij u tot
mannen zouden zijn? Keert weder, mijn dochters! Gaat heen; 12
want ik ben te oud om een man te hebben. Wanneer ik al zeide:
Ik heb hoop, of ik ook in dezen nacht een man had, ja, ook zo-
nen baarde; Zoudt gij daarnaar wachten, totdat zij zouden groot 13
geworden zijn; zoudt gij daarnaar opgehouden worden, om geen

man te nemen? Niet, mijn dochters! Want het is mij veel bitterder
14 dan u; maar de hand des HEEREN is tegen mij uitgegaan. Toen
hieven zij haar stem op, en weenden wederom; en Orpa kuste haar
15 schoonmoeder, maar Ruth kleefde haar aan. Daarom zeide zij:
Zie, uw zwagerin is wedergekeerd tot haar volk en tot haar goden;
16 keer gij ook weder, uw zwagerin na. Maar Ruth zeide: Val mij
niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren;
want waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult
vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk, en uw God
17 mijn God. Waar gij zult sterven, zal ik sterven, en aldaar zal ik
begraven worden; alzo doe mij de HEERE en alzo doe Hij daartoe,
zo niet de dood *alleen* zal scheiding maken tussen mij en tussen
18 u! Als zij nu zag, dat zij vastelijk voorgenomen had met haar te
19 gaan, zo hield zij op tot haar te spreken. Alzo gingen die beiden,
totdat zij te Bethlehem inkwamen; en het geschiedde, als zij te
Bethlehem inkwamen, dat de ganse stad over haar beroerd werd,
20 en zij zeiden: Is dit Naomi? Maar zij zeide tot henlieden: Noemt
mij niet Naomi, noemt mij Mara; want de Almachtige heeft mij
21 grote bitterheid aangedaan. Vol toog ik weg, maar ledig heeft
mij de HEERE doen wederkeren; waarom zoudt gij mij Naomi
noemen, daar de HEERE tegen mij getuigt, en de Almachtige mij
22 kwaad aangedaan heeft? Alzo kwam Naomi weder, en Ruth, de
Moabietische, haar schoondochter, met haar, die uit de velden
Moabs wederkwam; en zij kwamen te Bethlehem in het begin van
den gersteoogst.

2 Naomi nu had een bloedvriend van haar man, een man, gewel-
dig van vermogen, van het geslacht van Elimelech; en zijn naam
2 was Boaz. En Ruth, de Moabietische, zeide tot Naomi: Laat
mij toch in het veld gaan, en van de aren oplezen, achter dien, in
wiens ogen ik genade zal vinden. En zij zeide tot haar: Ga heen,
3 mijn dochter! Zo ging zij heen, en kwam en las op in het veld,
achter de maaiers; en haar viel bij geval voor, een deel van het veld
4 van Boaz, die van het geslacht van Elimelech was. En ziet, Boaz
kwam van Bethlehem, en zeide tot de maaiers: De HEERE zij met
5 ulieden! En zij zeiden tot hem: De HEERE zegene u! Daarna
zeide Boaz tot zijn jongen, die over de maaiers gezet was: Wiens is
6 deze jonge vrouw? En de jongen, die over de maaiers gezet was,
antwoordde en zeide: Deze is de Moabietische jonge vrouw, die

met Naomi wedergekomen is uit de velden Moabs; En zij heeft 7
gezegd: Laat mij toch oplezen en *aren* bij de garven verzamelen,
achter de maaiers; zo is zij gekomen en heeft gestaan van des mor-
gens af tot nu toe; nu is haar te huis blijven weinig. Toen zeide 8
Boaz tot Ruth: Hoort gij niet, mijn dochter? Ga niet, om in een
ander veld op te lezen; ook zult gij van hier niet weggaan, maar
hier zult gij u houden bij mijn maagden. Uw ogen zullen zijn op 9
dit veld, dat zij maaien zullen, en gij zult achter haarlieden gaan;
heb ik den jongens niet geboden, dat men u niet aanroere? Als u
dorst, zo ga tot de vaten, en drink van hetgeen de jongens zullen
geschept hebben. Toen viel zij op haar aangezicht, en boog zich 10
ter aarde, en zij zeide tot hem: Waarom heb ik genade gevonden
in uw ogen, dat gij mij kent, daar ik een vreemde ben? En Boaz 11
antwoordde en zeide tot haar: Het is mij wel aangezegd alles, wat
gij bij uw schoonmoeder gedaan hebt, na den dood uws mans, en
hebt uw vader en uw moeder, en het land uwer geboorte verlaten,
en zijt heengegaan tot een volk, dat gij van te voren niet kendet.
De HEERE vergelde u uw daad en uw loon zij volkomen, van den 12
HEERE, den God Israels, onder Wiens vleugelen gij gekomen zijt
om toevlucht te nemen! En zij zeide: Laat mij genade vinden in 13
uw ogen, mijn heer, dewijl gij mij getroost hebt, en dewijl gij naar
het hart uwer dienstmaagd gesproken hebt, hoewel ik niet ben,
gelijk een uwer dienstmaagden. Als het nu etenstijd was, zeide 14
Boaz tot haar: Kom hier bij, en eet van het brood, en doop uw
bete in den azijn. Zo zat zij neder aan de zijde van de maaiers,
en hij langde haar geroost *koren*, en zij at, en werd verzadigd, en
hield over. Als zij nu opstond, om op te lezen, zo gebood Boaz 15
zijn jongens, zeggende: Laat haar ook tussen de garven oplezen,
en beschaamt haar niet. Ja, laat ook allengskens van de hand- 16
vollen voor haar wat vallen, en laat het liggen, dat zij het opleze,
en bestraft haar niet. Alzo las zij op in dat veld, tot aan den 17
avond; en zij sloeg uit, wat zij opgelezen had, en het was omtrent
een efa gerst. En zij nam het op, en kwam in de stad; en haar 18
schoonmoeder zag, wat zij opgelezen had; ook bracht zij voort, en
gaf haar, wat zij van haar verzadiging overgehouden had. Toen 19
zeide haar schoonmoeder tot haar: Waar hebt gij heden opgele-
zen, en waar hebt gij gewrocht? Gezegend zij, die u gekend heeft!
En zij verhaalde haar schoonmoeder, bij wien zij gewrocht had,

en zeide: De naam des mans, bij welken ik heden gewrocht heb, is
20 Boaz. Toen zeide Naomi tot haar schoondochter: Gezegend zij
hij den HEERE, Die Zijn weldadigheid niet heeft nagelaten aan
de levenden en aan de doden! Voorts zeide Naomi tot haar: Die
21 man is ons nabestaande; hij is een van onze lossers. En Ruth,
de Moabietische, zeide: Ook, omdat hij tot mij gezegd heeft: Gij
zult u houden bij de jongens, die ik heb, totdat zij den gansen
22 oogst, die ik heb, zullen hebben voleindigd. En Naomi zeide tot
haar schoondochter Ruth: Het is goed, mijn dochter, dat gij met
zijn maagden uitgaat, opdat zij u niet tegenvallen in een ander
23 veld. Alzo hield zij zich bij de maagden van Boaz, om op te le-
zen, totdat de gersteoogst en tarweoogst voleindigd waren; en zij
bleef bij haar schoonmoeder.

3 En Naomi, haar schoonmoeder, zeide tot haar: Mijn dochter!
2 zoude ik u geen rust zoeken, dat het u welga? Nu dan, is niet
Boaz, met wiens maagden gij geweest zijt, *van* onze bloedvriend-
schap? Zie, hij zal dezen nacht gerst op den dorsvloer wannen.
3 Zo baad u, en zalf u, en doe uw klederen aan, en ga af naar den
dorsvloer; *maar* maak u den man niet bekend, totdat hij geeindigd
4 zal hebben te eten en te drinken. En het zal geschieden, als hij
nederligt, dat gij de plaats zult merken, waar hij zal nedergelegen
zijn; ga dan in, en sla zijn voetdeksel op, en leg u; zo zal hij u te
5 kennen geven, wat gij doen zult. En zij zeide tot haar: Al wat gij
6 *tot mij* zegt, zal ik doen. Alzo ging zij af naar den dorsvloer, en
7 deed naar alles, wat haar schoonmoeder haar geboden had. Als
nu Boaz gegeten en gedronken had, en zijn hart vrolijk was, zo
kwam hij om neder te liggen aan het uiterste van een *koren* hoop.
Daarna kwam zij stilletjes in, en sloeg zijn voetdeksel op, en leide
8 zich. En het geschiedde te middernacht, dat die man verschrik-
te, en om zich greep; en ziet, een vrouw lag aan zijn voetdeksel.
9 En hij zeide: Wie zijt gij? En zij zeide: Ik ben Ruth, uw dienst-
maagd, breid dan uw vleugel uit over uw dienstmaagd, want gij
10 zijt de losser. En hij zeide: Gezegend zijt gij den HEERE, mijn
dochter! Gij hebt deze uw laatste weldadigheid beter gemaakt
dan de eerste, dewijl gij geen jonge gezellen zijt nagegaan, hetzij
11 arm of rijk. En nu, mijn dochter, vrees niet; al wat gij gezegd
hebt, zal ik u doen; want de ganse stad mijns volks weet, dat gij
12 een deugdelijke vrouw zijt. Nu dan, wel is waar, dat ik een losser

ben; maar er is nog een losser, nader dan ik. Blijf dezen nacht 13
over; voorts in den morgen zal het geschieden, indien hij u lost,
goed, laat hem lossen; maar indien het hem niet lust u te lossen,
zo zal ik u lossen, *zo waarachtig als* de HEERE leeft; leg u neder
tot den morgen toe. Alzo lag zij neder aan zijn voetdeksel tot 14
den morgen toe; en zij stond op, eer dat de een den ander kennen
kon; want hij zeide: Het worde niet bekend, dat een vrouw op den
dorsvloer gekomen is. Voorts zeide hij: Lang den sluier, die op u 15
is, en houd dien; en zij hield hem; en hij mat zes *maten* gerst, en
leide ze op haar; daarna ging hij in de stad. Zij nu kwam tot haar 16
schoonmoeder, dewelke zeide: Wie zijt gij, mijn dochter? En zij
verhaalde haar alles, wat die man haar gedaan had. Ook zeide 17
zij: Deze zes *maten* gerst heeft hij mij gegeven; want hij zeide *tot*
mij: Kom niet ledig tot uw schoonmoeder. Toen zeide zij: Zit 18
stil, mijn dochter, totdat gij weet, hoe de zaak zal vallen; want die
man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleind hebbe.

En Boaz ging op in de poort, en zette zich aldaar en ziet, **4**
de losser, van welken Boaz gesproken had, ging voorbij; zo zeide
hij: Wijk herwaarts, zet u hier, gij, zulk een! En hij week der-
waarts, en zette zich. En hij nam tien mannen van de oudsten 2
der stad, en zeide: Zet u hier; en zij zetten zich. Toen zeide hij 3
tot dien losser: Het stuk lands, dat van onzen broeder Elimelech
was, heeft Naomi, die uit der Moabieten land wedergekomen is,
verkocht; En ik heb gezegd: Ik zal het *voor* uw oor openbaren, 4
zeggende: Aanvaard het in tegenwoordigheid der inwoners, en in
tegenwoordigheid der oudsten mijns volks; zo gij het zult lossen,
los het; en zo men het ook niet zou lossen, verklaar het mij, dat
ik het wete; want er is niemand, behalve gij, die het losse, en ik
na u. Toen zeide hij: Ik zal het lossen. Maar Boaz zeide: Ten 5
dage, als gij het land aanvaardt van de hand van Naomi, zo zult
gij het ook aanvaarden van Ruth, de Moabietische, de huisvrouw
des verstorvenen, om den naam des verstorvenen te verwekken
over zijn erfdeel. Toen zeide die losser: Ik zal het voor mij niet 6
kunnen lossen, opdat ik mijn erfdeel niet misschien verderve; los
gij mijn lossing voor u; want ik zal niet kunnen lossen. Nu was 7
dit van ouds *een gewoonheid* in Israel, bij de lossing en bij de
verwisseling, om de ganse zaak te bevestigen, zo trok de man zijn
schoen uit en gaf die aan zijn naaste; en dit was tot een getuigenis

8 in Israel. Zo zeide de losser tot Boaz: Aanvaard gij het voor u;
9 en hij trok zijn schoen uit. Toen zeide Boaz tot de oudsten en al
het volk: Gijlieden zijt heden getuigen, dat ik aanvaard heb alles,
wat van Elimelech geweest is, en alles, wat van Chiljon en Mach-
10 lon geweest is, van de hand van Naomi. Daartoe aanvaard ik mij
ook Ruth, de Moabietische, de huisvrouw van Machlon, tot een
vrouw, om den naam des verstorvenen over zijn erfdeel te verwek-
ken, opdat de naam des verstorvenen niet worde uitgeroeid van
zijn broederen, en van de poort zijner plaats; gijlieden zijt heden
11 getuigen. En al het volk, dat in de poort was, mitsgaders de
oudsten zeiden: Wij zijn getuigen; de HEERE make deze vrouw,
die in uw huis komt, als Rachel en als Lea, die beiden het huis
van Israel gebouwd hebben; en handel kloekelijk in Efratha, en
12 maak *uw* naam vermaard in Bethlehem! En uw huis zij, als het
huis van Perez (die Thamar aan Juda baarde), van het zaad, dat
13 de HEERE u geven zal uit deze jonge vrouw. Alzo nam Boaz
Ruth, en zij werd hem ter vrouwe, en hij ging tot haar in; en de
14 HEERE gaf haar, dat zij zwanger werd en een zoon baarde. Toen
zeiden de vrouwen tot Naomi: Geloofd zij de HEERE, Die niet
heeft nagelaten u heden een losser te geven; en zijn naam worde
15 vermaard in Israel! Die zal u zijn tot een verkwikker der ziel,
en om uw ouderdom te onderhouden; want uw schoondochter,
die u liefheeft, heeft hem gebaard, dewelke u beter is dan zeven
16 zonen. En Naomi nam dat kind, en zette het op haar schoot,
17 en werd zijn voedster. En de naburinnen gaven hem een naam,
zeggende: Aan Naomi is een zoon geboren; en zij noemden zijn
18 naam Obed; deze is de vader van Isai, Davids vader. Dit nu zijn
19 de geboorten van Perez: Perez gewon Hezron; En Hezron gewon
20 Ram; en Ram gewon Amminadab; En Amminadab gewon Na-
21 hesson; en Nahesson gewon Salma; En Salmon gewon Boaz, en
22 Boaz gewon Obed; En Obed gewon Isai; en Isai gewon David.

1 Samuël

Daar was een man van Ramathaim-zofim, van het geberg- 1
te van Efraim, wiens naam was Elkana, een zoon van
Jerocham, den zoon van Elihu, den zoon van Tochu, den
zoon van Zuf, een Efrathiet. En hij had twee vrouwen; 2
de naam van de ene was Hanna, en de naam van de andere was
Peninna. Peninna nu had kinderen, maar Hanna had geen kinde-
ren. Deze man nu ging opwaarts uit zijn stad van jaar tot jaar 3
om te aanbidden, en om te offeren den HEERE der heirscharen
te Silo; en aldaar waren priesters des HEEREN, Hofni, en Pine-
has, de twee zonen van Eli. En het geschiedde op dien dag, als 4
Elkana offerde, zo gaf hij aan Peninna, zijn huisvrouw, en aan
al haar zonen en haar dochteren, delen. Maar aan Hanna gaf 5
hij een aanzienlijk deel, want hij had Hanna lief; doch de HEE-
RE had haar baarmoeder toegesloten. En haar tegenpartijdige 6
tergde haar ook met terging, om haar te vergrimmen, omdat de
HEERE haar baarmoeder toegesloten had. En alzo deed hij jaar 7
op jaar; van dat zij opging tot het huis des HEEREN, zo tergde
zij haar alzo; daarom weende zij en at niet. Toen zeide Elkana, 8
haar man: Hanna, waarom weent gij, en waarom eet gij niet, en
waarom is uw hart kwalijk gesteld? Ben ik u niet beter dan tien
zonen? Toen stond Hanna op, nadat *hij* gegeten, en nadat *hij* 9
gedronken had te Silo. En Eli, de priester, zat op een stoel bij
een post van den tempel des HEEREN. Zij dan viel bitterlijk be- 10
droefd zijnde, zo bad zij tot den HEERE, en zij weende zeer. En 11
zij beloofde een gelofte, en zeide: HEERE der heirscharen, zo Gij
eenmaal de ellende Uwer dienstmaagd aanziet, en mijner gedenkt,
en Uw dienstmaagd niet vergeet, maar geeft aan Uw dienstmaagd
een mannelijk zaad, zo zal ik dat den HEERE geven al de dagen
zijns levens, en er zal geen scheermes op zijn hoofd komen. Het 12
geschiedde nu, als zij evenzeer bleef biddende voor het aangezicht
des HEEREN, zo gaf Eli acht op haar mond. Want Hanna sprak 13
in haar hart; alleenlijk roerden zich haar lippen, maar haar stem

14 werd niet gehoord; daarom hield Eli haar voor dronken. En Eli
zeide tot haar: Hoe lang zult gij u dronken aanstellen? Doe uw
15 wijn van u. Doch Hanna antwoordde en zeide: Neen, mijn heer!
ik ben een vrouw, bezwaard van geest; ik heb noch wijn, noch
sterken drank gedronken; maar ik heb mijn ziel uitgegoten voor
16 het aangezicht des HEEREN. Acht toch uw dienstmaagd niet
voor een dochter Belials; want ik heb tot nu toe gesproken uit
17 de veelheid van mijn gedachten en van mijn verdriet. Toen ant-
woordde Eli en zeide: Ga heen in vrede, en de God Israels zal uw
18 bede geven, die gij van Hem gebeden hebt. En zij zeide: Laat
uw dienstmaagd genade vinden in uw ogen! Alzo ging die vrouw
haars weegs; en zij at, en haar aangezicht was haar *zodanig* niet
19 meer. En zij stonden des morgens vroeg op, en zij aanbaden
voor het aangezicht des HEEREN, en zij keerden weder, en kwa-
men tot hun huis te Rama. En Elkana bekende zijn huisvrouw
20 Hanna, en de HEERE gedacht aan haar. En het geschiedde,
na verloop van dagen, dat Hanna bevrucht werd, en baarde een
zoon, en zij noemde zijn naam Samuël: Want, *zeide zij*, ik heb
21 hem van den HEERE gebeden. En die man, Elkana toog op met
zijn ganse huis, om den HEERE te offeren het jaarlijkse offer, en
22 zijn gelofte. Doch Hanna toog niet op; maar zij zeide tot haar
man: Als de jongen gespeend is, dan zal ik hem brengen, dat hij
voor het aangezicht des HEEREN verschijne, en blijve daar tot
23 in eeuwigheid. En Elkana, haar man, zeide tot haar: Doe, wat
goed is in uw ogen; blijf, totdat gij hem zult gespeend hebben;
de HEERE bevestige naar Zijn woord! Alzo bleef de vrouw, en
24 zoogde haar zoon, totdat zij hem speende. Daarna, als zij hem
gespeend had, bracht zij hem met zich opwaarts, met drie varren,
en een efa meels, en een fles met wijn; en zij bracht hem in het
25 huis des HEEREN te Silo; en het jongsken was *zeer* jong. En zij
26 slachtten een var; alzo brachten zij het kind tot Eli. En zij zeide:
Och, mijn heer! *zo waarachtig als* uw ziel leeft, mijn heer! Ik ben
27 die vrouw, die hier bij u stond, om den HEERE te bidden. Ik
bad om dit kind, en de HEERE heeft mij mijn bede gegeven, die
28 ik van Hem gebeden heb. Daarom heb ik hem ook den HEERE
overgegeven al de dagen, die hij wezen zal; hij is van den HEERE
gebeden. En hij bad aldaar den HEERE aan.

2 Toen bad Hanna en zeide: Mijn hart springt van vreugde op in

den HEERE; mijn hoorn is verhoogd in den HEERE; mijn mond
is wijd opengedaan over mijn vijanden; want ik verheug mij in Uw
heil. Er is niemand heilig, gelijk de HEERE; want er is niemand 2
dan Gij, en er is geen rotssteen, gelijk onze God! Maakt het niet 3
te veel, dat gij hoog, hoog zoudt spreken, dat iets hards uit uw
mond zou gaan; want de HEERE is een God der wetenschappen,
en Zijn daden zijn recht gedaan. De boog der sterken is gebro- 4
ken; en die struikelden, zijn met sterkte omgord. Die verzadigd 5
waren, hebben zich verhuurd om brood, en die hongerig waren,
zijn het niet meer; totdat de onvruchtbare zeven heeft gebaard,
en die vele kinderen had, krachteloos is geworden. De HEERE 6
doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet
weder opkomen. De HEERE maakt arm en maakt rijk; Hij ver- 7
nedert, ook verhoogt Hij. Hij verheft den geringe uit het stof, 8
en den nooddruftige verhoogt Hij uit den drek, om te doen zitten
bij de vorsten, dat Hij hen den stoel der ere doe beerven; want
de grondvesten des aardrijks zijn des HEEREN, en Hij heeft de
wereld daarop gezet. Hij zal de voeten Zijner gunstgenoten be- 9
waren; maar de goddelozen zullen zwijgen in duisternis; want een
man vermag niet door kracht. Die met den HEERE twisten, zul- 10
len verpletterd worden; Hij zal in den hemel over hen donderen;
de HEERE zal de einden der aarde richten, en zal Zijn Koning
sterkte geven, en den hoorn Zijns Gezalfden verhogen. Daarna 11
ging Elkana naar Rama in zijn huis; maar de jongeling was den
HEERE dienende voor het aangezicht van den priester Eli. Doch 12
de zonen van Eli waren kinderen Belials; zij kenden den HEERE
niet. Want de wijze dier priesters met het volk was, dat, *wanneer* 13
iemand een offerande offerde, des priesters jongen kwam, terwijl
het vlees kookte, met een drietandigen krauwel in zijn hand; En 14
sloeg in de teile, of in den ketel, of in de pan, of in den pot; al
wat de krauwel optrok, dat nam de priester voor zich. Alzo deden
zij aan al de Israelieten, die te Silo kwamen. Ook eer zij het 15
vet aanstaken, kwam des priesters jongen, en zeide tot den man,
die offerde: Geef dat vlees om te braden voor den priester; want
hij zal geen gekookt vlees van u nemen, maar rauw. Wanneer 16
nu die man tot hem zeide: Zij zullen dat vet als heden ganselijk
aansteken, zo neem dan voor u, gelijk als het uw ziel lusten zal;
zo zeide hij tot hem: Nu zult gij het immers geven, en zo niet, ik

17 zal het met geweld nemen. Alzo was de zonde dezer jongelingen
zeer groot voor het aangezicht des HEEREN; want de lieden ver-
18 achtten het spijsoffer des HEEREN. Doch Samuël diende voor
het aangezicht des HEEREN, zijnde een jongeling, omgord met
19 den linnen lijfrok. En zijn moeder maakte hem een kleinen rok,
en bracht hem dien van jaar tot jaar, als zij opkwam met haar
20 man, om het jaarlijkse offer te offeren. En Eli zegende Elkana, en
zijn huisvrouw, en zeide: De HEERE geve u zaad uit deze vrouw
voor de bede, die zij den HEERE afgebeden heeft. En zij gingen
21 naar zijn plaats. Want de HEERE bezocht Hanna, en zij werd
bevrucht, en baarde drie zonen en twee dochters; en de jongeling
22 Samuël werd groot bij den HEERE. Doch Eli was zeer oud, en
hoorde al, wat zijn zonen aan gans Israel deden, en dat zij sliepen
bij de vrouwen, die met hopen samenkwamen aan de deur van de
23 tent der samenkomst. En hij zeide tot hen: Waarom doet gij
al zulke dingen, dat ik deze uw boze stukken hore van dit ganse
24 volk? Niet, mijn zonen; want dit is geen goed gerucht, dat ik
25 hoor; gij maakt, dat het volk des HEEREN overtreedt. Wanneer
een mens tegen een mens zondigt, zo zullen de goden hem oorde-
len; maar wanneer een mens tegen den HEERE zondigt, wie zal
voor hem bidden? Doch zij hoorden de stem huns vaders niet,
26 want de HEERE wilde hen doden. En de jongeling Samuël nam
toe, en werd groot en aangenaam beide bij den HEERE en ook bij
27 de mensen. En er kwam een man Gods tot Eli, en zeide tot hem:
Zo zegt de HEERE: Heb Ik Mij klaarlijk geopenbaard aan het huis
28 uws vaders, toen zij in Egypte waren, in het huis van Farao? En
Ik heb hem uit alle stammen van Israel Mij ten priester verkoren,
om te offeren op Mijn altaar, om het reukwerk aan te steken, om
den efod voor Mijn aangezicht te dragen; en heb aan het huis uws
29 vaders gegeven al de vuurofferen van de kinderen Israels. Waar-
om slaat gijlieden achteruit tegen Mijn slachtoffer, en tegen Mijn
spijsoffer, hetwelk Ik geboden heb *in* de woning; en eert uw zonen
meer dan Mij, dat gijlieden u mest van het voornaamste van alle
30 spijsoffers van Mijn volk Israel? Daarom spreekt de HEERE, de
God Israels: Ik had wel klaarlijk gezegd: Uw huis en uws vaders
huis zouden voor Mijn aangezicht wandelen tot in eeuwigheid;
maar nu spreekt de HEERE: Dat zij verre van Mij; want die Mij
eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht wor-

den. Zie, de dagen komen, dat Ik uw arm zal afhouwen, en den 31
arm van uws vaders huis, dat er geen oud man in uw huis wezen
zal. En gij zult aanschouwen de benauwdheid der woning *Gods*, 32
in plaats van al het goede, dat Hij Israel zou gedaan hebben; en
er zal te genen dage een oud man in uw huis zijn. Doch de man, 33
dien Ik u niet zal uitroeien van Mijn altaar, zou zijn om uw ogen
te verteren, en om uw ziel te bedroeven; en al de menigte uws hui-
zes zal sterven, mannen geworden zijnde. Dit nu zal u een teken 34
zijn, hetwelk over uw beide zonen, over Hofni en Pinehas, komen
zal: op een dag zullen zij beiden sterven. En Ik zal Mij een ge- 35
trouwen priester verwekken; die zal doen, gelijk als in Mijn hart
en in Mijn ziel zijn zal; dien zal Ik een bestendig huis bouwen,
en hij zal altijd voor het aangezicht Mijns Gezalfden wandelen.
En het zal geschieden, dat al wie van uw huis zal overig zijn, zal 36
komen, om zich voor hem neder te buigen voor een stukje gelds,
en een bolle broods, en zal zeggen: Neem mij toch aan tot enige
priesterlijke bediening, dat ik een bete broods moge eten.

En de jongeling Samuël diende den HEERE voor het aange- **3**
zicht van Eli; en het woord des HEEREN was dierbaar in die
dagen; er was geen openbaar gezicht. En het geschiedde te dien 2
dage, als Eli op zijn plaats nederlag (en zijn ogen begonnen donker
te worden, dat hij niet zien kon), En Samuël zich ook nedergelegd 3
had, eer de lampe Gods uitgedaan werd, in den tempel des HEE-
REN, waar de ark Gods was, Dat de HEERE, Samuël riep; en 4
hij zeide: Zie, *hier* ben ik. En hij liep tot Eli en zeide: Zie, *hier* 5
ben ik, want gij hebt mij geroepen. Doch hij zeide: Ik heb niet
geroepen, keer weder, leide u neder. En hij ging heen en legde zich
neder. Toen riep de HEERE Samuël wederom; en Samuël stond 6
op; en ging tot Eli, en zeide: Zie, *hier* ben ik, want gij hebt mij
geroepen. Hij dan zeide: Ik heb u niet geroepen, mijn zoon; keer
weder, leg u neder. Doch Samuël kende den HEERE nog niet; 7
en het woord des HEEREN was aan hem nog niet geopenbaard.
Toen riep de HEERE Samuël wederom, ten derden maal; en hij 8
stond op, en ging tot Eli, en zeide: Zie, *hier* ben ik, want gij hebt
mij geroepen. Toen verstond Eli, dat de HEERE den jongeling
riep. Daarom zeide Eli tot Samuël: Ga heen, leg u neder, en het 9
zal geschieden, zo Hij u roept, zo zult gij zeggen: Spreek, HEE-
RE, want Uw knecht hoort. Toen ging Samuël heen en leide zich

10 aan zijn plaats. Toen kwam de HEERE, en stelde Zich daar, en
riep gelijk de andere malen: Samuël, Samuël! En Samuël zeide:
11 Spreek, want Uw knecht hoort. En de HEERE zeide tot Samuël:
Zie, Ik doe een ding in Israel, dat al wie het horen zal, *dien* zullen
12 zijn beide oren klinken. Te dienzelven dage zal Ik verwekken over
Eli alles, wat Ik tegen zijn huis gesproken heb; Ik zal het beginnen
13 en voleinden. Want Ik heb hem te kennen gegeven, dat Ik zijn
huis rechten zal tot in eeuwigheid, om der ongerechtigheids wil,
die hij geweten heeft; want *als* zijn zonen zich hebben vervloekt
14 gemaakt, zo heeft hij hen niet eens zuur aangezien. Daarom dan
heb Ik het huis van Eli gezworen: Zo de ongerechtigheid van het
huis van Eli tot in eeuwigheid zal verzoend worden door slacht-
15 offer of door spijsoffer! Samuël nu lag tot aan den morgen; toen
deed hij de deuren van het huis des HEEREN open; doch Samuël
16 vreesde dit gezicht aan Eli te kennen te geven. Toen riep Eli
Samuël, en zeide: Mijn zoon Samuël! Hij dan zeide: Zie, *hier*
17 ben ik. En hij zeide: Wat is het woord, dat Hij tot u gespro-
ken heeft? Verberg het toch niet voor mij; God doe u zo, en zo
doe Hij daartoe, indien gij een woord voor mij verbergt van al de
18 woorden, die Hij tot u gesproken heeft! Toen gaf hem Samuël te
kennen al die woorden, en verborg *ze* voor hem niet. En hij zeide:
19 Hij is de HEERE; Hij doe, wat goed is in Zijn ogen! Samuël nu
werd groot; en de HEERE was met hem, en liet niet een van al
20 Zijn woorden op de aarde vallen. En gans Israel, van Dan tot
Ber-seba toe, bekende, dat Samuël bevestigd was tot een profeet
21 des HEEREN. En de HEERE voer voort te verschijnen te Silo;
want de HEERE openbaarde Zich aan Samuël te Silo, door het
woord des HEEREN.

4 En het woord van Samuël geschiedde aan gans Israel. En Israel
toog uit, den Filistijnen tegemoet, ten strijde, en legerde zich bij
2 Eben-haezer, maar de Filistijnen legerden zich bij Afek. En de
Filistijnen stelden zich in slagorden, om Israel te ontmoeten; en
als zich de strijd uitspreidde, zo werd Israel voor der Filistijnen
aangezicht geslagen; want zij sloegen in de slagorden in het veld
3 omtrent vier duizend man. Als het volk *wederom* in het leger ge-
komen was, zo zeiden de oudsten van Israel: Waarom heeft ons de
HEERE heden geslagen voor het aangezicht der Filistijnen? Laat
ons van Silo tot ons nemen de ark des verbonds des HEEREN,

en laat die in het midden van ons komen, opdat zij ons verlos-
se van de hand onzer vijanden. Het volk dan zond naar Silo, 4
en men bracht van daar de ark des verbonds des HEEREN der
heirscharen, die tussen de cherubim woont; en de twee zonen van
Eli, Hofni en Pinehas, waren daar met de ark des verbonds van
God. En het geschiedde, als de ark des verbonds des HEEREN 5
in het leger kwam, zo juichte gans Israel met een groot gejuich,
alzo dat de aarde dreunde. Als nu de Filistijnen de stem van 6
het juichen hoorden, zo zeiden zij: Wat is de stem van dit grote
juichen in het leger der Hebreen? Toen vernamen zij, dat de ark
des HEEREN in het leger gekomen was. Daarom vreesden de 7
Filistijnen, want zij zeiden: God is in het leger gekomen. En zij
zeiden: Wee ons, want diergelijke is gisteren *en* eergisteren niet
geschied! Wee ons, wie zal ons redden uit de hand van deze 8
heerlijke goden? Dit zijn dezelfde goden, die de Egyptenaars met
alle plagen geplaagd hebben, bij de woestijn. Zijt sterk, en weest 9
mannen, gij Filistijnen, opdat gij de Hebreen niet misschien dient,
gelijk als zij ulieden gediend hebben; zo zijt mannen, en strijdt.
Toen streden de Filistijnen, en Israel werd geslagen, en zij vloden 10
een iegelijk in zijn tenten; en er geschiedde een zeer grote neder-
laag, zodat er van Israel vielen dertig duizend voetvolks. En de 11
ark Gods werd genomen, en de twee zonen van Eli, Hofni en Pine-
has, stierven. Toen liep er een Benjaminiet uit de slagorden, en 12
kwam te Silo denzelfden dag; en zijn klederen waren gescheurd,
en er was aarde op zijn hoofd. En als hij kwam, ziet, zo zat Eli 13
op een stoel aan de zijde van den weg, uitziende; want zijn hart
was sidderende vanwege de ark Gods. Als die man kwam, om
zulks te verkondigen in de stad, toen schreeuwde de ganse stad.
En als Eli de stem des geroeps hoorde, zo zeide hij: Wat is de 14
stem dezer beroerte? Toen haastte zich die man, en hij kwam
en boodschapte het aan Eli. (Eli nu was een man van acht en 15
negentig jaren, en zijn ogen stonden stijf, dat hij niet zien kon.)
En die man zeide tot Eli: Ik ben het, die uit de slagorden kom, 16
en ik ben heden uit de slagorden gevloden. Hij dan zeide: Wat is
er geschied, mijn zoon? Toen antwoordde hij, die de boodschap 17
bracht, en zeide: Israel is gevloden voor het aangezicht der Filis-
tijnen, en er is ook een grote nederlaag onder het volk geschied;
daarenboven zijn uw twee zonen, Hofni en Pinehas, gestorven, en

18 de ark Gods is genomen. En het geschiedde, als hij van de ark
Gods vermeldde, zo viel hij achterwaarts van den stoel af, aan de
zijde der poort, en brak den nek, en stierf; want de man was oud
19 en zwaar; en hij richtte Israel veertig jaren. En zijn schoondoch-
ter, de huisvrouw van Pinehas, was bevrucht, zij zou baren; als
deze de tijding hoorde, dat de ark Gods genomen was, en haar
schoonvader gestorven was, en haar man, zo kromde zij zich, en
20 baarde; want haar weeen overvielen haar. En omtrent den tijd
van haar sterven, zo spraken de vrouwen, die bij haar stonden:
Vrees niet, want gij hebt een zoon gebaard. Doch zij antwoordde
21 niet, en nam het niet ter harte. En zij noemde het jongsken Ik-
abod, zeggende: De eer is weggevoerd uit Israel! Omdat de ark
Gods gevankelijk weggevoerd was, en om haars schoonvaders en
22 haars mans wil. En zij zeide: De eer is gevankelijk weggevoerd
uit Israel, want de ark Gods is genomen.
5 De Filistijnen nu namen de ark Gods, en zij brachten ze van
2 Eben-haezer tot Asdod. En de Filistijnen namen de ark Gods,
en zij brachten ze in het huis van Dagon, en stelden ze bij Dag-
3 on. Maar als die van Asdod des anderen daags vroeg opstonden,
ziet, zo was Dagon op zijn aangezicht ter aarde gevallen voor de
ark des HEEREN. En zij namen Dagon en zetten hem weder op
4 zijn plaats. Toen zij nu des anderen daags des morgens vroeg
opstonden, ziet, Dagon lag op zijn aangezicht ter aarde gevallen
voor de ark des HEEREN; maar het hoofd van Dagon, en de bei-
de palmen zijner handen afgehouwen, aan den dorpel; alleenlijk
5 was Dagon daarop overgebleven. Daarom treden de priesters van
Dagon, en allen, die in het huis van Dagon komen, niet op den
6 dorpel van Dagon te Asdod, tot op dezen dag. Doch de hand
des HEEREN was zwaar over die van Asdod, en verwoestte hen;
7 en Hij sloeg ze met spenen, Asdod en haar landpalen. Toen nu
de mannen te Asdod zagen, dat het alzo *toeging*, zo zeiden zij:
Dat de ark des Gods van Israel bij ons niet blijve; want Zijn hand
8 is hard over ons, en over Dagon, onzen god. Daarom zonden
zij heen, en verzamelden tot zich al de vorsten der Filistijnen, en
zij zeiden: Wat zullen wij met de ark des Gods van Israel doen?
En die zeiden: Dat de ark des Gods van Israel rondom Gath ga.
9 Alzo droegen zij de ark des Gods van Israel rondom. En het ge-
schiedde, nadat zij die hadden rondom gedragen, zo was de hand

des HEEREN tegen die stad met een zeer grote kwelling; want
Hij sloeg de lieden dier stad van den kleine tot den grote, en zij
hadden spenen in de verborgene plaatsen. Toen zonden zij de 10
ark Gods naar Ekron; maar het geschiedde, als de ark Gods te
Ekron kwam, zo riepen die van Ekron, zeggende: Zij hebben de
ark des Gods van Israel tot mij rondom gebracht, om mij en mijn
volk te doden. En zij zonden heen, en vergaderden al de vorsten 11
der Filistijnen, en zeiden: Zendt de ark des Gods van Israel heen,
dat zij wederkere tot haar plaats, opdat zij mij en mijn volk niet
dode; want er was een dodelijke kwelling in de ganse stad, *en* de
hand Gods was er zeer zwaar. En de mensen, die niet stierven, 12
werden geslagen met spenen, zodat het geschrei der stad opklom
naar den hemel.

Als nu de ark des HEEREN zeven maanden in het land der **6**
Filistijnen geweest was, Zo riepen de Filistijnen de priesters en 2
de waarzeggers, zeggende: Wat zullen wij met de ark des HEE-
REN doen? Laat ons weten, waarmede wij ze aan haar plaats
zenden zullen. Zij dan zeiden: Indien gij de ark des Gods van 3
Israel wegzendt, zendt haar niet ledig weg, maar vergeldt Hem
ganselijk een schuldoffer; dan zult gij genezen worden, en ulieden
zal bekend worden, waarom Zijn hand van u niet afwijkt. Toen 4
zeiden zij: Welk is dat schuldoffer, dat wij Hem vergelden zullen?
En zij zeiden: Vijf gouden spenen, en vijf gouden muizen, naar het
getal van de vorsten der Filistijnen; want het is enerlei plaag over
u allen, en over uw vorsten. Zo maakt dan beelden uwer spenen, 5
en beelden uwer muizen, die het land verderven, en geeft den God
van Israel de eer; misschien zal Hij Zijn hand verlichten van over
ulieden, en van over uw god, en van over uw land. Waarom toch 6
zoudt gijlieden uw hart verzwaren, gelijk de Egyptenaars en Farao
hun hart verzwaard hebben? Hebben zij niet, toen Hij *wonderlijk*
met hen gehandeld had, hen laten trekken, dat zij heengingen?
Nu dan, neemt en maakt een nieuwen wagen, en twee zogende 7
koeien, op dewelke geen juk gekomen is; spant de koeien aan den
wagen, en brengt haar kalveren van achter haar weder naar huis.
Neemt dan de ark des HEEREN, en zet ze op den wagen, en legt 8
de gouden kleinoden, die gij Hem ten schuldoffer vergelden zult, in
een koffertje aan haar zijde; en zendt ze weg, dat zij heenga. Ziet 9
dan toe, indien zij den weg van haar landpale opgaat naar Beth-

semes, zo heeft Hij ons dit groot kwaad gedaan; maar zo niet, zo
zullen wij weten, dat Zijn hand ons niet geraakt heeft; het is ons
10 een toeval geweest. En die lieden deden alzo, en namen twee
zogende koeien, en spanden ze aan den wagen, en haar kalveren
11 sloten zij in huis. En zij zetten de ark des HEEREN op den wa-
gen, en het koffertje met de gouden muizen, en de beelden hunner
12 spenen. De koeien nu gingen recht in dien weg, op den weg naar
Beth-semes op een straat; zij gingen steeds voort, al loeiende, en
weken noch ter rechter *hand* noch ter linkerhand; en de vorsten
der Filistijnen gingen achter dezelve tot aan de landpale van Beth-
13 semes. En die van Beth-semes maaiden den tarweoogst in het
dal, en als zij hun ogen ophieven, zagen zij de ark en verblijdden
14 zich, als zij *die* zagen. En de wagen kwam op den akker van
Jozua, den Beth-semiet, en bleef daar staande; en daar was een
grote steen, en zij kloofden het hout van den wagen, en offerden
15 de koeien den HEERE ten brandoffer. En de Levieten namen
de ark des HEEREN af en het koffertje, dat daarbij was, waarin
de gouden kleinoden waren, en zetten ze op dien groten steen;
en die lieden van Beth-semes offerden brandofferen, en slachtten
16 slachtofferen den HEERE, op denzelven dag. En als de vijf vor-
sten der Filistijnen zulks gezien hadden, zo keerden zij weder op
17 denzelven dag naar Ekron. Dit nu zijn de gouden spenen, die
de Filistijnen aan den HEERE ten schuldoffer vergolden hebben:
Voor Asdod een voor Gaza een, voor Askelon een, voor Gath een,
18 voor Ekron een. Ook gouden muizen, naar het getal van alle
steden der Filistijnen, onder de vijf vorsten, van de vaste steden
af tot aan de landvlekken; en tot aan Abel, den groten *steen*, op
denwelken zij de ark des HEEREN nedergesteld hadden, die tot
19 op dezen dag is op den akker van Jozua, den Beth-semiet. En *de
Heere* sloeg onder die lieden van Beth-semes, omdat zij in de ark
des HEEREN gezien hadden; ja, Hij sloeg van het volk zeventig
mannen, *en* vijftig duizend mannen. Toen bedreef het volk rouw,
omdat de HEERE een groten slag onder het volk geslagen had.
20 Toen zeiden de lieden van Beth-semes: Wie zou kunnen bestaan
voor het aangezicht van den HEERE, dezen heiligen God? En
21 tot wien van ons zal Hij optrekken? Zo zonden zij boden tot de
inwoners van Kirjath-jearim, zeggende: De Filistijnen hebben de
ark des HEEREN wedergebracht; komt af, haalt ze opwaarts tot

u.
Toen kwamen de mannen van Kirjath-jearim, en haalden de 7
ark des HEEREN op, en zij brachten ze in het huis van Abina-
dab, op den heuvel; en zij heiligden zijn zoon Eleazar, dat hij de
ark des HEEREN bewaarde. En het geschiedde, van dien dag 2
af, dat de ark *des Heeren* te Kirjath-jearim bleef, en de dagen
werden twintig jaren; en het ganse huis van Israel klaagde den
HEERE achterna. Toen sprak Samuël tot het ganse huis van 3
Israel, zeggende: Indien gijlieden u met uw ganse hart tot den
HEERE bekeert, zo doet de vreemde goden uit het midden van
u weg, ook de Astharoths; en richt uw hart tot den HEERE, en
dient Hem alleen, zo zal Hij u uit de hand der Filistijnen rukken.
De kinderen Israels nu deden de Baals en de Astharoths weg, en 4
zij dienden den HEERE alleen. Verder zeide Samuël: Vergadert 5
het ganse Israel naar Mizpa, en ik zal den HEERE voor u bidden.
En zij werden vergaderd te Mizpa, en zij schepten water, en goten 6
het uit voor het aangezicht des HEEREN; en zij vastten te dien
dage, en zeiden aldaar: Wij hebben tegen den HEERE gezondigd.
Alzo richtte Samuël de kinderen Israels te Mizpa. Toen de Fi- 7
listijnen hoorden, dat de kinderen Israels zich vergaderd hadden
te Mizpa, zo kwamen de oversten der Filistijnen op tegen Israel.
Als de kinderen Israels *dat* hoorden, zo vreesden zij voor het aan-
gezicht der Filistijnen. En de kinderen Israels zeiden tot Samu- 8
ël: Zwijg niet van onzentwege, dat gij niet zoudt roepen tot den
HEERE, onzen God, opdat Hij ons verlosse uit de hand der Filis-
tijnen. Toen nam Samuël een melklam, en hij offerde het geheel 9
den HEERE ten brandoffer; en Samuël riep tot den HEERE voor
Israel; en de HEERE verhoorde hem. En het geschiedde, toen 10
Samuël dat brandoffer offerde, zo kwamen de Filistijnen aan ten
strijde tegen Israel; en de HEERE donderde te dien dage met een
groten donder over de Filistijnen, en Hij verschrikte hen, zodat zij
verslagen werden voor het aangezicht van Israel. En de mannen 11
van Israel togen uit van Mizpa, en vervolgden de Filistijnen, en
zij sloegen hen tot onder Beth-kar. Samuël nu nam een steen, 12
en stelde *dien* tussen Mizpa en tussen Sen, en hij noemde diens
naam Eben-haezer; en hij zeide: Tot hiertoe heeft de HEERE ons
geholpen. Alzo werden de Filistijnen vernederd, en kwamen niet 13
meer in de landpalen van Israel; want de hand des HEEREN was

14 tegen de Filistijnen al de dagen van Samuël. En de steden, welke
de Filistijnen van Israel genomen hadden kwamen weder aan Is-
rael, van Ekron tot Gath toe; ook rukte Israel derzelver landpale
uit de hand der Filistijnen; en er was vrede tussen Israel en tussen
15 de Amorieten. Samuël nu richtte Israel al de dagen zijns levens.
16 En hij toog van jaar tot jaar, en ging rondom naar Beth-el, en
17 Gilgal, en Mizpa; en hij richtte Israel in al die plaatsen. Doch hij
keerde weder naar Rama; want daar was zijn huis, en daar richtte
hij Israel; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.
8 Het geschiedde nu, toen Samuël oud geworden was, zo stelde
2 hij zijn zonen tot richters over Israel. De naam van zijn eerstge-
borenen zoon nu was Joël, en de naam van zijn tweeden was Abia;
3 zij waren richters te Ber-seba. Doch zijn zonen wandelden niet
in zijn wegen; maar zij neigden zich tot de gierigheid, en namen
4 geschenken, en bogen het recht. Toen vergaderden zich alle oud-
5 sten van Israel, en zij kwamen tot Samuël te Rama; En zij zeiden
tot hem: Zie, gij zijt oud geworden, en uw zonen wandelen niet
in uw wegen; zo zet nu een koning over ons, om ons te richten,
6 gelijk al de volken *hebben.* Maar dit woord was kwaad in de ogen
van Samuël, als zij zeiden: Geef ons een koning, om ons te rich-
7 ten. En Samuël bad den HEERE aan. Doch de HEERE zeide
tot Samuël: Hoor naar de stem des volks in alles, wat zij tot u
zeggen zullen; want zij hebben u niet verworpen, maar zij hebben
8 Mij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zal zijn. Naar de
werken, die zij gedaan hebben, van dien dag af, toen Ik hen uit
Egypte geleid heb, tot op dezen dag toe, en hebben Mij verlaten
9 en andere goden gediend; alzo doen zij u ook. Hoor dan nu naar
hun stem; doch als gij hen op het hoogste zult betuigd hebben,
zo zult gij hen te kennen geven de wijze des konings, die over hen
10 regeren zal. Samuël nu zeide al de woorden des HEEREN het
11 volk aan, hetwelk een koning van hem begeerde. En zeide: Dit
zal des konings wijze zijn, die over u regeren zal: hij zal uw zonen
nemen, dat hij hen zich stelle tot zijn wagen, en tot zijn ruiteren,
12 dat zij voor zijn wagen henen lopen; En dat hij hen zich stelle
tot oversten der duizenden, en tot oversten der vijftigen; en dat
zij zijn akker ploegen, en dat zij zijn oogst oogsten, en dat zij zijn
13 krijgswapenen maken, mitsgaders zijn wagentuig. En uw dochte-
ren zal hij nemen tot apothekeressen, en tot keukenmaagden, en

tot baksters. En uw akkers, en uw wijngaarden, en uw olijfgaar- 14
den, die de beste zijn, zal hij nemen, en zal ze aan zijn knechten
geven. En uw zaad, en uw wijngaarden zal hij vertienen, en hij 15
zal ze aan zijn hovelingen, en aan zijn knechten geven. En hij zal 16
uw knechten, en uw dienstmaagden, en uw beste jongelingen, en
uw ezelen nemen, en hij zal zijn werk daarmede doen. Hij zal uw 17
kudden vertienen; en gij zult hem tot knechten zijn. Gij zult wel 18
te dien dage roepen, vanwege uw koning, dien gij u zult verkoren
hebben, maar de HEERE zal u te dien dage niet verhoren. Doch 19
het volk weigerde Samuëls stem te horen; en zij zeiden: Neen,
maar er zal een koning over ons zijn. En wij zullen ook zijn ge- 20
lijk al de volken; en onze koning zal ons richten, en hij zal voor
onze aangezichten uitgaan, en hij zal onze krijgen voeren. Als 21
Samuël al de woorden des volks gehoord had, zo sprak hij dezelve
voor de oren des HEEREN. De HEERE nu zeide tot Samuël: 22
Hoor naar hun stem, en stel hun een koning. Toen zeide Samuël
tot de mannen van Israel: Gaat heen, een iegelijk naar zijn stad.

Er was nu een man van Benjamin, wiens naam was Kis, een **9**
zoon van Abiel, den zoon van Zeror, den zoon van Bechorath,
den zoon van Afiah, den zoon eens mans van Jemini, een dapper
held. Die had een zoon, wiens naam was Saul, een jongeling, en 2
schoon, ja, er was geen schoner man dan hij onder de kinderen
Israels; van zijn schouderen en opwaarts was hij hoger dan al
het volk. De ezelinnen nu van Kis, den vader van Saul, waren 3
verloren; daarom zeide Kis tot zijn zoon Saul: Neem nu een van
de jongens met u, en maak u op, ga heen, zoek de ezelinnen. Hij 4
dan ging door het gebergte van Efraim, en hij ging door het land
van Salisa, maar zij vonden ze niet; daarna gingen zij door het
land van Sahalim, maar zij waren er niet; verder ging hij door
het land van Jemini, doch zij vonden ze niet. Toen zij in het 5
land van Zuf kwamen, zeide Saul tot zijn jongen, die bij hem was:
Kom en laat ons wederkeren; dat niet misschien mijn vader van
de ezelinnen aflate, en voor ons bekommerd zij. Hij daarentegen 6
zeide tot hem: Zie toch, er is een man Gods in deze stad, en hij
is een geeerd man; al wat hij spreekt, dat komt zekerlijk; laat ons
nu derwaarts gaan, misschien zal hij ons onzen weg aanwijzen, op
denwelken wij gaan zullen. Toen zeide Saul tot zijn jongen: Maar 7
zie, zo wij gaan, wat zullen wij toch dien man brengen? Want het

brood is weg uit onze vaten, en wij hebben geen gaven, om den
8 man Gods te brengen; wat hebben wij? En de jongen antwoordde
Saul verder en zeide: Zie, er vindt zich in mijn hand het vierendeel
eens zilveren sikkels; dat zal ik den man Gods geven, opdat hij
9 ons onzen weg wijze. (Eertijds zeide een ieder aldus in Israel, als
hij ging om God te vragen: Komt en laat ons gaan tot den ziener;
want die heden een profeet *genoemd wordt*, die werd eertijds een
10 ziener genoemd.) Toen zeide Saul tot zijn jongen: Uw woord is
goed, kom, laat ons gaan. En zij gingen naar de stad, waar de
11 man Gods was. Als zij opklommen door den opgang der stad,
zo vonden zij maagden, die uitgingen om water te putten; en zij
12 zeiden tot haar: Is de ziener hier? Toen antwoordden zij hun,
en zeiden: Ziet, hij is voor uw aangezicht; haast u nu, want hij
is heden in de stad gekomen, dewijl het volk heden een offerande
13 heeft op de hoogte. Wanneer gijlieden in de stad komt, zo zult
gij hem vinden, eer hij opgaat op de hoogte om te eten; want
het volk zal niet eten, totdat hij komt, want hij zegent het offer,
daarna eten de genodigden; daarom gaat nu op, want hem, als
14 heden zult gij hem vinden. Alzo gingen zij op in de stad. Toen
zij in het midden der stad kwamen, ziet, zo ging Samuël uit hun
15 tegemoet, om op te gaan naar de hoogte. Want de HEERE
had het *voor* Samuëls oor geopenbaard, een dag eer Saul kwam,
16 zeggende: Morgen omtrent dezen tijd zal Ik tot u zenden een man
uit het land van Benjamin, dien zult gij ten voorganger zalven over
Mijn volk Israel; en hij zal Mijn volk verlossen uit der Filistijnen
hand, want Ik heb Mijn volk aangezien, dewijl deszelfs geroep tot
17 Mij gekomen is. Toen Samuël Saul aanzag, zo antwoordde hem
de HEERE: Zie, dit is de man, van welken Ik u gezegd heb: Deze
18 zal over Mijn volk heersen. En Saul naderde tot Samuël in het
midden der poort, en zeide: Wijs mij toch, waar is hier het huis
19 des zieners? En Samuël antwoordde Saul en zeide: Ik ben de
ziener; ga op voor mijn aangezicht op de hoogte, dat gijlieden
heden met mij eet; zo zal ik u morgen vroeg laten gaan, en alles,
20 wat in uw hart is, zal ik u te kennen geven. Want de ezelinnen
aangaande, die gij heden den derden dag verloren hebt, zet uw
hart daarop niet, want zij zijn gevonden; en wiens zal zijn al het
gewenste, dat in Israel is? Is het niet van u, en van het ganse
21 huis uws vaders? Toen antwoordde Saul, en zeide: Ben ik niet

een zoon van Jemini, van den kleinsten der stammen van Israel?
en mijn geslacht *is het niet* het kleinste van al de geslachten van
den stam van Benjamin? Waarom spreekt gij mij dan aan met
zulke woorden? Samuël dan nam Saul en zijn jongen, en hij 22
bracht ze in de kamer; en hij gaf hun plaats aan het opperste
der genodigden; die nu waren omtrent dertig man. Toen zeide 23
Samuël tot den kok: Lang dat stuk, hetwelk Ik u gegeven heb,
waarvan ik tot u zeide: Zet het bij u weg. De kok nu bracht een 24
schouder op, met wat daaraan was, en zette het voor Saul; en hij
zeide: Zie, dit is het overgeblevene; zet het voor u, eet, want het
is ter bestemder tijd voor u bewaard, als ik zeide: Ik heb het volk
genodigd. Alzo at Saul met Samuël op dien dag. Daarna gingen 25
zij af van de hoogte in de stad; en hij sprak met Saul op het dak.
En zij stonden vroeg op; en het geschiedde, omtrent den opgang 26
des dageraads, zo riep Samuël Saul op het dak, zeggende: Sta
op, dat ik u gaan late. Toen stond Saul op, en zij beiden gingen
uit, hij en Samuël, naar buiten. Toen zij afgegaan waren aan het 27
einde der stad, zo zeide Samuël tot Saul: Zeg den jongen, dat hij
voor onze aangezichten heenga; toen ging hij heen; maar sta gij
als nu stil, en ik zal u Gods woord doen horen.

Toen nam Samuël een oliekruik, en goot ze uit op zijn hoofd, **10**
en kuste hem, en zeide: Is het niet *alzo*, dat de HEERE u tot een
voorganger over Zijn erfdeel gezalfd heeft? Als gij heden van mij 2
gaat, zo zult gij twee mannen vinden bij het graf van Rachel, aan
de landpale van Benjamin, te Zelzah; die zullen tot u zeggen: De
ezelinnen zijn gevonden, die gij zijt gaan zoeken, en zie, uw vader
heeft de zaken der ezelinnen verlaten, en hij is bekommerd voor
ulieden, zeggende: Wat zal ik om mijn zoon doen? Als gij u van 3
daar en verder aan begeeft, en zult komen tot aan Elon-thabor,
daar zullen u drie mannen vinden, opgaande tot God naar Beth-
el; een, dragende drie bokjes, en een, dragende drie bollen broods,
en een, dragende een fles wijn. En zij zullen u naar *uw* welstand 4
vragen, en zij zullen u twee broden geven; die zult gij van hun
hand nemen. Daarna zult gij komen op den heuvel Gods, waar 5
der Filistijnen bezettingen zijn; en het zal geschieden, als gij al-
daar in de stad komt, zo zult gij ontmoeten een hoop profeten,
van de hoogte afkomende, en voor hun aangezichten luiten, en
trommelen, en pijpen, en harpen, en zij zullen profeteren. En de 6

Geest des HEEREN zal vaardig worden over u, en gij zult met hen
7 profeteren; en gij zult in een anderen man veranderd worden. En
het zal geschieden, als u deze tekenen zullen komen, doe gij, wat
8 uw hand vinden zal, want God zal met u zijn. Gij nu zult voor
mijn aangezicht afgaan naar Gilgal, en zie, ik zal tot u afkomen,
om brandofferen te offeren, om te offeren offeranden der dankzeg-
ging; zeven dagen zult gij *daar* beiden, totdat ik tot u kome, en u
9 bekend make, wat gij doen zult. Het geschiedde nu, toen hij zijn
schouder keerde, om van Samuël te gaan, veranderde God hem
het hart *in* een ander; en al die tekenen kwamen ten zelven dage.
10 Toen zij daar aan den heuvel kwamen, zie, zo *kwam* hem een hoop
profeten tegemoet; en de Geest des HEEREN werd vaardig over
11 hem, en hij profeteerde in het midden van hen. En het geschied-
de, als een iegelijk, die hem van te voren gekend had, zag, dat hij,
ziet, profeteerde met de profeten, zo zeide het volk, een ieder tot
zijn metgezel: Wat is dit, dat den zoon van Kis geschied is? Is Saul
12 ook onder de profeten? Toen antwoordde een man van daar, en
zeide: Wie is toch hun vader? Daarom is het tot een spreekwoord
13 geworden: Is Saul ook onder de profeten? Toen hij nu voleind
14 had te profeteren, zo kwam hij op de hoogte. En Sauls oom zeide
tot hem en tot zijn jongen: Waar zijt gijlieden heengegaan? Hij
nu zeide: Om de ezelinnen te zoeken; toen wij zagen, dat zij er
15 niet waren, zo kwamen wij tot Samuël. Toen zeide Sauls oom:
16 Geef mij toch te kennen, wat heeft Samuël ulieden gezegd? Saul
nu zeide tot zijn oom: Hij heeft ons voorzeker te kennen gegeven,
dat de ezelinnen gevonden waren; maar de zaak des koninkrijks,
17 waarvan Samuël gezegd had, gaf hij hem niet te kennen. Doch
18 Samuël riep het volk te zamen tot den HEERE, te Mizpa. En
hij zeide tot de kinderen Israels: Alzo heeft de HEERE, de God
Israels, gesproken: Ik heb Israel uit Egypte opgebracht, en Ik heb
ulieden van de hand der Egyptenaren gered, en van de hand van
19 alle koninkrijken, die u onderdrukten. Maar gijlieden hebt heden
uw God verworpen, Die u uit al uw ellenden en uw noden verlost
heeft, en hebt tot Hem gezegd: Zet een koning over ons; nu dan,
stelt u voor het aangezicht des HEEREN, naar uw stammen en
20 naar uw duizenden. Toen nu Samuël al de stammen van Israel
21 had doen naderen, zo is de stam van Benjamin geraakt. Toen
hij den stam van Benjamin deed aankomen naar zijn geslachten,

zo werd het geslacht van Matri geraakt; en Saul, de zoon van Kis,
werd geraakt. En zij zochten hem, maar hij werd niet gevonden.
Toen vraagden zij verder den HEERE, of die man nog derwaarts 22
komen zou? De HEERE dan zeide: Ziet, hij heeft zich tussen
de vaten verstoken. Zij nu liepen, en namen hem van daar, en 23
hij stelde zich in het midden des volks; en hij was hoger dan al
het volk, van zijn schouder en opwaarts. Toen zeide Samuël tot 24
het ganse volk: Ziet gij, dien de HEERE verkoren heeft? Want
gelijk hij, is er niemand onder het ganse volk. Toen juichte het
ganse volk, en zij zeiden: de koning leve! Samuël nu sprak tot 25
het volk het recht des koninkrijks, en schreef het in een boek, en
leide het voor het aangezicht des HEEREN. Toen liet Samuël het
ganse volk gaan, elk naar zijn huis. En Saul ging ook naar zijn 26
huis te Gibea, en *van* het heir gingen met hem, welker hart God
geroerd had. Doch de kinderen Belials zeiden: Wat zou ons deze 27
verlossen? en zij verachtten hem, en brachten hem geen geschenk.
Doch hij was als doof.

Toen toog Nahas, de Ammoniet, op, en belegerde, Jabes in **11**
Gilead. En al de mannen van Jabes zeiden tot Nahas: Maak een
verbond met ons, zo zullen wij u dienen. Doch Nahas, de Am- 2
moniet, zeide tot hen: Mits dezen zal ik *een verbond* met ulieden
maken, dat ik u allen het rechteroog uitsteke; en dat ik deze schan-
de op gans Israel legge. Toen zeiden tot hem de oudsten Jabes: 3
Laat zeven dagen van ons af, dat wij boden zenden in al de land-
palen van Israel; is er dan niemand, die ons verlost, zo zullen wij
tot u uitgaan. Als de boden te Gibea-sauls kwamen, zo spraken 4
zij deze woorden voor de oren van het volk. Toen hief al het volk
zijn stem op, en weende. En ziet, Saul kwam achter de runderen 5
uit het veld, en Saul zeide: Wat is den volke, dat zij wenen? Toen
vertelden zij hem de woorden der mannen van Jabes. Toen werd 6
de Geest Gods vaardig over Saul, als hij deze woorden hoorde;
en zijn toorn ontstak zeer. En hij nam een paar runderen, en 7
hieuw ze in stukken, en hij zond ze in alle landpalen van Israel
door de hand der boden, zeggende: Die niet zelf uittrekt achter
Saul en achter Samuël, alzo zal men zijn runderen doen. Toen
viel de vreze des HEEREN op het volk, en zij gingen uit als een
enig man. En hij telde hen te Bezek; en van de kinderen Israels 8
waren driehonderd duizend, en van de mannen van Juda dertig

9 duizend. Toen zeiden zij tot de boden, die gekomen waren: Al-
dus zult gijlieden den mannen te Jabes in Gilead zeggen: Morgen
zal u verlossing geschieden, als de zon heet worden zal. Als de
boden kwamen, en verkondigden *dat* aan de mannen te Jabes, zo
10 werden zij verblijd. En de mannen van Jabes zeiden: Morgen
zullen wij tot ulieden uitgaan, en gij zult ons doen naar alles, wat
11 goed is in uw ogen. Het geschiedde nu des anderen daags, dat
Saul het volk stelde in drie hopen, en zij kwamen in het midden
des legers, in de morgenwake, en zij sloegen Ammon, totdat de
dag heet werd; en het geschiedde, dat de overigen alzo verstrooid
12 werden, dat er onder hen geen twee te zamen bleven. Toen zei-
de het volk tot Samuël: Wie is hij, die zeide: Zou Saul over ons
13 regeren? Geeft hier die mannen, dat wij hen doden. Maar Saul
zeide: Er zal te dezen dage geen man gedood worden, want de
14 HEERE heeft heden een verlossing in Israel gedaan. Verder zei-
de Samuël tot het volk: Komt en laat ons naar Gilgal gaan, en het
15 koninkrijk aldaar vernieuwen. Toen ging al het volk naar Gilgal,
en maakte Saul aldaar koning voor het aangezicht des HEEREN
te Gilgal; en zij offerden aldaar dankofferen voor het aangezicht
des HEEREN; en Saul verheugde zich aldaar gans zeer, met al de
mannen van Israel.

12 Toen zeide Samuël tot gans Israel: Ziet, ik heb naar ulieder
stem gehoord in alles, wat gij mij gezegd hebt, en ik heb een ko-
2 ning over u gezet. En nu, ziet, daar trekt de koning voor uw
aangezicht heen, en ik ben oud en grijs geworden, en ziet, mijn
zonen zijn bij ulieden; en ik heb voor uw aangezichten gewandeld
3 van mijn jeugd af tot dezen dag toe. Ziet, *hier* ben ik, betuigt
tegen mij voor den HEERE, en voor Zijn gezalfde, wiens os ik
genomen heb, en wiens ezel ik genomen heb, en wien ik veron-
gelijkt heb, wien ik onderdrukt heb, en van wiens hand ik een
geschenk genomen heb, dat ik mijn ogen van hem zou verborgen
4 hebben; zo zal ik het ulieden wedergeven. Toen zeiden zij: Gij
hebt ons niet verongelijkt, en gij hebt ons niet onderdrukt, en gij
5 hebt van niemands hand iets genomen. Toen zeide hij tot hen:
De HEERE zij een Getuige tegen ulieden, en Zijn gezalfde zij te
dezen dage getuige, dat gij in mijn hand niets gevonden hebt! En
6 *het volk* zeide: Hij zij Getuige! Verder zeide Samuël tot het volk:
Het is de HEERE, Die Mozes en Aaron gemaakt heeft, en Die uw

vaders uit Egypteland opgebracht heeft. En nu, stelt u *hier*, dat 7
ik met ulieden rechte, voor het aangezicht des HEEREN, over al
de gerechtigheden des HEEREN, die Hij aan u en aan uw vaderen
gedaan heeft. Nadat Jakob in Egypte gekomen was, zo riepen 8
uw vaders tot den HEERE; en de HEERE zond Mozes en Aaron,
en zij leidden uw vaders uit Egypte, en deden hen aan deze plaats
wonen. Maar zij vergaten den HEERE, hun God; zo verkocht 9
Hij hen in de hand van Sisera, den krijgsoverste, te Hazor, en in
de hand der Filistijnen, en in de hand van den koning der Moa-
bieten, die tegen hen streden. En zij riepen tot den HEERE, en 10
zeiden: Wij hebben gezondigd, dewijl wij den HEERE verlaten,
en de Baals en Astharoths gediend hebben; en nu, ruk ons uit de
hand onzer vijanden, en wij zullen U dienen. En de HEERE zond 11
Jerubbaal, en Bedan, en Jeftha, en Samuël, en Hij rukte u uit de
hand uwer vijanden rondom, alzo dat gij zeker woondet. Als gij 12
nu zaagt, dat Nahas, de koning van de kinderen Ammons, tegen
u kwam, zo zeidet gij tot mij: Neen, maar een koning zal over
ons regeren; zo toch de HEERE, uw God, uw Koning was. En 13
nu, ziet daar den koning, dien gij verkoren hebt, dien gij begeerd
hebt; en ziet, de HEERE heeft een koning over ulieden gezet. Zo 14
gij den HEERE zult vrezen, en Hem dienen, en naar Zijn stem
horen, en den mond des HEEREN niet wederspannig zijt, zo zult
gijlieden, zowel gij als de koning, die over u regeren zal, achter den
HEERE, uw God, zijn. Doch zo gij naar de stem des HEEREN 15
niet zult horen, maar den mond des HEEREN wederspannig zijn,
zo zal de hand des HEEREN, tegen u zijn, als tegen uw vaders.
Ook stelt u nu *hier*, en ziet die grote zaak, die de HEERE voor 16
uw ogen doen zal. Is het niet vandaag de tarweoogst? Ik zal tot 17
den HEERE roepen, en Hij zal donder en regen geven; zo weet
dan, en ziet, dat uw kwaad groot is, dat gij voor de ogen des
HEEREN gedaan hebt, dat gij een koning voor u begeerd hebt.
Toen Samuël den HEERE aanriep, zo gaf de HEERE donder en 18
regen te dien dage; daarom vreesde al het volk zeer den HEE-
RE en Samuël. En al het volk zeide tot Samuël: Bid voor uw 19
knechten den HEERE, uw God, dat wij niet sterven; want bo-
ven al onze zonden hebben wij dit kwaad daartoe gedaan, dat
wij voor ons een koning begeerd hebben. Toen zeide Samuël tot 20
het volk: Vreest niet, gij hebt al dit kwaad gedaan; doch wijkt

niet van achter den HEERE af, maar dient den HEERE met uw
21 ganse hart. En wijkt niet af; want gij zoudt de ijdelheden na
volgen, die niet bevorderlijk zijn, noch verlossen, want zij zijn ij-
22 delheden. Want de HEERE zal Zijn volk niet verlaten, om Zijns
groten Naams wil, dewijl het den HEERE beliefd heeft, ulieden
23 Zich tot een volk te maken. Wat ook mij aangaat, het zij verre
van mij, dat ik tegen den HEERE zou zondigen, dat ik zou aflaten
voor ulieden te bidden; maar ik zal u den goeden en rechten weg
24 leren. Vreest slechts den HEERE, en dient Hem trouwelijk met
uw ganse hart; want ziet, hoe grote dingen Hij bij ulieden gedaan
25 heeft! Maar indien gij voortaan kwaad doet, zo zult gijlieden, als
ook uw koning, omkomen.

13 Saul was een jaar in zijn regering geweest, en het tweede jaar
2 regeerde hij over Israel. Toen verkoos zich Saul drie duizend
mannen uit Israel; en er waren bij Saul twee duizend te Michmas
en op het gebergte van Beth-el, en duizend waren er bij Jona-
than te Gibea-benjamins; en het overige des volks liet hij gaan,
3 een iegelijk naar zijn tent. Doch Jonathan sloeg de bezetting
der Filistijnen, die te Geba was, hetwelk de Filistijnen hoorden.
Daarom blies Saul met de bazuin in het ganse land, zeggende:
4 Laat het de Hebreen horen. Toen hoorde het ganse Israel zeg-
gen: Saul heeft de bezetting der Filistijnen geslagen, en ook is
Israel stinkende geworden bij de Filistijnen. Toen werd het volk
5 samengeroepen achter Saul, naar Gilgal. En de Filistijnen wer-
den verzameld om te strijden tegen Israel, dertig duizend wagens,
en zes duizend ruiters, en volk in menigte als het zand, dat aan
den oever der zee is; en zij togen op, en legerden zich te Michmas,
6 tegen het oosten van Beth-aven. Toen de mannen van Israel
zagen, dat zij in nood waren (want het volk was benauwd), zo
verborg zich het volk in de spelonken, en in de doornbossen, en in
7 de steenklippen, en in de vestingen, en in de putten. De Hebreen
nu gingen over de Jordaan in het land van Gad en Gilead. Toen
Saul nog zelf te Gilgal was, zo kwam al het volk bevende achter
8 hem. En hij vertoefde zeven dagen, tot den tijd, dien Samuël
bestemd had. Als Samuël te Gilgal niet opkwam, zo verstrooide
9 het volk van hem. Toen zeide Saul: Brengt tot mij herwaarts
10 een brandoffer, en dankofferen; en hij offerde brandoffer. En het
geschiedde, toen hij geeindigd had het brandoffer te offeren, ziet,

zo kwam Samuël; en Saul ging uit hem tegemoet, om hem te ze-
genen. Toen zeide Samuël: Wat hebt gij gedaan? Saul nu zeide: 11
Omdat ik zag, dat zich het volk van mij verstrooide, en gij op den
bestemden tijd der dagen niet kwaamt, en de Filistijnen te Mich-
mas vergaderd waren, Zo zeide ik: Nu zullen de Filistijnen tot 12
mij afkomen te Gilgal, en ik heb het aangezicht des HEEREN niet
ernstelijk aangebeden, zo dwong ik mijzelven, en heb brandoffer
geofferd. Toen zeide Samuël tot Saul: Gij hebt zottelijk gedaan; 13
gij hebt het gebod van den HEERE, uw God, niet gehouden, dat
Hij u geboden heeft; want de HEERE zou nu uw rijk over Israel
bevestigd hebben tot in eeuwigheid. Maar nu zal uw rijk niet 14
bestaan. De HEERE heeft Zich een man gezocht naar Zijn hart,
en de HEERE heeft hem geboden een voorganger te zijn over Zijn
volk, omdat gij niet gehouden hebt, wat u de HEERE geboden
had. Toen maakte zich Samuël op, en hij ging op van Gilgal naar 15
Gibea-benjamins; en Saul telde het volk, dat bij hem gevonden
werd, omtrent zeshonderd man. En Saul en zijn zoon Jonathan, 16
en het volk, dat bij hen gevonden was, bleven te Gibea-benjamins;
maar de Filistijnen waren te Michmas gelegerd. En de verder- 17
vers gingen uit het leger der Filistijnen, in drie hopen; de ene
hoop keerde zich op den weg naar Ofra, naar het land Sual; En 18
een hoop keerde zich naar den weg van Beth-horon; en een hoop
keerde zich naar den weg der landpale, die naar het dal Zeboim
naar de woestijn uitziet. En er werd geen smid gevonden in het 19
ganse land van Israel; want de Filistijnen hadden gezegd: Opdat
de Hebreen geen zwaard noch spies maken. Daarom moest gans 20
Israel tot de Filistijnen aftrekken, opdat een iegelijk zijn ploegij-
zer, of zijn spade, of zijn bijl, of zijn houweel scherpen liet. Maar 21
zij hadden tandige vijlen tot hun houwelen, en tot hun spaden, en
tot de drietandige vorken, en tot de bijlen, en tot het stellen der
prikkelen. En het geschiedde ten dage des strijds, dat er geen 22
zwaard noch spies gevonden werd in de hand van het ganse volk,
dat bij Saul en bij Jonathan was; doch bij Saul en bij Jonathan,
zijn zoon, werden zij gevonden. En der Filistijnen leger toog naar 23
den doortocht van Michmas.

Het geschiedde nu op een dag, dat Jonathan, de zoon van Saul, **14**
tot den jongen, die zijn wapenen droeg, zeide: Kom, en laat ons
tot de bezetting der Filistijnen overgaan, welke aan gene zijde is;

2 doch hij gaf het zijn vader niet te kennen. Saul nu zat aan het
uiterste van Gibea onder den granatenboom, die te Migron was;
3 en het volk, dat bij hem was, was omtrent zeshonderd man. En
Ahia, de zoon van Ahitub, den broeder van Ikabod, den zoon van
Pinehas, den zoon van Eli, was priester des HEEREN, te Silo,
dragende den efod; doch het volk wist niet, dat Jonathan heen-
4 gegaan was. Er was nu tussen de doortochten, waar Jonathan
zocht door te gaan tot der Filistijnen bezetting, een scherpte van
een steenklip aan deze zijde, en een scherpte van een steenklip
aan gene zijde; en de naam der ene was Bozes, en de naam der
5 andere Sene. De ene tand was gelegen tegen het noorden, tegen-
over Michmas, en de andere tegen het zuiden, tegenover Geba.
6 Jonathan nu zeide tot den jongen, die zijn wapenen droeg: Kom,
en laat ons tot de bezetting dezer onbesnedenen overgaan; mis-
schien zal de HEERE voor ons werken; want bij den HEERE is
geen verhindering, om te verlossen door velen of door weinigen.
7 Toen zeide zijn wapendrager tot hem: Doe al, wat in uw hart
8 is; wend u, zie ik ben met u, naar uw hart. Jonathan nu zeide:
Zie, wij zullen overgaan tot die mannen, en wij zullen ons aan
9 hen ontdekken. Indien zij aldus tot ons zeggen: Staat stil, tot-
dat wij aan ulieden komen; zo zullen wij blijven staan aan onze
10 plaats, en tot hen niet opklimmen. Maar zeggen zij aldus: Klimt
tot ons op; zo zullen wij opklimmen, want de HEERE heeft hen
11 in onze hand gegeven; en dit zal ons een teken zijn. Toen zij
beiden zich aan der Filistijnen bezetting ontdekten, zo zeiden de
Filistijnen: Ziet, de Hebreen zijn uit de holen uitgegaan, waarin
12 zij zich verstoken hadden. Verder antwoordden de mannen der
bezetting aan Jonathan en zijn wapendrager, en zeiden: Klimt op
tot ons, en wij zullen het u wijs maken. En Jonathan zeide tot
zijn wapendrager: Klim op achter mij, want de HEERE heeft hen
13 gegeven in de hand van Israel. Toen klom Jonathan op zijn han-
den en op zijn voeten, en zijn wapendrager hem na; en zij vielen
voor Jonathans aangezicht, en zijn wapendrager doodde ze achter
14 hem. Deze eerste slag nu, waarmede Jonathan en zijn wapen-
drager omtrent twintig mannen versloegen, geschiedde omtrent in
15 de helft eens bunders, zijnde een juk ossen lands. En er was
een beving in het leger, op het veld en onder het ganse volk; de
bezetting en de verdervers beefden ook zelven; ja, het land werd

beroerd, want het was een beving Gods. Als nu de wachters van 16
Saul te Gibea-benjamins zagen, dat, ziet, de menigte versmolt, en
doorging, en geklopt werd; Toen zeide Saul tot het volk, dat bij 17
hem was: Telt toch, en beziet, wie van ons weggegaan zijn. En
zij telden, en ziet, Jonathan en zijn wapendrager waren daar niet.
Toen zeide Saul tot Ahia: Breng de ark Gods herwaarts. Want 18
de ark Gods was te dien dage bij de kinderen Israels. En het 19
geschiedde, toen Saul nog tot den priester sprak, dat het rumoer,
hetwelk in der Filistijnen leger was, zeer toenam en vermenigvul-
digde; zo zeide Saul tot den priester: Haal uw hand in. Saul 20
nu, en al het volk, dat bij hem was, werd samengeroepen, en zij
kwamen ten strijde; en ziet, het zwaard des enen was tegen den
anderen, er was een zeer groot gedruis. Er waren ook Hebreen 21
bij de Filistijnen, als eertijds, die met hen in het leger opgetogen
waren rondom; dezen nu vervoegden zich ook met de Israelieten,
die bij Saul en Jonathan waren. Als alle mannen van Israel, die 22
zich verstoken hadden in het gebergte van Efraim, hoorden, dat
de Filistijnen vluchtten, zo kleefden zij ook hen achteraan in den
strijd. Alzo verloste de HEERE Israel te dien dage; en het leger 23
trok over naar Beth-aven. En de mannen van Israel werden mat 24
te dien dage; want Saul had het volk bezworen, zeggende: Ver-
vloekt zij de man, die spijze eet tot aan den avond, opdat ik mij
aan mijn vijanden wreke! Daarom proefde dat ganse volk geen
spijs. En het ganse volk kwam in een woud; en daar was honig 25
op het veld. Toen het volk in het woud kwam, ziet, zo was er een 26
honigvloed; maar niemand raakte met zijn hand aan zijn mond,
want het volk vreesde de bezwering. Maar Jonathan had het 27
niet gehoord, toen zijn vader het volk bezworen had, en hij reikte
het einde van den staf uit, die in zijn hand was, en hij doopte
denzelven in een honigraat; als hij nu zijn hand tot zijn mond
wendde, zo werden zijn ogen verlicht. Toen antwoordde een man 28
uit het volk, en zeide: Uw vader heeft het volk zwaarlijk bezworen,
zeggende: Vervloekt zij de man, die heden brood eet! Daarom be-
zwijkt het volk. Toen zeide Jonathan: Mijn vader heeft het land 29
beroerd; zie toch, hoe mijn ogen verlicht zijn, omdat ik een weinig
van dezen honig gesmaakt heb; Hoe veel meer, indien het volk 30
heden had mogen vrijelijk eten van den buit zijner vijanden, dien
het gevonden heeft! Maar nu is die slag niet groot geweest over

31 de Filistijnen. Doch zij sloegen te dien dage de Filistijnen van
32 Michmas tot Ajalon; en het volk was zeer moede. Toen maakte
zich het volk aan den buit, en zij namen schapen, en runderen,
en kalveren, en zij slachtten ze tegen de aarde; en het volk at ze
33 met het bloed. En men boodschapte het Saul, zeggende: Zie, het
volk verzondigt zich aan den HEERE, etende met het bloed. En
hij zeide: Gij hebt trouwelooslijk gehandeld; wentelt heden een
34 groten steen tot mij. Verder sprak Saul: Verstrooit u onder het
volk, en zegt tot hen: Brengt tot mij een iegelijk zijn os, en een
iegelijk zijn schaap, en slacht het hier, en eet, en bezondigt u niet
aan den HEERE, die etende met het bloed. Toen bracht al het
volk een iegelijk zijn os met zijn hand, des nachts, en slachtte ze
35 aldaar. Toen bouwde Saul den HEERE een altaar; dit was het
36 eerste altaar, dat hij den HEERE bouwde. Daarna zeide Saul:
Laat ons aftrekken de Filistijnen na, bij nacht, en laat ons dezelve
beroven, totdat het morgen licht worde, en laat ons niet een man
onder hen overig laten. Zij nu zeiden: Doe al wat goed is in uw
ogen; maar de priester zeide: Laat ons herwaarts tot God nade-
37 ren. Toen vraagde Saul God: Zal ik aftrekken de Filistijnen na?
Zult Gij ze in de hand van Israel overgeven? Doch Hij antwoordde
38 hem niet te dien dage. Toen zeide Saul: Komt herwaarts *uit* alle
hoeken des volks, en verneemt, en ziet, waarin deze zonde heden
39 geschied zij. Want *zo waarachtig als* de HEERE leeft, Die Israel
verlost, al ware het in mijn zoon Jonathan, zo zal hij den dood
40 sterven; en niemand uit het ganse volk antwoordde hem. Ver-
der zeide hij tot het ganse Israel: Gijlieden zult aan de ene zijde
zijn, en ik en mijn zoon Jonathan zullen aan de andere zijde zijn.
41 Toen zeide het volk tot Saul: Doe, wat goed is in uw ogen. Saul
nu sprak tot den HEERE, den God Israels: Toon den onschuldi-
ge. Toen werd Jonathan en Saul geraakt, en het volk ging *vrij*
42 uit. Toen zeide Saul: Werpt *het lot* tussen mij en tussen mijn
43 zoon Jonathan. Toen werd Jonathan geraakt. Saul dan zeide
tot Jonathan: Geef mij te kennen, wat gij gedaan hebt. Toen gaf
het Jonathan hem te kennen, en zeide: Ik heb maar een weinig
honigs geproefd, met het uiterste des stafs, dien ik in mijn hand
44 had; zie *hier* ben ik, moet ik sterven? Toen zeide Saul: Zo doe
mij God, en zo doe Hij daartoe, Jonathan! gij moet den dood
45 sterven. Maar het volk zeide tot Saul: Zou Jonathan sterven,

die deze grote verlossing in Israel gedaan heeft? Dat zij verre! *zo*
waarachtig als de HEERE leeft, als er een haar van zijn hoofd op
de aarde vallen zal; want hij heeft *dit* heden met God gedaan. Al-
zo verloste het volk Jonathan, dat hij niet stierf. Saul nu toog op 46
van achter de Filistijnen, en de Filistijnen trokken aan hun plaats.
Toen nam Saul het koninkrijk over Israel in; en hij streed rondom 47
tegen al zijn vijanden, tegen Moab, en tegen de kinderen Am-
mons, en tegen Edom, en tegen de koningen van Zoba, en tegen
de Filistijnen; en overal, waar hij zich wendde, oefende hij straf.
En hij handelde dapper, en hij sloeg de Amalekieten, en hij redde 48
Israel uit de hand desgenen, die hem beroofde. De zonen van 49
Saul nu waren: Jonathan, en Isvi, en Malchi-sua; en de namen
zijner twee dochteren waren *deze*: de naam der eerstgeborene was
Merab, en de naam der kleinste Michal. En de naam van Sauls 50
huisvrouw was Ahinoam, een dochter van Ahimaaz; en de naam
van zijn krijgsoverste was Abi-ner, een zoon van Ner, Sauls oom.
En Kis was Sauls vader, en Ner, Abners vader, was een zoon van 51
Abiel. En er was een sterke krijg tegen de Filistijnen al de dagen 52
van Saul; daarom alle helden en alle kloeke mannen, die Saul zag,
die vergaderde hij tot zich.

Toen zeide Samuël tot Saul: de HEERE heeft mij gezonden, **15**
dat ik u ten koning zalfde over Zijn volk, over Israel; hoor dan nu
de stem van de woorden des HEEREN. Alzo zegt de HEERE der 2
heirscharen: Ik heb bezocht, hetgeen Amalek aan Israel gedaan
heeft, hoe hij zich tegen hem gesteld heeft op den weg, toen hij
uit Egypte opkwam. Ga nu heen, en sla Amalek, en verban alles, 3
wat hij heeft, en verschoon hem niet; maar dood van den man af
tot de vrouw toe, van de kinderen tot de zuigelingen, van de ossen
tot de schapen, van de kemelen tot de ezelen toe. Dit verkondig- 4
de Saul het volk, en hij telde hen te Telaim, tweehonderd duizend
voetvolks, en tien duizend mannen van Juda. Als Saul tot aan 5
de stad Amalek kwam, zo leide hij een achterlage in het dal. En 6
Saul liet den Kenieten zeggen: Gaat weg, wijkt, trekt af uit het
midden der Amalekieten, opdat ik u met hen niet wegruime; want
gij hebt barmhartigheid gedaan aan al de kinderen Israels, toen
zij uit Egypte opkwamen. Alzo weken de Kenieten uit het midden
der Amalekieten. Toen sloeg Saul de Amalekieten van Havila af, 7
tot daar gij komt te Sur, dat voor aan Egypte is. En hij ving 8

Agag, den koning der Amalekieten, levend; maar al het volk ver-
9 bande hij door de scherpte des zwaards. Doch Saul en het *ganse*
volk verschoonde Agag, en de beste schapen, en runderen, en de
naast *beste*, en de lammeren, en al wat best was, en zij wilden
ze niet verbannen; maar alle ding, dat verachtzaam, en dat ver-
10 dwijnende was, verbanden zij. Toen geschiedde het woord des
11 HEEREN tot Samuël, zeggende: Het berouwt Mij, dat Ik Saul
tot koning gemaakt heb, dewijl hij zich van achter Mij afgekeerd
heeft, en Mijn woorden niet bevestigd heeft. Toen ontstak Samu-
12 ël, en hij riep tot den HEERE den gansen nacht. Daarna maakte
zich Samuël des morgens vroeg op, Saul tegemoet; en het werd
Samuël geboodschapt, zeggende: Saul is te Karmel gekomen, en
zie, hij heeft zich een pilaar gesteld; daarna is hij omgetogen, en
13 doorgetrokken, en naar Gilgal afgekomen. Samuël nu kwam tot
Saul, en Saul zeide tot hem: Gezegend zijt gij den HEERE! Ik
14 heb des HEEREN woord bevestigd. Toen zeide Samuël: Wat
is dan dit voor een stem der schapen in mijn oren, en een stem
15 der runderen, die ik hoor? Saul nu zeide: Zij hebben ze van de
Amalekieten gebracht, want het volk heeft de beste schapen en
runderen verschoond, om den HEERE, uw God, te offeren; maar
16 het overige hebben wij verbannen. Toen zeide Samuël tot Saul:
Houd op, zo zal ik u te kennen geven, wat de HEERE vannacht tot
17 mij gesproken heeft. Hij dan zeide tot hem: Spreek. En Samuël
zeide: Is het niet *alzo*, toen ge klein waart in uw ogen, dat gij het
hoofd der stammen van Israel geworden zijt, en dat u de HEERE
18 tot koning over Israel gezalfd heeft? En de HEERE heeft u op
den weg gezonden, en gezegd: Ga heen en verban de zondaars, de
Amalekieten, en strijd tegen hen, totdat gij dezelve te niet doet.
19 Waarom toch hebt gij naar de stem des HEEREN niet gehoord,
maar zijt tot den roof gevlogen, en hebt gedaan dat kwaad was
20 in de ogen des HEEREN? Toen zeide Saul tot Samuël: Ik heb
immers naar de stem des HEEREN gehoord, en heb gewandeld
op den weg, op denwelken mij de HEERE gezonden heeft; en ik
heb Agag, den koning der Amalekieten, *mede* gebracht, maar de
21 Amalekieten heb ik verbannen. Het volk nu heeft genomen van
den roof, schapen en runderen, het voornaamste van het verban-
22 nene, om den HEERE, uw God, op te offeren te Gilgal. Doch
Samuël zeide: Heeft de HEERE lust aan brandofferen, en slacht-

offeren, als aan het gehoorzamen van de stem des HEEREN? Zie,
gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der
rammen. Want wederspannigheid is een zonde der toverij, en 23
wederstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat gij des HEE-
REN woord verworpen hebt, zo heeft Hij u verworpen, dat gij
geen koning zult zijn. Toen zeide Saul tot Samuël: Ik heb ge- 24
zondigd, omdat ik des HEEREN bevel en uw woorden overtreden
heb; want ik heb het volk gevreesd en naar hun stem gehoord.
Nu dan, vergeef *mij* toch mijn zonde, en keer met mij wederom, 25
dat ik den HEERE aanbidde. Doch Samuël zeide tot Saul: Ik zal 26
met u niet wederkeren; omdat gij het woord des HEEREN verwor-
pen hebt, zo heeft u de HEERE verworpen, dat gij geen koning
over Israel zult zijn. Als zich Samuël omkeerde om weg te gaan, 27
zo greep hij een slip van zijn mantel en zij scheurde. Toen zeide 28
Samuël tot hem: De HEERE heeft heden het koninkrijk van Israel
van u afgescheurd, en heeft het aan uw naaste gegeven, die beter
is dan gij. En ook liegt Hij, Die de Overwinning van Israel is, 29
niet, en het berouwt Hem niet; want Hij is geen mens, dat Hem
iets berouwen zou. Hij dan zeide: Ik heb gezondigd; eer mij toch 30
nu voor de oudsten mijns volks, en voor Israel; en keer wederom
met mij, dat ik den HEERE, uw God, aanbidde. Toen keerde 31
Samuël wederom Saul na; en Saul aanbad den HEERE. Toen 32
zeide Samuël: Breng Agag, den koning der Amalekieten, hier tot
mij; Agag nu ging tot hem weeldelijk; en Agag zeide: Voorwaar,
de bitterheid des doods is geweken! Maar Samuël zeide: Gelijk 33
als uw zwaard de vrouwen van haar kinderen beroofd heeft, alzo
zal uw moeder van haar kinderen beroofd worden onder de vrou-
wen. Toen hieuw Samuël Agag in stukken, voor het aangezicht
des HEEREN te Gilgal. Daarna ging Samuël naar Rama; en 34
Saul ging op naar zijn huis te Gibea-sauls. En Samuël zag Saul 35
niet meer tot den dag zijns doods toe; evenwel droeg Samuël leed
om Saul; en het berouwde den HEERE, dat Hij Saul tot koning
over Israel gemaakt had.

Toen zeide de HEERE tot Samuël: Hoe lang draagt gij leed **16**
om Saul, dien Ik toch verworpen heb, dat hij geen koning zij over
Israel? Vul uw hoorn met olie, en ga heen; Ik zal u zenden tot Isai,
den Bethlehemiet; want Ik heb Mij een koning onder zijn zonen
uitgezien. Maar Samuël zeide: Hoe zou ik heengaan? Saul zal het 2

toch horen en mij doden. Toen zeide de HEERE: Neem een kalf
van de runderen met u, en zeg: Ik ben gekomen, om den HEERE
3 offerande te doen. En gij zult Isai ten offer nodigen, en Ik zal u te
kennen geven, wat gij doen zult, en gij zult Mij zalven, dien Ik u
4 zeggen zal. Samuël nu deed, hetgeen de HEERE gesproken had,
en hij kwam te Bethlehem. Toen kwamen de oudsten der stad
5 bevende hem tegemoet, en zeiden: Is uw komst *met* vrede? Hij
dan zeide: *Met* vrede; ik ben gekomen om den HEERE offerande
te doen; heiligt u, en komt met mij ten offer; en hij heiligde Isai
6 en zijn zonen, en hij nodigde hen ten offer. En het geschiedde,
toen zij inkwamen, zo zag hij Eliab aan, en dacht: Zekerlijk, is
7 *deze* voor den HEERE, Zijn gezalfde. Doch de HEERE zeide tot
Samuël: Zie zijn gestalte niet aan, noch de hoogte zijner statuur,
want Ik heb hem verworpen; want het is niet gelijk de mens ziet;
want de mens ziet aan, wat voor ogen is, maar de HEERE ziet
8 het hart aan. Toen riep Isai, Abinadab, en hij deed hem voorbij
het aangezicht van Samuël gaan; doch hij zeide: Dezen heeft de
9 HEERE ook niet verkoren. Daarna liet Isai Samma voorbijgaan;
10 doch hij zeide: Dezen heeft de HEERE ook niet verkoren. Alzo
liet Isai zijn zeven zonen voorbij het aangezicht van Samuël gaan;
doch Samuël zeide tot Isai: De HEERE heeft dezen niet verkoren.
11 Voorts zeide Samuël tot Isai: Zijn dit al de jongelingen? En hij
zeide: De kleinste is nog overig, en zie, hij weidt de schapen.
Samuël nu zeide tot Isai: Zend heen en laat hem halen; want wij
zullen niet rondom aanzitten, totdat hij hier zal gekomen zijn.
12 Toen zond hij heen, en bracht hem in; hij nu was roodachtig,
mitsgaders schoon van ogen en schoon van aanzien; en de HEERE
13 zeide: Sta op, zalf hem, want deze is het. Toen nam Samuël den
oliehoorn, en hij zalfde hem in het midden zijner broederen. En
de Geest des HEEREN werd vaardig over David van dien dag af
en voortaan. Daarna stond Samuël op, en hij ging naar Rama.
14 En de Geest des HEEREN week van Saul; en een boze geest van
15 den HEERE verschrikte hem. Toen zeiden Sauls knechten tot
16 hem: Zie toch, een boze geest Gods verschrikt u. Onze heer
zegge toch tot uw knechten, die voor uw aangezicht *staan*, dat zij
een man zoeken, die op de harp spelen kan; en het zal geschieden,
als de boze geest Gods op u is, dat hij met zijn hand spele, dat
17 het beter met u worde. Toen zeide Saul tot zijn knechten: Ziet

mij toch naar een man uit, die wel spelen kan, en brengt hem tot
mij. Toen antwoordde een van de jongelingen, en zeide: Zie, ik 18
heb gezien een zoon van Isai, den Bethlehemiet, die spelen kan en
hij is een dapper held, en een krijgsman, en verstandig in zaken,
en een schoon man, en de HEERE is met hem. Saul nu zond 19
boden tot Isai, en zeide: Zend uw zoon David tot mij, die bij de
schapen is. Toen nam Isai een ezel met brood, en een lederen 20
zak met wijn, en een geitenbokje; en hij zond ze door de hand
van zijn zoon David aan Saul. Alzo kwam David tot Saul, en hij 21
stond voor zijn aangezicht; en hij beminde hem zeer, en hij werd
zijn wapendrager. Daarna zond Saul tot Isai, om te zeggen: Laat 22
toch David voor mijn aangezicht staan, want hij heeft genade in
mijn ogen gevonden. En het geschiedde, als de geest Gods over 23
Saul was, zo nam David de harp, en hij speelde met zijn hand;
dat was voor Saul een verademing, en het werd beter met hem,
en de boze geest week van hem.

En de Filistijnen verzamelden hun heir ten strijde, en verza- **17**
melden zich te Socho, dat in Juda is; en zij legerden zich tussen
Socho en tussen Azeka, aan het einde van Dammim. Doch Saul 2
en de mannen van Israel verzamelden zich, en legerden zich in
het eikendal; en stelden de slagorde tegen de Filistijnen aan. De 3
Filistijnen nu stonden aan een berg aan gene, en de Israelieten
stonden aan een berg aan deze zijde; en de vallei was tussen hen.
Toen ging er een kampvechter uit, uit het leger der Filistijnen; 4
zijn naam was Goliath, van Gath; zijn hoogte was zes ellen en
een span. En hij had een koperen helm op zijn hoofd, en hij had 5
een schubachtig pantsier aan; en het gewicht van het pantsier was
vijf duizend sikkelen kopers; En een koperen scheenharnas boven 6
zijn voeten, en een koperen schild tussen zijn schouders; En de 7
schacht zijner spies was als een weversboom, en het lemmer zijner
spies was van zeshonderd sikkelen ijzers; en de schilddrager ging
voor zijn aangezicht. Deze nu stond, en riep tot de slagorden van 8
Israel, en zeide tot hen: Waarom zoudt gijlieden uittrekken, om de
slagorde te stellen? Ben ik niet een Filistijn, en gijlieden knechten
van Saul? Kiest een man onder u, die tot mij afkome. Indien hij 9
tegen mij strijden en mij verslaan kan, zo zullen wij ulieden tot
knechten zijn; maar indien ik hem overwin en hem sla, zo zult gij
ons tot knechten zijn, en ons dienen. Verder zeide de Filistijn: Ik 10

heb heden de slagorden van Israel gehoond, *zeggende*: Geeft mij
11 een man, dat wij te zamen strijden! Toen Saul en het ganse Israel
deze woorden van den Filistijn hoorden, zo ontzetten zij zich, en
12 vreesden zeer. David nu was de zoon van den Efrathischen man
van Bethlehem-juda, wiens naam was Isai, en *die* acht zonen had,
en in de dagen van Saul was hij een man, oud, afgaande onder
13 de mannen. En de drie grootste zonen van Isai gingen heen; zij
volgden Saul na in den krijg. De namen nu zijner drie zonen, die
in den krijg gingen, waren: Eliab, de eerstgeborene, en zijn tweede
14 Abinadab, en de derde Samma. En David was de kleinste; en de
15 drie grootsten waren Saul nagevolgd. Doch David ging henen,
en kwam weder van Saul, om zijns vaders schapen te weiden te
16 Bethlehem. De Filistijn nu trad toe, des morgens vroeg en des
17 avonds. Alzo stelde hij zich *daar* veertig dagen lang. En Isai zei-
de tot zijn zoon David: Neem toch voor uw broeders een efa van
dit geroost koren, en deze tien broden, en breng ze terloops in het
18 leger tot uw broederen. Maar breng deze tien melkkazen aan de
oversten over duizend; en gij zult uw broederen bezoeken, of het
19 hun welga, en gij zult van hen pand medenemen. Saul nu, en zij,
en alle mannen van Israel waren bij het eikendal met de Filistij-
20 nen strijdende. Toen maakte zich David des morgens vroeg op,
en hij liet de schapen bij den hoeder, en hij nam het op, en ging
henen, gelijk als Isai hem bevolen had; en hij kwam aan den wa-
genburg, als het heir in slagorde uittoog, en men ten strijde riep.
21 En de Israelieten en Filistijnen stelden slagorde tegen slagorde.
22 David nu liet de vaten van zich, onder de hand van den bewaar-
der der vaten, en hij liep ter slagorde; en hij kwam en vraagde zijn
23 broederen naar *hun* welstand. Toen hij met hen sprak, ziet, zo
kwam de kampvechter op; zijn naam was Goliath, de Filistijn van
Gath, uit het heir der Filistijnen, en hij sprak achtereenvolgens
24 die woorden; en David hoorde ze. Doch alle mannen in Israel,
als zij dien man zagen, zo vluchtten zij voor zijn aangezicht, en zij
25 vreesden zeer. En de mannen Israels zeiden: Hebt gijlieden dien
man wel gezien, die opgekomen is? Want hij is opgekomen, om
Israel te honen; en het zal geschieden, dat de koning dien man,
die hem slaat, met groten rijkdom verrijken zal, en hij zal hem
zijn dochter geven, en hij zal zijns vaders huis vrijmaken in Israel.
26 Toen zeide David tot de mannen, die bij hem stonden, zeggen-

de: Wat zal men dien man doen, die dezen Filistijn slaat, en den
smaad van Israel wendt? Want wie is deze onbesneden Filistijn,
dat hij de slagorden van den levenden God zou honen? Wederom 27
zeide hem het volk achtervolgens dat woord, zeggende: Alzo zal
men den man doen, die hem slaat. Als Eliab, zijn grootste broe- 28
der, hem tot die mannen hoorde spreken, zo ontstak de toorn van
Eliab tegen David, en hij zeide: Waarom zijt gij nu afgekomen,
en onder wien hebt gij de weinige schapen in de woestijn gelaten?
Ik ken uw vermetelheid, en de boosheid uws harten wel; want gij
zijt afgekomen, opdat gij den strijd zaagt. Toen zeide David: 29
Wat heb ik nu gedaan? Is er geen oorzaak? En hij wendde zich 30
af van dien naar een anderen toe, en hij zeide achtereenvolgens
dat woord; en het volk gaf hem weder antwoord, achtervolgens de
eerste woorden. Toen die woorden gehoord werden, die David 31
gesproken had, en in de tegenwoordigheid van Saul verkondigd
werden, zo liet hij hem halen. En David zeide tot Saul: Aan 32
geen mens ontvalle het hart, om zijnentwil. Uw knecht zal heen-
gaan en hij zal met dezen Filistijn strijden. Maar Saul zeide tot 33
David: Gij zult niet kunnen heengaan tot dezen Filistijn, om met
hem te strijden; want gij zijt een jongeling, en hij is een krijgsman
van zijn jeugd af. Toen zeide David tot Saul: Uw knecht weid- 34
de de schapen zijns vaders, en er kwam een leeuw en een beer,
en nam een schaap van de kudde weg. En ik ging uit hem na, 35
en ik sloeg hem, en redde het uit zijn mond; toen hij tegen mij
opstond, zo vatte ik hem bij zijn baard, en sloeg hem, en doodde
hem. Uw knecht heeft zo den leeuw als den beer geslagen; alzo 36
zal deze onbesneden Filistijn zijn, gelijk een van die, omdat hij
de slagorden van den levenden God gehoond heeft. Verder zeide 37
David: De HEERE, Die mij van de hand des leeuws gered heeft,
en uit de hand des beers, Die zal mij redden uit de hand van dezen
Filistijn. Toen zeide Saul tot David: Ga heen, en de HEERE zij
met u! En Saul kleedde David met zijn klederen, en zette een ko- 38
peren helm op zijn hoofd, en kleedde hem met een pantsier. En 39
David gordde zijn zwaard aan over zijn klederen, en wilde gaan;
want hij had het nooit verzocht. Toen zeide David tot Saul: Ik
kan in deze niet gaan, want ik heb het nooit verzocht; en David
leide ze van zich. En hij nam zijn staf in zijn hand, en hij koos 40
zich vijf gladde stenen uit de beek, en leide ze in de herderstas, die

hij had, te weten in den zak, en zijn slinger was in zijn hand; alzo
41 naderde hij tot den Filistijn. De Filistijn ging ook heen, gaande
en naderende tot David, en zijn schilddrager *ging* voor zijn aan-
42 gezicht. Toen de Filistijn opzag, en David zag, zo verachtte hij
hem; want hij was een jongeling, roodachtig, mitsgaders schoon
43 van aanzien. De Filistijn nu zeide tot David: Ben ik een hond,
dat gij tot mij komt met stokken? En de Filistijn vloekte David
44 bij zijn goden. Daarna zeide de Filistijn tot David: Kom tot mij,
zo zal ik uw vlees aan de vogelen des hemels geven, en aan de die-
45 ren des velds. David daarentegen zeide tot den Filistijn: gij komt
tot mij met een zwaard, en met een spies, en met een schild; maar
ik kom tot u in den Naam van den HEERE der heirscharen, den
46 God der slagorden van Israel, Dien gij gehoond hebt. Te dezen
dage zal de HEERE u besluiten in mijn hand, en ik zal u slaan,
en ik zal uw hoofd van u wegnemen, en ik zal de dode lichamen
van der Filistijnen leger dezen dag aan de vogelen des hemels, en
aan de beesten des velds geven; en de ganse aarde zal weten, dat
47 Israel een God heeft. En deze ganse vergadering zal weten, dat
de HEERE niet door het zwaard, noch door de spies verlost; want
48 de krijg is des HEEREN, Die zal ulieden in onze hand geven. En
het geschiedde, toen de Filistijn zich opmaakte, en heenging, en
David tegemoet naderde, zo haastte David, en liep naar de slag-
49 orde toe, den Filistijn tegemoet. En David stak zijn hand in de
tas, en hij nam een steen daaruit, en hij slingerde, en trof den
Filistijn in zijn voorhoofd; zodat de steen zonk in zijn voorhoofd,
50 en hij viel op zijn aangezicht ter aarde. Alzo overweldigde David
den Filistijn met een slinger en met een steen; en hij versloeg den
Filistijn, en doodde hem; doch David had geen zwaard in de hand.
51 Daarom liep David, en stond op den Filistijn, en nam zijn zwaard,
en hij trok het uit zijn schede, en hij doodde hem, en hij hieuw
hem het hoofd daarmede af. Toen de Filistijnen zagen, dat hun
52 geweldigste dood was, zo vluchtten zij. Toen maakten zich de
mannen van Israel en van Juda op, en juichten, en vervolgden de
Filistijnen, tot daar men komt aan de vallei, en tot aan de poor-
ten van Ekron; en de verwonden der Filistijnen vielen op den weg
53 van Saaraim, en tot aan Gath, en tot aan Ekron. Daarna keer-
den de kinderen Israels om, van het hittig najagen der Filistijnen,
54 en zij beroofden hun legers. Daarna nam David het hoofd van

den Filistijn, en bracht het naar Jeruzalem; maar zijn wapenen
leide hij in zijn tent. Toen Saul David zag uitgaan den Filistijn 55
tegemoet, zeide hij tot Abner, den krijgsoverste: Wiens zoon is
deze jongeling, Abner? En Abner zeide: *Zo waarachtig als* uw
ziel leeft, o koning! ik weet het niet. De koning nu zeide: Vraag 56
gij het, wiens zoon deze jongeling is. Als David wederkeerde van 57
het slaan des Filistijns, zo nam hem Abner, en hij bracht hem
voor het aangezicht van Saul, en het hoofd van den Filistijn was
in zijn hand. En Saul zeide tot hem: Wiens zoon zijt gij, jonge- 58
ling? En David zeide: Ik ben een zoon van uw knecht Isai, den
Bethlehemiet.

Het geschiedde nu, als hij geeindigd had tot Saul te spreken, **18**
dat de ziel van Jonathan verbonden werd aan de ziel van David;
en Jonathan beminde hem als zijn ziel. En Saul nam hem te 2
dien dage, en liet hem niet werderkeren tot zijns vaders huis. Jo- 3
nathan nu en David maakten een verbond, dewijl hij hem liefhad
als zijn ziel. En Jonathan deed zijn mantel af, dien hij aan had, 4
en gaf hem aan David, ook zijn klederen, ja, tot zijn zwaard toe,
en tot zijn boog toe, en tot zijn gordel toe. En David toog uit, 5
overal, waar Saul hem zond; hij gedroeg zich voorzichtiglijk, en
Saul zette hem over de krijgslieden; en hij was aangenaam in de
ogen des gansen volks, en ook in de ogen der knechten van Saul.
Het geschiedde nu, toen zij kwamen, en David wederkeerde van 6
het slaan der Filistijnen, dat de vrouwen uitgingen uit al de ste-
den van Israel, met gezang en reien, den koning Saul tegemoet,
met trommelen, met vreugde en met muziekinstrumenten. En de 7
vrouwen, spelende, antwoordden *elkander* en zeiden: Saul heeft
zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden! Toen 8
ontstak Saul zeer, en dat woord was kwaad in zijn ogen, en hij
zeide: Zij hebben David tien duizend gegeven, doch mij hebben
zij *maar* duizend gegeven; en voorzeker zal het koninkrijk nog
voor hem zijn. En Saul had het oog op David, van dien dag af 9
en voortaan. En het geschiedde des anderen daags, dat de boze 10
geest Gods over Saul vaardig werd, en hij profeteerde midden in
het huis, en David speelde op snarenspel met zijn hand, als van
dag tot dag; Saul nu had een spies in zijn hand. En Saul schoot 11
de spies, en zeide: Ik zal David aan den wand spitten; maar David
wendde zich tweemaal van zijn aangezicht af. En Saul vreesde 12

voor David, want de HEERE was met hem, en Hij was van Saul
13 geweken. Daarom deed hem Saul van zich weg, en hij zette hem
zich tot een overste van duizend; en hij ging uit en hij ging in voor
14 het aangezicht des volks. En David gedroeg zich voorzichtiglijk
15 op al zijn wegen; en de HEERE was met hem. Toen nu Saul zag,
dat hij zich zeer voorzichtiglijk gedroeg, vreesde hij voor zijn aan-
16 gezicht. Doch gans Israel en Juda had David lief; want hij ging
17 uit en hij ging in voor hun aangezicht. Derhalve zeide Saul tot
David: Zie, mijn grootste dochter Merab zal ik u tot een vrouw
geven; alleenlijk, wees mij een dapper zoon, en voer den krijg des
HEEREN. Want Saul zeide: Dat mijn hand niet tegen hem zij,
18 maar dat de hand der Filistijnen tegen hem zij. Doch David zei-
de tot Saul: Wie ben ik, en wat is mijn leven, *en* mijns vaders
huisgezin in Israel, dat ik des konings schoonzoon zou worden?
19 Het geschiedde nu ten tijde als men Merab, de dochter van Saul,
aan David geven zou, zo is zij aan Adriel, den Meholathiet, ter
20 vrouw gegeven. Doch Michal, de dochter van Saul, had David
lief. Toen dat Saul te kennen werd gegeven, zo was die zaak recht
21 in zijn ogen. En Saul zeide: Ik zal haar hem geven, dat zij hem
tot een valstrik zij, en dat de hand der Filistijnen tegen hem zij.
Daarom zeide Saul tot David: Met de andere zult gij heden mijn
22 schoonzoon worden. En Saul gebood zijn knechten: Spreekt met
David in het heimelijke, zeggende: Zie, de koning heeft lust aan u,
en al zijn knechten hebben u lief; word dan nu des konings schoon-
23 zoon. En de knechten van Saul spraken deze woorden voor de
oren van David. Toen zeide David: Is dat licht in ulieder ogen, des
konings schoonzoon te worden, daar ik een arm en verachtzaam
24 man ben? En de knechten van Saul boodschapten het hem, zeg-
25 gende: Zulke woorden heeft David gesproken. Toen zeide Saul:
Aldus zult gijlieden tot David zeggen: De koning heeft geen lust
aan den bruidschat, maar aan honderd voorhuiden der Filistijnen,
opdat men zich wreke aan des konings vijanden. Want Saul dacht
26 David te vellen door de hand der Filistijnen. Zijn knechten nu
boodschapten David deze woorden. En die zaak was recht in de
ogen van David, dat hij des konings schoonzoon zou worden; maar
27 de dagen waren nog niet vervuld. Toen maakte zich David op,
en hij en zijn mannen gingen heen, en zij sloegen onder de Fi-
listijnen tweehonderd mannen, en David bracht hun voorhuiden,

en men leverde ze den koning volkomenlijk, opdat hij schoonzoon
des konings worden zou. Toen gaf Saul hem zijn dochter Michal
ter vrouw. En Saul zag en merkte, dat de HEERE met David 28
was; en Michal, de dochter van Saul, had hem lief. Toen vreesde 29
zich Saul nog meer voor David; en Saul was David een vijand al
zijn dagen. Als de vorsten der Filistijnen uittogen, zo geschiedde 30
het, als zij uittogen, dat David kloeker was, dan al de knechten
van Saul; zodat zijn naam zeer geacht was.

Derhalve sprak Saul tot zijn zoon Jonathan en tot al zijn knech- **19**
ten, om David te doden. Doch Jonathan, Sauls zoon, had groot
welgevallen aan David. En Jonathan verkondigde het David, zeg- 2
gende: Mijn vader Saul zoekt u te doden; nu dan, wacht u toch
des morgens, en blijf in het verborgene, en versteek u. Doch ik 3
zal uitgaan, en aan de hand mijns vaders staan op het veld, waar
gij zult zijn; en ik zal van u tot mijn vader spreken, en zal zien wat
het zij; dat zal ik u verkondigen. Zo sprak dan Jonathan goed van 4
David tot zijn vader Saul; en hij zeide tot hem: De koning zondi-
ge niet tegen zijn knecht David, omdat hij tegen u niet gezondigd
heeft, en omdat zijn daden voor u zeer goed zijn. Want hij heeft 5
zijn ziel in zijn hand gezet, en hij heeft den Filistijn geslagen, en
de HEERE heeft een groot heil aan het ganse Israel gedaan; gij
hebt het gezien, en gij zijt verblijd geweest; waarom zoudt gij dan
tegen onschuldig bloed zondigen, David zonder oorzaak dodende?
Saul nu hoorde naar de stem van Jonathan; en Saul zwoer: *zo* 6
waarachtig als de HEERE leeft, hij zal niet gedood worden! En 7
Jonathan riep David, en Jonathan gaf hem al deze woorden te
kennen; en Jonathan bracht David tot Saul, en hij was voor zijn
aangezicht als gisteren *en* eergisteren. En er werd wederom krijg; 8
en David toog uit, en streed tegen de Filistijnen, en hij sloeg hen
met een groten slag, en zij vloden voor zijn aangezicht. Doch de 9
boze geest des HEEREN was over Saul, en hij zat in zijn huis, en
zijn spies was in zijn hand; en David speelde op snarenspel met de
hand; Saul nu zocht met de spies David aan den wand te spitten, 10
doch hij ontweek van het aangezicht van Saul, die met de spies
in den wand sloeg. Toen vlood David, en ontkwam in dienzelf-
den nacht. Maar Saul zond boden heen tot Davids huis, dat zij 11
hem bewaarden, en dat zij hem des morgens doodden. Dit gaf
Michal, zijn huisvrouw, David te kennen, zeggende: Indien gij uw

ziel dezen nacht niet behoedt, zo zult gij morgen gedood worden.
12 En Michal liet David door een venster neder, en hij ging heen, en
13 vluchtte, en ontkwam. En Michal nam een beeld, en zij leide het
in het bed, en zij leide een geitenvel aan zijn hoofdpeluw, en dekte
14 het met een kleed toe. Saul nu zond boden, om David te halen.
15 Zij dan zeide: Hij is ziek. Toen zond Saul boden, om David te
bezien, zeggende: Breng hem op het bed tot mij op, dat men hem
16 dode. Als de boden kwamen, zo ziet, er was een beeld in het
17 bed, en er was een geitenvel aan zijn hoofdpeluw. Toen zeide
Saul tot Michal: Waarom hebt gij mij alzo bedrogen en hebt mijn
vijand laten gaan, dat hij ontkomen is? Michal nu zeide tot Saul:
18 Hij zeide tot mij: Laat mij gaan, waarom zou ik u doden? Alzo
vluchtte David en ontkwam, en hij kwam tot Samuël te Rama, en
hij gaf hem te kennen al wat Saul hem gedaan had; en hij en Sa-
19 muël gingen heen, en zij bleven te Najoth. En men boodschapte
20 Saul, zeggende: Zie, David is te Najoth, bij Rama. Toen zond
Saul boden heen, om David te halen; die zagen een vergadering
van profeten, profeterende, en Samuël staande, over hen gesteld;
en de Geest Gods was over Sauls boden, en die profeteerden ook.
21 Toen men het Saul boodschapte, zo zond hij andere boden, en die
profeteerden ook; toen voer Saul voort en zond de derde boden,
22 en die profeteerden ook. Daarna ging hij ook zelf naar Rama,
en hij kwam tot den groten waterput, die te Sechu was, en hij
vraagde en zeide: Waar is Samuël, en David? Toen werd hem ge-
23 zegd: Zie, zij zijn te Najoth bij Rama. Toen ging hij derwaarts
naar Najoth bij Rama; en dezelfde Geest Gods was ook op hem,
en hij, al voortgaande, profeteerde, totdat hij te Najoth in Rama
24 kwam. En hij toog zelf ook zijn klederen uit, en hij profeteerde
zelf ook, voor het aangezicht van Samuël; en hij viel bloot neder
dienzelfden gansen dag, en den gansen nacht. Daarom zegt men:
Is Saul ook onder de profeten?

20 Toen vluchtte David van Najoth bij Rama, en hij kwam, en
zeide voor het aangezicht van Jonathan: Wat heb ik gedaan, wat
is mijn misdaad, en wat is mijn zonde voor het aangezicht uws
2 vaders, dat hij mijn ziel zoekt? Hij daarentegen zeide tot hem:
Dat zij verre, gij zult niet sterven. Zie, mijn vader doet geen grote
zaak, en geen kleine zaak, die hij voor mijn oor niet openbaart;
waarom zou dan mijn vader deze zaak van mij verbergen? Dat is

niet. Toen zwoer David verder, en zeide: Uw vader weet zeer wel, 3
dat ik genade in uw ogen gevonden heb; daarom heeft hij gezegd:
Dat Jonathan dit niet wete, opdat hij zich niet bekommere; en
zekerlijk, *zo waarachtig als* de HEERE leeft, en uw ziel leeft, er is
maar als een schrede tussen mij en tussen den dood! Jonathan 4
nu zeide tot David: Wat uw ziel zegt, dat zal ik u doen. En 5
David zeide tot Jonathan: Zie, morgen is de nieuwe maan, dat
ik zekerlijk met den koning zou aanzitten om te eten; zo laat mij
gaan, dat ik mij op het veld verberge tot aan den derden avond.
Indien uw vader mij gewisselijk mist, zo zult gij zeggen: David 6
heeft van mij zeer begeerd, dat hij tot zijn stad Bethlehem mocht
lopen; want aldaar is een jaarlijks offer voor het ganse geslacht.
Indien hij aldus zegt: Het is goed, zo heeft uw knecht vrede; maar 7
indien hij gans ontstoken is, zo weet, dat het kwaad bij hem ten
volle besloten is. Doe dan barmhartigheid aan uw knecht, want 8
gij hebt uw knecht in een verbond des HEEREN met u gebracht;
maar is er een misdaad in mij, zo dood gij mij; waarom zoudt gij
mij toch tot uw vader brengen? Toen zeide Jonathan: Dat zij 9
verre van u! Maar indien ik zekerlijk merkte, dat dit kwaad bij
mijn vader ten volle besloten ware, dat het u zou overkomen, zou
ik dat u dan niet te kennen geven? David nu zeide tot Jonathan: 10
Wie zal het mij te kennen geven, indien uw vader u wat hards
antwoordt? Toen zeide Jonathan tot David: Kom, laat ons toch 11
uitgaan in het veld; en die beiden gingen uit in het veld. En 12
Jonathan zeide tot David: De HEERE, de God Israels, indien
ik mijn vader onderzocht zal hebben omtrent dezen tijd, morgen
of overmorgen, en zie, het is goed voor David, en ik dan tot u
niet zende, en *voor* uw oor openbare; Alzo doe de HEERE aan 13
Jonathan, en alzo doe Hij daartoe! Als mijn vader het kwaad
over u behaagt, zo zal ik het voor uw oor ontdekken, en ik zal u
trekken laten, dat gij in vrede heengaat; en de HEERE zij met u,
gelijk als Hij met mijn vader geweest is. En zult gij niet, indien ik 14
dan nog leve, ja, zult gij niet de weldadigheid des HEEREN aan
mij doen, dat ik niet sterve? Ook zult gij uw weldadigheid niet 15
afsnijden van mijn huis tot in eeuwigheid; ook niet wanneer de
HEERE een iegelijk der vijanden van David van den aardbodem
zal afgesneden hebben. Alzo maakte Jonathan *een verbond* met 16
het huis van David, *zeggende*: Dat het de HEERE eise van de

17 hand der vijanden Davids! En Jonathan voer voort, met David
te doen zweren, omdat hij hem liefhad; want hij had hem lief met
18 de liefde zijner ziel. Daarna zeide Jonathan tot hem: Morgen is
de nieuwe maan; dan zal men u missen, want uw zitplaats zal ledig
19 gevonden worden. En als gij de drie dagen zult uitgebleven zijn,
kom haastig af, en ga tot die plaats, waar gij u verborgen hadt ten
20 dage dezer handeling; en blijf bij den steen Ezel. Zo zal ik drie
21 pijlen ter zijde schieten, als of ik naar een teken schoot. En zie, ik
zal den jongen zenden, *zeggende*: Ga heen, zoek de pijlen, indien
ik uitdrukkelijk tot den jongen zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en
herwaarts, neem hem; en kom gij, want er is vrede voor u, en er is
22 geen ding, *zo waarlijk* de HEERE leeft! Maar indien ik tot den
jongen alzo zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en verder; ga heen,
23 want de HEERE heeft u laten gaan. En aangaande de zaak,
waarvan ik en gij gesproken hebben, zie, de HEERE zij tussen
24 mij en tussen u, tot in eeuwigheid! David nu verborg zich in het
veld; en als het nieuwe maan was, zat de koning bij de spijze, om
25 te eten. Toen zich de koning gezet had op zijn zitplaats, op dit
maal gelijk de andere maal, aan de stede bij den wand, zo stond
Jonathan op, en Abner zat aan Sauls zijde, en Davids plaats werd
26 ledig gevonden. En Saul sprak te dien dage niets, want hij zeide:
Hem is wat voorgevallen, dat hij niet rein is; voorzeker, hij is
27 niet rein. Het geschiedde nu des anderen daags, den tweeden der
nieuwe maan, als Davids plaats ledig gevonden werd, zo zeide Saul
tot zijn zoon Jonathan: Waarom is de zoon van Isai noch gisteren
28 noch heden tot de spijze gekomen? En Jonathan antwoordde
Saul: David begeerde van mij ernstelijk naar Bethlehem te mogen
29 gaan. En hij zeide: Laat mij toch gaan; want ons geslacht heeft
een offer in de stad, en mijn broeder heeft het mij zelfs geboden;
heb ik nu genade in uw ogen gevonden, laat mij toch ontslagen
zijn, dat ik mijn broeders zie; hierom is hij aan des konings tafel
30 niet gekomen. Toen ontstak de toorn van Saul tegen Jonathan,
en hij zeide tot hem: Gij, zoon der verkeerde in wederspannigheid,
weet ik het niet, dat gij den zoon van Isai verkoren hebt tot uw
31 schande, en tot schande van de naaktheid uwer moeder? Want
al de dagen, die de zoon van Isai op den aardbodem leven zal,
zo zult gij noch uw koninkrijk bevestigd worden; nu dan, schik
32 heen, en haal hem tot mij, want hij is een kind des doods. Toen

antwoordde Jonathan Saul, zijn vader, en zeide tot hem: Waarom
zal hij gedood worden? Wat heeft hij gedaan? Toen schoot Saul 33
de spies op hem, om hem te slaan. Alzo merkte Jonathan, dat dit
ten volle bij zijn vader besloten was, David te doden. Daarom 34
stond Jonathan van de tafel op in hittigheid des toorns; en hij at
op den tweeden dag der nieuwe maan geen brood, want hij was
bekommerd om David, omdat zijn vader hem gesmaad had. En 35
het geschiedde des morgens, dat Jonathan in het veld ging, op
den tijd, die David bestemd was; en er was een kleine jongen bij
hem. En hij zeide tot zijn jongen: Loop, zoek nu de pijlen, die ik 36
schieten zal. De jongen liep heen, en hij schoot een pijl, dien hij
deed over hem vliegen. Toen de jongen tot aan de plaats des pijls, 37
dien Jonathan geschoten had, gekomen was, zo riep Jonathan den
jongen na, en zeide: Is niet de pijl van u af en verder? Wederom 38
riep Jonathan den jongen na: Haast u, spoed u, sta niet stil! De
jongen van Jonathan nu raapte den pijl op, en hij kwam tot zijn
heer. Doch de jongen wist er niets van; Jonathan en David alleen 39
wisten van de zaak. Toen gaf Jonathan zijn gereedschap aan den 40
jongen, dien hij had; en hij zeide tot hem: Ga heen, breng het in de
stad. Als de jongen heenging, zo stond David op van de zuidzijde, 41
en hij viel op zijn aangezicht ter aarde, en hij boog zich driemaal;
en zij kusten elkander, en weenden met elkander, totdat het David
gans veel maakte. Toen zeide Jonathan tot David: Ga in vrede; 42
hetgeen wij beiden in den Naam des HEEREN gezworen hebben,
zeggende: De HEERE zij tussen mij en tussen u, en tussen mijn
zaad en tussen uw zaad, zij tot in eeuwigheid! Daarna stond hij
op, en ging heen; en Jonathan kwam in de stad.

Toen kwam David te Nob, tot den priester Achimelech; en **21**
Achimelech kwam bevende David tegemoet, en hij zeide tot hem:
Waarom zijt gij alleen, en geen man met u? En David zeide tot 2
den priester Achimelech: De koning heeft mij een zaak bevolen, en
zeide tot mij: Laat niemand iets van de zaak weten, om dewelke
ik u gezonden heb, en die ik u geboden heb; den jongelingen nu
heb ik de plaats van zulk een te kennen gegeven. En nu wat is 3
er onder uw hand? Geef mij vijf broden in mijn hand, of wat er
gevonden wordt. En de priester antwoordde David, en zeide: Er 4
is geen gemeen brood onder mijn hand; maar er is heilig brood,
wanneer zich de jongelingen slechts van de vrouwen onthouden

5 hebben. David nu antwoordde den priester, en zeide tot hem:
Ja trouwens, de vrouwen zijn ons onthouden geweest gisteren en
eergisteren, toen ik uitging, en de vaten der jongelingen zijn heilig;
en het is enigerwijze gemeen *brood*, te meer dewijl heden *ander*
6 in de vaten zal geheiligd worden. Toen gaf de priester hem dat
heilige *brood*, dewijl er geen brood was dan de toonbroden, die van
voor het aangezicht des HEEREN weggenomen waren, dat men
7 er warm brood leide, ten dage als dat weggenomen werd. Daar
was nu een man van de knechten van Saul, te dienzelven dage
opgehouden voor het aangezicht des HEEREN, en zijn naam was
Doeg, een Edomiet, de machtigste onder de herderen, die Saul
8 had. En David zeide tot Achimelech: Is hier onder uw hand
geen spies of zwaard? Want ik heb noch mijn zwaard noch ook
mijn wapenen in mijn hand genomen, dewijl de zaak des konings
9 haastig was. Toen zeide de priester: Het zwaard van Goliath,
den Filistijn, denwelken gij sloegt in het eikendal, zie, dat is *hier*,
gewonden in een kleed, achter den efod; indien gij u dat nemen
wilt, zo neem het, want hier is geen ander dan dit. David nu
10 zeide: Er is zijns gelijke niet; geef het mij. En David maakte
zich op, en vluchtte te dien dage van het aangezicht van Saul; en
11 hij kwam tot Achis, den koning van Gath. Doch de knechten van
Achis zeiden tot hem: Is deze niet David, de koning des lands?
Zong men niet van dezen in de reien, zeggende: Saul heeft zijn
12 duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden? En David
leide deze woorden in zijn hart; en hij was zeer bevreesd voor het
13 aangezicht van Achis, den koning van Gath. Daarom veranderde
hij zijn gelaat voor hun ogen, en hij maakte zichzelven gek onder
hun handen; en hij bekrabbelde de deuren der poort, en hij liet zijn
14 zever in zijn baard aflopen. Toen zeide Achis tot zijn knechten:
Ziet, gij ziet, dat de man razende is, waarom hebt gij hem tot mij
15 gebracht? Heb ik razenden gebrek, dat gij dezen gebracht hebt,
om voor mij te razen? Zal deze in mijn huis komen?

22 Toen ging David van daar, en ontkwam in de spelonk van Adul-
lam. En zijn broeders hoorden het, en het ganse huis zijns vaders,
2 en kwamen derwaarts tot hem af. En tot hem vergaderde alle
man, die benauwd was, en alle man, die een schuldeiser had, en
alle man, wiens ziel bitterlijk bedroefd was, en hij werd tot overste
3 over hen; zodat bij hem waren omtrent vierhonderd mannen. En

David ging van daar naar Mizpa der Moabieten; en hij zeide tot
den koning der Moabieten: Laat toch mijn vader en mijn moeder
bij ulieden uitgaan, totdat ik weet, wat God mij doen zal. En 4
hij bracht hen voor het aangezicht van den koning der Moabieten;
en zij bleven bij hem al de dagen, die David in de vesting was.
Doch de profeet Gad zeide tot David: Blijf in de vesting niet, ga 5
heen, en ga in het land van Juda. Toen ging David heen, en hij
kwam in het woud Chereth. En Saul hoorde, dat David bekend 6
geworden was, en de mannen, die bij hem waren. Saul nu zat op
een heuvel onder het geboomte te Rama, en hij had zijn spies in
zijn hand, en al zijn knechten stonden bij hem. Toen zeide Saul 7
tot zijn knechten, die bij hem stonden: Hoort toch, gij, zonen van
Jemini, zal ook de zoon van Isai u altegader akkers en wijnbergen
geven? Zal hij u allen tot oversten van duizenden, en oversten van
honderden stellen? Dat gij u allen tegen mij verbonden hebt, en 8
niemand *voor* mijn oor openbaart, dat mijn zoon een verbond
gemaakt heeft met den zoon van Isai; en niemand is onder ulie-
den, dien het wee doet van mijnentwege, en die het *voor* mijn oor
openbaart; want mijn zoon heeft mijn knecht tegen mij opgewekt,
tot een lagenlegger, gelijk het te dezen dage is. Toen antwoordde 9
Doeg, de Edomiet, die bij de knechten van Saul stond, en zeide:
Ik zag den zoon van Isai, komende te Nob, tot Achimelech, den
zoon van Ahitub; Die den HEERE voor hem vraagde, en gaf hem 10
teerkost; hij gaf hem ook het zwaard van Goliath, den Filistijn.
Toen zond de koning heen, om den priester Achimelech, den zoon 11
van Ahitub, te roepen, en zijns vaders ganse huis, de priesters,
die te Nob waren; en zij kwamen allen tot den koning. En Saul 12
zeide: Hoor nu, gij, zoon van Ahitub! En hij zeide: Zie, *hier* ben
ik, mijn heer! Toen zeide Saul tot hem: Waarom hebt gijlieden 13
samen u tegen mij verbonden, gij en de zoon van Isai, mits dat
gij hem gegeven hebt brood en het zwaard, en God voor hem ge-
vraagd, dat hij zou opstaan tegen mij tot een lagenlegger, gelijk
het te dezen dage is? En Achimelech antwoordde den koning en 14
zeide: Wie is toch onder al uw knechten getrouw als David, en
des konings schoonzoon, en voortgaande in uw gehoorzaamheid,
en is eerlijk in uw huis? Heb ik heden begonnen God voor hem 15
te vragen? Dat zij verre van mij, de koning legge op zijn knecht
geen ding, *noch* op het ganse huis mijns vader; want uw knecht

16 heeft van al deze dingen niet geweten, klein noch groot. Doch de
koning zeide: Achimelech, gij moet den dood sterven, gij en het
17 ganse huis uws vaders. En de koning zeide tot de trawanten, die
bij hem stonden: Wendt u, en doodt de priesters des HEEREN,
omdat hun hand ook met David is, en omdat zij geweten hebben,
dat hij vluchtte, en hebben het voor mijn oren niet geopenbaard.
Doch de knechten des konings wilden hun hand niet uitsteken, om
18 op de priesters des HEEREN aan te vallen. Toen zeide de koning
tot Doeg: Wend gij u, en val aan op de priesters. Toen wendde
zich Doeg, de Edomiet, en hij viel aan op de priesters, en doodde
te dien dage vijf en tachtig mannen, die den linnen lijfrok droe-
19 gen. Hij sloeg ook Nob, de stad dezer priesters, met de scherpte
des zwaards, van den man tot de vrouw, van de kinderen tot de
zuigelingen, zelfs de ossen en ezels, en de schapen, *sloeg hij* met
20 de scherpte des zwaards. Doch een der zonen van Achimelech,
den zoon van Ahitub, ontkwam, wiens naam was Abjathar; die
21 vluchtte David na. En Abjathar boodschapte het David, dat
22 Saul de priesteren des HEEREN gedood had. Toen zeide David
tot Abjathar: Ik wist wel te dien dage, toen Doeg, de Edomiet,
daar was, dat hij het voorzeker Saul zou te kennen geven; ik heb
23 oorzaak gegeven tegen al de zielen van uws vaders huis. Blijf
bij mij; vrees niet; want wie mijn ziel zoeken zal, die zal uw ziel
zoeken; maar gij zult met mij in bewaring zijn.

23 En men boodschapte David, zeggende: Zie, de Filistijnen strij-
2 den tegen Kehila, en zij beroven de schuren. En David vraagde
den HEERE, zeggende: Zal ik heengaan en deze Filistijnen slaan?
En de HEERE zeide tot David: Ga heen, en gij zult de Filistijnen
3 slaan en Kehila verlossen. Doch de mannen Davids zeiden tot
hem: Zie, wij vrezen hier in Juda; hoeveel te meer, als wij naar
4 Kehila tegen der Filistijnen slagorden gaan zullen. Toen vraagde
David den HEERE nog verder; en de HEERE antwoordde hem en
zeide: Maak u op, trek af naar Kehila; want Ik geef de Filistijnen
5 in uw hand. Alzo toog David en zijn mannen naar Kehila, en hij
streed tegen de Filistijnen, en dreef hun vee weg, en hij sloeg onder
hen een groten slag; alzo verloste David de inwoners van Kehila.
6 En het geschiedde, toen Abjathar, de zoon van Achimelech, tot
David vluchtte naar Kehila, dat hij afkwam met den efod in zijn
7 hand. Als aan Saul te kennen gegeven werd, dat David te Kehila

gekomen was, zo zeide Saul: God heeft hem in mijn hand over-
gegeven, want hij is besloten, komende in een stad met poorten
en grendelen. Toen liet Saul al het volk ten strijde roepen, dat 8
zij aftogen naar Kehila, om David en zijn mannen te belegeren.
Als nu David verstond, dat Saul dit kwaad tegen hem heimelijk 9
voorhad, zeide hij tot den priester Abjathar: Breng den efod her-
waarts. En David zeide: HEERE, God van Israel! Uw knecht 10
heeft zekerlijk gehoord, dat Saul zoekt naar Kehila te komen, en
de stad te verderven om mijnentwil. Zullen mij ook de burgers 11
van Kehila in zijn hand overgeven? Zal Saul afkomen, gelijk als
Uw knecht gehoord heeft? O HEERE, God van Israel, geef het
toch Uw knecht te kennen! De HEERE nu zeide: Hij zal afkomen.
Daarna zeide David: Zouden de burgers van Kehila mij en mijn 12
mannen overgeven in de hand van Saul? En de HEERE zeide: Zij
zouden *u* overgeven. Toen maakte zich David en zijn mannen op, 13
omtrent zeshonderd man, en zij gingen uit Kehila, en zij gingen
heen, waar zij konden gaan. Toen aan Saul geboodschapt werd,
dat David uit Kehila ontkomen was, zo hield hij op uit te trekken.
David nu bleef in de woestijn in de vestingen, en hij bleef op den 14
berg in de woestijn Zif; en Saul zocht hem alle dagen, doch God
gaf hem niet over in zijn hand. Als David zag, dat Saul uitgeto- 15
gen was, om zijn ziel te zoeken, zo was David in de woestijn Zif in
een woud. Toen maakte zich Jonathan, de zoon van Saul, op, en 16
hij ging tot David in het woud; en hij versterkte zijn hand in God.
En hij zeide tot hem: Vrees niet, want de hand van Saul, mijn 17
vader, zal u niet vinden, maar gij zult koning worden over Israel,
en ik zal de tweede bij u zijn; ook weet mijn vader Saul zulks
wel. En die beiden maakten een verbond voor het aangezicht 18
des HEEREN; en David bleef in het woud, maar Jonathan ging
naar zijn huis. Toen togen de Zifieten op tot Saul naar Gibea, 19
zeggende: Heeft zich niet David bij ons verborgen in de vestingen
in het woud, op den heuvel van Hachila, die aan de rechterhand
der wildernis is? Nu dan, o koning, kom spoedig af naar al de 20
begeerte uwer ziel; en het komt ons toe hem over te geven in de
hand des konings. Toen zeide Saul: Gezegend zijt gijlieden den 21
HEERE, dat gij u over mij ontfermd hebt! Gaat toch heen, en 22
bereidt *de zaak* nog meer, dat gij weet en beziet zijn plaats, waar
zijn gang is, wie hem daar gezien heeft; want hij heeft tot mij ge-

23 zegd, dat hij zeer listiglijk pleegt te handelen. Daarom ziet toe,
en verneemt naar alle schuilplaatsen, in dewelke hij schuilt; komt
dan weder tot mij met vast bescheid, zo zal ik met ulieden gaan;
en het zal geschieden, zo hij in het land is, zo zal ik hem naspeu-
24 ren onder alle duizenden van Juda. Toen maakten zij zich op, en
zij gingen naar Zif voor het aangezicht van Saul. David nu en zijn
mannen waren in de woestijn van Maon, in het vlakke veld, aan de
25 rechterhand der wildernis. Saul en zijn mannen gingen ook om
te zoeken. Dat werd David geboodschapt, die van dien rotssteen
afgegaan was, en bleef in de woestijn van Maon. Toen Saul dat
26 hoorde, jaagde hij David na in de woestijn van Maon. En Saul
ging aan deze zijde des bergs, en David en zijn mannen aan gene
zijde des bergs. Het geschiedde nu, dat zich David haastte, om te
ontgaan van het aangezicht van Saul; en Saul en zijn mannen om-
27 singelden David en zijn mannen, om die te grijpen. Doch daar
kwam een bode tot Saul, zeggende: Haast u, en kom, want de
28 Filistijnen zijn in het land gevallen. Toen keerde zich Saul van
David na te jagen, en hij toog den Filistijnen tegemoet; daarom
29 noemde men die plaats Sela-machlekoth. (024:1) En David toog
van daar op, en hij bleef in de vestingen van En-gedi.

24 (024:2) En het geschiedde, nadat Saul wedergekeerd was van
achter de Filistijnen, zo gaf men hem te kennen, zeggende: Zie,
2 David is in de woestijn van En-gedi. (024:3) Toen nam Saul
drie duizend uitgelezen mannen uit gans Israel, en hij toog heen,
om David en zijn mannen te zoeken boven op de rotsstenen der
3 steenbokken. (024:4) En hij kwam tot de schaapskooien aan den
weg, waar een spelonk was; en Saul ging daarin, om zijn voeten te
dekken. David nu en zijn mannen zaten aan de zijden der spelonk.
4 (024:5) Toen zeiden de mannen van David tot hem: Zie den dag,
in welken de HEERE tot u zegt: Zie, Ik geef uw vijand in uw
hand, en gij zult hem doen, gelijk als het goed zal zijn in uw ogen.
En David stond op, en sneed stilletjes een slip van Sauls mantel.
5 (024:6) Doch het geschiedde daarna, dat Davids hart hem sloeg,
6 omdat hij de slip van Saul afgesneden had. (024:7) En hij zeide
tot zijn mannen: Dat late de HEERE ver van mij zijn, dat ik die
zaak doen zou aan mijn heer, den gezalfde des HEEREN, dat ik
mijn hand tegen hem uitsteken zou; want hij is de gezalfde des
7 HEEREN! (024:8) En David scheidde zijn mannen met woorden,

en liet hun niet toe, dat zij opstonden tegen Saul. En Saul maakte
zich op uit de spelonk, en ging op den weg. (024:9) Daarna 8
maakte zich David ook op, en ging uit de spelonk, en hij riep
Saul achterna, zeggende: Mijn heer koning! Toen zag Saul achter
zich om, en David boog zich met het aangezicht ter aarde en
neigde zich. (024:10) En David zeide tot Saul: Waarom hoort 9
gij de woorden der mensen, zeggende: Zie, David zoekt uw kwaad?
(024:11) Zie, te dezen dage hebben uw ogen gezien, dat de HEERE 10
u heden in mijn hand gegeven heeft in deze spelonk, en men zeide,
dat ik u doden zou; doch *mijn hand* verschoonde u, want ik zeide:
Ik zal mijn hand niet uitsteken tegen mijn heer, want hij is de
gezalfde des HEEREN. (024:12) Zie toch, mijn vader, ja, zie de 11
slip uws mantels in mijn hand; want als ik de slip uws mantels
afgesneden heb, zo heb ik u niet gedood; beken en zie, dat er in
mijn hand geen kwaad, noch overtreding is, en ik tegen u niet
gezondigd heb; nochtans jaagt gij mijn ziel, dat gij ze wegneemt.
(024:13) De HEERE zal richten tussen mij en tussen u, en de 12
HEERE zal mij wreken aan u; maar mijn hand zal niet tegen u
zijn. (024:14) Gelijk als het spreekwoord der ouden zegt: Van 13
de goddelozen komt goddeloosheid voort; maar mijn hand zal
niet tegen u zijn. (024:15) Naar wien is de koning van Israel 14
uitgegaan? Wien jaagt gij na? Naar een doden hond, naar een
enige vlo! (024:16) Doch de HEERE zal zijn tot Rechter, en 15
richten tussen mij en tussen u, en zien daarin, en twisten mijn
twist, en richten mij van uw hand. (024:17) En het geschiedde, 16
toen David geeindigd had al deze woorden tot Saul te spreken,
zo zeide Saul: Is dit uw stem, mijn zoon David? Toen hief Saul
zijn stem op en weende. (024:18) En hij zeide tot David: Gij zijt 17
rechtvaardiger dan ik; want gij hebt mij goed vergolden, en ik heb
u kwaad vergolden. (024:19) En gij hebt *mij* heden aangewezen, 18
dat gij mij goed gedaan hebt; want de HEERE had mij in uw
hand besloten, en gij hebt mij niet gedood. (024:20) Zo wanneer 19
iemand zijn vijand gevonden heeft, zal hij hem op een goeden weg
laten gaan? De HEERE nu vergelde u het goede, voor dezen dag,
dien gij mij heden gemaakt hebt. (024:21) En nu, zie, ik weet, 20
dat gij voorzeker koning worden zult, en dat het koninkrijk van
Israel in uw hand bestaan zal. (024:22) Zo zweer mij dan nu bij 21
den HEERE, zo gij mijn zaad na mij zult uitroeien, en mijn naam

22 zult uitdelgen van mijns vaders huis! (024:23) Toen zwoer David
aan Saul; en Saul ging in zijn huis, maar David en zijn mannen
gingen op in de vesting.

25 En Samuël stierf; en gans Israel vergaderde zich, en zij bedre-
ven rouw over hem, en begroeven hem in zijn huis te Rama. En
2 David maakte zich op, en toog af naar de woestijn Paran. En
er was een man te Maon, en zijn bedrijf was te Karmel; en die
man was zeer groot, en hij had drie duizend schapen, en duizend
3 geiten; en hij was in het scheren zijner schapen te Karmel. En
de naam des mans was Nabal, en de naam zijner huisvrouw was
Abigaïl; en de vrouw was goed van verstand, en schoon van ge-
daante; maar de man was hard en boos van daden, en hij was
4 een Kalebiet. Als David hoorde in de woestijn, dat Nabal zijn
5 schapen schoor, Zo zond David tien jongelingen; en David zeide
tot de jongelingen: Gaat op naar Karmel, en als gij tot Nabal
komt, zo zult gij hem in mijn naam naar den welstand vragen;
6 En zult alzo zeggen tot dien welvarende: Vrede zij u, en uw huize
7 zij vrede, en alles, wat gij hebt, zij vrede! En nu, ik heb gehoord,
dat gij scheerders hebt; nu, de herders, die gij hebt, zijn bij ons
geweest; wij hebben hun geen smaadheid aangedaan, en zij heb-
ben ook niets gemist al de dagen, die zij te Karmel geweest zijn.
8 Vraag het uw jongelingen, en zij zullen het u te kennen geven.
Laat dan deze jongelingen genade vinden in uw ogen, want wij
zijn op een goeden dag gekomen; geef toch uw knechten, en uw
9 zoon David, hetgeen uw hand vinden zal. Toen de jongelingen
van David gekomen waren, en in Davids naam naar al die woor-
10 den tot Nabal gesproken hadden, zo hielden zij stil. En Nabal
antwoordde den knechten van David, en zeide: Wie is David, en
wie is de zoon van Isai? Er zijn heden vele knechten, die zich
11 afscheuren, elk van zijn heer. Zou ik dan mijn brood, en mijn
water, en mijn geslacht *vlees* nemen, dat ik voor mijn scheerders
geslacht heb, en zou ik het den mannen geven, die ik niet weet,
12 van waar zij zijn? Toen keerden zich de jongelingen van David
naar hun weg; en zij keerden weder, en kwamen, en boodschapten
13 hem achtervolgens al deze woorden. David dan zeide tot zijn
mannen: Een iegelijk gorde zijn zwaard aan. Toen gordde een
iegelijk zijn zwaard aan, en David gordde ook zijn zwaard aan;
en zij togen op achter David, omtrent vierhonderd man, en daar

bleven er tweehonderd bij het gereedschap. Doch een jongeling 14
uit de jongelingen boodschapte het aan Abigaïl, de huisvrouw van
Nabal, zeggende: Zie, David heeft boden gezonden uit de woes-
tijn, om onzen heer te zegenen; maar hij is tegen hen uitgevaren.
Nochtans zijn zij ons zeer goede mannen geweest; en wij hebben 15
geen smaadheid geleden, en wij hebben niets gemist al de dagen,
die wij met hen verkeerd hebben, toen wij op het veld waren.
Zij zijn een muur om ons geweest, zo bij nacht als bij dag, al de 16
dagen, die wij bij hen geweest zijn, weidende de schapen. Weet 17
dan nu, en zie, wat gij doen zult; want het kwaad is ten volle
over onzen heer besloten, en over zijn ganse huis; en hij is een
zoon Belials, dat men hem niet mag aanspreken. Toen haastte 18
zich Abigaïl, en nam tweehonderd broden, en twee lederzakken
wijns, en vijf toebereide schapen, en vijf maten geroost koren, en
honderd stukken rozijnen, en tweehonderd klompen vijgen, en lei-
de *die* op ezelen. En zij zeide tot haar jongelingen: Trekt heen 19
voor mijn aangezicht; ziet, ik kom achter ulieden; doch haar man
Nabal gaf zij het niet te kennen. Het geschiedde nu, toen zij op 20
den ezel reed, en dat zij afkwam in het verborgene des bergs, en
ziet, David en zijn mannen kwamen af haar tegemoet, en zij ont-
moette hen. David nu had gezegd: Trouwens ik heb te vergeefs 21
bewaard al wat deze in de woestijn heeft, alzo dat er niets van
alles, wat hij heeft, gemist is; en hij heeft mij kwaad voor goed
vergolden. Zo doe God aan de vijanden van David, en zo doe Hij 22
daartoe, indien ik van allen, die hij heeft, iets tot morgen over-
laat, dat mannelijk is! Toen nu Abigaïl David zag, zo haastte zij 23
zich, en kwam van den ezel af, en zij viel voor het aangezicht van
David op haar aangezicht, en zij boog zich ter aarde. En zij viel 24
aan zijn voeten en zeide: Och, mijn heer, mijn zij de misdaad,
en laat toch uw dienstmaagd voor uw oren spreken, en hoor de
woorden uwer dienstmaagd. Mijn heer stelle toch zijn hart niet 25
aan dezen Belials man, aan Nabal; want gelijk zijn naam is, alzo
is hij; zijn naam is Nabal, en dwaasheid is bij hem; en ik, uw
dienstmaagd, heb de jongelingen van mijn heer niet gezien, die gij
gezonden hebt. En nu, mijn heer! *zo waarachtig als* de HEERE 26
leeft, en uw ziel leeft, het is de HEERE, Die u verhinderd heeft
van te komen met bloedstorting, dat uw hand u zou verlossen;
en nu, dat als Nabal worden uw vijanden, en die tegen mijn heer

27 kwaad zoeken! En nu, dit is de zegen, dien uw dienstmaagd mijn
heer toegebracht heeft, dat hij gegeven worde den jongelingen,
28 die mijns heren voetstappen nawandelen. Vergeef toch aan uw
dienstmaagd de overtreding, want de HEERE zal zekerlijk mijn
heer een bestendig huis maken, dewijl mijn heer de oorlogen des
HEEREN oorloogt, en geen kwaad bij u gevonden is van uw da-
29 gen af. Wanneer een mens opstaan zal om u te vervolgen, en om
uw ziel te zoeken, zo zal de ziel mijns heren ingebonden zijn in
het bundeltje der levenden bij den HEERE, uw God; maar de ziel
uwer vijanden zal Hij slingeren uit het midden van de holligheid
30 des slingers. En het zal geschieden, als de HEERE mijn heer naar
al het goede doen zal, dat Hij over u gesproken heeft, en Hij u
31 gebieden zal een voorganger te zijn over Israel; Zo zal dit u, mijn
heer, niet zijn tot wankeling, noch aanstoot des harten, te weten,
dat gij bloed zonder oorzaak zoudt vergoten hebben, en dat mijn
heer zichzelven zou verlost hebben; en als de HEERE mijn heer
32 weldoen zal, zo zult gij uwer dienstmaagd gedenken. Toen zeide
David tot Abigaïl: Gezegend zij de HEERE, de God Israels, Die u
33 te dezen dage mij tegemoet gezonden heeft! En gezegend zij uw
raad en gezegend zijt gij, dat gij mij te dezen dage geweerd hebt,
van te komen met bloedstorting, dat mijn hand mij verlost zou
34 hebben! Want voorzeker, *het is zo waarachtig als* de HEERE, de
God Israels, leeft, Die mij verhinderd heeft, van u kwaad te doen,
dat, ten ware dat gij u gehaast hadt, en mij tegemoet gekomen
waart, zo ware van Nabal niemand, die mannelijk is, overgebleven
35 tot het morgenlicht! Toen nam David uit haar hand, wat zij hem
gebracht had; en hij zeide tot haar: Trek met vrede op naar uw
huis; zie, ik heb naar uw stem gehoord, en heb uw aangezicht aan-
36 genomen. Toen nu Abigaïl tot Nabal kwam, ziet, zo had hij een
maaltijd in zijn huis, als eens konings maaltijd; en het hart van
Nabal was vrolijk op denzelven, en hij was zeer dronken; daarom
gaf zij hem niet een woord, klein noch groot, te kennen, tot aan
37 het morgenlicht. Het geschiedde nu in den morgen, toen de wijn
van Nabal gegaan was, zo gaf hem zijn huisvrouw die woorden te
kennen. Toen bestierf zijn hart in het binnenste van hem, en hij
38 werd als een steen. En het geschiedde omtrent *na* tien dagen, zo
39 sloeg de HEERE Nabal, dat hij stierf. Toen David hoorde, dat
Nabal dood was, zo zeide hij: Gezegend zij de HEERE, Die den

twist mijner smaadheid getwist heeft van de hand van Nabal, en
heeft zijn knecht onthouden van het kwade, en *dat* de HEERE het
kwaad van Nabal op zijn hoofd heeft doen wederkeren! En David
zond heen, en liet met Abigaïl spreken, dat hij ze zich ter vrouwe
nam. Als nu de knechten van David tot Abigaïl gekomen waren 40
te Karmel, zo spraken zij tot haar, zeggende: David heeft ons tot
u gezonden, dat hij zich u ter vrouwe neme. Toen stond zij op, 41
en neigde zich met het aangezicht ter aarde, en zij zeide: Ziet,
uw dienstmaagd zij tot een dienares, om de voeten der knechten
mijns heren te wassen. Abigaïl nu haastte, en maakte zich op, 42
en zij reed op een ezel, met haar vijf jonge maagden, die haar
voetstappen nawandelden; zij dan volgde de boden van David na,
en zij werd hem ter huisvrouw. Ook nam David Ahinoam van 43
Jizreel; alzo waren ook die beiden hem tot vrouwen. Want Saul 44
had zijn dochter Michal, de huisvrouw van David, gegeven aan
Palti, den zoon van Lais, die van Gallim was.

De Zifieten nu kwamen tot Saul te Gibea, zeggende: Houdt **26**
zich David niet verborgen op den heuvel van Hachila, voor aan de
wildernis? Toen maakte zich Saul op, en toog af naar de woestijn 2
Zif, en met hem drie duizend man, uitgelezenen van Israel, om
David te zoeken in de woestijn Zif. En Saul legerde zich op den 3
heuvel van Hachila, die voor aan de wildernis is aan den weg,
maar David bleef in de woestijn, en zag, dat Saul achter hem
kwam naar de woestijn. Want David had verspieders gezonden, 4
en hij vernam, dat Saul voorzeker kwam. En David maakte 5
zich op, en kwam aan de plaats, waar Saul zich gelegerd had, en
David bezag de plaats, waar Saul lag, met Abner, den zoon van
Ner, zijn krijgsoverste. En Saul lag in den wagenburg, en het volk
was rondom hem gelegerd. Toen antwoordde David, en sprak 6
tot Achimelech, den Hethiet, en tot Abisai, den zoon van Zeruja,
den broeder van Joab, zeggende: Wie zal met mij tot Saul in
het leger afgaan? Toen zeide Abisai: Ik zal met u afgaan. Alzo 7
kwamen David en Abisai tot het volk des nachts; en ziet, Saul
lag te slapen in den wagenburg, en zijn spies stak in de aarde aan
zijn hoofdeinde, en Abner, en het volk lag rondom hem. Toen 8
zeide Abisai tot David: God heeft heden uw vijand in uw hand
besloten; laat mij toch hem nu met de spies op eenmaal ter aarde
slaan, en ik zal het hem niet ten tweeden male doen. David 9

daarentegen zeide tot Abisai: Verderf hem niet; want wie heeft
zijn hand aan den gezalfde des HEEREN gelegd, en is onschuldig
10 gebleven? Verder zeide David: *Zo waarachtig als* de HEERE
leeft, maar de HEERE zal hem slaan, of zijn dag zal komen, dat
hij zal sterven, of hij zal in een strijd trekken, dat hij omkome.
11 De HEERE late het verre van mij zijn, dat ik mijn hand legge aan
den gezalfde des HEEREN! zo neem toch nu de spies, die aan zijn
12 hoofdeinde is, en de waterfles, en laat ons gaan. Zo nam David
de spies en de waterfles van Sauls hoofdeinde, en zij gingen heen;
en er was niemand, die het zag, en niemand, die het merkte, ook
niemand, die ontwaakte; want zij sliepen allen; want er was een
13 diepe slaap des HEEREN op hen gevallen. Toen David over aan
gene zijde gekomen was, zo stond hij op de hoogte des bergs van
14 verre, dat er een grote plaats tussen hen was. En David riep tot
het volk, en tot Abner, den zoon van Ner, zeggende: Zult gij niet
antwoorden, Abner? Toen antwoordde Abner en zeide: Wie zijt
15 gij, die tot den koning roept? Toen zeide David tot Abner: Zijt
gij niet een man, en wie is u gelijk in Israel? Waarom dan hebt
gij over uw heer, den koning, geen wacht gehouden? Want daar is
een van het volk gekomen, om den koning, uw heer, te verderven.
16 Deze zaak, die gij gedaan hebt, is niet goed; *zo waarachtig als*
de HEERE leeft, gijlieden zijt kinderen des doods, die over uw
heer, den gezalfde des HEEREN, geen wacht gehouden hebt! En
nu, zie, waar de spies des konings is, en de waterfles, die aan zijn
17 hoofdeinde was. Saul nu kende de stem van David, en zeide: Is
dit uw stem, mijn zoon David? David zeide: Het is mijn stem,
18 mijn heer koning! Hij zeide verder: Waarom vervolgt mijn heer
zijn knecht alzo achterna, want wat heb ik gedaan, en wat kwaad
19 is er in mijn hand? En nu, mijn heer de koning hore toch naar
de woorden zijns knechts. Indien de HEERE u tegen mij aanport,
laat Hem het spijsoffer rieken; maar indien het mensenkinderen
zijn, zo zijn zij vervloekt voor het aangezicht des HEEREN, dewijl
zij mij heden verstoten, dat ik niet mag vastgehecht blijven in het
20 erfdeel des HEEREN, zeggende: Ga heen, dien andere goden. En
nu, mijn bloed valle niet op de aarde van voor het aangezicht des
HEEREN; want de koning van Israel is uitgegaan om een enige
vlo te zoeken, gelijk als men een veldhoen op de bergen najaagt.
21 Toen zeide Saul: Ik heb gezondigd; keer weder, mijn zoon David,

want ik zal u geen kwaad meer doen, voor dat mijn ziel dezen
dag dierbaar in uw ogen geweest is; zie, ik heb dwaselijk gedaan,
en ik heb zeer grotelijks gedwaald. Toen antwoordde David, en 22
zeide: Zie, de spies des konings; zo laat een van de jongelingen
overkomen, en halen ze. De HEERE dan vergelde aan een iegelijk 23
zijn gerechtigheid en zijn getrouwheid; want de HEERE had u
heden in *mijn* hand gegeven; maar ik heb mijn hand niet willen
uitsteken, aan den gezalfde des HEEREN. En zie, gelijk als te 24
dezen dage uw ziel in mijn ogen is groot geacht geweest, alzo zij
mijn ziel in de ogen des HEEREN groot geacht, en Hij verlosse
mij uit allen nood. Toen zeide Saul tot David: Gezegend zijt gij, 25
mijn zoon David; gij zult het ja gewisselijk doen, en gij zult ook
gewisselijk de overhand hebben. Toen ging David op zijn weg, en
Saul keerde weder naar zijn plaats.

David nu zeide in zijn hart: Nu zal ik een der dagen door Sauls **27**
hand omkomen; mij is niet beter, dan dat ik haastelijk ontkome
in het land der Filistijnen, opdat Saul van mij de hoop verlieze,
om mij meer te zoeken in de ganse landpale van Israel; zo zal
ik ontkomen uit zijn hand. Toen maakte zich David op, en hij 2
ging door, hij en de zeshonderd mannen, die bij hem waren, tot
Achis, den zoon van Maoch, den koning van Gath. En David 3
bleef bij Achis te Gath, hij en zijn mannen, een iegelijk met zijn
huis; David met zijn beide vrouwen, Ahinoam, en Jizreelietische,
en Abigaïl, de huisvrouw van Nabal, de Karmelietische. Toen 4
aan Saul geboodschapt werd, dat David gevlucht was naar Gath,
zo voer hij niet meer voort hem te zoeken. En David zeide tot 5
Achis: Indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, men geve mij
een plaats in een van de steden des lands, dat ik daar wone; want
waarom zou uw knecht in de koninklijke stad bij u wonen? Toen 6
gaf Achis te dien dage Ziklag; daarom is Ziklag van de koningen
van Juda geweest tot op dezen dag. Het getal nu der dagen, 7
die David in het land der Filistijnen woonde, was een jaar en vier
maanden. David nu toog op met zijn mannen, en zij overvielen de 8
Gesurieten, en de Girzieten, en de Amalekieten (want deze zijn
vanouds geweest de inwoners des lands), dat gij gaat naar Sur,
en tot aan Egypteland. En David sloeg dat land, en liet noch 9
man noch vrouw leven; ook nam hij de schapen en runderen, en
de ezelen, en kemels, en klederen, en keerde weder en kwam tot

10 Achis. Als Achis zeide: Waar zijt gijlieden heden ingevallen? zo
zeide David: Tegen het zuiden van Juda, en tegen het zuiden der
11 Jerahmeelieten, en tegen het zuiden der Kenieten. En David liet
noch man noch vrouw leven, om te Gath te brengen, zeggende:
Dat zij misschien van ons niet boodschappen, zeggende: Alzo
heeft David gedaan! En alzo was zijn wijze al de dagen, die hij
12 in der Filistijnen land gewoond heeft. En Achis geloofde David,
zeggende: Hij heeft zich ten enenmaal stinkende gemaakt bij zijn
volk, in Israel; daarom zal hij eeuwiglijk mij tot een knecht zijn.

28 En het geschiedde in die dagen, als de Filistijnen hun legers
vergaderden tot den strijd, om tegen Israel te strijden, zo zeide
Achis tot David: Gij zult zekerlijk weten, dat gij met mij in het
2 leger zult uittrekken, gij en uw mannen. Toen zeide David tot
Achis: Aldus zult gij weten, wat uw knecht doen zal. En Achis
zeide tot David: Daarom zal ik u ten bewaarder mijns hoofds zet-
3 ten, te allen dage. Samuël nu was gestorven, en gans Israel had
rouw over hem bedreven; en zij hadden hem begraven te Rama,
te weten in zijn stad. En Saul had uit het land weggedaan de
4 waarzeggers en duivelskunstenaars. En de Filistijnen kwamen
en vergaderden zich, en zij legerden zich te Sunem; en Saul ver-
5 gaderde gans Israel, en zij legerden zich op Gilboa. Toen Saul
het leger der Filistijnen zag, zo vreesde hij, en zijn hart beefde
6 zeer. En Saul vraagde den HEERE; maar de HEERE antwoord-
de hem niet; noch door dromen, noch door de urim, noch door
7 de profeten. Toen zeide Saul tot zijn knechten: Zoekt mij een
vrouw, die een waarzeggenden geest heeft, dat ik tot haar ga, en
door haar onderzoeke. Zijn knechten nu zeiden tot hem: Zie, te
8 Endor is een vrouw, die een waarzeggenden geest heeft. En Saul
verstelde zich, en trok andere klederen aan, en ging heen, en twee
mannen met hem, en zij kwamen des nachts tot de vrouw, en hij
zeide: Voorzeg mij toch door den waarzeggenden geest, en doe
9 mij opkomen, dien ik tot u zeggen zal. Toen zeide de vrouw tot
hem: Zie, gij weet, wat Saul gedaan heeft, hoe hij de waarzegsters
en de duivelskunstenaars uit dit land heeft uitgeroeid; waarom
10 stelt gij dan mijn ziel een strik, om mij te doden? Saul nu zwoer
haar bij den HEERE, zeggende: *Zo waarachtig als* de HEERE
11 leeft, indien u een straf om deze zaak zal overkomen! Toen zei-
de de vrouw: Wien zal ik u doen opkomen? En hij zeide: Doe

mij Samuël opkomen. Toen nu de vrouw Samuël zag, zo riep zij 12
met luider stem, en de vrouw sprak tot Saul, zeggende: Waarom
hebt gij mij bedrogen? Want gij zijt Saul. En de koning zeide 13
tot haar: Vrees niet; maar wat ziet gij? Toen zeide de vrouw
tot Saul: Ik zie goden, uit de aarde opkomende. Hij dan zeide 14
tot haar: Hoe is zijn gedaante? En zij zeide: Er komt een oud
man op, en hij is met een mantel bekleed. Toen Saul vernam, dat
het Samuël was, zo neigde hij zich met het aangezicht ter aarde,
en hij boog zich. En Samuël zeide tot Saul: Waarom hebt gij 15
mij onrustig gemaakt, mij doende opkomen? Toen zeide Saul: Ik
ben zeer beangstigd, want de Filistijnen krijgen tegen mij, en God
is van mij geweken, en antwoordt mij niet meer, noch door den
dienst der profeten, noch door dromen; daarom heb ik u geroepen,
dat gij mij te kennen geeft, wat ik doen zal. Toen zeide Samuël: 16
Waarom vraagt gij mij toch, dewijl de HEERE van u geweken en
uw vijand geworden is? Want de HEERE heeft voor Zich ge- 17
daan, gelijk als Hij door mijn dienst gesproken heeft; en heeft het
koninkrijk van uw hand gescheurd, en Hij heeft dat gegeven aan
uw naaste, aan David. Gelijk als gij naar de stem des HEEREN 18
niet gehoord hebt, en de hittigheid Zijns toorns niet uitgericht
hebt tegen Amalek; daarom heeft de HEERE u deze zaak gedaan
te dezen dage. En de HEERE zal ook Israel met u in de hand 19
der Filistijnen geven, en morgen zult gij en uw zonen bij mij zijn;
ook zal de HEERE het leger van Israel in de hand der Filistijnen
geven. Toen viel Saul haastelijk ter aarde, zo lang als hij was, en 20
hij vreesde zeer vanwege de woorden van Samuël; ook was er geen
kracht in hem; want hij had den gehelen dag en den gehelen nacht
geen brood gegeten. De vrouw nu kwam tot Saul, en zag, dat 21
hij zeer verbaasd was; en zij zeide tot hem: Zie, uw dienstmaagd
heeft naar uw stem gehoord, en ik heb mijn ziel in mijn hand
gesteld, en ik heb uw woorden gehoord, die gij tot mij gesproken
hebt. Zo hoor toch gij nu ook naar de stem uwer dienstmaagd, 22
en laat mij een bete broods voor u zetten, en eet; zo zal er kracht
in u zijn, dat gij over weg gaat. Doch hij weigerde het, en zeide: 23
Ik zal niet eten. Maar zijn knechten, en ook de vrouw, hielden bij
hem aan. Toen hoorde hij naar hun stem, en hij stond op van de
aarde, en zette zich op het bed. En de vrouw had een gemest 24
kalf in het huis; en zij haastte zich en slachtte het; en zij nam

25 meel, en kneedde het, en bakte daar ongezuurde *koeken* van. En
zij bracht ze voor Saul en voor zijn knechten, en zij aten; daarna
stonden zij op, en gingen weg in dienzelfden nacht.
29 De Filistijnen nu hadden al hun legers vergaderd te Afek; en
2 de Israelieten legerden zich bij de fontein, die bij Jizreel is. En
de vorsten der Filistijnen togen daarheen met honderden, en met
duizenden; doch David met zijn mannen togen met Achis in den
3 achtertocht. Toen zeiden de oversten der Filistijnen: Wat zullen
deze Hebreen? Zo zeide Achis tot de oversten der Filistijnen: Is
deze niet David, de knecht van Saul, den koning van Israel, die
deze dagen of deze jaren bij mij geweest is? En ik heb in hem
niets gevonden van dien dag af, dat hij afgevallen is tot dezen
4 dag toe. Doch de oversten der Filistijnen werden zeer toornig
op hem, en de oversten der Filistijnen zeiden tot hem: Doe den
man wederkeren, dat hij tot zijn plaats wederkere, waar gij hem
besteld hebt, en dat hij niet met ons aftrekke in den strijd, opdat
hij ons niet tot een tegenpartijder worde in den strijd; want waar-
mede zou deze zich bij zijn heer aangenaam maken? Is het niet
5 met de hoofden dezer mannen? Is dit niet die David, van den-
welken zij in den rei *elkander* antwoordden, zeggende: Saul heeft
6 zijn duizenden geslagen, maar David zijn tienduizenden? Toen
riep Achis, David, en zeide tot hem: *Het is zo waarachtig als* de
HEERE leeft, dat gij oprecht zijt, en uw uitgang en uw ingang met
mij in het leger is goed in mijn ogen; want ik heb geen kwaad bij
u gevonden, van dien dag af, dat gij tot mij zijt gekomen, tot de-
zen dag toe; maar gij zijt niet aangenaam in de ogen der vorsten.
7 Zo keer nu om, en ga in vrede, opdat gij geen kwaad doet in de
8 ogen van de vorsten der Filistijnen. Toen zeide David tot Achis:
Maar wat heb ik gedaan? Of wat hebt gij in uw knecht gevonden,
van dien dag af, dat ik voor uw aangezicht geweest ben, tot dezen
dag toe, dat ik niet zal gaan en strijden tegen de vijanden van
9 mijn heer, den koning? Achis nu antwoordde en zeide tot David:
Ik weet het; voorwaar, gij zijt aangenaam in mijn ogen, als een
engel Gods; maar de oversten der Filistijnen hebben gezegd: Laat
10 hem met ons in dezen strijd niet optrekken. Nu dan, maak u
morgen vroeg op met de knechten uws heren, die met u gekomen
zijn; en als gijlieden u morgen vroeg zult opgemaakt hebben, en
11 het ulieden licht geworden is, zo gaat heen. Toen maakte zich

David vroeg op, hij en zijn mannen, dat zij des morgens weggingen, om weder te keren in het land der Filistijnen; de Filistijnen daarentegen togen op naar Jizreel.

Het geschiedde nu, als David en zijn mannen den derden dag te **30**
Ziklag kwamen, dat de Amalekieten in het zuiden en te Ziklag ingevallen waren, en Ziklag geslagen, en dezelve met vuur verbrand
hadden; En dat zij de vrouwen, die daarin waren, gevankelijk 2
weggevoerd hadden; *doch* zij hadden niemand doodgeslagen, van
den kleinste tot den grootste, maar hadden ze weggevoerd en wa-
ren huns weegs gegaan. En David en zijn mannen kwamen aan de 3
stad, en ziet, zij was met vuur verbrand; en hun vrouwen, en hun
zonen en hun dochteren waren gevankelijk weggevoerd. Toen hief 4
David en het volk, dat bij hem was, hun stem op, en weenden,
tot dat er geen kracht *meer* in hen was om te wenen. Davids 5
beide vrouwen waren ook gevankelijk weggevoerd, Ahinoam, de
Jizreelietische, en Abigaïl, de huisvrouw van Nabal, den Karme-
liet. En David werd zeer bang, want het volk sprak van hem te 6
stenigen; want de zielen van het ganse volk waren verbitterd, een
iegelijk over zijn zonen en over zijn dochteren; doch David sterkte
zich in den HEERE, zijn God. En David zeide tot den pries- 7
ter Abjathar, den zoon van Achimelech: Breng mij toch den efod
hier. En Abjathar bracht den efod tot David. Toen vraagde Da- 8
vid den HEERE, zeggende: Zal ik deze bende achternajagen? Zal
ik ze achterhalen? En Hij zeide tot hem: Jaag na, want gij zult
gewisselijk achterhalen, en gij zult gewisselijk verlossen. David 9
dan ging heen, hij en de zes honderd mannen, die bij hem waren;
en als zij kwamen aan de beek Besor, zo bleven de overigen staan.
En David vervolgde hen, hij en die vierhonderd mannen; en twee- 10
honderd mannen bleven staan, die zo moede waren, dat zij over
de beek Besor niet konden gaan. En zij vonden een Egyptischen 11
man op het veld, en zij brachten hem tot David; en zij gaven hem
brood, en hij at, en zij gaven hem water te drinken. Zij gaven 12
hem ook een stuk van een klomp vijgen, en twee stukken rozijnen;
en hij at, en zijn geest kwam weder in hem; want hij had *in* drie
dagen en drie nachten geen brood gegeten, noch water gedronken.
Daarna zeide David tot hem: Wiens zijt gij? En van waar zijt gij? 13
Toen zeide de Egyptische jongen: Ik ben de knecht van een Ama-
lekietischen man, en mijn heer heeft mij verlaten, omdat ik *voor*

14 drie dagen krank geworden ben. Wij waren ingevallen tegen het
zuiden van de Cherethieten, en op hetgeen van Juda is, en tegen
het zuiden van Kaleb; en wij hebben Ziklag met vuur verbrand.
15 Toen zeide David tot hem: Zoudt gij mij wel henen afleiden tot
deze bende? Hij dan zeide: Zweer mij bij God, dat gij mij niet zult
doden, en dat gij mij niet zult overleveren in de hand mijns heren!
16 Zo zal ik u tot deze bende afleiden. En hij leidde hem af, en ziet,
zij lagen verstrooid over de ganse aarde, etende, en drinkende, en
dansende, om al den groten buit, dien zij genomen hadden uit het
17 land der Filistijnen, en uit het land van Juda. En David sloeg
hen van de schemering tot aan den avond van hunlieder anderen
dag; en er ontkwam niet een man van hen, behalve vierhonderd
18 jonge mannen, die op kemelen reden en vloden. Alzo redde Da-
vid al wat de Amalekieten genomen hadden; ook redde David zijn
19 twee vrouwen. En onder hen werd niet gemist van den kleinste
tot aan den grootste, en tot aan de zonen en dochteren; en van
den buit, ook tot alles, wat zij van hen genomen hadden; David
20 bracht het altemaal weder. David nam ook al de schapen en de
runderen; zij dreven ze voor datzelve vee heen, en zeiden: Dit is
21 Davids buit. Als David tot de tweehonderd mannen kwam, die
zo moede waren geweest, dat zij David niet hadden kunnen navol-
gen, en die zij aan de beek Besor hadden laten blijven, die gingen
David tegemoet, en het volk, dat bij hem was, tegemoet; en David
22 trad tot het volk, en hij vraagde hen naar den welstand. Toen
antwoordde een ieder boos en Belials man onder de mannen, die
met David getogen waren, en zij zeiden: Omdat zij met ons niet
getogen zijn, zullen wij hun van den buit, dien wij gered hebben,
niet geven, maar aan een iegelijk zijn vrouw en zijn kinderen; laat
23 hen die heenleiden, en weggaan. Maar David zeide: Alzo zult
gij niet doen, mijn broeders, met hetgeen ons de HEERE gegeven
heeft, en Hij heeft ons bewaard, en heeft de bende, die tegen ons
24 kwam, in onze hand gegeven. Wie zou toch ulieden in deze zaak
horen? Want gelijk het deel dergenen is, die in den strijd mede
afgetogen zijn, alzo zal ook het deel dergenen zijn, die bij het ge-
25 reedschap gebleven zijn; zij zullen gelijkelijk delen. En dit is van
dien dag af en voortaan *alzo* geweest; want hij heeft het tot een
26 inzetting en tot een recht gesteld in Israel, tot op dezen dag. Als
nu David te Ziklag kwam, zo zond hij tot de oudsten van Juda,

zijn vrienden, van den buit, zeggende: Ziet, daar is een zegen voor
ulieden, van den buit der vijanden des HEEREN. *Namelijk* tot 27
die te Beth-el, en tot die te Ramoth tegen het zuiden, en tot die
te Jather, En tot die te Aroer, en tot die te Sifmoth, en tot die 28
te Esthemoa, En tot die te Rachel, en tot die, welke in de ste- 29
den der Jerahmeelieten waren, en tot die, welke in de steden der
Kenieten waren, En tot die te Horma, en tot die te Chor-asan, 30
en tot die te Atach, En tot die te Hebron, en tot al de plaatsen, 31
waar David gewandeld had, hij en zijn mannen.

De Filistijnen dan streden tegen Israel; en de mannen Israels **31**
vloden voor het aangezicht der Filistijnen, en vielen verslagen op
het gebergte Gilboa. En de Filistijnen hielden dicht op Saul en 2
zijn zonen; en de Filistijnen sloegen Jonathan, en Abinadab, en
Malchisua, de zonen van Saul. En de strijd werd zwaar tegen 3
Saul; en de mannen, die met den boog schieten, troffen hem aan,
en hij vreesde zeer voor de schutters. Toen zeide Saul tot zijn 4
wapendrager: Trek uw zwaard uit, en doorsteek mij daarmede,
dat misschien deze onbesnedenen niet komen, en mij doorsteken,
en met mij den spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet,
want hij vreesde zeer. Toen nam Saul het zwaard, en viel daarin.
Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood was, zo viel hij ook 5
in zijn zwaard en stierf met hem. Alzo stierf Saul, en zijn drie 6
zonen, en zijn wapendrager, ook al zijn mannen, te dienzelven
dage te gelijk. Als de mannen van Israel, die aan deze zijde van 7
het dal waren, en die aan deze zijde der Jordaan waren, zagen,
dat de mannen van Israel gevloden waren, en dat Saul en zijn
zonen dood waren, zo verlieten zij de steden, en zij vloden. Toen
kwamen de Filistijnen en woonden daarin. Het geschiedde nu 8
des anderen daags, als de Filistijnen kwamen, om de verslagenen
te plunderen, zo vonden zij Saul en zijn drie zonen, liggende op
het gebergte Gilboa. En zij hieuwen zijn hoofd af, en zij togen 9
zijn wapenen uit, en zij zonden ze in der Filistijnen land rondom,
om te boodschappen in het huis hunner afgoden, en onder het
volk. En zij leiden zijn wapenen in het huis van Astharoth; en 10
zijn lichaam hechtten zij aan den muur te Beth-san. Als de 11
inwoners van Jabes in Gilead daarvan hoorden, wat de Filistijnen
Saul gedaan hadden; Zo maakten zich op alle strijdbare mannen, 12
en gingen den gehelen nacht, en zij namen het lichaam van Saul,

en de lichamen zijner zonen, van den muur te Beth-san; en zij
13 kwamen te Jabes, en brandden ze aldaar. En zij namen hun
beenderen, en begroeven ze onder het geboomte te Jabes; en zij
vastten zeven dagen.

2 Samuël

Voorts geschiedde het na Sauls dood, als David van den 1
slag der Amalekieten was wedergekomen, en David twee
dagen te Ziklag gebleven was; Zo geschiedde het op 2
den derden dag, dat, ziet, uit het heirleger van Saul,
een man kwam, wiens klederen gescheurd waren, en aarde was op
zijn hoofd; en het geschiedde, als hij tot David kwam, zo viel hij
ter aarde en boog zich neder. En David zeide tot hem: Van waar 3
komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben ontkomen uit het heirleger
van Israel. Voorts zeide David tot hem: Wat is de zaak? Verhaal 4
het mij toch. En hij zeide, dat het volk uit den strijd gevloden
was, en dat er ook velen van het volk gevallen en gestorven wa-
ren, dat ook Saul en zijn zoon Jonathan dood waren. En David 5
zeide tot den jongen, die hem de boodschap bracht: Hoe weet gij,
dat Saul dood is, en zijn zoon Jonathan? Toen zeide de jongen, 6
die hem de boodschap bracht: Ik kwam bij geval op het gebergte
van Gilboa; en ziet, Saul leunde op zijn spies; en ziet, de wagens
en ritmeesters hielden dicht op hem. Zo zag hij achter zich om, 7
en zag mij, en hij riep mij, en ik zeide: Zie, *hier* ben ik. En 8
hij zeide tot mij: Wie zijt gij? En ik zeide tot hem: Ik ben een
Amalekiet. Toen zeide hij tot mij: Sta toch bij mij, en dood mij; 9
want deze malienkolder heeft mij opgehouden; want mijn leven is
nog gans in mij. Zo stond ik bij hem, en doodde hem; want ik 10
wist, dat hij na zijn val niet leven zou; en ik nam de kroon, die
op zijn hoofd was, en het armgesmijde, dat aan zijn arm was, en
heb ze hier tot mijn heer gebracht. Toen vatte David zijn kle- 11
deren en scheurde ze; desgelijks ook al de mannen, die met hem
waren. En zij weeklaagden, en weenden, en vastten tot op den 12
avond, over Saul en over Jonathan, zijn zoon, en over het volk
des HEEREN, en over het huis Israels, omdat zij door het zwaard
gevallen waren. Voorts zeide David tot den jongen, die hem de 13
boodschap gebracht had: Van waar zijt gij? En hij zeide: Ik ben
de zoon van een vreemden man, van een Amalekiet. En David 14

zeide tot hem: Hoe, hebt gij niet gevreesd uw hand uit te strek-
15 ken, om den gezalfde des HEEREN te verderven? En David riep
een van de jongens, en zeide: Treed toe, val op hem aan. En hij
16 sloeg hem, dat hij stierf. En David zeide tot hem: Uw bloed zij
op uw hoofd; want uw mond heeft tegen u getuigd, zeggende: ik
17 heb den gezalfde des HEEREN gedood. David nu klaagde deze
18 klage over Saul en over Jonathan, zijn zoon; Als hij gezegd had,
dat men den kinderen van Juda den boog zou leren; ziet, het is
19 geschreven in het boek des Oprechten. O Sieraad van Israel, op
20 uw hoogten is hij verslagen; hoe zijn de helden gevallen! Ver-
kondigt het niet te Gath, boodschapt het niet op de straten van
Askelon; opdat de dochters der Filistijnen zich niet verblijden, op-
dat de dochters der onbesnedenen niet opspringen van vreugde.
21 Gij, bergen van Gilboa, noch dauw noch regen moet zijn op u,
noch velden der hefofferen; want aldaar is der helden schild sma-
delijk weggeworpen, het schild van Saul, alsof hij niet gezalfd ware
22 geweest met olie. Van het bloed der verslagenen, van het vette
der helden, werd Jonathans boog niet achterwaarts gedreven; en
23 Sauls zwaard keerde niet ledig weder. Saul en Jonathan, die be-
minden, en die liefelijken in hun leven, zijn ook in hun dood niet
gescheiden; zij waren lichter dan arenden, zij waren sterker dan
24 leeuwen. Gij, dochteren Israels, weent over Saul; die u kleedde
met scharlaken, met weelde; die u sieraad van goud deed dragen
25 over uw kleding. Hoe zijn de helden gevallen in het midden van
26 den strijd! Jonathan is verslagen op uw hoogten! Ik ben be-
nauwd om uwentwil, mijn broeder Jonathan! Gij waart mij zeer
liefelijk; uw liefde was mij wonderlijker dan liefde der vrouwen.
27 Hoe zijn de helden gevallen, en de krijgswapenen verloren!

2 En het geschiedde daarna, dat David den HEERE vraagde,
zeggende: Zal ik optrekken in een der steden van Juda? En de
HEERE zeide tot hem: Trek op. En David zeide: Waarheen zal
2 ik optrekken? En Hij zeide: Naar Hebron. Alzo toog David
derwaarts op, als ook zijn twee vrouwen, Ahinoam, de Jizreelie-
3 tische, en Abigaïl, de huisvrouw van Nabal, de Karmeliet. Ook
deed David zijn mannen optrekken, die bij hem waren, een iege-
lijk met zijn huisgezin; en zij woonden in de steden van Hebron.
4 Daarna kwamen de mannen van Juda, en zalfden aldaar David
tot een koning over het huis van Juda. Toen boodschapten zij

David, zeggende: Het zijn de mannen van Jabes in Gilead, die
Saul begraven hebben. Toen zond David boden tot de mannen 5
van Jabes in Gilead, en hij zeide tot hen: Gezegend zijt gij den
HEERE, dat gij deze weldadigheid gedaan hebt aan uw heer, aan
Saul, en hebt hem begraven. Zo doe nu de HEERE aan u welda- 6
digheid en trouw! En ik ook, ik zal aan u dit goede doen, dewijl
gij deze zaak gedaan hebt. En nu, laat uw handen sterk zijn, 7
en zijt dapper, dewijl uw heer Saul gestorven is; en ook hebben
mij die van het huis van Juda tot koning over zich gezalfd. Ab- 8
ner nu, de zoon van Ner, de krijgsoverste, dien Saul gehad had,
nam Isboseth, Sauls zoon, en voerde hem over naar Mahanaim,
En maakte hem ten koning over Gilead, en over de Aschurieten, 9
en over Jizreel, en over Efraim, en over Benjamin, en over gans
Israel. Veertig jaren was Isboseth, Sauls zoon, oud, als hij ko- 10
ning werd over Israel; en hij regeerde het tweede jaar; alleenlijk
die van het huis van Juda volgden David na. Het getal nu der 11
dagen, die David koning geweest is te Hebron, over het huis van
Juda, is zeven jaren en zes maanden. Toen toog Abner, de zoon 12
van Ner, uit, met de knechten van Isboseth, den zoon van Saul,
van Mahanaim naar Gibeon. Joab, de zoon van Zeruja, en de 13
knechten van David, togen ook uit; en zij ontmoetten elkander
bij den vijver van Gibeon; en zij bleven, deze aan deze zijde des
vijvers, en die aan gene zijde des vijvers. En Abner zeide tot 14
Joab: Laat zich nu de jongens opmaken, en voor ons aangezicht
spelen. En Joab zeide: Laat hen zich opmaken. Toen maakten 15
zich op, en gingen over in getal, twaalf van Benjamin, te weten
voor Isboseth, Sauls zoon, en twaalf van Davids knechten. En 16
de een greep den ander bij het hoofd, en *stiet* zijn zwaard in de
zijde des anderen, en zij vielen te zamen; daarvan noemde men
dezelve plaats Chelkath-hazurim, die bij Gibeon is. En er was 17
op dienzelfden dag een gans zeer harde strijd. Doch Abner en de
mannen van Israel werden voor het aangezicht der knechten van
David geslagen. Nu waren aldaar drie zonen van Zeruja, Joab, 18
en Abisai en Asahel; en Asahel was licht op zijn voeten, als een
der reeen, die in het veld zijn. En Asahel jaagde Abner achter- 19
na; en hij week niet, om van achter Abner ter rechter *hand* of ter
linkerhand af te gaan. Toen zag Abner achter zich om, en zeide: 20
Zijt gij dit, Asahel? En hij zeide: Ik ben het. En Abner zeide 21

tot hem: Wijk tot uw rechterhand of tot uw linkerhand, en grijp
u een van die jongens, en neem voor u hun gewaad; maar Asahel
22 wilde niet afwijken van achter hem. Toen voer Abner wijders
voort, zeggende tot Asahel: Wijkt af van achter mij; waarom zal
ik u ter aarde slaan? Hoe zou ik dan mijn aangezicht opheffen
23 voor uw broeder Joab? Maar hij weigerde af te wijken. Zo sloeg
hem Abner met het achterste van de spies aan de vijfde rib, dat
de spies van achter hem uitging; en hij viel aldaar, en stierf op zijn
plaats. En het geschiedde, dat allen, die tot de plaats kwamen,
24 alwaar Asahel gevallen en gestorven was, staan bleven. Maar
Joab en Abisai jaagden Abner achterna; en de zon ging onder,
als zij gekomen waren tot den heuvel van Amma, dewelke is voor
25 Giach, op den weg der woestijn van Gibeon. En de kinderen
van Benjamin verzamelden zich achter Abner, en werden tot een
26 hoop; en zij stonden op de spits van een heuvel. Toen riep Abner
tot Joab, en zeide: Zal dan het zwaard eeuwiglijk verteren? Weet
gij niet, dat het in het laatste bitterheid zal zijn? En hoe lang
zult gij het volk niet zeggen, dat zij wederkeren van hun broede-
27 ren te vervolgen? En Joab zeide: *Zo waarachtig als* God leeft,
ten ware dat gij gesproken hadt, zekerlijk het volk zou al toen
van den morgen af weggevoerd zijn geweest, een iegelijk van zijn
28 broeder te vervolgen! Toen blies Joab met de bazuin; en al het
volk stond stil, en zij jaagden Israel niet meer achterna, en voeren
29 niet wijders voort te strijden. Abner dan en zijn mannen gingen
dienzelfden gansen nacht over het vlakke veld; en zij gingen over
de Jordaan en wandelden het ganse Bithron door, en kwamen tot
30 Mahanaim. Joab keerde ook weder van achter Abner, en verza-
melde het ganse volk. En er werden van Davids knechten gemist
31 negentien mannen, en Asahel. Maar Davids knechten hadden
van Benjamin en onder Abners mannen geslagen: driehonderd en
32 zestig mannen waren er dood gebleven. En zij namen Asahel
op, en begroeven hem in zijns vaders graf, dat te Bethlehem was.
Joab nu en zijn mannen gingen den gansen nacht, dat hun het
licht aanbrak te Hebron.

3 En er was een lange krijg tussen het huis van Saul, en tussen
het huis van David. Doch David ging en werd sterker; maar die
2 van het huis van Saul gingen en werden zwakker. En David wer-
den zonen geboren te Hebron. Zijn eerstgeborene nu was Amnon,

van Ahinoam, de Jizreelietische; En zijn tweede was Chileab, van 3
Abigaïl, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet; en de derde, Ab-
salom, de zoon van Maacha, de dochter van Thalmai, koning van
Gesur; En de vierde, Adonia, de zoon van Haggith; en de vijfde 4
Sefatja, de zoon van Abital; En de zesde, Jithream, van Egla, 5
Davids huisvrouw. Dezen zijn David geboren te Hebron. Terwijl 6
die krijg was tussen het huis van Saul, en tussen het huis van Da-
vid, zo geschiedde het, dat Abner zich sterkte in het huis van Saul.
Saul nu had een bijwijf gehad, welker naam was Rizpa, dochter 7
van Aja; en *Isboseth* zeide tot Abner: Waarom zijt gij ingegaan
tot mijns vaders bijwijf? Toen ontstak Abner zeer over Isboseths 8
woorden, en zeide: Ben ik dan een hondskop, ik, die tegen Juda,
aan het huis van Saul, uw vader, aan zijn broederen en aan zijn
vrienden, heden weldadigheid doe, en u niet overgeleverd heb in
Davids hand, dat gij heden aan mij onderzoekt de ongerechtig-
heid ener vrouw? God doe Abner zo, en doe hem zo daartoe! 9
Voorzeker, gelijk als de HEERE aan David gezworen heeft, dat
ik even alzo aan hem zal doen. Overbrengende het koninkrijk 10
van het huis van Saul, en oprichtende den stoel van David over
Israel en over Juda, van Dan tot Ber-seba toe. En hij kon Abner 11
verder niet een woord antwoorden, omdat hij hem vreesde. Toen 12
zond Abner boden voor zich tot David, zeggende: Wiens is het
land? zeggende *wijders*: Maak uw verbond met mij, en zie, mijn
hand zal met u zijn, om gans Israel tot u om te keren. En hij 13
zeide: Wel, ik zal een verbond met u maken; doch een ding begeer
ik van u, zeggende: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat
gij Michal, Sauls dochter, te voren inbrengt, als gij komt om mijn
aangezicht te zien. Ook zond David boden tot Isboseth, den 14
zoon van Saul, zeggende: Geef *mij* mijn huisvrouw Michal, die
ik mij met honderd voorhuiden der Filistijnen ondertrouwd heb.
Isboseth dan zond heen, en nam haar van den man, van Paltiel, 15
den zoon van Lais. En haar man ging met haar, al gaande en 16
wenende achter haar, tot Bahurim toe. Toen zeide Abner tot
hem: Ga weg, keer weder. En hij keerde weder. Abner nu had 17
woorden met de oudsten van Israel, zeggende: Gij hebt David te
voren lang tot een koning over u begeerd. Zo doet het nu; want 18
de HEERE heeft tot David gesproken, zeggende: Door de hand
van David, Mijn knecht, zal Ik Mijn volk Israel verlossen van de

19 hand der Filistijnen, en van de hand van al hun vijanden. En
Abner sprak ook voor de oren van Benjamin. Voorts ging Abner
ook heen, om te Hebron voor Davids oren te spreken alles, wat
goed was in de ogen van Israel, en in de ogen van het ganse huis
20 van Benjamin. En Abner kwam tot David te Hebron, en twintig
mannen met hem. En David maakte Abner, en den mannen, die
21 met hem waren, een maaltijd. Toen zeide Abner tot David: Ik
zal mij opmaken, en heengaan, en vergaderen gans Israel tot mijn
heer, den koning, dat zij een verbond met u maken, en gij regeert
over alles, wat uw ziel begeert. Alzo liet David Abner gaan, en
22 hij ging in vrede. En ziet, Davids knechten en Joab kwamen van
een bende, en brachten met zich een groten roof. Abner nu was
niet bij David te Hebron; want hij had hem laten gaan, en hij was
23 gegaan in vrede. Als nu Joab en het ganse heir, dat met hem
was, aankwamen, zo gaven zij Joab te kennen, zeggende: Abner,
de zoon van Ner, is gekomen tot den koning, en hij heeft hem laten
24 gaan, en hij is gegaan in vrede. Toen ging Joab tot den koning
in, en zeide: Wat hebt gij gedaan? Zie, Abner is tot u gekomen;
waarom nu hebt gij hem laten gaan, dat hij zo vrij is weggegaan?
25 Gij kent Abner, den zoon van Ner; dat hij gekomen is om u te
overreden, en om te weten uw uitgang en uw ingang, ja, om te
26 weten alles, wat gij doet. En Joab ging uit van David, en zond
Abner boden na, die hem wederom haalden van den bornput van
27 Sira; maar David wist het niet. Als nu Abner weder te Hebron
kwam, zo leidde Joab hem ter zijde af in het midden der poort,
om in de stilte met hem te spreken; en hij sloeg hem aldaar aan
de vijfde rib, dat hij stierf, om des bloeds wil van zijn broeder
28 Asahel. Als David dat daarna hoorde, zo zeide hij: Ik ben on-
schuldig, en mijn koninkrijk, bij den HEERE, tot in eeuwigheid,
29 van het bloed van Abner, den zoon van Ner. Het blijve op het
hoofd van Joab, en op het ganse huis zijns vaders; en er worde
van het huis van Joab niet afgesneden, die een vloed hebbe, en
melaats zij, en zich aan den stok houde, en door het zwaard valle,
30 en broodsgebrek hebbe! Alzo hebben Joab en zijn broeder Abi-
sai Abner doodgeslagen, omdat hij hun broeder Asahel te Gibeon
31 in den strijd gedood had. David dan zeide tot Joab en tot al
het volk, dat bij hem was: Scheurt uw klederen, en gordt zakken
aan, en weeklaagt voor Abner henen; en de koning David ging

achter de baar. Als zij nu Abner te Hebron begroeven, zo hief 32
de koning zijn stem op, en weende bij Abners graf; ook weende al
het volk. En de koning maakte een klage over Abner, en zeide: 33
Is dan Abner gestorven, als een dwaas sterft? Uw handen waren 34
niet gebonden, noch uw voeten in koperen boeien gedaan, *maar*
gij zijt gevallen, gelijk men valt voor het aangezicht van kinderen
der verkeerdheid. Toen weende het ganse volk nog meer over hem.
Daarna kwam al het volk, om David brood te doen eten, als het 35
nog dag was; maar David zwoer, zeggende: God doe mij zo, en
doe er zo toe, indien ik voor het ondergaan der zon brood of iets
smake! Als al het volk dit vernam, zo was het goed in hun ogen, 36
alles, zoals de koning gedaan had, was goed in de ogen van het
ganse volk. En al het volk en gans Israel merkten te dienzelven 37
dage, dat het van den koning niet was, dat men Abner, den zoon
van Ner, gedood had. Voorts zeide de koning tot zijn knechten: 38
Weet gij niet, dat te dezen dage een vorst, ja, een grote in Israel
gevallen is? Maar ik ben heden teder, en gezalfd ten koning, en 39
deze mannen, de zonen van Zeruja, zijn harder dan ik; de HEERE
zal den boosdoener vergelden naar zijn boosheid.

Als nu Sauls zoon hoorde, dat Abner te Hebron gestorven was, **4**
werden zijn handen slap, en gans Israel werd verschrikt. En Sauls 2
zoon had twee mannen, oversten van benden; de naam des enen
was Baena, en de naam des anderen Rechab, zonen van Rimmon,
den Beerothiet, van de kinderen van Benjamin; want ook Beeroth
werd aan Benjamin gerekend. En de Beerothieten waren gevlo- 3
den naar Gitthaim, en waren aldaar vreemdelingen tot op dezen
dag. En Jonathan, Sauls zoon, had een zoon, die geslagen was 4
aan beide voeten; vijf jaren was hij oud als het gerucht van Saul
en Jonathan uit Jizreel kwam; en zijn voedster hem opnam, en
vluchtte; en het geschiedde, als zij haastte, om te vluchten, dat hij
viel en kreupel werd; en zijn naam was Mefiboseth. En de zonen 5
van Rimmon: den Beerothiet, Rechab en Baena, gingen heen, en
kwamen ten huize van Isboseth, als de dag heet geworden was; en
hij lag op de slaapstede, in den middag. En zij kwamen daarin 6
tot het midden des huizes, *als* zullende tarwe halen; en zij sloegen
hem aan de vijfde rib; en Rechab en zijn broeder Baena ontkwa-
men. Want zij kwamen in huis, als hij op zijn bed lag, in zijn 7
slaapkamer, en sloegen hem, en doodden hem, en hieuwen zijn

hoofd af; en zij namen zijn hoofd, en gingen henen, den weg op
8 het vlakke veld, den gansen nacht. En zij brachten het hoofd van
Isboseth tot David te Hebron, en zeiden tot den koning: Zie, daar
is het hoofd van Isboseth, den zoon van Saul, uw vijand, die uw
ziel zocht, alzo heeft de HEERE mijn heer den koning te dezen
9 dage wrake gegeven van Saul en van zijn zaad. Maar David ant-
woordde Rechab en zijn broeder Baena, den zonen van Rimmon,
den Beerothiet, en zeide tot hen: *Zo waarachtig als* de HEERE
10 leeft, Die mijn ziel uit alle benauwdheid verlost heeft! Dewijl ik
hem, die mij boodschapte, zeggende: Zie, Saul is dood; daar hij
in zijn ogen was als een, die goede boodschap bracht, nochtans
gegrepen en te Ziklag gedood heb, hoewel hij *meende*, dat ik hem
11 bodenloon zou geven; Hoeveel te meer, wanneer goddeloze man-
nen een rechtvaardigen man in zijn huis op zijn slaapstede hebben
gedood? Nu dan, zou ik zijn bloed van uw handen niet eisen, en
12 u van de aarde wegdoen? En David gebood zijn jongens, en zij
doodden hen, en hieuwen hun handen en hun voeten af, en hin-
gen ze op bij den vijver te Hebron, maar het hoofd van Isboseth
namen zij, en begroeven het in Abners graf te Hebron.

5 Toen kwamen alle stammen van Israel tot David te Hebron;
en zij spraken, zeggende: Zie, wij, uw gebeente en uw vlees zijn
2 wij. Daartoe ook te voren, toen Saul koning over ons was, waart
gij Israel uitvoerende en inbrengende; ook heeft de HEERE tot u
gezegd: Gij zult Mijn volk Israel weiden, en gij zult tot een voor-
3 ganger zijn over Israel. Alzo kwamen alle oudsten van Israel tot
den koning te Hebron; en de koning David maakte een verbond
met hen te Hebron, voor het aangezicht des HEEREN; en zij zalf-
4 den David tot koning over Israel. Dertig jaar was David oud, als
5 hij koning werd; veertig jaren heeft hij geregeerd. Te Hebron re-
geerde hij over Juda zeven jaren en zes maanden; en te Jeruzalem
6 regeerde hij drie en dertig jaren over gans Israel en Juda. En de
koning toog met zijn mannen naar Jeruzalem, tegen de Jebusie-
ten, die in dat land woonden. En zij spraken tot David, zeggende:
Gij zult hier niet inkomen, maar de blinden en kreupelen zullen
7 u afdrijven; dat is te zeggen: David zal hier niet inkomen. Maar
8 David nam den burg Sion in; dezelve is de stad Davids. Want
David zeide ten zelfden dage: Al wie de Jebusieten slaat, en ge-
raakt aan die watergoot, en die kreupelen, en die blinden, die van

Davids ziel gehaat zijn, *die zal tot een hoofd en tot een overste*
zijn; daarom zegt men: Een blinde en kreupele zal in het huis niet
komen. Alzo woonde David in den burg en noemde dien Davids 9
stad. En David bouwde rondom van Millo af en binnenwaarts.
David nu ging geduriglijk voort, en werd groot; want de HEERE, 10
de God der heirscharen, was met hem. En Hiram, de koning van 11
Tyrus, zond boden tot David, en cederenhout, en timmerlieden,
en metselaars; en zij bouwden David een huis. En David merkte, 12
dat de HEERE hem tot een koning over Israel bevestigd had, en
dat Hij zijn koninkrijk verheven had, om Zijns volks Israels wil.
En David nam meer bijwijven, en vrouwen van Jeruzalem, nadat 13
hij van Hebron gekomen was; en David werden meer zonen en
dochteren geboren. En dit zijn de namen dergenen, die hem te 14
Jeruzalem geboren zijn: Schammua, en Schobab, en Nathan, en
Salomo. En Ibchar, en Elischua en Nefeg, en Jafia, En Elischa- 15, 16
ma, en Eljada, en Elifeleth. Als nu de Filistijnen hoorden, dat 17
zij David ten koning over Israel gezalfd hadden, zo togen alle Fi-
listijnen op om David te zoeken; en David, dat horende, toog af,
naar den burg. En de Filistijnen kwamen en verspreidden zich in 18
het dal Refaim. Zo vraagde David den HEERE, zeggende: Zal 19
ik optrekken tegen de Filistijnen? Zult Gij ze in mijn hand geven?
En de HEERE zeide tot David: Trek op, want Ik zal de Filistijnen
zekerlijk in uw hand geven. Toen kwam David te Baal-perazim; 20
en David sloeg hen aldaar, en zeide: De HEERE heeft mijn vijan-
den voor mijn aangezicht gescheurd, als een scheur der wateren;
daarom noemde hij den naam derzelve plaats, Baal-perazim. En 21
zij lieten hun afgoden aldaar; en David en zijn mannen namen ze
op. Daarna togen de Filistijnen weder op; en zij verspreidden 22
zich in het dal Refaim. En David vraagde den HEERE, Dewel- 23
ke zeide: Gij zult niet optrekken; *maar* trek om tot achter hen,
dat gij aan hen komt van tegenover de moerbezienbomen; En 24
het geschiede, als gij hoort het geruis van een gang in de toppen
der moerbezienbomen, dan rep u; want alsdan is de HEERE voor
uw aangezicht uitgegaan, om het heirleger der Filistijnen te slaan.
En David deed alzo, gelijk als de HEERE hem geboden had; en 25
hij sloeg de Filistijnen van Geba af, totdat gij komt te Gezer.

Daarna verzamelde David wederom alle uitgelezenen in Israel, **6**
dertig duizend. En David maakte zich op, en ging heen met al 2

het volk, dat bij hem was, van Baalim-juda, om van daar op te
brengen de ark Gods, bij dewelke de Naam wordt aangeroepen, de
Naam van den HEERE der heirscharen, Die daarop woont tussen
3 de cherubim. En zij voerden de ark Gods op een nieuwen wagen,
en haalden ze uit het huis van Abinadab, dat op een heuvel is; en
Uza en Ahio, zonen van Abinadab, leidden den nieuwen wagen.
4 Toen zij hem nu uit het huis van Abinadab, dat op den heuvel is,
met de ark Gods, wegvoerden, zo ging Ahio voor de ark henen.
5 En David en het ganse huis Israels speelden voor het aangezicht
des HEEREN, met allerlei *snarenspel* van dennenhout, als met
harpen, en met luiten, en met trommelen, ook met schellen, en
6 met cimbalen. Als zij nu kwamen tot aan Nachons dorsvloer, zo
strekte Uza *zijn hand* uit aan de ark Gods, en hield ze, want de
7 runderen struikelden. Toen ontstak de toorn des HEEREN te-
gen Uza, en God sloeg hem aldaar, om deze onbedachtzaamheid;
8 en hij stierf aldaar bij de ark Gods. En David ontstak, omdat
de HEERE een scheur gescheurd had aan Uza; en hij noemde
9 dezelve plaats Perez-uza, tot op dezen dag. En David vreesde
den HEERE ten zelven dage; en hij zeide: Hoe zal de ark des
10 HEEREN tot mij komen? David dan wilde de ark des HEEREN
niet tot zich *laten* overbrengen in de stad Davids; maar David
11 deed ze afwijken in het huis van Obed-edom, den Gethiet. En de
ark des HEEREN bleef in het huis van Obed-edom, den Gethiet,
drie maanden; en de HEERE zegende Obed-edom en zijn ganse
12 huis. Toen boodschapte men den koning David, zeggende: De
HEERE heeft het huis van Obed-edom, en al wat hij heeft, geze-
gend om der ark Gods wil; zo ging David heen en haalde de ark
Gods uit het huis van Obed-edom opwaarts in de stad Davids,
13 met vreugde. En het geschiedde, als zij, die de ark des HEE-
REN droegen, zes treden voortgetreden waren, dat hij ossen en
14 gemest *vee* offerde. En David huppelde met alle macht voor het
aangezicht des HEEREN; en David was omgord met een linnen
15 lijfrok. Alzo brachten David en het ganse huis Israels de ark des
16 HEEREN op, met gejuich en met geluid der bazuinen. En het
geschiedde, als de ark des HEEREN in de stad Davids kwam, dat
Michal, Sauls dochter, door het venster uitzag. Als zij nu den
koning David zag, springende en huppelende voor het aangezicht
17 des HEEREN, verachtte zij hem in haar hart. Toen zij nu de

ark des HEEREN inbrachten, stelden zij die in haar plaats, in het
midden der tent, die David voor haar gespannen had; en David
offerde brandofferen voor des HEEREN aangezicht, en dankoffe-
ren. Als David geeindigd had het brandoffer en de dankofferen 18
te offeren, zo zegende hij het volk in den Naam des HEEREN der
heirscharen. En hij deelde uit aan het ganse volk, aan de ganse 19
menigte van Israel, van de mannen tot de vrouwen toe, aan een
iegelijk een broodkoek, en een schoon stuk *vlees*, en een fles *wijn*.
Toen ging al dat volk heen, een iegelijk naar zijn huis. Als nu 20
David wederkwam, om zijn huis te zegenen, ging Michal, Sauls
dochter, uit, David tegemoet, en zeide: Hoe is heden de koning
van Israel verheerlijkt, die zich heden voor de ogen van de dienst-
maagden zijner dienstknechten heeft ontbloot, gelijk een van de
ijdele lieden zich onbeschaamdelijk ontbloot? Maar David zeide 21
tot Michal: Voor het aangezicht des HEEREN, Die mij verkoren
heeft voor uw vader en voor zijn ganse huis, mij instellende tot
een voorganger over het volk des HEEREN, over Israel; ja, ik zal
spelen voor het aangezicht des HEEREN. Ook zal ik mij nog ge- 22
ringer houden dan alzo, en zal nederig zijn in mijn ogen, en met
de dienstmaagden, waarvan gij gezegd hebt, met dezelve zal ik
verheerlijkt worden. Michal nu, Sauls dochter, had geen kind, 23
tot den dag van haar dood toe.

En het geschiedde, als de koning in zijn huis zat, en de HEERE **7**
hem rust gegeven had van al zijn vijanden rondom, Zo zeide de 2
koning tot den profeet Nathan: Zie toch, ik woon in een cederen
huis, en de ark Gods woont in het midden der gordijnen. En 3
Nathan zeide tot den koning: Ga heen, doe al wat in uw hart
is, want de HEERE is met u. Maar het gebeurde in denzelf- 4
den nacht, dat het woord des HEEREN tot Nathan geschiedde,
zeggende: Ga, en zeg tot Mijn knecht, tot David: Zo zegt de 5
HEERE: Zoudt gij Mij een huis bouwen tot Mijn woning? Want 6
Ik heb in geen huis gewoond, van dien dag af, dat Ik de kinderen
Israels uit Egypte opvoerde, tot op dezen dag; maar Ik heb gewan-
deld in een tent en in een tabernakel. Overal, waar Ik met al de 7
kinderen Israels heb gewandeld, heb Ik wel een woord gesproken
met een der stammen Israels, dien Ik bevolen heb Mijn volk Is-
rael te weiden, zeggende: Waarom bouwt gij Mij niet een cederen
huis? Nu dan, alzo zult gij tot Mijn knecht, tot David, zeggen: 8

Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb u genomen van de
schaapskooi, van achter de schapen, dat gij een voorganger zoudt
9 zijn over Mijn volk, over Israel. En Ik ben met u geweest, overal,
waar gij gegaan zijt, en heb al uw vijanden voor uw aangezicht
uitgeroeid; en Ik heb u een groten naam gemaakt, als den naam
10 der groten, die op de aarde zijn. En Ik heb voor Mijn volk, voor
Israel, een plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan zijn plaats
wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen
der verkeerdheid zullen hem niet meer verdrukken, gelijk als in
11 het eerst. En van dien dag af, dat Ik geboden heb richters te
wezen over Mijn volk Israel. Doch u heb Ik rust gegeven van al
uw vijanden. Ook geeft u de HEERE te kennen, dat de HEERE u
12 een huis maken zal. Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij
met uw vaderen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen
opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk
13 bevestigen. Die zal Mijn Naam een huis bouwen; en Ik zal den
14 stoel zijns koninkrijks bevestigen tot in eeuwigheid. Ik zal hem
zijn tot een Vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon; dewelke als hij
misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen der
15 mensenkinderen straffen. Maar Mijn goedertierenheid zal van
hem niet wijken, gelijk als Ik *die* weggenomen heb van Saul, dien
16 Ik van voor uw aangezicht heb weggenomen. Doch uw huis zal
bestendig zijn, en uw koninkrijk tot in eeuwigheid, voor uw aan-
17 gezicht; uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid. Naar al deze
woorden, en naar dit ganse gezicht, alzo sprak Nathan tot David.
18 Toen ging de koning David in, en bleef voor het aangezicht des
HEEREN, en hij zeide: Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn
19 huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt? Daartoe is dit in Uw
ogen nog klein geweest, Heere HEERE, maar Gij hebt ook over
het huis Uws knechts gesproken tot van verre heen; en dit *naar*
20 de wet der mensen, Heere HEERE! En wat zal David nog meer
21 tot U spreken? Want Gij kent Uw knecht, Heere HEERE! Om
Uws woords wil, en naar Uw hart hebt Gij al deze grote dingen
22 gedaan, om aan Uw knecht bekend te maken. Daarom zijt Gij
groot, HEERE God! Want er is niemand gelijk Gij, en er is geen
God dan alleen Gij, naar alles, wat wij met onze oren gehoord
23 hebben. En wie is, gelijk Uw volk, gelijk Israel, een enig volk op
aarde, hetwelk God is heengegaan Zich tot een volk te verlossen,

en om Zich een Naam te zetten, en om voor ulieden deze grote en
verschrikkelijke dingen te doen aan Uw land, voor het aangezicht
Uws volks, dat Gij U uit Egypte verlost hebt, de heidenen en hun
goden *verdrijvende.* En Gij hebt Uw volk Israel U bevestigd, U 24
tot een volk, tot in eeuwigheid; en Gij, HEERE, zijt hun tot een
God geworden. Nu dan, HEERE God, doe dit woord, dat Gij 25
over Uw knecht en over zijn huis gesproken hebt, bestaan tot in
eeuwigheid, en doe, gelijk als Gij gesproken hebt. En Uw Naam 26
worde groot gemaakt tot in eeuwigheid, dat men zegge: De HEE-
RE der heirscharen is God over Israel; en het huis van Uw knecht
David zal bestendig zijn voor Uw aangezicht. Want Gij, HEE- 27
RE der heirscharen, Gij, God Israels! Gij hebt *voor* het oor Uws
knechts geopenbaard, zeggende: Ik zal u een huis bouwen; daarom
heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, dit gebed tot U te bidden.
Nu dan, Heere HEERE! Gij zijt die God, en Uw woorden zullen 28
waarheid zijn, en Gij hebt dit goede tot Uw knecht gesproken.
Zo believe het U nu, en zegen het huis van Uw knecht, dat het 29
in eeuwigheid voor uw aangezicht zij; want Gij, Heere HEERE,
hebt *het* gesproken, en met Uw zegen zal het huis van Uw knecht
gezegend worden in eeuwigheid.

En het geschiedde daarna, dat David de Filistijnen sloeg, en **8**
bracht hen ten onder; en David nam Meteg-amma uit der Filis-
tijnen hand. Ook sloeg hij de Moabieten, en mat hen met een 2
snoer, doende hen ter aarde nederliggen; en hij mat *met* twee
snoeren om te doden, en *met* een vol snoer om in het leven te
laten. Alzo werden de Moabieten David tot knechten, brengende
geschenken. David sloeg ook Hadad-ezer, den zoon van Rechob, 3
den koning van Zoba, toen hij heen toog, om zijn hand te wen-
den naar de rivier Frath. En David nam hem duizend *wagens* 4
af, en zevenhonderd ruiteren, en twintig duizend man te voet;
en David ontzenuwde alle wagenpaarden, en hield daarvan hon-
derd wagenen over. En de Syriers van Damaskus kwamen om 5
Hadad-ezer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg
van de Syriers twee en twintig duizend man. En David leide be- 6
zettingen in Syrie van Damaskus, en de Syriers werden David tot
knechten, brengende geschenken; en de HEERE behoedde David
overal, waar hij heentoog. En David nam de gouden schilden die 7
bij Hadad-ezers knechten geweest waren, en bracht ze te Jeruza-

8 lem. Daartoe nam de koning David zeer veel kopers uit Betach,
9 en uit Berothai, steden van Hadad-ezer. Als nu Thoi, de koning
van Hamath, hoorde, dat David het ganse heir van Hadad-ezer
10 geslagen had; Zo zond Thoi zijn zoon Joram tot den koning Da-
vid, om hem te vragen naar *zijn* welstand, en om hem te zegenen,
vanwege dat hij tegen Hadad-ezer gekrijgd en hem geslagen had,
(want Hadad-ezer voerde steeds krijg tegen Thoi); en in zijn hand
11 waren zilveren vaten, en gouden vaten, en koperen vaten; Wel-
ke de koning David ook den HEERE heiligde, met het zilver en
het goud, dat hij geheiligd had van alle heidenen, die hij *zich*
12 onderworpen had; Van Syrie, en van Moab, en van de kinde-
ren Ammons, en van de Filistijnen, en van Amalek, en van den
roof van Hadad-ezer, den zoon van Rechob, den koning van Zoba.
13 Ook maakte *zich* David een naam, als hij wederkwam, nadat hij
14 de Syriers geslagen had, in het Zoutdal, achttien duizend. En
hij leide bezettingen in Edom; in gans Edom leide hij bezettin-
gen; en alle Edomieten werden David tot knechten; en de HEERE
15 behoedde David overal, waar hij heentoog. Alzo regeerde David
over gans Israel, en David deed aan zijn ganse volk recht en ge-
16 rechtigheid. Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het heir; en
17 Josafat, zoon van Achilud, was kanselier. En Zadok, zoon van
Ahitub, en Achimelech, zoon van Abjathar, waren priesters; en
18 Seraja was schrijver. Er was ook Benaja, zoon van Jojada, met
de Krethi en de Plethi; maar Davids zonen waren prinsen.

9 En David zeide: Is er nog iemand die overgebleven is van het
huis van Saul, dat ik weldadigheid aan hem doe, om Jonathans
2 wil? Het huis van Saul nu had een knecht, wiens naam was Ziba;
en zij riepen hem tot David. En de koning zeide tot hem: Zijt
3 gij Ziba? En hij zeide: Uw knecht. En de koning zeide: Is er
nog iemand van het huis van Saul, dat ik Gods weldadigheid bij
hem doe? Toen zeide Ziba tot den koning: Er is nog een zoon
4 van Jonathan, die geslagen is aan beide voeten. En de koning
zeide tot hem: Waar is hij? En Ziba zeide tot den koning: Zie,
hij is in het huis van Machir, den zoon van Ammiel, te Lodebar.
5 Toen zond de koning David heen, en hij nam hem uit het huis van
6 Machir, den zoon van Ammiel, van Lodebar. Als nu Mefiboseth,
de zoon van Jonathan, den zoon van Saul, tot David inkwam, zo
viel hij op zijn aangezicht, en boog zich neder. En David zeide:

Mefiboseth! En hij zeide: Zie, *hier* is uw knecht. En David zeide 7
tot hem: Vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen,
om uws vaders Jonathans wil; en ik zal u alle akkers van uw vader
Saul wedergeven; en gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel.
Toen boog hij zich, en zeide: Wat is uw knecht, dat gij omge- 8
zien hebt naar een doden hond, als ik ben? Toen riep de koning 9
Ziba, Sauls jongen, en zeide tot hem: Al wat Saul gehad heeft,
en zijn ganse huis, heb ik den zoon uws heren gegeven. Daarom 10
zult gij voor hem het land bearbeiden, gij, en uw zonen, en uw
knechten, en zult *de vruchten* inbrengen, opdat de zoon uws he-
ren brood hebbe, dat hij ete; en Mefiboseth, de zoon uws heren,
zal geduriglijk brood eten aan mijn tafel. Ziba nu had vijftien
zonen en twintig knechten. En Ziba zeide tot den koning: Naar 11
alles, wat mijn heer de koning zijn knecht gebiedt, alzo zal uw
knecht doen. Ook zou Mefiboseth, etende aan mijn tafel, als een
van des konings zonen zijn. Mefiboseth nu had een kleinen zoon, 12
wiens naam was Micha; en allen, die in het huis van Ziba woon-
den, waren knechten van Mefiboseth. Alzo woonde Mefiboseth 13
te Jeruzalem, omdat hij geduriglijk at aan des konings tafel; en
hij was kreupel aan beide zijn voeten.

En het geschiedde daarna, dat de koning der kinderen Ammons **10**
stierf, en zijn zoon Hanun werd koning in zijn plaats. Toen zeide 2
David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun, den zoon van Nahas,
gelijk als zijn vader weldadigheid aan mij gedaan heeft. Zo zond
David heen, om hem door den dienst zijner knechten te troosten
over zijn vader. En de knechten van David kwamen in het land
van de kinderen Ammons. Toen zeiden de vorsten der kinderen 3
Ammons tot hun heer Hanun: Eert David uw vader in uw ogen,
omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Heeft David zijn knech-
ten niet daarom tot u gezonden, dat hij deze stad doorzoeke, en
die verspiede, en die omkere? Toen nam Hanun Davids knechten, 4
en schoor hun baard half af, en sneed hun klederen half af, tot aan
hun billen; en hij liet hen gaan. Als zij dit David lieten weten, zo 5
zond hij hun tegemoet; want deze mannen waren zeer beschaamd.
En de koning zeide: Blijft te Jericho, totdat uw baard weder ge-
wassen zal zijn, komt dan weder. Toen nu de kinderen Ammons 6
zagen, dat zij zich bij David stinkende gemaakt hadden, zonden
de kinderen Ammons heen, en huurden van de Syriers van Beth-

rechob, en van de Syriers van Zoba, twintig duizend voetvolks, en
van den koning van Maacha duizend man, en van de mannen van
7 Tob twaalf duizend man. Als David dit hoorde, zond hij Joab
8 heen, en het ganse heir met de helden. En de kinderen Ammons
togen uit, en stelden de slagorde voor de deur der poort; maar de
Syriers van Zoba, en Rechob, en de mannen van Tob en Maacha
9 waren bijzonder in het veld. Als nu Joab zag, dat de spits der
slagorde tegen hem was, van voren en van achteren, zo verkoos
hij uit alle uitgelezenen van Israel, en stelde hen in orde tegen
10 de Syriers aan; En het overige des volks gaf hij onder de hand
van zijn broeder Abisai, die het in orde stelde tegen de kinderen
11 Ammons aan. En hij zeide: Zo de Syriers mij te sterk zullen zijn,
zo zult gij mij komen verlossen; en zo de kinderen Ammons u te
12 sterk zullen zijn, zo zal ik komen om u te verlossen. Wees sterk,
en laat ons sterk zijn voor ons volk, en voor de steden onzes Gods;
13 de HEERE nu doe, wat goed is in Zijn ogen. Toen naderde Joab,
en het volk, dat bij hem was, tot den strijd tegen de Syriers; en zij
14 vloden voor zijn aangezicht. Als de kinderen Ammons zagen, dat
de Syriers vloden, vloden zij ook voor het aangezicht van Abisai,
en kwamen in de stad. En Joab keerde weder van de kinderen
15 Ammons, en kwam te Jeruzalem. Toen nu de Syriers zagen,
dat zij voor Israels aangezicht geslagen waren, zo vergaderden zij
16 zich *weder* te zamen. En Hadad-ezer zond heen, en deed de Sy-
riers uitkomen, die op gene zijde der rivier zijn, en zij kwamen
te Helam; en Sobach, Hadad-ezers krijgsoverste, *toog* voor hun
17 aangezicht heen. Als dat David werd aangezegd, verzamelde hij
gans Israel, en toog over de Jordaan, en kwam te Helam, en de
Syriers stelden *de slagorde* tegen David aan, en streden met hem.
18 Maar de Syriers vloden voor Israels aangezicht, en David versloeg
van de Syriers zevenhonderd wagenen, en veertig duizend ruite-
ren; daartoe sloeg hij Sobach, hun krijgsoverste, dat hij aldaar
19 stierf. Toen nu al de koningen, die Hadad-ezers knechten waren,
zagen, dat zij voor Israels aangezicht geslagen waren, maakten
zij vrede met Israel, en dienden hen; en de Syriers vreesden de
kinderen Ammons meer te verlossen.

11 En het geschiedde met de wederkomst van het jaar, ter tij-
de als de koningen uittrekken, dat David Joab, en zijn knechten
met hem, en gans Israel henenzond, dat zij de kinderen Ammons

verderven, en Rabba belegeren zouden. Doch David bleef te Je-
ruzalem. Zo geschiedde het tegen den avondtijd, dat David van 2
zijn leger opstond, en wandelde op het dak van het koningshuis,
en zag van het dak een vrouw, zich wassende; deze vrouw nu
was zeer schoon van aanzien. En David zond henen, en onder- 3
vraagde naar deze vrouw; en men zeide: Is dat niet Bathseba, de
dochter van Eliam, de huisvrouw van Uria, den Hethiet? Toen 4
zond David boden henen, en liet haar halen. En als zij tot hem
ingekomen was, lag hij bij haar, (zij nu had zich van haar onrei-
nigheid gezuiverd), daarna keerde zij weder naar haar huis. En 5
die vrouw werd zwanger; zo zond zij henen, en liet David weten,
en zeide: Ik ben zwanger geworden. Toen zond David tot Joab, 6
zeggende: Zend Uria, den Hethiet, tot mij. En Joab zond Uria
tot David. Als nu Uria tot hem kwam, zo vraagde David naar 7
den welstand van Joab, en naar den welstand des volks, en naar
den welstand des krijgs. Daarna zeide David tot Uria: Ga af 8
naar uw huis, en was uw voeten. En toen Uria uit des konings
huis uitging, volgde hem een gerecht des konings achterna. Maar 9
Uria leide zich neder voor de deur van des konings huis, met al
de knechten zijns heren; en hij ging niet af in zijn huis. En zij 10
gaven het David te kennen, zeggende: Uria is niet afgegaan in
zijn huis. Toen zeide David tot Uria: Komt gij niet van de reis?
Waarom zijt gij niet afgegaan in uw huis? En Uria zeide tot 11
David: De ark, en Israel, en Juda blijven in de tenten; en mijn
heer Joab, en de knechten mijns heren zijn gelegerd op het open
veld, en zou ik in mijn huis gaan, om te eten en te drinken, en
bij mijn huisvrouw te liggen? *Zo waarachtig als* gij leeft en uw
ziel leeft, indien ik deze zaak doen zal! Toen zeide David tot 12
Uria: Blijf ook heden hier, zo zal ik u morgen afzenden. Alzo
bleef Uria te Jeruzalem, dien dag en den anderen dag. En David 13
nodigde hem, zodat hij voor zijn aangezicht at en dronk, en hij
maakte hem dronken. Daarna ging hij in den avond uit, om zich
neder te leggen op zijn leger, met zijns heren knechten, maar ging
niet af in zijn huis. Des morgens nu geschiedde het, dat David 14
een brief schreef aan Joab; en hij zond *dien* door de hand van
Uria. En hij schreef in dien brief, zeggende: Stel Uria vooraan 15
tegenover den sterksten strijd, en keer van achter hem af, opdat
hij geslagen worde en sterve. Zo geschiedde het, als Joab op de 16

stad gelet had, dat hij Uria stelde aan de plaats, waarvan hij wist,
17 dat aldaar strijdbare mannen waren. Als nu de mannen der stad
uittogen en met Joab streden, vielen er van het volk, van Davids
18 knechten, en Uria, de Hethiet, stierf ook. Toen zond Joab heen,
19 en liet David den gansen handel van dezen strijd weten. En hij
beval den bode, zeggende: Als gij zult geeindigd hebben den gan-
20 sen handel van dezen strijd tot den koning uit te spreken; En
het zal geschieden, indien de grimmigheid des konings opkomt, en
hij tot u zegt: Waarom zijt gij zo na aan de stad gekomen om
te strijden? Wist gij niet, dat zij van den muur zouden schieten?
21 Wie sloeg Abimelech, den zoon van Jerubbeseth? Wierp niet een
vrouw een stuk van een molensteen op hem van den muur, dat hij
te Thebez stierf? Waarom zijt gij tot den muur genaderd? Dan
22 zult gij zeggen: Uw knecht, Uria, de Hethiet, is ook dood. En de
bode ging heen, en kwam in, en gaf David te kennen alles, waar
23 hem Joab om uitgezonden had. En de bode zeide tot David: Die
mannen zijn ons zeker te machtig geweest, en zijn tot ons uitge-
togen in het veld; maar wij zijn tegen hen aan geweest tot aan de
24 deur der poort. Toen schoten de schutters van den muur af op
uw knechten, dat er van des konings knechten dood gebleven zijn;
25 en uw knecht, Uria, de Hethiet, is ook dood. Toen zeide David
tot den bode: Zo zult gij tot Joab zeggen: Laat deze zaak niet
kwaad zijn in uw ogen, want het zwaard verteert zowel dezen als
genen; versterk uw strijd tegen de stad, en verstoor ze; versterk
26 hem alzo. Als nu de huisvrouw van Uria hoorde, dat haar man
27 Uria dood was, zo droeg zij leed over haar heer. En als de rouw
was overgegaan, zond David heen, en nam haar in zijn huis; en zij
werd hem ter vrouwe, en baarde hem een zoon. Doch deze zaak,
die David gedaan had, was kwaad in de ogen des HEEREN.

12 En de HEERE zond Nathan tot David. Als die tot hem in-
kwam, zeide hij tot hem: Er waren twee mannen in een stad, de
2 een rijk en de ander arm. De rijke had zeer veel schapen en run-
3 deren. Maar de arme had gans niet dan een enig klein ooilam,
dat hij gekocht had, en had het gevoed, dat het groot geworden
was bij hem, en bij zijn kinderen tegelijk; het at van zijn bete, en
dronk van zijn beker, en sliep in zijn schoot, en het was hem als
4 een dochter. Toen nu den rijken man een wandelaar overkwam,
verschoonde hij te nemen van zijn schapen en van zijn runderen,

om voor den reizenden man, die tot hem gekomen was, *wat* te bereiden; en hij nam des armen mans ooilam, en bereidde dat voor
den man, die tot hem gekomen was. Toen ontstak Davids toorn 5
zeer tegen dien man; en hij zeide tot Nathan: *Zo waarachtig als*
de HEERE leeft, de man, die dat gedaan heeft, is een kind des
doods! En dat ooilam zal hij viervoudig wedergeven, daarom dat 6
hij deze zaak gedaan, en omdat hij niet verschoond heeft. Toen 7
zeide Nathan tot David: Gij zijt die man! Zo zegt de HEERE, de
God Israels: Ik heb u ten koning gezalfd over Israel, en Ik heb u
uit Sauls hand gered; En Ik heb u uws heren huis gegeven, daar- 8
toe uws heren vrouwen in uw schoot, ja, Ik heb u het huis van
Israel en Juda gegeven; en indien het weinig is, Ik zou u alzulks en
alzulks daartoe doen. Waarom hebt gij *dan* het woord des HEE- 9
REN veracht, doende wat kwaad is in Zijn ogen? Gij hebt Uria,
den Hethiet, met het zwaard verslagen, en zijn huisvrouw hebt gij
u ter vrouwe genomen; en hem hebt gij met het zwaard van de
kinderen Ammons doodgeslagen. Nu dan, het zwaard zal van uw 10
huis niet afwijken tot in eeuwigheid; daarom dat gij Mij veracht
hebt, en de huisvrouw van Uria, den Hethiet, genomen hebt, dat
zij u ter vrouwe zij. Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over u 11
verwekken uit uw huis, en zal uw vrouwen nemen voor uw ogen,
en zal haar aan uw naaste geven; die zal bij uw vrouwen liggen,
voor de ogen dezer zon. Want gij hebt het in het verborgen ge- 12
daan; maar Ik zal deze zaak doen voor gans Israel, en voor de zon.
Toen zeide David tot Nathan: Ik heb gezondigd tegen den HEE- 13
RE! En Nathan zeide tot David: De HEERE heeft ook uw zonde
weggenomen, gij zult niet sterven. Nochtans, dewijl gij door de- 14
ze zaak de vijanden des HEEREN grotelijks hebt doen lasteren,
zal ook de zoon, die u geboren is, den dood sterven. Toen ging 15
Nathan naar zijn huis. En de HEERE sloeg het kind, dat de huis-
vrouw van Uria David gebaard had, dat het zeer krank werd. En 16
David zocht God voor dat jongsken; en David vastte een vasten,
en ging in, en lag den nacht over op de aarde. Toen maakten zich 17
de oudsten van zijn huis op tot hem, om hem te doen opstaan van
de aarde; maar hij wilde niet, en at geen brood met hen. En het 18
geschiedde op den zevenden dag, dat het kind stierf; en Davids
knechten vreesden hem aan te zeggen, dat het kind dood was,
want zij zeiden: Ziet, als het kind nog levend was, spraken wij

tot hem, maar hij hoorde naar onze stem niet, hoe zullen wij dan
tot hem zeggen: Het kind is dood? Want het mocht kwaad doen.
19 Maar David zag, dat zijn knechten mompelden; zo merkte David,
dat het kind dood was. Dies zeide David tot zijn knechten: Is het
20 kind dood? En zij zeiden: Het is dood. Toen stond David op
van de aarde, en wies en zalfde zich, en veranderde zijn kleding,
en ging in het huis des HEEREN, en bad aan; daarna kwam hij
in zijn huis, en eiste *brood*; en zij zetten hem brood voor, en hij
21 at. Zo zeiden zijn knechten tot hem: Wat is dit voor een ding,
dat gij gedaan hebt? Om des levenden kinds wil hebt gij gevast
en geweend; maar nadat het kind gestorven is, zijt gij opgestaan
22 en hebt brood gegeten. En hij zeide: Als het kind nog leefde,
heb ik gevast en geweend; want ik zeide: Wie weet, de HEERE
23 zou mij mogen genadig zijn, dat het kind levend bleve. Maar nu
is het dood, waarom zou ik nu vasten? Zal ik hem nog kunnen
wederhalen? Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet
24 wederkomen. Daarna troostte David zijn huisvrouw Bathseba,
en ging tot haar in, en lag bij haar; en zij baarde een zoon, wiens
25 naam zij noemde Salomo; en de HEERE had hem lief, En zond
heen door de hand van den profeet Nathan, en noemde zijn naam
26 Jedid-jah, om des HEEREN wil. Joab nu krijgde tegen Rabba
27 der kinderen Ammons; en hij nam de koninklijke stad in. Toen
zond Joab boden tot David, en zeide: Ik heb gekrijgd tegen Rab-
28 ba, ook heb ik de waterstad ingenomen. Zo verzamel gij nu het
overige des volks, en beleger de stad, en neem ze in; opdat niet, zo
ik de stad zou innemen, mijn naam over haar uitgeroepen worde.
29 Toen verzamelde David al dat volk, en toog naar Rabba; en hij
30 krijgde tegen haar, en nam ze in. En hij nam de kroon haars ko-
nings van zijn hoofd af, welker gewicht was een talent gouds, met
edelgesteente, en zij werd op Davids hoofd *gezet*; ook voerde hij
31 uit een zeer groten roof der stad. Het volk nu, dat daarin was,
voerde hij uit, en leide het onder zagen, en onder ijzeren dors-
wagens, en onder ijzeren bijlen, en deed hen door den ticheloven
doorgaan; en alzo deed hij aan alle steden der kinderen Ammons.
Daarna keerde David, en al het volk, weder naar Jeruzalem.

13 En het geschiedde daarna, alzo Absalom, Davids zoon, een
schone zuster had, welker naam was Thamar, dat Amnon, Davids
2 zoon, haar lief kreeg. En Amnon was benauwd tot krank wor-

dens toe, om zijner zuster Thamars wil; want zij was een maagd,
zodat het in Amnons ogen zwaar was, haar iets te doen. Doch 3
Amnon had een vriend, wiens naam was Jonadab, een zoon van
Simea, Davids broeder; en Jonadab was een zeer wijs man. Die 4
zeide tot hem: Waarom zijt gij van morgen tot morgen zo mager,
gij koningszoon, zult gij het mij niet te kennen geven? Toen zei-
de Amnon tot hem: Ik heb Thamar, de zuster van mijn broeder
Absalom, lief. En Jonadab zeide tot hem: Leg u op uw leger, 5
en maak u krank; als dan uw vader zal komen om u te zien, zo
zult gij tot hem zeggen: Dat toch mijn zuster Thamar kome, dat
zij mij met brood spijzige, en de spijze voor mijn ogen toemake,
opdat ik het aanzie, en van haar hand ete. Amnon dan leide 6
zich, en maakte zich krank. Toen nu de koning kwam om hem te
zien, zeide Amnon tot den koning: Dat toch mijn zuster Thamar
kome, dat zij twee koekjes voor mijn ogen toemake, en ik van
haar hand ete. Toen zond David heen tot Thamar in het huis, 7
zeggende: Ga toch heen in het huis van uw broeder Amnon, en
maak hem een spijze. En Thamar ging heen in het huis van haar 8
broeder Amnon, (hij nu was nederliggende), en zij nam deeg, en
kneedde het, en maakte koekjes toe voor zijn ogen, en bakte de
koekjes. En zij nam een pan, en goot ze uit voor zijn aangezicht; 9
maar hij weigerde te eten. En Amnon zeide: Doet alle man van
mij uitgaan. En alle man ging van hem uit. Toen zeide Amnon 10
tot Thamar: Breng de spijze in de kamer, dat ik van uw hand
ete; zo nam Thamar de koekjes, die zij gemaakt had, en bracht
ze haar broeder Amnon in de kamer. Als zij ze nu tot hem nabij 11
bracht, dat hij ate, zo greep hij haar, en zeide tot haar: Kom, lig
bij mij, mijn zuster! Maar zij zeide tot hem: Niet, mijn broeder, 12
verkracht mij niet, want alzo doet men niet in Israel; doe deze
dwaasheid niet. Want ik, waarhenen zou ik mijn schande bren- 13
gen? En gij, gij zoudt zijn als een der dwazen in Israel; zo spreek
toch nu tot den koning, want hij zal mij van u niet onthouden.
Doch hij wilde naar haar stem niet horen; maar sterker zijnde 14
dan zij, zo verkrachtte hij haar, en lag bij haar. Daarna haatte 15
haar Amnon met een zeer groten haat; want de haat, waarmede
hij haar haatte, was groter dan de liefde, waarmede hij haar had
liefgehad; en Amnon zeide tot haar: Maak u op, ga weg. Toen 16
zeide zij tot hem: Er zijn geen oorzaken om mij uit te drijven; dit

kwaad zou groter zijn dan het andere, dat gij bij mij gedaan hebt;
17 maar hij wilde naar haar niet horen. En hij riep zijn jongen,
die hem diende, en zeide: Drijf nu deze van mij uit naar buiten,
18 en grendel de deur achter haar toe. Zij nu had een veelvervigen
rok aan; want alzo werden des konings dochteren, die maagden
waren, met mantels gekleed; en zijn dienaar bracht haar uit tot
19 buiten, en grendelde de deur achter haar toe. Toen nam Tha-
mar as op haar hoofd, en scheurde den veelvervigen rok, dien zij
aanhad; en zij leide haar hand op haar hoofd, en ging vast henen
20 en kreet. En haar broeder Absalom zeide tot haar: Is uw broe-
der Amnon bij u geweest? Nu dan, mijn zuster, zwijg stil, hij is
uw broeder; zet uw hart niet op deze zaak. Alzo bleef Thamar
21 en was eenzaam in het huis van haar broeder Absalom. Als de
22 koning David al deze dingen hoorde, zo ontstak hij zeer. Doch
Absalom sprak niet met Amnon, noch kwaad noch goed; maar
Absalom haatte Amnon, ter oorzake dat hij zijn zuster Thamar
23 verkracht had. En het geschiedde, na twee volle jaren, dat Ab-
salom, *schaaps* scheerders had te Baal-hazor, dat bij Efraim is;
24 zo nodigde Absalom al des konings zonen. En Absalom kwam
tot den koning, en zeide: Zie, nu heeft uw knecht *schaaps* scheer-
ders; dat toch de koning en zijn knechten met uw knecht gaan.
25 Maar de koning zeide tot Absalom: Niet, mijn zoon, laat ons toch
niet al te zamen gaan, opdat wij u niet bezwaarlijk zijn; en hij
hield bij hem aan, doch hij wilde niet gaan, maar zegende hem.
26 Toen zeide Absalom: Zo niet, laat toch mijn broeder Amnon met
ons gaan. Maar de koning zeide tot hem: Waarom zou hij met
27 u gaan? Als Absalom bij hem aanhield, zo liet hij Amnon en
28 al des konings zonen met hem gaan. Absalom nu gebood zijn
jongens, zeggende: Let er nu op, als Amnons hart vrolijk is van
den wijn, en ik tot ulieden zal zeggen: Slaat Amnon, dan zult
gij hem doden; vreest niet; is het niet, omdat ik het u geboden
29 heb? Zijt sterk en weest dapper. En Absaloms jongens deden
aan Amnon, gelijk als Absalom geboden had. Toen stonden alle
zonen des konings op, en reden een iegelijk op zijn muildier, en
30 vloden. En het geschiedde, als zij op den weg waren, dat het ge-
rucht tot David kwam, dat men zeide: Absalom heeft al de zonen
31 des konings geslagen, en er is niet een van hen overgelaten. Toen
stond de koning op, en scheurde zijn klederen, en leide zich ne-

der ter aarde; desgelijks stonden al zijn knechten met gescheurde
klederen. Maar Jonadab, de zoon van Simea, Davids broeder, 32
antwoordde en zeide: Mijn heer zegge niet, dat zij al de jonge-
lingen, des konings zonen, gedood hebben; maar Amnon alleen is
dood; want bij Absalom is er op toegeleid, van den dag af, dat
hij zijn zuster Thamar verkracht heeft. Zo neme nu mijn heer de 33
koning de zaak niet in zijn hart, denkende: al des konings zonen
zijn dood; want Amnon alleen is dood. Absalom nu vluchtte; en 34
de jongen, die de wacht hield, hief zijn ogen op, en zag toe, en
ziet, er kwam veel volks van den weg achter hem, aan de zijde van
het gebergte. Toen zeide Jonadab tot den koning: Zie, de zonen 35
des konings komen; naar het woord uws knechts, alzo is het ge-
schied. En het geschiedde, als hij geeindigd had te spreken, ziet, 36
zo kwamen de zonen des konings, en hieven hun stemmen op en
weenden; en de koning ook en al zijn knechten weenden met een
zeer groot geween. (Absalom dan vluchtte, en toog tot Thalmai, 37
den zoon van Ammihur, koning van Gesur.) En hij droeg rouw
over zijn zoon, al die dagen. Alzo vluchtte Absalom, en toog 38
naar Gesur; en hij was aldaar drie jaren. Toen verlangde *de ziel* 39
van den koning David zeer om naar Absalom uit te trekken; want
hij had zich getroost over Amnon, dat hij dood was.

Als nu Joab, de zoon van Zeruja, merkte, dat des konings hart **14**
over Absalom was; Zo zond Joab heen naar Thekoa, en nam 2
van daar een wijze vrouw; en hij zeide tot haar: Stel u toch, als-
of gij rouw droegt, en trek nu rouwklederen aan, en zalf u niet
met olie, en wees als een vrouw, die nu vele dagen rouw gedra-
gen heeft over een dode; En ga in tot den koning, en spreek tot 3
hem naar dit woord. En Joab leide de woorden in haar mond.
En de Thekoietische vrouw zeide tot den koning, als zij op haar 4
aangezicht ter aarde was gevallen, en zich nedergebogen had, zo
zeide zij: Behoud, o koning! En de koning zeide tot haar: Wat 5
is u? En zij zeide: Zekerlijk, ik ben een weduwvrouw, en mijn
man is gestorven. Nu had uw dienstmaagd twee zonen, en deze 6
beiden twistten in het veld, en er was geen scheider tussen hen;
zo sloeg de een den ander, en doodde hem. En zie, het ganse 7
geslacht is opgestaan tegen uw dienstmaagd, en hebben gezegd:
Geef dien hier, die zijn broeder geslagen heeft, dat wij hem voor
de ziel zijns broeders, dien hij doodgeslagen heeft, doden, en ook

den erfgenaam verdelgen; alzo zullen zij mijn kool, die overgeble-
ven is, uitblussen, opdat zij mijn man geen naam noch overblijfsel
8 laten op den aardbodem. Toen zeide de koning tot deze vrouw:
9 Ga naar uw huis, en ik zal voor u gebieden. En de Thekoietische
vrouw zeide tot den koning: Mijn heer koning, de ongerechtigheid
zij op mij en op mijns vaders huis; de koning daarentegen, en zijn
10 stoel, zij onschuldig. En de koning zeide: Spreekt iemand tegen
u, zo breng hem tot mij; en hij zal u voortaan niet meer aantas-
11 ten. En zij zeide: De koning gedenke toch aan den HEERE, uw
God, dat de bloedwrekers niet te vele worden om te verderven,
dat zij mijn zoon niet verdelgen. Toen zeide hij: *Zo waarach-
tig als* de HEERE leeft, indien er een van de haren uws zoons
12 op de aarde zal vallen! Toen zeide deze vrouw: Laat toch uw
dienstmaagd een woord tot mijn heer den koning spreken. En hij
13 zeide: Spreek. En de vrouw zeide: Waarom hebt gij dan alzulks
tegen Gods volk gedaan? Want daaruit, dat de koning dit woord
gesproken heeft, is hij als een schuldige, dewijl de koning zijn ver-
14 stotene niet wederhaalt. Want wij zullen den dood sterven, en
wezen als water, dat, ter aarde uitgestort zijnde, niet verzameld
wordt. God dan zal de ziel niet wegnemen, maar Hij zal gedach-
15 ten denken, dat Hij den verstotene niet van Zich verstote. Nu
dan, dat ik gekomen ben, om ditzelve woord tot den koning, mijn
heer, te spreken, *is* omdat het volk mij vreesachtig gemaakt heeft;
zo zeide uw dienstmaagd: Ik zal nu tot den koning spreken; mis-
16 schien zal de koning het woord zijner dienstmaagd doen. Want
de koning zal horen, om zijn dienstmaagd te redden van de hand
des mans, die *voorheeft* mij en mijn zoon te zamen van Gods erve
17 te verdelgen. Wijders zeide uw dienstmaagd: Het woord mijns
heren, des konings, zij toch tot rust; want gelijk een Engel Gods,
alzo is mijn heer de koning, om te horen het goede en het kwade;
18 en de HEERE, uw God, zal met u zijn. Toen antwoordde de ko-
ning, en zeide tot de vrouw: Verberg nu niet voor mij de zaak, die
ik u vragen zal. En de vrouw zeide: Mijn heer de koning spreke
19 toch. En de koning zeide: Is Joabs hand met u in dit alles? En
de vrouw antwoordde en zeide: *Zo waarachtig als* uw ziel leeft,
mijn heer koning, indien iemand ter rechter-<03231> of ter lin-
kerhand zou kunnen afwijken van alles, wat mijn heer de koning
gesproken heeft; want uw knecht Joab heeft het mij geboden, en

die heeft al deze woorden in den mond uwer dienstmaagd gelegd;
Dat ik de gestalte dezer zaak alzo omwenden zou, zulks heeft uw 20
knecht Joab gedaan; doch mijn heer is wijs, naar de wijsheid van
een Engel Gods, om te merken alles, wat op de aarde is. Toen 21
zeide de koning tot Joab: Zie nu, ik heb deze zaak gedaan; zo ga
henen, haal den jongeling Absalom weder. Toen viel Joab op zijn 22
aangezicht ter aarde, en boog zich, en dankte den koning; en Joab
zeide: Heden heeft uw knecht gemerkt, dat ik genade gevonden
heb in uw ogen, mijn heer koning! Omdat de koning het woord
van zijn knecht gedaan heeft. Alzo maakte zich Joab op, en toog 23
naar Gesur; en hij bracht Absalom te Jeruzalem. En de koning 24
zeide: Dat hij in zijn huis kere, en mijn aangezicht niet zie. Alzo
keerde Absalom in zijn huis, en zag des konings aangezicht niet.
Nu was er in gans Israel geen man zo schoon als Absalom, zeer te 25
prijzen; van zijn voetzool af tot zijn hoofdschedel toe was er geen
gebrek in hem. En als hij zijn hoofd beschoor, (nu geschiedde 26
het ten einde van elk jaar, dat hij het beschoor, omdat het hem
te zwaar was, zo beschoor hij het), zo woog het haar zijns hoofds
tweehonderd sikkelen, naar des konings gewicht. Ook werden 27
Absalom drie zonen geboren, en een dochter, welker naam was
Thamar; deze was een vrouw, schoon van aanzien. Alzo bleef 28
Absalom twee volle jaren te Jeruzalem, dat hij des konings aange-
zicht niet zag. Daarom zond Absalom tot Joab, dat hij hem tot 29
den koning zond; maar hij wilde niet tot hem komen. Zo zond hij
nog ten anderen male; evenwel wilde hij niet komen. Zo zeide hij 30
tot zijn knechten: Ziet, het stuk akkers van Joab is aan de zijde
van het mijne, en hij heeft gerst daarop; gaat heen, en steekt het
aan met vuur, en Absaloms knechten staken dat stuk akkers aan
met vuur. Toen maakte zich Joab op en kwam tot Absalom in 31
het huis, en zeide tot hem: Waarom hebben uw knechten het stuk
akkers, dat mijn is, met vuur aangestoken? En Absalom zeide 32
tot Joab: Zie, ik heb tot u gezonden, zeggende: Kom herwaarts,
dat ik u tot den koning zende, om te zeggen: Waarom ben ik van
Gesur gekomen? Het ware mij goed, dat ik nog daar ware; nu
dan, laat mij het aangezicht des konings zien; is er dan nog een
misdaad in mij, zo dode hij mij. Toen ging Joab in tot den ko- 33
ning, en zeide het hem aan. Toen riep hij Absalom, en hij kwam
tot den koning in, en boog zich voor hem op zijn aangezicht ter

aarde, voor des konings aangezicht; en de koning kuste Absalom.
15 En het geschiedde daarna, dat Absalom zich liet bereiden wage-
nen en paarden, en vijftig mannen, lopende voor zijn aangezicht
2 henen. Ook maakte zich Absalom des morgens vroeg op, en
stond aan de zijde van den weg der poort. En het geschiedde, dat
Absalom allen man, die een geschil had, om tot den koning ten
gerichte te komen, tot zich riep, en zeide: Uit welke stad zijt gij?
3 Als hij dan zeide: Uw kencht is uit een der stammen Israels; Zo
zeide Absalom tot hem: Zie, uw zaken zijn goed en recht; maar
4 gij hebt geen verhoorder van des konings wege. Voorts zeide
Absalom: Och, dat men mij ten rechter stelde in het land! Dat
alle man tot mij kwame, die een geschil of rechtzaak heeft, dat
5 ik hem recht sprake. Het geschiedde ook, als iemand naderde,
om zich voor hem te buigen, zo reikte hij zijn hand uit, en greep
6 hem, en kuste hem. En naar die wijze deed Absalom aan gans
Israel, die tot den koning ten gerichte kwamen. Alzo stal Absa-
7 lom het hart der mannen van Israel. Ten einde nu van veertig
jaren is het geschied, dat Absalom tot den koning zeide: Laat mij
toch heengaan, en mijn gelofte, die ik den HEERE beloofd heb,
8 te Hebron betalen. Want uw knecht heeft een gelofte beloofd,
als ik te Gesur in Syrie woonde, zeggende: Indien de HEERE mij
zekerlijk weder te Jeruzalem zal brengen, zo zal ik den HEERE
9 dienen. Toen zeide de koning tot hem: Ga in vrede. Alzo maakte
10 hij zich op, en ging naar Hebron. Absalom nu had verspieders
uitgezonden in alle stammen van Israel, om te zeggen: Als gij
het geluid der bazuin zult horen, zo zult gij zeggen: Absalom is
11 koning te Hebron. En er gingen met Absalom van Jeruzalem
tweehonderd mannen, genodigd zijnde, doch gaande in hun een-
12 voudigheid, want zij wisten *van* geen zaak. Absalom zond ook
om Achitofel, den Giloniet, Davids raad, uit zijn stad, uit Gilo *te
halen*, als hij offeranden offerde. En de verbintenis werd sterk, en
13 het volk kwam toe en vermeerderde bij Absalom. Toen kwam er
een boodschapper tot David, zeggende: Het hart van een iegelijk
14 in Israel *volgt* Absalom na. Zo zeide David tot al zijn knech-
ten, die met hem te Jeruzalem waren: Maakt u op, en laat ons
vlieden, want er zou voor ons geen ontkomen zijn voor Absaloms
aangezicht; haast u, om weg te gaan, opdat hij niet misschien
haaste, en ons achterhale, en een kwaad over ons drijve, en deze

stad sla met de scherpte des zwaards. Toen zeiden de knechten 15
des konings tot den koning: Naar alles, wat mijn heer de koning
verkiezen zal, ziet, *hier* zijn uw knechten. En de koning ging uit 16
met zijn ganse huis te voet; doch de koning liet tien bijwijven,
om het huis te bewaren. Als nu de koning met al het volk te 17
voet was uitgegaan, zo bleven zij staan in een verre plaats. En 18
al zijn knechten gingen aan zijn zijde heen, ook al de Krethi en
al de Plethi, en al de Gethieten, zeshonderd man, die van Gath
te voet gekomen waren, gingen voor des konings aangezicht heen.
Zo zeide de koning tot Ithai, den Gethiet: Waarom zoudt gij ook 19
met ons gaan? Keer weder, en blijf bij den koning; want gij zijt
vreemd, en ook zult gij weder vertrekken naar uw plaats. Giste- 20
ren zijt gij gekomen, en heden zou ik u met ons omvoeren om te
gaan? Zo ik toch gaan moet, waarheen ik gaan kan, keer weder;
en breng uw broederen wederom; weldadigheid en trouw zij met
u. Maar Ithai antwoordde den koning, en zeide: *Zo waarachtig* 21
als de HEERE leeft, en mijn heer de koning leeft, in de plaats,
waar mijn heer de koning zal zijn, hetzij ten dode, hetzij ten le-
ven, daar zal uw knecht voorzeker ook zijn! Toen zeide David 22
tot Ithai: Zo kom, en ga over. Alzo ging Ithai, de Gethiet, over,
en al zijn mannen, en al de kinderen die met hem waren. En het 23
ganse land weende met luider stem, als al het volk overging; ook
ging de koning over de beek Kidron, en al het volk ging over, recht
naar den weg der woestijn. En ziet, Zadok was ook daar, en al de 24
Levieten met hem, dragende de ark des verbonds van God, en zij
zetten de ark Gods neder; en Abjathar klom op, totdat al het volk
uit de stad geeindigd had over te gaan. Toen zeide de koning tot 25
Zadok: Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal
vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen, en zal
ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning. Maar indien Hij alzo 26
zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie, *hier* ben ik, Hij doe mij,
zo als het in Zijn ogen goed is. Voorts zeide de koning tot den 27
priester Zadok: Zijt gij *niet* een ziener? Keer weder in de stad
met vrede; ook ulieder beide zonen, Ahimaaz, uw zoon, en Jona-
than, Abjathars zoon, met u. Zie, ik zal vertoeven in de vlakke 28
velden der woestijn, totdat er een woord van ulieden kome, dat
men mij aanzegge. Alzo bracht Zadok, en Abjathar, de ark Gods 29
weder te Jeruzalem, en zij bleven aldaar. En David ging op door 30

den opgang der olijven, opgaande en wenende, en het hoofd was
hem bewonden; en hij zelf ging barrevoets; ook had al het volk,
dat met hem was, een iegelijk zijn hoofd bedekt, en zij gingen
31 op, opgaande en wenende. Toen gaf men David te kennen, zeg-
gende: Achitofel is onder degenen, die zich met Absalom hebben
verbonden. Dies zeide David: O, HEERE! maak toch Achitofels
32 raad tot zotheid. En het geschiedde, als David tot op de hoog-
te kwam, dat hij aldaar God aanbad; ziet, toen ontmoette hem
Husai, de Archiet, hebbende zijn rok gescheurd, en aarde op zijn
33 hoofd. En David zeide tot hem: Zo gij met mij voortgaat, zo zult
34 gij mij tot een last zijn; Maar zo gij weder in de stad gaat, en
tot Absalom zegt: Uw knecht, ik zal des konings zijn; ik ben wel
uws vaders knecht van te voren geweest, maar nu zal ik uw knecht
35 zijn; zo zoudt gij mij den raad van Achitofel te niet maken. En
zijn niet Zadok en Abjathar, de priesters, aldaar met u? Zo zal
het geschieden, dat gij alle ding, dat gij uit des konings huis zult
horen, den priesteren, Zadok en Abjathar, zult te kennen geven.
36 Ziet, hun beide zonen zijn aldaar bij hen, Ahimaaz, Zadoks, en
Jonathan, Abjathars *zoon*; zo zult gijlieden door hun hand tot mij
37 zenden alle ding, dat gij zult horen. Alzo kwam Husai, Davids
vriend, in de stad; en Absalom kwam te Jeruzalem.

16 Als nu David een weinig van de hoogte was voortgegaan, ziet,
toen ontmoette hem Ziba, Mefiboseths jongen, met een paar geza-
delde ezelen, en daarop tweehonderd broden, met honderd stuk-
ken rozijnen, en honderd *stukken* zomervruchten, en een lederen
2 zak wijns. En de koning zeide tot Ziba: Wat zult gij daarmede?
En Ziba zeide: De ezels zijn voor het huis des konings, om op te
rijden en het brood en de zomervruchten, om te eten voor de jon-
3 gens; en de wijn, opdat de moeden in de woestijn drinken. Toen
zeide de koning: Waar is dan de zoon uws heren? En Ziba zeide
tot den koning: Zie, hij blijft te Jeruzalem, want hij zeide: Heden
4 zal mij het huis Israels mijns vaders koninkrijk wedergeven. Zo
zeide de koning tot Ziba: Zie, het zal het uwe zijn alles wat Me-
fiboseth heeft. En Ziba zeide: Ik buig mij neder, laat mij genade
5 vinden in uw ogen, mijn heer koning! Als nu de koning David
tot aan Bahurim kwam, ziet, toen kwam van daar een man uit,
van het geslacht van het huis van Saul, wiens naam was Simei, de
6 zoon van Gera; hij ging steeds voort, en vloekte. En hij wierp

David met stenen, mitsgaders alle knechten van den koning Da-
vid, hoewel al het volk en al de helden aan zijn rechter-en aan
zijn linkerhand waren. Aldus nu zeide Simei in zijn vloeken: Ga 7
uit, ga uit, gij, man des bloeds, en gij, Belials man! De HEE- 8
RE heeft op u doen wederkomen al het bloed van Sauls huis, in
wiens plaats gij geregeerd hebt; nu heeft de HEERE het konink-
rijk gegeven in de hand van Absalom, uw zoon; zie nu, gij zijt
in uw ongeluk, omdat gij een man des bloeds zijt. Toen zeide 9
Abisai, de zoon van Zeruja, tot den koning: Waarom zou deze
dode hond mijn heer den koning vloeken? Laat mij toch overgaan
en zijn kop wegnemen. Maar de koning zeide: Wat heb ik met 10
u te doen, gij zonen van Zeruja? Ja, laat hem vloeken; want de
HEERE toch heeft tot hem gezegd: Vloek David; wie zou dan
zeggen: Waarom hebt gij alzo gedaan? Voorts zeide David tot 11
Abisai en tot al zijn knechten: Ziet, mijn zoon, die van mijn lijf
is voortgekomen, zoekt mijn ziel; hoeveel te meer dan nu deze
zoon van Jemini? Laat hem geworden, dat hij vloeke, want de
HEERE heeft het hem gezegd. Misschien zal de HEERE mijn 12
ellende aanzien; en de HEERE zal mij goed vergelden voor zijn
vloek, te dezen dage. Alzo ging David met zijn lieden op den 13
weg; en Simei ging al voort langs de zijde des bergs tegen hem
over, en vloekte, en wierp met stenen van tegenover hem, en stoof
met stof. En de koning kwam in, en al het volk, dat met hem 14
was, moede zijnde; en hij verkwikte zich aldaar. Absalom nu 15
en al het volk, de mannen van Israel, kwamen te Jeruzalem, en
Achitofel met hem. En het geschiedde, als Husai, de Archiet, 16
Davids vriend, tot Absalom kwam, dat Husai tot Absalom zeide:
De koning leve, de koning leve! Maar Absalom zeide tot Husai: 17
Is dit uw weldadigheid aan uw vriend? Waarom zijt gij niet met
uw vriend getogen? En Husai zeide tot Absalom: Neen, maar 18
welken de HEERE verkiest, en al dit volk, en alle mannen van
Israel, diens zal ik zijn, en bij hem zal ik blijven. En ten an- 19
dere, wien zou ik dienen? Zou het niet zijn voor het aangezicht
zijns zoons? Gelijk als ik voor het aangezicht uws vaders gediend
heb, alzo zal ik voor uw aangezicht zijn. Toen zeide Absalom tot 20
Achitofel: Geeft onder ulieden raad, wat zullen wij doen? En 21
Achitofel zeide tot Absalom: Ga in tot de bijwijven uws vaders,
die hij gelaten heeft om het huis te bewaren; zo zal gans Israel

horen, dat gij bij uw vader stinkende zijt geworden, en de handen
22 van allen, die met u zijn, zullen gesterkt worden. Zo spanden zij
Absalom een tent op het dak; en Absalom ging in tot de bijwijven
23 zijns vaders, voor de ogen van het ganse Israel. En in die dagen
was Achitofels raad, dien hij raadde, als of men naar Gods woord
gevraagd had; alzo was alle raad van Achitofel, zo bij David als
bij Absalom.

17 Voorts zeide Achitofel tot Absalom: Laat mij nu twaalf dui-
zend mannen uitlezen, dat ik mij opmake en David dezen nacht
2 achterna jage. Zo zal ik over hem komen, daar hij moede en slap
van handen is, en zal hem verschrikken, en al het volk, dat met
3 hem is, zal vluchten; dan zal ik den koning alleen slaan. En ik
zal al het volk tot u doen wederkeren; de man, dien gij zoekt, is
gelijk het wederkeren van allen; zo zal al het volk in vrede zijn.
4 Dit woord nu was recht in Absaloms ogen, en in de ogen van alle
5 oudsten Israels. Doch Absalom zeide: Roep toch ook Husai, den
6 Archiet, en laat ons horen, wat hij ook zegt. En als Husai tot Ab-
salom inkwam, zo sprak Absalom tot hem, zeggende: Aldus heeft
Achitofel gesproken; zullen wij zijn woord doen? Zo niet, spreek
7 gij. Toen zeide Husai tot Absalom: De raad, dien Achitofel op
8 ditmaal geraden heeft, is niet goed. Wijders zeide Husai: Gij
kent uw vader en zijn mannen, dat zij helden zijn, dat zij bitter
van gemoed zijn, als een beer, die van de jongen beroofd is in het
veld; daartoe is uw vader een krijgsman, en zal niet vernachten
9 met het volk. Zie, nu heeft hij zich verstoken in een der holen, of
in een der plaatsen. En het zal geschieden, als er in het eerst *som-
migen* onder hen vallen, dat een ieder, die het zal horen, alsdan
zal zeggen: Er is een slag geschied onder het volk, dat Absalom
10 navolgt. Zo zou hij, die ook een dapper man is, wiens hart is
als een leeuwenhart, te enen male smelten; want gans Israel weet,
dat uw vader een held is, en het dappere mannen zijn, die met
11 hem zijn. Maar ik rade, dat in alle haast tot u verzameld worde
gans Israel, van Dan tot Ber-seba toe, als zand, dat aan de zee is,
12 in menigte; en dat uw persoon medega in den strijd. Dan zullen
wij tot hem komen, in een der plaatsen, waar hij gevonden wordt,
en hem gemakkelijk overvallen, gelijk als de dauw op den aardbo-
dem valt; en er zal van hem, en van al de mannen, die met hem
13 zijn, ook niet een worden overgelaten. En indien hij zich in een

stad zal begeven, zo zal gans Israel koorden tot dezelve stad aan-
dragen, en wij zullen ze tot in de beek nedertrekken, totdat ook
niet een steentje aldaar gevonden worde. Toen zeide Absalom, 14
en alle man van Israel: De raad van Husai, den Archiet, is beter
dan Achitofels raad. Doch de HEERE had het geboden, om den
goeden raad van Achitofel te vernietigen, opdat de HEERE het
kwaad over Absalom bracht. En Husai zeide tot Zadok en tot 15
Abjathar, de priesters: Alzo en alzo heeft Achitofel Absalom en
den oudsten van Israel geraden, maar alzo en alzo heb ik geraden.
Nu dan, zendt haastelijk henen, en boodschapt David, zeggen- 16
de: Vernacht dezen nacht niet in de vlakke velden der woestijn,
en ook ga spoedig over; opdat de koning niet verslonden worde,
en al het volk, dat met hem is. Jonathan nu en Ahimaaz ston- 17
den bij de fontein Rogel; en een dienstmaagd ging henen en zeide
het hun aan; en zij gingen henen en zeiden het den koning Da-
vid aan; want zij mochten zich niet zien laten, dat zij in de stad
kwamen. Een jongen dan nog zag hen, en zeide het Absalom 18
aan; doch die beiden gingen haastelijk, en kwamen in eens mans
huis te Bahurim, dewelke een put had in zijn voorhof, en zij daal-
den daarin. En de vrouw nam en spreidde een deksel over het 19
opene van den put, en strooide gort daarop. Alzo werd de zaak
niet bekend. Toen nu Absaloms knechten tot de vrouw in het 20
huis kwamen, zeiden zij: Waar zijn Ahimaaz en Jonathan? En de
vrouw zeide tot hen: Zij zijn over dat waterriviertje gegaan. En
toen zij hen gezocht en niet gevonden hadden, keerden zij weder
naar Jeruzalem. En het geschiedde, nadat zij weggegaan waren, 21
zo klommen zij uit den put, en gingen henen en boodschapten
het den koning David; en zij zeiden tot David: Maakt ulieden op,
en gaat haastelijk over het water, want alzo heeft Achitofel tegen
ulieden geraden. Toen maakte zich David op, en al het volk, dat 22
met hem was; en zij gingen over de Jordaan. Aan het morgenlicht
ontbrak er niet tot een toe, die niet over de Jordaan gegaan was.
Als nu Achitofel zag, dat zijn raad niet gedaan was, zadelde hij 23
den ezel, en maakte zich op, en toog naar zijn huis in zijn stad, en
gaf bevel aan zijn huis, en verhing zich. Alzo stierf hij, en werd
begraven in zijns vaders graf. David nu kwam te Mahanaim, en 24
Absalom toog over de Jordaan, hij en alle mannen van Israel met
hem. En Absalom had Amasa in Joabs plaats gesteld over het 25

heir. Amasa nu was eens mans zoon, wiens naam was Jethra, de
Israeliet, die ingegaan was tot Abigaïl, dochter van Nahas, zuster
26 van Zeruja, Joabs moeder. Israel nu en Absalom legerden zich in
27 het land van Gilead. En het geschiedde, als David te Mahanaim
gekomen was, dat Sobi, de zoon van Nahas, van Rabba der kin-
deren Ammons, en Machir, de zoon van Ammiel, van Lodebar,
28 en Barzillai, de Gileadiet, van Rogelim, Beddewerk, en schalen,
en aarden vaten, en tarwe, en gerst, en meel, en geroost *koren*, en
29 bonen, en linzen, ook geroost, En honig, en boter, en schapen,
en koeienkazen, brachten tot David, en tot het volk, dat met hem
was, om te eten, want zij zeiden: Dit volk is hongerig, en moede,
en dorstig in de woestijn.

18 En David monsterde het volk, dat met hem was; en hij stel-
de over hen oversten van duizenden, en oversten van honderden.
2 Voorts zond David het volk uit, een derde deel onder de hand van
Joab, en een derde deel onder de hand van Abisai, den zoon van
Zeruja, Joabs broeder, en een derde deel onder de hand van Ithai,
den Gethiet. En de koning zeide tot het volk: Ik zal ook zelf ze-
3 kerlijk met ulieden uittrekken. Maar het volk zeide: Gij zult niet
uittrekken; want of wij te enen male vloden, zij zullen het hart op
ons niet stellen; ja, of de helft van ons stierf, zij zullen het hart
op ons niet stellen; maar *gij zijt* nu als tien duizend onzer. Zo
4 zal het nu beter zijn, dat gij ons uit de stad ter hulpe zijt. Toen
zeide de koning tot hen: Ik zal doen, wat goed is in uw ogen. De
koning nu stond aan de zijde van de poort, en al het volk trok uit
5 bij honderden en bij duizenden. En de koning gebood Joab, en
Abisai, en Ithai, zeggende: *Handelt* mij zachtkens met den jonge-
ling, met Absalom. En al het volk hoorde het, als de koning aan
6 al de oversten van Absaloms zaak gebood. Alzo toog het volk uit
in het veld, Israel tegemoet, en de strijd geschiedde bij Efraims
7 woud. En het volk van Israel werd aldaar voor het aangezicht
van Davids knechten geslagen; en aldaar geschiedde te dienzelven
8 dage een grote slag, van twintig duizend. Want de strijd werd
aldaar verspreid over al dat land. En het woud verteerde meer
van het volk, dan die het zwaard verteerde, te dienzelven dage.
9 Absalom nu ontmoette voor het aangezicht der knechten Davids;
en Absalom reed op een muildier; en als het muildier kwam on-
der de dichte takken van een groten eik, zo werd zijn hoofd vast

aan den eik, dat hij hangen bleef tussen den hemel en tussen de
aarde, en het muildier, dat onder hem was, ging door. Als dat 10
een man zag, zo gaf hij het Joab te kennen, en zeide: Zie, ik heb
Absalom zien hangen aan een eik. Toen zeide Joab tot den man, 11
die het hem te kennen gaf: Zie toch, gij hebt het gezien, waar-
om dan hebt gij hem niet aldaar ter aarde geslagen, alzo het aan
mij *stond* om u tien zilverlingen en een gordel te geven? Maar 12
die man zeide tot Joab: En of ik al duizend zilverlingen op mijn
handen mocht wegen, zo zou ik mijn hand aan des konings zoon
niet slaan; want de koning heeft u, en Abisai, en Ithai, voor onze
oren geboden, zeggende: Hoedt u, wie *gij zijt*, van den jongeling,
van Absalom. Of ik al valselijk tegen mijn ziel handelde, zo zou 13
toch geen ding voor den koning verborgen worden; ook gij zelf
zoudt er u van tegenover stellen. Toen zeide Joab: Ik zal hier 14
bij u alzo niet vertoeven; en hij nam drie pijlen, en stak ze in
Absaloms hart, daar hij nog levend was in het midden van den
eik. En tien jongens, wapendragers van Joab, omringden *hem*, 15
en zij sloegen Absalom, en doodden hem. Toen blies Joab met 16
de bazuin, en al het volk keerde af van Israel achterna te jagen,
want Joab hield het volk terug. En zij namen Absalom, en wier- 17
pen hem in het woud, in een groten kuil, en stelden op hem een
zeer groten steenhoop; en gans Israel vluchtte, een iegelijk naar
zijn tent. Absalom nu had genomen, en in zijn leven voor zich 18
opgericht een pilaar, die in het koningsdal is; want hij zeide: Ik
heb geen zoon, om aan mijn naam te doen gedenken; en hij had
dien pilaar genoemd naar zijn naam; daarom wordt hij tot op de-
zen dag genoemd: Absaloms hand. Toen zeide Ahimaaz, Zadoks 19
zoon: Laat mij toch heenlopen, en den koning boodschappen, dat
de HEERE hem recht gedaan heeft van de hand zijner vijanden.
Maar Joab zeide tot hem: Gij zult dezen dag geen boodschapper 20
zijn, maar op een anderen dag zult gij boodschappen; dezen dag
nu zult gij niet boodschappen, daarom dat des konings zoon dood
is. En Joab zeide tot Cuschi: Ga heen, en zeg den koning aan, 21
wat gij gezien hebt; en Cuschi boog zich voor Joab, en liep heen.
Doch Ahimaaz, Zadoks zoon, voer nog voort en zeide tot Joab: 22
Wat het ook zij, laat mij toch ook Cuschi achterna lopen. En
Joab zeide: Waarom zoudt gij nu heenlopen, mijn zoon! Zo gij
toch geen bekwame boodschap hebt? Wat het ook zij, *zeide hij*, 23

laat mij heenlopen; zo zeide hij tot hem: Loop heen. En Ahimaaz
24 liep den weg van het effen veld, en kwam Cuschi voorbij. David
nu zat tussen de twee poorten; en de wachter ging op het dak
der poort aan den muur, en hief zijn ogen op, en zag, en ziet, er
25 liep een man alleen. Zo riep de wachter, en zeide het den koning
aan; en de koning zeide: Indien hij alleen is, zo is er een bood-
26 schap in zijn mond; en hij ging al voort en naderde. Toen zag
de wachter een anderen man lopende, en de wachter riep tot den
poortier en zeide: Zie, er loopt *nog* een man alleen. Toen zeide de
27 koning: Die is ook een boodschapper. Voorts zeide de wachter:
Ik zie den loop des eersten aan, als den loop van Ahimaaz, Zadoks
zoon. Toen zeide de koning: Dat is een goed man, en hij zal met
28 een goede boodschap komen. Ahimaaz dan riep en zeide tot den
koning Vrede! En hij boog zich voor den koning met het aan-
gezicht ter aarde, en hij zeide: Geloofd zij de HEERE, uw God,
Die de mannen, dewelke hun hand tegen mijn heer den koning
29 ophieven, heeft overgegeven. Toen zeide de koning: Is het wel
met den jongeling, met Absalom? En Ahimaaz zeide: Ik zag een
groot rumoer, als Joab, den knecht des konings, en *mij* uw knecht
30 afzond, maar ik weet niet wat. En de koning zeide: Ga om, stel
31 u hier; zo ging hij om, en bleef staan. En ziet, Cuschi kwam aan;
en Cuschi zeide: Mijn heer den koning wordt geboodschapt, dat
u de HEERE heden heeft recht gedaan van de hand van al dege-
32 nen, die tegen u opstonden. Toen zeide de koning tot Cuschi:
Is het wel met den jongeling, met Absalom? En Cuschi zeide:
De vijanden van mijn heer den koning, en allen, die tegen u ten
33 kwade opstaan, moeten worden als die jongeling. Toen werd de
koning zeer beroerd, en ging op naar de opperzaal der poort, en
weende; en in zijn gaan zeide hij alzo: Mijn zoon Absalom, mijn
zoon, mijn zoon Absalom! Och, dat ik, ik voor u gestorven ware,
Absalom, mijn zoon, mijn zoon!

19 En Joab werd aangezegd: Zie, de koning weent, en bedrijft
2 rouw over Absalom. Toen werd de verlossing te dienzelven dage
het ganse volk tot rouw; want het volk had te dienzelven dage
3 horen zeggen: Het smart den koning over zijn zoon. En het volk
kwam te dienzelven dage steelsgewijze in de stad, gelijk als het
volk zich wegsteelt, dat beschaamd is, wanneer zij in den strijd
4 gevloden zijn. De koning nu had zijn aangezicht toegewonden,

en de koning riep met luider stem: Mijn zoon Absalom, Absalom,
mijn zoon, mijn zoon! Toen kwam Joab tot den koning in het 5
huis, en zeide: Gij hebt heden beschaamd het aangezicht van al
uw knechten, die uw ziel, en de ziel uwer zonen en uwer dochteren,
en de ziel uwer vrouwen, en de ziel uwer bijwijven heden hebben
bevrijd; Liefhebbende die u haten, en hatende die u liefhebben; 6
want gij geeft heden te kennen, dat oversten en knechten bij u
niets zijn; want ik merk heden, dat zo Absalom leefde, en wij he-
den allen dood waren, dat het alsdan recht zou zijn in uw ogen.
Zo sta nu op, ga uit, en spreek naar het hart uwer knechten; want 7
ik zweer bij den HEERE, als gij niet uitgaat, zo er een man dezen
nacht bij u zal vernachten! En dit zal u kwader zijn, dan al het
kwaad, dat over u gekomen is van uw jeugd af tot nu toe. Toen 8
stond de koning op, en zette zich in de poort. En zij lieten al het
volk weten, zeggende: Ziet, de koning zit in de poort. Toen kwam
al het volk voor des konings aangezicht, maar Israel was gevloden,
een iegelijk naar zijn tenten. En al het volk, in alle stammen van 9
Israel, was onder zich twistende, zeggende: De koning heeft ons
gered van de hand onzer vijanden en hij heeft ons bevrijd van de
hand der Filistijnen, en nu is hij uit het land gevlucht voor Ab-
salom; En Absalom, die wij over ons gezalfd hadden, is in den 10
strijd gestorven; nu dan, waarom zwijgt gijlieden van den koning
weder te halen? Toen zond de koning David tot Zadok en tot 11
Abjathar, de priesteren, zeggende: Spreekt tot de oudsten van
Juda, zeggende: Waarom zoudt gijlieden de laatsten zijn, om den
koning weder te halen in zijn huis? (Want de rede van het ganse
Israel was tot den koning gekomen in zijn huis.) Gij zijt mijn 12
broederen; mijn been en mijn vlees zijt gij; waarom zoudt gij dan
de laatsten zijn, om den koning weder te halen? En tot Amasa 13
zult gijlieden zeggen: Zijt gij niet mijn been en mijn vlees? God
doe mij zo, en doe er zo toe, zo gij niet krijgsoverste zult zijn
voor mijn aangezicht, te allen dage, in Joabs plaats. Alzo neigde 14
hij het hart aller mannen van Juda, als van een enigen man; en
zij zonden henen tot den koning, *zeggende*: Keer weder, gij en al
uw knechten. Toen keerde de koning weder, en kwam tot aan 15
de Jordaan; en Juda kwam te Gilgal, om den koning tegemoet te
gaan, dat zij den koning over de Jordaan voerden. En Simei, de 16
zoon van Gera, een zoon van Jemini, die van Bahurim was, haast-

te zich, en kwam af met de mannen van Juda, den koning David
17 tegemoet; En duizend man van Benjamin met hem; ook Ziba, de
knecht van Sauls huis, en zijn vijftien zonen en zijn twintig knech-
ten met hem; en zij togen vaardiglijk over de Jordaan, voor den
18 koning. Als nu de pont overvoer, om het huis des konings over te
halen, en te doen, wat goed was in zijn ogen, zo viel Simei, de zoon
van Gera, neder voor het aangezicht des konings, als hij over de
19 Jordaan voer; En hij zeide tot den koning: Mijn heer rekene mij
niet toe de misdaad, en gedenke niet, wat uw knecht verkeerdelijk
gedaan heeft, te dien dage, als mijn heer de koning uit Jeruzalem
20 uitging, dat het de koning zich ter harte zoude nemen. Want
uw knecht weet *het* zekerlijk, ik heb gezondigd; doch zie, ik ben
heden gekomen, de eerste van het ganse huis van Jozef, om mijn
21 heer den koning tegemoet af te komen. Toen antwoordde Abisai,
de zoon van Zeruja, en zeide: Zou dan Simei hiervoor niet gedood
worden? Zo hij toch den gezalfde des HEEREN gevloekt heeft.
22 Maar David zeide: Wat heb ik met ulieden te doen, gij zonen van
Zeruja! Dat gij mij heden ten satan zoudt zijn? Zou heden iemand
gedood worden in Israel? Want weet ik niet, dat ik heden koning
23 geworden ben over Israel? En de koning zeide tot Simei: Gij
24 zult niet sterven. En de koning zwoer hem. Mefiboseth, Sauls
zoon, kwam ook af den koning tegemoet; en hij had zijn voeten
niet schoon gemaakt, noch zijn knevelbaard beschoren, noch zijn
klederen gewassen, van dien dag af, dat de koning was wegge-
25 gaan, tot dien dag toe, dat hij met vrede wederkwam. En het
geschiedde, als hij te Jeruzalem den koning tegemoet kwam, dat
de koning tot hem zeide: Waarom zijt gij niet met mij getogen,
26 Mefiboseth? En hij zeide: Mijn heer koning, mijn knecht heeft
mij bedrogen; want uw knecht zeide: Ik zal mij een ezel zadelen,
en daarop rijden, en tot den koning trekken, want uw knecht is
27 kreupel. Daartoe heeft hij uw knecht bij mijn heer den koning
valselijk aangedragen; doch mijn heer de koning is als een engel
28 Gods; doe dan, wat goed is in uw ogen. Want al mijns vaders
huis is niet geweest, dan maar lieden des doods voor mijn heer den
koning; nochtans hebt gij uw knecht gezet onder degenen, die aan
uw tafel eten; wat heb ik dan meer voor gerechtigheid, en meer te
29 roepen aan den koning? Toen zeide de koning tot hem: Waarom
spreekt gij meer *van* uw zaken? Ik heb gezegd: Gij en Ziba, deelt

het land. En Mefiboseth zeide tot den koning: Hij neme het ook 30
gans weg, naardien mijn heer de koning met vrede in zijn huis is
gekomen. Barzillai, de Gileadiet, kwam ook af van Rogelim; en 31
hij toog met den koning over de Jordaan, om hem over de Jor-
daan te geleiden. Barzillai nu was zeer oud, een man van tachtig 32
jaren; en hij had den koning onderhouden, toen hij te Mahanaim
zijn verblijf had; want hij was een zeer groot man. En de koning 33
zeide tot Barzillai: Trekt gij met mij over, en ik zal u bij mij te
Jeruzalem onderhouden. Maar Barzillai zeide tot den koning: 34
Hoe veel zullen de dagen der jaren mijns levens zijn, dat ik met
den koning zou optrekken naar Jeruzalem? Ik ben heden tachtig 35
jaren oud; zou ik kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad?
Zou uw knecht kunnen smaken, wat ik eet en wat ik drink? Zoude
ik meer kunnen horen naar de stem der zangers en zangeressen?
En waarom zou uw knecht mijn heer den koning verder tot een
last zijn? Uw knecht zal maar een weinig met den koning over 36
de Jordaan gaan; waarom toch zou mij de koning zulk een ver-
gelding doen? Laat toch uw knecht wederkeren, dat ik sterve in 37
mijn stad, bij het graf mijns vaders en mijner moeder; maar zie,
daar is uw knecht Chimham, laat dien met mijn heer den koning
overtrekken, en doe hem, wat goed is in uw ogen. Toen zeide de 38
koning: Chimham zal met mij overtrekken, en ik zal hem doen,
wat goed is in uw ogen; ja, alles, wat gij op mij begeren zult, zal ik
u doen. Toen nu al het volk over de Jordaan gegaan was, en de 39
koning *ook* was overgegaan, kuste de koning Barzillai, en zegende
hem; alzo keerde hij weder naar zijn plaats. En de koning toog 40
voort naar Gilgal, en Chimham toog met hem voort; en al het
volk van Juda had den koning overgevoerd, als ook een gedeelte
van het volk Israels. En ziet, alle mannen van Israel kwamen tot 41
den koning; en zij zeiden tot den koning: Waarom hebben u onze
broeders, de mannen van Juda, gestolen, en hebben den koning
en zijn huis over de Jordaan gevoerd, en alle mannen Davids met
hem? Toen antwoordden alle mannen van Juda tegen de mannen 42
van Israel: Omdat de koning ons na verwant is; en waarom zijt
gij nu toornig over deze zaak? Hebben wij dan enigszins gegeten
van des konings *kost*, of heeft hij ons een geschenk geschonken?
En de mannen van Israel antwoordden den mannen van Juda, en 43
zeiden: Wij hebben tien delen aan den koning, en ook aan David,

wij, meer dan gij; waarom hebt gij ons dan gering geacht, dat ons
woord niet het eerste geweest is, om onzen koning weder te halen?
Maar het woord der mannen van Juda was harder dan het woord
der mannen van Israel.

20 Toen was daar bij geval een Belials man, wiens naam was Seba,
een zoon van Bichri, een man van Jemini; die blies met de bazuin,
en zeide: Wij hebben geen deel aan David, en wij hebben geen
erfenis aan den zoon van Isai, een iegelijk naar zijn tenten, o Israel!
2 Toen toog alle man van Israel op van achter David, Seba, den
zoon van Bichri, achterna; maar de mannen van Juda kleefden hun
3 koning aan, van de Jordaan af tot aan Jeruzalem. Toen nu David
in zijn huis te Jeruzalem kwam, nam de koning de tien vrouwen,
zijn bijwijven, die hij gelaten had, om het huis te bewaren, en
deed ze in een huis van bewaring, en onderhield ze, maar ging
tot haar niet in. En zij waren opgesloten tot op den dag van
4 haarlieder dood, levende als weduwen. Voorts zeide de koning
tot Amasa: Roep mij de mannen van Juda te zamen, tegen den
5 derden dag; en gij, stel u *dan* hier. En Amasa ging heen, om
Juda bijeen te roepen; maar hij bleef achter, boven den gezetten
6 tijd, dien hij hem gezet had. Toen zeide David tot Abisai: Nu zal
ons Seba, de zoon van Bichri, meer kwaads doen, dan Absalom;
neem gij de knechten uws heren, en jaag hem achterna, opdat
hij niet misschien vaste steden voor zich vinde, en zich aan onze
7 ogen onttrekke. Toen togen uit, hem achterna, de mannen van
Joab, en de Krethi, en de Plethi, en al de helden. Dezen togen
uit van Jeruzalem, om Seba, den zoon van Bichri, achterna te
8 jagen. Als zij nu waren bij den groten steen, die bij Gibeon is,
zo kwam Amasa voor hun aangezicht. En Joab was omgord over
zijn kleed, dat hij aan had, en daarop was een gordel, daar het
zwaard aan vastgemaakt was op zijn lenden in zijn schede; en als
9 hij voortging, zo viel het uit. En Joab zeide tot Amasa: Is het
wel met u, mijn broeder? En Joab vatte met de rechterhand den
10 baard van Amasa, om hem te kussen. En Amasa hoedde zich
niet voor het zwaard, dat in Joabs hand was; zo sloeg hij hem
daarmede aan de vijfde rib, en hij stortte zijn ingewand ter aarde
uit, en hij sloeg hem niet ten tweeden male, en hij stierf. Toen
jaagden Joab en zijn broeder Abisai, Seba, den zoon van Bichri,
11 achterna. Maar een man, van Joabs jongens, bleef bij hem staan,

en hij zeide: Wie is er, die lust heeft aan Joab, en wie is er, die
voor David is, die volge Joab na! Amasa nu lag in het bloed 12
gewenteld, midden op de straat. Als die man zag, dat al het volk
staan bleef, zo deed hij Amasa weg van de straat in het veld, en
wierp een kleed op hem, dewijl hij zag, dat al wie bij hem kwam,
bleef staan. Toen hij nu van de straat weggenomen was, toog alle 13
man voort, Joab na, om Seba, den zoon van Bichri, achterna te
jagen. En hij toog heen door alle stammen van Israel, naar Abel, 14
te weten, Beth-maacha, en het ganse Berim; en zij verzamelden
zich, en kwamen hem ook na. En zij kwamen en belegerden hem 15
in Abel Beth-maacha, en zij wierpen een wal op tegen de stad,
dat hij aan den buitenmuur stond; en al het volk, dat met Joab
was, verdorven den muur, om dien neder te vellen. Toen riep 16
een wijze vrouw uit de stad: Hoort, hoort, zegt toch tot Joab:
Nader tot hiertoe, dat ik tot u spreke. Toen hij nu tot haar 17
naderde, zeide de vrouw: Zijt gij Joab? En hij zeide: Ik ben het;
en zij zeide tot hem: Hoor de woorden uwer dienstmaagd; en hij
zeide: Ik hoor. Toen sprak zij, zeggende: In voortijden spraken 18
zij gemeenlijk, zeggende: Zij zullen zonder twijfel te Abel vragen;
en alzo volbrachten zij het. Ik ben een van de vreedzamen, van 19
de getrouwen in Israel, en gij zoekt te doden een stad, die een
moeder is in Israel; waarom zoudt gij het erfdeel des HEEREN
verslinden? Toen antwoordde Joab, en zeide: Het zij verre, het 20
zij verre van mij, dat ik zou verslinden, en dat ik zou verderven!
De zaak is niet alzo; maar een man van het gebergte van Efraim, 21
wiens naam is Seba, de zoon van Bichri, heeft zijn hand opgeheven
tegen den koning, tegen David; lever hem alleen, zo zal ik van deze
stad aftrekken. Toen zeide de vrouw tot Joab: Zie, zijn hoofd zal
tot u over den muur geworpen worden. En de vrouw kwam in tot 22
al het volk, met haar wijsheid; en zij hieuwen Seba, den zoon van
Bichri, het hoofd af, en wierpen het tot Joab. Toen blies hij met
de bazuin, en zij verstrooiden zich van de stad, een iegelijk naar
zijn tenten; en Joab keerde weder naar Jeruzalem tot den koning.
Joab nu was over het ganse heir van Israel; en Benaja, de zoon 23
van Jojada, over de Krethi en over de Plethi; En Adoram was 24
over de schatting; en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier;
En Seja was schrijver; en Zadok en Abjathar waren priesters. En 25, 26
ook was Ira, de Jairiet, Davids opperofficier.

21 En er was in Davids dagen een honger, drie jaren, jaar achter
jaar; en David zocht het aangezicht des HEEREN. En de HEERE
zeide: Het is om Saul en om des bloedhuizes wil, omdat hij de
2 Gibeonieten gedood heeft. Toen riep de koning de Gibeonieten,
en zeide tot hen: (De Gibeonieten nu waren niet van de kinderen
Israels, maar van het overblijfsel der Amorieten; en de kinderen
Israels hadden hun gezworen, maar Saul zocht hen te slaan in zijn
3 ijver voor de kinderen van Israel en Juda.) David dan zeide tot
de Gibeonieten: Wat zal ik ulieden doen, en waarmede zal ik ver-
4 zoenen, dat gij het erfdeel des HEEREN zegent? Toen zeiden de
Gibeonieten tot hem: Het is ons niet *te doen om* zilver en goud
met Saul en met zijn huis; ook is het ons niet om iemand te doden
5 in Israel. En hij zeide: Wat zegt gij dan, dat ik u doen zal? En
zij zeiden tot den koning: De man die ons te niet gemaakt, en
tegen ons gedacht heeft, dat wij zouden verdelgd worden, zonder
6 te kunnen bestaan in enige landpale van Israel; Laat ons zeven
mannen van zijn zonen gegeven worden, dat wij hen den HEERE
ophangen te Gibea Sauls, o, gij verkorene des HEEREN! En de
7 koning zeide: Ik zal hen geven. Doch de koning verschoonde
Mefiboseth, den zoon van Jonathan, den zoon van Saul, om den
eed des HEEREN, die tussen hen was, tussen David en tussen
8 Jonathan, Sauls zoon. Maar de koning nam de twee zonen van
Rizpa, dochter van Aja, die zij Saul gebaard had, Armoni en Me-
fiboseth; daartoe de vijf zonen van Michals *zuster*, Sauls dochter,
die zij Adriel, den zoon van Barzillai, den Meholathiet, gebaard
9 had; En hij gaf hen in de hand der Gibeonieten, die ze ophin-
gen op den berg voor het aangezicht des HEEREN; en die zeven
vielen tegelijk; en zij werden gedood in de dagen van den oogst,
10 in de eerste *dagen*, in het begin van den gersteoogst. Toen nam
Rizpa, de dochter van Aja, een zak, en spande dien voor zich uit
op een rotssteen, van het begin van den oogst, totdat er water
op hen drupte van den hemel; en zij liet het gevogelte des hemels
op hen niet rusten des daags, noch het gedierte van het veld des
11 nachts. En het werd David aangezegd, wat Rizpa, de dochter
12 van Aja, Sauls bijwijf, gedaan had. Zo ging David henen, en
nam de beenderen van Saul, en de beenderen van Jonathan, zijn
zoon, van de burgeren van Jabes in Gilead, die dezelve gestolen
hadden van de straat Beth-san, alwaar de Filistijnen ze hadden

opgehangen, ten dage als de Filistijnen Saul sloegen op Gilboa.
En hij bracht van daar op de beenderen van Saul, en de beende- 13
ren van Jonathan, zijn zoon; ook verzamelden zij de beenderen
der gehangenen. En zij begroeven de beenderen van Saul en 14
zijn zoon Jonathan in het land van Benjamin te Zela, in het graf
van zijn vader Kis, en deden alles, wat de koning geboden had.
Alzo werd God na dezen den lande verbeden. Voorts hadden 15
de Filistijnen nog een krijg tegen Israel. En David toog af, en
zijn knechten met hem, en streden tegen de Filistijnen, dat Da-
vid moede werd. En Isbi Benob, die van de kinderen van Rafa 16
was, en het gewicht zijner spies driehonderd gewicht kopers, en hij
was aangegord met een nieuw *zwaard*; deze dacht David te slaan.
Maar Abisai, de zoon van Zeruja, hielp hem, en sloeg den Filis- 17
tijn, en doodde hem. Toen zwoeren hem de mannen van David,
zeggende: Gij zult niet meer met ons uittrekken ten strijde, opdat
gij de lamp van Israel niet uitblust. En het geschiedde daarna, 18
dat er wederom een krijg was te Gob tegen de Filistijnen. Toen
sloeg Sibbechai, de Husathiet, Saf, die van de kinderen van Rafa
was. Voorts was er nog een krijg te Gob tegen de Filistijnen; en 19
Elhanan, de zoon van Jaare-oregim, sloeg Beth-halachmi, *dewelke
was* met Goliath, den Gethiet, wiens spiesenhout was als een we-
versboom. Nog was er ook een krijg te Gath; en er was een zeer 20
lang man, die zes vingeren had aan zijn handen, en zes tenen aan
zijn voeten, vier en twintig in getal, en deze was ook aan Rafa ge-
boren. En hij hoonde Israel; maar Jonathan, de zoon van Simea, 21
Davids broeder, sloeg hem. Deze vier waren aan Rafa geboren 22
te Gath; en zij vielen door de hand van David, en door de hand
zijner knechten.

En David sprak de woorden dezes lieds tot den HEERE, ten **22**
dage als de HEERE hem verlost had uit de hand van al zijn vij-
anden, en uit de hand van Saul. Hij zeide dan: De HEERE is 2
mij mijn Steenrots, en mijn Burg, en mijn Uithelper. God is 3
mijn Rots, ik zal op Hem betrouwen; mijn Schild en de Hoorn
mijns heils, mijn Hoog Vertrek en mijn Toevlucht, mijn Verlosser!
Van geweld hebt Gij mij verlost! Ik riep den HEERE aan, Die 4
te prijzen is, en ik werd verlost van mijn vijanden. Want ba- 5
ren des doods hadden mij omvangen; beken Belials verschrikten
mij. Banden der hel omringden mij; strikken des doods bejegen- 6

7 den mij. Als mij bange was, riep ik den HEERE aan, en riep
tot mijn God; en Hij hoorde mijn stem uit Zijn paleis, en mijn
8 geroep *kwam* in Zijn oren. Toen daverde en beefde de aarde;
de fondamenten des hemels beroerden zich, en daverden, omdat
9 Hij ontstoken was. Rook ging op van Zijn neus, en een vuur uit
10 Zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken. En Hij
boog den hemel, en daalde neder; en donkerheid was onder Zijn
11 voeten. En Hij voer op een cherub, en vloog, en werd gezien op
12 de vleugelen des winds. En Hij zette duisternis rondom Zich tot
13 tenten, een samenbinding der wateren, wolken des hemels. Van
den glans voor Hem henen werden kolen des vuurs aangestoken.
14 De HEERE donderde van den hemel, en de Allerhoogste gaf Zijn
15 stem. En Hij zond pijlen uit en verstrooide ze; bliksemen en ver-
16 schrikte ze. En de diepe kolken der zee werden gezien, de gronden
der wereld werden ontdekt, door het schelden des HEEREN, van
17 het geblaas des winds van Zijn neus. Hij zond van de hoogte, Hij
18 nam mij, Hij trok mij op uit grote wateren. Hij verloste mij van
mijn sterken vijand, van mijn haters, omdat zij machtiger waren
19 dan ik. Zij hadden mij bejegend ten dage mijns ongevals; maar
20 de HEERE was mij een Steunsel. En Hij voerde mij uit in de
21 ruimte, en rukte mij uit, want Hij had lust aan mij. De HEERE
vergold mij naar mijn gerechtigheid; Hij gaf mij weder naar de
22 reinigheid mijner handen. Want ik heb des HEEREN wegen ge-
23 houden, en ben van mijn God niet goddelooslijk afgegaan. Want
al Zijn rechten waren voor mij, en Zijn inzettingen, daarvan week
24 ik niet af. Maar ik was oprecht voor Hem; en ik wachtte mij
25 voor mijn ongerechtigheid. Zo gaf mij de HEERE weder naar
26 mijn gerechtigheid, naar mijn reinigheid, voor Zijn ogen. Bij den
goedertierene houdt Gij U goedertieren; bij den oprechten held
27 houdt Gij U oprecht. Bij den reine houdt Gij U rein; maar bij
28 den verkeerde houdt Gij U verdraaid. En Gij verlost het bedrukte
volk; maar Uw ogen zijn tegen de hogen, Gij zult hen vernederen.
29 Want Gij zijt mijn Lamp, o HEERE, en de HEERE doet mijn
30 duisternis opklaren. Want met U loop ik door een bende; met
31 mijn God spring ik over een muur. Gods weg is volmaakt; de
rede des HEEREN is doorlouterd; Hij is een Schild allen, die op
32 Hem betrouwen. Want wie is God, behalve de HEERE, en wie is
33 een rotssteen, behalve onze God? God is mijn Sterkte *en* Kracht;

en Hij heeft mijn weg volkomen geopend. Hij maakt mijn voe- 34
ten gelijk als der hinden, en stelt mij op mijn hoogten. Hij leert 35
mijn handen ten strijde, zodat een stalen boog met mijn armen
verbroken is. Ook hebt Gij mij gegeven het schild Uws heils, en 36
door Uw verootmoedigen hebt Gij mij groot gemaakt. Gij hebt 37
mijn voetstap ruim gemaakt onder mij; en mijn enkelen hebben
niet gewankeld. Ik vervolgde mijn vijanden, en verdelgde hen, 38
en keerde niet weder, totdat ik ze verdaan had. En ik verteerde 39
hen, en doorstak ze, dat zij niet weder opstonden; maar zij vie-
len onder mijn voeten. Want Gij omgorddet mij met kracht ten 40
strijde; Gij deedt onder mij nederbukken, die tegen mij opston-
den. En Gij gaaft mij den nek mijner vijanden, mijner haters, en 41
ik vernielde hen. Zij zagen uit, maar er was geen verlosser; naar 42
den HEERE, maar Hij antwoordde hun niet. Toen vergruisde ik 43
hen als stof der aarde; ik stampte ze, ik breidde hen uit als slijk
der straten. Ook hebt Gij mij uitgeholpen van de twisten mijns 44
volks, Gij hebt mij bewaard tot een hoofd der heidenen; het volk,
dat ik niet kende, heeft mij gediend. Vreemden hebben zich mij 45
geveinsdelijk onderworpen; zo haast als *hun* oor *van mij* hoorde,
hebben zij mij gehoorzaamd. Vreemden zijn vervallen, en heb- 46
ben zich aangegord uit hun sloten. De HEERE leeft, en geloofd 47
zij mijn Rotssteen; en verhoogd zij God, de Rotssteen mijns heils!
De God, Die mij volkomene wraak geeft, en de volken onder mij 48
nederwerpt; En Die mij uitvoert van mijn vijanden; en Gij ver- 49
hoogt mij boven degenen, die tegen mij opstaan; Gij redt mij van
den man alles gewelds. Daarom zal ik U, o HEERE, loven onder 50
de heidenen, en Uw Naam zal ik psalmzingen. *Hij* is een Toren 51
der verlossingen Zijns konings, en Hij doet goedertierenheid aan
Zijn gezalfde, aan David en aan zijn zaad, tot in eeuwigheid.

Voorts zijn dit de laatste woorden van David. David, de zoon **23**
van Isai zegt, en de man, die hoog is opgericht, de gezalfde van
Jakobs God, en liefelijk *in* psalmen van Israel, zegt: De Geest 2
des HEEREN heeft door mij gesproken, en Zijn rede is op mijn
tong geweest. De God Israels heeft gezegd, de Rotssteen Israels 3
heeft tot mij gesproken: *Er zal zijn* een Heerser over de mensen,
een Rechtvaardige, een Heerser *in de* vreze Gods. En Hij zal zijn 4
gelijk het licht des morgens, *wanneer* de zon opgaat, des morgens
zonder wolken, *wanneer* van den glans na den regen de grasscheu-

5 tjes uit de aarde *voortkomen.* Hoewel mijn huis alzo niet is bij
God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in
alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is *daarin* al mijn
6 heil, en alle lust, hoewel Hij het *nog* niet doet uitspruiten. Maar
de *mannen* Belials zullen altemaal zijn als doornen, die weggewor-
7 pen worden, omdat men ze met de hand niet kan vatten; Maar
een iegelijk, die ze zal aantasten, voorziet zich met ijzer en het
hout ener spies; en zij zullen ganselijk met vuur verbrand wor-
8 den ter zelver plaats. Dit zijn de namen der helden, die David
gehad heeft: Joscheb Baschebeth, *de zoon van* Tachkemoni, de
voornaamste der hoofdlieden. Deze was Adino, de Ezniet, *die
zich stelde* tegen achthonderd, die *van hem* verslagen werden op
9 eenmaal. En na hem was Eleazar, de zoon van Dodo, zoon van
Ahohi, *deze was* onder de drie helden met David, toen zij de Fi-
listijnen beschimpten, *die* aldaar ten strijde verzameld waren, en
10 de mannen van Israel waren opgetogen. Deze stond op, en sloeg
onder de Filistijnen, totdat zijn hand moede werd, ja, zijn hand
aan het zwaard kleefde; en de HEERE wrocht een groot heil ten
zelven dage; en het volk keerde wederom hem na, alleenlijk om te
11 plunderen. Na hem nu was Samma, de zoon van Age, de Hara-
riet. Toen de Filistijnen verzameld waren in een dorp, en aldaar
een stuk akkers was vol linzen, en het volk voor het aangezicht
12 der Filistijnen vluchtte; Zo stelde hij zich in het midden van
dat stuk, en verloste dat, en sloeg de Filistijnen; en de HEERE
13 wrocht een groot heil. Ook gingen af drie van de dertig hoofden,
en kwamen in den oogst tot David, in de spelonk van Adullam; en
14 de hoop der Filistijnen had zich gelegerd in het dal Rafaim. En
David was toen in een vesting; en de bezetting der Filistijnen was
15 toen te Bethlehem. En David kreeg lust, en zeide: Wie zal mij
water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die in de poort
16 is? Toen braken die drie helden door het leger der Filistijnen, en
putten water uit Bethlehems bornput, die in de poort is, en droe-
gen het, en kwamen tot David; doch hij wilde dat niet drinken,
17 maar goot het uit voor den HEERE. En zeide: Het zij verre van
mij, o HEERE, dat ik dit zou doen; zou *ik drinken* het bloed der
mannen, die heengegaan zijn met gevaar van hun leven? En hij
18 wilde het niet drinken. Dit deden die drie helden. Abisai, Joabs
broeder, de zoon van Zeruja, die was ook een hoofd van drieen;

en die hief zijn spies op tegen driehonderd, die *van hem* verslagen
werden; en hij had een naam onder die drie. Was hij niet de heer- 19
lijkste van die drie? Daarom was hij hun tot een overste. Maar
hij kwam niet tot aan die *eerste* drie. Voorts Benaja, de zoon 20
van Jojada, de zoon van een dapperen man, groot van daden, van
Kabzeel; die sloeg twee sterke leeuwen van Moab; ook ging hij af,
en sloeg een leeuw in het midden van een kuil in den sneeuwtijd.
Daartoe sloeg hij een Egyptischen man, een man van aanzien; en 21
in de hand des Egyptenaars was een spies, maar hij ging tot hem
af met een staf; en hij rukte de spies uit de hand des Egyptenaars,
en doodde hem met zijn *eigen* spies. Die dingen deed Benaja, de 22
zoon van Jojada; dies had hij een naam onder de drie helden. Hij 23
was de heerlijkste van de dertig, maar tot die drie *eersten* kwam
hij niet; en David stelde hem over zijn trawanten. Asahel, Joabs 24
broeder, was onder de dertig; Elhanan, de zoon van Dodo, van
Bethlehem; Samma, de Harodiet; Elika, de Harodiet; Helez, de 25, 26
Paltiet; Ira, de zoon van Ikes, de Thekoiet; Abi-ezer, de Aneto- 27
thiet; Mebunnai, de Husathiet; Zalmon, de Ahohiet; Maharai, 28
de Netofathiet; Heleb, de zoon van Baena, de Netofathiet; Ithai, 29
de zoon van Ribai, van Gibea der kinderen Benjamins; Benaja, 30
de Pirhathoniet; Hiddai, van de beken van Gaas; Abi-albon, de 31
Arbathiet; Azmaveth, de Barhumiet; Eljachba, de Saalboniet; 32
van de zonen van Jazen, Jonathan; Samma, de Harariet; Ahiam, 33
de zoon van Sarar, de Harariet; Elifelet, de zoon van Ahasbai, de 34
zoon van een Maachathiet; Eliam, de zoon van Achitofel, de Gi-
loniet; Hezrai, de Karmeliet; Paerai, de Arbiet; Jig-al, de zoon 35, 36
van Nathan, van Zoba; Bani, de Gadiet; Zelek, de Ammoniet; 37
Naharai, de Beerothiet, de wapendrager van Joab, den zoon van
Zeruja; Ira, de Jethriet; Gareb, de Jethriet; Uria, de Hethiet, 38, 39
zeven en dertig in alles.

En de toorn des HEEREN voer voort te ontsteken tegen Israel; **24**
en Hij porde David aan tegen henlieden, zeggende: Ga, tel Israel
en Juda. De koning dan zeide tot Joab, den krijgsoverste, die bij 2
hem was: Trek nu om, door alle stammen van Israel, van Dan tot
Ber-seba toe, en tel het volk, opdat ik het getal des volks wete.
Toen zeide Joab tot den koning: Nu doe de HEERE, uw God, 3
tot dit volk, zoals deze en die nu zijn, honderdmaal meer, dat de
ogen van mijn heer den koning het aanzien; maar waarom heeft

4 mijn heer de koning lust tot deze zaak? Doch des konings woord
nam de overhand tegen Joab, en tegen de oversten des heirs. Alzo
toog Joab uit, met de oversten des heirs, van des konings aange-
5 zicht, om het volk Israel te tellen. En zij gingen over de Jordaan,
en legerden zich bij Aroer, ter rechterhand der stad, die in het
6 midden is van de beek van Gad, en aan Jaezer. Voorts kwa-
men zij in Gilead, en in het lage land Hodsi; ook kwamen zij tot
7 Dan-jaan, en rondom bij Sidon. En zij kwamen tot de vesting
van Tyrus, en alle steden der Hevieten en der Kanaanieten; en zij
8 kwamen uit aan het zuiden van Juda te Ber-seba. Alzo togen
zij om door het ganse land; en ten einde van negen maanden en
9 twintig dagen kwamen zij te Jeruzalem. En Joab gaf de som van
het getelde volk aan den koning; en in Israel waren achthonderd
duizend strijdbare mannen, die het zwaard uittrokken, en de man-
10 nen van Juda waren vijfhonderd duizend man. En Davids hart
sloeg hem, nadat hij het volk geteld had; en David zeide tot den
HEERE: Ik heb zeer gezondigd *in* hetgeen ik gedaan heb; maar
nu, o HEERE, neem toch de misdaad Uws knechts weg, want ik
11 heb zeer zottelijk gedaan. Als nu David des morgens opstond, zo
geschiedde het woord des HEEREN tot den profeet Gad, Davids
12 ziener, zeggende: Ga heen, en spreek tot David: Alzo zegt de
HEERE: Drie dingen draag Ik u voor; verkies u een uit die, dat
13 Ik u doe. Zo kwam Gad tot David, en maakte het hem bekend,
en zeide tot hem: Zal u een honger van zeven jaren in uw land ko-
men? Of *wilt* gij drie maanden vlieden voor het aangezicht uwer
vijanden, dat die u vervolgen? Of dat er drie dagen pestilentie in
uw land zij? Merk nu, en zie toe, wat antwoord ik Dien zal we-
14 derbrengen, Die mij gezonden heeft. Toen zeide David tot Gad:
Mij is zeer bange; laat ons toch in de hand des HEEREN vallen,
want Zijn barmhartigheden zijn vele, maar laat mij in de hand
15 van mensen niet vallen. Toen gaf de HEERE een pestilentie in
Israel, van den morgen af tot den gezetten tijd toe; en er stierven
van het volk, van Dan tot Ber-seba toe, zeventig duizend mannen.
16 Toen nu de engel zijn hand uitstrekte over Jeruzalem, om haar
te verderven, berouwde het den HEERE over dat kwaad, en Hij
zeide tot den engel, die het verderf onder het volk maakte: Het
is genoeg, trek uw hand nu af. De engel des HEEREN nu was
17 bij den dorsvloer van Arauna, den Jebusiet. En David, als hij

den engel zag, die het volk sloeg, sprak tot den HEERE, en zeide:
Zie ik, ik heb gezondigd, en ik, ik heb onrecht gehandeld, maar
wat hebben deze schapen gedaan? Uw hand zij toch tegen mij en
tegen mijns vaders huis. En Gad kwam tot David op dienzelfden 18
dag, en zeide tot hem: Ga op, richt den HEERE een altaar op,
op den dorsvloer van Arauna, den Jebusiet. Alzo ging David op 19
naar het woord van Gad, gelijk als de HEERE geboden had. En 20
Arauna zag toe, en zag den koning en zijn knechten tot zich over-
komen; zo ging Arauna uit, en boog zich voor den koning met zijn
aangezicht ter aarde. En Arauna zeide: Waarom komt mijn heer 21
de koning tot zijn knecht? En David zeide: Om dezen dorsvloer
van u te kopen, om den HEERE een altaar te bouwen, opdat deze
plage opgehouden worde van over het volk. Toen zeide Arauna 22
tot David: Mijn heer de koning neme en offere, wat goed is in zijn
ogen; zie, daar de runderen ten brandoffer, en de sleden en het
rundertuig tot hout. Dit alles gaf Arauna, de koning, aan den ko- 23
ning. Voorts zeide Arauna tot den koning: De HEERE uw God
neme een welgevallen in u! Doch de koning zeide tot Arauna: 24
Neen, maar ik zal het zekerlijk van u kopen voor den prijs; want
ik zal den HEERE, mijn God, niet offeren brandofferen om niet.
Alzo kocht David den dorsvloer en de runderen voor vijftig zilve-
ren sikkelen. En David bouwde aldaar den HEERE een altaar, 25
en offerde brandofferen en dankofferen. Alzo werd de HEERE den
lande verbeden, en deze plage van over Israel opgehouden.

1 Koningen

1 De koning David nu was oud, wel bedaagd; en zij dekten
2 hem met klederen, doch hij kreeg gene warmte. Toen
zeiden zijn knechten tot hem: Laat ze mijn heer den
koning een jonge dochter, een maagd zoeken, die voor
het aangezicht des konings sta, en hem koestere; en zij slape in uw
3 schoot, dat mijn heer de koning warm worde. Zo zochten zij een
schone jonge dochter in alle landpalen van Israel; en zij vonden
4 Abisag, een Sunamietische, en brachten ze tot den koning. En
de jonge dochter was bovenmate schoon, en koesterde den koning,
5 en diende hem; doch den koning bekende ze niet. Adonia nu, de
zoon van Haggith, verhief zich, zeggende: Ik zal koning zijn; en
hij bereidde zich wagenen en ruiteren, en vijftig mannen, lopen-
6 de voor zijn aangezicht. En zijn vader had hem niet bedroefd
van zijn dagen, zeggende: Waarom hebt gij alzo gedaan? En ook
was hij zeer schoon van gedaante, en *Haggith* had hem gebaard
7 na Absalom. En zijn raadslagen waren met Joab, den zoon van
Zeruja, en met Abjathar, den priester; die hielpen, volgende Ado-
8 nia. Maar Zadok, de priester, en Benaja, de zoon van Jojada,
en Nathan, de profeet, en Simei, en Rei, en de helden, die Da-
9 vid had, waren met Adonia niet. En Adonia slachtte schapen en
runderen, en gemest vee bij den steen Zoheleth, die bij de fontein
Rogel is; en noodde al zijn broederen, de zonen des konings, en
10 alle mannen van Juda, des konings knechten. Maar Nathan, den
profeet, en Benaja, en de helden, en Salomo, zijn broeder, noodde
11 hij niet. Toen sprak Nathan tot Bathseba, de moeder van Sa-
lomo, zeggende: Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van
12 Haggith, koning is? En onze heer David weet dat niet. Nu dan,
kom, laat mij u toch een raad geven, dat gij uw ziel en de ziel van
13 uw zoon Salomo redt. Ga heen, en treed in tot den koning David,
en zeg tot hem: Hebt gij niet, mijn heer koning, uw dienstmaagd
gezworen, zeggende: Voorzeker, uw zoon Salomo zal na mij ko-
ning zijn, en hij zal op mijn troon zitten! Waarom dan is Adonia

koning? Zie, als gij daar nog met den koning spreken zult, zo 14
zal ik na u inkomen, en zal uw woorden vervullen. En Bathseba 15
ging in tot den koning in de binnenkamer; doch de koning was zeer
oud, en Abisag, de Sunamietische, diende den koning. En Bath- 16
seba neigde het hoofd en boog zich neder voor den koning; en de
koning zeide: Wat is u? En zij zeide tot hem: Mijn heer! gij hebt 17
uw dienstmaagd bij den HEERE, uw God, gezworen: Voorzeker
Salomo, uw zoon, zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon
zitten! En nu zie, Adonia is koning; en nu, mijn heer koning, gij 18
weet het niet. En hij heeft ossen, en gemest vee, en schapen in 19
menigte geslacht, en genood al de zonen des konings, en Abjathar,
den priester, en Joab, den krijgsoverste, maar uw knecht Salomo
heeft hij niet genood. Maar gij, mijn heer koning, de ogen van 20
het ganse Israel zijn op u, dat gij hun zoudt te kennen geven, wie
op den troon van mijn heer den koning na hem zitten zal. An- 21
ders zal het geschieden, als mijn heer de koning met zijn vaderen
zal ontslapen zijn, dat ik en mijn zoon Salomo *als* zondaars zul-
len zijn. En ziet, zij sprak nog met den koning, als de profeet 22
Nathan inkwam. En zij gaven den koning te kennen, zeggende: 23
Zie, de profeet Nathan is daar; en hij kwam voor het aangezicht
des konings, en boog zich voor den koning op zijn aangezicht ter
aarde. En Nathan zeide: Mijn heer koning! hebt gij gezegd: 24
Adonia zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten?
Want hij is heden afgegaan, en heeft geslacht ossen, en gemest 25
vee, en schapen in menigte, en heeft genood al de zonen des ko-
nings, en de oversten des heirs, en Abjathar, den priester; en zie,
zij eten, en drinken voor zijn aangezicht, en zeggen: De koning
Adonia leve! Maar mij, die uw knecht ben, en Zadok, den pries- 26
ter, en Benaja, den zoon van Jojada, en Salomo, uw knecht, heeft
hij niet genood. Is deze zaak van mijn heer den koning geschied? 27
En hebt gij uw knecht niet bekend gemaakt, wie op den troon van
mijn heer den koning na hem zitten zou? En de koning David 28
antwoordde en zeide: Roept mij Bathseba; en zij kwam voor het
aangezicht des konings, en stond voor het aangezicht des konings.
Toen zwoer de koning, en zeide: *Zo waarachtig als* de HEERE 29
leeft, die mijn ziel uit allen nood verlost heeft; Voorzeker, gelijk 30
als ik u gezworen heb bij den HEERE, den God Israels, zeggende:
Voorzeker zal uw zoon Salomo na mij koning zijn, en zal op mijn

troon in mijn plaats zitten; voorzeker, alzo zal ik te dezen zelfden
31 dage doen. Toen neigde zich Bathseba met het aangezicht ter
aarde, en boog zich neder voor den koning, en zeide: Mijn heer
32 de koning David leve in eeuwigheid! En de koning David zeide:
Roep mij Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benaja,
den zoon van Jojada; en zij kwamen voor het aangezicht des
33 konings. En de koning zeide tot hen: Neemt met u de knechten
uws heren, en doet mijn zoon Salomo rijden op de muilezelin,
34 die voor mij is; en voert hem af naar Gihon. En dat Zadok, de
priester, met Nathan, den profeet, hem aldaar tot koning over Israel
zalven. Daarna zult gij met de bazuin blazen, en zeggen: De
35 koning Salomo leve! Dan zult gij achter hem optrekken, en hij
zal komen, en zal op mijn troon zitten, en hij zal koning zijn in
mijn plaats; want ik heb geboden, dat hij een voorganger zou zijn
36 over Israel en over Juda. Toen antwoordde Benaja, de zoon van
Jojada, den koning, en zeide: Amen; alzo zegge de HEERE, de
37 God van mijn heer den koning! Gelijk als de HEERE met mijn
heer den koning geweest is, alzo zij Hij met Salomo; en Hij make
zijn troon groter dan den troon van mijn heer den koning David!
38 Toen ging Zadok, de priester, af, met Nathan, den profeet, en Benaja,
den zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi, en zij deden
Salomo rijden op de muilezelin van den koning David, en geleidden
39 hem naar Gihon. En Zadok, de priester, nam den oliehoorn
uit de tent, en zalfde Salomo; en zij bliezen met de bazuin, en
40 al het volk zeide: De koning Salomo leve! En al het volk kwam
op achter hem, en het volk pijpte met pijpen, en verblijdde zich
41 met grote blijdschap, zodat de aarde van hun geluid spleet. En
Adonia hoorde het, en al de genoden, die met hem waren, die nu
geeindigd hadden te eten; ook hoorde Joab het geluid der bazuinen,
42 en zeide: Waarom is het geroep dier stad, die in roer is? Als
hij nog sprak, ziet, zo kwam Jonathan, de zoon van Abjathar, den
priester; en Adonia zeide: Kom in, want gij zijt een kloek man, en
43 zult het goede boodschappen. En Jonathan antwoordde en zeide
tot Adonia: Ja, maar onze heer, de koning David, heeft Salomo
44 tot koning gemaakt. En de koning heeft met hem gezonden Zadok,
den priester, en Nathan, den profeet, en Benaja, den zoon
van Jojada, en de Krethi en de Plethi; en zij hebben hem doen
45 rijden op de muilezelin des konings. Daartoe hebben hem Zadok,

de priester, en Nathan, de profeet, in Gihon tot koning gezalfd, en
zijn van daar blijde opgetogen, zodat de stad in roer is; dat is het
geroep, dat gij gehoord hebt. En ook zit Salomo op den troon 46
des koninkrijks. Zo zijn ook de knechten des konings gekomen, 47
om onzen heer, den koning David, te zegenen, zeggende: Uw God
make den naam van Salomo beter dan uw naam, en make zijn
troon groter dan uw troon; en de koning heeft aangebeden op de
slaapstede. Ja, ook heeft de koning aldus gezegd: Geloofd zij de 48
HEERE, de God Israels, Die heden gegeven heeft een, zittende op
mijn troon, dat het mijn ogen gezien hebben! Toen verschrikten 49
en stonden op al de genoden, die bij Adonia waren, en gingen
een iegelijk zijns weegs. Doch Adonia vreesde voor Salomo, en 50
hij stond op, en ging heen, en vatte de hoornen des altaars. En 51
men maakte Salomo bekend, zeggende: Zie, Adonia vreest den
koning Salomo, want zie, hij heeft de hoornen des altaars gevat,
zeggende: Dat de koning Salomo mij als heden zwere, dat hij zijn
knecht met het zwaard niet doden zal! En Salomo zeide: Indien 52
hij een vroom man zal zijn, daar zal niet van zijn haar op de aarde vallen; maar indien in hem kwaad bevonden zal worden, zo zal
hij sterven. En de koning Salomo zond heen, en zij deden hem 53
afgaan van het altaar; en hij kwam, en boog zich neder voor den
koning Salomo. En Salomo zeide tot hem: Ga heen naar uw huis.

Als nu de dagen van David nabij waren, dat hij sterven zou, **2**
zo gebood hij zijn zoon Salomo, zeggende: Ik ga heen in den 2
weg der ganse aarde, zo wees sterk, en wees een man. En neem 3
waar de wacht des HEEREN, uws Gods, om te wandelen in Zijn
wegen, om te onderhouden Zijn inzettingen, en Zijn geboden, en
Zijn rechten, en Zijn getuigenissen, gelijk geschreven is in de wet
van Mozes; opdat gij verstandelijk handelt in al wat gij doen zult,
en al waarheen gij u wenden zult; Opdat de HEERE bevestige 4
Zijn woord, dat Hij over mij gesproken heeft, zeggende: Indien uw
zonen hun weg bewaren, om voor Mijn aangezicht trouwelijk, met
hun ganse hart en met hun ganse ziel te wandelen, zo zal geen
man, zeide Hij, u afgesneden worden van den troon Israels. Zo 5
weet gij ook, wat Joab, de zoon van Zeruja, mij gedaan heeft, *en*
wat hij gedaan heeft aan de twee krijgsoversten van Israel, Abner, den zoon van Ner, en Amasa, den zoon van Jether, dien hij
gedood heeft, en heeft krijgsbloed vergoten in vrede; en hij heeft

krijgsbloed gedaan aan zijn gordel, die aan zijn lendenen was, en
6 aan zijn schoenen, die aan zijn voeten waren. Doe dan naar
uw wijsheid, dat gij zijn grauwe haar niet met vrede in het graf
7 laat dalen. Maar aan de zonen van Barzillai, den Gileadiet, zult
gij weldadigheid bewijzen, en zij zullen zijn onder degenen, die
aan uw tafel eten; want alzo naderden zij tot mij, als ik vluchtte
8 voor het aangezicht van uw broeder Absalom. En zie, bij u is
Simei, de zoon van Gera, de zoon van Jemini, uit Bahurim, die
mij vloekte met een geweldige vloek, ten dage als ik ging naar
Mahanaim; doch hij kwam af mij tegemoet aan de Jordaan, en ik
zwoer hem bij den HEERE, zeggende: Zo ik hem met het zwaard
9 dode! Maar nu, houd hem niet onschuldig, dewijl gij een wijs
man zijt; en gij zult weten, wat gij hem doen zult, opdat gij zijn
10 grauwe haar met bloed in het graf doet dalen. En David ontsliep
11 met zijn vaderen, en werd begraven in de stad Davids. De dagen
nu, die David geregeerd heeft over Israel, zijn veertig jaren; ze-
ven jaren heeft hij geregeerd in Hebron, en in Jeruzalem heeft hij
12 drie en dertig jaren geregeerd. En Salomo zat op den troon van
13 zijn vader David; en zijn koninkrijk werd zeer bevestigd. Toen
kwam Adonia, de zoon van Haggith, tot Bathseba, de moeder
van Salomo; en zij zeide: Is uw komst vrede? En hij zeide: Vrede.
14 Daarna zeide hij: Ik heb een woord aan u. En zij zeide: Spreek.
15 Hij zeide dan: Gij weet, dat het koninkrijk mijn was, en het ganse
Israel zijn aangezicht op mij gezet had, dat ik koning zijn zou;
hoewel het koninkrijk omgewend en mijns broeders geworden is;
16 want het is van den HEERE hem geworden. En nu begeer ik van
u een enige begeerte; wijs mijn aangezicht niet af. En zij zeide
17 tot hem: Spreek. En hij zeide: Spreek toch tot den koning Salo-
mo, want hij zal uw aangezicht niet afwijzen, dat hij mij Abisag,
18 de Sunamietische, ter vrouwe geve. En Bathseba zeide: Het is
19 goed, ik zal den koning voor u aanspreken. Zo kwam Bathseba
tot den koning Salomo, om hem voor Adonia aan te spreken. En
de koning stond op, haar tegemoet, en boog zich voor haar; daar-
na zat hij op zijn troon, en deed een stoel voor de moeder des
20 konings zetten; en zij zat aan zijn rechterhand. Toen zeide zij:
Ik begeer van u een enige kleine begeerte, wijs mijn aangezicht
niet af. En de koning zeide tot haar: Begeer, mijn moeder, want
21 ik zal uw aangezicht niet afwijzen. En zij zeide: Laat Abisag,

de Sunamietische, aan Adonia, uw broeder, ter vrouwe gegeven
worden. Toen antwoordde de koning Salomo, en zeide tot zijn 22
moeder: En waarom begeert gij Abisag, de Sunamietische, voor
Adonia? Begeer ook voor hem het koninkrijk (want hij is mijn
broeder, die ouder is dan ik ben), ja, voor hem, en voor Abjathar,
den priester, en voor Joab, den zoon van Zeruja. En de koning 23
Salomo zwoer bij den HEERE, zeggende: Zo doe mij God, en zo
doe Hij daartoe, voorzeker Adonia zal dat woord tegen zijn leven
gesproken hebben! En nu, *zo waarachtig als* de HEERE leeft, 24
Die mij bevestigd heeft, en mij heeft doen zitten op den troon van
mijn vader David, en Die mij een huis gemaakt heeft, gelijk als
Hij gesproken had; voorzeker, Adonia zal heden gedood worden!
En de koning Salomo zond door de hand van Benaja, den zoon 25
van Jojada; die viel op hem aan, dat hij stierf. En tot Abjathar, 26
den priester, zeide de koning: Ga naar Anathoth, op uw akkers;
want gij zijt een man des doods; maar op dezen dag zal ik u niet
doden, omdat gij de ark des Heeren HEEREN voor het aangezicht
van mijn vader David gedragen hebt, en omdat gij verdrukt zijt
geweest, in alles, waarin mijn vader verdrukt was. Salomo dan 27
verdreef Abjathar, dat hij des HEEREN priester niet ware, om
te vervullen het woord des HEEREN, hetwelk Hij over het huis
van Eli te Silo gesproken had. Als het gerucht tot Joab kwam 28
(want Joab had zich gewend achter Adonia, hoewel hij zich niet
had gewend achter Absalom), zo vluchtte Joab tot de tent des
HEEREN, en vatte de hoornen des altaars. En het werd den 29
koning Salomo aangezegd, dat Joab tot de tent des HEEREN ge-
vloden was, en zie, hij is bij het altaar. Toen zond Salomo Benaja,
den zoon van Jojada, zeggende: Ga heen, val op hem aan. En 30
Benaja kwam tot de tent des HEEREN, en zeide tot hem: Zo zegt
de koning: Kom uit. En hij zeide: Neen, maar hier zal ik sterven!
En Benaja bracht het antwoord weder aan den koning, zeggende:
Zo heeft Joab gesproken, en zo heeft hij mij geantwoord. En de 31
koning zeide tot hem: Doe gelijk als hij gesproken heeft, en val
op hem aan, en begraaf hem, opdat gij wegdoet, van mij en van
mijns vaders huis, dat bloed, dat Joab zonder oorzaak vergoten
heeft. Zo zal de HEERE zijn bloed op zijn hoofd doen wederke- 32
ren, omdat hij op twee mannen, rechtvaardiger en beter dan hij,
aangevallen is, en die met het zwaard gedood heeft, daar het mijn

vader David niet wist, Abner, den zoon van Ner, den krijgsoverste
van Israel, en Amasa, den zoon van Jether, den krijgsoverste van
33 Juda. Alzo zal hun bloed wederkeren op het hoofd van Joab,
en op het hoofd van zijn zaad in eeuwigheid; maar David, en zijn
zaad, en zijn huis, en zijn troon zal vrede hebben van den HEERE
34 tot in eeuwigheid. En Benaja, de zoon van Jojada, ging op, en
viel op hem aan, en doodde hem; en hij werd begraven in zijn
35 huis, in de woestijn. En de koning zette Benaja, den zoon van
Jojada, in zijn plaats over het heir; en Zadok, den priester, zette
36 de koning in de plaats van Abjathar. Daarna zond de koning,
en riep Simei, en zeide tot hem: Bouw u een huis in Jeruzalem,
en woon aldaar; en ga van daar niet uit herwaarts of derwaarts.
37 Want het zal geschieden ten dage van uw uitgaan, als gij over de
beek Kidron zult gaan, weet voorzeker, dat gij den dood sterven
38 zult; uw bloed zal op uw hoofd zijn. En Simei zeide tot den ko-
ning: Dat woord is goed; gelijk als mijn heer de koning gesproken
heeft, alzo zal uw knecht doen. En Simei woonde te Jeruzalem
39 vele dagen. Doch het geschiedde met het einde van drie jaren,
dat twee knechten van Simei wegliepen tot Achis, den zoon van
Maacha, den koning van Gath; en men gaf het Simei te kennen,
40 zeggende: Zie, uw knechten zijn in Gath. Toen maakte zich Si-
mei op, en zadelde zijn ezel, en toog heen naar Gath tot Achis,
om zijn knechten te zoeken; zo toog Simei heen, en bracht zijn
41 knechten van Gath. En het werd Salomo aangezegd, dat Simei
42 uit Jeruzalem naar Gath getogen, en wedergekomen was. Toen
zond de koning, en riep Simei, en zeide tot hem: Heb ik u niet
beedigd bij den HEERE, en tegen u betuigd, zeggende: Ten dage
van uw uitgaan, als gij zult herwaarts of derwaarts gaan, weet
voorzeker, dat gij den dood zult sterven? En gij zeidet tot mij:
43 Dat woord is goed, *dat* ik gehoord heb. Waarom dan hebt gij
den eed des HEEREN niet gehouden, en het gebod, dat ik over u
44 geboden had? Verder zeide de koning tot Simei: Gij weet al de
boosheid, die uw hart weet, die gij aan mijn vader David gedaan
hebt; daarom heeft de HEERE uw boosheid op uw hoofd doen
45 wederkeren. Maar de koning Salomo is gezegend; en de troon
van David zal bevestigd zijn voor het aangezicht des HEEREN
46 tot in eeuwigheid. En de koning gebood Benaja, den zoon van
Jojada; die ging uit, en viel op hem aan, dat hij stierf. Alzo is het

koninkrijk bevestigd in de hand van Salomo.
En Salomo verzwagerde zich met Farao, den koning van Egyp- **3**
te; en nam de dochter van Farao, en bracht ze in de stad Davids
totdat hij voleind zou hebben het bouwen van zijn huis en het
huis des HEEREN, en den muur van Jeruzalem rondom. Al- 2
leenlijk offerde het volk op de hoogten, want geen huis was den
Naam des HEEREN gebouwd, tot die dagen toe. En Salomo 3
had den HEERE lief, wandelende in de inzettingen van zijn va-
der David; alleenlijk offerde hij en rookte op de hoogten. En de 4
koning ging naar Gibeon, om aldaar te offeren, omdat die hoogte
groot was; duizend brandofferen offerde5927 Salomo op dat al-
taar. Te Gibeon verscheen de HEERE aan Salomo in een droom 5
des nachts en God zeide: Begeer wat Ik u geven zal. En Salomo 6
zeide: Gij hebt aan Uw knecht David, mijn vader, grote weldadig-
heid gedaan, gelijk als hij voor Uw aangezicht gewandeld heeft, in
waarheid, en in gerechtigheid, en in oprechtheid des harten met
U; en Gij hebt hem deze grote weldadigheid gehouden, dat Gij
hem gegeven hebt een zoon, zittende op zijn troon, als te dezen
dage. Nu dan, HEERE, mijn God! Gij hebt Uw knecht koning 7
gemaakt in de plaats van mijn vader David; en ik ben een klein
jongeling, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan. En Uw knecht 8
is in het midden van Uw volk, dat Gij verkoren hebt, een groot
volk, hetwelk niet kan geteld noch gerekend worden, vanwege de
menigte. Geef dan Uw knecht een verstandig hart, om Uw volk 9
te richten, verstandelijk onderscheidende tussen goed en kwaad;
want wie zou dit Uw zwaar volk kunnen richten? Die zaak nu 10
was goed in de ogen des HEEREN, dat Salomo deze zaak begeerd
had. En God zeide tot hem: Daarom dat gij deze zaak begeerd 11
hebt, en niet begeerd hebt, voor u vele dagen, noch voor u begeerd
hebt rijkdom, noch begeerd hebt de ziel uwer vijanden; maar hebt
begeerd verstand voor u, om gerichtszaken te horen; Zie, Ik heb 12
gedaan naar uw woorden; zie, Ik heb u een wijs en verstandig
hart gegeven, dat uws gelijke voor u niet geweest is, en uws ge-
lijke na u niet opstaan zal. Zelfs ook wat gij niet begeerd hebt, 13
heb Ik u gegeven, beide rijkdom en eer; dat uws gelijke niemand
onder de koningen al uw dagen zijn zal. En zo gij in Mijn wegen 14
wandelen zult, onderhoudende Mijn inzettingen en Mijn geboden,
gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zo zal Ik ook uw dagen

15 verlengen. En Salomo waakte op, en ziet, het was een droom.
En hij kwam te Jeruzalem, en stond voor de ark des verbonds
des HEEREN, en offerde brandofferen, en bereidde dankofferen,
16 en maakte een maaltijd voor al zijn knechten. Toen kwamen er
twee vrouwen, die hoeren waren, tot den koning; en zij stonden
17 voor zijn aangezicht. En de ene vrouw zeide: Och, mijn heer. Ik
en deze vrouw wonen in een huis; en ik heb bij haar in dat huis
18 gebaard. Het is nu geschied op den derden dag na mijn baren
dat deze vrouw ook gebaard heeft; en wij waren te zamen, geen
vreemde was met ons in dat huis, behalve ons tweeen in het huis.
19 En de zoon dezer vrouw is des nachts gestorven, omdat zij op hem
20 gelegen had. En zij stond ter middernacht op, en nam mijn zoon
van bij mij, als uw dienstmaagd sliep, en leide hem in haar schoot,
21 en haar doden zoon leide zij in mijn schoot. En ik stond in de
morgen op, om mijn zoon te zogen, en zie, hij was dood; maar
ik lette in den morgen op hem, en zie, het was mijn zoon niet,
22 dien ik gebaard had. Toen zeide de andere vrouw: Neen, maar
die levende is mijn zoon, en de dode is uw zoon; gene daarente-
gen zeide: Neen, maar de dode is uw zoon, en de levende is mijn
23 zoon! Alzo spraken zij voor het aangezicht des konings. Toen
zeide de koning: Deze zegt: Dit is mijn zoon, die leeft, maar uw
zoon is het, die dood is; en die zegt: Neen, maar de dode is uw
24 zoon, en de levende mijn zoon. Verder zeide de koning: Haalt
mij een zwaard; en zij brachten een zwaard voor het aangezicht
25 des konings. En de koning zeide: Doorsnijdt dat levende kind in
26 tweeen, en geeft de ene een helft, en de andere een helft. Maar
de vrouw, welker zoon de levende was, sprak tot den koning (want
haar ingewand ontstak over haar zoon), en zeide: Och, mijn heer!
Geef haar dat levende kind, en dood het geenszins; deze daaren-
tegen zeide: Het zij noch het uwe noch het mijne, doorsnijdt het.
27 Toen antwoordde de koning, en zeide: Geeft aan die het levende
28 kind, en doodt het geenszins; die is zijn moeder. En geheel Is-
rael hoorde dat oordeel, dat de koning geoordeeld had, en vreesde
voor het aangezicht des konings; want zij zagen, dat de wijsheid
Gods in hem was, om recht te doen.

4, 2 Alzo was de koning Salomo koning over gans Israel. En de-
ze waren de vorsten, die hij had: Azaria, de zoon van Zadok,
3 was opperambtman. Elihoref, en Ahia, de zoon van Sisa, wa-

ren schrijvers; Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier. En 4
Benaja, de zoon van Jojada, was over het heir; en Zadok en Ab-
jathar waren priesters. En Azaria, de zoon van Nathan, was 5
over de bestelmeesters; en Zabud, de zoon van Nathan, was over-
ambtman, des konings vriend. En Ahisar was hofmeester; en 6
Adoniram, de zoon van Abda, was over de schatting. En Salo- 7
mo had twaalf bestelmeesters over gans Israel, die den koning en
zijn huis verzorgden; voor elk was een maand in het jaar om te
verzorgen. En dit zijn hun namen: de zoon van Hur was in het 8
gebergte van Efraim. De zoon van Deker in Makaz, en in Saal- 9
bim, en Beth-semes, en Elon-beth-hanan. De zoon van Hesed in 10
Arubboth; hij had *daartoe* Socho en het ganse land Hefer. De 11
zoon van Abinadab *had* de ganse landstreek van Dor; deze had
Tafath, de dochter van Salomo, tot een vrouw. Baana, de zoon 12
van Ahilud, had Taanach, en Megiddo, en het ganse Beth-sean,
hetwelk is bij Zartana, beneden van Jizreel, van Beth-sean aan
tot Abel-mehola, tot op gene zijde van Jokmeam. De zoon van 13
Geber was te Ramoth in Gilead; hij had de dorpen van Jair, den
zoon van Manasse, die in Gilead zijn; *ook* had hij de streek van
Argob, welke is in Basan, zestig grote steden, met muren en kope-
ren grendelen. Abinadab, de zoon van Iddo, was te Mahanaim. 14
Ahimaaz was in Nafthali; deze nam ook Salomo's dochter, Bas- 15
math, ter vrouwe. Baana, de zoon van Husai, was in Aser en in 16
Aloth. Josafath, de zoon van Paruah, in Issaschar. Simei, de 17, 18
zoon van Ela, in Benjamin. Geber, de zoon van Uri, was in het 19
land Gilead, het land van Sihon, den koning der Amorieten, en
van Og, den koning van Basan, en hij was de enige bestelmeester,
die in dat land was. Juda *nu* en Israel waren velen, als zand, dat 20
aan de zee is in menigte, etende, en drinkende, en blijde zijnde.
En Salomo was heersende over al de koninkrijken, van de rivier 21
tot het land der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egyp-
te; die brachten geschenken, en dienden Salomo al de dagen zijns
levens. De spijze nu van Salomo was voor een dag, dertig kor 22
meelbloem, en zestig kor meel; Tien vette runderen, en twintig 23
weiderunderen, en honderd schapen; uitgenomen de herten, en
reeen, en buffelen en gemeste vogelen. Want hij had heerschap- 24
pij over al wat op deze zijde der rivier was van Thifsah tot aan
Gaza, over alle koningen op deze zijde der rivier; en hij had vrede

25 van al zijn zijden rondom. En Juda en Israel woonden zeker,
een iegelijk onder zijn wijnstok en onder zijn vijgeboom, van Dan
26 tot Ber-seba, al de dagen van Salomo. Salomo had ook veertig
duizend paardenstallen tot zijn wagenen, en twaalf duizend ruite-
27 ren. Die bestelmeesters nu, een ieder op zijn maand, verzorgden
den koning Salomo, en al degenen, die tot de tafel van den koning
28 Salomo naderden; zij lieten geen ding ontbreken. De gerst nu en
het stro voor de paarden, en voor de snelle kemelen, brachten zij
29 aan de plaats, waar hij was, een iegelijk naar zijn last. En God
gaf Salomo wijsheid en zeer veel verstand, en een wijd begrip des
30 harten, gelijk zand, dat aan den oever der zee is. En de wijsheid
van Salomo was groter dan de wijsheid van al die van het oosten,
31 en dan alle wijsheid der Egyptenaren; Ja, hij was wijzer dan alle
mensen; dan Ethan, de Ezrahiet, en Heman, en Chalcol, en Dar-
da, de zonen van Mahol; en zijn naam was onder alle heidenen
32 rondom. En hij sprak drie duizend spreuken; daartoe waren zijn
33 liederen duizend en vijf. Hij sprak ook van de bomen, van den
cederboom af, die op den Libanon is, tot op den hysop, die aan
den wand uitwast; hij sprak ook van het vee, en van het gevogel-
34 te, en van de kruipende *dieren*, en van de vissen. En van alle
volken kwamen er, om de wijsheid van Salomo te horen, van alle
koningen der aarde, die van zijn wijsheid gehoord hadden.

5 En Hiram, de koning van Tyrus, zond zijn knechten tot Sa-
lomo (want hij had gehoord, dat zij Salomo tot koning gezalfd
hadden in zijns vaders plaats), dewijl Hiram David altijd bemind
2, 3 had. Daarna zond Salomo tot Hiram, zeggende: Gij weet, dat
mijn vader David den Naam des HEEREN, zijns Gods, geen huis
kon bouwen, vanwege de oorlogen, waarmede zij hem omsingel-
4 den, totdat de HEERE hen onder zijn voetzolen gaf. Maar nu
heeft de HEERE, mijn God, mij van rondom rust gegeven; er is
5 geen tegenpartijder, en geen bejegening van kwaad. En zie, ik
denk voor den Naam van den HEERE, mijn God, een huis te bou-
wen; gelijk als de HEERE gesproken heeft tot mijn vader David,
zeggende: Uw zoon, dien Ik in uw plaats op uw troon zetten zal,
6 die zal Mijn Naam dat huis bouwen. Zo gebied nu, dat men mij
cederen uit den Libanon houwe, en mijn knechten zullen met uw
knechten zijn, en het loon uwer knechten zal ik u geven, naar al
wat gij zeggen zult; want gij weet, dat onder ons niemand is, die

weet hout te houwen, gelijk de Sidoniërs. En het geschiedde, als 7
Hiram de woorden van Salomo gehoord had, dat hij zich zeer ver-
blijdde, en zeide: Gezegend zij de HEERE heden, Die David een
wijzen zoon gegeven heeft over dit grote volk! En Hiram zond tot 8
Salomo, zeggende: Ik heb gehoord, waarom gij tot mij gezonden
hebt; ik zal al uw wil doen met het cederenhout, en met het den-
nenhout. Mijn knechten zullen het afbrengen van den Libanon 9
aan de zee; en ik zal het op vlotten over de zee doen voeren, tot
die plaats, die gij aan mij ontbieden zult, en zal het aldaar los ma-
ken, en gij zult het wegnemen; gij zult ook mijn wil doen, dat gij
mijn huis spijze geeft. Alzo gaf Hiram aan Salomo cederenhout 10
en dennenhout, *naar* al zijn wil. En Salomo gaf Hiram twintig 11
duizend kor tarwe, tot spijze van zijn huis, en twintig kor gestoten
olie; zulks gaf Salomo aan Hiram jaar op jaar. De HEERE dan 12
gaf Salomo wijsheid, gelijk als Hij tot hem gesproken had; en er
was vrede tussen Hiram en tussen Salomo, en zij beiden maakten
een verbond. En de koning Salomo deed een uitschot opkomen 13
uit gans Israel; en het uitschot was dertig duizend man. En hij 14
zond hen naar den Libanon, tien duizend des maands bij beurten;
een maand waren zij op den Libanon; twee maanden elk in zijn
huis; en Adoniram was over dit uitschot. Daartoe had Salomo 15
zeventig duizend, die last droegen, en tachtig duizend houwers op
het gebergte. Behalve de oversten van Salomo's bestelden, die 16
over dat werk waren, drie duizend en driehonderd, die heerschap-
pij hadden over het volk, hetwelk dat werk deed. Als de koning 17
het nu gebood, zo voerden zij grote stenen toe, kostelijke stenen,
gehouwen stenen, om den grond van dat huis te leggen. En de 18
bouwlieden van Salomo, en de bouwlieden van Hiram, en de Gi-
blieten behieuwen ze, en bereidden het hout toe, en de stenen, om
dat huis te bouwen.

Het geschiedde nu in het vierhonderd en tachtigste jaar, na den **6**
uitgang der kinderen Israels uit Egypte, in het vierde jaar van het
koninkrijk van Salomo over Israel, in de maand Ziv (deze is de
tweede maand), dat hij het huis des HEEREN bouwde. En dat 2
huis, hetwelk de koning Salomo den HEERE bouwde, was van zes-
tig ellen in zijn lengte, en van twintig in zijn breedte, en van dertig
ellen in zijn hoogte. En het voorhuis, vooraan den tempel van dat 3
huis, was in zijn lengte van twintig ellen, naar de breedte van het

4 huis, tien ellen in zijn breedte, vooraan het huis. En hij maakte
5 vensteren aan het huis van gesloten uitzichten. En rondom aan
den wand van het huis bouwde hij kameren, aan de wanden van
het huis rondom, *beide* van den tempel en van de aanspraakplaats.
6 Alzo maakte hij zijkameren rondom. De onderste kamer was van
vijf ellen in haar breedte, en de middelste van zes ellen in haar
breedte, en de derde van zeven ellen in haar breedte; want hij had
aan het huis rondom buitenwaarts inkortingen gemaakt, opdat
7 zij zich niet hielden in de wanden van het huis. Het huis nu,
als het gebouwd werd, werd met volmaakten steen, zoals dezelve
toegevoerd was, gebouwd; zodat geen hameren, noch bijl *of* enig
ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis, als het gebouwd
8 werd. De deur der middelste zijkamer was aan de rechterzijde
van het huis; en door wenteltrappen ging men tot de middelste
9 *zijkamer*, en van de middelste tot de derde. Alzo bouwde hij
het huis, en volmaakte het; en bedekte dat huis met gewelven en
10 rijen van cederen. Hij bouwde ook de kameren aan het ganse
huis, van vijf ellen in haar hoogte; en hij voegde ze vast aan dat
11 huis met cederenhout. Toen geschiedde het woord des HEEREN
12 tot Salomo, zeggende: Aangaande dit huis, dat gij bouwt, zo gij
wandelt in Mijn inzettingen, en doet Mijn rechten, en onderhoudt
al Mijn geboden, wandelende in dezelve; zo zal Ik Mijn woord met
13 u bevestigen, dat Ik tot uw vader David gesproken heb; En Ik
zal in het midden der kinderen Israels wonen; en Ik zal Mijn volk
14 Israel niet verlaten. Alzo bouwde Salomo dat huis en volmaakte
15 hetzelve. Ook bouwde hij de wanden van het huis van binnen
met cederen planken; van den vloer des huizes tot aan het dak
der wanden, beschoot hij ze van binnen met hout; en overdekte
16 den vloer van het huis met dennen planken. Daartoe bouwde hij
twintig ellen met cederen planken aan de zijden van het huis, van
den vloer af tot de wanden; dit bouwde hij Hem van binnen tot
17 een aanspraakplaats, tot het heilige der heiligen. Dat huis nu
18 was van veertig ellen, *namelijk* de tempel, die vooraan was. En
het ceder aan het huis inwendig was gesneden met knoppen en
19 open bloemen; het was al ceder, geen steen werd gezien. En de
aanspraakplaats bereidde hij inwaarts in het huis, om de ark des
20 verbonds des HEEREN daar te zetten. En de aanspraakplaats
vooraan was van twintig ellen in lengte, en van twintig ellen in

breedte, en van twintig ellen in haar hoogte, en hij overtoog ze
met gesloten goud; ook overtoog hij het cederen altaar. En Sa- 21
lomo overtoog het huis van binnen met gesloten goud; en hij toog
voor de aanspraakplaats *een voorhang* henen door met gouden
ketenen, en overtoog dien met goud. Alzo overtoog hij het gan- 22
se huis met goud, totdat het ganse huis volmaakt was; daartoe
overtoog hij met goud het gehele altaar, dat voor de aanspraak-
plaats was. In de aanspraakplaats nu maakte hij twee cherubs 23
van olieachtig hout; elks hoogte was tien ellen. En van vijf ellen 24
was de ene vleugel des cherubs, en van vijf ellen de andere vleu-
gel des cherubs; van het einde van zijn enen vleugel, tot aan het
einde van zijn anderen vleugel, waren tien ellen. Alzo was de 25
andere cherub van tien ellen; beide cherubs hadden enerlei maat,
en enerlei snede. De hoogte van den enen cherub was van tien 26
ellen, en alzo van den anderen cherub. En hij zette deze cherubs 27
in het midden van het binnenste huis; en de cherubs spreidden de
vleugelen uit, zodat de vleugel des enen raakte aan dezen wand,
en de vleugel des anderen cherubs raakte aan den anderen wand;
en hun vleugelen naar het midden van het huis raakten vleugel
aan vleugel. En hij overtoog deze cherubs met goud. En al de 28, 29
wanden van het huis, in het ronde, graveerde hij met uitgesneden
graveringen van cherubs, en van palmbomen, en open bloemen,
van binnen en van buiten. Daartoe overtoog hij den vloer van 30
het huis met goud van binnen en van buiten. En aan den ingang 31
der aanspraakplaats maakte hij deuren van olieachtig hout; de
bovendorpel *met* de posten was het vijfde deel *des wands.* De 32
twee deuren ook waren van olieachtige bomen; en hij graveerde
daarop graveringen van cherubs, en van palmbomen, en van open
bloemen, dewelke hij met goud overtoog; ook trok hij goud over
de cherubs en over de palmbomen. En alzo maakte hij aan de 33
deuren des tempels posten van olieachtige bomen, uit het vierde
deel *van de wand.* En de twee deuren waren van dennenhout; de 34
twee zijden der ene deur waren omdraaiende; alzo waren de twee
gegraveerde *zijden* der andere deur omdraaiende. En hij gra- 35
veerde ze met cherubs, en palmbomen, en open bloemen, dewelke
hij met goud overtoog, gericht naar het uitgesnedene. Daarna 36
bouwde hij het binnenste voorhof van drie rijen gehouwen stenen,
en een rij cederen balken. In het vierde jaar werd de grond van 37

38 het huis des HEEREN gelegd, in de maand Ziv; En in het elfde
jaar, in de maand Bul, welke is de achtste maand, was dit huis
volmaakt, naar al zijn stukken en naar al zijn behoren; alzo heeft
hij zeven jaren daaraan gebouwd.

7 Maar aan zijn huis bouwde Salomo dertien jaren, en hij vol-
2 maakte zijn ganse huis. Hij bouwde ook het huis des wouds van
Libanon, van honderd ellen in zijn lengte, en vijftig ellen in zijn
breedte, en dertig ellen in zijn hoogte, op vier rijen van cederen
3 pilaren, en cederen balken op de pilaren. En het was bedekt
met ceder van boven op de ribben, die op vijf en veertig pilaren
4 waren, vijftien in een rij. Er waren drie rijen van uitzichten, dat
5 het ene venster was over het andere venster, in drie orden. Ook
waren al de deuren en de posten vierkantig van *enerlei* uitzicht;
6 en venster was tegenover venster, in drie orden. Daarna maakte
hij een voorhuis van pilaren; vijftig ellen was zijn lengte, en der-
tig ellen zijn breedte; en het voorhuis was tegenover die, en de
7 pilaren met de dikke balken tegenover dezelve. Ook maakte hij
een voorhuis voor den troon, alwaar hij richtte, tot een voorhuis
8 des gerichts, dat met ceder bedekt was, van vloer tot vloer. En
aan zijn huis, alwaar hij woonde, was een ander voorhof, *meer*
inwaarts dan dat voorhuis, hetwelk aan hetzelve werk gelijk was;
ook maakte hij voor de dochter van Farao, die Salomo *tot vrouw*
9 genomen had, een huis, aan dat voorhuis gelijk. Al deze dingen
waren van kostelijke stenen, naar de maten gehouwen, van binnen
en van buiten met de zaag gezaagd; en dat van den grondslag tot
aan de neutstenen een palm breed, en van buiten tot het grote
10 voorhof. Het was ook gegrondvest met kostelijke stenen, grote
11 stenen; met stenen van tien ellen, en stenen van acht ellen. En
bovenop kostelijke stenen, naar de winkelmaten gehouwen, en ce-
12 deren. En het grote voorhof was rondom van drie rijen gehouwen
stenen, met een rij van cederen balken. Zo was het met het bin-
nenste voorhof, van het huis des HEEREN, en met het voorhuis
13 van dat huis. En de koning Salomo zond heen, en liet Hiram
14 van Tyrus halen. Hij was de zoon ener weduwvrouw, uit den
stam van Nafthali, en zijn vader was een man van Tyrus geweest,
een koperwerker, die vervuld was met wijsheid, en met verstand,
en met wetenschap, om alle werk in het koper te maken; deze
15 kwam tot den koning Salomo, en maakte al zijn werk. Want hij

vormde twee koperen pilaren; de hoogte van den enen pilaar was
achttien ellen, en een draad van twaalf ellen omving den anderen
pilaar. Hij maakte ook twee kapitelen, van gegoten koper, om op 16
de hoofden der pilaren te zetten; vijf ellen was de hoogte van het
ene kapiteel, en vijf ellen de hoogte van het andere kapiteel. De 17
netten waren van nettenwerk, de banden van ketenwerk voor de
kapitelen, die op het hoofd der pilaren waren; zeven waren voor
het ene kapiteel, en zeven voor het andere kapiteel. Zo maak- 18
te hij de pilaren, mitsgaders twee rijen rondom over het ene net,
om de kapitelen, die boven het hoofd der granaatappelen waren,
te bedekken; alzo deed hij ook aan het andere kapiteel. En de 19
kapitelen, dewelke waren op het hoofd der pilaren, waren van le-
liewerk in het voorhuis, van vier ellen. De kapitelen nu waren 20
op de twee pilaren, ja, daarboven tegenover den buik, dewelke
was nevens het net; en tweehonderd granaatappelen waren in rij-
en rondom, *ook* over het andere kapiteel. Daarna richtte hij de 21
pilaren op in het voorhuis des tempels; en den rechter pilaar op-
gericht hebbende, zo noemde hij zijn naam Jachin, en den linker
pilaar opgericht hebbende, zo noemde hij zijn naam Boaz. En 22
op het hoofd der pilaren was het leliewerk; alzo werd het werk der
pilaren volmaakt. Verder maakte hij de gegotene zee; van tien 23
ellen was zij van haar enen rand tot haar anderen rand, rondom
rond, en van vijf ellen in haar hoogte, en een meetsnoer van dertig
ellen omving ze rondom. En onder haar rand waren knoppen, 24
dezelve rondom omsingelende, tien in een el, omringende die zee
rondom; twee rijen dezer knoppen waren in haar gieting gegoten.
Zij stond op twaalf runderen; drie ziende naar het noorden, en 25
drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en
drie ziende naar het oosten; en de zee was boven op dezelve; en
al hun achterdelen waren inwaarts. Haar dikte nu was een hand 26
breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekers *of* ener
leliebloem; zij hield twee duizend bath. Hij maakte ook tien ko- 27
peren stellingen; van vier ellen was de lengte ener stelling, en van
vier ellen haar breedte, en van drie ellen haar hoogte. En dit 28
was het werk der stelling; zij hadden lijsten, en de lijsten waren
tussen kransen. En op de lijsten, die tussen de kransen waren, 29
waren leeuwen, runderen en cherubs; en op de kransen was een
voet boven henen; en onder de leeuwen en runderen bijvoegselen

30 van uitgerekt werk. En een stelling had vier koperen raderen,
en koperen platen; en haar vier hoeken hadden schouderen; onder
het wasvat waren deze gegoten schouderen ter zijde van ieders
31 bijvoegselen. En de mond daarvan was van binnen den krans, en
daarboven van een el, en de mond hiervan was rond van voetwerk
van een el en een halve el; en op de mond daarvan waren ook gra-
32 veringen, en de lijsten daarvan waren vierkantig, niet rond. De
vier raderen nu waren onder de lijsten, en de assen der raderen aan
de stelling; en de hoogte van een rad was een el en een halve el.
33 En het werk van die raderen was als het werk van een wagenrad;
hun assen, en hun naven, en hun randen, en hun spaken waren
34 alle gegoten. En er waren vier schouderen op de vier hoeken ener
35 stelling; haar schouderen waren uit de stelling. En op het hoofd
ener stelling was een ronde hoogte van een halve el rondom; ook
waren op het hoofd der stelling haar handhaven, en haar lijsten
36 uit denzelve. Hij sneed nu op de platen van haar handhaven, en
op haar lijsten, cherubs, leeuwen, en palmbomen, naar elks ledige
37 plaats, en bijvoegselen rondom. Dezen gelijk maakte hij de tien
stellingen; enerlei gieting, enerlei maat, enerlei snede hadden zij
38 allen. Hij maakte ook tien koperen wasvaten; een wasvat hield
veertig bath; een wasvat was van vier ellen; op elke stelling van
39 die tien stellingen was een wasvat. En hij zette vijf dier stellingen
aan de rechterzijde van het huis, en vijf aan de linkerzijde van het
huis; maar de zee zette hij aan de rechterzijde van het huis, oost-
40 waarts tegen het zuiden. Daartoe maakte Hiram de wasvaten,
en de schoffelen, en de besprengbekkens; en Hiram voleindde al
het werk te maken, dat hij voor den koning Salomo maakte voor
41 het huis des HEEREN; *Te weten* de twee pilaren, en bollen der
kapitelen, die op het hoofd der twee pilaren waren, en de twee
netten, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die op het
42 hoofd der pilaren waren; En de vierhonderd granaatappelen tot
de twee netten, *namelijk* twee rijen van granaatappelen tot het
ene net, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die boven
43 op de pilaren waren; Mitsgaders de tien stellingen, en de tien
44 wasvaten op de stellingen; Daartoe de enige zee; en de twaalf
45 runderen onder die zee. De potten ook, en de schoffelen, en de
besprengbekkens, en al deze vaten, die Hiram voor den koning
Salomo tot het huis des HEEREN maakte, *alle* van gepolijst ko-

per. In de vlakte van de Jordaan goot ze de koning, in dichte 46
aarde, tussen Sukkoth en tussen Zarthan. En Salomo liet al deze 47
vaten *ongewogen* vanwege de zeer grote menigte; het gewicht des
kopers werd niet onderzocht. Ook maakte Salomo al de vaten, 48
die voor het huis des HEEREN waren; het gouden altaar, en de
gouden tafel, op dewelke de toonbroden waren; En de kandela- 49
ren, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand, voor de
aanspraakplaats, van gesloten goud; en de bloemen, en de lampen,
en de snuiters van goud; Mitsgaders de schalen, en de gaffelen, 50
en de sprengbekkens, en de rookschalen, en de wierookvaten, van
gesloten goud; daartoe de herren der deuren van het binnenste
huis, van het heilige der heiligen, *en* der deuren van het huis des
tempels, van goud. Alzo werd al het werk volbracht, dat de ko- 51
ning Salomo aan het huis des HEEREN maakte. Daarna bracht
Salomo de geheiligde dingen van zijn vader David; het zilver en
het goud, en de vaten leide hij onder de schatten van het huis des
HEEREN.

Toen vergaderde Salomo de oudsten van Israel, en al de hoof- **8**
den der stammen, de oversten der vaderen, onder de kinderen
Israels, tot den koning Salomo te Jeruzalem, om de ark des ver-
bonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke
is Sion. En alle mannen van Israel verzamelden zich tot den ko- 2
ning Salomo, in de maand Ethanim op het feest; die is de zevende
maand. En al de oudsten van Israel kwamen; en de priesters 3
namen de ark op. En zij brachten de ark des HEEREN en de 4
tent der samenkomst opwaarts mitsgaders al de heilige vaten, die
in de tent waren; en de priesters en de Levieten brachten dezelve
opwaarts. De koning Salomo nu en de ganse vergadering van 5
Israel, die bij hem vergaderd waren, waren met hem voor de ark,
offerende schapen en runderen, die vanwege de menigte niet kon-
den geteld, noch gerekend worden. Alzo brachten de priesteren 6
de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aan-
spraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder
de vleugelen der cherubim. Want de cherubim spreidden beide 7
vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdekten de
ark en haar handbomen van boven. Daarna schoven zij de hand- 8
bomen verder uit, dat de hoofden der handbomen gezien werden
uit het heiligdom voor aan de aanspraakplaats, maar buiten niet

9 gezien werden; en zij zijn aldaar tot op dezen dag. Er was niets
in de ark, dan alleen de twee stenen tafelen, die Mozes bij Horeb
daarin gelegd had, als de HEERE *een verbond* maakte met de
10 kinderen Israels, toen zij uit Egypteland uitgetogen waren. En
het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen, dat een
11 wolk het huis des HEEREN vervulde. En de priesters konden
niet staan om te dienen, vanwege de wolk; want de heerlijkheid
12 des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld. Toen zeide
Salomo: De HEERE heeft gezegd, dat Hij in donkerheid zou wo-
13 nen. Ik heb immers een huis gebouwd, U ter woonstede, een
14 vaste plaats tot Uw eeuwige woning. Daarna wendde de koning
zijn aangezicht om, en zegende de ganse gemeente van Israel; en
15 de ganse gemeente van Israel stond. En hij zeide: Geloofd zij de
HEERE, de God Israels, Die met Zijn mond tot mijn vader David
gesproken heeft, en heeft het met Zijn hand vervuld, zeggende:
16 Van dien dag af, dat Ik Mijn volk Israel uit Egypteland uitge-
voerd heb, heb Ik geen stad verkoren uit alle stammen van Israel,
om een huis te bouwen, dat Mijn Naam daar zou wezen; maar Ik
17 heb David verkoren, dat hij over Mijn volk Israel wezen zou. Het
was ook in het hart van mijn vader David, een huis den Naam
18 van den HEERE, den God Israels, te bouwen. Maar de HEE-
RE zeide tot David, mijn vader: Dewijl dat in uw hart geweest
is Mijn Naam een huis te bouwen, gij hebt welgedaan, dat het in
19 uw hart geweest is. Evenwel gij zult dat huis niet bouwen; maar
uw zoon, die uit uw lendenen voortkomen zal, die zal Mijn Naam
20 dat huis bouwen. Zo heeft de HEERE bevestigd Zijn woord, dat
Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn
vader David, en ik zit op den troon van Israel, gelijk als de HEE-
RE gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den Naam des
21 HEEREN, des Gods van Israel. En ik heb daar een plaats be-
schikt voor de ark, waarin het verbond des HEEREN is, hetwelk
Hij met onze vaderen maakte, als Hij hen uit Egypteland uitvoer-
22 de. En Salomo stond voor het altaar des HEEREN, tegenover
de ganse gemeente van Israel, en breidde zijn handen uit naar den
23 hemel; En hij zeide: HEERE, God van Israel, er is geen God, ge-
lijk Gij, boven in den hemel, noch beneden op de aarde, houdende
het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten, die voor Uw
24 aangezicht met hun ganse hart wandelen; Die Uw knecht, mijn

vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt;
want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand ver-
vuld, gelijk het te dezen dage is. En nu HEERE, God van Israel, 25
houd Uw knecht, mijn vader David, wat Gij tot hem gesproken
hebt, zeggende: Geen man zal u van voor Mijn aangezicht afge-
sneden worden, die op den troon van Israel zitte; alleenlijk zo uw
zonen hun weg bewaren, om te wandelen voor Mijn aangezicht,
gelijk als gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht. Nu dan, o 26
God van Israel, laat toch Uw woord waar worden, hetwelk Gij ge-
sproken hebt tot Uw knecht, mijn vader David. Maar waarlijk, 27
zou God op de aarde wonen? Zie, de hemelen, ja, de hemel der
hemelen zouden U niet begrijpen, hoeveel te min dit huis, dat ik
gebouwd heb! Wend U dan nog tot het gebed van Uw knecht, 28
en tot zijn smeking, o HEERE, mijn God, om te horen naar het
geroep en naar het gebed, dat Uw knecht heden voor Uw aange-
zicht bidt. Dat Uw ogen open zijn, nacht en dag, over dit huis, 29
over deze plaats, van dewelke Gij gezegd hebt: Mijn Naam zal
daar zijn; om te horen naar het gebed, hetwelk Uw knecht bidden
zal in deze plaats. Hoor dan naar de smeking van Uw knecht, 30
en van Uw volk Israel, die in deze plaats zullen bidden; en Gij,
hoor in de plaats Uwer woning, in den hemel, ja, hoor, en vergeef.
Wanneer iemand tegen zijn naaste zal gezondigd hebben, en hij 31
hem een eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zichzelven te ver-
vloeken; en de eed des vloeks voor Uw altaar in dit huis komen
zal; Hoor Gij dan in den hemel, en doe, en richt Uw knechten, 32
veroordelende den ongerechtige, gevende zijn weg op zijn hoofd,
en rechtvaardigende den gerechtige, gevende hem naar zijn ge-
rechtigheid. Wanneer Uw volk Israel zal geslagen worden voor 33
het aangezicht des vijands, omdat zij tegen U gezondigd zullen
hebben, en zich tot U bekeren, en Uw Naam belijden, en tot U
in dit huis bidden en smeken zullen; Hoor Gij dan in den hemel, 34
en vergeef de zonde van Uw volk Israel, en breng hen weder in
het land, dat Gij hun vaderen gegeven hebt. Als de hemel zal 35
gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd
zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en Uw Naam belij-
den, en van hun zonden zich bekeren zullen, als Gij hen geplaagd
zult hebben; Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde 36
van Uw knechten en van Uw volk Israel, als Gij hun zult geleerd

hebben den goeden weg in denwelken zij wandelen zullen; en geef
regen op Uw land, dat Gij Uw volk tot een erfenis gegeven hebt.
37 Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als
er brandkoren, honigdauw, sprinkhanen, kevers wezen zullen, als
zijn vijand in het land zijner poorten hem belegeren zal, *of* enige
38 plage, *of* enige krankheid wezen zal; Alle gebed, alle smeking,
die van enig mens, van al Uw volk Israel, geschieden zal; als zij
erkennen, een ieder de plage zijns harten, en *een ieder* zijn handen
39 in dit huis uitbreiden zal; Hoor Gij dan in den hemel, de vaste
plaats Uwer woning, en vergeef, en doe, en geef een iegelijk naar al
zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent; want Gij alleen kent het hart
40 van alle kinderen der mensen; Opdat zij U vrezen al de dagen,
die zij leven zullen in het land, dat Gij onzen vaderen gegeven
41 hebt. Zelfs ook aangaande den vreemde, die van Uw volk Israel
niet zal zijn, maar uit verren lande om Uws Naams wil komen zal;
42 (Want zij zullen horen van Uw groten Naam, en van Uw sterke
hand, en van Uw uitgestrekten arm) als hij komen en bidden zal
43 in dit huis; Hoor Gij in den hemel, de vaste plaats Uwer woning,
en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat
alle volken der aarde Uw Naam kennen, om U te vrezen, gelijk
Uw volk Israel, en om te weten, dat Uw Naam genoemd wordt
44 over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb. Wanneer Uw volk in den
krijg tegen zijn vijand uittrekken zal door den weg, dien Gij hen
henen zenden zult, en zullen tot den HEERE bidden naar den
weg dezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk
45 ik Uw Naam gebouwd heb; Hoor dan in den hemel hun gebed
46 en hun smeking, en voer hun recht uit. Wanneer zij gezondigd
zullen hebben tegen U (want geen mens is er, die niet zondigt),
en Gij tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor het
aangezicht des vijands, dat degenen, die hen gevangen hebben,
hen gevankelijk wegvoeren in des vijands land, dat verre of nabij
47 is. En zij in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, we-
der aan hun hart brengen zullen, dat zij zich bekeren, en tot U
smeken in het land dergenen, die ze gevankelijk weggevoerd heb-
ben, zeggende: Wij hebben gezondigd, en verkeerdelijk gedaan,
48 wij hebben goddelooslijk gehandeld; En zij zich tot U bekeren,
met hun ganse hart, en met hun ganse ziel, in het land hunner
vijanden, die hen gevankelijk weggevoerd zullen hebben; en tot U

bidden zullen naar den weg van hun land (hetwelk Gij hun va-
deren gegeven hebt), naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en
naar dit huis, dat ik Uw Naam gebouwd heb; Hoor dan in den 49
hemel, de vaste plaats Uwer woning, hun gebed en hun smeking
en voer hun recht uit; En vergeef aan Uw volk, dat zij tegen U 50
gezondigd zullen hebben, en al hun overtredingen, waarmede zij
tegen U zullen overtreden hebben; en geef hun barmhartigheid
voor het aangezicht dergenen, die ze gevangen houden, opdat zij
zich hunner ontfermen; Want zij zijn Uw volk en Uw erfdeel, die 51
Gij uitgevoerd hebt uit Egypteland, uit het midden des ijzeren
ovens; Opdat Uw ogen open zijn tot de smeking van Uw knecht, 52
en tot de smeking van Uw volk Israel, om naar hen te horen, in
al hun roepen tot U. Want Gij hebt hen U tot een erfdeel afge- 53
zonderd, uit alle volken der aarde; gelijk als Gij gesproken hebt
door den dienst van Mozes, Uw knecht, als Gij onze vaderen uit
Egypte uitvoerdet, Heere HEERE! Het geschiedde nu, als Salo- 54
mo voleind had dit ganse gebed, en deze smeking tot den HEERE
te bidden, *dat* hij van voor het altaar des HEEREN opstond, van
het knielen op zijn knieen, met zijn handen uitgebreid naar den
hemel; Zo stond hij, en zegende de ganse gemeente van Israel, 55
zeggende met luider stem: Geloofd zij de HEERE, Die aan Zijn 56
volk Israel rust gegeven heeft, naar alles, wat Hij gesproken heeft!
Niet een enig woord is er gevallen van al Zijn goede woorden, die
Hij gesproken heeft door den dienst van Mozes, Zijn knecht. De 57
HEERE, onze God, zij met ons, gelijk als Hij geweest is met onze
vaderen; Hij verlate ons niet, en begeve ons niet; Neigende tot 58
Zich ons hart, om in al Zijn wegen te wandelen, en om te hou-
den Zijn geboden, en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, dewelke
Hij onzen vaderen geboden heeft. En dat deze mijn woorden, 59
waarmede ik voor den HEERE gesmeekt heb, mogen nabij zijn
voor den HEERE, onzen God, dag en nacht; opdat Hij het recht
van Zijn knecht uitvoere, en het recht van Zijn volk Israel, elk-
een dagelijks op zijn dag. Opdat alle volken der aarde weten, 60
dat de HEERE die God is, niemand meer; En ulieder hart vol- 61
komen zij met den HEERE, onzen God, om te wandelen in Zijn
inzettingen, en Zijn geboden te houden, gelijk te dezen dage. En 62
de koning, en gans Israel met hem, offerden slachtofferen voor
het aangezicht des HEEREN. En Salomo offerde ten dankoffer, 63

dat hij den HEERE offerde, twee en twintig duizend runderen,
en honderd en twintig duizend schapen. Alzo hebben zij het huis
64 des HEEREN ingewijd, de koning en al de kinderen Israels. Ten
zelfden dage heiligde de koning het middelste des voorhofs, dat
voor het huis des HEEREN was, omdat hij aldaar het brandoffer
en het spijsoffer bereid had, mitsgaders het vet der dankofferen;
want het koperen altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN
was, was te klein, om de brandofferen, en de spijsofferen, en het
65 vet der dankofferen te vatten. Terzelfder tijd ook hield Salomo
het feest, en gans Israel met hem, een grote gemeente, van den in-
gang af van Hamath tot de rivier van Egypte, voor het aangezicht
des HEEREN, onzes Gods, zeven dagen en zeven dagen, zijnde
66 veertien dagen. Op den achtsten dag liet hij het volk gaan, en
zij zegenden den koning; daarna gingen zij naar hun tenten, blijde
en goedsmoeds over al het goede, dat de HEERE aan David, Zijn
knecht, en aan Israel, Zijn volk, gedaan had.

9 Het geschiedde nu, als Salomo voleind had te bouwen het huis
des HEEREN en het huis des konings, en al de begeerte van Sa-
2 lomo, die hem gelust had te maken; Dat de HEERE ten anderen
male aan Salomo verscheen, gelijk als Hij hem in Gibeon versche-
3 nen was. En de HEERE zeide tot hem: Ik heb uw gebed en uw
smeking gehoord, die gij voor Mijn aangezicht smekende gedaan
hebt; Ik heb dat huis geheiligd, hetwelk gij gebouwd hebt, opdat
Ik Mijn Naam aldaar tot in eeuwigheid zette; en Mijn ogen en
4 Mijn hart zullen daar zijn te allen dage. En zo gij voor Mijn
aangezicht wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld
heeft, met volkomenheid des harten, en met oprechtheid, om te
doen naar al wat Ik u geboden heb, en Mijn inzettingen en Mijn
5 rechten houden zult; Zo zal Ik den troon uws koninkrijks over
Israel bevestigen in eeuwigheid; gelijk als Ik gesproken heb over
uw vader David, zeggende: Geen man zal u afgesneden worden
6 van den troon van Israel. *Maar* zo gijlieden u te enen male afke-
ren zult, gij en uw kinderen, van Mij na *te volgen*, en niet houden
zult Mijn geboden *en* Mijn inzettingen, die Ik voor uw aange-
zicht gegeven heb; maar heengaan, en andere goden dienen, en
7 u voor dezelve nederbuigen zult; Zo zal Ik Israel uitroeien van
het land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, hetwelk Ik Mijn
Naam geheiligd heb, zal Ik van Mijn aangezicht wegwerpen; en

Israel zal tot een spreekwoord en spotrede zijn onder alle vol-
ken. En aangaande dit huis, *dat* verheven zal geweest zijn, al 8
wie voor hetzelve zal voorbijgaan, zal zich ontzetten en fluiten;
men zal zeggen: Waarom heeft de HEERE alzo gedaan aan dit
land en aan dit huis? En men zal zeggen: Omdat zij den HEE- 9
RE, hun God, verlaten hebben, Die hun vaderen uit Egypteland
uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden, en
zich voor dezelve nedergebogen, en hen gediend; daarom heeft
de HEERE al dit kwaad over hen gebracht. En het geschiedde 10
ten einde van twintig jaren, in dewelke Salomo die twee huizen
gebouwd had, het huis des HEEREN en het huis des konings;
(*Waartoe* Hiram, de koning van Tyrus, Salomo van cederbomen, 11
en van dennenbomen, en van goud, naar al zijn lust opgebracht
had), dat alstoen de koning Salomo aan Hiram twintig steden gaf
in het land van Galilea. En Hiram toog uit van Tyrus, om de 12
steden te bezien, die Salomo hem gegeven had, maar zij waren
niet recht in zijn ogen. Daarom zeide hij: Wat zijn dat voor 13
steden, mijn broeder, die gij mij gegeven hebt? En hij noemde
ze het land Kabul, tot op dezen dag. En Hiram had den koning 14
gezonden honderd en twintig talenten gouds. Dit is nu de oor- 15
zaak van het uitschot, dat de koning Salomo deed opkomen, om
het huis des HEEREN te bouwen, en zijn huis, en Millo, en den
muur van Jeruzalem, mitsgaders Hazor, en Megiddo, en Gezer.
Want Farao, de koning van Egypte, was opgekomen, en had Ge- 16
zer ingenomen, en haar met vuur verbrand, en de Kanaanieten,
die in de stad woonden, gedood, en had haar aan zijn dochter, de
huisvrouw van Salomo, tot een geschenk gegeven. Alzo bouwde 17
Salomo Gezer, en het lage Beth-horon. En Baalath, en Tamor 18
in de woestijn, in dat land; En al de schatsteden, die Salomo 19
had, en de wagensteden, en de steden der ruiteren, en wat de be-
geerte van Salomo begeerde te bouwen, in Jeruzalem, en op den
Libanon, en in het ganse land zijner heerschappij. Aangaande al 20
het volk, dat overgebleven was van de Amorieten, Hethieten, Fe-
rezieten, Hevieten, en Jebusieten, die niet waren van de kinderen
Israels; Hun kinderen, die na hen in het land overgebleven waren, 21
die de kinderen Israels niet hadden kunnen verbannen, die heeft
Salomo gebracht op slaafsen uitschot tot op dezen dag. Doch 22
van de kinderen Israels maakte Salomo geen slaaf; maar zij waren

krijgslieden, en zijn knechten, en zijn vorsten, en zijn hoofdlieden,
23 en de oversten zijner wagenen, en zijner ruiteren. Dezen waren
de oversten der bestelden, die over het werk van Salomo waren,
vijfhonderd en vijftig, die heerschappij hadden over het volk, dat
24 in het werk doende was. Doch de dochter van Farao toog van de
stad Davids op tot haar huis, hetwelk hij voor haar gebouwd had;
25 toen bouwde hij Millo. En Salomo offerde driemaal des jaars
brandofferen en dankofferen, op het altaar, dat hij den HEERE
gebouwd had, en rookte op dat, hetwelk voor het aangezicht des
26 HEEREN was, als hij het huis volmaakt had. De koning Salo-
mo maakte ook schepen te Ezeon-geber, dat bij Eloth is, aan den
27 oever der Schelfzee, in het land van Edom. En Hiram zond met
die schepen zijn knechten, scheepslieden, kenners van de zee, met
28 de knechten van Salomo. En zij kwamen te Ofir, en haalden van
daar aan goud, vierhonderd en twintig talenten, en brachten het
tot den koning Salomo.

10 En toen de koningin van Scheba het gerucht van Salomo hoor-
de, aangaande den Naam des HEEREN, kwam zij, om hem met
2 raadselen te verzoeken. En zij kwam te Jeruzalem, met een zeer
zwaar heir, met kemelen, dragende specerijen, en zeer veel gouds,
en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo, en sprak tot hem
3 al wat in haar hart was. En Salomo verklaarde haar al haar
woorden; geen ding was er verborgen voor den koning, dat hij
4 haar niet verklaarde. Als nu de koningin van Scheba zag al de
5 wijsheid van Salomo, en het huis, hetwelk hij gebouwd had, En
de spijze zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan
zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en zijn op-
gang, waardoor hij henen opging in het huis des HEEREN, zo was
6 in haar geen geest meer. En zij zeide tot den koning: Het woord
is waarheid geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uw za-
7 ken en van uw wijsheid. Ik heb die woorden niet geloofd, totdat
ik gekomen ben, en mijn ogen *dat* gezien hebben; en zie, de helft
is mij niet aangezegd; gij hebt met wijsheid en goed overtroffen
8 het gerucht, dat ik gehoord heb. Welgelukzalig zijn uw mannen,
welgelukzalig deze uw knechten, die gedurig voor uw aangezicht
9 staan, die uw wijsheid horen! Geloofd zij de HEERE, uw God,
Die behagen in u heeft gehad, om u op den troon van Israel te zet-
ten! Omdat de HEERE Israel in eeuwigheid bemint, daarom heeft

Hij u tot koning gesteld, om recht en gerechtigheid te doen. En 10
zij gaf den koning honderd en twintig talenten gouds, en zeer veel
specerijen, en kostelijk gesteente; als deze specerij, die de koningin
van Scheba den koning Salomo gaf, is er nooit meer in menigte
gekomen. Verder ook de schepen van Hiram, die goud uit Ofir 11
voerden, brachten uit Ofir zeer veel almuggimhout en kostelijk
gesteente. En de koning maakte van dit almuggimhout steun- 12
selen voor het huis des HEEREN, en voor het huis des konings,
mitsgaders harpen en luiten voor de zangers. Het almuggimhout
was zo niet gekomen noch gezien geweest, tot op dezen dag. En 13
de koning Salomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen,
wat zij begeerde; behalve dat hij haar gaf naar het vermogen van
den koning Salomo; zo keerde zij en toog in haar land, zij en haar
knechten. Het gewicht nu van het goud, dat voor Salomo op een 14
jaar inkwam was zeshonderd zes en zestig talenten gouds; Be- 15
halve dat van de kramers was, en van den handel der kruideniërs,
en van alle koningen van Arabie, en van de geweldigen van dat
land. Ook maakte de koning Salomo tweehonderd rondassen van 16
geslagen goud; zeshonderd *sikkelen* gouds liet hij opwegen tot el-
ke rondas. Insgelijks driehonderd schilden van geslagen goud; 17
drie pond gouds liet hij opwegen tot elk schild; en de koning leide
ze in het huis des wouds van Libanon. Nog maakte de koning 18
een groten elpenbenen troon, en hij overtoog denzelven met dicht
goud. Deze troon had zes trappen, en het hoofd van den troon 19
was van achteren rond, en aan beide zijden waren leuningen tot
de zitplaats toe, en twee leeuwen stonden bij die leuningen. En 20
twaalf leeuwen stonden daar op de zes trappen aan beide zijden,
desgelijks is in geen koninkrijken gemaakt geweest. Ook waren 21
alle drinkvaten van den koning Salomo van goud, en alle vaten van
het huis des wouds van Libanon waren van gesloten goud; geen
zilver was er aan; *want* het werd in de dagen van Salomo niet voor
enig ding geacht. Want de koning had in zee schepen van Thar- 22
sis, met de schepen van Hiram; deze schepen van Tharsis kwamen
in, eenmaal in drie jaren, brengende goud, en zilver, elpenbeen,
en apen, en pauwen. Alzo werd de koning Salomo groter dan 23
alle koningen der aarde, in rijkdom en in wijsheid. En de ganse 24
aarde zocht het aangezicht van Salomo, om zijn wijsheid te ho-
ren, die God in zijn hart gegeven had. En zij brachten een ieder 25

zijn geschenk, zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen, en
harnas, en specerijen, paarden en muilezelen, elk ding van jaar
26 tot jaar. Daartoe vergaderde Salomo wagenen en ruiteren, en hij
had duizend en vierhonderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren,
27 en leide ze in de wagensteden en bij den koning in Jeruzalem. En
de koning maakte het zilver in Jeruzalem te zijn als stenen, en de
cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgebomen, die in de laag-
28 te zijn, in menigte. En het uitbrengen der paarden was hetgeen
Salomo uit Egypte had; en aangaande het linnen garen, de koop-
29 lieden des konings namen het linnen garen voor den prijs. En een
wagen kwam op, en ging uit van Egypte, voor zeshonderd *sikkelen*
zilvers, en een paard voor honderd en vijftig; en alzo voerden ze
die uit door hun hand voor alle koningen der Hethieten, en voor
de koningen van Syrie.

11 En de koning Salomo had veel vreemde vrouwen lief, en dat
benevens de dochter van Farao: Moabietische, Ammonietische,
2 Edomietische, Sidonische, Hethietische; Van die volken, waarvan
de HEERE gezegd had tot de kinderen Israels: Gijlieden zult tot
hen niet ingaan, en zij zullen tot u niet inkomen; zij zouden zeker-
lijk uw hart achter hun goden neigen; aan deze hing Salomo met
3 liefde. En hij had zevenhonderd vrouwen, vorstinnen, en drie-
4 honderd bijwijven en zijn vrouwen neigden zijn hart. Want het
geschiedde in den tijd van Salomo's ouderdom, *dat* zijn vrouwen
zijn hart achter andere goden neigden; dat zijn hart niet volkomen
was met den HEERE, zijn God, gelijk het hart van zijn vader Da-
5 vid. Want Salomo wandelde Astoreth, den god der Sidoniërs, na,
6 en Milchom, het verfoeisel der Ammonieten. Alzo deed Salomo,
dat kwaad was in de ogen des HEEREN; en volhardde niet den
7 HEERE te volgen, gelijk zijn vader David. Toen bouwde Salo-
mo een hoogte voor Kamos, het verfoeisel der Moabieten, op den
berg, die voor Jeruzalem is, en voor Molech, het verfoeisel der kin-
8 deren Ammons. En alzo deed hij voor al zijn vreemde vrouwen,
9 die haar goden rookten en offerden. Daarom vertoornde Zich de
HEERE tegen Salomo, omdat hij zijn hart geneigd had van den
10 HEERE, den God Israels, Die hem tweemaal verschenen was. En
hem van deze zaak geboden had, dat hij andere goden niet zou
nawandelen; doch hij hield niet, wat de HEERE geboden had.
11 Daarom zeide de HEERE tot Salomo: Dewijl dit bij u geschied is,

dat gij niet hebt gehouden Mijn verbond en Mijn inzettingen, die
Ik u geboden heb; Ik zal gewisselijk dit koninkrijk van u scheuren,
en datzelve uw knecht geven. In uw dagen nochtans zal Ik dat 12
niet doen, om uws vaders Davids wil, van de hand uws zoons zal
Ik het scheuren. Doch Ik zal het gehele koninkrijk niet afscheu- 13
ren; een stam zal Ik uw zoon geven, om Mijns knechts Davids
wil, en om Jeruzalems wil, dat Ik verkoren heb. Zo verwekte de 14
HEERE Salomo een tegenpartijder, Hadad, den Edomiet; hij was
van des konings zaad in Edom. Want het was geschied, als David 15
in Edom was, toen Joab, de krijgsoverste, optoog, om de versla-
genen te begraven, dat hij al wat mannelijk was in Edom sloeg;
Want Joab bleef aldaar zes maanden, met het ganse Israel, totdat 16
hij al wat mannelijk was in Edom uitgeroeid had. Doch Hadad 17
was ontvloden, hij en *enige* Edomietische mannen uit zijns vaders
knechten met hem, om in Egypte te komen; Hadad nu was een
klein jongsken. En zij maakten zich op van Midian, en kwamen 18
tot Paran; en namen met zich mannen van Paran, en kwamen
in Egypte tot Farao, den koning van Egypte, die hem een huis
gaf, en hem voeding toezeide, en hem een land gaf. En Hadad 19
vond grote genade in de ogen van Farao, zodat hij hem tot een
vrouw gaf de zuster zijner huisvrouw, de zuster van Tachpenes,
de koningin. En de zuster van Tachpenes baarde hem zijn zoon 20
Genubath, denwelken Tachpenes optoog in het huis van Farao;
zodat Genubath in het huis van Farao was, onder de zonen van
Farao. Toen nu Hadad in Egypte hoorde, dat David met zijn 21
vaderen ontslapen, en dat Joab, de krijgsoverste, dood was, zei-
de Hadad tot Farao: Laat mij gaan, dat ik in mijn land trekke.
Doch Farao zeide: Maar wat ontbreekt u bij mij, dat, zie, gij in uw 22
land zoekt te trekken? En hij zeide: Niets, maar laat mij even-
wel gaan. Ook verwekte God hem een wederpartijder, Rezon, 23
den zoon van Eljada, die gevloden was van zijn heer Hadad-ezer,
den koning van Zoba, Tegen welken hij ook mannen vergaderd 24
had, en werd overste ener bende, als David die doodde; en ge-
trokken zijnde naar Damaskus, woonden zij aldaar, en regeerden
in Damaskus. En hij was Israels tegenpartijder al de dagen van 25
Salomo, en dat benevens het kwaad, dat Hadad *deed*; want hij
had een afkeer van Israel, en hij regeerde over Syrie. Daartoe Je- 26
robeam, de zoon van Nebat, een Efrathiet van Zereda, Salomo's

knecht (wiens moeders naam was Zerua, een weduwvrouw), hief
27 ook de hand op tegen den koning. Dit is nu de zaak, waarom hij
de hand tegen den koning ophief. Salomo bouwde Millo, *en* sloot
28 de breuk der stad van zijn vader David toe. En de man Jerobeam
was een dapper held. Toen Salomo dezen jongeling zag, dat hij
arbeidzaam was, zo stelde hij hem over al den last van het huis
29 van Jozef. Het geschiedde nu te dier tijd, als Jerobeam uit Jeru-
zalem uitging, dat de profeet Ahia, de Siloniet, hem op den weg
vond, en hij zich een nieuw kleed aangedaan had, en zij beiden
30 alleen op het veld waren; Zo vatte Ahia het nieuwe kleed, dat
31 aan hem was, en scheurde het, in twaalf stukken. En hij zeide
tot Jerobeam: Neem u tien stukken; want alzo zegt de HEERE,
de God Israels: Zie, Ik zal het koninkrijk van de hand van Salomo
32 scheuren, en u tien stammen geven. Maar een stam zal hij heb-
ben, om Mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, de stad,
33 die Ik verkoren heb uit alle stammen van Israel. Daarom dat
zij Mij verlaten, en zich nedergebogen hebben voor Astoreth, den
god der Sidoniërs, Kamos, den god der Moabieten, en Milchom,
den god der kinderen Ammons; en niet gewandeld hebben in Mijn
wegen, om te doen wat recht is in Mijn ogen, te weten Mijn in-
34 zettingen en Mijn rechten; gelijk zijn vader David. Doch niets
van dit koninkrijk zal Ik uit zijn hand nemen; maar Ik stel hem
tot een vorst al de dagen zijns levens, om Mijns knechts Davids
wil, dien Ik verkoren heb, die Mijn geboden en Mijn inzettingen
35 gehouden heeft. Maar uit de hand zijns zoons zal Ik het konink-
36 rijk nemen; en Ik zal u daarvan tien stammen geven. En zijn
zoon zal Ik een stam geven; opdat Mijn knecht David altijd een
lamp voor Mijn aangezicht hebbe in Jeruzalem, de stad, die Ik
37 Mij verkoren heb, om Mijn Naam daar te stellen. Zo zal Ik u
nemen, en gij zult regeren over al wat uw ziel zal begeren; en gij
38 zult koning zijn over Israel. En het zal geschieden, zo gij horen
zult al wat Ik u zal gebieden, en in Mijn wegen zult wandelen,
en doen wat recht in Mijn ogen is, houdende Mijn inzettingen en
Mijn geboden, gelijk als Mijn knecht David gedaan heeft; dat Ik
met u zal zijn, en u een bestendig huis bouwen, gelijk als Ik David
39 gebouwd heb, en zal u Israel geven. En Ik zal om diens wil het
40 zaad van David verootmoedigen; nochtans niet altijd. Daarom
zocht Salomo Jerobeam te doden; maar Jerobeam maakte zich op,

en vlood in Egypte, tot Sisak, den koning van Egypte, en was in
Egypte, totdat Salomo stierf. Het overige nu der geschiedenissen 41
van Salomo, en al wat hij gedaan heeft, en zijn wijsheid, is dat
niet geschreven in het boek der geschiedenissen van Salomo? De 42
tijd nu, dien Salomo te Jeruzalem over het ganse Israel regeerde,
was veertig jaar. Daarna ontsliep Salomo met zijn vaderen, en 43
werd begraven in de stad van zijn vader David; en Rehabeam, zijn
zoon, werd koning in zijn plaats.

En Rehabeam toog naar Sichem, want het ganse Israel was **12**
te Sichem gekomen, om hem koning te maken. Het geschiedde 2
nu, als Jerobeam, de zoon van Nebat, *dit* hoorde, daar hij nog in
Egypte was (want hij was van het aangezicht van den koning Sa-
lomo gevloden; en Jerobeam woonde in Egypte), Dat zij henen 3
zonden, en lieten hem roepen; en Jerobeam en de ganse gemeen-
te van Israel kwamen en spraken tot Rehabeam, zeggende: Uw 4
vader heeft ons juk hard gemaakt; gij dan nu, maak uws vaders
harden dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lich-
ter, en wij zullen u dienen. En hij zeide tot hen: Gaat heen tot 5
aan den derden dag, komt dan weder tot mij. En het volk ging
heen. En de koning Rehabeam hield raad met de oudsten, die 6
gestaan hadden voor het aangezicht van zijn vader Salomo, als
hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, dat men dit volk ant-
woorden zal? En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij heden 7
knecht van dit volk wezen zult, en hen dienen, en hun antwoorden,
en tot hen goede woorden spreken zult, zo zullen zij te allen dage
uw knechten zijn. Maar hij verliet den raad der oudsten, dien 8
zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, die
met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezicht stonden. En 9
hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoor-
den zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: Maak het
juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, lichter. En de jongelingen, 10
die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzo
zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken hebben, zeggen-
de: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het
over ons lichter; alzo zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste *vinger*
zal dikker zijn dan mijns vaders lenden. Indien nu mijn vader 11
een zwaar juk op u heeft doen laden, zo zal ik boven uw juk nog
daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik

12 zal u met schorpioenen kastijden. Zo kwam Jerobeam en het
ganse volk tot Rehabeam op den derden dag, gelijk als de koning
gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op den derden dag.
13 En de koning antwoordde het volk hardelijk; want hij verliet den
14 raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden. En hij sprak tot
hen naar den raad der jongelingen, zeggende: Mijn vader heeft
uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal boven uw juk nog daartoe
doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met
15 schorpioenen kastijden. Alzo hoorde de koning naar het volk
niet; want deze omwending was van den HEERE, opdat Hij Zijn
woord bevestigde, hetwelk de HEERE door den dienst van Ahia,
den Siloniet, gesproken had tot Jerobeam, den zoon van Nebat.
16 Toen gans Israel zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zo gaf
het volk den koning weder antwoord, zeggende: Wat deel heb-
ben wij aan David? Ja, geen erve *hebben wij* aan den zoon van
Isai; naar uw tenten, o Israel! Voorzie nu uw huis, o David! Zo
17 ging Israel naar zijn tenten. Doch aangaande de kinderen van
Israel, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Re-
18 habeam ook. Toen zond de koning Rehabeam Adoram, die over
de schatting was; en het ganse Israel stenigde hem met stenen, dat
hij stierf; maar de koning Rehabeam verkloekte zich om op een
19 wagen te klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte. Alzo vielen
20 de Israelieten van het huis Davids af, tot op dezen dag. En het
geschiedde, als gans Israel hoorde, dat Jerobeam wedergekomen
was, dat zij henen zonden, en hem in de vergadering riepen, en
hem over gans Israel koning maakten; niemand volgde het huis
21 Davids, dan de stam van Juda alleen. Toen nu Rehabeam te Je-
ruzalem gekomen was, vergaderde hij het ganse huis van Juda en
den stam van Benjamin, honderd en tachtig duizend uitgelezenen,
geoefend ten oorlog, om tegen het huis Israels te strijden, opdat
hij het koninkrijk weder aan Rehabeam, den zoon van Salomo,
22 bracht. Doch het woord van God geschiedde tot Semaja, den
23 man Gods, zeggende: Zeg tot Rehabeam, den zoon van Salomo,
den koning van Juda, en tot het ganse huis van Juda en Benja-
24 min, en overige des volks, zeggende: Zo zegt de HEERE: Gij zult
niet optrekken, noch strijden tegen uw broederen, de kinderen Is-
raels; een ieder kere weder tot zijn huis, want deze zaak is van Mij
geschied. En zij hoorden het woord des HEEREN, en keerden

weder, om weg te trekken naar het woord des HEEREN. Jero- 25
beam nu bouwde Sichem op het gebergte van Efraim, en woonde
daarin, en toog van daar uit, en bouwde Penuël. En Jerobeam 26
zeide in zijn hart: Nu zal het koninkrijk weder tot het huis van
David keren. Zo dit volk opgaan zal om offeranden te doen in 27
het huis des HEEREN te Jeruzalem, zo zal het hart dezes volks
tot hun heer, tot Rehabeam, den koning van Juda, wederkeren;
ja, zij zullen mij doden, en tot Rehabeam, den koning van Ju-
da, wederkeren. Daarom hield de koning een raad, en maakte 28
twee gouden kalveren; en hij zeide tot hen: Het is ulieden te veel
om op te gaan naar Jeruzalem; zie uw goden, o Israel, die u uit
Egypteland opgebracht hebben. En hij zette het ene te Beth-el, 29
en het andere stelde hij te Dan. En deze zaak werd tot zonde; 30
want het volk ging heen voor het ene, tot Dan toe. Hij maakte 31
ook een huis der hoogten; en maakte priesteren van de geringsten
des volks, die niet waren uit de zonen van Levi. En Jerobeam 32
maakte een feest in de achtste maand, op den vijftienden dag der
maand, gelijk het feest, dat in Juda was, en offerde op het altaar;
van gelijken deed hij te Beth-el, offerende den kalveren, die hij
gemaakt had; hij stelde ook te Beth-el priesteren der hoogten, die
hij gemaakt had. En hij offerde op het altaar, dat hij te Beth- 33
el gemaakt had, op den vijftienden dag der achtste maand, der
maand, dewelke hij uit zijn hart verdacht had; zo maakte hij den
kinderen Israels een feest, en offerde op dat altaar, rokende.

En ziet, een man Gods kwam uit Juda, door het woord des **13**
HEEREN tot Beth-el; en Jerobeam stond bij het altaar, om te
roken. En hij riep tegen het altaar, door het woord des HEEREN, 2
en zeide: Altaar, altaar, zo zegt de HEERE: Zie, een zoon zal aan
het huis Davids geboren worden, wiens naam zal zijn Josia; die zal
op u offeren de priesters der hoogten, die op u roken, en men zal
mensenbeenderen op u verbranden. En hij gaf ten zelfden dage 3
een wonderteken, zeggende: Dit is dat wonderteken, waarvan de
HEERE gesproken heeft; ziet, het altaar zal vaneen gescheurd,
en de as, die daarop is, afgestort worden. Het geschiedde nu, 4
als de koning het woord van den man Gods hoorde, hetwelk hij
tegen het altaar te Beth-el geroepen had, dat Jerobeam zijn hand
van op het altaar uitstrekte, zeggende: Grijpt hem! Maar zijn
hand, die hij tegen hem uitgestrekt had, verdorde, dat hij ze niet

5 weder tot zich trekken kon. En het altaar werd vaneen gescheurd,
en de as van het altaar afgestort, naar dat wonderteken, dat de
6 man Gods gegeven had, door het woord des HEEREN. Toen
antwoordde de koning, en zeide tot den man Gods: Aanbid toch
het aangezicht des HEEREN, uws Gods, ernstelijk, en bid voor
mij, dat mijn hand weder tot mij kome! Toen bad de man Gods
het aangezicht des HEEREN ernstelijk; en de hand des konings
7 kwam weder tot hem, en werd gelijk te voren. En de koning
sprak tot den man Gods: Kom met mij naar huis, en sterk *u*,
8 en ik zal u een geschenk geven. Maar de man Gods zeide tot
den koning: Al gaaft gij mij de helft van uw huis, zo zou ik niet
met u gaan, en ik zou in deze plaats geen brood eten, noch water
9 drinken. Want zo heeft mij de HEERE geboden door Zijn woord,
zeggende: Gij zult geen brood eten, noch water drinken; en gij
10 zult niet wederkeren door den weg, dien gij gegaan zijt. En hij
ging door een anderen weg, en keerde niet weder door den weg,
11 door welken hij te Beth-el gekomen was. Een oud profeet nu
woonde te Beth-el; en zijn zoon kwam, en vertelde hem al het
werk, dat de man Gods te dien dage in Beth-el gedaan had, met
de woorden, die hij tot den koning gesproken had; deze vertelden
12 zij ook hun vader. En hun vader sprak tot hen: Wat weg is hij
getogen? En zijn zonen hadden den weg gezien, welken de man
13 Gods was getogen, die uit Juda gekomen was. Toen zeide hij
tot zijn zonen: Zadelt mij den ezel. En zij zadelden hem den
14 ezel, en hij reed daarop. En hij toog den man Gods na, en vond
hem zittende onder een eik; en hij zeide tot hem: Zijt gij de man
15 Gods, die uit Juda gekomen zijt? En hij zeide: Ik ben het. Toen
16 zeide hij tot hem: Kom met mij naar huis, en eet brood. Doch
hij zeide: Ik kan niet met u wederkeren, noch met u inkomen;
ik zal ook geen brood eten, noch met u water drinken, in deze
17 plaats. Want een woord is tot mij *geschied* door het woord des
HEEREN: Gij zult aldaar noch brood eten, noch water drinken;
gij zult niet wederkeren, gaande door den weg, door denwelken
18 gij gegaan zijt. En hij zeide tot hem: Ik ben ook een profeet,
gelijk gij, en een engel heeft tot mij gesproken door het woord des
HEEREN, zeggende: Breng hem weder met u in uw huis, dat hij
19 brood ete en water drinke. *Doch* hij loog hem. En hij keerde met
20 hem wederom, en at brood in zijn huis, en dronk water. En het

geschiedde, als zij aan de tafel zaten, dat het woord des HEEREN
geschiedde tot den profeet, die hem had doen wederkeren; En hij 21
riep tot den man Gods, die uit Juda gekomen was, zeggende: Zo
zegt de HEERE: Daarom dat gij den mond des HEEREN zijt
wederspannig geweest, en niet gehouden hebt het gebod, dat u
de HEERE, uw God, geboden had, Maar zijt wedergekeerd, en 22
hebt brood gegeten en water gedronken ter plaatse, waarvan Hij
tot u gesproken had: Gij zult geen brood eten noch water drinken;
zo zal uw dood lichaam in uw vaderen graf niet komen. En het 23
geschiedde, nadat hij brood gegeten, en nadat hij gedronken had,
dat hij hem den ezel zadelde, *te weten voor* den profeet, dien hij
had doen wederkeren. Zo toog hij heen, en een leeuw vond hem 24
op den weg, en doodde hem; en zijn dood lichaam lag geworpen
op den weg, en de ezel stond daarbij; ook stond de leeuw bij het
dode lichaam. En ziet, er gingen lieden voorbij, en zagen het 25
dode lichaam geworpen op den weg, en den leeuw, staande bij het
dode lichaam; en zij kwamen en zeiden het in de stad, waarin de
oude profeet woonde. Als de profeet, die hem van den weg had 26
doen wederkeren, *dit* hoorde, zo zeide hij: Het is de man Gods,
die den mond des HEEREN wederspannig is geweest; daarom
heeft de HEERE hem den leeuw overgegeven, die hem gebroken,
en hem gedood heeft, naar het woord des HEEREN, dat Hij tot
hem gesproken had. Verder sprak hij tot zijn zonen, zeggende: 27
Zadelt mij den ezel. En zij zadelden *hem.* Toen toog hij heen, 28
en vond zijn dood lichaam geworpen op den weg, en den ezel, en
den leeuw, staande bij het dode lichaam; de leeuw had het dode
lichaam niet gegeten, en den ezel niet gebroken. Toen nam de 29
profeet het dode lichaam van den man Gods op, en leide dat op
den ezel, en voerde het wederom; zo kwam de oude profeet in de
stad om rouw te bedrijven en hem te begraven. En hij leide zijn 30
dood lichaam in zijn graf; en zij maakten over hem een weeklage:
Ach, mijn broeder! Het geschiedde nu, nadat hij hem begraven 31
had, dat hij sprak tot zijn zonen, zeggende: Als ik zal gestorven
zijn, zo begraaft mij in dat graf, waarin de man Gods begraven
is, *en* legt mijn beenderen bij zijn beenderen. Want de zaak 32
zal gewisselijk geschieden, die hij door het woord des HEEREN
uitgeroepen heeft tegen het altaar, dat te Beth-el is, en tegen al
de huizen der hoogten, die in de steden van Samaria zijn. Na 33

deze geschiedenis keerde zich Jerobeam niet van zijn bozen weg;
maar maakte wederom priesters der hoogten van de geringsten des
volks; wie wilde, diens hand vulde hij, en werd een van de priesters
34 der hoogten. En hij werd in deze zaak het huis van Jerobeam
tot zonde, om *hetzelve* te doen afsnijden en te verdelgen van den
aardbodem.

14 Te dierzelfder tijd was Abia, de zoon van Jerobeam, krank.
2 En Jerobeam zeide tot zijn huisvrouw: Maak u nu op, en ver-
stel u, dat men niet merkte, dat gij Jerobeams huisvrouw zijt,
en ga heen naar Silo, zie, daar is de profeet Ahia, die van mij
3 gesproken heeft, dat ik koning zou zijn over dit volk. En neem
in uw hand tien broden, en koeken, en een kruik honig, en ga tot
hem; hij zal u te kennen geven, wat dezen jongen geschieden zal.
4 En Jerobeams huisvrouw deed alzo, en maakte zich op, en ging
naar Silo, en kwam in het huis van Ahia. Ahia nu kon niet zien,
5 want zijn ogen stonden stijf vanwege zijn ouderdom. Maar de
HEERE zeide tot Ahia: Zie, Jerobeams huisvrouw komt, om een
zaak van u te vragen, aangaande haar zoon, want hij is krank;
zo en zo zult gij tot haar spreken, en het zal zijn, als zij inkomt,
6 dat zij zich vreemd aanstellen zal. En het geschiedde, als Ahia
het geruis harer voeten hoorde, toen zij ter deure inkwam, dat
hij zeide: Kom in, gij huisvrouw van Jerobeam! Waarom stelt gij
u dus vreemd aan? Want ik ben tot u gezonden met een har-
7 de *boodschap*. Ga heen, zeg Jerobeam: Zo zegt de HEERE, de
God Israels: Daarom, dat Ik u verheven heb uit het midden des
volks, en u tot een voorganger over Mijn volk Israel gesteld heb;
8 En het koninkrijk van het huis van David gescheurd, en dat u
gegeven heb, en gij niet geweest zijt, gelijk Mijn knecht David,
die Mijn geboden hield, en die Mij met zijn ganse hart navolgde,
9 om te doen alleen wat recht is in Mijn ogen; Maar kwaad ge-
daan hebt, doende des meer dan allen, die voor u geweest zijn,
en henengegaan zijt, en hebt u andere goden en gegotene beelden
gemaakt, om Mij tot toorn te verwekken, en hebt Mij achter uw
10 rug geworpen; Daarom, zie, Ik zal kwaad over het huis van Jero-
beam brengen, en van Jerobeam uitroeien wat mannelijk is, den
beslotene en verlatene in Israel; en Ik zal de nakomelingen van
het huis van Jerobeam wegdoen, gelijk de drek weggedaan wordt,
11 totdat het ganselijk vergaan zij. Die van Jerobeam in de stad

sterft, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de
vogelen des hemels eten; want de HEERE heeft het gesproken.
Gij dan maak u op, ga naar uw huis; als uw voeten in de stad 12
zullen gekomen zijn, zo zal het kind sterven. En gans Israel zal 13
hem beklagen, en hem begraven; want deze alleen van Jerobeam
zal in het graf komen, omdat in hem wat goeds voor den HEERE,
den God Israels, in het huis van Jerobeam gevonden is. Doch de 14
HEERE zal Zich een koning verwekken over Israel, die het huis
van Jerobeam ten zelfden dage uitroeien zal; maar wat zal het
ook nu zijn? De HEERE zal ook Israel slaan, gelijk een riet in 15
het water omgedreven wordt, en zal Israel uitrukken uit dit goede
land, dat Hij hun vaderen gegeven heeft, en zal hen verstrooi-
en op gene zijde der rivier; daarom dat zij hun bossen gemaakt
hebben, den HEERE tot toorn verwekkende. En Hij zal Israel 16
overgeven, om Jerobeams zonden wil, die gezondigd heeft, en die
Israel heeft doen zondigen. Toen maakte zich Jerobeams vrouw 17
op, en ging heen, en kwam te Thirza; ls zij nu op den dorpel van
het huis kwam, zo stierf de jongeling. En zij begroeven hem, en 18
gans Israel beklaagde hem; naar het woord des HEEREN, dat Hij
gesproken had door den dienst van Zijn knecht Ahia, den profeet.
Het overige nu der geschiedenissen van Jerobeam, hoe hij gekrijgd, 19
en hoe hij geregeerd heeft, ziet, die zijn geschreven in het boek der
kronieken der koningen van Israel. De dagen nu, die Jerobeam 20
heeft geregeerd, zijn twee en twintig jaren; en hij ontsliep met zijn
vaderen, en Nadab, zijn zoon, regeerde in zijn plaats. Rehabeam 21
nu, de zoon van Salomo, regeerde in Juda; een en veertig jaren
was Rehabeam oud, als hij koning werd, en regeerde zeventien
jaren te Jeruzalem, in de stad, die de HEERE verkoren had uit
al de stammen van Israel, om Zijn Naam daar te zetten; en de
naam zijner moeder was Naama, de Ammonietische. En Juda 22
deed, wat kwaad was in de ogen des HEEREN, en zij verwekten
Hem tot ijver, meer dan al hun vaderen gedaan hadden, met hun
zonden, die zij zondigden. Want ook zij bouwden zich hoogten, 23
en opgerichte beelden, en bossen, op allen hogen heuvel, en onder
allen groenen boom. Er waren ook schandjongens in het land; 24
zij deden naar al de gruwelen der heidenen, die de HEERE van
het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
Het geschiedde nu in het vijfde jaar van den koning Rehabeam, 25

26 *dat* Sisak, de koning van Egypte, optoog tegen Jeruzalem. En hij
nam de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van
het huis des konings weg, ja, hij nam alles weg; hij nam ook al de
27 gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had. En de koning Re-
habeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval
die onder de hand van de oversten der trawanten, die de deur van
28 het huis des konings bewaarden. En het geschiedde, zo wanneer
de koning in het huis des HEEREN ging, *dat* de trawanten dezel-
ve droegen, en die wederbrachten in der trawanten wachtkamer.
29 Het overige nu der geschiedenissen van Rehabeam, en al wat hij
gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken
30 der koningen van Juda? En er was krijg tussen Rehabeam en
31 tussen Jerobeam, al *hun* dagen. En Rehabeam ontsliep met zijn
vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids; en
de naam zijner moeder was Naama, de Ammonietische; en zijn
zoon Abiam regeerde in zijn plaats.

15 In het achttiende jaar nu van den koning Jerobeam, den zoon
2 van Nebat, werd Abiam koning over Juda. Hij regeerde drie jaren
te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Maacha, een dochter
3 van Abisalom. En hij wandelde in al de zonden zijns vaders, die
hij voor hem gedaan had; en zijn hart was niet volkomen met den
4 HEERE, zijn God, gelijk het hart van zijn vader David. Maar om
Davids wil, gaf de HEERE, zijn God, hem een lamp in Jeruzalem,
5 verwekkende zijn zoon na hem, en bevestigende Jeruzalem. Om-
dat David gedaan had wat recht was in de ogen des HEEREN, en
niet geweken was van alles, wat Hij hem geboden had, al de dagen
6 zijns levens, dan alleen in de zaak van Uria, den Hethiet. En er
was krijg geweest tussen Rehabeam en tussen Jerobeam, al de da-
7 gen zijns levens. Het overige nu der geschiedenissen van Abiam,
en alles, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek
der kronieken der koningen van Juda? Er was ook krijg tussen
8 Abiam en tussen Jerobeam. En Abiam ontsliep met zijn vade-
ren, en zij begroeven hem in de stad Davids; en Asa, zijn zoon,
9 regeerde in zijn plaats. In het twintigste jaar van Jerobeam, den
10 koning van Israel, werd Asa koning over Juda. En hij regeerde
een en veertig jaren te Jeruzalem, en de naam zijner moeder was
11 Maacha, een dochter van Abisalom. En Asa deed wat recht was
12 in de ogen des HEEREN, gelijk zijn vader David. Want hij nam

weg de schandjongens uit het land, en deed weg al de drekgoden,
die zijn vaders gemaakt hadden. Ja, zelfs zijn moeder Maacha 13
zette hij ook af, dat zij geen koningin ware, omdat zij een afgrij-
selijken afgod in een bos gemaakt had; ook roeide Asa uit haar
afgrijselijken afgod, en verbrandde *hem* aan de beek Kidron. De 14
hoogten werden wel niet weggenomen; nochtans was het hart van
Asa volkomen met den HEERE, al zijn dagen. En hij bracht 15
in het huis des HEEREN de geheiligde dingen zijns vaders, en
zijn geheiligde dingen, zilver, en goud, en vaten. En er was krijg 16
tussen Asa en tussen Baesa, den koning van Israel, al hun dagen.
Want Baesa, de koning van Israel, toog op tegen Juda, en bouwde 17
Rama; opdat hij niemand toeliet uit te gaan en in te komen tot
Asa, den koning van Juda. Toen nam Asa al het zilver en goud, 18
dat overgebleven was in de schatten van het huis des HEEREN,
en de schatten van het huis des konings, en gaf ze in de hand zij-
ner knechten; en de koning Asa zond ze tot Benhadad, den zoon
van Tabrimmon, den zoon van Hezion, den koning van Syrie, die
te Damaskus woonde, zeggende: Er is een verbond tussen mij 19
en tussen u, tussen mijn vader en tussen uw vader; zie, ik zend u
een geschenk, zilver en goud; ga heen, maak uw verbond te niet
met Baesa, den koning van Israel, dat hij aftrekke van tegen mij.
En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten 20
der heiren, die hij had, tegen de steden van Israel; en sloeg Ijon,
en Dan, en Abel Beth-maacha, en het ganse Cinneroth, met het
ganse land Nafthali. En het geschiedde, als Baesa *zulks* hoorde, 21
dat hij afliet van Rama te bouwen, en hij bleef te Thirza. Toen 22
liet de koning Asa door gans Juda uitroepen (niemand was vrij),
dat zij de stenen van Rama, en het hout daarvan, zouden weg-
dragen, waarmede Baesa gebouwd had; en de koning Asa bouwde
daarmede Geba-benjamins, en Mizpa. Het overige nu van alle 23
geschiedenissen van Asa, en al zijn macht, en al wat hij gedaan
heeft, en de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven
in het boek der kronieken der koningen van Juda? Doch in den
tijd zijns ouderdoms werd hij krank aan zijn voeten. En Asa 24
ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven met zijn vaderen, in
de stad van zijn vader David; en zijn zoon Josafat werd koning
in zijn plaats. Nadab nu, de zoon van Jerobeam, werd koning 25
over Israel, in het tweede jaar van Asa, den koning van Juda; en

26 hij regeerde twee jaren over Israel. En hij deed wat kwaad was
in de ogen des HEEREN, en wandelde in den weg zijns vaders,
27 en in zijn zonde, waarmede hij Israel had doen zondigen. En
Baesa, de zoon van Ahia, van het huis van Issaschar, maakte een
verbintenis tegen hem, en Baesa sloeg hem te Gibbethon, hetwelk
der Filistijnen is, als Nadab en gans Israel Gibbethon belegerden.
28 En Baesa doodde hem, in het derde jaar van Asa, den koning
29 van Juda, en werd koning in zijn plaats. Het geschiedde nu, als
hij regeerde, dat hij het ganse huis van Jerobeam sloeg; hij liet
niets over van Jerobeam, wat adem had, totdat hij hem verdelgd
had, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door
30 den dienst van Zijn knecht Ahia, den Siloniet; Om de zonden
van Jerobeam, die zondigde, en die Israel zondigen deed, *en* om
zijn terging, waarmede hij den HEERE, den God Israels, getergd
31 had. Het overige nu der geschiedenissen van Nadab, en al wat
hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken
32 der koningen van Israel? En er was oorlog tussen Asa en tussen
33 Baesa, den koning van Israel, al hun dagen. In het derde jaar
van Asa, koning van Juda, werd Baesa, de zoon van Ahia, koning
34 over gans Israel, te Thirza, *en regeerde* vier en twintig jaren. En
hij deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, en wandelde in
den weg van Jerobeam, en in zijn zonde, waarmede hij Israel had
doen zondigen.

16 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Jehu, den zoon
2 van Hanani, tegen Baesa, zeggende: Daarom, dat Ik u uit het
stof verheven, en u tot een voorganger over Mijn volk Israel gesteld heb, en gij gewandeld hebt in den weg van Jerobeam, en
Mijn volk Israel hebt doen zondigen, Mij tot toorn verwekkende
3 door hun zonden; Zie, zo zal Ik de nakomelingen van Baesa, en
de nakomelingen van zijn huis wegdoen; en Ik zal uw huis maken,
4 ken, gelijk het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat. Die van
Baesa in de stad sterft, zullen de honden eten, en die van hem
5 in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten. Het overige nu der geschiedenissen van Baesa, en wat hij gedaan heeft,
en zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken
6 der koningen van Israel? En Baesa ontsliep met zijn vaderen, en
werd begraven te Thirza; en zijn zoon Ela regeerde in zijn plaats.
7 Alzo geschiedde ook het woord des HEEREN, door den dienst

van den profeet Jehu, den zoon van Hanani, tegen Baesa en tegen
zijn huis; en dat om al het kwaad, dat hij gedaan had in de ogen
des HEEREN, Hem tot toorn verwekkende door het werk zijner
handen, omdat hij was gelijk het huis van Jerobeam, en omdat hij
hetzelve verslagen had. In het zes en twintigste jaar van Asa, den 8
koning van Juda, werd Ela, de zoon van Baesa, koning over Israel,
te Thirza, *en regeerde* twee jaren. En Zimri, zijn knecht, overste 9
van de helft der wagenen, maakte een verbintenis tegen hem, als
hij te Thirza was, zich dronken drinkende in het huis van Arza,
den hofmeester te Thirza; Zo kwam Zimri in, en sloeg hem, en 10
doodde hem, in het zeven en twintigste jaar van Asa, den koning
van Juda; en hij werd koning in zijn plaats. En het geschiedde, 11
als hij regeerde, als hij op zijn troon zat, dat hij het ganse huis van
Baesa sloeg; hij liet hem niet over die mannelijk was, noch zijn
bloedverwanten, noch zijn vrienden. Alzo verdelgde Zimri het 12
ganse huis van Baesa, naar het woord des HEEREN, dat Hij over
Baesa gesproken had, door den dienst van den profeet Jehu; Om 13
al de zonden van Baesa, en de zonden van Ela, zijn zoon, waar-
mede zij gezondigd hadden, en waarmede zij Israel hadden doen
zondigen, tot toorn verwekkende den HEERE, den God Israels,
door hun ijdelheden. Het overige nu der geschiedenissen van Ela, 14
en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der
kronieken der koningen van Israel? In het zeven en twintigste 15
jaar van Asa, den koning van Juda, regeerde Zimri zeven dagen
te Thirza; en het volk had zich gelegerd tegen Gibbethon, dat der
Filistijnen is. Het volk nu, dat zich gelegerd had, hoorde zeggen: 16
Zimri heeft een verbintenis gemaakt, ja, heeft ook den koning ver-
slagen; daarom maakte het ganse Israel ten zelfden dage Omri,
den krijgsoverste, koning over Israel, in het leger. En Omri toog 17
op, en gans Israel met hem van Gibbethon, en belegerde Thirza.
En het geschiedde, als Zimri zag, dat de stad ingenomen was, 18
dat hij ging in het paleis van het huis des konings, en verbrand-
de boven zich het huis des konings met vuur, en stierf; Om zijn 19
zonden, die hij gezondigd had, doende wat kwaad was in de ogen
des HEEREN, wandelende in den weg van Jerobeam, en in zijn
zonde, die hij gedaan had, doende Israel zondigen. Het overige 20
nu der geschiedenissen van Zimri, en zijn verbintenis, die hij ge-
maakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken

21 der koningen van Israel? Toen werd het volk van Israel verdeeld
in twee helften; de helft des volks volgde Tibni, den zoon van Gi-
22 nath, om hem koning te maken; en de helft volgde Omri. Maar
het volk, dat Omri volgde, was sterker dan het volk, dat Tibni,
den zoon van Ginath, volgde; en Tibni stierf, en Omri regeerde.
23 In het een en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd
Omri koning over Israel, *en regeerde* twaalf jaren; te Thirza re-
24 geerde hij zes jaren. En hij kocht den berg Samaria van Semer,
voor twee talenten zilvers, en bebouwde den berg; en noemde den
naam der stad, die hij bouwde, naar den naam van Semer, den
25 heer des bergs, Samaria. En Omri deed wat kwaad was in de
ogen des HEEREN; ja, hij deed erger dan allen, die voor hem
26 geweest waren. En hij wandelde in alle wegen van Jerobeam,
den zoon van Nebat, en in zijn zonden, waarmede hij Israel had
doen zondigen, verwekkende den HEERE, den God Israels, tot
27 toorn, door hun ijdelheden. Het overige nu der geschiedenissen
van Omri, wat hij gedaan heeft, en zijn macht die hij gepleegd
heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der ko-
28 ningen van Israel? En Omri ontsliep met zijn vaderen, en werd
begraven te Samaria; en zijn zoon Achab regeerde in zijn plaats.
29 En Achab, de zoon van Omri, werd koning over Israel, in het acht
en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda; en Achab, de
zoon van Omri, regeerde over Israel, te Samaria, twee en twintig
30 jaren. En Achab, den zoon van Omri, deed wat kwaad was in de
ogen des HEEREN, meer dan allen, die voor hem geweest waren.
31 En het geschiedde (was het een lichte zaak, dat hij wandelde in
de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat?), dat hij nog ter
vrouwe nam Izebel, de dochter van Eth-baal, den koning der Si-
32 doniërs, en heenging, en diende Baal, en boog zich voor hem. En
hij richtte voor Baal een altaar op, in het huis van Baal, hetwelk
33 hij te Samaria gebouwd had. Ook maakte Achab een bos, zo-
dat Achab nog meer deed, om den HEERE, den God Israels, tot
toorn te verwekken, dan alle koningen van Israel, die voor hem
34 geweest waren. In zijn dagen bouwde Hiel, de Betheliet, Jericho;
op Abiram, zijn eerstgeborenen zoon, heeft hij haar gegrondvest,
en op Segub, zijn jongsten *zoon*, heeft hij haar poorten gesteld;
naar het woord des HEEREN, dat Hij door den dienst van Jozua,
den zoon van Nun, gesproken had.

En Elia, de Thisbiet, van de inwoneren van Gilead, zeide tot **17**
Achab: *Zo waarachtig als* de HEERE, de God Israels, leeft, voor
Wiens aangezicht ik sta, indien deze jaren dauw of regen zijn zal,
tenzij dan naar mijn woord! Daarna geschiedde het woord des 2
HEEREN tot hem, zeggende: Ga weg van hier, en wend u naar 3
het oosten, en verberg u aan de beek Krith, die voor aan de Jor-
daan is. En het zal geschieden, dat gij uit de beek drinken zult; 4
en Ik heb de raven geboden, dat zij u daar onderhouden zullen.
Hij ging dan heen, en deed naar het woord des HEEREN; want 5
hij ging en woonde bij de beek Krith, die voor aan de Jordaan
is. En de raven brachten hem des morgens brood en vlees, des- 6
gelijks brood en vlees des avonds; en hij dronk uit de beek. En 7
het geschiedde ten einde van *vele* dagen, dat de beek uitdroogde;
want geen regen was in het land geweest. Toen geschiedde het 8
woord des HEEREN tot hem, zeggende: Maak u op, ga heen 9
naar Zarfath, dat bij Sidon is, en woon aldaar; zie, Ik heb daar
een weduwvrouw geboden, dat zij u onderhoude. Toen maakte 10
hij zich op, en ging naar Zarfath. Als hij nu aan de poort der
stad kwam, ziet, zo was daar een weduwvrouw, hout lezende; en
hij riep tot haar, en zeide: Haal mij toch een weinig waters in dit
vat, dat ik drinke. Toen zij nu heenging om te halen, zo riep 11
hij tot haar, en zeide: Haal mij toch *ook* een bete broods in uw
hand. Maar zij zeide: *Zo waarachtig als* de HEERE, uw God, 12
leeft, indien ik een koek heb, dan alleen een hand vol meels in
de kruik, en een weinig olie in de fles! En zie ik heb een paar
houten gelezen, en ik ga heen, en zal het voor mij en voor mijn
zoon bereiden, dat wij het eten, en sterven. En Elia zeide tot 13
haar: Vrees niet, ga heen, doe naar uw woord; maar maak mij
vooreerst een kleinen koek daarvan, en breng mij dien hier uit;
doch voor u en uw zoon zult gij daarna *wat* maken. Want zo 14
zegt de HEERE, de God Israels: Het meel van de kruik zal niet
verteerd worden, en de olie der fles zal niet ontbreken, tot op den
dag, dat de HEERE regen op den aardbodem geven zal. En zij 15
ging heen, en deed naar het woord van Elia; zo at zij, en hij, en
haar huis, *vele* dagen. Het meel van de kruik werd niet verteerd, 16
en de olie van de fles ontbrak niet, naar het woord des HEEREN,
dat Hij gesproken had door den dienst van Elia. En het geschied- 17
de na deze dingen, dat de zoon dezer vrouw, der waardin van het

huis, krank werd; en zijn krankheid werd zeer sterk, totdat geen
18 adem in hem overgebleven was. En zij zeide tot Elia: Wat heb
ik met u te doen, gij man Gods? Zijt gij bij mij ingekomen, om
mijn ongerechtigheid in gedachtenis te brengen, en om mijn zoon
19 te doden? En hij zeide tot haar: Geef mij uw zoon. En hij nam
hem van haar schoot, en droeg hem boven in de opperzaal, waar
20 hij zelf woonde, en hij leide hem neder op zijn bed. En hij riep
den HEERE aan, en zeide: HEERE, mijn God, hebt Gij dan ook
deze weduwe, bij dewelke ik herberge, zo kwalijk gedaan, dat Gij
21 haar zoon gedood hebt? En hij mat zich driemaal uit over dat
kind, en riep den HEERE aan, en zeide: HEERE, mijn God, laat
22 toch de ziel van dit kind in hem wederkomen. En de HEERE
verhoorde de stem van Elia; en de ziel van het kind kwam weder
23 in hem, dat het weder levend werd. En Elia nam het kind, en
bracht het af van de opperzaal in het huis, en gaf het aan zijn
24 moeder; en Elia zeide: Zie, uw zoon leeft. Toen zeide die vrouw
tot Elia: Nu weet ik, dat gij een man Gods zijt, en dat het woord
des HEEREN in uw mond waarheid is.

18 En het gebeurde *na* vele dagen, dat het woord des HEEREN
geschiedde tot Elia, in het derde jaar, zeggende: Ga heen, vertoon
2 u aan Achab; want Ik zal regen geven op den aardbodem. En
Elia ging heen, om zich aan Achab te vertonen. En de honger
3 was sterk in Samaria. En Achab had, Obadja, den hofmeester,
4 geroepen; en Obadja was den HEERE zeer vrezende. Want het
geschiedde, als Izebel de profeten des HEEREN uitroeide, dat
Obadja honderd profeten nam, en verborg ze bij vijftig man in een
5 spelonk, en onderhield hen met brood en water. En Achab had
gezegd tot Obadja: Trek door het land, tot alle waterfonteinen
en tot alle rivieren; misschien zullen wij gras vinden, opdat wij de
paarden en de muilezelen in het leven behouden, en niets uitroeien
6 van de beesten. En zij deelden het land onder zich, dat zij het
doortogen; Achab ging bijzonder op een weg, en Obadja ging ook
7 bijzonder op een weg. Als nu Obadja op den weg was, ziet,
zo was hem Elia tegemoet; en hem kennende, zo viel hij op zijn
8 aangezicht, en zeide: Zijt gij mijn heer Elia? Hij zeide: Ik ben
9 het; ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is *hier*. Maar hij zeide: Wat
heb ik gezondigd, dat gij uw knecht geeft in de hand van Achab,
10 dat hij mij dode? *Zo waarachtig als* de HEERE, uw God, leeft,

zo er een volk of koninkrijk is, waar mijn heer niet gezonden heeft,
om u te zoeken; en als zij zeiden: Hij is hier niet; zo nam hij dat
koninkrijk en dat volk een eed af; dat zij u niet hadden gevonden.
En nu zegt gij: Ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is *hier*. En 11, 12
het mocht geschieden, wanneer ik van u zou weggegaan zijn, dat
de Geest des HEEREN u wegnam, ik weet niet waarheen; en ik
kwam, om *dat* Achab aan te zeggen, en hij vond u niet, zo zou
hij mij doden; ik, uw knecht, nu vrees den HEERE van mijn
jonkheid af. Is mijn heer niet aangezegd, wat ik gedaan heb, als 13
Izebel de profeten des HEEREN doodde? Dat ik van de profeten
des HEEREN honderd man heb verborgen, elk vijftig man in een
spelonk, en die met brood en water onderhouden heb? En nu 14
zegt gij: Ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is *hier*, en hij zou mij
doodslaan. En Elia zeide: *Zo waarachtig als* de HEERE der 15
heirscharen leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, ik zal voorzeker
mij heden aan hem vertonen! Toen ging Obadja Achab tegemoet, 16
en zeide het hem aan; en Achab ging Elia tegemoet. En het 17
geschiedde, als Achab Elia zag, dat Achab tot hem zeide: Zijt
gij die beroerder van Israel? Toen zeide hij: Ik heb Israel niet 18
beroerd, maar gij en uws vaders huis, daarmede, dat gijlieden
de geboden des HEEREN verlaten hebt en de Baals nagevolgd
zijt. Nu dan, zend heen, verzamel tot mij het ganse Israel op 19
den berg Karmel, en de vierhonderd en vijftig profeten van Baal,
en de vierhonderd profeten van het bos, die van de tafel van Izebel
eten. Zo zond Achab onder alle kinderen Israels, en verzamelde 20
de profeten op den berg Karmel. Toen naderde Elia tot het 21
ganse volk, en zeide: Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Zo
de HEERE God is, volgt Hem na, en zo het Baal is, volgt hem na!
Maar het volk antwoordde hem niet een woord. Toen zeide Elia 22
tot het volk: Ik ben alleen een profeet des HEEREN overgebleven,
en de profeten van Baal zijn vierhonderd en vijftig mannen. Dat 23
men ons dan twee varren geve, en dat zij voor zich den enen var
kiezen, en denzelven in stukken delen, en op het hout leggen, maar
geen vuur daaraan leggen; en ik zal den anderen var bereiden,
en op het hout leggen, en geen vuur daaraan leggen. Roept 24
gij daarna den naam van uw god aan, en ik zal den Naam des
HEEREN aanroepen; en de God, Die door vuur antwoorden zal,
Die zal God zijn. En het ganse volk antwoordde en zeide: Dat

25 woord is goed. En Elia zeide tot de profeten van Baal: Kiest
gijlieden voor u den enen var, en bereidt gij *hem* eerst, want gij
zijt velen; en roept den naam uws gods aan, en legt geen vuur
26 daaraan. En zij namen den var, dien hij hun gegeven had, en
bereidden *hem*, en riepen den naam van Baal aan, van den morgen
tot op den middag, zeggende: O Baal, antwoord ons! Maar er was
geen stem en geen antwoorder. En zij sprongen tegen het altaar,
27 dat men gemaakt had. En het geschiedde op den middag, dat
Elia met hen spotte, en zeide: Roept met luider stem, want hij is
een god; omdat hij in gepeins is, of omdat hij wat te doen heeft,
of omdat hij een reize heeft; misschien slaapt hij en zal wakker
28 worden. En zij riepen met luider stem, en zij sneden zichzelven
messen en met priemen, naar hun wijze, totdat zij bloed over zich
29 uitstortten. Het geschiedde nu, als de middag voorbij was, dat
zij profeteerden totdat men het spijsoffer zou offeren; maar er was
30 geen stem, en geen antwoorder, en geen opmerking. Toen zeide
Elia tot het ganse volk: Nadert tot mij. En al het volk naderde
tot hem; en hij heelde het altaar des HEEREN, dat verbroken
31 was. En Elia nam twaalf stenen, naar het getal der stammen van
de kinderen Jakobs, tot welke het woord des HEEREN geschied
32 was, zeggende: Israel zal uw naam zijn. En hij bouwde met die
stenen het altaar in den Naam des HEEREN; daarna maakte hij
een groeve rondom het altaar, naar de wijdte van twee maten
33 zaads. En hij schikte het hout, en deelde den var in stukken, en
leide *hem* op het hout. En hij zeide: Vult vier kruiken met water,
34 en giet het op het brandoffer en op het hout. En hij zeide: Doet
het ten tweeden male. En zij deden het ten tweeden male. Voorts
zeide hij: Doet het ten derden male. En zij deden het ten derden
35 male; Dat het water rondom het altaar liep; daartoe vulde hij ook
36 de groeve met water. Het geschiedde nu, als men het spijsoffer
offerde, dat de profeet Elia naderde, en zeide: HEERE, God van
Abraham, Izak en Israel, dat het heden bekend worde, dat Gij
God in Israel zijt, en ik Uw knecht; en dat ik al deze dingen naar
37 Uw woord gedaan heb. Antwoord mij, HEERE, antwoord mij;
opdat dit volk erkenne, dat Gij, o HEERE, die God zijt, en dat Gij
38 hun hart achterwaarts omgewend hebt. Toen viel het vuur des
HEEREN, en verteerde dat brandoffer, en dat hout, en die stenen,
39 en dat stof, ja, lekte dat water op, hetwelk in de groeve was. Als

nu het ganse volk dat zag, zo vielen zij op hun aangezichten, en
zeiden: De HEERE is God, de HEERE is God! En Elia zeide tot 40
hen: Grijpt de profeten van Baal, dat niemand van hen ontkome.
En zij grepen ze; en Elia voerde hen af naar de beek Kison, en
slachtte hen aldaar. Daarna zeide Elia tot Achab: Trek op, eet 41
en drink; want er is een geruis van een overvloedigen regen. Alzo 42
toog Achab op, om te eten en te drinken; maar Elia ging op naar
de hoogte van Karmel, en breidde zich uit voorwaarts ter aarde;
daarna leide hij zijn aangezicht tussen zijn knieen. En hij zeide 43
tot zijn jongen: Ga nu op, en zie uit naar de zee. Toen ging hij
op, en zag uit, en zeide: Er is niets. Toen zeide hij: Ga weder
henen, zevenmaal. En het geschiedde op de zevende maal, dat 44
hij zeide: Zie, een kleine wolk, als eens mans hand, gaat op van
de zee. En hij zeide: Ga op, zeg tot Achab: Span aan, en kom af,
dat u de regen niet ophoude. En het geschiedde ondertussen, dat 45
de hemel van wolken en wind zwart werd; en er kwam een grote
regen; en Achab reed weg, en toog naar Jizreel. En de hand des 46
HEEREN was over Elia, en hij gordde zijn lenden, en liep voor
het aangezicht van Achab henen, tot daar men te Jizreel komt.

En Achab zeide Izebel aan al wat Elia gedaan had, en allen, **19**
die hij gedood had, *te weten* al de profeten, met het zwaard.
Toen zond Izebel een bode tot Elia, om te zeggen: Zo doen *mij* 2
de goden, en doen zo daartoe, voorzeker, ik zal morgen omtrent
dezen tijd uw ziel stellen, als de ziel van een hunner. Toen hij 3
dat zag, maakte hij zich op, en ging heen, om zijns levens wil,
en kwam te Ber-seba, dat in Juda is, en liet zijn jongen aldaar.
Maar hij zelf ging henen in de woestijn een dagreis, en kwam, 4
en zat onder een jeneverboom; en bad, dat zijn ziel stierve, en
zeide: Het is genoeg; neem nu, HEERE, mijn ziel, want ik ben
niet beter dan mijn vaderen. En hij leide zich neder, en sliep 5
onder een jeneverboom; en ziet, toen roerde hem een engel aan,
en zeide tot hem: Sta op, eet; En hij zag om, en ziet, aan zijn 6
hoofdeinde was een koek op de kolen gebakken, en een fles met
water; alzo at hij, en dronk, en leide zich wederom neder. En 7
de engel des HEEREN kwam ten anderen male weder, en roerde
hem aan, en zeide: Sta op, eet, want de weg zou te veel voor
u zijn. Zo stond hij op, en at, en dronk; en hij ging, door de 8
kracht derzelver spijs, veertig dagen en veertig nachten, tot aan

9 den berg Gods, Horeb. En hij kwam aldaar in een spelonk, en
vernachtte aldaar; en ziet, het woord des HEEREN geschiedde tot
10 hem, en zeide tot hem: Wat maakt gij hier, Elia? En hij zeide:
Ik heb zeer geijverd voor den HEERE, den God der heirscharen;
want de kinderen Israels hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren
afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen
ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel, om die weg te nemen.
11 En Hij zeide: Ga uit, en sta op dezen berg, voor het aangezicht des
HEEREN. En ziet, de HEERE ging voorbij, en een grote en sterke
wind, scheurende de bergen, en brekende de steenrotsen, voor den
HEERE henen; *doch* de HEERE was in den wind niet; en na dezen
wind een aardbeving; de HEERE was *ook* in de aardbeving niet;
12 En na de aardbeving een vuur; de HEERE was *ook* in het vuur
13 niet; en na het vuur het suizen van een zachte stilte. En het
geschiedde, als Elia *dat* hoorde, dat hij zijn aangezicht bewond
met zijn mantel, en uitging, en stond in den ingang der spelonk.
En ziet, een stem *kwam* tot hem, die zeide: Wat maakt gij hier,
14 Elia? En hij zeide: Ik heb zeer geijverd voor den HEERE, den
God der heirscharen; want de kinderen Israels hebben Uw verbond
verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard
gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel,
15 om die weg te nemen. En de HEERE zeide tot hem: Ga, keer
weder op uwe weg, naar de woestijn van Damaskus; en ga daar
16 in, en zalf Hazael ten koning over Syrie. Daartoe zult gij Jehu,
den zoon van Nimsi, zalven ten koning over Israel; en Elisa, den
zoon van Safat, van Abel-mehola, zult gij tot profeet zalven in
17 uw plaats. En het zal geschieden, dat Jehu hem, die van het
zwaard van Hazael ontkomt, doden zal; en die van het zwaard
18 van Jehu ontkomt, dien zal Elisa doden. Ook heb Ik in Israel
doen overblijven zeven duizend, alle knieen, die zich niet gebogen
19 hebben voor Baal, en allen mond, die hem niet gekust heeft. Zo
ging hij van daar, en vond Elisa, den zoon van Safat; dezelve
ploegde met twaalf juk *runderen* voor zich henen, en hij was bij
het twaalfde; en Elia ging over tot hem, en wierp zijn mantel op
20 hem. En hij verliet de runderen, en liep Elia na, en zeide: Dat ik
toch mijn vader en mijn moeder kusse, daarna zal ik u navolgen.
En hij zeide tot hem: Ga, keer weder; want wat heb ik u gedaan?
21 Zo keerde hij weder van achter hem af, en nam een juk runderen,

en slachtte het, en met het gereedschap der runderen zood hij hun
vlees, hetwelk hij aan het volk gaf; en zij aten. Daarna stond hij
op, en volgde Elia na, en diende hem.
En Benhadad, de koning van Syrie, vergaderde al zijn macht; **20**
en twee en dertig koningen waren met hem, en paarden en wage-
nen; en hij toog op, en belegerde Samaria en krijgde tegen haar.
En hij zond boden tot Achab, den koning van Israel, in de stad. 2
En hij zeide hem aan: Zo zegt Benhadad: Uw zilver en uw goud, 3
dat is mijn, daartoe uw vrouwen en uw beste kinderen, die zijn
mijn. En de koning van Israel antwoordde en zeide: Naar uw 4
woord, mijn heer de koning, ik ben uwe, en al wat ik heb. Daar- 5
na kwamen de boden weder, en zeiden: Alzo spreekt Benhadad,
zeggende: Ik heb wel tot u gezonden, zeggende: Uw zilver, en uw
goud, en uw vrouwen, en uw kinderen zult gij mij geven; Maar 6
morgen om dezen tijd zal ik mijn knechten tot u zenden, dat zij
uw huis en de huizen uwer knechten bezoeken; en het zal geschie-
den, dat zij al het begeerlijke uwer ogen in hun handen leggen
en wegnemen zullen. Toen riep de koning van Israel alle oud- 7
sten des lands, en zeide: Merkt toch en ziet, dat deze het kwade
zoekt; want hij had tot mij gezonden, om mijn vrouwen, en om
mijn kinderen, en om mijn zilver, en om mijn goud, en ik heb
het hem niet geweigerd. Doch al de oudsten, en het ganse volk, 8
zeiden tot hem: Hoor niet, en bewillig niet. Daarom zeide hij 9
tot de boden van Benhadad: Zegt mijn heer den koning: Alles,
waarom gij in het eerst tot uw knecht gezonden hebt, zal ik doen;
maar deze zaak kan ik niet doen. Zo gingen de boden heen en
brachten hem bescheid weder. En Benhadad zond tot hem en 10
zeide: De goden doen mij zo, en doen zo daartoe, indien het stof
van Samaria genoeg zal zijn tot handvollen voor al het volk, dat
mijn voetstappen volgt! Maar de koning van Israel antwoordde 11
en zeide: Spreekt *tot hem*: Die zich aangordt, beroeme zich niet,
als die zich los maakt. En het geschiedde, als hij dit woord hoor- 12
de, daar hij was drinkende, hij en de koningen in de tenten, dat hij
zeide tot zijn knechten: Legt aan! En zij leiden aan tegen de stad.
En ziet, een profeet trad tot Achab, den koning van Israel, en zei- 13
de: Zo zegt de HEERE: Hebt gij gezien al deze grote menigte?
Zie, Ik zal ze heden in uw hand geven, opdat gij weet, dat Ik de
HEERE ben. En Achab zeide: Door wie? En hij zeide: Zo zegt 14

de HEERE: Door de jongens van de oversten der landschappen.
En hij zeide: Wie zal den strijd aanbinden? En hij zeide: Gij.
15 Toen telde hij de jongens van de oversten der landschappen, en
zij waren tweehonderd twee en dertig; en na hen telde hij al het
16 volk, al de kinderen Israels, zeven duizend. En zij togen uit op
den middag. Benhadad nu dronk zich dronken in de tenten, hij en
17 de koningen, de twee en dertig koningen, die hem hielpen. En de
jongens van de oversten der landschappen togen eerst uit. Doch
Benhadad zond *enigen* uit, en zij boodschapten hem, zeggende:
18 Uit Samaria zijn mannen uitgetogen. En hij zeide: Hetzij dat zij
tot vrede uitgetogen zijn, grijpt hen levend; hetzij ook, dat zij ten
19 strijde uitgetogen zijn, grijpt hen levend. Zo togen deze jongens
van de oversten der landschappen uit de stad, en het heir, dat hen
20 navolgde. En een ieder sloeg zijn man, zodat de Syriers vloden,
en Israel jaagde hen na. Doch Benhadad, de koning van Syrie,
21 ontkwam op een paard, met *enige* ruiteren. En de koning van
Israel toog uit, en sloeg paarden en wagenen, dat hij een groten
22 slag aan de Syriers sloeg. Toen trad die profeet tot den koning
van Israel, en zeide tot hem: Ga heen, sterk u; en bemerk, en
zie, wat gij doen zult; want met de wederkomst des jaars zal de
23 koning van Syrie tegen u optrekken. Want de knechten van den
koning van Syrie hadden tot hem gezegd: Hun goden zijn berg-
goden, daarom zijn zij sterker geweest dan wij; maar zeker, laat
ons tegen hen op het effen veld strijden, zo wij niet sterker zijn
24 dan zij! Daarom doe deze zaak: Doe de koningen weg, elkeen
25 uit zijn plaats, en stel landvoogden in hun plaats. En gij, tel u
een heir, als dat heir, dat van de uwen gevallen is, en paarden,
als die paarden, en wagenen, als die wagenen; en laat ons tegen
hen op het effen veld strijden, zo wij niet sterker zijn dan zij! En
26 hij hoorde naar hun stem, en deed alzo. Het geschiedde nu met
de wederkomst des jaars, dat Benhadad de Syriers monsterde; en
27 hij toog op naar Afek, ten krijge tegen Israel. De kinderen Is-
raels werden ook gemonsterd, en waren verzorgd van leeftocht, en
trokken hun tegemoet; en de kinderen Israels legerden zich tegen-
over hen, als twee blote geitenkudden, maar de Syriers vervulden
28 het land. En de man Gods trad toe, en sprak tot den koning
van Israel, en zeide: Zo zegt de HEERE: Daarom dat de Syriers
gezegd hebben: De HEERE is een God der bergen, en Hij is niet

een God der laagten; zo zal Ik al deze grote menigte in uw hand
geven, opdat gijlieden weet, dat Ik de HEERE ben. En dezen 29
waren gelegerd tegenover die, zeven dagen; het geschiedde nu op
den zevenden dag, dat de strijd aanging; en de kinderen Israels
sloegen van de Syriers honderd duizend voetvolks op een dag.
En de overgeblevenen vloden naar Afek in de stad, en de muur 30
viel op zeven en twintig duizend mannen, die overgebleven waren;
ook vlood Benhadad, en kwam in de stad *van* kamer in kamer.
Toen zeiden de knechten tot hem: Zie toch, wij hebben gehoord, 31
dat de koningen van het huis Israels goedertierene koningen zijn;
laat ons toch zakken om onze lenden leggen, en koorden om onze
hoofden, en uitgaan tot den koning van Israel; mogelijk zal hij
uw ziel in het leven behouden. Toen gordden zij zakken om hun 32
lenden, en koorden om hun hoofden, en kwamen tot den koning
van Israel, en zeiden: Uw knecht Benhadad zegt: Laat toch mijn
ziel leven. En hij zeide: Leeft hij dan nog? Hij is mijn broeder.
De mannen nu namen naarstiglijk waar, en vatten het haastelijk, 33
of het van hem ware, en zeiden: Uw broeder Benhadad *leeft.* En
hij zeide: Komt, brengt hem. Toen kwam Benhadad tot hem uit,
en hij deed hem op den wagen klimmen. En hij zeide tot hem: 34
De steden, die mijn vader van uw vader genomen heeft, zal ik
wedergeven, en maak u straten in Damaskus, gelijk mijn vader in
Samaria gemaakt heeft. En ik, *antwoordde Achab*, zal u met dit
verbond dan laten gaan. Zo maakte hij een verbond met hem, en
liet hem gaan. Toen zeide een man uit de zonen der profeten tot 35
zijn naaste, door het woord des HEEREN: Sla mij toch. En de
man weigerde hem te slaan. En hij zeide tot hem: Daarom dat 36
gij de stem des HEEREN niet gehoorzaam zijt geweest, zie, als gij
van mij weggegaan zijt, zo zal u een leeuw slaan. En als hij van
bij hem weggegaan was, zo vond hem een leeuw, die hem sloeg.
Daarna vond hij een anderen man, en zeide: Sla mij toch. En die 37
man sloeg hem, slaande en wondende. Toen ging de profeet heen, 38
en stond voor den koning op den weg; en hij verstelde zich met as
boven zijn ogen. En het geschiedde, als de koning voorbijging, 39
dat hij tot den koning riep, en zeide: Uw knecht was uitgegaan in
het midden des strijds; en zie, een man was afgeweken, en bracht
tot mij een man, en zeide: Bewaar dezen man, indien hij enigs-
zins gemist wordt, zo zal uw ziel in de plaats zijner ziel zijn, of

40 gij zult een talent zilvers opwegen. Het geschiedde nu, als uw
knecht hier en daar doende was, dat hij er niet was. Toen zeide
de koning van Israel tot hem: Zo is uw oordeel; gij hebt zelf het
41 geveld. Toen haastte hij zich, en deed de as af van zijn ogen; en
42 de koning van Israel kende hem, dat hij een der profeten was. En
hij zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Omdat gij den man, dien
Ik verbannen heb, uit de hand hebt laten gaan, zo zal uw ziel in
de plaats van zijn ziel zijn, en uw volk in de plaats van zijn volk.
43 En de koning van Israel toog henen, gemelijk en toornig, naar zijn
huis, en kwam te Samaria.

21 Het geschiedde nu na deze dingen, *alzo* Naboth, een Jizreeliet,
een wijngaard had, die te Jizreel was, bij het paleis van Achab,
2 den koning van Samaria. Dat Achab sprak tot Naboth, zeggende:
Geef mij uw wijngaard, opdat hij mij zij tot een kruidhof, dewijl
hij nabij mijn huis is; en ik zal u daarvoor geven een wijngaard,
die beter is dan die; *of*, zo het goed in uw ogen is, zal ik u in geld
3 deszelfs waarde geven. Maar Naboth zeide tot Achab: Dat late
de HEERE verre van mij zijn, dat ik u de erve mijner vaderen
4 geven zou! Toen kwam Achab in zijn huis, gemelijk en toornig
over het woord, dat Naboth, de Jizreeliet, tot hem gesproken had,
en gezegd: Ik zal de erve mijner vaderen niet geven. En hij leide
zich neder op zijn bed, en keerde zijn aangezicht om, en at geen
5 brood. Maar Izebel, zijn huisvrouw, kwam tot hem, en sprak tot
hem: Wat is dit, dat uw geest dus gemelijk is, en dat gij geen
6 brood eet? En hij sprak tot haar: Omdat ik tot Naboth, den
Jizreeliet, gesproken en hem gezegd heb: Geef mij uw wijngaard
om geld, of, zo het u behaagt, zal ik u een wijngaard in zijn plaats
geven; maar hij heeft gezegd: Ik zal u mijn wijngaard niet geven.
7 Toen zeide Izebel, zijn huisvrouw, tot hem: Zoudt gij nu het ko-
ninkrijk over Israel regeren? Sta op, eet brood, en uw hart zij
vrolijk; ik zal u den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, geven.
8 Zij dan schreef brieven in den naam van Achab, en verzegelde ze
met zijn signet; en zond de brieven tot de oudsten en tot de ede-
9 len, die in zijn stad waren, wonende met Naboth. En zij schreef
in die brieven, zeggende: Roept een vasten uit, en zet Naboth in
10 de hoogste plaats des volks; En zet tegenover hem twee mannen,
zonen Belials, die tegen hem getuigen, zeggende: Gij hebt God
en den koning gezegend; en voert hem uit, en stenigt hem, dat hij

sterve. En de mannen zijner stad, die oudsten en die edelen, die 11
in zijn stad woonden, deden gelijk als Izebel tot hen gezonden had;
gelijk als geschreven was in de brieven, die zij tot hen gezonden
had. Zij riepen een vasten uit; en zij zetten Naboth in de hoogste 12
plaats des volks. Toen kwamen de twee mannen, zonen Belials, 13
en zetten zich tegenover hem; en de mannen Belials getuigden
tegen hem, tegen Naboth, voor het volk, zeggende: Naboth heeft
God en den koning gezegend. En zij voerden hem buiten de stad,
en stenigden hem met stenen, dat hij stierf. Daarna zonden zij 14
tot Izebel, zeggende: Naboth is gestenigd en is dood. Het ge- 15
schiedde nu, toen Izebel hoorde, dat Naboth gestenigd en dood
was, dat Izebel tot Achab zeide: Sta op, bezit den wijngaard van
Naboth, den Jizreeliet, erfelijk, dien hij u weigerde om geld te
geven; want Naboth leeft niet, maar is dood. En het geschied- 16
de, als Achab hoorde, dat Naboth dood was, dat Achab opstond,
om naar den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, af te gaan,
om dien erfelijk te bezitten. Doch het woord des HEEREN ge- 17
schiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende: Maak u op, ga henen 18
af, Achab, den koning van Israel, tegemoet, die in Samaria is; zie
hij is in den wijngaard van Naboth, waarhenen hij afgegaan is, om
dien erfelijk te bezitten. En gij zult tot hem spreken, zeggende: 19
Alzo zegt de HEERE: Hebt gij doodgeslagen, en ook een erfelijke
bezitting ingenomen? Daartoe zult gij tot hem spreken, zeggen-
de: Alzo zegt de HEERE: In plaats dat de honden het bloed van
Naboth gelekt hebben, zullen de honden uw bloed lekken, ja het
uwe! En Achab zeide tot Elia: Hebt gij mij gevonden, o, mijn 20
vijand? En hij zeide: Ik heb *u* gevonden, overmits gij uzelven
verkocht hebt, om te doen dat kwaad is in de ogen des HEEREN.
Zie, Ik zal kwaad over u brengen, en uw nakomelingen wegdoen; 21
en Ik zal van Achab uitroeien wat mannelijk is, mitsgaders den
beslotene en verlatene in Israel. En Ik zal uw huis maken gelijk 22
het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat, en gelijk het huis
van Baesa, den zoon van Ahia; om de terging, waarmede gij *Mij*
getergd hebt, en dat gij Israel hebt doen zondigen. Verder ook 23
over Izebel sprak de HEERE, zeggende: De honden zullen Izebel
eten, aan den voorwal van Jizreel. Die van Achab sterft in de 24
stad, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de
vogelen des hemels eten. Doch er was niemand geweest gelijk 25

Achab, die zichzelven verkocht had, om te doen dat kwaad is in
de ogen des HEEREN, dewijl Izebel, zijn huisvrouw, hem ophits-
26 te. En hij deed zeer gruwelijk, wandelende achter de drekgoden;
naar alles, wat de Amorieten gedaan hadden, die God voor het
aangezicht van de kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
27 Het geschiedde nu, als Achab deze woorden hoorde, dat hij zijn
klederen scheurde, en een zak om zijn vlees leide, en vastte; hij
28 lag ook neder in den zak, en ging langzaam. En het woord des
29 HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende: Hebt gij
gezien, dat Achab zich vernedert voor Mijn aangezicht? Daar-
om dewijl hij zich vernedert voor Mijn aangezicht, zo zal Ik dat
kwaad in zijn dagen niet brengen; in de dagen zijns zoons zal Ik
dat kwaad over zijn huis brengen.

22 En zij zaten drie jaren stil, dat er geen krijg was tussen Sy-
2 rie en tussen Israel. Maar het geschiedde in het derde jaar, als
Josafat, de koning van Juda, tot den koning van Israel afgekomen
3 was, Dat de koning van Israel tot zijn knechten zeide: Weet gij,
dat Ramoth in Gilead onze is? En wij zijn stil, zonder dat te
4 nemen uit de hand van den koning van Syrie. Daarna zeide hij
tot Josafat: Zult gij met mij trekken in den strijd naar Ramoth in
Gilead? En Josafat zeide tot den koning van Israel: Zo zal ik zijn
gelijk gij zijt, zo mijn volk als uw volk, zo mijn paarden als uw
5 paarden. Verder zeide Josafat tot den koning van Israel: Vraag
6 toch als heden naar het woord des HEEREN. Toen vergaderde
de koning van Israel de profeten, omtrent vierhonderd man, en hij
zeide tot hen: Zal ik tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken,
of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want de HEERE
7 zal ze in de hand des konings geven. Maar Josafat zeide: Is hier
niet nog een profeet des HEEREN, dat wij het van hem vragen
8 mochten? Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Er is nog
een man, om door hem den HEERE te vragen; maar ik haat hem,
omdat hij over mij niets goeds profeteert, maar kwaad: Micha,
de zoon van Jimla. En Josafat zeide: De koning zegge niet al-
9 zo! Toen riep de koning van Israel een kamerling, en hij zeide:
10 Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla. De koning van Is-
rael nu, en Josafat, de koning van Juda, zaten elk op zijn troon,
bekleed met *hun* klederen, op het plein, aan de deur der poort
van Samaria; en al de profeten profeteerden in hun tegenwoordig-

heid. En Zedekia, de zoon van Kenaana, had zich ijzeren horens 11
gemaakt; en hij zeide: Zo zegt de HEERE: Met deze zult gij de
Syriers stoten, totdat gij hen gans verdaan zult hebben. En al 12
de profeten profeteerden alzo, zeggende: Trek op naar Ramoth
in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn; want de HEERE zal hen
in de hand des konings geven. De bode nu, die henengegaan 13
was, om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie toch, de
woorden der profeten zijn uit een mond goed tot den koning; dat
toch uw woord zij, gelijk als het woord van een uit hen, en spreek
het goede. Doch Micha zeide: *Zo waarachtig als* de HEERE 14
leeft, hetgeen de HEERE tot mij zeggen zal, dat zal ik spreken.
Als hij tot den koning gekomen was, zo zeide de koning tot hem: 15
Micha, zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of
zullen wij *het* nalaten? En hij zeide tot hem: Trek op, en gij zult
voorspoedig zijn, want de HEERE zal ze in de hand des konings
geven. En de koning zeide tot hem: Tot hoe vele reizen zal ik u 16
bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt, dan alleen de waarheid,
in den Naam des HEEREN? En hij zeide: Ik zag het ganse Israel 17
verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die geen herder hebben;
en de HEERE zeide: Dezen hebben geen heer; een iegelijk kere
weder naar zijn huis in vrede. Toen zeide de koning van Israel 18
tot Josafat: Heb ik tot u niet gezegd: Hij zal over mij niets goed,
maar kwaads profeteren? Verder zeide hij: Daarom hoort het 19
woord des HEEREN: Ik zag den HEERE, zittende op Zijn troon,
en al het hemelse heir staande nevens Hem, aan Zijn rechter *hand*
en aan Zijn linkerhand. En de HEERE zeide: Wie zal Achab 20
overreden, dat hij optrekke en valle te Ramoth in Gilead? De een
nu zeide aldus, en de andere zeide alzo. Toen ging een geest uit, 21
en stond voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: Ik zal hem
overreden. En de HEERE zeide tot hem: Waarmede? En hij 22
zeide: Ik zal uitgaan, en een leugengeest zijn in den mond van al
zijn profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden, en zult het ook
vermogen; ga uit en doe alzo. Nu dan, zie, de HEERE heeft een 23
leugengeest in den mond van al deze uw profeten gegeven; en de
HEERE heeft kwaad over u gesproken. Toen trad Zedekia, de 24
zoon van Kenaana, toe, en sloeg Micha op het kinnebakken; en hij
zeide: Door wat *weg* is de geest des HEEREN van mij doorgegaan,
om u aan te spreken? En Micha zeide: Zie, gij zult het zien, op 25

dienzelfden dag, als gij zult gaan *van* kamer in kamer, om u te
26 versteken. De koning van Israel nu zeide: Neem Micha, en breng
hem weder tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon
27 des konings; En gij zult zeggen: Zo zegt de koning: Zet dezen in
het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid, en
28 met water der bedruktheid, totdat ik met vrede *weder* kom. En
Micha zeide: Indien gij enigszins met vrede wederkomt, zo heeft
de HEERE door mij niet gesproken! Verder zeide hij: Hoort, gij
29 volken altegaar! Alzo toog de koning van Israel en Josafat, de
30 koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead. En de koning van
Israel zeide tot Josafat: Als ik mij versteld heb, zal ik in den
strijd komen; maar gij, trek uw klederen aan. Alzo verstelde zich
31 de koning van Israel, en kwam in den strijd. De koning nu van
Syrie had geboden aan de oversten der wagenen, van welke hij
twee en dertig had, zeggende: Gij zult noch kleinen noch groten
32 bestrijden, maar den koning van Israel alleen. Het geschiedde
dan, als de oversten der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden:
Gewisselijk, die is de koning van Israel, en zij keerden zich naar
33 hem, om te strijden; maar Josafat riep uit. En het geschiedde,
als de oversten der wagenen zagen, dat hij de koning van Israel
34 niet was, dat zij zich van achter hem afkeerden. Toen spande
een man den boog in zijn eenvoudigheid, en schoot den koning
van Israel tussen de gespen en tussen het pantsier. Toen zeide hij
tot zijn voerman: Keer uw hand, en voer mij uit het leger, want
35 ik ben zeer verwond. En de strijd nam op denzelven dag toe, en
de koning werd met den wagen staande gehouden tegenover de
Syriers; maar hij stierf des avonds, en het bloed der wonde vloei-
36 de in den bak des wagens. En er ging een uitroeping door het
heirleger, als de zon onderging, zeggende: Een ieder kere naar zijn
37 stad, en een ieder naar zijn land! Alzo stierf de koning, en werd
naar Samaria gebracht; en zij begroeven den koning te Samaria.
38 Als men nu den wagen in den vijver van Samaria spoelde, lekten
de honden zijn bloed, waar de hoeren wiesen, naar het woord des
39 HEEREN, dat Hij gesproken had. Het overige nu der geschiede-
nissen van Achab, en al wat hij gedaan heeft, en het elpenbenen
huis, dat hij gebouwd heeft, en al de steden, die hij gebouwd heeft,
zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen
40 van Israel? Alzo ontsliep Achab met zijn vaderen; en zijn zoon

Ahazia werd koning in zijn plaats. Josafat nu, de zoon van Asa, 41
werd koning over Juda, in het vierde jaar van Achab, den koning
van Israel. Josafat was vijf en dertig jaren oud, als hij koning 42
werd, en regeerde vijf en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam
zijner moeder was Azuba, de dochter van Silchi. En hij wandelde 43
in al den weg van zijn vader Asa; hij week niet daarvan, doende
dat recht was in de ogen des HEEREN. (022:44) Evenwel werden
de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de
hoogten. (022:45) En Josafat maakte vrede met den koning van 44
Israel. (022:46) Het overige nu der geschiedenissen van Josafat, 45
en zijn macht, die hij bewezen heeft, en hoe hij geoorloogd heeft,
zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen
van Juda? (022:47) Ook deed hij uit het land weg de overige 46
schandjongens, die in de dagen van zijn vader Asa overgebleven
waren. (022:48) Toen was er geen koning in Edom, *maar* een 47
stadhouder des konings. (022:49) *En* Josafat maakte schepen 48
van Tharsis, om naar Ofir te gaan om goud; maar zij gingen niet,
want de schepen werden gebroken te Ezeon-geber. (022:50) Toen 49
zeide Ahazia, de zoon van Achab, tot Josafat: Laat mijn knech-
ten met uw knechten op de schepen varen; maar Josafat wilde
niet. (022:51) En Josafat ontsliep met zijn vaderen, en werd bij 50
zijn vaderen begraven in de stad van zijn vader David; en zijn
zoon Joram werd koning in zijn plaats. (022:52) Ahazia, de zoon 51
van Achab, werd koning over Israel te Samaria, in het zeventien-
de jaar van Josafat, den koning van Juda, en regeerde twee jaren
over Israel. (022:53) En hij deed dat kwaad was in de ogen des 52
HEEREN; want hij wandelde in den weg van zijn vader, en in den
weg van zijn moeder, en in den weg van Jerobeam, den zoon van
Nebat, die Israel zondigen deed. (022:54) En hij diende Baal, en 53
boog zich voor hem, en vertoornde den HEERE, den God Israels,
naar alles, wat zijn vader gedaan had.

2 Koningen

1, 2 En Moab viel van Israel af, na Achabs dood. En Ahazia
viel door een tralie in zijn opperzaal, die te Samaria was,
en werd krank. En hij zond boden, en zeide tot hen:
Gaat heen, vraagt Baal-zebub, den god van Ekron, of ik
3 van deze krankheid genezen zal. Maar de Engel des HEEREN
sprak tot Elia, den Thisbiet: Maak u op, ga op, den boden des
konings van Samaria tegemoet, en spreek tot hen: Is het, omdat
er geen God in Israel is, dat gijlieden heengaat, om Baal-zebub,
4 den god van Ekron, te vragen? Daarom nu zegt de HEERE
alzo: Gij zult niet afkomen van dat bed, waarop gij geklommen
5 zijt, maar gij zult den dood sterven. En Elia ging weg. Zo
kwamen de boden weder tot hem; en hij zeide tot hen: Wat is
6 dit, *dat* gij wederkomt? En zij zeiden tot hem: Een man kwam
op, ons tegemoet, en zeide tot ons: Gaat heen, keert weder tot
den koning die u gezonden heeft, en spreekt tot hem: Zo zegt de
HEERE: Is het, omdat er geen God in Israel is, dat gij zendt,
om Baal-zebub, den god van Ekron, te vragen? Daarom zult gij
van dat bed, waarop gij geklommen zijt, niet afkomen, maar gij
7 zult den dood sterven. En hij sprak tot hen: Hoedanig was de
gestalte des mans, die u tegemoet opgekomen is, en deze woorden
8 tot u gesproken heeft? En zij zeiden tot hem: Hij was een man
met een harig *kleed*, en met een lederen gordel gegord om zijn
9 lenden. Toen zeide hij: Het is Elia, de Thisbiet. En hij zond
tot hem een hoofdman van vijftig met zijn vijftigen. En als hij
tot hem opkwam (want ziet, hij zat op de hoogte eens bergs),
zo sprak hij tot hem: Gij, man Gods! de koning zegt: Kom af.
10 Maar Elia antwoordde en sprak tot den hoofdman van vijftigen:
Indien ik dan een man Gods ben, zo dale vuur van den hemel,
en vertere u en uw vijftigen. Toen daalde vuur van den hemel,
11 en verteerde hem en zijn vijftigen. En hij zond wederom tot
hem een anderen hoofdman van vijftig met zijn vijftigen. Deze
antwoordde en sprak tot hem: Gij, man Gods! zo zegt de koning:

Kom haastelijk af. En Elia antwoordde en sprak tot hem: Ben 12
ik een man Gods, zo dale vuur van den hemel, en vertere u en
uw vijftigen. Toen daalde vuur Gods van den hemel en verteerde
hem en zijn vijftigen. En wederom zond hij een hoofdman van 13
de derde vijftigen met zijn vijftigen. Zo ging de derde hoofdman
van vijftigen op, en kwam en boog zich op zijn knieen, voor Elia,
en smeekte hem, en sprak tot hem: Gij, man Gods, laat toch mijn
ziel en de ziel van uw knechten, van deze vijftigen, dierbaar zijn
in uw ogen! Zie, het vuur is van den hemel gedaald, en heeft die 14
twee eerste hoofdmannen van vijftigen met hun vijftigen verteerd;
maar nu, laat mijn ziel dierbaar zijn in uw ogen! Toen sprak de 15
Engel des HEEREN tot Elia: Ga af met hem; vrees niet voor
zijn aangezicht. En hij stond op, en ging met hem af tot den
koning. En hij sprak tot hem: Zo zegt de HEERE: Daarom, dat 16
gij boden gezonden hebt, om Baal-zebub, den god van Ekron, te
vragen (is het, omdat er geen God in Israel is, om Zijn woord te
vragen?); daarom, van dat bed, waarop gij geklommen zijt, zult
gij niet afkomen, maar gij zult den dood sterven. Alzo stierf hij, 17
naar het woord des HEEREN, dat Elia gesproken had; en Joram
werd koning in zijn plaats, in het tweede jaar van Joram, den zoon
van Josafat, den koning van Juda; want hij had geen zoon. Het 18
overige nu der zaken van Ahazia, die hij gedaan heeft, is dat niet
geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?

Het geschiedde nu, als de HEERE Elia met een onweder ten **2**
hemel opnemen zou, dat Elia met Elisa ging van Gilgal. En Elia 2
zeide tot Elisa: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar
Beth-el gezonden. Maar Elisa zeide: *Zo waarachtig als* de HEE-
RE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Alzo gingen zij af
naar Beth-el. Toen gingen de zonen der profeten, die te Beth-el 3
waren, tot Elisa uit, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEERE
heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet
het ook wel, zwijgt gij stil. En Elia zeide tot hem: Elisa, blijf 4
toch hier, want de HEERE heeft mij naar Jericho gezonden. Maar
hij zeide: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik
zal u niet verlaten! Alzo kwamen zij te Jericho. Toen traden de 5
zonen der profeten, die te Jericho waren, naar Elisa toe, en zeiden
tot hem: Weet gij, dat de HEERE heden uw heer van uw hoofd
wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwijgt gij stil.

6 En Elia zeide tot hem: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij
naar de Jordaan gezonden. Maar hij zeide: *Zo waarachtig als* de
HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! En zij beiden
7 gingen henen. En vijftig mannen van de zonen der profeten gin-
gen henen, en stonden tegenover van verre; en die beiden stonden
8 aan de Jordaan. Toen nam Elia zijn mantel, en wond *hem* samen,
en sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld;
9 en zij beiden gingen er door op het droge. Het geschiedde nu,
als zij overgekomen waren, dat Elia zeide tot Elisa: Begeer wat ik
u doen zal, eer ik van bij u weggenomen worde. En Elisa zeide:
10 Dat toch twee delen van uw geest op mij zijn! En hij zeide: Gij
hebt een harde zaak begeerd; indien gij mij zult zien, als ik van
bij u weggenomen worde, het zal u alzo geschieden; doch zo niet,
11 het zal niet geschieden. En het gebeurde, als zij voortgingen,
gaande en sprekende, ziet, zo was er een vurige wagen met vuri-
ge paarden, die tussen hen beiden scheiding maakten. Alzo voer
12 Elia met een onweder ten hemel. En Elisa zag het, en hij riep:
Mijn vader, mijn vader, wagen Israels en zijn ruiteren! En hij zag
hem niet meer; en hij vatte zijn klederen en scheurde ze in twee
13 stukken. Hij hief ook Elia's mantel op, die van hem afgevallen
was, en keerde weder, en stond aan den oever van de Jordaan.
14 En hij nam den mantel van Elia, die van hem afgevallen was, en
sloeg het water, en zeide: Waar is de HEERE, de God van Elia?
Ja, Dezelve? En hij sloeg het water, en het werd herwaarts en
15 derwaarts verdeeld, en Elisa ging er door. Als nu de kinderen
der profeten, die tegenover te Jericho waren, hem zagen, zo zeiden
zij: De geest van Elia rust op Elisa; en zij kwamen hem tegemoet,
16 en bogen zich voor hem neder ter aarde. En zij zeiden tot hem:
Zie nu, er zijn bij uw knechten vijftig dappere mannen; laat hen
toch heengaan, en uw heer zoeken, of niet misschien de Geest des
HEEREN hem opgenomen, en op een der bergen, of in een der
17 dalen hem geworpen heeft. Doch hij zeide: Zendt niet. Maar zij
hielden bij hem aan tot schamens toe; en hij zeide: Zendt. En
zij zonden vijftig mannen, die drie dagen zochten, doch hem niet
18 vonden. Toen kwamen zij weder tot hem, daar hij te Jericho
gebleven was; en hij zeide tot hen: Heb ik tot ulieden niet gezegd:
19 Gaat niet? En de mannen der stad zeiden tot Elisa: Zie toch,
de woning dezer stad is goed, gelijk als mijn heer ziet; maar het

water is kwaad, en het land onvruchtbaar. En hij zeide: Brengt 20
mij een nieuwe schaal, en legt er zout in. En zij brachten ze tot
hem. Toen ging hij uit tot de waterwel, en wierp het zout daarin, 21
en zeide: Zo zegt de HEERE: Ik heb dit water gezond gemaakt,
er zal geen dood noch onvruchtbaarheid meer van worden. Alzo 22
werd dat water gezond, tot op dezen dag, naar het woord van Eli-
sa, dat hij gesproken had. En hij ging van daar op naar Beth-el. 23
Als hij nu den weg opging, zo kwamen kleine jongens uit de stad;
die bespotten hem, en zeiden tot hem: Kaalkop, ga op, kaalkop,
ga op! En hij keerde zich achterom, en hij zag ze, en vloekte 24
hen, in den Naam des HEEREN. Toen kwamen twee beren uit
het woud, en verscheurden van dezelve twee en veertig kinderen.
En hij ging van daar naar den berg Karmel; en van daar keerde 25
hij weder naar Samaria.

Joram nu, de zoon van Achab, werd koning over Israel te Sa- **3**
maria, in het achttiende jaar van Josafat, den koning van Juda,
en hij regeerde twaalf jaren. En hij deed dat kwaad was in de 2
ogen des HEEREN, doch niet gelijk zijn vader en gelijk zijn moe-
der; want hij deed dat opgerichte beeld van Baal weg, hetwelk
zijn vader gemaakt had. Evenwel hing hij de zonden van Je- 3
robeam, den zoon van Nebat, aan, die Israel deed zondigen; hij
week daarvan niet af. Mesa nu, de koning der Moabieten, was 4
een veehandelaar, en bracht op aan den koning van Israel hon-
derd duizend lammeren, en honderd duizend rammen met de wol.
Maar het geschiedde, als Achab gestorven was, dat de koning der 5
Moabieten van den koning van Israel afviel. Zo toog de koning 6
Joram ter zelfder tijd uit Samaria, en monsterde gans Israel. En 7
hij ging heen, en zond tot Josafat, den koning van Juda, zeg-
gende: De koning der Moabieten is van mij afgevallen, zult gij
met mij trekken in den oorlog tegen de Moabieten? En hij zei-
de: Ik zal opkomen; zo zal ik zijn, gelijk gij zijt, zo mijn volk als
uw volk, zo mijn paarden als uw paarden. En hij zeide: Door 8
welken weg zullen wij optrekken? Hij dan zeide: Door den weg
der woestijn van Edom. Alzo toog de koning van Israel heen, 9
en de koning van Juda, en de koning van Edom; en als zij zeven
dagreizen omgetogen waren, zo had het leger en het vee, dat hen
navolgde, geen water. Toen zeide de koning van Israel: Ach, dat 10
de HEERE deze drie koningen geroepen heeft, om die in der Mo-

11 abieten hand te geven! En Josafat zeide: Is hier geen profeet des
HEEREN, dat wij door hem den HEERE mochten vragen? Toen
antwoordde een van de knechten des konings van Israel, en zeide:
Hier is Elisa, de zoon van Safat, die water op Elia's handen goot.
12 En Josafat zeide: Des HEEREN woord is bij hem. Zo togen tot
hem af de koning van Israel, en Josafat, en de koning van Edom.
13 Maar Elisa zeide tot den koning van Israel: Wat heb ik met u te
doen? Ga heen tot de profeten uws vaders, en tot de profeten
uwer moeder. Doch de koning van Israel zeide tot hem: Neen,
want de HEERE heeft deze drie koningen geroepen, om die in der
14 Moabieten hand te geven. En Elisa zeide: *Zo waarachtig als* de
HEERE der heirscharen leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, zo
ik niet het aangezicht van Josafat, den koning van Juda, opnam,
15 ik zou u niet aanschouwen, noch u aanzien! Nu dan, brengt mij
een speelman. En het geschiedde, als de speelman op de snaren
16 speelde, dat de hand des HEEREN op hem kwam. En hij zeide:
17 Zo zegt de HEERE: Maakt in dit dal vele grachten. Want zo
zegt de HEERE: Gijlieden zult geen wind zien, en gij zult geen
regen zien; nochtans zal dit dal met water vervuld worden, zo-
18 dat gij zult drinken, gij en uw vee, en uw beesten. Daartoe is
dat slecht in de ogen des HEEREN, Hij zal ook de Moabieten in
19 ulieder hand geven. En gij zult alle vaste steden, en alle uitge-
lezene steden slaan, en zult alle goede bomen vellen, en zult alle
waterfonteinen stoppen; en alle goede stukken lands zult gij met
20 stenen verderven. En het geschiedde des morgens, als men het
spijsoffer offert, dat er, ziet, water door den weg van Edom kwam,
21 en het land met water vervuld werd. Toen nu al de Moabieten
hoorden, dat koningen opgetogen waren, om tegen hen te strij-
den, zo werden zij samen geroepen, van al degenen af, die den
gordel aangordden en daarboven, en zij stonden aan de landpale.
22 En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, en de zon over
dat water oprees, zagen de Moabieten dat water tegenover rood,
23 gelijk bloed. En zij zeiden: Dit is bloed; de koningen hebben
voorzeker zich met het zwaard verdorven, en hebben de een den
24 ander verslagen; nu dan aan den buit, gij Moabieten! Maar als
zij aan het leger van Israel kwamen, maakten zich de Israelieten
op, en sloegen de Moabieten; en zij vloden van hun aangezicht;
25 ja, zij kwamen in *het land*, slaande ook de Moabieten. De ste-

den nu braken zij af, en een iegelijk wierp zijn steen op alle goede
stukken lands, en zij vulden ze, en stopten alle waterfonteinen, en
velden alle goede bomen, totdat zij in Kir-hareseth *alleen* de ste-
nen daarvan lieten overblijven; en de slingeraars omsingelden en
sloegen hen. Doch als de koning der Moabieten zag, dat hem de 26
strijd te sterk was, nam hij tot zich zevenhonderd mannen, die het
zwaard uittogen, om door te breken tegen den koning van Edom;
maar zij konden niet. Toen nam hij zijn eerstgeboren zoon, die 27
in zijn plaats koning zou worden, en offerde hem ten brandoffer
op den muur. Daaruit werd een zeer grote toorn in Israel; daarom
trokken zij van hem af, en keerden weder in *hun* land.

Een vrouw nu uit de vrouwen van de zonen der profeten riep tot **4**
Elisa, zeggende: Uw knecht, mijn man, is gestorven, en gij weet,
dat uw knecht den HEERE was vrezende; nu is de schuldheer
gekomen, om mijn beide kinderen voor zich tot knechten te nemen.
En Elisa zeide tot haar: Wat zal ik u doen? Geef mij te kennen, 2
wat gij in het huis hebt. En zij zeide: Uw dienstmaagd heeft
niet met al in het huis, dan een kruik met olie. Toen zeide hij: 3
Ga, eis voor u vaten van buiten, van al uw naburen ledige vaten;
maak er niet weinig te hebben. Kom dan in, en sluit de deur 4
voor u en voor uw zonen toe; daarna giet in al die vaten, en zet
weg, dat vol is. Zo ging zij van hem, en sloot de deur voor zich 5
en voor haar zonen toe; die brachten haar de vaten toe, en zij
goot in. En het geschiedde, als die vaten vol waren, dat zij tot 6
haar zoon zeide: Breng mij nog een vat aan; maar hij zeide tot
haar: Er is geen vat meer. En de olie stond stil. Toen kwam 7
zij, en gaf het den man Gods te kennen; en hij zeide: Ga heen,
verkoop de olie, en betaal uw schuldheer; gij dan *met* uw zonen,
leef bij het overige. Het geschiedde ook op een dag, als Elisa naar 8
Sunem doortrok, dat aldaar een grote vrouw was, dewelke hem
aanhield om brood te eten. Voorts geschiedde het, zo dikwijls hij
doortrok, week hij daarin, om brood te eten. En zij zeide tot haar 9
man: Zie nu, ik heb gemerkt, dat deze man Gods heilig is, die bij
ons altoos doortrekt. Laat ons toch een kleine opperkamer van 10
een wand maken, en laat ons daar voor hem zetten een bed, en
tafel, en stoel, en kandelaar; zo zal het geschieden, wanneer hij
tot ons komt, dat hij daar inwijke. En het geschiedde op een dag, 11
dat hij daar kwam; en hij week in die opperkamer, en leide zich

12 daar neder. Toen zeide hij tot zijn jongen Gehazi: Roep deze
Sunamietische. En als hij ze geroepen had, stond zij voor zijn
13 aangezicht. (Want hij had hem gezegd: Zeg nu tot haar: Zie,
gij zijt zorgvuldig voor ons geweest, met al deze zorgvuldigheid;
wat is er voor u te doen? Is er iets om voor u te spreken tot den
koning, of tot den krijgsoverste? En zij had gezegd: Ik woon in
14 het midden mijns volks. Toen had hij gezegd: Wat is er dan voor
haar te doen? En Gehazi had gezegd: Zij heeft toch geen zoon,
15 en haar man is oud. Daarom had hij gezegd: Roep haar. En
16 als hij ze geroepen had, stond zij in de deur.) En hij zeide: Op
dezen gezetten tijd, omtrent dezen tijd des levens zult gij een zoon
omhelzen. En zij zeide: Neen, mijn heer, gij, man Gods, lieg tegen
17 uw dienstmaagd niet. En de vrouw werd zwanger, en baarde een
zoon op dien gezette tijd, omtrent den tijd des levens, dien Elisa
18 tot haar gesproken had. Toen nu het kind groot werd, geschiedde
19 het op een dag, dat het uitging tot zijn vader, tot de maaiers. En
het zeide tot zijn vader: Mijn hoofd, mijn hoofd! Hij dan zeide
20 tot een jongen: Draag hem tot zijn moeder. En hij droeg hem,
en bracht hem tot zijn moeder. En hij zat op haar knieen tot aan
21 den middag toe; toen stierf hij. En zij ging op, en leide hem op
het bed van den man Gods; daarna sloot zij voor hem toe, en ging
22 uit. En zij riep om haar man, en zeide: Zend mij toch een van de
jongens, en een van de ezelinnen, dat ik tot den man Gods lope,
23 en wederkome. En hij zeide: Waarom gaat gij heden tot hem?
Het is geen nieuwe maan, noch sabbat. En zij zeide: Het zal wel
24 zijn. Toen zadelde zij de ezelin, en zeide tot haar jongen: Drijf,
en ga voort; houd mij niet op voort te rijden, tenzij dan dat ik
25 het u zegge. Alzo toog zij heen, en kwam tot den man Gods, tot
den berg Karmel. En het geschiedde, als de man Gods haar van
tegenover zag, dat hij tot Gehazi, zijn jongen, zeide: Zie, daar is
26 de Sunamietische. Nu loop toch haar tegemoet, en zeg tot haar:
Is het wel met u? Is het wel met uw man? Is het wel met uw kind?
27 En zij zeide: Het is wel. Toen zij nu tot den man Gods op den
berg kwam, vatte zij zijn voeten. Maar Gehazi trad toe, om haar
af te stoten. Doch de man Gods zeide: Laat ze geworden; want
haar ziel is in haar bitterlijk bedroefd, en de HEERE heeft het
28 voor mij verborgen, en mij niet verkondigd. En zij zeide: Heb ik
een zoon van mijn heer begeerd? Zeide ik niet: Bedrieg mij niet?

En hij zeide tot Gehazi: Gord uw lenden, en neem mijn staf in 29
uw hand, en ga henen; zo gij iemand vindt, groet hem niet; en
zo u iemand groet, antwoord hem niet; en leg mijn staf op het
aangezicht van den jongen. Doch de moeder van den jongen 30
zeide: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal
u niet verlaten! Hij stond dan op, en volgde haar na. Gehazi 31
nu was voor hun aangezicht doorgegaan; en hij leide den staf
op het aangezicht van den jongen; doch er was geen stem, noch
opmerking. Zo keerde hij weder hem tegemoet, en bracht hem
boodschap, zeggende: De jongen is niet ontwaakt. En toen Elisa 32
in het huis kwam, ziet, zo was de jongen dood, zijnde gelegd op zijn
bed. Zo ging hij in, en sloot de deur voor hen beiden toe, en bad 33
tot den HEERE. En hij klom op, en leide zich neder op het kind, 34
en leggende zijn mond op deszelfs mond, en zijn ogen op zijn ogen,
en zijn handen op zijn handen, breidde zich over hem uit. En het
vlees des kinds werd warm. Daarna kwam hij weder, en wandelde 35
in het huis eens herwaarts, en eens derwaarts, en klom *weder* op,
en breidde zich over hem uit; en de jongen niesde tot zevenmaal
toe; daarna deed de jongen zijn ogen open. En hij riep Gehazi, 36
en zeide: Roep deze Sunamietische. En hij riep ze, en zij kwam
tot hem; en hij zeide: Neem uw zoon op. Zo kwam zij, en viel 37
voor zijn voeten, en boog zich ter aarde, en zij nam haar zoon op,
en ging uit. Als nu Elisa weder te Gilgal kwam, zo was er honger 38
in dat land, en de zonen der profeten zaten voor zijn aangezicht;
en hij zeide tot zijn jongen: Zet den groten pot aan, en zied moes
voor de zonen der profeten. Toen ging er een uit in het veld, 39
om moeskruiden te lezen, en hij vond een wilden wijnstok, en las
daarvan, zijn kleed vol wilde kolokwinten, en kwam, en sneed ze in
den moespot; want zij kenden ze niet. Daarna schepten zij voor 40
de mannen op om te eten; en het geschiedde, als zij aten van dat
moes, dat zij riepen en zeiden: Man Gods, de dood is in den pot!
En zij konden het niet eten. Maar hij zeide: Brengt dan meel; 41
en hij wierp het in den pot; en hij zeide: Schep voor het volk op,
dat zij eten. Toen was er niets kwaads in den pot. En er kwam 42
een man van Baal-salisa, en bracht den man Gods broden der
eerstelingen, twintig gerstebroden, en groene aren in haar hulzen;
en hij zeide: Geef aan het volk, dat zij eten. Doch zijn dienaar 43
zeide: Wat zou ik dat aan honderd mannen voorzetten? En hij

zeide: Geef aan het volk, dat zij eten; want alzo zegt de HEERE:
44 Men zal eten en overhouden. Zo zette hij het hun voor, en zij
aten, en zij hielden over, naar het woord des HEEREN.
5 Naaman nu, de krijgsoverste van den koning van Syrie, was een
groot man voor het aangezicht zijns heren, en van hoog aanzien;
want door hem had de HEERE den Syriers verlossing gegeven; zo
2 was deze man een strijdbaar held, *doch* melaats. En er waren
benden uit Syrie getogen, en hadden een kleine jonge dochter
uit het land van Israel gevankelijk gebracht, die in den dienst
3 der huisvrouw van Naaman was. Deze zeide tot haar vrouw:
Och, of mijn heer ware voor het aangezicht van den profeet, die
te Samaria is, dan zou hij hem van zijn melaatsheid ontledigen.
4 Toen ging hij in en gaf het zijn heer te kennen, zeggende: Zo en
zo heeft de jonge dochter gesproken, die uit het land van Israel
5 is. Toen zeide de koning van Syrie: Ga heen, kom, en ik zal een
brief aan den koning van Israel zenden. En hij ging heen, en nam
in zijn hand tien talenten zilvers, en zes duizend *sikkelen* gouds,
6 en tien wisselklederen. En hij bracht den brief tot den koning
van Israel, zeggende: Zo wanneer nu deze brief tot u zal gekomen
zijn, zie, ik heb mijn knecht Naaman tot u gezonden, dat gij hem
7 ontledigt van zijn melaatsheid. En het geschiedde, als de koning
van Israel den brief gelezen had, dat hij zijn klederen scheurde, en
zeide: Ben ik dan God, om te doden en levend te maken, dat deze
tot mij zendt, om een man van zijn melaatsheid te ontledigen?
Want voorwaar, merkt toch, en ziet, dat hij oorzaak tegen mij
8 zoekt. Maar het geschiedde, als Elisa, de man Gods, gehoord
had, dat de koning van Israel zijn klederen gescheurd had, dat hij
tot den koning zond, om te zeggen: Waarom hebt gij uw klederen
gescheurd? Laat hem nu tot mij komen, zo zal hij weten, dat er
9 een profeet in Israel is. Alzo kwam Naaman met zijn paarden
en met zijn wagen, en stond voor de deur van het huis van Elisa.
10 Toen zond Elisa tot hem een bode, zeggende: Ga heen en was u
zevenmaal in de Jordaan, en uw vlees zal u wederkomen, en gij
11 zult rein zijn. Maar Naaman werd zeer toornig, en toog weg,
en zeide: Zie, ik zeide bij mij zelven: Hij zal zekerlijk uitkomen,
en staan, en den Naam des HEEREN, Zijns Gods, aanroepen,
en zijn hand over de plaats strijken, en den melaatse ontledigen.
12 Zijn niet Abana en Farpar, de rivieren van Damaskus, beter dan

alle wateren van Israel; zou ik mij in die niet kunnen wassen en
rein worden? Zo wendde hij zich, en toog weg met grimmigheid.
Toen traden zijn knechten toe, en spraken tot hem, en zeiden: 13
Mijn vader, *zo* die profeet tot u een grote zaak gesproken had,
zoudt gij ze niet gedaan hebben? Hoeveel te meer, naardien hij
tot u gezegd heeft: Was u, en gij zult rein zijn? Zo klom hij 14
af, en doopte zich in de Jordaan zevenmaal, naar het woord van
den man Gods; en zijn vlees kwam weder, gelijk het vlees van
een kleinen jongen; en hij werd rein. Toen keerde hij weder tot 15
den man Gods, hij en zijn ganse heir, en kwam, en stond voor
zijn aangezicht en zeide: Zie, nu weet ik, dat er geen God is op
de ganse aarde, dan in Israel! Nu dan, neem toch een zegen van
uw knecht. Maar hij zeide: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft, 16
voor Wiens aangezicht ik sta, indien ik het neme! En hij hield bij
hem aan, opdat hij het nam, doch hij weigerde het. En Naaman 17
zeide: Zo niet; laat toch uw knecht gegeven worden een last aarde
van een juk muildieren; want uw knecht zal niet meer brandoffer
of slachtoffer aan andere goden doen, maar den HEERE. In deze 18
zaak vergeve de HEERE uw knecht: wanneer mijn heer in het
huis van Rimmon zal gaan, om zich daar neder te buigen, en
hij op mijn hand leunen zal en ik mij in het huis van Rimmon
nederbuigen zal; als ik mij *alzo* nederbuigen zal in het huis van
Rimmon, de HEERE vergeve toch uw knecht in deze zaak. En 19
hij zeide tot hem: Ga in vrede. En hij ging van hem een kleine
streek lands. Gehazi nu, de jongen van Elisa, den man Gods, 20
zeide: Zie, mijn heer heeft Naaman, dien Syrier belet, dat men
uit zijn hand niet genomen heeft, wat hij gebracht had; maar
zo waarachtig als de HEERE leeft, ik zal hem nalopen, en zal
wat van hem nemen! Zo volgde Gehazi Naaman achterna. En 21
toen Naaman zag, dat hij hem naliep, viel hij van den wagen af,
hem tegemoet, en hij zeide: Is het wel? En hij zeide: Het is 22
wel; mijn heer heeft mij gezonden, om te zeggen: Zie, nu straks
zijn tot mij twee jongelingen uit de zonen der profeten, van het
gebergte van Efraim gekomen; geef hun toch een talent zilvers en
twee wisselklederen. En Naaman zeide: Belieft het u, neem twee 23
talenten. En hij hield aan bij hem, en bond twee talenten zilvers
in twee buidels, met twee wisselklederen, en hij leide ze op twee
van zijn jongens, die ze voor zijn aangezicht droegen. Als hij nu 24

op de hoogte kwam, nam hij ze van hun hand, en bestelde ze in
25 een huis; en hij liet de mannen gaan, en zij togen heen. Daarna
kwam hij in, en stond voor zijn heer. En Elisa zeide tot hem: Van
waar, Gehazi? En hij zeide: Uw knecht is noch herwaarts noch
26 derwaarts gegaan. Maar hij zeide tot hem: Ging niet mijn hart
mede, als die man zich omkeerde van op zijn wagen u tegemoet?
Was het tijd, om dat zilver te nemen, en om klederen te nemen, en
olijfbomen, en wijngaarden, en schapen, en runderen, en knechten,
27 en dienstmaagden? Daarom zal u de melaatsheid van Naaman
aankleven, en uw zaad in eeuwigheid! Toen ging hij uit van voor
zijn aangezicht, melaats, *wit* als de sneeuw.
6 En de kinderen der profeten zeiden tot Elisa: Zie nu, de plaats,
2 waar wij wonen voor uw aangezicht, is voor ons te eng. Laat ons
toch tot aan de Jordaan gaan, en elk van daar een timmerhout
halen, dat wij ons daar een plaats maken, om er te wonen. En hij
3 zeide: Gaat heen. En er zeide een: Het believe u toch te gaan
4 met uw knechten. En hij zeide: Ik zal gaan. Zo ging hij met
hen. Als zij nu aan de Jordaan gekomen waren, hieuwen zij hout
5 af. En het geschiedde, als een het timmerhout velde, dat het
ijzer in het water viel; en hij riep, en zeide: Ach, mijn heer, want
6 het was geleend. En de man Gods zeide: Waar is het gevallen?
En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een hout af,
7 en wierp het daarhenen, en deed het ijzer boven zwemmen. En
hij zeide: Neem het tot u op. Toen stak hij zijn hand uit, en
8 nam het, En de koning van Syrie voerde krijg tegen Israel, en
beraadslaagde zich met zijn knechten, zeggende: Mijn legering
9 zal zijn in de plaats van zulk een. Maar de man Gods zond
henen tot den koning van Israel, zeggende: Wacht u, dat gij door
die plaats niet trekt, want de Syriers zijn daarhenen afgekomen.
10 Daarom zond de koning van Israel henen aan die plaats, waarvan
hem de man Gods gezegd en hem gewaarschuwd had, en wachtte
11 zich aldaar, niet eenmaal, noch tweemaal. Toen werd het hart
des konings van Syrie onstuimig over dezen handel; en hij riep zijn
knechten, en zeide tot hen: Zult gij mij dan niet te kennen geven,
12 wie van de onzen zij voor den koning van Israel? En een van zijn
knechten zeide: Neen, mijn heer koning! Maar Elisa, de profeet,
die in Israel is, geeft den koning van Israel te kennen de woorden,
13 die gij in uw binnenste slaapkamer spreekt. En hij zeide: Gaat

heen, en ziet, waar hij is, dat ik zende en hem halen late. En
hem werd te kennen gegeven, zeggende: Zie, hij is te Dothan.
Toen zond hij daarhenen paarden, en wagenen, en een zwaar heir; 14
welke des nachts kwamen, en omsingelden de stad. En de dienaar 15
van den man Gods stond zeer vroeg op, en ging uit; en ziet, een
heir omringde de stad met paarden en wagenen. Toen zeide zijn
jongen tot hem: Ach, mijn heer, hoe zullen wij doen. En hij 16
zeide: Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer, dan die bij hen
zijn. En Elisa bad, en zeide: HEERE, open toch zijn ogen, dat 17
hij zie! En de HEERE opende de ogen van den jongen, dat hij
zag; en ziet, de berg was vol vurige paarden en wagenen rondom
Elisa. Als zij nu tot hem afkwamen, bad Elisa tot den HEERE, 18
en zeide: Sla toch dit volk met verblindheden. En Hij sloeg hen
met verblindheden, naar het woord van Elisa. Toen zeide Elisa 19
tot hen: Dit is de weg niet, en dit is de stad niet; volgt mij na, en
ik zal u leiden tot den man, dien gij zoekt; en hij leidde hen naar
Samaria. En het geschiedde, als zij te Samaria gekomen waren, 20
dat Elisa zeide: HEERE, open de ogen van dezen, dat zij zien!
En de HEERE opende hun ogen, dat zij zagen; en ziet, zij waren
in het midden van Samaria. En de koning van Israel zeide tot 21
Elisa, als hij hen zag: Zal ik hen slaan? Zal ik hen slaan, mijn
vader? Doch hij zeide: Gij zult hen niet slaan; zoudt gij ook 22
slaan, die gij met uw zwaard en met uw boog gevangen hadt? Zet
hun brood en water voor, dat zij eten en drinken, en tot hun heer
trekken. En hij bereidde hun een grote maaltijd, dat zij aten en 23
dronken; daarna liet hij hen gaan, en zij trokken tot hun heer. Zo
kwamen de benden der Syriers niet meer in het land van Israel.
En het geschiedde daarna, dat Benhadad, de koning van Syrie, 24
zijn gehele leger verzamelde, en optoog, en Samaria belegerde.
En er werd grote honger in Samaria; want ziet, zij belegerden ze, 25
totdat een ezelskop voor tachtig zilverlingen was *verkocht*, en een
vierendeel van een kab duivenmest voor vijf zilverlingen. En het 26
geschiedde, als de koning op den muur voorbijging, dat een vrouw
tot hem riep, zeggende: Help mij, heer koning! En hij zeide: De 27
HEERE helpt u niet; waarvan zou ik u helpen? Van den dorsvloer
of van de wijnpers? Verder zeide de koning tot haar: Wat is u? 28
En zij zeide: Deze vrouw heeft tot mij gezegd: Geef uw zoon, dat
wij hem heden eten, en morgen zullen wij mijn zoon eten. Zo 29

hebben wij mijn zoon gezoden, en hebben hem gegeten; maar als
ik des anderen daags tot haar zeide: Geef uw zoon, dat wij hem
30 eten, zo heeft zij haar zoon verstoken. En het geschiedde, als de
koning de woorden dezer vrouw gehoord had, dat hij zijn klederen
scheurde, alzo hij op den muur voortging; en het volk zag, dat,
31 ziet, een zak van binnen over zijn vlees was. En hij zeide: Zo
doe mij God, en doe zo daartoe, indien het hoofd van Elisa den
32 zoon van Safat, heden op hem zal blijven staan! (Elisa nu zat in
zijn huis, en de oudsten zaten bij hem.) En hij zond een man van
voor zijn aangezicht; maar eer de bode tot hem gekomen was, had
hij gezegd tot de oudsten: Hebt gijlieden gezien, hoe die zoon des
moordenaars gezonden heeft, om mijn hoofd af te nemen? Ziet
toe, als die bode komt, sluit de deur toe, en dringt hem uit met
de deur; is niet het geruis der voeten van zijn heer achter hem?
33 Als hij nog met hen sprak, ziet, zo kwam de bode tot hem af; en
hij zeide: Zie, dat kwaad is van den HEERE; wat zou ik verder
op den HEERE wachten?

7 Toen zeide Elisa: Hoort het woord des HEEREN; zo zegt de
HEERE: Morgen omtrent dezen tijd zal een maat meelbloem *ver-
kocht* worden voor een sikkel, en twee maten gerst voor een sikkel,
2 in de poort van Samaria. Maar een hoofdman, op wiens hand
de koning leunde, antwoordde den man Gods, en zeide: Zie, zo
de HEERE vensteren in den hemel maakte, zou die zaak *kunnen*
geschieden? En hij zeide: Zie, gij zult het met uw ogen zien, doch
3 daarvan niet eten. Er waren nu vier melaatse mannen voor de
deur der poort; die zeiden, de een tot den ander: Wat blijven wij
4 hier, totdat wij sterven? Indien wij zeggen: Laat ons in de stad
komen, zo is de honger in de stad, en wij zullen daar sterven,
en indien wij hier blijven, wij zullen ook sterven; nu dan, komt,
en laat ons in het leger der Syriers vallen; indien zij ons laten
leven, wij zullen leven; en indien zij ons doden, wij zullen maar
5 sterven. En zij stonden op in de schemering, om in het leger
der Syriers te komen. Toen zij aan het uiterste van het leger der
6 Syriers kwamen, ziet, toen was er niemand. Want de HEERE
had het heir der Syriers doen horen een geluid van wagenen, en
een geluid van paarden, het geluid ener grote heirkracht; zodat
zij zeiden de een tot den ander: Zie, de koning van Israel heeft
tegen ons gehuurd de koningen der Hethieten, en de koningen der

Egyptenaren, om tegen ons te komen. Derhalve hadden zij zich 7
opgemaakt, en waren in de schemering gevloden, en hadden hun
tenten gelaten, en hun paarden, en hun ezelen, het leger gelijk
als het was; en waren gevloden om huns levens wil. Als nu deze 8
melaatsen aan het uiterste des legers kwamen, zo gingen zij in een
tent, en aten en dronken, en namen van daar zilver, en goud, en
klederen, en gingen henen, en verborgen het; daarna keerden zij
weder, en kwamen in een andere tent, namen van daar ook, en
gingen henen, en verborgen het. Toen zeiden zij, de een tot den 9
ander: Wij doen niet recht; deze dag is een dag van goede bood-
schap, en wij zwijgen stil. Indien wij vertoeven tot den lichten
morgen, zo zal ons de ongerechtigheid vinden; daarom nu, komt,
laat ons gaan, en *dit* aan het huis des konings boodschappen. Zo 10
kwamen zij, en riepen tot den poortier der stad, en boodschapten
hun, zeggende: Wij zijn gekomen tot het leger der Syriers, en ziet,
niemand was daar, noch eens mensen stem; maar paarden aan-
gebonden, en ezels aangebonden, en tenten, gelijk als zij waren.
En hij riep de poortiers; en zij deden de boodschap binnen in het 11
huis des konings. En de koning stond op in den nacht, en zeide 12
tot zijn knechten: Ik zal u nu te kennen geven, wat de Syriers ons
gedaan hebben; zij weten, dat wij hongerig zijn; daarom zijn zij
uit het leger gegaan, om zich in het veld te versteken, zeggende:
Als zij uit de stad gegaan zullen zijn, dan zullen wij hen levend
grijpen, en wij zullen in de stad komen. Toen antwoordde een 13
van zijn knechten, en zeide: Dat men toch neme vijf van de ove-
rige paarden, die hierbinnen overgebleven zijn (zie, zij zijn als de
gehele menigte der Israelieten, die hierbinnen overgebleven zijn;
zie, zij zijn als de gehele menigte der Israelieten, die vergaan zijn),
laat ons die zenden, en zien. Zij namen dan twee wagenpaarden. 14
En de koning zond het leger der Syriers achterna, zeggende: Gaat
henen, en ziet. En zij volgden hen na tot de Jordaan toe; en ziet, 15
de ganse weg was vol van klederen en gereedschap, die de Syriers
in hun verhaasten weggeworpen hadden. De boden nu keerden
weder, en boodschapten het den koning. Toen ging het volk uit, 16
en beroofde het leger der Syriers; en een maat meelbloem werd
verkocht voor een sikkel, en twee maten gerst voor een sikkel, naar
het woord des HEEREN. De koning nu had den hoofdman, op 17
wiens hand hij leunde, over die poort gesteld; en het volk vertrad

hem in de poort, dat hij stierf, gelijk de man Gods gesproken had,
18 die het sprak, als de koning tot hem afgekomen was. Want het
was geschied, gelijk de man Gods gesproken had tot den koning,
zeggende: Morgen omtrent dezen tijd zullen twee maten gerst
voor een sikkel, en een maat meelbloem voor een sikkel *verkocht*
19 worden, in de poort van Samaria. En die hoofdman had den man
Gods geantwoord en gezegd: Zie, zo de HEERE vensteren in den
hemel maakte, zou het ook naar dit woord geschieden *kunnen*?
En hij had gezegd: Zie, gij zult het met uw ogen zien, doch daar-
20 van niet eten. Even alzo geschiedde hem, want het volk vertrad
hem in de poort, dat hij stierf.

8 Elisa nu had gesproken tot die vrouw, welker zoon hij levend
gemaakt had, zeggende: Maak u op, en ga heen, gij en uw huis-
gezin, en verkeer als vreemdeling, waar gij verkeren kunt; want
de HEERE heeft een honger geroepen, die ook in het land zeven
2 jaren komen zal. En de vrouw had zich opgemaakt, en had ge-
daan naar het woord van den man Gods; want zij was gegaan met
haar huisgezin, en had als vreemdeling verkeerd in het land der
3 Filistijnen, zeven jaren. En het geschiedde met het einde der ze-
ven jaren, dat de vrouw uit het land der Filistijnen wederkeerde;
en zij ging uit, dat zij tot den koning riep, om haar huis en om
4 haar akker. De koning nu sprak tot Gehazi, den jongen van den
man Gods, zeggende: Vertel mij toch al de grote dingen, die Elisa
5 gedaan heeft. En het geschiedde, als hij den koning vertelde, hoe
hij een dode had levend gemaakt, ziet, zo riep de vrouw, welker
zoon hij levend gemaakt had, tot den koning, om haar huis en
om haar akker. Toen zeide Gehazi: Mijn heer koning! Dit is de
6 vrouw, en dit is haar zoon, dien Elisa heeft levend gemaakt. En
de koning ondervraagde de vrouw, en zij vertelde het hem. Toen
gaf de koning haar een kamerling, zeggende: Doe *haar* wederheb-
ben alles, wat het hare was, daartoe alle inkomsten des akkers,
7 van den dag af, dat zij het land verlaten heeft, tot nu toe. Daar-
na kwam Elisa te Damaskus, als Benhadad, de koning van Syrie,
krank was; en men boodschapte hem, zeggende: De man Gods is
8 herwaarts gekomen. Toen zeide de koning tot Hazael: Neem een
geschenk in uw hand, en ga den man Gods tegemoet; en vraag
door hem den HEERE, zeggende: Zal ik van deze krankheid ge-
9 nezen? Zo ging Hazael hem tegemoet, en nam een geschenk in

zijn hand, te weten, alle goed van Damaskus, een last van veertig
kemelen; en hij kwam, en stond voor zijn aangezicht, en zeide:
Uw zoon Benhadad, de koning van Syrie, heeft mij tot u gezon-
den, om te zeggen: Zal ik van deze krankheid genezen? En Elisa 10
zeide tot hem: Ga, zeg, gij zult ganselijk niet genezen; want de
HEERE heeft mij getoond, dat hij den dood sterven zal. En hij 11
hield zijn gezicht staande, en zette het vast tot schamens toe; en
de man Gods weende. Toen zeide Hazael: Waarom weent mijn 12
heer? En hij zeide: omdat ik weet, wat kwaad gij den kinderen
Israels doen zult; gij zult hun sterkten in het vuur zetten, en hun
jonge manschap met het zwaard doden, en hun jonge kinderen
verpletteren, en hun zwangere vrouwen opensnijden. En Hazael 13
zeide: Maar wat is uw knecht, die een hond is, dat hij deze grote
zaak doen zou? En Elisa zeide: De HEERE heeft mij getoond,
dat gij koning zijn zult over Syrie. Zo ging hij weg van Elisa, 14
en kwam tot zijn heer, die tot hem zeide: Wat heeft Elisa tot u
gezegd? En hij zeide: Hij heeft tot mij gezegd: Gij zult zekerlijk
genezen. En het geschiedde des anderen daags, dat hij een deken 15
nam, en in het water doopte, en over zijn aangezicht uitspreidde,
dat hij stierf; en Hazael werd koning in zijn plaats. In het vijfde 16
jaar nu van Joram, den zoon van Achab, den koning van Israel,
toen Josafat koning was van Juda, *begon* Jehoram, de zoon van
Josafat, den koning van Juda, te regeren. Hij was twee en der- 17
tig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te
Jeruzalem. En hij wandelde op den weg der koningen van Israel, 18
gelijk als het huis van Achab deed; want de dochter van Achab
was hem ter vrouw geworden; en hij deed dat kwaad was in de
ogen des HEEREN. Doch de HEERE wilde Juda niet verderven, 19
om Davids Zijns knechts wil; gelijk als Hij hem gezegd had, dat
Hij hem te allen tijde voor zijn zonen een lamp zou geven. In 20
zijn dagen vielen de Edomieten van onder het gebied van Juda af,
en maakten een koning over zich. Daarom toog Joram over naar 21
Zair, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts
op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, daartoe de
oversten der wagenen; en het volk vlood in zijn hutten. De Edo- 22
mieten evenwel vielen van onder het gebied van Juda af, tot op
dezen dag; toen viel Libna af in denzelfden tijd. Het overige nu 23
der geschiedenissen van Joram, en alles wat hij gedaan heeft, is

dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van
24 Juda? En Joram ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven
bij zijn vaderen, in de stad Davids; en Ahazia, zijn zoon, werd
25 koning in zijn plaats. In het twaalfde jaar van Joram, den zoon
van Achab, den koning van Israel, *begon* Ahazia, de zoon van Je-
26 roham, den koning van Juda, te regeren. Twee en twintig jaren
was Ahazia oud, als hij koning werd, en regeerde een jaar te Je-
ruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia, de dochter van
27 Omri, den koning van Israel. En hij wandelde in den weg van het
huis van Achab, en deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN,
gelijk het huis van Achab; want hij was een schoonzoon van het
28 huis van Achab. En hij toog met Joram, den zoon van Achab,
naar den strijd, te Ramoth in Gilead, tegen Hazael, den koning
29 van Syrie; en de Syriers sloegen Joram. Toen keerde Joram, de
koning, wederom, opdat hij zich te Jizreel helen liet van de slagen,
die hem de Syriers te Rama geslagen hadden, als hij streed tegen
Hazael, den koning van Syrie; en Ahazia, de zoon van Jehoram,
de koning van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te
Jizreel te bezien, want hij was krank.

9 Toen riep de profeet Elisa een van de zonen der profeten, en
hij zeide tot hem: Gord uw lenden, en neem deze oliekruik in
2 uw hand, en ga heen naar Ramoth in Gilead. Als gij daar zult
gekomen zijn, zo zie, waar Jehu, de zoon van Josafat, den zoon
van Nimsi, is; en ga in, en doe hem opstaan uit het midden zijner
3 broederen, en breng hem in een binnenste kamer. En neem de
oliekruik, en giet ze uit op zijn hoofd, en zeg: Zo zegt de HEERE:
Ik heb u tot koning gezalfd over Israel. Doe daarna de deur open,
4 en vlied, en vertoef niet. Zo ging de jongeling, die jongeling
5 van den profeet, naar Ramoth in Gilead. En toen hij inkwam,
ziet, daar zaten de hoofdmannen van het heir, en hij zeide: Ik
heb een woord aan u, o hoofdman! En Jehu zeide: Tot wien
6 van ons allen? En hij zeide: Tot u, o hoofdman! Toen stond
hij op, en ging in huis; hij dan goot de olie op zijn hoofd, en
hij zeide tot hem: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ik heb u
7 gezalfd tot koning over het volk des HEEREN, over Israel. En
gij zult het huis van Achab, uw heer, slaan, opdat Ik het bloed
van Mijn knechten, de profeten, en het bloed van alle knechten
8 des HEEREN, wreke van de hand van Izebel. En het ganse

huis van Achab zal omkomen; en Ik zal van Achab uitroeien, wat
mannelijk is, ook den beslotene en verlatene in Israel. Want Ik 9
zal het huis van Achab maken als het huis van Jerobeam, den
zoon van Nebat, en als het huis van Baesa, den zoon van Ahia.
Ook zullen de honden Izebel eten op het stuk *lands* van Jizreel, 10
en er zal niemand zijn, die *haar* begrave. Toen deed hij de deur
open en vlood. En als Jehu uitging tot de knechten zijns heren, 11
zeide men tot hem: Is het al wel? Waarom is deze onzinnige tot u
gekomen? En hij zeide tot hen: Gij kent den man en zijn spraak.
Maar zij zeiden: Het is leugen; geef het ons nu te kennen. En hij 12
zeide: Zo en zo heeft hij tot mij gesproken, zeggende: Zo zegt de
HEERE: Ik heb u gezalfd tot koning over Israel. Toen haastten 13
zij zich, en een iegelijk nam zijn kleed, en leide het onder hem, op
den hoogsten trap; en zij bliezen met de bazuin, en zeiden: Jehu
is koning geworden! Alzo maakte Jehu, de zoon van Josafat, 14
den zoon van Nimsi, een verbintenis tegen Joram. (Joram nu
had Ramoth in Gilead bewaard, hij en gans Israel, uit oorzake
van Hazael, den koning van Syrie; Maar de koning Joram was 15
wedergekeerd, opdat hij zich te Jizreel helen liet van de slagen,
die hem de Syriers geslagen hadden, als hij streed tegen Hazael,
den koning van Syrie.) En Jehu zeide: Zo het ulieder wil is, laat
niemand van de stad uittrekken, die ontkome, om *dit* in Jizreel
te gaan verkondigen. Toen reed Jehu, en toog naar Jizreel; want 16
Joram lag aldaar; en Ahazia, de koning van Juda, was afgekomen,
om Joram te bezien. De wachter nu stond op den toren te Jizreel, 17
en zag den hoop van Jehu, als hij aankwam, en zeide: Ik zie
een hoop. Toen zeide Joram: Neem een ruiter, en zend *dien*
hunlieden tegemoet, en dat hij zegge: Is het vrede? En de ruiter 18
te paard toog heen hem tegemoet, en zeide: Zo zegt de koning:
Is het vrede? En Jehu zeide: Wat hebt gij met den vrede te
doen? Keer om naar achter mij. En de wachter gaf het te kennen,
zeggende: De bode is tot hen gekomen, maar hij komt niet weder.
Toen zond hij een anderen ruiter te paard; en als deze tot hen 19
gekomen was, zeide hij: Zo zegt de koning: Is het vrede? En Jehu
zeide: Wat hebt gij met den vrede te doen? Keer om naar achter
mij. En de wachter gaf dit te kennen, zeggende: Hij is tot aan 20
hen gekomen, maar hij komt niet weder; en het drijven is als het
drijven van Jehu, den zoon van Nimsi, want hij drijft onzinniglijk.

21 Toen zeide Joram: Span aan. En men spande zijn wagen aan. Zo
toog Joram, de koning van Israel, uit, en Ahazia, de koning van
Juda, een ieder op zijn wagen; en zij togen uit Jehu tegemoet, en
22 vonden hem op het stuk *lands* van Naboth, den Jizreeliet. Het
geschiedde nu, als Joram Jehu zag, dat hij zeide: Is het ook vrede,
Jehu? Maar hij zeide: Wat vrede, zo lang als de hoererijen van uw
23 moeder Izebel, en haar toverijen zo vele zijn? Toen keerde Joram
zijn hand, en vlood, en zeide tot Ahazia: Het is bedrog, Ahazia!
24 Maar Jehu spande den boog met volle kracht, en schoot Joram
tussen zijn armen, dat de pijl door zijn hart uitging; en hij kromde
25 zich in zijn wagen. Toen zeide *Jehu* tot Bidkar, zijn hoofdman:
Neem, werp hem op dat stuk lands van Naboth, den Jizreeliet;
want gedenk, als ik en gij nevens elkander achter zijn vader Achab
26 reden, dat hem de HEERE dezen last opleide, *zeggende*: Zo Ik
gisteravond niet gezien heb het bloed van Naboth, en het bloed
zijner zonen, zegt de HEERE, en Ik u dat niet vergelde op dit
stuk *lands*, zegt de HEERE. Nu dan, neem, werp hem op dat
27 stuk *lands*, naar het woord des HEEREN. Als Ahazia, de koning
van Juda, dat zag, zo vlood hij door den weg van het huis des
hofs; doch Jehu vervolgde hem achterna, en zeide: Slaat hem ook
op den wagen, aan den opgang naar Gur, die bij Jibleam is; en hij
28 vlood naar Megiddo, en stierf aldaar. En zijn knechten voerden
hem naar Jeruzalem, en zij begroeven hem in zijn graf, bij zijn
29 vaderen in de stad Davids. In het elfde jaar nu van Joram, den
30 zoon van Achab, was Ahazia koning geworden over Juda. En
Jehu kwam te Jizreel. Als Izebel *dat* hoorde, zo blankette zij
haar aangezicht, en versierde haar hoofd, en keek ten venster uit.
31 Toen nu Jehu ter poorte inkwam, zeide zij: Is het wel, o Zimri,
32 doodslager van zijn heer? En hij hief zijn aangezicht op naar
het venster, en zeide: Wie is met mij? Wie? Toen zagen op
33 hem twee, drie kamerlingen. En hij zeide: Stoot ze van boven
neder. En zij stieten haar van boven neder, zodat van haar bloed
aan den wand en aan de paarden gesprengd werd; en hij vertrad
34 haar. Als hij nu ingekomen was, en gegeten en gedronken had,
zeide hij: Ziet nu naar die vervloekte, en begraaf ze; want zij is
35 eens konings dochter. En zij gingen heen om haar te begraven;
doch zij vonden niet van haar, dan het bekkeneel, en de voeten,
36 en de palmen harer handen. Toen kwamen zij weder, en gaven

het hem te kennen, en hij zeide: Dit is het woord des HEEREN,
dat Hij gesproken heeft door den dienst van Zijn knecht Elia,
den Thisbiet, zeggende: Op het stuk *lands* van Jizreel zullen de
honden het vlees van Izebel eten. En het dode lichaam van Izebel 37
zal zijn gelijk mest op het veld, in het stuk *lands* van Jizreel, dat
men niet zal kunnen zeggen: Dit is Izebel.

Achab nu had zeventig zonen te Samaria; en Jehu schreef brie- **10**
ven, dewelke hij zond naar Samaria, tot de oversten van Jizreel,
de oudsten, en tot de voedsterheren van Achab, zeggende: Zo 2
wanneer nu deze brief tot u zal gekomen zijn, dewijl de zonen
van uw heer bij u zijn, ook de wagenen en de paarden bij u zijn,
mitsgaders een vaste stad, en wapenen; Zo ziet naar den beste 3
en gerechtigste van de zonen uws heren, zet dien op zijns vaders
troon; en strijdt voor het huis uws heren. Doch zij vreesden 4
gans zeer, en zeiden: Ziet, twee koningen bestonden niet voor zijn
aangezicht, hoe zouden wij dan bestaan? Die dan over het huis 5
was, en die over de stad was, en de oudsten, en de voedsterheren
zonden tot Jehu, zeggende: Wij zijn uw knechten, en al wat gij
tot ons zeggen zult, zullen wij doen; wij zullen niemand koning
maken; doe wat goed is in uw ogen. Toen schreef hij ten twee- 6
den male tot hen een brief, zeggende: Zo gij mijn zijt, en gij naar
mijn stem hoort, neemt de hoofden van de mannen, de zonen uws
heren, en komt tot mij morgen omtrent dezen tijd naar Jizreel.
(De zonen nu de konings, zeventig mannen, waren bij de groten
der stad, die hen opvoedden.) Het geschiedde dan, als die brief 7
tot hen kwam, dat zij de zonen des konings namen, en zeventig
mannen sloegen; en zij leiden hun hoofden in korven, die zij tot
hem zonden naar Jizreel. En er kwam een bode, en boodschapte 8
hem, zeggende: Zij hebben de hoofden van de zonen des konings
gebracht. En hij zeide: Legt ze in twee hopen, aan de deur der
poort, tot morgen. En het geschiedde des morgens, toen hij 9
uitging, dat hij stil stond, en tot al het volk zeide: Gij zijt recht-
vaardig. Ziet, ik heb een verbintenis gemaakt tegen mijn heer, en
heb hem doodgeslagen; en wie heeft alle deze geslagen? Weet 10
nu, dat niets van het woord des HEEREN, hetwelk de HEERE
tegen het huis van Achab gesproken heeft, zal op de aarde vallen;
want de HEERE heeft gedaan, wat Hij door den dienst van Zijn
knecht Elia gesproken heeft. Daartoe sloeg Jehu al de overge- 11

blevenen van het huis van Achab te Jizreel, en al zijn groten, en
zijn bekenden, en zijn priesteren; totdat hij hem geen overigen
12 liet overblijven. En hij maakte zich op, en toog heen en ging
naar Samaria; en zijnde te Beth-heked der herderen, op den weg,
13 Vond Jehu de broederen van Ahazia, den koning van Juda, en hij
zeide: Wie zijt gijlieden? En zij zeiden: Wij zijn de broederen
van Ahazia, en zijn afgekomen, om de zonen des konings en de
14 zonen der koningin te groeten. Toen zeide hij: Grijpt hen levend.
En zij grepen hen levend; en zij sloegen hen bij den bornput van
Beth-heked, twee en veertig mannen, en hij liet niet een van hen
15 over. En van daar gegaan zijnde, zo vond hij Jonadab, den zoon
van Rechab, hem tegemoet; die hem groette; en hij zeide tot hem:
Is uw hart recht, gelijk als mijn hart met uw hart is? En Jonadab
zeide: Het is, ja, het is; geef uw hand. En hij gaf zijn hand, en
16 hij deed hem tot zich op den wagen klimmen. En hij zeide: Ga
met mij, en zie mijn ijver aan voor den HEERE. Zo deden zij
17 hem rijden op zijn wagen. En toen hij te Samaria kwam, sloeg
hij allen, die aan Achab te Samaria overgebleven waren, totdat
hij hem verdelgd had, naar het woord des HEEREN, dat Hij tot
18 Elia gesproken had. En Jehu verzamelde al het volk, en zeide
tot hen: Achab heeft Baal een weinig gediend; Jehu zal hem veel
19 dienen. Nu daarom roept alle profeten van Baal, al zijn dienaren,
en al zijn priesteren tot mij, dat niemand gemist worde; want ik
heb een grote offerande aan Baal; al wie gemist wordt, zal niet
leven. Doch Jehu deed dat door listigheid, opdat hij de dienaren
20 van Baal ombracht. Verder zeide Jehu: Heiligt Baal een verbods
21 *dag.* en zij riepen *dien* uit. Ook zond Jehu in het ganse Israel; en
alle Baalsdienaren kwamen, dat niet een man overbleef, die niet
kwam; en zij kwamen in het huis van Baal, dat het huis van Baal
22 vervuld werd van het ene einde tot het andere einde. Toen zeide
hij tot dengene, die over het klederhuis was: Breng voor alle die-
naren van Baal de kleding uit. En hij bracht voor hen de kleding
23 uit. En Jehu kwam met Jonadab, den zoon van Rechab, in het
huis van Baal; en hij zeide tot de dienaren van Baal: Onderzoekt,
en ziet toe, dat hier misschien bij u niemand zij van de dienaren
24 des HEEREN, maar van de dienaren van Baal alleen. Toen zij
nu inkwamen, om slachtofferen en brandofferen te doen, bestelde
zich Jehu daarbuiten tachtig mannen, en hij zeide: Zo iemand

van de mannen, die ik in uw handen gebracht heb, ontkomt, zijn
ziel zal voor deszelfs ziel zijn. En het geschiedde, als hij voleind 25
had het brandoffer te doen, dat Jehu zeide tot de trawanten en
tot de hoofdmannen: Komt in, slaat hen, dat niemand uitkome.
En zij sloegen hen met de scherpte des zwaard; en de trawanten
en hoofdmannen wierpen hen weg; daarna kwamen zij tot de stad
in het huis van Baal; En zij brachten de opgerichte beelden uit 26
het huis van Baal, en verbrandden ze. Zij braken ook het op- 27
gerichte beeld van Baal af; daartoe braken zij het huis van Baal
af, en maakten dat tot heimelijke gemakken, tot op dezen dag.
Alzo verdelgde Jehu Baal uit Israel. Maar van de zonden van 28, 29
Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed, na te
volgen, week Jehu niet af, *te weten*, van de gouden kalveren, die
te Beth-el en die te Dan waren. De HEERE dan zeide tot Je- 30
hu: Daarom dat gij welgedaan hebt, doende wat recht is in Mijn
ogen, *en* hebt aan het huis van Achab gedaan, naar alles, wat in
Mijn hart was, zullen u zonen tot het vierde gelid op den troon
van Israel zitten. Maar Jehu nam niet waar te wandelen in de 31
wet des HEEREN, des Gods van Israel, met zijn ganse hart; hij
week niet van de zonden van Jerobeam, die Israel zondigen deed.
In die dagen begon de HEERE Israel af te korten, want Hazael 32
sloeg ze in alle landpalen van Israel: Van de Jordaan af, tegen 33
den opgang der zon, het ganse land van Gilead, der Gadieten, en
der Rubenieten, en der Manassieten; van Aroer, dat aan de beek
van Arnon is, en Gilead, en Basan. Het overige nu der geschie- 34
denissen van Jehu, en al wat hij gedaan heeft, en al zijn macht,
zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen
van Israel? En Jehu ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven 35
hem te Samaria, en zijn zoon Joahaz werd koning in zijn plaats.
En de dagen, die Jehu over Israel geregeerd heeft in Samaria, zijn 36
acht en twintig jaren.

Toen nu Athalia, de moeder van Ahazia, zag, dat haar zoon **11**
dood was, zo maakte zij zich op, en bracht al het koninklijke zaad
om. Maar Joseba, de dochter van den koning Joram, de zuster 2
van Ahazia, nam Joas, den zoon van Ahazia, en stal hem uit
het midden van des konings zonen, die gedood werden, *zettende*
hem en zijn voedster in een slaapkamer; en zij verborgen hem voor
Athalia, dat hij niet gedood werd. En hij was met haar verstoken 3

in het huis des HEEREN zes jaren; en Athalia regeerde over het
4 land. In het zevende jaar nu zond Jojada, en nam de oversten
van honderd met de hoofdmannen, en met de trawanten, en hij
bracht hen tot zich, in het huis des HEEREN; en hij maakte een
verbond met hen, en hij beedigde hen in het huis des HEEREN,
5 en hij toonde hun den zoon des konings. En hij gebood hun,
zeggende: Dit is de zaak, die gij doen zult: een derde deel van
u, die op den sabbat ingaan, zullen de wacht waarnemen van
6 het huis des konings; En een derde deel zal zijn aan de poort
Sur; en een derde deel aan de poort achter de trawanten; zo zult
7 gij waarnemen de wacht van dit huis, tegen inbreking. En de
twee delen van ulieden, allen, die op den sabbat uitgaan, zullen
de wacht van het huis des HEEREN waarnemen bij den koning.
8 En gij zult den koning rondom omsingelen, een ieder met zijn
wapenen in zijn hand, en hij, die tussen de ordeningen intreedt,
zal gedood worden; en zijt gij bij den koning, als hij uitgaat, en als
9 hij inkomt. De oversten dan van honderd deden naar al wat de
priester Jojada geboden had, en namen ieder zijn mannen, die op
den sabbat ingingen, met degenen, die op den sabbat uitgingen;
10 en zij kwamen tot den priester Jojada. En de priester gaf aan de
oversten van honderd de spiesen en de schilden, die van den koning
David geweest waren, die in het huis des HEEREN geweest waren.
11 En de trawanten stonden, ieder met zijn wapenen in zijn hand, van
de rechterzijde van het huis, tot de linkerzijde van het huis, naar
12 het altaar en naar het huis toe, bij den koning rondom. Daarna
bracht hij des konings zoon voor, en zette hem de kroon op, en *gaf
hem* de getuigenis; en zij maakten hem koning, en zalfden hem;
daartoe klapten zij met de handen, en zeiden: De koning leve!
13 Toen Athalia hoorde de stem der trawanten *en* des volks, zo kwam
14 zij tot het volk in het huis des HEEREN. En zij zag toe, en ziet,
de koning stond bij den pilaar, naar de wijze, en de oversten en de
trompetten bij den koning; en al het volk des lands was blijde, en
blies met trompetten. Toen verscheurde Athalia haar klederen, en
15 zij riep: Verraad, verraad! Maar de priester Jojada gebood aan
de oversten van honderd, die over het heir gesteld waren, en zeide
tot hen: Brengt haar uit tot buiten de ordeningen, en doodt, wie
haar volgt, met het zwaard; want de priester had gezegd: Laat ze
16 in het huis des HEEREN niet gedood worden. En zij leiden de

handen aan haar; en zij ging den weg van den ingang der paarden
naar het huis des konings, en zij werd daar gedood. En Jojada 17
maakte een verbond tussen den HEERE en tussen den koning,
en tussen het volk, dat het den HEERE tot een volk zou zijn;
mitsgaders tussen den koning en tussen het volk. Daarna ging 18
al het volk des lands in het huis van Baal, en braken dat af; zijn
altaren en zijn beelden verbraken zij recht wel; en Mattan, den
priester van Baal, sloegen zij dood voor de altaren. De priester
nu bestelde de ambten in het huis des HEEREN. En hij nam de 19
oversten van honderd, en de hoofdmannen, en de trawanten, en al
het volk des lands; en zij brachten den koning af uit het huis des
HEEREN, en kwamen door den weg van de poort der trawanten
tot het huis des konings, en hij zat op den troon der koningen.
En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat 20
zij Athalia met het zwaard gedood hadden *bij* des konings huis.
Joas was zeven jaren oud, toen hij koning werd. 21

In het zevende jaar van Jehu werd Joas koning, en regeerde **12**
veertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zibja
van Ber-seba. En Joas deed dat recht was in de ogen des HEE- 2
REN, al zijn dagen, in dewelke de priester Jojada hem onderwees.
Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde 3
en rookte nog op de hoogten. En Joas zeide tot de priesteren: 4
Al het geld der geheiligde dingen, dat gebracht zal worden in het
huis des HEEREN, *te weten* het geld desgenen, die overgaat *tot de*
getelden, het geld van een ieder der personen *naar* zijn schatting,
en al het geld, dat in ieders hart komt, om *dat* te brengen in het
huis des HEEREN, Zullen de priesters tot zich nemen, een ieder 5
van zijn bekende; en zij zullen de breuken van het huis verbete-
ren, naar alles wat er voor breuk bevonden zal worden. Maar 6
het geschiedde in het drie en twintigste jaar van den koning Joas,
dat de priesters de breuken van het huis niet gebeterd hadden.
Toen riep de koning Joas den priester Jojada en de *andere* pries- 7
teren, en zeide tot hen: Waarom betert gijlieden niet de breuken
van het huis? Nu dan, neemt geen geld van uw bekenden, dat gij
het zoudt geven voor de breuken van het huis. En de priesters 8
bewilligden van het volk geen geld te nemen, noch de breuken
van het huis te verbeteren. Maar de priester Jojada nam een 9
kist, en boorde een gat in haar deksel, en zette die bij het altaar

ter rechterhand, als iemand inkwam in het huis des HEEREN;
en de priesters, die den dorpel bewaarden, staken daarin al het
10 geld, dat ten huize des HEEREN gebracht werd. Het geschiedde
nu, als zij zagen, dat veel gelds in de kist was, dat des konings
schrijver met den hogepriester opkwam, en zij bonden het samen,
en telden het geld, dat in het huis des HEEREN gevonden werd.
11 En zij gaven het geld wel gewogen in handen der verzorgers van
dat werk, die gesteld waren over het huis des HEEREN; en zij be-
steedden het uit aan de timmerlieden en aan de bouwlieden, die
12 het huis des HEEREN vermaakten; En aan de metselaren, en aan
de steenhouwers, en om hout en gehouwen stenen te kopen, om
de breuken van het huis des HEEREN te verbeteren, en voor al
13 wat uitgegeven werd voor het huis, om *dat* te beteren. Evenwel
werden niet gemaakt voor het huis des HEEREN zilveren scha-
len, gaffelen, sprengbekkens, trompetten, *noch* enig gouden vat,
of zilveren vat, van het geld, dat ten huize des HEEREN gebracht
14 werd. Maar zij gaven dat aan degenen, die het werk deden; en
15 zij verbeterden daarmede het huis des HEEREN. Daartoe eisten
zij geen rekening van de mannen, wien zij dat geld in hun han-
den gaven, om aan degenen, die het werk deden, te geven; want
16 zij handelden trouwelijk. Het geld van schuldoffer, en het geld
van zondofferen werd ten huize des HEEREN niet gebracht; het
17 was voor de priesteren. Toen trok Hazael, de koning van Syrie
op, en krijgde tegen Gath, en nam haar in; daarna stelde Hazael
18 zijn aangezicht, om tegen Jeruzalem op te trekken. Maar Joas,
de koning van Juda, nam al de geheiligde dingen, die Josafat, en
Joram, en Ahazia, zijn vaderen, de koningen van Juda, geheiligd
hadden, en zijn geheiligde dingen, en al het goud, dat gevonden
werd in de schatten van het huis des HEEREN, en van het huis
des konings, en zond het tot Hazael, den koning van Syrie; toen
19 trok hij op van Jeruzalem. Het overige nu der geschiedenissen
van Joas, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het
20 boek der kronieken der koningen van Juda? En zijn knechten
stonden op, en maakten een verbintenis, en sloegen Joas, in het
21 huis van Millo, dat afgaat naar Silla; Want Jozacar, de zoon van
Simeath, en Jozabad, de zoon van Somer, zijn knechten, sloegen
hem, dat hij stierf; en zij begroeven hem met zijn vaderen in de
stad Davids; en Amazia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

In het drie en twintigste jaar van Joas, den zoon van Ahazia, **13**
den koning van Juda, werd Joahaz, de zoon van Jehu, koning over
Israel, te Samaria, *en regeerde* zeventien jaren. En hij deed dat 2
kwaad was in de ogen des HEEREN; want hij wandelde na de zon-
den van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed;
hij week daarvan niet af. Daarom ontstak des HEEREN toorn 3
tegen Israel; en Hij gaf hen in de hand van Hazael, den koning
van Syrie, en in de hand van Benhadad, den zoon van Hazael, al
die dagen. Doch Joahaz bad des HEEREN aangezicht ernstelijk 4
aan; en de HEERE verhoorde hem; want Hij zag de verdrukking
van Israel, dat de koning van Syrie hen verdrukte. (Zo gaf de 5
HEERE Israel een verlosser, dat zij van onder de hand der Syriers
uitkwamen; en de kinderen Israels woonden in hun tenten, als te
voren. Nochtans weken zij niet af van de zonden van het huis 6
van Jerobeam, die Israel zondigen deed; *maar* hij wandelde daar-
in; en het bos bleef ook staan te Samaria.) Want hij had Joahaz 7
geen volk laten overblijven dan vijftig ruiteren en tien wagenen,
en tien duizend voetvolks; want de koning van Syrie had hen om-
gebracht, en had hen dorsende gemaakt als stof. Het overige 8
nu der geschiedenissen van Joahaz, en al wat hij gedaan heeft,
en zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken
der koningen van Israel? En Joahaz ontsliep met zijn vaderen, 9
en zij begroeven hem te Samaria; en Joas, zijn zoon, regeerde in
zijn plaats. In het zeven en dertigste jaar van Joas, den koning 10
van Juda, werd Joas, de zoon van Joahaz, koning over Israel, te
Samaria, *en regeerde* zestien jaren. En hij deed dat kwaad was 11
in de ogen des HEEREN; hij week niet af van al de zonden van
Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed, *maar* hij
wandelde daarin. Het overige nu der geschiedenissen van Joas, 12
en al wat hij gedaan heeft, en zijn macht, waarmede hij gestreden
heeft tegen Amazia, den koning van Juda, zijn die niet geschre-
ven in het boek der kronieken der koningen van Israel? En Joas 13
ontsliep met zijn vaderen, en Jerobeam zat op zijn troon. En Joas
werd begraven te Samaria, bij de koningen van Israel. Elisa nu 14
was krank geweest van zijn krankheid, van dewelke hij stierf; en
Joas, de koning van Israel, was tot hem afgekomen, en had ge-
weend over zijn aangezicht, en gezegd: Mijn vader, mijn vader,
wagen Israels en zijn ruiteren! En Elisa zeide tot hem: Neem 15

16 een boog en pijlen. En hij nam tot zich een boog en pijlen. En
hij zeide tot den koning van Israel: Leg uw hand aan den boog,
en hij leide zijn hand *daaraan*; en Elisa leide zijn handen op des
17 konings handen. En hij zeide: Doe het venster open tegen het
oosten. En hij deed het open. Toen zeide Elisa: Schiet. En hij
schoot. En hij zeide: Het is een pijl der verlossing des HEEREN,
en een pijl der verlossing tegen de Syriers; want gij zult de Sy-
18 riers slaan in Afek, tot verdoens toe. Daarna zeide hij: Neem de
pijlen. En hij nam ze. Toen zeide hij tot den koning van Israel:
Sla tegen de aarde. En hij sloeg driemaal; daarna stond hij stil.
19 Toen werd de man Gods zeer toornig op hem, en zeide: Gij zoudt
vijf *maal* of zesmaal geslagen hebben; dan zoudt gij de Syriers tot
verdoens toe geslagen hebben; doch nu zult gij de Syriers driemaal
20 slaan. Daarna stierf Elisa, en zij begroeven hem. De benden nu
21 der Moabieten kwamen in het land met het ingaan des jaars. En
het geschiedde, als zij een man begroeven, dat zij, ziet, een bende
zagen; zo wierpen zij den man in het graf van Elisa; en toen de
man daarin kwam, en het gebeente van Elisa aanroerde, werd hij
22 levend, en rees op zijn voeten. Hazael nu, de koning van Syrie,
23 verdrukte Israel, al de dagen van Joahaz. Doch de HEERE was
hun genadig, en ontfermde Zich hunner, en wendde Zich tot hen,
om Zijns verbonds wil met Abraham, Izak en Jakob; en Hij wilde
hen niet verderven, en heeft hen niet verworpen van Zijn aange-
24 zicht, tot nu toe. En Hazael, de koning van Syrie, stierf, en zijn
25 zoon Benhadad werd koning in zijn plaats. Joas nu, de zoon van
Joahaz, nam de steden weder in, uit de hand van Benhadad, den
zoon van Hazael, die hij uit de hand van Joahaz, zijn vader, met
krijg genomen had; Joas sloeg hem driemaal, en bracht de steden
aan Israel weder.

14 In het tweede jaar van Joas, den zoon van Joahaz, den koning
van Israel, werd Amazia koning, de zoon van Joas, den koning van
2 Juda. Vijf en twintig jaren was hij oud, toen hij koning werd,
en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zij-
3 ner moeder was Joaddan van Jeruzalem. En hij deed dat recht
was in de ogen des HEEREN, nochtans niet als zijn vader David;
4 hij deed naar alles, wat zijn vader Joas gedaan had. Alleenlijk
werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte
5 nog op de hoogten. Het geschiedde nu, als het koninkrijk in zijn

hand versterkt was, dat hij zijn knechten sloeg, die den koning,
zijn vader, geslagen hadden, Doch de kinderen der doodslagers 6
doodde hij niet; gelijk geschreven is in het wetboek van Mozes,
waar de HEERE geboden heeft, zeggende: De vaders zullen voor
de kinderen niet gedood worden, en de kinderen zullen voor de va-
ders niet gedood worden; maar een ieder zal om zijn zonde gedood
worden. Hij sloeg de Edomieten in het Zoutdal tien duizend, en 7
nam Sela in met krijg, en noemde haar naam Jokteel, tot op dezen
dag. Toen zond Amazia boden tot Joas, den zoon van Joahaz, 8
den zoon van Jehu, den koning van Israel, zeggende: Kom, laat
ons elkanders aangezicht zien. Maar Joas, de koning van Israel, 9
zond tot Amazia, den koning van Juda, zeggende: De distel, die
op den Libanon is, zond tot den ceder, die op den Libanon is,
zeggende: Geef uw dochter mijn zoon ter vrouw; maar het gedier-
te des velds, dat op den Libanon is, ging voorbij, en vertrad den
distel. Gij hebt de Edomieten dapper geslagen, daarom heeft uw 10
hart u verheven; heb de eer, en blijf in uw huis; want waarom
zoudt gij u in het kwade mengen, dat gij vallen zoudt, gij en Juda
met u? Doch Amazia hoorde niet; daarom toog Joas, de koning 11
van Israel, op, zodat hij en Amazia, de koning van Juda, elkanders
aangezicht zagen te Beth-semes, dat in Juda is. En Juda werd 12
geslagen voor het aangezicht van Israel, en zij vloden, een iege-
lijk in zijn tenten. En Joas, de koning van Israel, greep Amazia, 13
den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon van Ahazia,
te Beth-semes, en kwam te Jeruzalem; en hij brak aan den muur
van Jeruzalem, van de poort van Efraim tot aan de Hoekpoort,
vierhonderd ellen. En hij nam al het goud, en het zilver, en al 14
de vaten, die gevonden werden in het huis des HEEREN, en in de
schatten van des konings huis, mitsgaders gijzelaars; en hij keer-
de weder naar Samaria. Het overige nu der geschiedenissen van 15
Joas, wat hij gedaan heeft, en zijn macht, en hoe hij gestreden
heeft tegen Amazia, den koning van Juda, zijn die niet geschre-
ven in het boek der kronieken der koningen van Israel? En Joas 16
ontsliep met zijn vaderen, en werd te Samaria begraven bij de
koningen van Israel; en zijn zoon Jerobeam werd koning in zijn
plaats. Amazia nu, de zoon van Joas, koning van Juda, leefde na 17
den dood van Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel,
vijftien jaren. Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, is 18

dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van
19 Juda? En zij maakten een verbintenis tegen hem te Jeruzalem,
dat hij vluchtte naar Lachis; maar zij zonden hem na tot Lachis,
20 en doodden hem aldaar. En zij brachten hem op paarden; en hij
werd te Jeruzalem begraven, bij zijn vaderen, in de stad Davids.
21 En het ganse volk van Juda nam Azaria (die nu zestien jaren oud
was), en maakten hem koning in plaats van zijn vader Amazia.
22 Die bouwde Elath, en bracht haar weder aan Juda, nadat de ko-
23 ning met zijn vaderen ontslapen was. In het vijftiende jaar van
Amazia, den zoon van Joas, den koning van Juda, werd te Sa-
maria koning, Jerobeam, de zoon van Joas, koning van Israel, *en*
24 *regeerde* een en veertig jaren. En hij deed dat kwaad was in de
ogen des HEEREN; hij week niet van alle zonden van Jerobeam,
25 den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed. Hij bracht ook
weder de landpale van Israel van den ingang van Hamath, tot aan
de zee van het vlakke veld; naar het woord des HEEREN, des
Gods van Israel, dat Hij gesproken had door den dienst van Zijn
knecht Jona, den zoon van Amitthai, den profeet, die van Gath-
26 hefer was. Want de HEERE zag, dat de ellende van Israel zeer
bitter was, en dat er geen opgeslotenen noch verlatenen waren, en
27 dat Israel geen helper had. En de HEERE had niet gesproken,
dat Hij den naam van Israel van onder den hemel verdelgen zou;
maar Hij verloste hen door de hand van Jerobeam, den zoon van
28 Joas. Het overige nu der geschiedenissen van Jerobeam, en al
wat hij gedaan heeft, en zijn macht, hoe hij gekrijgd heeft, en hoe
hij Damaskus en Hamath, tot Juda *behorende*, aan Israel weder-
gebracht heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken
29 der koningen van Israel? En Jerobeam ontsliep met zijn vaderen,
met de koningen van Israel; en zijn zoon Zacharia werd koning in
zijn plaats.

15 In het zeven en twintigste jaar van Jerobeam, den koning van
Israel, werd koning Azaria, de zoon van Amazia, den koning van
2 Juda. Hij was zestien jaren oud, toen hij koning werd, en hij
regeerde twee en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner
3 moeder was Jecholia van Jeruzalem. En hij deed dat recht was
in de ogen des HEEREN, naar al wat zijn vader Amazia gedaan
4 had. Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk of-
5 ferde en rookte nog op de hoogten. En de HEERE plaagde den

koning, dat hij melaats werd tot den dag zijns doods; en hij woon-
de in een afgezonderd huis; doch Jotham, de zoon des konings,
was over het huis, richtende het volk des lands. Het overige nu 6
der geschiedenissen van Azaria, en al wat hij gedaan heeft, zijn
die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van
Juda? En Azaria ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem 7
bij zijn vaderen, in de stad Davids; en zijn zoon Jotham werd ko-
ning in zijn plaats. In het acht en dertigste jaar van Azaria, den 8
koning van Juda, regeerde Zacharia, de zoon van Jerobeam, over
Israel te Samaria, zes maanden. En hij deed dat kwaad was in 9
de ogen des HEEREN, gelijk als zijn vaderen gedaan hadden; hij
week niet af van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat,
die Israel zondigen deed. En Sallum, de zoon van Jabes, maakte 10
een verbintenis tegen hem, en sloeg hem voor het volk, en doodde
hem; en hij werd koning in zijn plaats. Het overige nu der ge- 11
schiedenissen van Zacharia, ziet, dat is geschreven in het boek der
kronieken der koningen van Israel. Dit was het woord des HEE- 12
REN, dat Hij gesproken had tot Jehu, zeggende: U zullen zonen
van het vierde gelid op den troon van Israel zitten; en het is alzo
geschied. Sallum, de zoon van Jabes, werd koning, in het negen 13
en dertigste jaar van Uzzia, den koning van Juda; en hij regeerde
een volle maand te Samaria. Want Menahem, de zoon van Gadi, 14
toog op van Thirza, en kwam te Samaria, en sloeg Sallum, den
zoon van Jabes, te Samaria, en doodde hem, en werd koning in
zijn plaats. Het overige nu der geschiedenissen van Sallum, en 15
zijn verbintenis, die hij maakte, ziet, die zijn geschreven in het
boek der kronieken der koningen van Israel. Toen sloeg Mena- 16
hem Tifsah, met allen, die daarin waren, ook haar landpalen van
Thirza af; omdat men niet *voor hem* had opengedaan, zo sloeg
hij *hen*; al haar bevruchte vrouwen hieuw hij in stukken. In het 17
negen en dertigste jaar van Azaria, den koning van Juda, werd
Menahem, de zoon van Gadi, koning over Israel, *en regeerde* tien
jaren te Samaria. En hij deed dat kwaad was in de ogen des 18
HEEREN; hij week al zijn dagen niet af van de zonden van Jero-
beam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed. *Toen* kwam 19
Pul, de koning van Assyrie, tegen het land; en Menahem gaf aan
Pul duizend talenten zilvers, opdat zijn hand met hem zoude zijn,
om het koninkrijk in zijn hand te sterken. Menahem nu bracht 20

dit geld op van Israel, van alle geweldigen van vermogen, om den
koning van Assyrie te geven, voor elk man vijftig zilveren sikkels;
alzo keerde de koning van Assyrie weder, en bleef daar niet in het
21 land. Het overige nu der geschiedenissen van Menahem, en al
wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kro-
22 nieken der koningen van Israel? Daarna ontsliep Menahem met
23 zijn vaderen; en zijn zoon Pekahia werd koning in zijn plaats. In
het vijftigste jaar van Azaria, den koning van Juda, werd Pekahia,
de zoon van Menahem, koning over Israel, *en regeerde* twee jaren
24 te Samaria. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN;
hij week niet af van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat,
25 die Israel zondigen deed. En Pekah, de zoon van Remalia, zijn
hoofdman, maakte een verbintenis tegen hem, en sloeg hem te Sa-
maria, in het paleis van het huis des konings, met Argob en met
Arje, en met hem vijftig mannen van de kinderen der Gileadieten;
26 alzo doodde hij hem, en werd koning in zijn plaats. Het overige
nu der geschiedenissen van Pekahia, en al wat hij gedaan heeft,
ziet, dat is geschreven in het boek der kronieken der koningen
27 van Israel. In het twee en vijftigste jaar van Azaria, den koning
van Juda, werd Pekah, de zoon van Remalia, koning over Israel,
28 *en regeerde* twintig jaren te Samaria. En hij deed dat kwaad
was in de ogen des HEEREN; hij week niet af van de zonden van
29 Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed. In de
dagen van Pekah, den koning van Israel, kwam Tiglath-pilezer,
de koning van Assyrie, en nam Ijon in, en Abel-beth-maacha, en
Janoah, en Kedes, en Hazor, en Gilead, en Galilea, het ganse land
30 van Nafthali; en hij voerde hen weg naar Assyrie. En Hosea, de
zoon van Ela, maakte een verbintenis tegen Pekah, den zoon van
Remalia, en sloeg hem, en doodde hem, en werd koning in zijn
plaats; in het twintigste jaar van Jotham, den zoon van Uzzia.
31 Het overige nu der geschiedenissen van Pekah, en al wat hij ge-
daan heeft, ziet, dat is geschreven in het boek der kronieken der
32 koningen van Israel. In het tweede jaar van Pekah, den zoon van
Remalia, den koning van Israel, werd Jotham koning, de zoon van
33 Uzzia, den koning van Juda. Vijf en twintig jaren was hij oud,
als hij koning werd, en regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en de
34 naam zijner moeder was Jerusa, de dochter van Zadok. En hij
deed dat recht was in de ogen des HEEREN; naar alles, wat zijn

vader Uzzia gedaan had, deed hij. Alleenlijk werden de hoogten 35
niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten;
dezelve bouwde de hoge poort aan het huis des HEEREN. Het 36
overige nu der geschiedenissen van Jotham, en al wat hij gedaan
heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der konin-
gen van Juda? In die dagen begon de HEERE in Juda te zenden 37
Rezin, den koning van Syrie, en Pekah, den zoon van Remalia.
En Jotham ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn 38
vaderen in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Achaz werd
koning in zijn plaats.

In het zeventiende jaar van Pekah, den zoon van Remalia, werd **16**
Achaz koning, de zoon van Jotham, den koning van Juda. Twin- 2
tig jaren was Achaz oud, toen hij koning werd, en hij regeerde
zestien jaren te Jeruzalem; en hij deed niet dat recht was in de
ogen des HEEREN zijns Gods, als zijn vader David. Want hij 3
wandelde in den weg der koningen van Israel; ja, hij deed ook
zijn zoon door het vuur gaan, naar de gruwelen der heidenen, die
de HEERE voor de kinderen Israels verdreven had. Hij offerde 4
ook en rookte op de hoogten en op de heuvelen, ook onder alle
groen geboomte. Toen toog Rezin, de koning van Syrie, op, met 5
Pekah, den zoon van Remalia, den koning van Israel, naar Jeru-
zalem ten strijde; en zij belegerden Achaz, maar zij vermochten
niet met strijden. Te dierzelfder tijd bracht Rezin, de koning 6
van Syrie, Elath weder aan Syrie, en wierp de Joden uit Elath;
en de Syriers kwamen te Elath, en hebben daar gewoond tot op
dezen dag. Achaz nu zond boden tot Tiglath-pilezer, den koning 7
van Assyrie, zeggende: Ik ben uw knecht en uw zoon; kom op,
en verlos mij uit de hand van den koning van Syrie, en uit de
hand van den koning van Israel, die zich tegen mij opmaken. En 8
Achaz nam het zilver en het goud, dat in het huis des HEEREN,
en in de schatten van het huis des konings gevonden werd, en hij
zond den koning van Assyrie een geschenk. Zo hoorde de koning 9
van Assyrie naar hem; want de koning van Assyrie toog op tegen
Damaskus, en nam haar in, en voerde hen gevankelijk naar Kir,
en hij doodde Rezin. Toen toog de koning Achaz Tiglath-pilezer, 10
den koning van Assyrie, tegemoet, naar Damaskus; en gezien heb-
bende een altaar, dat te Damaskus was, zo zond de koning Achaz
aan den priester Uria de gelijkenis van het altaar, en zijn afbeel-

11 ding, naar zijn ganse maaksel. En Uria, de priester, bouwde een
altaar, naar alles, wat de koning Achaz van Damaskus ontboden
had; alzo deed de priester Uria, tegen dat de koning Achaz van
12 Damaskus kwam. Als nu de koning van Damaskus gekomen was,
zag de koning het altaar en de koning naderde tot het altaar, en
13 offerde daarop. En hij stak zijn brandoffer aan, en zijn spijsoffer,
en goot zijn drankoffer en sprengde het bloed zijner dankofferen
14 op dat altaar. Maar het koperen altaar, dat voor het aangezicht
des HEEREN was, dat bracht hij van het voorste deel van het
huis, van tussen *zijn* altaar, en van tussen het huis des HEEREN,
15 en hij zette het aan de zijde *zijns* altaars noordwaarts. En de
koning Achaz gebood Uria, den priester, zeggende: Steek op het
grote altaar aan het morgenbrandoffer, en het avondspijsoffer, en
des konings brandoffer, en zijn spijsoffer, en het brandoffer van
al het volk des lands, en hun spijsoffer, en hun drankofferen; en
spreng daarop al het bloed des brandoffers, en al het bloed des
slachtoffers; maar het koperen altaar zal mij zijn, om te onderzoe-
16 ken. En Uria, de priester, deed naar alles, wat de koning Achaz
17 geboden had. En de koning Achaz sneed de lijsten der stellin-
gen af, en nam die van boven het wasvat weg, en deed de zee af
van de koperen runderen, die daaronder waren; en hij zette die
18 op een stenen vloer. Daartoe het deksel des sabbats, dat zij in
het huis gebouwd hadden, en den buitensten ingang des konings
nam hij weg van het huis des HEEREN, vanwege den koning van
19 Assyrie. Het overige nu der geschiedenissen van Achaz, wat hij
gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken
20 der koningen van Juda? En Achaz ontsliep met zijn vaderen, en
werd begraven bij zijn vaderen, in de stad Davids; en Hizkia, zijn
zoon, werd koning in zijn plaats.

17 In het twaalfde jaar van Achaz, den koning van Juda, werd
Hosea, de zoon van Ela, koning over Israel te Samaria, *en re-*
2 *geerde* negen jaren. En hij deed dat kwaad was in de ogen des
HEEREN; evenwel niet, als de koningen van Israel, die voor hem
3 geweest waren. Tegen hem toog op Salmaneser, koning van As-
syrie; en Hosea werd zijn knecht, dat hij hem een geschenk gaf.
4 Maar de koning van Assyrie bevond een verbintenis in Hosea, dat
hij tot So, den koning van Egypte, boden gezonden had, en het
geschenk aan den koning van Assyrie niet als te voren van jaar

tot jaar opbracht; zo besloot hem de koning van Assyrie, en bond
hem in het gevangenhuis. Want de koning van Assyrie toog op 5
in het ganse land; ja, hij kwam op naar Samaria, en hij bele-
gerde haar drie jaren. In het negende jaar van Hosea, nam de 6
koning van Assyrie Samaria in, en voerde Israel weg in Assyrie,
en deed ze wonen in Halah, en in Habor, aan de rivier Gozan, en
in de steden der Meden. Want het was geschied, dat de kinderen 7
Israels gezondigd hadden tegen den HEERE, hun God, Die hen
uit Egypteland opgebracht had, van onder de hand van Farao,
den koning van Egypte; en hadden andere goden gevreesd; En 8
hadden gewandeld in de inzettingen der heidenen, die de HEE-
RE voor het aangezicht der kinderen Israels verdreven had, en
der koningen van Israel, die ze gemaakt hadden. En de kinderen 9
Israels hadden de zaken, die niet recht zijn, tegen den HEERE,
hun God, bemanteld; en hadden zich hoogten gebouwd in al hun
steden, van den wachttoren af tot de vaste steden toe. En zij 10
hadden zich staande beelden opgericht en bossen, op allen ho-
gen heuvel en onder alle groen geboomte. En zij hadden daar 11
gerookt op alle hoogten, gelijk de heidenen, die de HEERE van
hun aangezichten weggevoerd had; en zij hadden kwade dingen
gedaan, om den HEERE tot toorn te verwekken. En zij hadden 12
de drekgoden gediend, waarvan de HEERE tot hen gezegd had:
Gij zult deze zaak niet doen. Als nu de HEERE tegen Israel en 13
tegen Juda, door den dienst van alle profeten, van alle zieners, be-
tuigd had, zeggende: Bekeert u van uw boze wegen en houdt Mijn
geboden, *en* Mijn inzettingen, naar al de wet, die Ik uw vaderen
geboden heb, en die Ik tot u door de hand van Mijn knechten, de
profeten, gezonden heb; Zo hoorden zij niet, maar zij verhardden 14
hun nek, gelijk de nek hunner vaderen geweest was, die aan den
HEERE, hun God, niet geloofd hadden. Daartoe verwierpen zij 15
Zijn inzettingen, en Zijn verbond, dat Hij met hun vaderen ge-
maakt had, en Zijn getuigenissen, die Hij tegen hen betuigd had,
en wandelden de ijdelheid na, dat zij ijdel werden, en achter de
heidenen, die rondom hen waren, van dewelke de HEERE hun ge-
boden had, dat zij niet zouden doen gelijk die. Ja, zij verlieten al 16
de geboden des HEEREN, huns Gods, en maakten zich gegoten
beelden, twee kalveren; en maakten bossen, en bogen zich voor al-
le heir des hemels, en dienden Baal. Ook deden zij hun zonen en 17

hun dochteren door het vuur gaan, en gebruikten waarzeggerijen,
en gaven op vogelgeschrei acht, en verkochten zich, om te doen
dat kwaad was in de ogen des HEEREN, om Hem tot toorn te
18 verwekken. Daarom vertoornde zich de HEERE zeer over Israel,
dat Hij hen wegdeed van Zijn aangezicht; er bleef niets over, be-
19 halve de stam van Juda alleen. Zelfs hield Juda de geboden des
HEEREN, huns Gods, niet; maar zij wandelden in de inzettin-
20 gen van Israel, die zij gemaakt hadden. Zo verwierp de HEERE
het ganse zaad van Israel, en bedrukte hen, en gaf ze in de hand
der rovers, totdat Hij hen van Zijn aangezicht weggeworpen had.
21 Want Hij scheurde Israel van het huis van David af, en zij maak-
ten Jerobeam, den zoon van Nebat, koning; en Jerobeam dreef
Israel af van achter den HEERE, en hij deed ze een grote zonde
22 zondigen. Alzo wandelden de kinderen Israels in alle zonden van
23 Jerobeam die hij gedaan had; zij weken daarvan niet af; Totdat
de HEERE Israel van Zijn aangezicht wegdeed, gelijk als Hij ge-
sproken had door den dienst van al Zijn knechten, de profeten;
alzo werd Israel weggevoerd uit zijn land naar Assyrie, tot op de-
24 zen dag. De koning nu van Assyrie bracht *volk* van Babel, en
van Chuta, en van Avva, en van Hamath, en Sefarvaim, en deed
hen wonen in de steden van Samaria, in de plaats der kinderen
Israels; en zij namen Samaria erfelijk in, en woonden in haar ste-
25 den. En het geschiedde in het begin hunner woning aldaar, dat
zij den HEERE niet vreesden; zo zond de HEERE leeuwen onder
26 hen, die *enigen* van hen doodden. Daarom spraken zij tot den
koning van Assyrie, zeggende: De volken, die gij vervoerd hebt,
en hebt doen wonen in de steden van Samaria, weten de wijze
des Gods van het land niet; daarom heeft Hij leeuwen onder hen
gezonden, en ziet, zij doden hen, dewijl zij niet weten de wijze des
27 Gods van het land. Toen gebood de koning van Assyrie, zeg-
gende: Brengt een der priesteren daarheen, die gijlieden van daar
weggevoerd hebt, dat zij henentrekken, en wonen aldaar; en dat
28 hij hun lere de wijze des Gods van het land. Zo kwam een uit
de priesteren, die zij van Samaria weggevoerd hadden, en woonde
te Beth-el; en hij leerde hun, hoe zij den HEERE vrezen zouden.
29 Maar elk volk maakte zijn goden; en zij stelden ze in de huizen
der hoogten, die de Samaritanen gemaakt hadden, elk volk in
30 hun steden, waarin zij woonachtig waren. Want de lieden van

Babel maakten Sukkoth Benoth, en de lieden van Chut maakten
Nergal, en de lieden van Hamath maakten Asima, En de Avieten 31
maakten Nibhaz en Tartak, en de Sefarvieten verbrandden hun
zonen voor Adramelech en Anamelech, de goden van Sefarvaim,
met vuur. Ook vreesden zij den HEERE, en maakten zich van 32
hun geringsten priesteren der hoogten, dewelke voor hen *dienst*
deden in de huizen der hoogten. Zij vreesden den HEERE, en 33
dienden *ook* hun goden, naar de wijze der volken, van dewelke zij
die weggevoerd hadden. Tot op dezen dag toe doen die naar de 34
eerste wijzen; zij vrezen den HEERE niet, en zij doen niet naar
hun inzettingen, en naar hun rechten, en naar de wet, en naar
het gebod, dat de HEERE geboden heeft aan de kinderen van
Jakob, dien Hij den naam Israel gaf. Nochtans had de HEERE 35
een verbond met hen gemaakt, en had hun geboden, zeggende:
Gij zult geen andere goden vrezen, noch u voor hen nederbuigen,
noch hen dienen, noch hun offerande doen. Maar den HEERE, 36
Die u uit Egypteland met grote kracht en met een uitgestrekten
arm opgevoerd heeft, Dien zult gij vrezen, en voor Hem zult gij
u buigen, en Hem zult gij offerande doen; En de inzettingen, en 37
de rechten, en de wet, en het gebod, die Hij u geschreven heeft,
zult gij waarnemen te doen te allen dag; en gij zult andere goden
niet vrezen. En het verbond, dat Ik met u gemaakt heb, zult 38
gij niet vergeten; en gij zult andere goden niet vrezen. Maar 39
den HEERE, uw God, zult gij vrezen; en Hij zal u redden uit de
hand van al uw vijanden. Doch zij hoorden niet, maar zij deden 40
naar hun eerste wijze. Maar deze volken vreesden den HEERE, 41
en dienden hun gesneden beelden; ook doen hun kinderen en hun
kindskinderen, gelijk als hun vaders gedaan hebben, tot op dezen
dag.

Het geschiedde nu in het derde jaar van Hosea, den zoon van **18**
Ela, den koning van Israel, *dat* Hizkia koning werd, de zoon van
Achaz, koning van Juda. Vijf en twintig jaren was hij oud, toen 2
hij koning werd, en hij regeerde negen en twintig jaren te Jeruza-
lem, en de naam zijner moeder was Abi, een dochter van Zacharia.
En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat 3
zijn vader David gedaan had. Hij nam de hoogten weg, en brak 4
de opgerichte beelden, en roeide de bossen uit; en hij verbrijzelde
de koperen slang, die Mozes gemaakt had, omdat de kinderen Is-

raels tot die dagen toe haar gerookt hadden; en hij noemde haar
5 Nehustan. Hij betrouwde op den HEERE, den God Israels, zo-
dat na hem zijns gelijke niet was onder alle koningen van Juda,
6 noch die voor hem geweest waren. Want hij kleefde den HEE-
RE aan; hij week niet van Hem na te volgen, en hij hield Zijn
7 geboden, die de HEERE aan Mozes geboden had. Zo was de
HEERE met hem; overal, waar hij henen uittrok, handelde hij
kloekelijk; daartoe viel hij af van den koning van Assyrie, dat hij
8 hem niet diende. Hij sloeg de Filistijnen tot Gaza toe, en haar
9 landpalen, van den wachttoren af tot de vaste steden toe. Het
geschiedde nu in het vierde jaar van den koning Hizkia (hetwelk
was het zevende jaar van Hosea, den zoon van Ela, den koning
van Israel) dat Salmaneser, de koning van Assyrie, opkwam te-
10 gen Samaria, en haar belegerde. En zij namen haar in ten einde
van drie jaren, in het zesde jaar van Hizkia; het was het negen-
de jaar van Hosea, den koning van Israel, als Samaria ingenomen
11 werd. En de koning van Assyrie voerde Israel weg naar Assyrie,
en deed hen leiden in Halah, en in Habor, bij de rivier Gozan, en
12 in de steden der Meden. Daarom dat zij de stem des HEEREN,
huns Gods, niet waren gehoorzaam geweest, maar Zijn verbond
overtreden hadden; *en* al wat Mozes, de knecht des HEEREN,
13 geboden had, dat hadden zij niet gehoord, noch gedaan. Maar
in het veertiende jaar van den koning Hizkia kwam Sanherib, de
koning van Assyrie, op tegen alle vaste steden van Juda, en nam
14 ze in. Toen zond Hizkia, de koning van Juda, tot den koning
van Assyrie, naar Lachis, zeggende: Ik heb gezondigd, keer af
van mij, wat gij mij opleggen zult, zal ik dragen. Toen leide de
koning van Assyrie Hizkia, den koning van Juda, driehonderd ta-
15 lenten zilvers, en dertig talenten gouds op. Alzo gaf Hizkia al
het zilver, dat gevonden werd in het huis des HEEREN, en in de
16 schatten van het huis des konings. Te dier tijd sneed Hizkia *het*
goud af van de deuren van den tempel des HEEREN, en van de
posten, die Hizkia, de koning van Juda, had laten overtrekken,
17 en gaf dat aan de koning van Assyrie. Evenwel zond de koning
van Assyrie Tartan, en Rabsaris, en Rabsake, van Lachis tot den
koning Hizkia, met een zwaar heir naar Jeruzalem; en zij togen
op, en kwamen naar Jeruzalem. En als zij optogen en gekomen
waren, bleven zij staan bij den watergang des oppersten vijvers,

welke is bij den hogen weg van het veld des vollers. En zij riepen 18
tot den koning; zo ging tot hen uit Eljakim, de zoon van Hilkia,
de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf,
de kanselier. En Rabsake zeide tot hen: Zegt nu tot Hizkia: Zo 19
zegt de grote koning, de koning van Assyrie: Wat vertrouwen is
dit, waarmede gij vertrouwt? Gij zegt (doch het is een woord der 20
lippen): Er is raad en macht tot den oorlog; op wien vertrouwt
gij nu, dat gij tegen mij rebelleert? Zie nu, vertrouwt gij u op 21
dien gebroken rietstaf, op Egypte, op denwelken zo iemand leunt,
zo zal hij in zijn hand gaan, en die doorboren; alzo is Farao, de
koning van Egypte, al dengenen, die op hem vertrouwen. Maar 22
zo gij tot mij zegt: Wij vertrouwen op den HEERE, onzen God; is
Hij die niet, Wiens hoogten en Wiens altaren Hizkia weggenomen
heeft, en tot Juda en tot Jeruzalem gezegd heeft: Voor dit altaar
zult gij u buigen te Jeruzalem? Nu dan, wed toch met mijn heer, 23
den koning van Assyrie; en ik zal u twee duizend paarden geven,
zo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven. Hoe zoudt gij 24
dan het aangezicht van een enigen vorst van de geringste knech-
ten mijns heren afkeren? Maar gij vertrouwt op Egypte, om de
wagenen en om de ruiteren. Nu, ben ik zonder den HEERE op- 25
getogen tegen deze plaats, om die te verderven? De HEERE heeft
tot mij gezegd: Trek op tegen dat land, en verderf het. Toen zei- 26
de Eljakim, de zoon van Hilkia, en Sebna, en Joah tot Rabsake:
Spreek toch tot uw knechten in het Syrisch, want wij verstaan
het *wel*; en spreek met ons niet in het Joods, voor de oren des
volks, dat op den muur is. Maar Rabsake zeide tot hen: Heeft 27
mijn heer mij tot uw heer en tot u gezonden, om deze woorden te
spreken? Is het niet tot de mannen, die op den muur zitten, dat
zij met ulieden hun drek eten, en hun water drinken zullen? Alzo 28
stond Rabsake, en riep met luider stem in het Joods; en hij sprak
en zeide: Hoort het woord des groten konings, des konings van
Assyrie! Zo zegt de koning: Dat Hizkia u niet bedriege: want 29
hij zal u niet kunnen redden uit zijn hand. Daartoe dat Hizkia 30
u niet doe vertrouwen op den HEERE, zeggende: De HEERE zal
ons zekerlijk redden, en deze stad zal niet in de hand van den
koning van Assyrie gegeven worden. Hoort naar Hizkia niet; 31
want zo zegt de koning van Assyrie: Handelt met mij door een
geschenk, en komt tot mij uit, en eet, een ieder *van* zijn wijnstok,

en een ieder *van* zijn vijgeboom; en drinkt een ieder het water
32 zijns bornputs; Totdat ik kom, en u haal in een land, als ulieder
land, een land van koren en van most, een land van brood en van
wijngaarden, een land van olijven, van olie en van honig; zo zult
gij leven en niet sterven; en hoort niet naar Hizkia, want hij hitst
33 u op, zeggende: De HEERE zal ons redden. Hebben de goden
der volken, ieder zijn land, enigszins gered uit de hand van den
34 koning van Assyrie? Waar zijn de goden van Hamath, en van
Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaim, Hena en Ivva? Ja,
35 hebben zij Samaria uit mijn hand gered? Welke zijn ze onder alle
goden der landen, die hun land uit mijn hand gered hebben, dat
36 de HEERE Jeruzalem uit mijn hand redden zou? Doch het volk
zweeg stil en antwoordde hem niet een woord; want het gebod
37 des konings was, zeggende: Gij zult hem niet antwoorden. Toen
kwam Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de
schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, tot Hizkia, met
gescheurde klederen; en zij gaven hem de woorden van Rabsake
te kennen.

19 En het geschiedde, als de koning Hizkia *dat* hoorde, zo scheur-
de hij zijn klederen, en bedekte zich met een zak, en ging in het
2 huis des HEEREN. Daarna zond hij Eljakim, den hofmeester, en
Sebna, den schrijver, en de oudsten der priesteren, met zakken be-
3 dekt, tot Jesaja, den profeet, den zoon van Amoz; En zij zeiden
tot hem: Alzo zegt Hizkia: Deze dag is een dag der benauwd-
heid, en der schelding, en der lastering; want de kinderen zijn
gekomen tot aan de geboorte, en er is geen kracht om te baren.
4 Misschien zal de HEERE, uw God, horen al de woorden van Rabs-
ake, denwelken zijn heer, de koning van Assyrie, gezonden heeft,
om den levenden God te honen, en te schelden, met woorden, die
de HEERE, uw God, gehoord heeft; hef dan een gebed op voor
5 het overblijfsel, dat gevonden wordt. En de knechten van den
6 koning Hizkia kwamen tot Jesaja. En Jesaja zeide tot hen: Zo
zult gij tot uw heer zeggen: Zo zegt de HEERE: Vrees niet voor
de woorden, die gij gehoord hebt, waarmede Mij de dienaars van
7 den koning van Assyrie gelasterd hebben. Zie, Ik zal een geest in
hem geven, dat hij een gerucht horen zal, en weder in zijn land ke-
8 ren; en Ik zal hem door het zwaard in zijn land vellen. Zo kwam
Rabsake weder, en vond den koning van Assyrie, strijdende tegen

Libna; want hij had gehoord, dat hij van Lachis vertrokken was.
Als hij nu hoorde van Tirhaka, den koning van Cusch, zeggen: 9
Ziet, hij is uitgetogen om tegen u te strijden, zond hij weder bo-
den tot Hizkia, zeggende: Zo zult gij spreken tot Hizkia, den 10
koning van Juda, zeggende: Laat u uw God niet bedriegen, op
welken gij vertrouwt, zeggende: Jeruzalem zal in de hand des ko-
nings van Assyrie niet gegeven worden. Zie, gij hebt gehoord, 11
wat de koningen van Assyrie aan alle landen gedaan hebben, die
verbannende; en zoudt gij gered worden? Hebben de goden der 12
volken, die mijn vaders verdorven hebben, dezelve gered, *als* Go-
zan, en Haran, en Rezef, en de kinderen van Eden, die in Telasser
waren? Waar is de koning van Hamath, en de koning van Arpad, 13
en de koning der stad Sefarvaim, Hena en Ivva? Als nu Hizkia de 14
brieven uit der boden hand ontvangen, en die gelezen had, ging
hij op in het huis des HEEREN, en Hizkia breidde die uit voor het
aangezicht des HEEREN. En Hizkia bad voor het aangezicht des 15
HEEREN, en zeide: O HEERE, God Israels, Die tussen de cheru-
bim woont! Gij zelf, Gij alleen zijt de God van alle koninkrijken
der aarde, Gij hebt den hemel en de aarde gemaakt. O, HEE- 16
RE! neig Uw oor en hoor, doe, HEERE! Uw ogen open en zie, en
hoor de woorden van Sanherib, die dezen gezonden heeft, om den
levenden God te honen. Waarlijk, HEERE, hebben de koningen 17
van Assyrie die heidenen en hun land verwoest; En hebben hun 18
goden in het vuur geworpen; want zij waren geen goden, maar
het werk van mensenhanden, hout en steen; daarom hebben zij
die verdorven. Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons toch uit 19
zijn hand; zo zullen alle koninkrijken der aarde weten, dat Gij,
HEERE, alleen God zijt. Toen zond Jesaja, de zoon van Amoz, 20
tot Hizkia, zeggende: Zo spreekt de HEERE, de God Israels: Dat
gij tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, den koning van Assy-
rie, heb Ik gehoord. Dit is het woord, dat de HEERE over hem 21
gesproken heeft: De jonkvrouw, de dochter van Sion, veracht u,
zij bespot u, de dochter van Jeruzalem schudt het hoofd achter
u. Wien hebt gij gehoond en gelasterd? en tegen Wien hebt gij 22
de stem verheven, en uw ogen omhoog opgeheven? Tegen den
Heilige Israels! Door middel uwer boden hebt gij den HEERE 23
gehoond, en gezegd: Ik heb met de menigte mijner wagenen be-
klommen de hoogten der bergen, de zijden van den Libanon; en

ik zal zijn hoge cederbomen, en zijn uitgelezen dennebomen af-
houwen; en zal komen in zijn uiterste herberg, in het woud zijns
24 schonen velds. Ik heb gegraven en heb gedronken vreemde wa-
teren; en ik heb met mijn voetzolen alle rivieren der belegerde
25 plaatsen verdroogd. Hebt gij niet gehoord, dat Ik zulks lang te
voren gedaan heb en dat van oude dagen af geformeerd heb? Nu
heb Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn, om de vaste steden te
26 verstoren tot woeste hopen. Daarom waren haar inwoners han-
deloos; zij waren verslagen en beschaamd; zij waren *als* het gras
des velds, en de groene grasscheutjes, het hooi der daken, en het
27 brandkoren, eer het over einde staat. Maar Ik weet uw zitten, en
28 uw uitgaan, en uw inkomen, en uw woeden tegen Mij. Om uw
woeden tegen Mij, en dat uw woeling voor Mijn oren opgekomen
is, zo zal Ik Mijn haak in uw neus leggen, en Mijn gebit in uw lip-
pen, en Ik zal u doen wederkeren door dien weg, door denwelken
29 gij gekomen zijt. En dat zij u een teken, dat men *in* dit jaar eten
zal, wat van zelf gewassen is; en in het tweede jaar, wat daarvan
weder uitspruit; maar zaait in het derde jaar, en maait, en plant
30 wijngaarden, en eet hun vruchten. Want het ontkomene, dat
overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts
31 wortelen, en zal opwaarts vrucht dragen. Want van Jeruzalem
zal het overblijfsel uitgaan, en het ontkomene van den berg Sion;
32 de ijver van den HEERE der heirscharen zal dit doen. Daarom
zo zegt de HEERE van den koning van Assyrie: Hij zal in deze
stad niet komen, noch daar een pijl inschieten; ook zal hij *met*
geen schild daarvoor komen, en zal geen wal daartegen opwerpen.
33 Door den weg, dien hij gekomen is, door dien zal hij wederkeren;
34 maar in deze stad zal hij niet komen, zegt de HEERE. Want Ik
zal deze stad beschermen, om die te verlossen, om Mijnentwil, en
35 om Davids, Mijns knechts wil. Het geschiedde dan in dienzelven
nacht, dat de Engel des HEEREN uitvoer, en sloeg in het leger
van Assyrie honderd vijf en tachtig duizend. En toen zij zich des
morgens vroeg opmaakten, ziet, die allen waren dode lichamen.
36 Zo vertrok Sanherib, de koning van Assyrie, en toog henen, en
37 keerde weder; en hij bleef te Nineve. Het geschiedde nu, als hij
in het huis van Nisroch, zijn god, zich nederboog, dat Adramelech
en Sarezer, *zijn zonen*, hem met het zwaard versloegen; doch zij
ontkwamen in het land van Ararat; en Esar-haddon, zijn zoon,

werd koning in zijn plaats.
In die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe; en de profeet **20**
Jesaja, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem: Zo
zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en
niet leven. Toen keerde hij zijn aangezicht om naar den wand, 2
en hij bad tot den HEERE, zeggende: Och, HEERE, gedenk 3
toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volko-
men hart gewandeld, en wat goed in Uw ogen is, gedaan heb. En
Hizkia weende gans zeer. Het gebeurde nu, als Jesaja uit het 4
middelvoorhof *nog* niet gegaan was, dat het woord des HEEREN
tot hem geschiedde, zeggende: Keer weder en zeg tot Hizkia, den 5
voorganger Mijns volks: Zo zegt de HEERE, de God van uw vader
David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie,
Ik zal u gezond maken; aan den derden dag zult gij opgaan in het
huis des HEEREN; En Ik zal vijftien jaren tot uw dagen toedoen, 6
en zal u uit de hand des konings van Assyrie verlossen, mitsga-
ders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen om Mijnentwil,
en om Mijns knechts Davids wil. Daarna zeide Jesaja: Neemt 7
een klomp vijgen; en zij namen ze, en leiden ze op de zweer, en
hij werd genezen. Hizkia nu had gezegd tot Jesaja: Welk is het 8
teken, dat de HEERE mij gezond maken zal, en dat ik den der-
den dag in des HEEREN huis zal opgaan? En Jesaja zeide: Dit 9
zal u een teken van den HEERE zijn, dat de HEERE het woord,
dat Hij gesproken heeft, doen zal: Zal de schaduw tien graden
voorwaarts gaan, of tien graden achterwaarts keren? Toen zei- 10
de Hizkia: Het is der schaduwe licht, tien graden nederwaarts te
gaan; neen, maar dat de schaduw tien graden achterwaarts ke-
re. En Jesaja, de profeet, riep den HEERE aan; en Hij deed 11
de schaduw tien graden achterwaarts keren in de graden, dewelke
zij nederwaarts gegaan was, in de graden van Achaz' *zonnewij-*
zer. Te dier tijd zond Berodach Baladan de zoon van Baladan, 12
de koning van Babel, brieven en een geschenk aan Hizkia; want hij
had gehoord, dat Hizkia krank geweest was. En Hizkia hoorde 13
naar hen, en hij toonde hun zijn ganse schathuis, het zilver, en
het goud, en de specerijen, en de beste olie, en zijn wapenhuis,
en al wat gevonden werd in zijn schatten; er was geen ding in
zijn huis, noch in zijn ganse heerschappij, dat hij hun niet toonde.
Toen kwam de profeet Jesaja tot den koning Hizkia, en zeide tot 14

hem: Wat hebben die mannen gezegd, en van waar zijn zij tot
u gekomen? En Hizkia zeide: Zij zijn uit verren lande gekomen,
15 uit Babel. En hij zeide: Wat hebben zij gezien in uw huis? En
Hizkia zeide: Zij hebben alles gezien, wat in mijn huis is; geen
16 ding is er in mijn schatten, dat ik hun niet getoond heb. Toen
17 zeide Jesaja tot Hizkia: Hoor des HEEREN woord. Zie, de da-
gen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uw vaderen tot dezen
dage toe opgelegd hebben, naar Babel weggevoerd zal worden; er
18 zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE. Daartoe zullen zij
van uw zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult,
nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.
19 Maar Hizkia zeide tot Jesaja: Het woord des HEEREN, dat gij
gesproken hebt, is goed. Ook zeide hij: Zou het niet, naardien
20 vrede en waarheid in mijn dagen wezen zal? Het overige nu der
geschiedenissen van Hizkia, en al zijn macht, en hoe hij den vijver
en den watergang gemaakt heeft, en water in de stad gebracht
heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der ko-
21 ningen van Juda? En Hizkia ontsliep met zijn vaderen; en zijn
zoon Manasse werd koning in zijn plaats.

21 Manasse was twaalf jaren oud, toen hij koning werd, en hij re-
geerde vijf en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder
2 was Hefzi-bah. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEE-
REN, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het
aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
3 Want hij bouwde de hoogten weder op, die Hizkia, zijn vader,
verdorven had; en hij richtte Baal altaren op, en maakte een bos,
gelijk als Achab, de koning van Israel, gemaakt had, en boog zich
4 neder voor al het heir des hemels, en diende ze. En hij bouw-
de altaren in het huis des HEEREN, waarvan de HEERE gezegd
5 had: Te Jeruzalem zal Ik Mijn Naam zetten. Daartoe bouwde
hij altaren voor al het heir des hemels, in beide de voorhoven van
6 het huis des HEEREN. Ja, hij deed zijn zoon door het vuur gaan,
en pleegde guichelarij en gaf op vogelgeschrei acht; en hij stelde
waarzeggers en duivelskunstenaren; hij deed zeer veel kwaads in
7 de ogen des HEEREN, om *Hem* tot toorn te verwekken. Hij
stelde ook een gesneden beeld van het bos, dat hij gemaakt had,
in het huis, waarvan de HEERE gezegd had tot David, en tot zijn
zoon Salomo: In dit huis, en in Jeruzalem, die Ik uit alle stammen

van Israel verkoren heb, zal Ik Mijn Naam zetten in eeuwigheid.
En Ik zal niet voortvaren den voet van Israel te bewegen uit dit 8
land, dat Ik hun vaderen gegeven heb; alleenlijk, zo zij waarne-
men te doen, naar alles, wat Ik hun geboden heb, en naar de ganse
wet, die Mijn knecht Mozes hun geboden heeft. Maar zij hoorden 9
niet; want Manasse deed hen dwalen, dat zij erger deden dan de
heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels
verdelgd had. Toen sprak de HEERE door den dienst van Zijn 10
knechten, de profeten, zeggende: Dewijl dat Manasse, de koning 11
van Juda, deze gruwelen gedaan heeft, erger doende dan al wat de
Amorieten gedaan hebben, die voor hem geweest zijn, ja, ook Ju-
da door zijn drekgoden heeft doen zondigen; Daarom, alzo zegt 12
de HEERE, de God Israels: Ziet, Ik zal een kwaad over Jeruzalem
en Juda brengen, dat een ieder, die het hoort, beide zijn oren klin-
ken zullen. En Ik zal over Jeruzalem het meetsnoer van Samaria 13
trekken, mitsgaders het paslood van het huis van Achab; en Ik zal
Jeruzalem uitwissen, gelijk als men een schotel uitwist; men wist
dien uit, en men keert hem om op zijn holligheid. En Ik zal het 14
overblijfsel Mijns erfdeels verlaten, en zal ze in de hand hunner
vijanden geven; en zij zullen tot een roof en plundering worden al
hun vijanden. Daarom, dat zij gedaan hebben dat kwaad was in 15
Mijn ogen, en Mij tot toorn verwekt hebben, van dien dag, dat
hun vaderen van Egypte uitgegaan zijn, ook tot op dezen dag toe.
Daartoe vergoot Manasse ook zeer veel onschuldig bloed, totdat 16
hij Jeruzalem van het ene einde tot het andere vervuld had; be-
halve zijn zonde, die hij Juda zondigen deed, doende wat kwaad
was in de ogen des HEEREN. Het overige der geschiedenissen 17
van Manasse, en al wat hij gedaan heeft, en zijn zonde, die hij ge-
zondigd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken
der koningen van Juda? En Manasse ontsliep met zijn vaderen, 18
en werd begraven in den hof van zijn huis, in den hof van Uzza;
en zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats. Amon was twee 19
en twintig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee
jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Mesullemet,
een dochter van Haruz van Jotba. En hij deed dat kwaad was in 20
de ogen des HEEREN; gelijk als zijn vader Manasse gedaan had.
Want hij wandelde in al den weg, dien zijn vader gewandeld had, 21
en hij diende de drekgoden, die zijn vader gediend had, en hij

22 boog zich voor die neder. Zo verliet hij den HEERE, den God
23 zijner vaderen, en hij wandelde niet in den weg des HEEREN. En
de knechten van Amon maakten een verbintenis tegen hem, en zij
24 doodden den koning in zijn huis. Maar het volk des lands ver-
sloeg allen, die tegen den koning Amon een verbintenis gemaakt
hadden; en het volk des lands maakte zijn zoon Josia koning in
25 zijn plaats. Het overige nu der geschiedenissen van Amon, wat
hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronie-
26 ken der koningen van Juda? En men begroef hem in zijn graf, in
den hof van Uzza; en zijn zoon Josia werd koning in zijn plaats.
22 Josia was acht jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde
een en dertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was
2 Jedida, een dochter van Adaja, van Bozkath. En hij deed dat
recht was in de ogen des HEEREN; en hij wandelde in al den weg
van zijn vader David, en week niet af ter rechter *hand* noch ter
3 linkerhand. Het geschiedde nu in het achttiende jaar van den
koning Josia, dat de koning den schrijver Safan, den zoon van
Azalia, den zoon van Mesullam, zond in het huis des HEEREN,
4 zeggende: Ga op tot Hilkia, den hogepriester, opdat hij het geld
opsomme, dat in het huis des HEEREN gebracht is, hetwelk de
5 wachters des dorpels van het volk verzameld hebben; En dat zij
dat geven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld zijn
over het huis des HEEREN; opdat zij het geven aan degenen, die
het werk doen, dat in het huis des HEEREN is, om de breuken
6 van het huis te beteren; Aan de timmerlieden en de bouwlie-
den, en de metselaars, en om hout en gehouwene stenen te kopen,
7 om het huis te beteren. Doch er werd met hen geen rekening
gehouden van het geld, dat in hun hand geleverd was, want zij
8 handelden trouwelijk. Toen zeide de hogepriester Hilkia tot Sa-
fan, den schrijver: Ik heb het wetboek in het huis des HEEREN
9 gevonden; en Hilkia gaf dat boek aan Safan, die las het. Daarna
kwam Safan, de schrijver, tot den koning, en bracht den koning
bescheid weder, en hij zeide: Uw knechten hebben het geld, dat
in het huis gevonden was, samengebracht, en hebben het gegeven
in de hand der verzorgers van het werk, die besteld waren over
10 het huis des HEEREN. Ook gaf Safan, de schrijver, den koning
te kennen, zeggende: De priester Hilkia heeft mij een boek ge-
11 geven. En Safan las dat voor het aangezicht des konings. Het

geschiedde nu, als de koning de woorden des wetboeks hoorde,
dat hij zijn klederen scheurde. En de koning gebood Hilkia, den 12
priester, en Ahikam, den zoon van Safan, en Achbor, den zoon
van Michaja, en Safan, den schrijver, en Asaja, den knecht des
konings, zeggende: Gaat henen, vraagt den HEERE voor mij, 13
en voor het volk, en voor het ganse Juda, over de woorden de-
zes boeks, dat gevonden is; want de grimmigheid des HEEREN
is groot, dewelke tegen ons aangestoken is, omdat onze vaderen
niet gehoord hebben naar de woorden dezes boeks, om te doen
naar al wat voor ons geschreven is. Toen ging de priester Hilkia, 14
en Ahikam, en Achbor, en Safan, en Asaja henen tot de profetes
Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tikva, den zoon
van Harhas, den klederbewaarder (zij nu woonde te Jeruzalem, in
het tweede deel), en zij spraken tot haar. En zij zeide tot hen: Zo 15
zegt de HEERE, de God Israels: Zegt tot den man, die u tot mij
gezonden heeft: Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over deze 16
plaats brengen, en over haar inwoners, *namelijk* al de woorden
des boeks, dat de koning van Juda gelezen heeft. Daarom dat 17
zij Mij verlaten, en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij
tot toorn verwekten met al het werk hunner handen, zo zal Mijn
grimmigheid aangestoken worden, tegen deze plaats, en niet uit-
geblust worden. Maar tot den koning van Juda, die u gezonden 18
heeft, om den HEERE te vragen, alzo zult gij tot hem zeggen: Zo
zegt de HEERE, de God Israels: Aangaande de woorden, die gij
gehoord hebt; Omdat uw hart week geworden is, en gij u voor 19
het aangezicht des HEEREN vernederd hebt, als gij hoordet, wat
Ik gesproken heb tegen deze plaats en derzelver inwoners, dat zij
tot een verwoesting en vloek zullen worden, en dat gij uw klede-
ren gescheurd en voor Mijn aangezicht geweend hebt; zo heb Ik
u ook verhoord, spreekt de HEERE. Daarom zie, Ik zal u verza- 20
melen tot uw vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld
worden, en uw ogen zullen al het kwaad niet zien, dat Ik over
deze plaats brengen zal. En zij brachten den koning het antwoord
weder.

Toen zond de koning henen, en tot hem verzamelden al die **23**
oudsten van Juda en Jeruzalem. En de koning ging op in het 2
huis des HEEREN, en met hem alle man van Juda, en alle in-
woners van Jeruzalem, en de priesters en de profeten, en al het

volk, van den minste tot den meeste; en hij las voor hun oren
al de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des
3 HEEREN gevonden was. De koning nu stond aan den pilaar,
en maakte een verbond voor des HEEREN aangezicht, om den
HEERE na te wandelen, en Zijn geboden, en Zijn getuigenissen,
en Zijn inzettingen met ganser harte en met ganser ziele te hou-
den, bevestigende de woorden dezes verbonds, die in dit boek
4 geschreven zijn. En het ganse volk stond in dit verbond. En
de koning gebood den hogepriester Hilkia, en den priesteren der
tweede ordening, en den dorpelbewaarders, dat zij uit den tem-
pel des HEEREN alle gereedschap, dat voor Baal, en voor het
beeld van het bos, en voor al het heir des hemels gemaakt was,
uitbrengen zouden; en hij verbrandde dat buiten Jeruzalem in de
velden van Kidron, en liet het stof daarvan naar Beth-el dragen.
5 Daartoe schafte hij de Chemarim af, die de koningen van Juda
gesteld hadden, opdat men roken zou op de hoogten, in de ste-
den van Juda, en rondom Jeruzalem, mitsgaders, die voor Baal,
de zon, en de maan, en de *andere* planeten, en al het heir des
6 hemels rookten. Hij bracht ook het *beeld van het* bos uit het
huis des HEEREN weg, buiten Jeruzalem, tot de beek Kidron, en
verbrandde het aan de beek Kidron, en vergruisde het tot stof; en
hij wierp het stof daarvan op de graven der kinderen des volks.
7 Daartoe brak hij de huizen der schandjongens af, die aan het huis
des HEEREN waren, alwaar de vrouwen huisjes voor het *beeld van*
8 *het* bos weefden. En hij bracht al de priesters uit de steden van
Juda, en verontreinigde de hoogten, alwaar die priesters gerookt
hadden, van Geba af tot Ber-seba toe; en hij brak de hoogten
der poorten af, *ook* die aan de deur der poort van Jozua, den
overste der stad, was, welke aan iemands linkerhand was, in de
9 stadspoort *gaande*. Doch de priesters der hoogten offerden niet
op het altaar des HEEREN te Jeruzalem; maar zij aten ongezuur-
10 de *broden* in het midden van hun broederen. Hij verontreinigde
ook Thofeth, dat in het dal der kinderen van Hinnom is, opdat
niemand zijn zoon of zijn dochter voor den Molech door het vuur
11 deed gaan. En hij schafte de paarden af, die de koningen van Ju-
da voor de zon gesteld hadden, van den ingang van het huis des
HEEREN, tot de kamer van Nathan-melech, den hoveling, die in
Parvarim was; en de wagenen der zon verbrandde hij met vuur.

Verder de altaren die op het dak der opperzaal van Achaz waren, 12
die de koningen van Juda gemaakt hadden, mitsgaders de alta-
ren, die Manasse in de twee voorhoven van het huis des HEEREN
gemaakt had, brak de koning af; en hij verbrijzelde ze van daar,
en wierp het stof daarvan in de beek Kidron. De hoogten ook, 13
die vooraan Jeruzalem waren, dewelke waren ter rechterhand van
den berg Mashith, die Salomo, de koning van Israel, voor Asto-
reth, het verfoeisel der Sidoniërs, en voor Kamos, het verfoeisel
der Moabieten, en voor Milchom, den gruwel der kinderen Am-
mons, gebouwd had, verontreinigde de koning. Insgelijks brak 14
hij de opgerichte beelden, en roeide de bossen uit; en hij vervul-
de hun plaats met mensenbeenderen. Daartoe ook het altaar, 15
dat te Beth-el was, *en* de hoogte, die Jerobeam, de zoon van Ne-
bat, dewelke Israel zondigen deed, gemaakt had; te zamen dat
altaar en die hoogte brak hij af; ja, hij verbrandde de hoogte, hij
vergruisde ze tot stof, en hij verbrandde het bos. En als Josia 16
zich omkeerde, zag hij de graven, die daar op den berg waren,
en zond henen, en nam de beenderen uit de graven, en verbrand-
de ze op dat altaar, en verontreinigde dat; naar het woord des
HEEREN, dat de man Gods uitgeroepen had, die deze woorden
uitriep. Verder zeide hij: Wat is dat voor een grafteken, dat ik 17
zie? En de lieden der stad zeiden tot hem: Het is het graf van
den man Gods, die uit Juda kwam, en deze dingen, die gij tegen
dit altaar van Beth-el gedaan hebt, uitgeroepen heeft. En hij 18
zeide: Laat hem liggen, dat niemand zijn beenderen verroere. Zo
bevrijdden zij zijn beenderen, met de beenderen van den profeet,
die uit Samaria gekomen was. Daartoe nam Josia ook weg al de 19
huizen der hoogten, die in de steden van Samaria waren, die de
koningen van Israel gemaakt hadden, om *den* HEERE tot toorn te
verwekken; en hij deed dezelve naar al de daden, die hij te Beth-
el gedaan had. En hij slachtte al de priesteren der hoogten, die 20
daar waren, op de altaren, en verbrandde mensenbeenderen op
dezelve. Daarna keerde hij weder naar Jeruzalem. En de koning 21
gebood het ganse volk, zeggende: Houdt den HEERE, uw God,
pascha, gelijk in dit boek des verbonds geschreven is. Want gelijk 22
dit pascha was er geen gehouden, van de dagen der richteren af,
die Israel gericht hadden, noch in al de dagen der koningen van
Israel, noch der koningen van Juda. Maar in het achttiende jaar 23

van den koning Josia, werd dit pascha den HEERE te Jeruzalem
24 gehouden. En ook deed Josia weg de waarzeggers, en de duivels-
kunstenaars, en de terafim, en de drekgoden, en alle verfoeiselen,
die in het land van Juda en in Jeruzalem gezien werden; opdat hij
bevestigde de woorden der wet, die geschreven waren in het boek,
dat de priester Hilkia in het huis des HEEREN gevonden had.
25 En voor hem was geen koning zijns gelijke, die zich tot den HEE-
RE, met zijn ganse hart, en met zijn ganse ziel, en met zijn ganse
kracht, naar al de wet van Mozes, bekeerd had; en na hem stond
26 zijns gelijke niet op. Nochtans keerde zich de HEERE van den
brand Zijns groten toorns niet af, waarmede Zijn toorn brandde
tegen Juda, om al de tergingen, waarmede Manasse Hem getergd
27 had. En de HEERE zeide: Ik zal Juda ook van Mijn aangezicht
wegdoen, gelijk als Ik Israel weggedaan heb; en Ik zal deze stad
Jeruzalem verwerpen, die Ik verkoren heb, en het huis, waarvan
28 Ik gezegd heb: Mijn Naam zal daar wezen. Het overige nu der
geschiedenissen van Josia, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet
29 geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda? In
zijn dagen toog Farao Necho, de koning van Egypte, op tegen den
koning van Assyrie, naar de rivier Frath; en de koning Josia toog
hem tegemoet, en hij doodde hem te Megiddo, als hij hem gezien
30 had. En zijn knechten voerden hem dood op een wagen van Me-
giddo, en brachten hem te Jeruzalem, en begroeven hem in zijn
graf; en het volk des lands nam Joahaz, den zoon van Josia, en
31 zalfden hem, en maakten hem koning in zijns vaders plaats. Drie
en twintig jaren was Joahaz oud, toen hij koning werd, en hij re-
geerde drie maanden te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was
32 Hamutal, de dochter van Jeremia, van Libna. En hij deed dat
kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vaderen
33 gedaan hadden. Doch Farao Necho liet hem binden te Ribla in
het land van Hamath, opdat hij te Jeruzalem niet regeren zou;
en hij leide het land een boete op van honderd talenten zilvers en
34 een talent gouds. Ook maakte Farao Necho Eljakim, den zoon
van Josia, koning, in de plaats van zijn vader Josia, en veranderde
zijn naam in Jojakim; maar Joahaz nam hij mede, en hij kwam
35 in Egypte, en stierf aldaar. En Jojakim gaf dat zilver en dat
goud aan Farao; doch hij schatte het land, om dat geld naar het
bevel van Farao te geven; een ieder naar zijn schatting eiste hij

het zilver en goud af van het volk des lands, om aan Farao Necho
te geven. Vijf en twintig jaren was Jojakim oud, toen hij koning 36
werd, en regeerde elf jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moe-
der was Zebudda, een dochter van Pedaja, van Ruma. En hij 37
deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn
vaders gedaan hadden.

In zijn dagen toog Nebukadnezar, de koning van Babel, op, **24**
en Jojakim werd zijn knecht drie jaren; daarna keerde hij zich
om, en rebelleerde tegen hem. En de HEERE zond tegen hem 2
de benden der Chaldeen, en de benden der Syriers, en de ben-
den der Moabieten, en de benden der kinderen Ammons, en zond
hen tegen Juda, om dat te verderven, naar het woord des HEE-
REN, dat Hij gesproken had door den dienst Zijner knechten, de
profeten. Zekerlijk geschiedde *dit* naar het bevel des HEEREN 3
tegen Juda, dat Hij hen van Zijn aangezicht wegdeed, om de zon-
den van Manasse, naar alles, wat hij gedaan had; Als ook *om* 4
het onschuldig bloed, dat hij vergoten had, zodat hij Jeruzalem
met onschuldig bloed vervuld had; daarom wilde de HEERE niet
vergeven. Het overige nu der geschiedenissen van Jojakim, en 5
al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der
kronieken der koningen van Juda? En Jojakim ontsliep met zijn 6
vaderen; en zijn zoon Jojachin werd koning in zijn plaats. De 7
koning nu van Egypte toog voortaan niet meer uit zijn land; want
de koning van Babel had, van de rivier van Egypte af tot aan
de rivier Frath, ingenomen al wat van den koning van Egypte
was. Jojachin was achttien jaren oud, toen hij koning werd, en 8
regeerde drie maanden te Jeruzalem; en de naam zijner moeder
was Nehusta, een dochter van Elnathan, van Jeruzalem. En hij 9
deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat
zijn vader gedaan had. Te dier tijd togen de knechten van Ne- 10
bukadnezar, den koning van Babel, naar Jeruzalem; en de stad
werd belegerd. Zelfs kwam Nebukadnezar, de koning van Babel, 11
tegen de stad, als zijn knechten die belegerden. Toen ging Joja- 12
chin, de koning van Juda, uit tot den koning van Babel, hij, en
zijn moeder, en zijn knechten, en zijn vorsten, en zijn hovelingen;
en de koning van Babel nam hem *gevangen* in het achtste jaar
zijner regering. En hij bracht van daar uit al de schatten van het 13
huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings; en

hij hieuw alle gouden vaten af, die Salomo, de koning van Israel,
in den tempel des HEEREN gemaakt had, gelijk als de HEERE
14 gesproken had. En hij voerde gans Jeruzalem weg, mitsgaders
al de vorsten, en alle strijdbare helden, tien duizend gevangen,
en alle timmerlieden en smeden; niemand werd overgelaten, dan
15 het arme volk des lands. Zo voerde hij Jojachin weg naar Babel,
mitsgaders des konings moeder, en des konings vrouwen, en zijn
hovelingen; daartoe de machtigen des lands bracht hij gevankelijk
16 van Jeruzalem naar Babel; En alle kloeke mannen tot zeven dui-
zend, en timmerlieden en smeden tot een duizend, *en* alle helden,
die ten oorlog geoefend waren; dezen bracht de koning van Babel
17 gevankelijk naar Babel. En de koning van Babel maakte Mat-
tanja, deszelfs oom, koning in plaats van hem, en veranderde zijn
18 naam in Zedekia. Zedekia was een en twintig jaren oud, als hij
koning werd, en hij regeerde elf jaren te Jeruzalem; en de naam
zijner moeder was Hamutal, een dochter van Jeremia, van Libna.
19 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles,
20 wat Jojakim gedaan had. Want het geschiedde, om den toorn
des HEEREN tegen Jeruzalem en tegen Juda, totdat Hij hen van
Zijn aangezicht weggeworpen had. En Zedekia rebelleerde tegen
den koning van Babel.

25 En het geschiedde in het negende jaar zijner regering, in de
tiende maand, op den tienden der maand, *dat* Nebukadnezar, de
koning van Babel, kwam tegen Jeruzalem, hij en zijn ganse heir,
en legerde zich tegen haar; en zij bouwden tegen haar sterkten
2 rondom. Zo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar
3 van den koning Zedekia. Op den negenden der *vierde* maand,
als de honger in de stad sterk werd, en het volk des lands geen
4 brood had, Toen werd de stad doorgebroken, en al de krijgslie-
den *vloden* des nachts door den weg der poort, tussen de twee
muren, die aan des konings hof waren (de Chaldeen nu waren
tegen de stad rondom), en *de koning* trok *door* den weg des vlak-
5 ken velds. Doch het heir der Chaldeen jaagde den koning na,
en zij achterhaalden hem in de vlakke velden van Jericho, en al
6 zijn heir werd van bij hem verstrooid. Zij dan grepen den ko-
ning, en voerden hem opwaarts tot den koning van Babel, naar
7 Ribla; en zij spraken een oordeel tegen hem. En zij slachtten de
zonen van Zedekia voor zijn ogen, en men verblindde Zedekia's

ogen, en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden
hem naar Babel. Daarna in de vijfde maand, op den zevenden 8
der maand (dit was het negentiende jaar van Nebukadnezar, den
koning van Babel) kwam Nebuzaradan, de overste der trawanten,
de knecht des konings van Babel, te Jeruzalem. En hij verbrand- 9
de het huis des HEEREN, en het huis des konings, mitsgaders
alle huizen van Jeruzalem; en alle huizen der groten verbrand-
de hij met vuur. En het ganse heir der Chaldeen, dat met den 10
overste der trawanten was, brak de muren van Jeruzalem rondom
af. Het overige nu des volks, die in de stad overgelaten waren, 11
en de afvalligen, die tot den koning van Babel gevallen waren,
en het overige der menigte, voerde Nebuzaradan, de overste der
trawanten, gevankelijk weg. Maar van de armsten des lands liet 12
de overste der trawanten *enigen* overig tot wijngaardeniërs en tot
akkerlieden. Verder braken de Chaldeen de koperen pilaren, die 13
in het huis des HEEREN waren, en de stellingen, en de koperen
zee, die in het huis des HEEREN was; en zij voerden het koper
daarvan naar Babel. Zij namen ook de potten, en de schoffelen, 14
en de gaffelen, en de rookschalen, en al de koperen vaten, daar
men den dienst mede deed. En de overste der trawanten nam 15
weg de wierookvaten en de sprengbekkens, wat geheel goud en wat
geheel zilver was. De twee pilaren, de ene zee, en de stellingen, 16
die Salomo voor het huis des HEEREN gemaakt had; het koper
van al deze vaten was zonder gewicht. De hoogte van een pilaar 17
was achttien ellen, en het kapiteel daarop was koper; en de hoogte
des kapiteels was drie ellen; en het net, en de granaatappelen op
het kapiteel rondom, waren alle van koper; en dezen gelijk had de
andere pilaar, met het net. Ook nam de overste der trawanten 18
Seraja, den hoofdpriester, en Zefanja, den tweeden priester, en de
drie dorpelbewaarders. En uit de stad nam hij een hoveling, die 19
over de krijgslieden gesteld was, en vijf mannen uit degenen, die
des konings aangezicht zagen, die in de stad gevonden werden,
mitsgaders den oversten schrijver des heirs, die het volk des lands
ten oorlog opschreef, en zestig mannen van het volk des lands, die
in de stad gevonden werden. Als Nebuzaradan, de overste der 20
trawanten, dezen genomen had, zo bracht hij hen tot den koning
van Babel, naar Ribla. En de koning van Babel sloeg hen, en 21
doodde hen te Ribla, in het land van Hamath. Alzo werd Juda

22 uit zijn land gevankelijk weggevoerd. Maar aangaande het volk,
dat in het land van Juda overgebleven was, dat Nebukadnezar,
de koning van Babel, had laten overblijven, daarover stelde hij
23 Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan. Toen nu
al de oversten der heiren, zij en hun mannen, hoorden, dat de
koning van Babel Gedalia tot overste gesteld had, kwamen zij tot
Gedalia naar Mizpa; namelijk, Ismael, de zoon van Nethanja, en
Johanan, de zoon van Kareah, en Seraja, de zoon van Tanhumeth,
de Netofathiet, en Jaazanja, de zoon van den Maachathiet, zij en
24 hun mannen. En Gedalia zwoer hun en hun mannen, en zeide
tot hen: Vreest niet van te zijn knechten der Chaldeen, blijft in
het land, en dient den koning van Babel, zo zal het u wel gaan.
25 Maar het geschiedde in de zevende maand, dat Ismael, de zoon
van Nethanja, den zoon van Elisama, van koninklijk zaad, kwam,
en tien mannen met hem; en zij sloegen Gedalia, dat hij stierf;
mitsgaders de Joden en de Chaldeen, die met hem te Mizpa wa-
26 ren. Toen maakte zich al het volk op, van de minste tot den
meeste, en de oversten der heiren, en kwamen in Egypte; want
27 zij vreesden voor de Chaldeen. Het geschiedde daarna in het
zeven en dertigste jaar der wegvoering van Jojachin, den koning
van Juda, in de twaalfde maand, op den zeven en twintigsten der
maand, dat Evilmerodach, de koning van Babel, in het jaar, als
hij koning werd, het hoofd van Jojachin, den koning van Juda,
28 uit het gevangenhuis, verhief. En hij sprak vriendelijk met hem,
en stelde zijn stoel boven den stoel der koningen, die bij hem te
29 Babel waren. En hij veranderde de klederen zijner gevangenis,
en hij at geduriglijk brood voor zijn aangezicht, al de dagen zijns
30 levens. En aangaande zijn tering, een gedurige tering werd hem
van den koning gegeven, elk dagelijks bestemde deel op zijn dag,
al de dagen zijns levens.

1 Kronieken

Adam, Seth, Enos, Kenan, Mahalal-el, Jered, Henoch, 1, 2, 3
Methusalah, Lamech, Noach, Sem, Cham en Jafeth. 4
De kinderen van Jafeth waren Gomer, en Magog, en 5
Madai, en Javan, en Tubal, en Mesech, en Tiras. En 6
de kinderen van Gomer waren Askenaz, en Difath, en Thogarma.
En de kinderen van Javan waren Elisa en Tharsisa, de Chittieten 7
en Dodanieten. De kinderen van Cham waren Cusch en Mits- 8
raim, Put, en Kanaan. En de kinderen van Cusch waren Seba, 9
en Havila, en Sabta, en Raema, en Sabtecha; en de kinderen van
Raema waren Scheba en Dedan. Cusch nu gewon Nimrod; die 10
begon geweldig te zijn op aarde. En Mitsraim gewon de Ludie- 11
ten, en de Anamieten, en de Lehabieten, en de Naftuchieten, En 12
de Pathrusieten, en de Casluchieten, (van welke de Filistijnen zijn
voortgekomen) en de Cafthorieten. Kanaan nu gewon Sidon, zijn 13
eerstgeborene, en Heth, En den Jebusiet, en den Amoriet, en den 14
Girgasiet, En den Heviet, en den Arkiet, en den Siniet, En den 15, 16
Arvadiet, en den Zemariet, en den Hamathiet. De kinderen van 17
Sem waren Elam, en Assur, en Arfachsad, en Lud, en Aram, en
Uz, en Hul, en Gether, en Mesech. Arfachsad nu gewon Selah, 18
en Selah gewon Heber. Aan Heber nu zijn twee zonen geboren; 19
de naam des enen was Peleg, omdat in zijn dagen het aardrijk
verdeeld is, en de naam zijns broeders was Joktan. En Joktan 20
gewon Almodad, en Selef, en Hazarmaveth, en Jerah, En Hado- 21
ram, en Uzal, en Dikla, En Ebal, en Abimael, en Scheba, En 22, 23
Ofir, en Havila, en Jobab. Alle dezen waren zonen van Joktan.
Sem, Arfachsad, Selah, Heber, Peleg, Rehu, Serug, Nahor, Te- 24, 25, 26
rah, Abram; die is Abraham. De kinderen van Abraham waren 27, 28
Izak en Ismael. Dit zijn hun geboorten: de eerstgeborene van 29
Ismael was Nebajoth, en Kedar, en Adbeel, en Mibsam, Misma 30
en Duma, Massa, Hadad en Thema, Jetur, Nafis, en Kedma; 31
deze zijn de kinderen van Ismael. De kinderen nu van Ketura, 32
Abrahams bijwijf: *die* baarde Zimram, en Joksan, en Medan, en

Midian, en Isbak, en Suah. En de kinderen van Joksan waren
33 Scheba en Dedan. De kinderen van Midian nu waren Efa, en
Efer, en Henoch, en Abida, en Eldaa. Die allen waren zonen van
34 Ketura. Abraham nu gewon Izak. De zonen van Izak waren Ezau
35 en Israel. En de kinderen van Ezau: Elifaz, Rehuël, en Jehus,
36 en Jaelam, en Korah. De kinderen van Elifaz waren Theman, en
37 Omar, Zefi, en Gaetham, Kenaz, en Timna, en Amalek. De kin-
38 deren van Rehuël waren Nahath, Zerah, Samma en Mizza. De
kinderen van Seir nu waren Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana,
39 en Dison, en Ezer, en Disan. De kinderen van Lotan nu waren
40 Hori en Homam; en de zuster van Lotan was Timna. De kinderen
van Sobal waren Aljan, en Manahath, en Ebal, Sefi en Onam; en
41 de kinderen van Zibeon waren Aja en Ana. De kinderen van Ana
waren Dison; en de zonen van Dison waren Hamram, en Esban,
42 en Jithran, en Cheran. De kinderen van Ezer waren Bilhan, en
Zaavan, en Jaakan. De kinderen van Disan waren Uz en Aran.
43 Dit nu zijn de koningen, die geregeerd hebben in het land van
Edom, eer er een koning regeerde over de kinderen Israels: Be-
44 la, de zoon van Beor; en de naam zijner stad was Dinhaba. En
Bela stierf, en Jobab regeerde in zijn plaats, een zoon van Zerah,
45 van Bozra. En Jobab stierf, en Husam, uit het land der The-
46 manieten, regeerde in zijn plaats. En Husam stierf, en Hadad,
de zoon van Bedad, regeerde in zijn plaats, die de Midianieten in
het veld van Moab versloeg; en de naam zijner stad was Avith.
47 En Hadad stierf, en Samla, van Masreka, regeerde in zijn plaats.
48 En Samla stierf, en Saul, van Rehoboth aan de rivier, regeerde
49 in zijn plaats. En Saul stierf, en Baal-hanan, de zoon van Ach-
50 bor, regeerde in zijn plaats. Als Baal-hanan stierf, zo regeerde
Hadad in zijn plaats, en de naam zijner stad was Pahi, en de
naam zijner huisvrouw was Mehetabeel, de dochter van Matred,
51 dochter van Mee-sahab. Toen Hadad stierf, zo werden vorsten
52 in Edom: de vorst Timna, de vorst Alja, de vorst Jetheth, De
53 vorst Aholi-bama, de vorst Ela, de vorst Pinon, De vorst Kenaz,
54 de vorst Theman, de vorst Mibzar, De vorst Magdiel, de vorst
Iram. Dezen waren de vorsten van Edom.

2 Dezen zijn de kinderen van Israel: Ruben, Simeon, Levi en
2 Juda, Issaschar en Zebulon, Dan, Jozef en Benjamin, Nafthali,
3 Gad en Aser. De kinderen van Juda zijn: Er, en Onan, en Sela;

drie zijn er hem geboren van de dochter van Sua, de Kanaanieti-
sche; en Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in de ogen des
HEEREN; daarom doodde Hij hem. Maar Thamar, zijn schoon- 4
dochter, baarde hem Perez en Zerah. Al de zonen van Juda waren
vijf. De kinderen van Perez waren Hezron en Hamul. En de kin- 5, 6
deren van Zerah waren Zimri, en Ethan, en Heman, en Chalcol,
en Dara. Deze allen zijn vijf. En de kinderen van Charmi waren 7
Achan, de beroerder van Israel, die zich aan het verbannene ver-
greep. De kinderen van Ethan nu waren Azaria. En de kinderen 8, 9
van Hezron, die hem geboren zijn, waren Jerahmeel, en Ram, en
Chelubai. Ram nu gewon Amminadab, en Amminadab gewon 10
Nahesson, den vorst der kinderen van Juda; En Nahesson gewon 11
Salma, en Salma gewon Boaz, En Boaz gewon Obed, en Obed 12
gewon Isai, En Isai gewon Eliab, zijn eerstgeborene, en Abina- 13
dab, den tweede, en Simea, den derde, Nethaneel, den vierde, 14
Raddai, den vijfde, Ozem, den zesde, David, den zevende. En 15, 16
hun zusters waren Zeruja en Abigaïl. De kinderen nu van Zeruja
waren Abisai, en Joab, en Asa-el; drie. En Abigaïl baarde Ama- 17
sa; en de vader van Amasa was Jether, een Ismaeliet. Kaleb nu, 18
de zoon van Hezron, gewon kinderen uit Azuba, *zijn* vrouw, en uit
Jerioth. En de zonen van deze zijn: Jeser, en Sobab, en Ardon.
Als nu Azuba gestorven was, zo nam zich Kaleb Efrath, die baar- 19
de hem Hur. En Hur gewon Uri, en Uri gewon Bezaleel. Daarna 20, 21
ging Hezron in tot de dochter van Machir, den vader van Gilead,
en hij nam ze, toen hij zestig jaren oud was; en zij baarde hem
Segub. Segub nu gewon Jair; en hij had drie en twintig steden in 22
het land van Gilead. En hij nam Gesur en Aram, met de vlekken 23
van Jair, van dezelve, met Kenath en haar onderhorige plaatsen,
zestig steden. Deze allen zijn zonen van Machir, den vader van
Gilead. En na den dood van Hezron, in Kaleb-efratha, heeft 24
Abia, Hezrons huisvrouw, hem ook gebaard Asschur, de vader
van Thekoa. De kinderen van Jerahmeel nu, den eerstgeborene 25
van Hezron, waren *deze*: de eerstgeborene was Ram, daartoe Bu-
na, en Oren, en Ozem *en* Ahia. Jerahmeel had nog een andere 26
vrouw, welker naam was Atara; zij was de moeder van Onam.
En de kinderen van Ram, den eerstgeborene van Jerahmeel wa- 27
ren Maaz, en Jamin, en Eker. En de kinderen van Onam waren 28
Sammai en Jada. En de kinderen van Sammai: Nadab en Abisur.

29 De naam nu der huisvrouw van Abisur was Abihail: die baarde
30 hem Achban en Molid. En de kinderen van Nadab waren Seled
31 en Appaim; en Seled stierf zonder kinderen. En de kinderen van
Appaim waren Jisei; en de kinderen van Jisei waren Sesan; en
32 de kinderen van Sesan, Achlai. En de kinderen van Jada, den
broeder van Sammai, waren Jether en Jonathan; en Jether is ge-
33 storven zonder kinderen. De kinderen van Jonathan nu waren
34 Peleth en Zaza. Dit waren de kinderen van Jerahmeel. En Sesan
had geen zonen, maar dochteren. En Sesan had een Egyptischen
35 knecht, wiens naam was Jarha. Sesan nu gaf zijn dochter aan
36 zijn knecht Jarha tot een vrouw; en zij baarde hem Attai. Attai
37 nu gewon Nathan, en Nathan gewon Zabad, En Zabad gewon
38 Eflal, en Eflal gewon Obed, En Obed gewon Jehu, en Jehu ge-
39, 40 won Azaria, En Azaria gewon Helez, en Helez gewon Elasa, En
41 Elasa gewon Sismai, en Sismai gewon Sallum, En Sallum gewon
42 Jekamja, en Jekamja gewon Elisama. De kinderen van Kaleb
nu, den broeder van Jerahmeel, zijn Mesa, zijn eerstgeborene (die
is de vader van Zif), en de kinderen van Maresa, den vader van
43 Hebron. De kinderen van Hebron nu waren Korah, en Tappuah,
44 en Rekem, en Sema. Sema nu gewon Raham, den vader van Jor-
45 keam, en Rekem gewon Sammai. De kinderen van Sammai nu
46 waren Maon; en Maon was de vader van Beth-zur. En Efa, het
bijwijf van Kaleb, baarde Haran, en Moza, en Gazez; en Haran
47 gewon Gazez. De kinderen van Jochdai nu waren Regem, en Jot-
48 ham, en Gesan, en Pelet, en Efa, en Saaf. Uit het bijwijf Maacha
49 gewon Kaleb: Seber en Tirhana. En *de huisvrouw* van Saaf, den
vader van Madmanna, baarde Seva, den vader van Machbena, en
50 den vader van Gibea; en de dochter van Kaleb was Achsa. Dit
waren de kinderen van Kaleb, den zoon van Hur, den eerstgebo-
51 rene van Efratha: Sobal, de vader van Kirjath-jearim; Salma, de
52 vader der Bethlehemieten; Haref, de vader van Beth-gader. De
kinderen van Sobal, den vader van Kirjath-jearim, waren Haroe *en*
53 Hazihammenuchoth. En de geslachten van Kirjath-jearim waren
de Jithrieten, en de Futhieten, en de Sumathieten, en de Misrai-
eten; van dezen zijn uitgegaan de Zoraieten en de Esthaolieten.
54 De kinderen van Salma waren de Bethlehemieten, en de Netof-
athieten, Atroth, Beth-joab, en de helft der Manathieten, *en* de
55 Zorieten. En de huisgezinnen der schrijvers, die te Jabes woon-

den, de Tirathieten, de Simeathieten, de Suchathieten; dezen zijn
de Kenieten, die gekomen zijn van Hammath, den vader van het
huis van Rechab.
Dezen nu waren de kinderen van David, die hem te Hebron **3**
geboren zijn: de eerstgeborene Amnon, van Ahinoam, de Jizree-
lietische; de tweede Daniël, van Abigaïl, de Karmelietische; De 2
derde Absalom, de zoon van Maacha, de dochter van Thalmai,
de koning te Gesur; de vierde Adonia, de zoon van Haggith; De 3
vijfde Sefatja, van Abital; de zesde Jithream, van zijn huisvrouw
Egla. Zes zijn hem te Hebron geboren; want hij regeerde daar 4
zeven jaren en zes maanden; en drie en dertig jaren regeerde hij
te Jeruzalem. Dezen nu zijn hem te Jeruzalem geboren: Simea, 5
en Sobab, en Nathan, en Salomo; *deze* vier zijn van Bath-sua,
de dochter van Ammiel; Daartoe Jibchar, en Elisama, en Elife- 6
let, En Nogah, en Nefeg, en Jafia, En Elisama, en Eljada, en 7, 8
Elifelet, negen. *Deze* allen zijn zonen van David, behalve de kin- 9
deren der bijwijven, en Thamar hun zuster. Salomo's zoon nu 10
was Rehabeam; zijn zoon was Abia; zijn zoon was Asa; zijn zoon
was Josafat; Zijn zoon was Joram; zijn zoon was Ahazia; zijn 11
zoon was Joas; Zijn zoon was Amazia; zijn zoon was Azaria; zijn 12
zoon was Jotham; Zijn zoon was Achaz; zijn zoon was Hizkia; 13
zijn zoon was Manasse; Zijn zoon was Amon; zijn zoon was Josia. 14
De zonen van Josia nu waren *dezen*: de eerstgeborene Johanan, de 15
tweede Jojakim, de derde Zedekia, de vierde Sallum. De kinde- 16
ren van Jojakim nu waren: Jechonia zijn zoon, Zedekia zijn zoon.
En de kinderen van Jechonia waren Assir; zijn zoon was Sealthiel; 17
Dezes *zonen* waren Malchiram, en Pedaja, en Senazar, Jekamja, 18
Hosama en Nedabja. De kinderen van Pedaja nu waren Zerub- 19
babel en Simei; en de kinderen van Zerubbabel waren Mesullam
en Hananja; en Selomith was hunlieder zuster; En Hasuba, en 20
Ohel, en Berechja, en Hasadja, Jusabhesed; vijf. De kinderen 21
van Hananja nu waren Pelatja en Jesaja. De kinderen van Refa-
ja, de kinderen van Arnan, de kinderen van Obadja, de kinderen
van Sechanja. De kinderen nu van Sechanja waren Semaja; en 22
de kinderen van Semaja waren Hattus, en Jigeal, en Bariah, en
Nearja, en Safat; zes. En de kinderen van Nearja waren Eljoe- 23
nai, en Hizkia, en Azrikam; drie. En de kinderen van Eljoenai 24
waren Hodajeva, en Eljasib, en Pelaja, en Akkub, en Johanan, en

Delaja, en Anani; zeven.
4 De kinderen van Juda waren Perez, Hezron en Charmi, en Hur,
2 en Sobal. En Reaja, de zoon van Sobal, gewon Jahath, en Jahath
gewon Ahumai en Lahad; dit zijn de huisgezinnen der Zorathie-
3 ten; En dezen zijn van den vader Etam: Jizreel, en Isma, en
4 Idbas; en de naam hunner zuster was Hazelelponi. En Pnuël was
de vader van Gedor, en Ezer de vader van Husah. Dit zijn de
kinderen van Hur, den eerstgeborene van Efratha, den vader van
5 Bethlehem. Asschur nu, de vader van Thekoa, had twee vrou-
6 wen, Hela en Naara. En Naara baarde hem Ahuzzam, en Hefer,
7 en Temeni, en Haahastari. Dit zijn de kinderen van Naara. En
8 de kinderen van Hela waren Zereth, Jezohar, en Ethnan. En
Koz gewon Anub en Hazobeba, en de huisgezinnen van Aharlel,
9 den zoon van Harum. Jabez nu was heerlijker dan zijn broeders;
en zijn moeder had zijn naam Jabez genoemd, zeggende: Want ik
10 heb hem met smarten gebaard. Want Jabez riep den God Israels
aan, zeggende: Indien Gij mij rijkelijk zegenen, en mijn landpale
vermeerderen zult, en Uw hand met mij zijn zal, en met het kwa-
de *alzo* maakt, dat het mij niet smarte! En God liet komen, wat
11 hij begeerde. En Chelub, de broeder van Suha, gewon Mechir;
12 hij is de vader van Eston. Eston nu gewon Beth-rafa, en Pa-
sea, en Tehinna, den vader van Ir-nahas; dit zijn de mannen van
13 Recha. En de kinderen van Kenaz waren Othniël en Seraja; en
14 de kinderen van Othniël, Hathath. En Meonothai gewon Ofra;
en Seraja gewon Joab, den vader des dals der werkmeesters; want
15 zij waren werkmeesters. De kinderen van Kaleb nu, den zoon
van Jefunne, waren Iru, Ela en Naam; en de kinderen van Ela,
16 te weten Kenaz. En de kinderen van Jehalelel waren Zif en Zi-
17 fa, Thirea en Asareel. En de kinderen van Ezra waren Jether,
en Mered, en Efer, en Jalon; en zij baarde Mirjam, en Sammai,
18 en Isbah, den vader van Esthemoa. En zijn Joodse huisvrouw
baarde Jered, den vader van Gedor, en Heber, den vader van So-
cho, en Jekuthiel, den vader van Zanoah; en die zijn kinderen van
19 Bitja, de dochter van Farao, die Mered genomen had. En de
kinderen van de huisvrouw Hodija, de zuster van Naham, waren
20 Abi-kehila, de Garmiet, en Esthemoa, de Maachathiet. En de
kinderen van Simon nu waren Amnon en Rinna, Ben-hanan en
21 Tilon; en de kinderen van Isei waren Zoheth en Ben-zoheth. De

kinderen van Sela, den zoon van Juda, waren Er, de vader van
Lecha, en Lada, de vader van Maresa; en de huisgezinnen van het
huis der linnenwerkers in het huis Asbea. Daartoe Jokim, en de 22
mannen van Chozeba, en Joas, en Saraf (die over de Moabieten
geheerst hebben) en de Jasubilehem; doch deze dingen zijn oud.
Dezen waren pottenbakkers, wonende bij plantages en tuinen; zij 23
zijn daar gebleven bij den koning in zijn werk. De kinderen van 24
Simeon waren Nemuël en Jamin, Jarib, Zerah, Saul. Sallum was 25
zijn zoon; Mibsam was zijn zoon; Misma was zijn zoon. De kin- 26
deren van Misma waren *dezen*: Hammuël zijn zoon, Zaccur zijn
zoon, Simei zijn zoon. Simei nu had zestien zonen en zes dochte- 27
ren; maar zijn broeders hadden niet veel kinderen; en hun ganse
huisgezin werd zo zeer niet vermenigvuldigd, als van de kinde-
ren van Juda. En zij woonden te Ber-seba, en te Molada, en 28
te Hazar-sual, En te Bilha, en te Ezem, en te Tholad, En te 29, 30
Bethuël, en te Horma, en te Ziklag, En te Beth-markaboth, en 31
te Hazar-susim, en te Beth-biri, en te Saaraim. Dit waren hun
steden, totdat David koning werd. En hun dorpen waren Etam 32
en Ain, Rimmon en Tochen, en Asan; vijf steden. En al haar 33
dorpen, die in den omloop dezer steden waren, tot Baal toe. Dit
zijn hun woningen en hun geslachtsrekening voor hen. Doch Me- 34
sobab, en Jamlech, en Josa, de zoon van Amazia, En Joël, en 35
Jehu, de zoon van Jesibja, den zoon van Seraja, den zoon van
Asiel, En Eljoenai, en Jaakoba, en Jesohaja, en Asaja, en Adiel, 36
en Jesimeel, en Benaja, En Ziza, de zoon van Sifei, den zoon van 37
Allon, den zoon van Jedaja, den zoon van Simri, den zoon van
Semaja; Dezen kwamen tot namen, zijnde vorsten in hun huisge- 38
zinnen, en de huisgezinnen hunner vaderen braken uit in menigte.
En zij gingen tot aan den ingang van Gedor tot het oosten des 39
dals, om weide te zoeken voor hun schapen. En zij vonden vette 40
en goede weide, en een land, wijd van begrip, en stil, en gerust;
want die van Cham woonden daar te voren. Dezen nu, die met 41
namen beschreven zijn, kwamen in de dagen van Hizkia, den ko-
ning van Juda, en zij sloegen de tenten en woningen dergenen, die
daar gevonden werden; en zij verbanden hen, tot op dezen dag;
en zij woonden aan hun plaats, want daar was weide voor hun
schapen. Ook gingen uit hen, *te weten* uit de kinderen van Si- 42
meon, vijfhonderd mannen, tot het gebergte van Seir; en Pelatja,

en Nearja, en Refaja, en Uzziel, de zonen van Isei, waren hun tot
43 hoofden. En zij sloegen de overigen der ontkomenen onder de
Amalekieten, en zij woonden aldaar tot op dezen dag.

5 De kinderen van Ruben nu, den eerstgeborene van Israel; (want
hij was de eerstgeborene; maar dewijl hij zijns vaders bed onthei-
ligd had, werd zijn eerstgeboorte gegeven aan de kinderen van
Jozef, den zoon van Israel; doch niet *alzo*, dat hij zich in het ge-
2 slachtsregister naar de eerstgeboorte rekenen mocht; Want Juda
werd machtig onder zijn broederen, en die tot een voorganger was,
3 was uit hem; doch de eerstgeboorte was van Jozef.) De kinderen
van Ruben, den eerstgeborene van Israel, zijn Hanoch en Pallu,
4 Hezron en Charmi. De kinderen van Joël: zijn zoon Semaja; zijn
5 zoon Gog; zijn zoon Simei; Zijn zoon Micha; zijn zoon Reaja; zijn
6 zoon Baal; Zijn zoon Beera, welken Tiglath-pilneser, de koning
van Assyrie, gevankelijk wegvoerde; hij was de vorst der Rubenie-
7 ten. Aangaande zijn broederen in hun huisgezinnen, als zij naar
hun geboorten in de geslachtsregisters gesteld werden; de hoofden
8 zijn geweest Jehiel en Zecharja, En Bela, de zoon van Azaz, den
zoon van Sema, den zoon van Joël, die woonde te Aroer, en tot
9 aan Nebo, en Baal-meon, En hij woonde tegen het oosten, tot
den ingang der woestijn, van de rivier Frath af; want hun vee was
10 veel geworden in het land van Gilead. En in de dagen van Saul
voerden zij krijg tegen de Hagarenen, die vielen door hun hand;
en zij woonden in hun tenten tegen de gehele oostzijde van Gilead.
11 De kinderen van Gad nu woonden tegen hen over, in het land van
12 Basan, tot Salcha toe. Joël was het hoofd; en Safam de tweede;
13 maar Jaenai en Safat *bleven* in Basan. Hun broeders nu, naar
hun vaderlijke huizen, waren Michael, en Mesullam, en Seba, en
14 Jorai, en Jachan, en Zia, en Heber: zeven. Dezen zijn de kin-
deren van Abihail, den zoon van Huri, den zoon van Jaroah, den
zoon van Gilead, den zoon van Michael, den zoon van Jesisai, den
15 zoon van Jahdo, den zoon van Buz. Ahi, de zoon van Abdiel, den
16 zoon van Guni, was het hoofd van het huis hunner vaderen. En zij
woonden in Gilead, in Basan, en in haar onderhorige plaatsen, en
17 in al de voorsteden van Saron, tot aan hun uitgangen. Deze allen
zijn naar hun geslachtsregisters geteld, in de dagen van Jotham,
den koning van Juda, en in de dagen van Jerobeam, den koning
18 van Israel. Van de kinderen van Ruben, en van de Gadieten, en

van den halven stam van Manasse, van de strijdbaarste mannen,
schild en zwaard dragende, en den boog spannende, en ervaren in
den krijg, waren vier en veertig duizend zevenhonderd en zestig,
uitgaande in het heir. En zij voerden krijg tegen de Hagarenen, 19
en *tegen* Jethur, en Nafis, en Nodab. Doch zij werden geholpen 20
tegen hen, en de Hagarenen werden in hun hand gegeven, en allen,
die met hen waren; omdat zij tot God riepen in den krijg, zo liet
Hij Zich van hen verbidden, dewijl zij op Hem vertrouwden. En 21
zij voerden hun vee gevankelijk weg; van hun kemelen vijftig dui-
zend, en tweehonderd en vijftig duizend schapen, en twee duizend
ezelen, en honderd duizend zielen der mensen. Want er vielen 22
vele verwonden, dewijl de strijd van God was; en zij woonden in
hun plaats, totdat zij gevankelijk weggevoerd werden. De kinde- 23
ren nu van den halven stam van Manasse woonden in dat land.
Zij werden vermenigvuldigd van Basan tot aan Baal-hermon, en
Senir, en den berg Hermon. Dezen nu waren de hoofden hunner 24
vaderlijke huizen, te weten: Hefer, en Jisei, en Eliel, en Azriel, en
Jeremia, en Hodavja, en Jahdiel; mannen sterk van kracht, man-
nen van naam, hoofden der huizen hunner vaderen. Maar zij 25
hebben tegen den God hunner vaderen overtreden, en de goden
der volken des lands nagehoereerd, welke God voor hun aange-
zichten had verdelgd. Zo verwekte de God Israels den geest van 26
Pul, den koning van Assyrie, en den geest van Tiglath-pilneser,
den koning van Assyrie, die voerde hen gevankelijk weg, *te weten*
de Rubenieten, en de Gadieten, en den halven stam van Manasse;
en hij bracht hen te Halah, en Habor, en Hara, en aan de rivier
Gozan, tot op dezen dag.

De kinderen van Levi waren Gerson, Kahath en Merari. De **6**, 2
kinderen van Kahath nu waren Amram, Jizhar, en Hebron, en
Uzziel. En de kinderen van Amram waren Aaron, en Mozes 3
en Mirjam; en de kinderen van Aaron waren Nadab en Abihu,
Eleazar en Ithamar. En Eleazar gewon Pinehas, Pinehas gewon 4
Abisua; En Abisua gewon Bukki, en Bukki gewon Uzzi; En 5, 6
Uzzi gewon Zerahja, en Zerahja gewon Merajoth; En Merajoth 7
gewon Amarja, en Amarja gewon Ahitub; En Ahitub gewon Za- 8
dok, en Zadok gewon Ahimaaz; En Ahimaaz gewon Azarja, en 9
Azarja gewon Johanan; En Johanan gewon Azarja. Hij is het, 10
die het priesterambt bediende in het huis, dat Salomo te Jeruza-

11 lem gebouwd had. En Azarja gewon Amarja, en Amarja gewon
12, 13 Ahitub; En Ahitub gewon Zadok, en Zadok gewon Sallum; En
14 Sallum gewon Hilkia, en Hilkia gewon Azarja; En Azarja gewon
15 Seraja, en Seraja gewon Jozadak; En Jozadak ging mede, als de
HEERE Juda en Jeruzalem gevankelijk wegvoerde door de hand
16 van Nebukadnezar. *Zo zijn dan* de kinderen van Levi: Gerson,
17 Kahath en Merari. En dit zijn de namen der zonen van Gerson:
18 Libni en Simei. En de kinderen van Kahath waren Amram, en
19 Jizhar, en Hebron, en Uzziel. De kinderen van Merari waren Ma-
heli en Musi. En dit zijn de huisgezinnen der Levieten, naar hun
20 vaderen. Van Gerson: zijn zoon was Libni; zijn zoon Jahath; zijn
21 zoon Zimma; Zijn zoon Joah; zijn zoon Iddo; zijn zoon Zerah;
22 zijn zoon Jeathrai. De kinderen van Kahath waren: zijn zoon
23 Amminadab; zijn zoon Korah; zijn zoon Assir; Zijn zoon Elkana;
24 en zijn zoon Ebjasaf; en zijn zoon Assir; Zijn zoon Tahath; zijn
25 zoon Uriel; zijn zoon Uzzia, en zijn zoon Saul. De kinderen van
26 Elkana nu waren Amasia en Ahimoth. Elkana; dezes zoon was
27 Elkana; zijn zoon was Zofai; en zijn zoon was Nahath; Zijn zoon
28 Eliab; zijn zoon Jeroham; zijn zoon Elkana. De zonen van Sa-
muël nu waren *dezen*: zijn eerstgeborene was Vasni, daarna Abia.
29 De kinderen van Merari waren Maheli; zijn zoon Libni; zijn zoon
30 Simei; zijn zoon Uzza; Zijn zoon Simea; zijn zoon Haggija; zijn
31 zoon Asaja. Dezen nu zijn het, die David gesteld heeft tot het
ambt des gezangs in het huis des HEEREN, nadat de ark *tot* rust
32 *gekomen* was. En zij dienden voor den tabernakel van de tent
der samenkomst met gezangen, totdat Salomo het huis des HEE-
REN te Jeruzalem bouwde; en zij stonden naar hun wijze in hun
33 ambt. Dezen nu zijn ze, die daar stonden met hun zonen; van de
zonen der Kahathieten, Heman de zanger, de zoon van Joël, den
34 zoon van Samuël, Den zoon van Elkana, den zoon van Jeroham,
35 den zoon van Eliel, den zoon van Toah, Den zoon van Zuf, den
zoon van Elkana, den zoon van Mahath, den zoon van Amasai,
36 Den zoon van Elkana, den zoon van Joël, den zoon van Azarja,
37 den zoon van Zefanja, Den zoon van Tahath, den zoon van As-
38 sir, den zoon van Ebjasaf, den zoon van Korah, Den zoon van
Jizhar, den zoon van Kahath, den zoon van Levi, den zoon van
39 Israel. En zijn broeder Asaf stond aan zijn rechter *zijde*; Asaf
40 was de zoon van Berechja, den zoon van Simea, Den zoon van

Michael, den zoon van Baeseja, den zoon van Malchija, Den zoon 41
van Ethni, den zoon van Zerah, den zoon van Adaja, Den zoon 42
van Ethan, den zoon van Zimma, den zoon van Simei, Den zoon 43
van Jahath, den zoon van Gerson, den zoon van Levi. Hunne 44
broeders nu, de kinderen van Merari, *stonden* aan de linker *zijde*,
namelijk Ethan, de zoon van Kisi, den zoon van Abdi, den zoon
van Malluch, Den zoon van Hasabja, den zoon van Amazia, den 45
zoon van Hilkia, Den zoon van Amzi, den zoon van Bani, den 46
zoon van Semer, Den zoon van Maheli, den zoon van Musi, den 47
zoon van Merari, den zoon van Levi. Hun broeders nu, de Le- 48
vieten, waren gegeven tot allerlei dienst des tabernakels van het
huis Gods. Aaron nu en zijn zonen rookten op het altaar des 49
brandoffers, en op het reukaltaar, zijnde *besteld* tot al het werk
van het heilige der heiligen, en om over Israel verzoening te doen,
naar alles wat Mozes, de knecht Gods, geboden had. Dit nu zijn 50
de kinderen van Aaron: Eleazar, was zijn zoon; Pinehas zijn zoon;
Abisua zijn zoon; Bukki zijn zoon; Uzzi zijn zoon; Serahja zijn 51
zoon; Merajoth zijn zoon; Amarja zijn zoon; Ahitub zijn zoon; 52
Zadok zijn zoon; Ahimaaz zijn zoon. En dit waren hun wonin- 53, 54
gen, naar hun kastelen, in hun landpalen, *namelijk* van de zonen
van Aaron, van het huisgezin der Kahathieten, want dat lot was
voor hen. En zij gaven hun Hebron, in het land van Juda, en 55
haar voorsteden rondom dezelve. Maar het veld der stad, en haar 56
dorpen, gaven zij Kaleb, den zoon van Jefunne. En den kinde- 57
ren van Aaron gaven zij steden van Juda, de vrijstad Hebron, en
Libna en haar voorsteden, en Jattir en Esthemoa, en haar voorste-
den, En Hilen en haar voorsteden, en Debir en haar voorsteden, 58
En Asan en haar voorsteden, en Beth-semes en haar voorsteden. 59
Van den stam van Benjamin nu: Geba en haar voorsteden, en 60
Allemeth en haar voorsteden, en Anathoth en haar voorsteden.
Al hun steden, in hun huisgezinnen, waren dertien steden. Maar 61
de kinderen van Kahath, die overgebleven waren, hadden van het
huisgezin van den stam, uit den halven stam van half Manasse,
bij het lot, tien steden. En de kinderen van Gerson, naar hun 62
huisgezinnen, hadden van den stam van Issaschar, en van den
stam van Aser, en van den stam van Nafthali, en van den stam
van Manasse in Basan, dertien steden. De kinderen van Merari, 63
naar hun huisgezinnen, hadden van den stam van Ruben, en van

den stam van Gad, en van den stam van Zebulon, bij het lot,
64 twaalf steden. Alzo gaven de kinderen Israels aan de Levieten
65 deze steden en haar voorsteden. En zij gaven ze bij het lot, van
den stam der kinderen van Juda, en van den stam der kinderen
van Simeon, en van den stam der kinderen van Benjamin, deze
66 steden, dewelke zij bij namen noemden. *Aan de overigen* nu,
uit de huisgezinnen der kinderen van Kahath, dien gewerden ste-
67 den hunner landpale, van den stam van Efraim. Want zij gaven
hun van de vrijsteden, Sichem en haar voorsteden op het geberg-
68 te van Efraim, en Gezer en haar voorsteden, En Jokmeam en
69 haar voorsteden, en Beth-horon en haar voorsteden, En Ajalon
70 en haar voorsteden, en Gath-rimmon en haar voorsteden. En
uit den halven stam van Manasse: Aner en haar voorsteden, en
Bileam en haar voorsteden. De huisgezinnen der overige kinderen
71 van Kahath hadden *deze steden*: De kinderen van Gerson hadden
van de huisgezinnen van den halven stam van Manasse: Golan in
72 Basan en haar voorsteden, en Astharoth, en haar voorsteden. En
van den stam van Issaschar: Kedes en haar voorsteden, Dobrath
73 en haar voorsteden, En Ramoth en haar voorsteden, en Anem
74 en haar voorsteden. En van den stam van Aser: Masal en haar
75 voorsteden, en Abdon en haar voorsteden, En Hukok en haar
76 voorsteden, en Rehob en haar voorsteden. En van den stam van
Nafthali: Kedes in Galilea, en haar voorsteden, en Hammon en
77 haar voorsteden, en Kirjathaim en haar voorsteden. De overige
kinderen van Merari hadden van den stam van Zebulon: Rim-
78 mono en haar voorsteden, Thabor en haar voorsteden; En aan
gene zijde van de Jordaan tegen Jericho, tegen het oosten aan de
Jordaan, van den stam van Ruben: Bezer in de woestijn, en haar
79 voorsteden, en Jahza en haar voorsteden, En Kedemoth en haar
80 voorsteden, en Mefaath en haar voorsteden; En van den stam
van Gad: Ramoth in Gilead, en haar voorsteden, en Mahanaim
81 en haar voorsteden, En Hesbon en haar voorsteden, en Jaezer en
haar voorsteden.

7 De kinderen van Issaschar waren Thola en Pua, Jasib en Sim-
2 ron; vier. De kinderen van Thola nu waren Uzzi, en Refaja, en
Jeriel, en Jachmai, en Jibsam, en Samuël; hoofden van de huizen
hunner vaderen, van Thola, kloeke helden in hun geslachten; hun
getal was in de dagen van David twee en twintig duizend en zes-

honderd. En de kinderen van Uzzi waren Jizrahja; en de kinderen 3
van Jizrahja waren Michael, en Obadja, en Joël, *en* Jisia; deze vijf
waren al te zamen hoofden. En met hen naar hun geslachten, 4
naar hun vaderlijke huizen, waren de hopen des krijgsheirs zes en
dertig duizend; want zij hadden vele vrouwen en kinderen. En 5
hun broeders, in alle huisgezinnen van Issaschar, kloeke helden,
waren zeven en tachtig duizend, al dezelve in geslachtsregisters ge-
steld zijnde. *De kinderen* van Benjamin waren Bela, en Becher, 6
en Jediael; drie. En de kinderen van Bela waren Ezbon, en Uzzi, 7
en Uzziel, en Jerimoth, en Iri; vijf hoofden in de huizen der vade-
ren, kloeke helden; die, in geslachtsregisters gesteld zijnde, waren
twee en twintig duizend en vier en dertig. De kinderen van Be- 8
cher nu waren Zemira, en Joas, en Eliezer, en Eljoenai, en Omri,
en Jeremoth, en Abija, en Anathoth, en Alemeth; deze allen wa-
ren kinderen van Becher. Dezen nu in geslachtsregisters gesteld 9
zijnde, naar hun geslachten, hoofden der huizen hunner vaderen,
kloeke helden, waren twintig duizend en tweehonderd. De kinde- 10
ren van Jediael nu waren Bilhan; en de kinderen van Bilhan waren
Jeus en Benjamin, en Ehud, en Chenaana, en Zethan, en Thar-
sis, en Ahi-sahar. Alle dezen waren kinderen van Jediael, tot 11
hoofden der vaderen, kloeke helden, zeventien duizend en twee-
honderd, uitgaande in het heir ten strijde. Daartoe Suppim en 12
Huppim waren kinderen van Ir, *en* Husim, kinderen van Aher.
De kinderen van Nafthali waren Jahziel, en Guni, en Jezer, en 13
Sallum, kinderen van Bilha. De kinderen van Manasse waren 14
Asriel, welken *de vrouw van Gilead* baarde; *doch* zijn bijwijf, de
Syrische, baarde Machir, den vader van Gilead. Machir nu nam 15
tot een vrouw de zuster van Huppim en Suppim, en haar naam
was Maacha; en de naam des tweeden was Zelafead. Zelafead nu
had dochters. En Maacha, de huisvrouw van Machir, baarde een 16
zoon, en zij noemde zijn naam Peres, en de naams zijns broeders
was Seres, en zijn zonen waren Ulam en Rekem. De kinderen 17
van Ulam nu waren Bedan; deze zijn de kinderen van Gilead,
den zoon van Machir, den zoon van Manasse. Belangende nu 18
zijn zuster Molecheth, zij baarde Ishod, en Abiezer, en Mahela.
De kinderen van Semida nu waren Ahjan, en Sechem, en Likhi, 19
en Aniam. En de kinderen van Efraim waren Suthelah; en zijn 20
zoon was Bered; en zijn zoon Tahath; en zijn zoon Elada; en zijn

21 zoon Tahath; En zijn zoon was Zabad; en zijn zoon Suthelah, en
Ezer, en Elad. En de mannen van Gath, die in het land gebo-
ren waren, doodden hen, omdat zij afgekomen waren om hun vee
22 te nemen. Daarom droeg Efraim, hun vader, vele dagen leed;
23 en zijn broeders kwamen om hem te troosten. Daarna ging hij
in tot zijn huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde een zoon;
en hij noemde zijn naam Beria, omdat zij in ellende was in zijn
24 huis. Zijn dochter nu was Seera, die bouwde het lage en het
25 hoge Beth-horon, en Uzzen-seera. En Refah was zijn zoon, en
26 Resef; en zijn zoon was Telah; en zijn zoon Tahan; Zijn zoon
27 was Ladan; zijn zoon Ammihud; zijn zoon Elisama; Zijn zoon
28 was Non; zijn zoon Jozua. En hun bezitting en hun woning was
Beth-el, en haar onderhorige plaatsen; en tegen het oosten Naar-
an, en tegen het westen Gezer en haar onderhorige plaatsen; en
Sichem en haar onderhorige plaatsen, tot Gaza toe, en haar on-
29 derhorige plaatsen. En aan de zijden der kinderen van Manasse
was Beth-sean en haar onderhorige plaatsen, Thaanach en haar
onderhorige plaatsen, Megiddo en haar onderhorige plaatsen, Dor
en haar onderhorige plaatsen. In deze hebben de kinderen van Jo-
30 zef, den zoon van Israel, gewoond. De kinderen van Aser waren
31 Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Beria, en Sera, hunlieder zuster. De
kinderen van Beria nu waren Heber en Malchiël; hij is de vader
32 van Birzavith. En Heber gewon Jaflet, en Somer, en Hotham, en
33 Sua, hunlieder zuster. De kinderen van Jaflet nu waren Pasach,
34 en Bimhal, en Asvath; dit waren de kinderen van Jaflet. En de
35 zonen van Semer waren Ahi en Rohega, Jehubba en Aram. En
de kinderen van zijn broeder Helem waren Zofah, en Jimna, en
36 Seles, en Amal. De kinderen van Zofah waren Suah, en Harnefer,
37 en Sual, en Beri, en Jimra, Bezer, en Hod, en Samma, en Silsa,
38 en Jithran, en Beera. De kinderen van Jether nu waren Jefunne,
39 en Pispa, en Ara. En de kinderen van Ulla waren Arah, en Han-
40 niel, en Rizja. Deze allen waren kinderen van Aser, hoofden der
vaderlijke huizen, uitgelezene kloeke helden, hoofden der vorsten;
en zij werden in geslachtsregisters geteld ten heire in den krijg;
hun getal was zes en twintig duizend mannen.

8 Benjamin nu gewon Bela, zijn eerstgeborene, Asbel, den twee-
2 de, en Ahrah, den derde, Naho, den vierde, en Rafa, den vijfde,
3, 4 Bela nu had deze kinderen: Addar, en Gera, en Abihud, En Abi-

sua, en Naaman, en Ahoah, En Gera, en Sefufan, en Huram. 5
Dezen nu zijn de kinderen van Ehud; dezen waren hoofden der 6
vaderen van de inwoners te Geba, en hij voerde hen over naar
Manahath; En Naaman, en Ahia, en Gera; dezen voerde hij weg; 7
en hij gewon Uzza en Ahihud. En Saharaim gewon kinderen in 8
het land van Moab (nadat hij dezelve weggezonden had) uit Hu-
sim en Baara, zijn vrouwen; En uit Hodes, zijn huisvrouw, gewon 9
hij Jobab, en Zibja, en Mesa, en Malcham, En Jeuz, en Sochja, 10
en Mirma; dezen zijn zijne zonen, hoofden der vaderen. En uit 11
Husim gewon hij Abitub en Elpaal. De kinderen van Elpaal nu 12
waren Eber, en Misam, en Semed; deze heeft Ono gebouwd, en
Lod en haar onderhorige plaatsen; En Beria, en Sema; dezen wa- 13
ren hoofden der vaderen van de inwoners te Ajalon; dezen hebben
de inwoners van Gath verdreven. En Ahjo, Sasak en Jeremoth, 14
En Zebadja, en Arad, en Eder, En Michael, en Jispa, en Joha 15, 16
waren kinderen van Beria. En Zebadja, en Mesullam, en Hizki, 17
en Heber, En Jismerai, en Jizlia en Jobab, de kinderen van El- 18
paal. En Jakim, en Zichri, en Zabdi, En Eljoenai, en Zillethai, 19, 20
en Eliel, En Adaja, en Beraja, en Simrath waren kinderen van 21
Simei. En Jispan, en Eber, en Eliel, En Abdon, en Zichri, en 22, 23
Hanan, En Hananja, en Elam, en Antothija, En Jifdeja, en Pnu- 24, 25
ël waren zonen van Sasak. En Samserai, en Seharja, en Athalja, 26
En Jaaresja, en Elia, en Zichri waren zonen van Jeroham. Dezen 27, 28
waren de hoofden der vaderen, hoofden naar hun geslachten; de-
zen woonden te Jeruzalem. En te Gibeon woonde de vader van 29
Gibeon; en de naam zijner huisvrouw was Maacha. En zijn eerst- 30
geboren zoon was Abdon, daarna Zur, en Kis, en Baal, en Nadab,
En Gedor, en Ahio, en Zecher. En Mikloth gewon Simea; en de- 31, 32
zen woonden ook tegenover hun broederen te Jeruzalem, met hun
broederen. Ner nu gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon 33
Jonathan, en Malchi-sua, Abinadab, en Esbaal. En Jonathans 34
zoon was Merib-baal, en Merib-baal gewon Micha. De kinderen 35
van Micha nu waren Pithon, en Melech, en Thaarea, en Achaz.
En Achaz gewon Jehoadda, en Jehoadda gewon Alemeth, en Az- 36
maveth, en Zimri; Zimri nu gewon Moza; En Moza gewon Bina; 37
zijn zoon was Rafa; zijn zoon was Elasa; zijn zoon was Azel. Azel 38
nu had zes zonen, en dit zijn hun namen; Azrikam, Bochru, en
Ismael, en Searja, en Obadja, en Hanan. Al dezen waren zonen

39 van Azel. En de zonen van Esek, zijn broeder, waren Ulam, zijn
40 eerstgeborene, Jeus, de tweede, en Elifelet, de derde. En de zo-
nen van Ulam waren mannen, kloeke helden, den boog spannende,
en zij hadden vele zonen, en zoons zonen, honderd en vijftig. Al
dezen waren van de kinderen van Benjamin.

9 En gans Israel werd in geslachtsregisters geteld, en ziet, zij zijn
geschreven in het boek der koningen van Israel. En die van Juda
2 waren weggevoerd naar Babel, om hunner overtredingen wil. De
eerste inwoners nu, die in hun bezitting, in hun steden *kwamen*,
waren de Israelieten, de priesters, de Levieten, en de Nethinim.
3 Maar te Jeruzalem woonden van de kinderen van Juda, en van de
kinderen van Benjamin, en van de kinderen van Efraim en Ma-
4 nasse; Uthai, de zoon van Ammihud, den zoon van Omri, den
zoon van Imri, den zoon van Bani, van de kinderen van Perez,
5 den zoon van Juda. En van de Silonieten was Asaja, de eerst-
6 geborene, en zijn kinderen. En van de kinderen van Zerah was
7 Jeuël, en van hun broederen waren zeshonderd en negentig. En
van de kinderen van Benjamin waren Sallu, de zoon van Mesul-
8 lam, den zoon van Hodavia, den zoon van Hassenua; En Jibnea,
de zoon van Jeroham, en Ela, de zoon van Uzzi, den zoon van
Michri; en Mesullam, de zoon van Sefatja, den zoon van Reuël,
9 den zoon van Jibnija; En hun broederen naar hun geslachten,
negenhonderd zes en vijftig; al deze mannen waren hoofden der
10 vaderen in de huizen hunner vaderen. Van de priesteren nu, Je-
11 daja, en Jojarib, en Jachin, En Azarja, de zoon van Hilkija, den
zoon van Mesullam, den zoon van Zadok, den zoon van Merajoth,
12 den zoon van Ahitub, overste van het huis Gods; En Adaja, de
zoon van Jeroham, den zoon van Pashur, den zoon van Malchija;
en Massi, de zoon van Adiel, den zoon van Jahzera, den zoon
van Mesullam, den zoon van Mesillemith, den zoon van Immer.
13 Daartoe hun broeders, hoofden in de huizen hunner vaderen, dui-
zend zevenhonderd en zestig, kloeke helden aan het werk van den
14 dienst van het huis Gods. Van de Levieten nu waren Semaja, de
zoon van Hasub, den zoon van Azrikam, den zoon van Hasabja,
15 van de kinderen van Merari; En Bakbakkar, Heres, en Galal, en
Mattanja, de zoon van Micha, den zoon van Zichri, den zoon van
16 Asaf; En Obadja, de zoon van Semaja, den zoon van Galal, den
zoon van Jeduthun; en Berechja, de zoon van Asa, den zoon van

Elkana, woonachtig in de dorpen der Netofathieten. De poor- 17
tiers nu waren: Sallum, en Akkub, en Talmon, en Ahiman, en
hun broeders; Sallum was het hoofd. Ook tot nog toe, aan de 18
poort des konings oostwaarts, waren dezen de poortiers onder de
legers der kinderen van Levi. En Sallum, de zoon van Kore, den 19
zoon van Ebjasaf, den zoon van Korah, en zijn broeders van het
huis zijns vaders, de Korahieten, waren over het werk van den
dienst, wachters der dorpelen des tabernakels; gelijk hun vaders
in het leger des HEEREN geweest waren bewaarders van den in-
gang; Als Pinehas, de zoon van Eleazar, te voren voorganger bij 20
hen was, met welken de HEERE was. Zacharja, de zoon van Me- 21
selemja, was poortier aan de deur van de tent der samenkomst.
Allen, die uitgelezen waren tot poortiers aan de dorpelen, waren 22
tweehonderd en twaalf. Dezen waren in het geslachtsregister ge-
steld naar hun dorpen. David en Samuël, de ziener, hadden hen in
hun ambt bevestigd. Zij dan en hun zonen waren aan de poorten 23
van het huis des HEEREN, in het huis der tent, aan de wachten.
Die poortiers waren aan de vier winden, tegen het oosten, tegen 24
het westen, tegen het noorden, en tegen het zuiden. En hun 25
broeders waren op hun dorpen, inkomende ten zevenden dage van
tijd tot tijd, om met hen *te dienen*; Want in dat ambt waren 26
vier overste poortiers, die Levieten waren; en zij waren over de
kameren en over de schatten van het huis Gods. En zij bleven 27
over nacht rondom het huis Gods; want op hen was de wacht, en
zij waren over de opening, en dat allen morgen. En *enigen* van 28
hen waren over de vaten van den dienst; want bij getal droegen
zij ze in, en bij getal droegen zij ze uit. Want uit dezelve zijn er 29
besteld over de vaten, en over al de heilige vaten, en over de meel-
bloem, en wijn, en olie, en wierook, en specerij. En uit de zonen 30
der priesteren waren de bereiders van het reukwerk der specerij-
en. En Mattithja uit de Levieten, dewelke was de eerstgeborene 31
van Sallum, den Korahiet, was in het ambt over het werk, dat in
pannen gekookt wordt. En uit de kinderen der Kahathieten, uit 32
hun broederen, waren *enigen* over de broden der toerichting, om
die alle sabbatten te bereiden. *Uit* dezen zijn ook de zangers, 33
hoofden der vaderen onder de Levieten in de kameren, dienstvrij;
want dag en nacht was het op hen, in dat werk te zijn. Dit zijn 34
de hoofden der vaderen onder de Levieten, hoofden in hun ge-

35 slachten; dezen woonden te Jeruzalem. Maar te Gibeon hadden
gewoond Jeiel, de vader van Gibeon; de naam zijner zuster nu
36 was Maacha. En Abdon was zijn eerstgeboren zoon, daarna Zur,
37 en Kis, en Baal, en Ner, en Nadab. En Gedor, en Ahio, en Za-
38 charja, en Mikloth. Mikloth nu gewon Simeam; dezen woonden
ook te Jeruzalem, tegenover hun broederen, met hun broederen.
39 En Ner gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon Jonathan,
40 en Malchi-sua, en Abinadab, en Esbaal. En Jonathans zoon van
41 Merib-baal, en Merib-baal gewon Micha. De kinderen van Mi-
42 cha nu waren Pithon, en Melech, en Thaerea. En Achaz gewon
Jaera, en Jaera gewon Alemeth, en Azmaveth, en Zimri; en Zim-
43 ri gewon Moza; En Moza gewon Bina; wiens zoon was Refaja;
44 wiens zoon was Elasa; wiens zoon was Azel. Azel nu had zes
zonen, en dit zijn hun namen: Azrikam, Bochru, en Ismael, en
Searja, en Obadja, en Hanan; dezen zijn Azels zonen.

10 En de Filistijnen streden tegen Israel, en de mannen van Israel
vloden voor het aangezicht der Filistijnen, en zij vielen verslagen
2 op het gebergte Gilboa. En de Filistijnen hielden dicht achter
Saul aan en achter zijn zonen; en de Filistijnen sloegen Jonathan,
3 en Abinadab, en Malchi-sua, de zonen van Saul. En de strijd
werd zwaar tegen Saul, en de schutters met de bogen troffen hem
4 aan; en hij vreesde zeer voor de schutters. Toen zeide Saul tot
zijn wapendrager: Trek uw zwaard uit en doorsteek mij daarme-
de, dat misschien deze onbesnedenen niet komen, en met mij den
spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij vreesde
5 zeer. Toen nam Saul het zwaard, en viel daarin. Toen zijn wa-
pendrager zag, dat Saul dood was, zo viel hij ook in het zwaard
6 en stierf. Alzo stierf Saul en zijn drie zonen; ook zijn ganse huis
7 is tegelijk gestorven. Als al de mannen van Israel, die in het dal
waren, zagen, dat zij gevloden waren, en dat Saul en zijn zonen
dood waren, zo verlieten zij hun steden, en zij vloden. Toen kwa-
8 men de Filistijnen en woonden daarin. Het geschiedde nu des
anderen daags, als de Filistijnen kwamen om de verslagenen te
plunderen, zo vonden zij Saul en zijn zonen, liggende op het ge-
9 bergte Gilboa. En zij plunderden hem, en zij namen zijn hoofd
en zijn wapenen, en zij zonden ze in der Filistijnen land rondom,
10 om *dit* te boodschappen aan hun afgoden, en aan het volk. En zij
leiden zijn wapenen in het huis huns gods; en zijn hoofd hechtten

zij in het huis van Dagon. Als geheel Jabes in Gilead hoorde al- 11
les, wat de Filistijnen Saul gedaan hadden, Zo maakten zich alle 12
strijdbare mannen op, en zij namen het lichaam van Saul, en de
lichamen zijner zonen, en zij brachten ze te Jabes; en zij begroe-
ven hun beenderen onder een eikenboom te Jabes, en zij vastten
zeven dagen. Alzo stierf Saul, in zijn overtreding, waarmede hij 13
overtreden had tegen den HEERE, tegen het woord des HEEREN
hetwelk hij niet gehouden had; en ook omdat hij de waarzegster
gevraagd had, haar zoekende, En den HEERE niet gezocht had; 14
daarom doodde Hij hem, en keerde het koninkrijk tot David, den
zoon van Isai.

Toen vergaderde zich gans Israel tot David naar Hebron, zeg- **11**
gende: Zie, wij zijn uw gebeente en uw vlees. Zelfs ook te voren, 2
toen Saul nog koning was, hebt gij Israel uitgeleid en ingeleid; ook
heeft de HEERE, uw God, tot u gezegd: Gij zult Mijn volk Israel
weiden, en gij zult voorganger zijn van Mijn volk Israel. Ook 3
kwamen alle oudsten in Israel tot den koning naar Hebron, en
David maakte een verbond met hen te Hebron, voor het aange-
zicht des HEEREN; en zij zalfden David ten koning over Israel,
naar het woord des HEEREN, door den dienst van Samuël. En 4
David toog henen, en gans Israel, naar Jeruzalem, welke is Je-
bus; want daar waren de Jebusieten, de inwoners des lands. En 5
de inwoners van Jebus zeiden tot David: Gij zult hier niet inko-
men. David dan nog won den burg Sion, welke is de stad Davids.
Want David zeide: Al wie de Jebusieten het eerst slaat, zal tot 6
een hoofd, en tot een overste worden. Toen beklom Joab, de zoon
van Zeruja, dien het eerst; daarom werd hij tot een hoofd. David 7
nu woonde op den burg; daarom heet men dien de stad Davids.
En hij bouwde de stad rondom, van Millo af, en rondom henen; 8
en Joab vernieuwde het overige der stad. En David ging gedu- 9
riglijk voort, en werd groot, want de HEERE der heirscharen was
met hem. Dezen nu waren de hoofden der helden, die David 10
had, die zich dapper bij hem gedragen hebben in zijn koninkrijk
bij geheel Israel, om hem koning te maken, naar het woord des
HEEREN over Israel. Dezen nu zijn van het getal der helden, 11
die David had: Jasobam, de zoon van Hachmoni, was het hoofd
der dertigen, die zijn spies tegen driehonderd opheffende, hen op
eenmaal versloeg. En na hem was Eleazar, de zoon van Dodo, 12

13 de Ahohiet; hij was onder die drie helden. Hij was met David te
Pas-dammim, als de Filistijnen daar ten strijde vergaderd waren,
en het stuk des akkers vol gerst was, en het volk voor het aan-
14 gezicht der Filistijnen vlood; En zij stelden zich in het midden
van dat stuk, en beschermden het, en zij sloegen de Filistijnen;
15 en de HEERE verloste hen door een grote verlossing. En drie
uit de dertig hoofden togen af naar den rotssteen tot David in de
spelonk van Adullam; en het leger der Filistijnen had zich gele-
16 gerd in het dal Refaim. En David was toen in de vesting en de
17 bezetting der Filistijnen was toen te Bethlehem. En David kreeg
lust, en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems
18 bornput, die onder de poort is? Toen braken die drie door het
leger der Filistijnen, en putten water uit Bethlehems bornput, die
onder de poort is, en zij droegen het en brachten het tot David.
Doch David wilde het niet drinken, maar hij goot het uit voor
19 den HEERE; En hij zeide: Dat late mijn God verre van mij zijn,
van zulks te doen! Zou ik het bloed dezer mannen drinken? Met
gevaar huns levens, ja, met gevaar huns levens hebben zij dat ge-
bracht. En hij wilde het niet drinken. Dit deden de drie helden.
20 Abisai nu, de broeder van Joab, was ook het hoofd van drie; en
hij, verheffende zijn spies tegen driehonderd, versloeg hen; alzo
21 had hij een naam onder die drie. Uit die drie was hij geeerd
boven de twee; daarom werd hij hun tot een overste; maar hij
22 kwam tot aan de *eerste* drie niet. Benaja, de zoon van Jojada,
de zoon eens dapperen mans van Kabzeel, was groot van daden;
hij versloeg twee sterke leeuwen van Moab; ook ging hij af, en
versloeg een leeuw in het midden des kuils, in den sneeuwtijd.
23 Hij versloeg ook een Egyptischen man, een man van grote lengte,
van vijf ellen; en die Egyptenaar had een spies in de hand, als een
weversboom; maar hij ging tot hem af met een staf, en rukte de
spies uit de hand des Egyptenaars, en hij doodde hem met zijn
24 *eigen* spies. Deze dingen deed Benaja, de zoon van Jojada; dies
25 had hij een naam onder die drie helden. Ziet, hij was de heer-
lijkste van die dertig; nochtans kwam hij tot aan de drie niet. En
26 David stelde hem over zijn trawanten. De helden nu der heiren
waren: Asahel, de broeder van Joab; Elhanan, de zoon van Dodo,
27, 28 van Bethlehem; Sammoth, de Harodiet; Helez, de Peloniet; Ira,
29 de zoon van Ikkes, de Thekoiet; Abiezer, de Anathothiet; Sib-

bechai, de Husathiet; Ilai, de Ahohiet; Maharai, de Netofathiet; 30
Heled, de zoon van Baana, de Netofathiet; Ithai, de zoon van Ri- 31
bai, van Gibea der kinderen Benjamins; Benaja, de Pirhathoniet;
Hurai, van de beken van Gaas; Abiel; de Arbathiet; Azmaveth, 32, 33
de Baharumiet; Eljahba, de Saalboniet; *Van* de kinderen van Ha- 34
sem, den Gizoniet, was Jonathan, de zoon van Sage, de Harariet;
Ahiam, de zoon van Sachar, de Harariet; Elifal, de zoon van Ur; 35
Hefer, de Mecherathiet; Ahia, de Peloniet; Hezro, de Karmeliet; 36, 37
Naari, de zoon van Ezbai; Joël, de broeder van Nathan; Mibhar, 38
de zoon van Geri; Zelek, de Ammoniet; Nahrai, de Berothiet, 39
wapendrager van Joab, den zoon van Zeruja; Ira, de Jithriet; 40
Gareb, de Jithriet; Uria, de Hethiet; Zabad, de zoon van Ahlai; 41
Adina, de zoon van Siza, de Rubeniet, was het hoofd der Rube- 42
nieten; nochtans waren er dertig boven hem; Hanan, de zoon van 43
Maacha, en Josafat, de Mithniet; Uzzia, de Asterathiet; Sama, 44
en Jeiel, de zoon van Hotham, den Aroeriet; Jediael, de zoon van 45
Simri, en Joha, zijn broeder, de Tiziet; Eliel, Hammahavim en 46
Jeribai, en Josavia, de zonen van Elnaam; en Jithma, de Moabiet;
Eliel en Obed, en Jaaziel van Mezobaja. 47

Dezen nu zijn het, die tot David kwamen naar Ziklag, toen **12**
hij nog besloten was voor het aangezicht van Saul, den zoon van
Kis; zij waren ook onder de helden, die tot dien krijg hielpen.
Gewapend met bogen, rechts en links met stenen werpende, en 2
met pijlen schietende uit den boog; zij waren van de broederen
van Saul, uit Benjamin. Het hoofd was Ahiezer, en Joas, zonen 3
van Semaa, den Gibeathiet; daarna Jeziel en Pelet, zonen van Az-
maveth, en Beracha, en Jehu, de Anathothiet. En Jismaja, de 4
Gibeoniet, was een held onder de dertig, en over dertig *gesteld*;
en Jirmeja, en Jahaziel, en Johanan, en Jozabad, de Gederathiet;
Eluzai, en Jerimoth, en Bealja, en Semarja, en Sefatja, de Haru- 5
fiet; Elkana, en Jissia, en Azareel, en Joezer, en Jasobam, de 6
Korahieten; En Joëla en Zebadja, de zonen van Jeroham, van 7
Gedor. Ook scheidden zich van de Gadieten af tot David, in die 8
vesting naar de woestijn, kloeke helden, krijgslieden ten oorlog,
toegerust met rondas en schild; en hun aangezichten waren aan-
gezichten der leeuwen; en zij waren als de reeen op de bergen in
snelheid. Ezer was het hoofd; Obadja de tweede; Eliab de derde; 9
Mismanna de vierde; Jirmeja de vijfde; Attai de zesde; Eliel de 10, 11

12, 13 zevende; Johanan de achtste; Elzabad de negende; Jormeja de
14 tiende; Machbannai de elfde. Dezen waren van de kinderen van
Gad, hoofden des heirs; een van de kleinsten was over honderd,
15 en de grootste over duizend. Deze zelfden zijn het, die over de
Jordaan gingen in de eerste maand, toen dezelve vol was aan al
haar oevers; en zij verdreven al *de inwoners* der laagten, tegen
16 het oosten en tegen het westen. Er kwamen ook van de kinde-
17 ren van Benjamin en Juda op de vesting tot David. En David
ging uit hun tegemoet, en antwoordde, en zeide tot hen: Indien
gijlieden ten vrede tot mij gekomen zijt, om mij te helpen, zo zal
mijn hart tegelijk over ulieden zijn; maar indien het is, om mij aan
mijn vijanden bedriegelijk over te leveren, daar toch geen wrevel
in mijn handen is, de God onzer vaderen zie het, en straffe het!
18 En de Geest toog Amasai aan, den overste der hoofdlieden, *en hij
zeide*: Wij zijn uw, o David, en met u zijn wij, gij, zoon van Isai.
Vrede, vrede zij u, en vrede uw helperen; want uw God helpt u.
Toen nam David hen aan, en stelde hen tot hoofden der benden.
19 Er vielen ook van Manasse tot David, toen hij met de Filistijnen
kwam, om tegen Saul te strijden, alhoewel zij hen niet hielpen;
want de vorsten der Filistijnen verlieten hem met raad, zeggende:
Met *gevaar van* onze hoofden zou hij tot Saul, zijn heer, vallen.
20 Toen hij naar Ziklag toog, vielen tot hem uit Manasse: Adnah,
en Jozabad, en Jediael, en Michael, en Jozabad, en Elihu, en Zil-
21 lethai; hoofden der duizenden, die in Manasse waren. En dezen
hielpen David mede tegen die benden; want alle dezen waren kloe-
22 ke helden; en zij waren oversten in het heir. Want er kwamen er
te *dier* tijd dag bij dag tot David, om hem te helpen, tot een groot
23 leger toe, als een leger Gods. En dit zijn de getallen der hoofden
dergenen, die toegerust waren ten heire, die tot David te Hebron
kwamen, om het koninkrijk van Saul tot hem te wenden, naar den
24 mond des HEEREN: Van de kinderen van Juda, die rondassen
en spiesen droegen, waren zes duizend en achthonderd toegerust
25 ten heire; Van de kinderen van Simeon, kloeke helden ten heire,
26 zeven duizend en honderd; Van de kinderen van Levi, vier dui-
27 zend en zeshonderd; En Jehojada was overste der Aaronieten;
28 en met hem waren er drie duizend en zevenhonderd. En Zadok
was een jongeling, een kloek held; en uit zijns vaders huis wa-
29 ren twee en twintig oversten; En van de kinderen van Benjamin,

de broederen van Saul, drie duizend; want tot nog toe waren er
velen van hen, die het met het huis van Saul hielden; En van 30
de kinderen van Efraim, twintig duizend en achthonderd, kloeke
helden, mannen van naam in het huis hunner vaderen; En van 31
den halven stam van Manasse achttien duizend, die met namen
uitgedrukt zijn, dat zij kwamen, om David koning te maken; En 32
van de kinderen van Issaschar, die ervaren waren in het verstand
van de tijden, om te weten wat Israel doen moest; hun hoofden
waren tweehonderd, en alle hun broeders *pasten* op hun woord;
Uit Zebulon, uitgaande in het heir, toegerust ten strijde met alle 33
krijgswapenen, vijftig duizend; en om een slagorde te houden met
een onwankelbaar hart; En uit Nafthali, duizend oversten, en 34
bij hen met rondas en spies, zeven en dertig duizend. En uit de 35
Danieten, ten strijde toegerust, acht en twintig duizend en zeshon-
derd; En uit Aser, uitgaande in het heir, om krijgsorde te houden, 36
waren veertig duizend; En van gene zijde van de Jordaan, van de 37
Rubenieten, en Gadieten, en den halven stam van Manasse, met
allerlei krijgsgereedschap ten oorlog, honderd en twintigduizend.
Al deze krijgslieden, die zich in slagorde konden houden, kwamen 38
met een volkomen hart te Hebron, om David koning te maken
over gans Israel. En ook was al het overige van Israel een hart,
om David tot koning te maken. En zij waren daar bij David 39
drie dagen lang, etende en drinkende; want hun broeders hadden
voor hen *wat* toebereid. En ook de naasten aan hen, tot aan 40
Issaschar, en Zebulon, en Nafthali, brachten brood op ezelen, en
op kemelen, en op muildieren, en op runderen, meelspijs, stukken
vijgen, en stukken rozijnen, en wijn, en olie, en runderen, en klein
vee in menigte; want er was blijdschap in Israel.

En David hield raad met de oversten der duizenden en der **13**
honderden, *en* met alle vorsten. En David zeide tot de ganse 2
gemeente van Israel: Indien het ulieden goeddunkt, en van den
HEERE, onzen God, te zijn, laat ons ons uitbreiden, laat ons
zenden aan onze overige broeders, in alle landen van Israel, en
de priesters en Levieten, *die* met hen zijn in de steden, met haar
voorsteden, opdat zij tot ons vergaderd worden. En laat ons de 3
ark onzes Gods tot ons wederhalen, want wij hebben ze in de da-
gen van Saul niet gezocht. Toen zeide de ganse gemeente, dat 4
men alzo doen zou; want die zaak was recht in de ogen des gan-

5 sen volks. David dan vergaderde gans Israel van het Egyptische
Sichor af, tot daar men komt te Hamath, om de ark Gods te bren-
6 gen van Kirjath-jearim. Toen toog David op met het ganse Israel
naar Baala, dat is, Kirjath-jearim, hetwelk in Juda is, dat hij van
daar ophaalde de ark Gods, des HEEREN, Die tussen de cheru-
7 bim woont, waar de Naam wordt aangeroepen. En zij voerden de
ark Gods op een nieuwen wagen uit het huis van Abinadab. Uza
8 nu en Ahio leidden den wagen. En David en gans Israel speelden
voor het aangezicht Gods met alle macht, zo met liederen, als met
harpen, en met luiten, en met trommelen, en met cimbalen, en
9 met trompetten. Toen zij aan den dorsvloer van Chidon gekomen
waren, zo strekte Uza zijn hand uit, om de ark te houden, want
10 de runderen struikelden. Toen ontstak de toorn des HEEREN
over Uza, en Hij sloeg hem, omdat hij zijn hand had uitgestrekt
11 aan de ark; en hij stierf aldaar voor het aangezicht Gods. En Da-
vid ontstak, dat de HEERE een scheur gescheurd had aan Uza;
daarom noemde hij diezelve plaats Perez-uza, tot op dezen dag.
12 En David vreesde den HEERE te dien dage, zeggende: Hoe zal
13 ik de ark Gods tot mij brengen? Daarom liet David de ark niet
tot zich brengen in de stad Davids, maar deed ze afwijken in het
14 huis van Obed-edom, den Gethiet. Alzo bleef de ark Gods bij
het huisgezin van Obed-edom, in zijn huis, drie maanden; en de
HEERE zegende het huis van Obed-edom, en alles, wat hij had.

14 Toen zond Hiram, de koning van Tyrus, boden tot David, en
cederenhout, en metselaars, en timmerlieden, dat zij hem een huis
2 bouwden. En David merkte, dat hem de HEERE tot koning be-
vestigd had over Israel; want zijn koninkrijk werd ten hoogste
3 verheven, om Zijns volks Israels wil. En David nam meer vrou-
4 wen te Jeruzalem, en David gewon meer zonen en dochteren. Dit
nu zijn de namen der kinderen, die hij te Jeruzalem had: Sammua,
5 en Sobab, Nathan en Salomo, En Jibchar, en Elisua, en Elpel-
6, 7 et, En Nogah, en Nefeg, en Jafia, En Elisama, en Beeljada, en
8 Elifelet. Toen de Filistijnen hoorden, dat David tot koning ge-
zalfd was over het ganse Israel, zo togen al de Filistijnen op om
David te zoeken. Toen David dat hoorde zo toog hij uit tegen
9 hen. Toen de Filistijnen kwamen, zo spreidden zij zich uit in
10 de laagte van Refaim. Toen vraagde David God, zeggende: Zal
ik optrekken tegen de Filistijnen, en zult Gij hen in mijn hand

geven? En de HEERE zeide tot hem: Trek op, want Ik zal hen
in uw hand geven. Toen zij nu optogen naar Baal-perazim, zo 11
sloeg hen David daar; en David zeide: God heeft mijn vijanden
door mijn hand gescheurd, als een scheur der wateren; daarom
noemden zij den naam derzelver plaats Baal-perazim. En daar 12
lieten zij hun goden; en David gebood, en zij werden met vuur ver-
brand. Doch de Filistijnen voeren nog voort, en zij verspreidden 13
zich in dat dal. En David vraagde God nog eens; en God zeide 14
tot hem: Gij zult niet optrekken achter hen heen; *maar* omsingel
hen van boven, en kom tot hen tegenover de moerbezienbomen.
En het zal geschieden, als gij hoort het geruis van een gang in de 15
toppen der moerbezienbomen, kom dan uit ten strijde; want God
zal voor uw aangezicht uitgegaan zijn, om het leger der Filistijnen
te slaan. David nu deed, gelijk als hem God geboden had; en 16
zij sloegen het heir der Filistijnen van Gibeon af tot aan Gezer.
Alzo ging Davids naam uit in al die landen; en de HEERE gaf 17
Zijn verschrikking over al die heidenen.

En David maakte zich huizen in zijn stad; en hij bereidde der **15**
ark Gods een plaats, en spande een tent voor haar. Toen zeide 2
David: Niemand mag de ark Gods dragen, dan de Levieten; want
die heeft de HEERE verkoren, om de ark Gods te dragen, en om
Hem te dienen tot in der eeuwigheid. Ook vergaderde David 3
gans Israel te Jeruzalem, om de ark des HEEREN op te halen
aan haar plaats, die hij haar bereid had. En David verzamelde 4
de kinderen van Aaron en de Levieten. Van de kinderen van Ke- 5
hath was Uriel overste, en van zijn broederen waren honderd en
twintig. Van de kinderen van Merari was Asaja overste, en van 6
zijn broederen waren tweehonderd en twintig. Van de kinderen 7
van Gersom was Joël overste, en van zijn broederen waren hon-
derd en dertig. Uit de kinderen van Elizafan was overste Semaja, 8
en van zijn broederen waren tweehonderd. Uit de kinderen van 9
Hebron was Eliel overste, en zijn broederen waren tachtig. Uit 10
de kinderen van Uzziel was Amminadab overste, en zijn broederen
waren honderd en twaalf. En David riep de priesters Zadok en 11
Abjathar, en de Levieten Uriel, Asaja en Joël, Semaja, en Eliel,
en Amminadab. En hij zeide tot hen: Gijlieden zijt hoofden der 12
vaderen onder de Levieten; heiligt u, gij en uw broeders, dat gij de
ark des HEEREN, des Gods van Israel, opbrengt, ter *plaatse*, *die*

13 ik voor haar bereid heb. Want omdat gijlieden ten eerste *dit* niet
deedt, heeft de HEERE, onze God, onder ons een scheur gedaan,
14 omdat wij Hem niet gezocht hebben naar het recht. Zo heiligden
zich dan de priesters en Levieten, om de ark des HEEREN, des
15 Gods van Israel, op te brengen. En de kinderen der Levieten
droegen de ark Gods op hun schouderen, met de draagbomen, die
op hen waren, gelijk als Mozes geboden had naar het woord des
16 HEEREN. En David zeide tot de oversten der Levieten, dat zij
hun broeders, de zangers, stellen zouden met muziekinstrumen-
ten, met luiten, en harpen, en cimbalen, dat zij zich zouden doen
17 horen, verheffende de stem met blijdschap. Zo stelden dan de
Levieten Heman, den zoon van Joël, en uit zijn broederen Asaf,
den zoon van Berechja; en uit de zonen van Merari, hun broe-
18 deren, Ethan, den zoon van Kusaja; En met hen hun broeders
van de tweede orde: Zecharja, Ben en Jaaziel, en Semiramoth, en
Jehiel, en Unni, Eliab, en Benaja, en Maaseja, en Mattithja, en
19 Elifele, en Mikneja, en Obed-edom, en Jeiel, de poortiers. De
zangers nu, Heman, Asaf en Ethan, lieten zich horen met kope-
20 ren cimbalen; En Zecharja, en Aziel, en Semiramoth, en Jehiel,
en Unni, en Eliab, en Maaseja, en Benaja, met luiten op Ala-
21 moth. En Mattithja, en Elifele, en Mikneja, en Obed-edom, en
Jeiel, en Azazja, met harpen op de Scheminith, om den toon te
22 versterken. En Chenanja, de overste der Levieten, was over het
opheffen; hij onderwees hen in het opheffen; want hij was ver-
23, 24 standig. En Berechja en Elkana waren poortiers der ark. En
Sebanja, en Josafat, en Nethaneel, en Amasai, en Zecharja, en
Benaja, en Eliezer, de priesters, trompetten met trompetten voor
de ark Gods; en Obed-edom en Jehia waren poortiers der ark.
25 Het geschiedde nu, dat David en de oudsten van Israel, en de
oversten der duizenden, henengingen, om de ark des verbonds des
HEEREN op te halen, uit het huis van Obed-edom, met vreugde;
26 Zo geschiedde het, doordien dat God de Levieten hielp, die de
ark des verbonds des HEEREN droegen, dat zij zeven varren en
27 zeven rammen offerden. David nu was gekleed met een mantel
van fijn linnen; ook al de Levieten, die de ark droegen, en de zan-
gers, en Chenanja, de overste van het opheffen der zangers; ook
28 had David een lijfrok aan van linnen. Alzo bracht gans Israel de
ark des verbonds des HEEREN op, met gejuich, en met geluid

der bazuin, en met trompetten, en met cimbalen, makende geluid
met luiten en met harpen. Het geschiedde nu, toen de ark des 29
verbonds des HEEREN tot aan de stad Davids gekomen was, dat
Michal, de dochter van Saul, door een venster keek, en den koning
David zag, springende en spelende; zo verachtte zij hem in haar
hart.

Toen zij de ark Gods inbrachten, zo stelden zij ze in het midden **16**
der tent, welke David voor haar gespannen had; en zij offerden
brandofferen en dankofferen voor het aangezicht Gods. Als Da- 2
vid het brandoffer en de dankofferen geeindigd had te offeren, zo
zegende hij het volk in den Naam des HEEREN. En hij deelde 3
een iegelijk in Israel, van den man tot de vrouw, een iegelijk een
bol broods, en een schoon stuk *vlees*, en een fles *wijn*. En hij 4
stelde voor de ark des HEEREN *sommigen* uit de Levieten tot
dienaars, en dat, om den HEERE, den God Israels, te vermelden,
en te loven, en te prijzen. Asaf was het hoofd, en Zecharja de 5
tweede na hem; Jeiel, en Semiramoth, en Jehiel, en Mattithja, en
Eliab, en Benaja, en Obed-edom, en Jeiel, met instrumenten der
luiten en met harpen; en Asaf liet zich horen met cimbalen; Maar 6
Benaja en Jahaziel, de priesters, steeds met trompetten voor de
ark des verbonds van God. Te dienzelven dage gaf David ten 7
eerste *dezen psalm*, om den HEERE te loven, door den dienst van
Asaf, en zijn broederen. Looft den HEERE, roept Zijn Naam 8
aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken. Zingt Hem, 9
psalmzingt Hem, spreekt aandachtelijk van al Zijn wonderwerken.
Roemt u in den Naam Zijner heiligheid; dat zich het hart derge- 10
nen, die den HEERE zoeken, verblijde. Vraagt naar den HEERE 11
en Zijn sterkte, zoekt Zijn aangezicht geduriglijk. Gedenkt Zij- 12
ner wonderwerken, die Hij gedaan heeft, Zijner wondertekenen, en
de oordelen Zijns monds; Gij, zaad van Israel, Zijn dienaar, gij, 13
kinderen van Jakob, Zijn uitverkorenen! Hij is de HEERE, onze 14
God; Zijn oordelen zijn over de gehele aarde. Gedenkt tot in der 15
eeuwigheid Zijns verbonds, des woords, *dat* Hij ingesteld heeft tot
in het duizendste geslacht; *Des verbonds*, dat Hij met Abraham 16
heeft gemaakt, en Zijns eeds aan Izak; Welken Hij ook aan Jakob 17
heeft gesteld tot een inzetting, *aan* Israel tot een eeuwig verbond;
Zeggende: Ik zal u het land Kanaan geven, een snoer van ulieder 18
erfdeel; Als gij weinige mensen in getal waart; ja, weinigen en 19

20 vreemdelingen daarin. En zij wandelden van volk tot volk, en
21 van het ene koninkrijk tot een ander volk. Hij liet niemand toe
hen te onderdrukken; ook bestrafte Hij koningen om hunnentwil,
22 *zeggende*: Tast Mijn gezalfden niet aan, en doet Mijn profeten
23 geen kwaad. Zingt den HEERE, gij, ganse aarde, boodschapt
24 Zijn heil van dag tot dag. Vertelt Zijn eer onder de heidenen,
25 Zijn wonderwerken onder alle volken. Want de HEERE is groot,
26 en zeer te prijzen, en Hij is vreselijk boven alle goden. Want al
de goden der volken zijn afgoden; maar de HEERE heeft de heme-
27 len gemaakt. Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht,
28 sterkte en vrolijkheid zijn in Zijn plaats. Geeft den HEERE, gij,
29 geslachten der volken, geeft den HEERE eer en sterkte. Geeft
den HEERE de eer Zijns Naams, brengt offer, en komt voor Zijn
aangezicht; aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms.
30 Schrikt voor Zijn aangezicht, gij, gehele aarde! Ook zal de wereld
31 bevestigd worden, dat zij niet bewogen worde. Dat de hemelen
zich verblijden, en de aarde verheuge zich, en dat men onder de
32 heidenen zegge: De HEERE regeert. Dat de zee bruise met haar
volheid, dat het veld huppele van vreugde, met al wat daarin is.
33 Dan zullen de bomen des wouds juichen voor het aangezicht des
34 HEEREN, omdat Hij komt, om de aarde te richten. Looft den
HEERE, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is tot in
35 eeuwigheid. En zegt: Verlos ons, o God onzes heils, en verzamel
ons, en red ons van de heidenen, dat wij Uw heiligen Naam lo-
36 ven, en dat wij ons Uws lofs roemen. Geloofd zij de HEERE, de
God Israels, van eeuwigheid tot eeuwigheid! En al het volk zeide:
37 Amen! en het loofde den HEERE. Alzo liet hij daar, voor de
ark des verbonds des HEEREN, Asaf en zijn broederen, om ge-
duriglijk te dienen voor de ark, naardat op elken dag besteld was.
38 Obed-edom nu, met hunlieder broederen, waren acht en zestig;
en *hij stelde* Obed-edom, den zoon van Jeduthun, en Hosa, tot
39 poortiers; En den priester Zadok, en zijn broederen, de priesters,
voor den tabernakel des HEEREN op de hoogte, welke te Gibeon
40 is; Om den HEERE de brandofferen geduriglijk te offeren op het
brandofferaltaar, des morgens en des avonds; en zulks naar alles,
wat er geschreven staat in de wet des HEEREN, die Hij Israel
41 geboden had. En met hen Heman en Jeduthun, en de overige
uitgelezenen, die met namen uitgedrukt zijn om den HEERE te

loven; want Zijn goedertierenheid is tot in der eeuwigheid. Met 42
hen dan waren Heman en Jeduthun, *met* trompetten en cimba-
len voor degenen, die zich lieten horen, en *met* instrumenten der
muziek Gods; maar de zonen van Jeduthun waren aan de poort.
Alzo toog het ganse volk henen, een iegelijk in zijn huis; en David 43
keerde zich, om zijn huis te gaan zegenen.
Het geschiedde nu, als David in zijn huis woonde, dat David tot **17**
Nathan, den profeet, zeide: Zie, ik woon in een cederen huis, maar
de ark des verbonds des HEEREN onder gordijnen. Toen zeide 2
Nathan tot David: Doe alles, wat in uw hart is, want God is met
u. Maar het geschiedde in denzelven nacht, dat het woord Gods 3
tot Nathan kwam, zeggende: Ga heen en zeg tot David, Mijn 4
knecht: Alzo zegt de HEERE: Gij zult Mij geen huis bouwen,
om in te wonen. Want Ik heb in geen huis gewoond van dien 5
dag af, dat Ik Israel heb opgevoerd tot dezen dag toe; maar Ik
ben gegaan van tent tot tent, en van tabernakel *tot tabernakel.*
Overal, waar Ik gewandeld heb met geheel Israel, heb Ik wel een 6
woord gesproken tot een van de richters van Israel, denwelken Ik
gebood Mijn volk te weiden, zeggende: Waarom bouwt gijlieden
Mij geen cederen huis? Nu dan, alzo zult gij zeggen tot Mijn 7
knecht, tot David: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb
u van de schaapskooi genomen, van achter de schapen, opdat gij
een voorganger over Mijn volk Israel zoudt zijn; En Ik ben met u 8
geweest overal, waar gij heengegaan zijt, en Ik heb al uw vijanden
uitgeroeid van voor uw aangezicht; en Ik heb u een naam gemaakt,
gelijk de naam is der groten, die op de aarde zijn. En Ik heb voor 9
Mijn volk Israel een plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan
zijn plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde;
en de kinderen der verkeerdheid zullen hem niet meer krenken,
gelijk als in het eerst. En van die dagen af, dat Ik geboden heb 10
richters te wezen over Mijn volk Israel; en heb al uw vijanden
vernederd; ook heb Ik u te kennen gegeven, dat u de HEERE
een huis bouwen zal. En het zal geschieden, als uw dagen zullen 11
vervuld zijn, dat gij heengaat tot uw vaderen, zo zal Ik uw zaad
na u doen opstaan, hetwelk uit uw zonen zijn zal, en Ik zal zijn
koninkrijk bevestigen. Die zal Mij een huis bouwen, en Ik zal zijn 12
stoel bevestigen tot in der eeuwigheid. Ik zal hem tot een Vader 13
zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn; en Mijn goedertierenheid

zal Ik van hem niet wenden, gelijk als Ik *die* weggenomen heb
14 van dien, die voor u geweest is; Maar Ik zal hem in Mijn huis
bestendig maken, en in Mijn Koninkrijk tot in eeuwigheid; en zijn
15 stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid. Naar al deze woorden, en
16 naar dit ganse gezicht, alzo sprak Nathan tot David. Toen kwam
de koning David in, en bleef voor het aangezicht des HEEREN,
en hij zeide: Wie ben ik, HEERE God, en wat is mijn huis, dat
17 Gij mij tot hiertoe gebracht hebt? En dit is klein in Uw ogen
geweest, o God! daarom hebt Gij van het huis Uws knechts tot
van verre heen gesproken, en Gij hebt mij naar menselijke wijze
18 voorzien met deze verhoging, o HEERE God! Wat zal David
meer bij U daartoe voegen, vanwege de eer aan Uw knecht? Doch
19 Gij kent Uw knecht wel. HEERE, om Uws knechts wil, en naar
Uw hart, hebt Gij al deze grote dingen gedaan, om al deze grote
20 dingen bekend te maken. HEERE, er is niemand gelijk Gij, en er
is geen God behalve Gij, naar alles, wat wij met onze oren gehoord
21 hebben. En wie is als Uw volk Israel, een enig volk op de aarde,
hetwelk God heengegaan is Zich tot een volk te verlossen, dat Gij
U een Naam maaktet van grote en verschrikkelijke dingen, met
de heidenen uit te stoten van het aangezicht Uws volks, hetwelk
22 Gij uit Egypte verlost hebt? En Gij hebt Uw volk Israel U ten
volk gemaakt tot in der eeuwigheid; en Gij, HEERE, zijt hun
23 tot een God geworden. Nu dan, HEERE, het woord, dat Gij
over Uw knecht gesproken hebt, en over zijn huis, dat worde waar
24 tot in eeuwigheid; en doe, gelijk als Gij gesproken hebt. Ja, het
worde waar, en Uw Naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid,
dat men zegge: De HEERE der heirscharen, de God van Israel,
is Israels God; en het huis van David, Uw knecht, zij bestendig
25 voor Uw aangezicht. Want Gij, mijn God, hebt voor het oor Uws
knechts geopenbaard, dat Gij hem een huis bouwen zoudt; daarom
heeft Uw knecht *in zijn hart* gevonden, om voor Uw aangezicht
26 te bidden. Nu dan, HEERE, Gij zijt die God; en Gij hebt dit
27 goede over Uw knecht gesproken. Nu dan, het heeft U beliefd
te zegenen het huis Uws knechts, dat het in eeuwigheid voor Uw
aangezicht zij; want Gij, HEERE, hebt het gezegend, en het zal
gezegend zijn in eeuwigheid.

18 Het geschiedde nu na dezen, dat David de Filistijnen sloeg,
en hen ten onder bracht; en hij nam Gath, en haar onderhorige

plaatsen, uit der Filistijnen hand. Hij sloeg ook de Moabieten, 2
alzo dat de Moabieten Davids knechten werden, brengende ge-
schenken. David sloeg ook Hadar-ezer, den koning van Zoba, 3
naar Hamath toe, toen hij heentoog, om zijn hand te stellen aan
de rivier Frath. En David nam hem duizend wagens af, en zeven 4
duizend ruiters, en twintig duizend man te voet; en David ont-
zenuwde al de wagen *paarden*; doch hij behield honderd wagens
daarvan over. En de Syriers van Damaskus kwamen, om Hadar- 5
ezer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg van de
Syriers twee en twintig duizend man. En David leide *bezetting* in 6
Syrie van Damaskus, alzo dat de Syriers Davids knechten werden,
geschenken brengende. En de HEERE behoedde David overal,
waar hij heenging. En David nam de gouden schilden, die bij 7
Hadar-ezers knechten waren, en hij bracht ze te Jeruzalem. Ook 8
nam David zeer veel kopers uit Tibchath, en uit Chun, steden van
Hadar-ezer; daarvan heeft Salomo de koperen zee, en de pilaren,
en de koperen vaten gemaakt. Toen Thou, de koning van Ha- 9
math, hoorde, dat David de ganse heirkracht van Hadar-ezer, den
koning van Zoba, geslagen had; Zo zond hij zijn zoon Hadoram 10
tot den koning David, om hem naar *zijn* welstand te vragen, en
om hem te zegenen, vanwege dat hij met Hadar-ezer gestreden, en
hem verslagen had (want Hadar-ezer voerde oorlog tegen Thou),
en alle gouden, en zilveren, en koperen vaten; Deze heiligde de 11
koning David ook den HEERE, met het zilver en het goud, het-
welk hij medegebracht had van al de heidenen: van de Edomieten,
en van de Moabieten, en van de kinderen Ammons, en van de Fi-
listijnen, en van de Amalekieten. Ook sloeg Abisai, de zoon van 12
Zeruja, de Edomieten in het Zoutdal, achttien duizend. En hij 13
leide bezetting in Edom, zodat al de Edomieten Davids knechten
werden; en de HEERE behoedde David overal, waar hij heenging.
Alzo regeerde David over gans Israel, en hij deed zijn gansen volke 14
recht en gerechtigheid. Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het 15
heir; en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier; En Zadok, 16
de zoon van Ahitub, en Abimelech, de zoon van Abjathar, waren
priesters, en Sausa schrijver; En Benaja, de zoon van Jojada, 17
was over de Krethi en Plethi; maar de zonen van David waren de
eersten aan de hand des konings.

En het geschiedde na dezen, dat Nahas, de koning der kin- **19**

deren Ammons, stierf, en zijn zoon werd koning in zijn plaats.
2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun, den zoon
van Nahas; want zijn vader heeft weldadigheid aan mij gedaan.
Daarom zond David boden, om hem te troosten over zijn vader.
Toen de knechten van David in het land der kinderen Ammons
3 tot Hanun kwamen, om hem te troosten, Zo zeiden de vorsten
der kinderen Ammons tot Hanun: Eert David uw vader in uw
ogen, omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Zijn niet zijn
knechten tot u gekomen, om te doorzoeken, en om om te keren,
4 en om het land te verspieden? Daarom nam Hanun de knechten
van David, en hij beschoor hen, en sneed hun klederen half af
5 tot aan de heupen, en liet hen henengaan. Zij nu gingen henen,
en men boodschapte David van deze mannen; en hij zond hun
tegemoet; want die mannen waren zeer beschaamd. De koning
dan zeide: Blijft te Jericho, totdat ulieder baard weder gewassen
6 zij; komt dan wederom. Toen de kinderen Ammons zagen, dat
zij zich stinkende gemaakt hadden bij David, zo zond Hanun en
de kinderen Ammons duizend talenten zilvers, om zich wagenen
en ruiters te huren uit Mesopotamie, en uit Syrie-maacha, en uit
7 Zoba; Zodat zij zich huurden twee en dertig duizend wagenen; en
de koning van Maacha en zijn volk kwamen en legerden zich voor
Medeba; ook vergaderden de kinderen Ammons uit hun steden,
8 en zij kwamen ten strijde. Toen het David hoorde, zo zond hij
9 Joab en het ganse heir met de helden. Als de kinderen Ammons
uitgetogen waren, zo stelden zij de slagorde voor de poort der
stad; maar de koningen, die gekomen waren, die waren bijzonder
10 in het veld. Toen Joab zag, dat de spits der slagorde van vo-
ren en van achteren tegen hem was, zo verkoos hij *enigen* uit alle
uitgelezenen in Israel, en hij stelde hen in orde tegen de Syriers
11 aan. En het overige des volks gaf hij in de hand van zijn broeder
Abisai, en zij stelden hen in orde tegen de kinderen Ammons aan.
12 En hij zeide: Indien mij de Syriers te sterk worden, zo zult gij
mij komen verlossen; en indien de kinderen Ammons u te sterk
13 worden, zo zal ik u verlossen. Wees sterk, en laat ons sterk zijn
voor ons volk, en voor de steden onzes Gods; de HEERE nu doe,
14 wat goed is in Zijn ogen. Toen naderde Joab en het volk, dat bij
hem was, ten strijde voor het aangezicht der Syriers; en zij vloden
15 voor zijn aangezicht. Toen de kinderen Ammons zagen, dat de

Syriers vloden, zo vloden zij ook voor het aangezicht van Abisai,
zijn broeder, en zij kwamen in de stad; en Joab kwam te Jeruza-
lem. Als de Syriers zagen, dat zij voor het aangezicht van Israel 16
geslagen waren, zo zonden zij boden, en brachten de Syriers uit,
die aan gene zijde der rivier woonden; en Sofach, de krijgsoverste
van Hadar-ezer, *toog* voor hun aangezicht heen. Toen het David 17
werd aangezegd, zo vergaderde hij gans Israel, en hij toog over de
Jordaan, en hij kwam tot hen, en hij stelde de slagorde tegen hen.
Als David de slagorde tegen de Syriers gesteld had, zo streden
zij met hem. Doch de Syriers vloden voor het aangezicht van 18
Israel, en David versloeg van de Syriers zeven duizend wagenen,
en veertig duizend mannen te voet; daartoe doodde hij Sofach,
den krijgsoverste. Toen de knechten van Hadar-ezer zagen, dat 19
zij geslagen waren, voor het aangezicht van Israel, zo maakten
zij vrede met David, en dienden hem; en de Syriers wilden de
kinderen Ammons niet meer verlossen.

Het geschiedde nu ten tijde van de wederkomst des jaars, ten **20**
tijde als de koningen uittrokken, zo voerde Joab de heirkracht,
en hij verdierf het land der kinderen Ammons; en hij kwam, en
belegerde Rabba; maar David bleef te Jeruzalem. En Joab sloeg
Rabba, en verwoestte ze. En David nam de kroon huns konings 2
van zijn hoofd, en hij bevond haar in gewicht een talent gouds, en
daar was edelgesteente aan; en zij werd op Davids hoofd *gezet*, en
hij voerde zeer veel roofs uit de stad. Hij voerde ook al het volk 3
uit, dat daarin was, en hij zaagde ze met de zaag, en met ijzeren
dorswagens, en met bijlen; en alzo deed David aan al de steden
der kinderen Ammons. Toen keerde David wederom met al het
volk naar Jeruzalem. En het geschiedde daarna, als de krijg met 4
de Filistijnen te Gezer opstond, toen sloeg Sibchai, de Husathiet,
Sippai, die van de kinderen van Rafa was; en zij werden ten on-
dergebracht. Daarna was er nog een krijg tegen de Filistijnen, 5
en Elhanan, de zoon van Jair, versloeg Lachmi, den broeder van
Goliath, den Gethiet, wiens spieshout was als een weversboom.
Daarna was er nog een krijg te Gath; en daar was een zeer lang 6
man, en zijn vingeren waren zes en zes, vier en twintig, en hij was
ook van Rafa geboren; En hij hoonde Israel, maar Jonathan, de 7
zoon van Simea, den broeder van David, versloeg hem. Dezen 8
waren van Rafa geboren te Gath; en zij vielen door de hand van

David, en door de hand zijner knechten.
21 Toen stond de satan op tegen Israel, en hij porde David aan,
2 dat hij Israel telde. En David zeide tot Joab en tot de over-
sten des volks: Gaat heen, telt Israel van Ber-seba tot Dan toe,
3 en brengt hen tot mij, dat ik hun getal wete. Toen zeide Joab:
De HEERE doe tot Zijn volk, gelijk zij *nu* zijn, honderdmaal
meer; zijn zij niet allen, o mijn heer koning, mijn heer tot knech-
ten? Waarom verzoekt mijn heer dit? Waarom zou het Israel tot
4 schuld worden? Doch het woord des konings nam de overhand
tegen Joab; derhalve toog Joab uit, en hij doorwandelde gans Is-
5 rael; daarna kwam hij weder te Jeruzalem. En Joab gaf David de
som van het getelde volk; en gans Israel was elfhonderd duizend
man, die het zwaard uittrokken, en Juda vierhonderd duizend, en
6 zeventig duizend man, die het zwaard uittrokken. Doch Levi en
Benjamin telde hij onder dezelve niet; want des konings woord
7 was Joab een gruwel. En deze zaak was kwaad in de ogen Gods;
8 daarom sloeg Hij Israel. Toen zeide David tot God: Ik heb zeer
gezondigd, dat ik deze zaak gedaan heb; maar neem toch nu de
misdaad Uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gehandeld.
9 De HEERE nu sprak tot Gad, den ziener van David, zeggende:
10 Ga heen, en spreek tot David, zeggende: Aldus zegt de HEERE:
11 Drie dingen leg Ik u voor; kies u een uit die, dat Ik u doe. En
Gad kwam tot David, en zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Neem
12 u uit: Of drie jaren honger, of drie maanden verteerd te worden
voor het aangezicht uwer wederpartij, en dat het zwaard uwer vij-
anden *u* achterhale; of drie dagen het zwaard des HEEREN, dat
is, de pestilentie in het land, en een verdervenden engel des HEE-
REN in al de landpalen van Israel? Zo zie nu toe, wat antwoord ik
13 Dien zal wedergeven, Die mij gezonden heeft. Toen zeide David
tot Gad: Mij is zeer bange; laat mij toch in de hand des HEEREN
vallen; want Zijn barmhartigheden zijn zeer vele, maar laat mij in
14 de hand der mensen niet vallen. De HEERE dan gaf pestilentie
15 in Israel; en er vielen van Israel zeventig duizend man. En God
zond een engel naar Jeruzalem, om die te verderven; en als hij
haar verdierf, zag het de HEERE, en het berouwde Hem over dat
kwaad; en Hij zeide tot den verdervenden engel: Het is genoeg,
trek nu uw hand af. De engel des HEEREN nu stond bij den
16 dorsvloer van Ornan, den Jebusiet. Als David zijn ogen ophief,

zo zag hij den engel des HEEREN, staande tussen de aarde en
tussen den hemel, met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand, uit-
gestrekt over Jeruzalem; toen viel David, en de oudsten, bedekt
met zakken, op hun aangezichten. En David zeide tot God: Ben 17
ik het niet, die gezegd heb, dat men het volk tellen zou? Ja, ik
zelf ben het, die gezondigd en zeer kwalijk gehandeld heb; maar
deze schapen, wat hebben die gedaan? O HEERE, mijn God, dat
toch Uw hand tegen mij, en tegen het huis mijns vaders zij, maar
niet tegen Uw volk ter plage. Toen zeide de engel des HEEREN 18
tot Gad, dat hij David zeggen zou, dat David zou opgaan, om
den HEERE een altaar op te richten op den dorsvloer van Ornan,
den Jebusiet. Zo ging dan David op naar het woord van Gad, 19
dat hij in den Naam des HEEREN gesproken had. Toen zich 20
Ornan wendde, zo zag hij den engel; en zijn vier zonen, die bij
hem waren, verstaken zich; en Ornan dorste tarwe. En David 21
kwam tot Ornan; en Ornan zag toe, en zag David; zo ging hij uit
den dorsvloer, en boog zich neder voor David, met het aangezicht
ter aarde. En David zeide tot Ornan: Geef mij de plaats des 22
dorsvloers, dat ik op dezelve den HEERE een altaar bouwe; geef
ze mij voor het volle geld, opdat deze plage opgehouden worde
van over het volk. Toen zeide Ornan tot David: Neem ze maar 23
henen, en mijn heer de koning doe wat goed is in zijn ogen; zie, ik
geef deze runderen tot brandofferen, en deze sleden tot hout, en
de tarwe tot spijsoffer; ik geef het al. En de koning David zeide 24
tot Ornan: Neen, maar ik zal het zekerlijk kopen voor het volle
geld; want ik zal voor den HEERE niet nemen wat uw is, dat ik
een brandoffer om niet offere. En David gaf aan Ornan voor die 25
plaats zeshonderd gouden sikkelen van gewicht. Toen bouwde 26
David aldaar den HEERE een altaar, en hij offerde brandofferen
en dankofferen. Als hij den HEERE aanriep, zo antwoordde Hij
hem door vuur uit den hemel, op het brandofferaltaar. En de 27
HEERE zeide tot den engel, dat hij zijn zwaard weder in zijn sche-
de steken zou. Ter zelfder tijd, toen David zag, dat de HEERE 28
hem geantwoord had op den dorsvloer van Ornan, den Jebusiet,
zo offerde hij aldaar; Want de tabernakel des HEEREN, dien 29
Mozes in de woestijn gemaakt had, en het altaar des brandoffers,
was te dier tijd op de hoogte te Gibeon. David nu kon niet heen- 30
gaan voor hetzelve, om God te zoeken; want hij was verschrikt

voor het zwaard van den engel des HEEREN.
22 En David zeide: Hier zal het huis Gods des HEEREN zijn, en
2 hier zal het altaar des brandoffers voor Israel zijn. En David
zeide, dat men vergaderen zou de vreemdelingen, die in het land
Israels waren; en hij bestelde steenhouwers, om uit te houwen
stenen, welke men behouwen zou, om het huis Gods te bouwen.
3 En David bereidde ijzer in menigte, tot nagelen aan de deuren der
poorten, en tot de samenvoegingen; ook koper in menigte, zonder
4 gewicht; En cederenhout zonder getal; want de Sidoniërs en de
5 Tyriers brachten tot David cederenhout in menigte. Want David
zeide: Mijn zoon Salomo is een jongeling en teder; en het huis, dat
men den HEERE bouwen zal, zal men ten hoogste groot maken,
tot een Naam en tot heerlijkheid in alle landen; ik zal hem nu
voorraad bereiden. Alzo bereidde David *voorraad* in menigte voor
6 zijn dood. Toen riep hij zijn zoon Salomo, en gebood hem den
7 HEERE, den God Israels, een huis te bouwen. En David zeide
tot Salomo: Mijn zoon, wat mij aangaat, het was in mijn hart
8 den Naam des HEEREN, mijns Gods, een huis te bouwen; Doch
het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende: Gij hebt
bloed in menigte vergoten, want gij hebt grote krijgen gevoerd;
gij zult Mijn Naam geen huis bouwen, dewijl gij veel bloeds op
9 de aarde voor Mijn aangezicht vergoten hebt. Zie, de zoon, die
u geboren zal worden, die zal een man der rust zijn, want Ik zal
hem rust geven van al zijn vijanden rondom henen; want zijn
naam zal Salomo zijn, en Ik zal vrede en stilte over Israel geven
10 in zijn dagen. Die zal Mijn Naam een huis bouwen, en die zal
Mij tot een zoon zijn, en Ik hem tot een Vader; en Ik zal den
11 troon zijns rijks over Israel bevestigen tot in eeuwigheid. Nu,
mijn zoon, de HEERE zal met u zijn, en gij zult voorspoedig zijn,
en zult het huis des HEEREN, uws Gods, bouwen, gelijk als Hij
12 van u gesproken heeft. Alleenlijk de HEERE geve u kloekheid en
verstand, en geve u bevel over Israel, en dat om te onderhouden
13 de wet des HEEREN, uws Gods. Dan zult gij voorspoedig zijn,
als gij waarnemen zult te doen de inzettingen en de rechten, die de
HEERE aan Mozes geboden heeft over Israel. Wees sterk en heb
14 goeden moed, vrees niet, en wees niet verslagen! Zie daar, ik heb
in mijn verdrukking voor het huis des HEEREN bereid honderd
duizend talenten gouds, en duizend maal duizend talenten zilvers;

en des kopers en des ijzers is geen gewicht, want het is er in
menigte; ik heb ook hout en stenen bereid; doe gij er nog meer
bij. Ook zijn er bij u in menigte, die het werk kunnen doen, 15
houwers, en werkmeesters in steen en hout, en allerlei wijze lieden
in allerlei werk. Des gouds, des zilvers, en des kopers, en des 16
ijzers is geen getal; maak u op, en doe het, en de HEERE zal met
u zijn. Ook gebood David aan alle vorsten van Israel, dat zij zijn 17
zoon Salomo helpen zouden, *zeggende*: Is niet de HEERE, uw 18
God, met ulieden, en heeft u rust gegeven rondom henen? Want
Hij heeft de inwoners des lands in mijn hand gegeven, en dit land
is onderworpen geworden voor het aangezicht des HEEREN, en
voor het aangezicht Zijns volks. Zo begeeft dan nu uw hart en uw 19
ziel, om te zoeken den HEERE, uw God, en maakt u op, en bouwt
het heiligdom Gods des HEEREN; dat men de ark des verbonds
des HEEREN en de heilige vaten Gods in dit huis brenge, dat den
Naam des HEEREN zal gebouwd worden.

Toen nu David oud was en zat van dagen, maakte hij zijn zoon **23**
Salomo tot koning over Israel. En hij vergaderde al de vorsten 2
van Israel, ook de priesters en de Levieten. En de Levieten wer- 3
den geteld, van dertig jaren af en daarboven; en hun getal was,
naar hun hoofden, aan mannen, acht en dertig duizend. Uit de- 4
zen waren er vier en twintig duizend om het werk van het huis des
HEEREN aan te drijven; en zes duizend ambtlieden en rechters;
En vier duizend poortiers, en vier duizend lofzangers des HEE- 5
REN, met instrumenten, die ik gemaakt heb, *zeide David*, om lof
te zingen. En David verdeelde hen in verdelingen, naar de kin- 6
deren van Levi, Gerson, Kehath en Merari. Uit de Gersonieten 7
waren Ladan en Simei. De kinderen van Ladan waren *dezen*: 8
Jehiel, het hoofd, en Zetham, en Joël; drie. De kinderen van 9
Simei waren Selomith, en Haziel, en Haran, drie; dezen waren de
hoofden der vaderen van Ladan. De kinderen van Simei nu wa- 10
ren Jahath, Zina, en Jeus, en Beria; dezen waren de kinderen van
Simei; vier. En Jahath was het hoofd, en Zizza de tweede; maar 11
Jeus en Beria hadden niet vele kinderen; daarom waren zij in het
vaderlijke huis maar van een telling. De kinderen van Kehath 12
waren Amram, Jizhar, Hebron en Uzziel; vier. De kinderen van 13
Amram waren Aaron en Mozes. Aaron nu werd afgezonderd, dat
hij heiligde de allerheiligste dingen, hij en zijn zonen, tot in eeu-

wigheid, om te roken voor het aangezicht des HEEREN, om Hem
14 te dienen en om in Zijn Naam tot in eeuwigheid te zegenen. Aan-
gaande nu Mozes, den man Gods, zijn kinderen werden genoemd
15 onder den stam van Levi. De kinderen van Mozes waren Gersom
16 en Eliezer. Van de kinderen van Gersom was Sebuël het hoofd.
17 De kinderen van Eliezer nu waren *dezen*: Rehabja het hoofd; en
Eliezer had geen andere kinderen, maar de kinderen van Rehabja
18 vermeerderden ten hoogste. Van de kinderen van Jizhar was Se-
19 lomith het hoofd. Aangaande de kinderen van Hebron: Jeria was
het hoofd, Amarja de tweede, Jahaziel de derde, en Jekameam de
20 vierde. Aangaande de kinderen van Uzziel: Micha was het hoofd,
21 en Jissia de tweede. De kinderen van Merari waren Maheli en
22 Musi; de kinderen van Maheli waren Eleazar en Kis. En Eleazar
stierf, en hij had geen zonen, maar dochters; en de kinderen van
23 Kis, haar broeders, namen ze. De kinderen van Musi waren Ma-
24 heli, en Eder, en Jeremoth; drie. Dit zijn de kinderen van Levi,
naar het huis hunner vaderen, de hoofden der vaderen, naar hun
gerekenden in het getal der namen naar hun hoofden, doende het
werk van den dienst van het huis des HEEREN van twintig ja-
25 ren oud en daarboven. Want David had gezegd: De HEERE, de
God Israels, heeft Zijn volk rust gegeven, en Hij zal te Jeruzalem
26 wonen tot in eeuwigheid. En ook aangaande de Levieten, dat
zij den tabernakel, noch enig van deszelfs gereedschap, tot des-
27 zelfs dienst *behorende*, niet *meer* zouden dragen. Want naar de
laatste woorden van David werden de kinderen van Levi geteld,
28 van twintig jaren oud en daarboven; Omdat hun standplaats was
aan de hand der zonen van Aaron in den dienst van het huis des
HEEREN, over de voorhoven, en over de kameren, en over de
reiniging van alle heilige dingen, en het werk van den dienst van
29 het huis Gods; Te weten tot het brood der toerichting, en tot
de meelbloem ten spijsoffer, en tot ongezuurde vladen, en tot de
30 pannen, en tot het gerooste, en tot alle mate en afmeting; En
om alle morgens te staan, om den HEERE te loven en te prijzen;
31 en desgelijks des avonds; En tot al het offeren der brandofferen
des HEEREN, op de sabbatten, op de nieuwe maanden, en op de
gezette hoogtijden in getal, naar de wijze onder hen, geduriglijk,
32 voor het aangezicht des HEEREN; En dat zij de wacht van de
tent der samenkomst zouden waarnemen, en de wacht des heilig-

doms, en de wacht der zonen van Aaron, hun broederen, in den
dienst van het huis des HEEREN.
Aangaande nu de kinderen van Aaron, *dit* waren hun verde- **24**
lingen. De zonen van Aaron waren Nadab, en Abihu, Eleazar
en Ithamar. Maar Nadab stierf, en Abihu, voor het aangezicht 2
huns vaders, en zij hadden geen kinderen. En Eleazar en Ithamar
bedienden het priesterambt. David nu verdeelde hen, en Zadok 3
uit de kinderen van Eleazar, en Abimelech uit de kinderen van
Ithamar, naar hun ambt in hun dienst. En van de kinderen van 4
Eleazar werden meer gevonden tot hoofden der mannen, dan van
de kinderen van Ithamar, als zij hen afdeelden; van de kinderen
van Eleazar waren zestien hoofden der vaderlijke huizen, maar van
de kinderen van Ithamar, naar hun vaderlijke huizen, acht. En 5
zij deelden hen door loten af, dezen met genen; want de oversten
des heiligdoms en de oversten Gods waren uit de kinderen van
Eleazar en van de kinderen van Ithamar. En Semaja, de zoon 6
van Nethaneel, de schrijver, uit de Levieten, schreef hen op, voor
het aangezicht des konings, en van de vorsten, en van den pries-
ter Zadok, en van Achimelech, den zoon van Abjathar, en van
de hoofden der vaderen onder de priesters en onder de Levieten;
een vaderlijk huis werd genomen voor Eleazar, en desgelijks werd
genomen voor Ithamar. Het eerste lot nu ging uit voor Joja- 7
rib, het tweede voor Jedaja, Het derde voor Harim, het vierde 8
voor Seorim, Het vijfde voor Malchia, het zesde voor Mijamin, 9
Het zevende voor Hakkoz, het achtste voor Abia, Het negende 10, 11
voor Jesua, het tiende voor Sechanja, Het elfde voor Eljasib, het 12
twaalfde voor Jakim, Het dertiende voor Huppa, het veertiende 13
voor Jesebeab, Het vijftiende voor Bilga, het zestiende voor Im- 14
mer, Het zeventiende voor Hezir, het achttiende voor Happizzes, 15
Het negentiende voor Petahja, het twintigste voor Jehezkel, Het 16, 17
een en twintigste voor Jachin, het twee en twintigste voor Gamul,
Het drie en twintigste voor Delaja, het vier en twintigste voor 18
Maazja. Het ambt van dezen in hun dienst was te gaan in het 19
huis des HEEREN, naar hun ordening door de hand van Aaron,
huns vaders; gelijk als hem de HEERE, de God Israels, geboden
had. Van de overige kinderen van Levi nu, was van de kinderen 20
van Amram Subael, van de kinderen van Subael was Jechdeja.
Aangaande Rehabja: van de kinderen van Rehabja was Jissia het 21

22 hoofd. Van de Jizharieten was Selomoth; van de kinderen van
23 Selomoth was Jahath. En van de kinderen van *Hebron* was Je-
ria de *eerste*, Amarja de tweede, Jahaziel de derde, Jekameam de
24 vierde. *Van* de kinderen van Uzziel was Micha; van de kinderen
25 van Micha was Samir; De broeder van Micha was Jissia; van de
26 kinderen van Jissia was Zecharja. De kinderen van Merari waren
27 Maheli en Musi. De kinderen van Jaazia waren Beno. De kin-
deren van Merari van Jaazia waren Beno, en Soham, en Zakkur,
28 en Hibri. Van Maheli was Eleazar; en die had geen kinderen.
29, 30 Aangaande Kis: de kinderen van Kis waren Jerahmeel. En de
kinderen van Musi waren Maheli, en Eder, en Jeremoth. Dezen
31 zijn de kinderen der Levieten, naar hun vaderlijke huizen. En zij
wierpen ook loten, nevens hun broederen, de zonen van Aaron,
voor het aangezicht van den koning David, en Zadok, en Achime-
lech, en van de hoofden der vaderen onder de priesteren en onder
de Levieten; het hoofd der vaderen tegen zijn kleinsten broeder.

25 En David, mitsgaders de oversten des heirs, scheidde af tot
den dienst, van de kinderen van Asaf, en van Heman, en van Je-
duthun, die met harpen, met luiten en met cimbalen profeteren
zouden; en die onder hen geteld werden, waren mannen, bekwaam
2 tot het werk van hun dienst. Van de kinderen van Asaf waren
Zakkur, en Jozef, en Nethanja, en Asarela, kinderen van Asaf;
aan de hand van Asaf, die aan des konings handen profeteerde.
3 Aangaande Jeduthun: de kinderen van Jeduthun waren Gedalja,
en Zeri, en Jesaja, Hasabja en Mattithja, zes; aan de handen van
hun vader Jeduthun, op harpen profeterende met den HEERE te
4 danken en te loven. Aangaande Heman: de kinderen van Heman
waren Bukkia, Mattanja, Uzziel, Sebuël, en Jerimoth, Hananja,
Hanani, Eliatha, Giddalti, en Romamthi-ezer, Josbekasa, Mallot-
5 hi, Hothir, Mahazioth. Deze allen waren kinderen van Heman,
den ziener des konings, in de woorden Gods, om den hoorn te
verheffen; want God had Heman veertien zonen gegeven, en drie
6 dochters. Dezen waren altemaal aan de handen huns vaders *ge-
steld* tot het gezang van het huis des HEEREN, op cimbalen,
luiten, en harpen, tot den dienst van het huis Gods, aan de han-
7 den van den koning, van Asaf, Jeduthun, en van Heman. En
hun getal met hun broederen, die geleerd waren in het gezang des
8 HEEREN, allen meesters, was tweehonderd acht en tachtig. En

zij wierpen de loten over de wacht, tegen elkander, zo de kleinen,
als de groten, den meester met den leerling. Het eerste lot nu 9
ging uit voor Asaf, *namelijk* voor Jozef. Het tweede voor Gedalja;
hij en zijn broederen, en zijn zonen, waren twaalf. Het derde voor 10
Zakkur; zijn zonen en zijn broederen, twaalf. Het vierde voor Jiz- 11
ri; zijn zonen en zijn broederen, twaalf. Het vijfde voor Nethanja; 12
zijn zonen en zijn broederen, twaalf. Het zesde voor Bukkia; zijn 13
zonen en zijn broederen, twaalf. Het zevende voor Jesarela; zijn 14
zonen en zijn broederen, twaalf. Het achtste voor Jesaja; zijn zo- 15
nen en zijn broederen, twaalf. Het negende voor Mattanja; zijn 16
zonen en zijn broederen, twaalf. Het tiende voor Simei; zijn zo- 17
nen en zijn broederen, twaalf. Het elfde voor Azareel; zijn zonen 18
en zijn broederen, twaalf. Het twaalfde voor Hasabja; zijn zonen 19
en zijn broederen, twaalf. Het dertiende voor Subael; zijn zonen 20
en zijn broederen, twaalf. Het veertiende voor Mattithja; zijn 21
zonen en zijn broederen, twaalf. Het vijftiende voor Jeremoth; 22
zijn zonen en zijn broederen, twaalf. Het zestiende voor Hananja; 23
zijn zonen en zijn broederen, twaalf. Het zeventiende voor Jos- 24
bekasa; zijn zonen en zijn broederen, twaalf. Het achttiende voor 25
Hanani; zijn zonen en zijn broederen, twaalf. Het negentiende 26
voor Mallothi; zijn zonen en zijn broederen; twaalf. Het twintig- 27
ste voor Eliatha; zijn zonen en zijn broederen; twaalf. Het een en 28
twintigste voor Hothir; zijn zonen en zijn broederen, twaalf. Het 29
twee en twintigste voor Giddalti; zijn zonen en zijn broederen,
twaalf. Het drie en twintigste voor Mahazioth; zijn zonen en zijn 30
broederen, twaalf. Het vier en twintigste voor Romamthi-ezer; 31
zijn zonen en zijn broederen, twaalf.

Aangaande de verdelingen der poortiers: van de Korahieten **26**
was Meselemja, de zoon van Kore, van de kinderen van Asaf. Me- 2
selemja nu had kinderen; Zecharja was de eerstgeborene, Jediael
de tweede, Zebadja de derde, Jathniël de vierde, Elam de vijfde, 3
Johanan de zesde, Eljeoenai de zevende. Obed-edom had ook 4
kinderen: Semaja was de eerstgeborene, Jozabad de tweede, Joah
de derde, en Sachar de vierde, en Nethaneel de vijfde. Ammiel de 5
zesde, Issaschar de zevende, Peullethai de achtste; want God had
hem gezegend. Ook werden zijn zoon Semaja kinderen geboren, 6
heersende over het huis huns vaders; want zij waren kloeke helden.
De kinderen van Semaja waren Othni, en Refael, en Obed, *en* El- 7

8 zabad, zijn broeders, kloeke lieden; Elihu, en Semachja. Deze
allen waren uit de kinderen van Obed-edom; zij, en hun kinde-
ren, en hun broeders, kloeke mannen in kracht tot den dienst;
9 daar waren er twee en zestig van Obed-edom. Meselemja nu had
10 kinderen en broeders, kloeke lieden, achttien. En Hosa, uit de
kinderen van Merari, had zonen; Simri was het hoofd; (alhoewel
hij de eerstgeborene niet was, nochtans stelde hem zijn vader tot
11 een hoofd). Hilkia was de tweede, Tebalja de derde, Zecharja de
12 vierde; al de kinderen en broederen van Hosa waren dertien. Uit
dezen waren de verdelingen der poortiers onder de hoofden der
mannen, tot de wachten tegen hun broederen, om te dienen in
13 het huis des HEEREN. En zij wierpen de loten, zo de kleinen als
14 de groten, naar hun vaderlijke huizen, tot elke poort. Het lot nu
tegen het oosten viel op Salemja; maar voor zijn zoon Zecharja,
die een verstandig raadsman was, wierp men de loten, en zijn lot
15 is uitgekomen tegen het noorden; Obed-edom tegen het zuiden;
16 en voor zijn kinderen het huis der schatkameren. Suppim en Ho-
sa tegen het westen, met de poort Schallechet, bij den opgaanden
17 hogen weg, wacht tegenover wacht. Tegen het oosten waren zes
Levieten; tegen het noorden des daags vier; tegen het zuiden des
18 daags vier; maar bij de schatkameren twee *en* twee. Aan Par-
bar tegen het westen waren er vier bij den hogen weg, twee bij
19 Parbar. Dit zijn de verdelingen der poortiers van de kinderen
20 der Korahieten, en der kinderen van Merari. Ook was, van de
Levieten, Ahia over de schatten van het huis Gods, en over de
21 schatten der geheiligde dingen. Van de kinderen van Ladan, kin-
deren van den Gersoniet Ladan; van Ladan, den Gersoniet, waren
22 hoofden der vaderen Jehieli. De kinderen van Jehieli waren Zet-
ham en Joël, zijn broeder; *dezen* waren over de schatten van het
23 huis des HEEREN. Voor de Amramieten, van de Jizharieten, van
24 de Hebronieten, van de Uzzielieten, En Sebuël, de zoon van Ger-
25 som, den zoon van Mozes, was overste over de schatten. Maar
zijn broeders van Eliezer waren *dezen*: Rehabja was zijn zoon,
en Jesaja zijn zoon, en Joram zijn zoon, en Zichri zijn zoon, en
26 Selomith zijn zoon. Deze Selomith en zijn broeders waren over al
de schatten der heilige dingen, die de koning David geheiligd had,
mitsgaders de hoofden der vaderen, de oversten over duizenden
27 en honderden, en de oversten des heirs; Van de krijgen en van

den buit hadden zij het geheiligd, om het huis des HEEREN te
onderhouden. Ook alles, wat Samuël, de ziener, geheiligd had, 28
en Saul, de zoon van Kis, en Abner, de zoon van Ner, en Joab,
de zoon van Zeruja; al wat *iemand* geheiligd had, was onder de
hand van Selomith en zijn broederen. Van de Jizharieten waren 29
Chenanja en zijn zonen tot het buitenwerk in Israel, tot ambtlie-
den en tot rechters. Van de Hebronieten was Hasabja, en zijn 30
broeders, kloeke mannen, duizend en zevenhonderd, over de amb-
ten van Israel op deze zijde van de Jordaan tegen het westen, over
al het werk des HEEREN, en tot den dienst des konings. Van 31
de Hebronieten was Jeria het hoofd, van de Hebronieten zijner
geslachten onder de vaderen; in het veertigste jaar des koninkrijks
van David zijn er gezocht en onder hen gevonden kloeke helden in
Jaezer in Gilead. En zijn broeders waren kloeke lieden, twee dui- 32
zend en zevenhonderd hoofden der vaderen; en de koning David
stelde hen over de Rubenieten, en Gadieten, en den halven stam
der Manassieten, tot alle zaken Gods en de zaken des konings.

Dit nu zijn de kinderen Israels naar hun getal, de hoofden der **27**
vaderen, en de oversten der duizenden en der honderden, met hun
ambtlieden, den koning dienende in alle zaken der verdelingen,
aangaande en afgaande van maand tot maand in al de maanden
des jaars; elke verdeling was vier en twintig duizend. Over de 2
eerste verdeling in de eerste maand was Jasobam, de zoon van
Zabdiel; en in zijn verdeling waren er vier en twintig duizend.
Hij was uit de kinderen van Perez, het hoofd van al de oversten 3
der heiren in de eerste maand. En over de verdeling in de tweede 4
maand was Dodai, de Ahohiet, en *over* zijn verdeling was Mikloth
ook voorganger; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig dui-
zend. De derde overste des heirs in de derde maand was Benaja, 5
de zoon van Jojada, den opperambtman; die was het hoofd; in zijn
verdeling waren er ook vier en twintig duizend. Deze Benaja was 6
een held van de dertig, en over de dertig; en *over* zijn verdeling
was Ammizabad, zijn zoon. De vierde, in de vierde maand, was 7
Asahel, de broeder van Joab, en na hem Zebadja, zijn zoon; in
zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend. De vijfde, 8
in de vijfde maand, was Samhuth, de Jizrahiet, de overste; in zijn
verdeling waren er ook vier en twintig duizend. De zesde, in de 9
zesde maand, was Ira, de zoon van Ikkes, de Thekoiet; in zijn

10 verdeling waren er ook vier en twintig duizend. De zevende, in
de zevende maand, was Helez, de Peloniet, uit de kinderen van
Efraim; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
11 De achtste, in de achtste maand, was Sibbechai, de Husathiet,
van de Zerahieten; in zijn verdeling waren er ook vier en twin-
12 tig duizend. De negende, in de negende maand, was Abiezer,
de Anathothiet; van de Benjaminieten; in zijn verdeling waren er
13 ook vier en twintig duizend. De tiende, in de tiende maand, was
Maharai, de Nethofathiet, van de Zerahieten; in zijn verdeling wa-
14 ren er ook vier en twintig duizend. De elfde, in de elfde maand,
was Benaja, de Pirhathoniet, van de kinderen van Efraim; in zijn
15 verdeling waren er ook vier en twintig duizend. De twaalfde, in
de twaalfde maand, was Heldai, de Nethofathiet, van Othniël; in
16 zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend. Doch over de
stammen van Israel waren *dezen*: over de Rubenieten was Eliezer,
de zoon van Zichri, voorganger; over de Simeonieten was Sefatja,
17 de zoon van Maacha; Over de Levieten was Hasabja, de zoon van
18 Kemuël; over de Aaronieten was Zadok; Over Juda was Elihu,
uit de broederen van David; over Issaschar was Omri, de zoon
19 van Michael; Over Zebulon was Jismaja, de zoon van Obadja;
20 over Nafthali was Jerimoth, de zoon van Azriel; Over de kinde-
ren van Efraim was Hosea, de zoon van Azazja; over den halven
21 stam van Manasse was Joël, de zoon van Pedaja; Over half Ma-
nasse, in Gilead, was Jiddo, de zoon van Zecharja; over Benjamin
22 was Jaasiel, de zoon van Abner; Over Dan was Azarel, de zoon
van Jeroham. Dezen waren de oversten der stammen van Israel.
23 Maar David nam het getal van die niet op, die twintig jaren oud
en daar beneden waren; omdat de HEERE gezegd had, dat Hij
24 Israel vermenigvuldigen zou als de sterren des hemels. Joab, de
zoon van Zeruja, had begonnen te tellen, maar hij voleindde het
niet, omdat er deshalve een grote toorn over Israel gekomen was;
daarom is het getal niet opgebracht in de rekening der kronieken
25 van den koning David. En over de schatten des konings was Az-
maveth, de zoon van Adiel; en over de schatten op het land, in de
steden, en in de dorpen, en in de torens, was Jonathan, de zoon
26 van Uzzia. En over die, die het akkerwerk deden, in de landbouw-
27 ing, was Ezri, de zoon van Chelub. En over de wijngaarden was
Simei, de Ramathiet; maar over hetgeen dat van de wijnstokken

kwam tot de schatten des wijns, was Zabdi, de Sifmiet. En over 28
de olijfgaarden en de wilde vijgebomen, die in de laagte waren,
was Baal-hanan, de Gederiet; maar Joas was over de schatten der
olie. En over de runderen, die in Saron weidden, was Sitrai, de 29
Saroniet; maar over de runderen in de laagten, was Safat, de zoon
van Adlai. En over de kemelen was Obil, de Ismaeliet; en over de 30
ezelinnen was Jechdeja, de Meronothiet. En over het kleine vee 31
was Jaziz, de Hageriet. Alle dezen waren oversten over de have,
die de koning David had. En Jonathan, Davids oom, was raad, 32
een verstandig man; hij was ook schrijver; Jehiel nu, de zoon van
Hachmoni, was bij de zonen des konings. En Achitofel was raad 33
des konings; en Husai, de Archiet, was des konings vriend. En 34
na Achitofel was Jojada, de zoon van Benaja, en Abjathar; maar
Joab was des konings krijgsoverste.

Toen vergaderde David te Jeruzalem alle oversten van Israel, **28**
de oversten der stammen, en de oversten der verdelingen, den koning dienende, en de oversten der duizenden, en de oversten der honderden, en de oversten van alle have en vee des konings en zijner zonen, met de kamerlingen, en de helden, ja, allen kloeken
held. En de koning David stond op zijn voeten, en hij zeide: 2
Hoort mij, mijn broeders, en mijn volk! Ik had in mijn hart een
huis der rust voor de ark des verbonds des HEEREN te bouwen,
en voor de voetbank der voeten onzes Gods, en ik heb gereed-
schap gemaakt om te bouwen. Maar God heeft tot mij gezegd: 3
Gij zult Mijn Naam geen huis bouwen, want gij zijt een krijgs-
man, en gij hebt veel bloeds vergoten. Nu heeft mij de HEERE, 4
de God Israels, verkoren uit mijns vaders ganse huis, dat ik tot
koning over Israel wezen zou in eeuwigheid; want Hij heeft Juda
tot een voorganger verkoren, en mijns vaders huis in het huis van
Juda; en onder de zonen mijns vaders heeft Hij een welgevallen
aan mij gehad, dat Hij mij ten koning maakte over gans Israel.
En uit al mijn zonen (want de HEERE heeft mij vele zonen gege- 5
ven) zo heeft Hij mijn zoon Salomo verkoren, dat hij zitten zou op
den stoel des koninkrijks des HEEREN over Israel. En Hij heeft 6
tot mij gezegd: Uw zoon Salomo, die zal Mijn huis en Mijn voor-
hoven bouwen; want Ik heb hem Mij uitverkoren tot een zoon,
en Ik zal hem tot een Vader zijn. En Ik zal zijn koninkrijk be- 7
vestigen tot in eeuwigheid, indien hij sterk wezen zal, om Mijn

8 geboden en Mijn rechten te doen, gelijk te dezen dage. Nu dan,
voor de ogen van het ganse Israel, de gemeente des HEEREN,
en voor de oren onzes Gods, houdt en zoekt al de geboden des
HEEREN, uws Gods; opdat gijlieden dit goede land erfelijk bezit,
9 en uw kinderen na u tot in eeuwigheid doet erven. En gij, mijn
zoon Salomo, ken den God uws vaders, en dien Hem met een vol-
komen hart en met een willige ziel; want de HEERE doorzoekt
alle harten, en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten; in-
dien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien
10 gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstoten. Zie nu
toe, want de HEERE heeft u verkoren, dat gij een huis ten hei-
11 ligdom bouwt; wees sterk, en doe het. En David gaf zijn zoon
Salomo een voorbeeld van het voorhuis, met zijn behuizingen, en
zijn schatkameren, en zijn opperzalen, en zijn binnenkameren, en
12 van het huis des verzoendeksels; En een voorbeeld van alles, wat
bij hem door den Geest was, *namelijk* van de voorhoven van het
huis des HEEREN, en van alle kameren rondom; tot de schatten
13 van het huis Gods, en tot de schatten der heilige dingen; En van
de verdelingen der priesteren en der Levieten, en van alle werk
van den dienst van het huis des HEEREN, en van alle vaten van
14 den dienst van het huis des HEEREN. Het goud *gaf hij* naar
het goudgewicht, tot alle vaten van elken dienst; *ook zilver* tot
alle zilveren vaten bij gewicht, tot al de vaten van elken dienst;
15 En het gewicht tot de gouden kandelaars, en hun gouden lampen,
naar het gewicht van elken kandelaar en zijn lampen; ook tot de
zilveren kandelaars, naar het gewicht van een kandelaar en zijn
16 lampen, naar den dienst van elken kandelaar. Ook *gaf hij* het
goud naar het gewicht tot de tafelen der toerichting, tot elke ta-
17 fel, en het zilver tot de zilveren tafelen; En louter goud tot de
krauwelen, en tot de sprengbekkens, en tot de schotelen, en tot
gouden bekers, het gewicht tot elken beker, desgelijks tot zilveren
18 bekers, tot elken beker het gewicht; En tot het reukaltaar gelou-
terd goud in gewicht; en goud tot het voorbeeld des wagens, *te
weten* der cherubim, die *de vleugels* zouden uitbreiden, en de ark
19 des verbonds des HEEREN overdekken. Dit alles heeft men mij,
zeide David, bij geschrift te verstaan gegeven van de hand des
20 HEEREN, *te weten* al de werken dezes voorbeelds. En David
zeide tot zijn zoon Salomo: Wees sterk, en heb goeden moed, en

doe het, vrees niet, en wees niet verslagen; want de HEERE God,
mijn God, zal met u zijn; Hij zal u niet begeven, en Hij zal u niet
verlaten, totdat gij al het werk tot den dienst van het huis des
HEEREN zult volbracht hebben. En zie, daar zijn de verdelin- 21
gen der priesteren en der Levieten, tot allen dienst van het huis
Gods; en bij u zijn tot alle werk allerlei vrijwilligen, met wijsheid
tot allen dienst, ook de vorsten, en het ganse volk, *bereid* tot al
uw bevelen.

Verder zeide de koning David tot de ganse gemeente: God **29**
heeft mijn zoon Salomo alleen verkoren, een jongeling en teder;
dit werk daarentegen is groot, want het is geen paleis voor een
mens, maar voor God, den HEERE. Ik heb nu uit al mijn kracht 2
bereid tot het huis mijns Gods, goud tot gouden, en zilver tot
zilveren, en koper tot koperen, ijzer tot ijzeren, en hout tot hou-
ten *werken*; sardonixstenen en vervullende *stenen*, versierstenen
en borduursel, en allerlei kostelijke stenen, en marmerstenen in
menigte. En daartoe, uit mijn welgevallen tot het huis mijns 3
Gods, geef ik het bijzonder goud en zilver, dat ik heb, tot het huis
mijns Gods daarenboven, behalve al wat ik ten huize des heilig-
doms bereid heb; Drie duizend talenten gouds, van het goud van 4
Ofir, en zeven duizend talenten gelouterd zilver, om de wanden
der huizen te overtrekken; Goud tot de gouden, en zilver tot de 5
zilveren *vaten*, en tot alle werk, door de hand der werkmeeste-
ren *te maken*. En wie is er willig, heden zijn hand den HEERE
te vullen? Toen gaven vrijwillig de oversten der vaderen, en de 6
oversten der stammen van Israel, en de oversten der duizenden
en der honderden, en de oversten van het werk des konings; En 7
zij gaven, tot den dienst van het huis Gods, vijf duizend talen-
ten gouds, en tien duizend drachmen, en tien duizend talenten
zilvers, en achttien duizend talenten kopers, en honderd duizend
talenten ijzers. En bij wien stenen gevonden werden, die ga- 8
ven zij in den schat van het huis des HEEREN, onder de hand
van Jehiel, den Gersoniet. En het volk was verblijd over hun 9
vrijwillig geven; want zij gaven met een volkomen hart den HEE-
RE vrijwillig; en de koning David verblijdde zich ook met grote
blijdschap. Daarom loofde David den HEERE voor de ogen der 10
ganse gemeente; en David zeide: Geloofd zijt Gij, HEERE, God
van onzen vader Israel, van eeuwigheid tot in eeuwigheid! Uw, o 11

HEERE, is de grootheid, en de macht, en de heerlijkheid, en de
overwinning, en de majesteit; want alles, wat in den hemel en op
aarde is, *is Uw*: Uw, o HEERE, is het Koninkrijk, en Gij hebt
12 U verhoogd tot een Hoofd boven alles. En rijkdom en eer zijn
voor Uw aangezicht, en Gij heerst over alles; en in Uw hand is
kracht en macht; ook staat het in Uw hand alles groot te maken
13 en sterk te maken. Nu dan, onze God, wij danken U, en loven
14 den Naam Uwer heerlijkheid. Want wie ben ik, en wat is mijn
volk, dat wij de macht zouden verkregen hebben, om vrijwillig
te geven als dit is? Want het is alles van U, en wij geven het U
15 uit Uw hand. Want wij zijn vreemdelingen en bijwoners voor
Uw aangezicht, gelijk al onze vaders; onze dagen op aarde zijn als
16 een schaduw, en er is geen verwachting. HEERE, onze God, al
deze menigte, die wij bereid hebben om U een huis te bouwen,
den Naam Uwer heiligheid, dat is van Uw hand, en het is alles
17 Uw. En ik weet, mijn God, dat Gij het hart proeft, en dat Gij
een welgevallen hebt aan oprechtigheden. Ik heb in oprechtigheid
mijns harten al deze dingen vrijwillig gegeven, en ik heb nu met
vreugde Uw volk, dat hier bevonden wordt, gezien, dat het zich
18 jegens U vrijwillig gedragen heeft. O HEERE, Gij, God onzer
vaderen, Abraham, Izak en Israel, bewaar dit in der eeuwigheid
in den zin der gedachten van het hart Uws volks, en richt hun
19 hart tot U. En geef mijn zoon Salomo een volkomen hart, om te
houden Uw geboden, Uw getuigenissen en Uw inzettingen; en om
alles te doen, en om dit paleis te bouwen, hetwelk ik bereid heb.
20 Daarna zeide David tot de ganse gemeente: Looft nu den HEE-
RE, uw God! Toen loofde de ganse gemeente den HEERE, den
God hunner vaderen; en zij neigden het hoofd, en zij bogen zich
21 neder voor den HEERE, en voor den koning. En zij offerden den
HEERE slachtofferen; ook offerden zij den HEERE brandofferen,
des anderen morgens van dien dag, duizend varren, duizend ram-
men, duizend lammeren, met hun drankofferen; en slachtofferen
22 in menigte, voor gans Israel. En zij aten en dronken deszelven
daags voor het aangezicht des HEEREN met grote vreugde; en
zij maakten Salomo, den zoon van David, ten andere male ko-
ning, en zij zalfden *hem* den HEERE tot voorganger, en Zadok
23 tot priester. Alzo zat Salomo op den troon des HEEREN, als
koning in zijns vaders Davids plaats, en hij was voorspoedig; en

gans Israel hoorde naar hem. En al de vorsten, en helden, ja, 24
ook al de zonen van den koning David, gaven de hand, dat zij
onder den koning Salomo zijn zouden. En de HEERE maakte 25
Salomo groot ten hoogste voor de ogen van gans Israel; en Hij
gaf aan hem een koninklijke majesteit, zodanige aan geen koning
van Israel voor hem geweest is. Zo heeft dan David, de zoon van 26
Isai, geregeerd over gans Israel. De dagen nu, die hij geregeerd 27
heeft over Israel, zijn veertig jaren; te Hebron regeerde hij zeven
jaren, en te Jeruzalem regeerde hij drie en dertig. En hij stierf 28
in goeden ouderdom, zat van dagen, rijkdom en eer; en zijn zoon
Salomo regeerde in zijn plaats. De geschiedenissen nu van den 29
koning David, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in
de geschiedenissen van Samuël, den ziener, en in de geschiedenis-
sen van den profeet Nathan, en in de geschiedenissen van Gad,
den ziener; Met al zijn koninkrijk, en zijn macht, en de tijden, die 30
over hem verlopen zijn, en over Israel, en over al de koninkrijken
der landen.

2 Kronieken

1 En Salomo, de zoon van David, werd versterkt in zijn ko-
ninkrijk, want de HEERE, zijn God, was met hem, en
2 maakte hem ten hoogste groot. En Salomo sprak tot
het ganse Israel, tot de oversten der duizenden en der
honderden, en tot de richteren, en tot alle oversten in gans Israel,
3 de hoofden der vaderen; En zij gingen henen, Salomo en de gan-
se gemeente met hem, naar de hoogte, die te Gibeon was; want
daar was de tent der samenkomst Gods, die Mozes, de knecht
4 des HEEREN, in de woestijn gemaakt had. (Maar de ark Gods
had David van Kirjath-jearim opgebracht, ter plaatse, die David
voor haar bereid had; want hij had voor haar een tent te Jeruza-
5 lem gespannen.) Ook was het koperen altaar, dat Bezaleel, de
zoon van Uri, den zoon van Hur, gemaakt had, aldaar voor den
tabernakel des HEEREN; Salomo nu en de gemeente bezochten
6 hetzelve. En Salomo offerde daar, voor het aangezicht des HEE-
REN, op het koperen altaar, dat aan de tent der samenkomst was;
7 en hij offerde daarop duizend brandofferen. In dienzelfden nacht
verscheen God aan Salomo; en Hij zeide tot hem: Begeer, wat
8 Ik u geven zal. En Salomo zeide tot God: Gij hebt aan mijn
vader David grote weldadigheid gedaan; en Gij hebt mij koning
9 gemaakt in zijn plaats; Nu, HEERE God, laat Uw woord waar
worden, *gedaan* aan mijn vader David; want Gij hebt mij koning
10 gemaakt over een volk, menigvuldig als het stof der aarde; Geef
mij nu wijsheid en wetenschap, dat ik voor het aangezicht van dit
volk uitga en inga; want wie zou dit Uw groot volk *kunnen* rich-
11 ten? Toen zeide God tot Salomo: Daarom, dat dit in uw hart
geweest is, en gij niet begeerd hebt rijkdom, goederen, noch eer,
noch de ziel uwer haters, noch ook vele dagen begeerd hebt; maar
wijsheid en wetenschap voor u begeerd hebt, opdat gij Mijn volk
12 mocht richten, waarover Ik u koning gemaakt heb; De wijsheid,
en de wetenschap is u gegeven; daartoe zal Ik u rijkdom, en goe-
deren, en eer geven, dergelijke geen koningen, die voor u geweest

zijn, gehad hebben, en na u zal dergelijke niet zijn. Alzo kwam 13
Salomo te Jeruzalem, van de hoogte, die te Gibeon is, van voor
de tent der samenkomst; en hij regeerde over Israel. En Salomo 14
vergaderde wagenen en ruiteren, zodat hij duizend en vierhonderd
wagenen, en twaalf duizend ruiteren had; en hij leide ze in de wa-
gensteden, en bij den koning te Jeruzalem. En de koning maakte 15
het zilver en het goud in Jeruzalem te zijn als stenen, en de cede-
ren maakte hij te zijn als wilde vijgebomen, die in de laagten zijn,
in menigte. En het uitbrengen der paarden was hetgeen Salomo 16
uit Egypte had; en aangaande het linnengaren, de kooplieden des
konings namen het linnengaren voor den prijs. En zij brachten 17
op, en voerden een wagen uit van Egypte voor zeshonderd *sikkelen*
zilvers, en een paard voor eenhonderd en vijftig; en alzo voerden
zij *die* door hun hand uit, voor alle koningen der Hethieten, en
voor de koningen van Syrie.

Salomo nu dacht voor den Naam des HEEREN een huis te **2**
bouwen, en een huis voor zijn koninkrijk. En Salomo telde ze- 2
ventig duizend lastdragende mannen, en tachtig duizend mannen,
die houwen zouden in het gebergte; mitsgaders drie duizend en
zeshonderd opzieners over dezelve. En Salomo zond tot Huram, 3
den koning van Tyrus, zeggende: Gelijk als gij met waren mijn va-
der David gedaan hebt, en hebt hem cederen gezonden, om voor
hem een huis te bouwen, om daarin te wonen, *zo doe ook met*
mij. Zie, ik zal een huis voor den Naam des HEEREN, mijns 4
Gods, bouwen, om Hem te heiligen, om reukwerk der welriekende
specerijen voor Zijn aangezicht aan te steken, en *voor* de toerich-
ting des gedurigen *broods*, en *voor* de brandofferen des morgens
en des avonds, op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en
op de gezette hoogtijden des HEEREN, onzes Gods; hetwelk voor
eeuwig is in Israel. En het huis, dat ik zal bouwen, zal groot 5
zijn; want onze God is groter dan alle goden. Doch wie zou de 6
kracht hebben, om voor Hem een huis te bouwen, dewijl de he-
melen, ja, de hemel der hemelen, Hem niet bevatten zouden? En
wie ben ik, dat ik voor Hem een huis zou bouwen, ten ware om
reukwerk voor Zijn aangezicht aan te steken? Zo zend mij nu 7
een wijzen man, om te werken in goud, en in zilver, en in koper,
en in ijzer, en in purper, en karmozijn, en hemelsblauw, en die
weet graveerselen te graveren, met de wijzen, die bij mij zijn in

8 Juda en in Jeruzalem, die mijn vader David beschikt heeft. Zend
mij ook cederen, dennen, en algummimhout uit Libanon; want ik
weet, dat uw knechten het hout van Libanon weten te houwen; en
9 zie, mijn knechten zullen met uw knechten zijn. En dat om mij
hout in menigte te bereiden; want het huis, dat ik zal bouwen, zal
10 groot en wonderlijk zijn. En zie, ik zal uw knechten, den hou-
wers, die het hout houwen, twintig duizend kor uitgeslagen tarwe,
en twintig duizend kor gerst geven; daartoe twintig duizend bath
11 wijn, en twintig duizend bath olie. Huram nu, de koning van
Tyrus, antwoordde door schrift, en zond tot Salomo: Daarom dat
de HEERE Zijn volk lief heeft, heeft Hij u over hen tot koning
12 gesteld. Verder zeide Huram: Geloofd zij de HEERE, de God
Israels, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, dat Hij den ko-
ning David een wijzen zoon, kloek in voorzichtigheid en verstand,
gegeven heeft, die een huis voor den HEERE, en een huis voor
13 zijn koninkrijk bouwe! Zo zend ik nu een wijzen man, kloek van
14 verstand, Huram Abi; Den zoon ener vrouw uit de dochteren van
Dan, en wiens vader een man geweest is van Tyrus, die weet te
werken in goud, en in zilver, in koper, in ijzer, in stenen, en in
hout, in purper, in hemelsblauw, en in fijn linnen, en in karmo-
zijn, en om alle graveersels te graveren, en om te bedenken allen
vernuftigen vond, die hem zal voorgesteld worden, met uw wijzen,
15 en de wijzen van mijn heer, uw vader David. Zo zende nu mijn
heer zijn knechten de tarwe en de gerst, de olie en den wijn, die
16 hij gezegd heeft. En wij zullen hout houwen uit den Libanon,
naar al uw nooddruft, en zullen het tot u met vlotten, over de
zee, naar Jafo brengen; en gij zult het laten ophalen naar Jeru-
17 zalem. En Salomo telde al de vreemde mannen, die in het land
van Israel waren, achtervolgens de telling, met dewelke zijn vader
David die geteld had; en er werden gevonden honderd drie en vijf-
18 tig duizend en zeshonderd. En hij maakte uit dezelve zeventig
duizend lastdragers, en tachtig duizend houwers in het gebergte,
mitsgaders drie duizend en zeshonderd opzieners, om het volk te
doen arbeiden.

3 En Salomo begon het huis des HEEREN te bouwen te Jeruza-
lem, op den berg Moria, die zijn vader David gewezen was, in de
plaats, die David toebereid had, op den dorsvloer van Ornan, den
2 Jebusiet. Hij begon nu te bouwen in de tweede maand, op den

tweeden *dag*, in het vierde jaar van zijn koninkrijk. En deze zijn 3
de grondleggingen van Salomo, om het huis Gods te bouwen: de
lengte in ellen, naar de eerste mate, was zestig ellen, en de breedte
twintig ellen. En het voorhuis, hetwelk vooraan was, was in de 4
lengte, naar de breedte van het huis, twintig ellen, en de hoogte
honderd en twintig; hetwelk hij van binnen overtrok met louter
goud. Het grote huis nu overdekte hij met dennenhout; daarna 5
overtoog hij dat met goed goud; en hij maakte daarop palmen en
ketenwerk. Hij overtoog ook het huis met kostelijke stenen tot 6
versiering; het goud nu was goud van Parvaim. Daartoe overdek- 7
te hij aan het huis de balken, de posten en de wanden daarvan,
en de deuren daarvan met goud; en hij graveerde cherubs aan de
wanden. Verder maakte hij het huis van het heilige der heiligen, 8
welks lengte, naar de breedte van het huis, was twintig ellen, en de
breedte daarvan twintig ellen; en hij overtoog dat met goed goud,
tot zeshonderd talenten. En het gewicht der nagelen was tot vijf- 9
tig sikkelen gouds; en hij overtoog de opperzalen met goud. Ook 10
maakte hij, in het huis van het heilige der heiligen, twee cherubim
van uittrekkend werk, en hij overtoog die met goud. Aangaande 11
de vleugelen der cherubim, hun lengte was twintig ellen; des enen
vleugel was van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis,
en de andere vleugel van vijf ellen, rakende aan den vleugel des
anderen cherubs. Insgelijks was de vleugel des anderen cherubs 12
van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis; en de andere
vleugel was van vijf ellen, klevende aan den vleugel des anderen
cherubs. De vleugelen dezer cherubim spreidden zich uit twintig 13
ellen; en zij stonden op hun voeten, en hun aangezichten waren
huiswaarts. Hij maakte ook den voorhang van hemelsblauw, en 14
purper, en karmozijn, en fijn linnen; en hij maakte cherubs daar-
op. Nog maakte hij voor het huis twee pilaren, van vijf en dertig 15
ellen in lengte; en het kapiteel, dat op derzelver hoofd was, was
van vijf ellen. Ook maakte hij ketenen, *als* in de aanspraak- 16
plaats, en hij zette ze op de hoofden der pilaren; daartoe maakte
hij honderd granaatappelen, en zette ze tussen de ketenen. En 17
hij richtte de pilaren op voor aan den tempel, een ter rechterhand,
en een ter linkerhand; en hij noemde den naam van den rechter
Jachin, en den naam van den linker Boaz.

Hij maakte ook een koperen altaar, van twintig ellen in zijn **4**

lengte, en twintig ellen in zijn breedte, en tien ellen in zijn hoog-
2 te. Daartoe maakte hij de gegoten zee; van tien ellen was zij, van
haar enen rand tot haar anderen rand, rondom rond, en van vijf
ellen in haar hoogte, en een meetsnoer van dertig ellen omving ze
3 rondom. Onder dezelve nu was de gelijkenis van runderen, rond-
om henen, die omsingelende, tien in een el, omringende de zee
rondom; twee rijen dezer runderen waren in haar gieting gegoten.
4 Zij stond op twaalf runderen, drie ziende naar het noorden, en
drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en
drie ziende naar het oosten; en de zee was boven op dezelve; en
5 al hun achterdelen waren inwaarts. Haar dikte nu was een hand
breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekers *of* ener
6 leliebloem, bevattende *vele* bathen; zij hield drie duizend. En hij
maakte tien wasvaten, en stelde vijf ter rechter *hand* en vijf ter lin-
kerhand, om daarin te wassen; wat ten brandoffer behoort, staken
zij daarin; maar de zee was, opdat de priesters zich daarin zouden
7 wassen. Hij maakte ook tien gouden kandelaren, naar hun wijze,
en hij stelde ze in den tempel, vijf aan de rechterhand, en vijf aan
8 de linkerhand. Ook maakte hij tien tafelen, en hij zette ze in
den tempel, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand; en
9 hij maakte honderd gouden sprengbekkens. Verder maakte hij
het voorhof der priesteren, en het grote voorhof, mitsgaders de
10 deuren voor het voorhof, en overtoog hun deuren met koper. De
zee nu zette hij aan de rechterzijde, naar het oosten, tegenover
11 het zuiden. Daartoe maakte Huram de potten, en de schoffelen,
en de sprengbekkens; alzo voleindde Huram het werk te maken,
12 dat hij voor den koning Salomo aan het huis Gods maakte. De
twee pilaren, en de bollen, en de twee kapitelen, op het hoofd
der pilaren; en de twee netten, om de twee bollen der kapitelen
13 te bedekken, die op der pilaren hoofd waren; En de vierhonderd
granaatappelen tot de twee netten: twee rijen van granaatappe-
len tot elk net, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die
14 boven op de pilaren waren. Hij maakte ook de stellingen; en
15 wasvaten maakte hij op de stellingen; Een zee, en de twaalf run-
16 deren daaronder. Insgelijks de potten, en de schoffelen, en de
krauwelen, en al hun vaten maakte Huram Abi voor den koning
17 Salomo, voor het huis des HEEREN, van gepolijst koper. In de
vlakte van de Jordaan goot ze de koning, in dichte aarde, tussen

Sukkoth, en tussen Zeredatha. En Salomo maakte al deze vaten, 18
in grote menigte; want het gewicht des kopers werd niet onder-
zocht. Ook maakte Salomo alle vaten, die voor het huis Gods 19
waren, en het gouden altaar, en de tafelen, waarop de toonbroden
zijn; En de kandelaren met hun lampen, van gesloten goud, om 20
die naar de wijze aan te steken, voor de aanspraakplaats; En de 21
bloemen, en de lampen, en de snuiters, van goud; het was het
volmaaktste goud; Mitsgaders de gaffelen, en de sprengbekkens, 22
en de rookschalen, en de wierookvaten, van gesloten goud; aan-
gaande den ingang van het huis, zijn binnenste deuren, van het
heilige der heiligen, en de deuren van het huis des tempels waren
van goud.

Alzo werd al het werk volbracht, dat Salomo aan het huis des **5**
HEEREN maakte. Daarna bracht Salomo de geheiligde dingen
van zijn vader David; en het zilver, en het goud, en al de vaten
leide hij onder de schatten van het huis Gods. Toen vergaderde 2
Salomo de oudsten van Israel, en al de hoofden der stammen, de
oversten der vaderen onder de kinderen Israels, te Jeruzalem, om
de ark des verbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Da-
vids, dewelke is Sion. En alle mannen van Israel verzamelden zich 3
tot den koning op het feest, hetwelk was *in* de zevende maand.
En al de oudsten van Israel kwamen, en de Levieten namen de ark 4
op. En zij brachten de ark, en de tent der samenkomst opwaarts, 5
mitsgaders al de heilige vaten, die in de tent waren; deze brach-
ten de priesters *en* Levieten opwaarts. De koning Salomo nu, 6
en de ganse vergadering van Israel, die bij hem vergaderd waren
voor de ark, offerden schapen en runderen, die vanwege de menig-
te niet konden geteld noch gerekend worden. Alzo brachten de 7
priesters de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot
de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot
onder de vleugelen der cherubim. Want de cherubim spreidden 8
de beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim over-
dekten de ark en haar handbomen van boven. Daarna schoven 9
zij de handbomen verder uit, dat de hoofden der handbomen ge-
zien werden uit de ark, voor aan de aanspraakplaats, maar buiten
niet gezien werden; en zij was daar tot op dezen dag. Er was 10
niets in de ark, dan alleen de twee tafelen, die Mozes bij Horeb
daarin gedaan had als de HEERE *een verbond* maakte met de

11 kinderen Israels, toen zij uit Egypte uitgetogen waren. En het
geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen; (want al de
priesters, die gevonden werden, hadden zich geheiligd, zonder de
12 verdelingen te houden; En de Levieten, die zangers waren van
hen allen, van Asaf, van Heman, van Jeduthun, en van hun zo-
nen, en van hun broederen, in fijn linnen gekleed, met cimbalen,
en met luiten, en harpen, stonden tegen het oosten des altaars, en
met hen tot honderd en twintig priesteren toe, trompettende met
13 trompetten.) Het geschiedde dan, als zij eenpariglijk trompetten
en zongen, om een eenparige stem te laten horen, prijzende en lo-
vende den HEERE; en als zij de stem verhieven met trompetten,
en met cimbalen, en *andere* muzikale instrumenten, en als zij den
HEERE prezen, dat Hij goed is, dat Zijn weldadigheid is tot in
eeuwigheid; dat het huis met een wolk vervuld werd, *namelijk* het
14 huis des HEEREN. En de priesters konden, vanwege die wolk,
niet staan, om te dienen; want de heerlijkheid des HEEREN had
het huis Gods vervuld.

6 Toen zeide Salomo: De HEERE heeft gezegd, dat Hij in de
2 donkerheid zou wonen. En ik heb U een huis ter woonstede
3 gebouwd, en een vaste plaats tot Uw eeuwige woning. Daarna
wendde de koning zijn aangezicht om, en zegende de ganse ge-
4 meente van Israel; en de ganse gemeente van Israel stond. En
hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God van Israel, Die met Zijn
mond tot mijn vader David gesproken heeft, en heeft het met Zijn
5 handen vervuld, zeggende: Van dien dag af, dat Ik Mijn volk
uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geen stad verkoren uit al-
le stammen van Israel, om een huis te bouwen, dat Mijn Naam
daar zou wezen; en geen man verkoren om een voorganger te zijn
6 over Mijn volk Israel. Maar Ik heb Jeruzalem verkoren, dat Mijn
Naam daar zou wezen; en Ik heb David verkoren, dat hij over
7 Mijn volk Israel wezen zou. Het was ook in het hart van mijn
vader David, een huis te bouwen den Naam des HEEREN, des
8 Gods van Israel. Maar de HEERE zeide tot mijn vader David:
Dewijl dat in uw hart geweest is, Mijn Naam een huis te bou-
9 wen, gij hebt welgedaan, dat het in uw hart geweest is. Evenwel,
gij zult dat huis niet bouwen, maar uw zoon, die uit uw lenden
10 voortkomen zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen. Zo heeft
de HEERE Zijn woord bevestigd, dat Hij gesproken had; want

ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David, en ik zit op
den troon van Israel, gelijk als de HEERE gesproken heeft; en
ik heb een huis gebouwd den Naam des HEEREN, des Gods van
Israel. En ik heb daar de ark gesteld, waarin het verbond des 11
HEEREN is, hetwelk Hij maakte met de kinderen Israels. En hij 12
stond voor het altaar des HEEREN, tegenover de ganse gemeente
van Israel; en hij breidde zijn handen uit; (Want Salomo had 13
een koperen gestoelte gemaakt, en had het gesteld in het midden
des voorhofs; zijnde vijf ellen in zijn lengte en vijf ellen in zijn
breedte, en drie ellen in zijn hoogte; en hij stond daarop, en kniel-
de op zijn knieen voor de ganse gemeente van Israel, en breidde
zijn handen uit naar den hemel). En hij zeide: HEERE, God 14
van Israel, er is geen God gelijk Gij, in den hemel noch op de
aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knech-
ten, die voor Uw aangezicht met hun ganse hart wandelen; Die 15
Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem
gesproken hadt; want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met
Uw hand vervuld, gelijk het te dezen dage is. En nu, HEERE, 16
God van Israel, houd Uw knecht, mijn vader David, wat Gij tot
hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor Mijn
aangezicht afgesneden worden, die zitte op den troon van Israel;
alleenlijk zo uw zonen hun weg bewaren, om te wandelen in Mijn
wet, gelijk als gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht. Nu dan, 17
o HEERE, God van Israel! Laat Uw woord waar worden, hetwelk
Gij gesproken hebt tot Uw knecht, tot David. Maar waarlijk, 18
zou God bij de mensen op de aarde wonen? Ziet de hemelen, ja,
de hemel der hemelen, zouden U niet begrijpen, hoeveel te min
dit huis, dat ik gebouwd heb? Wend U dan nog tot het gebed 19
Uws knechts, en tot zijn smeking, o HEERE, mijn God, om te
horen naar het geroep en naar het gebed, dat Uw knecht voor
Uw aangezicht bidt. Dat Uw ogen open zijn, dag en nacht, over 20
dit huis, over de plaats, van dewelke Gij gezegd hebt, Uw Naam
daar te zullen zetten; om te horen naar het gebed, hetwelk Uw
knecht bidden zal in deze plaats. Hoor dan naar de smekingen 21
van Uw knecht, en van Uw volk Israel, die in deze plaats zullen
bidden; en hoor Gij uit de plaats Uwer woning, uit den hemel, ja,
hoor, en vergeef. Wanneer iemand tegen zijn naaste zal gezon- 22
digd hebben, en die hem een eed des vloeks opgelegd zal hebben,

om zichzelven te vervloeken, en de eed des vloeks voor Uw al-
23 taar in dit huis komen zal; Hoor Gij dan uit den hemel, en doe,
en richt Uw knechten, vergeldende den goddeloze, gevende zijn
weg op zijn hoofd, en rechtvaardigende den rechtvaardige, geven-
24 de hem naar zijn gerechtigheid. Wanneer ook Uw volk Israel
voor het aangezicht des vijands zal geslagen worden, omdat zij
tegen U gezondigd zullen hebben, en zich bekeren, en Uw Naam
belijden, en voor Uw aangezicht in dit huis bidden en smeken
25 zullen, Hoor Gij dan uit den hemel, en vergeef de zonden van
Uw volk Israel, en breng hen weder in het land, dat Gij hun en
26 hun vaderen gegeven hebt. Als de hemel zal gesloten zijn, dat er
geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij
in deze plaats bidden, en Uw Naam belijden, *en* van hun zonden
27 zich bekeren zullen, als Gij hen geplaagd zult hebben; Hoor Gij
dan in den hemel, en vergeef de zonden Uwer knechten en van
Uw volk Israel, als Gij hun zult geleerd hebben den goeden weg,
in denwelken zij wandelen zullen; en geef regen op Uw land, dat
28 Gij Uw volk tot een erfenis gegeven hebt. Als er honger in het
land wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren of honig-
dauw, sprinkhanen en kevers wezen zullen, als iemand van zijn
vijanden in het land zijner poorten hem belegeren zal, *of* enige
29 plage, of enige krankheid wezen zal; Alle gebed, alle smeking,
die van enig mens, of van al Uw volk Israel geschieden zal, als zij
erkennen, een ieder zijn plage en zijn smarte, en een *ieder* zijn
30 handen in dit huis uitbreiden zal; Hoor Gij dan uit den hemel,
de vaste plaats Uwer woning, en vergeef, en geef een iegelijk naar
al zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent; want Gij alleen kent het
31 hart van de kinderen der mensen. Opdat zij U vrezen, om te
wandelen in Uw wegen, al de dagen, die zij leven zullen op het
32 land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt. Zelfs ook aangaande
den vreemde, die van Uw volk Israel niet zijn zal, maar uit verren
lande, om Uws groten Naams, en Uwer sterke hand, en Uws uit-
gestrekten arms wil, komen zal; als zij komen, en bidden zullen in
33 dit huis; Hoor Gij dan uit den hemel, uit de vaste plaats Uwer
woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal;
opdat alle volken der aarde Uw Naam kennen, zo om U te vrezen,
gelijk Uw volk Israel, als om te weten, dat Uw Naam genoemd
34 wordt over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb. Wanneer Uw volk

in den krijg tegen zijn vijanden uittrekken zal door den weg, dien
Gij hen heenzenden zult, en zullen tot U bidden naar den weg
dezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk ik Uw
Naam gebouwd heb; Hoor dan uit den hemel hun gebed en hun 35
smeking, en voer hun recht uit. Wanneer zij gezondigd zullen 36
hebben tegen U (want geen mens is er, die niet zondigt), en Gij
tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor het aan-
gezicht des vijands, dat degenen, die hen gevangen hebben, hen
gevankelijk wegvoeren in een land, dat verre of nabij is; En zij 37
in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, weder aan hun
hart brengen zullen, dat zij zich bekeren, en tot U smeken in het
land hunner gevangenis, zeggende: Wij hebben gezondigd, ver-
keerdelijk gedaan, en goddelooslijk gehandeld; En zij zich tot U 38
bekeren, met hun ganse hart en met hun ganse ziel, in het land
hunner gevangenis, waar zij hen gevankelijk weggevoerd hebben,
en bidden zullen naar den weg huns lands, dat Gij hun vaderen
gegeven hebt, en naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en naar
dit huis, dat ik Uw Naam gebouwd heb; Hoor dan uit den hemel, 39
uit de vaste plaats Uwer woning, hun gebed en hun smekingen, en
voer hun recht uit, en vergeef Uw volk, wat zij tegen U gezondigd
zullen hebben. Nu, mijn God, laat toch Uw ogen open en Uw 40
oren opmerkende zijn tot het gebed dezer plaats. En nu, HEE- 41
RE God, maak U op tot Uw rust, Gij en de ark Uwer kracht; laat
Uw priesters, HEERE God, met heil bekleed worden, en laat Uw
gunstgenoten over het goede blijde zijn. O HEERE God! wend 42
het aangezicht Uws gezalfden niet af; gedenk der weldadigheden
van David, Uw knecht.

Als nu Salomo voleind had te bidden, zo daalde het vuur van **7**
den hemel, en verteerde het brandoffer en de slachtofferen; en
de heerlijkheid des HEEREN vervulde het huis. En de priesters 2
konden niet ingaan in het huis des HEEREN; want de heerlijkheid
des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld. En als al de 3
kinderen Israels dat vuur zagen afdalen, en de heerlijkheid des
HEEREN over het huis, zo bukten zij met hun aangezichten ter
aarde op den vloer, en aanbaden en loofden den HEERE, dat
Hij goedig is, dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid. De 4
koning nu en al het volk offerden slachtofferen voor het aangezicht
des HEEREN. En de koning Salomo offerde slachtofferen van 5

runderen, twee en twintig duizend, en van schapen, honderd en
twintig duizend. Alzo hebben de koning en het ganse volk het
6 huis Gods ingewijd. Ook stonden de priesters in hun wachten,
en de Levieten met de muzikale instrumenten des HEEREN, die
de koning David gemaakt had, om den HEERE te loven, dat Zijn
weldadigheid is in eeuwigheid, als David door hun dienst *Hem*
prees; en de priesters trompetten tegen hen over, en gans Israel
7 stond. En Salomo heiligde het middelste des voorhofs, hetwelk
voor het huis des HEEREN was, dewijl hij daar de brandofferen
en het vette der dankofferen bereid had; want het koperen altaar,
dat Salomo gemaakt had, kon het brandoffer, en het spijsoffer, en
8 het vette niet vatten. Salomo hield ook ter zelfder tijd het feest
zeven dagen, en gans Israel met hem, een zeer grote gemeente,
9 van den ingang af van Hamath, tot de rivier van Egypte. En
ten achtsten dage hielden zij een verbodsdag; want zij hielden de
10 inwijding des altaars zeven dagen, en het feest zeven dagen. Doch
op den drie en twintigsten dag der zevende maand liet hij het volk
gaan tot hun hutten, blijde en goedsmoeds over het goede, dat de
HEERE aan David en Salomo, en Zijn volk Israel gedaan had.
11 Alzo volbracht Salomo het huis des HEEREN, en het huis des
konings; en al wat in Salomo's hart gekomen was, om in het huis
des HEEREN en in zijn huis te maken, richtte hij voorspoedig uit.
12 En de HEERE verscheen Salomo des nachts, en Hij zeide tot hem:
Ik heb uw gebed verhoord, en heb Mij deze plaats verkoren tot
13 een offerhuis. Zo Ik den hemel toesluite, dat er geen regen zij, of
zo Ik den sprinkhaan gebiede, het land te verteren, of zo Ik pest
14 onder Mijn volk zende; En Mijn volk, over dewelken Mijn Naam
genoemd wordt, zich verootmoedigt en bidt, en zij Mijn aangezicht
zoeken, en zich bekeren van hun boze wegen; zo zal Ik uit den
15 hemel horen, en hun zonden vergeven, en hun land genezen. Nu
zullen Mijn ogen open zijn, en Mijn oren opmerkende op het gebed
16 dezer plaats. Want Ik heb nu dit huis verkoren en geheiligd,
opdat Mijn Naam daar zij tot in eeuwigheid en Mijn ogen en
17 Mijn hart zullen daar te allen dage zijn. En u aangaande, zo
gij voor Mijn aangezicht wandelen zult, gelijk als uw vader David
gewandeld heeft, en doen naar alles, wat Ik u geboden heb, en
18 Mijn inzettingen en Mijn rechten houden zult; Zo zal Ik den
troon uws koninkrijks bevestigen, gelijk als Ik *een verbond* met uw

vader David gemaakt heb, zeggende: Geen man zal u afgesneden
worden, die in Israel heerse. Maar zo gijlieden u afkeren zult, 19
en Mijn inzettingen en Mijn geboden, die Ik voor uw aangezicht
gegeven heb, verlaten, en henengaan, en andere goden dienen, en
u voor die nederbuigen zult; Zo zal Ik hen uitrukken uit Mijn 20
land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, dat Ik Mijn Naam
geheiligd heb, zal Ik van Mijn aangezicht wegwerpen, en zal het
tot een spreekwoord en spotrede onder alle volken maken. En 21
dit huis, dat verheven zal geweest zijn, daarover zal zich een ieder,
die voorbijgaat, ontzetten, dat hij zal zeggen: Waarom heeft de
HEERE aan dit land en aan dit huis alzo gedaan? En men zal 22
zeggen: Omdat zij den HEERE, hunner vaderen God, verlaten
hebben, Die hen uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich
aan andere goden gehouden, en zich voor dezelve nedergebogen,
en hen gediend; daarom heeft Hij al dat kwaad over hen gebracht.

Het geschiedde nu ten einde van twintig jaren, in dewelke Salo- **8**
mo het huis des HEEREN en zijn huis gebouwd had, Dat Salomo 2
de steden, welke Huram hem gegeven had, bouwde, en de kinderen
Israels aldaar deed wonen. Daarna toog Salomo naar Hamath- 3
zoba, en hij overweldigde het. Hij bouwde ook Thadmor in de 4
woestijn, en al de schatsteden, die hij bouwde in Hamath. Ook 5
bouwde hij het hoge Beth-horon en het neder Beth-horon, vaste
steden met muren, deuren en grendelen; Mitsgaders Baalath, en 6
al de schatsteden, die Salomo had, en alle wagensteden, en de
steden der ruiteren, en wat de begeerte van Salomo begeerd had
te bouwen, in Jeruzalem, en in den Libanon, en in het ganse land
zijner heerschappij. Aangaande al het volk, dat overgebleven was 7
van de Hethieten, en de Amorieten, en de Ferezieten, en de Hevie-
ten, en de Jebusieten, die niet uit Israel waren; Uit hun kinderen, 8
die na hen in het land overgebleven waren, welke de kinderen Is-
raels niet verdaan hadden, die bracht Salomo op uitschot tot op
dezen dag. Doch uit de kinderen Israels, die Salomo niet maakte 9
tot slaven in zijn werk; (want zij waren krijgslieden, en oversten
zijner hoofdlieden, en oversten zijner wagenen en zijner ruiteren;)
Uit dezen dan waren oversten der bestelden, die de koning Sa- 10
lomo had, tweehonderd en vijftig, die over het volk heerschappij
hadden. Salomo nu deed de dochter van Farao opkomen uit de 11
stad Davids, tot het huis, dat hij voor haar gebouwd had; want

hij zeide: Mijn vrouw zal in het huis van David, den koning van
Israel, niet wonen, omdat de *plaatsen* heilig zijn, tot dewelke de
12 ark des HEEREN gekomen is. Toen offerde Salomo den HEE-
RE brandofferen op het altaar des HEEREN, hetwelk hij voor het
13 voorhuis gebouwd had; Zelfs naar den eis van elken dag, offeren-
de, naar het gebod van Mozes, op de sabbatten, en op de nieuwe
maanden, en op de gezette hoogtijden, drie malen in het jaar; op
het feest van de ongezuurde *broden*, en op het feest der weken, en
14 op het feest der loofhutten. Hij stelde ook, naar de wijze zijns
vaders Davids, de verdelingen der priesteren over hun dienst, en
der Levieten over hun wachten, om *God* te prijzen, en voor de
priesteren te dienen, naar den eis van elken dag; en de poortiers
in hun verdelingen, aan elke poort; want alzo was het gebod van
15 David, den man Gods. En men week niet van des konings gebod
aan de priesteren en de Levieten, aangaande alle zaken, en aan-
16 gaande de schatten. Alzo werd al het werk van Salomo bereid
tot den dag der grondlegging van het huis des HEEREN, en tot
het volbrengen van hetzelve, *dat* het huis des HEEREN volmaakt
17 werd. Toen toog Salomo naar Ezeon-geber, en naar Eloth, aan
18 den oever der zee, in het land Edom. En Huram zond hem, door
de hand zijner knechten, schepen, mitsgaders knechten, kenners
van de zee; en zij gingen met Salomo's knechten naar Ofir, en zij
haalden van daar vierhonderd en vijftig talenten gouds, dewelke
zij brachten tot den koning Salomo.

9 En toen de koningin van Scheba het gerucht van Salomo hoor-
de, kwam zij, om Salomo met raadselen te verzoeken, te Jeruza-
lem, met een zeer zwaar heir, en kemelen, dragende specerijen en
goud in menigte, en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo,
2 en sprak met hem al wat in haar hart was. En Salomo verklaar-
de haar al haar woorden; en geen ding was er verborgen voor
3 Salomo, dat hij haar niet verklaarde. Als nu de koningin van
Scheba zag de wijsheid van Salomo, en het huis, dat hij gebouwd
4 had, En de spijze zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en
het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en
hun kledingen, en zijn opgang, waardoor hij opging in het huis
5 des HEEREN, zo was in haar geen geest meer. En zij zeide tot
den koning: Het is een waarachtig woord geweest, dat ik in mijn
6 land gehoord heb, van uw zaken en van uw wijsheid. En ik heb

hun woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijn ogen
dat gezien hebben; en zie, de helft van de grootheid uwer wijs-
heid is mij niet aangezegd; gij hebt overtroffen het gerucht, dat
ik gehoord heb. Welgelukzalig zijn uw mannen, en welgelukza- 7
lig deze uw knechten, die geduriglijk voor uw aangezicht staan,
en uw wijsheid horen. Geloofd zij de HEERE, uw God, Die be- 8
hagen in u gehad heeft, om u op Zijn troon, den HEERE, uw
God, tot een koning te zetten; overmits uw God Israel bemint,
om hetzelve tot in eeuwigheid op te richten, zo heeft Hij u tot een
koning over hen gesteld, om recht en gerechtigheid te doen. En 9
zij gaf den koning honderd en twintig talenten gouds, en specerij-
en in grote menigte, en kostelijk gesteente; en er was gelijk deze
specerij, die de koningin van Scheba den koning Salomo gaf, geen
geweest. Verder ook Hurams knechten, en Salomo's knechten, die 10
goud brachten uit Ofir, brachten algummimhout en edelgesteen-
te. En de koning maakte van dat algummimhout hoge gangen 11
tot het huis des HEEREN en tot het huis des konings, mitsgaders
harpen en luiten voor de zangers; desgelijks ook was te voren in
het land van Juda niet geweest. En de koning Salomo gaf de 12
koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde, behalve
hetgeen zij tot den koning gebracht had; zo keerde zij, en toog
naar haar land, zij en haar knechten. Het gewicht nu van het 13
goud, dat voor Salomo op een jaar inkwam, was zeshonderd zes
en zestig talenten gouds; Behalve dat zij van de kramers en de 14
kooplieden inbrachten; ook brachten alle koningen van Arabie, en
de vorsten deszelven lands, goud en zilver aan Salomo. Daartoe 15
maakte de koning Salomo tweehonderd rondassen van geslagen
goud; zeshonderd *sikkelen* van geslagen goud liet hij opwegen tot
elke rondas. Insgelijks driehonderd schilden van geslagen goud; 16
driehonderd *sikkelen* gouds liet hij opwegen tot elk schild; en de
koning leide ze in het huis des wouds van den Libanon. Nog 17
maakte de koning een groten elpenbenen troon, en hij overtoog
denzelven met louter goud. En de troon had zes trappen en een 18
voetbank van goud, aan den troon vast zijnde, en leuningen aan
beide zijden, tot de zitplaats toe; en twee leeuwen stonden bij de
leuningen. En twaalf leeuwen stonden daar aan beide zijden, op 19
de zes trappen; desgelijks is in geen koninkrijk gemaakt geweest.
Ook waren alle drinkvaten van den koning Salomo van goud, en 20

alle vaten van het huis des wouds van den Libanon waren van
gesloten goud; het zilver was in de dagen van Salomo niet voor
21 iets geacht. Want des konings schepen voeren naar Tharsis, met
de knechten van Huram; eens in drie jaren kwamen de schepen
van Tharsis in, brengende goud, en zilver, elpenbeen, en apen, en
22 pauwen. Alzo werd de koning Salomo groter dan alle koningen
23 der aarde in rijkdom en wijsheid. En alle koningen der aarde
zochten Salomo's aangezicht, om zijn wijsheid te horen, die God
24 in zijn hart gegeven had. En zij brachten een ieder zijn geschenk,
zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen, harnas, en specerij-
25 en, paarden, en muilezelen, van elk van jaar tot jaar. Ook had
Salomo vier duizend paardenstallen, en wagenen, en twaalf dui-
zend ruiteren; en hij leide ze in de wagensteden, en bij den koning
26 te Jeruzalem. En hij heerste over alle koningen, van de rivier tot
aan het land der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egypte.
27 Ook maakte de koning het zilver in Jeruzalem te zijn als stenen,
en de cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgebomen, die in de
28 laagte zijn, in menigte. En zij brachten voor Salomo paarden uit
29 Egypte, en uit al die landen. Het overige nu der geschiedenissen
van Salomo, der eerste en der laatste, zijn die niet geschreven in
de woorden van Nathan, den profeet, en in de profetie van Ahia,
den Siloniet, en in de gezichten van Jedi, den ziener, aangaande
30 Jerobeam, den zoon van Nebat? En Salomo regeerde te Jeruza-
31 lem over gans Israel, veertig jaren. En Salomo ontsliep met zijn
vaderen, en zij begroeven hem in de stad zijns vaders Davids; en
zijn zoon Rehabeam werd koning in zijn plaats.

10 En Rehabeam toog naar Sichem; want het ganse Israel was te
2 Sichem gekomen, om hem koning te maken. Het geschiedde nu,
als Jerobeam, de zoon van Nebat, *dat* hoorde (dezelve nu was
in Egypte, alwaar hij van het aangezicht van den koning Salomo
3 gevloden was), dat Jerobeam uit Egypte wederkeerde; Want zij
zonden henen, en lieten hem roepen; zo kwam Jerobeam met het
4 ganse Israel, en zij spraken tot Rehabeam, zeggende: Uw vader
heeft ons juk hard gemaakt, nu dan, maak gij uws vaders har-
den dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lichter,
5 en wij zullen u dienen. En hij zeide tot hen: Komt over drie
6 dagen weder tot mij. En het volk ging heen. En de koning Re-
habeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het

aangezicht van zijn vader Salomo, als hij leefde, zeggende: Hoe
raadt gijlieden, dat men dit volk antwoorden zal? En zij spra- 7
ken tot hem, zeggende: Indien gij dit volk goedertieren en jegens
hen goedwillig wezen zult, en tot hen goede woorden spreken, zo
zullen zij te allen dage uw knechten zijn. Maar hij verliet den 8
raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad
met de jongelingen, die met hem opgewassen waren, die voor zijn
aangezicht stonden. En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, 9
dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben,
zeggende: Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, lich-
ter? En de jongelingen die met hem opgewassen waren, spraken 10
tot hem, zeggende: Alzo zult gij zeggen tot dat volk, dat tot u ge-
sproken heeft, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt,
maar maak gij het over ons lichter; alzo zult gij tot hen spreken:
Mijn kleinste *vinger* zal dikker zijn dan mijns vaders lenden. In- 11
dien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zo zal ik
boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen
gekastijd, maar ik *zal u* met schorpioenen *kastijden.* Zo kwam 12
Jerobeam en al het volk tot Rehabeam, op den derden dag, gelijk
als de koning gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op
den derden dag. En de koning antwoordde hun hardelijk; want de 13
koning Rehabeam verliet den raad der oudsten. En hij sprak tot 14
hen naar den raad der jongelingen, zeggende: Mijn vader heeft uw
juk zwaar gemaakt, maar ik zal nog daarboven toedoen; mijn va-
der heeft u met geselen gekastijd, maar ik *zal u* met schorpioenen
kastijden. Alzo hoorde de koning naar het volk niet; want deze 15
omwending was van God, opdat de HEERE Zijn woord bevestig-
de, hetwelk Hij door den dienst van Ahia, den Siloniet, gesproken
had tot Jerobeam, den zoon van Nebat. Toen het ganse volk 16
Israel zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zo antwoordde
het volk den koning, zeggende: Wat deel hebben wij aan David?
Ja, geen erve *hebben wij* aan den zoon van Isai; een ieder naar
uw tenten, o Israel! Voorzie nu uw huis, o David! Zo ging het
ganse Israel naar zijn tenten. Doch aangaande de kinderen van 17
Israel, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Re-
habeam ook. Toen zond de koning Rehabeam Hadoram, die over 18
de schatting was; en de kinderen Israels stenigden hem met ste-
nen, dat hij stierf; maar de koning Rehabeam verkloekte zich, om

19 op een wagen te klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte. Alzo
vielen de Israelieten van het huis van David af, tot op dezen dag.
11 Toen nu Rehabeam te Jeruzalem gekomen was, vergaderde hij
het huis van Juda en Benjamin, eenhonderd en tachtig duizend
uitgelezenen, geoefend ten oorlog, om tegen Israel te strijden, op-
2 dat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam bracht. Doch het
woord des HEEREN geschiedde tot Semaja, den man Gods, zeg-
3 gende: Zeg tot Rehabeam, den zoon van Salomo, den koning
van Juda, en tot het ganse Israel in Juda en Benjamin, zeggende:
4 Zo zegt de HEERE: Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen
uw broederen; een ieder kere weder tot zijn huis, want deze zaak
is van Mij geschied. En zij hoorden de woorden des HEEREN,
5 en zij keerden weder van tegen Jerobeam te trekken. Rehabeam
nu woonde te Jeruzalem; en hij bouwde steden tot vastigheden
6, 7 in Juda. Hij bouwde nu Bethlehem, en Etham, en Thekoa, En
8 Beth-zur, en Socho, en Adullam, En Gath, en Maresa, en Zif,
9, 10 En Adoraim, en Lachis, en Azeka, En Zora, en Ajalon, en He-
11 bron; dewelke in Juda en in Benjamin de vaste steden waren. En
hij sterkte deze vastigheden, en leide oversten daarin, en schatten
12 van spijs, en olie, en wijn; En in elke stad rondassen en spiesen,
13 en sterkte ze gans zeer; zo was Juda, en Benjamin zijne. Daar-
toe de priesteren en de Levieten, die in het ganse Israel waren,
14 stelden zich bij hem uit al hun landpalen. Want de Levieten ver-
lieten hun voorsteden en hun bezitting, en kwamen in Juda en in
Jeruzalem; want Jerobeam en zijn zonen hadden hen verstoten,
15 van het priesterdom des HEEREN te mogen bedienen. En hij
had zich priesteren gesteld voor de hoogte, en voor de duivelen,
16 en voor de kalveren, die hij gemaakt had. Na die kwamen ook
uit alle stammen van Israel te Jeruzalem, die hun hart begaven,
om den HEERE, den God Israels, te zoeken, dat zij den HEE-
17 RE, den God hunner vaderen, offerande deden. Alzo sterkten zij
het koninkrijk van Juda, en bekrachtigden Rehabeam, den zoon
van Salomo, drie jaren; want drie jaren wandelden zij in den weg
18 van David, en Salomo. En Rehabeam nam zich, benevens Ma-
halath, de dochter van Jerimoth, den zoon van David, ter vrouwe
19 Abihail, de dochter van Eliab, den zoon van Isai, Dewelke hem
20 zonen baarde, Jeus, en Semaria, en Zaham. En na haar nam hij
Maacha, de dochter van Absalom; deze baarde hem Abia, en At-

tai, en Ziza, en Selomith. En Rehabeam had Maacha, Absaloms 21
dochter, liever dan al zijn vrouwen en zijn bijwijven; want hij had
achttien vrouwen genomen, en zestig bijwijven; en hij gewon acht
en twintig zonen en zestig dochteren. En Rehabeam stelde Abia, 22
den zoon van Maacha, tot een hoofd, om een overste te zijn onder
zijn broederen; want het was om hem koning te maken. En hij 23
handelde verstandelijk, dat hij van al zijn zonen, door alle landen
van Juda en Benjamin, in alle vaste steden verspreidde, denwelken hij spijze gaf in overvloed; en hij begeerde de veelheid van vrouwen.

Het geschiedde nu, als Rehabeam het koninkrijk bevestigd had, **12**
en hij sterk geworden was, dat hij de wet des HEEREN verliet,
en gans Israel met hem. Daarom geschiedde het, in het vijfde 2
jaar van den koning Rehabeam, dat Sisak, de koning van Egypte,
tegen Jeruzalem optoog (want zij hadden overtreden tegen den
HEERE), Met duizend en tweehonderd wagenen, en met zes- 3
tig duizend ruiteren; en des volks was geen getal, dat met hem
kwam uit Egypte, Libyers, Suchieten en Moren; En hij nam de 4
vaste steden in, die Juda had, en hij kwam tot Jeruzalem toe.
Toen kwam Semaja, de profeet, tot Rehabeam en de oversten van 5
Juda, die te Jeruzalem verzameld waren, uit oorzaak van Sisak,
en hij zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE: Gij hebt Mij verla-
ten, daarom heb Ik u ook verlaten in de hand van Sisak. Toen 6
verootmoedigden zich de oversten van Israel en de koning, en zij
zeiden: De HEERE is rechtvaardig. Als nu de HEERE zag, dat 7
zij zich verootmoedigden, geschiedde het woord des HEEREN tot
Semaja, zeggende: Zij hebben zich verootmoedigd, Ik zal hen niet
verderven; maar Ik zal hun in kort ontkoming geven, dat Mijn
grimmigheid over Jeruzalem door de hand van Sisak niet zal uit-
gegoten worden. Doch zij zullen hem tot knechten zijn, opdat 8
zij onderkennen Mijn dienst, en den dienst van de koninkrijken
der landen. Zo toog Sisak, de koning van Egypte, op tegen Je- 9
ruzalem; en hij nam de schatten van het huis des HEEREN en de
schatten van het huis des konings weg; hij nam alles weg; hij nam
ook al de gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had. En 10
de koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden;
en hij beval *die* onder de hand van de oversten der trawanten,
die de deur van het huis des konings bewaarden. En het ge- 11

schiedde, zo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging,
dat de trawanten kwamen, en die droegen, en die wederbrachten
12 in der trawanten wachtkamer. En als hij zich verootmoedigde,
keerde de toorn des HEEREN van hem af, opdat Hij *hem* niet
ten uiterste toe verdierf; ook waren in Juda nog goede dingen.
13 Zo versterkte zich de koning Rehabeam in Jeruzalem, en regeer-
de; want Rehabeam was een en veertig jaren oud, als hij koning
werd, en hij regeerde zeventien jaren in Jeruzalem, de stad, die
de HEERE uit alle stammen van Israel verkoren had, om Zijn
Naam daar te zetten; en de naam zijner moeder was Naama, een
14 Ammonietische. En hij deed dat kwaad was, dewijl hij zijn hart
15 niet richtte, om den HEERE te zoeken. De geschiedenissen nu
van Rehabeam, de eerste en de laatste, zijn die niet geschreven
in de woorden van Semaja, den profeet, en Iddo, den ziener, ver-
halende de geslachtsregisteren; daartoe de krijgen van Rehabeam
16 en Jerobeam in al *hun* dagen? En Rehabeam ontsliep met zijn
vaderen, en werd begraven in de stad Davids; en zijn zoon Abia
werd koning in zijn plaats.

13 In het achttiende jaar van den koning Jerobeam, zo werd Abia
2 koning over Juda. Hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de
naam zijner moeder was Michaja, de dochter van Uriel, van Gi-
3 bea; en er was krijg tussen Abia en tussen Jerobeam. En Abia
bond den strijd aan met een heir van strijdbare helden, vierhon-
derd duizend uitgelezen mannen; en Jerobeam stelde tegen hem
de slagorde, met achthonderd duizend uitgelezen mannen, kloeke
4 helden. En Abia maakte zich op van boven den berg Zemaraim,
dewelke is in het gebergte van Efraim; en hij zeide: Hoort mij
5 toe, Jerobeam, en gans Israel! Staat het u niet toe te weten,
dat de HEERE, de God Israels, het koninkrijk over Israel aan
David gegeven heeft, tot in eeuwigheid, hem en zijn zonen, met
6 een zoutverbond? Evenwel is Jerobeam, de zoon van Nebat, de
knecht van Salomo, den zoon van David, opgestaan, en heeft ge-
7 rebelleerd tegen zijn heer. Daartoe hebben zich ijdele mannen,
kinderen Belials, tot hem vergaderd, en hebben zich sterk gemaakt
tegen Rehabeam, den zoon van Salomo, als Rehabeam jong was
8 en teder van hart, dat hij zich tegen hen niet kon versterken. En
nu, gij denkt u te versterken tegen het koninkrijk des HEEREN,
hetwelk in de hand is der zonen van David; gij zijt wel een grote

menigte, maar gij hebt gouden kalveren bij u, die u Jerobeam tot
goden gemaakt heeft. Hebt gij niet de priesteren des HEEREN, 9
de zonen van Aaron, en de Levieten uitgedreven, en hebt u pries-
teren gemaakt, gelijk de volken der landen? Een iegelijk, die komt
om zijn hand te vullen met een jong rund en zeven rammen, die
wordt priester dergenen, die geen goden zijn. Maar ons aangaan- 10
de, de HEERE is onze God, en wij hebben Hem niet verlaten; en
de priesters, die den HEERE dienen, zijn de zonen van Aaron, en
de Levieten zijn in het werk. En zij steken aan voor den HEERE 11
brandofferen, op elken morgen en op elken avond, ook reukwerk
van welriekende specerijen, nevens de toerichting des broods op
de reine tafel, en den gouden kandelaar en zijn lampen, om *die*
op elken avond te doen branden; want wij nemen waar de wacht
des HEEREN, onzes Gods; maar gij hebt Hem verlaten. Daar- 12
om ziet, God is met ons aan de spitse, en Zijn priesteren met de
trompetten des geklanks, om tegen u alarmgeklank te maken; o
kinderen Israels, strijdt niet tegen den HEERE, den God uwer
vaderen, want gij zult geen voorspoed hebben. Maar Jerobeam 13
deed een achterlage omwenden, om van achter hen te komen; zo
waren zij voor het aangezicht van Juda, en de achterlage was ach-
ter hen. Toen nu Juda omzag, ziet, zo hadden zij den strijd voor 14
en achter; en zij riepen tot den HEERE, en de priesters trompet-
ten met de trompetten. En de mannen van Juda maakten een 15
alarmgeschrei; en het geschiedde, als de mannen van Juda een
alarmgeschrei maakten, dat God Jerobeam en het ganse Israel
sloeg voor Abia en Juda. En de kinderen Israels vloden voor het 16
aangezicht van Juda; en God gaf hen in hun hand. Abia dan, 17
en zijn volk, sloeg hen met een groten slag; want uit Israel vielen
verslagen vijfhonderd duizend uitgelezen mannen. Alzo werden 18
de kinderen Israels vernederd te dier tijd; maar de kinderen van
Juda werden machtig, dewijl zij op den HEERE, hunner vaderen
God, gesteund hadden. En Abia jaagde Jerobeam achterna, en 19
nam van hem de steden, Beth-el met haar onderhorige plaatsen,
en Jesana met haar onderhorige plaatsen, en Efron met haar on-
derhorige plaatsen. En Jerobeam behield geen kracht meer in 20
de dagen van Abia; maar de HEERE sloeg hem, dat hij stierf.
Zo versterkte zich Abia; en hij nam zich veertien vrouwen, en ge- 21
won twee en twintig zonen en zestien dochteren. Het overige nu 22

der geschiedenissen van Abia, zo zijn wegen als zijn woorden, zijn
beschreven in de historie van den profeet Iddo.
14 Zo ontsliep Abia met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de
stad Davids, en zijn zoon Asa werd koning in zijn plaats. In zijn
2 dagen was het land tien jaren stil. En Asa deed dat goed en dat
3 recht was in de ogen des HEEREN, zijns Gods. Want hij nam de
altaren der vreemden, en de hoogten weg, en brak de opgerichte
4 beelden, en hieuw de bossen af. En hij zeide tot Juda, dat zij
den HEERE, den God hunner vaderen, zoeken, en dat zij de wet
5 en het gebod doen zouden. Hij nam ook weg uit alle steden van
Juda de hoogten en de zonnebeelden; en het koninkrijk was voor
6 hem stil. Daartoe bouwde hij vaste steden in Juda; want het
land was stil, en er was geen oorlog in die jaren tegen hem, dewijl
7 de HEERE hem rust gaf. Want hij zeide tot Juda: Laat ons
deze steden bouwen, en muren daarom trekken, en torens, deuren
en grendelen, terwijl het land nog is voor ons aangezicht; want
wij hebben den HEERE, onzen God, gezocht, wij hebben *Hem*
gezocht, en Hij heeft ons rondom henen rust gegeven. Zo bouwden
8 zij en hadden voorspoed. Asa nu had een heir van driehonderd
duizend uit Juda, rondas en spies dragende, en tweehonderd en
tachtig duizend uit Benjamin, het schild dragende en den boog
9 spannende; al dezen waren kloeke helden. En Zerah, de Moor,
kwam tegen hen uit, met een heir van duizend maal duizend, en
10 driehonderd wagenen; en hij kwam tot Maresa toe. Toen toog
Asa tegen hem uit; en zij stelden de slagorde in het dal Zefatha
11 bij Maresa. En Asa riep tot den HEERE, zijn God, en zeide:
HEERE, het is niets bij U, te helpen hetzij den machtige, hetzij
den krachteloze; help ons, o HEERE, onze God! Want wij steunen
op U, en in Uw Naam zijn wij gekomen tegen deze menigte; o
HEERE! Gij zijt onze God; laat den sterfelijken mens tegen U
12 niets vermogen. En de HEERE plaagde de Moren voor Asa en
13 voor Juda; en de Moren vloden. Asa nu en het volk, dat met
hem was, jaagden hen na tot Gerar toe; en *zo velen* vielen er van
de Moren, dat er voor hen geen hervatting was; want zij waren
verbroken voor den HEERE en voor Zijn leger; en zij droegen zeer
14 veel roofs daarvan. En zij sloegen alle steden rondom Gerar; want
de verschrikking des HEEREN was over hen; en zij beroofden al
15 de steden, omdat veel roofs in dezelve was. En zij sloegen ook

de tenten van het vee, en voerden weg schapen in menigte, en
kemelen; en kwamen weder te Jeruzalem.
Toen kwam de Geest Gods op Azaria, den zoon van Oded. En **15**, 2
hij ging uit, Asa tegen, en hij zeide tot hem: Hoort mij, Asa, en
gans Juda, en Benjamin! De HEERE is met ulieden, terwijl gij
met Hem zijt; en zo gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden;
maar zo gij Hem verlaat, Hij zal u verlaten. Israel nu is vele dagen 3
geweest zonder den waren God, en zonder een lerenden priester,
en zonder de wet. Maar als zij zich in hun nood bekeerden tot 4
den HEERE, den God Israels, en Hem zochten, zo werd Hij van
hen gevonden. En in die tijden was er geen vrede voor dengene, 5
die uitging, en dengene, die inkwam; maar vele beroerten waren
over al de inwoners van die landen; Dat volk tegen volk, en stad 6
tegen stad in stukken gestoten werden; want God had hen met
allen angst verschrikt. Daarom weest gij sterk, en laat uw handen 7
niet verslappen; want er is loon naar uw werk. Als nu Asa deze 8
woorden hoorde, en de profetie van den profeet Oded, sterkte hij
zich, en hij deed weg de verfoeisels uit het ganse land van Juda
en Benjamin, en uit de steden, die hij van het gebergte van Efraim
genomen had, en vernieuwde het altaar des HEEREN, dat voor
het voorhuis des HEEREN was. En hij vergaderde het ganse 9
Juda en Benjamin, en de vreemdelingen met hen uit Efraim, en
Manasse, en uit Simeon; want uit Israel vielen zij tot hem in
menigte, als zij zagen, dat de HEERE, zijn God, met hem was.
En zij vergaderden zich te Jeruzalem, in de derde maand, in het 10
vijftiende jaar van het koninkrijk van Asa. En zij offerden den 11
HEERE ten zelfden dage van den roof, *dien* zij gebracht hadden,
zevenhonderd runderen en zeven duizend schapen. En zij traden 12
in een verbond, dat zij den HEERE, den God hunner vaderen,
zoeken zouden met hun ganse hart en met hun ganse ziel. En al 13
wie den HEERE, den God Israels, niet zou zoeken, zou gedood
worden, van den kleine tot den grote, en van den man tot de
vrouw toe. En zij zwoeren den HEERE met luider stem en met 14
gejuich, desgelijks met trompetten en met bazuinen. En gans 15
Juda was verblijd over dezen eed; want zij hadden met hun ganse
hart gezworen, en met hun gansen wil Hem gezocht; en Hij werd
van hen gevonden, en de HEERE gaf hun rust rondom henen.
Aangaande ook Maacha, de moeder van den koning Asa, hij zette 16

haar af, dat zij geen koningin ware, omdat zij een afgrijselijken
afgod in een bos gemaakt had; ook roeide Asa haar afgrijselijken
afgod uit, en verbrijzelde en verbrandde *hem* aan de beek Kidron.
17 De hoogten werden wel niet weggenomen uit Israel, het hart van
18 Asa nochtans was volkomen al zijn dagen. En hij bracht in het
huis Gods de geheiligde dingen zijns vaders, en zijn geheiligde
19 dingen, zilver en goud, en vaten. En er was geen oorlog tot in
het vijf en dertigste jaar van het koninkrijk van Asa.

16 In het zes en dertigste jaar van het koninkrijk van Asa, toog
Baesa, de koning van Israel, op tegen Juda, en bouwde Rama,
opdat hij niemand toeliet uit te gaan en in te komen tot Asa,
2 den koning van Juda. Toen bracht Asa het zilver en het goud
voort, uit de schatten van het huis des HEEREN en van het huis
des konings, en zond tot Benhadad, den koning van Syrie, die te
3 Damaskus woonde, zeggende: Er is een verbond tussen mij en
tussen u, en tussen mijn vader en tussen uw vader; zie, ik zend u
zilver en goud, ga heen, maak uw verbond te niet met Baesa, den
4 koning van Israel, dat hij van tegen mij aftrekke. En Benhadad
hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die
hij had, tegen de steden van Israel, en zij sloegen Ijon, en Dan, en
5 Abel-maim, en alle schatsteden van Nafthali. En het geschiedde,
als Baesa *zulks* hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen, en zijn
6 werk staakte. Toen nam de koning Asa gans Juda, en zij droegen
weg de stenen van Rama, en het hout daarvan, waarmede Baesa
7 gebouwd had; en hij bouwde daarmede Geba en Mizpa. En
in denzelfden tijd kwam de ziener Hanani tot Asa, den koning
van Juda, en hij zeide tot hem: Omdat gij gesteund hebt op
den koning van Syrie, en niet gesteund hebt op den HEERE,
uw God, daarom is het heir des konings van Syrie uit uw hand
8 ontkomen. Waren niet de Moren en de Libyers een groot heir met
zeer veel wagenen en ruiteren? Toen gij nochtans op den HEERE
9 steundet, heeft Hij hen in uw hand gegeven. Want den HEERE
aangaande, Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te
bewijzen aan *degenen*, welker hart volkomen is tot Hem; gij hebt
hierin zottelijk gedaan; want van nu af zullen oorlogen tegen u
10 zijn. Doch Asa werd toornig tegen den ziener, en leidde hem
in het gevangenhuis; want hij was hierover tegen hem ontsteld;
11 daartoe onderdrukte Asa *enigen* uit het volk ter zelfder tijd. En

ziet, de geschiedenissen van Asa, de eerste met de laatste, ziet,
zij zijn beschreven in het boek der koningen van Juda en Israel.
Asa nu werd, in het negen en dertigste jaar van zijn koninkrijk, 12
krank aan zijn voeten; tot op het hoogste toe was zijn krankheid;
daartoe ook zocht hij den HEERE niet in zijn krankheid, maar
de medicijnmeesters. Alzo ontsliep Asa met zijn vaderen; en 13
hij stierf in het een en veertigste jaar zijner regering. En zij 14
begroeven hem in zijn graf, dat hij voor zich gegraven had in de
stad Davids, en leiden hem op het bed, hetwelk hij gevuld had met
specerijen, en dat van verscheidene soorten, naar apothekerskunst
toebereid; en zij brandden over hem een gans grote branding.

En zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats, en hij sterkte **17**
zich tegen Israel. En hij leide krijgsvolk in alle vaste steden van 2
Juda, en leide bezettingen in het land van Juda, en in de steden
van Efraim, die zijn vader Asa ingenomen had. En de HEERE 3
was met Josafat; want hij wandelde in de vorige wegen zijns va-
ders Davids, en zocht de Baals niet. Maar hij zocht den God 4
zijns vaders, en wandelde in Zijn geboden, en niet naar het doen
van Israel. En de HEERE bevestigde het koninkrijk in zijn hand, 5
en gans Juda gaf Josafat geschenken; en hij had rijkdom en eer
in menigte. En zijn hart verhief zich in de wegen des HEEREN; 6
en hij nam verder de hoogten en de bossen uit Juda weg. In het 7
derde jaar nu zijner regering zond hij tot zijn vorsten, tot Ben-
chail, en tot Obadja, en tot Zecharja, en tot Nathaneel, en tot
Michaja, opdat men zou leren in de steden van Juda. En met 8
hen de Levieten, Semaja en Nethanja, en Zebadja, en Asael, en
Semiramoth, en Jonathan, en Adonia, en Tobia, en Tob-adonia,
de Levieten, en met hen de priesters Elisama en Joram. En zij 9
leerden in Juda, en het wetboek des HEEREN was bij hen; en zij
gingen rondom in alle steden van Juda, en leerden onder het volk.
En een verschrikking des HEEREN werd over alle koninkrijken der 10
landen, die rondom Juda waren, dat zij niet krijgden tegen Josa-
fat. En van de Filistijnen brachten zij Josafat geschenken met het 11
opgelegde geld; ook brachten hem de Arabieren klein vee, zeven
duizend en zevenhonderd rammen, en zeven duizend en zevenhon-
derd bokken. Alzo nam Josafat toe, en werd ten hoogste groot; 12
daartoe bouwde hij in Juda burchten en schatsteden. En hij had 13
veel werks in de steden van Juda, en krijgslieden, kloeke helden

14 in Jeruzalem. Dit nu is hun telling, naar de huizen hunner vade-
ren. In Juda waren oversten der duizenden: Adna de overste, en
15 met hem waren driehonderd duizend kloeke helden. Naast hem
nu was de overste Johanan; en met hem waren tweehonderd en
16 tachtig duizend; Naast hem was Amasia, de zoon van Zichri, die
zich vrijwillig den HEERE overgegeven had; en met hem waren
17 tweehonderd duizend kloeke helden. En uit Benjamin was El-
jada, een kloek held; en met hem tweehonderd duizend, die met
18 boog en schild gewapend waren. En naast hem was Jozabad; en
met hem waren honderd en tachtig duizend, ten krijge toegerust.
19 Dezen waren in den dienst des konings; behalve degenen, die de
koning in de vaste steden door gans Juda gezet had.
18 Josafat nu had rijkdom en eer in overvloed; en hij verzwager-
2 de zich aan Achab. En ten einde van *enige* jaren toog hij af tot
Achab naar Samaria; en Achab slachtte schapen en runderen voor
hem in menigte, en voor het volk, dat met waren hem was; en hij
3 porde hem aan, om op te trekken naar Ramoth in Gilead. Want
Achab, de koning van Israel, zeide tot Josafat, den koning van
Juda: Zult gij met mij gaan naar Ramoth in Gilead? En hij zeide
tot hem: Zo zal ik zijn, gelijk gij zijt, en gelijk uw volk is, zal mijn
4 volk zijn, en wij zullen met u zijn in dezen krijg. Verder zeide
Josafat tot den koning van Israel: Vraag toch als heden naar het
5 woord des HEEREN. Toen vergaderde de koning van Israel de
profeten, vierhonderd mannen, en hij zeide tot hen: Zullen wij
tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten?
En zij zeiden: Trek op, want God zal hen in de hand des konings
6 geven. Maar Josafat zeide: Is hier niet nog een profeet des HEE-
7 REN, dat wij van hem vragen mochten? Toen zeide de koning
van Israel tot Josafat: Er is nog een man, om door hem den HEE-
RE te vragen; maar ik haat hem, want hij profeteert over mij niets
goeds, maar altijd kwaad; deze is Micha, de zoon van Jimla. En
8 Josafat zeide: de koning zegge niet alzo. Toen riep de koning
van Israel een kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk Micha, den
9 zoon van Jimla. De koning van Israel nu en Josafat, de koning
van Juda, zaten elk op zijn troon, bekleed met *hun* klederen, en
zij zaten op het plein, aan de deur der poort van Samaria; en al
10 de profeten profeteerden in hun tegenwoordigheid. En Zedekia,
de zoon van Kenaana, had zich ijzeren hoornen gemaakt, en hij

zeide: Zo zegt de HEERE: Met deze zult gij de Syriers stoten,
totdat gij hen gans verdaan zult hebben. En al de profeten pro- 11
feteerden alzo, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij
zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal hen in de hand des
konings geven. De bode nu, die heengegaan was, om Micha te 12
roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie, de woorden der profeten
zijn, uit een mond, goed tot den koning; dat nu toch uw woord
zij, gelijk als van een uit hen, en spreek het goede. Doch Mi- 13
cha zeide: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft, hetgeen mijn God
zeggen zal, dat zal ik spreken! Als hij tot den koning gekomen 14
was, zo zeide de koning tot hem: Micha, zullen wij naar Ramoth
in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En hij zei-
de: Trekt op, en gijlieden zult voorspoedig zijn, want zij zullen
in uw hand gegeven worden. En de koning zeide tot hem: Tot 15
hoevele reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt,
dan de waarheid, in den Naam des HEEREN? En hij zeide: Ik 16
zag het ganse Israel verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die
geen herder hebben; en de HEERE zeide: Dezen hebben geen
heer; een iegelijk kere weder naar zijn huis in vrede. Toen zeide 17
de koning van Israel tot Josafat: Heb ik tot u niet gezegd: Hij
zal over mij niets goeds, maar kwaad profeteren? Verder zeide 18
hij: Daarom hoort het woord des HEEREN: Ik zag den HEERE,
zittende op Zijn troon, en al het hemelse heir, staande aan Zijn
rechter *hand* en Zijn linkerhand. En de HEERE zeide: Wie zal 19
Achab, den koning van Israel, overreden, dat hij optrekke, en val-
le te Ramoth in Gilead? Daarna zeide Hij: Deze zegt aldus, en
die zegt alzo. Toen kwam een geest voort, en stond voor het 20
aangezicht des HEEREN, en zeide: Ik zal hem overreden. En de
HEERE zeide tot hem: Waarmede? En Hij zeide: Ik zal uitgaan, 21
en een leugengeest zijn in den mond van al zijn profeten. En Hij
zeide: Gij zult overreden, en zult ook vermogen; ga uit, en doe
alzo. Nu dan, zie, de HEERE heeft een leugengeest in den mond 22
van deze uw profeten gegeven, en de HEERE heeft kwaad over
u gesproken. Toen trad Zedekia, de zoon van Kenaana, toe, en 23
sloeg Micha op het kinnebakken, en hij zeide: Door wat weg is
de Geest des HEEREN van mij doorgegaan, om u aan te spre-
ken? En Micha zeide: Zie, gij zult het zien aan dienzelfden dag, 24
als gij zult gaan van kamer in kamer, om u te versteken. De 25

koning van Israel nu zeide: Neemt Micha, en brengt hem weder
tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon des ko-
26 nings; En gijlieden zult zeggen: Zo zegt de koning: Zet dezen in
het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid, en
27 met water der bedruktheid, totdat ik met vrede wederkom. En
Micha zeide: Indien gij enigszins met vrede wederkomt, zo heeft
de HEERE door mij niet gesproken. Verder zeide hij: Hoort, gij
28 volken altegaar! Alzo toog de koning van Israel, en Josafat, de
29 koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead. En de koning van
Israel zeide tot Josafat: Als ik mij versteld heb, zal ik in den
strijd komen; maar gij, trek uw klederen aan. Alzo verstelde zich
30 de koning van Israel, en zij kwamen in den strijd. De koning nu
van Syrie had geboden aan de oversten der wagenen, die hij had,
zeggende: Gijlieden zult niet strijden tegen kleinen noch groten,
31 maar tegen den koning van Israel alleen. Het geschiedde dan, als
de oversten der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden: Die is de
koning van Israel; en zij togen rondom hem, om te strijden; maar
Josafat riep, en de HEERE hielp hem, en God wendde hen van
32 hem af. Want het geschiedde, als de oversten der wagenen zagen,
dat het de koning van Israel niet was, dat zij van achter hem af-
33 keerden. Toen spande een man den boog in zijn eenvoudigheid,
en schoot den koning van Israel tussen de gespen en tussen het
pantsier. Toen zeide hij tot den voerman: Keer uw hand en voer
34 mij uit het leger, want ik ben verwond. En de strijd nam op dien
dag toe, en de koning van Israel deed zich met den wagen staande
houden tegenover de Syriers, tot den avond toe; en hij stierf ter
tijd, als de zon onderging.

19 En Josafat, de koning van Juda, keerde met vrede weder naar
2 zijn huis te Jeruzalem. En Jehu, de zoon van Hanani, de ziener,
ging uit, hem tegen, en zeide tot den koning Josafat: Zoudt gij
den goddeloze helpen, en die den HEERE haten, liefhebben? Nu
is daarom over u van het aangezicht des HEEREN grote toornig-
3 heid. Evenwel goede dingen zijn bij u gevonden; want gij hebt
de bossen uit het land weggedaan, en uw hart gericht om God te
4 zoeken. Josafat nu woonde in Jeruzalem; en hij toog wederom
uit door het volk, van Ber-seba af tot het gebergte van Efraim toe,
en deed hen wederkeren tot den HEERE, hunner vaderen God.
5 En hij stelde richters in het land, in alle vaste steden van Juda,

van stad tot stad. En hij zeide tot de richters: Ziet wat gij doet, 6
want gij houdt het gericht niet den mens, maar den HEERE; en
Hij is bij u in de zaak van het gericht. Nu dan, de verschrik- 7
king des HEEREN zij op ulieden; neemt waar, en doet het; want
bij den HEERE, onzen God, is geen onrecht, noch aanneming
van personen, noch ontvanging van geschenken. Daartoe stelde 8
Josafat ook te Jeruzalem *enige* van de Levieten, en van de pries-
teren, en van de hoofden der vaderen van Israel, over het gericht
des HEEREN, en over rechtsgeschillen, als zij weder te Jeruzalem
gekomen waren. En hij gebood hun, zeggende: Doet alzo in de 9
vreze des HEEREN, met getrouwheid en met een volkomen hart.
En *in* alle geschil, hetwelk van uw broederen, die in hun steden 10
wonen, tot u zal komen, tussen bloed en bloed, tussen wet en
gebod, en inzettingen en rechten, zo vermaant hen, dat zij niet
schuldig worden aan den HEERE, en een grote toornigheid over
u en over uw broederen zij; doet alzo, en gij zult niet schuldig
worden. En ziet, Amarja, de hoofdpriester, is over u in alle zaak 11
des HEEREN; en Zebadja, de zoon van Ismael, de vorst van het
huis van Juda, in alle zaak des konings; ook zijn de ambtlieden,
de Levieten, voor uw aangezicht; weest sterk en doet het, en de
HEERE zal met den goede zijn.

Het geschiedde nu na dezen, dat de kinderen Moabs, en de **20**
kinderen Ammons, en met hen *anderen* benevens de Ammonieten,
kwamen tegen Josafat ten strijde. Toen kwamen er, die Josafat 2
boodschapten, zeggende: Daar komt een grote menigte tegen u
van gene zijde der zee, uit Syrie; en zie, zij zijn te Hazezon-thamar,
hetwelk is Engedi. Josafat nu vreesde, en stelde zijn aangezicht, 3
om den HEERE te zoeken; en hij riep een vasten uit in gans Juda.
En Juda werd vergaderd, om van den HEERE *hulp* te zoeken; ook 4
kwamen zij uit alle steden van Juda, om den HEERE te zoeken.
En Josafat stond in de gemeente van Juda en Jeruzalem, in het 5
huis des HEEREN, voor het nieuwe voorhof. En hij zeide: O, 6
HEERE, God onzer vaderen, zijt Gij niet de God in den hemel?
Ja, Gij zijt de Heerser over alle koninkrijken der heidenen; en in
Uw hand is kracht en sterkte, zodat niemand zich tegen U stellen
kan. Hebt Gij niet, onze God, de inwoners dezes lands van voor 7
het aangezicht van Uw volk Israel verdreven, en dat aan het zaad
van Abraham, Uw liefhebber, tot in eeuwigheid gegeven? Zij nu 8

hebben daarin gewoond, en zij hebben U daarin een heiligdom
9 gebouwd voor Uw Naam, zeggende: Indien over ons *enig* kwaad
komt, het zwaard des oordeels, of pestilentie, of honger, wij zullen
voor dit huis, en voor Uw aangezicht staan, dewijl Uw Naam in dit
huis is; en wij zullen uit onze benauwdheid tot U roepen, en Gij
10 zult verhoren en verlossen. En nu, zie de kinderen Ammons, en
Moab, en die van het gebergte Seir, door dewelken Gij Israel niet
toeliet te trekken, als zij uit Egypteland togen, maar zij weken
11 van hen, en verdelgden hen niet; Zie dan, zij vergelden het ons,
komende om ons uit Uw erve, die Gij ons te erven gegeven hebt, te
12 verdrijven. O, onze God, zult Gij geen recht tegen hen oefenen?
want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte, die tegen ons
komt, en wij weten niet, wat wij doen zullen; maar onze ogen zijn
13 op U. En gans Juda stond voor het aangezicht des HEEREN,
14 ook hun kinderkens, hun vrouwen en hun zonen. Toen kwam
de Geest des HEEREN in het midden der gemeente, op Jahaziel,
den zoon van Zecharja, den zoon van Benaja, den zoon van Jehiel,
15 den zoon van Matthanja, den Leviet, uit de zonen van Asaf; En
hij zeide: Merkt op, geheel Juda, en gij, inwoners van Jeruzalem,
en gij, koning Josafat! Alzo zegt de HEERE tot ulieden: Vreest
gijlieden niet, en wordt niet ontzet vanwege deze grote menigte;
16 want de strijd is niet uwe, maar Gods. Trekt morgen tot hen af;
ziet, zij komen op bij den opgang van Ziz; en gij zult hen vinden
17 in het einde des dals, voor aan de woestijn van Jeruël. Gij zult
in dezen *strijd* niet te strijden hebben; stelt uzelven, staat en ziet
het heil des HEEREN met u, o Juda en Jeruzalem! Vreest niet,
en ontzet u niet, gaat morgen uit, hun tegen, want de HEERE zal
18 met u wezen. Toen neigde zich Josafat met het aangezicht ter
aarde; en gans Juda en de inwoners van Jeruzalem vielen neder
19 voor het aangezicht des HEEREN, aanbiddende den HEERE. En
de Levieten uit de kinderen der Kahathieten, en uit de kinderen
der Korahieten, stonden op, om den HEERE, den God Israels,
20 met luider stem ten hoogste te prijzen. En zij maakten zich des
morgens vroeg op, en togen uit naar de woestijn van Thekoa; en
als zij uittogen, stond Josafat en zeide: Hoort mij, o Juda, en
gij, inwoners van Jeruzalem! Gelooft in den HEERE, uw God, zo
zult gij bevestigd worden; gelooft aan Zijn profeten, en gij zult
21 voorspoedig zijn. Hij nu beraadslaagde zich met het volk, en

hij stelde den HEERE zangers, die de heilige Majesteit prijzen
zouden, voor de toegerusten uitgaande en zeggende: Looft den
HEERE, want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid! Ter 22
tijd nu, als zij aanhieven met een vreugdegeroep en lofzang, stelde
de HEERE achterlagen tegen de kinderen Ammons, Moab, en
die van het gebergte Seir, die tegen Juda gekomen waren; en zij
werden geslagen. Want de kinderen Ammons en Moab stonden 23
op tegen de inwoners van het gebergte Seir, om te verbannen en te
verdelgen; en als zij met de inwoners van Seir een einde gemaakt
hadden, hielpen zij de een den ander ten verderve. Als nu Juda 24
tot den wachttoren in de woestijn gekomen was, wendden zij zich
naar de menigte; en ziet, het waren dode lichamen, liggende op
de aarde, en niemand was ontkomen. Josafat nu en zijn volk 25
kwamen, om hun buit te roven, en zij vonden bij hen in menigte,
zowel have en dode lichamen, als kostelijk gereedschap, en namen
voor zich weg, totdat zij niet meer dragen konden; en zij roofden
den buit drie dagen, want dies was veel. En op den vierden dag 26
vergaderden zij zich in het dal van Beracha, want daar loofden zij
den HEERE; daarom noemden zij den naam dierzelver plaats het
dal van Beracha, tot op dezen dag. Daarna keerden alle mannen 27
van Juda en Jeruzalem weder, en Josafat in de voorspitse van
hen, om wederom met blijdschap tot Jeruzalem te komen; want
de HEERE had hen verblijd over hun vijanden. En zij kwamen te 28
Jeruzalem, met luiten, en met harpen, en met trompetten, tot het
huis des HEEREN. En er werd een verschrikking Gods over alle 29
koninkrijken dier landen, als zij hoorden, dat de HEERE tegen
de vijanden van Israel gestreden had. Alzo was het koninkrijk 30
van Josafat stil; en zijn God gaf hem rust rondom henen. Zo 31
regeerde Josafat over Juda; hij was vijf en dertig jaren oud, als
hij koning werd, en hij regeerde vijf en twintig jaren te Jeruzalem;
en de naam zijner moeder was Azuba, een dochter van Silhi. En 32
hij wandelde in den weg van zijn vader Asa, en hij week daarvan
niet af, doende dat recht was in de ogen des HEEREN. Evenwel 33
werden de hoogten niet weggenomen; want het volk had nog zijn
hart niet geschikt tot den God zijner vaderen. Het overige nu der 34
geschiedenissen van Josafat, de eerste en de laatste, ziet, die zijn
geschreven in de geschiedenissen van Jehu, den zoon van Hanani,
die men hem optekenen deed in het boek der koningen van Israel.

35 Doch na dezen vergezelschapte zich Josafat, de koning van Juda,
met Ahazia, den koning van Israel; die handelde goddelooslijk in
36 *zijn* doen. En hij vergezelschapte zich met hem, om schepen te
maken, om naar Tharsis te gaan; en zij maakten de schepen te
37 Ezeon-geber. Maar Eliezer, de zoon van Dodava, van Maresa,
profeteerde tegen Josafat, zeggende: Omdat gij u met Ahazia
vergezelschapt hebt, heeft de HEERE uw werken verscheurd. Alzo
werden de schepen verbroken, dat zij niet konden naar Tharsis
gaan.
21 Daarna ontsliep Josafat met zijn vaderen, en werd begraven bij
zijn vaderen in de stad Davids; en zijn zoon Joram werd koning
2 in zijn plaats. En hij had broederen, Josafats zonen, Azarja,
en Jehiel, en Zecharja, en Azarjahu, en Michael, en Sefatja; deze
3 allen waren zonen van Josafat, den koning van Israel. En hun
vader had hun vele gaven gegeven van zilver, en van goud, en van
kostelijkheden, met vaste steden in Juda; maar het koninkrijk gaf
4 hij Joram, omdat hij de eerstgeborene was. Als Joram tot het
koninkrijk zijns vaders opgekomen was, en zich versterkt had, zo
doodde hij al zijn broederen met het zwaard, mitsgaders ook *enige*
5 van de vorsten van Israel. Twee en dertig jaar was Joram oud,
toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jeruzalem.
6 En hij wandelde in den weg der koningen van Israel, gelijk als het
huis van Achab deed; want hij had de dochter van Achab tot een
7 vrouw; en hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN. Doch
de HEERE wilde het huis Davids niet verderven, om des verbonds
wil, dat Hij met David gemaakt had; en gelijk als Hij gezegd had,
8 hem en zijn zonen te allen dage een lamp te zullen geven. In
zijn dagen vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda,
9 en zij maakten over zich een koning. Daarom toog Joram voort
met zijn oversten, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich
des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, en
10 de oversten der wagenen. Evenwel vielen de Edomieten af van
onder het gebied van Juda, tot op dezen dag; toen ter zelfder tijd
viel Libna af, van onder zijn gebied, want hij had den HEERE,
11 den God zijner vaderen, verlaten. Ook maakte hij hoogten op de
bergen van Juda; en hij deed de inwoners van Jeruzalem hoereren,
12 ja, hij dreef Juda *daartoe.* Zo kwam een schrift tot hem van den
profeet Elia, zeggende: Alzo zegt de HEERE, de God van uw

vader David: Omdat gij in de wegen van uw vader Josafat, en
in de wegen van Asa, den koning van Juda, niet gewandeld hebt;
Maar hebt gewandeld in den weg der koningen van Israel, en hebt 13
Juda en de inwoners van Jeruzalem doen hoereren, achtervolgens
het hoereren van het huis van Achab; en ook uw broederen, van
uws vaders huis, gedood hebt, die beter waren dan gij; Zie, de 14
HEERE zal *u* plagen met een grote plage aan uw volk, en aan
uw kinderen, en aan uw vrouwen, en aan al uw have. Gij zult 15
ook in grote krankheden zijn, door de krankheid uwer ingewanden,
totdat uw ingewanden uitgaan vanwege de krankheid, jaar op jaar.
Zo verwekte de HEERE tegen Joram den geest der Filistijnen en 16
der Arabieren, die aan de zijde der Moren zijn. Die togen op 17
in Juda, en braken daarin, en voerden alle have weg, die in het
huis des konings gevonden werd, zelfs ook zijn kinderen, en zijn
vrouwen; zodat hem geen zoon overgelaten werd, dan Joahaz, de
kleinste zijner zonen. En na dit alles plaagde hem de HEERE 18
in zijn ingewand met een krankheid, daar geen genezen aan was.
Dit geschiedde van jaar tot jaar, zodat, wanneer de tijd van het 19
einde der twee jaren uitging, zijn ingewanden met de krankheid
uitgingen, dat hij stierf van boze krankheden; en zijn volk maakte
hem gene branding, als de branding zijner vaderen. Hij was twee 20
en dertig *jaren* oud, als hij koning werd, en regeerde acht jaren
te Jeruzalem; en hij ging henen zonder begeerd te zijn; en zij
begroeven hem in de stad Davids, maar niet in de graven der
koningen.

En de inwoners van Jeruzalem maakten Ahazia, zijn kleinsten **22**
zoon, koning in zijn plaats; want een bende, die met de Arabieren
in het leger gekomen was, had al de eersten gedood. Ahazia dan,
de zoon van Joram, de koning van Juda, regeerde. Twee en 2
veertig jaar was Ahazia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde
een jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia, een
dochter van Omri. Hij wandelde ook in de wegen van het huis van 3
Achab; want zijn moeder was zijn raadgeefster, om goddelooslijk
te handelen. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, 4
gelijk het huis van Achab; want zij waren zijn raadgevers, na den
dood zijns vaders, hem ten verderve. Hij wandelde ook in hun 5
raad, en toog henen met Joram, den zoon van Achab, den koning
van Israel, tot den strijd tegen Hazael, den koning van Syrie, bij

6 Ramoth in Gilead; en de Syriers sloegen Joram. En hij keerde
weder om zich te laten genezen te Jizreel; want *hij had* wonden,
die men hem bij Rama geslagen had, als hij streed tegen Hazael,
den koning van Syrie; en Azarja, de zoon van Joram, den koning
van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te Jizreel te
7 bezien, want hij was krank. De vertreding nu van Ahazia was
van God, dat hij tot Joram kwam; want als hij gekomen was,
toog hij met Joram uit tot Jehu, den zoon van Nimsi, denwelken
8 de HEERE gezalfd had, om het huis van Achab uit te roeien. Zo
geschiedde het, als Jehu het oordeel uitvoerde tegen het huis van
Achab, dat hij de vorsten van Juda en de zonen der broederen
9 van Ahazia, die Ahazia dienden, vond, en die doodde. Daarna
zocht hij Ahazia, en zij kregen hem (want hij was verstoken in
Samaria), en zij brachten hem tot Jehu, en zij doodden hem, en
begroeven hem; want zij zeiden: Hij is de zoon van Josafat, die
den HEERE met zijn ganse hart gezocht heeft. Zo had het huis
10 van Ahazia niemand, die kracht behield tot het koninkrijk. Toen
Athalia, de moeder van Ahazia, zag, dat haar zoon dood was, zo
maakte zij zich op, en bracht al het koninklijke zaad van het huis
11 van Juda om. Maar Jozabath, de dochter des konings, nam Joas,
den zoon van Ahazia, en stal hem uit het midden van des konings
zonen, die gedood werden, en zette hem en zijn voedster in een
slaapkamer; zo verborg hem Jozabath, de dochter van den koning
Joram, de huisvrouw van den priester Jojada (want zij was de
12 zuster van Ahazia), voor Athalia, dat zij hem niet doodde. En
hij was bij hen verstoken in het huis Gods zes jaren; en Athalia
regeerde over het land.

23 Doch in het zevende jaar versterkte zich Jojada, en nam de
oversten der honderden, Azarja, den zoon van Jeroham en Is-
mael, den zoon van Johanan, en Azarja, den zoon van Obed, en
Maaseja, den zoon van Adaja, en Elisafat, den zoon van Zichri,
2 met zich in een verbond. Die togen om in Juda, en vergaderden
de Levieten uit alle steden van Juda, en de hoofden der vaderen
3 van Israel, en zij kwamen naar Jeruzalem. En die ganse gemeen-
te maakte een verbond in het huis Gods, met den koning; en hij
zeide tot hen: Ziet, de zoon des konings zal koning zijn, gelijk als
4 de HEERE van de zonen van David gesproken heeft. Dit is de
zaak, die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat

ingaan, van de priesteren en van de Levieten, zullen tot poortiers
der dorpelen zijn; En een derde deel zal zijn aan het huis des 5
konings; en een derde deel aan de Fondamentpoort; en al het volk
zal in de voorhoven zijn van het huis des HEEREN. Maar dat 6
niemand kome in het huis des HEEREN, dan de priesteren en de
Levieten, die dienen; die zullen ingaan, want zij zijn heilig; maar
al het volk zal de wacht des HEEREN waarnemen. De Levieten 7
nu zullen de koning rondom omsingelen, een ieder met zijn wape-
nen in zijn hand; en die tot het huis inkomt, zal gedood worden;
doch weest gijlieden bij den koning, als hij inkomt en uitgaat. En 8
de Levieten en gans Juda deden naar alles, wat de priester Jojada
geboden had; en zij namen een ieder zijn mannen, die op den sab-
bat inkwamen, met degenen, die op den sabbat uitgingen; want
de priester Jojada had aan de verdelingen geen verlof gegeven.
Verder gaf de priester Jojada aan de oversten der honderden de 9
spiesen, en de rondassen, en de schilden, die van den koning David
geweest waren, die in het huis Gods waren. En hij stelde al het 10
volk, en een ieder met zijn geweer in zijn hand, van de rechterzij-
de van het huis tot de linkerzijde van het huis, naar het altaar,
en naar het huis, bij den koning rondom. Toen brachten zij des 11
konings zoon voor, en zetten hem de kroon op, en *gaven hem* de
getuigenis, en zij maakten hem koning; en Jojada en zijn zonen
zalfden hem, en zeiden: De koning leve! Toen nu Athalia hoorde 12
de stem des volks, dat toeliep en den koning roemde, kwam zij
tot het volk in het huis des HEEREN. En zij zag toe; en ziet, 13
de koning stond bij zijn pilaar, aan den ingang; en de oversten en
de trompetten waren bij den koning; en al het volk des lands was
blijde, en blies met de trompetten; en de zangers waren er met
muzikale instrumenten, en gaven te kennen, dat men lofzingen
zou; toen verscheurde Athalia haar klederen, en zij riep: Verraad,
verraad! Maar de priester Jojada bracht de oversten der honder- 14
den, die over het heir gesteld waren, uit, en zeide tot hen: Brengt
ze uit tot buiten de ordeningen, en die haar volgt, zal met het
zwaard gedood worden; want de priester had gezegd: Gij zult ze
in het huis des HEEREN niet doden. En zij leiden de handen 15
aan haar, en zij ging naar den ingang van de Paardenpoort, naar
het huis des konings; en zij doodden ze daar. En Jojada maak- 16
te een verbond tussen zich, en tussen al het volk, en tussen den

17 koning, dat zij den HEERE tot een volk zouden zijn. Daarna
ging al het volk in het huis van Baal, en braken dat af; en zijn
altaren en zijn beelden verbraken zij, en Matthan, den priester
18 van Baal, sloegen zij dood voor de altaren. Jojada nu bestelde
de ambten in het huis des HEEREN, onder de hand der Levie-
tische priesteren, die David in het huis des HEEREN afgedeeld
had, om de brandofferen des HEEREN te offeren, gelijk in de wet
van Mozes geschreven is, met blijdschap en met gezang, naar de
19 instelling van David. En hij stelde de poortiers aan de poorten
van het huis des HEEREN, opdat niemand, in enig ding onrein
20 zijnde, inkwame. En hij nam de oversten der honderden, en de
machtigen, en die heerschappij hadden onder het volk, en al het
volk des lands, en bracht den koning van het huis des HEEREN
af, en zij kwamen door het midden der hoge poort in het huis des
konings; en zij zetten den koning op den troon des koninkrijks.
21 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij
Athalia met het zwaard gedood hadden.

24 Joas was zeven jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde
veertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zib-
2 ja, van Ber-seba. En Joas deed dat recht was in de ogen des
3 HEEREN, al de dagen van den priester Jojada. En Jojada nam
4 voor hem twee vrouwen; en hij gewon zonen en dochteren. Het
geschiedde nu na dezen, dat het in het hart van Joas was, het
5 huis des HEEREN te vernieuwen. Zo vergaderde hij de pries-
teren en de Levieten, en zeide tot hen: Trekt uit tot de steden
van Juda, en vergadert geld van het ganse Israel, om het huis
uws Gods te beteren van jaar tot jaar; en gijlieden, haast tot deze
6 zaak; maar de Levieten haastten niet. En de koning riep Jojada,
het hoofd, en zeide tot hem: Waarom hebt gij geen onderzoek
gedaan bij de Levieten, dat zij uit Juda en uit Jeruzalem inbren-
gen zouden de schatting van Mozes, den knecht des HEEREN, en
7 van de gemeente van Israel, voor de tent der getuigenis? Want
als Athalia goddelooslijk handelde, hadden haar zonen het huis
Gods opengebroken, ja, zelfs alle geheiligde dingen van het huis
8 des HEEREN besteed aan de Baals. En de koning gebood, en zij
maakten een kist, en stelden die buiten aan de poort van het huis
9 des HEEREN. En men deed uitroeping in Juda en in Jeruzalem,
dat men den HEERE inbrengen zou de schatting van Mozes, den

knecht Gods, over Israel in de woestijn. Toen verblijdden zich 10
alle oversten en al het volk, en zij brachten in, en wierpen in de
kist, totdat men voleind had. Het geschiedde nu ter tijd, als hij 11
de kist, naar des konings bevel, door de hand der Levieten, in-
bracht, en als zij zagen, dat er veel gelds was, dat de schrijver des
konings kwam, en de bestelde van den hoofdpriester, en de kist
ledig maakten, en die opnamen, en die wederbrachten aan haar
plaats; alzo deden zij van dag tot dag, en verzamelden geld in me-
nigte; Hetwelk de koning en Jojada gaven aan degenen, die het 12
werk van den dienst van het huis des HEEREN verzorgden; en
zij huurden houwers en timmerlieden, om het huis des HEEREN
te vernieuwen, mitsgaders ook werkmeesters in ijzer en koper, om
het huis des HEEREN te beteren. Zo deden de verzorgers van 13
het werk, dat de betering des werks door hun hand toenam; en
zij herstelden het huis Gods in zijn gestaltenis, en maakten het
vast. Als zij nu voleind hadden, brachten zij voor den koning 14
en Jojada het overige des gelds, waarvan hij vaten maakte voor
het huis des HEEREN, vaten om te dienen en te offeren, en rook-
schalen, en gouden en zilveren vaten; en zij offerden geduriglijk
brandofferen in het huis des HEEREN al de dagen van Jojada.
En Jojada werd oud en zat van dagen, en stierf; hij was honderd 15
en dertig jaren oud, toen hij stierf. En zij begroeven hem in de 16
stad Davids, bij de koningen; want hij had goed gedaan in Israel,
beide aan God en zijn huize. Maar na den dood van Jojada kwa- 17
men de vorsten van Juda, en bogen zich neder voor den koning;
toen hoorde de koning naar hen. Zo verlieten zij het huis des 18
HEEREN, des Gods hunner vaderen, en dienden de bossen en de
afgoden; toen was een grote toornigheid over Juda en Jeruzalem,
om deze hun schuld. Doch Hij zond profeten onder hen, om hen 19
tot den HEERE te doen wederkeren; die betuigden tegen hen,
maar zij neigden de oren niet. En de Geest Gods toog Zacha- 20
ria aan, den zoon van Jojada, den priester, die boven het volk
stond, en hij zeide tot hen: Zo zegt God: Waarom overtreedt gij
de geboden des HEEREN? Daarom zult gij niet voorspoedig zijn;
dewijl gij den HEERE verlaten hebt, zo zal Hij u verlaten. En 21
zij maakten een verbintenis tegen hem, en stenigden hem met ste-
nen door het gebod des konings, in het voorhof van het huis des
HEEREN. Zo gedacht de koning Joas niet der weldadigheid, die 22

zijn vader Jojada aan hem gedaan had, maar doodde zijn zoon;
dewelke, als hij stierf, zeide: De HEERE zal het zien en zoeken!
23 Daarom geschiedde het met den omgang des jaars, dat de heir-
kracht van Syrie tegen hem optoog, en zij kwamen tot Juda en
Jeruzalem, en verdierven uit het volk al de vorsten des volks; en
24 zij zonden al hun roof tot den koning van Damaskus. Hoewel
de heirkracht van Syrie met weinig mannen kwam, evenwel gaf
de HEERE in hun hand een heirkracht van grote menigte, dewijl
zij den HEERE, den God hunner vaderen, verlaten hadden; alzo
25 voerden zij de oordelen uit tegen Joas. En toen zij van hem ge-
togen waren (want zij lieten hem in grote krankheden), maakten
zijn knechten, om het bloed der zonen van den priester Jojada,
een verbintenis tegen hem, en zij sloegen hem dood op zijn bed,
dat hij stierf; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar zij
26 begroeven hem niet in de graven der koningen. Dezen nu zijn,
die een verbintenis tegen hem maakten: Zabad, de zoon van Si-
meath, de Ammonietische, en Jozabad, de zoon van Simrith, de
27 Moabietische. Aangaande nu zijn zonen, en de grootheid van
den last, hem *opgelegd*, en het gebouw van het huis Gods, ziet, zij
zijn geschreven in de historie van het boek der koningen; en zijn
zoon Amazia werd koning in zijn plaats.

25 Amazia, vijf en twintig jaren oud zijnde, werd koning, en re-
geerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner
2 moeder was Joaddan, van Jeruzalem. En hij deed dat recht was
3 in de ogen des HEEREN, doch niet met een volkomen hart. Het
geschiedde nu, als het koninkrijk aan hem gesterkt was, dat hij
zijn knechten, die den koning, zijn vader, geslagen hadden, dood-
4 de. Doch hun kinderen doodde hij niet, maar hij *deed*, gelijk in de
wet, in het boek van Mozes, geschreven is, waar de HEERE gebo-
den heeft, zeggende: De vaders zullen niet sterven om de kinderen,
en de kinderen zullen niet sterven om de vaders; maar een ieder
5 zal om zijn zonde sterven. En Amazia vergaderde Juda, en stelde
hen, naar de huizen der vaderen, tot oversten van duizenden en
tot oversten van honderden, door gans Juda en Benjamin; en hij
monsterde hen, van twintig jaren oud en daarboven, en vond hen
driehonderd duizend uitgelezenen, uittrekkende ten heire, hande-
6 lende spies en rondas. Daartoe huurde hij uit Israel honderd
7 duizend kloeke helden, voor honderd talenten zilvers. Maar er

kwam een man Gods tot hem, zeggende: O, koning! laat het heir
van Israel met u niet gaan; want de HEERE is niet met Israel,
met alle kinderen van Efraim. Maar zo gij gaat, doe het, wees 8
sterk ten strijde; God zal u doen vallen voor den vijand; want in
God is kracht, om te helpen en om te doen vallen. En Amazia 9
zeide tot den man Gods: Maar wat zal men doen met de honderd
talenten, die ik aan de benden van Israel gegeven heb? En de
man Gods zeide: De HEERE heeft meer dan dit, om u te geven.
Toen scheidde Amazia die af, te weten de benden, die uit Efraim 10
tot hem gekomen waren, dat zij naar hun plaats gingen; daarom
ontstak hun toorn zeer tegen Juda, en zij keerden weder tot hun
plaats in hittigheid des toorns. Amazia nu sterkte zich, en leidde 11
zijn volk uit, en toog in het Zoutdal, en sloeg van de kinderen van
Seir tien duizend. Daartoe vingen de kinderen van Juda tien dui- 12
zend levend, en brachten ze op de hoogte der steenrots, en stieten
hen van de spits der steenrots af, dat zij allen barstten. Maar 13
de mannen der benden, die Amazia had doen wederkeren, dat zij
met hem in den strijd niet zouden trekken, die deden een inval in
de steden van Juda, van Samaria af tot Beth-horon toe, en sloe-
gen van hen drie duizend, en roofden veel roofs. Het geschiedde 14
nu, nadat Amazia van het slaan der Edomieten gekomen was, en
dat hij de goden der kinderen van Seir medegebracht had, dat hij
die zich tot goden stelde, en zich voor dezelve neder boog en dien
rookte. Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Amazia; en 15
Hij zond tot hem een profeet, die zeide tot hem: Waarom hebt
gij de goden van dat volk gezocht, die hun volk niet gered hebben
uit uw hand? En het geschiedde, als hij tot hem sprak, dat hij 16
hem zeide: Heeft men u tot des konings raadgever gesteld? Houd
gij op; waarom zouden zij u slaan? Toen hield de profeet op, en
zeide: Ik merk, dat God besloten heeft u te verderven, dewijl gij
dit gedaan, en naar mijn raad niet gehoord hebt. En Amazia, de 17
koning van Juda, werd te rade, dat hij zond tot Joas, den zoon
van Joahaz, den zoon van Jehu, den koning van Israel, om te zeg-
gen: Kom, laat ons elkanders aangezicht zien. Maar Joas, de 18
koning van Israel, zond tot Amazia, den koning van Juda, om te
zeggen: De distel, die op den Libanon is, zond tot den ceder, die
op den Libanon is, om te zeggen: Geef uw dochter mijn zoon ter
vrouw; maar het gedierte des velds, dat op den Libanon is, ging

19 voorbij, en vertrad de distel. Gij zegt: Zie, gij hebt de Edomie-
ten geslagen; daarom heeft uw hart u verheven, om te roemen;
nu, blijf in uw huis; waarom zoudt gij u in het kwaad mengen,
20 dat gij vallen zoudt; gij en Juda met u? Doch Amazia hoorde
niet, want het was van God, opdat Hij hen in *hun* hand gave,
21 overmits zij de goden der Edomieten gezocht hadden. Zo toog
Joas, de koning van Israel, op, en hij en Amazia, de koning van
Juda, zagen elkanders aangezichten te Beth-semes, dat in Juda
22 is. En Juda werd geslagen voor het aangezicht van Israel; en zij
23 vloden een iegelijk in zijn tenten. En Joas, de koning van Israel,
greep Amazia, den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon
van Joahaz, te Beth-semes; en hij bracht hem te Jeruzalem, en
hij brak aan den muur van Jeruzalem, van de poort van Efraim
24 tot aan de Hoekpoort, vierhonderd ellen. Daartoe *nam* hij al het
goud, en het zilver, en al de vaten, die in het huis Gods gevonden
werden, bij Obed-edom, en de schatten van het huis des konings,
25 mitsgaders gijzelaars, en hij keerde weder naar Samaria. Amazia
nu, de zoon van Joas, de koning van Juda, leefde na den dood van
Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel, vijftien jaren.
26 Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, de eerste en de
laatste, ziet, zijn die niet geschreven in het boek der koningen
27 van Juda en Israel? Van den tijd nu af, dat Amazia afgeweken
was van achter den HEERE, zo maakten zij in Jeruzalem een ver-
bintenis tegen hem; doch hij vluchtte naar Lachis. Toen zonden
28 zij hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar. En zij brachten
hem op paarden, en begroeven hem bij zijn vaderen in de stad
van Juda.

26 Toen nam het ganse volk van Juda Uzzia (die nu zestien jaren
oud was), en maakte hem koning in de plaats van zijn vader Ama-
2 zia. Dezelve bouwde Eloth, en bracht ze weder aan Juda, nadat
3 de koning met zijn vaderen ontslapen was. Zestien jaren was
Uzzia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee en vijftig
jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jecholia, van
4 Jeruzalem. En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN,
5 naar alles, wat zijn vader Amazia gedaan had. Want hij begaf
zich om God te zoeken, in de dagen van Zacharia, die verstandig
was in de gezichten Gods; in de dagen nu, dat hij den HEERE
6 zocht, maakte hem God voorspoedig. Want hij toog uit, en krijg-

de tegen de Filistijnen, en brak den muur van Gath, en den muur
van Jabne, en den muur van Asdod; daartoe bouwde hij steden
in Asdod, en onder de Filistijnen. En God hielp hem tegen de 7
Filistijnen, en tegen de Arabieren, die te Gur-baal woonden, en *te-
gen* de Meunieten. En de Ammonieten gaven Uzzia geschenken; 8
en zijn naam ging tot den ingang van Egypte, want hij sterkte
zich ten hoogste. Daartoe bouwde Uzzia torens te Jeruzalem, 9
aan de Hoekpoort en aan de Dalpoort, en aan de hoeken; en hij
sterkte ze. Hij bouwde ook torens in de woestijn, en hieuw ve- 10
le putten uit, overmits hij veel vee had, beide in de laagten en
in de effene velden; akkerlieden en wijngaardeniërs op de bergen
en op de vruchtbare velden; want hij was een liefhebber van den
land *bouw*. Verder had Uzzia een heirkracht van geoefenden ten 11
oorlog, uittrekkende ten heire bij benden, naar het getal hunner
monstering, daar de hand van Jeiel, den schrijver, en Mahaseja,
den ambtman; onder de hand van Hananja, *een* van de vorsten
des konings. Het gehele getal van de hoofden der vaderen, der 12
strijdbare helden, was twee duizend en zeshonderd. En onder 13
hun hand was een krijgsheir van driehonderd zeven duizend en
vijfhonderd, die met strijdbare kracht zich ten oorlog oefenden,
om den koning tegen den vijand te helpen. En Uzzia bereidde 14
voor hen, voor het ganse heir, schilden, en spiesen, en helmen, en
pantsieren, en bogen, zelfs tot de slingerstenen toe. Hij maakte 15
ook te Jeruzalem kunstige werken, bedenking van kunstige werk-
meesters, dat zij op de torens en op de hoeken zijn zouden, om
met pijlen en met grote stenen, te schieten; zo ging zijn naam tot
verre toe uit, want hij werd wonderlijk geholpen, totdat hij sterk
was. Maar als hij sterk geworden was, verhief zich zijn hart tot 16
verdervens toe, en hij overtrad tegen den HEERE, zijn God; want
hij ging in den tempel des HEEREN, om te roken op het reuk-
altaar. Doch Azaria, de priester, ging hem na, en met hem des 17
HEEREN priesters, tachtig kloeke mannen. En zij wederston- 18
den den koning Uzzia, en zeiden tot hem: Het komt u niet toe,
Uzzia, den HEERE te roken, maar den priesteren, Aarons zonen,
die geheiligd zijn, om te roken; ga uit het heiligdom, want gij hebt
overtreden, en het zal u niet tot eer zijn van den HEERE God.
Toen werd Uzzia toornig, en het reukwerk was in zijn hand, om te 19
roken; als hij nu toornig werd tegen de priesteren, rees de melaats-

heid op aan zijn voorhoofd, voor het aangezicht der priesteren in
20 het huis des HEEREN, van boven het reukaltaar. Alstoen zag
de hoofdpriester Azaria op hem, en al de priesteren en ziet, hij
was melaats aan zijn voorhoofd, en zij stieten hem met der haast
van daar, ja hij zelf werd ook gedreven uit te gaan, omdat de
21 HEERE hem geplaagd had. Alzo was de koning Uzzia melaats
tot aan den dag zijns doods; en melaats zijnde, woonde hij in
een afgezonderd huis, want hij was van het huis des HEEREN
afgesneden; Jotham nu, zijn zoon, was over het huis des konings,
22 richtende het volk des lands. Het overige nu der geschiedenissen
van Uzzia, de eerste en de laatste, heeft de profeet Jesaja, de zoon
23 van Amos, beschreven. En Uzzia ontsliep met zijn vaderen, en
zij begroeven hem bij zijn vaderen, in het veld van de begrafenis,
die van de koningen was; want zij zeiden: hij is melaats; en zijn
zoon Jotham werd koning in zijn plaats.

27 Jotham was vijf en twintig jaren oud, toen hij koning werd, en
hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder
2 was Jerusa, een dochter van Zadok. En hij deed dat recht was
in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Uzzia gedaan
had, behalve dat hij in den tempel des HEEREN niet ging; en het
3 volk verdierf zich nog. Dezelve bouwde de hoge poorten aan het
huis des HEEREN; hij bouwde ook veel aan den muur van Ofel.
4 Daartoe bouwde hij steden op het gebergte van Juda; en in de
5 wouden bouwde hij burchten en torens. Hij krijgde ook tegen
den koning der kinderen Ammons, en had de overhand over hen,
zodat de kinderen Ammons in datzelfde jaar hem gaven honderd
talenten zilvers, en tien duizend kor tarwe, en tien duizend gerst;
dit brachten hem de kinderen Ammons wederom, ook in het twee-
6 de en in het derde jaar. Alzo versterkte zich Jotham; want hij
richtte zijn wegen voor het aangezicht des HEEREN, zijns Gods.
7 Het overige nu der geschiedenissen van Jotham, en al zijn krijgen,
en zijn wegen, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen
8 van Israel en Juda. Hij was vijf en twintig jaren oud, toen hij
9 koning werd; en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem. En Jot-
ham ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad
Davids; en zijn zoon Achaz werd koning in zijn plaats.

28 Achaz was twintig jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde
zestien jaren te Jeruzalem; en hij deed niet dat recht was in de

ogen des HEEREN, gelijk zijn vader David; Maar hij wandelde 2
in de wegen der koningen van Israel; daartoe maakte hij ook ge-
gotene beelden voor de Baals. Dezelve rookte ook in het dal des 3
zoons van Hinnom; en hij brandde zijn zonen in het vuur, naar
de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der
kinderen Israels uit de bezitting verdreven had. Ook offerde hij 4
en rookte op de hoogten en op de heuvelen, mitsgaders onder alle
groen geboomte. Daarom gaf hem de HEERE, zijn God, in de 5
hand des konings van Syrie, dat zij hem sloegen, en van hem ge-
vankelijk wegvoerden een grote menigte van gevangenen, die zij te
Damaskus brachten. En hij werd ook gegeven in de hand des ko-
nings van Israel, die hem sloeg met een groten slag. Want Pekah, 6
de zoon van Remalia, sloeg in Juda honderd en twintig duizend
dood op een dag, allen strijdbare mannen, omdat zij den HEERE,
den God hunner vaderen, verlaten hadden. En Zichri, een gewel- 7
dig man van Efraim, sloeg Maaseja, den zoon des konings, dood,
en Azrikam, den huisoverste, mitsgaders Elkana, den tweede na
den koning. En de kinderen Israels voerden van hun broederen 8
gevankelijk weg tweehonderd duizend, vrouwen, zonen en doch-
teren, en plunderden ook veel roofs van hen; en zij brachten den
roof te Samaria. Aldaar nu was een profeet des HEEREN, wiens 9
naam was Oded; die ging uit, het heir tegen, dat naar Samaria
kwam, en zeide tot hen: Ziet, door de grimmigheid des HEEREN,
des Gods uwer vaderen, over Juda, heeft Hij hen in uw hand ge-
geven, en gij hebt hen doodgeslagen in toornigheid, *die* tot aan
den hemel raakt. Daartoe denkt gij nu de kinderen van Juda en 10
Jeruzalem u tot slaven en slavinnen te onderwerpen; zijt gij het
niet alleenlijk? Bij ulieden zijn schulden tegen den HEERE, uw
God. Nu dan, hoort mij, en brengt de gevangenen weder, die 11
gij van uw broederen gevankelijk weggevoerd hebt; want de hitte
van des HEEREN toorn is over u. Toen maakten zich mannen 12
op van de hoofden der kinderen van Efraim, Azaria, de zoon van
Johanan, Berechja, de zoon van Mesillemoth en Jehizkia, de zoon
van Sallum, en Amasa, de zoon van Hadlai, tegen degenen, die
uit het heir kwamen. En zij zeiden tot hen: Gij zult deze ge- 13
vangenen hier niet inbrengen, tot een schuld over ons tegen den
HEERE; denkt gijlieden toe te doen tot onze zonden en tot onze
schulden, hoewel wij vele schulden hebben, en de hitte des toorns

14 over Israel is? Toen lieten de toegerusten de gevangenen en den
15 roof voor het aangezicht der oversten en der ganse gemeente. De
mannen nu, die met namen uitgedrukt zijn, maakten zich op, en
grepen de gevangenen, en kleedden van den roof al hun naakten;
en zij kleedden hen, en schoeiden hen, en spijsden hen, en drenk-
ten hen, en zalfden hen, en voerden ze op ezelen, allen die zwak
waren, en brachten hen te Jericho, de Palmstad, bij hun broe-
16 deren; daarna keerden zij weder naar Samaria. Ter zelfder tijd
zond de koning Achaz tot de koningen van Assyrie, dat zij hem
17 helpen zouden. Daarenboven waren ook de Edomieten gekomen,
en hadden Juda geslagen en gevangenen gevankelijk weggevoerd.
18 Daartoe waren de Filistijnen in de steden der laagte en het zuiden
van Juda ingevallen, en hadden ingenomen Beth-semes, en Ajalon,
en Gederoth, en Socho en haar onderhorige plaatsen, en Timna en
haar onderhorige plaatsen, en Gimzo en haar onderhorige plaat-
19 sen; en zij woonden aldaar. Want de HEERE vernederde Juda,
om der wille van Achaz, den koning Israels; want hij had Juda
20 afgetrokken, dat het gans zeer overtrad tegen den HEERE. En
Tiglath-pilneser, de koning van Assyrie, kwam tot hem; doch hij
21 benauwde hem, en sterkte hem niet. Want Achaz nam een deel
van het huis des HEEREN, en van het huis des konings en der
vorsten, hetwelk hij den koning van Assyrie gaf; maar hij hielp
22 hem niet. Ja, ter tijd, als men hem benauwde, zo maakte hij
des overtredens tegen den HEERE nog meer; dit was de koning
23 Achaz. Want hij offerde den goden van Damaskus, die hem ge-
slagen hadden, en zeide: Omdat de goden der koningen van Syrie
hen helpen, zal ik hun offeren, opdat zij mij *ook* helpen; maar zij
24 waren hem tot zijn val, mitsgaders aan gans Israel. En Achaz
verzamelde de vaten van het huis Gods, en hieuw de vaten van
het huis Gods in stukken, en sloot de deuren van het huis des
HEEREN toe; daartoe maakte hij zich altaren in alle hoeken te
25 Jeruzalem. Ook maakte hij in elke stad van Juda hoogten, om
anderen goden te roken; alzo verwekte hij den HEERE, zijner va-
26 deren God, tot toorn. Het overige nu der geschiedenissen, en al
zijn wegen, de eerste en de laatste, ziet, zij zijn geschreven in het
27 boek der koningen van Juda en Israel. En Achaz ontsliep met
zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad te Jeruzalem; maar
zij brachten hem niet in de graven der koningen van Israel; en zijn

zoon Jehizkia werd koning in zijn plaats.
Jehizkia werd koning, vijf en twintig jaren oud zijnde, en re- **29**
geerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner
moeder was Abia, een dochter van Zacharia. En hij deed dat 2
recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Da-
vid gedaan had. Dezelve deed in het eerste jaar zijner regering, 3
in de eerste maand, de deuren van het huis des HEEREN open,
en beterde ze. En hij bracht de priesteren en de Levieten in, en 4
hij verzamelde ze in de Ooststraat. En hij zeide tot hen: Hoort 5
mij, o Levieten; heiligt nu uzelven, en heiligt het huis des HEE-
REN, des Gods uwer vaderen, en brengt de onreinigheid uit van
het heiligdom. Want onze vaders hebben overtreden, en gedaan 6
dat kwaad was in de ogen des HEEREN, onzes Gods, en hebben
Hem verlaten, en zij hebben hun aangezichten van den tabernakel
des HEEREN omgewend, en hebben den nek toegekeerd. Ook 7
hebben zij de deuren van het voorhuis toegesloten, en de lampen
uitgeblust en het reukwerk niet gerookt; en het brandoffer hebben
zij in het heiligdom aan den God Israels niet geofferd. Daarom 8
is een grote toorn des HEEREN over Juda en Jeruzalem geweest;
en Hij heeft hen overgegeven ter beroering, ter verwoesting en ter
aanfluiting, gelijk als gij ziet met uw ogen. Want ziet, onze va- 9
ders zijn door het zwaard gevallen; daartoe onze zonen, en onze
dochteren, en onze vrouwen zijn daarom in gevangenis geweest.
Nu is het in mijn hart een verbond te maken met den HEERE, 10
den God Israels, opdat de hitte Zijns toorns van ons afkere. Mijn 11
zonen, weest nu niet traag; want de HEERE heeft u verkoren, dat
gij voor Zijn aangezicht staan zoudt, om Hem te dienen; en opdat
gij Hem dienaars en wierokers zoudt wezen. Toen maakten zich 12
de Levieten op, Mahath, de zoon van Amasai, en Joël, de zoon
van Azarja, van de kinderen der Kahathieten; en van de kinderen
van Merari, Kis, de zoon van Abdi, en Azarja, de zoon van Jeha-
leel; en van de Gersonieten, Joah, de zoon van Zimma, en Eden,
de zoon van Joah; En van de kinderen van Elizafan, Simri en Jei- 13
el; en van de kinderen van Asaf, Zecharja en Mattanja; En van 14
de kinderen van Heman, Jehiel en Simei; en van de kinderen van
Jeduthun, Semaja en Uzziel. En zij verzamelden hun broederen, 15
en heiligden zich, en kwamen, naar het gebod des konings, door
de woorden des HEEREN, om het huis des HEEREN te reinigen.

16 Maar de priesteren gingen binnen in het huis des HEEREN, om
dat te reinigen, en zij brachten uit in het voorhof van het huis
des HEEREN al de onreinigheid, die zij in den tempel des HEE-
REN vonden; en de Levieten namen ze op, om naar buiten uit
17 te brengen, in de beek Kidron. Zij begonnen nu te heiligen op
den eersten der eerste maand, en op den achtsten dag der maand
kwamen zij in het voorhuis des HEEREN, en heiligden het huis
des HEEREN in acht dagen; en op den zestienden dag der eer-
18 ste maand maakten zij een einde. Daarna kwamen zij binnen
tot den koning Hizkia, en zeiden: Wij hebben het gehele huis des
HEEREN gereinigd, mitsgaders het brandofferaltaar met al zijn
gereedschap, en de tafel der toerichting met al haar gereedschap.
19 Alle gereedschap ook, dat de koning Achaz, onder zijn konink-
rijk, door zijn overtreding weggeworpen had, hebben wij bereid
20 en geheiligd; en zie, zij zijn voor het altaar des HEEREN. Toen
maakte zich de koning Jehizkia vroeg op, en verzamelde de over-
21 sten der stad, en hij ging op in het huis des HEEREN. En zij
brachten zeven varren, en zeven rammen, en zeven lammeren, en
zeven geitenbokken ten zondoffer voor het koninkrijk, en voor het
heiligdom, en voor Juda; en hij zeide tot de zonen van Aaron, de
priesteren, dat zij *die* op het altaar des HEEREN zouden offeren.
22 Zo slachtten zij de runderen, en de priesters ontvingen het bloed,
en sprengden het op het altaar; zij slachtten ook de rammen, en
sprengden het bloed op het altaar; insgelijks slachtten zij de lam-
23 meren, en sprengden het bloed op het altaar. Daarna brachten
zij de bokken bij, ten zondoffer, voor het aangezicht des konings
24 en der gemeente, en zij leiden hun handen op dezelve. En de
priesteren slachtten ze, en ontzondigden met derzelver bloed op
het altaar, om verzoening te doen voor het ganse Israel; want de
koning had dat brandoffer en dat zondoffer voor gans Israel be-
25 volen. En hij stelde de Levieten in het huis des HEEREN, met
cimbalen, met luiten en harpen, naar het gebod van David, en van
Gad, den ziener des konings, en van Nathan, den profeet; want dit
gebod was van de hand des HEEREN, door de hand Zijner profe-
26 ten. De Levieten nu stonden met de instrumenten van David, en
27 de priesters met de trompetten. En Hizkia beval, dat men het
brandoffer op het altaar zou offeren; ten tijde nu, als dat brand-
offer begon, begon het gezang des HEEREN met de trompetten

en met de instrumenten van David, den koning van Israel. De 28
ganse gemeente nu boog zich neder, als men het gezang zong, en
met trompetten trompette; dit alles totdat het brandoffer voleind
was. Als men nu geeindigd had te offeren, bukten de koning en 29
allen, die bij hem gevonden waren, en bogen zich neder. Daar- 30
na zeide de koning Jehizkia, en de oversten, tot de Levieten, dat
zij den HEERE loven zouden, met de woorden van David en van
Asaf, den ziener; en zij loofden tot blijdschap toe; en neigden hun
hoofden, en bogen zich neder. En Jehizkia antwoordde en zei- 31
de: Nu hebt gij uw handen den HEERE gevuld, treedt toe, en
brengt slachtofferen en lofofferen tot het huis des HEEREN; en
de gemeente bracht slachtofferen en lofofferen en alle vrijwilligen
van harte brandofferen. En het getal der brandofferen, die de 32
gemeente bracht, was zeventig runderen, honderd rammen, twee-
honderd lammeren; deze alle den HEERE ten brandoffer. Nog 33
waren der geheiligde dingen zeshonderd runderen en drie duizend
schapen. Doch van de priesteren waren er te weinig, en zij kon- 34
den al den brandofferen de huid niet aftrekken; daarom hielpen
hen hun broederen, de Levieten, totdat het werk geeindigd was, en
totdat de *andere* priesters zich geheiligd hadden; want de Levie-
ten waren rechter van hart, om zich te heiligen, dan de priesteren.
En ook waren de brandofferen in menigte, met het vet der dank- 35
offeren, en met de drankofferen, voor de brandofferen; alzo werd
de dienst van het huis des HEEREN besteld. Jehizkia nu en al 36
het volk verblijdden zich over hetgeen God het volk voorbereid
had; want deze zaak geschiedde haastelijk.

Daarna zond Jehizkia tot het ganse Israel en Juda, en schreef **30**
ook brieven tot Efraim en Manasse, dat zij zouden komen tot
het huis des HEEREN te Jeruzalem, om den HEERE, den God
Israels, pascha te houden. Want de koning had raad gehouden 2
met zijn oversten en de ganse gemeente te Jeruzalem, om het pas-
cha te houden, in de tweede maand. Want zij hadden het niet 3
kunnen houden te dierzelfder tijd, omdat de priesteren zich niet
genoeg geheiligd hadden, en het volk zich niet verzameld had te
Jeruzalem. En deze zaak was recht in de ogen des konings, en 4
in de ogen der ganse gemeente. Zo stelden zij zulks, dat men 5
een stem door gans Israel, van Ber-seba tot Dan, zou laten door-
gaan, opdat zij zouden komen om het pascha den HEERE, den

God Israels, te houden in Jeruzalem; want zij hadden het in lang
6 niet gehouden, gelijk het geschreven was. De lopers dan gingen
henen met de brieven van de hand des konings en zijner vorsten,
door gans Israel en Juda, en naar het gebod des konings, zeggen-
de: Gij, kinderen Israels, bekeert u tot den HEERE, den God van
Abraham, Izak en Israel, zo zal Hij Zich keren tot de ontkome-
nen, die ulieden overgebleven zijn uit de hand der koningen van
7 Assyrie. En zijt niet als uw vaders en als uw broeders, die tegen
den HEERE, den God hunner vaderen, overtreden hebben; waar-
om Hij hen tot verwoesting overgegeven heeft, gelijk als gij ziet.
8 Verhardt nu ulieder nek niet, gelijk uw vaderen; geeft den HEERE
de hand, en komt tot Zijn heiligdom, hetwelk Hij geheiligd heeft
tot in eeuwigheid, en dient den HEERE, uw God; zo zal de hitte
9 Zijns toorns van u afkeren. Want als gij u bekeert tot den HEE-
RE, zullen uw broederen en uw kinderen barmhartigheid vinden
voor het aangezicht dergenen, die hen gevangen hebben, zodat zij
in dit land zullen wederkomen; want de HEERE, uw God, is ge-
nadig en barmhartig, en zal het aangezicht van u niet afwenden,
10 zo gij u tot Hem bekeert. Zo gingen de lopers door, van stad tot
stad, door het land van Efraim en Manasse, tot Zebulon toe; doch
11 zij belachten hen, en bespotten hen. Evenwel verootmoedigden
zich sommigen van Aser, en Manasse, en van Zebulon, en kwamen
12 te Jeruzalem. Ook was de hand Gods in Juda, hun enerlei hart
gevende, dat zij het gebod des konings en der vorsten deden, naar
13 het woord des HEEREN. En te Jeruzalem verzamelde zich veel
volks, om het feest der ongezuurde *broden* te houden, in de twee-
14 de maand, een zeer grote gemeente. En zij maakten zich op, en
namen de altaren weg, die te Jeruzalem waren; daartoe namen zij
15 alle rooktuig weg, hetwelk zij in de beek Kidron wierpen. Toen
slachtten zij het pascha, op den veertienden der tweede maand;
en de priesters en de Levieten waren beschaamd geworden, en
hadden zich geheiligd, en hadden brandofferen gebracht in het
16 huis des HEEREN. En zij stonden in hun stand, naar hun wijze,
naar de wet van Mozes, den man Gods; de priesters sprengden
17 het bloed, *dat nemende* uit de hand der Levieten. Want een me-
nigte was in die gemeente, die zich niet geheiligd hadden; daarom
waren de Levieten over de slachting der paaslammeren, voor ie-
18 dereen, die niet rein was, om *die* den HEERE te heiligen. Want

een menigte des volks, velen van Efraim en Manasse, Issaschar en
Zebulon, hadden zich niet gereinigd, maar aten het pascha, niet
gelijk geschreven is. Doch Jehizkia bad voor hen, zeggende: De
HEERE, die goed is, make verzoening voor *dien.* *Die* zijn ganse 19
hart gericht heeft, om God den HEERE, den God zijner vaderen,
te zoeken, hoewel niet naar de reinigheid des heiligdoms. En de 20
HEERE verhoorde Jehizkia, en heelde het volk. Zo hielden de 21
kinderen Israels, die te Jeruzalem gevonden werden, het feest der
ongezuurde *broden*, zeven dagen, met grote blijdschap. De Levie-
ten nu en de priesteren prezen den HEERE, dag op dag, met sterk
luidende instrumenten des HEEREN. En Jehizkia sprak naar het 22
hart van alle Levieten, die verstand hadden in de goede kennis des
HEEREN; en zij aten *de offeranden* des gezetten hoogtijds zeven
dagen, offerende dankofferen, en lovende den HEERE, den God
hunner vaderen. Als nu de ganse gemeente raad gehouden had, 23
om andere zeven dagen te houden, hielden zij nog zeven dagen
met blijdschap. Want Jehizkia, de koning van Juda, gaf de ge- 24
meente duizend varren en zeven duizend schapen; en de vorsten
gaven de gemeente duizend varren en tien duizend schapen; de
priesteren nu hadden zich in menigte geheiligd. En de ganse ge- 25
meente van Juda verblijdde zich, mitsgaders de priesteren en de
Levieten, en de gehele gemeente dergenen, die uit Israel gekomen
waren; ook de vreemdelingen, die uit het land van Israel gekomen
waren, en die in Juda woonden. Zo was er grote blijdschap te 26
Jeruzalem; want van de dagen van Salomo, den zoon van David,
den koning van Israel, was desgelijks in Jeruzalem niet geweest.
Toen stonden de Levietische priesteren op, en zegenden het volk; 27
en hun stem werd gehoord; want hun gebed kwam tot Zijn heilige
woning in den hemel.

Als zij nu dit alles voleind hadden, togen alle Israelieten, die **31**
er gevonden werden, uit, tot de steden van Juda, en braken de
opgerichte beelden, en hieuwen de bossen af, en wierpen de hoog-
ten en de altaren af, uit gans Juda en Benjamin, ook in Efraim
en Manasse, totdat zij alles te niet gemaakt hadden; daarna keer-
den al de kinderen Israels weder, een ieder tot zijn bezitting in
hun steden. En Hizkia bestelde de verdelingen der priesteren en 2
der Levieten, naar hun verdelingen, een ieder naar zijn dienst, de
priesteren en de Levieten tot het brandoffer en tot de dankofferen,

om te dienen, en om te loven, en om te prijzen in de poort van de
3 legers des HEEREN; Ook het deel des konings van zijn have tot
de brandofferen, tot de brandofferen des morgens en des avonds,
en de brandofferen der sabbatten, en der nieuwe maanden, en der
gezette hoogtijden; gelijk geschreven is in de wet des HEEREN.
4 En hij zeide tot het volk, tot de inwoners van Jeruzalem, dat zij het
deel der priesteren en Levieten geven zouden, opdat zij versterkt
5 mochten worden in de wet des HEEREN. Toen nu dat woord
uitbrak, brachten de kinderen Israels vele eerstelingen van koren,
most, en olie, en honig, en van al de inkomsten des velds; ook
6 brachten zij de tienden van alles in met menigte. En de kinderen
van Israel en Juda, die in de steden van Juda woonden, brachten
ook tienden der runderen en der schapen, en tienden der heilige
dingen, die den HEERE, hun God, geheiligd waren, en maakten
7 vele hopen. In de derde maand begonnen zij den grond van die
8 hopen te leggen, en in de zevende maand voleindden zij. Toen
nu Jehizkia en de vorsten kwamen en die hopen zagen, zegenden
9 zij den HEERE en Zijn volk Israel. En Jehizkia ondervraagde
10 de priesteren en de Levieten aangaande die hopen. En Azaria,
de hoofdpriester, van het huis van Zadok, sprak tot hem en zeide:
Van dat men deze heffing begonnen heeft tot het huis des HEE-
REN te brengen, is er te eten geweest en verzadigd te worden, ja,
over te houden tot overvloed toe; want de HEERE heeft Zijn volk
11 gezegend, zodat deze veelheid overgebleven is. Toen zeide Jehiz-
kia, dat men kameren aan het huis des HEEREN bereiden zou;
12 en zij bereidden ze. Daarin brachten zij die heffing, en de tien-
den, en de geheiligde dingen, in getrouwigheid; en daarover was
Chonanja, de Leviet, overste, en Simei, zijn broeder, de tweede.
13 Maar Jehiel, en Azazja, en Nahath, en Asahel, en Jerimoth, en
Jozabad, en Eliel, en Jismachja, en Mahath, en Benaja, waren op-
zieners, onder de hand van Chonanja en Simei, zijn broeder; door
het bevel van den koning Jehizkia en van Azaria, den overste van
14 het huis Gods. En Kore, de zoon van Jimna, de Leviet, de poor-
tier tegen het oosten, was over de vrijwillige gaven Gods, om het
15 hefoffer des HEEREN en het allerheiligste uit te delen. En aan
zijn hand waren Eden, en Minjamin, en Jesua, en Semaja, Amarja
en Sechanja, in de steden der priesteren, met getrouwigheid, om
aan hun broederen in de verdelingen, zowel aan de kleinen als de

groten, uit te delen: (Benevens die gesteld waren in het geslachts- 16
register der manspersonen, drie jaren oud en daarboven) allen, die
in het huis des HEEREN gingen, tot het dagelijkse werk op elken
dag, voor hun dienst, in hun wachten, naar hun verdelingen. En 17
met die gesteld waren in het geslachtsregister der priesteren naar
het huis hunner vaderen, ook de Levieten van twintig jaren oud
en daarboven, in hun wachten, naar hun verdelingen; Ook tot de 18
geslachtsrekening met al hun kinderkens, hun vrouwen, en hun zo-
nen, en hun dochteren, door de ganse gemeente; want zij hadden
zich in hun ambt *in* heiligheid geheiligd. Ook waren onder de 19
kinderen van Aaron, de priesteren, op de velden der voorsteden
hunner steden, in elke stad, mannen, die met namen uitgedrukt
waren, om aan alle manspersonen onder de priesteren en aan al-
len, die in het geslachtsregister onder de Levieten gesteld waren,
delen te geven. En alzo deed Jehizkia in geheel Juda; en hij 20
deed dat goed, en recht, en waarachtig was, voor het aangezicht
des HEEREN, zijns Gods. En in alle werk, dat hij begon in den 21
dienst van het huis Gods, en in de wet en in het gebod, om zijn
God te zoeken, deed hij met zijn ganse hart, en had voorspoed.

Na deze geschiedenissen en derzelver bevestiging, kwam San- **32**
herib, de koning van Assyrie, en toog in Juda, en legerde zich
tegen de vaste steden, en dacht ze tot zich af te scheuren. Jehiz- 2
kia nu ziende, dat Sanherib kwam, en zijn aangezicht was tot den
krijg tegen Jeruzalem; Zo hield hij raad met zijn vorsten en zijn 3
helden, om de fonteinwateren te stoppen, die buiten de stad wa-
ren; en zij hielpen hem. Want veel volks werd vergaderd, dat al 4
de fonteinen stopte, mitsgaders de beek, die door het midden des
lands henenvloeide, zeggende: Waarom zouden de koningen van
Assyrie komen, en veel waters vinden? Zo versterkte hij zich, en 5
bouwde den gehelen muur op, die gebroken was, dien hij optrok
tot aan de torens, met een anderen muur daarbuiten, en hij ver-
sterkte Millo *in* de stad Davids; en hij maakte geweer en schilden
in menigte. En hij stelde krijgsoversten over het volk, en hij ver- 6
gaderde hen tot zich in de straat der stadspoort, en sprak naar
hun hart, zeggende: Zijt sterk, en hebt een goeden moed, vreest 7
niet, en ontzet u niet, voor het aangezicht des konings van Assy-
rie, noch voor het aangezicht der ganse menigte, die met hem is;
want met ons is er meer, dan met hem. Met hem is een vleselijke 8

arm, maar met ons is de HEERE, onze God, om ons te helpen,
en om onze krijgen te krijgen. En het volk steunde op de woorden
9 van Jehizkia, den koning van Juda. Na dezen zond Sanherib, de
koning van Assyrie, zijn knechten naar Jeruzalem, (doch hij zelf
was voor Lachis, en al zijn heerschappij met hem) tot Jehizkia,
den koning van Juda, en tot het ganse Juda, dat te Jeruzalem
10 was, zeggende: Zo3541 zegt Sanherib, de koning van Assyrie:
Waarom vertrouwt gij, dat gij te Jeruzalem blijft in de vesting?
11 Ruit u Jehizkia niet op, dat hij u overgeve, om door honger en
door dorst te sterven, zeggende: De HEERE, onze God, zal ons
12 uit de hand des konings van Assyrie redden? Heeft niet dezelfde
Jehizkia Zijn hoogten en Zijn altaren weggenomen, en tot Juda
en tot Jeruzalem gesproken, zeggende: Voor het enige altaar zult
13 gij u nederbuigen, en daarop roken? Weet gij niet, wat ik gedaan
heb, en mijn vaderen aan alle volken der landen? Hebben de go-
den van de natien dier landen hun land enigszins kunnen redden
14 uit mijn hand? Wie is er onder alle goden derzelver natien, de-
welke mijn vaders verbannen hebben, die zijn volk heeft kunnen
redden uit mijn hand, dat uw God u uit mijn hand zou kunnen
15 redden? Nu dan, dat Jehizkia ulieden niet bedriege, en dat hij
u op zulk een wijze niet opruie, en gelooft hem niet; want geen
god van enige natie en koninkrijk heeft zijn volk uit mijn hand en
mijner vaderen hand kunnen redden; hoeveel te min zal uw God
16 u uit mijn hand kunnen redden? Daartoe spraken zijn knechten
nog meer tegen God, den HEERE, en tegen Zijn knecht Jehizkia.
17 Ook schreef hij brieven, om den HEERE den God Israels, te honen
en om tegen Hem te spreken, zeggende: Gelijk de goden van de
natien der landen, die hun volk uit mijn hand niet gered hebben,
alzo zal de God van Jehizkia Zijn volk uit mijn hand niet redden.
18 En zij riepen met luider stem, in het Joods, tegen het volk van
Jeruzalem, dat op den muur was, om die bevreesd te maken en die
19 te beroeren, opdat zij de stad mochten innemen. En zij spraken
van den God van Jeruzalem, als van de goden der volkeren der
20 aarde, een werk van mensenhanden. Maar de koning Jehizkia
en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, baden daartegen, en zij
21 riepen naar den hemel. En de HEERE zond een engel, die alle
strijdbare helden, en vorsten, en oversten in het leger des konings
van Assyrie verdelgde. Zo is hij met schaamte des aangezichts in

zijn land wedergekeerd; en als hij in het huis zijns gods ingegaan
was, zo velden hem daar met het zwaard, die uit zijn lijf voortge-
komen waren. Alzo verloste de HEERE Jehizkia en de inwoners 22
van Jeruzalem, uit de hand van Sanherib, den koning van Assy-
rie, en uit de hand van allen; en Hij geleidde hen rondom heen.
En velen brachten geschenken tot den HEERE te Jeruzalem, en 23
kostelijkheden tot Jehizkia, den koning van Juda, zodat hij daar-
na voor de ogen van alle heidenen verheven werd. In die dagen 24
werd Jehizkia krank tot stervens toe, en hij bad tot den HEERE,
Die sprak tot hem, en Hij gaf hem een wonderteken. Maar Je- 25
hizkia deed gene vergelding, naar de weldaad aan hem geschied,
dewijl zijn hart verheven werd; daarom werd over hem, en over
Juda en Jeruzalem, een grote toornigheid. Doch Jehizkia veroot- 26
moedigde zich om de verheffing zijns harten, hij en de inwoners
van Jeruzalem, zodat de grote toornigheid des HEEREN over hen
niet kwam in de dagen van Jehizkia. Jehizkia nu had zeer veel 27
rijkdom en eer; en hij maakte zich schatkameren voor zilver en
voor goud, en voor kostelijk gesteente, en voor specerijen, en voor
schilden, en voor alle begeerlijk gereedschap; Ook schathuizen 28
voor de inkomsten van koren, en most, en olie; en stallen voor
allerlei beesten, en kooien voor de kudden. Daartoe had hij zich 29
steden gemaakt, mitsgaders bezitting van schapen en runderen
in menigte; want God gaf hem zeer grote have. Doch Jehizkia 30
stopte ook den opperuitgang der wateren van Gihon, en leidde ze
recht af beneden naar het westen der stad Davids; want Jehizkia
had voorspoed in al zijn werk. Maar het is alzo, als de gezan- 31
ten der vorsten van Babel, die tot hem gezonden hadden, om te
vragen naar dat wonderteken, dat in het land geschied was, *bij
hem waren*, verliet hem God, om hem te verzoeken, om te weten
al *wat* in zijn hart was. Het overige nu der geschiedenissen van 32
Jehizkia, en zijn goeddadigheden, ziet, die zijn geschreven in het
gezicht van den profeet Jesaja, den zoon van Amoz, *en* in het
boek der koningen van Juda en Israel. En Jehizkia ontsliep met 33
zijn vaderen, en zij begroeven hem in het hoogste van de graven
der zonen van David; daartoe deden gans Juda en de inwoners
van Jeruzalem hem eer aan in zijn dood; en zijn zoon Manasse
werd koning in zijn plaats.

Manasse was twaalf jaren oud, als hij koning werd, en regeerde **33**

2 vijf en vijftig jaren te Jeruzalem. En hij deed dat kwaad was
in de ogen des HEEREN, naar de gruwelen der heidenen, die de
HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting
3 verdreven had. Want hij bouwde de hoogten weder op, die zijn
vader Jehizkia afgebroken had, en richtte den Baals altaren op,
en maakte bossen, en boog zich neder voor al het heir des hemels,
4 en diende ze; En bouwde altaren in het huis des HEEREN, van
hetwelk de HEERE gezegd had: Te Jeruzalem zal Mijn Naam
5 zijn tot in eeuwigheid. Daartoe bouwde hij altaren voor al het
heir des hemels, in beide de voorhoven van het huis des HEE-
6 REN. En hij deed zijn zonen door het vuur gaan, in het dal des
zoons van Hinnom, en pleegde guichelarij, en gaf op vogelgeschrei
acht, en toverde, en hij stelde waarzeggers en duivelskunstena-
ren; en hij deed *zeer* veel kwaads in de ogen des HEEREN, om
7 Hem tot toorn te verwekken. Hij stelde ook de gelijkenis van
een gesneden beeld, die hij gemaakt had, in het huis Gods, van
hetwelk God gezegd had tot David en tot zijn zoon Salomo: In
dit huis, en te Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen van Israel ver-
8 koren heb, zal Ik Mijn Naam zetten tot in eeuwigheid. En Ik zal
den voet van Israel niet meer doen wijken van het land, dat Ik
uw vaderen besteld heb; alleenlijk zo zij waarnemen te doen, al
hetgeen Ik hun geboden heb, naar de ganse wet, en inzettingen,
9 en rechten, door de hand van Mozes. Zo deed Manasse Juda
en de inwoners te Jeruzalem dwalen, dat zij erger deden dan de
heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels
10 verdelgd had. De HEERE sprak wel tot Manasse en tot zijn
11 volk; maar zij merkten daar niet op. Daarom bracht de HEERE
over hen de krijgsoversten, die de koning van Assyrie had, dewelke
Manasse gevangen namen onder de doornen; en zij bonden hem
12 met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel. En als
hij hem benauwde, bad hij het aangezicht des HEEREN, zijns
Gods, ernstelijk aan, en vernederde zich zeer voor het aangezicht
13 van den God zijner vaderen, En bad Hem; en Hij liet Zich van
hem verbidden, en hoorde zijn smeking, en Hij bracht hem weder
te Jeruzalem, in zijn koninkrijk. Toen erkende Manasse, dat de
14 HEERE God is. En na dezen bouwde hij den buitenmuur aan
de stad Davids, aan de westzijde van Gihon in het dal, en tot den
ingang van de Vispoort, en omsingelde Ofel, en verhief dien zeer;

hij leide ook krijgsoversten in alle vaste steden in Juda. En hij 15
nam de vreemde goden en die gelijkenis uit het huis des HEEREN
weg, mitsgaders al de altaren, die hij gebouwd had op den berg
van het huis des HEEREN, en te Jeruzalem; en hij wierp ze buiten
de stad. En hij richtte het altaar des HEEREN toe, en offerde 16
daarop dankofferen en lofofferen, en zeide tot Juda, dat zij den
HEERE, den God Israels, dienen zouden. Maar het volk offerde 17
nog op de hoogten, hoewel aan den HEERE, hun God. Het ove- 18
rige nu der geschiedenissen van Manasse, en zijn gebed tot zijn
God, ook de woorden der zieners, die tot hem gesproken hebben
in den Naam van den HEERE, den God Israels, ziet, die zijn in de
geschiedenissen der koningen van Israel; En zijn gebed, en hoe 19
God Zich van hem heeft laten verbidden, ook al zijn zonde, en
zijn overtreding, en de plaatsen, waarop hij hoogten gebouwd, en
bossen en gesneden beelden gesteld heeft, eer hij vernederd werd,
ziet, dat is beschreven in de woorden der zieners. En Manasse 20
ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in zijn huis; en
zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats. Amon was twee en 21
twintig jaren oud, als hij koning werd, en regeerde twee jaren te
Jeruzalem. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, 22
gelijk als zijn vader Manasse gedaan had; want Amon offerde al
den gesneden beelden, die zijn vader Manasse gemaakt had, en
diende ze. Maar hij vernederde zich niet voor het aangezicht 23
des HEEREN, gelijk Manasse, zijn vader, zich vernederd had;
maar deze Amon vermenigvuldigde de schuld. En zijn knechten 24
maakten een verbintenis tegen hem, en doodden hem in zijn huis.
Maar het volk des lands sloeg hen allen, die de verbintenis tegen 25
den koning Amon gemaakt hadden; en het volk des lands maakte
zijn zoon Josia koning in zijn plaats.

Josia was acht jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde **34**
een en dertig jaren te Jeruzalem. En hij deed dat recht was 2
in de ogen des HEEREN, en wandelde in de wegen van zijn va-
der David, en week niet af ter rechter *hand*, noch ter linkerhand.
Want in het achtste jaar zijner regering, toen hij nog een jonge- 3
ling was, begon hij den God zijns vaders Davids te zoeken; en in
het twaalfde jaar begon hij Juda en Jeruzalem van de hoogten
en de bossen, en de gesneden en de gegoten beelden te reinigen.
En men brak voor zijn aangezicht af de altaren der Baals; en de 4

zonnebeelden, die omhoog boven dezelve waren, hieuw hij af; de
bossen ook, en de gesneden en gegoten beelden verbrak, en ver-
gruisde, en strooide hij op de graven dergenen, die hun geofferd
5 hadden. En de beenderen der priesteren verbrandde hij op hun
6 altaren; en hij reinigde Juda en Jeruzalem. Daartoe in de steden
van Manasse, en Efraim, en Simeon, ja, tot Nafthali toe, in haar
7 woeste plaatsen rondom, Brak hij ook de altaren af en de bos-
sen, en de gesneden beelden stampte hij, *die* vergruizende, en al
de zonnebeelden hieuw hij af in het ganse land van Israel; daarna
8 keerde hij weder naar Jeruzalem. In het achttiende jaar nu zijner
regering, als hij het land en het huis gereinigd had, zond hij Safan,
den zoon van Azalia, en Maaseja, den overste der stad, en Joha,
den zoon van Joahaz, den kanselier, om het huis des HEEREN,
9 zijns Gods, te verbeteren. En zij kwamen tot Hilkia, den hoge-
priester, en zij gaven het geld, dat ten huize Gods gebracht was,
hetwelk de Levieten, die den dorpel bewaarden, vergaderd hadden
uit de hand van Manasse en Efraim, en uit het ganse overblijfsel
van Israel, en uit gans Juda en Benjamin, en te Jeruzalem we-
10 dergekomen waren; Zij nu gaven het in de hand der verzorgers
van het werk, die besteld waren over het huis des HEEREN, en
deze gaven dat dengenen, die het werk deden, die arbeidden aan
het huis des HEEREN, om het huis te vermaken en te verbete-
11 ren. Want zij gaven het den werkmeesters en den bouwlieden,
om gehouwen stenen te kopen, en hout tot de samenvoegingen,
en om de huizen te zolderen, die de koningen van Juda verdorven
12 hadden. En die mannen handelden trouwelijk in dit werk; en
de bestelden over dezelve waren Jahath en Obadja, Levieten van
de kinderen van Merari, mitsgaders Zacharia en Mesullam, van
de kinderen der Kahathieten, om het werk voort te drijven; en
die Levieten waren allen verstandig op instrumenten van muziek.
13 Zij waren ook over de lastdragers, en de voortdrijvers van allen,
die in enig werk arbeidden; want uit de Levieten waren schrijvers,
14 en ambtlieden, en poortiers. En als zij het geld uitnamen, dat in
het huis des HEEREN gebracht was, vond de priester Hilkia het
15 wetboek des HEEREN, *gegeven* door de hand van Mozes. En
Hilkia antwoordde en zeide tot Safan, den schrijver: Ik heb het
wetboek gevonden in het huis des HEEREN. En Hilkia gaf Safan
16 dat boek. En Safan droeg dat boek tot den koning; daarbene-

vens bracht hij nog den koning bescheid weder, zeggende: Al wat
in de hand uwer knechten gegeven is, dat doen zij; En zij hebben 17
het geld samengestort, dat in het huis des HEEREN gevonden is,
en hebben het gegeven in de hand der bestelden, en in de hand
dergenen, die het werk maakten. Voorts gaf Safan, de schrij- 18
ver, den koning te kennen, zeggende: Hilkia, de priester, heeft
mij een boek gegeven. En Safan las daarin voor het aangezicht
des konings. Het geschiedde nu, als de koning de woorden der 19
wet hoorde, dat hij zijn klederen scheurde. En de koning gebood 20
Hilkia, en Ahikam, den zoon van Safan, en Abdon, den zoon van
Micha, en Safan, den schrijver, en Asaja, den knecht des konings,
zeggende: Gaat heen, vraagt den HEERE voor mij, en voor het 21
overgeblevene in Israel en in Juda, over de woorden dezes boeks,
dat gevonden is; want de grimmigheid des HEEREN is groot, die
over ons uitgegoten is, omdat onze vaders niet hebben gehouden
het woord des HEEREN, om te doen naar al hetgeen in dat boek
geschreven is. Toen ging Hilkia henen, en die des konings wa- 22
ren, tot de profetes Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon
van Tokhath, den zoon van Hasra, den klederbewaarder. Zij nu
woonde te Jeruzalem in het tweede deel; en zij spraken zulks tot
haar. En zij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: 23
Zegt den man, die ulieden tot mij gezonden heeft: Zo zegt de 24
HEERE: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats en over haar inwoners
brengen; al de vloeken, die geschreven zijn in het boek, dat men
voor het aangezicht des konings van Juda gelezen heeft. Daarom 25
dat zij Mij verlaten, en anderen goden gerookt hebben, opdat zij
Mij tot toorn verwekten met alle werken hunner handen; zo zal
Mijn grimmigheid uitgegoten worden tegen deze plaats, en niet
uitgeblust worden. Maar tot den koning van Juda, die ulieden 26
gezonden heeft, om den HEERE te vragen, tot hem zult gij alzo
zeggen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Aangaande de woor-
den, die gij hebt gehoord; Omdat uw hart week geworden is, en 27
gij u voor het aangezicht Gods vernederd hebt, als gij Zijn woor-
den hoordet tegen deze plaats en tegen haar inwoners, en hebt
u vernederd voor Mijn aangezicht, en uw klederen gescheurd, en
geweend voor Mijn aangezicht, zo heb Ik *u* ook verhoord, spreekt
de HEERE. Zie, Ik zal u verzamelen tot uw vaderen, en gij zult 28
met vrede in uw graf verzameld worden, en uw ogen zullen al

dat kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats en over haar inwo-
ners brengen zal. En zij brachten den koning dit antwoord weder.
29 Toen zond de koning henen, en verzamelde alle oudsten van Juda
30 en Jeruzalem. En de koning ging op in het huis des HEEREN, en
al de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem, mitsgaders
de priesters en de Levieten, en al het volk, van den grote tot den
kleine toe; en men las voor hun oren al de woorden van het boek
31 des verbonds, dat in het huis des HEEREN gevonden was. En
de koning stond in zijn standplaats, en maakte een verbond voor
des HEEREN aangezicht, om den HEERE na te wandelen, en
om Zijn geboden, en Zijn getuigenissen, en Zijn inzettingen, met
zijn ganse hart en met zijn ganse ziel, te onderhouden, doende de
32 woorden des verbonds, die in datzelve boek geschreven zijn. En
hij deed allen, die te Jeruzalem en in Benjamin gevonden werden,
staan; en de inwoners van Jeruzalem deden naar het verbond van
33 God, den God hunner vaderen. Josia dan deed alle gruwelen weg
uit alle landen, die der kinderen Israels waren, en maakte allen,
die in Israel gevonden werden, te dienen; te dienen den HEERE,
hun God; al zijn dagen weken zij niet af van den HEERE, den
God hunner vaderen, na te volgen.

35 Daarna hield Josia het pascha den HEERE te Jeruzalem; en zij
2 slachtten het pascha op den veertienden der eerste maand. En
hij stelde de priesters op hun wachten; en hij sterkte hen tot den
3 dienst van het huis des HEEREN. En hij zeide tot de Levieten,
die gans Israel onderwezen, die den HEERE heilig waren: Zet de
heilige ark in het huis, hetwelk Salomo, de zoon van David, de
koning van Israel, gebouwd heeft; gij hebt geen last op de schou-
4 deren; dient nu den HEERE, uw God, en Zijn volk Israel; En
bereidt u naar de huizen uwer vaderen, naar uw verdelingen, naar
het voorschrift van David, den koning van Israel, en naar de be-
5 schrijving van zijn zoon Salomo; En staat in het heiligdom, naar
de onderscheiding der vaderlijke huizen, voor uw broederen, het
volk, en *naar* de afdeling van de vaderlijke huizen der Levieten;
6 En slacht het pascha, en heiligt u, en bereidt *dat* voor uw broe-
deren, doende naar het woord des HEEREN, door de hand van
7 Mozes. En Josia gaf voor het volk, van klein vee, lammeren en
jonge geitenbokken, die alle tot paasofferen, naar al hetgeen er
gevonden werd, in getal dertig duizend; maar van runderen drie

duizend; dit was van des konings have. Ook gaven zijn vorsten 8
tot een vrijwillig offer voor het volk, voor de priesteren, en voor de
Levieten; Hilkia, en Zacharia, en Jehiel, de oversten van het huis
Gods, gaven den priesteren tot paasofferen, twee duizend en zes-
honderd *klein vee*, en driehonderd runderen. Daartoe Chonanja, 9
en Semaja, en Nethaneel, zijn broeders, mitsgaders Hasabja, en
Jeiel, en Jozabad, de oversten der Levieten, gaven den Levieten
tot paasofferen, vijf duizend *klein vee* en vijfhonderd runderen.
Alzo werd de dienst toebereid; en de priesteren stonden in hun 10
standplaats, en de Levieten in hun verdelingen, naar het gebod
des konings. Daarna slachtte men het pascha, en de priesters 11
sprengden *het bloed* uit hun handen, en de Levieten trokken de
huiden af. En zij namen het brandoffer daar af, opdat zij die naar 12
de verdelingen der vaderlijke huizen, aan het volk geven mochten,
om den HEERE te offeren, gelijk geschreven is in het boek van
Mozes; en alzo met de runderen. En zij kookten het pascha bij 13
het vuur, naar het recht; maar de *andere* heilige dingen kookten
zij in potten, en in ketels, en in pannen; en zij deelden het haaste-
lijk onder al het volk. Daarna bereidden zij ook voor zichzelven 14
en voor de priesteren; want de priesters, de zonen van Aaron,
waren tot aan den nacht in het offeren der brandofferen en des
vets; daarom bereidden de Levieten voor zichzelven, en voor de
priesteren, de zonen van Aaron. En de zangers, de zonen van 15
Asaf, waren in hun standplaats, naar het gebod van David, en
Asaf, en Heman, en Jeduthun, den ziener des konings, mitsgaders
de poortiers aan elke poort; zij behoefden niet te wijken van hun
dienst, overmits hun broeders, de Levieten, voor hen bereidden.
Alzo werd de ganse dienst des HEEREN op denzelfden dag be- 16
schikt, om pascha te houden, en brandofferen op het altaar des
HEEREN te offeren, naar het gebod van den koning Josia. En 17
de kinderen Israels, die er gevonden werden, hielden het pascha
ter zelfder tijd, en het feest der ongezuurde *broden*, zeven dagen.
Daar was ook geen pascha als dat in Israel gehouden, van de dagen 18
van Samuël, den profeet, af; en geen koningen van Israel hadden
zulk een pascha gehouden, gelijk dat Josia hield met de priesters
en de Levieten, en gans Juda en Israel, dat er gevonden werd, en
de inwoners van Jeruzalem. In het achttiende jaar van het ko- 19
ninkrijk van Josia, werd dit pascha gehouden. Na dit alles, toen 20

Josia het huis toebereid had, toog Necho, de koning van Egypte,
op, om te krijgen tegen Karchemis, aan den Frath; en Josia toog
21 uit hem tegemoet. Toen zond *hij* boden tot hem, zeggende: Wat
heb ik met u te doen, gij, koning van Juda? Wat u aangaat, ik
ben heden tegen u niet, maar tegen een huis, dat oorlog voert
tegen mij; en God heeft gezegd, dat ik mij haasten zou; houd u af
22 van God, Die met mij is, opdat Hij u niet verderve. Doch Josia
keerde zijn aangezicht niet van hem; maar hij verstelde zich, om
tegen hem te strijden, en hoorde niet naar de woorden van Necho
uit den mond van God; maar hij kwam om te strijden in het dal
23 Megiddo. En de schutters schoten den koning Josia. Toen zei-
de de koning tot zijn knechten: Voert mij weg, want ik ben zeer
24 gewond. En zijn knechten namen hem weg van den wagen, en
voerden hem op den tweeden wagen, dien hij had, en brachten
hem te Jeruzalem; en hij stierf, en werd begraven in de graven
zijner vaderen; en gans Juda en Jeruzalem bedreven rouw over
25 Josia. En Jeremia maakte een klaaglied over Josia; desgelijks al-
le zangers en zangeressen spraken in hun klaagliederen van Josia,
tot op dezen dag; want zij gaven ze tot een inzetting in Israel;
26 en ziet, zij zijn geschreven in de klaagliederen. Het overige nu
der geschiedenissen van Josia, en zijn goeddadigheden, naar dat
27 geschreven is in de wet des HEEREN; Zijn geschiedenissen dan,
de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in het boek der
koningen van Israel en van Juda.

36 Toen nam het volk des lands Joahaz, den zoon van Josia, en zij
2 maakten hem koning, in zijns vaders plaats, te Jeruzalem. Drie
en twintig jaren was Joahaz oud, als hij koning werd, en hij re-
3 geerde drie maanden te Jeruzalem. Want de koning van Egypte
zette hem af te Jeruzalem; en hij leide het land een boete op van
4 honderd talenten zilvers en een talent gouds. En de koning van
Egypte maakte zijn broeder Eljakim koning over Juda en Jeru-
zalem, en veranderde zijn naam in Jojakim; maar zijn broeder
5 Joahaz nam Necho, en bracht hem in Egypte. Vijf en twintig
jaren was Jojakim oud, als hij koning werd, en regeerde elf jaren
te Jeruzalem; en hij deed dat kwaad was in de ogen des HEE-
6 REN, zijns Gods. Nebukadnezar, de koning van Babel, toog
tegen hem op, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem
7 te voeren naar Babel. Nebukadnezar bracht ook van de vaten

van het huis des HEEREN naar Babel, en stelde ze in zijn tempel
te Babel. Het overige nu van de geschiedenissen van Jojakim, en 8
zijn gruwelen, die hij deed, en wat aan hem gevonden werd, ziet,
dat is geschreven in het boek der koningen van Israel en Juda;
en Jojachin, zijn zoon, werd koning in zijn plaats. Acht jaren 9
was Jojachin oud, als hij koning werd, en regeerde drie maan-
den en tien dagen te Jeruzalem, en deed dat kwaad was in de
ogen des HEEREN. En met de wederkomst des jaars zond de 10
koning Nebukadnezar henen, en liet hem naar Babel halen, met
de kostelijke vaten van het huis des HEEREN; en hij maakte zijn
broeder Zedekia koning over Juda en Jeruzalem. Een en twintig 11
jaren was Zedekia oud, als hij koning werd, en regeerde elf jaren
te Jeruzalem. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEE- 12
REN, zijns Gods; hij verootmoedigde zich niet voor het aangezicht
van den profeet Jeremia, *sprekende* uit den mond des HEEREN.
Daartoe werd hij ook afvallig tegen den koning Nebukadnezar, 13
die hem beedigd had bij God; en verhardde zijn nek, en verstokte
zijn hart, dat hij zich niet bekeerde tot den HEERE, den God
Israels. Ook maakten alle oversten der priesteren, en het volk, 14
der overtredingen zeer veel, naar alle gruwelen der heidenen; en
zij verontreinigden het huis des HEEREN, dat Hij geheiligd had
te Jeruzalem. En de HEERE, de God hunner vaderen, zond 15
tot hen, door de hand Zijner boden, vroeg op zijnde, om *die* te
zenden; want Hij verschoonde Zijn volk en Zijn woning. Maar 16
zij spotten met de boden Gods, en verachtten Zijn woorden; zij
verleidden zichzelven tegen Zijn profeten; totdat de grimmigheid
des HEEREN tegen Zijn volk opging, dat er geen helen aan was.
Want Hij deed tegen hen opkomen den koning der Chaldeen, die 17
hun jongelingen met het zwaard in het huis huns heiligdoms dood-
de, en hij verschoonde de jongelingen niet, noch de maagden, de
ouden noch de stokouden; Hij gaf hen allen in zijn hand. En alle 18
vaten van het huis Gods, de grote en de kleine, en de schatten
van het huis des HEEREN, en de schatten des konings en zijner
vorsten, dit alles voerde hij naar Babel. En zij verbrandden het 19
huis Gods, en zij braken den muur van Jeruzalem af, en al de
paleizen daarvan verbrandden zij met vuur, verdervende ook al-
le kostelijke vaten derzelve. En wie overgebleven was van het 20
zwaard, voerde hij weg naar Babel, en zij werden hem en zijn

zonen tot knechten, tot het regeren des koninkrijks van Perzie;
21 Opdat het woord des HEEREN vervuld wierd, door den mond
van Jeremia, totdat het land aan zijn sabbatten een welgevallen
had; het rustte al de dagen der verwoesting, totdat de zeventig
22 jaren vervuld waren. Maar in het eerste jaar van Kores, koning
van Perzie, opdat volbracht wierd het woord des HEEREN, door
den mond van Jeremia, verwekte de HEERE den geest van Kores, koning van Perzie, dat hij een stem liet doorgaan door zijn
23 ganse koninkrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende: Zo zegt Kores,
koning van Perzie: De HEERE, de God des hemels, heeft mij alle koninkrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen Hem
een huis te bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda is; wie is onder
ulieden van al Zijn volk? De HEERE, zijn God, zij met hem, en
hij trekke op.

Ezra

In het eerste jaar nu van Kores, koning van Perzie, opdat **1**
volbracht wierd het woord des HEEREN, uit den mond
van Jeremia, verwekte de HEERE den geest van Kores,
koning van Perzie, dat hij een stem liet doorgaan door
zijn ganse koninkrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende: Zo zegt 2
Kores, koning van Perzie: De HEERE, de God des hemels, heeft
mij alle koninkrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen
Hem een huis te bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda is. Wie 3
is onder ulieden van al Zijn volk? Zijn God zij met hem, en hij
trekke op naar Jeruzalem, dat in Juda is, en hij bouwe het huis
des HEEREN, des Gods van Israel; Hij is de God, Die te Jeruza-
lem *woont*. En al wie achterblijven zou in enige plaatsen, waar 4
hij als vreemdeling verkeert, dien zullen de lieden zijner plaats
bevorderlijk zijn met zilver, en met goud, en met have, en met
beesten; benevens een vrijwillige gave, voor het huis Gods, Die te
Jeruzalem *woont*. Toen maakten zich op de hoofden der vaderen 5
van Juda en Benjamin, en de priesteren en de Levieten, benevens
een iegelijk, wiens geest God verwekte, dat zij optrokken om te
bouwen het huis des HEEREN, die te Jeruzalem *woont*. Allen 6
nu, die rondom hen waren, sterkten hunlieder handen met zilveren
vaten, met goud, met have, en met beesten, en met kostelijkhe-
den; behalve alles, wat vrijwillig gegeven werd. Ook bracht de 7
koning Kores uit, de vaten van het huis des HEEREN, die Ne-
bukadnezar uit Jeruzalem had uitgevoerd, en had gesteld in het
huis zijns gods. En Kores, de koning van Perzie, bracht ze uit 8
door de hand van Mithredath, den schatmeester, die ze aan Ses-
bazar, den vorst van Juda, toetelde. En dit is hun getal: dertig 9
gouden bekkens, duizend zilveren bekkens, negen en twintig mes-
sen; Dertig gouden bekers, vierhonderd en tien andere zilveren 10
bekers; andere vaten, duizend. Alle vaten van goud en van zilver 11
waren vijf duizend en vierhonderd; deze alle voerde Sesbazar op,
met degenen, die van de gevangenis opgevoerd werden, van Babel

naar Jeruzalem.
2 Dit zijn de kinderen van dat landschap, die optogen uit de
gevangenis, van de weggevoerden, die Nebukadnezar, koning van
Babel, weggevoerd had naar Babel, die naar Jeruzalem en Juda
2 zijn wedergekeerd, een iegelijk naar zijn stad; Dewelken kwamen
met Zerubbabel, Jesua, Nehemia, Seraja, Reelaja, Mordechai, Bil-
san, Mizpar, Bigvai, Rehum *en* Baena. *Dit* is het getal der man-
3 nen des volks van Israel. De kinderen van Paros, twee duizend
4 honderd twee en zeventig. De kinderen van Sefatja, driehonderd
5 twee en zeventig. De kinderen van Arach, zevenhonderd vijf en
6 zeventig. De kinderen van Pahath-moab, van de kinderen van
7 Jesua-joab, twee duizend achthonderd en twaalf. De kinderen
8 van Elam, duizend tweehonderd vier en vijftig. De kinderen van
9 Zatthu, negenhonderd vijf en veertig. De kinderen van Zakkai,
10 zevenhonderd zestig. De kinderen van Bani, zeshonderd twee en
11, 12 veertig. De kinderen van Bebai, zeshonderd drie en twintig. De
13 kinderen van Azgad, duizend tweehonderd twee en twintig. De
14 kinderen van Adonikam, zeshonderd zes en zestig. De kinderen
15 van Bigvai, twee duizend zes en vijftig. De kinderen van Adin,
16 vierhonderd vier en vijftig. De kinderen van Ater, van Hizkia,
17 acht en negentig. De kinderen van Bezai, driehonderd drie en
18, 19 twintig. De kinderen van Jora, honderd en twaalf. De kinderen
20 van Hasum, tweehonderd drie en twintig. De kinderen van Gib-
21 bar, vijf en negentig. De kinderen van Bethlehem, honderd drie
22, 23 en twintig. De mannen van Netofa, zes en vijftig. De mannen
24 van Anathoth, honderd acht en twintig. De kinderen van Azma-
25 veth, twee en veertig. De kinderen van Kirjath-arim, Cefira en
26 Beeroth, zevenhonderd drie en veertig. De kinderen van Rama
27 en Gaba, zeshonderd een en twintig. De mannen van Michmas,
28 honderd twee en twintig. De mannen van Beth-el en Ai, twee-
29 honderd drie en twintig. De kinderen van Nebo, twee en vijftig.
30, 31 De kinderen van Magbis, honderd zes en vijftig. De kinderen van
32 den anderen Elam, duizend tweehonderd vier en vijftig. De kin-
33 deren van Harim, driehonderd en twintig. De kinderen van Lod,
34 Hadid en Ono, zevenhonderd vijf en twintig. De kinderen van
35 Jericho, driehonderd vijf en veertig. De kinderen van Senaa, drie
36 duizend zeshonderd en dertig. De priesters. De kinderen van
Jedaja, van het huis van Jesua, negenhonderd drie en zeventig.

De kinderen van Immer, duizend twee en vijftig. De kinderen 37, 38
van Pashur, duizend tweehonderd zeven en veertig. De kinderen 39
van Harim, duizend en zeventien. De Levieten. De kinderen van 40
Jesua en Kadmiel, van de kinderen van Hodavja, vier en zeventig.
De zangers. De kinderen van Asaf honderd acht en twintig. De 41, 42
kinderen der poortiers. De kinderen van Sallum, de kinderen van
Ater, de kinderen van Talmon, de kinderen van Akkub, de kinde-
ren van Hatita, de kinderen van Sobai; deze allen waren honderd
negen en dertig. De Nethinim. De kinderen van Ziha, de kin- 43
deren van Hasufa, de kinderen van Tabbaoth; De kinderen van 44
Keros, de kinderen van Siaha, de kinderen van Padon; De kinde- 45
ren van Lebana, de kinderen van Hagaba, de kinderen van Akkub;
De kinderen van Hagab, de kinderen van Samlai, de kinderen van 46
Hanan; De kinderen van Giddel, de kinderen van Gahar, de kin- 47
deren van Reaja; De kinderen van Rezin, de kinderen van Ne- 48
koda, de kinderen van Gazzam; De kinderen van Uza, de zonen 49
van Paseah, de kinderen van Bezai; De kinderen van Asna, de 50
kinderen der Mehunim, de kinderen der Nefusim; De kinderen 51
van Bakbuk, de kinderen van Hakufa, de kinderen van Harhur;
De kinderen van Bazluth, de kinderen van Mehida, de kinderen 52
van Harsa; De kinderen van Barkos, de kinderen van Sisera, de 53
kinderen van Thamah; De kinderen van Neziah, de kinderen van 54
Hatifa. De kinderen der knechten van Salomo. De kinderen van 55
Sotai, de kinderen van Sofereth, de kinderen van Peruda; De kin- 56
deren van Jaala, de kinderen van Darkon, de kinderen van Giddel;
De kinderen van Sefatja, de kinderen van Hattil, de kinderen van 57
Pocheret-hazebaim, de kinderen van Ami. Al de Nethinim, en 58
de kinderen der knechten van Salomo, waren driehonderd twee en
negentig. Dezen togen ook op van Tel-melah, Tel-harsa, Cherub, 59
Addan *en* Immer; doch zij konden hunner vaderen huis en hun
zaad niet bewijzen, of zij uit Israel waren. De kinderen van De- 60
laja, de kinderen van Tobia, de kinderen van Nekoda, zeshonderd
twee en vijftig. En van de kinderen der priesteren, de kinderen 61
van Habaja, de kinderen van Koz, de kinderen van Barzillai, die
van de dochteren van Barzillai, den Gileadiet, een vrouw geno-
men had, en naar hun naam genoemd was. Dezen zochten hun 62
register, onder degenen, die in het geslachtsregister gesteld waren,
maar zij werden niet gevonden; daarom werden zij als onreinen

63 van het priesterdom geweerd. En Hattirsatha zeide tot hen, dat
zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een pries-
64 ter stond met urim en met thummim. Deze ganse gemeente te
65 zamen was twee en veertig duizend driehonderd *en* zestig. Be-
halve hun knechten en hun maagden, die waren zeven duizend
driehonderd zeven en dertig; en zij hadden tweehonderd zangers
66 en zangeressen. Hun paarden waren zevenhonderd zes en der-
67 tig; hun muildieren, tweehonderd vijf en veertig; Hun kemelen,
vierhonderd vijf en dertig; de ezelen, zes duizend zevenhonderd
68 en twintig. En *sommigen* van de hoofden der vaderen, als zij
kwamen ten huize des HEEREN, die te Jeruzalem *woont*, gaven
vrijwilliglijk ten huize Gods, om dat te zetten op zijn vaste plaats.
69 Zij gaven naar hun vermogen tot den schat des werks, aan goud,
een en zestig duizend drachmen, en aan zilver, vijf duizend pon-
70 den, en honderd priesterrokken. En de priesters en de Levieten,
en *sommigen* uit het volk, zo de zangers als de poortiers, en de
Nethinim woonden in hun steden, en gans Israel in zijn steden.
3 Toen nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israels
in de steden waren, verzamelde zich het volk, als een enig man, te
2 Jeruzalem. En Jesua, de zoon van Jozadak, maakte zich op, en
zijn broederen, de priesters en Zerubbabel, de zoon van Sealthiel,
en zijn broederen, en zij bouwden het altaar des Gods van Israel,
om daarop brandofferen te offeren, gelijk geschreven is in de wet
3 van Mozes, den man Gods. En zij vestigden het altaar op zijn
stelling, maar met verschrikking, *die* over hen was, vanwege de
volken der landen; en zij offerden daarop brandofferen den HEE-
4 RE, brandofferen des morgens en des avonds. En zij hielden het
feest der loofhutten, gelijk geschreven is; en *zij offerden* brand-
offeren dag bij dag in getal, naar het recht, van elk dagelijks op
5 zijn dag. Daarna ook het gedurig brandoffer, en van de nieuwe
maanden, en van alle gezette hoogtijden des HEEREN, die ge-
heiligd waren; ook van een ieder, die een vrijwillige offerande den
6 HEERE vrijwilliglijk offerde. Van den eersten dag af der zevende
maand begonnen zij den HEERE brandofferen te offeren; doch de
7 grond van den tempel des HEEREN was niet gelegd. Zo gaven
zij geld aan de houwers en werkmeesters, ook spijs en drank, en
olie aan de Sidoniërs en aan de Tyriers, om cederenhout van den
Libanon te brengen aan de zee naar Jafo, naar de vergunning van

Kores, koning van Perzie, aan hen. In het tweede jaar nu hun- 8
ner aankomst ten huize Gods te Jeruzalem, in de tweede maand,
begonnen Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Jesua, de zoon
van Jozadak, en de overige hunner broederen, de priesters en de
Levieten, en allen, die uit de gevangenis te Jeruzalem gekomen
waren; en zij stelden de Levieten, van twintig jaren oud en daar-
boven, om opzicht te nemen over het werk van des HEEREN huis.
Toen stond Jesua, zijn zonen en zijn broederen, *en* Kadmiel met 9
zijn zonen, kinderen van Juda, als een *man*, om opzicht te hebben
over degenen, die het werk deden aan het huis Gods, met de zo-
nen van Henadad, hun zonen en hun broederen, de Levieten. Als 10
nu de bouwlieden den grond van des HEEREN tempel leiden, zo
stelden zij de priesteren, aangekleed zijnde, met trompetten, en
de Levieten, Asafs zonen, met cimbalen, om den HEERE te loven,
naar de instelling van David, den koning van Israel. En zij zon- 11
gen bij beurten, met den HEERE te loven en te danken, dat Hij
goed is, dat Zijn weldadigheid tot in eeuwigheid is over Israel. En
al het volk juichte met groot gejuich, als men den HEERE loof-
de over de grondlegging van het huis des HEEREN. Maar velen 12
van de priesteren, en de Levieten, en hoofden der vaderen, die oud
waren, die het eerste huis gezien hadden, dit huis in zijn grondleg-
ging voor hun ogen zijnde, weenden met luider stem; maar velen
verhieven de stem met gejuich *en* met vreugde. Zodat het volk 13
niet onderkende de stem van het gejuich der vreugde, van de stem
des geweens van het volk; want het volk juichte met groot gejuich,
dat de stem tot van verre gehoord werd.

Toen nu de wederpartijders van Juda en Benjamin hoorden, **4**
dat de kinderen der gevangenis den HEERE, den God Israels,
den tempel bouwden; Zo kwamen zij aan tot Zerubbabel, en tot 2
de hoofden der vaderen, en zeiden tot hen: Laat ons met ulie-
den bouwen, want wij zullen uw God zoeken, gelijk gijlieden; ook
hebben wij Hem geofferd sinds de dagen van Esar-haddon, den ko-
ning van Assur, die ons herwaarts heeft doen optrekken. Maar 3
Zerubbabel, en Jesua, en de overige hoofden der vaderen van Is-
rael zeiden tot hen: Het betaamt niet, dat gijlieden en wij onzen
God een huis bouwen; maar wij alleen zullen het den HEERE,
den God Israels, bouwen, gelijk als de koning Kores, koning van
Perzie, ons geboden heeft. Evenwel maakte het volk des lands de 4

handen des volks van Juda slap, en verstoorde hen in het bouwen;
5 En zij huurden tegen hen raadslieden, om hun raad te vernietigen,
al de dagen van Kores, koning van Perzie, tot aan het koninkrijk
6 van Darius, den koning van Perzie. En onder het koninkrijk
van Ahasveros, in het begin zijns koninkrijks, schreven zij een
7 aanklacht tegen de inwoners van Juda en Jeruzalem. En in de
dagen van Arthahsasta schreef Bislam, Mithredath, Tabeel, en de
overigen van zijn gezelschap, aan Arthahsasta, koning van Perzie;
en de schrift des briefs was in het Syrisch geschreven, en in het
8 Syrisch uitgelegd. Rehum, de kanselier, en Simsai, de schrijver,
schreven een brief tegen Jeruzalem, aan den koning Arthahsas-
9 ta, op deze manier: Toen Rehum, de kanselier, en Simsai, de
schrijver, en de overigen van hun gezelschap, de Dinaieten, de Af-
arsathchieten, de Tarpelieten, de Afarsieten, de Archevieten, de
10 Babyloniërs, de Susanchieten, de Dehavieten, de Elamieten, En
de overige volkeren, die de grote en vermaarde Asnappar heeft
vervoerd, en doen wonen in de stad van Samaria, ook de ove-
11 rigen, aan deze zijde der rivier, en op zulken tijd. Dit is een
afschrift des briefs, dien zij aan hem, aan den koning Arthahsas-
ta, zonden: Uw knechten, de mannen aan deze zijde der rivier,
12 en op zulken tijd. Den koning zij bekend, dat de Joden, die van
u zijn opgetogen, tot ons gekomen zijn te Jeruzalem, bouwende
die rebelle en die boze stad, waarvan zij de muren voltrekken,
13 en de fondamenten samenvoegen. Zo zij nu den koning bekend,
indien dezelve stad zal worden opgebouwd, en de muren voltrok-
ken, dat zij den cijns, ouden impost, en tol niet zullen geven, en
14 gij zult aan de inkomsten der koningen schade aanbrengen. Nu,
omdat wij salaris uit het paleis trekken, en het ons niet betaamt
des konings oneer te zien, daarom hebben wij gezonden, en *dit*
15 den koning bekend gemaakt; Opdat men zoeke in het boek der
kronieken uwer vaderen, zo zult gij vinden in het boek der kro-
nieken, en weten, dat dezelve stad een rebelle stad geweest is, en
den koningen en landschappen schade aanbrengende, en dat zij
daarbinnen afval gesticht hebben, van oude tijden af; daarom is
16 dezelve stad verwoest. Wij maken dan de koning bekend, dat, zo
dezelve stad zal worden opgebouwd, en haar muren voltrokken,
17 gij daardoor geen deel zult hebben aan deze zijde der rivier. De
koning zond antwoord aan Rehum, den kanselier, en Simsai, den

schrijver, en de overigen van hun gezelschappen, die te Samaria
woonden; mitsgaders aan de overigen van deze zijde der rivier *al-*
dus: Vrede, en op zulken tijd. De brief, dien gij aan ons geschikt 18
hebt, is duidelijk voor mij gelezen. En als van mij bevel gege- 19
ven was, hebben zij gezocht en gevonden, dat dezelve stad zich
van oude tijden af tegen de koningen heeft verheven, en rebellie
en afval daarin gesticht is. Ook zijn er machtige koningen ge- 20
weest over Jeruzalem, die geheerst hebben overal aan gene zijde
der rivier; en hun is cijns, oude impost en tol gegeven. Geeft 21
dan nu bevel, om diezelve mannen te beletten, dat diezelve stad
niet opgebouwd worde, totdat van mij bevel zal worden gegeven.
Weest gewaarschuwd, *van* feil in dezen te begaan; waarom zou 22
het verderf tot schade der koningen aanwassen? Toen, van dat 23
het afschrift des briefs van den koning Arthahsasta voor Rehum,
en Simsai, den schrijver, en hun gezelschappen gelezen was, togen
zij in haast naar Jeruzalem tot de Joden, en beletten hen met
arm en geweld. Toen hield het werk op van het huis Gods, Die 24
te Jeruzalem *woont*, ja, het hield op tot in het tweede jaar van
het koninkrijk van Darius, den koning van Perzie.

Haggaï nu, de profeet, en Zacharia, de zoon van Iddo, profe- **5**
teerden tot de Joden, die in Juda en te Jeruzalem waren; in den
naam Gods van Israel *profeteerden zij* tot hen. Toen maakten 2
zich op Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Jesua, de zoon van
Jozadak, en begonnen te bouwen het huis Gods, Die te Jeruza-
lem *woont*; en met hen de profeten Gods, die hen ondersteunden.
Te dier tijd kwam tot hen Thathnai, de landvoogd aan deze zijde 3
der rivier, en Sthar-boznai, en hun gezelschap, en zeiden aldus tot
hen: Wie heeft ulieden bevel gegeven dit huis te bouwen, en dezen
muur te voltrekken? Toen zeiden wij aldus tot hen, *en* welke de 4
namen waren der mannen, die dit gebouw bouwden. Doch het 5
oog huns Gods was over de oudsten der Joden, dat zij hun niet
beletten, totdat de zaak aan Darius kwam, en zij alsdan daarover
een brief wederbrachten. Afschrift des briefs, dien Thathnai, de 6
landvoogd aan deze zijde der rivier, met Sthar-boznai, en zijn ge-
zelschap, de Afarsechaieten, die aan deze zijde der rivier waren,
aan den koning Darius zond. Zij zonden een verhaal aan hem; 7
en daarin was aldus geschreven: Den koning Darius zij alle vrede.
Den koning zij bekend, dat wij getogen zijn naar het landschap 8

Juda, ten huize des groten Gods, hetwelk gebouwd wordt met
grote stenen, en het hout wordt geleid in de wanden; en datzelve
werk wordt ras gedaan, en gaat voorspoediglijk door hun handen
9 voort. Toen hebben wij denzelven oudsten gevraagd, *en* aldus
tot hen gezegd: Wie heeft ulieden bevel gegeven dit huis te bou-
10 wen, en dezen muur te voltrekken? Wijders hebben wij hun ook
hun namen afgevraagd, dat wij ze u bekend maakten; dat wij
mochten overschrijven de namen der mannen, die hoofden onder
11 hen zijn. En zij hebben ons dusdanig antwoord wedergegeven,
zeggende: Wij zijn knechten van den God des hemels en der aarde,
en bouwen het huis, dat vele jaren voor dezen is gebouwd geweest;
want een groot koning van Israel had het gebouwd en voltrokken.
12 Maar nadat onze vaders den God des hemels hadden vertoornd,
heeft Hij hen gegeven in de hand van Nebukadnezar, den koning
van Babel, den Chaldeer; dewelke dat huis heeft vernield, en het
13 volk naar Babel weggevoerd. Doch in het eerste jaar van Kores,
koning van Babel, heeft de koning Kores bevel gegeven dit huis
14 Gods te bouwen. Ja, de vaten van Gods huis, welke van goud
en zilver waren, die Nebukadnezar uit den tempel, die te Jeruza-
lem was, had weggenomen en dezelve gebracht in den tempel van
Babel, die heeft de koning Kores uitgehaald uit den tempel van
Babel, en zij zijn gegeven aan een, wiens naam was Sesbazar, dien
15 hij tot een landvoogd had gesteld. En hij zeide tot hem: Neem
deze vaten, ga ze afvoeren in den tempel, die te Jeruzalem is, en
16 laat het huis Gods gebouwd worden op zijn plaats. Toen kwam
dezelve Sesbazar; hij leide de fondamenten van het huis Gods, Die
te Jeruzalem *woont*; en er is van toen af tot nu toe gebouwd, doch
17 niet volbracht. Zo het dan nu den koning goeddunkt, laat er ge-
zocht worden in het schathuis des konings aldaar, dat te Babel
is, of het zij, dat een bevel van den koning Kores gegeven zij, om
dit huis Gods te Jeruzalem te bouwen; en dat men des konings
believen hiervan tot ons zende.

6 Toen gaf de koning Darius bevel; en zij zochten in de kanselarij,
2 waar de schatten waren weggelegd, in Babel. En te Achmetha, in
de burcht, die in het landschap Medie is, werd een rol gevonden;
3 en daarin was aldus geschreven: GEDACHTENIS; In het eerste
jaar van den koning Kores, gaf de koning Kores *dit* bevel: Het
huis Gods te Jeruzalem, dat huis zal gebouwd worden, ter plaat-

se, waar zij offeranden offeren, en de fondamenten daarvan zullen
zwaar zijn; zijn hoogte van zestig ellen, en zijn breedte van zestig
ellen; Met drie rijen van groten steen, en een rij van nieuw hout; 4
en de onkosten zullen uit des konings huis gegeven worden. Daar- 5
toe zal men ook de gouden en zilveren vaten van het huis Gods, die
Nebukadnezar uit den tempel, die te Jeruzalem was, heeft weg-
gevoerd, en naar Babel gebracht, wedergeven, dat zij gaan naar
den tempel, die te Jeruzalem is, aan zijn plaats, en men zal ze
afvoeren ten huize Gods. Nu, gij Thathnai, landvoogd aan gene 6
zijde der rivier, gij Sthar-boznai, met ulieder gezelschap, gij Afars-
echaieten, die aan gene zijde der rivier zijt, weest verre van daar!
Laat hen aan den arbeid van dit huis Gods; dat de landvoogd 7
der Joden en de oudsten der Joden dit huis Gods bouwen aan
zijn plaats. Ook wordt mij mij bevel gegeven, wat gijlieden doen 8
zult aan de oudsten dezer Joden, om dit huis Gods te bouwen; te
weten, dat uit des konings goederen, van den cijns aan gene zijde
der rivier, de onkosten dezen mannen spoediglijk gegeven worden,
opdat men hen niet belette. En wat nodig is, als jonge runde- 9
ren, en rammen, en lammeren, tot brandofferen aan den God des
hemels, tarwe, zout, wijn en olie, naar het zeggen der priesteren,
die te Jeruzalem zijn, dat het hun dag bij dag gegeven worde,
dat er geen feil zij; Opdat zij offeranden van liefelijken reuk aan 10
den God des hemels offeren, en bidden voor het leven des konings
en zijner kinderen. Voorts wordt bevel van mij gegeven, dat al 11
dengene, die dit woord zal veranderen, een hout uit zijn huis zal
gerukt en opgericht worden, waaraan hij zal worden opgehangen;
en zijn huis zal om diens wille tot een drekhoop gemaakt worden.
De God nu, die Zijn Naam aldaar heeft doen wonen, werpe ter 12
neder alle koningen en volken, die hun hand zullen uitstrekken,
om te veranderen *en* te verderven dit huis Gods, dat te Jeruzalem
is. Ik, Darius, heb het bevel gegeven, dat het spoediglijk gedaan
worde. Toen deden Thathnai, de landvoogd aan gene zijde der 13
rivier, Sthar-boznai, en hun gezelschap, spoediglijk alzo, naar het-
geen de koning Darius gezonden had. En de oudsten der Joden 14
bouwden en gingen voorspoediglijk voort, door de profetie van
den profeet Haggaï en Zacharia, den zoon van Iddo; en zij bouw-
den en voltrokken het, naar het bevel van den God Israels, en
naar het bevel van Kores, en Darius, en Arthahsasta, koning van

15 Perzie. En dit huis werd volbracht op den derden dag der maand
Adar; datzelve was het zesde jaar van het koninkrijk van den ko-
16 ning Darius. En de kinderen Israels, de priesteren en Levieten,
en de overige kinderen der gevangenis deden de inwijding van dit
17 huis Gods met vreugde. En zij offerden, ter inwijding van dit
huis Gods, honderd runderen, tweehonderd rammen, vierhonderd
lammeren en twaalf geitenbokken, ten zondoffer voor gans Israel,
18 naar het getal der stammen Israels. En zij stelden de priesteren in
hun onderscheidingen, en de Levieten in hun verdelingen, tot den
dienst Gods, Die te Jeruzalem is, naar het voorschrift des boeks
19 van Mozes. Ook hielden de kinderen der gevangenis het pascha,
20 op den veertienden der eerste maand. Want de priesters en de
Levieten hadden zich gereinigd als een enig *man*; zij waren allen
rein; en zij slachtten het pascha voor alle kinderen der gevangenis,
21 en voor hun broederen, de priesteren, en voor zichzelven. Alzo
aten de kinderen Israels, die uit de gevangenis wedergekomen wa-
ren, mitsgaders al wie zich van de onreinigheid der heidenen des
lands tot hen afgezonderd had, om den HEERE, den God Israels,
22 te zoeken. En zij hielden het feest der ongezuurde *broden* zeven
dagen, met blijdschap; want de HEERE had hen verblijd, en het
hart des konings van Assur tot hen gewend, om hun handen te
sterken in het werk van het huis Gods, des Gods van Israel.

7 Na deze geschiedenissen nu, in het koninkrijk van Arthahsas-
ta, koning van Perzie: Ezra, de zoon van Seraja, den zoon van
2 Azarja, den zoon van Hilkia, Den zoon van Sallum, den zoon van
3 Zadok, den zoon van Ahitub, Den zoon van Amarja, den zoon
4 van Azarja, den zoon van Merajoth, Den zoon van Zerahja, den
5 zoon van Uzzi, den zoon van Bukki, Den zoon van Abisua, den
zoon van Pinehas, den zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den
6 hoofdpriester. Deze Ezra toog op uit Babel; en hij was een vaar-
dig schriftgeleerde in de wet van Mozes, die de HEERE, de God
Israels, gegeven heeft; en de koning gaf hem, naar de hand des
7 HEEREN, zijns Gods, over hem, al zijn verzoek. Ook *sommigen*
van de kinderen Israels, en van de priesteren en de Levieten, en
de zangers, en de poortiers, en de Nethinim, togen op naar Je-
8 ruzalem, in het zevende jaar van den koning Arthahsasta. En
hij kwam te Jeruzalem in de vijfde maand; dat was het zevende
9 jaar dezes konings. Want op den eersten der eerste maand was

het begin des optochts uit Babel, en op den eersten der vijfde
maand kwam hij te Jeruzalem, naar de goede hand zijns Gods
over hem. Want Ezra had zijn hart gericht, om de wet des HEE- 10
REN te zoeken en te doen, en om in Israel te leren de inzettingen
en de rechten. Dit is nu het afschrift des briefs, dien de koning 11
Arthahsasta gaf aan Ezra, den priester, den schriftgeleerde; den
schriftgeleerde van de woorden der geboden des HEEREN, en
Zijn inzettingen over Israel: Arthahsasta koning der koningen, 12
aan Ezra, den priester, den schriftgeleerde der wet van den God
des hemels, volkomen *vrede* en op zulken tijd. Van mij wordt 13
bevel gegeven, dat al wie vrijwillig is in mijn koninkrijk, van het
volk van Israel, en van deszelfs priesteren en Levieten, om te gaan
naar Jeruzalem, dat hij met u ga. Dewijl gij van voor den koning 14
en zijn zeven raadsheren gezonden zijt, om onderzoek te doen in
Judea, en te Jeruzalem, naar de wet uws Gods, die in uw hand
is; En om henen te brengen het zilver en goud, dat de koning en 15
zijn raadsheren vrijwilliglijk gegeven hebben aan den God Israels,
Wiens woning te Jeruzalem is; Mitsgaders al het zilver en goud, 16
dat gij vinden zult in het ganse landschap van Babel, met de vrij-
willige gave des volks en der priesteren, die vrijwilliglijk geven,
ten huize huns Gods, dat te Jeruzalem is; Opdat gij spoedig- 17
lijk voor dat geld koopt runderen, rammen, lammeren, met hun
spijsofferen, en hun drankofferen, en die offert op het altaar van
het huis van ulieder God, dat te Jeruzalem is. Daartoe, wat u 18
en uw broederen goed dunken zal, met het overige zilver en goud
te doen, zult gijlieden doen naar het welgevallen uws Gods. En 19
geef de vaten, die u gegeven zijn tot den dienst van het huis uws
Gods, weder voor den God van Jeruzalem. Het overige nu, dat 20
van node zal zijn voor het huis uws Gods, dat u voorvallen zal uit
te geven, zult gij geven uit het schathuis des konings. En van 21
mij, mij, koning Arthahsasta, wordt bevel gegeven aan alle schat-
meesters, die aan gene zijde der rivier zijt, dat alles, wat Ezra,
de priester, de schriftgeleerde der wet van den God des hemels,
van u zal begeren, spoediglijk gedaan worde; Tot honderd talen- 22
ten zilvers toe, en tot honderd kor tarwe, en tot honderd bath
wijn, en tot honderd bath olie, en zout zonder voorschrift. Al 23
wat naar het bevel van den God des hemels is, dat het vlijtig-
lijk gedaan worde, voor het huis van den God des hemels; want

waartoe zou er grote toorn zijn over het koninkrijk des konings
24 en zijner kinderen? Ook laten wij ulieden weten, aangaande alle
priesteren en Levieten, zangers, poortiers, Nethinim en dienaars
van het huis dezes Gods, dat men den cijns, ouden impost en tol
25 hun niet zal vermogen op te leggen. En gij, Ezra, naar de wijs-
heid uws Gods, die in uw hand is, stel regeerders en richters, die
al het volk richten, dat aan gene zijde der rivier is, allen, die de
wetten Gods weten, en die ze niet weet, zult gijlieden *die* bekend
26 maken. En al wie de wet uws Gods en de wet des konings niet zal
doen, over dien laat spoediglijk recht worden gedaan, hetzij ter
dood, of tot uitbanning, of tot boete van goederen, of tot de ban-
27 den. Geloofd zij de HEERE, de God onzer vaderen, Die alzulks
in het hart des konings gegeven heeft, om te versieren het huis des
28 HEEREN, dat te Jeruzalem is. En heeft tot mij weldadigheid
geneigd, voor het aangezicht des konings en zijner raadsheren, en
aller geweldige vorsten des konings! Zo heb ik mij gesterkt, naar
de hand des HEEREN, mijns Gods, over mij, en de hoofden uit
Israel vergaderd, om met mij op te trekken.

8 Dit nu zijn de hoofden hunner vaderen, met hun geslachtsre-
kening, die met mij uit Babel optogen, onder het koninkrijk van
2 den koning Arthahsasta. Van de kinderen van Pinehas, Gersom;
van de kinderen van Ithamar, Daniël; van de kinderen van Da-
3 vid, Hattus. Van de kinderen van Sechanja, van de kinderen van
Paros, Zacharja; en met hem werden bij geslachtsregisters gere-
4 kend, aan manspersonen, honderd en vijftig. Van de kinderen
van Pahath-moab, Eljehoenai, de zoon van Zerahja; en met hem
5 tweehonderd manspersonen. Van de kinderen van Sechanja, de
6 zoon van Jahaziel; en met hem driehonderd manspersonen. En
van de kinderen van Adin, Ebed, de zoon van Jonathan; en met
7 hem vijftig manspersonen. En van de kinderen van Elam, Jesa-
8 ja, de zoon van Athalja; en met hem zeventig manspersonen. En
van de kinderen van Sefatja, Zebadja, de zoon van Michael; en
9 met hem tachtig manspersonen. En van de kinderen van Joab,
Obadja, de zoon van Jehiel; en met hem tweehonderd en acht-
10 tien manspersonen. En van de kinderen van Selomith, de zoon
11 van Josifja; en met hem honderd en zestig manspersonen. En
van de kinderen van Babai, Zacharja, de zoon van Bebai; en met
12 hem acht en twintig manspersonen. En van de kinderen van Az-

gad, Johanan, de zoon van Katan; en met hem honderd en tien
manspersonen. En van de laatste kinderen van Adonikam, wel- 13
ker namen deze waren: Elifelet, Jehiel, en Semaja; en met hen
zestig manspersonen. En van de kinderen van Bigvai, Uthai en 14
Zabbud; en met hen zeventig manspersonen. En ik vergaderde 15
hen aan de rivier, gaande naar Ahava, en wij legerden ons aldaar
drie dagen; toen lette ik op het volk en de priesteren, en vond
aldaar geen van de kinderen van Levi. Zo zond ik tot Eliezer, tot 16
Ariel, tot Semaja, en tot Elnathan, en tot Jarib, en tot Elnathan,
en tot Nathan, en tot Zacharja, en tot Mesullam, de hoofden; en
tot Jojarib en tot Elnathan, de leraars; En ik gaf hun bevel aan 17
Iddo, het hoofd in de plaats Chasifja; en ik leide de woorden in
hun mond, om te zeggen tot Iddo, zijn broeder, *en* de Nethinim,
in de plaats Chasifja, dat zij ons brachten dienaars voor het huis
onzes Gods. En zij brachten ons, naar de goede hand onzes Gods 18
over ons, een man van verstand, van de kinderen van Mahli, den
zoon van Levi, den zoon van Israel; namelijk Serebja, met zijn
zonen en broederen, achttien; En Hasabja, en met hem Jesaja, 19
van de kinderen van Merari, *met* zijn broederen, en hun zonen,
twintig; En van Nethinim, die David en de vorsten ten dienste 20
der Levieten gegeven hadden, tweehonderd en twintig Nethinim,
die allen bij namen genoemd werden. Toen riep ik aldaar een 21
vasten uit aan de rivier Ahava, opdat wij ons verootmoedigden
voor het aangezicht onzes Gods, om van Hem te verzoeken een
rechten weg, voor ons, en voor onze kinderkens, en voor al onze
have. Want ik schaamde mij van den koning een heir en ruiters 22
te begeren, om ons te helpen van den vijand, op den weg; omdat
wij tot den koning hadden gesproken, zeggende: De hand onzes
Gods is ten goede over allen, die Hem zoeken, maar Zijn sterkte
en Zijn toorn over allen, die Hem verlaten. Alzo vastten wij; en 23
verzochten zulks van onzen God; en Hij liet zich van ons verbid-
den. Toen scheidde ik twaalf uit van de oversten der priesteren: 24
Serebja, Hasabja, en tien van hun broederen met hen. En ik 25
woog hun toe het zilver, en het goud, en de vaten, zijnde de offe-
ring van het huis onzes Gods die de koning en zijn raadsheren, en
zijn vorsten, en gans Israel, die er gevonden werden, geofferd had-
den; Ik woog dan aan hun hand zeshonderd en vijftig talenten 26
zilvers, en honderd zilveren vaten in talenten; aan goud, honderd

27 talenten; En twintig gouden bekers, tot duizend drachmen; en
28 twee vaten van blinkend goed koper, begeerlijk als goud. En ik
zeide tot hen: Gij zijt heilig den HEERE, en deze vaten zijn hei-
lig; ook dit zilver en dit goud, de vrijwillige gave, den HEERE,
29 den God uwer vaderen. Waakt en bewaart het, totdat gij het
opweegt, in tegenwoordigheid van de oversten der priesteren en
Levieten, en der vorsten der vaderen van Israel, te Jeruzalem, in
30 de kameren van des HEEREN huis. Toen ontvingen de pries-
ters en de Levieten het gewicht des zilvers en des gouds, en der
31 vaten, om te brengen te Jeruzalem, ten huize onzes Gods. Alzo
verreisden wij van de rivier Ahava, op den twaalfden der eerste
maand, om te gaan naar Jeruzalem; en de hand onzes Gods was
over ons, en redde ons van de hand des vijands, en desgenen, die
32 *ons* lagen leide op den weg. En wij kwamen te Jeruzalem; en wij
33 bleven aldaar drie dagen. Op den vierden dag nu werd gewogen
het zilver, en het goud, en de vaten, in het huis onzes Gods, aan
de hand van Meremoth, den zoon van Uria, den priester, en met
hem Eleazar, de zoon van Pinehas; en met hen Jozabad, de zoon
34 van Jesua, en Noadja, de zoon van Binnui, de Levieten. Naar
het getal en naar het gewicht van dat alles; en het ganse gewicht
35 werd ter zelfder tijd opgeschreven. *En* de weggevoerden, die uit
de gevangenis gekomen waren, offerden den God Israels brand-
offeren; twaalf varren voor gans Israel, zes en negentig rammen,
zeven en zeventig lammeren, twaalf bokken ten zondoffer; alles
36 ten brandoffer den HEERE. Daarna gaven zij de wetten des ko-
nings aan des konings stadhouders en landvoogden aan deze zijde
der rivier; en zij bevorderden het volk en het huis Gods.

9 Als nu deze dingen voleind waren, traden de vorsten tot mij
toe, zeggende: Het volk Israels, en de priesters, en de Levieten,
zijn niet afgezonderd van de volken dezer landen, naar hun gru-
welen, *namelijk* van de Kanaanieten, de Hethieten, de Ferezieten,
de Jebusieten, de Ammonieten, de Moabieten, de Egyptenaren
2 en de Amorieten. Want zij hebben van hun dochteren genomen
voor zichzelven en voor hun zonen, zodat zich vermengd hebben
het heilig zaad met de volken dezer landen; ja, de hand der vor-
3 sten en overheden is de eerste geweest in deze overtreding. Als
ik nu deze zaak hoorde, scheurde ik mijn kleed en mijn mantel;
en ik trok van het haar mijns hoofds en mijns baards uit, en zat

verbaasd neder. Toen verzamelden zich tot mij allen, die voor 4
de woorden van den God Israels beefden, om de overtreding der
weggevoerden; doch ik bleef verbaasd zitten tot aan het avondof-
fer. En omtrent het avondoffer stond ik op uit mijn bedruktheid, 5
als ik nu mijn kleed en mijn mantel gescheurd had; en ik boog mij
op mijn knieen, en breidde mijn handen uit tot den HEERE, mijn
God; En ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood, 6
om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze onge-
rechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven *ons* hoofd, en onze
schuld is groot geworden tot aan den hemel. Van de dagen onzer 7
vaderen af zijn wij in grote schuld tot op dezen dag; en wij zijn
om onze ongerechtigheden overgegeven, wij, onze koningen *en* on-
ze priesters, in de hand van de koningen der landen, in zwaard, in
gevangenis, en in roof, en in schaamte des aangezichts, gelijk het
is te dezen dage. En nu is er, als een klein ogenblik, een genade 8
geschied van den HEERE, onzen God, om ons een ontkoming over
te laten, en ons een nagel te geven in Zijn heilige plaats, om onze
ogen te verlichten, o onze God, en om ons een weinig levens te ge-
ven in onze dienstbaarheid. Want wij zijn knechten; doch in onze 9
dienstbaarheid heeft ons onze God niet verlaten; maar Hij heeft
weldadigheid tot ons geneigd voor het aangezicht der koningen
van Perzie, dat Hij ons *een weinig* levens gave, om het huis onzes
Gods te verhogen, en de woestigheden van hetzelve op te richten,
en om ons een tuin te geven in Juda en te Jeruzalem. En nu, wat 10
zullen wij zeggen, o onze God! na dezen? Want wij hebben Uw
geboden verlaten, Die Gij geboden hadt door den dienst Uwer 11
knechten, de profeten, zeggende: Het land, waar gijlieden inkomt,
om dat te erven, is een vuil land, door de vuiligheid van de volken
der landen, om hun gruwelen, waarmede zij dat vervuld hebben,
van het ene einde tot het andere einde, met hun onreinigheid.
Zo zult gij nu uw dochteren niet geven aan hun zonen, en hun 12
dochteren niet nemen voor uw zonen, en zult hun vrede en hun
best niet zoeken, tot in eeuwigheid; opdat gij sterk wordt, en het
goede des lands eet, en uw kinderen doet erven tot in eeuwigheid.
En na alles, wat over ons gekomen is, om onze boze werken, en 13
om onze grote schuld, omdat Gij, o onze God! belet hebt, *dat wij*
niet te onder zijn vanwege onze ongerechtigheid, en hebt ons een
ontkoming gegeven, als deze is; Zullen wij nu wederkeren, om 14

Uw geboden te vernietigen, en ons te verzwageren met de volken
dezer gruwelen? Zoudt Gij niet tegen ons toornen tot verterens
15 toe, dat er geen overblijfsel noch ontkoming zij? O HEERE, God
van Israel! Gij zijt rechtvaardig; want wij zijn overgelaten ter ont-
koming, als het is te dezen dage. Zie, wij zijn voor Uw aangezicht
in onze schuld; want er is niemand, die voor Uw aangezicht zou
kunnen bestaan, om zulks.

10 Als Ezra alzo bad, en als hij *deze* belijdenis deed, wenende en
zich voor Gods huis nederwerpende, verzamelde zich tot hem uit
Israel een zeer grote gemeente van mannen, en vrouwen, en kinde-
2 ren; want het volk weende met groot geween. Toen antwoordde
Sechanja, de zoon van Jehiel, *een* van de zonen van Elam, en zeide
tot Ezra: Wij hebben overtreden tegen onzen God, en wij hebben
vreemde vrouwen van de volken des lands *bij ons* doen wonen;
3 maar nu, er is hope voor Israel, dezen aangaande. Laat ons dan
nu een verbond maken met onze God, dat wij al *die* vrouwen, en
wat van haar geboren is, zullen doen uitgaan, naar den raad des
HEEREN, en dergenen, die beven voor het gebod onzes Gods;
4 en laat er gedaan worden naar de wet. Sta op, want deze zaak
5 komt u toe; en wij zullen met u zijn; wees sterk en doe het. Toen
stond Ezra op, en deed de oversten der priesteren, de Levieten en
gans Israel zweren, te zullen doen naar dit woord; en zij zwoeren.
6 En Ezra stond op van voor Gods huis, en ging in de kamer van
Johanan, den zoon van Eljasib; als hij daar kwam, at hij geen
brood, en dronk geen water, want hij bedreef rouw over de over-
7 treding der weggevoerden. En zij lieten een stem doorgaan door
Juda en Jeruzalem, aan al de kinderen der gevangenis, dat zij zich
8 te Jeruzalem zouden verzamelen. En al wie niet kwam in drie
dagen, naar den raad der vorsten en der oudsten, al zijn have zou
verbannen zijn; en hij zelf zou afgezonderd wezen van de gemeente
9 der weggevoerden. Toen verzamelden zich alle mannen van Ju-
da en Benjamin te Jeruzalem in drie dagen; het was de negende
maand op den twintigsten in de maand; en al het volk zat op de
straat van Gods huis, sidderende om deze zaak, en vanwege de
10 plasregenen. Toen stond Ezra, de priester, op en zeide tot hen:
Gijlieden hebt overtreden, en vreemde vrouwen *bij u* doen wonen,
11 om Israels schuld te vermeerderen. Nu dan, doet den HEERE,
uwer vaderen God, belijdenis en doet Zijn welgevallen, en scheidt

u af van de volken des lands, en van de vreemde vrouwen. En de 12
ganse gemeente antwoordde en zeide met luider stem: Naar uw
woorden, alzo komt het ons toe te doen. Maar des volks is veel, 13
en het is een tijd van plasregen, dat men hier buiten niet staan
kan; en het is geen werk van een dag noch van twee; want velen
onzer hebben overtreden in deze zaak. Laat toch onze vorsten 14
der ganse gemeente *hierover* staan, en allen, die in onze steden
zijn, die vreemde vrouwen *bij zich* hebben doen wonen, op gezette
tijden komen, en met hen de oudsten van elke stad en derzelver
rechters; totdat wij van ons afwenden de hittigheid des toorns
onzes Gods, om dezer zaken wil. Alleenlijk Jonathan, de zoon 15
van Asahel, en Jehazia, de zoon van Tikva, stonden hierover; en
Mesullam, en Sabbethai, de Leviet, hielpen hen. En de kinderen 16
der gevangenis deden alzo; en Ezra, de priester, *met* de mannen,
de hoofden der vaderen, naar het huis hunner vaderen, en zij al-
len, bij namen *genoemd*, scheidden zich af, en zij zaten op den
eersten dag der tiende maand, om deze zaak te onderzoeken. En 17
zij voleindden het met alle mannen, die vreemde vrouwen *bij zich*
hadden doen wonen, tot op den eersten dag der eerste maand.
En er werden gevonden van de zonen der priesteren, die vreemde 18
vrouwen *bij zich* hadden doen wonen; van de zonen van Jesua,
den zoon van Jozadak, en zijn broederen, Maaseja, en Eliezer,
en Jarib, en Gedalja. En zij gaven hun hand, dat zij hun vrou- 19
wen zouden doen uitgaan; en schuldig zijnde, *offerden zij* een ram
van de kudde voor hun schuld. En van de kinderen van Immer: 20
Hanani en Zebadja. En van de kinderen van Harim: Maaseja, 21
en Elia, en Semaja, en Jehiel, en Uzia, En van de kinderen van 22
Pashur: Eljoenai, Maaseja, Ismael, Nethaneel, Jozabad en Ela-
sa. En van de Levieten: Jozabad, en Simei, en Kelaja (deze is 23
Kelita), Pethahja, Juda en Eliezer. En van de zangers: Eljasib; 24
en van de poortiers: Sallum, en Telem, en Uri. En van Israel: 25
van de kinderen van Paros: Ramja, en Jezia, en Malchia, en Mij-
amin, en Eleazar, en Malchia, en Benaja. En van de kinderen 26
van Elam: Mattanja, Zacharja, en Jehiel, en Abdi, en Jeremoth,
en Elia. En van de kinderen van Zatthu: Eljoenai, Eljasib, Mat- 27
tanja, en Jeremoth, en Zabad, Aziza. En van de kinderen van 28
Bebai: Johanan, Hananja, Sabbai, en Athlai. En van de kinderen 29
van Bani: Mesullam, Malluch en Adaja, Jasub en Seal, Jeramoth.

30 En van de kinderen van Pahath-moab: Adna, en Chelal, Benaja,
31 Maaseja, Mattanja, Bezaleel, en Binnui, en Manasse. En van
de kinderen van Harim: Eliezer, Jissia, Malchia, Semaja, Simeon.
32, 33 Benjamin, Malluch, Semarja. Van de kinderen van Hasum: Ma-
34 thnai, Mattata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manasse, Simei. Van
35 de kinderen van Bani: Maadai, Amram, en Uel, Benaja, Be-
36, 37 deja, Cheluhu, Vanja, Meremoth, Eljasib, Mattanja, Mathnai,
38, 39 en Jaasai, En Bani, en Binnui, Simei, En Selemja, en Nathan,
40, 41 en Adaja, Machnadbai, Sasai, Sarai, Azareel, Selemja, Semar-
42, 43 ja, Sallum, Amarja, Jozef. Van de kinderen van Nebo: Jeiel,
44 Mattithja, Zabad, Zebina, Jaddai, en Joël, Benaja. Alle dezen
hadden vreemde vrouwen genomen; en *sommigen* van hen hadden
vrouwen, waarbij zij kinderen gekregen hadden.

Nehemia

De geschiedenissen van Nehemia, zoon van Hachalja. En **1**
het geschiedde in de maand Chisleu, in het twintigste
jaar, als ik te Susan in het paleis was; Zo kwam Hanani, 2
een van mijn broederen, hij en *sommige* mannen uit
Juda, en ik vraagde hen naar de Joden, die ontkomen waren (die
overgebleven waren van de gevangenis), en naar Jeruzalem. En 3
zij zeiden tot mij: De overgeblevenen, die van de gevangenis aldaar
in het landschap zijn overgebleven, zijn in grote ellende en in
versmaadheid; en Jeruzalems muur is verscheurd, en haar poorten
zijn met vuur verbrand. En het geschiedde, als ik deze woorden 4
hoorde, zo zat ik neder, en weende, en bedreef rouw, *enige* dagen;
en ik was vastende en biddende voor het aangezicht van den God
des hemels. En ik zeide: Och, HEERE, God des hemels, Gij, 5
grote en vreselijke God! Die het verbond en de goedertierenheid
houdt dien, die Hem liefhebben, en Zijn geboden houden. Laat 6
toch Uw oor opmerkende, en Uw ogen open zijn, om te horen
naar het gebed Uws knechts, dat ik heden voor Uw aangezicht
bid, dag en nacht, voor de kinderen Israels, Uw knechten; en ik
doe belijdenis over de zonden der kinderen Israels, die wij tegen
U gezondigd hebben; ook ik en mijns vaders huis, wij hebben
gezondigd. Wij hebben het ganselijk tegen U verdorven; en wij 7
hebben niet gehouden de geboden, noch de inzettingen, noch de
rechten, die Gij Uw knecht Mozes geboden hebt. Gedenk toch 8
des woords, dat Gij Uw knecht Mozes geboden hebt, zeggende:
Gijlieden zult overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooien.
En gij zult u tot Mij bekeren, en Mijn geboden houden, en die 9
doen; al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, Ik zal
hen vandaar verzamelen, en zal ze brengen tot de plaats, die Ik
verkoren heb, om Mijn Naam aldaar te doen wonen. Zij zijn 10
toch Uw knechten en Uw volk, dat Gij verlost hebt door Uw grote
kracht en door Uw sterke hand. Och, HEERE, laat toch Uw oor 11
opmerkende zijn op het gebed Uws knechts, en op het gebed Uwer

knechten, die lust hebben Uw Naam te vrezen; en doe het toch
Uw knecht heden wel gelukken, en geef hem barmhartigheid voor
het aangezicht dezes mans. Ik nu was des konings schenker.
2 Toen geschiedde het in de maand Nisan, in het twintigste jaar
van den koning Arthahsasta, *als er* wijn voor zijn aangezicht was,
dat ik den wijn opnam, en gaf *hem* den koning; nu was ik nooit
2 treurig geweest voor zijn aangezicht. Zo zeide de koning tot mij:
Waarom is uw aangezicht treurig, zo gij toch niet krank zijt? Dit
is niet dan treurigheid des harten. Toen vreesde ik gans zeer.
3 En ik zeide tot de koning: De koning leve in eeuwigheid! Hoe
zou mijn aangezicht niet treurig zijn, daar de stad, de plaats der
begrafenissen mijner vaderen, woest is, en haar poorten met vuur
4 verteerd zijn? En de koning zeide tot mij: Wat verzoekt gij nu?
5 Toen bad ik tot God van den hemel. En ik zeide tot den ko-
ning: Zo het den koning goeddunkt, en zo uw knecht voor uw
aangezicht aangenaam is, dat gij mij zendt naar Juda, naar de
6 stad der begrafenissen mijner vaderen, dat ik ze bouwe. Toen
zeide de koning tot mij, daar de koningin nevens hem zat: Hoe
lang zal uw reis wezen, en wanneer zult gij wederkomen? En het
behaagde den koning, dat hij mij zond, als ik hem zekeren tijd
7 gesteld had. Voorts zeide ik tot den koning: Zo het den koning
goeddunkt, dat men mij brieven geve aan de landvoogden aan
gene zijde der rivier, dat zij mij overgeleiden, totdat ik in Juda
8 zal gekomen zijn; Ook een brief aan Asaf, den bewaarder van
den lusthof, denwelken de koning heeft, dat hij mij hout geve om
te zolderen de poorten van het paleis, dat aan het huis is, en tot
den stadsmuur, en tot het huis, waar ik intrekken zal. En de ko-
9 ning gaf ze mij, naar de goede hand mijns Gods over mij. Toen
kwam ik tot de landvoogden aan gene zijde der rivier, en gaf hun
de brieven des konings. En de koning had oversten des heirs en
10 ruiteren met mij gezonden. Toen nu Sanballat, de Horoniet, en
Tobia, de Ammonietische knecht *dat* hoorden, mishaagde het hun
met groot mishagen, dat er een mens gekomen was, om wat goeds
11 te zoeken voor de kinderen Israels. En ik kwam te Jeruzalem, en
12 was daar drie dagen. Daarna maakte ik mij des nachts op, ik en
weinig mannen met mij, en ik gaf geen mens te kennen, wat mijn
God in mijn hart gegeven had, om aan Jeruzalem te doen; en er
13 was geen dier met mij, dan het dier, waarop ik reed. En ik trok

uit bij nacht door de Dalpoort, en voorbij de Drakenfontein, en
naar de Mistpoort, en ik brak aan de muren van Jeruzalem, de-
welke verscheurd waren, en haar poorten met vuur verteerd. En 14
ik ging voort naar de Fonteinpoort, en naar des konings vijver;
doch daar was geen plaats voor het dier, om onder mij voort te
gaan. Toen ging ik op, des nachts, door de beek, en ik brak aan 15
den muur; en ik keerde weder, en kwam in door de Dalpoort; alzo
keerde ik wederom. En de overheden wisten niet, waar ik heen- 16
gegaan was, en wat ik deed; want ik had tot nog toe den Joden, en
den priesteren, en den edelen, en overheden, en den anderen, die
het werk deden, niets te kennen gegeven. Toen zeide ik tot hen: 17
Gijlieden ziet de ellende, waarin wij zijn, dat Jeruzalem woest is,
en haar poorten met vuur verbrand zijn; komt, en laat ons Je-
ruzalems muur opbouwen; opdat wij niet meer een versmaadheid
zijn. En ik gaf hun te kennen de hand mijns Gods, Die goed over 18
mij geweest was, als ook de woorden des konings, die hij tot mij
gesproken had. Toen zeiden zij: Laat ons op zijn, dat wij bouwen;
en zij sterkten hun handen ten goede. Als nu Sanballat, de Horo- 19
niet, en Tobia, de Ammonietische knecht, en Gesem, de Arabier,
dit hoorden, zo bespotten zij ons, en verachtten ons; en zij zei-
den: Wat is dit voor een ding, dat gijlieden doet? Wilt gijlieden
tegen den koning rebelleren? Toen gaf ik hun tot antwoord, en 20
zeide tot hen: God van den hemel, Die zal het ons doen geluk-
ken, en wij, Zijn knechten, zullen ons opmaken en bouwen; maar
gijlieden hebt geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in
Jeruzalem.

En Eljasib, de hogepriester, maakte zich op met zijn broederen, **3**
de priesteren, en zij bouwden de Schaapspoort; zij heiligden ze,
en richtten haar deuren op; ja, zij heiligden ze tot aan den toren
Mea, tot aan den toren Hananeel. En aan zijn hand bouwden de 2
mannen van Jericho; ook bouwde aan zijn hand Zacchur, de zoon
van Imri. De Vispoort nu bouwden de kinderen van Senaa; zij 3
zolderden die, en richtten haar deuren op, *met* haar sloten en haar
grendelen. En aan hun hand verbeterde Meremoth, de zoon van 4
Uria, den zoon van Koz; en aan hun hand verbeterde Mesullam,
de zoon van Berechja, den zoon van Mesezabeel; en aan hun hand
verbeterde Zadok, zoon van Baena. Voorts aan hun hand ver- 5
beterden de Thekoieten; maar hun voortreffelijken brachten hun

6 hals niet tot den dienst huns Heeren. En de Oude poort ver-
beterden Jojada, de zoon van Paseah, en Mesullam, de zoon van
Besodja; deze zolderden zij, en richtten haar deuren op, met haar
7 sloten en haar grendelen. En aan hun hand verbeterden Melatja,
de Gibeoniet, en Jadon, de Meronothiet, de mannen van Gibeon
en van Mizpa; tot aan den stoel des landvoogds aan deze zijde der
8 rivier. Aan zijn hand verbeterde Uzziel, de zoon van Harhoja,
een der goudsmeden, en aan zijn hand verbeterde Hananja, de
zoon van een der apothekers; en zij lieten Jeruzalem tot aan den
9 breden muur. En aan hun hand verbeterde Refaja, de zoon van
10 Hur, overste des halven deels van Jeruzalem. Voorts aan hun
hand verbeterde Jedaja, de zoon van Harumaf, en tegenover zijn
huis; en aan zijn hand verbeterde Hattus, de zoon van Hasabne-
11 ja. De andere mate verbeterden Malchia, de zoon van Harim, en
Hassub, de zoon van Pahath-moab; daartoe den Bakoventoren.
12 En aan zijn hand verbeterde Sallum, de zoon van Lohes, overste
van het *andere* halve deel van Jeruzalem, hij en zijn dochteren.
13 De Dalpoort verbeterden Hanun, en de inwoners van Zanoah; zij
bouwden die, en richtten haar deuren op, *met* haar sloten en haar
grendelen; daartoe duizend ellen aan den muur, tot aan de Mist-
14 poort. De Mistpoort nu verbeterde Malchia, de zoon van Rechab,
overste van het deel Beth-cherem; hij bouwde ze, en richtte haar
15 deuren op, *met* haar sloten en haar grendelen. En de Fontein-
poort verbeterde Sallum, de zoon van Kol-hoze, overste van het
deel van Mizpa; hij bouwde ze, en overdekte ze, en richtte haar
deuren op, *met* haar sloten en haar grendelen; daartoe den muur
des vijvers Schelah bij des konings hof, en tot aan de trappen, die
16 afgaan van Davids stad. Na hem verbeterde Nehemia, de zoon
van Azbuk, overste van het halve deel van Beth-zur, tot tegenover
Davids graven, en tot aan den gemaakten vijver, en tot aan het
17 huis der helden. Na hem verbeterden de Levieten, Rehum, de
zoon van Bani; aan zijn hand verbeterde Hasabja, de overste van
18 het halve deel van Kehila, in zijn deel. Na hem verbeterden hun
broederen, Bavai, de zoon van Henadad, de overste van het *andere*
19 halve deel van Kehila. Aan zijn hand verbeterde Ezer, de zoon
van Jesua, de overste van Mizpa, een andere maat; tegenover den
20 opgang naar het wapenhuis, aan den hoek. Na hem verbeterde
zeer vuriglijk Baruch, de zoon van Zabbai, een andere maat; van

den hoek tot aan de deur van het huis van Eljasib, den hogepries-
ter. Na hem verbeterde Meremoth, de zoon van Uria, den zoon 21
van Koz, een andere maat; van de huisdeur van Eljasib af, tot aan
het einde van Eljasibs huis. En na hem verbeterden de priesteren, 22
wonende in de vlakke velden. Daarna verbeterden Benjamin, en 23
Hassub, tegenover hun huis; na hem verbeterde Azaria, de zoon
van Maaseja, den zoon van Hananja, bij zijn huis. Na hem ver- 24
beterde Binnui, de zoon van Henadad, een andere maat; van het
huis van Azaria tot aan den hoek en tot aan het punt; Palal, 25
de zoon van Uzai, tegen den hoek, en den hogen toren over, die
van des konings huis uitsteekt, die bij den voorhof der gevangenis
is; na hem Pedaja, de zoon van Paros; De Nethinim nu, *die* in 26
Ofel woonden, tot tegenover de Waterpoort aan het oosten, en
den uitstekenden toren. Daarna verbeterden de Thekoieten een 27
andere maat; tegenover den groten uitstekenden toren, en tot aan
den muur van Ofel. Van boven de Paardenpoort verbeterden 28
de priesteren, een iegelijk tegenover zijn huis. Daarna verbeter- 29
de Zadok, de zoon van Immer, tegenover zijn huis. En na hem
verbeterde Semaja, de zoon van Sechanja, de bewaarder van de
Oostpoort. Na hem verbeterden Hananja, de zoon van Selemja, 30
en Hanun, de zoon van Zalaf, de zesde, een andere maat. Na
hem verbeterde Mesullam, de zoon van Berechja, tegenover zijn
kamer. Na hem verbeterde Malchia, de zoon eens goudsmids, 31
tot aan het huis der Nethinim en der kruideniërs, tegenover de
poort van Mifkad, en tot de opperzaal van het punt. En tussen 32
de opperzaal van het punt tot de Schaapspoort toe, verbeterden
de goudsmeden en de kruideniërs.

Maar het geschiedde, als Sanballat gehoord had, dat wij den **4**
muur bouwden, zo ontstak hij, en werd zeer toornig; en hij bespot-
te de Joden. En sprak in de tegenwoordigheid zijner broederen 2
en van het heir van Samaria, en zeide: Wat doen deze amechtige
Joden? Zal men hen laten geworden? Zullen zij offeren? Zullen zij
het in een dag voleinden? Zullen zij de steentjes uit de stofhopen
levend maken, daar zij verbrand zijn? En Tobia, de Ammoniet, 3
was bij hem, en zeide: Al is het, dat zij bouwen, zo er een vos
opkwame, hij zou hun stenen muur wel verscheuren. Hoor, o 4
onze God! dat wij zeer veracht zijn, en keer hun versmaadheid
weder op hun hoofd, en geef hen over tot een roof in een land der

5 gevangenis. En dek hun ongerechtigheid niet toe; en hun zonde
worde niet uitgedelgd van voor Uw aangezicht, want zij hebben
6 *U* getergd, *staande* tegenover de bouwlieden. Doch wij bouwden
den muur, zodat de ganse muur samengevoegd werd tot zijn helft
7 toe; want het hart des volks was om te werken. En het geschied-
de, als Sanballat, en Tobia, en de Arabieren, en de Ammonieten,
en de Asdodieten hoorden, dat de verbetering aan de muren van
Jeruzalem toenam, dat de scheuren begonnen gestopt te worden,
8 zo ontstaken zij zeer; En zij maakten allen te zamen een verbinte-
nis, dat zij zouden komen om tegen Jeruzalem te strijden, en een
9 verbijstering daarin te maken. Maar wij baden tot onzen God,
10 en zetten wacht tegen hen, dag en nacht, hunnenthalve. Toen
zeide Juda: De kracht der dragers is vervallen, en des stofs is veel,
11 zodat wij aan den muur niet zullen kunnen bouwen. Nu hadden
onze vijanden gezegd: Zij zullen het niet weten, noch zien, totdat
wij in het midden van hen komen, en slaan hen dood; alzo zullen
12 wij het werk doen ophouden. En het geschiedde, als de Joden,
die bij hen woonden, kwamen, dat zij het ons *wel* tienmaal zeiden,
13 uit al de plaatsen, *door* dewelke gij tot ons wederkeert. Daar-
om zette ik in de benedenste plaatsen achter den muur, *en* op de
hoogten, en ik zette het volk naar de geslachten, met hun zwaar-
14 den, hun spiesen en hun bogen. En ik zag toe, en maakte mij
op, en zeide tot de edelen, en tot de overheden, en tot het overige
des volks: Vreest niet voor hun aangezicht; denkt aan dien groten
en vreselijken HEERE, en strijdt voor uw broederen, uw zonen
15 en uw dochteren, uw vrouwen en uw huizen. Daarna geschiedde
het, als onze vijanden hoorden, dat het ons bekend was geworden,
en God hun raad te niet gemaakt had, zo keerden wij allen weder
16 tot den muur, een iegelijk tot zijn werk. En het geschiedde van
dien dag af, dat de helft mijner jongens doende waren aan het
werk, en de helft van hen hielden de spiesen, en de schilden, en
de bogen, en de pantsiers; en de oversten waren achter het gan-
17 se huis van Juda. Die aan den muur bouwden, en die den last
droegen, *en* die oplaadden, waren een ieder met zijn ene hand
18 doende aan het werk, en de andere hield het geweer. En de bou-
wers hadden een iegelijk zijn zwaard aan zijn lenden gegord, en
19 bouwden; maar die met de bazuin blies, was bij mij. En ik zeide
tot de edelen, en tot de overheden, en tot het overige des volks:

Het werk is groot en wijd; en wij zijn op den muur afgezonderd,
de een ver van den ander; Ter plaatse, waar gij het geluid der 20
bazuin zult horen, daarheen zult gij u tot ons verzamelen; onze
God zal voor ons strijden. Alzo waren wij doende aan het werk; 21
en de helft van hen hielden de spiesen, van het opgaan des dage-
raads tot het voortkomen der sterren toe. Ook zeide ik te dier 22
tijd tot het volk: Een iegelijk vernachte met zijn jongen binnen
Jeruzalem, opdat zij ons des nachts ter wacht zijn, en des daags
aan het werk. Voorts noch ik, noch mijn broederen, noch mijn 23
jongelingen, noch de mannen van de wacht, die achter mij waren,
wij trokken onze klederen niet uit; een iegelijk *had* zijn geweer *en*
water.

Maar het geroep des volks en hunner vrouwen was groot, tegen **5**
hun broederen, de Joden. Want er waren, die zeiden: Onze zo- 2
nen, en onze dochteren, wij zijn velen; daarom hebben wij koren
opgenomen, opdat wij eten en leven. Ook waren er, die zeiden: 3
Wij verpanden onze akkers, en onze wijngaarden, en onze huizen,
opdat wij in dezen honger koren mogen opnemen. Desgelijks 4
waren er, die zeiden: Wij hebben geld ontleend tot des konings
cijns, *op* onze akkers en onze wijngaarden. Nu is toch ons vlees 5
als het vlees onzer broederen, onze kinderen zijn als hun kinde-
ren; en ziet, wij onderwerpen onze zonen en onze dochteren tot
dienstknechten; ja, er zijn enige van onze dochteren onderworpen,
dat zij in de macht onzer handen niet zijn; en anderen hebben
onze akkers en onze wijngaarden. Toen ik nu hun geroep en deze 6
woorden hoorde, ontstak ik zeer. En mijn hart beraadslaagde 7
in mij; daarna twistte ik met de edelen, en met de overheden,
en zeide tot hen: Gijlieden vordert een last, een iegelijk van zijn
broeder. Voorts belegde ik een grote vergadering tegen hen. En 8
ik zeide tot hen: Wij hebben onze broederen, de Joden, die aan
de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht;
en zoudt gijlieden ook uw broederen verkopen, of zouden zij aan
ons verkocht worden? Toen zwegen zij, en vonden geen antwoord.
Voorts zeide ik: De zaak is niet goed, die gijlieden doet; zoudt 9
gij niet wandelen in de vreze onzes Gods, om de versmading der
heidenen, onze vijanden? Ik, mijn broederen, en mijn jongens, 10
vorderen wij ook geld en koren van hen? Laat ons toch dezen
last nalaten. Geeft hun toch als heden weder hun akkers, hun 11

wijngaarden, hun olijfgaarden en hun huizen; en het honderdste
deel van het geld, en van het koren, den most en de olie, die gij
12 hun hebt afgevorderd. Toen zeiden zij: Wij zullen het wederge-
ven, en van hen niets zoeken; wij zullen alzo doen, als gij zegt.
En ik riep de priesteren, en deed hen zweren, dat zij doen zouden
13 naar dit woord. Ook schudde ik mijn boezem uit, en zeide: Alzo
schudde God uit allen man, die dit woord niet zal bevestigen, uit
zijn huis en uit zijn arbeid, en hij zij alzo uitgeschud en ledig. En
de ganse gemeente zeide: Amen! En zij prezen de HEERE. En
14 het volk deed naar dit woord. Ook van dien dag af, dat hij mij
bevolen heeft hun landvoogd te zijn in het land Juda, van het
twintigste jaar af, tot het twee en dertigste jaar van den koning
Arthahsasta, zijnde twaalf jaren, heb ik, met mijn broederen, het
15 brood des landvoogds niet gegeten. En de vorige landvoogden,
die voor mij geweest zijn, hebben het volk bezwaard, en van hen
genomen aan brood en wijn, daarna veertig zilveren sikkelen; ook
heersten hun jongens over het volk; maar ik heb alzo niet gedaan,
16 om der vreze Gods wil. Daartoe heb ik ook aan het werk dezes
muurs verbeterd, en wij hebben geen land gekocht; en al mijn
17 jongens zijn aldaar verzameld geweest tot het werk. Ook zijn
van de Joden en van de overheden honderd en vijftig man, en die
van de heidenen, die rondom ons zijn, tot ons kwamen, aan mijn
18 tafel geweest. En wat voor een dag bereid werd, was een os *en*
zes uitgelezen schapen; ook werden mij vogelen bereid, en binnen
tien dagen van allen wijn zeer veel; nog heb ik bij dezen het brood
des landvoogds niet gezocht, omdat de dienstbaarheid zwaar was
19 over dit volk. Gedenk mijner, mijn God, ten goede, alles, wat ik
aan dit volk gedaan heb.

6 Voorts is het geschied, als van Sanballat, en Tobia, en van
Gesem, den Arabier, en van onze andere vijanden gehoord was,
dat ik den muur gebouwd had, en dat geen scheur daarin was
overgelaten; ook had ik tot dezen tijd toe de deuren niet opgezet
2 in de poorten; Zo zond Sanballat, en Gesem, tot mij, om te
zeggen: Kom en laat ons te zamen vergaderen in de dorpen, in
3 het dal Ono. Maar zij dachten mij kwaad te doen. En ik zond
boden tot hen, om te zeggen: Ik doe een groot werk, zodat ik
niet zal kunnen afkomen; waarom zou dit werk ophouden, terwijl
4 ik het zou nalaten, en tot ulieden afkomen? Zij zonden nu *wel*

viermaal tot mij, op dezelfde wijze. En ik antwoordde hun op
dezelfde wijze. Toen zond Sanballat tot mij op dezelfde wijze, 5
ten vijfden male, zijn jongen, met een open brief in zijn hand.
Daarin was geschreven: Het is onder de volken gehoord, en Gasmu 6
zegt: Gij en de Joden denkt te rebelleren, daarom bouwt gij den
muur, en gij zult hun ten koning zijn; naar dat deze zaken zijn.
Dat gij ook profeten hebt besteld, om van u te Jeruzalem uit te 7
roepen, zeggende: Hij is koning in Juda. Nu zal het van den
koning gehoord worden, naar dat deze zaken zijn; kom dan nu,
en laat ons te zamen raadslaan. Doch ik zond tot hem, om te 8
zeggen: Er is van al zulke zaken, als gij zegt, niets geschied; maar
gij versiert ze uit uw hart. Want zij allen zochten ons vreesachtig 9
te maken, zeggende: Hun handen zullen van het werk aflaten, dat
het niet zal gedaan worden; nu dan, sterk mijn handen! Als 10
ik nu kwam in het huis van Semaja, den zoon van Delaja, den
zoon van Mehetabeel (hij nu was besloten), zo zeide hij: Laat ons
samenkomen in het huis Gods, in het midden des tempels, en laat
ons de deuren des tempels toesluiten; want zij zullen komen om
u te doden, ja, bij nacht zullen zij komen, om u te doden. Maar 11
ik zeide: Zou een man, als ik, vlieden? En wie is er, zijnde als ik,
die in den tempel zou gaan, dat hij levend bleve? Ik zal er niet
ingaan. Want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden; 12
maar hij sprak deze profetie tegen mij, omdat Tobia en Sanballat
hem gehuurd hadden. Daarom was hij gehuurd, opdat ik zou 13
vrezen, en alzo doen, en zondigen; opdat zij iets zouden hebben
tot een kwaden naam, opdat zij mij zouden honen. Gedenk, 14
mijn God, aan Tobia en aan Sanballat, naar deze zijn werken;
en ook aan de profetes Noadja, en aan de andere profeten, die
mij gezocht hebben vreesachtig te maken. De muur nu werd 15
volbracht, op den vijf en twintigsten van Elul, in twee en vijftig
dagen. En het geschiedde, als al onze vijanden *dit* hoorden, zo 16
vreesden al de heidenen, die rondom ons waren, en zij vervielen
zeer in hun ogen; want zij merkten, dat dit werk van onzen God
gedaan was. Ook schreven in die dagen edelen van Juda vele 17
brieven, die naar Tobia gingen; en die van Tobia kwamen tot
hen. Want velen in Juda hadden hem gezworen, omdat hij was 18
een schoonzoon van Sechanja, den zoon van Arah; en zijn zoon
Johanan had genomen de dochter van Mesullam, den zoon van

19 Berechja. Ook verhaalden zij zijn goeddadigheden voor mijn
aangezicht, en mijn woorden brachten zij uit tot hem. Tobia *dan*
zond brieven, om mij vreesachtig te maken.
7 Voorts geschiedde het, als de muur gebouwd was, dat ik de
deuren oprichtte, en de poortiers, en de zangers, en de Levieten
2 werden besteld. En ik gaf bevel aan mijn broeder Hanani, en
aan Hananja, den overste van den burg te Jeruzalem, want hij
was als een man van getrouwheid, en godvrezende boven velen.
3 En ik zeide tot hen: Laat de poorten van Jeruzalem niet geopend
worden, totdat de zon heet wordt, en terwijl zij daarbij staan,
laat hen de deuren sluiten, betast gij ze dan; en dat men wachten
zette, inwoners van Jeruzalem, een iegelijk op zijn wacht, en een
4 iegelijk tegenover zijn huis. De stad nu was wijd van ruimte en
groot; doch des volks was weinig daarbinnen; en de huizen waren
5 niet gebouwd. Zo gaf mijn God in mijn hart, dat ik de edelen,
en de overheden, en het volk verzamelde, om de geslachten te re-
kenen; en ik vond het geslachtsregister dergenen, die in het eerst
6 waren opgetogen, en vond daarin geschreven *aldus*: Dit zijn de
kinderen van dat landschap, die optogen uit de gevangenis der
weggevoerden, die Nebukadnezar, koning van Babel, weggevoerd
had, en *die* wedergekeerd zijn naar Jeruzalem en naar Juda, een
7 iegelijk tot zijn stad; Dewelke kwamen met Zerubbabel, Jesua,
Nehemia, Azaria, Raamja, Nahamani, Mordechai, Bilsan, Mispe-
reth, Bigvai, Nehum *en* Baena. *Dit* is het getal der mannen van
8 het volk van Israel. De kinderen van Parhos waren twee duizend,
9 honderd twee en zeventig; De kinderen van Sefatja, driehonderd
10 twee en zeventig; De kinderen van Arach, zeshonderd twee en
11 vijftig; De kinderen van Pahath-moab, van de kinderen van Jes-
12 ua en Joab, twee duizend, achthonderd *en* achttien; De kinderen
13 van Elam, duizend, tweehonderd vier en vijftig; De kinderen van
14 Zatthu, achthonderd vijf en veertig; De kinderen van Zakkai, ze-
15 venhonderd en zestig; De kinderen van Binnui, zeshonderd acht
16 en veertig; De kinderen van Bebai, zeshonderd acht en twintig;
17 De kinderen van Azgad, twee duizend, driehonderd twee en twin-
18, 19 tig; De kinderen van Adonikam, zeshonderd zeven en zestig; De
20 kinderen van Bigvai, twee duizend, zeven en zestig; De kinde-
21 ren van Adin, zeshonderd vijf en vijftig; De kinderen van Ater,
22 van Hizkia, acht en negentig; De kinderen van Hassum, driehon-

derd acht en twintig; De kinderen van Bezai, driehonderd vier 23
en twintig; De kinderen van Harif, honderd *en* twaalf; De kin- 24, 25
deren van Gibeon, vijf en negentig; De mannen van Bethlehem 26
en Netofa, honderd acht en tachtig; De mannen van Anathoth, 27
honderd acht en twintig; De mannen van Beth-azmaveth, twee 28
en veertig; De mannen van Kirjath-jearim, Cefira en Beeroth, 29
zevenhonderd drie en veertig; De mannen van Rama en Gaba, 30
zeshonderd en twintig; De mannen van Michmas, honderd twee 31
en twintig; De mannen van Beth-el en Ai, honderd drie en twin- 32
tig; De mannen van het andere Nebo, twee en vijftig; De kin- 33, 34
deren des anderen Elams, duizend, tweehonderd vier en vijftig;
De kinderen van Harim, driehonderd en twintig; De kinderen 35, 36
van Jericho, driehonderd vijf en veertig; De kinderen van Lod, 37
Hadid en Ono, zevenhonderd een en twintig; De kinderen van 38
Senaa, drie duizend, negenhonderd en dertig; De priesters: de 39
kinderen van Jedaja, van het huis van Jesua, negenhonderd drie
en zeventig; De kinderen van Immer, duizend twee en vijftig; 40
De kinderen van Pashur, duizend, tweehonderd zeven en veertig; 41
De kinderen van Harim, duizend *en* zeventien; De Levieten: de 42, 43
kinderen van Jesua, van Kadmiel, van de kinderen van Hodeva,
vier en zeventig; De zangers: de kinderen van Asaf, honderd acht 44
en veertig; De poortiers: de kinderen van Sallum, de kinderen 45
van Ater, de kinderen van Talmon, de kinderen van Akkub, de
kinderen van Hatita, de kinderen van Sobai, honderd acht en der-
tig; De Nethinim: de kinderen van Ziha, de kinderen van Hasufa, 46
de kinderen van Tabbaoth; De kinderen van Keros, de kinderen 47
van Sia, de kinderen van Padon; De kinderen van Lebana, de 48
kinderen van Hagaba, de kinderen van Salmai; De kinderen van 49
Hanan, de kinderen van Giddel, de kinderen van Gahar; De kin- 50
deren van Reaja, de kinderen van Rezin, de kinderen van Nekoda;
De kinderen van Gazzam, de kinderen van Uzza, de kinderen van 51
Paseah; De kinderen van Bezai, de kinderen van Meunim, de 52
kinderen van Nefussim; De kinderen van Bakbuk, de kinderen 53
van Hakufa, de kinderen van Harhur; De kinderen van Bazlith, 54
de kinderen van Mehida, de kinderen van Harsa; De kinderen 55
van Barkos, de kinderen van Sisera, de kinderen van Thamah;
De kinderen van Neziah, de kinderen van Hatifa; De kinderen 56, 57
der knechten van Salomo; de kinderen van Sotai, de kinderen

58 van Sofereth, de kinderen van Perida; De kinderen van Jaela, de
59 kinderen van Darkon, de kinderen van Giddel; De kinderen van
Sefatja, de kinderen van Hattil, de kinderen van Pochereth van
60 Zebaim, de kinderen van Amon; Al de Nethinim, en de kinderen
der knechten van Salomo, waren driehonderd twee en negentig.
61 Ook togen dezen op van Thel-melah, Thel-harsa, Cherub, Addon
en Immer; maar zij konden hunner vaderen huis, en hun zaad
62 niet tonen, of zij uit Israel waren; De kinderen van Delaja, de
kinderen van Tobia, de kinderen van Nekoda, zeshonderd twee en
63 veertig. En van de priesteren, de kinderen van Habaja, de kin-
deren van Koz, de kinderen van Barzillai, die een vrouw van de
dochteren van Barzillai, den Gileadiet, genomen had, en naar hun
64 naam genoemd was. Dezen zochten hun geschrift, willende hun
geslacht rekenen, maar het werd niet gevonden; daarom werden zij
65 als onreinen van het priesterdom geweerd. En Hattirsatha zeide
tot hen, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er
66 een priester stond met urim en thummim. Deze ganse gemeen-
te te zamen was twee en veertig duizend, driehonderd en zestig;
67 Behalve hun knechten en hun maagden, die waren zeven duizend,
driehonderd zeven en dertig; en zij hadden tweehonderd vijf en
68 veertig zangers en zangeressen. Hun paarden, zevenhonderd zes
69 en dertig; hun muildieren, tweehonderd vijf en veertig; Kemelen,
vierhonderd vijf en dertig; ezelen, zes duizend, zevenhonderd en
70 twintig. Een deel nu van de hoofden der vaderen gaven tot het
werk. Hattirsatha gaf tot den schat, aan goud, duizend drach-
men, vijftig sprengbekkens, vijfhonderd en dertig priesterrokken.
71 En *anderen* van de hoofden der vaderen gaven tot den schat des
werks, aan goud, twintig duizend drachmen, en aan zilver, twee
72 duizend en tweehonderd ponden. En wat de overigen des volks
gaven, was aan goud, twintig duizend drachmen, en aan zilver,
73 twee duizend mijnen, en zeven en zestig priesterrokken. En de
priesters, en de Levieten, en de poortiers, en de zangers, en *som-
migen* van het volk, en de Nethinim, en gans Israel, woonden in
hun steden. (08:1) Als nu de zevende maand aankwam, en de
kinderen Israels in hun steden waren,

8 (08:2) Zo verzamelde zich al het volk als een enig man op de
straat voor de Waterpoort; en zij zeiden tot Ezra, den schrift-
geleerde, dat hij het boek der wet van Mozes zou halen, die de

HEERE Israel geboden had. (08:3) En Ezra, de priester, bracht 2
de wet voor de gemeente, beiden mannen en vrouwen, en allen,
die verstandig waren om te horen, op den eersten dag der ze-
vende maand. (08:4) En hij las daarin voor de straat, die voor 3
de Waterpoort is, van het *morgen* licht aan tot op den middag,
voor de mannen en vrouwen, en de verstandigen; en de oren des
gansen volks waren naar het wetboek. (08:5) En Ezra, de schrift- 4
geleerde, stond op een hogen houten stoel, dien zij tot die zaak
gemaakt hadden, en nevens hem stond Mattithja, en Sema, en
Anaja, en Uria, en Hilkia, en Maaseja, aan zijn rechterhand; en
aan zijn linkerhand Pedaja, en Misael, en Malchia, en Hasum, en
Hasbaddana, Zacharja *en* Mesullam. (08:6) En Ezra opende het 5
boek voor de ogen des gansen volks, want hij was boven al het
volk; en als hij het opende, stond al het volk. (08:7) En Ezra 6
loofde den HEERE, den groten God; en al het volk antwoordde:
Amen, amen! met opheffing hunner handen, en neigden zich, en
aanbaden den HEERE, met de aangezichten ter aarde. (08:8) 7
Jesua nu, en Bani, en Serebja, Jamin, Akkub, Sabbethai, Hodia,
Maaseja, Kelita, Azaria, Jozabad, Hanan, Pelaja, en de Levieten
onderwezen het volk in de wet. En het volk stond op zijn stand-
plaats. (08:9) En zij lazen in het boek, in de wet Gods, duidelijk; 8
en den zin verklarende, zo maakten zij, dat men het verstond in
het lezen. (08:10) En Nehemia (dezelve is Hattirsatha) en Ezra, 9
de priester, de schriftgeleerde, en de Levieten, die het volk on-
derwezen, zeiden tot al het volk: Deze dag is den HEERE, uw
God, heilig; bedrijft *dan* geen rouw, en weent niet; want al het
volk weende, als zij de woorden der wet hoorden. (08:11) Voorts 10
zeide hij tot hen: Gaat, eet het vette, en drinkt het zoete, en
zendt delen dengenen, voor welken niets bereid is, want deze dag
is onzen HEERE heilig; zo bedroeft u niet, want de blijdschap
des HEEREN, die is uw sterkte. (08:12) En de Levieten stilden 11
al het volk, zeggende: Zwijgt, want deze dag is heilig, daarom
bedroeft u niet. (08:13) Toen ging al het volk henen om te eten, 12
en om te drinken, en om delen te zenden, en om grote blijdschap
te maken; want zij hadden de woorden verstaan, die men hun
had bekend gemaakt. (08:14) En des anderen daags verzamel- 13
den zich de hoofden der vaderen van het ganse volk, de priesters
en de Levieten, tot Ezra, den schriftgeleerde, en dat, om verstand

14 te bekomen in de woorden der wet. (08:15) En zij vonden in de
wet geschreven, dat de HEERE door de hand van Mozes geboden
had, dat de kinderen Israels in loofhutten zouden wonen, op het
15 feest in de zevende maand; (08:16) En dat zij het zouden luid-
baar maken, en een stem laten doorgaan door al hun steden, en te
Jeruzalem, zeggende: Gaat uit op het gebergte, en haalt takken
van olijfbomen, en takken van *andere* olieachtige bomen, en tak-
ken van mirtebomen, en takken van palmbomen, en takken van
andere dichte bomen, om loofhutten te maken, als er geschreven
16 is. (08:17) Alzo ging het volk uit en haalden ze, en maakten zich
loofhutten, een iegelijk op zijn dak, en in hun voorhoven, en in
de voorhoven van Gods huis, en op de straat der Waterpoort, en
17 op de straat van Efraimspoort. (08:18) En de ganse gemeente
dergenen, die uit de gevangenis waren wedergekomen, maakten
loofhutten, en woonden in die loofhutten; want de kinderen Is-
raels hadden alzo niet gedaan sinds de dagen van Jesua, den zoon
van Nun, tot op dezen dag toe; en er was zeer grote blijdschap.
18 (08:19) En men las in het wetboek Gods dag bij dag, van den
eersten dag tot den laatsten dag. En zij hielden het feest zeven
dagen, en op den achtsten dag den verbodsdag, naar het recht.

9 Voorts op den vier en twintigsten dag dezer maand verzamel-
den zich de kinderen Israels met vasten en met zakken, en aarde
2 was op hen. En het zaad Israels scheidde zich af van alle vreem-
den. En zij stonden, en deden belijdenis van hun zonden en hun-
3 ner vaderen ongerechtigheden. Want als zij opgestaan waren op
hun standplaats, zo lazen zij in het wetboek des HEEREN, huns
Gods, een vierendeel van den dag; en op een *ander* vierendeel
4 deden zij belijdenis, en aanbaden den HEERE, hun God. Jesua
nu, en Bani, Kadmiel, Sebanja, Bunni, Serebja, Bani *en* Chena-
ni, stonden op het hoge gestoelte der Levieten, en riepen met
5 luider stem tot den HEERE, hun God; En de Levieten, Jesua,
en Kadmiel, Bani, Hasabneja; Serebja, Hodia, Sebanja, Petah-
ja, zeiden: Staat op, looft den HEERE, uw God, van eeuwigheid
tot in eeuwigheid; en men love den Naam Uwer heerlijkheid, die
6 verhoogd is boven allen lof en prijs! Gij zijt die HEERE alleen,
Gij hebt gemaakt den hemel, den hemel der hemelen, en al hun
heir, de aarde en al wat daarop is, de zeeen en al wat daarin is,
en Gij maakt die allen levend; en het heir der hemelen aanbidt

U. Gij zijt die HEERE, de God, Die Abram hebt verkoren, en 7
hem uit Ur der Chaldeen uitgevoerd; en Gij hebt zijn naam ge-
steld Abraham. En Gij hebt zijn hart getrouw gevonden voor 8
Uw aangezicht, en hebt een verbond met hem gemaakt, dat Gij
zoudt geven het land der Kanaanieten, der Hethieten, der Amo-
rieten, en der Ferezieten, en der Jebusieten, en der Girgasieten,
dat Gij het zijn zade zoudt geven; en Gij hebt Uw woorden beves-
tigd, omdat Gij rechtvaardig zijt. En Gij hebt aangezien onzer 9
vaderen ellende in Egypte, en Gij hebt hun geroep gehoord aan de
Schelfzee; En Gij hebt tekenen en wonderen gedaan aan Farao, 10
en aan al zijn knechten, en aan al het volk zijns lands; want Gij
wist, dat zij trotselijk tegen hen handelden; en Gij hebt U een
Naam gemaakt, als het is te dezen dage. En Gij hebt de zee voor 11
hun aangezicht gekliefd, dat zij in het midden der zee op het droge
zijn doorgegaan; en hun vervolgers hebt Gij in de diepten gewor-
pen, als een steen in sterke wateren. En Gij hebt ze des daags 12
geleid met een wolkkolom, en des nachts met een vuurkolom, om
hen te lichten op den weg, waarin zij zouden wandelen. En Gij 13
zijt neergedaald op den berg Sinai, en hebt met hen gesproken
uit den hemel; en Gij hebt hun gegeven rechtmatige rechten, en
getrouwe wetten, goede inzettingen en geboden. En Gij hebt Uw 14
heiligen sabbat bekend gemaakt; en Gij hebt hun geboden, en in-
zettingen en een wet bevolen, door de hand van Uw knecht Mozes.
En Gij hebt hun brood uit den hemel gegeven voor hun honger, 15
en hun water uit de steenrots voortgebracht voor hun dorst; en
Gij hebt tot hen gezegd, dat zij zouden ingaan om te erven het
land, waarover Gij Uw hand ophieft, dat Gij het hun zoudt ge-
ven. Maar zij en onze vaders hebben trotselijk gehandeld, en zij 16
hebben hun nek verhard, en niet gehoord naar Uw geboden; En 17
zij hebben geweigerd te horen, en niet gedacht aan Uw wonderen,
die Gij bij hen gedaan hadt, en hebben hun nek verhard, en in
hun wederspannigheid een hoofd gesteld, om weder te keren tot
hun dienstbaarheid. Doch Gij, een God van vergevingen, genadig
en barmhartig, lankmoedig, en groot van weldadigheid, hebt hen
evenwel niet verlaten. Zelfs, als zij zich een gegoten kalf gemaakt 18
hadden, en gezegd: Dit is uw God, Die u uit Egypte heeft opge-
voerd; en grote lasteren gedaan hadden; Hebt Gij hen nochtans 19
door Uw grote barmhartigheid niet verlaten in de woestijn; de

wolkkolom week niet van hen des daags, om hen op den weg te
leiden, noch de vuurkolom des nachts, om hen te lichten, en dat,
20 op den weg, waarin zij zouden wandelen. En Gij hebt Uw goe-
den Geest gegeven om hen te onderwijzen; en Uw Manna hebt
Gij niet geweerd van hun mond, en water hebt Gij hun gegeven
21 voor hun dorst. Alzo hebt Gij hen veertig jaren onderhouden
in de woestijn; zij hebben geen gebrek gehad; hun klederen zijn
22 niet veroud, en hun voeten niet gezwollen. Voorts hebt Gij hun
koninkrijken en volken gegeven, en hebt hen verdeeld in hoeken.
Alzo hebben zij erfelijk bezeten het land van Sihon, te weten, het
land des konings van Hesbon, en het land van Og, koning van
23 Basan. Gij hebt ook hun kinderen vermenigvuldigd, als de ster-
ren des hemels; en Gij hebt hen gebracht in het land, waarvan
Gij tot hun vaderen hadt gezegd, dat zij zouden ingaan om het
24 erfelijk te bezitten. Alzo zijn de kinderen daarin gekomen, en
hebben dat land erfelijk ingenomen; en Gij hebt de inwoners des
lands, de Kanaanieten, voor hun aangezicht ten ondergebracht,
en hebt hen in hun hand gegeven, mitsgaders hun koningen en
de volken des lands, om daarmede te doen naar hun welgevallen.
25 En zij hebben vaste steden en een vet land ingenomen, en erfe-
lijk bezeten, huizen, vol van alle goed, uitgehouwen bornputten,
wijngaarden, olijfgaarden en bomen van spijze, in menigte; en zij
hebben gegeten, en zijn zat en vet geworden, en hebben in wellust
26 geleefd, door Uw grote goedigheid. Maar zij zijn wederspannig
geworden, en hebben tegen U gerebelleerd, en Uw wet achter hun
rug geworpen, en Uw profeten gedood die tegen hen betuigden,
om hen te doen wederkeren tot U; alzo hebben zij grote lasteren
27 gedaan. Daarom hebt Gij hen gegeven in de hand hunner be-
nauwers, die hen benauwd hebben; maar als zij in den tijd hunner
benauwdheid tot U riepen, hebt Gij van den hemel gehoord, en
hun naar Uw grote barmhartigheden verlossers gegeven, die hen
28 uit de hand hunner benauwers verlosten. Maar als zij rust had-
den, keerden zij weder om kwaad te doen voor Uw aangezicht;
zo verliet Gij hen in de hand hunner vijanden, dat zij over hen
heersten; als zij zich dan bekeerden, en U aanriepen, zo hebt Gij
hen van den hemel gehoord, en hebt hen naar Uw barmhartighe-
29 den tot vele tijden uitgerukt. En Gij hebt tegen hen betuigd, om
hen te doen wederkeren tot Uw wet; maar zij hebben trotselijk

gehandeld, en niet gehoord naar Uw geboden, en tegen Uw rech-
ten, tegen dezelve hebben zij gezondigd, door dewelke een mens,
die ze doet, leven zal; en zij hebben hun schouder teruggetogen,
en hun nek verhard, en niet gehoord. Doch Gij vertoogt het vele 30
jaren over hen, en betuigdet tegen hen door Uw Geest, door den
dienst Uwer profeten, maar zij neigden het oor niet; daarom hebt
Gij hen gegeven in de hand van de volken der landen. Doch door 31
Uw grote barmhartigheden hebt Gij hen niet vernield, noch hen
verlaten; want Gij zijt een genadig en barmhartig God. Nu dan, 32
o onze God, Gij grote, Gij machtige, en Gij vreselijke God, Die
het verbond en de weldadigheid houdt; laat voor Uw aangezicht
niet gering zijn al de moeite, die ons getroffen heeft, onze konin-
gen, onze vorsten, en onze priesteren; en onze profeten, en onze
vaderen, en Uw ganse volk, van de dagen der koningen van Assur
af tot op dezen dag. Doch Gij zijt rechtvaardig, in alles, wat 33
ons overkomen is; want Gij hebt trouwelijk gehandeld, maar wij
hebben goddelooslijk gehandeld. En onze koningen, onze vor- 34
sten, onze priesters en onze vaders hebben Uw wet niet gedaan;
en zij hebben niet geluisterd naar Uw geboden, en naar Uw ge-
tuigenissen, die Gij tegen hen betuigdet. Want zij hebben U niet 35
gediend in hun koninkrijk, en in Uw menigvuldig goed, dat Gij
hun gaaft, en in dat wijde en dat vette land, dat Gij voor hun
aangezicht gegeven hadt; en zij hebben zich niet bekeerd van hun
boze werken. Zie, wij zijn heden knechten; ja, het land, dat Gij 36
onzen vaderen gegeven hebt, om de vrucht daarvan, en het goede
daarvan te eten, zie, daarin zijn wij knechten. En het vermenig- 37
vuldigt zijn inkomste voor den koningen, die Gij over ons gesteld
hebt, om onzer zonden wil; en zij heersen over onze lichamen en
over onze beesten, naar hun welgevallen; alzo zijn wij in grote
benauwdheid. En in dit alles maken wij een vast *verbond* en 38
schrijven het; en onze vorsten, onze Levieten *en* onze priesteren
zullen het verzegelen.

Tot de verzegelingen nu waren: Nehemia Hattirsatha, zoon van **10**
Hachalja, en Zidkia, Seraja, Azarja, Jeremia, Pashur, Amarja, 2, 3
Malchia, Hattus, Sebanja, Malluch, Harim, Meremoth, Obadja, 4, 5
Daniël, Ginnethon, Baruch, Mesullam, Abia, Mijamin, Maazia, 6, 7, 8
Bilgaï, Semaja. Dit waren de priesters. En de Levieten, namelijk: 9
Jesua, zoon van Azanja, Binnui; van de zonen van Henadad, Kad-

10 miel; En hun broederen: Sebanja, Hodia, Kelita, Pelaja, Hanan,
11, 12, 13 Micha, Rehob, Hasabja, Zakkur, Serebja, Sebanja, Hodia, Bani,
14 Beninu; De hoofden des volks: Parhos, Pahath-moab, Elam, Zat-
15, 16, 17 thu, Bani, Bunni, Azgad, Bebai, Adonia, Bigvai, Adin, Ater,
18, 19 Hizkia, Azzur, Hodia, Hasum, Bezai, Harif, Anathoth, Nebai,
20, 21, 22 Magpias, Mesullam, Hezir, Mesezabeel, Zadok, Jaddua, Pelat-
23, 24 ja, Hanan, Anaja, Hosea, Hananja, Hassub, Hallohes, Pilha, So-
25, 26, 27 bek, Rehum, Hasabna, Maaseja, En Ahia, Hanan, Anan, Mal-
28 luch, Harim, Baana. En het overige des volks, de priesteren, de
Levieten, de poortiers, de zangers, de Nethinim, en al wie zich van
de volken der landen had afgescheiden tot Gods wet, hun vrou-
wen, hun zonen en hun dochteren, al wie wetenschap *en* verstand
29 had; Die hielden zich aan hun broederen, hun voortreffelijken,
en kwamen in den vloek en in den eed, dat zij zouden wande-
len in de wet Gods, die gegeven is door de hand van den knecht
Gods, Mozes; en dat zij zouden houden, en dat zij zouden doen al
de geboden des HEEREN, onzes Heeren, en Zijn rechten en Zijn
30 inzettingen; En dat wij onze dochteren niet zouden geven aan
de volken des lands, noch hun dochteren nemen voor onze zonen.
31 Ook als de volken des lands waren en alle koren op den sabbatdag
ten verkoop brengen, dat wij op den sabbat, of op een *anderen*
heiligen dag van hen niet zouden nemen; en dat wij het zevende
32 jaar zouden vrij laten, mitsgaders allerhande bezwaarnis. Voorts
zetten wij ons geboden op, ons opleggende een derde deel van een
33 sikkel in het jaar, tot den dienst van het huis onzes Gods; Tot het
brood der toerichting, en het gedurig spijsoffer, en tot het gedurig
brandoffer, der sabbatten, der nieuwe maanden, tot de gezette
hoogtijden, en tot de heilige dingen, en tot de zondofferen, om
verzoening te doen over Israel; en *tot* alle werk van het huis onzes
34 Gods. Ook wierpen wij de loten, onder de priesters, de Levieten
en het volk, over het offer van het hout, dat men brengen zou
ten huize onzes Gods, naar het huis onzer vaderen, op bestemde
tijden, jaar op jaar, om te branden op het altaar des HEEREN,
35 onzes Gods, gelijk het in de wet geschreven is; Dat wij ook de
eerstelingen onzes lands en de eerstelingen van alle vrucht van al
het geboomte, jaar op jaar, zouden brengen ten huize des HEE-
36 REN; En de eerstgeborenen onzer zonen en onzer beesten, gelijk
het in de wet geschreven is; en dat wij de eerstgeborenen onzer

runderen en onzer schapen zouden brengen ten huize onzes Gods,
tot de priesteren, die in het huis onzes Gods dienen. En dat wij 37
de eerstelingen onzes deegs, en onze hefofferen, en de vrucht aller
bomen, most en olie, zouden brengen tot de priesteren, in de ka-
meren van het huis onzes Gods, en de tienden onzes lands tot de
Levieten; en dat dezelfde Levieten de tienden zouden hebben in
alle steden onzer landbouwerij; En dat er een priester, een zoon 38
van Aaron, bij de Levieten zou zijn, als de Levieten de tienden
ontvangen; en dat de Levieten de tienden zouden opbrengen ten
huize onzes Gods, in de kameren van het schathuis. Want de kin- 39
deren Israels en de kinderen van Levi moeten hefoffer van koren,
most en olie in die kameren brengen, omdat aldaar de vaten des
heiligdoms zijn, en de priesteren, die dienen, en de poortiers, en
de zangers; dat wij alzo het huis onzes Gods niet zouden verlaten.

Voorts woonden de oversten des volks te Jeruzalem; maar het **11**
overige des volks wierpen loten, om uit tien een uit te brengen,
die in de heilige stad Jeruzalem zou wonen, en negen delen in de
andere steden. En het volk zegende al de mannen, die vrijwillig- 2
lijk aanboden te Jeruzalem te wonen. En dit zijn de hoofden van 3
het landschap, die te Jeruzalem woonden; (maar in de steden van
Juda woonden, een iegelijk op zijn bezitting, in hun steden, Is-
rael, de priesters, en de Levieten, en de Nethinim, en de kinderen
der knechten van Salomo). Te Jeruzalem dan woonden *sommi-* 4
gen van de kinderen van Juda, en van de kinderen van Benjamin.
Van de kinderen van Juda: Athaja, de zoon van Uzzia, den zoon
van Zacharja, den zoon van Amarja, den zoon van Sefatja, den
zoon van Mahalaleel, van de kinderen van Perez; En Maaseja, 5
de zoon van Baruch, den zoon van Kol-hose, den zoon van Ha-
zaja, den zoon van Adaja, den zoon van Jojarib, den zoon van
Zacharja, den zoon van Siloni. Alle kinderen van Perez, die te 6
Jeruzalem woonden, waren vierhonderd acht en zestig dappere
mannen. En dit zijn de kinderen van Benjamin: Sallu, de zoon 7
van Mesullam, den zoon van Joed, den zoon van Pedaja, den zoon
van Kolaja, den zoon van Maaseja, den zoon van Ithiel, den zoon
van Jesaja; En na hem Gabbai, Sallai; negenhonderd acht en 8
twintig. En Joël, de zoon van Zichri, was opziener over hen; en 9
Juda, de zoon van Senua, was de tweede over de stad. Van de 10
priesteren: Jedaja, de zoon van Jojarib, Jachin; Seraja, de zoon 11

van Hilkia, den zoon van Mesullam, den zoon van Zadok, den
zoon van Merajoth, den zoon van Ahitub, was voorganger van
12 Gods huis; En hun broederen, die het werk in het huis deden,
waren achthonderd twee en twintig. En Adaja, de zoon van Je-
roham, den zoon van Pelalja, den zoon van Amzi, den zoon van
13 Zacharja, den zoon van Pashur, den zoon van Malchia; En zijn
broederen, hoofden der vaderen, waren tweehonderd twee en veer-
tig. En Amassai, de zoon van Azareel, den zoon van Achzai, den
14 zoon van Mesillemoth, den zoon van Immer; En hun broederen,
dappere helden, waren honderd acht en twintig; en opziener over
15 hen was Zabdiel, de zoon van Gedolim. En van de Levieten:
Semaja, de zoon van Hassub, den zoon van Azrikam, den zoon
16 van Hasabja, den zoon van Buni. En Sabbethai, en Jozabad,
van de hoofden der Levieten, waren over het buitenwerk van het
17 huis Gods. En Matthanja, de zoon van Micha, den zoon van
Zabdi, den zoon van Asaf, was het hoofd, die de dankzegging be-
gon in het gebed, en Bakbukja was de tweede van zijn broederen;
en Abda, de zoon van Sammua, den zoon van Galal, den zoon
18 van Jeduthun. Al de Levieten in de heilige stad waren tweehon-
19 derd vier en tachtig. En de poortiers: Akkub, Talmon, met hun
broederen, die wacht hielden in de poorten, waren honderd twee
20 en zeventig. Het overige nu van Israel, van de priesters *en* de
Levieten, was in alle steden van Juda, een iegelijk in zijn erfdeel.
21 En de Nethinim woonden in Ofel; en Ziha en Gispa waren over
22 de Nethinim. En der Levieten opziener te Jeruzalem was Uzzi,
de zoon van Bani, den zoon van Hasabja, den zoon van Matt-
hanja, den zoon van Micha; van de kinderen van Asaf waren de
23 zangers tegenover het werk van Gods huis. Want er was een ge-
bod des konings van hen, te weten, een zeker onderhoud voor de
24 zangers, van elk dagelijks op zijn dag. En Petahja, de zoon van
Mesezabeel, van de kinderen van Zerah, den zoon van Juda, was
25 aan des konings hand, in alle zaken tot het volk. In de dorpen
nu op hun akkers woonden *sommigen* van de kinderen van Ju-
da, in Kirjath-arba en haar onderhorige plaatsen, en in Dibon en
26 haar onderhorige plaatsen, en in Jekabzeel en haar dorpen; En
27 te Jesua, en te Molada, en te Beth-pelet, En te Hazar-sual, en
28 in Ber-seba, en haar onderhorige plaatsen, En te Ziklag, en in
29 Mechona en haar onderhorige plaatsen, En te En-rimmon, en te

Zora, en te Jarmuth, Zanoah, Adullam en haar dorpen, Lachis en 30
haar akkers, Azeka en haar onderhorige plaatsen; en zij legerden
zich van Ber-seba af tot aan het dal Hinnom. De kinderen van 31
Benjamin nu van Geba *woonden* in Michmas, en Aja, en Beth-el,
en haar onderhorige plaatsen, Anathoth, Nob, Ananja, Hazor, 32, 33
Rama, Gitthaim, Hadid, Zeboim, Neballat, Lod, en Ono, *in* het 34, 35
dal der werkmeesters. Van de Levieten nu, *woonden sommigen* 36
in de verdelingen van Juda, *en van* Benjamin.

Dit nu zijn de priesters en de Levieten, die met Zerubbabel, **12**
den zoon van Sealthiel, en Jesua, optogen: Seraja, Jeremia, Ezra,
Amarja, Malluch, Hattus, Sechanja, Rehum, Meremoth, Iddo, 2, 3, 4
Ginnethoi, Abia, Mijamin, Maadja, Bilga, Semaja, en Jojarib, 5, 6
Jedaja, Sallu, Amok, Hilkia, Jedaja; dat waren de hoofden der 7
priesteren, en hun broederen, in de dagen van Jesua. En de Le- 8
vieten waren: Jesua, Binnui, Kadmiel, Serebja, Juda, Matthanja;
hij en zijn broederen waren over de dankzeggingen. En Bakbuk- 9
ja, en Unni, hun broederen, waren tegen hen over in de wachten.
Jesua nu gewon Jojakim, en Jojakim gewon Eljasib, en Eljasib 10
gewon Jojada, En Jojada gewon Jonathan, en Jonathan gewon 11
Jaddua. En in de dagen van Jojakim waren priesters, hoofden 12
der vaderen: van Seraja was Meraja; van Jeremia, Hananja; Van 13
Ezra, Mesullam; van Amarja, Johanan; Van Melichu, Jonathan; 14
van Sebanja, Jozef; Van Harim, Adna; van Merajoth, Helkai; 15
Van Iddo, Zacharia; van Ginnethon, Mesullam; Van Abia, Zi- 16, 17
chri; van Minjamin, van Moadja, Piltai; Van Bilga, Sammua; 18
van Semaja, Jonathan; En van Jojarib, Matthenai; van Jedaja, 19
Uzzi; Van Sallai, Kallai; van Amok, Heber; Van Hilkia, Hasab- 20, 21
ja; van Jedaja, Nethaneel. *Van* de Levieten werden in de dagen 22
van Eljasib, Jojada, en Johanan, en Jaddua, de hoofden der vade-
ren beschreven; mitsgaders de priesteren, tot het koninkrijk van
Darius, den Perziaan. De kinderen van Levi, de hoofden der va- 23
deren, werden beschreven in het boek der kronieken, tot de dagen
van Johanan, den zoon van Eljasib, toe. De hoofden dan der Le- 24
vieten waren Hasabja, Serebja, en Jesua, de zoon van Kadmiel,
en hun broederen tegen hen over, om te prijzen *en* te danken,
naar het gebod van David, den man Gods, wacht tegen wacht.
Matthanja en Bakbukja, Obadja, Mesullam, Talmon *en* Akkub, 25
waren poortiers, de wacht waarnemende bij de schatkamers der

26 poorten. Dezen waren in de dagen van Jojakim, den zoon van
Jesua, den zoon van Jozadak, en in de dagen van Nehemia, den
27 landvoogd, en van den priester Ezra, den schriftgeleerde. In de
inwijding nu van Jeruzalems muur, zochten zij de Levieten uit
al hun plaatsen, dat zij hen te Jeruzalem brachten, om de inwij-
ding te doen met vreugde, en met dankzeggingen, en met gezang,
28 cimbalen, luiten, en met harpen. Alzo werden de kinderen der
zangers verzameld, zo uit het vlakke veld rondom Jeruzalem, als
29 uit de dorpen van de Netofathieten; En uit het huis van Gilgal,
en uit de velden van Geba en Asmaveth; want de zangers hadden
30 zich dorpen gebouwd rondom Jeruzalem. En de priesters en de
Levieten reinigden zichzelven; daarna reinigden zij het volk, en de
31 poorten, en den muur. Toen deed ik de vorsten van Juda opgaan
op den muur; en ik stelde twee grote dankkoren en omgangen, *een*
32 ter rechterhand op den muur, naar de Mistpoort toe. En achter
33 hen ging Hosaja, en de helft der vorsten van Juda. En Azarja,
34 Ezra, en Mesullam, Juda, en Benjamin, en Semaja, en Jeremia;
35 En van de priesters kinderen met trompetten: Zacharja, de zoon
van Jonathan, den zoon van Semaja, den zoon van Matthanja,
den zoon van Michaja, den zoon van Zakkur, den zoon van Asaf;
36 En zijn broeders, Semaja, en Azareel, Milalai, Gilalai, Maai, Net-
haneel, en Juda, Hanani, met muziekinstrumenten van David, den
man Gods; en Ezra, de schriftgeleerde, *ging* voor hun aangezicht
37 heen. Voorts naar de Fonteinpoort, en tegen hen over, gingen zij
op bij de trappen van Davids stad, door den opgang des muurs,
38 boven Davids huis, tot aan de Waterpoort, tegen het oosten. Het
tweede dankkoor nu ging tegenover, en ik achter hetzelve, met de
helft des volks, op den muur, van boven den Bakoventoren, tot
39 aan den breden muur; En van boven de poort van Efraim, en bo-
ven de Oude poort, en boven de Vispoort, en den toren Hananeel,
en den toren Mea, tot aan de Schaapspoort, en zij bleven staan in
40 de Gevangenpoort. Daarna stonden de beide dankkoren in Gods
41 huis; ook ik en de helft der overheden met mij. En de priesters,
Eljakim, Maaseja, Minjamin, Michaja, Eljoenei, Zacharja, Hana-
42 nja, met trompetten; Voorts Maaseja, en Semaja, en Eleazar, en
Uzzi, en Johanan, en Malchia, en Elam, en Ezer; ook lieten zich de
43 zangers horen, met Jizrahja, den opziener. En zij offerden des-
zelven daags grote slachtofferen, en waren vrolijk; want God had

hen vrolijk gemaakt met grote vrolijkheid; en ook waren de vrou-
wen en de kinderen vrolijk; zodat de vrolijkheid van Jeruzalem
tot van verre gehoord werd. Ook werden ten zelfden dage man- 44
nen gesteld over de kameren, tot de schatten, tot de hefofferen,
tot de eerstelingen en tot de tienden, om daarin uit de akkers der
steden te verzamelen de delen der wet, voor de priesteren en voor
de Levieten; want Juda was vrolijk over de priesteren en over de
Levieten, die daar stonden. En de wacht huns Gods waarnamen, 45
en de wacht der reiniging, ook de zangers, en de poortiers, naar
het gebod van David *en* zijn zoon Salomo. Want in de dagen 46
van David en Asaf, van ouds, waren er hoofden der zangers, en
des lofgezangs, en der dankzeggingen tot God. Daarom gaf gans 47
Israel, in de dagen van Zerubbabel, en in de dagen van Nehemia,
de delen der zangers en der poortiers, van elk dagelijks op zijn
dag; en zij heiligden voor de Levieten, en de Levieten heiligden
voor de kinderen van Aaron.

Te dien dage werd er gelezen in het boek van Mozes, voor de **13**
oren des volks; en daarin werd geschreven gevonden, dat de Am-
monieten en Moabieten niet zouden komen in de gemeente Gods,
tot in eeuwigheid; Omdat zij den kinderen Israels niet waren 2
tegengekomen met brood en met water, ja, Bileam tegen hen ge-
huurd hadden, om hen te vloeken, hoewel onze God den vloek
omkeerde in een zegen. Zo geschiedde het, als zij deze wet hoor- 3
den, dat zij alle vermengeling van Israel afscheidden. Eljasib 4
nu, de priester, die gesteld was over de kamer van het huis onzes
Gods, was voor dezen nabestaande van Tobia geworden. En hij 5
had hem een grote kamer gemaakt, alwaar zij te voren henenlei-
den het spijsoffer, den wierook en de vaten, en de tienden van
koren, van most en van olie, die bevolen waren voor de Levieten,
en de zangers, en de poortiers, mitsgaders het hefoffer der prieste-
ren. Doch in dit alles was ik niet te Jeruzalem; want in het twee 6
en dertigste jaar van Arthahsasta, koning van Babel, kwam ik tot
den koning; maar ten einde van *sommige* dagen verkreeg ik *weder*
verlof van den koning. En ik kwam te Jeruzalem, en verstond 7
van het kwaad, dat Eljasib voor Tobia gedaan had, makende hem
een kamer in de voorhoven van Gods huis. En het mishaagde 8
mij zeer; zo wierp ik al het huisraad van Tobia buiten, uit de
kamer. Voorts gaf ik bevel, en zij reinigden de kameren; en ik 9

bracht daar weder in de vaten van Gods huis, met het spijsoffer
10 en den wierook. Ook vernam ik, dat der Levieten deel *hun* niet
gegeven was; zodat de Levieten en de zangers, die het werk deden,
11 gevloden waren, een iegelijk naar zijn akker. En ik twistte met
de overheden, en zeide: Waarom is het huis Gods verlaten? Doch
12 ik vergaderde hen, en herstelde ze in hun stand. Toen bracht
gans Juda de tienden van het koren, en van den most, en van de
13 olie, in de schatten. En ik stelde tot schatmeesters over de schat-
ten, Selemja, den priester, en Zadok, den schrijver, en Pedaja, uit
de Levieten; en aan hun hand Hanan, den zoon van Zakkur, den
zoon van Matthanja; want zij werden getrouw geacht, en hun werd
14 opgelegd aan hun broederen uit te delen. Gedenk mijner, mijn
God, in dezen; en delg mijn weldadigheden niet uit, die ik aan
15 het huis mijns Gods en aan Zijn wachten gedaan heb. In dezelf-
de dagen zag ik in Juda, die persen traden op den sabbat, en die
garven inbrachten, die zij op ezels laadden; als ook wijn, druiven
en vijgen, en allen last, dien zij te Jeruzalem inbrachten op den
sabbatdag; en ik betuigde *tegen hen* ten dage, als zij eetwaren
16 verkochten. Daar waren ook Tyriers binnen, die vis aanbrach-
ten, en alle koopwaren, die zij op den sabbat verkochten aan de
17 kinderen van Juda en te Jeruzalem. Zo twistte ik met de edelen
van Juda, en zeide tot hen: Wat voor een boos ding is dit, dat
18 gijlieden doet, en ontheiligt den sabbatdag? Deden niet uw va-
ders alzo, en onze God bracht al dit kwaad over ons en over deze
stad? En gijlieden maakt de hittige gramschap nog meer over Is-
19 rael, ontheiligende den sabbat. Het geschiedde nu, als de poorten
van Jeruzalem schaduw gaven, voor den sabbat, dat ik bevel gaf,
en de deuren werden gesloten; en ik beval, dat zij ze niet zouden
opendoen tot na den sabbat; en ik stelde van mijn jongens aan
de poorten, *opdat er* geen last zou inkomen op den sabbatdag.
20 Toen vernachtten de kramers, en de verkopers van alle koopwa-
21 ren, buiten voor Jeruzalem, eens of tweemaal. Zo betuigde ik
tegen hen, en zeide tot hen: Waarom vernacht gijlieden tegenover
den muur? Zo gij het weder doet, zal ik de hand aan u slaan. Van
22 dien tijd af kwamen zij niet op den sabbat. Voorts zeide ik tot
de Levieten, dat zij zich zouden reinigen, en de poorten komen
wachten, om den sabbatdag te heiligen. Gedenk mijner ook *in*
dezen, mijn God! en verschoon mij naar de veelheid Uwer goe-

dertierenheid. Ook zag ik in die dagen Joden, die Asdodische, 23
Ammonietische *en* Moabietische vrouwen *bij zich* hadden doen
wonen. En hun kinderen spraken half Asdodisch, en zij konden 24
geen Joods spreken, maar naar de taal eens iegelijken volks. Zo 25
twistte ik met hen, en vloekte hen, en sloeg *sommige* mannen van
hen, en plukte hun het haar uit; en ik deed hen zweren bij God:
Indien gij uw dochteren hun zonen zult geven, en indien gij van
hun dochteren voor uw zonen of voor u zult nemen! Heeft niet 26
Salomo, de koning van Israel, daarin gezondigd, hoewel er onder
vele heidenen geen koning was, gelijk hij, en hij zijn God lief was,
en God hem ten koning over gans Israel gesteld had? Ook hem
deden de vreemde vrouwen zondigen. Zouden wij dan naar ulie- 27
den horen, dat gij al dit grote kwaad zoudt doen, overtredende
tegen onzen God, doende vreemde vrouwen *bij u* wonen? Ook 28
was er *een* van de kinderen van Jojada, den zoon van Eljasib,
den hogepriester, schoonzoon geworden van Sanballat, den Ho-
roniet; daarom jaagde ik hem van mij weg. Gedenk aan hen, 29
mijn God, omdat zij het priesterdom hebben verontreinigd, ja,
het verbond des priesterdoms en der Levieten. Alzo reinigde ik 30
hen van alle vreemden; en ik bestelde de wachten der priesteren
en der Levieten, elk op zijn werk; Ook tot het offer des houts, 31
op bestemde tijden, en tot de eerstelingen. Gedenk mijner, mijn
God, ten goede.

Esther

1 Het geschiedde nu in de dagen van Ahasveros, (hij is die
Ahasveros, dewelke regeerde van Indie af tot aan Mo-
renland toe, honderd zeven en twintig landschappen).
2 In die dagen, als de koning Ahasveros op den troon
3 zijns koninkrijks zat, die op den burg Susan was; In het derde
jaar zijner regering maakte hij een maaltijd al zijn vorsten en zijn
knechten; de macht van Perzie en Medie, de grootste heren en
4 de oversten der landschappen waren voor zijn aangezicht; Als
hij vertoonde den rijkdom der heerlijkheid zijns rijks, en de kos-
telijkheid des sieraads zijner grootheid, vele dagen lang, honderd
5 en tachtig dagen. Toen nu die dagen vervuld waren, maakte de
koning een maaltijd al den volke, dat gevonden werd op den burg
Susan, van den grootste tot den kleinste, zeven dagen lang, in
6 het voorhof van den hof van het koninklijk paleis. Er waren wit-
te, groene en hemelsblauwe *behangselen*, gevat aan fijn linnen en
purperen banden, in zilveren ringen, en *aan* marmeren pilaren;
de bedsteden waren van goud en zilver, op een vloer van por-
7 fier *steen*, en van marmer, en albast, en kostelijke stenen. En
men gaf te drinken in vaten van goud, en het ene vat was an-
ders dan het andere vat; en er was veel koninklijke wijn, naar
8 des konings vermogen. En het drinken geschiedde naar de wet,
dat niemand dwong; want alzo had de koning vastelijk bevolen
aan alle groten zijns huizes, dat zij doen zouden naar den wil van
9 een iegelijk. De koningin Vasthi maakte ook een maaltijd voor
de vrouwen in het koninklijk huis, hetwelk de koning Ahasveros
10 had. Op den zevenden dag, toen des konings hart vrolijk was
van den wijn, zeide hij tot Mehuman, Biztha, Charbona, Bigtha
en Abagtha, Zethar en Charchas, de zeven kamerlingen, dienende
11 voor het aangezicht van den koning Ahasveros, Dat zij Vasthi, de
koningin, zouden brengen voor het aangezicht des konings, met de
koninklijke kroon, om den volken en den vorsten haar schoonheid
12 te tonen; want zij was schoon van aangezicht. Doch de koningin

Vasthi weigerde te komen op het woord des konings, hetwelk door
den dienst der kamerlingen *haar aangezegd was.* Toen werd de
koning zeer verbolgen, en zijn grimmigheid ontstak in hem. Toen 13
zeide de koning tot de wijzen, die de tijden verstonden (want alzo
moest des konings zaak geschieden, in de tegenwoordigheid van
al degenen, die de wet en het recht wisten; De naasten nu bij 14
hem waren Carsena, Sethar, Admatha, Tharsis, Meres, Marsena,
Memuchan, zeven vorsten der Perzen en der Meden, die het aan-
gezicht des konings zagen, die vooraan zaten in het koninkrijk),
Wat men naar de wet met de koningin Vasthi doen zou, omdat zij 15
niet gedaan had het woord van den koning Ahasveros, door den
dienst der kamerlingen? Toen zeide Memuchan voor het aange- 16
zicht des konings en der vorsten: De koningin Vasthi heeft niet
alleen tegen den koning misdaan, maar *ook* tegen al de vorsten, en
tegen al de volken, die in al de landschappen van den koning Ahas-
veros zijn. Want deze daad der koningin zal uitkomen tot alle 17
vrouwen, zodat zij haar mannen verachten zullen in haar ogen, als
men zeggen zal: De koning Ahasveros zeide, dat men de koningin
Vasthi voor zijn aangezicht brengen zou; maar zij kwam niet. Te 18
dezen zelfden dage zullen de vorstinnen van Perzie en Medie ook
alzo zeggen tot al de vorsten des konings, als zij deze daad der ko-
ningin zullen horen, en er zal verachtens en toorns genoeg wezen.
Indien het den koning goeddunkt, dat een koninklijk gebod van 19
hem uitga, hetwelk geschreven worde in de wetten der Perzen en
Meden, en dat men het niet overtrede: dat Vasthi niet inga voor
het aangezicht van den koning Ahasveros, en de koning geve haar
koninkrijk aan haar naaste, die beter is dan zij. Als het bevel 20
des konings, hetwelk hij doen zal in zijn ganse koninkrijk, (want
het is groot) gehoord zal worden, zo zullen alle vrouwen aan haar
mannen eer geven, van de grootste tot de kleinste toe. Dit woord 21
nu was goed in de ogen des konings en der vorsten; en de koning
deed naar het woord van Memuchan. En hij zond brieven aan al 22
de landschappen des konings, aan een iegelijk landschap naar zijn
schrift, en aan elk volk naar zijn spraak, dat elk man overheer in
zijn huis wezen zou, en spreken naar de spraak zijns volks.

Na deze geschiedenissen, toen de grimmigheid van den koning **2**
Ahasveros gestild was, gedacht hij aan Vasthi, en wat zij gedaan
had, en wat over haar besloten was. Toen zeiden de jongelin- 2

gen des konings, die hem dienden: Men zoeke voor den koning
3 jonge dochters, maagden, schoon van aangezicht. En de koning
bestelle toezieners in al de landschappen zijns koninkrijks, dat zij
vergaderen alle jonge dochters, maagden, schoon van aangezicht,
tot den burg Susan, tot het huis der vrouwen, onder de hand van
Hegaï, des konings kamerling, bewaarder der vrouwen; en men
4 geve haar haar versierselen. En de jonge dochter, die in des ko-
nings oog schoon wezen zal, worde koningin in stede van Vasthi.
Deze zaak nu was goed in de ogen des konings, en hij deed al-
5 zo. Er was een Joods man op den burg Susan, wiens naam was
Mordechai, een zoon van Jair, den zoon van Simei, den zoon van
6 Kis, een man van Jemini; Die weggevoerd was van Jeruzalem
met de weggevoerden, die weggevoerd waren met Jechonia, den
koning van Juda, denwelken Nebukadnezar, de koning van Babel,
7 had weggevoerd. En hij was het, die opvoedde Hadassa (deze
is Esther, de dochter zijns ooms); want zij had geen vader noch
moeder; en zij was een jonge dochter, schoon van gedaante, en
schoon van aangezicht; en als haar vader en haar moeder stier-
8 ven, had Mordechai ze zich tot een dochter aangenomen. Het
geschiedde nu, toen het woord des konings en zijn wet ruchtbaar
was, en toen vele jonge dochters samenvergaderd werden op den
burg Susan, onder de hand van Hegaï, werd Esther ook genomen
in des konings huis, onder de hand van Hegaï, den bewaarder der
9 vrouwen. En die jonge dochter was schoon in zijn ogen, en zij
verkreeg gunst voor zijn aangezicht; daarom haastte hij met haar
versierselen en met haar delen haar te geven, en zeven aanzienlij-
ke jonge dochters haar te geven uit het huis des konings; en hij
verplaatste haar en haar jonge dochters naar het beste van het
10 huis der vrouwen. Esther had haar volk en haar maagschap niet
te kennen gegeven; want Mordechai had haar geboden, dat zij het
11 niet zou te kennen geven. Mordechai nu wandelde allen dag voor
het voorhof van het huis der vrouwen, om te vernemen naar den
12 welstand van Esther, en wat met haar geschieden zou. Als nu
de beurt van elke jonge dochter naakte, om tot den koning Ahas-
veros te komen, nadat haar twaalf maanden lang naar de wet der
vrouwen geschied was; want alzo werden vervuld de dagen ha-
rer versieringen, zes maanden met mirreolie, en zes maanden met
13 specerijen, en met *andere* versierselen der vrouwen; Daarmede

kwam dan de jonge dochter tot den koning; al wat zij zeide, werd
haar gegeven, dat zij daarmede ging uit het huis der vrouwen tot
het huis des konings. Des avonds ging zij daarin, en des morgens 14
ging zij weder naar het tweede huis der vrouwen, onder de hand
van Saasgaz, den kamerling des konings, bewaarder der bijwij-
ven, zij kwam niet weder tot den koning, ten ware de koning lust
tot haar had, en zij bij name geroepen werd. Als de beurt van 15
Esther, de dochter van Abichail, den oom van Mordechai, (die
hij zich ter dochter genomen had) naakte, dat zij tot den koning
komen zou, begeerde zij niet met al, dan wat Hegaï, des konings
kamerling, de bewaarder der vrouwen, zeide; en Esther verkreeg
genade in de ogen van allen, die haar zagen. Alzo werd Esther 16
genomen tot den koning Ahasveros, tot zijn koninklijk huis, in
de tiende maand, welke is de maand Tebeth, in het zevende jaar
zijns rijks. En de koning beminde Esther boven alle vrouwen, 17
en zij verkreeg genade en gunst voor zijn aangezicht, boven al-
le maagden; en hij zette de koninklijke kroon op haar hoofd, en
hij maakte haar koningin in de plaats van Vasthi. Toen maakte 18
de koning een groten maaltijd al zijn vorsten en zijn knechten,
den maaltijd van Esther; en hij gaf den landschappen rust, en hij
gaf geschenken naar des konings vermogen. Toen ten anderen 19
male maagden vergaderd werden, zo zat Mordechai in de poort
des konings. Esther *nu* had haar maagschap en haar volk niet 20
te kennen gegeven, gelijk als Mordechai haar geboden had; want
Esther deed het bevel van Mordechai, gelijk als toen zij bij hem
opgevoed werd. In die dagen, als Mordechai in de poort des 21
konings zat, werden Bigthan en Theres, twee kamerlingen des ko-
nings van de dorpelwachters, zeer toornig, en zij zochten de hand
te slaan aan den koning Ahasveros. En deze zaak werd Morde- 22
chai bekend gemaakt, en hij gaf ze de koningin Esther te kennen;
en Esther zeide het den koning in Mordechai's naam. Als men 23
de zaak onderzocht, is het zo bevonden, en zij beiden werden aan
een galg gehangen; en het werd in de kronieken geschreven voor
het aangezicht des konings.

Na deze geschiedenissen maakte de koning Ahasveros Haman **3**
groot, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, en hij verhoogde
hem, en hij zette zijn stoel boven al de vorsten, die bij hem waren.
En al de knechten des konings, die in de poort des konings waren, 2

neigden en bogen zich neder voor Haman; want de koning had
alzo van hem bevolen; maar Mordechai neigde zich niet, en boog
3 zich niet neder. Toen zeiden de knechten des konings, die in
de poort des konings waren, tot Mordechai: Waarom overtreedt
4 gij des konings gebod? Het geschiedde nu, toen zij *dit* van dag
tot dag tot hem zeiden, en hij naar hen niet hoorde, zo gaven
zij het Haman te kennen, opdat zij zagen, of de woorden van
Mordechai bestaan zouden; want hij had hun te kennen gegeven,
5 dat hij een Jood was. Toen Haman zag, dat Mordechai zich niet
neigde, noch zich voor hem nederboog, zo werd Haman vervuld
6 met grimmigheid. Doch hij verachtte in zijn ogen, dat hij aan
Mordechai alleen de hand zou slaan (want men had hem het volk
van Mordechai aangewezen); maar Haman zocht al de Joden, die
in het ganse koninkrijk van Ahasveros waren, *namelijk* het volk
7 van Mordechai, te verdelgen. In de eerste maand (deze is de
maand Nisan) in het twaalfde jaar van den koning Ahasveros,
wierp men het Pur, dat is, het lot, voor Hamans aangezicht, van
dag tot dag, en van maand *tot maand*, tot de twaalfde maand
8 toe; deze is de maand Adar. Want Haman had tot den koning
Ahasveros gezegd: Er is een volk, verstrooid en verdeeld onder de
volken in al de landschappen uws koninkrijks; en hun wetten zijn
verscheiden van *de wetten* aller volken; ook doen zij des konings
wetten niet; daarom is het den koning niet oorbaar hen te laten
9 blijven. Indien het den koning goeddunkt, laat er geschreven
worden, dat men hen verdoe; zo zal ik tien duizend talenten zilvers
opwegen in de handen dergenen, die het werk doen, om in des
10 konings schatten te brengen. Toen trok de koning zijn ring van
zijn hand, en hij gaf hem aan Haman, den zoon van Hammedatha,
11 den Agagiet, der Joden tegenpartijder. En de koning zeide tot
Haman: Dat zilver zij u geschonken, ook dat volk, om daarmede te
12 doen, naar dat het goed is in uw ogen. Toen werden de schrijvers
des konings geroepen, in de eerste maand, op den dertienden dag
derzelve, en er werd geschreven naar alles, wat Haman beval, aan
de stadhouders des konings, en aan de landvoogden, die over elk
landschap waren, en aan de vorsten van elk volk, elk landschap
naar zijn schrift, en elk volk naar zijn spraak; er werd geschreven in
den naam van den koning Ahasveros, en het werd met des konings
13 ring verzegeld. De brieven nu werden gezonden door de hand der

lopers tot al de landschappen des konings, dat men zou verdelgen,
doden en verdoen al de Joden, van den jonge tot den oude toe, de
kleine kinderen en de vrouwen, op een dag, op den dertienden der
twaalfde maand (deze is de maand Adar), en dat men hun buit
zou roven. De inhoud van het schrift was, dat er een wet zou 14
gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken,
dat zij tegen denzelfden dag zouden gereed zijn. De lopers gingen 15
uit, voortgedrongen zijnde door het woord des konings, en de wet
werd uitgegeven in den burg Susan. En de koning en Haman zaten
en dronken, doch de stad Susan was verward.

Als Mordechai wist al wat er geschied was, zo verscheurde Mor- **4**
dechai zijn klederen, en hij trok een zak aan met as; en hij ging
uit door het midden der stad, en hij riep *met* een groot en bitter
geroep. En hij kwam tot voor de poort des konings; want nie- 2
mand mocht in des konings poort inkomen, bekleed met een zak.
En in alle en een ieder landschap *en* plaats, waar het woord des 3
konings en zijn wet aankwam, was een grote rouw onder de Joden,
met vasten, en geween, en misbaar; vele lagen in zakken en as.
Toen kwamen Esthers jonge dochters en haar kamerlingen, en zij 4
gaven het haar te kennen; en het deed de koningin zeer wee; en zij
zond klederen om Mordechai aan te doen, en zijn zak van hem af
te doen; maar hij nam ze niet aan. Toen riep Esther Hatach, *een* 5
van de kamerlingen des konings, welke hij voor haar gesteld had,
en zij gaf hem bevel aan Mordechai, om te weten wat dit, en waar-
om dit ware. Als Hatach uitging tot Mordechai, op de straat der 6
stad, die voor de poort des konings was, Zo gaf Mordechai hem 7
te kennen al wat hem wedervaren was, en de verklaring van het
zilver, hetwelk Haman gezegd had te zullen wegen in de schatten
des konings, voor de Joden, om dezelve om te brengen. En hij 8
gaf hem het afschrift der geschrevene wet, die te Susan gegeven
was, om hen te verdelgen, dat hij het Esther liet zien, en haar te
kennen gaf, en haar gebood, dat zij tot den koning ging, om hem
te smeken, en van hem te verzoeken voor haar volk. Hatach nu 9
kwam, en gaf Esther de woorden van Mordechai te kennen. Toen 10
zeide Esther tot Hatach, en gaf hem bevel aan Mordechai: Alle 11
knechten des konings, en het volk, der landschappen des konings,
weten wel dat al wie tot den koning ingaat in het binnenste voor-
hof, die niet geroepen is, hij zij man of vrouw, zijn enig vonnis zij,

dat men *hem* dode, tenzij dat de koning den gouden scepter hem
toereike, opdat hij levend blijve; ik nu ben deze dertig dagen niet
12 geroepen om tot den koning in te komen. En zij gaven de woor-
13 den van Esther aan Mordechai te kennen. Zo zeide Mordechai,
dat men Esther wederom zeggen zou: Beeld u niet in, in uw ziel,
dat gij zult ontkomen in het huis des konings, meer dan al de *an-*
14 *dere* Joden. Want indien gij enigszins zwijgen zult te dezer tijd,
zo zal den Joden verkwikking en verlossing uit een andere plaats
ontstaan; maar gij en uws vaders huis zult omkomen; en wie weet,
of gij *niet* om zulken tijd als deze is, tot dit koninkrijk geraakt
15 zijt. Toen zeide Esther, dat men Mordechai weder aanzeggen
16 zou: Ga, vergader al de Joden, die te Susan gevonden worden,
en vast voor mij, en eet of drinkt niet, in drie dagen, nacht noch
dag; ik en mijn jonge dochters zullen ook alzo vasten, en alzo zal
ik tot den koning ingaan, hetwelk niet naar de wet is. Wanneer
17 ik dan omkome, zo kom ik om. Toen ging Mordechai henen, en
hij deed naar alles, wat Esther aan hem geboden had.
5 Het geschiedde nu aan den derden dag, dat Esther een ko-
ninklijk kleed aantrok, en stond in het binnenste voorhof van des
konings huis, tegenover het huis des konings; de koning nu zat op
zijn koninklijken troon, in het koninklijke huis, tegenover de deur
2 van het huis. En het geschiedde, toen de koning de koningin Es-
ther zag, staande in het voorhof, verkreeg zij genade in zijn ogen,
zodat de koning den gouden scepter, die in zijn hand was, Esther
toereikte; en Esther naderde, en roerde de spits des scepters aan.
3 Toen zeide de koning tot haar: Wat is u, koningin Esther! of wat
is uw verzoek? Het zal u gegeven worden, ook tot de helft des ko-
4 ninkrijks. Esther nu zeide: Indien het den koning goeddunkt, zo
kome de koning met Haman heden tot den maaltijd, dien ik hem
5 bereid heb. Toen zeide de koning: Doet Haman spoeden, dat hij
het bevel van Esther doe. Als nu de koning met Haman tot den
6 maaltijd, dien Esther bereid had, gekomen was, Zo zeide de ko-
ning tot Esther op den maaltijd des wijns: Wat is uw bede? en zij
zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? Het zal geschieden,
7 ook tot de helft des koninkrijks. Toen antwoordde Esther, en
8 zeide: Mijn bede en verzoek is: Indien ik genade gevonden heb
in de ogen des konings, en indien het den koning goeddunkt, mij
te geven mijn bede, en mijn verzoek te doen, zo kome de koning

met Haman tot den maaltijd, dien ik hem bereiden zal; zo zal
ik morgen doen naar het bevel des konings. Toen ging Haman 9
ten zelfden dage uit, vrolijk en goedsmoeds; maar toen Haman
Mordechai zag in de poort des konings, en dat hij niet opstond,
noch zich voor hem bewoog, zo werd Haman vervuld met grim-
migheid op Mordechai. Doch Haman bedwong zich, en hij kwam 10
tot zijn huis; en hij zond henen, en liet zijn vrienden komen, en
Zeres, zijn huisvrouw. En Haman vertelde hun de heerlijkheid 11
zijns rijkdoms, en de veelheid zijner zonen, en alles, waarin de
koning hem groot gemaakt had, en waarin hij hem verheven had
boven de vorsten en knechten des konings. Verder zeide Haman: 12
Ook heeft de koningin Esther niemand met den koning doen ko-
men tot den maaltijd, dien zij bereid heeft, dan mij; en ik ben
ook tegen morgen van haar met den koning genodigd. Doch dit 13
alles baat mij niet, zo langen tijd als ik den Jood Mordechai zie
zitten in de poort des konings. Toen zeide zijn huisvrouw Zeres 14
tot hem, mitsgaders al zijn vrienden: Men make een galg, vijftig
ellen hoog, en zeg morgen aan den koning, dat men Mordechai
daaraan hange; ga dan vrolijk met den koning tot dien maaltijd.
Deze raad nu dacht Haman goed, en hij deed de galg maken.

In denzelfden nacht was de slaap van den koning geweken, en **6**
hij zeide, dat men het boek der gedachtenissen, de kronieken,
brengen zou; en zij werden in de tegenwoordigheid des konings
gelezen. En men vond geschreven, dat Mordechai had te kennen 2
gegeven van Bigthana en Theres, twee kamerlingen des konings,
uit de dorpelwachters, die de hand zochten te leggen aan den ko-
ning Ahasveros. Toen zeide de koning: Wat eer en verhoging 3
is Mordechai hierover gedaan? En de jongelingen des konings,
zijn dienaars, zeiden: Aan hem is niets gedaan. Toen zeide de 4
koning: Wie is in het voorhof? (Haman nu was gekomen in het
buitenvoorhof van het huis des konings, om den koning te zeggen,
dat men Mordechai zou hangen aan de galg, die hij hem had doen
bereiden.) En des konings jongelingen zeiden tot hem: Zie, Ha- 5
man staat in het voorhof. Toen zeide de koning: Dat hij inkome.
Als Haman ingekomen was, zo zeide de koning tot hem: Wat zal 6
men met dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen
heeft? Toen zeide Haman in zijn hart: Tot wien heeft de koning
een welbehagen, om *hem* eer te doen, meer dan tot mij? Daarom 7

zeide Haman tot den koning: Den man, tot wiens eer de koning
8 een welbehagen heeft, Zal men het koninklijke kleed brengen, dat
de koning pleegt aan te trekken, en het paard, waarop de koning
pleegt te rijden; en dat de koninklijke kroon op zijn hoofd gezet
9 worde. En men zal dat kleed en dat paard geven in de hand van
een uit de vorsten des konings, van de grootste heren, en men zal
het dien man aantrekken, tot wiens eer de koning een welbehagen
heeft; en men zal hem op dat paard doen rijden door de straten
der stad, en men zal voor hem roepen: Alzo zal men dien man
10 doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft! Toen zeide
de koning tot Haman: Haast u, neem dat kleed, en dat paard, gelijk
als gij gesproken hebt, en doe alzo aan Mordechai, den Jood,
dien aan de poort des konings zit; en laat niet een woord vallen
11 van alles, wat gij gesproken hebt. En Haman nam dat kleed en
dat paard, en trok het kleed Mordechai aan, en deed hem rijden
door de straten der stad, en hij riep voor hem: Alzo zal men dien
12 man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft! Daarna
keerde Mordechai wederom tot de poort des konings; maar
Haman werd voortgedreven naar zijn huis, treurig en met bedekten
13 hoofde. En Haman vertelde aan zijn huisvrouw Zeres en al
zijn vrienden al wat hem wedervaren was. Toen zeiden hem zijn
wijzen, en Zeres, zijn huisvrouw: Indien Mordechai, voor wiens
aangezicht gij hebt begonnen te vallen, van het zaad der Joden
is, zo zult gij tegen hem niet vermogen; maar gij zult gewisselijk
14 voor zijn aangezicht vallen. Toen zij nog met hem spraken, zo
kwamen des konings kamerlingen nabij, en zij haastten Haman
tot den maaltijd te brengen, dien Esther bereid had.

7 Toen de koning met Haman gekomen was, om te drinken met
2 de koningin Esther; Zo zeide de koning tot Esther, ook op den
tweeden dag, op den maaltijd des wijns: Wat is uw bede, koningin
Esther! en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? Het zal
3 geschieden, ook tot de helft des koninkrijks. Toen antwoordde
de koningin Esther, en zeide: Indien ik, o koning, genade in uw
ogen gevonden heb, en indien het den koning goeddunkt, men
geve mij mijn leven, om mijner bede wil, en mijn volk, om mijns
4 verzoeks wil. Want wij zijn verkocht, ik en mijn volk, dat men *ons*
verdelge, dode en ombrenge. Indien wij nog tot knechten en tot
dienstmaagden waren verkocht geweest, ik zou gezwegen hebben,

ofschoon de onderdrukker de schade des konings geenszins zou
kunnen vergoeden. Toen sprak de koning Ahasveros, en zeide 5
tot de koningin Esther: Wie is die, en waar is diezelve, die zijn
hart vervuld heeft, om alzo te doen? En Esther zeide: De man, 6
de onderdrukker en vijand, is deze boze Haman! Toen verschrikte
Haman voor het aangezicht des konings en der koningin. En de 7
koning stond op in zijn grimmigheid van den maaltijd des wijns, *en
ging* naar den hof van het paleis. En Haman bleef staan, om van
de koningin Esther, aangaande zijn leven verzoek te doen; want
hij zag, dat het kwaad van de koning over hem ten volle besloten
was. Toen de koning wederkwam uit den hof van het paleis 8
in het huis van den maaltijd des wijns, zo was Haman gevallen
op het bed, waarop Esther was. Toen zeide de koning: Zou hij
ook wel de koningin verkrachten bij mij in het huis? Het woord
ging uit des konings mond, en zij bedekten Hamans aangezicht.
En Charbona, een van de kamerlingen, voor het aanschijn des 9
konings *staande*, zeide: Ook zie, de galg, welke Haman gemaakt
heeft voor Mordechai, die goed voor den koning gesproken heeft,
staat bij Hamans huis, vijftig ellen hoog. Toen zeide de koning:
Hang hem daaraan. Alzo hingen zij Haman aan de galg, die 10
hij voor Mordechai had doen bereiden; en de grimmigheid des
konings werd gestild.

Te dienzelfden dage gaf de koning Ahasveros aan de koningin **8**
Esther het huis van Haman, den vijand der Joden; en Mordechai
kwam voor het aangezicht des konings, want Esther had te ken-
nen gegeven, wat hij voor haar was. En de koning toog zijn ring 2
af, dien hij van Haman genomen had, en gaf hem aan Morde-
chai; en Esther stelde Mordechai over het huis van Haman. En 3
Esther sprak verder voor het aangezicht des konings, en zij viel
voor zijn voeten, en zij weende, en zij smeekte hem, dat hij de
boosheid van Haman, den Agagiet, en zijn gedachte, die hij tegen
de Joden gedacht had, zou wegnemen. De koning nu reikte den 4
gouden scepter Esther toe. Toen rees Esther op, en zij stond voor
het aangezicht des konings. En zij zeide: Indien het den koning 5
goeddunkt, en indien ik genade voor zijn aangezicht gevonden
heb, en deze zaak voor den koning recht is, en ik in zijn ogen
aangenaam ben, dat er geschreven worde, dat de brieven en de
gedachte van Haman, den zoon van Hammedatha, den Agagiet,

wederroepen worden, welke hij geschreven heeft, om de Joden om
6 te brengen, die in al de landschappen des konings zijn. Want hoe
zal ik vermogen, dat ik aanzie het kwaad, dat mijn volk treffen
zal? En hoe zal ik vermogen, dat ik aanzie het verderf van mijn
7 geslacht? Toen zeide de koning Ahasveros tot de koningin Es-
ther en tot Mordechai, den Jood: Ziet, het huis van Haman heb ik
Esther gegeven, en hem heeft men aan de galg gehangen, omdat
8 hij zijn hand aan de Joden geslagen had. Schrijft dan gijlieden
voor de Joden, zoals het goed is in uw ogen, in des konings naam,
en verzegelt het met des konings ring; want het schrift, dat in
des konings naam geschreven, en met des konings ring verzegeld
9 is, is niet te wederroepen. Toen werden des konings schrijvers
geroepen, ter zelfder tijd, in de derde maand (zij is de maand
Sivan), op den drie en twintigsten derzelve, en er werd geschre-
ven naar alles, wat Mordechai gebood, aan de Joden, en aan de
stadhouders, en landvoogden, en oversten der landschappen, die
van Indie af tot aan Morenland *strekken*, honderd zeven en twin-
tig landschappen, een ieder landschap naar zijn schrift, een ieder
volk naar zijn spraak; ook aan de Joden naar hun schrift en naar
10 hun spraak. En men schreef in den naam van den koning Ahas-
veros, en men verzegelde het met des konings ring; en men zond
de brieven door de hand der lopers te paard, rijdende op snelle
11 kemelen, op muildieren, van merrien geteeld; Dat de koning den
Joden toeliet, die in elke stad waren, zich te vergaderen, en voor
hun leven te staan, om te verdelgen, om te doden en om om te
brengen alle macht des volks en des landschaps, die hen benauwen
12 zou, de kleine kinderen en de vrouwen, en hun buit te roven; Op
een dag in al de landschappen van den koning Ahasveros, op den
13 dertienden der twaalfde maand; deze is de maand Adar. De in-
houd van dit geschrift was: dat een wet zou gegeven worden in alle
landschappen, openbaar aan alle volken; en dat de Joden gereed
zouden zijn tegen dien dag, om zich te wreken aan hun vijanden.
14 De lopers, die op snelle kemelen reden *en* op muildieren, togen
snellijk uit, aangedreven zijnde door het woord des konings. Deze
15 wet nu werd gegeven op den burg Susan. En Mordechai ging
uit van voor het aangezicht des konings in een hemelsblauw en
wit koninklijk kleed, en met een grote gouden kroon, en met een
opperkleed van fijn linnen en purper; en de stad Susan juichte en

was vrolijk. Bij de Joden was licht, en blijdschap, en vreugde, en 16
eer; Ook in alle en een ieder landschap, en in alle en een iedere 17
stad, ter plaatse, waar des konings woord en zijn wet aankwam,
daar was bij de Joden blijdschap en vreugde, maaltijden en vro-
lijke dagen; en velen uit de volken des lands werden Joden, want
de vreze der Joden was op hen gevallen.

In de twaalfde maand nu (dezelve is de maand Adar), op den **9**
dertienden dag derzelve, toen des konings woord en zijn wet nabij
gekomen was, dat men het doen zou, ten dage, als de vijanden
der Joden hoopten over hen te heersen, zo is het omgekeerd, want
de Joden heersten zelven over hun haters. *Want* de Joden verga- 2
derden zich in hun steden, in al de landschappen van den koning
Ahasveros, om de hand te slaan aan degenen, die hun verderf
zochten; en niemand bestond voor hen, want hunlieder schrik was
op al die volken gevallen. En al de oversten der landschappen, 3
en de stadhouders, en landvoogden, en die het werk des konings
deden, verhieven de Joden; want de vreze van Mordechai was op
hen gevallen. Want Mordechai was groot in het huis des ko- 4
nings, en zijn gerucht ging uit door alle landschappen; want die
man, Mordechai, werd doorgaans groter. De Joden nu sloegen op 5
al hun vijanden, met den slag des zwaards, en der doding, en der
verderving; en zij deden met hun haters naar hun welbehagen.
En in den burg Susan hebben de Joden gedood en omgebracht 6
vijfhonderd mannen. En Parsandatha, en Dalfon, en Asfata, 7
En Poratha, en Adalia, en Aridatha, En Parmastha, en Arisai, 8, 9
en Aridai, en Vaizatha, De tien zonen van Haman, den zoon van 10
Hammedatha, den vijand der Joden, doodden zij; maar zij sloegen
hun handen niet aan den roof. Ten zelfden dage kwam voor den 11
koning het getal der gedoden op den burg Susan. En de koning 12
zeide tot de koningin Esther: Te Susan op den burg hebben de
Joden gedood en omgebracht vijfhonderd mannen en de tien zo-
nen van Haman; wat hebben zij in al de andere landschappen des
konings gedaan? Wat is nu uw bede? en het zal u gegeven wor-
den; of wat is verder uw verzoek? het zal geschieden. Toen zeide 13
Esther: Dunkt het den koning goed, men late ook morgen den
Joden, die te Susan zijn, toe, te doen naar het gebod van heden;
en men hange de tien zonen van Haman aan de galg. Toen zeide 14
de koning, dat men alzo doen zou; en er werd een gebod gegeven

15 te Susan, en men hing de tien zonen van Haman op. En de Jo-
den, die te Susan waren, vergaderden ook op den veertienden dag
der maand Adar, en zij doodden te Susan driehonderd mannen;
16 maar zij sloegen hun hand niet aan den roof. De overige Joden
nu, die in de landschappen des konings waren, vergaderden, op-
dat zij stonden voor hun leven, en rust hadden van hun vijanden,
en zij doodden onder hun haters vijf en zeventig duizend; maar
17 zij sloegen hun hand niet aan den roof. *Dit geschiedde* op den
dertienden dag der maand Adar; en op den veertienden derzelve
rustten zij, en zij maakten denzelven een dag der maaltijden en
18 der vreugde. En de Joden, die te Susan waren, vergaderden op
den dertienden derzelve, en op den veertienden derzelve; en zij
rustten op den vijftienden derzelve, en zij maakten denzelven een
19 dag der maaltijden en der vreugde. Daarom maakten de Joden
van de dorpen, die in de dorpsteden woonden, den veertienden dag
der maand Adar ter vreugde en maaltijden, en een vrolijken dag,
20 en der zending van delen aan elkander. En Mordechai beschreef
deze geschiedenissen; en hij zond brieven aan al de Joden, die in al
de landschappen van den koning Ahasveros waren, dien, die nabij,
21 en dien, die verre waren, Om over hen te bevestigen, dat zij zou-
den onderhouden den veertienden dag der maand Adar, en den
22 vijftienden dag derzelve, in alle en in ieder jaar; Naar de dagen,
in dewelke de Joden tot rust gekomen waren van hun vijanden,
en de maand, die hun veranderd was van droefenis in blijdschap,
en van rouw in een vrolijken dag; dat zij dezelve *dagen* maken
zouden *tot* dagen der maaltijden, en der vreugde, en der zending
23 van delen aan elkander, en der gaven aan de armen. En de Joden
namen aan te doen, wat zij begonnen hadden, en dat Mordechai
24 aan hen geschreven had. Omdat Haman, de zoon van Hamme-
datha, den Agagiet, aller Joden vijand, tegen de Joden gedacht
had hen om te brengen; en dat hij het Pur, dat is, het lot had
25 geworpen, om hen te verslaan, en om hen om te brengen. Maar
als zij voor den koning gekomen was, heeft hij door brieven bevo-
len, dat zijn boze gedachte, die hij gedacht had over de Joden, op
zijn hoofd zou wederkeren; en men heeft hem en zijn zonen aan
26 de galg gehangen. Daarom noemt men die dagen Purim, van
den naam van dat Pur. Hierom, vanwege al de woorden van dien
brief, en hetgeen zij zelven daarvan gezien hadden, en wat tot hen

overgekomen was, Bevestigden de Joden, en namen op zich en op 27
hun zaad, en op allen, die zich tot hen vervoegen zouden, dat men
het niet overtrade, dat zij deze twee dagen zouden houden, naar
het voorschrift derzelve, en naar den bestemden tijd derzelve, in
alle en ieder jaar; Dat deze dagen gedacht zouden worden en on- 28
derhouden, in alle en elk geslacht, elk huisgezin, elk landschap en
elke stad; en dat deze dagen van Purim niet zouden overtreden
worden onder de Joden, en dat de gedachtenis derzelve geen einde
nemen zou bij hun zaad. Daarna schreef de koningin Esther, de 29
dochter van Abichail, en Mordechai, de Jood, met alle macht, om
dezen brief van Purim ten tweeden male te bevestigen. En hij 30
zond de brieven aan al de Joden, in de honderd zeven en twin-
tig landschappen van het koninkrijk van Ahasveros, met woorden
van vrede en trouw; Dat zij deze dagen van Purim bevestigen 31
zouden op hun bestemde tijden, gelijk als Mordechai, de Jood,
over hen bevestigd had, en Esther, de koningin, en gelijk als zij
het bevestigd hadden voor zichzelven en voor hun zaad; de zaken
van het vasten en hunlieder geroep. En het bevel van Esther 32
bevestigde de geschiedenissen van deze Purim, en het werd in een
boek geschreven.

Daarna leide de koning Ahasveros schatting op het land, en de **10**
eilanden der zee. Al de werken nu zijner macht en zijns gewelds, 2
en de verklaring der grootheid van Mordechai, denwelken de ko-
ning groot gemaakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek
der kronieken der koningen van Medie en Perzie? Want de Jood 3
Mordechai was de tweede bij den koning Ahasveros, en groot bij
de Joden, en aangenaam bij de menigte zijner broederen, zoeken-
de het beste voor zijn volk, en sprekende voor den welstand van
zijn ganse zaad.

Job

1 Er was een man in het land Uz, zijn naam was Job; en
dezelve man was oprecht, en vroom, en godvrezende, en
2 wijkende van het kwaad. En hem werden zeven zonen
3 en drie dochteren geboren. Daartoe was zijn vee zeven
duizend schapen, en drie duizend kemelen, en vijfhonderd juk os-
sen, en vijfhonderd ezelinnen; ook was zijn dienstvolk zeer veel;
4 zodat deze man groter was dan al die van het oosten. En zijn
zonen gingen, en maakten maaltijden in ieders huis op zijn dag;
en zij zonden henen, en nodigden hun drie zusteren, om met hen
5 te eten en te drinken. Het geschiedde dan, als de dagen der
maaltijden omgegaan waren, dat Job henenzond, en hen heilig-
de en des morgens vroeg opstond, en brandofferen offerde *naar*
hun aller getal; want Job zeide: Misschien hebben mijn kinderen
gezondigd, en God in hun hart gezegend. Alzo deed Job al die
6 dagen. Er was nu een dag, als de kinderen Gods kwamen, om
zich voor den HEERE te stellen, dat de satan ook in het midden
7 van hen kwam. Toen zeide de HEERE tot den satan: Van waar
komt gij? En de satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van
8 om te trekken op de aarde, en van die te doorwandelen. En de
HEERE zeide tot den satan: Hebt gij *ook* acht geslagen op Mijn
knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man op-
9 recht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad. Toen
antwoordde de satan den HEERE, en zeide: Is het om niet, dat
10 Job God vreest? Hebt Gij niet een betuining gemaakt voor hem,
en voor zijn huis, en voor al wat hij heeft rondom? Het werk zijner
handen hebt Gij gezegend, en zijn vee is *in menigte* uitgebroken
11 in den lande. Maar toch strek nu Uw hand uit, en tast aan alles,
12 wat hij heeft; zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen? En
de HEERE zeide tot den satan: Zie, al wat hij heeft, zij in uw
hand; alleen aan hem strek uw hand niet uit. En de satan ging
13 uit van het aangezicht des HEEREN. Er was nu een dag, als zijn
zonen en zijn dochteren aten, en wijn dronken in het huis van hun

broeder, den eerstgeboorne. Dat een bode tot Job kwam, en zei- 14
de: De runderen waren ploegende, en de ezelinnen weidende aan
hun zijden. Doch de Sabeërs deden een inval, en namen ze, en 15
sloegen de jongeren met de scherpte des zwaards; en ik ben maar
alleen ontkomen, om het u aan te zeggen. Als deze nog sprak, zo 16
kwam een ander, en zeide: Het vuur Gods viel uit den hemel, en
ontstak onder de schapen en onder de jongeren, en verteerde ze;
en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen. Als 17
deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: De Chaldeeën stel-
den drie hopen, en vielen op de kemelen aan, en namen ze, en
sloegen de jongeren met de scherpte des zwaards; en ik ben maar
alleen ontkomen, om het u aan te zeggen. Als deze nog sprak, 18
zo kwam een ander, en zeide: Uw zonen en uw dochteren aten,
en dronken wijn, in het huis van hun broeder, den eerstgeboorne;
En zie, een grote wind kwam van over de woestijn, en stiet aan 19
de vier hoeken van het huis, en het viel op de jongelingen, dat
ze stierven; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te
zeggen. Toen stond Job op, en scheurde zijn mantel, en schoor 20
zijn hoofd, en viel op de aarde, en boog zich neder; En hij zeide: 21
Naakt ben ik uit mijner moeders buik gekomen, en naakt zal ik
daarhenen wederkeren. De HEERE heeft gegeven, en de HEERE
heeft genomen; de Naam des HEEREN zij geloofd! In dit alles 22
zondigde Job niet, en schreef Gode niets ongerijmds toe.

Wederom was er een dag, als de kinderen Gods kwamen, om **2**
zich voor den HEERE te stellen, dat de satan ook in het midden
van hen kwam, om zich voor den HEERE te stellen. Toen zeide 2
de HEERE tot den satan: Van waar komt gij? En de satan ant-
woordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken op de aarde,
en van die te doorwandelen. En de HEERE zeide tot den satan: 3
Hebt gij *ook* acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand
is op de aarde gelijk hij, een man, oprecht en vroom, godvrezen-
de en wijkende van het kwaad; en hij houdt nog vast aan zijn
oprechtigheid, hoewel gij Mij tegen hem opgehitst hebt, om hem
te verslinden zonder oorzaak. Toen antwoordde de satan den 4
HEERE, en zeide: Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal
hij geven voor zijn leven. Doch strek nu Uw hand uit, en tast 5
zijn gebeente en zijn vlees aan; zo hij U niet in Uw aangezicht zal
zegenen! En de HEERE zeide tot den satan: Zie, hij zij in uw 6

7 hand, doch verschoon zijn leven. Toen ging de satan uit van het
aangezicht des HEEREN, en sloeg Job met boze zweren, van zijn
8 voetzool af tot zijn schedel toe. En hij nam zich een potscherf,
om zich daarmede te schrabben, en hij zat neder in het midden
9 der as. Toen zeide zijn huisvrouw tot hem: Houdt gij nog vast
10 aan uw oprechtigheid? Zegen God, en sterf. Maar hij zeide tot
haar: Gij spreekt als een der zottinnen spreekt; ja, zouden wij het
goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen? In dit
11 alles zondigde Job met zijn lippen niet. Als nu de drie vrienden
van Job gehoord hadden al dit kwaad, dat over hem gekomen
was, kwamen zij, ieder uit zijn plaats, Elifaz, de Themaniet, en
Bildad, de Suhiet, en Zofar, de Naamathiet; en zij waren het eens
geworden, dat zij kwamen om hem te beklagen, en om hem te
12 vertroosten. En toen zij hun ogen van verre ophieven, kenden zij
hem niet, en hieven hun stem op, en weenden; daartoe scheurden
zij een ieder zijn mantel, en strooiden stof op hun hoofden naar
13 den hemel. Alzo zaten zij met hem op de aarde, zeven dagen
en zeven nachten; en niemand sprak tot hem een woord, want zij
zagen, dat de smart zeer groot was.
3, 2 Daarna opende Job zijn mond, en vervloekte zijn dag. Want
3 Job antwoordde en zeide: De dag verga, waarin ik geboren ben,
4 en de nacht, *waarin* men zeide: Een knechtje is ontvangen; Die-
zelve dag zij duisternis; dat God naar hem niet vrage van bo-
5 ven; en dat geen glans over hem schijne; Dat de duisternis en
des doods schaduw hem verontreinigen; dat wolken over hem wo-
6 nen; dat hem verschrikken de zwarte dampen des dags! Diezelve
nacht, donkerheid neme hem in; dat hij zich niet verheuge onder
de dagen des jaars; dat hij in het getal der maanden niet kome!
7 Ziet, diezelve nacht zij eenzaam; dat geen vrolijk gezang daarin
8 kome; Dat hem vervloeken de vervloekers des dags, die bereid
9 zijn hun rouw te verwekken; Dat de sterren van zijn schemertijd
verduisterd worden; hij wachte naar het licht, en het worde niet;
10 en hij zie niet de oogleden des dageraads! Omdat hij niet toe-
gesloten heeft de deuren mijns buiks, noch verborgen de moeite
11 van mijn ogen. Waarom ben ik niet gestorven van de baarmoe-
der af, *en* heb den geest gegeven, als ik uit den buik voortkwam?
12 Waarom zijn mij de knieen voorgekomen, en waartoe de borsten,
13 opdat ik zuigen zou? Want nu zou ik nederliggen, en stil zijn;

ik zou slapen, dan zou voor mij rust wezen; Met de koningen en 14
raadsheren der aarde, die voor zich woeste plaatsen bebouwden;
Of met de vorsten, die goud hadden, die hun huizen met zilver 15
vervulden. Of als een verborgene misdracht, zou ik niet zijn; als 16
de kinderkens, *die* het licht niet gezien hebben. Daar houden de 17
bozen op van beroering, en daar rusten de vermoeiden van kracht;
Daar zijn de gebondenen te zamen in rust; zij horen de stem des 18
drijvers niet. De kleine en de grote is daar; en de knecht vrij 19
van zijn heer. Waarom geeft Hij den ellendigen het licht, en het 20
leven den bitterlijk bedroefden van gemoed? Die verlangen naar 21
den dood, maar hij is er niet; en graven daarnaar meer dan naar
verborgene schatten; Die blijde zijn tot opspringens toe, *en* zich 22
verheugen, als zij het graf vinden; Aan den man, wiens weg ver- 23
borgen is, en dien God overdekt heeft? Want voor mijn brood 24
komt mijn zuchting; en mijn brullingen worden uitgestort als wa-
ter. Want ik vreesde een vreze, en zij is mij aangekomen; en wat 25
ik schroomde, is mij overkomen. Ik was niet gerust; en was niet 26
stil, en rustte niet; en de beroering is gekomen.

Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide: Zo wij een **4**, 2
woord opnemen tegen u, zult gij verdrietig zijn? Nochtans wie zal
zich van woorden kunnen onthouden? Zie, gij hebt velen onder- 3
wezen, en gij hebt slappe handen gesterkt; Uw woorden hebben 4
den struikelende opgericht, en de krommende knieen hebt gij vast-
gesteld; Maar nu komt het aan u, en gij zijt verdrietig; het raakt 5
tot u, en gij wordt beroerd. Was niet uw vreze *Gods* uw hoop, 6
en de oprechtheid uwer wegen uw verwachting? Gedenk toch, 7
wie is de onschuldige, die vergaan zij; en waar zijn de oprechten
verdelgd? *Maar* gelijk als ik gezien heb: die ondeugd ploegen, en 8
moeite zaaien, maaien dezelve. Van den adem Gods vergaan zij, 9
en van het geblaas van Zijn neus worden zij verdaan. De brulling 10
des leeuws, en de stem des fellen leeuws, en de tanden der jonge
leeuwen worden verbroken. De oude leeuw vergaat, omdat4480 11
er geen roof is, en de jongens eens oudachtigen leeuws worden
verstrooid. Voorts is tot mij een woord heimelijk gebracht, en 12
mijn oor heeft een weinigje daarvan gevat; Onder de gedachten 13
van de gezichten des nachts, als diepe slaap valt op de mensen;
Kwam mij schrik en beving over, en verschrikte de veelheid mijner 14
beenderen. Toen ging voorbij mijn aangezicht een geest; hij deed 15

16 het haar mijns vleses te berge rijzen. Hij stond, doch ik kende
zijn gedaante niet; een beeltenis was voor mijn ogen; er was stilte,
17 en ik hoorde een stem, *zeggende*: Zou een mens rechtvaardiger
18 zijn dan God? Zou een man reiner zijn dan zijn Maker? Zie,
op Zijn knechten zou Hij niet vertrouwen; hoewel Hij in Zijn en-
19 gelen klaarheid gesteld heeft. Hoeveel te min *op* degenen, die
lemen huizen bewonen, welker grondslag in het stof is? Zij wor-
20 den verbrijzeld voor de motten. Van den morgen tot den avond
worden zij vermorzeld; zonder dat men er acht op slaat, vergaan
21 zij in eeuwigheid. Verreist niet hun uitnemendheid met hen? Zij
sterven, maar niet in wijsheid.

5 Roep nu, zal er iemand zijn, die u antwoorde? En tot wien van
2 de heiligen zult gij u keren? Want den dwaze brengt de toornig-
3 heid om, en de ijver doodt den slechte. Ik heb gezien een dwaas
4 wortelende; doch terstond vervloekte ik zijn woning. Verre wa-
ren zijn zonen van heil; en zij werden verbrijzeld in de poort, en
5 er was geen verlosser. Wiens oogst de hongerige verteerde, dien
hij ook tot uit de doornen gehaald had; de struikrover slokte hun
6 vermogen in. Want uit het stof komt het verdriet niet voort,
7 en de moeite spruit niet uit de aarde; Maar de mens wordt tot
moeite geboren; gelijk de spranken der vurige kolen zich verhef-
8 fen *tot* vliegen. Doch ik zou naar God zoeken, en tot God mijn
9 aanspraak richten; Die grote dingen doet, die men niet doorzoe-
10 ken kan; wonderen, die men niet tellen kan; Die den regen geeft
11 op de aarde, en water zendt op de straten; Om de vernederden
te stellen in het hoge; dat de rouwdragenden door heil verheven
12 worden. Hij maakt te niet de gedachten der arglistigen; dat hun
13 handen niet een ding uitrichten. Hij vangt de wijzen in hun arg-
14 listigheid; dat de raad der verdraaiden gestort wordt. Des daags
ontmoeten zij de duisternis, en gelijk des nachts tasten zij in den
15 middag. Maar Hij verlost den behoeftige van het zwaard, van
16 hun mond, en van de hand des sterken. Zo is voor den arme ver-
17 wachting; en de boosheid stopt haar mond toe. Zie, gelukzalig
is de mens, denwelken God straft; daarom verwerp de kastijding
18 des Almachtigen niet. Want Hij doet smart aan, en Hij verbindt;
19 Hij doorwondt, en Zijn handen helen. In zes benauwdheden zal
Hij u verlossen, en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren.
20 In den honger zal Hij u verlossen van den dood, en in den oorlog

van het geweld des zwaards. Tegen den gesel der tong zult gij 21
verborgen wezen, en gij zult niet vrezen voor de verwoesting, als
zij komt. Tegen de verwoesting en tegen den honger zult gij la- 22
chen, en voor het gedierte der aarde zult gij niet vrezen. Want 23
met de stenen des velds zal uw verbond zijn, en het gedierte des
velds zal met u bevredigd zijn. En gij zult bevinden, dat uw tent 24
in vrede is; en gij zult uw woning verzorgen, en zult niet feilen.
Ook zult gij bevinden, dat uw zaad menigvuldig wezen zal, en uw 25
spruiten als het kruid der aarde. Gij zult in ouderdom ten grave 26
komen, gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd wordt. Zie 27
dit, wij hebben het doorzocht, het is alzo; hoor het, en bemerk gij
het voor u.

Maar Job antwoordde en zeide: Och, of mijn verdriet recht **6**, 2
gewogen wierd, en men mijn ellende samen in een weegschaal
ophief! Want het zou nu zwaarder zijn dan het zand der zeeen; 3
daarom worden mijn woorden opgezwolgen. Want de pijlen des 4
Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt;
de verschrikkingen Gods rusten zich tegen mij. Rochelt ook de 5
woudezel bij het jonge gras? Loeit de os bij zijn voeder? Wordt 6
ook het onsmakelijke gegeten zonder zout? Is er smaak in het
witte des dooiers? Mijn ziel weigert *uw woorden* aan te roeren; 7
die zijn als mijn laffe spijze. Och, of mijn begeerte kwame, en dat 8
God mijn verwachting gave; En dat het Gode beliefde, dat Hij mij 9
verbrijzelde, Zijn hand losliet, en een einde met mij maakte! Dat 10
zou nog mijn troost zijn, en zou mij verkwikken in den weedom,
zo Hij niet spaarde; want ik heb de redenen des Heiligen niet
verborgen gehouden. Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou? Of 11
welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou? Is mijn 12
kracht stenen kracht? Is mijn vlees staal? Is dan mijn hulp 13
niet in mij, en is de wijsheid uit mij verdreven? Aan hem, die 14
versmolten is, zou van zijn vriend weldadigheid geschieden; of hij
zou de vreze des Almachtigen verlaten. Mijn broeders hebben 15
trouwelooslijk gehandeld als een beek; als de storting der beken
gaan zij door; Die verdonkerd zijn van het ijs, *en* in dewelke 16
de sneeuw zich verbergt. Ten tijde, als zij van hitte vervlieten, 17
worden zij uitgedelgd; als zij warm worden, verdwijnen zij uit haar
plaats. De gangen haars wegs wenden zich ter zijde af; zij lopen 18
op in het woeste, en vergaan. De reizigers van Thema zien ze, de 19

20 wandelaars van Scheba wachten op haar. Zij worden beschaamd,
omdat elkeen vertrouwde; als zij daartoe komen, zo worden zij
21 schaamrood. Voorwaar, *alzo* zijt gijlieden *mij* nu niets geworden;
22 gij hebt gezien de ontzetting, en gij hebt gevreesd. Heb ik gezegd:
23 Brengt mij, en geeft geschenken voor mij van uw vermogen? Of
bevrijdt mij van de hand des verdrukkers, en verlost mij van de
24 hand der tirannen? Leert mij, en ik zal zwijgen, en geeft mij te
25 verstaan, waarin ik gedwaald heb. O, hoe krachtig zijn de rechte
redenen! Maar wat bestraft het bestraffen, *dat* van ulieden is?
26 Zult gij, om te bestraffen, woorden bedenken, en zullen de redenen
27 des mismoedigen voor wind zijn? Ook werpt gij u op een wees;
28 en gij graaft tegen uw vriend. Maar nu, belieft het u, wendt u
29 tot mij, en het zal voor ulieder aangezicht zijn, of ik liege. Keert
toch weder, laat er geen onrecht wezen, ja, keert weder; nog zal
30 mijn gerechtigheid daarin zijn. Zou onrecht op mijn tong wezen?
Zou mijn gehemelte niet de ellenden te verstaan geven?
7 Heeft niet de mens een strijd op de aarde, en zijn zijn dagen
2 niet als de dagen des dagloners? Gelijk de dienstknecht hijgt
naar de schaduw, en gelijk de dagloner verwacht zijn werkloon;
3 Alzo zijn mij maanden der ijdelheid ten erve geworden, en nachten
4 der moeite zijn mij voorbereid. Als ik te slapen lig, dan zeg ik:
Wanneer zal ik opstaan, en Hij den avond afgemeten hebben? En
5 ik word zat van woelingen tot aan den schemertijd. Mijn vlees
is met het gewormte en met het gruis des stofs bekleed; mijn
6 huid is gekliefd en verachtelijk geworden. Mijn dagen zijn lichter
geweest dan een weversspoel, en zijn vergaan zonder verwachting.
7 Gedenk, dat mijn leven een wind is; mijn oog zal niet wederkomen,
8 om het goede te zien. Het oog desgenen, die mij *nu* ziet, zal mij
niet zien; uw ogen zullen op mij zijn; maar ik zal niet *meer* zijn.
9 Een wolk vergaat en vaart henen; alzo die in het graf daalt, zal
10 niet *weder* opkomen. Hij zal niet meer wederkeren tot zijn huis,
11 en zijn plaats zal hem niet meer kennen. Zo zal ik ook mijn mond
niet wederhouden, ik zal spreken in benauwdheid mijns geestes; ik
12 zal klagen in bitterheid mijner ziel. Ben ik dan een zee, of walvis,
13 dat Gij om mij wachten zet? Wanneer ik zeg: Mijn bedstede zal
mij vertroosten, mijn leger zal van mijn klacht *wat* wegnemen;
14 Dan ontzet Gij mij met dromen, en door gezichten verschrikt Gij
15 mij; Zodat mijn ziel de verworging kiest; den dood meer dan

mijn beenderen. Ik versmaad ze, ik zal toch in der eeuwigheid 16
niet leven; houd op van mij, want mijn dagen zijn ijdelheid. Wat 17
is de mens, dat Gij hem groot acht, en dat Gij Uw hart op hem
zet? En dat Gij hem bezoekt in elken morgenstond; dat Gij hem 18
in elken ogenblik beproeft? Hoe lang keert Gij U niet af van mij, 19
en laat niet van mij af, totdat ik mijn speeksel inzwelge? Heb 20
ik gezondigd, wat zal ik U doen, o Mensenhoeder? Waarom hebt
Gij mij U tot een tegenloop gesteld, dat ik mijzelven tot een last
zij? En waarom vergeeft Gij niet mijn overtreding, en doet mijn 21
ongerechtigheid niet weg? Want nu zal ik in het stof liggen; en
Gij zult mij vroeg zoeken, maar ik zal niet zijn.

Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide: Hoe lang zult **8**, 2
gij deze dingen spreken, en de redenen uws monds een geweldige
wind zijn? Zou dan God het recht verkeren, en zou de Almach- 3
tige de gerechtigheid verkeren? Indien uw kinderen gezondigd 4
hebben tegen Hem, Hij heeft hen ook in de hand hunner overtre-
ding geworpen. *Maar* indien gij naar God vroeg zoekt, en tot 5
den Almachtige om genade bidt; Zo gij zuiver en recht zijt, ge- 6
wisselijk zal Hij nu opwaken, om uwentwil, en Hij zal de woning
uwer gerechtigheid volmaken. Uw beginsel zal wel gering zijn; 7
maar uw laatste zal zeer vermeerderd worden. Want vraag toch 8
naar het vorige geslacht, en bereid u tot de onderzoeking hunner
vaderen. Want wij zijn van gisteren en weten niet; dewijl onze 9
dagen op de aarde een schaduw zijn. Zullen die u niet leren, 10
tot u spreken, en uit hun hart redenen voortbrengen? Verheft 11
zich de bieze zonder slijk? Groeit het rietgras zonder water? Als 12
het nog in zijn groenigheid is, *hoewel* het niet afgesneden wordt,
nochtans verdort het voor alle gras. Alzo zijn de paden van allen, 13
die God vergeten; en de verwachting des huichelaars zal vergaan.
Van denwelke zijn hoop walgen zal; en zijn vertrouwen zal zijn een 14
huis der spinnekop. Hij zal op zijn huis leunen, maar het zal niet 15
bestaan; hij zal zich daaraan vasthouden, maar het zal niet staan-
de blijven. Hij is sappig voor de zon, en zijn scheuten gaan over 16
zijn hof uit. Zijn wortelen worden bij de springader ingevlochten; 17
hij ziet een stenige plaats. *Maar* als *God* hem verslindt uit zijn 18
plaats, zo zal zij hem loochenen, *zeggende*: Ik heb u niet gezien.
Zie, dat is de vreugde zijns wegs; en uit het stof zullen anderen 19
voortspruiten. Zie, God zal den oprechte niet verwerpen; Hij vat 20

21 ook de boosdoeners niet bij de hand; Totdat Hij uw mond met
22 gelach vervulle, en uw lippen met gejuich. Uw haters zullen met
schaamte bekleed worden; en de tent der goddelozen zal niet *meer*
zijn.

9, 2 Maar Job antwoordde en zeide: Waarlijk, ik weet, dat het zo
3 is; want hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God? Zo Hij lust
heeft, om met hem te twisten, niet een uit duizend zal hij Hem be-
4 antwoorden. Hij is wijs van hart, en sterk van kracht; wie heeft
5 zich tegen Hem verhard, en vrede gehad? Die de bergen ver-
zet, dat zij het niet gewaar worden, Die ze omkeert in Zijn toorn;
6 Die de aarde beweegt uit haar plaats, dat haar pilaren schudden;
7 Die de zon gebiedt, en zij gaat niet op; en verzegelt de sterren;
8 Die alleen de hemelen uitbreidt, en treedt op de hoogten der zee;
9 Die den Wagen maakt, den Orion, en het Zevengesternte, en de
10 binnenkameren van het Zuiden; Die grote dingen doet, die men
11 niet doorzoeken kan; en wonderen, die men niet tellen kan. Zie,
Hij zal voor mij henengaan, en ik zal Hem niet zien; en Hij zal
12 voorbijgaan, en ik zal Hem niet merken. Zie, Hij zal roven, wie
zal het Hem doen wedergeven? Wie zal tot Hem zeggen: Wat
13 doet Gij? God zal Zijn toorn niet afkeren; onder Hem worden
14 gebogen de hovaardige helpers. Hoeveel te min zal ik Hem ant-
15 woorden, *en* mijn woorden uitkiezen tegen Hem? Denwelken ik,
zo ik rechtvaardig ware, niet zou antwoorden; mijn Rechter zal ik
16 om genade bidden. Indien ik roep, en Hij mij antwoordt; ik zal
17 niet geloven, dat Hij mijn stem ter ore genomen heeft. Want Hij
vermorzelt mij door een onweder, en vermenigvuldigt mijn won-
18 den zonder oorzaak. Hij laat mij niet toe mijn adem te verhalen;
19 maar Hij verzadigt mij met bitterheden. Zo het aan de kracht
komt, zie, Hij is sterk; en zo het aan het recht *komt*, wie zal mij
20 dagvaarden? Zo ik mij rechtvaardig, mijn mond zal mij verdoe-
21 men; ben ik oprecht, Hij zal mij toch verkeerd verklaren. Ben
ik oprecht, zo acht ik *toch* mijn ziel niet; ik versmaad mijn leven.
22 Dat is een ding, daarom zeg ik: Den oprechte en den goddeloze
23 verdoet Hij. Als de gesel haastelijk doodt, bespot Hij de verzoe-
24 king der onschuldigen. De aarde wordt gegeven in de hand des
goddelozen; Hij overdekt het aangezicht harer rechteren; zo niet,
25 wie is Hij dan? En mijn dagen zijn lichter geweest dan een loper;
26 zij zijn weggevloden, zij hebben het goede niet gezien. Zij zijn

voorbijgevaren met jachtschepen; gelijk een arend naar het aas
toevliegt. Indien mijn zeggen is: Ik zal mijn klacht vergeten, en 27
ik zal mijn gebaar laten varen, en mij verkwikken; Zo schroom 28
ik voor al mijn smarten; ik weet, dat Gij mij niet onschuldig zult
houden. Ik zal *toch* goddeloos zijn; waarom dan zal ik ijdellijk 29
arbeiden? Indien ik mij wasse met sneeuwwater, en mijn handen 30
zuivere met zeep; Dan zult Gij mij in de gracht induiken, en mijn 31
klederen zullen van mij gruwen. Want Hij is niet een man, als ik, 32
dien ik antwoorden zou, zo wij te zamen in het gericht kwamen.
Er is geen scheidsman tussen ons, *die* zijn hand op ons beiden 33
leggen mocht. Dat Hij van op mij Zijn roede wegdoe, en dat Zijn 34
verschrikking mij niet verbaasd make; Zo zal ik spreken, en Hem 35
niet vrezen; want zodanig ben ik niet bij mij.

Mijn ziel is verdrietig over mijn leven; ik zal mijn klacht op **10**
mij laten; ik zal spreken in bitterheid mijner ziel. Ik zal tot God 2
zeggen: Verdoem mij niet; doe mij weten, waarover Gij met mij
twist. Is het U goed, dat Gij verdrukt, dat Gij verwerpt den 3
arbeid Uwer handen, en over den raad der goddelozen schijnsel
geeft? Hebt Gij vleselijke ogen, ziet Gij, gelijk een mens ziet? 4
Zijn Uw dagen als de dagen van een mens? Zijn Uw jaren als de 5
dagen eens mans? Dat Gij onderzoekt naar mijn ongerechtig- 6
heid, en naar mijn zonde verneemt? Het is Uw wetenschap, dat 7
ik niet goddeloos ben; nochtans is er niemand, die uit Uw hand
verlosse. Uw handen doen mij smart aan, hoewel zij mij gemaakt 8
hebben, te zamen rondom *mij* zijn zij, en Gij verslindt mij. Ge- 9
denk toch, dat Gij mij als leem bereid hebt, en mij tot stof zult
doen wederkeren. Hebt Gij mij niet als melk gegoten, en mij als 10
een kaas doen runnen? Met vel en vlees hebt Gij mij bekleed; 11
met beenderen ook en zenuwen hebt Gij mij samengevlochten;
Benevens het leven hebt Gij weldadigheid aan mij gedaan, en Uw 12
opzicht heeft mijn geest bewaard. Maar deze dingen hebt Gij 13
verborgen in Uw hart; ik weet, dat dit bij U geweest is. In- 14
dien ik zondig, zo zult Gij mij waarnemen, en van mijn misdaad
zult Gij mij niet onschuldig houden. Zo ik goddeloos ben, wee 15
mij! En ben ik rechtvaardig, ik zal mijn hoofd niet opheffen; ik
ben zat van schande, maar aanzie mijn ellende. Want zij verheft 16
zich; gelijk een felle leeuw jaagt Gij mij; Gij keert weder en stelt
U wonderlijk tegen mij. Gij vernieuwt Uw getuigen tegenover 17

mij, en vermenigvuldigt Uw toorn tegen mij; verwisselingen, ja,
18 een heirleger, zijn tegen mij. En waarom hebt Gij mij uit de
baarmoeder voortgebracht? Och, dat ik den geest gegeven had,
19 en geen oog mij gezien had! Ik zou zijn, alsof ik niet geweest
ware; van *moeders* buik zou ik tot het graf gebracht zijn geweest.
20 Zijn mijn dagen niet weinig? Houd op, zet van mij af, dat ik mij
21 een weinig verkwikke; Eer ik henenga (en niet wederkom) in een
22 land der duisternis en der schaduwe des doods; Een stikdonker
land, als de duisternis zelve, de schaduwe des doods, en zonder
ordeningen, en het geeft schijnsel als de duisternis.

11, 2 Toen antwoordde Zofar, de Naamathiet, en zeide: Zou de
veelheid der woorden niet beantwoord worden, en zou een klap-
3 achtig man recht hebben? Zouden uw leugenen de lieden doen
4 zwijgen, en zoudt gij spotten, en niemand *u* beschamen? Want
gij hebt gezegd: Mijn leer is zuiver, en ik ben rein in uw ogen.
5 Maar gewisselijk, och, of God sprak, en Zijn lippen tegen u open-
6 de; En u bekend maakte de verborgenheden der wijsheid, omdat
zij dubbel zijn in wezen! Daarom weet, dat God voor u vergeet
7 van uw ongerechtigheid. Zult gij de onderzoeking Gods vinden?
8 Zult gij tot de volmaaktheid toe den Almachtige vinden? *Zij is
als* de hoogten der hemelen, wat kunt gij doen? Dieper dan de
9 hel, wat kunt gij weten? Langer dan de aarde is haar maat, en
10 breder dan de zee. Indien Hij voorbijgaat, opdat Hij overlevere
11 of vergadere, wie zal dan Hem afkeren? Want Hij kent de ijde-
le lieden, en Hij ziet de ondeugd; zou Hij dan niet aanmerken?
12 Dan zal een verstandeloos man kloekzinnig worden; hoewel de
13 mens *als* het veulen eens woudezels geboren is. Indien gij uw
14 hart bereid hebt, zo breid uw handen tot Hem uit. Indien er
ondeugd in uw hand is, doe die verre weg; en laat het onrecht in
15 uw tenten niet wonen. Want dan zult gij uw aangezicht opheffen
16 uit de gebreken, en zult vast wezen, en niet vrezen. Want gij
zult de moeite vergeten, *en harer* gedenken als der wateren, die
17 voorbijgegaan zijn. Ja, *uw* tijd zal klaarder dan de middag op-
18 rijzen; gij zult uitvliegen, als de morgenstond zult gij zijn. En gij
zult vertrouwen, omdat er verwachting zal zijn; en gij zult graven,
19 gerustelijk zult gij slapen; En gij zult nederliggen, en niemand
20 zal *u* verschrikken; en velen zullen uw aangezicht smeken. Maar
de ogen der goddelozen zullen bezwijken, en de toevlucht zal van

hen vergaan; en hun verwachting zal zijn de uitblazing der ziel.

Maar Job antwoordde en zeide: Trouwens, omdat gijlieden **12**, 2
het volk zijt, zo zal de wijsheid met ulieden sterven! Ik heb ook 3
een hart even als gijlieden, ik zwicht niet voor u; en bij wien zijn
niet dergelijke dingen? Ik ben het, *die* zijn vriend een spot is, 4
maar roepende tot God, Die hem verhoort; de rechtvaardige *en*
oprechte is een spot. Hij is een verachte fakkel, naar de mening 5
desgenen, die gerust is; hij is gereed met den voet te struikelen.
De tenten der verwoesters hebben rust, en die God tergen, heb- 6
ben verzekerdheden, om hetgene God met Zijn hand toebrengt.
En waarlijk, vraag toch de beesten, en elkeen van die zal het u 7
leren; en het gevogelte des hemels, dat zal het u te kennen geven.
Of spreek tot de aarde, en zij zal het u leren; ook zullen het u 8
de vissen der zee vertellen. Wie weet niet uit alle deze, dat de 9
hand des HEEREN dit doet? In Wiens hand de ziel is van al 10
wat leeft, en de geest van alle vlees des mensen. Zal niet het 11
oor de woorden proeven, gelijk het gehemelte voor zich de spijze
smaakt? In de stokouden is de wijsheid, en in de langheid der 12
dagen het verstand. Bij Hem is wijsheid en macht; Hij heeft raad 13
en verstand. Ziet, Hij breekt af, en het zal niet herbouwd wor- 14
den; Hij besluit iemand, en er zal niet opengedaan worden. Ziet, 15
Hij houdt de wateren op, en zij drogen uit; ook laat Hij ze uit, en
zij keren de aarde om. Bij Hem is kracht en wijsheid; Zijns is de 16
dwalende, en die doet dwalen. Hij voert de raadsheren beroofd 17
weg, en de rechters maakt Hij uitzinnig, Den band der koningen 18
maakt Hij los, en Hij bindt den gordel aan hun lenden. Hij voert 19
de oversten beroofd weg, en de machtigen keert Hij om. Hij be- 20
neemt den getrouwen de spraak, en der ouden oordeel neemt Hij
weg. Hij giet verachting over de prinsen uit, en Hij verslapt den 21
riem der geweldigen. Hij openbaart de diepten uit de duisternis, 22
en des doods schaduwe brengt Hij voort in het licht. Hij verme- 23
nigvuldigt de volken, en verderft ze; Hij breidt de volken uit, en
leidt ze. Hij neemt het hart van de hoofden des volks der aarde 24
weg, en doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is. Zij 25
tasten in de duisternis, waar geen licht is; en Hij doet hen dwalen,
als een dronkaard.

Ziet, *dat* alles heeft mijn oog gezien, mijn oor gehoord en ver- **13**
staan. Gelijk gijlieden *het* weet, weet ik het ook; ik zwicht niet 2

3 voor u. Maar ik zal tot den Almachtige spreken, en ben belust
4 *mij* te verdedigen voor God. Want gewisselijk, gij zijt leugen-
5 stoffeerders; gij allen zijt nietige medicijnmeesters. Och, of gij
6 gans stilzweegt! Dat zou ulieden voor wijsheid wezen. Hoort
toch mijn verdediging, en merkt op de twistingen mijner lippen.
7 Zult gij voor God onrecht spreken, en zult gij voor Hem bedrie-
8 gerij spreken? Zult gij Zijn aangezicht aannemen? Zult gij voor
9 God twisten? Zal het goed zijn, als Hij u zal onderzoeken? Zult
10 gij met Hem spotten, gelijk men met een mens spot? Hij zal
u gewisselijk bestraffen, zo gij in het verborgene het aangezicht
11 aanneemt. Zal u niet Zijn hoogheid verschrikken, en Zijn vreze
12 over u vallen? Uw gedachtenissen zijn gelijk as, uw hoogten als
13 hoogten van leem. Houdt stil van mij, opdat ik spreke, en er
14 ga over mij, wat *het zij*. Waarom zou ik mijn vlees in mijn tan-
15 den nemen, en mijn ziel in mijn hand stellen? Ziet, *zo* Hij mij
doodde, zou ik niet hopen? Evenwel zal ik mijn wegen voor Zijn
16 aangezicht verdedigen. Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn; maar
17 een huichelaar zal voor Zijn aangezicht niet komen. Hoort naar-
18 stiglijk mijn rede, en mijn aanwijzing met uw oren. Ziet nu, ik
heb het recht ordentelijk gesteld; ik weet, dat ik rechtvaardig zal
19 verklaard worden. Wie is hij, die met mij twist? Wanneer ik nu
20 zweeg, zo zou ik den geest geven. Alleenlijk doe twee dingen niet
21 met mij; dan zal ik mij van Uw aangezicht niet verbergen. Doe
Uw hand verre van op mij, en Uw verschrikking make mij niet
22 verbaasd. Roep dan, en ik zal antwoorden; of ik zal spreken, en
23 geef mij antwoord. Hoeveel misdaden en zonden heb ik? Maak
24 mijn overtreding en mijn zonden mij bekend. Waarom verbergt
25 Gij Uw aangezicht, en houdt mij voor Uw vijand? Zult Gij een
gedreven blad verbrijzelen, en zult Gij een drogen stoppel vervol-
26 gen? Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen; en Gij doet mij
27 erven de misdaden mijner jonkheid. Gij legt ook mijn voeten in
den stok, en neemt waar al mijn paden; Gij drukt U in de wortelen
28 mijner voeten, En hij veroudert als een verrotting, als een kleed,
dat de mot opeet.

14 De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van
2 onrust. Hij komt voort als een bloem, en wordt afgesneden; ook
3 vlucht hij als een schaduw, en bestaat niet. Nog doet Gij Uw
ogen over zulk een open; en Gij betrekt mij in het gericht met U.

Wie zal een reine geven uit den onreine? Niet een. Dewijl zijn 4, 5
dagen bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is, *en* Gij zijn
bepalingen gemaakt hebt, die hij niet overgaan zal; Wend U van 6
hem af, dat hij rust hebbe, totdat hij als een dagloner aan zijn
dag een welgevallen hebbe. Want voor een boom, als hij afge- 7
houwen wordt, is er verwachting, dat hij zich nog zal veranderen,
en zijn scheut niet zal ophouden. Indien zijn wortel in de aarde 8
veroudert, en zijn stam in het stof versterft; Hij zal van den reuk 9
der wateren *weder* uitspruiten, en zal een tak maken, gelijk een
plant. Maar een man sterft, als hij verzwakt is, en de mens geeft 10
den geest, waar is hij dan? De wateren verlopen uit een meer, 11
en een rivier droogt uit en verdort; Alzo ligt de mens neder, en 12
staat niet op; totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet op-
waken, noch uit hun slaap opgewekt worden. Och, of Gij mij in 13
het graf verstaakt, mij verborgt, totdat Uw toorn zich afkeerde;
dat Gij mij een bepaling steldet, en mijner gedachtig waart! Als 14
een man gestorven is, zal hij weder leven? Ik zou al de dagen
mijns strijds hopen, totdat mijn verandering komen zou. Dat 15
Gij zoudt roepen, en ik U zou antwoorden, dat Gij tot het werk
Uwer handen zoudt begerig zijn. Maar nu telt Gij mijn treden; 16
Gij bewaart *mij* niet om mijner zonden wil. Mijn overtreding is 17
in een bundeltje verzegeld, en Gij pakt mijn ongerechtigheid op-
een. En voorwaar, een berg vallende vergaat, en een rots wordt 18
versteld uit haar plaats; De wateren vermalen de stenen, het stof 19
der aarde overstelpt het gewas, dat van zelf daaruit voortkomt;
alzo verderft Gij de verwachting des mensen. Gij overweldigt 20
hem in eeuwigheid, en hij gaat heen; veranderende zijn gelaat, zo
zendt Gij hem weg. Zijn kinderen komen tot eer, en hij weet het 21
niet; of zij worden klein, en hij let niet op hen. Maar zijn vlees, 22
nog aan hem zijnde, heeft smart; en zijn ziel, in hem zijnde, heeft
rouw.

Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide: Zal een wijs **15**, 2
man winderige wetenschap voor antwoord geven, en zal hij zijn
buik vullen met oostenwind? Bestraffende door woorden, *die* 3
niet baten, en door redenen, met dewelke hij geen voordeel doet?
Ja, gij vernietigt de vreze, en neemt het gebed voor het aangezicht 4
Gods weg. Want uw mond leert uw ongerechtigheid, en gij hebt 5
de tong der arglistigen verkoren. Uw mond verdoemt u, en niet 6

7 ik; en uw lippen getuigen tegen u. Zijt gij de eerste een mens
8 geboren? Of zijt gij voor de heuvelen voortgebracht? Hebt gij
den verborgen raad Gods gehoord, en hebt gij de wijsheid naar u
9 getrokken? Wat weet gij, dat wij niet weten? *Wat* verstaat gij,
10 dat bij ons niet is? Onder ons is ook een grijze, ja, een stokoude,
11 meerder van dagen dan uw vader. Zijn de vertroostingen Gods
12 u te klein, en schuilt er enige zaak bij u? Waarom rukt uw hart
13 u weg, en waarom wenken uw ogen? Dat gij uw geest keert te-
14 gen God, en *zulke* redenen uit uw mond laat uitgaan. Wat is de
mens, dat hij zuiver zou zijn, en die geboren is van een vrouw, dat
15 hij rechtvaardig zou zijn? Zie, op Zijn heiligen zou Hij niet ver-
16 trouwen, en de hemelen zijn niet zuiver in Zijn ogen. Hoeveel te
meer is een man gruwelijk en stinkende, die het onrecht indrinkt
17 als water? Ik zal u wijzen, hoor mij aan, en hetgeen ik gezien
18 heb, dat zal ik vertellen; Hetwelk de wijzen verkondigd hebben,
19 en men voor hun vaderen niet verborgen heeft; Denwelken alleen
het land gegeven was, en door welker midden niemand vreemds
20 doorging. Te allen dage doet de goddeloze zichzelven weedom
21 aan; en *weinige* jaren in getal zijn voor den tiran weggelegd. Het
geluid der verschrikkingen is in zijn oren; in den vrede zelven komt
22 de verwoester hem over. Hij gelooft niet uit de duisternis weder
23 te keren, maar dat hij beloerd wordt ten zwaarde. Hij zwerft
heen en weder om brood, waar het zijn mag; hij weet, dat bij
24 zijn hand gereed is de dag der duisternis. Angst en benauwdheid
verschrikken hem; zij overweldigt hem, gelijk een koning, bereid
25 ten strijde. Want hij strekt tegen God zijn hand uit, en tegen
26 den Almachtige stelt hij zich geweldiglijk aan. Hij loopt tegen
Hem aan met den hals, met zijn dikke, hoog verhevene schilden;
27 Omdat hij zijn aangezicht met zijn vet bedekt heeft, en rimpe-
28 len gemaakt om de weekdarmen; En heeft bewoond verdelgde
steden, *en* huizen, die men niet bewoonde, die gereed waren tot
29 *steen* hopen te worden. Hij zal niet rijk worden, en zijn vermogen
zal niet bestaan; en hun volmaaktheid zal zich niet uitbreiden op
30 de aarde. Hij zal van de duisternis niet ontwijken, de vlam zal
zijn scheut verdrogen; hij zal wijken door het geblaas zijns monds.
31 Hij betrouwe niet op ijdelheid, *waardoor* hij verleid wordt; want
32 ijdelheid zal zijn vergelding wezen. Als zijn dag nog niet is, zal
33 hij vervuld worden; want zijn tak zal niet groenen. Men zal

zijn onrijpe druiven afrukken, als van een wijnstok, en zijn bloei-
sel afwerpen, als van een olijfboom. Want de vergadering der 34
huichelaren wordt eenzaam, en het vuur verteert de tenten der
geschenken. Zijn ontvangen moeite, en baren ijdelheid, en hun 35
buik richt bedrog aan.

Maar Job antwoordde en zeide: Ik heb vele dergelijke dingen **16**, 2
gehoord; gij allen zijt moeilijke vertroosters. Zal er een einde zijn 3
aan de winderige woorden? Of wat stijft u, dat gij *alzo* antwoordt?
Zou ik ook, als gijlieden, spreken, indien uw ziel ware in mijner 4
ziele plaats? Zou ik woorden tegen u samenhopen, en zou ik over
u met mijn hoofd schudden? Ik zou u versterken met mijn mond, 5
en de beweging mijner lippen zou zich inhouden. Zo ik spreek, 6
mijn smart wordt niet ingehouden; en houd ik op, wat gaat er van
mij weg? Gewisselijk, Hij heeft mij nu vermoeid; Gij hebt mijn 7
ganse vergadering verwoest. Dat Gij mij rimpelachtig gemaakt 8
hebt, is tot een getuige; en mijn magerheid staat tegen mij op, zij
getuigt in mijn aangezicht. Zijn toorn verscheurt, en Hij haat mij; 9
Hij knerst over mij met Zijn tanden; mijn wederpartijder scherpt
zijn ogen tegen mij. Zij gapen met hun mond tegen mij; zij slaan 10
met smaadheid op mijn kinnebakken; zij vervullen zich te zamen
aan mij. God heeft mij den verkeerde overgegeven, en heeft mij 11
afgewend in de handen der goddelozen. Ik had rust, maar Hij 12
heeft mij verbroken, en bij mijn nek gegrepen, en mij verpletterd;
en Hij heeft mij Zich tot een doelwit opgericht. Zijn schutters 13
hebben mij omringd; Hij heeft mijn nieren doorspleten, en niet
gespaard; Hij heeft mijn gal op de aarde uitgegoten. Hij heeft mij 14
gebroken met breuk op breuk; Hij is tegen mij aangelopen als een
geweldige. Ik heb een zak over mijn huid genaaid; ik heb mijn 15
hoorn in het stof gedaan. Mijn aangezicht is gans bemodderd 16
van wenen, en over mijn oogleden is des doods schaduw. Daar 17
toch geen wrevel in mijn handen is, en mijn gebed zuiver is. O, 18
aarde! bedek mijn bloed niet; en voor mijn geroep zij geen plaats.
Ook nu, zie, in den hemel is mijn Getuige, en mijn Getuige in 19
de hoogten. Mijn vrienden zijn mijn bespotters; *doch* mijn oog 20
druipt tot God. Och, mocht men rechten voor een man met God, 21
gelijk een kind des mensen voor zijn vriend. Want *weinige* jaren 22
in getal zullen er *nog* aankomen, en ik zal het pad henengaan,
waardoor ik niet zal wederkeren.

17 Mijn geest is verdorven, mijn dagen worden uitgeblust, de gra-
2 ven zijn voor mij. Zijn niet bespotters bij mij, en overnacht *niet*
3 mijn oog in hunlieder verbittering? Zet toch bij, stel mij een borg
4 bij U; wie zal hij zijn? Dat in mijn hand geklapt worde. Want
hun hart hebt Gij van kloek verstand verborgen; daarom zult Gij
5 hen niet verhogen. Die met vleiing den vrienden *wat* aanzegt,
6 ook zijner kinderen ogen zullen versmachten. Doch Hij heeft mij
tot een spreekwoord der volken gesteld; zodat ik een trommelslag
7 ben voor *ieders* aangezicht. Daarom is mijn oog door verdriet
8 verdonkerd, en al mijn ledematen zijn gelijk een schaduw. De op-
rechten zullen hierover verbaasd zijn, en de onschuldige zal zich
9 tegen den huichelaar opmaken; En de rechtvaardige zal zijn weg
vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen.
10 Maar toch gij allen, keert weder, en komt nu; want ik vind onder
11 u geen wijze. Mijn dagen zijn voorbijgegaan; uitgerukt zijn mijn
12 gedachten, de bezittingen mijns harten. Den nacht verstellen zij
in den dag; het licht is nabij *den ondergang* vanwege de duister-
13 nis. Zo ik wacht, het graf zal mijn huis wezen; in de duisternis
14 zal ik mijn bed spreiden. Tot de groeve roep ik: Gij zijt mijn
15 vader! Tot het gewormte: Mijn moeder, en mijn zuster! Waar
zou dan nu mijn verwachting wezen? Ja, mijn verwachting, wie
16 zal ze aanschouwen? Zij zullen ondervaren *met* de handbomen
des grafs, als er rust te zamen in het stof wezen zal.
18, 2 Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide: Hoe lang is het,
dat gijlieden een einde van woorden zult maken? Merkt op, en
3 daarna zullen wij spreken. Waarom worden wij geacht als bees-
4 ten, en zijn onrein in ulieder ogen? O gij, die zijn ziel verscheurt
door zijn toorn! Zal om uwentwil de aarde verlaten worden, en
5 zal een rots versteld worden uit haar plaats? Ja, het licht der
goddelozen zal uitgeblust worden, en de vonk zijns vuurs zal niet
6 glinsteren. Het licht zal verduisteren in zijn tent, en zijn lamp
7 zal over hem uitgeblust worden. De treden zijner macht zul-
8 len benauwd worden, en zijn raad zal hem nederwerpen. Want
met zijn voeten zal hij in het net geworpen worden, en zal in het
9 wargaren wandelen. De strik zal *hem* bij de verzenen vatten;
10 de struikrover zal hem overweldigen. Zijn touw is in de aarde
11 verborgen, en zijn val op het pad. De beroeringen zullen hem
12 rondom verschrikken, en hem verstrooien op zijn voeten. Zijn

macht zal hongerig wezen, en het verderf is bereid aan zijn zijde.
De eerstgeborene des doods zal de grendelen zijner huid verteren, 13
zijn grendelen zal hij verteren. Zijn vertrouwen zal uit zijn tent 14
uitgerukt worden; zulks zal hem doen treden tot den koning der
verschrikkingen. Zij zal wonen in zijn tent, waar zij de zijne niet 15
is; zijn woning zal met zwavel overstrooid worden. Van onder 16
zullen zijn wortelen verdorren, en van boven zal zijn tak afgesne-
den worden. Zijn gedachtenis zal vergaan van de aarde, en hij 17
zal geen naam hebben op de straten. Men zal hem stoten van 18
het licht in de duisternis, en men zal hem van de wereld verjagen.
Hij zal geen zoon, noch neef hebben onder zijn volk; en niemand 19
zal in zijn woningen overig zijn. Over zijn dag zullen de nakome- 20
lingen verbaasd zijn, en de ouden met schrik bevangen worden.
Gewisselijk, zodanige zijn de woningen des verkeerden, en dit is 21
de plaats *desgenen die* God niet kent.

Maar Job antwoordde en zeide: Hoe lang zult gijlieden mijn **19**, 2
ziel bedroeven, en mij met woorden verbrijzelen? Gij hebt nu 3
tienmaal mij schande aangedaan; gij schaamt u niet, gij verhardt
u tegen mij. Maar ook het zij waarlijk, dat ik gedwaald heb, mijn 4
dwaling zal bij mij vernachten. Indien gijlieden waarlijk u verheft 5
tegen mij, en mijn smaad tegen mij drijft; Weet nu, dat God mij 6
heeft omgekeerd, en mij *met* Zijn net omsingeld. Ziet, ik roep, 7
geweld! doch word niet verhoord; ik schreeuw, doch er is geen
recht. Hij heeft mijn weg toegemuurd, dat ik niet doorgaan kan, 8
en over mijn paden heeft Hij duisternis gesteld. Mijn eer heeft 9
Hij van mij afgetrokken, en de kroon mijns hoofds heeft Hij weg-
genomen. Hij heeft mij rondom afgebroken, zodat ik henenga, en 10
heeft mijn verwachting als een boom weggerukt. Daartoe heeft 11
Hij Zijn toorn tegen mij ontstoken, en mij bij Zich geacht als Zijn
vijanden. Zijn benden zijn te zamen aangekomen, en hebben te- 12
gen mij haar weg gebaand, en hebben zich gelegerd rondom mijn
tent. Mijn broeders heeft Hij verre van mij gedaan; en die mij 13
kennen, zekerlijk, zij zijn van mij vervreemd. Mijn nabestaanden 14
houden op, en mijn bekenden vergeten mij. Mijn huisgenoten en 15
mijn dienstmaagden achten mij voor een vreemde; een uitlander
ben ik in hun ogen. Ik riep mijn knecht, en hij antwoordde niet; 16
ik smeekte met mijn mond tot hem. Mijn adem is mijn huisvrouw 17
vreemd; en ik smeek om der kinderen mijns buiks wil. Ook ver- 18

smaden mij de jonge kinderen; sta ik op, zo spreken zij mij tegen.
19 Alle mensen mijns heimelijken raads hebben een gruwel aan mij;
20 en die ik liefhad, zijn tegen mij gekeerd. Mijn gebeente kleeft
aan mijn huid en aan mijn vlees; en ik ben ontkomen met de huid
21 mijner tanden. Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, o gij, mijn
22 vrienden! want de hand Gods heeft mij aangeraakt. Waarom
vervolgt gij mij als God, en wordt niet verzadigd van mijn vlees?
23 Och, of nu mijn woorden toch opgeschreven wierden. Och, of zij
24 in een boek ook wierden ingetekend! Dat zij met een ijzeren
25 griffie en lood voor eeuwig in een rots gehouwen wierden! Want
ik weet: mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof
26 opstaan; En als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben,
27 zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Denwelken ik voor mij
aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde;
28 mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot. Voorwaar, gij zoudt
zeggen: Waarom vervolgen wij hem? Nademaal de wortel der
29 zaak in mij gevonden wordt. Schroomt u vanwege het zwaard;
want de grimmigheid is *over* de misdaden des zwaards; opdat gij
weet, dat er een gericht zij.

20, 2 Toen antwoordde Zofar, de Naamathiet, en zeide: Daarom
doen mijn gedachten mij antwoorden, en over zulks is mijn ver-
3 haasten in mij. Ik heb aangehoord een bestraffing, die mij schan-
de aandoet; maar de geest zal uit mijn verstand voor mij ant-
4 woorden. Weet gij dit? Van altoos af, van dat *God* den mens
5 op de wereld gezet heeft, Dat het gejuich de goddelozen van na-
bij geweest is, en de vreugde des huichelaars voor een ogenblik?
6 Wanneer zijn hoogheid tot den hemel toe opklomme, en zijn hoofd
7 tot aan de wolken raakte; Zal hij, gelijk zijn drek, in eeuwigheid
8 vergaan; die hem gezien hadden, zullen zeggen: Waar is hij? Hij
zal wegvlieden als een droom, dat men hem niet vinden zal, en
9 hij zal verjaagd worden als een gezicht des nachts. Het oog, dat
hem zag, zal het niet meer doen; en zijn plaats zal hem niet meer
10 aanschouwen. Zijn kinderen zullen zoeken den armen te beha-
gen; en zijn handen zullen zijn vermogen moeten weder uitkeren.
11 Zijn beenderen zullen vol van zijn verborgene *zonden* zijn; van
12 welke elkeen met hem op het stof nederliggen zal. Indien het
13 kwaad in zijn mond zoet is, hij dat verbergt, onder zijn tong, Hij
dat spaart, en hetzelve niet verlaat, maar dat in het midden van

zijn gehemelte inhoudt; Zijn spijze zal in zijn ingewand veran- 14
derd worden; gal der adderen zal zij in het binnenste van hem
zijn. Hij heeft goed ingeslokt, maar zal het uitspuwen; God zal 15
het uit zijn buik uitdrijven. Het vergif der adderen zal hij zuigen; 16
de tong der slang zal hem doden. De stromen, rivieren, beken 17
van honig en boter zal hij niet zien. Den arbeid zal hij weder- 18
geven en niet inslokken; naar het vermogen zijner verandering,
zo zal hij van vreugde niet opspringen. Omdat hij onderdrukt 19
heeft, de armen verlaten heeft, een huis geroofd heeft, dat hij niet
opgebouwd had; Omdat hij geen rust in zijn buik gekend heeft, 20
zo zal hij van zijn gewenst goed niet uitbehouden. Er zal niets 21
overig zijn, dat hij ete; daarom zal hij niet wachten naar zijn goed.
Als zijn genoegzaamheid zal vol zijn, zal hem bang zijn; alle hand 22
des ellendigen zal over hem komen. Er zij *wat* om zijn buik te 23
vullen; *God* zal over hem de hitte Zijns toorns zenden, en over
hem regenen op zijn spijze. Hij zij gevloden van de ijzeren wape- 24
nen, de stalen boog zal hem doorschieten. Men zal *het zwaard* 25
uittrekken, het zal uit het lijf uitgaan, en glinsterende uit zijn gal
voortkomen; verschrikkingen zullen over hem zijn. Alle duister- 26
nis zal verborgen zijn in zijn schuilplaatsen; een vuur, dat niet
opgeblazen is, zal hem verteren; den overigen in zijn tent zal het
kwalijk gaan. De hemel zal zijn ongerechtigheid openbaren, en 27
de aarde zal zich tegen hem opmaken. De inkomste van zijn huis 28
zal weggevoerd worden; het zal al henenvloeien in den dag Zijns
toorns. Dit is het deel des goddelozen mensen van God, en de 29
erve zijner redenen van God.

Maar Job antwoordde en zeide: Hoort aandachtelijk mijn re- **21**, 2
de, en laat dit zijn uw vertroostingen. Verdraagt mij, en ik zal 3
spreken; en nadat ik gesproken zal hebben, spot *dan.* Is (mij aan- 4
gaande) mijn klacht tot den mens? Doch of het zo ware, waarom
zou mijn geest niet verdrietig zijn? Ziet mij aan, en wordt ver- 5
baasd, en legt de hand op den mond. Ja, wanneer ik *daaraan* 6
gedenk, zo word ik beroerd, en mijn vlees heeft een gruwen gevat.
Waarom leven de goddelozen, worden oud, ja, worden geweldig 7
in vermogen? Hun zaad is bestendig met hen voor hun aange- 8
zicht, en hun spruiten zijn voor hun ogen. Hun huizen hebben 9
vrede zonder vreze, en de roede Gods is op hen niet. Zijn stier 10
bespringt, en mist niet; zijn koe kalft, en misdraagt niet. Hun 11

jonge kinderen zenden zij uit als een kudde, en hun kinderen hup-
12 pelen. Zij heffen op met de trommel en de harp, en zij verblijden
13 zich op het geluid des orgels. In het goede verslijten zij hun da-
14 gen; en in een ogenblik dalen zij in het graf. Nochtans zeggen zij
tot God: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben
15 wij geen lust. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen?
En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanlopen zouden?
16 *Doch* ziet, hun goed is niet in hun hand; de raad der goddelozen
17 is verre van mij. Hoe dikwijls geschiedt het, dat de lamp der
goddelozen uitgeblust wordt, en hun verderf hun overkomt; dat
18 *God hun* smarten uitdeelt in Zijn toorn! Dat zij gelijk stro wor-
den voor den wind, en gelijk kaf, dat de wervelwind wegsteelt;
19 Dat God Zijn geweld weglegt voor Zijn kinderen, hem vergeldt,
20 dat hij het gewaar wordt; Dat zijn ogen zijn ondergang zien, en
21 hij drinkt van de grimmigheid des Almachtigen! Want wat lust
zou hij na zich aan zijn huis hebben, als het getal zijner maanden
22 afgesneden is? Zal men God wetenschap leren, daar Hij de hogen
23 richt? Deze sterft in de kracht zijner volkomenheid, daar hij gans
24 stil en gerust was; Zijn melkvaten waren vol melk, en het merg
25 zijner benen was bevochtigd. De ander daarentegen sterft met
26 een bittere ziel, en hij heeft van het goede niet gegeten. Zij liggen
27 te zamen neder in het stof, en het gewormte overdekt ze. Ziet,
ik weet ulieder gedachten, en de boze verdichtselen, *waarmede* gij
28 tegen mij geweld doet. Want gij zult zeggen: Waar is het huis
van den prins, en waar is de tent van de woningen der goddelo-
29 zen? Hebt gijlieden niet gevraagd de voorbijgaanden op den weg,
30 en kent gij hun tekenen niet? Dat de boze onttrokken wordt ten
dage des verderfs; *dat zij* ten dage der verbolgenheden ontvoerd
31 worden. Wie zal hem in het aangezicht zijn weg vertonen? Als
32 hij *wat* doet, wie zal hem vergelden? Eindelijk wordt hij naar de
33 graven gebracht, en is gedurig in den aardhoop. De kluiten des
dals zijn hem zoet, en hij trekt na zich alle mensen; en dergenen,
34 die voor hem geweest zijn, is geen getal. Hoe vertroost gij mij
dan met ijdelheid, dewijl *in* uw antwoorden overtreding overig is?
22, 2 Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide: Zal ook een
man Gode voordelig zijn? Maar voor zichzelven zal de verstandi-
3 ge voordelig zijn. Is het voor den Almachtige nuttigheid, dat gij
4 rechtvaardig zijt; of gewin, dat gij uw wegen volmaakt? Is het om

uw vreze, dat Hij u bestraft, dat Hij met u in het gericht komt?
Is niet uw boosheid groot, en uwer ongerechtigheden geen einde? 5
Want gij hebt uw broederen zonder oorzaak pand afgenomen, en 6
de klederen der naakten hebt gij uitgetogen. Den moede hebt 7
gij geen water te drinken gegeven, en van den hongerige hebt gij
het brood onthouden. Maar was er een man van geweld, voor 8
dien was het land, en een aanzienlijk persoon woonde daarin. De 9
weduwen hebt gij ledig weggezonden, en de armen der wezen zijn
verbrijzeld. Daarom zijn strikken rondom u, en vervaardheid 10
heeft u haastelijk beroerd. Of gij ziet de duisternis niet, en des 11
water overvloed bedekt u. Is niet God *in* de hoogte der heme- 12
len? Zie toch het opperste der sterren aan, dat zij verheven zijn.
Daarom zegt gij: Wat weet er God van? Zal Hij door de donker- 13
heid oordelen? De wolken zijn Hem een verberging, dat Hij niet 14
ziet; en Hij bewandelt den omgang der hemelen. Hebt gij het 15
pad der eeuw waargenomen, dat de ongerechtige lieden betreden
hebben? Die rimpelachtig gemaakt zijn, als het de tijd niet was; 16
een vloed is *over* hun grond uitgestort; Die zeiden tot God: Wijk 17
van ons! En wat had de Almachtige hun gedaan? Hij had immers 18
hun huizen met goed gevuld; daarom is de raad der goddelozen
verre van mij. De rechtvaardigen zagen het, en waren blijde, en 19
de onschuldige bespotte hen; Dewijl onze stand niet verdelgd is, 20
maar het vuur hun overblijfsel verteerd heeft. Gewen u toch aan 21
Hem, en heb vrede; daardoor zal u het goede overkomen. Ont- 22
vang toch de wet uit Zijn mond, en leg Zijn redenen in uw hart.
Zo gij u bekeert tot den Almachtige, gij zult gebouwd worden; doe 23
het onrecht verre van uw tenten. Dan zult gij het goud op het 24
stof leggen, en het *goud van* Ofir bij den rotssteen der beken; Ja, 25
de Almachtige zal uw overvloedig goud zijn, en uw krachtig zilver
zijn; Want dan zult gij u over den Almachtige verlustigen, en gij 26
zult tot God uw aangezicht opheffen. Gij zult tot Hem ernstig- 27
lijk bidden, en Hij zal u verhoren; en gij zult uw geloften betalen.
Als gij een zaak besluit, zo zal zij u bestendig zijn; en op uw we- 28
gen zal het licht schijnen. Als men *iemand* vernederen zal, en 29
gij zeggen zult: Het zij verhoging; dan zal *God* den nederige van
ogen behouden. *Ja*, Hij zal dien bevrijden, die niet onschuldig 30
is, want hij wordt bevrijd door de zuiverheid uwer handen.

Maar Job antwoordde en zeide: Ook heden is mijn klacht we- **23**, 2

3 derspannigheid; mijn plage is zwaar boven mijn zuchten. Och,
of ik wist, dat ik Hem vinden zou, ik zou tot Zijn stoel komen;
4 Ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordentelijk voorstellen, en
5 mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen. Ik zou de rede-
nen weten, die Hij mij antwoorden zou; en verstaan, wat Hij mij
6 zeggen zou. Zou Hij naar de grootheid *Zijner* macht met mij
7 twisten? Neen; maar Hij zou acht op mij slaan. Daar zou de
oprechte met Hem pleiten; en ik zou mij in eeuwigheid van mijn
8 Rechter vrijmaken. Zie, ga ik voorwaarts, zo is Hij er niet, of
9 achterwaarts, zo verneem ik Hem niet. Als Hij ter linkerhand
werkt, zo aanschouw ik *Hem* niet; bedekt Hij Zich ter rechter-
10 hand, zo zie ik *Hem* niet. Doch Hij kent den weg, die bij mij is;
11 Hij beproeve mij; als goud zal ik uitkomen. Aan Zijn gang heeft
mijn voet vastgehouden; Zijn weg heb ik bewaard, en ben niet af-
12 geweken. Het gebod Zijner lippen heb ik ook niet weggedaan; de
redenen Zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel wegge-
13 legd. Maar is Hij tegen iemand, wie zal dan Hem afkeren? Wat
14 Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen. Want Hij zal volbrengen, dat
over mij bescheiden is; en diergelijke dingen zijn er vele bij Hem.
15 Hierom word ik voor Zijn aangezicht beroerd; aanmerk het, en
16 vrees voor Hem; Want God heeft mijn hart week gemaakt, en
17 de Almachtige heeft mij beroerd; Omdat ik niet uitgedelgd ben
voor de duisternis, en dat Hij van mijn aangezicht de donkerheid
bedekt heeft.

24 Waarom zouden van den Almachtige de tijden niet verborgen
2 zijn, dewijl zij, die Hem kennen, Zijn dagen niet zien? Zij tas-
3 ten de landpalen aan; de kudden roven zij, en weiden ze. Den
ezel der wezen drijven zij weg; den os ener weduwe nemen zij te
4 pand. Zij doen de nooddruftigen wijken van den weg; te zamen
5 versteken zich de ellendigen des lands. Ziet, zij zijn woudezels in
de woestijn; zij gaan uit tot hun werk, makende zich vroeg op ten
6 roof; het vlakke veld is hem tot spijs, *en* den jongeren. Op het
veld maaien zij zijn voeder, en den wijnberg des goddelozen lezen
7 zij af. Den naakten laten zij vernachten zonder kleding, die geen
8 deksel *heeft* tegen de koude. Van den stroom der bergen worden
zij nat, en zonder toevlucht zijnde, omhelzen zij de steenrotsen.
9 Zij rukken het weesje van de borst, en *dat* over den arme is, ne-
10 men zij te pand. Den naakte doen zij weggaan zonder kleed, en

hongerig, *die* garven dragen. Tussen hun muren persen zij olie 11
uit, treden de wijnpersen, en zijn dorstig. Uit de stad zuchten de 12
lieden, en de ziel der verwonden schreeuwt uit; nochtans beschikt
God niets ongerijmds. Zij zijn onder de wederstrevers des lichts; 13
zij kennen Zijn wegen niet, en zij blijven niet op Zijn paden. Met 14
het licht staat de moorder op, doodt den arme en den nooddruf-
tige; en des nachts is hij als een dief. Ook neemt het oog des 15
overspelers de schemering waar, zeggende: Geen oog zal mij zien;
en hij legt een deksel op het aangezicht. In de duisternis door- 16
graaft hij de huizen, *die* zij zich des daags afgetekend hadden; zij
kennen het licht niet. Want de morgenstond is hun te zamen de 17
schaduw des doods; als men hen kent, zijn zij *in* de strikken van
des doods schaduw. Hij is licht op het vlakke der wateren; ver- 18
vloekt is hun deel op de aarde; hij wendt zich niet tot den weg der
wijngaarden. De droogte mitsgaders de hitte nemen de sneeuw- 19
wateren weg; *alzo* het graf *dergenen*, *die* gezondigd hebben. De 20
baarmoeder vergeet hem, het gewormte is hem zoet, zijns wordt
niet meer gedacht; en het onrecht wordt gebroken als een hout.
De onvruchtbare, *die* niet baart, teert hij af, en aan de weduwe 21
doet hij niets goeds. Ook trekt hij de machtigen door zijn kracht; 22
staat hij op, zo is men des levens niet zeker. Stelt hem *God* in 23
gerustigheid, zo steunt hij daarop; nochtans zijn Zijn ogen op hun
wegen. Zij zijn een weinig *tijds* verheven, daarna is er niemand 24
van hen; zij worden nedergedrukt; gelijk alle *anderen* worden zij
besloten; en gelijk de top ener aar worden zij afgesneden. Indien 25
het nu zo niet is, wie zal mij leugenachtig maken, en mijn rede tot
niet brengen?

Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide: Heerschappij **25**, 2
en vreze zijn bij Hem, Hij maakt vrede in Zijn hoogten. Is er een 3
getal Zijner benden? En over wien staat Zijn licht niet op? Hoe 4
zou dan een mens rechtvaardig zijn bij God, en hoe zou hij zuiver
zijn, die van een vrouw geboren is? Zie, tot de maan toe, en 5
zij zal geen schijnsel geven; en de sterren zijn niet zuiver in Zijn
ogen. Hoeveel te min de mens, *die* een made is, en des mensen 6
kind, *die* een worm is!

Maar Job antwoordde en zeide: Hoe hebt gij geholpen dien, **26**, 2
die zonder kracht is, *en* behouden den arm, *die* zonder sterkte is?
Hoe hebt gij hem geraden, die geen wijsheid heeft, en de zaak, alzo 3

4 zij is, ten volle bekend gemaakt? Aan wien hebt gij *die* woorden
5 verhaald? En wiens geest is van u uitgegaan? De doden zullen
6 geboren worden van onder de wateren, en hun inwoners. De hel
7 is naakt voor Hem, en geen deksel is er voor het verderf. Hij
breidt het noorden uit over het woeste; Hij hangt de aarde aan
8 een niet. Hij bindt de wateren in Zijn wolken; nochtans scheurt
9 de wolk daaronder niet. Hij houdt het vlakke *Zijns* troons vast;
10 Hij spreidt Zijn wolk daarover. Hij heeft een gezet perk over
het vlakke der wateren rondom afgetekend, tot aan de voleinding
11 toe des lichts met de duisternis. De pilaren des hemels sidderen,
12 en ontzetten zich voor Zijn schelden. Door Zijn kracht klieft
Hij de zee, en door Zijn verstand verslaat Hij *haar* verheffing.
13 Door Zijn Geest heeft Hij de hemelen versierd; Zijn hand heeft
14 de langwemelende slang geschapen. Ziet, dit zijn *maar* uiterste
einden Zijner wegen; en wat een klein stukje der zaak hebben wij
van Hem gehoord? Wie zou dan den donder Zijner mogendheden
verstaan?

27, 2 En Job ging voort zijn spreuk op te heffen, en zeide: *Zo
waarachtig als* God leeft, Die mijn recht weggenomen heeft, en
3 de Almachtige, Die mijner ziel bitterheid heeft aangedaan! Zo
lang als mijn adem in mij zal zijn, en het geblaas Gods in mijn
4 neus; Indien mijn lippen onrecht zullen spreken, en indien mijn
5 tong bedrog zal uitspreken! Het zij verre van mij, dat ik ulieden
rechtvaardigen zou; totdat ik den geest zal gegeven hebben, zal
6 ik mijn oprechtigheid van mij niet wegdoen. Aan mijn gerechtig-
heid zal ik vasthouden, en zal ze niet laten varen; mijn hart zal
7 *die* niet versmaden van mijn dagen. Mijn vijand zij als de god-
8 deloze, en die zich tegen mij opmaakt, als de verkeerde. Want
wat is de verwachting des huichelaars, als hij zal gierig geweest
9 zijn, wanneer God zijn ziel zal uittrekken? Zal God zijn geroep
10 horen, als benauwdheid over hem komt? Zal hij zich verlustigen
11 in den Almachtige? Zal hij God aanroepen te aller tijd? Ik zal
ulieden leren van de hand Gods; wat bij den Almachtige is, zal
12 ik niet verhelen. Ziet, gij zelve allen hebt het gezien; en waar-
13 om wordt gij dus door ijdelheid verijdeld? Dit is het deel des
goddelozen mensen bij God, en de erve der tirannen, *die* zij van
14 den Almachtige ontvangen zullen. Indien zijn kinderen verme-
nigvuldigen, het is ten zwaarde; en zijn spruiten zullen van brood

niet verzadigd worden. Zijn overgeblevenen zullen in den dood 15
begraven worden, en zijn weduwen zullen niet wenen. Zo hij 16
zilver opgehoopt zal hebben als stof, en kleding bereid als leem;
Hij zal ze bereiden, maar de rechtvaardige zal ze aantrekken, en 17
de onschuldige zal het zilver delen. Hij bouwt zijn huis als een 18
motte, en als een hoeder de hutte maakt. Rijk ligt hij neder, en 19
wordt niet weggenomen; doet hij zijn ogen open, zo is hij er niet.
Verschrikkingen zullen hem als wateren aangrijpen; des nachts zal 20
hem een wervelwind wegstelen. De oostenwind zal hem wegvoe- 21
ren, dat hij henengaat, en zal hem wegstormen uit zijn plaats.
En *God* zal *dit* over hem werpen, en niet sparen; van Zijn hand 22
zal hij snellijk vlieden. *Een ieder* zal over hem met zijn handen 23
klappen, en over hem fluiten uit zijn plaats.

Gewisselijk, er is voor het zilver een uitgang, en een plaats voor **28**
het goud, dat zij smelten. Het ijzer wordt uit stof genomen, en 2
uit steen wordt koper gegoten. Het einde, *dat God* gesteld heeft 3
voor de duisternis, en al het uiterste onderzoekt hij; het gesteente
der donkerheid en der schaduw des doods. Breekt er een beek 4
door, bij dengene, die daar woont, *de wateren* vergeten zijnde van
den voet, worden van den mens uitgeput, *en* gaan weg. Uit de 5
aarde komt het brood voort, en onder zich wordt zij veranderd,
alsof zij vuur ware. Haar stenen zijn de plaats van den saffier, en 6
zij heeft stofjes van goud. De roofvogel heeft het pad niet gekend, 7
en het oog der kraai heeft het niet gezien. De jonge hoogmoedige 8
dieren hebben het niet betreden, de felle leeuw is daarover niet
heengegaan. Hij legt zijn hand aan de keiachtige *rots*, hij keert de 9
bergen van den wortel om. In de rotsstenen houwt hij stromen 10
uit, en zijn oog ziet al het kostelijke. Hij bindt de rivier toe, 11
dat niet een traan uitkomt, en het verborgene brengt hij uit in
het licht. Maar de wijsheid, van waar zal zij gevonden worden? 12
En waar is de plaats des verstands? De mens weet haar waarde 13
niet, en zij wordt niet gevonden in het land der levenden. De 14
afgrond zegt: Zij is in mij niet; en de zee zegt: Zij is niet bij mij.
Het gesloten goud kan voor haar niet gegeven worden, en met 15
zilver kan haar prijs niet worden opgewogen. Zij kan niet geschat 16
worden tegen fijn goud van Ofir, tegen den kostelijken Schoham,
en den Saffier. Men kan het goud of het kristal haar niet gelijk 17
waarderen; ook is zij *niet* te verwisselen voor een kleinood van

18 dicht goud. De Ramoth en Gabisch zal niet gedacht worden;
19 want de trek der wijsheid is meerder dan der Robijnen. Men kan
de Topaas van Morenland haar niet gelijk waarderen; en bij het
20 fijn louter goud kan zij niet geschat worden. Die wijsheid dan,
21 van waar komt zij, en waar is de plaats des verstands? Want zij
is verholen voor de ogen aller levenden, en voor het gevogelte des
22 hemels is zij verborgen. Het verderf en de dood zeggen: Haar
23 gerucht hebben wij met onze oren gehoord. God verstaat haar
24 weg, en Hij weet haar plaats. Want Hij schouwt tot aan de
25 einden der aarde, Hij ziet onder al de hemelen. Als Hij den wind
26 het gewicht maakte, en de wateren opwoog in mate; Als Hij den
regen een gezette orde maakte, en een weg voor het weerlicht der
27 donderen; Toen zag Hij haar, en vertelde ze; Hij schikte ze, en
28 ook doorzocht Hij ze. Maar tot den mens heeft Hij gezegd: Zie,
de vreze des HEEREN is de wijsheid, en van het kwade te wijken
is het verstand.

29, 2 En Job ging voort zijn spreuk op te heffen, en zeide: Och,
of ik ware, gelijk in de vorige maanden, gelijk in de dagen, *toen*
3 God mij bewaarde! Toen Hij Zijn lamp deed schijnen over mijn
4 hoofd, *en* ik bij Zijn licht de duisternis doorwandelde; Gelijk
als ik was in de dagen mijner jonkheid, toen Gods verborgenheid
5 over mijn tent was; Toen de Almachtige nog met mij was, *en*
6 mijn jongens rondom mij; Toen ik mijn gangen wies in boter, en
7 de rots bij mij oliebeken uitgoot; Toen ik uitging naar de poort
8 door de stad, *toen* ik mijn stoel op de straat liet bereiden. De
jongens zagen mij, en verstaken zich, en de stokouden rezen op
9 *en* stonden. De oversten hielden de woorden in, en leiden de
10 hand op hun mond. De stem der vorsten verstak zich, en hun
11 tong kleefde aan hun gehemelte. Als een oor *mij* hoorde, zo hield
het mij gelukzalig; als *mij* een oog zag, zo getuigde het van mij.
12 Want ik bevrijdde den ellendige, die riep, en den wees, die geen
13 helper had. De zegen desgenen, die verloren ging, kwam op mij;
14 en het hart der weduwe deed ik vrolijk zingen. Ik bekleedde mij
met gerechtigheid, en zij bekleedde mij; mijn oordeel was als een
15 mantel en vorstelijke hoed. Den blinden was ik *tot* ogen, en den
16 kreupelen was ik *tot* voeten. Ik was den nooddruftigen een vader;
17 en het geschil, *dat* ik niet wist, dat onderzocht ik. En ik verbrak
de baktanden des verkeerden, en wierp den roof uit zijn tanden.

En ik zeide: Ik zal in mijn nest den geest geven, en ik zal de dagen 18
vermenigvuldigen als het zand. Mijn wortel was uitgebreid aan 19
het water, en dauw vernachtte op mijn tak. Mijn heerlijkheid 20
was nieuw bij mij, en mijn boog veranderde zich in mijn hand.
Zij hoorden mij aan, en wachtten, en zwegen op mijn raad. Na 21, 22
mijn woord spraken zij niet weder, en mijn rede drupte op hen.
Want zij wachtten naar mij, gelijk *naar* den regen, en sperden 23
hun mond open, *als* naar den spaden regen. Lachte ik hun toe, 24
zij geloofden het niet; en het licht mijns aangezichts deden zij niet
nedervallen. Verkoos ik hun weg, zo zat ik bovenaan, en woonde 25
als een koning onder de benden, als een, die treurigen vertroost.

Maar nu lachen over mij minderen dan ik van dagen, welker **30**
vaderen ik versmaad zou hebben, om bij de honden mijner kudde
te stellen. Waartoe zou mij ook geweest zijn de krachten hun- 2
ner handen? Zij was *door* ouderdom in hen vergaan. Die door 3
gebrek en honger eenzaam waren, vliedende naar dorre plaatsen,
in het donkere, woeste en verwoeste. Die ziltige kruiden plukten 4
bij de struiken, en welker spijze was de wortel der jeneveren. Zij 5
werden uit het midden uitgedreven; (men jouwde over hen, als
over een dief), Opdat zij wonen zouden in de kloven der dalen, 6
de holen des stofs en der steenrotsen. Zij schreeuwden tussen de 7
struiken; onder de netelen vergaderden zij zich. Zij waren kinde- 8
ren der dwazen, en kinderen van geen naam; zij waren geslagen
uit den lande. Maar nu ben ik hun een snarenspel geworden, en 9
ik ben hun tot een klapwoord. Zij hebben een gruwel aan mij, 10
zij maken zich verre van mij, ja, zij onthouden het speeksel niet
van mijn aangezicht. Want Hij heeft mijn zeel losgemaakt, en 11
mij bedrukt; daarom hebben zij den breidel voor mijn aangezicht
afgeworpen. Ter rechterhand staat de jeugd op, stoten mijn voe- 12
ten uit, en banen tegen mij hun verderfelijke wegen. Zij breken 13
mijn pad af, zij bevorderen mijn ellende; zij hebben geen helper
van doen. Zij komen aan, als door een wijde breuk; onder de ver- 14
woesting rollen zij zich aan. Men is *met* verschrikkingen tegen 15
mij gekeerd; elk een vervolgt als een wind mijn edele *ziel*, en mijn
heil is als een wolk voorbijgegaan. Daarom stort zich nu mijn 16
ziel in mij uit; de dagen des druks grijpen mij aan. Des nachts 17
doorboort Hij mijn beenderen in mij, en mijn polsaderen rusten
niet. Door de veelheid der kracht is mijn kleed veranderd; Hij 18

19 omgordt mij als de kraag mijns roks. Hij heeft mij in het slijk
20 geworpen, en ik ben gelijk geworden als stof en as. Ik schrei tot
U, maar Gij antwoordt mij niet; ik sta, maar Gij acht *niet* op mij.
21 Gij zijt veranderd in een wrede tegen mij; door de sterkte Uwer
22 hand wederstaat Gij mij hatelijk. Gij heft mij op in den wind;
23 Gij doet mij *daarop* rijden, en Gij versmelt mij het wezen. Want
ik weet, dat Gij mij ter dood brengen zult, en tot het huis der
24 samenkomst aller levenden. Maar Hij zal tot den aardhoop de
hand niet uitsteken; is er bij henlieden geschrei in zijn verdruk-
25 king? Weende ik niet over hem, die harde dagen had? Was mijn
26 ziel niet beangst over den nooddruftige? *Nochtans* toen ik het
goede verwachtte, zo kwam het kwade; toen ik hoopte naar het
27 licht, zo kwam de donkerheid. Mijn ingewand ziedt, en is niet
28 stil; de dagen der verdrukking zijn mij voorgekomen. Ik ga zwart
daarheen, niet van de zon; opstaande schreeuw ik in de gemeen-
29 te. Ik ben den draken een broeder geworden, en een metgezel der
30 jonge struisen. Mijn huid is zwart geworden over mij, en mijn ge-
31 beente is ontstoken van dorrigheid. Hierom is mijn harp tot een
rouwklage geworden, en mijn orgel tot een stem der wenenden.
31 Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen; hoe zou ik dan
2 acht gegeven hebben op een maagd? Want wat is het deel Gods
3 van boven, of de erve des Almachtigen uit de hoogten? Is niet het
verderf voor den verkeerde, ja, wat vreemds voor de werkers der
4 ongerechtigheid? Ziet Hij niet mijn wegen, en telt Hij niet al mijn
5 treden? Zo ik met ijdelheid omgegaan heb, en mijn voet gesneld
6 heeft tot bedriegerij; Hij wege mij op, in een rechte weegschaal,
7 en God zal mijn oprechtigheid weten. Zo mijn gang uit den weg
geweken is, en mijn hart mijn ogen nagevolgd is, en aan mijn han-
8 den iets aankleeft; Zo moet ik zaaien, maar een ander eten, en
9 mijn spruiten moeten uitgeworteld worden! Zo mijn hart verlokt
is geweest tot een vrouw, of ik aan mijns naasten deur geloerd
10 heb; Zo moet mijn huisvrouw met een ander malen, en anderen
11 zich over haar krommen! Want dat is een schandelijke daad, en
12 het is een misdaad *bij* de rechters. Want dat is een vuur, hetwelk
tot de verderving toe verteert, en al mijn inkomen uitgeworteld
13 zou hebben. Zo ik versmaad heb het recht mijns knechts, of mij-
14 ner dienstmaagd, als zij geschil hadden met mij; (Want wat zou
ik doen, als God opstond? En als Hij bezoeking deed, wat zou ik

Hem antwoorden? Heeft Hij niet, Die mij in den buik maakte, 15
hem *ook* gemaakt en Een ons in de baarmoeder bereid?) Zo ik 16
den armen *hun* begeerte onthouden heb, of de ogen der weduwe
laten versmachten; En mijn bete alleen gegeten heb, zodat de 17
wees daarvan niet gegeten heeft; (Want van mijn jonkheid af is 18
hij bij mij opgetogen, als *bij* een vader, en van mijner moeders
buik af heb ik haar geleid;) Zo ik iemand heb zien omkomen, 19
omdat hij zonder kleding was, en dat de nooddruftige geen deksel
had; Zo zijn lenden mij niet gezegend hebben, toen hij van de 20
vellen mijner lammeren verwarmd werd; Zo ik mijn hand tegen 21
den wees bewogen heb, omdat ik in de poort mijn hulp zag; Mijn 22
schouder valle van het schouderbeen, en mijn arm breke van zijn
pijp af! Want het verderf Gods was bij mij een schrik, en ik ver- 23
mocht niet vanwege Zijn hoogheid. Zo ik het goud tot mijn hoop 24
gezet heb, of tot het fijn goud gezegd heb: Gij zijt mijn vertrou-
wen; Zo ik blijde ben geweest, omdat mijn vermogen groot was, 25
en omdat mijn hand geweldig veel verkregen had; Zo ik het licht 26
aangezien heb, wanneer het scheen, of de maan heerlijk voort-
gaande; En mijn hart verlokt is geweest in het verborgen, dat 27
mijn hand mijn mond gekust heeft; Dat ware ook een misdaad 28
bij den rechter; want ik zou den God van boven verzaakt hebben.
Zo ik verblijd ben geweest in de verdrukking mijns haters, en mij 29
opgewekt heb, als het kwaad hem vond; (Ook heb ik mijn gehe- 30
melte niet toegelaten te zondigen, mits door een vloek zijn ziel te
begeren). Zo de lieden mijner tent niet hebben gezegd: Och, of 31
wij van zijn vlees hadden, wij zouden niet verzadigd worden; De 32
vreemdeling overnachtte niet op de straat; mijn deuren opende
ik naar den weg; Zo ik, gelijk Adam, mijn overtredingen bedekt 33
heb, door eigenliefde mijn misdaad verbergende! Zeker, ik kon 34
wel een grote menigte geweldiglijk onderdrukt hebben; maar de
verachtste der huisgezinnen zou mij afgeschrikt hebben; zodat ik
gewezen zou hebben, en ter deure niet uitgegaan zijn. Och, of ik 35
een hadde, die mij hoorde! Zie, mijn oogmerk is, dat de Almachti-
ge mij antwoorde, en dat mijn tegenpartij een boek schrijve. Zou 36
ik het niet op mijn schouder dragen? Ik zou het op mij binden *als*
een kroon. Het getal mijner treden zou ik hem aanwijzen; als een 37
vorst zou ik tot hem naderen. Zo mijn land tegen mij roept, en 38
zijn voren te zamen wenen; Zo ik zijn vermogen gegeten heb zon- 39

40 der geld, en de ziel zijner akkerlieden heb doen hijgen; Dat voor
tarwe distelen voortkomen, en voor gerst stinkkruid! De woorden
van Job hebben een einde.
32 Toen hielden de drie mannen op van Job te antwoorden, de-
2 wijl hij in zijn ogen rechtvaardig was. Zo ontstak de toorn van
Elihu, den zoon van Baracheel, den Buziet, van het geslacht van
Ram; tegen Job werd zijn toorn ontstoken, omdat hij zijn ziel
3 meer rechtvaardigde dan God. Zijn toorn ontstak ook tegen zijn
drie vrienden, omdat zij, geen antwoord vindende, nochtans Job
4 verdoemden. Doch Elihu had gewacht op Job in het spreken, om-
5 dat zij ouder van dagen waren dan hij. Als dan Elihu zag, dat
er geen antwoord was in den mond van die drie mannen, ontstak
6 zijn toorn. Hierom antwoordde Elihu, de zoon van Baracheel,
den Buziet, en zeide: Ik ben minder van dagen, maar gijlieden
zijt stokouden; daarom heb ik geschroomd en gevreesd, ulieden
7 mijn gevoelen te vertonen. Ik zeide: Laat de dagen spreken,
8 en de veelheid der jaren wijsheid te kennen geven. Zekerlijk de
geest, die in den mens is, en de inblazing des Almachtigen, maakt
9 henlieden verstandig. De groten zijn niet wijs, en de ouden ver-
10 staan het recht *niet*. Daarom zeg ik: Hoor naar mij; ik zal mijn
11 gevoelen ook vertonen. Ziet, ik heb gewacht op ulieder woorden;
ik heb het oor gewend tot ulieder aanmerkingen, totdat gij rede-
12 nen uitgezocht hadt. Als ik nu acht op u gegeven heb, ziet, er is
niemand, die Job overreedde, die uit ulieden zijn redenen beant-
13 woordde; Opdat gij niet zegt: Wij hebben de wijsheid gevonden;
14 God heeft hem nedergestoten, geen mens. Nu heeft hij tegen
mij geen woorden gericht, en met ulieder woorden zal ik hem niet
15 beantwoorden. Zij zijn ontzet, zij antwoorden niet meer; zij heb-
16 ben de woorden van zich verzet. Ik heb dan gewacht, maar zij
17 spreken niet; want zij staan stil; zij antwoorden niet meer. Ik
zal mijn deel ook antwoorden, ik zal mijn gevoelen ook vertonen.
18 Want ik ben der woorden vol; de geest mijns buiks benauwt mij.
19 Ziet, mijn buik is als de wijn, *die* niet geopend is; gelijk nieuwe
20 lederen zakken zou hij bersten. Ik zal spreken, opdat ik voor mij
21 lucht krijge; ik zal mijn lippen openen, en zal antwoorden. Och,
dat ik niemands aangezicht aanneme, en tot den mens geen bij-
22 namen gebruike! Want ik weet geen bijnamen te gebruiken; in
kort zou mijn Maker mij wegnemen.

En gewisselijk, o Job! hoor toch mijn redenen, en neem al 33
mijn woorden ter ore. Zie nu, ik heb mijn mond opengedaan; 2
mijn tong spreekt onder mijn gehemelte. Mijn redenen zullen de 3
oprechtigheid mijns harten, en de wetenschap mijner lippen, wat
zuiver is, uitspreken. De Geest Gods heeft mij gemaakt, en de 4
adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt. Zo gij kunt, 5
antwoord mij; schik u voor mijn aangezicht, stel u. Zie, ik ben 6
Godes, gelijk gij; uit het leem ben ik ook afgesneden. Zie, mijn 7
verschrikking zal u niet beroeren, en mijn hand zal over u niet
zwaar zijn. Zeker, gij hebt gezegd voor mijn oren, en ik heb 8
de stem der woorden gehoord; Ik ben rein, zonder overtreding; 9
ik ben zuiver, en heb geen misdaad. Zie, Hij vindt oorzaken 10
tegen mij, Hij houdt mij voor Zijn vijand. Hij legt mijn voeten 11
in den stok; Hij neemt al mijn paden waar. Zie, hierin zijt gij 12
niet rechtvaardig, antwoord ik u; want God is meerder dan een
mens. Waarom hebt gij tegen Hem getwist? Want Hij antwoordt 13
niet van al Zijn daden. Maar God spreekt eens of tweemaal; 14
doch men let niet daarop. In den droom, *door* het gezicht des 15
nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering
op het leger; Dan openbaart Hij het voor het oor der lieden, 16
en Hij verzegelt hun kastijding; Opdat Hij den mens afwende 17
van zijn werk, en van den man de hovaardij verberge; Dat Hij 18
zijn ziel van het verderf afhoude; en zijn leven, dat het door het
zwaard niet doorga. Ook wordt hij gestraft met smart op zijn 19
leger, en de sterke menigte zijner beenderen; Zodat zijn leven 20
het brood zelf verfoeit, en zijn ziel de begeerlijke spijze; Dat zijn 21
vlees verdwijnt uit het gezicht, en zijn beenderen, *die* niet gezien
werden, uitsteken; En zijn ziel nadert ten verderve, en zijn leven 22
tot de dingen, die doden. Is er dan bij Hem een Gezant, een 23
Uitlegger, een uit duizend, om den mens zijn rechten plicht te
verkondigen; Zo zal Hij hem genadig zijn, en zeggen: Verlos hem, 24
dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.
Zijn vlees zal frisser worden dan het was in de jeugd; hij zal tot 25
de dagen zijner jonkheid wederkeren. Hij zal tot God ernstiglijk 26
bidden, Die in hem een welbehagen nemen zal, en zijn aangezicht
met gejuich aanzien; want Hij zal den mens zijn gerechtigheid
wedergeven. Hij zal de mensen aanschouwen, en zeggen: Ik heb 27
gezondigd, en het recht verkeerd, hetwelk mij niet heeft gebaat;

28 *Maar God* heeft mijn ziel verlost, dat zij niet voere in het verderf,
29 zodat mijn leven het licht aanziet. Zie, dit alles werkt God twee
30 *maal of* driemaal met een man; Opdat hij zijn ziel afkere van het
31 verderf, en hij verlicht worde met het licht der levenden. Merk
32 op, o Job! Hoor naar mij; zwijg, en ik zal spreken. Zo er redenen
zijn, antwoord mij; spreek, want ik heb lust u te rechtvaardigen.
33 Zo niet, hoor naar mij; zwijg, en ik zal u wijsheid leren.

34, 2 Verder antwoordde Elihu, en zeide: Hoort, gij wijzen, mijn
3 woorden, en gij verstandigen, neigt de oren naar mij. Want het
oor proeft de woorden, gelijk het gehemelte de spijze smaakt.
4 Laat ons kiezen voor ons, wat recht is; laat ons kennen onder
5 ons wat goed is. Want Job heeft gezegd: Ik ben rechtvaardig,
6 en God heeft mijn recht weggenomen. Ik moet liegen in mijn
7 recht; mijn pijl is smartelijk zonder overtreding. Wat man is er,
8 gelijk Job? Hij drinkt de bespotting in als water; En gaat over
weg in gezelschap met de werkers der ongerechtigheid, en wandelt
9 met goddeloze lieden. Want hij heeft gezegd: Het baat een man
10 niet, als hij welbehagen heeft aan God. Daarom, gij, lieden van
verstand, hoort naar mij: Verre zij God van goddeloosheid, en de
11 Almachtige van onrecht! Want *naar* het werk des mensen ver-
geldt Hij hem, en naar eens ieders weg doet Hij het hem vinden.
12 Ook waarlijk, God handelt niet goddelooslijk, en de Almachtige
13 verkeert het recht niet. Wie heeft Hem gesteld over de aarde, en
14 wie heeft de ganse wereld geschikt? Indien Hij Zijn hart tegen
hem zette, Zijn geest en Zijn adem zou Hij tot Zich vergaderen;
15 Alle vlees zou tegelijk den geest geven, en de mens zou tot stof
16 wederkeren. Zo er dan verstand *bij u* is, hoor dit; neig de oren
17 tot de stem mijner woorden. Zou Hij ook, Die het recht haat,
den gewonde verbinden, en zoudt gij den zeer Rechtvaardige ver-
18 doemen? Zou men tot een koning zeggen: Gij Belial; tot de
19 prinsen: Gij goddelozen! *Hoe dan tot Dien*, Die het aangezicht
der vorsten niet aanneemt, en den rijke voor den arme niet kent?
20 Want zij zijn allen Zijner handen werk. In een ogenblik sterven
zij; zelfs ter middernacht wordt een volk geschud, dat het doorga;
21 en de machtige wordt weggenomen zonder hand. Want Zijn ogen
22 zijn op ieders wegen, en Hij ziet al zijn treden. Er is geen duis-
ternis, en er is geen schaduw des doods, dat aldaar de werkers der
23 ongerechtigheid zich verbergen mochten. Gewisselijk, Hij legt

den mens niet te veel op, dat hij tegen God in het gericht zou
mogen treden. Hij vermorzelt de geweldigen, dat men het niet 24
doorzoeken kan, en stelt anderen in hun plaats. Daarom *dat* Hij 25
hun werken kent, zo keert Hij hen des nachts om, en zij worden
verbrijzeld. Hij klopt hen samen als goddelozen, in een plaats, 26
waar aanschouwers zijn; Daarom dat zij van achter Hem afge- 27
weken zijn, en geen Zijner wegen verstaan hebben; Opdat Hij op 28
hem het geroep des armen brenge, en het geroep der ellendigen
verhore. Als Hij stilt, wie zal dan beroeren? Als Hij het aan- 29
gezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen, zowel voor een
volk, als voor een mens alleen? Opdat de huichelachtige mens 30
niet *meer* regere, *en* geen strikken des volks zijn. Zekerlijk heeft 31
hij tot God gezegd: Ik heb *Uw straf* verdragen, ik zal het niet
verderven. Behalve *wat* ik zie, leer Gij mij; heb ik onrecht ge- 32
wrocht, ik zal het niet meer doen. Zal het van u zijn, hoe Hij iets 33
vergelden zal, dewijl gij *Hem* versmaadt? Zoudt gij dan verkiezen,
en niet ik? Wat weet gij dan? Spreek. De lieden van verstand 34
zullen met mij zeggen, en een wijs man zal naar mij horen: *Dat* 35
Job niet met wetenschap gesproken heeft, en zijn woorden niet
met kloek verstand geweest zijn. Mijn Vader, laat Job beproefd 36
worden tot het einde toe, om *zijner* antwoorden wil onder de on-
gerechtige lieden. Want tot zijn zonde zou hij nog overtreding 37
bijvoegen; hij zou onder ons in de handen klappen, en hij zou zijn
redenen vermenigvuldigen tegen God.

Elihu antwoordde verder, en zeide: Houdt gij dat voor recht, **35**, 2
dat gij gezegd hebt: Mijn gerechtigheid is meerder dan Gods?
Want gij hebt gezegd: Wat zou zij u baten? Wat meer voordeel 3
zal ik *daarmede* doen, dan met mijn zonde? Ik zal u antwoord 4
geven, en uw vrienden met u. Bemerk den hemel en zie; en 5
aanschouw de bovenste wolken, zij zijn hoger dan gij. Indien 6
gij zondigt, wat bedrijft gij tegen Hem? Indien uw overtredingen
menigvuldig zijn, wat doet gij Hem? Indien gij rechtvaardig zijt, 7
wat geeft gij Hem, of wat ontvangt Hij uit uw hand? Uw godde- 8
loosheid zou zijn tegen een man, gelijk gij zijt, en uw gerechtigheid
voor eens mensen kind. Vanwege *hun* grootheid doen zij de on- 9
derdrukten roepen; zij schreeuwen vanwege den arm der groten.
Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, die de psalmen 10
geeft in den nacht? Die ons geleerder maakt dan de beesten der 11

12 aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels? Daar
roepen zij; maar Hij antwoordt niet, vanwege den hoogmoed der
13 bozen. Gewisselijk zal God de ijdelheid niet verhoren, en de Al-
14 machtige zal die niet aanschouwen. Dat gij ook gezegd hebt: Gij
zult Hem niet aanschouwen; er is *nochtans* gericht voor Zijn aan-
15 gezicht, wacht gij dan op Hem. Maar nu, dewijl het niets is, dat
Zijn toorn *Job* bezocht heeft, en Hij *hem* niet zeer in overvloed
16 doorkend heeft; Zo heeft Job in ijdelheid zijn mond geopend, *en*
zonder wetenschap woorden vermenigvuldigd.
36, 2 Elihu ging nog voort, en zeide: Verbeid mij een weinig, en ik
3 zal u aanwijzen, dat er nog redenen voor God zijn. Ik zal mijn
gevoelen van verre ophalen, en mijn Schepper gerechtigheid toe-
4 wijzen. Want voorwaar, mijn woorden zullen geen valsheid zijn;
5 een, die oprecht is van gevoelen, is bij u. Zie, God is geweldig,
nochtans versmaadt Hij niet; geweldig is Hij in kracht des harten.
6 Hij laat den goddeloze niet leven, en het recht der ellendigen be-
7 schikt Hij. Hij onttrekt Zijn ogen niet van den rechtvaardige,
maar met de koningen zijn zij in den troon; daar zet Hij hen
8 voor altoos, en zij worden verheven. En zo zij, gebonden zijnde
9 in boeien, vast gehouden worden met banden der ellende; Dan
geeft Hij hun hun werk te kennen, en hun overtredingen, omdat zij
10 de overhand genomen hebben; En Hij openbaart het *voor* hun-
lieder oor ter tucht, en zegt, dat zij zich van de ongerechtigheid
11 bekeren zouden. Indien zij horen, en *Hem* dienen, zo zullen zij
hun dagen eindigen in het goede, en hun jaren in liefelijkheden.
12 Maar zo zij niet horen, zo gaan zij door het zwaard door, en zij
13 geven den geest zonder kennis. En die met het hart huichelach-
tig zijn, leggen toorn op; zij roepen niet, als Hij hen gebonden
14 heeft. Hun ziel zal in de jonkheid sterven, en hun leven onder de
15 schandjongens. Hij zal den ellendige in zijn ellende vrijmaken,
en in de onderdrukking zal Hij het *voor* hunlieder oor openbaren.
16 Alzo zou Hij ook u afgekeerd hebben van den mond des angstes
tot de ruimte, onder dewelke geen benauwing zou geweest zijn;
17 en het gerecht uwer tafel zou vol vettigheid geweest zijn. Maar
gij hebt het gericht des goddelozen vervuld; het gericht en het
18 recht houden *u* vast. Omdat er grimmigheid is, *wacht u*, dat
Hij u misschien niet met een klop wegstote; zodat u een groot
19 rantsoen er niet zou afbrengen. Zou Hij uw rijkdom achten, *dat*

gij niet in benauwdheid zoudt zijn; of enige versterkingen van
kracht? Haak niet naar dien nacht, *als* de volken van hun plaats 20
opgenomen worden. Wacht u, wend u niet tot ongerechtigheid; 21
overmits gij ze in dezen verkoren hebt, uit oorzake van de ellende.
Zie, God verhoogt door Zijn kracht; wie is een Leraar, gelijk Hij? 22
Wie heeft Hem gesteld over Zijn weg? Of wie heeft gezegd: Gij 23
hebt onrecht gedaan? Gedenk, dat gij Zijn werk groot maakt, 24
hetwelk de lieden aanschouwen. Alle mensen zien het aan; de 25
mens schouwt *het* van verre. Zie, God is groot, en wij begrij- 26
pen het niet; er is ook geen onderzoeking van het getal Zijner
jaren. Want Hij trekt de druppelen der wateren op, die den re- 27
gen na zijn damp uitgieten; Welke de wolken uitgieten, *en* over 28
den mens overvloediglijk afdruipen. Kan men ook verstaan de 29
uitbreidingen der wolken, *en* de krakingen Zijner hutte? Zie, 30
Hij breidt over hem Zijn licht uit, en de wortelen der zee bedekt
Hij. Want daardoor richt Hij de volken; Hij geeft spijze ten over- 31
vloede. Met handen bedekt Hij het licht, en doet aan hetzelve 32
verbod door dengene, die tussen doorkomt. Daarvan verkondigt 33
Zijn geklater, *en* het vee; ook van den opgaanden *damp*.

Ook beeft hierover mijn hart, en springt op uit zijn plaats. **37**
Hoort met aandacht de beweging Zijner stem, en het geluid, *dat* 2
uit Zijn mond uitgaat! Dat zendt Hij rechtuit onder den gansen 3
hemel, en Zijn licht over de einden der aarde. Daarna brult Hij 4
met de stem; Hij dondert met de stem Zijner hoogheid, en ver-
trekt die dingen niet, als Zijn stem zal gehoord worden. God 5
dondert met Zijn stem zeer wonderlijk; Hij doet grote dingen, en
wij begrijpen ze niet. Want Hij zegt tot de sneeuw: Wees op 6
de aarde; en *tot* den plasregen des regens; dan is er de plasregen
Zijner sterke regenen. *Dan* zegelt Hij de hand van ieder mens 7
toe, opdat Hij kenne al de lieden Zijns werks. En het gedierte 8
gaat in de loerplaatsen, en blijft in zijn holen. Uit de binnen- 9
kamer komt de wervelwind, en van de verstrooiende *winden* de
koude. Door *zijn* geblaas geeft God de vorst, zodat de brede wa- 10
teren verstijfd worden. Ook vermoeit Hij de dikke wolken *door* 11
klaarheid; Hij verstrooit de wolk Zijns lichts. Die keert zich dan 12
naar Zijn wijzen raad *door* ommegangen, dat zij doen al wat Hij
ze gebiedt, op het vlakke der wereld, op de aarde. Hetzij dat 13
Hij die tot een roede, of tot Zijn land, of tot weldadigheid be-

14 schikt. Neem dit, o Job, ter ore; sta, en aanmerk de wonderen
15 Gods. Weet gij, wanneer God over dezelve orde stelt, en het licht
16 Zijner wolk laat schijnen? Hebt gij wetenschap van de opwegin-
gen der dikke wolken; de wonderheden Desgenen, Die volmaakt
17 is in wetenschappen? Hoe uw klederen warm worden, als Hij de
18 aarde stil maakt uit het zuiden? Hebt gij met Hem de hemelen
19 uitgespannen, die vast zijn, als een gegoten spiegel? Onderricht
ons, wat wij Hem zeggen zullen; *want* wij zullen niets ordentelijk
20 voorstellen kunnen vanwege de duisternis. Zal het Hem verteld
worden, als ik *zo* zou spreken? Denkt iemand *dat*, gewisselijk,
21 hij zal verslonden worden. En nu ziet men het licht niet *als het*
22 helder is in den hemel, als de wind doorgaat, en dien zuivert; *Als*
van het noorden het goud komt; *maar* bij God is een vreselij-
23 ke majesteit! Den Almachtige, Dien kunnen wij niet uitvinden;
Hij is groot van kracht; doch *door* gericht en grote gerechtigheid
24 verdrukt Hij niet. Daarom vrezen Hem de lieden; Hij ziet geen
wijzen van harte aan.

38 Daarna antwoordde de HEERE Job uit een onweder, en zeide:
2 Wie is hij, die den raad verduistert met woorden zonder weten-
3 schap? Gord nu, als een man, uw lenden, zo zal Ik u vragen, en
4 onderricht Mij. Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde? Geef
5 het te kennen, indien gij kloek van verstand zijt. Wie heeft haar
maten gezet, want gij weet het; of wie heeft over haar een richt-
6 snoer getrokken? Waarop zijn haar grondvesten nedergezonken,
7 of wie heeft haar hoeksteen gelegd? Toen de morgensterren te
8 zamen vrolijk zongen, en al de kinderen Gods juichten. Of *wie*
heeft de zee met deuren toegesloten, toen zij uitbrak, *en* uit de
9 baarmoeder voortkwam? Toen Ik de wolk *tot* haar kleding stel-
10 de, en de donkerheid *tot* haar windeldoek; Toen Ik voor haar
met Mijn besluit *de aarde* doorbrak, en zette grendel en deu-
11 ren; En zeide: Tot hiertoe zult gij komen, en niet verder, en hier
12 zal hij zich stellen tegen den hoogmoed uwer golven. Hebt gij
van uw dagen den morgenstond geboden? Hebt gij den dageraad
13 zijn plaats gewezen; Opdat hij de einden der aarde vatten zou;
14 en de goddelozen uit haar uitgeschud zouden worden? Dat zij
veranderd zou worden gelijk zegelleem, en zij gesteld worden als
15 een kleed? En dat van de goddelozen hun licht geweerd wor-
16 de, en de hoge arm worde gebroken? Zijt gij gekomen tot aan

de oorsprongen der zee, en hebt gij in het onderste des afgronds
gewandeld? Zijn u de poorten des doods ontdekt, en hebt gij 17
gezien de poorten van de schaduw des doods? Zijt gij met uw 18
verstand gekomen tot aan de breedte der aarde? Geef het te ken-
nen, indien gij dit alles weet. Waar is de weg, *daar* het licht 19
woont? En de duisternis, waar is haar plaats? Dat gij dat bren- 20
gen zoudt tot zijn pale, en dat gij merken zoudt de paden zijns
huizes? Gij weet het, want gij waart toen geboren, en uw da- 21
gen zijn veel in getal. Zijt gij gekomen tot de schatkameren der 22
sneeuw, en hebt gij de schatkameren des hagels gezien? Dien Ik 23
ophoude tot den tijd der benauwdheid, tot den dag des strijds en
des oorlogs! Waar is de weg, *daar* het licht verdeeld wordt, *en* 24
de oostenwind zich verstrooit op de aarde? Wie deelt voor den 25
stortregen een waterloop uit, en een weg voor het weerlicht der
donderen? Om te regenen op het land, *waar* niemand is, *op* de 26
woestijn, waarin geen mens is; Om het woeste en het verwoeste 27
te verzadigen, en om het uitspruitsel der grasscheutjes te doen
wassen. Heeft de regen een vader, of wie baart de druppelen des 28
dauws? Uit wiens buik komt het ijs voort, en wie baart den rijm 29
des hemels? Als met een steen verbergen zich de wateren, en het 30
vlakke des afgrond wordt omvat. Kunt gij de liefelijkheden van 31
het Zevengesternte binden, of de strengen des Orions losmaken?
Kunt gij de Mazzaroth voortbrengen op haar tijd, en den Wagen 32
met zijn kinderen leiden? Weet gij de verordeningen des hemels, 33
of kunt gij deszelfs heerschappij op de aarde bestellen? Kunt gij 34
uw stem tot de wolken opheffen, opdat een overvloed van water
u bedekke? Kunt gij de bliksemen uitlaten, dat zij henenvaren, 35
en tot u zeggen: Zie, *hier* zijn wij? Wie heeft de wijsheid in 36
het binnenste gezet? Of wie heeft den zin het verstand gegeven?
Wie kan de wolken met wijsheid tellen, en wie kan de flessen des 37
hemels nederleggen? Als het stof doorgoten is tot vastigheid, en 38
de kluiten samenkleven? (039:1) Zult gij voor den ouden leeuw 39
roof jagen, of de graagheid der jonge leeuwen vervullen? (039:2) 40
Als zij nederbukken in de holen, *en* in den kuil zitten, ter loering?
(039:3) Wie bereidt de raaf haar kost, als haar jongen tot God 41
schreeuwen, *als* zij dwalen, omdat er geen eten is?

(039:4) Weet gij den tijd van het baren der steengeiten? Hebt **39**
gij waargenomen den arbeid der hinden? (039:5) Zult gij de 2

maanden tellen, *die* zij vervullen, en weet gij den tijd van haar
3 baren? (039:6) Als zij zich krommen, haar jongen met versplij-
4 ting voortbrengen, haar smarten uitwerpen? (039:7) Haar jongen
worden kloek, worden groot door het koren; zij gaan uit, en ke-
5 ren niet weder tot dezelve. (039:8) Wie heeft den woudezel vrij
henengezonden, en wie heeft de banden des wilden ezels gelost?
6 (039:9) Dien Ik de wildernis tot zijn huis besteld heb, en het zil-
7 tige tot zijn woningen. (039:10) Hij belacht het gewoel der stad;
8 het menigerlei getier des drijvers hoort hij niet. (039:11) Dat hij
uitspeurt op de bergen, is zijn weide; en hij zoekt allerlei groensel
9 na. (039:12) Zal de eenhoorn u willen dienen? Zal hij vernachten
10 aan uw kribbe? (039:13) Zult gij den eenhoorn met zijn touw aan
11 de voren binden? Zal hij de laagten achter u eggen? (039:14)
Zult gij op hem vertrouwen, omdat zijn kracht groot is, en zult
12 gij uw arbeid op hem laten? (039:15) Zult gij hem geloven, dat
hij uw zaad zal wederbrengen, en vergaderen *tot* uw dorsvloer?
13 (039:16) Zijn *van u* de verheugelijke vleugelen der pauwen? Of de
14 vederen des ooievaars, en des struisvogels? (039:17) Dat zij haar
15 eieren in de aarde laat, en in het stof die verwarmt. (039:18) En
vergeet, dat de voet die drukken kan, en de dieren des velds die
16 vertrappen kunnen? (039:19) Zij verhardt zich tegen haar jon-
gen, alsof zij de hare niet waren; haar arbeid is te vergeefs, *omdat*
17 zij zonder vreze is. (039:20) Want God heeft haar van wijsheid
18 ontbloot, en heeft haar des verstands niet medegedeeld. (039:21)
Als het tijd is, verheft zij zich in de hoogte; zij belacht het paard
19 en zijn rijder. (039:22) Zult gij het paard sterkte geven? Kunt gij
20 zijn hals met donder bekleden? (039:23) Zult gij het beroeren als
een sprinkhaan? De pracht van zijn gesnuif is een verschrikking.
21 (039:24) Het graaft in den grond, en het is vrolijk in zijn kracht;
22 en trekt uit, den geharnaste tegemoet. (039:25) Het belacht de
vreze, en wordt niet ontsteld, en keert niet wederom vanwege het
23 zwaard. (039:26) Tegen hem ratelt de pijlkoker, het vlammig
24 ijzer des spies en der lans. (039:27) Met schudding en beroering
slokt het de aarde op, en gelooft niet, dat het is het geluid der
25 bazuin. (039:28) In het volle geklank der bazuin, zegt het: Heah!
en ruikt den krijg van verre, den donder der vorsten en het ge-
26 juich. (039:29) Vliegt de sperwer door uw verstand, *en* breidt
27 hij zijn vleugelen uit naar het zuiden? (039:30) Is het naar uw

bevel, dat de arend zich omhoog verheft, en dat hij zijn nest in de
hoogte maakt? (039:31) Hij woont en vernacht in de steenrots, 28
op de scherpte der steenrots en der vaste plaats. (039:32) Van 29
daar speurt hij de spijze op; zijn ogen zien van verre af. (039:33) 30
Ook zuipen zijn jongen bloed; en waar verslagenen zijn, daar is
hij.

(039:34) En de HEERE antwoordde Job, en zeide: (039:35) **40**, 2
Is het twisten met den Almachtige onderrichten? Wie God be-
straft, die antwoorde daarop. (039:36) Toen antwoordde Job den 3
HEERE, en zeide: (039:37) Zie, ik ben te gering; wat zou ik U 4
antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond. (039:38) Een- 5
maal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden; of tweemaal,
maar zal niet voortvaren. (040:1) En de HEERE antwoordde 6
Job uit een onweder, en zeide: (040:2) Gord nu als een man 7
uw lenden; Ik zal u vragen, en onderricht Mij. (040:3) Zult gij 8
ook Mijn oordeel te niet maken? Zult Gij Mij verdoemen, opdat
gij rechtvaardig zijt? (040:4) Hebt gij een arm gelijk God? En 9
kunt gij, gelijk Hij, met de stem donderen? (040:5) Versier u nu 10
met voortreffelijkheid en hoogheid, en bekleed u met majesteit en
heerlijkheid! (040:6) Strooi de verbolgenheden uws toorns uit, en 11
zie allen hoogmoedige, en verneder hem! (040:7) Zie allen hoog- 12
moedige, *en* breng hem ten onder; en verpletter de goddelozen in
hun plaats! (040:8) Verberg hen te zamen in het stof; verbind 13
hun aangezichten in het verborgen! (040:9) Dan zal Ik ook u 14
loven, omdat uw rechterhand u zal verlost hebben. (040:10) Zie 15
nu Behemoth, welken Ik gemaakt heb nevens u; hij eet hooi, gelijk
een rund. (040:11) Zie toch, zijn kracht is in zijn lenden, en zijn 16
macht in den navel zijns buiks. (040:12) Als het hem lust, zijn 17
staart is als een ceder; de zenuwen zijner schaamte zijn doorvloch-
ten. (040:13) Zijn beenderen zijn *als* vast koper; zijn gebeenten 18
zijn als ijzeren handbomen. (040:14) Hij is een hoofdstuk der 19
wegen Gods; die hem gemaakt heeft, heeft *hem* zijn zwaard aan-
gehecht. (040:15) Omdat de bergen hem voeder voortbrengen, 20
daarom spelen al de dieren des velds aldaar. (040:16) Onder 21
schaduwachtige bomen ligt hij neder, in een schuilplaats des riets
en des slijks. (040:17) De schaduwachtige bomen bedekken hem, 22
elkeen met zijn schaduw; de beekwilgen omringen hem. (040:18) 23
Zie, hij doet de rivier geweld aan, *en* verhaast zich niet; hij ver-

trouwt, dat hij de Jordaan in zijn mond zou kunnen intrekken.
24 (040:19) Zou men hem voor zijn ogen kunnen vangen? Zou men
hem met strikken den neus doorboren kunnen?
41 (040:20) Zult gij den Leviathan met den angel trekken, of zijn
2 tong met een koord, *dat* gij laat nederzinken? (040:21) Zult gij
hem een bieze in den neus leggen, of met een doorn zijn kaak
3 doorboren? (040:22) Zal hij aan u veel smekingen maken? Zal
4 hij zachtjes tot u spreken? (040:23) Zal hij een verbond met u
5 maken? Zult gij hem aannemen tot een eeuwigen slaaf? (040:24)
Zult gij met hem spelen gelijk *met* een vogeltje, of zult gij hem
6 binden voor uw jonge dochters? (040:25) Zullen de metgezellen
over hem een maaltijd bereiden? Zullen zij hem delen onder de
7 kooplieden? (040:26) Zult gij zijn huis met haken vullen, of met
8 een visserskrauwel zijn hoofd? (040:27) Leg uw hand op hem,
9 gedenk des strijds, doe het niet meer. (040:28) Zie, zijn hoop zal
10 feilen; zal hij ook voor zijn gezicht nedergeslagen worden? (041:1)
Niemand is *zo* koen, dat hij hem opwekken zou; wie is dan hij,
11 die zich voor Mijn aangezicht stellen zou? (041:2) Wie heeft Mij
voorgekomen, dat Ik *hem* zou vergelden? Wat onder den gansen
12 hemel is, is het Mijne. (041:3) Ik zal zijn leden niet verzwijgen,
noch het verhaal *zijner* sterkte, noch de bevalligheid zijner gestal-
13 tenis. (041:4) Wie zou het opperste zijns kleeds ontdekken? Wie
14 zou met zijn dubbelen breidel *hem* aankomen? (041:5) Wie zou
de deuren zijns aangezichts opendoen? Rondom zijn tanden is
15 verschrikking. (041:6) Zeer uitnemend zijn zijn sterke schilden,
16 elkeen gesloten *als* met een nauwdrukkend zegel. (041:7) Het
een is *zo* na aan het andere, dat de wind daar niet kan tussen
17 komen. (041:8) Zij kleven aan elkander, zij vatten zich samen,
18 dat zij zich niet scheiden. (041:9) Elk een zijner niezingen doet
een licht schijnen; en zijn ogen zijn als de oogleden des dageraads.
19 (041:10) Uit zijn mond gaan fakkelen, vurige vonken raken er uit.
20 (041:11) Uit zijn neusgaten komt rook voort, als *uit* een zieden-
21 den pot en ruimen ketel. (041:12) Zijn adem zou kolen doen
22 vlammen, en een vlam komt uit zijn mond voort. (041:13) In
zijn hals herbergt de sterkte; voor hem springt zelfs de droefheid
23 van vreugde op. (041:14) De stukken van zijn vlees kleven samen;
24 elkeen is vast in hem, het wordt niet bewogen. (041:15) Zijn hart
is vast gelijk een steen; ja, vast gelijk een deel van den ondersten

molensteen. (041:16) Van zijn verheffen schromen de sterken; om 25
zijner doorbrekingen wille ontzondigen zij zich. (041:17) Raakt 26
hem iemand met het zwaard, dat zal niet bestaan, spies, schicht
noch pantsier. (041:18) Hij acht het ijzer voor stro, en het staal 27
voor verrot hout. (041:19) De pijl zal hem niet doen vlieden, de 28
slingerstenen worden hem in stoppelen veranderd. (041:20) De 29
werpstenen worden *van hem* geacht als stoppelen, en hij belacht
de drilling der lans. (041:21) Onder hem zijn scherpe scherven; 30
hij spreidt zich op het puntachtige, *als* op slijk. (041:22) Hij doet 31
de diepte zieden gelijk een pot; hij stelt de zee als een apothekers-
kokerij. (041:23) Achter zich verlicht hij het pad; men zou den 32
afgrond voor grijzigheid houden. (041:24) Op de aarde is niets 33
met hem te vergelijken, die gemaakt is om zonder schrik te wezen.
(041:25) Hij aanziet alles, wat hoog is, hij is een koning over alle 34
jonge hoogmoedige dieren.

Toen antwoordde Job den HEERE, en zeide: Ik weet, dat **42**, 2
Gij alles vermoogt, en dat geen van Uw gedachten kan afgesne-
den worden. Wie is hij, *zegt Gij*, die den raad verbergt zonder 3
wetenschap? Zo heb ik dan verhaald, hetgeen ik niet verstond,
dingen, die voor mij te wonderbaar waren, die ik niet wist. Hoor 4
toch, en ik zal spreken; ik zal U vragen, en onderricht Gij mij.
Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn 5
oog. Daarom verfoei ik *mij*, en ik heb berouw in stof en as. Het 6, 7
geschiedde nu, nadat de HEERE die woorden tot Job gesproken
had, dat de HEERE tot Elifaz, den Themaniet, zeide: Mijn toorn
is ontstoken tegen u, en tegen uw twee vrienden, want gijlieden
hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk Mijn knecht Job. Daar- 8
om neemt nu voor ulieden zeven varren en zeven rammen, en gaat
henen tot Mijn knecht Job, en offert brandoffer voor ulieden, en
laat Mijn knecht Job voor ulieden bidden; want zekerlijk, Ik zal
zijn aangezicht aannemen, opdat Ik aan ulieden niet doe naar
uw dwaasheid; want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken,
gelijk Mijn knecht Job. Toen gingen Elifaz, de Themaniet, en 9
Bildad, de Suhiet, *en* Zofar, de Naamathiet, henen, en deden, ge-
lijk als de HEERE tot hen gesproken had; en de HEERE nam het
aangezicht van Job aan. En de HEERE wendde de gevangenis 10
van Job, toen hij gebeden had voor zijn vrienden; en de HEERE
vermeerderde al hetgeen Job gehad had tot dubbel zoveel. Ook 11

kwamen tot hem al zijn broeders, en al zijn zusters, en allen, die
hem te voren gekend hadden, en aten brood met hem in zijn huis,
en beklaagden hem, en vertroostten hem over al het kwaad, dat
de HEERE over hem gebracht had; en zij gaven hem een iegelijk
12 een stuk gelds, een iegelijk ook een gouden voorhoofdsiersel. En
de HEERE zegende Jobs laatste meer dan zijn eerste; want hij
had veertien duizend schapen, en zes duizend kemelen, en dui-
13 zend juk runderen, en duizend ezelinnen. Daartoe had hij zeven
14 zonen en drie dochteren. En hij noemde den naam der eerste
Jemima, en den naam der tweede Kezia, en den naam der derde
15 Keren-happuch. En er werden zo schone vrouwen niet gevonden
in het ganse land, als de dochteren van Job; en haar vader gaf
16 haar erfdeel onder haar broederen. En Job leefde na dezen hon-
derd en veertig jaren, dat hij zag zijn kinderen, en de kinderen
17 zijner kinderen, tot in vier geslachten. En Job stierf, oud en der
dagen zat.

Psalmen

Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in den raad der **1**
goddelozen, noch staat op den weg der zondaren, noch
zit in het gestoelte der spotters; Maar zijn lust is in 2
des HEEREN wet, en hij overdenkt Zijn wet dag en
nacht. Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, 3
die zijn vrucht geeft op zijn tijd, en welks blad niet afvalt; en
al wat hij doet, zal wel gelukken. Alzo zijn de goddelozen niet, 4
maar als het kaf, dat de wind henendrijft. Daarom zullen de 5
goddelozen niet bestaan in het gericht, noch de zondaars in de
vergadering der rechtvaardigen. Want de HEERE kent den weg 6
der rechtvaardigen; maar de weg der goddelozen zal vergaan.

Waarom woeden de heidenen, en bedenken de volken ijdelheid? **2**
De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen 2
te zamen tegen den HEERE, en tegen Zijn Gezalfde, *zeggende*:
Laat ons hun banden verscheuren, en hun touwen van ons werpen. 3
Die in den hemel woont, zal lachen; de HEERE zal hen bespotten. 4
Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, en in Zijn grimmigheid 5
zal Hij hen verschrikken. Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over 6
Sion, den berg Mijner heiligheid. Ik zal van het besluit verhalen: 7
de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb
Ik U gegenereerd. Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot 8
Uw erfdeel, en de einden der aarde *tot* Uw bezitting. Gij zult 9
hen verpletteren met een ijzeren scepter; Gij zult hen in stukken
slaan als een pottenbakkersvat. Nu dan, gij koningen, handelt 10
verstandiglijk; laat u tuchtigen, gij rechters der aarde! Dient den 11
HEERE met vreze, en verheugt u met beving. Kust den Zoon, 12
opdat Hij niet toorne, en gij *op* den weg vergaat, wanneer Zijn
toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen,
die op Hem betrouwen.

Een psalm van David, als hij vlood voor het aangezicht van zijn **3**
zoon Absalom. (03:2) O HEERE! hoe zijn mijn tegenpartijders
vermenigvuldigd; velen staan tegen mij op. (03:3) Velen zeggen 2

3 van mijn ziel: Hij heeft geen heil bij God. Sela. (03:4) Doch
Gij,HEERE! zijt een Schild voor mij, mijn eer, en Die mijn hoofd
4 opheft. (03:5) Ik riep met mijn stem tot den HEERE, en Hij
5 verhoorde mij van den berg Zijner heiligheid. Sela. (03:6) Ik lag
neder en sliep; ik ontwaakte, want de HEERE ondersteunde mij.
6 (03:7) Ik zal niet vrezen voor tienduizenden des volks, die zich
7 rondom tegen mij zetten. (03:8) Sta op, HEERE, verlos mij,
mijn God; want Gij hebt al mijn vijanden op het kinnebakken
8 geslagen; de tanden der goddelozen hebt Gij verbroken. (03:9)
Het heil is des HEEREN; Uw zegen is over Uw volk. Sela.
4 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth. (04:2) Als ik roep, verhoor mij, o God mijner gerechtigheid!
In benauwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt; wees mij genadig,
2 en hoor mijn gebed. (04:3) Gij, mannen, hoe lang zal mijn eer
tot schande zijn? *Hoe lang* zult gij de ijdelheid beminnen, de leu-
3 gen zoeken? Sela. (04:4) Weet toch, dat de HEERE Zich een
gunstgenoot heeft afgezonderd; de HEERE zal horen, als ik tot
4 Hem roep. (04:5) Zijt beroerd, en zondigt niet; spreekt in ulieder
5 hart op uw leger, en zijt stil. Sela. (04:6) Offert offeranden der
6 gerechtigheid, en vertrouwt op den HEERE. (04:7) Velen zeggen:
Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht
7 Uws aanschijns, o HEERE! (04:8) Gij hebt vreugde in mijn hart
gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most verme-
8 nigvuldigd zijn. (04:9) Ik zal in vrede te zamen nederliggen en
slapen; want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen.
5 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Nechiloth. (05:2) O HEERE, neem mijn redenen ter ore; versta
2 mijn overdenking. (05:3) Merk op de stem mijns geroeps, o mijn
3 Koning en mijn God! Want tot U zal ik bidden. (05:4) Des mor-
gens, HEERE, zult Gij mijn stem horen; des morgens zal ik *mij*
4 tot U schikken, en wacht houden. (05:5) Want Gij zijt geen God,
Die lust heeft aan goddeloosheid; de boze zal bij U niet verkeren.
5 (05:6) De onzinnigen zullen voor Uw ogen niet bestaan; Gij haat
6 alle werkers der ongerechtigheid. (05:7) Gij zult de leugenspre-
kers verdoen; van den man des bloeds en des bedrogs heeft de
7 HEERE een gruwel. (05:8) Maar ik zal door de grootheid Uwer
goedertierenheid in Uw huis ingaan; ik zal mij buigen naar het
8 paleis Uwer heiligheid, in Uw vreze. (05:9) HEERE! Leid mij

in Uw gerechtigheid, om mijner verspieders wil; richt Uw weg
voor mijn aangezicht. (05:10) Want in hun mond is niets rechts, 9
hun binnenste is enkel verderving, hun keel is een open graf, met
hun tong vleien zij. (05:11) Verklaar hen schuldig, o God; laat 10
hen vervallen van hun raadslagen; drijf hen henen om de veel-
heid hunner overtredingen, want zij zijn wederspannig tegen U.
(05:12) Maar laat verblijd zijn allen, die op U betrouwen, tot in 11
eeuwigheid; laat hen juichen, omdat Gij hen overdekt; en laat in
U van vreugde opspringen, die Uw Naam liefhebben. (05:13) 12
Want Gij, HEERE, zult den rechtvaardige zegenen; Gij zult hem
met goedgunstigheid kronen, als met een rondas.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Ne- **6**
ginoth, op de Scheminith. (06:2) O HEERE, straf mij niet in
Uw toorn, en kastijd mij niet in Uw grimmigheid! (06:3) Wees 2
mij genadig, HEERE, want ik ben verzwakt; genees mij, HEE-
RE, want mijn beenderen zijn verschrikt. (06:4) Ja, mijn ziel is 3
zeer verschrikt; en Gij, HEERE, hoe lange? (06:5) Keer weder, 4
HEERE, red mijn ziel; verlos mij, om Uwer goedertierenheid wil.
(06:6) Want in den dood is Uwer geen gedachtenis; wie zal U lo- 5
ven in het graf? (06:7) Ik ben moede van mijn zuchten; ik doe 6
mijn bed den gansen nacht zwemmen; ik doornat mijn bedstede
met mijn tranen. (06:8) Mijn oog is doorknaagd van verdriet, is 7
veroud, vanwege al mijn tegenpartijders. (06:9) Wijkt van mij, 8
al gij werkers der ongerechtigheid; want de HEERE heeft de stem
mijns geweens gehoord. (06:10) De HEERE heeft mijn smeking 9
gehoord; de HEERE zal mijn gebed aannemen. (06:11) Al mijn 10
vijanden zullen zeer beschaamd en verbaasd worden; zij zullen
terugkeren, zij zullen in een ogenblik beschaamd worden.

Davids Schiggajon, dat hij den HEERE gezongen heeft, over **7**
de woorden van Cusch, den zoon van Jemini. (07:2) HEERE,
mijn God, op U betrouw ik; verlos mij van al mijn vervolgers,
en red mij. (07:3) Opdat hij mijn ziel niet rove als een leeuw, 2
verscheurende, terwijl er geen verlosser is. (07:4) HEERE, mijn 3
God, indien ik dat gedaan heb, indien er onrecht in mijn handen
is; (07:5) Indien ik kwaad vergolden heb dien, die vrede met mij 4
had; (ja, ik heb dien gered, die mij zonder oorzaak benauwde!)
(07:6) Zo vervolge de vijand mijn ziel, en achterhale ze, en vertre- 5
de mijn leven ter aarde, en doe mijn eer in het stof wonen! Sela.

6 (07:7) Sta op, HEERE, in Uw toorn, verhef U om de verbolgen-
heden mijner benauwers, en ontwaak tot mij; Gij hebt het gericht
7 bevolen. (07:8) Zo zal de vergadering der volken U omsinge-
8 len; keer dan boven haar weder in de hoogte. (07:9) De HEERE
zal den volken recht doen; richt mij, HEERE, naar mijn gerechtig-
9 heid, en naar mijn oprechtigheid, *die* bij mij is. (07:10) Laat toch
de boosheid der goddelozen een einde nemen, maar bevestig den
rechtvaardige, Gij, Die harten en nieren beproeft, o rechtvaardige
10 God! (07:11) Mijn schild is bij God, Die de oprechten van hart
11 behoudt. (07:12) God is een rechtvaardige Rechter, en een God,
12 Die te allen dage toornt. (07:13) Indien hij zich niet bekeert,
zo zal Hij Zijn zwaard wetten; Hij heeft Zijn boog gespannen,
13 en dien bereid. (07:14) En heeft dodelijke wapenen voor hem
gereed gemaakt; Hij zal Zijn pijlen tegen de hittige vervolgers te
14 werk stellen. (07:15) Ziet, hij is in arbeid van ongerechtigheid, en
15 is zwanger van moeite, hij zal leugen baren. (07:16) Hij heeft een
kuil gedolven, en dien uitgegraven, maar hij is gevallen in de groe-
16 ve, *die* hij gemaakt heeft. (07:17) Zijn moeite zal op zijn hoofd
17 wederkeren, en zijn geweld op zijn schedel nederdalen. (07:18)
Ik zal den HEERE loven naar Zijn gerechtigheid, en den Naam
des HEEREN, des Allerhoogsten, psalmzingen.

8 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Git-
thith. (08:2) O HEERE, onze Heere! hoe heerlijk is Uw Naam
op de ganse aarde! Gij, die Uw majesteit gesteld hebt boven de
2 hemelen. (08:3) Uit den mond der kinderkens en der zuigelingen
hebt Gij sterkte gegrondvest, om Uwer tegenpartijen wil, om den
3 vijand en wraakgierige te doen ophouden. (08:4) Als ik Uw he-
mel aanzie, het werk Uwer vingeren, de maan en de sterren, die
4 Gij bereid hebt; (08:5) Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt,
5 en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt? (08:6) En hebt
hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, en hebt hem met
6 eer en heerlijkheid gekroond? (08:7) Gij doet hem heersen over
de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet;
7 (08:8) Schapen en ossen, alle die; ook mede de dieren des velds.
8 (08:9) Het gevogelte des hemels, en de vissen der zee; hetgeen de
9 paden der zeeen doorwandelt. (08:10) O HEERE, onze Heere!
hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde!

9 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op Muth-

labben. (09:2) Ik zal den HEERE loven met mijn ganse hart; ik
zal al Uw wonderen vertellen. (09:3) In U zal ik mij verblijden, 2
en van vreugde opspringen; ik zal Uw Naam psalmzingen, o Al-
lerhoogste! (09:4) Omdat mijn vijanden achterwaarts gekeerd, 3
gevallen en vergaan zijn van Uw aangezicht. (09:5) Want Gij 4
hebt mijn recht en mijn rechtszaak afgedaan; Gij hebt gezeten op
den troon, o Rechter, der gerechtigheid. (09:6) Gij hebt de heide- 5
nen gescholden, den goddeloze verdaan, hun naam uitgedelgd, tot
in eeuwigheid en altoos. (09:7) O vijand! zijn de verwoestingen 6
voleind in eeuwigheid, en hebt gij de steden uitgeroeid? Hunlie-
der gedachtenis is *met* hen vergaan. (09:8) Maar de HEERE 7
zal in eeuwigheid zitten; Hij heeft Zijn troon bereid ten gerichte.
(09:9) En Hij Zelf zal de wereld richten in gerechtigheid, en de vol- 8
ken oordelen in rechtmatigheden. (09:10) En de HEERE zal een 9
Hoog Vertrek zijn voor den verdrukte, een Hoog Vertrek in tijden
van benauwdheid. (09:11) En die Uw Naam kennen, zullen op U 10
vertrouwen, omdat Gij, HEERE, niet hebt verlaten degenen, die
U zoeken. (09:12) Psalmzingt den HEERE, Die te Sion woont; 11
verkondigt onder de volken Zijn daden. (09:13) Want Hij zoekt 12
de bloedstortingen, Hij gedenkt derzelve; Hij vergeet het geroep
der ellendigen niet. (09:14) Wees mij genadig, HEERE, zie mijn 13
ellende aan, van mijne haters *mij aangedaan*, Gij, Die mij ver-
hoogt uit de poorten des doods; (09:15) Opdat ik Uw gansen lof 14
in de poorten der dochter van Sion vertelle, dat ik mij verheuge
in Uw heil. (09:16) De heidenen zijn gezonken in de groeve, *die* 15
zij gemaakt hadden; hunlieder voet is gevangen in het net, dat
zij verborgen hadden. (09:17) De HEERE is bekend geworden; 16
Hij heeft recht gedaan; de goddeloze is verstrikt in het werk zijner
handen! Higgajon, Sela. (09:18) De goddelozen zullen terugke- 17
ren, naar de hel toe, alle godvergetende heidenen. (09:19) Want 18
de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, *noch* de ver-
wachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn. (09:20) Sta 19
op, HEERE, laat de mens zich niet versterken; laat de heidenen
voor Uw aangezicht geoordeeld worden. (09:21) O HEERE! jaag 20
hun vreze aan; laat de heidenen weten, *dat* zij mensen zijn. Sela.

O HEERE! waarom staat Gij van verre? *waarom* verbergt Gij **10**
U in tijden van benauwdheid? De goddeloze vervolgt hittiglijk in 2
hoogmoed den ellendige; laat hen gegrepen worden in de aansla-

3 gen, die zij bedacht hebben. Want de goddeloze roemt over den
wens zijner ziel; hij zegent den gierigaard, hij lastert den HEERE.
4 De goddeloze, gelijk hij zijn neus omhoog steekt, onderzoekt niet;
5 al zijn gedachten zijn, dat er geen God is. Zijn wegen maken
ten allen tijde smarte; Uw oordelen zijn een hoogte, verre van
6 hem; al zijn tegenpartijders, die blaast hij aan. Hij zegt in zijn
hart: Ik zal niet wankelen; want *ik* zal van geslacht tot geslacht
7 in geen kwaad zijn. Zijn mond is vol van vloek, en bedriege-
8 rijen, en list; onder zijn tong is moeite en ongerechtigheid. Hij
zit in de achterlage der hoeven, in verborgene plaatsen doodt hij
9 den onschuldige; zijn ogen verbergen zich tegen den arme. Hij
legt lagen in een verborgen plaats, gelijk een leeuw in zijn hol;
hij legt lagen, om den ellendige te roven; hij rooft den ellendige,
10 als hij hem trekt in zijn net. Hij duikt neder, hij buigt zich; en
11 de arme hoop valt in zijn sterke *poten*. Hij zegt in zijn hart:
God heeft het vergeten, Hij heeft Zijn aangezicht verborgen, Hij
12 ziet niet in eeuwigheid. Sta op, HEERE God! hef Uw hand op,
13 vergeet de ellendigen niet. Waarom lastert de goddeloze God?
14 zegt in zijn hart: Gij zult het niet zoeken? Gij ziet het *immers*;
want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het
in Uw hand geve; op U verlaat zich de arme, Gij zijt geweest een
15 Helper van den wees. Breek den arm des goddelozen en bozen;
16 zoek zijn goddeloosheid, *totdat* Gij haar niet vindt. De HEERE
is Koning eeuwiglijk en altoos; de heidenen zijn vergaan uit Zijn
17 land. HEERE! Gij hebt den wens der zachtmoedigen gehoord;
18 Gij zult hun hart sterken, Uw oor zal opmerken; Om den wees en
verdrukte recht te doen; opdat een mens van de aarde niet meer
voortvare geweld te bedrijven.

11 *Een psalm* van David, voor den opperzangmeester. Ik betrouw
op den HEERE; hoe zegt gijlieden tot mijn ziel: Zwerft henen
2 *naar* ulieder gebergte, *als* een vogel? Want ziet, de goddelo-
zen spannen den boog, zij schikken hun pijlen op de pees, om in
3 het donkere te schieten naar de oprechten van harte. Zekerlijk,
de fondamenten worden omgestoten; wat heeft de rechtvaardi-
4 ge bedreven? De HEERE is in het paleis Zijner heiligheid, des
HEEREN troon is in den hemel; Zijn ogen aanschouwen, Zijn
5 oogleden proeven de mensenkinderen. De HEERE proeft den
rechtvaardige; maar den goddeloze, en dien, die geweld liefheeft,

haat Zijn ziel. Hij zal op de goddelozen regenen strikken, vuur 6
en zwavel; en een geweldige stormwind zal het deel huns bekers
zijn. Want de HEERE is rechtvaardig, Hij heeft gerechtigheden 7
lief; Zijn aangezicht aanschouwt den oprechte.
Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Sche- **12**
minith. (012:2) Behoud, o HEERE; want de goedertierene ont-
breekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensen-
kinderen. (012:3) Zij spreken valsheid, een ieder met zijn naaste, 2
met vleiende lippen; zij spreken met een dubbel hart. (012:4) De 3
HEERE snijde af alle vleiende lippen, de grootsprekende tong;
(012:5) Die daar zeggen: Wij zullen de overhand hebben met on- 4
ze tong; onze lippen zijn onze! Wie is heer over ons? (012:6) 5
Om de verwoesting der ellendigen, om het kermen der nooddruf-
tigen, zal Ik nu opstaan, zegt de HEERE; Ik zal in behoudenis
zetten, dien hij aanblaast. (012:7) De redenen des HEEREN zijn 6
reine redenen, zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes, gezui-
verd zevenmaal. (012:8) Gij, HEERE, zult hen bewaren; Gij zult 7
hen behoeden voor dit geslacht, tot in eeuwigheid. (012:9) De 8
goddelozen draven rondom, wanneer de snoodsten van des men-
senkinderen verhoogd worden.
Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (013:2) **13**
Hoe lang, HEERE, zult Gij mij steeds vergeten? Hoe lang zult
Gij Uw aangezicht voor mij verbergen? (013:3) Hoe lang zal 2
ik raadslagen voornemen in mijn ziel, droefenis in mijn hart bij
dag? Hoe lang zal mijn vijand over mij verhoogd zijn? (013:4) 3
Aanschouw, verhoor mij, HEERE, mijn God; verlicht mijn ogen,
opdat ik *in* den dood niet ontslape; (013:5) Opdat niet mijn 4
vijand zegge: Ik heb hem overmocht; mijn tegenpartijders zich
verheugen, wanneer ik zou wankelen. (013:6) Maar ik vertrouw 5
op Uw goedertierenheid; mijn hart zal zich verheugen in Uw heil;
ik zal den HEERE zingen, omdat Hij aan mij welgedaan heeft. 6
Een psalm van David, voor den opperzangmeester. De dwaas **14**
zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verderven het, zij maken het
gruwelijk *met hun* werk; er is niemand, die goed doet. De HEE- 2
RE heeft uit den hemel nedergezien op de mensenkinderen, om te
zien, of iemand verstandig ware, die God zocht. Zij zijn allen af- 3
geweken, te zamen zijn zij stinkende geworden; er is niemand, die
goed doet, ook niet een. Hebben dan alle werkers der ongerech- 4

tigheid geen kennis, die mijn volk opeten, *alsof* zij brood aten?
5 Zij roepen den HEERE niet aan. Aldaar zijn zij met vervaard-
heid vervaard; want God is bij het geslacht des rechtvaardigen.
6 Gijlieden beschaamt den raad des ellendigen, omdat de HEERE
7 zijn Toevlucht is. Och, dat Israels verlossing uit Sion *kwame*!
Als de HEERE de gevangenen Zijns volks zal doen wederkeren,
dan zal zich Jakob verheugen, Israel zal verblijd zijn.

15 Een psalm van David. HEERE, wie zal verkeren in Uw tent?
2 Wie zal wonen op den berg Uwer heiligheid? Die oprecht wan-
delt, en gerechtigheid werkt, en die met zijn hart de waarheid
3 spreekt; Die met zijn tong niet achterklapt, zijn metgezellen geen
4 kwaad doet, en geen smaadrede opneemt tegen zijn naaste; In
wiens ogen de verworpene veracht is, maar hij eert degenen, die
den HEERE vrezen; heeft hij gezworen tot *zijn* schade, evenwel
5 verandert hij niet; Die zijn geld niet geeft op woeker, en geen
geschenk neemt tegen den onschuldige. Die deze dingen doet, zal
niet wankelen in eeuwigheid.

16 Een gouden kleinood van David. Bewaar mij, o God! want ik
2 betrouw op U. *O mijn ziel*! gij hebt tot den HEERE gezegd:
3 Gij zijt de HEERE, mijn goedheid *raakt* niet tot U; *Maar* tot
de heiligen, die op de aarde zijn, en de heerlijken, in dewelke al
4 mijn lust is. De smarten dergenen, die een anderen *God* begifti-
gen, zullen vermenigvuldigd worden; ik zal hun drankofferen van
5 bloed niet offeren, en hun namen op mijn lippen niet nemen. De
HEERE is het deel mijner erve, en mijns bekers; Gij onderhoudt
6 mijn lot. De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen; ja,
7 een schone erfenis is mij geworden. Ik zal den HEERE loven,
Die mij raad heeft gegeven; zelfs bij nacht onderwijzen mij mijn
8 nieren. Ik stel den HEERE geduriglijk voor mij, omdat Hij aan
9 mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen. Daarom is mijn hart
verblijd, en mijn eer verheugt zich; ook zal mijn vlees zeker wo-
10 nen. Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten; Gij zult
11 niet toelaten, dat Uw Heilige de verderving zie. Gij zult mij het
pad des levens bekend maken; verzadiging der vreugde is bij Uw
aangezicht; liefelijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk.

17 Een gebed van David. HEERE! hoor de gerechtigheid, merk
op mijn geschrei, neem ter ore mijn gebed, met onbedriegelijke
2 lippen *gesproken*. Laat mijn recht van voor Uw aangezicht uit-

gaan, laat Uw ogen de billijkheden aanschouwen. Gij hebt mijn 3
hart geproefd, des nachts bezocht, Gij hebt mij getoetst. Gij vindt
niets; *hetgeen* ik gedacht heb, overtreedt mijn mond niet. Aan- 4
gaande de handelingen des mensen, ik heb mij, naar het woord
Uwer lippen, gewacht voor de paden des inbrekers; Houdende 5
mijn gangen in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet zouden
wankelen. Ik roep U aan, omdat Gij mij verhoort; o God! neig 6
Uw oor tot mij; hoor mijn rede. Maak Uw weldadigheden won- 7
derbaar, Gij, die verlost degenen, die op *U* betrouwen, van de-
genen, die tegen Uw rechterhand opstaan! Bewaar mij als het 8
zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw Uwer vleu-
gelen, Voor het aangezicht der goddelozen, die mij verwoesten, 9
mijner doodsvijanden, die mij omringen. Met hun vet besluiten 10
zij *zich*, met hun mond spreken zij hovaardelijk. In onzen gang 11
hebben zij ons nu omsingeld, zij zetten hun ogen *op ons* ter aarde
nederbukkende. Hij is gelijk als een leeuw, die begeert te roven, 12
en als een jonge leeuw, zittende in verborgen plaatsen. Sta op, 13
HEERE, kom zijn aangezicht voor, vel hem neder; bevrijd mijn
ziel met Uw zwaard van den goddeloze; Met Uw hand van de 14
lieden, o HEERE! van de lieden, die van de wereld zijn, welker
deel in dit leven is, welker buik Gij vervult met Uw verborgen
schat; de kinderen worden verzadigd, en zij laten hun overschot
hun kinderkens achter. *Maar* ik zal Uw aangezicht in gerechtig- 15
heid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik
zal opwaken.

Voor den opperzangmeester, *een psalm* van David, den knecht **18**
des HEEREN, die de woorden dezes lieds tot den HEERE ge-
sproken heeft, ten dage, als hem de HEERE gered had uit de
hand van al zijn vijanden, en uit de hand van Saul. (018:2) Hij
zeide dan: Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte!
(018:3) De HEERE is mijn Steenrots, en mijn Burg, en mijn Uit- 2
helper; mijn God, mijn Rots, op Welken ik betrouw; mijn Schild,
en de Hoorn mijns heils, mijn Hoog Vertrek. (018:4) Ik riep den 3
HEERE aan, die te prijzen is, en werd verlost van mijn vijanden.
(018:5) Banden des doods hadden mij omvangen, en beken Be- 4
lials verschrikten mij. (018:6) Banden der hel omringden mij, 5
strikken des doods bejegenden mij. (018:7) Als mij bange was, 6
riep ik den HEERE aan, en riep tot mijn God; Hij hoorde mijn

stem uit Zijn paleis, en mijn geroep voor Zijn aangezicht kwam in
7 Zijn oren. (018:8) Toen daverde en beefde de aarde, en de gron-
den der bergen beroerden zich en daverden, omdat Hij ontstoken
8 was. (018:9) Rook ging op van Zijn neus, en een vuur uit Zijn
9 mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken. (018:10)
En Hij boog den hemel, en daalde neder, en donkerheid was on-
10 der Zijn voeten. (018:11) En Hij voer op een cherub, en vloog;
11 ja, Hij vloog snellijk op de vleugelen des winds. (018:12) Duis-
ternis zette Hij tot Zijn verberging; rondom Hem was Zijn tent,
12 duisterheid der wateren, wolken des hemels. (018:13) Van den
glans, die voor Hem was, dreven Zijn wolken daarhenen, hagel en
13 vurige kolen. (018:14) En de HEERE donderde in den hemel, en
14 de Allerhoogste gaf Zijn stem, hagel en vurige kolen. (018:15)
En Hij zond Zijn pijlen uit, en verstrooide ze; en Hij vermenig-
15 vuldigde de bliksemen, en verschrikte ze. (018:16) En de diepe
kolken der wateren werden gezien, en de gronden der wereld wer-
den ontdekt, van Uw schelden, o HEERE! van het geblaas des
16 winds van Uw neus. (018:17) Hij zond van de hoogte, Hij nam
17 mij, Hij trok mij op uit grote wateren. (018:18) Hij verloste mij
van mijn sterken vijand, en van mijn haters, omdat zij machtiger
18 waren dan ik. (018:19) Zij hadden mij bejegend ten dage mijns
19 ongevals; maar de HEERE was mij tot een Steunsel. (018:20)
En Hij voerde mij uit in de ruimte, Hij rukte mij uit, want Hij
20 had lust aan mij. (018:21) De HEERE vergold mij naar mijn
gerechtigheid, Hij gaf mij weder naar de reinigheid mijner han-
21 den. (018:22) Want ik heb des HEEREN wegen gehouden, en
22 ben van mijn God niet goddelooslijk afgegaan. (018:23) Want al
Zijn rechten waren voor mij, en Zijn inzettingen deed ik niet van
23 mij weg. (018:24) Maar ik was oprecht bij Hem, en ik wachtte
24 mij voor mijn ongerechtigheid. (018:25) Zo gaf mij de HEERE
weder naar mijn gerechtigheid, naar de reinigheid mijner handen,
25 voor Zijn ogen. (018:26) Bij den goedertierene houdt Gij U goe-
26 dertieren, bij den oprechten man houdt Gij U oprecht. (018:27)
Bij den reine houdt Gij U rein, maar bij den verkeerde bewijst Gij
27 U een Worstelaar. (018:28) Want Gij verlost het bedrukte volk,
28 maar de hoge ogen vernedert Gij. (018:29) Want Gij doet mijn
lamp lichten; de HEERE, mijn God, doet mijn duisternis opkla-
29 ren. (018:30) Want met U loop ik door een bende, en met mijn

God spring ik over een muur. (018:31) Gods weg is volmaakt; 30
de rede des HEEREN is doorlouterd; Hij is een Schild allen, die
op Hem betrouwen. (018:32) Want wie is God, behalve de HEE- 31
RE? En wie is een Rotssteen, dan alleen onze God? (018:33) 32
Het is God, die mij met kracht omgordt; en Hij heeft mijn weg
volkomen gemaakt. (018:34) Hij maakt mijn voeten gelijk als der 33
hinden, en Hij stelt mij op mijn hoogten. (018:35) Hij leert mijn 34
handen ten strijde, zodat een stalen boog met mijn armen verbro-
ken is. (018:36) Ook hebt Gij mij het schild Uws heils gegeven, 35
en Uw rechterhand heeft mij ondersteund, en Uw zachtmoedig-
heid heeft mij groot gemaakt. (018:37) Gij hebt mijn voetstap 36
ruim gemaakt onder mij, en mijn enkelen hebben niet gewankeld.
(018:38) Ik vervolgde mijn vijanden, en trof hen aan; en ik keerde 37
niet weder, totdat ik hen verdaan had. (018:39) Ik doorstak hen, 38
dat zij niet weder konden opstaan; zij vielen onder mijn voeten.
(018:40) Want Gij omgorddet mij met kracht ten strijde; Gij deedt 39
onder mij nederbukken, die tegen mij opstonden. (018:41) En Gij 40
gaaft mij den nek mijner vijanden, en mijn haters, die vernielde ik.
(018:42) Zij riepen, maar er was geen verlosser; tot den HEERE, 41
maar Hij antwoordde hun niet. (018:43) Toen vergruisde ik hen 42
als stof voor den wind; ik ruimde hen weg als slijk der straten.
(018:44) Gij hebt mij uitgeholpen van de twisten des volks; Gij 43
hebt mij gesteld tot een hoofd der heidenen; het volk, *dat* ik niet
kende, heeft mij gediend. (018:45) Zo haast als *hun* oor *van mij* 44
hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd; vreemden hebben zich mij
geveinsdelijk onderworpen. (018:46) Vreemden zijn vervallen, en 45
hebben gesidderd uit hun sloten. (018:47) De HEERE leeft, en 46
geloofd zij mijn Rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils!
(018:48) De God, Die mij volkomen wraak geeft, en de volken 47
onder mij brengt; (018:49) Die mij uithelpt van mijn vijanden; 48
ja, Gij verhoogt mij boven degenen, die tegen mij opstaan; Gij
redt mij van den man des gewelds. (018:50) Daarom zal ik U, 49
o HEERE! loven onder de heidenen; en Uw Naam zal ik psalm-
zingen; (018:51) Die de verlossingen Zijns konings groot maakt, 50
en goedertierenheid doet aan Zijn gezalfde, aan David en aan zijn
zaad tot in eeuwigheid.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (019:2) De **19**
hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner

2 handen werk. (019:3) De dag aan den dag stort overvloediglijk
3 spraak uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap. (019:4)
Geen spraak, en geen woorden zijn er, waar hun stem niet wordt
4 gehoord. (019:5) Hun richtsnoer gaat uit over de ganse aarde,
en hun redenen aan het einde der wereld; Hij heeft in dezelve een
5 tent gesteld voor de zon. (019:6) En die is als een bruidegom,
uitgaande uit zijn slaapkamer; zij is vrolijk als een held, om het
6 pad te lopen. (019:7) Haar uitgang is van het einde des hemels,
en haar omloop tot aan de einden deszelven; en niets is verborgen
7 voor haar hitte. (019:8) De wet des HEEREN is volmaakt, be-
kerende de ziel; de getuigenis des HEEREN is gewis, den slechten
8 wijsheid gevende. (019:9) De bevelen des HEEREN zijn recht,
verblijdende het hart; het gebod des HEEREN is zuiver, verlich-
9 tende de ogen. (019:10) De vreze des HEEREN is rein, bestaande
tot in eeuwigheid, de rechten des HEEREN zijn waarheid, samen
10 zijn zij rechtvaardig. (019:11) Zij zijn begeerlijker dan goud, ja,
11 dan veel fijn goud; en zoeter dan honig en honigzeem. (019:12)
Ook wordt Uw knecht door dezelve klaarlijk vermaand; in het
12 houden van die is grote loon. (019:13) Wie zou de afdwalingen
13 verstaan? Reinig mij van de verborgene *afdwalingen*. (019:14)
Houd Uw knecht ook terug van trotsheden; laat ze niet over mij
heersen; dan zal ik oprecht zijn en rein van grote overtreding.
14 (019:15) Laat de redenen mijns monds, en de overdenking mijns
harten welbehagelijk zijn voor Uw aangezicht, o HEERE, mijn
Rotssteen en mijn Verlosser!
20 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (020:2) De
HEERE verhore u in den dag der benauwdheid; de Naam van
2 den God Jakobs zette u in een hoog vertrek. (020:3) Hij zende
3 uw hulp uit het heiligdom, en ondersteune u uit Sion. (020:4)
Hij gedenke al uwer spijsofferen, en make uw brandoffer tot as.
4 Sela. (020:5) Hij geve u naar uw hart, en vervulle al uw raad.
5 (020:6) Wij zullen juichen over Uw heil, en de vaandelen opsteken
in den Naam onzes Gods. De HEERE vervulle al uw begeerten.
6 (020:7) Alsnu weet ik, dat de HEERE Zijn Gezalfde behoudt; Hij
zal Hem verhoren uit den hemel Zijner heiligheid; het heil Zijner
7 rechterhand zal zijn met mogendheden. (020:8) Dezen *vermel-
den* van wagens, en die van paarden; maar wij zullen vermelden
8 van den Naam des HEEREN, onzes Gods. (020:9) Zij hebben

zich gekromd, en zijn gevallen; maar wij zijn gerezen en staande
gebleven. (020:10) O HEERE! behoud; die koning verhore ons 9
ten dage van ons roepen.
Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (021:2) O **21**
HEERE! de koning is verblijd over Uw sterkte; en hoezeer is hij
verheugd over Uw heil! (021:3) Gij hebt hem zijns harten wens 2
gegeven, en de uitspraak zijner lippen hebt Gij niet geweerd. Sela.
(021:4) Want Gij komt hem voor met zegeningen van het goede; op 3
zijn hoofd zet Gij een kroon van fijn goud. (021:5) Het leven heeft 4
hij van U begeerd. Gij hebt het hem gegeven; lengte van dagen,
eeuwiglijk en altoos. (021:6) Groot is zijn eer door Uw heil; 5
majesteit en heerlijkheid hebt Gij hem toegevoegd. (021:7) Want 6
Gij zet hem *tot* zegeningen in eeuwigheid; Gij vervrolijkt hem door
vreugde met Uw aangezicht. (021:8) Want de koning vertrouwt 7
op den HEERE, en door de goedertierenheid des Allerhoogsten zal
hij niet wankelen. (021:9) Uw hand zal alle vijanden vinden; uw 8
rechterhand zal uw haters vinden. (021:10) Gij zult hen zetten 9
als een vurige oven ter tijd uws *toornigen* aangezichts; de HEERE
zal hen in Zijn toorn verslinden, en het vuur zal hen verteren.
(021:11) Gij zult hun vrucht van de aarde verdoen, en hun zaad 10
van de kinderen der mensen. (021:12) Want zij hebben kwaad 11
tegen U aangelegd; zij hebben een schandelijke daad bedacht, *doch*
zullen niets vermogen. (021:13) Want Gij zult hen zetten tot een 12
wit; met Uw pezen zult Gij het op hun aangezicht toeleggen.
(021:14) Verhoog U, HEERE! in Uw sterkte; zo zullen wij zingen, 13
en Uw macht met psalmen loven.
Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op Aijeleth **22**
hasschachar. (022:2) Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij
verlaten, verre zijnde van mijn verlossing, *van* de woorden mijns
brullens? (022:3) Mijn God! Ik roep des daags, maar Gij ant- 2
woordt niet; en des nachts, en ik heb geen stilte. (022:4) Doch 3
Gij zijt heilig, wonende *onder* de lofzangen Israels. (022:5) Op U 4
hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd, en Gij hebt
hen uitgeholpen. (022:6) Tot U hebben zij geroepen, en zijn 5
uitgered; op U hebben zij vertrouwd, en zijn niet beschaamd ge-
worden. (022:7) Maar ik ben een worm en geen man, een smaad 6
van mensen, en veracht van het volk. (022:8) Allen, die mij zien, 7
bespotten mij; zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd, *zeg-*

8 *gende*: (022:9) Hij heeft *het* op den HEERE gewenteld, dat Hij
hem *nu* uithelpe, dat Hij hem redde, dewijl Hij lust aan hem heeft!
9 (022:10) Gij zijt het immers, die mij uit den buik hebt uitgetogen;
die mij hebt doen vertrouwen, zijnde aan mijner moeders borsten.
10 (022:11) Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af; van den
11 buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God. (022:12) Zo wees niet
verre van mij, want benauwdheid is nabij; want er is geen hel-
12 per. (022:13) Vele varren hebben mij omsingeld, sterke *stieren*
13 van Basan hebben mij omringd. (022:14) Zij hebben hun mond
tegen mij opgesperd, *als* een verscheurende en brullende leeuw.
14 (022:15) Ik ben uitgestort als water, en al mijn beenderen hebben
zich vaneen gescheiden; mijn hart is als was, het is gesmolten in
15 het midden mijns ingewands. (022:16) Mijn kracht is verdroogd
als een potscherf, en mijn tong kleeft aan mijn gehemelte; en Gij
16 legt mij in het stof des doods. (022:17) Want honden hebben mij
omsingeld; een vergadering van boosdoeners heeft mij omgeven;
17 zij hebben mijn handen en mijn voeten doorgraven. (022:18)
Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; zij schouwen het aan,
18 zij zien op mij. (022:19) Zij delen mijn klederen onder zich, en
19 werpen het lot over mijn gewaad. (022:20) Maar Gij, HEERE!
20 wees niet verre; mijn Sterkte! haast U tot mijn hulp. (022:21)
Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame van het geweld des
21 honds. (022:22) Verlos mij uit des leeuwen muil; en verhoor mij
22 van de hoornen der eenhoornen. (022:23) Zo zal ik Uw Naam
mijn broederen vertellen; in het midden der gemeente zal ik U
23 prijzen. (022:24) Gij, die den HEERE vreest! prijst Hem; al
gij zaad van Jakob! vereert Hem; en ontziet u voor Hem, al gij
24 zaad van Israel! (022:25) Want Hij heeft niet veracht, noch ver-
foeid de verdrukking des verdrukten, noch Zijn aangezicht voor
hem verborgen; maar Hij heeft gehoord, als die tot Hem riep.
25 (022:26) Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente; ik zal mijn
geloften betalen in tegenwoordigheid dergenen, die Hem vrezen.
26 (022:27) De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij
zullen den HEERE prijzen, die Hem zoeken; ulieder hart zal in
27 eeuwigheid leven. (022:28) Alle einden der aarde zullen het ge-
denken, en zich tot den HEERE bekeren; en alle geslachten der
28 heidenen zullen voor Uw aangezicht aanbidden. (022:29) Want
het koninkrijk is des HEEREN, en Hij heerst onder de heidenen.

(022:30) Alle vetten op aarde zullen eten, en aanbidden; allen, die 29
in het stof nederdalen, zullen voor Zijn aangezicht nederbukken;
en die zijn ziel bij het leven niet kan houden. (022:31) Het zaad 30
zal Hem dienen; het zal den HEERE aangeschreven worden tot in
geslachten. (022:32) Zij zullen aankomen, en Zijn gerechtigheid 31
verkondigen den volke, dat geboren wordt, omdat Hij het gedaan
heeft.

Een psalm van David. De HEERE is mijn Herder, mij zal niets **23**
ontbreken. Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert 2
mij zachtjes aan zeer stille wateren. Hij verkwikt mijn ziel; Hij 3
leidt mij in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil. Al 4
ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad
vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten
mij. Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn 5
tegenpartijders; Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is
overvloeiende. Immers zullen mij het goede en de weldadigheid 6
volgen al de dagen mijns levens; en ik zal in het huis des HEEREN
blijven in lengte van dagen.

Een psalm van David. De aarde is des HEEREN, mitsgaders **24**
haar volheid, de wereld, en die daarin wonen. Want Hij heeft ze 2
gegrond op de zeeen, en heeft ze gevestigd op de rivieren. Wie zal 3
klimmen op den berg des HEEREN, en wie zal staan in de plaats
Zijner heiligheid? Die rein van handen, en zuiver van hart is, die 4
zijn ziel niet opheft tot ijdelheid, en die niet bedriegelijk zweert;
Die zal den zegen ontvangen van den HEERE, en gerechtigheid 5
van den God zijns heils. Dat is het geslacht dergenen, die naar 6
Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken, *dat* is Jakob! Sela. Heft 7
uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat
de Koning der ere inga! Wie is de Koning der ere? De HEERE, 8
sterk en geweldig, de HEERE, geweldig in den strijd. Heft uw 9
hoofden op, gij poorten, ja, heft op, gij eeuwige deuren! opdat
de Koning der ere inga! Wie is Hij, deze Koning der ere? De 10
HEERE der heirscharen, Die is de Koning der ere. Sela.

Een psalm van David. *Aleph.* Tot U, o HEERE! hef ik mijn **25**
ziel op. *Beth.* Mijn God! op U vertrouw ik; laat mij niet be- 2
schaamd worden; laat mijn vijanden niet van vreugde opspringen
over mij. *Gimel.* Ja, allen, die U verwachten, zullen niet be- 3
schaamd worden; zij zullen beschaamd worden, die trouwelooslijk

4 handelen zonder oorzaak. *Daleth.* HEERE! maak mij Uw wegen
5 bekend, leer mij Uw paden. *He. Vau.* Leid mij in Uw waarheid,
en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils; U verwacht ik den
6 gansen dag. *Zain.* Gedenk, HEERE! Uwer barmhartigheden en
7 Uwer goedertierenheden, want die zijn van eeuwigheid. *Cheth.*
Gedenk niet der zonden mijner jonkheid, noch mijner overtredin-
gen; gedenk mijner naar Uw goedertierenheid, om Uwer goedheid
8 wil, o HEERE! *Teth.* De HEERE is goed en recht; daarom zal
9 Hij de zondaars onderwijzen in den weg. *Jod.* Hij zal de zacht-
moedigen leiden in het recht, en Hij zal den zachtmoedigen Zijn
10 weg leren. *Caph.* Alle paden des HEEREN zijn goedertierenheid
en waarheid, dengenen, die Zijn verbond en Zijn getuigenissen be-
11 waren. *Lamed.* Om Uws Naams wil, HEERE! zo vergeef mijn
12 ongerechtigheid, want die is groot. *Mem.* Wie is de man, die den
HEERE vreest? Hij zal hem onderwijzen in den weg, *dien* hij zal
13 hebben te verkiezen. *Nun.* Zijn ziel zal vernachten in het goede,
14 en zijn zaad zal de aarde beerven. *Samech.* De verborgenheid
des HEEREN is voor degenen, die Hem vrezen; en Zijn verbond,
15 om hun *die* bekend te maken. *Ain.* Mijn ogen zijn geduriglijk
op den HEERE, want Hij zal mijn voeten uit het net uitvoeren.
16 *Pe.* Wend U tot mij, en wees mij genadig, want ik ben eenzaam
17 en ellendig. *Tsade.* De benauwdheden mijns harten hebben zich
18 wijd uitgestrekt; voer mij uit mijn noden. *Resch.* Aanzie mijn
19 ellende, en mijn moeite, en neem weg al mijn zonden. *Resch.*
Aanzie mijn vijanden, want zij vermenigvuldigen, en zij haten mij
20 met een wreveligen haat. *Schin.* Bewaar mijn ziel, en red mij;
21 laat mij niet beschaamd worden, want ik betrouw op U. *Thau.*
Laat oprechtigheid en vroomheid mij behoeden, want ik verwacht
22 U. O God! verlos Israel uit al zijn benauwdheden.
26 *Een psalm* van David! Doe mij recht, HEERE! want ik wandel
in mijn oprechtigheid; en ik vertrouw op den HEERE, ik zal niet
2 wankelen. Proef mij, HEERE, en verzoek mij; toets mijn nie-
3 ren en mijn hart. Want Uw goedertierenheid is voor mijn ogen,
4 en ik wandel in Uw waarheid. Ik zit niet bij ijdele lieden, en
5 met bedekte lieden ga ik niet om. Ik haat de vergadering der
6 boosdoeners, en bij de goddelozen zit ik niet. Ik was mijn han-
7 den in onschuld, en ik ga rondom uw altaar, o HEERE! Om te
doen horen de stem des lofs, en om te vertellen al Uw wonderen.

HEERE! ik heb lief de woning van Uw huis, en de plaats des ta- 8
bernakels Uwer eer. Raap mijn ziel niet weg met de zondaren, 9
noch mijn leven met de mannen des bloeds; In welker handen 10
schandelijk bedrijf is, en welker rechterhand vol geschenken is.
Maar ik wandel in mijn oprechtigheid, verlos mij *dan* en wees mij 11
genadig. Mijn voet staat op effen baan; ik zal den HEERE loven 12
in de vergaderingen.

Een psalm van David. De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, **27**
voor wien zou ik vrezen? De HEERE is mijns levens kracht, voor
wien zou ik vervaard zijn? Als de bozen, mijn tegenpartijen, 2
en mijn vijanden tegen mij, tot mij naderden, om mijn vlees te
eten, stieten zij zelven aan, en vielen. Ofschoon mij een leger 3
belegerde, mijn hart zou niet vrezen; ofschoon een oorlog tegen
mij opstond, zo vertrouw ik hierop. Een ding heb ik van den 4
HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns le-
vens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid
des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel.
Want Hij versteekt mij in Zijn hut, ten dage des kwaads; Hij ver- 5
bergt mij in het verborgene Zijner tent; Hij verhoogt mij op een
rotssteen. Ook nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijn 6
vijanden, die rondom mij zijn, en ik zal in Zijn tent offeranden
des geklanks offeren; ik zal zingen, ja, psalmzingen den HEERE.
Hoor, HEERE! mijn stem, *als* ik roep; en wees mij genadig, en 7
antwoord mij. Mijn hart zegt tot U: *Gij zegt*: Zoek Mijn aange- 8
zicht; ik zoek Uw aangezicht, o HEERE! Verberg Uw aangezicht 9
niet voor mij, keer Uw knecht niet af in toorn; Gij zijt mijn Hulp
geweest, begeef mij niet, en verlaat mij niet, o God mijns heils!
Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de 10
HEERE zal mij aannemen. HEERE! leer mij Uw weg, en leid 11
mij in het rechte pad, om mijner verspieders wil. Geef mij niet 12
over in de begeerte mijner tegenpartijders; want valse getuigen
zijn tegen mij opgestaan, mitsgaders die wrevel uitblaast. Zo ik 13
niet had geloofd, dat ik het goede des HEEREN zou zien in het
land der levenden, *ik ware vergaan.* Wacht op den HEERE, zijt 14
sterk, en Hij zal uw hart versterken, ja, wacht op den HEERE.

Een psalm van David. Tot U roep ik, HEERE! mijn Rots- **28**
steen, houd U niet als doof van mij af; opdat ik niet, *zo* Gij U
van mij stil houdt, vergeleken worde met degenen, die in den kuil

2 nederdalen. Hoor de stem mijner smekingen, als ik tot U roep,
als ik mijn handen ophef naar de aanspraakplaats Uwer heilig-
3 heid. Trek mij niet weg met de goddelozen, en met de werkers
der ongerechtigheid, die van vrede spreken met hun naasten, maar
4 kwaad is in hun hart. Geef hun naar hun doen, en naar de boos-
heid hunner handelingen; geef hun naar hunner handen werk; doe
5 hun vergelding tot hen wederkeren. Omdat zij niet letten op de
daden des HEEREN, noch op het werk Zijner handen, zo zal Hij
6 hen afbreken en zal hen niet bouwen. Geloofd zij de HEERE,
7 want Hij heeft de stem mijner smekingen gehoord. De HEERE
is mijn Sterkte en mijn Schild; op Hem heeft mijn hart vertrouwd,
en ik ben geholpen; dies springt mijn hart van vreugde, en ik zal
8 Hem met mijn gezang loven. De HEERE is hunlieder Sterkte,
9 en Hij is de Sterkheid der verlossingen Zijns Gezalfden. Verlos
Uw volk, en zegen Uw erve, en weid hen, en verhef hen tot in
eeuwigheid.

29 Een psalm van David. Geeft den HEERE, gij kinderen der
2 machtigen! geeft den HEERE eer en sterkte. Geeft den HEERE
de eer Zijns Naams, aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des
3 heiligdoms. De stem des HEEREN is op de wateren, de God
4 der ere dondert; de HEERE is op de grote wateren. De stem des
HEEREN is met kracht, de stem des HEEREN is met heerlijkheid.
5 De stem des HEEREN breekt de cederen; ja, de HEERE verbreekt
6 de cederen van Libanon. En Hij doet ze huppelen als een kalf,
7 den Libanon en Sirjon als een jongen eenhoorn. De stem des
8 HEEREN houwt er vlammen vuurs uit. De stem des HEEREN
doet de woestijn beven; de HEERE doet de woestijn Kades beven.
9 De stem des HEEREN doet de hinden jongen werpen, en ontbloot
10 de wouden; maar in Zijn tempel zegt *Hem* een iegelijk eer. De
HEERE heeft gezeten over den watervloed; ja, de HEERE zit,
11 Koning in eeuwigheid. De HEERE zal Zijn volk sterkte geven;
de HEERE zal Zijn volk zegenen met vrede.

30 Een psalm, een lied der inwijding van Davids huis. (030:2) Ik
zal U verhogen, HEERE, want Gij hebt mij opgetrokken, en mijn
2 vijanden over mij niet verblijd. (030:3) HEERE, mijn God! ik
3 heb tot U geroepen, en Gij hebt mij genezen. (030:4) HEERE!
Gij hebt mijn ziel uit het graf opgevoerd; Gij hebt mij bij het le-
4 ven behouden, dat ik in den kuil niet ben nedergedaald. (030:5)

Psalmzingt den HEERE, gij Zijn gunstgenoten! en zegt lof ter
gedachtenis Zijner heiligheid. (030:6) Want een ogenblik is er in 5
Zijn toorn, *maar* een leven in Zijn goedgunstigheid; des avonds
vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich. (030:7) Ik 6
zeide wel in mijn voorspoed: Ik zal niet wankelen in eeuwigheid.
(030:8) *Want*, HEERE! Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstig- 7
heid vastgezet; *maar toen* Gij Uw aangezicht verborgt, werd ik
verschrikt. (030:9) Tot U, HEERE! riep ik, en ik smeekte tot 8
den HEERE: (030:10) Wat gewin is er in mijn bloed, in mijn 9
nederdalen tot de groeve? Zal U het stof loven? Zal het Uw
waarheid verkondigen? (030:11) Hoor, HEERE! en wees mij ge- 10
nadig; HEERE! wees mij een Helper. (030:12) Gij hebt mij mijn 11
weeklage veranderd in een rei; Gij hebt mijn zak ontbonden, en
mij met blijdschap omgord; (030:13) Opdat *mijn* eer U psalm- 12
zinge, en niet zwijge. HEERE, mijn God! in eeuwigheid zal ik U
loven.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (031:2) Op **31**
U, o HEERE! betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeu-
wigheid; help mij uit door Uw gerechtigheid. (031:3) Neig Uw 2
oor tot mij, red mij haastelijk; wees mij tot een sterke Rotssteen,
tot een zeer vast Huis, om mij te behouden. (031:4) Want Gij 3
zijt mijn Steenrots en mijn Burg; leid mij dan, en voer mij, om
Uws Naams wil. (031:5) Doe mij uitgaan uit het net, dat zij voor 4
mij verborgen hebben, want Gij zijt mijn Sterkte. (031:6) In Uw 5
hand beveel ik mijn geest; Gij hebt mij verlost, HEERE, Gij, God
der waarheid! (031:7) Ik haat degenen, die op valse ijdelheden 6
acht nemen, en ik betrouw op den HEERE. (031:8) Ik zal mij 7
verheugen en verblijden in Uw goedertierenheid, omdat Gij mijn
ellende hebt aangezien, *en* mijn ziel in benauwdheden gekend;
(031:9) En mij niet hebt overgeleverd in de hand des vijands; Gij 8
hebt mijn voeten doen staan in de ruimte. (031:10) Wees mij 9
genadig, HEERE! want mij is bange; van verdriet is doorknaagd
mijn oog, mijn ziel en mijn buik. (031:11) Want mijn leven is 10
verteerd van droefenis, en mijn jaren van zuchten; mijn kracht is
vervallen door mijn ongerechtigheid, en mijn beenderen zijn door-
knaagd. (031:12) Vanwege al mijn wederpartijders ben ik, ook 11
mijn naburen, grotelijks tot een smaad geworden, en mijn beken-
den tot een schrik; die mij op de straten zien, vlieden van mij weg.

12 (031:13) Ik ben uit het hart vergeten als een dode; ik ben gewor-
13 den als een bedorven vat. (031:14) Want ik hoorde de naspraak
van velen; vreze is van rondom, dewijl zij te zamen tegen mij raad-
14 slaan; zij denken mijn ziel te nemen. (031:15) Maar ik vertrouw
15 op U, o HEERE! Ik zeg: Gij zijt mijn God. (031:16) Mijn tijden
zijn in Uw hand; red mij van de hand mijner vijanden, en van mijn
16 vervolgers. (031:17) Laat Uw aangezicht over Uw knecht lichten;
17 verlos mij door Uw goedertierenheid. (031:18) HEERE! laat mij
niet beschaamd worden, want ik roep U aan; laat de goddelozen
18 beschaamd worden, laat hen zwijgen in het graf. (031:19) Laat
de valse lippen stom worden, die hard spreken tegen den recht-
19 vaardige, in hoogmoed en verachting. (031:20) O, hoe groot is
Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen; *dat*
Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de te-
20 genwoordigheid der mensenkinderen! (031:21) Gij verbergt hen
in het verborgene Uws aangezichts voor de hoogmoedigheden des
mans; Gij versteekt hen in een hut voor den twist der tongen.
21 (031:22) Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft Zijn goedertieren-
heid aan mij wonderlijk gemaakt, *mij voerende als* in een vaste
22 stad. (031:23) Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden
van voor Uw ogen; dan nog hoordet Gij de stem mijner smekin-
23 gen, als ik tot U riep. (031:24) Hebt den HEERE lief, gij, al Zijn
gunstgenoten! *want* de HEERE behoedt de gelovigen, en ver-
24 geldt overvloediglijk dengene, die hoogmoed bedrijft. (031:25)
Zijt sterk, en Hij zal ulieder hart versterken, allen gij, die op den
HEERE hoopt!

32 Een onderwijzing van David. Welgelukzalig is hij, wiens over-
2 treding vergeven, wiens zonde bedekt is. Welgelukzalig is de
mens, dien de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent, en in
3 wiens geest geen bedrog is. Toen ik zweeg, werden mijn beende-
4 ren verouderd, in mijn brullen den gansen dag. Want Uw hand
was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zo-
5 merdroogten. Sela. Mijn zonde maakte ik U bekend, en mijn
ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van
mijn overtredingen doen voor den HEERE; en Gij vergaaft de
6 ongerechtigheid mijner zonde. Sela. Hierom zal U ieder heilige
aanbidden in vindenstijd; ja, in een overloop van grote wateren
7 zullen zij hem niet aanraken. Gij zijt mij een Verberging; Gij

behoedt mij voor benauwdheid; Gij omringt mij met vrolijke ge-
zangen van bevrijding. Sela. Ik zal u onderwijzen, en u leren van 8
den weg, dien gij gaan zult; Ik zal raad geven, Mijn oog zal op
u zijn. Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk 9
geen verstand heeft, welks muil men breidelt met toom en gebit,
opdat het tot u niet genake. De goddeloze heeft veel smarten, 10
maar die op den HEERE vertrouwt, dien zal de goedertierenheid
omringen. Verblijdt u in den HEERE, en verheugt u, gij recht- 11
vaardigen! en zingt vrolijk, alle gij oprechten van harte!

Gij rechtvaardigen! zingt vrolijk in den HEERE; lof betaamt **33**
den oprechten. Looft den HEERE met de harp; psalmzingt Hem 2
met de luit, *en* het tiensnarig instrument. Zingt Hem een nieuw 3
lied; speelt wel met vrolijk geschal. Want des HEEREN woord 4
is recht, en al Zijn werk getrouw. Hij heeft gerechtigheid en ge- 5
richt lief; de aarde is vol van de goedertierenheid des HEEREN.
Door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door 6
den Geest Zijns monds al hun heir. Hij vergadert de wateren 7
der zee als op een hoop; Hij stelt den afgronden schatkameren.
Laat de ganse aarde voor den HEERE vrezen; laat alle inwoners 8
van de wereld voor Hem schrikken. Want Hij spreekt, en het 9
is er; Hij gebiedt, en het staat er. De HEERE vernietigt den 10
raad der heidenen; Hij breekt de gedachten der volken. *Maar* 11
de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid, de gedachten Zijns
harten van geslacht tot geslacht. Welgelukzalig is het volk, welks 12
God de HEERE is; het volk, dat Hij Zich ten erve verkoren heeft.
De HEERE schouwt uit den hemel, en ziet alle mensenkinderen. 13
Hij ziet uit van Zijn vaste woonplaats op alle inwoners der aar- 14
de. Hij formeert hun aller hart; Hij let op al hun werken. Een 15, 16
koning wordt niet behouden door een groot heir; een held wordt
niet gered door grote kracht; Het paard feilt ter overwinning, en 17
bevrijdt niet door zijn grote sterkte. Ziet, des HEEREN oog is 18
over degenen, die Hem vrezen, op degenen, die op Zijn goeder-
tierenheid hopen. Om hun ziel van den dood te redden, en om 19
hen bij het leven te houden in den honger. Onze ziel verbeidt 20
den HEERE: Hij is onze Hulp en ons Schild. Want ons hart is in 21
Hem verblijd, omdat wij op den Naam Zijner heiligheid vertrou-
wen. Uw goedertierenheid, HEERE! zij over ons; gelijk als wij 22
op U hopen.

34 *Een psalm* van David, als hij zijn gelaat veranderd had voor
het aangezicht van Abimelech, die hem wegjoeg, dat hij door-
ging. (034:2) *Aleph.* Ik zal den HEERE loven te aller tijd; Zijn
2 lof zal geduriglijk in mijn mond zijn. (034:3) *Beth.* Mijn ziel
zal zich beroemen in den HEERE; de zachtmoedigen zullen het
3 horen en verblijd zijn. (034:4) *Gimel.* Maakt den HEERE met
4 mij groot, en laat ons Zijn Naam samen verhogen. (034:5) *Da-
leth.* Ik heb den HEERE gezocht, en Hij heeft mij geantwoord,
5 en mij uit al mijn vrezen gered. (034:6) *He. Vau.* Zij hebben
op Hem gezien, ja, *Hem* als een waterstroom aangelopen; en hun
6 aangezichten zijn niet schaamrood geworden. (034:7) *Zain.* De-
ze ellendige riep, en de HEERE hoorde; en Hij verloste hem uit
7 al zijn benauwdheden. (034:8) *Cheth.* De Engel des HEEREN
legert Zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt hen uit.
8 (034:9) *Teth.* Smaakt en ziet, dat de HEERE goed is; welgeluk-
9 zalig is de man, *die* op Hem betrouwt. (034:10) *Jod.* Vreest
den HEERE, gij Zijn heiligen! want die Hem vrezen, hebben geen
10 gebrek. (034:11) *Caph.* De jonge leeuwen lijden armoede, en
hongeren; maar die den HEERE zoeken, hebben geen gebrek aan
11 enig goed. (034:12) *Lamed.* Komt, gij, kinderen! hoort naar mij!
12 ik zal u des HEEREN vreze leren. (034:13) *Mem.* Wie is de man,
die lust heeft ten leven, die dagen liefheeft, om het goede te zien?
13 (034:14) *Nun.* Bewaar uw tong van het kwaad, en uw lippen van
14 bedrog te spreken. (034:15) *Samech.* Wijk af van het kwaad, en
15 doe het goede; zoek den vrede, en jaag dien na. (034:16) *Ain.*
De ogen des HEEREN zijn op de rechtvaardigen, en Zijn oren tot
16 hun geroep. (034:17) *Pe.* Het aangezicht des HEEREN is tegen
degenen, die kwaad doen, om hun gedachtenis van de aarde uit te
17 roeien. (034:18) *Tsade.* Zij roepen, en de HEERE hoort, en Hij
18 redt hen uit al hun benauwdheden. (034:19) *Koph.* De HEERE
is nabij de gebrokenen van harte, en Hij behoudt de verslagenen
19 van geest. (034:20) *Resch.* Vele zijn de tegenspoeden des recht-
20 vaardigen; maar uit alle die redt hem de HEERE. (034:21) *Schin.*
Hij bewaart al zijn beenderen; niet een van die wordt gebroken.
21 (034:22) *Thau.* De boosheid zal den goddeloze doden; en die den
22 rechtvaardige haten, zullen schuldig verklaard worden. (034:23)
De HEERE verlost de ziel Zijner knechten; en allen, die op Hem
betrouwen, zullen niet schuldig verklaard worden.

Een psalm van David. Twist, HEERE! met mijn twisters; strijd **35**
met mijn bestrijders. Grijp het schild en de rondas, en sta op tot 2
mijn hulp. En breng de spies voort, en sluit *den weg* toe, mijn 3
vervolgers tegemoet; zeg tot mijn ziel: Ik ben uw Heil. Laat hen 4
beschaamd en te schande worden, die mijn ziel zoeken; laat hen
achterwaarts gedreven en schaamrood worden, die kwaad tegen
mij bedenken. Laat hen worden als kaf voor den wind, en de 5
Engel des HEEREN drijve hen weg. Hun weg zij duister en gans 6
slibberig; en de Engel des HEEREN vervolge hen. Want zij heb- 7
ben zonder oorzaak de groeve van hun net voor mij verborgen; zij
hebben zonder oorzaak gegraven voor mijn ziel. De verwoesting 8
overkome hem, dat hij het niet wete, en zijn net, dat hij verbor-
gen heeft, vange hemzelven; hij valle daarin met verwoesting. Zo 9
zal mijn ziel zich verheugen in den HEERE; zij zal vrolijk zijn
in Zijn heil. Al mijn beenderen zullen zeggen: HEERE, wie is 10
U gelijk! U, Die den ellendige redt van dien, die sterker is dan
hij, en den ellendige en nooddruftige van zijn berover. Wrevelige 11
getuigen staan er op; hetgeen ik niet weet, eisen zij van mij. Zij 12
vergelden mij kwaad voor goed, de beroving mijner ziel. Mij aan- 13
gaande daarentegen, als zij krank waren, was een zak mijn kleed;
ik kwelde mijn ziel met vasten, en mijn gebed keerde weder in
mijn boezem. Ik ging steeds, alsof het een vriend, alsof het mij 14
een broeder geweest ware; ik ging gebukt in het zwart, als een, die
over *zijn* moeder treurt. Maar als ik hinkte, waren zij verblijd, 15
en verzamelden zich; zij verzamelden zich tot mij *als* geslagenen,
en ik merkte niets; zij scheurden *hun klederen*, en zwegen niet stil.
Onder de huichelende spotachtige tafelbroeders knersten zij over 16
mij met hun tanden. HEERE! hoe lang zult Gij toezien? Breng 17
mijn ziel weder van hunlieder verwoestingen, mijn eenzame van
de jonge leeuwen. Zo zal ik U loven in de grote gemeente; onder 18
machtig veel volks zal ik U prijzen. Laat hen zich niet verblijden 19
over mij, die mij om valse oorzaken vijanden zijn; *noch* wenken
met de ogen, die mij zonder oorzaak haten. Want zij spreken niet 20
van vrede, maar zij bedenken bedriegelijke zaken tegen de stillen
in het land. En zij sperren hun mond wijd op tegen mij; zij zeg- 21
gen: Ha, ha, ons oog heeft het gezien! HEERE! Gij hebt het 22
gezien, zwijg niet; HEERE! wees niet verre van mij. Ontwaak en 23
word wakker tot mijn recht; mijn God en HEERE! tot mijn twist-

24 zaak. Doe mij recht naar Uw gerechtigheid, HEERE, mijn God!
25 en laat hen zich over mij niet verblijden. Laat hen niet zeggen in
hun hart: Heah, onze ziel! laat hen niet zeggen: Wij hebben hem
26 verslonden! Laat hen beschaamd en te zamen schaamrood wor-
den, die zich in mijn kwaad verblijden; laat hen met schaamte en
27 schande bekleed worden, die zich tegen mij groot maken. Laat
hen vrolijk zingen en verblijd zijn, die lust hebben tot mijn ge-
rechtigheid; en laat hen geduriglijk zeggen: Groot gemaakt zij de
28 HEERE, Die lust heeft tot den vrede Zijns knechts! Zo zal mijn
tong vermelden Uw gerechtigheid, *en* Uw lof den gansen dag.

36 *Een psalm* van David, den knecht des HEEREN, voor den op-
perzangmeester. (036:2) De overtreding des goddelozen spreekt in
het binnenste van mijn hart: Er is geen vreze Gods voor zijn ogen.
2 (036:3) Want hij vleit zichzelven in zijn ogen, als men zijn onge-
3 rechtigheid bevindt, *die* te haten is. (036:4) De woorden zijns
monds zijn onrecht en bedrog; hij laat na te verstaan tot weldoen.
4 (036:5) Hij bedenkt onrecht op zijn leger; hij stelt zich op een weg,
5 die niet goed is; het kwaad verwerpt hij niet. (036:6) O HEERE!
Uw goedertierenheid is *tot* in de hemelen; Uw waarheid tot de
6 bovenste wolken toe. (036:7) Uw gerechtigheid is als de bergen
Gods, Uw oordelen zijn een grote afgrond; HEERE! Gij behoudt
7 mensen en beesten. (036:8) Hoe dierbaar is Uw goedertieren-
heid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer
8 vleugelen toevlucht nemen. (036:9) Zij worden dronken van de
vettigheid Uws huizes; en Gij drenkt hen *uit* de beek Uwer wel-
9 lusten. (036:10) Want bij U is de fontein des levens; in Uw licht
10 zien wij het licht. (036:11) Strek Uw goedertierenheid uit over
degenen, die U kennen, en Uw gerechtigheid over de oprechten
11 van hart. (036:12) De voet der hovaardigen kome niet over mij,
12 en de hand der goddelozen doe mij niet omzwerven. (036:13)
Aldaar zijn de werkers der ongerechtigheid gevallen; zij zijn ne-
dergestoten, en kunnen niet weder opstaan.

37 *Een psalm* van David. *Aleph.* Ontsteek u niet over de boos-
2 doeners; benijd hen niet, die onrecht doen. Want als gras zullen
zij haast worden afgesneden, en als de groene grasscheutjes zullen
3 zij afvallen. *Beth.* Vertrouw op den HEERE, en doe het goede;
4 bewoon de aarde, en voed u *met* getrouwigheid. En verlustig
u in den HEERE, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten.

Gimel. Wentel uw weg op den HEERE, en vertrouw op Hem; Hij 5
zal het maken; En zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het 6
licht, en uw recht als den middag. *Daleth.* Zwijg den HEERE, en 7
verbeid Hem; ontsteek u niet over dengene, wiens weg voorspoe-
dig is; over een man, die listige aanslagen uitvoert. *He.* Laat 8
af van toorn, en verlaat de grimmigheid; ontsteek u niet, immers
niet, om kwaad te doen. Want de boosdoeners zullen uitgeroeid 9
worden, maar die den HEERE verwachten, die zullen de aarde
erfelijk bezitten. *Vau.* En nog een weinig, en de goddeloze zal 10
er niet zijn; en gij zult acht nemen op zijn plaats, maar hij zal
er niet wezen. De zachtmoedigen daarentegen zullen de aarde 11
erfelijk bezitten, en zich verlustigen over groten vrede. *Zain.* De 12
goddeloze bedenkt listige aanslagen tegen den rechtvaardige, en
hij knerst over hem met zijn tanden. De HEERE belacht hem, 13
want Hij ziet, dat zijn dag komt. *Cheth.* De goddelozen hebben 14
het zwaard uitgetrokken, en hun boog gespannen, om den ellen-
dige en nooddruftige neder te vellen, om te slachten, die oprecht
van weg zijn. *Maar* hun zwaard zal in hunlieder hart gaan; en 15
hun bogen zullen verbroken worden. *Teth.* Het weinige, dat de 16
rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddelozen.
Want de armen der goddelozen zullen verbroken worden; maar de 17
HEERE ondersteunt de rechtvaardigen. *Jod.* De HEERE kent 18
de dagen der oprechten; en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven.
Zij zullen niet beschaamd worden in den kwaden tijd, en in de 19
dagen des hongers zullen zij verzadigd worden. *Caph.* Maar de 20
goddelozen zullen vergaan, en de vijanden des HEEREN zullen
verdwijnen, als het kostelijkste der lammeren; met den rook zul-
len zij verdwijnen. *Lamed.* De goddeloze ontleent en geeft niet 21
weder; maar de rechtvaardige ontfermt zich, en geeft. Want zijn 22
gezegenden zullen de aarde erfelijk bezitten; maar zijn vervloek-
ten zullen uitgeroeid worden. *Mem.* De gangen *deszelven* mans 23
worden van den HEERE bevestigd; en Hij heeft lust aan zijn weg.
Als hij valt, zo wordt hij niet weggeworpen, want de HEERE on- 24
dersteunt zijn hand. *Nun.* Ik ben jong geweest, ook ben ik oud 25
geworden, maar heb niet gezien den rechtvaardige verlaten, noch
zijn zaad zoekende brood. Den gansen dag ontfermt hij zich, en 26
leent; en zijn zaad is tot zegening. *Samech.* Wijk af van het 27
kwade, en doe het goede, en woon in eeuwigheid. Want de HEE- 28

RE heeft het recht lief, en zal Zijn gunstgenoten niet verlaten;
in eeuwigheid worden zij bewaard; maar het zaad der goddelo-
29 zen wordt uitgeroeid. De rechtvaardigen zullen de aarde erfelijk
30 bezitten, en in eeuwigheid daarop wonen. *Pe.* De mond des
rechtvaardigen vermeldt wijsheid, en zijn tong spreekt het recht.
31 De wet zijns Gods is in zijn hart; zijn gangen zullen niet slibbe-
32 ren. *Tsade.* De goddeloze loert op den rechtvaardige, en zoekt
33 hem te doden. *Maar* de HEERE laat hem niet in zijn hand; en
34 Hij verdoemt hem niet, als hij geoordeeld wordt. *Koph.* Wacht
op den HEERE, en houd Zijn weg, en Hij zal u verhogen, om de
aarde erfelijk te bezitten; gij zult zien, dat de goddelozen worden
35 uitgeroeid. *Resch.* Ik heb gezien een geweldrijvenden goddelo-
36 ze, die zich uitbreidde als een groene inlandse boom. Maar hij
ging door, en zie, hij was er niet *meer*; en ik zocht hem, maar hij
37 werd niet gevonden. *Schin.* Let op den vrome, en zie naar den
38 oprechte; want het einde van *dien* man zal vrede zijn. Maar de
overtreders worden te zamen verdelgd; het einde der goddelozen
39 wordt uitgeroeid. *Thau.* Doch het heil der rechtvaardigen is van
40 den HEERE; hun Sterkte ter tijd van benauwdheid. En de HEE-
RE zal hen helpen, en zal hen bevrijden; Hij zal ze bevrijden van
de goddelozen, en zal ze behouden; want zij betrouwen op Hem.
38 Een psalm van David, om te doen gedenken. (038:2) O HEE-
RE! straf mij niet in Uw groten toorn, en kastijd mij niet in Uw
2 grimmigheid. (038:3) Want Uw pijlen zijn in mij gedaald, en Uw
3 hand is op mij nedergedaald. (038:4) Er is niets geheels in mijn
vlees, vanwege Uw gramschap; er is geen vrede in mijn beenderen,
4 vanwege mijn zonde. (038:5) Want mijn ongerechtigheden gaan
over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar gewor-
5 den. (038:6) Mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild, vanwege
6 mijn dwaasheid. (038:7) Ik ben krom geworden, ik ben uitermate
7 zeer nedergebogen; ik ga den gansen dag in het zwart. (038:8)
Want mijn darmen zijn vol van een verachtelijke *plage*, en er is
8 niets geheels in mijn vlees. (038:9) Ik ben verzwakt, en uiterma-
9 te zeer verbrijzeld; ik brul van het geruis mijns harten. (038:10)
HEERE! voor U is al mijn begeerte; en mijn zuchten is voor U
10 niet verborgen. (038:11) Mijn hart keert om en om, mijn kracht
heeft mij verlaten; en het licht mijner ogen, ook zij zelven zijn
11 niet bij mij. (038:12) Mijn liefhebbers en mijn vrienden staan

van tegenover mijn plage, en mijn nabestaanden staan van verre.
(038:13) En die mijn ziel zoeken, leggen *mij* strikken; en die mijn 12
kwaad zoeken, spreken verdervingen, en zij overdenken den gan-
sen dag listen. (038:14) Ik daarentegen ben als een dove, ik hoor 13
niet, en als een stomme, die zijn mond niet opendoet. (038:15) 14
Ja, ik ben als een man, die niet hoort, en in wiens mond geen
tegenredenen zijn. (038:16) Want op U, HEERE! hoop ik; Gij 15
zult verhoren, HEERE, mijn God! (038:17) Want ik zeide: Dat 16
zij zich toch over mij niet verblijden! Wanneer mijn voet zou
wankelen, zo zouden zij zich tegen mij groot maken. (038:18) 17
Want ik ben tot hinken gereed, en mijn smart is steeds voor mij.
(038:19) Want ik maak *U* mijn ongerechtigheid bekend, ik ben 18
bekommerd vanwege mijn zonde. (038:20) Maar mijn vijanden 19
zijn levende, worden machtig; en die mij om valse oorzaken haten,
worden groot. (038:21) En die kwaad voor goed vergelden, staan 20
mij tegen, omdat ik het goede najaag. (038:22) Verlaat mij niet, 21
o HEERE, mijn God! wees niet verre van mij. (038:23) Haast U 22
tot mijn hulp, HEERE, mijn Heil!

Een psalm van David, voor den opperzangmeester, voor Je- **39**
duthun. (039:2) Ik zeide: Ik zal mijn wegen bewaren, dat ik niet
zondige met mijn tong; ik zal mijn mond met een breidel bewa-
ren, terwijl de goddeloze nog tegenover mij is. (039:3) Ik was 2
verstomd *door* stilzwijgen, ik zweeg van het goede; maar mijn
smart werd verzwaard. (039:4) Mijn hart werd heet in mijn bin- 3
nenste, een vuur ontbrandde in mijn overdenking; *toen* sprak ik
met mijn tong: (039:5) HEERE! maak mij bekend mijn einde, en 4
welke de mate mijner dagen zij; dat ik wete, hoe vergankelijk ik
zij. (039:6) Zie, Gij hebt mijn dagen een handbreed gesteld, en 5
mijn leeftijd is als niets voor U; immers is een ieder mens, *hoe* vast
hij staat, enkel ijdelheid. Sela. (039:7) Immers wandelt de mens 6
als in een beeld, immers woelen zij ijdellijk; men brengt bijeen,
en men weet niet, wie het naar zich nemen zal. (039:8) En nu, 7
wat verwacht ik, o HEERE! Mijn hoop, die is op U. (039:9) Ver- 8
los mij van al mijn overtredingen; en stel mij niet tot een smaad
des dwazen. (039:10) Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet 9
opendoen, want Gij hebt het gedaan. (039:11) Neem Uw plage 10
van op mij weg, ik ben bezweken van de bestrijding Uwer hand.
(039:12) Kastijdt Gij iemand met straffingen om de ongerechtig- 11

heid, zo doet Gij zijn bevalligheid smelten als een mot; immers
12 is een ieder mens ijdelheid. Sela. (039:13) Hoor, HEERE! mijn
gebed, en neem mijn geroep ter ore; zwijg niet tot mijn tranen;
want ik ben een vreemdeling bij U, een bijwoner, gelijk al mijn
13 vaders. (039:14) Wend U van mij af, dat ik mij verkwikke, eer
dat ik heenga, en ik niet *meer* zij.

40 Davids psalm, voor den opperzangmeester. (040:2) Ik heb den
HEERE lang verwacht; en Hij heeft Zich tot mij geneigd, en mijn
2 geroep gehoord. (040:3) En Hij heeft mij uit een ruisenden kuil,
uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rots-
3 steen gesteld, Hij heeft mijn gangen vastgemaakt. (040:4) En
Hij heeft een nieuw lied in mijn mond gegeven, een lofzang on-
zen Gode; velen zullen het zien, en vrezen, en op den HEERE
4 vertrouwen. (040:5) Welgelukzalig is de man, die den HEERE
tot zijn vertrouwen stelt, en niet omziet naar de hovaardigen, en
5 die tot leugen afwijken. (040:6) Gij, o HEERE, mijn God! hebt
Uw wonderen en Uw gedachten aan ons vele gemaakt, men kan
ze niet in orde bij U verhalen; zal ik ze verkondigen en uitspre-
ken, zo zijn zij menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen.
6 (040:7) Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer; Gij
hebt mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet
7 geeist. (040:8) Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de rol des boeks
8 is van mij geschreven. (040:9) Ik heb lust, o mijn God! om Uw
welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands.
9 (040:10) Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente; zie,
10 mijn lippen bedwing ik niet; HEERE! Gij weet het. (040:11)
Uw gerechtigheid bedek ik niet in het midden mijns harten; Uw
waarheid en Uw heil spreek ik uit; Uw weldadigheid en Uw trouw
11 verheel ik niet in de grote gemeente. (040:12) Gij, o HEERE!
zult Uw barmhartigheden van mij niet onthouden; laat Uw wel-
12 dadigheid en Uw trouw mij geduriglijk behoeden. (040:13) Want
kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven; mijn onge-
rechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen
zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn
13 hart heeft mij verlaten. (040:14) Het behage U, HEERE! mij te
14 verlossen; HEERE! haast U tot mijn hulp. (040:15) Laat hen te
zamen beschaamd en schaamrood worden, die mijn ziel zoeken,
om die te vernielen; laat hen achterwaarts gedreven worden, en

te schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad. (040:16) 15
Laat hen verwoest worden tot loon hunner beschaming, die van
mij zeggen: Ha, ha! (040:17) Laat in U vrolijk en verblijd zijn al- 16
len, die U zoeken; laat de liefhebbers Uws heils geduriglijk zeggen:
De HEERE zij groot gemaakt! (040:18) Ik ben wel ellendig en 17
nooddruftig, *maar* de HEERE denkt aan mij; Gij zijt mijn Hulp
en mijn Bevrijder; o mijn God! vertoef niet.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (041:2) **41**
Welgelukzalig is hij, die zich verstandiglijk gedraagt jegens een
ellendige; de HEERE zal hem bevrijden ten dage des kwaads.
(041:3) De HEERE zal hem bewaren, en zal hem bij het leven 2
behouden; hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. Geef hem
ook niet over in zijner vijanden begeerte. (041:4) De HEERE zal 3
hem ondersteunen op het ziekbed; in zijn krankheid verandert Gij
zijn ganse leger. (041:5) Ik zeide: O HEERE! wees mij genadig; 4
genees mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd. (041:6) Mijn 5
vijanden spreken kwaad van mij, *zeggende*: Wanneer zal hij ster-
ven, en zijn naam vergaan? (041:7) En zo *iemand van hen* komt, 6
om *mij* te zien, hij spreekt valsheid; zijn hart vergadert zich on-
recht; gaat hij uit naar buiten, hij spreekt er van. (041:8) Al mijn 7
haters mompelen te zamen tegen mij; ze bedenken tegen mij, het-
geen mij kwaad is, *zeggende*: (041:9) Een Belialsstuk kleeft hem 8
aan; en hij, die nederligt, zal niet weder opstaan. (041:10) Zelfs 9
de man mijns vredes, op welken ik vertrouwde, die mijn brood at,
heeft de verzenen tegen mij grotelijks verheven. (041:11) Maar 10
Gij, o HEERE! wees mij genadig, en richt mij op; en ik zal het
hun vergelden. (041:12) Hierbij weet ik, dat Gij lust aan mij 11
hebt, dat mijn vijand over mij niet zal juichen. (041:13) Want 12
mij aangaande, Gij onderhoudt mij in mijn oprechtigheid, en Gij
stelt mij voor Uw aangezicht in eeuwigheid. (041:14) Geloofd zij 13
de HEERE, de God Israels, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid!
Amen, ja, amen.

Een onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kin- **42**
deren van Korach. (042:2) Gelijk een hert schreeuwt naar de
waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God! (042:3) 2
Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God; wanneer zal
ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen? (042:4) Mijn 3
tranen zijn mij tot spijs dag en nacht; omdat zij den gansen dag

4 tot mij zeggen: Waar is uw God? (042:5) Ik gedenk daaraan, en
stort mijn ziel uit in mij, omdat ik placht heen te gaan onder de
schare, *en* met hen te treden naar Gods huis, met een stem van
5 vreugdegezang en lof, *onder* de feesthoudende menigte. (042:6)
Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en zijt onrustig in mij? Hoop
op God, want ik zal Hem nog loven voor de verlossingen Zijns aan-
6 gezichts. (042:7) O mijn God! mijn ziel buigt zich neder in mij,
daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan, en Hermon,
7 uit het klein gebergte. (042:8) De afgrond roept tot den afgrond,
bij het gedruis Uwer watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn
8 over mij heengegaan. (042:9) *Maar* de HEERE zal des daags
Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij
9 zijn; het gebed tot den God mijns levens. (042:10) Ik zal zeggen
tot God: Mijn Steenrots! waarom vergeet Gij mij? Waarom ga ik
10 in het zwart, vanwege des vijands onderdrukking? (042:11) Met
een doodsteek in mijn beenderen honen mij mijn wederpartijders,
11 als zij den gansen dag tot mij zeggen: Waar is uw God? (042:12)
Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en wat zijt gij onrustig in mij?
Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige
Verlossing mijns aangezichts, en mijn God.

43 Doe mij recht, o God! en twist Gij mijn twistzaak; bevrijd
mij van het ongoedertieren volk, van den man des bedrogs en des
2 onrechts. Want Gij zijt de God mijner sterkte; waarom verstoot
Gij mij *dan*? Waarom ga ik steeds in het zwart, vanwege des
3 vijands onderdrukking? Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die
mij leiden; dat zij mij brengen tot den berg Uwer heiligheid, en
4 tot Uw woningen; En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God
der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God,
5 mijn God! Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en wat zijt gij
onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is
de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God.

44 Een onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kin-
deren van Korach. (044:2) O God! wij hebben het met onze oren
gehoord, onze vaders hebben het ons verteld: Gij hebt een werk
2 gewrocht in hun dagen, in de dagen van ouds. (044:3) Gij hebt de
heidenen met Uw hand uit de bezitting verdreven, maar henlieden
geplant; Gij hebt de volken geplaagd, henlieden daarentegen doen
3 voortschieten. (044:4) Want zij hebben het land niet geerfd door

hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven; maar Uw
rechterhand, en Uw arm, en het licht Uws aangezichts, omdat Gij
een welbehagen in hen hadt. (044:5) Gij Zelf zijt mijn Koning, 4
o God! gebied de verlossingen Jakobs. (044:6) Door U zullen 5
wij onze wederpartijders met hoornen stoten; in Uw Naam zullen
wij vertreden, die tegen ons opstaan. (044:7) Want ik vertrouw 6
niet op mijn boog, en mijn zwaard zal mij niet verlossen. (044:8) 7
Maar Gij verlost ons van onze wederpartijders, en Gij maakt on-
ze haters beschaamd. (044:9) In God roemen wij den gansen 8
dag, en Uw Naam zullen wij loven in eeuwigheid. Sela. (044:10) 9
Maar *nu* hebt Gij ons verstoten en te schande gemaakt, dewijl
Gij met onze krijgsheiren niet uittrekt. (044:11) Gij doet ons 10
achterwaarts keren van den wederpartijder; en onze haters bero-
ven *ons* voor zich. (044:12) Gij geeft ons over als schapen ter 11
spijze, en Gij verstrooit ons onder de heidenen. (044:13) Gij ver- 12
koopt Uw volk om geen waardij; en Gij verhoogt hun prijs niet.
(044:14) Gij stelt ons onze naburen tot smaad, tot spot en schimp 13
dengenen, die rondom ons zijn. (044:15) Gij stelt ons tot een 14
spreekwoord onder de heidenen, tot een hoofdschudding onder de
volken. (044:16) Mijn schande is den gansen dag voor mij, en de 15
schaamte mijns aangezichts bedekt mij; (044:17) Om de stem des 16
honers en des lasteraars, vanwege den vijand en den wraakgierige.
(044:18) Dit alles is ons overkomen, nochtans hebben wij U niet 17
vergeten, noch valselijk gehandeld tegen Uw verbond. (044:19) 18
Ons hart is niet achterwaarts gekeerd, noch onze gang geweken
van Uw pad. (044:20) Hoewel Gij ons verpletterd hebt in een 19
plaats der draken, en ons met een doodsschaduw bedekt hebt.
(044:21) Zo wij den Naam onzes Gods hadden vergeten, en on- 20
ze handen tot een vreemden God uitgebreid, (044:22) Zou God 21
zulks niet onderzoeken? Want Hij weet de verborgenheden des
harten. (044:23) Maar om Uwentwil worden wij den gansen dag 22
gedood; wij worden geacht als slachtschapen. (044:24) Waak 23
op, waarom zoudt Gij slapen, HEERE! Ontwaak, verstoot niet
in eeuwigheid. (044:25) Waarom zoudt Gij Uw aangezicht ver- 24
bergen, onze ellende en onze onderdrukking vergeten? (044:26) 25
Want onze ziel is in het stof nedergebogen; onze buik kleeft aan
de aarde. (044:27) Sta op, ons ter hulp, en verlos ons om Uwer 26
goedertierenheid wil.

45 Een onderwijzing, een lied der liefde, voor den opperzangmees-
ter, onder de kinderen van Korach, op Schoschannim. (045:2)
Mijn hart geeft een goede rede op; ik zegge mijn gedichten uit
van een Koning; mijn tong is een pen eens vaardigen schrijvers.
2 (045:3) Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is
uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeu-
3 wigheid. (045:4) Gord Uw zwaard aan de heup, o Held! Uw
4 Majesteit en Uw heerlijkheid. (045:5) En rijd voorspoediglijk
in Uw heerlijkheid, op het woord der waarheid en rechtvaardige
zachtmoedigheid; en Uw rechterhand zal U vreselijke dingen le-
5 ren. (045:6) Uw pijlen zijn scherp; volken zullen onder U vallen;
6 *zij treffen* in het hart van des Konings vijanden. (045:7) Uw
troon, o God! is eeuwiglijk en altoos; de scepter Uws Koninkrijks
7 is een scepter der rechtmatigheid. (045:8) Gij hebt gerechtigheid
lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! Uw God
8 gezalfd met vreugdeolie, boven Uw medegenoten. (045:9) Al Uw
klederen zijn mirre, en aloe, *en* kassie; uit de elpenbenen palei-
9 zen, van waar zij U verblijden. (045:10) Dochters van koningen
zijn onder Uw kostelijke *staatsdochteren*; de Koningin staat aan
10 Uw rechterhand, in het fijnste goud van Ofir. (045:11) Hoor, o
Dochter! en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders
11 huis. (045:12) Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid;
12 dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder. (045:13) En
de dochter van Tyrus, de rijken onder het volk, zullen uw aan-
13 gezicht met geschenk smeken. (045:14) Des Konings Dochter is
geheel verheerlijkt inwendig; haar kleding is van gouden borduur-
14 sel. (045:15) In gestikte klederen zal zij tot den Koning geleid
worden; de jonge dochteren, *die* achter haar zijn, haar medegezel-
15 linnen, zullen tot u gebracht worden. (045:16) Zij zullen geleid
worden met alle blijdschap en verheuging; zij zullen ingaan in des
16 Konings paleis. (045:17) In plaats van Uw vaderen zullen Uw
zonen zijn; Gij zult hen tot vorsten zetten over de ganse aarde.
17 (045:18) Ik zal Uws Naams doen gedenken van elk geslacht tot
geslacht; daarom zullen U de volken loven eeuwiglijk en altoos.

46 Een lied op Alamoth, voor den opperzangmeester, onder de
kinderen van Korach. (046:2) God is ons een Toevlucht en Sterkte;
2 Hij is krachtelijk bevonden een Hulp in benauwdheden. (046:3)
Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde *haar plaats*,

en al werden de bergen verzet in het hart der zeeen; (046:4) Laat 3
haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen da-
veren, door derzelver verheffing! Sela. (046:5) De beekjes der 4
rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der wonin-
gen des Allerhoogsten. (046:6) God is in het midden van haar, 5
zij zal niet wankelen; God zal haar helpen in het aanbreken van
den morgenstond. (046:7) De heidenen raasden, de koninkrijken 6
bewogen zich; Hij verhief Zijn stem, de aarde versmolt. (046:8) 7
De HEERE der heirscharen is met ons; de God van Jakob is ons
een Hoog Vertrek. Sela. (046:9) Komt, aanschouwt de daden 8
des HEEREN, Die verwoestingen op aarde aanricht. (046:10) 9
Die de oorlogen doet ophouden tot aan het einde der aarde, den
boog verbreekt, en de spies aan twee slaat, de wagenen met vuur
verbrandt. (046:11) Laat af, en weet, dat Ik God ben; Ik zal 10
verhoogd worden onder de heidenen, Ik zal verhoogd worden op
de aarde. (046:12) De HEERE der heirscharen is met ons; de 11
God van Jakob is ons een Hoog Vertrek. Sela.

Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van **47**
Korach. (047:2) Al gij volken, klapt in de hand; juicht Gode met
een stem van vreugdegezang. (047:3) Want de HEERE, de Al- 2
lerhoogste, is vreselijk, een groot Koning over de ganse aarde.
(047:4) Hij brengt de volken onder ons, en de natien onder onze 3
voeten. (047:5) Hij verkiest voor ons onze erfenis, de heerlijkheid 4
van Jakob, dien Hij heeft liefgehad. Sela. (047:6) God vaart op 5
met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin. (047:7) Psalm- 6
zingt Gode, psalmzingt! Psalmzingt onzen Koning, psalmzingt!
(047:8) Want God is een Koning der ganse aarde; psalmzingt *met* 7
een onderwijzing! (047:9) God regeert over de heidenen; God zit 8
op den troon Zijner heiligheid. (047:10) De edelen der volken 9
zijn verzameld *tot* het volk van den God van Abraham; want de
schilden der aarde zijn Godes. Hij is zeer verheven!

Een lied, een psalm, voor de kinderen van Korach. (048:2) De **48**
HEERE is groot en zeer te prijzen, in de stad onzes Gods, *op*
den berg Zijner heiligheid. (048:3) Schoon van gelegenheid, een 2
vreugde der ganse aarde is de berg Sion, *aan* de zijden van het
noorden; de stad des groten Konings. (048:4) God is in haar 3
paleizen; Hij is er bekend voor een Hoog Vertrek. (048:5) Want 4
ziet, de koningen waren vergaderd; zij waren te zamen doorgeto-

5 gen. (048:6) *Gelijk* zij het zagen, alzo waren zij verwonderd; zij
6 werden verschrikt, zij haastten weg. (048:7) Beving greep hen
7 aldaar aan, smart als van een barende *vrouw*. (048:8) Met een
8 oostenwind verbreekt Gij de schepen van Tharsis. (048:9) Ge-
lijk wij gehoord hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des
HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods; God zal haar
9 bevestigen tot in eeuwigheid. Sela. (048:10) O God! wij geden-
10 ken Uwer weldadigheid, in het midden Uws tempels. (048:11)
Gelijk Uw Naam is, o God! alzo is Uw roem tot aan de einden
11 der aarde; Uw rechterhand is vol van gerechtigheid. (048:12)
Laat de berg Sion blijde zijn; laat de dochteren van Juda zich
12 verheugen, om Uwer oordelen wil. (048:13) Gaat rondom Sion,
13 en omringt haar; telt haar torens; (048:14) Zet uw hart op haar
vesting; beschouwt onderscheidenlijk haar paleizen, opdat gij het
14 aan het navolgende geslacht vertelt. (048:15) Want deze God is
onze God eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood
toe.

49 Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van
Korach. (049:2) Hoort dit, alle gij volken! neemt ter ore, alle
2 inwoners der wereld, (049:3) Zowel slechten als aanzienlijken, te
3 zamen rijk en arm! (049:4) Mijn mond zal enkel wijsheid spreken,
4 en de overdenking mijns harten zal vol verstand zijn. (049:5) Ik
zal mijn oor neigen tot een spreuk; ik zal mijn verborgene rede
5 openen op de harp. (049:6) Waarom zou ik vrezen in kwade da-
gen, *als* de ongerechtigen, die op de hielen zijn, mij omringen?
6 (049:7) Aangaande degenen, die op hun goed vertrouwen; en op
7 de veelheid huns rijkdoms roemen; (049:8) Niemand van hen zal
zijn broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rant-
8 soen niet kunnen geven; (049:9) (Want de verlossing hunner ziel
9 is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden); (049:10) Dat hij
ook voortaan geduriglijk zou leven, *en* de verderving niet zien.
10 (049:11) Want hij ziet, dat de wijzen sterven, dat te zamen een
dwaas en een onvernuftige omkomen, en hun goed anderen nala-
11 ten. (049:12) Hun binnenste gedachte is, dat hun huizen zullen
zijn in eeuwigheid, hun woningen van geslacht tot geslacht; zij
12 noemen de landen naar hun namen. (049:13) De mens noch-
tans, *die* in waarde is, blijft niet; hij wordt gelijk als de beesten,
13 *die* vergaan. (049:14) Deze hun weg is een dwaasheid van hen;

nochtans hebben hun nakomelingen een welbehagen in hun woor-
den. Sela. (049:15) Men zet hen als schapen in het graf, de 14
dood zal hen afweiden; en de oprechten zullen over hen heersen
in dien morgenstond; en het graf zal hun gedaante verslijten, *elk*
uit zijn woning. (049:16) Maar God zal mijn ziel van het geweld 15
des grafs verlossen, want Hij zal mij opnemen. Sela. (049:17) 16
Vrees niet, wanneer een man rijk wordt, wanneer de eer van zijn
huis groot wordt; (049:18) Want hij zal in zijn sterven niet met 17
al medenemen, zijn eer zal hem niet nadalen. (049:19) Hoewel 18
hij zijn ziel in zijn leven zegent, en zij u loven, omdat gij uzelven
goed doet; (049:20) Zo zal zij *toch* komen tot het geslacht harer 19
vaderen; tot in eeuwigheid zullen zij het licht niet zien. (049:21) 20
De mens, *die* in waarde is, en geen verstand heeft, wordt gelijk
als de beesten, *die* vergaan.

Een psalm van Asaf. De God der goden, de HEERE spreekt, **50**
en roept de aarde, van den opgang der zon tot aan haar onder-
gang. Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God 2
blinkende. Onze God zal komen en zal niet zwijgen; een vuur 3
voor Zijn aangezicht zal verteren, en rondom Hem zal het zeer
stormen. Hij zal roepen tot den hemel van boven, en tot de aar- 4
de, om Zijn volk te richten. Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten, 5
die Mijn verbond maken met offerande! En de hemelen verkon- 6
digen Zijn gerechtigheid; want God Zelf is Rechter. Sela. Hoort, 7
Mijn volk! en Ik zal spreken; Israel! en Ik zal onder u betuigen;
Ik, God, ben uw God. Om uw offeranden zal Ik u niet straffen, 8
want uw brandofferen zijn steeds voor Mij. Ik zal uit uw huis 9
geen var nemen, *noch* bokken uit uw kooien; Want al het gedier- 10
te des wouds is Mijn, de beesten op duizend bergen. Ik ken al 11
het gevogelte der bergen, en het wild des velds is bij Mij. Zo 12
Mij hongerde, Ik zou het u niet zeggen; want Mijn is de wereld en
haar volheid. Zou Ik stierenvlees eten, of bokkenbloed drinken? 13
Offert Gode dank, en betaalt den Allerhoogste uw geloften. En 14, 15
roept Mij aan in den dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen,
en gij zult Mij eren. Maar tot den goddeloze zegt God: Wat 16
hebt gij Mijn inzettingen te vertellen, en neemt Mijn verbond in
uw mond? Dewijl gij de kastijding haat, en Mijn woorden achter 17
u henenwerpt. Indien gij een dief ziet, zo loopt gij met hem; en 18
uw deel is met de overspelers. Uw mond slaat gij in het kwade, 19

20 en uw tong koppelt bedrog. Gij zit, gij spreekt tegen uw broeder;
21 tegen den zoon uwer moeder geeft gij lastering uit. Deze dingen
doet gij, en Ik zwijg; gij meent, dat Ik te enenmale ben, gelijk
gij; Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen.
22 Verstaat dit toch, gij godvergetenden! opdat Ik niet verscheure
23 en niemand redde. Wie dankoffert, die zal Mij eren; en wie *zijn*
weg *wel* aanstelt, dien zal Ik Gods heil doen zien.
51 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (051:2)
Toen de profeet Nathan tot hem was gekomen, nadat hij tot Ba-
thseba was ingegaan. (051:3) Wees mij genadig, o God! naar
Uw goedertierenheid; delg mijn overtreding uit, naar de grootheid
2 Uwer barmhartigheden. (051:4) Was mij wel van mijn ongerech-
3 tigheid, en reinig mij van mijn zonde. (051:5) Want ik ken mijn
4 overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij. (051:6) Tegen
U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan, dat kwaad is in Uw
ogen; opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken, *en* rein zijt in
5 Uw richten. (051:7) Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en
6 in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen. (051:8) Zie, Gij hebt
lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Gij
7 mij wijsheid bekend. (051:9) Ontzondig mij met hysop, en ik zal
8 rein zijn; was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw. (051:10) Doe
mij vreugde en blijdschap horen; dat de beenderen zich verheu-
9 gen, *die* Gij verbrijzeld hebt. (051:11) Verberg Uw aangezicht
10 van mijn zonden, en delg uit al mijn ongerechtigheden. (051:12)
Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van
11 mij een vasten geest. (051:13) Verwerp mij niet van Uw aange-
12 zicht, en neem Uw Heiligen Geest niet van mij. (051:14) Geef mij
weder de vreugde Uws heils; en de vrijmoedige geest ondersteu-
13 ne mij. (051:15) Zo zal ik den overtreders Uw wegen leren; en
14 de zondaars zullen zich tot U bekeren. (051:16) Verlos mij van
bloedschulden, o God, Gij, God mijns heils! zo zal mijn tong Uw
15 gerechtigheid vrolijk roemen. (051:17) Heere, open mijn lippen,
16 zo zal mijn mond Uw lof verkondigen. (051:18) Want Gij hebt
geen lust tot offerande, anders zou ik ze geven; in brandofferen
17 hebt Gij geen behagen. (051:19) De offeranden Gods zijn een
gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God!
18 niet verachten. (051:20) Doe wel bij Sion naar Uw welbehagen;
19 bouw de muren van Jeruzalem op. (051:21) Dan zult Gij lust

hebben aan de offeranden der gerechtigheid, aan brandoffer en
een offer, dat gans verteerd wordt; dan zullen zij varren offeren
op Uw altaar.

Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester. (052:2) **52**
Als Doeg, de Edomiet, gekomen was, en Saul te kennen gegeven,
en tot hem gezegd had: David is gekomen ten huize van Achime-
lech. (052:3) Wat beroemt gij u in het kwaad, o gij geweldige?
Gods goedertierenheid *duurt toch* den gansen dag. (052:4) Uw 2
tong denkt enkel schade als een geslepen scheermes, werkende
bedrog. (052:5) Gij hebt het kwade liever dan het goede, de 3
leugen, dan gerechtigheid te spreken. Sela. (052:6) Gij hebt lief 4
alle woorden van verslinding, *en* een tong des bedrogs. (052:7) 5
God zal u ook afbreken in eeuwigheid; Hij zal u wegrapen en u
uit de tent uitrukken; ja, Hij zal u uitwortelen uit het land der
levenden. Sela. (052:8) En de rechtvaardigen zullen het zien, 6
en vrezen; en zij zullen over hem lachen, *zeggende*: (052:9) Ziet 7
den man, *die* God niet stelde tot Zijn Sterkte, maar vertrouwde
op de veelheid zijns rijkdoms; hij was sterk geworden door zijn
beschadigen. (052:10) Maar ik zal zijn als een groene olijfboom 8
in Gods huis; ik vertrouw op Gods goedertierenheid eeuwiglijk en
altoos. (052:11) Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het ge- 9
daan hebt; en ik zal Uw Naam verwachten; want hij is goed voor
Uw gunstgenoten.

Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op **53**
Machalath. (053:2) De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God; zij
verderven het, en zij bedrijven gruwelijk onrecht; er is niemand,
die goed doet. (053:3) God heeft uit den hemel nedergezien op de 2
mensenkinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God
zocht. (053:4) Een ieder van hen is teruggekeerd, te zamen zijn 3
zij stinkende geworden, er is niemand, die goed doet, ook niet een.
(053:5) Hebben dan de werkers der ongerechtigheid geen kennis, 4
die Mijn volk opeten, *alsof* zij brood aten? Zij roepen God niet
aan. (053:6) Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard gewor- 5
den, *waar* geen vervaardheid was; want God heeft de beenderen
desgenen, die u belegerde, verstrooid; gij hebt hen beschaamd
gemaakt, want God heeft hen verworpen. (053:7) Och, dat Is- 6
raels verlossingen uit Sion kwamen! Als God de gevangenen Zijns
volks zal doen wederkeren, *dan* zal zich Jakob verheugen, Israel

zal verblijd zijn.
54 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op
de Neginoth; (054:2) Als de Zifieten gekomen waren, en tot Saul
gezegd hadden: Verbergt zich David niet bij ons? (054:3) O God!
verlos mij door Uw Naam, en doe mij recht door Uw macht.
2 (054:4) O God! hoor mijn gebed; neig de oren tot de redenen
3 mijns monds. (054:5) Want vreemden staan tegen mij op, en ti-
rannen zoeken mijn ziel; zij stellen God niet voor hun ogen. Sela.
4 (054:6) Ziet, God is mij een Helper; de Heere is onder degenen,
5 die mijn ziel ondersteunen. (054:7) Hij zal dit kwaad mijn ver-
6 spieders vergelden; roei hen uit door Uw waarheid. (054:8) Ik
zal U met vrijwilligheid offeren; ik zal Uw Naam, o HEERE! lo-
7 ven, want Hij is goed. (054:9) Want Hij heeft mij gered uit alle
benauwdheid; en mijn oog heeft gezien op mijn vijanden.
55 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op
de Neginoth. (055:2) O God! neem mijn gebed ter oren, en ver-
2 berg U niet voor mijn smeking. (055:3) Merk op mij, en verhoor
3 mij; ik bedrijf misbaar in mijn klacht, en maak getier; (055:4)
Om den roep des vijands, vanwege de beangstiging des goddelo-
zen; want zij schuiven ongerechtigheid op mij, en in toorn haten
4 zij mij. (055:5) Mijn hart smart in het binnenste van mij, en
5 verschrikkingen des doods zijn op mij gevallen. (055:6) Vrees
6 en beving komt mij aan, en gruwen overdekt mij; (055:7) Zodat
ik zeg: Och, dat mij iemand vleugelen, als ener duive, gave! ik
7 zou henenvliegen, waar ik blijven mocht. (055:8) Ziet, ik zou ver
8 wegzwerven, ik zou vernachten in de woestijn. Sela. (055:9) Ik
zou haasten, dat ik ontkwame, van den drijvenden wind, van den
9 storm. (055:10) Verslind hen, HEERE! deel hun tong; want ik
10 zie wrevel en twist in de stad. (055:11) Dag en nacht omringen
zij haar op haar muren; en ongerechtigheid en overlast is binnen
11 in haar. (055:12) Enkel verderving is binnen in haar; en list en
12 bedrog wijkt niet van haar straat. (055:13) Want het is geen
vijand, *die* mij hoont, anders zou ik het hebben gedragen; het is
mijn hater niet, *die* zich tegen mij groot maakt, anders zou ik
13 mij voor hem verborgen hebben. (055:14) Maar gij zijt het, o
mens, als van mijn waardigheid, mijn leidsman en mijn bekende!
14 (055:15) Wij, die te zamen in zoetigheid heimelijk raadpleegden;
15 wij wandelden in gezelschap ten huize Gods. (055:16) Dat hun

de dood als een schuldeiser overvalle, dat zij als levend ter helle
nederdalen; want boosheden zijn in hun woning, in het binnenste
van hen. (055:17) Mij aangaande, ik zal tot God roepen, en de 16
HEERE zal mij verlossen. (055:18) Des avonds, en des morgens, 17
en des middags zal ik klagen en getier maken; en Hij zal mijn stem
horen. (055:19) Hij heeft mijn ziel in vrede verlost van den strijd 18
tegen mij; want met menigte zijn zij tegen mij geweest. (055:20) 19
God zal horen, en zal hen plagen, als die van ouds zit, Sela; dewijl
bij hen gans geen verandering is, en zij God niet vrezen. (055:21) 20
Hij slaat zijn handen aan degenen, die vrede met Hem hadden;
hij ontheiligt Zijn verbond. (055:22) Zijn mond is gladder dan 21
boter, maar zijn hart is krijg; zijn woorden zijn zachter dan olie,
maar dezelve zijn blote zwaarden. (055:23) Werp uw zorg op den 22
HEERE, en Hij zal u onderhouden; Hij zal in eeuwigheid niet toe-
laten, dat de rechtvaardige wankele. (055:24) Maar Gij, o God! 23
zult die doen nederdalen in den put des verderfs; de mannen des
bloeds en bedrogs zullen hun dagen niet ter helft brengen; ik,
daarentegen, zal op U vertrouwen.

Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, **56**
op Jonath Elem Rechokim; als de Filistijnen hem gegrepen had-
den te Gath. (056:2) Wees mij genadig, o God! want de mens
zoekt mij op te slokken; den gansen dag dringt mij de bestrijder.
(056:3) Mijn verspieders zoeken *mij* den gansen dag op te slok- 2
ken; want ik heb veel bestrijders, o Allerhoogste! (056:4) Ten 3
dage, *als* ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. (056:5) In God 4
zal ik Zijn woord prijzen; ik vertrouw op God, ik zal niet vrezen;
wat zoude mij vlees doen? (056:6) Den gansen dag verdraai- 5
en zij mijn woorden; al hun gedachten zijn tegen mij ten kwade.
(056:7) Zij rotten samen, zij versteken zich, zij passen op mijn 6
hielen; als die op mijn ziel wachten. (056:8) Zouden zij om *hun* 7
ongerechtigheid vrijgaan? Stort de volken neder in toorn, o God!
(056:9) Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in uw 8
fles; zijn zij niet in Uw register? (056:10) Dan zullen mijn vij- 9
anden achterwaarts keren, ten dage als ik roepen zal; dit weet ik,
dat God met mij is. (056:11) In God zal ik het woord prijzen; in 10
den HEERE zal ik het woord prijzen. (056:12) Ik vertrouw op 11
God, ik zal niet vrezen; wat zou mij de mens doen? (056:13) O 12
God! op mij zijn Uw geloften; ik zal U dankzeggingen vergelden;

13 (056:14) Want Gij hebt mijn ziel gered van den dood; ook niet
mijn voeten van aanstoot, om voor Gods aangezicht te wandelen
in het licht der levenden?
57 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester,
Altascheth; als hij voor Sauls aangezicht vlood in de spelonk.
(057:2) Wees mij genadig, o God! Wees mij genadig, want mijn
ziel betrouwt op U, en ik neem mijn toevlucht onder de schaduw
Uwer vleugelen, totdat de verdervingen zullen voorbij zijn gegaan.
2 (057:3) Ik zal roepen tot God, den Allerhoogste, tot God, Die het
3 aan mij voleinden zal. (057:4) Hij zal van den hemel zenden, en
mij verlossen, te schande makende dengene, die mij zoekt op te
slokken. Sela. God zal Zijn goedertierenheid en Zijn waarheid
4 zenden. (057:5) Mijn ziel is in het midden der leeuwen, ik lig
onder stokebranden, mensenkinderen, welker tanden spiesen en
5 pijlen zijn, en hun tong een scherp zwaard. (057:6) Verhef U bo-
6 ven de hemelen, o God! Uw eer zij over de ganse aarde. (057:7)
Zij hebben een net bereid voor mijn gangen, mijn ziel was neder-
gebukt; zij hebben een kuil voor mijn aangezicht gegraven; zij zijn
7 er midden ingevallen. Sela. (057:8) Mijn hart is bereid, o God!
8 mijn hart is bereid; ik zal zingen, en psalmzingen. (057:9) Waak
op, mijn eer! waak op, gij, luit en harp! ik zal in den dageraad
9 opwaken. (057:10) Ik zal U loven onder de volken, o Heere! ik
10 zal U psalmzingen onder de natien. (057:11) Want Uw goeder-
tierenheid is groot tot aan de hemelen, en Uw waarheid tot aan de
11 bovenste wolken. (057:12) Verhef U boven de hemelen, o God!
Uw eer zij over de ganse aarde.
58 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmees-
ter, Altascheth. (058:2) Spreekt gijlieden waarlijk gerechtigheid,
gij, vergadering? Oordeelt gij billijkheden, gij, mensenkinderen?
2 (058:3) Ja, gij werkt ongerechtigheden in het hart; gij weegt het
3 geweld uwer handen op de aarde. (058:4) De goddelozen zijn ver-
vreemd van de baarmoeder aan; de leugensprekers dolen van *moe-*
4 *ders* buik aan. (058:5) Zij hebben vurig venijn, naar gelijkheid
van vurig slangenvenijn; zij zijn als een dove adder, *die* haar oren
5 toestopt; (058:6) Opdat zij niet hore naar de stem der belezers,
6 desgenen, die ervaren is met bezweringen om te gaan. (058:7) O
God! verbreek hun tanden in hun mond; breek af de baktanden
7 der jonge leeuwen, o HEERE! (058:8) Laat hen smelten als wa-

ter, laat hen daarhenen drijven; legt hij zijn pijlen aan, laat hen
zijn, alsof zij afgesneden waren. (058:9) Laat hem henengaan, 8
als een smeltende slak; laat hen, *als* ener vrouwe misdracht, de
zon niet aanschouwen. (058:10) Eer dan uw potten den doorn- 9
struik gewaar worden, zal Hij hem als levend, als *in* heten toorn
wegstormen. (058:11) De rechtvaardige zal zich verblijden, als 10
hij de wraak aanschouwt; hij zal zijn voeten wassen in het bloed
des goddelozen. (058:12) En de mens zal zeggen: Immers is er 11
vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de
aarde richt.

Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, **59**
Altascheth; toen Saul gezonden had, die *zijn* huis bewaren zouden,
om hem te doden. (059:2) Red mij van mijn vijanden, o mijn
God! stel mij in een hoog vertrek voor degenen, die tegen mij
opstaan. (059:3) Red mij van de werkers der ongerechtigheid, 2
en verlos mij van de mannen des bloeds. (059:4) Want zie, zij 3
leggen mijner ziel lagen; sterken rotten zich tegen mij; zonder mijn
overtreding, en zonder mijn zonde, o HEERE! (059:5) Zij lopen 4
en bereiden zich zonder *mijn* misdaad; waak op mij tegemoet, en
zie. (059:6) Ja, Gij HEERE, God der heirscharen, God Israels! 5
ontwaak, om al deze heidenen te bezoeken; wees niemand van
hen genadig, die trouwelooslijk ongerechtigheid bedrijven. Sela.
(059:7) Tegen den avond keren zij weder, zij tieren als een hond, en 6
zij gaan rondom de stad. (059:8) Zie, zij storten overvloediglijk 7
uit met hun mond; zwaarden zijn op hun lippen; want wie hoort
het? (059:9) Maar Gij, HEERE! zult hen belachen; Gij zult 8
alle heidenen bespotten. (059:10) *Tegen* zijn sterkte zal ik *op* 9
U wachten; want God is mijn Hoog Vertrek. (059:11) De God 10
mijner goedertierenheid zal mij voorkomen; God zal mij op mijn
verspieders doen zien. (059:12) Dood hen niet, opdat mijn volk 11
het niet vergete; doe hen omzwerven door Uw macht, en werp hen
neder, o Heere, ons Schild! (059:13) *Om* de zonde huns monds, 12
om het woord hunner lippen; en laat hen gevangen worden in hun
hoogmoed; en om den vloek, en om de leugen, *die* zij vertellen.
(059:14) Verteer hen in grimmigheid; verteer hen, dat zij er niet 13
zijn, en laat hen weten, dat God Heerser is in Jakob, *ja*, tot aan
de einden der aarde. Sela. (059:15) Laat hen dan tegen den 14
avond wederkeren, laat hen tieren als een hond, en rondom de

15 stad gaan; (059:16) Laat hen zelfs omzwerven om spijs; en laat
16 hen vernachten, al zijn zij niet verzadigd. (059:17) Maar ik zal
Uw sterkte zingen, en des morgens Uw goedertierenheid vrolijk
roemen, omdat Gij mij een Hoog Vertrek zijt geweest, en een
17 Toevlucht ten dage, als mij bange was. (059:18) Van U, o mijn
Sterkte! zal ik psalmzingen; want God is mijn Hoog Vertrek, de
God mijner goedertierenheid.

60 Een gouden kleinood van David tot lering, voor den opper-
zangmeester, op Schusan E'duth; (060:2) Als hij gevochten had
met de Syriers van Mesopotamie, en met de Syriers van Zoba; en
Joab wederkwam, en de Edomieten sloeg in het Zoutdal, twaalf
duizend. (060:3) O God! Gij hadt ons verstoten, Gij hadt ons ge-
2 scheurd, Gij zijt toornig geweest; keer weder tot ons. (060:4) Gij
hebt het land geschud, Gij hebt het gespleten; genees zijn breu-
3 ken, want het wankelt. (060:5) Gij hebt Uw volk een harde zaak
4 doen zien; Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn. (060:6) *Maar
nu* hebt Gij dengenen, die U vrezen, een banier gegeven, om *die*
5 op te werpen, vanwege de waarheid. Sela. (060:7) Opdat Uw
beminden zouden bevrijd worden; geef heil *door* Uw rechterhand,
6 en verhoor ons. (060:8) God heeft gesproken in Zijn heiligdom;
dies zal ik van vreugde opspringen; ik zal Sichem delen, en het
7 dal van Sukkoth zal ik afmeten. (060:9) Gilead is mijn, en Ma-
nasse is mijn, en Efraim is de sterkte mijns hoofds; Juda is mijn
8 wetgever. (060:10) Moab is mijn waspot; op Edom zal ik mijn
9 schoen werpen! juich over mij, o gij Palestina! (060:11) Wie zal
mij voeren in een vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
10 (060:12) Zult Gij het niet zijn, o God! *Die* ons verstoten hadt,
11 en niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten? (060:13) Geef
Gij ons hulp uit de benauwdheid, want 's mensen heil is ijdelheid.
12 (060:14) In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze
wederpartijders vertreden.

61 *Een psalm van* David, voor den opperzangmeester, op de Ne-
ginoth. (061:2) O God! hoor mijn geschrei, merk op mijn ge-
2 bed. (061:3) Van het einde des lands roep ik tot U als mijn
hart overstelpt is; leid mij op een rotssteen, *die* mij te hoog zou
3 zijn. (061:4) Want Gij zijt mij een Toevlucht geweest, een ster-
4 ke Toren voor den vijand. (061:5) Ik zal in Uw hut verkeren *in*
eeuwigheden; ik zal mijn toevlucht nemen in het verborgene Uwer

vleugelen. Sela. (061:6) Want Gij, o God! hebt gehoord naar 5
mijn geloften; Gij hebt *mij* gegeven de erfenis dergenen, die Uw
Naam vrezen. (061:7) Gij zult dagen tot des konings dagen toe- 6
doen; zijn jaren zullen zijn als van geslacht tot geslacht; (061:8) 7
Hij zal eeuwiglijk voor Gods aangezicht zitten; bereid goedertie-
renheid en waarheid, dat zij hem behoeden. (061:9) Zo zal ik Uw 8
Naam psalmzingen in eeuwigheid; opdat ik mijn geloften betale,
dag bij dag.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester, over Je- **62**
duthun. (062:2) Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is
mijn heil. (062:3) Immers is Hij mijn Rotssteen en mijn Heil, 2
mijn Hoog Vertrek, ik zal niet grotelijks wankelen. (062:4) Hoe 3
lang zult gijlieden kwaad aanstichten tegen een man? Gij allen
zult gedood worden; gij zult zijn als een ingebogen wand, een
aangestoten muur. (062:5) Zij raadslagen slechts, om *hem* van 4
zijn hoogheid te verstoten; zij hebben behagen in leugen; met
hun mond zegenen zij; maar met hun binnenste vloeken zij. Sela.
(062:6) Doch gij, o mijn ziel! zwijg Gode; want van Hem is mijn 5
verwachting. (062:7) Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil, 6
mijn Hoog Vertrek; ik zal niet wankelen. (062:8) In God is mijn 7
Heil en mijn Eer; de Rotssteen mijner sterkte, mijn Toevlucht is
in God. (062:9) Vertrouw op Hem te aller tijd, o gij volk! Stort 8
ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht.
Sela. (062:10) Immers zijn de gemene lieden ijdelheid, de grote 9
lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen, zouden zij sa-
men *lichter* zijn dan de ijdelheid. (062:11) Vertrouwt niet op 10
onderdrukking, noch op roverij; wordt niet ijdel, als het vermogen
overvloedig aanwast, en zet er het hart niet op. (062:12) God 11
heeft een ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord: dat de
sterkte Godes is. (062:13) En de goedertierenheid, o Heere! is 12
Uwe; want Gij zult een iegelijk vergelden naar zijn werk.

Een psalm van David, als hij was in de woestijn van Juda. **63**
(063:2) O God! Gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad; mijn
ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en
mat, zonder water. (063:3) Voorwaar, ik heb U in het heiligdom 2
aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer; (063:4) Want Uw 3
goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U
prijzen. (063:5) Alzo zou ik U loven in mijn leven; in Uw Naam 4

5 zou ik mijn handen opheffen. (063:6) Mijn ziel zou als met smeer
en vettigheid verzadigd worden, en mijn mond zou roemen met
6 vrolijk zingende lippen. (063:7) Als ik Uwer gedenk op mijn
7 legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken. (063:8) Want
Gij zijt mij een hulp geweest; en in de schaduw Uwer vleugelen
8 zal ik vrolijk zingen. (063:9) Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw
9 rechterhand ondersteunt mij. (063:10) Maar dezen, *die* mijn ziel
zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der
10 aarde. (063:11) Men zal hen storten door het geweld des zwaards;
11 zij zullen de vossen ten deel worden. (063:12) Maar de koning zal
zich in God verblijden; een iegelijk, die bij Hem zweert, zal zich
beroemen; want de mond der leugensprekers zal gestopt worden.

64 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (064:2)
Hoor, o God! mijn stem in mijn geklag; behoed mijn leven voor
2 des vijands schrik. (064:3) Verberg mij voor den heimelijken
raad der boosdoeners, voor de oproerigheid van de werkers der
3 ongerechtigheid. (064:4) Die hun tong scherpen als een zwaard,
4 een bitter woord aanleggen *als* hun pijl; (064:5) Om in verbor-
gen plaatsen den oprechte te schieten; haastig schieten zij naar
5 hem, en vrezen niet. (064:6) Zij sterken zichzelven *in* een bo-
ze zaak; zij houden spraak van strikken te verbergen; zij zeggen:
6 Wie zal ze zien? (064:7) Zij doorzoeken allerlei schalkheid; ten
uiterste doorzoeken zij, wat te doorzoeken is; zelfs het binnenste
7 eens mans, en het diepe hart. (064:8) Maar God zal hen haastig
8 met een pijl schieten; hun plagen zijn er. (064:9) En hun tong
zal hen doen aanstoten tegen zichzelven; een ieder, die hen ziet,
9 zal zich wegpakken. (064:10) En alle mensen zullen vrezen, en
Gods werk verkondigen, en Zijn doen verstandelijk aanmerken.
10 (064:11) De rechtvaardige zal zich verblijden in den HEERE, en
op Hem betrouwen; en alle oprechten van hart zullen zich beroe-
men.

65 Een psalm van David, een lied, voor den opperzangmeester.
(065:2) De lofzang is *in* stilheid tot U, o God! in Sion; en U
2 zal de gelofte betaald worden. (065:3) Gij hoort het gebed; tot
3 U zal alle vlees komen. (065:4) Ongerechtige dingen hadden de
overhand over mij; *maar* onze overtredingen, die verzoent Gij.
4 (065:5) Welgelukzalig is hij, *dien* Gij verkiest, en doet naderen,
dat hij wone in Uw voorhoven; wij zullen verzadigd worden met

het goed van Uw huis, *met* het heilige van Uw paleis. (065:6) 5
Vreselijke dingen zult Gij ons in gerechtigheid antwoorden, o God
onzes heils! o Vertrouwen aller einden der aarde, en der verre
gelegenen *aan* de zee! (065:7) Die de bergen vastzet door Zijn 6
kracht, omgord zijnde met macht. (065:8) Die het bruisen der 7
zeeen stilt, het bruisen harer golven, en het rumoer der volken.
(065:9) En die op de einden wonen, vrezen voor Uw tekenen; Gij 8
doet de uitgangen des morgens en des avonds juichen. (065:10) 9
Gij bezoekt het land, en hebbende het begerig gemaakt, verrijkt
Gij het grotelijks; de rivier Gods is vol waters; wanneer Gij het
alzo bereid hebt, maakt Gij hunlieder koren gereed. (065:11) Gij 10
maakt zijn opgeploegde aarde dronken; Gij doet ze dalen *in* zijn
voren; Gij maakt het week door de druppelen; Gij zegent zijn uit-
spruitsel. (065:12) Gij kroont het jaar Uwer goedheid; en Uw 11
voetstappen druipen van vettigheid. (065:13) Zij bedruipen de 12
weiden der woestijn; en de heuvelen zijn aangegord met verheu-
ging. (065:14) De velden zijn bekleed met kudden, en de dalen 13
zijn bedekt met koren; zij juichen, ook zingen zij.
Een lied, een psalm, voor den opperzangmeester. Juicht Gode, **66**
gij ganse aarde! Psalmzingt de eer Zijns Naams; geeft eer Zijn 2
lof. Zegt tot God: Hoe vreselijk zijt Gij *in* Uw werken! Om de 3
grootheid Uwer sterkte zullen zich Uw vijanden geveinsdelijk aan
U onderwerpen. De ganse aarde aanbidde U, en psalmzinge U; 4
zij psalmzinge Uw Naam. Sela. Komt en ziet Gods daden; Hij 5
is vreselijk van werking aan de mensenkinderen. Hij heeft de zee 6
veranderd in het droge; zij zijn te voet doorgegaan door de rivier;
daar hebben wij ons in Hem verblijd. Hij heerst eeuwiglijk met 7
Zijn macht; Zijn ogen houden wacht over de heidenen; laat de
afvalligen niet verhoogd worden. Sela. Looft, gij volken! onzen 8
God; en laat horen de stem Zijns roems. Die onze zielen in het 9
leven stelt, en niet toelaat, dat onze voet wankele. Want Gij hebt 10
ons beproefd, o God! Gij hebt ons gelouterd, gelijk men het zilver
loutert; Gij hadt ons in het net gebracht; Gij hadt een engen band 11
om onze lenden gelegd; Gij hadt den mens op ons hoofd doen 12
rijden; wij waren in het vuur en in het water gekomen; maar Gij
hebt ons uitgevoerd in een overvloeiende verversing. Ik zal met 13
brandofferen in Uw huis gaan; ik zal U mijn geloften betalen, Die 14
mijn lippen hebben geuit, en mijn mond heeft uitgesproken, als

15 mij bange was. Brandofferen van mergbeesten zal ik U offeren,
met rookwerk van rammen; ik zal runderen met bokken bereiden.
16 Sela. Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal
17 vertellen, wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft. Ik riep tot Hem met
18 mijn mond, en Hij werd verhoogd onder mijn tong. Had ik naar
ongerechtigheid met mijn hart gezien, de Heere zou niet gehoord
19 hebben. Maar zeker, God heeft gehoord; Hij heeft gemerkt op de
20 stem mijns gebeds. Geloofd zij God, Die mijn gebed niet heeft
afgewend, noch Zijn goedertierenheid van mij.
67 Een psalm, een lied, voor den opperzangmeester, op de Negi-
noth. (067:2) God zij ons genadig en zegene ons; Hij doe Zijn
2 aanschijn aan ons lichten. Sela. (067:3) Opdat men op de aarde
3 Uw weg kenne, onder alle heidenen Uw heil. (067:4) De vol-
ken zullen U, o God! loven; de volken, altemaal, zullen U loven.
4 (067:5) De natien zullen zich verblijden en juichen, omdat Gij de
volken zult richten *in* rechtmatigheid; en de natien op de aarde
5 die zult Gij leiden. Sela. (067:6) De volken zullen U, o God! lo-
6 ven; de volken, altemaal, zullen U loven. (067:7) De aarde geeft
7 haar gewas; God, onze God, zal ons zegenen. (067:8) God zal
ons zegenen; en alle einden der aarde zullen Hem vrezen.
68 Een psalm, een lied van David, voor den opperzangmeester.
(068:2) God zal opstaan, Zijn vijanden zullen verstrooid worden,
2 en Zijn haters zullen van Zijn aangezicht vlieden. (068:3) Gij zult
hen verdrijven, gelijk rook verdreven wordt; gelijk was voor het
vuur smelt, zullen de goddelozen vergaan van Gods aangezicht.
3 (068:4) Maar de rechtvaardigen zullen zich verblijden; zij zullen
van vreugde opspringen voor Gods aangezicht, en van blijdschap
4 vrolijk zijn. (068:5) Zingt Gode, psalmzingt Zijn Naam; hoogt
de wegen voor Dien, Die in de vlakke velden rijdt, omdat Zijn
Naam is HEERE; en springt op van vreugde voor Zijn aange-
5 zicht. (068:6) Hij is een Vader der wezen, en een Rechter der
6 weduwen; God, in de woonstede Zijner heiligheid. (068:7) Een
God, Die de eenzamen zet in een huisgezin, uitvoert, die in boeien
7 gevangen zijn; maar de afvalligen wonen in het dorre. (068:8) O
God! toen Gij voor het aangezicht Uws volks uittoogt, toen Gij
8 daarhenen tradt in de woestijn; Sela. (068:9) Daverde de aar-
de, ook dropen de hemelen voor Gods aanschijn; *zelfs* deze Sinai,
9 voor het aanschijn Gods, des Gods van Israel. (068:10) Gij hebt

zeer milden regen doen druipen, o God! en Gij hebt Uw erfenis
gesterkt, als zij mat was geworden. (068:11) Uw hoop woonde 10
daarin; Gij bereiddet ze door Uw goedheid voor den ellendige, o
God! (068:12) De HEERE gaf te spreken; der boodschappers 11
van goede tijdingen was een grote heirschaar. (068:13) De ko- 12
ningen der heirscharen vloden weg, zij vloden weg; en zij, die te
huis bleef, deelde den roof uit. (068:14) Al laagt gijlieden tus- 13
sen twee rijen van stenen, *zo zult gij toch worden als* vleugelen
ener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitge-
graven geluwen goud. (068:15) Als de Almachtige de koningen 14
daarin verstrooide, werd zij sneeuwwit *als* op Zalmon. (068:16) 15
De berg Basan is een berg Gods; de berg Basan is een bultige
berg. (068:17) Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Dezen 16
berg heeft God begeerd tot Zijn woning; ook zal er de HEERE
wonen in eeuwigheid. (068:18) Gods wagenen zijn tweemaal tien 17
duizend, de duizenden verdubbeld. De Heere is onder hen, een
Sinai in heiligheid! (068:19) Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij 18
hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen
om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om
bij U te wonen, o HEERE God! (068:20) Geloofd zij de Heere; 19
dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God *is* onze Zaligheid. Se-
la. (068:21) Die God is ons een God van volkomene Zaligheid; 20
en bij den HEERE, den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood.
(068:22) Voorzeker zal God den kop Zijner vijanden verslaan, den 21
harigen schedel desgenen, die in zijn schulden wandelt. (068:23) 22
De Heere heeft gezegd: Ik zal wederbrengen uit Basan; Ik zal we-
derbrengen uit de diepten der zee; (068:24) Opdat gij uw voet, 23
ja, de tong uwer honden, moogt steken in het bloed van de vijan-
den, van een iegelijk van hen. (068:25) O God! zij hebben Uw 24
gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het hei-
ligdom. (068:26) De zangers gingen voor, de speellieden achter, 25
in het midden de trommelende maagden. (068:27) Looft God 26
in de gemeenten, den Heere, gij, die zijt uit den springader van
Israel! (068:28) Daar is Benjamin de kleine, die over hen heerste, 27
de vorsten van Juda, *met* hun vergadering, de vorsten van Zebu-
lon, de vorsten van Nafthali. (068:29) Uw God heeft uw sterkte 28
geboden; sterk, o God, wat Gij aan ons gewrocht hebt! (068:30) 29
Om Uws tempels wil te Jeruzalem, zullen U de koningen geschenk

30 toebrengen. (068:31) Scheld het wild gedierte des riets, de ver-
gadering der stieren met de kalveren der volken; *en* dien, die zich
onderwerpt met stukken zilvers; Hij heeft de volken verstrooid,
31 *die* lust hebben in oorlogen. (068:32) Prinselijke gezanten zullen
komen uit Egypte; Morenland zal zich haasten zijn handen tot
32 God uit te strekken. (068:33) Gij koninkrijken der aarde, zingt
33 Gode; psalmzingt den Heere! Sela. (068:34) Dien, Die daar rijdt
in den hemel der hemelen, Die van ouds is; ziet, Hij geeft Zijn
34 stem, een stem der sterkte. (068:35) Geeft Gode sterkte! Zijn
hoogheid is over Israel, en Zijn sterkte in de bovenste wolken.
35 (068:36) O God! Gij zijt vreselijk uit Uw heiligdommen; de God
Israels, Die geeft den volke sterkte en krachten. Geloofd zij God!
69 *Een psalm van* David, voor den opperzangmeester, op Scho-
schannim. (069:2) Verlos mij, o God! want de wateren zijn ge-
2 komen tot aan de ziel. (069:3) Ik ben gezonken in grondeloze
modder, waar men niet kan staan; ik ben gekomen in de diep-
3 ten der wateren, en de vloed overstroomt mij. (069:4) Ik ben
vermoeid van mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn
4 bezweken, daar ik ben hopende op mijn God. (069:5) Die mij
zonder oorzaak haten, zijn meer dan de haren mijns hoofds; die
mij zoeken te vernielen, die mij om valse oorzaken vijand zijn,
zijn machtig geworden; wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan
5 wedergeven. (069:6) O God! Gij weet van mijn dwaasheid, en
6 mijn schulden zijn voor U niet verborgen. (069:7) Laat hen door
mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, HEERE
der heirscharen, laat hen door mij niet te schande worden, die
7 U zoeken, o God Israels! (069:8) Want om Uwentwil draag ik
8 versmaadheid; schande heeft mijn aangezicht bedekt. (069:9) Ik
ben mijn broederen vreemd geworden, en onbekend aan mijner
9 moeders kinderen. (069:10) Want de ijver van Uw huis heeft mij
verteerd; en de smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op mij
10 gevallen. (069:11) En ik heb geweend in het vasten mijner ziel;
11 maar het is mij geworden tot allerlei smaad. (069:12) En ik heb
een zak tot mijn kleed aangedaan; maar ik ben hun tot een spreek-
12 woord geworden. (069:13) Die in de poort zitten, klappen van
mij; en ik ben een snarenspel dergenen, die sterken drank drinken.
13 (069:14) Maar mij aangaande, mijn gebed is tot U, o HEERE; er is
een tijd des welbehagens, o God! door de grootheid Uwer goeder-

tierenheid; verhoor mij door de getrouwheid Uws heils. (069:15) 14
Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken; laat mij gered
worden van mijn haters, en uit de diepten der wateren. (069:16) 15
Laat de watervloed mij niet overstromen, en laat de diepte mij
niet verslinden; en laat den put zijn mond over mij niet toeslui-
ten. (069:17) Verhoor mij, o HEERE, want Uw goedertierenheid 16
is goed; zie mij aan naar de grootheid Uwer barmhartigheden.
(069:18) En verberg Uw aangezicht niet van Uw knecht, want mij 17
is bange; haast U, verhoor mij. (069:19) Nader tot mijn ziel, 18
bevrijd ze; verlos mij om mijner vijanden wil. (069:20) Gij weet 19
mijn versmaadheid, en mijn schaamte, en mijn schande; al mijn
benauwers zijn voor U. (069:21) De versmaadheid heeft mijn hart 20
gebroken, en ik ben zeer zwak; en ik heb gewacht naar medelijden,
maar er is geen; en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden.
(069:22) Ja, zij hebben mij gal tot mijn spijs gegeven; en in mijn 21
dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven. (069:23) Hun tafel 22
worde voor hun aangezicht tot een strik, en tot volle vergelding
tot een valstrik. (069:24) Laat hun ogen duister worden, dat zij 23
niet zien; en doe hun lenden gedurig waggelen. (069:25) Stort 24
over hen Uw gramschap uit; en de hittigheid Uws toorns grijpe
hen aan. (069:26) Hun paleis zij verwoest; in hun tenten zij geen 25
inwoner. (069:27) Want zij vervolgen, dien Gij geslagen hebt; 26
en maken een praat van de smart Uwer verwonden. (069:28) 27
Doe misdaad tot hun misdaad, en laat hen niet komen tot Uw
gerechtigheid. (069:29) Laat hen uitgedelgd worden uit het boek 28
des levens, en met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden.
(069:30) Doch ik ben ellendig en in smart; Uw heil, o God! zette 29
mij in een hoog vertrek. (069:31) Ik zal Gods Naam prijzen met 30
gezang, en Hem met dankzegging grootmaken. (069:32) En het 31
zal den HEERE aangenamer zijn dan een os, *of* een gehoornde
var, die *de klauwen* verdeelt. (069:33) De zachtmoedigen, dit 32
gezien hebbende, zullen zich verblijden; en gij, die God zoekt,
ulieder hart zal leven. (069:34) Want de HEERE hoort de nood- 33
druftigen, en Hij veracht Zijn gevangenen niet. (069:35) Dat 34
Hem prijzen de hemel en de aarde, de zeeen, en al wat daarin
wriemelt. (069:36) Want God zal Sion verlossen, en de steden 35
van Juda bouwen; en aldaar zullen zij wonen, en haar erfelijk be-
zitten; (069:37) En het zaad Zijner knechten zal haar beerven; 36

en de liefhebbers Zijns Naams zullen daarin wonen.
70 *Een psalm van* David, voor den opperzangmeester, om te doen
gedenken. (070:2) Haast U, o God, om mij te verlossen, o HEE-
2 RE, tot mijn hulp. (070:3) Laat hen beschaamd en schaamrood
worden, die mijn ziel zoeken; laat hen achterwaarts gedreven en te
3 schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad. (070:4) Laat
hen terugkeren tot loon hunner beschaming, die daar zeggen: Ha,
4 ha! (070:5) Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen, die U zoeken;
laat de liefhebbers Uws heils geduriglijk zeggen: God zij groot
5 gemaakt! (070:6) Doch ik ben ellendig en nooddruftig; o God,
haast U tot mij; Gij zijt mijn Hulp en mijn Bevrijder; HEERE,
vertoef niet!
71 Op U, o HEERE! betrouw ik; laat mij niet beschaamd worden
2 in eeuwigheid. Red mij door Uw gerechtigheid, en bevrijd mij;
3 neig Uw oor tot mij, en verlos mij. Wees mij tot een Rotssteen,
om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan; Gij hebt bevel
gegeven, om mij te verlossen, want Gij zijt mijn Steenrots en mijn
4 Burg. Mijn God, bevrijd mij van de hand des goddelozen, van
de hand desgenen, die verkeerdelijk handelt, en des opgeblazenen.
5 Want Gij zijt mijn Verwachting, Heere, HEERE! mijn Vertrouwen
6 van mijn jeugd aan. Op U heb ik gesteund van den buik aan; van
mijner moeders ingewand aan zijt Gij mijn Uithelper; mijn lof is
7 geduriglijk van U. Ik ben velen als een wonder geweest; doch Gij
8 zijt mijn sterke Toevlucht. Laat mijn mond vervuld worden met
9 Uw lof, den gansen dag met Uw heerlijkheid. Verwerp mij niet
in den tijd des ouderdoms; verlaat mij niet, terwijl mijn kracht
10 vergaat. Want mijn vijanden spreken van mij, en die op mijn
11 ziel loeren, beraadslagen te zamen, Zeggende: God heeft hem
12 verlaten; jaagt na, en grijpt hem, want er is geen verlosser. O
God, wees niet verre van mij; mijn God! haast U tot mijn hulp.
13 Laat hen beschaamd worden, laat hen verteerd worden, die mijn
ziel tegen zijn; laat hen met smaad en schande overdekt worden,
14 die mijn kwaad zoeken. Doch ik zal geduriglijk hopen, en zal
15 al Uw lof nog groter maken. Mijn mond zal Uw gerechtigheid
vertellen, den gansen dag Uw heil; hoewel ik de getallen niet weet.
16 Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal
17 Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen. O God! Gij hebt
mij geleerd van mijn jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik Uw

wonderen. Daarom ook, terwijl de ouderdom en grijsheid daar is, 18
verlaat mij niet, o God, totdat ik *dezen* geslachte verkondige Uw
arm, allen nakomelingen Uw macht. Ook is Uw gerechtigheid, o 19
God, tot in de hoogte; Gij, Die grote dingen gedaan hebt; o God!
wie is U gelijk? Gij, Die mij veel benauwdheden en kwaden hebt 20
doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen
uit de afgronden der aarde. Gij zult mijn grootheid vermeerde- 21
ren, en mij rondom vertroosten. Ook zal ik U loven met het 22
instrument der luit, Uw trouw, mijn God; ik zal U psalmzingen
met de harp, o Heilige Israels! Mijn lippen zullen juichen, wan- 23
neer ik U zal psalmzingen, en mijn ziel, die Gij verlost hebt. Ook 24
zal mijn tong Uw gerechtigheid den gansen dag uitspreken, want
zij zijn beschaamd, want zij zijn schaamrood geworden, die mijn
kwaad zoeken.

Voor Salomo. O God! geef den koning Uw rechten, en Uw **72**
gerechtigheid den zoon des konings. Zo zal hij Uw volk richten 2
met gerechtigheid, en Uw ellendigen met recht. De bergen zullen 3
den volke vrede dragen, ook de heuvelen, met gerechtigheid. Hij 4
zal de ellendigen des volks richten; hij zal de kinderen des nood-
druftigen verlossen, en den verdrukker verbrijzelen. Zij zullen U 5
vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot ge-
slacht. Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de 6
druppelen, die de aarde bevochtigen. In zijn dagen zal de recht- 7
vaardige bloeien, en de veelheid van vrede, totdat de maan niet
meer zij. En hij zal heersen van de zee tot aan de zee, en van 8
de rivier tot aan de einden der aarde. De ingezetenen van dor- 9
re plaatsen zullen voor zijn aangezicht knielen, en zijn vijanden
zullen het stof lekken. De koningen van Tharsis en de eilanden 10
zullen geschenken aanbrengen; de koningen van Scheba en Seba
zullen vereringen toevoeren. Ja, alle koningen zullen zich voor 11
hem nederbuigen, alle heidenen zullen hem dienen. Want hij zal 12
den nooddruftige redden, die daar roept, mitsgaders den ellendi-
ge, en die geen helper heeft. Hij zal den arme en nooddruftige 13
verschonen, en de zielen der nooddruftigen verlossen. Hij zal hun 14
zielen van list en geweld bevrijden, en hun bloed zal dierbaar zijn
in zijn ogen. En hij zal leven; en men zal hem geven van het 15
goud van Scheba, en men zal geduriglijk voor hem bidden; den
gansen dag zal men hem zegenen. Is er een hand vol koren in 16

het land op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruisen
als de Libanon; en die van de stad zullen bloeien als het kruid
17 der aarde. Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er
de zon is, zal zijn naam van kind tot kind voortgeplant worden;
en zij zullen in hem gezegend worden; alle heidenen zullen hem
18 welgelukzalig roemen. Geloofd zij de HEERE God, de God Is-
19 raels, Die alleen wonderen doet. En geloofd zij de Naam Zijner
heerlijkheid tot in eeuwigheid; en de ganse aarde worde met Zijn
20 heerlijkheid vervuld. Amen, ja, amen. De gebeden van David,
den zoon van Isai, hebben een einde.
73 Een psalm van Asaf. Immers is God Israel goed, dengenen,
2 die rein van harte zijn. Maar mij aangaande, mijn voeten waren
3 bijna uitgeweken; mijn treden waren bijkans uitgeschoten. Want
4 ik was nijdig op de dwazen, ziende der goddelozen vrede. Want
5 er zijn geen banden tot hun dood toe, en hun kracht is fris. Zij
zijn niet in de moeite *als andere* mensen, en worden met *andere*
6 mensen niet geplaagd. Daarom omringt hen de hovaardij als een
7 keten; het geweld bedekt hen *als* een gewaad. Hun ogen puilen
8 uit van vet; zij gaan de inbeeldingen des harten te boven. Zij
mergelen *de lieden* uit, en spreken boselijk van verdrukking; zij
9 spreken uit de hoogte. Zij zetten hun mond tegen den hemel, en
10 hun tong wandelt op de aarde. Daarom keert zich Zijn volk hier-
11 toe, als hun wateren eens vollen *bekers* worden uitgedrukt, Dat
zij zeggen: Hoe zou het God weten, en zou er wetenschap zijn bij
12 den Allerhoogste? Ziet, dezen zijn goddeloos; nochtans hebben
13 zij rust in de wereld; zij vermenigvuldigen het vermogen. Immers
heb ik te vergeefs mijn hart gezuiverd, en mijn handen in onschuld
14 gewassen. Dewijl ik den gansen dag geplaagd ben, en mijn straf-
15 fing is er alle morgens. Indien ik zou zeggen: Ik zal ook alzo
spreken; ziet, zo zou ik trouweloos zijn aan het geslacht Uwer kin-
16 deren. Nochtans heb ik gedacht om dit te mogen verstaan; *maar*
17 het was moeite in mijn ogen; Totdat ik in Gods heiligdommen
18 inging, *en* op hun einde merkte. Immers zet Gij hen op gladde
19 plaatsen; Gij doet hen vallen in verwoestingen. Hoe worden zij
als in een ogenblik tot verwoesting, nemen een einde, worden te
20 niet van verschrikkingen! Als een droom na het ontwaken! Als
21 Gij opwaakt, o Heere, *dan* zult Gij hun beeld verachten. Als
mijn hart opgezwollen was, en ik in mijn nieren geprikkeld werd,

Toen was ik onvernuftig, en wist niets; ik was een groot beest bij 22
U. Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand 23
gevat; Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij 24
in heerlijkheid opnemen. Wien heb ik *nevens U* in den hemel? 25
Nevens U lust mij ook niets op de aarde! Bezwijkt mijn vlees en 26
mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in
eeuwigheid. Want ziet, die verre van U zijn, zullen vergaan; Gij 27
roeit uit, al wie van U afhoereert; Maar mij aangaande, het is 28
mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op den Heere
HEERE, om al Uw werken te vertellen.

Een onderwijzing, voor Asaf. O God! waarom verstoot Gij in **74**
eeuwigheid? *Waarom* zou Uw toorn roken tegen de schapen Uwer
weide? Gedenk aan Uw vergadering, *die* Gij van ouds verworven 2
hebt; de roede Uwer erfenis, *die* Gij verlost hebt; den berg Sion,
waarop Gij gewoond hebt. Hef Uw voeten op tot de eeuwige 3
verwoestingen; de vijand heeft alles in het heiligdom verdorven.
Uw wederpartijders hebben in het midden van Uw vergaderplaat- 4
sen gebruld; zij hebben hun tekenen tot tekenen gesteld. Een 5
ieder werd er bekend als een, die de bijlen omhoog aanbrengt in
de dichtigheid van een geboomte. Alzo hebben zij nu derzelver 6
graveerselen samen met houwelen en beukhamers in stukken ge-
slagen. Zij hebben Uw heiligdommen in het vuur gezet; ter aarde 7
toe hebben zij de woning Uws Naams ontheiligd. Zij hebben in 8
hun hart gezegd: Laat ze ons te zamen uitplunderen; zij hebben
alle Gods vergaderplaatsen in het land verbrand. Wij zien onze 9
tekenen niet; er is geen profeet meer, noch iemand bij ons, die
weet, hoe lang. Hoe lang, o God! zal de wederpartijder smaden? 10
Zal de vijand Uw Naam in eeuwigheid lasteren? Waarom trekt 11
Gij Uw hand, ja, Uw rechterhand af? *Trek haar* uit het midden
van Uw boezem; maak een einde. Evenwel is God mijn Koning 12
van ouds af, Die verlossingen werkt in het midden der aarde. Gij 13
hebt door Uw sterkte de zee gespleten; Gij hebt de koppen der
draken in de wateren verbroken. Gij hebt de koppen des Levia- 14
thans verpletterd; Gij hebt hem tot spijs gegeven aan het volk in
dorre plaatsen. Gij hebt een fontein en beek gekliefd; Gij hebt 15
sterke rivieren uitgedroogd. De dag is Uwe, ook is de nacht Uwe; 16
Gij hebt het licht en de zon bereid. Gij hebt al de palen der aar- 17
de gesteld; zomer en winter, die hebt Gij geformeerd. Gedenk 18

hieraan; de vijand heeft den HEERE gesmaad, en een dwaas volk
19 heeft Uw Naam gelasterd. Geef aan het wild gedierte de ziel
Uwer tortelduif niet over; vergeet den hoop Uwer ellendigen niet
20 in eeuwigheid. Aanschouw het verbond; want de duistere plaat-
21 sen des lands zijn vol woningen van geweld. Laat den verdrukte
niet beschaamd wederkeren; laat den ellendige en nooddruftige
22 Uw Naam prijzen. Sta op, o God! twist Uw twistzaak; gedenk
der smaadheid, *die* U van den dwaze *wedervaart* den ganse dag.
23 Vergeet niet het geroep Uwer wederpartijders; het getier dergenen,
die tegen U opstaan, klimt geduriglijk op.
75 Voor den opperzangmeester, Altascheth; een psalm, een lied,
voor Asaf. (075:2) Wij loven U, o God! wij loven, dat Uw Naam
2 nabij is; men vertelt Uw wonderen. (075:3) Als ik het bestemde
3 *ambt* zal ontvangen hebben, zo zal ik gans recht richten. (075:4)
Het land en al zijn inwoners waren versmolten; *maar* ik heb zijn
4 pilaren vastgemaakt. Sela. (075:5) Ik heb gezegd tot de onzin-
nigen: Weest niet onzinnig; en tot de goddelozen: Verhoogt den
5 hoorn niet. (075:6) Verhoogt uw hoorn niet omhoog; spreekt *niet*
6 met stijven hals. (075:7) Want het verhogen *komt* niet uit het
7 oosten, noch uit het westen, noch uit de woestijn; (075:8) Maar
8 God is Rechter; Hij vernedert dezen, en verhoogt genen. (075:9)
Want in des HEEREN hand is een beker, en de wijn is beroerd,
vol van mengeling, en Hij schenkt daaruit; doch alle goddelozen
9 der aarde zullen zijn droesemen uitzuigende drinken. (075:10)
En ik zal het in eeuwigheid verkondigen; ik zal den God Jakobs
10 psalmzingen. (075:11) En ik zal alle hoornen der goddelozen af-
houwen; de hoornen des rechtvaardigen zullen verhoogd worden.
76 Een psalm, een lied van Asaf, voor den opperzangmeester, op
de Neginoth. (076:2) God is bekend in Juda; Zijn Naam is groot
2 in Israel. (076:3) En in Salem is Zijn hut, en Zijn woning in
3 Sion. (076:4) Aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van
4 den boog, het schild, en het zwaard, en den krijg. Sela. (076:5)
5 Gij zijt doorluchtiger *en* heerlijker dan de roofbergen. (076:6)
De stouthartigen zijn beroofd geworden; zij hebben hun slaap
gesluimerd; en geen van de dappere mannen hebben hun handen
6 gevonden. (076:7) Van Uw schelden, o God van Jakob! is samen
7 wagen en paard in slaap gezonken. (076:8) Gij, vreselijk zijt Gij;
en wie zal voor Uw aangezicht bestaan, van den tijd Uws toorns

af? (076:9) Gij deedt een oordeel horen uit den hemel; de aarde 8
vreesde en werd stil, (076:10) Als God opstond ten oordeel, om 9
alle zachtmoedigen der aarde te verlossen. Sela. (076:11) Want 10
de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken; het overblijfsel
der grimmigheden zult Gij opbinden. (076:12) Doet geloften en 11
betaalt ze den HEERE, uw God, gij allen, die rondom Hem zijt!
Laat hen Dien, Die te vrezen is, geschenken brengen; (076:13) 12
Die den geest der vorsten als druiven afsnijdt; Die den koningen
der aarde vreselijk is.

Een psalm van Asaf, voor den opperzangmeester, over Je- **77**
duthun. (077:2) Mijn stem is tot God, en ik roep; mijn stem is
tot God, en Hij zal het oor tot mij neigen. (077:3) Ten dage mij- 2
ner benauwdheid zocht ik den HEERE; mijn hand was des nachts
uitgestrekt, en liet niet af; mijn ziel weigerde getroost te worden.
(077:4) Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo 3
werd mijn ziel overstelpt. Sela. (077:5) Gij hieldt mijn ogen wa- 4
kende; ik was verslagen, en sprak niet. (077:6) Ik overdacht de 5
dagen van ouds, de jaren der eeuwen. (077:7) Ik dacht aan mijn 6
snarenspel; in den nacht overleide ik in mijn hart, en mijn geest
onderzocht: (077:8) Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten, 7
en voortaan niet meer goedgunstig zijn? (077:9) Houdt Zijn goe- 8
dertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde,
van geslacht tot geslacht? (077:10) Heeft God vergeten genadig 9
te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten?
Sela. (077:11) Daarna zeide ik: Dit krenkt mij; *maar* de rechter- 10
hand des Allerhoogsten verandert. (077:12) Ik zal de daden des 11
HEEREN gedenken; ja, ik zal gedenken Uw wonderen van ouds
her; (077:13) En zal al Uw werken betrachten, en van Uw daden 12
spreken. (077:14) O God! Uw weg is in het heiligdom; wie is 13
een groot God, gelijk God? (077:15) Gij zijt die God, Die won- 14
der doet; Gij hebt Uw sterkte bekend gemaakt onder de volken.
(077:16) Gij hebt Uw volk door *Uw* arm verlost; de kinderen van 15
Jakob en van Jozef. Sela. (077:17) De wateren zagen U, o God! 16
de wateren zagen U, zij beefden; ook waren de afgronden beroerd.
(077:18) De dikke wolken goten water uit; de bovenste wolken ga- 17
ven geluid; ook gingen Uw pijlen daarhenen. (077:19) Het geluid 18
Uws donders was in het ronde; de bliksemen verlichtten de we-
reld; de aarde werd beroerd en daverde. (077:20) Uw weg was in 19

de zee, en Uw pad in grote wateren, en Uw voetstappen werden
20 niet bekend. (077:21) Gij leiddet Uw volk, als een kudde door
de hand van Mozes en Aaron.
78 Een onderwijzing van Asaf. O mijn volk! neem mijn leer ter
2 oren; neigt ulieder oor tot de redenen mijns monds. Ik zal mijn
mond opendoen met spreuken; ik zal verborgenheden overvloedig-
3 lijk uitstorten, van ouds her; Die wij gehoord hebben en weten ze,
4 en onze vaders ons verteld hebben. Wij zullen het niet verbergen
voor hun kinderen, voor het navolgende geslacht, vertellende de
loffelijkheden des HEEREN, en Zijn sterkheid, en Zijn wonderen,
5 die Hij gedaan heeft. Want Hij heeft een getuigenis opgericht in
Jakob, en een wet gesteld in Israel; die Hij onzen vaderen geboden
6 heeft, dat zij ze hun kinderen zouden bekend maken; Opdat het
navolgende geslacht *die* weten zou, de kinderen, *die* geboren zou-
7 den worden; *en* zouden opstaan, en vertellen ze hun kinderen; En
dat zij hun hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet verge-
8 ten, maar Zijn geboden bewaren; En dat zij niet zouden worden
gelijk hun vaders, een wederhorig en wederspannig geslacht; een
geslacht, *dat* zijn hart niet richtte, en welks geest niet getrouw
9 was met God. (De kinderen van Efraim, gewapende boogschut-
10 ters, keerden om ten dage des strijds.) Zij hielden Gods verbond
11 niet, en weigerden te wandelen in Zijn wet. En zij vergaten Zijn
12 daden, en Zijn wonderen, die Hij hun had doen zien. Voor hun
vaderen had Hij wonder gedaan, in Egypteland, *in* het veld van
13 Zoan. Hij kliefde de zee, en deed er hen doorgaan; en de wateren
14 deed Hij staan als een hoop. En Hij leidde hen des daags met
15 een wolk, en den gansen nacht met een licht des vuurs. Hij klief-
de de rotsstenen in de woestijn, en drenkte hen overvloedig, als
16 *uit* afgronden. Want Hij bracht stromen voort uit de steenrots,
17 en deed de wateren afdalen als rivieren. Nog voeren zij wijders
voort tegen Hem te zondigen, verbitterende den Allerhoogste in
18 de dorre wildernis. En zij verzochten God in hun hart, bege-
19 rende spijs naar hun lust. En zij spraken tegen God, zij zeiden:
20 Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn? Ziet, Hij
heeft den rotssteen geslagen, dat er wateren uitvloeiden, en beken
overvloediglijk uitbraken, zou Hij ook brood kunnen geven? Zou
21 Hij Zijn volke vlees toebereiden? Daarom hoorde de HEERE,
en werd verbolgen; en een vuur werd ontstoken tegen Jakob, en

toorn ging ook op tegen Israel; Omdat zij in God niet geloofden, 22
en op Zijn heil niet vertrouwden. Daar Hij den wolken van boven 23
gebood, en de deuren des hemels opende; En regende op hen het 24
Man om te eten, en gaf hun hemels koren. Een iegelijk at het 25
brood der Machtigen; Hij zond hun teerkost tot verzadiging. Hij 26
dreef den oostenwind voort in den hemel, en voerde den zuiden-
wind aan door Zijn sterkte; En regende op hen vlees als stof, en 27
gevleugeld gevogelte als zand der zeeen; En deed het vallen in 28
het midden zijns legers, rondom zijn woningen. Toen aten zij, en 29
werden zeer zat; zodat Hij hun hun lust toebracht. Zij waren nog 30
niet vervreemd van hun lust; hun spijs was nog in hun mond, Als 31
Gods toorn tegen hen opging, dat Hij van hun vetsten doodde, en
de uitgelezenen van Israel nedervelde. Boven dit alles zondigden 32
zij nog, en geloofden niet, door Zijn wonderen. Dies deed Hij hun 33
dagen vergaan in ijdelheid, en hun jaren in verschrikking. Als 34
Hij hen doodde, zo vraagden zij naar Hem, en keerden weder, en
zochten God vroeg; En gedachten, dat God hun Rotssteen was, 35
en God, de Allerhoogste, hun Verlosser. En zij vleiden Hem met 36
hun mond, en logen Hem met hun tong. Want hun hart was 37
niet recht met Hem, en zij waren niet getrouw in Zijn verbond.
Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid, en 38
verdierf hen niet; maar wendde dikwijls Zijn toorn af, en wek-
te Zijn ganse grimmigheid niet op. En Hij dacht, dat zij vlees 39
waren, een wind, die henengaat en niet wederkeert. Hoe dik- 40
wijls verbitterden zij Hem in de woestijn, deden Hem smart aan
in de wildernis! Want zij kwamen alweder, en verzochten God, 41
en stelden den Heilige Israels een perk. Zij dachten niet aan Zijn 42
hand, aan den dag, toen Hij hen van den wederpartijder verloste;
Hoe Hij Zijn tekenen stelde in Egypte, en Zijn wonderheden in 43
het veld van Zoan; En hun vloeden in bloed veranderde, en hun 44
stromen, opdat zij niet zouden drinken. Hij zond een vermen- 45
ging van ongedierte onder hen, dat hen verteerde, en vorsen, die
hen verdierven. En Hij gaf hun gewas den kruidworm, en hun 46
arbeid den sprinkhaan. Hij doodde hun wijnstok door den ha- 47
gel, en hun wilde vijgebomen door vurigen hagelsteen. Ook gaf 48
Hij hun vee den hagel over, en hun beesten aan de vurige kolen.
Hij zond onder hen de hittigheid Zijns toorns, verbolgenheid, en 49
verstoordheid, en benauwdheid, *met* uitzending der boden van

50 veel kwaads. Hij woog een pad voor Zijn toorn; Hij onttrok hun
ziel niet van den dood; en hun gedierte gaf Hij aan de pestilentie
51 over. En Hij sloeg al het eerstgeborene in Egypte, het beginsel
52 der krachten in de tenten van Cham. En Hij voerde Zijn volk
53 als schapen, en leidde hen, als een kudde, in de woestijn. Ja,
Hij leidde hen zeker, zodat zij niet vreesden; want de zee had
54 hun vijanden overdekt. En Hij bracht hen tot de landpale Zijner
heiligheid, tot dezen berg, *dien* Zijn rechterhand verkregen heeft.
55 En Hij verdreef voor hun aangezicht de heidenen, en deed hen
vallen in het snoer *hunner* erfenis, en deed de stammen Israels
56 in hun tenten wonen. Maar zij verzochten en verbitterden God,
57 den Allerhoogste, en onderhielden Zijn getuigenissen niet. En
zij weken terug, en handelden trouwelooslijk, gelijk hun vaders;
58 zij zijn omgekeerd, als een bedriegelijke boog. En zij verwekten
Hem tot toorn door hun hoogten, en verwekten Hem tot ijver
59 door hun gesneden beelden. God hoorde het en werd verbolgen,
60 en versmaadde Israel zeer. Dies verliet Hij den tabernakel te Si-
lo, de tent, *die* Hij tot een woning gesteld had onder de mensen.
61 En Hij gaf Zijn sterkte in de gevangenis, en Zijn heerlijkheid in
62 de hand des wederpartijders. En Hij leverde Zijn volk over ten
63 zwaarde, en werd verbolgen tegen Zijn erfenis. Het vuur verteer-
de hun jongelingen, en hun jonge dochters werden niet geprezen.
64 Hun priesters vielen door het zwaard, en hun weduwen weenden
65 niet. Toen ontwaakte de Heere, als een slapende, als een held,
66 die juicht van den wijn. En Hij sloeg Zijn wederpartijders aan
67 het achterste; Hij deed hun eeuwige smaadheid aan. Doch Hij
verwierp de tent van Jozef, en den stam van Efraim verkoos Hij
68 niet. Maar Hij verkoos den stam van Juda, den berg Sion, dien
69 Hij liefhad. En Hij bouwde Zijn heiligdom als hoogten, als de
70 aarde, die Hij gegrond heeft in eeuwigheid. En Hij verkoos Zijn
71 knecht David, en nam hem van de schaapskooien; Van achter de
zogende *schapen* deed Hij hem komen, om te weiden Jakob, Zijn
72 volk, en Israel, Zijn erfenis. Ook heeft hij hen geweid naar de op-
rechtheid zijns harten, en heeft hen geleid met een zeer verstandig
beleid zijner handen.

79 Een psalm van Asaf. O God! Heidenen zijn gekomen in Uw
erfenis; zij hebben den tempel Uwer heiligheid verontreinigd; zij
2 hebben Jeruzalem tot steenhopen gesteld. Zij hebben de dode

lichamen Uwer knechten aan het gevogelte des hemels tot spijs
gegeven; het vlees Uwer gunstgenoten aan het gedierte des lands.
Zij hebben hun bloed rondom Jeruzalem als water vergoten; en 3
er was niemand, die hen begroef. Wij zijn onzen naburen een 4
smaadheid geworden; een spot en schimp dien, die rondom ons
zijn. Hoe lang, HEERE? Zult Gij eeuwiglijk toornen? Zal Uw 5
ijver als vuur branden? Stort Uw grimmigheid uit over de heide- 6
nen, die U niet kennen, en over de koninkrijken, die Uw Naam niet
aanroepen. Want men heeft Jakob opgegeten, en zij hebben zijn 7
liefelijke woning verwoest. Gedenk ons de vorige misdaden niet; 8
haast U, laat Uw barmhartigheden ons voorkomen; want wij zijn
zeer dun geworden. Help ons, o God onzes heils! ter oorzake van 9
de eer Uws Naams; en red ons, en doe verzoening over onze zon-
den, om Uws Naams wil. Waarom zouden de heidenen zeggen: 10
Waar is hun God? Laat de wraak des vergoten bloeds Uwer knech-
ten onder de heidenen voor onze ogen bekend worden. Laat het 11
gekerm der gevangenen voor Uw aanschijn komen; behoud overig
de kinderen des doods, naar de grootheid Uws arms. En geef 12
onze naburen zevenvoudig weder in hun schoot hun smaad, waar-
mede zij U, o Heere! gesmaad hebben. Zo zullen wij, Uw volk 13
en de schapen Uwer weide, U loven in eeuwigheid, van geslacht
tot geslacht; wij zullen Uw roem vertellen.

Voor den opperzangmeester, op Schoschannim; een getuigenis, **80**
een psalm van Asaf. (080:2) O Herder Israels! neem ter ore, Die
Jozef als schapen leiddet; Die tussen de cherubim zit, verschijn
blinkende. (080:3) Wek Uw macht op voor het aangezicht van 2
Efraim, en Benjamin, en Manasse, en kom tot onze verlossing.
(080:4) O God! breng ons weder, en laat Uw aanschijn lichten, zo 3
zullen wij verlost worden. (080:5) O HEERE, God der heirscha- 4
ren! hoe lang zult Gij roken tegen het gebed Uws volks? (080:6) 5
Gij spijst hen met tranenbrood, en drenkt hen met tranen uit
een drieling. (080:7) Gij hebt ons onzen naburen tot een twist 6
gesteld, en onze vijanden spotten onder zich. (080:8) O God 7
der heirscharen! breng ons weder, en laat Uw aangezicht lichten;
zo zullen wij verlost worden. (080:9) Gij hebt een wijnstok uit 8
Egypte overgebracht, hebt de heidenen verdreven, en hebt den-
zelven geplant; (080:10) Gij hebt *de plaats* voor hem bereid, en 9
zijn wortelen doen inwortelen, zodat hij het land vervuld heeft.

10 (080:11) De bergen zijn met zijn schaduw bedekt geweest, en zijn
11 ranken waren *als* cederbomen Gods. (080:12) Hij schoot zijn ran-
12 ken uit tot aan de zee, en zijn scheuten tot aan de rivier. (080:13)
Waarom hebt Gij zijn muren doorgebroken, zodat allen, die den
13 weg voorbijgaan, hem plukken? (080:14) Het zwijn uit het woud
heeft hem uitgewroet, en het wild des velds heeft hem afgeweid.
14 (080:15) O God der heirscharen! keer toch weder; aanschouw uit
15 den hemel, en zie, en bezoek dezen wijnstok, (080:16) En den
stam, dien Uw rechterhand geplant heeft, en dat om den zoon,
16 *dien* Gij U gesterkt hebt! (080:17) Hij is met vuur verbrand; hij
is afgehouwen; zij komen om van het schelden Uws aangezichts.
17 (080:18) Uw hand zij over den man Uwer rechterhand, over des
18 mensen zoon, *dien* Gij U gesterkt hebt. (080:19) Zo zullen wij
van U niet terugkeren; behoud ons in het leven, zo zullen wij
19 Uw Naam aanroepen. (080:20) O HEERE, God der heirscharen!
breng ons weder; laat Uw aanschijn lichten, zo zullen wij verlost
worden.

81 Voor den opperzangmeester, op de Gittith, *een psalm* van As-
af. (081:2) Zingt vrolijk Gode, onze Sterkte; juicht den God van
2 Jakob. (081:3) Heft een psalm op, en geeft de trommel; de lie-
3 felijke harp met de luit. (081:4) Blaast de bazuin in de nieuwe
4 maan, ter bestemder tijd, op onzen feestdag. (081:5) Want dat
5 is een inzetting in Israel, een recht van den God Jakobs. (081:6)
Hij heeft het gezet tot een getuigenis in Jozef, als Hij uitgeto-
gen was tegen Egypteland; *alwaar* ik gehoord heb een spraak,
6 die ik niet verstond; (081:7) Ik heb zijn schouder van den last
7 onttrokken; zijn handen zijn van de potten ontslagen. (081:8) In
de benauwdheid riept gij, en Ik hielp u uit; Ik antwoordde u uit
de schuilplaats des donders; Ik beproefde u aan de wateren van
8 Meriba. Sela. (081:9) Mijn volk, *zeide Ik* hoor toe, en Ik zal
9 onder u betuigen, Israel, of gij naar Mij hoordet! (081:10) Er zal
onder u geen uitlands god wezen, en gij zult u voor geen vreem-
10 den god nederbuigen. (081:11) Ik ben de Heere, uw God, Die u
heb opgevoerd uit het land van Egypte; doe uw mond wijd open,
11 en Ik zal hem vervullen. (081:12) Maar Mijn volk heeft Mijn
12 stem niet gehoord; en Israel heeft Mijner niet gewild. (081:13)
Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat
13 zij wandelden in hun raadslagen. (081:14) Och, dat Mijn volk

naar Mij gehoord had, dat Israel in Mijn wegen gewandeld had!
(081:15) In kort zou Ik hun vijanden gedempt hebben, en Mijn 14
hand gewend hebben tegen hun wederpartijders. (081:16) Die 15
den HEERE haten, zouden zich Hem geveinsdelijk onderworpen
hebben, maar hunlieder tijd zou eeuwig geweest zijn. (081:17) 16
En Hij zou het gespijsd hebben met het vette der tarwe; ja, Ik
zou u verzadigd hebben met honig uit de rotsstenen.

Een psalm van Asaf. God staat in de vergadering Godes; Hij **82**
oordeelt in het midden der goden; Hoe lang zult gijlieden on- 2
recht oordelen, en het aangezicht der goddelozen aannemen? Sela.
Doet recht den arme en den wees; rechtvaardigt den verdrukte en 3
den arme. Verlost den arme en den behoeftige, rukt *hem* uit der 4
goddelozen hand. Zij weten niet, en verstaan niet; zij wandelen 5
steeds in duisternis; *dies* wankelen alle fondamenten der aarde.
Ik heb wel gezegd: Gij zijt goden; en gij zijt allen kinderen des 6
Allerhoogsten; Nochtans zult gij sterven als een mens; en als 7
een van de vorsten zult gij vallen. Sta op, o God! oordeel het 8
aardrijk, want Gij bezit alle natien.

Een lied, een psalm van Asaf. (083:2) O God! zwijg niet, **83**
houd U niet als doof, en zijt niet stil, o God! (083:3) Want 2
zie, Uw vijanden maken getier, en Uw haters steken het hoofd op.
(083:4) Zij maken listiglijk een heimelijken aanslag tegen Uw volk, 3
en beraadslagen zich tegen Uw verborgenen. (083:5) Zij hebben 4
gezegd: Komt, en laat ons hen uitroeien, dat zij geen volk meer
zijn; dat aan den naam Israels niet meer gedacht worde. (083:6) 5
Want zij hebben in het hart te zamen beraadslaagd; tegen U heb-
ben zij een verbond gemaakt; (083:7) De tenten van Edom en der 6
Ismaelieten, Moab en de Hagarenen; (083:8) Gebal, en Ammon, 7
en Amalek, Palestina met de inwoners van Tyrus. (083:9) Ook 8
heeft zich Assur bij hen gevoegd; zij zijn den kinderen van Lot tot
een arm geweest. Sela. (083:10) Doe hun als Midian, als Sisera, 9
als Jabin aan de beek Kison; (083:11) *Die* verdelgd zijn te En- 10
dor; zij zijn geworden tot drek der aarde. (083:12) Maak hen *en* 11
hun prinsen als Oreb en als Zeeb, en al hun vorsten als Zebah en
als Zalmuna; (083:13) Die zeiden: Laat ons de schone woningen 12
Gods voor ons in erfelijke bezitting nemen. (083:14) Mijn God! 13
maak hen als een wervel, als stoppelen voor den wind. (083:15) 14
Gelijk het vuur een woud verbrandt, en gelijk de vlam de bergen

15 aansteekt; (083:16) Vervolg hen alzo met Uw onweder, en ver-
16 schrik hen met Uw draaiwind. (083:17) Maak hun aangezicht vol
17 schande, opdat zij, o HEERE! Uw Naam zoeken. (083:18) Laat
hen beschaamd en verschrikt wezen tot in eeuwigheid, en laat hen
18 schaamrood worden, en omkomen; (083:19) Opdat zij weten, dat
Gij alleen met Uw Naam zijt de HEERE, de Allerhoogste over de
ganse aarde.
84 Voor den opperzangmeester, op de Gittith; een psalm, voor de
kinderen van Korach. (084:2) Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o
2 HEERE der heirscharen! (084:3) Mijn ziel is begerig, en bezwijkt
ook van verlangen, naar de voorhoven des HEEREN; mijn hart
3 en mijn vlees roepen uit tot den levenden God. (084:4) Zelfs
vindt de mus een huis, en de zwaluw een nest voor zich, waar zij
haar jongen legt, bij Uw altaren, HEERE der heirscharen, mijn
4 Koning, en mijn God! (084:5) Welgelukzalig zijn zij, die in Uw
5 huis wonen; zij prijzen U gestadiglijk. Sela. (084:6) Welgelukza-
lig is de mens, wiens sterkte in U is, in welker hart de gebaande
6 wegen zijn. (086:7) Als zij door het dal der moerbezienbomen
doorgaan, stellen zij Hem tot een fontein; ook zal de regen hen
7 gans rijkelijk overdekken. (084:8) Zij gaan van kracht tot kracht;
8 een iegelijk *van hen* zal verschijnen voor God in Sion. (084:9)
HEERE, God der heirscharen! hoor mijn gebed; neem het ter
9 oren, o God van Jakob! Sela. (084:10) O God, ons Schild! zie,
10 en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden. (084:11) Want een
dag in Uw voorhoven is beter dan duizend *elders*; ik koos liever
aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen
11 in de tenten der goddeloosheid. (084:12) Want God, de HEERE,
is een Zon en Schild; de HEERE zal genade en eer geven; Hij zal
het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen.
12 (084:13) HEERE der heirscharen! welgelukzalig is de mens, die
op U vertrouwt.
85 Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van
Korach. (085:2) Gij zijt Uw lande gunstig geweest, HEERE! de
2 gevangenis van Jakob hebt Gij gewend. (085:3) De misdaad Uws
volks hebt Gij weggenomen; Gij hebt al hun zonden bedekt. Se-
3 la. (085:4) Gij hebt weggenomen al Uw verbolgenheid; Gij hebt
4 U gewend van de hittigheid Uws toorns. (085:5) Breng ons we-
der, o God onzes heils! en doe te niet Uw toornigheid over ons.

(085:6) Zult Gij eeuwiglijk tegen ons toornen? Zult Gij Uw toorn 5
uitstrekken van geslacht tot geslacht? (085:7) Zult Gij ons niet 6
weder levend maken, opdat Uw volk zich in U verblijde? (085:8) 7
Toon ons Uw goedertierenheid, o HEERE, en geef ons Uw heil.
(085:9) Ik zal horen, wat God, de HEERE, spreken zal; want Hij 8
zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar
dat zij niet weder tot dwaasheid keren. (085:10) Zekerlijk, Zijn 9
heil is nabij degenen, die Hem vrezen, opdat in ons land eer wone.
(085:11) De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoe- 10
ten; de gerechtigheid en vrede zullen *elkander* kussen. (085:12) 11
De waarheid zal uit de aarde spruiten, en gerechtigheid zal van
den hemel nederzien. (085:13) Ook zal de HEERE het goede ge- 12
ven; en ons land zal zijn vrucht geven. (085:14) De gerechtigheid 13
zal voor Zijn aangezicht henengaan, en Hij zal ze zetten op den
weg Zijner voetstappen.

Een gebed van David. HEERE! neig Uw oor, verhoor mij; **86**
want ik ben ellendig en nooddruftig. Bewaar mijn ziel, want ik 2
ben *Uw* gunstgenoot, o Gij, mijn God! verlos Uw knecht, die op
U betrouwt. Zijt mij genadig, HEERE! want ik roep tot U den 3
gansen dag. Verheug de ziel Uws knechts; want tot U, HEERE! 4
verhef ik mijn ziel. Want Gij, HEERE! zijt goed, en gaarne ver- 5
gevende, en van grote goedertierenheid allen, die U aanroepen.
HEERE! neem mijn gebed ter ore, en merk op de stem mijner 6
smekingen. In den dag mijner benauwdheid roep ik U aan, want 7
Gij verhoort mij. Onder de goden is niemand U gelijk, Heere! 8
en er zijn geen gelijk Uw werken. Al de heidenen, Heere! die Gij 9
gemaakt hebt, zullen komen, en zullen zich voor Uw aanschijn
nederbuigen, en Uw Naam eren. Want Gij zijt groot, en doet 10
wonderwerken; Gij alleen zijt God. Leer mij, HEERE! Uw weg; 11
ik zal in Uw waarheid wandelen; verenig mijn hart tot de vreze
Uws Naams. Heere, mijn God! ik zal U met mijn ganse hart 12
loven, en ik zal Uw Naam eren in eeuwigheid; Want Uw goeder- 13
tierenheid is groot over mij; en Gij hebt mijn ziel uit het onderste
des grafs uitgerukt. O God! de hovaardigen staan tegen mij op, 14
en de vergaderingen der tirannen zoeken mijn ziel; en zij stellen
U niet voor hun ogen. Maar Gij, Heere! zijt een barmhartig 15
en genadig God, lankmoedig, en groot van goedertierenheid en
waarheid. Wend U tot mij, en zijt mij genadig, geef Uw knecht 16

17 Uw sterkte, en verlos den zoon Uwer dienstmaagd. Doe aan mij
een teken ten goede, opdat het mijn haters zien, en beschaamd
worden, als Gij, HEERE! mij geholpen, en mij getroost zult heb-
ben.
87 Een psalm, een lied voor de kinderen van Korach. Zijn grond-
2 slag is op de bergen der heiligheid. De HEERE bemint de poor-
3 ten van Sion boven alle woningen van Jakob. Zeer heerlijke din-
4 gen worden van u gesproken, o stad Gods! Sela. Ik zal Rahab en
Babel vermelden, onder degenen, die Mij kennen; ziet, de Filis-
5 tijn, en de Tyrier, met den Moor, deze is aldaar geboren. En van
Sion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren; en de Al-
6 lerhoogste Zelf zal hen bevestigen. De HEERE zal hen rekenen
in het opschrijven der volken, *zeggende*: Deze is aldaar geboren.
7 Sela. En de zangers, gelijk de speellieden, *mitsgaders* al mijn
fonteinen, zullen binnen u zijn.
88 Een lied, een psalm voor de kinderen van Korach, voor den
opperzangmeester, op Machalath Leannoth; een onderwijzing van
Heman, den Ezrahiet. (088:2) O HEERE, God mijns heils! bij
2 dag, bij nacht roep ik voor U. (088:3) Laat mijn gebed voor Uw
3 aanschijn komen; neig Uw oor tot mijn geschrei. (088:4) Want
mijn ziel is der tegenheden zat, en mijn leven raakt tot aan het
4 graf. (088:5) Ik ben gerekend met degenen, die in de kuil neder-
5 dalen; ik ben geworden als een man, die krachteloos is; (088:6)
Afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf
liggen, die Gij niet meer gedenkt, en zij zijn afgesneden van Uw
6 hand. (088:7) Gij hebt mij in den ondersten kuil gelegd, in duis-
7 ternissen, in diepten. (088:8) Uw grimmigheid ligt op mij; Gij
8 hebt *mij* nedergedrukt met al Uw baren. Sela. (088:9) Mijn
bekenden hebt Gij verre van mij gedaan, Gij hebt mij hun tot
een groten gruwel gesteld; ik ben besloten, en kan niet uitkomen.
9 (088:10) Mijn oog treurt vanwege verdrukking; HEERE! ik roep
10 tot U den gansen dag; ik strek mijn handen uit tot U. (088:11)
Zult Gij wonder doen aan de doden? Of zullen de overledenen
11 opstaan, zullen zij U loven? Sela. (088:12) Zal Uw goedertieren-
heid in het graf verteld worden, Uw getrouwheid in het verderf?
12 (088:13) Zullen Uw wonderen bekend worden in de duisternis, en
13 Uw gerechtigheid in het land der vergetelheid? (088:14) Maar
ik, HEERE! roep tot U, en mijn gebed komt U voor in den mor-

genstond. (088:15) HEERE! waarom verstoot Gij mijn ziel, *en* 14
verbergt Uw aanschijn voor mij? (088:16) Van der jeugd aan ben 15
ik bedrukt en doodbrakende; ik draag Uw vervaarnissen, ik ben
twijfelmoedig. (088:17) Uw hittige toornigheden gaan over mij; 16
Uw verschrikkingen doen mij vergaan. (088:18) Den gansen dag 17
omringen zij mij als water; te zamen omgeven zij mij. (088:19) 18
Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan; mijn bekenden
zijn *in* duisternis.

Een onderwijzing van Ethan, den Ezrahiet. (089:2) Ik zal de **89**
goedertierenheid des HEEREN eeuwiglijk zingen; ik zal Uw waar-
heid met mijn mond bekend maken, van geslacht tot geslacht.
(089:3) Want ik heb gezegd: Uw goedertierenheid zal eeuwiglijk 2
gebouwd worden; in de hemelen zelve hebt Gij Uw waarheid be-
vestigd, *zeggende*: (089:4) Ik heb een verbond gemaakt met Mijn 3
uitverkorene; Ik heb Mijn knecht David gezworen: (089:5) Ik zal 4
uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van
geslacht tot geslacht. Sela. (089:6) Dies loven de hemelen Uw 5
wonderen, o HEERE! ook is Uw getrouwheid in de gemeente der
heiligen. (089:7) Want wie mag in den hemel tegen den HEERE 6
geschat worden? *Wie* is den HEERE gelijk, onder de kinderen
der sterken? (089:8) God is grotelijks geducht in den raad der 7
heiligen, en vreselijk boven allen, die rondom Hem zijn. (089:9) 8
O HEERE, God der heirscharen! wie is als Gij, grootmachtig, o
HEERE! en Uw getrouwheid is rondom U. (089:10) Gij heerst 9
over de opgeblazenheid der zee; wanneer haar baren zich verhef-
fen, zo stilt Gij ze. (089:11) Gij hebt Rahab verbrijzeld als een 10
verslagene; Gij hebt Uw vijanden verstrooid met den arm Uwer
sterkte. (089:12) De hemel is Uwe, ook is de aarde Uwe; de we- 11
reld en haar volheid, die hebt Gij gegrond. (089:13) Het noorden 12
en het zuiden, die hebt Gij geschapen; Thabor en Hermon juichen
in Uw Naam. (089:14) Gij hebt een arm met macht; Uw hand 13
is sterk, Uw rechterhand is hoog. (089:15) Gerechtigheid en ge- 14
richt zijn de vastigheid Uws troons; goedertierenheid en waarheid
gaan voor Uw aanschijn henen. (089:16) Welgelukzalig is het 15
volk, hetwelk het geklank kent; o HEERE! zij zullen in het licht
Uws aanschijns wandelen. (089:17) Zij zullen zich den gansen 16
dag verheugen in Uw Naam, en door Uw gerechtigheid verhoogd
worden. (089:18) Want Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte; en 17

18 door Uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden. (089:19)
Want ons schild is van den HEERE, en onze koning is van den
19 Heilige Israels. (089:20) Toen hebt Gij in een gezicht gesproken
van Uw heilige, en gezegd: Ik heb hulp besteld bij een held; Ik
20 heb een verkorene uit het volk verhoogd. (089:21) Ik heb David,
Mijn knecht, gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd;
21 (089:22) Met welken Mijn hand vast blijven zal; ook zal hem Mijn
22 arm versterken. (089:23) De vijand zal hem niet dringen, en de
23 zoon der ongerechtigheid zal hem niet onderdrukken. (089:24)
Maar Ik zal zijn wederpartijders verpletteren voor zijn aangezicht,
24 en die hem haten, zal Ik plagen. (089:25) En Mijn getrouwheid
en Mijn goedertierenheid zullen met hem zijn; en zijn hoorn zal in
25 Mijn Naam verhoogd worden. (089:26) En Ik zal zijn hand in de
26 zee zetten, en zijn rechterhand in de rivieren. (089:27) Hij zal Mij
noemen: Gij zijt mijn Vader! mijn God, en de Rotssteen mijns
27 heils! (089:28) Ook zal Ik hem ten eerstgeborenen zoon stellen,
28 ten hoogste over de koningen der aarde. (089:29) Ik zal hem
Mijn goedertierenheid in eeuwigheid houden, en Mijn verbond zal
29 hem vast blijven. (089:30) En Ik zal zijn zaad in eeuwigheid
30 zetten, en zijn troon als de dagen der hemelen. (089:31) Indien
zijn kinderen Mijn wet verlaten, en in Mijn rechten niet wandelen;
31 (089:32) Indien zij Mijn inzettingen ontheiligen, en Mijn geboden
32 niet houden; (089:33) Zo zal Ik hun overtreding met de roede
33 bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen. (089:34) Maar
Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in Mijn
34 getrouwheid niet feilen. (089:35) Ik zal Mijn verbond niet onthei-
ligen, en hetgeen uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen.
35 (089:36) Ik heb eens gezworen bij Mijn heiligheid: Zo Ik aan Da-
36 vid liege! (089:37) Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en zijn
37 troon zal voor Mij zijn gelijk de zon. (089:38) Hij zal eeuwiglijk
bevestigd worden, gelijk de maan; en de Getuige in den hemel is
38 getrouw. Sela. (089:39) Maar Gij hebt *hem* verstoten en verwor-
39 pen; Gij zijt verbolgen geworden tegen Uw gezalfde. (089:40) Gij
hebt het verbond Uws knechts te niet gedaan; Gij hebt zijn kroon
40 ontheiligd tegen de aarde. (089:41) Gij hebt al zijn muren door-
41 gebroken; Gij hebt zijn vestingen nedergeworpen. (089:42) Allen,
die den weg voorbijgingen, hebben hem beroofd; zijn naburen is
42 hij tot een smaad geweest. (089:43) Gij hebt de rechterhand zij-

ner wederpartijders verhoogd; Gij hebt al zijn vijanden verblijd.
(089:44) Gij hebt ook de scherpte zijns zwaards omgekeerd, en 43
hebt hem niet staande gehouden in den strijd. (089:45) Gij hebt 44
zijn schoonheid doen ophouden; en Gij hebt zijn troon ter aarde
nedergestoten. (089:46) Gij hebt de dagen zijner jeugd verkort; 45
Gij hebt hem met schaamte overdekt. Sela. (089:47) Hoe lang, o 46
HEERE! zult Gij U steeds verbergen, zal Uw grimmigheid bran-
den als een vuur? (089:48) Gedenk van hoedanige eeuw ik ben; 47
waarom zoudt Gij aller mensenkinderen tevergeefs geschapen heb-
ben? (089:49) Wat man leeft er, die den dood niet zien zal, die 48
zijn ziel zal bevrijden van het geweld des grafs? Sela. (089:50) 49
HEERE! waar zijn Uw vorige goedertierenheden, *die* Gij David
gezworen hebt bij Uw trouw? (089:51) Gedenk, HEERE! aan den 50
smaad Uwer knechten, dien ik in mijn boezem draag, *van* alle gro-
te volken. (089:52) Waarmede, o HEERE! Uw vijanden smaden, 51
waarmede zij de voetstappen Uws gezalfden smaden. (089:53) 52
Geloofd zij de HEERE in eeuwigheid! Amen, ja, amen.

Een gebed van Mozes, den man Gods. HEERE! Gij zijt ons **90**
geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht. Eer de ber- 2
gen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebracht
hadt, ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God. Gij doet 3
den mens wederkeren tot verbrijzeling, en zegt: Keert weder, gij
mensenkinderen! Want duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag 4
van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en *als* een nachtwaak. Gij 5
overstroomt hen; zij zijn *gelijk* een slaap; in den morgenstond zijn
zij gelijk het gras, *dat* verandert; In den morgenstond bloeit het, 6
en het verandert; des avonds wordt het afgesneden, en het ver-
dort. Want wij vergaan door Uw toorn; en door Uw grimmigheid 7
worden wij verschrikt. Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, 8
onze heimelijke *zonden* in het licht Uws aanschijns. Want al on- 9
ze dagen gaan henen door Uw verbolgenheid; wij brengen onze
jaren door als een gedachte. Aangaande de dagen onzer jaren, 10
daarin zijn zeventig jaren, of, zo wij zeer sterk zijn, tachtig ja-
ren; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet; want het
wordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarheen. Wie kent de 11
sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid, naardat Gij te vrezen
zijt? Leer *ons* alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart be- 12
komen. Keer weder, HEERE! tot hoe lange? en het berouwe U 13

14 over Uw knechten. Verzadig ons in den morgenstond met Uw
goedertierenheid, zo zullen wij juichen, en verblijd zijn in al onze
15 dagen. Verblijd ons naar de dagen, *in dewelke* Gij ons gedrukt
hebt, *naar* de jaren, *in dewelke* wij het kwaad gezien hebben.
16 Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uw heerlijk-
17 heid over hun kinderen. En de liefelijkheid des HEEREN, onzes
Gods; zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over
ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat.
91 Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal ver-
2 nachten in de schaduw des Almachtigen. Ik zal tot den HEERE
zeggen: Mijn Toevlucht en mijn Burg! mijn God, op Welken ik
3 vertrouw! Want Hij zal u redden van den strik des vogelvangers,
4 van de zeer verderfelijke pestilentie. Hij zal u dekken met Zijn
vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen; Zijn waar-
5 heid is een rondas en beukelaar. Gij zult niet vrezen voor den
6 schrik des nachts, voor den pijl, die des daags vliegt; Voor de
pestilentie, die in de donkerheid wandelt; voor het verderf, dat op
7 den middag verwoest. Aan uw zijden zullen er duizend vallen,
en tien duizend aan uw rechterhand; tot u zal het niet genaken.
8 Alleenlijk zult gij het met uw ogen aanschouwen; en gij zult de
9 vergelding der goddelozen zien. Want Gij, HEERE! zijt mijn
10 Toevlucht! Den Allerhoogste hebt gij gesteld tot uw Vertrek; U
zal geen kwaad wedervaren, en geen plage zal uw tent naderen.
11 Want Hij zal Zijn engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al
12 uw wegen. Zij zullen u op de handen dragen, opdat gij uw voet
13 aan geen steen stoot. Op den fellen leeuw en de adder zult gij
14 treden, gij zult den jongen leeuw en den draak vertreden. Dewijl
hij Mij zeer bemint, *spreekt God*, zo zal Ik hem uithelpen; Ik zal
15 hem op een hoogte stellen, want hij kent Mijn Naam. Hij zal Mij
aanroepen, en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij
16 hem zijn. Ik zal er hem uittrekken, en zal hem verheerlijken. Ik
zal hem met langheid der dagen verzadigen, en Ik zal hem Mijn
heil doen zien.
92 Een psalm, een lied, op den sabbatdag. (092:2) Het is goed,
dat men den HEERE love, en Uw Naam psalmzinge, o Allerhoog-
2 ste! (092:3) Dat men in den morgenstond Uw goedertierenheid
3 verkondige, en Uw getrouwheid in de nachten; (092:4) Op het
tiensnarig instrument en op de luit, met een voorbedacht lied op

de harp. (092:5) Want Gij hebt mij verblijd, HEERE! met Uw 4
daden, ik zal juichen over de werken Uwer handen. (092:6) O 5
HEERE! hoe groot zijn Uw werken! zeer diep zijn Uw gedach-
ten. (092:7) Een onvernuftig man weet er niet van, en een dwaas 6
verstaat ditzelve niet; (092:8) Dat de goddelozen groeien als het 7
kruid, en al de werkers der ongerechtigheid bloeien, opdat zij tot
in der eeuwigheid verdelgd worden. (092:9) Maar Gij zijt de 8
Allerhoogste in eeuwigheid de HEERE! (092:10) Want zie, Uw 9
vijanden, o HEERE! want zie, Uw vijanden zullen vergaan; al de
werkers der ongerechtigheid zullen verstrooid worden. (092:11) 10
Maar Gij zult mijn hoorn verhogen, gelijk eens eenhoorns; ik ben
met verse olie overgoten. (092:12) En mijn oog zal mijn ver- 11
spieders aanschouwen; mijn oren zullen het horen, aangaande de
boosdoeners, die tegen mij opstaan. (092:13) De rechtvaardige 12
zal groeien als een palmboom; hij zal wassen als een cederboom
op Libanon. (092:14) Die in het huis des HEEREN geplant zijn, 13
dien zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods.
(092:15) In den grijzen ouderdom zullen zij nog vruchten dragen; 14
zij zullen vet en groen zijn, (092:16) Om te verkondigen, dat de 15
HEERE recht is; Hij is mijn Rotssteen, en in Hem is geen onrecht.

De HEERE regeert, Hij is met hoogheid bekleed; de HEERE **93**
is bekleed met sterkte, Hij heeft Zich omgord. Ook is de wereld
bevestigd, zij zal niet wankelen. Van toen af is Uw troon beves- 2
tigd, Gij zijt van eeuwigheid af. De rivieren verheffen, o HEERE! 3
de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen haar aan-
stoting. *Doch* de HEERE in de hoogte is geweldiger dan het 4
bruisen van grote wateren, *dan* de geweldige baren der zee. Uw 5
getuigenissen zijn zeer getrouw; de heiligheid is Uw huize sierlijk,
HEERE! tot lange dagen.

O God der wraken! o HEERE, God der wraken! verschijn **94**
blinkende. Gij, Rechter der aarde! verhef U; breng vergelding 2
weder over de hovaardigen. Hoe lang zullen de goddelozen, o 3
HEERE! hoe lang zullen de goddelozen van vreugde opspringen?
Uitgieten? hard spreken? alle werkers der ongerechtigheid zich 4
beroemen? O HEERE! zij verbrijzelen Uw volk, en zij verdruk- 5
ken Uw erfdeel. De weduwe en den vreemdeling doden zij, en zij 6
vermoorden de wezen. En zeggen: De HEERE ziet het niet, en 7
de God van Jakob merkt het niet. Aanmerkt, gij onvernuftigen 8

onder het volk! en gij dwazen! wanneer zult gij verstandig wor-
9 den? Zou Hij, Die het oor plant, niet horen? zou Hij, Die het oog
10 formeert, niet aanschouwen? Zou Hij, Die de heidenen tuchtigt,
11 niet straffen, Hij, Die den mens wetenschap leert? De HEERE
12 weet de gedachten des mensen, dat zij ijdelheid zijn. Welgeluk-
zalig is de man, o HEERE! dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit
13 Uw wet, Om hem rust te geven van de kwade dagen; totdat de
14 kuil voor den goddeloze gegraven wordt. Want de HEERE zal
15 Zijn volk niet begeven, en Hij zal Zijn erve niet verlaten. Want
het oordeel zal wederkeren tot de gerechtigheid; en alle oprechten
16 van hart zullen hetzelve navolgen. Wie zal voor mij staan tegen
de boosdoeners? Wie zal zich voor mij stellen tegen de werkers
17 der ongerechtigheid? Ten ware dat de HEERE mij een Hulp ge-
18 weest ware, mijn ziel had bijna in de stilte gewoond. Als ik zeide:
Mijn voet wankelt; Uw goedertierenheid, o HEERE! ondersteunde
19 mij. Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden,
20 hebben Uw vertroostingen mijn ziel verkwikt. Zou zich de stoel
der schadelijkheden met U vergezelschappen, die moeite verdicht
21 bij inzetting? Zij rotten zich samen tegen de ziel des rechtvaar-
22 digen, en zij verdoemen onschuldig bloed. Doch de HEERE is
mij geweest tot een Hoog Vertrek, en mijn God tot een Steenrots
23 mijner toevlucht. En Hij zal hun ongerechtigheid op hen doen
wederkeren, en Hij zal hen in hun boosheid verdelgen; de HEERE,
onze God, zal hen verdelgen.

95 Komt, laat ons den HEERE vrolijk zingen; laat ons juichen den
2 Rotssteen onzes heils. Laat ons Zijn aangezicht tegemoet gaan
3 met lof; laat ons Hem juichen met psalmen. Want de HEERE
4 is een groot God; ja, een groot Koning boven alle goden; In
Wiens hand de diepste plaatsen der aarde zijn, en de hoogten
5 der bergen zijn Zijne; Wiens ook de zee is, want Hij heeft ze
6 gemaakt; en Zijn handen hebben het droge geformeerd. Komt,
laat ons aanbidden en nederbukken; laat ons knielen voor den
7 HEERE, Die ons gemaakt heeft. Want Hij is onze God, en wij
zijn het volk Zijner weide, en de schapen Zijner hand. Heden,
8 zo gij Zijn stem hoort, Verhardt uw hart niet, gelijk te Meriba,
9 gelijk ten dage van Massa in de woestijn; Waar Mij uw vaders
10 verzochten, Mij beproefden, ook Mijn werk zagen. Veertig jaren
heb Ik verdriet gehad aan *dit* geslacht, en heb gezegd: Zij zijn een

volk, dwalende van hart, en zij kennen Mijn wegen niet. Daarom 11
heb Ik in Mijn toorn gezworen: Zo zij in Mijn rust zullen ingaan!

Zingt den HEERE een nieuw lied; zingt den HEERE, gij gan- **96**
se aarde! Zingt den HEERE, looft Zijn Naam; boodschapt Zijn 2
heil van dag tot dag. Vertelt onder de heidenen Zijn eer, onder 3
alle volken Zijn wonderen. Want de HEERE is groot, en zeer te 4
prijzen; Hij is vreselijk boven alle goden. Want al de goden der 5
volken zijn afgoden; maar de HEERE heeft de hemelen gemaakt.
Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, sterkte en sie- 6
raad in Zijn heiligdom. Geeft den HEERE, gij geslachten der 7
volken! geeft den HEERE eer en sterkte. Geeft den HEERE de 8
eer Zijns Naams; brengt offer, en komt in Zijn voorhoven. Aan- 9
bidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms; schrikt voor
Zijn aangezicht, gij ganse aarde. Zegt onder de heidenen: De 10
HEERE regeert; ook zal de wereld bevestigd worden, zij zal niet
bewogen worden; Hij zal de volken richten in alle rechtmatigheid.
Dat de hemelen zich verblijden, en de aarde zich verheuge, dat de 11
zee bruise met haar volheid. Dat het veld huppele van vreugde 12
met al wat er in is, dat dan al de bomen des wouds juichen. Voor 13
het aangezicht des HEEREN; want Hij komt, want Hij komt, om
de aarde te richten; Hij zal de wereld richten met gerechtigheid,
en de volken met Zijn waarheid.

De HEERE regeert, de aarde verheuge zich; dat veel eilanden **97**
zich verblijden. Rondom Hem zijn wolken en donkerheid, gerech- 2
tigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons. Een vuur gaat 3
voor Zijn aangezicht heen, en het steekt Zijn wederpartijen rond-
om aan brand. Zijn bliksemen verlichten de wereld; het aardrijk 4
ziet ze en het beeft. De bergen smelten als was voor het aan- 5
schijn des HEEREN, voor het aanschijn des HEEREN der ganse
aarde. De hemelen verkondigen Zijn gerechtigheid, en alle vol- 6
ken zien Zijn eer. Beschaamd moeten wezen allen, die de beelden 7
dienen, die zich op afgoden beroemen; buigt u neder voor Hem,
alle gij goden! Sion heeft gehoord, en het heeft zich verblijd, en 8
de dochteren van Juda hebben zich verheugd vanwege Uw oorde-
len, o HEERE! Want Gij, HEERE! zijt de Allerhoogste over de 9
gehele aarde; Gij zijt zeer hoog verheven boven alle goden. Gij 10
liefhebbers des HEEREN! haat het kwade; Hij bewaart de zielen
Zijner gunstgenoten; Hij redt hen uit der goddelozen hand. Het 11

licht is voor den rechtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de op-
12 rechten van hart. Gij rechtvaardigen! verblijdt u in den HEERE,
en spreekt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid.
98 Een psalm. Zingt den HEERE een nieuw lied; want Hij heeft
wonderen gedaan; Zijn rechterhand, en de arm Zijner heiligheid,
2 heeft Hem heil gegeven. De HEERE heeft Zijn heil bekend ge-
maakt; Hij heeft Zijn gerechtigheid geopenbaard voor de ogen der
3 heidenen. Hij is gedachtig geweest Zijner goedertierenheid, en
Zijner waarheid aan het huis Israels; en al de einden der aarde
4 hebben gezien het heil onzes Gods. Juicht den HEERE, gij gan-
se aarde! roept uit van vreugde, en zingt vrolijk, en psalmzingt.
5 Psalmzingt den HEERE met de harp, met de harp en met de stem
6 des gezangs, Met trompetten en bazuinengeklank; juicht voor het
7 aangezicht des Konings, des HEEREN. De zee bruise met haar
8 volheid, de wereld met degenen, die daarin wonen. Dat de ri-
vieren met de handen klappen, dat tegelijk de gebergten vreugde
9 bedrijven, Voor het aangezicht des HEEREN, want Hij komt, om
de aarde te richten; Hij zal de wereld richten in gerechtigheid, en
de volken in alle rechtmatigheid.
99 De HEERE regeert, dat de volken beven; Hij zit *tussen* de
2 cherubim; de aarde bewege zich. De HEERE is groot in Sion, en
3 Hij is hoog boven alle volken. Dat zij Uw groten en vreselijken
4 Naam loven, die heilig is; En de sterkte des Konings, die het
recht lief heeft. Gij hebt billijkheden bevestigd, Gij hebt recht
5 en gerechtigheid gedaan in Jakob. Verheft den HEERE, onzen
God, en buigt u neder voor de voetbank Zijner voeten; Hij is
6 heilig! Mozes en Aaron waren onder Zijn priesters, en Samuël
onder de aanroepers Zijns Naams; zij riepen tot den HEERE,
7 en Hij verhoorde hen. Hij sprak tot hen in een wolkkolom; zij
hebben Zijn getuigenissen onderhouden, en de inzettingen, *die* Hij
8 hun gegeven had. O HEERE, onze God! Gij hebt hen verhoord,
Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende
9 over hun daden. Verheft den HEERE, onzen God, en buigt u
voor den berg Zijner heiligheid; want de HEERE, onze God, is
heilig.
100, 2 Een lofzang. Gij ganse aarde! juicht den HEERE. Dient den
HEERE met blijdschap, komt voor Zijn aanschijn met vrolijk ge-
3 zang. Weet, dat de HEERE is God; Hij heeft ons gemaakt (en

niet wij), Zijn volk en de schapen Zijner weide. Gaat in tot Zijn 4
poorten met lof, in Zijn voorhoven met lofgezang; looft Hem, prijst
Zijn Naam. Want de HEERE is goed; Zijn goedertierenheid is 5
in der eeuwigheid, en Zijn getrouwheid van geslacht tot geslacht.
Een psalm van David. Ik zal van goedertierenheid en recht **101**
zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE! Ik zal verstandelijk 2
handelen in den oprechten weg; wanneer zult Gij tot mij komen?
Ik zal in het midden mijns huizes wandelen, in oprechtigheid mijns
harten. Ik zal geen Belialsstuk voor mijn ogen stellen; ik haat 3
het doen der afvalligen, het zal mij niet aankleven. Het verkeerde 4
hart zal van mij wijken; den boze zal ik niet kennen. Die zijn 5
naaste in het heimelijke achterklapt; dien zal ik verdelgen; die
hoog van ogen is, en trots van hart, die zal ik niet vermogen.
Mijn ogen zullen zijn op de getrouwen in het land, dat zij bij 6
mij zitten; die in den oprechten weg wandelt, die zal mij dienen.
Wie bedrog pleegt, zal binnen mijn huis niet blijven; die leugenen 7
spreekt, zal voor mijn ogen niet bevestigd worden. Allen morgen 8
zal ik alle goddelozen des lands verdelgen, om uit de stad des
HEEREN alle werkers der ongerechtigheid uit te roeien.
Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijn klacht **102**
uitstort voor het aangezicht des HEEREN. (0102:2) O HEERE!
hoor mijn gebed, en laat mijn geroep tot U komen. (0102:3) 2
Verberg Uw aangezicht niet voor mij, neig Uw oor tot mij ten
dage mijner benauwdheid; ten dage als ik roep, verhoor mij haas-
telijk. (0102:4) Want mijn dagen zijn vergaan als rook, en mijn 3
gebeenten zijn uitgebrand als een haard. (0102:5) Mijn hart is 4
geslagen en verdord als gras, *zodat* ik vergeten heb mijn brood te
eten. (0102:6) Mijn gebeente kleeft aan mijn vlees, vanwege de 5
stem mijns zuchtens. (0102:7) Ik ben een roerdomp der woestijn 6
gelijk geworden, ik ben geworden als een steenuil der wildernis-
sen. (0102:8) Ik waak, en ben geworden als een eenzame mus 7
op het dak. (0102:9) Mijn vijanden smaden mij al den dag; die 8
tegen mij razen, zweren bij mij. (0102:10) Want ik eet as als 9
brood, en vermeng mijn drank met tranen. (0102:11) Vanwege 10
Uw verstoordheid en Uw groten toorn; want Gij hebt mij verhe-
ven, en mij *weder* nedergeworpen. (0102:12) Mijn dagen zijn als 11
een afgaande schaduw, en ik verdor als gras. (0102:13) Maar Gij, 12
HEERE! blijft in eeuwigheid, en Uw gedachtenis van geslacht tot

13 geslacht. (0102:14) Gij zult opstaan, Gij zult U ontfermen over
Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde
14 tijd is gekomen. (0102:15) Want Uw knechten hebben een wel-
gevallen aan haar stenen, en hebben medelijden met haar gruis.
15 (0102:16) Dan zullen de heidenen den Naam des HEEREN vre-
16 zen, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid. (0102:17) Als
de HEERE Sion zal opgebouwd hebben, in Zijn heerlijkheid zal
17 verschenen zijn, (0102:18) Zich gewend zal hebben tot het gebed
desgenen, die gans ontbloot is, en niet versmaad hebben hunlieder
18 gebed; (0102:19) Dat zal geschreven worden voor het navolgende
geslacht; en het volk, dat geschapen zal worden, zal den HEE-
19 RE loven; (0102:20) Omdat Hij uit de hoogte Zijns heiligdoms
zal hebben nederwaarts gezien; dat de HEERE uit den hemel op
20 de aarde geschouwd zal hebben; (0102:21) Om het zuchten der
gevangenen te horen, om los te maken de kinderen des doods;
21 (0102:22) Opdat men den Naam des HEEREN vertelle te Sion,
22 en Zijn lof te Jeruzalem; (0102:23) Wanneer de volken samen
zullen vergaderd worden, ook de koninkrijken, om den HEERE
23 te dienen. (0102:24) Hij heeft mijn kracht op den weg ter neder
24 gedrukt; mijn dagen heeft Hij verkort. (0102:25) Ik zeide: Mijn
God! neem mij niet weg in het midden mijner dagen; Uw jaren zijn
25 van geslacht tot geslacht. (0102:26) Gij hebt voormaals de aarde
26 gegrond, en de hemelen zijn het werk Uwer handen; (0102:27)
Die zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven; en zij alle zul-
len als een kleed verouden; Gij zult ze veranderen als een gewaad,
27 en zij zullen veranderd zijn. (0102:28) Maar Gij zijt Dezelfde, en
28 Uw jaren zullen niet geeindigd worden. (0102:29) De kinderen
Uwer knechten zullen wonen, en hun zaad zal voor Uw aangezicht
bevestigd worden.
103 *Een psalm van* David. Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat
2 binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Loof den HEERE, mijn ziel,
3 en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid
4 vergeeft, die al uw krankheden geneest; Die uw leven verlost van
het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartighe-
5 den; Die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt
6 als eens arends. De HEERE doet gerechtigheid en gerichten al
7 dengenen, die onderdrukt worden. Hij heeft Mozes Zijn wegen
8 bekend gemaakt, den kinderen Israels Zijn daden. Barmhartig en

genadig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid.
Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwiglijk *den toorn* behouden. 9
Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar on- 10
ze ongerechtigheden. Want zo hoog de hemel is boven de aarde, 11
is Zijn goedertierenheid geweldig over degenen, die Hem vrezen.
Zo ver het oosten is van het westen, zo ver doet Hij onze overtre- 12
dingen van ons. Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, 13
ontfermt Zich de HEERE over degenen, die Hem vrezen. Want 14
Hij weet, wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn.
De dagen des mensen zijn als het gras, gelijk een bloem des velds, 15
alzo bloeit hij. Als de wind daarover gegaan is, zo is zij niet *meer*, 16
en haar plaats kent haar niet meer. Maar de goedertierenheid des 17
HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen, die
Hem vrezen, en Zijn gerechtigheid aan kindskinderen; Aan dege- 18
nen, die Zijn verbond houden, en die aan Zijn bevelen denken, om
die te doen. De HEERE heeft Zijn troon in de hemelen bevestigd, 19
en Zijn Koninkrijk heerst over alles. Looft den HEERE, Zijn en- 20
gelen! gij krachtige helden, die Zijn woord doet, gehoorzamende
de stem Zijns woords. Looft den HEERE, al Zijn heirscharen! 21
gij Zijn dienaars, die Zijn welbehagen doet! Looft den HEERE, 22
al Zijn werken! aan alle plaatsen Zijner heerschappij. Loof den
HEERE, mijn ziel!

Loof den HEERE, mijn ziel! O HEERE, mijn God! Gij zijt **104**
zeer groot, Gij zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid. Hij be- 2
dekt Zich met het licht, als met een kleed; Hij rekt den hemel uit
als een gordijn. Die Zijn opperzalen zoldert in de wateren, Die 3
van de wolken Zijn wagen maakt, Die op de vleugelen des winds
wandelt. Hij maakt Zijn engelen geesten, Zijn dienaars tot een 4
vlammend vuur. Hij heeft de aarde gegrond op haar grondves- 5
ten; zij zal nimmermeer noch eeuwiglijk wankelen. Gij hadt ze 6
met den afgrond als een kleed overdekt; de wateren stonden bo-
ven de bergen. Van Uw schelden vloden zij, zij haastten zich 7
weg voor de stem Uws donders. De bergen rezen op, de dalen 8
daalden, ter plaatse, die Gij voor hen gegrond hadt. Gij hebt een 9
paal gesteld, dien zij niet overgaan zullen; zij zullen de aarde niet
weder bedekken. Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij 10
tussen de gebergten henen wandelen. Zij drenken al het gedierte 11
des velds; de woudezels breken er hun dorst *mede*. Bij dezel- 12

ve woont het gevogelte des hemels, een stem gevende van tussen
13 de takken. Hij drenkt de bergen uit Zijn opperzalen; de aarde
14 wordt verzadigd van de vrucht Uwer werken. Hij doet het gras
uitspruiten voor de beesten, en het kruid tot dienst des mensen,
15 doende het brood uit de aarde voortkomen. En den wijn, die
het hart des mensen verheugt, doende het aangezicht blinken van
16 olie; en het brood, dat het hart des mensen sterkt. De bomen des
HEEREN worden verzadigd, de cederbomen van Libanon, die Hij
17 geplant heeft; Alwaar de vogeltjes nestelen; des ooievaars huis
18 zijn de dennebomen. De hoge bergen zijn voor de steenbokken;
19 de steenrotsen zijn een vertrek voor de konijnen. Hij heeft de
maan gemaakt tot de gezette tijden, de zon weet haar ondergang.
20 Gij beschikt de duisternis, en het wordt nacht, in denwelken al
21 het gedierte des wouds uittreedt: De jonge leeuwen, briesende
22 om een roof, en om hun spijs van God te zoeken. De zon op-
23 gaande, maken zij zich weg, en liggen neder in hun holen. De
mens gaat *dan* uit tot zijn werk, en naar zijn arbeid tot den avond
24 toe. Hoe groot zijn Uw werken, o HEERE! Gij hebt ze alle met
25 wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Uw goederen. Deze
zee, die groot en wijd van ruimte is, daarin is het wriemelende
26 gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met grote. Daar
wandelen de schepen, *en* de Leviathan, dien Gij geformeerd hebt,
27 *om* daarin te spelen. Zij allen wachten op U, dat Gij *hun* hun
28 spijze geeft te zijner tijd. Geeft Gij ze hun, zij vergaderen ze;
29 doet Gij Uw hand open, zij worden met goed verzadigd. Ver-
bergt Gij Uw aangezicht, zij worden verschrikt; neemt Gij hun
30 adem weg, zij sterven, en zij keren weder tot hun stof. Zendt
Gij Uw Geest uit, zo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het
31 gelaat des aardrijks. De heerlijkheid des HEEREN zij tot in der
32 eeuwigheid; de HEERE verblijde Zich in Zijn werken. Als Hij
de aarde aanschouwt, zo beeft zij; als Hij de bergen aanroert, zo
33 roken zij. Ik zal den HEERE zingen in mijn leven; ik zal mijn
34 God psalmzingen, terwijl ik nog ben. Mijn overdenking van Hem
35 zal zoet zijn; ik zal mij in den HEERE verblijden. De zondaars
zullen van de aarde verdaan worden, en de goddelozen zullen niet
meer zijn. Loof den HEERE, mijn ziel! Hallelujah!
105 Looft den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden
2 bekend onder de volken. Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt

aandachtelijk van al Zijn wonderen. Roemt u in den Naam Zijner 3
heiligheid; het hart dergenen, die den HEERE zoeken, verblijde
zich. Vraagt naar den HEERE en Zijn sterkte; zoekt Zijn aange- 4
zicht geduriglijk. Gedenkt Zijner wonderen, die Hij gedaan heeft, 5
Zijner wondertekenen, en der oordelen Zijns monds. Gij zaad van 6
Abraham, Zijn knecht, gij kinderen van Jakob, Zijn uitverkorene!
Hij is de HEERE, onze God; Zijn oordelen zijn over de gehele 7
aarde. Hij gedenkt Zijns verbonds tot in der eeuwigheid, des 8
woords, *dat* Hij ingesteld heeft, tot in duizend geslachten; *Des* 9
verbonds, dat Hij met Abraham heeft gemaakt, en Zijns eeds aan
Izak; Welken Hij ook gesteld heeft aan Jakob tot een inzetting, 10
aan Israel *tot* een eeuwig verbond, Zeggende: Ik zal u geven het 11
land Kanaan, het snoer van ulieder erfdeel. Als zij weinig mensen 12
in getal waren, ja, weinig en vreemdelingen daarin; En wandel- 13
den van volk tot volk, van het ene koninkrijk tot het andere volk;
Hij liet geen mens toe hen te onderdrukken; ook bestrafte Hij ko- 14
ningen om hunnentwil, *zeggende*: Tast Mijn gezalfden niet aan, 15
en doet Mijn profeten geen kwaad. Hij riep ook een honger in 16
het land; Hij brak allen staf des broods. Hij zond een man voor 17
hun aangezicht henen; Jozef werd verkocht tot een slaaf. Men 18
drukte zijn voeten in den stok; zijn persoon kwam *in* de ijzers.
Tot den tijd toe, dat Zijn woord kwam, heeft hem de rede des 19
HEEREN doorlouterd. De koning zond, en deed hem ontslaan; 20
de heerser der volken liet hem los. Hij zette hem tot een heer over 21
zijn huis, en tot een heerser over al zijn goed; Om zijn vorsten 22
te binden naar zijn lust, en zijn oudsten te onderwijzen. Daarna 23
kwam Israel in Egypte, en Jakob verkeerde als vreemdeling in het
land van Cham. En Hij deed Zijn volk zeer wassen, en maak- 24
te het machtiger dan Zijn tegenpartijders. Hij keerde hun hart 25
om, dat zij Zijn volk haatten, dat zij met Zijn knechten listiglijk
handelden. Hij zond Mozes, Zijn knecht, *en* Aaron, dien Hij ver- 26
koren had. Zij deden onder hen de bevelen Zijner tekenen, en 27
de wonderwerken in het land van Cham. Hij zond duisternis, en 28
maakte het duister; en zij waren Zijn woord niet wederspannig.
Hij keerde hun wateren in bloed, en Hij doodde hun vissen. Hun 29, 30
land bracht vorsen voort in overvloed, *tot* in de binnenste ka-
meren hunner koningen. Hij sprak, en er kwam een vermenging 31
van ongedierte, luizen, in hun ganse landpale. Hij maakte hun 32

33 regen tot hagel, vlammig vuur in hun land. En Hij sloeg hun
wijnstok en hun vijgeboom, en Hij brak het geboomte hunner
34 landpalen. Hij sprak, en er kwamen sprinkhanen en kevers, en
35 dat zonder getal; Die al het kruid in hun land opaten, ja, aten de
36 vrucht hunner landouwe op. Hij versloeg ook alle eerstgeborenen
37 in hun land, de eerstelingen al hunner krachten. En Hij voerde
hen uit met zilver en goud; en onder hun stammen was niemand,
38 die struikelde. Egypte was blijde, als zij uittrokken, want hun
39 verschrikking was op hen gevallen. Hij breidde een wolk uit tot
40 een deksel, en vuur om den nacht te verlichten. Zij baden, en Hij
deed kwakkelen komen, en Hij verzadigde hen met hemels brood.
41 Hij opende een steenrots, en er vloeiden wateren uit, *die* gingen
42 door de dorre plaatsen *als* een rivier. Want Hij dacht aan Zijn
43 heilig woord, aan Abraham, Zijn knecht. Alzo voerde Hij Zijn
44 volk uit met vrolijkheid, Zijn uitverkorenen met gejuich. En Hij
gaf hun de landen der heidenen, zodat zij in erfenis bezaten den
45 arbeid der volken; Opdat zij Zijn inzettingen onderhielden, en
Zijn wetten bewaarden. Hallelujah!
106 Hallelujah! Looft den HEERE, want Hij is goed, want Zijn
2 goedertierenheid is in der eeuwigheid. Wie zal de mogendheden
3 des HEEREN uitspreken, al Zijn lof verkondigen? Welgelukzalig
zijn zij, die het recht onderhouden, die te aller tijd gerechtigheid
4 doet. Gedenk mijner, o HEERE! naar het welbehagen *tot* Uw
5 volk, bezoek mij met Uw heil; Opdat ik aanschouwe het goede
Uwer uitverkorenen; opdat ik mij verblijde met de blijdschap Uws
6 volks; opdat ik mij beroeme met Uw erfdeel. Wij hebben gezon-
digd, mitsgaders onze vaderen, wij hebben verkeerdelijk gedaan;
7 wij hebben goddelooslijk gehandeld. Onze vaders in Egypte heb-
ben niet gelet op Uw wonderen; zij zijn der menigte Uwer goeder-
tierenheid niet gedachtig geweest; maar zij waren wederspannig
8 aan de zee, bij de Schelfzee. Doch Hij verloste hen om Zijns
9 Naams wil, opdat Hij Zijn mogendheid bekend maakte. En Hij
schold de Schelfzee, zodat zij verdroogde, en Hij deed hen wan-
10 delen door de afgronden, als *door* een woestijn. En Hij verloste
hen uit de hand des haters, en Hij bevrijdde hen van de hand des
11 vijands. En de wateren overdekten hun wederpartijders; niet een
12 van hen bleef over. Toen geloofden zij aan Zijn woorden; zij zon-
13 gen Zijn lof. *Doch* zij vergaten haast Zijn werken, zij verbeidden

naar Zijn raad niet. Maar zij werden belust met lust in de woes- 14
tijn, en zij verzochten God in de wildernis. Toen gaf Hij hun hun 15
begeerte; maar Hij zond aan hun zielen een magerheid. En zij be- 16
nijdden Mozes in het leger, *en* Aaron, den heilige des HEEREN.
De aarde deed zich open, en verslond Dathan, en overdekte de 17
vergadering van Abiram. En een vuur brandde onder hun ver- 18
gadering, een vlam stak de goddelozen aan brand. Zij maakten 19
een kalf bij Horeb, en zij bogen zich voor een gegoten beeld. En 20
zij veranderden hun Eer in de gedaante van een os, die gras eet.
Zij vergaten God, hun Heiland, Die grote dingen gedaan had in 21
Egypte; Wonderdaden in het land van Cham; vreselijke dingen 22
aan de Schelfzee. Dies Hij zeide, dat Hij hen verdelgen zou, ten 23
ware Mozes, Zijn uitverkorene, in de scheure voor Zijn aangezicht
gestaan had, om Zijn grimmigheid af te keren, dat Hij hen niet
verdierf. Zij versmaadden ook het gewenste land; zij geloofden 24
Zijn woord niet. Maar zij murmureerden in hun tenten; naar de 25
stem des HEEREN hoorden zij niet. Dies hief Hij tegen hen Zijn 26
hand op, *zwerende*, dat Hij hen nedervellen zou in de woestijn;
En dat Hij hun zaad zou nedervellen onder de heidenen, en hen 27
verstrooien zou door de landen. Ook hebben zij zich gekoppeld 28
aan Baal-peor, en zij hebben de offeranden der doden gegeten.
En zij hebben *den Heere* tot toorn verwekt met hun daden, zo- 29
dat de plaag een inbreuk onder hen deed. Toen stond Pinehas 30
op, en hij oefende gericht, en de plaag werd opgehouden. En 31
het is hem gerekend tot gerechtigheid, van geslacht tot geslacht
tot in eeuwigheid. Zij maakten *Hem* ook zeer toornig aan het 32
twistwater, en het ging Mozes kwalijk om hunnentwil. Want zij 33
verbitterden zijn geest, zodat hij *wat* onbedachtelijk voortbracht
met zijn lippen. Zij hebben die volken niet verdelgd, die de HEE- 34
RE hun gezegd had; Maar zij vermengden zich met de heidenen, 35
en leerden derzelver werken. En zij dienden hun afgoden, en zij 36
werden hun tot een strik. Daarenboven hebben zij hun zonen en 37
hun dochteren den duivelen geofferd. En zij hebben onschuldig 38
bloed vergoten, het bloed hunner zonen en hunner dochteren, die
zij den afgoden van Kanaan hebben opgeofferd; zodat het land
door deze bloedschulden is ontheiligd geworden. En zij ontrei- 39
nigden zich door hun werken, en zij hebben gehoereerd door hun
daden. Dies is de toorn des HEEREN ontstoken tegen Zijn volk, 40

41 en Hij heeft een gruwel gehad aan Zijn erfdeel. En Hij gaf hen
42 in de hand der heidenen, en hun haters heersten over hen. En
hun vijanden hebben hen verdrukt, en zij zijn vernederd gewor-
43 den onder hun hand. Hij heeft hen menigmaal gered; maar zij
verbitterden *Hem* door hun raad, en werden uitgeteerd door hun
44 ongerechtigheid. Nochtans zag Hij hun benauwdheid aan, als
45 Hij hun geschrei hoorde. En Hij dacht tot hun beste aan Zijn
verbond, en het berouwde Hem naar de veelheid Zijner goedertie-
46 renheden. Dies gaf Hij hun barmhartigheid voor het aangezicht
47 van allen, die hen gevangen hadden. Verlos ons, HEERE, onze
God! en verzamel ons uit de heidenen, opdat wij den Naam Uwer
48 heiligheid loven, ons beroemende in Uw lof. Geloofd zij de HEE-
RE, de God Israels, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid; en al
het volk zegge: Amen, Hallelujah!
107 Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertieren-
2 heid is in der eeuwigheid. Dat *zulks* de bevrijden des HEEREN
3 zeggen, die Hij van de hand der wederpartijders bevrijd heeft. En
Hij die uit de landen verzameld heeft, van het oosten en van het
4 westen, van het noorden en van de zee. Die in de woestijn dwaal-
den, in een weg der wildernis, die geen stad ter woning vonden;
5 Zij waren hongerig, ook dorstig; hun ziel was in hen overstelpt.
6 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid, die zij had-
7 den, heeft Hij hen gered uit hun angsten; En Hij leidde hen op
8 een rechten weg, om te gaan tot een stad ter woning. Laat hen
voor den HEERE Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwer-
9 ken voor de kinderen der mensen; Want Hij heeft de dorstige ziel
10 verzadigd, en de hongerige ziel met goed vervuld; Die in duis-
ternis en de schaduw des doods zaten, gebonden met verdrukking
11 en ijzer; Omdat zij wederspannig waren geweest tegen Gods ge-
boden, en den raad des Allerhoogsten onwaardiglijk verworpen
12 hadden. Waarom Hij hun het hart door zwarigheid vernederd
13 heeft; zij zijn gestruikeld, en er was geen helper. Doch roepen-
de tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, verloste
14 Hij hen uit hun angsten. Hij voerde hen uit de duisternis en
15 de schaduw des doods, en Hij brak hun banden. Laat hen voor
den HEERE Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken
16 voor de kinderen der mensen; Want Hij heeft de koperen deu-
17 ren gebroken, en de ijzeren grendelen in stukken gehouwen. De

zotten worden om den weg hunner overtreding, en om hun onge-
rechtigheden geplaagd; Hun ziel gruwelde van alle spijze, en zij 18
waren tot aan de poorten des doods gekomen. Doch roepende 19
tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, verloste Hij
hen uit hun angsten. Hij zond Zijn woord uit, en heelde hen, en 20
rukte hen uit hun kuilen. Laat hen voor den HEERE Zijn goe- 21
dertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der
mensen. En dat zij lofofferen offeren, en met gejuich Zijn wer- 22
ken vertellen. Die met schepen ter zee afvaren, handel doende op 23
grote wateren; Die zien de werken des HEEREN, en Zijn wonder- 24
werken in de diepte. Als Hij spreekt, zo doet Hij een stormwind 25
opstaan, die haar golven omhoog verheft. Zij rijzen op naar den 26
hemel; zij dalen neder tot in de afgronden; hun ziel versmelt van
angst. Zij dansen en waggelen als een dronken man, en al hun 27
wijsheid wordt verslonden. Doch roepende tot den HEERE in de 28
benauwdheid, die zij hadden, zo voerde Hij hen uit hun angsten.
Hij doet den storm stilstaan, zodat hun golven stilzwijgen. Dan 29, 30
zijn zij verblijd, omdat zij gestild zijn, en dat Hij hen tot de haven
hunner begeerte geleid heeft. Laat hen voor den HEERE Zijn 31
goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen
der mensen; En Hem verhogen in de gemeente des volks, en in 32
het gestoelte der oudsten Hem roemen. Hij stelt de rivieren tot 33
een woestijn, en watertochten tot dorstig *land*. Het vruchtbaar 34
land tot zouten *grond*, om de boosheid dergenen, die daarin wo-
nen. Hij stelt de woestijn tot een waterpoel, en het dorre land 35
tot watertochten. En Hij doet de hongerigen aldaar wonen, en 36
zij stichten een stad ter woning; En bezaaien akkers, en plan- 37
ten wijngaarden, die inkomende vrucht voortbrengen. En Hij 38
zegent hen, zodat zij zeer vermenigvuldigen, en hun vee vermin-
dert Hij niet. Daarna verminderen zij, en komen ten onder, door 39
verdrukking, kwaad en droefenis. Hij stort verachting uit over 40
de prinsen, en doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is.
Maar Hij brengt den nooddruftige uit de verdrukking in een hoog 41
vertrek, en maakt de huisgezinnen als kudden. De oprechten zien 42
het, en zijn verblijd, maar alle ongerechtigheid stopt haar mond.
Wie is wijs? Die neme deze *dingen* waar; en dat zij verstandelijk 43
letten op de goedertierenheden des HEEREN.

Een lied, een psalm van David. (0108:2) O God! mijn hart is **108**

2 bereid; ik zal zingen en psalmzingen, ook mijn eer. (0108:3)
Waak op, gij luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.
3 (0108:4) Ik zal U loven onder de volken, o HEERE! en ik zal
4 U psalmzingen onder de natien. (0108:5) Want Uw goedertie-
renheid is groot tot boven de hemelen, en Uw waarheid tot aan
5 de bovenste wolken. (0108:6) Verhef U, o God! boven de heme-
6 len, en Uw eer over de ganse aarde. (0108:7) Opdat Uw bemin-
den bevrijd worden; geef heil *door* Uw rechterhand, en verhoor
7 ons. (0108:8) God heeft gesproken in Zijn heiligdom, *dies* zal
ik van vreugde opspringen; ik zal Sichem delen, en het dal van
8 Sukkoth zal ik afmeten. (0108:9) Gilead is mijn, Manasse is
mijn, en Efraim is de sterkte mijns hoofds; Juda is mijn wetgever.
9 (0108:10) Moab is mijn waspot; op Edom zal ik mijn schoen wer-
10 pen; over Palestina zal ik juichen. (0108:11) Wie zal mij voeren
11 in een vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom? (0108:12)
Zult Gij het niet zijn, o God! *Die* ons verstoten hadt, en Die
12 niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten? (0108:13) Geef Gij
ons hulp uit de benauwdheid; want des mensen heil is ijdelheid.
13 (0108:14) In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze
wederpartijders vertreden.
109 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. O God
2 mijns lofs! zwijg niet. Want de mond des goddelozen en de
mond des bedrogs zijn tegen mij opengedaan; zij hebben met mij
3 gesproken met een valse tong. En met hatelijke woorden hebben
zij mij omsingeld; ja, zij hebben mij bestreden zonder oorzaak.
4 Voor mijn liefde, staan zij mij tegen; maar ik was *steeds in het*
5 gebed. En zij hebben mij kwaad voor goed opgelegd, en haat
6 voor mijn liefde. Stel een goddeloze over hem, en de satan sta
7 aan zijn rechterhand. Als hij gericht wordt, zo ga hij schuldig
8 uit, en zijn gebed zij tot zonde. Dat zijn dagen weinig zijn; een
9 ander neme zijn ambt; Dat zijn kinderen wezen worden, en zijn
10 vrouw weduwe. En dat zijn kinderen hier en daar omzwerven,
en bedelen, en *de nooddruft* uit hun verwoeste plaatsen zoeken.
11 Dat de schuldeiser aansla al wat hij heeft, en dat de vreemden
12 zijn arbeid roven. Dat hij niemand hebbe, die weldadigheid *over*
hem uitstrekke, en dat er niemand zij, die zijn wezen genadig
13 zij. Dat zijn nakomelingen uitgeroeid worden; hun naam wor-
14 de uitgedelgd in het andere geslacht. De ongerechtigheid zijner

vaderen worde gedacht bij den HEERE, en de zonde zijner moe-
der worde niet uitgedelgd. Dat zij gedurig voor den HEERE 15
zijn; en Hij roeie hun gedachtenis uit van de aarde. Omdat hij 16
niet gedacht heeft weldadigheid te doen, maar heeft den ellendi-
gen en den nooddruftigen man vervolgd, en den verslagene van
hart, om *hem* te doden. Dewijl hij den vloek heeft liefgehad, 17
dat die hem overkome, en geen lust gehad heeft tot den zegen,
zo zij die verre van hem. En hij zij bekleed met den vloek, als 18
met zijn kleed, en dat die ga tot in het binnenste van hem als
het water, en als de olie in zijn beenderen. Die zij hem als een 19
kleed, *waarmede* hij zich bedekt, en tot een gordel, waarmede hij
zich steeds omgordt. Dit zij het werkloon mijner tegenstanders 20
van den HEERE, en dergenen, die kwaad spreken tegen mijn ziel.
Maar Gij, o HEERE Heere! maak het met mij om Uws Naams 21
wil; dewijl Uw goedertierenheid goed is, verlos mij. Want ik ben 22
ellendig en nooddruftig, en mijn hart is in het binnenste van mij
doorwond. Ik ga heen gelijk een schaduw, wanneer zij zich neigt; 23
ik worde omgedreven als een sprinkhaan. Mijn knieen struike- 24
len van vasten, en mijn vlees is vermagerd, zodat er geen vet aan
is. Nog ben ik hun een smaad; als zij mij zien, zo schudden zij 25
hun hoofd. Help mij, HEERE, mijn God! verlos mij naar Uw 26
goedertierenheid. Opdat zij weten, dat dit Uw hand is, *dat* Gij 27
het, HEERE! gedaan hebt. Laat hen vloeken, maar zegen Gij; 28
laat hen zich opmaken, maar dat zij beschaamd worden; doch dat
zich Uw knecht verblijde. Laat mijn tegenstanders met schande 29
bekleed worden, en dat zij met hun beschaamdheid zich bedek-
ken, als met een mantel. Ik zal den HEERE met mijn mond zeer 30
loven, en in het midden van velen zal ik Hem prijzen. Want Hij 31
zal den nooddruftige ter rechterhand staan, om *hem* te verlossen
van degenen, die zijn ziel veroordelen.

Een psalm van David. De HEERE heeft tot mijn Heere gespro- **110**
ken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal
hebben tot een voetbank Uwer voeten. De HEERE zal den scep- 2
ter Uwer sterkte zenden uit Sion, *zeggende*: Heers in het midden
Uwer vijanden. Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer 3
heirkracht, in heilig sieraad; uit de baarmoeder des dageraads zal
U de dauw Uwer jeugd zijn. De HEERE heeft gezworen, en het 4
zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de

5 ordening van Melchizedek. De HEERE is aan Uw rechterhand;
6 Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns. Hij zal recht
doen onder de heidenen; Hij zal het vol dode lichamen maken; Hij
7 zal verslaan dengene, die het hoofd is over een groot land. Hij
zal op den weg uit de beek drinken; daarom zal Hij het hoofd
omhoog heffen.

111 Hallelujah! *Aleph.* Ik zal den HEERE loven van ganser harte;
2 *Beth.* In den raad en vergadering der oprechten. *Gimel.* De
werken des HEEREN zijn groot; *Daleth.* zij worden gezocht van
3 allen, die er lust in hebben. *He.* Zijn doen is majesteit en heer-
lijkheid; *Vau.* en Zijn gerechtigheid bestaat in der eeuwigheid.
4 *Zain.* Hij heeft Zijn wonderen een gedachtenis gemaakt; *Cheth.*
5 de HEERE is genadig en barmhartig. *Teth.* Hij heeft dengenen,
die Hem vrezen, spijs gegeven; *Jod.* Hij gedenkt in der eeuwigheid
6 aan Zijn verbond. *Caph.* Hij heeft de kracht Zijner werken Zijn
volke bekend gemaakt; *Lamed.* hun gevende de erve der heidenen.
7 *Mem.* De werken Zijner handen zijn waarheid en oordeel; *Nun.*
8 al Zijn bevelen zijn getrouw. *Samech.* Zij zijn ondersteund voor
altoos *en* in eeuwigheid; *Ain.* zijnde gedaan in waarheid en op-
9 rechtigheid. *Pe.* Hij heeft Zijn volke verlossing gezonden; *Tsade.*
Hij heeft Zijn verbond in eeuwigheid geboden; *Koph.* Zijn Naam
10 is heilig en vreselijk. *Resch.* De vreze des HEEREN is het begin-
sel der wijsheid; *Schin.* allen, die ze doen, hebben goed verstand;
Thau. Zijn lof bestaat tot in der eeuwigheid.

112 Hallelujah! *Aleph.* Welgelukzalig is de man, die den HEERE
2 vreest; *Beth.* die groten lust heeft in Zijn geboden. *Gimel.* Zijn
zaad zal geweldig zijn op aarde; *Daleth.* het geslacht der oprech-
3 ten zal gezegend worden. *He.* In zijn huis zal have en rijkdom
4 wezen; *Vau.* en zijn gerechtigheid bestaat in eeuwigheid. *Zain.*
Den oprechten gaat het licht op in de duisternis; *Cheth.* Hij is
5 genadig, en barmhartig, en rechtvaardig. *Teth.* Wel dien man,
die zich ontfermt en uitleent; *Jod.* hij beschikt zijn zaken met
6 recht. *Caph.* Zekerlijk, hij zal in der eeuwigheid niet wankelen;
7 *Lamed.* de rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn. *Mem.*
Hij zal voor geen kwaad gerucht vrezen; *Nun.* zijn hart is vast, be-
8 trouwende op den HEERE. *Samech.* Zijn hart, wel ondersteund
zijnde, zal niet vrezen; *Ain.* totdat hij op zijn wederpartijen zie.
9 *Pe.* Hij strooit uit, hij geeft den nooddruftige; *Tsade.* zijn ge-

rechtigheid bestaat in eeuwigheid; *Koph.* zijn hoorn zal verhoogd
worden in eer. *Resch.* De goddeloze zal het zien, en hij zal zich 10
vertoornen; *Schin.* hij zal met zijn tanden knersen en smelten.
Thau. de wens der goddelozen zal vergaan.
Hallelujah! Looft, gij knechten des HEEREN! looft den Naam **113**
des HEEREN. De Naam des HEEREN zij geprezen, van nu aan 2
tot in der eeuwigheid. Van den opgang der zon af tot haar ne- 3
dergang, zij de Naam des HEEREN geloofd. De HEERE is hoog 4
boven alle heidenen, boven de hemelen is Zijn heerlijkheid. Wie 5
is gelijk de HEERE, onze God? Die zeer hoog woont. Die zeer 6
laag ziet, in den hemel en op de aarde. Die den geringe uit het 7
stof opricht, *en* den nooddruftige uit den drek verhoogt; Om te 8
doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen Zijns volks. Die de on- 9
vruchtbare doet wonen met een huisgezin, een blijde moeder van
kinderen. Hallelujah!
Toen Israel uit Egypte toog, het huis Jakobs van een volk, **114**
dat een vreemde taal had; Zo werd Juda tot Zijn heiligdom, 2
Israel Zijn volkomene heerschappij. De zee zag het, en vlood; de 3
Jordaan keerde achterwaarts. De bergen sprongen als rammen, 4
de heuvelen als lammeren. Wat was u, gij zee! dat gij vloodt? 5
gij Jordaan! dat gij achterwaarts keerdet? Gij bergen, dat gij 6
opsprongt als rammen? gij heuvelen! als lammeren? Beef, gij 7
aarde! voor het aangezicht des Heeren, voor het aangezicht van
den God Jakobs; Die den rotssteen veranderde in een watervloed, 8
den keisteen in een waterfontein.
Niet ons, o HEERE! niet ons, maar Uw Naam geef eer, om **115**
Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil. Waarom zouden 2
de heidenen zeggen: Waar is nu hun God? Onze God is toch 3
in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt. Hunlieder afgoden 4
zijn zilver en goud, het werk van des mensen handen; Zij hebben 5
een mond, maar spreken niet; zij hebben ogen, maar zien niet;
Oren hebben zij, maar horen niet; zij hebben een neus, maar zij 6
rieken niet; Hun handen *hebben zij*, maar tasten niet; hun voeten, 7
maar gaan niet; zij geven geen geluid door hun keel. Dat die hen 8
maken hun gelijk worden, *en* al wie op hen vertrouwt. Israel! 9
vertrouw gij op den HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild. Gij 10
huis van Aaron! vertrouw op den HEERE; Hij is hun Hulp en
hun Schild. Gijlieden, die den HEERE vreest! vertrouwt op den 11

12 HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild. De HEERE is onzer
gedachtig geweest, Hij zal zegenen; Hij zal het huis van Israel
13 zegenen, Hij zal het huis van Aaron zegenen. Hij zal zegenen,
14 die den HEERE vrezen, de kleinen met de groten. De HEERE
zal *den zegen* over ulieden vermeerderen, over ulieden en over uw
15 kinderen. Gijlieden zijt den HEERE gezegend, Die den hemel en
16 de aarde gemaakt heeft. Aangaande den hemel, de hemel is des
HEEREN; maar de aarde heeft Hij den mensenkinderen gegeven.
17 De doden zullen den HEERE niet prijzen, noch die in de stilte
18 nedergedaald zijn. Maar wij zullen den HEERE loven van nu
aan tot in der eeuwigheid. Hallelujah!
116 Ik heb lief, want de HEERE hoort mijn stem, mijn smekingen;
2 Want Hij neigt Zijn oor tot mij; dies zal ik *Hem* in mijn dagen
3 aanroepen. De banden des doods hadden mij omvangen, en de
angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en
4 droefenis. Maar ik riep den Naam des HEEREN aan, *zeggende*:
5 Och HEERE! bevrijd mijn ziel. De HEERE is genadig en recht-
6 vaardig, en onze God is ontfermende. De HEERE bewaart de
7 eenvoudigen; ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost. Mijn
ziel! keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u wel-
8 gedaan. Want Gij, HEERE! hebt mijn ziel gered van den dood,
9 mijn ogen van tranen, mijn voet van aanstoot. Ik zal wandelen
10 voor het aangezicht des HEEREN, in de landen der levenden. Ik
11 heb geloofd, daarom sprak ik; ik ben zeer bedrukt geweest. Ik
12 zeide in mijn haasten: Alle mensen zijn leugenaars. Wat zal ik
den HEERE vergelden *voor* al Zijn weldaden aan mij *bewezen*?
13 Ik zal den beker der verlossingen opnemen, en den Naam des
14 HEEREN aanroepen. Mijn geloften zal ik den HEERE betalen,
15 nu, in de tegenwoordigheid van al Zijn volk. Kostelijk is in de
16 ogen des HEEREN de dood Zijner gunstgenoten. Och, HEERE!
zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht, een zoon Uwer
17 dienstmaagd; Gij hebt mijn banden losgemaakt. Ik zal U offe-
ren een offerande van dankzegging, en den Naam des HEEREN
18 aanroepen. Ik zal mijn gelofte den HEERE betalen, nu, in de
19 tegenwoordigheid van al Zijn volk. In de voorhoven van het huis
des HEEREN, in het midden van u, o Jeruzalem! Hallelujah!
117, 2 Looft den HEERE, alle heidenen; prijst Hem, alle natien! Want
Zijn goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des

HEEREN is in der eeuwigheid! Hallelujah!
Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertieren- **118**
heid is in der eeuwigheid. Dat Israel nu zegge, dat Zijn goedertie- 2
renheid in der eeuwigheid is. Het huis van Aaron zegge nu, dat 3
Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is. Dat degenen, die den 4
HEERE vrezen, nu zeggen, dat Zijn goedertierenheid in der eeu-
wigheid is. Uit de benauwdheid heb ik den HEERE aangeroepen; 5
de HEERE heeft mij verhoord, *stellende mij* in de ruimte. De 6
HEERE is bij mij, ik zal niet vrezen; wat zal mij een mens doen?
De HEERE is bij mij onder degenen, die mij helpen; daarom zal 7
ik *mijn lust* zien aan degenen, die mij haten. Het is beter tot 8
den HEERE toevlucht te nemen, dan op den mens te vertrou-
wen. Het is beter tot den HEERE toevlucht te nemen, dan op 9
prinsen te vertrouwen. Alle heidenen hadden mij omringd; het 10
is in den Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb. Zij 11
hadden mij omringd, ja, zij hadden mij omringd; het is in den
Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb. Zij hadden mij 12
omringd als bijen; zij zijn uitgeblust als een doornenvuur; het is
in den Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb. Gij hadt 13
mij zeer hard gestoten, tot vallens toe, maar de HEERE heeft
mij geholpen. De HEERE is mijn Sterkte en Psalm, want Hij 14
is mij tot heil geweest. In de tenten der rechtvaardigen is een 15
stem des gejuichs en des heils; de rechterhand des HEEREN doet
krachtige daden. De rechterhand des HEEREN is verhoogd; de 16
rechterhand des HEEREN doet krachtige daden. Ik zal niet ster- 17
ven, maar leven; en ik zal de werken des HEEREN vertellen. De 18
HEERE heeft mij wel hard gekastijd; maar Hij heeft mij ter dood
niet overgegeven. Doet mij de poorten der gerechtigheid open, 19
ik zal daardoor ingaan, ik zal den HEERE loven. Dit is de poort 20
des HEEREN, door dewelke de rechtvaardigen zullen ingaan. Ik 21
zal U loven, omdat Gij mij verhoord hebt, en mij tot heil geweest
zijt. De steen, *dien* de bouwlieden verworpen hadden, is tot een 22
hoofd des hoeks geworden. Dit is van den HEERE geschied, *en* 23
het is wonderlijk in onze ogen. Dit is de dag, *dien* de HEERE 24
gemaakt heeft; laat ons op denzelven ons verheugen, en verblijd
zijn. Och HEERE! geef nu heil; och HEERE! geef nu voorspoed. 25
Gezegend zij hij, die daar komt in den Naam des HEEREN! Wij 26
zegenen ulieden uit het huis des HEEREN. De HEERE is God, 27

Die ons licht gegeven heeft. Bindt het feest *offer* met touwen tot
28 aan de hoornen van het altaar. Gij zijt mijn God, daarom zal
29 ik U loven; o mijn God! ik zal U verhogen. Loof den HEERE,
want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
119 Aleph. Welgelukzalig zijn de oprechten van wandel, die in de
2 wet des HEEREN gaan. Welgelukzalig zijn zij, die Zijn getui-
3 genissen onderhouden, *die* Hem van ganser harte zoeken; Ook
4 geen onrecht werken, *maar* wandelen in Zijn wegen. HEERE!
5 Gij hebt geboden, dat men Uw bevelen zeer bewaren zal. Och,
dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren!
6 Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al
7 Uw geboden. Ik zal U loven in oprechtheid des harten, als ik de
8 rechten Uwer gerechtigheid geleerd zal hebben. Ik zal Uw inzet-
9 tingen bewaren; verlaat mij niet al te zeer. Beth. Waarmede zal
de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij *dat* houdt naar Uw
10 woord. Ik zoek U met mijn gehele hart, laat mij van Uw geboden
11 niet afdwalen. Ik heb Uw rede in mijn hart verborgen, opdat ik
12 tegen U niet zondigen zou. HEERE! Gij zijt gezegend; leer mij
13 Uw inzettingen. Ik heb met mijn lippen verteld al de rechten Uws
14 monds. Ik ben vrolijker in den weg Uwer getuigenissen, dan over
15 allen rijkdom. Ik zal Uw bevelen overdenken, en op Uw paden
16 letten. Ik zal mijzelven vermaken in Uw inzettingen; Uw woord
17 zal ik niet vergeten. Gimel. Doe wel bij Uw knecht, *dat* ik leve
18 en Uw woord beware. Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de
19 wonderen van Uw wet. Ik ben een vreemdeling op de aarde, ver-
20 berg Uw geboden voor mij niet. Mijn ziel is verbroken vanwege
21 het verlangen naar Uw oordelen te aller tijd. Gij scheldt de ver-
22 vloekte hovaardigen, die van Uw geboden afdwalen. Wentel van
mij versmaadheid en verachting, want ik heb Uw getuigenissen
23 onderhouden. *Als* zelfs de vorsten zittende tegen mij gesproken
24 hebben, heeft Uw knecht Uw inzettingen betracht. Ook zijn Uw
25 getuigenissen mijn vermakingen, *en* mijn raadslieden. Daleth.
Mijn ziel kleeft aan het stof; maak mij levend naar Uw woord.
26 Ik heb *U* mijn wegen verteld, en Gij hebt mij verhoord; leer mij
27 Uw inzettingen. Geef mij den weg Uwer bevelen te verstaan,
28 opdat ik Uw wonderen betrachte. Mijn ziel druipt weg van treu-
29 righeid; richt mij op naar Uw woord. Wend van mij den weg der
30 valsheid, en verleen mij genadiglijk Uw wet. Ik heb verkoren den

weg der waarheid, Uw rechten heb ik mij voorgesteld. Ik kleef 31
vast aan Uw getuigenissen; o HEERE! beschaam mij niet. Ik 32
zal den weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijd zult
hebben. He. HEERE! leer mij den weg Uwer inzettingen, en 33
ik zal hem houden ten einde toe. Geef mij het verstand, en ik 34
zal Uw wet houden; ja, ik zal ze onderhouden met gansen harte.
Doe mij treden op het pad Uwer geboden, want daarin heb ik 35
lust. Neig mijn hart tot Uw getuigenissen, en niet tot gierigheid. 36
Wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien; maak mij levend 37
door Uw wegen. Bevestig Uw toezegging aan Uw knecht, die 38
Uw vreze toegedaan is. Wend mijn smaadheid af, die ik vreze, 39
want Uw rechten zijn goed. Zie, ik heb een begeerte tot Uw be- 40
velen; maak mij levend door Uw gerechtigheid. Vau. En dat mij 41
Uw goedertierenheden overkomen, o HEERE! Uw heil, naar Uw
toezegging; Opdat ik mijn smader wat heb te antwoorden, want 42
ik vertrouw op Uw woord. En ruk het woord der waarheid van 43
mijn mond niet al te zeer, want ik hoop op Uw rechten. Zo zal 44
ik Uw wet steeds onderhouden, eeuwiglijk en altoos. En ik zal 45
wandelen in de ruimte, omdat ik Uw bevelen gezocht heb. Ook 46
zal ik voor koningen spreken van Uw getuigenissen, en mij niet
schamen. En ik zal mij vermaken in Uw geboden, die ik liefheb. 47
En ik zal mijn handen opheffen naar Uw geboden, die ik liefheb, 48
en ik zal Uw inzettingen betrachten. Zain. Gedenk des woords, 49
tot Uw knecht *gesproken*, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen.
Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij 50
levend gemaakt. De hovaardigen hebben mij boven mate zeer 51
bespot; *nochtans* ben ik van Uw wet niet geweken. Ik heb ge- 52
dacht, o HEERE! aan Uw oordelen van ouds aan, en heb mij
getroost. Grote beroering heeft mij bevangen vanwege de god- 53
delozen, die Uw wet verlaten. Uw inzettingen zijn mij gezangen 54
geweest, ter plaatse mijner vreemdelingschappen. HEERE! des 55
nachts ben ik Uws Naams gedachtig geweest, en heb Uw wet be-
waard. Dat is mij geschied, omdat ik Uw bevelen bewaard heb. 56
Cheth. De HEERE is mijn deel, ik heb gezegd, dat ik Uw woor- 57
den zal bewaren. Ik heb Uw aanschijn ernstelijk gebeden van 58
ganser harte, wees mij genadig naar Uw toezegging. Ik heb mijn 59
wegen bedacht, en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen.
Ik heb gehaast, en niet vertraagd Uw geboden te onderhouden. 60

61 De goddeloze hopen hebben mij beroofd; *nochtans* heb ik Uw wet
62 niet vergeten. Te middernacht sta ik op, om U te loven voor de
63 rechten Uwer gerechtigheid. Ik ben een gezel van allen, die U
64 vrezen, en van hen, die Uw bevelen onderhouden. HEERE! de
aarde is vol van Uw goedertierenheid; leer mij Uw inzettingen.
65 Teth. Gij hebt bij Uw knecht goed gedaan, HEERE, naar Uw
66 woord. Leer mij een goeden zin en wetenschap, want ik heb aan
67 Uw geboden geloofd. Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar
68 nu onderhoud ik Uw woord. Gij zijt goed en goeddoende; leer
69 mij Uw inzettingen. De hovaardigen hebben leugens tegen mij
70 gestoffeerd; *doch* ik bewaar Uw bevelen van ganser harte. Hun
71 hart is vet als smeer; *maar* ik heb vermaak *in* Uw wet. Het is
mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen
72 leerde. De wet Uws monds is mij beter, dan duizenden van goud
73 of zilver. Jod. Uw handen hebben mij gemaakt, en bereid; maak
74 mij verstandig, opdat ik Uw geboden lere. Die U vrezen, zullen
mij aanzien, en zich verblijden, omdat ik op Uw woord gehoopt
75 heb. Ik weet, HEERE! dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn,
76 en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt. Laat toch Uw
goedertierenheid zijn om mij te troosten, naar Uw toezegging aan
77 Uw knecht. Laat mij Uw barmhartigheden overkomen, opdat ik
78 leve, want Uw wet is al mijn vermaking. Laat de hovaardigen
beschaamd worden, omdat zij mij met leugen nedergestoten heb-
79 ben; *doch* ik betracht Uw geboden. Laat hen tot mij keren, die U
80 vrezen, en die Uw getuigenissen kennen. Laat mijn hart oprecht
81 zijn tot Uw inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde. Caph.
Mijn ziel is bezweken van verlangen naar Uw heil; op Uw woord
82 heb ik gehoopt. Mijn ogen zijn bezweken van verlangen naar Uw
toezegging, terwijl ik zeide: Wanneer zult Gij mij vertroosten?
83 Want ik ben geworden als een lederen zak in den rook; *doch* Uw
84 inzettingen heb ik niet vergeten. Hoe vele zullen de dagen Uws
knechts zijn? Wanneer zult Gij recht doen over mijn vervolgers?
85 De hovaardigen hebben mij putten gegraven, hetwelk niet is naar
86 Uw wet. Al Uw geboden zijn waarheid; zij vervolgen mij met
87 leugen, help mij. Zij hebben mij bijna vernietigd op de aarde,
88 maar ik heb Uw bevelen niet verlaten. Maak mij levend naar Uw
goedertierenheid, dan zal ik de getuigenis Uws monds onderhou-
89 den. Lamed. O HEERE! Uw woord bestaat in der eeuwigheid

in de hemelen. Uw goedertierenheid is van geslacht tot geslacht; 90
Gij hebt de aarde vastgemaakt, en zij blijft staan; Naar Uw ver- 91
ordeningen blijven zij *nog* heden staan, want zij allen zijn Uw
knechten. Indien Uw wet niet ware geweest al mijn vermaking, 92
ik ware in mijn druk al lang vergaan. Ik zal Uw bevelen in der 93
eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend
gemaakt. Ik ben Uw, behoud mij, want ik heb Uw bevelen ge- 94
zocht. De goddelozen hebben op mij gewacht, om mij te doen 95
vergaan; ik neem acht op Uw getuigenissen. In alle volmaakt- 96
heid heb ik een einde gezien; *maar* Uw gebod is zeer wijd. Mem. 97
Hoe lief heb ik Uw wet! Zij is mijn betrachting den gansen dag.
Zij maakt mij door Uw geboden wijzer, dan mijn vijanden zijn, 98
want zij is in eeuwigheid bij mij. Ik ben verstandiger dan al mijn 99
leraars, omdat Uw getuigenissen mijn betrachting zijn. Ik ben 100
voorzichtiger dan de ouden, omdat ik Uw bevelen bewaard heb.
Ik heb mijn voeten geweerd van alle kwade paden, opdat ik Uw 101
woord zou onderhouden. Ik ben niet geweken van Uw rechten, 102
want Gij hebt mij geleerd. Hoe zoet zijn Uw redenen mijn gehe- 103
melte geweest, meer dan honig mijn mond! Uit Uw bevelen krijg 104
ik verstand, daarom haat ik alle leugenpaden. Nun. Uw woord is 105
een lamp voor mijn voet, en een licht voor mijn pad. Ik heb ge- 106
zworen, en zal het bevestigen, dat ik onderhouden zal de rechten
Uwer gerechtigheid. Ik ben gans zeer verdrukt, HEERE! maak 107
mij levend naar Uw woord. Laat U toch, o HEERE! welgeval- 108
len de vrijwillige offeranden mijns monds, en leer mij Uw rechten.
Mijn ziel is geduriglijk in mijn hand; nochtans vergeet ik Uw wet 109
niet. De goddelozen hebben mij een strik gelegd; nochtans ben 110
ik niet afgedwaald van Uw bevelen. Ik heb Uw getuigenissen 111
genomen tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijk-
heid. Ik heb mijn hart geneigd, om Uw inzettingen eeuwiglijk te 112
doen, ten einde toe. Samech. Ik haat de kwade ranken, maar 113
heb Uw wet lief. Gij zijt mijn Schuilplaats en mijn Schild; op 114
Uw Woord heb ik gehoopt. Wijkt van mij, gij boosdoeners! dat 115
ik de geboden mijns Gods moge bewaren. Ondersteun mij naar 116
Uw toezegging, opdat ik leve; en laat mij niet beschaamd worden
over mijn hope. Ondersteun mij, zo zal ik behouden zijn; dan zal 117
ik mij steeds in Uw inzettingen vermaken. Gij vertreedt al dege- 118
nen, die van Uw inzettingen afdwalen, want hun bedrog is leugen.

119 Gij doet alle goddelozen der aarde weg *als* schuim, daarom heb ik
120 Uw getuigenissen lief. *Het haar* mijns vleses is te berge gerezen
van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor Uw oordelen.
121 Ain. Ik heb recht en gerechtigheid gedaan; geef mij niet over aan
122 mijn onderdrukkers. Wees borg voor Uw knecht ten goede; laat
123 de hovaardigen mij niet onderdrukken. Mijn ogen zijn bezweken
van verlangen naar Uw heil, en naar de toezegging Uwer recht-
124 vaardigheid. Doe bij Uw knecht naar Uw goedertierenheid, en
125 leer mij Uw inzettingen. Ik ben Uw knecht, maak mij verstandig,
126 en ik zal Uw getuigenissen kennen. Het is tijd voor den HEE-
127 RE, dat Hij werke, *want* zij hebben Uw wet verbroken. Daarom
heb ik Uw geboden lief, meer dan goud, ja, meer dan het fijnste
128 goud. Daarom heb ik al *Uw* bevelen, van alles, voor recht gehou-
129 den; *maar* alle valse pad heb ik gehaat. Pe. Uw getuigenissen
130 zijn wonderbaar, daarom bewaart ze mijn ziel. De opening Uwer
131 woorden geeft licht, de slechten verstandig makende. Ik heb mijn
mond wijd opengedaan, en gehijgd, want ik heb verlangd naar Uw
132 geboden. Zie mij aan, wees mij genadig, naar het recht aan de-
133 genen, die Uw Naam beminnen. Maak mijn voetstappen vast in
134 Uw Woord, en laat geen ongerechtigheid over mij heersen. Verlos
mij van des mensen overlast, en ik zal Uw bevelen onderhouden.
135 Doe Uw aangezicht lichten over Uw knecht, en leer mij Uw in-
136 zettingen. Waterbeken vlieten af uit mijn ogen, omdat zij Uw
137 wet niet onderhouden. Tsade. HEERE! Gij zijt rechtvaardig, en
138 elkeen Uwer oordelen is recht. Gij hebt de gerechtigheid Uwer
139 getuigenissen, en de waarheid hogelijk geboden. Mijn ijver heeft
mij doen vergaan, omdat mijn wederpartijders Uw woorden ver-
140 geten hebben. Uw woord is zeer gelouterd, en Uw knecht heeft
141 het lief. Ik ben klein en veracht, *doch* Uw bevelen vergeet ik niet.
142 Uw gerechtigheid is gerechtigheid in eeuwigheid, en Uw wet is de
143 waarheid. Benauwdheid en angst hebben mij getroffen, *doch* Uw
144 geboden zijn mijn vermakingen. De gerechtigheid Uwer getuige-
nissen is in der eeuwigheid; doe ze mij verstaan, zo zal ik leven.
145 Koph. Ik heb van ganser harte geroepen: verhoor mij, o HEERE!
146 ik zal Uw inzettingen bewaren. Ik heb U aangeroepen, verlos
147 mij, en ik zal Uw getuigenissen onderhouden. Ik ben de *morgen*
schemering voorgekomen, en heb geschrei gemaakt; op Uw woord
148 heb ik gehoopt. Mijn ogen komen de *nacht* waken voor, om Uw

rede te betrachten. Hoor mijn stem naar Uw goedertierenheid, 149
o HEERE! maak mij levend naar Uw recht. Die kwade praktij- 150
ken najagen, genaken *mij*, zij wijken verre van Uw wet. *Maar* 151
Gij, HEERE! zijt nabij, en al Uw geboden zijn waarheid. Van 152
ouds heb ik geweten van Uw getuigenissen, dat Gij ze in eeuwig-
heid gegrond hebt. Resch. Zie mijn ellende aan, en help mij 153
uit, want Uw wet heb ik niet vergeten. Twist mijn twistzaak, 154
en verlos mij, maak mij levend, naar Uw toezegging. Het heil 155
is verre van de goddelozen, want zij zoeken Uw inzettingen niet.
HEERE! Uw barmhartigheden zijn vele; maak mij levend naar 156
Uw rechten. Mijn vervolgers en mijn wederpartijders zijn vele, 157
maar van Uw getuigenissen wijk ik niet. Ik heb gezien dege- 158
nen, die trouwelooslijk handelen, en het verdroot mij, dat zij Uw
woord niet onderhielden. Zie aan, dat ik Uw bevelen lief heb, 159
o HEERE! maak mij levend naar Uw goedertierenheid. Het be- 160
gin Uws woords is waarheid, en in der eeuwigheid is al het recht
Uwer gerechtigheid. Schin. De vorsten hebben mij vervolgd zon- 161
der oorzaak; maar mijn hart heeft gevreesd voor Uw woord. Ik 162
ben vrolijk over Uw toezegging, als een, die een groten buit vindt.
Ik haat de valsheid, en heb er een gruwel van; *maar* Uw wet heb 163
ik lief. Ik loof U zevenmaal des daags, over de rechten Uwer 164
gerechtigheid. Die Uw wet beminnen, hebben groten vrede, en 165
zij hebben geen aanstoot. O HEERE! ik hoop op Uw heil, en 166
doe Uw geboden. Mijn ziel onderhoudt Uw getuigenissen, en ik 167
heb ze zeer lief. Ik onderhoud Uw bevelen en Uw getuigenissen, 168
want al mijn wegen zijn voor U. Thau. O HEERE! laat mijn 169
geschrei voor Uw aanschijn genaken, maak mij verstandig naar
Uw woord. Laat mijn smeken voor Uw aanschijn komen, red mij 170
naar Uw toezegging. Mijn lippen zullen *Uw* lof overvloediglijk 171
uitstorten, als Gij mij Uw inzettingen zult geleerd hebben. Mijn 172
tong zal spraak houden van Uw rede, want al Uw geboden zijn
rechtvaardigheid. Laat Uw hand mij te hulp komen, want ik heb 173
Uw bevelen verkoren. O HEERE! ik verlang naar Uw heil, en 174
Uw wet is al mijn vermaking. Laat mijn ziel leven, en zij zal U 175
loven, en laat Uw rechten mij helpen. Ik heb gedwaald als een 176
verloren schaap; zoek Uw knecht, want Uw geboden heb ik niet
vergeten.

Een lied op Hammaaloth. Ik heb tot den HEERE geroepen in **120**

2 mijn benauwdheid, en Hij heeft mij verhoord. O HEERE! red
3 mijn ziel van de valse lippen, van de bedriegelijke tong. Wat zal U
4 de bedriegelijke tong geven, of wat zal zij U toevoegen? Scherpe
5 pijlen eens machtigen, mitsgaders gloeiende jeneverkolen. O, wee
mij, dat ik een vreemdeling ben *in* Mesech, dat ik in de tenten
6 Kedars wone. Mijn ziel heeft lang gewoond bij degenen, die den
7 vrede haten. Ik ben vreedzaam; maar als ik spreek, zijn zij aan
den oorlog.
121 Een lied Hammaaloth. Ik hef mijn ogen op naar de bergen,
2 vanwaar mijn hulp komen zal. Mijn hulp is van den HEERE,
3 Die hemel en aarde gemaakt heeft. Hij zal uw voet niet laten
4 wankelen; uw Bewaarder zal niet sluimeren. Ziet, de Bewaarder
5 Israels zal niet sluimeren, noch slapen. De HEERE is uw Be-
6 waarder, de HEERE is uw Schaduw, aan uw rechterhand. De
7 zon zal u des daags niet steken, noch de maan des nachts. De
HEERE zal u bewaren van alle kwaad; uw ziel zal Hij bewaren.
8 De HEERE zal uw uitgang en uw ingang bewaren, van nu aan tot
in der eeuwigheid.
122 Een lied Hammaaloth, van David. Ik verblijd mij in degenen,
die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des HEEREN gaan.
2, 3 Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem! Jeruzalem
4 is gebouwd, als een stad, die wel samengevoegd is; Waarheen de
stammen opgaan, de stammen des HEEREN, *tot* de getuigenis
5 Israels, om den Naam des HEEREN te danken. Want daar zijn
de stoelen des gerichts gezet, de stoelen van het huis van David.
6 Bidt om den vrede van Jeruzalem; wel moeten zij varen, die u
7 beminnen. Vrede zij in uw vesting, welvaren in uw paleizen.
8 Om mijner broederen en mijner vrienden wil, zal ik nu spreken,
9 vrede zij in u! Om des huizes des HEEREN, onzes Gods wil, zal
ik het goede voor u zoeken.
123 Een lied op Hammaaloth. Ik hef mijn ogen op tot U, Die
2 in de hemelen zit. Zie, gelijk de ogen der knechten zijn op de
hand hunner heren; gelijk de ogen der dienstmaagd zijn op de
hand harer vrouw; alzo zijn onze ogen op den HEERE, onze God,
3 totdat Hij ons genadig zij. Zijt ons genadig, o HEERE! zijt ons
4 genadig, want wij zijn der verachting veel te zat. Onze ziel is veel
te zat des spots der weelderigen, der verachting der hovaardigen.
124 Een lied Hammaaloth, van David. Ten ware de HEERE, Die

bij ons geweest is, zegge nu Israel, Ten ware de HEERE, Die 2
bij ons geweest is, als de mensen tegen ons opstonden; Toen 3
zouden zij ons levend verslonden hebben, als hun toorn tegen ons
ontstak. Toen zouden ons de wateren overlopen hebben; een 4
stroom zou over onze ziel gegaan zijn. Toen zouden de stoute 5
wateren over onze ziel gegaan zijn. De HEERE zij geloofd, Die 6
ons in hun tanden niet heeft overgegeven tot een roof. Onze ziel 7
is ontkomen, als een vogel uit den strik der vogelvangers; de strik
is gebroken, en wij zijn ontkomen. Onze hulp is in den Naam des 8
HEEREN, Die hemel en aarde gemaakt heeft.
Een lied Hammaaloth. Die op den HEERE vertrouwen, zijn als **125**
de berg Sion, *die* niet wankelt, *maar* blijft in eeuwigheid. Rond- 2
om Jeruzalem zijn bergen; alzo is de HEERE rondom Zijn volk,
van nu aan tot in der eeuwigheid. Want de scepter der godde- 3
loosheid zal niet rusten op het lot der rechtvaardigen; opdat de
rechtvaardigen hun handen niet uitstrekken tot onrecht. HEE- 4
RE! doe den goeden wel, en dengenen, die oprecht zijn in hun
harten. Maar die zich neigen *tot* hun kromme wegen, die zal 5
de HEERE weg doen gaan met de werkers der ongerechtigheid.
Vrede zal over Israel zijn!
Een lied Hammaaloth. Als de HEERE de gevangenen Sions **126**
wederbracht, waren wij gelijk degenen, die dromen. Toen werd 2
onze mond vervuld met lachen, en onze tong met gejuich; toen
zeide men onder de heidenen: De HEERE heeft grote dingen aan
dezen gedaan. De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan; 3
dies zijn wij verblijd. O HEERE! wend onze gevangenis, gelijk 4
waterstromen in het zuiden. Die met tranen zaaien, zullen met 5
gejuich maaien. Die het zaad draagt, dat men zaaien zal, gaat 6
al gaande en wenende; *maar* voorzeker zal hij met gejuich weder-
komen, dragende zijn schoven.
Een lied Hammaaloth, van Salomo. Zo de HEERE het huis **127**
niet bouwt, te vergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; zo
de HEERE de stad niet bewaart, te vergeefs waakt de wachter.
Het is te vergeefs, dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet 2
brood der smarten; het is alzo, dat Hij het Zijn beminden *als in*
den slaap geeft. Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN; 3
des buiks vrucht is een beloning. Gelijk de pijlen zijn in de hand 4
eens helds, zodanig zijn de zonen der jeugd. Welgelukzalig is de 5

man, die zijn pijlkoker met dezelve gevuld heeft; zij zullen niet
beschaamd worden, als zij met de vijanden spreken zullen in de
poort.
128 Een lied Hammaaloth. Welgelukzalig is een iegelijk, die den
2 HEERE vreest, die in Zijn wegen wandelt. Want gij zult eten
den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u
3 welgaan. Uw huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok
aan de zijden van uw huis; uw kinderen als olijfplanten rondom uw
4 tafel. Ziet, alzo zal zekerlijk die man gezegend worden, die den
5 HEERE vreest. De HEERE zal u zegenen uit Sion, en gij zult
het goede van Jeruzalem aanschouwen al de dagen uws levens;
6 En gij zult uw kindskinderen zien. Vrede over Israel!
129 Een lied Hammaaloth. Zij hebben mij dikwijls benauwd van
2 mijn jeugd af, zegge nu Israel; Zij hebben mij dikwijls van mijn
3 jeugd af benauwd; evenwel hebben zij mij niet overmocht. Ploe-
gers hebben op mijn rug geploegd; zij hebben hun voren lang
4 getogen. De HEERE, Die rechtvaardig is, heeft de touwen der
5 goddelozen afgehouwen. Laat hen beschaamd en achterwaarts
6 gedreven worden, allen, die Sion haten. Laat hen worden als
7 gras op de daken, hetwelk verdort, eer men het uittrekt; Waar-
mede de maaier zijn hand niet vult, noch de garvenbinder zijn
8 arm; En die voorbijgaan, niet zeggen: De zegen des HEEREN
zij bij u! Wij zegenen ulieden in den Naam des HEEREN.
130 Een lied Hammaaloth. Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE!
2 HEERE! hoor naar mijn stem; laat Uw oren opmerkende zijn op
3 de stem mijner smekingen. Zo Gij, HEERE! de ongerechtigheden
4 gadeslaat; HEERE! wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving,
5 opdat Gij gevreesd wordt. Ik verwacht den HEERE; mijn ziel
6 verwacht, en ik hoop op Zijn Woord. Mijn ziel *wacht* op den
HEERE, meer dan de wachters op den morgen; de wachters op
7 den morgen. Israel hope op den HEERE; want bij den HEERE is
8 goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing. En Hij zal Israel
verlossen van al zijn ongerechtigheden.
131 Een lied Hammaaloth, van David. O HEERE! mijn hart is niet
verheven, en mijn ogen zijn niet hoog; ook heb ik niet gewandeld
2 in *dingen* mij te groot en te wonderlijk. Zo ik mijn ziel niet heb
gezet en stil gehouden, gelijk een gespeend kind bij zijn moeder!
3 Mijn ziel is als een gespeend kind in mij. Israel hope op den

HEERE van nu aan tot in der eeuwigheid.
Een lied Hammaaloth. O HEERE! gedenk aan David, aan al 132
zijn lijden; Dat hij den HEERE gezworen heeft, den Machtige Ja- 2
kobs gelofte gedaan heeft, *zeggende*: Zo ik in de tent mijns huizes 3
inga, zo ik op de koets van mijn bed klimme! Zo ik mijn ogen 4
slaap geve, mijn oogleden sluimering; Totdat ik voor den HEERE 5
een plaats gevonden zal hebben, woningen voor den Machtige Ja-
kobs! Ziet, wij hebben van haar gehoord in Efratha; wij hebben 6
haar gevonden in de velden van Jaar. Wij zullen in Zijn wonin- 7
gen ingaan, wij zullen ons nederbuigen voor de voetbank Zijner
voeten. Sta op, HEERE! tot Uw rust, Gij en de ark Uwer sterk- 8
te! Dat Uw priesters bekleed worden met gerechtigheid, en dat 9
Uw gunstgenoten juichen. Weer het aangezicht Uws Gezalfden 10
niet af, om Davids, Uws knechts wil. De HEERE heeft David de 11
waarheid gezworen, waarvan Hij niet wijken zal, *zeggende*: Van
de vrucht uws buiks zal Ik op uw troon zetten. Indien uw zo- 12
nen Mijn verbond zullen houden, en Mijn getuigenissen, die Ik
hun leren zal; zo zullen ook hun zonen tot in eeuwigheid op uw
troon zitten. Want de HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het 13
begeerd tot Zijn woonplaats, *zeggende*: Dit is Mijn rust tot in 14
eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd. Ik zal 15
haar kost rijkelijk zegenen, haar nooddruftigen zal Ik met brood
verzadigen. En haar priesters zal Ik met heil bekleden, en haar 16
gunstgenoten zullen zeer juichen. Daar zal Ik David een hoorn 17
doen uitspruiten; Ik heb voor Mijn Gezalfde een lamp toegericht.
Ik zal zijn vijanden met schaamte bekleden; maar op hem zal zijn 18
kroon bloeien.

Een lied Hammaaloth, van David. Ziet, hoe goed en hoe liefe- 133
lijk is het, dat broeders ook samenwonen! Het is, gelijk de koste- 2
lijke olie op het hoofd, nederdalende op den baard, den baard van
Aaron, die nederdaalt tot op den zoom zijner klederen. Het is 3
gelijk de dauw van Hermon, *en* die nederdaalt op de bergen van
Sion, want de HEERE gebiedt aldaar den zegen *en* het leven tot
in der eeuwigheid.

Een lied Hammaaloth. Ziet, looft den HEERE, alle gij knech- 134
ten des HEEREN! gij, die allen nacht in het huis des HEEREN
staat. Heft uw handen op *naar* het heiligdom, en looft den HEE- 2
RE. De HEERE zegene u uit Sion, Hij, Die den hemel en de aarde 3

gemaakt heeft.
135 Hallelujah! Prijst den Naam des HEEREN, prijst *Hem*, gij
2 knechten des HEEREN! Gij, die staat in het huis des HEEREN,
3 in de voorhoven van het huis onzes Gods! Looft den HEERE,
want de HEERE is goed; psalmzingt Zijn Naam, want Hij is liefe-
4 lijk. Want de HEERE heeft Zich Jakob verkoren, Israel tot Zijn
5 eigendom. Want ik weet, dat de HEERE groot is, en dat onze
6 Heere boven alle goden is. Al wat den HEERE behaagt, doet
Hij, in de hemelen, en op de aarde, in de zeeen en alle afgronden.
7 Hij doet dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt
de bliksemen met den regen; Hij brengt den wind uit Zijn schat-
8 kameren voort. Die de eerstgeborenen van Egypte sloeg, van den
9 mens af tot het vee toe. Hij zond tekenen en wonderen in het
midden van u, o Egypte! tegen Farao en tegen al zijn knechten.
10, 11 Die veel volken sloeg, en machtige koningen doodde; Sihon, den
koning der Amorieten, en Og, den koning van Basan, en al de
12 koninkrijken van Kanaan, En Hij gaf hun land ten erve, ten er-
13 ve aan Zijn volk Israel. O HEERE! Uw Naam is in eeuwigheid;
14 HEERE! Uw gedachtenis is van geslacht tot geslacht. Want de
HEERE zal Zijn volk richten, en het zal Hem berouwen over Zijn
15 knechten. De afgoden der heidenen zijn zilver en goud, een werk
16 van mensenhanden. Zij hebben een mond, maar spreken niet; zij
17 hebben ogen, maar zien niet; Oren hebben zij, maar horen niet;
18 ook is er geen adem in hun mond. Dat die ze maken, hun gelijk
19 worden, *en* al wie op hen vertrouwt. Gij huis Israels! looft den
20 HEERE; gij huis Aarons! looft den HEERE. Gij huis van Levi!
looft den HEERE; gij die den HEERE vreest! looft den HEE-
21 RE. Geloofd zij de HEERE uit Sion, Die te Jeruzalem woont.
Hallelujah!
136 Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertieren-
2 heid is in der eeuwigheid; Looft den God der goden; want Zijn
3 goedertierenheid is in der eeuwigheid. Looft den Heere der heren;
4 want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. Dien, Die alleen
grote wonderen doet; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwig-
5 heid. Dien, die de hemelen met verstand gemaakt heeft; want
6 Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. Dien, Die de aarde op
het water uitgespannen heeft; want Zijn goedertierenheid is in der
7 eeuwigheid. Dien, Die de grote lichten heeft gemaakt; want Zijn

goedertierenheid is in der eeuwigheid. De zon tot heerschappij 8
op den dag; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. De 9
maan en sterren tot heerschappij in den nacht; want Zijn goe-
dertierenheid is in der eeuwigheid. Dien, Die de Egyptenaren 10
geslagen heeft in hun eerstgeborenen; want Zijn goedertierenheid
is in der eeuwigheid. En heeft Israel uit het midden van hen uit- 11
gebracht; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. Met 12
een sterke hand, en met een uitgestrekte arm; want Zijn goeder-
tierenheid is in der eeuwigheid. Dien, Die de Schelfzee in delen 13
deelde; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. En voer- 14
de Israel door het midden van dezelve; want Zijn goedertierenheid
is in der eeuwigheid. Hij heeft Farao met zijn heir gestort in de 15
Schelfzee; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. Die 16
Zijn volk door de woestijn geleid heeft; want Zijn goedertierenheid
is in der eeuwigheid. Die grote koningen geslagen heeft; want 17
Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. En heeft heerlijke ko- 18
ningen gedood; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
Sihon, den Amorietischen koning; want Zijn goedertierenheid is 19
in der eeuwigheid. En Og, den koning van Basan; want Zijn goe- 20
dertierenheid is in der eeuwigheid. En heeft hun land ten erve 21
gegeven; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. Ten 22
erve aan Zijn knecht Israel; want Zijn goedertierenheid is in der
eeuwigheid. Die aan ons gedacht heeft in onze nederigheid; want 23
Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. En Hij heeft ons on- 24
zen tegenpartijders ontrukt; want Zijn goedertierenheid is in der
eeuwigheid. Die allen vlees spijs geeft; want Zijn goedertieren- 25
heid is in der eeuwigheid. Looft den God des hemels; want Zijn 26
goedertierenheid is in der eeuwigheid.

Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij, ook weenden wij, **137**
als wij gedachten aan Sion. Wij hebben onze harpen gehangen 2
aan de wilgen, die daarin zijn. Als zij, die ons aldaar gevan- 3
gen hielden, de woorden eens lieds van ons begeerden, en zij, die
ons overhoop geworpen hadden, vreugd, *zeggende*: Zingt ons *een*
van de liederen Sions; *Wij zeiden*: Hoe zouden wij een lied des 4
HEEREN zingen in een vreemd land? Indien ik u vergeet, o Je- 5
ruzalem! zo vergete mijn rechterhand *zichzelve*! Mijn tong kleve 6
aan mijn gehemelte, zo ik aan u niet gedenke, zo ik Jeruzalem
niet verheffe boven het hoogste mijner blijdschap! HEERE! ge- 7

denk aan de kinderen van Edom, aan den dag van Jeruzalem; die
daar zeiden: Ontbloot ze, ontbloot ze, tot haar fondament toe!
8 O dochter van Babel! die verwoest zult worden, welgelukzalig zal
hij zijn, die u uw misdaad vergelden zal, die gij aan ons misdaan
9 hebt. Welgelukzalig zal hij zijn, die uw kinderkens grijpen, en
aan de steenrots verpletteren zal.
138 *Een psalm* van David. Ik zal U loven met mijn gehele hart; in
2 de tegenwoordigheid der goden zal ik U psalmzingen. Ik zal mij
nederbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam
loven, om Uw goedertierenheid en om Uw waarheid; want Gij
3 hebt vanwege Uw gansen Naam Uw woord groot gemaakt. Ten
dage, *als* ik riep, zo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt
4 *met* kracht in mijn ziel. Alle koningen der aarde zullen U, o
HEERE! loven, wanneer zij gehoord zullen hebben de redenen
5 Uws monds. En zij zullen zingen van de wegen des HEEREN,
6 want de heerlijkheid des HEEREN is groot. Want de HEERE is
hoog, nochtans ziet Hij den nederige aan, en den verhevene kent
7 Hij van verre. Als ik wandel in het midden der benauwdheid,
maakt Gij mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen den toorn
8 mijner vijanden, en Uw rechterhand behoudt mij. De HEERE
zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE! is in
eeuwigheid; en laat niet varen de werken Uwer handen.
139 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. HEERE!
2 Gij doorgrondt en kent mij. Gij weet mijn zitten en mijn opstaan;
3 Gij verstaat van verre mijn gedachten. Gij omringt mijn gaan
4 en mijn liggen; en Gij zijt al mijn wegen gewend. Als er nog
5 geen woord op mijn tong is, zie, Heere! Gij weet het alles. Gij
bezet mij van achteren en van voren, en Gij zet Uw hand op mij.
6 De kennis is mij te wonderbaar, zij is hoog, ik kan er niet bij.
7 Waar zou ik heengaan voor Uw Geest en waar zou ik heenvlieden
8 voor Uw aangezicht? Zo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of
9 bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt *daar*. Nam ik vleugelen des
10 dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee; Ook daar zou Uw
11 hand mij geleiden, en Uw rechterhand zou mij houden. Indien ik
zeide: De duisternis zal mij immers bedekken; dan is de nacht een
12 licht om mij. Ook verduistert de duisternis voor U niet; maar
13 de nacht licht als de dag; de duisternis is als het licht. Want Gij
bezit mijn nieren; Gij hebt mij in mijner moeders buik bedekt.

Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk 14
gemaakt ben; wonderlijk zijn Uw werken! ook weet het mijn ziel
zeer wel. Mijn gebeente was voor U niet verholen, als ik in het 15
verborgene gemaakt ben, *en* als een borduursel gewrocht ben, in
de nederste delen der aarde. Uw ogen hebben mijn ongevormden 16
klomp gezien; en al deze dingen waren in Uw boek geschreven,
de dagen als zij geformeerd zouden worden, toen nog geen van
die was. Daarom, hoe kostelijk zijn mij, o God, Uw gedachten! 17
hoe machtig veel zijn haar sommen! Zoude ik ze tellen? Harer 18
is meer, dan des zands; word ik wakker, zo ben ik nog bij U. O 19
God! dat Gij den goddeloze ombracht! en gij, mannen des bloeds,
wijkt van mij! Die van U schandelijk spreken, *en* Uw vijanden 20
ijdellijk verheffen. Zou ik niet haten, HEERE! die U haten? en 21
verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan? Ik haat hen 22
met volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij. Doorgrond mij, o 23
God! en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn gedachten. En 24
zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen
weg.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester. (0140:2) **140**
Red mij, HEERE! van den kwaden mens; behoed mij voor den
man alles gewelds; (0140:3) Die veel kwaads in het hart denken, 2
allen dag samenkomen om te oorlogen. (0140:4) Zij scherpen hun 3
tong, als een slang; heet addervergift is onder hun lippen. Sela.
(0140:5) Bewaar mij, HEERE! van de handen des goddelozen; be- 4
hoed mij van den man alles gewelds; *van hen*, die mijn voeten
denken weg te stoten. (0140:6) De hovaardigen hebben mij een 5
strik verborgen, en koorden; zij hebben een net uitgespreid aan de
zijde des wegs; valstrikken hebben zij mij gezet. Sela. (0140:7) 6
Ik heb tot den HEERE gezegd: Gij zijt mijn God; neem ter ore,
o HEERE! de stem mijner smekingen. (0140:8) HEERE, Hee- 7
re, Sterkte mijns heils! Gij hebt mijn hoofd bedekt ten dage der
wapening. (0140:9) Geef, HEERE! de begeerten des goddelozen 8
niet; bevorder zijn kwaad voornemen niet; zij zouden zich ver-
heffen. Sela. (0140:10) Aangaande het hoofd dergenen, die mij 9
omringen, de overlast hunner lippen overdekke hen. (0140:11) 10
Vurige kolen moeten op hen geschud worden; Hij doe hen vallen in
het vuur, in diepe kuilen, dat zij niet weder opstaan. (0140:12) 11
Een man van *kwade* tong zal op de aarde niet bevestigd wor-

den; een boos man des gewelds, dien zal men jagen, totdat hij
12 geheel verdreven is. (0140:13) Ik weet, dat de HEERE de recht-
zaak des ellendigen, *en* het recht der nooddruftigen zal uitvoeren.
13 (0140:14) Gewisselijk, de rechtvaardigen zullen Uw Naam loven;
de oprechten zullen voor Uw aangezicht blijven.
141 Een psalm van David. HEERE! ik roep U aan, haast U tot
2 mij; neem mijn stem ter ore, als ik tot U roep. Mijn gebed wor-
de gesteld als reukwerk voor Uw aangezicht, de opheffing mijner
3 handen *als* het avondoffer. HEERE! zet een wacht voor mijn
4 mond, behoed de deur mijner lippen. Neig mijn hart niet tot
een kwade zaak, om enigen handel in goddeloosheid te handelen,
met mannen, die ongerechtigheid werken; en dat ik niet ete van
5 hun lekkernijen. De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid
zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn, het zal mijn
hoofd niet breken; want nog zal ook mijn gebed *voor hen* zijn in
6 hun tegenspoeden. Hun rechters zijn aan de zijde der steenrots
vrijgelaten geweest, en hebben gehoord mijn redenen, dat zij aan-
7 genaam waren. Onze beenderen zijn verstrooid aan den mond
des grafs, gelijk of iemand op de aarde *iets* gekloofd en verdeeld
8 had. Doch op U zijn mijn ogen, HEERE, Heere! op U betrouw
9 ik, ontbloot mijn ziel niet. Bewaar mij voor het geweld des striks,
dien zij mij gelegd hebben, en *voor* de valstrikken van de werkers
10 der ongerechtigheid. Dat de goddelozen elk in zijn garen vallen,
te zamen, totdat ik zal zijn voorbijgegaan.
142 Een onderwijzing van David, een gebed, als hij in de spelonk
was. (0142:2) Ik riep met mijn stem tot den HEERE; ik smeekte
2 tot den HEERE met mijn stem. (0142:3) Ik stortte mijn klacht
uit voor Zijn aangezicht; ik gaf te kennen voor Zijn aangezicht mijn
3 benauwdheid. (0142:4) Als mijn geest in mij overstelpt was, zo
hebt Gij mijn pad gekend. Zij hebben mij een strik verborgen op
4 den weg, dien ik gaan zou. (0142:5) Ik zag uit ter rechterhand,
en ziet, zo was er niemand, die mij kende, er was geen ontvlieden
5 voor mij; niemand zorgde voor mijn ziel. (0142:6) Tot U riep ik,
o HEERE! ik zeide: Gij zijt mijn Toevlucht, mijn Deel in het land
6 der levenden. (0142:7) Let op mijn geschrei, want ik ben zeer
uitgeteerd; red mij van mijn vervolgers, want zij zijn machtiger
7 dan ik. (0142:8) Voer mijn ziel uit de gevangenis, om Uw Naam
te loven; de rechtvaardigen zullen mij omringen, wanneer Gij wel

bij mij zult gedaan hebben.
Een psalm van David. O HEERE! hoor mijn gebed, neig de **143**
oren tot mijn smekingen; verhoor mij naar Uw waarheid, naar
Uw gerechtigheid. En ga niet in het gericht met Uw knecht; 2
want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.
Want de vijand vervolgt mijn ziel, hij vertreedt mijn leven ter 3
aarde; hij legt mij in duisternissen, als degenen, die over lang
dood zijn. Daarom wordt mijn geest overstelpt in mij, mijn hart 4
is verbaasd in het midden van mij. Ik gedenk aan de dagen van 5
ouds; ik overleg al Uw daden; ik spreek bij mijzelven van de werken
Uwer handen. Ik breid mijn handen uit tot U; mijn ziel is voor 6
U als een dorstig land. Sela. Verhoor mij haastelijk, HEERE! 7
mijn geest bezwijkt; verberg Uw aangezicht niet van mij, want
ik zou gelijk worden dengenen, die in den kuil dalen. Doe mij 8
Uw goedertierenheid in den morgenstond horen, want ik betrouw
op U; maak mij bekend den weg, dien ik te gaan heb, want ik
hef mijn ziel tot U op. Red mij, HEERE! van mijn vijanden; 9
bij U schuil ik. Leer mij Uw welbehagen doen, want Gij zijt 10
mijn God! Uw goede Geest geleide mij in een effen land. O 11
HEERE! maak mij levend, om Uws Naams wil; voer mijn ziel uit
de benauwdheid, om Uw gerechtigheid. En roei mijn vijanden 12
uit, om Uw goedertierenheid, en breng hen om, allen, die mijn
ziel beangstigen; want ik ben Uw knecht.
Een psalm van David. Gezegend zij de HEERE, mijn Rots- **144**
steen, Die mijn handen onderwijst ten strijde, mijn vingeren ten
oorlog; Mijn Goedertierenheid en mijn Burg, mijn Hoog Vertrek 2
en mijn Bevrijder voor mij, mijn Schild, en op Wien ik mij be-
trouwe; Die mijn volk aan mij onderwerpt! O HEERE! wat is de 3
mens, dat Gij hem kent, het kind des mensen, dat Gij het acht?
De mens is der ijdelheid gelijk; zijn dagen zijn als een voorbijgaan- 4
de schaduw. Neig Uw hemelen, HEERE! en daal neder; raak de 5
bergen aan, dat zij roken. Bliksem bliksem, en verstrooi hen; 6
zend Uw pijlen uit, en verdoe hen. Steek Uw handen van de 7
hoogte uit; ontzet mij, en ruk mij uit de grote wateren, uit de
hand der vreemden; Welker mond leugen spreekt, en hun rech- 8
terhand is een rechterhand der valsheid. O God! ik zal U een 9
nieuw lied zingen; met de luit *en* het tiensnarig instrument zal
ik U psalmzingen. Gij, Die den koningen overwinning geeft, Die 10

11 Zijn knecht David ontzet van het boze zwaard; Ontzet mij en
red mij van de hand der vreemden, welker mond leugen spreekt,
12 en hun rechterhand is een rechterhand der valsheid; Opdat onze
zonen zijn als planten, welke groot geworden zijn in hun jeugd;
onze dochters als hoekstenen, uitgehouwen naar de gelijkenis van
13 een paleis. Dat onze winkelen vol zijnde, den enen voorraad na
den anderen uitgeven; dat onze kudden bij duizenden werpen, *ja*,
14 bij tienduizenden op onze hoeven vermenigvuldigen. Dat onze
ossen wel geladen zijn; dat geen inbreuk, noch uitval, noch gekrijs
15 zij op onze straten. Welgelukzalig is het volk, dien het alzo gaat;
welgelukzalig, is het volk, wiens God de HEERE is.
145 Een lofzang van David. *Aleph.* O mijn God, Gij Koning! ik zal
2 U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altoos. *Beth.*
Te allen dage zal ik U loven, en Uw Naam prijzen in eeuwigheid
3 en altoos. *Gimel.* De HEERE is groot en zeer te prijzen, en Zijn
4 grootheid is ondoorgrondelijk. *Daleth.* Geslacht aan geslacht
zal Uw werken roemen; en zij zullen Uw mogendheden verkondi-
5 gen. *He.* Ik zal uitspreken de heerlijkheid der eer Uwer majes-
6 teit, en Uw wonderlijke daden. *Vau.* En zij zullen vermelden de
kracht Uwer vreselijke *daden*; en Uw grootheid, die zal ik vertel-
7 len. *Zain.* Zij zullen de gedachtenis der grootheid Uwer goedheid
overvloediglijk uitstorten, en zij zullen Uw gerechtigheid met ge-
8 juich verkondigen. *Cheth.* Genadig en barmhartig is de HEERE,
9 lankmoedig en groot van goedertierenheid. *Teth.* De HEERE is
aan allen goed, en Zijn barmhartigheden zijn over al Zijn werken.
10 *Jod.* Al Uw werken, HEERE, zullen U loven, en Uw gunstge-
11 noten zullen U zegenen. *Caph.* Zij zullen de heerlijkheid Uws
Koninkrijks vermelden, en Uw mogendheid zullen zij uitspreken.
12 *Lamed.* Om den mensenkinderen bekend te maken Zijn mogend-
13 heden, en de eer der heerlijkheid Zijns Koninkrijks. *Mem.* Uw
Koninkrijk is een Koninkrijk van alle eeuwen, en Uw heerschappij
14 is in alle geslacht en geslacht. *Samech.* De HEERE ondersteunt
15 allen, die vallen, en Hij richt op alle gebogenen. *Ain.* Aller ogen
16 wachten op U; en Gij geeft hun hun spijs te zijner tijd. *Pe.* Gij
doet Uw hand open, en verzadigt al wat er leeft, *naar Uw* welbe-
17 hagen. *Tsade.* De HEERE is rechtvaardig in al Zijn wegen, en
18 goedertieren in al Zijn werken. *Koph.* De HEERE is nabij allen,
die Hem aanroepen, allen, die Hem aanroepen in der waarheid.

Resch. Hij doet het welbehagen dergenen, die Hem vrezen, en Hij 19
hoort hun geroep, en verlost hen. *Schin.* De HEERE bewaart al 20
degenen, die Hem liefhebben; maar Hij verdelgt alle goddelozen.
Thau. Mijn mond zal den prijs des HEEREN uitspreken, en alle 21
vlees zal Zijn heiligen Naam loven in der eeuwigheid en altoos.
Hallelujah! O mijn ziel! prijs den HEERE. Ik zal den HEERE **146**, 2
prijzen in mijn leven; ik zal mijn God psalmzingen, terwijl ik nog
ben. Vertrouwt niet op prinsen, op des mensen kind, bij hetwelk 3
geen heil is. Zijn geest gaat uit, hij keert wederom tot zijn aarde; 4
te dienzelfden dage vergaan zijn aanslagen. Welgelukzalig is hij, 5
die den God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op den
HEERE, zijn God is; Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, 6
de zee en al wat in dezelve is; Die trouwe houdt in der eeuwigheid.
Die den verdrukte recht doet, Die den hongerige brood geeft; de 7
HEERE maakt de gevangenen los. De HEERE opent *de ogen* 8
der blinden; de HEERE richt de gebogenen op; de HEERE heeft
de rechtvaardigen lief. De HEERE bewaart de vreemdelingen; 9
Hij houdt den wees en de weduwe staande; maar der goddelozen
weg keert Hij om. De HEERE zal in eeuwigheid regeren; uw 10
God, o Sion! is van geslacht tot geslacht. Hallelujah!
Looft den HEERE, want onzen God te psalmzingen is goed, **147**
dewijl Hij liefelijk is; de lof is betamelijk. De HEERE bouwt 2
Jeruzalem; Hij vergadert Israels verdrevenen. Hij geneest de ge- 3
brokenen van hart, en Hij verbindt hen in hun smarten. Hij telt 4
het getal der sterren; Hij noemt ze allen bij namen. Onze Heere 5
is groot en van veel kracht; Zijns verstands is geen getal. De 6
HEERE houdt de zachtmoedigen staande; de goddelozen verne-
dert Hij, tot de aarde toe. Zingt den HEERE bij beurte met 7
dankzegging; psalmzingt onzen God op de harp. Die de hemelen 8
met wolken bedekt, Die voor de aarde regen bereidt; Die het gras
op de bergen doet uitspruiten; Die het vee zijn voeder geeft; aan 9
de jonge raven, als zij roepen. Hij heeft geen lust aan de sterk- 10
te des paards; Hij heeft geen welgevallen aan de benen des mans.
De HEERE heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen, die op 11
Zijn goedertierenheid hopen. O Jeruzalem! roem den HEERE; o 12
Sion! loof uw God. Want Hij maakt de grendelen uwer poorten 13
sterk; Hij zegent uw kinderen binnen in u. Die uw landpalen *in* 14
vrede stelt; Hij verzadigt u met het vette der tarwe. Hij zendt 15

16 Zijn bevel *op* aarde; Zijn woord loopt zeer snel. Hij geeft sneeuw
17 als wol; Hij strooit den rijm als as. Hij werpt Zijn ijs heen als
18 stukken; wie zou bestaan voor Zijn koude? Hij zendt Zijn woord,
en doet ze smelten; Hij doet Zijn wind waaien, de wateren vloeien
19 henen. Hij maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israel Zijn inzet-
20 tingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan; en Zijn
rechten, die kennen zij niet. Hallelujah!

148 Hallelujah! Looft den HEERE uit de hemelen; looft Hem in
2 de hoogste plaatsen! Looft Hem, al Zijn engelen! Looft Hem,
3 al Zijn heirscharen! Looft Hem, zon en maan! Looft Hem, alle
4 gij lichtende sterren! Looft Hem, gij hemelen der hemelen! en
5 gij wateren, die boven de hemelen zijt! Dat zij den Naam des
HEEREN loven; want als Hij het beval, zo werden zij geschapen.
6 En Hij heeft ze bevestigd voor altoos in eeuwigheid; Hij heeft hun
7 een orde gegeven, die geen van hen zal overtreden. Looft den
8 HEERE, van de aarde; gij walvissen en alle afgronden! Vuur
en hagel, sneeuw en damp; gij stormwind, die Zijn woord doet!
9 Gij bergen en alle heuvelen; vruchtbomen en alle cederbomen!
10 Het wild gedierte en alle vee; kruipend gedierte en gevleugeld
11 gevogelte! Gij koningen der aarde, en alle volken, gij vorsten, en
12 alle rechters der aarde! Jongelingen en ook maagden; gij ouden
13 met de jongen! Dat zij den Naam des HEEREN loven; want Zijn
Naam alleen is hoog verheven; Zijn majesteit is over de aarde en
14 den hemel. En Hij heeft den hoorn Zijns volks verhoogd, den
roem al Zijner gunstgenoten, der kinderen Israels, des volks, dat
nabij Hem is. Hallelujah!

149 Hallelujah! Zingt den HEERE een nieuw lied; Zijn lof zij in
2 de Gemeente *Zijner* gunstgenoten. Dat Israel zich verblijde in
Dengene, Die hem gemaakt heeft; dat de kinderen Sions zich ver-
3 heugen over hun Koning. Dat zij Zijn Naam loven op de fluit; dat
4 zij Hem psalmzingen op de trommel en harp. Want de HEERE
heeft een welgevallen aan Zijn volk; Hij zal de zachtmoedigen ver-
5 sieren met heil. Dat *Zijn* gunstgenoten van vreugde opspringen,
6 om *die* eer; dat zij juichen op hun legers. De verheffingen Gods
zullen in hun keel zijn; en een tweesnijdend zwaard in hun hand;
7 Om wraak te doen over de heidenen, *en* bestraffingen over de vol-
8 ken; Om hun koningen te binden met ketenen, en hun achtbaren
9 met ijzeren boeien; Om het beschreven recht over hen te doen.

Dit zal de heerlijkheid van al Zijn gunstgenoten zijn. Hallelujah!
Hallelujah! Looft God in Zijn heiligdom; looft Hem in het **150**
uitspansel Zijner sterkte! Looft Hem vanwege Zijn mogendheden; 2
looft Hem naar de menigvuldigheid Zijner grootheid! Looft Hem 3
met geklank der bazuin; looft Hem met de luit en met de harp!
Looft Hem met de trommel en fluit; looft Hem met snarenspel 4
en orgel! Looft Hem met hel klinkende cimbalen; looft Hem met 5
cimbalen van vreugdegeluid! Alles, wat adem heeft, love den 6
HEERE! Hallelujah!

Spreuken

1 De spreuken van Salomo, den zoon van David, den ko-
2 ning van Israel, Om wijsheid en tucht te weten; om
3 te verstaan redenen des verstands; Om aan te nemen
onderwijs van goed verstand, gerechtigheid, en recht,
4 en billijkheden; Om den slechten kloekzinnigheid te geven, den
5 jongeling wetenschap en bedachtzaamheid. Die wijs *is*, zal ho-
ren, en zal in lere toenemen; en die verstandig *is*, zal wijzen raad
6 bekomen; Om te verstaan een spreuk en de uitlegging, de woor-
7 den der wijzen en hun raadselen. De vrees des HEEREN is het
beginsel der wetenschap; de dwazen verachten wijsheid en tucht.
8 Mijn zoon! hoor de tucht uws vaders, en verlaat de leer uwer
9 moeder niet; Want zij *zullen* uw hoofd een aangenaam toevoeg-
10 sel *zijn*, en ketenen aan uw hals. Mijn zoon! indien de zondaars
11 u aanlokken, bewillig niet; Indien zij zeggen: Ga met ons, laat
ons loeren op bloed, ons versteken tegen den onschuldige, zonder
12 oorzaak; Laat ons hen levend verslinden, als het graf; ja, geheel
13 en al, gelijk die in den kuil nederdalen; Alle kostelijk goed zullen
14 wij vinden, onze huizen zullen wij met roof vullen. Gij zult uw
lot midden onder ons werpen; wij zullen allen een buidel hebben.
15 Mijn zoon! wandel niet met hen op den weg; weer uw voet van
16 hun pad. Want hun voeten lopen ten boze; en zij haasten zich
17 om bloed te storten. Zekerlijk, het net wordt tevergeefs gespreid
18 voor de ogen van allerlei gevogelte; En deze loeren op hun *eigen*
19 bloed, en versteken zich tegen hun zielen. Zo zijn de paden van
een iegelijk, die gierigheid pleegt; zij zal de ziel van haar mees-
20 ter vangen. De opperste Wijsheid roept overluid daarbuiten; Zij
21 verheft Haar stem op de straten. Zij roept in het voorste der
woelingen; aan de deuren der poorten spreekt Zij Haar redenen in
22 de stad; Gij slechten! hoe lang zult gij de slechtigheid beminnen,
en de spotters voor zich de spotternij begeren, en de zotten weten-
23 schap haten? Keert u tot Mijn bestraffing; ziet, Ik zal Mijn Geest
ulieden overvloediglijk uitstorten; Ik zal Mijn woorden u bekend

maken. Dewijl Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; 24
Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte; En 25
gij al Mijn raad verworpen, en Mijn bestraffing niet gewild hebt;
Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer 26
uw vreze komt. Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, 27
en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwd-
heid en angst overkomt; Dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik 28
zal niet antwoorden; zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zullen Mij
niet vinden; Daarom, dat zij de wetenschap gehaat hebben, en 29
de vreze des HEEREN niet hebben verkoren. Zij hebben in Mijn 30
raad niet bewilligd; al Mijn bestraffingen hebben zij versmaad;
Zo zullen zij eten van de vrucht van hun weg, en zich verzadi- 31
gen met hun raadslagen. Want de afkering der slechten zal hen 32
doden, en de voorspoed der zotten zal hen verderven. Maar die 33
naar Mij hoort, zal zeker wonen, en hij zal gerust zijn van de vreze
des kwaads.

Mijn zoon! zo gij mijn redenen aanneemt, en mijn geboden **2**
bij u weglegt; Om uw oren naar wijsheid te doen opmerken; *zo* 2
gij uw hart tot verstandigheid neigt; Ja, zo gij tot het verstand 3
roept, uw stem verheft tot de verstandigheid; Zo gij haar zoekt 4
als zilver, en naspeurt als verborgen schatten; Dan zult gij de 5
vreze des HEEREN verstaan, en zult de kennis van God vinden.
Want de HEERE geeft wijsheid; uit Zijn mond *komt* kennis en 6
verstand. Hij legt weg voor de oprechten een bestendig wezen; 7
Hij is een Schild dengenen, die oprechtelijk wandelen; Opdat zij 8
de paden des rechts houden; en Hij zal den weg Zijner gunstge-
noten bewaren. Dan zult gij verstaan gerechtigheid, en recht, en 9
billijkheden, *en* alle goed pad. Als de wijsheid in uw hart zal ge- 10
komen zijn, en de wetenschap voor uw ziel zal liefelijk zijn; Zo zal 11
de bedachtzaamheid over u de wacht houden, de verstandigheid
zal u behoeden; Om u te redden van den kwaden weg, van den 12
man, die verkeerdheden spreekt; *Van degenen*, die de paden der 13
oprechtheid verlaten, om te gaan in de wegen der duisternis; Die 14
blijde zijn in het kwaad doen, zich verheugen in de verkeerdheden
des kwaden; Welker paden verkeerd zijn, en afwijkende in hun 15
sporen; Om u te redden van de vreemde vrouw, van de onbeken- 16
de, *die* met haar redenen vleit; Die den leidsman harer jonkheid 17
verlaat, en het verbond haars Gods vergeet; Want haar huis helt 18

19 naar den dood, en haar paden naar de overledenen. Allen die
tot haar ingaan, zullen niet wederkomen, en zullen de paden des
20 levens niet aantreffen; Opdat gij wandelt op den weg der goe-
21 den, en houdt de paden der rechtvaardigen. Want de vromen
zullen de aarde bewonen, en de oprechten zullen daarin overblij-
22 ven; Maar de goddelozen zullen van de aarde uitgeroeid worden,
en de trouwelozen zullen er van uitgerukt worden.
3 Mijn zoon! vergeet mijn wet niet, maar uw hart beware mijn
2 geboden. Want langheid van dagen, en jaren van leven, en vrede
3 zullen zij u vermeerderen. Dat de goedertierenheid en de trouw
u niet verlaten; bind ze aan uw hals, schrijf ze op de tafel uws
4 harten. En vind gunst en goed verstand, in de ogen Gods en der
5 mensen. Vertrouw op den HEERE met uw ganse hart, en steun
6 op uw verstand niet. Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw
7 paden recht maken. Zijt niet wijs in uw ogen; vrees den HEE-
8 RE, en wijk van het kwade. Het zal een medicijn voor uw navel
9 zijn, en een bevochtiging voor uw beenderen. Vereer den HEERE
10 van uw goed, en van de eerstelingen al uwer inkomsten; Zo zul-
len uw schuren met overvloed vervuld worden, en uw perskuipen
11 van most overlopen. Mijn zoon! verwerp de tucht des HEE-
12 REN niet, en wees niet verdrietig over Zijn kastijding; Want de
HEERE kastijdt dengene, dien Hij liefheeft, ja, gelijk een vader
13 den zoon, *in denwelken* hij een welbehagen heeft. Welgelukzalig
is de mens, *die* wijsheid vindt, en de mens, *die* verstandigheid
14 voortbrengt! Want haar koophandel is beter dan de koophan-
15 del van zilver, en haar inkomst dan het uitgegraven goud. Zij
is kostelijker dan robijnen; en al wat u lusten mag, is met haar
16 niet te vergelijken. Langheid der dagen is in haar rechterhand,
17 in haar linkerhand rijkdom en eer. Haar wegen zijn wegen der
18 liefelijkheid, en al haar paden vrede. Zij is een boom des levens
dengenen, die ze aangrijpen, en elkeen, die ze vast houdt, wordt
19 gelukzalig. De HEERE heeft de aarde door wijsheid gegrond, de
20 hemelen door verstandigheid bereid. Door Zijn wetenschap zijn
21 de afgronden gekloofd, en de wolken druipen dauw. Mijn zoon!
laat ze niet afwijken van uw ogen; bewaar de bestendige wijsheid
22 en bedachtzaamheid. Want zij zullen het leven voor uw ziel zijn,
23 en een aangenaamheid voor uw hals. Dan zult gij uw weg zeker
24 wandelen, en gij zult uw voet niet stoten. Zo gij nederligt, zult

gij niet schrikken; maar gij zult nederliggen en uw slaap zal zoet
wezen. Vrees niet voor haastigen schrik, noch voor de verwoes- 25
ting der goddelozen, als zij komt. Want de HEERE zal met uw 26
hoop wezen, en Hij zal uw voet bewaren van gevangen te worden.
Onthoud het goed van zijn meesters niet, als het in het vermo- 27
gen uwer hand is te doen. Zeg niet tot uw naaste: Ga heen, en 28
kom weder, en morgen zal ik geven, dewijl het bij u is. Smeed 29
geen kwaad tegen uw naaste, aangezien hij met vertrouwen bij u
woont. Twist met een mens niet zonder oorzaak, zo hij u geen 30
kwaad gedaan heeft. Zijt niet nijdig over een man des gewelds, 31
en verkies geen van zijn wegen. Want de afwijker is den HEE- 32
RE een gruwel; maar Zijn verborgenheid is met den oprechte. De 33
vloek des HEEREN is in het huis des goddelozen; maar de woning
der rechtvaardigen zal Hij zegenen. Zekerlijk, de spotters zal Hij 34
bespotten, maar den zachtmoedigen zal Hij genade geven. De 35
wijzen zullen eer beerven; maar elk een der zotten neemt schande
op zich.

Hoort, gij kinderen! de tucht des vaders, en merkt op, om **4**
verstand te weten. Dewijl ik ulieden goede leer geve, verlaat mijn 2
wet niet. Want ik was mijns vaders zoon, teder, en een enige voor 3
het aangezicht mijner moeder. Hij nu leerde mij, en zeide tot mij: 4
Uw hart houde mijn woorden vast, onderhoud mijn geboden, en
leef. Verkrijg wijsheid, verkrijg verstand; vergeet niet, en wijk 5
niet van de redenen mijns monds. Verlaat ze niet, en zij zal u 6
behoeden; heb ze lief, en zij zal u bewaren. De wijsheid is het 7
voornaamste; verkrijg *dan* wijsheid, en verkrijg verstand met al
uw bezitting. Verhef ze, en zij zal u verhogen; zij zal u vereren, 8
als gij haar omhelzen zult. Zij zal uw hoofd een aangenaam 9
toevoegsel geven, een sierlijke kroon zal zij u leveren. Hoor, mijn 10
zoon! en neem mijn redenen aan, en de jaren des levens zullen u
vermenigvuldigd worden. Ik onderwijs u in den weg der wijsheid; 11
ik doe u treden in de rechte sporen. In uw gaan zal uw tred 12
niet benauwd worden, en indien gij loopt, zult gij niet struikelen.
Grijp de tucht aan, laat niet af; bewaar ze, want zij is uw leven. 13
Kom niet op het pad der goddelozen, en treed niet op den weg 14
der bozen. Verwerp dien, ga er niet door; wijk er van, en ga 15
voorbij. Want zij slapen niet, zo zij geen kwaad gedaan hebben; 16
en hun slaap wordt weggenomen, zo zij niet *iemand* hebben doen

17 struikelen. Want zij eten brood der goddeloosheid, en drinken
18 wijn van enkel geweld. Maar het pad der rechtvaardigen is gelijk
een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag
19 toe. De weg der goddelozen is als donkerheid, zij weten niet,
20 waarover zij struikelen zullen. Mijn zoon! merk op mijn woorden,
21 neig uw oor tot mijn redenen. Laat ze niet wijken van uw ogen,
22 behoud ze in het midden uws harten. Want zij zijn het leven
dengenen, die ze vinden, en een medicijn voor hun gehele vlees.
23 Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn
24 de uitgangen des levens. Doe de verkeerdheid des monds van u
25 weg, en doe de verdraaidheid der lippen verre van u. Laat uw
ogen rechtuit zien, en uw oogleden zich recht voor u heen houden.
26 Weeg den gang uws voets, en laat al uw wegen wel gevestigd zijn.
27 Wijk niet ter rechter *hand* of ter linkerhand, wend uw voet af van
het kwade.

5 Mijn zoon! merk op mijn wijsheid, neig uw oor tot mijn ver-
2 stand; Opdat gij alle bedachtzaamheid behoudt, en uw lippen
3 wetenschap bewaren. Want de lippen der vreemde *vrouw* drup-
4 pen honigzeem, en haar gehemelte is gladder dan olie. Maar het
laatste van haar is bitter als alsem, scherp als een tweesnijdend
5 zwaard. Haar voeten dalen naar den dood, haar treden houden
6 de hel vast. Opdat gij het pad des levens niet zoudt wegen, zijn
7 haar gangen ongestadig, *dat* gij het niet merkt. Nu dan, gij kin-
deren! hoort naar mij, en wijkt niet van de redenen mijns monds.
8 Maak uw weg verre van haar, en nader niet tot de deur van haar
9 huis; Opdat gij anderen uw eer niet geeft, en uw jaren den wrede;
10 Opdat de vreemden zich niet verzadigen van uw vermogen, en al
11 uw smartelijke arbeid niet *kome* in het huis des onbekenden; En
12 gij in uw laatste brult, als uw vlees, en uw lijf verteerd is; En zegt:
Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestraffing versmaad!
13 En heb niet gehoord naar de stem mijner onderwijzers, noch mijn
14 oren geneigd tot mijn leraars! Ik ben bijna in alle kwaad geweest,
15 in het midden der gemeente en der vergadering! Drink water uit
16 uw bak, en vloeden uit het midden van uw bornput; Laat uw
fonteinen zich buiten verspreiden, *en* de waterbeken op de stra-
17, 18 ten; Laat ze de uwe alleen zijn, en van geen vreemde met u. Uw
springader zij gezegend; en verblijd u vanwege de huisvrouw uwer
19 jeugd; Een zeer liefelijke hinde, en een aangenaam steengeitje;

laat u haar borsten te allen tijd dronken maken; dool steeds in
haar liefde. En waarom zoudt gij, mijn zoon, in een vreemde 20
dolen, en den schoot der onbekende omvangen? Want eens iege- 21
lijks wegen zijn voor de ogen des HEEREN, en Hij weegt al zijne
gangen. Den goddeloze zullen zijn ongerechtigheden vangen, en 22
met de banden zijner zonden zal hij vastgehouden worden. Hij 23
zal sterven, omdat hij zonder tucht geweest is, en in de grootheid
zijner dwaasheid zal hij verdwalen.

Mijn zoon! zo gij voor uw naaste borg geworden zijt, voor een **6**
vreemde uw hand toegeklapt hebt; Gij zijt verstrikt met de re- 2
denen uws monds; gij zijt gevangen met de redenen uws monds.
Doe nu dit, mijn zoon! en red u, dewijl gij in de hand uws naasten 3
gekomen zijt; ga, onderwerp uzelven, en sterk uw naaste. Laat 4
uw ogen geen slaap toe, noch uw oogleden sluimering; Red u, 5
als een ree uit de hand *des jagers*, en als een vogel uit de hand
des vogelvangers. Ga tot de mier, gij luiaard! zie haar wegen, 6
en word wijs; Dewelke, geen overste, ambtman noch heerser heb- 7
bende, Haar brood bereidt in den zomer, haar spijs vergadert 8
in den oogst. Hoe lang zult gij, luiaard, nederliggen? Wanneer 9
zult gij van uw slaap opstaan? Een weinig slapens, een weinig 10
sluimerens, een weinig handvouwens, al nederliggende; Zo zal uw 11
armoede *u* overkomen als een wandelaar, en uw gebrek als een ge-
wapend man. Een Belialsmens, een ondeugdzaam man gaat met 12
verkeerdheid des monds om; Wenkt met zijn ogen, spreekt met 13
zijn voeten, leert met zijn vingeren; In zijn hart zijn verkeerdhe- 14
den, hij smeedt te aller tijd kwaad; hij werpt twisten in. Daarom 15
zal zijn verderf haastelijk komen; hij zal schielijk verbroken wor-
den, dat er geen genezen aan zij. Deze zes haat de HEERE; ja, 16
zeven zijn Zijn ziel een gruwel: Hoge ogen, een valse tong, en 17
handen, die onschuldig bloed vergieten; Een hart, dat ondeugd- 18
zame gedachten smeedt; voeten, die zich haasten, om tot kwaad
te lopen; Een vals getuige, *die* leugenen blaast; en die tussen 19
broederen krakelen inwerpt. Mijn zoon, bewaar het gebod uws 20
vaders, en verlaat de wet uwer moeder niet. Bind ze steeds aan 21
uw hart, hecht ze aan uw hals. Als gij wandelt, zal dat u ge- 22
leiden; als gij nederligt, zal het over u de wacht houden; als gij
wakker wordt, zal hetzelve *met* u spreken. Want het gebod is 23
een lamp, en de wet is een licht, en de bestraffingen der tucht zijn

24 de weg des levens; Om u te bewaren voor de kwade vrouw, voor
25 het gevlei der vreemde tong. Begeer haar schoonheid niet in uw
26 hart, en laat ze u niet vangen met haar oogleden. Want door
een vrouw, *die* een hoer is, komt men tot een stuk broods; en
27 eens mans huisvrouw jaagt de kostelijke ziel. Zal iemand vuur in
28 zijn boezem nemen, dat zijn klederen niet verbrand worden? Zal
29 iemand op kolen gaan, dat zijn voeten niet branden? Alzo die
tot zijns naasten huisvrouw ingaat; al wie haar aanroert, zal niet
30 onschuldig gehouden worden. Men doet een dief geen verachting
aan, als hij steelt om zijn ziel te vullen, dewijl hij honger heeft;
31 En gevonden zijnde, vergeldt hij het zevenvoudig; hij geeft al het
32 goed van zijn huis. *Maar* die met een vrouw overspel doet, is
33 verstandeloos; hij verderft zijn ziel, die dat doet; Plage en schan-
34 de zal hij vinden, en zijn smaad zal niet uitgewist worden. Want
jaloersheid is een grimmigheid des mans; en in den dag der wraak
35 zal hij niet verschonen. Hij zal geen verzoening aannemen; en hij
zal niet bewilligen, ofschoon gij het geschenk vergroot.

7 Mijn zoon, bewaar mijn redenen, en leg mijn geboden bij u weg.
2 Bewaar mijn geboden, en leef, en mijn wet als den appel uwer
3 ogen. Bind ze aan uw vingeren, schrijf ze op de tafels uws harten.
4 Zeg tot de wijsheid: Gij zijt mijn zuster; en heet het verstand uw
5 bloedvriend; Opdat zij u bewaren voor een vreemde vrouw, voor
6 de onbekende, *die* met haar redenen vleit. Want door het venster
7 van mijn huis, door mijn tralie keek ik uit; En ik zag onder de
slechten; ik merkte onder de jonge gezellen een verstandelozen
8 jongeling; Voorbijgaande op de straat, nevens haar hoek, en hij
9 trad op den weg van haar huis. In de schemering, in den avond
10 des daags, in den zwarten nacht en de donkerheid; En ziet, een
vrouw ontmoette hem in hoerenversiersel, en met het hart op haar
11 hoede; Deze was woelachtig en wederstrevig, haar voeten bleven
12 in haar huis niet; Nu buiten, dan op de straten zijnde, en bij alle
13 hoeken loerende; En zij greep hem aan, en kuste hem; zij sterkte
14 haar aangezicht, en zeide tot hem: Dankoffers zijn bij mij, ik
15 heb heden mijn geloften betaald; Daarom ben ik uitgegaan u
tegemoet, om uw aangezicht naarstiglijk te zoeken, en ik heb u
16 gevonden. Ik heb mijn bedstede met tapijtsieraad toegemaakt,
17 met uitgehouwen werken, met fijn linnen van Egypte; Ik heb
18 mijn leger met mirre, aloe en kaneel welriekende gemaakt; Kom,

laat ons dronken worden van minnen tot den morgen toe; laat ons
ons vrolijk maken in grote liefde. Want de man is niet in zijn 19
huis, hij is een verren weg getogen; Hij heeft een bundel gelds 20
in zijn hand genomen; ten bestemden dage zal hij naar zijn huis
komen. Zij bewoog hem door de veelheid van haar onderricht, zij 21
dreef hem aan door het gevlei harer lippen. Hij ging haar straks 22
achterna, gelijk een os ter slachting gaat, en gelijk een dwaas tot
de tuchtiging der boeien. Totdat hem de pijl zijn lever doorsneed; 23
gelijk een vogel zich haast naar den strik, en niet weet, dat dezelve
tegen zijn leven is. Nu dan, kinderen, hoort naar mij, en luistert 24
naar de redenen mijns monds. Laat uw hart tot haar wegen niet 25
wijken, dwaalt niet op haar paden. Want zij heeft veel gewonden 26
nedergeveld, en al haar gedoden zijn machtig vele. Haar huis zijn 27
wegen des grafs, dalende naar de binnenkameren des doods.

Roept de Wijsheid niet, en verheft *niet* de Verstandigheid Haar **8**
stem? Op de spits der hoge plaatsen, aan den weg, ter plaatse, 2
waar paden zijn, staat Zij; Aan de zijde der poorten, voor aan 3
de stad, *aan* den ingang der deuren roept Zij overluid: Tot u, o 4
mannen! roep Ik, en Mijn stem is tot de mensenkinderen. Gij 5
slechten! verstaat kloekzinnigheid, en gij zotten! verstaat *met het*
hart. Hoort, want ik zal vorstelijke dingen spreken, en de opening 6
Mijner lippen zal enkel billijkheid zijn. Want Mijn gehemelte zal 7
de waarheid bedachtelijk uitspreken, en de goddeloosheid is Mijn
lippen een gruwel. Al de redenen Mijns monds zijn in gerechtig- 8
heid; er is niets verdraaids, noch verkeerds in. Zij zijn alle recht 9
voor dengene, die verstandig is, en rechtmatig voor degenen, die
wetenschap vinden. Neemt Mijn tucht aan, en niet zilver, en 10
wetenschap, meer dan het uitgelezen uitgegraven goud. Want 11
wijsheid is beter dan robijnen, en al wat men begeren mag, is met
haar niet te vergelijken. Ik, Wijsheid, woon *bij* de kloekzinnig- 12
heid, en vinde de kennis van alle bedachtzaamheid. De vreze 13
des HEEREN is, te haten het kwade, de hovaardigheid, en den
hoogmoed, en den kwaden weg; Ik haat ook den mond der ver-
keerdheden. Raad en het wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand, 14
Mijne is de Sterkte. Door Mij regeren de koningen, en de vor- 15
sten stellen gerechtigheid. Door Mij heersen de heersers, en de 16
prinsen, al de rechters der aarde. Ik heb lief, die Mij liefhebben; 17
en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden. Rijkdom en eer is bij 18

19 Mij, duurachtig goed en gerechtigheid. Mijn vrucht is beter dan
uitgegraven goud, en dan dicht goud; en Mijn inkomen dan uit-
20 gelezen zilver. Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid, in
21 het midden van de paden des rechts; Opdat Ik Mijn liefhebbers
doe beerven dat bestendig is, en Ik zal hun schatkameren vervul-
22 len. De HEERE bezat Mij *in het* beginsel Zijns wegs, voor Zijn
23 werken, van toen aan. Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest;
24 van den aanvang, van de oudheden der aarde aan. Ik was ge-
boren, als de afgronden nog niet waren, als nog geen fonteinen
25 waren, zwaar van water; Aleer de bergen ingevest waren, voor
26 de heuvelen was Ik geboren. Hij had de aarde nog niet gemaakt,
27 noch de velden, noch de aanvang van de stofjes der wereld. Toen
Hij de hemelen bereidde, was Ik daar; toen Hij een cirkel over
28 het vlakke des afgronds beschreef; Toen Hij de opperwolken van
boven vestigde; toen Hij de fonteinen des afgronds vastmaakte;
29 Toen Hij der zee haar perk zette, opdat de wateren Zijn bevel
niet zouden overtreden; toen Hij de grondvesten der aarde stelde;
30 Toen was Ik een voedsterling bij Hem, en Ik was dagelijks *Zijn*
31 vermakingen, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende; Spe-
lende in de wereld Zijns aardrijks, en Mijn vermakingen zijn met
32 de mensenkinderen. Nu dan, kinderen! hoort naar Mij; want
33 welgelukzalig zijn zij, *die* Mijn wegen bewaren. Hoort de tucht,
34 en wordt wijs, en verwerpt *die* niet. Welgelukzalig is de mens,
die naar Mij hoort, dagelijks wakende aan Mijn poorten, waar-
35 nemende de posten Mijner deuren. Want die Mij vindt, vindt
36 het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE. Maar die
tegen Mij zondigt, doet zijn ziel geweld aan; allen, die Mij haten,
hebben den dood lief.

9 De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar
2 zeven pilaren gehouwen. Zij heeft Haar slachtvee geslacht. Zij
3 heeft Haar wijn gemengd; ook heeft Zij Haar tafel toegericht. Zij
heeft Haar dienstmaagden uitgezonden; Zij nodigt op de tinnen
4 van de hoogten der stad: Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts!
5 Tot de verstandeloze zegt Zij: Komt, eet van Mijn brood, en
6 drinkt van den wijn, *dien* Ik gemengd heb. Verlaat de slechtig-
7 heden, en leeft; en treedt in den weg des verstands. Wie den
spotter tuchtigt, behaalt zich schande; en die den goddeloze be-
8 straft, zijn schandvlek. Bestraf den spotter niet, opdat hij u niet

hate; bestraf den wijze, en hij zal u liefhebben. Leer den wij- 9
ze, zo zal hij nog wijzer worden; onderwijs den rechtvaardige, zo
zal hij in leer toenemen. De vreze des HEEREN is het beginsel 10
der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand. Want 11
door Mij zullen uw dagen vermenigvuldigen, en de jaren des le-
vens zullen u toegedaan worden. Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs 12
voor uzelven; en zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen.
Een zotte vrouw is woelachtig, de slechtigheid *zelve*, en weet niet 13
met al. En zij zit aan de deur van haar huis, op een stoel, *op* 14
de hoge plaatsen der stad; Om te roepen degenen, die *op* den 15
weg voorbijgaan, die hun paden recht maken, *zeggende*: Wie is 16
slecht? Hij kere zich herwaarts; en tot den verstandeloze zegt zij:
De gestolen wateren zijn zoet, en het verborgen brood is liefelijk. 17
Maar hij weet niet, dat aldaar doden zijn; haar genoden zijn in 18
de diepten der hel.

De spreuken van Salomo. Een wijs zoon verblijdt den vader; **10**
maar een zot zoon is zijner moeder droefheid. Schatten der god- 2
deloosheid doen geen nut; maar de gerechtigheid redt van den
dood. De HEERE laat de ziel des rechtvaardigen niet honge- 3
ren; maar de have der goddelozen stoot Hij weg. Die met een 4
bedriegelijke hand werkt, wordt arm; maar de hand der vlijtigen
maakt rijk. Die in den zomer vergadert, is een verstandig zoon; 5
maar die in den oogst vast slaapt, is een zoon die beschaamd
maakt. Zegeningen zijn op het hoofd des rechtvaardigen; maar 6
het geweld bedekt den mond der goddelozen. De gedachtenis des 7
rechtvaardigen zal tot zegening zijn; maar de naam der goddelo-
zen zal verrotten. Die wijs van hart is, neemt de geboden aan; 8
maar die dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden. Die in 9
oprechtheid wandelt, wandelt zeker; maar die zijn wegen verkeert,
zal bekend worden. Die met het oog wenkt, richt smart aan; en 10
een dwaas van lippen zal omgeworpen worden. De mond des 11
rechtvaardigen is een springader des levens; maar het geweld be-
dekt den mond der goddelozen. Haat verwekt krakelen; maar de 12
liefde dekt alle overtredingen toe. In de lippen des verstandigen 13
wordt wijsheid gevonden; maar op den rug des verstandelozen de
roede. De wijzen leggen wetenschap weg; maar den mond des 14
dwazen is de verstoring nabij. Des rijken goed is een stad zijner 15
sterkte; de armoede der geringen is hun verstoring. Het werk des 16

rechtvaardigen is ten leven; de inkomst des goddelozen is ter zon-
17 de. Het pad tot het leven is desgenen die de tucht bewaart; maar
18 die de bestraffing verlaat, doet dwalen. Die den haat bedekt, is
van valse lippen, en die een kwaad gerucht voortbrengt, is een
19 zot. In de veelheid der woorden ontbreekt de overtreding niet;
20 maar die zijn lippen weerhoudt, is kloek verstandig. De tong des
rechtvaardigen is uitgelezen zilver; het hart der goddelozen is wei-
21 nig *waard*. De lippen des rechtvaardigen voeden er velen; maar
22 de dwazen sterven door gebrek van verstand. De zegen des HEE-
23 REN, die maakt rijk; en Hij voegt er geen smart bij. Het is voor
den zot als spel schandelijkheid te doen; maar voor een man van
24 verstand, wijsheid *te plegen*. De vreze des goddelozen, die zal
hem overkomen; maar de begeerte der rechtvaardigen zal *God* ge-
25 ven. Gelijk een wervelwind voorbijgaat, alzo is de goddeloze niet
26 *meer*; maar de rechtvaardige is een eeuwige grondvest. Gelijk
edik den tanden, en gelijk rook den ogen is, zo is de luie denge-
27 nen, die hem uitzenden. De vreze des HEEREN vermeerdert de
28 dagen; maar de jaren der goddelozen worden verkort. De hoop
der rechtvaardigen is blijdschap; maar de verwachting der god-
29 delozen zal vergaan. De weg des HEEREN is voor den oprech-
te sterkte; maar voor de werkers der ongerechtigheid verstoring.
30 De rechtvaardige zal in eeuwigheid niet bewogen worden; maar de
31 goddelozen zullen de aarde niet bewonen. De mond des recht-
vaardigen brengt overvloediglijk wijsheid voort; maar de tong der
32 verkeerdheden zal uitgeroeid worden. De lippen des rechtvaardi-
gen weten wat welgevallig is; maar de mond der goddelozen enkel
verkeerdheid.

11 Een bedriegelijke weegschaal is den HEERE een gruwel; maar
2 een volkomen weegsteen is Zijn welgevallen. Als de hovaardig-
heid komt, zal de schande ook komen; maar met de ootmoedigen
3 is wijsheid. De oprechtheid der oprechten leidt hen; maar de ver-
4 keerdheden der trouwelozen verstoort hen. Goed doet geen nut
ten dage der verbolgenheid; maar de gerechtigheid redt van den
5 dood. De gerechtigheid des oprechten maakt zijn weg recht; maar
6 de goddeloze valt door zijn goddeloosheid. De gerechtigheid der
vromen zal hen redden; maar de trouwelozen worden gevangen
7 in *hun* verkeerdheid. Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn
8 verwachting; zelfs is de allersterkste hoop vergaan. De recht-

vaardige wordt uit benauwdheid bevrijd; en de goddeloze komt in
zijn plaats. De huichelaar verderft zijn naaste door den mond; 9
maar door wetenschap worden de rechtvaardigen bevrijd. Een 10
stad springt op van vreugde over het welvaren der rechtvaardi-
gen; en als de goddelozen vergaan, is er gejuich. Door den zegen 11
der oprechten wordt een stad verheven; maar door den mond der
goddelozen wordt zij verbroken. Die verstandeloos is, veracht 12
zijn naaste; maar een man van groot verstand zwijgt stil. Die 13
als een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; maar die
getrouw is van geest, bedekt de zaak. Als er geen wijze raadsla- 14
gen zijn, vervalt het volk; maar de behoudenis is in de veelheid
der raadslieden. Als *iemand* voor een vreemde borg geworden 15
is, hij zal zekerlijk verbroken worden; maar wie degenen haat, die
in de hand klappen, is zeker. Een aangename huisvrouw houdt 16
de eer vast, gelijk de geweldigen den rijkdom vasthouden. Een 17
goedertieren mens doet zijn ziel wel; maar die wreed is, beroert
zijn vlees. De goddeloze doet een vals werk; maar *voor* dengene, 18
die gerechtigheid zaait, is trouwe loon. Alzo is de gerechtigheid 19
ten leven, gelijk die het kwade najaagt, naar zijn dood *jaagt*. De 20
verkeerden van hart zijn den HEERE een gruwel; maar de op-
rechten van weg zijn Zijn welgevallen. Hand aan hand zal de 21
boze niet onschuldig zijn; maar het zaad der rechtvaardigen zal
ontkomen. Een schone vrouw, die van rede afwijkt, is een gou- 22
den bagge in een varkenssnuit. De begeerte der rechtvaardigen 23
is alleenlijk het goede; maar de verwachting der goddelozen is
verbolgenheid. Er is een, die uitstrooit, denwelken nog meer toe- 24
gedaan wordt; en een, die meer inhoudt dan recht is, maar het
is tot gebrek. De zegenende ziel zal vet gemaakt worden; en die 25
bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden. Wie koren in- 26
houdt, dien vloekt het volk; maar zegening zal zijn over het hoofd
des verkopers. Wie het goede vroeg nazoekt, zoekt welgevallig- 27
heid; maar wie het kwade natracht, dien zal het overkomen. Wie 28
op zijn rijkdom vertrouwt, die zal vallen; maar de rechtvaardigen
zullen groenen als loof. Wie zijn huis beroert, zal wind erven; en 29
de dwaas zal een knecht zijn desgenen, die wijs van hart is. De 30
vrucht des rechtvaardigen is een boom des levens; en wie zielen
vangt, is wijs. Ziet, den rechtvaardige wordt vergolden op de 31
aarde, hoeveel te meer den goddeloze en zondaar!

12 Wie de tucht liefheeft, die heeft de wetenschap lief; maar wie
2 de bestraffing haat, is onvernuftig. De goede zal een welgevallen
trekken van den HEERE; maar een man van schandelijke ver-
3 dichtselen zal Hij verdoemen. De mens zal niet bevestigd wor-
den door goddeloosheid; maar de wortel der rechtvaardigen zal
4 niet bewogen worden. Een kloeke huisvrouw is een kroon haars
heren; maar die beschaamt maakt, is als verrotting in zijn been-
5 deren. Der rechtvaardigen gedachten zijn recht; der goddelozen
6 raadslagen zijn bedrog. De woorden der goddelozen zijn om op
7 bloed te loeren; maar de mond der oprechten zal ze redden. De
goddelozen worden omgekeerd, dat zij niet *meer* zijn; maar het
8 huis der rechtvaardigen zal bestaan. Een ieder zal geprezen wor-
den, naardat zijn verstandigheid is; maar die verkeerd van hart is,
9 zal tot verachting wezen. Beter is, die zich gering acht, en een
knecht heeft, dan die zichzelven eert, en des broods gebrek heeft.
10 De rechtvaardige kent het leven van zijn beest; maar de barmhar-
11 tigheden der goddelozen zijn wreed. Die zijn land bouwt, zal van
brood verzadigd worden; maar die ijdele *mensen* volgt, is verstan-
12 deloos. De goddeloze begeert het net der bozen; maar de wortel
13 der rechtvaardigen zal uitgeven. In de overtreding der lippen is
de strik des bozen; maar de rechtvaardige zal uit de benauwdheid
14 uitkomen. Een ieder wordt van de vrucht des monds met goed
verzadigd; en de vergelding van des mensen handen zal hij tot zich
15 wederbrengen. De weg des dwazen is recht in zijn ogen; maar
16 die naar raad hoort, is wijs. De toorn des dwazen wordt ten
zelven dage bekend; maar die kloekzinnig is, bedekt de schande.
17 Die waarheid voortbrengt, maakt gerechtigheid bekend; maar een
18 getuige der valsheden, bedrog. Daar is een, die *woorden* als ste-
ken van een zwaard onbedachtelijk uitspreekt; maar de tong der
19 wijzen is medicijn. Een waarachtige lip zal bevestigd worden in
20 eeuwigheid; maar een valse tong is *maar* voor een ogenblik. Be-
drog is in het hart dergenen, die kwaad smeden; maar degenen
21 die vrede raden, hebben blijdschap. Den rechtvaardigen zal geen
leed wedervaren; maar de goddelozen zullen met kwaad vervuld
22 worden. Valse lippen zijn den HEERE een gruwel; maar die
23 trouwelijk handelen, zijn Zijn welgevallen. Een kloekzinnig mens
bedekt de wetenschap; maar het hart der zotten roept dwaasheid
24 uit. De hand der vlijtigen zal heersen; maar de bedriegers zullen

onder cijns wezen. Bekommernis in het hart des mensen buigt 25
het neder; maar een goed woord verblijdt het. De rechtvaardige 26
is voortreffelijker dan zijn naaste; maar de weg der goddelozen
doet hen dwalen. Een bedrieger zal zijn jachtvang niet braden; 27
maar het kostelijk goed des mensen is des vlijtigen. In het pad 28
der gerechtigheid is het leven; en *in* den weg *van haar* voetpad is
de dood niet.

Een wijs zoon *hoort* de tucht des vaders; maar een spotter **13**
hoort de bestraffing niet. Een ieder zal van de vrucht des monds 2
het goede eten; maar de ziel der trouwelozen het geweld. Die zijn 3
mond bewaart, behoudt zijn ziel; maar voor hem is verstoring, die
zijn lippen wijd opendoet. De ziel des luiaards is begerig, doch 4
er is niets; maar de ziel der vlijtigen zal vet gemaakt worden. De 5
rechtvaardige haat leugentaal; maar de goddeloze maakt zich stin-
kende, en doet zich schaamte aan. De gerechtigheid bewaart den 6
oprechte van weg; maar de goddeloosheid zal den zondaar omke-
ren. Er is een, die zichzelven rijk maakt, en niet met al *heeft*, en 7
een, die zichzelven arm maakt, en *heeft* veel goed. Het rantsoen 8
van ieders ziel is zijn rijkdom; maar de arme hoort het schelden
niet. Het licht der rechtvaardigen zal zich verblijden; maar de 9
lamp der goddelozen zal uitgeblust worden. Door hovaardigheid 10
maakt men niet dan gekijf; maar bij de beradenen is wijsheid.
Goed, van ijdelheid *gekomen*, zal verminderd worden; maar die 11
met de hand vergadert, zal het vermeerderen. De uitgestelde 12
hoop krenkt het hart; maar de begeerte, die komt, is een boom des
levens. Die het woord veracht, die zal verdorven worden; maar 13
wie het gebod vreest, dien zal vergolden worden. Des wijzen leer 14
is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des
doods. Goed verstand geeft aangenaamheid; maar de weg der 15
trouwelozen is streng. Al wie kloekzinnig is, handelt met weten- 16
schap; maar een zot breidt dwaasheid uit. Een goddeloze bode 17
zal in het kwaad vallen; maar een trouw gezant is medicijn. Ar- 18
moede en schande is desgenen, die de tucht verwerpt; maar die
de bestraffing waarneemt; zal geeerd worden. De begeerte, die 19
geschiedt, is zoet voor de ziel; maar het is den zotten een gruwel
van het kwade af te wijken. Die met de wijzen omgaat, zal wijs 20
worden; maar die der zotten metgezel is, zal verbroken worden.
Het kwaad zal de zondaars vervolgen; maar den rechtvaardige zal 21

22 men goed vergelden. De goede zal zijner kinders kinderen doen
erven; maar het vermogen des zondaars is voor den rechtvaardige
23 weggelegd. Het ploegen der armen *geeft* veelheid der spijze; maar
24 daar is een, die verteerd wordt door gebrek van oordeel. Die zijn
roede inhoudt, haat zijn zoon; maar die hem liefheeft, zoekt hem
25 vroeg *met* tuchtiging. De rechtvaardige eet tot verzadiging zijner
ziel toe; maar de buik der goddelozen zal gebrek hebben.

14 Elke wijze vrouw bouwt haar huis; maar die zeer dwaas is,
2 breekt het af met haar handen. Die in zijn oprechtheid wandelt,
vreest den HEERE; maar die afwijkt in zijn wegen, veracht Hem.
3 In den mond des dwazen is een roede des hoogmoeds; maar de lip-
4 pen der wijzen bewaren hen. Als er geen ossen zijn, zo is de krib
5 rein; maar door de kracht van den os is der inkomsten veel. Een
waarachtig getuige zal niet liegen; maar een vals getuige blaast
6 leugens. De spotter zoekt wijsheid, en er is gene; maar de we-
7 tenschap is voor den verstandige licht. Ga weg van de tegenwoor-
digheid eens zotten mans; want gij zoudt *bij hem* geen lippen der
8 wetenschap merken. De wijsheid des kloekzinnigen is zijn weg te
9 verstaan; maar dwaasheid der zotten is bedriegerij. Elke dwaas
zal de schuld verbloemen; maar onder de oprechten is goedwillig-
10 heid. Het hart kent zijn eigen bittere droefheid; en een vreemde
11 zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen. Het huis der
goddelozen zal verdelgd worden; maar de tent der oprechten zal
12 bloeien. Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar het laatste
13 van dien zijn wegen des doods. Het hart zal ook in het lachen
14 smart hebben; en het laatste van die blijdschap is droefheid. Die
afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden; maar
15 een goed man van zich zelven. De slechte gelooft alle woord;
16 maar de kloekzinnige merkt op zijn gang. De wijze vreest, en
wijkt van het kwade; maar de zot is oplopende toornig, en zorge-
17 loos. Die haastig is tot toorn, zal dwaasheid doen; en een man
18 van schandelijke verdichtselen zal gehaat worden. De slechten
erven dwaasheid; maar de kloekzinnigen zullen zich met weten-
19 schap kronen. De kwaden buigen voor het aangezicht der goeden
20 neder, en de goddelozen voor de poorten des rechtvaardigen. De
arme wordt zelfs van zijn vriend gehaat; maar de liefhebbers des
21 rijken zijn vele. Die zijn naaste veracht, zondigt; maar die zich
22 der nederigen ontfermt, die is welgelukzalig. Dwalen zij niet,

die kwaad stichten? Maar weldadigheid en trouw is voor degenen,
nen, die goed stichten. In allen smartelijken arbeid is overschot; 23
maar het woord der lippen *strekt* alleen tot gebrek. Der wijzen 24
kroon is hun rijkdom; de dwaasheid der zotten is dwaasheid. Een 25
waarachtig getuige redt de zielen; maar die leugens blaast, is een
bedrieger. In de vreze des HEEREN is een sterk vertrouwen, en 26
Hij zal Zijn kinderen een Toevlucht wezen. De vreze des HEE- 27
REN is een springader des levens, om af te wijken van de strikken
des doods. In de menigte des volks is des konings heerlijkheid; 28
maar in gebrek van volk is eens vorsten verstoring. De lank- 29
moedige is groot van verstand; maar die haastig is van gemoed,
verheft de dwaasheid. Een gezond hart is het leven des vleses; 30
maar nijd is verrotting der beenderen. Die den arme verdrukt, 31
smaadt deszelfs Maker; maar die zich des nooddruftigen ontfermt,
eert Hem. De goddeloze zal heengedreven worden in zijn kwaad; 32
maar de rechtvaardige betrouwt *zelfs* in zijn dood. Wijsheid rust 33
in het hart des verstandigen; maar wat in het binnenste der zot-
ten is, wordt bekend. Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de 34
zonde is een schandvlek der natien. Het welbehagen des konings 35
is over een verstandigen knecht; maar zijn verbolgenheid zal zijn
over dengene, die beschaamd maakt.

Een zacht antwoord keert de grimmigheid af; maar een smar- **15**
tend woord doet den toorn oprijzen. De tong der wijzen maakt 2
de wetenschap goed; maar de mond der zotten stort overvloedig-
lijk dwaasheid uit. De ogen des HEEREN zijn in alle plaatsen, 3
beschouwende de kwaden en de goeden. De medicijn der tong 4
is een boom des levens; maar de verkeerdheid in dezelve is een
breuk in den geest. Een dwaas zal de tucht zijns vaders versma- 5
den; maar die de bestraffing waarneemt, zal kloekzinniglijk han-
delen. *In* het huis des rechtvaardigen is een grote schat; maar in 6
des goddelozen inkomst is beroerte. De lippen der wijzen zullen 7
de wetenschap uitstrooien; maar het hart der zotten niet alzo.
Het offer der goddelozen is den HEERE een gruwel; maar het ge- 8
bed der oprechten is Zijn welgevallen. De weg der goddelozen is 9
den HEERE een gruwel; maar dien, die de gerechtigheid najaagt,
zal Hij liefhebben. De tucht is onaangenaam voor dengene die 10
het pad verlaat; *en* die de bestraffing haat, zal sterven. De hel 11
en het verderf zijn voor den HEERE; hoeveel te meer de harten

12 van des mensen kinderen? De spotter zal niet liefhebben, die
13 hem bestraft; hij zal niet gaan tot de wijzen. Een vrolijk hart
zal het aangezicht blijde maken; maar door de smart des harten
14 wordt de geest verslagen. Een verstandig hart zal de wetenschap
opzoeken; maar de mond der zotten zal met dwaasheid gevoed
15 worden. Al de dagen des bedrukten zijn kwaad; maar een vrolijk
16 hart is een gedurige maaltijd. Beter is weinig met de vreze des
17 HEEREN, dan een grote schat, en onrust daarbij. Beter is een
gerecht van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os,
18 en haat daarbij. Een grimmig man zal gekijf verwekken; maar
19 de lankmoedige zal den twist stillen. De weg des luiaards is als
20 een doornheg; maar het pad der oprechten is welgebaand. Een
wijs zoon zal den vader verblijden; maar een zot mens veracht zijn
21 moeder. De dwaasheid is den verstandeloze blijdschap; maar een
22 man van verstand zal recht wandelen. De gedachten worden ver-
nietigd, als er geen raad is; maar door veelheid der raadslieden
23 zal elkeen bestaan. Een man heeft blijdschap in het antwoord
24 zijns monds; en hoe goed is een woord op zijn tijd! De weg des
levens is den verstandige naar boven; opdat hij afwijke van de
25 hel, beneden. Het huis der hovaardigen zal de HEERE afruk-
26 ken; maar de landpale der weduwe zal Hij vastzetten. Des bozen
gedachten zijn den HEERE een gruwel; maar der reinen zijn lie-
27 felijke redenen. Die gierigheid pleegt, beroert zijn huis; maar die
28 geschenken haat, zal leven. Het hart des rechtvaardigen bedenkt
zich, om te antwoorden; maar de mond der goddelozen zal over-
29 vloediglijk kwade dingen uitstorten. De HEERE is ver van de
goddelozen; maar het gebed der rechtvaardigen zal Hij verhoren.
30 Het licht der ogen verblijdt het hart; een goed gerucht maakt het
31 gebeente vet. Het oor, dat de bestraffing des levens hoort, zal
32 in het midden der wijzen vernachten. Die de tucht verwerpt, die
versmaadt zijn ziel; maar die de bestraffing hoort, krijgt verstand.
33 De vreze des HEEREN is de tucht der wijsheid; en de nederigheid
gaat voor de eer.

16 De mens heeft schikkingen des harten; maar het antwoord der
2 tong is van den HEERE. Alle wegen des mans zijn zuiver in zijn
3 ogen; maar de HEERE weegt de geesten. Wentel uw werken
4 op den HEERE, en uw gedachten zullen bevestigd worden. De
HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil; ja, ook den god-

deloze tot den dag des kwaads. Al wie hoog is van hart, is den 5
HEERE een gruwel; hand aan hand, zal hij niet onschuldig zijn.
Door goedertierenheid en trouw wordt de misdaad verzoend; en 6
door de vreze des HEEREN wijkt men af van het kwade. Als 7
iemands wegen den HEERE behagen, zo zal Hij ook zijn vijanden
met hem bevredigen. Beter is een weinig met gerechtigheid, dan 8
de veelheid der inkomsten zonder recht. Het hart des mensen 9
overdenkt zijn weg; maar de HEERE stiert zijn gang. Waarzeg- 10
ging is op de lippen des konings; zijn mond zal niet overtreden in
het gericht. Een rechte waag en weegschaal zijn des HEEREN; 11
alle weegstenen des zaks zijn Zijn werk. Het is der koningen 12
gruwel goddeloosheid te doen; want door gerechtigheid wordt de
troon bevestigd. De lippen der gerechtigheid zijn het welgeval- 13
len der koningen; en elkeen van hen zal liefhebben dien, die rechte
dingen spreekt. De grimmigheid des konings is *als* de boden des 14
doods; maar een wijs man zal die verzoenen. In het licht van 15
des konings aangezicht is leven; en zijn welgevallen is als een wolk
des spaden regens. Hoeveel beter is het wijsheid te bekomen, 16
dan uitgegraven goud, en uitnemender, verstand te bekomen, dan
zilver! De baan der oprechten is van het kwaad af te wijken; hij 17
behoedt zijn ziel, die zijn weg bewaart. Hovaardigheid is voor de 18
verbreking, en hoogheid des geestes voor den val. Het is beter 19
nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen, dan roof te delen
met de hovaardigen. Die op het woord verstandelijk let, zal het 20
goede vinden; en die op den HEERE vertrouwt, is welgelukzalig.
De wijze van hart zal verstandig genoemd worden; en de zoetheid 21
der lippen zal de lering vermeerderen. Het verstand dergenen, 22
die het bezitten, is een springader des levens; maar de tucht der
dwazen is dwaasheid. Het hart eens wijzen maakt zijn mond 23
verstandig, en zal op zijn lippen de lering vermeerderen. Lie- 24
felijke redenen zijn een honigraat, zoet voor de ziel, en medicijn
voor het gebeente. Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar 25
het laatste van dien zijn wegen des doods. De ziel des arbeidza- 26
men arbeidt voor zichzelven; want zijn mond buigt zich voor hem.
Een Belialsman graaft kwaad; en op zijn lippen is als brandend 27
vuur. Een verkeerd man zal krakeel inwerpen; en een oorblazer 28
scheidt den voornaamsten vriend. Een man des gewelds verlokt 29
zijn naaste, en hij leidt hem in een weg, die niet goed is. Hij sluit 30

zijn ogen, om verkeerdheden te bedenken; zijn lippen bijtende,
31 volbrengt hij het kwaad. De grijsheid is een sierlijke kroon; zij
32 wordt op den weg der gerechtigheid gevonden. De lankmoedige
is beter dan de sterke; en die heerst over zijn geest, dan die een
33 stad inneemt. Het lot wordt in den schoot geworpen; maar het
gehele beleid daarvan is van den HEERE.

17 Een droge bete, en rust daarbij, is beter, dan een huis vol van
2 geslachte beesten met twist. Een verstandig knecht zal heersen
over een zoon, die beschaamd maakt, en in het midden der broe-
3 deren zal hij erfenis delen. De smeltkroes is voor het zilver, en
4 de oven voor het goud; maar de HEERE proeft de harten. De
boosdoener merkt op de ongerechtige lip; een leugenaar neigt het
5 oor tot de verkeerde tong. Die den arme bespot, smaadt deszelfs
Maker; die zich verblijdt in het verderf, zal niet onschuldig zijn.
6 De kroon de ouden zijn de kindskinderen, en der kinderen sieraad
7 zijn hun vaderen. Een voortreffelijke lip past een dwaze niet,
8 veelmin een prins een leugenachtige lip. Het geschenk is in de
ogen zijner heren een aangenaam gesteente; waarhenen het zich
9 zal wenden, zal het wel gedijen. Die de overtreding toedekt, zoekt
liefde; maar die de zaak weder ophaalt, scheidt den voornaamsten
10 vriend. De bestraffing gaat dieper in den verstandige, dan den
11 zot honderdmaal te slaan. Zekerlijk, de wederspannige zoekt het
kwaad; maar een wrede bode zal tegen hem gezonden worden.
12 Dat een beer, die van jongen beroofd is, een man tegemoet ko-
13 me, maar niet een zot in zijn dwaasheid. Die kwaad voor goed
14 vergeldt, het kwaad zal van zijn huis niet wijken. Het begin des
krakeels is *gelijk* een, die het water opening geeft; daarom verlaat
15 den twist, eer hij zich vermengt. Wie den goddeloze rechtvaar-
digt, en den rechtvaardige verdoemt, zijn den HEERE een gruwel,
16 ja, die beiden. Waarom toch zou in de hand des zots het koop-
geld zijn, om wijsheid te kopen, dewijl hij geen verstand heeft?
17 Een vriend heeft te aller tijd lief; en een broeder wordt in de be-
18 nauwdheid geboren. Een verstandeloos mens klapt in de hand,
19 zich borg stellende bij zijn naaste. Die het gekijf liefheeft, heeft
20 de overtreding lief; die zijn deur verhoogt, zoekt verbreking. Wie
verdraaid is van hart, zal het goede niet vinden; en die verkeerd
21 is met zijn tong, zal in het kwaad vallen. Wie een zot genereert,
die zal hem tot droefheid zijn; en de vader des dwazen zal zich

niet verblijden. Een blij hart zal een medicijn goed maken; maar 22
een verslagen geest zal het gebeente verdrogen. De goddeloze 23
zal het geschenk uit den schoot nemen, om de paden des rechts te
buigen. In het aangezicht des verstandigen is wijsheid; maar de 24
ogen des zots zijn in het einde der aarde. Een zotte zoon is een 25
verdriet voor zijn vader, en bittere droefheid voor degene, die hem
gebaard heeft. Het is niet goed, den rechtvaardige ook te doen 26
boeten, dat de prinsen *iemand* slaan zouden om hetgeen recht is.
Wie wetenschap weet, houdt zijn woorden in; *en* een man van 27
verstand is kostelijk van geest. Een dwaas zelfs, die zwijgt, zal 28
wijs geacht worden, *en* die zijn lippen toesluit, verstandig.

Die zich afzondert, tracht naar wat begeerlijks; hij vermengt **18**
zich in alle bestendige wijsheid. De zot heeft geen lust aan ver- 2
standigheid, maar daarin, dat zijn hart zich ontdekt. Als de god- 3
deloze komt, komt ook de verachting en met schande versmaad-
heid. De woorden van den mond eens mans zijn diepe wateren; 4
en de springader der wijsheid is een uitstortende beek. Het is 5
niet goed, het aangezicht des goddelozen aan te nemen, om den
rechtvaardige in het gericht te buigen. De lippen des zots komen 6
in twist, en zijn mond roept naar slagen. De mond des zots is 7
hemzelven een verstoring, en zijn lippen een strik zijner ziel. De 8
woorden des oorblazers zijn als dergenen, die geslagen zijn, en die
dalen in het binnenste des buiks. Ook die zich slap aanstelt in 9
zijn werk, die is een broeder van een doorbrenger. De Naam des 10
HEEREN is een Sterke Toren; de rechtvaardige zal daarhenen lo-
pen, en in een Hoog Vertrek gesteld worden. Des rijken goed is 11
de stad zijner sterkte, en als een verheven muur in zijn inbeelding.
Voor de verbreking zal des mensen hart zich verheffen; en de nede- 12
righeid gaat voor de eer. Die antwoord geeft, eer hij zal gehoord 13
hebben, dat is hem dwaasheid en schande. De geest eens mans 14
zal zijn krankheid ondersteunen; maar een verslagen geest, wie zal
dien opheffen? Het hart der verstandigen bekomt wetenschap, en 15
het oor der wijzen zoekt wetenschap. De gift des mensen maakt 16
hem ruimte, en zij geleidt hem voor het aangezicht der groten.
Die de eerste is in zijn twistzaak, *schijnt* rechtvaardig te zijn; 17
maar zijn naaste komt, en hij onderzoekt hem. Het lot doet de 18
geschillen ophouden, en maakt scheiding tussen machtigen. Een 19
broeder is wederspanniger dan een sterke stad; en de geschillen

20 zijn als een grendel van een paleis. Van de vrucht van ieders
mond zal zijn buik verzadigd worden; hij zal verzadigd worden
21 van de inkomst zijner lippen. Dood en leven zijn in het geweld
22 der tong; en een ieder, die ze liefheeft, zal haar vrucht eten. Die
een vrouw gevonden heeft, heeft een goede zaak gevonden, en hij
23 heeft welgevallen getrokken van den HEERE. De arme spreekt
24 smekingen; maar de rijke antwoordt harde dingen. Een man, die
vrienden heeft, heeft zich vriendelijk te houden; want er is een
liefhebber, die meer aankleeft dan een broeder.
19 De arme, in zijn oprechtheid wandelende, is beter dan de ver-
2 keerde van lippen, en die een zot is. Ook is de ziel zonder we-
3 tenschap niet goed; en die met de voeten haastig is, zondigt. De
dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren; en zijn hart zal zich
4 tegen den HEERE vergrammen. Het goed brengt veel vrienden
5 toe; maar de arme wordt van zijn vriend gescheiden. Een vals
getuige zal niet onschuldig zijn; en die leugenen blaast, zal niet
6 ontkomen. Velen smeken het aangezicht des prinsen; en een ie-
7 der is een vriend desgenen, die giften geeft. Al de broeders des
armen haten hem; hoeveel te meer gaan zijn vrienden verre van
8 hem! Hij loopt hen na *met* woorden, die niets zijn. Die verstand
bekomt, heeft zijn ziel lief; hij neemt de verstandigheid waar, om
9 het goede te vinden. Een vals getuige zal niet onschuldig zijn;
10 en die leugenen blaast, zal vergaan. De weelde staat een zot
11 niet wel; hoeveel te min een knecht te heersen over vorsten! Het
verstand des mensen vertraagt zijn toorn; en zijn sieraad is de
12 overtreding voorbij te gaan. Des konings gramschap is als het
brullen eens jongen leeuws; maar zijn welgevallen is als dauw op
13 het kruid. Een zotte zoon is zijn vader grote ellende; en de kij-
14 vingen ener vrouw *als* een gestadig druipen. Huis en goed is een
erve van de vaderen; maar een verstandige vrouw is van den HEE-
15 RE. Luiheid doet in diepen slaap vallen; en een bedriegelijke ziel
16 zal hongeren. Die het gebod bewaart, bewaart zijn ziel; die zijn
17 wegen veracht, zal sterven. Die zich des armen ontfermt, leent
18 den HEERE, en Hij zal hem zijn weldaad vergelden. Tuchtig uw
zoon, als er nog hoop is; maar verhef uw ziel niet, om hem te
19 doden. Die groot is van grimmigheid, zal straf dragen; want zo
20 gij *hem* uitredt, zo zult gij nog moeten voortvaren. Hoor raad,
21 en ontvang tucht, opdat gij in uw laatste wijs zijt. In het hart

des mans zijn veel gedachten; maar de raad des HEEREN, die zal
bestaan. De wens des mensen is zijn weldadigheid; maar de arme 22
is beter dan een leugenachtig man. De vreze des HEEREN is ten 23
leven; want men zal verzadigd zijnde vernachten; met het kwaad
zal men niet bezocht worden. Een luiaard verbergt de hand in 24
den boezem, en hij zal ze niet weder aan zijn mond brengen. Sla 25
den spotter, zo zal de slechte kloekzinnig worden; en bestraf den
verstandige, hij zal wetenschap begrijpen. Wie den vader ver- 26
woest, *of* de moeder verjaagt, is een zoon, die beschaamd maakt,
en schande aandoet. Laat af, mijn zoon, horende de tucht, af 27
te dwalen van de redenen der wetenschap. Een Belialsgetuige 28
bespot het recht; en de mond der goddelozen slokt de ongerech-
tigheid in. Gerichten zijn voor de spotters bereid, en slagen voor 29
den rug der zotten.

De wijn is een spotter, de sterke drank is woelachtig; al wie **20**
daarin dwaalt, zal niet wijs zijn. De schrik des konings is als het 2
brullen eens jongen leeuws; die zich tegen hem vergramt, zondigt
tegen zijn ziel. Het is eer voor een man, van twist af te blijven; 3
maar ieder dwaas zal er zich in mengen. Om den winter zal de 4
luiaard niet ploegen; daarom zal hij bedelen in den oogst, maar
er zal niet zijn. De raad in het hart eens mans is *als* diepe wa- 5
teren; maar een man van verstand zal dien uithalen. Elk van de 6
menigte der mensen roept zijn weldadigheid uit; maar wie zal een
recht trouwen man vinden? De rechtvaardige wandelt steeds in 7
zijn oprechtheid; welgelukzalig zijn zijn kinderen na hem. Een 8
koning, zittende op den troon des gerichts, verstrooit alle kwaad
met zijn ogen. Wie kan zeggen: Ik heb mijn hart gezuiverd, ik 9
ben rein van mijn zonde? Tweeerlei weegsteen, tweeerlei efa is 10
den HEERE een gruwel, ja die beide. Een jongen zal ook door 11
zijn handelingen zich bekend maken, of zijn werk zuiver, en of het
recht zal wezen. Een horend oor, en een ziend oog heeft de HEE- 12
RE gemaakt, ja, die beide. Heb den slaap niet lief, opdat gij niet 13
arm wordt; open uw ogen, verzadig u met brood. Het is kwaad, 14
het is kwaad! zal de koper zeggen; maar als hij weggegaan is,
dan zal hij zich beroemen. Goud is er, en menigte van robijnen; 15
maar de lippen de wetenschap zijn een kostelijk kleinood. Als 16
iemand voor een vreemde borg geworden is, neem zijn kleed; en
pand hem voor de onbekenden. Het brood der leugen is den mens 17

zoet; maar daarna zal zijn mond vol van zandsteentjes worden.
18 Elke gedachte wordt door raad bevestigd, daarom voer oorlog met
19 wijze raadslagen. Die *als* een achterklapper wandelt, openbaart
het heimelijke; vermeng u dan niet met hem, die met zijn lippen
20 verlokt. Wie zijn vader of zijn moeder vloekt, diens lamp zal uit-
21 geblust worden in zwarte duisternis. Als een erfenis in het eerste
22 verhaast wordt, zo zal haar laatste niet gezegend worden. Zeg
niet: Ik zal het kwaad vergelden; wacht op den HEERE, en Hij
23 zal u verlossen. Tweeerlei weegsteen is den HEERE een gruwel,
24 en de bedriegelijke weegschaal is niet goed. De treden des mans
zijn van den HEERE; hoe zou dan een mens zijn weg verstaan?
25 Het is een strik des mensen, dat hij het heilige verslindt, en na *ge-*
26 *dane* geloften, onderzoek te doen. Een wijs koning verstrooit de
27 goddelozen, en hij brengt het rad over hen. De ziel des mensen is
een lamp des HEEREN, doorzoekende al de binnenkameren des
28 buiks. Weldadigheid en waarheid bewaren den koning; en door
29 weldadigheid ondersteunt hij zijn troon. Der jongelingen sieraad
30 is hun kracht, en der ouden heerlijkheid is de grijsheid. Gezwel-
len der wonde zijn in den boze een zuivering, mitsgaders de slagen
van het binnenste des buiks.

21 Des konings hart is in de hand des HEEREN *als* waterbeken.
2 Hij neigt het tot al wat Hij wil. Alle weg des mensen is recht in
3 zijn ogen; maar de HEERE weegt de harten. Gerechtigheid en
4 recht te doen is bij den HEERE uitgelezener dan offer. Hoogheid
der ogen, en trotsheid des harten, *en* de ploeging der goddelozen,
5 zijn zonde. De gedachten des vlijtigen zijn alleen tot overschot;
6 maar van een ieder, die haastig is, alleen tot gebrek. Te arbeiden
om schatten met een valse tong, is een voortgedrevene ijdelheid
7 dergenen, die den dood zoeken. De verwoesting der goddelozen
8 zal hen doorsnijden, omdat zij weigeren recht te doen. De weg
des mensen is gans verkeerd en vreemd; maar het werk des zuive-
9 ren is recht. Het is beter te wonen op een hoek van het dak, dan
met een kijfachtige huisvrouw, en dat *in* een huis van gezelschap.
10 De ziel des goddelozen begeert het kwaad; zijn naaste krijgt geen
11 genade in zijn ogen. Als men den spotter straft, wordt de slech-
te wijs; en als men den wijze onderricht, neemt hij wetenschap
12 aan. De rechtvaardige let verstandelijk op des goddelozen huis,
13 als *God* de goddelozen in het kwaad stort. Die zijn oor stopt

voor het geschrei des armen, die zal ook roepen, en niet verhoord
worden. Een gift in het verborgene houdt den toorn onder, en 14
een geschenk in den schoot de sterke grimmigheid. Het is den 15
rechtvaardige een blijdschap recht te doen; maar voor de werkers
der ongerechtigheid is het verschrikking. Een mens, die van den 16
weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten.
Die blijdschap liefheeft, die zal gebrek lijden; die wijn en olie lief- 17
heeft, zal niet rijk worden. De goddeloze is een rantsoen voor 18
de rechtvaardigen, en de trouweloze voor de oprechten. Het is 19
beter te wonen in een woest land, dan bij een zeer kijfachtige en
toornige huisvrouw. In des wijzen woning is een gewenste schat, 20
en olie; maar een zot mens verslindt zulks. Die rechtvaardigheid 21
en weldadigheid najaagt, zal het leven, rechtvaardigheid en eer
vinden. De wijze beklimt de stad der geweldigen, en werpt de 22
sterkte huns vertrouwens neder. Die zijn mond en zijn tong be- 23
waart, bewaart zijn ziel van benauwdheden. Die een hovaardig 24
pocher is, zijn naam is spotter; hij gaat met hovaardige verbolgen-
heid te werk. De begeerte des luiaards zal hem doden, want zijn 25
handen weigeren te werken. Den gansen dag begeert hij begeer- 26
lijke dingen; maar de rechtvaardige zal geven, en niet inhouden.
Het offer der goddelozen is een gruwel; hoeveel te meer, als zij 27
het met een schandelijk voornemen brengen! Een leugenachtig 28
getuige zal vergaan; en een man, die hoort, zal spreken tot over-
winning. Een goddeloos man sterkt zich in zijn aangezicht; maar 29
de oprechte, die maakt zijn weg vast. Er is geen wijsheid, en er is 30
geen verstand, en er is geen raad tegen den HEERE. Het paard 31
wordt bereid tegen den dag des strijds; maar de overwinning is
des HEEREN.

De naam is uitgelezener dan grote rijkdom, de goede gunst **22**
dan zilver en dan goud. Rijken en armen ontmoeten elkander; 2
de HEERE heeft hen allen gemaakt. Een kloekzinnig mens ziet 3
het kwaad, en verbergt zich; maar de slechten gaan henen door,
en worden gestraft. Het loon der nederigheid, *met* de vreze des 4
HEEREN, is rijkdom, en eer, en leven. Doornen *en* strikken zijn 5
in den weg des verkeerden; die zijn ziel bewaart, zal zich verre
van die maken. Leer den jongen de eerste beginselen naar den 6
eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan
niet afwijken. De rijke heerst over de armen; en die ontleent, is 7

8 des leners knecht. Die onrecht zaait, zal moeite maaien; en de
9 roede zijner verbolgenheid zal een einde nemen. Die goed van
oog is, die zal gezegend worden; want hij heeft van zijn brood den
10 armen gegeven. Drijf den spotter uit, en het gekijf zal weggaan,
11 en het geschil met de schande zal ophouden. Die de reinheid des
harten liefheeft, wiens lippen aangenaam zijn, diens vriend is de
12 koning. De ogen des HEEREN bewaren de wetenschap; maar
13 de zaken des trouwelozen zal Hij omkeren. De luiaard zegt: Er
is een leeuw buiten; ik mocht op het midden der straten gedood
14 worden! De mond der vreemde vrouwen is een diepe gracht; op
15 welken de HEERE vergramd is, zal daarin vallen. De dwaasheid
is in het hart des jongen gebonden; de roede der tucht zal ze
16 verre van hem wegdoen. Die den arme verdrukt, om het zijne
te vermeerderen, *en* den rijke geeft, *komt* zekerlijk tot gebrek.
17 Neig uw oor, en hoor de woorden der wijzen, en stel uw hart tot
18 mijn wetenschap; Want het is liefelijk, als gij die in uw binnenste
19 bewaart; zij zullen samen op uw lippen gepast worden. Opdat uw
vertrouwen op den HEERE zij, maak ik u *die* heden bekend; gij
20 ook *maak ze bekend.* Heb ik u niet heerlijke dingen geschreven
21 van allerlei raad en wetenschap? Om u bekend te maken de
zekerheid van de redenen der waarheid; opdat gij de redenen der
22 waarheid antwoorden moogt dengenen, die u zenden. Beroof
den arme niet, omdat hij arm is; en verbrijzel den ellendige niet
23 in de poort. Want de HEERE zal hun twistzaak twisten, en Hij
24 zal dengenen, die hen beroven, de ziel roven. Vergezelschap u
niet met een grammoedige, en ga niet om met een zeer grimmig
25 man; Opdat gij zijn paden niet leert, en een strik over uw ziel
26 haalt. Wees niet onder degenen, die in de hand klappen, onder
27 degenen, die voor schulden borg zijn. Zo gij niet hadt om te
28 betalen, waarom zou men uw bed van onder u wegnemen? Zet
29 de oude palen niet terug, die uw vaderen gemaakt hebben. Hebt
gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is? Hij zal voor het
aangezicht der koningen gesteld worden; voor het aangezicht der
ongeachte lieden zal hij niet gesteld worden.

23 Als gij aangezeten zult zijn om met een heerser te eten, zo zult
2 gij scherpelijk letten op dengene, die voor uw aangezicht is. En
3 zet een mes aan uw keel, indien gij een gulzig mens zijt; Laat u
niet gelusten zijner smakelijke spijzen, want het is een leugenachtig

brood. Vermoei u niet om rijk te worden; sta af van uw vernuft. 4
Zult gij uw ogen laten vliegen op hetgeen niets is? Want het zal 5
zich gewisselijk vleugelen maken gelijk een arend, die naar den
hemel vliegt. Eet het brood niet desgenen, die boos is van oog, 6
en wees niet belust op zijn smakelijke spijzen; Want gelijk hij 7
bedacht heeft in zijn ziel, alzo zal hij tot u zeggen: Eet en drink!
maar zijn hart is niet met u; Uw bete, die gij gegeten hebt, 8
zoudt gij uitspuwen; en gij zoudt uw liefelijke woorden verderven.
Spreek niet voor het oor van een zot, want hij zou het verstand 9
uwer woorden verachten. Zet de oude palen niet terug; en kom 10
op de akkers der wezen niet; Want hun Verlosser is sterk; Die 11
zal hun twistzaak tegen u twisten. Begeef uw hart tot de tucht, 12
en uw oren tot de redenen der wetenschap. Weer de tucht van 13
den jongen niet; als gij hem met de roede zult slaan, zal hij niet
sterven. Gij zult hem met de roede slaan, en zijn ziel van de hel 14
redden. Mijn zoon! zo uw hart wijs is, mijn hart zal blijde zijn, 15
ja, ik. En mijn nieren zullen van vreugde opspringen, als uw 16
lippen billijkheden spreken zullen. Uw hart zij niet nijdig over 17
de zondaren; maar zijt te allen dage in de vreze des HEEREN.
Want zekerlijk, er is een beloning; en uw verwachting zal niet 18
afgesneden worden. Hoor gij, mijn zoon! en word wijs, en richt 19
uw hart op den weg. Zijt niet onder de wijnzuipers, noch onder 20
de vleesvreters; Want een zuiper en vraat zal arm worden; en 21
de sluimering doet verscheurde klederen dragen. Hoor naar uw 22
vader, die u gewonnen heeft; en veracht uw moeder niet, als zij oud
geworden is. Koop de waarheid, en verkoop ze niet, *mitsgaders* 23
wijsheid, en tucht, en verstand. De vader des rechtvaardigen zal 24
zich zeer verheugen; en die een wijzen *zoon* gewint, zal zich over
hem verblijden. Laat uw vader zich verblijden, ook uw moeder; 25
en laat haar zich verheugen, die u gebaard heeft. Mijn zoon! geef 26
mij uw hart, en laat uw ogen mijn wegen bewaren. Want een hoer 27
is een diepe gracht, en een vreemde vrouw is een enge put. Ook 28
loert zij als een rover; en zij vermenigvuldigt de trouwelozen onder
de mensen. Bij wien is wee? bij wien och arme? bij wien gekijf? 29
bij wien het beklag? bij wien wonden zonder oorzaak? bij wien de
roodheid der ogen? Bij degenen, die bij den wijn vertoeven; bij 30
degenen, die komen om gemengden drank na te zoeken. Zie den 31
wijn niet aan, als hij zich rood vertoont, als hij in den beker zijn

32 verve geeft, *als* hij recht opgaat; *In* zijn einde zal hij als een slang
33 bijten, en steken als een adder. Uw ogen zullen naar vreemde
34 vrouwen zien, en uw hart zal verkeerdheden spreken. En gij zult
zijn, gelijk een, die in het hart van de zee slaapt; en gelijk een,
35 die in het opperste van den mast slaapt. Men heeft mij geslagen,
zult gij zeggen, ik ben niet ziek geweest; men heeft mij gebeukt,
ik heb het niet gevoeld; wanneer zal ik opwaken? Ik zal hem nog
meer zoeken!

24 Zijt niet nijdig over de boze lieden, en laat u niet gelusten, om
2 bij hen te zijn. Want hun hart bedenkt verwoesting, en hun lip-
3 pen spreken moeite. Door wijsheid wordt een huis gebouwd, en
4 door verstandigheid bevestigd; En door wetenschap worden de
5 binnenkameren vervuld met alle kostelijk en liefelijk goed. Een
wijs man is sterk; en een man van wetenschap maakt de kracht
6 vast. Want door wijze raadslagen zult gij voor u den krijg voe-
7 ren, en in de veelheid der raadgevers is de overwinning. Alle
wijsheid is voor den dwaze te hoog; hij zal in de poort zijn mond
8 niet opendoen. Die denkt om kwaad te doen, dien zal men een
9 meester van schandelijke verdichtselen noemen. De gedachte der
10 dwaasheid is zonde; en een spotter is den mens een gruwel. Ver-
toont gij u slap ten dage der benauwdheid, uw kracht is nauw.
11 Red degenen, die ter dood gegrepen zijn; want zij wankelen ter
12 doding, zo gij u onthoudt. Wanneer gij zegt: Ziet, wij weten
dat niet; zal Hij, Die de harten weegt, *dat* niet merken? En Die
uwe ziel gadeslaat, zal Hij het niet weten? Want Hij zal den mens
13 vergelden naar zijn werk. Eet honig, mijn zoon! want hij is goed,
14 en honigzeem is zoet voor uw gehemelte. Zodanig is de kennis
der wijsheid voor uw ziel; als gij ze vindt, zo zal er beloning we-
15 zen, en uw verwachting zal niet afgesneden worden. Loer niet,
o goddeloze! op de woning des rechtvaardigen; verwoest zijn le-
16 gerplaats niet. Want de rechtvaardige zal zevenmaal vallen, en
opstaan; maar de goddelozen zullen in het kwaad nederstruike-
17 len. Verblijd u niet, als uw vijand valt; en als hij nederstruikelt,
18 laat uw hart zich niet verheugen; Opdat het de HEERE niet zie,
en het kwaad zij in Zijn ogen en Hij Zijn toorn van hem afkere.
19 Ontsteek u niet over de boosdoeners; zijt niet nijdig over de god-
20 delozen. Want de kwade zal geen beloning hebben, de lamp der
21 goddelozen zal uitgeblust worden. Mijn zoon! vrees den HEE-

RE en den koning; vermeng u niet met hen, die naar verandering
staan; Want hun verderf zal haastelijk ontstaan; en wie weet hun 22
beider ondergang? Deze *spreuken* zijn ook van de wijzen. Het 23
aangezicht in het gericht te kennen, is niet goed. Die tot den 24
goddeloze zegt: Gij zijt rechtvaardig; dien zullen de volken ver-
vloeken, de natien zullen hem gram zijn. Maar voor degenen, 25
die *hem* bestraffen, zal liefelijkheid zijn; en de zegen des goeds zal
op hen komen. Men zal de lippen kussen desgenen, die rechte 26
woorden antwoordt. Beschik uw werk daarbuiten, en bereid het 27
voor u op den akker, en bouw daarna uw huis. Wees niet zonder 28
oorzaak getuige tegen uw naaste; want zoudt gij verleiden met
uw lip? Zeg niet: Gelijk als hij mij gedaan heeft, zo zal ik hem 29
doen; ik zal een ieder vergelden naar zijn werk. Ik ging voorbij 30
den akker eens luiaards, en voorbij den wijngaard van een ver-
standeloos mens; En ziet, hij was gans opgeschoten van distelen; 31
zijn gedaante was *met* netelen bedekt, en zijn stenen scheidsmuur
was afgebroken. Als ik dat aanschouwde, nam ik het ter harte; 32
ik zag het, *en* nam onderwijzing aan; Een weinig slapens, een 33
weinig sluimerens, en weinig handvouwens, al nederliggende; Zo 34
zal uw armoede *u* overkomen, *als* een wandelaar, en uw velerlei
gebrek als een gewapend man.

Dit zijn ook spreuken van Salomo, die de mannen van Hizkia, **25**
den koning van Juda, uitgeschreven hebben. Het is Gods eer een 2
zaak te verbergen; maar de eer der koningen een zaak te doorgron-
den. Aan de hoogte des hemels, en aan de diepte der aarde, en 3
aan het hart der koningen is geen doorgronding. Doe het schuim 4
van het zilver weg, en er zal een vat voor den smelter uitkomen;
Doe den goddelozen weg van het aangezicht des konings, en zijn 5
troon zal door gerechtigheid bevestigd worden. Praal niet voor 6
het aangezicht des konings, en sta niet in de plaats der groten;
Want het is beter, dat men tot u zegge: Kom hier bovenaan, dan 7
dat men u vernedere voor het aangezicht eens prinsen, dien uw
ogen gezien hebben. Vaar niet haastelijk voort om te twisten, 8
opdat gij misschien in het laatste daarvan niet wat doet, als uw
naaste u zou mogen beschaamd hebben. Twist uw twistzaak met 9
uw naaste; maar openbaar het heimelijke van een ander niet; Op- 10
dat degene, die het hoort, u niet smade; want uw kwaad gerucht
zou niet afgekeerd worden. Een rede, op zijn pas gesproken, is *als* 11

12 gouden appelen in zilveren gebeelde schalen. Een wijs bestraffer
bij een horend oor, is een gouden oorsiersel, en een halssieraad
13 van het fijnste goud. Een trouw gezant is dengenen, die hem
zenden, als de koude der sneeuw ten dage des oogstes; want hij
14 verkwikt zijns heren ziel. Een man, die zichzelven beroemt over
15 een valse gift, is *als* wolken en wind, waar geen regen bij is. Een
overste wordt door lankmoedigheid overreed; en een zachte tong
16 breekt het gebeente. Hebt gij honig gevonden, eet dat u genoeg
is; opdat gij misschien daarvan niet zat wordt, en dien uitspuwt.
17 Spaar uw voet van het huis uws naasten, opdat hij niet zat van
18 u worde, en u hate. Een man, tegen zijn naaste een valse getui-
19 genis sprekende, is een hamer, en zwaard, en scherpe pijl. Het
vertrouwen op een trouweloze, ten dage der benauwdheid, is *als*
20 een gebroken tand en verstuikte voet. Die liederen zingt bij een
treurig hart, is gelijk hij, die een kleed aflegt ten dage der koude,
21 *en als* edik op salpeter. Indien dengene, die u haat, hongert, geef
hem brood te eten; en zo hij dorstig is, geef hem water te drinken;
22 Want gij zult vurige kolen op zijn hoofd hopen, en de HEERE zal
23 het u vergelden. De noordenwind verdrijft den regen, en een ver-
24 gramd aangezicht de verborgen tong. Het is beter te wonen op
een hoek van het dak, dan met een kijfachtige huisvrouw, en dat
25 in een huis van gezelschap. Een goede tijding uit een ver land is
26 als koud water op een vermoeide ziel. De rechtvaardige, wanke-
lende voor het aangezicht des goddelozen, is een beroerde fontein,
27 en verdorven springader. Veel honigs te eten is niet goed; maar
28 de onderzoeking van de heerlijkheid van zulke dingen is eer. Een
man, die zijn geest niet wederhouden kan, is een opengebrokene
stad zonder muur.

26 Gelijk de sneeuw in den zomer, en gelijk de regen in den oogst,
2 alzo past den zot de eer niet. Gelijk de mus is tot wegzweven,
gelijk een zwaluw tot vervliegen, alzo zal een vloek, die zonder
3 oorzaak is, niet komen. Een zweep is voor het paard, een toom
4 voor den ezel, en een roede voor den rug der zotten. Antwoord
den zot naar zijn dwaasheid niet, opdat gij ook hem niet gelijk
5 wordt. Antwoord den zot naar zijn dwaasheid, opdat hij in zijn
6 ogen niet wijs zij. Hij snijdt *zich* de voeten af, *en* drinkt geweld,
7 die boodschappen zendt door de hand van een zot. Hef de benen
van den kreupele op; alzo is een spreuk in den mond der zotten.

Gelijk hij, die een *edel* gesteente in een slinger bindt, alzo is hij, 8
die den zot eer geeft. *Gelijk* een doorn gaat in de hand eens 9
dronkaards, alzo is een spreuk in den mond der zotten. De groten 10
doen een iegelijk verdriet aan, en huren de zotten, en huren de
overtreders. Gelijk een hond tot zijn uitspuwsel wederkeert, *alzo* 11
herneemt de zot zijn dwaasheid. Hebt gij een man gezien, die 12
wijs in zijn ogen is! Van een zot is meer verwachting dan van
hem. De luiaard zegt: Er is een felle leeuw op den weg, een 13
leeuw is op de straten. Een deur keert om op haar herre, alzo de 14
luiaard op zijn bed. De luiaard verbergt zijn hand in den boezem, 15
hij is te moede, om die weder tot zijn mond te brengen. De 16
luiaard is wijzer in zijn ogen, dan zeven, die *met* rede antwoorden.
De voorbijgaande, die zich vertoornt in een twist, *die* hem niet 17
aangaat, is *gelijk* die een hond bij de oren grijpt. Gelijk een, 18
die zich veinst te razen, die vuursprankelen, pijlen en dodelijke
dingen werpt; Alzo is een man, die zijn naaste bedriegt, en zegt: 19
Jok ik er niet mede? Als er geen hout is, gaat het vuur uit; en 20
als er geen oorblazer is, wordt het gekijf gestild. De dove kool is 21
om de vurige kool, en het hout om het vuur; alzo is een kijfachtig
man, om twist te ontsteken. De woorden des oorblazers zijn 22
als dergenen, die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des
buiks. Brandende lippen, en een boos hart, zijn *als* een potscherf 23
met schuim van zilver overtogen. Die haat draagt, houdt zich 24
vreemd met zijn lippen; maar in zijn binnenste stelt hij bedrog
aan. Als hij met zijn stem smeekt, geloof hem niet, want zeven 25
gruwelen zijn in zijn hart. *Wiens* haat door bedrog bedekt is, 26
diens boosheid zal in de gemeente geopenbaard worden. Die een 27
kuil graaft, zal er in vallen, en die een steen wentelt, op hem zal
hij wederkeren. Een valse tong haat degenen, die zij verbrijzelt; 28
en een gladde mond maakt omstoting.

Beroem u niet over den dag van morgen; want gij weet niet, **27**
wat de dag zal baren. Laat u een vreemde prijzen, en niet uw 2
mond; een onbekende, en niet uw lippen. Een steen is zwaar, en 3
het zand gewichtig; maar de toornigheid des dwazen is zwaarder
dan die beide. Grimmigheid en overloping van toorn is wreed- 4
heid; maar wie zal voor nijdigheid bestaan? Openbare bestraffing 5
is beter dan verborgene liefde. De wonden des liefhebbers zijn 6
getrouw; maar de kussingen des haters zijn af te bidden. Een 7

verzadigde ziel vertreedt het honigzeem; maar aan een hongeri-
8 ge ziel is alle bitter zoet. Gelijk een vogel is, die uit zijn nest
9 omdoolt, alzo is een man, die omdoolt uit zijn plaats. Olie en
reukwerk verblijdt het hart; alzo is de zoetigheid van iemands
10 vriend, vanwege den raad der ziel. Verlaat uw vriend, noch den
vriend uws vaders niet; en ga ten huize uws broeders niet op den
dag van uw tegenspoed. Beter is een gebuur die nabij is, dan een
11 broeder, die verre is. Zijt wijs, mijn zoon, en verblijd mijn hart;
12 opdat ik mijn smader wat te antwoorden heb. De kloekzinnige
ziet het kwaad, *en* verbergt zich; de slechten gaan henen door,
13 *en* worden gestraft. Als *iemand* voor een vreemde borg gewor-
den is, neem zijn kleed, en pand hem voor een onbekende *vrouw.*
14 Die zijn vriend zegent met luider stem, zich des morgens vroeg
15 opmakende, het zal hem tot een vloek gerekend worden. Een
gedurige druiping ten dage des slagregens en een kijfachtige huis-
16 vrouw zijn even gelijk. Elkeen, die haar verbergt, zou den wind
17 verbergen, en de olie zijner rechterhand, *die* roept. Ijzer scherpt
men met ijzer; alzo scherpt een man het aangezicht zijns naasten.
18 Die den vijgeboom bewaart, zal zijn vrucht eten; en die zijn heer
19 waarneemt, zal geeerd worden. Gelijk *in het* water het aange-
zicht is tegen het aangezicht, alzo is des mensen hart tegen den
20 mens. De hel en het verderf worden niet verzadigd; alzo worden
21 de ogen des mensen niet verzadigd. De smeltkroes is voor het
zilver, en de oven voor het goud; alzo is een man naar zijn lof *te*
22 *proeven.* Al stiet gij den dwaas in een mortier met een stamper,
in het midden van het gestoten graan, zijn dwaasheid zou van hem
23 niet afwijken. Zijt naarstig, om het aangezicht uwer schapen te
24 kennen; zet uw hart op de kudden. Want de schat is niet tot in
25 eeuwigheid; of zal de kroon van geslacht tot geslacht zijn? Als
het gras zich openbaart, en de grasscheuten gezien worden, laat
26 de kruiden der bergen verzameld worden. De lammeren zullen
27 zijn tot uw kleding, en de bokken de prijs des velds. Daartoe
zult gij genoegzaamheid van geitenmelk *hebben* tot uw spijze, tot
spijze van uw huis, en leeftocht uwer maagden.

28 De goddelozen vlieden, waar geen vervolger is; maar elk recht-
2 vaardige is moedig, als een jonge leeuw. Om de overtreding des
lands zijn deszelfs vorsten vele; maar om verstandige *en* wetende
3 mensen zal insgelijks verlenging wezen. Een arm man, die de

geringen verdrukt, is een wegvagende regen, zodat er geen brood
zij. Die de wet verlaten, prijzen de goddelozen; maar die de 4
wet bewaren, mengen zich *in strijd* tegen hen. De kwade lieden 5
verstaan het recht niet; maar die den HEERE zoeken, verstaan
alles. De arme, wandelende in zijn oprechtheid, is beter, dan die 6
verkeerd is van wegen, al is hij rijk. Die de wet bewaart, is een 7
verstandig zoon; maar die der vraten metgezel is, beschaamt zijn
vader. Die zijn goed vermeerdert met woeker en met overwinst, 8
vergadert dat voor dengene, die zich des armen ontfermt. Die 9
zijn oor afwendt van de wet te horen, diens gebed zelfs zal een
gruwel zijn. Die de oprechten doet dwalen op een kwaden weg, 10
zal zelf in zijn gracht vallen; maar de vromen zullen het goede
beerven. Een rijk man is wijs in zijn ogen; maar de arme, die 11
verstandig is, doorzoekt hem. Als de rechtvaardigen opsprin- 12
gen van vreugde, is er grote heerlijkheid; maar als de goddelozen
opkomen, wordt de mens nauw gezocht. Die zijn overtredingen 13
bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal
barmhartigheid verkrijgen. Welgelukzalig is de mens, die gedu- 14
riglijk vreest; maar die zijn hart verhardt, zal in het kwaad vallen.
De goddeloze, heersende over een arm volk, is een brullende leeuw, 15
en een beer, die ginds en weder loopt. Een vorst, die van alle 16
verstand gebrek heeft, is ook veelvoudig in verdrukkingen; *maar*
die de gierigheid haat, zal de dagen verlengen. Een mens, ge- 17
drukt om het bloed ener ziel, zal naar den kuil toevlieden; men
ondersteune hem niet! Die oprecht wandelt, zal behouden wor- 18
den; maar die zich verkeerdelijk gedraagt in twee wegen, zal in
den enen vallen. Die zijn land bouwt, zal met brood verzadigd 19
worden; maar die ijdele *mensen* volgt, zal met armoede verzadigd
worden. Een gans getrouw man zal veelvoudig zijn in zegenin- 20
gen; maar die haastig is, om rijk te worden, zal niet onschuldig
wezen. De aangezichten te kennen, is niet goed; want een man 21
zal om een stuk broods overtreden. Die zich haast naar goed, 22
is een man van een boos oog; maar hij weet niet, dat het gebrek
hem overkomen zal. Die een mens bestraft, zal achterna gunst 23
vinden, meer dan die met de tong vleit. Wie zijn vader of zijn 24
moeder berooft, en zegt: Het is geen overtreding; die is des ver-
dervenden mans gezel. Die grootmoedig is, verwekt gekijf; maar 25
die op den HEERE vertrouwt, zal vet worden. Die op zijn hart 26

vertrouwt, die is een zot; maar die in wijsheid wandelt, die zal
27 ontkomen. Die den armen geeft, zal geen gebrek hebben; maar
28 die zijn ogen verbergt, zal veel vervloekt worden. Als de god-
delozen opkomen, verbergt zich de mens; maar als zij omkomen,
vermenigvuldigen de rechtvaardigen.
29 Een man, die, dikwijls bestraft zijnde, den nek verhardt, zal
2 schielijk verbroken worden, zodat er geen genezen aan is. Als
de rechtvaardigen groot worden, verblijdt zich het volk; maar als
3 de goddeloze heerst, zucht het volk. Een man, die de wijsheid
bemint, verblijdt zijn vader; maar die een metgezel der hoeren
4 is, brengt het goed door. Een koning houdt het land staande
door het recht; maar een, die tot geschenken genegen is, verstoort
5 hetzelve. Een man, die zijn naaste vleit, spreidt een net uit voor
6 deszelfs gangen. In de overtreding eens bozen mans is een strik;
7 maar de rechtvaardige juicht en is blijde. De rechtvaardige neemt
kennis van de rechtzaak der armen; *maar* de goddeloze begrijpt de
8 wetenschap niet. Spotdrijvende lieden blazen een stad aan *brand*;
9 maar de wijzen keren den toorn af. Een wijs man, met een dwaas
man in rechten zich begeven hebbende, hetzij dat hij beroerd is
10 of lacht, zo is er toch geen rust. Bloedgierige lieden haten den
11 vrome; maar de oprechten zoeken zijn ziel. Een zot laat zijn
gansen geest uit, maar de wijze wederhoudt dien achterwaarts.
12 Een heerser, die op leugentaal acht geeft, al zijn dienaars zijn
13 goddeloos. De arme en de bedrieger ontmoeten elkander; de
14 HEERE verlicht hun beider ogen. Een koning, die de armen in
trouw recht doet, diens troon zal in eeuwigheid bevestigd worden.
15 De roede, en de bestraffing geeft wijsheid; maar een kind, dat *aan*
16 *zich zelf* gelaten is, beschaamt zijn moeder. Als de goddelozen
velen worden, wordt de overtreding veel; maar de rechtvaardigen
17 zullen hun val aanzien. Tuchtig uw zoon, en hij zal u gerustheid
18 aandoen, en hij zal uw ziel vermakelijkheden geven. Als er geen
profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij, die
19 de wet bewaart. Een knecht zal door de woorden niet getuchtigd
worden; hoewel hij *u* verstaat, nochtans zal hij niet antwoorden.
20 Hebt gij een man gezien, die haastig in zijn woorden is? Van een
21 zot is meer verwachting dan van hem. Als men zijn knecht van
jongs op weeldig houdt, hij zal in zijn laatste een zoon *willen* zijn.
22 Een toornig man verwekt gekijf; en de grammoedige is veelvoudig

in overtreding. De hoogmoed des mensen zal hem vernederen; 23
maar de nederige van geest zal de eer vasthouden. Die met een 24
dief deelt, haat zijn ziel; hij hoort een vloek, en hij geeft het niet
te kennen. De siddering des mensen legt een strik; maar die op 25
den HEERE vertrouwt, zal in een hoog vertrek gesteld worden.
Velen zoeken het aangezicht des heersers; maar een ieders recht is 26
van den HEERE. Een ongerechtig man is den rechtvaardige een 27
gruwel; maar die recht is van weg, is den goddeloze een gruwel.

De woorden van Agur, den zoon van Jake; een last. De man **30**
spreekt tot Ithiel, tot Ithiel en Uchal. Voorwaar, ik ben onver- 2
nuftiger dan iemand; en ik heb geen mensenverstand; En ik heb 3
geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend.
Wie is ten hemel opgeklommen, en nedergedaald? Wie heeft den 4
wind in Zijn vuisten verzameld? Wie heeft de wateren in een
kleed gebonden? Wie heeft al de einden der aarde gesteld? Hoe
is Zijn Naam, en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet?
Alle rede Gods is doorlouterd; Hij is een Schild dengenen, die op 5
Hem betrouwen. Doe niet tot Zijn woorden, opdat Hij u niet 6
bestraffe, en gij leugenachtig bevonden wordt. Twee dingen heb 7
ik van U begeerd, onthoud ze mij niet, eer ik sterve; Ijdelheid en 8
leugentaal doe verre van mij; armoede of rijkdom geef mij niet;
voed mij met het brood mijns bescheiden deels; Opdat ik, zat 9
zijnde, *U* dan niet verloochene, en zegge: Wie is de HEERE? of
dat ik, verarmd zijnde, dan niet stele, en den Naam mijns Gods
aantaste. Achterklap niet van den knecht bij zijn heer, opdat hij 10
u niet vloeke, en gij schuldig wordt. Daar is een geslacht, dat 11
zijn vader vervloekt, en zijn moeder niet zegent; Een geslacht, 12
dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek niet gewassen is; Een 13
geslacht, welks ogen hoog zijn, en welks oogleden verheven zijn;
Een geslacht, welks tanden zwaarden, en welks baktanden messen 14
zijn, om de ellendigen van de aarde en de nooddruftigen van on-
der de mensen te verteren. De bloedzuiger heeft twee dochters: 15
Geef, geef! Deze drie dingen worden niet verzadigd; *ja*, vier zeg-
gen niet: Het is genoeg! Het graf, de gesloten baarmoeder, de 16
aarde, *die* van water niet verzadigd wordt, en het vuur zegt niet:
Het is genoeg! Het oog, *dat* den vader bespot, of de gehoorzaam- 17
heid der moeder veracht, dat zullen de raven der beek uitpikken,
en des arends jongen zullen het eten. Deze drie dingen zijn voor 18

19 mij te wonderlijk, ja, vier, die ik niet weet: De weg eens arends
in den hemel; de weg ener slang op een rotssteen; de weg van een
schip in het hart der zee; en de weg eens mans bij een maagd.
20 Alzo is de weg ener overspelige vrouw; zij eet en wist haar mond,
21 en zegt: Ik heb geen ongerechtigheid gewrocht! Om drie dingen
22 ontroert zich de aarde, ja, om vier, *die* zij niet dragen kan: Om
een knecht, als hij regeert; en een dwaas, als hij van brood verza-
23 digd is; Om een hatelijke *vrouw*, als zij getrouwd wordt; en een
24 dienstmaagd, als zij erfgenaam is van haar vrouw. Deze vier zijn
van de kleinste der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid wel
25 voorzien. De mieren zijn een onsterk volk; evenwel bereiden zij
26 in de zomer haar spijs. De konijnen zijn een machteloos volk;
27 nochtans stellen zij hun huis in den rotssteen. De sprinkhanen
hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende
28 *in hopen*. De spinnekop grijpt met de handen, en is in de palei-
29 zen der koningen. Deze drie maken een goeden tred; ja, vier zijn
30 er, die een goeden gang maken; De oude leeuw geweldig onder de
31 gedierten, die voor niemand zal wederkeren; Een windhond van
goede lenden, of een bok; en een koning, die niet tegen te staan
32 is. Zo gij dwaselijk gehandeld hebt, met u te verheffen, en zo gij
33 kwaad bedacht hebt, de hand op den mond! Want de drukking
der melk brengt boter voort, en de drukking van den neus brengt
bloed voort, en de drukking des toorns brengt twist voort.
31 De woorden van den koning Lemuël; de last, maarmede zijn
2 moeder hem onderwees. Wat, o mijn zoon, en wat, o zoon mijns
3 buiks? ja, wat, o zoon mijner geloften? Geeft aan de vrouwen uw
4 vermogen niet, noch uw wegen, om koningen te verdelgen. Het
komt den koningen niet toe, o Lemuël! het komt den koningen
niet toe wijn te drinken, en den prinsen, sterken drank te begeren;
5 Opdat hij niet drinke, en het gezette vergete, en de rechtzaak van
6 alle verdrukten verandere. Geeft sterken drank dengene, die ver-
loren gaat, en wijn dengenen, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn;
7 Dat hij drinke, en zijn armoede vergete, en zijner moeite niet meer
8 gedenke. Open uw mond voor den stomme, voor de rechtzaak
9 van allen, die omkomen zouden. Open uw mond; oordeel ge-
10 rechtelijk, en doe den verdrukte en nooddruftige recht. *Aleph.*
Wie zal een deugdelijke huisvrouw vinden? Want haar waardij is
11 verre boven de robijnen. *Beth.* Het hart haars heren vertrouwt

op haar, zodat hem geen goed zal ontbreken. *Gimel.* Zij doet 12
hem goed en geen kwaad, al de dagen haars levens. *Daleth.* Zij 13
zoekt wol en vlas, en werkt met lust harer handen. *He.* Zij is 14
als de schepen eens koopmans; zij doet haar brood van verre ko-
men. *Vau.* En zij staat op, als het nog nacht is, en geeft haar 15
huis spijze, en haar dienstmaagden het bescheiden deel. *Zain.* 16
Zij denkt om een akker, en krijgt hem; van de vrucht harer han-
den plant zij een wijngaard. *Cheth.* Zij gordt haar lenden met 17
kracht, en zij versterkt haar armen. *Teth.* Zij smaakt, dat haar 18
koophandel goed is; haar lamp gaat des nachts niet uit. *Jod.* Zij 19
steekt haar handen uit naar de spil, en haar handpalmen vatten
den spinrok. *Caph.* Zij breidt haar handpalm uit tot den ellen- 20
dige; en zij steekt haar handen uit tot den nooddruftige. *Lamed.* 21
Zij vreest voor haar huis niet vanwege de sneeuw; want haar gan-
se huis is met dubbele klederen gekleed. *Mem.* Zij maakt voor 22
zich tapijtsieraad; haar kleding is fijn linnen en purper. *Nun.* 23
Haar man is bekend in de poorten, als hij zit met de oudsten
des lands. *Samech.* Zij maakt fijn lijnwaad en verkoopt het; en 24
zij levert den koopman gordelen. *Ain.* Sterkte en heerlijkheid 25
zijn haar kleding; en zij lacht over den nakomenden dag. *Pe.* 26
Zij doet haar mond open met wijsheid; en op haar tong is leer
der goeddadigheid. *Tsade.* Zij beschouwt de gangen van haar 27
huis; en het brood der luiheid eet zij niet. *Koph.* Haar kinde- 28
ren staan op, en roemen haar welgelukzalig; *ook* haar man, en hij
prijst haar, *zeggende*: *Resch.* Vele dochteren hebben deugdelijke 29
gehandeld; maar gij gaat die allen te boven. *Schin.* De bevallig- 30
heid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid; *maar* een vrouw, die
den HEERE vreest, die zal geprezen worden. *Thau.* Geef haar 31
van de vrucht harer handen, en laat haar werken haar prijzen in
de poorten.

Prediker

1 De woorden van den prediker, den zoon van David, den
2 koning te Jeruzalem. Ijdelheid der ijdelheden, zegt de
prediker; ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid.
3 Wat voordeel heeft de mens van al zijn arbeid, dien
4 hij arbeidt onder de zon? Het ene geslacht gaat, en het andere
5 geslacht komt; maar de aarde staat in der eeuwigheid. Ook rijst
de zon op, en de zon gaat onder, en zij hijgt naar haar plaats,
6 waar zij oprees. Zij gaat naar het zuiden, en zij gaat om naar
het noorden; de wind gaat steeds omgaande, en de wind keert
7 weder tot zijn omgangen. Al de beken gaan in de zee, nochtans
wordt de zee niet vol; naar de plaats, waar de beken heengaan,
8 derwaarts gaande keren zij weder. Al deze dingen worden *zo*
moede, dat het niemand zou kunnen uitspreken; het oog wordt
niet verzadigd met zien; en het oor wordt niet vervuld van horen.
9 Hetgeen er geweest is, hetzelve zal er zijn, en hetgeen er gedaan is,
hetzelve zal er gedaan worden; zodat er niets nieuws is onder de
10 zon. Is er enig ding, waarvan men zou kunnen zeggen: Ziet dat,
het is nieuw? Het is alreeds geweest in de eeuwen, die voor ons
11 geweest zijn. Er is geen gedachtenis van de voorgaande dingen;
en van de navolgende dingen, die zijn zullen, van dezelve zal ook
12 geen gedachtenis zijn bij degenen, die namaals wezen zullen. Ik,
13 prediker, was koning over Israel te Jeruzalem. En ik begaf mijn
hart om met wijsheid te onderzoeken, en na te speuren al wat er
geschiedt onder den hemel. Deze moeilijke bezigheid heeft God
den kinderen der mensen gegeven, om zich daarin te bekomme-
14 ren. Ik zag al de werken aan, die onder de zon geschieden; en
15 ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes. Het kromme
kan niet recht gemaakt worden; en hetgeen ontbreekt, kan niet
16 geteld worden. Ik sprak met mijn hart, zeggende: Zie, ik heb
wijsheid vergroot en vermeerderd, boven allen, die voor mij te
Jeruzalem geweest zijn; en mijn hart heeft veel wijsheid en weten-
17 schap gezien. En ik begaf mijn hart om wijsheid en wetenschap

te weten, onzinnigheden en dwaasheid; ik ben gewaar geworden,
dat ook dit een kwelling des geestes is. Want in veel wijsheid is 18
veel verdriet; en die wetenschap vermeerdert, vermeerdert smart.
Ik zeide in mijn hart: Nu, welaan, ik zal u beproeven door **2**
vreugde; derhalve zie het goede aan; maar zie, ook dat was ij-
delheid. Tot het lachen zeide ik: Gij zijt onzinnig, en tot de 2
vreugde: Wat maakt deze? Ik heb in mijn hart nagespeurd, om 3
mijn vlees op te houden in den wijn, (nochtans leidende mijn hart
in wijsheid) en om de dwaasheid vast te houden, totdat ik zou zien
wat den kinderen der mensen het best ware, dat zij doen zouden
onder den hemel, *gedurende* het getal der dagen huns levens. Ik 4
maakte mij grote werken, ik bouwde mij huizen, ik plantte mij
wijngaarden. Ik maakte mij hoven en lusthoven, en ik plantte 5
bomen in dezelve, van allerlei vrucht. Ik maakte mij vijvers van 6
wateren, om daarmede te bewateren het woud, dat met bomen
groende. Ik kreeg knechten en maagden, en ik had kinderen des 7
huizes; ook had ik een groot bezit van runderen en schapen, meer
dan allen, die voor mij te Jeruzalem geweest waren. Ik verga- 8
derde mij ook zilver en goud, en kleinoden der koningen en der
landschappen; ik bestelde mij zangers en zangeressen, en wellus-
tigheden der mensenkinderen, snarenspel, ja, allerlei snarenspel.
En ik werd groot, en nam toe, meer dan iemand, die voor mij te 9
Jeruzalem geweest was; ook bleef mijn wijsheid mij bij. En al wat 10
mijn ogen begeerden, dat onttrok ik hun niet; ik wederhield mijn
hart niet van enige blijdschap, maar mijn hart was verblijd vanwe-
ge al mijn arbeid; en dit was mijn deel van al mijn arbeid. Toen 11
wendde ik mij tot al mijn werken, die mijn handen gemaakt had-
den, en tot den arbeid, dien ik werkende gearbeid had; ziet, het
was al ijdelheid en kwelling des geestes, en daarin was geen voor-
deel onder de zon. Daarna wendde ik mij, om te zien wijsheid, 12
ook onzinnigheden en dwaasheid; want hoe zou een mens, die den
koning nakomen zal, *doen* hetgeen alrede gedaan is? Toen zag ik, 13
dat de wijsheid uitnemendheid heeft boven de dwaasheid, gelijk
het licht uitnemendheid heeft boven de duisternis. De ogen des 14
wijzen zijn in zijn hoofd, maar de zot wandelt in de duisternis.
Toen bemerkte ik ook, dat enerlei geval hun allen bejegent. Dies 15
zeide ik in mijn hart: Gelijk het den dwaze bejegent, zal het ook
mijzelven bejegenen; waarom heb ik dan toen meer naar wijsheid

gestaan? Toen sprak ik in mijn hart, dat ook hetzelve ijdelheid
16 was. Want er zal in eeuwigheid niet meer gedachtenis van een
wijze, dan van een dwaas zijn; aangezien hetgeen nu is, in de toe-
komende dagen altemaal vergeten wordt; en hoe sterft de wijze
17 met den zot? Daarom haatte ik dit leven, want dit werk dacht
mij kwaad, dat onder de zon geschiedt; want het is al ijdelheid
18 en kwelling des geestes. Ik haatte ook al mijn arbeid, dien ik
bearbeid had onder de zon, dat ik dien zou achterlaten aan een
19 mens, die na mij wezen zal. Want wie weet, of hij wijs zal zijn,
of dwaas? Evenwel zal hij heersen over al mijn arbeid, dien ik
bearbeid heb en dien ik wijselijk beleid heb onder de zon. Dat is
20 ook ijdelheid. Daarom keerde ik mij om, om mijn hart te doen
wanhopen over al den arbeid, dien ik bearbeid heb onder de zon.
21 Want er is een mens, wiens arbeid in wijsheid, en in wetenschap,
en in geschiktheid is; nochtans zal hij dien overgeven tot zijn deel,
aan een mens, die daaraan niet gearbeid heeft. Dit is ook ijdel-
22 heid en een groot kwaad. Wat heeft toch die mens van al zijn
arbeid, en van de kwellingen zijns harten, dien hij is bearbeidende
23 onder de zon? Want al zijn dagen zijn smarten, en zijn bezigheid
is verdriet; zelfs des nachts rust zijn hart niet. Datzelve is ook
24 ijdelheid. Is het *dan* niet goed voor den mens, dat hij ete en
drinke, en dat hij zijn ziel het goede doe genieten in zijn arbeid?
25 Ik heb ook gezien, dat zulks van de hand Gods is. (Want wie
zou er van eten, of wie zou zich *daartoe* haasten, meer dan ik
26 zelf?) Want Hij geeft wijsheid, en wetenschap, en vreugde den
mens, die goed is voor Zijn aangezicht; maar den zondaar geeft
Hij bezigheid om te verzamelen en te vergaderen, opdat Hij het
geve dien, die goed is voor Gods aangezicht. Dit is ook ijdelheid
en kwelling des geestes.

3 Alles heeft een bestemden tijd, en alle voornemen onder den
2 hemel heeft zijn tijd. Er is een tijd om geboren te worden, en
een tijd om te sterven; een tijd om te planten, en een tijd om
3 het geplante uit te roeien; Een tijd om te doden, en een tijd om
te genezen; een tijd om af te breken, en een tijd om te bouwen;
4 Een tijd om te wenen, en een tijd om te lachen; een tijd om te
5 kermen, en een tijd om op te springen; Een tijd om stenen weg
te werpen, en een tijd om stenen te vergaderen; een tijd om te
6 omhelzen, en een tijd om verre te zijn van omhelzen; Een tijd om

te zoeken, en een tijd om verloren te laten gaan; een tijd om te
bewaren, en een tijd om weg te werpen; Een tijd om te scheuren, 7
en een tijd om toe te naaien; een tijd om te zwijgen, en een tijd
om te spreken; Een tijd om lief te hebben, en een tijd om te 8
haten; een tijd van oorlog, en een tijd van vrede. Wat voordeel 9
heeft hij, die werkt, van hetgeen hij bearbeidt? Ik heb gezien 10
de bezigheid, die God den kinderen der mensen gegeven heeft,
om zichzelven daarmede te bekommeren. Hij heeft ieder ding 11
schoon gemaakt op zijn tijd; ook heeft Hij de eeuw in hun hart
gelegd, zonder dat een mens het werk, dat God gemaakt heeft,
kan uitvinden, van het begin tot het einde toe. Ik heb gemerkt, 12
dat er niets beters voor henlieden is, dan zich te verblijden, en
goed te doen in zijn leven. Ja ook, dat ieder mens ete en drinke, 13
en het goede geniete van al zijn arbeid, *Dit* is een gave Gods.
Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, en 14
er is niet toe te doen, noch is er af te doen; en God doet *dat*,
opdat men vreze voor Zijn aangezicht. Hetgeen geweest is, dat 15
is nu, en wat wezen zal, dat is alrede geweest; en God zoekt
het weggedrevene; Verder heb ik ook gezien onder de zon, ter 16
plaatse des gerichts, aldaar was goddeloosheid; en ter plaatse der
gerechtigheid, aldaar was goddeloosheid. Ik zeide in mijn hart: 17
God zal den rechtvaardige en den goddeloze oordelen; want aldaar
is de tijd voor alle voornemen, en over alle werk. Ik zeide in mijn 18
hart van de gelegenheid der mensenkinderen, dat God hen zal
verklaren, en dat zij zullen zien, dat zij *als* de beesten zijn aan
zichzelven. Want wat den kinderen der mensen wedervaart, dat 19
wedervaart ook den beesten; en enerlei wedervaart hun *beiden*;
gelijk die sterft, alzo sterft deze, en zij allen hebben enerlei adem,
en de uitnemendheid der mensen boven de beesten is geen; want
allen zijn zij ijdelheid. Zij gaan allen naar een plaats; zij zijn allen 20
uit het stof, en zij keren allen weder tot het stof. Wie merkt, dat 21
de adem van de kinderen der mensen opvaart naar boven, en de
adem der beesten nederwaarts vaart in de aarde? Dies heb ik 22
gezien, dat er niets beters is, dan dat de mens zich verblijde in
zijn werken, want dat is zijn deel; want wie zal hem daarhenen
brengen, dat hij ziet, hetgeen na hem geschieden zal?

Daarna wende ik mij, en zag aan al de onderdrukkingen, die **4**
onder de zon geschieden; en ziet, er waren de tranen der ver-

drukten, en dergenen, die geen trooster hadden; en aan de zijde
hunner verdrukkers was macht, zij daarentegen hadden geen ver-
2 trooster. Dies prees ik de doden, die alrede gestorven waren,
3 boven de levenden, die tot nog toe levend zijn. Ja, hij is beter
dan die beiden, die nog niet geweest is, die niet gezien heeft het
4 boze werk, dat onder de zon geschiedt. Verder zag ik al den
arbeid en alle geschikkelijkheid des werks, dat het den mens nijd
van zijn naaste *aanbrengt*. Dat is ook ijdelheid en kwelling des
5 geestes. De zot vouwt zijn handen samen, en eet zijn eigen vlees.
6 Een hand vol *met* rust is beter, dan beide de vuisten vol *met* ar-
7 beid en kwelling des geestes. Ik wendde mij wederom, en ik zag
8 een ijdelheid onder de zon; Daar is er een, en geen tweede; hij
heeft ook geen kind, noch broeder; nochtans is van al zijn arbeid
geen einde; ook wordt zijn oog niet verzadigd van den rijkdom,
en *zegt niet*: Voor wien arbeide ik toch, en doe mijn ziel gebrek
hebben van het goede? Dit is ook ijdelheid, en het is een moeilijke
9 bezigheid. Twee zijn beter dan een; want zij hebben een goede
10 beloning van hun arbeid; Want indien zij vallen, de een richt zijn
metgezel op; maar wee den ene, die gevallen is, want er is geen
11 tweede om hem op te helpen. Ook, indien twee te zamen liggen,
zo hebben zij warmte; maar hoe zou een *alleen* warm worden?
12 En indien iemand den een mocht overweldigen, zo zullen de twee
tegen hem bestaan; en een drievoudig snoer wordt niet haast ge-
13 broken. Beter is een arm en wijs jongeling, dan een oud en zot
14 koning, die niet weet van meer vermaand te worden. Want een
komt uit het gevangenhuis, om koning te zijn; daar ook een, die in
15 zijn koninkrijk geboren is, verarmt. Ik zag al de levenden wan-
delen onder de zon, met den jongeling, den tweede, die in diens
16 plaats staan zal. Er is geen einde van al het volk, van allen, die
voor hen geweest zijn; de nakomelingen zullen zich ook over hem
niet verblijden; gewisselijk, dat is ook ijdelheid en kwelling des
geestes.

5 (04:17) Bewaar uw voet, als gij tot het huis Gods ingaat, en zijt
liever nabij om te horen, dan om der zotten slachtoffer te geven;
2 want zij weten niet, dat zij kwaad doen. (05:1) Wees niet te snel
met uw mond, en uw hart haaste niet een woord voort te brengen
voor Gods aangezicht; want God is in den hemel, en gij zijt op de
3 aarde; daarom laat uw woorden weinig zijn. (05:2) Want *gelijk*

de droom komt door veel bezigheid, alzo de stem des zots door de
veelheid der woorden. (05:3) Wanneer gij een gelofte aan God 4
zult beloofd hebben, stel niet uit dezelve te betalen; want Hij
heeft geen lust aan zotten; wat gij zult beloofd hebben, betaal
het. (05:4) Het is beter, dat gij niet belooft, dan dat gij belooft 5
en niet betaalt. (05:5) Laat uw mond niet toe, dat hij uw vlees 6
zou doen zondigen; en zeg niet voor het aangezicht des engels,
dat het een dwaling was; waarom zou God grotelijks toornen, om
uwer stemme wille, en verderven het werk uwer handen? (05:6) 7
Want gelijk in de veelheid der dromen ijdelheden zijn, alzo *in* veel
woorden; maar vrees gij God! (05:7) Indien gij de onderdrukking 8
des armen, en de beroving des gerichts en der gerechtigheid ziet in
een landschap, verwonder u niet over zulk een voornemen; want
die hoger is dan de hoge, neemt er acht op; en daar zijn hogen bo-
ven henlieden. (05:8) Het voordeel des aardrijks is voor allen: de 9
koning zelfs wordt van het veld gediend. (05:9) Die het geld lief- 10
heeft, wordt van het geld niet zat; en wie den overvloed liefheeft,
wordt van het inkomen niet *zat*. Dit is ook ijdelheid. (05:10) 11
Waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die
het eten; wat nuttigheid hebben dan de bezitters daarvan, dan
het gezicht hunner ogen? (05:11) De slaap des arbeiders is zoet, 12
hij hebbe weinig of veel gegeten; maar de zatheid des rijken laat
hem niet slapen. (05:12) Er is een kwaad, dat krankheid aan- 13
brengt, *hetwelk* ik zag onder de zon: rijkdom van zijn bezitters
bewaard tot hun eigen kwaad. (05:13) Of de rijkdom zelf vergaat 14
door een moeilijke bezigheid; en hij gewint een zoon, en er is niet
met al in zijn hand. (05:14) Gelijk als hij voortgekomen is uit 15
zijner moeders buik, *alzo* zal hij naakt wederkeren, gaande gelijk
hij gekomen was; en hij zal niet medenemen van zijn arbeid, dat
hij met zijn hand zou wegdragen. (05:15) Daarom is dit ook een 16
kwaad, dat krankheid aanbrengt; dat hij in alle manier, gelijk hij
gekomen is, alzo heen gaat; en wat voordeel is het hem, dat hij
in den wind gearbeid heeft? (05:16) Dat hij ook al zijn dagen 17
in duisternis gegeten heeft; en dat hij veel verdriets gehad heeft,
ook zijn krankheid, en onstuimigen toorn? (05:17) Ziet, wat ik 18
gezien heb, een goede zaak, die schoon is: te eten en te drinken,
en te genieten het goede van al zijn arbeid, dien hij bearbeid heeft
onder de zon, *gedurende* het getal der dagen zijns levens, hetwelk

19 God hem geeft; want dat is zijn deel. (05:18) Ook een iegelijk
mens, aan denwelken God rijkdom en goederen gegeven heeft, en
Hij geeft hem de macht, om daarvan te eten, en om zijn deel te
nemen, en om zich te verheugen van zijn arbeid, datzelve is een
20 gave van God. (05:19) Want hij zal niet veel gedenken aan de
dagen zijns levens, dewijl *hem* God verhoort in de blijdschap zijns
harten.
6 Er is een kwaad, dat ik gezien heb onder de zon, en het is
2 veel onder de mensen: Een man, denwelken God gegeven heeft
rijkdom, en goederen, en eer; en hij heeft voor zijn ziel aan geen
ding gebrek, van alles wat hij begeert; en God geeft hem de macht
niet, om daarvan te eten, maar dat een vreemd man dat opeet.
3 Dit is *ook* ijdelheid en een kwade smart. Indien een man honderd
kinderen gewon, en vele jaren leefde, zodat de dagen zijner jaren
veel waren, doch zijn ziel niet verzadigd werd van het goed, en hij
ook geen begrafenis had; ik zeg, dat een misdracht beter is dan hij.
4 Want met ijdelheid komt zij, en in duisternis gaat zij weg, en met
5 duisternis wordt haar naam bedekt. Ook heeft zij de zon niet
6 gezien, noch bekend; zij heeft meer rust, dan hij. Ja, al leefde hij
schoon tweemaal duizend jaren, en het goede niet zag; gaan zij
7 niet allen naar een plaats? Al de arbeid des mensen is voor zijn
8 mond; en nochtans wordt de begeerlijkheid niet vervuld. Want
wat heeft de wijze meer dan de zot? Wat heeft de arme *meer*,
9 die voor de levenden weet te wandelen? Beter is het aanzien der
ogen, dan het wandelen der begeerlijkheid. Dit is ook ijdelheid
10 en kwelling des geestes. Wat ook iemand zij, alrede is zijn naam
genoemd, en het is bekend, dat hij een mens is; en dat hij niet
11 kan rechten met dien, die sterker is dan hij. Voorwaar, er zijn
veel dingen, die de ijdelheid vermeerderen; wat heeft de mens te
12 meer *daarvan*? Want wie weet, wat goed is voor den mens in dit
leven, *gedurende* het getal der dagen van het leven zijner ijdelheid,
welke hij doorbrengt als een schaduw? Want wie kan den mens
aanzeggen, wat na hem wezen zal onder de zon?
7 Beter is een *goede* naam, dan goede olie, en de dag des doods,
2 dan de dag, dat iemand geboren wordt. Het is beter te gaan
in het klaaghuis, dan te gaan in het huis des maaltijds; *want*
in hetzelve is het einde aller mensen, en de levende legt het in
3 zijn hart. Het treuren is beter dan het lachen; want door de

droefheid des aangezichts wordt het hart gebeterd. Het hart der 4
wijzen is in het klaaghuis; maar het hart der zotten in het huis
der vreugde. Het is beter te horen het bestraffen des wijzen, dan 5
dat iemand hore het gezang der dwazen. Want gelijk het geluid 6
der doornen onder een pot is, alzo is het lachen eens zots. Dit
is ook ijdelheid. Voorwaar, de onderdrukking zou wel een wijze 7
dol maken; en het geschenk verderft het hart. Het einde van 8
een ding is beter dan zijn begin; de lankmoedige is beter dan de
hoogmoedige. Zijt niet haastig in uw geest om te toornen; want 9
de toorn rust in den boezem der dwazen. Zeg niet: Wat is er, 10
dat de vorige dagen beter geweest zijn, dan deze? Want gij zoudt
naar zulks niet uit wijsheid vragen. De wijsheid is goed met een 11
erfdeel; en degenen, die de zon aanschouwen, hebben voordeel
daarvan. Want de wijsheid is tot een schaduw, *en* het geld is 12
tot een schaduw; maar de uitnemendheid der wetenschap is, dat
de wijsheid haar bezitters het leven geeft. Aanmerk het werk 13
Gods; want wie kan recht maken, dat Hij krom gemaakt heeft?
Geniet het goede ten dage des voorspoeds, maar ten dage des 14
tegenspoeds, zie toe; *want* God maakt ook den een tegenover den
ander, ter oorzake dat de mens niet zou vinden iets, dat na hem zal
zijn. Dit alles heb ik gezien in de dagen mijner ijdelheid; er is een 15
rechtvaardige, die in zijn gerechtigheid omkomt; daarentegen is er
een goddeloze, die in zijn boosheid *zijn dagen* verlengt. Wees niet 16
al te rechtvaardig, noch houd uzelven al te wijs; waarom zoudt
gij verwoesting over u brengen? Wees niet al te goddeloos, noch 17
wees *al* te dwaas; waarom zoudt gij sterven buiten uw tijd? Het 18
is goed, dat gij daaraan vasthoudt, en trek ook uw hand van dit
niet af; want die God vreest, dien ontgaat dat al. De wijsheid 19
versterkt den wijze meer dan tien heerschappers, die in een stad
zijn. Voorwaar, er is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed 20
doet, en niet zondigt. Geef ook uw hart niet tot alle woorden, 21
die men spreekt, opdat gij niet hoort, dat uw knecht u vloekt.
Want uw hart heeft ook veelmalen bekend, dat gij ook anderen 22
gevloekt hebt. Dit alles heb ik met wijsheid verzocht; ik zeide: Ik 23
zal wijsheid bekomen, maar zij was *nog* verre van mij. Hetgeen 24
verre af is, en zeer diep, wie zal dat vinden? Ik keerde mij om, en 25
mijn hart, om te weten, en om na te sporen, en te zoeken wijsheid
en een sluitrede; en om te weten de goddeloosheid der zotheid, en

26 de dwaasheid der onzinnigheden. En ik vond een bitterder ding,
dan de dood: een vrouw, welker hart netten en garen, *en* haar
handen banden zijn; wie goed is voor Gods aangezicht, zal van
haar ontkomen; daarentegen de zondaar zal van haar gevangen
27 worden. Ziet, dit heb ik gevonden, zegt de prediker, het ene
28 bij het andere, om de sluitrede te vinden; Dewelke mijn ziel nog
zoekt, maar ik heb haar niet gevonden: een man uit duizend
heb ik gevonden; maar een vrouw onder die allen heb ik niet
29 gevonden. Alleenlijk ziet, dit heb ik gevonden, dat God den
mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben veel vonden gezocht.
8 Wie is gelijk de wijze, en wie weet de uitlegging der dingen?
De wijsheid der mensen verlicht zijn aangezicht, en de stuursheid
2 zijns aangezichts wordt *daardoor* veranderd. Ik *zeg*: Neem acht
op den mond des konings; doch naar de gelegenheid van den eed
3 Gods. Haast u niet weg te gaan van zijn aangezicht; blijf niet
4 staande in een kwade zaak; want al wat hem lust, doet hij. Waar
het woord des konings is, daar is heerschappij; en wie zal tot hem
5 zeggen: Wat doet gij? Wie het gebod onderhoudt, zal niets
kwaads gewaar worden; en het hart eens wijzen zal tijd en wijze
6 weten. Want een ieder voornemen heeft tijd en wijze, dewijl het
7 kwaad des mensen veel is over hem. Want hij weet niet, wat er
geschieden zal; want wie zal het hem te kennen geven, wanneer
8 het geschieden zal? Er is geen mens, die heerschappij heeft over
den geest, om den geest in te houden; en hij heeft geen heerschap-
pij over den dag des doods; ook geen geweer in dezen strijd; ook
9 zal de goddeloosheid haar meesters niet verlossen. Dit alles heb
ik gezien, toen ik mijn hart begaf tot alle werk, dat onder de zon
geschiedt: er is een tijd, dat de *ene* mens over den *anderen* mens
10 heerst, hem ten kwade. Alzo heb ik ook gezien de goddelozen,
die begraven waren, en *degenen*, *die* kwamen, en uit de plaats des
Heiligen gingen, die werden vergeten in die stad, *in* dewelke zij
11 recht gedaan hadden. Dit is ook ijdelheid. Omdat niet haastelijk
het oordeel *over* de boze daad geschiedt, daarom is het hart van
12 de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen. Hoewel
een zondaar honderd *maal* kwaad doet, en *God* hem *de dagen* ver-
lengt; zo weet ik toch, dat het dien zal welgaan, die God vrezen,
13 die voor Zijn aangezicht vrezen. Maar den goddeloze zal het niet
welgaan, en hij zal de dagen niet verlengen; hij zal zijn gelijk een

schaduw, omdat hij voor Gods aangezicht niet vreest. Er is *nog* 14
een ijdelheid, die op aarde geschiedt: dat er zijn rechtvaardigen,
dien het wedervaart naar het werk der goddelozen, en er zijn god-
delozen, dien het wedervaart naar het werk der rechtvaardigen.
Ik zeg, dat dit ook ijdelheid is. Daarom prees ik de blijdschap, 15
dewijl de mens niets beters heeft onder de zon, dan te eten, en
te drinken, en blijde te zijn; want dat zal hem aankleven van zijn
arbeid, de dagen zijns levens, die hem God geeft onder de zon.
Als ik mijn hart begaf, om wijsheid te weten, en om aan te zien 16
de bezigheid, die op de aarde geschiedt, dat men ook, des daags
of des nachts, den slaap niet ziet met zijne ogen; Toen zag ik al 17
het werk Gods, dat de mens niet kan uitvinden, het werk, dat on-
der de zon geschiedt, om hetwelk een mens arbeidt om te zoeken,
maar hij zal het niet uitvinden; ja, indien ook een wijze zeide, dat
hij het zou weten, zo zal hij het *toch* niet kunnen uitvinden.

Zekerlijk, dit alles heb ik in mijn hart gelegd, opdat ik dit al- **9**
les klaarlijk mocht verstaan, dat de rechtvaardigen, en de wijzen,
en hun werken in de hand Gods zijn; ook liefde, ook haat, weet
de mens niet *uit* al hetgeen voor zijn aangezicht is. Alle ding 2
wedervaart hun, gelijk aan alle *anderen*; enerlei wedervaart den
rechtvaardige en den goddeloze, den goede en den reine, als den
onreine; zo dien, die offert, als dien, die niet offert; gelijk den goe-
de, alzo *ook* den zondaar, dien, die zweert, gelijk dien, die den eed
vreest. Dit is een kwaad onder alles, wat onder de zon geschiedt, 3
dat enerlei ding allen wedervaart, en dat ook het hart der men-
senkinderen vol boosheid is, en dat er in hun leven onzinnigheden
zijn in hun hart; en daarna *moeten* zij naar de doden toe. Want 4
voor dengene, die vergezelschapt is bij alle levenden, is er hoop;
want een levende hond is beter dan een dode leeuw. Want de 5
levenden weten, dat zij sterven zullen, maar de doden weten niet
met al; zij hebben ook geen loon meer, maar hun gedachtenis is
vergeten. Ook is alrede hun liefde, ook hun haat, ook hun nij- 6
digheid vergaan; en zij hebben geen deel meer in *deze* eeuw in
alles, wat onder de zon geschiedt. Ga *dan* heen, eet uw brood 7
met vreugde, en drink uw wijn van goeder harte; want God heeft
alrede een behagen aan uw werken. Laat uw klederen te allen 8
tijd wit zijn, en laat op uw hoofd geen olie ontbreken. Geniet 9
het leven met de vrouw, die gij liefhebt, al de dagen uws ijde-

len levens, welke *God* u gegeven heeft onder de zon, al uw ijdele
dagen; want dit is uw deel in dit leven, en van uw arbeid, dien
10 gij arbeidt onder de zon. Alles, wat uw hand vindt om te doen,
doe *dat* met uw macht; want er is geen werk, noch verzinning,
noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, daar gij heengaat.
11 Ik keerde mij, en zag onder de zon, dat de loop niet is der snellen,
noch de strijd der helden, noch ook de spijs der wijzen, noch ook
de rijkdom der verstandigen, noch ook de gunst der welwetenden,
12 maar dat tijd en toeval aan alle dezen wedervaart; Dat ook de
mens zijn tijd niet weet, gelijk de vissen, die gevangen worden met
het boze net; en gelijk de vogelen, die gevangen worden met den
strik; gelijk die, *alzo* worden de kinderen der mensen verstrikt, ter
13 bozer tijd, wanneer derzelve haastelijk over hen valt. Ook heb
14 ik onder de zon deze wijsheid gezien, en zij was groot bij mij; Er
was een kleine stad, en weinig lieden waren daarin; en een groot
koning kwam tegen haar, en hij omsingelde ze, en hij bouwde gro-
15 te vastigheden tegen haar. En men vond daar een armen wijzen
man in, die de stad verloste door zijn wijsheid; maar geen mens
16 gedacht denzelven armen man. Toen zeide ik: Wijsheid is beter
dan kracht, hoewel de wijsheid des armen veracht, en zijn woor-
17 den niet waren gehoord geweest. De woorden der wijzen moeten
in stilheid aangehoord worden, meer dan het geroep desgenen, die
18 over de zotten heerst. De wijsheid is beter dan de krijgswapenen,
maar een enig zondaar verderft veel goeds.

10 Een dode vlieg doet de zalf des apothekers stinken *en* opwellen;
alzo een weinig dwaasheid een *man*, die kostelijk is van wijsheid
2 *en* van eer. Het hart des wijzen is tot zijn rechter *hand*, maar het
3 hart eens zots is tot zijn linkerhand. En ook wanneer de dwaas
op den weg wandelt, zijn hart ontbreekt *hem*, en hij zegt tot een
4 iegelijk, dat hij dwaas is. Als de geest des heersers tegen u op-
rijst, verlaat uw plaats niet; want het is medicijn, het stilt grote
5 zonden. Er is *nog* een kwaad, *dat* ik gezien heb onder de zon, als
6 een dwaling, die van het aangezicht des oversten voortkomt. Een
dwaas wordt gezet in grote hoogheden, maar de rijken zitten in de
7 laagte. Ik heb knechten te paard gezien, en vorsten, gaande als
8 knechten op de aarde. Wie een kuil graaft, zal daarin vallen; en
9 wie een muur doorbreekt, een slang zal hem bijten. Wie stenen
wegdraagt, zal smart daardoor lijden; wie hout klieft, zal daar-

door in gevaar zijn. Indien hij het ijzer heeft stomp gemaakt, 10
en hij slijpt de snede niet, dan moet hij meerder kracht te werk
stellen; maar de wijsheid is een uitnemende zaak, om *iets* recht
te maken. Indien de slang gebeten heeft, eer der bezwering ge- 11
schied is, dan is er geen nuttigheid voor den allerwelsprekendsten
bezweerder. De woorden van een wijzen mond zijn aangenaam; 12
maar de lippen van een zot verslinden hemzelven. Het begin der 13
woorden zijns monds is dwaasheid, en het einde zijns monds is bo-
ze dolligheid. De dwaas maakt wel veel woorden; *maar* de mens 14
weet niet, wat het zij, dat geschieden zal; en wat na hem geschie-
den zal, wie zal het hem te kennen geven? De arbeid der zotten 15
maakt een iegelijk van hen moede; dewijl zij niet weten naar de
stad te gaan. Wee u, land! welks koning een kind is, en welks 16
vorsten tot in den morgenstond eten! Welgelukzalig zijt gij, land! 17
welks koning een zoon der edelen is, en welks vorsten ter rechter
tijd eten, tot sterkte en niet tot drinkerij. Door grote luiheid 18
verzwakt het gebint, en door slapheid der handen wordt het huis
doorlekkende. Men maakt maaltijden om te lachen, en de wijn 19
verheugt de levenden, en het geld verantwoordt alles. Vloek den 20
koning niet, zelfs in uw gedachten, en vloek den rijke niet in het
binnenste uwer slaapkamer; want het gevogelte des hemels zou
de stem wegvoeren, en het gevleugelde zou het woord te kennen
geven.

Werp uw brood uit op het water, want gij zult het vinden na **11**
vele dagen. Geef een deel aan zeven, ja, ook aan acht; want 2
gij weet niet, wat kwaad op de aarde wezen zal. Als de wolken 3
vol geworden zijn, zo storten zij plasregen uit op de aarde; en als
de boom naar het zuiden, of als hij naar het noorden valt, in de
plaats, waar de boom valt, daar zal hij wezen. Wie op den wind 4
acht geeft, die zal niet zaaien, en wie op de wolken ziet, die zal
niet maaien. Gelijk gij niet weet, welke de weg des winds zij, *of* 5
hoedanig de beenderen zijn in den buik van een zwangere *vrouw*,
alzo weet gij het werk Gods niet, Die het alles maakt. Zaai uw 6
zaad in den morgenstond, en trek uw hand des avonds niet af;
want gij weet niet, wat recht wezen zal, of dit of dat, of dat die
beide te zamen goed zijn zullen. Verder, het licht is zoet, en het is 7
den ogen goed de zon te aanschouwen; Maar indien de mens veel 8
jaren leeft, *en* verblijdt zich in die allen, zo laat hem ook gedenken

aan de dagen der duisternis, want die zullen veel zijn; *en* al wat
9 gekomen is, is ijdelheid. Verblijd u, o jongeling! in uw jeugd, en
laat uw hart zich vermaken in de dagen uwer jongelingschap, en
wandel in de wegen uws harten, en in de aanschouwingen uwer
ogen; maar weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen
10 voor het gericht. Zo doe dan de toornigheid wijken van uw hart,
en doe het kwade weg van uw vlees, want de jeugd, en de jonkheid
is ijdelheid.

12 En gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap,
eer dat de kwade dagen komen, en de jaren naderen, van dewelke
2 gij zeggen zult: Ik heb geen lust in dezelve. Eer dan de zon,
en het licht, en de maan, en de sterren verduisterd worden, en
3 de wolken wederkomen na den regen. In den dag, wanneer de
wachters des huizes zullen beven, en de sterke mannen zichzel-
ven zullen krommen, en de maalsters zullen stilstaan, omdat zij
minder geworden zijn, en die door de vensteren zien, verduisterd
4 zullen worden; En de twee deuren naar de straat zullen gesloten
worden, als er is een nederig geluid der maling, en hij opstaat op
de stem van het vogeltje, en al de zangeressen nedergebogen zul-
5 len worden. Ook *wanneer* zij voor de hoogte zullen vrezen, en
dat er verschrikkingen zullen zijn op den weg, en de amandelboom
zal bloeien, en dat de sprinkhaan zichzelven een last zal wezen,
en dat de lust zal vergaan; want de mens gaat naar zijn eeuwig
6 huis, en de rouwklagers zullen in de straat omgaan. Eer dat het
zilveren koord ontketend wordt, en de gulden schaal in stukken
gestoten wordt, en de kruik aan de springader gebroken wordt, en
7 het rad aan den bornput in stukken gestoten wordt; En dat het
stof wederom tot aarde keert, als het geweest is; en de geest weder
8 tot God keert, Die hem gegeven heeft. Ijdelheid der ijdelheden,
9 zegt de prediker; het is al ijdelheid! En voorts, dewijl de prediker
wijs geweest is, zo leerde hij het volk nog wetenschap, en merkte
10 op, en onderzocht; hij stelde vele spreuken in orde. De prediker
zocht aangename woorden uit te vinden, en het geschrevene is
11 recht, woorden der waarheid. De woorden der wijzen zijn gelijk
prikkelen, en gelijk nagelen, diep ingeslagen *van* de meesters der
12 verzamelingen, *die* gegeven zijn van den enigen Herder. En wat
boven dezelve is, mijn zoon! wees gewaarschuwd; van vele boeken
te maken is geen einde, en veel lezens is vermoeiing des vleses.

Van alles, wat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God, en 13
houd Zijn geboden, want dit *betaamt* allen mensen. Want God 14
zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is,
hetzij goed, of hetzij kwaad.

Hooglied

1, 2 Het Hooglied, hetwelk van Salomo is. Hij kusse mij met
de kussen Zijns monds; want Uw uitnemende liefde is
3 beter dan wijn. Uw olien zijn goed tot reuk, Uw naam
is een olie, die uitgestort wordt; daarom hebben U de
4 maagden lief. Trek mij, wij zullen U nalopen! De Koning heeft
mij gebracht in Zijn binnenkameren; wij zullen ons verheugen
en in U verblijden; wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden,
5 meer dan den wijn; de oprechten hebben U lief. Ik ben zwart,
doch liefelijk (gij dochteren van Jeruzalem!), gelijk de tenten van
6 Kedar, gelijk de gordijnen van Salomo. Ziet mij niet aan, dat ik
zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen; de kinderen
mijner moeder waren tegen mij ontstoken, zij hebben mij gezet
tot een hoederin der wijngaarden. Mijn wijngaard, dien ik heb,
7 heb ik niet gehoed. Zeg mij aan, *Gij*, Dien mijn ziel liefheeft,
waar Gij weidt, waar Gij *de kudde* legert in den middag; want
waarom zou ik zijn als een, die zich bedekt bij de kudden Uwer
8 metgezellen? Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de
vrouwen! zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw
9 geiten bij de woningen der herderen. Mijn vriendin! Ik vergelijk u
10 bij de paarden aan de wagens van Farao. Uw wangen zijn liefelijk
11 in de spangen, uw hals in de parelsnoeren. Wij zullen u gouden
12 spangen maken, met zilveren stipjes. Terwijl de Koning aan Zijn
13 ronde tafel is, geeft mijn nardus zijn reuk. Mijn Liefste is mij een
14 bundeltje mirre, *dat* tussen mijn borsten vernacht. Mijn Liefste
15 is mij een tros van Cyprus, in de wijngaarden van En-gedi. Zie,
gij zijt schoon, Mijn vriendin! Zie, gij zijt schoon; uw ogen zijn
16 duiven *ogen*. Zie, gij zijt schoon, mijn Liefste, ja, liefelijk; ook
17 groent onze bedstede. De balken onzer huizen zijn cederen, onze
galerijen zijn cipressen.
2, 2 Ik ben een Roos van Saron, een Lelie der dalen. Gelijk een
lelie onder de doornen, alzo is Mijn vriendin onder de dochteren.
3 Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Lief-

ste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er
onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. Hij voert mij in 4
het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij. Ondersteunt 5
gijlieden mij met de flessen, versterkt mij met de appelen, want
ik ben krank van liefde. Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en 6
Zijn rechterhand omhelze mij. Ik bezweer u, gij, dochteren van 7
Jeruzalem! *die* bij de reeen, of bij de hinden des velds zijt, dat gij
die liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het *dezelve* lus-
te! *Dat* is de stem mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende 8
op de bergen, huppelende op de heuvelen! Mijn Liefste is gelijk 9
een ree, of een welp der herten; ziet, Hij staat achter onzen muur,
kijkende uit de vensteren, blinkende uit de tralien. Mijn Liefste 10
antwoordt, en zegt tot mij: Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone,
en kom! Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij 11
is overgegaan; De bloemen worden gezien in het land, de zang- 12
tijd genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land.
De vijgeboom brengt zijn jonge vijgjes voort, en de wijnstokken 13
geven reuk *met hun* jonge druifjes. Sta op, Mijn vriendin! Mijn
schone, en kom! Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrot- 14
sen, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante,
doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante
is liefelijk. Vangt gijlieden ons de vossen, de kleine vossen, die 15
de wijngaarden verderven, want onze wijngaarden *hebben* jonge
druifjes. Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijn, Die weidt onder 16
de lelien, Totdat de dag aankomt, en de schaduwen vlieden; keer 17
om, mijn Liefste! wordt Gij gelijk een ree, of een welp der herten,
op de bergen van Bether.

Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft; **3**
ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet; *ik zeide*: Ik zal nu op- 2
staan, en in de stad omgaan, in de wijken en in de straten; ik zal
Hem zoeken, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond
Hem niet. De wachters, die in de stad omgingen, vonden mij: 3
ik zeide: Hebt gij Dien gezien, Dien mijn ziel liefheeft? Toen ik 4
een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem, Dien mijn ziel
liefheeft; ik hield Hem vast, en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem
in mijner moeders huis gebracht had, en in de binnenste kamer
van degene, die mij gebaard heeft. Ik bezweer u, gij dochteren 5
van Jeruzalem! die bij de reeen of bij de hinden des velds zijt, dat

gij de liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het *haar* lus-
6 te! Wie is zij, die daar opkomt uit de woestijn, als rookpilaren,
berookt met mirre en wierook, *en* met allerlei poeder des kruide-
7 niërs? Ziet, het bed, dat Salomo heeft, daar zijn zestig helden
8 rondom van de helden van Israel; Die altemaal zwaarden hou-
den, geleerd ten oorlog, elk hebbende zijn zwaard aan zijn heup,
9 vanwege den schrik des nachts. De koning Salomo heeft zich een
10 koets gemaakt van het hout van Libanon. De pilaren derzelve
maakte hij *van* zilver, haar vloer *van* goud, haar gehemelte *van*
purper; het binnenste was bespreid met de liefde van de doch-
11 teren van Jeruzalem. Gaat uit, en aanschouwt, gij, dochteren
van Sion! den koning Salomo, met de kroon, waarmede Hem Zijn
moeder kroonde op den dag Zijner bruiloft, en op den dag der
vreugde Zijns harten.

4 Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin! zie, gij zijt schoon; uw ogen
zijn duiven *ogen* tussen uw vlechten; uw haar is als een kudde
2 geiten, die *het gras* van den berg Gileads afscheren. Uw tanden
zijn als een kudde *schapen*, die geschoren zijn, die uit de wasstede
opkomen; die al te zamen tweelingen voortbrengen, en geen on-
3 der hen is jongeloos. Uw lippen zijn als een scharlaken snoer,
en uw spraak is liefelijk; de slaap uws hoofds is als een stuk van
4 een granaatappel tussen uw vlechten. Uw hals is als Davids to-
ren, die gebouwd is tot ophanging van wapentuig, waar duizend
5 rondassen aan hangen, altemaal zijnde schilden der helden. Uw
twee borsten zijn gelijk twee welpen, tweelingen van een ree, die
6 onder de lelien weiden. Totdat de dag aankomt, en de schaduwen
vlieden, zal Ik gaan tot den mirreberg, en tot den wierookheuvel.
7 Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan
8 u. Bij Mij van den Libanon af, o bruid! kom bij Mij van den
Libanon af; zie van den top van Amana, van den top van Senir
en van Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen
9 der luipaarden. Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o
bruid! gij hebt Mij het hart genomen, met een van uw ogen, met
10 een keten van uw hals. Hoe schoon is uw uitnemende liefde, Mijn
zuster, o bruid! hoeveel beter is uw uitnemende liefde dan wijn,
11 en de reuk uwer olien dan alle specerijen! Uw lippen, o bruid!
druppen van honigzeem; honig en melk is onder uw tong, en de
12 reuk uwer klederen is als de reuk van Libanon. Mijn zuster, o

bruid! gij zijt een besloten hof, een besloten wel, een verzegelde
fontein. Uw scheuten zijn een paradijs van granaatappelen, met 13
edele vruchten, cyprus met nardus; Nardus en saffraan, kalmus 14
en kaneel, met allerlei bomen van wierook, mirre en aloe, mits-
gaders alle voornaamste specerijen. O fontein der hoven, put 15
der levende wateren, die uit Libanon vloeien! Ontwaak, noor- 16
denwind! en kom, Gij zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat zijn
specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en
ate zijn edele vruchten!

Ik ben in Mijn hof gekomen, o Mijn zuster, o bruid! Ik heb Mijn **5**
mirre geplukt met Mijn specerij; Ik heb Mijn honigraten met Mijn
honig gegeten; Ik heb Mijn wijn, mitsgaders Mijn melk gedron-
ken. Eet, vrienden! drinkt, en wordt dronken, o liefsten! Ik sliep, 2
maar mijn hart waakte, de stem mijns Liefsten, Die klopte, was:
Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn vol-
maakte! want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken
met nachtdruppen. Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem 3
weder aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze
weder bezoedelen? Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat *der* 4
deur; en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwil. Ik stond 5
op, om mijn Liefste open te doen; en mijn handen drupten *van*
mirre, en mijn vingers *van* vloeiende mirre, op de handvaten des
slots. Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, 6
Hij was doorgegaan; mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken; ik
zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, doch Hij ant-
woordde mij niet. De wachters, die in de stad omgingen, vonden 7
mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij; de wachters op de muren
namen mijn sluier van mij. Ik bezweer u, gij dochters van Jeru- 8
zalem! indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen?
Dat ik krank ben van liefde. Wat is uw Liefste meer dan een 9
ander liefste, o gij schoonste onder de vrouwen! wat is uw Liefste
meer dan een *ander* liefste, dat gij ons zo bezworen hebt! Mijn 10
Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tien duizend.
Zijn hoofd is van het fijnste goud, van het dichtste goud; Zijn 11
haarlokken zijn gekruld, zwart als een raaf. Zijn ogen zijn als der 12
duiven bij de waterstromen, met melk gewassen, staande *als* in
kasjes *der ringen.* Zijn wangen zijn als een bed van specerijen, 13
als welriekende torentjes; Zijn lippen zijn *als* lelien, druppende

14 van vloeiende mirre. Zijn handen zijn *als* gouden ringen, gevuld
met turkoois; Zijn buik is als blinkend elpenbeen, overtogen met
15 saffieren. Zijn schenkelen zijn *als* marmeren pilaren, gegrond op
voeten van het dichtste goud; Zijn gestalte is als de Libanon, uit-
16 verkoren als de cederen. Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en
al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste; ja,
zulk een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem!

6 Waar is uw Liefste heengegaan, o gij schoonste onder de vrou-
wen? Waarheen heeft uw Liefste het aangezicht gewend, opdat
2 wij Hem met u zoeken? Mijn Liefste is afgegaan in Zijn hof,
tot de specerijbedden, om te weiden in de hoven, en om de lelien
3 te verzamelen. Ik ben mijns Liefsten, en mijn Liefste is mijn,
4 Die onder de lelien weidt. Gij zijt schoon, Mijn vriendin, gelijk
Thirza, liefelijk als Jeruzalem, schrikkelijk als *slagorden* met ba-
5 nieren. Wend uw ogen van Mij af, want zij doen Mij geweld aan;
uw haar is als een kudde geiten, die *het gras* van Gilead afsche-
6 ren. Uw tanden zijn als een kudde schapen, die uit de wasstede
opkomen, die al te zamen tweelingen voortbrengen, en onder de-
7 zelve is geen jongeloos. Uw wangen zijn als een stuk van een
8 granaatappel tussen uw vlechten. Er zijn zestig koninginnen en
9 tachtig bijwijven, en maagden zonder getal. Een enige is Mijn
duive, Mijn volmaakte, de enige harer moeder, zij is de zuivere
dergenen, die haar gebaard heeft; als de dochters haar zien, zo
zullen zij haar welgelukzalig roemen, de koninginnen en de bijwij-
10 ven; en zij zullen haar prijzen. Wie is zij, die er uitziet als de
dageraad, schoon, gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk
11 als *slagorden* met banieren? Ik ben tot den notenhof afgegaan
om de groene vruchten der vallei te zien; om te zien, of de wijnstok
12 bloeide, de granaatbomen uitbotten. Eer ik het wist, zette mij
13 mijn ziel *op* de wagens van mijn vrijwillig volk. Keer weder, keer
weder, o Sulammith! Keer weder, keer weder, dat wij u mogen
aanzien. Wat ziet gijlieden de Sulammith aan? Zij is als een rei
van twee heiren.

7 Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij prinsendochter!
de omdraaiingen uwer heupen zijn als kostelijke ketens, zijnde het
2 werk van de handen eens kunstenaars. Uw navel is *als* een ronde
beker, dien geen drank ontbreekt; uw buik is *als* een hoop tarwe,
3 rondom bezet met lelien. Uw twee borsten zijn als twee welpen,

tweelingen van een ree. Uw hals is als een elpenbenen toren, uw 4
ogen zijn *als* de vijvers te Hesbon, bij de poort van Bath-rabbim;
uw neus is als de toren van Libanon, die tegen Damaskus ziet.
Uw hoofd op u is als Karmel, en de haarband uws hoofds als 5
purper; de koning is *als* gebonden op de galerijen. Hoe schoon 6
zijt gij, en hoe liefelijk zijt gij, o liefde, in wellusten! Deze uw 7
lengte is te vergelijken bij een palmboom, en uw borsten bij *druif*
trossen. Ik zeide: Ik zal op den palmboom klimmen, ik zal zijn 8
takken grijpen; zo zullen dan uw borsten zijn als *druif* trossen
aan den wijnstok, en de reuk van uw neus als appelen. En uw 9
gehemelte als goede wijn, die recht tot mijn Beminde gaat, doende
de lippen der slapenden spreken. Ik ben mijns Liefsten, en Zijn 10
genegenheid is tot mij. Kom, mijn Liefste! laat ons uitgaan in 11
het veld, laat ons vernachten op de dorpen. Laat ons vroeg ons 12
opmaken naar de wijnbergen, laat ons zien, of de wijnstok bloeit,
de jonge druifjes zich opendoen, de granaatappelbomen uitbotten;
daar zal ik U mijn uitnemende liefde geven. De dudaim geven 13
reuk, en aan onze deuren zijn allerlei edele vruchten, nieuwe en
oude; o mijn Liefste! die heb ik voor U weggelegd.

Och, dat Gij mij als een Broeder waart, zuigende de borsten **8**
mijner moeder! dat ik U op de straat vond, ik zou U kussen, ook
zouden zij mij niet verachten. Ik zou U leiden, ik zou U brengen 2
in mijner moeders huis, Gij zoudt mij leren; ik zou U van specerijwijn te drinken geven, en van het sap van mijn granaatappelen.
Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze 3
mij. Ik bezweer u, gij dochteren van Jeruzalem! dat gij die liefde 4
niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het *dezelve* lust! Wie 5
is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en liefelijk leunt op haar
Liefste? Onder den appelboom heb ik u opgewekt, daar heeft u
uw moeder met smart voortgebracht, daar heeft zij *u* met smart
voortgebracht, *die* u gebaard heeft. Zet mij als een zegel op Uw 6
hart, als een zegel op Uw arm; want de liefde is sterk als de dood;
de ijver is hard als het graf; haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des HEEREN. Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen 7
uitblussen; ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken; al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem te
enenmale verachten. Wij hebben een kleine zuster, die nog geen 8
borsten heeft; wat zullen wij onze zuster doen in dien dag, als men

9 van haar spreken zal? Zo zij een muur is, wij zullen een paleis
van zilver op haar bouwen; en zo zij een deur is, wij zullen haar
10 rondom bezetten met cederen planken. Ik ben een muur en mijn
borsten zijn als torens. Toen was ik in Zijn ogen als een, die vrede
11 vindt. Salomo had een wijngaard, te Baal-hamon; hij gaf dezen
wijngaard aan de hoeders, een ieder bracht voor deszelfs vrucht
12 duizend zilverlingen. Mijn wijngaard, dien ik heb, is voor mijn
aangezicht; de duizend *zilverlingen* zijn voor u, o Salomo! maar
13 tweehonderd zijn voor de hoeders van deszelfs vrucht. O gij be-
woonster der hoven! de metgezellen merken op uw stem; doe ze
14 Mij horen. Kom haastelijk, mijn Liefste! en wees Gij gelijk een
ree, of gelijk een welp der herten op de bergen der specerijen.

Jesaja

Het gezicht van Jesaja, den zoon van Amoz, hetwelk hij 1
zag over Juda en Jeruzalem, in de dagen van Uzzia, Jot-
ham, Achaz *en* Hizkia, de koningen van Juda. Hoort, 2
gij hemelen! en neem ter ore, gij aarde! want de HEE-
RE spreekt: Ik heb kinderen groot gemaakt en verhoogd; maar zij
hebben tegen Mij overtreden. Een os kent zijn bezitter, en een 3
ezel de krib zijns heren; *maar* Israel heeft geen kennis, Mijn volk
verstaat niet. Wee het zondige volk, het volk van zware ongerech- 4
tigheid, het zaad der boosdoeners, de verdervende kinderen! Zij
hebben den HEERE verlaten, zij hebben den Heilige Israels gelas-
terd, zij hebben zich vervreemd, *wijkende* achterwaarts. Waartoe 5
zoudt gij meer geslagen worden? Gij zoudt des afvals des te meer
maken; het ganse hoofd is krank, en het ganse hart is mat. Van 6
de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelve;
maar wonden, en striemen, en etterbuilen, *die* niet uitgedrukt
noch verbonden zijn, en geen derzelve is met olie verzacht. Uw 7
aardrijk is een verwoesting, uw steden zijn met het vuur verbrand;
uw land verteren de vreemden in uw tegenwoordigheid, en een
verwoesting is er, als een omkering door de vreemden. En de 8
dochter van Sion is overgebleven als een hutje in den wijngaard,
als een nachthutje in den komkommerhof, als een belegerde stad.
Zo niet de HEERE der heirscharen ons nog een weinig overblijf- 9
sel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden
Gomorra gelijk zijn geworden. Hoort des HEEREN woord, gij 10
oversten van Sodom! neemt ter ore de wet onzes Gods, gij volk
van Gomorra! Waartoe zal Mij zijn de veelheid uwer slachtoffers? 11
zegt de HEERE; Ik ben zat van de brandoffers der rammen, en
het smeer der vette *beesten*, en heb geen lust aan het bloed der
varren, noch der lammeren, noch der bokken. Wanneer gijlie- 12
den voor Mijn aangezicht komt te verschijnen, wie heeft zulks van
uw hand geeist, dat gij Mijn voorhoven betreden zoudt? Brengt 13
niet meer vergeefs offer, het reukwerk is Mij een gruwel; de nieu-

we maanden, en sabbatten, *en* het bijeenroepen der vergaderin-
gen vermag Ik niet, het is ongerechtigheid, zelfs de verbodsdagen.
14 Uw nieuwe maanden en uw gezette hoogtijden haat Mijn ziel, zij
15 zijn Mij tot een last; Ik ben moede geworden, *die* te dragen. En
als gijlieden uw handen uitbreidt, verberg Ik Mijn ogen voor u;
ook wanneer gij het gebed vermenigvuldigt, hoor Ik niet; *want* uw
16 handen zijn vol bloed. Wast u, reinigt u, doet de boosheid uwer
handelingen van voor Mijn ogen weg, laat af van kwaad te doen.
17 Leert goed te doen, zoekt het recht, helpt den verdrukte, doet
18 den wees recht, handelt de twistzaak der weduwe. Komt dan, en
laat ons samen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als
scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als
19 karmozijn, zij zullen worden als *witte* wol. Indien gijlieden willig
20 zijt en hoort, zo zult gij het goede dezes lands eten; Maar indien
gij weigert, en wederspannig zijt, zo zult gij van het zwaard ge-
geten worden; want de mond des HEEREN heeft *het* gesproken.
21 Hoe is de getrouwe stad tot een hoer geworden! Zij was vol recht,
22 gerechtigheid herbergde daarin, maar nu doodslagers. Uw zilver
23 is geworden tot schuim; uw wijn is vermengd met water. Uw
vorsten zijn afvalligen, en metgezellen der dieven, een ieder van
hen heeft geschenken lief, en zij jagen de vergeldingen na; den we-
zen doen zij geen recht, en de twistzaak der weduwen komt voor
24 hen niet. Daarom spreekt de Heere, HEERE der heirscharen, de
Machtige Israels: O wee! Ik zal Mij troosten van Mijn wederpar-
25 tijders. Ik zal Mij wreken van Mijn vijanden. En Ik zal Mijn
hand tegen u keren, en Ik zal uw schuim op het allerreinste af-
26 zuiveren, en Ik zal al uw tin wegnemen. En Ik zal *u* uw rechters
wedergeven, als in het eerste, en uw raadslieden als in den begin-
ne; daarna zult gij een stad der gerechtigheid, een getrouwe stad,
27 genoemd worden. Sion zal door recht verlost worden, en haar
28 wederkerenden door gerechtigheid. Maar er zal verbreking zijn
der overtreders, en der zondaars te zamen; en die den HEERE
29 verlaten, zullen omkomen. Want zij zullen beschaamd worden
om der eiken wil, die gijlieden begeerd hebt, en gij zult schaam-
30 rood worden, om der hoven wil, die gij verkoren hebt. Want gij
zult zijn als een eik, welks bladeren afvallen, en als een hof, die
31 geen water heeft. En de sterke zal wezen tot grof vlas, en zijn
werkmeester tot een vonk, en zij zullen beiden te zamen branden,

en er zal geen uitblusser wezen.
Het woord, dat Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft over Ju- **2**
da en Jeruzalem. En het zal geschieden in het laatste der dagen, 2
dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den
top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven de heuvelen,
en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien. En vele volken 3
zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg
des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs, opdat Hij ons
lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden; want uit
Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem.
En Hij zal rechten onder de heidenen, en bestraffen vele volken; 4
en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot
sikkelen; het *ene* volk zal tegen het *andere* volk geen zwaard op-
heffen, en zij zullen geen oorlog meer leren. Komt, gij huis van 5
Jakob, en laat ons wandelen in het licht des HEEREN. Maar Gij 6
hebt Uw volk, het huis van Jakob, verlaten, want zij zijn vervuld
met goddeloosheid, meer dan het oosten, en zij zijn guichelaars
gelijk de Filistijnen, en aan de kinderen der vreemden tonen zij
hun behagen. En hun land is vervuld met zilver en goud, en 7
hunner schatten is geen einde; hun land is ook vervuld met paar-
den, en hunner wagenen is geen einde. Ook is hun land vervuld 8
met afgoden; voor het werk hunner handen buigen zij zich neder,
voor hetgeen hun vingeren gemaakt hebben. Daar bukt zich de 9
gemene man, en de aanzienlijke man vernedert zich; daarom zult
Gij het hun niet vergeven. Ga in den rotssteen, en verberg u 10
in het stof, vanwege den schrik des HEEREN, en om de heerlijk-
heid Zijner majesteit. De hoge ogen der mensen zullen vernederd 11
worden, en de hoogheid der mannen zal nedergebogen worden; en
de HEERE alleen zal in dien dag verheven zijn. Want de dag 12
des HEEREN der heirscharen zal zijn tegen allen hovaardige en
hoge, en tegen allen verhevene, opdat hij vernederd worde; En 13
tegen alle hoge en verhevene cederen van Libanon, en tegen alle
eiken van Basan; En tegen alle hoge bergen, en tegen alle verhe- 14
vene heuvelen; En tegen allen hogen toren, en tegen allen vasten 15
muur; En tegen alle schepen van Tarsis, en tegen alle gewens- 16
te schilderijen. En de hoogheid der mensen zal gebogen, en de 17
hoogheid der mannen zal vernederd worden; en de HEERE alleen
zal in die dag verheven zijn. En elkeen der afgoden zal ganselijk 18

19 vergaan. Dan zullen zij in de spelonken der rotsstenen gaan, en
in de holen der aarde, vanwege den schrik des HEEREN, en van-
wege de heerlijkheid Zijner majesteit, wanneer Hij Zich opmaken
20 zal, om de aarde te verschrikken. In dien dag zal de mens zijn
zilveren afgoden, en zijn gouden afgoden, welke zij zich gemaakt
hadden, om zich *daarvoor* neder te buigen, wegwerpen voor de
21 mollen en de vledermuizen; Gaande in de reten der rotsen, en in
de kloven der steenrotsen, vanwege den schrik des HEEREN, en
vanwege de heerlijkheid Zijner majesteit, wanneer Hij Zich opma-
22 ken zal, om de aarde geweldiglijk te verschrikken. Laat gijlieden
dan af van den mens, wiens adem in zijn neus is, want waarin is
hij te achten?

3 Want ziet, de Heere, HEERE der heirscharen, zal van Jeruza-
lem en van Juda wegnemen den stok en den staf, allen stok des
2 broods, en allen stok des waters; Den held en den krijgsman,
3 den rechter en den profeet, en den waarzegger, en den oude; Den
overste van vijftig, en den aanzienlijke, en den raadsman, en den
4 wijze onder de werkmeesters, en dien, die kloek ter tale is. En
Ik zal jongelingen stellen *tot* hun vorsten, en kinderen zullen over
5 hen heersen; En het volk zal gedrongen worden, de een zal zijn
tegen den ander, en een iegelijk tegen zijn naaste; de jongeling zal
6 stout zijn tegen den oude, de verachte tegen den eerlijke. Wan-
neer iemand zijn broeder uit het huis zijns vaders zal aangrijpen,
zeggende: Gij hebt een kleed, wees ons ten overste, laat toch de-
7 zen aanstoot onder uw hand wezen; *Zo* zal hij in dien dag *zijn
hand* opheffen, zeggende: Ik kan geen heelmeester wezen; er is
ook geen brood en geen kleed in mijn huis; zet mij niet tot een
8 overste des volks. Want Jeruzalem heeft aangestoten, en Juda is
gevallen, dewijl hun tong en zijn handelingen tegen den HEERE
9 zijn, om de ogen Zijner heerlijkheid te verbitteren. Het gelaat
huns aangezichts getuigt tegen hen, en hun zonden spreken zij
vrij uit, gelijk Sodom; zij verbergen ze niet. Wee hunlieder ziel;
10 want zij doen zichzelven kwaad. Zegt den rechtvaardige, dat het
hem wel gaan zal; dat zij de vrucht hunner werken zullen eten.
11 Wee den goddeloze, het zal *hem* kwalijk gaan, want de vergel-
12 ding zijner handen zal hem geschieden. De drijvers Mijns volks
zijn kinderen, en vrouwen heersen over hetzelve. O Mijn volk!
die u leiden, verleiden *u*, en den weg uwer paden slokken zij in.

De HEERE stelt Zich om te pleiten, en Hij staat, om de volken 13
te richten. De HEERE komt ten gerichte tegen de oudsten Zijns 14
volks en deszelfs vorsten, want gijlieden hebt dezen wijngaard ver-
teerd; de roof des ellendigen is in uwe huizen. Wat is ulieden, 15
dat gij Mijn volk verbrijzelt, en de aangezichten der ellendigen
vermaalt? spreekt de Heere, HEERE der heirscharen. Verder 16
zegt de HEERE: Daarom dat de dochteren van Sion zich verhef-
fen, en gaan met uitgestrekten hals, en lonken met de ogen, al
gaande en trippelende daarhenen treden, en alsof haar voeten ge-
bonden waren. Zo zal de HEERE den schedel der dochteren van 17
Sion schurftig maken, en de HEERE zal haar schaamte ontbloten.
Ten zelfden dage zal de HEERE wegnemen het sieraad der kou- 18
sebanden, en de netjes, en de maantjes, De reukdoosjes, en de 19
kleine ketentjes, en de glinsterende kledingen, De hoofdkroning, 20
en de armversierselen, en de bindselen, en de reukballetjes, en de
oorringen, De ringen en de voorhoofdsierselen, De wisselklede- 21, 22
ren, en de manteltjes, en de hoedjes, en de buidels, De spiegels, 23
en de fijn-linnen deksels, en de hulledoeken, en de sluiers. En 24
het zal geschieden, dat er voor specerij stank zal zijn, en lossig-
heid voor een gordel, en kaalheid in plaats van haarvlechten, en
omgording eens zaks in plaats van een wijden rok, en verbranding
in plaats van schoonheid. Uw mannen zullen door het zwaard 25
vallen, en uw helden in den strijd. En haar poorten zullen treu- 26
ren, en leed dragen, en zij zal, ledig gemaakt zijnde, op de aarde
zitten.

En te dien dage zullen zeven vrouwen een man aangrijpen, **4**
zeggende: Ons brood zullen wij eten, en met onze klederen zullen
wij bekleed zijn, laat ons alleenlijk naar uw naam genoemd wor-
den, neem onze smaadheid weg. Te dien dage zal des HEEREN 2
SPRUIT zijn tot sieraad en heerlijkheid, en de vrucht der aarde
tot voortreffelijkheid en tot versiering dengenen, die het ontkomen
zullen in Israel. En het zal geschieden, dat de overgeblevene in 3
Sion, en de overgelatene in Jeruzalem zal heilig geheten worden,
een iegelijk, die geschreven is ten leven te Jeruzalem; Als de 4
Heere zal afgewassen hebben den drek der dochteren van Sion, en
de bloedschulden van Jeruzalem zal verdreven hebben uit derzel-
ver midden, door den Geest des oordeels, en door den Geest der
uitbranding. En de HEERE zal over alle woning van den berg 5

Sions, en over haar vergaderingen, scheppen een wolk des daags,
en een rook, en den glans eens vlammenden vuurs des nachts;
6 want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen. En
daar zal een hut zijn tot een schaduw des daags tegen de hitte, en
tot een toevlucht, en tot een verberging tegen den vloed en tegen
den regen.
5 Nu zal ik mijn Beminde een lied mijns Liefsten zingen van Zijn
wijngaard; Mijn Beminde heeft een wijngaard op een vetten heu-
2 vel. En Hij heeft dien omtuind, en van stenen gezuiverd, en Hij
heeft hem beplant *met* edele wijnstokken; en Hij heeft in deszelfs
midden een toren gebouwd, en ook een wijnbak daarin uitgehou-
wen; en Hij heeft verwacht, dat hij *goede* druiven zou voortbren-
3 gen, maar hij heeft stinkende druiven voortgebracht. Nu dan, gij
inwoners van Jeruzalem, en gij mannen van Juda, oordeelt toch
4 tussen Mij en tussen Mijn wijngaard. Wat is er meer te doen
aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb? Waar-
om heb Ik verwacht, dat hij *goede* druiven voortbrengen zou, en
5 hij heeft stinkende druiven voortgebracht? Nu dan, Ik zal ulie-
den nu bekend maken, wat Ik Mijn wijngaard doen zal; Ik zal
zijn tuin wegnemen, opdat hij zij tot afweiding; zijn muur zal
6 Ik verscheuren, opdat hij zij tot vertreding. En Ik zal hem *tot*
woestheid maken; hij zal niet besnoeid, noch omgehakt worden,
maar distelen en doornen zullen *daarin* opgaan; en Ik zal den
7 wolken gebieden, dat zij geen regen daarop regenen. Want de
wijngaard van den HEERE der heirscharen is het huis van Israel,
en de mannen van Juda zijn een plant zijner verlustigingen; en
Hij heeft gewacht naar recht, maar ziet, het is schurftheid, naar
8 gerechtigheid, maar ziet, het is geschreeuw. Wee dengenen, die
huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geen
plaats meer zij, en dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt
9 in het midden des lands! Voor mijn oren *heeft* de HEERE der
heirscharen *gesproken*: Zo niet vele huizen tot verwoesting zullen
10 worden, de grote en de treffelijke zonder inwoner! Ja, tien bun-
deren wijngaards zullen een enig bath geven, en een homer zaads
11 zal een efa geven. Wee dengenen, die, zich vroeg opmakende in
den morgenstond, sterken drank najagen, *en* vertoeven tot in de
12 schemering, *totdat* de wijn hen heeft verhit! En harpen en lui-
ten, trommelen en pijpen, en wijn zijn *in* hun maaltijden; maar

zij aanschouwen het werk des HEEREN niet, en zij zien niet op
het maaksel Zijner handen. Daarom zal mijn volk gevankelijk 13
weggevoerd worden, omdat het geen wetenschap heeft; en des-
zelfs heerlijken zullen honger lijden, en hun menigte zal verdorren
van dorst. Daarom zal het graf zichzelf wijd opensperren, en zijn 14
mond opendoen, zonder maat; opdat nederdale haar heerlijkheid,
en haar menigte, met haar gedruis, en die in haar van vreugde
opspringt. Dan zal de gemene man nedergebogen worden, en de 15
aanzienlijke man zal vernederd worden, en de ogen der hovaardi-
gen zullen vernederd worden. Doch de HEERE der heirscharen 16
zal verhoogd worden door het recht; en God, die Heilige, zal gehei-
ligd worden door gerechtigheid. En de lammeren zullen weiden 17
naar hun wijze, en de vreemdelingen zullen de woeste plaatsen
der vetten eten. Wee dengenen, die de ongerechtigheid trekken 18
met koorden der ijdelheid, en de zonde als *met* dikke wagenzelen!
Die daar zeggen: Dat Hij haaste, dat Hij Zijn werk bespoedige, 19
opdat wij het zien; en laat naderen en komen den raadslag des
Heiligen van Israel, dat wij *het* vernemen! Wee dengenen, die 20
het kwade goed heten, en het goede kwaad; die duisternis tot
licht stellen, en het licht tot duisternis; die het bittere tot zoet
stellen, en het zoete tot bitterheid! Wee dengenen, die in hun 21
ogen wijs, en bij zichzelven verstandig zijn! Wee dengenen, die 22
helden zijn om wijn te drinken, en die kloeke mannen zijn om
sterken drank te mengen! Die den goddeloze rechtvaardigen om 23
een geschenk, en de gerechtigheid der rechtvaardigen van dezel-
ven afwenden. Daarom, gelijk de tong des vuurs den stoppel 24
verteert, en het kaf door de vlam verdaan wordt, *alzo* zal hun
wortel als een uittering wezen; en hun bloem zal als stof opvaren;
omdat zij verwerpen de wet des HEEREN der heirscharen, en de
rede des Heiligen van Israel versmaden. Daarom is de toorn des 25
HEEREN ontstoken tegen Zijn volk, en Hij heeft tegen hetzelve
Zijn hand uitgestrekt, en Hij heeft het geslagen, zodat de bergen
hebben gebeefd, en hun dode lichamen zijn geworden als drek in
het midden der straten. Om dit alles keert zich Zijn toorn niet
af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt. Want Hij zal een banier 26
opwerpen onder de heidenen van verre, en Hij zal hen *herwaarts*
sissen van het einde der aarde; en ziet, haastelijk, snellijk zullen
zij aankomen. Geen moede, en geen struikelende zal onder hen 27

wezen; niemand zal sluimeren noch slapen, noch de gordel zijner
lendenen ontbonden worden, noch de schoenriem zijner schoenen
28 afgescheurd worden. Welker pijlen scherp zullen zijn, en al hun
bogen gespannen; hunner paarden hoeven zullen als een rots ge-
29 acht zijn, en hun raderen als een wervelwind. Hun gebrul zal zijn
als van een ouden leeuw, en zij zullen brullen als de jonge leeuwen,
en zij zullen briesen, en den roof aangrijpen en wegvoeren; en er
30 zal geen verlosser zijn. En zij zullen tegen hetzelve te dien dage
bruisen, als het bruisen der zee. Dan zal men de aarde aanzien,
maar ziet, er zal duisternis *en* benauwdheid zijn, en het licht zal
verduisterd worden in hun verwoestingen.

6 In het jaar, toen de koning Uzzia stierf, zo zag ik den Heere,
zittende op een hogen en verheven troon, en Zijn zomen vervul-
2 lende den tempel. De serafs stonden boven Hem; een iegelijk
had zes vleugelen; met twee bedekte *ieder* zijn aangezicht, en met
3 twee bedekte hij zijn voeten, en met twee vloog hij. En de een
riep tot den ander, en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der
4 heirscharen! De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol! Zodat
de posten der dorpels zich bewogen van de stem des roependen;
5 en het huis werd vervuld met rook. Toen zeide ik: Wee mij, want
ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in
het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen
6 hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien. Maar
een van de serafs vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn
7 hand, *die* hij met de tang van het altaar genomen had. En hij
roerde mijn mond daarmede aan, en zeide: Zie, deze heeft uw
lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad *van u* geweken, en uw zon-
8 de is verzoend. Daarna hoorde ik de stem des Heeren, dewelke
zeide: Wien zal Ik zenden, en wie zal voor Ons henengaan? Toen
9 zeide ik: Zie, *hier* ben ik, zend mij henen. Toen zeide Hij: Ga
henen, en zeg tot dit volk: Horende hoort, maar verstaat niet,
10 en ziende ziet, maar merkt niet. Maak het hart dezes volks vet,
en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie
met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta,
11 noch zich bekere, en Hij het geneze. Toen zeide ik: Hoe lang,
Heere? En Hij zeide: Totdat de steden verwoest worden, zodat er
geen inwoner zij, en de huizen, dat er geen mens zij, en dat het
12 land met verwoesting verstrooid worde. Want de HEERE zal

die mensen verre wegdoen, en de verlating zal groot wezen in het
binnenste des lands. Doch nog een tiende deel zal daarin zijn, en 13
het zal wederkeren, en zijn om af te weiden; *maar* gelijk de eik,
en gelijk de haageik, in dewelke na de afwerping *der bladeren nog*
steunsel is, *alzo* zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn.
Het geschiedde nu in de dagen van Achaz, den zoon van Jot- **7**
ham, den zoon van Uzzia, den koning van Juda, dat Rezin, de
koning van Syrie, en Pekah, de zoon van Remalia, de koning van
Israel, optoog naar Jeruzalem, ten oorlog tegen haar; maar hij ver-
mocht met strijden niet tegen haar. Als men den huize Davids 2
boodschapte, zeggende: De Syriers rusten op Efraim, zo bewoog
zich zijn hart en het hart zijns volks, gelijk de bomen des wouds
bewogen worden van den wind. En de HEERE zeide tot Jesa- 3
ja: Ga nu uit, Achaz tegemoet, gij en uw zoon, Schear-jaschub,
aan het einde van den watergang des oppersten vijvers, aan den
hogen weg van het veld des vollers; En zeg tot hem: Wacht u, 4
en zijt gerust, vrees niet, en uw hart worde niet week, vanwege
die twee staarten dezer rokende vuurbranden; vanwege de ontste-
king des toorns van Rezin en der Syriers, en van den zoon van
Remalia; Omdat de Syrier kwaad tegen u beraadslaagd heeft, 5
met Efraim en den zoon van Remalia, zeggende: Laat ons op- 6
trekken tegen Juda, en het verdriet aandoen, en het onder ons
delen, en den zoon van Tabeal koning maken in het midden van
hen. Alzo zegt de Heere HEERE: Het zal niet bestaan, en het zal 7
niet geschieden. Maar Damaskus zal het hoofd van Syrie zijn, 8
en Rezin het hoofd van Damaskus; en in nog vijf en zestig jaren
zal Efraim verbroken worden, dat het geen volk zij. Ondertus- 9
sen zal Samaria Efraims hoofd zijn, en de zoon van Remalia het
hoofd van Samaria. Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk, gij zult
niet bevestigd worden. En de HEERE voer voort te spreken tot 10
Achaz, zeggende: Eis u een teken van den HEERE, uw God; eis 11
beneden in de diepte, of eis boven uit de hoogte. Doch Achaz 12
zeide: Ik zal het niet eisen, en ik zal den HEERE niet verzoeken.
Toen zeide hij: Hoort gijlieden nu, gij, huis van David! is het ulie- 13
den te weinig, dat gij de mensen moede maakt, dat gij ook mijn
God moede maakt? Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken 14
geven; ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon
baren, en Zijn naam IMMANUEL heten. Boter en honig zal Hij 15

eten, totdat Hij wete te verwerpen het kwade, en te verkiezen het
16 goede. Zekerlijk, eer dit Knechtje weet te verwerpen het kwade,
en te verkiezen het goede, zal dat land, waarover gij verdrietig
17 zijt, verlaten zijn van zijn twee koningen. *Doch* de HEERE zal
over u, en over uw volk, en over uws vaders huis, dagen doen ko-
men, hoedanige niet gekomen zijn van dien dag af, dat Efraim van
18 Juda is afgeweken, *door* den koning van Assyrie. Want het zal
te dien dage geschieden, dat de HEERE zal toesissen de vliegen,
die aan het einde der rivieren van Egypte zijn, en de bijen die in
19 het land van Assur zijn. En zij zullen komen, en zij allen zullen
rusten in de woeste dalen, en in de kloven der steenrotsen, en in
20 al de doornhagen, en in alle geprezene plaatsen. Te dien dage zal
de Heere door een gehuurd scheermes, *hetwelk* aan gene zijde der
rivier is, door den koning van Assyrie, afscheren het hoofd, en het
21 haar der voeten; ja, het zal ook den baard gans wegnemen. En
het zal geschieden te dien dage, dat iemand een koetje in het leven
22 zal behouden hebben, en twee schapen; En het zal geschieden,
dat hij vanwege de veelheid der melk, die zij geven zullen, boter
zal eten; ja, een ieder, die overgebleven zal zijn in het midden des
23 lands, die zal boter en honig eten. Ook zal het te dienzelfden
dage geschieden, dat iedere plaats, alwaar duizend wijnstokken
geweest zijn, van duizend zilverlingen, tot doornen en distelen zal
24 zijn; Dat men met pijlen en met den boog aldaar zal moeten
25 gaan; want het ganse land zal doornen en distelen zijn. Ook al
de bergen, die men met houwelen pleegt om te hakken, daar zal
men niet komen *uit* vrees der doornen en der distelen; maar die
zullen wezen tot inzending van den os, en tot vertreding van het
kleinvee.

8 Verder zeide de HEERE tot mij: Neem u een grote rol, en
schrijf daarop met eens mensen griffel: Haastende tot den roof,
2 is hij spoedig tot den buit! Toen nam ik mij getrouwe getuigen,
3 Uria, den priester, en Zacharia, den zoon van Jeberechja. En ik
was tot de profetesse genaderd, die werd zwanger, en baarde een
zoon; en de HEERE zeide tot mij: Noem zijn naam MAHER-
4 SCHALAL, CHAZBAZ. Want eer dat knechtje zal kunnen roe-
pen: Mijn vader! of, mijn moeder! zal men den rijkdom van
Damaskus, en den buit van Samaria dragen voor het aangezicht
5 van den koning van Assur. En de HEERE sprak nog verder tot

mij, zeggende: Dewijl dit volk veracht de wateren van Siloa, die 6
zachtjes gaan, en er vreugde is bij Rezin en den zoon van Rema-
lia; Daarom ziet, zo zal de Heere over hen doen opkomen die 7
sterke en geweldige wateren der rivier, den koning van Assyrie en
al zijn heerlijkheid; en hij zal opkomen over al zijn stromen, en
gaan over al zijn oevers; En hij zal doortrekken in Juda, hij zal 8
het overstromen, en er doorgaan, hij zal tot aan den hals reiken;
en de uitstrekkingen zijner vleugelen zullen vervullen de breedte
uws lands, o Immanuël! Vergezelt u te zamen, gij volken! doch 9
wordt verbroken; en neemt ter ore, allen gij, die in verre landen
zijt, omgordt u, doch wordt verbroken; omgordt u, doch wordt
verbroken! Beraadslaagt een raad, doch hij zal vernietigd wor- 10
den; spreekt een woord, doch het zal niet bestaan; want God is
met ons! Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd, met een 11
sterke hand, en Hij onderwees mij van niet te wandelen op den weg
dezes volks, zeggende: Gijlieden zult niet zeggen: Een verbinte- 12
nis, van alles, waar dit volk van zegt: Het is een verbintenis; en
vreest gijlieden hun vreze niet, en verschrikt niet. Den HEERE 13
der heirscharen, Dien zult gijlieden heiligen, en Hij zij uw vreze,
en Hij zij uw verschrikking. Dan zal Hij *ulieden* tot een Heilig- 14
dom zijn; maar tot een steen des aanstoots en tot een rotssteen
der struikeling den twee huizen van Israel, tot een strik en tot
een net den inwoners te Jeruzalem. En velen onder hen zullen 15
struikelen, en vallen, en verbroken worden, en zullen verstrikt en
gevangen worden. Bind de getuigenis toe; verzegel de wet onder 16
mijn leerlingen. Daarom zal ik den Heere verbeiden, Die Zijn 17
aangezicht verbergt voor het huis van Jakob, en ik zal Hem ver-
wachten. Ziet, ik en de kinderen, die mij de HEERE gegeven 18
heeft, zijn tot tekenen en tot wonderen in Israel, van den HEERE
der heirscharen, Die op den berg Sion woont. Wanneer zij dan 19
tot ulieden zeggen zullen: Vraagt waarzeggers en duivelskunste-
naars, die daar piepen, en binnensmonds mompelen; *zo zegt*: Zal
niet een volk zijn God vragen? zal men voor de levenden de doden
vragen? Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar 20
dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben. En 21
een ieder van hen zal daar doorgaan, hard gedrukt en hongerig;
en het zal geschieden, wanneer hem hongert, en hij zeer toornig
zal zijn, dan zal hij vloeken op zijn koning en op zijn God, als

22 hij opwaarts zal zien; Als hij de aarde aanschouwen zal, ziet, er
zal benauwdheid en duisternis zijn; hij zal verduisterd zijn door
angst, en voortgedreven door donkerheid.
9 (08:23) Maar *het land*, dat beangstigd was, zal niet *gans* ver-
duisterd worden; gelijk als Hij het in den eersten tijd verachtelijk
gemaakt heeft, naar het land van Zebulon aan, en naar het land
van Nafthali aan, alzo heeft Hij het in het laatste heerlijk ge-
maakt, naar den weg zeewaarts aan *gelegen* over de Jordaan, aan
2 Galilea der heidenen. (09:1) Het volk, dat in duisternis wandelt,
zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de
3 schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen. (09:2) Gij
hebt dit volk vermenigvuldigd, *maar* Gij hebt de blijdschap niet
groot gemaakt; zij zullen *nochtans* blijde wezen voor Uw aange-
zicht, gelijk men zich verblijdt in den oogst, gelijk men verheugd
4 is, wanneer men de buit uitdeelt. (09:3) Want het juk van hun
last, en den stok hunner schouders, en den staf desgenen, die hen
5 dreef, hebt Gij verbroken, gelijk ten dage der Midianieten; (09:4)
Toen de ganse strijd dergenen, die streden, met gedruis geschied-
de, en de klederen in het bloed gewenteld en verbrand werden, *tot*
6 een voedsel des vuurs. (09:5) Want een Kind is ons geboren, een
Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en
men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der
7 eeuwigheid, Vredevorst; (09:6) Der grootheid dezer heerschappij
en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in zijn
koninkrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gericht en
met gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid toe. De ijver des
8 HEEREN der heirscharen zal zulks doen. (09:7) De Heere heeft
9 een woord gezonden in Jakob, en het is gevallen in Israel. (09:8)
En al dit volk zal het gewaar worden, Efraim en de inwoner van
10 Samaria; in hoogmoed en grootsheid des harten, zeggende: (09:9)
De tichelstenen zijn gevallen, maar *met* uitgehouwen stenen zul-
len wij *wederom* bouwen; de wilde vijgebomen zijn afgehouwen,
11 maar wij zullen ze in cederen veranderen; (09:10) Want de HEE-
RE zal Rezins tegenpartijders tegen hem verheffen, en Hij zal zijn
12 vijanden samen vermengen: (09:11) De Syriers van voren, en de
Filistijnen van achteren, dat zij Israel opeten met vollen mond.
Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog
13 uitgestrekt. (09:12) Want dit volk keert zich niet tot Dien, Die

het slaat, en den HEERE der heirscharen zoeken zij niet. (09:13) 14
Daarom zal de HEERE afhouwen uit Israel den kop en den staart,
den tak en de bieze, op een dag. (09:14) (De oude en aanzien- 15
lijke, die is de kop; maar de profeet, die valsheid leert, die is de
staart.) (09:15) Want de leiders dezes volks zijn verleiders, en 16
die van hen geleid worden, worden ingeslokt. (09:16) Daarom zal 17
zich de Heere niet verblijden over hun jongelingen, en hunner we-
zen en hunner weduwen zal Hij zich niet ontfermen, want zij zijn
allen te zamen huichelaars en boosdoeners, en alle mond spreekt
dwaasheid. Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn
hand is nog uitgestrekt. (09:17) Want de goddeloosheid brandt 18
als vuur, doornen en distelen zal zij verteren, en zal aansteken
de verwarde struiken des wouds, die zich verheven hebben *als*
de verheffing des rooks. (09:18) Vanwege de verbolgenheid des 19
HEEREN der heirscharen, zal het land verduisterd worden; en
het volk zal zijn als een voedsel des vuurs: de een zal den ander
niet verschonen. (09:19) Zo hij ter rechterhand snijdt, zal hij 20
toch hongeren, en zo hij ter linkerhand eet, zal hij toch niet ver-
zadigd worden; een iegelijk zal het vlees zijns arms eten; (09:20) 21
Manasse Efraim, en Efraim Manasse, *en* zij zullen te zamen tegen
Juda zijn. Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn
hand is nog uitgestrekt.

Wee dengenen, die ongerechte inzettingen inzetten, en den **10**
schrijvers, die moeite voorschrijven; Om de armen van het recht 2
af te wenden, en om het recht der ellendigen Mijns volks te roven,
opdat de weduwen hun buit worden, en opdat zij de wezen mogen
plunderen! Maar wat zult gijlieden doen ten dage der bezoeking, 3
en der verwoesting, *die* van verre komen zal? Tot wien zult gij
vlieden om hulp, en waar zult gij uw heerlijkheid laten? Dat 4
elkeen zich niet zou buigen onder de gevangenen, en vallen onder
de gedoden? Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn
hand is nog uitgestrekt. Wee den Assyrier, *die* de roede Mijns 5
toorns is, en Mijn grimmigheid is een stok in hun hand! Ik zal 6
hem zenden tegen een huichelachtig volk, en Ik zal hem bevel ge-
ven tegen het volk Mijner verbolgenheid; opdat hij den roof rove,
en plundere de plundering, en stelle het ter vertreding, gelijk het
slijk der straten. Hoewel hij het zo niet meent, en zijn hart al- 7
zo niet denkt, maar hij zal in zijn hart hebben te verdelgen, en

8 uit te roeien niet weinige volken. Want hij zegt: Zijn niet mijn
9 vorsten al te zamen koningen? Is niet Kalno gelijk Karchemis?
Is Hamath niet gelijk Arfad? Is niet Samaria gelijk Damaskus?
10 Gelijk als mijn hand gevonden heeft de koninkrijken der afgoden,
ofschoon hun gesneden beelden beter zijn, dan *die* van Jeruzalem,
11 en dan *die* van Samaria; Gelijk als ik gedaan heb aan Samaria
en aan haar afgoden, zou ik alzo niet kunnen doen aan Jeruzalem
12 en aan haar afgoden? Want het zal geschieden, als de HEERE
een einde zal gemaakt hebben van al Zijn werk op den berg Si-
on en te Jeruzalem, dan zal Ik te huis zoeken de vrucht van de
grootsheid des harten van den koning van Assyrie, en de pracht
13 van de hoogheid zijner ogen. Omdat hij gezegd heeft: Door de
kracht mijner hand heb ik het gedaan, en door mijn wijsheid,
want ik ben verstandig; en ik heb de landpalen der volken weg-
genomen, en heb hun voorraad geroofd, en heb als een geweldige
14 de inwoners doen nederdalen; En mijn hand heeft gevonden het
vermogen der volken, als een nest, en ik heb het ganse aardrijk
samengeraapt, gelijk men de eieren die verlaten zijn, samenraapt;
en er is niemand geweest, die een vleugel verroerde, of den bek
15 opendeed, of piepte. Zal een bijl zich beroemen tegen dien, die
daarmede houwt? Zal een zaag pochen tegen dien, die ze trekt?
Alsof een staf bewoog degenen, die hem opheffen? Als men een
16 stok opheft, is het geen hout? Daarom zal de Heere HEERE
der heirscharen onder zijn vetten een magerheid zenden; en onder
zijn heerlijkheid zal Hij een brand doen branden, als den brand
17 des vuurs. Want het Licht van Israel zal tot een vuur zijn, en
zijn Heilige tot een vlam, welke in brand steken en verteren zal
18 zijn doornen en zijn distelen, op een dag. Ook zal Hij verteren
de heerlijkheid zijns wouds en zijns vruchtbaren velds; van de ziel
af, tot het vlees toe; en hij zal zijn, gelijk als wanneer een vaan-
19 drager versmelt. En de overgebleven bomen zijns wouds zullen
20 weinig in getal zijn, ja, een jongen zou ze opschrijven. En het
zal geschieden te dien dage, dat het overblijfsel van Israel, en de
ontkomenen van het huis Jakobs niet meer steunen zullen op dien,
die ze geslagen heeft; maar zij zullen steunen op den HEERE, den
21 Heilige Israels, oprechtelijk. Het overblijfsel zal wederkeren, het
22 overblijfsel van Jakob, tot den sterken God! Want ofschoon uw
volk, o Israel! is gelijk het zand der zee, zo zal *toch maar* het

overblijfsel daarvan wederkeren; de verdelging is vastelijk beslo-
ten, overvloeiende met gerechtigheid. Want een verdelging, die 23
vastelijk besloten is, zal de Heere HEERE der heirscharen doen
in het midden dezes gansen lands. Daarom zegt de Heere HEE- 24
RE der heirscharen alzo: Vreest niet, gij Mijn volk, dat te Sion
woont! voor Assur, als hij u met de roede zal slaan, en hij zijn
staf tegen u zal opheffen, naar de wijze der Egyptenaren; Want 25
nog een klein weinig, zo zal volbracht worden de gramschap, en
Mijn toorn tot hun vernieling. Want de HEERE der heirscharen 26
zal tegen hem een gesel verwekken, gelijk de slachting van Midian
was aan de rots van Oreb; en *gelijk* Zijn staf over de zee was,
denwelken Hij verheffen zal, naar de wijze der Egyptenaren. En 27
het zal geschieden ten zelfden dage, dat zijn last zal afwijken van
uw schouder, en zijn juk van uw hals; en het juk zal verdorven
worden, om des Gezalfden wil. Hij komt te Ajath, hij trekt door 28
Migron; te Michmas legt hij zijn gereedschap af. Zij trekken door 29
den doorgang, te Geba houden zij hun vernachting; Rama beeft,
Gibea Sauls vlucht. Roep luide met uw stem, gij dochter van 30
Gallim! laat ze horen tot Lais toe, o ellendige Anathoth! Ma- 31
dmena vliedt weg, de inwoners van Gebim vluchten met hopen.
Nog een dag blijft hij te Nob; hij zal er zijn hand bewegen *te-* 32
gen den berg der dochter van Sion, den heuvel van Jeruzalem.
Doch ziet, de Heere HEERE der heirscharen zal met geweld de 33
takken afkappen, en die hoog van gestalte zijn, zullen nederge-
houwen worden; en de verhevenen zullen vernederd worden. En 34
Hij zal met ijzer de verwarde struiken des wouds omhouwen; en
de Libanon zal vallen door den Heerlijke.

Want er zal een Rijsje voortkomen uit den afgehouwen tronk **11**
van Isai, en een Scheut uit zijn wortelen zal Vrucht voortbren-
gen. En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten, de Geest der 2
wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de
Geest der kennis en der vreze des HEEREN. En Zijn rieken zal 3
zijn in de vreze des HEEREN; en Hij zal naar het gezicht Zijner
ogen niet richten; Hij zal ook naar het gehoor Zijner oren niet be-
straffen. Maar Hij zal de armen met gerechtigheid richten, en de 4
zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen; doch Hij
zal de aarde slaan met de roede Zijns monds, en met den adem
Zijner lippen zal Hij den goddeloze doden. Want gerechtigheid 5

zal de gordel Zijner lendenen zijn; ook zal de waarheid de gordel
6 Zijner lendenen zijn. En de wolf zal met het lam verkeren, en de
luipaard bij den geitenbok nederliggen; en het kalf, en de jonge
leeuw, en het mestvee te zamen, en een klein jongske zal ze drij-
7 ven. De koe en de berin zullen te zamen weiden, haar jongen
zullen *te zamen* nederliggen, en de leeuw zal stro eten, gelijk de
8 os. En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een ad-
der; en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van
9 den basilisk. Men zal nergens leed doen noch verderven op den
gansen berg Mijner heiligheid; want de aarde zal vol van kennis
des HEEREN zijn, gelijk de wateren *den bodem* der zee bedek-
10 ken. Want het zal geschieden ten zelven dage, dat de heidenen
naar den Wortel van Isai, Die staan zal tot een banier der vol-
11 ken, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn. Want het zal
geschieden te dien dage, dat de Heere ten anderen male Zijn hand
aanleggen zal om weder te verwerven het overblijfsel Zijns volks,
hetwelk overgebleven zal zijn van Assyrie, en van Egypte, en van
Pathros, en van Morenland, en van Elam, en van Sinear, en van
12 Hamath, en van de eilanden der zee. En Hij zal een banier op-
richten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israel
verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen, van de vier
13 eilanden des aardrijks. En de nijd van Efraim zal wegwijken, en
de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden; Efraim zal
14 Juda niet benijden, en Juda zal Efraim niet benauwen. Maar zij
zullen den Filistijnen op den schouder vliegen tegen het westen,
en zij zullen te zamen die van het oosten beroven; *aan* Edom en
Moab zullen zij hun handen slaan, en de kinderen Ammons zullen
15 hun gehoorzaam zijn. Ook zal de HEERE den inham der zee
van Egypte verbannen, en Hij zal Zijn hand bewegen tegen de
rivier, door de sterkte Zijns winds; en Hij zal dezelve slaan in de
zeven stromen, en Hij zal maken, dat men met schoenen daardoor
16 zal gaan. En er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel
Zijns volks, dat overgebleven zal zijn van Assur, gelijk als Israel
geschiedde ten dage, toen het uit Egypteland optoog.

12 En te dienzelfden dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE! dat
Gij toornig op mij geweest zijt, *maar* Uw toorn is afgekeerd, en
2 Gij troost mij. Ziet, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet
vrezen; want de Heere HEERE is mijn Sterkte en mijn Psalm, en

Hij is mij tot Heil geworden. En gijlieden zult water scheppen 3
met vreugde uit de fonteinen des heils; En zult te dienzelfden 4
dage zeggen: Dankt den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt
Zijn daden bekend onder de volken! vermeldt, dat Zijn Naam
verhoogd is. Psalmzingt den HEERE, want Hij heeft heerlijke 5
dingen gedaan; zulks zij bekend op den gansen aardbodem. Juich 6
en zing vrolijk, gij inwoners van Sion! want de Heilige Israels is
groot in het midden van u.
De last van Babel, dien Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft. **13**
Heft op een banier, op een hogen berg; verheft een stem tot hen; 2
beweegt de hand omhoog, dat zij intrekken door de deuren der
prinsen. Ik heb aan Mijn geheiligden bevel gegeven; ook heb Ik 3
tot Mijn toorn geroepen Mijn helden, de vrolijken Mijner hoog-
heid. Er is een ruisende stem op de bergen, gelijk eens groten 4
volks; een stem van gedruis der koninkrijken, der verzamelde hei-
denen; de HEERE der heirscharen monstert het krijgsheir. Zij 5
komen uit verren lande, van het einde des hemels; de HEERE
en de instrumenten Zijner gramschap, om dat ganse land te ver-
derven. Huilt gijlieden, want de dag des HEEREN is nabij; hij 6
komt als een verwoesting van den Almachtige. Daarom zullen al- 7
le handen slap worden, en aller mensen hart zal versmelten; En 8
zij zullen verschrikt worden, smarten en weeen zullen hen aangrij-
pen, zij zullen bang zijn als een barende vrouw; een iegelijk zal
over zijn naaste verbaasd zijn; hun aangezichten zullen vlammen-
de aangezichten zijn. Ziet, de dag des HEEREN komt, gruwelijk, 9
met verbolgenheid en hittigen toorn, om het land te stellen tot
verwoesting, en deszelfs zondaars daaruit te verdelgen. Want de 10
sterren des hemels en zijn gesternten zullen haar licht niet laten
lichten; de zon zal verduisterd worden, wanneer zij zal opgaan, en
de maan zal haar licht niet laten schijnen. Want Ik zal over de 11
wereld de boosheid bezoeken, en over de goddelozen hun onge-
rechtigheid; en Ik zal den hoogmoed der stouten doen ophouden,
en de hovaardij der tirannen zal Ik vernederen. Ik zal maken, dat 12
een man dierbaarder zal zijn dan dicht goud, en een mens dan fijn
goud van Ofir. Daarom zal Ik den hemel beroeren, en de aarde 13
zal bewogen worden van haar plaats, vanwege de verbolgenheid
des HEEREN der heirscharen, en vanwege den dag Zijns hittigen
toorns. En *een iegelijk* zal zijn als een verjaagde ree, en als een 14

schaap, dat niemand vergadert; een iegelijk zal naar zijn volk om-
15 zien, en een iegelijk zal naar zijn land vluchten. Al wie gevonden
wordt, zal doorstoken worden, en al wie daarbij gevoegd is, zal
16 door het zwaard vallen. Ook zullen hun kinderkens voor hun
ogen verpletterd worden; hun huizen zullen geplunderd, en hun
17 vrouwen geschonden worden. Ziet, Ik zal de Meden tegen hen
verwekken, die het zilver niet zullen achten, en aan het goud zul-
18 len zij geen lust hebben. Maar *hun* bogen zullen de jongelingen
verpletteren, en zij zullen zich niet ontfermen over de vrucht des
19 buiks; hun oog zal de kinderen niet verschonen. Alzo zal Babel,
het sieraad der koninkrijken, de heerlijkheid, de hovaardigheid der
Chaldeen, zijn gelijk als God Sodom en Gomorra omgekeerd heeft.
20 Daar zal geen woonplaats zijn in der eeuwigheid, en zij zal niet
bewoond worden van geslacht tot geslacht; en de Arabier zal daar
21 geen tent spannen, en de herders zullen er niet legeren. Maar
daar zullen nederliggen de wilde dieren der woestijnen, en hun
huizen zullen vervuld worden met schrikkelijke gedierten, en daar
zullen de jonge struisen wonen, en de duivelen zullen er huppe-
22 len. En wilde dieren der eilanden zullen in zijn verlaten plaatsen
elkander toeroepen, mitsgaders de draken in de wellustige palei-
zen; hun tijd toch is nabij om te komen, en hun dagen zullen niet
vertogen worden.

14 Want de HEERE zal Zich over Jakob ontfermen, en Hij zal Is-
rael nog verkiezen, en Hij zal hen in hun land zetten; en de vreem-
deling zal zich tot hen vervoegen, en zij zullen het huis van Jakob
2 aanhangen. En de volken zullen hen aannemen, en in hun plaats
brengen; en het huis Israels zal hen erfelijk bezitten in het land
des HEEREN tot knechten en tot maagden; en zij zullen gevangen
houden degenen, die hen gevangen hielden, en zij zullen heersen
3 over hun drijvers. En het zal geschieden ten dage, wanneer u
de HEERE rust geven zal van uw smart, en van uw beroering,
en van de harde dienstbaarheid, waarin men u heeft doen dienen;
4 Dan zult gij deze spreuk opnemen tegen den koning van Babel,
en zeggen: Hoe houdt de drijver op? *Hoe* houdt de goudene op?
5 De HEERE heeft den stok der goddelozen gebroken, den scepter
6 der heersers. Die de volken plaagde in verbolgenheid met een
plaag zonder ophouden, die in toorn over de heidenen heerste, die
7 wordt vervolgd, zonder dat het iemand afweren kan. De ganse

aarde rust, zij is stil; zij maken groot geschal met gejuich. Ook 8
verheugen zich de dennen over u, *en* de cederen van Libanon, *zeg-
gende*: Sinds dat gij daar nederligt, komt niemand tegen ons op,
die ons afhouwe. De hel van onderen was beroerd om uwentwil, 9
om *u* tegemoet te gaan, als gij kwaamt; zij wekt om uwentwil de
doden op, al de bokken der aarde; zij doet al de koningen der
heidenen van hun tronen opstaan. Die altegader zullen antwoor- 10
den, en tot u zeggen: Gij zijt ook krank geworden, gelijk wij, gij
zijt ons gelijk geworden. Uw hovaardij is in de hel nedergestort, 11
met het geklank uwer luiten; de maden zullen onder u gestrooid
worden, en de wormen zullen u bedekken. Hoe zijt gij uit den 12
hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! *hoe* zijt
gij ter aarde nedergehouwen, gij, die de heidenen krenktet! En 13
zeidet in uw hart: Ik zal ten hemel opklimmen, ik zal mijn troon
boven de sterren Gods verhogen; en ik zal mij zetten op den berg
der samenkomst aan de zijden van het noorden. Ik zal boven de 14
hoogten der wolken klimmen, ik zal den Allerhoogste gelijk wor-
den. Ja, in de hel zult gij nedergestoten worden, aan de zijden 15
van den kuil! Die u zien zullen, zullen u aanschouwen, zij zullen 16
op u letten, *en zeggen*: Is dat die man, die de aarde beroerde, die
de koninkrijken deed beven? Die de wereld als een woestijn stel- 17
de, en derzelver steden verstoorde, die zijn gevangenen niet liet
los *gaan* naar huis toe? Al de koningen der heidenen, zij allen 18
liggen neder met eer, een iegelijk in zijn huis; Maar gij zijt ver- 19
worpen van uw graf, als een gruwelijke scheut, *als* een kleed der
gedoden, die met het zwaard doorstoken zijn; *als* die nederdalen
in een steenkuil, als een vertreden dood lichaam. Gij zult bij de- 20
zelve niet gevoegd worden in de begrafenis; want gij hebt uw land
verdorven, *en* uw volk gedood; het zaad der boosdoeners zal in
der eeuwigheid niet genoemd worden. Maakt de slachting voor 21
zijn kinderen gereed, om hunner vaderen ongerechtigheid wil; dat
zij niet opstaan, en de aarde erven, en de wereld vervullen met
steden; Want Ik zal tegen hen opstaan, spreekt de HEERE der 22
heirscharen, en Ik zal van Babel uitroeien den naam en het over-
blijfsel, en den zoon en den zoonszoon, spreekt de HEERE. En Ik 23
zal hen stellen tot een erve der nachtuilen, en *tot* waterpoelen; en
Ik zal hen met een bezem des verderfs uitvagen, spreekt de HEE-
RE der heirscharen. De HEERE der heirscharen heeft gezworen, 24

zeggende: Indien niet, gelijk Ik gedacht heb, het alzo geschiede,
25 en gelijk Ik beraadslaagd heb, het bestaan zal! Dat Ik Assur in
Mijn land zal verbreken, en hem op Mijn bergen vertreden; opdat
26 zijn juk van hen afwijke, en zijn last van hun schouder wijke. Dit
is de raadslag, die beraadslaagd is over dat ganse land; en dit is
27 de hand, die uitgestrekt is over alle volken. Want de HEERE der
heirscharen heeft het in Zijn raad besloten, wie zal het dan ver-
28 breken? en Zijn hand is uitgestrekt, wie zal ze dan keren? In het
29 jaar, toen de koning Achaz stierf, geschiedde deze last. Verheug
u niet, gij gans Palestina! dat de roede die u sloeg, gebroken is;
want uit de wortel der slang zal een basilisk voortkomen, en haar
30 vrucht zal een vurige vliegende draak zijn. En de eerstgeborenen
der armen zullen weiden, en de nooddruftigen zullen zeker neder-
liggen; uw wortel daarentegen zal Ik door den honger doden, en
31 uw overblijfsel zal hij ombrengen. Huil, gij poort, schreeuw, gij
stad! gij zijt gesmolten, gij gans Palestina! want van het noorden
32 komt een rook, en er is geen eenzame in zijn samenkomsten. Wat
zal men dan antwoorden den boden des volks? Dat de HEERE
Sion gegrond heeft, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht
daarin hebben zouden.

15 De last van Moab. Zekerlijk, in den nacht is Ar-moabs ver-
woest, zij is uitgeroeid; zekerlijk, in den nacht is Kir-moabs ver-
2 woest, zij is uitgeroeid! Hij gaat op naar Baith en Dibon, *en naar*
Bamoth, om te wenen; over Nebo en over Medeba zal Moab hui-
3 len; op al hun hoofden is kaalheid, aller baard is afgesneden. Op
hun wijken hebben zij zakken aangegord; op hun daken en op hun
4 straten huilen zij altemaal, afgaande met geween. Zo Hesbon als
Eleale schreeuwt, hun stem wordt gehoord tot Jahaz toe; daarom
maken de toegerusten van Moab een geschrei, eens iegelijks ziel
5 in hem is kwalijk gesteld. Mijn hart schreeuwt over Moab, haar
grendelen zijn naar Zoar toe, de driejarige vaars; want hij gaat op
met geween naar den opgang van Luhith, want op den weg naar
6 Horonaim verwekken zij een jammergeschrei. Want de wateren
van Nimrim zullen enkel verwoesting wezen; want het gras is ver-
7 dord, het tedere gras is vergaan, er is geen groente. Daarom
zullen zij den overvloed, *dien* zij vergaderd hebben, en hetgeen zij
8 weggelegd hebben, aan de beek der wilgen voeren. Want dat ge-
schreeuw zal omgaan door de landpale van Moab, haar gehuil tot

Eglaim toe, ja, tot Beer-elim toe zal haar gehuil zijn. Want de 9
wateren van Dimon zijn vol bloeds, want Ik zal Dimon nog meer
toeschikken: *te weten* leeuwen over de ontkomenen van Moab,
mitsgaders over het overblijfsel des lands.

Zendt de lammeren van den heerser des lands van Sela af, naar **16**
de woestijn henen, tot den berg der dochter van Sion. Anderszins 2
zal het geschieden, dat de dochteren van Moab aan de veren van
Arnon zullen zijn, als een zwervende vogel, *uit* het nest gedreven
zijnde. Brengt een raad aan, houdt gericht, maakt uw schaduw 3
op het midden van den middag, gelijk van den nacht; verbergt de
verdrevenen, *en* meldt den omzwervende niet. Laat mijn verdre- 4
venen onder u verkeren, o Moab! wees gij hun een schuilplaats
voor het aangezicht des verstoorders; want de onderdrukker heeft
een einde, de verstoring is te niet geworden, de vertreders zijn
van de aarde verdaan. Want er zal een troon bevestigd worden 5
in goedertierenheid, en op denzelven zal bestendig een zitten in
de tent van David, een, die oordeelt en het recht zoekt, en vaardig
is ter gerechtigheid. Wij hebben gehoord de hovaardij van Mo- 6
ab, hij is zeer hovaardig; zijn hoogmoed, en zijn hovaardij, en zijn
verbolgenheid, zijn alzo zijn grendelen niet. Daarom zal Moab 7
over Moab huilen, altemaal zullen zij huilen; over de fondamenten
van Kir-hareseth zult gijlieden zuchten, gewisselijk, zij zijn gebro-
ken. Want de velden van Hesbon zijn verflauwd, *ook* de wijnstok 8
van Sibma, de heren der heidenen hebben zijn uitgelezen planten
verpletterd; zij reiken tot Jaezer toe, zij dwalen *door* de woestijn;
hun scheuten zijn uitgespreid, zij zijn gegaan over zee. Daarom 9
beween ik, in de wening over Jaezer, den wijnstok van Sibma, ik
maak u doornat met mijn tranen, o Hesbon en Eleale! want het
vreugdegeschrei over uw zomervruchten en over uw oogst is geval-
len; Alzo dat de blijdschap en vrolijkheid weggenomen is van het 10
vruchtbare veld, en in de wijngaarden wordt niet gezongen, *noch*
enig gejuich gemaakt; de *druiven* treder treedt geen wijn uit in de
wijnbakken, ik heb het vreugdegeschrei doen ophouden. Daarom 11
rommelt mijn ingewand over Moab, als een harp, en mijn binnen-
ste over Kir-heres. En het zal geschieden, als men zien zal, dat 12
Moab vermoeid is geworden op de hoogten, dan zal hij in zijn hei-
ligdom gaan om te aanbidden, maar hij zal niet vermogen. Dit is 13
het woord, dat de HEERE tegen Moab gesproken heeft, van toen

14 af. Maar nu spreekt de HEERE, zeggende: Binnen drie jaren (als
de jaren eens huurlings), dan zal de eer van Moab verachtzaam
gemaakt worden, met al die grote menigte; en het overblijfsel zal
klein, weinig, onmachtig wezen.

17 De last van Damaskus. Ziet, Damaskus zal weggenomen wor-
den, dat zij geen stad meer zij, maar zij zal een vervallen steenhoop
2 zijn. De steden van Aroer zullen verlaten worden; voor de kud-
den zullen zij wezen, die zullen *daar* nederliggen, en niemand zal
3 ze verschrikken. En de vesting zal ophouden van Efraim, en het
koninkrijk van Damaskus, en het overblijfsel der Syriers; zij zullen
zijn gelijk de heerlijkheid der kinderen Israels, spreekt de HEERE
4 der heirscharen. En het zal geschieden te dien dage, dat de heer-
lijkheid van Jakob verdund zal worden, en dat de vettigheid van
5 zijn vlees mager worden zal. Want hij zal zijn, gelijk *wanneer* een
maaier het staande koren verzamelt, en zijn arm aren afmaait; ja,
hij zal zijn, gelijk *wanneer* iemand aren leest in het dal Refraim.
6 Doch een nalezing zal daarin overig blijven, gelijk *in* de afschud-
ding eens olijfbooms, twee *of* drie bezien in den top der opperste
twijg, en vier *of* vijf aan zijn vruchtbare takken, spreekt de HEE-
7 RE, de God Israels. Te dien dage zal de mens zien naar Dien,
Die hem gemaakt heeft, en zijn ogen zullen op den Heilige Israels
8 zien. En hij zal niet aanschouwen de altaren, het werk zijner
handen, ook hetgeen zijn vingeren gemaakt hebben, zal hij niet
9 aanzien, noch de bossen, noch de zonnebeelden. Te dien dage
zullen zijn sterke steden zijn, als een verlaten struik, en opperste
tak, welke zij verlaten hebben, om der kinderen Israels wil, hoewel
10 daar verwoesting zal wezen. Want gij hebt den God uws heils
vergeten, en niet gedacht aan den Rotssteen uwer sterkte; daarom
zult gij wel liefelijke planten planten, en gij zult hem met uitland-
11 se ranken bezetten; Ten dage, als gij ze zult geplant hebben, zult
gij *die* doen wassen, en in den morgenstond zult gij uw zaad doen
bloeien; *doch* het zal maar een hoop van het gemaaide zijn, in
12 den dag der krankheid en der pijnlijke smart. Wee der veelheid
der grote volken, die daar bruisen, gelijk de zeeen bruisen; en *wee*
het geruis der natien, die daar ruisen, gelijk de geweldige wateren
13 ruisen! De natien zullen *wel* ruisen, gelijk grote wateren ruisen;
doch Hij zal hem schelden, zo zal hij verre wegvlieden, ja, hij zal
gejaagd worden, als het kaf der bergen van den wind, en gelijk

een kloot van den wervelwind. Ten tijde des avonds, ziet, zo is 14
er verschrikking, eer het morgen is, is hij er niet meer. Dit is
het deel dergenen, die ons beroven, en het lot dergenen, die ons
plunderen.

Wee het land, dat schaduwachtig is aan de frontieren, dat aan **18**
de zijde der rivieren van Morenland is; Dat gezanten zendt over 2
de zee, en in schepen van biezen op de wateren! Gaat henen, gij
snelle boden! tot een volk, dat getrokken is en geplukt, tot een
volk, dat vreselijk is van dat het was en voortaan; een volk van
regel en regel, en van vertreding, welks land de rivieren beroven.
Allen gij ingezetenen der wereld, en gij inwoners der aarde! als 3
men de banier zal oprichten *op* de bergen, zult gijlieden *het* zien,
en als de bazuin zal blazen, zult gijlieden *het* horen. Want alzo 4
heeft de HEERE tot mij gezegd: Ik zal stil zijn, en zien in Mijn
woning, als de glinsterende hitte op den regen, als een wolk des
dauws in de hitte des oogstes; Want voor den oogst, als de botte 5
volkomen is, en de onrijpe druif rijp wordt *na* den bloesem, zo zal
Hij de ranken met snoeimessen afsnijden, en de takken wegdoen
en afkappen. Zij zullen te zamen gelaten worden den roofvogelen 6
der bergen, en den dieren der aarde; en de roofvogelen zullen op
hen overzomeren, en alle dieren der aarde zullen daarop overwin-
teren. Te dien tijd zal den HEERE der heirscharen een geschenk 7
gebracht worden *van* het volk, dat getrokken is en geplukt, en van
het volk, dat vreselijk is van dat het was en voortaan; een volk
van regel *en* regel, en van vertreding, welks land de rivieren bero-
ven; tot de plaats van den Naam des HEEREN der heirscharen,
tot den berg Sion.

De last van Egypte. Ziet, de HEERE rijdt op een snelle wolk, **19**
en Hij zal in Egypte komen; en de afgoden van Egypte zullen be-
wogen worden van Zijn aangezicht, en het hart der Egyptenaren
zal smelten in het binnenste van hen. Want Ik zal de Egypte- 2
naren tegen de Egyptenaren verwarren, dat zij zullen strijden een
iegelijk tegen zijn broeder, en een iegelijk tegen zijn naaste, stad
tegen stad, koninkrijk tegen koninkrijk. En de geest der Egyp- 3
tenaren zal uitgeledigd worden in het binnenste van hen, en hun
raad zal Ik verslinden; dan zullen zij hun afgoden vragen, en den
bezweerders, en den waarzeggers, en den duivelskunstenaars. En 4
Ik zal de Egyptenaars besluiten in de hand van harde heren, en

een strenge koning zal over hen heersen, spreekt de Heere HEERE
5 der heirscharen. En zij zullen de wateren uit de zee doen ver-
6 gaan, en de rivier zal verzijpen en verdrogen. Zij zullen ook de
rivieren verre terugdrijven, zij zullen ze uithozen, en de gedamde
7 stromen opdrogen; het riet en het schilf zullen verwelken. Het
papiergewas bij de stromen, aan de oevers der stromen, en al het
gezaaide aan de stromen, zal verdrogen; het zal weggestoten wor-
8 den, en niet *meer* zijn. En de vissers zullen treuren, en allen,
die den angel in de stromen werpen, zullen rouw maken; en die
9 het werpnet uitbreiden op de wateren, zullen kwijnen. En de
werkers in het fijne vlas zullen beschaamd worden, ook de wevers
10 van de witte stof. En zij zullen *met* hun fondamenten verbrijzeld
11 worden, allen, die *voor* loon lustige staande wateren maken. Ge-
wisselijk, de vorsten van Zoan zijn dwazen, de raad der wijzen, der
raadgevers van Farao, is onvernuftig geworden; hoe kunt gijlieden
dan zeggen tot Farao; Ik ben een zoon der wijzen, een zoon der
12 oude koningen? Waar zijn nu uw wijzen? Dat zij u nu te kennen
geven of vernemen, wat de HEERE der heirscharen beraadslaagd
13 heeft tegen Egypte. De vorsten van Zoan zijn zot geworden, de
vorsten van Nof zijn bedrogen; zij zullen ook Egypte doen dwa-
14 len, *tot* den uitersten hoek zijner stammen. De HEERE heeft een
zeer verkeerden geest ingeschonken in het midden van hen, en zij
hebben Egypte doen dwalen in al zijn doen, gelijk een dronkaard
15 zich om en om wentelt in zijn uitspuwsel. En er zal geen werk
wezen voor de Egyptenaren, hetwelk het hoofd of de staart, de tak
16 of de bieze doen mag. Te dien dage zullen de Egyptenaars zijn
als de vrouwen; en zij zullen beven en vrezen vanwege de bewe-
ging van de hand des HEEREN der heirscharen, welke Hij tegen
17 hen bewegen zal. En het land van Juda zal den Egyptenaren
tot een schrik zijn; zo wie het vermelden zal, die zal in zichzelven
bevreesd wezen vanwege den raad des HEEREN der heirscharen,
18 dien Hij tegen hen beraadslaagd heeft. Te dien dage zullen er
vijf steden in Egypteland zijn, sprekende de spraak van Kanaan,
en zwerende den HEERE der heirscharen; een zal genoemd zijn
19 een stad der verstoring. Te dien dage zal de HEERE een altaar
hebben in het midden van Egypteland, en een opgericht teken aan
20 haar landpalen voor den HEERE. En het zal zijn tot een teken,
en tot een getuigenis den HEERE der heirscharen in Egypteland,

want zij zullen tot den HEERE roepen vanwege de verdrukkers,
en Hij zal hun een Heiland en Meester zenden, Die zal hen ver-
lossen. En de HEERE zal den Egyptenaren bekend worden, en 21
de Egyptenaars zullen den HEERE kennen te dien dage; en zij
zullen *Hem* dienen *met* slachtoffer, en spijsoffer, en zij zullen den
HEERE een gelofte beloven en betalen. En de HEERE zal de 22
Egyptenaars dapper slaan, en genezen; en zij zullen zich tot den
HEERE bekeren, en Hij zal Zich van hen verbidden laten, en Hij
zal hen genezen. Te dien dage zal er een gebaande weg wezen 23
van Egypte in Assyrie, dat de Assyriers in Egypte, en de Egyp-
tenaars in Assyrie komen zullen; en de Egyptenaars zullen met
de Assyriers *den Heere* dienen. Te dien dage zal Israel de derde 24
wezen met de Egyptenaren en met de Assyriers, een zegen in het
midden van het land. Want de HEERE der heirscharen zal hen 25
zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars, en
de Assyriers, het werk Mijner handen, en Israel, Mijn erfdeel!

In het jaar, toen Tartan naar Asdod kwam, als hem Sargon, **20**
de koning van Assyrie gezonden had, toen hij krijg voerde tegen
Asdod, en het innam; Ter zelfder tijd sprak de HEERE, door 2
den dienst van Jesaja, den zoon van Amoz, zeggende: Ga heen,
en ontbind den zak van uw lendenen, en doe uw schoenen van
uw voeten. En hij deed alzo, gaande naakt en barrevoets. Toen 3
zeide de HEERE: Gelijk als Mijn knecht Jesaja naakt en barre-
voets wandelt, drie jaren, *tot* een teken en wonder over Egypte en
over Morenland; Alzo zal de koning van Assyrie voortdrijven de 4
gevangenen der Egyptenaren, en de Moren, die weggevoerd zul-
len worden, jongen en ouden, naakt en barrevoets, en met blote
billen, den Egyptenaren *tot* schaamte. En zij zullen verschrikken 5
en beschaamd zijn van de Moren, op dewelke zij zagen, en van de
Egyptenaars, hun roem. En de inwoners van dit eiland zullen 6
te dien dage zeggen: Ziet, alzo is het *gegaan* dien, op welken wij
zagen, werwaarts wij henenvloden om hulp, om gered te worden
van het aangezicht des konings van Assyrie; hoe zullen wij dan
ontkomen?

De last der woestijn aan de zee. Gelijk de wervelwinden in het **21**
zuiden henen doorgaan, zal hij uit de woestijn komen, uit een vre-
selijk land. Een hard gezicht is mij te kennen gegeven: die trou- 2
weloze handelt trouwelooslijk, en die verstoorder verstoort; trek

op, o Elam! beleger ze, o Media! Ik heb al haar zuchting doen
3 ophouden. Daarom zijn mijn lendenen vol van grote krankheid,
bange weeen hebben mij aangegrepen, gelijk de bange weeen van
een, die baart; ik krom mij van horen, ik word ontsteld van het
4 aanzien. Mijn hart dwaalt, gruwen verschrikt mij, de scheme-
5 ring, waar ik naar verlangd heb, stelt Hij mij tot beving. Bereid
de tafel, zie toe, gij wachter! eet, drink; maakt u op, gij vorsten,
6 bestrijkt het schild! Want aldus heeft de Heere tot mij gezegd:
7 Ga heen, zet een wachter, laat hem aanzeggen, wat hij ziet. En
hij zag een wagen, een paar ruiters, een wagen *met* ezels, een
wagen *met* kemels; en hij merkte zeer nauw op, met grote opmer-
8 king. En hij riep: Een leeuw, Heere! ik sta op den wachttoren
geduriglijk bij dag, en op mijn hoede zet ik mij ganse nachten.
9 En zie nu, daar komt een wagen mannen, *en* een paar ruiters!
Toen antwoordde hij, en zeide: Babel is gevallen, zij is gevallen!
en al de gesneden beelden harer goden heeft Hij verbroken tegen
10 de aarde. O mijn dorsing, en de tarwe mijns dorsvloers! wat ik
gehoord heb van den HEERE der heirscharen, den God Israels,
11 dat heb ik ulieden aangezegd. De last van Duma. Men roept
tot mij uit Seir: Wachter! wat is er van den nacht? Wachter!
12 wat is er van den nacht? De wachter zeide: De morgenstond is
gekomen, en het is nog nacht; wilt gijlieden vragen, vraagt; keert
13 weder, komt. De last tegen Arabie. In het woud van Arabie zult
gijlieden vernachten, o gij reizende gezelschappen van Dedanieten!
14 Komt den dorstige tegemoet *met* water; de inwoners des lands van
15 Thema zijn den vluchtende met zijn brood bejegend. Want zij
vluchten voor de zwaarden, voor het uitgetrokken zwaard, en voor
16 den gespannen boog, en voor de zwarigheid des krijgs. Want al-
zo heeft de HEERE tot mij gezegd: Nog binnen een jaar, gelijk
de jaren eens dagloners zijn, zo zal de heerlijkheid van Kedar ten
17 ondergaan. En het overgebleven getal der schutters, de helden
der Kedarenen, zullen minder worden, want de HEERE, de God
Israels heeft het gesproken.

22 De last van het dal des gezichts. Wat is u nu, dat gij alte-
2 gader op de daken klimt? Gij, die vol van groot gedruis waart,
gij woelige stad, gij, vrolijk huppelende stad, Uw verslagenen zijn
3 niet verslagen met het zwaard, noch gestorven in den strijd. Al
uw oversten zijn te zamen weggevlucht; zij zijn van de schutters

gebonden, allen, die in u gevonden zijn, zijn samengebonden, zij
zijn van verre gevloden. Daarom zeg ik: Wendt het gezicht van 4
mij af; laat mij bitterlijk wenen; dringt niet aan, om mij te troos-
ten over de verstoring der dochteren mijns volks. Want het is 5
een dag van beroering, en van vertreding, en van verwarring van
den Heere, den HEERE der heirscharen, in het dal des gezichts,
een dag van ontmuring des muurs, en van geschreeuw naar het
gebergte toe. Want Elam heeft den pijlkoker genomen, de man 6
is op den wagen, er zijn ruiters; en Kir ontbloot het schild. En 7
het zal geschieden, dat uw uitgelezen dalen vol wagenen zullen
zijn, en dat de ruiters zich gewisselijk zullen zetten ter poorten
aan. En hij zal het deksel van Juda ontdekken; en te dien dage 8
zult gij zien naar de wapenen in het huis des wouds. En gijlieden 9
zult bezien de reten der stad Davids, omdat zij vele zijn; en gij
zult de wateren des ondersten vijvers vergaderen. Gij zult ook 10
de huizen van Jeruzalem tellen; en gij zult huizen afbreken, om de
muren te bevestigen. Ook zult gij een gracht maken tussen beide 11
de muren, voor de wateren des ouden vijvers; maar gij zult niet
opwaarts zien op Dien, Die zulks gedaan heeft, noch aanmerken
Dien, Die dat van *verre tijden* geformeerd heeft. En te dien dage 12
zal de Heere, de HEERE der heirscharen, roepen tot geween, en
tot rouwklage, en tot kaalheid, en tot omgording des zaks. Maar 13
ziet, er is vreugde en blijdschap met runderen te doden, en scha-
pen te kelen, vlees te eten, en wijn te drinken, *en te zeggen*: Laat
ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven. Maar de 14
HEERE der heirscharen heeft Zich voor mijn oren geopenbaard,
zeggende: Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt,
totdat gij sterft! zegt de Heere, de HEERE der heirscharen. Al- 15
zo zegt de Heere, de HEERE der heirscharen: Ga heen, ga in tot
dien schatmeester, tot Sebna, den hofmeester, *en spreek*: Wat 16
hebt gij hier, of wien hebt gij hier, dat gij u hier een graf uitgehou-
wen hebt *als* die zijn graf in de hoogte uithouwt, die een woning
voor zich op een rotssteen laat aftekenen? Zie, de HEERE zal 17
u wegwerpen met een mannelijke wegwerping, en Hij zal u gan-
selijk overdekken. Hij zal u gewisselijk voortrollen, gelijk men 18
een bal rolt, in een land, wijd van begrip; aldaar zult gij sterven,
en aldaar zullen uw heerlijke wagenen zijn, o gij schandvlek van
het huis uws heren! En Ik zal u afstoten van uw staat, en van 19

20 uw stand zal Hij u verstoren. En het zal te dien dage geschie-
den, dat Ik Mijn knecht, Eljakim, den zoon van Hilkia, roepen
21 zal. En Ik zal hem met uw rok bekleden, en Ik zal hem met uw
gordel sterken, en uw heerschappij zal Ik in zijn hand geven; en
hij zal den inwoneren te Jeruzalem en den huize van Juda tot een
22 vader zijn. En Ik zal den sleutel van het huis van David op zijn
schouder leggen; en hij zal opendoen, en niemand zal sluiten, en
23 hij zal sluiten, en niemand zal opendoen. En Ik zal hem *als* een
nagel inslaan in een vaste plaats; en hij zal wezen tot een stoel der
24 eer voor het huis zijns vaders. En men zal aan hem hangen alle
heerlijkheid van het huis zijns vaders, der uitspruitelingen en der
afkomelingen, *ook* alle kleine vaten, van de vaten der bekers af,
25 zelfs tot al de vaten der flessen. Te dien dage, spreekt de HEERE
der heirscharen, zal die nagel, die aan een vaste plaats gestoken
was, weggenomen worden; en hij zal afgehouwen worden, en hij
zal vallen, en de last, die daaraan is, zal afgesneden worden; want
de HEERE heeft het gesproken.

23 De last van Tyrus. Huilt, gij schepen van Tarsis! want zij is
verwoest, dat er geen huis meer is, dat niemand er meer ingaat;
2 uit het land Chittim is het aan hen openbaar geworden. Zwijgt,
gij inwoners des eilands! gij, die de kooplieden van Sidon, over zee
3 varende, vervulden, En wiens inkomst was het zaad van Sichor
over de grote wateren, de oogst der rivier; en zij was de markt der
4 heidenen. Word beschaamd, o Sidon! want de zee spreekt, *ja*, de
sterkte der zee, zeggende: Ik heb geen barensnood gehad, ik heb
ook niet gebaard, en ik heb geen jongelingen groot gemaakt, *en*
5 geen jonge dochters opgebracht. Gelijk als geweest is de tijding
van Egypte, zal men ook in weedom zijn, als men van Tyrus ho-
6 ren zal. Vaart over naar Tarsis, huilt, gij inwoners des eilands!
7 Is dit uw vrolijk huppelende *stad*? welker oudheid *wel* van oude
dagen af is; *maar* haar eigen voeten zullen haar verre wegdragen,
8 om in vreemdelingschap te verkeren. Wie heeft dit beraadslaagd
over Tyrus, die kronende *stad*, welker kooplieden vorsten zijn,
9 welker handelaars de heerlijkste in het land zijn? De HEERE
der heirscharen heeft het beraadslaagd, opdat Hij ontheilige de
hovaardij van alle sieraad, om al de heerlijksten der aarde verach-
10 telijk te maken. Ga door *naar* uw land, als een rivier, gij dochter
11 van Tarsis! er is geen gordel meer. Hij heeft Zijn hand uitgestrekt

over de zee, Hij heeft de koninkrijken beroerd; de HEERE heeft
bevel gegeven tegen Kanaan, om haar sterkten te verdelgen. En 12
Hij heeft gezegd: Gij zult niet meer vrolijk huppelen, o gij ver-
drukte maagd, gij dochter van Sidon! Naar Chittim toe, maak
u op, vaar over; ook zult gij aldaar geen rust hebben. Ziet, het 13
land der Chaldeen; dit volk was er niet; Assur heeft het gefon-
deerd voor degenen, die in de wildernissen woonden; zij richtten
hun sterkten op, *en* bouwden hun paleizen, *maar* Hij heeft het
tot een vervallen hoop gesteld. Huilt, gij schepen van Tarsis! 14
want ulieder sterkte is verstoord. En het zal geschieden te dien 15
dage, dat Tyrus zal vergeten worden zeventig jaren, gelijk eens
konings dagen; *maar* ten einde van zeventig jaren zal in Tyrus
als een hoerenlied zijn: Neem de harp, ga in de stad rondom, gij 16
vergeten hoer! speel wel, zing veel liederen, opdat uwer gedacht
worde! Want het zal geschieden ten einde van zeventig jaren, 17
dat de HEERE Tyrus zal bezoeken, en dat zij wederkeren zal tot
haar hoerenloon, en zij zal hoererij bedrijven met alle koninkrij-
ken der aarde, die op den aardbodem zijn. En haar koophandel 18
en haar hoerenloon zal den HEERE heilig zijn, het zal niet ten
schat vergaderd noch opgesloten worden; maar haar koophandel
zal wezen voor hen, die voor den HEERE wonen, opdat zij eten
tot verzadiging, en dat zij durig deksel hebben.

Ziet, de HEERE maakt het land ledig, en Hij maakt het woest; **24**
en Hij keert deszelfs gestaltenis om, en Hij verstrooit zijn inwoners.
En gelijk het volk, alzo zal de priester wezen; gelijk de knecht, alzo 2
zijn heer; gelijk de dienstmaagd, alzo haar vrouw; gelijk de koper,
alzo de verkoper; gelijk de lener, alzo de ontlener; gelijk de woe-
keraar, alzo die, van welken hij woeker ontvangt. Dat land zal 3
ganselijk ledig gemaakt worden, en het zal ganselijk beroofd wor-
den; want de HEERE heeft dit woord gesproken. Het land treurt, 4
het verwelkt; het aardrijk kweelt, het verwelkt; de hoogsten van
het volk des lands kwelen. Want het land is bevlekt vanwege 5
zijn inwoners; want zij overtreden de wetten, zij veranderen de in-
zettingen, zij vernietigen het eeuwig verbond. Daarom verteert 6
de vloek het land, en die daarin wonen, zullen verwoest worden;
daarom zullen de inwoners des lands verbrand worden, en er zullen
weinig mensen overblijven. De most treurt, de wijnstok kweelt, 7
allen die blijhartig waren, zuchten. De vreugde der trommelen 8

rust; het geluid der vrolijk huppelenden houdt op, de vreugde der
9 harp rust. Zij zullen geen wijn drinken met gezang; de sterke
10 drank zal bitter zijn dengenen, die hem drinken. De woeste stad
is verbroken, al de huizen staan gesloten, dat er niemand inkomen
11 kan. Er is een klagelijk geroep op de straten, om des wijns wil;
alle blijdschap is verduisterd, de vreugde des lands is heengevaren.
12 Verwoesting is in de stad overgebleven, en met gekraak wordt de
13 poort in stukken verbroken. Want in het binnenste van het land,
in het midden dezer volken, zal het alzo wezen, gelijk de afschud-
ding des olijfbooms, gelijk de nalezingen, wanneer de wijnoogst
14 geeindigd is. Die zullen hun stem opheffen, zij zullen vrolijk zin-
gen; vanwege de heerlijkheid des HEEREN zullen zij juichen van
15 de zee af. Daarom eert den HEERE in de valleien, in de eilanden
16 der zee den Naam des HEEREN, des Gods van Israel. Van het
uiterste einde der aarde horen wij psalmen, *tot* verheerlijking des
Rechtvaardigen. Doch *nu* zeg ik: Ik word mager, ik word mager,
wee mij! de trouwelozen handelen trouwelooslijk, en met trouwe-
17 loosheid handelen de trouwelozen trouwelooslijk. De vrees, en
18 de kuil, en de strik over u, o inwoners des lands! En het zal
geschieden, zo wie voor de stem der vreze vlieden zal, die zal in
den kuil vallen; en die uit den kuil opklimt, die zal in den strik
gevangen worden; want de sluizen in de hoogte zijn opengedaan,
19 en de fondamenten der aarde zullen beven. De aarde zal gan-
selijk verbroken worden, de aarde zal ganselijk vaneen gescheurd
20 worden, de aarde zal ganselijk bewogen worden. De aarde zal
ganselijk waggelen, gelijk een dronkaard, en zij zal heen en we-
der bewogen worden, gelijk een nachthut; en haar overtreding zal
21 zwaar op haar zijn, en zij zal vallen, en niet weder opstaan. En
het zal geschieden te dien dage, dat de HEERE bezoeking doen
zal over de heirscharen des hogen in de hoogte, en over de konin-
22 gen des aardbodems op den aardbodem. En zij zullen samen-
vergaderd worden, *gelijk* de gevangenen in een put, en zij zullen
besloten worden in een gevangenis, maar na vele dagen *weder* be-
23 zocht worden. En de maan zal schaamrood worden, en de zon
zal beschaamd worden, als de HEERE der heirscharen regeren
zal op den berg Sion en te Jeruzalem, en voor zijn oudsten zal
heerlijkheid zijn.

25 HEERE! Gij zijt mijn God, U zal ik verhogen, Uw Naam zal

ik loven, want Gij hebt wonder gedaan; *Uw* raadslagen van ver-
re zijn waarheid *en* vastigheid. Want Gij hebt van de stad een 2
steenhoop gemaakt; de vaste stad tot een vervallen hoop; het pa-
leis der vreemdelingen, dat het geen stad meer zij, in eeuwigheid
zal zij niet herbouwd worden. Daarom zal U een machtig volk 3
eren, de stad der tirannische volken zal U vrezen. Want Gij zijt 4
den arme een Sterkte geweest, een Sterkte den nooddruftige, als
hem bange was; een Toevlucht tegen den vloed, een Schaduw te-
gen de hitte; want het blazen der tirannen is als een vloed *tegen*
een wand. Gelijk de hitte in een dorre plaats, zult Gij de on- 5
stuimigheid der vreemdelingen nederdrukken; *gelijk* de hitte door
de schaduw ener dikke wolk, zal het gezang der tirannen verne-
derd worden. En de HEERE der heirscharen zal op dezen berg 6
allen volken een vetten maaltijd maken, een maaltijd van reinen
wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn. En 7
Hij zal op dezen berg verslinden het bewindsel des aangezichts,
waarmede alle volken bewonden zijn, en het deksel, waarmede alle
natien bedekt zijn. Hij zal den dood verslinden tot overwinning, 8
en de Heere HEERE zal de tranen van alle aangezichten afwissen;
en Hij zal de smaadheid Zijns volks van de ganse aarde wegne-
men; want de HEERE heeft het gesproken. En men zal te dien 9
dage zeggen: Ziet, Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht,
en Hij zal ons zalig maken. Deze is de HEERE, wij hebben Hem
verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid.
Want de hand des HEEREN zal op dezen berg rusten; maar Moab 10
zal onder Hem verdorst worden, gelijk het stro verdorst wordt tot
mest. En Hij zal Zijn handen uitbreiden in het midden van hen, 11
gelijk als een zwemmer *die* uitbreidt om te zwemmen, en Hij zal
hun hoogmoed vernederen met de lagen hunner handen. En Hij 12
zal de hoge vesten uwer muren buigen, vernederen, *ja*, Hij zal ze
ter aarde tot het stof toe doen reiken.

Te dien dage zal dit lied gezongen worden in het land van **26**
Juda; Wij hebben een sterke stad, *God* stelt heil tot muren en
voorschansen. Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk 2
daarin ga, hetwelk de getrouwigheden bewaart. Het is een beves- 3
tigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft
op U vertrouwd. Vertrouwt op den HEERE tot in der eeuwig- 4
heid; want in den Heere HEERE is een eeuwige rotssteen. Want 5

Hij buigt de hooggezetenen neder, de verheven stad; Hij vernedert
ze, Hij vernedert ze tot de aarde toe, Hij doet ze tot aan het stof
6 reiken. De voet zal ze vertreden, de voeten des ellendigen, de
7 treden der armen. Het pad des rechtvaardigen is geheel effen,
8 den gang des rechtvaardigen weegt Gij recht. Wij hebben ook in
den weg Uwer gerichten, U, o HEERE! verwacht; tot Uw Naam en
9 tot Uw gedachtenis is de begeerte *onzer* ziel. *Met* mijn ziel heb
ik U begeerd in den nacht, ook zal ik *met* mijn geest, *die* in het
binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten
op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid.
10 Wordt den goddeloze genade bewezen, hij leert *evenwel* geen ge-
rechtigheid, hij drijft onrecht in een gans richtig land, en hij ziet
11 de hoogheid des HEEREN niet aan. HEERE! is Uw hand ver-
hoogd, zij zien het niet; *maar* zij zullen het zien, en beschaamd
worden, *vanwege* den ijver *over Uw* volk, ook zal het vuur Uw
12 wederpartijders verteren. HEERE! Gij zult ons vrede bestellen,
13 want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht. HEERE, onze
God! *andere* heren, behalve Gij, hebben over ons geheerst; *doch*
14 door U alleen gedenken wij Uws Naams. Dood zijnde zullen zij
niet *weder* leven, overleden zijnde zullen zij niet opstaan; daarom
hebt Gij hen bezocht, en hebt hen verdelgd, en Gij hebt al hun
15 gedachtenis doen vergaan. Gij, o HEERE! hadt dit volk ver-
meerderd, Gij hadt dit volk vermeerderd; Gij waart verheerlijkt
geworden; *maar* Gij hebt hen *in* al de einden des aardrijks verre
16 weggedaan. HEERE! in benauwdheid hebben zij U bezocht; zij
hebben *hun* stil gebed uitgestort, als Uw tuchtiging over hen was.
17 Gelijk een bevruchte vrouw, als zij nadert tot het baren, smarten
heeft, en schreeuwt in haar weeen, alzo zijn wij geweest, o HEE-
18 RE! vanwege Uw aangezicht. Wij waren bevrucht, wij hadden de
smarten, *maar* wij hebben *niet* dan wind gebaard; wij deden het
land geen behoudenis aan, en de inwoners der wereld vielen niet
19 neder. Uw doden zullen leven, *ook* mijn dood lichaam, zij zullen
opstaan; waakt op en juicht, gij, die in het stof woont! want uw
dauw zal zijn *als* een dauw der moeskruiden, en het land zal de
20 overledenen uitwerpen. Ga henen, mijn volk! ga in uw binnenste
kamers, en sluit uw deuren na u toe; verberg u als een klein ogen-
21 blik, totdat de gramschap overga. Want ziet, de HEERE zal uit
Zijn plaats uitgaan, om de ongerechtigheid van de inwoners der

aarde over hen te bezoeken; en de aarde zal haar bloed ontdekken,
en zal haar doodgeslagenen niet langer bedekt houden.
Te dien dage zal de HEERE met Zijn hard, en groot, en sterk **27**
zwaard bezoeken den Leviathan, de langwemelende slang, ja, den
Leviathan, de kromme slomme slang; en Hij zal den draak, die in
de zee is, doden. Te dien dage zal er een wijngaard van roden 2
wijn zijn; zingt van denzelven bij beurte. Ik, de HEERE, behoede 3
dien, alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen; opdat *de vijand* hem
niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag. Grimmigheid is 4
bij Mij niet; wie zou Mij *als* een doorn *en* distel in oorlog stellen,
dat Ik tegen hem zou aanvallen, *en* hem te gelijk verbranden
zou? Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met 5
Mij maken; vrede zal hij met Mij maken. In het toekomende zal 6
Jakob wortelen schieten, Israel zal bloeien en groeien; en zij zullen
de wereld met inkomsten vervullen. Heeft Hij hem geslagen, 7
gelijk Hij dien geslagen heeft, die hem sloeg? Is hij gedood, gelijk
zijn gedoden gedood zijn geworden? Met mate hebt Gij met hem 8
getwist, wanneer Gij hem wegstiet; *als* Hij *hem* wegnam door Zijn
harden wind, in den dag des oostenwinds. Daarom zal daardoor 9
de ongerechtigheid van Jakob verzoend worden, en dit is de ganse
vrucht, dat Hij deszelfs zonde zal wegdoen, wanneer Hij al de
stenen des altaars maken zal als verstrooide kalkstenen, de bossen
en de zonnebeelden zullen niet bestaan. Want de vaste stad zal 10
eenzaam, de woonstede zal verstoten en verlaten worden, gelijk
een woestijn; daar zullen de kalveren weiden, en daar zullen zij
nederliggen, en zullen haar takken verslinden. Als haar takken 11
verdord zullen zijn, zullen zij afgebroken worden, *en* de vrouwen,
komende, zullen ze aansteken; want het is geen volk van enig
verstand; daarom zal Hij, Die het gemaakt heeft, Zich deszelven
niet ontfermen, en Die het geformeerd heeft, zal aan hetzelve geen
genade bewijzen. En het zal te dien dage geschieden, dat de 12
HEERE dorsen zal, van den stroom der rivier af tot aan de rivier
van Egypte; doch gijlieden zult opgelezen worden, een bij een, o
gij kinderen Israels! En het zal te dien dage geschieden, dat er 13
met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen,
die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in
het land van Egypte; en zij zullen den HEERE aanbidden op den
heiligen berg te Jeruzalem.

28 Wee de hovaardige kroon der dronkenen van Efraim, welker
heerlijk sieraad is een afvallende bloem, die daar is op het hoofd
2 der zeer vette vallei, der geslagenen van den wijn. Ziet, de Heere
heeft een sterke en machtige, er is gelijk een hagelvloed, een poort
des verderfs; gelijk een vloed der sterke wateren; die overvloeien,
3 zal Hij ze ter aarde nederwerpen met de hand. De hovaardige
kronen der dronkenen van Efraim zullen met voeten vertreden
4 worden. En de afvallende bloem zijns heerlijken sieraads, die op
het hoofd der zeer vette vallei is, zal zijn gelijk een vroegrijpe
vrucht voor den zomer, welke, wanneer ze iemand ziet, terwijl zij
5 nog in zijn hand is, slokt hij ze op. Te dien dage zal de HEE-
RE der heirscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijken
6 Krans zijn den overgeblevenen Zijns volks; En tot een Geest des
oordeels dien, die ten oordeel zit, en tot een sterkte dengenen, die
7 den strijd afkeren tot de poort toe. En ook dwalen dezen van
den wijn, en zij dolen van den sterken drank; de priester en de
profeet dwalen van den sterken drank; zij zijn verslonden van den
wijn, zij dolen van sterken drank; zij dwalen in het gezicht; zij
8 waggelen in het gericht. Want alle tafels zijn vol van uitspuwsel
9 *en* van drek, zodat er geen plaats *schoon* is. Wien zou Hij *dan*
de kennis leren, en wien zou Hij het gehoorde te verstaan geven?
Den gespeenden van de melk, den afgetrokkenen van de borsten?
10 Want het is gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel
11 op regel, hier een weinig, daar een weinig. Daarom zal Hij door
belachelijke lippen, en door een andere tong tot dit volk spreken;
12 Tot dewelken Hij gezegd heeft: Dit is de rust, geeft den moeden
rust, en dit is de verkwikking; doch zij hebben niet willen horen.
13 Zo zal hun het woord des HEEREN zijn; gebod op gebod, gebod
op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een
weinig; opdat zij heengaan, en achterwaarts vallen, en verbreken,
14 en verstrikt en gevangen worden. Daarom, hoort des HEEREN
woord, gij bespotters, gij heersers over dit volk, dat te Jeruza-
15 lem is! Omdat gijlieden zegt: Wij hebben een verbond met den
dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag
gemaakt; wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal, zal hij
tot ons niet komen; want wij hebben de leugen ons tot een toe-
vlucht gesteld, en onder de valsheid hebben wij ons verborgen.
16 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik leg een grondsteen

in Sion, een beproefden steen, een kostelijken hoeksteen, die wel
vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten. En Ik zal 17
het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar
het paslood; en de hagel zal de toevlucht der leugen wegvagen, en
de wateren zullen de schuilplaats overlopen. En ulieder verbond 18
met den dood zal te niet worden, en uw voorzichtig verdrag met
de hel zal niet bestaan; wanneer de overvloeiende gesel doortrek-
ken zal, dan zult gijlieden van denzelven vertreden worden. Van 19
den tijd af, als hij doortrekt, zal hij ulieden wegnemen, want allen
morgen zal hij doortrekken, bij dag en bij nacht; en het zal ge-
schieden, dat het gerucht te verstaan, enkel beroering wezen zal.
Want het bed zal korter zijn, dan dat men zich daarop uitstrekken 20
kunne; en het deksel zal te smal wezen, als men zich *daaronder*
voegt. Want de HEERE zal Zich opmaken, gelijk op den berg 21
Perazim, Hij zal beroerd zijn, gelijk *in* het dal van Gibeon, om
Zijn werk te doen, Zijn werk zal vreemd zijn; en om Zijn daad te
doen, Zijn daad zal vreemd zijn! Nu dan, drijft den spot niet, 22
opdat uw banden niet vaster gemaakt worden; want ik heb van
den Heere HEERE der heirscharen gehoord een verdelging, ja,
een, die vast besloten is over het ganse land. Neemt ter ore en 23
hoort mijn stem, merkt op en hoort mijn rede! Ploegt de ploeger 24
den gehelen dag om te zaaien? Opent en egt hij zijn land *den
gehelen dag*? Is het niet alzo? Wanneer hij het bovenste van 25
hetzelve effen gemaakt heeft, dan strooit hij wikken, en spreidt
komijn, of hij werpt er van de beste tarwe in, of uitgelezen gerst,
of spelt, elk aan zijn plaats. En zijn God onderricht hem van 26
de wijze, Hij leert hem. Want men dorst de wikken niet met 27
den dorswagen, en men laat het wagenrad niet rondom over het
komijn gaan; maar de wikken slaat men uit met een staf, en het
komijn met een stok; Het brood *koren* moet verbrijzeld worden, 28
maar hij dorst het niet geduriglijk dorsende; noch hij breekt *het
met* het wiel zijns wagens, noch hij verbrijzelt het met zijn paar-
den. Zulks komt ook voort van den HEERE der heirscharen; Hij 29
is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad.

Wee Ariel, Ariel! de stad, *waarin* David gelegerd heeft; doet **29**
jaar tot jaar; laat ze feestofferen slachten. Evenwel zal Ik Ariel 2
beangstigen, en er zal treuring en droefheid wezen, en *die stad* zal
Mij gelijk Ariel zijn. Want Ik zal een leger in het rond om u slaan, 3

en Ik zal u belegeren met bolwerken, en Ik zal vestingen tegen u
4 opwerpen. Dan zult gij vernederd worden, gij zult uit de aarde
spreken, en uw spraak zal uit het stof zachtjes voortkomen; en uw
stem zal zijn uit de aarde als van een tovenaar, en uw spraak zal
5 uit het stof piepen. En de menigte uwer vreemde *soldaten* zal
zijn gelijk dun stof, en de menigte der tirannen als voorbijvliegend
6 kaf; en het zal in een ogenblik haastelijk geschieden. Gij zult van
den HEERE der heirscharen bezocht worden met donder, en met
aardbeving, en groot geluid, *met* wervelwind, en onweder, en de
7 vlam eens verterenden vuurs. En gelijk de droom van een nacht-
gezicht is, *alzo* zal de veelheid aller heidenen zijn, die tegen Ariel
strijden zullen; zelfs allen, die tegen haar en haar vestingen strij-
8 den, en haar beangstigen zullen. Het zal alzo zijn, gelijk wanneer
een hongerige droomt, en ziet, hij eet; maar als hij ontwaakt, zo is
zijn ziel ledig; of, gelijk als wanneer een dorstige droomt, en ziet,
hij drinkt; maar als hij ontwaakt, ziet, zo is hij nog mat, en zijn
ziel is begerig; alzo zal de menigte aller heidenen zijn, die tegen
9 den berg Sion krijgen. Zij vertoeven, daarom verwondert u; zij
zijn vrolijk, derhalve roept gijlieden; zij zijn dronken, maar niet
10 van wijn; zij waggelen, maar niet van sterken drank. Want de
HEERE heeft over ulieden uitgegoten een geest des diepen slaaps,
en Hij heeft uw ogen toegesloten; de profeten, en uw hoofden, *en*
11 de zieners heeft Hij verblind. Daarom is ulieden alle gezicht ge-
worden als de woorden van een verzegeld boek, hetwelk men geeft
aan een, die lezen kan, zeggende: Lees toch dit; en hij zegt: Ik
12 kan niet, want het is verzegeld. Of men geeft het boek aan een,
die niet lezen kan, zeggende: Lees toch dit; en hij zegt: Ik kan
13 niet lezen. Want de Heere heeft gezegd: Daarom dat dit volk
tot Mij nadert met zijn mond, en zij Mij met hun lippen eren,
doch hun hart verre van Mij doen; en hun vreze, *waarmede zij*
14 Mij *vrezen*, mensengeboden zijn, die hun geleerd zijn; Daarom,
ziet, Ik zal voorts wonderlijk handelen met dit volk, wonderlijk
en wonderbaarlijk; want de wijsheid zijner wijzen zal vergaan, en
15 het verstand zijner verstandigen zal zich verbergen. Wee denge-
nen, die zich diep versteken willen voor den HEERE, *hun* raad
verbergende; en welker werken in duisterheid geschieden, en zij
16 zeggen: Wie ziet ons, en wie kent ons? Ulieder omkeren is, alsof
de pottenbakker geacht werd als leem, dat het maaksel zeide van

zijn maker: Hij heeft mij niet gemaakt; en het geformeerde vat
van zijn pottenbakker zeide: Hij verstaat het niet. Is het niet nog 17
om een klein weinig, dat de Libanon in een vruchtbaar veld zal
veranderd worden, en het vruchtbare veld voor een woud geacht
zal worden? En te dien dage zullen de doven horen de woorden 18
des Boeks; en de ogen der blinden, zijnde uit de donkerheid en uit
de duisternis, zullen zien. En de zachtmoedigen zullen vreugde 19
op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de
mensen zullen zich in den Heilige Israels verheugen. Wanneer de 20
tiran een einde zal hebben, en dat het met den bespotter uit zal
zijn, en dat allen, die tot ongerechtigheid waken, uitgeroeid zullen
zijn; Die een mens schuldig maken om een woord, en leggen dien 21
strikken, die *hen* bestraft in de poort; en die den rechtvaardige
verdrijven in het woeste. Daarom zegt de HEERE, Die Abraham 22
verlost heeft, tot het huis van Jakob alzo: Jakob zal nu niet *meer*
beschaamd worden, en nu zal zijn aangezicht niet *meer* bleek wor-
den; Want als hij zijn kinderen, het werk Mijner handen, zien zal 23
in het midden van hen, zullen zij Mijn Naam heiligen; en zij zul-
len den Heilige Jakobs heiligen, en den God van Israel vrezen.
En die dwalende van geest zijn, zullen tot verstand komen, en de 24
murmureerders zullen de lering aannemen.

Wee den kinderen, die afvallen, spreekt de HEERE, om een **30**
raadslag te maken, maar niet uit Mij, en om *zich* met een bedek-
king te bedekken, maar niet *uit* Mijn Geest, om zonde tot zonde
te doen; Die gaan, om af te trekken in Egypte, en vragen Mijn 2
mond niet; om zich te sterken met de macht van Farao, en om
hun toevlucht te nemen onder de schaduw van Egypte. Want 3
de sterkte van Farao zal ulieden tot schaamte zijn, en die toe-
vlucht onder de schaduw van Egypte tot schande. Wanneer zijn 4
vorsten zullen geweest zijn tot Zoan, en zijn gezanten zullen ge-
komen zijn tot nabij Chanes; Hij zal hen allen beschaamd maken 5
door een volk, dat hun geen nut kan doen, noch tot hulp, noch tot
voordeel, maar tot schande en ook tot smaadheid zijn zal. De 6
last der beesten, van het zuiden, naar het land des angstes, en
der benauwdheid, van waar de sterke leeuw en de oude leeuw is,
de basilisk en de vurige vliegende draak; hun goederen zullen zij
voeren op den rug der veulens, en hun schatten op de bulten der
kemelen, tot het volk, *dat hun* geen nut zal doen. Want Egypte 7

zal ijdellijk en te vergeefs helpen; daarom heb Ik hierover geroe-
8 pen; Stilzitten zal hun sterkte zijn. Nu *dan*, ga henen, schrijf
voor hen op een tafel, en teken het in een boek, opdat het blijve
9 tot den laatsten dag, voor altoos, tot in eeuwigheid. Want het is
een wederspannig volk; het zijn leugenachtige kinderen; kinderen,
10 die des HEEREN wet niet horen willen. Die daar zeggen tot de
zieners: Ziet niet; en tot de schouwers: Schouwt ons niet, wat
recht is; spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerij-
11 en. Wijkt af van den weg, maakt u van de baan; laat den Heilige
12 Israels van ons ophouden! Daarom, zo zegt de Heilige Israels:
Omdat gijlieden dit woord verwerpt, en vertrouwt op onderdruk-
13 king en verkeerdheid, en steunt daarop: Daarom zal ulieden deze
misdaad zijn gelijk een vallende scheur, uitwaarts gebogen in een
hogen muur, welks breuk haastelijk in een ogenblik komen zal.
14 Ja, Hij zal ze verbreken, gelijk een pottenbakkerskruik verbroken
wordt; in het brijzelen zal Hij niet verschonen; alzo dat van haar
verbrijzeling niet een scherf zal gevonden worden, om vuur uit den
15 haard te nemen, of om water te scheppen uit een gracht. Want
alzo zegt de Heere HEERE, de Heilige Israels: Door wederkering
en rust zoudt gijlieden behouden worden, in stilheid en in vertrou-
16 wen zou uw sterkte zijn; doch gij hebt niet gewild. En gij zegt:
Neen, maar op paarden zullen wij vlieden; daarom zult gij vlieden!
En: Op snelle *paarden* zullen wij rijden; daarom zullen uw vervol-
17 gers *ook* snel zijn! Een duizend van het schelden van enige, van
het schelden van vijf zult gij *allen* vlieden; totdat gij overgelaten
wordt, gelijk een mast op den top van een berg, en als een banier
18 op een heuvel. En daarom zal de HEERE wachten, opdat Hij u
genadig zij, en daarom zal Hij verhoogd worden, opdat Hij Zich
over ulieden ontferme, want de HEERE is een God des gerichts;
19 welgelukzalig zijn die allen, die Hem verwachten. Want het volk
zal in Sion wonen, te Jeruzalem; gij zult ganselijk niet wenen; ge-
wisselijk zal Hij u genadig zijn op de stem uws geroeps; zo haast
20 Hij die horen zal, zal Hij u antwoorden. De Heere zal ulieden *wel*
brood der benauwdheid, en wateren der verdrukking geven; maar
uw leraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen, maar uw
21 ogen zullen uw leraars zien; En uw oren zullen horen het woord
desgenen, *die* achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in den-
zelven; als gij zoudt afwijken ter rechter *hand* of ter linkerhand.

En gijlieden zult voor onrein houden het deksel uwer zilveren ge- 22
sneden beelden, en het overtreksel uwer gouden gegoten beelden;
gij zult ze wegwerpen gelijk een maanstondig kleed, en tot elk
van die zeggen: Henen uit! Dan zal Hij uw zaad, waarmede gij 23
het land bezaaid hebt, regen geven, en brood van des lands inko-
men, en hetzelve zal vet en smoutig zijn; uw vee zal te dien dage
in een wijde landouwe weiden. En de ossen, en ezelveulens, die 24
het land bouwen, zullen zuiver voeder eten, hetwelk verschud is
met de werpschoffel en met de wan. En er zullen op allen hogen 25
berg, en op allen verhevenen heuvel beekjes *en* watervlieten zijn,
in den dag der grote slachting, wanneer de torens vallen zullen.
En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der 26
zon zal zevenvoudig zijn als het licht van zeven dagen; ten dage
als de HEERE de breuk Zijns volks zal verbinden, en de wonde,
waarmede het geslagen is, genezen. Ziet, de Naam des HEEREN 27
komt van verre, Zijn toorn brandt, en de last is zwaar; Zijn lippen
zijn vol gramschap, en Zijn tong, als een verterend vuur; En Zijn 28
adem is als een overlopende beek, *die* tot aan den hals toe raakt;
om de heidenen te schudden met een schudding der ijdelheid, en
als een misleidende toom in de kinnebakkens der volken. Er zal 29
een lofzang bij ulieden zijn, gelijk in den nacht, wanneer het feest
geheiligd wordt; en blijdschap des harten, gelijk van een, die met
pijpen wandelt, om te komen tot den berg des HEEREN, tot den
Rotssteen van Israel. En de HEERE zal Zijn heerlijke stem doen 30
horen, en de nederlating Zijns arms doen zien, met grimmigheid
van toorn, en een vlam van verterend vuur, stralen, en een vloed,
en hagelstenen. Want door de stem des HEEREN zal Assur te 31
morzel geslagen worden, *die* met de roede sloeg. En alwaar die 32
gegrondveste staf doorgegaan zal zijn (op welken de HEERE dien
zal hebben doen rusten), *daar* zal men met trommelen en harpen
zijn; want met bewegende bestrijdingen zal Hij tegen hen strijden.
Want Tofeth is van gisteren bereid; *ja*, hij is ook voor den koning 33
bereid; Hij heeft hem diep *en* wijd gemaakt, het vuur en hout van
zijn brandstapel is veel; de adem des HEEREN zal hem aansteken
als een zwavelstroom.

Wee dengenen, die in Egypte om hulp aftrekken, en steunen **31**
op paarden, en vertrouwen op wagenen, omdat er vele zijn, en
op ruiters, omdat die zeer machtig zijn; en zien niet op den Hei-

2 lige Israels, en zoeken den HEERE niet. Nochtans is Hij ook
wijs, en Hij doet het kwaad komen, en trekt Zijn woorden niet
terug; maar Hij zal Zich opmaken tegen het huis der boosdoeners,
3 en tegen de hulp dergenen, die ongerechtigheid werken. Want
de Egyptenaren zijn mensen, en geen God, en hun paarden zijn
vlees, en geen geest; en de HEERE zal Zijn hand uitstrekken, dat
de helper struikelen zal, en die geholpen wordt, zal nedervallen,
4 en zij zullen al te zamen te niet komen. Want alzo heeft de HEE-
RE tot mij gezegd: Gelijk als een leeuw, en een jonge leeuw over
zijn roof brult, wanneer ook een volle menigte der herderen sa-
mengeroepen wordt tegen hem, verschrikt hij voor hun stem niet,
en vernedert zich niet vanwege hun veelheid; alzo zal de HEERE
der heirscharen nederdalen, om te strijden voor den berg Sions en
5 voor haar heuvel. Gelijk vliegende vogelen, alzo zal de HEERE
der heirscharen Jeruzalem beschutten, beschuttende zal Hij haar
6 ook verlossen, doorgaande zal Hij haar ook uithelpen. Bekeert u
tot *Hem*, van Denwelken de kinderen Israels diep afgeweken zijn.
7 Want te dien dage zullen zij verwerpen, een ieder zijn zilveren
afgoden en zijn gouden afgoden, welke u uw handen *tot* zonde
8 gemaakt hadden; En Assur zal vallen door het zwaard, niet eens
mans, en het zwaard, niet eens mensen, zal hem verteren; en hij
zal voor het zwaard vlieden, en zijn jongelingen zullen versmel-
9 ten. En hij zal van vreze doorgaan *naar* zijn rotssteen, en zijn
vorsten zullen voor de banier verschrikken, spreekt de HEERE,
die te Sion vuur, en te Jeruzalem een oven heeft.
32 Ziet, een koning zal regeren in gerechtigheid, en de vorsten zul-
2 len heersen naar recht. En *die* man zal zijn als een verberging
tegen den wind, en een schuilplaats tegen den vloed, als waterbe-
ken in een dorre plaats, als de schaduw van een zwaren rotssteen
3 in een dorstig land. En de ogen dergenen, die zien, zullen niet
4 terugzien, en de oren dergenen, die horen, zullen opmerken. En
het hart der onbedachtzamen zal de wetenschap verstaan, en de
tong der stamelenden zal vaardig zijn, om bescheidenlijk te spre-
5 ken. De dwaas zal niet meer genoemd worden milddadig, en
6 de gierige zal niet *meer* mild geheten worden. Want een dwaas
spreekt dwaasheid, en zijn hart doet ongerechtigheid, om hui-
chelarij te plegen, en om dwaling te spreken tegen den HEERE,
om de ziel des hongerigen ledig te laten, en den dorstige drank

te doen ontbreken. En eens gierigaards ganse gereedschap is 7
kwaad; hij beraadslaagt schandelijke verdichtselen, om de ellen-
digen te bederven met valse redenen, en het recht, als de arme
spreekt. Maar een milddadige beraadslaagt milddadigheden, en 8
staat op milddadigheden. Staat op, gij geruste vrouwen, hoort 9
mijn stem; gij dochters, die zo zeker zijt, neemt mijn redenen ter
ore. *Vele* dagen over het jaar zult gij beroerd zijn, gij *dochters*, 10
die zo zeker zijt, want de wijnoogst zal uit zijn, er zal geen inzame-
ling komen. Beeft, gij geruste *vrouwen*; weest beroerd, *dochters*, 11
die zo zeker zijt; trekt u uit, en ontbloot u, en gordt *zakken* om uw
lendenen. Men zal rouwklagen over de borsten, over de gewenste 12
akkers, over de vruchtbare wijnstokken. Op het land mijns volks 13
zal de doorn *en* de distel opgaan; ja, op alle vreugdehuizen, *in* de
vrolijk huppelende stad. Want het paleis zal verlaten zijn, het 14
gewoel der stad zal ophouden; Ofel en de wachttorens zullen tot
spelonken zijn, tot in der eeuwigheid, een vreugde der woudeze-
len, een weide der kudden. Totdat over ons uitgegoten worde de 15
Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld
worden, en het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden.
En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op 16
het vruchtbare veld verblijven. En het werk der gerechtigheid zal 17
vrede zijn; en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en
zekerheid tot in eeuwigheid. En mijn volk zal in een woonplaats 18
des vredes wonen, en in welverzekerde woningen, en in stille ge-
ruste plaatsen. Maar het zal hagelen, waar men afgaat in het 19
woud, en de stad zal laag worden in de laagte. Welgelukzalig zijt 20
gijlieden, die aan alle wateren zaait; gij, die den voet des osses en
des ezels *derwaarts* henenzendt!

Wee u, gij verwoester, die niet verwoest zijt, en gij, die trouwe- **33**
looslijk handelt, waar men niet trouwelooslijk tegen u gehandeld
heeft! Als gij het verwoesten zult volbracht hebben, zult gij ver-
woest worden; als gij het trouweloos handelen zult voleind heb-
ben, zal men trouwelooslijk tegen u handelen. HEERE, wees ons 2
genadig, wij hebben op U gewacht; wees hun arm allen morgen,
daartoe onze behoudenis ten tijde der benauwdheid. Van het 3
geluid des rumoers zullen de volken wegvlieden; van Uw verho-
ging zullen de heidenen verstrooid worden. Dan zal ulieder buit 4
verzameld worden, gelijk de kevers verzameld worden; men zal

daarin ginds en weder huppelen, gelijk de sprinkhanen ginds en
5 weder huppelen. De HEERE is verheven, want Hij woont *in* de
6 hoogte; Hij heeft Sion vervuld met gericht en gerechtigheid. En
het zal geschieden, dat de vastigheid uwer tijden, de sterkte van
uw behoudenissen zal zijn wijsheid en kennis; de vreze des HEE-
7 REN zal zijn schat zijn. Ziet, hun allersterksten roepen daar
8 buiten; de boden des vredes wenen bitterlijk. De gebaande we-
gen zijn verwoest, die door de paden gaat, houdt op; hij vernietigt
9 het verbond, hij veracht de steden, hij acht geen mens. Het land
treurt, het kweelt; de Libanon schaamt zich, hij verwelkt; Saron
is geworden als een woestijn; zo Basan als Karmel zijn geschud.
10 Nu zal Ik opstaan, zegt de HEERE, nu zal Ik verhoogd worden,
11 nu zal Ik verheven worden. Gijlieden gaat met stro zwanger, gij
12 zult stoppelen baren; uw geest zal u *als* vuur verslinden. En de
volken zullen zijn *als* de verbrandingen des kalks; *als* afgehouwen
13 doornen zullen zij met het vuur verbrand worden. Hoort gijlie-
den, die verre zijt, wat Ik gedaan heb; en gijlieden, die nabij zijt,
14 bekent Mijn macht! De zondaren te Sion zijn verschrikt; beving
heeft de huichelaren aangegrepen; *zij zeggen*: Wie is er onder ons,
die bij een verterend vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij
15 een eeuwigen gloed wonen kan? Die in gerechtigheden wandelt,
en die billijkheden spreekt; die het gewin der onderdrukkingen
verwerpt; die zijn handen uitschudt, dat zij geen geschenken be-
houden; die zijn oor stopt, dat hij geen bloedschulden hore, en zijn
16 ogen toesluit; dat hij het kwade niet aanzie; Die zal in de hoog-
ten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek
17 zijn; zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis. Uw
ogen zullen den Koning zien in Zijn schoonheid; zij zullen een ver
18 gelegen land zien. Uw hart zal de verschrikking overdenken, *zeg-
gende*: Waar is de schrijver? Waar is de betaalsheer? Waar is hij,
19 die de torens telt? Gij zult niet *meer* dat stuurse volk zien, het
volk, dat zo diep van spraak is, dat men het niet horen kan, van
20 belachelijke tong, hetwelk men niet verstaan kan. Schouwt Sion
aan, de stad onzer bijeenkomsten; uw ogen zullen Jeruzalem zien,
een geruste woonplaats, een tent, die niet ter neder geworpen zal
worden, welker pinnen in der eeuwigheid niet zullen uitgetogen
21 worden, en van welker zelen geen verscheurd worden. Maar de
HEERE zal aldaar bij ons heerlijk zijn, het zal zijn een plaats van

rivieren, van wijde stromen; geen roeischuit zal daar doorvaren,
en geen treffelijk schip zal daar overvaren. Want de HEERE is 22
onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze
Koning. Hij zal ons behouden. Uw touwen zijn slap geworden, zij 23
zullen hun mastboom niet kunnen recht stijf houden, zij zullen het
zeil niet uitspannen; dan zal de roof van een overvloedigen buit
uitgedeeld worden, *zelfs* zullen de lammen den roof roven. En 24
geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek, *want* het volk, dat daarin
woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.

Nadert, gij heidenen, om te horen, en gij volken! luistert toe; **34**
de aarde hore, en haar volheid, de wereld en al wat daaruit voort-
komt. Want de verbolgenheid des HEEREN is over al de heide- 2
nen, en grimmigheid over al hun heir; Hij heeft hen verbannen,
Hij heeft ze ter slachting overgegeven. En hun verslagenen zullen 3
weggeworpen worden, en van hun dode lichamen zal hun stank op-
gaan; en de bergen zullen smelten van hun bloed. En al het heir 4
der hemelen zal uitteren, en de hemelen zullen toegerold worden,
gelijk een boek, en al hun heir zal afvallen, gelijk een blad van
den wijnstok afvalt, en gelijk *een vijg* afvalt van den vijgeboom.
Want Mijn zwaard is dronken geworden in den hemel; ziet, het 5
zal ten oordeel nederdalen op Edom, en op het volk, hetwelk Ik
verbannen heb. Het zwaard des HEEREN is vol van bloed, het 6
is vet geworden van smeer, van het bloed der lammeren en der
bokken, van het smeer der nieren van de rammen; want de HEE-
RE heeft een slachtoffer te Bozra, en een grote slachting in het
land der Edomieten. En de eenhoornen zullen met hen afgaan, 7
en de varren met de stieren; en hun land zal doordronken zijn
van het bloed, en hun stof zal van het smeer vet gemaakt wor-
den. Want het zal zijn de dag der wraak des HEEREN, een jaar 8
der vergeldingen, om Sions twistzaak. En hun beken zullen in 9
pek verkeerd worden, en hun stof in zwavel; ja, hun aarde zal tot
brandend pek worden. Het zal des nachts of des daags niet uit- 10
geblust worden, tot in der eeuwigheid zal zijn rook opgaan; van
geslacht tot geslacht zal het woest zijn, tot in eeuwigheid der eeu-
wigheden zal niemand daar doorgaan. Maar de roerdomp en de 11
nachtuil zullen het erfelijk bezitten, en de schuifuit, en de raaf zal
daarin wonen; want Hij zal een richtsnoer der woestigheid over
hen trekken, en een richtlood der ledigheid. Hun edelen (doch 12

zij zijn er niet) zullen zij *tot* het koninkrijk roepen, maar al hun
13 vorsten zullen niets zijn. En in hun paleizen zullen doornen op-
gaan, netelen en distelen in hun vestingen; en het zal een woning
14 der draken zijn, een zaal voor de jongen der struisen. En de wil-
de dieren der woestijnen zullen de wilde dieren der eilanden *daar*
ontmoeten, en de duivel zal zijn metgezel toeroepen; ook zal het
nachtgedierte zich aldaar nederzetten, en het zal een rustplaats
15 voor zich vinden. Daar zal de wilde meerle nestelen en leggen,
en haar jongen uitbikken, en onder haar schaduw vergaderen; ook
16 zullen aldaar de gieren met elkaar verzameld worden. Zoekt in
het boek des HEEREN, en leest; niet een van dezen zal er feilen,
het een noch het ander zal men missen; want mijn mond zelf heeft
17 het geboden, en Zijn Geest Zelf zal ze samenbrengen. Want Hij
Zelf heeft voor hen het lot geworpen, en Zijn hand heeft het hun
uitgedeeld met het richtsnoer; tot in der eeuwigheid zullen zij dat
erfelijk bezitten, van geslacht tot geslacht zullen zij daarin wonen.

35 De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn,
en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos.
2 Zij zal lustig bloeien, en zich verheugen, ja, *met* verheuging, en
juichen; de heerlijkheid van Libanon is haar gegeven, het sieraard
van Karmel en Saron; zij zullen zien de heerlijkheid des HEEREN,
3 het sieraad onzes Gods. Versterkt de slappe handen, en stelt de
4 struikelende knieen vast. Zegt den onbedachtzamen van harte:
Weest sterk, en vreest niet; ziet, ulieder God zal *ter* wrake ko-
men *met* de vergelding Gods. Hij zal komen en ulieden verlossen.
5 Alsdan zullen der blinden ogen opengedaan worden, en der doven
6 oren zullen geopend worden. Alsdan zal de kreupele springen als
een hert, en de tong des stommen zal juichen; want in de woes-
7 tijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis. En het
dorre land zal tot staand water worden, en het dorstige land tot
springaders der wateren; in de woningen der draken, waar zij ge-
8 legen hebben, zal gras met riet en biezen zijn. En aldaar zal een
verheven baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd
worden; de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor deze
zijn; die *dezen* weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen.
9 Er zal geen leeuw zijn, en geen verscheurend gedierte zal daarop
komen, noch aldaar gevonden worden; maar de verlosten zullen
10 *daarop* wandelen. En de vrijgekochten des HEEREN zullen we-

derkeren, en *tot* Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap
zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij ver-
krijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.
En het geschiedde in het veertiende jaar van den koning Hiz- **36**
kia, dat Sanherib, de koning van Assyrie, optoog tegen alle vaste
steden van Juda, en nam ze in. En de koning van Assyrie zond 2
Rabsake van Lachis naar Jeruzalem tot den koning Hizkia, met
een zwaar heir; en hij stond aan den watergang des oppersten vij-
vers, aan den hogen weg van het veld des vollers. Toen ging tot 3
hem uit Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de
schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier. En Rabsake 4
zeide tot hen: Zegt nu tot Hizkia: Zo zegt de grote koning, de ko-
ning van Assyrie: Wat vertrouwen is dit, waarmede gij vertrouwt;
Ik mocht zeggen (doch het is een woord der lippen): Er is raad 5
en macht tot den oorlog; op wien vertrouwt gij nu, dat gij tegen
mij rebelleert? Zie, gij vertrouwt op dien gebrokenen rietstaf, 6
op Egypte; op denwelken zo iemand leunt, zo zal hij in zijn hand
gaan en die doorboren; alzo is Farao, de koning van Egypte, al
dengenen, die op hem vertrouwen. Maar zo gij tot mij zegt: Wij 7
vertrouwen op den HEERE, onzen God; is Hij Die niet, Wiens
hoogten en Wiens altaren Hizkia weggenomen heeft, en *Die* tot
Juda en tot Jeruzalem gezegd heeft: Voor dit altaar zult gij u
nederbuigen? Nu dan, wed toch met mijn heer, den koning van 8
Assyrie; en ik zal u twee duizend paarden geven, zo gij voor u de
ruiters daarop zult kunnen geven. Hoe zoudt gij dan het aange- 9
zicht van een enigen vorst, van de geringste knechten mijns heren,
afkeren? Maar gij vertrouwt op Egypte, om de wagenen en om
de ruiteren. En nu ben ik zonder den HEERE opgetogen tegen 10
dit land, om dat te verderven. De HEERE heeft tot mij gezegd:
Trek op tegen dat land, en verderf het. Toen zeide Eljakim, en 11
Sebna, en Joah tot Rabsake: Spreek toch tot uw knechten in het
Syrisch, want wij verstaan het *wel*; en spreek niet met ons in het
Joods, voor de oren des volks, dat op den muur is. Maar Rabs- 12
ake zeide: Heeft mijn heer mij tot uw heer en tot u gezonden,
om deze woorden te spreken? Is het niet tot de mannen, die op
den muur zitten, dat zij met ulieden hun drek eten, en hun water
drinken zullen? Alzo stond Rabsake, en riep met luider stem in 13
het Joods, en zeide: Hoort de woorden des groten konings, des

14 konings van Assyrie! Alzo zegt de koning: Dat Hizkia u niet be-
15 driege, want hij zal u niet kunnen redden. Daartoe, dat Hizkia
u niet doe vertrouwen op den HEERE, zeggende: De HEERE zal
ons zekerlijk redden; deze stad zal niet in de hand des konings
16 van Assyrie gegeven worden. Hoort naar Hizkia niet; want alzo
zegt de koning van Assyrie: Handelt met mij door een geschenk,
en komt tot mij uit, en eet, een ieder *van* zijn wijnstok, en een
ieder *van* zijn vijgeboom, en drinkt een ieder het water zijns born-
17 puts; Totdat ik kom en u haal in een land, als ulieder land is, een
land van koren en most, een land van brood en van wijngaarden.
18 Dat Hizkia ulieden niet verleide, zeggende: De HEERE zal ons
redden; hebben de goden der volken, een ieder zijn land, gered
19 uit de hand des konings van Assyrie? Waar zijn de goden van
Hamath en Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaim? Hebben
20 zij ook Samaria van mijn hand gered? Welke zijn ze onder al
de goden dezer landen, die hun land uit mijn hand gered hebben,
21 dat de HEERE Jeruzalem uit mijn hand zou redden? Doch zij
zwegen stil, en antwoordden hem niet een woord; want het gebod
22 des konings was, zeggende: Gij zult hem niet antwoorden. Toen
kwam Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de
schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, tot Hizkia met
gescheurde klederen; en zij gaven hem de woorden van Rabsake
te kennen.

37 En het geschiedde, als de koning Hizkia *dat* hoorde, zo scheur-
de hij zijn klederen, en bedekte zich met een zak, en ging in het
2 huis des HEEREN. Daarna zond hij Eljakim, den hofmeester,
en Sebna, den schrijver, en de oudsten der priesteren, met zak-
3 ken bedekt, tot Jesaja, den profeet, den zoon van Amoz; En zij
zeiden tot hem: Alzo zegt Hizkia: Deze dag is een dag der be-
nauwdheid, en der schelding, en der lastering; want de kinderen
zijn gekomen tot aan de geboorte, en er is geen kracht om te ba-
4 ren. Misschien zal de HEERE, uw God, horen de woorden van
Rabsake, denwelken zijn heer, de koning van Assyrie, gezonden
heeft, om den levenden God te honen, en te schelden met woor-
den, die de HEERE, uw God, gehoord heeft; hef dan een gebed
5 op voor het overblijfsel, dat gevonden wordt. En de knechten
6 van den koning Hizkia kwamen tot Jesaja. En Jesaja zeide tot
hen: Zo zult gijlieden tot uw heer zeggen: Zo zegt de HEERE:

Vrees niet voor de woorden, die gij gehoord hebt, waarmede Mij
de dienaars des konings van Assyrie gelasterd hebben. Zie, Ik zal 7
een geest in hem geven, dat hij een gerucht horen zal, en weder
in zijn land keren; en Ik zal hem door het zwaard in zijn land vel-
len. Zo kwam Rabsake weder, en hij vond den koning van Assyrie 8
strijdende tegen Libna; want hij had gehoord, dat hij van Lachis
vertrokken was. Als hij nu hoorde van Tirhaka, den koning van 9
Cusch, zeggen: Hij is uitgetogen, om tegen u te strijden; toen hij
zulks hoorde, zo zond hij *weder* boden tot Hizkia, zeggende: Zo 10
zult gijlieden spreken tot Hizkia, den koning van Juda, zeggende:
Laat u uw God niet bedriegen, op Welken gij vertrouwt, zeggen-
de: Jeruzalem zal in de hand des konings van Assyrie niet gegeven
worden. Zie, gij hebt gehoord, wat de koningen van Assyrie aan 11
alle landen gedaan hebben, die verbannende; en zoudt gij gered
worden? Hebben de goden der volken die mijn vaders verdorven 12
hebben, dezelven gered, *als* Gozan, en Haran, en Rezef, en de
kinderen van Eden, die in Telasser waren? Waar is de koning 13
van Hamath, en de koning van Arpad, en de koning der stad Se-
farvaim, Hena en Ivva? Als nu Hizkia de brieven uit der boden 14
hand ontvangen, en die gelezen had, ging hij op in het huis des
HEEREN; en Hizkia breidde die uit voor het aangezicht des HEE-
REN. En Hizkia bad tot den HEERE, zeggende: O HEERE der 15, 16
heirscharen, Gij, God van Israel, Die tussen de cherubim woont!
Gij Zelf, Gij alleen zijt de God van alle koninkrijken der aarde;
Gij hebt den hemel en de aarde gemaakt! O HEERE! neig Uw 17
oor en hoor, HEERE! doe Uw ogen open, en zie; en hoor al de
woorden van Sanherib, die gezonden heeft om den levenden God
te honen. Waarlijk, HEERE! hebben de koningen van Assyrie 18
al de landen, mitsgaders derzelver landerijen verwoest; En heb- 19
ben hun goden in het vuur geworpen; want zij waren geen goden,
maar het werk van mensenhanden, hout en steen; daarom hebben
zij die verdorven. Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons uit zijn 20
hand, zo zullen alle koninkrijken der aarde weten, dat Gij alleen
de HEERE zijt. Toen zond Jesaja, de zoon van Amoz, tot Hiz- 21
kia, om te zeggen: Alzo zegt de HEERE, de God Israels: Dat gij
tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, den koning van Assyrie, *heb
Ik gehoord*. Dit is het woord, dat de HEERE over hem gesproken 22
heeft: De jonkvrouw, de dochter van Sion, veracht u, zij bespot u,

23 de dochter van Jeruzalem schudt het hoofd achter u. Wien hebt
gij gehoond, en gelasterd, en tegen Wien hebt gij de stem verhe-
ven, en uw ogen omhoog opgeheven? Tegen den Heilige Israels!
24 Door middel uwer dienstknechten hebt gij den HEERE gehoond,
en gezegd: Ik heb met de menigte mijner wagenen beklommen
de hoogte der bergen, de zijden van Libanon; en ik zal zijn ho-
ge cederbomen en zijn uitgelezen dennebomen afhouwen; en zal
komen tot zijn uiterste hoogte, in het woud zijns schonen velds.
25 Ik heb gegraven en de wateren gedronken; en ik heb met mijn
26 voetzolen alle rivieren der belegerde plaatsen verdroogd. Hebt
gij niet gehoord, dat Ik zulks lang te voren gedaan heb, en dat
van de oude dagen af geformeerd heb? Nu heb Ik dat doen ko-
men, dat gij zoudt zijn, om de vaste steden te verstoren tot woeste
27 hopen. Daarom waren haar inwoners handeloos, zij waren ver-
slagen en beschaamd; zij waren *als* het gras des velds en de groene
grasscheutjes, *als* het hooi der daken, en het brandkoren, eer het
28 overeind staat. Maar Ik weet uw zitten, en uw uitgaan, en uw
29 inkomen, en uw woeden tegen Mij. Om uw woeden tegen Mij, en
dat uw woeling voor Mijn oren opgekomen is, zo zal Ik Mijn haak
in uw neus leggen, en Mijn gebit in uw lippen, en Ik zal u doen
30 wederkeren door dien weg, door denwelken gij gekomen zijt. En
dat zij u een teken, dat men *in* dit jaar, wat van zelf gewassen is,
eten zal, en in het tweede jaar, wat daarvan weder uitspruit; maar
zaait in het derde jaar, en maait, en plant wijngaarden, en eet hun
31 vruchten. Want het ontkomene, dat overgebleven is van het huis
van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen, en het zal opwaarts
32 vrucht dragen. Want van Jeruzalem zal het overblijfsel uitgaan,
en het ontkomene van den berg Sion; de ijver des HEEREN der
33 heirscharen zal dit doen. Daarom, zo zegt de HEERE van den
koning van Assyrie: Hij zal in deze stad niet komen, noch daar
een pijl inschieten; ook zal hij *met* geen schild daarvoor komen,
34 en zal geen wal daartegen opwerpen. Door den weg, dien hij ge-
komen is, door dien zal hij wederkeren; maar in deze stad zal hij
35 niet komen, zegt de HEERE. Want Ik zal deze stad beschermen,
om die te verlossen, om Mijnentwil, en om Davids, Mijns knechts
36 wil. Toen voer de engel des HEEREN uit, en sloeg in het leger
van Assyrie honderd vijf en tachtig duizend. En toen zij zich des
morgens vroeg opmaakten, ziet, die allen waren dode lichamen.

Zo vertrok Sanherib, de koning van Assyrie, en toog henen, en 37
keerde weder; en hij bleef te Nineve. Het geschiedde nu, als hij 38
in het huis van Nisroch, zijn god, zich nederboog, dat Adramelech
en Sarezer, zijn zonen, hem met het zwaard versloegen; doch zij
ontkwamen in het land van Ararat; en Esar-haddon, zijn zoon,
werd koning in zijn plaats.

In die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe; en de profeet **38**
Jesaja, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem: Alzo
zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis; want gij zult sterven,
en niet leven. Toen keerde Hizkia zijn aangezicht om naar den 2
wand, en hij bad tot den HEERE. En hij zeide: Och HEERE, 3
gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een
volkomen hart gewandeld, en wat goed in Uw ogen is, gedaan
heb. En Hizkia weende gans zeer. Toen geschiedde het woord 4
des HEEREN tot Jesaja, zeggende: Ga henen, en zeg tot Hizkia: 5
Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed
gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal vijftien jaren tot uw
dagen toedoen; En Ik zal u uit de hand des konings van Assyrie 6
verlossen, mitsgaders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen.
En dit zal u een teken zijn van den HEERE, dat de HEERE 7
het woord, dat Hij gesproken heeft, doen zal: Zie, Ik zal de 8
schaduw der graden, die met de zon in de graden van Achaz'
zonnewijzer nederwaarts gegaan is, tien graden achterwaarts doen
keren. Dies is de zon tien graden teruggekeerd, in de graden, die
zij nederwaarts gegaan was. *Dit* is het schrift van Hizkia, koning 9
van Juda, toen hij ziek geweest en van zijn ziekte genezen was. Ik 10
zeide: Vanwege de afsnijding mijner dagen, zal ik tot de poorten
des grafs heengaan, ik word beroofd van het overige mijner jaren.
Ik zeide: Ik zal den HEERE niet *meer* zien, den HEERE, in het 11
land der levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen met
de inwoners der wereld. Mijn levenstijd is weggetogen, en van mij 12
weggevoerd gelijk eens herders hut; ik heb mijn leven afgesneden,
gelijk een wever *zijn web*; Hij zal mij afsnijden, *als* van den drom;
van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben.
Ik stelde mij voor tot den morgenstond toe; gelijk een leeuw, alzo 13
zal Hij al mijn beenderen breken; van den dag tot den nacht zult
Gij mij ten einde gebracht hebben. Gelijk een kraan *of* zwaluw, 14
alzo piepte ik; ik kirde als een duif; mijn ogen verhieven zich

omhoog; o HEERE! ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg.
15 Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft
Hij het gedaan; ik zal *nu* al zoetjes voorttreden al mijn jaren,
16 vanwege de bitterheid mijner ziel. Heere, bij deze dingen leeft
men, en in dit alles is het leven van mijn geest; want Gij hebt mij
17 gezond gemaakt en mij genezen. Zie, in vrede is mij de bitterheid
bitter geweest; maar Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelsd, dat zij in
de groeve der vertering niet kwame; want Gij hebt al mijn zonden
18 achter Uw rug geworpen. Want het graf zal U niet loven, de
dood zal U *niet* prijzen; die in den kuil nederdalen, zullen op Uw
19 waarheid niet hopen. De levende, de levende, die zal U loven,
gelijk ik heden *doe*; de vader zal den kinderen Uw waarheid bekend
20 maken. De HEERE was *gereed* om mij te verlossen; daarom
zullen wij op mijn snarenspel spelen; al de dagen onzes levens, in
21 het huis des HEEREN. Jesaja nu had gezegd: Laat men nemen
een klomp vijgen, en tot een pleister op het gezwel maken, en hij
22 zal genezen. En Hizkia had gezegd: Welk zal het teken zijn, dat
ik ten huize des HEEREN zal opgaan?

39 Te dien tijd zond Merodach Baladan, de zoon van Baladan, de
koning van Babel, brieven en een geschenk aan Hizkia; want hij
had gehoord dat hij krank geweest en *weder* sterk geworden was.
2 En Hizkia verblijdde zich over hen, en hij toonde hun zijn schat-
huis, het zilver, en het goud, en de specerijen, en de beste olie, en
zijn ganse wapenhuis, en al wat gevonden werd in zijn schatten;
er was geen ding in zijn huis, noch in zijn ganse heerschappij, dat
3 Hizkia hun niet toonde. Toen kwam de profeet Jesaja tot den
koning Hizkia, en zeide tot hem: Wat hebben die mannen gezegd,
en van waar zijn zij tot u gekomen? En Hizkia zeide: Zij zijn
4 uit verren lande tot mij gekomen, uit Babel. En hij zeide: Wat
hebben zij gezien in uw huis? En Hizkia zeide: Zij hebben alles
gezien, wat in mijn huis is; geen ding is er in mijn schatten, dat
5 ik hun niet getoond heb. Toen zeide Jesaja tot Hizkia: Hoor
6 het woord des HEEREN der heirscharen. Zie, de dagen komen,
dat al wat in uw huis is, en wat uw vaders opgelegd hebben tot
een schat tot op dezen dag, naar Babel weggevoerd zal worden;
7 er zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE. Daartoe zullen
zij van uw zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen
zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van

Babel. Maar Hizkia zeide tot Jesaja: Het woord des HEEREN, 8
dat gij gesproken hebt, is goed. Ook zeide hij: Doch het zij vrede
en waarheid in mijn dagen!

Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen. Spreekt **40**, 2
naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe, dat haar strijd
vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de
hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.
Een stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des 3
HEEREN, maakt recht in de wildernis een baan voor onzen God!
Alle dalen zullen verhoogd worden, en alle bergen en heuvelen 4
zullen vernederd worden; en wat krom is, dat zal recht, en wat
hobbelachtig is, dat zal tot een vallei gemaakt worden. En de 5
heerlijkheid des HEEREN zal geopenbaard worden; en alle vlees
te gelijk zal zien, dat *het* de mond des HEEREN gesproken heeft.
Een stem zegt: Roept! En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vlees 6
is gras, en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds. Het 7
gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des HEEREN daarin
blaast; voorwaar, het volk is gras. Het gras verdort, de bloem 8
valt af; maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid.
O Sion, gij verkondigster van goede boodschap, klim op een ho- 9
gen berg; o Jeruzalem, gij verkondigster van goede boodschap,
hef uw stem op met macht, hef ze op, vrees niet, zeg den ste-
den van Juda: Zie *hier* is uw God! Ziet, de Heere HEERE zal 10
komen tegen den sterke, en Zijn arm zal heersen; ziet, Zijn loon
is bij Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. Hij zal 11
Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in Zijn
armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij
zachtjes leiden. Wie heeft de wateren met Zijn vuist gemeten, 12
en van de hemelen met de span de maat genomen, en heeft met
een drieling het stof der aarde begrepen, en de bergen gewogen
in een waag, en de heuvelen in een weegschaal? Wie heeft den 13
Geest des HEEREN bestierd, en *wie* heeft Hem *als* Zijn raads-
man onderwezen? Met wien heeft Hij raad gehouden, die Hem 14
verstand zou geven, en Hem zou leren van het pad des rechts, en
Hem wetenschap zou leren, en Hem zou bekend maken den weg
des veelvoudigen verstands? Ziet, de volken zijn geacht als een 15
druppel van een emmer, en als een stofje van de weegschaal; ziet,
Hij werpt de eilanden henen als dun stof! En de Libanon is niet 16

genoegzaam om te branden, en zijn gedierte is niet genoegzaam
17 ten brandoffer. Alle volken zijn als niets voor Hem; en zij worden
18 bij Hem geacht minder dan niet, en ijdelheid. Bij wien dan zult
gij God vergelijken, of wat gelijkenis zult gij op Hem toepassen?
19 De werkmeester giet een beeld, en de goudsmid overtrekt het met
20 goud, en giet er zilveren ketenen *toe*. Die verarmd is, dat hij niet
te offeren heeft, die kiest een hout uit, *dat* niet verrotte; hij zoekt
zich een wijzen werkmeester, om een beeld te bereiden, *dat* niet
21 wankele. Weet gijlieden niet? Hoort gij niet? Is het u van den
beginne aan niet bekend gemaakt! Hebt gij op de grondvesten
22 der aarde niet gelet? Hij is het, Die daar zit boven den kloot der
aarde, en derzelver inwoners zijn als sprinkhanen; Hij is het, Die
de hemelen uitspant als een dunnen doek, en breidt ze uit als een
23 tent, om te bewonen; Die de vorsten te niet maakt; de richters
24 der aarde maakt Hij tot ijdelheid. Ja, zij worden niet geplant,
ja, zij worden niet gezaaid, ja, hun afgehouwen stam wortelt niet
in de aarde; ook als Hij op hen blazen zal, zo zullen zij verdor-
25 ren, en een stormwind zal hen als een stoppel wegnemen. Bij
wien dan zult gijlieden Mij vergelijken, dien Ik gelijk zij? zegt
26 de Heilige. Heft uw ogen op omhoog, en ziet, Wie deze dingen
geschapen heeft; Die in getal hun heir voortbrengt; Die ze alle
bij name roept, vanwege de grootheid *Zijner* krachten, en *omdat*
27 Hij sterk van vermogen is; er wordt er niet een gemist. Waar-
om zegt gij *dan*, o Jakob! en spreekt, o Israel! mijn weg is voor
den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij?
28 Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de
HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch
29 mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand. Hij geeft
den moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die
30 geen krachten heeft. De jongen zullen moede en mat worden,
31 en de jongelingen zullen gewisselijk vallen; Maar dien den HEE-
RE verwachten, zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren
met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen, en niet moede
worden; zij zullen wandelen, en niet mat worden.

41 Zwijgt voor Mij, gij eilanden! en laat de volken de kracht ver-
nieuwen; laat ze toetreden, laat ze dan spreken; laat ons samen ten
2 gerichte naderen. Wie heeft van den opgang dien rechtvaardige
verwekt? heeft hem geroepen op zijn voet? de heidenen voor zijn

aangezicht gegeven, en gemaakt, dat hij *over* koningen heerste?
heeft ze zijn zwaard gegeven als stof, zijn boog als een voortgedre-
ven stoppel? Dat hij ze najaagde *en* doortrok *met* vrede, door 3
een pad, *hetwelk* hij met zijn voeten niet gegaan had? Wie heeft 4
dit gewrocht en gedaan, roepende de geslachten van den beginne?
Ik, de HEERE, Die de Eerste ben, en met den Laatste ben Ik
Dezelfde. De eilanden zagen het, en zij vreesden; de einden der 5
aarde beefden; zij naderden en kwamen toe; De een hielp den an- 6
der, en zeide tot zijn metgezel: Wees sterk! En de werkmeester 7
versterkte den goudsmid; die met den hamer glad maakt, dien,
die op het aambeeld slaat, zeggende van het soldeersel: Het is
goed; daarna maakt hij het vast met nagelen, dat het niet wan-
kele. Maar gij, Israel, Mijn knecht! gij Jakob, dien Ik verkoren 8
heb! het zaad van Abraham, Mijn liefhebber! Gij, welken Ik 9
gegrepen heb van de einden der aarde, en uit haar bijzonderste
geroepen heb; en zeide tot u: Gij zijt Mijn knecht; u heb Ik uit-
verkoren, en heb u niet verworpen. Vrees niet, want Ik ben met 10
u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik
u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid.
Ziet, zij zullen beschaamd en te schande worden, allen, die tegen 11
u ontstoken zijn; zij zullen worden als niet, en die lieden, die met
u twisten, zullen vergaan. Gij zult hen zoeken, maar zult hen 12
niet vinden; de lieden, die met u kijven, zullen worden als niet, en
die lieden, die met u oorlogen, als een nietig ding. Want Ik, de 13
HEERE, uw God, grijp uw rechterhand aan, Die tot u zeg: Vrees
niet, Ik help u. Vrees niet, gij wormpje Jakobs, gij volkje Israels! 14
Ik help u, spreekt de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Is-
raels! Ziet, Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, 15
die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorsen en vermalen, en
heuvelen zult gij stellen gelijk kaf. Gij zult ze wannen, en de 16
wind zal ze wegnemen, en de stormwind zal ze verstrooien; maar
gij zult u verheugen in den HEERE; in den Heilige Israels zult gij
u roemen. De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar 17
er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE zal hen
verhoren, Ik, de God Israels, zal hen niet verlaten. Ik zal rivie- 18
ren op de hoge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der
valleien; Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre
land tot watertochten. Ik zal in de woestijn den cederboom, den 19

sittimboom, en den mirteboom, en den olieachtigen boom zetten;
Ik zal in de wildernis stellen den denneboom, den beuk, en den
20 busboom te gelijk; Opdat zij zien, en bekennen, en overleggen,
en te gelijk verstaan, dat de hand des HEEREN zulks gedaan,
21 en dat de Heilige Israels zulks geschapen heeft. Brengt ulieder
twistzaak voor, zegt de HEERE; brengt uw vaste bewijsredenen
22 bij, zegt de Koning van Jakob. Laat hen voortbrengen en ons
verkondigen de dingen, die gebeuren zullen; verkondigt de vorige
dingen, welke die geweest zijn, opdat wij het ter harte nemen,
en het einde daarvan weten; of doet ons de toekomende dingen
23 horen. Verkondigt dingen, die hierna komen zullen, opdat wij
weten, dat gij goden zijt; ja, doet goed, en doet kwaad, dat wij
24 verbaasd staan, en te zamen toezien. Ziet, gijlieden zijt minder
dan niet, en ulieder werk is erger dan een adder; hij is een gruwel,
25 die ulieden verkiest. Ik verwek *een* van het noorden, en hij zal
opkomen van den opgang der zon; hij zal Mijn Naam aanroepen;
en hij zal komen *over* de overheden als *over* leem, en gelijk een
26 pottenbakker het slijk treedt. Wie heeft *wat* verkondigd van den
beginne aan, dat wij het weten mogen, of van te voren, dat wij
zeggen mogen: Hij is rechtvaardig; maar er is niemand, die het
verkondigt, ook niemand, die *wat* horen doet, ook niemand, die
27 ulieder woorden hoort. *Ik*, de Eerste *zeg* tot Sion: Zie, zie ze
daar! en tot Jeruzalem: Ik zal een blijden boodschapper geven.
28 Want Ik zag toe, maar er was niemand, zelfs onder dezen, maar
er was geen raadgever, dat Ik hen zou vragen, en zij Mij antwoord
29 geven zouden. Ziet, zij zijn altemaal ijdelheid, hun werken zijn
een nietig ding, hun gegoten beelden zijn wind, en een ijdel ding.

42 Ziet, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, *in
Denwelken* Mijn ziel een welbehagen heeft! Ik heb Mijn geest op
2 Hem gegeven; Hij zal het recht den heidenen voortbrengen. Hij
zal niet schreeuwen, noch Zijn *stem* verheffen, noch Zijn stem op
3 de straat horen laten. Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken,
en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen; met waarheid zal
4 Hij het recht voortbrengen. Hij zal niet verdonkerd worden, en
Hij zal niet verbroken worden, totdat Hij het recht op aarde zal
5 hebben besteld; en de eilanden zullen naar Zijn leer wachten. Al-
zo zegt God, de HEERE, Die de hemelen geschapen, en dezelve
uitgebreid heeft, Die de aarde uitgespannen heeft, en wat daar-

uit voortkomt; Die den volke, *dat* daarop is, den adem geeft, en
den geest dengenen, die daarop wandelen: Ik, de HEERE, heb 6
u geroepen in gerechtigheid, en Ik zal *u* bij uw hand grijpen; en
Ik zal u behoeden, en Ik zal u geven tot een Verbond des volks,
tot een Licht der heidenen. Om te openen de blinde ogen, om 7
de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, *en* uit het gevan-
genhuis, die in duisternis zitten. Ik ben de HEERE, dat is Mijn 8
Naam; en Mijn eer zal Ik geen anderen geven, noch Mijn lof den
gesneden beelden. Ziet, de voorgaande dingen zijn gekomen, en 9
nieuwe dingen verkondig Ik; eer dat zij uitspruiten, doe Ik ulie-
den die horen. Zingt den HEERE een nieuw lied, Zijn lof van 10
het einde der aarde; gij, die ter zee vaart, en al wat daarin is,
gij eilanden en hun inwoners. Laat de woestijn en haar steden 11
de stem verheffen, met de dorpen, *die* Kedar bewoont; laat hen
juichen, die in de rotsstenen wonen, *en* van den top der bergen
af schreeuwen. Laat ze den HEERE de eer geven, en Zijn lof 12
in de eilanden verkondigen. De HEERE zal uittrekken als een 13
held; Hij zal den ijver opwekken als een krijgsman; Hij zal juichen,
ja, Hij zal een groot getier maken; Hij zal Zijn vijanden overwel-
digen. Ik heb van ouds gezwegen, Ik heb Mij stil gehouden *en* 14
Mij ingehouden; Ik zal uitschreeuwen, als een, die baart, Ik zal ze
verwoesten, en te zamen opslokken. Ik zal bergen en heuvelen 15
woest maken, en al hun gras zal Ik doen verdorren; en Ik zal de
rivieren tot eilanden maken, en de poelen uitdrogen. En Ik zal 16
de blinden leiden door den weg, *dien* zij niet geweten hebben, Ik
zal ze doen treden door de paden, *die* zij niet geweten hebben;
Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het
kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet
verlaten. *Maar* die zich op gesneden beelden verlaten, die tot 17
de gegoten beelden zeggen: Gij zijt onze goden; die zullen ach-
terwaarts keren, *en* met schaamte beschaamd worden. Hoort, 18
gij doven! en schouwt aan, gij blinden! om te zien. Wie is er 19
blind als Mijn knecht, en doof, gelijk Mijn bode, *dien* Ik zende?
Wie is blind, gelijk de volmaakte, en blind, gelijk de knecht des
HEEREN? Gij ziet *wel* veel dingen, maar gij bewaart ze niet; of 20
schoon hij de oren opendoet, zo hoort hij toch niet. De HEERE 21
had lust *aan hem*, om Zijner gerechtigheid wil; Hij maakte *hem*
groot *door* de wet, en Hij maakte *hem* heerlijk. Maar *nu* is het 22

een beroofd en geplunderd volk; zij zijn allen verstrikt in de holen,
en verstoken in de gevangenhuizen; zij zijn tot een roof geworden,
en er is niemand, die ze redt; *tot* een plundering, en niemand zegt:
23 Geeft *ze* weder. Wie onder ulieden neemt zulks ter oren? *Wie*
24 merkt op en hoort, wat hierna zijn zal? Wie heeft Jakob tot
een plundering overgegeven, en Israel den rovers? Is het niet de
HEERE, Hij, tegen Wien wij gezondigd hebben? Want zij wilden
niet wandelen in Zijn wegen, en zij hoorden niet naar Zijn wet.
25 Daarom heeft Hij over hen uitgestort de grimmigheid Zijns toorns
en de macht des oorlogs; en Hij heeft ze rondom in vlam gezet,
doch zij merken het niet; en Hij heeft ze in brand gestoken, doch
zij nemen het niet ter harte.

43 Maar nu, alzo zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob! en uw
Formeerder, o Israel! vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u
2 bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn. Wanneer gij zult gaan door
het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet
overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet
3 verbranden, en de vlam zal u niet aansteken. Want Ik ben de
HEERE, uw God, de Heilige Israels, uw Heiland; Ik heb Egypte,
4 Morenland en Seba gegeven *tot* uw losgeld in uw plaats. Van
toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij ver-
heerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad; daarom heb Ik mensen in
5 uw plaats gegeven, en volken in plaats van uw ziel. Vrees niet,
want Ik ben met u; Ik zal uw zaad van den opgang brengen, en
6 Ik zal u verzamelen van den ondergang. Ik zal zeggen tot het
noorden: Geef; en tot het zuiden: Houd niet terug; breng Mijn
7 zonen van verre, en Mijn dochters van het einde der aarde; Een
ieder, die naar Mijn Naam genoemd is, en dien Ik geschapen heb
tot Mijn eer, dien Ik geformeerd heb, dien Ik ook gemaakt heb.
8 Breng voort het blinde volk, hetwelk ogen heeft, en de doven, die
9 oren hebben. Laat al de heidenen samen vergaderd worden, en
laat de volken verzameld worden; wie onder hen zal dit verkon-
digen? Of laat hen ons doen horen de vorige dingen, laat hen
hun getuigen voortbrengen, opdat zij gerechtvaardigd worden, en
10 men het hore en zegge: Het is de waarheid. Gijlieden zijt Mijn
getuigen, spreekt de HEERE, en Mijn knecht, dien Ik uitverkoren
heb; opdat gij het weet, en Mij gelooft, en verstaat, dat Ik Dezelve
ben, *dat* voor Mij geen God geformeerd is, en na Mij geen zijn

zal. Ik, Ik ben de HEERE, en er is geen Heiland behalve Mij. 11
Ik heb verkondigd, en Ik heb verlost, en Ik heb *het* doen horen, 12
en geen vreemd *god* was onder ulieden; en gij zijt Mijn getuigen,
spreekt de HEERE, dat Ik God ben. Ook eer de dag was, ben 13
Ik, en er is niemand, die uit Mijn hand redden kan; Ik zal wer-
ken, en wie zal het keren? Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser, 14
de Heilige Israels: Om ulieder wil heb Ik naar Babel gezonden,
en heb hen allen vluchtig doen nederdalen, te weten de Chald-
een, in de schepen, op welke zij juichten. Ik ben de HEERE, 15
uw Heilige; de Schepper van Israel, ulieder Koning. Alzo zegt de 16
HEERE, Die in de zee een weg, en in de sterke wateren een pad
maakte; Die wagenen en paarden, heir en macht voortbracht; te 17
zamen zijn zij nedergelegen, zij zullen niet weder opstaan, zij zijn
uitgeblust, gelijk een vlaswiek zijn zij uitgegaan. Gedenkt der 18
vorige *dingen* niet, en overlegt de oude dingen niet. Ziet, Ik zal 19
wat nieuws maken, nu zal het uitspruiten, zult gijlieden dat niet
weten? Ja, Ik zal in de woestijn een weg leggen, *en* rivieren in
de wildernis. Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en 20
de jonge struisen; want Ik zal in de woestijn wateren geven, *en*
rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen drin-
ken te geven. Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof 21
vertellen. Doch gij hebt Mij niet aangeroepen, o Jakob! als gij 22
u tegen Mij vermoeid hebt, o Israel! Mij hebt gij niet gebracht 23
het kleine vee uwer brandofferen, en *met* uw slachtofferen hebt gij
Mij niet geeerd; Ik heb u *Mij* niet doen dienen met spijsoffer, en
Ik heb u niet vermoeid met wierook. Mij hebt gij geen kalmus 24
voor geld gekocht, en met het vette uwer slachtoffers hebt gij Mij
niet gedrenkt; maar gij hebt Mij arbeid gemaakt, met uw zonden,
gij hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheden. Ik, Ik ben het, 25
Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer
zonden niet. Maakt Mij indachtig, laat ons te zamen richten, 26
vertelt gij *uw redenen*, opdat gij moogt gerechtvaardigd worden.
Uw eerste vader heeft gezondigd, en uw uitleggers hebben tegen 27
Mij overtreden. Daarom zal Ik de oversten des heiligdoms ont- 28
heiligen, en Jakob ten ban overgeven, en Israel tot beschimpingen.

Maar hoor nu Mijn knecht Jakob, en Israel, dien Ik verkoren **44**
heb! Zo zegt de HEERE, uw Maker, en uw Formeerder van den 2
buik af, Die u helpt: Vrees niet, o Jakob, Mijn knecht, en gij,

3 Jeschurun, dien Ik uitverkoren heb! Want Ik zal water gieten op
de dorstigen, en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw
4 zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen. En zij zullen
uitspruiten tussen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken.
5 Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN; en die zal *zich* noemen
met den naam van Jakob; en gene zal *met* zijn hand schrijven: *Ik
ben* des HEEREN, en zich toenoemen met den naam van Israel.
6 Zo zegt de HEERE, de Koning van Israel, en zijn Verlosser, de
HEERE der heirscharen: Ik ben de Eerste, en Ik ben de Laat-
7 ste, en behalve Mij is er geen God. En wie zal, gelijk als Ik,
roepen en het verkondigen, en het ordentelijk voor Mij stellen,
sedert dat Ik een eeuwig volk gesteld heb? en laat ze de toekom-
8 stige dingen, en die komen zullen, hun verkondigen. Verschrikt
niet, en vreest niet; heb Ik het u van toen af niet doen horen
en verkondigd? Want gijlieden zijt Mijn getuigen: is er ook een
God behalve Mij? Immers, is er geen *andere* rotssteen: Ik ken
9 er geen? De formeerders van gesneden beelden zijn al te zamen
ijdelheid, en hun gewenste dingen doen geen nut; ja, zij zelven
zijn hun getuigen; zij zien niet, en zij weten niet, daarom zullen
10 zij beschaamd worden. Wie formeert een god, en giet een beeld,
11 dat geen nut doet? Ziet, al hun medegenoten zullen beschaamd
worden, want de werkmeesters zijn uit de mensen; dat zij zich
altemaal vergaderen, dat zij opstaan, zij zullen verschrikken, zij
12 zullen te zamen beschaamd worden. De ijzersmid *maakt* een bijl,
en werkt in den gloed, en formeert het met hamers, en werkt het
met zijn sterken arm; ook lijdt hij honger, totdat hij krachteloos
13 wordt, hij drinkt geen water, totdat hij amechtig wordt. De tim-
merman trekt het richtsnoer uit, hij tekent het af met den draad,
hij maakt het *effen* met de schaven, en tekent het met den passer,
en maakt het naar de beeltenis eens mans, naar de schoonheid
14 van een mens, dat het in het huis blijve. Als hij zich cederen
afhouwt, zo neemt hij een cypressenboom of een eik, en hij ver-
sterkt zich onder de bomen des wouds; hij plant een olmboom,
15 en de regen maakt *dien* groot. Dan is het voor den mens om te
verbranden, dan neemt hij daarvan, en warmt er zich bij; ook ont-
steekt hij het, en bakt er brood bij; daarenboven maakt hij er een
god van, en buigt zich *daarvoor*, hij maakt er een gesneden beeld
16 van, en knielt er voor neder. Zijn helft brandt hij in het vuur,

bij de *andere* helft daarvan eet hij vlees; hij braadt een gebraad,
en hij wordt verzadigd; ook warmt hij zichzelven, en hij zegt: Hei!
ik ben warm geworden, ik heb het vuur gezien! Het overige nu 17
daarvan maakt hij tot een god, tot zijn gesneden beeld; hij knielt
er voor neder, en buigt zich, en bidt het aan, en zegt: Red mij,
want gij zijt mijn god! Zij weten niet, en verstaan niet, want het 18
heeft hun ogen bestreken, dat zij niet zien, *en* hun harten, dat
zij niet verstaan. En niemand *van hen* brengt het in zijn hart, 19
en er is noch kennis noch verstand, dat hij zeggen zou: De helft
daarvan heb ik verbrand in het vuur, ja, ook op de kolen daarvan
heb ik brood gebakken, ik heb vlees *daarbij* gebraden, en heb het
gegeten; en zou ik het overblijfsel daarvan tot een gruwel maken,
zou ik nederknielen voor hetgeen van een boom gekomen is? Hij 20
voedt zich met as, het bedrogen hart heeft hem *ter zijde* afgeleid;
zodat hij zijn ziel niet redden kan, noch zeggen: Is er niet een leu-
gen in mijn rechterhand? Gedenk aan deze dingen, o Jakob, en 21
Israel! Want gij zijt Mijn knecht, Ik heb u geformeerd; gij zijt Mijn
knecht, Israel, gij zult van Mij niet vergeten worden. Ik delg uw 22
overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk; keer
weder tot Mij, want Ik heb u verlost. Zingt met vreugde, gij he- 23
melen! want de HEERE heeft het gedaan; juicht, gij benedenste
delen der aarde! gij bergen! maakt een groot gedreun met vreug-
degezang, gij bossen, en alle geboomte daarin! Want de HEERE
heeft Jakob verlost, en Zich heerlijk gemaakt in Israel. Alzo zegt 24
de HEERE, uw Verlosser, en Die u geformeerd heeft van den buik
af: Ik ben de HEERE, Die alles doet, Die den hemel uitbreidt,
Ik alleen, en Die de aarde uitspant door Mijzelven; Die de teke- 25
nen der leugendichters vernietigt, en de waarzeggers dol maakt;
Die de wijzen achterwaarts doet keren, en *Die* hun wetenschap
verdwaast; Die het woord Zijns knechts bevestigt, en den raad 26
Zijner boden volbrengt; Die tot Jeruzalem zegt: Gij zult bewoond
worden; en tot de steden van Juda: Gij zult herbouwd worden,
en Ik zal haar verwoeste plaatsen oprichten. Die tot de diepte 27
zegt: Verdroog, en uw rivieren zal Ik verdrogen. Die van Cores 28
zegt: Hij is Mijn herder, en hij zal al Mijn welgevallen volbrengen;
zeggende ook tot Jeruzalem: Word gebouwd; en *tot* den tempel:
Word gegrond.

Alzo zegt de HEERE tot Zijn gezalfde, tot Cores, wiens rech- **45**

terhand Ik vat, om de volken voor zijn aangezicht neder te werpen;
en Ik zal de lendenen der koningen ontbinden, om voor zijn aan-
gezicht de deuren te openen, en de poorten zullen niet gesloten
2 worden: Ik zal voor uw aangezicht gaan, en Ik zal de kromme
wegen recht maken; de koperen deuren zal Ik verbreken, en de
3 ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan. En Ik zal u geven de
schatten, die in de duisternissen zijn, en de verborgene rijkdom-
men; opdat gij moogt weten, dat Ik de HEERE ben, Die *u* bij
4 uw naam roept, de God van Israel; Om Jakobs, Mijns knechts
wil, en Israels, Mijns uitverkorenen; ja, Ik riep u bij uw naam, Ik
5 noemde u toe, hoewel gij Mij niet kendet. Ik ben de HEERE,
en niemand meer, buiten Mij is er geen God; Ik zal u gorden,
6 hoewel gij Mij niet kent. Opdat men wete, van den opgang der
zon en van den ondergang, dat er buiten Mij niets is, Ik ben de
7 HEERE, en niemand meer. Ik formeer het licht, en schep de
duisternis; Ik maak den vrede en schep het kwaad, Ik, de HEE-
8 RE, doe al deze dingen. Drupt, gij hemelen! van boven af, en dat
de wolken vloeien van gerechtigheid; en de aarde opene zich, en
dat allerlei heil uitwasse, en gerechtigheid te zamen uitspruiten;
9 Ik, de HEERE, heb ze geschapen. Wee dien, die met zijn For-
meerder twist, gelijk een potscherf met aarden potscherven! Zal
ook het leem tot zijn formeerder zeggen: Wat maakt gij? of *zal*
10 uw werk *zeggen*: Hij heeft geen handen? Wee dien, die tot den
vader zegt: Wat genereert gij? en tot de vrouw: Wat baart gij?
11 Alzo zegt de HEERE, de Heilige Israels, en deszelfs Formeerder:
Zij hebben Mij van toekomende dingen gevraagd; van Mijn kinde-
12 ren, zoudt gij Mij van het werk Mijner handen bevel geven? Ik
heb de aarde gemaakt, en Ik heb den mens daarop geschapen; Ik
ben het! Mijn handen hebben de hemelen uitgebreid, en Ik heb
13 al hun heir bevel gegeven. Ik heb hem verwekt in gerechtigheid,
en al zijn wegen zal Ik recht maken; hij zal Mijn stad bouwen,
en hij zal Mijn gevangenen loslaten, niet voor prijs, noch voor ge-
14 schenk, zegt de HEERE der heirscharen. Alzo zegt de HEERE:
De arbeid der Egyptenaren en de koophandel der Moren en der
Sabeers, der mannen van grote lengte, zullen tot u overkomen, en
zij zullen de uwe zijn, zij zullen u navolgen, in boeien zullen zij
overkomen; en zij zullen zich voor u buigen, zij zullen u smeken,
zeggende: Gewisselijk, God is in u, en er is anders geen God meer.

Voorwaar, Gij zijt een God, Die Zich verborgen houdt, de God 15
Israels, de Heiland. Zij zullen beschaamd en ook tot schande 16
worden, zij allen; te zamen zullen zij met schande heengaan, die
de afgoden maken. *Maar* Israel wordt verlost door den HEERE, 17
met een eeuwige verlossing; gijlieden zult niet beschaamd noch
tot schande worden, tot in alle eeuwigheden. Want alzo zegt de 18
HEERE, Die de hemelen geschapen heeft, Die God, Die de aar-
de geformeerd, en Die ze gemaakt heeft; Hij heeft ze bevestigd,
Hij heeft ze niet geschapen, dat zij ledig zijn zou, *maar* heeft ze
geformeerd, opdat men daarin wonen zou: Ik ben de HEERE,
en niemand meer. Ik heb niet in het verborgene gesproken, in 19
een donkere plaats der aarde; Ik heb tot het zaad van Jakob niet
gezegd: Zoekt Mij te vergeefs; Ik ben de HEERE, Die gerech-
tigheid spreekt, Die rechtmatige dingen verkondigt. Verzamelt 20
u, en komt, treedt hier toe samen, gijlieden, die van de heidenen
ontkomen zijt! Zij weten niets, die hun houten gesneden beelden
dragen, en een god aanbidden, *die* niet verlossen kan. Verkon- 21
digt en treedt hier toe, ja, beraadslaagt samen: wie heeft dat laten
horen van ouds her? *Wie* heeft dat van toen af verkondigd? Ben
Ik het niet, de HEERE? en er is geen God meer behalve Mij, een
rechtvaardig God, en een Heiland, niemand is er dan Ik. Wendt 22
U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! want
Ik ben God, en niemand meer. Ik heb gezworen bij Mijzelven, er 23
is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal
niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong
Mij zal zweren. Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den 24
HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen;
maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken
zijn. *Maar* in den HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich 25
beroemen, het ganse zaad van Israel.

Bel is gekromd, Nebo wordt nedergebogen, hun afgoden zijn **46**
geworden voor de dieren en voor de beesten; uw opgeladen pakken
zijn een last voor de vermoeide *beesten.* Samen zijn zij nederge- 2
bogen, zij zijn gekromd, zij hebben den last niet kunnen redden,
maar zijzelven zijn in de gevangenis gegaan. Hoor naar Mij, o 3
huis van Jakob, en het ganse overblijfsel van het huis Israels! die
van Mij gedragen zijt van den buik aan, *en* opgenomen van de
baarmoeder af. En tot den ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, 4

ja, tot de grijsheid toe zal Ik *ulieden* dragen; Ik heb het gedaan,
5 en Ik zal *u* opnemen, en Ik zal dragen en redden. Wien zoudt
gijlieden Mij nabeelden, en evengelijk maken, en Mij vergelijken,
6 dat wij elkander gelijken zouden? Zij verkwisten het goud uit
de beurs, en wegen het zilver met de waag; zij huren een goud-
smid, en die maakt het tot een god, zij knielen neder, ook buigen
7 zij zich *daarvoor*. Zij nemen hem op den schouder, zij dragen
hem, en zetten hem aan zijn plaats; daar staat hij, hij wijkt van
zijn stede niet; ja, roept *iemand* tot hem, zo antwoordt hij niet,
8 hij verlost hem niet uit zijn benauwdheid. Gedenkt hieraan, en
houdt u kloekelijk, brengt het weder in het hart, o gij overtreders!
9 Gedenkt der vorige dingen van oude tijden af, dat Ik God ben, en
10 er is geen God meer, en er is niet gelijk Ik; Die van den beginne
aan verkondigt het einde, en van ouds af die dingen, die nog niet
geschied zijn; Die zegt: Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn
11 welbehagen doen. Die een roofvogel roept van het oosten, een
man Mijns raads uit verren lande; ja, Ik heb *het* gesproken, Ik
zal het ook doen komen; Ik heb *het* geformeerd, Ik zal het ook
12 doen. Hoort naar Mij, gij stijven van harte, gij, die verre van
13 de gerechtigheid zijt! Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal
niet verre wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil
geven in Sion, aan Israel Mijn heerlijkheid.

47 Daal af, en zit in het stof, gij jonkvrouw, dochter van Babel!
zit op de aarde, er is geen troon *meer*, gij dochter der Chaldeen!
want gij zult niet meer genaamd worden de tedere, noch de wel-
2 lustige. Neem de molen, en maal meel; ontdek uw vlechten, ont-
3 bloot de enkelen, ontdek de schenkelen, ga door de rivieren. Uw
schaamte zal ontdekt worden, ook zal uw schande gezien worden;
Ik zal wraak nemen, en Ik zal *op u* niet aanvallen *als* een mens.
4 Onzes Verlossers Naam is HEERE der heirscharen, de Heilige Is-
5 raels. Zit stilzwijgende, en ga in de duisternis, gij dochter der
Chaldeen! want gij zult niet meer genoemd worden koningin der
6 koninkrijken. Ik was op Mijn volk zeer toornig, Ik ontheiligde
Mijn erve, en Ik gaf hen over in uw hand; *doch* gij beweest hun
geen barmhartigheden, *ja, zelfs* over den oude maaktet gij uw juk
7 zeer zwaar. En gij zeidet: Ik zal koningin zijn in eeuwigheid; tot
nog toe hebt gij deze dingen niet in uw hart genomen, gij hebt aan
8 het einde daarvan niet gedacht. Nu dan, hoor dit, gij weelderige!

die zo zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en niemand
meer dan ik: ik zal geen weduwe zitten, noch de beroving van kin-
deren kennen. Doch deze beide dingen zullen u in een ogenblik 9
overkomen, op een dag, de beroving van kinderen en weduwschap;
volkomenlijk zullen zij u overkomen, vanwege de veelheid uwer to-
verijen, vanwege de menigte uwer bezweringen. Want gij hebt op 10
uw boosheid vertrouwd; gij hebt gezegd: Niemand ziet mij; uw
wijsheid en uw wetenschap heeft u afkerig gemaakt; en gij hebt in
uw hart gezegd: Ik ben het, en niemand meer dan ik. Daarom 11
zal er over u een kwaad komen, gij zult den dageraad daarvan
niet weten; en een verderf zal er op u vallen, hetwelk gij niet zult
kunnen verzoenen; want er zal snellijk een onstuimige verwoesting
over u komen, dat gij het niet weten zult. Sta nu met uw be- 12
zweringen, en met de veelheid uwer toverijen, waarin gij gearbeid
hebt van uw jeugd af; of gij misschien voordeel kondet doen, of gij
misschien u *kondet* sterken. Gij zijt moede geworden in de veel- 13
heid uwer raadslagen; laat nu opstaan, die den hemel waarnemen,
die in de sterren kijken, die naar de nieuwe manen voorzeggen; en
laat ze u verlossen van die dingen, die over u komen zullen. Ziet, 14
zij zullen zijn als stoppelen, het vuur zal ze verbranden, zij zul-
len zichzelven niet kunnen rukken uit de macht der vlam; het zal
geen kool zijn om *bij* te warmen, *geen* vuur om daarvoor neder te
zitten. Alzo zullen zij u zijn, met dewelke gij gearbeid hebt, uw 15
handelaars van uw jeugd aan, elk zal zijns weegs dwalen, niemand
zal u verlossen.

Hoort dit, gij huis van Jakob, die genoemd wordt met den **48**
naam van Israel, en uit de wateren van Juda voortgekomen zijt!
die daar zweert bij den Naam des HEEREN, en vermeldt den
God Israels, *maar* niet in waarheid, noch in gerechtigheid. Ja, 2
van de heilige stad worden zij genoemd, en zij steunen op den
God Israels; HEERE der heirscharen is Zijn Naam. De vorige 3
dingen heb Ik verkondigd van toen af, en uit Mijn mond zijn zij
voortgekomen, en Ik heb ze doen horen; Ik heb ze snellijk gedaan,
en zij zijn gekomen; Omdat Ik wist, dat gij hard zijt, en uw nek 4
een ijzeren zenuw is, en uw voorhoofd koper; Daarom heb Ik het 5
u van toen af verkondigd, eer dat het kwam, heb Ik het u doen
horen; opdat gij niet misschien zoudt zeggen: Mijn afgod heeft
die dingen gedaan, of mijn gesneden beeld, of mijn gegoten beeld

6 heeft ze bevolen. Gij hebt *het* gehoord, aanmerkt dat alles; zult
gijlieden het ook niet verkondigen? Van nu af doe Ik u nieuwe
dingen horen, en verborgen dingen, en die gij niet geweten hebt.
7 Nu zijn zij geschapen, en niet van toen af, en voor *dezen* dag hebt
gij ze ook niet gehoord; opdat gij niet misschien zeggen zoudt:
8 Ziet, ik heb ze geweten. Ook hebt gij ze niet gehoord, ook hebt
gij ze niet geweten, ook van toen af is uw oor niet geopend geweest;
want Ik heb geweten, dat gij gans trouwelooslijk handelen zoudt,
9 en dat gij van den buik af een overtreder genaamd zijt. Om Mijns
Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen, en om Mijns roems
wil zal Ik, u ten goede, *Mij* bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe.
10 Ziet, Ik heb u gelouterd, doch niet als zilver, Ik heb u gekeurd
11 in den smeltkroes der ellende. Om Mijnentwil, om Mijnentwil
zal Ik het doen, want hoe zou Hij ontheiligd worden? en Ik zal
12 Mijn eer aan geen ander geven. Hoor naar Mij, o Jakob! en gij
Israel, Mijn geroepene! Ik ben Dezelfde; Ik ben de Eerste, ook ben
13 Ik de Laatste. Ook heeft Mijn hand de aarde gegrond, en Mijn
rechterhand heeft de hemelen met de palm afgemeten; wanneer Ik
14 ze roep, staan zij daar te zamen. Vergadert u, gij allen, en hoort;
wie onder hen heeft deze dingen verkondigd? De HEERE heeft
hem lief, Hij zal Zijn welbehagen tegen Babel doen, en Zijn arm
15 zal *tegen* de Chaldeen zijn. Ik, Ik heb *het* gesproken, ook heb Ik
hem geroepen; Ik zal hem doen komen, en hij zal voorspoedig zijn
16 *op* zijn weg. Nadert gijlieden tot Mij, hoort dit: Ik heb van den
beginne niet in het verborgene gesproken, *maar* van dien tijd af,
dat het geschied is, ben Ik daar; en nu, de Heere HEERE, en Zijn
17 Geest heeft Mij gezonden. Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser,
de Heilige Israels: Ik ben de HEERE, uw God, Die u leert, wat
18 nut is, Die u leidt op den weg, *dien* gij gaan moet. Och, dat gij
naar Mijn geboden geluisterd hadt! zo zou uw vrede geweest zijn
19 als een rivier, en uw gerechtigheid als de golven der zee. Ook
zou uw zaad geweest zijn als het zand, en die uit uw ingewanden
voortkomen als deszelfs steentjes; wiens naam niet zou worden
20 afgehouwen, noch verdelgd van voor Mijn aangezicht. Gaat uit
van Babel, vliedt van de Chaldeen, verkondigt met de stemme des
gejuichs, doet zulks horen, brengt het uit tot aan het einde der
21 aarde, zegt: De HEERE heeft Zijn knecht Jakob verlost! En: Zij
hadden geen dorst, *toen* Hij hen leidde door de woeste plaatsen;

Hij deed hun water uit den rotssteen vlieten; als Hij den rotssteen
kliefde, zo vloeiden de wateren daarhenen. *Maar* de goddelozen 22
hebben geen vrede, zegt de HEERE.

Hoort naar Mij, gij eilanden! en luistert toe, gij volken van ver- **49**
re! De HEERE heeft Mij geroepen van den buik af, van Mijner
moeders ingewand af heeft Hij Mijn Naam gemeld. En Hij heeft 2
Mijn mond gemaakt als een scherp zwaard, onder de schaduw Zij-
ner hand heeft Hij Mij bedekt; en Hij heeft Mij tot een zuiveren
pijl gesteld, in Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen. En Hij 3
heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Knecht, Israel, door Welken
Ik verheerlijkt zal worden. Doch Ik zeide: Ik heb te vergeefs 4
gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnuttelijk en ijdellijk toegebracht;
gewisselijk, Mijn recht is bij den HEERE, en Mijn werkloon is
bij Mijn God. En nu zegt de HEERE, Die Mij Zich van *moe-* 5
ders buik af tot een Knecht geformeerd heeft, dat Ik Jakob tot
Hem wederbrengen zou; maar Israel zal zich niet verzamelen la-
ten; nochtans zal Ik verheerlijkt worden in de ogen des HEEREN,
en Mijn God zal Mijn Sterkte zijn. Verder zeide Hij: Het is te 6
gering, dat Gij Mij een Knecht zoudt zijn, om op te richten de
stammen van Jakob, en om weder te brengen de bewaarden in
Israel; Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen, om Mijn
heil te zijn tot aan het einde der aarde. Alzo zegt de HEERE, de 7
Verlosser van Israel, Zijn Heilige, tot de verachte ziel, tot Dien,
aan Welken het volk een gruwel heeft, tot den Knecht dergenen,
die heersen: Koningen zullen het zien en opstaan, *ook* vorsten, en
zij zullen zich *voor U* buigen; om des HEEREN wil, Die getrouw
is, om den Heilige Israels, Die U verkoren heeft. Alzo zegt de 8
HEERE: In dien tijd des welbehagens heb Ik U verhoord, en ten
dage des heils heb Ik U geholpen; en Ik zal U bewaren, en Ik zal
U geven tot een verbond des volks, om het aardrijk op te richten,
om de verwoeste erfenissen te doen beerven; Om te zeggen tot 9
de gebondenen: Gaat uit; tot hen, die in duisternis zijn: Komt te
voorschijn; zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen
zal hun weide wezen. Zij zullen niet hongeren, noch dorsten, en 10
de hitte en de zon zal hen niet steken; want hun Ontfermer zal
ze leiden, en Hij zal hen aan de springaders der wateren zachtjes
leiden. En Ik zal al Mijn bergen tot een weg maken, en Mijn 11
banen zullen verhoogd zijn. Zie, dezen zullen van verre komen; 12

en zie, die van het noorden en van het westen, en geen uit het
13 land van Sinim. Juicht, gij hemelen! en verheug u, gij aarde! en
gij bergen! maakt gedreun met gejuich; want de HEERE heeft
Zijn volk vertroost, en Hij zal Zich over Zijn ellendigen ontfer-
14 men. Doch Sion zegt: De HEERE heeft mij verlaten, en de
15 HEERE heeft mij vergeten. Kan ook een vrouw haar zuigeling
vergeten, dat zij zich niet ontferme over den zoon haars buiks?
16 Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten. Zie, Ik
heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds
17 voor Mij. Uw zonen zullen zich haasten; *maar* uw verstoorders
18 en uw verwoesters zullen van u uitgaan. Hef uw ogen op rondom,
en zie, alle deze vergaderen zich, zij komen tot u; *Zo waarachtig
als* Ik leef, spreekt de HEERE, zekerlijk, gij zult u met alle dezen
als met een sieraad bekleden, en gij zult ze *u* aanbinden, gelijk
19 een bruid. Want *in* uw woeste en uw eenzame plaatsen, en uw
verstoord land, gewisselijk, nu zult gij benauwd worden van in-
20 woners; en die u verslonden, zullen zich verre van u maken. Nog
zullen de kinderen, waarvan gij beroofd waart, zeggen voor uw
oren: De plaats is mij te nauw, wijk van mij, dat ik wonen moge.
21 En gij zult zeggen in uw hart: Wie heeft mij dezen gegenereerd,
aangezien ik van kinderen beroofd en eenzaam was? Ik was in de
gevangenis gegaan, en weggeweken; wie heeft mij dan dezen opge-
22 voed? Ziet, ik was alleen overgelaten, waar waren dezen? Alzo
zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Mijn hand opheffen tot de hei-
denen, en tot de volken zal Ik Mijn banier opsteken; dan zullen
zij uw zonen in de armen brengen, en uw dochters zullen op den
23 schouder gedragen worden. En koningen zullen uw voedsterhe-
ren zijn, hun vorstinnen uw zoogvrouwen; zij zullen zich voor u
buigen met het aangezicht ter aarde, en zij zullen het stof uwer
voeten lekken; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, dat zij
24 niet beschaamd zullen worden die Mij verwachten. Zou ook een
machtige de vangst ontnomen worden, of zouden de gevangenen
25 eens rechtvaardigen ontkomen? Doch alzo zegt de HEERE: Ja,
de gevangenen des machtigen zullen *hem* ontnomen worden, en
de vangst des tirans zal ontkomen; want met uw twisters zal Ik
26 twisten, en uw kinderen zal Ik verlossen. En Ik zal uw verdruk-
kers spijzen met hun eigen vlees, en van hun eigen bloed zullen
zij dronken worden, als van zoeten wijn; en alle vlees zal gewaar

worden, dat Ik, de HEERE, uw Heiland ben, en uw Verlosser, de Machtige Jakobs.

Alzo zegt de HEERE: Waar is de scheidbrief van ulieder moe- **50**
der, waarmede Ik haar weggezonden heb? Of wie is er van Mijn
schuldeisers, aan wien Ik u verkocht heb? Ziet, om uw ongerech-
tigheden zijt gij verkocht, en om uw overtredingen is uw moeder
weggezonden. Waarom kwam Ik, en er was niemand, *waarom* 2
riep Ik, en niemand antwoordde? Is Mijn hand dus gans kort ge-
worden, dat zij niet verlossen kan, of is er in Mij geen kracht om
uit te redden? Ziet, door Mijn schelding maak Ik de zee droog, Ik
stel de rivieren *tot* een woestijn, dat haar vis stinkt, omdat er geen
water is, en sterft van dorst. Ik bekleed den hemel met zwart- 3
heid, en stel een zak *tot* zijn deksel. De Heere HEERE heeft Mij 4
een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met den moede een
woord ter rechter tijd te spreken; Hij wekt allen morgen, Hij wekt
Mij het oor, dat Ik hore, gelijk die geleerd worden. De Heere 5
HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig,
Ik wijk niet achterwaarts. Ik geef Mijn rug dengenen, die *Mij* 6
slaan, en Mijn wangen dengenen, die *Mij* het haar uitplukken;
Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel.
Want de Heere HEERE helpt Mij, daarom word Ik niet te schan- 7
de; daarom heb Ik Mijn aangezicht gesteld als een keisteen, want
Ik weet, dat Ik niet zal beschaamd worden. Hij is nabij, Die Mij 8
rechtvaardigt, wie zal met Mij twisten? Laat ons te zamen staan;
wie heeft een rechtzaak tegen Mij? hij kome herwaarts tot Mij.
Ziet, de Heere HEERE helpt Mij, wie is het, *die* Mij zal verdoe- 9
men? Ziet, zij zullen altemaal als een kleed verouden, de mot zal
hen eten. Wie is er onder ulieden, die den HEERE vreest, die 10
naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen
wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den Naam des
HEEREN, en steune op zijn God. Ziet, gij allen, die een vuur 11
aansteekt, die u met spranken omgordt! wandelt in de vlam van
uw vuur, en in de spranken, *die* gij ontstoken hebt. Dat geschiedt
u van Mijn hand, in smart zult gijlieden liggen.

Hoort naar Mij, gij, die de gerechtigheid najaagt, gij, die den **51**
HEERE zoekt! aanschouwt den rotssteen, *waaruit* gijlieden ge-
houwen zijt, en de holligheid des bornputs, *waaruit* gij gegraven
zijt. Aanschouwt Abraham, ulieder vader, en Sara, *die* ulieden 2

gebaard heeft; want Ik riep hem, toen hij *nog* alleen was, en Ik
3 zegende hem, en Ik vermenigvuldigde hem. Want de HEERE
zal Sion troosten, Hij zal troosten al haar woeste plaatsen, en Hij
zal haar woestijn maken als Eden, en haar wildernis als den hof
des HEEREN; vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden,
4 dankzegging en een stem des gezangs. Luistert naar Mij, Mijn
volk! en Mijn lieden, neigt naar Mij het oor! want een wet zal
van Mij uitgaan, en Ik zal Mijn recht doen rusten tot een licht der
5 volken. Mijn gerechtigheid is nabij, Mijn heil trekt uit, en Mijn
armen zullen de volken richten; op Mij zullen de eilanden wach-
6 ten, en op Mijn arm zullen zij hopen. Heft ulieder ogen op naar
den hemel, en aanschouwt de aarde beneden; want de hemel zal
als een rook verdwijnen, en de aarde zal als een kleed verouden,
en haar inwoners zullen van gelijken sterven; maar Mijn heil zal
in eeuwigheid zijn, Mijn gerechtigheid zal niet verbroken worden.
7 Hoort naar Mij, gijlieden, die de gerechtigheid kent, gij volk, in
welks hart Mijn wet is! vreest niet de smaadheid van den mens,
8 en voor hun smaadredenen ontzet u niet. Want de mot zal ze
opeten als een kleed, en het schietwormpje zal ze opeten als wol;
maar Mijn gerechtigheid zal in eeuwigheid zijn, en Mijn heil van
9 geslacht tot geslachten. Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, Gij
arm des HEEREN! ontwaak als in de verledene dagen, *als in* de
geslachten van ouds; zijt Gij het niet, Die Rahab uitgehouwen
10 hebt, Die den zeedraak verwond hebt? Zijt Gij het niet, Die de
zee, de wateren des groten afgronds, droog gemaakt hebt? Die
de diepten der zee gemaakt hebt tot een weg, opdat de verlosten
11 daardoor gingen? Alzo zullen de vrijgekochten des HEEREN we-
derkeren, en met gejuich tot Sion komen; en eeuwige blijdschap
zal op hun hoofd wezen; vreugde en blijdschap zullen zij aangrij-
12 pen, treuring en zuchting zullen wegvlieden. Ik, Ik ben het, Die
u troost; wie zijt gij, dat gij vreest voor den mens, die sterven zal?
13 en voor eens mensen kind, *dat* hooi worden zal? En vergeet den
HEERE, Die u gemaakt heeft, Die de hemelen heeft uitgebreid,
en de aarde gegrond heeft, en vreest geduriglijk den gansen dag,
vanwege de grimmigheid des benauwers, wanneer hij zich bereidt
om te verderven? Waar is dan de grimmigheid des benauwers?
14 De omzwevende gevangene zal haastelijk los gelaten worden; en
hij zal in den kuil niet sterven, en zijn brood zal *hem* niet ontbre-

ken. Want Ik ben de HEERE, uw God, Die de zee klieft, dat haar 15
golven bruisen; HEERE der heirscharen is Zijn Naam. En Ik leg 16
Mijn woorden in uw mond, en bedek u onder de schaduw Mijner
hand; om den hemel te planten, en om de aarde te gronden, en
om te zeggen tot Sion: Gij zijt Mijn volk. Waak op, waak op, 17
sta op, Jeruzalem! gij, die gedronken hebt van de hand des HEE-
REN den beker Zijner grimmigheid; den droesem van den beker
der zwijmeling hebt gij gedronken, *ja*, uitgezogen. Er is niemand 18
van al de kinderen, *die* zij gebaard heeft, die haar zachtjes leidt;
en niemand van al de kinderen, *die* zij opgevoed heeft, die haar
bij de hand grijpt. Deze twee dingen zijn u wedervaren, wie heeft 19
medelijden met u? Er is verwoesting, en verbreking, en honger,
en zwaard, *door* wien zal Ik u troosten? Uw kinderen zijn in 20
bezwijming gevallen, zij liggen vooraan op alle straten, gelijk een
wilde os in het net; zij zijn vol van de grimmigheid des HEEREN,
van de schelding uws Gods. Daarom hoort nu dit, gij bedruk- 21
ten! en gij dronkenen, maar niet van wijn! Alzo zegt de Heere, 22
de HEERE en uw God, *Die* Zijns volks zaak twisten zal: Zie, Ik
neem den beker der zwijmeling van uw hand, den droesem van
den beker Mijner grimmigheid; gij zult dien voortaan niet meer
drinken. Maar Ik zal hem dien, die u bedroefd hebben, in de 23
hand zetten, die tot uw ziel zeiden: Buig u neder, dat wij over
u gaan; en gij legdet uw rug neder als aarde, en als een straat
dergenen, die daarover gaan.

Waak op, waak op, trek uw sterkte aan, o Sion! trek uw sier- **52**
lijke klederen aan, o Jeruzalem, gij heilige stad? want in u zal
voortaan geen onbesnedene noch onreine meer komen. Schud u 2
uit het stof, maak u op, zit neder, o Jeruzalem! maak u los *van*
de banden van uw hals, gij gevangene dochter van Sion! Want zo 3
zegt de HEERE; Gijlieden zijt om niet verkocht, gij zult ook zon-
der geld gelost worden. Want zo zegt de Heere HEERE: In vorige 4
tijden trok Mijn volk af in Egypte, om als vreemdeling aldaar te
verkeren; en Assur heeft hetzelve om niet onderdrukt. En nu, wat 5
heb Ik hier te *doen*? spreekt de HEERE, dewijl Mijn volk om niet
weggenomen is, *en* degenen die over hetzelve heersen, *het* doen
huilen, spreekt de HEERE, en Mijn Naam geduriglijk den gansen
dag gelasterd wordt; Daarom *zal* Mijn volk, daarom zal het Mijn 6
Naam in dien dag kennen, dat Ik het Zelf ben, Die spreekt: Zie,

7 *hier* ben Ik. Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen,
die het goede boodschapt, die den vrede doet horen; desgenen,
die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet horen;
8 desgenen, die tot Sion zegt: Uw God is Koning. Er is een stem
uwer wachters; zij verheffen de stem, zij juichen te zamen; want
zij zullen oog aan oog zien, als de HEERE Sion wederbrengen
9 zal. Maakt een geschal, juicht te zamen, gij woeste plaatsen van
Jeruzalem! want de HEERE heeft Zijn volk getroost, Hij heeft
10 Jeruzalem verlost. De HEERE heeft Zijn heiligen arm ontbloot
voor de ogen aller heidenen; en al de einden der aarde zullen zien
11 het heil onzes Gods. Vertrekt, vertrekt, gaat uit van daar, raakt
het onreine niet aan; gaat uit het midden van hen, reinigt u, gij,
12 die de vaten des HEEREN draagt! Want gijlieden zult niet met
haast uitgaan, noch met der vlucht henengaan; want de HEERE
zal voor ulieder aangezicht henentrekken, en de God van Israel
13 zal uw achtertocht wezen. Ziet, Mijn Knecht zal verstandelijk
handelen; Hij zal verhoogd en verheven, ja, zeer hoog worden.
14 Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, alzo verdorven was
Zijn gelaat, meer dan van iemand, en Zijn gedaante, meer dan
15 van *andere* mensenkinderen; Alzo zal Hij vele heidenen besprengen, *ja*, de koningen zullen hun mond over Hem toehouden; want
denwelken het niet verkondigd was, die zullen het zien, en welken
het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.

53 Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wien is de arm des
2 HEEREN geopenbaard? Want Hij is als een rijsje voor Zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde; Hij had
geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er
3 geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht, en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten,
en verzocht in krankheid; en *een iegelijk* was als verbergende het
aangezicht voor Hem; Hij was veracht, en wij hebben Hem niet
4 geacht. Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen,
en onze smarten heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem, dat
5 Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was. Maar Hij is
om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij
verbrijzeld; de straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem,
6 en door Zijn striemen is ons genezing geworden. Wij dwaalden
allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch

de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aan-
lopen. *Als* dezelve geeist werd, toen werd Hij verdrukt; doch 7
Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting
geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner
scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open. Hij is uit den 8
angst en uit het gericht weggenomen; en wie zal Zijn leeftijd uit-
spreken? Want Hij is afgesneden uit het land der levenden; om
de overtreding Mijns volks is de plage op Hem geweest. En men 9
heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij den rijke
in Zijn dood geweest, omdat Hij geen onrecht gedaan heeft, noch
bedrog in Zijn mond geweest is. Doch het behaagde den HEERE 10
Hem te verbrijzelen; Hij heeft *Hem* krank gemaakt; als Zijn ziel
Zich *tot* een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien,
Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal
door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan. Om den arbeid Zijner ziel 11
zal Hij het zien, *en* verzadigd worden; door Zijn kennis zal Mijn
Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal
hun ongerechtigheden dragen. Daarom zal Ik Hem een deel ge- 12
ven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat
Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders
is geteld geweest, en Hij veler zonden gedragen heeft, en voor de
overtreders gebeden heeft.

Zing vrolijk, gij onvruchtbare, *die* niet gebaard hebt! maak **54**
geschal met vrolijk gezang, en juich, *die* geen barensnood gehad
hebt! want de kinderen der eenzame zijn meer, dan de kinderen
der getrouwde, zegt de HEERE. Maak de plaats uwer tenten 2
wijd, en dat men de gordijnen uwer woningen uitbreide, verhinder
het niet; maak uw koorden lang, en steek uw pinnen vast in.
Want gij zult uitbreken ter rechter *hand* en ter linkerhand; en uw 3
zaad zal de heidenen erven, en zij zullen de verwoeste steden doen
bewonen. Vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden, en 4
word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; maar
gij zult de schaamte uwer jonkheid vergeten, en den smaad uws
weduwschaps zult gij niet meer gedenken. Want uw Maker is uw 5
Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam; en de Heilige Israels
is uw Verlosser; Hij zal de God des gansen aardbodems genaamd
worden. Want de HEERE heeft u geroepen, als een verlaten 6
vrouw en bedroefde van geest; nochtans zijt gij de huisvrouw der

7 jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God. Voor een
klein ogenblik heb Ik u verlaten; maar met grote ontfermingen
8 zal Ik u vergaderen. In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht
van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid
9 zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser. Want
dat zal Mij zijn *als* de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat
de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; alzo
heb Ik gezworen, dat Ik niet *meer* op u toornen, noch u schelden
10 zal. Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar
Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns
11 vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer. Gij
verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! zie, Ik zal
uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten.
12 En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en uw poorten van
13 robijnstenen, en uw ganse landpale van aangename stenen. En al
uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer
14 kinderen zal groot zijn. Gij zult door gerechtigheid bevestigd
worden; wees verre van verdrukking, want gij zult niet vrezen; en
15 *verre* van verschrikking, want zij zal tot u niet naken. Ziet, zij
zullen zich zekerlijk vergaderen, *doch* niet uit Mij; wie zich tegen
16 u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen. Zie, Ik heb den
smid geschapen, die de kolen in het vuur opblaast, en die het
instrument voortbrengt tot zijn werk; ook heb Ik den verderver
17 geschapen, om te vernielen. Alle instrument, dat tegen u bereid
wordt, zal niet gelukken, en alle tong, *die* in het gericht tegen
u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des
HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE.

55 O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld
hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder
2 prijs, wijn en melk! Waarom weegt gijlieden geld uit voor het-
geen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen
kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat
3 uw ziel in vettigheid zich verlustigen. Neigt uw oor, en komt
tot Mij, hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig
verbond maken, *en u geven* de gewisse weldadigheden van David.
4 Ziet, Ik heb hem *tot* een getuige der volken gegeven, een vorst
5 en gebieder der volken. Ziet, gij zult een volk roepen, dat gij
niet kendet, en het volk, dat u niet kende, zal tot u lopen, om

des HEEREN uws Gods wil, en om des Heiligen Israels wil, want
Hij heeft u verheerlijkt. Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden 6
is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is. De goddeloze verlate zijn 7
weg, en de ongerechtige man zijn gedachten; en hij bekere zich tot
den HEERE, zo zal Hij Zich Zijner ontfermen, en tot onzen God,
want Hij vergeeft menigvuldiglijk. Want Mijn gedachten zijn niet 8
ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de
HEERE. Want *gelijk* de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo 9
zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulie-
der gedachten. Want gelijk de regen en de sneeuw van den hemel 10
nederdaalt, en derwaarts niet wederkeert; maar doorvochtigt de
aarde, en maakt, dat zij voortbrenge en uitspruite, en zaad ge-
ve den zaaier, en brood den eter; Alzo zal Mijn woord, dat uit 11
Mijn mond uitgaat, *ook* zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren;
maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig
zijn *in* hetgeen, waartoe Ik het zende. Want in blijdschap zult 12
gijlieden uittrekken, en met vrede voortgeleid worden; de bergen
en heuvelen zullen geschal maken *met* vrolijk gezang voor uw aan-
gezicht, en alle bomen des velds zullen de handen samenklappen.
Voor een doorn zal een denneboom opgaan, voor een distel zal een 13
mirteboom opgaan; en het zal den HEERE wezen tot een naam,
tot een eeuwig teken, *dat* niet uitgeroeid zal worden.

Alzo zegt de HEERE: Bewaart het recht, en doet gerechtigheid; **56**
want Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om
geopenbaard te worden. Welgelukzalig is de mens, *die* zulks doet, 2
en des mensen kind, *dat* daaraan vasthoudt; die den sabbat houdt,
zodat gij dien niet ontheiligt, en die zijn hand bewaart van enig
kwaad te doen. En de vreemde, die zich tot den HEERE gevoegd 3
heeft, spreke niet, zeggende: De HEERE heeft mij gans en al van
Zijn volk gescheiden; en de gesnedene zegge niet: Ziet, ik ben
een dorre boom. Want alzo zegt de HEERE van de gesnedenen, 4
die Mijn sabbatten houden, en verkiezen hetgeen, waartoe Ik lust
heb, en vasthouden aan Mijn verbond; Ik zal hen ook in Mijn 5
huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter
dan der zonen en dan der dochteren; een eeuwigen naam zal Ik
een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden. En de 6
vreemden, die zich tot den HEERE voegen, om Hem te dienen, en
om den Naam des HEEREN lief te hebben, om Hem tot knechten

te zijn; al wie den sabbat houdt, dat hij dien niet ontheilige, en
7 die aan Mijn verbond vasthouden; Die zal Ik ook brengen tot
Mijn heiligen berg, en Ik zal hen verheugen in Mijn bedehuis;
hun brandoffers en hun slachtoffers zullen aangenaam wezen op
Mijn altaar; want Mijn huis zal een bedehuis genoemd worden
8 voor alle volken. De Heere HEERE, Die de verdrevenen van
Israel vergadert, spreekt: Ik zal tot hem nog meer vergaderen,
9 nevens hen, die tot hem vergaderd zijn. Al gij gedierten des
10 velds, komt om te eten, *ja*, al gij gedierten in het woud! Hun
wachters zijn allen blind, zij weten niet; zij allen zijn stomme
honden, zij kunnen niet bassen; zij zijn slaperig, zij liggen neder,
11 zij hebben het sluimeren lief. En deze honden zijn sterk van
begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden, ja, het zijn herders,
die niet verstaan kunnen; zij allen keren zich naar hun weg, elkeen
12 naar zijn gewin, *elk* uit zijn einde. Komt herwaarts, *zeggen zij*:
ik zal wijn halen, en wij zullen sterken drank zuipen; en de dag
van morgen zal zijn als deze, *ja*, groter, veel treffelijker.

57 De rechtvaardige komt om, en er is niemand, die het ter harte
neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er
iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het
2 kwaad. Hij zal ingaan *in* den vrede; zij zullen rusten op hun
slaapsteden, een iegelijk, die *in* zijn oprechtheid gewandeld heeft.
3 Doch nadert gijlieden hier toe, gij kinderen der guichelares! gij
4 overspelig zaad, en gij, die hoererij bedrijft! Over wien maakt
gij u lustig, over wien spert gij den mond wijd open *en* steekt de
tong lang uit? Zijt gij niet kinderen der overtreding, een zaad der
5 valsheid? Die hittig zijt in de eikenbossen, onder allen groenen
boom; slachtende de kinderen aan de beken, onder de hoeken der
6 steenrotsen. Aan de gladde *stenen* der beken is uw deel, die,
die zijn uw lot; ook stort gij denzelven drankoffer uit, gij offert
7 hun spijsoffer; zou Ik Mij over deze dingen troosten laten? Gij
stelt uw leger op een hogen en verhevenen berg; ook klimt gij der-
8 waarts op, om slachtoffer te offeren. En achter de deur en posten
zet gij uw gedenkteken; want van Mij *wijkende* ontdekt gij *u*, en
klimt op; gij maakt uw leger wijd, en maakt u *een verbond met
enigen* uit dezelve, gij hebt hun leger lief *in* elke plaats, *die* gij
9 ziet. En gij trekt met olie tot den koning, en gij vermenigvuldigt
uw welriekende zalven; en gij zendt uw gezanten verre weg, en

vernedert u tot de hel toe. Gij zijt vermoeid door uw grote reis, 10
maar gij zegt niet: Het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer
hand gevonden, daarom wordt gij niet ziek. Maar voor wien hebt 11
gij geschroomd of gevreesd? Want gij hebt gelogen, en zijt Mijner
niet gedachtig geweest, gij hebt *Mij* op uw hart niet gelegd; is het
niet, *om* dat Ik zwijg, en dat van ouds af, en gij vreest Mij niet?
Ik zal uw gerechtigheid bekend maken, en uw werken, dat zij u 12
geen nut doen zullen. Wanneer gij roepen zult, zo laat die, die 13
van u vergaderd zijn, u redden; doch de wind zal hen allen weg-
voeren, de ijdelheid zal hen wegnemen. Maar die op Mij betrouwt,
die zal het aardrijk erven, en Mijn heiligen berg erfelijk bezitten.
En men zal zeggen: Verhoogt *de baan*, verhoogt *de baan*, bereidt 14
den weg, neemt den aanstoot uit den weg Mijns volks. Want 15
alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en
Wiens Naam heilig is: Ik woon *in* de hoogte en *in* het heilige, en
bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik
levend make den geest der nederigen, en opdat Ik levend make het
hart der verbrijzelden. Want Ik zal niet eeuwiglijk twisten, en 16
Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn; want de geest zou van voor
Mijn aangezicht overstelpt worden, en de zielen, die Ik gemaakt
heb. Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, 17
en sloeg hen; Ik verborg Mij, en was verbolgen; evenwel gingen
zij afkerig henen in den weg huns harten. Ik zie hun wegen, en 18
Ik zal hen genezen; en Ik zal hen geleiden, en hun vertroostingen
wedergeven, namelijk aan hun treurigen. Ik schep de vrucht der 19
lippen, vrede, vrede dengenen, die verre zijn, en dengenen, die
nabij zijn, zegt de HEERE, en Ik zal hen genezen. Doch de god- 20
delozen zijn als een voortgedreven zee, want die kan niet rusten,
en haar wateren werpen slijk en modder op. De goddelozen, zegt 21
mijn God, hebben geen vrede.

Roep uit de keel, houd niet in, verhef uw stem als een bazuin, **58**
en verkondig Mijn volk hun overtreding, en het huis Jakobs hun
zonden. Hoewel zij Mij dagelijks zoeken, en een lust hebben aan 2
de kennis Mijner wegen, als een volk, dat gerechtigheid doet en het
recht zijns Gods niet verlaat, vragen zij Mij naar de rechten der
gerechtigheid; zij hebben een lust tot God te naderen; *Zeggende*: 3
Waarom vasten wij, en Gij ziet het niet aan, *waarom* kwellen wij
onze ziel, en Gij weet het niet? Ziet, ten dage, wanneer gijlieden

vast, zo vindt gij *uw* lust, en gij eist gestrengelijk al uw arbeid.
4 Ziet, tot twist en gekijf vast gijlieden, en om goddelooslijk met de
vuist te slaan; vast niet gelijk heden, om uw stem te doen horen
5 in de hoogte. Zou het zulk een vasten zijn, dat Ik verkiezen zou,
dat de mens zijn ziel een dag kwelle, dat hij zijn hoofd kromme
gelijk een bieze, en een zak en as onder *zich* spreide? Zoudt gij
6 dat een vasten heten, en een dag den HEERE aangenaam? Is
niet dit het vasten, dat Ik verkies: dat gij losmaakt de knopen der
goddeloosheid, dat gij ontdoet de banden des juks, en dat gij vrij
7 loslaat de verpletterden, en alle juk verscheurt? Is het niet, dat
gij den hongerige uw brood mededeelt, en de armen, verdrevenen
in huis brengt? Als gij een naakte ziet, dat gij hem dekt, en dat
8 gij u voor uw vlees niet verbergt? Dan zal uw licht voortbreken
als de dageraad, en uw genezing zal snellijk uitspruiten; en uw ge-
rechtigheid zal voor uw aangezicht heengaan, *en* de heerlijkheid
9 des HEEREN zal uw achtertocht wezen. Dan zult gij roepen, en
de HEERE zal antwoorden; gij zult schreeuwen, en Hij zal zeggen:
Ziet, *hier* ben Ik. Zo gij uit het midden van u wegdoet het juk,
10 het uitsteken des vingers, en het spreken der ongerechtigheid; En
zo gij uw ziel opent voor den hongerige, en de bedrukte ziel verza-
digt; dan zal uw licht in de duisternis opgaan, en uw donkerheid
11 zal zijn als de middag. En de HEERE zal u geduriglijk leiden,
en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen
vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof, en als een
12 springader der wateren, welker wateren niet ontbreken. En die
uit u *voortkomen*, zullen bouwen de oude verwoeste plaatsen; de
fondamenten, van geslacht tot geslacht *verwoest*, zult gij oprich-
ten; en gij zult genaamd worden: Die de bressen toemuurt, die de
13 paden weder opmaakt, om te bewonen. Indien gij uw voet van
den sabbat afkeert, *van* te doen uw lust op Mijn heiligen dag; en
indien gij den sabbat noemt een verlustiging, opdat de HEERE
geheiligd worde, Die te eren is; en *indien* gij dien eert, dat gij
uw wegen niet doet, *en* uw eigen lust niet vindt, noch een woord
14 *daarvan* spreekt; Dan zult gij u verlustigen in den HEERE, en
Ik zal u doen rijden op de hoogten der aarde, en Ik zal u spijzigen
met de erve van uw vader Jakob; want de mond des HEEREN
heeft *het* gesproken.

59 Ziet, de hand des HEEREN is niet verkort, dat zij niet zou

kunnen verlossen; en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet
zou kunnen horen. Maar uw ongerechtigheden maken een schei- 2
ding tussen ulieden en tussen uw God, en uw zonden verbergen
het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort. Want uw handen 3
zijn met bloed bevlekt; en uw vingeren met ongerechtigheid; uw
lippen spreken valsheid, uw tong dicht onrecht. Er is niemand, 4
die voor de gerechtigheid roept, en niemand, die voor de waarheid
in het gericht zich begeeft; zij vertrouwen op ijdelheid, en spreken
leugen; met moeite zijn zij zwanger, en zij baren ongerechtigheid.
Zij broeden basiliskus-eieren uit, en zij weven spinnewebben; die 5
van hun eieren eet, moet sterven, en als het in stukken gedrukt
wordt, er berst een adder uit. Hun webben deugen niet tot klede- 6
ren, en zij zullen zichzelven niet kunnen dekken met hun werken;
hun werken zijn werken der ongerechtigheid, en een maaksel des
wrevels is in hun handen. Hun voeten lopen tot het kwade, en 7
zij haasten om onschuldig bloed te vergieten; hun gedachten zijn
gedachten der ongerechtigheid, verstoring en verbreking is op hun
banen. Den weg des vredes kennen zij niet; en er is geen recht in 8
hun gangen; hun paden maken zij verkeerd voor zich zelven, al wie
daarop gaat, die kent den vrede niet. Daarom is het recht verre 9
van ons, en de gerechtigheid achterhaalt ons niet; wij wachten op
het licht, maar ziet, er is duisternis, op een groten glans, *maar* wij
wandelen in donkerheden. Wij tasten naar den wand, gelijk de 10
blinden, en, gelijk die geen ogen hebben, tasten wij; wij stoten ons
op den middag, als in de schemering, wij zijn in woeste plaatsen
gelijk de doden. Wij brommen allen gelijk als de beren, en wij 11
kirren doorgaans gelijk de duiven; wij wachten naar recht, maar er
is geen, naar heil, *maar* het is verre van ons. Want onze overtre- 12
dingen zijn vele voor U, en onze zonden getuigen tegen ons; want
onze overtredingen zijn bij ons, en onze ongerechtigheden kennen
wij; Het overtreden en het liegen tegen den HEERE, en het ach- 13
terwaarts wijken van onzen God; het spreken van onderdrukking
en afval, het ontvangen en het dichten van valse woorden uit het
hart. Daarom is het recht achterwaarts geweken, en de gerech- 14
tigheid staat van verre; want de waarheid struikelt op de straat,
en wat recht is, kan er niet ingaan. Ja, de waarheid ontbreekt er, 15
en wie van het boze wijkt, stelt zich tot een roof; en de HEERE
zag het, en het was kwaad in Zijn ogen, dat er geen recht was.

16 Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich, omdat
er geen voorbidder was; daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en
17 Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem. Want Hij trok gerechtig-
heid aan als een pantser, en den helm des heils *zette Hij* op Zijn
hoofd, en de klederen der wraak trok Hij aan *tot* kleding, en Hij
18 deed den ijver aan als een mantel. Even naar de werken, even
daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn wederpartijders,
vergelding aan Zijn vijanden; den eilanden zal Hij *het* loon ver-
19 gelden. Dan zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van den
nedergang, en Zijn heerlijkheid van den opgang der zon; als de
vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN
20 de banier tegen hen oprichten. En er zal een Verlosser tot Sion
komen, namelijk voor hen, die zich bekeren van de overtreding in
21 Jakob, spreekt de HEERE. Mij aangaande, dit is Mijn Verbond
met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op u is, en Mijn woor-
den, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet
wijken, noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van
het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid
toe.

60 Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt, en de heerlijk-
2 heid des HEEREN gaat over u op. Want zie, de duisternis zal de
aarde bedekken, en donkerheid de volken; doch over u zal de HEE-
3 RE opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden. En
de heidenen zullen tot uw licht gaan, en koningen tot den glans,
4 die u is opgegaan. Hef uw ogen rondom op, en zie, die allen zijn
vergaderd, zij komen tot u; uw zonen zullen van verre komen, en
5 uw dochters zullen aan *uw* zijde gevoedsterd worden. Dan zult
gij het zien en samenvloeien, en uw hart zal vervaard zijn en ver-
wijd worden; want de menigte der zee zal tot u gekeerd worden,
6 het heir der heidenen zal tot u komen. Een hoop kemelen zal
u bedekken, de snelle kemelen van Midian en Hefa; zij allen uit
Scheba zullen komen; goud en wierook zullen zij aanbrengen, en
7 zij zullen den overvloedigen lof des HEEREN boodschappen. Al
de schapen van Kedar zullen tot u verzameld worden; de rammen
van Nebajoth zullen u dienen; zij zullen met welgevallen komen op
Mijn altaar, en Ik zal het huis Mijner heerlijkheid heerlijk maken.
8 Wie zijn deze, *die* daar komen gevlogen als een wolk, en als dui-
9 ven tot haar vensters? Want de eilanden zullen Mij verwachten,

en de schepen van Tarsis vooreerst, om uw kinderen van verre te
brengen, hun zilver en hun goud met hen, tot den Naam des HEE-
REN uws Gods, en tot den Heilige Israels, dewijl Hij u heerlijk
gemaakt heeft. En de vreemden zullen uw muren bouwen, en 10
hun koningen zullen u dienen; want in Mijn verbolgenheid heb Ik
u geslagen, maar in Mijn welbehagen heb Ik Mij over u ontfermd.
En uw poorten zullen steeds openstaan, zij zullen des daags of 11
des nachts niet toegesloten worden; opdat men tot u inbrenge het
heir der heidenen, en hun koningen *tot u* geleid worden. Want 12
het volk en het koninkrijk, welke u niet zullen dienen, die zullen
vergaan; en die volken zullen gans verwoest worden. De heerlijk- 13
heid van Libanon zal tot u komen, de denneboom, de beuke *boom*
en de busboom te gelijk, om te versieren de plaats Mijns heilig-
doms, en Ik zal de plaats Mijner voeten heerlijk maken. Ook 14
zullen, zich buigende, tot u komen de kinderen dergenen, die u
onderdrukt hebben, en allen, die u gelasterd hebben zullen zich
nederbuigen aan de planten uwer voeten; en zij zullen u noemen
de stad des HEEREN, het Sion van den Heilige Israels. In plaats 15
dat gij verlaten en gehaat zijt geweest, zodat niemand door *u* he-
nen ging, zo zal Ik u stellen tot een eeuwige heerlijkheid, *tot* een
vreugde van geslacht tot geslacht. En gij zult de melk der heide- 16
nen zuigen, en gij zult de borsten der koningen zuigen; en gij zult
weten, dat Ik de HEERE ben, uw Heiland, en uw Verlosser, de
Machtige Jakobs. Voor koper zal Ik goud brengen, en voor ijzer 17
zal Ik zilver brengen, en voor hout koper, en voor stenen ijzer; en
zal uw opzieners vreedzaam maken, en uw drijvers rechtvaardigen.
Er zal geen geweld meer gehoord worden in uw land, verstoring 18
noch verbreking in uw landpale; maar uw muren zult gij Heil he-
ten, en uw poorten Lof. De zon zal u niet meer wezen tot een 19
licht des daags, en tot een glans zal u de maan niet lichten; maar
de HEERE zal u wezen tot een eeuwig Licht, en uw God tot uw
Sierlijkheid. Uw zon zal niet meer ondergaan, en uw maan zal 20
haar *licht* niet intrekken; want de HEERE zal u tot een eeuwig
licht wezen, en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen.
En uw volk zullen allen te zamen rechtvaardigen zijn, zij zullen 21
in eeuwigheid de aarde erfelijk bezitten; zij zullen zijn een spruit
Mijner plantingen, een werk Mijner handen, opdat Ik verheerlijkt
worde. De kleinste zal tot duizend worden, en de minste tot een 22

machtig volk; Ik, de HEERE, zal zulks te zijner tijd snellijk doen
komen.
61 De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere Mij
gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen den zachtmoe-
digen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van
harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebonde-
2 nen opening der gevangenis; Om uit te roepen het jaar van het
welbehagen des HEEREN, en den dag der wraak onzes Gods; om
3 alle treurigen te troosten; Om den treurigen Sions te beschikken
dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurig-
heid, het gewaad des lofs voor een benauwden geest; opdat zij
genaamd worden eikebomen der gerechtigheid, een planting des
4 HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde. En zij zullen de oude
verwoeste plaatsen bouwen, de vorige verstoringen weder oprich-
ten, en de verwoeste steden vernieuwen, die verstoord waren van
5 geslacht tot geslacht. En uitlanders zullen staan, en uw kudden
weiden; en vreemden zullen uw akkerlieden en uw wijngaardeniërs
6 zijn. Doch gijlieden zult priesters des HEEREN heten, men zal u
dienaren onzes Gods noemen; gij zult het vermogen der heidenen
7 eten, en in hun heerlijkheid zult gij u roemen. Voor uw dubbele
schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel; daarom zul-
len zij in hun land erfelijk het dubbele bezitten; zij zullen eeuwige
8 vreugde hebben. Want Ik, de HEERE, heb het recht lief, Ik haat
den roof in het brandoffer, en Ik zal geven, dat hun werk in der
waarheid zal zijn; en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken.
9 En hun zaad zal onder de heidenen bekend worden, en hun na-
komelingen in het midden der volken; allen, die hen zien zullen,
zullen hen kennen, dat zij zijn een zaad, dat de HEERE gezegend
10 heeft. Ik ben zeer vrolijk in den HEERE, mijn ziel verheugt zich
in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils,
den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een
bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid
11 zich versiert met haar gereedschap. Want gelijk de aarde haar
spruit voortbrengt, en gelijk een hof, hetgeen in hem gezaaid is,
doet uitspruiten; alzo zal de Heere HEERE gerechtigheid en lof
doen uitspruiten voor al de volken.
62 Om Sions wil zal ik niet zwijgen, en om Jeruzalems wil zal ik
niet stil zijn; totdat haar gerechtigheid voortkome als een glans,

en haar heil als een fakkel, die brandt. En de heidenen zullen uw 2
gerechtigheid zien, en alle koningen uw heerlijkheid; en gij zult
met een nieuwen naam genoemd worden, welken des HEEREN
mond uitdrukkelijk noemen zal. En gij zult een sierlijke kroon 3
zijn in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand
uws Gods. Tot u zal niet meer gezegd worden: De verlatene, en 4
tot uw land zal niet meer gezegd worden: Het verwoeste; maar
gij zult genoemd worden: Mijn lust is aan haar! en uw land: Het
getrouwde; want de HEERE heeft een lust aan u, en uw land
zal getrouwd worden. Want *gelijk* een jongeling een jonkvrouw 5
trouwt, *alzo* zullen uw kinderen u trouwen; en *gelijk* de bruidegom
vrolijk is over de bruid, *alzo* zal uw God over u vrolijk zijn. O 6
Jeruzalem! Ik heb wachters op uw muren besteld, die geduriglijk
al den dag en al den nacht niet zullen zwijgen. O gij, die des
HEEREN doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen!
En zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestige, en totdat Hij 7
Jeruzalem stelle *tot* een lof op aarde. De HEERE heeft gezworen 8
bij Zijn rechterhand, en bij den arm Zijner sterkte: indien Ik uw
koren meer zal geven *tot* spijs voor uw vijanden, en indien de
vreemden zullen drinken van uw most, waaraan gij gearbeid hebt!
Maar die het inzamelen zullen, die zullen het eten, en zij zullen 9
den HEERE prijzen; en die hem vergaderen zullen, zullen hem
drinken in de voorhoven Mijns heiligdoms. Gaat door, gaat door, 10
door de poorten, bereidt den weg des volks; verhoogt, verhoogt
een baan, ruimt de stenen weg, steekt een banier omhoog tot de
volken! Ziet, de HEERE heeft doen horen, tot aan het einde der 11
aarde: zegt der dochter van Sion: Zie, uw Heil komt; zie, Zijn
loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. En 12
zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlosten des HEEREN;
en gij zult genoemd worden de gezochte, de stad, die niet verlaten
is.

Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, **63**
van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt
in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die
machtig ben te verlossen. Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad, 2
en Uw klederen als van een, die in de wijnpers treedt? Ik heb de 3
pers alleen getreden, en er was niemand van de volken met Mij;
en Ik heb hen getreden in Mijn toorn, en heb hen vertrapt in Mijn

grimmigheid; en hun kracht is gesprengd op Mijn klederen, en al
4 Mijn gewaad heb Ik bezoedeld. Want de dag der wraak was in
5 Mijn hart, en het jaar Mijner verlosten was gekomen. En Ik zag
toe, en er was niemand die hielp; en Ik ontzette Mij, en er was
niemand, die ondersteunde; daarom heeft Mijn arm Mij heil be-
6 schikt, en Mijn grimmigheid heeft Mij ondersteund, En Ik heb de
volken vertreden in Mijn toorn, en Ik heb hen dronken gemaakt
in Mijn grimmigheid; en Ik heb hun kracht ter aarde doen ne-
7 derdalen. Ik zal de goedertierenheden des HEEREN vermelden,
den veelvoudigen lof des HEEREN, naar alles, wat de HEERE
ons heeft bewezen, en de grote goedigheid aan het huis van Israel,
die Hij hun bewezen heeft, naar Zijn barmhartigheden, en naar
8 de veelheid Zijner goedertierenheden. Want Hij zeide: Zij zijn
immers Mijn volk, kinderen, *die* niet liegen zullen? Alzo is Hij
9 hun geworden tot een Heiland. In al hun benauwdheid was Hij
benauwd, en de Engel Zijns aangezichts heeft hen behouden; door
Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost; en Hij nam
10 hen op, en Hij droeg hen al de dagen van ouds. Maar zij zijn
wederspannig geworden, en zij hebben Zijn Heiligen Geest smar-
ten aangedaan; daarom is Hij hun in een vijand verkeerd, Hij Zelf
11 heeft tegen hen gestreden. Nochtans dacht Hij aan de dagen van
ouds, aan Mozes *en* Zijn volk; *maar nu*, waar is Hij, Die hen uit
de zee opgebracht heeft, met de herders Zijner kudde? Waar is
12 Hij, Die Zijn Heiligen Geest in het midden van hen stelde? Die
den arm Zijner heerlijkheid heeft doen gaan aan de rechterhand
van Mozes; Die de wateren voor hunlieder aangezichten kliefde
13 opdat Hij Zich een eeuwigen Naam maakte? Die hen leidde door
de afgronden; als een paard in de woestijn, struikelden zij niet.
14 Gelijk een beest, *dat* afgaat in de valleien, heeft hun de Geest des
HEEREN rust gegeven. Alzo hebt Gij Uw volk geleid, opdat Gij
15 U een heerlijken Naam zoudt maken. Zie van den hemel af, en
aanschouw van Uw heilige en Uw heerlijke woning; waar zijn Uw
ijver en Uw mogendheden, het gerommel Uws ingewands en Uwer
16 barmhartigheden? Zij houden zich tegen mij in. Gij zijt toch
onze Vader, want Abraham weet van ons niet, en Israel kent ons
niet; Gij, o HEERE! zijt onze Vader, onze Verlosser van ouds af is
17 Uw Naam. HEERE! waarom doet Gij ons van Uw wegen dwalen,
waarom verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vrezen? Keer we-

der om Uwer knechten wil, de stammen Uws erfdeels. Uw heilig 18
volk heeft *het maar* een weinig tijds bezeten; onze wederpartijders
hebben Uw heiligdom vertreden. Wij zijn geworden *als die*, over 19
welke Gij van ouds niet hebt geheerst, en die naar Uw Naam niet
zijn genoemd.
Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat **64**
de bergen van Uw aangezicht vervloten; Gelijk een smeltvuur 2
brandt, *en* het vuur de wateren doet opbobbelen, om Uw Naam
aan Uw wederpartijders bekend te maken! Laat *alzo* de heidenen
voor Uw aangezicht beven. Toen Gij vreselijke dingen deedt, *die* 3
wij niet verwachtten; Gij kwaamt neder, van Uw aangezicht ver-
vloten de bergen. Ja, van ouds heeft men het niet gehoord, noch 4
met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o
God! *wat* Hij doen zal dien, die op Hem wacht. Gij ontmoet 5
den vrolijke, en die gerechtigheid doet dengenen, die Uwer geden-
ken op Uw wegen; zie, Gij waart verbolgen, omdat wij gezondigd
hebben; in dezelve is de eeuwigheid, opdat wij behouden wierden.
Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn 6
als een wegwerpelijk kleed; en wij allen vallen af als een blad,
en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind. En er 7
is niemand, die Uw Naam aanroept, die zich opwekt, dat hij U
aangrijpe; want Gij verbergt Uw aangezicht voor ons, en Gij doet
ons smelten, door middel van onze ongerechtigheden. Doch nu, 8
HEERE! Gij zijt onze Vader; wij zijn leem, en Gij zijt onze potten-
bakker, en wij allen zijn Uwer handen werk. HEERE! wees niet 9
zo zeer verbolgen, en gedenk niet eeuwiglijk der ongerechtigheid;
zie, aanschouw toch, wij allen zijn Uw volk. Uw heilige steden 10
zijn een woestijn geworden, Sion is een woestijn geworden, Jeru-
zalem een verwoesting. Ons heilig en ons heerlijk huis, waarin 11
onze vaders U loofden, is met vuur verbrand; en al onze gewens-
te dingen zijn tot woestheid geworden. HEERE! zoudt Gij U 12
over deze dingen inhouden, zoudt Gij stilzwijgen, en ons zozeer
bedrukken?
Ik ben gevonden van hen, die *naar Mij* niet vraagden; Ik ben **65**
gevonden van degenen, die Mij niet zochten; tot het volk, dat naar
Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet, *hier* ben Ik,
ziet, *hier* ben Ik. Ik heb Mijn handen uitgebreid, den gansen dag 2
tot een wederstrevig volk, die wandelen op een weg, die niet goed

3 is, naar hun *eigen* gedachten. Een volk, Mij geduriglijk tergende
in Mijn aangezicht, in hoven offerende, en rokende op tichelstenen;
4 Zittende bij de graven, zo vernachten zij bij degenen, die bewaard
worden, etende zwijnenvlees, en er is sap van gruwelijke dingen in
5 hun vaten. Die daar zeggen: Houd u tot uzelven, en naak tot mij
niet, want ik ben heiliger dan gij. Deze zijn een rook in Mijn neus,
6 een vuur, den gansen dag brandende. Ziet, het is voor Mijn aan-
gezicht geschreven; Ik zal niet zwijgen, maar Ik zal vergelden, ja,
7 in hun boezem zal Ik vergelden; Uw ongerechtigheden, en uwer
vaderen ongerechtigheden tegelijk, zegt de HEERE, die gerookt
hebben op de bergen, en Mij smaadheid aangedaan hebben op de
heuvelen; daarom zal Ik hun vorig werkloon in hun boezem weder
8 toemeten. Alzo zegt de HEERE: Gelijk wanneer men most in
een bos druiven vindt, men zegt: Verderf ze niet, want er is een
zegen in; alzo zal Ik het om Mijner knechten wil doen, dat Ik hen
9 niet allen verderve. En Ik zal zaad uit Jakob voortbrengen, en
uit Juda een erfbezitter van Mijn bergen; en Mijn uitverkorenen
zullen het erfelijk bezitten, en Mijn knechten zullen aldaar wonen.
10 En Saron zal tot een schaapskooi worden, en het dal van Achor
11 tot een runderleger, voor Mijn volk, dat Mij gezocht heeft. Maar
gij verlaters des HEEREN, gij vergeters van den berg Mijner hei-
ligheid, gij aanrichters ener tafel voor die bende, en gij opvullers
12 des dranks voor dat getal! Ik zal ulieden ook ten zwaarde tellen,
dat gij allen u ter slachting zult krommen, omdat Ik geroepen heb,
maar gij hebt niet geantwoord, Ik gesproken heb, maar gij hebt
niet gehoord, maar hebt gedaan, dat kwaad was in Mijn ogen,
13 en hebt verkoren hetgeen, waaraan Ik geen lust heb. Daarom
zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Mijn knechten zullen eten, doch
gijlieden zult hongeren; ziet, Mijn knechten zullen drinken, doch
gijlieden zult dorsten; ziet, Mijn knechten zullen blijde zijn, doch
14 gijlieden zult beschaamd zijn. Ziet, Mijn knechten zullen juichen
van goeder harte, maar gijlieden zult schreeuwen van weedom des
15 harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen. En gijlie-
den zult uw naam Mijn uitverkorenen tot een vervloeking laten;
en de Heere HEERE zal ulieden doden, maar Zijn knechten zal
16 Hij met een anderen naam noemen; Zodat, wie zich zegenen zal
op aarde, die zal zich zegenen in den God der waarheid; en wie
zal zweren op aarde, die zal zweren bij den God der waarheid,

omdat de vorige benauwdheden zullen vergeten zijn, en omdat zij
voor Mijn ogen verborgen zijn. Want ziet, Ik schep nieuwe he- 17
melen en een nieuwe aarde; en de vorige dingen zullen niet *meer*
gedacht worden, en zullen in het hart niet opkomen. Maar weest 18
gijlieden vrolijk, en verheugt u tot in der eeuwigheid *in* hetgeen
Ik schep; want ziet, Ik schep Jeruzalem een verheuging, en haar
volk een vrolijkheid. En Ik zal Mij verheugen over Jeruzalem, 19
en vrolijk zijn over Mijn volk; en in haar zal niet meer gehoord
worden de stem der wening, noch de stem des geschreeuws. Van 20
daar zal niet meer wezen een zuigeling van *weinig* dagen, noch
een oud man, die zijn dagen niet zal vervullen; want een jongeling
zal sterven, honderd jaren oud zijnde, maar een zondaar, honderd
jaren oud zijnde, zal vervloekt worden. En zij zullen huizen bou- 21
wen en bewonen, en zij zullen wijngaarden planten, en derzelver
vrucht eten. Zij zullen niet bouwen, dat het een ander bewone; 22
zij zullen niet planten, dat het een ander ete, want de dagen Mijns
volks zullen zijn als de dagen eens booms, en Mijn uitverkorenen
zullen het werk hunner handen verslijten. Zij zullen niet tever- 23
geefs arbeiden, noch baren ter verstoring; want zij zijn het zaad
der gezegenden des HEEREN, en hun nakomelingen met hen. En 24
het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij
nog spreken, zo zal Ik horen. De wolf en het lam zullen te zamen 25
weiden, en de leeuw zal stro eten als een rund, en stof zal de spijze
der slang zijn; zij zullen geen kwaad doen noch verderven op Mijn
gansen heiligen berg, zegt de HEERE.

Alzo zegt de HEERE: De hemel is Mijn troon, en de aarde is **66**
de voetbank Mijner voeten; waar zou dat huis zijn, dat gijlieden
Mij zoudt bouwen, en waar is de plaats Mijner rust? Want Mijn 2
hand heeft al deze dingen gemaakt, en al deze dingen zijn geweest,
spreekt de HEERE; maar op dezen zal Ik zien, op den arme en
verslagene van geest, en die voor Mijn woord beeft. Wie een os 3
slacht, slaat een man; wie een lam offert, breekt een hond den
hals; wie spijsoffer offert, is *als die* zwijnenbloed *offert*; wie wie-
rook brandt ten gedenkoffer, is *als* die een afgod zegent. Dezen
verkiezen ook hun wegen, en hun ziel heeft lust aan hun verfoei-
selen. Ik zal ook verkiezen *het loon* hunner handelingen, en hun 4
vreze zal Ik over hen doen komen, omdat Ik geroepen heb, en
niemand antwoordde, Ik gesproken heb en zij niet hoorden, maar

deden dat kwaad is in Mijn ogen, en verkoren hetgeen waartoe
5 Ik geen lust had. Hoort des HEEREN woord, gij, die voor Zijn
woord beeft! Uw broeders, die u haten, die u verre afzonderen,
om Mijns Naams wil, zeggen: Dat de HEERE heerlijk worde!
Doch Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde, zij daarentegen zul-
6 len beschaamd worden. Er zal een stem van een groot rumoer
uit de stad zijn, een stem uit den tempel, de stem des HEEREN,
7 Die Zijn vijanden de verdiensten vergeldt. Eer zij barensnood
had, heeft zij gebaard, eer haar smart overkwam, zo is zij van
8 een knechtje verlost. Wie heeft *ooit* zulks gehoord? Wie heeft
dergelijks gezien? Zou een land kunnen geboren worden op een
enigen dag? Zou een volk kunnen geboren worden op een enige
reize? Maar Sion heeft weeen gekregen, en zij heeft haar zonen
9 gebaard. Zou Ik de baarmoeder openbreken, en niet genereren?
zegt de HEERE; zou Ik, Die genereer, voortaan toesluiten? zegt
10 uw God. Verblijdt u met Jeruzalem, en verheugt u over haar, al
haar liefhebbers! Weest vrolijk over haar met vreugde, gij allen,
11 die over haar zijt treurig geweest! Opdat gij moogt zuigen, en
verzadigd worden van de borsten harer vertroostingen; opdat gij
moogt uitzuigen, en u verlusten met den glans harer heerlijkheid.
12 Want alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal den vrede over haar uit-
strekken als een rivier, en de heerlijkheid der heidenen als een
overlopende beek; dan zult gijlieden zuigen; gij zult op de zijden
gedragen worden, en op de knieen zeer vriendelijk getroeteld wor-
13 den. Als een, dien zijn moeder troost, alzo zal Ik u troosten;
14 ja, gij zult te Jeruzalem getroost worden. En gij zult *het* zien,
en uw hart zal vrolijk zijn, en uw beenderen zullen groenen als
het tedere gras; dan zal de hand des HEEREN bekend worden
15 aan Zijn knechten, en Hij zal Zijn vijanden gram worden. Want
ziet, de HEERE zal met vuur komen, en Zijn wagenen als een
wervelwind; om met grimmigheid Zijn toorn hiertoe te wenden,
16 en Zijn schelding met vuurvlammen. Want met vuur, en met
Zijn zwaard zal de HEERE in het recht treden met alle vlees; en
17 de verslagenen des HEEREN zullen vermenigvuldigd zijn. Die
zichzelven heiligen, en zichzelven reinigen in de hoven, achter een
in het midden *derzelve*, die zwijnenvlees eten, en verfoeisel, en
muizen; te zamen zullen zij verteerd worden, spreekt de HEERE.
18 Hun werken en hun gedachten! Het komt, dat Ik vergaderen zal

alle heidenen en tongen, en zij zullen komen, en zij zullen Mijn
heerlijkheid zien. En Ik zal een teken aan hen zetten, en uit hen, 19
die het ontkomen zullen zijn, zal Ik zenden tot de heidenen *naar*
Tarsis, Pul, en Lud, de boogschutters, *naar* Tubal en Javan, tot
de ver gelegen eilanden, die Mijn gerucht niet gehoord, noch Mijn
heerlijkheid gezien hebben; en zij zullen Mijn heerlijkheid onder
de heidenen verkondigen. En zij zullen al uw broeders uit alle 20
heidenen den HEERE *ten* spijsoffer brengen, op paarden, en op
wagenen, en op rosbaren, en op muildieren, en op snelle lopers,
naar Mijn heiligen berg toe, *naar* Jeruzalem, zegt de HEERE,
gelijk als de kinderen Israels het spijsoffer in een rein vat brengen
ten huize des HEEREN. En ook zal Ik uit dezelve enigen tot 21
priesters *en* tot Levieten nemen, zegt de HEERE. Want gelijk 22
als die nieuwe hemel en die nieuwe aarde, die Ik maken zal, voor
Mijn aangezicht zullen staan, spreekt de HEERE, alzo zal *ook*
ulieder zaad en ulieder naam staan. En het zal geschieden, dat 23
van de ene nieuwe maan tot de andere, en van den enen sabbat
tot den anderen, alle vlees komen zal om aan te bidden voor Mijn
aangezicht, zegt de HEERE. En zij zullen henen uitgaan, en zij 24
zullen de dode lichamen der lieden zien, die tegen Mij overtreden
hebben; want hun worm zal niet sterven, en hun vuur zal niet
uitgeblust worden, en zij zullen allen vlees een afgrijzing wezen.

Jeremia

1 De woorden van Jeremia, den zoon van Hilkia, uit de
priesteren, die te Anathoth waren, in het land van Ben-
2 jamin; Tot welken het woord des HEEREN geschiedde,
in de dagen van Josia, zoon van Amon, koning van Ju-
3 da, in het dertiende jaar zijner regering. Ook geschiedde het *tot*
hem in de dagen van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda,
totdat voleind werd het elfde jaar van Zedekia, zoon van Josia,
koning van Juda; totdat Jeruzalem gevankelijk werd weggevoerd
4 in de vijfde maand. Het woord des HEEREN dan geschiedde
5 tot mij, zeggende: Eer Ik u in *moeders* buik formeerde, heb Ik
u gekend, en eer gij uit de baarmoeder voortkwaamt, heb Ik u
6 geheiligd; Ik heb u den volken tot een profeet gesteld. Toen zei-
de ik: Ach, Heere HEERE! zie, ik kan niet spreken, want ik ben
7 jong. Maar de HEERE zeide tot mij: Zeg niet: Ik ben jong; want
overal, waarhenen Ik u zenden zal, zult gij gaan, en alles, wat Ik
8 u gebieden zal, zult gij spreken. Vrees niet voor hun aangezicht,
9 want Ik ben met u, om u te redden, spreekt de HEERE. En de
HEERE stak Zijn hand uit, en roerde mijn mond aan; en de HEE-
10 RE zeide tot mij: Zie, Ik geef Mijn woorden in uw mond. Zie, Ik
stel u te dezen dage over de volken en over de koninkrijken, om uit
te rukken, en af te breken, en te verderven, en te verstoren; *ook*
11 om te bouwen en te planten. Wijders geschiedde des HEEREN
woord tot mij, zeggende: Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide: Ik
12 zie een amandelroede. En de HEERE zeide tot mij: Gij hebt
wel gezien; want Ik zal wakker zijn over Mijn woord, om dat te
13 doen. En des HEEREN woord geschiedde ten tweeden male tot
mij, zeggende: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie een ziedenden pot,
14 welks voorste deel tegen het noorden is. En de HEERE zeide tot
mij: Van het noorden zal zich dit kwaad opdoen over alle inwoners
15 des lands. Want zie, Ik roep alle geslachten der koninkrijken van
het noorden, spreekt de HEERE; en zij zullen komen, en zetten
een iegelijk zijn troon *voor* de deur der poorten van Jeruzalem, en

tegen al haar muren rondom, en tegen alle steden van Juda. En 16
Ik zal Mijn oordelen tegen hen uitspreken over al hun boosheid;
dat zij Mij verlaten hebben, en anderen goden gerookt, en zich
gebogen hebben voor de werken hunner handen. Gij dan, gord 17
uw lendenen, en maakt u op, en spreek tot hen alles, wat Ik u
gebieden zal; wees niet verslagen voor hun aangezicht, opdat Ik u
voor hun aangezicht niet versla. Want zie, Ik stel u heden tot een 18
vaste stad, en tot een ijzeren pilaar, en tot koperen muren tegen
het ganse land; tegen de koningen van Juda, tegen haar vorsten,
tegen haar priesteren, en tegen het volk van het land. En zij 19
zullen tegen u strijden, maar tegen u niet vermogen; want Ik ben
met u, spreekt de HEERE, om u uit te helpen.

En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Ga en **2**, 2
roep voor de oren van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de HEERE:
Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer onder-
trouw, toen gij Mij nawandeldet in de woestijn, in onbezaaid land.
Israel was den HEERE een heiligheid, de eerstelingen Zijner in- 3
komste; allen, die hem opaten, werden voor schuldig gehouden;
kwaad kwam hun over, spreekt de HEERE. Hoort des HEEREN 4
woord, gij huis van Jakob, en alle geslachten van het huis Israels!
Zo zegt de HEERE: Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij 5
gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn, en hebben de ij-
delheid nagewandeld, en zij zijn ijdel geworden? En zeiden niet: 6
Waar is de HEERE, Die ons opvoerde uit Egypteland, Die ons
leidde in de woestijn, in een land van wildernissen en kuilen, in
een land van dorheid en schaduw des doods, in een land, waar
niemand doorging, en waar geen mens woonde? En Ik bracht u 7
in een vruchtbaar land, om de vrucht van hetzelve en het goede
er van te eten; maar toen gij daarin kwaamt, verontreinigdet gij
Mijn land, en steldet Mijn erfenis tot een gruwel. De priesters 8
zeiden niet: Waar is de HEERE? en die de wet handelden, ken-
den Mij niet; en de herders overtraden tegen Mij; en de profeten
profeteerden door Baal, en wandelden *naar dingen, die* geen nut
doen. Daarom zal Ik nog met ulieden twisten, spreekt de HEE- 9
RE; ja, met uw kindskinderen zal Ik twisten. Want, gaat over in 10
de eilanden der Chitteers, en ziet toe, en zendt *naar* Kedar, en
merkt er wel op; en ziet, of diesgelijks geschied zij? Heeft ook 11
een volk de goden veranderd, hoewel dezelve geen goden zijn?

Nochtans heeft Mijn volk zijn Eer veranderd in *hetgeen* geen nut
12 doet. Ontzet u hierover, gij hemelen, en zijt verschrikt, wordt
13 zeer woest, spreekt de HEERE. Want Mijn volk heeft twee boos-
heden gedaan; Mij, den Springader des levenden waters, hebben
zij verlaten, om zichzelven bakken uit te houwen, gebroken bak-
14 ken, die geen water houden. Is dan Israel een knecht, of is hij
een ingeborene des huizes? Waarom is hij *dan* ten roof geworden?
15 De jonge leeuwen hebben over hem gebruld, zij hebben hun stem
verheven; en zij hebben zijn land gezet in verwoesting; zijn ste-
16 den zijn verbrand, dat er niemand in woont. Ook hebben u de
17 kinderen van Nof en Tachpanhes den schedel afgeweid. Doet gij
dit niet zelven, *doordien* gij den HEERE, uw God, verlaat, ten
18 tijde als Hij u op den weg leidt? En nu, wat hebt gij te doen
met den weg van Egypte, om de wateren van Sihor te drinken?
En wat hebt gij te doen met den weg van Assur, om de wate-
19 ren der rivier te drinken? Uw boosheid zal u kastijden, en uw
afkeringen zullen u straffen; weet dan en ziet, dat het kwaad en
bitter is, dat gij den HEERE, uw God, verlaat, en Mijn vreze
20 niet bij u is, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen. Als
Ik van ouds uw juk verbroken, *en* uw banden verscheurd had, zo
zeidet gij: Ik zal niet dienen; maar op allen hogen heuvel en on-
21 der allen groenen boom loopt gij om, hoererende. Ik had u toch
geplant, een edelen wijnstok, een geheel getrouw zaad; hoe zijt gij
Mij dan veranderd *in* verbasterde ranken van een vreemden wijn-
22 stok? Want, al wiest gij u met salpeter, en naamt u veel zeep, zo
is *toch* uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt
23 de Heere HEERE. Hoe zegt gij: Ik ben niet verontreinigd, ik heb
de Baals niet nagewandeld? Zie uw weg in het dal, ken, wat gij
gedaan hebt, gij lichte, snelle kemelin, die haar wegen verdraait!
24 Zij is een woudezelin, gewend in de woestijn, naar den lust harer
ziel schept zij den wind, wie zou haar ontmoeting afkeren? Al-
len, die haar zoeken, zullen niet moede worden, in haar maand
25 zullen zij haar vinden. Bedwing uw voet van ontschoeiing, en
uw keel van dorst; maar gij zegt: Het is buiten hoop; neen, want
26 ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen! Gelijk een
dief beschaamd wordt, wanneer hij gevonden wordt, alzo zijn die
van het huis Israels beschaamd; zij, hun koningen, hun vorsten,
27 en hun priesters, en hun profeten; Die tot een hout zeggen: Gij

zijt mijn vader; en tot een steen: Gij hebt mij gegenereerd; want
zij keren Mij den nek toe, en niet het aangezicht; maar ten tijde
huns kwaads zeggen zij: Sta op en verlos ons. Waar zijn dan uw 28
goden, die gij u gemaakt hebt? Laat ze opstaan, of zij u ten tijde
uws kwaads zullen verlossen; want *naar* het getal uwer steden zijn
uw goden, o Juda! Waarom twist gij tegen Mij? Gij hebt allen 29
tegen Mij overtreden, spreekt de HEERE. Tevergeefs heb Ik uw 30
kinderen geslagen; zij hebben de tucht niet aangenomen; ulieder
zwaard heeft uw profeten verteerd, als een verdervende leeuw. O 31
geslacht, aanmerkt *toch* gijlieden des HEEREN woord! Ben Ik
Israel een woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid?
Waarom zegt *dan* Mijn volk: Wij zijn heren, wij zullen niet meer
tot U komen? Vergeet ook een jonkvrouw haar versiersel, *of* een 32
bruid haar bindselen? Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten, da-
gen zonder getal. Wat maakt gij uw weg goed, daar gij boelering 33
zoekt? Waarom gij ook de booste *hoeren* uw wegen geleerd hebt.
Ja, het bloed van de zielen der onschuldige nooddruftigen is in uw 34
zomen gevonden; Ik heb dat niet met opgraven gevonden, maar
aan alle die. Nog zegt gij: Zeker, ik ben onschuldig; Zijn toorn is 35
immers van mij afgekeerd. Ziet, Ik zal met u rechten, omdat gij
zegt: Ik heb niet gezondigd. Wat reist gij veel uit, veranderende 36
uw weg? Gij zult ook van Egypte beschaamd worden, gelijk als
gij van Assur beschaamd zijt. Gij zult ook van hier uitgaan met 37
uw handen op uw hoofd; want de HEERE heeft al uw vertrouwen
verworpen, zodat gij daarmede niet zult gedijen.

Men zegt: Zo een man zijn huisvrouw verlaat, en zij gaat van **3**
hem, en wordt eens anderen mans, zal hij ook tot haar nog weder-
keren? Zou datzelve land niet grotelijks ontheiligd worden? Gij
nu hebt *met* veel boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot
Mij, spreekt de HEERE. Hef uw ogen op naar de hoge plaatsen, 2
en zie toe, waar zijt gij niet beslapen? Gij hebt voor hen gezeten
aan de wegen, als een Arabier in de woestijn; alzo hebt gij het
land ontheiligd met uw hoererijen en met uw boosheid. Daar- 3
om zijn de regendruppelen ingehouden, en er is geen spade regen
geweest. Maar gij hebt een hoerenvoorhoofd, gij weigert schaam-
rood te worden. Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn 4
Vader! Gij zijt de leidsman mijner jeugd! Zal Hij in eeuwigheid 5
den toorn behouden? Zal Hij *dien* gestadig bewaren? Zie, gij

6 spreekt en doet die boosheden, en neemt de overhand. Voorts
zeide de HEERE tot mij, in de dagen van den koning Josia: Hebt
gij gezien, wat de afgekeerde Israel gedaan heeft? Zij ging he-
nen op allen hogen berg, en tot onder allen groenen boom, en
7 hoereerde aldaar. En Ik zeide, nadat zij zulks alles gedaan had:
Bekeer u tot Mij; maar zij bekeerde zich niet. Dit zag de trouwe-
8 loze, haar zuster Juda. En Ik zag, als Ik ter oorzake van alles,
waarin de afgekeerde Israel overspel bedreven had, haar verlaten,
en haar haar scheidbrief gegeven had, dat de trouweloze, haar
zuster Juda, niet vreesde, maar ging henen, en hoereerde zelve
9 ook. Ja, het geschiedde, vanwege het gerucht harer hoererij, dat
zij het land ontheiligde; want zij bedreef overspel met steen en
10 met hout. En zelfs in dit alles heeft zich haar trouweloze zuster
Juda tot Mij niet bekeerd met haar ganse hart, maar valselijk,
11 spreekt de HEERE. Dies de HEERE tot mij zeide: De afgekeer-
de Israel heeft haar ziel gerechtvaardigd, meer dan de trouweloze
12 Juda. Ga henen, en roep deze woorden uit tegen het noorden, en
zeg: Bekeer u, gij afgekeerde Israel! spreekt de HEERE, zo zal Ik
Mijn toorn op ulieden niet doen vallen; want Ik ben goedertieren,
spreekt de HEERE. Ik zal *den toorn* niet in eeuwigheid behou-
13 den. Alleen ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen den HEERE,
uw God, hebt overtreden, en uw wegen verstrooid hebt tot de
vreemden, onder allen groenen boom, maar gij zijt Mijner stem
14 niet gehoorzaam geweest, spreekt de HEERE. Bekeert u, gij af-
kerige kinderen! spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd, en
Ik zal u aannemen, een uit een stad, en twee uit een geslacht,
15 en zal u brengen te Sion. En Ik zal ulieden herders geven naar
16 Mijn hart; die zullen u weiden *met* wetenschap en verstand. En
het zal geschieden, wanneer gij vermenigvuldigd en vruchtbaar
zult geworden zijn in het land, in die dagen, spreekt de HEERE,
zullen zij niet meer zeggen: De ark des verbonds des HEEREN,
ook zal zij in het hart niet opkomen; en zij zullen aan haar niet
gedenken, en *haar* niet bezoeken, en zij zal niet weder gemaakt
17 worden. Te dier tijd zullen zij Jeruzalem noemen, des HEEREN
troon; en al de heidenen zullen tot haar vergaderd worden, om
des HEEREN Naams wil, te Jeruzalem; en zij zullen niet meer
18 wandelen naar het goeddunken van hun boos hart. In die dagen
zal het huis van Juda gaan tot het huis van Israel; en zij zullen te

zamen komen uit het land van het noorden, in het land, dat Ik uw
vaderen ten erve gegeven heb. Ik zeide wel: Hoe zal Ik u onder 19
de kinderen zetten, en u geven het gewenste land, de sierlijke er-
fenis van de heirscharen der heidenen? Maar Ik zeide: Gij zult tot
Mij roepen: Mijn Vader! en gij zult van achter Mij niet afkeren.
Waarlijk, *gelijk* een vrouw trouwelooslijk scheidt van haar vriend, 20
alzo hebt gijlieden trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, gij huis Is-
raels! spreekt de HEERE. Er is een stem gehoord op de hoge 21
plaatsen, een geween *en* smekingen der kinderen Israels, omdat
zij hun weg verkeerd, *en* den HEERE, hun God, vergeten hebben.
Keert weder, gij afkerige kinderen! Ik zal uw afkeringen genezen. 22
Zie, *hier* zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE, onze
God! Waarlijk, tevergeefs *verwacht men het* van de heuvelen *en* 23
de menigte der bergen; waarlijk, in den HEERE, onzen God, is
Israels heil! Want de schaamte heeft den arbeid onzer vaderen 24
opgegeten, van onze jeugd aan; hun schapen en hun runderen,
hun zonen en hun dochteren. Wij liggen in onze schaamte, en 25
onze schande overdekt ons, want wij hebben tegen den HEERE,
onzen God, gezondigd, wij en onze vaderen, van onze jeugd aan
tot op dezen dag; en wij zijn der stem des HEEREN, onzes Gods,
niet gehoorzaam geweest.

Zo gij u bekeren zult, Israel! spreekt de HEERE, bekeer u tot **4**
Mij; en zo gij uw verfoeiselen van Mijn aangezicht zult wegdoen,
zo zwerft niet om. Maar zweer: *Zo waarachtig als* de HEERE 2
leeft! in waarheid, in recht en in gerechtigheid; zo zullen zich
de heidenen in Hem zegenen, en zich in Hem beroemen. Want 3
zo zegt de HEERE tot de mannen van Juda, en tot Jeruzalem:
Braakt ulieden een braakland, en zaait niet onder de doornen.
Besnijdt u den HEERE en doet weg de voorhuiden uwer harten, 4
gij mannen van Juda en inwoners van Jeruzalem! opdat Mijner
grimmigheid niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand
blussen kunne, vanwege de boosheid uwer handelingen. Verkon- 5
digt in Juda, en laat het horen te Jeruzalem, en zegt het; ja, blaast
de bazuin in het land; roept met volle *stem* en zegt: Verzamelt
ulieden, en laat ons ingaan in de vaste steden! Werpt de banier 6
op naar Sion, vlucht met hopen, blijft niet staan! want Ik breng
een kwaad aan van het noorden, en een grote breuk. De leeuw 7
is opgekomen uit zijn haag, en de verderver der heidenen is opge-

trokken, hij is uitgegaan uit zijn plaats, om uw land te stellen in
verwoesting; uw steden zullen verstoord worden, dat er niemand
8 in wone. Hierom, gordt zakken aan, bedrijft misbaar en huilt;
want de hittigheid van des HEEREN toorn is niet van ons afge-
9 keerd. En het zal te dier tijd geschieden, spreekt de HEERE, *dat*
het hart des konings en het hart der vorsten vergaan zal; en de
priesters zullen zich ontzetten, en de profeten zich verwonderen.
10 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! waarlijk, Gij hebt dit volk
en Jeruzalem grotelijks bedrogen, zeggende: Gijlieden zult vrede
11 hebben; daar het zwaard tot aan de ziel raakt. Te dier tijd zal tot
dit volk en tot Jeruzalem gezegd worden: Een dorre wind van de
hoge plaatsen in de woestijn, van den weg der dochter Mijns volks;
12 niet om te wannen, noch om te zuiveren. Er zal Mij een wind
komen, die hun te sterk zal zijn. Nu zal Ik ook oordelen tegen hen
13 uitspreken. Ziet, hij komt op als wolken, en zijn wagenen zijn als
een wervelwind, zijn paarden zijn sneller dan arenden; wee ons,
14 want wij zijn verwoest! Was uw hart van boosheid, o Jeruzalem!
opdat gij behouden wordt; hoe lang zult gij de gedachten uwer ij-
15 delheid in het binnenste van u laten vernachten? Want een stem
verkondigt van Dan af, en doet ellende horen van het gebergte
16 van Efraim. Vermeldt den volke, ziet, doet het horen tegen Je-
ruzalem; daar komen hoeders uit verren lande; en zij verheffen
17 hun stem tegen de steden van Juda. Als de wachters der velden
zijn zij rondom tegen haar; omdat zij tegen Mij wederspannig ge-
18 weest is, spreekt de HEERE. Uw weg en uw handelingen hebben
u deze dingen gedaan; dit is uw boosheid, dat het *zo* bitter is, dat
19 het tot aan uw hart raakt. O mijn ingewand, mijn ingewand! ik
heb barensweе, o wanden mijns harten! mijn hart maakt getier in
mij, ik kan niet zwijgen; want gij, mijn ziel! hoort het geluid der
20 bazuin *en* het krijgsgeschrei. Breuk op breuk wordt er uitgeroe-
pen; want het ganse land is verstoord; haastelijk zijn mijn tenten
21 verstoord, mijn gordijnen in een ogenblik! Hoe lang zal ik de
22 banier zien, het geluid der bazuin horen? Zekerlijk, Mijn volk is
dwaas, Mij kennen zij niet; het zijn zotte kinderen, en zij zijn niet
verstandig; wijs zijn zij om kwaad te doen, maar goed te doen we-
23 ten zij niet. Ik zag het land aan, en ziet, het was woest en ledig;
24 ook naar den hemel, en zijn licht was er niet. Ik zag de bergen
25 aan, en ziet, zij beefden; en al de heuvelen schudden. Ik zag, en

ziet, er was geen mens; en alle vogelen des hemels waren wegge-
vlogen. Ik zag, en ziet, het vruchtbare land was een woestijn, en 26
al zijn steden waren afgebroken, vanwege den HEERE, vanwege
de hittigheid Zijns toorns. Want zo zegt de HEERE: Dit ganse 27
land zal een woestijn zijn (doch Ik zal geen voleinding maken);
Hierom zal de aarde treuren, en de hemel daarboven zwart zijn; 28
omdat Ik het heb gesproken, Ik heb het voorgenomen en het zal
Mij niet rouwen, en Ik zal Mij daarvan niet afkeren. Van het 29
geroep der ruiteren en boogschutters vluchten al de steden; zij
gaan in de wolken, en klimmen op de rotsen; al de steden zijn ver-
laten, zodat niemand in dezelve woont. Wat zult gij dan doen, 30
gij verwoeste? Al kleeddet gij u met scharlaken, al versierdet gij
u met gouden sieraad, al schuurdet gij uw ogen met blanketsel,
zo zoudt gij u *toch* tevergeefs oppronken; de boelen versmaden
u, zij zullen uw ziel zoeken. Want ik hoor een stem als van een 31
vrouw, die in arbeid is, een benauwdheid als van een, die in des
eersten kinds nood is, de stem van de dochter Sions; zij hijgt, zij
breidt haar handen uit, *zeggende*: O, wee mij nu, want mijn ziel
is moede vanwege de doodslagers!

Gaat om door de wijken van Jeruzalem, en ziet nu toe, en ver- **5**
neemt, en zoekt op haar straten, of gij iemand vindt, of er een
is, die recht doet, die waarheid zoekt, zo zal Ik haar genadig zijn.
En of zij al zeggen: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft! zo zweren 2
zij toch valselijk. O HEERE! *zien* Uw ogen niet naar waarheid? 3
Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld; Gij hebt
hen verteerd, *maar* zij hebben geweigerd de tucht aan te nemen;
zij hebben hun aangezichten harder gemaakt dan een steenrots,
zij hebben geweigerd zich te bekeren. Doch ik zeide: Zekerlijk, 4
deze zijn arm; zij handelen zottelijk, omdat zij den weg des HEE-
REN, het recht hun Gods niet weten. Ik zal gaan tot de groten, 5
en met hen spreken, want die weten den weg des HEEREN, het
recht huns Gods; maar zij hadden te zamen het juk verbroken,
en de banden verscheurd. Daarom heeft hen een leeuw uit het 6
woud verslagen, een wolf der wildernissen zal hen verwoesten; een
luipaard waakt tegen hun steden; al wie uit dezelve uitgaat, zal
verscheurd worden; want hun overtredingen zijn vermenigvuldigd,
hun afkeringen zijn machtig veel geworden. Hoe zou Ik over zulks 7
u vergeven? Uw kinderen verlaten Mij, en zweren bij hen, die geen

God zijn; als Ik hen verzadigd heb, zo bedrijven zij overspel, en
8 verzamelen bij hopen in het hoerenhuis. *Als* welgevoederde heng-
sten zijn zij vroeg op; zij hunkeren een iegelijk naar zijns naasten
9 huisvrouw. Zou Ik over die dingen geen bezoeking doen? spreekt
de HEERE. Of zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk,
10 als dit is? Beklimt haar muren, en verderft ze (doch maakt geen
voleinding); doet haar spitsen weg, want zij zijn des HEEREN
11 niet. Want het huis van Israel en het huis van Juda hebben
12 gans trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, spreekt de HEERE. Zij
verloochenen den HEERE, en zeggen: Hij is het niet, en ons zal
geen kwaad overkomen, wij zullen noch zwaard noch honger zien.
13 Ja, die profeten zullen tot wind worden, want het woord is niet
14 bij hen; hun zelven zal zo geschieden. Daarom zegt de HEERE,
de God der heirscharen, alzo, omdat gijlieden dit woord spreekt:
Ziet, Ik zal Mijn woorden in uw mond tot vuur maken, en dit volk
15 *tot* hout, en het zal hen verteren. Ziet, Ik zal over ulieden een
volk van verre brengen, o huis Israels! spreekt de HEERE; het is
een sterk volk, het is een zeer oud volk, een volk, welks spraak
16 gij niet zult kennen, en niet horen, wat het spreken zal. Zijn
17 pijlkoker is als een open graf; zij zijn altemaal helden. En het
zal uw oogst en uw brood opeten, *dat* uw zonen en uw dochteren
zouden eten; het zal uw schapen en uw runderen opeten; het zal
uw wijnstok en uw vijgeboom opeten; uw vaste steden, op dewel-
18 ke gij vertrouwt, zal het arm maken, door het zwaard. Nochtans
zal Ik ook in die dagen, spreekt de HEERE, geen voleinding met
19 ulieden maken. En het zal geschieden, wanneer gij zult zeggen:
Waarom heeft ons de HEERE, onze God, al deze dingen gedaan?
dat gij tot hen zeggen zult: Gelijk als gijlieden Mij hebt verlaten,
en vreemde goden in uw land gediend, alzo zult gij de uitlandse
20 dienen, in een land, dat het uwe niet is. Verkondigt dit in het
21 huis van Jakob, en laat het horen in Juda, zeggende: Hoort nu
dit, gij dwaas en harteloos volk! die ogen hebben, maar zien niet,
22 die oren hebben, maar horen niet. Zult gijlieden Mij niet vrezen?
spreekt de HEERE; zult gij voor Mijn aangezicht niet beven? Die
der zee het zand tot een paal gesteld heb, met een eeuwige in-
zetting, dat zij daarover niet zal gaan; ofschoon haar golven zich
bewegen, zo zullen zij toch niet vermogen, ofschoon zij bruisen,
23 zo zullen zij toch daarover niet gaan. Maar dit volk heeft een

afvallig en wederspannig hart; zij zijn afgevallen en heengegaan;
En zij zeggen niet in hun hart: Laat ons nu den HEERE, onzen 24
God, vrezen, Die den regen geeft, zo vroegen regen als spaden
regen, op Zijn tijd; *Die* ons de weken, de gezette tijden van den
oogst, bewaart. Uw ongerechtigheden wenden die dingen af, en 25
uw zonden weren dat goede van ulieden. Want onder Mijn volk 26
worden goddelozen gevonden; een ieder van hen loert, gelijk zich
de vogelvangers schikken; zij zetten een verderfelijken strik, zij
vangen de mensen. Gelijk een kouw vol is van gevogelte, alzo 27
zijn hun huizen vol van bedrog; daarom zijn zij groot en rijk ge-
worden. Zij zijn vet, zij zijn glad, zelfs de daden der bozen gaan 28
zij te boven; de rechtzaak richten zij niet, *zelfs* de rechtzaak des
wezen, nochtans zijn zij voorspoedig; ook oordelen zij het recht
der nooddruftigen niet. Zou Ik over die dingen geen bezoeking 29
doen? spreekt de HEERE; zou Mijn ziel zich niet wreken aan
zulk een volk als dit is? Een schrikkelijke en afschuwelijke zaak 30
geschiedt er in het land. De profeten profeteren valselijk, en de 31
priesters heersen door hun handen; en Mijn volk heeft het gaarne
alzo; maar wat zult gij ten einde van dien maken?

Vlucht met hopen, gij kinderen van Benjamin! uit het mid- **6**
den van Jeruzalem, en blaast de bazuin te Thekoa, en heft een
vuurteken op te Beth-cherem; want er kijkt een kwaad uit van het
noorden, en een grote breuk. Ik heb *wel* de dochter Sions bij een 2
schone en wellustige *vrouw* vergeleken; *Maar* er zullen herders 3
tot haar komen met hun kudden; zij zullen tenten rondom tegen
haar opslaan; zij zullen een iegelijk zijn ruimte afweiden. Hei- 4
ligt den krijg tegen haar, maakt u op, en laat ons optrekken op
den middag; o, wee ons! want de dag heeft zich gewend, want de
avondschaduwen neigen zich. Maakt u op, en laat ons optrekken 5
in den nacht, en haar paleizen verderven! Want zo zegt de HEE- 6
RE der heirscharen: Houwt bomen af, en werpt een wal op tegen
Jeruzalem; zij is de stad, die bezocht zal worden; in het midden
van haar is enkel verdrukking. Gelijk een bornput zijn water op- 7
geeft, alzo geeft zij haar boosheid op; geweld en verstoring wordt
in haar gehoord, weedom en plaging is steeds voor Mijn aange-
zicht. Laat u tuchtigen, Jeruzalem! opdat Mijn ziel niet van u 8
afgetrokken worde, opdat Ik u niet stelle *tot* een woestheid, *tot*
een onbewoond land. Zo zegt de HEERE der heirscharen: Zij 9

zullen Israels overblijfsel vlijtiglijk nalezen, gelijk een wijnstok;
10 breng uw hand weder, gelijk een wijnlezer, aan de korven. Tot
wie zal ik spreken en betuigen, dat zij het horen? Ziet, hun oor
is onbesneden, dat zij niet kunnen toeluisteren; ziet, het woord
des HEEREN is hun tot een smaad, zij hebben geen lust daar-
11 toe. Daarom ben ik vol van des HEEREN grimmigheid, ik ben
moede geworden van inhouden; ik zal ze uitstorten over de kin-
derkens op de straat, en over de vergadering der jongelingen te
zamen; want zelfs de man met de vrouw zullen gevangen worden,
12 de oude met dien, die vol is van dagen. En hun huizen zullen
omgewend worden tot anderen, met te zamen de akkers en vrou-
wen; want Ik zal Mijn hand uitstrekken tegen de inwoners dezes
13 lands, spreekt de HEERE. Want van hun kleinste aan tot hun
grootste toe pleegt een ieder van hen gierigheid, en van den pro-
feet aan tot den priester toe bedrijft een ieder van hen valsheid.
14 En zij genezen de breuk van de dochter Mijns volks op het licht-
15 ste, zeggende: Vrede, vrede! doch daar is geen vrede. Zijn zij
beschaamd, omdat zij gruwel bedreven hebben? Ja, zij schamen
zich in het minste niet, weten ook niet van schaamrood te maken;
daarom zullen zij vallen onder de vallenden, ten tijde als Ik hen
16 bezoeken zal, zullen zij struikelen, zegt de HEERE. Zo zegt de
HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude
paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin; zo zult gij
rust vinden voor uw ziel; maar zij zeggen: Wij zullen *daarin* niet
17 wandelen. Ik heb ook wachters over ulieden gesteld, *zeggende*:
Luistert naar het geluid der bazuin; maar zij zeggen: Wij zullen
18 niet luisteren. Daarom hoort, gij heidenen! en verneem, o gij
19 vergadering! wat onder hen is. Hoor toe, gij aarde! Zie, Ik zal
een kwaad brengen over dit volk, de vrucht hunner gedachten;
want zij merken niet op Mijn woorden, en Mijn wet verwerpen
20 zij. Waartoe zal dan de wierook voor Mij uit Scheba komen, en
de beste kalmus uit verren lande? Uw brandofferen zijn *Mij* niet
21 behagelijk, en uw slachtofferen zijn Mij niet zoet. Daarom zegt
de HEERE alzo: Ziet, Ik zal dit volk allerlei aanstoot stellen; en
daaraan zullen zich stoten te zamen vaders en kinderen, de na-
22 buur en zijn metgezel, en zullen omkomen. Zo zegt de HEERE:
Ziet, er komt een volk uit het land van het noorden, en een grote
23 natie zal opgewekt worden uit de zijden der aarde. Boog en spies

zullen zij voeren, het is een wreed *volk*, en zij zullen niet barmhar-
tig zijn; hun stem zal bruisen als de zee, en op paarden zullen zij
rijden; het is toegerust, als een man ten oorlog tegen u, o dochter
van Sion! Wij hebben zijn gerucht gehoord, onze handen zijn 24
slap geworden; benauwdheid heeft ons aangegrepen, weedom als
van een barende *vrouw*. Gaat niet uit in het veld, noch wandelt 25
op den weg; want des vijands zwaard is er, schrik van rondom!
O dochter Mijns volks! gord een zak aan, en wentel u in de as, 26
maak u rouw eens enigen *zoons*, een zeer bitter misbaar; want
de verstoorder zal ons snellijk overkomen. Ik heb u onder Mijn 27
volk gesteld, *tot* een wachttoren, *tot* een vesting; opdat gij hun
weg zoudt weten en proeven. Zij zijn allen de afvalligsten der 28
afvalligen, wandelende *in* achterklap; zij zijn koper en ijzer; zij
zijn altemaal verdervers. De blaasbalg is verbrand, het lood is 29
van het vuur verteerd; te vergeefs heeft *de smelter* zo vlijtiglijk
gesmolten, dewijl de bozen niet afgetrokken zijn. Men noemt ze 30
een verworpen zilver; want de HEERE heeft hen verworpen.

Het woord, dat tot Jeremia geschied is, van den HEERE, zeg- **7**
gende: Sta in de poort van des HEEREN huis, en roep aldaar 2
dit woord uit, en zeg: Hoort des HEEREN woord, o gans Juda!
gij, die door deze poorten ingaat, om den HEERE aan te bidden.
Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Maakt uw 3
wegen en uw handelingen goed, zo zal Ik ulieden doen wonen in
deze plaats. Vertrouwt niet op valse woorden, zeggende: Des 4
HEEREN tempel, des HEEREN tempel, des HEEREN tempel,
zijn deze! Maar indien gij uw wegen en uw handelingen waarlijk 5
zult goed maken; indien gij waarlijk zult recht doen tussen den
man en tussen zijn naaste; De vreemdeling, wees en weduwe niet 6
zult verdrukken, en geen onschuldig bloed in deze plaats vergie-
ten; en andere goden niet zult nawandelen, ulieden ten kwade;
Zo zal Ik u in deze plaats, in het land, dat Ik uw vaderen gegeven 7
heb, doen wonen van eeuw tot eeuw. Ziet, gij vertrouwt u op 8
valse woorden, die geen nut doen. Zult gij stelen, doodslaan en 9
overspel bedrijven, en valselijk zweren, en Baal roken, en andere
goden nawandelen, die gij niet kent? En *dan* komen en staan 10
voor Mijn aangezicht in dit huis, dat naar Mijn Naam genoemd
is, en zeggen: Wij zijn verlost, om al deze gruwelen te doen? Is 11
dan dit huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, in uw ogen een

spelonk der moordenaren? Ziet, Ik heb *het* ook gezien, spreekt
12 de HEERE. Want gaat nu henen naar Mijn plaats, die te Silo
was, alwaar Ik Mijn Naam in het eerst had doen wonen; en ziet,
wat Ik daaraan gedaan heb vanwege de boosheid van Mijn volk
13 Israel. En nu, omdat gijlieden al deze werken doet, spreekt de
HEERE, en Ik tot u gesproken heb, vroeg op zijnde en spreken-
de, maar gij niet gehoord hebt, en Ik u geroepen, maar gij niet
14 geantwoord hebt; Zo zal Ik aan dit huis, dat naar Mijn Naam
genoemd is, waarop gij vertrouwt, en aan deze plaats, die Ik u en
uw vaderen gegeven heb, doen, gelijk als Ik aan Silo gedaan heb.
15 En Ik zal ulieden van Mijn aangezicht wegwerpen, gelijk als Ik
al uw broederen, het ganse zaad van Efraim, weggeworpen heb.
16 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed
17 voor hen op, en loop Mij niet aan; want Ik zal u niet horen. Ziet
gij niet, wat zij doen in de steden van Juda, en op de straten van
18 Jeruzalem? De kinderen lezen hout op, en de vaders steken het
vuur aan, en de vrouwen kneden het deeg, om gebeelde koeken
te maken voor de Melecheth des hemels, en anderen goden dran-
19 kofferen te offeren, om Mij verdriet aan te doen. Doen zij Mij
verdriet aan? spreekt de HEERE. *Doen zij het* zichzelven niet
20 aan, tot beschaming huns aangezichts? Daarom zegt de Heere
HEERE alzo: Ziet, Mijn toorn en Mijn grimmigheid zal uitgestort
worden over deze plaats, over de mensen en over de beesten, en
over het geboomte des velds, en over de vrucht des aardrijks; en
21 zal branden, en niet uitgeblust worden. Zo zegt de HEERE der
heirscharen, de God Israels: Doet uw brandofferen tot uw slacht-
22 offeren, en eet vlees. Want Ik heb met uw vaderen, ten dage als
Ik hen uit Egypteland uitvoerde, niet gesproken, noch hun gebo-
23 den van zaken des brandoffers of slachtoffers. Maar deze zaak
heb Ik hun geboden, zeggende: Hoort naar Mijn stem, zo zal Ik
u tot een God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn; en wandelt in
24 al den weg, dien Ik u gebieden zal, opdat het u welga. Doch zij
hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar gewandeld in de
raadslagen, in het goeddunken van hun boos hart; en zij zijn ach-
25 terwaarts gekeerd, en niet voorwaarts. Van dien dag af, dat uw
vaders uit Egypteland zijn uitgegaan, tot op dezen dag, zo heb Ik
tot u gezonden al Mijn knechten, de profeten, dagelijks vroeg op
26 zijnde en zendende. Doch zij hebben naar Mij niet gehoord, noch

hun oor geneigd; maar zij hebben hun nek verhard, zij hebben het
erger gemaakt dan hun vaders. Ook zult gij al deze woorden tot 27
hen spreken, maar zij zullen naar u niet horen; gij zult wel tot hen
roepen, maar zij zullen u niet antwoorden. Daarom zeg tot hen: 28
Dit is het volk, dat naar de stem des HEEREN, zijns Gods, niet
hoort, en de tucht niet aanneemt; de waarheid is ondergegaan, en
uitgeroeid van hun mond. Scheer uw hoofdhaar af, *o Jeruzalem*! 29
en werp het weg, en verhef een weeklacht op de hoge plaatsen;
want de HEERE heeft het geslacht Zijner verbolgenheid verwor-
pen en verlaten. Want de kinderen van Juda hebben gedaan, 30
dat kwaad is in Mijn ogen, spreekt de HEERE; zij hebben hun
verfoeiselen gesteld in het huis, dat naar Mijn Naam genoemd is,
om dat te verontreinigen. En zij hebben gebouwd de hoogten 31
van Tofeth, dat in het dal des zoons van Hinnom is, om hun zo-
nen en hun dochteren met vuur te verbranden; hetwelk Ik niet
heb geboden, noch in Mijn hart is opgekomen. Daarom ziet, de 32
dagen komen, spreekt de HEERE, dat het niet meer zal geheten
worden Tofeth, noch dal des zoons van Hinnom, maar moorddal;
en zij zullen ze in Tofeth begraven, omdat er geen plaats zal zijn.
En de dode lichamen dezes volks zullen het gevogelte des hemels, 33
en het gedierte der aarde tot spijze zijn, en niemand zal ze af-
schrikken. En Ik zal uit de steden van Juda en uit de straten 34
van Jeruzalem doen ophouden de stem der vrolijkheid en de stem
der vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid; want
het land zal tot een verwoesting worden.

Ter zelfder tijd, spreekt de HEERE, zullen zij de beenderen **8**
der koningen van Juda, en de beenderen hunner vorsten, en de
beenderen der priesteren, en de beenderen der profeten, en de
beenderen der inwoners van Jeruzalem, uit hun graven uithalen.
En zij zullen ze uitspreiden voor de zon, en voor de maan, en voor 2
het ganse heir des hemels, die zij liefgehad, en die zij gediend, en
die zij nagewandeld, en die zij gezocht hebben, en voor dewelke
zij zich nedergebogen hebben; zij zullen niet verzameld noch be-
graven worden; tot mest op den aardbodem zullen zij zijn. En de 3
dood zal voor het leven verkoren worden, bij het ganse overblijf-
sel der overgeblevenen uit dit boze geslacht, in al de plaatsen der
overgeblevenen, waar Ik hen henengedreven zal hebben, spreekt
de HEERE der heirscharen. Zeg wijders tot hen: Zo zegt de 4

HEERE: Zal men vallen, en niet weder opstaan? Zal men afke-
5 ren, en niet wederkeren? Waarom keert *dan* dit volk te Jeruzalem
af *met* een altoosdurende afkering? Zij houden vast aan bedrog,
6 zij weigeren weder te keren. Ik heb geluisterd en toegehoord, zij
spreken dat niet recht is, er is niemand, die berouw heeft over zijn
boosheid, zeggende: Wat heb ik gedaan? Een ieder keert zich om
7 in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in den strijd. Zelfs een
ooievaar aan den hemel weet zijn gezette tijden, en een tortelduif,
en kraan, en zwaluw, nemen den tijd hunner aankomst waar; maar
8 Mijn volk weet het recht des HEEREN niet. Hoe zegt gij dan:
Wij zijn wijs en de wet des HEEREN is bij ons! Ziet, waarlijk te-
9 vergeefs werkt de valse pen der schriftgeleerden. De wijzen zijn
beschaamd, verschrikt en gevangen; ziet, zij hebben des HEEREN
10 woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben? Daarom
zal Ik hun vrouwen aan anderen geven, hun akkers aan *andere* be-
zitters; want van den kleinste aan tot den grootste toe pleegt een
ieder van hen gierigheid; van den profeet aan tot den priester toe
11 bedrijft een ieder van hen valsheid. En zij genezen de breuk van
de dochter Mijns volks op het lichtste, zeggende: Vrede, vrede!
12 doch daar is geen vrede. Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwel
bedreven hebben? Ja, zij schamen zich in het minste niet, en we-
ten niet schaamrood te worden; daarom zullen zij vallen onder de
vallenden; ten tijde hunner bezoeking zullen zij struikelen, zegt de
13 HEERE. Ik zal hen voorzeker wegrapen, spreekt de HEERE; er
zijn geen druiven aan den wijnstok, en geen vijgen aan den vijge-
boom, ja, het blad is afgevallen; en *de geboden*, *die* Ik hun gegeven
14 heb, die overtreden zij. Waarom blijven wij zitten? Verzamelt
u, en laat ons ingaan in de vaste steden, en aldaar stilzwijgen;
immers heeft ons de HEERE, onze God, doen stilzwijgen, en ons
met gallewater gedrenkt, omdat wij tegen den HEERE gezondigd
15 hebben. Men wacht naar vrede, maar er is niets goeds, naar tijd
16 van genezing, maar ziet, er is verschrikking. Van Dan af wordt
het gesnuif zijner paarden gehoord; het ganse land beeft van het
geluid der briesingen zijner sterken; en zij komen daarhenen, dat
zij het land opeten en diens volheid, de stad en die daarin wonen.
17 Want ziet, Ik zend slangen, basilisken onder ulieden, tegen de-
welke geen bezwering is; die zullen u bijten, spreekt de HEERE.
18, 19 Mijn verkwikking is in droefenis; mijn hart is flauw in mij. Ziet,

de stem van het geschrei der dochteren mijns volks is uit zeer ver-
ren lande: Is dan de HEERE niet te Sion, is haar koning niet bij
haar? Waarom hebben zij Mij vertoornd met hun gesneden beel-
den, met ijdelheden der vreemden? De oogst is voorbijgaande, 20
de zomer is ten einde; nog zijn wij niet verlost. Ik ben gebroken 21
vanwege de breuk der dochter mijns volks; ik ga in het zwart, ont-
zetting heeft mij aangegrepen. Is er geen balsem in Gilead? Is 22
er geen heelmeester aldaar? Want waarom is de gezondheid der
dochter mijns volks niet gerezen?

Och, dat mijn hoofd water ware, en mijn oog een springader **9**
van tranen! zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen van
de dochter mijns volks. Och, dat ik in de woestijn een herberg 2
der wandelaars had, zo zou ik mijn volk verlaten, en van hen trek-
ken; want zij zijn allen overspelers, een trouweloze hoop. En zij 3
spannen hun tong *als* hun boog *tot* leugen; zij worden geweldig in
het land, doch niet tot waarheid; want zij gaan voort van boos-
heid tot boosheid, maar Mij kennen zij niet, spreekt de HEERE.
Wacht u, een iegelijk van zijn vriend, en vertrouwt niet op eni- 4
gen broeder; want elk broeder doet niet dan bedriegen, en elk
vriend wandelt *in* achterklap. En zij handelen bedriegelijk, een 5
ieder met zijn vriend, en spreken de waarheid niet; zij leren hun
tong leugen spreken, zij maken zich moede met verkeerdelijk te
handelen. Uw woning is in het midden van bedrog; door bedrog 6
weigeren zij Mij te kennen, spreekt de HEERE. Daarom zegt de 7
HEERE der heirscharen alzo: Ziet, Ik zal hen smelten en zal hen
beproeven; want hoe zou Ik *anders* doen ten aanzien der dochter
Mijns volks? Hun tong is een moordpijl, zij spreekt bedrog; een 8
ieder spreekt met zijn naaste *van* vrede met zijn mond, maar in
zijn binnenste legt hij lagen. Zou Ik hen om deze dingen niet 9
bezoeken? spreekt de HEERE; zou Mijn ziel zich niet wreken
aan zulk een volk, als dit is? Ik zal een geween en een weeklage 10
opheffen over de bergen, en een klaaglied over de herdershutten
der woestijn; want zij zijn afgebrand, dat er niemand doorgaat,
en men hoort er geen stem van vee; van de vogelen des hemels
aan tot de beesten toe zijn zij weggezworven, doorgegaan! En Ik 11
zal Jeruzalem stellen tot *steen* hopen, *tot* een woning der draken;
en de steden van Juda zal Ik stellen *tot* een verwoesting, zon-
der inwoner. Wie is de wijze man, die dit versta? En tot wien 12

heeft de mond des HEEREN gesproken, dat hij het verkondige,
waarom het land vergaan *en* afgebrand zij als een woestijn, dat er
13 niemand doorgaat? En de HEERE zeide: Omdat zij Mijn wet,
die Ik voor hun aangezicht gegeven had, verlaten hebben, en naar
14 Mijn stem niet gehoord, noch daarnaar gewandeld hebben; Maar
hebben gewandeld naar het goeddunken huns harten, en naar de
15 Baals, hetwelk hun vaders hun geleerd hadden. Daarom zegt de
HEERE der heirscharen, de God Israels, alzo: Ziet, Ik zal dit volk
16 spijzen met alsem, en Ik zal hen drenken met gallewater; En Ik
zal hen verstrooien onder de heidenen, die zij niet gekend hebben,
zij noch hun vaders; en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat
17 Ik hen verteerd zal hebben. Zo zegt de HEERE der heirscharen:
Merkt daarop, en roept klaagvrouwen, dat zij komen; en zendt
18 henen naar de wijze *vrouwen*, dat zij komen. En haasten, en een
weeklage over ons opheffen, dat onze ogen van tranen nederdalen,
19 en onze oogleden van water vlieten. Want er is een stem van
weeklage gehoord uit Sion: Hoe zijn wij verstoord! wij zijn zeer
beschaamd, omdat wij het land hebben verlaten, omdat zij onze
20 woningen hebben omgeworpen. Hoort dan des HEEREN woord,
gij vrouwen! en uw oor ontvange het woord Zijns monds, en leert
uw dochters weeklagen, en elke een haar metgezellin klaagliede-
21 ren. Want de dood is geklommen in onze vensteren, hij is in onze
paleizen gekomen, om de kinderkens uit te roeien van de wijken,
22 de jongelingen van de straten. Spreek: Zo spreekt de HEERE:
Ja, een dood lichaam des mensen zal liggen, als mest op het open
veld, en als een garve achter den maaier, die niemand opzamelt.
23 Zo zegt de HEERE: Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid,
en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid; een rijke beroeme
24 zich niet in zijn rijkdom; Maar die zich beroemt, beroeme zich
hierin, dat hij verstaat, en Mij kent, dat Ik de HEERE ben, doen-
de weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde, want in die
25 dingen heb Ik lust, spreekt de HEERE. Ziet, de dagen komen,
spreekt de HEERE, dat Ik bezoeking zal doen over alle besnede-
26 nen, met degenen, die de voorhuid hebben; Over Egypte, en over
Juda, en over Edom, en over de kinderen Ammons, en over Moab,
en over allen, die aan de hoeken afgekort zijn, die in de woestijn
wonen; want al de heidenen hebben de voorhuid, maar het ganse
huis Israels heeft de voorhuid des harten.

Hoort het woord, dat de HEERE tot ulieden spreekt, o huis 10
Israels! Zo zegt de HEERE: Leert den weg der heidenen niet, en 2
ontzet u niet voor de tekenen des hemels, dewijl zich de heidenen
voor dezelve ontzetten. Want de inzettingen der volken zijn ij- 3
delheid; want het is hout, dat men uit het woud gehouwen heeft,
een werk van des werkmeesters handen met de bijl. Men pronkt 4
het op met zilver en met goud; zij hechten ze met nagelen en met
hameren, opdat het niet waggele. Zij zijn gelijk een palmboom 5
van dicht werk, maar kunnen niet spreken; zij moeten gedragen
worden, want zij kunnen niet gaan; vreest niet voor hen, want zij
kunnen geen kwaad doen, ook is er geen goeddoen bij hen. Om- 6
dat niemand U gelijk is, o HEERE! zo zijt Gij groot, en groot is
Uw Naam in mogendheid. Wie zou U niet vrezen, Gij Koning 7
der heidenen? Want het komt U toe; omdat toch onder alle wij-
zen der heidenen, en in hun ganse koninkrijk, niemand U gelijk
is. In een ding zijn zij toch onvernuftig en zot: een hout is een 8
onderwijs der ijdelheden. Uitgerekt zilver wordt van Tarsis ge- 9
bracht, en goud van Ufaz, *tot een* werk des werkmeesters en van
de handen des goudsmids; hemelsblauw en purper is hun kleding,
een werk der wijzen zijn zij al te zamen. Maar de HEERE God 10
is de Waarheid, Hij is de levende God, en een eeuwig Koning; van
Zijn verbolgenheid beeft de aarde, en de heidenen kunnen Zijn
gramschap niet verdragen. (Aldus zult gijlieden tot hen zeggen: 11
De goden, die den hemel en de aarde niet gemaakt hebben, zullen
vergaan van de aarde, en van onder dezen hemel.) Die de aarde 12
gemaakt heeft door Zijn kracht, Die de wereld bereid heeft door
Zijn wijsheid, en den hemel uitgebreid door Zijn verstand. Als 13
Hij Zijn stem geeft, zo is er een gedruis van wateren in den hemel,
en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij
maakt de bliksemen met den regen, en doet den wind voortkomen
uit Zijn schatkameren. Een ieder mens is onvernuftig geworden, 14
zodat hij geen wetenschap heeft, een ieder goudsmid is beschaamd
van het gesneden beeld; want zijn gegoten beeld is leugen; en er
is geen geest in hen. Ijdelheid zijn zij, een werk van verleidingen; 15
ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan. Jakobs deel is niet 16
gelijk die, want Hij is de Formeerder van alles, en Israel is de roe-
de Zijner erfenis; HEERE der heirscharen is Zijn Naam. Raap 17
uw kramerij weg uit het land, gij inwoneres der vesting! Want 18

zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal de inwoners des lands op ditmaal
19 wegslingeren, en zal ze benauwen, opdat zij het vinden. O, wee
mij over mijn breuk! mijn plage is smartelijk; en ik had gezegd:
20 Dit is immers een krankheid, die ik wel dragen zal! Mijn tent
is verstoord, en al mijn zelen zijn verscheurd; mijn kinderen zijn
van mij uitgegaan, en zij zijn er niet; er is niemand meer, die
21 mijn tent uitspant, en mijn gordijnen opricht. Want de herders
zijn onvernuftig geworden, en hebben den HEERE niet gezocht;
daarom hebben zij niet verstandiglijk gehandeld, en hun ganse
22 weide is verstrooid. Ziet, er komt een stem des geruchts, en een
groot beven uit het land van het noorden; dat men de steden van
23 Juda zal stellen tot een verwoesting, een woning der draken. Ik
weet, o HEERE! dat bij den mens zijn weg niet is; het is niet
24 bij een man, die wandelt, dat hij zijn gang richte. Kastijd mij,
HEERE! doch met mate; niet in Uw toorn, opdat Gij mij niet te
25 niet maakt. Stort Uw grimmigheid uit over de heidenen, die U
niet kennen, en over de geslachten, die Uw Naam niet aanroepen;
want zij hebben Jakob opgegeten, ja, zij hebben hem opgegeten,
en hem verteerd, en zijn woning verwoest.
11 Het woord, dat tot Jeremia geschied is, van den HEERE, zeg-
2 gende: Hoort gijlieden de woorden dezes verbonds, en spreekt
3 tot de mannen van Juda, en tot de inwoners van Jeruzalem; Zeg
dan tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Vervloekt zij
4 de man, die niet hoort de woorden dezes verbonds. Dat Ik uw
vaderen geboden heb, ten dage als Ik hen uit Egypteland, uit den
ijzeroven, uitvoerde, zeggende: Zijt Mijner stem gehoorzaam, en
doet dezelve, naar alles wat Ik ulieden gebiede; zo zult gij Mij
5 tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn; Opdat Ik den
eed bevestige, dien Ik uw vaderen gezworen heb, hun te geven
een land, vloeiende van melk en honig, als het is te dezen dage.
6 Toen antwoordde ik en zeide: Amen, o HEERE! En de HEERE
zeide tot mij: Roep al deze woorden uit in de steden van Juda, en
in de straten van Jeruzalem, zeggende: Hoort de woorden dezes
7 verbonds, en doet dezelve. Want Ik heb uw vaderen ernstiglijk
betuigd, ten dage als Ik hen uit Egypteland opvoerde, tot op dezen
dag, vroeg op zijnde en betuigende, zeggende: Hoort naar Mijn
8 stem! Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar
hebben gewandeld, een iegelijk naar het goeddunken van hunlie-

der boos hart; daarom heb Ik over hen gebracht al de woorden
dezes verbonds, dat Ik geboden heb te doen, maar zij niet gedaan
hebben. Voorts zeide de HEERE tot mij: Er is een verbintenis 9
bevonden onder de mannen van Juda, en onder de inwoners van
Jeruzalem. Zij zijn wedergekeerd tot de ongerechtigheden hun- 10
ner voorvaderen, die Mijn woorden geweigerd hebben te horen;
en zij hebben andere goden nagewandeld, om die te dienen; het
huis Israels en het huis van Juda hebben Mijn verbond gebroken,
dat Ik met hun vaderen gemaakt heb. Daarom zegt de HEERE 11
alzo: Ziet, Ik zal een kwaad over hen brengen, uit hetwelk zij niet
zullen kunnen uitkomen; als zij dan tot Mij zullen roepen, zal Ik
naar hen niet horen. Dan zullen de steden van Juda en de inwo- 12
ners van Jeruzalem henengaan, en roepen tot de goden, dien zij
gerookt hebben; maar zij zullen hen gans niet kunnen verlossen
ten tijde huns kwaads. Want *naar* het getal uwer steden zijn uw 13
goden geweest, o Juda! en *naar* het getal der straten van Jeruza-
lem hebt gijlieden altaren gesteld voor die schaamte, altaren om
den Baal te roken. Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen 14
geschrei noch gebed voor hen op; want Ik zal niet horen, ten tijde
als zij over hun kwaad tot Mij zullen roepen. Wat heeft Mijn 15
beminde in Mijn huis *te doen*, dewijl zij die schandelijke daad *met*
velen doet, en het heilige vlees van u geweken is? Wanneer gij
kwaad *doet*, dan springt gij op van vreugde. De HEERE had uw 16
naam genoemd een groenen olijfboom, schoon van liefelijke vruch-
ten; *maar nu* heeft Hij met een geluid van een groot geroep een
vuur om denzelven aangestoken, en zijn takken zullen verbroken
worden. Want de HEERE der heirscharen, Die u heeft geplant, 17
heeft een kwaad over u uitgesproken; om der boosheid wil van
het huis Israels en van het huis van Juda, die zij onder zich be-
drijven, om Mij te vertoornen, rokende den Baal. De HEERE 18
nu heeft het mij te kennen gegeven, dat ik het wete; toen hebt
Gij mij hun handelingen doen zien. En ik was als een lam, *als* 19
een os, die geleid wordt om te slachten; want ik wist niet, dat zij
gedachten tegen mij dachten, *zeggende*: Laat ons den boom met
zijn vrucht verderven, en laat ons hem uit het land der levenden
uitroeien, dat zijn naam niet meer gedacht worde. Maar, o HEE- 20
RE der heirscharen, Gij rechtvaardige Rechter, Die de nieren en
het hart proeft! laat mij Uw wraak van hen zien; want aan U

21 heb ik mijn twistzaak ontdekt. Daarom, zo zegt de HEERE van
de mannen van Anathoth, die uw ziel zoeken, zeggende: Profe-
teer niet in den Naam des HEEREN, opdat gij van onze handen
22 niet sterft. Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet,
Ik zal bezoeking over hen doen: de jongelingen zullen door het
zwaard sterven, hun zonen en hun dochteren zullen van honger
23 sterven. En zij zullen geen overblijfsel hebben; want Ik zal een
kwaad brengen over de mannen van Anathoth, *in* het jaar hunner
bezoeking.
12 Gij zoudt rechtvaardig zijn, o HEERE! wanneer ik tegen U zou
twisten; ik zal nochtans *van Uw* oordelen met U spreken; waar-
om is der goddelozen weg voorspoedig, *waarom* hebben zij rust,
2 allen, die trouwelooslijk trouweloosheid bedrijven? Gij hebt ze
geplant, zij zijn ook ingeworteld, zij gaan voort, ook dragen zij
vrucht; Gij zijt *wel* nabij in hun mond, maar verre van hun nie-
3 ren. Maar Gij, o HEERE! kent mij, Gij ziet mij, en proeft mijn
hart, *dat het* met U is. Ruk ze uit als schapen ter slachting, en
4 heilig ze tot den dag der doding. Hoe lang zal het land treuren,
en het kruid des gansen velds verdorren? Vanwege de boosheid
dergenen, die daarin wonen, vergaan de beesten en het gevogel-
5 te; dewijl zij zeggen: Hij ziet ons einde niet. Als gij loopt met
de voetgangers, zo maken zij u moede; hoe zult gij u dan men-
gen met de paarden? Zo gij *alleenlijk* vertrouwt in een land van
vrede, hoe zult gij het dan maken in de verheffing van de Jor-
6 daan? Want ook uw broeders en uws vaders huis, ook diezelve
handelen trouwelooslijk tegen u; ook diezelve roepen u met volle
stem achterna; geloof hen niet, wanneer zij vriendelijk tot u spre-
7 ken. Ik heb Mijn huis verlaten, Ik heb Mijn erfenis laten varen;
Ik heb de beminde Mijner ziel in de hand harer vijanden gege-
8 ven. Mijn erfenis is Mij geworden als een leeuw in het woud; zij
heeft haar stem tegen Mij verheven, daarom heb Ik haar gehaat.
9 Mijn erfenis is Mij een gesprenkelde vogel; de vogelen zijn rondom
tegen haar; komt aan, verzamelt, al gij gedierte des velds, komt
10 om te eten! Veel herders hebben Mijn wijngaard verdorven, zij
hebben Mijn akker vertreden; zij hebben Mijn gewensten akker
11 gesteld tot een woeste wildernis. Men heeft hem gesteld tot een
woestheid, verwoest zijnde treurt hij tot Mij; het ganse land is
12 verwoest, omdat er niemand is, die het ter harte neemt. Op alle

hoge plaatsen in de woestijn zijn verstoorders gekomen; want het
zwaard des HEEREN verteert van het *ene* einde des lands tot
aan het *andere* einde des lands; er is geen vrede voor enig vlees.
Zij hebben tarwe gezaaid, maar doornen gemaaid; zij hebben zich 13
gepijnigd, *maar* niet gevorderd; wordt alzo beschaamd vanwege
ulieder inkomsten, vanwege de hittigheid van den toorn des HEE-
REN. Alzo zegt de HEERE: Aangaande al Mijn boze naburen, 14
die Mijn erfenis aanroeren, dewelke Ik Mijn volke Israel erfelijk
gegeven heb; ziet, Ik zal hen uit hun land uitrukken, maar het
huis van Juda zal Ik uit hunlieder midden uitrukken. En het zal 15
geschieden, nadat Ik hen zal uitgerukt hebben, zo zal Ik weder-
keren, en Mij hunner ontfermen; en Ik zal hen wederbrengen, een
iegelijk tot zijn erfenis, en een iegelijk tot zijn land. En het zal 16
geschieden, indien zij de wegen Mijns volks vlijtiglijk zullen leren,
zwerende bij Mijn Naam: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft! ge-
lijk als zij Mijn volk geleerd hebben te zweren bij Baal, zo zullen
zij in het midden Mijns volks gebouwd worden. Maar indien zij 17
niet zullen horen, zo zal Ik diezelve natie ten enenmale uitrukken
en verdoen, spreekt de HEERE.

Alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Ga henen, en koop u een **13**
linnen gordel, en doe dien aan uw lenden, maar breng hem niet in
het water. En ik kocht een gordel naar het woord des HEEREN, 2
en ik deed dien aan mijn lenden. Toen geschiedde des HEEREN 3
woord ten tweeden male tot mij, zeggende: Neem den gordel, 4
dien gij gekocht hebt, die aan uw lenden is, en maak u op, *en* ga
henen naar den Frath, en versteek dien aldaar in de klove ener
steenrots. Zo ging ik henen, en verstak dien bij den Frath, gelijk 5
als de HEERE mij geboden had. Het geschiedde nu ten einde van 6
vele dagen, dat de HEERE tot mij zeide: Maak u op, ga henen
naar den Frath, en neem den gordel van daar, dien Ik u geboden
heb aldaar te versteken. Zo ging ik naar den Frath, en groef, 7
en nam den gordel van de plaats, alwaar ik dien verstoken had;
en ziet, de gordel was verdorven en deugde nergens toe. Toen 8
geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Zo zegt de 9
HEERE: Alzo zal Ik verderven de hovaardij van Juda, en die grote
hovaardij van Jeruzalem. Ditzelve boze volk, dat Mijn woorden 10
weigert te horen, dat in het goeddunken zijns harten wandelt, en
andere goden navolgt, om die te dienen, en voor die zich neder te

buigen; dat zal worden gelijk deze gordel, die nergens toe deugt.
11 Want gelijk als een gordel kleeft aan de lenden eens mans, alzo
heb Ik het ganse huis Israels en het ganse huis van Juda aan Mij
doen kleven, spreekt de HEERE, om Mij te zijn tot een volk, en
tot een naam, en tot lof, en tot heerlijkheid; maar zij hebben niet
12 gehoord. Daarom zeg dit woord tot hen: Zo zegt de HEERE,
de God Israels: Alle flessen zullen met wijn gevuld worden. Dan
zullen zij tot u zeggen: Weten wij niet zeer wel, dat alle flessen
13 met wijn gevuld zullen worden? Maar gij zult tot hen zeggen:
Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal alle inwoners deze lands, zelfs
de koningen, die op Davids troon zitten, en de priesters, en de
profeten, en alle inwoners van Jeruzalem, opvullen met dronken-
14 schap. En Ik zal hen in stukken slaan, den een tegen den ander,
zo de vaders als de kinderen te zamen, spreekt de HEERE; Ik zal
niet verschonen noch sparen, noch Mij ontfermen, dat Ik hen niet
15 zou verderven. Hoort en neemt ter ore, verheft u niet; want de
16 HEERE heeft het gesproken. Geeft eer den HEERE, uw God,
eer dat Hij het duister maakt, en eer uw voeten zich stoten aan de
schemerende bergen; dat gij naar licht wacht, en Hij datzelve tot
17 een schaduw des doods stelle, en tot een donkerheid zette. Zult
gijlieden dat dan nog niet horen, zo zal mijn ziel in verborgene
plaatsen wenen vanwege den hoogmoed, en mijn oog zal bitterlijk
tranen, ja, van tranen nederdalen, omdat des HEEREN kudde ge-
18 vankelijk is weggevoerd. Zeg tot den koning en tot de koningin:
Vernedert u, zet u neder; want uw ganse hoofdsieraad, de kroon
19 uwer heerlijkheid, is nedergedaald. De steden van het zuiden
zijn toegesloten, en er is niemand, die ze opent; het ganse Juda
20 is weggevoerd, het is geheel en al weggevoerd. Hef uw ogen op,
en zie, die daar van het noorden komen! waar is de kudde, die
21 u gegeven was, de schapen uwer heerlijkheid? Wat zult gij zeg-
gen, wanneer Hij bezoeking over u doen zal, daar gij hem geleerd
hebt *tot* vorsten, tot een hoofd over u te zijn; zullen u de smarten
22 niet aangrijpen, als een barende vrouw? Wanneer gij dan in uw
hart zult zeggen: Waarom zijn mij deze dingen bejegend? Om
de veelheid uwer ongerechtigheid, zijn uw zomen ontdekt, *en* uw
23 hielen hebben geweld geleden. Zal ook een Moorman zijn huid
veranderen? of een luipaard zijn vlekken? *Zo* zult gijlieden ook
24 kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen. Daarom zal

Ik hen verstrooien als een stoppel, die doorgaat, door een wind
der woestijn. Dit zal uw lot, het deel uwer maten zijn van Mij, 25
spreekt de HEERE; gij, die Mij hebt vergeten, en op leugen ver-
trouwt. Zo zal Ik ook uw zomen ontbloten boven uw aangezicht, 26
en uw schande zal gezien worden. Uw overspelen en uw hun- 27
keringen, de schandelijkheid uws hoerdoms, op heuvelen, in het
veld; Ik heb uw verfoeiselen gezien; wee u, Jeruzalem! zult gij niet
rein worden? Hoe lang nog na dezen?

Het woord des HEEREN, dat tot Jeremia geschied is, over de **14**
zaken der grote droogte. Juda treurt en haar poorten zijn ver- 2
zwakt; zij zijn in het zwart gekleed ter aarde toe, en Jeruzalems
geschrei klimt op. En hun voortreffelijken zenden hun kleinen 3
naar water; zij komen tot de grachten, zij vinden geen water, zij
komen *met* hun vaten ledig weder; zij zijn beschaamd, ja, worden
schaamrood, en bedekken hun hoofd. Omdat het aardrijk ge- 4
scheurd is, dewijl er geen regen op de aarde is; de akkerlieden zijn
beschaamd, zij bedekken hun hoofd. Want ook de hinden in het 5
veld werpen jongen, en verlaten *die*, omdat er geen jong gras is.
En de woudezels staan op de hoge plaatsen, zij scheppen den wind 6
gelijk de draken; hun ogen versmachten, omdat er geen kruid is.
Hoewel onze ongerechtigheden tegen ons getuigen, o HEERE! doe 7
het om Uws Naams wil; want onze afkeringen zijn menigvuldig,
wij hebben tegen U gezondigd. O Israels Verwachting, Zijn Ver- 8
losser in tijd van benauwdheid! waarom zoudt Gij zijn als een
vreemdeling in het land, en als een reiziger, *die slechts* inkeert om
te vernachten? Waarom zoudt Gij zijn als een versaagd man, als 9
een held, *die* niet kan verlossen? Gij zijt toch in het midden van
ons, o HEERE! en wij zijn naar Uw Naam genoemd, verlaat ons
niet. Alzo zegt de HEERE van dit volk: Zij hebben zo liefgehad 10
te zwerven, zij hebben hun voeten niet bedwongen; daarom heeft
de HEERE geen welgevallen aan hen, nu zal Hij hunner ongerech-
tigheden gedenken, en hun zonden bezoeken. Wijders zeide de 11
HEERE tot mij: Bid niet voor dit volk ten goede. Ofschoon zij 12
vasten, Ik zal naar hun geschrei niet horen, en ofschoon zij brand-
offer en spijsoffer offeren, Ik zal aan hen geen welgevallen hebben;
maar door het zwaard, en door den honger, en door de pestilentie
zal Ik hen verteren. Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! zie, die 13
profeten zeggen hun: Gij zult geen zwaard zien, en gij zult geen

honger hebben; maar Ik zal u een gewissen vrede geven in deze
14 plaats. En de HEERE zeide tot mij: Die profeten profeteren vals
in Mijn Naam; Ik heb hen niet gezonden, noch hun bevel gegeven,
noch tot hen gesproken; zij profeteren ulieden een vals gezicht, en
15 waarzegging, en nietigheid, en bedriegerij huns harten. Daarom
zegt de HEERE alzo: Aangaande de profeten, die in Mijn Naam
profeteren, daar Ik hen niet gezonden heb, en zij *dan nog* zeggen:
Er zal geen zwaard noch honger in dit land zijn; diezelve profe-
ten zullen door het zwaard en door den honger verteerd worden.
16 En het volk, tot hetwelk zij profeteren, zullen op de straten van
Jeruzalem weggeworpen zijn vanwege den honger en het zwaard;
en er zal niemand zijn, die hen begrave, hen, hun vrouwen, en
hun zonen, en hun dochteren; alzo zal Ik hun boosheid over hen
17 uitstorten. Daarom zult gij dit woord tot hen zeggen: Mijn ogen
zullen van tranen nederdalen nacht en dag, en niet ophouden;
want de jonkvrouw der dochter Mijns volks is gebroken *met* een
18 grote breuk, een plage, die zeer smartelijk is. Zo ik uitga in het
veld, ziet daar de verslagenen van het zwaard, en zo ik in de stad
kome, ziet daar de kranken van honger! Ja, zowel de profeten als
19 de priesters lopen om in het land, en weten niet. Hebt Gij dan
Juda ganselijk verworpen? Heeft Uw ziel een walging aan Sion?
Waarom hebt Gij ons geslagen, dat er geen genezing voor ons is?
Men wacht naar vrede, maar daar is niets goeds, en naar tijd van
20 genezing, maar ziet, daar is verschrikking. HEERE! wij kennen
onze goddeloosheid, *en* onzer vaderen ongerechtigheid, want wij
21 hebben tegen U gezondigd. Versmaad *ons* niet, om Uws Naams
wil; werp den troon Uwer heerlijkheid niet neder; gedenk, vernie-
22 tig niet Uw verbond met ons. Zijn er onder de ijdelheden der
heidenen, die doen regenen, of kan de hemel druppelen geven?
Zijt Gij die niet, o HEERE, onze God? Daarom zullen wij op U
wachten, want Gij doet al die dingen.

15 Maar de HEERE zeide tot mij: Al stond Mozes en Samuël voor
Mijn aangezicht, zo zou *toch* Mijn ziel tot dit volk niet wezen;
2 drijf ze weg van Mijn aangezicht, en laat ze uitgaan. En het zal
geschieden, wanneer zij tot u zullen zeggen: Waarhenen zullen wij
uitgaan? dat gij tot hen zult zeggen: Zo zegt de HEERE: Wie
ten dood, ten dode; en wie tot het zwaard, ten zwaarde, en wie
tot den honger, ten honger; en wie ter gevangenis, ter gevangenis!

Want Ik zal bezoeking over hen doen *met* vier geslachten, spreekt 3
de HEERE: met het zwaard, om te doden; en met de honden, om
te slepen; en met het gevogelte des hemels, en met het gedierte der
aarde, om op te eten en te verderven. En Ik zal hen overgeven tot 4
een beroering aan alle koninkrijken der aarde, vanwege Manasse,
zoon van Jehizkia, koning van Juda, om hetgeen hij te Jeruzalem
gedaan heeft. Want wie zou u verschonen, o Jeruzalem? of wie 5
zou medelijden met u hebben, of wie zou aftreden, om u naar vrede
te vragen? Gij hebt Mij verlaten, spreekt de HEERE; gij zijt 6
achterwaarts gegaan; daarom zal Ik Mijn hand tegen u uitstrekken
en u verderven; Ik ben des berouwens moede geworden. En Ik zal 7
hen wannen met een wan, in de poorten des lands; Ik heb Mijn
volk van kinderen beroofd *en* verdaan; zij zijn van hun wegen
niet wedergekeerd. Hun weduwen zijn Mij meerder geworden 8
dan zand der zeeen; Ik heb hun over de moeder doen komen een
jongeling, een verwoester op den middag; Ik heb *hem* haastelijk
hen doen overvallen, de stad met verschrikkingen. Zij, die zeven 9
baarde, is zwak geworden; zij heeft haar ziel uitgeblazen, haar
zon is ondergegaan, als het nog dag was; zij is beschaamd en
schaamrood geworden; en hunlieder overblijfsel zal Ik aan het
zwaard overgeven, voor het aangezicht hunner vijanden, spreekt
de HEERE. Wee mij, mijn moeder, dat gij mij gebaard hebt, 10
een man van twist, en een man van krakeel den gansen lande!
Ik heb *hun* niet op woeker gegeven, ook hebben zij mij niet op
woeker gegeven, *nog* vloekt mij een ieder van hen. De HEERE 11
zeide: Zo niet uw overblijfsel ten goede zal zijn! zo Ik niet, in de
tijd des kwaads en in tijd der benauwdheid, bij den vijand voor
u tussenkome! Zal ook *enig* ijzer het ijzer van het noorden of 12
koper verbreken? Ik zal uw vermogen en uw schatten tot een 13
roof geven, zonder prijs; en dat om al uw zonden, en in al uw
landpalen. En Ik zal *u* overvoeren met uw vijanden, in een land, 14
dat gij niet kent; want een vuur is aangestoken in Mijn toorn,
het zal over u branden. O HEERE! Gij weet *het*, gedenk mijner, 15
en bezoek mij, en wreek mij van mijn vervolgers; neem mij niet
weg in Uw lankmoedigheid *over hen*; weet, dat ik om Uwentwil
versmaadheid drage. *Als* Uw woorden gevonden zijn, zo heb 16
ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot
blijdschap mijns harten; want ik ben naar Uw Naam genoemd, o

17 HEERE, God der heirscharen! Ik heb in den raad der bespotters
niet gezeten, noch ben van vreugde opgesprongen; vanwege Uw
hand heb ik alleen gezeten, want Gij hebt mij *met* gramschap
18 vervuld. Waarom is mijn pijn steeds durende, en mijn plage
smartelijk? Zij weigert geheeld te worden; zoudt Gij mij ganselijk
zijn als een leugenachtige, *als* wateren, *die* niet bestendig zijn?
19 Daarom zegt de HEERE alzo: Zo gij zult wederkeren, zo zal Ik
u doen wederkeren; gij zult voor Mijn aangezicht staan; en zo gij
het kostelijke van het snode uittrekt, zult gij als Mijn mond zijn;
laat hen tot u wederkeren, maar gij zult tot hen niet wederkeren.
20 Want Ik heb u tegen dit volk gesteld tot een koperen vasten muur;
zij zullen wel tegen u strijden, maar u niet overmogen; want Ik
ben met u, om u te behouden en om u uit te rukken, spreekt de
21 HEERE. Ja, Ik zal u rukken uit de hand der bozen, en Ik zal u
verlossen uit de handpalm der tirannen.
16, 2 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Gij zult
u geen vrouw nemen, en gij zult geen zonen noch dochteren heb-
3 ben in deze plaats. Want zo zegt de HEERE van de zonen en van
de dochteren, die in deze plaats geboren worden; daartoe van hun
moeders, die ze baren, en van hun vaders, die ze gewinnen in dit
4 land: Zij zullen pijnlijke doden sterven, zij zullen niet beklaagd
noch begraven worden, zij zullen tot mest op den aardbodem zijn,
en zij zullen door het zwaard en door den honger verteerd wor-
den, en hun dode lichamen zullen het gevogelte des hemels en het
5 gedierte der aarde tot spijze zijn. Want zo zegt de HEERE: Ga
niet in het huis desgenen, die een rouwmaaltijd houdt, en ga niet
henen om te rouwklagen, en heb geen medelijden met hen; want
Ik heb van dit volk (spreekt de HEERE) weggenomen Mijn vrede,
6 goedertierenheid en barmhartigheden; Zodat groten en kleinen
in dit land zullen sterven, zij zullen niet begraven worden; en men
zal hen niet beklagen, noch zichzelven insnijden, noch kaal maken
7 om hunnentwil. Ook zal men hun niets uitdelen over den rouw,
om iemand te troosten over een dode; noch hun te drinken geven
uit den troostbeker, over iemands vader of over iemands moeder.
8 Ga ook niet in een huis des maaltijds, om bij hen te zitten, om te
9 eten en te drinken. Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de
God Israels: Ziet, Ik zal van deze plaats, voor ulieder ogen en in
ulieder dagen, doen ophouden de stem der vreugde en de stem der

blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid. En het 10
zal geschieden, als gij dit volk al deze woorden zult aanzeggen, en
zij tot u zeggen: Waarom spreekt de HEERE al dit grote kwaad
over ons, en welke is onze misdaad, en welke is onze zonde, die wij
tegen den HEERE, onzen God, gezondigd hebben? Dat gij tot 11
hen zult zeggen: Omdat uw vaders Mij verlaten hebben, spreekt
de HEERE, en hebben andere goden nagewandeld, en die gediend,
en zich voor die nedergebogen; maar Mij verlaten, en Mijn wet
niet gehouden hebben; En gijlieden erger gedaan hebt dan uw 12
vaderen; want ziet, gijlieden wandelt, een iegelijk naar het goed-
dunken van zijn boos hart, om naar Mij niet te horen. Daarom 13
zal Ik ulieden uit dit land werpen, in een land, dat gij niet gekend
hebt, gij noch uw vaders; en aldaar zult gij andere goden dienen,
dag en nacht, omdat Ik u geen genade zal geven. Daarom, ziet, 14
de dagen komen, spreekt de HEERE, dat er niet meer zal gezegd
worden: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft, Die de kinderen Is-
raels uit Egypteland heeft opgevoerd! Maar: *Zo waarachtig als* 15
de HEERE leeft, Die de kinderen Israels heeft opgevoerd uit het
land van het noorden, en uit al de landen waarhenen Hij hen ge-
dreven had! want Ik zal hen wederbrengen in hun land, dat Ik hun
vaderen gegeven heb. Ziet, Ik zal zenden tot veel vissers, spreekt 16
de HEERE, die zullen hen vissen; en daarna zal Ik zenden tot
veel jagers, die zullen hen jagen, van op allen berg, en van op
allen heuvel, ja, uit de kloven der steenrotsen. Want Mijn ogen 17
zijn op al hun wegen; zij zijn voor Mijn aangezicht niet verborgen,
noch hun ongerechtigheid verholen van voor Mijn ogen. Dies zal 18
Ik eerst hun ongerechtigheid en hun zonde dubbel vergelden, om-
dat zij Mijn land ontheiligd hebben; zij hebben Mijn erfenis met
de dode lichamen hunner verfoeiselen en hunner gruwelen vervuld.
O HEERE! Gij zijt mijn Sterkte, en mijn Sterkheid, en mijn Toe- 19
vlucht ten dage der benauwdheid; tot U zullen de heidenen komen
van de einden der aarde, en zeggen: Immers hebben onze vaders
leugen erfelijk bezeten, *en* ijdelheid, waarin toch niets was, dat
nut deed. Zal een mens zich goden maken? Zij zijn toch geen 20
goden. Daarom, ziet, Ik zal hun bekend maken op ditmaal; Ik 21
zal hun bekend maken Mijn hand en Mijn macht; en zij zullen
weten, dat Mijn Naam is HEERE.

De zonde van Juda is geschreven met een ijzeren griffie, met de **17**

punt eens diamants; gegraven in de tafel van hunlieder hart, en
2 aan de hoornen uwer altaren; Gelijk hun kinderen hunner altaren
gedenken, en hunner bossen, bij het groen geboomte, op de hoge
3 heuvelen. Ik zal Mijn berg met het veld, uw vermogen *en* al uw
schatten ten roof geven, *mitsgaders* uw hoogten, om de zonde in
4 al uw landpalen. Alzo zult gij aflaten (en dat om u zelven) van
uw erfenis, die Ik u gegeven heb, en Ik zal u uw vijanden doen
dienen in een land, dat gij niet kent; want gijlieden hebt een vuur
5 aangestoken in Mijn toorn, tot in eeuwigheid zal het branden. Zo
zegt de HEERE: Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt,
en vlees *tot* zijn arm stelt, en wiens hart van den HEERE af-
6 wijkt! Want hij zal zijn als de heide in de wildernis, die het niet
gevoelt, wanneer het goede komt; maar blijft *in* dorre plaatsen in
7 de woestijn, *in* zout en onbewoond land. Gezegend *daarentegen*
is de man, die op den HEERE vertrouwt, en wiens vertrouwen de
8 HEERE is! Want hij zal zijn als een boom, die aan het water
geplant is, en zijn wortelen uitschiet aan een rivier, en gevoelt het
niet, wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in
een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te
9 dragen. Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is
10 het, wie zal het kennen? Ik, de HEERE, doorgrond het hart, *en*
proef de nieren; en dat, om een iegelijk te geven naar zijn wegen,
11 naar de vrucht zijner handelingen. *Gelijk* een veldhoen *eieren*
vergadert, maar broedt ze niet uit, *alzo* is hij, die rijkdom ver-
gadert, doch niet met recht; in de helft zijner dagen zal hij dien
12 moeten verlaten, en in zijn laatste een dwaas zijn. Een troon der
heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan, is de plaats onzes
13 heiligdoms. O HEERE, Israels Verwachting! allen, die U verla-
ten, zullen beschaamd worden; en die van mij afwijken, zullen in
de aarde geschreven worden; want zij verlaten den HEERE, den
14 Springader des levenden waters. Genees mij, HEERE! zo zal ik
genezen worden, behoud mij, zo zal ik behouden worden; want
15 Gij zijt mijn Lof. Ziet, zij zeggen tot mij: Waar is het woord des
16 HEEREN? Laat het nu komen! Ik heb toch niet aangedrongen,
meer dan een herder achter U *betaamde*; ook heb ik den dodelij-
ken dag niet begeerd, Gij weet *het*; wat uit mijn lippen is gegaan,
17 is voor Uw aangezicht geweest. Wees Gij mij niet tot een ver-
18 schrikking; Gij zijt mijn Toevlucht ten dage des kwaads. Laat

mijn vervolgers beschaamd worden, maar laat mij niet beschaamd
worden; laat hen verschrikt worden, maar laat mij niet verschrikt
worden; breng over hen den dag des kwaads, en verbreek hen met
een dubbele verbreking. Alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: 19
Ga henen en sta in de poort van de kinderen des volks, door de-
welke de koningen van Juda ingaan, en door dewelke zij uitgaan,
ja, in alle poorten van Jeruzalem; En zeg tot hen: Hoort des 20
HEEREN woord, gij koningen van Juda, en gans Juda, en alle
inwoners van Jeruzalem, die door deze poorten ingaat! Zo zegt 21
de HEERE: Wacht u op uw zielen, en draagt geen last op den
sabbatdag, noch brengt in door de poorten van Jeruzalem. Ook 22
zult gijlieden geen last uitvoeren uit uw huizen op den sabbatdag,
noch enig werk doen; maar gij zult den sabbatdag heiligen, gelijk
als Ik uw vaderen geboden heb. Maar zij hebben niet gehoord, 23
noch hun oor geneigd; maar zij hebben hun nek verhard, om niet
te horen, en om de tucht niet aan te nemen. Het zal dan geschie- 24
den, indien gij vlijtiglijk naar Mij zult horen, spreekt de HEERE,
dat gij geen last door de poorten dezer stad op den sabbatdag
inbrengt, en gij den sabbatdag heiligt, dat gij geen werk daar-
op doet; Zo zullen door de poorten dezer stad ingaan koningen 25
en vorsten, zittende op den troon van David, rijdende op wage-
nen en op paarden, zij en hun vorsten, de mannen van Juda en de
inwoners van Jeruzalem; en deze stad zal bewoond worden in eeu-
wigheid. En zij zullen komen uit de steden van Juda, en uit de 26
plaatsen rondom Jeruzalem, en uit het land van Benjamin, en uit
de laagte, en van het gebergte, en van het zuiden, aanbrengende
brandoffer, en slachtoffer, en spijsoffer, en wierook, en aanbren-
gende lofoffer, ten huize des HEEREN. Maar indien gij naar Mij 27
niet zult horen, om den sabbatdag te heiligen, en om geen last
te dragen als gij op den sabbatdag door de poorten van Jeruza-
lem ingaat; zo zal Ik een vuur in haar poorten aansteken, dat de
paleizen van Jeruzalem zal verteren, en niet worden uitgeblust.

Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeg- **18**
gende: Maak u op, en ga af *in* het huis des pottenbakkers, en 2
aldaar zal Ik u Mijn woorden doen horen. Zo ging ik af *in* het 3
huis des pottenbakkers; en ziet, hij maakte een werk op de schij-
ven. En het vat, dat hij maakte, werd verdorven, als leem, in 4
de hand des pottenbakkers; toen maakte hij daarvan weder een

ander vat, gelijk als het recht was in de ogen des pottenbakkers
5 te maken. Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggen-
6 de: Zal Ik ulieden niet kunnen doen, gelijk deze pottenbakker, o
huis Israels? spreekt de HEERE; ziet, gelijk leem in de hand des
7 pottenbakkers, alzo zijt gijlieden in Mijn hand, o huis Israels! *In*
een ogenblik zal Ik spreken over een volk en over een koninkrijk,
8 dat Ik het zal uitrukken, en afbreken, en verdoen; Maar *indien*
datzelve volk, over hetwelk Ik *zulks* gesproken heb, zich van zijn
boosheid bekeert, zo zal Ik berouw hebben over het kwaad, dat
9 Ik hetzelve gedacht te doen. Ook zal Ik *in* een ogenblik spre-
ken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal bouwen
10 en planten; Maar *indien* het doet, dat kwaad is in Mijn ogen,
dat het naar Mijn stem niet hoort, zo zal Ik berouw hebben over
het goede, *met* hetwelk Ik gezegd had hetzelve te zullen weldoen.
11 Nu dan, spreek nu tot de mannen van Juda en tot de inwoners
van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik formeer
een kwaad tegen ulieden, en denk tegen ulieden een gedachte; *zo*
bekeert u nu, een iegelijk van zijn bozen weg, en maakt uw wegen
12 en uw handelingen goed. Doch zij zeggen: Het is buiten hoop;
maar wij zullen naar onze gedachten wandelen, en wij zullen doen,
13 een iegelijk het goeddunken van zijn boos hart. Daarom, zo zegt
de HEERE: Vraagt nu onder de heidenen; wie heeft alzulks ge-
hoord? De jonkvrouw Israels doet een zeer afschuwelijke zaak.
14 Zal men ook om een rotssteen des velds verlaten de sneeuw van
Libanon? Zullen ook de vreemde, koude, vlietende wateren ver-
15 laten worden? Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten, zij roken
der ijdelheid; want zij hebben hen doen aanstoten op hun we-
gen, *op* de oude paden, opdat zij mochten wandelen in stegen van
16 een weg, die niet opgehoogd is; Om hun land te stellen tot een
ontzetting, *tot* eeuwige aanfluitingen; al wie daar voorbijgaat, zal
17 zich ontzetten, en met zijn hoofd schudden. Als een oostenwind
zal Ik hen verstrooien voor het aangezicht des vijands; Ik zal hun
den nek en niet het aangezicht laten zien, ten dage huns verderfs.
18 Toen zeiden zij: Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia den-
ken; want de wet zal niet vergaan van den priester, noch de raad
van den wijze, noch het woord van den profeet; komt aan, en laat
ons hem slaan met de tong, en laat ons niet luisteren naar enige
19 zijner woorden! HEERE! luister naar mij, en hoor naar de stem

mijner twisters. Zal dan kwaad voor goed vergolden worden? 20
want zij hebben mijn ziel een kuil gegraven; gedenk, dat ik voor
Uw aangezicht gestaan heb, om goed voor hen te spreken, om Uw
grimmigheid van hen af te wenden. Daarom, geef hun zonen den 21
honger over, en doe ze wegvloeien door het geweld des zwaards,
en laat hun vrouwen van kinderen beroofd en weduwen worden,
en laat hun mannen door den dood omgebracht, *en* hun jongelin-
gen met het zwaard geslagen worden in den strijd. Laat er een 22
geschrei uit hun huizen gehoord worden, wanneer Gij haastelijk
een bende over hen zult brengen; dewijl zij een kuil gegraven heb-
ben om mij te vangen, en strikken verborgen voor mijn voeten.
Doch Gij, HEERE! weet al hun raad tegen mij ten dode; maak 23
geen verzoening over hun ongerechtigheid, en delg hun zonde niet
uit van voor Uw aangezicht; maar laat hen nedergeveld worden
voor Uw aangezicht; handel *alzo* met hen, ten tijde Uws toorns.

Zo zegt de HEERE: Ga henen en koop een pottenbakkerskruik, **19**
en *neem tot u* van de oudsten des volks, en van de oudsten der
priesteren. En ga uit naar het dal des zoons van Hinnom, dat 2
voor de deur der Zonnepoort is, en roep aldaar uit de woorden,
die Ik tot u spreken zal; En zeg: Hoort des HEEREN woord, 3
gij koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem! Alzo zegt de
HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal een kwaad
brengen over deze plaats, *van* hetwelk een ieder, die het hoort,
zijn oren klinken zullen; Omdat zij Mij verlaten, en deze plaats 4
vervreemd, en anderen goden daarin gerookt hebben die zij niet
gekend hebben, zij, noch hun vaders, noch de koningen van Ju-
da; en hebben deze plaats vervuld met bloed der onschuldigen.
Want zij hebben de hoogten van Baal gebouwd, om hun zonen 5
met vuur te verbranden, aan Baal *tot* brandofferen; hetwelk Ik
niet geboden, noch gesproken heb, noch in Mijn hart is opgeko-
men? Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat 6
deze plaats niet meer zal genoemd worden het Tofeth, of dal des
zoons van Hinnom, maar Moorddal. Want Ik zal den raad van 7
Juda en Jeruzalem in deze plaats verijdelen, en zal hen voor het
aangezicht hunner vijanden doen vallen door het zwaard, en door
de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en Ik zal hun dode li-
chamen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot
spijze geven. En Ik zal deze stad zetten tot een ontzetting en 8

tot een aanfluiting; al wie voorbij haar gaat, zal zich ontzetten en
9 fluiten over al haar plagen. En Ik zal hunlieden het vlees hun-
ner zonen en het vlees hunner dochteren doen eten, en zij zullen
eten, een iegelijk het vlees zijns naasten, in de belegering en in de
benauwing, waarmede hen hun vijanden, en die hun ziel zoeken,
10 benauwen zullen. Dan zult gij de kruik verbreken voor de ogen
11 der mannen, die met u gegaan zijn; En gij zult tot hen zeggen: Zo
zegt de HEERE der heirscharen: Alzo zal Ik dit volk en deze stad
verbreken, gelijk als men een pottenbakkersvat verbreekt, dat niet
weder geheeld kan worden; en zij zullen hen in Tofeth begraven,
12 omdat er geen *andere* plaats zal zijn om te begraven. Zo zal Ik
deze plaats doen, spreekt de HEERE, en haar inwoners; en dat om
13 deze stad te stellen als een Tofeth. En de huizen van Jeruzalem
en de huizen der koningen van Juda zullen, gelijk alle plaatsen van
Tofeth, onrein worden, met al de huizen, op welker daken zij aan
al het heir des hemels gerookt en aan vreemde goden drankofferen
14 geofferd hebben. Toen nu Jeremia van Tofeth kwam, waarhenen
hem de HEERE gezonden had, om te profeteren, stond hij in het
15 voorhof van des HEEREN huis, en zeide tot al het volk: Zo zegt
de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal over deze
stad, en over al haar steden, al het kwaad brengen, dat Ik over
haar gesproken heb; omdat zij hun nek verhard hebben, om Mijn
woorden niet te horen.

20 Als Pashur, de zoon van Immer, de priester (deze nu was bestel-
de voorganger in het huis des HEEREN), Jeremia hoorde, diezelve
2 woorden profeterende, Zo sloeg Pashur den profeet Jeremia, en
hij stelde hem in de gevangenis, dewelke is in de bovenste poort
3 van Benjamin, die aan het huis des HEEREN is. Maar het ge-
schiedde des anderen daags, dat Pashur Jeremia uit de gevange-
nis voortbracht; toen zeide Jeremia tot hem: De HEERE noemt
4 uw naam niet Pashur, maar Magor-missabib. Want zo zegt de
HEERE: Zie, Ik stel u tot een schrik voor uzelven en voor al uw
liefhebbers; die zullen vallen door het zwaard hunner vijanden,
dat het uw ogen aanzien; en Ik zal gans Juda geven in de hand
des konings van Babel, die hen naar Babel gevankelijk zal weg-
5 voeren, en slaan hen met het zwaard. Ook zal Ik geven al het
vermogen dezer stad, en al haar arbeid, en al haar kostelijkheid,
en alle schatten der koningen van Juda, Ik zal ze geven in de hand

hunner vijanden, die zullen ze roven, zullen ze nemen, en zullen
ze brengen naar Babel. En gij, Pashur, en alle inwoners van uw 6
huis! gijlieden zult gaan in de gevangenis; en gij zult te Babel
komen, en aldaar sterven, en aldaar begraven worden, gij en al
uw vrienden, denwelken gij valselijk geprofeteerd hebt. HEERE! 7
Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te
sterk geweest, en hebt overmocht; ik ben den gansen dag tot een
belachen, een ieder van hen bespot mij. Want sinds ik spreke, 8
roep ik uit, ik roep geweld en verstoring; omdat mij des HEEREN
woord den gansen dag tot smaad en tot schimp is. Dies zeide 9
ik: Ik zal Zijner niet gedenken, en niet meer in Zijn Naam spre-
ken; maar het werd in mijn hart als een brandend vuur, besloten
in mijn beenderen; en ik bemoeide mij om te verdragen, maar
konde niet. Want ik heb gehoord de naspraak van velen, van 10
Magor-missabib, *zeggende*: Geef *ons* te kennen, en wij zullen het
te kennen geven; al mijn vredegenoten nemen acht op mijn hin-
king; *zij zeggen*: Misschien zal hij overreed worden, dan zullen wij
hem overmogen, en onze wraak van hem nemen. Maar de HEE- 11
RE is met mij als een verschrikkelijk Held; daarom zullen mijn
vervolgers struikelen, en niets vermogen; zij zijn zeer beschaamd
geworden, omdat zij niet verstandiglijk gehandeld hebben; het zal
een eeuwige schande zijn, zij zal niet vergeten worden. Gij dan, 12
o HEERE der heirscharen, Die den rechtvaardige proeft, Die de
nieren en het hart ziet, laat mij Uw wraak van hen zien, want
ik heb U mijn twistzaak ontdekt. Zingt den HEERE, prijst den 13
HEERE; want Hij heeft de ziel des nooddruftigen uit de hand der
boosdoeners verlost. Vervloekt zij de dag, op welken ik geboren 14
ben; de dag, op welken mijn moeder mij gebaard heeft, zij niet
gezegend! Vervloekt zij de man, die mijn vader geboodschapt 15
heeft, zeggende: U is een jonge zoon geboren, verblijdende hem
grotelijks! Ja, dezelve man zij, als de steden, die de HEERE 16
heeft omgekeerd, en het heeft Hem niet berouwd; en hij hore in
den morgenstond een geroep, en op den middagtijd een geschrei.
Dat Hij mij niet gedood heeft van de baarmoeder af! Of mijn 17
moeder mijn graf geweest is, of haar baarmoeder *als van een*, die
eeuwiglijk zwanger is! Waarom ben ik toch uit de baarmoeder 18
voortgekomen, om moeite en droefenis te zien, en dat mijn dagen
in beschaamdheid vergaan?

21 Het woord, dat van den HEERE geschied is tot Jeremia, als
koning Zedekia tot hem zond Pashur, den zoon van Malchia, en
2 Zefanja, den zoon van Maaseja, den priester, zeggende: Vraag
toch den HEERE voor ons, want Nebukadnezar, de koning van
Babel, strijdt tegen ons; misschien zal de HEERE met ons doen
3 naar al Zijn wonderen, dat hij van ons optrekke. Toen zeide
4 Jeremia tot hen: Zo zult gijlieden tot Zedekia zeggen: Zo zegt de
HEERE, de God Israels: Ziet, Ik zal de krijgswapenen omwenden,
die in ulieder hand zijn, met dewelke gij strijdt tegen den koning
van Babel en tegen de Chaldeen, die u belegeren, van buiten aan
den muur; en Ik zal ze verzamelen in het midden van deze stad.
5 En Ik Zelf zal tegen ulieden strijden, met een uitgestrekte hand
en met een sterken arm, ja, met toorn, en met grimmigheid, en
6 met grote verbolgenheid. En Ik zal de inwoners dezer stad slaan,
zowel de mensen als de beesten; door een grote pestilentie zullen
7 zij sterven. En daarna, spreekt de HEERE, zal Ik Zedekia, den
koning van Juda, en zijn knechten, en het volk, en die in deze
stad overgebleven zijn van de pestilentie, van het zwaard en van
den honger, geven in de hand van Nebukadnezar, den koning van
Babel, en in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die
hun ziel zoeken; en hij zal ze slaan met de scherpte des zwaards;
8 hij zal ze niet sparen, noch verschonen, noch zich ontfermen. En
tot dit volk zult gij zeggen: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik stel
voor ulieder aangezicht den weg des levens en den weg des doods.
9 Die in deze stad blijft, zal sterven door het zwaard, of door den
honger, of door de pestilentie; maar die er uitgaat en valt tot de
Chaldeen, die ulieden belegeren, die zal leven, en zijn ziel zal hem
10 tot een buit zijn. Want Ik heb Mijn aangezicht tegen deze stad
gesteld ten kwade en niet ten goede, spreekt de HEERE; zij zal
gegeven worden in de hand des konings van Babel, en hij zal ze met
11 vuur verbranden. En aangaande het huis des konings van Juda,
12 hoort des HEEREN woord. O huis Davids! zo zegt de HEERE:
Richt des morgens recht, en verlost den beroofde uit den hand des
verdrukkers; opdat Mijn gramschap niet uitvare als een vuur, en
brande, dat niemand blussen kunne, vanwege de boosheid uwer
13 handelingen. Ziet, Ik *wil* aan u, gij inwoneres des dals, gij rots
van het plein! spreekt de HEERE; gijlieden, die zegt: Wie zou
14 tegen ons afkomen, of wie zou komen in onze woningen? En Ik

zal over ulieden bezoeking doen naar de vrucht uwer handelingen,
spreekt de HEERE; en Ik zal een vuur aansteken in haar woud,
dat zal verteren al wat rondom haar is.
Alzo zegt de HEERE: Ga af *in* het huis des konings van Juda, **22**
en spreek aldaar dit woord. En zeg: Hoor het woord des HEE- 2
REN, gij koning van Juda, gij, die zit op Davids troon, gij, en uw
knechten, en uw volk, die door deze poorten ingaan! Zo zegt de 3
HEERE: Doet recht en gerechtigheid, en redt den beroofde uit de
hand des verdrukkers; en onderdrukt den vreemdeling niet, den
wees noch de weduwe; doet geen geweld en vergiet geen onschuldig
bloed in deze plaats. Want indien gijlieden deze zaak ernstiglijk 4
zult doen, zo zullen door de poorten van dit huis koningen ingaan,
zittende den David op zijn troon, rijdende op wagens en op paar-
den, hij, en zijn knechten, en zijn volk. Indien gij daarentegen 5
deze woorden niet zult horen, zo heb Ik bij Mij gezworen, spreekt
de HEERE, dat dit huis tot een woestheid worden zal. Want 6
zo zegt de HEERE van het huis des konings van Juda: Gij zijt
Mij een Gilead, een hoogte van Libanon; *maar* zo Ik u niet zette
als een woestijn *en* onbewoonde steden! Want Ik zal verdervers 7
tegen u heiligen, elk met zijn gereedschap; die zullen uw uitgele-
zen cederen omhouwen, en in het vuur werpen. Dan zullen veel 8
heidenen voorbij deze stad gaan, en zullen zeggen, een ieder tot
zijn naaste: Waarom heeft de HEERE alzo gedaan aan deze grote
stad? En zij zullen zeggen: Omdat zij het verbond des HEEREN, 9
huns Gods, hebben verlaten, en hebben zich voor andere goden
nedergebogen, en die gediend. Weent niet over den dode, en be- 10
klaagt hem niet; weent vrij over dien, die weggegaan is, want hij
zal nimmermeer wederkomen, dat hij het land zijner geboorte zie.
Want zo zegt de HEERE van Sallum, den zoon van Josia, koning 11
van Juda, die in de plaats van zijn vader Josia regeerde, die uit
deze plaats is uitgegaan: Hij zal daar nimmermeer wederkomen.
Maar in de plaats, waarhenen zij hem gevankelijk hebben wegge- 12
voerd, zal hij sterven, en dit land zal hij niet meer zien. Wee 13
dien, die zijn huis bouwt met ongerechtigheid, en zijn opperzalen
met onrecht; die zijns naasten dienst om niet gebruikt, en geeft
hen zijn arbeidsloon niet! Die daar zegt: Ik zal mij een zeer hoog 14
huis bouwen, en doorluchtige opperzalen; en hij houwt zich ven-
steren uit, en het is bedekt met ceder, en aangestreken met menie.

15 Zoudt gij regeren, omdat gij u mengt met den ceder? Heeft niet
uw vader gegeten en gedronken, en recht en gerechtigheid gedaan,
16 *en* het ging hem toen wel? Hij heeft de rechtzaak des ellendigen
en nooddruftigen gericht, toen ging het *hem* wel; is dat niet Mij te
17 kennen? spreekt de HEERE. Maar uw ogen en uw hart zijn niet
dan op uw gierigheid, en op onschuldig bloed, om dat te vergieten,
18 en op verdrukking en overlast, om *die* te doen. Daarom zegt de
HEERE alzo van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda: Zij
zullen hem niet beklagen: Och mijn broeder! of, och zuster! Zij
19 zullen hem niet beklagen: Och, heer! of, och zijn majesteit! Met
een ezelsbegrafenis zal hij begraven worden; men zal *hem* slepen
en daarhenen werpen, verre weg van de poorten van Jeruzalem.
20 Klim op den Libanon en roep, en verhef uw stem op den Basan;
roep ook van de veren; maar al uw liefhebbers zijn verbroken.
21 Ik sprak u aan in uw groten voorspoed, *maar* gij zeidet: Ik zal
niet horen. Dit is uw weg van uw jeugd af, dat gij Mijner stem
22 niet hebt gehoorzaamd. De wind zal al uw herders weiden, en
uw liefhebbers zullen in de gevangenis gaan; dan zult gij zekerlijk
23 beschaamd en te schande worden, vanwege al uw boosheid. O
gij, die nu op den Libanon woont, *en* in de cederen nestelt! hoe
begenadigd zult gij zijn, als u de smarten zullen aankomen, het
24 wee als ener barende *vrouw*! *Zo waarachtig als* Ik leef, spreekt de
HEERE, ofschoon Chonia, de zoon van Jojakim, den koning van
Juda, een zegelring ware aan Mijn rechterhand, zo zal Ik u toch
25 van daar wegrukken. En Ik zal u geven in de hand dergenen, die
uw ziel zoeken, en in de hand dergenen, voor welker aangezicht gij
schrikt, namelijk in de hand van Nebukadnezar, den koning van
26 Babel, en in de hand der Chaldeen. En Ik zal u, en uw moeder,
die u gebaard heeft, uitwerpen in een ander land, waarin gijlie-
27 den niet geboren zijt, en daar zult gij sterven. En in het land,
naar hetwelk hun ziel verlangt om daar weder te komen, daar-
28 henen zullen zij niet wederkomen. Is dan deze man Chonia een
veracht, verstrooid, afgodisch beeld? Of is hij een vat, waaraan
men geen lust heeft? Waarom zijn hij en zijn zaad uitgeworpen,
29 ja, weggeworpen in een land, dat zij niet kennen? O land, land,
30 land! hoor des HEEREN woord! Zo zegt de HEERE: Schrijft
dezen zelfden man kinderloos, een man, *die* niet voorspoedig zal
zijn in zijn dagen; want er zal niemand van zijn zaad voorspoedig

zijn, zittende op den troon Davids, en heersende meer in Juda.
Wee den herderen, die de schapen Mijner weide ombrengen en **23**
verstrooien! spreekt de HEERE. Daarom zegt de HEERE, de 2
God Israels, alzo van de herderen, die Mijn volk weiden: Gij-
lieden hebt Mijn schapen verstrooid, en hebt ze verdreven, en
hebt ze niet bezocht; ziet, Ik zal over u bezoeken de boosheid
uwer handelingen, spreekt de HEERE. En Ik zal het overblijf- 3
sel Mijner schapen Zelf vergaderen uit al de landen, waarhenen
Ik ze verdreven heb; en Ik zal ze wederbrengen tot hun kooien,
en zij zullen vruchtbaar zijn, en vermenigvuldigen. En Ik zal 4
herderen over hen verwekken, die ze weiden zullen; en zij zullen
niet meer vrezen, noch verschrikt worden, noch gemist worden,
spreekt de HEERE. Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, 5
dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken; Die zal
Koning zijnde regeren, en voorspoedig zijn, en recht en gerechtig-
heid doen op de aarde. In Zijn dagen zal Juda verlost worden, en 6
Israel zeker wonen; en dit zal Zijn naam zijn, waarmede men Hem
zal noemen: De HEERE: ONZE GERECHTIGHEID. Daarom, 7
ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat zij niet meer zul-
len zeggen: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft, Die de kinderen
Israels uit Egypteland heeft opgevoerd. Maar: *Zo waarachtig* 8
als de HEERE leeft, Die het zaad van het huis Israels heeft opge-
voerd, en Die het aangebracht heeft uit het land van het noorden,
en uit al de landen, waarheen Ik ze gedreven had! want zij zullen
wonen in hun land. Aangaande de profeten. Mijn hart wordt in 9
mijn binnenste gebroken, al mijn beenderen bewegen zich; ik ben
als een dronken man, en als een man, dien de wijn te boven gaat;
vanwege den HEERE, en vanwege de woorden Zijner heiligheid.
Want het land is vol overspelers, want het land treurt vanwege den 10
vloek, de weiden der woestijn verdorren, omdat hun loop boos is,
en hun macht niet recht. Want beiden profeten en priesters zijn 11
huichelaars; zelfs in Mijn huis vind Ik hun boosheid, spreekt de
HEERE. Daarom zal hun weg hun zijn als zeer gladde plaatsen 12
in de donkerheid; zij zullen aangedreven worden en daarin val-
len; want Ik zal een kwaad over hen brengen *in* het jaar hunner
bezoeking, spreekt de HEERE. Ik heb wel ongerijmdheid gezien 13
in de profeten van Samaria, *die* door Baal, profeteerden, en Mijn
volk Israel verleidden. Maar in de profeten van Jeruzalem zie Ik 14

afschuwelijkheid; zij bedrijven overspel, en gaan om met valsheid,
en sterken de handen der boosdoeners, opdat zij zich niet bekeren,
een iegelijk van zijn boosheid; zij allen zijn Mij als Sodom, en haar
15 inwoners als Gomorra. Daarom zegt de HEERE der heirscharen
van deze profeten alzo: Ziet, Ik zal hen met alsem spijzigen, en
met gallewater drenken; want van Jeruzalems profeten is de hui-
16 chelarij uitgegaan in het ganse land. Zo zegt de HEERE der
heirscharen: Hoort niet naar de woorden der profeten, die u pro-
feteren; zij maken u ijdel; zij spreken het gezicht huns harten,
17 niet uit des HEEREN mond. Zij zeggen steeds tot degenen, die
Mij lasteren: De HEERE heeft het gesproken, gijlieden zult vre-
de hebben; en *tot* al wie naar zijns harten goeddunken wandelt,
18 zeggen zij: Ulieden zal geen kwaad overkomen. Want wie heeft
in des HEEREN raad gestaan, en Zijn woord gezien of gehoord?
19 Wie heeft Zijn woord aangemerkt en gehoord? Ziet, een onwe-
der des HEEREN, een grimmigheid is uitgegaan, ja, een pijnlijk
20 onweder, het zal blijven op der goddelozen hoofd. Des HEEREN
toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij zal hebben gedaan, en
totdat Hij zal hebben daargesteld de gedachten Zijns harten; in
21 het laatste der dagen zult gij *met* verstand daarop letten. Ik heb
die profeten niet gezonden, nochtans hebben zij gelopen; Ik heb
22 tot hen niet gesproken, nochtans hebben zij geprofeteerd. Maar
zo zij in Mijn raad hadden gestaan, zo zouden zij Mijn volk Mijn
woorden hebben doen horen, en zouden hen afgekeerd hebben van
23 hun bozen weg, en van de boosheid hunner handelingen. Ben Ik
een God van nabij, spreekt de HEERE, en niet een God van ver-
24 re? Zou zich iemand in verborgene plaatsen kunnen verbergen,
dat Ik hem niet zou zien? spreekt de HEERE; vervul Ik niet den
25 hemel en de aarde? spreekt de HEERE. Ik heb gehoord, wat de
profeten zeggen, die in Mijn Naam leugen profeteren, zeggende:
26 Ik heb gedroomd, ik heb gedroomd. Hoe lang? Is er dan *een*
droom in het hart der profeten, die de leugen profeteren? Ja, het
27 zijn profeten van huns harten bedriegerij. Die daar denken om
Mijn volk Mijn Naam te doen vergeten, door hun dromen, die zij,
een ieder zijn naaste, vertellen; gelijk als hun vaders Mijn Naam
28 vergeten hebben door Baal. De profeet, bij welken een droom
is, die vertelle den droom; en bij welken Mijn woord is, die spre-
ke Mijn woord waarachtiglijk; wat heeft het stro met het koren

te doen? spreekt de HEERE. Is Mijn woord niet alzo, als een 29
vuur? spreekt de HEERE, en als een hamer, *die* een steenrots te
morzel slaat? Daarom, ziet, Ik *wil* aan de profeten, spreekt de 30
HEERE, die Mijn woorden stelen, een ieder van zijn naaste; Ziet, 31
Ik *wil* aan de profeten, spreekt de HEERE, die hun tong nemen,
en spreken: Hij heeft *het* gesproken; Ziet, Ik *wil* aan degenen, 32
die valse dromen profeteren, spreekt de HEERE, en vertellen die,
en verleiden Mijn volk met hun leugenen en met hun lichtvaardigheid;
daar Ik hen niet gezonden, en hun niets bevolen heb, en zij
dit volk gans geen nut doen, spreekt de HEERE. Wanneer dan 33
dit volk, of een profeet, of priester u vragen zal, zeggende: Wat
is des HEEREN last? Zo zult gij tot hen zeggen: Wat last? Dat
Ik ulieden verlaten zal, spreekt de HEERE. En aangaande den 34
profeet, of den priester, of het volk, dat zeggen zal: Des HEEREN
last; dat Ik bezoeking zal doen over dien man en over zijn huis.
Aldus zult gijlieden zeggen, een iegelijk tot zijn naaste, en een 35
iegelijk tot zijn broeder: Wat heeft de HEERE geantwoord, en
wat heeft de HEERE gesproken? Maar des HEEREN last zult 36
gij niet meer gedenken; want een iegelijk zal zijn eigen woord een
last zijn, dewijl gij verkeert de woorden van den levenden God,
den HEERE der heirscharen, onzen God. Aldus zult gij zeggen 37
tot den profeet: Wat heeft u de HEERE geantwoord en wat
heeft de HEERE gesproken? Maar dewijl gij zegt: Des HEEREN 38
last; daarom, zo zegt de HEERE: Omdat gij dit woord zegt:
Des HEEREN last, daar Ik tot u gezonden heb, zeggende: Gij
zult niet zeggen: Des HEEREN last; Daarom, ziet, Ik zal u ook 39
ganselijk vergeten, en u, mitsgaders de stad, die Ik u en uw vaderen
gegeven heb, van Mijn aangezicht laten varen. En Ik zal 40
u eeuwige smaadheid aandoen, en eeuwige schande, die niet zal
worden vergeten.

De HEERE deed mij zien, en ziet, er waren twee vijgenkorven, **24**
gezet voor den tempel des HEEREN; nadat Nebukadnezar, koning
van Babel, gevankelijk had weggevoerd Jechonia, den zoon
van Jojakim, den koning van Juda, mitsgaders de vorsten van Juda,
en de timmerlieden, en de smeden van Jeruzalem, en hen te
Babel gebracht had. *In* den enen korf waren zeer goede vijgen, 2
als de eerste rijpe vijgen zijn; maar *in* den anderen korf waren
zeer boze vijgen, die vanwege de boosheid niet konden gegeten

3 worden. En de HEERE zeide tot mij: Wat ziet gij, Jeremia?
En ik zeide: Vijgen; de goede vijgen zijn zeer goed, en de boze
zeer boos, die vanwege de boosheid niet kunnen gegeten worden.
4, 5 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Zo zegt
de HEERE, de God Israels: Gelijk die goede vijgen, alzo zal Ik
kennen de gevankelijk weggevoerden van Juda, die Ik uit deze
plaats naar het land der Chaldeen heb weggeschikt, ten goede.
6 En Ik zal Mijn oog op hen stellen ten goede, en zal hen weder-
brengen in dit land; en Ik zal hen bouwen, en niet afbreken; en
7 zal hen planten, en niet uitrukken. En Ik zal hun een hart geven
om Mij te kennen, dat Ik de HEERE ben; en zij zullen Mij tot
een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn; want zij zullen zich
8 tot Mij met hun ganse hart bekeren. En gelijk de boze vijgen,
die vanwege de boosheid niet kunnen gegeten worden (want aldus
zegt de HEERE), alzo zal Ik maken Zedekia, den koning van Ju-
da, mitsgaders zijn vorsten, en het overblijfsel van Jeruzalem, die
9 in dit land zijn overgebleven, en die in Egypteland wonen; En Ik
zal hen overgeven tot een beroering ten kwade, allen koninkrijken
der aarde; tot smaadheid, en tot een spreekwoord, tot een spotre-
de, en tot een vloek, in al de plaatsen, waarhenen Ik hen gedreven
10 zal hebben; En Ik zal onder hen zenden het zwaard, den honger
en de pestilentie, totdat zij verteerd zullen zijn uit het land, dat
Ik hun en hun vaderen gegeven had.

25 Het woord, dat tot Jeremia geschied is over het ganse volk
van Juda, in het vierde jaar van Jojakim, zoon van Josia, ko-
ning van Juda (dit was het eerste jaar van Nebukadnezar, koning
2 van Babel); Hetwelk de profeet Jeremia gesproken heeft tot het
ganse volk van Juda, en tot al de inwoners van Jeruzalem, zeg-
3 gende: Van het dertiende jaar van Josia, den zoon van Amon,
den koning van Juda, tot op dezen dag toe (dit is het drie en
twintigste jaar) is het woord des HEEREN tot mij geschied; en
ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende, maar
4 gij hebt niet gehoord. Ook heeft de HEERE tot u gezonden al
Zijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende (maar gij
5 hebt niet gehoord, noch uw oor geneigd om te horen); Zeggende:
Bekeert u toch, een iegelijk van zijn bozen weg, en van de boos-
heid uwer handelingen, en woont in het land, dat de HEERE u
6 en uw vaderen gegeven heeft, van eeuw tot in eeuw; En wandelt

andere goden niet na, om die te dienen, en u voor die neder te
buigen; en vertoornt Mij niet door uwer handen werk, opdat Ik u
geen kwaad doe. Maar gij hebt naar Mij niet gehoord, spreekt de 7
HEERE; opdat gij Mij vertoorndet door het werk uwer handen, u
zelven ten kwade. Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen: 8
Omdat gij Mijn woorden niet hebt gehoord; Ziet, Ik zal zenden, 9
en nemen alle geslachten van het noorden, spreekt de HEERE; en
tot Nebukadnezar, den koning van Babel, Mijn knecht; en zal ze
brengen over dit land, en over de inwoners van hetzelve, en over al
deze volken rondom; en Ik zal ze verbannen, en zal ze stellen tot
een ontzetting, en tot een aanfluiting, en tot eeuwige woestheden.
En Ik zal van hen doen vergaan de stem der vrolijkheid en de 10
stem der vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid,
het geluid der molens en het licht der lamp. En dit ganse land 11
zal worden tot een woestheid, tot een ontzetting; en deze volken
zullen den koning van Babel dienen zeventig jaren. Maar het 12
zal geschieden, als de zeventig jaren vervuld zijn, *dan* zal Ik over
den koning van Babel, en over dat volk, spreekt de HEERE, hun
ongerechtigheid bezoeken, mitsgaders over het land der Chaldeen,
en zal dat stellen tot eeuwige verwoestingen. En Ik zal over dat 13
land brengen al Mijn woorden, die Ik daarover gesproken heb; al
wat in dit boek geschreven is, wat Jeremia geprofeteerd heeft over
al deze volken. Want van hen zullen zich doen dienen, die ook 14
machtige volken en grote koningen zijn; alzo zal Ik hun vergelden
naar hun doen, en naar het werk hunner handen. Want alzo 15
heeft de HEERE, de God Israels, tot mij gezegd: Neem dezen
beker des wijns der grimmigheid van Mijn hand, en geef dien te
drinken al den volken, tot welke Ik u zende; Dat zij drinken, en 16
beven, en dol worden, vanwege het zwaard, dat Ik onder hen zal
zenden. En ik nam den beker van des HEEREN hand, en ik 17
gaf te drinken al den volken, tot welke de HEERE mij gezonden
had; *Namelijk* Jeruzalem en de steden van Juda, en haar konin- 18
gen, en haar vorsten; om die te stellen tot een woestheid, tot een
ontzetting, tot een aanfluiting en tot een vloek, gelijk het is te
dezen dage; Farao, den koning van Egypte, en zijn knechten, en 19
zijn vorsten, en al zijn volk; En den gansen gemengden hoop, en 20
allen koningen des lands van Uz; en allen koningen van der Filis-
tijnen land, en Askelon, en Gaza, en Ekron, en het overblijfsel van

21, 22 Asdod; Edom, en Moab, en den kinderen Ammons; En allen koningen van Tyrus, en allen koningen van Sidon; en den koningen
23 der eilanden, die aan gene zijde der zee zijn. Dedan, en Thema,
24 en Buz, en allen, die aan de hoeken afgekort zijn; En allen koningen van Arabie; en allen koningen des gemengden hoops, die in de
25 woestijn wonen; En allen koningen van Zimri, en allen koningen
26 van Elam, en allen koningen van Medie; En allen koningen van het noorden, die nabij en die verre zijn, den een met den anderen; ja, allen koninkrijken der aarde, die op den aardbodem zijn. En de
27 koning van Sesach zal na hen drinken. Gij zult dan tot hen zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Drinkt, en wordt dronken, en spuwt, en valt neder, dat gij niet weder op-
28 staat, vanwege het zwaard, dat Ik onder u zal zenden. En het zal geschieden, wanneer zij weigeren zullen den beker van uw hand te nemen om te drinken, dat gij tot hen zeggen zult: Zo zegt de
29 HEERE der heirscharen: Gij zult zekerlijk drinken! Want ziet, in de stad, die naar Mijn Naam genoemd is, begin Ik te plagen, en zoudt gij enigszins onschuldig gehouden worden? Gij zult niet onschuldig worden gehouden; want Ik roep het zwaard over alle
30 inwoners der aarde, spreekt de HEERE der heirscharen. Gij zult dan al deze woorden tot hen profeteren, en gij zult tot hen zeggen: De HEERE zal brullen uit de hoogte, en Zijn stem verheffen uit de woning Zijner heiligheid; Hij zal schrikkelijk brullen over Zijn woonstede; Hij zal een vreugdegeschrei, als de *druiven* treders,
31 uitroepen tegen alle inwoners der aarde. Het geschal zal komen tot aan het einde der aarde; want de HEERE heeft een twist met de volken, Hij zal gericht houden met alle vlees; de goddelozen
32 heeft Hij aan het zwaard overgegeven, spreekt de HEERE. Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, een kwaad gaat er uit van volk tot volk. en een groot onweder zal er verwekt worden van de
33 zijden der aarde. En de verslagenen des HEEREN zullen te dien dage *liggen* van het *ene* einde der aarde tot aan het *andere* einde der aarde; zij zullen niet beklaagd, noch opgenomen, noch begra-
34 ven worden; tot mest op den aardbodem zullen zij zijn. Huilt, gij herders! en schreeuwt, en wentelt u *in de as*, gij heerlijken van de kudde! want uw dagen zijn vervuld, dat men slachten zal, en van uw verstrooiingen, dan zult gij vervallen als een kostelijk vat.
35 En de vlucht zal vergaan van de herders, en de ontkoming van de

heerlijken der kudde. Er zal zijn een stem des geroeps der herde- 36
ren, en een gehuil der heerlijken van de kudde, omdat de HEERE
hun weide verstoort. Want de landouwen des vredes zullen uit- 37
geroeid worden, vanwege de hittigheid des toorns des HEEREN.
Hij heeft, als een jonge leeuw, Zijn hutte verlaten; want hunlieder 38
land is geworden tot een verwoesting, vanwege de hittigheid des
verdrukkers, ja, vanwege de hittigheid Zijns toorns.

In het begin des koninkrijks van Jojakim, den zoon van Josia, **26**
koning van Juda, geschiedde dit woord van den HEERE, zeggen-
de: Zo zegt de HEERE: Sta in het voorhof van het huis des 2
HEEREN, en spreek tot alle steden van Juda, die komen om aan
te bidden *in* het huis des HEEREN, al de woorden, die Ik u gebo-
den heb tot hen te spreken, doe er niet een woord af. Misschien 3
zullen zij horen, en zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg;
zo zou Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hun denk te doen
vanwege de boosheid hunner handelingen. Zeg dan tot hen: Zo 4
zegt de HEERE: Zo gijlieden naar Mij niet zult horen, dat gij
wandelt in Mijn wet, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb; Ho- 5
rende naar de woorden Mijner knechten, de profeten, die Ik tot
u zende, zelfs vroeg op zijnde en zendende; doch gij niet gehoord
hebt; Zo zal Ik dit huis stellen als Silo, en deze stad zal Ik stellen 6
tot een vloek allen volken der aarde. En de priesters, en de pro- 7
feten, en al het volk, hoorden Jeremia deze woorden spreken in
het huis des HEEREN. Zo geschiedde het, als Jeremia geeindigd 8
had te spreken alles, wat de HEERE geboden had tot al het volk
te spreken, dat de priesters en de profeten en al het volk hem
grepen, zeggende: Gij zult den dood sterven! Waarom hebt gij 9
in den Naam des HEEREN geprofeteerd, zeggende: Dit huis zal
worden als Silo, en deze stad zal woest worden, dat er niemand
wone? En het ganse volk werd vergaderd tegen Jeremia, in het
huis des HEEREN. Als nu de vorsten van Juda deze woorden 10
hoorden, gingen zij op uit het huis des konings *naar het* huis des
HEEREN; en zij zetten zich bij de deur der nieuwe poort des
HEEREN. Toen spraken de priesters en de profeten tot de vor- 11
sten en tot al het volk, zeggende: Aan dezen man is een oordeel
des doods, want hij heeft geprofeteerd tegen deze stad, gelijk als
gij met uw oren gehoord hebt. Maar Jeremia sprak tot al de vor- 12
sten en tot al het volk, zeggende: De HEERE heeft mij gezonden,

om tegen dit huis en tegen deze stad te profeteren al de woorden,
13 die gij gehoord hebt; Nu dan, maakt uw wegen en uw handelin-
gen goed, en gehoorzaamt de stem des HEEREN, uws Gods; zo
zal het den HEERE berouwen over het kwaad, dat Hij tegen u
14 gesproken heeft. Doch ik, ziet, ik ben in uw handen; doet mij,
15 als het goed, en als het recht is in uw ogen; Maar weet voorzeker,
dat gij, zo gij mij doodt, gewisselijk onschuldig bloed zult brengen
op u, en op deze stad, en op haar inwoners; want in der waarheid,
de HEERE heeft mij tot u gezonden, om al deze woorden voor
16 uw oren te spreken. Toen zeiden de vorsten en al het volk tot de
priesteren en tot de profeten: Aan dezen man is geen oordeel des
doods, want hij heeft tot ons gesproken in den Naam des HEE-
17 REN, onzes Gods. Ook stonden er mannen op, van de oudsten
des lands, en spraken tot de ganse gemeente des volks, zeggen-
18 de: Micha, de Morastiet, heeft in de dagen van Hizkia, koning
van Juda, geprofeteerd, en tot al het volk van Juda gesproken,
zeggende: Zo zegt de HEERE des heirscharen: Sion zal *als* een
akker geploegd, en Jeruzalem *tot steen* hopen worden, en de berg
19 dezes huizes tot hoogten des wouds. Hebben ook Hizkia, de ko-
ning van Juda, en gans Juda hem ooit gedood? Vreesde hij niet
den HEERE, en smeekte des HEEREN aangezicht, zodat het den
HEERE berouwde over het kwaad, dat Hij tegen hen gesproken
20 had? Wij dan doen een groot kwaad tegen onze zielen. Er was
ook een man, die in den Naam des HEEREN profeteerde, Uria, de
zoon van Semaja, van Kirjath-jearim; die profeteerde tegen deze
21 stad en tegen dit land, naar al de woorden van Jeremia. En als
de koning Jojakim, mitsgaders al zijn geweldigen, en al de vorsten
zijn woorden hoorden, zocht de koning hem te doden; als Uria *dat*
22 hoorde, zo vreesde hij, en vluchtte, en kwam in Egypte; Maar de
koning Jojakim zond mannen *naar* Egypte, Elnathan, den zoon
23 van Achbor, en *andere* mannen met hem, in Egypte; Die voerden
Uria uit Egypte, en brachten hem tot den koning Jojakim, en hij
sloeg hem met het zwaard, en hij wierp zijn dood lichaam in de
24 graven van de kinderen des volks. Maar de hand van Ahikam,
den zoon van Safan, was met Jeremia, dat men hem niet overgaf
in de hand des volk, om hem te doden.

27 In het begin des koninkrijks van Jojakim, zoon van Josia, ko-
ning van Juda, geschiedde dit woord tot Jeremia, van den HEE-

RE, zeggende: Alzo zeide de HEERE tot mij: Maak u banden en 2
jukken, en doe die aan uw hals. En zend ze tot den koning van 3
Edom, en tot den koning van Moab, en tot den koning der kin-
deren Ammons, en tot den koning van Tyrus, en tot den koning
van Sidon; door de hand der boden, die te Jeruzalem tot Zedekia,
den koning van Juda, komen. En beveel hun aan hun heren te 4
zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Zo
zult gij tot uw heren zeggen: Ik heb gemaakt de aarde, den mens 5
en het vee, die op den aardbodem zijn, door Mijn grote kracht, en
door Mijn uitgestrekten arm, en Ik geef ze aan welken het recht is
in Mijn ogen. En nu, Ik heb al deze landen gegeven in de hand 6
van Nebukadnezar, den koning van Babel, Mijn knecht; zelfs ook
het gedierte des velds heb Ik hem gegeven, om hem te dienen. En 7
alle volken zullen hem, en zijn zoon, en zijns zoons zoon dienen,
totdat ook de tijd zijns eigenen lands kome; dan zullen zich mach-
tige volken en grote koningen van hem doen dienen. En het zal 8
geschieden, het volk en het koninkrijk, dat hem, Nebukadnezar,
den koning van Babel, niet zal dienen, en dat zijn hals niet zal
geven onder het juk des konings van Babel; over datzelve volk zal
Ik, spreekt de HEERE, bezoeking doen door het zwaard, en door
den honger, en door de pestilentie, totdat Ik ze zal verteerd heb-
ben door zijn hand. Gijlieden dan, hoort niet naar uw profeten, 9
en naar uw waarzeggers, en naar uw dromers, en naar uw guiche-
laars, en naar uw tovenaars, dewelke tot u spreken, zeggende: Gij
zult den koning van Babel niet dienen. Want zij profeteren u 10
valsheid, om u verre uit uw land te brengen, en dat Ik u uitstote,
en gij omkomt. Maar het volk, dat zijn hals zal brengen onder het 11
juk des konings van Babel, en hem dienen, datzelve zal Ik in zijn
land laten, spreekt de HEERE, en het zal dat bouwen en daarin
wonen. Daarna sprak ik tot Zedekia, den koning van Juda, naar 12
al deze woorden, zeggende: Brengt uw halzen onder het juk des
konings van Babel, en dient hem en zijn volk, zo zult gij leven.
Waarom zoudt gij sterven, gij en uw volk door het zwaard, door 13
den honger en door de pestilentie, gelijk als de HEERE gespro-
ken heeft van het volk, dat den koning van Babel niet zal dienen.
Hoort dan niet naar de woorden der profeten, die tot u spreken, 14
zeggende: Gij zult den koning van Babel niet dienen; want zij
profeteren u valsheid. Want Ik heb ze niet gezonden, spreekt de 15

HEERE, en zij profeteren valselijk in Mijn Naam; opdat Ik u uit-
16 stote, en gij omkomt, gij en de profeten, die u profeteren. Ook
sprak ik tot de priesteren, en tot dit ganse volk, zeggende: Zo
zegt de HEERE: Hoort niet naar de woorden uwer profeten, die u
profeteren, zeggende: Ziet, de vaten van des HEEREN huis zullen
nu haast uit Babel wedergebracht worden; want zij profeteren u
17 valsheid. Hoort niet naar hen, *maar* dient den koning van Babel,
zo zult gijlieden leven; waarom zou deze stad *tot* een woestheid
18 worden? Maar zo zij profeten zijn, en zo des HEEREN woord bij
hen is, laat hen nu bij den HEERE der heirscharen voorbidden,
opdat de vaten, die in het huis des HEEREN, en in het huis des
konings van Juda, en te Jeruzalem zijn overgebleven, niet naar
19 Babel komen. Want zo zegt de HEERE der heirscharen, van de
pilaren, en van de zee, en van de stellingen, en van het overige der
20 vaten, die in deze stad zijn overgebleven. Die Nebukadnezar, de
koning van Babel, niet heeft weggenomen, als hij Jechonia, den
zoon van Jojakim, koning van Juda, van Jeruzalem, naar Babel
gevankelijk wegvoerde, mitsgaders al de edelen van Juda en Je-
21 ruzalem; Ja, zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels,
van de vaten, die *in* het huis des HEEREN, en in het huis des
22 konings van Juda, en te Jeruzalem zijn overgebleven: Naar Ba-
bel zullen zij gebracht worden, en aldaar zullen zij zijn, tot den
dag toe, dat Ik ze bezoeken zal, spreekt de HEERE; dan zal Ik ze
opvoeren, en zal ze wederbrengen tot deze plaats.

28 Voorts geschiedde het in hetzelfde jaar, in het begin des ko-
ninkrijks van Zedekia, koning van Juda, in het vierde jaar, in de
vijfde maand, *dat* Hananja, zoon van Azur, de profeet, die van
Gibeon was, tot mij sprak, in het huis des HEEREN, voor de ogen
2 der priesteren en des gansen volks, zeggende: Zo spreekt de HEE-
RE der heirscharen, de God Israels, zeggende: Ik heb het juk des
3 konings van Babel verbroken. In nog twee volle jaren zal Ik tot
deze plaats wederbrengen al de vaten van het huis des HEEREN,
die Nebukadnezar, de koning van Babel, uit deze plaats heeft weg-
4 genomen, en dezelve *naar* Babel gebracht. Ook zal Ik Jechonia,
den zoon van Jojakim, koning van Juda, en allen, die gevankelijk
weggevoerd zijn van Juda, die te Babel gekomen zijn, tot deze
plaats wederbrengen, spreekt de HEERE; want Ik zal het juk des
5 konings van Babel verbreken. Toen sprak de profeet Jeremia tot

den profeet Hananja, voor de ogen der priesteren, en voor de ogen
des gansen volks, die in het huis des HEEREN stonden; En de 6
profeet Jeremia zeide: Amen, de HEERE doe alzo! de HEERE
bevestige uw woorden, die gij geprofeteerd hebt, dat Hij de vaten
van des HEEREN huis, en allen, die gevankelijk zijn weggevoerd,
van Babel wederbrenge tot deze plaats! Maar hoor nu dit woord, 7
dat ik spreek voor uw oren, en voor de oren des gansen volks: De 8
profeten, die voor mij en voor u van ouds geweest zijn, die heb-
ben tegen veel landen en tegen grote koninkrijken geprofeteerd,
van krijg, en van kwaad, en van pestilentie. De profeet, die ge- 9
profeteerd zal hebben van vrede, als het woord van dien profeet
komt, *dan* zal die profeet bekend worden, dat hem de HEERE in
der waarheid gezonden heeft. Toen nam de profeet Hananja het 10
juk van den hals van den profeet Jeremia, en verbrak het. En 11
Hananja sprak voor de ogen des gansen volks, zeggende: Zo zegt
de HEERE: Alzo zal Ik verbreken het juk van Nebukadnezar, den
koning van Babel, in nog twee volle jaren, van den hals al der vol-
ken. En de profeet Jeremia ging zijns weegs. Doch des HEEREN 12
woord geschiedde tot Jeremia (nadat de profeet Hananja het juk
van den hals van den profeet Jeremia verbroken had), zeggende:
Ga henen en spreek tot Hananja, zeggende: Zo zegt de HEERE: 13
Houten jukken hebt gij verbroken, nu zult gij in plaats van die,
ijzeren jukken maken. Want zo zegt de HEERE der heirscharen, 14
de God Israels: Ik heb een ijzeren juk gedaan aan den hals van al
deze volken, om Nebukadnezar, den koning van Babel, te dienen,
en zij zullen hem dienen; ja, Ik heb hem ook het gedierte des velds
gegeven. En de profeet Jeremia zeide tot den profeet Hananja: 15
Hoor nu, Hananja! de HEERE heeft u niet gezonden, maar gij
hebt gemaakt, dat dit volk op leugen vertrouwt. Daarom, zo 16
zegt de HEERE: Zie, Ik zal u wegwerpen van den aardbodem; dit
jaar zult gij sterven, omdat gij een afval gesproken hebt tegen den
HEERE. Alzo stierf de profeet Hananja in datzelfde jaar, in de 17
zevende maand.

Voorts zijn dit de woorden des briefs, dien de profeet Jeremia **29**
zond van Jeruzalem tot de overige oudsten, die gevankelijk wa-
ren weggevoerd, mitsgaders tot de priesteren, en tot de profeten,
en tot het ganse volk, dat Nebukadnezar van Jeruzalem gevanke-
lijk had weggevoerd naar Babel. (Nadat de koning Jechonia, en 2

de koningin, en de kamerlingen, de vorsten van Juda en Jeruza-
lem, mitsgaders de timmerlieden en smeden van Jeruzalem waren
3 uitgegaan); Door de hand van Elasa, den zoon van Safan, en Ge-
marja, den zoon van Hilkia, die Zedekia, de koning van Juda, naar
Babel zond, tot Nebukadnezar, den koning van Babel, zeggende:
4 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, tot allen, die
gevankelijk zijn weggevoerd, die Ik gevankelijk heb doen wegvoe-
5 ren van Jeruzalem naar Babel: Bouwt huizen en woont *daarin*,
6 en plant hoven en eet de vrucht daarvan; Neemt vrouwen, en
gewint zonen en dochteren, en neemt vrouwen voor uw zonen, en
geeft uw dochteren aan mannen, dat zij zonen en dochteren baren;
7 en wordt aldaar vermenigvuldigd, en wordt niet verminderd. En
zoekt den vrede der stad, waarhenen Ik u gevankelijk heb doen
wegvoeren, en bidt voor haar tot den HEERE; want in haar vrede
8 zult gij vrede hebben. Want zo zegt de HEERE der heirscharen,
de God Israels: Laat uw profeten en uw waarzeggers, die in het
midden van u zijn, u niet bedriegen, en hoort niet naar uw dro-
9 mers, die gij doet dromen. Want zij profeteren u valselijk in Mijn
10 Naam; Ik heb hen niet gezonden, spreekt de HEERE. Want zo
zegt de HEERE: Zekerlijk, als zeventig jaren te Babel zullen ver-
vuld zijn, zal Ik ulieden bezoeken, en Ik zal Mijn goed woord over
11 u verwekken, u wederbrengende tot deze plaats. Want Ik weet
de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten
des vredes, en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de ver-
12 wachting. Dan zult gij Mij aanroepen, en henengaan, en tot Mij
13 bidden; en Ik zal naar u horen. En gij zult Mij zoeken en vinden,
14 wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart. En Ik zal
van ulieden gevonden worden, spreekt de HEERE, en Ik zal uw
gevangenis wenden, en u vergaderen uit al de volken, en uit al de
plaatsen, waarhenen Ik u gedreven heb, spreekt de HEERE; en Ik
zal u wederbrengen tot de plaats, van waar Ik u gevankelijk heb
15 doen wegvoeren. Omdat gij zegt: de HEERE heeft ons profeten
16 naar Babel verwekt; Daarom zegt de HEERE alzo van den ko-
ning, die op Davids troon zit, en van al het volk, dat in deze stad
woont, *te weten*, uw broederen, die met u niet zijn uitgegaan in
17 de gevangenis; Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, Ik zal
het zwaard, den honger en de pestilentie onder hen zenden; en Ik
zal ze maken als de afschuwelijke vijgen, die vanwege de boosheid

niet kunnen gegeten worden. En Ik zal ze achterna jagen met het 18
zwaard, met den honger en met de pestilentie; en Ik zal ze overge-
ven tot een beroering, allen koninkrijken der aarde, tot een vloek,
en tot een schrik, en tot een aanfluiting, en tot een smaadheid,
onder al de volken, waar Ik ze henengedreven zal hebben; Omdat 19
zij naar Mijn woorden niet gehoord hebben, spreekt de HEERE,
als Ik Mijn knechten, de profeten, tot hen zond, vroeg op zijnde en
zendende; maar gijlieden hebt niet gehoord, spreekt de HEERE.
Gij dan, hoort des HEEREN woord, gij allen, die gevankelijk zijt 20
weggevoerd, die Ik van Jeruzalem naar Babel heb weggezonden!
Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, van Achab, 21
zoon van Kolaja, en van Zedekia, zoon van Maaseja, die ulieden
in Mijn Naam valselijk profeteren: Ziet, Ik zal hen geven in de
hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, en hij zal ze voor
uw ogen slaan. En van hen zal een vloek genomen worden bij 22
al de gevankelijk weggevoerden van Juda, die in Babel zijn, dat
men zegge: De HEERE stelle u als Zedekia, en als Achab, die de
koning van Babel aan het vuur braadde; Omdat zij een dwaas- 23
heid deden in Israel, en overspel bedreven met de vrouwen hunner
naasten, en spraken het woord valselijk in Mijn Naam, dat Ik hun
niet geboden had; en Ik ben Degene, Die het weet, en een getuige
daarvan, spreekt de HEERE. Tot Semaja nu, den Nechlamiet, 24
zult gij spreken, zeggende: Zo spreekt de HEERE der heirscha- 25
ren, de God Israels, zeggende: Omdat gij brieven in uw naam
gezonden hebt tot al het volk, dat te Jeruzalem is, en tot Zefan-
ja, den zoon van Maaseja, den priester, en tot al de priesteren,
zeggende: De HEERE heeft u tot priester gesteld, in plaats van 26
den priester Jojada, dat gij opzieners zoudt zijn *in* des HEEREN
huis over allen man, die onzinnig is, en zich voor een profeet uit-
geeft, dat gij dien stelt in de gevangenis en in den stok. Nu dan, 27
waarom hebt gij Jeremia, den Anathothiet, niet gescholden, die
zich bij ulieden voor een profeet uitgeeft? Want daarom heeft 28
hij tot ons *naar* Babel gezonden, zeggende: Het zal lang duren;
bouwt huizen, en woont *daarin*, en plant hoven, en eet de vrucht
daarvan. Zefanja nu, de priester, had dezen brief gelezen voor de 29
oren van den profeet Jeremia. Daarom geschiedde des HEEREN 30
woord tot Jeremia, zeggende: Zend henen tot allen, die gevanke- 31
lijk weggevoerd zijn, zeggende: Zo zegt de HEERE van Semaja,

den Nechlamiet: Omdat Semaja ulieden geprofeteerd heeft, daar
Ik hem niet gezonden heb, en heeft gemaakt, dat gij op leugen
32 vertrouwt; Daarom zegt de HEERE alzo: Ziet, Ik zal bezoeking
doen over Semaja, den Nechlamiet, en over zijn zaad; hij zal nie-
mand hebben, die in het midden dezes volks wone, en zal het
goede niet zien, dat Ik Mijn volke doen zal, spreekt de HEERE;
want hij heeft een afval gesproken tegen den HEERE.
30 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeg-
2 gende: Zo spreekt de HEERE, de God Israels, zeggende: Schrijf
3 u al de woorden, die Ik tot u gesproken heb, in een boek. Want
zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik de gevangenis van
Mijn volk, Israel en Juda, wenden zal, zegt de HEERE; en Ik zal
hen wederbrengen in het land, dat Ik hun vaderen gegeven heb,
4 en zij zullen het erfelijk bezitten. En dit zijn de woorden, die de
5 HEERE gesproken heeft van Israel en van Juda. Want zo zegt de
HEERE: Wij horen een stem der verschrikking; er is vrees en geen
6 vrede. Vraagt toch en ziet, of een manspersoon baart? Waarom
zie Ik *dan* eens iegelijken mans handen op zijn lenden, als van een
7 barende *vrouw*, en alle aangezichten veranderd in bleekheid? O
wee! want die dag is zo groot, dat zijns gelijke niet geweest is; en
het is een tijd van benauwdheid voor Jakob; nog zal hij daaruit
8 verlost worden. Want het zal te dien dage geschieden, spreekt de
HEERE der heirscharen, *dat* Ik zijn juk van uw hals verbreken,
en uw banden verscheuren zal; en vreemden zullen zich niet meer
9 van hem doen dienen. Maar zij zullen dienen den HEERE, hun
10 God, en hun koning David, dien Ik hun verwekken zal. Gij dan,
vrees niet, o Mijn knecht Jakob! spreekt de HEERE, ontzet u
niet, Israel! want zie, Ik zal u uit verre *landen* verlossen, en uw
zaad uit het land hunner gevangenis; en Jakob zal wederkomen,
en stil en gerust zijn, en er zal niemand zijn, die *hem* verschrik-
11 ke. Want Ik ben met u, spreekt de HEERE, om u te verlossen;
want Ik zal een voleinding maken met al de heidenen, waarhenen
Ik u verstrooid heb; maar met u zal Ik geen voleinding maken;
maar Ik zal u kastijden met mate, en u niet gans onschuldig hou-
12 den. Want zo zegt de HEERE: Uw breuk is dodelijk, uw plage
13 is smartelijk. Er is niemand, die uw zaak oordeelt, aangaande
14 het gezwel; gij hebt geen heelpleisters. Al uw liefhebbers hebben
u vergeten, zij vragen niet naar u; want Ik heb u geslagen *met*

eens vijands plage, *met* de kastijding eens wreden; om de groot-
heid uwer ongerechtigheid, *omdat* uw zonden machtig veel zijn.
Wat krijt gij over uw breuk, *dat* uw smart dodelijk is? Om de 15
grootheid uwer ongerechtigheid, *omdat* uw zonden machtig veel
zijn, heb Ik u deze dingen gedaan. Daarom, allen, die u opeten, 16
zullen opgegeten worden, en al uw wederpartijders, zij allen zullen
gaan in gevangenis; en die u beroven, zullen ter beroving zijn, en
allen, die u plunderen, zal Ik ter plundering overgeven. Want 17
Ik zal u de gezondheid doen rijzen, en u van uw plagen genezen,
spreekt de HEERE; omdat zij u noemen: De verdrevene. Het is
Sion, *zeggen zij*; niemand vraagt naar haar. Zo zegt de HEE- 18
RE: Ziet, Ik zal de gevangenis der tenten Jakobs wenden, en Mij
over hun woningen ontfermen; en de stad zal herbouwd worden
op haar hoop, en het paleis zal liggen naar zijn wijze. En van 19
hen zal dankzegging uitgaan, en een stem der spelenden; en Ik zal
hen vermeerderen, en zij zullen niet verminderd worden, en Ik zal
hen verheerlijken, en zij zullen niet gering worden. En zijn zonen 20
zullen zijn als eertijds, en zijn gemeente zal voor Mijn aangezicht
bevestigd worden; en Ik zal bezoeking doen over al zijn onder-
drukkers. En zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en zijn Heerser uit 21
het midden van hem voortkomen; en Ik zal hem doen naderen,
en hij zal tot Mij genaken; want wie is hij, die met zijn hart borg
worde, om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE. En gij zult 22
Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn. Ziet, een onwe- 23
der des HEEREN, een grimmigheid is uitgegaan, een aanhoudend
onweder; het zal blijven op het hoofd der goddelozen. De hittig- 24
heid van des HEEREN toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij
gedaan, en totdat Hij daargesteld zal hebben de gedachten Zijns
harten; in het laatste der dagen zult gij daarop letten.

Ter zelfder tijd, spreekt de HEERE, zal Ik allen geslachten Is- **31**
raels tot een God zijn; en zij zullen Mij tot een volk zijn. Zo zegt 2
de HEERE: Het volk der overgeblevenen van het zwaard heeft
genade gevonden in de woestijn, *namelijk* Israel, als Ik henenging
om hem tot rust te brengen. De HEERE is mij verschenen van 3
verre *tijden*! Ja, Ik heb u liefgehad *met* een eeuwige liefde; daar-
om heb Ik u getrokken *met* goedertierenheid. Ik zal u weder 4
bouwen, en gij zult gebouwd worden, o jonkvrouw Israels! gij zult
weder versierd zijn met uw trommelen, en uitgaan met den rei

5 der spelenden. Gij zult weder wijngaarden planten op de bergen
van Samaria; de planters zullen planten, en de vrucht genieten.
6 Want er zal een dag zijn, *waarin* de hoeders op Efraims gebergte
zullen roepen: Maakt ulieden op, en laat ons opgaan *naar* Sion,
7 tot den HEERE, onzen God! Want zo zegt de HEERE: Roept
luide over Jakob *met* vreugde, en juicht vanwege het hoofd der
heidenen; doet het horen, lofzingt, en zegt: O HEERE! behoud
8 Uw volk, het overblijfsel van Israel. Ziet, Ik zal ze aanbrengen
uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden
der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en
barenden te zamen; *met* een grote gemeente zullen zij herwaarts
9 wederkomen. Zij zullen komen met geween, en met smekingen
zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een
rechte weg, waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israel
10 tot een Vader, en Efraim is Mijn eerstgeborene. Hoort des HEE-
REN woord, gij heidenen! en verkondigt in de eilanden, die verre
zijn, en zegt: Hij, Die Israel verstrooid heeft, zal hem weder ver-
11 gaderen, en hem bewaren als een herder zijn kudde. Want de
HEERE heeft Jakob vrijgekocht, en Hij heeft hem verlost uit de
12 hand desgenen, die sterker was dan hij. Dies zullen zij komen,
en op de hoogte van Sion juichen, en toevloeien tot des HEEREN
goed, tot het koren, en tot den most, en tot de olie, en tot de
jonge schapen en runderen; en hun ziel zal zijn als een gewaterde
13 hof, en zij zullen voortaan niet meer treurig zijn. Dan zal zich de
jonkvrouw verblijden in den rei, daartoe de jongelingen en ouden
te zamen; want Ik zal hunlieder rouw in vrolijkheid veranderen, en
14 zal hen troosten, en zal hen verblijden naar hun droefenis. En
Ik zal de ziel der priesteren *met* vettigheid dronken maken; en
Mijn volk zal met Mijn goed verzadigd worden, spreekt de HEE-
15 RE. Zo zegt de HEERE: Er is een stem gehoord in Rama, een
klage, een zeer bitter geween; Rachel weent over haar kinderen;
zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat zij
16 niet zijn. Zo zegt de HEERE: Bedwing uw stem van geween, en
uw ogen van tranen; want er is loon voor uw arbeid, spreekt de
17 HEERE; want zij zullen uit des vijands land wederkomen. En er
is verwachting voor uw nakomelingen, spreekt de HEERE; want
18 *uw* kinderen zullen wederkomen tot hun landpale. Ik heb wel
gehoord, dat zich Efraim beklaagt, *zeggende*: Gij hebt mij ge-

tuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf.
Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE, mijn
God! Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en 19
nadat ik mijzelven ben bekend gemaakt, heb ik op de heup ge-
klopt, ik ben beschaamd, ja, ook schaamrood geworden, omdat
ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb. Is *niet* Efraim Mij 20
een dierbare zoon, is hij *Mij niet* een troetelkind? Want sinds Ik
tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstelijk aan hem; daar-
om rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk
ontfermen, spreekt de HEERE. Richt u merktekenen op, stel u 21
spitse pilaren, zet uw hart op de baan, *op* den weg, *dien* gij gewan-
deld hebt; keer weder, o jonkvrouw Israels, keer weder tot deze
uw steden! Hoe lang zult gij u onttrekken, gij afkerige dochter? 22
Want de HEERE heeft wat nieuws op de aarde geschapen: de
vrouw zal den man omvangen. Zo zegt de HEERE der heirscha- 23
ren, de God Israels: Dit woord zullen zij nog zeggen in het land
van Juda, en in zijn steden, als Ik hun gevangenis wenden zal:
De HEERE zegene u, gij woning der gerechtigheid, gij berg der
heiligheid! En Juda, mitsgaders al zijn steden, zullen te zamen 24
daarin wonen; de akkerlieden, en *die* met de kudde reizen. Want 25
Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige
ziel vervuld. (Hierop ontwaakte ik, en zag toe, en mijn slaap was 26
mij zoet.) Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik het 27
huis van Israel en het huis van Juda bezaaien zal *met* zaad van
mensen en zaad van beesten. En het zal geschieden, gelijk als 28
Ik over hen gewaakt heb, om uit te rukken, en af te breken, en
te verstoren, en te verderven, en kwaad aan te doen; alzo zal Ik
over hen waken, om te bouwen en te planten, spreekt de HEERE.
In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrij- 29
pe druiven gegeten, en der kinderen tanden zijn stomp geworden.
Maar een iegelijk zal om zijn ongerechtigheid sterven; een ieder 30
mens, die de onrijpe druiven eet, zijn tanden zullen stomp wor-
den. Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het 31
huis van Israel en met het huis van Juda een nieuw verbond zal
maken; Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaderen gemaakt 32
heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland
uit te voeren, welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik
hen getrouwd had, spreekt de HEERE; Maar dit is het verbond, 33

dat Ik na die dagen met het huis van Israel maken zal, spreekt de
HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun
hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot
34 een volk zijn. En zij zullen niet meer, een iegelijk zijn naaste, en
een iegelijk zijn broeder, leren, zeggende: Kent den HEERE! want
zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste
toe, spreekt de HEERE; want Ik zal hun ongerechtigheid verge-
35 ven, en hunner zonden niet meer gedenken. Zo zegt de HEERE,
Die de zon ten lichte geeft des daags, de ordeningen der maan
en der sterren ten lichte des nachts, Die de zee klieft, dat haar
36 golven bruisen, HEERE der heirscharen is Zijn Naam: Indien
deze ordeningen van voor Mijn aangezicht zullen wijken, spreekt
de HEERE, zo zal ook het zaad Israels ophouden, dat het geen
37 volk zij voor Mijn aangezicht, al de dagen. Zo zegt de HEERE:
Indien de hemelen daarboven gemeten, en de fondamenten der
aarde beneden doorgrond kunnen worden, zo zal Ik ook het ganse
zaad Israels verwerpen, om alles, wat zij gedaan hebben, spreekt
38 de HEERE. Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat deze
stad den HEERE zal herbouwd worden, van den toren Hananeel
39 af tot aan de Hoekpoort. En het meetsnoer zal wijders nevens
dezelve uitgaan tot aan den heuvel Gareb, en zich naar Goath
40 omwenden. En het ganse dal der dode lichamen en der as, en al
de velden tot aan de beek Kidron, tot aan den hoek van de Paar-
denpoort tegen het oosten, zal den HEERE een heiligheid zijn; er
zal niets weder uitgerukt, noch afgebroken worden in eeuwigheid.
32 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, in
het tiende jaar van Zedekia, koning van Juda; dit jaar was het
2 achttiende jaar van Nebukadnezar. (Het heir nu des konings van
Babel belegerde toen Jeruzalem, en de profeet Jeremia was beslo-
ten in het voorhof der bewaring, dat in het huis des konings van
3 Juda is. Want Zedekia, de koning van Juda, had hem besloten,
zeggende: Waarom profeteert gij, zeggende: Zo zegt de HEERE:
Ziet, Ik geef deze stad in de hand des konings van Babel, en hij
4 zal ze innemen; En Zedekia, de koning van Juda, zal van de hand
der Chaldeen niet ontkomen; maar hij zal zekerlijk gegeven wor-
den in de hand des konings van Babel, en zijn mond zal tot deszelfs
5 mond spreken, en zijn ogen zullen deszelfs ogen zien; En hij zal
Zedekia naar Babel voeren, en aldaar zal hij zijn, totdat Ik hem

bezoek, spreekt de HEERE; ofschoon gijlieden tegen de Chaldeen
strijdt, gij zult *toch* geen geluk hebben.) Jeremia dan zeide: Des 6
HEEREN woord is tot mij geschied, zeggende: Zie, Hanameel, 7
de zoon van Sallum, uw oom, zal tot u komen, zeggende: Koop u
mijn veld, dat bij Anathoth is, want gij hebt het recht van lossing,
om te kopen. Alzo kwam Hanameel, mijns ooms zoon, naar des 8
HEEREN woord, tot mij, in het voorhof der bewaring, en zeide
tot mij: Koop toch mijn veld, hetwelk is bij Anathoth, dat in het
land van Benjamin is; want gij hebt het erfrecht, en gij hebt de
lossing, koop *het* voor u. Toen merkte ik, dat het des HEEREN
woord was. Dies kocht ik van Hanameel, mijns ooms zoon, het 9
veld, dat bij Anathoth is; en ik woog hem het geld toe, zeventien
zilveren sikkelen. En ik onderschreef den brief en verzegelde *dien*, 10
en deed *het* getuigen betuigen, als ik het geld op de weegschaal
gewogen had. En ik nam den koopbrief, die verzegeld was *naar* 11
het gebod en de inzettingen, en den open *brief*; En ik gaf den 12
koopbrief aan Baruch, den zoon van Nerija, den zoon van Mach-
seja, voor de ogen van Hanameel, mijns ooms *zoon*, en voor de
ogen der getuigen die den koopbrief hadden onderschreven; voor
de ogen van al de Joden, die in het voorhof der bewaring zaten.
En ik beval Baruch voor hun ogen, zeggende: Zo zegt de HEERE 13, 14
der heirscharen, de God Israels: Neem deze brieven, dezen koop-
brief, zo den verzegelden als dezen open brief, en doe ze in een
aarden vat, opdat zij vele dagen mogen bestaan. Want zo zegt 15
de HEERE der heirscharen, de God Israels: Er zullen nog huizen,
en velden, en wijngaarden in dit land gekocht worden. Voorts, 16
nadat ik den koopbrief aan Baruch, den zoon van Nerija, gegeven
had, bad ik tot den HEERE, zeggende: Ach, Heere HEERE! Zie, 17
Gij hebt de hemelen en de aarde gemaakt, door Uw grote kracht
en door Uw uitgestrekten arm; geen ding is U te wonderlijk. Gij, 18
Die goedertierenheid doet aan duizenden, en de ongerechtigheid
der vaderen vergeldt in den schoot hunner kinderen na hen; Gij
grote, Gij geweldige God, Wiens Naam is HEERE der heirscha-
ren! Groot van raad en machtig van daad; want Uw ogen zijn 19
open over alle wegen der mensenkinderen, om een iegelijk te geven
naar zijn wegen, en naar de vrucht zijner handelingen. Gij, Die 20
tekenen en wonderen gesteld hebt in Egypteland, tot op dezen
dag, zo in Israel, als onder *andere* mensen, en hebt U een Naam

21 gemaakt, als Hij is te dezen dage! En hebt Uw volk Israel uit
Egypteland uitgevoerd, door tekenen en door wonderen, en door
een sterke hand, en door een uitgestrekten arm, en door grote
22 verschrikking. En hebt hun dit land gegeven, dat Gij hun va-
deren gezworen hadt hun te zullen geven, een land vloeiende van
23 melk en honig; Zij zijn er ook ingekomen en hebben het erfelijk
bezeten, maar hebben Uwer stem niet gehoorzaamd, en in Uw
wet niet gewandeld; zij hebben niets gedaan van alles, wat Gij
hun geboden hadt te doen; dies hebt Gij hun al dit kwaad doen
24 bejegenen. Zie, de wallen! zij zijn gekomen aan de stad, om
die in te nemen, en de stad is gegeven in de hand der Chaldeen,
die tegen haar strijden; vanwege het zwaard en den honger en de
pestilentie; en wat Gij gesproken hebt, is geschied, en zie, Gij ziet
25 *het.* Evenwel hebt Gij tot mij gezegd, Heere HEERE! koop u
dat veld voor geld, en doe *het* getuigen betuigen; daar de stad in
26 der Chaldeen hand gegeven is. Toen geschiedde des HEEREN
27 woord tot Jeremia, zeggende: Zie, Ik ben de HEERE, de God
28 van alle vlees; zou Mij enig ding te wonderlijk zijn? Daarom zegt
de HEERE alzo: Zie, Ik geef deze stad in de hand der Chaldeen,
en in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, en hij zal
29 ze innemen. En de Chaldeen, die tegen deze stad strijden, zullen
er inkomen, en deze stad met vuur aansteken, en zullen ze ver-
branden, met de huizen, op welker daken zij aan Baal gerookt, en
anderen goden drankofferen geofferd hebben, om Mij te vertoor-
30 nen. Want de kinderen Israels en de kinderen van Juda hebben
van hun jeugd aan alleenlijk gedaan, dat kwaad was in Mijn ogen;
want de kinderen Israels hebben Mij door het werk hunner handen
31 alleenlijk vertoornd, spreekt de HEERE. Want tot Mijn toorn en
tot Mijn grimmigheid is Mij deze stad geweest, van den dag af,
dat zij haar gebouwd hebben, tot op dezen dag toe; opdat Ik haar
32 van Mijn aangezicht wegdeed; Om al de boosheid der kinderen
Israels en der kinderen van Juda, die zij gedaan hebben om Mij
te vertoornen, zij, hun koningen, hun vorsten, hun priesteren, en
hun profeten, en de mannen van Juda, en de inwoners van Jeruza-
33 lem; Die Mij den nek hebben toegekeerd en niet het aangezicht;
hoewel Ik hen leerde, vroeg op zijnde en lerende, evenwel hoorden
34 zij niet, om tucht aan te nemen; Maar zij hebben hun verfoeise-
len gesteld in het huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, om dat

te verontreinigen. En zij hebben de hoogten van Baal gebouwd, 35
die in het dal des zoons van Hinnom zijn, om hun zonen en hun
dochteren den Molech door *het vuur* te laten gaan; hetwelk Ik hun
niet heb geboden, noch in Mijn hart is opgekomen, dat zij dezen
gruwel zouden doen; opdat zij Juda mochten doen zondigen. En 36
nu, daarom zegt de HEERE, de God Israels, alzo van deze stad,
waar gij van zegt: Zij is gegeven in de hand des konings van Ba-
bel, door het zwaard, en door den honger, en door de pestilentie;
Ziet, Ik zal hen vergaderen uit al de landen, waarhenen Ik hen zal 37
verdreven hebben in Mijn toorn, en in Mijn grimmigheid, en in
grote verbolgenheid; en Ik zal hen tot deze plaats wederbrengen,
en zal hen zeker doen wonen. Ja, zij zullen Mij tot een volk zijn, 38
en Ik zal hun tot een God zijn. En Ik zal hun enerlei hart en 39
enerlei weg geven, om Mij te vrezen al de dagen, hun ten goede,
mitsgaders hun kinderen na hen. En Ik zal een eeuwig verbond 40
met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik
hun weldoe; en Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, dat zij niet
van Mij afwijken. En Ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun 41
weldoe; en Ik zal hen getrouwelijk in dat land planten, met Mijn
ganse hart en met Mijn ganse ziel. Want zo zegt de HEERE: 42
Gelijk als Ik over dit volk gebracht heb al dit grote kwaad, alzo
zal Ik over hen brengen al het goede, dat Ik over hen spreke. En 43
er zullen velden gekocht worden in dit land, waarvan gij zegt: Het
is woest, dat er geen mens noch beest in is; het is in der Chaldeen
hand gegeven. Velden zal men voor geld kopen, en de brieven 44
onderschrijven, en verzegelen, en getuigen doen betuigen, in het
land van Benjamin, en in de plaatsen rondom Jeruzalem, en in
de steden van Juda, en in de steden van het gebergte, en in de
steden der laagte, en in de steden van het zuiden; want Ik zal hun
gevangenis wenden, spreekt de HEERE.

Voorts geschiedde des HEEREN woord ten tweeden male tot **33**
Jeremia, als hij nog in het voorhof der bewaring was opgesloten,
zeggende: Zo zegt de HEERE, Die het doet, de HEERE, Die dat 2
formeert, opdat Hij het bevestige, HEERE is Zijn Naam; Roep 3
tot Mij, en Ik zal u antwoorden, en Ik zal u bekend maken grote en
vaste dingen, die gij niet weet. Want zo zegt de HEERE, de God 4
Israels, van de huizen dezer stad, en van de huizen der koningen
van Juda, die door de wallen en door het zwaard zijn afgebroken:

5 Er zijn er *wel* ingekomen, om te strijden tegen de Chaldeen, maar
het is om die te vullen met dode lichamen van mensen, die Ik
verslagen heb in Mijn toorn en in Mijn grimmigheid; en omdat
Ik Mijn aangezicht van deze stad verborgen heb, om al hunlieder
6 boosheid. Zie, Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen
rijzen, en zal henlieden genezen, en zal hun openbaren overvloed
7 van vrede en waarheid. En Ik zal de gevangenis van Juda en de
gevangenis van Israel wenden, en zal ze bouwen als in het eerste.
8 En Ik zal hen reinigen van al hun ongerechtigheid, *met* dewelke zij
tegen Mij gezondigd hebben; en Ik zal vergeven al hun ongerech-
tigheden, *met* dewelke zij tegen Mij gezondigd en *met* dewelke zij
9 tegen Mij overtreden hebben. En het zal Mij zijn tot een vrolij-
ken naam, tot een roem, en tot een sieraad bij alle heidenen der
aarde; die al het goede zullen horen, dat Ik hun doe; en zij zullen
vrezen en beroerd zijn over al het goede, en over al den vrede, dien
10 Ik hun beschikke. Alzo zegt de HEERE: In deze plaats (waarvan
gij zegt: Zij is woest, dat er geen mens en geen beest in is), in de
steden van Juda, en op de straten van Jeruzalem, die *zo* verwoest
zijn, dat er geen mens, en geen inwoner, en geen beest in is, zal
11 wederom gehoord worden, De stem der vrolijkheid en de stem der
blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem
dergenen, die zeggen: Looft den HEERE der heirscharen, want de
HEERE is goed, want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid! *de
stem* dergenen, die lof aanbrengen ten huize des HEEREN; want
Ik zal de gevangenis des lands wenden, als in het eerste, zegt de
12 HEERE. Zo zegt de HEERE der heirscharen: In deze plaats, die
zo woest is, dat er geen mens, zelfs tot het vee toe, in is, mits-
gaders in al derzelver steden, zullen wederom woningen zijn van
13 herderen, die de kudden doen legeren. In de steden van het ge-
bergte, in de steden der laagte, en in de steden van het zuiden, en
in het land van Benjamin, en in de plaatsen rondom Jeruzalem,
en in de steden van Juda, zullen de kudden wederom onder de
14 handen des tellers doorgaan, zegt de HEERE. Ziet, de dagen ko-
men, spreekt de HEERE, dat Ik het goede woord verwekken zal,
dat Ik tot het huis van Israel en over het huis van Juda gesproken
15 heb. In die dagen, en te dier tijd zal Ik David een SPRUIT der
gerechtigheid doen uitspruiten; en Hij zal recht en gerechtigheid
16 doen op aarde. In die dagen zal Juda verlost worden, en Jeru-

zalem zeker wonen; en deze is, die haar roepen zal: De HEERE,
onze GERECHTIGHEID. Want zo zegt de HEERE: Aan David 17
zal niet worden afgesneden een Man, Die op den troon van het
huis Israels zitte. Ook zal den Levietischen priesteren, van voor 18
Mijn aangezicht, niet worden afgesneden een Man, Die brandoffer
offere, en spijsoffer aansteke, en slachtoffer bereide al de dagen.
En des HEEREN woord geschiedde tot Jeremia, zeggende: Alzo 19, 20
zegt de HEERE: Indien gijlieden Mijn verbond van den dag; en
Mijn verbond van den nacht kondt vernietigen, zodat dag en nacht
niet zijn op hun tijd; Zo zal ook vernietigd kunnen worden Mijn 21
verbond met Mijn knecht David, dat hij geen zoon hebbe, die op
zijn troon regere, en met de Levieten, de priesteren, Mijn diena-
ren. Gelijk het heir des hemels niet geteld, en het zand der zee 22
niet gemeten kan worden, alzo zal Ik vermenigvuldigen het zaad
van Mijn knecht David, en de Levieten, die Mij dienen. Voorts 23
geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende: Hebt gij 24
niet gezien, wat dit volk spreekt, zeggende: De twee geslachten,
die de HEERE verkoren had, die heeft Hij nu verworpen? Ja,
zij versmaden Mijn volk, zodat het geen volk meer is voor hun
aangezicht. Zo zegt de HEERE: Indien Mijn verbond niet is van 25
dag en nacht; *indien* Ik de ordeningen des hemels en der aarde
niet gesteld heb; Zo zal Ik ook het zaad van Jakob en van Mijn 26
knecht David verwerpen, dat Ik van zijn zaad niet neme, die daar
heerse over het zaad van Abraham, Izak en Jakob; want Ik zal
hun gevangenis wenden en Mij hunner ontfermen.

Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE (als **34**
Nebukadnezar, koning van Babel, en zijn ganse heir, en alle ko-
ninkrijken der aarde, die *onder* de heerschappij zijner hand waren,
en al de volken tegen Jeruzalem streden, en tegen al haar steden),
zeggende: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ga henen en 2
spreek tot Zedekia, den koning van Juda, en zeg tot hem: Zo zegt
de HEERE: Zie, Ik geef deze stad in de hand des konings van
Babel, en hij zal ze met vuur verbranden. En gij zult van zijn 3
hand niet ontkomen, maar zekerlijk gegrepen, en in zijn hand ge-
geven worden; en uw ogen zullen de ogen des konings van Babel
zien, en zijn mond zal tot uw mond spreken, en gij zult te Babel
komen. Maar hoor des HEEREN woord, o Zedekia, koning van 4
Juda! zo zegt de HEERE van u: Gij zult door het zwaard niet

5 sterven. Gij zult sterven in vrede, en naar de brandingen van uw
vaderen, de vorige koningen, die voor u geweest zijn, alzo zullen
zij over u branden, en u beklagen, *zeggende*: Och heer! want Ik
6 heb het woord gesproken, spreekt de HEERE. En de profeet Je-
remia sprak al deze woorden tot Zedekia, den koning van Juda,
7 te Jeruzalem. Als het heir des konings van Babel streed tegen
Jeruzalem, en tegen al de overgeblevene steden van Juda, tegen
Lachis en tegen Azeka; want deze, *zijnde* vaste steden, waren
8 overgebleven onder de steden van Juda. Het woord, dat tot Je-
remia geschied is van den HEERE, nadat de koning Zedekia een
verbond gemaakt had met het ganse volk, dat te Jeruzalem was,
9 om vrijheid voor hen uit te roepen. Dat een iegelijk zijn knecht,
en een iegelijk zijn maagd, zijnde een Hebreer of een Hebreinne,
zou laten vrijgaan; zodat niemand zich van hen, van een Jood,
10 zijn broeder, zou doen dienen. Nu hoorden al de vorsten en al
het volk, die het verbond hadden ingegaan, dat zij, een iegelijk
zijn knecht, en een iegelijk zijn maagd zouden laten vrijgaan, zo-
dat zij zich niet meer van hen zouden doen dienen; zij hoorden
11 dan, en lieten hen gaan; Maar zij keerden daarna wederom, en
deden de knechten en maagden wederkomen, die zij hadden la-
ten vrijgaan, en zij brachten hen ten onder tot knechten en tot
12 maagden. Daarom geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia,
13 van den HEERE, zeggende: Zo zegt de HEERE, de God Israels:
Ik heb een verbond gemaakt met uw vaderen, ten dage, als Ik
14 hen uit Egypteland, uit het diensthuis uitvoerde, zeggende: Ten
einde van zeven jaren zult gij laten gaan, een iegelijk zijn broeder,
een Hebreer, die u zal verkocht zijn, en u zes jaren gediend heeft;
gij zult hem dan van u laten vrijgaan; maar uw vaders hoorden
15 niet naar Mij, en neigden hun oor niet. Gijlieden nu waart heden
wedergekeerd, en hadt gedaan, dat recht is in Mijn ogen, vrijheid
uitroepende, een iegelijk voor zijn naaste; en gij hadt een verbond
gemaakt voor Mijn aangezicht, in het huis, dat naar Mijn Naam
16 genoemd is. Maar gij zijt weder omgekeerd, en hebt Mijn Naam
ontheiligd, en doen wederkomen, een iegelijk zijn knecht, en een
iegelijk zijn maagd, die gij hadt laten vrijgaan naar hun lust; en
gij hebt hen ten ondergebracht, om ulieden te wezen tot knech-
17 ten en tot maagden. Daarom zegt de HEERE alzo: Gijlieden
hebt naar Mij niet gehoord, om vrijheid uit te roepen, een iegelijk

voor zijn broeder, en een iegelijk voor zijn naaste; ziet, zo roep Ik
uit tegen ulieden, spreekt de HEERE, een vrijheid ten zwaarde,
ter pestilentie, en ten honger, en zal u overgeven ter beroering
allen koninkrijken der aarde. En Ik zal de mannen overgeven, 18
die Mijn verbond hebben overtreden, die niet bevestigd hebben
de woorden des verbonds, dat zij voor Mijn aangezicht gemaakt
hadden, *met* het kalf, dat zij in tweeen hadden gehouwen, en wa-
ren tussen zijn stukken doorgegaan: De vorsten van Juda, en de 19
vorsten van Jeruzalem, de kamerlingen, en de priesteren, en al
het volk des lands, die door de stukken des kalfs zijn doorgegaan.
Ja, Ik zal hen overgeven in de hand hunner vijanden, en in de 20
hand dergenen, die hun ziel zoeken; en hun dode lichamen zullen
het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze zijn.
Zelfs Zedekia, den koning van Juda, en zijn vorsten, zal Ik over- 21
geven in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die
hun ziel zoeken, te weten, in de hand van het heir des konings van
Babel, die van ulieden *nu* zijn opgetogen. Ziet, Ik zal bevel ge- 22
ven, spreekt de HEERE, en zal hen weder tot deze stad brengen,
en zij zullen tegen haar strijden, en zullen ze innemen, en zullen
ze met vuur verbranden; en Ik zal de steden van Juda stellen *tot*
een verwoesting, dat er niemand in wone.

Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, in **35**
de dagen van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda,
zeggende: Ga henen tot der Rechabieten huis, en spreek met 2
hen, en breng hen in des HEEREN huis, in een der kameren, en
geef hun wijn te drinken. Toen nam ik Jaazanja, den zoon van 3
Jeremia, den zoon van Habazzinja, mitsgaders zijn broederen, en
al zijn zonen, en het ganse huis der Rechabieten; En bracht hen 4
in des HEEREN huis, in de kamer der zonen van Hanan, den zoon
van Jigdalia, den man Gods; welke is bij de kamer der oversten,
die daar is boven de kamer van Maaseja, den zoon van Sallum,
den dorpelbewaarder. En ik zette den kinderen van het huis der 5
Rechabieten koppen vol wijn en bekers voor; en ik zeide tot hen:
Drinkt wijn. Maar zij zeiden: Wij zullen geen wijn drinken; want 6
Jonadab, de zoon van Rechab, onze vader, heeft ons geboden,
zeggende: Gijlieden zult geen wijn drinken, gij, noch uw kinderen,
tot in eeuwigheid. Ook zult gijlieden geen huis bouwen, noch 7
zaad zaaien, noch wijngaard planten, noch hebben; maar gij zult

in tenten wonen al uw dagen; opdat gij veel dagen leeft in het land,
8 alwaar gij als vreemdeling verkeert. Zo hebben wij der stemme
van Jonadab, den zoon van Rechab, onzen vader, gehoorzaamd
in alles, wat hij ons geboden heeft; zodat wij geen wijn drinken
al onze dagen, wij, onze vrouwen, onze zonen, en onze dochteren;
9 En dat wij geen huizen bouwen tot onze woning; ook hebben wij
10 geen wijngaard, noch veld, noch zaad; En wij hebben in tenten
gewoond; alzo hebben wij gehoord en gedaan naar alles, wat ons
11 onze vader Jonadab geboden heeft. Maar het is geschied, als
Nebukadrezar, de koning van Babel, naar dit land optoog, dat
wij zeiden: Komt, en laat ons naar Jeruzalem trekken vanwege
het heir der Chaldeen, en vanwege het heir der Syriers; alzo zijn
12 wij te Jeruzalem gebleven. Toen geschiedde des HEEREN woord
13 tot Jeremia, zeggende: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de
God Israels: Ga henen en zeg tot de mannen van Juda en tot de
inwoners van Jeruzalem: Zult gijlieden geen tucht aannemen, dat
14 gij hoort naar Mijn woorden? spreekt de HEERE. De woorden
van Jonadab, den zoon van Rechab, die hij zijn kinderen geboden
heeft, dat zij geen wijn zouden drinken, zijn bevestigd; want zij
hebben geen gedronken tot op dezen dag, maar het gebod huns
vaders gehoord; en Ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde
15 en sprekende, maar gij hebt naar Mij niet gehoord. En Ik heb
tot u gezonden al Mijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde
en zendende, om te zeggen: Bekeert u toch, een iegelijk van zijn
bozen weg, en maakt uw handelingen goed, en wandelt andere
goden niet na, om hen te dienen, zo zult gij in het land blijven,
dat Ik u en uw vaderen gegeven heb; maar gij hebt uw oor niet
16 geneigd, en naar Mij niet gehoord. Dewijl *dan* de kinderen van
Jonadab, den zoon van Rechab, het gebod huns vaders, dat hij
hun geboden heeft, bevestigd hebben, maar dit volk naar Mij niet
17 hoort; Daarom alzo zegt de HEERE, de God der heirscharen,
de God Israels: Ziet, Ik zal over Juda en over alle inwoners van
Jeruzalem brengen al het kwaad, dat Ik tegen hen gesproken heb;
omdat Ik tot hen gesproken heb, maar zij niet gehoord hebben, en
18 Ik tot hen geroepen heb, maar zij niet hebben geantwoord. Tot
het huis nu der Rechabieten zeide Jeremia: Zo zegt de HEERE der
heirscharen, de God Israels: Omdat gijlieden het gebod van uw
vader Jonadab zijt gehoorzaam geweest, en hebt al zijn geboden

bewaard, en gedaan naar alles, wat hij ulieden geboden heeft;
Daarom alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Er 19
zal Jonadab, den zoon van Rechab, niet worden afgesneden een
man, die voor Mijn aangezicht sta, al de dagen.

Het gebeurde ook in het vierde jaar van Jojakim, den zoon **36**
van Josia, den koning van Juda, *dat* dit woord tot Jeremia ge-
schiedde van den HEERE, zeggende: Neem u een rol des boeks, 2
en schrijf daarop al de woorden, die Ik tot u gesproken heb, over
Israel, en over Juda, en over al de volken, van den dag aan, *dat*
Ik tot u gesproken heb, van de dagen van Josia aan, tot op de-
zen dag. Misschien zullen die van het huis van Juda horen al 3
het kwaad, dat Ik hun gedenk te doen; opdat zij zich bekeren,
een iegelijk van zijn bozen weg, en Ik hun ongerechtigheid en hun
zonde vergeve. Toen riep Jeremia Baruch, den zoon van Nerija; 4
en Baruch schreef uit den mond van Jeremia alle woorden des
HEEREN, die Hij tot hem gesproken had, op een rol des boeks.
En Jeremia gebood Baruch, zeggende: Ik ben opgehouden, ik zal 5
in des HEEREN huis niet kunnen gaan. Zo ga gij henen, en lees 6
in de rol, *in* dewelke gij uit mijn mond geschreven hebt, de woor-
den des HEEREN, voor de oren des volks, in des HEEREN huis,
op den vastendag; en gij zult ze ook lezen voor de oren van gans
Juda, die uit hun steden komen. Misschien zal hunlieder sme- 7
king voor des HEEREN aangezicht nedervallen, en zij zullen zich
bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg; want groot is de toorn
en de grimmigheid, die de HEERE tegen dit volk heeft uitgespro-
ken. En Baruch, de zoon van Nerija, deed naar alles, wat hem 8
de profeet Jeremia geboden had, lezende in dat boek de woorden
des HEEREN, *in* het huis des HEEREN. Want het geschiedde 9
in het vijfde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning
van Juda, in de negende maand, *dat* zij een vasten voor des HEE-
REN aangezicht uitriepen, allen volke te Jeruzalem, mitsgaders
allen volke, die uit de steden van Juda te Jeruzalem kwamen. Zo 10
las Baruch in dat boek de woorden van Jeremia *in* des HEEREN
huis, in de kamer van Gemarja, den zoon van Safan, den schrijver,
in het bovenste voorhof, *aan* de deur der nieuwe poort van het
huis des HEEREN, voor de oren des gansen volks. Als nu Mi- 11
chaja, de zoon van Gemarja, den zoon van Safan, al de woorden
des HEEREN uit dat boek gehoord had; Zo ging hij af ten huize 12

des konings in de kamer des schrijvers; en ziet, aldaar zaten al de
vorsten: Elisama, de schrijver, en Delaja, de zoon van Semaja, en
Elnathan, de zoon van Achbor, en Gemarja, de zoon van Safan,
13 en Zedekia, de zoon van Hananja, en al de vorsten. En Michaja
maakte hun bekend al de woorden, die hij gehoord had, als Ba-
14 ruch uit dat boek las voor de oren des volks. Toen zonden al de
vorsten Jehudi, den zoon van Nethanja, den zoon van Selemja,
den zoon van Cuschi, tot Baruch, om te zeggen: De rol, waarin
gij voor de oren des volks gelezen hebt, neem die in uw hand, en
kom. Alzo nam Baruch, de zoon van Nerija, de rol in zijn hand, en
15 kwam tot hen. En zij zeiden tot hem: Zit toch neder, en lees ze
16 voor onze oren; en Baruch las voor hun oren. En het geschiedde,
als zij al de woorden hoorden, *dat* zij verschrikten, de een tegen
den ander; en zij zeiden tot Baruch: Voorzeker zullen wij al deze
17 woorden den koning bekend maken. En zij vraagden Baruch,
zeggende: Verklaar ons toch, hoe hebt gij al deze woorden uit zijn
18 mond geschreven? En Baruch zeide tot hen: Uit zijn mond las
hij tot mij al deze woorden, en ik schreef ze met inkt in dit boek.
19 Toen zeiden de vorsten tot Baruch: Ga henen, verberg u, gij en
20 Jeremia; en niemand wete, waar gijlieden zijt. Zij dan gingen in
tot den koning in het voorhof; maar de rol leiden zij weg in de ka-
mer van Elisama, den schrijver; en zij verklaarden al die woorden
21 voor de oren des konings. Toen zond de koning Jehudi, om de rol
te halen; en hij haalde ze uit de kamer van Elisama, den schrijver;
en Jehudi las ze voor de oren des konings, en voor de oren van al
22 de vorsten, die omtrent den koning stonden. (De koning nu zat
in het winterhuis in de negende maand; en er was *een vuur* voor
23 zijn aangezicht op den haard aangestoken.) En het geschiedde,
als Jehudi drie stukken, of vier gelezen had, versneed hij ze met
een schrijfmes, en wierp ze in het vuur, dat op den haard was,
totdat de ganse rol verteerd was in het vuur, dat op den haard
24 was. En zij verschrikten niet, en scheurden hun klederen niet,
de koning noch al zijn knechten, die al deze woorden gehoord
25 hadden. Hoewel ook Elnathan, en Delaja, en Gemarja bij den
koning daarvoor spraken, dat hij de rol niet zou verbranden; doch
26 hij hoorde niet naar hen. Daartoe gebood de koning aan Jerah-
meel, den zoon van Hammelech, en Zeraja, den zoon van Azriel,
en Selemja, den zoon van Abdeel, om den schrijver Baruch en

den profeet Jeremia te vangen. Maar de HEERE had hen verbor-
gen. Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, nadat 27
de koning de rol en de woorden, die Baruch geschreven had uit
den mond van Jeremia, verbrand had, zeggende: Neem u weder 28
een andere rol, en schrijf daarop al de eerste woorden, die geweest
zijn op de eerste rol, die Jojakim, de koning van Juda, verbrand
heeft. En tot Jojakim, den koning van Juda, zult gij zeggen: Zo 29
zegt de HEERE: Gij hebt deze rol verbrand, zeggende: Waarom
hebt gij daarop geschreven, zeggende: De koning van Babel zal
zekerlijk komen, en dit land verderven, en maken, dat mens en
beest daarin ophouden? Daarom zegt de HEERE alzo van Jo- 30
jakim, den koning van Juda: Hij zal geen hebben, die op Davids
troon zitte; en zijn dood lichaam zal weggeworpen zijn, des daags
in de hitte, en des nachts in de vorst. En Ik zal over hem, en 31
over zijn zaad, en over zijn knechten hunlieder ongerechtigheid
bezoeken; en Ik zal over hen, en over de inwoners van Jeruzalem,
en over de mannen van Juda, al het kwaad brengen, dat Ik tot
hen gesproken heb; maar zij hebben niet gehoord. Jeremia dan 32
nam een andere rol, en gaf ze aan den schrijver Baruch, den zoon
van Nerija; die schreef daarop, uit den mond van Jeremia, al de
woorden des boeks, dat Jojakim, de koning van Juda, met vuur
verbrand had; en tot dezelve werden nog veel dergelijke woorden
toegedaan.

En Zedekia, zoon van Josia, regeerde, koning zijnde, in plaats **37**
van Chonja, Jojakims zoon, welken *Zedekia* Nebukadrezar, de ko-
ning van Babel, koning gemaakt had in het land van Juda. Maar 2
hij hoorde niet, hij, noch zijn knechten, noch het volk des lands,
naar de woorden des HEEREN, die Hij sprak door den dienst van
den profeet Jeremia. Nochtans zond de koning Zedekia Juchal, 3
den zoon van Selemja, en Sefanja, den zoon van Maaseja, den
priester, tot den profeet Jeremia, om te zeggen: Bid toch voor
ons tot den HEERE, onzen God! (Want Jeremia was *nog* in- 4
gaande en uitgaande in het midden des volks, en zij hadden hem
nog in het gevangenhuis niet gesteld. En Farao's heir was uit 5
Egypte uitgetogen; en de Chaldeen, die Jeruzalem belegerden, als
zij het gerucht van hen gehoord hadden, zo waren zij van Jeruza-
lem opgetogen). Toen geschiedde des HEEREN woord tot den 6
profeet Jeremia, zeggende: Zo zegt de HEERE, de God Israels: 7

Zo zult gijlieden zeggen tot den koning van Juda, die u tot Mij
gezonden heeft, om Mij te vragen: Ziet, Farao's heir, dat u ter
8 hulpe uitgetogen is, zal wederkeren in zijn land, *in* Egypte; En
de Chaldeen zullen wederkeren, en tegen deze stad strijden; en zij
9 zullen ze innemen, en zullen ze met vuur verbranden. Zo zegt
de HEERE: Bedriegt uw zielen niet, zeggende: De Chaldeen zul-
len zekerlijk van ons wegtrekken; want zij zullen niet wegtrekken.
10 Want al sloegt gijlieden het ganse heir der Chaldeen, die tegen
u strijden, en er bleven van hen *enige* verwonde mannen over,
zo zouden zich die, een iegelijk in zijn tent, opmaken, en deze
11 stad met vuur verbranden. Voorts geschiedde het, als het heir
der Chaldeen van Jeruzalem was opgetogen, vanwege Farao's heir;
12 Dat Jeremia uit Jeruzalem uitging, om te gaan *in* het land van
Benjamin, om van daar te scheiden door het midden des volks.
13 Als hij in de poort van Benjamin was, zo was daar de wachtmees-
ter, wiens naam was Jerija, de zoon van Selemja, den zoon van
Hananja; die greep den profeet Jeremia, zeggende: Gij wilt tot de
14 Chaldeen vallen! En Jeremia zeide: Het is vals, ik wil niet tot
de Chaldeen vallen. Doch hij hoorde niet naar hem; maar Jerija
15 greep Jeremia aan, en bracht hem tot de vorsten. En de vorsten
werden zeer toornig op Jeremia en sloegen hem; en zij stelden
hem in het gevangenhuis, ten huize van Jonathan, den schrijver;
16 want zij hadden dat tot een gevangenhuis gemaakt. Als Jeremia
in de plaats des kuils, en in de kotjes gekomen was, en Jeremia
17 aldaar veel dagen gezeten had; Zo zond de koning Zedekia henen,
en liet hem halen; en de koning vraagde hem in zijn huis, in het
verborgene, en zeide: Is er ook een woord van den HEERE? En
Jeremia zeide: Er is; en hij zeide: Gij zult in de hand des konings
18 van Babel gegeven worden. Voorts zeide Jeremia tot den ko-
ning Zedekia: Wat heb ik tegen u, of tegen uw knechten, of tegen
dit volk gezondigd, dat gijlieden mij in het gevangenhuis gesteld
19 hebt? Waar zijn nu ulieder profeten, die u geprofeteerd hebben,
zeggende: De koning van Babel zal niet tegen ulieden, noch tegen
20 dit land komen. Nu dan, hoor toch, o mijn heer koning! laat toch
mijn smeking voor uw aangezicht nedervallen, en breng mij niet
weder *in* het huis van Jonathan, den schrijver, opdat ik aldaar
21 niet sterve. Toen gaf de koning Zedekia bevel; en zij bestelden
Jeremia in het voorhof der bewaring, en men gaf hem des daags

een bol broods uit de Bakkerstraat, totdat al het brood van de
stad op was. Alzo bleef Jeremia in het voorhof der bewaring.
Als Sefatja, de zoon van Matthan, en Gedalia, de zoon van 38
Pashur, en Juchal, de zoon van Selemja, en Pashur, de zoon van
Malchia, de woorden hoorden, die Jeremia tot al het volk sprak,
zeggende: Zo zegt de HEERE: Wie in deze stad blijft, zal door 2
het zwaard, door den honger of door de pestilentie sterven; maar
wie tot de Chaldeen uitgaat, die zal leven, want hij zal zijn ziel
tot een buit hebben, en zal leven. Zo zegt de HEERE: Deze 3
stad zal zekerlijk gegeven worden in de hand van het heir des ko-
nings van Babel, datzelve zal ze innemen; Zo zeiden de vorsten 4
tot den koning: Laat toch dezen man gedood worden; want aldus
maakt hij de handen der krijgslieden, die in deze stad zijn overge-
bleven, en de handen des gansen volks slap, alzulke woorden tot
hen sprekende; want deze man zoekt den vrede dezes volks niet,
maar het kwaad. En de koning Zedekia zeide: Ziet, hij is in uw 5
hand; want de koning zou geen ding tegen u vermogen. Toen 6
namen zij Jeremia en wierpen hem in den kuil van Malchia, den
zoon van Hammelech, die in het voorhof der bewaring was, en
zij lieten Jeremia af met zelen; in den kuil nu was geen water,
maar slijk; en Jeremia zonk in het slijk. Als nu Ebed-melech, 7
de Moorman, een der kamerlingen, die toen in des konings huis
was, hoorde, dat zij Jeremia in den kuil gedaan hadden (de koning
nu zat in de poort van Benjamin); Zo ging Ebed-melech uit het 8
huis des konings uit, en hij sprak tot den koning, zeggende: Mijn 9
heer koning! deze mannen hebben kwalijk gehandeld in alles, wat
zij gedaan hebben aan den profeet Jeremia, dien zij in den kuil
geworpen hebben; daar hij toch in zijn plaats zou gestorven zijn
vanwege den honger, dewijl geen brood meer in de stad is. Toen 10
gebood de koning den Moorman Ebed-melech, zeggende: Neem
van hier dertig mannen onder uw hand, en haal den profeet Je-
remia op uit den kuil, eer dat hij sterft. Alzo nam Ebed-melech 11
de mannen onder zijn hand, en ging in des konings huis tot onder
de schatkamer, en nam van daar enige oude verscheurde en oude
versleten lompen; en hij liet ze met zelen af tot Jeremia in den
kuil. En Ebed-melech, de Moorman, zeide tot Jeremia: Leg nu 12
deze oude verscheurde en versleten lompen onder de oksels uwer
armen, van onder aan de zelen. En Jeremia deed alzo. En zij 13

trokken Jeremia bij de zelen, en haalden hem op uit de kuil; en
14 Jeremia bleef in het voorhof der bewaring. Toen zond de koning
Zedekia henen, en liet den profeet Jeremia tot zich halen, in den
derden ingang, die aan des HEEREN huis was; en de koning zeide
tot Jeremia: Ik zal u een ding vragen, verheel geen ding voor mij.
15 En Jeremia zeide tot Zedekia: Als ik *het* u verklaren zal, zult gij
mij niet zekerlijk doden? En als ik u raad zal geven, gij zult *toch*
16 naar mij niet horen. Toen zwoer de koning Zedekia aan Jeremia
in het verborgene, zeggende: *Zo waarachtig als* de HEERE leeft,
Die ons deze ziel gemaakt heeft: Indien ik u zal doden, of indien
ik u zal overgeven in de hand dezer mannen, die uw ziel zoeken!
17 Jeremia dan zeide tot Zedekia: Zo zegt de HEERE, de God der
heirscharen, de God Israels: Indien gij gewilliglijk tot de vorsten
des koning van Babel zult uitgaan, zo zal uw ziel leven, en deze
stad zal niet verbrand worden met vuur; en gij zult leven, gij en
18 uw huis. Maar indien gij tot de vorsten des konings van Babel
niet zult uitgaan, zo zal deze stad gegeven worden in de hand
der Chaldeen, en zij zullen ze met vuur verbranden; ook zult gij
19 van hunlieder hand niet ontkomen. En de koning Zedekia zeide
tot Jeremia: Ik ben bevreesd voor de Joden, die tot de Chaldeen
gevallen zijn, dat zij mij misschien in derzelver hand overgeven,
20 en zij den spot met mij drijven. En Jeremia zeide: Zij zullen *u*
niet overgeven; wees toch gehoorzaam aan de stem des HEEREN,
naar dewelke ik tot u spreek; zo zal het u welgaan, en uw ziel zal
21 leven. Maar indien gij weigert uit te gaan, *zo* is dit het woord,
22 dat de HEERE mij heeft doen zien; Ziedaar, al de vrouwen, die
in het huis des konings van Juda zijn overgebleven, zullen uitge-
voerd worden tot de vorsten des konings van Babel; en dezelve
zullen zeggen: Uw vredegenoten hebben u aangehitst, en hebben
u overmocht; uw voeten zijn in den modder gezonken; zij zijn ach-
23 terwaarts gekeerd! Zij zullen dan al uw vrouwen en al uw zonen
tot de Chaldeen uitvoeren; ook zult gij zelf van hun hand niet
ontkomen; maar gij zult door de hand des konings van Babel ge-
24 grepen worden, en gij zult deze stad met vuur verbranden. Toen
zeide Zedekia tot Jeremia: Dat niemand wete van deze woorden,
25 zo zult gij niet sterven. En als de vorsten zullen horen, dat ik
met u gesproken heb, en tot u komen, en tot u zeggen: Verklaar
ons nu, wat hebt gij tot den koning gesproken? verheel het niet

voor ons, zo zullen wij u niet doden; en wat heeft de koning tot
u gesproken? Zo zult gij tot hen zeggen: Ik wierp mijn smeking 26
voor des konings aangezicht neder, dat hij mij niet zou weder la-
ten brengen in Jonathans huis, om aldaar te sterven. Als dan 27
al de vorsten tot Jeremia kwamen, en hem vraagden, verklaarde
hij hun, naar al deze woorden, die de koning geboden had; en zij
lieten van hem af, omdat de zaak niet was gehoord. En Jeremia 28
bleef in het voorhof der bewaring tot op den dag, dat Jeruzalem
werd ingenomen; en hij was er *nog*, als Jeruzalem was ingenomen.

In het negende jaar van Zedekia, koning van Juda, in de tien- **39**
de maand, kwam Nebukadrezar, de koning van Babel, en al zijn
heir, tegen Jeruzalem, en zij belegerden haar. In het elfde jaar 2
van Zedekia, in de vierde maand, op den negenden der maand,
werd de stad doorgebroken. En alle vorsten des konings van Ba- 3
bel togen henen in, en hielden bij de middelste poort; *namelijk*
Nergal-sarezer Samgar-nebu, Sarsechim Rab-saris, Nergal-sarezer
Rab-mag, en al de overige vorsten des konings van Babel. En het 4
geschiedde, als Zedekia, de koning van Juda, en al de krijgslieden
hen zagen, zo vloden zij, en togen bij nacht uit de stad, *door* den
weg van des konings hof, door de poort tussen de twee muren;
en hij toog uit *door* den weg des vlakken velds. Doch het heir 5
der Chaldeen jaagde hen achterna; en zij achterhaalden Zedekia
in de vlakke velden van Jericho, en vingen hem, en brachten hem
opwaarts tot Nebukadrezar, den koning van Babel, naar Ribla,
in het land van Hamath; die sprak oordelen tegen hem uit. En 6
de koning van Babel slachtte de zonen van Zedekia te Ribla voor
zijn ogen; ook slachtte de koning van Babel alle edelen van Juda.
En hij verblindde de ogen van Zedekia, en bond hem met twee 7
koperen ketenen, om hem naar Babel te voeren. En de Chald- 8
een verbrandden het huis des konings en de huizen des volks met
vuur; en zij braken de muren van Jeruzalem af. Het overige nu 9
des volks, die in de stad waren overgebleven, en de afvalligen,
die tot hem gevallen waren, met het overige des volks, die over-
gebleven waren, voerde Nebuzaradan, de overste der trawanten,
gevankelijk *naar* Babel. Maar van het volk, die arm waren, die 10
niet met al hadden, liet Nebuzaradan, de overste der trawanten,
enigen overig in het land van Juda; en hij gaf hun te dien dage
wijngaarden en akkers. Maar van Jeremia had Nebukadrezar, 11

de koning van Babel, bevel gegeven in de hand van Nebuzaradan,
12 den overste der trawanten, zeggende: Neem hem, en stel uw ogen
op hem, en doe hem niets kwaads; maar gelijk als hij tot u spre-
13 ken zal, doe alzo met hem. Zo zond Nebuzaradan, de overste der
trawanten, mitsgaders Nebuschazban Rab-saris en Nergal-sarezer
14 Rab-mag, en al de oversten des konings van Babel; Zij zonden
dan henen en namen Jeremia uit het voorhof der bewaring, en
gaven hem over aan Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van
Safan, dat hij hem henen uitbracht naar huis; alzo bleef hij in het
15 midden des volks. Het woord des HEEREN was ook tot Jere-
mia geschied, als hij in het voorhof der bewaring besloten was,
16 zeggende: Ga henen, en spreek tot Ebed-melech, den Moorman,
zeggende: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels:
Zie, Ik zal Mijn woorden brengen over deze stad, ten kwade en
niet ten goede; en zij zullen te dien dage voor uw aangezicht zijn.
17 Maar Ik zal u te dien dage redden, spreekt de HEERE; en gij
zult niet overgegeven worden in de hand der mannen, voor welker
18 aangezicht gij vreest. Want Ik zal u zekerlijk bevrijden, en gij
zult door het zwaard niet vallen; maar gij zult uw ziel tot een buit
hebben, omdat gij op Mij vertrouwd hebt, spreekt de HEERE.

40 Het woord, dat van den HEERE geschied is tot Jeremia, nadat
Nebuzaradan, de overste der trawanten, hem had laten gaan van
Rama; als hij hem had laten halen, daar hij met ketenen gebonden
was in het midden aller gevangenen van Jeruzalem en Juda, die
2 naar Babel gevankelijk werden weggevoerd. Want de overste der
trawanten liet Jeremia halen, en zeide tot hem: De HEERE, uw
3 God, heeft dit kwaad over deze plaats gesproken. En de HEERE
heeft het doen komen, en gedaan, gelijk als Hij gesproken had;
want gijlieden hebt gezondigd tegen den HEERE, en Zijner stem
4 niet gehoorzaamd; daarom is ulieden deze zaak geschied. Nu
dan, zie, ik heb u heden losgemaakt van de ketenen, die aan uw
hand waren; indien het goed is in uw ogen met mij naar Babel
te komen, zo kom, en ik zal mijn oog op u stellen; maar indien
het kwaad is in uw ogen met mij naar Babel te komen, zo laat
het; zie, het ganse land is voor uw aangezicht, waarhenen het
5 goed en recht in uw ogen is te gaan, ga daar. En dewijl hij
nog niet zal wederkeren, zo keer gij tot Gedalia, den zoon van
Ahikam, den zoon van Safan, dien de koning van Babel over de

steden van Juda gesteld heeft; en woon bij hem in het midden des
volks; of overal, waar het in uw ogen recht is te gaan, ga er henen.
En de overste der trawanten gaf hem reiskost en een geschenk,
en liet hem gaan. Alzo kwam Jeremia tot Gedalia, den zoon 6
van Ahikam, te Mizpa; en hij woonde bij hem in het midden des
volks, die in het land waren overgelaten. Toen nu alle oversten 7
der heiren, die in het veld waren, zij en hun mannen, hoorden,
dat de koning van Babel Gedalia, den zoon van Ahikam, over het
land gesteld had, en dat hij aan hem bevolen had de mannen,
en de vrouwen, en de kinderkens, en van de armsten des lands,
van degenen, die niet naar Babel gevankelijk waren weggevoerd;
Zo kwamen zij tot Gedalia te Mizpa, namelijk, Ismael, de zoon 8
van Nethanja, en Johanan en Jonathan, de zonen van Kareah,
en Seraja, de zoon van Tanhumeth, en de zonen van Efai, den
Netofathiet, en Jezanja, de zoon eens Maachathiets, zij en hun
mannen. En Gedalia, de zoon van Ahikam, den zoon van Safan, 9
zwoer hun en hun mannen, zeggende: Vreest niet van de Chaldeen
te dienen; blijft in het land, en dient den koning van Babel, zo zal
het u welgaan. En ziet, ik woon te Mizpa, om te staan voor het 10
aangezicht der Chaldeen, die tot ons zullen komen; gijlieden dan
verzamelt wijn, en zomervruchten, en olie, en doet ze in uw vaten,
en woont in uw steden, die gij hebt ingenomen. Als ook al de 11
Joden, die in Moab, en onder de kinderen Ammons, en in Edom,
en die in al die landen waren, hoorden, dat de koning van Babel in
Juda een overblijfsel gelaten had; en dat hij Gedalia, den zoon van
Ahikam, den zoon van Safan, over hen gesteld had; Zo keerden al 12
de Joden weder uit al de plaatsen, waarhenen zij gedreven waren,
en kwamen in het land van Juda tot Gedalia te Mizpa; en zij
verzamelden zeer veel wijns en zomervruchten. Doch Johanan, 13
de zoon van Kareah, en alle oversten der heiren, die in het veld
waren, kwamen tot Gedalia te Mizpa; En zeiden tot hem: Weet 14
gij wel, dat Baalis, de koning der kinderen Ammons, Ismael, den
zoon van Nethanja, uitgezonden heeft, om u aan het leven te
slaan? Maar Gedalia, de zoon van Ahikam, geloofde hen niet.
Johanan nochtans, de zoon van Kareah, sprak tot Gedalia, in het 15
verborgene, te Mizpa, zeggende: Laat mij toch henengaan, en
Ismael, den zoon van Nethanja, slaan, en niemand zal het weten;
waarom zou hij u aan het leven slaan, en gans Juda, die tot u

vergaderd zijn, verstrooid worden, en het overblijfsel van Juda
16 verloren gaan? Maar Gedalia, de zoon van Ahikam, zeide tot
Johanan, den zoon van Kareah: Doe deze zaak niet, want gij
spreekt vals van Ismael.

41 Maar het geschiedde in de zevende maand, *dat* Ismael, de zoon
van Nethanja, den zoon van Elisama, van koninklijken zade, en
de oversten des konings, te weten tien mannen, met hem kwamen
tot Gedalia, den zoon van Ahikam, te Mizpa; en zij aten aldaar
2 brood te zamen, te Mizpa. En Ismael, de zoon van Nethanja,
maakte zich op, mitsgaders de tien mannen, die met hem waren,
en zij sloegen Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan,
met het zwaard; alzo doodde hij hem, dien de koning van Babel
3 over het land gesteld had. Ook sloeg Ismael al de Joden, die met
hem, *namelijk* met Gedalia, te Mizpa waren, en de Chaldeen, de
4 krijgslieden, die aldaar gevonden werden. Het geschiedde nu op
den tweeden dag, nadat hij Gedalia gedood had, en niemand *het*
5 wist; Zo kwamen er lieden van Sichem, van Silo, en van Samaria,
tachtig man, hebbende den baard afgeschoren, en de klederen
gescheurd, en zichzelven gesneden; en spijsoffer en wierook waren
6 in hun hand, om ten huize des HEEREN te brengen. En Ismael,
de zoon van Nethanja, ging uit van Mizpa hun tegemoet, al gaande
en wenende; en het geschiedde, als hij hen aantrof dat hij zeide:
7 Komt tot Gedalia, den zoon van Ahikam! Maar het geschiedde,
als zij in het midden der stad gekomen waren, dat Ismael, de
zoon van Nethanja, hen keelde, *en wierp hen* in het midden des
8 kuils, hij en de mannen, die met hem waren. Doch onder hen
werden tien mannen gevonden, die tot Ismael zeiden: Dood ons
niet, want wij hebben verborgen schatten in het veld, van tarwe,
en gerst, en olie, en honig. Zo liet hij af, en doodde ze niet in
9 het midden hunner broederen. De kuil nu, waarin Ismael al
de dode lichamen der mannen, die hij aan de zijde van Gedalia
geslagen had, henenwierp, is dezelfde, dien de koning Asa maakte
vanwege Baesa, den koning Israels; dezen vulde Ismael, de zoon
10 van Nethanja, met de verslagenen. En Ismael voerde het ganse
overblijfsel des volks, dat te Mizpa was, gevankelijk, *te weten* des
konings dochteren, en al het volk, die te Mizpa waren overgelaten,
die Nebuzaradan, de overste der trawanten, aan Gedalia, den zoon
van Ahikam, bevolen had; Ismael dan, den zoon van Nethanja,

voerde ze gevankelijk weg, en toog henen, om over te gaan tot de
kinderen Ammons. Toen nu Johanan, de zoon van Kareah, en al 11
de oversten der heiren, die met hem waren, al het kwaad hoorden,
dat Ismael, de zoon van Nethanja, gedaan had; Zo namen zij 12
al de mannen, en togen henen, om met Ismael, den zoon van
Nethanja, te strijden; en zij vonden hem aan het grote water, dat
bij Gibeon is. En het geschiedde, als al het volk, dat met Ismael 13
was, Johanan zag, den zoon van Kareah, en al de oversten der
heiren, die met hem waren, zo werden zij verblijd. En al het 14
volk, dat Ismael van Mizpa gevankelijk had weggevoerd, wendde
zich om; en zij keerden zich en gingen over tot Johanan, den
zoon van Kareah. Doch Ismael, de zoon van Nethanja, ontkwam 15
van Johanans aangezicht, met acht mannen, en hij toog tot de
kinderen Ammons. Toen nam Johanan, de zoon van Kareah, 16
mitsgaders al de oversten der heiren, die met hem waren, het
ganse overblijfsel des volks, dat hij wedergebracht had van Ismael,
den zoon van Nethanja, van Mizpa, (nadat hij Gedalia, den zoon
van Ahikam, geslagen had) *te weten* de mannen, die krijgslieden
waren, en de vrouwen, en kinderkens, en kamerlingen, die hij
van Gibeon had wedergebracht; En zij togen henen, en sloegen 17
zich neder te Geruth-chimham, dat bij Bethlehem is, om voort
te trekken, dat zij in Egypte kwamen. Voor het aangezicht der 18
Chaldeen; want zij vreesden voor hunlieder aangezicht, omdat
Ismael, de zoon van Nethanja, Gedalia, den zoon van Ahikam,
geslagen had, dien de koning van Babel over het land gesteld had.

Toen traden toe alle oversten der heiren, Johanan, de zoon van **42**
Kareah, en Jezanja, de zoon van Hosaja, en al het volk, van den
kleinste tot den grootste toe; En zij zeiden tot den profeet Jere- 2
mia: Laat toch onze smeking voor uw aangezicht nedervallen, en
bid voor ons tot den HEERE, uw God, voor dit ganse overblijfsel;
want wij zijn weinigen van velen overgelaten, gelijk als uw ogen
ons zien; Dat ons de HEERE, uw God, bekend make den weg, 3
dien wij zullen ingaan, en de zaak, die wij zullen doen. En de 4
profeet Jeremia zeide tot hen: Ik heb het gehoord; ziet, ik zal tot
den HEERE, uw God, bidden naar uw woorden; en het zal ge-
schieden, het ganse woord, dat de HEERE u zal antwoorden, zal
ik u bekend maken, ik zal u niet een woord onthouden. Toen zei- 5
den zij tot Jeremia: De HEERE zij tussen ons tot een waarachtig

en gewis Getuige: indien wij niet naar alle woord, *met* hetwelk u
6 de HEERE, uw God, tot ons zal zenden, alzo zullen doen! Hetzij
dan goed of kwaad, wij zullen der stem des HEEREN, onzes Gods,
tot Welken wij u zenden, gehoorzaam zijn; opdat het ons welga,
wanneer wij der stem des HEEREN, onzes Gods, zullen gehoor-
7 zaam zijn. En het gebeurde ten einde van tien dagen, dat des
8 HEEREN woord tot Jeremia geschiedde. Toen riep hij Johanan,
den zoon van Kareah, en alle oversten der heiren, die met hem
9 waren, en al het volk, van den kleinste af tot den grootste toe; En
hij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels, tot Welken
gij mij gezonden hebt, om uw smeking voor Zijn aangezicht neder
10 te werpen: Indien gijlieden in dit land zult blijven wonen, zo zal
Ik u bouwen en niet afbreken, en u planten en niet uitrukken; want
11 Ik heb berouw over het kwaad, dat Ik u aangedaan heb. Vreest
niet voor het aangezicht des konings van Babel, voor wiens aan-
gezicht gij vreest; vreest niet voor hem, spreekt de HEERE; want
Ik zal met u zijn, om u te behouden en u van zijn hand te redden.
12 En Ik zal ulieden barmhartigheid geven, dat hij zich uwer erbar-
13 me, en u weder in uw land brenge. Maar zo gijlieden zult zeggen:
Wij zullen in dit land niet blijven; opdat gij der stem des HEE-
14 REN, uws Gods, niet gehoorzaam zijt, Zeggende: Neen, maar wij
zullen gaan in Egypteland, alwaar wij geen krijg zullen zien, noch
het geluid der bazuin horen, noch naar brood hongeren, en daar
15 zullen wij blijven; Nu dan, daarom hoort des HEEREN woord,
gij overblijfsel van Juda! Zo zegt de HEERE der heirscharen, de
God Israels: Indien gij ganselijk uw aangezichten zult stellen om
in Egypte te gaan, en zult henen ingaan, om aldaar als vreemde-
16 lingen te verkeren; Zo zal het geschieden, dat het zwaard, waar
gij voor vreest, u aldaar in Egypteland zal achterhalen; en de
honger, waar gij voor zorgt, zal u aldaar *in* Egypte achter aan-
17 kleven, en gij zult aldaar sterven. Zo zullen al de mannen zijn,
die hun aangezichten stellen, om in Egypte te gaan, om aldaar
als vreemdelingen te verkeren; zij zullen sterven door het zwaard,
door den honger en door de pestilentie; en zij zullen niemand
hebben, die overblijve of ontkome van het kwaad, dat Ik over hen
18 zal brengen. Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God
Israels: Gelijk als Mijn toorn, en Mijn grimmigheid is uitgestort
over de inwoners van Jeruzalem, alzo zal Mijn grimmigheid over

ulieden uitgestort worden, als gij in Egypte zult gekomen zijn;
en gij zult wezen tot een vervloeking, en tot een ontzetting, en
tot een vloek, en tot smaadheid, en zult deze plaats niet meer
zien. De HEERE heeft tegen ulieden gesproken, gij overblijfsel 19
van Juda! Gaat niet in Egypte; weet zekerlijk, dat ik heden tegen
u betuigd heb. Gewisselijk, gij hebt uw zielen verleid; want gij 20
hebt mij tot den HEERE, uw God, gezonden, zeggende: Bid voor
ons tot den HEERE, onzen God, en naar alles, wat de HEERE,
onze God, zal zeggen, alzo maak het ons bekend, en wij zullen
het doen. Nu heb ik het u heden bekend gemaakt; maar gij hebt 21
niet gehoord naar de stem des HEEREN, uws Gods, noch naar
al hetgeen, *met* hetwelk Hij mij tot u gezonden heeft. Zo weet 22
nu zekerlijk, dat gij door het zwaard, door den honger en door de
pestilentie sterven zult, ter plaatse, waar het u gelust heeft henen
te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeren.

En het geschiedde, als Jeremia geeindigd had tot het ganse **43**
volk te spreken al de woorden des HEEREN, huns Gods, *met*
dewelke hem de HEERE, hun God, tot hen gezonden had, *te*
weten al die woorden, Zo sprak Azaria, de zoon van Hosaja, en 2
Johanan, de zoon van Kareah, en al de trotse mannen, zeggende
tot Jeremia: Gij spreekt leugen; de HEERE, onze God, heeft u
niet gezonden, om te zeggen: Gijlieden zult niet gaan in Egypte,
om aldaar als vreemdelingen te verkeren. Maar Baruch, de zoon 3
van Nerija, hitst u tegen ons op, opdat hij ons overgeve in de
hand der Chaldeen, dat zij ons doden en ons gevankelijk *naar*
Babel wegvoeren. Alzo gehoorzaamde Johanan, de zoon van 4
Kareah, en al de oversten der heiren, en al het volk, der stem
des HEEREN niet, om in het land van Juda te blijven. Maar 5
Johanan, de zoon van Kareah, en al de oversten der heiren namen
het ganse overblijfsel van Juda, die van al de heidenen, waar zij
waren henengedreven, wedergekeerd waren, om in het land van
Juda te wonen; De mannen, en de vrouwen, en de kinderkens, en 6
des konings dochteren, en alle ziel, die Nebuzaradan, de overste
der trawanten, bij Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van
Safan, gelaten had, ook den profeet Jeremia, en Baruch, den zoon
van Nerija; En zij togen in Egypteland, want zij waren der stem 7
des HEEREN niet gehoorzaam; en zij kwamen tot Tachpanhes.
Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia te Tachpanhes, 8

9 zeggende: Neem grote stenen in uw hand, en verberg ze in de klei
in den ticheloven, die bij de deur van Farao's huis te Tachpanhes
10 is, voor de ogen der Joodse mannen; En zeg tot hen: Zo zegt de
HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal henenzenden,
en Nebukadrezar, den koning van Babel, Mijn knecht, halen, en Ik
zal zijn troon zetten boven op deze stenen, die Ik verborgen heb;
11 en hij zal zijn schone tent daarover spannen. En hij zal komen en
Egypteland slaan: wie ten dood, ten dode; en wie ter gevangenis,
12 ter gevangenis; en wie ten zwaard, ten zwaarde. En Ik zal een
vuur aansteken in de huizen der goden van Egypte, en hij zal
ze verbranden, en gevankelijk wegvoeren; en hij zal Egypteland
aantrekken, gelijk als een herder zijn kleed aantrekt, en hij zal
13 van daar uittrekken in vrede. En hij zal de opgerichte beelden
van Beth-semes, hetwelk in Egypteland is, verbreken; en hij zal
de huizen der goden van Egypte met vuur verbranden.

44 Het woord, dat tot Jeremia geschiedde aan al de Joden, die in
Egypteland woonden, die te Migdol woonden, en te Tachpanhes,
2 en te Nof, en in het land Pathros, zeggende: Alzo zegt de HEE-
RE der heirscharen, de God Israels: Gij hebt gezien al het kwaad,
dat Ik gebracht heb over Jeruzalem en over alle steden van Juda;
en ziet, zij zijn een woestheid te deze dage, en niemand woont
3 daarin; Vanwege hun boosheid, die zij gedaan hebben, om Mij
te tergen, gaande om te roken *en* andere goden te dienen, die zij
4 niet kenden, zij, gij, noch uw vaders. En Ik heb tot u gezonden
al Mijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te
5 zeggen: Doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat. Maar
zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, om zich van hun
6 boosheid te bekeren, dat zij anderen goden niet roken. Daarom
is Mijn grimmigheid en Mijn toorn uitgestort, en heeft gebrand
in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; zodat zij
tot eenzaamheid *en* tot verwoesting geworden zijn, gelijk het is te
7 dezen dage. En nu, zo zegt de HEERE, de God der heirscharen,
de God Israels: Waarom doet gij *zulk* een groot kwaad tegen uw
zielen, opdat gij u den man en de vrouw, het kind en den zuige-
ling uit het midden van Juda uitroeit, opdat gij u geen overblijfsel
8 overlaat? Tergende Mij door de werken uwer handen, rokende
anderen goden in het land van Egypte, alwaar gij gekomen zijt,
om daar als vreemdeling te verkeren; opdat gij uzelven uitroeit,

en opdat gij wordt tot een vloek, en tot een smaadheid onder alle
volken der aarde? Hebt gij vergeten de boosheden uwer vaderen, 9
en de boosheden der koningen van Juda, en de boosheden hunner
vrouwen, en uw boosheden, en de boosheden uwer vrouwen, die
zij gedaan hebben in het land van Juda en in de straten van Je-
ruzalem? Zij zijn tot op dezen dag *nog* niet verbrijzeld *van hart*, 10
en zij hebben niet gevreesd, noch gewandeld in Mijn wet en in
Mijn inzettingen, die Ik voor ulieder aangezicht en voor het aan-
gezicht uwer vaderen gegeven heb. Daarom, zo zegt de HEERE 11
der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal Mijn aangezicht te-
gen ulieden stellen ten kwade, en om gans Juda uit te roeien. En 12
Ik zal het overblijfsel van Juda wegnemen, die hun aangezichten
gesteld hebben, om in Egypteland te gaan, om aldaar als vreem-
delingen te verkeren; en zij zullen allen in Egypteland verteerd
worden; door het zwaard zullen zij vallen, door den honger zullen
zij verteerd worden, van den kleinste tot den grootste toe; door
het zwaard en door den honger zullen zij sterven; en zij zullen
worden tot een vervloeking, tot een ontzetting en tot een vloek,
en tot een smaadheid. Want Ik zal bezoeking doen over degenen, 13
die in Egypteland wonen, gelijk als Ik bezoeking gedaan heb over
Jeruzalem, door het zwaard, door den honger en door de pestilen-
tie; Zodat het overblijfsel van Juda, die in Egypteland gekomen 14
zijn, om aldaar als vreemdelingen te verkeren, geen zal hebben,
die ontkome, of overblijve; te weten om weder te keren in het land
van Juda, waarnaar hun ziel verlangt weder te keren, om aldaar te
wonen; maar zij zullen er niet wederkeren, behalve die ontkomen
zullen. Toen antwoordden aan Jeremia al de mannen, die wis- 15
ten, dat hun vrouwen anderen goden rookten, en al de vrouwen,
die daar stonden, zijnde een grote hoop, mitsgaders al het volk,
die in Egypteland, in Pathros, woonde, zeggende: Aangaande 16
het woord, dat gij tot ons in des HEEREN Naam gesproken hebt,
wij zullen naar u niet horen. Maar wij zullen ganselijk doen 17
al hetgeen uit onzen mond is uitgegaan, rokende aan Melecheth
des hemels, en haar drankofferen offerende, gelijk als wij gedaan
hebben, wij en onze vaders, onze koningen en onze vorsten, in
de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; toen werden
wij met brood verzadigd, en waren vrolijk, en zagen geen kwaad.
Maar van toen af, dat wij opgehouden hebben aan Melecheth des 18

hemels te roken, en haar drankofferen te offeren, hebben wij van
alles gebrek gehad, en zijn door het zwaard en door den honger
19 verteerd. Ook wanneer wij aan Melecheth des hemels roken en
haar drankofferen offeren, maken wij haar gebeelde koeken, om
haar af te beelden, en offeren wij haar drankofferen, zonder onze
20 mannen? Toen sprak Jeremia tot al het volk, tot de mannen en
tot de vrouwen, en tot al het volk, die hem zulks geantwoord had-
21 den, zeggende: Het roken, dat gijlieden in de steden van Juda en
in de straten van Jeruzalem gerookt hebt, gij en uw vaderen, uw
koningen en uw vorsten, en het volk des lands, heeft de HEERE
22 daaraan niet gedacht, en is het *niet* in Zijn hart opgekomen? Zo-
dat het de HEERE niet meer kon verdragen, vanwege de boosheid
uwer handelingen, vanwege de gruwelen, die gij deedt; daarom is
uw land geworden tot een woestheid, en tot ontzetting, en tot
een vloek, dat er niemand in woont, gelijk het is te dezen dage;
23 Vanwege dat gij gerookt hebt, en dat gij tegen den HEERE gezon-
digd hebt, en des HEEREN stem niet gehoorzaam zijt geweest,
en in Zijn wet en in Zijn inzettingen, en in Zijn getuigenissen niet
hebt gewandeld; daarom is u dit kwaad wedervaren, gelijk het is
24 te dezen dage. Voorts zeide Jeremia tot al het volk, en tot al
de vrouwen: Hoort des HEEREN woord, gij gans Juda, die in
25 Egypteland zijt! Zo spreekt de HEERE der heirscharen, de God
Israels, zeggende: *Aangaande* u en uw vrouwen, zij hebben toch
met uw mond gesproken, en gij hebt het met uw handen vervuld,
zeggende: Wij zullen onze geloften, die wij beloofd hebben, ganse-
lijk houden, rokende aan Melecheth des hemels, en haar drankof-
feren offerende; *nu*, zij hebben uw geloften volkomenlijk bevestigd
26 en uw geloften volkomenlijk gehouden. Daarom hoort des HEE-
REN woord, gij gans Juda, die in Egypteland woont! Ziet, Ik
zweer bij Mijn groten Naam, zegt de HEERE, zo Mijn Naam met
den mond van enig man van Juda in gans Egypteland meer zal
genoemd worden, die zegge: *Zo waarachtig als* de Heere HEERE
27 leeft! Ziet, Ik zal over hen waken ten kwade en niet ten goede;
en alle mannen van Juda, die in Egypteland zijn, zullen door het
zwaard en door den honger verteerd worden, totdat zij ten einde
28 zijn. Maar die van het zwaard ontkomen, zullen uit Egypteland
wederkeren in het land van Juda, weinig in getal; en het ganse
overblijfsel van Juda, die in Egypteland gekomen zijn, om aldaar

als vreemdelingen te verkeren, zullen weten, wiens woord bestaan
zal, het Mijn of het hunne. En dit zal ulieden het teken zijn, 29
spreekt de HEERE, dat Ik in deze plaats over u bezoeking zal
doen; opdat gij weet, dat Mijn woorden zekerlijk over u bestaan
zullen ten kwade; Alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal Farao Hofra, 30
den koning van Egypte, geven in de hand zijner vijanden, en in
de hand dergenen, die zijn ziel zoeken, gelijk als Ik Zedekia, den
koning van Juda, gegeven heb in de hand van Nebukadrezar, den
koning van Babel, zijn vijand, en die zijn ziel zocht.

Het woord, dat de profeet Jeremia gesproken heeft tot Baruch, **45**
den zoon van Nerija, als hij die woorden uit den mond van Jeremia
in een boek schreef, in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van
Josia, den koning van Juda, zeggende: Alzo zegt de HEERE, de 2
God Israels, van u, o Baruch! Gij zegt: Wee nu mij, want de 3
HEERE heeft droefenis tot mijn smart gedaan; ik ben moede van
mijn zuchten, en vind geen rust! Zo zult gij tot hem zeggen: Zo 4
zegt de HEERE: Zie, dat Ik gebouwd heb, breek Ik af, en dat Ik
geplant heb, ruk Ik uit, zelfs dit ganse land. En zoudt gij u grote 5
dingen zoeken? Zoek ze niet; want zie, Ik breng een kwaad over
alle vlees, spreekt de HEERE; maar Ik zal u uw ziel tot een buit
geven, in alle plaatsen, waar gij zult henentrekken.

Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschied **46**
is tegen de heidenen. Tegen Egypte; tegen het heir van Farao 2
Necho, koning van Egypte, dat aan de rivier Frath, bij Karche-
mis was, dat Nebukadrezar, de koning van Babel, sloeg, in het
vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Ju-
da. Rust het schild en de rondas toe, en nadert tot den strijd! 3
Spant de paarden aan, en klimt op, gij ruiters! en stelt u met 4
helmen; veegt de spiesen, trekt de pantsiers aan! Waarom zie Ik, 5
dat zij versaagd *en* achterwaarts gedreven zijn? Zelfs hun helden
zijn verslagen, en nemen de vlucht, en zien niet om; er is schrik
van rondom, spreekt de HEERE. De snelle ontvliede niet, en de 6
held ontkome niet; tegen het noorden, aan den oever der rivier
Frath zijn zij gestruikeld en gevallen. Wie is deze, *die* optrekt als 7
een stroom, wiens wateren zich bewegen als de rivieren? Egypte 8
trekt op als een stroom, en *zijn* wateren bewegen zich als de rivie-
ren; en hij zegt: Ik zal optrekken, ik zal de aarde bedekken, ik zal
de stad, en die daarin wonen, verderven. Trekt op, gij paarden! 9

en raast, gij wagens! en laat de helden uittrekken: de Moren,
en de Puteers, die het schild handelen, en de Lydiers, die den
10 boog handelen *en* spannen. Maar deze dag is des HEEREN, des
HEEREN der heirscharen, een dag der wrake, dat Hij zich wreke
van Zijn wederpartijders, en het zwaard zal vreten, en verzadigd,
en dronken worden van hun bloed; want de Heere, HEERE der
heirscharen, heeft een slachtoffer in het land van het noorden, aan
11 de rivier Frath. Ga henen op naar Gilead, en haal balsem, gij
jonkvrouw, dochter van Egypte! Tevergeefs vermenigvuldigt gij
12 de medicijnen, er is geen heling voor u. De volken hebben uw
schande gehoord, en het land is vol van uw gekrijt; want zij hebben
zich gestoten, held tegen held, zij zijn beiden te zamen gevallen.
13 Het woord, dat de HEERE tot den profeet Jeremia sprak, van de
aankomst van Nebukadrezar, den koning van Babel, om Egypte-
14 land te slaan. Verkondigt in Egypte, en doet het horen te Migdol;
doet het ook horen te Nof en Tachpanhes; zegt: Stelt er u naar,
en maakt u gereed, want het zwaard heeft verteerd, wat rondom
15 u is. Waarom zijn uw sterken weggeveegd? Zij stonden niet,
16 omdat hen de HEERE voortdreef. Hij maakte der struikelenden
veel; ja, de een viel op den ander; zodat zij zeiden: Staat op en
laat ons wederkeren tot ons volk, en tot het land onzer geboorte,
17 vanwege het verdrukkende zwaard. Daar riepen zij: Farao, de
koning van Egypte, is *maar* een gedruis; hij heeft den gezetten
18 tijd laten voorbijgaan. *Zo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Ko-
ning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen; hij zal voorzeker,
als Thabor onder de bergen, en als Karmel bij de zee, aankomen!
19 Maak voor u gereedschap der gevankelijke wegvoering, gij inwone-
res, gij dochter van Egypte! want Nof zal ter verwoesting worden,
20 en zal verbrand worden, dat er niemand in wone. Egypte is een
zeer schone vaarze; de slachter komt, hij komt van het noorden.
21 Zelfs haar gehuurden in haar midden zijn als gemeste kalveren;
maar die hebben zich ook gewend, zij zijn te zamen gevlucht, zij
hebben niet gestaan; want de dag huns verderfs is over hen ge-
22 komen, de tijd hunner bezoeking. Haar stem zal gaan als van
een slang; want zij zullen met krijgsmacht daarhenen trekken, en
23 tot haar met bijlen komen, gelijk houthouwers. Zij hebben haar
woud afgehouwen, spreekt de HEERE, hoewel het niet is te on-
derzoeken; want zij zijn meerder dan de sprinkhanen, zodat men

hen niet tellen kan. De dochter van Egypte is beschaamd; zij is 24
gegeven in de hand des volks van het noorden. De HEERE der 25
heirscharen, de God Israels, zegt: Ziet, Ik zal bezoeking doen over
de menigte van No, en over Farao, en over Egypte, en over haar
goden, en over haar koningen, ja, over Farao, en over degenen, die
op hem vertrouwen. En Ik zal hen geven in de hand dergenen, 26
die hunlieder ziel zoeken, en in de hand van Nebukadrezar, den
koning van Babel, en in de hand zijner knechten. Maar daarna zal
zij bewoond worden als *in* de dagen van ouds, spreekt de HEERE.
Maar gij, Mijn knecht Jakob! vrees niet, en ontzet u niet, o Israel! 27
want zie, Ik zal u verlossen uit verre *landen*, en uw zaad uit het
land hunner gevangenis; en Jakob zal wederkomen, en stil en ge-
rust zijn, en niemand zal *hem* verschrikken. Gij *dan* Mijn knecht 28
Jakob! vrees niet, spreekt de HEERE; want Ik ben met u; want
Ik zal een voleinding maken met al de heidenen, waarhenen Ik u
gedreven zal hebben, doch met u zal Ik geen voleinding maken,
maar u kastijden met mate, en u niet gans onschuldig houden.

Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschied- **47**
de, tegen de Filistijnen; eer dat Farao Gaza sloeg. Zo zegt de 2
HEERE: Ziet, wateren komen op van het noorden, en zullen wor-
den tot een overlopende beek, en overlopen het land en de volheid
van hetzelve, de stad en die daarin wonen; en de mensen zullen
schreeuwen, en al de inwoners des lands zullen huilen; Vanwege 3
het geluid van het geklater der hoeven zijner sterke *paarden*, van-
wege het geraas zijner wagenen, *en* het bulderen zijner raderen;
de vaders zien niet om naar de kinderen, vanwege de slappigheid
der handen; Vanwege den dag, die er komt om alle Filistijnen 4
te verstoren, om Tyrus en Sidon allen overgeblevenen helper af
te snijden; want de HEERE zal de Filistijnen, het overblijfsel des
eilands van Kafthor, verstoren. Kaalheid is op Gaza gekomen; 5
Askelon is uitgeroeid, *met* het overblijfsel huns dals; hoe lang zult
gij uzelven insnijdingen maken? O wee, gij zwaard des HEEREN! 6
Hoe lang zult gij niet stil houden? Vaar in uw schede, rust en wees
stil! Hoe zoudt gij stil houden? De HEERE heeft toch aan het 7
zwaard bevel gegeven; tegen Askelon en tegen de zeehaven, aldaar
heeft Hij het besteld.

Tegen Moab zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, **48**
alzo: Wee over Nebo, want zij is verstoord; Kirjathaim is be-

schaamd, zij is ingenomen; *de stad* des hogen vertreks is be-
2 schaamd en verschrikt. Moabs roem van Hesbon is er niet meer;
zij hebben kwaad tegen haar gedacht, *zeggende*: Komt, en laat
ons haar uitroeien, dat zij geen volk *meer* zij; ook gij, o Madmen!
zult nedergehouwen worden, het zwaard zal achter u heengaan.
3 Er is een stem des gekrijts van Horonaim; verstoring en een grote
4 breuk! Moab is verbroken; haar kleine *kinderen* hebben een ge-
5 krijt laten horen. Want *in* den opgang van Luhith zal geween bij
geween opgaan, want in den afgang van Horonaim hebben *Mo-*
6 *abs* wederpartijders een jammergeschrei gehoord. Vlucht, redt
7 ulieder ziel! en wordt als de heide in de woestijn; Want om uw
vertrouwen op uw werken, en op uw schatten, zult gij ook inge-
nomen worden; en Kamos zal henen uitgaan in gevangenis, zijn
8 priesteren en zijn vorsten te zamen. Want de verstoorder zal
komen over elke stad, dat niet een stad ontkomen zal; en het dal
zal verderven, en het effen veld verdelgd worden; want de HEE-
9 RE heeft het gezegd. Geeft Moab vederen, want al vliegende
zal zij uitgaan; en haar steden zullen ter verwoesting worden, dat
10 niemand in dezelve wone. Vervloekt zij, die des HEEREN werk
bedriegelijk doet; ja, vervloekt zij, die zijn zwaard van het bloed
11 onthoudt! Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest, en hij heeft
op zijn heffe stil gelegen, en is van vat in vat niet geledigd, en heeft
niet gewandeld in gevangenis; daarom is zijn smaak in hem geble-
12 ven, en zijn reuk niet veranderd. Daarom, ziet, de dagen komen,
spreekt de HEERE, dat Ik hem vreemde gasten zal toeschikken,
die hem in vreemde plaatsen zullen voeren, en zijn vaten ledigen,
13 en hunlieder flessen in stukken slaan. En Moab zal beschaamd
worden vanwege Kamos, gelijk als het huis Israels beschaamd is
14 geworden vanwege Beth-el, hunlieder vertrouwen. Hoe zult gij
15 zeggen: Wij zijn helden en dappere mannen ten strijde? Moab
is verstoord, en *uit* zijn steden opgegaan, en de keur zijner jonge-
lingen is ter slachting afgegaan, spreekt de Koning, Wiens Naam
16 is HEERE der heirscharen. Moabs verderf is nabij om te komen,
17 en zijn kwaad haast zeer. Beklaagt hem, gij allen, die rondom
hem zijt, en allen, die zijn naam kent; zegt: Hoe is de sterke staf,
18 de sierlijke stok verbroken? Daal neder uit *uw* heerlijkheid, en
woon in dorst, gij inwoneres, gij dochter van Dibon! want Moabs
verstoorder is tegen u opgetogen, hij heeft uw vestingen verdor-

ven. Sta aan den weg, en zie toe, gij inwoneres van Aroer! Vraag 19
den vluchtenden *man* en de ontkomene *vrouw*; zeg: Wat is er ge-
schied? Moab is beschaamd, want hij is verslagen; huilt en krijt! 20
verkondigt te Arnon, dat Moab verstoord is. En het oordeel is 21
gekomen over het vlakke land; over Holon, en over Jahza, en over
Mefaath, En over Dibon, en over Nebo, en over Beth-diblathaim, 22
En over Kirjathaim, en over Beth-gamul, en over Beth-meon, En 23, 24
over Kerioth, en over Bozra; ja, over alle steden van Moabs land,
die verre en die nabij zijn. Moabs hoorn is afgesneden, en zijn 25
arm verbroken, spreekt de HEERE. Maak hem dronken, omdat 26
hij zich groot gemaakt heeft tegen den HEERE; zo zal Moab *met*
de handen klappen in zijn uitspuwsel, en hij zelf zal ook ter bela-
ching zijn. Want is u niet Israel ter belaching geweest? Was hij 27
onder de dieven gevonden, dat gij u *zo* bewoogt, van den tijd af,
dat uw woorden van hem waren? Verlaat de steden, en woont in 28
de steenrots, gij inwoners van Moab! en wordt gelijk een duif, die
in de doorgangen van den mond eens hols nestelt. Wij hebben 29
Moabs hovaardij gehoord (hij is zeer hovaardig), zijn trotsheid, en
zijn hovaardij, en zijn hoogmoed, en zijns harten hoogheid. Ik 30
ken zijn verbolgenheid, spreekt de HEERE, maar niet alzo; zijn
grendelen doen het zo niet. Daarom zal Ik over Moab huilen, ja, 31
om gans Moab zal Ik krijten; over de lieden van Kir-heres zal men
zuchten. Boven het geween van Jaezer zal Ik u bewenen, gij wijn- 32
stok van Sibma! uw wijnranken zijn over zee gegaan, zij hebben
gereikt tot aan Jaezers zee; *maar* de verstoorder is gevallen op
uw zomervruchten en op uw wijnoogst; Zodat de blijdschap en 33
verheuging uit het vruchtbare veld, namelijk uit Moabs land, weg-
genomen is; want Ik heb den wijn doen ophouden uit de kuipen;
men zal geen *druiven* treden met vreugdegeschrei; het vreugde-
geschrei zal geen vreugdegeschrei zijn. Vanwege Hesbons gekrijt 34
tot Eleale toe, tot Jahaz toe, hebben zij hun stem verheven, van
Zoar tot aan Horonaim, die driejarige vaarze; want ook de wate-
ren van Nimrim zullen tot verwoestingen worden. En Ik zal in 35
Moab doen ophouden, spreekt de HEERE, dien, die *op* de hoogte
offert, en die zijn goden rookt. Daarom zal Mijn hart over Mo- 36
ab getier maken als de fluiten; ook zal Mijn hart over de lieden
van Kir-heres getier maken als de fluiten, omdat het overschot,
dat hij gemaakt had, verloren is. Want alle hoofden zijn kaal, 37

en alle baarden afgekort; op alle handen zijn insnijdingen, en op
38 de lenden is een zak. Op alle daken van Moab, en op al haar
straten is overal misbaar; want Ik heb Moab verbroken als een
39 vat, waar men geen lust aan heeft, spreekt de HEERE. Hoe is
hij verslagen! zij huilen; hoe heeft Moab den nek *met* schaamte
gewend! Alzo zal Moab allen, die rondom hem zijn, tot belaching
40 en tot een ontzetting worden. Want zo zegt de HEERE: Ziet,
hij zal snel vliegen als een arend, en hij zal zijn vleugelen over
41 Moab uitbreiden. Elk een der steden is gewonnen, en elk een der
vastigheden is ingenomen; en het hart van Moabs helden zal te
42 dien dage wezen, als het hart ener vrouw, die in nood is. Want
Moab zal verdelgd worden, dat hij geen volk zij, omdat hij zich
43 groot gemaakt heeft tegen den HEERE. De vreze, en de kuil, en
44 de strik, over u, gij inwoner van Moab! spreekt de HEERE. Die
van de vreze ontvliedt, zal in den kuil vallen, en die uit den kuil
opkomt, zal in den strik gevangen worden; want Ik zal over haar,
over Moab, het jaar van hunlieder bezoeking brengen, spreekt de
45 HEERE. Die voor *des vijands* macht vluchtten, bleven staan in
de schaduw van Hesbon; maar een vuur is uitgegaan van Hesbon,
en een vlam van tussen Sihon, en heeft de hoeken van Moab en
46 den schedel der kinderen van het gedruis verteerd. Wee u, Moab!
het volk van Kamos is verloren; want uw zonen zijn weggenomen
47 in gevangenis; ook zijn uw dochters in gevangenis. Maar in het
laatste der dagen, zal Ik Moabs gevangenis wenden, spreekt de
HEERE. Tot hiertoe is Moabs oordeel.

49 Tegen de kinderen Ammons zegt de HEERE alzo: Heeft dan
Israel geen kinderen? Heeft hij geen erfgenaam? Waarom is dan
Malcham erfgenaam van Gad, en *waarom* woont zijn volk in des-
2 zelfs steden? Daarom ziet, de dagen komen, spreekt de HEE-
RE, dat Ik over Rabba der kinderen Ammons een krijgsgeschrei
zal doen horen, en zij zal tot een woesten hoop worden, en haar
onderhorige plaatsen zullen met vuur aangestoken worden; en Is-
rael zal erven degenen, die hem geerfd hadden, zegt de HEERE.
3 Huil, o Hesbon! want Ai is verstoord; krijt, gij dochteren van
Rabba, gordt zakken aan, drijft misbaar, en loopt om bij de tui-
nen; want Malcham zal wandelen in gevangenis, zijn priesteren en
4 zijn vorsten te zamen. Wat roemt gij op *uw* dalen? Uw dal is
weggevloten, gij afkerige dochter! die op haar schatten vertrouwt,

zeggende: Wie zou tegen mij komen? Ziet, Ik zal vreze over u 5
brengen, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen, van allen,
die rondom u zijn, en gijlieden zult, een iegelijk voor zich henen,
uitgedreven worden, en niemand zal den omdolende vergaderen.
Maar daarna zal Ik de gevangenis der kinderen Ammons wenden, 6
spreekt de HEERE. Tegen Edom zegt de HEERE der heirscha- 7
ren alzo: Is er dan geen wijsheid meer te Theman? Is de raad
vergaan van de verstandigen? Is hunlieder wijsheid onnut gewor-
den? Vliedt, wendt u, woont in diepe *plaatsen*, gij inwoners van 8
Dedan! want Ik heb Ezau's verderf over hem gebracht, den tijd,
dat Ik hem bezocht heb. Zo er wijnlezers tot u gekomen waren, 9
zouden zij niet een nalezing hebben overgelaten? Zo er dieven bij
nacht *gekomen waren*, zouden zij *niet* verdorven hebben zoveel
hun genoeg ware? Maar Ik heb Ezau ontbloot, Ik heb zijn ver- 10
borgene plaatsen ontdekt, dat hij zich niet zal kunnen versteken;
zijn zaad is verstoord, ook zijn broeders, en zijn naburen, en hij
is er niet *meer*. Laat uw wezen achter, en Ik zal hen in het le- 11
ven behouden, en laat uw weduwen op Mij vertrouwen. Want 12
zo zegt de HEERE: Ziet, degenen, welker oordeel het niet is den
beker te drinken, zullen ganselijk drinken; en zoudt gij enigszins
onschuldig gehouden worden? Gij zult niet onschuldig worden
gehouden, maar gij zult ganselijk drinken. Want Ik heb bij Mij- 13
zelven gezworen, spreekt de HEERE, dat Bozra worden zal tot
een ontzetting, tot een smaadheid, tot een woestheid, en tot een
vloek; en al haar steden zullen worden tot eeuwige woestheden.
Ik heb een gerucht gehoord van den HEERE, en er is een gezant 14
geschikt onder de heidenen, *om te zeggen*: Vergadert u, en komt
aan tegen haar, en maakt u op ten strijde. Want zie, Ik heb u 15
klein gemaakt onder de heidenen, veracht onder de mensen. Uw 16
schrikkelijkheid heeft u bedrogen, *en* de trotsheid uws harten, gij,
die woont in de kloven der steenrotsen, die u houdt op de hoogte
der heuvelen! Al zoudt gij uw nest *zo* hoog maken als de arend,
zo zal Ik u van daar nederstoten, spreekt de HEERE. Alzo zal 17
Edom worden tot een ontzetting; al wie voorbij haar gaat, zal
zich ontzetten, en fluiten over al haar plagen. Gelijk de omke- 18
ring van Sodom en Gomorra en haar naburen, zal het zijn, zegt
de HEERE; niemand zal daar wonen, en geen mensenkind daarin
verkeren. Ziet, gelijk een leeuw van de verheffing der Jordaan, 19

zal hij opkomen tegen de sterke woning; want Ik zal hem in een
ogenblik daaruit doen lopen; en wie *daartoe* verkoren is, *dien* zal
Ik tegen haar bestellen; want wie is Mij gelijk, en wie zou Mij dag-
vaarden, en wie is die herder, die voor Mijn aangezicht bestaan
20 zou? Daarom hoort des HEEREN raadslag, dien Hij over Edom
heeft beraadslaagd, en Zijn gedachten, die Hij gedacht heeft over
de inwoners van Theman: Zo de geringsten van de kudde hen niet
zullen nedertrekken! Indien hij hunlieder woning niet boven hen
21 zal verwoesten! De aarde heeft gebeefd van het geluid huns vals,
22 *van* het gekrijt, welks geluid gehoord is bij de Schelfzee. Ziet, hij
zal opkomen en snel vliegen, als een arend, en zijn vleugelen over
Bozra uitbreiden; en het hart van Edoms helden zal te dien dage
23 wezen, als het hart ener vrouw, die in nood is. Tegen Damaskus.
Beschaamd is Hamath en Arpad; omdat zij een boos gerucht ge-
hoord hebben, zijn zij gesmolten; bij de zee is bekommernis, men
24 kan er niet rusten. Damaskus is slap geworden, zij heeft zich
gewend, om te vluchten, en siddering heeft haar aangegrepen; be-
nauwdheid en smarten als van een barende *vrouw* hebben haar
25 bevangen; Hoe is de beroemde stad niet gelaten, de stad Mijner
26 vrolijkheid! Daarom zullen haar jongelingen vallen op haar stra-
ten; en al *haar* krijgslieden zullen te dien dage nedergehouwen
27 worden, spreekt de HEERE der heirscharen. En Ik zal een vuur
aansteken in den muur van Damaskus, en het zal Benhadads palei-
28 zen verteren. Tegen Kedar, en tegen de koninkrijken van Hazor,
die Nebukadrezar, de koning van Babel, sloeg, zegt de HEERE
alzo: Maakt u op, trekt op tegen Kedar, en verstoort de kinderen
29 van het oosten. Zij zullen hun tenten en hun kudden nemen,
hun gordijnen en al hun gereedschap, en hun kemelen voor zich
wegnemen; en zij zullen tegen hen uitroepen: Schrik van rond-
30 om! Vliedt, zwerft fluks henen weg, woont in diepe *plaatsen*, gij
inwoners van Hazor! spreekt de HEERE; want Nebukadrezar, de
koning van Babel, heeft een raadslag tegen ulieden beraadslaagd,
31 en een gedachte tegen hen gedacht. Maakt u op, trekt op tegen
het volk, dat rust heeft, dat in zekerheid woont, spreekt de HEE-
32 RE; dat geen deuren noch grendel heeft, *die* alleen wonen. En
hun kemelen zullen ten roof zijn, en de menigte van hun vee zal
ten buit zijn; en Ik zal hen verstrooien in alle winden, *te weten* de-
genen, die aan de hoeken afgekort zijn; en Ik zal hunlieder verderf

van al zijn zijden aanbrengen, spreekt de HEERE. En Hazor zal 33
worden tot een drakenwoning, een verwoesting tot in eeuwigheid;
niemand zal daar wonen, en geen mensenkind daarin verkeren.
Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschied is 34
tegen Elam, in het begin des koninkrijks van Zedekia, den koning
van Juda, zeggende: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, Ik 35
zal verbreken Elams boog, het voornaamste van hunlieder geweld.
En Ik zal de vier winden uit de vier hoeken des hemels over Elam 36
aanbrengen, en zal hen in al diezelve winden verstrooien; en er zal
geen volk zijn, waarhenen Elams verdrevenen niet zullen komen.
En Ik zal Elam versaagd maken voor het aangezicht hunner vijan- 37
den, en voor het aangezicht dergenen, die hun ziel zoeken, en zal
een kwaad over hen brengen, de hittigheid mijns toorns, spreekt
de HEERE; en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat Ik hen
verteerd zal hebben. En Ik zal Mijn troon in Elam stellen; en zal 38
den koning en de vorsten van daar vernielen, spreekt de HEERE;
Maar het zal geschieden in het laatste der dagen, dat Ik Elams 39
gevangenis wenden zal, spreekt de HEERE.

Het woord, dat de HEERE gesproken heeft tegen Babel, tegen **50**
het land der Chaldeen, door den dienst van den profeet Jeremia.
Verkondigt onder de heidenen, en doet horen, en werpt een ba- 2
nier op, laat horen, verbergt het niet; zegt: Babel is ingenomen,
Bel is beschaamd, Merodach is verpletterd, haar afgoden zijn be-
schaamd, haar drekgoden zijn verpletterd! Want een volk komt 3
tegen haar op van het noorden; dat zal haar land zetten in ver-
woesting, dat er geen inwoner in zal zijn; van de mensen aan tot de
beesten toe zijn zij weggezworven, doorgegaan! In dezelve dagen 4
en ter zelver tijd, spreekt de HEERE, zullen de kinderen Israels
komen, zij en de kinderen van Juda te zamen; wandelende en we-
nende zullen zij henengaan, en den HEERE, hun God, zoeken.
Zij zullen naar Sion vragen; op den weg herwaarts zullen hun 5
aangezichten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd
worden, *met* een eeuwig verbond, *dat* niet zal worden vergeten.
Mijn volk waren verloren schapen, hun herders hadden hen ver- 6
leid, zij hadden hen gevoerd *naar* de bergen, zij gingen van berg
tot heuvel, zij vergaten hun legering. Allen, die hen vonden, aten 7
hen op, en hun wederpartijders zeiden: Wij zullen geen schuld
hebben; daarom dat zij gezondigd hebben tegen den HEERE, *in*

de woning der gerechtigheid, ja, *tegen* den HEERE, de Verwach-
8 ting hunner vaderen. Vliedt weg uit het midden van Babel, en
gaat uit der Chaldeen land; en weest als de bokken voor de kudde
9 henen. Want ziet, Ik zal een verzameling van grote volken uit
het land van het noorden verwekken, en tegen Babel opbrengen;
die zullen zich tegen haar rusten; van daar zal zij ingenomen wor-
den; hun pijlen zullen zijn als eens kloeken helds, geen zal ledig
10 wederkeren. En Chaldea zal ten roof zijn; allen, die het bero-
11 ven, zullen verzadigd worden, spreekt de HEERE. Omdat gij u
verblijd hebt, omdat gij van vreugde hebt opgesprongen, gij plun-
deraars Mijner erfenis! omdat gij geil geworden zijt als een grazige
12 vaars, *en* hebt gebriest als de sterke *paarden*; Zo is uw moeder
zeer beschaamd; die u gebaard heeft, is schaamrood geworden;
ziet, zij is geworden de achterste der heidenen, een woestijn, dor-
13 heid en wildernis. Vanwege de verbolgenheid des HEEREN zal
zij niet bewoond worden, maar zij zal geheel een verwoesting wor-
den; al wie aan Babel voorbijgaat, zal zich ontzetten, en fluiten
14 over al haar plagen. Rust u tegen Babel rondom, gij allen, die
den boog spant! schiet in haar, en spaart de pijlen niet; want zij
15 heeft tegen den HEERE gezondigd. Juicht over haar rondom,
zij heeft haar hand gegeven; haar fondamenten zijn gevallen, haar
muren zijn afgebroken; want dat is des HEEREN wraak, wreekt
16 u aan haar, doet haar, gelijk als zij gedaan heeft! Roeit uit van
Babel den zaaier, en dien, die de sikkel handelt in den oogsttijd;
laat hen vanwege het verdrukkende zwaard, zich keren, een iege-
17 lijk tot zijn volk, en vlieden, een iegelijk naar zijn land. Israel is
een verbijsterd lam, *dat* de leeuwen verjaagd hebben; de eerste,
die hem heeft opgegeten, was de koning van Assur, en deze de
laatste, Nebukadrezar, de koning van Babel, heeft hem de been-
18 deren verbrijzeld. Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen,
de God Israels: Ziet, Ik zal bezoeking doen over den koning van
Babel en over zijn land, gelijk als Ik bezoeking gedaan heb over
19 den koning van Assur. En Ik zal Israel weder tot zijn woning
brengen, en hij zal weiden *op* den Karmel en *op* den Basan; en
zijn ziel zal op het gebergte van Efraim en Gilead verzadigd wor-
20 den. In die dagen en te dier tijd, spreekt de HEERE, zal Israels
ongerechtigheid gezocht worden, maar zij zal er niet zijn, en de
zonden van Juda, maar zullen niet gevonden worden; want Ik zal

ze dengenen vergeven, die Ik zal doen overblijven. Tegen het 21
land Merathaim, trek tegen hetzelve op, en tegen de inwoners van
Pekod; verwoest en verban achter hen, spreekt de HEERE, en
doe naar alles, wat Ik u geboden heb. Er is een krijgsgeschrei 22
in het land, en een grote breuk. Hoe is de hamer der ganse 23
aarde *zo* afgehouwen en verbroken! Hoe is Babel geworden tot
een ontzetting onder de heidenen. Ik heb u een strik gesteld, 24
dies zijt gij ook gevangen, o Babel! dat gij het niet wist; gij zijt
gevonden, en ook gegrepen, omdat gij u tegen den HEERE *in*
strijd gemengd hebt. De HEERE heeft Zijn schatkamer openge- 25
daan, en de instrumenten Zijner gramschap voortgebracht; want
dat is een werk van den Heere, den HEERE der heirscharen, in
het land der Chaldeen. Komt aan tegen haar van het uiterste, 26
opent haar schuren, vertreedt haar als korenhopen, en verbant
ze; laat ze geen overblijfsel hebben. Doodt met het zwaard al 27
haar varren, laat ze afgaan ter slachting; wee over hen, want hun
dag is gekomen, de tijd hunner bezoeking! Er is een stem der 28
gevluchten en ontkomenen uit het land van Babel, om in Sion te
verkondigen de wraak des HEEREN, onzes Gods, de wraak Zijns
tempels. Laat *u* horen tegen Babel, gij schutters! gij allen, die 29
den boog spant! legert u tegen haar rondom, laat niemand van
hen ontkomen; vergeldt haar naar haar werk, doet haar naar alles,
wat zij gedaan heeft; want zij heeft trotselijk gehandeld tegen den
HEERE, tegen den Heilige Israels. Daarom zullen haar jonge- 30
lingen vallen op haar straten, en al haar krijgslieden te dien dage
uitgeroeid worden, spreekt de HEERE. Ziet, Ik *wil* aan u, gij 31
trotse! spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen; want uw
dag is gekomen, de tijd, dat Ik u bezoeken zal. Dan zal de trotse 32
aanstoten en vallen, en er zal niemand zijn, die hem opricht; ja, Ik
zal een vuur aansteken in zijn steden, dat zal alle plaatsen rondom
hem verteren. Zo zegt de HEERE der heirscharen: De kinderen 33
Israels en de kinderen van Juda zijn te zamen verdrukt geweest;
en allen, die hen gevangen hadden, hebben hen vast gehouden; zij
hebben hen geweigerd los te laten. *Maar* hun Verlosser is sterk, 34
HEERE der heirscharen is Zijn Naam; Hij zal hun twist zekerlijk
twisten, opdat Hij het land in rust brenge, maar de inwoners van
Babel beroere. Het zwaard zal zijn over de Chaldeen, spreekt 35
de HEERE; en over de inwoners van Babel, en over haar vorsten,

36 en over haar wijzen. Het zwaard zal zijn over de leugenaars,
dat zij zot worden; het zwaard zal zijn over haar helden, dat zij
37 versagen; Het zwaard zal zijn over zijn paarden en over zijn wa-
genen, en over den gansen gemengden hoop, die in het midden
van hen is, dat zij tot wijven worden; het zwaard zal zijn over
38 haar schatten, dat zij geplunderd worden. Droogte zal zijn over
haar wateren, dat zij uitdrogen; want het is een land van gesne-
39 den beelden, en zij razen naar de schrikkelijke *afgoden.* Daarom
zo zullen de wilde dieren der woestijnen met de wilde dieren der
eilanden *daarin* wonen; ook zullen de jonge struisen daarin wo-
nen; en men zal er geen verblijf meer hebben in eeuwigheid, en zij
40 zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht. Gelijk God
Sodom en Gomorra en haar naburen heeft omgekeerd, spreekt
de HEERE, *alzo* zal niemand aldaar wonen, en geen mensenkind
41 in haar verkeren. Ziet, daar komt een volk uit het noorden; en
een grote natie, en geweldige koningen zullen van de zijden der
42 aarde opgewekt worden. Boog en spies zullen zij voeren; wreed
zijn zij, en zullen niet barmhartig zijn; hun stem zal bruisen als
de zee, en op paarden zullen zij rijden; het is toegerust als een
43 man ten oorlog, tegen u, o dochter van Babel! De koning van
Babel heeft hunlieder gerucht gehoord, en zijn handen zijn slap
geworden; benauwdheid heeft hem aangegrepen, weedom als van
44 een barende *vrouw.* Ziet, gelijk een leeuw van de verheffing der
Jordaan, zal hij opkomen tegen de sterke woning; want Ik zal hen
in een ogenblik daaruit doen lopen; en wie *daartoe* verkoren is,
dien zal Ik tegen haar bestellen; want wie is Mij gelijk, en wie zou
Mij dagvaarden? En wie is de herder, die voor Mijn aangezicht
45 bestaan zou? Daarom hoort den raadslag des HEEREN, dien Hij
over Babel heeft beraadslaagd, en Zijn gedachten, die Hij gedacht
heeft over het land der Chaldeen: Zo de geringsten van de kudde
hen niet zullen nedertrekken! Zo hij de woning boven hen niet zal
46 verwoesten! De aarde is bevende geworden van het geluid der
inneming van Babel, en het gekrijt is gehoord onder de volken.

51 Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal een verdervenden wind opwek-
ken tegen Babel, en tegen degenen, die daar wonen in het hart van
2 degenen, die tegen Mij opstaan. En Ik zal Babel wanners toe-
schikken, die haar wannen, en haar land uitledigen zullen; want
3 zij zullen ten dage des kwaads van rondom tegen haar zijn. De

schutter spanne zijn boog tegen *dien*, die spant, en tegen *dien*,
die zich verheft in zijn pantsier; en verschoont haar jongelingen
niet, verbant al haar heir; Dat de verslagenen liggen in het land 4
der Chaldeen, en de doorstokenen op haar straten. Want Israel 5
of Juda zal niet in weduwschap gelaten worden van zijn God, van
den HEERE der heirscharen (hoewel hunlieder land vol van schuld
is), van den Heilige Israels. Vliedt uit het midden van Babel, en 6
redt, een iegelijk zijn ziel; wordt niet uitgeroeid in haar ongerech-
tigheid; want dit is de tijd der wraak des HEEREN, Die haar de
verdienste betaalt. Babel was een gouden beker in de hand des 7
HEEREN, die de ganse aarde dronken maakte; de volken hebben
van haar wijn gedronken, daarom zijn de volken dol geworden.
Schielijk is Babel gevallen en verbroken; huilt over haar, neemt 8
balsem tot haar pijn, misschien zal zij genezen worden. Wij heb- 9
ben Babel gemeesterd, maar zij is niet genezen; verlaat haar *dan*,
en laat ons een iegelijk in zijn land trekken; want haar oordeel
reikt tot aan den hemel, en is verheven tot aan de bovenste wol-
ken. De HEERE heeft onze gerechtigheden hervoor gebracht; 10
komt en laat ons te Sion het werk des HEEREN, onzes Gods,
vertellen! Zuivert de pijlen, rust de schilden volkomenlijk toe; de 11
HEERE heeft den geest der koningen van Medie opgewekt; want
Zijn voornemen is tegen Babel, dat Hij haar verderve; want dit
is de wraak des HEEREN, de wraak Zijns tempels. Verheft de 12
banier op de muren van Babel, versterkt de wacht, stelt wach-
ters, bereidt de lagen; want gelijk de HEERE heeft voorgenomen,
alzo heeft Hij gedaan, wat Hij over de inwoners van Babel gespro-
ken heeft. Gij, die aan vele wateren woont, die machtig zijt van 13
schatten! uw einde is gekomen, de maat uwer gierigheid. De 14
HEERE der heirscharen heeft gezworen bij Zijn ziel: Ofschoon
Ik u met mensen als *met* kevers vervuld heb, nochtans zullen zij
elkander een vreugdegeschrei over u toeroepen! Die de aarde 15
gemaakt heeft door Zijn kracht, Die de wereld bereid heeft door
Zijn wijsheid, en den hemel uitgebreid door Zijn verstand; Als 16
Hij Zijn stem geeft, zo is er een gedruis van wateren in den hemel,
en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij
maakt de bliksemen met den regen, en doet den wind voortkomen
uit Zijn schatkameren. Een ieder mens is onvernuftig geworden, 17
zodat hij geen wetenschap heeft; een ieder goudsmid is beschaamd

van het gesneden beeld; want zijn gegoten beeld is leugen, en er
18 is geen geest in hen. Ijdelheid zijn zij, een werk van verleidingen;
19 ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan. Jakobs deel is niet
gelijk die; want Hij is de Formeerder van alles, en *Israel* is de
20 roede Zijner erfenis; HEERE der heirscharen is Zijn Naam. Gij
zijt Mij een voorhamer, *en* krijgswapenen; en door u zal Ik volken
21 in stukken slaan, en door u zal Ik koninkrijken verderven. En
door u zal Ik in stukken slaan het paard en zijn ruiter; en door
22 u zal Ik in stukken slaan den wagen en zijn ruiter. En door u
zal Ik in stukken slaan den man en de vrouw; en door u zal Ik in
stukken slaan den oude en den jonge; en door u zal Ik in stukken
23 slaan den jongeling en de jonkvrouw. En door u zal Ik in stuk-
ken slaan den herder en zijn kudde; en door u zal Ik in stukken
slaan den akkerman en zijn juk *ossen*; en door u zal Ik in stuk-
24 ken slaan landvoogden en overheden. Maar Ik zal Babel en allen
inwoneren van Chaldea vergelden al hun boosheid, die zij gedaan
25 hebben aan Sion, voor ulieder ogen, spreekt de HEERE. Ziet,
Ik *wil* aan u, gij verdervende berg! spreekt de HEERE, gij, die
de ganse aarde verderft, en Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken,
en u van de steenrotsen afwentelen, en zal u stellen tot een berg
26 des brands. En zij zullen uit u geen steen nemen tot een hoek,
ook *geen* steen tot fondamenten; want gij zult *tot* eeuwige woest-
27 heden zijn, spreekt de HEERE. Verheft de banier in het land,
blaast de bazuin onder de heidenen, heiligt de heidenen tegen
haar, roept tegen haar bijeen de koninkrijken van Ararat, Minni
en Askenaz; bestelt een krijgsoverste tegen haar, brengt paarden
28 opwaarts, als ruige kevers! Heiligt tegen haar de heidenen, de
koningen van Medie, haar landvoogden en al haar overheden, ja,
29 het ganse land harer heerschappij. Dan zal het land beven en
pijn lijden; want elk een van des HEEREN gedachten staat vast
tegen Babel, om Babels land te stellen tot een verwoesting, dat er
30 geen inwoner zij. Babels helden hebben opgehouden te strijden,
zij zijn gebleven in de vestingen, hun macht is bezweken, zij zijn
tot wijven geworden; zij hebben hun woningen aangestoken, hun
31 grendels zijn verbroken. De loper zal den loper tegemoet lopen,
en de kondschapper den kondschapper tegemoet, om den koning
van Babel bekend te maken, dat zijn stad van het einde is inge-
32 nomen; En *dat* de veren ingenomen, en de rietpoelen met vuur

verbrand zijn; en *dat* de krijgslieden verbaasd zijn. Want zo zegt 33
de HEERE der heirscharen, de God Israels: De dochter van Babel
is als een dorsvloer, het is tijd, dat men ze trede; nog een weinig,
dan zal haar de tijd des oogstes overkomen. Nebukadrezar, de 34
koning van Babel, heeft mij opgegeten, hij heeft mij verpletterd,
hij heeft mij gesteld *als* een ledig vat, hij heeft mij verslonden als
een draak, hij heeft zijn balg gevuld van mijn lekkernijen; hij heeft
mij verdreven. Het geweld, dat mij en mijn vlees is aangedaan, 35
zij op Babel! zegge de inwoneres van Sion; en mijn bloed zij op
de inwoners van Chaldea! zegge Jeruzalem. Daarom, zo zegt de 36
HEERE: Ziet, Ik zal uw twist twisten, en uw wraak wreken; en
Ik zal haar zee droog maken, en haar springader opdrogen. En 37
Babel zal worden tot *steen* hopen, een woning der draken, een
ontzetting en aanfluiting, dat er geen inwoner zij. Zij zullen te 38
zamen brullen als jonge leeuwen, briesen als leeuwenwelpen. Als 39
zij verhit zijn, zal Ik hun drank opzetten, en zal hen dronken
maken, opdat zij opspringen; maar zij zullen een eeuwigen slaap
slapen, en niet opwaken, spreekt de HEERE. Ik zal hen afvoeren 40
als lammeren om te slachten, als rammen met bokken. Hoe is 41
Sesach *zo* veroverd, en de roem der ganse aarde ingenomen! Hoe
is Babel geworden tot een ontzetting onder de heidenen! Een 42
zee is over Babel gerezen, door de veelheid harer golven is zij be-
dekt. Haar steden zijn geworden tot verwoesting, een dor land 43
en wildernis; een land, waarin niemand woont, en waar geen men-
senkind doorgaat. En Ik zal bezoeking doen over Bel te Babel, 44
en Ik zal uit zijn muil uithalen, wat hij verslonden heeft; en de
heidenen zullen niet meer tot hem toevloeien, *want* ook Babels
muur is gevallen. Gaat uit, Mijn volk, uit het midden van haar, 45
en redt een iegelijk zijn ziel, vanwege de hittigheid van den toorn
des HEEREN. En opdat ulieder hart misschien niet week worde, 46
en gij vreest van het gerucht, dat gehoord zal worden in het land;
want er zal een gerucht komen in het *ene* jaar, en daarna een
gerucht in het *andere* jaar; en er zal geweld zijn in het land, heer
over heer. Daarom ziet, de dagen komen, dat Ik bezoeking zal 47
doen over de gesneden beelden van Babel; en haar ganse land zal
beschaamd worden, en al haar verslagenen zullen in het midden
van haar liggen. En de hemel en de aarde, mitsgaders al wat 48
daarin is, zullen juichen over Babel; want van het noorden zullen

49 haar de verstoorders aankomen, spreekt de HEERE. Gelijk Ba-
bel geweest is tot een val der verslagenen van Israel, alzo zullen te
50 Babel de verslagenen des gansen lands vallen. Gij ontkomenen
van het zwaard, gaat weg, en blijft niet staan; gedenkt des HEE-
51 REN van verre, en laat Jeruzalem in ulieder hart opkomen. *Gij
moogt zeggen*: Wij zijn beschaamd geworden, want wij hebben
versmaadheid gehoord, schaamroodheid heeft ons aangezicht be-
dekt; omdat uitlandsen over de heiligdommen van des HEEREN
52 huis gekomen zijn; Daarom ziet, de dagen komen, spreekt de
HEERE, dat Ik bezoeking doen zal over haar gesneden beelden;
53 en de dodelijk verwonde zal kermen in haar ganse land. Al klom
Babel ten hemel op, en al maakte zij vast de hoogte harer sterkte,
zo zullen haar *toch* verstoorders van Mij overkomen, spreekt de
54 HEERE. Er is een stem des gekrijts uit Babel, en een grote breuk
55 uit het land der Chaldeen. Want de HEERE verstoort Babel, en
zal de grootse stem uit haar doen vergaan; want hunlieder golven
zullen bruisen als grote wateren; het geruis van hunlieder geluid
56 zal zich verheffen. Want de verstoorder komt over haar, over
Babel, en haar helden zullen gevangen worden; hunlieder bogen
zijn verbroken; want de HEERE, de God der vergelding, zal *hun*
57 zekerlijk betalen. En Ik zal haar vorsten, en haar wijzen, haar
landvoogden, en haar overheden, en haar helden dronken maken;
en zij zullen een eeuwigen slaap slapen, en niet opwaken, spreekt
58 de Koning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen. Zo zegt
de HEERE der heirscharen: Die brede muur van Babel zal ten
enemale ontbloot worden, en haar hoge poorten zullen met vuur
aangestoken worden; zodat de volken tevergeefs, en de natien ten
59 vure zullen gearbeid hebben, dat zij mat worden. Het woord,
dat de profeet Jeremia beval aan Seraja, den zoon van Nerija,
den zoon van Machseja, als hij van Zedekia, den koning van Juda,
naar Babel toog, in het vierde jaar zijner regering; en Seraja was
60 een vreemdzaam vorst. Jeremia nu schreef al het kwaad, dat
over Babel komen zou, in een boek, *te weten* al deze woorden, die
61 tegen Babel geschreven zijn. En Jeremia zeide tot Seraja: Als gij
62 te Babel komt, zo zult gij zien en lezen al deze woorden; En gij
zult zeggen: O HEERE, Gij hebt over deze plaats gesproken, dat
Gij ze zult uitroeien, zodat er geen inwoner in zij, van den mens
tot op het beest, maar dat zij worden zal *tot* eeuwige woestheden.

En het zal geschieden, als gij geeindigd zult hebben dit boek te 63
lezen, *dan* zult gij een steen daaraan binden, en werpen het in het
midden van den Frath; En zult zeggen: Alzo zal Babel zinken, 64
en niet weder opkomen, vanwege het kwaad, dat Ik over haar zal
brengen, en zij zullen mat worden. Tot hiertoe zijn de woorden
van Jeremia.

Zedekia was een en twintig jaren oud, als hij koning werd, en **52**
hij regeerde elf jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was
Hamutal, een dochter van Jeremia, van Libna. En hij deed, dat 2
kwaad was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat Jojakim ge-
daan had. Want het geschiedde, om den toorn des HEEREN 3
tegen Jeruzalem en Juda, totdat Hij hen van Zijn aangezicht weg-
geworpen had; en Zedekia rebelleerde tegen den koning van Ba-
bel. En het geschiedde in het negende jaar zijner regering, in 4
de tiende maand, op den tienden der maand, *dat* Nebukadrezar,
de koning van Babel, kwam tegen Jeruzalem, hij en zijn ganse
heir, en zij legerden zich tegen haar, en zij bouwden tegen haar
sterkten rondom. Alzo kwam de stad in belegering, tot in het 5
elfde jaar van den koning Zedekia. In de vierde maand, op den 6
negenden der maand, als de honger in de stad sterk werd, en het
volk des lands geen brood had; Toen werd de stad doorgebro- 7
ken, en al de krijgslieden vloden, en trokken uit des nachts, uit de
stad, door den weg der poort tussen de twee muren, die aan des
konings hof waren (de Chaldeen nu waren tegen de stad rondom),
en zij togen *door* den weg des vlakken velds. Doch het heir der 8
Chaldeen jaagde den koning na, en zij achterhaalden Zedekia in
de vlakke velden van Jericho; en al zijn heir werd van bij hem
verstrooid. Zij dan grepen den koning, en voerden hem opwaarts 9
tot den koning van Babel naar Ribla, in het land van Hamath;
die sprak oordelen tegen hem. En de koning van Babel slachtte 10
de zonen van Zedekia voor zijn ogen; en hij slachtte ook al de vor-
sten van Juda te Ribla. En hij verblindde de ogen van Zedekia, 11
en hij bond hem met twee koperen ketenen; alzo bracht hem de
koning van Babel naar Babel, en stelde hem in het gevangenhuis,
tot den dag zijns doods toe. Daarna, in de vijfde maand, op den 12
tienden der maand (dit jaar was het negentiende jaar van den
koning Nebukadrezar, den koning van Babel), als Nebuzaradan,
de overste der trawanten, die voor het aangezicht des konings van

13 Babel stond, te Jeruzalem gekomen was; Zo verbrandde hij het
huis des HEEREN en het huis des konings; mitsgaders alle hui-
zen van Jeruzalem en alle huizen der groten verbrandde hij met
14 vuur. En het ganse heir der Chaldeen, dat met den overste der
15 trawanten was, brak alle muren van Jeruzalem rondom af. Van
de armsten nu des volks en het overige des volks, die in de stad
overgelaten waren, en de afvalligen, die tot den koning van Babel
gevallen waren, en het overige der menigte, voerde Nebuzaradan,
16 de overste der trawanten, gevankelijk weg. Maar van de armsten
des lands liet Nebuzaradan, de overste der trawanten, *enigen* over
17 tot wijngaardeniërs en tot akkerlieden. Verder braken de Chald-
een de koperen pilaren, die in het huis des HEEREN waren, en de
stellingen, en de koperen zee, die in het huis des HEEREN was;
18 en zij voerden al het koper daarvan naar Babel. Ook namen zij
de potten en de schoffelen, en de gaffelen, en de sprengbekkens,
en de rookschalen, en al de koperen vaten, waar men den dienst
19 mede deed. En de overste der trawanten nam weg de schalen, en
de wierookvaten, en de sprengbekkens, en de potten, en de kande-
laars, en de rookschalen, en de kroezen; wat geheel goud, en wat
20 geheel zilver was. De twee pilaren, de ene zee, en de twaalf kope-
ren runderen, die in de plaats der stellingen waren, die de koning
Salomo voor het huis des HEEREN gemaakt had; het koper daar-
21 van, *te weten* van al deze vaten, was zonder gewicht. Aangaande
de pilaren, achttien ellen was de hoogte eens pilaars, en een draad
van twaalf ellen omving hem; en zijn dikte was vier vingeren, *en*
22 hij was hol. En het kapiteel daarop was koper, en de hoogte des
enen kapiteels was vijf ellen, en een net, en granaatappelen op
het kapiteel rondom, alles koper; en dezen gelijk had de andere
23 pilaar, met granaatappelen. En de granaatappelen waren zes en
negentig, *gezet* naar den wind; alle granaatappelen waren hon-
24 derd, over het net rondom. Ook nam de overste der trawanten
Seraja, den hoofdpriester, en Zefanja, den tweeden priester, en
25 de drie dorpelbewaarders. En uit de stad nam hij een hoveling,
die over de krijgslieden gesteld was, en zeven mannen uit degenen,
die des konings aangezicht zagen, die in de stad gevonden werden,
mitsgaders den oversten schrijver des heirs, die het volk des lands
ten oorlog opschreef, en zestig mannen van het volk des lands,
26 die in het midden der stad gevonden werden. Als Nebuzaradan,

de overste der trawanten, dezen genomen had, zo bracht hij hen
tot den koning van Babel naar Ribla. En de koning van Babel 27
sloeg hen en doodde hen te Ribla, in het land van Hamath. Alzo
werd Juda uit zijn land gevankelijk weggevoerd. Dit is het volk, 28
dat Nebukadrezar gevankelijk heeft weggevoerd; in het zevende
jaar, drie duizend drie en twintig Joden; In het achttiende jaar 29
van Nebukadrezar, *voerde hij gevankelijk weg* achthonderd twee
en dertig zielen uit Jeruzalem; In het drie en twintigste jaar van 30
Nebukadrezar voerde Nebuzaradan, de overste der trawanten, ge-
vankelijk weg van de Joden zevenhonderd vijf en veertig zielen.
Alle zielen zijn vier duizend en zeshonderd. Het geschiedde daar- 31
na, in het zeven en dertigste jaar der gevankelijke wegvoering van
Jojachin, den koning van Juda, in de twaalfde maand, op den vijf
en twintigsten der maand, dat Evilmerodach, de koning van Ba-
bel, in het *eerste* jaar zijns koninkrijks, het hoofd van Jojachin,
den koning van Juda, verhief, en hem uit het gevangenhuis uit-
bracht. En hij sprak vriendelijk met hem, en stelde zijn stoel 32
boven den stoel der koningen, die bij hem te Babel waren. En 33
hij veranderde de klederen zijner gevangenis; en hij at geduriglijk
brood voor zijn aangezicht, al de dagen zijns levens. En aan- 34
gaande zijn tering, een gedurige tering werd hem van den koning
van Babel gegeven, elk dagelijks bestemde deel op zijn dag, tot
op den dag zijns doods, al de dagen zijns levens.

Klaagliederen van Jeremia

1 Aleph. Hoe zit die stad *zo* eenzaam, die vol volks was, zij
is als een weduwe geworden, zij, die groot was onder de
heidenen, een vorstin onder de landschappen, is cijns-
2 baar geworden. *Beth.* Zij weent steeds des nachts, en
haar tranen *lopen* over haar kinnebakken; zij heeft geen trooster
onder al haar liefhebbers; al haar vrienden hebben trouwelooslijk
3 met haar gehandeld, zij zijn haar tot vijanden geworden. *Gimel.*
Juda is in gevangenis gegaan vanwege de ellende, en vanwege de
veelheid der dienstbaarheid; zij woont onder de heidenen, zij vindt
4 geen rust; al haar vervolgers achterhalen ze tussen de engten. *Da-
leth.* De wegen Sions treuren, omdat niemand op het feest komt;
al haar poorten zijn woest, haar priesters zuchten: haar jonk-
5 vrouwen zijn bedroefd, en zij zelve is in bitterheid. *He.* Haar
tegenpartijders zijn ten hoofd geworden, haar vijanden zijn ge-
rust; omdat haar de HEERE bedroefd heeft, vanwege de veelheid
harer overtredingen; haar kinderkens gaan henen *in* de gevangenis
6 voor het aangezicht des tegenpartijders. *Vau.* En van de dochter
Sions is al haar sieraad weggegaan; haar vorsten zijn als de her-
ten, *die* geen weide vinden, en zij gaan krachteloos henen voor het
7 aangezicht des vervolgers. *Zain.* Jeruzalem is, *in* de dagen harer
ellende en harer veelvuldige ballingschap, indachtig aan al haar
gewenste dingen, die zij van oude dagen af gehad heeft; dewijl
haar volk door de hand des tegenpartijders valt, en zij geen hel-
per heeft; de tegenpartijders zien haar aan, zij spotten met haar
8 rustdagen. *Cheth.* Jeruzalem heeft zwaarlijk gezondigd, daarom
is zij als een afgezonderde *vrouw* geworden; allen, die haar eerden,
achten haar onwaard, dewijl zij haar naaktheid gezien hebben; zij
9 zucht ook, en zij is achterwaarts gekeerd. *Teth.* Haar onreinheid
is in haar zomen, zij heeft niet gedacht aan haar uiterste, daar-
om is zij wonderbaarlijk omlaag gedaald; zij heeft geen trooster.
HEERE, zie mijn ellende aan, want de vijand maakt zich groot.
10 *Jod.* De tegenpartijder heeft zijn hand aan al haar gewenste din-

gen uitgebreid; immers heeft zij aangezien, dat de heidenen in
haar heiligdom gingen, waarvan Gij geboden hadt, dat zij in Uw
gemeente niet komen zouden. *Caph.* Al haar volk zucht, brood 11
zoekende, zij hebben hun gewenste dingen voor spijs gegeven, om
de ziel te verkwikken. Zie, HEERE, en aanschouw, dat ik onwaard
geworden ben. *Lamed.* Gaat het ulieden niet aan, gij allen, die 12
over weg gaat? Schouwt het aan en ziet, of er een smart zij gelijk
mijn smart, die mij aangedaan is, waarmede de HEERE *mij* be-
droefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns. *Mem.* Van de 13
hoogte heeft Hij een vuur in mijn beenderen gezonden, waarover
Hij geheerst heeft; Hij heeft voor mijn voeten een net uitgebreid,
Hij heeft mij achterwaarts doen keren, Hij heeft mij woest en ziek
gemaakt den gansen dag. *Nun.* Het juk mijner overtredingen 14
is aangebonden door Zijn hand, zij zijn samengevlochten, zij zijn
op mijn hals geklommen; Hij heeft mijn kracht doen vervallen;
de HEERE heeft mij in *hun* handen gegeven, ik kan niet op-
staan. *Samech.* De Heere heeft al mijn sterken in het midden 15
van mij vertreden; Hij heeft een bijeenkomst over mij uitgeroepen,
om mijn jongelingen te verbreken; de Heere heeft de wijnpers der
jonkvrouw, der dochter van Juda, aangetreden. *Ain.* Om dezer 16
dingen wille ween ik; mijn oog, mijn oog vliet af van water, om-
dat de trooster, die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is;
mijn kinderen zijn verwoest, omdat de vijand de overhand heeft.
Pe. Sion breidt haar handen uit, daar is geen trooster voor haar; 17
de HEERE heeft van Jakob geboden, dat die rondom hem zijn,
zijn tegenpartijders zouden zijn; Jeruzalem is als een afgezonderde
vrouw onder hen. *Tsade.* De HEERE is rechtvaardig, want ik 18
ben Zijn mond wederspannig geweest; hoort toch, alle gij volken,
en ziet mijn smart; mijn jonkvrouwen en mijn jongelingen zijn in
de gevangenis gegaan. *Koph.* Ik riep tot mijn liefhebbers, *maar* 19
zij hebben mij bedrogen; mijn priesters en mijn oudsten hebben in
de stad den geest gegeven, als zij spijze voor zich zochten, opdat
zij hun ziel mochten verkwikken. *Resch.* Aanzie, HEERE, want 20
mij is bange; mijn ingewand is beroerd, mijn hart heeft zich om-
gekeerd in het binnenste van mij, want ik ben zeer wederspannig
geweest; van buiten heeft *mij* het zwaard van kinderen beroofd,
van binnen is als de dood. *Schin.* Zij horen, dat ik zucht, *maar* 21
ik heb geen trooster; al mijn vijanden horen mijn kwaad; *en* zij

zijn vrolijk, dat Gij het gedaan hebt; *als* Gij den dag zult voortge-
bracht hebben, *dien* Gij uitgeroepen hebt, zo zullen zij zijn, gelijk
22 ik ben. *Thau.* Laat al hun kwaad voor Uw aangezicht komen,
en doe hun, gelijk als Gij mij gedaan hebt vanwege al mijn over-
tredingen; want mijn zuchtingen zijn vele, en mijn hart is mat.

2 *Aleph.* Hoe heeft de Heere de dochter Sions in Zijn toorn be-
wolkt? Hij heeft de heerlijkheid van Israel van den hemel *op* de
aarde nedergeworpen; en Hij heeft aan de voetbank Zijner voeten
2 niet gedacht in den dag Zijns toorns. *Beth.* De Heere heeft al
de woningen Jakobs verslonden, en heeft ze niet verschoond; Hij
heeft de vastigheden der dochter van Juda afgebroken in Zijn ver-
bolgenheid, Hij heeft gemaakt, dat zij de aarde raken; Hij heeft
3 het koninkrijk en deszelfs vorsten ontheiligd. *Gimel.* Hij heeft,
in ontsteking des toorns, den gehelen hoorn Israels afgehouwen;
Hij heeft Zijn rechterhand achterwaarts getrokken, toen de vijand
kwam, en Hij is tegen Jakob ontstoken als een vlammend vuur,
4 *dat* rondom verteert. *Daleth.* Hij heeft Zijn boog gespannen als
een vijand; Hij heeft zich *met* Zijn rechterhand gesteld als een
tegenpartijder, dat Hij doodde al de begeerlijke dingen der ogen;
Hij heeft Zijn grimmigheid in de tent der dochter Sions uitgestort
5 als een vuur. *He.* De Heere is geworden als een vijand; Hij heeft
Israel verslonden, Hij heeft al haar paleizen verslonden. Hij heeft
deszelfs vastigheden verdorven; en Hij heeft bij de dochter van Ju-
6 da het klagen en kermen vermenigvuldigd. *Vau.* En Hij heeft Zijn
hut met geweld afgerukt, als een hof, Hij heeft Zijn vergaderplaats
verdorven; de HEERE heeft in Sion doen vergeten den hoogtijd
en den sabbat, en Hij heeft in de gramschap Zijns toorns den ko-
7 ning en den priester smadelijk verworpen. *Zain.* De Heere heeft
Zijn altaar verstoten. Hij heeft Zijn heiligdom te niet gedaan, Hij
heeft de muren harer paleizen in des vijands hand overgegeven;
zij hebben in het huis des HEEREN een stem verheven als op den
8 dag eens gezetten hoogtijds. *Cheth.* De HEERE heeft gedacht
te verderven den muur der dochter Sions; Hij heeft het richtsnoer
daarover getogen, Hij heeft Zijn hand niet afgewend, dat Hij ze
niet verslonde; en Hij heeft den voormuur en den muur te zamen
9 treurig gemaakt, zij zijn verzwakt. *Teth.* Haar poorten zijn in
de aarde verzonken; Hij heeft haar grendelen verdorven en ge-
broken; haar koning en haar vorsten zijn onder de heidenen; er is

geen wet; haar profeten vinden ook geen gezicht van den HEERE.
Jod. De oudsten der dochter Sions zitten op de aarde, zij zwijgen 10
stil, zij werpen stof op hun hoofd, zij hebben zakken aangegord; de
jonge dochters van Jeruzalem laten haar hoofd ter aarde hangen.
Caph. Mijn ogen zijn verteerd door tranen, mijn ingewand wordt 11
beroerd; mijn lever is ter aarde uitgeschud, vanwege de breuk der
dochter mijns volks; omdat het kind en de zuigeling op de stra-
ten der stad in onmacht zinken; *Lamed. Als* zij tot hun moeders 12
zeggen: Waar is koren en wijn, als zij op de straten der stad in
onmacht zinken, als de verslagenen; als zich hun ziel uitschudt in
den schoot hunner moeders. *Mem.* Wat getuigen zal ik u bren- 13
gen, wat zal ik bij u vergelijken, gij dochter Jeruzalems? Wat zal
ik bij u vergelijken, dat ik u trooste, gij jonkvrouw, dochter Sions,
want uw breuk is *zo* groot als de zee, wie kan u helen? *Nun.* 14
Uw profeten hebben u ijdelheid en ongerijmdheid gezien, en zij
hebben *u* uw ongerechtigheid niet geopenbaard, om uw gevange-
nis af te wenden, maar zij hebben voor u gezien ijdele lasten en
uitstotingen. *Samech.* Allen, die over weg gaan, klappen met de 15
handen over u, zij fluiten en schudden hun hoofd over de dochter
Jeruzalems, *zeggende*: Is dit die stad, waar men van zeide, dat zij
volkomen van schoonheid was, een vreugde der ganse aarde? *Pe.* 16
Al uw vijanden sperren hun mond op over u, zij fluiten en kner-
sen met de tanden, zij zeggen: Wij hebben haar verslonden; dit
is immers de dag, dien wij verwacht hebben, wij hebben *hem* ge-
vonden, wij hebben *hem* gezien. *Ain.* De HEERE heeft gedaan, 17
wat Hij gedacht had, Hij heeft Zijn woord vervuld, dat Hij bevo-
len had van oude dagen; Hij heeft afgebroken en niet gespaard;
en Hij heeft den vijand over u verblijd, Hij heeft den hoorn uwer
tegenpartijders verhoogd. *Tsade.* Hun hart schreeuwde tot den 18
Heere: O gij muur der dochter Sions, laat dag en nacht tranen
afvlieten als een beek; geef uzelve geen rust, uw oogappel houde
niet op! *Koph.* Maak u op, maak geschrei des nachts in het begin 19
der nachtwaken, stort uw hart uit voor het aangezicht des Heeren
als water; hef uw handen tot Hem op voor de ziel uwer kinder-
kens, die in onmacht gevallen zijn van honger, vooraan op alle
straten. *Resch.* Zie, HEERE, aanschouw toch, aan wien Gij alzo 20
gedaan hebt; zullen dan de vrouwen haar vrucht eten, de kinder-
kens, die men op de handen draagt? Zullen dan de profeet en de

21 priester in het heiligdom des HEEREN gedood worden? *Schin.*
De jongen en de ouden liggen op de aarde *op* de straten; mijn
jonkvrouwen en mijn jongelingen zijn door het zwaard gevallen;
Gij hebt ze in den dag Uws toorns gedood, Gij hebt ze geslacht
22 *en* niet verschoond. *Thau.* Gij hebt mijn verschrikkingen van
rondom geroepen, als *tot* een dag eens gezetten hoogtijds; en er
is niemand aan den dag des toorns des HEEREN ontkomen of
overgebleven; die ik op de handen gedragen en opgetogen heb, die
heeft mijn vijand omgebracht.

3 *Aleph.* Ik ben de man, *die* ellende gezien heeft door de roede
2 Zijner verbolgenheid. *Aleph.* Hij heeft mij geleid en gevoerd *in*
3 de duisternis, en niet *in* het licht. *Aleph.* Hij heeft Zich immers
tegen mij gewend, Hij heeft Zijn hand den gansen dag veranderd.
4 *Beth.* Hij heeft mijn vlees en mijn huid oud gemaakt, Hij heeft
5 mijn beenderen gebroken. *Beth.* Hij heeft tegen mij gebouwd, en
6 Hij heeft *mij met* galle en moeite omringd. *Beth.* Hij heeft mij
gezet in duistere plaatsen, als degenen, die over lang dood zijn.
7 *Gimel.* Hij heeft mij toegemuurd, dat ik er niet uit gaan kan; Hij
8 heeft mijn koperen boeien verzwaard. *Gimel.* Ook wanneer ik
9 roep en schreeuw, sluit Hij de *oren voor* mijn gebed. *Gimel.* Hij
heeft mijn wegen toegemuurd met uitgehouwen stenen, Hij heeft
10 mijn paden verkeerd. *Daleth.* Hij is mij een loerende beer, een
11 leeuw in verborgen plaatsen. *Daleth.* Hij heeft mijn wegen afge-
wend; en Hij heeft mij in stukken gebroken; Hij heeft mij woest
12 gemaakt. *Daleth.* Hij heeft Zijn boog gespannen, en Hij heeft mij
13 den pijl als ten doel gesteld. *He.* Hij heeft Zijn pijlen in mijn nie-
14 ren doen ingaan. *He.* Ik ben al mijn volk tot belaching geworden,
15 hun snarenspel den gansen dag. *He.* Hij heeft mij met bitterhe-
16 den verzadigd, Hij heeft mij met alsem dronken gemaakt. *Vau.*
Hij heeft mijn tanden met zandsteentjes verbrijzeld, Hij heeft mij
17 in de as nedergedrukt. *Vau.* En Gij hebt mijn ziel verre van den
18 vrede verstoten, ik heb het goede vergeten. *Vau.* Toen zeide ik:
19 Mijn sterkte is vergaan, en mijn hoop van den HEERE. *Zain.*
Gedenk aan mijn ellende en aan mijn ballingschap, aan den alsem
20 en galle. *Zain.* Mijn ziel gedenkt er wel terdege aan, en zij bukt
21 zich neder in mij. *Zain.* Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom
22 zal ik hopen; *Cheth.* Het zijn de goedertierenheden des HEE-
REN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen

einde hebben; *Cheth.* Zij zijn allen morgen nieuw, Uw trouw is 23
groot. *Cheth.* De HEERE is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom 24
zal ik op Hem hopen. *Teth.* De HEERE is goed dengenen, die 25
Hem verwachten, der ziele, die Hem zoekt. *Teth.* Het is goed, 26
dat men hope, en stille zij op het heil des HEEREN. *Teth.* Het 27
is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt. *Jod.* 28
Hij zitte eenzaam, en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd
heeft. *Jod.* Hij steke zijn mond in het stof, *zeggende*: Misschien 29
is er verwachting. *Jod.* Hij geve zijn wang dien, die hem slaat, hij 30
worde zat van smaad. *Caph.* Want de Heere zal niet verstoten in 31
eeuwigheid. *Caph.* Maar als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij Zich 32
ontfermen, naar de grootheid Zijner goedertierenheden. *Caph.* 33
Want Hij plaagt of bedroeft des mensen kinderen niet van harte.
Lamed. Dat men al de gevangenen der aarde onder Zijn voeten 34
verbrijzelt; *Lamed.* Dat men het recht eens mans buigt voor het 35
aangezicht des Allerhoogsten; *Lamed.* Dat men een mens ver- 36
ongelijkt in zijn twistzaak; zou het de Heere niet zien? *Mem.* 37
Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, *zo het* de Heere niet beveelt?
Mem. Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en 38
het goede? *Mem.* Wat klaagt *dan* een levend mens? Een ieder 39
klage vanwege zijn zonden. *Nun.* Laat ons onze wegen onder- 40
zoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot den HEERE.
Nun. Laat ons onze harten opheffen, mitsgaders de handen, tot 41
God in den hemel, *zeggende*: *Nun.* Wij hebben overtreden, en 42
wij zijn wederspannig geweest, *daarom* hebt Gij niet gespaard.
Samech. Gij hebt *ons* met toorn bedekt, en Gij hebt ons ver- 43
volgd; Gij hebt *ons* gedood. Gij hebt niet verschoond. *Samech.* 44
Gij hebt U met een wolk bedekt, zodat er geen gebed doorkwam.
Samech. Gij hebt ons *tot* een uitvaagsel en wegwerpsel gesteld, 45
in het midden der volken. *Pe.* Al onze vijanden hebben hun 46
mond tegen ons opgesperd. *Pe.* De vreze en de kuil zijn over ons 47
gekomen, de verwoesting en de verbreking. *Pe.* *Met* waterbeken 48
loopt mijn oog neder, vanwege de breuk der dochter mijns volks.
Ain. Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, omdat er geen rust 49
is; *Ain.* Totdat *het* de HEERE van den hemel aanschouwe, en 50
het zie. *Ain.* Mijn oog doet mijn ziele *moeite* aan, vanwege al 51
de dochteren mijner stad. *Tsade.* Die mijn vijanden zijn zonder 52
oorzaak, hebben mij als een vogeltje dapperlijk gejaagd. *Tsade.* 53

Zij hebben mijn leven in een kuil uitgeroeid, en zij hebben een
54 steen op mij geworpen. *Tsade.* De wateren zwommen over mijn
55 hoofd; ik zeide: Ik ben afgesneden! *Koph.* HEERE! Ik heb Uw
56 Naam aangeroepen uit den ondersten kuil. *Koph.* Gij hebt mijn
stem gehoord, verberg Uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn
57 roepen. *Koph.* Gij hebt U genaderd ten dage, als ik U aanriep;
58 Gij hebt gezegd: Vrees niet! *Resch.* HEERE! Gij hebt de twist-
59 zaken mijner ziel getwist, Gij hebt mijn leven verlost. *Resch.*
HEERE! Gij hebt gezien de verkeerdheid, die men mij aangedaan
60 heeft, oordeel mijn rechtzaak. *Resch.* Gij hebt al hun wraak
61 gezien, al hun gedachten tegen mij. *Schin.* HEERE! Gij hebt
62 hun smaden gehoord, *en* al hun gedachten tegen mij; *Schin.* De
lippen dergenen, die tegen mij opstaan, en hun dichten tegen mij
63 den gansen dag. *Schin.* Aanschouw hun zitten en opstaan; ik
64 ben hun snarenspel. *Thau.* HEERE! geef hun weder die vergel-
65 ding, naar het werk hunner handen. *Thau.* Geef hun een deksel
66 des harten; Uw vloek zij over hen! *Thau.* Vervolg ze met toorn,
en verdelg ze van onder den hemel des HEEREN.

4 *Aleph.* Hoe is het goud *zo* verdonkerd, het goede fijne goud
zo veranderd! *Hoe* zijn de stenen des heiligdoms vooraan op alle
2 straten verworpen! *Beth.* De kostelijke kinderen Sions, tegen fijn
goud geschat, hoe zijn zij *nu* gelijk gerekend aan de aarden flessen,
3 het werk van de handen eens pottenbakkers! *Gimel.* Zelfs laten
de zeekalveren de borsten neder, zij zogen hun welpen; *maar* de
dochter mijns volks is als een wrede geworden, gelijk de struisen
4 in de woestijn. *Daleth.* De tong van het zoogkind kleeft aan zijn
gehemelte van dorst; de kinderkens eisen brood, er is niemand, die
5 *het* hun mededeelt. *He.* Die lekkernijen aten, versmachten *nu* op
de straten; die in karmozijn opgetrokken zijn, omhelzen den drek.
6 *Vau.* En de ongerechtigheid der dochter mijns volks is groter dan
de zonden van Sodom, dat als in een ogenblik omgekeerd werd, en
7 geen handen hadden arbeid over haar. *Zain.* Haar bijzondersten
waren reiner dan de sneeuw, zij waren witter dan melk; zij waren
8 roder van lichaam dan robijnen, gladder dan een saffier. *Cheth.*
Maar nu is hun gedaante verduisterd van zwartigheid, men kent
hen niet op de straten; hun huid kleeft aan hun beenderen, zij
9 is verdord, zij is geworden als een hout. *Teth.* De verslagenen
van het zwaard zijn gelukkiger dan de verslagenen van den hon-

ger; want die vlieten daarhenen, *als* doorstoken zijnde, omdat er
geen vruchten der velden zijn. *Jod.* De handen der barmhartige 10
vrouwen hebben haar kinderen gekookt; zij zijn haar tot spijze
geworden in de verbreking der dochter mijns volks. *Caph.* De 11
HEERE heeft Zijn grimmigheid volbracht, Hij heeft de hittigheid
Zijns toorns uitgestort; en Hij heeft te Sion een vuur aangestoken,
hetwelk haar fondamenten verteerd heeft. *Lamed.* De koningen 12
der aarde zouden het niet geloofd hebben, noch al de inwoners
der wereld, dat de tegenpartijder en vijand tot de poorten van
Jeruzalem zou ingaan. *Mem.* Het is vanwege de zonden harer 13
profeten, *en* de misdaden harer priesteren, die in het midden van
haar het bloed der rechtvaardigen vergoten hebben. *Nun.* Zij 14
zwierven *als* blinden op de straten, zij waren met bloed besmet,
zodat men niet kon zien, *of* men raakte hun klederen aan. *Sa-* 15
mech. Zij riepen tot hen: Wijkt, *hier is* een onreine, wijkt, wijkt,
roert niet aan! Zekerlijk, zij zijn weggevlogen, ja, weggezworven;
zij zeiden onder de heidenen: Zij zullen er niet langer wonen. *Pe.* 16
Des HEEREN aangezicht heeft ze verdeeld. Hij zal ze voortaan
niet meer aanzien; zij hebben het aangezicht der priesteren niet
geeerd, zij hebben den ouden geen genade bewezen. *Ain.* Nog 17
bezweken ons onze ogen, *ziende* naar onze ijdele hulp; wij gaap-
ten met ons gapen op een volk, *dat* niet kon verlossen. *Tsade.* 18
Zij hebben onze gangen nagespeurd, dat wij op onze straten niet
gaan konden; ons einde is genaderd, onze dagen zijn vervuld, ja,
ons einde is gekomen. *Koph.* Onze vervolgers zijn sneller geweest 19
dan de arenden des hemels; zij hebben ons op de bergen hittiglijk
vervolgd, in de woestijn hebben zij ons lagen gelegd. *Resch.* De 20
adem onzer neuzen, de gezalfde des HEEREN, is gevangen in hun
groeven; *van* welken wij zeiden: Wij zullen onder zijn schaduw
leven onder de heidenen! *Schin.* Wees vrolijk, en verblijd u, gij 21
dochter Edoms, die in het land Uz woont! *doch* de beker zal ook
tot u komen, gij zult dronken worden, en ontbloot worden. *Thau.* 22
Uw ongerechtigheid heeft een einde, o gij dochter Sions! Hij zal
u niet meer gevankelijk doen wegvoeren; *maar* uw ongerechtig-
heid, o gij dochter Edoms! zal Hij bezoeken; Hij zal uw zonden
ontdekken.

Gedenk, HEERE, wat ons geschied is, aanschouw het, en zie **5**
onzen smaad aan. Ons erfdeel is tot de vreemdelingen gewend, 2

3 onze huizen tot de uitlanders. Wij zijn wezen zonder vader, onze
4 moeders zijn als de weduwen. Ons water moeten wij voor geld
5 drinken; ons hout komt *ons* op prijs te staan. Wij lijden vervol-
6 ging op onze halzen; zijn wij moede, men laat ons geen rust. Wij
hebben den Egyptenaar de hand gegeven, *en* den Assyrier, om
7 *met* brood verzadigd te worden. Onze vaders hebben gezondigd,
8 en zijn niet *meer*, en wij dragen hun ongerechtigheden. Knech-
ten heersen over ons; er is niemand, die *ons* uit hun hand rukke.
9 Wij moeten ons brood met gevaar onzes levens halen, vanwege
10 het zwaard der woestijn. Onze huid is zwart geworden gelijk een
11 oven, vanwege den geweldigen storm des hongers. Zij hebben
de vrouwen te Sion verkracht, *en* de jonge dochters in de steden
12 van Juda. De vorsten zijn door hunlieder hand opgehangen; de
13 aangezichten der ouden zijn niet geeerd geweest. Zij hebben de
jongelingen weggenomen, *om* te malen, en de jongens struikelen
14 onder het hout. De ouden houden op van de poort, de jonge-
15 lingen van hun snarenspel. De vreugde onzes harten houdt op,
16 onze rei is in treurigheid veranderd. De kroon onzes hoofds is af-
17 gevallen; o wee nu onzer, dat wij *zo* gezondigd hebben! Daarom
is ons hart mat, om deze dingen zijn onze ogen duister geworden.
18 Om des bergs Sions wil, die verwoest is, waar de vossen op lo-
19 pen. Gij, o HEERE, zit in eeuwigheid, Uw troon is van geslacht
20 tot geslacht. Waarom zoudt Gij ons steeds vergeten? *Waarom*
21 zoudt Gij ons *zo* langen tijd verlaten? HEERE, bekeer ons tot
U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds.
22 Want zoudt Gij ons ganselijk verwerpen? Zoudt Gij zozeer tegen
ons verbolgen zijn?

Ezechiël

In het dertigste jaar, in de vierde *maand*, op den vijfden 1
derzelve maand, als ik in het midden der weggevoerden
was bij de rivier Chebar, zo geschiedde het, *dat* de heme-
len werden geopend, en ik gezichten Gods zag. Op den 2
vijfden derzelve maand (dit was het vijfde jaar van de wegvoering
van den koning Jojachin), Geschiedde het woord des HEEREN 3
uitdrukkelijk tot Ezechiël, den zoon van Buzi, den priester, in het
land der Chaldeen, bij de rivier Chebar; en de hand des HEEREN
was daar op hem. Toen zag ik, en ziet, een stormwind kwam van 4
het noorden af, een grote wolk, en een vuur *daarin* vervangen, en
een glans was rondom die *wolk*; en uit het midden daarvan was
als de verf van Hasmal, uit het midden des vuurs. En uit het 5
midden daarvan *kwam* de gelijkenis van vier dieren; en dit was
hun gedaante: zij hadden de gelijkenis van een mens; En elkeen 6
had vier aangezichten; insgelijks had elkeen van hen vier vleu-
gelen. En hun voeten waren rechte voeten, en hun voetplanten 7
waren gelijk de voetplanten van een kalf, en glinsterden gelijk de
verf van glad koper. En mensenhanden waren onder hun vleu- 8
gelen, aan hun vier zijden; en die vier hadden hun aangezichten
en hun vleugelen. Hun vleugelen waren samengevoegd, de een 9
aan den ander; zij keerden zich niet om, als zij gingen; zij gingen
elkeen recht uit voor zijn aangezicht henen. De gelijkenis nu van 10
hun aangezicht was het aangezicht eens mensen, en het aangezicht
eens leeuws hadden zij vier aan de rechterzijde; en ter linkerzijde
hadden die vier eens ossen aangezicht; ook hadden die vier eens
arends aangezicht. Ook waren hun aangezichten en hun vleuge- 11
len opwaarts verdeeld; elkeen had er twee samengevoegd aan de
andere, en twee bedekten hun lichamen. En zij gingen elkeen 12
rechtuit voor zijn aangezicht henen; waarhenen de geest was om
te gaan, gingen zij; zij keerden zich niet om, als zij gingen. Aan- 13
gaande de gelijkenis der dieren, hun gedaante was als brandende
kolen des vuurs, als de gedaante der fakkelen; datzelve *vuur* ging

steeds tussen die dieren; en het vuur had een glans, en uit het
14 vuur kwam een bliksem voort. De dieren nu liepen en keerden
15 weder als de gedaante van een weerlicht. Als ik die dieren zag,
ziet, zo was er een rad op de aarde bij die dieren, naar vier aan-
16 gezichten van hetzelve. De gedaante der raderen en derzelver
maaksel was als de verf van een turkoois; en die vier hadden ener-
lei gelijkenis; daartoe was hun gedaante, en hun maaksel, alsof
17 het ware een rad in het midden van een rad. Als zij gingen, zij
gingen op hun vier zijden; zij keerden zich niet om, als zij gingen.
18 En hun velgen, die waren zo hoog, dat zij vreselijk waren; en hun
19 velgen waren vol ogen rondom aan die vier *raderen*. Als nu de
dieren gingen, gingen de raderen bij hen; en als de dieren van de
20 aarde opgeheven werden, werden de raderen opgeheven. Waar-
henen de geest was om te gaan, gingen zij, waarhenen de geest
was om te gaan; en de raderen werden tegenover hen opgeheven;
21 want de geest der dieren was in de raderen. Als die gingen, gin-
gen *deze*; en als die stonden, stonden zij; en als die van de aarde
opgeheven werden, werden de raderen tegenover hen opgeheven;
22 want de geest der dieren was in de raderen. En over de hoofden
der dieren was de gelijkenis eens uitspansels, gelijk de verf van
het vreselijke kristal, van boven af over hun hoofden uitgespreid.
23 En onder dat uitspansel waren hun vleugelen rechtop, de een aan
den ander; ieder had er twee, die herwaarts hun lichamen bedek-
24 ten, en ieder had er twee, die ze derwaarts bedekten. En als
zij gingen, hoorde ik een geruis hunner vleugelen, als het geruis
van vele wateren, als de stem des Almachtigen, *als* de stem eens
geroeps, als het gedreun eens heirlegers; als zij stonden, zo lieten
25 zij hun vleugelen neder. En er geschiedde een stem van boven
het uitspansel, hetwelk boven hun hoofden was, als zij stonden,
26 *en* hun vleugelen nedergelaten hadden. En boven het uitspansel,
hetwelk was boven hun hoofden, was de gelijkenis eens troons, als
de gedaante van een saffiersteen; en op de gelijkenis des troons
was de gelijkenis als de gedaante eens mensen, daarboven op zijn-
27 de. En ik zag als de verf van Hasmal, als de gedaante van vuur
rondom daarbinnen, van de gedaante Zijner lenden en opwaarts;
en van de gedaante Zijner lenden en nederwaarts, zag ik als de ge-
28 daante van vuur, en glans aan Hem rondom. Gelijk de gedaante
van den boog, die in de wolk is ten dage des plasregens, alzo was

de gedaante van den glans rondom; dit was de gedaante van de
gelijkenis der heerlijkheid des HEEREN; en als ik het zag, viel ik
op mijn aangezicht, en ik hoorde een stem van Een, Die sprak.
En Hij zeide tot mij: Mensenkind, sta op uw voeten, en Ik **2**
zal met u spreken. Zo kwam in mij, als Hij tot mij sprak, de 2
Geest, Die mij stelde op mijn voeten; en ik hoorde Dien, Die tot
mij sprak. En Hij zeide tot mij: Mensenkind! Ik zend u tot de 3
kinderen Israels, tot de rebellerende volken, die tegen Mij gere-
belleerd hebben; zij en hun vaderen hebben overtreden tegen Mij
tot op dezen zelven huidigen dag. En deze kinderen zijn hard 4
van aangezicht, en stijf van hart; Ik zend u tot hen, en gij zult
tot hen zeggen: Zo zegt de Heere HEERE! En zij, hetzij dat zij 5
het horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen (want zij zijn
een wederspannig huis), zo zullen zij weten, dat een profeet in
het midden van hen geweest is. En gij, mensenkind! vrees niet 6
voor hen, en vrees niet voor hun woorden, hoewel wederwilligen
en doornen bij u zijn, en gij bij schorpioenen woont; vrees voor
hun woorden niet, en ontzet u niet voor hun aangezicht, want
zij zijn een wederspannig huis. Maar gij zult Mijn woorden tot 7
hen spreken, hetzij dat zij horen zullen, of hetzij dat zij het laten
zullen; want zij zijn wederspannig. Doch gij, mensenkind, hoor 8
hetgeen Ik tot u spreek; wees gij niet wederspannig, gelijk dat we-
derspannig huis; open uw mond, en eet, wat Ik u geef. Toen zag 9
ik, en ziet, er was een hand tot mij uitgestoken; en ziet, daarin was
de rol eens boeks. En Hij spreidde die voor mijn aangezicht uit; 10
en zij was beschreven voor en achter; en daarin waren geschreven
klaagliederen, en zuchting, en wee.
Daarna zeide Hij tot mij: Mensenkind, eet, wat gij vinden zult; **3**
eet deze rol, en ga, spreek tot het huis Israels. Toen opende ik 2
mijn mond, en Hij gaf mij die rol te eten. En Hij zeide tot 3
mij: Mensenkind, geef uw buik te eten, en vul uw ingewand met
deze rol, die Ik u geef. Toen at ik, en het was in mijn mond als
honig, vanwege de zoetigheid. En Hij zeide tot mij: Mensenkind, 4
ga henen, kom tot het huis Israels, en spreek tot hen met Mijn
woorden. Want gij zijt niet gezonden tot een volk, diep van 5
spraak en zwaar van tong, *maar* tot het huis Israels; Niet tot 6
vele volken, diep van spraak en zwaar van tong, welker woorden
gij niet kunt verstaan; zouden zij niet, zo Ik u tot hen gezonden

7 had, naar u gehoord hebben? Maar het huis Israels wil naar u
niet horen, omdat zij naar Mij niet willen horen; want het ganse
8 huis Israels is stijf van voorhoofd, en hard van hart zijn zij. Ziet,
Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten, en
9 uw voorhoofd stijf tegen hun voorhoofd. Uw voorhoofd heb Ik
gemaakt als een diamant, harder dan een rots; vrees hen niet, en
ontzet u niet voor hun aangezichten, omdat zij een wederspannig
10 huis zijn. Verder zeide Hij tot mij: Mensenkind, vat al Mijn
woorden, die Ik tot u spreken zal, in uw hart, en hoor ze met uw
11 oren. En ga henen, kom tot de weggevoerden, tot de kinderen
uws volks, en spreek tot hen, en zeg tot hen: Zo zegt de Heere
HEERE, hetzij dat zij horen zullen, of hetzij dat zij het laten
12 zullen. Toen nam de Geest mij op, en ik hoorde achter mij een
stem van grote ruising, *zeggende*: Geloofd zij de heerlijkheid des
13 HEEREN uit Zijn plaats! En *ik hoorde* het geluid van der dieren
vleugelen, die de een den ander raakten, en het geluid der raderen
14 tegenover hen; en het geluid ener grote ruising. Toen hief de
Geest mij op, en nam mij weg, en ik ging henen, bitterlijk bedroefd
door de hitte mijns geestes; maar de hand des HEEREN was sterk
15 op mij. En ik kwam tot de weggevoerden te Tel-abib, die aan de
rivier Chebar woonden, en ik bleef daar zij woonden; ja, ik bleef
16 daar verbaasd in het midden van hen zeven dagen. Het gebeurde
nu ten einde van zeven dagen, dat het woord des HEEREN tot
17 mij geschiedde, zeggende: Mensenkind! Ik heb u tot een wachter
gesteld over het huis Israels; zo zult gij het woord uit Mijn mond
18 horen, en hen van Mijnentwege waarschuwen. Als Ik tot den
goddeloze zeg: Gij zult den dood sterven, en gij waarschuwt hem
niet, en spreekt niet, om den goddeloze van zijn goddelozen weg te
waarschuwen, opdat gij hem in het leven behoudt; die goddeloze
zal in zijn ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed zal Ik van uw
19 hand eisen. Doch als gij den goddeloze waarschuwt, en hij zich
van zijn goddeloosheid en van zijn goddelozen weg niet bekeert, hij
zal in zijn ongerechtigheid sterven; maar gij hebt uw ziel bevrijd.
20 Als ook een rechtvaardige zich van zijn gerechtigheid afkeert, en
onrecht doet, en Ik een aanstoot voor zijn aangezicht leg, hij zal
sterven; omdat gij hem niet gewaarschuwd hebt, zal hij in zijn
zonde sterven, en zijn gerechtigheden, die hij gedaan heeft, zullen
niet gedacht worden; maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen.

Doch als gij den rechtvaardige waarschuwt, opdat de rechtvaardige 21
niet zondige, en hij niet zondigt; hij zal zekerlijk leven, omdat hij
gewaarschuwd is; en gij hebt uw ziel bevrijd. En de hand des 22
HEEREN was daar op mij, en Hij zeide tot mij: Maak u op, ga uit
in de vallei, en Ik zal daar met u spreken. En ik maakte mij op, 23
en ging uit in de vallei, en ziet, de heerlijkheid des HEEREN stond
aldaar, gelijk de heerlijkheid, die ik gezien had bij de rivier Chebar;
en ik viel op mijn aangezicht. Toen kwam de Geest in mij, en 24
stelde mij op mijn voeten, en Hij sprak met mij, en Hij zeide
tot mij: Ga, besluit u binnen in uw huis. Want u aangaande, 25
mensenkind, ziet, zij zouden dikke touwen aan u leggen, en zij
zouden u daarmede binden; daarom zult gij niet uitgaan in het
midden van hen. En Ik zal uw tong aan uw gehemelte doen 26
kleven, dat gij stom worden zult, en zult hun niet zijn tot een
bestraffenden man; want zij zijn een wederspannig huis. Maar 27
als Ik met u spreken zal, zal Ik uw mond opendoen, en gij zult
tot hen zeggen: Zo zegt de Heere HEERE, wie hoort, die hore, en
wie het laat, die late het; want zij zijn een wederspannig huis.

En gij, mensenkind, neem u een tichelsteen, en leg dien voor **4**
uw aangezicht, en bewerp daarop de stad Jeruzalem. En maak 2
een belegering tegen haar, en bouw tegen haar sterkten, en werp
tegen haar een wal op, en stel legers tegen haar, en zet tegen haar
stormrammen rondom. Verder, neem gij u een ijzeren pan, en 3
stel ze tot een ijzeren muur tussen u en tussen die stad; en richt
uw aangezicht tegen haar, dat zij in belegering kome, en gij zult ze
belegeren. Dit zij den huize Israels een teken. Lig gij ook neder 4
op uw linkerzijde, en leg daarop de ongerechtigheid van het huis
Israels, *naar* het getal der dagen, dat gij daarop zult liggen, zult
gij hun ongerechtigheid dragen. Want Ik heb u gegeven de jaren 5
hunner ongerechtigheid, naar het getal der dagen, driehonderd en
negentig dagen, dat gij de ongerechtigheid van het huis Israels
dragen zult. Als gij nu deze voleinden zult, lig ten anderen male 6
neder op uw rechterzijde, en gij zult de ongerechtigheid van het
huis van Juda dragen veertig dagen; Ik heb u gegeven elken dag
voor elk jaar. Daarom zult gij uw aangezicht richten tegen de 7
belegering van Jeruzalem, en uw arm zal ontbloot zijn; en gij zult
tegen haar profeteren. En ziet, Ik zal dikke touwen aan u leggen, 8
dat gij u niet omkeert van uw *ene* zijde tot uw *andere* zijde, totdat

9 gij de dagen uwer belegering voleind hebt. En neemt gij voor u
tarwe, en gerst, en bonen, en linzen, en heerse, en spelt; en doe die
in een vat, en maak die u tot brood; *naar* het getal der dagen, die
gij op uw zijde nederliggen zult, driehonderd en negentig dagen,
10 zult gij dat eten. Uw spijze nu, die gij eten zult, zal in gewicht zijn
11 twintig sikkelen daags; van tijd tot tijd zult gij die eten. Gij zult
ook water naar *zekere* maat drinken, het zesde deel van een hin;
12 van tijd tot tijd zult gij het drinken. En gij zult een gerstekoek
eten, en dien zult gij met drek van des mensen afgang bakken
13 voor hun ogen. En de HEERE zeide: Alzo zullen de kinderen
Israels hun brood onrein eten onder de heidenen, waarhenen Ik
14 hen verdrijven zal. Toen zeide ik: Ach, Heere, HEERE, zie, mijn
ziel is niet verontreinigd geweest; want ik heb, van mijn jeugd af
tot nu toe, geen dood aas, noch dat verscheurd is, gegeten, en
15 geen verfoeilijk vlees is in mijn mond gekomen. En Hij zeide
tot mij: Zie, Ik heb u rundermest gegeven voor mensendrek, zo
16 zult gij uw brood daarmede bereiden. Daarna zeide Hij tot mij:
Gij mensenkind, zie, Ik breek den staf des broods in Jeruzalem,
en zij zullen het brood met gewicht en met kommer eten, en het
17 water met *zekere* maat en met verbaasdheid drinken; Opdat zij
des broods en des waters gebrek hebben, en de een met den ander
verbaasd worden, en in hun ongerechtigheid uitteren.

5 En gij, mensenkind, neem u een scherp mes, een scheermes der
barbieren zult gij u nemen, hetwelk gij zult laten gaan over uw
hoofd en over uw baard; daarna zult gij u een weegschaal nemen,
2 en die *haren* delen. Een derde deel zult gij in het midden der stad
met vuur verbranden, nadat de dagen der belegering vervuld wor-
den; dan zult gij een derde deel nemen, slaande met een zwaard
rondom hetzelve, en een derde deel zult gij in den wind strooien;
3 want Ik zal het zwaard achter hen uittrekken. Gij zult ook weini-
4 ge in getal daarvan nemen, en in uw slippen binden. En nog zult
gij van die nemen, en die werpen in het midden des vuurs, en zult
ze verbranden met vuur; daaruit zal voortkomen een vuur tegen
5 het gehele huis van Israel. Alzo zegt de Heere HEERE: Dit is
Jeruzalem, welke Ik in het midden der heidenen gezet heb, en lan-
6 den rondom haar henen. Doch zij heeft Mijn rechten veranderd
in goddeloosheid meer dan de heidenen, en Mijn inzettingen meer
dan de landen, die rondom haar zijn; want zij hebben Mijn rech-

ten verworpen, en in Mijn inzettingen hebben zij niet gewandeld.
Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Dewijl gijlieden dies meer 7
gemaakt hebt dan de heidenen, die rondom u zijn, in Mijn in-
zettingen niet gewandeld hebt, en Mijn rechten niet gedaan hebt,
zelfs naar de rechten der heidenen, die rondom u zijn, niet gedaan
hebt; Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Ik *wil* aan u, 8
ja Ik, want Ik zal gerichten in het midden van u oefenen, voor
de ogen van die heidenen. En Ik zal onder u doen, hetgeen Ik 9
niet gedaan heb, en desgelijks Ik voortaan niet doen zal, om al
uwer gruwelen wil. Daarom zullen de vaders de kinderen eten 10
in het midden van u, en de kinderen zullen hun vaderen eten; en
Ik zal gerichten onder u oefenen, en zal al uw overblijfsel in alle
winden verstrooien. Daarom *zo waarachtig als* Ik leef, spreekt 11
de Heere HEERE (omdat gij Mijn heiligdom verontreinigd hebt
met al uw verfoeiselen, en met al uw gruwelen), zo Ik ook niet
daarom *u* verminderen, en Mijn oog *u* niet verschonen zal, en Ik
ook niet zal sparen! Een derde deel van u zal van de pestilentie 12
sterven, en zal door honger in het midden van u te niet worden;
en een derde deel zal in het zwaard vallen rondom u; en een derde
deel zal Ik in alle winden verstrooien, en Ik zal het zwaard ach-
ter hen uittrekken. Alzo zal Mijn toorn volbracht worden, en Ik 13
zal Mijn grimmigheid op hen doen rusten, en Mij troosten; en zij
zullen weten, dat Ik, de HEERE, in Mijn ijver gesproken heb, als
Ik Mijn grimmigheid tegen hen volbracht zal hebben. Daartoe 14
zal Ik u ter woestheid en ter smaadheid zetten onder de heidenen,
die rondom u zijn, voor de ogen van al degene, die voorbijgaat.
Zo zal de smaadheid en hoon een onderwijs en ontzetting den 15
heidenen zijn, die rondom u zijn, wanneer Ik over u gerichten in
toorn, en in grimmigheid, en in grimmige straffen oefenen zal; Ik,
de HEERE, heb *het* gesproken! Wanneer Ik de boze pijlen des 16
hongers tegen hen uitzenden zal, die ten verderve zijn zullen, die
Ik uitzenden zal om u te verderven; zo zal Ik den honger over
u vermeerderen, en u den staf des broods breken. Ja, honger 17
en boos gedierte, die u van kinderen beroven zullen, zal Ik over
u zenden; ook zal pestilentie en bloed onder u omgaan; en het
zwaard zal Ik over u brengen; Ik, de HEERE, heb *het* gesproken!

En het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende: **6**
Mensenkind, zet uw aangezicht tegen de bergen Israels, en profe- 2

3 teer tegen dezelve; En zeg: Gij bergen Israels, hoort het woord
des Heeren HEEREN! Zo zegt de Heere HEERE tot de bergen en
tot de heuvelen, tot de beken en tot de dalen: Ziet, Ik, Ik breng
4 over u het zwaard, en Ik zal uw hoogten verderven. Daartoe zul-
len uw altaren verwoest, en uw zonnebeelden verbroken worden;
en Ik zal uw verslagenen nedervellen voor het aangezicht uwer
5 drekgoden. En Ik zal de dode lichamen der kinderen Israels voor
het aangezicht hunner drekgoden leggen, en Ik zal uw beenderen
6 rondom uw altaren strooien. In al uw woningen zullen de steden
verwoest en de hoogten tot wildernis worden, opdat uw altaren
woest en eenzaam zijn, en uw drekgoden verbroken worden en
ophouden, en uw zonnebeelden afgehouwen, en uw werken uitge-
7 delgd worden. En de verslagenen zullen in het midden van u
8 liggen, opdat gij weet, dat Ik de HEERE ben. Ik zal dan nog een
overblijfsel laten, als gij *enigen* zult hebben, die het zwaard ontko-
men onder de heidenen, wanneer gij in de landen zult verstrooid
9 worden. Dan zullen uw ontkomenen Mijner gedenken onder de
heidenen, waar zij gevankelijk zullen geworden zijn, omdat Ik ver-
broken ben door hun hoerachtig hart, dat van Mij afgeweken is,
en door hun ogen, die hun drekgoden nahoereren; en zij zullen een
walging aan zichzelven hebben over de boosheden, die zij in al hun
10 gruwelen gedaan hebben. En zij zullen weten, dat Ik de HEERE
ben; Ik heb niet tevergeefs gesproken, van hun dit kwaad aan te
11 doen. Zo zegt de Heere HEERE: Sla met uw hand, en stamp
met uw voet, en zeg: Ach, over alle gruwelen der boosheden van
het huis Israels; want zij zullen door het zwaard, door den honger
12 en door de pestilentie vallen. Die verre af is, zal door de pest
sterven, en die nabij is, zal door het zwaard vallen; maar die over-
gebleven en belegerd is, zal door honger sterven; alzo zal Ik Mijn
13 grimmigheid tegen hen volbrengen. Dan zult gij weten, dat Ik
de HEERE ben, als hun verslagenen in het midden hunner drek-
goden rondom hun altaren wezen zullen op alle hoge heuvelen, op
alle toppen der bergen, en onder allen groenen boom, en onder
alle dichte eiken, de plaats, alwaar zij al hun drekgoden liefelijken
14 reuk maakten. Daarom zal Ik Mijn hand over hen uitstrekken,
en zal het land woest maken, ja, woester dan de woestijn naar
Diblath henen, in al hun woningen; en zij zullen bevinden, dat Ik
de HEERE ben.

Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende: **7**
Verder, gij mensenkind, zo zegt de Heere HEERE, van het land 2
Israels: Het einde is er, het einde is gekomen over de vier hoeken
des lands. Nu is het einde over u; want Ik zal Mijn toorn tegen u 3
zenden, en Ik zal u richten naar uw wegen, en Ik zal op u brengen
al uw gruwelen. En Mijn oog zal u niet verschonen, en Ik zal 4
niet sparen; maar Ik zal uw wegen op u brengen, en uw gruwelen
zullen in het midden van u zijn, en gijlieden zult weten, dat Ik de
HEERE ben. Zo zegt de Heere HEERE: Een kwaad, een enig 5
kwaad, ziet, is gekomen; Een einde is er gekomen, dat einde is 6
gekomen, het is opgewaakt tegen u; ziet, het *kwaad* is gekomen!
De morgenstond is tot u gekomen, o inwoner des lands, de tijd is 7
gekomen, de dag der beroerte is nabij, en er is geen wederklank
der bergen. Nu zal Ik in kort Mijn grimmigheid over u uitgieten, 8
en Mijn toorn tegen u volbrengen, en u richten naar uw wegen,
en zal op u brengen al uw gruwelen. En Mijn oog zal niet ver- 9
schonen, en Ik zal niet sparen; Ik zal u geven naar uw wegen,
en uw gruwelen zullen in het midden van u zijn; en gijlieden zult
weten, dat Ik de HEERE ben, Die slaat. Ziet, de dag, ziet, *de* 10
morgenstond is gekomen, de morgenstond is voortgekomen, de
roede heeft gebloeid, de hovaardij heeft gegroend. Het geweld 11
is opgerezen tot een roede der goddeloosheid; niets van hen zal
overblijven, noch van hun menigte, noch van hun gedruis, en geen
klage zal over hen zijn. De tijd is gekomen, de dag is genaakt; de 12
koper zij niet blijde, en de verkoper bedrijve geen rouw; want een
brandende toorn is over de gehele menigte van het *land*. Want de 13
verkoper zal tot het verkochte niet wederkeren, ofschoon hun leven
nog onder de levenden ware; overmits het gezicht, aangaande de
gehele menigte van het *land*, niet zal terugkeren; en niemand zal
door zijn ongerechtigheid zijn leven sterken. Zij hebben met de 14
trompet getrompet, en hebben alles bereid, maar niemand trekt
ten strijde; want Mijn brandende toorn is over de gehele menigte
van het *land*. Het zwaard is buiten, en de pest, en de honger 15
van binnen; die op het veld is, zal door het zwaard sterven, en
die in de stad is, dien zal de honger en de pest verteren. En hun 16
ontkomenden zullen *wel* ontkomen, maar zij zullen op de bergen
zijn, zij allen zullen zijn gelijk duiven der dalen, kermende, een
ieder om zijn ongerechtigheid. Alle handen zullen slap worden, 17

18 en alle knieen zullen henenvlieten *als* water. Ook zullen zij zak-
ken aangorden, gruwen zal ze bedekken, en over alle aangezichten
19 zal schaamte wezen, en op al hun hoofden kaalheid. Zij zullen
hun zilver op de straten werpen, en hun goud zal tot onreinigheid
zijn; hun zilver en hun goud zal hen niet kunnen uithelpen ten
dage der verbolgenheid des HEEREN; hun ziel zullen zij niet ver-
zadigen, en hun ingewanden zullen zij niet vullen; want het zal de
20 aanstoot hunner ongerechtigheid zijn. En Hij heeft de schoon-
heid Zijns sieraads ter overtreffelijkheid gezet; maar zij hebben
daarin beelden hunner gruwelen *en* hunner verfoeiselen gemaakt;
21 daarom heb Ik dat hun tot onreinigheid gesteld. En Ik zal het
in de hand der vreemden overgeven ten roof, en den goddelozen
22 der aarde ten buit, en zij zullen het ontheiligen. Ook zal Ik Mijn
aangezicht van hen omwenden, en zij zullen Mijn verborgen plaats
ontheiligen; want inbrekers zullen daar inkomen en die ontheili-
23 gen. Maak een keten; want het land is vol van bloedgerichten,
24 en de stad is vol van geweld. Daarom zal Ik de kwaadste der
heidenen doen komen, die hun huizen erfelijk bezitten zullen, en
zal den hoogmoed der sterken doen ophouden, en die hen heiligen,
25 zullen ontheiligd worden. De ondergang komt; en zij zullen den
26 vrede zoeken, maar hij zal er niet zijn. Ellende zal op ellende ko-
men, en er zal gerucht op gerucht wezen; dan zullen zij het gezicht
van een profeet zoeken; maar de wet zal vergaan van den priester,
27 en de raad van de oudsten. De koning zal rouw bedrijven, en
de vorsten zullen met verwoesting bekleed zijn, en de handen van
het volk des lands zullen beroerd zijn; Ik zal hun doen naar hun
weg, en met hun rechten zal Ik ze richten; en zij zullen weten, dat
Ik de HEERE ben.

8 Het geschiedde nu in het zesde jaar, in de zesde *maand*, op den
vijfden der maand, als ik in mijn huis zat, en de oudsten van Juda
voor mijn aangezicht zaten, dat de hand des Heeren HEEREN
2 daar over mij viel. Toen zag ik, en ziet, een gelijkenis, als de
gedaante van vuur; van de gedaante Zijner lenden en nederwaarts
was vuur; en van Zijn lenden en opwaarts, als de gedaante ener
3 klaarheid, als de verf van Hasmal. En Hij stak de gelijkenis ener
hand uit, en nam mij bij het haar mijns hoofds; en de Geest
voerde mij op tussen de aarde en tussen den hemel, en bracht
mij in de gezichten Gods te Jeruzalem, tot de deur der poort van

het binnenste *voorhof*, dewelke ziet naar het noorden, alwaar de
zitplaats was van een beeld der ijvering, dat tot ijver verwekt.
En ziet, de heerlijkheid des Gods van Israel was aldaar, naar de 4
gedaante, die ik in de vallei gezien had. En Hij zeide tot mij: 5
Mensenkind, hef nu uw ogen op naar den weg van het noorden; en
ik hief mijn ogen op naar den weg van het noorden, en ziet, tegen
het noorden aan de poort van het altaar was dit beeld der ijvering,
in den ingang. En Hij zeide tot mij: Mensenkind, ziet gij wel, wat 6
zij doen, de grote gruwelen, die het huis Israels hier doet, opdat Ik
van Mijn heiligdom verre wegga? Doch gij zult nog wederom grote
gruwelen zien. Zo bracht Hij mij tot de deur van het voorhof. 7
Toen zag ik, en ziet, er was een hol in den wand. En Hij zeide 8
tot mij: Mensenkind, graaf nu in dien wand. En ik groef in dien
wand, en ziet, daar was een deur. Toen zeide Hij tot mij: Ga in, 9
en zie de boze gruwelen, die zij hier doen. Zo ging ik in, en ik zag, 10
en ziet, er was alle beeltenis van kruipende dieren en verfoeilijke
beesten, en van alle drekgoden van het huis Israels, geheel rondom
aan den wand gemaald. En zeventig mannen uit de oudsten van 11
het huis Israels, met Jaazanja, den zoon van Safan, staande in het
midden van hen, stonden voor hun aangezichten; en een ieder *had*
zijn rookvat in zijn hand, en een overvloedige wolk des reukwerks
ging op. Toen zeide Hij tot mij: Hebt gij gezien, mensenkind, wat 12
de oudsten van het huis Israels doen in de duisternis, een ieder in
zijn gebeelde binnenkameren? want zij zeggen: De HEERE ziet
ons niet, de HEERE heeft het land verlaten. En Hij zeide tot 13
mij: Gij zult nog wederom grote gruwelen zien, die zij doen. En 14
Hij bracht mij tot de deur der poort van het huis des HEEREN,
die naar het noorden is, en ziet, daar zaten vrouwen, bewenende
den Thammuz. En Hij zeide tot mij: Hebt gij, mensenkind, *dat* 15
gezien? Gij zult nog wederom grotere gruwelen zien dan deze.
En Hij bracht mij tot het binnenste voorhof van het huis des 16
HEEREN; en ziet, *aan* de deur van den tempel des HEEREN,
tussen het voorhuis en tussen het altaar, waren omtrent vijf en
twintig mannen; hun achterste *leden* waren naar den tempel des
HEEREN, en hun aangezichten naar het oosten, en deze bogen
zich neder naar het oosten voor de zon. Toen zeide Hij tot mij: 17
Hebt gij, mensenkind, *dat* gezien? Is er iets lichter geacht bij het
huis van Juda, dan deze gruwelen te doen, die zij hier doen? Als

zij het land met geweld vervuld hebben, zo keren zij zich, om Mij
te vertoornen; want zie, zij steken de wijnranken aan hun neus.
18 Daarom zal Ik ook handelen in grimmigheid, Mijn oog zal niet
verschonen, en Ik zal niet sparen; hoewel zij voor Mijn oren met
luider stem roepen, nochtans zal Ik hen niet horen.

9 Daarna riep Hij voor mijn oren *met* luider stem, zeggende:
Doet de opzieners der stad naderen, en elkeen met zijn verdervend
2 wapen in zijn hand. En ziet, zes mannen kwamen van den weg
der Hoge poort, die gekeerd is naar het noorden, en elkeen met zijn
verpletterend wapen in zijn hand; en een man in het midden van
hen was met linnen bekleed, en een schrijvers-inktkoker was aan
zijn lenden; en zij kwamen in, en stonden bij het koperen altaar.
3 En de heerlijkheid des Gods van Israel hief zich op van den cherub,
waarop Hij was, tot den dorpel van het huis; en Hij riep tot den
man, die met linnen bekleed was, die de schrijvers-inktkoker aan
4 zijn lenden had. En de HEERE zeide tot hem: Ga door, door het
midden der stad, door het midden van Jeruzalem, en teken een
teken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over
5 al die gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden. Maar
tot die *anderen* zeide Hij voor mijn oren: Gaat door, door de stad
achter hem, en slaat, ulieder oog verschone niet, en spaart niet!
6 Doodt ouden, jongelingen en maagden, en kinderkens en vrouwen,
tot verdervens toe; maar genaakt aan niemand, op denwelken het
teken is, en begint van Mijn heiligdom. En zij begonnen van de
7 oude mannen, die voor het huis waren. En Hij zeide tot hen:
Verontreinigt het huis, en vervult de voorhoven met verslagenen;
gaat henen uit. En zij gingen henen uit, en zij sloegen in de stad.
8 Het geschiedde nu, als zij hen geslagen hadden, en ik overgebleven
was, dat ik op mijn aangezicht viel, en riep, en zeide: Ach, Heere
HEERE, zult Gij al het overblijfsel van Israel verderven, met Uw
9 grimmigheid uit te gieten over Jeruzalem? Toen zeide Hij tot
mij: De ongerechtigheid van het huis van Israel en van Juda is
gans zeer groot, en het land is met bloed vervuld, en de stad is
vol van afwijking; want zij zeggen: De HEERE heeft het land
10 verlaten, en de HEERE ziet niet. Daarom ook, wat Mij aangaat,
Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen; Ik zal hun weg
11 op hun hoofd geven. En ziet, de man, die met linnen bekleed
was, aan wiens lenden de inktkoker was, bracht bescheid weder,

zeggende: Ik heb gedaan, gelijk als Gij mij geboden hadt.
Daarna zag ik, en ziet, boven het uitspansel, hetwelk was over **10**
het hoofd der cherubs, was als een saffiersteen, als de gedaante
van de gelijkenis eens troons; *en* Hij verscheen op dezelve. En 2
Hij sprak tot den man, bekleed met linnen, en Hij zeide: Ga in
tot tussen de wielen, tot onder den cherub, en vul uw vuisten met
vurige kolen van tussen de cherubs, en strooi ze over de stad; en
hij ging in voor mijn ogen. De cherubs nu stonden ter rechter- 3
zijde van het huis, als die man inging; en een wolk vervulde het
binnenste voorhof. Toen hief zich de heerlijkheid des HEEREN 4
omhoog van boven den cherub, op den dorpel van het huis; en het
huis werd vervuld met een wolk, en het voorhof was vol van den
glans der heerlijkheid des HEEREN. En het geruis van de vleu- 5
gelen der cherubs werd gehoord tot het uiterste voorhof, als de
stem des almachtigen Gods, wanneer Hij spreekt. Het geschiedde 6
nu, als Hij den man, bekleed met linnen, geboden had, zeggende:
Neem vuur van tussen de wielen, van tussen de cherubs, dat hij in-
ging en stond bij een rad. Toen stak een cherub zijn hand uit van 7
tussen de cherubs tot het vuur, hetwelk was tussen de cherubs, en
nam *daarvan*, en gaf het in de vuisten desgenen, die met linnen
bekleed was; die nam het, en ging uit. Want er werd gezien aan 8
de cherubs de gelijkenis van eens mensen hand onder hun vleuge-
len. Toen zag ik, en ziet, vier raderen waren bij de cherubs; een 9
rad was bij elken cherub; en de gedaante der raderen was als de
verf van een turkoois-steen. En aangaande hun gedaanten, die 10
vier hadden enerlei gelijkenis, gelijk of het ware geweest een rad in
het midden van een rad. Als die gingen, zo gingen *deze* op hun 11
vier zijden; zij keerden zich niet om, als zij gingen; maar de plaats,
waarheen het hoofd zag, die volgden zij na; zij keerden zich niet
om, als zij gingen. Hun ganse lichaam nu, en hun ruggen, en hun 12
handen, en hun vleugelen, mitsgaders de raderen, waren vol ogen
rondom; die vier hadden hun raderen. Aangaande de raderen, 13
elkeen derzelve werd voor mijn oren genoemd Galgal. En elkeen 14
had vier aangezichten; het eerste aangezicht was het aangezicht
eens cherubs, en het tweede aangezicht was het aangezicht eens
mensen, en het derde het aangezicht eens leeuws, en het vierde
het aangezicht eens arends. En die cherubs hieven zich omhoog; 15
dit was hetzelfde dier, dat ik bij de rivier Chebar gezien had. En 16

als de cherubs gingen, zo gingen die raderen nevens dezelven; en
als de cherubs hun vleugelen ophieven, om zich van de aarde om-
hoog te heffen, zo keerden zich diezelve raderen ook niet om van
17 bij hen. Als die stonden, stonden *deze*, en als die opgeheven
werden, hieven zich deze *ook* op; want de geest der dieren was
18 in hen. Toen ging de heerlijkheid des HEEREN van boven den
19 dorpel des huizes weg, en stond boven de cherubs. En de cherubs
hieven hun vleugelen op, en verhieven zich van de aarde omhoog
voor mijn ogen, als zij uitgingen; en de raderen waren tegenover
hen; en elkeen stond aan de deur der Oostpoort van het huis des
HEEREN; en de heerlijkheid des Gods Israels was van boven over
20 hen. Dit is het dier, dat ik zag onder den Gods Israels bij de ri-
21 vier Chebar; en ik bemerkte, dat het cherubs waren. Elkeen had
vier aangezichten, en elkeen had vier vleugelen; en de gelijkenis
22 van mensenhanden was onder hun vleugelen. En aangaande de
gelijkenis van hun aangezichten, het waren dezelfde aangezichten,
die ik gezien had bij de rivier Chebar, hun gedaanten en zij zelven;
zij gingen ieder recht uit voor zijn aangezicht henen.

11 Toen hief mij de Geest op, en bracht mij tot de Oostpoort van
het huis des HEEREN, dewelke ziet oostwaarts; en ziet, aan de
deur der poort waren vijf en twintig mannen, en in het midden
van hen zag ik Jaazanja, den zoon van Azzur, en Pelatja, den
2 zoon van Benaja, vorsten des volks. En Hij zeide tot mij: Men-
senkind, deze zijn de mannen, die ongerechtigheid bedenken, en
3 die kwaden raad raden in deze stad. Die zeggen: Men moet geen
huizen nabij bouwen; deze *stad* zou de pot, en wij het vlees zijn.
4, 5 Daarom profeteer tegen hen; profeteer, o mensenkind! Zo viel
dan de Geest des HEEREN op mij, en Hij zeide tot mij: Zeg:
Zo zegt de HEERE: Alzo zegt gijlieden, o huis Israels! want Ik
6 weet elkeen der dingen, die in uw geest opklimmen. Gij hebt uw
verslagenen in deze stad vermenigvuldigd, en gij hebt derzelver
7 straten met de verslagenen vervuld. Daarom, zo zegt de Heere
HEERE: Uw verslagenen, die gij in het midden derzelve nederge-
legd hebt, die zijn dat vlees, en deze *stad* is de pot; maar ulieden
8 zal Ik uit het midden derzelve doen uitgaan. Gijlieden hebt het
zwaard gevreesd; en het zwaard zal Ik over u brengen, spreekt
9 de Heere HEERE. Ook zal Ik ulieden uit het midden derzelve
doen uitgaan, en Ik zal u overgeven in de hand der vreemden; en

Ik zal recht onder u doen. Gij zult door het zwaard vallen; in 10
de landpale Israels zal Ik u richten, en gij zult weten, dat Ik de
HEERE ben. Deze *stad* zal ulieden niet tot een pot zijn, en gij 11
zult in het midden derzelve *niet* tot vlees zijn; in de landpale Is-
raels zal Ik u richten. En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, 12
omdat gij in Mijn inzettingen niet gewandeld, en Mijn rechten
niet gedaan hebt, maar naar de rechten der heidenen, die rond-
om u zijn, gedaan hebt. Het geschiedde nu, als ik profeteerde, 13
dat Pelatja, de zoon van Benaja, stierf. Toen viel ik neder op
mijn aangezicht, en riep met luider stem; en zeide: Ach, Heere
HEERE! zult Gij gans een voleinding maken met het overblijfsel
van Israel? Toen geschiedde het woord des HEEREN tot mij, 14
zeggende: Mensenkind, het zijn uw broederen, uw broederen, de 15
mannen uwer maagschap, en het ganse huis Israels, *ja*, dat ganse,
tot welke de inwoners van Jeruzalem gezegd hebben: Maakt u
verre af van den HEERE, ditzelve land is ons tot een erfbezitting
gegeven. Daarom zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Hoewel Ik hen 16
verre onder de heidenen weggedaan heb, en hoewel Ik hen in de
landen verstrooid heb, nochtans zal Ik hun een weinig *tijds* tot een
heiligdom zijn, in de landen, waarin zij gekomen zijn. Daarom 17
zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Ja, Ik zal ulieden vergaderen
uit de volken, en Ik zal u verzamelen uit de landen, waarin gij
verstrooid zijt, en Ik zal u het land Israels geven. En zij zullen 18
daarhenen komen, en al deszelfs verfoeiselen en al deszelfs gru-
welen van daar wegdoen. En Ik zal hun enerlei hart geven, en 19
zal een nieuwen geest in het binnenste van u geven; en Ik zal het
stenen hart uit hun vlees wegnemen, en zal hun een vlesen hart
geven; Opdat zij wandelen in Mijn inzettingen, en Mijn rechten 20
bewaren, en dezelve doen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en
Ik zal hun tot een God zijn. Maar welker hart het hart hunner 21
verfoeiselen en hunner gruwelen nawandelt, derzelver weg zal Ik
op hun hoofd geven, spreekt de Heere HEERE. Toen hieven de 22
cherubs hun vleugelen op, en de raderen tegenover hen; en de
heerlijkheid des Gods van Israel was over hen van boven. En de 23
heerlijkheid des HEEREN rees op van het midden der stad, en
stond op den berg, die tegen het oosten der stad is. Daarna nam 24
mij de Geest op, en bracht mij in gezicht door den Geest Gods
in Chaldea tot de gevankelijk weggevoerden; en het gezicht, dat

25 ik gezien had, voer van mij op. En ik sprak tot de gevankelijk
weggevoerden al de woorden des HEEREN, die Hij mij had doen
zien.

12, 2 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Men-
senkind! gij woont in het midden van een wederspannig huis, de-
welke ogen hebben om te zien, en niet zien, oren hebben om te ho-
3 ren, en niet horen, want zij zijn een wederspannig huis. Daarom
gij, mensenkind, maak u gereedschap van vertrekking; en vertrek
bij dag voor hun ogen; en gij zult vertrekken van uw plaats tot een
andere plaats voor hun ogen; misschien zullen zij het merken, hoe-
4 wel zij een wederspannig huis zijn. Gij zult dan uw gereedschap
bij dag voor hun ogen uitbrengen, als het gereedschap dergenen,
die vertrekken; daarna zult gij in den avond uitgaan voor hun
5 ogen, gelijk zij uitgaan, die vertrekken. Doorgraaf u den wand
6 voor hun ogen, en breng daardoor *uw gereedschap* uit. Voor hun
ogen zult gij het op de schouders dragen, in donker zult gij het
uitbrengen; uw aangezicht zult gij bedekken, dat gij het land niet
ziet; want Ik heb u den huize Israels tot een wonderteken gegeven.
7 En ik deed alzo, gelijk als mij bevolen was; ik bracht mijn gereed-
schap uit bij dag, als het gereedschap dergenen, die vertrekken;
daarna in den avond doorgroef ik mij den wand met de hand; ik
bracht het uit in donker, *en* ik droeg het op den schouder voor
8 hun ogen. En des morgens geschiedde het woord des HEEREN
9 tot mij, zeggende: Mensenkind, heeft niet het huis Israels, het
10 wederspannig huis, tot u gezegd: Wat doet gij? Zeg tot hen:
Alzo zegt de Heere HEERE: Deze last is *tegen* den vorst te Je-
ruzalem, en het ganse huis Israels, dat in het midden van hen is.
11 Zeg: Ik ben ulieder wonderteken; gelijk als ik gedaan heb, alzo zal
hun gedaan worden; zij zullen door wegvoering in de gevangenis
12 heengaan. En de vorst, die in het midden van hen is, zal *het
gereedschap* op den schouder dragen in donker, en hij zal uitgaan;
zij zullen door den wand graven, om *hem* daardoor uit te brengen;
hij zal zijn aangezicht bedekken, opdat hij met het oog de aarde
13 niet zie. Ik zal ook Mijn net over hem uitspreiden, dat hij in
Mijn jachtgaren gegrepen worde; en Ik zal hem brengen in Baby-
lonie, het land der Chaldeen; ook zal hij dat niet zien, hoewel hij
14 daar sterven zal. En allen, die rondom hem zijn *tot* zijn hulp,
en al zijn benden zal Ik in alle winden verstrooien; en Ik zal het

zwaard achter hen uittrekken. Alzo zullen zij weten, dat Ik de 15
HEERE ben, wanneer Ik hen onder de heidenen verspreiden en
hen in de landen verstrooien zal. Doch Ik zal van hen weinige 16
lieden doen overblijven van het zwaard, van den honger en van de
pestilentie; opdat zij al hun gruwelen vertellen onder de heidenen,
waarhenen zij komen zullen, en zij zullen weten, dat Ik de HEE-
RE ben. Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot mij, 17
zeggende: Mensenkind, gij zult uw brood eten met beven, en uw 18
water zult gij met beroerte en met kommer drinken. En gij zult 19
tot het volk des lands zeggen: Alzo zegt de Heere HEERE, van de
inwoners van Jeruzalem, in het land Israels: Zij zullen hun brood
met kommer eten, en hun water zullen zij met verbaasdheid drin-
ken, omdat hun land woest zal worden van zijn volheid, vanwege
het geweld van al degenen, die daarin wonen; En de bewoonde 20
steden zullen woest worden, en het land zal een wildernis zijn;
en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben. Wederom geschiedde 21
het woord des HEEREN tot mij, zeggende: Mensenkind, wat is 22
dit voor een spreekwoord, *dat* gijlieden hebt in het land Israels,
zeggende: de dagen zullen verlengd worden, en al het gezicht zal
vergaan? Daarom zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: 23
Ik zal dit spreekwoord doen ophouden, dat zij het niet meer ten
spreekwoord gebruiken zullen in Israel. Maar spreek tot hen: De
dagen zijn nabij gekomen, en het woord van ieder gezicht. Want 24
geen ijdel gezicht zal er meer wezen, noch vleiende waarzegging, in
het midden van het huis Israels. Want Ik ben de HEERE, Ik zal 25
spreken; het woord, dat Ik zal spreken, zal gedaan worden, *de tijd*
zal niet meer uitgesteld worden; want in uw dagen, o wederspan-
nig huis, zal Ik een woord spreken, en hetzelve doen, spreekt de
Heere HEERE. Verder geschiedde het woord des HEEREN tot 26
mij, zeggende: Mensenkind, zie, die van het huis Israels zeggen: 27
Het gezicht dat hij ziet, is voor vele dagen, en hij profeteert van
tijden, die verre zijn. Daarom zeg tot hen: Alzo zegt de Heere 28
HEERE: Geen Mijner woorden zullen meer uitgesteld worden; het
woord, hetwelk Ik gesproken heb, dat zal gedaan worden, spreekt
de Heere HEERE.

En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Men- **13**, 2
senkind, profeteer tegen de profeten Israels, die profeteren, en zeg
tot degenen, die uit hun hart profeteren: Hoort des HEEREN

3 woord. Zo zegt de Heere HEERE: Wee over die dwaze profeten,
4 die hun geest nawandelen, en hetgeen zij niet gezien hebben! Uw
5 profeten, o Israel, zijn als vossen in de woeste plaatsen. Gij zijt in
de bressen niet opgetreden, noch hebt den muur toegemuurd voor
het huis Israels, om in den strijd te staan, ten dage des HEEREN.
6 Zij zien ijdelheid en leugenachtige voorzegging, die daar zeggen:
De HEERE heeft gesproken, daar de HEERE hen niet gezonden
7 heeft; en zij geven hope van het woord te zullen bevestigen. Ziet
gij niet een ijdel gezicht, en spreekt een leugenachtige voorzeg-
ging, als gij zegt: De HEERE spreekt, daar Ik niet gesproken
8 heb? Daarom zo zegt de Heere HEERE: omdat gijlieden ijdel-
heid spreekt, en leugen ziet; daarom, ziet, Ik *wil* aan u, spreekt
9 de Heere HEERE. En Mijn hand zal zijn tegen de profeten, die
ijdelheid zien, en leugen voorzeggen; zij zullen in de vergadering
Mijns volks niet zijn, en in het schrift van het huis Israels niet
geschreven worden, en in het land Israels niet komen; en gij zult
10 weten, dat Ik de Heere HEERE ben. Daarom, ja, daarom dat
zij Mijn volk verleiden, zeggende: Vrede, daar geen vrede is; en
dat de een een lemen wand bouwt, en ziet, de anderen denzel-
11 ven pleisteren met loze kalk. Zeg tot degenen, die met loze kalk
pleisteren, dat hij omvallen zal; er zal een overstelpende plasregen
zijn; en gij, o grote hagelstenen, zult vallen, en een grote storm-
12 wind zal *hem* splijten. Ziet, als die wand zal gevallen zijn, zal
dan niet tot u gezegd worden: Waar is de pleistering, waarmede
13 gij gepleisterd hebt? Daarom alzo zegt de Heere HEERE: Ja,
Ik zal *hem* door een groten stormwind in Mijn grimmigheid splij-
ten, en er zal een overstelpende plasregen zijn in Mijn toorn, en
14 grote hagelstenen in *Mijn* grimmigheid, om *dien* te verdoen. Zo
zal Ik den wand afbreken, dien gijlieden met loze kalk gepleisterd
hebt, en zal hem ter aarde nederwerpen, dat zijn grond zal ont-
dekt worden; alzo zal *de stad* vallen, en gij zult in het midden
15 van haar omkomen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben. Zo
zal Ik Mijn grimmigheid tegen den wand voortbrengen, en tegen
degenen, die hem pleisteren met loze kalk; en Ik zal tot ulieden
zeggen: Die wand is er niet *meer*, en die hem pleisterden, zijn er
16 niet; *Te weten* de profeten Israels, die van Jeruzalem profete-
ren, en voor haar een gezicht des vredes zien, waar geen vrede is,
17 spreekt de Heere HEERE. En gij, mensenkind, zet uw aangezicht

tegen de dochteren uws volks, dewelke profeteren uit haar hart,
en profeteer tegen haar; En zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Wee 18
die vrouwen, die kussens naaien voor alle okselen der armen, en
maken hoofddeksels voor het hoofd van alle statuur, om de zie-
len te jagen! Zult gij de zielen Mijns volks jagen, en zult gij u
de zielen in het leven behouden? En zult gij Mij ontheiligen bij 19
Mijn volk, voor handvollen van gerst, en voor stukken broods, om
zielen te doden, die niet zouden sterven, en om zielen in het leven
te behouden, die niet zouden leven, door uw liegen tot Mijn volk,
dat de leugen hoort? Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Ziet, 20
Ik *wil* aan uw kussens, waarmede gij aldaar de zielen jaagt naar
de bloemhoven, en Ik zal ze uit uw armen wegscheuren; en Ik zal
die zielen losmaken, de zielen, die gij jaagt naar de bloemhoven.
Daartoe zal Ik uw hoofddeksels scheuren, en Mijn volk uit uw 21
hand redden, zodat zij niet meer in uw hand zullen zijn tot een
jacht; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben. Omdat gijlieden 22
het hart des rechtvaardigen *door* valsheid hebt bedroefd gemaakt,
daar Ik hem geen smart aangedaan heb; en omdat gij de handen
des goddelozen gesterkt hebt, opdat hij zich van zijn bozen weg
niet afkeren zou, dat Ik hem in het leven behield; Daarom zult 23
gij niet meer ijdelheid zien, noch waarzegging gebruiken; maar Ik
zal Mijn volk uit uw hand redden, en gij zult weten, dat Ik de
HEERE ben.

Daarna kwamen tot mij mannen uit de oudsten van Israel, en **14**
zaten neder voor mijn aangezicht. Toen geschiedde des HEEREN 2
woord tot mij, zeggende: Mensenkind, deze mannen hebben hun 3
drekgoden in hun hart opgezet, en hebben den aanstoot hunner
ongerechtigheid recht voor hun aangezichten gesteld; word Ik dan
ernstiglijk van hen gevraagd? Daarom spreek met hen, en zeg 4
tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Een ieder man uit het huis
Israels, die de drekgoden in zijn hart opzet, en den aanstoot zij-
ner ongerechtigheid recht voor zijn aangezicht stelt, en komt tot
den profeet, Ik, de HEERE zal hem, als hij komt, antwoorden
naar de menigte zijner drekgoden; Opdat Ik het huis Israels in 5
hun hart grijpe, dewijl zij allen door hun drekgoden van Mij ver-
vreemd zijn. Daarom zeg tot het huis Israels: Alzo zegt de Heere 6
HEERE: Bekeert u, en keert u af van uw drekgoden, en keert uw
aangezichten af van al uw gruwelen. Want ieder man uit het huis 7

Israels, en uit den vreemdeling, die in Israel verkeert, die zich van
achter Mij afscheidt, en zet zijn drekgoden op in zijn hart, en
stelt den aanstoot zijner ongerechtigheid recht voor zijn aange-
zicht, en komt tot den profeet, om Mij door hem te vragen; Ik
8 ben de HEERE, hem zal geantwoord worden door Mij; En Ik zal
Mijn aangezicht tegen dienzelven man zetten, en zal hem stellen
tot een teken en tot spreekwoorden, en zal hem uitroeien uit het
midden Mijns volks; en gijlieden zult weten, dat Ik de HEERE
9 ben. Als nu een profeet overreed zal zijn, en iets gesproken zal
hebben, Ik, de HEERE, heb dienzelven profeet overreed, en Ik zal
Mijn hand tegen hem uitstrekken, en zal hem verdelgen uit het
10 midden van Mijn volk Israel. En zij zullen hun ongerechtigheid
dragen; gelijk de ongerechtigheid des vragers zal zijn; alzo zal zijn
11 de ongerechtigheid des profeten; Opdat het huis Israels niet meer
van achter Mij afdwale, en zij zich niet meer verontreinigen met
al hun overtredingen; alsdan zullen zij Mij tot een volk zijn, en
12 Ik zal hun tot een God zijn, spreekt de Heere HEERE. Verder
13 geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Mensenkind,
als een land tegen Mij gezondigd zal hebben, zwaarlijk overtre-
dende, zo zal Ik Mijn hand daartegen uitstrekken, en zal hetzelve
den staf des broods breken, en een honger daarin zenden, dat Ik
14 daaruit mensen en beesten uitroeie; Ofschoon deze drie mannen,
Noach, Daniël en Job, in het midden deszelven waren, zij zouden
door hun gerechtigheid *alleen* hun ziel bevrijden, spreekt de Hee-
15 re HEERE. Zo Ik het boos gedierte make door het land door te
gaan, hetwelk dat van kinderen berove, zodat het woest worde,
16 dat er niemand doorga, vanwege het gedierte; Die drie mannen
in het midden deszelven zijnde, zo *waarachtig als* Ik leef, spreekt
de Heere HEERE, zo zij zonen, en zo zij dochteren bevrijden zou-
den, zij zelven alleen zouden bevrijd worden, maar het land zou
17 woest worden. Of *als* Ik het zwaard brenge over datzelve land, en
zegge: Zwaard! ga door, door dat land, zodat Ik daarvan uitroeie
18 mensen en beesten; Ofschoon die drie mannen in het midden des-
zelven waren, zo *waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE,
zij zouden zonen noch dochteren bevrijden, maar zij zelven al-
19 leen zouden bevrijd worden. Of *als* Ik de pestilentie in datzelve
land zende, en Mijn grimmigheid daarover met bloed uitgiete, om
20 daarvan mensen en beesten uit te roeien; Ofschoon Noach, Dani-

ël en Job in het midden deszelven waren, *zo waarachtig als* Ik leef,
spreekt de Heere HEERE, zo zij een zoon, *of* zo zij een dochter
zouden bevrijden, zij zouden *alleen* hun ziel door hun gerechtig-
heid bevrijden. Want alzo zegt de Heere HEERE: Hoeveel te 21
meer als Ik mijn vier boze gerichten, het zwaard, en den honger,
en het boze gedierte, en de pestilentie gezonden zal hebben tegen
Jeruzalem, om daaruit mensen en beesten uit te roeien! Doch 22
ziet, daarin zullen ontkomenen overblijven, die uitgevoerd zullen
worden, zonen en dochteren; ziet, zij zullen tot ulieden uitkomen,
en gij zult hun weg zien, en hun handelingen; en gij zult vertroost
worden over het kwaad, dat Ik over Jeruzalem gebracht zal heb-
ben, *ja*, al wat Ik zal gebracht hebben over haar. Zo zullen zij u 23
vertroosten, als gij hun weg en hun handelingen zien zult; en gij
zult weten, dat Ik niet zonder oorzaak gedaan heb, al wat Ik in
haar gedaan heb, spreekt de Heere HEERE.

En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Men- **15**, 2
senkind, wat is het hout des wijnstoks meer dan alle hout, *of* de
wijnrank *meer dan* dat onder het hout eens wouds is? Wordt 3
daarvan hout genomen, om een stuk werk te maken? Neemt men
daarvan een pin, om enig vat daaraan te hangen? Ziet, het wordt 4
aan het vuur overgegeven, opdat het verteerd worde; het vuur ver-
teert beide zijn einden, en zijn middelste wordt verbrand; zou het
deugen tot een stuk werks? Ziet, toen het geheel was, werd het 5
tot geen stuk werks gemaakt; hoeveel te min als het vuur dat ver-
teerd heeft, zodat het verbrand is, zal het dan nog tot een stuk
werks gemaakt worden? Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: 6
Gelijk als het hout des wijnstoks is onder het hout des wouds,
hetwelk Ik aan het vuur overgeef, opdat het verteerd worde, alzo
zal Ik de inwoners van Jeruzalem overgeven. Want Ik zal Mijn 7
aangezicht tegen hen zetten; als zij van het *ene* vuur uitgaan, zal
het *andere* vuur hen verteren; en gij zult weten, dat Ik de HEERE
ben, als Ik Mijn aangezicht tegen hen gesteld zal hebben. En Ik 8
zal het land woest maken, omdat zij zwaarlijk overtreden hebben,
spreekt de Heere HEERE.

Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Men- **16**, 2
senkind, maak Jeruzalem haar gruwelen bekend, En zeg: Alzo 3
zegt de Heere HEERE tot Jeruzalem: Uw handelingen en uw
geboorten zijn uit het land der Kanaanieten; uw vader was een

4 Amoriet en uw moeder een Hethietische. En aangaande uw ge-
boorten: ten dage, als gij geboren waart, werd uw navel niet
afgesneden; en gij waart niet met water gewassen, toen Ik *u* aan-
schouwde; gij waart ook geenszins met zout gewreven, noch in
5 windselen gewonden. Geen oog had medelijden over u, om u een
van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij
zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijk-
6 heid van uw ziel, ten dage, toen gij geboren waart. Als Ik bij
u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik
zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef!
7 Ik heb u tot tien duizend, als het gewas des velds, gemaakt; en
gij zijt gegroeid, en groot geworden, en zijt gekomen tot grote
sierlijkheid; *uw* borsten zijn vast geworden, en uw haar is gewas-
8 sen, doch gij waart naakt en bloot. Als Ik nu bij u voorbijging,
zag Ik u, en ziet, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik
Mijn vleugel over u uit, en dekte uw naaktheid; ja, Ik zwoer u,
en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE en gij
9 werdt de Mijne. Daarna wies Ik u met water, en Ik spoelde uw
10 bloed van u af, en zalfde u met olie. Ik bekleedde u ook met
gestikt werk, en Ik schoeide u met dassenvellen, en omgordde u
11 met fijn linnen, en bedekte u met zijde. Ook versierde Ik u met
sieraad, en deed armringen aan uw handen, en een keten aan uw
12 hals. Desgelijks deed Ik een voorhoofdsiersel aan uw aangezicht,
en oorringen aan uw oren, en een kroon der heerlijkheid op uw
13 hoofd. Zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw kleding
was fijn linnen, en zijde, en gestikt werk; gij at meelbloem, en
honig, en olie, en gij waart gans zeer schoon, en waart voorspoe-
14 dig, dat gij een koninkrijk werdt. Daartoe ging van u een naam
uit onder de heidenen om uw schoonheid; want die was volmaakt
door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere
15 HEERE. Maar gij hebt vertrouwd op uw schoonheid, en hebt
gehoereerd vanwege uw naam; ja, hebt uw hoererijen uitgestort
16 aan een ieder, die voorbijging; voor hem was zij. En gij hebt van
uw klederen genomen, en u gemaakt geplekte hoogten, en hebt
daarop gehoereerd; *zulks* is niet gekomen, en zal niet geschieden.
17 Daartoe hebt gij genomen de vaten uws sieraads van Mijn goud en
van Mijn zilver, dat Ik u gegeven had, en gij hebt u mansbeelden
18 gemaakt, en gij hebt met dezelve gehoereerd. En gij hebt uw

gestikte klederen genomen, en hebt ze bedekt; en gij hebt Mijn
olie en Mijn reukwerk voor hun aangezichten gesteld. En Mijn 19
brood, hetwelk Ik u gaf, meelbloem en olie, en honig, *waarmede* Ik
u spijsde, dat hebt gij ook voor hun aangezichten gesteld tot een
liefelijken reuk; zo is het geschied, spreekt de Heere HEERE. Ver- 20
der hebt gij uw zonen en uw dochteren, die gij Mij gebaard hadt,
genomen, en hebt ze denzelven geofferd om te verteren; is het wat
kleins van uw hoererijen, Dat gij Mijn kinderen geslacht hebt, en 21
hebt ze overgegeven, als gij dezelve voor hen door *het vuur* hebt
doen gaan? Ook hebt gij bij al uw gruwelen en uw hoererijen niet 22
gedacht aan de dagen uwer jonkheid, als gij naakt en bloot waart,
als gij vertreden waart in uw bloed. Het is ook geschied na al 23
uw boosheid, (wee, wee u, spreekt de Heere HEERE), Dat gij u 24
een verwelfsel gebouwd hebt, en u een hoge plaats gemaakt hebt
in elke straat. Aan elk hoofd des wegs hebt gij uw hoge plaat- 25
sen gebouwd, en hebt uw schoonheid gruwelijk gemaakt, en hebt
met uw benen geschreden voor een ieder, die voorbijging, en hebt
uw hoererijen vermenigvuldigd. Gij hebt ook gehoereerd met de 26
kinderen van Egypte, uw naburen, die groot van vlees zijn; en gij
hebt uw hoererij vermenigvuldigd, om Mij tot toorn te verwekken.
Ziet, daarom strekte Ik Mijn hand over u uit, en verminderde uw 27
bescheiden deel; en Ik gaf u over in den lust dergenen, die u ha-
ten, der dochteren der Filistijnen, die vanwege uw schandelijken
weg beschaamd waren. Verder hebt gij gehoereerd met de kinde- 28
ren van Assur, omdat gij onverzadelijk waart; ja, als gij met hen
gehoereerd hebt, zijt gij ook niet verzadigd geworden. Maar gij 29
hebt uw hoererij vermenigvuldigd in het land van Kanaan tot in
Chaldea; en daarmede ook zijt gij niet verzadigd geworden. Hoe 30
zwak is uw hart (spreekt de Heere HEERE) als gij al deze din-
gen doet, *zijnde* het werk van een heersende hoerachtige vrouw!
Als gij uw verwelfsel bouwt aan het hoofd van iederen weg, en 31
uw hoge plaats maakt in elke straat, en niet zijt geweest als een
hoer, het hoerenloon beschimpende. O, die overspelige vrouw, 32
zij neemt in plaats van haar man de vreemden aan. Men geeft 33
loon aan alle hoeren; maar gij geeft uw loon aan al uw boelen, en
gij beschenkt ze, opdat zij tot u van rondom zouden ingaan om
uw hoererijen. Zo geschiedt met u in uw hoererijen het tegen- 34
deel van de vrouwen, dewijl men u niet naloopt, om te hoereren;

want als gij hoerenloon geeft, en het hoerenloon u niet gegeven
35 wordt; zo zijt gij tot een tegendeel geworden. Daarom, o hoer,
36 hoor des HEEREN woord. Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat
uw vergif uitgestort is, en uw schaamte door uw hoererijen met
uw boelen ontdekt is, en met al de drekgoden uwer gruwelen, en
37 na het bloed uwer kinderen, dat gij hun gegeven hebt; Daarom,
zie, Ik zal al uw boelen vergaderen, met dewelke gij vermengd zijt
geweest, en allen, die gij liefgehad hebt, met allen, die gij gehaat
hebt; en Ik zal hen van rondom vergaderen tegen u, en Ik zal voor
hen uw naaktheid ontdekken, dat zij uw ganse naaktheid zien zul-
38 len. Daartoe zal Ik u *naar* de rechten der overspeelsters en der
bloedvergietsters richten; en Ik zal u overgeven aan het bloed der
39 grimmigheid en des ijvers. En Ik zal u in hun hand overgeven, en
zij zullen uw verwelfsel afbreken, en uw hoge plaatsen omwerpen,
en uw klederen u uittrekken, en uw sierlijke juwelen nemen, en u
40 naakt en bloot laten. Daarna zullen zij tegen u een vergadering
doen opkomen, en zullen u met stenen stenigen, en u met hun
41 zwaarden doorsteken. Zij zullen ook uw huizen met vuur ver-
branden, en oordelen tegen u uitvoeren voor veler vrouwen ogen;
en Ik zal u doen ophouden van een hoer te zijn, en gij zult ook niet
42 meer hoerenloon geven. Zo zal Ik Mijn grimmigheid op u doen
rusten, en Mijn ijver zal van u afwijken; en Ik zal stil zijn, en niet
43 meer toornig wezen. Daarom dat gij niet gedacht hebt aan de
dagen uwer jonkheid, en Mij tot beroering geweest zijt met dit al-
les, zie, zo zal Ik ook uw weg op *uw* hoofd geven, spreekt de Heere
HEERE; en gij zult die schandelijke daad niet doen boven al uw
44 gruwelen. Zie, een ieder, die spreekwoorden gebruikt, zal van u
een spreekwoord gebruiken, zeggende: Zo de moeder is, is haar
45 dochter. Gij zijt de dochter uwer moeder, die de walg had van
haar man en van haar kinderen; en gij zijt de zuster uwer zusteren,
die de walg gehad hebben van haar mannen en van haar kinderen;
46 uw moeder was een Hethietische, en uw vader een Amoriet. Uw
grote zuster nu is Samaria, zij en haar dochteren, dewelke woont
aan uw linkerhand; maar uw zuster, die kleiner is dan gij, die te-
47 gen uw rechterhand woont, is Sodom en haar dochteren. Doch
gij hebt in haar wegen niet gewandeld, noch naar haar gruwelen
gedaan; het was wat gerings, een verdriet; maar gij hebt het meer
48 verdorven dan zij, in al uw wegen. *Zo waarachtig als* Ik leef,

spreekt de Heere HEERE, indien Sodom, uw zuster, zij met haar
dochteren, gedaan heeft, gelijk gij gedaan hebt en uw dochteren!
Ziet, dit was de ongerechtigheid uwer zuster Sodom; hoogmoed, 49
zatheid van brood en stille gerustheid had zij en haar dochteren;
maar zij sterkte de hand des armen en nooddruftigen niet. En 50
zij verhieven zich, en deden gruwelijkheid voor Mijn aangezicht;
daarom deed Ik ze weg, nadat Ik het gezien had. Samaria ook 51
heeft naar de helft uwer zonden niet gezondigd; en gij hebt uw
gruwelen meer dan zij vermenigvuldigd, en hebt uw zusters ge-
rechtvaardigd door al uw gruwelen, die gij gedaan hebt. Draag 52
gij *dan* ook uw schande, gij, die voor uw zusteren geoordeeld hebt
door uw zonden, die gij gruwelijker gemaakt hebt dan zij; zij zijn
rechtvaardiger dan gij; wees gij dan ook beschaamd, en draag uw
schande, omdat gij uw zusters gerechtvaardigd hebt. Als Ik haar 53
gevangenen wederbrengen zal, *namelijk* de gevangenen van So-
dom en haar dochteren, en de gevangenen van Samaria en haar
dochteren, dan *zal Ik wederbrengen* de gevangenen uwer gevan-
genis in het midden van haar. Opdat gij uw schande draagt, en 54
te schande gemaakt wordt, om al hetgeen gij gedaan hebt, als gij
haar troosten zult. Als uw zusters, Sodom en haar dochteren, 55
zullen wederkeren tot haar vorigen staat, mitsgaders Samaria en
haar dochteren zullen wederkeren tot haar vorigen staat, zult gij
ook en uw dochteren wederkeren tot uw vorigen staat. Ja, uw 56
zuster Sodom is in uw mond niet gehoord geweest, ten dage uws
groten hoogmoeds, Aleer uw boosheid ontdekt was. Als de tijd 57
was der versmading van de dochteren van Syrie, en van al dege-
nen, die rondom datzelve waren, de dochteren der Filistijnen, die
u verachten van rondom, Hebt gij uw schandelijke daden en uw 58
gruwelen gedragen, spreekt de HEERE. Want alzo zegt de Heere 59
HEERE: Ik zal u ook doen, gelijk als gij gedaan hebt, die den eed
veracht hebt, brekende het verbond. Evenwel zal Ik gedachtig 60
wezen aan Mijn verbond met u, in de dagen uwer jonkheid, en
Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten. Dan zult gij uwer 61
wegen gedenken en beschaamd zijn, als gij uw zusteren, die gro-
ter zijn dan gij, met degenen, die kleiner zijn dan gij, aannemen
zult; want Ik zal u dezelve geven tot dochteren, maar niet uit uw
verbond. Want Ik zal Mijn verbond met u oprichten, en gij zult 62
weten, dat Ik de HEERE ben; Opdat gij het gedachtig zijt, en 63

u schaamt, en niet meer uw mond opent vanwege uw schande,
wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen gij gedaan
hebt, spreekt de Heere HEERE.
17, 2 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Men-
senkind, stel een raadsel voor, en gebruik een gelijkenis tot het
3 huis Israels, En zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Een arend, die
groot was, groot van vleugelen, lang van vlerken, vol van vederen,
die verscheidene verven had, kwam op den Libanon, en nam den
4 oppersten tak van een ceder. Hij plukte den top van zijn jonge
takjes af, en bracht hem in een land van koophandel; hij zette
5 hem in een stad van kooplieden. Hij nam ook van het zaad des
lands, en legde het in een zaadakker; hij nam het, hij zette het
6 bij vele wateren met grote voorzichtigheid. En het sproot uit, en
werd tot een welig uitlopenden wijnstok, *doch* nederig van stam,
ziende met zijn takken naar hem, dewijl zijn wortelen onder hem
waren. Zo werd hij tot een wijnstok, die ranken voortbracht en
7 scheuten uitwierp. Nog was er een grote arend, groot van vleuge-
len en overvloedig van vederen; en ziet, deze wijnstok voegde zijn
wortelen naar denzelven toe, en wierp zijn takken tot hem uit,
opdat hij hem bevochtigen zou naar de bedden zijner planting
8 toe. Hij was in een goede landouwe bij vele wateren geplant, om
takken te maken en vrucht te dragen, opdat hij tot een heerlijken
9 wijnstok worden mocht. Zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Zal
hij gedijen? Zal hij niet zijn wortelen uitrukken, en zijn vrucht
afsnijden, dat hij droog worde? Hij zal aan al de bladeren van
zijn gewas verdrogen; en dat niet door een groten arm, noch door
10 veel volks, om dien van zijn wortelen weg te voeren. Ja ziet, zal
hij geplant zijnde gedijen? Zal hij niet, als de oostenwind hem
aanroert, gans verdrogen? Op de bedden van zijn gewas zal hij
11 verdrogen. Daarna geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeg-
12 gende: Zeg nu tot dat wederspannig huis: Weet gij niet, wat
deze dingen zijn? Zeg: Ziet, de koning van Babel is *tot* Jeruza-
lem gekomen, en heeft haar koning genomen, en haar vorsten, en
13 heeft ze tot zich gevoerd naar Babel. Daartoe heeft hij van het
koninklijk zaad genomen, en daarmede een verbond gemaakt, en
heeft hem tot een eed gebracht, en de machtigen des lands heeft
14 hij weggenomen; Opdat het koninkrijk nederig zou zijn, zich niet
verheffende, *en* dat het, zijn verbond houdende, bestaan mocht.

Maar hij rebelleerde tegen hem, zendende zijn boden in Egypte, 15
opdat men hem paarden en veel volks bestellen zou; zal hij ge-
dijen? Zal hij ontkomen, die zulke dingen doet? Ja, zal hij het
verbond breken en ontkomen? *Zo waarachtig als* Ik leef, spreekt 16
de Heere HEERE, zo hij niet in de plaats des konings, die hem
koning gemaakt heeft, wiens eed hij veracht, en wiens verbond
hij gebroken heeft, bij hem in het midden van Babel zal sterven!
Ook zal Farao, door een groot heir en door menigte van *krijgs* 17
vergadering, met hem in oorlog niets uitrichten als men een wal
zal opwerpen, en als men sterkten bouwen zal, om vele zielen uit
te roeien. Want hij heeft den eed veracht, brekende het verbond, 18
daar hij, ziet, zijn hand gegeven had; dewijl hij al deze dingen
gedaan heeft, zal hij niet ontkomen. Daarom, alzo zegt de Heere 19
HEERE: *Zo waarachtig als* Ik leef, zo Ik Mijn eed, dien hij ver-
acht heeft, en Mijn verbond, dat hij gebroken heeft, datzelve niet
op zijn hoofd geve! En Ik zal Mijn net over hem uitspreiden, dat 20
hij gegrepen zal worden in Mijn jachtgaren; en Ik zal hem doen
brengen naar Babel, en zal daar met hem rechten *over* zijn over-
treding, waardoor hij tegen Mij overtreden heeft. Daartoe zullen 21
al zijn vluchtelingen met al zijn benden door het zwaard vallen,
en de overgeblevenen zullen in alle winden verstrooid worden; en
gijlieden zult weten, dat Ik, de HEERE, gesproken heb. Alzo 22
zegt de Heere HEERE: Ik zal ook van den oppersten tak des ho-
gen ceders nemen, dat Ik zetten zal; van het opperste zijner jonge
takjes zal Ik een tederen afplukken, denwelken Ik op een hogen
en verhevenen berg planten zal; Op den berg der hoogte van Is- 23
rael zal Ik hem planten; en hij zal takken voortbrengen, en vrucht
dragen, en hij zal tot een heerlijken ceder worden, dat onder hem
wonen zal alle gevogelte van allerlei vleugel; in de schaduw zijner
takken zullen zij wonen. Zo zullen alle bomen des velds weten, 24
dat Ik, de HEERE, den hogen boom vernederd heb, den nederigen
boom verheven heb, den groenen boom verdroogd, en den drogen
boom bloeiende gemaakt heb; Ik, de HEERE, heb het gesproken,
en zal het doen.

Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Wat **18**, 2
is ulieden, dat gij dit spreekwoord gebruikt van het land Israels,
zeggende: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tan-
den der kinderen zijn stomp geworden? *Zo waarachtig als* Ik 3

leef, spreekt de Heere HEERE, zo het ulieden meer gebeuren zal,
4 dit spreekwoord in Israel te gebruiken! Ziet, alle zielen zijn Mij-
ne; gelijk de ziel des vaders, alzo ook de ziel des zoons, zijn Mijne;
5 de ziel, die zondigt, die zal sterven. Wanneer nu iemand recht-
6 vaardig is, en doet recht en gerechtigheid; Niet eet op de bergen,
en zijn ogen niet opheft tot de drekgoden van het huis Israels;
noch de huisvrouw zijns naasten verontreinigt, noch tot de afge-
7 zonderde vrouw nadert; En niemand verdrukt, den schuldenaar
zijn pand wedergeeft, geen roof rooft, den hongerige zijn brood
8 geeft, en den naakte met kleding bedekt; Niet geeft op woeker,
noch overwinst neemt, zijn hand van onrecht afkeert, waarachtig
9 recht tussen den een en den anderen oefent; In Mijn inzettingen
wandelt, en Mijn rechten onderhoudt, om trouwelijk te handelen;
die rechtvaardige zal gewisselijk leven, spreekt de Heere HEERE.
10 Heeft hij nu een zoon gewonnen, die een inbreker is, die bloed
11 vergiet, die zijn broeder doet een van deze dingen; En die al
die dingen niet doet; maar eet ook op de bergen, en verontrei-
12 nigt de huisvrouw zijns naasten; Verdrukt den ellendige en den
nooddruftige, rooft veel roofs, geeft het pand niet weder, en heft
13 zijn ogen op tot de drekgoden, doet gruwel; Geeft op woeker, en
neemt overwinst; zou die leven? Hij zal niet leven, al die gruwe-
len heeft hij gedaan; hij zal voorzeker gedood worden; zijn bloed
14 zal op hem zijn! Ziet nu, heeft hij een zoon gewonnen, die al
de zonden zijns vaders, die hij doet, aanziet, en toeziet, dat hij
15 dergelijke niet doet; Niet eet op de bergen, noch zijn ogen opheft
tot de drekgoden van het huis Israels, de huisvrouw zijns naasten
16 niet verontreinigt; En niemand verdrukt, het pand niet behoudt,
en geen roof rooft, zijn brood den hongerige geeft, en den naakte
17 met kleding bedekt; Zijn hand van den ellendige afhoudt, geen
woeker noch overwinst neemt, Mijn rechten doet, *en* in Mijn in-
zettingen wandelt; die zal niet sterven om de ongerechtigheid zijns
18 vaders; hij zal gewisselijk leven. Zijn vader, dewijl hij met on-
derdrukking onderdrukt heeft, des broeders goed geroofd heeft,
en gedaan heeft, dat niet goed was in het midden zijner volken;
19 ziet daar, hij zal sterven in zijn ongerechtigheid. Maar gijlieden
zegt: Waarom draagt de zoon niet de ongerechtigheid des vaders?
Immers zal de zoon, *die* recht en gerechtigheid gedaan heeft, *en*
al Mijn inzettingen onderhouden, en die gedaan heeft, gewisse-

lijk leven. De ziel, die zondigt, die zal sterven; de zoon zal niet 20
dragen de ongerechtigheid des vaders, en de vader zal niet dragen
de ongerechtigheid des zoons; de gerechtigheid des rechtvaardigen
zal op hem zijn, en de goddeloosheid des goddelozen zal op hem
zijn. Maar wanneer de goddeloze zich bekeert van al zijn zon- 21
den, die hij gedaan heeft, en al Mijn inzettingen onderhoudt, en
doet recht en gerechtigheid, hij zal gewisselijk leven, hij zal niet
sterven. Al zijn overtredingen, die hij gedaan heeft, zullen hem 22
niet gedacht worden; in zijn gerechtigheid, die hij gedaan heeft,
zal hij leven. Zou Ik enigzins lust hebben aan den dood des god- 23
delozen, spreekt de Heere HEERE; is het niet, als hij zich bekeert
van zijn wegen, dat hij leve? Maar als de rechtvaardige zich af- 24
keert van zijn gerechtigheid, en onrecht doet, doende naar al de
gruwelen, die de goddeloze doet, zou die leven? Al zijn gerech-
tigheden, die hij gedaan heeft, zullen niet gedacht worden; in zijn
overtreding, waardoor hij overtreden heeft, en in zijn zonde, die
hij gezondigd heeft, in die zal hij sterven. Nog zegt gijlieden: De 25
weg des HEEREN is niet recht; hoort nu, o huis Israels! is Mijn
weg niet recht? Zijn niet uw wegen onrecht? Als de rechtvaar- 26
dige zich afkeert van zijn gerechtigheid, en onrecht doet, en sterft
in dezelve, hij zal in zijn onrecht, dat hij gedaan heeft, sterven.
Maar als de goddeloze zich bekeert van zijn goddeloosheid, die 27
hij gedaan heeft, en doet recht en gerechtigheid, die zal zijn ziel
in het leven behouden; Dewijl hij toeziet, en zich bekeert van al 28
zijn overtredingen, die hij gedaan heeft, hij zal gewisselijk leven,
hij zal niet sterven. Evenwel zegt het huis Israels: De weg des 29
HEEREN is niet recht. Zouden Mijn wegen, o huis Israels, niet
recht zijn? Zijn niet uw wegen onrecht? Daarom zal Ik u richten, 30
o huis Israels! een ieder naar zijn wegen, spreekt de Heere HEE-
RE, keert weder, en bekeert u van al uw overtredingen, zo zal de
ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden. Werpt van u 31
weg al uw overtredingen, waardoor gij overtreden hebt, en maakt
u een nieuw hart en een nieuwen geest; want waarom zoudt gij
sterven, o huis Israels? Want Ik heb geen lust aan den dood des 32
stervenden, spreekt de Heere HEERE; daarom bekeert u en leeft.

Verder, hef gij een weeklage op over de vorsten van Israel, En **19**, 2
zeg: Wat was uw moeder? Een leeuwin, onder de leeuwen ne-
derliggende; zij bracht haar welpen op in het midden der jonge

3 leeuwen. Zij toog nu een van haar welpen op; het werd een jonge
4 leeuw, die leerde roof te roven, hij at mensen op. Dit hoorden de
volken van hem, hij werd gegrepen in hun groeve; en zij brachten
5 hem met haken naar Egypteland. Zij nu ziende, dat zij in hope
was geweest, *doch* haar verwachting verloren was, zo nam zij een
ander van haar welpen, hetwelk zij *tot* een jongen leeuw stelde.
6 Deze wandelde steeds onder de leeuwen, werd een jonge leeuw, en
7 leerde roof te roven, hij at mensen op. Hij bekende zijn weduwen,
en hij verwoestte hun steden; zodat het land en zijn volheid ontzet
8 werd van de stem zijner brulling. Toen begaven zich de volken
tegen hem rondom uit de landschappen, en zij spreidden hun net
9 over hem uit; in hun groeve werd hij gegrepen. En zij stelden
hem in gesloten bewaring met haken, opdat zij hem brachten tot
den koning van Babel; zij brachten hem in vestingen, opdat zijn
10 stem niet meer gehoord wierde op de bergen Israels. Uw moe-
der was als een wijnstok in uw stilheid, geplant bij wateren; hij
11 was vruchtbaar en vol ranken vanwege vele wateren. En hij had
sterke roeden tot scepteren der heersers, en de stam van elke *roe-*
de werd hoog tussen de dichte takken; en hij werd gezien door
12 zijn hoogte, met de menigte zijner takken. Maar hij werd door
grimmigheid uitgerukt, *en* ter aarde geworpen, en de oostenwind
heeft zijn vrucht verdroogd; zijn sterke roeden zijn afgebroken en
13 zijn verdroogd; het vuur heeft ze verteerd. En nu is hij geplant
14 in een woestijn, in een dor en dorstig land. Daartoe is een vuur
uitgegaan uit een roede zijner ranken, *dat* zijn vrucht verteerd
heeft; zodat aan hem geen sterke roede is *tot* een scepter, om te
heersen. Dit is een weeklage, en is tot een weeklage geworden.

20 En het geschiedde in het zevende jaar, in de vijfde *maand*,
op den tienden derzelver maand, dat er mannen uit de oudsten
van Israel kwamen, om den HEERE te vragen; en zij zaten neder
2 voor mijn aangezicht. Toen geschiedde des HEEREN woord tot
3 mij, zeggende: Mensenkind, spreek tot de oudsten van Israel, en
zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Komt gij, om Mij te
vragen? *Zo waarachtig als* Ik leef, zo Ik van u gevraagd worde,
4 spreekt de Heere HEERE. Zoudt gij hun recht geven, zoudt gij
hun recht geven, o mensenkind? Maak hun de gruwelen hunner
5 vaderen bekend; En zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE:
Ten dage als Ik Israel verkoos, zo hief Ik Mijn hand op tot het

zaad van het huis Jakobs, en maakte Mijzelven hun in Egypte-
land bekend; ja, Ik hief Mijn hand tot hen op, zeggende: Ik ben
de HEERE, uw God. Ten zelven dage hief Ik Mijn hand tot 6
hen op, dat Ik hen uit Egypteland uitvoeren zou, in een land,
dat Ik voor hen uitgespeurd had, vloeiende van melk en honig,
hetwelk het sieraad is van alle landen. En Ik zeide tot hen: Een 7
ieder werpe de verfoeiselen zijner ogen weg; en verontreinigt ulie-
den niet met de drekgoden van Egypte; Ik, de HEERE, ben uw
God. Maar zij waren wederspannig tegen Mij, en wilden naar 8
Mij niet horen; niemand wierp de verfoeiselen zijner ogen weg,
noch verliet de drekgoden van Egypte; daarom zeide Ik, dat Ik
Mijn grimmigheid over hen uitgieten zou, om Mijn toorn tegen
hen te volbrengen in het midden van Egypteland. Doch Ik deed 9
het om Mijns Naams wil, opdat hij niet ontheiligd wierde voor de
ogen der heidenen, in welker midden zij waren; aan welke Ik Mij,
voor derzelver ogen, bekend gemaakt heb, om hen uit Egypteland
uit te voeren. En Ik voerde hen uit Egypteland, en bracht hen 10
in de woestijn. Daar gaf Ik hun Mijn inzettingen, en maakte hun 11
Mijn rechten bekend, dewelke, zo ze een mens doet, zal *hij* door
dezelve leven. Daartoe ook gaf Ik hun Mijn sabbatten, om een 12
teken te zijn tussen Mij en tussen hen, opdat zij zouden weten,
dat Ik de HEERE ben, Die hen heilige. Maar het huis Israels 13
werd wederspannig tegen Mij in de woestijn; zij wandelden in Mijn
inzettingen niet, en verwierpen Mijn rechten; dewelke, zo ze een
mens doet, zal *hij* door dezelve leven; en zij ontheiligden Mijn
sabbatten zeer, dat Ik zeide, Mijn grimmigheid te zullen uitgieten
over hen in de woestijn, om hen te verdoen. Maar Ik deed het 14
om Mijns Naams wil, opdat die niet ontheiligd werd voor de ogen
van die heidenen, voor welker ogen Ik hen uitvoerde. Evenwel 15
hief Ik ook Mijn hand op tot hen in de woestijn, dat Ik hen niet
zou brengen in het land, dat Ik *hun* gegeven had, vloeiende van
melk en honig, hetwelk het sieraad is van alle landen; Daarom 16
dat zij Mijn rechten verwierpen, en in Mijn inzettingen niet wan-
delden, en Mijn sabbatten ontheiligden; want hun hart wandelde
hun drekgoden na. Doch Mijn oog verschoonde hen, dat Ik hen 17
niet verdierf, en geen voleinding met hen maakte in de woestijn.
Maar Ik zeide tot hun kinderen in de woestijn: Wandelt niet in 18
de inzettingen uwer vaderen, en onderhoudt hun rechten niet, en

19 verontreinigt u niet met hun drekgoden. Ik ben de HEERE, uw
God, wandelt in Mijn inzettingen, en onderhoudt Mijn rechten,
20 en doet dezelve. En heiligt Mijn sabbatten, en zij zullen tot een
teken zijn tussen Mij en tussen ulieden, opdat gij weet, dat Ik,
21 de HEERE, uw God ben. Maar die kinderen waren *ook* weder-
spannig tegen Mij; zij wandelden niet in Mijn inzettingen, en Mijn
rechten namen zij niet waar, om die te doen; dewelke, zo ze een
mens doet, zal *hij* door dezelve leven; zij ontheiligden Mijn sab-
batten, dat Ik zeide, Mijn grimmigheid te zullen uitgieten over
22 hen, volbrengende Mijn toorn tegen hen in de woestijn. Doch Ik
keerde Mijn hand af, en deed het om Mijns Naams wil, opdat hij
voor de ogen der heidenen niet zou ontheiligd worden, voor welker
23 ogen Ik hen uitgevoerd had. Ik hief ook Mijn hand tot hen op
in de woestijn, dat Ik hen verspreiden zou onder de heidenen, en
24 hen verstrooien in de landen; Omdat zij Mijn rechten niet gedaan
hadden, maar Mijn inzettingen verworpen en Mijn sabbatten ont-
heiligd hadden, en hun ogen achter de drekgoden hunner vaderen
25 waren. Daarom gaf Ik hun ook besluitingen, die niet goed waren,
26 en rechten, waarbij zij niet leven zouden. En Ik verontreinigde
hen in hun giften, omdat zij *door het vuur* deden doorgaan al wat
de baarmoeder opent; opdat Ik ze verwoesten zou, ten einde dat
27 zij zouden weten, dat Ik de HEERE ben. Daarom, mensenkind,
spreek tot het huis Israels, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere
HEERE: Hiermede nog hebben Mij uw vaderen gesmaad, dat zij
28 door overtreding tegen Mij overtreden hebben. Als Ik hen in het
land gebracht had, over hetwelk Ik Mijn hand opgeheven had, om
hetzelve hun te geven, zo zagen zij naar allen hogen heuvel en alle
dicht geboomte, en offerden daar hun offeren, en zij gaven daar
hun tergende offeranden, en daar zetten zij hun liefelijken reuk,
29 en daar offerden zij hun drankofferen. En Ik zeide tot hen: Wat
is die hoogte, waarhenen gij gaat? Nochtans is de naam daarvan
30 genoemd hoogte, tot op dezen dag toe. Daarom zeg tot het huis
Israels: Alzo zegt de Heere HEERE: Zijt gij verontreinigd gewor-
den in den weg uwer vaderen, en hoereert gij achter hun verfoei-
31 selen? Ja, met het offeren uwer gaven, met uw kinderen door het
vuur te doen doorgaan, zijt gij verontreinigd aan al uw drekgoden
tot op dezen dag toe; en zou Ik van u gevraagd worden, o huis
Israels? *Zo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik

van u gevraagd worde! Daarom, dat in uw geest opgeklommen 32
is, zal geenszins geschieden, dat gij zegt: Wij zullen als de heide-
nen en als de geslachten der landen zijn, dienende hout en steen.
Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE: Zo Ik niet 33
met een sterke hand, en uitgestrekten arm, en met een uitgego-
ten grimmigheid over u zal regeren! Want Ik zal u uit de volken 34
voeren, en u vergaderen uit de landen, waarin gij verstrooid zijt,
door een sterke hand, en door een uitgestrekten arm, en door een
uitgegoten grimmigheid. Daartoe zal Ik u brengen in de woestijn 35
der volken, en Ik zal met u aldaar rechten, aangezicht aan aange-
zicht; Gelijk als Ik gerecht heb met uw vaderen in de woestijn van 36
Egypteland, alzo zal Ik met u rechten, spreekt de Heere HEERE.
En Ik zal ulieden onder de roede doen doorgaan, en Ik zal u bren- 37
gen onder den band des verbonds. Daartoe zal Ik, die rebel zijn, 38
en die tegen Mij overtreden, uit ulieden uitzuiveren; Ik zal hen uit
het land hunner vreemdelingschappen uitvoeren, en zij zullen in
het landschap Israels niet *weder* komen, en gij zult weten, dat Ik
de HEERE ben. En gijlieden, o huis Israels, alzo zegt de Heere 39
HEERE: Gaat henen, dient een ieder zijn drekgoden, ook hier-
na, dewijl gijlieden naar Mij niet hoort; doch ontheiligt niet meer
Mijn heiligen Naam, met uw giften en met uw drekgoden. Want 40
op Mijn heiligen berg, op den hogen berg Israels, spreekt de Heere
HEERE, daar zal Mij het ganse huis Israels in het land dienen,
zij allen; daar zal Ik welgevallen aan hen nemen, en daar zal Ik
uw hefofferen eisen, en de eerstelingen uwer heffingen met al uw
geheiligde dingen. Ik zal een welgevallen aan ulieden nemen om 41
den liefelijken reuk, wanneer Ik u van de volken uitvoeren, en u
vergaderen zal uit de landen, in dewelke gij zult verstrooid zijn,
en Ik zal in u geheiligd worden voor de ogen der heidenen. En 42
gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik u in het landschap
Israels gebracht zal hebben, in het land, waarover Ik Mijn hand
opgeheven heb, om hetzelve uw vaderen te geven. Daar zult gij 43
dan gedenken aan uw wegen, en aan al uw handelingen waarme-
de gij u verontreinigd hebt, en gij zult van u zelven een walging
hebben over al uw boosheden, die gij gedaan hebt. Zo zult gij 44
weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik met u gedaan zal hebben,
om Mijns Naams wil, niet naar uw boze wegen, noch naar uw
verdorven handelingen, o huis Israels, spreekt de Heere HEERE.

45, 46 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Men-
senkind, zet uw aangezicht naar den weg van het zuiden, en drup
tegen het zuiden; en profeteer tegen het woud van het veld *in het*
47 zuiden. En zeg tot het zuiderwoud: Hoor des HEEREN woord:
Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal een vuur in u aansteken,
hetwelk in u allen groenen boom en allen dorren boom verteren
zal; de vlammende vlam zal niet uitgeblust worden, maar daar-
door zullen verbrand worden alle aangezichten van het zuiden tot
48 het noorden toe. En alle vlees zal zien, dat Ik, de HEERE, dat
49 aangestoken heb; het zal niet uitgeblust worden. En ik zeide:
Ach, Heere HEERE, zij zeggen van mij: Is hij niet een verdichter
van gelijkenissen?

21, 2 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Men-
senkind! zet uw aangezicht tegen Jeruzalem, en drup tegen de
3 heiligdommen, en profeteer tegen het land van Israel; En zeg
tot het land van Israel: Alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik *wil* aan
u, en Ik zal Mijn zwaard uit zijn schede trekken; en Ik zal van
4 u uitroeien den rechtvaardige en den goddeloze. Omdat Ik *dan*
van u uitroeien zal den rechtvaardige en den goddeloze, daarom
zal Mijn zwaard uit zijn schede uitgaan tegen alle vlees, van het
5 zuiden *tot* het noorden. En alle vlees zal weten, dat Ik, de HEE-
RE, Mijn zwaard uit zijn schede getrokken heb; het zal niet meer
6 wederkeren. Maar gij, mensenkind, zucht; zucht voor hun ogen
7 met verbreking der lenden en met bitterheid. En het zal ge-
schieden, als zij tot u zeggen zullen: Waarom zucht gij, dat gij
zeggen zult: Om het gerucht, want het komt! en alle hart zal
versmelten, en alle handen zullen verslappen, en alle geest zal in-
krimpen, en alle knieen *als* water henenvlieten; ziet, het komt,
8 en het zal geschieden, spreekt de Heere HEERE. Wederom ge-
9 schiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Mensenkind,
profeteer en zeg: Alzo zegt de HEERE: Zeg: Het zwaard, het
10 zwaard is gescherpt, en ook geveegd. Het is gescherpt, opdat
het een slachting slachte; het is geveegd, opdat het een glinster
hebbe; of wij *dan* zullen vrolijk zijn? het is de roede Mijns Zoons,
11 die alle hout versmaadt. En Hij heeft hetzelve te vegen gege-
ven, opdat men het met de hand handelen zou; dat zwaard is
gescherpt, en dat is geveegd, om hetzelve in de hand des dood-
12 slagers te geven. Schreeuw en huil, o mensenkind, want hetzelve

zal zijn tegen Mijn volk, het zal zijn tegen al de vorsten van Is-
rael; verschrikkingen zullen vanwege het zwaard bij Mijn volk zijn;
daarom klop op de heup. Als er beproeving was, wat was het 13
toen? Zou er dan ook geen versmadende roede zijn, spreekt de
Heere HEERE. Daarom gij, mensenkind, profeteer, en sla hand 14
tegen hand; want het zwaard zal verdubbeld worden ten derden
male, het is het zwaard dergenen, die verslagen zullen worden;
het is het zwaard der groten, die verslagen zullen worden, dat tot
hen in de binnenste kameren indringen zal. Ik heb de punt des 15
zwaards gezet tegen al hun poorten, opdat het hart versmelte,
en de aanstoten vermenigvuldigen; ach, het is toegemaakt, opdat
het glinstere, het is ingewonden om te slachten. Houd u bijeen, o 16
zwaard! keer u rechtsom, schik u, keer u linksom, waarhenen uw
aangezicht gesteld is. En Ik Zelf zal ook Mijn hand tegen Mijn 17
hand slaan, en Mijn grimmigheid doen rusten; Ik, de HEERE,
heb het gesproken. Wederom geschiedde des HEEREN woord 18
tot mij, zeggende: Gij nu, mensenkind, stel u twee wegen voor, 19
waardoor het zwaard des konings van Babel komt; uit een land
zullen zij beide voortkomen; en kies een zijde, kies ze aan het
hoofd van den weg der stad. Gij zult een weg voorstellen, waar- 20
door het zwaard inkomen zal tegen Rabba der kinderen Ammons,
of tegen Juda, tot de vaste *stad* Jeruzalem. Want de koning van 21
Babel zal aan de wegscheiding staan, aan het hoofd van de twee
wegen, om waarzegging te gebruiken; hij zal zijn pijlen slijpen; hij
zal de terafim vragen, hij zal de lever bezien. De waarzegging 22
zal aan zijn rechterhand zijn op Jeruzalem, om hoofdmannen te
stellen, om den mond te openen in het doodslaan, om de stem op
te heffen met gejuich, om stormrammen te stellen tegen de poor-
ten, om sterkten op te werpen, om bolwerken te bouwen. Dit zal 23
hun in hun ogen als een ijdel waarzeggen zijn, *omdat zij* met eden
beedigd zijn onder hen; maar hij zal der ongerechtigheid geden-
ken, opdat zij gegrepen worden. Daarom zegt de Heere HEERE 24
alzo: Omdat gijlieden uwer ongerechtigheid doet gedenken, door-
dien uw overtredingen ontdekt worden, zodat uw zonden gezien
worden in al uw handelingen; omdat uwer gedacht wordt, zult
gij met de hand gegrepen worden. En gij, o onheilig, goddeloos 25
vorst van Israel, wiens dag komen zal, ten tijde der uiterste onge-
rechtigheid; Alzo zegt de Heere HEERE: Doe dien hoed weg, en 26

hef dien kroon af, deze zal dezelfde niet wezen; Ik zal verhogen
27 dien, die nederig is, en vernederen dien, die hoog is. Ik zal die
kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen; ja, zij zal niet
zijn, totdat hij kome, die *daartoe* recht heeft, en *dien* Ik geven
28 zal. En gij, mensenkind, profeteer en zeg: Alzo zegt de Hee-
re HEERE, van de kinderen Ammons, en van hun smading; zo
zeg: Het zwaard, het zwaard is uitgetrokken, het is ter slachting
29 geveegd om te verdoen, om te glinsteren; Terwijl zij u ijdelheid
zien, terwijl zij u leugen voorzeggen, om u op de halzen te stellen
dergenen, die van de goddelozen verslagen zijn, welker dag geko-
30 men was ten tijde der uiterste ongerechtigheid. Keer *uw zwaard*
weder in zijn schede! In de plaats, waar gij geschapen zijt, in
31 het land uwer woningen zal Ik u richten. En Ik zal over u Mijn
gramschap uitgieten, Ik zal tegen u door het vuur Mijner verbol-
genheid blazen; en Ik zal u overgeven in de hand van brandende
32 mensen, smeders des verderfs. Het vuur zult gij tot spijze zijn,
uw bloed zal zijn in het midden des lands; uwer zal niet gedacht
worden; want Ik, de HEERE, heb het gesproken.

22, 2 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Gij
nu, mensenkind, zoudt gij der bloedstad recht geven? Zoudt gij
3 haar recht geven? Ja, maak haar bekend al haar gruwelen. En
zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: O stad, die in haar midden
bloed vergiet, opdat haar tijd kome, en drekgoden tegen zichzelve
4 maakt, om zich te verontreinigen! Door uw bloed, dat gij vergo-
ten hebt, zijt gij schuldig geworden, en met uw drekgoden, die gij
gemaakt hebt, hebt gij u verontreinigd, en hebt uw dagen doen
naderen, en zijt tot uw jaren gekomen; daarom heb Ik u den hei-
denen overgegeven *tot* een smaad, en allen landen *tot* een spot.
5 Die nabij en verre van u zijn, zullen u bespotten, gij onreine van
6 naam en vol van onrust! Ziet, de vorsten Israels zijn in u geweest,
7 een ieder naar zijn kracht, om bloed te vergieten. Vader en moe-
der hebben zij in u licht geacht; met den vreemdeling hebben zij
in het midden van u door verdrukking gehandeld; zij hebben in
8 u den wees en de weduwe verdrukt. Mijn heilige dingen hebt gij
9 veracht, en Mijn sabbatten hebt gij ontheiligd. Achterklappers
zijn in u geweest om bloed te vergieten, en in u hebben zij op de
bergen gegeten, zij hebben schandelijkheid in het midden van u ge-
10 daan. Men heeft de schaamte des vaders in u ontdekt; die onrein

was door afzondering, hebben zij in u verkracht. Daartoe heeft 11
de een gruwel gedaan met zijns naasten huisvrouw, en een ander
heeft zijns zoons vrouw met schandelijkheid verontreinigd; nog
een ander heeft in u zijn zuster, zijns vaders dochter; verkracht.
Zij hebben geschenken in u genomen, om bloed te vergieten; woe- 12
ker en overwinst hebt gij genomen, en gij hebt gierigheid gepleegd
aan uw naaste door verdrukking; maar gij hebt Mijner vergeten,
spreekt de Heere HEERE. Ziet dan, Ik heb Mijn hand geslagen, 13
om uw gierigheid, die gij bedreven hebt, en om uw bloed, die in
het midden van u geweest zijn. Zal uw hart bestaan? zullen uw 14
handen sterk zijn, in de dagen, als Ik met u handelen zal? Ik,
de HEERE, heb het gesproken, en zal het doen. En Ik zal u 15
verstrooien onder de heidenen, en u verspreiden in de landen, en
uw ontreinigheid uit u verteren. Zo zult gij in u ontheiligd zijn 16
voor de ogen der heidenen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE
ben. Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: 17
Mensenkind, die van het huis Israels zijn Mij tot schuim gewor- 18
den; zij zijn allen koper, of tin, of ijzer, of lood, in het midden
des ovens; zilverschuim zijn zij geworden. Daarom, alzo zegt de 19
Heere HEERE: Omdat gijlieden allen tot schuim geworden zijt,
daarom ziet, Ik zal u in het midden van Jeruzalem vergaderen.
Gelijk zilver, of koper, of ijzer, of lood, of tin in het midden eens 20
ovens vergaderd wordt, om het vuur daarover op te blazen, opdat
men het smelte; alzo zal Ik ulieden vergaderen in Mijn toorn, en
in Mijn grimmigheid daar laten, en smelten. Ja, Ik zal u bij- 21
eenbrengen, en zal op u blazen in het vuur Mijner verbolgenheid,
dat gij in het midden van haar zult gesmolten worden. Gelijk het 22
zilver in het midden des ovens gesmolten wordt, alzo zult gijlieden
in het midden van haar gesmolten worden; en gij zult weten, dat
Ik, de HEERE, Mijn grimmigheid over u uitgegoten heb. Voorts 23
geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Mensenkind, 24
zeg tot haar; Gij zijt een land, dat niet gereinigd is, *dat* zijn plas-
regen niet *heeft gehad* ten dage der gramschap. De verbintenis 25
harer profeten is in het midden van haar als een brullende leeuw,
die een roof rooft; zij eten de zielen op, den schat en het kostelijke
nemen zij weg; haar weduwen vermenigvuldigen zij in het midden
van haar. Haar priesters doen Mijn wet geweld aan, en zij ont- 26
heiligen Mijn heilige dingen; tussen het heilige en het onheilige

maken zij geen onderscheid, en *het verschil* tussen het onreine en
reine geven zij niet te kennen; daartoe verbergen zij hun ogen van
Mijn sabbatten; ja, Ik word in het midden van hen ontheiligd.
27 Haar vorsten zijn in het midden van haar als wolven, die een roof
roven, om bloed te vergieten, *en* om zielen te verderven; opdat zij
28 gierigheid zouden plegen. Haar profeten nu pleisteren hen met
loze kalk; ziende ijdelheid en hun leugen voorzeggende, zeggende:
Alzo zegt de Heere HEERE! en de HEERE heeft niet gesproken.
29 Het volk des lands pleegt enkel verdrukking, en bedrijft enkel ro-
verij, ook onderdrukken zij den ellendige en nooddruftige, en den
30 vreemdeling verdrukken zij zonder recht. Ik zocht nu een man
uit hen, die den muur mocht toemuren, en voor Mijn aangezicht
in de bresse staan voor het land, opdat Ik het niet mocht ver-
31 derven; maar Ik vond niemand. Daarom heb Ik Mijn gramschap
over hen uitgegoten; door het vuur Mijner verbolgenheid heb Ik
hen verteerd; hun weg heb Ik op hun hoofd gegeven, spreekt de
Heere HEERE.
23, 2 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Men-
senkind! daar waren twee vrouwen, dochteren van een moeder.
3 Dezen hoereerden in Egypte; in haar jeugd hoereerden zij; daar
werden haar borsten gedrukt, en daar werden de tepelen haars
4 maagdoms betast. Haar namen nu waren: Ohola, de grootste,
en Oholiba, haar zuster; en zij werden de Mijne, en baarden zo-
nen en dochteren; dit waren haar namen: Samaria is Ohola, en
5 Jeruzalem Oholiba. Ohola nu hoereerde, zijnde onder Mij; en
zij werd verliefd op haar boelen, op de Assyriers, die nabij wa-
6 ren; Bekleed met hemelsblauw, vorsten en overheden, altemaal
7 gewenste jongelingen, ruiteren, rijdende op paarden. Alzo dreef
zij haar hoererijen met dezelve, die allen de keure der kinderen
van Assur waren; en met allen, op dewelke zij verliefd was, met al
8 derzelver drekgoden, verontreinigde zij zich. Zij verliet ook haar
hoererijen niet, *gebracht* uit Egypte; want zij hadden bij haar in
haar jeugd gelegen, en zij hadden de tepelen haars maagdoms be-
9 tast, en zij hadden hun hoererij over haar uitgestort. Daarom gaf
Ik haar in de hand van haar boelen over, in de hand der kinderen
10 van Assur, op dewelke zij verliefd was. Dezen ontdekten haar
schaamte, haar zonen en haar dochteren namen zij weg, maar
haar doodden zij met het zwaard; en zij kreeg een naam onder de

vrouwen, nadat men gerichten over haar geoefend had. Als haar 11
zuster, Oholiba, *dit* zag, zo verdierf zij haar minne nog meer dan
zij, en haar hoererijen meer dan de hoererijen van haar zuster. Zij 12
werd verliefd op de kinderen van Assur, de vorsten en overheden,
die nabij waren, bekleed met volkomen sieraad, ruiteren, rijdende
op paarden, altemaal gewenste jongelingen. Toen zag Ik, dat zij 13
verontreinigd was; zij hadden beiden enerlei weg. Ja, zij deed 14
tot haar hoererijen nog meer toe; want toen zij geschilderde mannen aan den wand zag, de beelden der Chaldeen, geschilderd met
menie, Gegord met een gordel aan hun lenden, hebbende over- 15
vloedig geverfde *hoeden* op hun hoofden, die allen in het aanzien
hoofdmannen waren, *naar* de gelijkenis der kinderen van Babel,
van Chaldea, het land hunner geboorte; Zo werd zij op dezelve 16
verliefd met het opzien van haar ogen, en zij zond boden tot hen,
naar Chaldea. De kinderen van Babel nu kwamen tot haar in 17
tot het leger der minne, en verontreinigden haar met hun hoererij; ook verontreinigde zij zich met hen; daarna werd haar ziel van
hen afgetrokken. Alzo ontdekte zij haar hoererijen, en ontdekte 18
haar schaamte; toen werd Mijn ziel van haar afgetrokken, gelijk
als Mijn ziel was afgetrokken van haar zuster. Doch zij verme- 19
nigvuldigde haar hoererijen, gedenkende aan de dagen van haar
jeugd, als zij gehoereerd had in het land van Egypte. En zij werd 20
verliefd meer dan derzelver bijwijven, welker vlees is *als* het vlees
der ezelen, en welker vloed is *als* de vloed der paarden. Alzo 21
hebt gij weder opgehaald de schandelijke daad uwer jeugd, als die
van Egypte uw tepelen betastten, vanwege de borsten uwer jeugd.
Daarom, o Oholiba! alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal uw 22
boelen, van welke uw ziel is afgetrokken, tegen u verwekken, en Ik
zal hen van rondom tegen u aanbrengen. De kinderen van Babel 23
en alle Chaldeen, Pekod, en Soa, en Koa, *en* alle kinderen van Assur met hen; gewenste jongelingen, die allen vorsten en overheden
zijn, hoofdmannen en vermaarde *lieden*, die allen te paard rijden.
Die zullen tegen u komen *met* karren, wagenen en wielen, en met 24
een vergadering van volken, rondassen, en schilden, en helmen; zij
zullen zich rondom tegen u zetten; en Ik zal voor hun aangezicht
het gericht stellen, en zij zullen u richten naar hun rechten. En 25
Ik zal Mijn ijver tegen u zetten, dat zij in grimmigheid met u
zullen handelen; zij zullen uw neus en uw oren afnemen, en het

laatste van u zal door het zwaard vallen; zij zullen uw zonen en
uw dochteren wegnemen, en het laatste van u zal door het vuur
26 verteerd worden. Zij zullen u ook uw klederen uittrekken, en uw
27 sieraadtuig wegnemen. Zo zal Ik uw schandelijkheid van u doen
ophouden, mitsgaders uw hoererij, *gebracht* uit Egypteland; en
gij zult uw ogen naar hen niet opheffen, en aan Egypte niet meer
28 gedenken. Want alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal u over-
geven in de hand dergenen, die gij haat, in de hand dergenen, van
29 dewelken uw ziel is afgetrokken. Die zullen met u handelen uit
haat, en al uw arbeid wegnemen, en u naakt en bloot laten, dat
uw hoerenschaamte ontdekt worde, mitsgaders uw schandelijk-
30 heid en uw hoererijen. Deze dingen zal men u doen, dewijl gij de
heidenen nagehoereerd hebt, *en* omdat gij u met hun drekgoden
31 verontreinigd hebt. In den weg uwer zuster hebt gij gewandeld,
32 daarom zal Ik haar beker in uw hand geven. Alzo zegt de Hee-
re HEERE: Gij zult den beker uwer zuster drinken, die diep en
wijd is; gij zult tot belaching en spot worden; *de beker* houdt veel
33 in. Van dronkenschap en jammer zult gij vol worden; de beker
van uw zuster Samaria is een beker der verwoesting en der een-
34 zaamheid. Gij zult hem drinken en uitzuigen, en zijn scherven
zult gij brijzelen, en uw borsten zult gij afrukken; want Ik heb
35 het gesproken, spreekt de Heere HEERE. Daarom, alzo zegt de
Heere HEERE: Omdat gij Mijner vergeten, en Mij achter uw rug
geworpen hebt, zo draagt gij ook uw schandelijkheid en uw hoere-
36 rijen. En de HEERE zeide tot mij: Mensenkind! zoudt gij Ohola
37 en Oholiba recht geven? Ja, vertoon haar haar gruwelen. Want
zij hebben overspel gedaan, en er is bloed in haar handen; en zij
hebben met haar drekgoden overspel gedaan; daartoe hebben zij
ook haar kinderen, die zij Mij gebaard hadden, voor hen *door het*
38 *vuur* laten doorgaan, tot spijze. Nog hebben zij Mij dit gedaan;
zij hebben Mijn heiligdom ten zelven dage verontreinigd, en Mijn
39 sabbatten ontheiligd. Want als zij hun kinderen hun drekgoden
geslacht hadden, zo kwamen zij op dienzelven dag in Mijn heilig-
dom, om dat te ontheiligen; en ziet, alzo hebben zij gedaan in het
40 midden van Mijn huis. Dit is er ook, dat zij gezonden hebben tot
mannen, die van verre zouden komen; tot dewelken als een bode
gezonden was, ziet, zo kwamen zij, voor dewelken gij u wiest, uw
41 ogen blankettet en u met sieraad versierdet; En gij zat op een

heerlijk bed, voor hetwelk een tafel toegericht was, en op hetwelk
gij Mijn reukwerk en Mijn olie gezet hadt. Als nu het geruis der 42
menigte daarop stil was, zo *zonden zij* tot mannen uit de menigte
der mensen, *en* daar werden wijnzuipers aangebracht uit de woes-
tijn; die deden armringen aan haar handen, en een sierlijke kroon
op haar hoofden. Toen zeide Ik van deze, die *van* overspelerijen 43
verouderd was: Nu zullen zij hoereren de hoererijen dezer *hoer*,
en die *ook*. En men ging tot haar in, gelijk men ingaat tot een 44
vrouw, die een hoer is; alzo gingen zij in tot Ohola en tot Oholiba,
die schandelijke vrouwen. Rechtvaardige mannen dan, die zullen 45
haar richten *naar* het recht der overspeelsters, en *naar* het recht
der bloedvergietsters; want zij zijn overspeelsters, en bloed is in
haar handen. Want alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal een ver- 46
gadering tegen haar doen opkomen, en zal ze ter beroering en ten
roof overgeven. En de vergadering zal ze met stenen stenigen, 47
en dezelve met hun zwaarden nederhouwen; haar zonen en haar
dochteren zullen zij doden, en haar huizen met vuur verbranden.
Alzo zal Ik de schandelijkheid uit het land doen ophouden; opdat 48
alle vrouwen onderwezen worden, dat zij naar uw schandelijkheid
niet doen. Alzo zullen zij uw schandelijkheid op u leggen, en gij 49
zult de zonden uwer drekgoden dragen; en gijlieden zult weten,
dat Ik de Heere HEERE ben.

Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, in het negen- **24**
de jaar, in de tiende maand, op den tienden der maand, zeggende:
Mensenkind! schrijf u den naam van den dag op, even van dezen 2
zelfden dag; de koning van Babel legt zich voor Jeruzalem, even
op dezen zelfden dag. En gebruik een gelijkenis tot dat weder- 3
spannig huis, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Zet een
pot toe, zet *hem* toe, en giet ook water daarin. Doe zijn stukken 4
te zamen daarin, alle goede stukken, de dij en den schouder, vul
hem met de keur der beenderen. Neem de keur van de kudde, 5
en stook ook een brandstapel van de beenderen daaronder; doe
hem wel opzieden; ook zullen zijn beenderen daarin gekookt wor-
den. Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Wee der bloedstad, 6
den pot, welks schuim in hem is, en van welken zijn schuim niet
is uitgegaan! trek stuk bij stuk daaruit, en laat het lot over hem
niet vallen. Want haar bloed is in het midden van haar; op een 7
gladde steenrots heeft zij dat gelegd; zij heeft het op de aarde

8 niet uitgestort, om hetzelve met stof te bedekken. Opdat Ik de
grimmigheid doe opgaan om wraak te oefenen, heb Ik *ook* haar
bloed op een gladde steenrots gelegd, opdat het niet bedekt wor-
9 de. Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Wee der bloedstad!
10 Ik zal ook den brandstapel groot maken! Draag veel houts toe,
steek het vuur aan, verteer het vlees, en kruid *het* met specerijen,
11 en laat de beenderen verbranden. Stel hem daarna ledig op zijn
kolen, opdat hij heet worde, en zijn roest verbrande, en zijn on-
reinigheid in het midden van hem versmelte, zijn schuim verteerd
12 worde. *Met* ijdelheden heeft zij *Mij* moede gemaakt; nog is haar
overvloedig schuim van haar niet uitgegaan; haar schuim *moet*
13 in het vuur. In uw onreinigheid is schandelijkheid, omdat Ik u
gereinigd heb, en gij niet gereinigd zijt, zo zult gij van uw onrei-
nigheid niet meer gereinigd worden, totdat Ik Mijn grimmigheid
14 op u zal hebben doen rusten. Ik, de HEERE, heb het gesproken;
het zal komen, en Ik zal het doen; Ik zal er niet van wijken, en
Ik zal niet verschonen noch berouw hebben; naar uw wegen en
naar uw handelingen zullen zij u richten, spreekt de Heere HEE-
15 RE. Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
16 Mensenkind! zie, Ik zal den lust uwer ogen van u wegnemen door
een plage; nochtans zult gij niet rouwklagen, noch wenen, en uw
17 tranen zullen niet voortkomen. Houd stil van kermen, gij zult
geen dodenrouw maken, bind uw hoed op u, en doe uw schoenen
aan uw voeten; en de bovenste lip zult gij niet bewinden, en zult
18 der lieden brood niet eten. Dit sprak ik tot het volk in den mor-
genstond, en mijn huisvrouw stierf in den avond; en ik deed in den
19 morgenstond, gelijk mij geboden was. En het volk zeide tot mij:
Zult gij ons niet te kennen geven, wat ons deze dingen zijn, dat
20 gij *aldus* doet? En ik zeide tot hen: Het woord des HEEREN is
21 tot mij geschied, zeggende: Zeg tot het huis Israels: Alzo zegt de
Heere HEERE: Ziet, Ik zal Mijn heiligdom ontheiligen, de heer-
lijkheid uwer sterkte, de begeerte uwer ogen, en de verschoning
uwer ziel; en uw zonen en uw dochteren, die gij verlaten hebt,
22 zullen door het zwaard vallen. Dan zult gijlieden doen, gelijk als
ik gedaan heb; de bovenste lip zult gij niet bewinden, en der lie-
23 den brood zult gij niet eten. En uw hoeden zullen op uw hoofden
zijn, en uw schoenen aan uw voeten; gij zult niet rouwklagen, noch
wenen, maar gij zult in uw ongerechtigheden versmachten, en een

iegelijk tegen zijn broeder zuchten. Alzo zal ulieden Ezechiël tot 24
een wonderteken zijn; naar alles, wat hij gedaan heeft, zult gij
doen; als dit komt, dan zult gij weten, dat Ik de Heere HEERE
ben. En gij, mensenkind! zal het niet zijn, ten dage, als Ik van 25
hen zal wegnemen hun sterkte, de vreugde huns sieraads, den lust
hunner ogen en het verlangen hunner zielen, hun zonen en hun
dochteren; Dat tenzelfden dage een ontkomene tot u zal komen, 26
om *uw* oren *dat* te doen horen? Ten zelven dage zal uw mond 27
bij dien, die ontkomen is, opengedaan worden, en gij zult spreken,
en niet meer stom zijn; alzo zult gij hun tot een wonderteken zijn,
en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.

En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Men- **25**, 2
senkind! zet uw aangezicht tegen de kinderen Ammons, en profe-
teer tegen dezelve; En zeg tot de kinderen Ammons: Hoort des 3
Heeren HEEREN woord: Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gij
gezegd hebt: Heah! over Mijn heiligdom, als het ontheiligd werd,
en over het land Israels, als het verwoest werd, en over het huis
van Juda, als zij in gevangenis gingen; Daarom, ziet, Ik zal u aan 4
die van het oosten overgeven tot een bezitting, dat zij hun burgen
in u zetten, en hun woningen in u stellen, die zullen uw vruchten
eten, en die zullen uw melk drinken. En Ik zal Rabba tot een 5
kemelstal maken, en de kinderen Ammons tot een schaapskooi;
en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben. Want alzo zegt de 6
Heere HEERE: Omdat gij met de hand geklapt, en met den voet
gestampt hebt, en van harte verblijd zijt geweest in al uw plunde-
ring, over het land Israels; Daarom, ziet, Ik zal Mijn hand tegen 7
u uitstrekken, en u den heidenen ten buit geven, en zal u uit de
volken uitroeien, en u uit de landen verdoen; Ik zal u verdelgen;
en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben. Alzo zegt de Heere 8
HEERE: Omdat Moab en Seir zeggen: Ziet, het huis van Juda
is gelijk al de heidenen; Daarom, ziet, Ik zal de zijde van Moab 9
openen, van de steden af, van zijn steden, *die* van zijn grenzen
af zijn, het sieraad des lands, Beth-jesimoth, Baal-meon, en tot
Kiriathaim toe; Voor die van het oosten, met *het land* der kin- 10
deren Ammons, hetwelk Ik ter bezitting zal overgeven; opdat der
kinderen Ammons onder de heidenen niet *meer* gedacht worde.
Ik zal ook in Moab gerichten oefenen; en zij zullen weten, dat Ik 11
de HEERE ben. Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat Edom met 12

enkel wraakgierigheid gehandeld heeft tegen het huis van Juda;
en zij zich zeer schuldig gemaakt hebben, dat zij zich aan hen ge-
13 wroken hebben: Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook
Mijn hand uitstrekken tegen Edom, en Ik zal mens en beest uit
haar uitroeien; en zal haar *tot* een woestheid stellen van Theman
14 af; en zij zullen *tot* Dedan *toe* door het zwaard vallen. En Ik zal
Mijn wraak doen aan Edom, door de hand van Mijn volk Israel; en
zij zullen tegen Edom naar Mijn toorn en naar Mijn grimmigheid
handelen; alzo zullen zij Mijn wraak gewaar worden, spreekt de
15 Heere HEERE. Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat de Filistij-
nen door wraak gehandeld hebben, en van harte wraak geoefend
hebben door plundering, om te vernielen *door* een eeuwige vijand-
16 schap; Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik strek Mijn
hand uit tegen de Filistijnen, en zal de Cherethieten uitroeien, en
17 het overblijfsel van de zeehaven verdoen. En Ik zal grote wraak
met grimmige straffingen onder hen doen; en zij zullen weten, dat
Ik de HEERE ben, als Ik Mijn wraak aan hen gedaan zal hebben.
26 En het gebeurde in het elfde jaar, op den eersten der maand,
2 *dat* des HEEREN woord tot mij geschiedde, zeggende: Mensen-
kind! daarom dat Tyrus van Jeruzalem gezegd heeft: Heah! zij
is verbroken, de poort der volken; zij is tot mij omgewend; ik
3 zal vervuld worden, zij is verwoest! Daarom, alzo zegt de Hee-
re HEERE: Ziet, Ik *wil* aan u, o Tyrus! en Ik zal vele heidenen
tegen u doen opkomen, alsof Ik de zee met haar golven deed opko-
4 men. Die zullen de muren van Tyrus verderven, en haar torens
afbreken; ja, Ik zal haar stof van haar wegvagen, en zal haar tot
5 een gladde steenrots maken. Zij zal in het midden der zee zijn
tot uitspreiding van netten; want Ik heb het gesproken, spreekt
6 de Heere HEERE; en zij zal den heidenen ten roof worden. En
haar dochteren, die in het veld zijn, zullen met het zwaard gedood
7 worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben. Want alzo
zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Nebukadrezar, den koning van
Babel, den koning der koningen, van het noorden tegen Tyrus
brengen, met paarden en met wagenen, en met ruiteren, en *krijgs*
8 vergaderingen, en veel volks. Hij zal uw dochteren op het veld
met het zwaard doden, en hij zal sterkten tegen u maken, en een
9 wal tegen u opwerpen, en rondassen tegen u opheffen. En hij
zal muurbrekers tegen uw muren stellen, en uw torens met zijn

zwaarden afbreken. Vanwege de menigte zijner paarden zal u der- 10
zelver stof bedekken; uw muren zullen beven vanwege het gedruis
der ruiteren, en wielen, en wagenen, als hij door uw poorten zal
intrekken, gelijk *door* de ingangen ener doorgebrokene stad. Hij 11
zal met de hoeven zijner paarden al uw straten vertreden; uw volk
zal hij met het zwaard doden, en elk een van de kolommen uwer
sterkten zal ter aarde nederstorten. En zij zullen uw vermogen 12
roven, en uw koopmanswaren plunderen, en uw muren afbreken,
en uw kostelijke huizen omwerpen; en uw stenen, en uw hout, en
uw stof zullen zij in het midden der wateren werpen. Zo zal Ik 13
het gedeun uwer liederen doen ophouden, en het geklank uwer
harpen zal niet meer gehoord worden. Ja, Ik zal u maken tot 14
een gladde steenrots; gij zult zijn *tot* uitspreiding der netten, gij
zult niet meer gebouwd worden; want Ik, de HEERE, heb het ge-
sproken, spreekt de Heere HEERE. Alzo zegt de Heere HEERE 15
tot Tyrus: Zullen niet de eilanden van het geluid uws vals beven,
als de dodelijk verwonde zal kermen, wanneer men in het midden
van u schrikkelijk zal moorden? En alle vorsten der zee zullen 16
afdalen van hun tronen, en hun mantels van zich doen, en hun
gestikte klederen uittrekken; met sidderingen zullen zij bekleed
worden, op de aarde zullen zij nederzitten, en telken ogenblik sid-
deren, en over u ontzet zijn; En zij zullen een klaaglied over u 17
opheffen, en tot u zeggen: Hoe zijt gij uit de zeeen vergaan, gij
welbewoonde, gij beroemde stad, die sterk geweest is ter zee, zij
en haar inwoners; die hunlieder schrik gaven aan allen, die in haar
woonden! Nu zullen de eilanden sidderen ten dage uws vals; ja, 18
de eilanden, die in de zee zijn, zullen beroerd worden vanwege uw
uitgang. Want alzo zegt de Heere HEERE: Als Ik u zal stellen 19
tot een verwoeste stad, gelijk de steden, die niet bewoond wor-
den; als Ik een afgrond over u zal doen opkomen, en de grote
wateren u zullen overdekken. Dan zal Ik u doen nederdalen met 20
degenen die in den kuil nederdalen tot het oude volk, en zal u
doen nederliggen in de onderste plaatsen der aarde, in de woeste
plaatsen, *die* van ouds geweest zijn, met degenen, die in den kuil
nederdalen, opdat gij niet bewoond wordt; en Ik zal het sieraad
herstellen in het land der levenden. *Maar* u zal Ik tot een groten 21
schrik stellen, en gij zult er niet *meer* zijn; als gij gezocht wordt,
zo zult gij niet meer gevonden worden in eeuwigheid, spreekt de

Heere HEERE.
27 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2, 3 Gij dan, mensenkind! hef een klaaglied op over Tyrus; En zeg
tot Tyrus, die daar woont aan de ingangen der zee, handelen-
de met de volken in vele eilanden: Zo zegt de Heere HEERE: O
4 Tyrus! gij zegt: Ik ben volmaakt in schoonheid. Uw landpalen
zijn in het hart der zeeen; uw bouwers hebben uw schoonheid vol-
5 komen gemaakt. Zij hebben al uw denningen *uit* dennebomen
van Senir gebouwd; zij hebben cederen van den Libanon gehaald,
6 om masten voor u te maken. Zij hebben uw riemen *uit* eiken
van Basan gemaakt; uw berderen hebben zij gemaakt *uw* wel-
7 betreden elpenbeen, uit de eilanden der Chittieten. Fijn linnen
met stiksel uit Egypte was uw uitbreidsel, dat het u tot een zeil
ware; hemelsblauw en purper, uit de eilanden van Elisa, was uw
8 deksel. De inwoners van Sidon en Arvad waren uw roeiers; uw
9 wijzen, o Tyrus! *die* in u waren, die waren uw schippers. De
oudsten van Gebal en haar wijzen waren in u, verbeterende uw
breuken; alle schepen der zee en haar zeelieden waren in u, om
10 onderlingen handel met u te drijven. Perzen, en Lydiers, en Pu-
teers waren in uw heir, uw krijgslieden; schild en helm hingen zij
11 in u op, die maakten uw sieraad. De kinderen van Arvad en
uw heir waren rondom op uw muren, en de Gammadieten wa-
ren op uw torens; hun schilden hingen zij rondom aan uw muren;
12 die maakten uw schoonheid volkomen. Tarsis dreef koophandel
met u vanwege de veelheid van allerlei goed; met zilver, ijzer, tin,
13 en lood handelden zij *op* uw markten. Javan, Tubal en Mesech
waren uw kooplieden; met mensenzielen en koperen vaten dreven
14 zij onderlingen handel met u. Uit het huis van Togarma lever-
15 den zij paarden, en ruiteren, en muilezels *op* uw markten. De
kinderen van Dedan waren uw kooplieden; vele eilanden waren
de koophandel uwer hand; hoornen van elpenbeen en ebbenhout
16 gaven zij u weder *tot* een verering. Syrie dreef koophandel met
u, vanwege de veelheid uwer werken; met smaragden, purper, en
gestikt werk, en zijde, en Ramoth, en Cadkod, handelden zij op
17 uw markten. Juda en het land Israels waren uw kooplieden; met
tarwe van Minnit en Pannag, en honig, en olie, en balsem, dreven
18 zij onderlingen handel met u. Damaskus dreef koophandel met
u, om de veelheid uwer werken, vanwege de veelheid van allerlei

goed; met wijn van Chelbon en witte wol. Ook leverden Dan 19
en Javan, de omreizer, op uw markten; glad ijzer, kassie en kal-
mus was in uw onderlingen koophandel. Dedan handelde met u 20
met kostelijk gewand tot wagens. Arabie en alle vorsten van Ke- 21
dar waren de kooplieden uwer hand; met lammeren, en rammen,
en bokken, daarmede handelden zij met u. De kooplieden van 22
Scheba en Raema waren uw kooplieden; met alle hoofdspecerij, en
met alle kostelijk gesteente en goud, handelden zij *op* uw markten.
Haran, en Kanne, en Eden, de kooplieden van Scheba, Assur *en* 23
Kilmad, handelden met u. Die waren uw kooplieden met volko- 24
men sieradien, met pakken van hemelsblauw en gestikt werk, en
met schatkisten van schone klederen; gebonden met koorden, en
in ceder gepakt, onder uw koopmanschap. De schepen van Tarsis 25
zongen van u, *vanwege* den onderlingen koophandel met u; en gij
waart vervuld, en zeer verheerlijkt in het hart der zeeen. Die u 26
roeien, hebben u in grote wateren gevoerd; de oostenwind heeft
u verbroken in het hart der zeeen. Uw goed, en uw marktwaren, 27
uw onderlinge koophandel, uw zeelieden, en uw schippers; die uw
breuken verbeteren, en die onderlingen handel met u drijven, en
al uw krijgslieden, die in u zijn, zelfs met uw ganse gemeente, die
in het midden van u is, zullen vallen in het hart der zeeen, ten
dage van uw val. Van het geluid des geschreeuws uwer schippers 28
zullen de voorsteden beven. En allen, die den riem handelen, 29
zeelieden, *en* alle schippers van de zee, zullen uit hun schepen
nederklimmen; op het land zullen zij staan blijven. En zij zul- 30
len hun stem over u laten horen, en bitterlijk schreeuwen; en zij
zullen stof op hun hoofden werpen, zij zullen zich wentelen in de
as. En zij zullen zich over u gans kaal maken, en zakken aan- 31
gorden; en zullen over u wenen met bitterheid der ziel, *en* bittere
rouwklage. En zij zullen in hun gekerm een klaaglied over u op- 32
heffen, en over u weeklagen, *zeggende*: Wie is geweest als Tyrus,
als de uitgeroeide in het midden der zee? Als uw marktwaren 33
uit de zeeen voortkwamen, hebt gij vele volken verzadigd; met de
veelheid uwer goederen en uw onderlingen koophandel, hebt gij
de koningen der aarde rijk gemaakt. Ten tijde, dat gij uit de 34
zeeen verbroken zijt in de diepte der wateren, zijn uw onderlinge
koophandel en uw ganse gemeente in het midden van u gevallen.
Alle inwoners der eilanden zijn over u ontzet, en hun koningen 35

36 staan de haren te berge, zij zijn verbaasd van aangezicht. De
handelaars onder de volken fluiten u aan; gij zijt een grote schrik
geworden, en zult er niet *meer* zijn tot in eeuwigheid.
28, 2 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Men-
senkind! zeg tot den vorst van Tyrus: Zo zegt de Heere HEERE:
Omdat uw hart zich verheft en zegt: Ik ben God, ik zit in Godes
stoel, in het hart der zeeen! daar gij een mens en geen God zijt,
3 stelt gij nochtans uw hart, als Gods hart. Zie, gij zijt wijzer dan
4 Daniël; zij hebben niets toegeslotens voor u verborgen. Door uw
wijsheid en door uw verstand, hebt gij vermogen voor u verkre-
5 gen; ja, gij hebt goud en zilver verkregen in uw schatten. Door
de grootheid uwer wijsheid in uw koophandel hebt gij uw vermo-
gen vermeerderd, en uw hart verheft zich vanwege uw vermogen.
6 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Omdat gij uw hart gesteld
7 hebt als Gods hart; Daarom zie, Ik zal vreemden over u brengen,
de tirannigste der heidenen; die zullen hun zwaarden uittrekken
over de schoonheid uwer wijsheid, en zullen uw glans ontheiligen.
8 Ter groeve zullen zij u doen nederdalen; en gij zult sterven den
9 dood eens verslagenen in het hart der zeeen. Zult gij *dan* enigs-
zins, voor het aangezicht uws doodslagers, zeggen: Ik ben God?
daar gij een mens zijt en geen God, in de hand desgenen, die u
10 verslaat? Gij zult den dood der onbesnedenen sterven; door de
hand der vreemden; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere
11 HEERE. Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeg-
12 gende: Mensenkind! hef een klaaglied op over den koning van
Tyrus, en zeg tot hem: Zo zegt de Heere HEERE: Gij verzege-
13 laar der som, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid! Gij
waart in Eden, Gods hof; alle kostelijk gesteente was uw deksel,
sardisstenen, topazen en diamanten, turkooizen, sardonixstenen
en jaspisstenen, saffieren, robijnen, en smaragden, en goud; het
werk uwer trommelen en uwer pijpen was bij u; ten dage als gij
14 geschapen werdt, waren zij bereid. Gij waart een gezalfde, over-
dekkende cherub; en Ik had u *alzo* gezet; gij waart op Gods hei-
15 ligen berg; gij wandeldet in het midden der vurige stenen. Gij
waart volkomen in uw wegen, van den dag af, dat gij geschapen
16 zijt, totdat er ongerechtigheid in u gevonden is. Door de veel-
heid uws koophandels hebben zij het midden van u met geweld
vervuld, en gij hebt gezondigd; daarom zal Ik u ontheiligen van

Gods berg, en zal u, gij overdekkende cherub! verdoen uit het
midden der vurige stenen! Uw hart verheft zich over uw schoon- 17
heid; gij hebt uw wijsheid bedorven, vanwege uw glans; Ik heb
u op de aarde henengeworpen, Ik heb u voor het aangezicht der
koningen gesteld, om op u te zien. Vanwege de veelheid uwer 18
ongerechtigheden, door het onrecht uws koophandels, hebt gij uw
heiligdommen ontheiligd; daarom heb Ik een vuur uit het mid-
den van u doen voortkomen, dat u heeft verteerd, en Ik heb u
gemaakt tot as op de aarde, voor de ogen van al degenen, die u
zien. Allen, die u kennen onder de volken, zijn over u ontzet; 19
gij zijt een grote schrik geworden, en zult er niet *meer* zijn tot
in eeuwigheid. Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, 20
zeggende: Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Sidon, en pro- 21
feteer tegen haar, En zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* 22
aan u, o Sidon! en zal in het midden van u verheerlijkt worden;
en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik gerichten in haar
zal hebben geoefend, en in haar geheiligd zal zijn. Want Ik zal 23
de pestilentie in haar zenden, en bloed op haar straten, en de ver-
slagenen zullen vallen in het midden van haar, door het zwaard,
dat tegen haar zal zijn van rondom; en zij zullen weten, dat Ik
de HEERE ben. En het huis Israels zal geen smartenden doorn 24
noch wee doende distel meer hebben, van allen, die rondom hen
zijn, die henlieden beroven; en zij zullen weten, dat Ik de Heere
HEERE ben. Alzo zegt de Heere HEERE: Als Ik het huis Israels 25
zal vergaderd hebben uit de volken, onder dewelke zij verstrooid
zijn, en Ik onder hen voor de ogen der heidenen zal geheiligd zijn,
dan zullen zij in hun land wonen, dat Ik aan Mijn knecht, aan
Jakob gegeven heb. En zij zullen daarin zeker wonen, en huizen 26
bouwen, en wijngaarden planten; ja, zij zullen zeker wonen; als Ik
gerichten zal hebben geoefend tegen allen, die henlieden beroofd
hebben, van degenen, die rondom hen zijn; en zij zullen weten dat
Ik, de HEERE, hunlieder God ben.

In het tiende jaar, in de tiende *maand*, op den twaalfden der **29**
maand, geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Men- 2
senkind! zet uw aangezicht tegen Farao, den koning van Egypte,
en profeteer tegen hem, en tegen het ganse Egypte. Spreek en 3
zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Farao, ko-
ning van Egypte! dien groten zeedraak, die in het midden zijner

rivieren ligt; die daar zegt: Mijn rivier is de mijne, en ik heb *die*
4 voor mij gemaakt. Maar Ik zal haken in uw kaken doen, en den
vis uwer rivieren aan uw schubben doen kleven; en Ik zal u uit
het midden uwer rivieren optrekken, en al de vis uwer rivieren zal
5 aan uw schubben kleven. En Ik zal u verlaten in de woestijn, u
en al den vis uwer rivieren; op het open veld zult gij vallen; gij
zult niet verzameld noch vergaderd worden; aan het gedierte der
aarde en aan het gevogelte des hemels heb Ik u ter spijze gegeven.
6 En al de inwoners van Egypte zullen weten, dat Ik de HEERE
7 ben, omdat zij den huize Israels een rietstaf geweest zijn. Als zij
u bij uw hand grepen, zo werdt gij gebroken, en spleet hun alle
zijden; en als zij op u leunden, zo werdt gij verbroken, en liet alle
8 lenden op zichzelven staan. Daarom zo zegt de Heere HEERE:
Zie, Ik zal het zwaard over u brengen, en Ik zal uit u mens en
9 beest uitroeien. En Egypteland zal worden tot een wildernis en
woestheid, en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben; omdat hij
10 zegt: De rivier is mijn, en ik heb *die* gemaakt. Daarom, zie,
Ik *wil* aan u en aan uw rivier; en Ik zal Egypteland stellen tot
woeste wilde eenzaamheden, van den toren van Syene af, tot aan
11 de landpale van Morenland. Geen mensenvoet zal door hetzel-
ve doorgaan, en geen beestenvoet zal door hetzelve doorgaan, en
12 het zal veertig jaren onbewoond zijn. Want Ik zal Egypteland
stellen *tot* een verwoesting in het midden der verwoeste landen,
en zijn steden zullen een woestheid zijn in het midden der ver-
woeste steden, veertig jaren; en Ik zal de Egyptenaars verstrooien
13 onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen. Maar
zo zegt de Heere HEERE: Ten einde van veertig jaren zal Ik de
Egyptenaars vergaderen uit de volken, waarhenen zij verstrooid
14 zijn geworden. En Ik zal de gevangenis der Egyptenaren wen-
den, en hen wederbrengen in het land van Pathros, in het land
huns koophandels; en aldaar zullen zij een nederig koninkrijk zijn.
15 En het zal nederiger zijn dan de *andere* koninkrijken, en zich niet
meer verheffen boven de heidenen; want Ik zal hen verminderen,
16 dat zij niet zullen heersen over de heidenen. En het zal den huize
Israels niet meer zijn tot een vertrouwen, dat der ongerechtigheid
doet gedenken, wanneer zij naar henlieden omzien; maar zij zullen
17 weten, dat Ik de Heere HEERE ben. Voorts gebeurde het in het
zeven en twintigste jaar, in de eerste *maand*, op den eersten der

maand, *dat* het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggen-
de: Mensenkind! Nebukadrezar, de koning van Babel, heeft zijn 18
heir een groten dienst doen dienen tegen Tyrus; alle hoofden zijn
kaal geworden, en alle zijden zijn uitgeplukt; en noch hij, noch
zijn heir heeft loon gehad vanwege Tyrus, voor den dienst, dien
hij tegen haar gediend heeft. Daarom, zo zegt de Heere HEE- 19
RE: Zie, Ik zal Nebukadrezar, den koning van Babel, Egypteland
geven; en hij zal deszelfs menigte wegvoeren, en deszelfs buit bui-
ten, en deszelfs roof roven, en het zal het loon zijn voor zijn heir.
Tot zijn arbeidsloon, omdat hij tegen haar gediend heeft, heb Ik 20
hem Egypteland gegeven, omdat zij voor Mij gewrocht hebben,
spreekt de Heere HEERE. Te dien dage zal Ik den hoorn van het 21
huis Israels doen uitspruiten, en u opening des monds geven in
het midden van hen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.

Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: **30**
Mensenkind! profeteer, en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Huilt: 2
Ach die dag! Want de dag is nabij, ja, de dag des HEEREN is 3
nabij, een wolkige dag, het zal der heidenen tijd zijn. En het 4
zwaard zal komen in Egypte, en er zal grote smart zijn in Moren-
land, als de verslagenen zullen vallen in Egypte; want zij zullen
derzelver menigte wegnemen, en haar fondamenten zullen verbro-
ken worden. Morenland, en Put, en Lud, en al de gemengde 5
hoop, en Cub, en de kinderen van het land des verbonds zullen
met hen vallen door het zwaard. Zo zegt de HEERE: Ja, zij zul- 6
len vallen, die Egypte ondersteunen, en de hovaardij harer sterkte
zal nederdalen; van den toren van Syene af zullen zij daarin door
het zwaard vallen, spreekt de Heere HEERE. En zij zullen ver- 7
woest worden in het midden der verwoeste landen; en haar steden
zullen zijn in het midden der verwoeste steden. En zij zullen we- 8
ten, dat Ik de HEERE ben, als Ik een vuur in Egypte zal hebben
gelegd, en al haar helpers zullen verbroken worden. Te dien dage 9
zullen er boden van voor Mijn aangezicht in schepen uitvaren, om
het zorgeloze Morenland te verschrikken; en er zal grote smart bij
hen zijn, als in den dag van Egypte; want ziet, het komt aan! Zo 10
zegt de Heere HEERE: Ja, Ik zal de menigte van Egypte doen
ophouden, door de hand van Nebukadrezar, den koning van Ba-
bel. Hij, en zijn volk met hem, de tirannigste der heidenen zullen 11
aangevoerd worden, om het land te verderven; en zij zullen hun

zwaarden tegen Egypte uittrekken, en het land met verslagenen
12 vervullen. En Ik zal de rivieren *tot* droogte maken, en het land
verkopen in de hand der bozen; en Ik zal het land met zijn volheid
verwoesten door de hand der vreemden: Ik, de HEERE, heb het
13 gesproken. Zo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook de drekgoden
verdoen, en de nietige afgoden doen ophouden uit Nof; en er zal
geen vorst meer zijn uit Egypteland; en Ik zal een vreze in Egyp-
14 teland stellen. En Ik zal Pathros verwoesten, en een vuur leggen
15 in Zoan; en Ik zal gerichten oefenen in No. En Ik zal Mijn grim-
migheid uitgieten over Sin, de sterkte van Egypte; en Ik zal de
16 menigte van No uitroeien. En Ik zal een vuur in Egypte leggen;
Sin zal zeer grote pijn hebben, en No zal gespleten worden, en Nof
17 zal dagelijks zeer bang zijn. De jongelingen van Aven en Pibeseth
zullen door het zwaard vallen, en de *dochters* zullen gaan in de
18 gevangenis. En te Tachpanhes zal de dag verduisterd worden, als
Ik het juk van Egypte aldaar zal verbreken, en de hovaardij harer
sterkte in haar zal ophouden; haar zal een wolk bedekken, en haar
19 dochters zullen gaan in de gevangenis. Alzo zal Ik gerichten oe-
20 fenen in Egypte; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben. Ook
gebeurde het in het elfde jaar, in de eerste *maand*, op den zeven-
den der maand, *dat* het woord des HEEREN tot mij geschiedde,
21 zeggende: Mensenkind! Ik heb den arm van Farao, den koning
van Egypte, verbroken; en ziet, hij zal niet verbonden worden,
met pleisters op te leggen, met een windeldoek aan te doen, om
dien te verbinden, om dien te sterken, dat hij het zwaard houde.
22 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Ik *wil* aan Farao, den
koning van Egypte, en zal zijn armen verbreken, *beide* den ster-
ken en den verbrokenen; en Ik zal het zwaard uit zijn hand doen
23 vallen. En Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen,
24 en zal hen verspreiden in de landen. En Ik zal de armen des
konings van Babel sterken, en Mijn zwaard in zijn hand geven;
maar Farao's armen zal Ik verbreken, dat hij voor zijn aangezicht
25 zal kermen, gelijk een dodelijk verwonde kermt. Ja, Ik zal de
armen des konings van Babel sterken, maar Farao's armen zullen
daarhenen vallen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als
Ik Mijn zwaard in de hand des konings van Babel zal hebben gege-
26 ven, en hij datzelve over Egypteland zal hebben uitgestrekt. En
Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen, en zal hen

verspreiden in de landen; alzo zullen zij weten, dat Ik de HEERE
ben.
Het gebeurde ook in het elfde jaar, in de derde *maand*, op den **31**
eersten der maand, *dat* des HEEREN woord tot mij geschiedde,
zeggende: Mensenkind! zeg tot Farao, den koning van Egypte, 2
en tot zijn menigte: Wien zijt gij gelijk in uw grootheid? Zie, 3
Assur was een ceder op den Libanon, schoon van takken, schaduw-
achtig van loof, en hoog van stam, en zijn top was tussen dichte
takken. De wateren maakten hem groot, de afgrond maakte hem 4
hoog; die ging met zijn stromen rondom zijn planting, en zond zijn
waterleidingen uit tot alle bomen des velds. Daarom werd zijn 5
stam hoger dan alle bomen des velds; en zijn takjes werden me-
nigvuldig, en zijn scheuten lang, vanwege de grote wateren, als hij
uitschoot. Alle vogelen des hemels nestelden op zijn takjes, en al- 6
le dieren des velds teelden onder zijn scheuten; en alle grote volken
zaten onder zijn schaduw. Alzo was hij schoon in zijn grootheid 7
en in de lengte zijner takken, omdat zijn wortel aan grote wa-
teren was. De cederen in Gods hof verduisterden hem niet, de 8
dennebomen waren zijn takken niet gelijk, en de kastanjebomen
waren niet gelijk zijn scheuten; geen boom in Gods hof was hem
gelijk in zijn schoonheid. Ik had hem *zo* schoon gemaakt door 9
de veelheid zijner takken, dat alle bomen van Eden, die in Gods
hof waren, hem benijdden. Daarom, zo zegt de Heere HEERE: 10
Omdat gij u verheven hebt over *uw* stam, ja, hij stak zijn top op
boven het midden der dichte takken, en zijn hart verhief zich over
zijn hoogte; Daarom gaf Ik hem in de hand van den machtigste 11
der heidenen, *dat* die hem rechtschapen zou behandelen; Ik dreef
hem uit om zijn goddeloosheid. En vreemden, de tirannigste der 12
heidenen, roeiden hem uit en verlieten hem; zijn takken vielen op
de bergen en in alle valleien, en zijn scheuten werden verbroken
bij alle stromen des lands; en alle volken der aarde gingen af uit
zijn schaduw, en verlieten hem. Alle vogelen des hemels woon- 13
den op zijn omgevallen stam, en alle dieren des velds waren op
zijn scheuten; Opdat zich geen waterrijke bomen verheffen over 14
hun stam, en hun top niet opsteken boven het midden der dichte
takken, en geen *bomen*, die water drinken, op zichzelven staan
vanwege hun hoogte; want zij zijn allen overgegeven ter dood, tot
het onderste der aarde, in het midden der mensenkinderen, tot

15 degenen, die in den kuil nederdalen. Zo zegt de Heere HEERE:
Ten dage, als hij ter helle nederdaalde, maakte Ik een treuren;
Ik bedekte om zijnentwil den afgrond, en weerde de stromen van
dien, en de grote wateren werden geschut; en Ik maakte den Li-
banon om zijnentwil zwart, en al het geboomte des velds was om
16 zijnentwil bewonden. Van het geluid zijns vals deed Ik de hei-
denen beven, als Ik hem ter helle deed nederdalen, met degenen,
die in den kuil nederdalen; en alle bomen van Eden, de keur en
het beste van Libanon, alle *bomen*, die water drinken, troostten
17 zich in het onderste der aarde. Diezelve daalden ook met hem
neder ter helle, tot de verslagenen van het zwaard; en die zijn arm
geweest waren, *die* onder zijn schaduw in het midden der heide-
18 nen gezeten hadden. Wien zijt gij alzo gelijk in heerlijkheid en
grootheid, onder de bomen van Eden? Ja, gij zult nedergevoerd
worden met de bomen van Eden, tot het onderste der aarde; in
het midden der onbesnedenen zult gij liggen, met de verslagenen
door het zwaard. Dat is Farao, en zijn ganse menigte, spreekt de
Heere HEERE.

32 Het gebeurde ook in het twaalfde jaar, in de twaalfde maand
op den eersten der maand, *dat* het woord des HEEREN tot mij
2 geschiedde, zeggende: Mensenkind! hef een klaaglied op over Fa-
rao, den koning van Egypte, en zeg tot hem: Gij waart een jongen
leeuw onder de heidenen gelijk; en gij waart als een zeedraak in
de zeeen, en braakt voort in uw rivieren, en beroerdet het water
3 met uw voeten, en vermodderdet hunlieder rivieren. Alzo zegt
de Heere HEERE: Ik zal daarom Mijn net over u uitspreiden door
een vergadering van vele volken; die zullen u optrekken in Mijn
4 garen. Dan zal Ik u laten op het land, Ik zal u henenwerpen op
het open veld; en Ik zal al het gevogelte des hemels op u doen wo-
5 nen, en het gedierte der ganse aarde van u verzadigen. En Ik zal
uw vlees henengeven op de bergen, en de dalen met uw hoogheid
6 vervullen. En Ik zal het land, waarin gij zwemt, van uw bloed
drenken tot aan de bergen; en de stromen zullen van u vervuld
7 worden. En als Ik u zal uitblussen, zal Ik den hemel bedekken,
en zijn sterren zwart maken; Ik zal de zon met wolken bedekken,
8 en de maan zal haar licht niet laten lichten. Alle lichtende lich-
ten aan den hemel, die zal Ik om uwentwil zwart maken; en Ik
zal een duisternis over uw land maken, spreekt de Heere HEERE.

Daartoe zal Ik het hart van vele volken verdrietig maken, als Ik 9
uw verbreking onder de heidenen zal brengen in de landen, die gij
niet gekend hebt. En Ik zal maken, dat zich vele volken over u 10
ontzetten, en hun koningen zullen de haren over u te berge staan,
als Ik Mijn zwaard zal zwaaien voor hun aangezichten; en zij zul-
len elk ogenblik sidderen, een ieder voor zijn ziel, ten dage uws
vals. Want zo zegt de Heere HEERE: Het zwaard des konings 11
van Babel zal u overkomen. Ik zal uw menigte vellen door de 12
zwaarden der helden, die al te zamen de tirannigste der heidenen
zijn; die zullen de hovaardij van Egypte verstoren, en haar ganse
menigte zal verdelgd worden. En Ik zal haar beesten verdoen van 13
bij de grote wateren; en geen mensenvoet zal ze meer beroeren,
en geen beestenklauwen zullen ze beroeren. Dan zal Ik hunlieder 14
wateren doen zinken, en Ik zal hunlieder rivieren doen gaan als
olie, spreekt de Heere HEERE: Als Ik Egypteland zal hebben 15
gesteld *tot* een verwoesting, en het land van zijn volheid zal woest
zijn geworden, als Ik geslagen zal hebben allen, die daarin wonen;
alzo zullen zij weten, dat Ik de HEERE ben. Dat is het klaag- 16
lied, en dat zullen zij klagelijk zingen; de dochteren der heidenen
zullen het klagelijk zingen; zij zullen het klagelijk zingen over
Egypte en over haar ganse menigte, spreekt de Heere HEERE.
Voorts gebeurde het in het twaalfde jaar, op den vijftienden der 17
maand, *dat* het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggen-
de: Mensenkind! weeklaag over de menigte van Egypte, en doe 18
ze nederdalen, (haar en de dochteren der prachtige heidenen) in de
onderste plaatsen der aarde, bij degenen, die in den kuil zijn ne-
dergedaald. Boven wien zijt gij liefelijk! Daal neder, en leg u bij 19
de onbesnedenen. In het midden der verslagenen van het zwaard 20
zullen zij vallen; zij is aan het zwaard overgegeven; trek haar he-
nen met al haar menigte. De machtigste der helden zullen hem, 21
met zijn helpers, toespreken, uit het midden der hel; zij zijn ne-
dergedaald, de onbesnedenen liggen er, verslagen van het zwaard;
Daar is Assur met haar gansen hoop, zijn graven zijn rondom 22
hem; zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard; Welker 23
graven gesteld zijn in de zijden des kuils, en haar hoop is rondom
haar graf; zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard, die
een schrik gaven in het land der levenden. Daar is Elam met 24
haar ganse menigte rondom haar graf; zij zijn allen verslagen, de

gevallenen door het zwaard, die onbesneden zijn nedergedaald tot
de onderste plaatsen der aarde, die hun schrik hadden gegeven in
het land der levenden; nu dragen zij hun schande met degenen,
25 die in den kuil zijn nedergedaald. In het midden der verslagenen
hebben zij haar een legerstede gesteld onder haar ganse menigte,
rondom hem zijn haar graven; zij zijn allen onbesneden, versla-
genen van het zwaard, omdat een schrik van hen gegeven is in
het land der levenden; nu dragen zij hun schande met degenen,
die in den kuil zijn nedergedaald; hij is geleid in het midden der
26 verslagenen. Daar is Mesech, *en* Tubal, met haar ganse menigte;
rondom hem zijn haar graven; zij zijn allen onbesneden, verslage-
nen van het zwaard, omdat zij hun schrik gegeven hebben in het
27 land der levenden. Maar zij liggen niet met de helden, die onder
de onbesnedenen gevallen zijn; die ter helle zijn nedergedaald met
hun krijgswapenen, en welker zwaarden men gelegd heeft onder
hun hoofden; welker ongerechtigheid nochtans op hun beenderen
is, omdat der helden schrik in het land der levenden geweest is.
28 Gij ook zult verbroken worden in het midden der onbesnedenen,
29 en zult liggen met de verslagenen van het zwaard. Daar is Edom,
haar koningen en al haar vorsten, die met hunlieder macht geleid
zijn bij de verslagenen van het zwaard; diezelve liggen met de on-
besnedenen en met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.
30 Daar zijn de geweldigen van het Noorden, zij allen, en alle Sidoni-
ërs, die met de verslagenen zijn nedergedaald, beschaamd zijnde
vanwege hun schrik, *die* uit hun macht *voortkwam*, en zij liggen
onbesneden bij de verslagenen van het zwaard, en dragen hun
31 schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald. Farao
zal henlieden zien, en zich troosten over zijn ganse menigte; de
verslagenen van het zwaard van Farao en zijn ganse heir, spreekt
32 de Heere HEERE. Want Ik heb *ook* Mijn schrik gegeven in het
land der levenden; dies zal hij geleid worden in het midden der
onbesnedenen bij de verslagenen van het zwaard, Farao en zijn
ganse menigte, spreekt de Heere HEERE.

33, 2 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Men-
senkind! spreek tot de kinderen uws volks, en zeg tot hen: Wan-
neer Ik het zwaard over enig land breng, en het volk des lands
een man uit hun einden nemen, en dien voor zich tot een wachter
3 stellen; En hij het zwaard ziet komen over het land, en blaast

met de bazuin, en waarschuwt het volk; En een, die het geluid 4
der bazuin hoort, *wel* hoort, maar zich niet laat waarschuwen; en
het zwaard komt, en neemt hem weg, diens bloed is op zijn hoofd.
Hij hoorde het geluid der bazuin, maar liet zich niet waarschu- 5
wen, zijn bloed is op hem; maar hij, die zich laat waarschuwen,
behoudt zijn ziel. Wanneer daarentegen de wachter het zwaard 6
ziet komen, en blaast niet met de bazuin, zodat het volk niet is ge-
waarschuwd; en het zwaard komt, en neemt een ziel uit hen weg;
die is *wel* in zijn ongerechtigheid weggenomen, maar zijn bloed
zal Ik van des hand des wachters eisen. Gij nu, o mensenkind! 7
Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israels; zo zult gij
het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijnentwege waar-
schuwen. Als Ik tot den goddeloze zeg: O goddeloze, gij zult 8
den dood sterven! en gij spreekt niet, om den goddeloze van zijn
weg af te manen; die goddeloze zal in zijn ongerechtigheid ster-
ven, maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen. Maar als gij den 9
goddeloze van zijn weg afmaant, dat hij zich van dien bekere, en
hij zich van zijn weg niet bekeert, zo zal hij in zijn ongerechtigheid
sterven; maar gij hebt uw ziel bevrijd. Daarom, gij mensenkind! 10
zeg tot het huis Israels: Gijlieden spreekt aldus, zeggende: Dewijl
onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelve
versmachten, hoe zouden wij dan leven? Zeg tot hen: *Zo waar-* 11
achtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den
dood des goddelozen! maar daarin *heb Ik lust*, dat de goddeloze
zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze
wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israels? Gij dan, o 12
mensenkind! zeg tot de kinderen uws volks: De gerechtigheid des
rechtvaardigen zal hem niet redden ten dage zijner overtreding;
en aangaande de goddeloosheid des goddelozen, hij zal om dezelve
niet vallen, ten dage als hij zich van zijn goddeloosheid bekeert; en
de rechtvaardige zal niet kunnen leven door dezelve *zijn gerechtig-*
heid, ten dage als hij zondigt. Als Ik tot den rechtvaardige zeg, 13
dat hij zekerlijk leven zal, en hij op zijn gerechtigheid vertrouwt,
en onrecht doet, zo zullen al zijn gerechtigheden niet gedacht wor-
den, maar in zijn onrecht, dat hij doet, daarin zal hij sterven. Als 14
Ik ook tot den goddeloze zeg: Gij zult den dood sterven! en hij
zich van zijn zonde bekeert, en recht en gerechtigheid doet; Geeft 15
de goddeloze het pand weder, betaalt hij het geroofde, wandelt

hij in de inzettingen des levens, zodat hij geen onrecht doet; hij
16 zal zekerlijk leven, hij zal niet sterven. Al zijn zonden, die hij
gezondigd heeft, zullen hem niet gedacht worden; hij heeft recht
17 en gerechtigheid gedaan, hij zal zekerlijk leven. Nog zeggen de
kinderen uws volks: De weg des HEEREN is niet recht; daar toch
18 hun eigen weg niet recht is. Als de rechtvaardige afkeert van zijn
19 gerechtigheid, en doet onrecht, zo zal hij daarin sterven. En als
de goddeloze zich bekeert van zijn goddeloosheid, en doet recht
20 en gerechtigheid, zo zal hij daarin leven. Nog zegt gij: De weg
des HEEREN is niet recht; Ik zal ulieden richten, een ieder naar
21 zijn wegen, o huis Israels! En het geschiedde in het twaalfde jaar
onzer gevankelijke wegvoering, in de tiende *maand*, op den vijfden
der maand, *dat er* een tot mij kwam, die van Jeruzalem ontkomen
22 was, zeggende: De stad is geslagen. Nu was de hand des HEE-
REN op mij geweest des avonds, eer die ontkomene kwam, en had
mijn mond opengedaan, totdat hij des morgens tot mij kwam. Al-
23 zo werd mijn mond opengedaan, en ik was niet meer stom. Toen
24 geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Mensenkind!
de inwoners van die woeste plaatsen in het land Israels spreken,
zeggende: Abraham was een enig *man*, en bezat dit land erfelijk;
maar onzer zijn velen; het land is ons gegeven tot een erfelijke
25 bezitting. Daarom zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Gij
eet *vlees* met het bloed, en heft uw ogen op tot uw drekgoden, en
26 vergiet bloed; en zoudt gij het land erfelijk bezitten? Gij staat
op ulieder zwaard; gij doet gruwel, en verontreinigt, een ieder de
huisvrouw zijns naasten; en zoudt gij het land erfelijk bezitten?
27 Alzo zult gij tot hen zeggen: De Heere HEERE zegt alzo: *Zo
waarachtig als* Ik leef, indien niet, die in die woeste plaatsen zijn,
door het zwaard zullen vallen, en *zo* Ik *niet* dien, die in het open
veld is, het wild gedierte overgeve, dat het hem vrete, en die in
de vestingen en in de spelonken zijn, door de pestilentie zullen
28 sterven! Want Ik zal het land *tot* een verwoesting en een schrik
stellen, en de hovaardij zijner sterkte zal ophouden; en de bergen
29 Israels zullen woest zijn, dat er niemand overga. Dan zullen zij
weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik het land *tot* een verwoes-
ting en een schrik zal gesteld hebben, om al hun gruwelen, die zij
30 gedaan hebben. En gij, o mensenkind! de kinderen uws volks
spreken steeds van u bij de wanden en in de deuren der huizen;

en de een spreekt met den ander, een iegelijk met zijn broeder,
zeggende: Komt toch en hoort, wat het woord zij, dat van den
HEERE voortkomt. En zij komen tot u, gelijk het volk pleegt te 31
komen, en zitten voor uw aangezicht *als* Mijn volk, en horen uw
woorden, maar zij doen ze niet; want zij maken liefkozingen met
hun mond, *maar* hun hart wandelt hun gierigheid na. En ziet, 32
gij zijt hun als een lied der minnen, *als* een, die schoon van stem
is, of die wel speelt; daarom horen zij uw woorden, maar zij doen
ze niet. Maar als dat komt (zie, het zal komen!) dan zullen zij 33
weten, dat er een profeet in het midden van hen geweest is.

En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Men- **34**, 2
senkind! profeteer tegen de herders van Israel; profeteer en zeg
tot hen, tot de herders: Alzo zegt de Heere HEERE: Wee den
herderen Israels, die zichzelven weiden! zullen niet de herders de
schapen weiden? Gij eet het vette, en bekleedt u met de wol, gij 3
slacht het gemeste, *maar* de schapen weidt gij niet. De zwakke 4
sterkt gij niet, en het kranke heelt gij niet, en het gebrokene ver-
bindt gij niet, en het weggedrevene brengt gij niet weder, en het
verlorene zoekt gij niet; maar gij heerst over hen met strengheid
en met hardigheid. Alzo zijn zij verstrooid, omdat er geen herder 5
is; en zij zijn al het wild gedierte des velds tot spijze geworden,
dewijl zij verstrooid waren. Mijn schapen dolen op alle bergen 6
en op allen hogen heuvel, ja, Mijn schapen zijn verstrooid op den
gansen aardbodem; en er is niemand, die er naar vraagt, en nie-
mand, die ze zoekt. Daarom, gij herders! hoort des HEEREN 7
woord! *Zo waarachtig als* Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo 8
Ik niet! Omdat Mijn schapen geworden zijn tot een roof, en Mijn
schapen al het wild gedierte des velds tot spijze geworden zijn,
omdat er geen herder is, en Mijn herders naar Mijn schapen niet
vragen; en de herders weiden zichzelven, maar Mijn schapen wei-
den zij niet; Daarom, gij herders! hoort des HEEREN woord! 9
Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik *wil* aan de herders, en zal 10
Mijn schapen van hun hand eisen, en zal ze van het weiden der
schapen doen ophouden, zodat de herders zichzelven niet meer
zullen weiden; en Ik zal Mijn schapen uit hun mond rukken, zo-
dat zij hun niet *meer* tot spijze zullen zijn. Want zo zegt de 11
Heere HEERE: Ziet, Ik, ja, Ik zal naar Mijn schapen vragen, en
zal ze opzoeken. Gelijk een herder zijn kudde opzoekt, ten dage 12

als hij in het midden zijner verspreide schapen is, alzo zal Ik Mijn
schapen opzoeken; en Ik zal ze redden uit al de plaatsen, waarhe-
13 nen zij verstrooid zijn, ten dage der wolke en der donkerheid. En
Ik zal ze uitvoeren van de volken, en zal ze vergaderen uit de lan-
den, en brengen ze in hun land; en Ik zal ze weiden op de bergen
Israels, bij de stromen en in alle bewoonbare plaatsen des lands.
14 Op een goede weide zal Ik ze weiden, en op de hoge bergen Israels
zal hun kooi zijn; aldaar zullen zij nederliggen in een goede kooi,
15 en zullen weiden *in* een vette weide, op de bergen Israels. Ik
zal Mijn schapen weiden, en Ik zal ze legeren, spreekt de Heere
16 HEERE. Het verlorene zal Ik zoeken, en het weggedrevene zal Ik
wederbrengen, en het gebrokene zal Ik verbinden, en het kranke
zal Ik sterken; maar het vette en het sterke zal Ik verdelgen, Ik
17 zal ze weiden met oordeel. Want gij, o Mijn schapen! de Heere
HEERE zegt alzo: Ziet, Ik zal richten tussen klein vee en klein
18 vee, tussen de rammen en de bokken. Is het u te weinig, dat
gij de goede weide afweidt? Zult gij nog het overige uwer wei-
de met uw voeten vertreden? En zult gij de bezonkene wateren
19 drinken, en de overgelatene met uw voeten vermodderen? Mijn
schapen dan, zullen zij afweiden, wat met uw voeten vertreden is,
20 en drinken, wat met uw voeten vermodderd is? Daarom zegt de
Heere HEERE alzo tot hen: Ziet Ik, ja, Ik zal richten tussen het
21 vette klein vee, en tussen het magere klein vee. Omdat gij al de
zwakken met de zijde en met den schouder verdringt, en met uw
hoornen stoot, totdat gij dezelve naar buiten toe verstrooid hebt;
22 Daarom zal Ik Mijn schapen verlossen, dat zij niet meer tot een
roof zullen zijn; en Ik zal richten tussen klein vee en klein vee.
23 En Ik zal een enigen Herder over hen verwekken, en Hij zal hen
weiden, *namelijk* Mijn knecht David; die zal ze weiden, en Die
24 zal hun tot een Herder zijn. En Ik, de HEERE, zal hun tot een
God zijn; en Mijn knecht David zal Vorst zijn in het midden van
25 hen, Ik, de HEERE, heb het gesproken. En Ik zal een verbond
des vredes met hen maken, en zal het boos gedierte uit het land
doen ophouden; en zij zullen zeker wonen in de woestijn, en sla-
26 pen in de wouden. Want Ik zal dezelve, en de plaatsen rondom
Mijn heuvel, stellen *tot* een zegen; en Ik zal den plasregen doen
27 nederdalen op zijn tijd, plasregens van zegen zullen er zijn. En
het geboomte des velds zal zijn vrucht geven, en het land zal zijn

inkomst geven, en zij zullen zeker zijn in hun land; en zullen we-
ten, dat Ik de HEERE ben, als Ik de disselbomen huns juks zal
hebben verbroken, en hen gerukt uit de hand dergenen, die zich
van hen deden dienen. En zij zullen den heidenen niet meer ten 28
roof zijn, en het wild gedierte der aarde zal ze niet *meer* vreten;
maar zij zullen zeker wonen, en er zal niemand zijn, die ze ver-
schrikke. En Ik zal hun een plant van naam verwekken; en zij 29
zullen niet meer weggeraapt worden door honger in het land, en
den smaad der heidenen niet meer dragen. Maar zij zullen weten, 30
dat Ik, de HEERE, hun God, met hen ben, en dat zij Mijn volk
zijn, het huis Israels, spreekt de Heere HEERE. Gij nu, o Mijn 31
schapen, schapen Mijner weide! gij zijt mensen; *maar* Ik ben uw
God, spreekt de Heere HEERE.

Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: **35**
Mensenkind! zet uw aangezicht tegen het gebergte Seir, en pro- 2
feteer tegen hetzelve, En zeg tot hetzelve: Alzo zegt de Heere 3
HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o gebergte Seir! en Ik zal Mijn hand
tegen u uitstrekken, en zal u stellen *tot* een verwoesting en een
strik. Ik zal uw steden stellen *tot* eenzaamheid, en gij zult een 4
verwoesting worden, en zult weten, dat Ik de HEERE ben. Om- 5
dat gij een eeuwige vijandschap hebt, en hebt de kinderen Israels
doen wegvloeien door het geweld des zwaards, ten tijde huns ver-
derfs, ten tijde der uiterste ongerechtigheid; Daarom, *zo waar-* 6
achtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE; Ik zal u voorzeker
ten bloede bereiden, en het bloed zal u vervolgen; alzo gij het
bloed niet hebt gehaat, zal u het bloed ook vervolgen. En Ik zal 7
het gebergte Seir tot de uiterste verwoesting stellen; en Ik zal uit
hetzelve uitroeien dien, die er doorgaat, en dien, die wederkeert.
En Ik zal zijn bergen met zijn verslagenen vervullen; uw heuvelen, 8
en uw dalen, en al uw stromen, in dezelve zullen de verslagenen
van het zwaard liggen. *Tot* eeuwige verwoestingen zal Ik u stel- 9
len, en uw steden zullen niet bewoond worden; alzo zult gij weten,
dat Ik de HEERE ben. Omdat gij zegt: Die twee volken en die 10
twee landen zullen mij geworden, en wij zullen ze erfelijk bezitten,
ofschoon de HEERE daar ware; Daarom, *zo waarachtig als* Ik 11
leef, spreekt de Heere HEERE: Ik zal ook handelen naar uw toorn
en naar uw nijdigheid, die gij uit uw haat tegen hen hebt te werk
gesteld; en Ik zal bij hen bekend worden, wanneer Ik u zal gericht

12 hebben. En gij zult weten, dat Ik, de HEERE, al uw lasterin-
gen gehoord heb, die gij tegen de bergen Israels gesproken hebt,
13 zeggende: Zij zijn verwoest, zij zijn ons ter spijze gegeven. Alzo
hebt gij u met uw mond tegen Mij groot gemaakt, en uw woorden
14 tegen Mij vermenigvuldigd; Ik heb het gehoord. Alzo zegt de
Heere HEERE: Gelijk het ganse land verblijd is, *alzo* zal Ik u de
15 verwoesting aandoen. Gelijk gij u verblijd hebt over de erfenis
van het huis Israels, omdat zij verwoest is, alzo zal Ik aan u doen;
het gebergte van Seir, en gans Edom, zal geheel een verwoesting
worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
36 En gij, mensenkind! profeteer tot de bergen Israels, en zeg:
2 Gij bergen Israels! hoort des HEEREN woord. Alzo zegt de
Heere HEERE: Omdat de vijand van u zegt: Heah! zelfs de eeu-
3 wige hoogten zijn ons ten erve geworden! Daarom profeteer en
zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Daarom, omdat men u van rond-
om verwoest en opgeslokt heeft, opdat gij voor het overblijfsel der
heidenen ten erve zoudt zijn, en gij gebracht zijt op de klapachtige
4 lip en *in* opspraak des volks; Daarom, gij bergen Israels! hoort
het woord des Heeren HEEREN: Zo zegt de Heere HEERE tot de
bergen en tot de heuvelen, tot de stromen en tot de dalen, tot de
verwoeste eenzame plaatsen en tot de verlaten steden, die tot een
roof en tot een spot geworden zijn voor het overblijfsel der heide-
5 nen, die rondom zijn; Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zo Ik
niet in het vuur Mijns ijvers gesproken heb tegen het overblijfsel
der heidenen, en tegen het ganse Edom; die Mijn land zichzelven
ten erve gegeven hebben met blijdschap des gansen harten, met
begerige plundering, opdat de landerij daarvan ten rove zou zijn!
6 Daarom profeteer van het land Israels, en zeg tot de bergen en
tot de heuvelen, tot de stromen en tot de dalen: Zo zegt de Heere
HEERE: Ziet, Ik heb in Mijn ijver en in Mijn grimmigheid gespro-
7 ken, omdat gij den smaad der heidenen gedragen hebt; Daarom,
zo zegt de Heere HEERE: Ik heb Mijn hand opgeheven; zo niet
de heidenen, die rondom u zijn, zelf hun schande zullen dragen!
8 Maar gij, o bergen Israels! gij zult weder *uw* takken geven, en uw
vrucht voor Mijn volk Israel dragen, want zij naderen te komen.
9 Want ziet, Ik ben bij u, en Ik zal u aanzien, en gij zult gebouwd en
10 bezaaid worden. En Ik zal mensen op u vermenigvuldigen, het
ganse huis Israels, *ja*, dat geheel; en de steden zullen bewoond,

en de eenzame plaatsen bebouwd worden. Ja, Ik zal mensen 11
en beesten op u vermenigvuldigen, en zij zullen vermenigvuldigd
worden en vruchtbaar zijn; en Ik zal u doen bewonen, als in uw
vorige tijden, ja, Ik zal het beter maken dan in uw beginselen; en
gij zult weten, dat Ik de HEERE ben. En Ik zal mensen op u 12
doen wandelen, *namelijk* Mijn volk Israel, die zullen u erfelijk be-
zitten, en gij zult hun ter erfenis zijn, en gij zult ze voortaan niet
meer beroven. Zo zegt de Heere HEERE: Omdat zij tot u zeggen: 13
Gij zijt *een land*, dat mensen opeet, en gij zijt *een land*, dat uw
volken berooft; Daarom zult gij niet meer mensen opeten, en uw 14
volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE. En 15
Ik zal maken, dat men den schimp der heidenen niet meer over
u hore, en gij zult den smaad der natien niet meer dragen; en gij
zult uw volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEE-
RE. Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: 16
Mensenkind! het huis Israels, als zij in hun land woonden, toen 17
verontreinigden zij datzelve met hun weg en met hun handelin-
gen; hun weg was voor Mijn aangezicht als de onreinigheid ener
afgezonderde *vrouw*. Daarom goot Ik Mijn grimmigheid over hen 18
uit, om des bloeds wil, dat zij in het land vergoten hadden, en om
hun drekgoden, *waarmede* zij dat verontreinigd hadden. En Ik 19
verstrooide hen onder de heidenen, en zij werden verspreid in de
landen; Ik oordeelde ze naar hun weg en naar hun handelingen.
Als zij nu tot de heidenen kwamen, waarhenen zij getogen waren, 20
ontheiligden zij Mijn heiligen Naam, omdat men van hen zeide:
Dezen zijn het volk des HEEREN, en zijn uit Zijn land uitge-
gaan. Maar Ik verschoonde *hen* om Mijn heiligen Naam, dien 21
het huis Israels ontheiligde onder de heidenen, waarhenen zij ge-
komen waren. Daarom zeg tot het huis Israels: Zo zegt de Heere 22
HEERE: Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israels! maar om
Mijn heiligen Naam, dien gijlieden ontheiligd hebt onder de heide-
nen, waarhenen gij gekomen zijt. Want Ik zal Mijn groten Naam 23
heiligen, die onder de heidenen ontheiligd is, dien gij in het mid-
den van hen ontheiligd hebt; en de heidenen zullen weten, dat Ik
de HEERE ben, spreekt de Heere HEERE, als Ik aan u voor hun
ogen zal geheiligd zijn. Want Ik zal u uit de heidenen halen, en 24
zal u uit al de landen vergaderen; en Ik zal u in uw land brengen.
Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van 25

al uw onreinigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen.
26 En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven
in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees
27 wegnemen, en zal u een vlesen hart geven. En Ik zal Mijn Geest
geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn
inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen.
28 En gij zult wonen in het land, dat Ik uw vaderen gegeven heb, en
29 gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn. En
Ik zal u verlossen van al uw onreinigheden; en Ik zal roepen tot
het koren, en zal dat vermenigvuldigen, en Ik zal geen honger op
30 u leggen. En Ik zal de vrucht van het geboomte en de inkomst
des velds vermenigvuldigen; opdat gij de smaadheid des hongers
31 niet meer ontvangt onder de heidenen. Dan zult gij gedenken
aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren; en
gij zult een walging van u zelf hebben over uw ongerechtigheden
32 en over uw gruwelen. Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de
Heere HEERE, het zij u bekend! Schaamt u en wordt schaamrood
33 van uw wegen, gij huis Israels! Alzo zegt de Heere HEERE: Ten
dage, als Ik u reinigen zal van al uw ongerechtigheden, dan zal Ik
de steden doen bewonen, en de eenzame plaatsen zullen bebouwd
34 worden. En het verwoeste land zal bebouwd worden, in plaats
dat het een verwoesting was, voor de ogen van een ieder, die er
35 doorging. En zij zullen zeggen: Dit land, dat verwoest was, is
geworden als een hof van Eden; en de eenzame, en de verwoeste en
36 verstoorde steden zijn vast *en* bewoond. Dan zullen de heidenen,
die in de plaatsen rondom u zullen overgelaten zijn, weten, dat
Ik, de HEERE, de verstoorde plaatsen bebouw, *en* het verwoeste
37 beplant. Ik, de HEERE, heb het gesproken en zal het doen. Alzo
zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis
Israels verzocht worden, dat Ik het hun doe; Ik zal ze vermenig-
38 vuldigen van mensen, als schapen. Gelijk de geheiligde schapen,
gelijk de schapen van Jeruzalem op hun gezette hoogtijden, alzo
zullen de eenzame steden vol zijn van mensenkudden; en zij zullen
weten, dat Ik de HEERE ben.

37 De hand des HEEREN was op mij, en de HEERE voerde mij
uit in den geest, en zette mij neder in het midden ener vallei; dezel-
2 ve nu was vol beenderen. En Hij deed mij bij dezelve voorbijgaan
geheel rondom; en ziet, er waren zeer vele op den grond der vallei;

en ziet, zij waren zeer dor. En Hij zeide tot mij: Mensenkind! 3
zullen deze beenderen levend worden? En ik zeide: Heere HEE-
RE, Gij weet *het*! Toen zeide Hij tot mij: Profeteer over deze 4
beenderen, en zeg tot dezelve: Gij dorre beenderen! hoort des
HEEREN woord. Alzo zegt de Heere HEERE tot deze beende- 5
ren: Ziet, Ik zal den geest in u brengen, en gij zult levend worden.
En Ik zal zenuwen op u leggen, en vlees op u doen opkomen, en 6
een huid over u trekken, en den geest in u geven, en gij zult le-
vend worden; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben. Toen 7
profeteerde ik, gelijk mij bevolen was, en er werd een geluid, als
ik profeteerde, en ziet een beroering! en de beenderen naderden,
elk been tot zijn been. En ik zag, en ziet, en er werden zenuwen 8
op dezelve, en er kwam vlees op; en Hij trok een huid boven over
dezelve, maar er was geen geest in hen. En Hij zeide tot mij: 9
Profeteer tot den geest; profeteer, mensenkind! en zeg tot den
geest: Zo zegt de Heere HEERE: Gij geest! kom aan van de vier
winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden. En 10
ik profeteerde, gelijk als Hij mij bevolen had. Toen kwam de geest
in hen, en zij werden levend en stonden op hun voeten, een gans
zeer groot heir. Toen zeide Hij tot mij: Mensenkind! deze been- 11
deren zijn het ganse huis Israels; ziet, zij zeggen: Onze beenderen
zijn verdord, en onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden.
Daarom, profeteer en zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, 12
Ik zal uw graven openen, en zal ulieden uit uw graven doen opko-
men, o Mijn volk! en Ik zal u brengen in het land Israels. En gij 13
zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven zal hebben
geopend, en als Ik u uit uw graven zal hebben doen opkomen, o
Mijn volk! En Ik zal Mijn Geest in u geven, en gij zult leven, 14
en Ik zal u in uw land zetten; en gij zult weten, dat Ik, de HEE-
RE, *dit* gesproken en gedaan heb, spreekt de HEERE. Wijders 15
geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Gij nu, men- 16
senkind! neem u een hout, en schrijf daarop: Voor Juda, en voor
de kinderen Israels, zijn metgezellen; en neem een ander hout, en
schrijf daarop: Voor Jozef, het hout van Efraim, en van het ganse
huis Israels, zijn metgezellen. Doe gij ze dan naderen, het een 17
tot het ander tot een enig hout; en zij zullen tot een worden in uw
hand. En wanneer de kinderen uws volks tot u zullen spreken, 18
zeggende: Zult gij ons niet te kennen geven, wat u deze dingen

19 zijn? Zo spreek tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik
zal het hout van Jozef, dat in Efraims hand geweest is, en van de
stammen Israels, zijn metgezellen, nemen, en Ik zal dezelve met
hem voegen tot het hout van Juda, en zal ze maken tot een enig
20 hout; en zij zullen een worden in Mijn hand. De houten nu, op
dewelke gij zult geschreven hebben, zullen in uw hand zijn voor
21 hunlieder ogen. Spreek dan tot hen: Zo zegt de Heere HEERE:
Ziet, Ik zal de kinderen Israels halen uit het midden der heidenen,
waarhenen zij getogen zijn, en zal ze vergaderen van rondom, en
22 brengen hen in hun land; En Ik zal ze maken tot een enig volk
in het land, op de bergen Israels; en zij zullen allen te zamen een
enigen Koning tot koning hebben; en zij zullen niet meer tot twee
volken zijn, noch voortaan meer in twee koninkrijken verdeeld
23 zijn. En zij zullen zich niet meer verontreinigen met hun drekgo-
den, en met hun verfoeiselen, en met al hun overtredingen; en Ik
zal ze verlossen uit al hun woonplaatsen, in dewelke zij gezondigd
hebben, en zal ze reinigen; zo zullen zij Mij tot een volk zijn, en
24 Ik zal hun tot een God zijn. En Mijn Knecht David zal Koning
over hen zijn; en zij zullen allen te zamen een Herder hebben; en
zij zullen in Mijn rechten wandelen, en Mijn inzettingen bewaren
25 en die doen. En zij zullen wonen in het land, dat Ik Mijn knecht
Jakob gegeven heb, waarin uw vaders gewoond hebben; ja, daarin
zullen zij wonen, zij en hun kinderen, en hun kindskinderen tot in
eeuwigheid, en Mijn Knecht David zal hunlieder Vorst zijn tot in
26 eeuwigheid. En Ik zal een verbond des vredes met hen maken,
het zal een eeuwig verbond met hen zijn; en Ik zal ze inzetten en
zal ze vermenigvuldigen, en Ik zal Mijn heiligdom in het midden
27 van hen zetten tot in eeuwigheid. En Mijn tabernakel zal bij hen
zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk
28 zijn. En de heidenen zullen weten, dat Ik de HEERE ben, Die
Israel heilige, als Mijn heiligdom in het midden van hen zal zijn
tot in eeuwigheid.

38 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Gog, het land van Magog,
3 den hoofdvorst van Mesech en Tubal; en profeteer tegen hem, En
zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Gog, gij hoofd-
4 vorst van Mesech en Tubal! En Ik zal u omwenden, en haken in
uw kaken leggen, en Ik zal u uitvoeren, mitsgaders uw ganse heir,

paarden en ruiteren, die altemaal volkomen wel gekleed zijn, een
grote vergadering, *met* rondas en schild, die altemaal zwaarden
handelen; Perzen, Moren en Puteers met hen, die altemaal schild 5
en helm *voeren*; Gomer en al zijn benden, en het huis van Togar- 6
ma, *aan* de zijden van het noorden, en al zijn benden; vele volken
met u. Zijt bereid en maakt u gereed, gij en uw ganse verga- 7
dering, die tot u vergaderd zijn; en wees gij hun tot een wacht.
Na vele dagen zult gij bezocht worden; in het laatste der jaren 8
zult gij komen in het land, dat wedergebracht is van het zwaard,
dat vergaderd is uit vele volken, op de bergen Israels, die steeds
tot verwoesting geweest zijn; als hetzelve *land* uit de volken zal
uitgevoerd zijn, en zij allemaal zeker zullen wonen. Dan zult gij 9
optrekken, gij zult aankomen als een onstuimige verwoesting, gij
zult zijn als een wolk, om het land te bedekken; gij en al uw ben-
den, en vele volken met u. Alzo zegt de Heere HEERE: Te dien 10
dage zal het ook geschieden, dat er raadslagen in uw hart zullen
opkomen, en gij zult een kwade gedachte denken, En zult zeggen: 11
Ik zal optrekken naar *dat* dorpland, ik zal komen tot degenen, die
in rust zijn, die zeker wonen, die altemaal wonen zonder muur,
en grendel noch deuren hebben. Om buit te buiten, en om roof 12
te roven; om uw hand te wenden tegen de woeste plaatsen, die
nu bewoond zijn, en tegen een volk, dat uit de heidenen verza-
meld is, dat vee en have verkregen heeft, wonende in het midden
des lands. Scheba, en Dedan, en de kooplieden van Tarsis, en 13
alle hun jonge leeuwen zullen tot u zeggen: Komt gij, om buit
te buiten? hebt gij uw vergadering vergaderd, om roof te roven?
om zilver en goud weg te voeren, om vee en have weg te nemen,
om een groten buit te buiten? Daarom profeteer, o mensenkind! 14
en zeg tot Gog: Zo zegt de Heere HEERE: Zult gij het, te dien
dage, als Mijn volk Israel zeker woont, niet gewaar worden? Gij 15
zult dan komen uit uw plaats, uit de zijden van het noorden, gij
en vele volken met u; die altemaal op paarden zullen rijden, een
grote vergadering, en een machtig heir; En gij zult optrekken te- 16
gen Mijn volk Israel, als een wolk, om het land te bedekken; in
het laatste der dagen zal het geschieden; dan zal Ik u aanbren-
gen tegen Mijn land, opdat de heidenen Mij kennen, als Ik aan u,
o Gog! voor hun ogen zal geheiligd worden. Zo zegt de Heere 17
HEERE: Zijt gij die, *van* welken Ik in verleden dagen gesproken

heb, door den dienst Mijner knechten, de profeten Israels, die in
die dagen geprofeteerd hebben, jaren *lang*, dat Ik u tegen hen zou
18 aanbrengen? Maar het zal geschieden te dien dage, ten dage als
Gog tegen het land Israels zal aankomen, spreekt de Heere HEE-
19 RE, dat Mijn grimmigheid in Mijn neus zal opkomen. Want Ik
heb gesproken in Mijn ijver, in het vuur Mijner verbolgenheid: Zo
er niet, te dien dage, een groot beven zal zijn in het land Israels!
20 Zodat van Mijn aangezicht beven zullen de vissen der zee, en het
gevogelte des hemels, en het gedierte des velds, en al het krui-
pend gedierte, dat op het aardrijk kruipt, en alle mensen, die op
den aardbodem zijn; en de bergen zullen nedergeworpen worden,
en de steile plaatsen zullen nedervallen, en alle muren zullen ter
21 aarde nedervallen. Want Ik zal het zwaard over hem roepen op
al Mijn bergen, spreekt de Heere HEERE; het zwaard van een ie-
22 der zal tegen zijn broeder zijn. En Ik zal met hem rechten, door
pestilentie en door bloed; en Ik zal een overstelpenden plasregen,
en grote hagelstenen, vuur en zwavel regenen op hem, en op zijn
23 benden, en op de vele volken, die met hem zullen zijn. Alzo zal
Ik Mij groot maken, en Mij heiligen, en bekend worden voor de
ogen van vele heidenen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE
ben.

39 Voorts, gij mensenkind! profeteer tegen Gog, en zeg: Zo zegt
de Heere HEERE: Zie, Ik *wil* aan u, o Gog, hoofdvorst van Mesech
2 en Tubal! En Ik zal u omwenden, en een zeshaak in u slaan, en
u optrekken uit de zijden van het noorden, en Ik zal u brengen op
3 de bergen Israels. Maar Ik zal uw boog uit uw linkerhand slaan,
4 en Ik zal uw pijlen uit uw rechterhand doen vallen. Op de bergen
Israels zult gij vallen, gij en al uw benden, en de volken, die met
u zijn; Ik heb u aan de roofvogelen, aan het gevogelte van allen
5 vleugel, en aan het gedierte des velds ter spijze gegeven. Op het
open veld zult gij vallen; want Ik heb het gesproken, spreekt de
6 Heere HEERE. En Ik zal een vuur zenden in Magog, en onder
degenen, die in de eilanden zeker wonen; en zij zullen weten, dat
7 Ik de HEERE ben. En Ik zal Mijn heiligen Naam in het midden
van Mijn volk Israel bekend maken, en zal Mijn heiligen Naam
niet meer laten ontheiligen; en de heidenen zullen weten, dat Ik
8 de HEERE ben, de Heilige in Israel. Ziet, het komt en zal ge-
schieden, spreekt de Heere HEERE; dit is de dag, *van* welken Ik

gesproken heb. En de inwoners der steden Israels zullen uitgaan, 9
en *vuur* stoken en branden van de wapenen, zo *van* schilden als
rondassen, van bogen en van pijlen, zo van handstokken als van
spiesen; en zij zullen daarvan vuur stoken zeven jaren; Zodat zij 10
geen hout uit het veld zullen dragen, noch uit de wouden houwen,
maar van de wapenen vuur stoken; en zij zullen beroven degenen,
die hen beroofd hadden, en plunderen, die hen geplunderd
hadden, spreekt de Heere HEERE. En het zal te dien dage ge- 11
schieden, dat Ik aan Gog aldaar een grafstede in Israel zal geven,
het dal der doorgangers naar het oosten der zee; en datzelve zal
den doorgangers *den neus* stoppen; en aldaar zullen zij begraven
Gog en zijn ganse menigte, en zullen het noemen: Het dal van
Gogs menigte. Het huis Israels nu zal hen begraven, om het land 12
te reinigen, zeven maanden *lang*. Ja, al het volk des lands zal 13
begraven, en het zal hun tot een naam zijn, ten dage als Ik zal verheerlijkt
zijn, spreekt de Heere HEERE. Ook zullen zij mannen 14
uitscheiden, die gestadig door het land doorgaan, *en* doodgravers
met de doorgangers, *om te begraven* degenen, die op den aardbodem
zijn overgelaten, om dien te reinigen; ten einde van zeven
maanden zullen zij onderzoek doen. En deze doorgangers zullen 15
door het land doorgaan, en *als iemand* een mensenbeen ziet, zo
zal hij een merkteken daarbij oprichten; totdat de doodgravers
hetzelve zullen hebben begraven in het dal van Gogs menigte.
Ook zo zal de naam der stad Hamona zijn. Alzo zullen zij het 16
land reinigen. Gij dan, mensenkind! zo zegt de Heere HEERE: 17
Zeg tot het gevogelte van allen vleugel, en tot al het gedierte des
velds: Vergadert u, en komt aan, verzamelt u van rondom, tot
Mijn slachtoffer, dat Ik voor u geslacht heb, een groot slachtoffer,
op de bergen Israels, en eet vlees, en drinkt bloed. Het vlees 18
der helden zult gij eten, en het bloed van de vorsten der aarde
drinken; der rammen, der lammeren, en bokken, *en* varren, die
altemaal gemesten van Basan zijn. En gij zult het vette eten tot 19
verzadiging toe, en bloed drinken tot dronkenschap toe; van Mijn
slachtoffer, dat Ik voor u geslacht heb. En gij zult verzadigd 20
worden aan Mijn tafel van *rij* paarden en wagen *paarden*, van
helden en alle krijgslieden, spreekt de Heere HEERE. En Ik zal 21
Mijn eer zetten onder de heidenen; en alle heidenen zullen Mijn
oordeel zien, dat Ik gedaan heb, en Mijn hand, die Ik aan hen

22 gelegd heb. En die van het huis Israels zullen weten, dat Ik, de
23 HEERE, hunlieder God ben, van dien dag af en voortaan. En de
heidenen zullen weten, dat die van het huis Israels gevankelijk zijn
weggevoerd om hun ongerechtigheid, omdat zij tegen Mij hadden
overtreden, en dat Ik Mijn aangezicht voor hen verborgen heb, en
heb ze overgegeven in de hand hunner wederpartijders, zodat zij
24 altemaal door het zwaard gevallen zijn; Naar hun onreinigheid
en naar hun overtredingen heb Ik met hen gehandeld, en Ik heb
25 Mijn aangezicht voor hen verborgen. Daarom zo zegt de Heere
HEERE: Nu zal Ik Jakobs gevangenen wederbrengen, en zal Mij
ontfermen over het ganse huis Israels, en Ik zal ijveren over Mijn
26 heiligen Naam; Als zij hun schande zullen gedragen hebben, en
al hun overtreding, *met* dewelke zij tegen Mij hebben overtreden,
toen zij in hun land zeker woonden, en er niemand was, die hen
27 verschrikte. Als Ik hen zal hebben wedergebracht uit de volken,
en hen vergaderd zal hebben uit de landen hunner vijanden, en Ik
28 aan hen geheiligd zal zijn voor de ogen van vele heidenen; Dan
zullen zij weten, dat Ik, de HEERE, hunlieder God ben, dewijl Ik
ze gevankelijk heb doen wegvoeren onder de heidenen, maar heb
ze *weder* verzameld in hun land, en heb aldaar niemand van hen
29 meer overgelaten. En Ik zal Mijn aangezicht voor hen niet meer
verbergen, wanneer Ik Mijn Geest over het huis Israels zal hebben
uitgegoten, spreekt de Heere HEERE.

40 In het vijf en twintigste jaar onzer gevankelijke wegvoering, in
het begin des jaars, op den tienden der maand, in het veertiende
jaar, nadat de stad geslagen was; even op dienzelfden dag, was de
2 hand des HEEREN op mij, en Hij bracht mij derwaarts. In de
gezichten Gods bracht Hij mij in het land Israels, en Hij zette mij
op een zeer hogen berg; en aan denzelven was als een gebouw ener
3 stad tegen het zuiden. Als Hij mij daarhenen gebracht had, ziet,
zo was er een man, wiens gedaante was als de gedaante van koper;
en in zijn hand was een linnen snoer, en een meetriet; en hij stond
4 in de poort. En die man sprak tot mij: Mensenkind! zie met
uw ogen, en hoor met uw oren, en zet uw hart op alles, wat ik u
zal doen zien; want, opdat ik u zou doen zien, zijt gij herwaarts
gebracht; verkondig *daarna* den huize Israels alles, wat gij ziet.
5 En ziet, er was een muur buiten aan het huis, rondom henen, en in
des mans hand was een meetriet van zes ellen, *elke el* van een el en

een handbreed, en hij mat de breedte des gebouws een riet, en de
hoogte een riet. Toen kwam hij tot de poort, welke zag den weg 6
naar het oosten, en hij ging bij derzelver trappen op, en mat den
dorpel der poort een riet de breedte, en den anderen dorpel een
riet de breedte. En *elk* kamertje een riet de lengte, en een riet de 7
breedte; en tussen de kamertjes vijf ellen; en den dorpel der poort,
bij het voorhuis der poort van binnen, een riet. Ook mat hij het 8
voorhuis der poort van binnen, een riet. Toen mat hij het *andere* 9
voorhuis der poort, acht ellen, en haar posten twee ellen; en het
voorhuis der poort was van binnen. En de kamertjes der poort, 10
den weg naar het oosten, waren drie van deze, en drie van gene
zijde; die drie hadden enerlei maat; ook hadden de posten, van
deze en van gene zijde, enerlei maat. Voorts mat hij de wijdte 11
der deur van de poort tien ellen; de lengte der poort dertien ellen.
En er was een ruim voor aan de kamertjes, van een el *van deze*, 12
en een ruim van een el van gene zijde; en *elk* kamertje zes ellen
van deze, en zes ellen van gene zijde. Toen mat hij de poort van 13
het dak van het ene kamertje af tot aan het dak van een ander;
de breedte was vijf en twintig ellen; deur was tegenover deur.
Ook maakte hij posten van zestig ellen, namelijk tot den post des 14
voorhofs, rondom de poort henen. En van het voorste deel der 15
poort des ingangs, tot aan het voorste deel van het voorhuis van de
binnenpoort, waren vijftig ellen. En er waren gesloten vensters 16
aan de kamertjes, en aan hun posten inwaarts in de poort rondom
henen; alzo ook aan de voorhuizen; de vensters nu waren rondom
henen inwaarts, en aan de posten waren palmbomen. Voorts 17
bracht hij mij in het buitenste voorhof, en ziet, er waren kameren,
en een plaveisel, dat gemaakt was in het voorhof rondom henen,
dertig kameren waren er op het plaveisel. Het plaveisel nu was 18
aan de zijde van de poorten, tegenover de lengte van de poorten;
dit was het benedenste plaveisel. En hij mat de breedte, van 19
het voorste deel der benedenste poort af, voor aan het binnenste
voorhof, van buiten, honderd ellen, oostwaarts en noordwaarts.
Aangaande de poort nu, die den weg naar het noorden zag, aan het 20
buitenste voorhof, hij mat derzelver lengte en derzelver breedte.
En haar kamertjes, drie van deze en drie van gene zijde; en haar 21
posten en haar voorhuizen waren naar de maat der eerste poort;
vijftig ellen haar lengte, en de breedte van vijf en twintig ellen.

22 En haar vensters, en haar voorhuizen, en haar palmbomen, waren
naar de maat der poort, die den weg naar het oosten zag; en
men ging daarin op met zeven trappen, en haar voorhuizen waren
23 voor aan dezelve. De poort nu van het binnenste voorhof was
tegenover de poort van het noorden en van het oosten; en hij
24 mat van poort tot poort honderd ellen. Daarna voerde hij mij
den weg naar het zuiden; en ziet, er was een poort den weg naar
het zuiden; en hij mat derzelver posten, en derzelver voorhuizen,
25 naar deze maten. En zij had vensteren, ook aan haar voorhuizen,
rondom henen, gelijk deze vensteren; de lengte was vijftig ellen,
26 en de breedte vijf en twintig ellen. En haar opgangen waren
van zeven trappen, en haar voorhuizen waren voor aan dezelve;
en zij had palmbomen, een van deze, en een van gene zijde aan
27 haar posten. Ook was er een poort in het binnenste voorhof,
den weg naar het zuiden; en hij mat van poort tot poort, den
28 weg naar het zuiden, honderd ellen. Voorts bracht hij mij door
de zuiderpoort tot het binnenvoorhof; en hij mat de zuiderpoort
29 naar deze maten. En haar kamertjes, en haar posten, en haar
voorhuizen waren naar deze maten; en zij had vensteren, ook in
haar voorhuizen, rondom henen; de lengte was vijftig ellen, en de
30 breedte vijf en twintig ellen. En er waren voorhuizen rondom
henen; de lengte was vijf en twintig ellen, en de breedte vijf ellen.
31 En haar voorhuizen waren aan het buitenste voorhof, ook waren
er palmbomen aan haar posten, en haar opgangen waren van acht
32 trappen. Daarna bracht hij mij tot het binnenste voorhof, den
33 weg naar het oosten; en hij mat de poort, naar deze maten; Ook
haar kamertjes, en haar posten, en haar voorhuizen naar deze
maten; en zij had vensteren ook aan haar voorhuizen, rondom
henen; de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig
34 ellen. En haar voorhuizen waren aan het buitenste voorhof; ook
waren er palmbomen aan haar posten, van deze en van gene zijde;
35 en haar opgangen waren van acht trappen. Daarna bracht hij
36 mij tot de noorderpoort; en hij mat naar deze maten. Haar
kamertjes, haar posten en haar voorhuizen; ook had zij vensteren
rondom henen; de lengte was vijftig ellen en de breedte vijf en
37 twintig ellen. En haar posten waren aan het buitenste voorhof;
ook waren er palmbomen aan haar posten, van deze en van gene
38 zijde; en haar opgangen waren van acht trappen. Haar kameren

nu en haar deuren waren bij de posten der poorten; aldaar wies
men het brandoffer. En in het voorhuis der poort waren twee 39
tafelen van deze, en twee tafelen van gene zijde, om daarop te
slachten het brandoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer. Ook 40
waren er aan de zijde van buiten des opgangs, aan de deur der
noorderpoort, twee tafelen; en aan de andere zijde, die aan het
voorhuis der poort was, twee tafelen. Vier tafelen van deze, en 41
vier tafelen van gene zijde, aan de zijde der poort, acht tafelen,
waarop men slachtte. Maar de vier tafelen voor het brandoffer 42
waren van gehouwen stenen, de lengte een el en een halve, en de
breedte een el en een halve, en de hoogte een el; op dezelve nu
leide men het gereedschap henen, waarmede men het brandoffer
en slachtoffer slachtte. De haardstenen nu waren een handbreed 43
dik, ordentelijk geschikt in het huis rondom henen; en op de tafelen
was het offervlees. En van buiten de binnenste poort waren de 44
kameren der zangers, in het binnenste voorhof, dat aan de zijde
van de noorderpoort was; en het voorste deel derzelve was den
weg naar het zuiden; een was er aan de zijde van de oostpoort,
ziende den weg naar het noorden. En hij sprak tot mij: Deze 45
kamer, welker voorste deel den weg naar het zuiden is, is voor
de priesteren, die de wacht des huizes waarnemen. Maar de 46
kamer, welker voorste deel den weg naar het noorden is, is voor
de priesteren, die de wacht des altaars waarnemen; dat zijn de
kinderen van Zadok, die uit de kinderen van Levi tot den HEERE
naderen, om Hem te dienen. En hij mat het voorhof: de lengte 47
honderd ellen, en de breedte honderd ellen, vierkant; en het altaar
was voor aan het huis. Toen bracht hij mij tot het voorhuis des 48
huizes, en hij mat *elken* post van het voorhuis, vijf ellen van deze,
en vijf ellen van gene zijde; en de breedte der poort, drie ellen van
deze, en drie ellen van gene zijde. De lengte van het voorhuis 49
twintig ellen, en de breedte elf ellen; en het was met trappen, *bij*
dewelke men daarin opging; ook waren er pilaren aan de posten,
een van deze, en een van gene zijde.

Voorts bracht hij mij tot den tempel; en hij mat de posten, zes **41**
ellen de breedte van deze, en zes ellen de breedte van gene zijde,
de breedte der tent. En de breedte der deur, tien ellen, en de 2
zijden der deur, vijf ellen van deze, en vijf ellen van gene zijde;
ook mat hij de lengte daarvan, veertig ellen, en de breedte twintig

3 ellen. Daarna ging hij in naar binnen, en mat den post der deur,
twee ellen; en de deur zes ellen, en de breedte der deur zeven el-
4 len. Ook mat hij de lengte daarvan, twintig ellen, en de breedte
twintig ellen voor aan den tempel; en hij zeide tot mij: Dit is de
5 heiligheid der heiligheden. En hij mat den wand des huizes zes
ellen; en de breedte van *elke* zijkamer, vier ellen, rondom het huis
6 henen rondom. De zijkameren nu waren zijkamer boven zijka-
mer, drie, en dat dertig malen, en zij kwamen in den wand, die
aan het huis was, tot die zijkamers rondom henen, opdat zij vast-
gehouden mochten worden; want zij werden niet vastgehouden in
7 den wand des huizes. En het was voor de zijkameren opwaarts
naar boven al wijder, en gaf zich rondom; want het huis was om-
singeld opwaarts naar boven, rondom het huis henen; daarom was
de breedte des huizes naar boven; en alzo ging het onderste op
8 naar het bovenste door het middelste. En ik zag de hoogte des
huizes rondom henen. De fondamenten der zijkameren waren van
9 een vol riet, zes ellen, *de el* tot den oksel toe *genomen.* De breed-
te van den wand, die tot de zijkameren was naar buiten, was vijf
ellen; en dat ledig gelaten was, was de plaats der zijkameren, die
10 aan het huis waren. En tussen de kameren was een breedte van
11 twintig ellen, rondom het huis, rondom henen. De deuren nu van
de zijkameren waren naar het ledig gelatene toe, de ene deur den
weg naar het noorden, en de andere deur naar het zuiden; en de
breedte van de ledig gelaten plaats was vijf ellen rondom henen.
12 Voorts *van* het gebouw, dat voor aan de afgesneden plaats was *in*
den hoek des wegs naar het westen, was de breedte zeventig ellen,
en *van* den wand des gebouws was de breedte vijf ellen rondom
13 henen, en de lengte daarvan negentig ellen. Voorts mat hij het
huis, de lengte honderd ellen; ook de afgesneden plaats en het
14 gebouw, en de wanden daarvan, de lengte honderd ellen. En de
breedte van het voorste deel des huizes, en der afgesneden plaats
15 tegen het oosten, honderd ellen. Ook mat hij de lengte des ge-
bouws voor aan de afgesneden plaats dat achter dezelve was, en
derzelver galerijen van deze en van gene zijde, honderd ellen; met
16 den binnensten tempel, en de voorhuizen des voorhofs. De dor-
pelen, en de gesloten vensters en de galerijen rondom die drie,
tegenover den dorpel, waren beschoten met hout rondom henen,
en *van* de aarde tot aan de vensteren; de vensteren waren be-

dekt; Tot hetgeen boven de deur was, en tot het binnenste en 17
buitenste huis toe, en aan den gansen wand rondom henen in het
binnenste en buitenste, *al bij* maten. En het was gemaakt *met* 18
cherubs en palmbomen; zodat er een palmboom was tussen cherub
en cherub, en *elke* cherub had twee aangezichten; Namelijk, eens 19
mensen aangezicht tegen den palmboom van deze, en eens jongen
leeuws aangezicht tegen den palmboom van gene zijde; gemaakt
in het ganse huis rondom henen. Van de aarde af tot boven de 20
deur waren de cherubs en de palmbomen gemaakt, ook *aan* den
wand des tempels. De posten des tempels waren vierkant; en 21
aangaande het voorste deel des heiligdoms, de *ene* gedaante was
als de *andere* gedaante. De hoogte des houten altaars was drie 22
ellen, en zijn lengte twee ellen, en het had zijn hoeken; en zijn
lengte en zijn wanden waren van hout. En hij sprak tot mij: Dit
is de tafel, die voor des HEEREN aangezicht zal zijn. De tempel 23
nu en het heiligdom hadden *beide* twee deuren. En er waren twee 24
bladen aan de deuren; *te weten* twee bladen, die men omdraaien
kon; twee aan de ene deur, en twee bladen aan de andere. En aan 25
dezelve, *namelijk* aan de deuren des tempels, waren cherubs en
palmbomen gemaakt, gelijk als er aan de wanden gemaakt waren;
en het hout aan het voorste deel van het voorhuis van buiten was
dik. En *aan* de gesloten vensteren waren ook palmbomen van 26
deze en van gene zijde, aan de zijden van het voorhuis; en *aan* de
zijkameren van het huis, en *aan* de dikke planken.

Daarna bracht hij mij uit tot het buitenste voorhof; den weg **42**
naar den weg van het noorden; en hij bracht mij tot de kameren,
die tegenover de afgesneden plaats, en die tegenover het gebouw
tegen het noorden waren: Voor aan de lengte van de honderd el- 2
len *naar* de deur van het noorden; en de breedte was vijftig ellen.
Tegenover de twintig *ellen*, die het binnenste voorhof had, en te- 3
genover het plaveisel, dat het buitenste voorhof had, *was* galerij
tegen galerij, in drie *rijen*. En voor de kameren was een wande- 4
ling van tien ellen de breedte; naar binnen toe, *en* een weg van een
el; en de deuren van dezelve waren tegen het noorden. De bo- 5
venste kameren nu waren nauwer (omdat de galerijen hoger waren
dan dezelve), dan de onderste en dan de middelste des gebouws.
Want zij waren wel van drie *rijen*, maar hadden geen pilaren ge- 6
lijk de pilaren der voorhoven; daarom waren zij benauwder dan de

7 onderste en dan de middelste van de aarde af. De muur nu, die
naar buiten tegenover de kameren was, den weg naar het buitenste
voorhof, voor aan de kameren, de lengte van dien was vijftig el-
8 len. Want de lengte der kameren, die het buitenste voorhof had,
was vijftig ellen; en ziet, voor aan den tempel waren honderd el-
9 len. Van onder deze kameren nu was de ingang van het oosten,
10 als iemand tot dezelve ingaat, uit het buitenste voorhof. Aan
de breedte van den muur des voorhofs, den weg naar het oosten,
voor aan de afgesneden plaats, en voor aan het gebouw, waren
11 kameren. En de weg voor dezelve henen was als de gedaante
der kameren, die den weg naar het noorden waren, naar derzelver
lengte, alzo *naar* derzelver breedte; en al haar uitgangen waren
12 ook naar derzelver wijzen en naar derzelver deuren. En gelijk de
deuren der kameren, die den weg naar het zuiden waren, was er
een deur in het hoofd van den weg, den weg voor aan den rechten
13 muur, den weg naar het oosten, als men daar ingaat. Toen zeide
hij tot mij: De kameren van het noorden, *en* de kameren van het
zuiden, die voor aan de afgesneden plaats zijn, dat zijn heilige
kameren, waarin de priesters, die tot den HEERE naderen, die
allerheiligste dingen zullen eten; aldaar zullen zij de allerheilig-
ste dingen henenleggen, en het spijsoffer, en het zondoffer, en het
14 schuldoffer, want de plaats is heilig. Als de priesters ingegaan
zullen zijn, zo zullen zij uit het heiligdom niet *weder* uitgaan in
het buitenste voorhof, maar aldaar hun klederen henenleggen, in
dewelke zij gediend hebben, want die zijn een heiligheid; en zij
zullen andere klederen aantrekken, en naderen tot hetgeen voor
15 het volk is. Als hij nu de maten van het binnenste huis geeindigd
had, zo bracht hij mij uit, den weg naar de poort, die den weg
16 naar het oosten zag, en hij mat ze rondom henen. Hij mat de
oostzijde met het meetriet; vijfhonderd rieten, met het meetriet,
17 rondom. Hij mat de noordzijde, vijfhonderd rieten, met het mee-
18 triet, rondom. De zuidzijde mat hij, vijfhonderd rieten, met het
19 meetriet. Hij ging om naar de westzijde, *en* hij mat vijfhonderd
20 rieten, met het meetriet. Hij mat het aan de vier zijden; het had
een muur rondom henen, de lengte was vijfhonderd *rieten*, en de
breedte vijfhonderd, om onderscheid te maken tussen het heilige
en onheilige.

43 Toen leidde hij mij tot de poort, de poort, die den weg naar het

oosten zag. En ziet, de heerlijkheid des Gods van Israel kwam 2
van den weg naar het oosten; en Zijn stem was als het geruis van
vele wateren, en de aarde werd verlicht van Zijn heerlijkheid. En 3
alzo was de gedaante van het gezicht, dat ik zag, gelijk het ge-
zicht, dat ik gezien had, toen ik kwam, om de stad te verderven;
en het waren gezichten, als het gezicht, dat ik gezien had aan de
rivier Chebar; en ik viel op mijn aangezicht. En de heerlijkheid 4
des HEEREN kwam in het huis, *door* den weg der poort, die den
weg naar het oosten zag. En de Geest nam mij op, en bracht mij 5
in het binnenste voorhof; en ziet, de heerlijkheid des HEEREN
had het huis vervuld. En ik hoorde Een, Die met mij sprak, uit 6
het huis; en de man was bij mij, staande. En Hij zeide tot mij: 7
Mensenkind! *dit* is de plaats Mijns troons, en de plaats der zolen
Mijner voeten, alwaar Ik wonen zal in het midden der kinderen
Israels, in eeuwigheid; en die van het huis Israels zullen Mijn hei-
ligen Naam niet meer verontreinigen, zij noch hun koningen, met
hun hoererij en met de dode lichamen hunner koningen, *op* hun
hoogten; Als zij hun dorpel stelden aan Mijn dorpel, en hun post 8
nevens Mijn post, dat er *maar* een wand tussen Mij en tussen hen
was, en verontreinigden Mijn heiligen Naam met hun gruwelen,
die zij deden; waarom Ik ze verteerd heb in Mijn toorn. Nu zul- 9
len zij hun hoererij en de dode lichamen hunner koningen verre
van Mij wegdoen; en Ik zal in het midden van hen wonen in eeu-
wigheid. Gij mensenkind; wijs den huize Israels dit huis, opdat 10
zij schaamrood worden vanwege hun ongerechtigheden, en laat ze
het patroon afmeten. En indien zij schaamrood worden vanwege 11
alles, wat zij gedaan hebben, zo maak hun bekend den vorm van
het huis, en zijn gestaltenis, en zijn uitgangen, en zijn ingangen,
en al zijn vormen, en al zijn ordinantien, ja, al zijn vormen en al
zijn wetten; en schrijf het voor hun ogen, opdat zij zijn gansen
vorm en al zijn ordinantien bewaren, en dezelve doen. Dit is de 12
wet van het huis: op de hoogte des bergs zal zijn ganse grens,
rondom henen, een heiligheid der heiligheden zijn; ziet, dit is de
wet van het huis. En dit zijn de maten des altaars naar de ellen, 13
zijnde de el een el en een handbreed; de boezem van een el, en
een el de breedte; en zijn einde aan zijn rand rondom een span;
en dit is de rug des altaars. Van den boezem nu *op* de aarde tot 14
aan het onderste afzetsel, twee ellen; en de breedte een el; en van

het kleinste afzetsel tot aan het grootste afzetsel, vier ellen, en de
15 breedte een el. En de Harel vier ellen; en van den Ariel voorts
16 opwaarts, de vier hoornen. De Ariel nu, twaalf *ellen* de lengte,
17 met twaalf *ellen* breedte, vierkant aan zijn vier zijden. En het
afzetsel veertien *ellen* de lengte, met veertien *ellen* breedte, aan
zijn vier zijden, en de rand rondom hetzelve, de helft ener el; en
de boezem daaraan, een el rondom; en zijn trappen ziende naar
18 het oosten. En Hij zeide tot mij: Mensenkind! zo zegt de Heere
HEERE: Dit zijn de ordinantien des altaars, ten dage als men het
zal maken, om brandoffer daarop te offeren, en om bloed daarop
19 te sprengen. En gij zult aan de Levietische priesteren, dewel-
ke uit het zaad van Zadok zijn, die tot Mij naderen (spreekt de
Heere HEERE), om Mij te dienen, geven een var, een jong rund,
20 ten zondoffer. En gij zult van deszelfs bloed nemen, en doen het
aan zijn vier hoornen, en aan de vier hoeken der afzetsels, en aan
den rand rondom; alzo zult gij het ontzondigen, en het verzoenen.
21 Daarna zult gij den var des zondoffers nemen; en hij zal hem ver-
branden in een bestelde plaats van het huis buiten het heiligdom.
22 En op den tweeden dag zult gij een volkomen geitenbok offeren
ten zondoffer; en zij zullen het altaar ontzondigen, gelijk als zij *dat*
23 ontzondigd hebben met den var. Als gij een einde zult gemaakt
hebben van het ontzondigen, *dan* zult gij een var, een volkomen
24 jong rund, offeren, en een volkomen ram van de kudde. En gij
zult ze offeren voor het aangezicht des HEEREN; en de priesteren
zullen zout daarop werpen, en zullen ze offeren *ten* brandoffer den
25 HEERE. Zeven dagen zult gij dagelijks een bok des zondoffers
bereiden; ook zullen zij een var, een jong rund, en een ram van
26 de kudde, *beide* volkomen bereiden. Zeven dagen zullen zij het
27 altaar verzoenen, en het reinigen, en zijn handen vullen. Als zij
nu deze dagen zullen voleind hebben, dan zal het op den achtsten
dag en voortaan geschieden, dat de priesters uw brandofferen en
uw dankofferen op het altaar zullen bereiden; en Ik zal een wel-
gevallen aan ulieden hebben, spreekt de Heere HEERE.

44 Toen deed hij mij wederkeren den weg *naar* de poort van het
buitenste heiligdom, die naar het oosten zag; en die was toege-
2 sloten. En de HEERE zeide tot mij: Deze poort zal toegesloten
zijn, zij zal niet geopend worden, noch iemand door dezelve in-
gaan, omdat de HEERE, de God Israels, door dezelve is ingegaan;

daarom zal zij toegesloten zijn. De vorst, de vorst, die zal in de- 3
zelve zitten, om brood te eten voor het aangezicht des HEEREN;
door den weg van het voorhuis der poort zal hij ingaan, en door
den weg van hetzelve zal hij uitgaan. Daarna bracht hij mij den 4
weg der noorderpoort, voor aan het huis; en ik zag, en ziet, de
heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld;
toen viel ik op mijn aangezicht. En de HEERE zeide tot mij: 5
Mensenkind! zet er uw hart op, en zie met uw ogen, en hoor met
uw oren alles, wat Ik met u spreken zal, van alle inzettingen van
het huis des HEEREN, en van al zijn wetten; en zet uw hart op
de ingang van het huis, met alle uitgangen des heiligdoms. En 6
zeg tot die wederspannigen, tot het huis Israels: Zo zegt de Heere
HEERE: Het is te veel voor ulieden, vanwege al uw gruwelen, o
huis Israels. Dewijl gijlieden vreemden hebt ingebracht, onbesne- 7
denen van hart en onbesnedenen van vlees, om in Mijn heiligdom
te zijn, om dat te ontheiligen, *te weten* Mijn huis; als gij Mijn
brood, het vette en het bloed offerdet, en zij Mijn verbond ver-
braken, nevens al uw gruwelen. En gijlieden hebt de wacht van 8
Mijn heilige dingen niet waargenomen; maar gij hebt uzelven *eni-*
gen tot wachters Mijner wacht gesteld in Mijn heiligdom. Alzo 9
zegt de Heere HEERE: Geen vreemde, onbesneden van hart, en
onbesneden van vlees, zal in Mijn heiligdom ingaan, van enigen
vreemde, die in het midden der kinderen Israels is. Maar de Le- 10
vieten, die verre van Mij geweken zijn, als Israel ging dolen, die
van Mij zijn afgedwaald, hun drekgoden achterna, zullen wel hun
ongerechtigheid dragen; Nochtans zullen zij in Mijn heiligdom 11
bedienaars zijn, *in* de ambten aan de poorten van het huis, en zij
zullen het huis bedienen; zij zullen het brandoffer en het slacht-
offer voor het volk slachten, en zullen voor hun aangezicht staan,
om hen te dienen; Omdat zij henlieden gediend hebben voor het 12
aangezicht hunner drekgoden, en den huize Israels tot een aan-
stoot der ongerechtigheid geweest zijn, daarom heb Ik Mijn hand
tegen hen opgeheven, spreekt de Heere HEERE, dat zij hun on-
gerechtigheid zullen dragen. En zij zullen tot Mij niet naderen, 13
om Mij het priesterambt te bedienen, en om te naderen tot al
Mijn heilige dingen, tot de allerheiligste dingen; maar zullen hun
schande dragen, en hun gruwelen, die zij gedaan hebben. Daar- 14
om zal Ik hen stellen *tot* wachters van de wacht des huizes, aan al

15 zijn dienst, en aan alles, wat daarin zal gedaan worden. Maar de
Levietische priesters, de kinderen van Zadok, die de wacht Mijns
heiligdoms hebben waargenomen, als de kinderen Israels van Mij
afdwaalden, die zullen tot Mij naderen, om Mij te dienen; en zul-
len voor Mijn aangezicht staan, om Mij het vette en het bloed te
16 offeren, spreekt de Heere HEERE; Die zullen in Mijn heiligdom
ingaan, en die zullen tot Mijn tafel naderen om Mij te dienen,
17 en zij zullen Mijn wacht waarnemen. En het zal geschieden, als
zij tot de poorten van het binnenste voorhof zullen ingaan, dat
zij linnen klederen zullen aantrekken; maar wol zal op hen niet
komen, als zij dienen in de poorten van het binnenste voorhof, en
18 inwaarts. Linnen huiven zullen op hun hoofd zijn, en linnen on-
derbroeken zullen op hun lenden zijn; zij zullen zich niet gorden in
19 het zweet. En als zij uitgaan tot het buitenste voorhof, *namelijk*
tot het buitenste voorhof tot het volk, zullen zij hun klederen, in
dewelke zij gediend hebben, uittrekken, en dezelve henenleggen in
de heilige kameren; en zullen andere klederen aantrekken, opdat
20 zij het volk niet heiligen met hun klederen. En zij zullen hun
hoofd niet glad afscheren, ook de lokken niet lang laten wassen;
21 behoorlijk zullen zij hun hoofden bescheren. Ook zal geen pries-
ter wijn drinken, als zij in het binnenste voorhof zullen ingaan.
22 Ook zullen zij zich geen weduwe of verstotene tot vrouwen nemen;
maar jonge dochters van het zaad van het huis Israels, of een we-
duwe, die een weduwe zal geweest zijn van een priester, zullen
23 zij nemen. En zij zullen Mijn volk *onderscheid* leren tussen het
heilige en onheilige, en hun bekend maken *het onderscheid* tussen
24 het onreine en reine. En over een twistzaak zullen zij staan om
te richten; naar Mijn rechten zullen zij hen richten; en zij zullen
Mijn wetten en Mijn inzettingen op al Mijn gezette hoogtijden
25 houden, en Mijn sabbatten heiligen. Ook zal geen van hen tot
een doden mens ingaan, dat hij onrein worde; maar om een va-
der, of om een moeder, of om een zoon, of om een dochter, om een
broeder of om een zuster, die geens mans geweest is, zullen zij zich
26 mogen verontreinigen. En na zijn reiniging zullen zij hem zeven
27 dagen tellen. En ten dage, als hij in het heilige zal ingaan, in het
binnenste voorhof, om in het heilige te dienen, zal hij zijn zond-
28 offer offeren, spreekt de Heere HEERE. Dit *nu* zal hun tot een
erfenis zijn: Ik ben hun Erfenis; daarom zult gij hunlieden geen

bezitting geven in Israel; Ik ben hun Bezitting. Het spijsoffer, 29
en het zondoffer, en het schuldoffer, die zullen zij eten; ook zal al
het verbannene in Israel het hunne zijn. En de eerstelingen van 30
alle eerste vruchten van alles, en alle hefoffer van alles, van al uw
hefofferen, zullen der priesteren zijn; ook zult gij de eerstelingen
van uw deeg den priester geven, om den zegen op uw huis te doen
rusten. Geen aas, noch wat verscheurd is van het gevogelte, of 31
van het vee, zullen de priesters eten.

Als gijlieden nu het land zult doen vallen in erfenis, zo zult gij **45**
een hefoffer den HEERE offeren, *tot* een heilige plaats, van het
land; de lengte zal zijn de lengte van vijf en twintig duizend *mee-*
trieten, en de breedte tien duizend; dat zal in zijn gehele grenzen
rondom heilig zijn. Hiervan zullen tot het heiligdom zijn vijfhon- 2
derd met vijfhonderd, vierkant rondom; en het zal vijftig ellen
hebben *tot* een buitenruim rondom. Alzo zult gij meten van 3
deze maat, de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte
van tien duizend en daarin zal het heiligdom zijn *met* het heili-
ge der heiligen. Dat zal een heilige plaats zijn van het land; zij 4
zal zijn voor de priesteren, die het heiligdom bedienen, die nade-
ren om den HEERE te dienen; en het zal hun een plaats zijn tot
huizen, en een heilige plaats voor het heiligdom. Voorts zullen 5
de Levieten, die dienaars des huizes, ook de lengte hebben van
vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend, hunlieden
tot een bezitting, *voor* twintig kameren. En *tot* bezitting van 6
de stad zult gij geven de breedte van vijf duizend en de lengte
van vijf en twintig duizend, tegenover het heilig hefoffer; voor het
ganse huis Israels zal het zijn. De vorst nu zal *zijn deel* hebben 7
van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers en der bezitting
der stad, voor aan het heilig hefoffer, en voor aan de bezitting
der stad; van den westerhoek westwaarts, en van den oosterhoek
oostwaarts; en de lengte zal zijn tegenover een der delen, van de
westergrens tot de oostergrens toe. Dit land aangaande, het zal 8
hem tot een bezitting zijn in Israel; en Mijn vorsten zullen Mijn
volk niet meer verdrukken, maar den huize Israels het land laten,
naar hun stammen. Alzo zegt de Heere HEERE: Het is te veel 9
voor u, gij vorsten Israels! doet geweld en verstoring weg, en doet
recht en gerechtigheid; neemt uw uitstotingen op van Mijn volk,
spreekt de Heere HEERE. Een rechte waag, en een rechte efa, en 10

11 een rechte bath zult gijlieden hebben. Een efa en een bath zullen
van enerlei mate zijn, dat een bath het tiende deel van een homer
houde; ook een efa het tiende deel van een homer; de mate daar-
12 van zal zijn naar den homer. En de sikkel zal zijn van twintig
gera; twintig sikkelen, vijf en twintig sikkelen en vijftien sikkelen,
13 zal ulieden een pond zijn. Dit is het hefoffer, dat gijlieden offeren
zult: het zesde deel van een efa van een homer tarwe; ook zult gij
14 het zesde deel van een efa geven van een homer gerst. Aangaande
de inzetting van olie, van een bath olie; *gij zult offeren* het tiende
deel van een bath uit een kor, *hetwelk* is een homer van tien bath,
15 want tien bath zijn een homer. Voorts een lam uit de kudde, uit
de tweehonderd, uit het waterrijke land van Israel, tot spijsoffer,
en tot brandoffer, en tot dankofferen om verzoening over hen te
16 doen, spreekt de Heere HEERE. Al het volk des lands zal in dit
17 hefoffer zijn, voor den vorst in Israel. En het zal den vorst opleg-
gen te *offeren* de brandofferen, en het spijsoffer, en het drankoffer,
op de feesten, en op de nieuwe maanden, en op de sabbatten, op
alle gezette hoogtijden van het huis Israels; hij zal het zondoffer,
en het spijsoffer, en het brandoffer, en de dankofferen doen, om
18 verzoening te doen voor het huis Israels. Alzo zegt de Heere
HEERE: In de eerste *maand*, op den eersten der maand, zult gij
een volkomen var, een jong rund, nemen; en gij zult het heiligdom
19 ontzondigen. En de priester zal van het bloed des zondoffers ne-
men, en doen het aan de posten des huizes, en aan de vier hoeken
van het afzetsel des altaars, en aan de posten der poorten van
20 het binnenste voorhof. Alzo zult gij ook doen op den zevenden
in die maand; vanwege den afdwalende, en vanwege den slechte;
21 alzo zult gijlieden het huis verzoenen. In de eerste *maand*, op
den veertienden dag der maand, zal ulieden het pascha zijn; een
22 feest van zeven dagen, ongezuurde broden zal men eten. En de
vorst zal op denzelven dag voor zichzelven, en voor al het volk des
23 lands, bereiden een var des zondoffers. En de zeven dagen van
het feest zal hij een brandoffer den HEERE bereiden, van zeven
varren en zeven rammen, *die* volkomen zijn, dagelijks, de zeven
24 dagen *lang*, en een zondoffer van een geitenbok, dagelijks. Ook
zal hij een spijsoffer bereiden, een efa tot een var, en een efa tot
25 een ram; en een hin olie tot een efa. In de zevende *maand*, op
den vijftienden dag der maand zal hij op het feest desgelijks doen,

zeven dagen *lang*; gelijk het zondoffer, gelijk het brandoffer, en
gelijk het spijsoffer, en gelijk de olie.

Alzo zegt de Heere HEERE: De poort van het binnenste voor- **46**
hof, die naar het oosten ziet; zal de zes werkdagen gesloten zijn;
maar op den sabbatdag zal zij geopend worden; ook zal zij geo-
pend worden op den dag van de nieuwe maan. En de vorst zal 2
ingaan *door* den weg van het voorhuis derzelve poort van buiten,
en zal staan aan den post van de poort; en de priesters zullen zijn
brandofferen en zijn dankofferen bereiden, en hij zal aanbidden
aan den dorpel der poort, en *daarna* uitgaan; doch de poort zal
niet gesloten worden tot op den avond. Ook zal het volk des 3
lands aanbidden *voor* de deur derzelve poort, op de sabbatten
en op de nieuwe manen, voor het aangezicht des HEEREN. Het 4
brandoffer nu, dat de vorst den HEERE zal offeren, zal op den
sabbatdag zijn, zes volkomen lammeren, en een volkomen ram.
En het spijsoffer, een efa tot den ram, maar tot de lammeren zal 5
het spijsoffer een gave zijner hand zijn; en olie, een hin tot een efa.
Maar op den dag van de nieuwe maan, een var, een jong rund, van 6
de volkomene, en zes lammeren, en een ram; volkomen zullen zij
zijn. En *ten* spijsoffer zal hij bereiden een efa tot den var, en een 7
efa tot den ram; maar tot de lammeren, zoals zijn hand bekomen
zal; en een hin olie tot een efa. En als de vorst ingaat, zal hij *door* 8
den weg van het voorhuis der poort ingaan, en door deszelfs weg
weder uitgaan. Maar als het volk des lands voor het aangezicht 9
des HEEREN komt, op de gezette hoogtijden, die *door* den weg
van de noorderpoort ingaat om te aanbidden, zal *door* den weg
van de zuiderpoort *weder* uitgaan; en die *door* den weg van de
zuiderpoort ingaat, zal *door* den weg van de noorderpoort *weder*
uitgaan; hij zal niet wederkeren *door* den weg der poort, door
dewelke hij is ingegaan, maar recht voor zich henen uitgaan. De 10
vorst nu zal in het midden van hen ingaan, als zij ingaan; en als
zij uitgaan, zullen zij *samen* uitgaan. Voorts op de feesten, en op 11
de gezette hoogtijden zal het spijsoffer zijn, een efa tot een var, en
een efa tot een ram; maar tot de lammeren, een gave zijner hand;
en olie, een hin tot een efa. En als de vorst een vrijwillig offer 12
zal doen, een brandoffer of dankofferen *tot* een vrijwillig offer den
HEERE, zo zal men hem de poort openen, die naar het oosten
ziet; en hij zal zijn brandoffer en zijn dankofferen doen, gelijk als

hij zal gedaan hebben op den sabbatdag; en als hij *weder* uitgaat,
13 zal men de poort sluiten, nadat hij uitgegaan zal zijn. Wijders
zult gij een volkomen eenjarig lam dagelijks bereiden *ten* brand-
14 offer den HEERE; alle morgens zult gij dat bereiden. En gij zult
ten spijsoffer daarop doen, alle morgens een zesde deel van een
efa, en olie een derde deel van een hin, om de meelbloem te be-
druipen; *tot* een spijsoffer den HEERE, *tot* eeuwige inzettingen,
15 geduriglijk. Zij zullen dan het lam, en het spijsoffer, en de olie
16 alle morgens bereiden *tot* een gedurig brandoffer. Alzo zegt de
Heere HEERE: Wanneer de vorst aan iemand van zijn zonen een
geschenk zal geven *van* zijn erfenis, dat zullen zijn zonen hebben;
17 het zal hun bezitting zijn in erfenis. Maar wanneer hij van zijn
erfenis een geschenk zal geven aan een van zijn knechten, die zal
dat hebben tot het vrijjaar toe; dan zal het tot den vorst weder-
keren; het is immers zijn erfenis, zijn zonen zullen het hebben.
18 En de vorst zal niets nemen van de erfenis des volks, om hen van
hun bezitting te beroven; van zijn bezitting zal hij zijn zonen erf
nalaten; opdat niet Mijn volk, een iegelijk uit zijn erfenis, ver-
19 strooid worde. Daarna bracht hij mij door den ingang, die aan
de zijde der poort was, tot de heilige kameren, den priesteren toe
behorende, die naar het noorden zagen, en ziet, aldaar was een
20 plaats aan beide zijden, naar het westen. En hij zeide tot mij:
Dit is de plaats, alwaar de priesters het schuldoffer en het zond-
offer zullen koken; *en* waar zij het spijsoffer zullen bakken, opdat
zij het niet uitbrengen in het buitenste voorhof, om het volk te
21 heiligen. Toen bracht hij mij in het buitenste voorhof, en voerde
mij om in de vier hoeken des voorhofs; en ziet, in elken hoek des
22 voorhofs was een ander voorhofje. In de vier hoeken des voorhofs
waren voorhofjes met schoorstenen, van veertig *ellen* de lengte,
en dertig de breedte; dezelve vier hoekhofjes hadden enerlei maat.
23 En er was rondom in dezelve een ringmuur, rondom deze vier; en
er waren keukens gemaakt beneden *aan* de ringmuren rondom.
24 En hij zeide tot mij: Dit zijn de keukens, alwaar de dienaars des
huizes het slachtoffer des volks zullen koken.

47 Daarna bracht hij mij weder tot de deur van het huis, en ziet,
er vloten wateren uit, van onder den dorpel des huizes naar het
oosten; want het voorste deel van het huis was *in* het oosten, en
de wateren daalden af van onderen, uit de rechterzijde des huizes,

van het zuiden des altaars. En hij bracht mij uit *door* den weg 2
van de noorderpoort, en voerde mij om *door* den weg van buiten,
tot de buitenpoort, den weg, die naar het oosten ziet; en ziet, de
wateren sprongen uit de rechterzijde. Als *nu* die man *naar* het 3
oosten uitging, zo was er een meetsnoer in zijn hand; en hij mat
duizend ellen, en deed mij door de wateren doorgaan, *en* de wate-
ren raakten tot aan de enkelen. Toen mat hij *nog* duizend *ellen*, 4
en deed mij door de wateren doorgaan, *en* de wateren raakten
tot aan de knieen; en hij mat *nog* duizend, en deed mij doorgaan,
en de wateren raakten tot aan de lenden. Voorts mat hij *nog* 5
duizend, *en* het was een beek, waar ik niet kon doorgaan; want
de wateren waren hoge wateren, waar men door zwemmen moest,
een beek, waar men niet kon doorgaan. En hij zeide tot mij: 6
Hebt gij het gezien, mensenkind? Toen voerde hij mij, en bracht
mij weder tot aan den oever der beek. Als ik wederkeerde, ziet, 7
zo was er aan den oever der beek zeer veel geboomte, van deze en
van gene zijde. Toen zeide hij tot mij: Deze wateren vlieten uit 8
naar het voorste Galilea, en dalen af in het vlakke veld; daarna
komen zij in de zee; in de zee uitgebracht zijnde, zo worden de
wateren gezond. Ja, het zal geschieden, *dat* alle levende ziel, die 9
er wemelt, overal, waarhenen een der twee beken zal komen, leven
zal, en daar zal zeer veel vis zijn, omdat deze wateren daarhenen
zullen gekomen zijn, en zij zullen gezond worden, en het zal leven,
alles, waarhenen deze beek zal komen. Ook zal het geschieden, 10
dat er vissers aan dezelve zullen staan, van En-gedi aan tot En-
eglaim toe; daar zullen *plaatsen* zijn *tot* uitspreiding der netten;
haar vis zal naar zijn aard wezen als de vis van de grote zee, zeer
menigvuldig. Doch haar modderige plaatsen en haar moerassen 11
zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven. Aan 12
de beek nu, aan haar oever, zal van deze en van gene zijde op-
gaan allerlei spijsgeboomte, welks blad niet zal afvallen, noch de
vrucht daarvan vergaan; in zijn maanden zal het nieuwe vruchten
voortbrengen; want zijn wateren vlieten uit het heiligdom; en zijn
vrucht zal zijn tot spijze, en zijn blad tot heling. Alzo zegt de 13
Heere HEERE: Dit zal de landpale zijn, *naar* dewelke gij het land
ten erve zult nemen, naar de twaalf stammen Israels: Jozef *twee*
snoeren. En gij zult dat erven, de een zowel als de ander; *over* 14
hetwelk Ik Mijn hand heb opgeheven, dat Ik het uw vaderen zou

15 geven; en ditzelve land zal ulieden in erfenis vallen. Dit nu zal
de landpale des lands zijn: aan den noorderhoek, van de grote
16 zee af, den weg van Hethlon, waar men komt te Zedad. Hamath,
Berotha, Sibraim, dat tussen de landpale van Damaskus en tussen
de landpale van Hamath is; Hazar Hattichon, dat aan de landpale
17 van Havran is. Alzo zal de landpale van de zee af zijn, Hazar-
enon, de landpale van Damaskus, en het noorden noordwaarts, en
18 de landpale van Hamath; en *dat* zal de noorderhoek zijn. Den
oosterhoek nu zult gijlieden meten van tussen Havran, en van
tussen Damaskus, en van tussen Gilead, en van tussen het land
Israels aan den Jordaan, van de landpale af tot de Oostzee toe;
19 en *dat* zal de oosterhoek zijn. En den zuiderhoek zuidwaarts van
Thamar af, tot aan het twistwater van Kades, *voorts* naar de beek
henen, tot aan de grote zee; en *dat* zal de zuiderhoek zuidwaarts
20 zijn. En den westerhoek, de grote zee, van de landpale af tot
daar men recht tegenover Hamath komt; dat zal de westerhoek
21 zijn. Ditzelve land nu zult gij ulieden uitdelen naar de stammen
22 Israels. Maar het zal geschieden, dat gij hetzelve zult doen val-
len in erfenis voor ulieden, en voor de vreemdelingen, die in het
midden van u verkeren, die kinderen in het midden van u zullen
gewonnen hebben; en zij zullen ulieden zijn, als een inboorling
onder de kinderen Israels; zij zullen met ulieden in erfenis vallen,
23 in het midden der stammen Israels. Ook zal het geschieden, in
den stam, bij welken de vreemdeling verkeert, aldaar zult gij *hem*
zijn erfenis geven, spreekt de Heere HEERE.

48 Dit nu zijn de namen der stammen. Van het einde noordwaarts,
aan de zijde des wegs van Hethlon, waar men komt te Hamath,
Hazar-enan, de landpale van Damaskus, noordwaarts aan de zijde
van Hamath (ook zal hij den ooster *hoek en* westerhoek hebben),
2 *zal* Dan een *snoer hebben.* En aan de landpale van Dan, van den
3 oosterhoek tot den westerhoek toe, Aser een. En aan de landpale
van Aser, van den oosterhoek af tot den westerhoek toe, Nafthali
4 een. En aan de landpale van Nafthali, van den oosterhoek tot den
5 westerhoek toe, Manasse een. En aan de landpale van Manasse,
6 van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Efraim een. En aan
de landpale van Efraim, van den oosterhoek tot den westerhoek
7 toe, Ruben een. En aan de landpale van Ruben, van den ooster-
8 hoek tot den westerhoek toe, Juda een. Aan de landpale nu van

Juda, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, zal het hefoffer
zijn, dat gijlieden zult offeren, vijf en twintig duizend *meetrieten*
in breedte, en de lengte, als van een der *andere* delen, van den
oosterhoek tot den westerhoek toe; en het heiligdom zal in het
midden deszelven zijn. Het hefoffer, dat gijlieden den HEERE 9
zult offeren, zal wezen de lengte van vijf en twintig duizend, en de
breedte van tien duizend. En daarin zal het heilig hefoffer zijn 10
voor de priesteren, noordwaarts *de lengte* van vijf en twintig dui-
zend, en westwaarts de breedte van tien duizend, en oostwaarts
de breedte van tien duizend, en zuidwaarts de lengte van vijf en
twintig duizend; en het heiligdom des HEEREN zal in het midden
deszelven zijn. Het zal zijn voor de priesteren, die geheiligd zijn 11
uit de kinderen van Zadok, die Mijn wacht hebben waargenomen;
die niet gedwaald hebben, als de kinderen Israels dwaalden; gelijk
als de *andere* Levieten gedwaald hebben. En het geofferde van 12
het hefoffer des lands zal hunlieden een heiligheid der heiligheden
zijn, aan de landpale der Levieten. Voorts zullen de Levieten 13
tegenover de landpale der priesteren hebben de lengte van vijf en
twintig duizend, en de breedte van tien duizend; de ganse lengte
zal zijn vijf en twintig duizend, en de breedte tien duizend. En zij 14
zullen daarvan niet verkopen, noch de eerstelingen des lands ver-
wisselen, noch overdragen; want het is een heiligheid den HEERE.
Maar de vijf duizend, dat *is* hetgeen overgelaten is in de breedte, 15
voor aan de vijf en twintig duizend, dat zal onheilig zijn, voor
de stad, tot bewoning en tot voorsteden; en de stad zal in het
midden daarvan zijn. En dit zullen haar maten zijn: de noorder- 16
hoek, vier duizend en vijfhonderd *meetrieten*; en de zuiderhoek
vier duizend en vijfhonderd en van den oosterhoek vier duizend en
vijfhonderd; en de westerhoek vier duizend en vijfhonderd. De 17
voorsteden nu der stad zullen zijn, noordwaarts tweehonderd en
vijftig, en zuidwaarts tweehonderd en vijftig, en oostwaarts twee-
honderd en vijftig, en westwaarts tweehonderd en vijftig. En het 18
overgelatene in de lengte, tegenover het heilig hefoffer, zal zijn
tien duizend oostwaarts, en tien duizend westwaarts; en het zal
tegenover het heilig hefoffer zijn; en de inkomst daarvan zal wezen
tot onderhoud voor degenen, die de stad dienen. En die de stad 19
dienen, zullen haar dienen uit alle stammen Israels. Het ganse 20
hefoffer zal zijn van vijf en twintig duizend *meetrieten*, met vijf en

twintig duizend; vierkant zult gijlieden het heilig hefoffer offeren,
21 met de bezitting der stad. En het overgelatene zal voor den vorst
zijn, van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers, en van de
bezitting der stad, voor aan de vijf en twintig duizend *meetrieten*
des hefoffers, tot aan de ooster *landpale* en westerlandpale, voor
aan de vijf en twintig duizend aan de westerlandpale, tegenover
de *andere* delen, *dat* zal voor den vorst zijn; en het heilig hefof-
fer, en het heiligdom des huizes, zal in het midden daarvan zijn.
22 Van de bezitting nu der Levieten, en van de bezitting der stad af,
zijnde in het midden van hetgeen des vorsten zal zijn; *wat* tussen
de landpale van Juda, en tussen de landpale van Benjamin is, zal
23 des vorsten zijn. Aangaande voorts het overige der stammen;
van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Benjamin een *snoer*.
24 En aan de landpale van Benjamin, van den oosterhoek tot den
25 westerhoek toe, Simeon een. En aan de landpale van Simeon,
26 van den oosterhoek tot de westerhoek toe, Issaschar een. En aan
de landpale van Issaschar, van den oosterhoek tot aan den wester-
27 hoek toe, Zebulon een. En aan de landpale van Zebulon, van den
28 oosterhoek tot den westerhoek toe, Gad een. Aan de landpale
nu van Gad, aan den zuiderhoek zuidwaarts, daar zal de landpale
zijn van Thamar af, *naar* het twistwater van Kades, *voorts* naar
29 de beek henen, tot aan de grote zee. Dit is het land, dat gijlieden
zult doen vallen in erfenis, voor de stammen Israels, en dit zullen
30 hun delen zijn, spreekt de Heere HEERE. Voorts zullen dit de
uitgangen der stad zijn: van den noorderhoek, vier duizend en
31 vijfhonderd maten. En de poorten der stad zullen zijn naar de
namen der stammen Israels; drie poorten noordwaarts; een poort
32 van Ruben, een poort van Juda, een poort van Levi. En aan den
oosterhoek, vier duizend en vijfhonderd *maten*, en drie poorten:
namelijk, een poort van Jozef, een poort van Benjamin, een poort
33 van Dan. De zuiderhoek ook vier duizend en vijfhonderd maten,
en drie poorten: een poort van Simeon, een poort van Issaschar,
34 een poort van Zebulon. De westerhoek, vier duizend en vijfhon-
derd; derzelver poorten drie: een poort van Gad, een poort van
35 Aser, een poort van Nafthali. Rondom achttien duizend; en de
naam der stad zal van *dien* dag af zijn: DE HEERE IS ALDAAR.

Daniël

In het derde jaar des koninkrijks van Jojakim, den koning 1
van Juda, kwam Nebukadnezar, de koning van Babel, te
Jeruzalem, en belegerde haar. En de HEERE gaf Joja- 2
kim, den koning van Juda, in zijn hand, en een deel der
vaten van het huis Gods; en hij bracht ze in het land van Sinear,
in het huis zijns gods; en de vaten bracht hij in het schathuis zijns
gods. En de koning zeide tot Aspenaz, den overste zijner kamer- 3
lingen, dat hij voorbrengen zou *enigen* uit de kinderen Israels, te
weten, uit het koninklijk zaad, en uit de prinsen; Jongelingen, 4
aan dewelke geen gebrek ware, maar schoon van aangezicht, en
vernuftig in alle wijsheid, en ervaren in wetenschap, en kloek van
verstand, en in dewelke bekwaamheid ware, om te staan in des
konings paleis; en dat men hen onderwees in de boeken en spraak
der Chaldeen. En de koning verordende hun, wat men ze dag 5
bij dag geven zou van de stukken der spijs des konings, en van
den wijn zijns dranks, en dat men hen drie jaren *alzo* optoog,
en dat zij ten einde derzelve zouden staan voor het aangezicht
des konings. Onder dezelve nu waren uit de kinderen van Juda: 6
Daniël, Hananja, Misael en Azarja. En de overste der kamerlin- 7
gen gaf hun *andere* namen, en Daniël noemde hij Beltsazar, en
Hananja Sadrach, en Misael Mesach, en Azarja Abed-nego. Da- 8
niël nu nam voor in zijn hart, dat hij zich niet zou ontreinigen
met de stukken van de spijs des konings, noch met den wijn zijns
dranks; daarom verzocht hij van den overste der kamerlingen, dat
hij zich niet mocht ontreinigen. En God gaf Daniël genade en 9
barmhartigheid voor het aangezicht van den overste der kamer-
lingen. Want de overste der kamerlingen zeide tot Daniël: Ik 10
vreze mijn heer, den koning, die ulieder spijs, en ulieder drank
verordend heeft; want waarom zou hij ulieder aangezichten droe-
viger zien, dan der jongelingen, die in gelijkheid met ulieden zijn?
Alzo zoudt gij mijn hoofd bij den koning schuldig maken. Toen 11
zeide Daniël tot Melzar, dien de overste der kamerlingen gesteld

12 had over Daniël, Hananja, Misael en Azarja: Beproef toch uw
knechten tien dagen lang, en men geve ons van het gezaaide te
13 eten, en water te drinken. En men zie voor uw aangezicht onze
gedaanten, en de gedaante der jongelingen, die de stukken van de
spijs des konings eten; en doe met uw knechten, naar dat gij zien
14 zult. Toen hoorde hij hen in deze zaak, en hij beproefde ze tien
15 dagen. Ten einde nu der tien dagen, zag men, dat hun gedaanten
schoner waren, en zij vetter waren van vlees dan al de jongelingen,
16 die de stukken van de spijze des konings aten. Toen geschiedde
het, dat Melzar de stukken hunner spijs wegnam, mitsgaders den
17 wijn huns dranks, en hij gaf hun *van* het gezaaide. Aan deze vier
jongelingen nu gaf God wetenschap en verstand in alle boeken,
en wijsheid; maar Daniël gaf Hij verstand in allerlei gezichten en
18 dromen. Ten einde nu der dagen, waarvan de koning gezegd had,
dat men hen zou inbrengen, zo bracht ze de overste der kamer-
19 lingen in voor het aangezicht van Nebukadnezar, En de koning
sprak met hen; doch er werd uit hen allen niemand gevonden,
gelijk Daniël, Hananja, Misael en Azarja; en zij stonden voor het
20 aangezicht des konings. En *in* alle zaken van verstandige wijs-
heid, die de koning hun afvroeg, zo vond hij hen tienmaal boven al
de tovenaars *en* sterrekijkers, die in zijn ganse koninkrijk waren.
21 En Daniël bleef tot het eerste jaar van den koning Kores toe.
2 In het tweede jaar nu des koninkrijks van Nebukadnezar, droom-
de Nebukadnezar dromen; daarvan werd zijn geest verslagen, en
2 zijn slaap werd in hem gebroken. Toen zeide de koning, dat men
roepen zou de tovenaars, en de sterrekijkers, en de guichelaars, en
de Chaldeen, om den koning zijn dromen te kennen te geven; zij
3 nu kwamen, en stonden voor het aangezicht des konings. En de
koning zeide tot hen: Ik heb een droom gedroomd; en mijn geest
4 is ontsteld om dien droom te weten. Toen spraken de Chald-
een, tot den koning in het Syrisch: O koning, leef in eeuwigheid!
Zeg uw knechten den droom, zo zullen wij de uitlegging te ken-
5 nen geven. De koning antwoordde en zeide tot de Chaldeen: De
zaak is mij ontgaan; indien gij mij den droom en zijn uitlegging
niet bekend maakt, gij zult in stukken gehouwen worden, en uw
6 huizen zullen tot een drekhoop gemaakt worden. Maar indien
gijlieden den droom en zijn uitlegging te kennen geeft, zo zult
gij geschenken en gaven, en grote eer van mij ontvangen; daarom

geeft mij den droom en zijn uitlegging te kennen. Zij antwoord- 7
den ten tweeden male, en zeiden: De koning zegge zijn knechten
den droom, dan zullen wij de uitlegging te kennen geven. De 8
koning antwoordde en zeide: Ik weet vastelijk, dat gijlieden den
tijd uitkoopt, dewijl gij ziet, dat de zaak mij ontgaan is. Indien 9
gijlieden mij dien droom niet te kennen geeft, ulieder vonnis is
enerlei; daarom hebt gij een leugenachtig en verdicht woord voor
mij te zeggen bereid, totdat de tijd verandere; daarom zegt mij
den droom, dan zal ik weten, dat gij mij deszelfs uitlegging zult
te kennen geven. De Chaldeen antwoordden voor den koning, en 10
zeiden: Er is geen mens op den aardbodem, die des konings woord
zou kunnen te kennen geven; daarom is er geen koning, grote of
heerser, die zulk een zaak begeerd heeft van enigen tovenaar, of
sterrekijker, of Chaldeer. Want de zaak die de koning begeert, 11
is te zwaar; en er is niemand anders, die dezelve voor den koning
te kennen *kan* geven, dan de goden, welker woning bij het vlees
niet is. Daarom werd de koning toornig en zeer verbolgen, en 12
zeide, dat men al de wijzen te Babel zou ombrengen. Die wet 13
dan ging uit, en de wijzen werden gedood; men zocht ook Daniël
en zijn metgezellen, om gedood te worden. Toen bracht Daniël 14
een raad en oordeel in, aan Arioch, den overste der trawanten
des konings, die uitgetogen was, om de wijzen van Babel te do-
den. Hij antwoordde en zeide tot Arioch, den bevelhebber des 15
konings: Waarom zou de wet van 's konings wege *zo* verhaast wor-
den? Toen gaf Arioch aan Daniël de zaak te kennen. En Daniël 16
ging in, en verzocht van den koning, dat hij hem een bestemden
tijd wilde geven, dat hij den koning de uitlegging te kennen gave.
Toen ging Daniël naar zijn huis, en hij gaf de zaak zijn metge- 17
zellen, Hananja, Misael, en Azarja te kennen; Opdat zij van den 18
God des hemels barmhartigheden verzochten over deze verbor-
genheid, dat Daniël en zijn metgezellen met de overige wijzen van
Babel niet omkwamen. Toen werd aan Daniël in een nachtge- 19
zicht de verborgenheid geopenbaard; toen loofde Daniël den God
des hemels. Daniël antwoordde en zeide: De Naam Gods zij ge- 20
loofd van eeuwigheid tot in eeuwigheid, want Zijn is de wijsheid
en de kracht. Want Hij verandert de tijden en stonden; Hij zet 21
de koningen af, en Hij bevestigt de koningen; Hij geeft den wij-
zen wijsheid, en wetenschap dengenen, die verstand hebben; Hij 22

openbaart diepe en verborgen dingen; Hij weet, wat in het duister
23 is, want het licht woont bij Hem. Ik dank en ik loof U, o God
mijner vaderen! omdat Gij mij wijsheid en kracht gegeven hebt,
en mij nu bekend gemaakt hebt, wat wij van U verzocht hebben,
24 want Gij hebt ons des konings zaak bekend gemaakt. Daarom
ging Daniël in tot Arioch, dien de koning gesteld had om de wijzen
van Babel om te brengen; hij ging henen en zeide aldus tot hem:
Breng de wijzen van Babel niet om, *maar* breng mij in voor den
25 koning, en ik zal den koning de uitlegging te kennen geven. Toen
bracht Arioch met haast Daniël voor den koning, en hij sprak alzo
tot hem: Ik heb een man van de gevankelijk weggevoerden van
Juda gevonden, die den koning de uitlegging zal bekend maken.
26 De koning antwoordde en zeide tot Daniël, wiens naam Beltsazar
was: Zijt gij machtig mij bekend te maken den droom, dien ik
27 gezien heb, en zijn uitlegging? Daniël antwoordde voor den ko-
ning, en zeide: De verborgenheid, die de koning eist, kunnen de
wijzen, de sterrekijkers, de tovenaars, *en* de waarzeggers den ko-
28 ning niet te kennen geven; Maar er is een God in den hemel, Die
verborgenheden openbaart, Die heeft den koning Nebukadnezar
bekend gemaakt, wat er geschieden zal in het laatste der dagen;
uw droom, en de gezichten uws hoofds op uw leger, zijn deze:
29 Gij, o koning! op uw leger zijnde, klommen uw gedachten op, wat
hierna geschieden zou; en Hij, Die verborgen dingen openbaart,
30 heeft u te kennen gegeven, wat er geschieden zal. Mij nu, mij
is de verborgenheid geopenbaard, niet door wijsheid, die in mij is
boven alle levenden; maar daarom opdat men den koning de uit-
legging zou bekend maken, en opdat gij de gedachten uws harten
31 zoudt weten. Gij, o koning! zaagt, en ziet, er was een groot beeld
(dit beeld was treffelijk, en deszelfs glans was uitnemend), staan-
32 de tegen u over; en zijn gedaante was schrikkelijk. Het hoofd van
dit beeld was van goed goud; zijn borst en zijn armen van zilver;
33 zijn buik en zijn dijen van koper; Zijn schenkelen van ijzer; zijn
34 voeten eensdeels van ijzer, en eensdeels van leem. *Dit* zaagt gij,
totdat er een steen afgehouwen werd zonder handen, die sloeg dat
35 beeld aan zijn voeten van ijzer en leem, en vermaalde ze. Toen
werden te zamen vermaald het ijzer, leem, koper, zilver en goud,
en zij werden gelijk kaf van de dorsvloeren des zomers, en de wind
nam ze weg, en er werd geen plaats voor dezelve gevonden; maar

de steen, die het beeld geslagen heeft, werd tot een groten berg,
alzo dat hij de gehele aarde vervulde. Dit is de droom; zijn uit- 36
legging nu zullen wij voor den koning zeggen. Gij, o koning! zijt 37
een koning der koningen; want de God des hemels heeft u een
koninkrijk, macht, en sterkte, en eer gegeven; En overal, waar 38
mensenkinderen wonen, heeft Hij de beesten des velds en de vo-
gelen des hemels in uw hand gegeven; en Hij heeft u gesteld tot
een heerser over al dezelve; gij zijt dat gouden hoofd. En na u 39
zal een ander koninkrijk opstaan, lager dan het uwe; daarna een
ander, het derde koninkrijk van koper, hetwelk heersen zal over de
gehele aarde. En het vierde koninkrijk zal hard zijn, gelijk ijzer; 40
aangezien het ijzer alles vermaalt en verzwakt; gelijk nu het ijzer,
dat zulks alles verbreekt, *alzo* zal het vermalen en verbreken. En 41
dat gij gezien hebt de voeten en de tenen, ten dele van potten-
bakkersleem, en ten dele van ijzer, dat zal een gedeeld koninkrijk
zijn, doch daar zal van des ijzers vastigheid in zijn, ten welken
aanzien gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem; En 42
de tenen der voeten, ten dele ijzer, en ten dele leem; dat konink-
rijk zal ten dele hard zijn, en ten dele broos. En dat gij gezien 43
hebt ijzer vermengd met modderig leem, zij zullen zich *wel* door
menselijk zaad vermengen, maar zij zullen de een aan den ander
niet hechten, gelijk als zich ijzer met leem niet vermengt. Doch 44
in de dagen van die koningen zal de God des hemels een Konink-
rijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden;
en dat Koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden;
het zal al die koninkrijken vermalen, en te niet doen, maar zelf
zal het in alle eeuwigheid bestaan. Daarom hebt gij gezien, dat 45
uit den berg een steen zonder handen afgehouwen is geworden,
die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde; de grote God
heeft den koning bekend gemaakt, wat hierna geschieden zal; de
droom nu is gewis, en zijn uitlegging is zeker. Toen viel de ko- 46
ning Nebukadnezar op zijn aangezicht, en aanbad Daniël; en hij
zeide, dat men hem *met* spijsoffer en liefelijk reukwerk een dran-
koffer doen zou. De koning antwoordde Daniël en zeide: Het 47
is de waarheid, dat ulieder God een God der goden is, en een
Heere der koningen, en Die de verborgenheden openbaart, dewijl
gij deze verborgenheid hebt kunnen openbaren. Toen maakte de 48
koning Daniël groot, en hij gaf hem vele grote geschenken, en hij

stelde hem tot een heerser over het ganse landschap van Babel,
49 en een overste der overheden over al de wijzen van Babel. Toen
verzocht Daniël van den koning; en hij stelde Sadrach, Mesach en
Abed-nego over de bediening van het landschap van Babel; maar
Daniël *bleef* aan de poort des konings.

3 De koning Nebukadnezar maakte een beeld van goud, welks
hoogte was zestig ellen, zijn breedte zes ellen; hij richtte het op
2 in het dal Dura, in het landschap van Babel. En de koning Ne-
bukadnezar zond henen, om te verzamelen, de stadhouders, de
overheden, en de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters,
de raadsheren, de ambtlieden, en al de heerschappers der land-
schappen, dat zij komen zouden tot de inwijding van het beeld,
3 hetwelk de koning Nebukadnezar had opgericht. Toen verzamel-
den zich de stadhouders, de overheden, de landvoogden, de wet-
houders, de schatmeesters, de raadsheren, de ambtlieden, en al
de heerschappers der landschappen, tot inwijding van het beeld,
hetwelk de koning Nebukadnezar had opgericht; en zij stonden
4 voor het beeld, dat Nebukadnezar had opgericht. En een he-
raut riep met kracht: Men zegt u aan, gij volken, gij natien, en
5 tongen! Ten tijde als gij horen zult het geluid des hoorns, der
pijp, der citer, der vedel, der psalteren, des akkoordgezangs, en
allerlei soorten van muziek, zo zult gijlieden nedervallen, en aan-
bidden het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar heeft
6 opgericht; En wie niet nedervalt en aanbidt, die zal te dierzelfder
ure in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen
7 worden. Daarom te dier tijd, als al die volken hoorden het geluid
des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en allerlei
soorten der muziek, alle volken, natien, en tongen nedervallende,
aanbaden het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar had
8 opgericht. Daarom naderden even ter zelfder tijd Chaldeeuwse
9 mannen, die de Joden openlijk beschuldigden; Zij antwoordden
en zeiden tot den koning Nebukadnezar: O koning! leef in der
10 eeuwigheid! Gij, o koning! hebt een bevel gegeven, dat alle men-
sen, die horen zouden het geluid des hoorns, der pijp, der citer,
der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en allerlei soorten
van muziek, nedervallen, en het gouden beeld aanbidden zouden;
11 En wie niet nederviel, en aanbad, die zou in het midden van den
12 oven des brandenden vuurs geworpen worden. Er zijn Joodse

mannen, die gij over de bediening van het landschap van Babel
gesteld hebt, Sadrach, Mesach en Abed-nego; deze mannen heb-
ben, o koning! op u geen acht gesteld; uw goden eren zij niet, en
zij bidden het gouden beeld niet aan, hetwelk gij opgericht hebt.
Toen zeide Nebukadnezar in toorn en grimmigheid, dat men Sa- 13
drach, Mesach en Abed-nego voorbrengen zou; toen werden die
mannen voor den koning gebracht. Nebukadnezar antwoordde 14
en zeide tot hen: Is het met opzet, Sadrach, Mesach en Abed-
nego, dat gijlieden mijn goden niet eert, en het gouden beeld, dat
ik opgericht heb, niet aanbidt? Nu dan, zo gijlieden gereed zijt, 15
dat gij ten tijde, als gij horen zult het geluid des hoorns, der pijp,
der citer, der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en al-
lerlei soort der muziek, nedervalt, en aanbidt het beeld, dat ik
gemaakt heb, *zo is het wel*; maar zo gijlieden het niet aanbidt;
ter zelfder ure zult gijlieden geworpen worden in het midden van
den oven des brandenden vuurs; en wie is de God, Die ulieden uit
mijn handen verlossen zou? Sadrach, Mesach en Abed-nego ant- 16
woordden en zeiden tot den koning Nebukadnezar: Wij hebben
niet nodig u op deze zaak te antwoorden. Zal het zo zijn, onze 17
God, Dien wij eren, is machtig ons te verlossen uit den oven des
brandenden vuurs, en Hij zal *ons* uit uw hand, o koning! verlos-
sen. Maar zo niet, u zij bekend, o koning! dat wij uw goden niet 18
zullen eren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgericht, zul-
len aanbidden. Toen werd Nebukadnezar vol grimmigheid, en de 19
gedaante zijns aangezichts veranderde tegen Sadrach, Mesach en
Abed-nego; hij antwoordde en zeide, dat men den oven zevenmaal
meer heet zou maken dan men dien pleegt heet te maken. En tot 20
de sterkste mannen van kracht, die in zijn heir waren, zeide hij,
dat zij Sadrach, Mesach en Abed-nego binden zouden, om te wer-
pen in den oven des brandenden vuurs. Toen werden die mannen 21
gebonden in hun mantels, hun broeken, en hun hoeden, en hun
andere klederen, en zij wierpen hen in het midden van den oven
des brandenden vuurs. Daarom dan, dewijl het woord des ko- 22
nings aandreef, en de oven zeer heet was, zo hebben de vonken des
vuurs die mannen, die Sadrach, Mesach en Abed-nego opgeheven
hadden, gedood. Maar *als* die drie mannen, Sadrach, Mesach en 23
Abed-nego, in het midden van den oven des brandenden vuurs,
gebonden zijnde, gevallen waren, Toen ontzette zich de koning 24

Nebukadnezar, en hij stond op in der haast, antwoordde en zeide
tot zijn raadsheren: Hebben wij niet drie mannen in het midden
des vuurs, gebonden zijnde, geworpen? Zij antwoordden en zei-
25 den tot den koning: Het is gewis, o koning! Hij antwoordde en
zeide: Ziet, ik zie vier mannen, los wandelende in het midden des
vuurs, en er is geen verderf aan hen; en de gedaante des vierden is
26 gelijk eens zoons der goden. Toen naderde Nebukadnezar tot de
deur van den oven des brandenden vuurs, antwoordde en sprak:
Gij Sadrach, Mesach en Abed-nego, gij knechten des allerhoogsten
Gods! gaat uit en komt hier! Toen gingen Sadrach, Mesach en
27 Abed-nego uit het midden des vuurs. Toen vergaderden de stad-
houders, de overheden, en de landvoogden, en de raadsheren des
konings, deze mannen beziende, omdat het vuur over hun licha-
men niet geheerst had, en dat het haar huns hoofds niet verbrand
was, en hun mantels niet veranderd waren, ja, dat de reuk des
28 vuurs daardoor niet gegaan was. Nebukadnezar antwoordde en
zeide: Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abed-nego,
Die Zijn engel gezonden, en Zijn knechten verlost heeft, die op
Hem vertrouwd hebben, en des konings woord veranderd, en hun
lichamen overgegeven hebben, opdat zij geen god eerden noch
29 aanbaden, dan hun God. Daarom wordt van mij een bevel gege-
ven, dat alle volk, natie en tong, die lastering spreekt tegen den
God van Sadrach, Mesach en Abed-nego, in stukken gehouwen
worde, en zijn huis tot een drekhoop gesteld worde; want er is
30 geen ander God, Die alzo verlossen kan. Toen maakte de koning
Sadrach, Mesach en Abed-nego voorspoedig in het landschap van
Babel.

4 De koning Nebukadnezar aan alle volken, natien en tongen, die
op den gansen aardbodem wonen: uw vrede worde vermenigvul-
2 digd! Het behaagt mij te verkondigen de tekenen en wonderen,
3 die de allerhoogste God aan mij gedaan heeft. Hoe groot zijn Zijn
tekenen! en hoe machtig Zijn wonderen! Zijn Rijk is een eeuwig
4 Rijk, en Zijn heerschappij is van geslacht tot geslacht. Ik, Nebu-
kadnezar, gerust zijnde in mijn huis, en in mijn paleis groenende,
5 Zag een droom, die mij vervaarde, en de gedachten, die ik op mijn
6 bed had, en de gezichten mijns hoofds beroerden mij. Daarom is
er een bevel van mij gesteld, dat men voor mij zou inbrengen al
de wijzen van Babel, opdat zij mij de uitlegging van dien droom

zouden bekend maken. Toen kwamen in de tovenaars, de ster- 7
rekijkers, de Chaldeen en de waarzeggers; en ik zeide den droom
voor hen; maar zij maakten mij zijn uitlegging niet bekend; Tot- 8
dat ten laatste Daniël voor mij inkwam, wiens naam Beltsazar is,
naar den naam mijns gods, in wien ook de geest der heilige goden
is; en ik vertelde den droom voor hem, *zeggende*: Beltsazar, gij 9
overste der tovenaars! dewijl ik weet, dat de geest der heilige go-
den in u is, en geen verborgenheid u zwaar is, zo zeg de gezichten
mijns drooms, dien ik gezien heb, te weten zijn uitlegging. De 10
gezichten nu mijns hoofds op mijn leger waren *deze*: Ik zag, en
ziet, er was een boom in het midden der aarde, en zijn hoogte was
groot. De boom werd groot en sterk; en zijn hoogte reikte aan 11
den hemel, en hij werd gezien tot aan het einde der ganse aarde;
Zijn loof was schoon, en zijn vruchten vele, en er was spijze aan 12
dezelve voor allen; onder hem vond het gedierte des velds scha-
duw, en de vogelen des hemels woonden in zijn takken, en alle
vlees werd daarvan gevoed. Ik zag *verder* in de gezichten mijns 13
hoofds, op mijn leger; en ziet, een wachter, namelijk een heilige,
kwam af van den hemel, Roepende met kracht, en aldus zeg- 14
gende: Houwt dien boom af, en kapt zijn takken af; stroopt zijn
loof af, en verstrooit zijn vruchten, dat de dieren van onder hem
wegzwerven, en de vogelen van zijn takken; Doch laat den stam 15
met zijn wortelen in de aarde, en met een ijzeren en koperen band
in het tedere gras des velds; en laat hem in den dauw des hemels
nat gemaakt worden, en zijn deel zij met het gedierte in het kruid
der aarde. Zijn hart worde veranderd, dat het geens mensen 16
hart meer zij, en hem worde eens beesten hart gegeven, en laat
zeven tijden over hem voorbijgaan. Deze zaak is in het besluit 17
der wachters, en deze begeerte is in het woord der heiligen; op-
dat de levenden bekennen, dat de Allerhoogste heerschappij heeft
over de koninkrijken der mensen, en geeft ze aan wien Hij wil, ja,
zet daarover den laagste onder de mensen. Dezen droom heb ik, 18
koning Nebukadnezar gezien; gij nu, Beltsazar! zeg de uitlegging
van dien, dewijl al de wijzen mijns koninkrijks mij de uitlegging
niet hebben kunnen bekend maken; maar gij kunt wel, dewijl de
geest der heilige goden in u is. Toen ontzette zich Daniël, wiens 19
naam Beltsazar is, bij een uur lang, en zijn gedachten beroerden
hem. De koning antwoordde en zeide: Beltsazar! laat u de droom

en zijn uitlegging niet beroeren. Beltsazar antwoordde en zeide:
Mijn heer! de droom *wedervare* uw hateren, en zijn uitlegging
20 uw wederpartijders! De boom, dien gij gezien hebt, die groot en
sterk geworden was, en wiens hoogte tot aan den hemel reikte, en
21 die over het ganse aardrijk gezien werd; En wiens loof schoon,
en wiens vruchten vele waren, en waar spijze aan was voor allen,
onder wien het gedierte des velds woonde, en in wiens takken de
22 vogelen des hemels nestelden; Dat zijt gij, o koning! die groot
en sterk zijt geworden; want uw grootheid is zo gewassen, dat zij
reikt aan den hemel, en uw heerschappij aan het einde des aard-
23 rijks. Dat nu de koning, een wachter, namelijk een heilige gezien
heeft, van den hemel afkomende, die zeide: Houwt dezen boom
af, en verderft hem; doch laat den stam *met* zijn wortelen in de
aarde, en met een ijzeren en koperen band in het tedere gras des
velds, en in de dauw des hemels nat gemaakt worden, en dat zijn
deel zij met het gedierte des velds, totdat er zeven tijden over hem
24 voorbijgaan; Dit is de beduiding, o koning! en dit is een besluit
des Allerhoogsten, hetwelk over mijn heer, den koning, komen
25 zal: Te weten, men zal u van de mensen verstoten, en met het
gedierte des velds zal uw woning zijn, en men zal u het kruid, als
den ossen, te smaken geven; en gij zult van den dauw des hemels
nat gemaakt worden, en er zullen zeven tijden over u voorbijgaan,
totdat gij bekent, dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de
26 koninkrijken der mensen, en geeft ze, wien Hij wil. Dat er ook
gezegd is, dat men den stam *met* de wortelen van dien boom la-
ten zou; uw koninkrijk zal u bestendig zijn, nadat gij zult bekend
27 hebben, dat de Hemel heerst. Daarom, o koning! laat mijn raad
u behagen, en breek uw zonden af door gerechtigheid, en uw on-
gerechtigheden door genade te bewijzen aan de ellendigen, of er
28 verlenging van uw vrede mocht wezen. Dit alles overkwam den
29 koning Nebukadnezar. *Want* op het einde van twaalf maanden,
30 *toen* hij op het koninklijk paleis van Babel wandelde, Sprak de
koning, en zeide: Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb
tot een huis des koninkrijks, door de sterkte mijner macht, en
31 ter ere mijner heerlijkheid! Dit woord nog zijnde in des konings
mond, viel er een stem uit den hemel: U, o koning Nebukadne-
32 zar! wordt gezegd: Het koninkrijk is van u gegaan. En men zal
u van de mensen verstoten, en uw woning zal bij de beesten des

velds zijn; men zal u gras te smaken geven, als den ossen, en er
zullen zeven tijden over u voorbijgaan, totdat gij bekent, dat de
Allerhoogste over de koninkrijken der mensen heerschappij heeft,
en dat Hij ze geeft, aan wien Hij wil. Ter zelfder ure werd dat 33
woord volbracht over Nebukadnezar, want hij werd uit de mensen
verstoten, en hij at gras als de ossen, en zijn lichaam werd van
den dauw des hemels nat gemaakt, totdat zijn haar wies als der
arenden *vederen*, en zijn nagelen als der vogelen. Ten einde dezer 34
dagen nu, hief ik, Nebukadnezar, mijn ogen op ten hemel, want
mijn verstand kwam weer in mij; en ik loofde den Allerhoogste,
en ik prees en verheerlijkte den Eeuwiglevende, omdat Zijn heer-
schappij is een eeuwige heerschappij, en Zijn Koninkrijk is van
geslacht tot geslacht; En al de inwoners der aarde zijn als niets 35
geacht, en Hij doet naar Zijn wil met het heir des hemels en de
inwoners der aarde, en er is niemand, die Zijn hand afslaan, of tot
Hem zeggen kan: Wat doet Gij? Ter zelfder tijd kwam mijn ver- 36
stand weder in mij; ook kwam de heerlijkheid mijns koninkrijks,
mijn majesteit en mijn glans weder op mij; en mijn raadsheren
en mijn geweldigen zochten mij, en ik werd in mijn koninkrijk be-
vestigd; en mij werd groter heerlijkheid toegevoegd. Nu prijs ik, 37
Nebukadnezar, en verhoog, en verheerlijk den Koning des hemels,
omdat al Zijn werken waarheid, en Zijn paden gerichten zijn; en
Hij is machtig te vernederen degenen, die in hoogmoed wandelen.

De koning Belsazar maakte een groten maaltijd voor zijn dui- **5**
zend geweldigen, en hij dronk wijn voor die duizend. Als Belsazar 2
den wijn geproefd had, zeide hij, dat men de gouden en zilveren
vaten voorbrengen zou, die zijn vader Nebukadnezar uit den tem-
pel, die te Jeruzalem geweest was, weggevoerd had; opdat de
koning en zijn geweldigen, zijn vrouwen en zijn bijwijven uit de-
zelve dronken. Toen bracht men voor de gouden vaten, die men 3
uit den tempel van het huis Gods, die te Jeruzalem geweest was,
weggevoerd had; en de koning en zijn geweldigen, zijn vrouwen, en
zijn bijwijven dronken daaruit. Zij dronken den wijn, en prezen 4
de gouden, en de zilveren, de koperen, de ijzeren, de houten en
de stenen goden. Ter zelfder ure kwamen er vingeren van eens 5
mensen hand voort, die schreven tegenover den kandelaar, op de
kalk van den wand van het koninklijk paleis, en de koning zag het
deel der hand, die daar schreef. Toen veranderde zich de glans 6

des konings, en zijn gedachten verschrikten hem; en de banden
zijner lendenen werden los, en zijn knieen stieten tegen elkander
7 aan. *Zodat* de koning met kracht riep dat men de sterrekijkers,
de Chaldeen en de waarzeggers inbrengen zou; *en* de koning ant-
woordde en zeide tot de wijzen van Babel: Alle man, die dit schrift
lezen, en deszelfs uitlegging mij te kennen zal geven, die zal met
purper gekleed worden, met een gouden keten om zijn hals, en hij
8 zal de derde heerser in dit koninkrijk zijn. Toen kwamen al de
wijzen des konings in; maar zij konden dit schrift niet lezen, noch
9 den koning deszelfs uitlegging bekend maken. Toen verschrikte
de koning Belsazar zeer, en zijn glans werd aan hem veranderd, en
10 zijn geweldigen werden verbaasd. Om deze woorden des konings
en zijner geweldigen, ging de koningin in het huis des maaltijds.
De koningin sprak en zeide: O koning, leef in eeuwigheid! laat u
uw gedachten niet verschrikken, en uw glans niet veranderd wor-
11 den. Er is een man in uw koninkrijk, in wien de geest der heilige
goden is, want in de dagen uws vaders is bij hem gevonden licht,
en verstand, en wijsheid, gelijk de wijsheid der goden is; daarom
stelde hem de koning Nebukadnezar, uw vader, tot een overste
der tovenaars, der sterrekijkers, der Chaldeen, *en* der waarzeg-
12 gers, uw vader, o koning! Omdat een voortreffelijke geest, en
wetenschap, en verstand van een, die dromen uitlegt, en der aan-
wijzing van raadselen, en van een, die knopen ontbindt, gevonden
werd in hem, in Daniël, dien de koning den naam van Beltsazar
gaf; laat nu Daniël geroepen worden, die zal de uitlegging te ken-
13 nen geven. Toen werd Daniël voor den koning ingebracht. De
koning antwoordde en zeide tot Daniël: Zijt gij die Daniël, een uit
de gevankelijk weggevoerden van Juda, die de koning, mijn vader,
14 uit Juda gebracht heeft? Ik heb toch van u gehoord, dat de geest
der goden in u is, en dat er licht, en verstand, en voortreffelijke
15 wijsheid in u gevonden wordt. Nu, zo zijn voor mij ingebracht
de wijzen *en* de sterrekijkers, om dit schrift te lezen, en deszelfs
uitlegging mij bekend te maken; maar zij kunnen de uitlegging
16 dezer woorden niet te kennen geven. Doch van u heb ik gehoord,
dat gij uitleggingen kunt geven, en knopen ontbinden; nu, indien
gij dit schrift zult kunnen lezen, en deszelfs uitlegging mij be-
kend maken, gij zult met purper bekleed worden, met een gouden
keten om uw hals, en gij zult de derde heerser in dit koninkrijk

zijn. Toen antwoordde Daniël, en zeide voor den koning: Heb uw 17
gaven voor uzelven, en geef uw vereringen aan een ander; ik zal
nochtans het schrift voor den koning lezen, en de uitlegging zal ik
hem bekend maken. Wat u aangaat, o koning! de allerhoogste 18
God heeft uw vader Nebukadnezar het koninkrijk, en grootheid,
en eer, en heerlijkheid gegeven; En vanwege de grootheid, die 19
Hij hem gegeven had, beefden en sidderden alle volken, natien en
tongen voor hem; dien hij wilde, doodde hij, en dien hij wilde, be-
hield hij in het leven, en dien hij wilde, verhoogde hij, en dien hij
wilde, vernederde hij. Maar toen zich zijn hart verhief, en zijn 20
geest verstijfd werd ter hovaardij, werd hij van den troon zijns
koninkrijks afgestoten, en men nam de eer van hem weg. En 21
hij werd van de kinderen der mensen verstoten, en zijn hart werd
den beesten gelijk gemaakt, en zijn woning was bij de woudezelen;
men gaf hem gras te smaken gelijk den ossen; en zijn lichaam werd
van den dauw des hemels nat gemaakt, totdat hij bekende, dat
God, de Allerhoogste, Heerser is over de koninkrijken der mensen,
en over dezelve stelt, wien Hij wil. En gij, Belsazar, zijn zoon! 22
hebt uw hart niet vernederd, alhoewel gij dit alles wel geweten
hebt. Maar gij hebt u verheven tegen den Heere des hemels, en 23
men heeft de vaten van Zijn huis voor u gebracht, en gij, en uw
geweldigen, uw vrouwen, en uw bijwijven hebben wijn uit dezelve
gedronken, en de goden van zilver en goud, koper, ijzer, hout en
steen, die niet zien, noch horen, noch weten, hebt gij geprezen;
maar dien God, in Wiens hand uw adem is, en bij Wien al uw
paden zijn, hebt gij niet verheerlijkt. Toen is dat deel der hand 24
van Hem gezonden, en dit schrift getekend geworden. Dit nu is 25
het schrift, dat daar getekend is: MENE, MENE, TEKEL, UP-
HARSIN. Dit is de uitlegging dezer woorden: MENE; God heeft 26
uw koninkrijk geteld, en Hij heeft het voleind. TEKEL; gij zijt in 27
weegschalen gewogen; en gij zijt te licht gevonden. PERES; uw 28
koninkrijk is verdeeld, en het is den Meden en den Perzen gegeven.
Toen beval Belsazar, en zij bekleedden Daniël met purper, met 29
een gouden keten om zijn hals, en zij riepen overluid van hem, dat
hij de derde heerser in dat koninkrijk was. In dienzelfden nacht, 30
werd Belsazar, der Chaldeen koning, gedood. (06:1) Darius, de 31
Meder nu, ontving het koninkrijk, omtrent twee en zestig jaren
oud zijnde.

6 (06:2) *En* het dacht Darius goed, dat hij over het koninkrijk
stelde honderd en twintig stadhouders, die over het ganse konink-
2 rijk zijn zouden; (06:3) En over dezelve drie vorsten, van dewelke
Daniël de eerste zou zijn, denwelken die stadhouders zelfs zouden
3 rekenschap geven, opdat de koning geen schade leed. (06:4) Toen
overtrof deze Daniël die vorsten en die stadhouders, daarom dat
een voortreffelijke geest in hem was; en de koning dacht hem te
4 stellen over het gehele koninkrijk. (06:5) Toen zochten de vorsten
en de stadhouders gelegenheid te vinden, tegen Daniël vanwege
het koninkrijk; maar zij konden geen gelegenheid noch misdaad
vinden, dewijl hij getrouw was, en geen vergrijping noch misdaad
5 in hem gevonden werd. (06:6) Toen zeiden die mannen: Wij zul-
len tegen dezen Daniël geen gelegenheid vinden, tenzij wij tegen
6 hem *iets* vinden in de wet zijns Gods. (06:7) Zo kwamen deze
vorsten en de stadhouders met hopen tot den koning, en zeiden
7 aldus tot hem: O koning Darius, leef in eeuwigheid! (06:8) Al de
vorsten des rijks, de overheden en stadhouders, de raadsheren en
landvoogden hebben zich beraadslaagd een koninklijke ordonnan-
tie te stellen, en een sterk gebod te maken, dat al wie in dertig
dagen een verzoek zal doen van enigen god of mens, behalve van
u, o koning! die zal in den kuil der leeuwen geworpen worden.
8 (06:9) Nu, o koning! gij zult een gebod bevestigen, en een schrift
tekenen, dat niet veranderd worde, naar de wet der Meden en
9 der Perzen, die niet mag wederroepen worden. (06:10) Daarom
10 tekende de koning Darius dat schrift en gebod. (06:11) Toen
nu Daniël verstond, dat dit schrift getekend was, ging hij in zijn
huis (hij nu had in zijn opperzaal open vensters tegen Jeruzalem
aan), en hij knielde drie tijden 's daags op zijn knieen, en hij bad,
en deed belijdenis voor zijn God, ganselijk gelijk hij voor dezen
11 gedaan had. (06:12) Toen kwamen die mannen met hopen, en
12 zij vonden Daniël biddende en smekende voor zijn God. (06:13)
Toen kwamen zij nader, en spraken voor den koning van het ge-
bod des konings: Hebt gij niet een gebod getekend, dat alle man,
die in dertig dagen van enigen god of mens *iets* verzoeken zou,
behalve van u, o koning! in den kuil der leeuwen zou geworpen
worden? De koning antwoordde en zeide: Het is een vaste rede,
naar de wet der Meden en Perzen, die niet mag herroepen wor-
13 den. (06:14) Toen antwoordden zij, en zeiden voor den koning:

Daniël, een van de gevankelijk weggevoerden uit Juda heeft, o ko-
ning! op u geen acht gesteld, noch op het gebod dat gij getekend
hebt; maar hij bidt op drie tijden 's daags zijn gebed. (06:15) 14
Toen de koning deze rede hoorde, was hij zeer bedroefd bij zichzel-
ven, en hij stelde het hart op Daniël om hem te verlossen; ja, tot
den ondergang der zon toe bemoeide hij zich, om hem te redden.
(06:16) Toen kwamen die mannen met hopen tot den koning, en 15
zij zeiden tot den koning: Weet, o koning! dat der Meden en der
Perzen wet is, dat geen gebod noch ordonnantie, die de koning
verordend heeft, mag veranderd worden. (06:17) Toen beval de 16
koning, en zij brachten Daniël voor, en wierpen *hem* in den kuil
der leeuwen; *en* de koning antwoordde en zeide tot Daniël: Uw
God, Dien gij geduriglijk eert, Die verlosse u! (06:18) En er werd 17
een steen gebracht, en op den mond des kuils gelegd: en de ko-
ning verzegelde denzelven met zijn ring, en met den ring zijner
geweldigen, opdat de wil aangaande Daniël niet zou veranderd
worden. (06:19) Toen ging de koning naar zijn paleis, en over- 18
nachtte nuchteren, en liet geen vreugdespel voor zich brengen; en
zijn slaap week verre van hem. (06:20) Toen stond de koning in 19
den vroegen morgenstond met het licht op, en hij ging met haast
henen tot den kuil der leeuwen. (06:21) Als hij nu tot den kuil 20
genaderd was, riep hij tot Daniël met een droeve stem; de koning
antwoordde en zeide tot Daniël: O Daniël, gij knecht des leven-
den Gods! heeft ook uw God, Dien gij geduriglijk eert, u van de
leeuwen kunnen verlossen? (06:22) Toen sprak Daniël tot den 21
koning: O koning, leef in eeuwigheid! (06:23) Mijn God heeft 22
Zijn engel gezonden, en Hij heeft den muil der leeuwen toegeslo-
ten, dat zij mij niet beschadigd hebben, omdat voor Hem onschuld
in mij gevonden is; ook heb ik, o koning! tegen u geen misdaad
gedaan. (06:24) Toen werd de koning bij zichzelven zeer vrolijk, 23
en zeide, dat men Daniël uit den kuil trekken zou. Toen Daniël
uit den kuil opgetrokken was, zo werd er geen schade aan hem
gevonden, dewijl hij in zijn God geloofd had. (06:25) Toen beval 24
de koning, en zij brachten die mannen voor, die Daniël overluid
beschuldigd hadden, en zij wierpen in den kuil der leeuwen hen,
hun kinderen, en hun vrouwen; en zij kwamen niet op den grond
des kuils, of de leeuwen heersten over hen, zij vermorzelden ook
al hun beenderen. (06:26) Toen schreef de koning Darius aan 25

alle volken, natien en tongen, die op de ganse aarde woonden:
26 Uw vrede worde vermenigvuldigd! (06:27) Van mij is een bevel
gegeven, dat men in de ganse heerschappij mijns koninkrijks beve
en siddere voor het aangezicht van den God van Daniël; want Hij
is de levende God, en bestendig in eeuwigheden, en Zijn konink-
rijk is niet verderfelijk, en Zijn heerschappij is tot het einde toe.
27 (06:28) Hij verlost en redt, en Hij doet tekenen en wonderen in den
hemel en op de aarde; Die heeft Daniël uit het geweld der leeuwen
28 verlost. (06:29) Deze Daniël nu had voorspoed in het koninkrijk
van Darius, en in het koninkrijk van Kores, den Perziaan.
7 In het eerste jaar van Belsazar, den koning van Babel, zag
Daniël een droom, en gezichten zijns hoofds, op zijn leger; toen
2 schreef hij dien droom, *en* hij zeide de hoofdsom der zaken. Da-
niël antwoordde en zeide: Ik zag in mijn gezicht bij nacht, en ziet,
3 de vier winden des hemels braken voort op de grote zee. En er
klommen vier grote dieren op uit de zee, het ene van het andere
4 verscheiden. Het eerste was als een leeuw, en het had arends-
vleugelen; ik zag toe, totdat zijn vleugelen uitgeplukt waren, en
het werd van de aarde opgeheven, en op de voeten gesteld, als een
5 mens, en aan hetzelve werd eens mensen hart gegeven. Daarna,
ziet, het andere dier, het tweede, was gelijk een beer, en stelde
zich aan de ene zijde, en het had drie ribben in zijn muil tussen
zijn tanden; en men zeide aldus tot hetzelve: Sta op, eet veel
6 vlees. Daarna zag ik, en ziet, er was een ander *dier*, gelijk een
luipaard, en het had vier vleugels eens vogels op zijn rug; ook had
hetzelve dier vier hoofden, en aan hetzelve werd de heerschappij
7 gegeven. Daarna zag ik in de nachtgezichten, en ziet, het vierde
dier was schrikkelijk en gruwelijk, en zeer sterk; en het had grote
ijzeren tanden, het at, en verbrijzelde, en vertrad het overige met
zijn voeten; en het was verscheiden van al de dieren, die voor het-
8 zelve geweest waren; en het had tien hoornen. Ik nam acht op de
hoornen, en ziet, een andere kleine hoorn kwam op tussen dezel-
ve, en drie uit de vorige hoornen werden uitgerukt voor denzelven;
en ziet, in dienzelven hoorn waren ogen als mensenogen, en een
9 mond, grote dingen sprekende. *Dit* zag ik, totdat er tronen gezet
werden, en de Oude van dagen Zich zette, Wiens kleed wit was
als de sneeuw, en het haar Zijns hoofds als zuivere wol; Zijn troon
10 was vuurvonken, deszelfs raderen een brandend vuur. Een vurige

rivier vloeide, en ging van voor Hem uit, duizendmaal duizenden
dienden Hem, en tien duizendmaal tien duizenden stonden voor
Hem; het gericht zette zich, en de boeken werden geopend. Toen 11
zag ik toe vanwege de stem der grote woorden, welke die hoorn
sprak; ik zag toe, totdat het dier gedood, en zijn lichaam ver-
daan werd, en overgegeven om van het vuur verbrand te worden.
Aangaande ook de overige dieren, men nam hun heerschappij weg, 12
want verlenging van het leven was hun gegeven tot tijd en stonde
toe. *Verder* zag ik in de nachtgezichten, en ziet, er kwam Een 13
met de wolken des hemels, als eens mensen zoon, en Hij kwam tot
den Oude van dagen, en zij deden Hem voor Denzelven naderen.
En Hem werd gegeven heerschappij, en eer, en het Koninkrijk, 14
dat Hem alle volken, natien en tongen eren zouden; Zijn heer-
schappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn
Koninkrijk zal niet verdorven worden. Mij Daniël werd mijn 15
geest doorstoken in het midden van het lichaam, en de gezichten
mijns hoofds verschrikten mij. Ik naderde tot een dergenen, die 16
daar stonden, en verzocht van hem de zekerheid over dit alles; en
hij zeide ze mij, en gaf mij de uitlegging dezer zaken te kennen.
Deze grote dieren, die vier zijn, zijn vier koningen, *die* uit de aar- 17
de opstaan zullen. Maar de heiligen der hoge *plaatsen* zullen dat 18
Koninkrijk ontvangen, en zij zullen het Rijk bezitten tot in der
eeuwigheid, ja, tot in eeuwigheid der eeuwigheden. Toen wenste 19
ik naar de waarheid van het vierde dier, hetwelk verscheiden was
van al de andere, zeer gruwelijk, welks tanden van ijzer waren, en
zijn klauwen van koper; het at, het verbrijzelde, en vertrad het
overige met zijn voeten. En aangaande de tien hoornen die op 20
zijn hoofd waren, en den anderen, die opkwam, en voor denwel-
ken drie afgevallen waren, namelijk dien hoorn, die ogen had, en
een mond, die grote dingen sprak, en wiens aanzien groter was,
dan van zijn metgezellen. Ik had gezien, dat diezelve hoorn krijg 21
voerde tegen de heiligen, en dat hij die overmocht, Totdat de Ou- 22
de van dagen kwam, en het gericht gegeven werd aan de heiligen
der hoge *plaatsen*, en dat de bestemde tijd kwam, dat de heiligen
het Rijk bezaten. Hij zeide aldus: Het vierde dier zal het vierde 23
rijk op aarde zijn, dat verscheiden zal zijn van al die rijken, en
het zal de ganse aarde opeten, en het zal dezelve vertreden, en
het zal ze verbrijzelen. Belangende nu de tien hoornen: uit dat 24

koninkrijk zullen tien koningen opstaan, en een ander zal na hen
opstaan; en dat zal verscheiden zijn van de vorigen, en het zal
25 drie koningen vernederen. En het zal woorden spreken tegen den
Allerhoogsten, en het zal de heiligen der hoge *plaatsen* verstoren,
en het zal menen de tijden en de wet te veranderen, en zij zullen
in deszelfs hand overgegeven worden tot een tijd, en tijden, en
26 een gedeelte eens tijds. Daarna zal het gericht zitten, en men zal
zijn heerschappij wegnemen, hem verdelgende en verdoende, tot
27 het einde toe. Maar het rijk, en de heerschappij, en de grootheid
der koninkrijken onder den gansen hemel, zal gegeven worden den
volke der heiligen der hoge *plaatsen*, welks Rijk een eeuwig Rijk
zijn zal; en alle heerschappijen zullen Hem eren en gehoorzamen.
28 Tot hiertoe is het einde dezer rede. Wat mij Daniël aangaat, mijn
gedachten verschrikten mij zeer, en mijn glans veranderde aan
mij; doch ik bewaarde dat woord in mijn hart.
8 In het derde jaar des koninkrijks van den koning Belsazar, ver-
scheen mij een gezicht, mij Daniël, na hetgeen mij in het eerste
2 verschenen was. En ik zag een gezicht, (het geschiedde nu, toen
ik het zag, dat ik in den burg Susan was, welke in het landschap
Elam is) ik zag dan in een gezicht, dat ik aan den vloed Ulai
3 was. En ik hief mijn ogen op, en ik zag, en ziet, een ram stond
voor dien vloed, die had twee hoornen, en die twee hoornen waren
hoog, en de een was hoger dan de andere, en de hoogste kwam
4 in het laatste op. Ik zag, dat de ram met de hoornen tegen het
westen stiet, en tegen het noorden, en tegen het zuiden, en geen
dieren konden voor zijn aangezicht bestaan, en er was niemand,
die uit zijn hand verloste; maar hij deed naar zijn welgevallen, en
5 hij maakte zich groot. Toen ik *dit* overlegde, ziet, er kwam een
geitenbok van het westen over den gansen aardbodem, en roerde
de aarde niet aan; en die bok had een aanzienlijken hoorn tussen
6 zijn ogen. En hij kwam tot den ram, die de twee hoornen had,
dien ik had zien staan voor den vloed; en hij liep op hem aan in
7 de grimmigheid zijner kracht. En ik zag hem, nakende aan den
ram, en hij verbitterde zich tegen hem, en hij stiet den ram, en
hij brak zijn beide hoornen; en in den ram was geen kracht, om
voor zijn aangezicht te bestaan; en hij wierp hem ter aarde, en hij
vertrad hem, en er was niemand, die den ram uit zijn hand verlos-
8 te. En de geitenbok maakte zich uitermate groot; maar toen hij

sterk geworden was, brak die grote hoorn, en er kwamen op aan
deszelfs plaats vier aanzienlijke, naar de vier winden des hemels.
En uit een van die kwam voort een kleine hoorn, welke uitnemend 9
groot werd, tegen het zuiden, en tegen het oosten, en tegen het
sierlijke *land*. En hij werd groot tot aan het heir des hemels; en 10
hij wierp er *sommigen* van dat heir, namelijk van de sterren, ter
aarde neder, en hij vertrad ze. Ja, hij maakte zich groot tot aan 11
den Vorst diens heirs, en van Denzelven werd weggenomen het ge-
durig *offer*, en de woning Zijns heiligdoms werd nedergeworpen.
En het heir werd in den afval overgegeven tegen het gedurig *offer*; 12
en hij wierp de waarheid ter aarde; en deed het, en het gelukte
wel. Daarna hoorde ik een heilige spreken; en de heilige zeide 13
tot den onbenoemde, die daar sprak: Tot hoelang zal dat gezicht
van het gedurig *offer* en *van* den verwoestenden afval zijn, dat zo
het heiligdom als het heir *ter* vertreding zal overgegeven worden?
En hij zeide tot mij: Tot twee duizend en driehonderd avonden 14
en morgens; dan zal het heiligdom gerechtvaardigd worden. En 15
het geschiedde, toen ik dat gezicht zag, ik Daniël, zo zocht ik het
verstand *deszelven*, en ziet, er stond voor mij als de gedaante eens
mans. En ik hoorde tussen Ulai eens mensen stem, die riep en 16
zeide: Gabriel! geef dezen het gezicht te verstaan. En hij kwam 17
nevens waar ik stond; en als hij kwam, verschrikte ik, en viel op
mijn aangezicht. Toen zeide hij tot mij: Versta, gij mensenkind!
want dit gezicht zal zijn tot den tijd van het einde. Als hij nu met 18
mij sprak, viel ik in een diepen slaap op mijn aangezicht ter aarde;
toen roerde hij mij aan, en hij stelde mij op mijn standplaats. En 19
hij zeide: Zie, ik zal u te kennen geven, wat er geschieden zal ten
einde dezer gramschap; want ter bestemder tijd zal het einde zijn.
De ram met de twee hoornen, dien gij gezien hebt, zijn de konin- 20
gen der Meden en der Perzen. Die harige bok nu, is de koning 21
van Griekenland; en de grote hoorn, welke tussen zijn ogen is, is
de eerste koning. Dat er nu vier aan zijn plaats stonden, toen 22
hij verbroken was; vier koninkrijken zullen uit dat volk ontstaan,
doch niet met zijn kracht. Doch op het laatste huns koninkrijks, 23
als het de afvalligen op het hoogste gebracht zullen hebben, zo zal
er een koning staan, stijf van aangezicht, en raadselen verstaande;
En zijn kracht zal sterk worden, doch niet door zijn kracht; en 24
hij zal het wonderlijk verderven, en zal geluk hebben, en zal het

doen; en hij zal de sterken, mitsgaders het heilige volk verderven;
25 En door zijn kloekheid zo zal hij de bedriegerij doen gedijen in
zijn hand; en hij zal zich in zijn hart verheffen; en in stille rust zal
hij er velen verderven, en zal staan tegen den Vorst der vorsten,
26 doch hij zal zonder hand verbroken worden. Het gezicht nu van
avond en morgen, dat er gezegd is, is de waarheid; en gij, sluit
27 dit gezicht toe, want er zijn nog vele dagen toe. Toen werd ik,
Daniël, zwak, en was *enige* dagen krank; daarna stond ik op, en
deed des konings werk; en ik was ontzet over dit gezicht; maar
niemand merkte het.

9 In het eerste jaar van Darius, den zoon van Ahasveros, uit het
zaad der Meden, die koning gemaakt was over het koninkrijk der
2 Chaldeen; In het eerste jaar zijner regering, merkte ik, Daniël,
in de boeken, dat het getal der jaren, van dewelke het woord des
HEEREN tot den profeet Jeremia geschied was, in het vervul-
3 len der verwoestingen van Jeruzalem, zeventig jaren was. En ik
stelde mijn aangezicht tot God, den Heere, *om Hem* te zoeken
4 *met* het gebed, en smekingen, met vasten, en zak, en as. Ik
bad dan tot den HEERE, mijn God, en deed belijdenis, en zeide:
Och Heere! Gij grote en verschrikkelijke God, Die het verbond
en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben en Zijn gebo-
5 den houden. Wij hebben gezondigd, en hebben onrecht gedaan,
en goddelooslijk gehandeld, en gerebelleerd, met af te wijken van
6 Uw geboden, en van Uw rechten. En wij hebben niet gehoord
naar Uw dienstknechten, de profeten, die in Uw Naam spraken
tot onze koningen, onze vorsten en onze vaders, en tot al het volk
7 des lands. Bij U, o Heere! is de gerechtigheid, maar bij ons
de beschaamdheid der aangezichten, gelijk het is te dezen dage;
bij de mannen van Juda, en de inwoners van Jeruzalem, en ge-
heel Israel, die nabij en die verre zijn, in al de landen, waar Gij
ze henengedreven hebt, om hun overtreding, waarmede zij tegen
8 U overtreden hebben. O Heere! bij ons is de beschaamdheid
der aangezichten, bij onze koningen, bij onze vorsten, en bij onze
9 vaders, omdat wij tegen U gezondigd hebben. Bij den Heere,
onzen God, zijn de barmhartigheden en vergevingen, alhoewel wij
10 tegen Hem gerebelleerd hebben. En wij hebben der stem des
HEEREN, onzes Gods, niet gehoorzaamd, dat wij in Zijn wetten
wandelen zouden, die Hij gegeven heeft voor onze aangezichten,

door de hand van Zijn knechten, de profeten. Maar geheel Is- 11
rael heeft Uw wet overtreden, met af te wijken, dat zij Uwer stem
niet gehoorzaamden; daarom is over ons uitgestort die vloek, en
die eed, die geschreven is in de wet van Mozes, den knecht Gods,
dewijl wij tegen Hem gezondigd hebben. En Hij heeft Zijn woor- 12
den bevestigd, die Hij gesproken heeft tegen ons, en tegen onze
richters, die ons richtten, brengende over ons een groot kwaad,
hetwelk niet geschied is onder den gansen hemel, gelijk aan Je-
ruzalem geschied is. Gelijk als in de wet van Mozes geschreven 13
is, *alzo* is al dat kwaad over ons gekomen; en wij smeekten het
aangezicht des HEEREN, onzes Gods, niet, afkerende van onze
ongerechtigheden, en verstandelijk acht gevende op Uw waarheid.
Daarom heeft de HEERE over het kwade gewaakt, en Hij heeft 14
het over ons gebracht; want de HEERE, onze God, is rechtvaar-
dig in al Zijn werken, die Hij gedaan heeft, dewijl wij Zijner stem
niet gehoorzaamden. En nu, o Heere, onze God! Die Uw volk 15
uit Egypteland gevoerd hebt, met een sterke hand, en hebt U een
Naam gemaakt, gelijk hij is te dezen dage; wij hebben gezondigd,
wij zijn goddeloos geweest. O Heere! naar al Uw gerechtigheden, 16
laat toch Uw toorn en Uw grimmigheid afgekeerd worden van Uw
stad Jeruzalem, Uw heiligen berg; want om onzer zonden wil en
om onzer vaderen ongerechtigheden, zijn Jeruzalem en Uw volk
tot versmaadheid bij allen, die rondom ons zijn. En nu, o onze 17
God! hoor naar het gebed Uws knechts, en naar zijn smekingen;
en doe Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is;
om des Heeren wil. Neig Uw oor, mijn God! en hoor, doe Uw 18
ogen op, en zie onze verwoestingen, en de stad, die naar Uw Naam
genoemd is; want wij werpen onze smekingen voor Uw aangezicht
niet neder op onze gerechtigheden, maar op Uw barmhartigheden,
die groot zijn. O Heere, hoor! o Heere, vergeef! o Heere, merk 19
op en doe het, vertraag het niet! Om Uws Zelfs wil, o mijn God!
Want Uw stad, en Uw volk is naar Uw Naam genoemd. Als 20
ik nog sprak, en bad, en beleed mijn zonde, en de zonde mijns
volks van Israel, en mijn smeking nederwierp voor het aangezicht
des HEEREN, mijns Gods, om des heiligen bergs wil mijns Gods;
Als ik nog sprak in het gebed, zo kwam de man Gabriel, dien ik 21
in het begin in een gezicht gezien had, snellijk gevlogen, mij aan-
rakende, omtrent den tijd des avondoffers. En hij onderrichtte 22

mij en sprak met mij, en zeide: Daniël! nu ben ik uitgegaan, om
23 u den zin te doen verstaan. In het begin uwer smekingen is het
woord uitgegaan, en ik ben gekomen, om *u dat* te kennen te ge-
ven; want gij zijt een zeer gewenst *man*; versta dan dit woord, en
24 merk op dit gezicht. Zeventig weken zijn bestemd over uw volk,
en over uw heilige stad, om de overtreding te sluiten, en om de
zonden te verzegelen, en om de ongerechtigheid te verzoenen, en
om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen, en om het gezicht,
en den profeet te verzegelen, en om de heiligheid der heiligheden
25 te zalven. Weet dan, en versta: van den uitgang des woords,
om te doen wederkeren, en om Jeruzalem te bouwen, tot op Mes-
sias, den Vorst, zijn zeven weken, en twee en zestig weken; de
straten, en de grachten zullen wederom gebouwd worden, doch
26 in benauwdheid der tijden. En na die twee en zestig weken zal
de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor Hem zelven
zijn; en een volk des vorsten, hetwelk komen zal, zal de stad en
het heiligdom verderven, en zijn einde zal zijn met een overstro-
menden vloed, en tot het einde toe zal er krijg zijn, *en* vastelijk
27 besloten verwoestingen. En hij zal velen het verbond versterken
een week; en *in* de helft der week zal hij het slachtoffer en het
spijsoffer doen ophouden, en over den gruwelijken vleugel zal een
verwoester zijn, ook tot de voleinding toe, die vastelijk besloten
zijnde, zal uitgestort worden over den verwoeste.

10 In het derde jaar van Kores, den koning van Perzie, werd aan
Daniël, wiens naam genoemd werd Beltsazar, een zaak geopen-
baard, en die zaak is de waarheid, doch *in* een gezetten groten
tijd; en hij verstond die zaak, en hij had verstand van het gezicht.
2, 3 In die dagen was ik, Daniël, treurende drie weken der dagen. Be-
geerlijke spijze at ik niet, en vlees of wijn kwam in mijn mond niet;
ook zalfde ik mij gans niet, totdat die drie weken der dagen ver-
4 vuld waren. En op den vier en twintigsten dag der eerste maand,
5 zo was ik aan den oever der grote rivier, welke is Hiddekel. En ik
hief mijn ogen op, en zag, en ziet, er was een Man met linnen be-
6 kleed, en Zijn lenden waren omgord met fijn goud van Ufaz. En
Zijn lichaam was gelijk een turkoois, en Zijn aangezicht gelijk de
gedaante des bliksems, en Zijn ogen gelijk vurige fakkelen, en Zijn
armen en Zijn voeten gelijk de verf van gepolijst koper; en de stem
7 Zijner woorden was gelijk de stem ener menigte. En ik, Daniël,

alleen zag dat gezicht, maar de mannen, die bij mij waren, zagen
dat gezicht niet; doch een grote verschrikking viel op hen, en zij
vloden, om zich te versteken. Ik dan werd alleen overgelaten, 8
en zag dit grote gezicht, en er bleef in mij geen kracht overig; en
mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving, zodat
ik geen kracht behield. En ik hoorde de stem Zijner woorden; en 9
toen ik de stem Zijner woorden hoorde, zo viel ik in een diepen
slaap op mijn aangezicht, met mijn aangezicht ter aarde. En 10
ziet, een hand roerde mij aan, en maakte, dat ik mij bewoog op
mijn knieen, en de palmen mijner handen. En Hij zeide tot mij: 11
Daniël, gij zeer gewenste man! merk op de woorden, die Ik tot
u spreken zal, en sta op uw standplaats, want Ik ben alnu tot u
gezonden; en toen Hij dat woord tot mij sprak, stond ik bevende.
Toen zeide Hij tot mij: Vrees niet, Daniël! want van den eersten 12
dag aan, dat gij uw hart begaaft, om te verstaan en om uzelven
te verootmoedigen, voor het aangezicht uws Gods, zijn uw woor-
den gehoord, en om uwer woorden wil ben Ik gekomen. Doch 13
de vorst des koninkrijks van Perzie stond tegenover Mij een en
twintig dagen; en ziet, Michael, een van de eerste vorsten, kwam
om Mij te helpen, en Ik werd aldaar gelaten bij de koningen van
Perzie. Nu ben Ik gekomen, om u te doen verstaan, hetgeen uw 14
volk bejegenen zal in het vervolg der dagen, want het gezicht is
nog voor *vele* dagen. En toen Hij deze woorden met mij sprak, 15
sloeg ik mijn aangezicht ter aarde, en ik werd stom. En ziet, *Een*, 16
den mensenkinderen gelijk, raakte mijn lippen aan, toen deed ik
mijn mond open, en ik sprak, en zeide tot Dien, Die tegenover
mij stond: Mijn Heere! om des gezichts wil keren zich mijn weeen
over mij, zodat ik geen kracht behoude. En hoe kan de knecht 17
van dezen mijn Heere spreken met dien mijn Heere? Want wat
mij aangaat, van nu af bestaat geen kracht in mij, en geen adem
is in mij overgebleven. Toen raakte mij wederom aan Een, als *in* 18
de gedaante van een mens; en Hij versterkte mij. En Hij zeide: 19
Vrees niet, gij zeer gewenste man! vrede zij u, wees sterk, ja, wees
sterk! En terwijl Hij met mij sprak, werd ik versterkt, en zeide:
Mijn Heere spreke, want Gij hebt mij versterkt. Toen zeide Hij: 20
Weet gij, waarom dat Ik tot u gekomen ben? Doch nu zal Ik
wederkeren om te strijden tegen den vorst der Perzen; en als Ik
zal uitgegaan zijn, ziet, zo zal de vorst van Griekenland komen.

21 Doch Ik zal u te kennen geven, hetgeen getekend is in het geschrift
der waarheid; en er is niet een, die zich met Mij versterkt tegen
dezen, dan uw vorst Michael.
11 Ik nu, ik stond in het eerste jaar van Darius, den Meder, om
2 hem te versterken en te stijven. En nu, ik zal u de waarheid te
kennen geven; ziet, er zullen nog drie koningen in Perzie staan, en
de vierde zal verrijkt worden met groten rijkdom, meer dan al *de
anderen*; en nadat hij zich in zijn rijkdom zal versterkt hebben,
zal hij ze allen verwekken tegen het koninkrijk van Griekenland.
3 Daarna zal er een geweldig koning opstaan, die met grote heer-
4 schappij heersen zal, en hij zal doen naar zijn welgevallen. En
als hij zal staan, zal zijn rijk gebroken, en in de vier winden des
hemels verdeeld worden, maar niet aan zijn nakomelingen, ook
niet naar zijn heerschappij, waarmede hij heerste; want zijn rijk
5 zal uitgerukt worden, en dat voor anderen, dan deze. En de ko-
ning van het Zuiden, die een van zijn vorsten is, zal sterk worden;
doch *een ander* zal sterker worden dan hij, en hij zal heersen; zijn
6 heerschappij zal een grote heerschappij zijn. Op het einde nu
van *sommige* jaren, zullen zij zich met elkander bevrienden, en de
dochter des konings van het Zuiden zal komen tot de koning van
het Noorden, om billijke voorwaarden te maken; doch zij zal de
macht des arms niet behouden, daarom zal hij, noch zijn arm, niet
bestaan; maar zij zal overgegeven worden, en die haar gebracht
hebben, en die haar gegenereerd heeft, en die haar gesterkt heeft
7 in die tijden. Doch uit de spruit van haar wortelen zal er een op-
staan *in* zijn staat, die zal met heirkracht komen, en hij zal komen
tegen die sterke plaatsen des konings van het Noorden, en hij zal
8 tegen dezelve doen, en hij zal ze bemachtigen. Ook zal hij hun
goden, met hun vorsten, met hun gewenste vaten van zilver en
goud, in de gevangenis naar Egypte brengen; en hij zal *enige* ja-
9 ren staande blijven boven den koning van het Noorden. Alzo zal
de koning van het Zuiden in het koninkrijk komen, en hij zal we-
10 derom in zijn land trekken. Doch zijn zonen zullen zich *in strijd*
mengen, en zij zullen een menigte van grote heiren verzamelen;
en *een van hen* zal snellijk komen, en als een vloed overstromen
en doortrekken; en hij zal wederom komen, en zich *in den strijd*
11 mengen, tot aan zijn sterke plaats toe. En de koning van het
Zuiden zal verbitterd worden, en hij zal uittrekken, en strijden

tegen hem, tegen den koning van het Noorden, die *ook* een grote
menigte oprichten zal, doch die menigte zal in zijn hand gegeven
worden. Als die menigte zal weggenomen zijn, zal zijn hart zich 12
verheffen, en hij zal er *enige* tien duizenden nedervellen; evenwel
zal hij niet gesterkt worden. Want de koning van het Noorden 13
zal wederkeren, en hij zal een groter menigte dan de eerste was,
oprichten; en aan het einde van de tijden der jaren, zal hij snellijk
komen met een grote heirkracht, en met groot goed. Ook zullen 14
er in die tijden velen opstaan tegen den koning van het Zuiden;
en de scheurmakers uws volks zullen verheven worden, om het
gezicht te bevestigen, doch zij zullen vallen. En de koning van 15
het Noorden zal komen, en een wal opwerpen, en vaste steden
innemen; en de armen van het Zuiden zullen niet bestaan, noch
zijn uitgelezen volk, ja, er zal geen kracht zijn om te bestaan.
Maar hij, die tegen hem komt, zal doen naar zijn welgevallen, en 16
niemand zal voor zijn aangezicht bestaan; hij zal ook staan in
het land des sieraads, en de verderving zal in zijn hand wezen.
En hij zal zijn aangezicht stellen, om met de kracht zijns gansen 17
rijks te komen, en hij zal billijke voorwaarden medebrengen, en
hij zal het doen; want hij zal hem een dochter der vrouwen ge-
ven, om haar te verderven, maar zij zal niet vast staan, en zij zal
voor hem niet zijn. Daarna zal hij zijn aangezicht tot de eilan- 18
den keren, en hij zal er vele innemen; doch een overste zal zijn
smaad tegen hem doen ophouden, behalve dat hij zijn smaad op
hem zal doen wederkeren. En hij zal zijn aangezicht keren naar 19
de sterkten zijns lands, en hij zal aanstoten, en vallen, en niet
gevonden worden. En in zijn staat zal er een opstaan, doende 20
een geldeiser doortrekken, in koninklijke heerlijkheid; maar hij zal
in enige dagen gebroken worden, nochtans niet door toornighe-
den, noch door oorlog. Daarna zal er een verachte in zijn staat 21
staan, denwelken men de koninklijke waardigheid niet zal geven;
doch hij zal in stilheid komen, en het koninkrijk door vleierijen
bemachtigen. En de armen der overstroming zullen overstroomd 22
worden van voor zijn aangezicht, en zij zullen gebroken worden,
en ook de vorst des verbonds. En na de vereniging met hem 23
zal hij bedrog plegen, en hij zal optrekken, en hij zal met wei-
nig volks gesterkt worden. Met stilheid zal hij ook in de vette 24
plaatsen des landschaps komen, en hij zal doen, dat zijn vaders,

of de vaders zijner vaderen, niet gedaan hebben; roof, en buit, en
goederen, zal hij onder hen uitstrooien, en hij zal tegen de vastig-
25 heden zijn gedachten denken, doch tot een *zekeren* tijd toe. En
hij zal zijn kracht en zijn hart verwekken tegen den koning van
het Zuiden, met een grote heirkracht; en de koning van het Zui-
den zal zich in den strijd mengen met een grote en zeer machtige
heirkracht; doch hij zal niet bestaan, want zij zullen gedachten
26 tegen hem denken. En die de stukken zijner spijze zullen eten,
zullen hem breken, en de heirkracht deszelven zal overstromen,
27 en vele verslagenen zullen vallen. En het hart van beide deze
koningen zal wezen om kwaad te doen, en aan een tafel zullen zij
leugen spreken; en het zal niet gelukken, want het zal nog een ein-
28 de hebben ter bestemder tijd. En hij zal *in* zijn land wederkeren
met groot goed, en zijn hart zal zijn tegen het heilig verbond; en
29 hij zal het doen, en wederkeren in zijn land. Ter bestemder tijd
zal hij wederkeren, en tegen het Zuiden komen, doch het zal niet
30 zijn gelijk de eerste, noch gelijk de laatste *reize*. Want er zullen
schepen van Chittim tegen hem komen, daarom zal hij met smart
bevangen worden, en hij zal wederkeren, en gram worden tegen
het heilig verbond, en hij zal het doen; want wederkerende zal hij
31 acht geven op de verlaters des heiligen verbonds. En er zullen
armen uit hem ontstaan, en zij zullen het heiligdom ontheiligen,
en de sterkte, en zij zullen het gedurige *offer* wegnemen, en een
32 verwoestenden gruwel stellen. En die goddelooslijk handelen te-
gen het verbond, zal hij doen huichelen door vleierijen; maar het
volk, die hun God kennen, zullen zij grijpen, en zullen het doen.
33 En de leraars des volks zullen er velen onderwijzen, en zij zullen
vallen door het zwaard en door vlam, door gevangenis en door
34 beroving, *vele* dagen. Als zij nu zullen vallen, zullen zij met een
kleine hulp geholpen worden; doch velen zullen zich door vleie-
35 rijen tot hen vervoegen. En van de leraars zullen er *sommigen*
vallen, om hen te louteren en te reinigen, en wit te maken, tot
den tijd van het einde toe; want het zal nog zijn voor een bestem-
36 den tijd. En die koning zal doen naar zijn welgevallen, en hij
zal zichzelven verheffen, en groot maken boven allen God, en hij
zal tegen den God der goden wonderlijke dingen spreken; en hij
zal voorspoedig zijn, totdat de gramschap voleind zij, want het
37 is vastelijk besloten, het zal geschieden. En op de goden zijner

vaderen zal hij geen acht geven, noch op de begeerte der vrouwen;
hij zal ook op geen God acht geven, maar hij zal zich boven alles
groot maken. En hij zal den god Mauzzim in zijn standplaats 38
eren; namelijk den god, welken zijn vaders niet gekend hebben,
zal hij eren met goud, en met zilver, en met kostelijk gesteente,
en met gewenste dingen. En hij zal de vastigheden der sterkten 39
maken met den vreemden god; dengenen, die hij kennen zal, zal
hij de eer vermenigvuldigen, en hij zal ze doen heersen over ve-
len, en hij zal het land uitdelen om prijs. En op den tijd van 40
het einde, zal de koning van het Zuiden tegen hem met hoornen
stoten; en de koning van het Noorden zal tegen hem aanstormen,
met wagenen, en met ruiteren, en met vele schepen; en hij zal
in de landen komen, en hij zal ze overstromen en doortrekken.
En hij zal komen in het land des sieraads, en vele *landen* zullen 41
ter nedergeworpen worden; doch deze zullen zijn hand ontkomen,
Edom en Moab, en de eerstelingen der kinderen Ammons. En hij 42
zal zijn hand aan de landen leggen, ook zal het land van Egypte
niet ontkomen. En hij zal heersen over de verborgen schatten des 43
gouds en des zilvers, en over al de gewenste dingen van Egypte;
en die van Libye, en de Moren zullen in zijn gangen wezen. Maar 44
de geruchten van het Oosten en van het Noorden zullen hem ver-
schrikken; daarom zal hij uittrekken met grote grimmigheid om
velen te verdelgen en te verbannen. En hij zal de tenten van zijn 45
paleis planten tussen de zeeen aan den berg des heiligen sieraads;
en hij zal tot zijn einde komen, en zal geen helper hebben.

En te dier tijd zal Michael opstaan, die grote vorst, die voor de **12**
kinderen uws volks staat, als het *zulk* een tijd der benauwdheid
zijn zal, als er niet geweest is, sinds dat er een volk geweest is, tot
op dienzelven tijd toe; en te dier tijd zal uw volk verlost worden,
al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het boek. En velen 2
van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen
ten eeuwigen leven, en genen tot versmaadheden, *en* tot eeuwige
afgrijzing. De leraars nu zullen blinken, als de glans des uitspan- 3
sels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren, altoos en
eeuwiglijk. En gij, Daniël! sluit deze woorden toe, en verzegel 4
dit boek, tot den tijd van het einde; velen zullen het naspeuren,
en de wetenschap zal vermenigvuldigd worden. En ik, Daniël, 5
zag, en ziet, er stonden twee anderen, de een aan deze zijde van

den oever der rivier, en de ander aan gene zijde van den oever der
6 rivier. En hij zeide tot den Man, bekleed met linnen, Die boven
op het water der rivier was: Tot hoe lang zal het zijn, dat er een
7 einde van deze wonderen zal wezen? En ik hoorde dien Man,
bekleed met linnen, Die boven op het water van de rivier was,
en Hij hief Zijn rechter *hand* en Zijn linkerhand op naar den he-
mel, en zwoer bij Dien, Die eeuwiglijk leeft, dat na een bestemden
tijd, bestemde tijden, en een helft, en als Hij zal voleind hebben
te verstrooien de hand des heiligen volks, al deze dingen voleind
8 zullen worden. Dit hoorde ik, doch ik verstond het niet; en ik
9 zeide: Mijn Heere! wat zal het einde zijn van deze *dingen*? En
Hij zeide: Ga henen, Daniël! want deze woorden zijn toegesloten
10 en verzegeld tot den tijd van het einde. Velen zullen er gerei-
nigd en wit gemaakt, en gelouterd worden; doch de goddelozen
zullen goddelooslijk handelen, en geen van de goddelozen zullen
11 het verstaan, maar de verstandigen zullen het verstaan. En van
dien tijd af, dat het gedurig *offer* zal weggenomen, en de verwoes-
tende gruwel zal gesteld zijn, zullen zijn duizend tweehonderd en
12 negentig dagen. Welgelukzalig is hij, die verwacht en raakt tot
13 duizend driehonderd vijf en dertig dagen. Maar gij, ga henen tot
het einde, want gij zult rusten, en zult opstaan in uw lot, in het
einde der dagen.

Hosea

Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Hosea, den **1**
zoon van Beeri, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz,
Hizkia, koningen van Juda, en in de dagen van Jero-
beam, zoon van Joas, koning van Israel. Het begin 2
van het woord des HEEREN door Hosea. De HEERE dan zeide
tot Hosea: Ga henen, neem u een vrouw der hoererijen, en kin-
deren der hoererijen; want het land hoereert ganselijk van achter
den HEERE. Zo ging hij henen, en nam Gomer, een dochter van 3
Diblaim; en zij ontving; en baarde hem een zoon. En de HEERE 4
zeide tot hem: Noem zijn naam Jizreel, want nog een weinig *tijds*,
zo zal Ik de bloedschulden van Jizreel bezoeken over het huis van
Jehu, en zal het koninkrijk van het huis van Israel doen ophouden.
En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Israels boog verbreken 5
zal, in het dal van Jizreel. En zij ontving wederom, en baarde 6
een dochter; en Hij zeide tot hem: Noem haar naam Lo-ruchama;
want Ik zal Mij voortaan niet meer ontfermen over het huis Is-
raels, maar Ik zal ze zekerlijk wegvoeren. Maar over het huis van 7
Juda zal Ik Mij ontfermen, en zal ze verlossen door den HEERE,
hun God, en Ik zal ze niet verlossen door boog, noch door zwaard,
noch door krijg, door paarden noch door ruiteren. Als zij nu Lo- 8
ruchama gespeend had, ontving zij, en baarde een zoon. En Hij 9
zeide: Noem zijn naam Lo-ammi; want gijlieden zijt Mijn volk
niet, zo zal Ik *ook* de uwe niet zijn. Nochtans zal het getal der 10
kinderen Israels zijn als het zand der zee, dat niet gemeten noch
geteld kan worden; en het zal geschieden dat ter plaatse, waar tot
hen gezegd zal zijn: Gijlieden zijt Mijn volk niet; tot hen gezegd
zal worden: Gij zijt kinderen des levenden Gods. En de kinderen 11
van Juda, en de kinderen Israels zullen samenvergaderd worden,
en zich een enig hoofd stellen, en uit het land optrekken; want de
dag van Jizreel zal groot zijn.

(01:12) Zegt tot uw broederen: Ammi, en tot uw zusteren: **2**
Ruchama. (02:1) Twist tegen ulieder moeder, twist, omdat zij 2

Mijn vrouw niet is, en Ik haar Man niet ben; en laat ze haar
hoererijen van haar aangezicht, en haar overspelerijen van tussen
3 haar borsten wegdoen. (02:2) Opdat Ik ze niet naakt uitstrope,
en zette ze als ten dage, toen zij geboren werd; ja, make ze als
een woestijn, en zette ze als een dor land, en dode ze door dorst;
4 (02:3) En Mij harer kinderen niet ontferme, omdat zij kinderen
5 der hoererijen zijn. (02:4) Want hunlieder moeder hoereert, die
henlieden ontvangen heeft, handelt schandelijk; want zij zegt: Ik
zal mijn boelen nagaan, die *mij* mijn brood en mijn water, mijn
6 wol en mijn vlas, mijn olie en mijn drank geven. (02:5) Daarom,
ziet, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heining-
7 muur maken, dat zij haar paden niet zal vinden. (02:6) En zij
zal haar boelen nalopen, maar dezelve niet aantreffen; en zij zal
hen zoeken, maar niet vinden; dan zal zij zeggen: Ik zal henen-
gaan, en keren weder tot mijn vorigen Man, want toen was mij
8 beter dan nu. (02:7) Zij bekent toch niet, dat Ik haar het ko-
ren, en den most, en de olie gegeven heb, en haar het zilver en
goud vermenigvuldigd heb, *dat* zij tot den Baal gebruikt hebben.
9 (02:8) Daarom zal Ik wederkomen, en Mijn koren wegnemen op
zijn tijd, en Mijn most op zijn gezetten tijd; en Ik zal wegrukken
Mijn wol en Mijn vlas, *dienende* om haar naaktheid te bedekken.
10 (02:9) En nu zal Ik haar dwaasheid ontdekken voor de ogen harer
11 boelen; en niemand zal haar uit Mijn hand verlossen. (02:10) En
Ik zal doen ophouden al haar vrolijkheid, haar feesten, haar nieu-
we maanden, en haar sabbatten, ja, al haar gezette hoogtijden.
12 (02:11) En Ik zal verwoesten haar wijnstok en haar vijgeboom,
waarvan zij zegt: Deze zijn mij een hoerenloon, dat mij mijn boe-
len gegeven hebben; maar Ik zal ze stellen tot een woud, en het
13 wild gedierte des velds zal ze vreten. (02:12) En Ik zal over haar
bezoeken de dagen des Baals, waarin zij dien gerookt heeft, en
zich versierd met haar voorhoofdsiersel, en haar halssieraad, en is
haar boelen nagegaan, maar heeft Mij vergeten, spreekt de HEE-
14 RE. (02:13) Daarom, ziet, Ik zal haar lokken, en zal haar voeren
15 in de woestijn; en Ik zal naar haar hart spreken. (02:14) En Ik
zal haar geven haar wijngaarden van daar af, en het dal Achor, tot
een deur der hoop; en aldaar zal zij zingen, als in de dagen harer
16 jeugd, en als ten dage, toen zij optoog uit Egypteland. (02:15)
En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE, dat gij

Mij noemen zult: Mijn Man; en Mij niet meer noemen zult: Mijn
Baal! (02:16) En Ik zal de namen der Baals van haar mond weg- 17
doen; zij zullen niet meer bij hun namen gedacht worden. (02:17) 18
En Ik zal te dien dage een verbond voor hen maken met het wild
gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels, en het krui-
pend gedierte des aardbodems; en Ik zal den boog, en het zwaard,
en den krijg van de aarde verbreken, en zal hen in zekerheid doen
nederliggen. (02:18) En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; 19
ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in
goedertierenheid en in barmhartigheden. (02:19) En Ik zal u Mij 20
ondertrouwen in geloof; en gij zult den HEERE kennen. (02:20) 21
En het zal te dien dage geschieden, dat Ik verhoren zal, spreekt de
HEERE; Ik zal den hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren.
(02:21) En de aarde zal het koren verhoren, mitsgaders den most 22
en de olie; en die zullen Jizreel verhoren. (02:22) En Ik zal ze Mij 23
op de aarde zaaien, en zal Mij ontfermen over Lo-ruchama; en Ik
zal zeggen tot Lo-ammi: Gij zijt Mijn volk; en dat zal zeggen: O,
mijn God!

En de HEERE zeide tot mij: Ga wederom henen, bemin een **3**
vrouw, die, bemind zijnde van *haar* vriend, nochtans overspel
doet; gelijk de HEERE de kinderen Israels bemint, maar zij zien
om naar andere goden, en beminnen de flessen der druiven. En 2
ik kocht ze mij voor vijftien zilverlingen, en een homer gerst, en
een halven homer gerst. En ik zeide tot haar: Gij zult vele da- 3
gen na mij blijven zitten (gij zult niet hoereren, noch een *anderen*
man geworden), en ik ook na u. Want de kinderen Israels zullen 4
vele dagen blijven zitten, zonder koning, en zonder vorst, en zon-
der offer, en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim.
Daarna zullen zich de kinderen Israels bekeren, en zoeken den 5
HEERE, hun God, en David, hun Koning; en zij zullen vrezende
komen tot den HEERE en tot Zijn goedheid, in het laatste der
dagen.

Hoort des HEEREN woord, gij kinderen Israels! want de HEE- **4**
RE heeft een twist met de inwoners des lands, omdat er geen
trouw, en geen weldadigheid, en geen kennis van God in het land
is; *Maar* vloeken en liegen, en doodslaan, en stelen, en overspel 2
doen; zij breken door, en bloedschulden raken aan bloedschulden.
Daarom zal het land treuren, en een iegelijk, die daarin woont, 3

kwelen, met het gedierte des velds, en met het gevogelte des he-
4 mels; ja, ook de vissen der zee zullen weggeraapt worden. Doch
niemand twiste noch bestraffe iemand; want uw volk is als die met
5 den priester twisten. Daarom zult gij vallen bij dag, ja, zelfs de
profeet zal met u vallen bij nacht; en Ik zal uw moeder uitroeien.
6 Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de
kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het
priesterambt niet zult bedienen; dewijl gij de wet uws Gods ver-
7 geten hebt, zal Ik ook uw kinderen vergeten. Gelijk zij meerder
geworden zijn, alzo hebben zij tegen Mij gezondigd; Ik zal hun-
8 lieder eer in schande veranderen. Zij eten de zonde Mijns volks,
en verlangen, een ieder met zijn ziel, naar hun ongerechtigheid.
9 Daarom, gelijk het volk, alzo zal de priester zijn; en Ik zal zijn we-
10 gen over hem bezoeken, en zijn handelingen hem vergelden. En
zij zullen eten, maar niet zat worden, zullen hoereren, maar niet
uitbreken *in menigte*; want zij hebben nagelaten den HEERE in
11 acht te nemen. Hoererij, en wijn, en most neemt het hart weg.
12 Mijn volk vraagt zijn hout, en zijn stok zal het hem bekend ma-
ken; want de geest der hoererijen verleidt hen, dat zij van onder
13 hun God weghoereren. Op de hoogten der bergen offeren zij, en
op de heuvelen roken zij, onder een eik, en populier, en iepeboom,
omdat derzelver schaduw goed is; daarom hoereren uw dochteren,
14 en uw bruiden bedrijven overspel. Ik zal over uw dochteren geen
bezoeking doen, omdat zij hoereren, en over uw bruiden, omdat zij
overspel doen; want zij zelven scheiden zich af met de hoeren, en
offeren met de snoodste hoeren; het volk dan, *dat* geen verstand
15 heeft, zal omgekeerd worden. Zo gij, o Israel! wilt hoereren, dat
immers Juda niet schuldig worde; komt gij toch niet te Gilgal,
en gaat niet op naar Beth-aven, en zweert niet: *Zo waarachtig*
16 *als* de HEERE leeft. Want Israel is onbandig, als een onbandi-
ge koe; nu zal hen de HEERE weiden, als een lam in de ruimte.
17, 18 Efraim is vergezeld met de afgoden; laat hem varen. Hunlieder
zuiperij is afvallig; zij doen niet dan hoereren; hun schilden (het
19 is een schande!) beminnen *het woord*: Geeft. Een wind heeft
hen gebonden in zijn vleugelen, en zij zullen beschaamd worden
vanwege hun offeranden.

5 Hoort dit, gij priesters! en merkt op, gij huis Israels! en neemt
ter oren, gij huis des konings! want ulieden *gaat* dit oordeel aan,

omdat gij een strik zijt geworden te Mizpa, en een uitgespannen
net op Thabor. En die afwijken, verdiepen zich *om* te slachten; 2
maar Ik zal hun allen een tuchtmeester zijn. Ik ken Efraim, en 3
Israel is voor Mij niet verborgen; dat gij, o Efraim! nu hoereert,
en Israel verontreinigd is. Zij stellen hun handelingen niet aan, 4
om zich tot hun God te bekeren; want de geest der hoererijen is
in het midden van hen, en den HEERE kennen zij niet. Dies zal 5
Israel hovaardij in zijn aangezicht getuigen; en Israel en Efraim
zullen vallen door hun ongerechtigheid; ook zal Juda met hen
vallen. Met hun schapen, en met hun runderen zullen zij *dan* 6
gaan, om den HEERE te zoeken, maar niet vinden; Hij heeft Zich
van hen onttrokken. Zij hebben trouwelooslijk gehandeld tegen 7
den HEERE; want zij hebben vreemde kinderen gewonnen; nu
zal hen de nieuwe maand verteren met hun delen. Blaast de 8
bazuin te Gibea, de trompet te Rama; roept luide *te* Beth-aven;
achter u, Benjamin! Efraim zal tot verwoesting worden, ten 9
dage der straf; onder de stammen Israels heb Ik bekend gemaakt,
dat gewis is. De vorsten van Juda zijn geworden, gelijk die de 10
landpalen verrukken; Ik zal Mijn verbolgenheid, als water, over
hen uitgieten. Efraim is verdrukt, hij is verpletterd met recht; 11
want hij heeft *zo* gewild; hij heeft gewandeld naar het gebod.
Daarom zal Ik Efraim zijn als een mot, en den huize van Juda 12
als een verrotting. Als Efraim zijn krankheid zag, en Juda zijn 13
gezwel, zo toog Efraim tot Assur, en hij zond tot den koning Jareb;
maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van
ulieden niet helen. Want Ik zal Efraim zijn als een felle leeuw, en 14
den huize van Juda als een jonge leeuw; Ik, Ik zal verscheuren en
henengaan; Ik zal wegvoeren, en er zal geen redder zijn. Ik zal 15
henengaan *en* keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelven
schuldig kennen en Mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn,
zullen zij Mij vroeg zoeken.

Komt en laat ons wederkeren tot den HEERE, want Hij heeft **6**
verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en Hij zal
ons verbinden. Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den 2
derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aan-
gezicht leven. Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen, om 3
den HEERE te kennen; Zijn uitgang is bereid als de dageraad; en
Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen *en* vroege

4 regen des lands. Wat zal Ik u doen, o Efraim! wat zal Ik u doen,
o Juda! dewijl uw weldadigheid is als een morgenwolk, en als een
5 vroegkomende dauw, die henengaat. Daarom heb Ik hen behou-
wen door de profeten; Ik heb ze gedood door de redenen Mijns
6 monds; en uw oordelen zullen voortkomen *aan* het licht. Want
Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer; en tot de kennis
7 Gods, meer dan tot brandofferen. Maar zij hebben het verbond
overtreden als Adam; daar hebben zij trouwelooslijk tegen Mij
8 gehandeld. Gilead is een stad van werkers der ongerechtigheid;
9 zij is betreden van bloed. Gelijk de benden der straatschen-
ders op iemand wachten, *alzo* is het gezelschap der priesteren; zij
moorden *op* den weg naar Sichem, waarlijk, zij doen schandelijke
10 daden. Ik zie een afschuwelijke zaak in het huis Israels; aldaar is
11 Efraims hoererij, Israel is verontreinigd. Ook heeft hij u, o Juda!
een oogst gezet, als Ik de gevangenen Mijns volks wederbracht.

7 Terwijl Ik Israel genees, zo wordt Efraims ongerechtigheid ont-
dekt, mitsgaders de boosheden van Samaria; want zij werken vals-
heid; en de dief gaat er in, de bende der straatschenders stroopt
2 daar buiten. En zij zeggen niet in hun hart, *dat* Ik al hunner
boosheid gedachtig ben; nu omsingelen hen hun handelingen, zij
3 zijn voor Mijn aangezicht. Zij verblijden den koning met hun
4 boosheid, en de vorsten met hun leugenen. Zij bedrijven al te
zamen overspel, zij zijn gelijk een bakoven, die heet gemaakt is
van den bakker; *die* ophoudt van wakker te zijn, nadat hij het
5 deeg heeft gekneed, totdat het doorgezuurd zij. Het is de dag
onzes konings; de vorsten maken *hem* krank *door* verhitting van
6 den wijn; hij strekt zijn hand voort met de spotters. Want zij
voeren hun hart aan, als een bakoven, tot hun lagen; hunlieder
bakker slaapt den gansen nacht; 's morgens brandt hij als een
7 vlammend vuur. Zij zijn allen te zamen verhit als een bakoven,
en zij verteren hun rechters; al hun koningen vallen; er is niemand
8 onder hen, die tot Mij roept. Efraim, die verwart zich met de
9 volken; Efraim is een koek, die niet is omgekeerd; Vreemden ver-
teren zijn kracht, en hij merkt het niet; ook is de grauwigheid
10 op hem verspreid, en hij merkt het niet. Dies zal de hovaardij
van Israel in zijn aangezicht getuigen; dewijl zij zich niet bekeren
11 tot den HEERE, hun God, noch Hem zoeken in alle deze. Want
Efraim is als een botte duif, zonder hart; zij roepen Egypte aan,

zij gaan henen tot Assur. Wanneer zij zullen henengaan, zal Ik 12
Mijn net over hen uitspreiden, Ik zal ze als vogelen des hemels
doen nederdalen. Ik zal ze tuchtigen, gelijk gehoord is in hun ver-
gadering. Wee hen, want zij zijn van Mij afgezworven; verstoring 13
over hen, want zij hebben tegen Mij overtreden! Ik zou hen wel
verlossen, maar zij spreken leugenen tegen Mij. Zij roepen ook 14
niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hun legers; om
koren en most verzamelen zij zich, *maar* zij wederstreven tegen
Mij. Ik heb hen wel getuchtigd, *en* hunlieder armen gesterkt; 15
maar zij denken kwaad tegen Mij. Zij keren zich, *maar* niet *tot* 16
den Allerhoogste, zij zijn als een bedriegelijke boog; hun vorsten
vallen door het zwaard; vanwege de gramschap hunner tong; dit
is hunlieder bespotting in Egypteland.

De bazuin aan uw mond; *hij komt* als een arend tegen het **8**
huis des HEEREN; omdat zij Mijn verbond hebben overtreden,
en zijn tegen Mijn wet afvallig geworden. *Dan* zullen zij tot Mij 2
roepen: Mijn God! wij, Israel, kennen U. Israel heeft het goe- 3
de verstoten; de vijand zal hem vervolgen. Zij hebben koningen 4
gemaakt, maar niet uit Mij; zij hebben vorsten gesteld, maar Ik
heb het niet gekend; van hun zilver en hun goud hebben zij voor
zichzelven afgoden gemaakt, opdat zij uitgeroeid worden. Uw 5
kalf, o Samaria! heeft *u* verstoten; Mijn toorn is tegen hen ont-
stoken; hoe lang zullen zij de reinigheid niet verdragen? Want 6
dat is ook uit Israel; een werkmeester heeft het gemaakt, en het is
geen God, maar het zal *tot* stukken worden, het kalf van Samaria.
Want zij hebben wind gezaaid, en zullen een wervelwind maaien; 7
het zal geen staande koren hebben, het uitspruitsel zal geen meel
maken; of het misschien maakte, vreemden zullen het verslinden.
Israel is verslonden; nu zijn zij onder de heidenen geworden, gelijk 8
een vat, waar men geen lust toe heeft. Want zij zijn opgetogen 9
naar Assur, een woudezel, die alleen voor zichzelven is; die van
Efraim hebben boelen om hoerenloon gehuurd. Dewijl zij *dan* 10
onder de heidenen *boelen* om hoerenloon gehuurd hebben, zo zal
Ik die nu ook verzamelen; ja, zij hebben al een weinig begonnen,
vanwege den last van den koning der vorsten. Omdat Efraim de 11
altaren vermenigvuldigd heeft tot zondigen, zo zijn hem de alta-
ren geworden tot zondigen. Ik schrijf hem de voortreffelijkheden 12
Mijner wet voor; *maar* die zijn geacht als wat vreemds. Aan- 13

gaande de offeranden Mijner gaven, zij offeren vlees, en eten het,
maar de HEERE heeft aan hen geen welgevallen. Nu zal Hij hun-
ner ongerechtigheid gedenken, en hun zonden bezoeken; zij zullen
14 weder *in* Egypte keren. Want Israel heeft zijn Maker vergeten,
en tempelen gebouwd, en Juda heeft vaste steden vermenigvul-
digd; maar Ik zal een vuur zenden in zijn steden, dat zal haar
paleizen verteren.

9 Verblijd u niet, o Israel! tot opspringens toe, gelijk de vol-
ken; want gij hoereert van uw God af; gij hebt hoerenloon lief,
2 op alle dorsvloeren des korens. De *dors* vloer en de wijnkuip
3 zal henlieden niet voeden; en de most zal hun liegen. Zij zul-
len in des HEEREN land niet blijven; maar Efraim zal weder
4 tot Egypte keren, en zij zullen in Assyrie het onreine eten. Zij
zullen den HEERE geen drankofferen doen van wijn, ook zouden
zij Hem niet zoet zijn, hun offeranden zouden hun zijn als treur-
brood; allen, die dat zouden eten, zouden onrein worden; want
hun brood zal voor hun ziel zijn, het zal in des HEEREN huis
5 niet komen. Wat zult gijlieden *dan* doen op een gezetten hoog-
6 tijdsdag, en op een feestdag des HEEREN? Want ziet, zij gaan
daarhenen vanwege de verstoring; Egypte zal ze verzamelen, Mof
zal ze begraven; begeerte zal er zijn naar hun zilver, netelen zul-
7 len hen erfelijk bezitten, doornen zullen in hun tenten zijn. De
dagen der bezoeking zijn gekomen, de dagen der vergelding zijn
gekomen; die van Israel zullen het gewaar worden; de profeet is
een dwaas, de man des geestes is onzinnig; om de grootheid uwer
8 ongerechtigheid is de haat ook groot. De wachter van Efraim
is met mijn God, *maar* de profeet is een vogelvangersstrik, op
9 al zijn wegen, een haat in het huis zijns Gods. Zij hebben zich
zeer diep verdorven, als in de dagen van Gibea; Hij zal hunner
10 ongerechtigheid gedenken, Hij zal hun zonden bezoeken. Ik vond
Israel als druiven in de woestijn, Ik zag uw vaderen als de eerste
vrucht aan den vijgeboom in haar beginsel; *maar* zij gingen in
tot Baal-peor, en zonderden zich af tot die schaamte, en werden
11 gans verfoeilijk naar hun boelerij. Aangaande Efraim, hunlieder
heerlijkheid zal wegvlieden als een vogel; van de geboorte, en van
12 *moeders* buik, en van de ontvangenis af. Ofschoon zij hun kinde-
ren mochten groot maken, Ik zal er hen toch van beroven, dat zij
onder de mensen niet zullen zijn; want ook, wee hun, als Ik van

hen zal geweken zijn! Efraim is, gelijk als Ik Tyrus aanzag, die 13
geplant is in een liefelijke woonplaats; maar Efraim zal zijn kinde-
ren moeten uitbrengen tot den doodslager. Geef hun, HEERE! 14
Wat zult Gij geven? Geef hun een misdragende baarmoeder, en
uitdrogende borsten. Al hun boosheid is te Gilgal, want daar heb 15
Ik ze gehaat, om de boosheid van hun handelingen; Ik zal ze uit
Mijn huis uitdrijven, Ik zal ze voortaan niet meer liefhebben; al
hun vorsten zijn afvalligen. Efraim is geslagen, hunlieder wortel 16
is verdord, zij zullen geen vrucht voortbrengen; ja, ofschoon zij
genereerden, zo zal Ik toch de gewenste *vruchten* van hun buik
doden. Mijn God zal ze verwerpen, omdat zij naar Hem niet 17
horen; en zij zullen omzwervende zijn onder de heidenen.

Israel is een uitgeledigde wijnstok, hij brengt *weder* vrucht voor **10**
zich; *maar* naar de veelheid zijner vrucht heeft hij de altaren ver-
menigvuldigd; naar de goedheid zijns lands, hebben zij de opge-
richte beelden goed gemaakt. Hij heeft hun hart verdeeld, nu 2
zullen zij verwoest worden; Hij zal hun altaren doorhouwen, Hij
zal hun opgerichte beelden verstoren. Want nu zullen zij zeggen: 3
Wij hebben geen koning; want wij hebben den HEERE niet ge-
vreesd; wat zou ons dan een koning doen? Zij hebben woorden 4
gesproken, valselijk zwerende *in het* verbond maken; daarom zal
het oordeel als een vergiftig kruid groenen, op de voren der vel-
den. De inwoners van Samaria zullen verschrikt zijn over het kalf 5
van Beth-aven; want zijn volk zal over hetzelve treuren, mitsga-
ders zijn Chemarim (die zich over hetzelve verheugden), over zijn
heerlijkheid, omdat zij van hetzelve is weggevaren. Ja, datzelve 6
zal naar Assur gevoerd worden, *tot* een geschenk voor den ko-
ning Jareb; Efraim zal schaamte behalen, en Israel zal beschaamd
worden vanwege zijn raadslag. De koning van Samaria is af- 7
gehouwen, als schuim op het water. En de hoogten van Aven, 8
Israels zonde, zullen verdelgd worden; doornen en distelen zullen
op hunlieder altaren opkomen; en zij zullen zeggen tot de bergen:
Bedekt ons! en tot de heuvelen: Valt op ons! Sinds de dagen van 9
Gibea, hebt gij gezondigd, o Israel; daar zijn zij staande gebleven;
de strijd te Gibea, tegen de kinderen der verkeerdheid, zal ze niet
aangrijpen. Het is in Mijn lust, dat Ik ze zal binden; en volken 10
zullen tegen henlieden verzameld worden, als Ik ze binden zal in
hun twee voren. Dewijl Efraim een vaars is, gewend gaarne te 11

dorsen, zo ben Ik over de schoonheid van haar hals overgegaan; Ik
zal Efraim berijden, Juda zal ploegen, Jakob zal voor zich eggen.
12 Zaait u tot gerechtigheid, maait tot weldadigheid; braakt u een
braakland; dewijl het tijd is den HEERE te zoeken, totdat Hij
13 kome, en over u de gerechtigheid regene. Gij hebt goddeloosheid
geploegd, verkeerdheid gemaaid, *en* de vrucht der leugen gegeten;
want gij hebt vertrouwd op uw weg, op de veelheid uwer helden.
14 Daarom zal er een groot gedruis ontstaan onder uw volken, en al
uw vestingen zullen verstoord worden, gelijk Salman Beth-arbel
verstoorde ten dage des krijgs; de moeder werd verpletterd met de
15 zonen. Alzo heeft Beth-el ulieden gedaan, vanwege de boosheid
uwer boosheid; Israels koning is in den dageraad ten enenmale
uitgeroeid.
11 Als Israel een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb
2 Mijn zoon uit Egypte geroepen. *Maar gelijk* zij henlieden riepen,
alzo gingen zij van hun aangezicht weg; zij offerden den Baals,
3 en rookten den gesnedenen beelden. Ik nochtans leerde Efraim
gaan; Hij nam ze op Zijn armen, maar zij bekenden niet, dat Ik
4 ze genas. Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde,
en was hun, als degenen, die het juk *van* op hun kinnebakken
5 oplichten, en Ik reikte hem voeder toe. Hij zal in Egypteland niet
wederkeren; maar Assur, die zal zijn koning zijn; omdat zij zich
6 weigerden te bekeren. En het zwaard zal in zijn steden blijven, en
zijn grendelen verteren, en opeten, vanwege hun beraadslagingen.
7 Want Mijn volk blijft hangen aan de afkering van Mij; zij roepen
8 het wel tot den Allerhoogste, *maar* niet een verhoogt *Hem*. Hoe
zou Ik u overgeven, o Efraim? u overleveren, o Israel? Hoe zou
Ik u maken als Adama, u stellen als Zeboim? Mijn hart is in
9 Mij omgekeerd, al Mijn berouw is te zamen ontstoken. Ik zal de
hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren; Ik zal niet wederkeren om
Efraim te verderven; want Ik ben God en geen mens, de Heilige
10 in het midden van u, en Ik zal in de stad niet komen. Zij zullen
den HEERE achterna wandelen, Hij zal brullen als een leeuw,
wanneer Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al
11 bevende aankomen. Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje
uit Egypte, en als een duif uit het land van Assur; en Ik zal hen
12 doen wonen in hun huizen, spreekt de HEERE. (012:1) Die van
Efraim hebben Mij omsingeld met leugen, en het huis Israels met

bedrog; maar Juda heerste nog met God, en was met de heiligen
getrouw.
(012:2) Efraim weidt zich met wind, en jaagt den oostenwind **12**
na; den gansen dag vermenigvuldigt hij leugen en verwoesting;
en zij maken verbond met Assur, en de olie wordt naar Egypte
gevoerd. (012:3) Ook heeft de HEERE een twist met Juda, en 2
Hij zal bezoeking doen over Jakob naar zijn wegen, naar zijn han-
delingen zal Hij hem vergelden. (012:4) In *moeders* buik hield 3
hij zijn broeder bij de verzenen; en in zijn kracht gedroeg hij zich
vorstelijk met God. (012:5) Ja, hij gedroeg zich vorstelijk te- 4
gen den Engel, en overmocht *Hem*; hij weende en smeekte Hem.
Te Beth-el vond hij Hem, en aldaar sprak Hij met ons; (012:6) 5
Namelijk, de HEERE, de God der heirscharen; HEERE is Zijn
gedenknaam. (012:7) Gij dan, bekeer u tot uw God, bewaar wel- 6
dadigheid en recht, en wacht geduriglijk op uw God. (012:8) In 7
des koopmans hand is een bedriegelijke weegschaal, hij bemint te
verdrukken; (012:9) Nog zegt Efraim: Evenwel ben ik rijk gewor- 8
den, ik heb mij groot goed verkregen; *in* al mijn arbeid zullen zij
mij geen ongerechtigheid vinden, die zonde zij. (012:10) Maar 9
Ik ben de HEERE, uw God, van Egypteland af; Ik zal u nog in
tenten doen wonen, als in de dagen der samenkomst; (012:11) 10
En Ik zal spreken tot de profeten, en Ik zal het gezicht verme-
nigvuldigen; en door den dienst der profeten zal Ik gelijkenissen
voorstellen. (012:12) Zekerlijk is Gilead ongerechtigheid, zij zijn 11
enkel ijdelheid; te Gilgal offeren zij ossen, ja, hun altaren zijn als
steen hopen op de voren der velden. (012:13) Jakob vlood toch 12
naar het veld van Syrie, en Israel diende om een vrouw, en hoed-
de om een vrouw. (012:14) Maar de HEERE voerde Israel op 13
uit Egypte door een profeet, en door een profeet werd hij gehoed.
(012:15) Efraim *daarentegen* heeft *Hem* zeer bitterlijk vertoornd; 14
daarom zal Hij zijn bloed op hem laten, en zijn Heere zal hem zijn
smaad vergelden.

Als Efraim sprak, zo beefde men, hij heeft zich verheven in **13**
Israel; maar hij is schuldig geworden aan den Baal en is gestor-
ven. En nu zijn zij voortgevaren te zondigen, en hebben zich van 2
hun zilver een gegoten beeld gemaakt, afgoden naar hun verstand,
die altemaal smedenwerk zijn; waarvan zij *nochtans* zeggen: De
mensen, die offeren, zullen de kalveren kussen. Daarom zullen 3

zij zijn als een morgenwolk, en als een vroegkomende dauw, die
henengaat; als kaf van den dorsvloer, en als rook uit den schoor-
4 steen wordt weggestormd. Ik ben toch de HEERE, uw God, van
Egypteland af; daarom zoudt gij geen God kennen dan Mij alleen,
5 want er is geen Heiland dan Ik. Ik heb u gekend in de woestijn,
6 in een zeer heet land. Daarna zijn zij, naardat hunlieder weide
was, zat geworden; als zij zat zijn geworden, heeft zich hun hart
7 verheven; daarom hebben zij Mij vergeten. Dies werd Ik hun als
8 een felle leeuw; als een luipaard loerde Ik op den weg. Ik ont-
moette hen als een beer, die van jongen beroofd is, en scheurde
het slot huns harten; en Ik verslond ze aldaar als een oude leeuw;
9 het wild gedierte des velds verscheurde hen. Het heeft u bedor-
10 ven, o Israel! want in Mij is uw hulp. Waar is uw koning nu?
Dat hij u behoude in al uw steden! En uw richters, waar gij van
11 zeidet: Geef mij een koning en vorsten? Ik gaf u een koning in
12 Mijn toorn en nam *hem* weg in Mijn verbolgenheid. Efraims on-
13 gerechtigheid is samengebonden, zijn zonde is opgelegd. Smarten
ener barende *vrouw* zullen hem aankomen; hij is een onwijs kind;
want *anders* zou hij geen tijd in de kindergeboorte blijven staan.
14 *Doch* Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijma-
ken van den dood: o dood! waar zijn uw pestilentien? hel! waar
15 is uw verderf? Berouw zal van Mijn ogen verborgen zijn, Want
hij zal vrucht voortbrengen onder de broederen; *doch* er zal een
oostenwind komen, een wind des HEEREN, opkomende uit de
woestijn; en zijn springader zal uitdrogen, diezelve zal den schat
16 van alle gewenste huisraad roven. (014:1) Samaria zal woest wor-
den, want zij is wederspannig geweest tegen haar God; zij zullen
door het zwaard vallen, hun kinderkens zullen verpletterd, en hun
zwangere *vrouwen* zullen opengesneden worden.

14 (014:2) Bekeer u, o Israel! tot den HEERE, uw God, toe;
2 want gij zijt gevallen om uw ongerechtigheid. (014:3) Neem *deze*
woorden met u, en bekeer u tot den HEERE; zeg tot Hem: Neem
weg alle ongerechtigheid, en geef het goede, zo zullen wij betalen
3 de varren onzer lippen. (014:4) Assur zal ons niet behouden,
wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen
niet meer zeggen: Gij zijt onze God. Immers zal een wees bij
4 U ontfermd worden. (014:5) Ik zal hunlieder afkering genezen,
Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben; want Mijn toorn is van hem

gekeerd. (014:6) Ik zal Israel zijn als de dauw; hij zal bloeien als 5
de lelie, en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. (014:7) 6
Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn
als des olijfbooms, en hij zal een reuk hebben als de Libanon.
(014:8) Zij zullen wederkeren, zittende onder zijn schaduw; zij 7
zullen ten leven voortbrengen *als* koren, en bloeien als de wijnstok;
zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon. (014:9) Efraim! 8
wat heb Ik meer met de afgoden te doen? Ik heb *hem* verhoord, en
zal op hem zien; Ik zal *hem* zijn als een groenende denneboom; uw
vrucht is uit Mij gevonden. (014:10) Wie is wijs? die versta deze 9
dingen; *wie* is verstandig? die bekenne ze; want des HEEREN
wegen zijn recht, en de rechtvaardigen zullen daarin wandelen,
maar de overtreders zullen daarin vallen.

Joël

1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Joël, den
2 zoon van Pethuël: Hoort dit, gij oudsten! en neemt
ter oren, alle inwoners des lands! Is dit geschied in
3 uw dagen, of ook in de dagen uwer vaderen? Vertelt
uw kinderen daarvan, en *laat het* uw kinderen hun kinderen *ver-*
4 *tellen*, en derzelver kinderen aan een ander geslacht. Wat de
rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de
sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten, en wat de
5 kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten. Waakt
op, gij dronkenen! en weent, en huilt, alle gij wijnzuipers! om den
6 nieuwen wijn, dewijl hij van uw mond is afgesneden. Want een
volk is opgekomen over mijn land, machtig en zonder getal; zijn
tanden zijn leeuwentanden, en het heeft baktanden eens ouden
7 leeuws. Het heeft mijn wijnstok gesteld tot een verwoesting, en
mijn vijgeboom tot schuim; het heeft hem ganselijk ontbloot en
8 nedergeworpen, zijn ranken zijn wit geworden. Kermt, als een
jonkvrouw, die met een zak omgord is vanwege den man van haar
9 jeugd. Spijsoffer en drankoffer is van het huis des HEEREN af-
10 gesneden; de priesters, des HEEREN dienaars, treuren. Het veld
is verwoest, het land treurt; want het koren is verwoest, de most
11 is verdroogd, de olie is flauw. De akkerlieden zijn beschaamd,
de wijngaardeniërs huilen, om de tarwe en om de gerst, want de
12 oogst des velds is vergaan. De wijnstok is verdord, de vijgeboom
is flauw; de granaatappelboom, ook de palmboom en appelboom;
alle bomen des velds zijn verdord; ja de vrolijkheid is verdord
13 van de mensenkinderen. Omgordt u, en rouwklaagt, gij pries-
ters! huilt, gij dienaars des altaars! gaat in, vernacht in zakken,
gij dienaars mijns Gods! want spijsoffer en drankoffer is geweerd
14 van het huis uws Gods. Heiligt een vasten, roept een verbodsdag
uit, verzamelt de oudsten, en alle inwoners dezes lands, *ten* huize
15 des HEEREN, uws Gods, en roept tot den HEERE. Ach, die
dag! want de dag des HEEREN is nabij, en zal als een verwoes-

ting komen van den Almachtige. Is niet de spijze voor onze ogen 16
afgesneden? Blijdschap en verheuging van het huis onzes Gods?
De granen zijn onder hun kluiten verrot, de schathuizen zijn ver- 17
woest, de schuren zijn afgebroken, want het koren is verdord. O, 18
hoe zucht het vee, de runderkudden zijn bedwelmd, want zij heb-
ben geen weide, ook zijn de schaapskudden verwoest. Tot U, o 19
HEERE! roep ik; want een vuur heeft de weiden der woestijn ver-
teerd, en een vlam heeft alle bomen des velds aangestoken. Ook 20
schreeuwt elk beest des velds tot U; want de waterstromen zijn
uitgedroogd, en een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd.

Blaast de bazuin te Sion, en roept luide op den berg Mijner **2**
heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn, want de dag
des HEEREN komt, want hij is nabij. Een dag van duisternis 2
en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisterheid, als de
dageraad uitgespreid over de bergen; een groot en machtig volk,
desgelijks van ouds niet geweest is, en na hetzelve niet meer zal
zijn tot in jaren van vele geslachten. Voor hetzelve verteert een 3
vuur, en achter hetzelve brandt een vlam; het land is voor het-
zelve als een lusthof, maar achter hetzelve een woeste wildernis,
en ook is er geen ontkomen van hetzelve. De gedaante deszelven 4
is als de gedaante van paarden, en als ruiters zo zullen zij lopen.
Zij zullen daarhenen springen als een gedruis van wagenen, op de 5
hoogten der bergen; als het gedruis ener vuurvlam, die stoppelen
verteert; als een machtig volk, dat in slagorde gesteld is. Van 6
deszelfs aangezicht zullen de volken in pijn zijn; alle aangezichten
zullen betrekken *als* een pot. Als helden zullen zij lopen, als 7
krijgslieden zullen zij de muren beklimmen; en zij zullen daarhe-
nen trekken, een iegelijk in zijn wegen, en zullen hun paden niet
verdraaien. Ook zullen zij de een den ander niet dringen; zij 8
zullen daarhenen trekken elk in zijn baan; en al vielen zij op een
geweer, zij zouden niet verwond worden. Zij zullen in de stad 9
omlopen, zij zullen lopen op de muren, zij zullen klimmen in de
huizen; zij zullen door de vensteren inkomen als een dief. De 10
aarde is beroerd voor deszelfs aangezicht, de hemel beeft; de zon
en maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in. En 11
de HEERE verheft Zijn stem voor Zijn heir henen; want Zijn le-
ger is zeer groot, want Hij is machtig, doende Zijn woord; want
de dag des HEEREN is groot en zeer vreselijk, en wie zal hem

12 verdragen? Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij
met uw ganse hart, en dat met vasten en met geween, en met
13 rouwklage. En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert
u tot den HEERE, uw God; want Hij is genadig en barmhartig,
lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende
14 over het kwade. Wie weet, Hij mocht Zich wenden en berouw
hebben; en Hij mocht een zegen achter Zich overlaten *tot* spijsof-
15 fer en drankoffer voor den HEERE, uw God. Blaast de bazuin
16 te Sion, heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit. Verzamelt
het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, verzamelt de
kinderkens, en die de borsten zuigen; de bruidegom ga uit zijn
17 binnenkamer, en de bruid uit haar slaapkamer. Laat de pries-
ters, des HEEREN dienaars, wenen tussen het voorhuis en het
altaar, en laat hen zeggen: Spaar Uw volk, o HEERE! en geef
Uw erfenis niet over tot een smaadheid, dat de heidenen over hen
zouden heersen; waarom zouden zij onder de volken zeggen: Waar
18 is hunlieder God? Zo zal de HEERE ijveren over Zijn land, en
19 Hij zal Zijn volk verschonen. En de HEERE zal antwoorden en
tot Zijn volk zeggen: Ziet, Ik zend ulieden het koren, en den most,
en de olie, dat gij daarvan verzadigd zult worden; en Ik zal u niet
20 meer overgeven *tot* een smaadheid onder de heidenen. En Ik
zal dien van het noorden verre van ulieden doen vertrekken, en
hem wegdrijven in een dor en woest land, zijn aangezicht naar
de Oostzee, en zijn einde naar de achterste zee; en zijn stank zal
opgaan, en zijn vuiligheid zal opgaan; want hij heeft grote dingen
21 gedaan. Vrees niet, o land! verheug u, en wees blijde; want de
22 HEERE heeft grote dingen gedaan. Vreest niet, gij beesten des
velds! want de weiden der woestijn zullen *weder* jong gras voort-
brengen; want het geboomte zal zijn vrucht dragen, de wijnstok
23 en vijgeboom zullen hun vermogen geven. En gij, kinderen van
Sion! verheugt u en zijt blijde in den HEERE, uw God; want Hij
zal u geven dien Leraar ter gerechtigheid; en Hij zal u den regen
doen nederdalen, den vroegen regen en den spaden regen in de
24 eerste *maand*. En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, en de
25 perskuipen van most en olie overlopen. Alzo zal Ik ulieden de
jaren vergelden, die de sprinkhaan, de kever, en de kruidworm,
en de rups heeft afgegeten; Mijn groot heir, dat Ik onder u gezon-
26 den heb. En gij zult overvloediglijk en tot verzadiging eten, en

prijzen den Naam des HEEREN, uw Gods, Die wonderlijk bij u
gehandeld heeft; en Mijn volk zal niet beschaamd worden tot in
eeuwigheid. En gij zult weten, dat Ik in het midden van Israel 27
ben, en *dat* Ik de HEERE, uw God, ben, en niemand meer; en
Mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid. En daarna 28
zal het geschieden, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vlees,
en uw zonen en uw dochteren zullen profeteren; uw ouden zullen
dromen dromen, uw jongelingen zullen gezichten zien; Ja, ook 29
over de dienstknechten, en over de dienstmaagden, zal Ik in die
dagen Mijn Geest uitgieten. En Ik zal wondertekenen geven in 30
den hemel en op de aarde: bloed, en vuur, en rookpilaren. De 31
zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer
dat die grote en vreselijke dag des HEEREN komt. En het zal 32
geschieden, al wie den Naam des HEEREN zal aanroepen, zal
behouden worden; want op den berg Sions en te Jeruzalem zal
ontkoming zijn, gelijk als834 de HEERE gezegd heeft; en dat, bij
de overgeblevenen, die de HEERE zal roepen.

Want ziet, in die dagen en te dier tijd, als Ik de gevangenis van **3**
Juda en Jeruzalem zal wenden; Dan zal Ik alle heidenen vergade- 2
ren, en zal hen afvoeren in het dal van Josafat; en Ik zal met hen
aldaar richten, vanwege Mijn volk en Mijn erfdeel Israel, dat zij
onder de heidenen hebben verstrooid, en Mijn land gedeeld; En 3
hebben het lot over Mijn volk geworpen en een knechtje gegeven
om een hoer, en een meisje verkocht om wijn, dat zij mochten
drinken. En ook, wat hebt gij met Mij te doen, gij Tyrus en 4
Sidon, en alle grenzen van Palestina! Zoudt gij Mij een vergelding
wedergeven? Maar zo gij Mij wilt vergelden, lichtelijk, haaste-
lijk, zal Ik uw vergelding op uw hoofd wederbrengen. Omdat gij 5
Mijn zilver en Mijn goud hebt weggenomen, en hebt Mijn beste
kleinodien in uw tempels gebracht. En gij hebt de kinderen van 6
Juda en de kinderen van Jeruzalem verkocht aan de kinderen der
Grieken, opdat gij hen verre van hun landpale mocht brengen.
Ziet, Ik zal ze opwekken uit de plaats, waarhenen gij ze hebt ver- 7
kocht; en Ik zal uw vergelding wederbrengen op uw hoofd. En 8
Ik zal uw zonen en uw dochteren verkopen in de hand der kinde-
ren van Juda, die ze verkopen zullen aan die van Scheba, aan een
vergelegen volk; want de HEERE heeft het gesproken. Roept 9
dit uit onder de heidenen, heiligt een krijg; wekt de helden op,

10 laat naderen, laat optrekken alle krijgslieden. Slaat uw spaden
tot zwaarden, en uw sikkelen tot spiesen; de zwakke zegge: Ik
11 ben een held. Rot te hoop, en komt aan, alle gij volken van
rondom, en vergadert u! (O HEERE, doe Uw helden derwaarts
12 nederdalen!) De heidenen zullen zich opmaken, en optrekken
naar het dal van Josafat; maar aldaar zal Ik zitten, om te richten
13 alle heidenen van rondom. Slaat de sikkel aan, want de oogst
is rijp geworden; komt aan, daalt henen af, want de pers is vol,
en de perskuipen lopen over; want hunlieder boosheid is groot.
14 Menigten, menigten in het dal des dorswagens; want de dag des
15 HEEREN is nabij, in het dal des dorswagens. De zon en maan
zijn zwart geworden, en de sterren hebben haar glans ingetrokken.
16 En de HEERE zal uit Sion brullen, en uit Jeruzalem Zijn stem
geven, dat hemel en aarde beven zullen; maar de HEERE zal de
17 Toevlucht Zijns volks, en de Sterkte der kinderen Israels zijn. En
gijlieden zult weten, dat Ik de HEERE, uw God ben, wonende op
Sion, den berg Mijner heiligheid; en Jeruzalem zal een heiligheid
18 zijn, en vreemden zullen niet meer door haar doorgaan. En het
zal te dien dage geschieden dat de bergen van zoeten wijn zullen
druipen, en de heuvelen van melk vlieten, en alle stromen van
Juda *vol* van water gaan; en er zal een fontein uit het huis des
19 HEEREN uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren. Egypte
zal tot verwoesting worden, en Edom zal worden tot een woeste
wildernis, om het geweld, gedaan aan de kinderen van Juda, in
20 welker land zij onschuldig bloed vergoten hebben. Maar Juda
zal blijven in eeuwigheid, en Jeruzalem van geslacht tot geslacht.
21 En Ik zal hunlieder bloed reinigen, *dat* Ik niet gereinigd had; en
de HEERE zal wonen op Sion.

Amos

De woorden van Amos, die onder de veeherderen was van 1
Thekoa, dewelk hij gezien heeft over Israel, in de da-
gen van Uzzia, koning van Juda, en in de dagen van
Jerobeam, zoon van Joas, koning van Israel; twee jaren
voor de aardbeving. En hij zeide: De HEERE zal brullen uit 2
Sion, en Zijn stem verheffen uit Jeruzalem; en de woningen der
herderen zullen treuren, en de hoogte van Karmel zal verdorren.
Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Damaskus, en 3
om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij Gilead met ijzeren
dorswagens hebben gedorst. Daarom zal Ik een vuur in het huis 4
van Hazael zenden, dat zal de paleizen van Benhadad verteren.
En Ik zal den grendel van Damaskus verbreken, en zal uitroei- 5
en den inwoner van Bikeat-aven, en dien, die den scepter houdt,
uit Beth-eden; en het volk van Syrie zal gevankelijk weggevoerd
worden naar Kir, zegt de HEERE. Alzo zegt de HEERE: Om 6
drie overtredingen van Gaza, en om vier zal Ik dat niet afwenden;
omdat zij *Mijn volk* gevankelijk hebben weggevoerd met een vol-
komen wegvoering, om aan Edom over te leveren. Daarom zal 7
Ik een vuur zenden in den muur van Gaza, dat zal haar paleizen
verteren. En Ik zal den inwoner uitroeien uit Asdod, en dien, 8
die den scepter houdt, uit Askelon; en Ik zal Mijn hand wenden
tegen Ekron, en het overblijfsel der Filistijnen zal vergaan, zegt de
Heere HEERE. Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van 9
Tyrus, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij *Mijn volk*
met een volkomen wegvoering hebben overgeleverd aan Edom, en
niet gedacht aan het verbond der broederen. Daarom zal Ik een 10
vuur zenden in den muur van Tyrus, dat zal haar paleizen verte-
ren. Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Edom, en 11
om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat hij zijn broederen met
het zwaard heeft vervolgd, en zijn barmhartigheden verdorven;
en dat zijn toorn eeuwiglijk verscheurt, en hij zijn verbolgenheid
altoos behoudt. Daarom zal Ik een vuur zenden in Theman, dat 12

13 zal de paleizen van Bozra verteren. Alzo zegt de HEERE: Om
drie overtredingen der kinderen Ammons, en om vier zal Ik dat
niet afwenden; omdat zij de zwangere *vrouwen* van Gilead hebben
14 opengesneden, om hun landpale te verwijden. Daarom zal Ik een
vuur aansteken in den muur van Rabba, dat zal haar paleizen
verteren; met een gejuich ten dage des strijds, met een onweder
15 ten dage des wervelwinds. En hunlieder koning zal gaan in de
gevangenis, hij en zijn vorsten te zamen, zegt de HEERE.
2 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Moab, en
om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat hij de beenderen des
2 konings van Edom tot kalk verbrand heeft. Daarom zal Ik een
vuur in Moab zenden, dat zal de paleizen van Kerioth verteren; en
Moab zal sterven met groot gedruis, met gejuich, met geluid der
3 bazuin. En Ik zal den rechter uit het midden van haar uitroeien;
4 en al haar vorsten zal Ik met hem doden, zegt de HEERE. Alzo
zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Juda, en om vier zal
Ik dat niet afwenden; omdat zij de wet des HEEREN verworpen,
en Zijn inzettingen niet bewaard hebben; en hun leugenen hen
5 verleid hebben, die hun vaders hebben nagewandeld. Daarom zal
Ik een vuur in Juda zenden, dat zal Jeruzalems paleizen verteren.
6 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Israel, en om
vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij den rechtvaardige voor
7 geld verkopen, en den nooddruftige om een paar schoenen. Die
er naar hijgen, dat het stof der aarde op het hoofd der armen zij,
en den weg der zachtmoedigen verkeren; en de man en zijn vader
gaan tot een jonge dochter om Mijn heiligen Naam te ontheiligen.
8 En zij leggen zich neder bij elk altaar op de verpande klederen,
9 en drinken den wijn der geboeten *in* het huis van hun goden. Ik
daarentegen heb den Amoriet voor hunlieder aangezicht verdelgd,
wiens hoogte was als de hoogte der cederen, en hij was sterk als
de eiken; maar Ik heb zijn vrucht van boven, en zijn wortelen van
10 onderen verdelgd. Ook heb Ik ulieden uit Egypteland opgevoerd;
en Ik heb u veertig jaren in de woestijn geleid, opdat gij het land
11 van den Amoriet erfelijk bezat. En Ik heb *sommigen* uit uw
zonen tot profeten verwekt, en uit uw jongelingen tot Nazireen;
12 is dit niet alzo, gij kinderen Israels? spreekt de HEERE. Maar
gijlieden hebt aan de Nazireen wijn te drinken gegeven, en gij hebt
13 den profeten geboden, zeggende: Gij zult niet profeteren. Ziet,

Ik zal uw plaatsen drukken, gelijk als een wagen drukt, die vol
garven is. Zodat de snelle niet zal ontvlieden, en de sterke zijn 14
kracht niet verkloeken, en een held zal zijn ziel niet bevrijden.
En die den boog handelt, zal niet bestaan, en die licht is op zijn 15
voeten, zal zich niet bevrijden; ook zal, die te paard rijdt, zijn ziel
niet bevrijden. En de kloekhartigste onder de helden zal te dien 16
dage naakt heenvlieden, spreekt de HEERE.

Hoort dit woord, dat de HEERE tegen ulieden spreekt, gij **3**
kinderen van Israel! namelijk tegen het ganse geslacht, dat Ik
uit Egypteland heb opgevoerd, zeggende: Uit alle geslachten des 2
aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw
ongerechtigheden over ulieden bezoeken. Zullen twee te zamen 3
wandelen, tenzij dat zij bijeengekomen zijn? Zal een leeuw brul- 4
len in het woud, als hij geen roof heeft? Zal een jonge leeuw uit
zijn hol zijn stem verheffen, tenzij dat hij *wat* gevangen hebbe?
Zal een vogel in den strik op de aarde vallen, als er geen strik voor 5
hem is? Zal men den strik van den aardbodem opnemen, als men
ganselijk niet heeft gevangen? Zal de bazuin in de stad geblazen 6
worden, dat het volk niet siddere? zal er een kwaad in de stad
zijn, dat de HEERE niet doet? Gewisselijk, de Heere HEERE 7
zal geen ding doen, tenzij Hij Zijn verborgenheid aan Zijn knech-
ten, de profeten, geopenbaard hebbe. De leeuw heeft gebruld, 8
wie zou niet vrezen? De Heere HEERE heeft gesproken, wie zou
niet profeteren? Doet het horen in de paleizen te Asdod, en in 9
de paleizen in Egypteland, en zegt: Verzamelt u op de bergen
van Samaria, en ziet de grote beroerten in het midden van haar,
en de verdrukten binnen in haar. Want zij weten niet te doen, 10
dat recht is, spreekt de HEERE; die in hun paleizen schatten ver-
gaderen *door* geweld en verstoring. Daarom, zo zegt de Heere 11
HEERE: De vijand! en dat rondom het land! die zal uw sterkte
van u nederstorten, en uw paleizen zullen uitgeplunderd worden.
Alzo zegt de HEERE: Gelijk als een herder twee schenkelen, of 12
een stukje van een oor uit des leeuwen muil redt, alzo zullen de
kinderen Israels gered worden, die daar zitten te Samaria, in den
hoek van het bed, en op de sponde van de koets. Hoort en be- 13
tuigt in het huis Jakobs, spreekt de Heere HEERE, de God der
heirscharen; Dat Ik, ten dage als Ik Israels overtredingen over 14
hem bezoeken zal, ook bezoeking zal doen over de altaren van

Beth-el; en de hoornen des altaars zullen worden afgehouwen, en
15 ter aarde vallen. En Ik zal het winterhuis met het zomerhuis
slaan; en de elpenbenen huizen zullen vergaan, en de grote huizen
een einde nemen, spreekt de HEERE.

4 Hoort dit woord, gij koeien van Basan! gij, die op den berg
van Samaria zijt, die de armen verdrukt, die de nooddruftigen
verplettert; gij, die tot hunlieder heren zegt: Brengt aan, opdat
2 wij drinken. De Heere HEERE heeft gezworen bij Zijn heilig-
heid, dat er, ziet, dagen over ulieden zullen komen, dat men u zal
3 optrekken met haken, en uw nakomelingen met visangelen. En
gij zult *door* de bressen uitgaan, een ieder voor zich henen; en
gij zult, hetgeen in het paleis *gebracht* is, wegwerpen, spreekt de
4 HEERE. Komt te Beth-el, en overtreedt te Gilgal; maakt des
overtredens veel, en brengt uw offers des morgens, uw tienden
5 om de drie dagen! En rookt van het gedesemde een lofoffer, en
roept vrijwillige offers uit, doet het horen; want alzo hebt gij het
6 gaarne, gij kinderen Israels! spreekt de Heere HEERE. Daarom
heb Ik ulieden ook reinheid der tanden gegeven in al uw steden,
en gebrek van brood in al uw plaatsen; nochtans hebt gij u niet
7 bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE. Daartoe heb Ik ook den re-
gen van ulieden geweerd, als er nog drie maanden waren tot den
oogst, en heb doen regenen over de ene stad, maar over de andere
stad niet doen regenen; het ene stuk lands werd beregend, maar
8 het *andere* stuk lands, waar het niet op regende, verdorde. En
twee, drie steden togen om tot een stad, opdat zij water mochten
drinken, maar werden niet verzadigd; nochtans hebt gij u niet be-
9 keerd tot Mij, spreekt de HEERE. Ik heb ulieden geslagen met
brandkoren en met honigdauw; de veelheid uwer hoven, en uwer
wijngaarden, en uwer vijgebomen, en uwer olijfbomen at de rups
op; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
10 Ik heb de pestilentie onder ulieden gezonden, naar de wijze van
Egypte; Ik heb uw jongelingen door het zwaard gedood, en uw
paarden gevankelijk laten wegvoeren; en Ik heb den stank uwer
heirlegeren zelfs in uw neus doen opgaan; nochtans hebt gij u niet
11 bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE. Ik heb *sommigen* onder
ulieden omgekeerd, gelijk God Sodom en Gomorra omkeerde, u,
die waart als een vuurbrand, dat uit den brand gered is; nochtans
12 hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE. Daarom zal

Ik u alzo doen, o Israel! omdat Ik u *dan* dit doen zal, zo schik
u, o Israel! om uw God te ontmoeten. Want zie, Die de bergen 13
formeert, en den wind schept, en den mens bekend maakt, wat
zijn gedachte zij, Die den dageraad duisternis maakt, en op de
hoogten der aarde treedt, HEERE, God der heirscharen, is Zijn
Naam.

Hoort dit woord, dat Ik over ulieden ophef, een klaaglied, o **5**
huis Israels! De jonkvrouw Israels is gevallen, zij zal niet weder 2
opstaan; zij is verlaten op haar land, er is niemand, die haar
opricht. Want zo zegt de Heere HEERE: De stad, die uitgaat *met* 3
duizend, zal honderd overhouden, en die uitgaat *met* honderd, zal
tien overhouden, in het huis Israels. Want zo zegt de HEERE tot 4
het huis Israels: Zoekt Mij, en leeft. Maar zoekt Beth-el niet, 5
en komt niet te Gilgal, en gaat niet over *naar* Ber-seba; want
Gilgal zal voorzeker gevankelijk worden weggevoerd, en Beth-el
zal worden tot niet. Zoekt den HEERE, en leeft; opdat Hij 6
niet doorbreke *in* het huis van Jozef als een vuur, dat vertere,
zodat er niemand zij, die het blusse in Beth-el; Die het recht in 7
alsem verkeren, en de gerechtigheid ter aarde doen liggen. Die 8
het Zevengesternte en den Orion maakt, en de doodsschaduw in
den morgenstond verandert, en den dag als den nacht verduistert;
Die de wateren der zee roept, en giet ze uit op den aardbodem,
HEERE is Zijn Naam. Die Zich verkwikt *door* verwoesting over 9
een sterke; zodat de verwoesting komt over een vesting. Zij haten 10
in de poort dengene, die bestraft, en hebben een gruwel van dien,
die oprechtelijk spreekt. Daarom, omdat gij den arme vertreedt 11
en een last koren van hem neemt, zo hebt gij *wel* huizen gebouwd
van gehouwen steen, maar gij zult daarin niet wonen; gij hebt
gewenste wijngaarden geplant, maar gij zult derzelver wijn niet
drinken. Want Ik weet, dat uw overtredingen menigvuldig, en uw 12
zonden machtig vele zijn; zij benauwen den rechtvaardige, nemen
zoengeld, en verstoten de nooddruftigen in de poort. Daarom 13
zal de verstandige te dier tijd zwijgen, want het zal een boze
tijd zijn. Zoekt het goede, en niet het boze, opdat gij leeft; en 14
alzo zal de HEERE, de God der heirscharen, met ulieden zijn,
gelijk als gij zegt. Haat het boze, en hebt lief het goede, en 15
bestelt het recht in de poort, misschien zal de HEERE, de God
der heirscharen, aan Jozefs overblijfsel genadig zijn. Daarom, 16

zo zegt de HEERE, de God der heirscharen, de Heere: Op alle
straten zal rouwklage zijn, en in alle wijken zullen zij zeggen: Och!
och! en zullen den akkerman roepen tot treuren, en rouwklage
17 zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben. Ja, in alle
wijngaarden zal rouwklage zijn; want Ik zal door het midden van
18 u doorgaan; zegt de HEERE. Wee dien, die des HEEREN dag
begeren! Waartoe toch zal ulieden de dag des HEEREN zijn? Hij
19 zal duisternis wezen en geen licht. Als wanneer iemand vlood
voor het aangezicht eens leeuws, en hem ontmoette een beer; of
dat hij kwam in een huis, en leunde met zijn hand aan den wand,
20 en hem beet een slang. Zal dan niet des HEEREN dag duisternis
zijn, en geen licht? En donkerheid, zodat er geen glans aan zij?
21 Ik haat, Ik versmaad uw feesten, en Ik mag uw verbods *dagen* niet
22 rieken. Want ofschoon gij Mij brandofferen offert, mitsgaders uw
spijsofferen, Ik heb er *toch* geen welgevallen aan; en het dankoffer
23 van uw vette *beesten* mag Ik niet aanzien. Doe het getier uwer
liederen van Mij weg; ook mag Ik uwer luiten spel niet horen.
24 Maar laat het oordeel zich daarhenen wenden als de wateren, en
25 de gerechtigheid als een sterke beek. Hebt gij Mij veertig jaren in
de woestijn slachtofferen en spijsoffer toegebracht, o huis Israels?
26 Ja, gij droegt de tent van uw Melech, en den Kijun, uw beelden,
27 de ster uws gods, dien gij uzelf hadt gemaakt. Daarom zal Ik
ulieden gevankelijk wegvoeren, ver boven Damaskus henen, zegt
de HEERE, Wiens Naam is God der heirscharen.

6 Wee den gerusten te Sion, en den zekeren op den berg van Sa-
maria! die de voornaamste zijn van de eerstelingen der volken,
2 en tot dewelke die van het huis Israels komen. Gaat over naar
Kalne, en ziet toe; en gaat van daar naar Hamath, de grote *stad*,
en trekt af naar Gath der Filistijnen; of zij beter zijn dan deze
3 koninkrijken, of hun landpale groter dan uw landpale? Gij, die
den bozen dag verre stelt, en den stoel des gewelds nabij brengt.
4 Die daar liggen op elpenbenen bedsteden, en weelderig zijn op hun
koetsen, en eten de lammeren van de kudde, en de kalveren uit
5 het midden van den meststal. Die op het geklank der luit kwin-
keleren, *en* bedenken zichzelven instrumenten der muziek, gelijk
6 David; Die wijn uit schalen drinken, en zich zalven met de voor-
treffelijkste olie, maar bekommeren zich niet over de verbreking
7 van Jozef. Daarom zullen zij nu gevankelijk henengaan onder

de voorsten, die in gevangenis gaan; en het banket dergenen, die
weelderig zijn, zal wegwijken. De Heere HEERE heeft gezworen 8
bij Zichzelf (spreekt de HEERE, de God der heirscharen): Ik heb
een gruwel van Jakobs hovaardij, en Ik haat zijn paleizen; daarom
zal Ik de stad en haar volheid overleveren. En het zal geschie- 9
den, zo er tien mannen in enig huis zullen overgelaten zijn, dat
zij sterven zullen. En de naaste vriend zal een iegelijk van die 10
opnemen, of die hem verbrandt, om de beenderen uit het huis uit
te brengen, en zal zeggen tot dien, die binnen de zijden van het
huis is: Zijn er nog meer bij u? En hij zal zeggen: Niemand. Dan
zal hij zeggen: Zwijg! want zij waren niet om des HEEREN Naam
te vermelden. Want ziet, de HEERE geeft bevel, en Hij zal het 11
grote huis slaan met inwatering, en het kleine huis met spleten.
Zullen ook paarden rennen op een steenrots? Zal men ook *daar-* 12
op met runderen ploegen? Want gijlieden hebt het recht in gal
verkeerd, en de vrucht der gerechtigheid in alsem. Gij, die blijde 13
zijt over een nietig ding; gij, die zegt: Hebben wij ons niet door
onze sterkte hoornen verkregen? Want ziet, Ik zal over ulieden, 14
o huis Israels! een volk verwekken, spreekt de HEERE, de God
der heirscharen; die zullen ulieden drukken, van daar men komt
te Hamath, tot aan de beek der wildernis.

De Heere HEERE deed mij aldus zien; en ziet, Hij formeerde **7**
sprinkhanen, in het begin des opkomens van het nagras; en ziet,
het was het nagras, na des konings afmaaiingen. En het geschied- 2
de, als zij het kruid des lands geheel zouden hebben afgegeten, dat
ik zeide: Heere HEERE! vergeef toch; wie zou er *van* Jakob blij-
ven staan; want hij is klein! *Toen* berouwde zulks den HEERE; 3
het zal niet geschieden, zeide de HEERE. *Wijders* deed mij de 4
Heere HEERE aldus zien; en ziet, de Heere HEERE riep uit, dat
Hij wilde twisten met vuur; en het verteerde een groten afgrond,
ook verteerde het een stuk lands. Toen zeide ik: Heere HEERE! 5
houd toch op; wie zou er *van* Jakob blijven staan; want hij is klein!
Toen berouwde zulks den HEERE. Ook dit zal niet geschieden, 6
zeide de Heere HEERE. *Nog* deed Hij mij aldus zien; en ziet, de 7
Heere stond op een muur, die naar het paslood *gemaakt was*, en
een paslood was in Zijn hand. En de HEERE zeide tot mij: Wat 8
ziet gij, Amos? En ik zeide: Een paslood. Toen zeide de HEERE:
Zie, Ik zal het paslood stellen in het midden van Mijn volk Israel;

9 Ik zal het voortaan niet meer voorbijgaan. Maar Izaks hoogten
zullen verwoest, en Israels eigendommen verstoord worden; en Ik
10 zal tegen Jerobeams huis opstaan met het zwaard. Toen zond
Amazia, de priester te Beth-el, tot Jerobeam, den koning van Is-
rael, zeggende: Amos heeft een verbintenis tegen u gemaakt, in
het midden van het huis Israels; het land zal al zijn woorden niet
11 kunnen verdragen. Want alzo zegt Amos: Jerobeam zal door
het zwaard sterven, en Israel zal voorzeker uit zijn land gevan-
12 kelijk worden weggevoerd. Daarna zeide Amazia tot Amos: Gij
ziener! ga weg, vlied in het land van Juda, en eet aldaar brood,
13 en profeteer aldaar. Maar te Beth-el zult gij voortaan niet meer
profeteren; want dat is des konings heiligdom, en dat is het huis
14 des koninkrijks. Toen antwoordde Amos, en zeide tot Amazia:
Ik was geen profeet, en ik was geen profetenzoon; maar ik was een
15 ossenherder, en las wilde vijgen af. Maar de HEERE nam mij
van achter de kudde; en de HEERE zeide tot mij: Ga henen, pro-
16 feteer tot Mijn volk Israel. Nu dan, hoor des HEEREN woord:
Gij zegt: Gij zult niet profeteren tegen Israel, noch druppen tegen
17 het huis van Izak. Daarom zegt de HEERE alzo: Uw vrouw zal
in de stad hoereren, en uw zonen en uw dochteren zullen door het
zwaard vallen, en uw land zal door het snoer uitgedeeld worden;
en gij zult in een onrein land sterven, en Israel zal voorzeker uit
zijn land gevankelijk worden weggevoerd.

8 De Heere HEERE deed mij aldus zien; en ziet, een korf met
2 zomervruchten. En Hij zeide: Wat ziet gij, Amos? En ik zei-
de: Een korf met zomervruchten. Toen zeide de HEERE tot mij:
Het einde is gekomen over Mijn volk Israel; Ik zal het voortaan
3 niet meer voorbijgaan. Maar de gezangen des tempels zullen te
dien dage huilen, spreekt de Heere HEERE; vele dode lichamen
zullen er zijn, in alle plaatsen zal men ze stilzwijgend wegwer-
4 pen. Hoort dit, gij, die den nooddruftige opslokt! en dat om
5 te vernielen de ellendigen des lands; Zeggende: Wanneer zal de
nieuwe maan overgaan, dat wij leeftocht mogen verkopen? en de
sabbat, dat wij koren mogen openen? verkleinende de efa, en den
sikkel vergrotende, en verkeerdelijk handelende *met* bedrieglijke
6 weegschalen; Dat wij de armen voor geld mogen kopen, en den
nooddruftige om een paar schoenen; dan zullen wij het kaf van
7 het koren verkopen. De HEERE heeft gezworen bij Jakobs heer-

lijkheid: Zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten! Zou 8
het land hierover niet beroerd worden, en al wie daarin woont
treuren? Ja, het zal geheel oprijzen als een rivier, en het zal heen
en weder gedreven en verdronken worden, als *door* de rivier van
Egypte. En het zal te dien dage geschieden, spreekt de Heere 9
HEERE, dat Ik de zon op den middag zal doen ondergaan, en
het land bij lichten dage verduisteren. En Ik zal uw feesten in 10
rouw, en al uw liederen in weeklage veranderen, en op alle len-
den een zak, en op alle hoofd kaalheid brengen; en Ik zal het
land stellen in rouw, als er is over een enigen *zoon*, en deszelfs
einde als een bitteren dag. Ziet, de dagen komen, spreekt de 11
Heere HEERE, dat Ik een honger in het land zal zenden; niet een
honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen de
woorden des HEEREN. En zij zullen zwerven van zee tot zee, en 12
van het noorden tot het oosten; zij zullen omlopen om het woord
des HEEREN te zoeken, maar zullen het niet vinden. Te dien 13
dage zullen de schone jonkvrouwen en de jongelingen van dorst
versmachten; Die daar zweren bij de schuld van Samaria, en zeg- 14
gen: *Zo waarachtig als* uw God van Dan leeft, en de weg van
Ber-seba leeft! en zij zullen vallen, en niet weder opstaan.

Ik zag den Heere staan op het altaar, en Hij zeide: Sla dien **9**
knoop, dat de posten beven, en doorkloof ze allen in het hoofd; en
Ik zal hun achterste met het zwaard doden; en vliedende zal onder
hen niet ontvlieden, noch de ontkomende onder hen behouden
worden. Al groeven zij *tot* in de hel, zo zal Mijn hand ze van 2
daar halen, en al klommen zij in den hemel, zo zal Ik ze van
daar doen nederdalen. En al verstaken zij zich op de hoogte van 3
Karmel, zo zal Ik ze naspeuren en van daar halen; en al verborgen
zij zich van voor Mijn ogen in den grond van de zee, zo zal Ik van
daar een slang gebieden, die zal ze bijten. En al gingen zij in 4
gevangenis voor het aangezicht hunner vijanden, zo zal Ik van daar
het zwaard gebieden, dat het hen dode; en Ik zal Mijn oog tegen
hen zetten ten kwade, en niet ten goede. Want de Heere HEERE 5
der heirscharen is het, Die het land aanroert, dat het versmelte, en
allen, die daarin wonen, treuren; en *dat* het geheel oprijze als een
rivier, en verdronken worde als *door* de rivier van Egypte. Die 6
Zijn opperzalen in den hemel bouwt, en Zijn benden heeft Hij op
aarde gefondeerd; Die de wateren der zee roept, en giet ze uit op

7 den aardbodem; HEERE is Zijn Naam. Zijt gijlieden Mij niet als
de kinderen der Moren, o kinderen Israels? spreekt de HEERE.
Heb Ik Israel niet opgevoerd uit Egypteland, en de Filistijnen
8 uit Kafthor, en de Syriers uit Kir? Ziet, de ogen des Heeren
HEEREN zijn tegen dit zondig koninkrijk, dat Ik het van den
aardbodem verdelge; behalve dat Ik het huis Jakobs niet ganselijk
9 zal verdelgen, spreekt de HEERE. Want ziet, Ik geef bevel, en
Ik zal het huis Israels onder al de heidenen schudden, gelijk als
zaad geschud wordt in een zeef; en niet een steentje zal er ter
10 aarde vallen. Alle zondaars Mijns volks zullen door het zwaard
sterven; die daar zeggen: Het kwaad zal tot ons niet genaken, noch
11 *ons* voorkomen. Te dien dage zal Ik de vervallen hut van David
weder oprichten, en Ik zal haar reten vertuinen, en wat aan haar
is afgebroken, weder oprichten, en zal ze bouwen, als *in* de dagen
12 van ouds; Opdat zij erfelijk bezitten het overblijfsel van Edom, en
al de heidenen, die naar Mijn Naam genoemd worden, spreekt de
13 HEERE, Die dit doet. Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE,
dat de ploeger den maaier, en de druiventreder den zaadzaaier
genaken zal; en de bergen zullen van zoeten wijn druipen, en al
14 de heuvelen zullen smelten. En Ik zal de gevangenis van Mijn
volk Israel wenden, en zij zullen de verwoeste steden herbouwen
en bewonen, en wijngaarden planten, en derzelver wijn drinken;
15 en zij zullen hoven maken, en derzelver vrucht eten. En Ik zal
ze in hun land planten; en zij zullen niet meer worden uitgerukt
uit hun land, dat Ik hunlieden gegeven heb, zegt de HEERE, uw
God.

Obadja

Het gezicht van Obadja. Alzo zegt de Heere HEERE 1
van Edom: Wij hebben een gerucht gehoord van den
HEERE, en er is een gezant geschikt onder de heide-
nen: Staat op, en laat ons opstaan tegen hen ten strij-
de. Ziet, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, gij zijt zeer 2
veracht. De trotsheid uws harten heeft u bedrogen; hij, die daar 3
woont in de kloven der steenrotsen, *in* zijn hoge woning; die in
zijn hart zegt: Wie zou mij ter aarde nederstoten? Al verhieft gij 4
u gelijk de arend, en al steldet gij uw nest tussen de sterren, zo zal
Ik u van daar nederstoten, spreekt de HEERE. Zo er dieven, zo er 5
nachtrovers tot u gekomen waren (hoe zijt gij uitgeroeid!), zouden
zij niet gestolen hebben zoveel hun genoeg ware? Zo er wijnlezers
tot u gekomen waren, zouden zij niet een nalezing hebben over-
gelaten? Hoe zijn Ezau's *goederen* nagespeurd, zijn verborgen 6
schatten opgezocht! Al uw bondgenoten hebben u tot aan de 7
landpale uitgeleid; uw vredegenoten hebben u bedrogen, zij heb-
ben u overmocht; *die* uw brood *eten*, zullen een gezwel onder u
zetten, er is geen verstand in hem. Zal het niet te dien dage zijn, 8
spreekt de HEERE, dat Ik de wijzen uit Edom, en het verstand
uit Ezau's gebergte zal doen vergaan? Ook zullen uw helden, o 9
Theman! versaagd zijn; opdat een ieder uit Ezau's gebergte door
den moord worde uitgeroeid. Om het geweld, begaan aan uw 10
broeder Jakob, zal schaamte u bedekken; en gij zult uitgeroeid
worden in eeuwigheid. Ten dage als gij tegenover stondt, ten 11
dage als de uitlanders zijn heir gevangen voerden, en de vreem-
den tot zijn poorten introkken, en over Jeruzalem het lot wierpen,
waart gij ook als een van hen. Toen zoudt gij niet gezien heb- 12
ben op den dag uws broeders, den dag zijner vervreemding; noch
u verblijd hebben over de kinderen van Juda, ten dage huns on-
dergangs; noch uw mond groot gemaakt hebben, ten dage der
benauwdheid; Noch ter poorte Mijns volks ingegaan zijn, ten 13
dage huns verderfs; noch gezien hebben, ook gij, op zijn kwaad,

ten dage zijns verderfs; noch *uw handen* uitgestrekt hebben aan
14 zijn heir, ten dage zijns verderfs; Noch gestaan hebben op de
wegscheiding, om zijn ontkomenen uit te roeien; noch zijn overge-
15 blevenen overgeleverd hebben, ten dage der benauwdheid. Want
de dag des HEEREN is nabij, over al de heidenen; gelijk als gij
gedaan hebt, zal u gedaan worden; uw vergelding zal op uw hoofd
16 wederkeren. Want gelijk gijlieden gedronken hebt op den berg
Mijner heiligheid, *zo* zullen al de heidenen geduriglijk drinken; ja,
zij zullen drinken en inzwelgen, en zullen zijn als of zij er niet
17 geweest waren. Maar op den berg Sions zal ontkoming zijn, en
hij zal een heiligheid zijn; en die van het huis Jakobs zullen hun
18 erfgoederen erfelijk bezitten. En Jakobs huis zal een vuur zijn,
en Jozefs huis een vlam, en Ezau's huis tot een stoppel; en zij
zullen tegen hen ontbranden, en zullen ze verteren, zodat Ezau's
huis geen overgeblevene zal hebben; want de HEERE heeft het
19 gesproken. En die van het zuiden zullen Ezau's gebergte, en die
van de laagte zullen de Filistijnen erfelijk bezitten; ja, zij zullen
het veld van Efraim en het veld van Samaria erfelijk bezitten; en
20 Benjamin Gilead. En de gevankelijk weggevoerden van dit heir
der kinderen Israels, hetgeen der Kanaanieten was, tot Zarfath
toe; en de gevankelijk weggevoerden van Jeruzalem, hetgeen in
Sefarad is, zij zullen de steden van het zuiden erfelijk bezitten.
21 En er zullen heilanden op den berg Sions opkomen, om Ezau's
gebergte te richten; en het koninkrijk zal des HEEREN zijn.

Jona

En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, den zoon 1
van Amitthai, zeggende: Maak u op, ga naar de grote 2
stad Nineve, en predik tegen haar; want hunlieder boos-
heid is opgeklommen voor Mijn aangezicht. Maar Jona 3
maakte zich op om te vluchten naar Tarsis, van het aangezicht
des HEEREN; en hij kwam af te Jafo, en vond een schip, gaande
naar Tarsis, en hij gaf de vracht daarvan, en ging neder in het-
zelve, om met henlieden te gaan naar Tarsis, van het aangezicht
des HEEREN. Maar de HEERE wierp een groten wind op de 4
zee; en er werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht
te breken. Toen vreesden de zeelieden, en riepen een iegelijk 5
tot zijn god, en wierpen de vaten, die in het schip waren, in de
zee, om *het* van dezelve te verlichten; maar Jona was nederge-
gaan aan de zijden van het schip, en lag neder, en was met een
diepen slaap bevangen. En de opperschipper naderde tot hem, 6
en zeide tot hem: Wat is u, gij hardslapende? Sta op, roep tot
uw God, misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet
vergaan. Voorts zeiden zij, een ieder tot zijn metgezel: Komt, 7
en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil
ons dit kwaad *overkomt*. Alzo wierpen zij loten, en het lot viel
op Jona. Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu, om wiens 8
wil ons dit kwaad *overkomt*. Wat is uw werk en van waar komt
gij? Welk is uw land en van welk volk zijt gij? En hij zeide tot 9
hen: Ik ben een Hebreer; en ik vreze den HEERE, den God des
hemels, Die de zee en het droge gemaakt heeft. Toen vreesden 10
die mannen *met* grote vreze, en zeiden tot hem: Wat hebt gij dit
gedaan? Want de mannen wisten, dat hij van des HEEREN aan-
gezicht vlood; want hij had het hun te kennen gegeven. Voorts 11
zeiden zij tot hem: Wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde
van ons? Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger. En hij 12
zeide tot hen: Neemt mij op, en werpt mij in de zee, zo zal de zee
stil worden van ulieden; want ik weet, dat deze grote storm ulie-

13 den om mijnentwil over *komt*. Maar de mannen roeiden, om *het*
schip weder te brengen aan het droge, doch zij konden niet; want
14 de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen. Toen riepen
zij tot den HEERE, en zeiden: Och HEERE! laat ons toch niet
vergaan om dezes mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons;
want Gij, HEERE! hebt gedaan, gelijk als het U heeft behaagd.
15 En zij namen Jona op, en wierpen hem in de zee. Toen stond de
16 zee *stil* van haar verbolgenheid. Dies vreesden de mannen den
HEERE *met* grote vreze; en zij slachtten den HEERE slachtoffer,
17 en beloofden geloften. De HEERE nu beschikte een groten vis,
om Jona in te slokken; en Jona was in het ingewand van den vis,
drie dagen en drie nachten.

2 En Jona bad tot den HEERE, zijn God, uit het ingewand van
2 den vis. En hij zeide: Ik riep uit mijn benauwdheid tot den
HEERE, en Hij antwoordde mij; uit den buik des grafs schreide
3 ik, *en* Gij hoordet mijn stem. Want Gij hadt mij geworpen *in*
de diepte, in het hart der zeeen, en de stroom omving mij; al Uw
4 baren en Uw golven gingen over mij henen. En ik zeide: Ik ben
uitgestoten van voor Uw ogen; nochtans zal ik den tempel Uwer
5 heiligheid weder aanschouwen. De wateren hadden mij omgeven
tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd
6 gebonden. Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen; de
grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid; maar Gij
hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o HEERE, mijn God!
7 Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan den HEERE,
8 en mijn gebed kwam tot U, in den tempel Uwer heiligheid. Die
de valse ijdelheden onderhouden, verlaten hunlieder weldadigheid.
9 Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd
10 heb, zal ik betalen. Het heil is des HEEREN. De HEERE nu
sprak tot den vis; en hij spuwde Jona uit op het droge.

3 En het woord des HEEREN geschiedde ten anderen male tot
2 Jona, zeggende: Maak u op, ga naar de grote stad Nineve; en
3 predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek. Toen maakte
zich Jona op, en ging naar Nineve, naar het woord des HEEREN.
4 Nineve nu was een grote stad Gods, van drie dagreizen. En Jona
begon in de stad te gaan, een dagreis; en hij predikte, en zeide:
5 Nog veertig dagen, dan zal Nineve worden omgekeerd. En de
lieden van Nineve geloofden aan God; en zij riepen een vasten

uit, en bekleedden zich met zakken, van hun grootste af tot hun
kleinste toe. Want dit woord geraakte tot den koning van Nineve, 6
en hij stond op van zijn troon, en deed zijn heerlijk overkleed van
zich; en hij bedekte zich met een zak, en zat neder in de as. En 7
hij liet uitroepen, en men sprak te Nineve, uit bevel des konings en
zijner groten, zeggende: Laat mens noch beest, rund noch schaap,
iets smaken, laat ze niet weiden, noch water drinken. Maar mens 8
en beest zullen met zakken bedekt zijn, en zullen sterk tot God
roepen; en zij zullen zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg,
en van het geweld, dat in hun handen is. Wie weet, God mocht 9
Zich wenden, en berouw hebben; en Hij mocht Zich wenden van
de hittigheid Zijns toorns, dat wij niet vergingen! En God zag 10
hun werken, dat zij zich bekeerden van hun bozen weg; en het
berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te
zullen doen, en Hij deed het niet.

Dit verdroot, Jona *met* groot verdriet, en zijn *toorn* ontstak. **4**
En hij bad tot den HEERE, en zeide: Och HEERE! was dit mijn 2
woord niet, als ik nog in mijn land was? Daarom kwam ik het
voor, vluchtende naar Tarsis; want ik wist, dat Gij een genadig en
barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid,
en berouw hebbende over het kwaad. Nu dan, HEERE! neem 3
toch mijn ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te
leven. En de HEERE zeide: Is uw *toorn* billijk ontstoken? Jona 4, 5
nu ging ter stad uit, en zette zich tegen het oosten der stad;
en hij maakte zich aldaar een verdek, en zat daaronder in de
schaduw, totdat hij zag, wat van de stad zou worden. En God, 6
de HEERE, beschikte een wonderboom, en deed hem opschieten
boven Jona, opdat er schaduw mocht zijn over zijn hoofd, om
hem te redden van zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over
den wonderboom *met* grote blijdschap. Maar God beschikte een 7
worm des anderen daags in het opgaan van den dageraad; die
stak den wonderboom, dat hij verdorde. En het geschiedde, als 8
de zon oprees, dat God een stillen oostenwind beschikte; en de
zon stak op het hoofd van Jona, dat hij amechtig werd; en hij
wenste zijner ziel te mogen sterven, en zeide: Het is mij beter
te sterven dan te leven. Toen zeide God tot Jona: Is uw *toorn* 9
billijk ontstoken over den wonderboom? En hij zeide: Billijk is
mijn *toorn* ontstoken ter dood toe. En de HEERE zeide: Gij 10

verschoont den wonderboom, aan welken gij niet hebt gearbeid,
noch dien groot gemaakt; die in een nacht werd, en in een nacht
11 verging; En Ik zou die grote stad Nineve niet verschonen? waarin
veel meer dan honderd en twintig duizend mensen zijn, die geen
onderscheid weten tussen hun rechterhand, en hun linkerhand;
daartoe veel vee?

Micha

Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Micha, den 1
Morastiet, in de dagen van Jotham, Achaz *en* Jehizkia,
koningen van Juda; dat hij gezien heeft over Samaria
en Jeruzalem. Hoort, gij volken altemaal! merk op, 2
gij aarde, mitsgaders derzelver volheid! de Heere HEERE nu zal
tot een getuige zijn tegen ulieden, de Heere uit den tempel Zijner
heiligheid. Want ziet, de HEERE gaat uit van Zijn plaats, en Hij 3
zal nederdalen en treden op de hoogten der aarde. En de ber- 4
gen zullen onder Hem versmelten, en de dalen gekloofd worden,
gelijk was voor het vuur, gelijk wateren, die uitgestort worden in
de laagte. Dit alles, om de overtreding van Jakob, en om de 5
zonden van het huis Israels; wie is *het begin van* de overtreding
van Jakob? Is het niet Samaria? En wie *van* de hoogten van
Juda? Is het niet Jeruzalem? Daarom zal Ik Samaria stellen 6
tot een steenhoop des velds, tot plantingen eens wijngaards; en
Ik zal haar stenen in de vallei storten, en haar fondamenten ont-
dekken. En al haar gesneden beelden zullen vermorzeld worden, 7
en al haar hoerenbeloningen zullen met vuur verbrand worden, en
al haar afgoden zal Ik stellen tot een woestheid; want zij heeft ze
van hoerenloon vergaderd, en zij zullen tot hoerenloon wederke-
ren. Hierom zal ik misbaar bedrijven en huilen; ik zal beroofd 8
en naakt gaan; ik zal misbaar maken als de draken, en treuren
als de jonge struisen. Want haar plagen zijn dodelijk; want zij 9
zijn gekomen tot aan Juda; hij is geraakt tot aan de poort mijns
volks, tot aan Jeruzalem. Verkondigt *het* niet te Gath, weent zo 10
jammerlijk niet; wentelt u in het stof in het huis van Afra. Ga 11
door, gij inwoneres van Safir! met blote schaamte; de inwone-
res van Zaanan gaat niet uit; rouwklage is *te* Beth-haezel; hij zal
zijn stand van ulieden nemen. Want de inwoneres van Maroth 12
is krank om des goeds wil; want een kwaad is van den HEERE
afgedaald, tot aan de poort van Jeruzalem. Span de snelle die- 13
ren aan den wagen, gij inwoners van Lachis! (deze is der dochter

Sions het beginsel der zonde) want in u zijn Israels overtredingen
14 gevonden. Daarom geef geschenken aan Morescheth-gaths; de
huizen van Achzib zullen den koningen van Israel tot een leugen
15 zijn. Ik zal u nog een erfgenaam toebrengen, gij inwoneres van
Maresa! Hij zal komen tot aan Adullam, *tot aan* de heerlijkheid
16 Israels. Maak u kaal en scheer u, om uw troetelkinderen; ver-
wijd uw kaalheid, als de arend, omdat zij gevankelijk van u zijn
weggevoerd.
2 Wee dien, die ongerechtigheid bedenken, en kwaad werken op
hun legers; in het licht van den morgenstond doen zij het, dewijl
2 het in de macht van hunlieder hand is. En zij begeren akkers, en
roven ze, en huizen, en nemen ze weg; alzo doen zij geweld aan
3 den man en zijn huis, ja, aan een iegelijk en zijn erfenis. Daarom,
alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik denk een kwaad over dit geslacht,
waaruit gijlieden uw halzen niet zult uittrekken, en zo rechtop
4 niet gaan; want het zal een boze tijd zijn. Te dien dage zal men
een spreekwoord over ulieden opnemen; en men zal een klagelijke
klacht klagen, *en* zeggen: Wij zijn ten enenmale verwoest; Hij
verwisselt mijns volks deel; hoe ontwendt Hij mij; Hij deelt uit,
5 afwendende onze akkers. Daarom zult gij niemand hebben, die
6 het snoer werpe in het lot, in de gemeente des HEEREN. Profe-
teert gijlieden niet, *zeggen zij*, laat *die* profeteren; zij profeteren
7 niet als die; men wijkt niet af *van* smaadheden. O gij, die Ja-
kobs huis geheten zijt! Is dan de Geest des HEEREN verkort?
Zijn dat Zijn werken? Doen Mijn woorden geen goed bij dien, die
8 recht wandelt? Maar gisteren stelde zich Mijn volk op, tot vij-
and, tegenover een kleed; gij stroopt een mantel van degenen, die
9 zeker voorbijgaan, wederkomende van den strijd. De vrouwen
Mijns volks verdrijft gij, elk een uit het huis van haar vermakin-
gen; van haar kinderkens neemt gij Mijn sieraad in eeuwigheid.
10 Maakt u *dan* op, en gaat henen; want dit *land* zal de rust niet
zijn; omdat het verontreinigd is, zal het *u* verderven, en dat *met*
11 een geweldige verderving. Zo er iemand is, die met wind omgaat,
en valselijk liegt, *zeggende*: Ik zal u profeteren voor wijn en voor
12 sterken drank! dat is een profeet dezes volks. Voorzeker zal Ik
u, o Jakob! gans verzamelen; voorzeker zal Ik Israels overblijfsel
vergaderen; Ik zal het te zamen zetten als schapen van Bozra; als
een kudde in het midden van haar kooi zullen zij van mensen deu-

nen. De doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken; zij zullen 13
doorbreken, en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken;
en hun koning zal voor hun aangezicht henengaan; en de HEERE
in hun spits.

Voorts zeide ik: Hoort nu, gij hoofden Jakobs, en gij oversten **3**
van het huis Israels! Betaamt het ulieden niet het recht te we-
ten? Zij haten het goede, en hebben het kwade lief; zij roven 2
hun huid van hen af, en hun vlees van hun beenderen. Ja, zij 3
zijn het, die het vlees mijns volks eten, en hun huid afstropen, en
hun beenderen verbreken; en vaneen leggen, gelijk als in een pot,
en als vlees in het midden eens ketels. Alsdan zullen zij roepen 4
tot den HEERE, doch Hij zal hen niet verhoren; maar zal Zijn
aangezicht te dier tijd voor hen verbergen, gelijk als zij hun han-
delingen kwaad gemaakt hebben. Alzo zegt de HEERE, tegen 5
de profeten, die Mijn volk verleiden; die met hun tanden bijten,
en roepen vrede uit; maar die niet geeft in hun mond, tegen dien
zo heiligen zij een krijg. Daarom zal het nacht voor ulieden wor- 6
den vanwege het gezicht, en ulieden zal duisternis zijn vanwege de
waarzegging; en de zon zal over deze profeten ondergaan; en de
dag zal over hen zwart worden. En de zieners zullen beschaamd, 7
en de waarzeggers schaamrood worden; en zij zullen al te zamen
de bovenste lip bewimpelen; want er zal geen antwoord Gods zijn.
Maar waarlijk, ik ben vol krachts van den Geest des HEEREN; 8
en *vol* van gericht en dapperheid, om Jakob te verkondigen zijn
overtreding, en Israel zijn zonde. Hoort nu dit, gij hoofden van 9
het huis Jakobs, en gij oversten van het huis Israels! die van het
gericht een gruwel hebt, en al wat recht is verkeert; Bouwende 10
Sion met bloed, en Jeruzalem met onrecht. Haar hoofden rechten 11
om geschenken, en haar priesters leren om loon, en haar profeten
waarzeggen om geld; nog steunen zij op den HEERE, zeggende:
Is de HEERE niet in het midden van ons? Ons zal geen kwaad
overkomen. Daarom, om uwentwil, zal Sion *als* een akker ge- 12
ploegd worden, en Jeruzalem zal *tot* steenhopen worden, en de
berg dezes huizes tot hoogten eens wouds.

Maar in het laatste der dagen zal het geschieden, dat de berg **4**
van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der
bergen; en hij zal verheven zijn boven de heuvelen, en de volken
zullen tot hem toevloeien. En vele heidenen zullen henengaan, en 2

zeggen: Komt en laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, en
ten huize van den God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen,
en wij in Zijn paden wandelen; want uit Sion zal de wet uitgaan,
3 en des HEEREN woord uit Jeruzalem. En Hij zal onder grote
volken richten, en machtige heidenen straffen, tot verre toe; en zij
zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen;
het *ene* volk zal tegen het *andere* volk geen zwaard opheffen,
4 en zij zullen den krijg niet meer leren. Maar zij zullen zitten,
een ieder onder zijn wijnstok, en onder zijn vijgeboom, en er zal
niemand zijn, die ze verschrikke; want de mond des HEEREN
5 der heirscharen heeft *het* gesproken. Want alle volken zullen
wandelen, elk in den naam zijns gods; maar wij zullen wandelen
in den Naam des HEEREN, onzes Gods, eeuwiglijk en altoos.
6 Te dien dage, spreekt de HEERE, zal Ik haar, die hinkende was,
verzamelen, en haar, die verdreven was, vergaderen, en die Ik
7 geplaagd had. En Ik zal haar, die hinkende was, maken tot
een overblijfsel, en haar die verre henen verstoten was, tot een
machtig volk; en de HEERE zal Koning over hen zijn op den berg
8 Sions, van nu aan tot in eeuwigheid. En gij Schaapstoren, gij
Ofel der dochter Sions! tot u zal komen, ja, daar zal komen de
vorige heerschappij, het koninkrijk der dochteren van Jeruzalem.
9 Nu, waarom zoudt gij zo groot geschrei maken? Is er geen koning
onder u? Is uw Raadgever vergaan, dat u smart, als van een
10 barende *vrouw*, heeft aangegrepen? Lijd smart en arbeid om
voort te brengen, o dochter Sions! als een barende *vrouw*; want nu
zult gij *wel* uit de stad henen uitgaan, en op het veld wonen, en tot
in Babel komen, *maar* aldaar zult gij gered worden; aldaar zal u
11 de HEERE verlossen uit de hand uwer vijanden. Nu zijn wel vele
heidenen tegen u verzameld, die daar zeggen: Laat ze ontheiligd
12 worden, en laat ons oog schouwen aan Sion. Maar zij weten de
gedachten des HEEREN niet, en verstaan Zijn raadslag niet; dat
13 Hij hen vergaderd heeft als garven tot den dorsvloer. Maak u op
en dors, o dochter Sions! Want Ik zal uw hoorn ijzer maken, en
uw klauwen koper maken, en gij zult vele volken verpletteren; en
Ik zal hunlieder gewin den HEERE verbannen, en hun vermogen
den Heere der ganse aarde.

5 (04:14) Nu, rot u met benden, gij dochter der bende, hij zal een
belegering tegen ons stellen; zij zullen den rechter Israels met de

roede op het kinnebakken slaan. (05:1) En gij, Bethlehem Efrat- 2
ha! zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit
u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israel, en Wiens
uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid. (05:2) 3
Daarom zal Hij henlieden overgeven, tot den tijd toe, dat zij, die
baren zal, gebaard hebbe; dan zullen de overigen Zijner broederen
zich bekeren met de kinderen Israels. (05:3) En Hij zal staan, 4
en zal weiden in de kracht des HEEREN, in de hoogheid van den
Naam des HEEREN, Zijns Gods, en zij zullen wonen, want nu zal
Hij groot zijn tot aan de einden der aarde. (05:4) En Deze zal 5
Vrede zijn; wanneer Assur in ons land zal komen, en wanneer hij
in onze paleizen zal treden, zo zullen wij tegen hem stellen zeven
herders, en acht vorsten uit de mensen. (05:5) Die zullen het 6
land van Assur afweiden met het zwaard, en het land van Nimrod
in deszelfs ingangen. Alzo zal Hij *ons* redden van Assur, wanneer
dezelve in ons land zal komen, en wanneer hij in onze landpale zal
treden. (05:6) En Jakobs overblijfsel zal zijn in het midden van 7
vele volken, als een dauw van den HEERE, als droppelen op het
kruid, dat naar geen man wacht, noch mensenkinderen verbeidt.
(05:7) Ja, het overblijfsel van Jakob zal zijn onder de heidenen, 8
in het midden van vele volken, als een leeuw onder de beesten
des wouds, als een jonge leeuw onder de schaapskudden; dewelke,
wanneer hij doorgaat, zo vertreedt en verscheurt hij, dat niemand
redde. (05:8) Uw hand zal verhoogd zijn boven uw wederpar- 9
tijders, en al uw vijanden zullen uitgeroeid worden. (05:9) En 10
het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE, dat Ik uw
paarden uit het midden van u zal uitroeien, en Ik zal uw wagenen
verdoen. (05:10) En Ik zal de steden uws lands uitroeien, en Ik 11
zal al uw vestingen afbreken. (05:11) En Ik zal de toverijen uit 12
uw hand uitroeien, en gij zult geen guichelaars hebben. (05:12) 13
En Ik zal uw gesneden beelden en uw opgerichte beelden uit het
midden van u uitroeien, dat gij u niet meer zult nederbuigen voor
het werk uwer handen. (05:13) Voorts zal Ik uw bossen uit het 14
midden van u uitroeien, en Ik zal uw steden verdelgen. (05:14) 15
En Ik zal in toorn en in grimmigheid wrake doen aan de heidenen,
die niet horen.

Hoort nu, wat de HEERE zegt: Maak u op, twist met de ber- **6**
gen, en laat de heuvelen uw stem horen. Hoort, gij bergen! den 2

twist des HEEREN, mitsgaders gij sterke fondamenten der aarde!
want de HEERE heeft een twist met Zijn volk, en Hij zal Zich
3 met Israel in recht begeven. O Mijn volk! wat heb Ik u gedaan,
4 en waarmede heb Ik u vermoeid? Betuig tegen Mij. Immers heb
Ik u uit Egypteland opgevoerd, en u uit het diensthuis verlost; en
Ik heb voor uw aangezicht henen gezonden Mozes, Aaron en Mir-
5 jam. Mijn volk! gedenk toch wat Balak, de koning van Moab,
beraadslaagde, en wat hem Bileam, de zoon van Beor, antwoord-
de; *en wat geschied is* van Sittim af tot Gilgal toe, opdat gij de
6 gerechtigheden des HEEREN kent. Waarmede zal ik den HEE-
RE tegenkomen, *en* mij bukken voor den hogen God? Zal ik Hem
7 tegenkomen met brandofferen, met eenjarige kalveren? Zou de
HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan
tien duizenden van oliebeken? Zal ik mijn eerstgeborene geven
voor mijn overtreding, de vrucht mijns buiks *voor* de zonde mij-
8 ner ziel? Hij heeft u bekend gemaakt, o mens! wat goed is; en
wat eist de HEERE van u, dan recht te doen, en weldadigheid lief
9 te hebben, en ootmoediglijk te wandelen met uw God? De stem
des HEEREN roept tot de stad (want Uw Naam ziet het wezen):
10 Hoort de roede, en wie ze besteld heeft! Zijn er *niet* nog, *in* eens
ieders goddelozen huis, schatten der goddeloosheid en een schaar-
11 se efa, dat te verfoeien is? Zou ik rein zijn, met een goddeloze
12 weegschaal en met een zak van bedriegelijke weegstenen? De-
wijl haar rijke lieden vol zijn van geweld, en haar inwoners leugen
13 spreken, en haar tong bedriegelijk is in haar mond; Zo zal Ik *u*
14 ook krenken, u slaande, *en* verwoestende om uw zonden. Gij zult
eten, maar niet verzadigd worden, en uw nederdrukking zal in het
midden van u zijn; en gij zult aangrijpen, maar niet wegbrengen,
15 en wat gij zult wegbrengen, zal Ik aan het zwaard overgeven. Gij
zult zaaien, maar niet maaien; gij zult olijven treden, maar u met
16 olie niet zalven, en most, maar geen wijn drinken. Want de in-
zettingen van Omri worden onderhouden, en het ganse werk van
het huis van Achab; en gij wandelt in derzelver raadslagen; opdat
Ik u stelle tot verwoesting, en haar inwoners tot aanfluiting; alzo
zult gij de smaadheid Mijns volks dragen.

7 Ai mij! want ik ben, als wanneer de zomervruchten zijn inge-
zameld; als wanneer de nalezingen in den wijnoogst geschied zijn;
er is geen druif om te eten; mijn ziel begeert vroegrijpe vrucht.

De goedertierene is vergaan uit het land, en er is niemand oprecht 2
onder de mensen; zij loeren altemaal op bloed, zij jagen, een ie-
gelijk zijn broeder, *met* een jachtgaren. Om *met* beide handen 3
wel dapper kwaad te doen, zo eist de vorst, en de rechter *oordeelt*
om vergelding; en de grote spreekt de verderving zijner ziel, en zij
draaien ze dicht ineen. De beste van hen is als een doorn; de op- 4
rechtste is *scherper* dan een doornheg; de dag uwer wachters, uw
bezoeking, is gekomen; nu zal hunlieder verwarring wezen. Ge- 5
looft een vriend niet, vertrouwt niet op een voornaamsten vriend;
bewaar de deuren uws monds voor haar, die in uw schoot ligt.
Want de zoon veracht den vader, de dochter staat op tegen haar 6
moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder; eens mans
vijanden zijn zijn huisgenoten. Maar ik zal uitzien naar den 7
HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal
mij horen. Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin! wanneer ik 8
gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal ge-
zeten zijn, zal de HEERE mij een licht zijn. Ik zal des HEEREN 9
gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij
mijn twist twiste, en mijn recht uitvoere; Hij zal mij uitbrengen
aan het licht; ik zal *mijn lust* zien aan Zijn gerechtigheid. En 10
mijn vijandin zal *het* zien, en schaamte zal haar bedekken; die
tot mij zegt: Waar is de HEERE, uw God? Mijn ogen zullen aan
haar zien; nu zal zij worden tot vertreding, als slijk der straten.
Ten dage als Hij uw muren zal herbouwen, te dien dage zal het 11
besluit verre heengaan. Te dien dage zal het ook komen tot u 12
toe, van Assur af, zelfs *tot* de vaste steden *toe*; en van de ves-
tingen tot aan de rivier, en van zee *tot* zee, en *van* gebergte *tot*
gebergte. Maar dit land zal worden tot een verwoesting, zijner 13
inwoners halve, vanwege de vrucht hunner handelingen. Gij *dan*, 14
weid Uw volk met Uw staf, de kudde Uwer erfenis, die alleen
woont, *in* het woud, in het midden van een vruchtbaar land; laat
ze weiden *in* Basan en Gilead, als in de dagen van ouds. Ik zal 15
haar wonderen doen zien, als in de dagen, toen gij uit Egypteland
uittoogt. De heidenen zullen het zien, en beschaamd zijn, van- 16
wege al hun macht; zij zullen de hand op den mond leggen; hun
oren zullen doof worden. Zij zullen het stof lekken, als de slang; 17
als kruipende dieren der aarde, zullen zij zich beroeren uit hun
sloten; zij zullen met vervaardheid komen tot den HEERE, onzen

18 God, en zullen voor U vrezen. Wie is een God gelijk Gij, Die
de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel
Zijner erfenis voorbij gaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwig-
19 heid; want Hij heeft lust aan goedertierenheid. Hij zal Zich onzer
weder ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden dempen; ja, Gij
20 zult al hun zonden in de diepten der zee werpen. Gij zult Ja-
kob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die Gij onzen
vaderen van oude dagen af gezworen hebt.

Nahum

De last van Nineve. Het boek des gezichts van Nahum, 1
den Elkosiet. Een ijverig God en een wreker is de HEE- 2
RE, een wreker is de HEERE, en zeer grimmig; een
wreker is de HEERE aan Zijn wederpartijders, en Hij
behoudt *den toorn* Zijn vijanden. De HEERE is lankmoedig, 3
doch van grote kracht, en Hij houdt *den schuldige* geenszins on-
schuldig. Des HEEREN weg is in wervelwind, en in storm, en de
wolken zijn het stof Zijner voeten. Hij scheldt de zee, en maakt 4
ze droog, en Hij verdroogt alle rivieren; Basan en Karmel kwe-
len, ook kweelt de bloem van Libanon. De bergen beven voor 5
Hem, en de heuvelen versmelten; en de aarde licht zich op voor
Zijn aangezicht, en de wereld, en allen, die daarin wonen. Wie 6
zal voor Zijn gramschap staan, en wie zal voor de hittigheid Zijns
toorns bestaan? Zijn grimmigheid is uitgestort als vuur, en de
rotsstenen worden van Hem vermorzeld. De HEERE is goed, Hij 7
is ter sterkte in den dag der benauwdheid, en Hij kent hen, die
op Hem betrouwen. En met een doorgaanden vloed zal Hij haar 8
plaats te niet maken; en duisternis zal Zijn vijanden vervolgen.
Wat denkt gijlieden tegen den HEERE? Hij zal zelf een volein- 9
ding maken; de benauwdheid zal niet tweemaal op rijzen. Dewijl 10
zij in elkander gevlochten zijn als doornen, en dronken zijn, gelijk
zij plegen dronken te zijn, zo worden zij volkomen verteerd, als
een dorre stoppel. Van u is een uitgegaan, die kwaad denkt tegen 11
den HEERE, een Belialsraadsman. Alzo zegt de HEERE: Zijn 12
zij voorspoedig, en alzo velen, alzo zullen zij ook geschoren wor-
den, en hij zal doorgaan; Ik heb u wel gedrukt, *maar* Ik zal u niet
meer drukken. Maar nu zal Ik zijn juk van u breken, en zal uw 13
banden verscheuren. Doch tegen u heeft de HEERE bevolen, dat 14
er van uw naam niemand meer gezaaid zal worden; uit het huis
uws gods zal Ik uitroeien de gesneden en gegoten beelden; Ik zal
u *daar* een graf maken, als gij zult veracht zijn geworden. Ziet 15
op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschapt, die

vrede doet horen; vier uw vierdagen, o Juda! betaal uw geloften;
want de Belials -*man* zal voortaan niet meer door u doorgaan, hij
is gans uitgeroeid.
2 De verstrooier trekt tegen uw aangezicht op, bewaar de ves-
ting; bezichtig den weg; sterk de lenden, versterk de kracht zeer.
2 Want de HEERE heeft de hovaardij Jakobs afgewend, gelijk de
hovaardij Israels; want de ledigmakers hebben ze ledig gemaakt,
3 en zij hebben hun wijnranken verdorven. De schilden zijner hel-
den zijn rood gemaakt, de kloeke mannen zijn scharlakenvervig;
de wagens zijn in het vuur der fakkelen, ten dage als hij zich be-
4 reidt; en de spiesen worden geschud. De wagens razen door de
wijken, zij lopen ginds en weder op de straten; hun gedaanten
zijn als der fakkelen, zij lopen door elkander henen als de blikse-
5 men. Hij zal aan zijn voortreffelijken gedenken, *doch* zij zullen
struikelen in hun tochten; zij zullen haasten naar hun muur, als
6 het beschutsel vaardig zal wezen. De poorten der rivieren zullen
7 geopend worden, en het paleis zal versmelten. En Huzab zal ge-
vankelijk weggevoerd worden, men zal haar heten voortgaan; en
haar maagden zullen haar geleiden, als *met* een stem der duiven,
8 trommelende op haar harten. Nineve is wel als een watervijver,
van de dagen af dat zij geweest is, doch zij zullen vluchten. Staat,
9 staat! *zal men roepen*, maar niemand zal omzien. Rooft zilver,
rooft goud, want er is geen einde des voorraads, der heerlijkheid
10 van allerlei gewenste vaten. Zij is geledigd, ja, uitgeledigd, uit-
geput, en haar hart versmelt, en de knieen schudden, en in al
de lenden is smart, en hun aller aangezichten betrekken, *als* een
11 pot. Waar is *nu* de woning der leeuwen, en die weide der jonge
leeuwen? Alwaar de leeuw, de oude leeuw, *en* het leeuwenwelp
12 wandelde, en er was niemand, die *hen* verschrikte. De leeuw, die
genoeg roofde voor zijn welpen, en worgde voor zijn oude leeuwin-
nen, die zijn holen vervulde met roof, en zijn woningen met het
13 geroofde. Ziet, Ik *wil* aan u, spreekt de HEERE der heirscharen,
en Ik zal haar wagenen in rook verbranden, en het zwaard zal uw
jonge leeuwen verteren, en Ik zal uw roof uitroeien van de aarde,
en de stem uwer gezanten zal niet meer gehoord worden.
3 Wee der bloedstad, die gans vol leugen, *en* verscheuring is! de
2 roof houdt niet op. Er is het geklap der zweep, en het geluid
van het bulderen der raderen; en de paarden stampen, en de wa-

gens springen op. De ruiter steekt omhoog, zo het vlammende 3
zwaard, als de bliksemende spies, en er zal veelheid der verslage-
nen zijn, en een zware menigte der dode lichamen; ja, er zal geen
einde zijn der lichamen, men zal over hun lichamen struikelen;
Om der grote hoererijen wil der zeer bevallige hoer, der meeste- 4
res der toverijen, die met haar hoererijen volken verkocht heeft,
en geslachten met haar toverijen. Ziet, Ik *wil* aan u, spreekt de 5
HEERE der heirscharen, en Ik zal uw zomen ontdekken boven
uw aangezicht, en Ik zal den heidenen uw naaktheid, en den ko-
ninkrijken uw schande wijzen. En Ik zal verfoeilijke dingen op u 6
werpen, en u tot schande maken, en Ik zal u als een spiegel stellen.
En het zal geschieden, dat allen, die u zien, van u wegvlieden zul- 7
len en zeggen: Nineve is verstoord, wie zal medelijden met haar
hebben? Van waar zal ik u troosters zoeken? Zijt gij beter dan 8
No, de volkrijke, gelegen in de rivieren? die rondom henen water
heeft, welker voormuur de zee is, haar muur is van zee. Moren- 9
land en Egypte waren haar macht, en er was geen einde; Put en
Lybea waren tot uw hulp. Nog is zij gevankelijk gegaan in de 10
gevangenis; ook zijn haar kinderen op het hoofd van alle straten
verpletterd geworden; en over haar geeerden hebben zij het lot
geworpen, en al haar groten zijn in boeien gebonden geworden.
Ook zult gij dronken worden, gij zult u verbergen; ook zult gij 11
een sterkte zoeken vanwege den vijand. Al uw vastigheden zijn 12
vijgebomen met de eerste vruchten; indien zij geschud worden, zo
vallen zij dien op den mond, die ze eten wil. Ziet, uw volk zal in 13
het midden van u tot vrouwen worden; de poorten uws lands zul-
len uw vijanden wijd geopend worden; het vuur zal uw grendelen
verteren. Schep u water ter belegering; versterk uw vastighe- 14
den; ga in de klei, en treed in het leem; verbeter den ticheloven.
Het vuur zal u aldaar verteren; het zwaard zal u uitroeien, het 15
zal u afeten, als de kevers; vermeerder u als kevers, vermeerder u
als sprinkhanen. Gij hebt meer handelaars, dan er sterren aan 16
den hemel zijn; de kevers zullen invallen, en er van vliegen. Uw 17
gekroonden zijn als de sprinkhanen, en uw krijgsoversten als de
grote kevers, die zich in de heiningmuren legeren in de koude der
dagen; wanneer de zon opgaat, zo vliegen zij weg, alzo dat hun
plaats onbekend is, waar zij geweest zijn. Uw herders zullen slui- 18
meren, o koning van Assur! uw voortreffelijken zullen zich leggen,

uw volk zal zich op de bergen wijd uitbreiden, en niemand zal ze
19 verzamelen. Er is geen samentrekking voor uw breuk, uw plage
is smartelijk; allen, die het gerucht van u horen, zullen de handen
over u klappen; want over wien is uw boosheid niet geduriglijk
gegaan?

Habakuk

De last, welken Habakuk, de profeet, gezien heeft. HEE- 1, 2
RE! hoe lang schreeuw ik, en Gij hoort niet, *hoe lang*
roep ik geweld, tot U, en Gij verlost niet! Waarom laat 3
Gij mij ongerechtigheid zien, en aanschouwt de kwel-
ling? Want verwoesting en geweld is tegen mij over, en er is twist,
en men neemt gekijf op. Daarom wordt de wet onderlaten, en 4
het recht komt nimmermeer voort; want de goddeloze omringt den
rechtvaardige; daarom komt het recht verdraaid voor. Ziet onder 5
de heidenen, en aanschouwt, en verwondert u, verwondert u, want
Ik werk een werk in ulieder dagen, *hetwelk* gij niet geloven zult,
als het verteld zal worden. Want ziet, Ik verwek de Chaldeen, 6
een bitter en snel volk, trekkende door de breedten der aarde, om
erfelijk te bezitten woningen, die de zijne niet zijn. Schrikkelijk 7
en vreselijk is hetzelve; zijn recht en zijn hoogheid gaat van hem-
zelven uit. Want zijn paarden zijn lichter dan de luipaarden, en 8
zij zijn scherper dan de avondwolven, en zijn ruiters verspreiden
zich; ja, zijn ruiters zullen van verre komen, zij zullen vliegen als
een arend, zich spoedende om te eten. Het zal geheellijk tot ge- 9
weld komen, wat zij inslorpen zullen met hun aangezichten, *zullen*
zij brengen naar het oosten; en het zal de gevangenen verzame-
len als zand. En hij zal de koningen beschimpen, en de prinsen 10
zullen hem een belaching zijn; hij zal alle vesting belachen; want
hij zal stof vergaderen, en hij zal ze innemen. Dan zal hij den 11
geest veranderen, en hij zal doortrekken, en zich schuldig maken,
houdende deze zijn kracht voor zijn God. Zijt Gij niet van ouds 12
af de HEERE, mijn God, mijn Heilige? Wij zullen niet sterven;
o HEERE! tot een oordeel hebt Gij hem gesteld, en o Rots! om
te straffen, hebt Gij hem gegrondvest. Gij zijt te rein van ogen, 13
dan dat Gij het kwade zoudt zien, en de kwelling kunt Gij niet
aanschouwen; waarom zoudt Gij aanschouwen die trouwelooslijk
handelen? *Waarom* zoudt Gij zwijgen, als de goddeloze dien ver-
slindt, die rechtvaardiger is dan hij? En *waarom* zoudt Gij de 14

mensen maken, als de vissen der zee, als het kruipend gedierte,
15 dat geen heerser heeft? Hij trekt ze allen met den angel op, hij
vergadert ze in zijn garen, en hij verzamelt ze in zijn net; daarom
16 verblijdt en verheugt hij zich. Daarom offert hij aan zijn garen,
en rookt aan zijn net; want door dezelve is zijn deel vet geworden,
17 en zijn spijze smoutig. Zal hij dan daarom *altoos* zijn garen ledig
maken, en zal hij niet verschonen, met altoos de volken te doden?

2 Ik stond op mijn wacht, en ik stelde mij op de sterkte, en ik
hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zou, en wat ik
2 antwoorden zou op mijn bestraffing. Toen antwoordde mij de
HEERE, en zeide: Schrijf het gezicht, en stel het duidelijk op
3 tafelen, opdat daarin leze die voorbijloopt. Want het gezicht
zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde
voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want
4 Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven. Ziet, zijn ziel
verheft zich, zij is niet recht in hem; maar de rechtvaardige zal
5 door zijn geloof leven. En ook dewijl hij trouwelooslijk handelt
bij den wijn, een trots man is, en in zijn woning niet blijft; die
zijn ziel wijd opendoet als het graf, en gelijk de dood is, die niet
zat wordt, en tot zich verzamelt al de heidenen, en vergadert tot
6 zich alle volken. Zouden *dan* niet al dezelve van hem een spreek-
woord opnemen, en een uitlegging der raadselen van hem? En
men zal zeggen: Wee dien, die vermeerdert hetgeen het zijne niet
7 is (hoe lange!), en dien, die op zich laadt dik slijk. Zullen niet
onvoorziens opstaan, die u bijten zullen, en ontwaken, die u zullen
8 bewegen, en zult gij hun niet tot plundering worden? Omdat gij
vele heidenen beroofd hebt, zo zullen alle overgeblevene volken u
beroven; om het bloed der mensen, en het geweld aan het land,
9 de stad, en alle inwoners derzelve. Wee dien, die met kwade gie-
righeid giert voor zijn huis, opdat hij in de hoogte zijn nest stelle,
10 om bevrijd te zijn uit de hand des kwaads. Gij hebt schaamte
beraadslaagd voor uw huis; uitroeiende vele volken, zo hebt gij
11 gezondigd *tegen* uw ziel. Want de steen uit den muur roept, en
12 de balk uit het hout antwoordt dien. Wee dien, die de stad met
13 bloed bouwt, en die de stad met onrecht bevestigt! Ziet, is het
niet van den HEERE der heirscharen, dat de volken arbeiden ten
14 vure, en de lieden zich vermoeien tevergeefs? Want de aarde zal
vervuld worden, dat zij de heerlijkheid des HEEREN bekennen,

gelijk de wateren *den bodem der* zee bedekken. Wee dien, die 15
zijn naaste te drinken geeft, gij, die uw wijnfles daarbij voegt, en
ook dronken maakt, opdat gij hun naaktheden aanschouwt. Gij 16
zult *ook* verzadigd worden met schande, voor eer; drinkt gij ook,
en ontbloot de voorhuid; de beker der rechterhand des HEEREN
zal zich tot u wenden, en er zal een schandelijk uitbraaksel over
uw heerlijkheid zijn. Want het geweld, dat tegen Libanon begaan 17
is, zal u bedekken, en de verwoesting der beesten zal ze verschrik-
ken, om des bloeds wil der mensen, en des gewelds in het land, de
stad en aan alle inwoners derzelve. Wat zal het gesneden beeld 18
baten, dat zijn formeerder het gesneden heeft? *of* het gegoten
beeld, hetwelk een leugenleraar is, dat de formeerder op zijn for-
meersel vertrouwt, als hij stomme afgoden gemaakt heeft? Wee 19
dien, die tot het hout zegt: Word wakker! *en*: Ontwaak! tot den
zwijgenden steen. Zou het leren? Ziet, het is *met* goud en zilver
overtrokken, en er is gans geen geest in het midden van hetzel-
ve. Maar de HEERE is in Zijn heiligen tempel. Zwijg voor Zijn 20
aangezicht, gij ganse aarde!

Een gebed van Habakuk, den profeet, op Sjigjonoth. HEE- **3**, 2
RE! als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd; Uw werk, o
HEERE! behoud dat in het leven in het midden der jaren, maak
het bekend in het midden der jaren; in den toorn gedenk des ont-
fermens. God kwam van Theman, en de Heilige van den berg 3
Paran. Sela. Zijn heerlijkheid bedekte de hemelen, en het aard-
rijk was vol van Zijn lof. En er was een glans als des lichts, Hij 4
had hoornen aan Zijn hand, en aldaar was Zijn sterkte verborgen.
Voor Zijn aangezicht ging de pestilentie, en de vurige kool ging 5
voor Zijn voeten henen. Hij stond, en mat het land, Hij zag toe, 6
en maakte de heidenen los, en de gedurige bergen zijn verstrooid
geworden; de heuvelen der eeuwigheid hebben zich gebogen; de
gangen der eeuw zijn Zijne. Ik zag de tenten van Kusan onder 7
de ijdelheid; de gordijnen des lands van Midian schudden. Was 8
de HEERE ontstoken tegen de rivieren? Was Uw toorn tegen
de rivieren, was Uw verbolgenheid tegen de zee, toen Gij op Uw
paarden reedt? Uw wagens waren heil. De naakte grond werd 9
ontbloot *door* Uw boog, *om* de eden, aan de stammen gedaan
door het woord. Sela. Gij hebt de rivieren der aarde gekloofd.
De bergen zagen U, *en* leden smart; de waterstroom ging door, de 10

11 afgrond gaf zijn stem, hij hief zijn zijden op *in* de hoogte. De zon
en de maan stonden stil in *haar* woning; met het licht gingen Uw
12 pijlen daarhenen, met glans Uw bliksemende spies. Met gram-
schap tradt Gij *door* het land, met toorn dorstet Gij de heidenen.
13 Gij toogt uit tot verlossing Uws volks, tot verlossing met Uw Ge-
zalfde; Gij doorwonddet het hoofd van het huis des goddelozen,
14 ontblotende den grond tot den hals toe. Sela. Gij doorboordet
met zijn staven het hoofd zijner dorplieden; zij hebben gestormd,
om mij te verstrooien; die zich verheugden, alsof zij de ellendigen
15 in het verborgen zouden opeten. Gij betradt *met* Uw paarden
16 de zee; de geweldige wateren werden een hoop. Als ik het hoor-
de, zo werd mijn buik beroerd; voor de stem hebben mijn lippen
gebeefd; verrotting kwam in mijn gebeente, en ik werd beroerd in
mijn plaats. Zekerlijk, ik zal rusten ten dage der benauwdheid, als
hij optrekken zal tegen het volk, dat hij het met benden aanvalle.
17 Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan den
wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de
velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi
afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal;
18 Zo zal ik nochtans in den HEERE van vreugde opspringen, ik zal
19 mij verheugen in den God mijns heils. De Heere HEERE is mijn
Sterkte; en Hij zal mijn voeten maken als der hinden, en Hij zal
mij doen treden op mijn hoogten. Voor den opperzangmeester op
mijn Neginoth.

Zefanja

Het woord des HEEREN, hetwelk geschied is tot Zefanja, 1
den zoon van Cuschi, den zoon van Gedalja, den zoon
van Amarja, den zoon van Hizkia; in de dagen van Jo-
sia, den zoon van Amon, den koning van Juda. Ik zal 2
ganselijk alles wegrapen uit dit land, spreekt de HEERE. Ik zal 3
wegrapen mensen en beesten; Ik zal wegrapen de vogelen des he-
mels, en de vissen der zee, en de ergernissen met de goddelozen; ja,
Ik zal de mensen uit dit land uitroeien, spreekt de HEERE. En Ik 4
zal Mijn hand uitstrekken tegen Juda, en tegen alle inwoners van
Jeruzalem; en Ik zal uit deze plaats uitroeien het overblijfsel van
Baal, *en* den naam der Chemarim met de priesters; En die zich 5
nederbuigen op de daken voor het heir des hemels, en die zich ne-
derbuigende zweren bij den HEERE, en zweren bij Malcham; En 6
die terugkeren van achter den HEERE; en die den HEERE niet
zoeken, en vragen naar Hem niet. Zwijgt voor het aangezicht 7
des Heeren HEEREN; want de dag des HEEREN is nabij; want
de HEERE heeft een slachtoffer bereid, Hij heeft Zijn genoden ge-
heiligd. En het zal geschieden in den dag van het slachtoffer des 8
HEEREN, dat Ik bezoeking zal doen over de vorsten, en over de
kinderen des konings, en over allen, die zich kleden met vreemde
kleding. Ook zal Ik ten zelven dage bezoeking doen over al wie 9
over den dorpel springt; die het huis hunner heren vullen met ge-
weld en bedrog. En er zal te dien dage, spreekt de HEERE, een 10
stem des gekrijts zijn van de Vispoort af, en een gehuil van het
tweede gedeelte, en een grote breuk van de heuvelen af. Huilt, 11
gij inwoners der laagte! Want al het volk van koophandel is uitge-
houwen, al de gelddragers zijn uitgeroeid. En het zal geschieden 12
te dien tijde, Ik zal Jeruzalem met lantaarnen doorzoeken; en Ik
zal bezoeking doen over de mannen, die stijf geworden zijn op hun
droesem, die in hun hart zeggen: De HEERE doet geen goed, en
Hij doet geen kwaad. Daarom zal hun vermogen ten roof worden, 13
en hun huizen tot verwoesting; zij bouwen wel huizen, maar zij

zullen ze niet bewonen; en zij planten wijngaarden, maar zij zullen
14 derzelver wijn niet drinken. De grote dag des HEEREN is nabij;
hij is nabij, en zeer haastende; de stem van den dag des HEEREN;
15 de held zal aldaar bitterlijk schreeuwen. Die dag zal een dag der
verbolgenheid zijn; een dag der benauwdheid en des angstes, een
dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der
16 donkerheid, een dag der wolk en der dikke donkerheid; Een dag
der bazuin en des geklanks tegen de vaste steden en tegen de hoge
17 hoeken. En Ik zal de mensen bang maken, dat zij zullen gaan
als de blinden; want zij hebben tegen den HEERE gezondigd; en
hun bloed zal vergoten worden als stof, en hun vlees zal worden
18 als drek. Noch hun zilver, noch hun goud zal hen kunnen redden
ten dage der verbolgenheid des HEEREN; maar door het vuur
Zijns ijvers zal dit ganse land verteerd worden; want Hij zal een
voleinding maken, gewisselijk, een haastige, met al de inwoners
dezes lands.

2 Doorzoek u zelf nauw, ja, doorzoek nauw, gij volk, dat met
2 geen lust bevangen wordt! Eer het besluit bare (gelijk kaf gaat
de dag voorbij), terwijl de hittigheid van des HEEREN toorn over
ulieden nog niet komt; terwijl de dag van den toorn des HEEREN
3 over ulieden nog niet komt. Zoekt den HEERE, alle gij zacht-
moedigen des lands, die Zijn recht werken! Zoekt gerechtigheid,
zoekt zachtmoedigheid, misschien zult gij verborgen worden in
4 den dag van den toorn des HEEREN. Want Gaza zal verlaten
wezen, en Askelon zal ter verwoesting wezen; Asdod zal men in
5 den middag verdrijven, en Ekron zal uitgeworteld worden. Wee
den inwoneren van de landstreek der zee, den volken der Chere-
tim! Het woord des HEEREN zal tegen ulieden zijn, gij Kanaan,
der Filistijnen land! en Ik zal u verdoen, dat er geen inwoner
6 zal zijn. En de landstreek der zee zal wezen *tot* hutten, uitge-
7 graven putten der herders, en betuiningen der kudden. En de
landstreek zal wezen voor het overblijfsel van het huis van Ju-
da, dat zij daarin weiden; des avonds zullen zij in de huizen van
Askelon legeren, als de HEERE, hunlieder God, hen zal bezocht,
8 en hun gevangenis zal gewend hebben. Ik heb de beschimping
van Moab gehoord, en de scheldwoorden der kinderen Ammons,
waarmede zij Mijn volk beschimpt hebben, en hebben zich groot
9 gemaakt tegen deszelfs landpale. Daarom, *zo waarachtig als* Ik

leef, spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Moab
zal zekerlijk zijn als Sodom, en de kinderen Ammons als Gomor-
ra, een netelheide, en een zoutgroeve, en een verwoesting tot in
eeuwigheid! De overigen Mijns volks zullen ze beroven, en het
overige Mijns volks zal ze erfelijk bezitten. Dat zullen zij heb- 10
ben in plaats van hun hoogmoed; want zij hebben beschimpt, en
hebben zich groot gemaakt tegen het volk van den HEERE der
heirscharen. Vreselijk zal de HEERE tegen hen wezen, want Hij 11
zal al de goden der aarde doen uitteren; en een iegelijk uit zijn
plaats zal Hem aanbidden, al de eilanden der heidenen. Ook gij, 12
Moren! zult de verslagenen van Mijn zwaard zijn. Hij zal ook 13
Zijn hand uitstrekken tegen het Noorden, en Hij zal Assur ver-
doen; en Hij zal Nineve stellen tot een verwoesting, droog als een
woestijn. En in het midden van haar zullen den kudden legeren, 14
al het gedierte der volken; ook de roerdomp, ook de nachtuil zullen
op haar granaatappelen vernachten; een stem zal in het venster
zingen, verwoesting zal in den dorpel zijn, als Hij haar cederwerk
zal ontbloot hebben. Dit is die stad, die opspringt van vreugde, 15
die zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en buiten mij is
geen meer; hoe is zij geworden tot woestheid, een rustplaats van
het gedierte! Een ieder, die daardoor trekt, zal ze aanfluiten, hij
zal zijn hand bewegen.

Wee der ijselijke, en der bevlekte, der verdrukkende stad! Zij **3**, 2
hoort naar de stem niet; zij neemt de tucht niet aan; zij vertrouwt
niet op den HEERE; tot haar God nadert zij niet. Haar vorsten 3
zijn brullende leeuwen in het midden van haar; haar rechters zijn
avondwolven, die de beenderen niet breken tot aan den morgen.
Haar profeten zijn lichtvaardig, gans trouweloze mannen; haar 4
priesters verontreinigen het heilige, zij doen der wet geweld aan.
De rechtvaardige HEERE is in het midden van haar, Hij doet geen 5
onrecht; allen morgen geeft Hij Zijn recht in het licht, er ontbreekt
niet; doch de verkeerde weet van geen schaamte. Ik heb de hei- 6
denen uitgeroeid, hun hoeken zijn verwoest, Ik heb hun straten
eenzaam gemaakt, dat niemand daardoor gaat; hun steden zijn
verstoord, zodat er niemand is, dat er geen inwoner is. Ik zeide: 7
Immers zult gij Mij vrezen, gij zult de tucht aannemen, opdat haar
woning niet uitgeroeid zou worden; al wat Ik haar bezocht hebbe,
waarlijk, zij hebben zich vroeg opgemaakt, zij hebben al hun han-

8 delingen verdorven. Daarom verwacht Mij, spreekt de HEERE,
ten dage als Ik Mij opmake tot den roof; want Mijn oordeel is, de
heidenen te verzamelen, de koninkrijken te vergaderen, om over
hen Mijn gramschap, de ganse hittigheid Mijns toorns uit te stor-
ten, want dit ganse land zal door het vuur van Mijn ijver verteerd
9 worden. Gewisselijk, dan zal Ik tot de volken een reine spraak
wenden; opdat zij allen den Naam des HEEREN aanroepen, op-
10 dat zij Hem dienen met een eenparigen schouder. Van de zijden
der rivieren der Moren zullen Mijn ernstige aanbidders, *met* de
11 dochter Mijner verstrooiden, Mijn offeranden brengen. Te dien
dage zult gij niet beschaamd wezen vanwege al uw handelingen,
waarmede gij tegen Mij overtreden hebt; want alsdan zal Ik uit
het midden van u wegnemen, die van vreugde opspringen over uw
hovaardij, en gij zult u voortaan niet meer verheffen om Mijns hei-
12 ligen bergs wil. Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven
een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des HEEREN
13 betrouwen. De overgeblevenen van Israel zullen geen onrecht
doen, noch leugen spreken, en in hun mond zal geen bedriegelijke
tong gevonden worden; maar zij zullen weiden en nederliggen, en
14 niemand zal hen verschrikken. Zing vrolijk, gij dochter Sions,
juich, Israel; wees blijde, en spring op van vreugde van ganser
15 harte, gij dochter Jeruzalems! De HEERE heeft uw oordelen
weggenomen, Hij heeft uw vijand weggevaagd; de Koning Israels,
de HEERE, is in het midden van u, gij zult geen kwaad meer zien.
16 Te dien dage zal tot Jeruzalem gezegd worden: Vrees niet, o Sion!
17 laat uw handen niet slap worden. De HEERE, uw God, is in het
midden van u, een Held, *Die* verlossen zal; Hij zal over u vrolijk
zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijn liefde, Hij zal Zich over
18 u verheugen met gejuich. De bedroefden, om der bijeenkomst
wil, zal Ik verzamelen, zij zijn uit u; de schimping is een last op
19 haar. Ziet, Ik zal te dien tijde al uw verdrukkers verdoen; en Ik
zal de hinkenden behoeden, en de uitgestotenen verzamelen; en Ik
zal ze stellen tot een lof, en tot een naam, in het ganse land, waar
20 zij beschaamd zijn geweest. Te dier tijd zal Ik ulieden herwaarts
brengen, ten tijde namelijk, als Ik u verzamelen zal; zekerlijk Ik
zal ulieden zetten tot een naam en tot een lof, onder alle volken
der aarde, als Ik uw gevangenissen voor uw ogen wenden zal, zegt
de HEERE.

Haggaï

In het tweede jaar van den koning Darius, in de zesde 1
maand, op den eersten dag der maand, geschiedde het
woord des HEEREN, door den dienst van Haggaï, den
profeet, tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den
vorst van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den ho-
gepriester, zeggende: Alzo spreekt de HEERE der heirscharen 2
zeggende: Dit volk zegt: De tijd is niet gekomen, de tijd, dat
des HEEREN huis gebouwd worde. En het woord des HEEREN 3
geschiedde door den dienst van den profeet Haggaï, zeggende: Is 4
het voor ulieden wel de tijd, dat gij woont in uw gewelfde huizen,
en zal dit huis woest zijn? Nu dan, alzo zegt de HEERE der 5
heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen. Gij zaait veel, en gij 6
brengt weinig in; gij eet, maar niet tot verzadiging; gij drinkt,
maar niet tot dronken worden toe; gij kleedt u, maar niet tot uw
verwarming, en wie loon ontvangt, die ontvangt dat loon in een
doorgeboorden buidel. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: 7
Stelt uw hart op uw wegen. Klimt op het gebergte, en brengt 8
hout aan, en bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan
hebben, en verheerlijkt worden, zegt de HEERE. Gij ziet om naar 9
veel, maar ziet, gij bekomt weinig; en als gij het in huis gebracht
hebt, zo blaas Ik daarin. Waarom dat? spreekt de HEERE der
heirscharen; om Mijns huizes wil, hetwelk woest is, en dat gij loopt
elk voor zijn eigen huis. Daarom onthouden zich de hemelen over 10
u, dat er geen dauw is, en het land onthoudt zijn vruchten. Want 11
Ik heb een droogte geroepen over het land, en over de bergen, en
over het koren, en over den most, en over de olie, en over hetgeen
de aardbodem zou voortbrengen; ook over de mensen, en over de
beesten, en over allen arbeid der handen. Toen hoorde Zerub- 12
babel, de zoon van Sealthiel, en Josua, de zoon van Jozadak, de
hogepriester, en al het overblijfsel des volks, naar de stem van den
HEERE, hun God, en naar de woorden van den profeet Haggaï,
gelijk als hem de HEERE, hun God, gezonden had; en het volk

13 vreesde voor het aangezicht des HEEREN. Toen sprak Haggaï,
de bode des HEEREN, in de boodschap des HEEREN, tot het
14 volk, zeggende: Ik ben met ulieden, spreekt de HEERE. En de
HEERE verwekte den geest van Zerubbabel, den zoon van Sealt-
hiel, den vorst van Juda, en den geest van Josua, den zoon van
Jozadak, den hogepriester, en den geest van het ganse overblijfsel
des volks; en zij kwamen en maakten het werk in het huis van
15 den HEERE der heirscharen, hun God. (02:1) Op den vier en
twintigsten dag der maand, in de zesde *maand*, in het tweede jaar
van den koning Darius.
2 (02:2) In de zevende *maand*, op den een en twintigsten der
maand, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van
2 den profeet Haggaï, zeggende: (02:3) Spreek nu tot Zerubbabel,
den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en tot Josua, den
zoon van Jozadak, den hogepriester, en tot het overblijfsel des
3 volks, zeggende: (02:4) Wie is onder ulieden overgebleven, die,
dit huis in zijn eerste heerlijkheid gezien heeft, en hoedanig ziet
4 gij hetzelve nu? Is dit niet als niets in uw ogen? (02:5) Doch
nu, wees sterk, gij Zerubbabel! spreekt de HEERE; en wees sterk,
gij Josua, zoon van Jozadak, hogepriester! en wees sterk, al gij
volk des lands! spreekt de HEERE; en werkt, want Ik ben met
5 u, spreekt de HEERE der heirscharen; (02:6) Met het woord,
in hetwelk Ik met ulieden *een verbond* gemaakt heb, als gij uit
Egypte uittrokt, en Mijn Geest, staande in het midden van u;
6 vreest niet! (02:7) Want alzo zegt de HEERE der heirscharen:
Nog eens, een weinig *tijds* zal het zijn; en Ik zal de hemelen, en
7 de aarde, en de zee, en het droge doen beven. (02:8) Ja, Ik zal al
de heidenen doen beven, en zij zullen komen *tot* den Wens aller
heidenen, en Ik zal, dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de
8 HEERE der heirscharen. (02:9) Mijn is het zilver, en Mijn is het
9 goud, spreekt de HEERE der heirscharen. (02:10) De heerlijk-
heid van dit laatste huis zal groter worden, dan van het eerste,
zegt de HEERE der heirscharen; en in deze plaats zal Ik vrede
10 geven, spreekt de HEERE der heirscharen. (02:11) Op den vier
en twintigsten *dag* der negende *maand*, in het tweede jaar van
Darius, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van
11 den profeet Haggaï, zeggende: (02:12) Alzo zegt de HEERE der
12 heirscharen: Vraag nu den priesters de wet, zeggende: (02:13)

Ziet, iemand draagt heilig vlees in de slip van zijn kleed, en hij
raakt met zijn slip aan het brood, of aan het moes, of aan den
wijn, of aan de olie, of aan enige spijze, zal het heilig worden? En
de priesters antwoordden, en zeiden: Neen. (02:14) En Haggaï 13
zeide: Indien iemand, die onrein is van een dood lichaam, iets
van die dingen aanroert, zal het onrein worden? En de priesters
antwoordden, en zeiden: Het zal onrein worden. (02:15) Toen 14
antwoordde Haggaï, en zeide: Alzo is dit volk, en alzo is deze na-
tie voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE, en alzo is al het werk
hunner handen; en wat zij daar offeren, dat is onrein. (02:16) En 15
nu, stelt er toch ulieder hart op, van dezen dag af en opwaarts,
eer er steen op steen gelegd werd aan den tempel des HEEREN;
(02:17) Eer die *dingen* geschiedden, kwam iemand tot den *koren* 16
hoop van twintig *maten*, zo waren er *maar* tien; komende tot den
wijnbak, om vijftig *maten* van de pers te scheppen, zo waren er
maar twintig. (02:18) Ik sloeg ulieden met brandkoren, met ho- 17
nigdauw en met hagel, al het werk uwer handen; en gij *keerdet* u
niet tot Mij, spreekt de HEERE. (02:19) Stelt er toch uw hart 18
op, van dezen dag af en opwaarts; van den vier en twintigsten dag
der negende *maand* af, van den dag af, als het fondament aan
den tempel des HEEREN is gelegd geworden, stelt er uw hart op.
(02:20) Is er nog zaad in de schuur? Zelfs tot den wijnstok, en den 19
vijgeboom, en den granaatappelboom, en den olijfboom, *die* niet
gedragen heeft, *die* zal Ik van dezen dag af zegenen. (02:21) Het 20
woord des HEEREN nu geschiedde ten tweeden male tot Haggaï,
op den vier en twintigsten der maand, zeggende: (02:22) Spreek 21
tot Zerubbabel, den vorst van Juda, zeggende: Ik zal de hemelen
en de aarde bewegen. (02:23) En Ik zal den troon der koninkrij- 22
ken omkeren, en verdelgen de vastigheid van de koninkrijken der
heidenen; en Ik zal den wagen omkeren, en die daarop rijden; en
de paarden, en die daarop rijden, zullen nederstorten, een iegelijk
in des anderen zwaard. (02:24) Te dien dage, spreekt de HEE- 23
RE der heirscharen, zal Ik u nemen, o Zerubbabel, gij zoon van
Sealthiel, Mijn knecht! spreekt de HEERE, en Ik zal u stellen,
als een zegelring; want u heb Ik verkoren, spreekt de Heere der
heirscharen.

Zacharia

1 In de achtste maand, in het tweede jaar van Darius,
geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, den
zoon van Berechja, den zoon van Iddo, den profeet, zeg-
2 gende: De HEERE is zeer vertoornd geweest tegen uw
3 vaderen. Daarom zeg tot hen: Alzo zegt de HEERE der heirscha-
ren: Keert weder tot Mij, spreekt de HEERE der heirscharen, zo
zal Ik weder tot ulieden keren, zegt de HEERE der heirscharen.
4 Weest niet als uw vaderen, tot dewelke de vorige profeten riepen,
zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Bekeert u toch
van uw boze wegen, en uw boze handelingen; maar zij hoorden
5 niet, en zij luisterden niet naar Mij, spreekt de HEERE. Uw va-
deren, waar zijn die? En de profeten, zullen zij in eeuwigheid
6 leven? Nochtans Mijn woorden en Mijn inzettingen, die Ik Mijn
knechten, den profeten, geboden had, hebben zij uw vaders niet
getroffen? zodat zij wederkerende zeiden: Gelijk als de HEERE
der heirscharen gedacht heeft ons te doen, naar onze wegen en
7 naar onze handelingen, alzo heeft Hij met ons gedaan. Op den
vier en twintigsten dag, in de elfde maand (die de maand Schebat
is), in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEE-
REN tot Zacharia, den zoon van Berechja, den zoon van Iddo, den
8 profeet, zeggende: Ik zag des nachts, en ziet, een Man rijdende
op een rood paard, en Hij stond tussen de mirten, die in de diepte
9 waren; en achter Hem waren rode, bruine en witte paarden. En
Ik zeide: Mijn Heere! wat zijn deze? Toen zeide tot mij de Engel,
10 Die met mij sprak: Ik zal u tonen, wat deze zijn. Toen antwoord-
de de Man, Die tussen de mirten stond, en zeide: Deze zijn het,
die de HEERE uitgezonden heeft, om het land te doorwandelen.
11 En zij antwoordden den Engel des HEEREN, Die tussen de mir-
ten stond, en zeiden: Wij hebben het land doorwandeld, en ziet,
12 het ganse land zit en het is stil. Toen antwoordde de Engel des
HEEREN, en zeide: HEERE der heirscharen! hoe lang zult Gij
U niet ontfermen over Jeruzalem, en over de steden van Juda, op

welke Gij gram geweest zijt, deze zeventig jaren? En de HEERE 13
antwoordde den Engel, Die met mij sprak, goede woorden, troos-
telijke woorden. En de Engel, Die met mij sprak, zeide tot mij: 14
Roep uit, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik ijver
over Jeruzalem en over Sion met een groten ijver. En Ik ben met 15
een zeer groten toorn vertoornd tegen die geruste heidenen; want
Ik was een weinig toornig, maar zij hebben ten kwade geholpen.
Daarom zegt de HEERE alzo: Ik ben tot Jeruzalem wedergekeerd 16
met ontfermingen; Mijn huis zal daarin gebouwd worden, spreekt
de HEERE der heirscharen, en het richtsnoer zal over Jeruzalem
uitgestrekt worden. Roep nog, zeggende: Alzo zegt de HEERE 17
der heirscharen: Mijn steden zullen nog uitgespreid worden van-
wege het goede; want de HEERE zal Sion nog troosten, en Hij
zal Jeruzalem nog verkiezen. En ik hief mijn ogen op, en zag; en 18
ziet, er waren vier hoornen. En ik zeide tot den Engel, Die met 19
mij sprak: Wat zijn deze? En Hij zeide tot mij: Dat zijn de hoor-
nen, welke Juda, Israel en Jeruzalem verstrooid hebben. En de 20
HEERE toonde mij vier smeden. Toen zeide ik: Wat komen die 21
maken? En Hij sprak, zeggende: Dat zijn de hoornen, die Juda
verstrooid hebben, zodat niemand zijn hoofd ophief; maar deze
zijn gekomen om die te verschrikken, om de hoornen der heidenen
neder te werpen, welke den hoorn verheven hebben tegen het land
van Juda, om dat te verstrooien.

Wederom hief ik mijn ogen op, en ik zag; en ziet, er was een **2**
man, en in zijn hand was een meetsnoer. En ik zeide: Waar gaat 2
gij henen? En hij zeide tot mij: Om Jeruzalem te meten; om te
zien, hoe groot haar breedte, en hoe groot haar lengte wezen zal.
En ziet, de Engel, Die met mij sprak, ging uit; en een andere Engel 3
ging uit, hem tegemoet. En hij zeide tot hem: Loop, spreek de- 4
zen jongeling aan, zeggende: Jeruzalem zal dorpsgewijze bewoond
worden, vanwege de veelheid der mensen en der beesten, die in
het midden derzelve wezen zal. En Ik zal haar wezen, spreekt 5
de HEERE, een vurige muur rondom; en Ik zal tot heerlijkheid
wezen in het midden van haar. Hui, hui, vliedt toch uit het 6
Noorderland, spreekt de HEERE; want Ik heb ulieden uitgebreid
naar de vier winden des hemels, spreekt de HEERE. Hui, Sion! 7
ontkomt gij, die woont *bij* de dochter van Babel! Want zo zegt 8
de HEERE der heirscharen: Naar de heerlijkheid *over u*, heeft

Hij mij gezonden tot die heidenen, die ulieden beroofd hebben;
9 want die ulieden aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan. Want
ziet, Ik zal Mijn hand over henlieden bewegen, en zij zullen hun-
nen knechten een roof wezen. Alzo zult gijlieden weten, dat de
10 HEERE der heirscharen mij gezonden heeft. Juich en verblijd u,
gij dochter Sions; want zie, Ik kom, en Ik zal in het midden van u
11 wonen, spreekt de HEERE. En vele heidenen zullen te dien da-
ge den HEERE toegevoegd worden, en zij zullen Mij tot een volk
wezen; en Ik zal in het midden van u wonen; en gij zult weten, dat
12 de HEERE der heirscharen mij tot u gezonden heeft. Dan zal de
HEERE Juda erven voor Zijn deel, in het heilige land, en Hij zal
13 Jeruzalem nog verkiezen. Zwijg, alle vlees, voor het aangezicht
des HEEREN! want Hij is ontwaakt uit Zijn heilige woning.

3 Daarna toonde Hij mij Josua, den hogepriester, staande voor
het aangezicht van den Engel des HEEREN; en de satan stond
2 aan zijn rechterhand, om hem te wederstaan. Doch de HEERE
zeide tot den satan: De HEERE schelde u, gij satan! ja, de HEE-
RE schelde u, Die Jeruzalem verkiest; is deze niet een vuurbrand
3 uit het vuur gerukt? Josua nu was bekleed met vuile klederen,
4 als hij voor het aangezicht des Engels stond. Toen antwoordde
Hij, en sprak tot degenen, die voor Zijn aangezicht stonden, zeg-
gende: Doet deze vuile klederen van hem weg. Daarna sprak Hij
tot hem: Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen, en
5 Ik zal u wisselklederen aandoen. Dies zeg Ik: Laat ze een reinen
hoed op zijn hoofd zetten. En zij zetten dien reinen hoed op zijn
hoofd, en zij togen hem klederen aan; en de Engel des HEEREN
6 stond *daarbij.* Toen betuigde de Engel des HEEREN Josua, zeg-
7 gende: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Indien gij in Mijn
wegen zult wandelen, en indien gij Mijn wacht zult waarnemen,
zo zult gij ook Mijn huis richten, en ook Mijn voorhoven bewa-
ren; en Ik zal u wandelingen geven onder dezen, die *hier* staan.
8 Hoor nu toe, Josua, gij hogepriester! gij en uw vrienden, die voor
uw aangezicht zitten, want zij zijn een wonderteken; want ziet,
9 Ik zal Mijn Knecht, de SPRUITE, doen komen. Want ziet, aan-
gaande dien steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van
Josua, op dien enen steen zullen zeven ogen wezen; ziet, Ik zal
zijn graveersel graveren, spreekt de HEERE der heirscharen, en
10 Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op een dag wegnemen. Te

dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zult gijlieden een
iegelijk zijn naaste nodigen tot onder den wijnstok en tot onder
den vijgeboom.
En de Engel, Die met mij sprak, kwam weder; en Hij wekte mij **4**
op, gelijk een man, die van zijn slaap opgewekt wordt. En Hij 2
zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie, en ziet, een geheel
gouden kandelaar, en een oliekruikje boven deszelfs hoofd, en zijn
zeven lampen daarop; die lampen hadden zeven en zeven pijpen,
dewelke boven zijn hoofd waren; En twee olijfbomen daarnevens, 3
een ter rechterzijde van het oliekruikje, en een tot deszelfs linker-
zijde. En ik antwoordde, en zeide tot den Engel, Die met mij 4
sprak, zeggende: Mijn Heere! wat zijn deze dingen? Toen ant- 5
woordde de Engel, Die met mij sprak, en zeide tot mij: Weet gij
niet, wat deze dingen zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heere! Toen 6
antwoordde Hij, en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des
HEEREN tot Zerubbabel, zeggende: Niet door kracht noch door
geweld, maar door Mijn Geest *zal het geschieden*, zegt de HEERE
der heirscharen. Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht 7
van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld; want hij zal den
hoofdsteen voortbrengen *met* toeroepingen: Genade, genade zij
denzelven! Het woord des HEEREN geschiedde verder tot mij, 8
zeggende: De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrond- 9
vest, zijn handen zullen het ook voleinden; opdat gij weet, dat de
HEERE der heirscharen mij tot ulieden gezonden heeft. Want 10
wie veracht den dag der kleine dingen? daar zich toch die zeven
verblijden zullen, als zij het tinnen gewicht zullen zien in de hand
van Zerubbabel; dat zijn de ogen des HEEREN, die het ganse land
doortrekken. Verder antwoordde ik, en zeide tot Hem: Wat zijn 11
die twee olijfbomen, ter rechterzijde des kandelaars, en aan zijn
linkerzijde? En andermaal antwoordende, zo zeide ik tot Hem: 12
Wat zijn die twee takjes der olijfbomen, welke in de twee gouden
kruiken zijn, die goud van zich gieten? En Hij sprak tot mij, 13
zeggende: Weet gij niet, wat deze zijn? En ik zeide: Neen, mijn
Heere! Toen zeide Hij: Deze zijn de twee olietakken, welke voor 14
den Heere der ganse aarde staan.
En ik hief mijn ogen weder op, en ik zag; en ziet, een vliegende **5**
rol. En Hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie een 2
vliegende rol, welker lengte is van twintig ellen, en haar breedte

3 van tien ellen. Toen zeide Hij tot mij: Dit is de vloek, die uitgaan
zal over het ganse land; want een iegelijk, die steelt, zal van hier,
volgens denzelven *vloek*, uitgeroeid worden; desgelijks een iegelijk,
die *valselijk* zweert, zal van hier, volgens denzelven *vloek*, uitge-
4 roeid worden. Ik breng dezen *vloek* voort, spreekt de HEERE
der heirscharen, dat hij kome in het huis van den dief, en in het
huis desgenen, die bij Mijn Naam valselijk zweert; en hij zal in het
midden zijns huizes overnachten, en hij zal het verteren, met zijn
5 houten en zijn stenen. En de Engel, Die met mij sprak, ging uit,
en zeide tot mij: Hef nu uw ogen op, en zie, wat dit zij, dat er
6 voortkomt. En ik zeide: Wat is dat? En Hij zeide: Dit is een efa,
die voortkomt. Verder zeide Hij: Dit is het oog over henlieden in
7 het ganse land. En ziet, een plaat van lood werd opgeheven, en
8 er was een vrouw, zittende in het midden der efa. En Hij zeide:
Deze is de goddeloosheid; en Hij wierp ze in het midden van de
9 efa; en Hij wierp het loden gewicht op den mond derzelve. En
ik hief mijn ogen op, en ik zag; en ziet, twee vrouwen kwamen
voort, en wind was in haar vleugelen, en zij hadden vleugelen,
als de vleugelen eens ooievaars; en zij voerden de efa tussen de
10 aarde en tussen den hemel. Toen zeide ik tot den Engel, Die met
11 mij sprak: Waarhenen brengen zij deze efa? En Hij zeide tot
mij: Om haar een huis te bouwen in het land Sinear; dat zij daar
gevestigd en gesteld worde op haar grondvesting.

6 En ik hief mijn ogen weder op, en ik zag; en ziet, vier wangens
gingen er uit van tussen twee bergen, en die bergen waren bergen
2 van koper. Aan den eersten wagen waren rode paarden; en aan
3 den tweeden wagen waren zwarte paarden. En aan den derden
wagen witte paarden; en aan den vierden wagen hagelvlekkige
4 paarden, die sterk waren. En ik antwoordde, en zeide tot den
5 Engel, Die met mij sprak: Wat zijn deze, mijn Heere? En de
Engel antwoordde, en zeide tot mij: Deze zijn de vier winden des
hemels, uitgaande van daar zij stonden voor den Heere der ganse
6 aarde. Aan welken *wagen* de zwarte paarden zijn, *die paarden*
gaan uit naar het Noorderland; en de witte gaan uit, dezelve ach-
7 terna; en de hagelvlekkige gaan uit naar het Zuiderland. En die
sterke *paarden* gingen uit, en zochten voort te gaan, om het land te
doorwandelen; want Hij had gezegd: Gaat heen, doorwandelt het
8 land. En zij doorwandelden het land. En Hij riep mij, en sprak

tot mij, zeggende: Zie, deze, die uitgegaan zijn naar het Noorder-
land, hebben Mijn Geest doen rusten in het Noorderland. En 9
des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: Neem van de 10
gevankelijk weggevoerden van Cheldai, van Tobia, en van Jedaja,
en kom gij te dien dage, en ga in ten huize van Josia, den zoon van
Zefanja, dewelke uit Babel gekomen zijn; Te weten, neem zilver 11
en goud, en maak kronen; en zet ze op het hoofd van Josua, den
zoon van Jozadak, den hogepriester. En spreek tot hem, zeggen- 12
de: Alzo spreekt de HEERE der heirscharen, zeggende: Ziet, een
Man, Wiens naam is SPRUITE, Die zal uit Zijn plaats spruiten,
en Hij zal des HEEREN tempel bouwen. Ja, Hij zal den tempel 13
des HEEREN bouwen, en Hij zal het sieraad dragen, en Hij zal
zitten, en heersen op Zijn troon; en Hij zal priester zijn op Zijn
troon; en de raad des vredes zal tussen die Beiden wezen. En 14
die kronen zullen wezen voor Chelem, en voor Tobia, en voor Je-
daja, en voor Chen, den zoon van Zefanja, tot een gedachtenis
in den tempel des HEEREN. En die verre zijn, zullen komen, 15
en zullen bouwen in den tempel des HEEREN, en gijlieden zult
weten, dat de HEERE der heirscharen mij tot u gezonden heeft.
Dit zal geschieden, indien gij vlijtiglijk zult horen naar de stem
des HEEREN, uws Gods.

Het gebeurde nu in het vierde jaar van den koning Darius, *dat* **7**
het woord des HEEREN geschiedde tot Zacharia, op den vierden
der negende maand, *namelijk* in Chisleu. Toen men *naar* het 2
huis van God gezonden had Sarezer, en Regem-melech, en zijn
mannen, om het aangezicht des HEEREN te smeken; Zeggen- 3
de tot de priesters, die in het huis des HEEREN der heirscharen
waren, en tot de profeten, zeggende: Moet ik wenen in de vijfde
maand, mij afzonderende, gelijk als ik gedaan heb nu zo vele jaren?
Toen geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, 4
zeggende: Spreek tot het ganse volk dezes lands, en tot de pries- 5
ters, zeggende: Toen gij vasttet en rouwklaagdet, in de vijfde en
in de zevende *maand*, namelijk nu zeventig jaren, hebt gijlieden
Mij, Mij enigszins gevast? Of als gij at, en als gij dronkt, waart 6
gij het niet, die daar at, en gij, die daar dronkt? Zijn het niet 7
de woorden, welke de HEERE uitriep door den dienst der vorige
profeten, toen Jeruzalem bewoond en gerust was, en haar steden
rondom haar; en het zuiden en de laagte bewoond was? Verder 8

9 geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, zeggende: Alzo
sprak de HEERE der heirscharen, zeggende: Richt een waarachtig
gericht, en doet goedertierenheid en barmhartigheden, de een aan
10 den ander; En verdrukt de weduwe noch den wees, den vreem-
deling noch den ellendige; en denkt niet in uw hart de een des
11 anderen kwaad. Maar zij weigerden op te merken, en togen hun
schouder terug, en zij verzwaarden hun oren, opdat zij niet hoor-
12 den. En zij maakten hun hart *als* een diamant, opdat zij niet
hoorden de wet en de woorden, die de HEERE der heirscharen
zond in Zijn Geest, door den dienst der vorige profeten, waar-
uit ontstaan is een grote toorn van den HEERE der heirscharen.
13 Daarom is het geschied, gelijk als Hij geroepen had, doch zij niet
gehoord hebben, alzo riepen zij ook, maar Ik hoorde niet, zegt de
14 HEERE der heirscharen; Maar Ik heb hen weggestormd onder
alle heidenen, welke zij niet kenden; en het land werd achter hen
verwoest, zodat er niemand doorging, noch wederkeerde; want zij
stelden het gewenste land tot een verwoesting.
8 Daarna geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen
2 *tot mij*, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb
geijverd over Sion met een groten ijver; ja, met grote grimmigheid
3 heb Ik over haar geijverd. Alzo zegt de HEERE: Ik ben wederge-
keerd tot Sion, en Ik zal in het midden van Jeruzalem wonen; en
Jeruzalem zal geheten worden een stad der waarheid, en de berg
4 des HEEREN der heirscharen, een berg der heiligheid. Alzo zegt
de HEERE der heirscharen: Er zullen nog oude mannen en oude
vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem; een ieder zal zijn
5 stok in zijn hand hebben vanwege de veelheid der dagen. En de
straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes,
6 spelende op haar straten. Alzo zegt de HEERE der heirscha-
ren: Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel dezes
volks in deze dagen, zou het *daarom* ook in Mijn ogen wonderlijk
7 zijn? spreekt de HEERE der heirscharen. Alzo zegt de HEERE
der heirscharen: Ziet, Ik zal Mijn volk verlossen uit het land des
8 opgangs, en uit het land des nedergangs der zon. En Ik zal hen
herwaarts brengen, dat zij in het midden van Jeruzalem wonen
zullen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een
9 God zijn, in waarheid en in gerechtigheid. Alzo zegt de HEERE
der heirscharen: Laat uw handen sterk zijn, gijlieden, die in deze

dagen deze woorden gehoord hebt uit den mond der profeten, die
geweest zijn ten dage, als de grond van het huis des HEEREN der
heirscharen gelegd is, dat de tempel gebouwd zou worden. Want 10
voor die dagen kwam des mensen loon te niet, en het loon van het
vee was geen; en de uitgaande en de inkomende hadden geen vrede
vanwege den vijand, want Ik zond alle mensen, een iegelijk tegen
zijn naaste. Maar nu zal Ik aan het overblijfsel dezes volks niet 11
wezen, gelijk in de vorige dagen, spreekt de HEERE der heirscha-
ren. Want het zaad zal voorspoedig zijn, de wijnstok zal zijn 12
vrucht geven, en de aarde zal haar inkomen geven, en de hemelen
zullen hun dauw geven; en Ik zal het overblijfsel dezes volks dit
alles doen erven. En het zal geschieden, gelijk als gij, o huis van 13
Juda! en gij, o huis Israels! geweest zijt een vloek onder de heide-
nen, alzo zal Ik ulieden behoeden, en gij zult een zegening wezen;
vreest niet, laat uw handen sterk zijn. Want alzo zegt de HEE- 14
RE der heirscharen: Gelijk als Ik gedacht heb ulieden kwaad te
doen, toen Mij uw vaderen grotelijks vertoornden, zegt de HEE-
RE der heirscharen, en het heeft Mij niet berouwd. Alzo denk 15
Ik wederom in deze dagen goed te doen aan Jeruzalem, en aan
het huis van Juda; vreest niet! Dit zijn de dingen, die gij doen 16
zult: spreekt de waarheid, een iegelijk met zijn naaste; oordeelt de
waarheid en een oordeel des vredes in uw poorten. En denkt niet 17
de een des anderen kwaad in ulieder hart; en hebt een valsen eed
niet lief; want al deze zijn *dingen*, die Ik haat, spreekt de HEERE.
Wederom geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot 18
mij, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het vasten 19
der vierde, en het vasten der vijfde, en het vasten der zevende, en
het vasten der tiende *maand*, zal den huize van Juda tot vreugde,
en tot blijdschap, en tot vrolijke hoogtijden wezen; hebt dan de
waarheid en den vrede lief. Alzo zegt de HEERE der heirscha- 20
ren: Nog zal het geschieden, dat de volken, en de inwoners van
vele steden komen zullen; En de inwoners der ene *stad* zullen 21
gaan tot *de inwoners* der andere, zeggende: Laat ons vlijtig he-
nengaan, om te smeken het aangezicht des HEEREN, en om den
HEERE der heirscharen te zoeken; ik zal ook henengaan. Alzo 22
zullen vele volken, en machtige heidenen komen, om den HEERE
der heirscharen te Jeruzalem te zoeken, en om het aangezicht des
HEEREN te smeken. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het 23

zal in die dagen geschieden, dat tien mannen, uit allerlei tongen
der heidenen, grijpen zullen, ja, de slip grijpen zullen van een
Joodsen man, zeggende: Wij zullen met ulieden gaan, want wij
hebben gehoord, *dat* God met ulieden is.
9 De last van het woord des HEEREN over het land Chadrach en
Damaskus, deszelfs rust; want de HEERE heeft een oog *over* den
2 mens, gelijk *over* al de stammen Israels. En ook zal Hij Hamath
3 met dezelve bepalen; Tyrus en Sidon, hoewel zij zeer wijs is; En
Tyrus zich sterkten gebouwd heeft, en zilver verzameld heeft als
4 stof, en fijn goud als slijk der straten; Ziet, de HEERE zal haar
uit het bezit stoten, en Hij zal haar vesting in de zee verslaan; en
5 zij zal met vuur verteerd worden. Askelon zal het zien, en zal
vrezen; desgelijks Gaza, en zal grote smart hebben, mitsgaders
Ekron, dewijl hetgeen, waar zij op zagen, *hen* heeft te schande
gemaakt; en de koning van Gaza zal vergaan, en Askelon zal niet
6 bewoond worden. En de bastaard zal te Asdod wonen, en Ik zal
7 den hoogmoed der Filistijnen uitroeien. En Ik zal zijn bloed uit
zijn mond wegdoen, en zijn verfoeiselen van tussen zijn tanden;
alzo zal hij ook onzen God overblijven; ja, hij zal zijn als een vorst
8 in Juda, en Ekron als de Jebusiet. En Ik zal Mij rondom Mijn
huis legeren, vanwege het heirleger, vanwege den doorgaande, en
vanwege den wederkerende, opdat de drijver niet meer door hen
9 doorga; want nu heb Ik *het* met Mijn ogen aangezien. Verheug
u zeer, gij dochter Sions! juich, gij dochter Jeruzalems! Ziet, uw
Koning zal u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland; arm, en
rijdende op een ezel, en op een veulen, een jong der ezelinnen.
10 En Ik zal de wagens uit Efraim uitroeien, en de paarden uit Jeruzalem; ook zal de strijdboog uitgeroeid worden, en Hij zal den
heidenen vrede spreken; en Zijn heerschappij zal zijn van zee tot
11 aan zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde. U ook
aangaande, *o Sion*! door het bloed uws verbonds, heb Ik uw ge-
12 bondenen uit den kuil, daar geen water in is, uitgelaten. Keert
gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt!
13 ook heden verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal wedergeven; Als Ik
Mij Juda zal gespannen, *en* Ik Efraim den boog zal gevuld hebben; en Ik uw kinderen, o Sion! zal verwekt hebben tegen uw
kinderen, o Griekenland! en u gesteld zal hebben als het zwaard
14 van een held. En de HEERE zal over henlieden verschijnen, en

Zijn pijlen zullen uitvaren als een bliksem; en de Heere HEERE
zal met de bazuin blazen, en Hij zal voorttreden met stormen uit
het zuiden. De HEERE der heirscharen zal hen beschutten, en 15
zij zullen eten, nadat zij de slingerstenen zullen ten ondergebracht
hebben; zij zullen ook drinken, *en* een gedruis maken als de wijn;
en zij zullen vervuld worden, gelijk het bekken, gelijk de hoeken
des altaars. En de HEERE, hun God, zal ze te dien dage be- 16
houden, als zijnde de kudde Zijns volks; want gekroonde stenen
zullen in Zijn land, als een banier, opgericht worden. Want hoe 17
groot zal zijn goed wezen en hoe groot zal zijn schoonheid we-
zen! Het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwen
sprekende maken.

Begeert van den HEERE regen, ten tijde des spaden regens; de **10**
HEERE maakt de weerlichten; en Hij zal hun regen genoeg geven
voor ieder kruid op het veld. Want de terafim spreken ijdelheid, 2
en de waarzeggers zien valsheid, en zij spreken ijdele dromen, zij
troosten *met* ijdelheid; daarom zijn zij henengetogen als schapen,
zij zijn onderdrukt geworden; want er was geen herder. Tegen 3
de herders was Mijn toorn ontstoken, en over de bokken heb Ik
bezoeking gedaan; maar de HEERE der heirscharen zal Zijn kud-
de bezoeken, het huis van Juda, en Hij zal hen stellen, gelijk het
paard Zijner majesteit in den strijd. Van hetzelve zal de hoek- 4
steen, van hetzelve zal de nagel, van hetzelve zal de strijdboog, te
zamen zullen van hetzelve alle drijvers voortkomen. En zij zullen 5
zijn als de helden, die in het slijk der straten treden in den strijd,
en zij zullen strijden; want de HEERE zal met hen wezen; en zij
zullen die beschamen, die op paarden rijden. En Ik zal het huis 6
van Juda versterken, en het huis van Jozef zal Ik behouden, en
Ik zal hen weder inzetten; want Ik heb Mij hunner ontfermd, en
zij zullen wezen, alsof Ik hen niet verstoten had; want Ik ben de
HEERE, hun God, en Ik zal ze verhoren. En zij zullen zijn als 7
een held van Efraim, en hun hart zal zich verblijden, als *van* den
wijn; en hun kinderen zullen het zien, en zich verblijden, hun hart
zal zich verheugen in den HEERE. Ik zal hen toesissen, en zal 8
ze vergaderen, want Ik zal ze verlossen; en zij zullen vermenigvul-
digd worden, gelijk zij *te voren* vermenigvuldigd waren. En Ik 9
zal hen onder de volken zaaien, en zij zullen Mijner gedenken in
verre plaatsen; en zij zullen leven met hun kinderen, en wederke-

10 ren. Want Ik zal ze wederbrengen uit Egypteland, en Ik zal ze
vergaderen uit Assyrie; en Ik zal ze in het land van Gilead en Li-
11 banon brengen, maar het zal hun niet genoeg wezen. En Hij zal
door de zee gaan, die benauwende, en Hij zal de golven in de zee
slaan, en al de diepten der rivieren zullen verdrogen; dan zal de
hoogmoed van Assur nedergeworpen worden, en de schepter van
12 Egypte zal wegwijken. En Ik zal hen sterken in den HEERE, en
in Zijn Naam zullen zij wandelen, spreekt de HEERE.
11 Doe uw deuren open, o Libanon! opdat het vuur uw cederen
2 vertere. Huilt, gij dennen! dewijl de cederen gevallen zijn, dewijl
die heerlijke *bomen* verwoest zijn; huilt, gij eiken van Basan! de-
3 wijl het sterke woud nedergevallen is. Er is een stem des gehuils
der herderen, dewijl hun heerlijkheid verwoest is; een stem des
gebruls der jonge leeuwen, dewijl de hoogmoed van de Jordaan
4 verwoest is. Alzo zegt de HEERE, mijn God: Weidt deze slacht-
5 schapen. Welker bezitters hen doden, en houden het voor geen
schuld; en een ieder dergenen, die ze verkopen, zegt: Geloofd zij
de HEERE, dat ik rijk geworden ben! en niemand van degenen,
6 die ze weiden, verschoont ze. Zekerlijk, Ik zal niet meer de inwo-
ners dezes lands verschonen, spreekt de HEERE; maar ziet, Ik zal
de mensen overleveren, elk een in de hand zijns naasten, en in de
hand zijns konings, en zij zullen dit land te morzel slaan, en Ik zal
7 ze uit hun hand niet verlossen. Dies heb ik deze slachtschapen
geweid, dewijl zij ellendige schapen zijn; en ik heb mij genomen
twee stokken, den een heb ik genoemd LIEFELIJKHEID, en den
anderen heb ik genoemd SAMENBINDERS; en ik heb die schapen
8 geweid. En ik heb drie herders in een maand afgesneden; want
mijn ziel was over hen verdrietig geworden, en ook had hun ziel
9 een walg van mij. En ik zeide: Ik zal ulieden niet *meer* weiden;
wat sterft, dat sterve, en wat afgesneden is, dat zij afgesneden, en
10 dat de overgeblevenen de een des anderen vlees verslinden. En ik
nam mijn stok LIEFELIJKHEID, en ik verbrak denzelven, te niet
doende mijn verbond, hetwelk ik met al deze volken gemaakt had.
11 Dus werd het te dien dage vernietigd, en alzo hebben de ellendi-
gen onder de schapen, die op mij wachtten, bekend, dat het des
12 HEEREN woord was. Want ik had tot henlieden gezegd: Indien
het goed is in uw ogen, brengt mijn loon, en zo niet, laat het na.
13 En zij hebben mijn loon gewogen, dertig zilverlingen. Doch de

HEERE zeide tot mij: Werp ze henen voor den pottenbakker: een
heerlijken prijs, dien ik waard geacht ben geweest van hen! En ik
nam die dertig zilverlingen, en wierp ze *in* het huis des HEEREN,
voor den pottenbakker. Toen verbrak ik mijn tweeden stok, SA- 14
MENBINDERS, te niet doende de broederschap tussen Juda en
tussen Israel. Verder zeide de HEERE tot mij: Neem u nog eens 15
dwazen herders gereedschap. Want ziet, Ik zal een herder ver- 16
wekken in dit land; dat gereed is om afgesneden te worden, zal
hij niet bezoeken; het jonge zal hij niet zoeken, en het verbrokene
zal hij niet helen, en het stilstaande zal hij niet dragen; maar het
vlees van het vette zal hij eten, en derzelver klauwen zal hij ver-
scheuren. Wee den nietigen herder, den verlater der kudde! Het 17
zwaard zal over zijn arm zijn, en over zijn rechteroog; zijn arm
zal ten enenmale verdorren, en zijn rechteroog zal ten enenmale
donker worden.

De last van het woord des HEEREN over Israel. De HEERE **12**
spreekt, Die den hemel uitbreidt, en de aarde grondvest, en des
mensen geest in zijn binnenste formeert. Ziet, Ik zal Jeruzalem 2
stellen *tot* een drinkschaal der zwijmeling allen volken rondom; ja,
ook zal zij zijn over Juda, in de belegering tegen Jeruzalem. En 3
het zal te dien dage geschieden, dat Ik Jeruzalem stellen zal tot
een lastigen steen allen volken; allen, die zich daarmede beladen,
zullen gewisselijk doorsneden worden; en al de volken der aar-
de zullen zich tegen haar verzamelen. Te dien dage, spreekt de 4
HEERE, zal Ik alle paarden met schuwigheid slaan, en hun ruiters
met zinneloosheid; maar over het huis van Juda zal Ik Mijn ogen
openen, en alle paarden der volken zal Ik met blindheid slaan.
Dan zullen de leidslieden van Juda in hun hart zeggen: De in- 5
woners van Jeruzalem zullen mij een sterkte zijn in den HEERE
der heirscharen, hun God. Te dien dage zal Ik de leidslieden van 6
Juda stellen als een vurige haard onder het hout, en als een vurige
fakkel onder de schoven; en zij zullen ter rechter *zijde* en ter lin-
kerzijde alle volken rondom verteren; en Jeruzalem zal nog blijven
in haar plaats te Jeruzalem. En de HEERE zal de tenten van 7
Juda ten voorste behouden, opdat de heerlijkheid van het huis
Davids, en de heerlijkheid der inwoners van Jeruzalem, zich niet
verheffe tegen Juda. Te dien dage zal de HEERE de inwoners 8
van Jeruzalem beschutten; en die, die onder hen struikelen zou,

zal te dien dage zijn als David; en het huis Davids zal zijn als
9 goden; als de Engel des HEEREN voor hun aangezicht. En het
zal te dien dage geschieden, dat Ik zal zoeken te verdelgen alle
10 heidenen, die tegen Jeruzalem aankomen. Doch over het huis
Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten den
Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen,
Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen,
als *met* de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem
bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgebo-
11 rene. Te dien dage zal te Jeruzalem de rouwklage groot zijn,
gelijk die rouwklage van Hadadrimmon, in het dal van Megiddon.
12 En het land zal rouwklagen, elk geslacht bijzonder; het geslacht
van het huis Davids bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder; en
het geslacht van het huis van Nathan bijzonder, en hun vrouwen
13 bijzonder; Het geslacht van het huis van Levi bijzonder, en hun
vrouwen bijzonder; het geslacht van Simei bijzonder, en hun vrou-
14 wen bijzonder; Al de overige geslachten, elk geslacht bijzonder,
en hunlieder vrouwen bijzonder.

13 Te dien dage zal er een Fontein geopend zijn voor het huis
Davids, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en te-
2 gen de onreinigheid. En het zal te dien dage geschieden, spreekt
de HEERE der heirscharen, dat Ik uitroeien zal uit het land de
namen der afgoden, dat zij niet meer gedacht zullen worden; ja,
ook de profeten, en den onreinen geest zal Ik uit het land weg-
3 doen. En het zal geschieden, wanneer iemand meer profeteert,
dat zijn vader en zijn moeder, die hem gegenereerd hebben, tot
hem zullen zeggen: Gij zult niet leven, dewijl gij valsheid gespro-
ken hebt in den Naam des HEEREN; en zijn vader en zijn moeder,
die hem gegenereerd hebben, zullen hem doorsteken, wanneer hij
4 profeteert. En het zal geschieden te dien dage, dat die profe-
ten beschaamd zullen worden, een iegelijk vanwege zijn gezicht,
wanneer hij profeteert; en zij zullen geen haren mantel aandoen,
5 om te liegen. Maar hij zal zeggen: Ik ben geen profeet, ik ben
een man, die het land bouwt; want een mens heeft mij *daartoe*
6 geworven van mijn jeugd aan. En zo iemand tot hem zegt: Wat
zijn deze wonden in uw handen? zo zal hij zeggen: Het zijn *de
wonden*, waarmede ik geslagen ben, *in* het huis mijner liefheb-
7 bers. Zwaard! ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen den Man,

Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen; sla dien
Herder, en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal Mijn
hand tot de kleinen wenden. En het zal geschieden in het ganse 8
land, spreekt de HEERE, de twee delen daarin zullen uitgeroeid
worden, *en* den geest geven; maar het derde deel zal daarin over-
blijven. En Ik zal dat derde deel in het vuur brengen, en Ik zal 9
het louteren, gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven,
gelijk men goud beproeft; het zal Mijn Naam aanroepen, en Ik zal
het verhoren; Ik zal zeggen: Het is Mijn volk; en het zal zeggen:
De HEERE is mijn God.

Ziet, de dag komt den HEERE, dat uw roof zal uitgedeeld wor- **14**
den in het midden van u, *o Jeruzalem*! Want Ik zal alle heidenen 2
tegen Jeruzalem ten strijde verzamelen; en de stad zal ingenomen,
en de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen geschonden
worden; en de helft der stad zal uitgaan in de gevangenis; maar
het overige des volks zal uit de stad niet uitgeroeid worden. En 3
de HEERE zal uittrekken, en Hij zal strijden tegen die heidenen,
gelijk ten dage als Hij gestreden heeft, ten dage des strijds. En 4
Zijn voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg, die voor
Jeruzalem ligt, tegen het oosten; en de Olijfberg zal in tweeen ge-
spleten worden naar het oosten, en naar het westen, *zodat* er een
zeer grote vallei zal zijn; en de ene helft des bergs zal wijken naar
het noorden, en de helft deszelven naar het zuiden. Dan zult 5
gijlieden vlieden *door* de vallei Mijner bergen (want deze vallei
der bergen zal reiken tot Azal), en gij zult vlieden, gelijk als gij
vloodt voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, den koning van
Juda; den zal de HEERE, mijn God, komen, *en* al de heiligen met
U, *o HEERE*! En het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal 6
zijn het kostelijk licht, en de dikke duisternis. Maar het zal een 7
enige dag zijn, die den HEERE bekend zal zijn; het zal noch dag,
noch nacht zijn; en het zal geschieden, ten tijde des avonds, dat
het licht zal wezen. Ook zal het te dien dage geschieden, dat er 8
levende wateren uit Jeruzalem vlieten zullen, de helft van die naar
de oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan; zij zullen
des zomers en des winters zijn. En de HEERE zal tot Koning 9
over de ganse aarde zijn; te dien dage zal de HEERE een zijn,
en Zijn Naam een. Dit ganse land zal rondom als een vlak veld 10
gemaakt worden, van Geba tot Rimmon toe, zuidwaarts van Jeru-

zalem; en zij zal verhoogd en bewoond worden in haar plaats; van
de poort van Benjamin af, tot aan de plaats van de eerste poort,
tot aan de Hoekpoort toe; en *van* den toren van Hananeel, tot aan
11 des konings wijnbakken toe. En zij zullen daarin wonen, en er
zal geen verbanning meer zijn; want Jeruzalem zal zeker wonen.
12 En dit zal de plage zijn, waarmede de HEERE al de volken plagen
zal, die tegen Jeruzalem krijg gevoerd zullen hebben: Hij zal een
iegelijks vlees, daar hij op zijn voeten staat, doen uitteren; en een
iegelijks ogen zullen uitteren in hun holen; een eens iegelijks tong
13 zal in hun mond uitteren. Ook zal het te dien dage geschieden,
dat er een groot gedruis van den HEERE onder hen zal wezen,
zodat zij een ieder zijns naasten hand zullen aangrijpen, een eens
14 ieders hand zal tegen de hand zijns naasten opgaan. En ook
zal Juda te Jeruzalem strijden; en het vermogen aller heidenen
rondom zal verzameld worden, goud en zilver, en klederen in gro-
15 te menigte. Alzo zal ook de plage der paarden, der muildieren,
der kemelen, en der ezelen, en aller beesten zijn, die in diezelve
16 heirlegers geweest zullen zijn, gelijk gener plage geweest is. En
het zal geschieden, dat al de overgeblevenen van alle heidenen,
die tegen Jeruzalem zullen gekomen zijn, die zullen van jaar tot
jaar optrekken om aan te bidden den Koning, den HEERE der
17 heirscharen, en om te vieren het feest der loofhutten. En het zal
geschieden, zo wie van de geslachten der aarde niet zal optrekken
naar Jeruzalem, om den Koning, den HEERE der heirscharen, te
18 aanbidden, zo zal er over henlieden geen regen wezen. En indien
het geslacht der Egyptenaren, over dewelke *de regen* niet is, niet
zal optrekken noch komen, zo zal die plage *over hen* zijn, *met*
dewelke de HEERE die heidenen plagen zal, die niet optrekken
19 zullen, om te vieren het feest der loofhutten. Dit zal de zonde
der Egyptenaren zijn, mitsgaders de zonde aller heidenen, die niet
20 optrekken zullen, om te vieren het feest der loofhutten. Te dien
dage zal op de bellen der paarden staan: De HEILIGHEID DES
HEEREN. En de potten in het huis des HEEREN zullen zijn als
21 de sprengbekkens voor het altaar; Ja, al de potten in Jeruzalem
en in Juda zullen den HEERE der heirscharen heilig zijn, zodat
allen, die offeren willen, zullen komen, en van dezelve nemen, en
in dezelve koken; en er zal geen Kanaaniet meer zijn, in het huis
des HEEREN der heirscharen, te dien dage.

Maleachi

De last van het woord des HEEREN tot Israel, door den 1
dienst van Maleachi. Ik heb u liefgehad, zegt de HEE- 2
RE; maar gij zegt: Waarin hebt Gij ons liefgehad? Was
niet Ezau Jakobs broeder? spreekt de HEERE; noch-
tans heb Ik Jakob liefgehad. En Ezau heb Ik gehaat; en Ik heb 3
zijn bergen gesteld *tot* een verwoesting, en zijn erve voor de dra-
ken der woestijn. Ofschoon Edom zeide: Wij zijn verarmd, doch 4
wij zullen de woeste plaatsen weder bouwen; alzo zegt de HEERE
der heirscharen: Zullen zij bouwen, zo zal Ik afbreken; en men
zal hen noemen: Landpale der goddeloosheid, en een volk, op
hetwelk de HEERE vergramd is tot in eeuwigheid. En uw ogen 5
zullen het zien, en gijlieden zult zeggen: De HEERE zij groot ge-
maakt, van de landpale Israels af! Een zoon zal den vader eren, 6
en een knecht zijn heer; ben Ik dan een Vader, waar is Mijn eer?
En ben Ik een Heere, waar is Mijn vreze? zegt de HEERE der
heirscharen tot u, o priesters, verachters Mijns Naams! Maar gij
zegt: Waarmede verachten wij Uw Naam? Gij brengt op Mijn al- 7
taar verontreinigd brood, en zegt: Waarmede verontreinigen wij
U? Daarmede, dat gij zegt: Des HEEREN tafel is verachtelijk.
Want als gij wat blinds aanbrengt om te offeren, het is *bij u* niet 8
kwaad; en als gij wat kreupels of wat kranks aanbrengt, het is
niet kwaad! Brengt dat toch uw vorst; zal hij een welgevallen aan
u hebben? of zal hij uw aangezicht opnemen? zegt de HEERE
der heirscharen. Nu dan, smeekt toch het aangezicht van God, 9
dat Hij ons genadig zij; zulks is van uw hand geschied, zal Hij uw
aangezicht opnemen? zegt de HEERE der heirscharen? Wie is 10
er ook onder u, die de deuren *om niet* toesluit? En gij steekt het
vuur niet aan *op* Mijn altaar om niet. Ik heb geen lust aan u, zegt
de HEERE der heirscharen, en het spijsoffer is Mij van uw hand
niet aangenaam. Maar van den opgang der zon tot haar onder- 11
gang, zal Mijn Naam groot zijn onder de heidenen; en aan alle
plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht worden, en een rein

spijsoffer; want Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenen, zegt
12 de HEERE der heirscharen. Maar gij ontheiligt dien, als gij zegt:
Des HEEREN tafel is ontreinigd, en haar inkomen, haar spijs is
13 verachtelijk. Nog zegt gij: Ziet, wat een vermoeidheid! maar
gij zoudt het kunnen wegblazen, zegt de HEERE der heirscha-
ren; gij brengt ook hetgeen geroofd is, en dat kreupel en krank
is; gij brengt ook spijsoffer; zou Mij zulks aangenaam zijn van uw
14 hand? zegt de HEERE. Ja, vervloekt zij de bedrieger, die een
mannetje in zijn kudde heeft, en den Heere belooft, en offert, dat
verdorven is! want Ik ben een groot Koning, zegt de HEERE der
heirscharen, en Mijn Naam is vreselijk onder de heidenen.
2, 2 En nu, gij priesters! tot u wordt dit gebod *gezonden*; Indien
gij *het* niet zult horen, en indien gij het niet zult ter harte nemen,
om Mijn Naam eer te geven, zegt de HEERE der heirscharen, zo
zal Ik den vloek onder u zenden, en Ik zal uw zegeningen vervloe-
ken; ja, Ik heb ook *alrede* elkeen derzelve vervloekt, omdat gij *het*
3 niet ter harte neemt. Ziet, Ik zal u het zaad verderven; en Ik zal
drek op uw aangezichten strooien, den drek uwer feesten, zodat
4 men u met denzelven wegnemen zal. Dan zult gij weten, dat Ik
dit gebod tot u gezonden heb; opdat Mijn verbond met Levi zij,
5 zegt de HEERE der heirscharen. Mijn verbond met hem was
het leven, en de vrede; en Ik gaf hem die *tot* een vreze; en hij
6 vreesde Mij, en hij werd om Mijns Naams wil verschrikt. De wet
der waarheid was in zijn mond, en er werd geen onrecht in zijn
lippen gevonden; hij wandelde met Mij in vrede en in rechtma-
7 tigheid, en hij bekeerde er velen van ongerechtigheid. Want de
lippen der priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit
zijn mond de wet zoeken; want hij is een engel des HEEREN der
8 heirscharen. Maar gij zijt van den weg afgeweken, gij hebt er
velen doen struikelen in de wet, gij hebt het verbond met Levi
9 verdorven, zegt de HEERE der heirscharen. Daarom heb Ik ook
u verachtelijk en onwaard gemaakt voor het ganse volk, dewijl
gij Mijn wegen niet houdt, maar het aangezicht aanneemt in de
10 wet. Hebben wij niet allen een Vader? Heeft niet een God ons
geschapen? Waarom handelen wij *dan* trouwelooslijk de een te-
11 gen den ander, ontheiligende het verbond onzer vaderen? Juda
handelt trouwelooslijk, en er wordt een gruwel gedaan in Israel, en
in Jeruzalem; want Juda ontheiligt de heiligheid des HEEREN,

welke Hij liefheeft; want hij heeft de dochter eens vreemden gods
getrouwd. De HEERE zal den man, die zulks doet, uitroeien 12
uit de hutten van Jakob, dien, die waakt, en dien, die antwoordt,
en die den HEERE der heirscharen spijsoffer brengt. Dit twee- 13
de doet gijlieden ook, dat gij het altaar des HEEREN bedekt met
tranen, met wening en met zuchting; zodat Hij niet meer het spijs-
offer aanschouwen, noch met welgevallen van uw hand ontvangen
wil. Gij nu zegt: Waarom? Daarom dat de HEERE een Getuige 14
geweest is, tussen u en tussen de huisvrouw uwer jeugd, met de-
welke gij trouwelooslijk handelt; daar zij toch uw gezellin, en de
huisvrouw uws verbonds is. Heeft Hij niet maar een gemaakt, 15
hoewel Hij des geestes overig had? En waarom *maar* dien enen?
Hij zocht een zaad Gods. Daarom, wacht u met uw geest, en dat
niemand trouwelooslijk handele tegen de huisvrouw zijner jeugd.
Want de HEERE, de God Israels, zegt, dat Hij het verlaten haat, 16
alhoewel hij den wrevel bedekt met Zijn kleed, zegt de HEERE
der heirscharen; daarom wacht u met uw geest, dat gij niet trou-
welooslijk handelt. Gij vermoeit den HEERE met uw woorden; 17
nog zegt gij: Waarmede vermoeien wij *Hem*? Daarmede, dat gij
zegt: Al wie kwaad doet, is goed in de ogen des HEEREN, en Hij
heeft lust aan zodanigen; of, waar is de God des oordeels?

Ziet, Ik zende Mijn engel, die voor Mijn aangezicht den weg be- **3**
reiden zal; en snellijk zal tot Zijn tempel komen die Heere, Dien
gijlieden zoekt, te weten de Engel des verbonds, aan Denwelken
gij lust hebt; ziet, Hij komt, zegt de HEERE der heirscharen.
Maar wie zal den dag Zijner toekomst verdragen, en wie zal be- 2
staan, als Hij verschijnt? Want Hij zal zijn als het vuur van een
goudsmid, en als zeep der vollers. En Hij zal zitten, louterende, 3
en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen,
en Hij zal ze doorlouteren als goud, en als zilver; dan zullen zij
den HEERE spijsoffer toebrengen in gerechtigheid. Dan zal het 4
spijsoffer van Juda en Jeruzalem den HEERE zoet wezen, als in
de oude dagen, en als in de vorige jaren. En Ik zal tot ulieden 5
ten oordeel naderen; en Ik zal een snel Getuige zijn tegen de to-
venaars, en tegen de overspelers, en tegen degenen, die valselijk
zweren, en tegen degenen, die het loon des dagloners met geweld
inhouden, die de weduwe, en den wees, en den vreemdeling *het
recht* verkeren, en Mij niet vrezen, zegt de HEERE der heirscha-

6 ren. Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij,
7 o kinderen Jakobs! niet verteerd. Van uwer vaderen dag af, zijt
gij afgeweken van Mijn inzettingen, en hebt ze niet bewaard; keert
weder tot Mij, en Ik zal tot u wederkeren, zegt de HEERE der
8 heirscharen; maar gij zegt: Waarin zullen wij wederkeren? Zal
een mens God beroven? Maar gij berooft Mij, en zegt: Waarin
9 beroven wij U? *In* de tienden en het hefoffer. Met een vloek zijt
10 gij vervloekt, omdat gij Mij berooft, zelfs het ganse volk. Brengt
al de tienden in het schathuis, opdat er spijze zij in Mijn huis;
en beproeft Mij nu daarin, zegt de HEERE der heirscharen, of
Ik u *dan* niet opendoen zal de vensteren des hemels, en u zegen
11 afgieten, zodat er geen *schuren* genoeg wezen zullen. En Ik zal
om uwentwil den opeter schelden, dat hij u de vrucht des lands
niet verderve; en de wijnstok op het veld zal u geen misdracht
12 voortbrengen, zegt de HEERE der heirscharen. En alle heidenen
zullen u gelukzalig noemen; want gijlieden zult een lustig land zijn,
13 zegt de HEERE der heirscharen. Uw woorden zijn tegen Mij te
sterk geworden, zegt de HEERE; maar gij zegt: Wat hebben wij
14 tegen U gesproken? Gij zegt: Het is tevergeefs God te dienen;
want wat nuttigheid is het, dat wij Zijn wacht waarnemen, en
dat wij in het zwart gaan, voor het aangezicht des HEEREN der
15 heirscharen? En nu, wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; ook
die goddeloosheid doen, worden gebouwd; ook verzoeken zij den
16 HEERE, en ontkomen. Alsdan spreken, die den HEERE vrezen,
een ieder tot zijn naaste: De HEERE merkt er toch op en hoort,
en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor
degenen, die den HEERE vrezen, en voor degenen, die aan Zijn
17 Naam gedenken. En zij zullen, zegt de HEERE der heirscharen,
te dien dage, dien Ik maken zal, Mij een eigendom zijn; en Ik zal
hen verschonen, gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem
18 dient. Dan zult gijlieden wederom zien, *het onderscheid* tussen
den rechtvaardige en den goddeloze, tussen dien, die God dient,
en dien, die Hem niet dient.

4 Want ziet, die dag komt, brandende als een oven, dan zullen
alle hoogmoedigen, en al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn,
en de toekomstige dag zal ze in vlam zetten, zegt de HEERE der
2 heirscharen, Die hun noch wortel, noch tak laten zal. Ulieden
daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid

opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen; en gij zult uit-
gaan, en toenemen, als mestkalveren. En gij zult de goddelozen 3
vertreden; want zij zullen as worden onder de zolen uwer voeten,
te dien dage, dien Ik maken zal, zegt de HEERE der heirscharen.
Gedenk der wet van Mozes, Mijn knecht, die Ik hem bevolen heb 4
op Horeb aan gans Israel, der inzettingen en rechten. Ziet, Ik 5
zende ulieden den profeet Elia, eer dat die grote en die vreselijke
dag des HEEREN komen zal. En hij zal het hart der vaderen 6
tot de kinderen wederbrengen, en het hart der kinderen tot hun
vaderen; opdat Ik niet kome, en de aarde met den ban sla.

MATTHËUS

1 Het boek des geslachts van JEZUS CHRISTUS, den Zoon
2 van David, den zoon van Abraham. Abraham gewon
Izak, en Izak gewon Jakob, en Jakob gewon Juda, en
3 zijn broeders; En Juda gewon Fares en Zara bij Tha-
4 mar; en Fares gewon Esrom, en Esrom gewon Aram; En Aram
gewon Aminadab, en Aminadab gewon Nahasson, en Nahasson
5 gewon Salmon; En Salmon gewon Booz bij Rachab, en Booz ge-
6 won Obed bij Ruth, en Obed gewon Jessai; En Jessai gewon
David, den koning; en David, de koning, gewon Salomon bij dege-
7 ne, die Uria's *vrouw was geweest*; En Salomon gewon Roboam,
8 en Roboam gewon Abia, en Abia gewon Asa; En Asa gewon
9 Josafat, en Josafat gewon Joram, en Joram gewon Ozias; En
Ozias gewon Joatham, en Joatham gewon Achaz, en Achaz ge-
10 won Ezekias; En Ezekias gewon Manasse, en Manasse gewon
11 Amon, en Amon gewon Josias; En Josias gewon Jechonias, en
12 zijn broeders, omtrent de Babylonische overvoering. En na de
Babylonische overvoering gewon Jechonias Salathiel, en Salathiel
13 gewon Zorobabel; En Zorobabel gewon Abiud, en Abiud gewon
14 Eljakim, en Eljakim gewon Azor; En Azor gewon Sadok, en Sa-
15 dok gewon Achim, en Achim gewon Elihud; En Elihud gewon
Eleazar, en Eleazar gewon Matthan, en Matthan gewon Jakob;
16 En Jakob gewon Jozef, den man van Maria, uit welke geboren
17 is JEZUS, gezegd Christus. Al de geslachten dan, van Abraham
tot David, *zijn* veertien geslachten; en van David tot de Babyloni-
sche overvoering, *zijn* veertien geslachten; en van de Babylonische
18 overvoering tot Christus, *zijn* veertien geslachten. De geboorte
van Jezus Christus was nu aldus; want als Maria, Zijn moeder,
met Jozef ondertrouwd was, eer zij samengekomen waren, werd
19 zij zwanger bevonden uit den Heiligen Geest. Jozef nu, haar
man, alzo hij rechtvaardig was, en haar niet wilde openbaarlijk te
20 schande maken, was van wil haar heimelijk te verlaten. En alzo
hij deze dingen in den zin had, ziet, de engel des Heeren verscheen

hem in den droom, zeggende: Jozef, *gij* zone Davids! wees niet
bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; want hetgeen in haar
ontvangen is, dat is uit den Heiligen Geest; En zij zal een Zoon 21
baren, en gij zult Zijn naam heten JEZUS; want Hij zal Zijn volk
zalig maken van hun zonden. En dit alles is geschied, opdat ver- 22
vuld zou worden, hetgeen van den Heere gesproken is, door den
profeet, zeggende: Ziet, de maagd zal zwanger worden, en een 23
Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten Emmanuël; hetwelk is,
overgezet zijnde, God met ons. Jozef dan, opgewekt zijnde van 24
den slaap, deed, gelijk de engel des Heeren hem bevolen had, en
heeft zijn vrouw tot zich genomen; En bekende haar niet, tot- 25
dat zij dezen haar eerstgeboren Zoon gebaard had; en heette Zijn
naam JEZUS.

Toen nu Jezus geboren was te Bethlehem, *gelegen* in Judea, **2**
in de dagen van den koning Herodes, ziet, *enige* wijzen van het
Oosten zijn te Jeruzalem aangekomen. Zeggende: Waar is de ge- 2
boren Koning der Joden? want wij hebben gezien Zijn ster in het
Oosten, en zijn gekomen om Hem te aanbidden. De koning Hero- 3
des nu, *dit* gehoord hebbende, werd ontroerd, en geheel Jeruza-
lem, met hem. En bijeenvergaderd hebbende al de overpriesters 4
en Schriftgeleerden des volks, vraagde van hen, waar de Christus
zou geboren worden. En zij zeiden tot hem: Te Bethlehem, in 5
Judea *gelegen*; want alzo is geschreven door den profeet: En gij 6
Bethlehem, *gij* land Juda! zijt geenszins de minste onder de vor-
sten van Juda; want uit u zal de Leidsman voortkomen, Die Mijn
volk Israel weiden zal. Toen heeft Herodes de wijzen heimelijk 7
geroepen, en vernam naarstiglijk van hen den tijd, wanneer de ster
verschenen was; En hen naar Bethlehem zendende, zeide: Reist 8
heen, en onderzoekt naarstiglijk naar dat Kindeken, en als gij Het
zult gevonden hebben, boodschapt het mij, opdat ik ook kome en
Datzelve aanbidde. En zij, den koning gehoord hebbende, zijn 9
heengereisd; en ziet, de ster, die zij in het oosten gezien hadden,
ging hun voor, totdat zij kwam en stond boven *de plaats*, waar het
Kindeken was. Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met 10
zeer grote vreugde. En in het huis gekomen zijnde, vonden zij 11
het Kindeken met Maria, Zijn moeder, en nedervallende hebben
zij Hetzelve aangebeden; en hun schatten opengedaan hebbende,
brachten zij Hem geschenken: goud en wierook, en mirre. En 12

door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in den droom, dat
zij niet zouden wederkeren tot Herodes, vertrokken zij door een
13 anderen weg weder naar hun land. Toen zij nu vertrokken waren,
ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende:
Sta op, en neem tot u het Kindeken en Zijn moeder, en vlied in
Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal; want Hero-
14 des zal het Kindeken zoeken, om Hetzelve te doden. Hij dan
opgestaan zijnde, nam het Kindeken en Zijn moeder tot zich in
15 den nacht, en vertrok naar Egypte; En was aldaar tot den dood
van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere
gesproken is door den profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn
16 Zoon geroepen. Als Herodes zag, dat hij van de wijzen bedrogen
was, toen werd hij zeer toornig, en *enigen* afgezonden hebbende,
heeft omgebracht al de kinderen, die binnen Bethlehem, en in al
deszelfs landpalen *waren*, van twee jaren *oud* en daaronder, naar
17 den tijd, dien hij van de wijzen naarstiglijk onderzocht had. Toen
is vervuld geworden, hetgeen gesproken is door den profeet Jere-
18 mia, zeggende: Een stem is in Rama gehoord, geklag, geween en
veel gekerm; Rachel beweende haar kinderen, en wilde niet ver-
19 troost wezen, omdat zij niet zijn! Toen Herodes nu gestorven
was, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, in
20 Egypte. Zeggende: Sta op, neem het Kindeken en Zijn moeder
tot u, en trek in het land Israels; want zij zijn gestorven, die de
21 ziel van het Kindeken zochten. Hij dan, opgestaan zijnde, heeft
tot zich genomen het Kindeken en Zijn moeder, en is gekomen
22 in het land Israels. Maar als hij hoorde, dat Archelaus in Ju-
dea koning was, in de plaats van zijn vader Herodes, vreesde hij
daarheen te gaan; maar door Goddelijke openbaring vermaand in
23 den droom, is hij vertrokken in de delen van Galilea. En *daar*
gekomen zijnde, nam hij zijn woonplaats in de stad, genaamd Na-
zareth; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten gezegd
is, dat Hij Nazarener zal geheten worden.

3 En in die dagen kwam Johannes de Doper, predikende in de
2 woestijn van Judea, En zeggende: Bekeert u; want het Koninkrijk
3 der hemelen is nabij gekomen. Want deze is het, van denwelken
gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende: De stem des roe-
penden in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijn
4 paden recht! En dezelve Johannes had zijn kleding van kemels-

haar, en een lederen gordel om zijn lenden; en zijn voedsel was
sprinkhanen en wilde honig. Toen is tot hem uitgegaan Jeru- 5
zalem en geheel Judea, en het gehele land rondom de Jordaan;
En werden van hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hun zon- 6
den. Hij dan, ziende velen van de Farizeen en Sadduceen tot zijn 7
doop komen, sprak tot hen: Gij adderengebroedsels! wie heeft u
aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn? Brengt dan 8
vruchten voort, der bekering waardig. En meent niet bij u zelven 9
te zeggen: Wij hebben Abraham tot een vader; want ik zeg u, dat
God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken. En 10
ook is alrede de bijl aan den wortel der bomen gelegd; alle boom
dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in
het vuur geworpen. Ik doop u wel met water tot bekering; maar 11
Die na mij komt, is sterker dan ik, Wiens schoenen ik niet waardig
ben *Hem na* te dragen; Die zal u met den Heiligen Geest en met
vuur dopen. Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer 12
doorzuiveren, en Zijn tarwe in Zijn schuur samenbrengen, en zal
het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden. Toen kwam Jezus 13
van Galilea naar de Jordaan, tot Johannes, om van hem gedoopt
te worden. Doch Johannes weigerde Hem zeer, zeggende: Mij 14
is nodig van U gedoopt te worden, en komt Gij tot mij? Maar 15
Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Laat nu af; want aldus be-
taamt ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij van Hem
af. En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het 16
water; en ziet, de hemelen werden Hem geopend, en hij zag den
Geest Gods nederdalen, gelijk een duive, en op Hem komen. En 17
ziet, een stem uit de hemelen, zeggende: Deze is Mijn Zoon, Mijn
Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb!

Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om **4**
verzocht te worden van den duivel. En als Hij veertig dagen en 2
veertig nachten gevast had, hongerde Hem ten laatste. En de ver- 3
zoeker, tot Hem gekomen zijnde, zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt,
zeg, dat deze stenen broden worden. Doch Hij, antwoordende, 4
zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven,
maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat. Toen nam 5
Hem de duivel mede naar de heilige stad, en stelde Hem op de
tinne des tempels; En zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, 6
werp Uzelven nederwaarts; want er is geschreven, dat Hij Zijn en-

gelen van U bevelen zal, en *dat* zij U op de handen zullen nemen,
7 opdat Gij niet te eniger tijd Uw voet aan een steen aanstoot. Je-
zus zeide tot hem: Er is wederom geschreven: Gij zult den Heere,
8 uw God, niet verzoeken. Wederom nam Hem de duivel mede op
een zeer hogen berg, en toonde Hem al de koninkrijken der we-
9 reld, en hun heerlijkheid; En zeide tot Hem: Al deze dingen zal
10 ik U geven, indien Gij, nedervallende, mij zult aanbidden. Toen
zeide Jezus tot hem: Ga weg, satan, want er staat geschreven:
Den Heere, uw God, zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen.
11 Toen liet de duivel van Hem af; en ziet, de engelen zijn toegeko-
12 men, en dienden Hem. Als nu Jezus gehoord had, dat Johannes
13 overgeleverd was, is Hij wedergekeerd naar Galilea; En Nazareth
verlaten hebbende, is komen wonen te Kapernaum, gelegen aan de
14 zee, in de landpale van Zebulon en Nafthali; Opdat vervuld zou
worden, hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende:
15 Het land Zebulon en het land Nafthali *aan den* weg der zee over
16 de Jordaan, Galilea der volken; Het volk, dat in duisternis zat,
heeft een groot licht gezien; en degenen, die zaten in het land en
17 de schaduwe des doods, denzelven is een licht opgegaan. Van
toen aan heeft Jezus begonnen te prediken en te zeggen: Bekeert
18 u; want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. En Jezus,
wandelende aan de zee van Galilea, zag twee broeders, *namelijk*
Simon, gezegd Petrus, en Andreas, zijn broeder, het net in de zee
19 werpende (want zij waren vissers); En Hij zeide tot hen: Volgt
20 Mij na, en Ik zal u vissers der mensen maken. Zij dan, terstond
21 de netten verlatende, zijn Hem nagevolgd. En Hij, van daar
voortgegaan zijnde, zag twee andere broeders, *namelijk* Jakobus,
den *zoon* van Zebedeus, en Johannes, zijn broeder, in het schip
met hun vader Zebedeus, hun netten vermakende, en heeft hen
22 geroepen. Zij dan, terstond verlatende het schip en hun vader,
23 zijn Hem nagevolgd. En Jezus omging geheel Galilea, lerende
in hun synagogen en predikende het Evangelie des Koninkrijks,
24 en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk. En Zijn
gerucht ging *van daar* uit in geheel Syrie; en zij brachten tot Hem
allen, die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pij-
nen bevangen zijnde, en van den duivel bezeten, en maanzieken
25 en geraakten; en Hij genas dezelve. En vele scharen volgden
Hem na, van Galilea en *van* Dekapolis, en *van* Jeruzalem, en *van*

Judea, en *van* over de Jordaan.
En *Jezus*, de schare ziende, is geklommen op een berg, en als **5**
Hij nedergezeten was, kwamen Zijn discipelen tot Hem. En Zijn 2
mond geopend hebbende, leerde Hij hen, zeggende: Zalig *zijn* de 3
armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Za- 4
lig *zijn* die treuren; want zij zullen vertroost worden. Zalig *zijn* 5
de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beerven. Zalig 6
zijn die hongeren en dorsten *naar* de gerechtigheid; want zij zul-
len verzadigd worden. Zalig *zijn* de barmhartigen; want hun zal 7
barmhartigheid geschieden. Zalig *zijn* de reinen van hart; want 8
zij zullen God zien. Zalig *zijn* de vreedzamen; want zij zullen 9
Gods kinderen genaamd worden. Zalig *zijn* die vervolgd worden 10
om der gerechtigheid wil; want hunner is het Koninkrijk der he-
melen. Zalig zijt gij, als u *de mensen* smaden, en vervolgen, en 11
liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil. Verblijdt 12
en verheugt *u*; want uw loon *is* groot in de hemelen; want alzo
hebben zij vervolgd de profeten, die voor u *geweest zijn*. Gij zijt 13
het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarme-
de zal *het* gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om
buiten geworpen, en van de mensen vertreden te worden. Gij zijt 14
het licht der wereld; een stad boven op een berg liggende, kan niet
verborgen zijn. Noch steekt men een kaars aan, en zet die onder 15
een koornmaat, maar op een kandelaar, en zij schijnt allen, die in
het huis *zijn*; Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen, dat zij 16
uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is,
verheerlijken. Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de wet of de 17
profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen, om *die* te ontbinden,
maar te vervullen. Want voorwaar zeg Ik u: Totdat de hemel en 18
de aarde voorbijgaan, zal er niet een jota noch een tittel van de
wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied. Zo wie dan 19
een van deze minste geboden zal ontbonden, en de mensen alzo
zal geleerd hebben, *die* zal de minste genaamd worden in het Ko-
ninkrijk der hemelen; maar zo wie *dezelve* zal gedaan en geleerd
hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der he-
melen. Want Ik zeg u: Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij, 20
dan der Schriftgeleerden en der Farizeen, dat gij in het Konink-
rijk der hemelen geenszins zult ingaan. Gij hebt gehoord, dat 21
tot de ouden gezegd is: Gij zult niet doden; maar zo wie doodt,

22 *die* zal strafbaar zijn door het gericht. Doch Ik zeg u: Zo wie
te onrecht op zijn broeder toornig is, die zal strafbaar zijn door
het gericht; en wie tot zijn broeder zegt: Raka! die zal strafbaar
zijn door den groten raad; maar wie zegt: Gij dwaas! die zal
23 strafbaar zijn door het helse vuur. Zo gij dan uw gave zult op
het altaar offeren, en aldaar gedachtig wordt, dat uw broeder iets
24 tegen u heeft; Laat daar uw gave voor het altaar, en gaat heen,
verzoent u eerst met uw broeder, en komt dan en offert uw gave.
25 Weest haastelijk welgezind *jegens* uw wederpartij, terwijl gij nog
met hem op den weg zijt; opdat de wederpartij niet misschien u
den rechter overlevere, en de rechter u den dienaar overlevere, en
26 gij in de gevangenis geworpen wordt. Voorwaar, Ik zeg u: Gij
zult daar geenszins uitkomen, totdat gij den laatsten penning zult
27 betaald hebben. Gij hebt gehoord, dat *van* de ouden gezegd is:
28 Gij zult geen overspel doen. Maar Ik zeg u, dat zo wie een vrouw
aan ziet, om dezelve te begeren, die heeft alrede overspel in zijn
29 hart met haar gedaan. Indien dan uw rechteroog u ergert, trekt
het uit, en werpt het van u; want het is u nut, dat een uwer leden
30 verga, en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen worde. En
indien uw rechterhand u ergert, houwt ze af, en werpt ze van u;
want het is u nut, dat een uwer leden verga, en niet uw gehele
31 lichaam in de hel geworpen worde. Er is ook gezegd: Zo wie zijn
32 vrouw verlaten zal, die geve haar een scheidbrief. Maar Ik zeg
u, dat zo wie zijn vrouw verlaten zal, anders dan uit oorzake van
hoererij, die maakt, dat zij overspel doet; en zo wie de verlatene
33 zal trouwen, die doet overspel. Wederom hebt gij gehoord, dat
van de ouden gezegd is: Gij zult den eed niet breken, maar gij
34 zult den Heere uw eden houden. Maar Ik zeg u: Zweert ganselijk
35 niet, noch bij den hemel, omdat hij is de troon Gods; Noch bij
de aarde, omdat zij is de voetbank Zijner voeten; noch bij Jeruza-
36 lem, omdat zij is de stad des groten Konings; Noch bij uw hoofd
zult gij zweren, omdat gij niet een haar kunt wit of zwart maken;
37 Maar laat zijn uw woord ja, ja; neen, neen; wat boven deze is, dat
38 is uit den boze. Gij hebt gehoord, dat gezegd is: Oog om oog, en
39 tand om tand. Maar Ik zeg u, dat gij den boze niet wederstaat;
maar, zo wie u op de rechterwang slaat, keert hem ook de andere
40 toe; En zo iemand met u rechten wil, en uw rok nemen, laat hem
41 ook den mantel; En zo wie u zal dwingen een mijl te gaan, gaat

met hem twee *mijlen.* Geeft dengene, die *iets* van u bidt, en keert 42
u niet af van dengene, die van u lenen wil. Gij hebt gehoord, dat 43
er gezegd is: Gij zult uw naaste liefhebben, en uw vijand zult gij
haten. Maar Ik zeg u: Hebt uw vijanden lief; zegent ze, die u 44
vervloeken; doet wel dengenen, die u haten; en bidt voor degenen,
die u geweld doen, en die u vervolgen; Opdat gij moogt kinderen 45
zijn uws Vaders, Die in de hemelen is; want Hij doet Zijn zon
opgaan over bozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en
onrechtvaardigen. Want indien gij liefhebt, die u liefhebben, wat 46
loon hebt gij? Doen ook de tollenaars niet hetzelfde? En indien 47
gij uw broeders alleen groet, wat doet gij boven anderen? Doen
ook niet de tollenaars alzo? Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk 48
uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is.

Hebt acht, dat gij uw aalmoes niet doet voor de mensen, om **6**
van hen gezien te worden; anders zo hebt gij geen loon bij uw
Vader, Die in de hemelen is. Wanneer gij dan aalmoes doet, zo 2
laat voor u niet trompetten, gelijk de geveinsden in de synagogen
en op de straten doen, opdat zij van de mensen geeerd mogen
worden. Voorwaar zeg Ik u: Zij hebben hun loon weg. Maar 3
als gij aalmoes doet, zo laat uw linker *hand* niet weten, wat uw
rechter doet; Opdat uw aalmoes in het verborgen zij; en uw 4
Vader, Die in het verborgen ziet, Die zal het u in het openbaar
vergelden. En wanneer gij bidt, zo zult gij niet zijn gelijk de 5
geveinsden; want die plegen gaarne, in de synagogen en op de
hoeken der straten staande, te bidden, opdat zij van de mensen
mogen gezien worden. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij hun loon weg
hebben. Maar gij, wanneer gij bidt, gaat in uw binnenkamer, en 6
uw deur gesloten hebbende, bidt uw Vader, Die in het verborgen
is; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in het open-
baar vergelden. En als gij bidt, zo gebruikt geen ijdel verhaal 7
van woorden, gelijk de heidenen; want zij menen, dat zij door hun
veelheid van woorden zullen verhoord worden. Wordt dan hun 8
niet gelijk; want uw Vader weet, wat gij van node hebt, eer gij
Hem bidt. Gij dan bidt aldus: Onze Vader, Die in de hemelen 9
zijt! Uw Naam worde geheiligd. Uw Koninkrijk kome. Uw wil 10
geschiede, gelijk in den hemel *alzo* ook op de aarde. Geef ons he- 11
den ons dagelijks brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook 12
wij vergeven onzen schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking, 13

maar verlos ons van den boze. Want Uw is het Koninkrijk, en de
14 kracht, en de heerlijkheid, in der eeuwigheid, amen. Want indien
gij den mensen hun misdaden vergeeft, zo zal uw hemelse Vader
15 ook u vergeven. Maar indien gij den mensen hun misdaden niet
16 vergeeft, zo zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven. En
wanneer gij vast, toont geen droevig gezicht, gelijk de geveinsden;
want zij mismaken hun aangezichten, opdat zij van de mensen
mogen gezien worden, als zij vasten. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij
17 hun loon weg hebben. Maar gij, als gij vast, zalft uw hoofd, en
18 wast uw aangezicht; Opdat het van de mensen niet gezien wor-
de, als gij vast, maar van uw Vader, Die in het verborgen is; en
uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar
19 vergelden. Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de
mot en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen;
20 Maar vergadert u schatten in den hemel, waar ze noch mot noch
roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen;
21, 22 Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn. De kaars des
lichaams is het oog; indien dan uw oog eenvoudig is, zo zal uw
23 gehele lichaam verlicht wezen; Maar indien uw oog boos is, zo
zal geheel uw lichaam duister zijn. Indien dan het licht, dat in u
24 is, duisternis is, hoe groot *zal* de duisternis *zelve zijn*! Niemand
kan twee heren dienen; want of hij zal den enen haten en den
anderen liefhebben, of hij zal den enen aanhangen en den anderen
25 verachten; gij kunt niet God dienen en den Mammon. Daarom
zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten, en wat
gij drinken zult; noch voor uw lichaam, waarmede gij u kleden
zult; is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan
26 de kleding? Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien,
noch maaien, noch verzamelen in de schuren; en uw hemelse Vader
voedt *nochtans* dezelve; gaat gij dezelve niet *zeer* veel te boven?
27 Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, een el tot zijn lengte
28 toedoen? En wat zijt gij bezorgd voor de kleding? Aanmerkt
de lelien des velds, hoe zij wassen; zij arbeiden niet, en spinnen
29 niet; En Ik zeg u, dat ook Salomo, in al zijn heerlijkheid, niet
30 is bekleed geweest, gelijk een van deze. Indien nu God het gras
des velds, dat heden is, en morgen in den oven geworpen wordt,
alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer *kleden*, gij kleingelovigen?
31 Daarom zijt niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten, of wat

zullen wij drinken, of waarmede zullen wij ons kleden? Want al 32
deze dingen zoeken de heidenen; want uw hemelse Vader weet,
dat gij al deze dingen behoeft. Maar zoekt eerst het Koninkrijk 33
Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegewor-
pen worden. Zijt dan niet bezorgd tegen den morgen; want de 34
morgen zal voor het zijne zorgen; *elke* dag heeft genoeg aan zijn
zelfs kwaad.

Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt. Want met **7**, 2
welk oordeel gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden; en met wel-
ke mate gij meet, zal u wedergemeten worden. En wat ziet gij 3
den splinter, die in het oog uws broeders is, maar den balk, die in
uw oog is, merkt gij niet? Of, hoe zult gij tot uw broeder zeggen: 4
Laat toe, dat ik den splinter uit uw oog uitdoe; en zie, er is een
balk in uw oog? Gij geveinsde! werp eerst den balk uit uw oog, 5
en dan zult gij bezien, om den splinter uit uws broeders oog uit te
doen. Geeft het heilige den honden niet, noch werpt uw paarlen 6
voor de zwijnen; opdat zij niet te eniger tijd dezelve met hun voe-
ten vertreden, en *zich* omkerende, u verscheuren. Bidt, en u zal 7
gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal open-
gedaan worden. Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die 8
zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden. Of 9
wat mens is er onder u, zo zijn zoon hem zou bidden om brood, die
hem een steen zal geven? En zo hij hem om een vis zou bidden, 10
die hem een slang zal geven? Indien dan gij, die boos zijt, weet 11
uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Vader,
Die in de hemelen is, goede *gaven* geven dengenen, die ze van Hem
bidden! Alle *dingen* dan, die gij wilt, dat u de mensen zouden 12
doen, doet gij hun ook alzo; want dat is de wet en de profeten.
Gaat in door de enge poort; want wijd is de poort, en breed is de 13
weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve
ingaan; Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het le- 14
ven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden. Maar wacht 15
u van de valse profeten, dewelke in schaapsklederen tot u komen,
maar van binnen zijn zij grijpende wolven. Aan hun vruchten 16
zult gij hen kennen. Leest men ook een druif van doornen, of
vijgen van distelen? Alzo een ieder goede boom brengt voort 17
goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruch-
ten. Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, 18

19 noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen. Een ieder
boom, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en
20 in het vuur geworpen. Zo zult gij dan dezelve aan hun vruchten
21 kennen. Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal
ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil
22 Mijns Vaders, Die in de hemelen is. Velen zullen te dien dage tot
Mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in Uw Naam gepro-
feteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam
23 vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik
heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid
24 werkt! Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelve
doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis
25 op een steenrots gebouwd heeft; En er is slagregen nedergevallen,
en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid,
en zijn tegen hetzelve huis aangevallen, en het is niet gevallen,
26 want het was op de steenrots gegrond. En een iegelijk, die deze
Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen
man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft;
27 En de slagregen is nedergevallen, en de waterstromen zijn geko-
men, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelve huis
28 aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot. En het
is geschied, als Jezus deze woorden geeindigd had, *dat* de scha-
29 ren zich ontzetten over Zijn leer; Want Hij leerde hen, als macht
hebbende, en niet als de Schriftgeleerden.

8 Toen Hij nu van den berg afgeklommen was, zijn Hem vele
2 scharen gevolgd. En ziet, een melaatse kwam, en aanbad Hem,
3 zeggende: Heere! indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen. En
Jezus, de hand uitstrekkende, heeft hem aangeraakt, zeggende:
Ik wil, word gereinigd! En terstond werd *hij van* zijn melaatsheid
4 gereinigd. En Jezus zeide tot hem: Zie, dat gij *dit* niemand
zegt; maar ga heen, toon uzelven den priester, en offer de gave,
5 die Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis. Als nu Jezus
te Kapernaum ingegaan was, kwam tot Hem een hoofdman over
6 honderd, biddende Hem, En zeggende: Heere! mijn knecht ligt
7 te huis geraakt, en lijdt zware pijnen. En Jezus zeide tot hem:
8 Ik zal komen en hem genezen. En de hoofdman over honderd,
antwoordende, zeide: Heere! ik ben niet waardig, dat Gij onder
mijn dak zoudt inkomen; maar spreek alleenlijk een woord, en

mijn knecht zal genezen worden. Want ik ben ook een mens onder 9
de macht *van anderen*, hebbende onder mij krijgsknechten; en ik
zeg tot dezen: Ga! en hij gaat; en tot den anderen: Kom! en hij
komt; en tot mijn dienstknecht: Doe dat! en hij doet het. Jezus 10
nu, *dit* horende, heeft Zich verwonderd, en zeide tot degenen, die
Hem volgden: Voorwaar zeg Ik u, Ik heb zelfs in Israel zo groot
een geloof niet gevonden. Doch Ik zeg u, dat velen zullen komen 11
van oosten en westen en zullen met Abraham, en Izak, en Jakob,
aanzitten in het Koninkrijk der hemelen; En de kinderen des 12
Koninkrijks zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis;
aldaar zal wening zijn, en knersing der tanden. En Jezus zeide 13
tot den hoofdman over honderd: Ga heen, en u geschiede, gelijk
gij geloofd hebt. En zijn knecht is gezond geworden te dierzelver
ure. En Jezus gekomen zijnde in het huis van Petrus, zag zijn 14
vrouws moeder *te bed* liggen, hebbende de koorts. En Hij raakte 15
haar hand aan, en de koorts verliet haar; en zij stond op, en diende
henlieden. En als het laat geworden was, hebben zij velen, van 16
den duivel bezeten, tot Hem gebracht, en Hij wierp de *boze* geesten
uit met den woorde, en Hij genas allen, die kwalijk gesteld waren;
Opdat vervuld zou worden, dat gesproken was door Jesaja, den 17
profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden *op Zich* genomen,
en *onze* ziekten gedragen. En Jezus, vele scharen ziende rondom 18
Zich, beval aan de andere zijde over te varen. En er kwam een 19
zeker Schriftgeleerde tot Hem, en zeide tot Hem: Meester! ik zal
U volgen, waar Gij ook henengaat. En Jezus zeide tot hem: De 20
vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de
Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge. En 21
een ander uit Zijn discipelen zeide tot Hem: Heere! laat mij toe,
dat ik eerst heenga, en mijn vader begrave. Doch Jezus zeide 22
tot hem: Volg Mij, en laat de doden hun doden begraven. En 23
als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd.
En ziet, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat 24
het schip van de golven bedekt werd; doch Hij sliep. En Zijn 25
discipelen, bij *Hem* komende, hebben Hem opgewekt, zeggende:
Heere, behoed ons, wij vergaan! En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij 26
vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op, en bestrafte
de winden en de zee; en er werd grote stilte. En de mensen 27
verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is Deze, dat ook de

28 winden en de zee Hem gehoorzaam zijn! En als Hij over aan de
andere zijde was gekomen in het land der Gergesenen, zijn Hem
twee, van den duivel bezeten, ontmoet, komende uit de graven,
die zeer wreed waren, alzo dat niemand door dien weg kon voorbij
29 gaan. En ziet, zij riepen, zeggende: Jezus, Gij Zone Gods! wat
hebben wij met U *te doen*? Zijt Gij hier gekomen om ons te
30 pijnigen voor den tijd? En verre van hen was een kudde veler
31 zwijnen, weidende. En de duivelen baden Hem, zeggende: Indien
Gij ons uitwerpt, laat ons toe, dat wij in die kudde zwijnen varen.
32 En Hij zeide tot hen: Gaat heen. En zij uitgaande, voeren heen in
de kudde zwijnen; en ziet, de gehele kudde zwijnen stortte van de
33 steilte af in de zee, en zij stierven in het water. En die ze weidden,
zijn gevlucht; en als zij in de stad gekomen waren, boodschapten
34 zij al *deze* dingen, en wat den bezetenen *geschied was*. En ziet,
de gehele stad ging uit, Jezus tegemoet; en als zij Hem zagen,
baden zij, dat Hij uit hun landpalen wilde vertrekken.

9 En in het schip gegaan zijnde, voer Hij over en kwam in Zijn
stad. En ziet, zij brachten tot Hem een geraakte, op een bed
2 liggende. En Jezus, hun geloof ziende, zeide tot den geraakte:
3 Zoon! wees welgemoed; uw zonden zijn u vergeven. En ziet,
sommigen der Schriftgeleerden zeiden in zichzelven: Deze lastert
4 *God*. En Jezus, ziende hun gedachten, zeide: Waarom overdenkt
5 gij kwaad in uw harten? Want wat is lichter te zeggen: De zon-
6 den zijn u vergeven? of te zeggen: Sta op en wandel? Doch
opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op
de aarde, de zonden te vergeven (toen zeide Hij tot den geraakte):
7 Sta op, neem uw bed op, en ga heen naar uw huis. En hij opge-
8 staan zijnde, ging heen naar zijn huis. De scharen nu *dat* ziende,
hebben zich verwonderd, en God verheerlijkt, die zodanige macht
9 den mensen gegeven had. En Jezus, van daar voortgaande, zag
een mens in het tolhuis zitten, genaamd Matthëus; en zeide tot
10 hem: Volg Mij. En hij opstaande, volgde Hem. En het geschied-
de, als Hij in het huis *van Matthëus* aanzat, ziet, vele tollenaars
en zondaars kwamen en zaten mede aan, met Jezus en Zijn dis-
11 cipelen. En de Farizeen, *dat* ziende, zeiden tot Zijn discipelen:
12 Waarom eet uw Meester met de tollenaren en de zondaren? Maar
Jezus, *zulks* horende, zeide tot hen: Die gezond zijn hebben den
13 medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Doch gaat

heen en leert, wat het zij: Ik wil barmhartigheid, en niet offeran-
de; want Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar
zondaars tot bekering. Toen kwamen de discipelen van Johan- 14
nes tot Hem, zeggende: Waarom vasten wij en de Farizeen veel,
en Uw discipelen vasten niet? En Jezus zeide tot hen: Kunnen 15
ook de bruiloftskinderen treuren, zolang de Bruidegom bij hen is?
Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal
weggenomen zijn, en dan zullen zij vasten. Ook zet niemand een 16
lap ongevold laken op een oud kleed; want deszelfs aangezette lap
scheurt af van het kleed, en er wordt een ergere scheur. Noch 17
doet men nieuwen wijn in oude *leder* zakken; anders zo bersten de
leder zakken, en de wijn wordt uitgestort, en de *leder* zakken ver-
derven, maar men doet nieuwen wijn in nieuwe *leder* zakken, en
beide te zamen worden behouden. Als Hij deze dingen tot hen 18
sprak, ziet, een overste kwam en aanbad Hem, zeggende: Mijn
dochter is nu terstond gestorven, doch kom en leg Uw hand op
haar, en zij zal leven. En Jezus opgestaan zijnde, volgde hem, en 19
Zijn discipelen. (En ziet, een vrouw die twaalf jaren het bloed- 20
vloeien gehad had, komende tot Hem van achteren, raakte den
zoom Zijns kleeds aan; Want zij zeide in zichzelven: Indien ik 21
alleenlijk Zijn kleed aanraak, zo zal ik gezond worden. En Jezus, 22
Zich omkerende, en haar ziende, zeide: Wees welgemoed, dochter!
uw geloof heeft u behouden. En de vrouw werd gezond van dezel-
ve ure af.) En als Jezus in het huis des oversten kwam, en zag 23
de pijpers en de woelende schare, Zeide Hij tot hen: Vertrekt; 24
want het dochtertje is niet dood, maar slaapt. En zij belachten
Hem. Als nu de schare uitgedreven was, ging Hij in, en greep 25
haar hand; en het dochtertje stond op. En dit gerucht ging uit 26
door dat gehele land. En als Jezus van daar voortging, zijn Hem 27
twee blinden gevolgd, roepende en zeggende: *Gij* Zone Davids,
ontferm U onzer! En als Hij in huis gekomen was, kwamen de 28
blinden tot Hem. En Jezus zeide tot hen: Gelooft gij, dat Ik
dat doen kan? Zij zeiden tot Hem: Ja, Heere! Toen raakte Hij 29
hun ogen aan, zeggende: U geschiede naar uw geloof. En hun 30
ogen zijn geopend geworden. En Jezus heeft hun zeer gestrenge-
lijk verboden, zeggende: Ziet, dat niemand het wete. Maar zij, 31
uitgegaan zijnde, hebben Hem ruchtbaar gemaakt door dat gehele
land. Als dezen nu uitgingen, ziet, zo brachten zij tot Hem een 32

33 mens, die stom en van den duivel bezeten was. En als de duivel
uitgeworpen was, sprak de stomme. En de scharen verwonderden
34 zich, zeggende: Er is nooit desgelijks in Israel gezien! Maar de
Farizeen zeiden: Hij werpt de duivelen uit door den overste der
35 duivelen. En Jezus omging al de steden en vlekken, lerende in
hun synagogen, en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en
36 genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk. En Hij, de
scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over hen,
omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geen
37 herder hebben. Toen zeide Hij tot Zijn discipelen: De oogst is
38 wel groot; maar de arbeiders zijn weinige; Bidt dan den Heere
des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.

10 En Zijn twaalf discipelen tot Zich geroepen hebbende, heeft
Hij hun macht gegeven over de onreine geesten, om dezelve uit te
2 werpen, en om alle ziekte en alle kwale te genezen. De namen
nu der twaalf apostelen zijn deze: de eerste, Simon, gezegd Pet-
rus, en Andreas, zijn broeder; Jakobus, de *zoon* van Zebedeus, en
3 Johannes, zijn broeder; Filippus en Bartholomeus; Thomas en
Matthëus, de tollenaar; Jakobus, de *zoon* van Alfeus, en Lebbeus,
4 toegenaamd Thaddeus; Simon Kananites, en Judas Iskariot, die
5 Hem ook verraden heeft. Deze twaalf heeft Jezus uitgezonden,
en hun bevel gegeven, zeggende: Gij zult niet heengaan op den
weg der heidenen, en gij zult niet ingaan in *enige* stad der Sama-
6 ritanen. Maar gaat veel meer heen tot de verloren schapen van
7 het huis Israels. En heengaande predikt, zeggende: Het Konink-
8 rijk der hemelen is nabij gekomen. Geneest de kranken; reinigt
de melaatsen; wekt de doden op; werpt de duivelen uit. Gij hebt
9 het om niet ontvangen, geeft het om niet. Verkrijgt u noch goud,
10 noch zilver, noch koper *geld* in uw gordels; Noch male tot den
weg, noch twee rokken, noch schoenen, noch staf; want de arbeider
11 is zijn voedsel waardig. En in wat stad of vlek gij zult inkomen,
onderzoekt, wie daarin waardig is; en blijft aldaar, totdat gij *daar*
12, 13 uitgaat. En als gij in het huis gaat, zo groet hetzelve. En indien
dat huis waardig is, zo kome uw vrede over hetzelve, maar indien
14 het niet waardig is, zo kere uw vrede weder tot u. En zo iemand
u niet zal ontvangen, noch uw woorden horen, uitgaande uit dat
15 huis of uit dezelve stad, schudt het stof uwer voeten af. Voorwaar
zeg Ik u: Het zal den lande van Sodom en Gomorra verdragelijker

zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad. Ziet, Ik zende u 16
als schapen in het midden der wolven; zijt dan voorzichtig gelijk
de slangen, en oprecht gelijk de duiven. Maar wacht u voor de 17
mensen; want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen,
en in hun synagogen zullen zij u geselen. En gij zult ook voor 18
stadhouders en koningen geleid worden, om Mijnentwil, hun en
den heidenen tot getuigenis. Doch wanneer zij u overleveren, zo 19
zult gij niet bezorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult; want het
zal u in dezelve ure gegeven worden, wat gij spreken zult. Want 20
gij zijt *het* niet, die spreekt, maar *het is* de Geest uws Vaders,
Die in u spreekt. En de *ene* broeder zal den *anderen* broeder 21
overleveren tot den dood, en de vader het kind, en de kinderen
zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hen doden. En gij zult 22
van allen gehaat worden om Mijn Naam; maar die volstandig zal
blijven tot het einde, die zal zalig worden. Wanneer zij u dan in 23
deze stad vervolgen, vliedt in de andere; want voorwaar zeg ik u:
Gij zult *uw reis door* de steden Israels niet geeindigd hebben, of
de Zoon des mensen zal gekomen zijn. De discipel is niet boven 24
den meester, noch de dienstknecht boven zijn heer. Het *zij* den 25
discipel genoeg, dat hij worde gelijk zijn meester, en de dienst-
knecht gelijk zijn heer. Indien zij den Heere des huizes Beelzebul
hebben geheten, hoeveel te meer Zijn huisgenoten! Vreest dan 26
hen niet; want er is niets bedekt, hetwelk niet zal ontdekt wor-
den, en verborgen, hetwelk niet zal geweten worden. Hetgeen Ik 27
u zeg in de duisternis, zegt het in het licht; en hetgeen gij hoort
in het oor, predikt dat op de daken. En vreest u niet voor dege- 28
nen, die het lichaam doden, en de ziel niet kunnen doden; maar
vreest veel meer Hem, Die beide ziel en lichaam kan verderven
in de hel. Worden niet twee musjes om een penningsken ver- 29
kocht? En niet een van deze zal op de aarde vallen zonder uw
Vader. En ook uw haren des hoofds zijn alle geteld. Vreest 30, 31
dan niet; gij gaat vele musjes te boven. Een iegelijk dan, die Mij 32
belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn
Vader, Die in de hemelen *is.* Maar zo wie Mij verloochend zal 33
hebben voor de mensen, dien zal Ik ook verloochenen voor Mijn
Vader, Die in de hemelen *is.* Meent niet, dat Ik gekomen ben, 34
om vrede te brengen op de aarde; Ik ben niet gekomen om vrede
te brengen, maar het zwaard. Want Ik ben gekomen, om den 35

mens tweedrachtig te maken tegen zijn vader, en de dochter tegen
36 haar moeder, en de schoondochter tegen haar schoonmoeder. En
zij *zullen* des mensen vijanden *worden*, die zijn huisgenoten *zijn*.
37 Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig;
en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig.
38 En die zijn kruis niet *op zich* neemt, en Mij navolgt, is Mijns niet
39 waardig. Die zijn ziel vindt, zal *dezelve* verliezen; en die zijn ziel
40 zal verloren hebben om Mijnentwil, zal dezelve vinden. Die u
ontvangt, ontvangt Mij; en die Mij ontvangt, ontvangt Hem, Die
41 Mij gezonden heeft. Die een profeet ontvangt in den naam eens
profeten, zal het loon eens profeten ontvangen; en die een recht-
vaardige ontvangt in den naam eens rechtvaardigen, zal het loon
42 eens rechtvaardigen ontvangen. En zo wie een van deze kleinen
te drinken geeft alleenlijk een beker koud *water*, in den naam eens
discipels, voorwaar zeg Ik u, hij zal zijn loon geenszins verliezen.
11 En het is geschied, toen Jezus geeindigd had Zijn twaalf disci-
pelen bevelen te geven, dat Hij van daar voortging, om te leren
2 en te prediken in hun steden. En Johannes, in de gevangenis
gehoord hebbende de werken van Christus, zond twee van zijn
3 discipelen; En zeide tot hem: Zijt Gij Degene, Die komen zou,
4 of verwachten wij een anderen? En Jezus antwoordde en zeide
tot hen: Gaat heen en boodschapt Johannes weder, hetgeen gij
5 hoort en ziet: De blinden worden ziende, en de kreupelen wande-
len; de melaatsen worden gereinigd, en de doven horen; de doden
worden opgewekt, en den armen wordt het Evangelie verkondigd.
6, 7 En zalig is hij, die aan Mij niet zal geergerd worden. Als nu
dezen heengingen, heeft Jezus tot de scharen begonnen te zeggen
van Johannes: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschou-
wen? Een riet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?
8 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een mens, met zachte klede-
ren bekleed? Ziet, die zachte *klederen* dragen, zijn in der koningen
9 huizen. Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja,
10 Ik zeg u, ook veel meer dan een profeet. Want deze is het, van
dewelken geschreven staat: Ziet, Ik zende Mijn engel voor Uw
11 aangezicht, die Uw weg bereiden zal voor U heen. Voorwaar zeg
Ik u: onder degenen, die van vrouwen geboren zijn, is niemand
opgestaan meerder dan Johannes de Doper; doch die de minste
12 is in het Koninkrijk der hemelen, is meerder dan hij. En van de

dagen van Johannes den Doper tot nu toe, wordt het Koninkrijk
der hemelen geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelve
met geweld. Want al de profeten en de wet hebben tot Johannes 13
toe geprofeteerd. En zo gij het wilt aannemen, hij is Elias, die 14
komen zou. Wie oren heeft om te horen, die hore. Doch waarbij 15, 16
zal Ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk aan de kinderkens,
die op de markten zitten, en hun gezellen toeroepen. En zeg- 17
gen: Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst;
wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend.
Want Johannes is gekomen, noch etende, noch drinkende, en zij 18
zeggen: Hij heeft den duivel. De Zoon des mensen is gekomen, 19
etende en drinkende, en zij zeggen: Ziet daar, een Mens, *Die* een
vraat en wijnzuiper *is*, een Vriend van tollenaren en zondaren.
Doch de Wijsheid is gerechtvaardigd geworden van Haar kinde-
ren. Toen begon Hij de steden, in dewelke Zijn krachten meest 20
geschied waren, te verwijten, omdat zij zich niet bekeerd hadden.
Wee u, Chorazin! wee u Bethsaida! want zo in Tyrus en Sidon 21
de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich
eertijds in zak en as bekeerd hebben. Doch Ik zeg u: Het zal 22
Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan
ulieden. En gij, Kapernaum! die tot den hemel toe zijt verhoogd, 23
gij zult tot de hel toe nedergestoten worden. Want zo in Sodom
die krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden tot
op den huidigen dag gebleven zijn. Doch Ik zeg u, dat het den 24
lande van Sodom verdragelijker zal zijn in den dag des oordeels,
dan u. In dienzelfden tijd antwoordde Jezus en zeide: Ik dank U, 25
Vader! Heere des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor
de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den
kinderkens geopenbaard. Ja, Vader! Want alzo is geweest het 26
welbehagen voor U. Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn 27
Vader; en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand
kent den Vader dan de Zoon, en dien het de Zoon wil openbaren.
Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik 28
zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik 29
zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor
uw zielen. Want Mijn juk is zacht, en Mijn last is licht. 30

In dien tijd ging Jezus, op een sabbatdag, door het gezaaide, **12**
en Zijn discipelen hadden honger, en begonnen aren te plukken,

2 en te eten. En de Farizeen, *dat* ziende, zeiden tot Hem: Zie,
Uw discipelen doen, wat niet geoorloofd is te doen op den sabbat.
3 Maar Hij zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, wat David gedaan
4 heeft, toen hem hongerde, en hun, die met hem *waren*? Hoe hij
gegaan is in het huis Gods, en de toonbroden gegeten heeft, die
hem niet geoorloofd waren te eten, noch ook hun, die met hem
5 *waren*, maar den priesteren alleen. Of hebt gij niet gelezen in
de wet, dat de priesters den sabbat ontheiligen in den tempel, op
6 de sabbatdagen, en *nochtans* onschuldig zijn? En Ik zeg u, dat
7 Een, meerder dan de tempel, hier is. Doch zo gij geweten hadt,
wat het zij: Ik wil barmhartigheid en niet offerande, gij zoudt de
8 onschuldigen niet veroordeeld hebben. Want de Zoon des men-
9 sen is een Heere ook van den sabbat. En van daar voortgaande,
10 kwam Hij in hun synagoge. En ziet, er was een mens, die een
dorre hand had, en zij vraagden Hem, zeggende: Is het ook ge-
oorloofd op de sabbatdagen te genezen? (opdat zij Hem mochten
11 beschuldigen). En Hij zeide tot hen: Wat mens zal er zijn onder
u, die een schaap heeft, en zo datzelve op een sabbatdag in een
12 gracht valt, *die* hetzelve niet zal aangrijpen en uitheffen? Hoe
veel gaat nu een mens een schaap te boven? Zo is het dan op
13 de sabbatdagen geoorloofd wel te doen. Toen zeide Hij tot dien
mens: Strek uw hand uit; en hij strekte ze uit, en zij werd her-
14 steld, gezond gelijk de andere. En de Farizeen, uitgegaan zijnde,
hielden te zamen raad tegen Hem, hoe zij Hem doden mochten.
15 Maar Jezus, *dat* wetende, vertrok van daar, en vele scharen volg-
16 den Hem, en Hij genas ze allen. En Hij gebood hun scherpelijk,
17 dat zij Hem niet openbaar maken zouden; Opdat vervuld zou
worden, hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende:
18 Ziet, Mijn Knecht, Welken Ik verkoren heb, Mijn Beminde, in
Welken Mijn ziel een welbehagen heeft; Ik zal Mijn Geest op Hem
19 leggen, en Hij zal het oordeel den heidenen verkondigen. Hij zal
niet twisten, noch roepen, noch zal er iemand Zijn stem op de
20 straten horen. Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en het
rokende lemmet zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het oordeel zal
21 uitbrengen tot overwinning. En in Zijn Naam zullen de heidenen
22 hopen. Toen werd tot Hem gebracht een van den duivel bezeten,
die blind en stom *was*; en Hij genas hem, alzo dat de blinde en
23 stomme beide sprak en zag. En al de scharen ontzetten zich, en

zeiden: Is niet Deze de Zoon van David? Maar de Farizeen, *dit* 24
gehoord hebbende, zeiden: Deze werpt de duivelen niet uit, dan
door Beelzebul, den overste der duivelen. Doch Jezus, kennen- 25
de hun gedachten, zeide tot hen: Een ieder koninkrijk, dat tegen
zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een iedere stad, of huis,
dat tegen zichzelf verdeeld is, zal niet bestaan. En indien de 26
satan den satan uitwerpt, zo is hij tegen zichzelf verdeeld; hoe zal
dan zijn rijk bestaan? En indien Ik door Beelzebul de duivelen 27
uitwerp, door wien werpen ze dan uw zonen uit? Daarom zullen
die uw rechters zijn. Maar indien Ik door den Geest Gods de 28
duivelen uitwerp, zo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen.
Of hoe kan iemand in het huis eens sterken inkomen, en zijn va- 29
ten ontroven, tenzij dat hij eerst den sterke gebonden hebbe? en
alsdan zal hij zijn huis beroven. Wie met Mij niet is, die is tegen 30
Mij; en wie met Mij niet vergadert, die verstrooit. Daarom zeg Ik 31
u: Alle zonde en lastering zal den mensen vergeven worden; maar
de lastering tegen den Geest zal den mensen niet vergeven wor-
den. En zo wie *enig* woord gesproken zal hebben tegen den Zoon 32
des mensen, het zal hem vergeven worden; maar zo wie tegen den
Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven
worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomende. Of maakt 33
den boom goed en zijn vrucht goed; of maakt den boom kwaad
en zijn vrucht kwaad; want uit de vrucht wordt de boom gekend.
Gij adderengebroedsels! hoe kunt gij goede dingen spreken, daar 34
gij boos zijt? want uit den overvloed des harten spreekt de mond.
De goede mens brengt goede dingen voort uit den goeden schat 35
des harten, en de boze mens brengt boze dingen voort uit den boze
schat. Maar Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de men- 36
sen zullen gesproken hebben, zij van hetzelve zullen rekenschap
geven in den dag des oordeels. Want uit uw woorden zult gij 37
gerechtvaardigd worden, en uit uw woorden zult gij veroordeeld
worden. Toen antwoordden sommigen der Schriftgeleerden en 38
Farizeen, zeggende: Meester! wij willen van U *wel* een teken zien.
Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Het boos en overspelig ge- 39
slacht verzoekt een teken; en hun zal geen teken gegeven worden,
dan het teken van Jonas, den profeet. Want gelijk Jonas drie 40
dagen en drie nachten was in den buik van den walvis, alzo zal
de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart

41 der aarde. De mannen van Nineve zullen opstaan in het oordeel
met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordelen; want zij hebben
zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer dan Jona
42 is hier! De koningin van het zuiden zal opstaan in het oordeel
met dit geslacht, en hetzelve veroordelen; want zij is gekomen van
het einde der aarde, om te horen de wijsheid van Salomo; en ziet,
43 meer dan Salomo is hier! En wanneer de onreine geest van den
mens uitgegaan is, zo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust,
44 en vindt ze niet. Dan zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis,
van waar ik uitgegaan ben; en komende, vindt hij het ledig, met
45 bezemen gekeerd en versierd. Dan gaat hij heen en neemt met
zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf, en ingegaan zijnde,
wonen zij aldaar; en het laatste van denzelven mens wordt erger
46 dan het eerste. Alzo zal het ook met dit boos geslacht zijn. En
als Hij nog tot de scharen sprak, ziet, Zijn moeder en broeders
47 stonden buiten, zoekende Hem te spreken. En iemand zeide tot
Hem: Zie, Uw moeder en Uw broeders staan *daar* buiten, zoeken-
48 de U te spreken. Maar Hij, antwoordende, zeide tot dengene die
Hem *dat* zeide: Wie is Mijn moeder, en wie zijn Mijn broeders?
49 En Zijn hand uitstrekkende over Zijn discipelen, zeide Hij: Ziet,
50 Mijn moeder en Mijn broeders. Want zo wie den wil Mijns Va-
ders doet, Die in de hemelen is, dezelve is Mijn broeder, en zuster,
en moeder.

13 En te dien dage Jezus, uit het huis gegaan zijnde, zat bij de
2 zee. En tot Hem vergaderden vele scharen, zodat Hij in een
3 schip ging en nederzat, en al de schare stond op den oever. En
Hij sprak tot hen vele dingen door gelijkenissen, zeggende: Ziet,
4 een zaaier ging uit om te zaaien. En als hij zaaide, viel een
deel *van het zaad* bij den weg; en de vogelen kwamen en aten
5 datzelve op. En een ander *deel* viel op steenachtige *plaatsen*,
waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het
6 geen diepte van aarde had. Maar als de zon opgegaan was, zo
is het verbrand geworden; en omdat het geen wortel had, is het
7 verdord. En een ander *deel* viel in de doornen; en de doornen
8 wiesen op, en verstikten hetzelve. En een ander *deel* viel in de
goede aarde, en gaf vrucht, het een honderd-<1540>, het ander
9 zestig-<1835>, en het ander dertig *voud*. Wie oren heeft om te
10 horen, die hore. En de discipelen tot Hem komende, zeiden tot

Hem: Waarom spreekt Gij tot hen door gelijkenissen? En Hij, 11
antwoordende, zeide tot hen: Omdat het u gegeven is, de ver-
borgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien
is het niet gegeven. Want wie heeft, dien zal gegeven worden, 12
en hij zal overvloediglijk hebben; maar wie niet heeft, van dien
zal genomen worden, ook dat hij heeft. Daarom spreek Ik tot 13
hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en horende niet
horen, noch ook verstaan. En in hen wordt de profetie van Jes- 14
aja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen, en geenszins
verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken. Want 15
het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de oren
zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij
niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren ho-
ren, en met het hart verstaan, en zich bekeren, en Ik hen geneze.
Doch uw ogen zijn zalig, omdat zij zien, en uw oren, omdat zij 16
horen. Want voorwaar zeg Ik u, dat vele profeten en rechtvaar- 17
digen hebben begeerd te zien de dingen, die gij ziet, en hebben
ze niet gezien; en te horen de dingen, die gij hoort, en hebben
ze niet gehoord. Gij dan, hoort de gelijkenis van den zaaier. 18
Als iemand dat Woord des Koninkrijks hoort, en niet verstaat, zo 19
komt de boze, en rukt weg, hetgeen in zijn hart gezaaid was; deze
is degene, die bij den weg bezaaid is. Maar die in steenachtige 20
plaatsen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort, en dat
terstond met vreugde ontvangt; Doch hij heeft geen wortel in 21
zichzelven, maar is voor een tijd; en als verdrukking of vervolging
komt, om des Woords wil, zo wordt hij terstond geergerd. En 22
die in de doornen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort;
en de zorgvuldigheid dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms
verstikt het Woord, en het wordt onvruchtbaar. Die nu in de 23
goede aarde bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort en
verstaat, die ook vrucht draagt en voortbrengt, de een honderd-
<1540>, de ander zestig-<1835>, en de ander dertig *voud.* Een 24
andere gelijkenis heeft Hij hun voorgesteld, zeggende: Het Ko-
ninkrijk der hemelen is gelijk aan een mens, die goed zaad zaaide
in zijn akker. En als de mensen sliepen, kwam zijn vijand, en 25
zaaide onkruid midden in de tarwe, en ging weg. Toen het nu *tot* 26
kruid opgeschoten was, en vrucht voortbracht, toen openbaarde
zich ook het onkruid. En de dienstknechten van den heer des 27

huizes gingen en zeiden tot hem: Heere! hebt gij niet goed zaad
28 in uw akker gezaaid? Van waar heeft hij dan dit onkruid? En
hij zeide tot hen: Een vijandig mens heeft dat gedaan. En de
dienstknechten zeiden tot hem: Wilt gij dan, dat wij heengaan
29 en datzelve vergaderen? Maar hij zeide: Neen, opdat gij, het
onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelve de tarwe niet
30 uittrekt. Laat ze beiden te zamen opwassen tot den oogst, en in
den tijd des oogstes zal ik tot de maaiers zeggen: Vergadert eerst
dat onkruid, en bindt het in busselen, om hetzelve te verbran-
31 den; maar brengt de tarwe samen in mijn schuur. Een andere
gelijkenis heeft Hij hun voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk der
hemelen is gelijk aan het mosterdzaad, hetwelk een mens heeft ge-
32 nomen en in zijn akker gezaaid; Hetwelk wel het minste is onder
al de zaden, maar wanneer het opgewassen is, dan is 't het meeste
van de moeskruiden, en het wordt een boom, alzo dat de vogelen
33 des hemels komen en nestelen in zijn takken. Een andere gelij-
kenis sprak Hij tot hen, *zeggende*: Het Koninkrijk der hemelen is
gelijk aan een zuurdesem, welken een vrouw nam en verborg in
34 drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was. Al deze dingen
heeft Jezus tot de scharen gesproken door gelijkenissen, en zon-
35 der gelijkenis sprak Hij tot hen niet. Opdat vervuld zou worden,
wat gesproken is door den profeet, zeggende: Ik zal Mijn mond
opendoen door gelijkenissen; Ik zal voortbrengen dingen, die ver-
36 borgen waren van de grondlegging der wereld. Toen nu Jezus de
scharen *van Zich* gelaten had, ging Hij naar huis. En Zijn disci-
pelen kwamen tot Hem, zeggende: Verklaar ons de gelijkenis van
37 het onkruid des akkers. En Hij, antwoordende, zeide tot hen:
38 Die het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen; En de akker
is de wereld; en het goede zaad, zijn de kinderen des Koninkrijks;
39 en het onkruid zijn de kinderen des bozen; En de vijand, die
hetzelve gezaaid heeft, is de duivel; en de oogst is de voleinding
40 der wereld; en de maaiers zijn de engelen. Gelijkerwijs dan het
onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, alzo zal het *ook*
41 zijn in de voleinding dezer wereld. De Zoon des mensen zal Zijn
engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn Koninkrijk vergaderen
42 al de ergernissen, en degenen, die de ongerechtigheid doen; En
zullen dezelve in den vurigen oven werpen; daar zal wening zijn
43 en knersing der tanden. Dan zullen de rechtvaardigen blinken,

gelijk de zon, in het Koninkrijk huns Vaders. Die oren heeft om te
horen, die hore. Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk 44
aan een schat, in den akker verborgen, welken een mens gevonden
hebbende, verborg *dien*, en van blijdschap over denzelven, gaat
hij heen, en verkoopt al wat hij heeft, en koopt dienzelven akker.
Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, 45
die schone paarlen zoekt; Dewelke, hebbende een parel van grote 46
waarde gevonden, ging heen en verkocht al wat hij had, en kocht
dezelve. Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een 47
net, geworpen in de zee, en dat allerlei soorten *van vissen* samen-
brengt; Hetwelk, wanneer het vol geworden is, *de vissers* aan 48
den oever optrekken, en nederzittende, lezen het goede uit in *hun*
vaten, maar het kwade werpen zij weg. Alzo zal het in de vol- 49
einding der eeuwen wezen; de engelen zullen uitgaan, en de bozen
uit het midden der rechtvaardigen afscheiden; En zullen dezelve 50
in den vurigen oven werpen; daar zal zijn wening en knersing der
tanden. En Jezus zeide tot hen: Hebt gij dit alles verstaan? Zij 51
zeiden tot Hem: Ja, Heere! En Hij zeide tot hen: Daarom, een 52
iegelijk Schriftgeleerde, in het Koninkrijk der hemelen onderwe-
zen, is gelijk aan een heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe
en oude dingen voortbrengt. En het is geschied, als Jezus deze 53
gelijkenissen geeindigd had, vertrok Hij van daar. En gekomen 54
zijnde in Zijn vaderland, leerde Hij hen in hun synagoge, zodat zij
zich ontzetten, en zeiden: Van waar *komt* Dezen die wijsheid en
die krachten? Is Deze niet de Zoon des timmermans? en is Zijn 55
moeder niet genaamd Maria, en Zijn broeders Jakobus en Joses,
en Simon en Judas? En Zijn zusters, zijn zij niet allen bij ons? 56
Van waar *komt* dan Dezen dit alles? En zij werden aan Hem 57
geergerd. Maar Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeeerd,
dan in zijn vaderland, en in zijn huis. En Hij heeft aldaar niet 58
vele krachten gedaan, vanwege hun ongeloof.

Te dierzelfder tijd hoorde Herodes, de viervorst, het gerucht **14**
van Jezus; En zeide tot zijn knechten: Deze is Johannes de Do- 2
per; hij is opgewekt van de doden, en daarom werken die krachten
in Hem. Want Herodes had Johannes gevangen genomen, en hem 3
gebonden, en in den kerker gezet, om Herodias' wil, de huisvrouw
van Filippus, zijn broeder. Want Johannes zeide tot hem: Het is 4
u niet geoorloofd haar te hebben. En willende hem doden, vrees- 5

6 de hij het volk, omdat zij hem hielden voor een profeet. Maar
als de dag der geboorte van Herodes gehouden werd, danste de
dochter van Herodias in het midden *van hen*, en zij behaagde aan
7 Herodes. Waarom hij haar met ede beloofde te geven, wat zij
8 ook zou eisen. En zij, te voren onderricht zijnde van haar moeder,
zeide: Geef mij hier in een schotel het hoofd van Johannes
9 den Doper. En de koning werd bedroefd; doch om de eden, en
degenen, die *met hem* aanzaten, gebood hij, dat het *haar* zou
10 gegeven worden; En zond heen, en onthoofdde Johannes in den
11 kerker. En zijn hoofd werd gebracht in een schotel, en het dochtertje
12 gegeven; en zij droeg het *tot* haar moeder. En zijn discipelen
kwamen, en namen het lichaam weg, en begroeven hetzelve;
13 en gingen en boodschapten het Jezus. En *als* Jezus *dit* hoorde,
vertrok Hij van daar te scheep, naar een woeste plaats alleen; en
de scharen, *dat* horende, zijn Hem te voet gevolgd uit de steden.
14 En Jezus uitgaande, zag een grote schare, en werd innerlijk met
15 ontferming over hen bewogen, en genas hun kranken. En als het
nu avond werd, kwamen Zijn discipelen tot Hem, zeggende: Deze
plaats is woest, en de tijd is nu voorbijgegaan; laat de scharen van
U, opdat zij heengaan in de vlekken en zichzelven spijze kopen.
16 Maar Jezus zeide tot hen: Het is hun niet van node heen te gaan,
17 geeft gij hun te eten. Doch zij zeiden tot Hem: Wij hebben hier
18 niet, dan vijf broden en twee vissen. En Hij zeide: Brengt Mij
19 dezelve hier. En Hij beval de scharen neder te zitten op het gras,
en nam de vijf broden en de twee vissen, en opwaarts ziende naar
den hemel, zegende dezelve; en als Hij ze gebroken had, gaf Hij
20 de broden den discipelen, en de discipelen aan de scharen. En
zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot
21 der brokken, twaalf volle korven. Die nu gegeten hadden, waren
omtrent vijf duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.
22 En terstond dwong Jezus Zijn discipelen in het schip te gaan, en
voor Hem af te varen naar de andere zijde, terwijl Hij de scharen
23 van Zich zou laten. En als Hij nu de scharen van Zich gelaten
had, klom Hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu
24 avond was geworden, zo was Hij daar alleen. En het schip was
nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren; want de wind
25 was *hun* tegen. Maar ter vierde wake des nachts kwam Jezus af
26 tot hen, wandelende op de zee. En de discipelen, ziende Hem op

de zee wandelen, werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel!
En zij schreeuwden van vreze. Maar terstond sprak hen Jezus 27
aan, zeggende: Zijt goedsmoeds, Ik ben het, vreest niet. En 28
Petrus antwoordde Hem, en zeide: Heere! indien Gij het zijt, zo
gebied mij tot U te komen op het water. En Hij zeide: Kom. 29
En Petrus klom neder van het schip, en wandelde op het water,
om tot Jezus te komen. Maar ziende den sterken wind, werd 30
hij bevreesd, en als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggen-
de: Heere, behoud mij! En Jezus, terstond de hand uitstekende, 31
greep hem aan, en zeide tot hem: Gij kleingelovige! waarom hebt
gij gewankeld? En als zij in het schip geklommen waren, stilde 32
de wind. Die nu in het schip *waren*, kwamen en aanbaden Hem, 33
zeggende: Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon! En overgevaren zijnde, 34
kwamen zij in het land Gennesaret. En als de mannen van die 35
plaats Hem werden kennende, zonden zij in dat gehele omliggende
land, en brachten tot Hem allen, die kwalijk gesteld waren; En 36
baden Hem, dat zij alleenlijk den zoom Zijns kleeds zouden mogen
aanraken; en zovelen als *Hem* aanraakten, werden gezond.

Toen kwamen tot Jezus *enige* Schriftgeleerden en Farizeen, die **15**
van Jeruzalem *waren*, zeggende: Waarom overtreden Uw disci- 2
pelen de inzetting der ouden? Want zij wassen hun handen niet,
wanneer zij brood zullen eten. Maar Hij, antwoordende, zeide 3
tot hen: Waarom overtreedt ook gij het gebod Gods, door uw
inzetting? Want God heeft geboden, zeggende: Eert uw vader 4
en moeder, en: Wie vader of moeder vloekt, die zal den dood
sterven. Maar gij zegt: Zo wie tot vader of moeder zal zeggen: 5
Het is een gave, zo wat u van mij zou kunnen ten nutte komen;
en zijn vader of zijn moeder geenszins zal eren, *die voldoet.* En 6
gij hebt *alzo* Gods gebod krachteloos gemaakt door uw inzetting.
Gij geveinsden! Wel heeft Jesaja van u geprofeteerd, zeggende: 7
Dit volk genaakt Mij met hun mond, en eert Mij met de lippen, 8
maar hun hart houdt zich verre van Mij; Doch tevergeefs eren 9
zij Mij, lerende leringen, *die* geboden van mensen *zijn.* En als 10
Hij de schare tot Zich geroepen had, zeide Hij tot hen: Hoort en
verstaat. Hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt den mens niet; 11
maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mens. Toen 12
kwamen Zijn discipelen tot Hem, en zeiden tot Hem: Weet Gij
wel, dat de Farizeen deze rede horende, geergerd zijn geweest?

13 Maar Hij, antwoordende zeide: Alle plant, die Mijn hemelse Va-
14 der niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden. Laat hen varen; zij
zijn blinde leidslieden der blinden. Indien nu de blinde den blinde
15 leidt, zo zullen zij beiden in den gracht vallen. En Petrus, ant-
16 woordende, zeide tot Hem: Verklaar ons deze gelijkenis. Maar
17 Jezus zeide: Zijt ook gijlieden alsnog onwetende? Verstaat gij
nog niet, dat al wat ten monde ingaat, in den buik komt, en in
18 de heimelijkheid wordt uitgeworpen? Maar die dingen, die ten
monde uitgaan, komen voort uit het hart, en dezelve ontreinigen
19 den mens. Want uit het hart komen voort boze bedenkingen,
doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenis-
20 sen, lasteringen. Deze dingen zijn het, die den mens ontreinigen;
maar het eten met ongewassen handen ontreinigt den mens niet.
21 En Jezus van daar gaande, vertrok naar de delen van Tyrus en
22 Sidon. En ziet, een Kananese vrouw, uit die landpalen komen-
de, riep tot Hem, zeggende: Heere! *Gij* Zone Davids, ontferm U
23 mijner! mijn dochter is deerlijk van den duivel bezeten. Doch
Hij antwoordde haar niet een woord. En Zijn discipelen, tot Hem
komende, baden Hem, zeggende: Laat haar van U; want zij roept
24 ons na. Maar Hij, antwoordende, zeide: Ik ben niet gezonden,
25 dan tot de verloren schapen van het huis Israels. En zij kwam en
26 aanbad Hem, zeggende: Heere, help mij! Doch Hij antwoordde
en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen,
27 en den hondekens *voor* te werpen. En zij zeide: Ja, Heere! doch
de hondekens eten ook van de brokjes die er vallen van de tafel van
28 hun heren. Toen antwoordde Jezus, en zeide tot haar: O vrouw!
groot is uw geloof; u geschiede, gelijk gij wilt. En haar dochter
29 werd gezond van diezelfde ure. En Jezus, van daar vertrekken-
de, kwam aan de zee van Galilea, en klom op den berg, en zat
30 daar neder. En vele scharen zijn tot Hem gekomen, hebbende bij
zich kreupelen, blinden, stommen, lammen, en vele anderen, en
31 wierpen ze voor de voeten van Jezus; en Hij genas dezelve. Alzo
dat de scharen zich verwonderden, ziende de stommen spreken-
de, de lammen gezond, de kreupelen wandelende, en de blinden
32 ziende; en zij verheerlijkten den God Israels. En Jezus, Zijn dis-
cipelen tot Zich geroepen hebbende, zeide: Ik word innerlijk met
ontferming bewogen over de schare, omdat zij nu drie dagen bij
Mij gebleven zijn, en hebben niet wat zij eten zouden; en Ik wil

hen niet nuchteren van Mij laten, opdat zij op den weg niet be-
zwijken. En Zijn discipelen zeiden tot Hem: Van waar *zullen* wij 33
zovele broden in de woestijn *bekomen*, dat wij zulk een grote scha-
re zouden verzadigen? En Jezus zeide tot hen: Hoevele broden 34
hebt gij? Zij zeiden: Zeven, en weinige visjes. En Hij gebood 35
den scharen neder te zitten op de aarde. En Hij nam de zeven 36
broden en de vissen, en als Hij gedankt had, brak Hij ze, en gaf
ze Zijn discipelen; en de discipelen *gaven ze* aan de schare. En 37
zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot
der brokken, zeven volle manden. En die daar gegeten hadden, 38
waren vier duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen. En 39
de scharen van Zich gelaten hebbende, ging Hij in het schip, en
kwam in de landpalen van Magdala.

En de Farizeen en Sadduceen tot Hem gekomen zijnde, en *Hem* **16**
verzoekende, begeerden van Hem, dat Hij hun een teken uit den
hemel zou tonen. Maar Hij antwoordde, en zeide tot hen: Als 2
het avond geworden is, zegt gij: Schoon weder; want de hemel is
rood; En des morgens: Heden onweder; want de hemel is droe- 3
vig rood. Gij geveinsden! het aanschijn des hemels weet gij wel
te onderscheiden, en kunt gij de tekenen der tijden niet *onder-
scheiden*? Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teken; 4
en hun zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jona,
den profeet. En hen verlatende, ging Hij weg. En als Zijn dis- 5
cipelen op de andere zijde gekomen waren, hadden zij vergeten
broden *mede* te nemen. En Jezus zeide tot hen: Ziet toe, en 6
wacht u van den zuurdesem der Farizeen en Sadduceen. En zij 7
overlegden bij zichzelven, zeggende: *Het is* omdat wij geen bro-
den *mede* genomen hebben. En Jezus, *dat* wetende, zeide tot 8
hen: Wat overlegt gij bij uzelven, gij kleingelovigen! dat gij geen
broden *mede* genomen hebt? Verstaat gij nog niet? en gedenkt 9
gij niet aan de vijf broden der vijf duizend *mannen*; en hoevele
korven gij opnaamt? Noch aan de zeven broden der vier dui- 10
zend *mannen*, en hoevele manden gij opnaamt? Hoe verstaat gij 11
niet, dat Ik u van geen brood gesproken heb, *als Ik zeide*, dat gij
u wachten zoudt van den zuurdesem der Farizeen en Sadduceen.
Toen verstonden zij, dat Hij niet gezegd had, dat zij zich wachten 12
zouden van den zuurdesem des broods, maar van de leer der Fa-
rizeen en Sadduceen. Als nu Jezus gekomen was in de delen van 13

Cesarea Filippi, vraagde Hij Zijn discipelen, zeggende: Wie zeg-
14 gen de mensen, dat Ik, de Zoon des mensen, ben? En zij zeiden:
Sommigen: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en anderen:
15 Jeremia of een van de profeten. Hij zeide tot hen: Maar gij, wie
16 zegt gij, dat Ik ben? En Simon Petrus, antwoordende, zeide: Gij
17 zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. En Jezus, antwoor-
dende, zeide tot hem: Zalig zijt gij, Simon, Bar-jona! want vlees
en bloed heeft u *dat* niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in
18 de hemelen is. En Ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze
petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen
19 dezelve niet overweldigen. En Ik zal u geven de sleutelen van het
Koninkrijk der hemelen; en zo wat gij zult binden op de aarde,
zal in de hemelen gebonden zijn; en zo wat gij ontbinden zult op
20 de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn. Toen verbood Hij
Zijn discipelen, dat zij iemand zeggen zouden, dat Hij was Jezus,
21 de Christus. Van toen aan begon Jezus Zijn discipelen te verto-
nen, dat Hij moest heengaan naar Jeruzalem, en veel lijden van
de ouderlingen, en overpriesteren, en Schriftgeleerden, en gedood
22 worden, en ten derden dage opgewekt worden. En Petrus, Hem
tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen, zeggende:
23 Heere, *wees* U genadig! dit zal U geenszins geschieden. Maar
Hij, Zich omkerende, zeide tot Petrus: Ga weg achter Mij, sat-
anas! gij zijt Mij een aanstoot, want gij verzint niet de dingen,
24 die Gods zijn, maar die der mensen zijn. Toen zeide Jezus tot
Zijn discipelen: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene
25 zichzelven, en neme zijn kruis op, en volge Mij. Want zo wie
zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelve verliezen; maar
zo wie zijn leven verliezen zal, om Mijnentwil, die zal hetzelve
26 vinden. Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld
gewint, en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mens geven,
27 tot lossing van zijn ziel? Want de Zoon des mensen zal komen
in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen, en alsdan zal
28 Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen. Voorwaar zeg Ik u: Er
zijn sommigen van die hier staan, dewelke den dood niet smaken
zullen, totdat zij den Zoon des mensen zullen hebben zien komen
in Zijn Koninkrijk.

17 En na zes dagen nam Jezus met Zich Petrus, en Jakobus, en
Johannes, zijn broeder, en bracht hen op een hogen berg alleen.

En Hij werd voor hen veranderd van gedaante; en Zijn aangezicht 2
blonk gelijk de zon, en Zijn klederen werden wit gelijk het licht.
En ziet, van hen werden gezien Mozes en Elias, met Hem samen- 3
sprekende. En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus: Heere! 4
het is goed, dat wij hier zijn; zo Gij wilt, laat ons hier drie ta-
bernakelen maken, voor U een, en voor Mozes een, en een voor
Elias. Terwijl hij nog sprak, ziet, een luchtige wolk heeft hen 5
overschaduwd; en ziet, een stem uit de wolk, zeggende: Deze is
Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort
Hem! En de discipelen, *dit* horende, vielen op hun aangezicht, 6
en werden zeer bevreesd. En Jezus, bij hen komende, raakte 7
hen aan, en zeide: Staat op en vreest niet. En hun ogen ophef- 8
fende, zagen zij niemand, dan Jezus alleen. En als zij van den 9
berg afkwamen, gebood hun Jezus, zeggende: Zegt niemand dit
gezicht, totdat de Zoon des mensen zal opgestaan zijn uit de do-
den. En Zijn discipelen vraagden Hem, zeggende: Wat zeggen 10
dan de Schriftgeleerden, dat Elias eerst moet komen? Doch Je- 11
zus, antwoordende, zeide tot hen: Elias zal wel eerst komen, en
alles weder oprichten. Maar Ik zeg u, dat Elias nu gekomen is, en 12
zij hebben hem niet gekend; doch zij hebben aan hem gedaan, al
wat zij hebben gewild; alzo zal ook de Zoon des mensen van hen
lijden. Toen verstonden de discipelen dat Hij hun van Johannes 13
de Doper gesproken had. En als zij bij de schare gekomen waren, 14
kwam tot Hem een mens, vallende voor Hem op de knieen, en zeg-
gende: Heere! ontferm U over mijn zoon; want hij is maanziek, 15
en is in zwaar lijden; want menigmaal valt hij in het vuur, en me-
nigmaal in het water. En ik heb hem tot Uw discipelen gebracht, 16
en zij hebben hem niet kunnen genezen. En Jezus, antwoorden- 17
de, zeide: O, ongelovig en verkeerd geslacht, hoe lang zal Ik nog
met ulieden zijn, hoe lang zal Ik u nog verdragen? Brengt hem
Mij hier. En Jezus bestrafte hem, en de duivel ging van hem 18
uit, en het kind werd genezen van die ure af. Toen kwamen de 19
discipelen tot Jezus alleen, en zeiden: Waarom hebben wij hem
niet kunnen uitwerpen? En Jezus zeide tot hen: Om uws on- 20
geloofs wil; want voorwaar zeg Ik u: Zo gij een geloof hadt als
een mosterdzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: Ga heen van
hier derwaarts, en hij zal heengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.
Maar dit geslacht vaart niet uit, dan door bidden en vasten. En 21, 22

als zij in Galilea verkeerden, zeide Jezus tot hen: De Zoon des
23 mensen zal overgeleverd worden in de handen der mensen; En zij
zullen Hem doden, en ten derden dage zal Hij opgewekt worden.
24 En zij werden zeer bedroefd. En als zij te Kapernaum ingekomen
waren, gingen tot Petrus die de didrachmen ontvingen, en zeiden:
25 Uw Meester, betaalt Hij de didrachmen niet? Hij zeide: Ja. En
toen hij in huis gekomen was, voorkwam hem Jezus, zeggende:
Wat dunkt u, Simon! de koningen der aarde, van wie nemen zij
26 tollen of schatting, van hun zonen, of van de vreemden? Petrus
zeide tot Hem: Van de vreemden. Jezus zeide tot hem: Zo zijn
27 dan de zonen vrij. Maar opdat wij hun geen aanstoot geven, ga
heen naar de zee, werp den angel *uit*, en den eersten vis, die op-
komt, neem, en zijn mond geopend hebbende, zult gij een stater
vinden; neem dien, en geef hem aan hen voor Mij en u.
18 Te dierzelfder ure kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende:
2 Wie is toch de meeste in het Koninkrijk der hemelen? En Je-
zus een kindeken tot Zich geroepen hebbende, stelde dat in het
3 midden van hen; En zeide: Voorwaar zeg Ik u: Indien gij u niet
verandert, en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Ko-
4 ninkrijk der hemelen geenszins ingaan. Zo wie dan zichzelven
zal vernederen, gelijk dit kindeken, deze is de meeste in het Ko-
5 ninkrijk der hemelen. En zo wie zodanig een kindeken ontvangt
6 in Mijn Naam, die ontvangt Mij. Maar zo wie een van deze
kleinen, die in Mij geloven, ergert, het ware hem nutter, dat een
molensteen aan zijn hals gehangen, en dat hij verzonken ware in
7 de diepte der zee. Wee der wereld van de ergernissen, want het
is noodzakelijk, dat de ergernissen komen; doch wee dien mens,
8 door welken de ergernis komt! Indien dan uw hand of uw voet u
ergert, houwt ze af en werpt ze van u. Het is u beter, tot het leven
in te gaan, kreupel of verminkt *zijnde*, dan twee handen of twee
9 voeten hebbende, in het eeuwige vuur geworpen te worden. En
indien uw oog u ergert, trekt het uit, en werpt het van u. Het is u
beter, maar een oog hebbende, tot het leven in te gaan, dan twee
10 ogen hebbende, in het helse vuur geworpen te worden. Ziet toe,
dat gij niet een van deze kleinen veracht. Want Ik zeg ulieden, dat
hun engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezicht Mijns Va-
11 ders, Die in de hemelen is. Want de Zoon des mensen is gekomen
12 om zalig te maken, dat verloren was. Wat dunkt u, indien enig

mens honderd schapen had, en een uit dezelve afgedwaald ware,
zal hij niet de negen en negentig laten, en op de bergen heen-
gaande, het afgedwaalde zoeken? En indien het geschiedt, dat 13
hij hetzelve vindt, voorwaar zeg Ik u, dat hij zich meer verblijdt
over hetzelve, dan over de negen en negentig, die niet afgedwaald
zijn geweest. Alzo is de wil niet, uws Vaders, Die in de hemelen 14
is, dat een van deze kleinen verloren ga. Maar indien uw broe- 15
der tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tussen u en
hem alleen; indien hij u hoort, zo hebt gij uw broeder gewonnen.
Maar indien hij *u* niet hoort, zo neem nog een of twee met u; op- 16
dat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta. En 17
indien hij denzelven geen gehoor geeft; zo zeg het der gemeente;
en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zo zij hij u als
de heiden en de tollenaar. Voorwaar zeg Ik u: Al wat gij op de 18
aarde binden zult, zal in den hemel gebonden wezen; en al wat
gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden we-
zen. Wederom zeg Ik u: Indien er twee van u samenstemmen op 19
de aarde, over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, dat die
hun zal geschieden van Mijn Vader, Die in de hemelen is. Want 20
waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het
midden van hen. Toen kwam Petrus tot Hem, en zeide: Heere! 21
hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen, en ik hem
vergeven! Tot zevenmaal? Jezus zeide tot hem: Ik zeg u, niet tot 22
zevenmaal, maar tot zeventigmaal zeven *maal*. Daarom wordt 23
het Koninkrijk der hemelen vergeleken bij een zeker koning, die
rekening met zijn dienstknechten houden wilde. Als hij nu begon 24
te rekenen, werd tot hem gebracht een, die hem schuldig *was* tien
duizend talenten. En als hij niet had, om te betalen, beval zijn 25
heer, dat men hem zou verkopen, en zijn vrouw en kinderen, en
al wat hij had, en dat *de schuld* zou betaald worden. De dienst- 26
knecht dan, nedervallende, aanbad hem, zeggende: Heer! wees
lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen. En de heer van 27
dezen dienstknecht, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde,
heeft hem ontslagen, en de schuld hem kwijtgescholden. Maar 28
dezelve dienstknecht, uitgaande, heeft gevonden een zijner mede-
dienstknechten, die hem honderd penningen schuldig was, en hem
aanvattende, greep *hem* bij de keel, zeggende: Betaal mij, wat gij
schuldig zijt. Zijn mededienstknecht dan, nedervallende aan zijn 29

voeten, bad hem, zeggende: Wees lankmoedig over mij, en ik zal
30 u alles betalen. Doch hij wilde niet, maar ging heen, en wierp
hem in de gevangenis, totdat hij de schuld zou betaald hebben.
31 Als nu zijn mededienstknechten zagen, hetgeen geschied was, zijn
zij zeer bedroefd geworden; en komende, verklaarden zij hunnen
32 heer al wat er geschied was. Toen heeft hem zijn heer tot zich
geroepen, en zeide tot hem: Gij boze dienstknecht, al die schuld
33 heb ik u kwijtgescholden, dewijl gij mij gebeden hebt; Behoordet
gij ook niet u over uw mededienstknecht te ontfermen, gelijk ik
34 ook mij over u ontfermd heb? En zijn heer, vertoornd zijnde,
leverde hem den pijnigers over, totdat hij zou betaald hebben al
35 wat hij hem schuldig was. Alzo zal ook Mijn hemelse Vader u
doen, indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijn broeder
zijn misdaden.

19 En het geschiedde, toen Jezus deze woorden geeindigd had, dat
Hij vertrok van Galilea, en kwam over de Jordaan, in de landpalen
2 van Judea. En vele scharen volgden Hem, en Hij genas ze aldaar.
3 En de Farizeen kwamen tot Hem, verzoekende Hem, en zeggende
tot Hem: Is het een mens geoorloofd zijn vrouw te verlaten, om
4 allerlei oorzaak? Doch Hij, antwoordende, zeide tot hen: Hebt
gij niet gelezen, Die van den beginne *den mens* gemaakt heeft, dat
5 Hij ze gemaakt heeft man en vrouw? En gezegd heeft: Daarom
zal een mens vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhan-
6 gen, en die twee zullen tot een vlees zijn; Alzo dat zij niet meer
twee zijn, maar een vlees. Hetgeen dan God samengevoegd heeft,
7 scheide de mens niet. Zij zeiden tot hem: Waarom heeft dan
8 Mozes geboden een scheidbrief te geven en haar te verlaten? Hij
zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u
toegelaten uw vrouwen te verlaten; maar van den beginne is het
9 alzo niet geweest. Maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaat,
anders dan om hoererij, en een andere trouwt, *die* doet overspel,
10 en die de verlatene trouwt, doet *ook* overspel. Zijn discipelen zei-
den tot Hem: Indien de zaak des mensen met de vrouw alzo staat,
11 zo is het niet oorbaar te trouwen. Doch Hij zeide tot hen: Allen
12 vatten dit woord niet, maar dien het gegeven is. Want er zijn
gesnedenen, die uit moeders lijf alzo geboren zijn; en er zijn ge-
snedenen, die van de mensen gesneden zijn; en er zijn gesnedenen,
die zichzelven gesneden hebben, om het Koninkrijk der hemelen.

Die *dit* vatten kan, vatte *het*. Toen werden kinderkens tot Hem 13
gebracht, opdat Hij de handen hun zou opleggen en bidden; en de
discipelen bestraften dezelve. Maar Jezus zeide: Laat af van de 14
kinderkens, en verhindert hen niet tot Mij te komen; want der-
zulken is het Koninkrijk der hemelen. En als Hij hun de handen 15
opgelegd had, vertrok Hij van daar. En ziet, er kwam een tot 16
Hem, en zeide tot Hem: Goede Meester! wat zal ik goeds doen,
opdat ik het eeuwige leven hebbe? En Hij zeide tot hem: Wat 17
noemt gij Mij goed? Niemand is goed dan Een, *namelijk* God.
Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden. Hij 18
zeide tot Hem: Welke? En Jezus zeide: *Deze*: Gij zult niet do-
den; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen
valse getuigenis geven; Eer uw vader en moeder; en: Gij zult uw 19
naaste liefhebben als uzelven. De jongeling zeide tot Hem: Al 20
deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af; wat ont-
breekt mij nog? Jezus zeide tot hem: Zo gij wilt volmaakt zijn, 21
ga heen, verkoop wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult
een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg Mij. Als 22
nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg; want hij
had vele goederen. En Jezus zeide tot Zijn discipelen: Voorwaar, 23
Ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het Koninkrijk der hemelen
zal ingaan. En wederom zeg Ik u: Het is lichter, dat een kemel ga 24
door het oog van een naald, dan dat een rijke inga in het Konink-
rijk Gods. Zijn discipelen nu, *dit* horende, werden zeer verslagen, 25
zeggende: Wie kan dan zalig worden? En Jezus, *hen* aanziende, 26
zeide tot hen: Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn
alle dingen mogelijk. Toen antwoordde Petrus, en zeide tot Hem: 27
Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd, wat zal ons dan
geworden? En Jezus zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij, 28
die Mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des
mensen zal gezeten zijn op den troon Zijner heerlijkheid, dat gij
ook zult zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten
Israels. En zo wie zal verlaten hebben, huizen, of broeders, of 29
zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om
Mijns Naams wil, die zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige
leven beerven. Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele 30
laatsten de eersten.

Want het Koninkrijk der hemelen is gelijk een heer des hui- **20**

zes, die met den morgenstond uitging, om arbeiders te huren in
2 zijn wijngaard. En als hij met de arbeiders eens geworden was,
voor een penning des daags, zond hij hen heen in zijn wijngaard.
3 En uitgegaan zijnde omtrent de derde ure, zag hij anderen, ledig
4 staande op de markt. En hij zeide tot dezelve: Gaat ook gij
heen in den wijngaard, en zo wat recht is, zal ik u geven. En zij
5 gingen. Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde en negende
6 ure, deed hij desgelijks. En uitgegaan zijnde omtrent de elfde
ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen: Wat staat
7 gij hier den gehelen dag ledig? Zij zeiden tot hem: Omdat ons
niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen: Gaat ook gij heen in
8 den wijngaard, en zo wat recht is, zult gij ontvangen. Als het
nu avond geworden was, zeide de heer des wijngaards, tot zijn
rentmeester: Roep de arbeiders, en geef hun het loon, beginnen-
9 de van de laatsten tot de eersten. En als zij kwamen, die ter
10 elfder ure *gehuurd waren*, ontvingen zij ieder een penning. En
de eersten komende, meenden, dat zij meer ontvangen zouden; en
11 zij zelven ontvingen ook elk een penning. En *dien* ontvangen
12 hebbende, murmureerden zij tegen den heer des huizes, Zeggen-
de: Deze laatsten hebben *maar* een uur gearbeid, en gij hebt ze
ons gelijk gemaakt, die den last des daags en de hitte gedragen
13 hebben. Doch hij, antwoordende, zeide tot een van hen: Vriend!
ik doe u geen onrecht; zijt gij niet met mij eens geworden voor
14 een penning? Neem het uwe en ga heen. Ik wil dezen laatsten
15 ook geven, gelijk als u. Of is het mij niet geoorloofd, te doen
met het mijne, wat ik wil? Of is uw oog boos, omdat ik goed
16 ben? Alzo zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de
laatsten; want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.
17 En Jezus, opgaande naar Jeruzalem, nam tot Zich de twaalf dis-
18 cipelen alleen op den weg, en zeide tot hen: Ziet, wij gaan op
naar Jeruzalem, en de Zoon des mensen zal den overpriesteren en
Schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter dood
19 veroordelen; En zij zullen Hem den heidenen overleveren, om
Hem te bespotten en te geselen, en te kruisigen; en ten derden
20 dage zal Hij weder opstaan. Toen kwam de moeder der zonen
van Zebedeus tot Hem met haar zonen, *Hem* aanbiddende, en
21 begerende wat van Hem. En Hij zeide tot haar: Wat wilt gij?
Zij zeide tot Hem: Zeg, dat deze mijn twee zonen zitten mogen,

de een tot Uw rechter-<1188>, en de ander tot Uw linker *hand*
in Uw Koninkrijk. Maar Jezus antwoordde en zeide: Gijlieden 22
weet niet wat gij begeert; kunt gij den drinkbeker drinken, dien
Ik drinken zal, en met den doop gedoopt worden, waarmede Ik
gedoopt worde? Zij zeiden tot Hem: Wij kunnen. En Hij zeide 23
tot hen: Mijn drinkbeker zult gij wel drinken, en met den doop,
waarmede Ik gedoopt worde, zult gij gedoopt worden; maar het
zitten tot Mijn rechter-<1188>, en tot Mijn linker *hand*, staat bij
Mij niet te geven, maar *het zal gegeven worden* dien het bereid
is van Mijn Vader. En als de *andere* tien *dat* hoorden, namen 24
zij het zeer kwalijk van de twee broeders. En als Jezus hen tot 25
Zich geroepen had, zeide Hij: Gij weet, dat de oversten der volken
heerschappij voeren over hen, en de groten gebruiken macht over
hen. Doch alzo zal het onder u niet zijn; maar zo wie onder u 26
zal willen groot worden, *die* zij uw dienaar; En zo wie onder u 27
zal willen de eerste zijn, die zij uw dienstknecht. Gelijk de Zoon 28
des mensen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te
dienen, en Zijn ziel te geven *tot* een rantsoen voor velen. En als 29
zij van Jericho uitgingen, is Hem een grote schare gevolgd. En 30
ziet, twee blinden, zittende aan den weg, als zij hoorden, dat Jezus
voorbijging, riepen, zeggende: Heere, Gij Zone Davids! ontferm
U onzer. En de schare bestrafte hen, opdat zij zwijgen zouden; 31
maar zij riepen te meer, zeggende: Ontferm U onzer, Heere, Gij
Zone Davids! En Jezus, *stil* staande, riep hen en zeide: Wat wilt 32
gij, dat Ik u doe? Zij zeiden tot Hem: Heere! dat onze ogen 33
geopend worden. En Jezus, innerlijk bewogen zijnde met barm- 34
hartigheid, raakte hun ogen aan; en terstond werden hun ogen
ziende, en zij volgden Hem.

En als zij nu Jeruzalem genaakten, en gekomen waren te Beth- **21**
fage, aan den Olijfberg, toen zond Jezus twee discipelen, zeggende
tot hen: Gaat heen in het vlek, dat tegen u over *ligt*, en gij zult 2
terstond een ezelin gebonden vinden, en een veulen met haar; ont-
bindt ze, en brengt ze tot Mij. En indien u iemand iets zegt, zo 3
zult gij zeggen, dat de Heere deze van node heeft, en hij zal ze
terstond zenden. Dit alles nu is geschied, opdat vervuld worde, 4
hetgeen gesproken is door den profeet, zeggende: Zegt der doch- 5
ter Sions: Zie, uw Koning komt *tot* u, zachtmoedig en gezeten op
een ezelin en een veulen, zijnde een jong ener jukdragende *eze-*

6 *lin.* En de discipelen heengegaan zijnde, en gedaan hebbende,
7 gelijk Jezus hun bevolen had, Brachten de ezelin en het veulen,
8 en leiden hun klederen op dezelve, en zetten *Hem* daarop. En
de meeste schare spreidden hun klederen op den weg, en anderen
9 hieuwen takken van de bomen, en spreidden ze op den weg. En
de scharen, die voorgingen en die volgden, riepen, zeggende: Ho-
sanna den Zone Davids! Gezegend *is* Hij, Die komt in den Naam
10 des Heeren! Hosanna in de hoogste *hemelen*! En als Hij te Je-
ruzalem inkwam, werd de gehele stad beroerd, zeggende: Wie is
11 Deze? En de scharen zeiden: Deze is Jezus, de Profeet van Na-
12 zareth in Galilea. En Jezus ging in den tempel Gods, en dreef
uit allen, die verkochten en kochten in den tempel, en keerde om
de tafelen der wisselaars, en de zitstoelen dergenen, die de duiven
13 verkochten. En Hij zeide tot hen: Er is geschreven: Mijn huis zal
een huis des gebeds genaamd worden; maar gij hebt dat tot een
14 moordenaarskuil gemaakt. En er kwamen blinden en kreupelen
15 tot Hem in den tempel, en Hij genas dezelve. Als nu de overpries-
ters en Schriftgeleerden zagen de wonderheden, die Hij deed, en
de kinderen, roepende in den tempel, en zeggende: Hosanna den
16 Zone Davids! namen zij dat zeer kwalijk; En zeiden tot Hem:
Hoort Gij *wel*, wat dezen zeggen? En Jezus zeide tot hen: Ja;
hebt gij nooit gelezen: Uit den mond der jonge kinderen en der
17 zuigelingen hebt Gij *U* lof toebereid? En hen verlatende, ging
Hij van daar uit de stad, naar Bethanie, en overnachtte aldaar.
18 En des morgens vroeg, als Hij wederkeerde naar de stad, hongerde
19 Hem. En ziende, een vijgeboom aan den weg, ging Hij naar hem
toe, en vond niets aan denzelven, dan alleenlijk bladeren; en zeide
tot hem: Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid! En
20 de vijgeboom verdorde terstond. En de discipelen, *dat* ziende,
verwonderden zich, zeggende: Hoe is de vijgeboom *zo* terstond
21 verdord? Doch Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Voorwaar
zeg Ik u: Indien gij geloof hadt, en niet twijfeldet, gij zoudt niet
alleenlijk doen, hetgeen den vijgeboom *is geschied*; maar indien
gij ook tot dezen berg zeidet: Word opgeheven en in de zee gewor-
22 pen! het zou geschieden. En al wat gij zult begeren in het gebed,
23 gelovende, zult gij ontvangen. En als Hij in den tempel gekomen
was, kwamen tot Hem, terwijl Hij leerde, de overpriesters en de
ouderlingen des volks, zeggende: Door wat macht doet Gij deze

dingen? En Wie heeft U deze macht gegeven? En Jezus, ant- 24
woordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vragen, hetwelk
indien gij Mij zult zeggen, zo zal Ik u ook zeggen, door wat macht
Ik deze dingen doe. De doop van Johannes, van waar was *die*, uit 25
den hemel, of uit de mensen? En zij overlegden bij zichzelven en
zeiden: Indien wij zeggen: Uit den hemel; zo zal Hij ons zeggen:
Waarom hebt gij hem dan niet geloofd? En indien wij zeggen: 26
Uit de mensen: zo vrezen wij de schare; want zij houden allen
Johannes voor een profeet. En zij, Jezus antwoordende, zeiden: 27
Wij weten het niet. En Hij zeide tot hen: Zo zeg Ik u ook niet,
door wat macht Ik dit doe. Maar wat dunkt u? Een mens had 28
twee zonen, en gaande tot den eersten, zeide: Zoon! ga heen, werk
heden in mijn wijngaard. Doch hij antwoordde en zeide: Ik wil 29
niet; en daarna berouw hebbende, ging hij heen. En gaande tot 30
den tweeden, zeide desgelijks, en deze antwoordde en zeide: Ik *ga*,
heer! en hij ging niet. Wie van deze twee heeft den wil des va- 31
ders gedaan? Zij zeiden tot Hem: De eerste. Jezus zeide tot hen:
Voorwaar, Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in
het Koninkrijk Gods. Want Johannes is tot u gekomen in den 32
weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tol-
lenaars en de hoeren hebben hem geloofd; doch gij, *zulks* ziende,
hebt daarna geen berouw gehad, om hem te geloven. Hoort een 33
andere gelijkenis. Er was een heer des huizes, die een wijngaard
plantte, en zette een tuin daarom, en groef een wijnpersbak daar-
in, en bouwde een toren, en verhuurde dien den landlieden, en
reisde buiten *'s lands*. Toen nu de tijd der vruchten genaakte, 34
zond hij zijn dienstknechten tot de landlieden, om zijn vruchten
te ontvangen. En de landlieden, nemende zijn dienstknechten, 35
hebben den een geslagen, en den anderen gedood, en den derden
gestenigd. Wederom zond hij andere dienstknechten, meer *in* 36
getal dan de eersten, en zij deden hun desgelijks. En ten laatste 37
zond hij tot hen zijn zoon, zeggende: Zij zullen mijn zoon ontzien.
Maar de landlieden, den zoon ziende, zeiden onder elkander: Deze 38
is de erfgenaam, komt, laat ons hem doden, en zijn erfenis *aan*
ons behouden. En hem nemende, wierpen zij *hem* uit, buiten 39
den wijngaard, en doodden *hem*. Wanneer dan de heer des wijn- 40
gaards komen zal, wat zal hij dien landlieden doen? Zij zeiden tot 41
hem: Hij zal den kwaden een kwaden dood aandoen, en zal den

wijngaard aan andere landlieden verhuren, die hem de vruchten
42 op haar tijden zullen geven. Jezus zeide tot hen: Hebt gij nooit
gelezen in de Schriften: De steen, dien de bouwlieden verworpen
hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks; van den Heere
43 is dit geschied, en het is wonderlijk in onze ogen? Daarom zeg Ik
ulieden, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden,
44 en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt. En wie op
dezen steen valt, die zal verpletterd worden; en op wien hij valt,
45 dien zal hij vermorzelen. En als de overpriesters en Farizeen deze
Zijn gelijkenissen hoorden, verstonden zij, dat Hij van hen sprak.
46 En zoekende Hem te vangen, vreesden zij de scharen, dewijl deze
Hem hielden voor een profeet.
22 En Jezus, antwoordende, sprak tot hen wederom door gelijke-
2 nissen, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zeker
3 koning, die zijn zoon een bruiloft bereid had; En zond zijn dienst-
knechten uit, om de genoden ter bruiloft te roepen; en zij wilden
4 niet komen. Wederom zond hij andere dienstknechten uit, zeg-
gende: Zegt den genoden: Ziet, ik heb mijn middagmaal bereid;
mijn ossen, en de gemeste *beesten* zijn geslacht, en alle dingen
5 zijn gereed; komt tot de bruiloft. Maar zij, *zulks* niet achtende,
zijn heengegaan, deze tot zijn akker, gene tot zijn koopmanschap.
6 En de anderen grepen zijn dienstknechten, deden *hun* smaadheid
7 aan, en doodden hen. Als nu de koning *dat* hoorde, werd hij
toornig, en zijn krijgsheiren zendende, heeft die doodslagers ver-
8 nield, en hun stad in brand gestoken. Toen zeide hij tot zijn
dienstknechten: De bruiloft is wel bereid, doch de genoden waren
9 het niet waardig. Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en
10 zovelen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft. En dezelve
dienstknechten, uitgaande op de wegen, vergaderden allen, die zij
vonden, beiden kwaden en goeden; en de bruiloft werd vervuld
11 met aanzittende *gasten*. En als de koning ingegaan was, om de
aanzittende *gasten* te overzien, zag hij aldaar een mens, niet ge-
12 kleed *zijnde* met een bruiloftskleed; En zeide tot hem: Vriend!
hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed *aan* hebbende? En
13 hij verstomde. Toen zeide de koning tot de dienaars: Bindt zijn
handen en voeten, neemt hem weg, en werpt *hem* uit in de buiten-
14 ste duisternis; daar zal zijn wening en knersing der tanden. Want
15 velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Toen gingen de

Farizeen heen, en hielden te zamen raad, hoe zij Hem verstrikken
zouden in *Zijn* rede. En zij zonden uit tot Hem hun discipe- 16
len, met de Herodianen, zeggende: Meester! wij weten, dat Gij
waarachtig zijt, en den weg Gods in der waarheid leert, en naar
niemand vraagt; want Gij ziet den persoon der mensen niet aan;
Zeg ons dan: wat dunkt U? Is het geoorloofd, den keizer schatting 17
te geven of niet? Maar Jezus, bekennende hun boosheid, zeide: 18
Gij geveinsden, wat verzoekt gij Mij? Toont Mij de schattingpen- 19
ning. En zij brachten Hem een penning. En Hij zeide tot hen: 20
Wiens is dit beeld en het opschrift? Zij zeiden tot Hem: Des kei- 21
zers. Toen zeide Hij tot hen: Geeft dan den keizer, dat des keizers
is, en Gode, dat Gods is. En zij, dit horende, verwonderden zich, 22
en Hem verlatende, zijn zij weggegaan. Te dienzelfden dage kwa- 23
men tot Hem de Sadduceen, die zeggen, dat er geen opstanding
is, en vraagden Hem. Zeggende: Meester! Mozes heeft gezegd: 24
Indien iemand sterft, geen kinderen hebbende, zo zal zijn broeder
deszelfs vrouw trouwen, en zijn broeder zaad verwekken. Nu wa- 25
ren er bij ons zeven broeders; en de eerste, *een vrouw* getrouwd
hebbende, stierf; en dewijl hij geen zaad had, zo liet hij zijn vrouw
voor zijn broeder. Desgelijks ook de tweede, en de derde, tot den 26
zevende toe. Ten laatste na allen, is ook de vrouw gestorven. 27
In de opstanding dan, wiens vrouw zal zij wezen van die zeven, 28
want zij hebben ze allen gehad? Maar Jezus antwoordde en zei- 29
de tot hen: Gij dwaalt, niet wetende de Schriften, noch de kracht
Gods. Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk, noch 30
worden ten huwelijk uitgegeven; maar zij zijn als engelen Gods in
den hemel. En wat aangaat de opstanding der doden, hebt gij 31
niet gelezen, hetgeen van God tot ulieden gesproken is, Die daar
zegt: Ik ben de God Abrahams, en de God Izaks, en de God 32
Jakobs! God is niet een God der doden, maar der levenden. En 33
de scharen, *dit* horende, werden verslagen over Zijn leer. En den 34
Farizeen, gehoord hebbende, dat Hij den Sadduceen den mond ge-
stopt had, zijn te zamen bijeenvergaderd. En een uit hen, *zijnde* 35
een wetgeleerde, heeft gevraagd, Hem verzoekende, en zeggende:
Meester! welk is het grote gebod in de wet? En Jezus zeide tot 36, 37
hem: Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart,
en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Dit is het eer- 38
ste en het grote gebod. En het tweede aan dit gelijk, *is*: Gij zult 39

40 uw naaste liefhebben als uzelven. Aan deze twee geboden hangt
41 de ganse wet en de profeten. Als nu de Farizeen samenvergaderd
42 waren, vraagde hun Jezus, En zeide: Wat dunkt u van den Chris-
43 tus? Wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tot Hem: Davids *Zoon.* Hij
zeide tot hen: Hoe noemt Hem dan David, in den Geest, *zijn* Hee-
44 re? zeggende: De Heere heeft gezegd tot Mijn Heere: Zit aan
Mijn rechter *hand*, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot
45 een voetbank Uwer voeten. Indien Hem dan David noemt *zijn*
46 Heere, hoe is Hij zijn Zoon? En niemand kon Hem een woord
antwoorden; noch iemand durfde Hem van dien dag aan *iets* meer
vragen.

23, 2 Toen sprak Jezus tot de scharen en tot Zijn discipelen, Zeg-
gende: De Schriftgeleerden en de Farizeen zijn gezeten op den
3 stoel van Mozes; Daarom, al wat zij u zeggen, dat gij houden
zult, houdt *dat* en doet *het*; maar doet niet naar hun werken;
4 want zij zeggen het, en doen het niet. Want zij binden lasten,
die zwaar zijn en kwalijk om te dragen, en leggen ze op de schou-
deren der mensen; maar zij willen die met hun vinger niet ver-
5 roeren. En al hun werken doen zij, om van de mensen gezien
te worden; want zij maken hun gedenkcedels breed, en maken de
6 zomen van hun klederen groot. En zij beminnen de vooraan-
zitting in de maaltijden, en de voorgestoelten in de synagogen;
7 Ook de begroetingen op de markten, en van de mensen genaamd
8 te worden: Rabbi, Rabbi! Doch gij zult niet Rabbi genaamd
worden; want Een is uw Meester, *namelijk* Christus; en gij zijt al-
9 len broeders. En gij zult niemand uw vader noemen op de aarde;
10 want Een is uw Vader, *namelijk* Die in de hemelen is. Noch zult
gij meesters genoemd worden; want Een is uw Meester, *namelijk*
11, 12 Christus. Maar de meeste van u zal uw dienaar zijn. En wie
zichzelven verhogen zal, *die* zal vernederd worden; en wie zich-
13 zelven zal vernederen, *die* zal verhoogd worden. Maar wee u,
gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden! want gij sluit het
Koninkrijk der hemelen voor de mensen, overmits gij *daar* niet
14 ingaat, noch degenen, die ingaan zouden, laat ingaan. Wee u,
gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij eet de
huizen der weduwen op, en *dat* onder den schijn van lang te bid-
15 den; daarom zult gij te zwaarder oordeel ontvangen. Wee u, gij
Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij omreist zee

en land, om een Jodengenoot te maken, en als hij het geworden
is, zo maakt gij hem een kind der helle, tweemaal meer dan gij
zijt. Wee u, gij blinde leidslieden, die zegt: Zo wie gezworen zal 16
hebben bij den tempel, dat is niets; maar zo wie gezworen zal
hebben bij het goud des tempels, die is schuldig. Gij dwazen 17
en blinden, want wat is meerder, het goud, of de tempel, die het
goud heiligt? En zo wie gezworen zal hebben bij het altaar, dat 18
is niets; maar zo wie gezworen zal hebben bij de gave, die daarop
is, die is schuldig. Gij dwazen en blinden, want wat is meerder, 19
de gave, of het altaar, dat de gave heiligt? Daarom wie zweert 20
bij het altaar, die zweert bij hetzelve, en bij al wat daarop is. En 21
wie zweert bij den tempel, die zweert bij denzelven, en bij Dien,
Die daarin woont. En wie zweert bij den hemel, die zweert bij 22
den troon Gods, en bij Dien, Die daarop zit. Wee u, gij Schrift- 23
geleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij vertient de munte,
en de dille, en den komijn, en gij laat na het zwaarste der wet,
namelijk het oordeel, en de barmhartigheid, en het geloof. Deze
dingen moest men doen, en de andere niet nalaten. Gij blinde 24
leidslieden, die de mug uitzijgt, en den kemel doorzwelgt. Wee 25
u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij reinigt
het buitenste des drinkbekers, en des schotels, maar van binnen
zijn zij vol van roof en onmatigheid. Gij blinde Farizeer, reinig 26
eerst wat binnen in den drinkbeker en den schotel is, opdat ook
het buitenste derzelve rein worde. Wee u, gij Schriftgeleerden en 27
Farizeen, gij geveinsden, want gij zijt den witgepleisterden graven
gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn
zij vol doodsbeenderen en alle onreinigheid. Alzo ook schijnt gij 28
wel den mensen van buiten rechtvaardig, maar van binnen zijt gij
vol geveinsdheid en ongerechtigheid. Wee u, gij Schriftgeleerden 29
en Farizeen, gij geveinsden, want gij bouwt de graven der profeten
op, en versiert de graftekenen der rechtvaardigen; En zegt: In- 30
dien wij in de tijden onzer vaderen waren geweest, wij zouden met
hen geen gemeenschap gehad hebben aan het bloed der profeten.
Aldus getuigt gij *tegen* uzelven, dat gij kinderen zijt dergenen, 31
die de profeten gedood hebben. Gij *dan* ook, vervult de mate 32
uwer vaderen! Gij slangen, gij adderengebroedsels! hoe zoudt 33
gij de helse verdoemenis ontvlieden? Daarom ziet, Ik zende tot 34
u profeten, en wijzen, en schriftgeleerden, en uit dezelve zult gij

sommigen doden en kruisigen, en *sommigen* uit dezelve zult gij
geselen in uw synagogen, en zult hen vervolgen van stad tot stad;
35 Opdat op u kome al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is op
de aarde, van het bloed des rechtvaardigen Abels af, tot op het
bloed van Zacharia, den zoon van Barachia, welken gij gedood
36 hebt tussen den tempel en het altaar. Voorwaar zeg Ik u: Al de-
37 ze dingen zullen komen over dit geslacht. Jeruzalem, Jeruzalem!
gij, die de profeten doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn! hoe
menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijker-
wijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugels; en
38 gijlieden hebt niet gewild. Ziet, uw huis wordt u woest gelaten.
39 Want Ik zeg u: Gij zult Mij van nu aan niet zien, totdat gij zeggen
zult: Gezegend *is* Hij, Die komt in den Naam des Heeren!
24 En Jezus ging uit en vertrok van den tempel; en Zijn discipe-
len kwamen bij Hem, om Hem de gebouwen des tempels te tonen.
2 En Jezus zeide tot hen: Ziet gij niet al deze dingen? Voorwaar zeg
Ik u: Hier zal niet *een* steen op den *anderen* steen gelaten wor-
3 den, die niet afgebroken zal worden. En als Hij op den Olijfberg
gezeten was, gingen de discipelen tot Hem alleen, zeggende: Zeg
ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en welk *zal* het teken *zijn*
4 van Uw toekomst, en van de voleinding der wereld? En Jezus,
antwoordende, zeide tot hen: Ziet toe, dat u niemand verleide.
5 Want velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de
6 Christus; en zij zullen velen verleiden. En gij zult horen van oor-
logen, en geruchten van oorlogen; ziet toe, wordt niet verschrikt;
want al *die* dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet.
7 Want het *ene* volk zal tegen het *andere* volk opstaan, en het *ene*
koninkrijk tegen het *andere* koninkrijk; en er zullen zijn hongers-
noden, en pestilentien, en aardbevingen in verscheidene plaatsen.
8, 9 Doch al die dingen *zijn maar* een beginsel der smarten. Alsdan
zullen zij u overleveren in verdrukking, en zullen u doden, en gij
10 zult gehaat worden van alle volken, om Mijns Naams wil. En dan
zullen er velen geergerd worden, en zullen elkander overleveren, en
11 elkander haten. En vele valse profeten zullen opstaan, en zullen
12 er velen verleiden. En omdat de ongerechtigheid vermenigvul-
13 digd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden. Maar wie
14 volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. En dit Evan-
gelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot

een getuigenis allen volken; en dan zal het einde komen. Wanneer 15
gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan gesproken
is door Daniël, den profeet, staande in de heilige plaats; (die *het*
leest, die merke daarop!) Dat alsdan, die in Judea zijn, vlieden 16
op de bergen; Die op het dak is, kome niet af, om iets uit zijn 17
huis weg te nemen; En die op den akker is, kere niet weder terug, 18
om zijn klederen weg te nemen. Maar wee den bevruchten, en 19
den zogenden *vrouwen* in die dagen! Doch bidt, dat uw vlucht 20
niet geschiede des winters, noch op een sabbat. Want alsdan zal 21
grote verdrukking wezen, hoedanige niet is geweest van het begin
der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal. En zo die dagen niet 22
verkort werden, geen vlees zou behouden worden; maar om der
uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden. Alsdan, zo 23
iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus, of daar,
gelooft het niet. Want er zullen valse christussen en valse profe- 24
ten opstaan, en zullen grote tekenen en wonderheden doen, alzo
dat zij (indien het mogelijk ware) ook de uitverkorenen zouden
verleiden. Ziet, Ik heb *het* u voorzegd! Zo zij dan tot u zul- 25, 26
len zeggen: Ziet, hij is in de woestijn; gaat niet uit; Ziet, *hij is*
in de binnenkameren; gelooft het niet. Want gelijk de bliksem 27
uitgaat van het oosten, en schijnt tot het westen, alzo zal ook
de toekomst van den Zoon des mensen wezen. Want alwaar het 28
dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden.
En terstond na de verdrukking dier dagen, zal de zon verduisterd 29
worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren
zullen van den hemel vallen, en de krachten der hemelen zullen
bewogen worden. En alsdan zal in den hemel verschijnen het 30
teken van den Zoon des mensen; en dan zullen al de geslachten
der aarde wenen, en zullen den Zoon des mensen zien, komende
op de wolken des hemels, met grote kracht en heerlijkheid. En 31
Hij zal Zijn engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid, en
zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden,
van *het ene* uiterste der hemelen tot het *andere* uiterste derzelve.
En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak nu 32
teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet gij, dat de zomer
nabij is. Alzo ook gijlieden, wanneer gij al deze dingen zult zien, 33
zo weet, dat *het* nabij is, voor de deur. Voorwaar, Ik zeg u: Dit 34
geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen

35 geschied zijn. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar
36 Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan. Doch van dien dag
en die ure weet niemand, ook niet de engelen der hemelen, dan
37 Mijn Vader alleen. En gelijk de dagen van Noach *waren*, alzo
38 zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen. Want gelijk
zij waren in de dagen voor den zondvloed, etende en drinkende,
trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, in welken
39 Noach in de ark ging; En bekenden het niet, totdat de zondvloed
kwam, en hen allen wegnam; alzo zal ook zijn de toekomst van
40 den Zoon des mensen. Alsdan zullen er twee op den akker zijn,
41 de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden. Er
zullen twee *vrouwen* malen in den molen, de ene zal aangenomen,
42 en de andere zal verlaten worden. Waakt dan; want gij weet
43 niet, in welke ure uw Heere komen zal. Maar weet dit, dat zo de
heer des huizes geweten had, in welke nachtwake de dief komen
zou, hij zou gewaakt hebben, en zou zijn huis niet hebben laten
44 doorgraven. Daarom, zijt ook gij bereid; want in welke ure gij
45 het niet meent, zal de Zoon des mensen komen. Wie is dan de
getrouwe en voorzichtige dienstknecht, denwelken zijn heer over
zijn dienstboden gesteld heeft, om hunlieder *hun* voedsel te geven
46 ter rechter tijd? Zalig is die dienstknecht, welken zijn heer, ko-
47 mende, zal vinden alzo doende. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij hem
48 zal zetten over al zijn goederen. Maar zo die kwade dienstknecht
49 in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; En zou
beginnen *zijn* mededienstknechten te slaan, en te eten en te drin-
50 ken met de dronkaards; Zo zal de heer van dezen dienstknecht
komen ten dage, in welken hij *hem* niet verwacht, en ter ure, die
51 hij niet weet; En zal hem afscheiden, en zijn deel zetten met de
geveinsden; daar zal wening zijn en knersing der tanden.

25 Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien
maagden, welke haar lampen namen, en gingen uit, den brui-
2 degom tegemoet. En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren
3 dwazen. Die dwaas *waren*, haar lampen nemende, namen geen
4 olie met zich. Maar de wijzen namen olie in haar vaten, met
5 haar lampen. Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen
6 sluimerig, en vielen in slaap. En ter middernacht geschiedde een
7 geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet! Toen
8 stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen. En de

dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie; want on-
ze lampen gaan uit. Doch de wijzen antwoordden, zeggende: 9
Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij;
maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelven. Als zij 10
nu heengingen om te kopen, kwam de bruidegom; en die gereed
waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd geslo-
ten. Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heer, 11
heer, doe ons open! En hij, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg 12
ik u: Ik ken u niet. Zo waakt dan; want gij weet den dag niet, 13
noch de ure, in dewelke de Zoon des mensen komen zal. Want 14
het is gelijk een mens, die buiten 's lands reizende, zijn dienst-
knechten riep, en gaf hun zijn goederen over. En den ene gaf hij 15
vijf talenten, en den ander twee, en den derden een, een iegelijk
naar zijn vermogen, en verreisde terstond. Die nu de vijf ta- 16
lenten ontvangen had, ging heen, en handelde daarmede, en won
andere vijf talenten. Desgelijks ook die de twee *ontvangen had*, 17
die won ook andere twee. Maar die het ene ontvangen had, ging 18
heen en groef in de aarde, en verborg het geld zijns heren. En 19
na een langen tijd kwam de heer van dezelve dienstknechten, en
hield rekening met hen. En die de vijf talenten ontvangen had, 20
kwam, en bracht tot hem andere vijf talenten, zeggende: Heer,
vijf talenten hebt gij mij gegeven; zie, andere vijf talenten heb ik
boven dezelve gewonnen. En zijn heer zeide tot hem: Wel, gij 21
goede en getrouwe dienstknecht! over weinig zijt gij getrouw ge-
weest; over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heeren.
En die de twee talenten ontvangen had, kwam ook tot hem, en 22
zeide: Heer, twee talenten hebt gij mij gegeven; zie, twee ande-
re talenten heb ik boven dezelve gewonnen. Zijn heer zeide tot 23
hem: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij
getrouw geweest; over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde
uws heeren. Maar die het ene talent ontvangen had, kwam ook 24
en zeide: Heer! ik kende u, dat gij een hard mens zijt, maaien-
de, waar gij niet gezaaid hebt, en vergaderende van daar, *waar*
gij niet gestrooid hebt; En bevreesd zijnde, ben ik heengegaan, 25
en heb uw talent verborgen in de aarde; zie, gij hebt het uwe.
Maar zijn heer, antwoordende, zeide tot hem: Gij boze en luie 26
dienstknecht! gij wist, dat ik maai, waar ik niet gezaaid heb, en
van daar vergader, waar ik niet gestrooid heb. Zo moest gij dan 27

mijn geld den wisselaren gedaan hebben, en ik, komende, zou het
28 mijne wedergenomen hebben met woeker. Neemt dan van hem
het talent weg, en geeft het dengene, die de tien talenten heeft.
29 Want een iegelijk die heeft, *dien* zal gegeven worden, en hij zal
overvloedig hebben; maar van dengene, die niet heeft, van dien
30 zal genomen worden, ook dat hij heeft. En werpt den onnutten
dienstknecht uit in de buitenste duisternis; daar zal wening zijn
31 en knersing der tanden. En wanneer de Zoon des mensen komen
zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal
32 Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid. En voor Hem zullen
al de volken vergaderd worden, en Hij zal ze van elkander schei-
33 den, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt. En Hij
zal de schapen tot Zijn rechter *hand* zetten, maar de bokken tot
34 *Zijn* linker *hand*. Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die
tot Zijn rechter *hand zijn*: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders!
beerft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging
35 der wereld. Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te
eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij te drinken
36 gegeven; Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij geherbergd. *Ik
was* naakt, en gij hebt Mij gekleed; Ik ben krank geweest, en gij
hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis, en gij zijt tot Mij geko-
37 men. Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden, zeggende:
Heere! wanneer hebben wij U hongerig gezien, en gespijzigd, of
38 dorstig, en te drinken gegeven? En wanneer hebben wij U een
39 vreemdeling gezien, en geherbergd, of naakt en gekleed? En wan-
neer hebben wij U krank gezien, of in de gevangenis, en zijn tot
40 U gekomen? En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen:
Voorwaar zeg Ik u: Voor zoveel gij *dit* een van deze Mijn minste
41 broeders gedaan hebt, zo hebt gij *dat* Mij gedaan. Dan zal Hij
zeggen ook tot degenen, die ter linker *hand zijn*: Gaat weg van
Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en
42 zijn engelen bereid is. Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt
Mij niet te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij
43 niet te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling; en gij hebt Mij
niet geherbergd; naakt, en gij hebt Mij niet gekleed; krank, en
44 in de gevangenis, en gij hebt Mij niet bezocht. Dan zullen ook
dezen Hem antwoorden, zeggende: Heere, wanneer hebben wij U
hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of krank,

of in de gevangenis, en hebben U niet gediend? Dan zal Hij hun 45
antwoorden en zeggen: Voorwaar zeg Ik u: Voor zoveel gij *dit*
een van deze minsten niet gedaan hebt, zo hebt gij het Mij ook
niet gedaan. En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn; maar de 46
rechtvaardigen in het eeuwige leven.
En het is geschied, als Jezus al deze woorden geeindigd had, **26**
dat Hij tot Zijn discipelen zeide: Gij weet, dat na twee dagen 2
het pascha is, en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden,
om gekruisigd te worden. Toen vergaderden de overpriesters en 3
de Schriftgeleerden, en de ouderlingen des volks, in de zaal des
hogepriesters, die genaamd was Kajafas; En zij beraadslaagden 4
te zamen, dat zij Jezus met listigheid vangen en doden zouden.
Doch zij zeiden: Niet in het feest, opdat er geen oproer worde 5
onder het volk. Als nu Jezus te Bethanie was, ten huize van 6
Simon, den melaatse, Kwam tot Hem een vrouw, hebbende een 7
albasten fles met zeer kostelijke zalf, en goot ze uit op Zijn hoofd,
daar Hij aan *tafel* zat. En Zijn discipelen, *dat* ziende, namen 8
het zeer kwalijk, zeggende: Waartoe dit verlies? Want deze zalf 9
had kunnen duur verkocht, en *de penningen* den armen gegeven
worden. Maar Jezus, *zulks* verstaande, zeide tot hen: Waarom 10
doet gij deze vrouw moeite aan? want zij heeft een goed werk aan
Mij gewrocht. Want de armen hebt gij altijd met u, maar Mij 11
hebt gij niet altijd. Want als zij deze zalf op Mijn lichaam gego- 12
ten heeft, zo heeft zij het gedaan tot *een voorbereiding van* Mijn
begrafenis. Voorwaar zeg Ik u: Alwaar dit Evangelie gepredikt 13
zal worden in de gehele wereld, *daar* zal ook tot haar gedachtenis
gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft. Toen ging een 14
van de twaalven, genaamd Judas Iskariot, tot de overpriesters,
En zeide: Wat wilt gij mij geven, en ik zal Hem u overleveren? 15
En zij hebben hem toegelegd dertig zilveren *penningen.* En van 16
toen af zocht hij gelegenheid, opdat hij Hem overleveren mocht.
En op den eersten *dag* der ongehevelde *broden* kwamen de dis- 17
cipelen tot Jezus, zeggende tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij U
bereiden het pascha te eten? En Hij zeide: Gaat heen in de 18
stad, tot zulk een, en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is
nabij, Ik zal bij u het pascha houden met Mijn discipelen. En 19
de discipelen deden, gelijk Jezus hun bevolen had, en bereidden
het pascha. En als het avond geworden was, zat Hij aan met 20

21 de twaalven. En toen zij aten, zeide Hij: Voorwaar, Ik zeg u,
22 dat een van u, Mij zal verraden. En zij, zeer bedroefd gewor-
den zijnde, begon een iegelijk van hen tot Hem te zeggen: Ben
23 ik het, Heere? En Hij, antwoordende, zeide: Die de hand met
24 Mij in den schotel indoopt, die zal Mij verraden. De Zoon des
mensen gaat wel heen, gelijk van Hem geschreven is; maar wee
dien mens, door welken de Zoon des mensen verraden wordt; het
25 ware hem goed, zo die mens niet geboren was geweest. En Ju-
das, die Hem verried, antwoordde en zeide: Ben ik het, Rabbi?
26 Hij zeide tot hem: Gij hebt het gezegd. En als zij aten, nam
Jezus het brood, en gezegend hebbende, brak Hij het, en gaf het
27 den discipelen, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam. En
Hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun *dien*, zeg-
28 gende: Drinkt allen daaruit; Want dat is Mijn bloed, het *bloed*
des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot
29 vergeving der zonden. En Ik zeg u, dat Ik van nu aan niet zal
drinken van de vrucht des wijnstoks tot op dien dag, wanneer Ik
met u dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Mijns Vaders.
30 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den
31 Olijfberg. Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult allen aan Mij geer-
gerd worden in dezen nacht; want er is geschreven: Ik zal den
Herder slaan, en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.
32 Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea.
33 Doch Petrus, antwoordende, zeide tot Hem: Al werden zij ook
34 allen aan U geergerd, ik zal nimmermeer geergerd worden. Jezus
zeide tot hem: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij in dezen zelfden nacht,
eer de haan gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen.
35 Petrus zeide tot Hem: Al moest ik ook met U sterven, zo zal ik
U geenszins verloochenen! Desgelijks zeiden ook al de discipelen.
36 Toen ging Jezus met hen in een plaats genaamd Gethsemane, en
zeide tot de discipelen: Zit hier neder, totdat Ik heenga, en al-
37 daar zal gebeden hebben. En met Zich nemende Petrus, en de
twee zonen van Zebedeus, begon Hij droevig en zeer beangst te
38 worden. Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot
39 den dood toe; blijft hier en waakt met Mij. En een weinig voort-
gegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende:
Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij
40 voorbijgaan! doch niet, gelijk Ik wil, maar gelijk Gij *wilt*. En

Hij kwam tot de discipelen en vond hen slapende, en zeide tot
Petrus: Kunt gij dan niet een uur met Mij waken? Waakt en 41
bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig,
maar het vlees is zwak. Wederom ten tweeden male heengaande, 42
bad Hij, zeggende: Mijn Vader! Indien deze drinkbeker van Mij
niet voorbij kan gaan, tenzij dat Ik hem drinke, Uw wil geschiede!
En komende *bij hen*, vond Hij hen wederom slapende; want hun 43
ogen waren bezwaard. En hen latende, ging Hij wederom heen, 44
en bad ten derden male, zeggende dezelfde woorden. Toen kwam 45
Hij tot Zijn discipelen, en zeide tot hen: Slaapt *nu* voort, en rust;
ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt over-
geleverd in de handen der zondaren. Staat op, laat ons gaan; 46
ziet, hij is nabij, die Mij verraadt. En als Hij nog sprak, ziet, 47
Judas, een van de twaalven, kwam, en met hem een grote scha-
re, met zwaarden en stokken, *gezonden* van de overpriesters en
ouderlingen des volks. En die Hem verried, had hun een teken 48
gegeven, zeggende: Dien ik zal kussen, Dezelve is het, grijpt Hem.
En terstond komende tot Jezus, zeide hij: Wees gegroet, Rabbi! 49
en hij kuste Hem. Maar Jezus zeide tot hem: Vriend! waartoe 50
zijt gij hier! Toen kwamen zij toe, en sloegen de handen aan Jezus
en grepen Hem. En ziet, een van degenen, die met Jezus waren, 51
de hand uitstekende, trok zijn zwaard uit, en slaande den dienst-
knecht des hogepriesters, hieuw zijn oor af. Toen zeide Jezus tot 52
hem: Keer uw zwaard weder in zijn plaats; want allen, die het
zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan. Of meent gij, 53
dat Ik Mijn Vader nu niet kan bidden, en Hij zal Mij meer dan
twaalf legioenen engelen bijzetten? Hoe zouden dan de Schrif- 54
ten vervuld worden, *die zeggen*, dat het alzo geschieden moet?
Ter zelfder ure sprak Jezus tot de scharen: Gij zijt uitgegaan als 55
tegen een moordenaar, met zwaarden en stokken, om Mij te van-
gen; dagelijks zat Ik bij u, lerende in den tempel, en gij hebt Mij
niet gegrepen; Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der 56
profeten zouden vervuld worden. Toen vluchtten al de discipelen,
Hem verlatende. Die nu Jezus gevangen hadden, leidden Hem 57
heen tot Kajafas, den hogepriester, alwaar de Schriftgeleerden en
ouderlingen vergaderd waren. En Petrus volgde Hem van verre 58
tot aan de zaal des hogepriesters, en binnengegaan zijnde, zat hij
bij de dienaren, om het einde te zien. En de overpriesters, en 59

de ouderlingen, en de gehele grote raad zochten valse getuigenis
60 tegen Jezus, opdat zij Hem doden mochten; en vonden niet. En
hoewel er vele valse getuigen gekomen waren, zo vonden zij *toch*
61 niet. Maar ten laatste kwamen twee valse getuigen, en zeiden:
Deze heeft gezegd: Ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie
62 dagen denzelven opbouwen. En de hogepriester, opstaande, zei-
de tot Hem: Antwoordt Gij niets? Wat getuigen dezen tegen U?
63 Doch Jezus zweeg stil. En de hogepriester, antwoordende, zeide
tot Hem: Ik bezweer U bij den levenden God, dat Gij ons zegt,
64 of Gij zijt de Christus, de Zoon van God? Jezus zeide tot hem:
Gij hebt het gezegd. Doch Ik zeg ulieden: Van nu aan zult gij
zien den Zoon des mensen, zittende ter rechter *hand* der kracht
65 *Gods*, en komende op de wolken des hemels. Toen verscheurde
de hogepriester zijn klederen, zeggende: Hij heeft *God* gelasterd,
wat hebben wij nog getuigen van node? Ziet, nu hebt gij Zijn
66 *gods* lastering gehoord. Wat dunkt ulieden? En zij, antwoor-
67 dende, zeiden: Hij is des doods schuldig. Toen spogen zij in
68 Zijn aangezicht, en sloegen Hem met vuisten. En anderen gaven
Hem kinnebakslagen, zeggende: Profeteer ons, Christus, wie is
69 het, die U geslagen heeft? En Petrus zat buiten in de zaal; en
een dienstmaagd kwam tot hem, zeggende: Gij waart ook met Je-
70 zus, den Galileer. Maar hij loochende het voor allen, zeggende:
71 Ik weet niet, wat gij zegt. En als hij naar de voorpoort uitging,
zag hem een andere *dienstmaagd*, en zeide tot degenen, die aldaar
72 *waren*: Deze was ook met Jezus den Nazarener. En hij loochende
73 het wederom met een eed, *zeggende*: Ik ken den Mens niet. En
een weinig daarna, die er stonden, bijkomende, zeiden tot Petrus:
Waarlijk, gij zijt ook van die, want ook uw spraak maakt u open-
74 baar. Toen begon hij *zich* te vervloeken, en te zweren: Ik ken
75 den Mens niet. En terstond kraaide de haan; en Petrus werd
indachtig het woord van Jezus, Die tot hem gezegd had: Eer de
haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen. En
naar buiten gaande, weende hij bitterlijk.

27 Als het nu morgenstond geworden was, hebben al de overpries-
ters en de ouderlingen des volks te zamen raad genomen tegen
2 Jezus, dat zij Hem doden zouden. En Hem gebonden hebbende,
leidden zij *Hem* weg, en gaven Hem over aan Pontius Pilatus, den
3 stadhouder. Toen heeft Judas, dien Hem verraden had, ziende,

dat Hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren
penningen den overpriesters en den ouderlingen wedergebracht,
Zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed! 4
Maar zij zeiden: Wat gaat ons *dat* aan? Gij moogt toezien. En 5
als hij de zilveren *penningen* in den tempel geworpen had, vertrok
hij, en heengaande verworgde *zichzelven*. En de overpriesters, de 6
zilveren *penningen* nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd, de-
zelve in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is.
En te zamen raad gehouden hebbende, kochten zij daarmede den 7
akker des pottenbakkers, tot een begrafenis voor de vreemdelin-
gen. Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds, tot op 8
den huidigen dag. Toen is vervuld geworden, hetgeen gesproken 9
is door den profeet Jeremia, zeggende: En zij hebben de dertig
zilveren *penningen* genomen, de waarde des Gewaardeerden van
de kinderen Israels, Denwelken zij gewaardeerd hebben; En heb- 10
ben dezelve gegeven voor den akker des pottenbakkers; volgens
hetgeen mij de Heere bevolen heeft. En Jezus stond voor den 11
stadhouder; en de stadhouder vraagde Hem, zeggende: Zijt Gij
de Koning der Joden? En Jezus zeide tot hem: Gij zegt het. En 12
als Hij van de overpriesters en de ouderlingen beschuldigd werd,
antwoordde Hij niets. Toen zeide Pilatus tot Hem: Hoort Gij 13
niet, hoevele *zaken* zij tegen U getuigen? Maar Hij antwoord- 14
de hem niet op een enig woord, alzo dat de stadhouder zich zeer
verwonderde. En op het feest was de stadhouder gewoon den 15
volke een gevangene los te laten, welken zij wilden. En zij had- 16
den toen een welbekenden gevangene, genaamd Bar-abbas. Als 17
zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij,
dat ik u zal loslaten, Bar-abbas, of Jezus, Die genaamd wordt
Christus? Want hij wist, dat zij Hem door nijdigheid overgele- 18
verd hadden. En als hij op den rechterstoel zat, zo heeft zijn 19
huisvrouw tot hem gezonden, zeggende: Heb *toch* niet te doen
met dien Rechtvaardige; want ik heb heden veel geleden in den
droom om Zijnentwil. Maar de overpriesters en de ouderlingen 20
hebben den scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-abbas bege-
ren, en Jezus doden. En de stadhouder, antwoordende, zeide tot 21
hen: Welken van deze twee wilt gij, dat ik u zal loslaten? En zij
zeiden: Bar-abbas. Pilatus zeide tot hen: Wat zal ik dan doen 22
met Jezus, Die genaamd wordt Christus? Zij zeiden allen tot hem:

23 Laat Hem gekruisigd worden. Doch de stadhouder zeide: Wat
heeft Hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer, zeggende:
24 Laat Hem gekruisigd worden! Als nu Pilatus zag, dat hij niet
vorderde, maar veel meer *dat er* oproer werd, nam hij water en
wies de handen voor de schare, zeggende: Ik ben onschuldig aan
25 het bloed dezes Rechtvaardigen; gijlieden moogt toezien. En al
het volk, antwoordende, zeide: Zijn bloed *kome* over ons, en over
26 onze kinderen. Toen liet hij hun Bar-abbas los, maar Jezus gege-
27 seld hebbende, gaf hij Hem over om gekruisigd te worden. Toen
namen de krijgsknechten des stadhouders Jezus met zich in het
28 rechthuis, en vergaderden over Hem de ganse bende. En als zij
Hem ontkleed hadden, deden zij Hem een purperen mantel om;
29 En een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten *die* op Zijn
hoofd, en een rietstok in Zijn rechter *hand*; en vallende op hun
knieen voor Hem, bespotten zij Hem, zeggende: Wees gegroet, Gij
30 Koning der Joden! En op Hem gespogen hebbende, namen zij
31 den rietstok en sloegen op Zijn hoofd. En toen zij Hem bespot
hadden, deden zij Hem den mantel af, en deden Hem Zijn klede-
32 ren aan, en leidden Hem heen om te kruisigen. En uitgaande,
vonden zij een man van Cyrene, met name Simon; dezen dwongen
33 zij, dat hij Zijn kruis droeg. En gekomen zijnde tot de plaats, ge-
34 naamd Golgotha, welke is gezegd Hoofdschedelplaats, Gaven zij
Hem te drinken edik met gal gemengd; en als Hij *dien* gesmaakt
35 had, wilde Hij niet drinken. Toen zij nu Hem gekruisigd hadden,
verdeelden zij Zijn klederen, het lot werpende; opdat vervuld zou
worden, hetgeen gezegd is door den profeet: Zij hebben Mijn kle-
deren onder zich verdeeld, en hebben het lot over Mijn kleding
36, 37 geworpen. En zij, nederzittende, bewaarden Hem aldaar. En
zij stelden boven Zijn hoofd Zijn beschuldiging geschreven: DEZE
38 IS JEZUS, DE KONING DER JODEN. Toen werden met Hem
twee moordenaars gekruisigd, een ter rechter-<1188>, en een ter
39 linker *zijde*. En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende
40 hun hoofden. En zeggende: Gij, Die den tempel afbreekt, en in
drie dagen opbouwt, verlos Uzelven. Indien Gij de Zone Gods zijt,
41 zo kom af van het kruis. En desgelijks ook de overpriesters met
de Schriftgeleerden, en ouderlingen, en Farizeen, *Hem* bespotten-
42 de, zeiden: Anderen heeft Hij verlost, Hij kan Zichzelven niet
verlossen. Indien Hij de Koning Israels is, dat Hij nu afkome van

het kruis, en wij zullen Hem geloven. Hij heeft op God betrouwd; 43
dat Hij Hem nu verlosse, indien Hij Hem *wel* wil; want Hij heeft
gezegd: Ik ben Gods Zoon. En hetzelfde verweten Hem ook de 44
moordenaars, die met Hem gekruisigd waren. En van de zesde 45
ure aan werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende
ure toe. En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote 46
stem zeggende: ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI! dat is: Mijn
God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten! En sommigen 47
van die daar stonden, *zulks* horende, zeiden: Deze roept Elias.
En terstond een van hen *toe* lopende, nam een spons, en *die* met 48
edik gevuld hebbende, stak ze op een rietstok, en gaf Hem te
drinken. Doch de anderen zeiden: Houd op, laat ons zien, of 49
Elias komt, om Hem te verlossen. En Jezus, wederom met een 50
grote stem roepende, gaf den geest. En ziet, het voorhangsel des 51
tempels scheurde in tweeen, van boven tot beneden; en de aarde
beefde, en de steenrotsen scheurden. En de graven werden geo- 52
pend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden
opgewekt; En uit de graven uitgegaan zijnde, na Zijn opstanding, 53
kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen. En de 54
hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden, zien-
de de aardbeving, en de dingen, die geschied waren, werden zeer
bevreesd, zeggende: Waarlijk, Deze was Gods Zoon! En aldaar 55
waren vele vrouwen, van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd
waren van Galilea, om Hem te dienen. Onder dewelke was Ma- 56
ria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en
de moeder der zonen van Zebedeus. En als het avond geworden 57
was, kwam een rijk man van Arimathea, met name Jozef, die ook
zelf een discipel van Jezus was. Deze kwam tot Pilatus, en be- 58
geerde het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus, dat *hem* het
lichaam gegeven zou worden. En Jozef, het lichaam nemende, 59
wond hetzelve in een zuiver fijn lijnwaad. En leide dat in zijn 60
nieuw graf, hetwelk hij in een steenrots uitgehouwen had; en een
groten steen *tegen* de deur des grafs gewenteld hebbende, ging
hij weg. En aldaar was Maria Magdalena, en de andere Maria, 61
zittende tegenover het graf. Des anderen daags nu, welke is na 62
de voorbereiding, vergaderden de overpriesters en de Farizeen tot
Pilatus, Zeggende: Heer, wij zijn indachtig, dat deze verleider, 63
nog levende, gezegd heeft: Na drie dagen zal Ik opstaan. Beveel 64

dan, dat het graf verzekerd worde tot den derden dag toe, opdat
Zijn discipelen misschien niet komen bij nacht, en stelen Hem, en
zeggen tot het volk: Hij is opgestaan van de doden; en *zo* zal de
65 laatste dwaling erger zijn, dan de eerste. En Pilatus zeide tot
henlieden: Gij hebt een wacht; gaat heen, verzekert het, gelijk gij
66 het verstaat. En zij heengaande, verzekerden het graf met de
wacht, den steen verzegeld hebbende.

28 En laat *na* de sabbat, als het begon te lichten, tegen den eer-
sten *dag* der week, kwam Maria Magdalena, en de andere Maria,
2 om het graf te bezien. En ziet, er geschiedde een grote aard-
beving; want een engel des Heeren, nederdalende uit den hemel,
kwam toe, en wentelde den steen af van de deur, en zat op den-
3 zelven. En zijn gedaante was gelijk een bliksem, en zijn kleding
4 wit gelijk sneeuw. En uit vrees van hem zijn de wachters zeer
5 verschrikt geworden, en werden als doden. Maar de engel, ant-
woordende, zeide tot de vrouwen: Vreest gijlieden niet; want ik
6 weet, dat gij zoekt Jezus, Die gekruisigd was. Hij is hier niet;
want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft. Komt herwaarts,
7 ziet de plaats, waar de Heere gelegen heeft. En gaat haastelijk
henen, en zegt Zijn discipelen, dat Hij opgestaan is van de doden;
en ziet, Hij gaat u voor naar Galilea, daar zult gij Hem zien. Ziet,
8 ik heb het ulieden gezegd. En haastelijk uitgaande van het graf,
met vreze en grote blijdschap, liepen zij henen, om *hetzelve* Zijn
9 discipelen te boodschappen. En als zij heengingen, om Zijn dis-
cipelen te boodschappen, ziet, Jezus is haar ontmoet, zeggende:
Weest gegroet! En zij, tot *Hem* komende, grepen Zijn voeten, en
10 aanbaden Hem. Toen zeide Jezus tot haar: Vreest niet; gaat he-
nen, boodschapt Mijn broederen, dat zij heengaan naar Galilea,
11 en aldaar zullen zij Mij zien. En als zij heengingen, ziet, enigen
van de wacht kwamen in de stad, en boodschapten den overpries-
12 ters al de dingen, die geschied waren. En zij vergaderd zijnde
met de ouderlingen, en te zamen raad genomen hebbende, gaven
13 zij den krijgsknechten veel gelds, En zeiden: Zegt: Zijn discipelen
zijn des nachts gekomen, en hebben Hem gestolen, als wij sliepen.
14 En indien zulks komt gehoord te worden van den stadhouder, wij
zullen hem tevreden stellen, en maken, dat gij zonder zorg zijt.
15 En zij, het geld genomen hebbende, deden, gelijk zij geleerd wa-
ren. En dit woord is verbreid geworden bij de Joden tot op den

huidigen dag. En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galilea, 16
naar den berg, waar Jezus hen bescheiden had. En als zij Hem 17
zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden. En Jezus, 18
bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle
macht in hemel en op aarde. Gaat dan henen, onderwijst al de 19
volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders, en des Zoons,
en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik
u geboden heb. En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de 20
voleinding der wereld. Amen.

Markus

1 Het begin des Evangelies van JEZUS CHRISTUS, den
2 Zoon van God. Gelijk geschreven is in de profeten:
Ziet, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die Uw
3 weg voor U heen bereiden zal. De stem des roependen
in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijn paden
4 recht. Johannes was dopende in de woestijn, en predikende den
5 doop der bekering tot vergeving der zonden. En al het Joodse
land ging tot hem uit, en die van Jeruzalem; en werden allen van
6 hem gedoopt in de rivier de Jordaan, belijdende hun zonden. En
Johannes was gekleed met kemelshaar, en met een lederen gordel
7 om zijn lenden, en at sprinkhanen en wilde honig. En hij pre-
dikte, zeggende: Na mij komt, Die sterker is dan ik, Wien ik niet
waardig ben, nederbukkende, den riem Zijner schoenen te ontbin-
8 den. Ik heb ulieden wel gedoopt met water, maar Hij zal u dopen
9 met den Heiligen Geest. En het geschiedde in diezelfde dagen,
dat Jezus kwam van Nazareth, *gelegen* in Galilea, en werd van
10 Johannes gedoopt in de Jordaan. En terstond, als Hij uit het
water opklom, zag Hij de hemelen opengaan, en den Geest, gelijk
11 een duif, op Hem nederdalen. En er geschiedde een stem uit de
hemelen: Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbe-
12 hagen heb! En terstond dreef Hem de Geest uit in de woestijn.
13 En Hij was aldaar in de woestijn veertig dagen, verzocht van den
satan; en was bij de wilde gedierten; en de engelen dienden Hem.
14 En nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus in Galilea, pre-
15 dikende het Evangelie van het Koninkrijk Gods. En zeggende:
De tijd is vervuld, en het Koninkrijk Gods nabij gekomen; bekeert
16 u, en gelooft, het Evangelie. En wandelende bij de Galilese zee,
zag Hij Simon en Andreas, zijn broeder, werpende het net in de
17 zee (want zij waren vissers); En Jezus zeide tot hen: Volgt Mij
18 na, en Ik zal maken, dat gij vissers der mensen zult worden. En
19 zij, terstond hun netten verlatende, zijn Hem gevolgd. En van
daar een weinig voortgegaan zijnde, zag Hij Jakobus, den *zoon*

van Zebedeus, en Johannes, zijn broeder, en dezelven in het schip
hun netten vermakende. En terstond riep Hij hen; en zij, laten- 20
de hun vader Zebedeus in het schip, met de huurlingen, zijn Hem
nagevolgd. En zij kwamen binnen Kapernaum; en terstond op 21
den sabbatdag in de synagoge gegaan zijnde, leerde Hij. En zij 22
versloegen zich over Zijn leer; want Hij leerde hen, als machtheb-
bende, en niet als de Schriftgeleerden. En er was in hun synagoge 23
een mens, met een onreinen geest, en hij riep uit, Zeggende: Laat 24
af, wat hebben wij met U *te doen*, Gij Jezus Nazarener, zijt Gij
gekomen om ons te verderven? Ik ken U, wie Gij zijt, *namelijk*
de Heilige Gods. En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil, 25
en ga uit van hem. En de onreine geest, hem scheurende, en 26
roepende met een grote stem, ging uit van hem. En zij wer- 27
den allen verbaasd, zodat zij onder elkander vraagden, zeggende:
Wat is dit? Wat nieuwe leer is deze, dat Hij met macht ook den
onreinen geesten gebiedt, en zij Hem gehoorzaam zijn! En Zijn 28
gerucht ging terstond uit, in het gehele omliggende land van Ga-
lilea. En van stonde aan uit de synagoge gegaan zijnde, kwamen 29
zij in het huis van Simon en Andreas, met Jakobus en Johannes.
En Simons vrouws moeder lag met de koorts; en terstond zeiden 30
zij Hem van haar. En Hij, tot haar gaande, vatte haar hand, 31
en richtte ze op; en terstond verliet haar de koorts, en zij diende
henlieden. Als het nu avond geworden was, toen de zon onder- 32
ging, brachten zij tot Hem allen, die kwalijk gesteld, en van den
duivel bezeten waren. En de gehele stad was bijeenvergaderd 33
omtrent de deur. En Hij genas er velen, die door verscheide- 34
ne ziekten kwalijk gesteld waren; en wierp vele duivelen uit, en
liet de duivelen niet toe te spreken, omdat zij Hem kenden. En 35
des morgens vroeg, als het nog diep in den nacht was, opgestaan
zijnde, ging Hij uit, en ging henen in een woeste plaats, en bad
aldaar. En Simon, en die met hem *waren*, zijn Hem nagevolgd. 36
En zij Hem gevonden hebbende, zeiden tot Hem: Zij zoeken U 37
allen. En Hij zeide tot hen: Laat ons in de bijliggende vlekken 38
gaan, opdat Ik ook daar predike; want daartoe ben Ik uitgegaan.
En Hij predikte in hun synagogen, door geheel Galilea, en wierp 39
de duivelen uit. En tot Hem kwam een melaatse, biddende Hem, 40
en vallende voor Hem op de knieen, en tot Hem zeggende: Indien
Gij wilt, Gij kunt mij reinigen. En Jezus, met barmhartigheid 41

innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit, en raakte hem aan,
42 en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd! En als Hij *dit* gezegd
had, ging de melaatsheid terstond van hem, en hij werd gereinigd.
43 En als Hij hem strengelijk verboden had, deed Hij hem terstond
44 van Zich gaan; En zeide tot hem: Zie, dat gij niemand iets zegt;
maar ga heen en vertoon uzelven den priester, en offer voor uw
reiniging, hetgeen Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis.
45 Maar hij uitgegaan zijnde, begon vele dingen te verkondigen, en
dat woord te verbreiden, alzo dat Hij niet meer openbaar in de
stad kon komen, maar was buiten in de woeste plaatsen; en zij
kwamen tot Hem van alle kanten.

2 En na *sommige* dagen is Hij wederom binnen Kapernaum ge-
2 komen; en het werd gehoord, dat Hij in huis was. En terstond
vergaderden *daar* velen, alzo dat ook zelfs de *plaatsen* omtrent
de deur *hen* niet meer konden bevatten; en Hij sprak het woord
3 tot hen. En er kwamen *sommigen* tot Hem, brengende een ge-
4 raakte, die van vier gedragen werd. En niet kunnende tot Hem
genaken, overmits de schare, ontdekten zij het dak, waar Hij was;
en *dat* opgebroken hebbende, lieten zij het beddeken neder, daar
5 de geraakte op lag. En Jezus, hun geloof ziende, zeide tot den
6 geraakte: Zoon, uw zonden zijn u vergeven. En sommigen van
de Schriftgeleerden zaten aldaar, en overdachten in hun harten:
7 Wat spreekt Deze aldus *gods* lasteringen? Wie kan de zonden
8 vergeven, dan alleen God? En Jezus, terstond in Zijn geest be-
kennende, dat zij alzo in zichzelven overdachten, zeide tot hen:
9 Wat overdenkt gij deze dingen in uw harten? Wat is lichter, te
zeggen tot den geraakte: De zonden zijn u vergeven, of te zeggen:
10 Sta op, en neem uw beddeken op, en wandel? Doch opdat gij
moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft, om de zon-
11 den op de aarde te vergeven (zeide Hij tot den geraakte): Ik zeg
u: Sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.
12 En terstond stond hij op, en het beddeken opgenomen hebbende,
ging hij uit in aller tegenwoordigheid; zodat zij zich allen ont-
zetten en verheerlijkten God, zeggende: Wij hebben nooit zulks
13 gezien! En Hij ging wederom uit naar de zee; en de gehele scha-
14 re kwam tot Hem, en Hij leerde hen. En voorbijgaande zag Hij
Levi, *den zoon* van Alfeus zitten in het tolhuis, en zeide tot hem:
15 Volg Mij. En hij opstaande, volgde Hem. En het geschiedde,

als Hij aanzat in deszelfs huis, dat ook vele tollenaren en zonda-
ren aanzaten met Jezus en Zijn discipelen; want zij waren velen,
en waren Hem gevolgd. En de Schriftgeleerden en de Farizeen, 16
ziende Hem eten met de tollenaren en zondaren, zeiden tot Zijn
discipelen: Wat *is het*, dat Hij met de tollenaren en zondaren eet
en drinkt? En Jezus, *dat* horende, zeide tot hen: Die gezond 17
zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek
zijn. Ik ben niet gekomen, om te roepen rechtvaardigen, maar
zondaars tot bekering. En de discipelen van Johannes en der 18
Farizeen vastten; en zij kwamen en zeiden tot Hem: Waarom vas-
ten de discipelen van Johannes en der Farizeen, en Uw discipelen
vasten niet? En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruilofts- 19
kinderen vasten, terwijl de Bruidegom bij hen is? Zo langen tijd
zij den Bruidegom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten. Maar 20
de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weg-
genomen zijn, en alsdan zullen zij vasten in dezelve dagen. En 21
niemand naait een lap ongevold laken op een oud kleed; anders
scheurt deszelfs nieuwe aangenaaide lap *iets* af van het oude *kleed*,
en er wordt een ergere scheur. En niemand doet nieuwen wijn 22
in oude *lederzakken*; anders doet de nieuwe wijn de *leder* zakken
bersten en de wijn wordt uitgestort, en de *leder* zakken verderven;
maar nieuwen wijn moet men in nieuwe *leder* zakken doen. En 23
het geschiedde, dat Hij op een sabbatdag door het gezaaide ging,
en Zijn discipelen begonnen, al gaande, aren te plukken. En de 24
Farizeen zeiden tot Hem: Zie, waarom doen zij op den sabbatdag,
wat niet geoorloofd is? En Hij zeide tot hen: Hebt gij nooit gele- 25
zen, wat David gedaan heeft, als hij nood had, en hem hongerde,
en dengenen, die met hem *waren*? Hoe hij ingegaan is in het huis 26
Gods, ten tijde van Abjathar, den hogepriester, en de toonbro-
den gegeten heeft, die niemand zijn geoorloofd te eten, dan den
priesteren, en ook gegeven heeft dengenen, die met hem waren?
En Hij zeide tot hen: De sabbat is gemaakt om den mens, niet de 27
mens om den sabbat. Zo is dan de Zoon des mensen een Heere 28
ook van den sabbat.

En Hij ging wederom in de synagoge; en aldaar was een mens, **3**
hebbende een verdorde hand. En zij namen Hem waar, of Hij op 2
den sabbat hem genezen zou, opdat zij Hem beschuldigen moch-
ten. En Hij zeide tot den mens, die de verdorde hand had: Sta 3

4 op in het midden. En Hij zeide tot hen: Is het geoorloofd op
sabbatdagen goed te doen, of kwaad te doen, een mens te behou-
5 den, of te doden? En zij zwegen stil. En als Hij hen met toorn
rondom aangezien had, meteen bedroefd zijnde over de verhar-
ding van hun hart, zeide Hij tot den mens: Strek uw hand uit.
En hij strekte ze uit; en zijn hand werd hersteld, gezond gelijk de
6 andere. En de Farizeen, uitgegaan zijnde, hebben terstond met
de Herodeanen te zamen raad gehouden tegen Hem, hoe zij Hem
7 doden zouden. En Jezus vertrok met Zijn discipelen naar de zee;
8 en Hem volgde een grote menigte van Galilea, en van Judea, en
van Jeruzalem, en van Idumea, en *van* over de Jordaan; en die
van omtrent Tyrus en Sidon, een grote menigte, gehoord hebben-
9 de, hoe grote dingen Hij deed, kwamen tot Hem. En Hij zeide
tot Zijn discipelen, dat een scheepje steeds omtrent Hem blijven
zou, om der schare wil, opdat zij Hem niet zouden verdringen.
10 Want Hij had er velen genezen, alzo dat Hem al degenen, die *eni-
ge* kwalen hadden, overvielen, opdat zij Hem mochten aanraken.
11 En de onreine geesten, als zij Hem zagen, vielen voor Hem neder
12 en riepen, zeggende: Gij zijt de Zone Gods! En Hij gebood hun
13 scherpelijk dat zij Hem niet zouden openbaar maken. En Hij
klom op den berg, en riep tot Zich, die Hij wilde; en zij kwamen
14 tot Hem. En Hij stelde er twaalf, opdat zij met Hem zouden zijn,
15 en opdat Hij dezelve zou uitzenden om te prediken; En om macht
te hebben, de ziekten te genezen, en de duivelen uit te werpen.
16, 17 En Simon gaf Hij den *toe* naam Petrus; En Jakobus, den *zoon*
van Zebedeus, en Johannes, den broeder van Jakobus; en gaf hun
18 *toe* namen, Boanerges, hetwelk is, zonen des donders; En Andre-
as, en Filippus, en Bartholomeus, en Matthëus, en Thomas, en
Jakobus, den *zoon* van Alfeus, en Thaddeus, en Simon Kananites,
19, 20 En Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft. En zij kwamen
in huis; en daar vergaderde wederom een schare, alzo dat zij ook
21 zelfs niet konden brood eten. En als degenen, die Hem beston-
den, *dit* hoorden, gingen zij uit, om Hem vast te houden; want zij
22 zeiden: Hij is buiten Zijn zinnen. En de Schriftgeleerden, die van
Jeruzalem afgekomen waren, zeiden: Hij heeft Beelzebul, en door
23 den overste der duivelen werpt Hij de duivelen uit. En hen tot
Zich geroepen hebbende, zeide Hij tot hen in gelijkenissen: Hoe
24 kan de satan den satan uitwerpen? En indien een koninkrijk te-

gen zichzelf verdeeld is, zo kan dat koninkrijk niet bestaan. En 25
indien een huis tegen zichzelf verdeeld is, zo kan dat huis niet be-
staan. En indien de satan tegen zichzelven opstaat, en verdeeld 26
is, zo kan hij niet bestaan, maar heeft een einde. Er kan niemand 27
in het huis eens sterken ingaan en zijn vaten ontroven, indien hij
niet eerst den sterke bindt; en alsdan zal hij zijn huis beroven.
Voorwaar, Ik zeg u, dat al de zonden den kinderen der mensen 28
zullen vergeven worden, en allerlei lasteringen, waarmede zij zul-
len gelasterd hebben; Maar zo wie zal gelasterd hebben tegen 29
den Heiligen Geest, die heeft geen vergeving in der eeuwigheid,
maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels. Want zij zeiden: Hij 30
heeft een onreinen geest. Zo kwamen dan Zijn broeders en Zijn 31
moeder; en buiten staande, zonden zij tot Hem, en riepen Hem.
En de schare zat rondom Hem; en zij zeiden tot Hem: Zie, Uw 32
moeder en Uw broeders daar buiten zoeken U. En Hij antwoord- 33
de hun, zeggende: Wie is Mijn moeder, of Mijn broeders? En 34
rondom overzien hebbende, die om Hem zaten, zeide Hij: Ziet,
Mijn moeder en Mijn broeders. Want zo wie den wil van God 35
doet, die is Mijn broeder, en Mijn zuster, en moeder.

En Hij begon wederom te leren omtrent de zee; en er verga- **4**
derde een grote schare bij Hem, alzo dat Hij, in het schip gegaan
zijnde, nederzat op de zee; en de gehele schare was op het land
aan de zee. En Hij leerde hun veel dingen door gelijkenissen, en 2
Hij zeide in Zijn lering tot hen: Hoort toe: ziet, een zaaier ging 3
uit om te zaaien. En het geschiedde in het zaaien, dat het ene 4
deel zaads viel bij den weg; en de vogelen des hemels kwamen,
en aten het op. En het andere viel op het steenachtige, waar 5
het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geen
diepte van aarde had. Maar als de zon opgegaan was, zo is het 6
verbrand geworden, en omdat het geen wortel had, zo is het ver-
dord. En het andere viel in de doornen, en de doornen wiesen op, 7
en verstikten hetzelve, en het gaf geen vrucht. En het andere viel 8
in de goede aarde, en gaf vrucht, die opging en wies; en het ene
droeg dertig-,en het andere zestig-,en het andere honderd *voud.*
En Hij zeide tot hen: Wie oren heeft om te horen, die hore. En 9, 10
als Hij nu alleen was, vraagden Hem degenen, die omtrent Hem
waren, met de twaalven, naar de gelijkenis. En Hij zeide tot hen: 11
Het is u gegeven te verstaan de verborgenheid van het Koninkrijk

Gods; maar dengenen, die buiten zijn, geschieden al deze dingen
12 door gelijkenissen; Opdat zij ziende zien, en niet bemerken, en
horende horen, en niet verstaan; opdat zij zich niet te eniger tijd,
13 bekeren en hun de zonden vergeven worden. En Hij zeide tot hen:
Weet gij deze gelijkenis niet, en hoe zult gij al de gelijkenissen ver-
14, 15 staan? De zaaier *is*, *die* het Woord zaait. En dezen zijn, die bij
den weg *bezaaid worden*, waarin het Woord gezaaid wordt; en als
zij het gehoord hebben, zo komt de satan terstond, en neemt het
16 Woord weg, hetwelk in hun harten gezaaid was. En dezen zijn
desgelijks, die op de steenachtige *plaatsen* bezaaid worden; welke,
als zij het Woord gehoord hebben, terstond hetzelve met vreug-
17 de ontvangen. En hebben geen wortel in zichzelven, maar zijn
voor een tijd; daarna, als verdrukking of vervolging komt om des
18 Woords wil, zo worden zij terstond geergerd. En dezen zijn, die
in de doornen bezaaid worden; *namelijk* degenen, die het Woord
19 horen; En de zorgvuldigheden dezer wereld, en de verleiding des
rijkdoms en de begeerlijkheden omtrent de andere dingen, inko-
20 mende, verstikken het Woord, en het wordt onvruchtbaar. En
dezen zijn, die in de goede aarde bezaaid zijn, welke het Woord
horen en aannemen, en dragen vruchten, het ene dertig-,en het
21 andere zestig-,en het andere honderd *voud*. En Hij zeide tot hen:
Komt ook de kaars, opdat zij onder de koornmaat of onder het
bed gezet worde? *Is het* niet, opdat zij op den kandelaar gezet
22 worde? Want er is niets verborgen, dat niet geopenbaard zal
worden; en er is niets geschied, *om* verborgen *te zijn*, maar opdat
23 het in het openbaar zou komen. Zo iemand oren heeft om te ho-
24 ren, die hore. En Hij zeide tot hen: Ziet, wat gij hoort. Met wat
mate gij meet, zal u gemeten worden, en u, die hoort, zal *meer*
25 toegelegd worden. Want zo wie heeft, dien zal gegeven worden;
en wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.
26 En Hij zeide: Alzo is het Koninkrijk Gods, gelijk of een mens het
27 zaad in de aarde wierp; En *voorts* sliep, en opstond, nacht en
dag; en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist,
28 hoe. Want de aarde brengt van zelve vruchten voort: eerst het
29 kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar. En als de
vrucht *zich* voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat
30 de oogst daar is. En Hij zeide: Waarbij zullen wij het Koninkrijk
Gods vergelijken, of met wat gelijkenis zullen wij hetzelve verge-

lijken? *Namelijk* bij een mosterdzaad, hetwelk, wanneer het in 31
de aarde gezaaid wordt, het minste is van al de zaden, die op de
aarde *zijn*. En wanneer het gezaaid is, gaat het op, en wordt het 32
meeste van al de moeskruiden, en maakt grote takken, alzo dat
de vogelen des hemels onder zijn schaduw kunnen nestelen. En 33
door vele zulke gelijkenissen sprak Hij tot hen het Woord, naardat
zij het horen konden. En zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet; 34
maar Hij verklaarde alles Zijn discipelen in het bijzonder. En op 35
denzelfden dag, als het nu avond geworden was, zeide Hij tot hen:
Laat ons overvaren aan de andere zijde. En zij, de schare gela- 36
ten hebbende, namen Hem mede, gelijk Hij in het schip was; en
er waren nog andere scheepjes met Hem. En er werd een grote 37
storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzo dat
het nu vol werd. En Hij was in het achterschip, slapende op een 38
oorkussen; en zij wekten Hem op, en zeiden tot Hem: Meester,
bekommert het U niet, dat wij vergaan? En Hij opgewekt zijnde, 39
bestrafte den wind, en zeide tot de zee: Zwijg, wees stil! En de
wind ging liggen, en er werd grote stilte. En Hij zeide tot hen: 40
Wat zijt gij zo vreesachtig? Hebt gij geen geloof? En zij vreesden 41
met grote vreze, en zeiden tot elkander: Wie is toch Deze, dat
ook de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn?

En zij kwamen over op de andere zijde der zee, in het land **5**
der Gadarenen. En zo Hij uit het schip gegaan was, terstond 2
ontmoette Hem, uit de graven, een mens met een onreinen geest;
Dewelke *zijn* woning in de graven had, en niemand kon hem bin- 3
den, ook zelfs niet met ketenen. Want hij was menigmaal met 4
boeien en ketenen gebonden geweest, en de ketenen waren van
hem in stukken getrokken, en de boeien verbrijzeld, en niemand
was machtig om hem te temmen. En hij was altijd, nacht en dag, 5
op de bergen en in de graven, roepende en slaande zichzelven met
stenen. Als hij nu Jezus van verre zag, liep hij *toe*, en aanbad 6
Hem. En met een grote stem roepende, zeide hij: Wat heb ik met 7
U *te doen*, Jezus, Gij Zone Gods, des Allerhoogsten? Ik bezweer
U bij God, dat Gij mij niet pijnigt! (Want Hij zeide tot hem: 8
Gij onreine geest, ga uit van den mens!) En Hij vraagde hem: 9
Welke is uw naam? En hij antwoordde, zeggende: Mijn naam is
Legio; want wij zijn velen. En hij bad Hem zeer, dat Hij hen 10
buiten het land niet wegzond. En aldaar aan de bergen was een 11

12 grote kudde zwijnen, weidende. En al de duivelen baden Hem,
zeggende: Zend ons in die zwijnen, opdat wij in dezelve mogen
13 varen. En Jezus liet het hun terstond toe. En de onreine geesten,
uitgevaren zijnde, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van
de steilte af in de zee (daar waren er nu omtrent twee duizend),
14 en versmoorden in de zee. En die de zwijnen weidden zijn ge-
vlucht, en boodschapten *zulks* in de stad en op het land. En zij
15 gingen uit, om te zien, wat het was, dat er geschied was. En zij
kwamen tot Jezus, en zagen den bezetene zittende, en gekleed,
en wel bij zijn verstand, *namelijk* die het legioen gehad had, en
16 zij werden bevreesd. En die het gezien hadden, vertelden hun,
17 wat den bezetene geschied was, en *ook* van de zwijnen. En zij
begonnen Hem te bidden, dat Hij van hun landpalen wegging.
18 En als Hij in het schip ging, bad Hem degene, die bezeten was
19 geweest, dat hij met Hem mocht zijn. Doch Jezus liet hem *dat*
niet toe, maar zeide tot hem: Ga heen naar uw huis tot de uwen,
en boodschap hun, wat grote *dingen* u de Heere gedaan heeft, en
20 *hoe* Hij Zich uwer ontfermd heeft. En hij ging heen, en begon
te verkondigen in het *land* van Dekapolis, wat grote dingen hem
21 Jezus gedaan had; en zij verwonderden zich allen. En als Jezus
wederom in het schip overgevaren was aan de andere zijde, verga-
22 derde een grote schare bij Hem; en Hij was bij de zee. En ziet,
er kwam een van de oversten der synagoge, met name Jairus; en
23 Hem ziende, viel hij aan Zijn voeten, En bad Hem zeer, zeggen-
de: Mijn dochtertje is in haar uiterste; *ik bid U*, dat Gij komt
en de handen op haar legt, opdat zij behouden worde, en zij zal
24 leven. En Hij ging met hem; en een grote schare volgde Hem,
25 en zij verdrongen Hem. En een zekere vrouw, die twaalf jaren
26 den vloed des bloeds gehad had, En veel geleden had van vele
medicijnmeesters, en al het hare *daaraan* ten koste gelegd en geen
baat gevonden had, maar met welke het veeleer erger geworden
27 was; *Deze* van Jezus horende, kwam onder de schare van ach-
28 teren, en raakte Zijn kleed aan; Want zij zeide: Indien ik maar
29 Zijn klederen mag aanraken, zal ik gezond worden. En terstond
is de fontein haars bloeds opgedroogd, en zij gevoelde aan haar
30 lichaam, dat zij van die kwaal genezen was. En terstond Jezus,
bekennende in Zichzelven de kracht, die van Hem uitgegaan was,
keerde Zich om in de schare, en zeide: Wie heeft Mijn klederen

aangeraakt? En Zijn discipelen zeiden tot Hem: Gij ziet, dat 31
de schare U verdringt, en zegt Gij: Wie heeft Mij aangeraakt?
En Hij zag rondom om haar te zien, die dat gedaan had. En de 32, 33
vrouw, vrezende en bevende, wetende, wat aan haar geschied was,
kwam en viel voor Hem neder, en zeide Hem al de waarheid. En 34
Hij zeide tot haar: Dochter, uw geloof heeft u behouden; ga heen
in vrede, en zijt genezen van deze uw kwaal. Terwijl Hij nog 35
sprak, kwamen *enigen* van *het huis* des oversten der synagoge,
zeggende: Uw dochter is gestorven; wat zijt gij den Meester nog
moeilijk? En Jezus, terstond gehoord hebbende het woord, dat 36
er gesproken werd, zeide tot den overste der synagoge: Vrees niet;
geloof alleenlijk. En Hij liet niemand toe Hem te volgen, dan 37
Petrus, en Jakobus, en Johannes, den broeder van Jakobus; En 38
kwam in het huis des oversten der synagoge; en zag de beroerte
en degenen, die zeer weenden en huilden. En ingegaan zijnde, 39
zeide Hij tot hen: Wat maakt gij beroerte, en *wat* weent gij? Het
kind is niet gestorven, maar het slaapt. En zij belachten Hem; 40
maar Hij, als Hij hen allen had uitgedreven, nam bij Zich den va-
der en de moeder des kinds, en degenen die met Hem *waren*, en
ging binnen, waar het kind lag. En Hij vatte de hand des kinds, 41
en zeide tot haar: Talitha kumi! hetwelk is, zijnde overgezet: Gij
dochtertje (Ik zeg u), sta op. En terstond stond het dochtertje 42
op, en wandelde; want het was twaalf jaren *oud*; en zij ontzetten
zich met grote ontzetting. En Hij gebood hun zeer, dat niemand 43
datzelve zou weten; en zeide, dat men haar zou te eten geven.

En Hij ging van daar weg, en kwam in Zijn vaderland, en Zijn **6**
discipelen volgden Hem. En als het sabbat geworden was, begon 2
Hij in de synagoge te leren; en velen, die *Hem* hoorden, ontzet-
ten zich, zeggende: Van waar *komen* Dezen deze dingen, en wat
wijsheid is dit, die Hem gegeven is, dat ook zulke krachten door
Zijn handen geschieden? Is deze niet de timmerman, de zoon 3
van Maria, en de broeder van Jakobus en Joses, en van Judas en
Simon, en zijn Zijn zusters niet hier bij ons? En zij werden aan
Hem geergerd. En Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet on- 4
geeerd dan in zijn vaderland en onder *zijn* magen, en in zijn huis.
En Hij kon aldaar geen kracht doen; dan Hij legde weinigen zie- 5
ken de handen op, en genas hen. En Hij verwonderde Zich over 6
hun ongeloof, en omging de vlekken *daar* rondom, lerende. En 7

Hij riep tot Zich de twaalven, en begon hen uit te zenden twee
8 en twee, en gaf hun macht over de onreine geesten. En Hij ge-
bood hun, dat zij niets zouden nemen tot den weg, dan alleenlijk
9 een staf, geen male, geen brood, geen geld in den gordel; Maar
dat zij schoenzolen zouden aanbinden, en met geen twee rokken
10 gekleed zijn. En Hij zeide tot hen: Zo waar gij in een huis zult
11 ingaan, blijft daar, totdat gij van daar uitgaat. En zo wie u niet
zullen ontvangen, noch u horen, vertrekkende van daar, schudt
het stof af, dat onder aan uw voeten is, hun tot een getuigenis.
Voorwaar zeg Ik u: Het zal Sodom en Gomorra verdragelijker zijn
12 in den dag des oordeels dan dezelve stad. En uitgegaan zijnde,
13 predikten zij, dat zij zich zouden bekeren. En zij wierpen vele
duivelen uit, en zalfden vele kranken met olie, en maakten hen
14 gezond. En de koning Herodes hoorde het (want Zijn Naam was
openbaar geworden), en zeide: Johannes, die daar doopte, is van
15 de doden opgewekt, en daarom werken die krachten in Hem. An-
deren zeiden: Hij is Elias; en anderen zeiden: Hij is een profeet,
16 of als een der profeten. Maar als het Herodes hoorde, zeide hij:
Deze is Johannes, dien ik onthoofd heb; die is van de doden op-
17 gewekt. Want dezelve Herodes, *enigen* uitgezonden hebbende,
had Johannes gevangen genomen, en hem in de gevangenis ge-
bonden, uit oorzaak van Herodias, de huisvrouw van zijn broeder
18 Filippus, omdat hij haar getrouwd had. Want Johannes zeide
tot Herodes: Het is u niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders
19 te hebben. En Herodias legde op hem toe; en wilde hem doden,
20 en konde niet; Want Herodes vreesde Johannes, wetende, dat hij
een rechtvaardig en heilig man was, en hield hem in waarde; en als
21 hij hem hoorde, deed hij vele dingen, en hoorde hem gaarne. En
als er een welgelegen dag gekomen was, toen Herodes, op den dag
zijner geboorte, een maaltijd aanrichtte, voor zijn groten, en de
22 oversten over duizend, en de voornaamsten van Galilea; En als
de dochter van dezelve Herodias inkwam, en danste, en Herodes
en dengenen, die mede aanzaten, behaagde, zo zeide de koning tot
het dochtertje: Eis van mij, wat gij ook wilt, en ik zal het u geven.
23 En hij zwoer haar: Zo wat gij van mij zult eisen, zal ik u geven,
24 *ook* tot de helft mijns koninkrijks! En zij, uitgegaan zijnde, zei-
de tot haar moeder: Wat zal ik eisen? En die zeide: Het hoofd
25 van Johannes den Doper. En zij, terstond met haast ingaande

tot den koning, heeft het geeist, zeggende: Ik wil, dat gij mij nu
terstond, in een schotel, geeft het hoofd van Johannes den Do-
per. En de koning, zeer bedroefd geworden zijnde, *nochtans* om 26
de eden, en degenen, die mede aanzaten, wilde hij haar *hetzelve*
niet afslaan. En de koning zond terstond een scherprechter, en 27
gebood zijn hoofd te brengen. Deze nu ging heen, en onthoofdde
hem in de gevangenis; En bracht zijn hoofd in een schotel, en 28
gaf hetzelve het dochtertje, en het dochtertje gaf hetzelve harer
moeder. En als zijn discipelen *dit* hoorden, gingen zij en namen 29
zijn dood lichaam weg, en legden dat in een graf. En de aposte- 30
len kwamen *weder* tot Jezus, en boodschapten Hem alles, beide
wat zij gedaan hadden, en wat zij geleerd hadden. En Hij zeide 31
tot hen: Komt gijlieden in een woeste plaats hier alleen, en rust
een weinig; want er waren velen, die kwamen en die gingen, en zij
hadden zelfs geen gelegen tijd om te eten. En zij vertrokken in 32
een schip, naar een woeste plaats, alleen. En de scharen zagen 33
hen heenvaren, en velen werden Hem kennende, en liepen geza-
menlijk te voet van alle steden derwaarts, en kwamen hun voor,
en gingen samen tot Hem. En Jezus, uitgaande, zag een grote 34
schare, en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen; want
zij waren als schapen, die geen herder hebben; en Hij begon hun
vele dingen te leren. En als het nu laat op den dag geworden was, 35
kwamen Zijn discipelen tot Hem, en zeiden: Deze plaats is woest,
en het is nu laat op den dag; Laat ze van U, opdat zij heengaan 36
in de omliggende dorpen en vlekken, en broden voor zichzelven
mogen kopen; want zij hebben niet, wat zij eten zullen. Maar 37
Hij, antwoordende, zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij
zeiden tot Hem: Zullen wij heengaan, en kopen voor tweehonderd
penningen brood, en hun te eten geven? En Hij zeide tot hen: 38
Hoeveel broden hebt gij? Gaat heen en beziet *het.* En toen zij
het vernomen hadden, zeiden zij: Vijf, en twee vissen. En Hij 39
gebood hun, dat zij hen allen zouden doen nederzitten bij waard-
schappen, op het groene gras. En zij zaten neder in gedeelten bij 40
honderd te zamen, en bij vijftig te zamen. En als Hij de vijf bro- 41
den en de twee vissen genomen had, zag Hij op naar den hemel,
zegende en brak de broden, en gaf ze Zijn discipelen, opdat zij ze
hun zouden voorleggen, en de twee vissen deelde Hij voor allen.
En zij aten allen, en zijn verzadigd geworden. En zij namen op 42, 43

44 twaalf volle korven brokken, en van de vissen. En die daar de
45 broden gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen. En
terstond dwong Hij Zijn discipelen in het schip te gaan, en voor
henen te varen aan de andere zijde tegen *over* Bethsaida, terwijl
46 Hij de schare van Zich zou laten. En als Hij aan dezelve hun
47 afscheid gegeven had, ging Hij op den berg om te bidden. En
als het nu avond was geworden, zo was het schip in het midden
48 van de zee, en Hij was alleen op het land. En Hij zag, dat zij
zich zeer pijnigden, om *het schip* voort te krijgen; want de wind
was hun tegen; en omtrent de vierde wake des nachts, kwam Hij
49 tot hen, wandelende op de zee, en wilde hen voorbijgaan. En zij,
ziende Hem wandelen op de zee, meenden, dat het een spooksel
50 was, en schreeuwden zeer; Want zij zagen Hem allen, en werden
ontroerd; en terstond sprak Hij met hen, en zeide tot hen: Zijt
51 welgemoed, Ik ben het; vreest niet. En Hij klom tot hen in het
schip, en de wind stilde; en zij ontzetten zich bovenmate zeer in
52 zichzelven, en waren verwonderd. Want zij hadden niet gelet op
53 *het wonder* der broden; want hun hart was verhard. En als zij
overgevaren waren, kwamen zij in het land Gennesareth, en ha-
54 venden aldaar. En als zij uit het schip gegaan waren, terstond
55 werden zij Hem kennende. *En* het gehele omliggende land door-
lopende, begonnen zij op beddekens degenen, die kwalijk gesteld
waren, om te dragen, ter plaatse, waar zij hoorden, dat Hij was.
56 En zo waar Hij kwam, in vlekken, of steden, of dorpen, daar lei-
den zij de kranken op de markten, en baden Hem, dat zij maar
den zoom Zijns kleeds aanraken mochten; en zovelen, als er Hem
aanraakten, werden gezond.

7 En tot Hem vergaderden de Farizeen, en sommigen der Schrift-
2 geleerden, die van Jeruzalem gekomen waren; En ziende, dat
sommigen van Zijn discipelen met onreine, dat is, met ongewas-
3 sen handen brood aten, berispten zij *hen*. Want de Farizeen en al
de Joden eten niet, tenzij dat zij *eerst* de handen dikmaals wassen,
4 houdende de inzettingen der ouden. En van de markt *komende*,
eten zij niet, tenzij dat zij *eerst* gewassen zijn. En vele andere din-
gen zijn er, die zij aangenomen hebben te houden, *als namelijk*
de wassingen der drinkbekers, en kannen, en koperen vaten, en
5 bedden. Daarna vraagden Hem de Farizeen en de Schriftgeleer-
den: Waarom wandelen Uw discipelen niet naar de inzetting der

ouden, maar eten het brood met ongewassen handen? Maar Hij 6
antwoordde en zeide tot hen: Wel heeft Jesaja, van u, geveinsden,
geprofeteerd, gelijk geschreven is: Dit volk eert Mij met de lippen,
maar hun hart houdt zich verre van Mij. Doch tevergeefs eren 7
zij Mij, lerende leringen, *die* geboden *zijn* der mensen; Want, 8
nalatende het gebod Gods, houdt gij de inzettingen der mensen,
als namelijk wassingen der kannen en drinkbekers; en andere der-
gelijke dingen doet gij vele. En Hij zeide tot hen: Gij doet *zeker* 9
Gods gebod wel te niet, opdat gij uw inzettingen zoudt onder-
houden. Want Mozes heeft gezegd: Eer uw vader en uw moeder; 10
en: wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven. Maar 11
gijlieden zegt: Zo een mens tot vader of moeder zegt: *Het is* kor-
ban (dat is *te zeggen*, een gave), zo wat u van mij zou kunnen
ten nutte komen, *die voldoet.* En gij laat hem niet meer toe, 12
iets aan zijn vader of zijn moeder te doen; Makende *alzo* Gods 13
woord krachteloos door uw inzetting, die gij ingezet hebt; en vele
dergelijke dingen doet gij. En tot Zich de ganse schare geroepen 14
hebbende, zeide Hij tot hen: Hoort Mij allen en verstaat. Er is 15
niets van buiten den mens in hem ingaande, hetwelk hem kan ont-
reinigen; maar de dingen, die van hem uitgaan, die zijn het, welke
den mens ontreinigen. Zo iemand oren heeft om te horen, die 16
hore. En toen Hij van de schare in huis gekomen was, vraagden 17
Hem Zijn discipelen van de gelijkenis. En Hij zeide tot hen: Zijt 18
ook gij alzo onwetende? Verstaat gij niet, dat al wat van buiten in
den mens ingaat, hem niet kan ontreinigen? Want het gaat niet 19
in zijn hart, maar in den buik, en gaat in de heimelijkheid uit,
reinigende al de spijzen. En Hij zeide: Hetgeen uitgaat uit den 20
mens, dat ontreinigt den mens. Want van binnen uit het hart 21
der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen,
doodslagen, Dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuch- 22
tigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand. Al deze 23
boze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen den mens.
En van daar opstaande, ging Hij weg naar de landpalen van Tyrus 24
en Sidon; en in een huis gegaan zijnde, wilde Hij niet, dat het ie-
mand wist, en Hij kon *nochtans* niet verborgen zijn. Want een 25
vrouw, welker dochtertje een onreinen geest had, van Hem ge-
hoord hebbende, kwam en viel neder aan Zijn voeten. Deze nu 26
was een Griekse vrouw, van geboorte uit Syro-fenicie; en zij bad

27 Hem, dat Hij den duivel uitwierp uit haar dochter. Maar Jezus
zeide tot haar: Laat eerst de kinderen verzadigd worden; want
het is niet betamelijk dat men het brood der kinderen neme, en
28 den hondekens *voor* werpe. Maar zij antwoordde en zeide tot
Hem: Ja, Heere, doch ook de hondekens eten onder de tafel van
29 de kruimkens der kinderen. En Hij zeide tot haar: Om dezes
30 woords wil ga heen, de duivel is uit uw dochter uitgevaren. En
als zij in haar huis kwam, vond zij, dat de duivel uitgevaren was,
31 en de dochter liggende op het bed. En Hij wederom weggegaan
zijnde van de landpalen van Tyrus en Sidon, kwam aan de zee van
32 Galilea, door het midden der landpalen van Dekapolis. En zij
brachten tot Hem een dove, die zwaarlijk sprak, en baden Hem,
33 dat Hij de hand op hem legde. En hem van de schare alleen ge-
nomen hebbende, stak Hij Zijn vingeren in zijn oren, en gespogen
34 hebbende, raakte Hij zijn tong aan; En opwaarts ziende naar den
hemel, zuchtte Hij, en zeide tot hem: Effatha! dat is: wordt geo-
35 pend! En terstond werden zijn oren geopend, en de band zijner
36 tong werd los, en hij sprak recht. En Hij gebood hunlieden, dat
zij het niemand zeggen zouden; maar wat Hij hun ook gebood, zo
37 verkondigden zij het des te meer. En zij ontzetten zich bovenma-
te zeer, zeggende: Hij heeft alles wel gedaan, en Hij maakt, dat
de doven horen, en de stommen spreken.

8 In dezelfde dagen, als er een geheel grote schare was, en zij niet
hadden, wat zij eten zouden, riep Jezus Zijn discipelen tot Zich,
2 en zeide tot hen: Ik word innerlijk met ontferming bewogen over
de schare; want zij zijn nu drie dagen bij Mij gebleven, en hebben
3 niet, wat zij eten zouden. En indien Ik hen nuchteren naar hun
huis laat gaan, zo zullen zij op den weg bezwijken; want sommigen
4 van hen komen van verre. En Zijn discipelen antwoordden Hem:
Van waar zal iemand dezen met broden hier in de woestijn kunnen
5 verzadigen? En Hij vraagde hun: Hoeveel broden hebt gij? En
6 zij zeiden: Zeven. En Hij gebood de schare neder te zitten op de
aarde, en Hij nam de zeven broden, en gedankt hebbende, brak
Hij ze, en gaf ze Zijn discipelen, opdat zij ze zouden voorleggen;
7 en zij leiden ze der schare voor. En zij hadden weinige visjes; en
als Hij gezegend had, zeide Hij, dat zij ook die zouden voorleggen.
8 En zij hebben gegeten, en zijn verzadigd geworden, en zij namen
9 het overschot der brokken op, zeven manden. Die nu gegeten

hadden, waren omtrent vier duizend; en Hij liet hen gaan. En 10
terstond in het schip gegaan zijnde met Zijn discipelen, is Hij ge-
komen in de delen van Dalmanutha. En de Farizeen gingen uit, 11
en begonnen met Hem te twisten, begerende van Hem een teken
van den hemel, Hem verzoekende. En Hij, zwaarlijk zuchtende in 12
Zijn geest, zeide: Wat begeert dit geslacht een teken? Voorwaar,
Ik zeg u: Zo aan dit geslacht een teken gegeven zal worden! En 13
Hij verliet hen, en wederom in het schip gegaan zijnde, voer Hij
weg naar de andere zijde. En Zijn discipelen hadden vergeten 14
brood mede te nemen, en hadden niet dan een brood met zich in
het schip. En Hij gebood hun, zeggende: Ziet toe, wacht u van 15
den zuurdesem der Farizeen, en van den zuurdesem van Herodes.
En zij overleiden onder elkander, zeggende: *Het is*, omdat wij geen 16
broden hebben. En Jezus, *dat* bekennende, zeide tot hen: Wat 17
overlegt gij, dat gij geen broden hebt? Bemerkt gij nog niet, en
verstaat gij niet, hebt gij nog uw verharde hart? Ogen hebben- 18
de, ziet gij niet? En oren hebbende, hoort gij niet? En gedenkt 19
gij niet, toen Ik de vijf broden brak onder de vijf duizend man-
nen, hoeveel volle korven met brokken gij opnaamt? Zij zeiden
Hem: Twaalf. En toen Ik de zeven *brak* onder de vier duizend 20
mannen, hoeveel volle manden met brokken gij opnaamt? En zij
zeiden: Zeven. En Hij zeide tot hen: Hoe verstaat gij niet? En 21, 22
Hij kwam te Bethsaida; en zij brachten tot Hem een blinde, en
baden Hem, dat Hij hem aanraakte. En de hand des blinden 23
genomen hebbende, leidde Hij hem uit buiten het vlek, en spoog
in zijn ogen, en leide de handen op hem, en vraagde hem, of hij
iets zag. En hij, opziende, zeide: Ik zie de mensen, want ik zie 24
hen, als bomen, wandelen. Daarna leide Hij de handen wederom 25
op zijn ogen, en deed hem opzien. En hij werd hersteld, en zag
hen allen ver en klaar. En Hij zond hem naar zijn huis, zeggende: 26
Ga niet in het vlek, en zeg het niemand in het vlek. En Jezus 27
ging uit en Zijn discipelen naar de vlekken van Cesarea Filippi.
En op den weg vraagde Hij Zijn discipelen, zeggende tot hen: Wie
zeggen de mensen, dat Ik ben? En zij antwoordden: Johannes 28
de Doper; en anderen: Elias; en anderen: Een van de profeten.
En Hij zeide tot hen: Maar gijlieden, wie zegt gij dat Ik ben? En 29
Petrus, antwoordende, zeide tot Hem: Gij zijt de Christus. En 30
Hij gebood hun scherpelijk, dat zij het niemand zouden zeggen

31 van Hem. En Hij begon hun te leren, dat de Zoon des mensen
veel moest lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, en
overpriesters, en Schriftgeleerden, en gedood worden, en na drie
32 dagen wederom opstaan. En dit woord sprak Hij vrij uit; en Pet-
rus, Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen;
33 Maar Hij, Zich omkerende, en Zijn discipelen aanziende, bestrafte
Petrus, zeggende: Ga heen, achter Mij, satanas, want gij verzint
34 niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn. En tot
Zich geroepen hebbende de schare met Zijn discipelen, zeide Hij
tot hen: Zo wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelven,
35 en neme zijn kruis op, en volge Mij. Want zo wie zijn leven zal
willen behouden, die zal hetzelve verliezen; maar zo wie zijn leven
zal verliezen, om Mijnentwil, en *om* des Evangelies *wil*, die zal
36 hetzelve behouden. Want wat zou het den mens baten zo hij de
37 gehele wereld won, en zijner ziele schade leed? Of wat zal een
38 mens geven, tot lossing van zijn ziel? Want zo wie zich Mijns
en Mijner woorden zal geschaamd hebben, in dit overspelig en
zondig geslacht, diens zal Zich de Zoon des mensen ook schamen,
wanneer Hij zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met de
heilige engelen.

9 En Hij zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat er sommigen
zijn van degenen, die hier staan, die den dood niet zullen sma-
ken, totdat zij zullen hebben gezien, dat het Koninkrijk Gods met
2 kracht gekomen is. En na zes dagen nam Jezus met Zich Pet-
rus, en Jakobus, en Johannes, en bracht hen op een hogen berg
bezijden alleen; en Hij werd voor hen van gedaante veranderd.
3 En Zijn klederen werden blinkende, zeer wit als sneeuw, hoeda-
4 nige geen voller op aarde *zo* wit maken kan. En van hen werd
5 gezien Elias met Mozes, en zij spraken met Jezus. En Petrus,
antwoordende, zeide tot Jezus: Rabbi, het is goed, dat wij hier
zijn, en laat ons drie tabernakelen maken, voor U een, en voor
6 Mozes een, en voor Elias een. Want hij wist niet, wat hij zeide;
7 want zij waren zeer bevreesd. En er kwam een wolk, die hen
overschaduwde, en een stem kwam uit de wolk, zeggende: Deze
8 is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem! En haastelijk rondom ziende,
9 zagen zij niemand meer, dan Jezus alleen bij zich. En als zij
van den berg afkwamen, gebood Hij hun, dat zij niemand ver-
halen zouden, hetgeen zij gezien hadden, dan wanneer de Zoon

des mensen uit de doden zou opgestaan zijn. En zij behielden 10
dit woord bij zichzelven, vragende onder elkander, wat het was,
uit de doden opstaan. En zij vraagden Hem, zeggende: Waarom 11
zeggen de Schriftgeleerden, dat Elias eerst komen moet? En Hij, 12
antwoordende, zeide tot hen: Elias zal wel eerst komen, en alles
weder oprichten; en *het zal geschieden*, gelijk geschreven is van
den Zoon des mensen, dat Hij veel lijden zal en veracht worden.
Maar Ik zeg u, dat ook Elias gekomen is, en zij hebben hem ge- 13
daan al wat zij gewild hebben, gelijk van hem geschreven is. En 14
als Hij bij de discipelen gekomen was, zag Hij een grote schare
rondom hen, en *enige* Schriftgeleerden met hen twistende. En 15
terstond de gehele schare Hem ziende, werd verbaasd, en toelo-
pende groetten zij Hem. En Hij vraagde den Schriftgeleerden: 16
Wat twist gij met dezen? En een uit de schare, antwoordende, 17
zeide: Meester, ik heb mijn zoon tot U gebracht, die een stommen
geest heeft. En waar hij hem ook aangrijpt, zo scheurt hij hem, 18
en schuimt, en knerst met zijn tanden, en verdort; en ik heb Uw
discipelen gezegd dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben
niet gekund. En Hij antwoordden hem, en zeide: O ongelovig 19
geslacht, hoe lang zal Ik nog bij ulieden zijn, hoe lang zal Ik u
nog verdragen? Brengt hem tot Mij. En zij brachten denzelven 20
tot Hem; en als hij Hem zag, scheurde hem terstond de geest; en
hij vallende op de aarde, wentelde zich al schuimende. En Hij 21
vraagde zijn vader: Hoe langen tijd is het, dat hem dit overkomen
is? En hij zeide: Van *zijn* kindsheid af. En menigmaal heeft hij 22
hem ook in het vuur en in het water geworpen, om hem te verder-
ven; maar zo Gij iets kunt, wees met innerlijke ontferming over
ons bewogen, en help ons. En Jezus zeide tot hem: Zo gij kunt 23
geloven, alle dingen zijn mogelijk dengene, die gelooft. En ter- 24
stond de vader des kinds, roepende met tranen, zeide: Ik geloof,
Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp. En Jezus ziende, dat de 25
schare gezamenlijk toeliep, bestrafte den onreinen geest, zeggende
tot hem: Gij stomme en dove geest! Ik beveel u, ga uit van hem,
en kom niet meer in hem. En hij, roepende en hem zeer scheu- 26
rende, ging uit; en *het kind* werd als dood, alzo dat velen zeiden,
dat het gestorven was. En Jezus, hem bij de hand grijpende, 27
richtte hem op; en hij stond op. En als Hij in huis gegaan was, 28
vraagden Hem Zijn discipelen alleen: Waarom hebben wij hem

29 niet kunnen uitwerpen? En Hij zeide tot hen: Dit geslacht kan
30 nergens door uitgaan, dan door bidden en vasten. En van daar
weggaande, reisden zij door Galilea; en Hij wilde niet, dat het
31 iemand wist. Want Hij leerde Zijn discipelen, en zeide tot hen:
De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen der
mensen, en zij zullen Hem doden, en gedood zijnde, zal Hij ten
32 derden dage wederopstaan. Maar zij verstonden dat woord niet,
33 en zij vreesden Hem te vragen. En Hij kwam te Kapernaum,
en in het huis gekomen zijnde, vraagde Hij hun: Waarvan hadt
34 gij woorden onder elkander op den weg? Doch zij zwegen; want
zij waren onder elkander in woorden geweest op den weg, wie de
35 meeste *zou zijn.* En nedergezeten zijnde, riep Hij de twaalven, en
zeide tot hen: Indien iemand wil de eerste zijn, die zal de laatste
36 van allen zijn, en aller dienaar. En nemende een kindeken, stel-
de Hij dat midden onder hen, en omving het met Zijn armen, en
37 zeide tot hen: Zo wie een van zodanige kinderkens zal ontvangen
in Mijn Naam, die ontvangt Mij; en zo wie Mij zal ontvangen,
38 die ontvangt Mij niet, maar Dien, Die Mij gezonden heeft. En
Johannes antwoordde Hem, zeggende: Meester! wij hebben een
gezien, die de duivelen uitwierp in Uw Naam, welke ons niet volgt;
39 en wij hebben het hem verboden, omdat hij ons niet volgt. Doch
Jezus zeide: Verbiedt hem niet; want er is niemand, die een kracht
doen zal in Mijn Naam, en haastelijk van Mij zal kunnen kwalijk
40, 41 spreken. Want wie tegen ons niet is, die is voor ons. Want zo
wie ulieden een beker water zal te drinken geven in Mijn Naam,
omdat gij *discipelen* van Christus zijt, voorwaar zeg Ik u, hij zal
42 zijn loon geenszins verliezen. En zo wie een van deze kleinen, die
in Mij geloven, ergert, het ware hem beter, dat een molensteen om
43 zijn hals gedaan ware, en dat hij in de zee geworpen ware. En
indien uw hand u ergert, houwt ze af; het is u beter verminkt tot
het leven in te gaan, dan de twee handen hebbende, heen te gaan
44 in de hel, in het onuitblusselijk vuur; Waar hun worm niet sterft,
45 en het vuur niet uitgeblust wordt. En indien uw voet u ergert,
houwt hem af; het is u beter kreupel tot het leven in te gaan,
dan de twee voeten hebbende, geworpen te worden in de hel, in
46 het onuitblusselijk vuur; Waar hun worm niet sterft, en het vuur
47 niet uitgeblust wordt. En indien uw oog u ergert, werpt het uit;
het is u beter maar een oog hebbende in het Koninkrijk Gods in

te gaan, dan twee ogen hebbende, in het helse vuur geworpen te
worden; Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust 48
wordt. Want een ieder zal met vuur gezouten worden, en iedere 49
offerande zal met zout gezouten worden. Het zout is goed; maar 50
indien het zout onzout wordt, waarmede zult gij dat smakelijk
maken? Hebt zout in uzelven, en houdt vrede onder elkander.

En van daar opgestaan zijnde, ging Hij naar de landpalen van **10**
Judea, door de overzijde van de Jordaan; en de scharen kwamen
wederom samen bij Hem, en gelijk Hij gewoon was, leerde Hij hen
wederom. En de Farizeen, tot Hem komende, vraagden Hem, of 2
het een man geoorloofd is, *zijn* vrouw te verlaten, Hem verzoeken-
de. Maar Hij antwoordende, zeide tot hen: Wat heeft u Mozes 3
geboden? En zij zeiden: Mozes heeft toegelaten een scheidbrief 4
te schrijven, en *haar* te verlaten. En Jezus, antwoordende, zei- 5
de tot hen: Vanwege de hardigheid uwer harten heeft hij ulieden
dat gebod geschreven. Maar van het begin der schepping heeft ze 6
God man en vrouw gemaakt. Daarom zal een mens zijn vader en 7
zijn moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen; En die twee 8
zullen tot een vlees zijn, alzo dat zij niet meer twee zijn, maar een
vlees. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mens 9
niet. En in het huis vraagden Hem Zijn discipelen wederom van 10
hetzelve. En Hij zeide tot hen: Zo wie zijn vrouw verlaat, en 11
een andere trouwt, die doet overspel tegen haar. En indien een 12
vrouw haar man zal verlaten, en met een anderen trouwen, die
doet overspel. En zij brachten kinderkens tot Hem, opdat Hij ze 13
aanraken zou; en de discipelen bestraften degenen, die ze tot Hem
brachten. Maar Jezus, *dat* ziende, nam het zeer kwalijk, en zeide 14
tot hen: Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet;
want derzulken is het Koninkrijk Gods. Voorwaar zeg Ik u: Zo 15
wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt, gelijk een kindeken, die zal
in hetzelve geenszins ingaan. En Hij omving ze met Zijn armen, 16
en de handen op hen gelegd hebbende, zegende Hij dezelve. En 17
als Hij uitging op den weg, liep een tot Hem, en voor Hem op de
knieen vallende, vraagde Hem: Goede Meester! wat zal ik doen,
opdat ik het eeuwige leven beerve? En Jezus zeide tot hem: Wat 18
noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Een, *namelijk* God.
Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet 19
doden; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; gij

20 zult niemand te kort doen; eer uw vader en uw moeder. Doch
hij, antwoordende, zeide tot Hem: Meester! al deze dingen heb
21 ik onderhouden van mijn jonkheid af. En Jezus, hem aanzien-
de, beminde hem, en zeide tot hem: Een ding ontbreekt u; ga
heen, verkoop alles, wat gij hebt, en geef het den armen, en gij
zult een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, neem het
22 kruis op, en volg Mij. Maar hij, treurig geworden zijnde over dat
23 woord, ging bedroefd weg; want hij had vele goederen. En Jezus
rondom ziende, zeide tot Zijn discipelen: Hoe bezwaarlijk zullen
24 degenen, die goed hebben, in het Koninkrijk Gods inkomen! En
de discipelen werden verbaasd over deze Zijn woorden. Maar Je-
zus wederom antwoordende, zeide tot hen: Kinderen! Hoe zwaar
is het, dat degenen, die op het goed hun betrouwen zetten, in het
25 Koninkrijk Gods ingaan! Het is lichter, dat een kemel ga door
het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods
26 inga. En zij werden nog meer verslagen, zeggende tot elkander:
27 Wie kan dan zalig worden? Doch Jezus, hen aanziende, zeide:
Bij de mensen is het onmogelijk, maar niet bij God; want alle
28 dingen zijn mogelijk bij God. En Petrus begon tot Hem te zeg-
29 gen: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd. En Jezus,
antwoordende, zeide: Voorwaar zeg Ik ulieden: Er is niemand, die
verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder,
of vrouw, of kinderen, of akkers, om Mijnentwil en des Evange-
30 lies *wil*, Of hij ontvangt honderdvoud, nu in dezen tijd, huizen,
en broeders, en zusters, en moeders, en kinderen, en akkers, met
de vervolgingen, en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.
31 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en *velen*, die de laatsten
32 *zijn*, de eersten. En zij waren op den weg, gaande op naar Je-
ruzalem; en Jezus ging voor hen; en zij waren verbaasd, en Hem
volgende, waren zij bevreesd. En de twaalven wederom tot Zich
nemende, begon Hij hun te zeggen de dingen, die Hem overko-
33 men zouden; *Zeggende*: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en de
Zoon des mensen zal den overpriesteren, en den Schriftgeleerden
overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen, en
34 Hem den heidenen overleveren; En zij zullen Hem bespotten, en
Hem geselen, en Hem bespuwen, en Hem doden; en ten derden
35 dage zal Hij weder opstaan. En tot Hem kwamen Jakobus en
Johannes, de zonen van Zebedeus, zeggende: Meester! wij wilden

wel, dat Gij ons deedt, zo wat wij begeren zullen. En Hij zeide 36
tot hen: Wat wilt gij, dat Ik u doe? En zij zeiden tot Hem: Geef 37
ons, dat wij mogen zitten, de een aan Uw rechter-,en de ander aan
Uw linker *hand* in Uw heerlijkheid. Maar Jezus zeide tot hen: 38
Gij weet niet, wat gij begeert. Kunt gij den drinkbeker drinken,
dien Ik drink, en met den doop gedoopt worden, daar Ik mede
gedoopt word? En zij zeiden tot Hem: Wij kunnen. Doch Jezus 39
zeide tot hen: Den drinkbeker, dien Ik drink, zult gij wel drinken,
en met den doop gedoopt worden, daar Ik mede gedoopt word;
Maar het zitten tot Mijn rechter-en tot Mijn linker *hand* staat bij 40
Mij niet te geven; maar *het zal gegeven worden* dien het bereid is.
En als de *andere* tien *dit* hoorden, begonnen zij het van Jakobus 41
en Johannes zeer kwalijk te nemen. Maar Jezus, hen tot Zich 42
geroepen hebbende, zeide tot hen: Gij weet, dat degenen, die ge-
acht worden oversten te zijn der volken, heerschappij voeren over
hen, en hun groten gebruiken macht over hen. Doch alzo zal het 43
onder u niet zijn; maar zo wie onder u groot zal willen worden, die
zal uw dienaar zijn. En zo wie van u de eerste zal willen worden, 44
die zal aller dienstknecht zijn. Want ook de Zoon des mensen 45
is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en
Zijn ziel te geven *tot* een rantsoen voor velen. En zij kwamen 46
te Jericho. En als Hij en Zijn discipelen, en een grote schare van
Jericho uitging, zat de zoon van Timeus, Bar-timeus, de blinde,
aan den weg, bedelende. En horende, dat het Jezus de Nazarener 47
was, begon hij te roepen en te zeggen: Jezus, Gij Zone Davids!
ontferm U mijner. En velen bestraften hem, opdat hij zwijgen 48
zou; maar hij riep zoveel temeer: Gij Zone Davids! ontferm U
mijner. En Jezus, *stil* staande, zeide, dat men hem roepen zou; 49
en zij riepen den blinde, zeggende tot hem: Heb goeden moed;
sta op; Hij roept u. En hij, zijn mantel afgeworpen hebbende, 50
stond op, en kwam tot Jezus. En Jezus, antwoordende, zeide 51
tot hem: Wat wilt gij, dat Ik u doen zal? En de blinde zeide tot
Hem: Rabboni! dat ik ziende mag worden. En Jezus zeide tot 52
hem: Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij
ziende, en volgde Jezus op den weg.

En toen zij Jeruzalem genaakten, te Beth-fage en Bethanie, **11**
aan den Olijfberg, zond Hij twee van Zijn discipelen uit, En zei- 2
de tot hen: Gaat heen in het vlek, dat tegen u over is; en terstond

als gij in hetzelve komt, zult gij vinden een veulen gebonden, op
3 hetwelk geen mens gezeten heeft, ontbindt het, en brengt het. En
indien iemand tot u zegt: Waarom doet gij dat? Zo zegt, dat de
Heere hetzelve van node heeft; en hij zal het terstond herwaarts
4 zenden. En zij gingen heen, en vonden het veulen gebonden bij
de deur, buiten aan de wegscheiding, en zij ontbonden hetzel-
5 ve. En sommigen van degenen, die aldaar stonden, zeiden tot
6 hen: Wat doet gij, dat gij het veulen ontbindt? Doch zij zeiden
7 tot hen, gelijk Jezus bevolen had; en zij lieten ze gaan. En zij
brachten het veulen tot Jezus, en wierpen hun klederen daarop;
8 en Hij zat op hetzelve. En velen spreidden hun klederen op den
weg, en anderen hieuwen meien van de bomen, en spreidden ze
9 op den weg. En die voorgingen en die volgden riepen, zeggen-
de: Hosanna! gezegend *is* Hij, Die komt in den Naam des Heeren!
10 Gezegend *zij* het Koninkrijk van onzen vader David, hetwelk komt
11 in den Naam des Heeren! Hosanna in de hoogste *hemelen*! En
Jezus kwam binnen Jeruzalem, en in den tempel; en als Hij alles
rondom bezien had, en het nu avondstond was, ging Hij uit naar
12 Bethanie met de twaalven. En des anderen daags, als zij uit
13 Bethanie gingen, hongerde Hem. En ziende van verre een vijge-
boom, die bladeren had, ging Hij *om te zien*, of Hij ook iets op
denzelven zou vinden; en daarbij gekomen zijnde, vond Hij niet
14 dan bladeren; want het was de tijd der vijgen niet. En Jezus, ant-
woordende, zeide tot denzelven: Niemand ete *enige* vrucht meer
15 van u in der eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het. En
zij kwamen te Jeruzalem; en Jezus, in den tempel gegaan zijnde,
begon degenen, die in den tempel verkochten en kochten, uit te
drijven; en de tafelen der wisselaars, en de zitstoelen dergenen,
16 die de duiven verkochten, keerde Hij om; En liet niet toe, dat
17 iemand enig vat door den tempel droeg. En Hij leerde, zeggende
tot hen: Is er niet geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds
genaamd worden allen volken? Maar gij hebt dat *tot* een kuil der
18 moordenaren gemaakt. En de Schriftgeleerden en de overpries-
ters hoorden *dat*, en zochten, hoe zij Hem doden zouden; want zij
vreesden Hem, omdat de ganse schare ontzet was over Zijn leer.
19 En als het nu laat geworden was, ging Hij uit buiten de stad.
20 En des morgens vroeg voorbijgaande, zagen zij, dat de vijgeboom
21 verdord was, van de wortelen af. En Petrus, *zulks* indachtig ge-

worden zijnde, zeide tot Hem: Rabbi! zie, de vijgeboom, dien
Gij vervloekt hebt, is verdord. En Jezus, antwoordende, zeide 22
tot hen: Hebt geloof op God. Want voorwaar zeg Ik u, dat, zo 23
wie tot dezen berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee ge-
worpen; en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal geloven, dat
hetgeen hij zegt, geschieden zal, het zal hem geworden, zo wat hij
zegt. Daarom zeg Ik u: Alle dingen, die gij biddende begeert, 24
gelooft, dat gij ze ontvangen zult, en zij zullen u geworden. En 25
wanneer gij staat om te bidden, vergeeft, indien gij iets hebt te-
gen iemand; opdat ook uw Vader, Die in de hemelen is, ulieden
uw misdaden vergeve. Maar indien gij niet vergeeft, zo zal uw 26
Vader, Die in de hemelen is, ook uw misdaden niet vergeven. En 27
zij kwamen wederom te Jeruzalem. En als Hij in den tempel wan-
delde, kwamen tot Hem de overpriesters, en de Schriftgeleerden,
en de ouderlingen. En zeiden tot Hem: Door wat macht doet 28
Gij deze dingen? En wie heeft U deze macht gegeven, dat Gij
deze dingen doen zoudt? Maar Jezus, antwoordende, zeide tot 29
hen: Ik zal u ook een woord vragen; antwoordt Mij ook, en zo zal
Ik u zeggen, door wat macht Ik deze dingen doe: De doop van 30
Johannes, was die uit den hemel, of uit de mensen? Antwoordt
Mij. En zij overlegden onder zich, zeggende: Indien wij zeggen: 31
Uit den hemel, zo zal Hij zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet
geloofd? Maar indien wij zeggen: Uit de mensen; zo vrezen wij 32
het volk; want zij hielden allen van Johannes, dat hij waarlijk een
profeet was. En, antwoordende, zeiden zij tot Jezus: Wij weten 33
het niet. En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Zo zeg Ik u ook
niet, door wat macht Ik deze dingen doe.

En Hij begon door gelijkenissen tot hen te zeggen: Een mens **12**
plantte een wijngaard, en zette een tuin daarom, en groef een
wijnpersbak, en bouwde een toren, en verhuurde dien aan de land-
lieden, en reisde buiten 's lands. En als het de tijd was, zond 2
hij een dienstknecht tot de landlieden, opdat hij van de landlieden
ontving van de vrucht des wijngaards. Maar zij namen en sloegen 3
hem, en zonden *hem* ledig heen. En hij zond wederom een ande- 4
ren dienstknecht tot hen, en dien stenigden zij, en wondden hem
het hoofd, en zonden *hem* henen, schandelijk behandeld zijnde.
En wederom zond hij een anderen, en dien doodden zij; en vele 5
anderen, *waarvan* zij sommigen sloegen, en sommigen doodden.

6 Als hij dan nog een zoon had, die hem lief was, zo heeft hij ook dien
ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijn
7 zoon ontzien. Maar die landlieden zeiden onder elkander: Deze
is de erfgenaam; komt, laat ons hem doden, en de erfenis zal onze
8 zijn. En zij namen en doodden hem, en wierpen *hem* uit, buiten
9 den wijngaard. Wat zal dan de heer des wijngaards doen? Hij zal
komen, en de landlieden verderven, en den wijngaard aan ande-
10 ren geven. Hebt gij ook deze Schrift niet gelezen: De steen, dien
de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd
11 des hoeks; Van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in
12 onze ogen? En zij zochten Hem te vangen, maar zij vreesden de
schare; want zij verstonden, dat Hij die gelijkenis op hen sprak;
13 en zij verlieten Hem en gingen weg. En zij zonden tot Hem eni-
gen der Farizeen en der Herodianen, opdat zij Hem in *Zijn* rede
14 vangen zouden. Dezen nu kwamen en zeiden tot Hem: Meester!
wij weten, dat Gij waarachtig zijt, en naar niemand vraagt; want
Gij ziet den persoon der mensen niet aan, maar Gij leert den weg
Gods in der waarheid; is het geoorloofd, den keizer schatting te
15 geven, of niet? Zullen wij geven, of niet geven? En Hij, wetende
hun geveinsdheid, zeide tot hen: Wat verzoekt gij Mij? Brengt
16 Mij een penning, dat Ik hem zie. En zij brachten *een*. En Hij
zeide tot hen: Wiens is dit beeld, en het opschrift? en zij zeiden
17 tot Hem: Des keizers. En Jezus, antwoordende, zeide tot hen:
Geeft dan den keizer, dat des keizers is, en Gode, dat Gods is. En
18 zij verwonderden zich over Hem. En de Sadduceen kwamen tot
Hem, welke zeggen, dat er geen opstanding is, en vraagden Hem,
19 zeggende: Meester! Mozes heeft ons geschreven: Indien iemands
broeder sterft, en een vrouw achterlaat, en geen kinderen nalaat,
dat zijn broeder deszelfs vrouw nemen zal en zijn broeder zaad
20 verwekken. Er waren nu zeven broeders, en de eerste nam een
21 vrouw, en stervende liet geen zaad na. De tweede nam haar ook,
en is gestorven, en ook deze liet geen zaad na; en de derde des-
22 gelijks. En *al* de zeven namen dezelve, en lieten geen zaad na;
23 de laatste van allen is ook de vrouw gestorven. In de opstanding
dan, wanneer zij zullen opgestaan zijn, wiens vrouw zal zij van
dezen zijn? Want die zeven hebben haar tot een vrouw gehad.
24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Dwaalt gij niet, daarom,
25 dat gij de Schriften niet weet, noch de kracht Gods? Want als

zij uit de doden zullen opgestaan zijn, zo trouwen zij niet, noch
worden ten huwelijk gegeven; maar zij zijn gelijk engelen, die in
de hemelen *zijn*. Doch aangaande de doden, dat zij opgewekt 26
zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe
God in het doornenbos tot hem gesproken heeft, zeggende: Ik ben
de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs? God is 27
niet een *God* der doden, maar een God der levenden. Gij dwaalt
dan zeer. En een der Schriftgeleerden horende, dat zij te zamen 28
in woorden waren, *en* wetende, dat Hij hun wel geantwoord had,
kwam tot Hem, en vraagde Hem: Welk is het eerste gebod van
alle? En Jezus antwoordde hem: Het eerste van al de geboden is: 29
Hoor, Israel! de Heere, onze God, is een enig Heere. En gij zult 30
den Heere, uw God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel
uw ziel, en uit geheel uw verstand, en uit geheel uw kracht. Dit
is het eerste gebod. En het tweede *aan dit* gelijk, *is* dit: Gij 31
zult uw naaste liefhebben als uzelven. Er is geen ander gebod,
groter dan deze. En de schriftgeleerde zeide tot Hem: Meester, 32
Gij hebt wel in der waarheid gezegd, dat er een enig God is, en er
is geen ander dan Hij; En Hem lief te hebben uit geheel het hart, 33
en uit geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de
kracht; en den naaste lief te hebben als zichzelven, is meer dan al
de brandofferen en de slachtofferen. En Jezus ziende, dat hij ver- 34
standelijk geantwoord had, zeide tot hem: Gij zijt niet verre van
het Koninkrijk Gods. En niemand durfde Hem meer vragen. En 35
Jezus antwoordde en zeide, lerende in den tempel: Hoe zeggen de
Schriftgeleerden, dat de Christus een Zoon van David is? Want 36
David zelf heeft door den Heiligen Geest gezegd: De Heere heeft
gezegd tot mijn Heere: Zit aan Mijn rechter *hand*, totdat Ik Uw
vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten. David 37
dan zelf noemt Hem *zijn* Heere, en hoe is Hij zijn Zoon? En de
menigte der schare hoorde Hem gaarne. En Hij zeide tot hen in 38
Zijn leer: Wacht u voor de Schriftgeleerden, die daar gaarne willen
wandelen in lange klederen, en gegroet zijn op de markten; En 39
de voorgestoelten *hebben* in de synagogen, en de vooraanzittingen
in de maaltijden; Welke de huizen der weduwen opeten, en *dat* 40
onder den schijn van lang te bidden. Dezen zullen zwaarder oor-
deel ontvangen. En Jezus, gezeten zijnde tegenover de schatkist, 41
zag, hoe de schare geld wierp in de schatkist; en vele rijken wier-

42 pen veel *daarin*. En er kwam een arme weduwe, die twee kleine
43 *penningen daarin* wierp, hetwelk is een oort. En *Jezus*, Zijn dis-
cipelen tot Zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Voorwaar, Ik
zeg u, dat deze arme weduwe meer ingeworpen heeft, dan allen,
44 die in de schatkist geworpen hebben. Want zij allen hebben van
hun overvloed *daarin* geworpen; maar deze heeft van haar gebrek,
al wat zij had, *daarin* geworpen, haar gansen leeftocht.

13 En als Hij uit den tempel ging, zeide een van Zijn discipelen
tot Hem: Meester, zie, hoedanige stenen, en hoedanige gebou-
2 wen! En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Ziet gij deze grote
gebouwen? Er zal niet *een* steen op den *anderen* steen gelaten
3 worden, die niet afgebroken zal worden. En als Hij gezeten was
op den Olijfberg, tegen den tempel over, vraagden Hem Petrus, en
4 Jakobus, en Johannes, en Andreas, alleen: Zeg ons, wanneer zul-
len deze dingen zijn? En welk is het teken, wanneer deze dingen
5 allen voleindigd zullen worden? En Jezus, hun antwoordende,
6 begon te zeggen: Ziet toe, dat u niemand verleide. Want velen
zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben *de Christus*;
7 en zullen velen verleiden. En wanneer gij zult horen van oorlo-
gen, en geruchten van oorlogen, zo wordt niet verschrikt; want *dit*
8 moet geschieden; maar nog is het einde niet. Want het *ene* volk
zal tegen het *andere* volk opstaan, en het *ene* koninkrijk tegen
het *andere* koninkrijk; en er zullen aardbevingen zijn in verschei-
dene plaatsen, en er zullen hongersnoden wezen, en beroerten.
9 Deze dingen zijn *maar* beginselen der smarten. Maar ziet gij
voor uzelven toe; want zij zullen u overleveren in de raadsverga-
deringen, en in de synagogen; gij zult geslagen worden, en voor
stadhouders en koningen zult gij gesteld worden, om Mijnentwil,
10 hun tot een getuigenis. En het Evangelie moet eerst gepredikt
11 worden onder al de volken. Doch wanneer zij u leiden zullen, om
u over te leveren, zo zijt te voren niet bezorgd, wat gij spreken
zult, en bedenkt het niet; maar zo wat u in die ure gegeven zal
worden, spreekt dat; want gij zijt het niet, die spreekt, maar de
12 Heilige Geest. En de *ene* broeder zal den *anderen* overleveren
tot den dood, en de vader het kind; en de kinderen zullen opstaan
13 tegen de ouders, en zullen hen doden. En gij zult gehaat worden
van allen, om Mijns Naams wil; maar wie volharden zal tot het
14 einde, die zal zalig worden. Wanneer gij dan zult zien den gruwel

der verwoesting, waarvan door den profeet Daniël gesproken is,
staande waar het niet behoort, (die het leest, die merke daarop!)
alsdan, die in Judea zijn, dat zij vlieden op de bergen. En die 15
op het dak is, kome niet af in het huis, en ga niet in, om iets uit
zijn huis weg te nemen. En die op den akker is, kere niet weder 16
terug, om zijn kleed te nemen. Maar wee den bevruchten en den 17
zogenden *vrouwen* in die dagen! Doch bidt, dat uw vlucht niet 18
geschiede des winters. Want die dagen zullen zulke verdrukking 19
zijn, welker gelijke niet geweest is van het begin der schepselen,
die God geschapen heeft, tot nu toe, en ook niet zijn zal. En in- 20
dien de Heere de dagen niet verkort had, geen vlees zou behouden
worden; maar om der uitverkorenen wil, die Hij heeft uitverkoren,
heeft Hij de dagen verkort. En alsdan, zo iemand tot ulieden zal 21
zeggen: Ziet, hier is de Christus; of ziet, Hij is daar; gelooft het
niet. Want er zullen valse christussen, en valse profeten opstaan, 22
en zullen tekenen en wonderen doen, om te verleiden, indien het
mogelijk ware, ook de uitverkorenen. Maar gijlieden ziet toe; 23
ziet, Ik heb u alles voorzegd! Maar in die dagen, na die verdruk- 24
king, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel
niet geven. En de sterren des hemels zullen daaruit vallen, en 25
de krachten, die in de hemelen *zijn*, zullen bewogen worden. En 26
alsdan zullen zij den Zoon des mensen zien, komende in de wol-
ken, met grote kracht en heerlijkheid. En alsdan zal Hij Zijn 27
engelen uitzenden, en zal Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit
de vier winden, van het uiterste der aarde, tot het uiterste des
hemels. En leert van den vijgeboom deze gelijkenis; wanneer nu 28
zijn tak teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet gij, dat
de zomer nabij is. Alzo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien 29
geschieden, zo weet, dat *het* nabij, voor de deur is. Voorwaar, Ik 30
zeg u, dat dit geslacht niet zal voorbijgaan, totdat al deze dingen
zullen geschied zijn. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan; 31
maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan. Maar van dien 32
dag en die ure weet niemand, noch de engelen, die in den hemel
zijn, noch de Zoon, dan de Vader. Ziet toe, waakt en bidt; want 33
gij weet niet, wanneer de tijd is. Gelijk een mens, buiten 's lands 34
reizende, zijn huis verliet, en zijn dienstknechten macht gaf, en
elk zijn werk, en den deurwachter gebood, dat hij zou waken; Zo 35
waakt dan (want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komen

zal, *des avonds* laat, of ter middernacht, of met het hanengekraai,
36 of in den morgenstond); Opdat hij niet onvoorziens kome, en u
37 slapende vinde. En hetgeen Ik u zeg, *dat* zeg Ik allen: Waakt.
14 En het pascha, en *het feest* der ongehevelde *broden* was na
twee dagen. En de overpriesters en de Schriftgeleerden zochten,
2 hoe zij Hem met listigheid vangen en doden zouden. Maar zij zei-
den: Niet in het feest, opdat niet misschien oproer onder het volk
3 worde. En als Hij te Bethanie was, in het huis van Simon, den
melaatse, daar Hij aan *tafel* zat, kwam een vrouw, hebbende een
albasten fles met zalf van onvervalsten nardus, van groten prijs;
en de albasten fles gebroken hebbende, goot die op Zijn hoofd.
4 En er waren sommigen, die dat zeer kwalijk namen bij zichzelven,
5 en zeiden: Waartoe is dit verlies der zalf geschied? Want dezel-
ve had kunnen boven de driehonderd penningen verkocht, en *die*
6 den armen gegeven worden; en zij vergrimden tegen haar. Maar
Jezus zeide: Laat af van haar; wat doet gij haar moeite aan? Zij
7 heeft een goed werk aan Mij gewrocht. Want de armen hebt
gij altijd met u, en wanneer gij wilt, kunt gij hun weldoen; maar
8 Mij hebt gij niet altijd. Zij heeft gedaan, hetgeen zij konde; zij
is voorgekomen, om Mijn lichaam te zalven, *tot een voorberei-*
9 *ding* ter begrafenis. Voorwaar zeg Ik u: Alwaar dit Evangelie
gepredikt zal worden in de gehele wereld, *daar* zal ook tot haar
10 gedachtenis gesproken worden, van hetgeen zij gedaan heeft. En
Judas Iskariot, een van de twaalven, ging heen tot de overpries-
11 ters, opdat hij Hem hun zou overleveren. En zij, *dat* horende,
waren verblijd, en beloofden hem geld te geven; en hij zocht, hoe
12 hij Hem bekwamelijk overleveren zou. En op den eersten dag der
ongehevelde *broden*, wanneer zij het pascha slachtten, zeiden Zijn
discipelen tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij heengaan, en bereiden,
13 dat Gij het pascha eet? En Hij zond twee van Zijn discipelen uit,
en zeide tot hen: Gaat henen in de stad, en u zal een mens ont-
14 moeten, dragende een kruik water, volgt dien; En zo waar hij
ingaat, zegt tot den heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de
15 eetzaal, daar Ik het pascha met Mijn discipelen eten zal? En hij
zal u wijzen een grote opperzaal, toegerust *en* gereed; bereidt het
16 ons aldaar. En Zijn discipelen gingen uit, en kwamen in de stad,
en vonden het, gelijk Hij hun gezegd had, en bereidden het pas-
17 cha. En als het avond geworden was, kwam Hij met de twaalven.

En als zij aanzaten en aten, zeide Jezus: Voorwaar, Ik zeg u, dat 18
een van u, die met Mij eet, Mij zal verraden. En zij begonnen 19
bedroefd te worden, en de een na den ander tot Hem te zeggen:
Ben ik het? En een ander: Ben ik het? Maar Hij antwoordde 20
en zeide tot hen: *Het is* een uit de twaalven, die met Mij in den
schotel indoopt. De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk van 21
Hem geschreven is; maar wee dien mens, door welken de Zoon des
mensen verraden wordt! Het ware hem goed, zo die mens niet
geboren ware geweest. En als zij aten, nam Jezus brood, en als 22
Hij gezegend had, brak Hij het, en gaf het hun, en zeide: Neemt,
eet, dat is Mijn lichaam. En Hij nam den drinkbeker, en ge- 23
dankt hebbende, gaf hun *dien*; en zij dronken allen uit denzelven.
En Hij zeide tot hen: Dat is Mijn bloed, het *bloed* des Nieuwen 24
Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt. Voorwaar, Ik 25
zeg u, dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks,
tot op dien dag, wanneer Ik dezelve nieuw zal drinken in het Ko-
ninkrijk Gods. En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen 26
zij uit naar den Olijfberg. En Jezus zeide tot hen: Gij zult in 27
dezen nacht allen aan Mij geergerd worden; want er is geschreven:
Ik zal den Herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.
Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea. 28
En Petrus zeide tot Hem: Of zij ook allen geergerd wierden, zo 29
zal ik toch niet *geergerd worden.* En Jezus zeide tot hem: Voor- 30
waar, Ik zeg u, dat heden in dezen nacht, eer de haan tweemaal
gekraaid zal hebben, gij Mij driemaal zult verloochenen. Maar 31
hij zeide nog des te meer: Al moest ik met U sterven, zo zal ik
U geenszins verloochenen! En insgelijks zeiden zij ook allen. En 32
zij kwamen in een plaats, welker naam was Gethsemane, en Hij
zeide tot Zijn discipelen: Zit hier neder, totdat Ik gebeden zal
hebben. En Hij nam met Zich Petrus, en Jakobus, en Johan- 33
nes, en begon verbaasd en zeer beangst te worden; En zeide tot 34
hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier, en
waakt. En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op de aarde, 35
en bad, zo het mogelijk ware, dat die ure van Hem voorbijginge.
En Hij zeide: Abba, Vader! alle dingen zijn U mogelijk; neem 36
dezen drinkbeker van Mij weg, doch niet wat Ik wil, maar wat Gij
wilt. En Hij kwam, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: 37
Simon! slaapt gij? Kunt gij niet een uur waken? Waakt en bidt, 38

opdat gij niet in verzoeking komt; de geest *is* wel gewillig, maar
39 het vlees is zwak. En wederom heengegaan zijnde, bad Hij, spre-
40 kende dezelfde woorden. En wedergekeerd zijnde, vond Hij hen
wederom slapende, want hun ogen waren bezwaard; en zij wisten
41 niet, wat zij Hem antwoorden zouden. En Hij kwam ten derden
male, en zeide tot hen: Slaapt *nu* voort, en rust; het is genoeg,
de ure is gekomen; ziet, de Zoon des mensen wordt overgeleverd
42 in de handen der zondaren. Staat op, laat ons gaan; ziet, die
43 Mij verraadt, is nabij. En terstond, als Hij nog sprak, kwam
Judas aan, die een was van de twaalven, en met hem een grote
schare, met zwaarden en stokken, *gezonden* van de overpriesters,
44 en de Schriftgeleerden, en de ouderlingen. En die Hem verried,
had hun een gemeen teken gegeven, zeggende: Dien ik kussen
45 zal, Die is het, grijpt Hem, en leidt Hem zekerlijk henen. En
als hij gekomen was, ging hij terstond tot Hem, en zeide: Rabbi,
46 en kuste Hem. En zij sloegen hun handen aan Hem, en grepen
47 Hem. En een dergenen, die daarbij stonden, het zwaard trekken-
de, sloeg den dienstknecht des hogepriesters, en hieuw hem zijn
48 oor af. En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Zijt gij uitgegaan,
met zwaarden en stokken, als tegen een moordenaar, om Mij te
49 vangen? Dagelijks was Ik bij ulieden in den tempel, lerende, en
gij hebt Mij niet gegrepen; maar *dit geschiedt*, opdat de Schriften
50 vervuld zouden worden. En zij, Hem verlatende, zijn allen gevlo-
51 den. En een zeker jongeling volgde Hem, hebbende een lijnwaad
52 omgedaan over het naakte *lijf*, en de jongelingen grepen hem. En
53 hij, het lijnwaad verlatende, is naakt van hen gevloden. En zij
leidden Jezus henen tot den hogepriester; en bij hem vergaderden
54 al de overpriesters, en de ouderlingen, en de Schriftgeleerden. En
Petrus volgde Hem van verre, tot binnen in de zaal des hogepries-
ters, en hij was mede zittende met de dienaren, en zich warmende
55 bij het vuur. En de overpriesters, en de gehele raad, zochten
56 getuigenis tegen Jezus, om Hem te doden, en vonden niet. Want
velen getuigden valselijk tegen Hem, en de getuigenissen waren
57 niet eenparig. En enigen, opstaande, getuigden valselijk tegen
58 Hem, zeggende: Wij hebben Hem horen zeggen: Ik zal dezen
tempel, die met handen gemaakt is, afbreken, en in drie dagen
59 een anderen, zonder handen gemaakt, bouwen. En ook alzo was
60 hun getuigenis niet eenparig. En de hogepriester, in het mid-

den opstaande, vraagde Jezus, zeggende: Antwoordt Gij niets?
Wat getuigen dezen tegen U; Maar Hij zweeg stil, en antwoord- 61
de niets. Wederom vraagde Hem de hogepriester, en zeide tot
Hem: Zijt Gij de Christus, de Zoon des gezegenden *Gods*? En 62
Jezus zeide: Ik ben het. En gijlieden zult den Zoon des men-
sen zien zitten ter rechter *hand* der kracht *Gods*, en komen met
de wolken des hemels. En de hogepriester, verscheurende zijn 63
klederen, zeide: Wat hebben wij nog getuigen van node? Gij 64
hebt de *gods* lastering gehoord; wat dunkt ulieden? En zij allen
veroordeelden Hem, des doods schuldig te zijn. En sommigen 65
begonnen Hem te bespuwen, en Zijn aangezicht te bedekken, en
met vuisten te slaan, en tot Hem te zeggen: Profeteer! En de
dienaars gaven Hem kinnebakslagen. En als Petrus beneden in 66
de zaal was, kwam een van de dienstmaagden des hogepriesters;
En ziende Petrus zich warmende, zag zij hem aan, en zeide: Ook 67
gij waart met Jezus den Nazarener. Maar hij heeft het geloo- 68
chend, zeggende: Ik ken *Hem* niet, en ik weet niet wat gij zegt.
En hij ging buiten in de voorzaal, en de haan kraaide. En de 69
dienstmaagd, hem wederom ziende, begon te zeggen tot degenen,
die daarbij stonden: Deze is een van die. Maar hij loochende 70
het wederom. En een weinig daarna, die daarbij stonden, zeiden
wederom tot Petrus: Waarlijk, gij zijt een van die; want gij zijt
ook een Galileer, en uw spraak gelijkt. En hij begon *zichzelven* 71
te vervloeken en te zweren: Ik ken dezen Mens niet, Dien gij zegt.
En de haan kraaide de tweede maal; en Petrus werd indachtig het 72
woord, hetwelk Jezus tot hem gezegd had: Eer de haan tweemaal
gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen. En hij,
zich van daar makende, weende.

En terstond, des morgens vroeg, hielden de overpriesters te za- **15**
men raad, met de ouderlingen en Schriftgeleerden, en den gehelen
raad, en Jezus gebonden hebbende, brachten zij *Hem* heen, en
gaven *Hem* aan Pilatus over. En Pilatus vraagde Hem: Zijt Gij 2
de Koning der Joden? En Hij antwoordende, zeide tot hem: Gij
zegt het. En de overpriesters beschuldigden Hem van vele *zaken*; 3
maar Hij antwoordde niets. En Pilatus vraagde Hem wederom, 4
zeggende: Antwoordt Gij niet? Zie, hoe vele *zaken* zij tegen U
getuigen! En Jezus heeft niet meer geantwoord, zodat Pilatus 5
zich verwonderde. En op het feest liet hij hun een gevangene 6

7 los, wien zij ook begeerden. En er was een, genaamd Bar-abbas,
gevangen met *andere* medeoproermakers, die in het oproer een
8 doodslag gedaan had. En de schare riep uit, en begon te bege-
9 ren, *dat hij deed*, gelijk hij hun altijd gedaan had. En Pilatus
antwoordde hun, zeggende: Wilt gij, dat ik u den Koning der Jo-
10 den loslate? (Want hij wist, dat de overpriesters Hem door nijd
11 overgeleverd hadden.) Maar de overpriesters bewogen de schare,
12 dat hij hun liever Bar-abbas zou loslaten. En Pilatus, antwoor-
dende, zeide wederom tot hen: Wat wilt gij dan, dat ik *met Hem*
13 doen zal, Dien gij een Koning der Joden noemt? En zij riepen
14 wederom: Kruis Hem. Doch Pilatus zeide tot hen: Wat heeft
15 Hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer: Kruis Hem! Pi-
latus nu, willende der schare genoeg doen, heeft hun Bar-abbas
losgelaten, en gaf Jezus over, als hij *Hem* gegeseld had, om ge-
16 kruist te worden. En de krijgsknechten leidden Hem binnen in
de zaal, welke is het rechthuis, en riepen de ganse bende samen;
17 En deden Hem een purperen mantel aan, en een doornenkroon
18 gevlochten hebbende, zetten Hem *die* op; En begonnen Hem te
19 groeten, *zeggende*: Wees gegroet, *Gij* Koning der Joden! En
sloegen Zijn hoofd met een rietstok, en bespogen Hem, en vallen-
20 de op de knieen, aanbaden Hem. En als zij Hem bespot hadden,
deden zij Hem den purperen mantel af, en deden Hem Zijn eigen
21 klederen aan, en leidden Hem uit, om Hem te kruisigen. En zij
dwongen een Simon van Cyrene, die *daar* voorbijging, komende
van den akker, den vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn
22 kruis droeg. En zij brachten Hem tot de plaats Golgotha, het-
23 welk is, overgezet zijnde, Hoofdschedelplaats. En zij gaven Hem
24 gemirreden wijn te drinken; maar Hij nam *dien* niet. En als zij
Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn klederen, werpende
25 het lot over dezelve, wat een iegelijk wegnemen zou. En het was
26 de derde ure, en zij kruisigden Hem. En het opschrift Zijner
beschuldiging was boven Hem geschreven: DE KONING DER
27 JODEN. En zij kruisigden met Hem twee moordenaars, een aan
28 *Zijn* rechter-,en een aan Zijn linker *zijde*. En de Schrift is vervuld
geworden, die daar zegt: En Hij is met de misdadigers gerekend.
29 En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende hun hoofden, en
zeggende: Ha! Gij, die den tempel afbreekt, en in drie dagen op-
30, 31 bouwt, Behoud Uzelven, en kom af van het kruis. En insgelijks

ook de overpriesters, met de Schriftgeleerden, zeiden tot elkander,
al spottende: Hij heeft anderen verlost; Zichzelven kan Hij niet
verlossen. De Christus, de Koning Israels, kome nu af van het 32
kruis, opdat wij het zien en geloven mogen. Ook die met Hem
gekruist waren, smaadden Hem. En als de zesde ure gekomen 33
was, werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure
toe. En ter negender ure, riep Jezus met een grote stem, zeggen- 34
de: ELOI, ELOI, LAMMA SABACHTANI, hetwelk is, overgezet
zijnde: Mijn God, Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten? En 35
sommigen van die daarbij stonden, *dit* horende, zeiden: Ziet, Hij
roept Elias. En er liep een, en vulde een spons met edik, en stak 36
ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken, zeggende: Houdt stil,
laat ons zien, of Elias komt, om Hem af te nemen. En Jezus, 37
een grote stem van *Zich* gegeven hebbende, gaf den geest. En 38
het voorhangsel des tempels scheurde in tweeen, van boven tot
beneden. En de hoofdman over honderd, die daarbij tegenover 39
Hem stond, ziende, dat Hij alzo roepende den geest gegeven had,
zeide: Waarlijk, deze Mens was Gods Zoon! En er waren ook 40
vrouwen, van verre *dit* aanschouwende, onder welke ook was Ma-
ria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus, den kleine, en
van Joses, en Salome; Welke ook, toen Hij in Galilea was, Hem 41
waren gevolgd, en Hem gediend hadden; en vele andere *vrouwen*,
die met Hem naar Jeruzalem opgekomen waren. En als het nu 42
avond was geworden, dewijl het de voorbereiding was, welke is
de voorsabbat; Kwam Jozef, die van Arimathea *was*, een eerlijk 43
raadsheer, die ook zelf het Koninkrijk Gods was verwachtende,
en zich verstoutende, ging hij in tot Pilatus, en begeerde het li-
chaam van Jezus. En Pilatus verwonderde zich, dat Hij alrede 44
gestorven was; en den hoofdman over honderd tot zich geroepen
hebbende, vraagde hem, of Hij lang gestorven was. En als hij 45
het van den hoofdman over honderd verstaan had, schonk hij Jo-
zef het lichaam. En hij kocht fijn lijnwaad, en Hem afgenomen 46
hebbende, wond *Hem* in dat fijne lijnwaad, en leide Hem in een
graf, hetwelk uit een steenrots gehouwen was; en hij wentelde een
steen tegen de deur des grafs. En Maria Magdalena, en Maria, 47
de moeder van Joses, aanschouwden, waar Hij gelegd werd.

En als de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdalena, **16**
en Maria, de *moeder* van Jakobus, en Salome specerijen gekocht,

2 opdat zij kwamen en Hem zalfden. En zeer vroeg op den eersten
3 *dag* der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging; En
zeiden tot elkander: Wie zal ons den steen van de deur des grafs
4 afwentelen? (En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld
5 was) want hij was zeer groot. En in het graf ingegaan zijnde,
zagen zij een jongeling, zittende ter rechter *zijde*, bekleed met een
6 wit lang kleed, en werden verbaasd. Maar hij zeide tot haar: Zijt
niet verbaasd; gij zoekt Jezus den Nazarener, Die gekruist was;
Hij is opgestaan; Hij is hier niet; ziet de plaats, waar zij Hem ge-
7 legd hadden. Doch gaat heen, zegt Zijnen discipelen, en Petrus,
dat Hij u voorgaat naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien, gelijk
8 Hij ulieden gezegd heeft. En zij, haastelijk uitgegaan zijnde, vlo-
den van het graf, en beving en ontzetting had haar bevangen; en
9 zij zeiden niemand iets; want zij waren bevreesd. En als *Jezus*
opgestaan was, des morgens vroeg, op den eersten *dag* der week,
verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena, uit welke Hij zeven
10 duivelen uitgeworpen had. Deze, heengaande, boodschapte het
dengenen, die met Hem geweest waren, welke treurden en ween-
11 den. En als dezen hoorden, dat Hij leefde, en van haar gezien
12 was, geloofden zij het niet. En na dezen is Hij geopenbaard in
een andere gedaante, aan twee van hen, daar zij wandelden, en
13 in het veld gingen. Dezen, ook heengaande, boodschapten het
14 aan de anderen; *maar* zij geloofden ook die niet. Daarna is Hij
geopenbaard aan de elven, daar zij aanzaten, en verweet *hun* hun
ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd
hadden degenen, die Hem gezien hadden, nadat Hij opgestaan
15 was. En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, pre-
16 dikt het Evangelie aan alle kreaturen. Die geloofd zal hebben,
en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd
17 hebben, zal verdoemd worden. En degenen, die geloofd zullen
hebben, zullen deze tekenen volgen: in Mijn Naam zullen zij dui-
18 velen uitwerpen; met nieuwe tongen zullen zij spreken. Slangen
zullen zij opnemen; en al is het, dat zij iets dodelijks zullen drin-
ken, dat zal hun niet schaden; op kranken zullen zij de handen
19 leggen, en zij zullen gezond worden. De Heere dan, nadat Hij
tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel, en is gezeten
20 aan de rechter *hand* Gods. En zij, uitgegaan zijnde, predikten
overal, en de Heere wrocht mede, en bevestigde het Woord door

tekenen, die daarop volgden. Amen.

Lukas

1 Nademaal velen ter hand genomen hebben, om in orde te
stellen een verhaal van de dingen, die onder ons volko-
2 men zekerheid hebben; Gelijk ons overgeleverd hebben,
die van den beginne zelven aanschouwers en dienaars
3 des Woords geweest zijn; Zo heeft het ook mij goed gedacht,
hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens
4 aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus! Opdat gij moogt
5 kennen de zekerheid der dingen, waarvan gij onderwezen zijt. In
de dagen van Herodes, den koning van Judea, was een zeker pries-
ter, met name Zacharias, van de dagorde van Abia; en zijn vrouw
6 was uit de dochteren van Aaron, en haar naam Elizabet. En
zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al de ge-
7 boden en rechten des Heeren, onberispelijk. En zij hadden geen
kind, omdat Elizabet onvruchtbaar was, en zij beiden verre op hun
8 dagen gekomen waren. En het geschiedde, dat, als hij het pries-
9 terambt bediende voor God, in de beurt zijner dagorde. Naar
de gewoonte der priesterlijke bediening, hem te lote was gevallen,
dat hij zoude ingaan in den tempel des Heeren om te reukofferen.
10 En al de menigte des volks was buiten, biddende, ten ure des
11 reukoffers. En van hem werd gezien een engel des Heeren, staan-
12 de ter rechter *zijde* van het altaar des reukoffers. En Zacharias,
13 *hem* ziende, werd ontroerd, en vreze is op hem gevallen. Maar
de engel zeide tot hem: Vrees niet, Zacharias! want uw gebed is
verhoord, en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren, en gij zult
14 zijn naam heten Johannes. En u zal blijdschap en verheuging
15 zijn, en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden. Want hij
zal groot zijn voor den Heere; noch wijn, noch sterken drank zal
hij drinken, en hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden,
16 ook van zijner moeders lijf aan. En hij zal velen der kinderen
17 Israels bekeren tot den Heere, hun God. En hij zal voor Hem
heengaan, in den geest en de kracht van Elias, om te bekeren
de harten der vaderen tot de kinderen, en de ongehoorzamen tot

de voorzichtigheid der rechtvaardigen, om den Heere te bereiden
een toegerust volk. En Zacharias zeide tot den engel: Waarbij 18
zal ik dat weten? Want ik ben oud, en mijn vrouw is verre op
haar dagen gekomen. En de engel antwoordde en zeide tot hem: 19
Ik ben Gabriel, die voor God sta, en ben uitgezonden, om tot
u te spreken, en u deze dingen te verkondigen. En zie, gij zult 20
zwijgen, en niet kunnen spreken, tot op den dag, dat deze dingen
geschied zullen zijn; om dies wil, dat gij mijn woorden niet geloofd
hebt, welke vervuld zullen worden op hun tijd. En het volk was 21
wachtende op Zacharias, en zij waren verwonderd, dat hij zo lang
vertoefde in den tempel. En als hij uitkwam, kon hij tot hen niet 22
spreken; en zij bekenden, dat hij een gezicht in den tempel gezien
had. En hij wenkte hun toe, en bleef stom. En het geschiedde, 23
als de dagen zijner bediening vervuld waren, dat hij naar zijn huis
ging. En na die dagen werd Elizabet, zijn vrouw, bevrucht; en 24
zij verborg zich vijf maanden, zeggende: Alzo heeft mij de Heere 25
gedaan, in de dagen, in welke Hij *mij* aangezien heeft, om mijn
versmaadheid onder de mensen weg te nemen. En in de zesde 26
maand werd de engel Gabriel van God gezonden naar een stad
in Galilea, genaamd Nazareth; Tot een maagd, die ondertrouwd 27
was met een man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids;
en de naam der maagd was Maria. En de engel tot haar inge- 28
komen zijnde, zeide: Wees gegroet, gij begenadigde; de Heere *is*
met u; gij *zijt* gezegend onder de vrouwen. En als zij *hem* zag, 29
werd zij zeer ontroerd over dit zijn woord, en overleide, hoedanig
deze groetenis mocht zijn. En de engel zeide tot haar: Vrees 30
niet, Maria, want gij hebt genade bij God gevonden. En zie, 31
gij zult bevrucht worden, en een Zoon baren, en zult Zijn naam
heten JEZUS. Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoog- 32
sten genaamd worden; en God, de Heere, zal Hem den troon van
Zijn vader David geven. En Hij zal over het huis Jakobs Koning 33
zijn in der eeuwigheid, en Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn.
En Maria zeide tot den engel: Hoe zal dat wezen, dewijl ik geen 34
man bekenne? En de engel, antwoordende, zeide tot haar: De 35
Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten
zal u overschaduwen; daarom ook, dat Heilige, Dat uit u geboren
zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden. En zie, Elizabet, 36
uw nicht, is ook zelve bevrucht, met een zoon, in haar ouderdom;

en deze maand is haar, die onvruchtbaar genaamd was, de zesde.
37, 38 Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn. En Maria zeide:
Zie, de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord.
39 En de engel ging weg van haar. En Maria, opgestaan zijnde in
diezelfde dagen, reisde met haast naar het gebergte, in een stad
40 van Juda; En kwam in het huis van Zacharias, en groette Eli-
41 zabet. En het geschiedde, als Elizabet de groetenis van Maria
hoorde, zo sprong het kindeken op in haar buik; en Elizabet werd
42 vervuld met den Heiligen Geest; En riep uit met een grote stem,
en zeide: Gezegend *zijt* gij onder de vrouwen, en gezegend *is* de
43 vrucht uws buiks! En van waar *komt* mij dit, dat de moeder
44 mijns Heeren tot mij komt? Want zie, als de stem uwer groete-
nis in mijn oren geschiedde, zo sprong het kindeken van vreugde
45 op in mijn buik. En zalig is *zij*, die geloofd heeft; want de dingen,
46 die haar van den Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden. En
47 Maria zeide: Mijn ziel maakt groot den Heere; En mijn geest
48 verheugt zich in God, mijn Zaligmaker; Omdat Hij de nederheid
Zijner dienstmaagd heeft aangezien; want zie, van nu aan zullen
49 mij zalig spreken al de geslachten. Want grote dingen heeft aan
50 mij gedaan Hij, Die machtig *is*, en heilig *is* Zijn Naam. En Zijn
barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over degenen, die Hem
51 vrezen. Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijn arm; Hij
heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten.
52 Hij heeft machtigen van de tronen afgetrokken, en nederigen heeft
53 Hij verhoogd. Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld; en rij-
54 ken heeft Hij ledig weggezonden. Hij heeft Israel, Zijn knecht,
55 opgenomen, opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid. (Ge-
lijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen, *namelijk* tot Abraham,
56 en zijn zaad) in eeuwigheid. En Maria bleef bij haar omtrent drie
57 maanden, en keerde weder tot haar huis. En de tijd van Elizabet
58 werd vervuld, dat zij baren zoude, en zij baarde een zoon. En
die daar rondom woonden, en haar magen hoorden, dat de Heere
Zijn barmhartigheid grotelijks aan haar bewezen had, en waren
59 met haar verblijd. En het geschiedde, dat zij op den achtsten
dag kwamen, om het kindeken te besnijden, en noemden het Za-
60 charias, naar den naam zijns vaders. En zijn moeder antwoordde
61 en zeide: Niet *alzo*, maar hij zal Johannes heten. En zij zeiden
tot haar: Er is niemand in uw maagschap, die met dien naam

genaamd wordt. En zij wenkten zijn vader, hoe hij wilde, dat 62
hij genaamd zou worden. En als hij een schrijftafeltje geeist had, 63
schreef hij, zeggende: Johannes is zijn naam. En zij verwonder-
den zich allen. En terstond werd zijn mond geopend, en zijn tong 64
losgemaakt; en hij sprak, God lovende. En er kwam vrees over 65
allen, die rondom hen woonden; en in het gehele gebergte van
Judea werd veel gesproken van al deze dingen. En allen, die het 66
hoorden, namen het ter harte, zeggende: Wat zal toch dit kinde-
ken wezen? En de hand des Heeren was met hem. En Zacharias, 67
zijn vader, werd vervuld met den Heiligen Geest, en profeteerde,
zeggende: Geloofd *zij* de Heere, de God Israels, want Hij heeft 68
bezocht, en verlossing te weeg gebracht Zijn volke; En heeft een 69
hoorn der zaligheid ons opgericht, in het huis van David, Zijn
knecht; Gelijk Hij gesproken heeft door den mond Zijner heilige 70
profeten, die van het begin der wereld *geweest zijn*; *Namelijk* een 71
verlossing van onze vijanden, en van de hand al dergenen, die ons
haten; Opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaderen, en ge- 72
dachtig ware aan Zijn heilig verbond; *En* aan den eed, dien Hij 73
Abraham, onzen vader, gezworen heeft, om ons te geven. Dat 74
wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zou-
den zonder vreze. In heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de 75
dagen onzes levens. En gij, kindeken, zult een profeet des Aller- 76
hoogsten genaamd worden; want gij zult voor het aangezicht des
Heeren heengaan, om Zijn wegen te bereiden; Om Zijn volk ken- 77
nis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden, door de 78
innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke
ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte; Om te verschijnen 79
dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods; om
onze voeten te richten op den weg des vredes. En het kindeken 80
wies op, en werd gesterkt in den geest, en was in de woestijnen,
tot den dag zijner vertoning aan Israel.

En het geschiedde in diezelfde dagen, dat er een gebod uit- **2**
ging van den Keizer Augustus, dat de gehele wereld beschreven
zou worden. Deze eerste beschrijving geschiedde, als Cyrenius 2
over Syrie stadhouder was. En zij gingen allen om beschreven te 3
worden, een iegelijk naar zijn eigen stad. En Jozef ging ook op 4
van Galilea, uit de stad Nazareth, naar Judea, tot de stad Da-
vids, die Bethlehem genaamd wordt, (omdat hij uit het huis en

5 geslacht van David was); Om beschreven te worden met Maria,
6 zijn ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was. En het geschied-
de, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren
7 zoude. En zij baarde haar eerstgeboren Zoon, en wond Hem in
doeken, en leide Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden
8 geen plaats was in de herberg. En er waren herders in diezelfde
landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht
9 over hun kudde. En ziet, een engel des Heeren stond bij hen,
en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met
10 grote vreze. En de engel zeide tot hen: Vreest niet, want, ziet,
11 ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; *Na-*
melijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus,
12 de Heere, in de stad Davids. En dit zal u het teken zijn: gij
zult het Kindeken vinden in doeken gewonden, en liggende in de
13 kribbe. En van stonde aan was *er* met den engel een menigte
14 des hemelsen heirlegers, prijzende God en zeggende: Ere *zij* God
in de hoogste *hemelen*, en vrede op aarde, in de mensen een wel-
15 behagen. En het geschiedde, als de engelen van hen weggevaren
waren naar den hemel, dat de herders tot elkander zeiden: Laat
ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord,
16 dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd. En zij
kwamen met haast, en vonden Maria en Jozef, en het Kindeken
17 liggende in de kribbe. En als zij Het gezien hadden, maakten
zij alom bekend het woord, dat hun van dit Kindeken gezegd
18 was. En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen
19 hun gezegd werd van de herders. Doch Maria bewaarde deze
20 woorden alle te zamen, overleggende *die* in haar hart. En de
herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over
alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken
21 was. En als acht dagen vervuld waren, dat men het Kindeken
besnijden zou, zo werd Zijn Naam genaamd JEZUS, welke ge-
naamd was van den engel, eer Hij in het lichaam ontvangen was.
22 En als de dagen harer reiniging vervuld waren, naar de wet van
Mozes, brachten zij Hem te Jeruzalem, opdat zij *Hem* den Heere
23 voorstelden; (Gelijk geschreven is in de wet des Heeren: Al wat
mannelijk is, dat de moeder opent, zal den Heere heilig genaamd
24 worden.) En opdat zij offerande gaven, naar hetgeen in de wet
des Heeren gezegd is, een paar tortelduiven, of twee jonge duiven.

En ziet, er was een mens te Jeruzalem, wiens naam was Simeon; 25
en deze mens was rechtvaardig en godvrezende; verwachtende de
vertroosting Israels, en de Heilige Geest was op hem. En hem 26
was een Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest,
dat hij den dood niet zien zoude, eer hij den Christus des Heeren
zou zien. En hij kwam door den Geest in den tempel. En als 27
de ouders het Kindeken Jezus inbrachten, om naar de gewoonte
der wet met Hem te doen; Zo nam hij Hetzelve in zijn armen, en 28
loofde God, en zeide: Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan 29
in vrede naar Uw woord; Want mijn ogen hebben Uw zaligheid 30
gezien, Die Gij bereid hebt voor het aangezicht van al de volken: 31
Een Licht tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van Uw 32
volk Israel. En Jozef en Zijn moeder verwonderden zich over het- 33
geen van Hem gezegd werd. En Simeon zegende henlieden, en 34
zeide tot Maria, Zijn moeder: Zie, Deze wordt gezet tot een val
en opstanding veler in Israel, en tot een teken, dat wedersproken
zal worden. (En ook een zwaard zal door uw eigen ziel gaan) 35
opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden. En er 36
was Anna, een profetesse, een dochter van Fanuël, uit den stam
van Aser; deze was tot groten ouderdom gekomen, welke met *haar*
man zeven jaren had geleefd van haar maagdom af. En zij was 37
een weduwe van omtrent vier en tachtig jaren, dewelke niet week
uit den tempel, met vasten en bidden, *God* dienende nacht en
dag. En deze, te dierzelfder ure daarbij komende, heeft insgelijks 38
den Heere beleden, en sprak van Hem tot allen, die de verlossing
in Jeruzalem verwachtten. En als zij alles voleindigd hadden, 39
wat naar de wet des Heeren *te doen* was, keerden zij weder naar
Galilea, tot hun stad Nazareth. En het Kindeken wies op, en 40
werd gesterkt in den geest, en vervuld met wijsheid; en de gena-
de Gods was over Hem. En Zijn ouders reisden alle jaar naar 41
Jeruzalem, op het feest van pascha. En toen Hij twaalf jaren 42
oud geworden was, en zij naar Jeruzalem opgegaan waren, naar
de gewoonte van den feestdag; En de dagen *aldaar* voleindigd 43
hadden, toen zij wederkeerden, bleef het Kind Jezus te Jeruza-
lem, en Jozef en Zijn moeder wisten het niet. Maar menende, 44
dat Hij in het gezelschap op den weg was, gingen zij een dagreize,
en zochten Hem onder de magen, en onder de bekenden. En als 45
zij Hem niet vonden, keerden zij wederom naar Jeruzalem, Hem

46 zoekende. En het geschiedde, na drie dagen, dat zij Hem vonden
in den tempel, zittende in het midden der leraren, hen horende, en
47 hen ondervragende. En allen, die Hem hoorden, ontzetten zich
48 over Zijn verstand en antwoorden. En zij, Hem ziende, werden
verslagen; en Zijn moeder zeide tot Hem: Kind! waarom hebt Gij
ons zo gedaan? Zie, Uw vader en ik hebben U met angst gezocht.
49 En Hij zeide tot hen: Wat *is het*, dat gij Mij gezocht hebt? Wist
50 gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders? En zij ver-
51 stonden het woord niet, dat Hij tot hen sprak. En Hij ging met
hen af, en kwam te Nazareth, en was hun onderdanig. En Zijn
52 moeder bewaarde al deze dingen in haar hart. En Jezus nam toe
in wijsheid, en in grootte, en in genade bij God en de mensen.
3 En in het vijftiende jaar der regering van den keizer Tiberi-
us, als Pontius Pilatus stadhouder was over Judea, en Herodes
een viervorst over Galilea, en Filippus, zijn broeder, een viervorst
over Iturea en over het land Trachonitis, en Lysanias een vier-
2 vorst over Abilene; Onder de hogepriesters Annas en Kajafas,
geschiedde het woord Gods tot Johannes, den zoon van Zachari-
3 as, in de woestijn. En hij kwam in al het omliggende land der
Jordaan, predikende den doop der bekering tot vergeving der zon-
4 den. Gelijk geschreven is in het boek der woorden van Jesaja,
den profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Be-
5 reidt den weg des Heeren, maakt Zijn paden recht! Alle dal zal
gevuld worden, en alle berg en heuvel zal vernederd worden, en de
kromme *wegen* zullen tot een rechten *weg* worden, en de oneffen
6, 7 tot effen wegen. En alle vlees zal de zaligheid Gods zien. Hij
zeide dan tot de scharen, die uitkwamen, om van hem gedoopt te
worden: Gij adderengebroedsels, wie heeft u aangewezen te vlie-
8 den van den toekomenden toorn? Brengt dan vruchten voort
der bekering waardig; en begint niet te zeggen bij uzelven: Wij
hebben Abraham tot een vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit
9 deze stenen Abraham kinderen kan verwekken. En de bijl ligt
ook alrede aan den wortel der bomen; alle boom dan, die geen
goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen, en in het vuur ge-
10 worpen. En de scharen vraagden hem, zeggende: Wat zullen wij
11 dan doen? En hij, antwoordende, zeide tot hen: Die twee rokken
heeft, dele hem mede, die geen heeft; en die spijze heeft, doe des-
12 gelijks. En er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden, en

zeiden tot hem: Meester! wat zullen wij doen? En hij zeide tot 13
hen: Eist niet meer, dan hetgeen u gezet is. En hem vraagden 14
ook de krijgslieden, zeggende: En wij, wat zullen wij doen? En
hij zeide tot hen: Doet niemand overlast, en ontvreemdt niemand
het zijne met bedrog, en laat u vergenoegen met uw bezoldigin-
gen. En als het volk verwachtte, en allen in hun harten over- 15
leiden van Johannes, of hij niet mogelijk de Christus ware; Zo 16
antwoordde Johannes aan allen, zeggende: Ik doop u wel met wa-
ter; maar Hij komt, Die sterker is dan ik, Wien ik niet waardig
ben den riem van Zijn schoenen te ontbinden; Deze zal u dopen
met den Heiligen Geest en met vuur; Wiens wan in Zijn hand is, 17
en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, en de tarwe zal Hij in Zijn
schuur samenbrengen; maar het kaf zal Hij met onuitblusselijk
vuur verbranden. Hij dan, ook nog vele andere dingen verma- 18
nende, verkondigde den volke het Evangelie. Maar als Herodes, 19
de viervorst, van hem bestraft werd, om Herodias' wil, de vrouw
van Filippus, zijn broeder, en over alle boze *stukken*, die Herodes
deed, Zo heeft hij ook dit nog boven alles daar toegedaan, dat 20
hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft. En het geschiedde, 21
toen al het volk gedoopt werd, en Jezus *ook* gedoopt was, en bad,
dat de hemel geopend werd; En dat de Heilige Geest op Hem ne- 22
derdaalde, in lichamelijke gedaante, gelijk een duif; en dat er een
stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt Mijn geliefde
Zoon, in U heb Ik Mijn welbehagen! En Hij, Jezus, begon om- 23
trent dertig jaren *oud* te wezen, zijnde (alzo men meende) de zoon
van Jozef, den *zoon* van Heli, Den *zoon* van Matthat, den *zoon* 24
van Levi, den *zoon* van Melchi, den *zoon* van Janna, den *zoon* van
Jozef, Den *zoon* van Mattathias, den *zoon* van Amos, den *zoon* 25
van Naum, den *zoon* van Esli, den *zoon* van Naggaï, Den *zoon* 26
van Maath, den *zoon* van Mattathias, den *zoon* van Semei, den
zoon van Jozef, den *zoon* van Juda, Den *zoon* van Johannes, den 27
zoon van Rhesa, den *zoon* van Zorobabel, den *zoon* van Salathiel,
den *zoon* van Neri, Den *zoon* van Melchi, den *zoon* van Addi, den 28
zoon van Kosam, den *zoon* van Elmodam, den *zoon* van Er, Den 29
zoon van Joses, den *zoon* van Eliezer, den *zoon* van Jorim, den
zoon van Matthat, den *zoon* van Levi, Den *zoon* van Simeon, den 30
zoon van Juda, den *zoon* van Jozef, den *zoon* van Jonan, den *zoon*
van Eljakim, Den *zoon* van Meleas, den *zoon* van Mainan, den 31

zoon van Mattatha, den *zoon* van Nathan, den *zoon* van David,
32 Den *zoon* van Jesse, den *zoon* van Obed, den *zoon* van Booz, den
33 *zoon* van Salmon, den *zoon* van Nahasson, Den *zoon* van Ami-
nadab, den *zoon* van Aram, den *zoon* van Esrom, den *zoon* van
34 Fares, den *zoon* van Juda, Den *zoon* van Jakob, den *zoon* van
Izak, den *zoon* van Abraham, den *zoon* van Thara, den *zoon* van
35 Nachor, Den *zoon* van Saruch, den *zoon* van Ragau, den *zoon*
36 van Falek, den *zoon* van Heber, den *zoon* van Sala, Den *zoon*
van Kainan, den *zoon* van Arfaxad, den *zoon* van Sem, den *zoon*
37 van Noe, den *zoon* van Lamech, Den *zoon* van Mathusala, den
zoon van Enoch, den *zoon* van Jared, den *zoon* van Malaleel, den
38 *zoon* van Kainan, Den *zoon* van Enos, den *zoon* van Seth, den
zoon van Adam, den *zoon* van God.

4 En Jezus, vol des Heiligen Geestes, keerde wederom van de
2 Jordaan, en werd door den Geest geleid in de woestijn; En werd
veertig dagen verzocht van den duivel; en at gans niet in die dagen,
3 en als dezelve geeindigd waren, zo hongerde Hem ten laatste. En
de duivel zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg tot dezen
4 steen, dat hij brood worde. En Jezus antwoordde hem, zeggende:
Er is geschreven, dat de mens bij brood alleen niet zal leven, maar
5 bij alle woord Gods. En als Hem de duivel geleid had op een
hogen berg, toonde hij Hem al de koninkrijken der wereld, in een
6 ogenblik tijds. En de duivel zeide tot Hem: Ik zal U al deze
macht, en de heerlijkheid derzelver *koninkrijken* geven; want zij is
7 mij overgegeven, en ik geef ze, wien ik ook wil; Indien Gij dan mij
8 zult aanbidden, zo zal het alles Uw zijn. En Jezus, antwoordende,
zeide tot hem: Ga weg van Mij, satan, want er is geschreven: Gij
9 zult den Heere, uw God, aanbidden, en Hem alleen dienen. En
hij leidde Hem naar Jeruzalem, en stelde Hem op de tinne des
tempels, en zeide tot Hem: Indien Gij de Zoon Gods zijt, werp
10 Uzelven van hier nederwaarts; Want er is geschreven, dat Hij Zijn
11 engelen van U bevelen zal, dat zij U bewaren zullen; En dat zij U
op de handen nemen zullen, opdat Gij Uw voet niet te eniger tijd
12 aan een steen stoot. En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Er
13 is gezegd: Gij zult den Heere, uw God, niet verzoeken. En als
de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van Hem voor
14 een tijd. En Jezus keerde wederom, door de kracht des Geestes,
naar Galilea; en het gerucht van Hem ging uit door het gehele

omliggende land. En Hij leerde in hun synagogen, en werd van 15
allen geprezen. En Hij kwam te Nazareth, daar Hij opgevoed 16
was, en ging, naar Zijn gewoonte, op den dag des sabbats in de
synagoge; en stond op om te lezen. En Hem werd gegeven het 17
boek van den profeet Jesaja; en als Hij het boek opengedaan had,
vond Hij de plaats, daar geschreven was: De Geest des Heeren 18
is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden,
om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, die
gebroken zijn van hart; Om den gevangenen te prediken loslating, 19
en den blinden het gezicht, om de verslagenen heen te zenden in
vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren. En 20
als Hij het boek toegedaan en den dienaar wedergegeven had,
zat Hij neder; en de ogen van allen in de synagoge waren op
Hem geslagen. En Hij begon tot hen te zeggen: Heden is deze 21
Schrift in uw oren vervuld. En zij gaven Hem allen getuigenis, en 22
verwonderden zich over de aangename woorden, die uit Zijn mond
voortkwamen; en zeiden: Is deze niet de Zoon van Jozef? En Hij 23
zeide tot hen: Gij zult zonder twijfel tot Mij dit spreekwoord
zeggen: Medicijnmeester! genees Uzelven; al wat wij gehoord
hebben, dat in Kapernaum geschied is, doe *dat* ook hier in Uw
vaderland. En Hij zeide: Voorwaar Ik zeg u, dat geen profeet 24
aangenaam is in zijn vaderland. Maar Ik zeg u in der waarheid: 25
Er waren vele weduwen in Israel in de dagen van Elias, toen de
hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, zodat er grote
hongersnood werd over het gehele land. En tot geen van haar 26
werd Elias gezonden, dan naar Sarepta Sidonis, tot een vrouw, *die*
weduwe *was*. En er waren vele melaatsen in Israel, ten tijde van 27
den profeet Elisa; en geen van hen werd gereinigd, dan Naaman,
de Syrier. En zij werden allen in de synagoge met toorn vervuld, 28
als zij dit hoorden. En opstaande, wierpen zij Hem uit, buiten 29
de stad, en leidden Hem op den top des bergs, op denwelken hun
stad gebouwd was, om Hem van de steilte af te werpen. Maar 30
Hij, door het midden van hen doorgegaan zijnde, ging weg. En 31
Hij kwam af te Kapernaum, een stad van Galilea, en leerde hen
op de sabbatdagen. En zij versloegen zich over Zijn leer, want 32
Zijn woord was met macht. En in de synagoge was een mens, 33
hebbende een geest eens onreinen duivels; en hij riep uit met grote
stemme, Zeggende: Laat af, wat *hebben* wij met U *te doen*, Gij 34

Jezus Nazarener? Zijt Gij gekomen, om ons te verderven? Ik ken
35 U, wie Gij zijt, *namelijk* de Heilige Gods. En Jezus bestrafte
hem, zeggende: Zwijg stil, en ga van hem uit. En de duivel, hem
in het midden geworpen hebbende, voer van hem uit, zonder hem
36 iets te beschadigen. En er kwam een verbaasdheid over allen;
en zij spraken samen tot elkander, zeggende: Wat woord is dit,
dat Hij met macht en kracht den onreinen geesten gebiedt, en zij
37 varen uit? En het gerucht van Hem ging uit in alle plaatsen des
38 omliggenden lands. En *Jezus*, opgestaan zijnde uit de synagoge,
ging in het huis van Simon; en Simons vrouws moeder was met een
39 grote koorts bevangen, en zij baden Hem voor haar. En staande
boven haar, bestrafte Hij de koorts, en *de koorts* verliet haar; en
40 zij van stonde aan opstaande, diende henlieden. En als de zon
onderging, brachten allen, die kranken hadden, met verscheidene
ziekten *bevangen*, die tot Hem, en Hij leide een iegelijk van hen
41 de handen op, en genas dezelve. En er voeren ook duivelen uit
van velen, roepende en zeggende: Gij zijt de Christus, de Zone
Gods! En *hen* bestraffende, liet Hij die niet spreken, omdat zij
42 wisten, dat Hij de Christus was. En als het dag werd, ging Hij
uit, en trok naar een woeste plaats; en de scharen zochten Hem,
en kwamen tot bij Hem, en hielden Hem op, dat Hij van hen
43 niet zou weggaan. Maar Hij zeide tot hen: Ik moet ook anderen
steden het Evangelie van het Koninkrijk Gods verkondigen; want
44 daartoe ben Ik uitgezonden. En Hij predikte in de synagogen
van Galilea.

5 En het geschiedde, als de schare op Hem aandrong, om het
Woord Gods te horen, dat Hij stond bij het meer Gennesareth.
2 En Hij zag twee schepen aan *den oever* van het meer liggende, en
3 de vissers waren daaruit gegaan, en spoelden de netten. En Hij
ging in een van die schepen, hetwelk van Simon was, en bad hem,
dat hij een weinig van het land afstak; en nederzittende, leerde
4 Hij de scharen uit het schip. En als Hij afliet van spreken, zeide
Hij tot Simon: Steek af naar de diepte, en werp uw netten uit om
5 te vangen. En Simon antwoordde en zeide tot Hem: Meester,
wij hebben den gehelen nacht over gearbeid, en niet gevangen;
6 doch op Uw woord zal ik het net uitwerpen. En als zij dat ge-
daan hadden, besloten zij een grote menigte vissen, en hun net
7 scheurde. En zij wenkten hun medegenoten, die in het andere

schip waren, dat zij hen zouden komen helpen. En zij kwamen,
en vulden beide de schepen, zodat zij bijna zonken. En Simon 8
Petrus, *dat* ziende, viel neder aan de knieen van Jezus, zeggen-
de: Heere! ga uit van mij; want ik ben een zondig mens. Want 9
verbaasdheid had hem bevangen, en allen, die met hem waren,
over de vangst der vissen, die zij gevangen hadden; En desgelijks 10
ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, die medege-
noten van Simon waren. En Jezus zeide tot Simon: Vrees niet;
van nu aan zult gij mensen vangen. En als zij de schepen aan 11
land gestuurd hadden, verlieten zij alles, en volgden Hem. En 12
het geschiedde, als Hij in een dier steden was, ziet, er *was* een
man vol melaatsheid; en Jezus ziende, viel hij op het aangezicht,
en bad Hem, zeggende: Heere! zo Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.
En Hij, de hand uitstrekkende, raakte hem aan; en zeide: Ik wil, 13
word gereinigd! En terstond ging de melaatsheid van hem. En 14
Hij gebood hem, dat hij het niemand zeggen zou; maar ga heen,
zeide Hij, vertoon uzelven den priester, en offer voor uw reini-
ging, gelijk Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis. Maar 15
het gerucht van Hem ging te meer voort; en vele scharen kwamen
samen om *Hem* te horen, en door Hem genezen te worden van hun
krankheden. Maar Hij vertrok in de woestijnen, en bad *aldaar*. 16
En het geschiedde in een dier dagen, dat Hij leerde, en *er* zaten 17
Farizeen en leraars der wet, die van alle vlekken van Galilea, en
Judea, en Jeruzalem gekomen waren; en de kracht des Heeren was
er om hen te genezen. En ziet, *enige* mannen brachten op een 18
bed een mens, die geraakt was, en zochten hem in te brengen, en
voor Hem te leggen. En niet vindende, waardoor zij hem inbren- 19
gen mochten, overmits de schare, zo klommen zij op het dak, en
lieten hem door de tichelen neder met het beddeken, in het mid-
den, voor Jezus. En Hij ziende hun geloof, zeide tot hem: Mens, 20
uw zonden zijn u vergeven. En de Schriftgeleerden en de Fari- 21
zeen begonnen te overdenken, zeggende: Wie is Deze, Die *gods*
lastering spreekt? Wie kan de zonden vergeven, dan God alleen?
Maar Jezus, hun overdenkingen bekennende, antwoordde en zeide 22
tot hen: Wat overdenkt gij in uw harten? Wat is lichter te zeg- 23
gen: Uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en wandel?
Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft 24
op de aarde, de zonde te vergeven (zeide Hij tot den geraakte): Ik

zeg u, sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.
25 En hij, terstond voor Hem opstaande, *en* opgenomen hebbende
hetgeen, daar hij op gelegen had, ging heen naar zijn huis, God
26 verheerlijkende. En ontzetting heeft *hen* allen bevangen, en zij
verheerlijkten God, en werden vervuld met vreze, zeggende: Wij
27 hebben heden ongelofelijke dingen gezien. En na dezen ging Hij
uit, en zag een tollenaar, met name Levi, zitten in het tolhuis, en
28 zeide tot hem: Volg Mij. En hij, alles verlatende, stond op en
29 volgde Hem. En Levi richtte Hem een groten maaltijd aan, in zijn
huis; en *er* was een grote schare van tollenaren, en van anderen,
30 die met hen aanzaten. En hun Schriftgeleerden en de Farizeen
murmureerden tegen Zijn discipelen, zeggende: Waarom eet en
31 drinkt gij met tollenaren en zondaren? En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet
32 van node, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen om te roe-
33 pen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering. En zij zeiden
tot Hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes dikmaals,
en doen gebeden, desgelijks ook *de discipelen* der Farizeen, maar
34 de Uwe eten en drinken? Doch Hij zeide tot hen: Kunt gij de
bruiloftskinderen, terwijl de Bruidegom bij hen is, doen vasten?
35 Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal
36 weggenomen zijn, dan zullen zij vasten in die dagen. En Hij zei-
de ook tot hen een gelijkenis: Niemand zet een lap van een nieuw
kleed op een oud kleed; anders zo scheurt ook dat nieuwe *het ou-
de*, en de lap van het nieuwe komt met het oude niet overeen.
37 En niemand doet nieuwen wijn in oude *leder* zakken; anders zo
zal de nieuwe wijn de *leder* zakken doen bersten, en de *wijn* zal
38 uitgestort worden, en de *leder* zakken zullen verderven. Maar
nieuwen wijn moet men in nieuwe *leder* zakken doen, en zij wor-
39 den beide te zamen behouden. En niemand, die ouden drinkt,
begeert terstond nieuwen; want hij zegt: De oude is beter.

6 En het geschiedde op den tweeden eersten sabbat, dat Hij door
het gezaaide ging; en Zijn discipelen plukten aren, en aten ze, *die*
2 wrijvende met de handen. En sommigen der Farizeen zeiden tot
hen: Waarom doet gij, wat niet geoorloofd is te doen op de sab-
3 batten? En Jezus, hun antwoordende, zeide: Hebt gij ook dat
niet gelezen, hetwelk David deed, wanneer hem hongerde, en den-
4 genen, die met hem waren? Hoe hij ingegaan is in het huis Gods,

en de toonbroden genomen en gegeten heeft, en ook gegeven den-
genen, die met hem waren, welke niet zijn geoorloofd te eten, dan
alleen den priesteren. En Hij zeide tot hen: De Zoon des men- 5
sen is een Heere ook van den sabbat. En het geschiedde ook op 6
een anderen sabbat, dat Hij in de synagoge ging, en leerde. En
daar was een mens, en zijn rechterhand was dor. En de Schrift- 7
geleerden en de Farizeen namen Hem waar, of Hij op den sabbat
genezen zou; opdat zij *enige* beschuldiging tegen Hem mochten
vinden. Doch Hij kende hun gedachten, en zeide tot den mens, 8
die de dorre hand had: Rijs op, en sta in het midden. En hij op-
gestaan zijnde, stond *over einde*. Zo zeide dan Jezus tot hen: Ik 9
zal u vragen: Wat is geoorloofd op de sabbatten, goed te doen, of
kwaad te doen, een mens te behouden, of te verderven? En hen 10
allen rondom aangezien hebbende, zeide Hij tot den mens: Strek
uw hand uit. En hij deed alzo; en zijn hand werd hersteld, gezond
gelijk de andere. En zij werden vervuld met uitzinnigheid, en 11
spraken samen met elkander, wat zij Jezus doen zouden. En het 12
geschiedde in die dagen, dat Hij uitging naar den berg, om te bid-
den, en Hij bleef den nacht over in het gebed tot God. En als het 13
dag was geworden, riep Hij Zijn discipelen tot Zich, en verkoos er
twaalf uit hen, die Hij ook apostelen noemde: *Namelijk* Simon, 14
welken Hij ook Petrus noemde; en Andreas zijn broeder, Jakobus
en Johannes, Filippus en Bartholomeus; Matthëus en Thomas, 15
Jakobus, den *zoon* van Alfeus, en Simon genaamd Zelotes; Judas 16
Jakobi, en Judas Iskariot, die ook de verrader geworden is. En 17
met hen afgekomen zijnde, stond Hij op een vlakke plaats, en *met
Hem* de schare Zijner discipelen, en een grote menigte des volks
van geheel Judea en Jeruzalem, en van den zeekant van Tyrus en
Sidon; Die gekomen waren, om Hem te horen, en om van hun 18
ziekten genezen te worden, en die van onreine geesten gekweld
waren; en zij werden genezen. En al de schare zocht Hem aan 19
te raken; want er ging kracht van Hem uit, en Hij genas ze allen.
En Hij, Zijn ogen opslaande over Zijn discipelen, zeide: Zalig zijt 20
gij, armen, want uwer is het Koninkrijk Gods. Zalig zijt gij, die 21
nu hongert; want gij zult verzadigd worden. Zalig zijt gij, die nu
weent; want gij zult lachen. Zalig zijt gij, wanneer u de mensen 22
haten, en wanneer zij u afscheiden, en smaden, en uw naam als
kwaad verwerpen, om des Zoons des mensen wil. Verblijdt u in 23

dien dag, en zijt vrolijk; want, ziet, uw loon is groot in den hemel;
24 want hun vaders deden desgelijks den profeten. Maar wee u, gij
25 rijken, want gij hebt uw troost weg. Wee u, die verzadigd zijt,
want gij zult hongeren. Wee u, die nu lacht, want gij zult treu-
26 ren en wenen. Wee u, wanneer al de mensen wel van u spreken,
27 want hun vaders deden desgelijks den valsen profeten. Maar Ik
zeg ulieden, die *dit* hoort: Hebt uw vijanden lief; doet wel denge-
28 nen, die u haten. Zegent degenen, die u vervloeken, en bidt voor
29 degenen, die u geweld doen. Dengene, die u aan de wang slaat,
biedt ook de andere; en dengene, die u den mantel neemt, verhin-
30 dert ook den rok niet *te nemen.* Maar geeft een iegelijk, die van
u begeert; en van dengene, die het uwe neemt, eist niet weder.
31 En gelijk gij wilt, dat u de mensen doen zullen, doet gij hun ook
32 desgelijks. En indien gij liefhebt, die u liefhebben, wat dank hebt
gij? Want ook de zondaars hebben lief degenen, die hen liefheb-
33 ben. En indien gij goed doet dengenen, die u goed doen, wat
34 dank hebt gij? Want ook de zondaars doen hetzelfde. En indien
gij leent dengenen, van welke gij hoopt weder te ontvangen, wat
dank hebt gij? Want ook de zondaars lenen den zondaren, opdat
35 zij evengelijk weder mogen ontvangen. Maar hebt uw vijanden
lief, en doet goed, en leent, zonder iets weder te hopen; en uw loon
zal groot zijn, en gij zult kinderen des Allerhoogsten zijn; want Hij
36 is goedertieren over de ondankbaren en bozen. Weest dan barm-
37 hartig, gelijk ook uw Vader barmhartig is. En oordeelt niet, en
gij zult niet geoordeeld worden; verdoemt niet, en gij zult niet
38 verdoemd worden; laat los, en gij zult losgelaten worden. Geeft,
en u zal gegeven worden; een goede, neergedrukte, en geschudde
en overlopende maat zal men in uw schoot geven; want met de-
zelfde maat, waarmede gijlieden meet, zal ulieden wedergemeten
39 worden. En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Kan ook wel een
blinde een blinde op den weg leiden? Zullen zij niet beiden in de
40 gracht vallen? De discipel is niet boven zijn meester; maar een
41 iegelijk volmaakt *discipel* zal zijn gelijk zijn meester. En wat ziet
gij den splinter, die in uws broeders oog is, en den balk, die in
42 uw eigen oog is, merkt gij niet? Of hoe kunt gij tot uw broeder
zeggen: Broeder, laat toe, dat ik den splinter, die in uw oog is,
uitdoe; daar gij zelf den balk, die in uw oog is, niet ziet? Gij ge-
veinsde! doe eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om

den splinter uit te doen, die in uws broeders oog is. Want het is 43
geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geen kwade
boom, die goede vrucht voortbrengt; Want ieder boom wordt uit 44
zijn eigen vrucht gekend; want men leest geen vijgen van doornen,
en men snijdt geen druif van bramen. De goede mens brengt het 45
goede voort uit den goeden schat zijns harten; en de kwade mens
brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten; want
uit den overvloed des harten spreekt zijn mond. En wat noemt 46
gij Mij, Heere, Heere! en doet niet hetgeen Ik zeg? Een iegelijk, 47
die tot Mij komt, en Mijn woorden hoort, en dezelve doet, Ik zal
u tonen, wien hij gelijk is. Hij is gelijk een mens, die een huis 48
bouwde, en groef, en verdiepte, en leide het fondament op een
steenrots; als nu de hoge vloed kwam, zo sloeg de waterstroom
tegen dat huis aan, en kon het niet bewegen; want het was op de
steenrots gegrond. Maar die ze gehoord, en niet gedaan zal heb- 49
ben, is gelijk een mens, die een huis bouwde op de aarde zonder
fondament; tegen hetwelk de waterstroom aansloeg, en het viel
terstond, en de val van datzelve huis was groot.

Nadat Hij nu al Zijn woorden voleindigd had, ten aanhore des **7**
volks, ging Hij in te Kapernaum. En een dienstknecht van een 2
zeker hoofdman over honderd, die hem zeer waard was, krank zijn-
de, lag op zijn sterven. En van Jezus gehoord hebbende, zond hij 3
tot Hem de ouderlingen der Joden, Hem biddende, dat Hij wilde
komen, en zijn dienstknecht gezond maken. Dezen nu, tot Jezus 4
gekomen zijnde, baden Hem ernstelijk, zeggende: Hij is waardig,
dat Gij hem dat doet; Want hij heeft ons volk lief, en heeft zelf 5
ons de synagoge gebouwd. En Jezus ging met hen. En als Hij 6
nu niet verre van het huis was, zond de hoofdman over honderd
tot Hem *enige* vrienden, en zeide tot Hem: Heere, neem de moei-
te niet; want ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt
inkomen. Daarom heb ik ook mijzelven niet waardig geacht, om 7
tot U te komen; maar zeg *het* met een woord, en mijn knecht zal
genezen worden. Want ik ben ook een mens, onder de macht *van* 8
anderen gesteld, hebbende krijgsknechten onder mij, en ik zeg tot
dezen: Ga, en hij gaat; en tot den anderen: Kom! en hij komt; en
tot mijn dienstknecht: Doe dat! en hij doet *het.* En Jezus, dit 9
horende, verwonderde Zich over hem; en Zich omkerende, zeide
tot de schare, die Hem volgde: Ik zeg ulieden: Ik heb zo groot

10 een geloof zelfs in Israel niet gevonden. En die gezonden waren,
wedergekeerd zijnde in het huis, vonden den kranken dienstknecht
11 gezond. En het geschiedde op den volgenden *dag*, dat Hij ging
naar een stad, genaamd Nain, en met Hem gingen velen van Zijn
12 discipelen, en een grote schare. En als Hij de poort der stad ge-
naakte, zie daar, een dode werd uitgedragen, *die* een eniggeboren
zoon zijner moeder *was*, en zij *was* weduwe en een grote schare van
13 de stad *was* met haar. En de Heere, haar ziende, werd innerlijk
met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet.
14 En Hij ging toe, en raakte de baar aan; (de dragers nu stonden
15 stil) en Hij zeide: Jongeling, Ik zeg u, sta op! En de dode zat
overeind, en begon te spreken. En Hij gaf hem aan zijn moeder.
16 En vreze beving hen allen, en zij verheerlijkten God, zeggende:
Een groot Profeet is onder ons opgestaan, en God heeft Zijn volk
17 bezocht. En dit gerucht van Hem ging uit in geheel Judea, en
18 in al het omliggende land. En de discipelen van Johannes bood-
19 schapten hem van al deze dingen. En Johannes, zekere twee van
zijn discipelen tot zich geroepen hebbende, zond hen tot Jezus,
zeggende: Zijt Gij Degene, Die komen zou, of verwachten wij een
20 anderen? En als de mannen tot Hem gekomen waren, zeiden zij:
Johannes de Doper heeft ons tot U afgezonden, zeggende: Zijt Gij,
21 Die komen zou, of verwachten wij een anderen? En in dezelfde
ure genas Hij er velen van ziekten en kwalen, en boze geesten; en
22 velen blinden gaf Hij het gezicht. En Jezus, antwoordende, zeide
tot hen: Gaat heen, en boodschapt Johannes weder de dingen, die
gij gezien en gehoord hebt, *namelijk* dat de blinden ziende wor-
den, de kreupelen wandelen, de melaatsen gereinigd worden, de
doven horen, de doden opgewekt worden, den armen het Evange-
23 lie verkondigd wordt. En zalig is hij, die aan Mij niet zal geergerd
24 worden. Als nu de boden van Johannes weggegaan waren, begon
Hij tot de scharen van Johannes te zeggen: Wat zijt gij uitgegaan
in de woestijn te aanschouwen? Een riet, dat van den wind ginds
25 en weder bewogen wordt? Maar wat zijt gij uitgegaan te zien?
Een mens, met zachte klederen bekleed? Ziet, die in heerlijke kle-
26 ding en wellust zijn, die zijn in de koninklijke hoven. Maar wat
zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja, Ik zeg u, ook veel meer
27 dan een profeet. Deze is het, van welken geschreven is: Ziet, Ik
zende Mijn engel voor uw aangezicht, die Uw weg voor U heen

bereiden zal. Want Ik zeg ulieden: Onder die van vrouwen ge- 28
boren zijn, is niemand meerder profeet, dan Johannes de Doper;
maar de minste in het Koninkrijk Gods is meerder dan hij. En 29
al het volk, *Hem* horende, en de tollenaars, die met den doop van
Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God. Maar de Fari- 30
zeen en de wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zichzelven
verworpen, van hem niet gedoopt zijnde. En de Heere zeide: Bij 31
wien zal Ik dan de mensen van dit geslacht vergelijken, en wien
zijn zij gelijk? Zij zijn gelijk aan de kinderen, die op de markt 32
zitten, en elkander toeroepen, en zeggen: Wij hebben u op de fluit
gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen ge-
zongen, en gij hebt niet geweend. Want Johannes de Doper is 33
gekomen, noch brood etende, noch wijn drinkende; en gij zegt:
Hij heeft den duivel. De Zoon des mensen is gekomen, etende 34
en drinkende, en gij zegt: Ziet daar, een Mens, *Die* een vraat en
wijnzuiper *is*, een Vriend van tollenaren en zondaren. Doch de 35
wijsheid is gerechtvaardigd geworden van al haar kinderen. En 36
een der Farizeen bad Hem, dat Hij met hem ate; en ingegaan
zijnde in des Farizeers huis, zat Hij aan. En ziet, een vrouw in 37
de stad, welke een zondares was, verstaande, dat Hij in des Fari-
zeers huis aanzat, bracht een albasten fles met zalf. En staande 38
achter Zijn voeten, wenende, begon zij Zijn voeten nat te maken
met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd,
en kuste Zijn voeten, en zalfde ze met de zalf. En de Farizeer, 39
die Hem genood had, *zulks* ziende, sprak bij zichzelven, zeggende:
Deze, indien Hij een profeet ware, zou wel weten, wat en hoeda-
nige vrouw deze is, die Hem aanraakt; want zij is een zondares.
En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Simon! Ik heb u wat te 40
zeggen. En hij sprak: Meester! zeg het. *Jezus zeide*: Een zeker 41
schuldheer had twee schuldenaars; de een was schuldig vijfhon-
derd penningen, en de andere vijftig; En als zij niet hadden om 42
te betalen, schold hij het hun beiden kwijt. Zeg dan, wie van de-
zen zal hem meer liefhebben? En Simon, antwoordende, zeide: 43
Ik acht, dat hij het *is*, dien hij het meeste kwijtgescholden heeft.
En Hij zeide tot hem: Gij hebt recht geoordeeld. En Hij, Zich 44
omkerende naar de vrouw, zeide tot Simon: Ziet gij deze vrouw?
Ik ben in uw huis gekomen; water hebt gij niet tot Mijn voeten
gegeven; maar deze heeft Mijn voeten met tranen nat gemaakt, en

45 met het haar van haar hoofd afgedroogd. Gij hebt Mij geen kus
gegeven; maar deze, van dat zij ingekomen is, heeft niet afgelaten
46 Mijn voeten te kussen. Met olie hebt gij Mijn hoofd niet gezalfd;
47 maar deze heeft Mijn voeten met zalf gezalfd. Daarom zeg Ik
u: Haar zonden zijn *haar* vergeven, die vele waren; want zij heeft
veel liefgehad; maar dien weinig vergeven wordt, die heeft weinig
48, 49 lief. En Hij zeide tot haar: Uw zonden zijn *u* vergeven. En die
mede aanzaten, begonnen te zeggen bij zichzelven: Wie is Deze,
50 Die ook de zonden vergeeft? Maar Hij zeide tot de vrouw: Uw
geloof heeft u behouden; ga heen in vrede.

8 En het geschiedde daarna, dat Hij reisde van de ene stad en
vlek tot de andere, predikende en verkondigende het Evangelie
2 van het Koninkrijk Gods; en de twaalven *waren* met Hem; En
sommige vrouwen, die van boze geesten en krankheden genezen
waren, *namelijk* Maria, genaamd Magdalena, van welke zeven dui-
3 velen uitgegaan waren; En Johanna, de huisvrouw van Chusas,
den rentmeester van Herodes, en Susanna, en vele anderen, die
4 Hem dienden van haar goederen. Als nu een grote schare bij-
eenvergaderde, en zij van alle steden tot Hem kwamen, zo zeide
5 Hij door gelijkenis: Een zaaier ging uit, om zijn zaad te zaaien;
en als hij zaaide, viel het ene bij den weg, en werd vertreden, en
6 de vogelen des hemels aten dat op. En het andere viel op een
steenrots, en opgewassen zijnde, is het verdord, omdat het geen
7 vochtigheid had. En het andere viel in het midden van de door-
8 nen, en de doornen mede opwassende, verstikten hetzelve. En
het andere viel op de goede aarde, en opgewassen zijnde, bracht
het honderdvoudige vrucht voort. Dit zeggende, riep Hij: Wie
9 oren heeft, om te horen, die hore. En Zijn discipelen vraagden
10 Hem, zeggende: Wat mag deze gelijkenis wezen? En Hij zeide:
U is het gegeven, de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te
verstaan; maar tot de anderen *spreek Ik* in gelijkenissen, opdat zij
11 ziende niet zien, en horende niet verstaan. Dit is nu de gelijkenis:
12 Het zaad is het Woord Gods. En die bij den weg *bezaaid worden*,
zijn dezen, die horen; daarna komt de duivel, en neemt het Woord
uit hun hart weg, opdat zij niet zouden geloven, en zalig worden.
13 En die op de steenrots *bezaaid worden*, zijn dezen, die, wanneer
zij het gehoord hebben, het Woord met vreugde ontvangen; en
dezen hebben geen wortel, die maar voor een tijd geloven, en in

den tijd der verzoeking wijken zij af. En dat in de doornen valt, 14
zijn dezen, die gehoord hebben, en heengaande verstikt worden
door de zorgvuldigheden, en rijkdom, en wellusten des levens, en
voldragen geen *vrucht*. En dat in de goede aarde *valt*, zijn de- 15
zen, die, het Woord gehoord hebbende, hetzelve in een eerlijk en
goed hart bewaren, en in volstandigheid vruchten voortbrengen.
En niemand, die een kaars ontsteekt, bedekt dezelve met een vat, 16
of zet ze onder een bed; maar zet ze op een kandelaar, opdat
degenen, die inkomen, het licht zien mogen. Want er is niets 17
verborgen, dat niet openbaar zal worden; noch heimelijk, dat niet
bekend zal worden, en in het openbaar komen. Ziet dan, hoe 18
gij hoort; want zo wie heeft, dien zal gegeven worden; en zo wie
niet heeft, ook hetgeen hij meent te hebben, zal van hem genomen
worden. En Zijn moeder en *Zijn* broeders kwamen tot Hem, en 19
konden bij Hem niet komen, vanwege de schare. En Hem werd 20
geboodschapt *van enigen*, die zeiden: Uw moeder en Uw broeders
staan daar buiten, begerende U te zien. Maar Hij antwoordde en 21
zeide tot hen: Mijn moeder en Mijn broeders zijn dezen, die Gods
Woord horen, en datzelve doen. En het geschiedde in een van 22
die dagen, dat Hij in een schip ging, en Zijn discipelen *met Hem*;
en Hij zeide tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde van
het meer. En zij staken af. En als zij voeren, viel Hij in slaap; 23
en er kwam een storm van wind op het meer, en zij werden vol
waters, en waren in nood. En zij gingen tot Hem, en wekten Hem 24
op, zeggende: Meester, Meester, wij vergaan! en Hij, opgestaan
zijnde, bestrafte den wind en de watergolven, en zij hielden op, en
er werd stilte. En Hij zeide tot hen: Waar is uw geloof? Maar 25
zij, bevreesd zijnde, verwonderden zich, zeggende tot elkander:
Wie is toch Deze, dat Hij ook de winden en het water gebiedt, en
zij zijn Hem gehoorzaam? En zij voeren voort naar het land der 26
Gadarenen, hetwelk is tegenover Galilea. En als Hij aan het land 27
uitgegaan was, ontmoette Hem een zeker man uit de stad, die van
over langen tijd met duivelen was bezeten geweest; en was met
geen klederen gekleed, en bleef in geen huis, maar in de graven.
En hij, Jezus ziende, en zeer roepende, viel voor Hem neder, en 28
zeide met een grote stem: Wat heb ik met U *te doen*, Jezus, Gij
Zone Gods, des Allerhoogsten, ik bid U, dat Gij mij niet pijnigt!
Want Hij had den onreinen geest geboden, dat hij van den mens 29

zou uitvaren; want hij had hem menigen tijd bevangen gehad; en
hij werd met ketenen en met boeien gebonden, om bewaard te
zijn; en hij verbrak de banden, en werd van den duivel gedre-
30 ven in de woestijnen. En Jezus vraagde hem, zeggende: Welke
is uw naam? En hij zeide: Legio. Want vele duivelen waren in
31 hem gevaren. En zij baden Hem, dat Hij hun niet gebieden zou
32 in den afgrond heen te varen. En aldaar was een kudde veler
zwijnen, weidende op den berg; en zij baden Hem, dat Hij hun
33 wilde toelaten in dezelve te varen. En Hij liet het hun toe. En
de duivelen, uitvarende van den mens, voeren in de zwijnen; en
de kudde stortte van de steilte af in het meer; en versmoorde.
34 En die ze weidden, ziende hetgeen geschied was, zijn gevlucht; en
35 heengaande boodschapten het in de stad, en op het land. En
zij gingen uit, om te zien hetgeen geschied was, en kwamen tot
Jezus, en vonden den mens, van welken de duivelen uitgevaren
waren, zittend aan de voeten van Jezus, gekleed en wel bij zijn
36 verstand; en zij werden bevreesd. En ook, die het gezien had-
37 den, verhaalden hun, hoe de bezetene was verlost geworden. En
de gehele menigte van het omliggende land der Gadarenen baden
Hem, dat Hij van hen wegging; want zij waren met grote vreze
bevangen. En Hij, in het schip gegaan zijnde, keerde wederom.
38 En de man, van welken de duivelen uitgevaren waren, bad Hem,
dat hij mocht bij Hem zijn. Maar Jezus liet hem van Zich gaan,
39 zeggende: Keer weder naar uw huis, en vertel, wat grote dingen
u God gedaan heeft. En hij ging heen door de gehele stad, ver-
40 kondigende, wat grote dingen Jezus hem gedaan had. En het
geschiedde, als Jezus wederkeerde, dat Hem de schare ontving;
41 want zij waren allen Hem verwachtende. En ziet, er kwam een
man, wiens naam was Jairus, en hij was een overste der synagoge;
en hij viel aan de voeten van Jezus, en bad Hem, dat Hij in zijn
42 huis wilde komen. Want hij had een enige dochter, van omtrent
twaalf jaren, en deze lag op haar sterven. En als Hij heenging,
43 zo verdrongen Hem de scharen. En een vrouw, die twaalf ja-
ren lang den vloed des bloeds gehad had, welke al haar leeftocht
aan medicijnmeesters ten koste gelegd had; en van niemand had
44 kunnen genezen worden, Van achteren tot Hem komende, raak-
te den zoom Zijns kleeds aan; en terstond stelpte de vloed haars
45 bloeds. En Jezus zeide: Wie is het, die Mij heeft aangeraakt? En

als zij het allen miszaakten, zeide Petrus en die met hem waren:
Meester, de scharen drukken en verdringen U, en zegt Gij: Wie
is het, die Mij aangeraakt heeft? En Jezus zeide: Iemand heeft 46
Mij aangeraakt; want Ik heb bekend, dat kracht van Mij uitge-
gaan is. De vrouw nu, ziende, dat zij niet verborgen was, kwam 47
bevende, en voor Hem nedervallende, verklaarde Hem voor al het
volk, om wat oorzaak zij Hem aangeraakt had, en hoe zij terstond
genezen was. En Hij zeide tot haar: Dochter, wees welgemoed, 48
uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede. Als Hij nog sprak, 49
kwam er een van *het huis* des oversten der synagoge, zeggende
tot hem: Uw dochter is gestorven; zijt den Meester niet moeie-
lijk. Maar Jezus, *dat* horende, antwoordde hem, zeggende: Vrees 50
niet, geloof alleenlijk, en zij zal behouden worden. En als Hij in 51
het huis kwam, liet Hij niemand inkomen, dan Petrus, en Jako-
bus, en Johannes, en den vader en de moeder des kinds. En zij 52
schreiden allen, en maakten misbaar over hetzelve. En Hij zeide:
Schreit niet; zij is niet gestorven; maar zij slaapt. En zij belach- 53
ten Hem, wetende, dat zij gestorven was. Maar als Hij ze allen 54
uitgedreven had, greep Hij haar hand en riep, zeggende: Kind, sta
op! En haar geest keerde weder, en zij is terstond opgestaan; en 55
Hij gebood, dat men haar te eten geven zoude. En haar ouders 56
ontzetten zich; en Hij beval hun, dat zij niemand zouden zeggen
hetgeen geschied was.

En Zijn twaalf discipelen samengeroepen hebbende, gaf Hij hun **9**
kracht en macht over al de duivelen, en om ziekten te genezen.
En Hij zond hen heen, om te prediken het Koninkrijk Gods, en 2
de kranken gezond te maken. En Hij zeide tot hen: Neemt niets 3
mede tot den weg, noch staven, noch male, noch brood, noch geld;
noch iemand van u zal twee rokken hebben. En in wat huis gij 4
ook zult ingaan, blijft aldaar, en gaat van daar uit. En zo wie 5
u niet zullen ontvangen, uitgaande van die stad, schudt ook het
stof af van uw voeten, tot een getuigenis tegen hen. En zij, uit- 6
gaande, doorgingen al de vlekken, verkondigende het Evangelie,
en genezende *de zieken* overal. En Herodes, de viervorst, hoorde 7
al de dingen, die van Hem geschiedden; en was twijfelmoedig, om-
dat van sommigen gezegd werd, dat Johannes van de doden was
opgestaan. En van sommigen, dat Elias verschenen was; en *van* 8
anderen, dat een profeet van de ouden was opgestaan. En Hero- 9

des zeide: Johannes heb ik onthoofd; wie is nu Deze, van Welken
10 ik zulke dingen hoor? En hij zocht Hem te zien. En de apostelen,
wedergekeerd zijnde, verhaalden Hem al wat zij gedaan hadden.
En Hij nam hen mede en vertrok alleen in een woeste plaats der
11 stad, genaamd Bethsaida. En de scharen, *dat* verstaande, volg-
den Hem; en Hij ontving ze, en sprak tot hen van het Koninkrijk
12 Gods; en die genezing van node hadden, maakte Hij gezond. En
de dag begon te dalen; en de twaalven, tot Hem komende, zei-
den tot Hem: Laat de schare van U, opdat zij, heengaande in de
omliggende vlekken en in de dorpen, herberg nemen mogen, en
13 spijze vinden; want wij zijn hier in een woeste plaats. Maar Hij
zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij zeiden: Wij hebben
niet meer dan vijf broden, en twee vissen; tenzij dan dat wij heen-
14 gaan en spijs kopen voor al dit volk; Want er waren omtrent vijf
duizend mannen. Doch Hij zeide tot Zijn discipelen: Doet hen
15 nederzitten bij zaten, elk van vijftig. En zij deden alzo, en deden
16 hen allen nederzitten. En Hij, de vijf broden en de twee vissen
genomen hebbende, zag op naar den hemel, en zegende die, en
brak ze, en gaf ze den discipelen, om der schare voor te leggen.
17 En zij aten en werden allen verzadigd; en er werd opgenomen,
hetgeen hun van de brokken overgeschoten was, twaalf korven.
18 En het geschiedde, als Hij alleen was biddende, dat de discipelen
met Hem waren, en Hij vraagde hen, zeggende: Wie zeggen de
19 scharen, dat Ik ben? En zij, antwoordende, zeiden: Johannes de
Doper; en anderen: Elias; en anderen: Dat enig profeet van de
20 ouden opgestaan is. En Hij zeide tot hen: Maar gijlieden, wie
zegt gij, dat Ik ben? En Petrus, antwoordende, zeide: De Christus
21 Gods. En Hij gebood hun scherpelijk en beval, dat zij dit nie-
22 mand zeggen zouden; Zeggende: De Zoon des mensen moet veel
lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, en overpriesters,
en Schriftgeleerden, en gedood en ten derden dage opgewekt wor-
23 den. En Hij zeide tot allen: Zo iemand achter Mij wil komen, die
verloochene zichzelven, en neme zijn kruis dagelijks op, en volge
24 Mij. Want zo wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen;
maar zo wie zijn leven verliezen zal, om Mijnentwil, die zal het
25 behouden. Want wat baat het een mens, die de gehele wereld
zou winnen, en zichzelven verliezen, of schade *zijns zelfs* lijden?
26 Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben,

diens zal de Zoon des mensen Zich schamen, wanneer Hij komen
zal in Zijn heerlijkheid, en *in de heerlijkheid* des Vaders, en der
heilige engelen. En Ik zeg u waarlijk: Er zijn sommigen derge- 27
nen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij
het Koninkrijk Gods zullen gezien hebben. En het geschiedde, 28
omtrent acht dagen na deze woorden, dat Hij medenam Petrus,
en Johannes, en Jakobus, en klom op den berg, om te bidden.
En als Hij bad, werd de gedaante Zijns aangezichts veranderd, en 29
Zijn kleding wit *en* zeer blinkende. En ziet, twee mannen spraken 30
met Hem, welke waren Mozes en Elias. Dewelke, gezien zijnde 31
in heerlijkheid, zeiden Zijn uitgang, dien Hij zoude volbrengen te
Jeruzalem. Petrus nu, en die met hem *waren*, waren met slaap 32
bezwaard; en ontwaakt zijnde, zagen zij Zijn heerlijkheid, en de
twee mannen, die bij Hem stonden. En het geschiedde, als zij 33
van Hem afscheidden, zo zeide Petrus tot Jezus: Meester, het is
goed, dat wij hier zijn; en laat ons drie tabernakelen maken, voor
U een, en voor Mozes een, en voor Elias een; niet wetende, wat
hij zeide. Als hij nu dit zeide, kwam een wolk, en overschaduwde 34
hen; en zij werden bevreesd, als die in de wolk ingingen. En er 35
geschiedde een stem uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn geliefde
Zoon; hoort Hem! En als de stem geschiedde, zo werd Jezus 36
alleen gevonden. En zij zwegen stil, en verhaalden in die dagen
niemand iets van hetgeen zij gezien hadden. En het geschiedde 37
des daags daaraan, als zij van den berg afkwamen, dat Hem een
grote schare in het gemoet kwam. En ziet, een man van de scha- 38
re riep uit, zeggende: Meester, ik bid U, zie toch mijn zoon aan;
want hij is mij een eniggeborene. En zie, een geest neemt hem, 39
en van stonde aan roept hij, en hij scheurt hem, dat hij schuimt,
en wijkt nauwelijks van hem, en verplettert hem. En ik heb Uw 40
discipelen gebeden, dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben
niet gekund. En Jezus, antwoordende, zeide: O ongelovig en 41
verkeerd geslacht, hoe lang zal Ik nog bij ulieden zijn, en ulie-
den verdragen? Breng uw zoon hier. En nog, als hij *naar Hem* 42
toekwam, scheurde hem de duivel, en verscheurde *hem*; maar Je-
zus bestrafte den onreinen geest, en maakte het kind gezond, en
gaf hem zijn vader weder. En zij werden allen verslagen over 43
de grootdadigheid Gods. En als zij allen zich verwonderden over
al de dingen, die Jezus gedaan had, zeide Hij tot Zijn discipelen:

44 Legt gij deze woorden in uw oren: Want de Zoon des mensen zal
45 overgeleverd worden in der mensen handen. Maar zij verston-
den dit woord niet, en het was voor hen verborgen, alzo dat zij
het niet begrepen; en zij vreesden van dat woord Hem te vragen.
46 En er rees een overlegging onder hen, namelijk, wie van hen de
47 meeste ware. Maar Jezus, ziende de overlegging hunner harten,
48 nam een kindeken, en stelde dat bij Zich; En zeide tot hen: Zo
wie dit kindeken ontvangen zal in Mijn Naam, die ontvangt Mij;
en zo wie Mij ontvangen zal, ontvangt Hem, Die Mij gezonden
49 heeft. Want die de minste onder u allen is, die zal groot zijn. En
Johannes antwoordde en zeide: Meester! wij hebben een gezien,
die in Uw Naam de duivelen uitwierp, en wij hebben het hem ver-
50 boden, omdat hij U met ons niet volgt. En Jezus zeide tot hem:
51 Verbied het niet; want wie tegen ons niet is, die is voor ons. En
het geschiedde, als de dagen Zijner opneming vervuld werden, zo
52 richtte Hij Zijn aangezicht, om naar Jeruzalem te reizen. En Hij
zond boden uit voor Zijn aangezicht; en zij, heengereisd zijnde,
kwamen in een vlek der Samaritanen, om voor Hem *herberg* te
53 bereiden. En zij ontvingen Hem niet, omdat Zijn aangezicht was
54 *als* reizende naar Jeruzalem. Als nu Zijn discipelen, Jakobus en
Johannes, *dat* zagen, zeiden zij: Heere, wilt Gij, dat wij zeggen,
dat vuur van den hemel nederdale, en dezen verslinde, gelijk ook
55 Elias gedaan heeft? Maar Zich omkerende, bestrafte Hij hen, en
56 zeide: Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt. Want de Zoon
des mensen is niet gekomen om der mensen zielen te verderven,
57 maar om te behouden. En zij gingen naar een ander vlek. En
het geschiedde op den weg, als zij reisden, dat een tot Hem zeide:
58 Heere, ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat. En Jezus zeide tot
hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten;
maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd neder-
59 legge. En Hij zeide tot een anderen: Volg Mij. Doch hij zeide:
Heere, laat mij toe, dat ik heenga, en eerst mijn vader begrave.
60 Maar Jezus zeide tot hem: Laat de doden hun doden begraven;
61 doch gij, ga heen en verkondig het Koninkrijk Gods. En ook een
ander zeide: Heere, ik zal U volgen; maar laat mij eerst toe, dat
62 ik afscheid neme van degenen, die in mijn huis zijn. En Jezus
zeide tot hem: Niemand, die zijn hand aan den ploeg slaat, en
ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods.

En na dezen stelde de Heere nog andere zeventig, en zond **10**
hen heen voor Zijn aangezicht, twee en twee, in iedere stad en
plaats, daar Hij komen zou. Hij zeide dan tot hen: De oogst is 2
wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; daarom, bidt den Heere
des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote. Gaat henen; 3
ziet, Ik zend u als lammeren in het midden der wolven. Draagt 4
geen buidel, noch male, noch schoenen; en groet niemand op den
weg. En in wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede *zij* dezen 5
huize! En indien aldaar een zoon des vredes is, zo zal uw vrede 6
op hem rusten; maar indien niet, zo zal *uw vrede* tot u wederke-
ren. En blijft in datzelve huis, etende en drinkende, hetgeen van 7
hen *voorgezet wordt*; want de arbeider is zijn loon waardig; gaat
niet over van *het ene* huis in *het andere* huis. En in wat stad 8
gij zult ingaan, en zij u ontvangen, eet hetgeen ulieden voorgezet
wordt. En geneest de kranken, die daarin zijn, en zegt tot hen: 9
Het Koninkrijk Gods is nabij u gekomen. Maar in wat stad gij 10
zult ingaan, en zij u niet ontvangen, uitgaande op haar straten,
zo zegt: Ook het stof, dat uit uw stad aan ons kleeft, schud- 11
den wij af op ulieden; nochtans zo weet dit, dat het Koninkrijk
Gods nabij u gekomen is. En Ik zeg u, dat het *dien van* Sodom 12
verdragelijker wezen zal in dien dag, dan dezelve stad. Wee u, 13
Chorazin, wee u, Bethsaida, want zo in Tyrus en Sidon de krach-
ten geschied waren, die in u geschied zijn, zij zouden eertijds, in
zak en as zittende, zich bekeerd hebben. Doch het zal Tyrus 14
en Sidon verdragelijker zijn in het oordeel, dan ulieden. En gij, 15
Kapernaum, die tot den hemel toe verhoogd zijt, gij zult tot de
hel toe nedergestoten worden. Wie u hoort, die hoort Mij; en 16
wie u verwerpt, die verwerpt Mij; en wie Mij verwerpt, die ver-
werpt Dengene, Die Mij gezonden heeft. En de zeventigen zijn 17
wedergekeerd met blijdschap, zeggende: Heere, ook de duivelen
zijn ons onderworpen, in Uw Naam. En Hij zeide tot hen: Ik zag 18
den satan, als een bliksem, uit den hemel vallen. Ziet, Ik geve 19
u de macht, om op slangen en schorpioenen te treden, en over
alle kracht des vijands; en geen ding zal u enigszins beschadigen.
Doch verblijdt u daarin niet, dat de geesten u onderworpen zijn; 20
maar verblijdt u veel meer, dat uw namen geschreven zijn in de
hemelen. Te dier ure verheugde Zich Jezus in den geest, en zei- 21
de: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde; dat Gij

deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en
hebt dezelve den kinderkens geopenbaard; ja, Vader, want alzo is
22 geweest het welbehagen voor U. Alle dingen zijn Mij van Mijn
Vader overgegeven; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Va-
der; en wie de Vader is, dan de Zoon, en dien het de Zoon zal
23 willen openbaren. En Zich kerende naar de discipelen, zeide Hij
24 *tot hen* alleen: Zalig zijn de ogen, die zien, hetgeen gij ziet. Want
Ik zeg u, dat vele profeten en koningen hebben begeerd te zien,
hetgeen gij ziet, en hebben het niet gezien; en te horen, hetgeen
25 gij hoort, en hebben het niet gehoord. En ziet, een zeker wet-
geleerde stond op, Hem verzoekende, en zeggende: Meester, wat
26 doende zal ik het eeuwige leven beerven? En Hij zeide tot hem:
27 Wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij? En hij, antwoorden-
de, zeide: Gij zult den Heere, uw God, liefhebben, uit geheel uw
hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel
28 uw verstand; en uw naaste als uzelven. En Hij zeide tot hem:
29 Gij hebt recht geantwoord; doe dat, en gij zult leven. Maar hij,
willende zichzelven rechtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn
30 naaste? En Jezus, antwoordende, zeide: Een zeker mens kwam af
van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke,
hem ook uitgetogen, en daartoe *zware* slagen gegeven hebbende,
31 heengingen, en lieten *hem* half dood liggen. En bij geval kwam
een zeker priester denzelven weg af, en hem ziende, ging hij te-
32 genover *hem* voorbij. En desgelijks ook een Leviet, als hij was
bij die plaats, kwam hij, en zag *hem*, en ging tegenover *hem* voor-
33 bij. Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem,
34 en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen. En
hij, tot *hem* gaande, verbond zijn wonden, gietende daarin olie
en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de
35 herberg en verzorgde hem. En des anderen daags weggaande,
langde hij twee penningen uit, en gaf ze den waard, en zeide tot
hem: Draag zorg voor hem: en zo wat gij meer *aan hem* ten kos-
36 te zult leggen, dat zal ik u wedergeven, als ik wederkom. Wie
dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen, die
37 onder de moordenaars gevallen was? En hij zeide: Die barmhar-
tigheid aan hem gedaan heeft. Zo zeide dan Jezus tot hem: Ga
38 heen, en doe gij desgelijks. En het geschiedde, als zij reisden, dat
Hij kwam in een vlek; en een zekere vrouw, met name Martha,

ontving Hem in haar huis. En deze had een zuster, genaamd 39
Maria, welke ook, zittende aan de voeten van Jezus, Zijn woord
hoorde. Doch Martha was zeer bezig met veel dienens, en daar- 40
bij komende, zeide zij: Heere, trekt Gij U dat niet aan, dat mijn
zuster mij alleen laat dienen? Zeg dan haar, dat zij mij helpe.
En Jezus, antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha, gij be- 41
kommert en ontrust u over vele dingen; Maar een ding is nodig; 42
doch Maria heeft het goede deel uitgekozen, hetwelk van haar niet
zal weggenomen worden.

En het geschiedde, toen Hij in een zekere plaats was biddende, **11**
als Hij ophield, dat een van Zijn discipelen tot Hem zeide: Heere,
leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijn discipelen geleerd heeft.
En Hij zeide tot hen: Wanneer gij bidt, zo zegt: Onze Vader, Die 2
in de hemelen *zijt*! Uw Naam worde geheiligd. Uw Koninkrijk
kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, *alzo* ook op de aar-
de. Geef ons elken dag ons dagelijks brood. En vergeef ons onze 3, 4
zonden; want ook wij vergeven aan een iegelijk, die ons schuldig
is. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze.
En Hij zeide tot hen: Wie van u zal een vriend hebben, en zal ter 5
middernacht tot hem gaan, en tot hem zeggen: Vriend! leen mij
drie broden; Overmits mijn vriend van de reis tot mij gekomen 6
is, en ik heb niet, dat ik hem voorzette; En dat die van binnen, 7
antwoordende, zou zeggen: Doe mij geen moeite aan; de deur is
nu gesloten, en mijn kinderen zijn met mij in de slaapkamer; ik
kan niet opstaan, om u te geven. Ik zeg ulieden: Hoewel hij niet 8
zou opstaan en hem geven, omdat hij zijn vriend is, nochtans om
zijner onbeschaamdheid wil, zal hij opstaan, en hem geven zoveel
als hij er behoeft. En Ik zeg ulieden: Bidt, en u zal gegeven wor- 9
den; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.
Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; 10
en die klopt, dien zal opengedaan worden. En wat vader onder 11
u, dien de zoon om brood bidt, zal hem een steen geven, of ook
om een vis, zal hem voor een vis een slang geven? Of zo hij ook 12
om een ei zou bidden, zal hij hem een schorpioen geven? Indien 13
dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven,
hoeveel te meer zal de hemelse Vader den Heiligen Geest geven
dengenen, die Hem bidden? En Hij wierp een duivel uit, en die 14
was stom. En het geschiedde, als de duivel uitgevaren was, dat

15 de stomme sprak; en de scharen verwonderden zich. Maar sommigen van hen zeiden: Hij werpt de duivelen uit door Beelzebul,
16 den overste der duivelen. En anderen, *Hem* verzoekende, begeer-
17 den van Hem een teken uit den hemel. Maar Hij, kennende hun gedachten, zeide tot hen: Een ieder koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een huis, tegen zichzelf *verdeeld*
18 *zijnde*, valt. Indien nu ook de satan tegen zichzelven verdeeld is, hoe zal zijn rijk bestaan? Dewijl gij zegt, dat Ik door Beelzebul
19 de duivelen uitwerp. En indien Ik door Beelzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze uw zonen uit? Daarom zullen de-
20 zen uw rechters zijn. Maar indien Ik door den vinger Gods de duivelen uitwerp, zo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen.
21 Wanneer een sterke gewapende zijn hof bewaart, zo is *al* wat hij
22 heeft in vrede. Maar als een daarover komt, die sterker is dan hij, en hem overwint, die neemt zijn gehele wapenrusting, daar
23 hij op vertrouwde, en deelt zijn roof uit. Wie met Mij niet is, die is tegen Mij; en wie met Mij niet vergadert, die verstrooit.
24 Wanneer de onreine geest van den mens uitgevaren is, zo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust; en die niet vindende, zegt
25 hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, daar ik uitgevaren ben. En
26 komende, vindt hij het *met bezemen* gekeerd en versierd. Dan gaat hij heen, en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf is, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van
27 dien mens wordt erger dan het eerste. En het geschiedde, als Hij deze dingen sprak, dat een zekere vrouw, de stem verheffende uit de schare, tot Hem zeide: Zalig is de buik, die U gedragen heeft,
28 en de borsten, die Gij hebt gezogen. Maar Hij zeide: Ja, zalig zijn degenen, die het Woord Gods horen, en hetzelve bewaren.
29 En als de scharen dicht bijeenvergaderden, begon Hij te zeggen: Dit is een boos geslacht; het verzoekt een teken, en hetzelve zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jonas, den profeet.
30 Want gelijk Jonas den Ninevieten een teken geweest is, alzo zal
31 ook de Zoon des mensen zijn dezen geslachte. De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met de mannen van dit geslacht, en zal ze veroordelen; want zij is gekomen van de einden der aarde, om te horen de wijsheid van Salomo; en ziet, meer
32 dan Salomo is hier. De mannen van Nineve, zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordelen; want

zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer
dan Jonas is hier! En niemand, die een kaars ontsteekt, zet *die* 33
in het verborgen, noch onder een koornmaat, maar op een kan-
delaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen. De 34
kaars des lichaams is het oog: wanneer dan uw oog eenvoudig is,
zo is ook uw gehele lichaam verlicht; maar zo het boos is, zo is
ook uw *gehele* lichaam duister. Zie dan toe, dat niet het licht, 35
hetwelk in u is, duisternis zij. Indien dan uw lichaam geheel ver- 36
licht is, niet hebbende enig deel, dat duister is, zo zal het geheel
verlicht zijn, gelijk wanneer de kaars met het schijnsel u verlicht.
Als Hij nu *dit* sprak, bad Hem een zeker Farizeer, dat Hij bij hem 37
het middagmaal wilde eten; en ingegaan zijnde, zat Hij aan. En 38
de Farizeer, *dat* ziende, verwonderde zich, dat Hij niet eerst, voor
het middagmaal, Zich gewassen had. En de Heere zeide tot hem: 39
Nu gij Farizeen, gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des
schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid.
Gij onverstandigen! Die het buitenste heeft gemaakt, heeft Hij 40
ook niet het binnenste gemaakt? Doch geeft tot aalmoes, het- 41
geen daarin is; en ziet, alles is u rein. Maar wee u, Farizeen, 42
want gij vertient munte, en ruite, en alle moeskruid, en gij gaat
voorbij het oordeel en de liefde Gods. Dit moest men doen, en
het andere niet nalaten. Wee u, Farizeen, want gij bemint het 43
voorgestoelte in de synagogen, en de begroetingen op de markten.
Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij 44
zijt gelijk de graven, die niet openbaar zijn, en de mensen, die
daarover wandelen, weten het niet. En een van de wetgeleerden, 45
antwoordende, zeide tot Hem: Meester! als Gij deze dingen zegt,
zo doet Gij ook ons smaadheid aan. Doch Hij zeide: Wee ook 46
u, wetgeleerden! want gij belast de mensen met lasten, zwaar om
te dragen, en zelven raakt gij die lasten niet aan met een van uw
vingeren. Wee u, want gij bouwt de graven der profeten, en uw 47
vaders hebben dezelve gedood. Zo getuigt gij dan, dat gij mede 48
behagen hebt aan de werken uwer vaderen; want zij hebben ze
gedood, en gij bouwt hun graven. Waarom ook de wijsheid Gods 49
zegt: Ik zal profeten en apostelen tot hen zenden, en van die zul-
len zij *sommigen* doden, en *sommigen* zullen zij uitjagen; Opdat 50
van dit geslacht afgeeist worde het bloed van al de profeten, dat
vergoten is van de grondlegging der wereld af. Van het bloed van 51

Abel, tot het bloed van Zacharia, die gedood is tussen het altaar
en het huis *Gods*; ja, zeg Ik u, het zal afgeeist worden van dit
52 geslacht! Wee u, gij wetgeleerden, want gij hebt den sleutel der
kennis weggenomen; gijzelven zijt niet ingegaan, en die ingingen,
53 hebt gij verhinderd. En als Hij deze dingen tot hen zeide, begon-
nen de Schriftgeleerden en Farizeen hard aan te houden, en Hem
54 van vele dingen te doen spreken; Hem lagen leggende, en zoe-
kende iets uit Zijn mond te bejagen, opdat zij Hem beschuldigen
mochten.

12 Daarentussen als vele duizenden der schare bijeenvergaderd
waren, zodat zij elkander vertraden, begon Hij te zeggen tot Zijn
discipelen: Vooreerst wacht uzelven voor den zuurdesem der Fa-
2 rizeen, welke is geveinsdheid. En er is niets bedekt, dat niet
zal ontdekt worden, en verborgen, dat niet zal geweten worden.
3 Daarom, al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht
gehoord worden; en wat gij in het oor gesproken hebt, in de bin-
4 nenkamers, zal op de daken gepredikt worden. En Ik zeg u, Mijn
vrienden: Vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden, en
5 daarna niet meer kunnen doen. Maar Ik zal u tonen, Wien gij
vrezen zult: vreest Dien, Die, nadat Hij gedood heeft, *ook* macht
6 heeft in de hel te werpen; ja, Ik zeg u, vreest Dien! Worden niet
vijf musjes verkocht voor twee penningskens? En niet een van
7 die is voor God vergeten. Ja, ook de haren uws hoofds zijn alle
8 geteld. Vreest dan niet; gij gaat vele musjes te boven. En Ik zeg
u: Een iegelijk, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal ook
9 de Zoon des mensen belijden voor de engelen Gods. Maar wie
Mij verloochenen zal voor de mensen, die zal verloochend worden
10 voor de engelen Gods. En een iegelijk, die *enig* woord spreken zal
tegen den Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar
wie tegen den Heiligen Geest gelasterd zal hebben, dien zal het
11 niet vergeven worden. En wanneer zij u heenbrengen zullen in
de synagogen, en *tot* de overheden en de machten, zo zijt niet be-
zorgd, hoe of wat gij tot verantwoording zeggen, of wat gij spreken
12 zult; Want de Heilige Geest zal u in dezelve ure leren, hetgeen
13 *gij* spreken moet. En een uit de schare zeide tot Hem: Meester,
14 zeg mijn broeder, dat hij met mij de erfenis dele. Maar Hij zeide
tot hem: Mens, wie heeft Mij tot een rechter of scheidsman over
15 ulieden gesteld? En Hij zeide tot hen: Ziet toe en wacht u van de

gierigheid; want het is niet in den overvloed *gelegen*, dat iemand
leeft uit zijn goederen. En Hij zeide tot hen een gelijkenis, en 16
sprak: Eens rijken mensen land had wel gedragen; En hij over- 17
leide bij zichzelven, zeggende: Wat zal ik doen, want ik heb niet,
waarin ik mijn vruchten zal verzamelen. En hij zeide: Dit zal ik 18
doen; ik zal mijn schuren afbreken, en grotere bouwen, en zal al-
daar verzamelen al dit mijn gewas, en deze mijn goederen; En ik 19
zal tot mijn ziel zeggen: Ziel! gij hebt vele goederen, die opgelegd
zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk. Maar 20
God zeide tot hem: Gij dwaas! in dezen nacht zal men uw ziel van
u afeisen; en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn? Alzo *is* 21
het met dien, die zichzelven schatten vergadert, en niet rijk is in
God. En Hij zeide tot Zijn discipelen: Daarom zeg Ik u: Zijt niet 22
bezorgd voor uw leven, wat gij eten zult, noch voor het lichaam,
waarmede gij u kleden zult. Het leven is meer dan het voedsel, 23
en het lichaam dan de kleding. Aanmerkt de raven, dat zij niet 24
zaaien, noch maaien, welke geen spijskamer noch schuur hebben,
en God voedt dezelve; hoeveel gaat gij de vogelen te boven? Wie 25
toch van u kan, met bezorgd te zijn, een el tot zijn lengte toe-
doen? Indien gij dan ook het minste niet kunt, wat zijt gij voor 26
de andere dingen bezorgd? Aanmerkt de lelien, hoe zij wassen; 27
zij arbeiden niet, en spinnen niet; en Ik zeg u: ook Salomo in al
zijn heerlijkheid is niet bekleed geweest als een van deze. Indien 28
nu God het gras dat heden op het veld is, en morgen in den oven
geworpen wordt, alzo bekleedt, hoeveel meer u, gij kleingelovigen!
En gijlieden, vraagt niet, wat gij eten, of wat gij drinken zult; en 29
weest niet wankelmoedig. Want al deze dingen zoeken de vol- 30
ken der wereld; maar uw Vader weet, dat gij deze dingen behoeft.
Maar zoekt het Koninkrijk Gods, en al deze dingen zullen u toege- 31
worpen worden. Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is uws 32
Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven. Verkoopt 33
hetgeen gij hebt, en geeft aalmoes. Maakt uzelven buidels, die
niet verouden, een schat, die niet afneemt, in de hemelen, daar
de dief niet bijkomt, noch de mot verderft. Want waar uw schat 34
is, aldaar zal ook uw hart zijn. Laat uw lendenen omgord zijn, 35
en de kaarsen brandende. En zijt gij den mensen gelijk, die op 36
hun heer wachten, wanneer hij wederkomen zal van de bruiloft,
opdat, als hij komt en klopt, zij hem terstond mogen opendoen.

37 Zalig zijn die dienstknechten, welke de heer, als hij komt, zal wa-
kende vinden. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij zich zal omgorden, en
38 zal hen doen aanzitten, en bijkomende, zal hij hen dienen. En
zo hij komt in de tweede *nacht* wake, en komt in de derde wake,
39 en vindt hen alzo, zalig zijn dezelve dienstknechten. Maar weet
dit, dat, indien de heer des huizes geweten had, in welke ure de
dief zou komen, hij zou gewaakt hebben, en zou zijn huis niet
40 hebben laten doorgraven. Gij dan, zijt ook bereid; want in wel-
41 ke ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen. En
Petrus zeide tot Hem: Heere! zegt Gij deze gelijkenis tot ons, of
42 ook tot allen? En de Heere zeide: Wie is dan de getrouwe en
voorzichtige huisbezorger, dien de heer over zijn dienstboden zal
zetten, om *hun* ter rechter tijd het bescheiden deel spijze te ge-
43 ven? Zalig is de dienstknecht, welken zijn heer, als hij komt, zal
44 vinden, alzo doende. Waarlijk, Ik zeg ulieden, dat hij hem over
45 al zijn goederen zetten zal. Maar indien dezelve dienstknecht in
zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou begin-
nen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te
46 drinken, en dronken te worden; Zo zal de heer deszelven dienst-
knechts komen ten dage, in welken hij hem niet verwacht, en ter
ure, die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zet-
47 ten met de ontrouwen. En die dienstknecht, welke geweten heeft
den wil zijns heeren, en *zich* niet bereid, noch naar zijn wil ge-
48 daan heeft, die zal met vele *slagen* geslagen worden. Maar die
denzelven niet geweten heeft, en gedaan heeft *dingen*, die slagen
waardig zijn, die zal met weinige *slagen* geslagen worden. En een
iegelijk, wien veel gegeven is, van dien zal veel geeist worden; en
wien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger
49 eisen. Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat
50 wil Ik, indien het alrede ontstoken is? Maar Ik moet met een
doop gedoopt worden; en hoe worde Ik geperst, totdat het vol-
51 bracht zij! Meent gij, dat Ik gekomen ben, om vrede te geven op
52 de aarde? Neen, zeg Ik u, maar veeleer verdeeldheid. Want van
nu aan zullen er vijf in een huis verdeeld zijn, drie tegen twee, en
53 twee tegen drie. De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de
zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter; en de dochter
tegen de moeder; de schoonmoeder tegen haar schoondochter, en
54 de schoondochter tegen haar schoonmoeder. En Hij zeide ook

tot de scharen: Wanneer gij een wolk ziet opgaan van het westen,
terstond zegt gijlieden: Er komt regen; en het geschiedt alzo. En 55
wanneer gij den zuidenwind *ziet* waaien, zo zegt gij: Er zal hitte
zijn; en het geschiedt. Gij geveinsden, het aanschijn der aarde en 56
des hemels weet gij te beproeven; en hoe beproeft gij dezen tijd
niet? En waarom oordeelt gij ook van uzelven niet, hetgeen recht 57
is? Want als gij heengaat met uw wederpartij voor de overheid, 58
zo doet naarstigheid op den weg, om van hem verlost te worden;
opdat hij misschien u niet voor den rechter trekke, en de rechter
u den gerechtsdienaar overlevere, en de gerechtsdienaar u in de
gevangenis werpe. Ik zeg u: Gij zult van daar geenszins uitgaan, 59
totdat gij ook het laatste penningsken betaald zult hebben.

En er waren te dierzelfder tijd enigen tegenwoordig, die Hem **13**
boodschapten van de Galileers, welker bloed Pilatus met hun of-
feranden gemengd had. En Jezus antwoordde, en zeide tot hen: 2
Meent gij, dat deze Galileers zondaars zijn geweest boven al de
Galileers, omdat zij zulks geleden hebben? Ik zeg u: Neen zij; 3
maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen desgelijks vergaan.
Of die achttien, op welke de toren in Siloam viel, en doodde ze; 4
meent gij, dat deze schuldenaars zijn geweest, boven alle mensen,
die in Jeruzalem wonen? Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij 5
u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan. En Hij zei- 6
de deze gelijkenis: Een zeker *man* had een vijgeboom, geplant in
zijn wijngaard; en hij kwam en zocht vrucht daarop, en vond ze
niet. En hij zeide tot den wijngaardenier: Zie, ik kome nu drie 7
jaren, zoekende vrucht op dezen vijgeboom, en vind ze niet; houw
hem uit; waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde? En hij, 8
antwoordende, zeide tot hem: Heer, laat hem ook *nog* dit jaar,
totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben; En indien 9
hij vrucht zal voortbrengen, *laat hem staan*; maar indien niet, zo
zult gij hem namaals uithouwen. En Hij leerde op den sabbat 10
in een der synagogen. En ziet, er was een vrouw, die een geest 11
der krankheid achttien jaren lang gehad had, en zij was samen-
gebogen, en kon zich ganselijk niet oprichten. En Jezus, haar 12
ziende, riep haar tot Zich, en zeide tot haar: Vrouw, gij zijt ver-
lost van uw krankheid. En Hij legde de handen op haar; en zij 13
werd terstond weder recht, en verheerlijkte God. En de overste 14
der synagoge, kwalijk nemende, dat Jezus op den sabbat genezen

had, antwoordde en zeide tot de schare: Er zijn zes dagen, in wel-
ke men moet werken; komt dan in dezelve, en laat u genezen, en
15 niet op den dag des sabbats. De Heere dan antwoordde hem en
zeide: Gij geveinsde, maakt niet een iegelijk van u op den sabbat
zijn os of ezel van de kribbe los, en leidt *hem* heen om te doen
16 drinken? En deze, die een dochter Abrahams is, welke de satan,
ziet, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet losgemaakt
17 worden van dezen band, op den dag des sabbats? En als Hij dit
zeide, werden zij allen beschaamd, die zich tegen Hem stelden; en
al de schare verblijdde zich over al de heerlijke dingen, die van
18 Hem geschiedden. En Hij zeide: Wien is het Koninkrijk Gods
19 gelijk, en waarbij zal Ik hetzelve vergelijken? Het is gelijk aan
een mostaardzaad, hetwelk een mens genomen en in zijn hof ge-
worpen heeft; en het wies op, en werd tot een groten boom, en
20 de vogelen des hemels nestelden in zijn takken. En Hij zeide we-
21 derom: Waarbij zal Ik het Koninkrijk Gods vergelijken? Het is
gelijk aan een zuurdesem, welken een vrouw nam, en verborg in
22 drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was. En Hij reisde
van de ene stad en vlek tot de andere, lerende, en richtende *Zijn*
23 reis naar Jeruzalem. En er zeide een tot Hem: Heere, zijn er ook
24 weinigen, die zalig worden? En Hij zeide tot hen: Strijdt om in
te gaan door de enge poort; want velen, zeg Ik u, zullen zoeken
25 in te gaan, en zullen niet kunnen; *Namelijk* nadat de Heer des
huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben, en gij
zult beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, zeg-
gende: Heere, Heere, doe ons open! en Hij zal antwoorden en
26 tot u zeggen: Ik ken u niet, van waar gij zijt. Alsdan zult gij
beginnen te zeggen: Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten
27 en gedronken, en Gij hebt in onze straten geleerd. En Hij zal
zeggen: Ik zeg u, Ik ken u niet, van waar gij zijt; wijkt van Mij
28 af, alle gij werkers der ongerechtigheid! Aldaar zal zijn wening
en knersing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham, en Izak,
en Jakob, en al de profeten in het Koninkrijk Gods, maar ulie-
29 den buiten uitgeworpen. En daar zullen er komen van Oosten
en Westen, en van Noorden en Zuiden, en zullen aanzitten in het
30 Koninkrijk Gods. En ziet, er zijn laatsten, die de eersten zullen
31 zijn; en er zijn eersten, die de laatsten zullen zijn. Te dienzelf-
den dage kwamen er enige Farizeen, zeggende tot Hem: Ga weg,

en vertrek van hier; want Herodes wil U doden. En Hij zeide 32
tot hen: Gaat heen, en zegt dien vos: Zie, Ik werp duivelen uit,
en maak gezond, heden en morgen, en ten derden *dage* worde Ik
voleindigd. Doch Ik moet heden, en morgen, en den volgenden 33
dag reizen; want het gebeurt niet, dat een profeet gedood wordt
buiten Jeruzalem. Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de profeten 34
doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb
Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar
kiekens onder de vleugelen *vergadert*; en gijlieden hebt niet ge-
wild? Ziet, uw huis wordt ulieden woest gelaten. En voorwaar, 35
Ik zeg u, dat gij Mij niet zult zien, totdat *de tijd* zal gekomen
zijn, als gij zult zeggen: Gezegend *is* Hij, Die komt in den Naam
des Heeren!

En het geschiedde, als Hij gekomen was in het huis van een der **14**
oversten der Farizeen, op den sabbat, om brood te eten, dat zij
Hem waarnamen. En ziet, er was een zeker waterzuchtig mens 2
voor Hem. En Jezus, antwoordende, zeide tot de wetgeleerden 3
en Farizeen, en sprak: Is het ook geoorloofd op den sabbat ge-
zond te maken? Maar zij zwegen stil. En Hij nam *hem*, en 4
genas hem, en liet *hem* gaan. En Hij, hun antwoordende, zeide: 5
Wiens ezel of os van ulieden zal in een put vallen, en die hem niet
terstond zal uittrekken op den dag des sabbats? En zij konden 6
Hem daarop niet weder antwoorden. En Hij zeide tot de genoden 7
een gelijkenis, aanmerkende, hoe zij de vooraanzittingen verkozen;
zeggende tot hen: Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood 8
zult zijn, zo zet u niet in de eerste zitplaats; opdat niet misschien
een waardiger dan gij van hem genood zij; En hij, komende, die 9
u en hem genood heeft, tot u zegge: Geef dezen plaats; en gij
alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats te houden.
Maar wanneer gij genood zult zijn, ga heen en zet u in de laatste 10
plaats; opdat, wanneer hij komt, die u genood heeft, hij tot u zeg-
ge: Vriend, ga hoger op. Alsdan zal het u eer zijn voor degenen,
die met u aanzitten. Want een iegelijk, die zichzelven verhoogt, 11
zal vernederd worden; en die zichzelven vernedert, zal verhoogd
worden. En Hij zeide ook tot dengene, die Hem genood had: 12
Wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult houden, zo roep
niet uw vrienden, noch uw broeders, noch uw magen, noch *uw* rij-
ke geburen; opdat ook dezelve u niet te eniger tijd wedernoden, en

13 u vergelding geschiede. Maar wanneer gij een maaltijd zult hou-
14 den, zo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden; En gij zult
zalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden; want het zal
15 u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen. En als
een van degenen, die mede aanzaten, deze dingen hoorde, zeide hij
16 tot Hem: Zalig is hij, die brood eet in het Koninkrijk Gods. Maar
Hij zeide tot hem: Een zeker mens bereidde een groot avondmaal,
17 en hij noodde er velen. En hij zond zijn dienstknecht uit ten ure
des avondmaals, om den genoden te zeggen: Komt, want alle din-
18 gen zijn nu gereed. En zij begonnen allen zich eendrachtelijk te
ontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb een akker gekocht,
en het is nodig, dat ik uitga, en hem bezie; ik bid u, houd mij
19 voor verontschuldigd. En een ander zeide: Ik heb vijf juk ossen
gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij
20 voor verontschuldigd. En een ander zeide: Ik heb een vrouw ge-
21 trouwd, en daarom kan ik niet komen. En dezelve dienstknecht
weder gekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijn heer. Toen
werd de heer des huizes toornig, en zeide tot zijn dienstknecht:
Ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de
22 armen, en verminkten, en kreupelen, en blinden hier in. En de
dienstknecht zeide: Heere, het is geschied, gelijk gij bevolen hebt,
23 en nog is er plaats. En de heer zeide tot den dienstknecht: Ga
uit in de wegen en heggen; en dwing ze in te komen, opdat mijn
24 huis vol worde; Want ik zeg ulieden, dat niemand van die man-
25 nen, die genood waren, mijn avondmaal smaken zal. En vele
scharen gingen met Hem; en Hij, Zich omkerende, zeide tot hen:
26 Indien iemand tot Mij komt en niet haat zijn vader, en moeder,
en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja, ook zelfs zijn
27 eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet
28 draagt, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn. Want wie
van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neder, en overre-
kent de kosten, of hij ook heeft, hetgeen tot volmaking *nodig is*?
29 Opdat niet misschien, als hij het fondament gelegd heeft, en niet
kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten.
30 Zeggende: Deze mens heeft begonnen te bouwen, en heeft niet
31 kunnen voleindigen. Of wat koning, gaande naar den krijg, om
tegen een anderen koning te slaan, zit niet eerst neder, en beraad-
slaagt, of hij machtig is met tien duizend te ontmoeten dengene,

die met twintig duizend tegen hem komt? Anderszins zendt hij 32
gezanten uit, terwijl degene nog verre is, en begeert, hetgeen tot
vrede *dient*. Alzo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles, 33
wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn. Het zout is goed; 34
maar indien het zout smakeloos geworden is, waarmede zal het
smakelijk gemaakt worden? Het is noch tot het land, noch tot 35
den mesthoop bekwaam; men werpt het weg. Wie oren heeft, om
te horen, die hore.

En al de tollenaars en de zondaars naderden tot Hem, om Hem **15**
te horen. En de Farizeen en de Schriftgeleerden murmureerden, 2
zeggende: Deze ontvangt de zondaars, en eet met hen. En Hij 3
sprak tot hen deze gelijkenis, zeggende: Wat mens onder u, heb- 4
bende honderd schapen; en een van die verliezende, verlaat niet
de negen en negentig in de woestijn, en gaat naar het verlorene,
totdat hij hetzelve vinde? En als hij het gevonden heeft, legt hij 5
het op zijn schouders, verblijd zijnde. En te huis komende, roept 6
hij de vrienden en de geburen samen, zeggende tot hen: Weest
blijde met mij; want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren
was. Ik zeg ulieden, dat er alzo blijdschap zal zijn in den he- 7
mel over een zondaar, die zich bekeert, *meer* dan over negen en
negentig rechtvaardigen, die de bekering niet van node hebben.
Of wat vrouw, hebbende tien penningen, indien zij een penning 8
verliest, ontsteekt niet een kaars, en keert het huis *met bezemen*,
en zoekt naarstiglijk, totdat zij *dien* vindt? En als zij *dien* ge- 9
vonden heeft, roept zij de vriendinnen en de geburinnen samen,
zeggende: Weest blijde met mij; want ik heb den penning gevon-
den, dien ik verloren had. Alzo, zeg Ik ulieden, is er blijdschap 10
voor de engelen Gods over een zondaar, die zich bekeert. En Hij 11
zeide: Een zeker mens had twee zonen. En de jongste van hen 12
zeide tot den vader: Vader, geef mij het deel des goeds, dat *mij*
toekomt. En hij deelde hun het goed. En niet vele dagen daarna, 13
de jongste zoon, alles bijeenvergaderd hebbende, is weggereisd in
een ver *gelegen* land, en heeft aldaar zijn goed doorgebracht, le-
vende overdadiglijk. En als hij het alles verteerd had, werd er een 14
grote hongersnood in datzelve land, en hij begon gebrek te lijden.
En hij ging heen, en voegde zich bij een van de burgers deszelven 15
lands; en die zond hem op zijn land om de zwijnen te weiden.
En hij begeerde zijn buik te vullen met den draf, dien de zwijnen 16

17 aten; en niemand gaf hem dien. En tot zichzelven gekomen zijn-
de, zeide hij: Hoe vele huurlingen mijns vaders hebben overvloed
18 van brood, en ik verga van honger! Ik zal opstaan en tot mijn
vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd
19 tegen den Hemel, en voor u; En ik ben niet meer waardig uw
zoon genaamd te worden; maak mij als een van uw huurlingen.
20 En opstaande ging hij naar zijn vader. En als hij nog ver *van hem*
was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewo-
21 gen; en *toe* lopende, viel hem om zijn hals, en kuste hem. En de
zoon zeide tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel, en
voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.
22 Maar de vader zeide tot zijn dienstknechten: Brengt *hier* voor het
beste kleed, en doet het hem aan, en geeft hem een ring aan zijn
23 hand, en schoenen aan de voeten; En brengt het gemeste kalf, en
24 slacht het; en laat ons eten en vrolijk zijn. Want deze mijn zoon
was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is
25 gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn. En zijn oudste zoon
was in het veld; en als hij kwam, en het huis genaakte, hoorde
26 hij het gezang en het gerei, En tot zich geroepen hebbende een
27 van de knechten, vraagde, wat dat mocht zijn. En deze zeide tot
hem: Uw broeder is gekomen, en uw vader heeft het gemeste kalf
28 geslacht, omdat hij hem gezond weder ontvangen heeft. Maar hij
werd toornig, en wilde niet ingaan. Zo ging dan zijn vader uit,
29 en bad hem. Doch hij, antwoordende, zeide tot den vader: Zie,
ik dien u *nu* zo vele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden, en
gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijn vrienden
30 mocht vrolijk zijn. Maar als deze uw zoon gekomen is, die uw
goed met hoeren doorgebracht heeft, zo hebt gij hem het gemeste
31 kalf geslacht. En hij zeide tot hem: Kind, gij zijt altijd bij mij, en
32 al het mijne is uwe. Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn;
want deze uw broeder was dood, en is weder levend geworden; en
hij was verloren, en is gevonden.

16 En Hij zeide ook tot Zijn discipelen: Er was een zeker rijk mens,
welke een rentmeester had; en deze werd bij hem verklaagd, als
2 die zijn goederen doorbracht. En hij riep hem, en zeide tot hem:
Hoe hoor ik dit van u? Geef rekenschap van uw rentmeester-
3 schap; want gij zult niet meer kunnen rentmeester zijn. En de
rentmeester zeide bij zichzelven: Wat zal ik doen, dewijl mijn heer

dit rentmeesterschap van mij neemt? Graven kan ik niet; te be-
delen schaam ik mij. Ik weet, wat ik doen zal, opdat, wanneer ik 4
van het rentmeesterschap afgezet zal wezen, zij mij in hun huizen
ontvangen. En hij riep tot zich een iegelijk van de schuldenaars 5
zijns heeren, en zeide tot den eersten: Hoeveel zijt gij mijn heer
schuldig? En hij zeide: Honderd vaten olie. En hij zeide tot hem: 6
Neem uw handschrift, en nederzittende, schrijf haastelijk vijftig.
Daarna zeide hij tot een anderen: En gij, hoeveel zijt gij schul- 7
dig? En hij zeide: Honderd mudden tarwe. En hij zeide tot hem:
Neem uw handschrift, en schrijf tachtig. En de heer prees den on- 8
rechtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzichtiglijk gedaan had;
want de kinderen dezer wereld zijn voorzichtiger, dan de kinderen
des lichts, in hun geslacht. En Ik zeg ulieden: Maakt uzelven 9
vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon, opdat, wanneer u
ontbreken zal, zij u mogen ontvangen in de eeuwige tabernakelen.
Die getrouw is in het minste, die is ook in het grote getrouw; en 10
die in het minste onrechtvaardig is, die is ook in het grote on-
rechtvaardig. Zo gij dan in den onrechtvaardigen Mammon niet 11
getrouw zijt geweest, wie zal u het ware vertrouwen? En zo gij 12
in eens anders *goed* niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe
geven? Geen huisknecht kan twee heren dienen; want of hij zal 13
den enen haten, en den anderen liefhebben, of hij zal den enen
aanhangen, en den anderen verachten; gij kunt God niet dienen
en den Mammon. En al deze dingen hoorden ook de Farizeen, 14
die geldgierig waren, en zij beschimpten Hem. En Hij zeide tot 15
hen: Gij zijt *het*, die uzelven rechtvaardigt voor de mensen; maar
God kent uw harten; want dat hoog is onder de mensen, is een
gruwel voor God. De wet en de profeten *zijn* tot op Johannes; 16
van dien tijd af wordt het Koninkrijk Gods verkondigd, en een
iegelijk doet geweld op hetzelve. En het is lichter, dat de hemel 17
en de aarde voorbijgaan, dan dat een tittel der wet valle. Een 18
iegelijk, die zijn vrouw verlaat, en een andere trouwt, die doet
overspel; en een iegelijk, die de verlatene van den man trouwt,
die doet *ook* overspel. En er was een zeker rijk mens, en was ge- 19
kleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dag vrolijk en
prachtig. En er was een zeker bedelaar, met name Lazarus, welke 20
lag voor zijn poort vol zweren; En begeerde verzadigd te worden 21
van de kruimkens, die van de tafel des rijken vielen; maar ook de

22 honden kwamen en lekten zijn zweren. En het geschiedde, dat
de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in den schoot
23 van Abraham. En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als
hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham
24 van verre, en Lazarus in zijn schoot. En hij riep en zeide: Vader
Abraham, ontferm u mijner, en zend Lazarus, dat hij het uiterste
zijns vingers in het water dope, en verkoele mijn tong; want ik
25 lijde smarten in deze vlam. Maar Abraham zeide: Kind, gedenk,
dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lazarus desgelijks
26 het kwade; en nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten. En
boven dit alles, tussen ons en ulieden is een grote klove gevestigd,
zodat degenen, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden
27 kunnen, noch ook die *daar zijn*, van daar tot ons overkomen. En
hij zeide: Ik bid u dan, vader, dat gij hem zendt tot mijns vaders
28 huis; Want ik heb vijf broeders; dat hij hun *dit* betuige, opdat
29 ook zij niet komen in deze plaats der pijniging. Abraham zeide
30 tot hem: Zij hebben Mozes en de profeten, dat zij die horen. En
hij zeide: Neen, vader Abraham, maar zo iemand van de doden
31 tot hen heenging, zij zouden zich bekeren. Doch *Abraham* zeide
tot hem: Indien zij Mozes en de profeten niet horen, zo zullen zij
ook, al ware het, dat er iemand uit de doden opstond, zich niet
laten gezeggen.

17 En Hij zeide tot de discipelen: Het kan niet wezen, dat er geen
2 ergernissen komen; doch wee *hem*, door welken zij komen; Het
zoude hem nuttiger zijn, dat een molensteen om zijn hals gedaan
ware, en hij in de zee geworpen, dan dat hij een van deze klei-
3 nen zou ergeren. Wacht uzelven. En indien uw broeder tegen
u zondigt, zo bestraf hem; en indien het hem leed is, zo vergeef
4 het hem. En indien hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en
zevenmaal daags tot u wederkeert, zeggende: Het is mij leed; zo
5 zult gij het hem vergeven. En de apostelen zeiden tot den Hee-
6 re: Vermeerder ons het geloof. En de Heere zeide: Zo gij een
geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tegen dezen moer-
bezienboom zeggen: Word ontworteld, en in de zee geplant, en
7 hij zou u gehoorzaam zijn. En wie van u heeft een dienstknecht
ploegende, of *de beesten* hoedende, die tot hem, als hij van den
8 akker inkomt, terstond zal zeggen: Kom bij, en zit aan? Maar
zal hij niet tot hem zeggen: Bereid, dat ik te avond zal eten,

en omgord u, en dien mij, totdat ik zal gegeten en gedronken
hebben; en eet en drink gij daarna? Dankt hij ook denzelven 9
dienstknecht omdat hij gedaan heeft, hetgeen hem bevolen was?
Ik meen, neen. Alzo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben 10
al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknech-
ten; want wij hebben *maar* gedaan, hetgeen wij schuldig waren te
doen. En het geschiedde, als Hij naar Jeruzalem reisde, dat Hij 11
door het midden van Samaria en Galilea ging. En als Hij in een 12
zeker vlek kwam, ontmoetten Hem tien melaatse mannen, welke
stonden van verre; En zij verhieven *hun* stem, zeggende: Jezus, 13
Meester! ontferm U onzer! En als Hij hen zag, zeide Hij tot 14
hen: Gaat heen en vertoont uzelven den priesteren. En het ge-
schiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden. En een 15
van hen, ziende, dat hij genezen was, keerde wederom, met grote
stemme God verheerlijkende. En hij viel op het aangezicht voor 16
Zijn voeten, Hem dankende; en dezelve was een Samaritaan; En 17
Jezus, antwoordende, zeide: Zijn niet de tien gereinigd geworden,
en waar zijn de negen? En zijn er geen gevonden, die wederke- 18
ren, om Gode eer te geven, dan deze vreemdeling? En Hij zeide 19
tot hem: Sta op, en ga heen; uw geloof heeft u behouden. En 20
gevraagd zijnde van de Farizeen, wanneer het Koninkrijk Gods
komen zou, heeft Hij hun geantwoord en gezegd: Het Koninkrijk
Gods komt niet met uiterlijk gelaat. En men zal niet zeggen: 21
Ziet hier, of ziet daar, want, ziet, het Koninkrijk Gods is binnen
ulieden. En Hij zeide tot de discipelen: Er zullen dagen komen, 22
wanneer gij zult begeren een der dagen van den Zoon des mensen
te zien, en gij zult *dien* niet zien. En zij zullen tot u zeggen: 23
Ziet hier, of ziet daar is Hij; gaat niet heen, en volgt niet. Want 24
gelijk de bliksem, die van het ene *einde* onder den hemel bliksemt,
tot het andere onder den hemel schijnt, alzo zal ook de Zoon des
mensen wezen in Zijn dag. Maar eerst moet Hij veel lijden, en 25
verworpen worden van dit geslacht. En gelijk het geschied is in 26
de dagen van Noach, alzo zal het ook zijn in de dagen van den
Zoon des mensen. Zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, 27
zij werden ten huwelijk gegeven, tot den dag, op welken Noach in
de ark ging, en de zondvloed kwam, en verdierf ze allen. Des- 28
gelijks ook, gelijk het geschiedde in de dagen van Lot; zij aten,
zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden;

29 Maar op den dag, op welken Lot van Sodom uitging, regende het
30 vuur en sulfer van den hemel, en verdierf ze allen. Even alzo zal
het zijn in den dag, op welken de Zoon des mensen geopenbaard
31 zal worden. In dienzelven dag, wie op het dak zal zijn, en zijn
huisraad in huis, die kome niet af, om hetzelve weg te nemen; en
wie op den akker zijn zal, die kere desgelijks niet naar hetgeen,
32, 33 dat achter is. Gedenkt aan de vrouw van Lot. Zo wie zijn leven
zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zo wie hetzelve
34 zal verliezen, die zal het in het leven behouden. Ik zeg u: In dien
nacht zullen twee op een bed zijn; de een zal aangenomen, en de
35 ander zal verlaten worden. Twee *vrouwen* zullen te zamen malen;
36 de ene zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden. Twee
zullen op den akker zijn; de een zal aangenomen, en de ander zal
37 verlaten worden. En zij antwoordden en zeiden tot Hem: Waar,
Heere? En Hij zeide tot hen: Waar het lichaam is, aldaar zullen
de arenden vergaderd worden.

18 En Hij zeide ook een gelijkenis tot hen, daartoe *strekkende*,
2 dat men altijd bidden moet, en niet vertragen; Zeggende: Er
was een zeker rechter in een stad, die God niet vreesde, en geen
3 mens ontzag. En er was een zekere weduwe in dezelfde stad, en
zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegen mijn wederpar-
4 tij. En hij wilde voor een *langen* tijd niet; maar daarna zeide
hij bij zichzelven: Hoewel ik God niet vreze, en geen mens ontzie;
5 Nochtans, omdat deze weduwe mij moeielijk valt, zo zal ik haar
recht doen, opdat zij niet eindelijk kome, en mij het hoofd breke.
6 En de Heere zeide: Hoort, wat de onrechtvaardige rechter zegt.
7 Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht
8 tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen? Ik zeg u,
dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des mensen,
9 als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde? En Hij
zeide ook tot sommigen, die bij zichzelven vertrouwden, dat zij
rechtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis:
10 Twee mensen gingen op in den tempel om te bidden, de een was
11 een Farizeer, en de ander een tollenaar. De Farizeer, staande,
bad dit bij zichzelven: O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk
de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers; of ook
12 gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal per week; ik geef tienden
13 van alles, wat ik bezit. En de tollenaar, van verre staande, wilde

ook zelfs de ogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op
zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig! Ik zeg 14
ulieden: Deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, *meer* dan die;
want een ieder, die zichzelven verhoogt, zal vernederd worden, en
die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden. En zij brachten 15
ook de kinderkens tot Hem, opdat Hij die zou aanraken; en de
discipelen, *dat* ziende, bestraften dezelve. Maar Jezus riep de- 16
zelve *kinderkens* tot Zich, en zeide: Laat de kinderkens tot Mij
komen, en verhindert hen niet; want derzulken is het Koninkrijk
Gods. Voorwaar, zeg Ik u: Zo wie het Koninkrijk Gods niet zal 17
ontvangen als een kindeken, die zal geenszins in hetzelve komen.
En een zeker overste vraagde Hem, zeggende: Goede Meester, 18
wat doende zal ik het eeuwige leven beerven? En Jezus zeide 19
tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Een,
namelijk God. Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; 20
gij zult niet doden; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getui-
genis geven; eer uw vader en uw moeder. En hij zeide: Al deze 21
dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid aan. Doch Jezus, 22
dit horende, zeide tot hem: Nog een ding ontbreekt u; verkoop
alles, wat gij hebt, en deel het onder de armen, en gij zult een
schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg Mij. Maar 23
als hij dit hoorde, werd hij geheel droevig; want hij was zeer rijk.
Jezus nu, ziende, dat hij geheel droevig geworden was, zeide: Hoe 24
bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het Koninkrijk
Gods ingaan! Want het is lichter, dat een kemel ga door het 25
oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods inga.
En die *dit* hoorden, zeiden: Wie kan dan zalig worden? En Hij 26, 27
zeide: De dingen, die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk
bij God. En Petrus zeide: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn 28
U gevolgd. En Hij zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg ulieden, dat 29
er niemand is, die verlaten heeft huis, of ouders, of broeders, of
vrouw, of kinderen, om het Koninkrijk Gods; Die niet zal veel- 30
voudig weder ontvangen in dezen tijd, en in de toekomende eeuw
het eeuwige leven. En Hij nam de twaalven bij Zich, en zeide tot 31
hen: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en het zal alles volbracht
worden aan den Zoon des mensen, wat geschreven is door de pro-
feten. Want Hij zal den heidenen overgeleverd worden, en Hij 32
zal bespot worden, en smadelijk behandeld worden, en bespogen

33 worden. En *Hem* gegeseld hebbende, zullen zij Hem doden; en
34 ten derden dage zal Hij wederopstaan. En zij verstonden geen
van deze dingen; en dit woord was voor hen verborgen, en zij ver-
35 stonden niet, hetgeen gezegd werd. En het geschiedde, als Hij
nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan den weg zat, bede-
36 lende. En deze, horende de schare voorbijgaan, vraagde, wat dat
37 ware. En zij boodschapten hem, dat Jezus de Nazarener voorbij-
38 ging. En hij riep, zeggende: Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U
39 mijner! En die voorbijgingen, bestraften hem, opdat hij zwijgen
zou; maar hij riep zoveel te meer: Zone Davids, ontferm U mijner!
40 En Jezus, *stil* staande, beval, dat men denzelven tot Hem brengen
41 zou; en als hij nabij *Hem* gekomen was, vraagde Hij hem, Zeg-
gende: Wat wilt gij, dat Ik u doen zal? En hij zeide: Heere! dat
42 ik ziende mag worden. En Jezus zeide tot hem: Word ziende; uw
43 geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende, en volgde
Hem, God verheerlijkende. En al het volk, *dat* ziende, gaf Gode
lof.

19, 2 En *Jezus*, ingekomen zijnde, ging door Jericho. En zie, er was
een man, met name geheten Zacheus; en deze was een overste der
3 tollenaren, en hij was rijk; En zocht Jezus te zien, wie Hij was;
en kon niet vanwege de schare, omdat hij klein van persoon was.
4 En vooruitlopende, klom hij op een wilden vijgeboom, opdat hij
5 Hem mocht zien; want Hij zou door dien *weg* voorbijgaan. En als
Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag Hij hem, en zeide
tot hem: Zacheus! haast u, en kom af; want Ik moet heden in uw
6 huis blijven. En hij haastte zich en kwam af, en ontving Hem met
7 blijdschap. En allen, die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij
8 is tot een zondigen man ingegaan, om te herbergen. En Zacheus
stond, en zeide tot den Heere: Zie, de helft van mijn goederen,
Heere, geef ik den armen; en indien ik iemand iets door bedrog
9 ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder. En Jezus zeide tot
hem: Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze
10 een zoon van Abraham is. Want de Zoon des mensen is gekomen,
11 om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was. En als zij dat
hoorden, voegde Hij daarbij, en zeide een gelijkenis; omdat Hij
nabij Jeruzalem was, en *omdat* zij meenden, dat het Koninkrijk
12 Gods terstond zou openbaar worden. Hij zeide dan: Een zeker
welgeboren man reisde in een ver *gelegen* land, om voor zichzelven

een koninkrijk te ontvangen, en *dan* weder te keren. En geroepen 13
hebbende zijn tien dienstknechten, gaf hij hun tien ponden, en
zeide tot hen: Doet handeling, totdat ik kome. En zijn burgers 14
haatten hem, en zonden hem gezanten na, zeggende: Wij willen
niet, dat deze over ons koning zij. En het geschiedde, toen hij 15
wederkwam, als hij het koninkrijk ontvangen had, dat hij zeide,
dat die dienstknechten tot hem zouden geroepen worden, wien hij
het geld gegeven had; opdat hij weten mocht, wat een iegelijk met
handelen gewonnen had. En de eerste kwam, en zeide: Heer, uw 16
pond heeft tien ponden daartoe gewonnen. En hij zeide tot hem: 17
Wel, gij goede dienstknecht, dewijl gij in het minste getrouw zijt
geweest, zo heb macht over tien steden. En de tweede kwam, en 18
zeide: Heer, uw pond heeft vijf ponden gewonnen. En hij zeide 19
ook tot dezen: En gij, wees over vijf steden. En een ander kwam, 20
zeggende: Heer, zie *hier* uw pond, hetwelk ik in een zweetdoek
weggelegd had; Want ik vreesde u, omdat gij een straf mens zijt; 21
gij neemt weg, wat gij niet gelegd hebt, en gij maait, wat gij niet
gezaaid hebt. Maar hij zeide tot hem: Uit uw mond zal ik u 22
oordelen, gij boze dienstknecht! Gij wist, dat ik een straf mens
ben, nemende weg, wat ik niet gelegd heb, en maaiende, wat ik
niet gezaaid heb. Waarom hebt gij dan mijn geld niet in de 23
bank gegeven, en ik, komende, had hetzelve met woeker mogen
eisen? En hij zeide tot degenen, die bij hem stonden: Neemt dat 24
pond van hem weg, en geeft het dien, die de tien ponden heeft.
En zij zeiden tot hem: Heer, hij heeft tien ponden. Want ik 25, 26
zeg u, dat een iegelijk, die heeft, zal gegeven worden; maar van
degene, die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij
heeft. Doch deze mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat ik 27
over hen koning zoude zijn, brengt *ze* hier, en slaat ze *hier* voor
mij dood. En dit gezegd hebbende, reisde Hij voor *hen* heen, 28
en ging op naar Jeruzalem. En het geschiedde, als Hij nabij 29
Beth-fage en Bethanie gekomen was, aan den berg, genaamd den
Olijfberg, dat Hij twee van Zijn discipelen uitzond, Zeggende: 30
Gaat henen in dat vlek, dat tegenover is; in hetwelk inkomende,
zult gij een veulen gebonden vinden, waarop geen mens ooit heeft
gezeten; ontbindt hetzelve, en brengt het. En indien iemand u 31
vraagt: Waarom ontbindt gij *dat*, zo zult gij alzo tot hem zeggen:
Omdat het de Heere van node heeft. En die uitgezonden waren, 32

33 heengegaan zijnde, vonden het, gelijk Hij hun gezegd had. En
als zij het veulen ontbonden, zeiden de heren van hetzelve tot
34 hen: Waarom ontbindt gij het veulen? En zij zeiden: De Heere
35 heeft het van node. En zij brachten hetzelve tot Jezus. En
hun klederen op het veulen geworpen hebbende, zetten zij Jezus
36 daarop. En als Hij *voort* reisde, spreidden zij hun klederen onder
37 *Hem* op den weg. En als Hij nu genaakte aan den afgang des
Olijfbergs, begon al de menigte der discipelen zich te verblijden, en
God te loven met grote stemme, vanwege al de krachtige daden,
38 die zij gezien hadden; Zeggende: Gezegend *is* de Koning, Die
daar komt in den Naam des Heeren! Vrede *zij* in den hemel, en
39 heerlijkheid in de hoogste *plaatsen*! En sommigen der Farizeen
uit de schare zeiden tot Hem: Meester, bestraf Uw discipelen.
40 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zeg ulieden, dat, zo deze
41 zwijgen, de stenen haast roepen zullen. En als Hij nabij kwam,
42 en de stad zag, weende Hij over haar, Zeggende: Och, of gij ook
bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede *dient*!
43 Maar nu is het verborgen voor uw ogen. Want er zullen dagen
over u komen, dat uw vijanden een begraving rondom u zullen
opwerpen, en zullen u omsingelen, en u van alle zijden benauwen;
44 En zullen u tot den grond nederwerpen, en uw kinderen in u; en zij
zullen in u den *enen* steen op den *anderen* steen niet laten; daarom
45 dat gij den tijd uwer bezoeking niet bekend hebt. En gegaan
zijnde in den tempel, begon Hij uit te drijven degenen, die daarin
46 verkochten en kochten, Zeggende tot hen: Er is geschreven: Mijn
huis is een huis des gebeds; maar gij hebt dat tot een kuil der
47 moordenaren gemaakt. En Hij leerde dagelijks in den tempel; en
de overpriesters, en de Schriftgeleerden, en de oversten des volks
48 zochten Hem te doden. En zij vonden niet, wat zij doen zouden;
want al het volk hing Hem aan, en hoorde *Hem*.

20 En het geschiedde in een van die dagen, als Hij in den tempel
het volk leerde, en het Evangelie verkondigde, dat de overpries-
ters, en Schriftgeleerden, met de ouderlingen daarover kwamen,
2 En spraken tot Hem zeggende: Zeg ons, door wat macht Gij deze
3 dingen doet; of wie Hij is, Die U deze macht heeft gegeven? En
Hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vra-
4 gen, en zegt Mij: De doop van Johannes, was die uit den Hemel,
5 of uit de mensen? En zij overleiden onder zich, zeggende: In-

dien wij zeggen: Uit den Hemel; zo zal Hij zeggen: Waarom hebt
gij dan hem niet geloofd? En indien wij zeggen: Uit de men- 6
sen; zo zal ons al het volk stenigen; want zij houden voor zeker,
dat Johannes een profeet was. En zij antwoordden, dat zij niet 7
wisten, vanwaar *die was.* En Jezus zeide tot hen: Zo zeg Ik u 8
ook niet, door wat macht Ik deze dingen doe. En Hij begon tot 9
het volk deze gelijkenis te zeggen: Een zeker mens plantte een
wijngaard, en hij verhuurde dien aan landlieden, en trok een lan-
gen tijd buiten 's lands. En als het de tijd was, zond hij tot 10
de landlieden een dienstknecht, opdat zij hem van de vrucht des
wijngaards geven zouden; maar de landlieden sloegen denzelven,
en zonden *hem* ledig heen. En wederom zond hij nog een ande- 11
ren dienstknecht; maar ook dien geslagen en smadelijk behandeld
hebbende, zonden zij *hem* ledig heen. En wederom zond hij nog 12
een derden; maar zij verwondden ook dezen, en wierpen *hem* uit.
En de heer des wijngaards zeide: Wat zal ik doen? Ik zal mijn 13
geliefden zoon zenden; mogelijk dezen ziende, zullen zij *hem* ont-
zien. Maar als de landlieden hem zagen, overleiden zij onder 14
elkander, en zeiden: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem
doden, opdat de erfenis onze worde. En als zij hem buiten den 15
wijngaard uitgeworpen hadden, doodden zij *hem.* Wat zal dan de
heer des wijngaards hun doen? Hij zal komen en deze landlieden 16
verderven, en zal den wijngaard aan anderen geven. En als zij
dat hoorden, zeiden zij: Dat zij verre! Maar Hij zag hen aan, en 17
zeide: Wat is dan dit, hetwelk geschreven staat: De steen, dien
de bouwlieden verworpen hebben, deze is tot een hoofd des hoeks
geworden? Een iegelijk, die op dien steen valt, zal verpletterd 18
worden, en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen. En de 19
overpriesteren en de Schriftgeleerden zochten te dierzelver ure de
handen aan Hem te slaan; maar zij vreesden het volk; want zij
verstonden, dat Hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had. En 20
zij namen *Hem* waar, en zonden verspieders uit, die zichzelven
veinsden rechtvaardig te zijn; opdat zij Hem in *Zijn* rede vangen
mochten, om Hem aan de heerschappij en de macht des stadhou-
ders over te leveren. En zij vraagden Hem, zeggende: Meester, 21
wij weten, dat Gij recht spreekt en leert, en den persoon niet aan-
neemt, maar den weg Gods leert in der waarheid. Is het ons 22
geoorloofd den keizer schatting te geven, of niet? En Hij, hun 23

arglistigheid bemerkende, zeide tot hen: Wat verzoekt gij Mij?
24 Toont Mij een penning; wiens beeld en opschrift heeft hij? En zij,
25 antwoordende, zeiden: Des keizers. En Hij zeide tot hen: Geeft
26 dan den keizer, dat des keizers is, en Gode, dat Gods *is.* En
zij konden Hem in *Zijn* woord niet vatten voor het volk; en zich
27 verwonderende over Zijn antwoord, zwegen zij stil. En tot Hem
kwamen sommigen der Sadduceen, welke tegensprekende *zeggen*,
28 dat er geen opstanding is, en vraagden Hem, Zeggende: Mees-
ter! Mozes heeft ons geschreven: Zo iemands broeder sterft, die
een vrouw heeft, en hij sterft zonder kinderen, dat zijn broeder
29 de vrouw nemen zal, en zijn broeder zaad verwekken. Er waren
nu zeven broeders; en de eerste nam een vrouw, en hij stierf zon-
30 der kinderen. En de tweede nam die vrouw, en *ook* deze stierf
31 zonder kinderen. En de derde nam dezelve *vrouw*; en desge-
lijks ook de zeven, en hebben geen kinderen nagelaten, en zijn
32, 33 gestorven. En ten laatste na allen stierf ook de vrouw. In de
opstanding dan, wiens vrouw van dezen zal zij zijn? Want die
34 zeven hebben dezelve tot een vrouw gehad. En Jezus, antwoor-
dende, zeide tot hen: De kinderen dezer eeuw trouwen, en worden
35 ten huwelijk uitgegeven; Maar die waardig zullen geacht zijn die
eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, zullen noch
36 trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden; Want zij kunnen
niet meer sterven, want zij zijn den engelen gelijk; en zij zijn kin-
37 deren Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn. En dat de
doden opgewekt zullen worden, heeft ook Mozes aangewezen bij
het doornenbos, als hij den Heere noemt den God Abrahams, en
38 den God Izaks, en den God Jakobs. *God* nu is niet een God der
39 doden, maar der levenden; want zij leven Hem allen. En som-
migen der Schriftgeleerden, antwoordende, zeiden: Meester! Gij
40, 41 hebt wel gezegd. En zij durfden Hem niet meer iets vragen. En
Hij zeide tot hen: Hoe zeggen zij, dat de Christus Davids Zoon
42 is? En David zelf zegt in het boek der psalmen: De Heere heeft
43 gezegd tot mijn Heere: Zit aan Mijn rechter *hand*, Totdat Ik Uw
44 vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten. David
45 dan noemt Hem *zijn* Heere; en hoe is Hij zijn Zoon? En daar al
46 het volk *het* hoorde, zeide Hij tot Zijn discipelen: Wacht u van
de Schriftgeleerden, die daar willen wandelen in lange klederen,
en beminnen de groetingen op de markten, en de voorgestoelten

in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden; Die 47
der weduwen huizen opeten, en onder een schijn lange gebeden
doen; dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen.
En opziende, zag Hij de rijken hun gaven in de schatkist wer- **21**
pen. En Hij zag ook een zekere arme weduwe twee kleine *pen-* 2
ningen daarin werpen. En Hij zeide: Waarlijk, Ik zeg u, dat deze 3
arme weduwe meer dan allen heeft ingeworpen. Want die allen 4
hebben van hun overvloed geworpen tot de gaven Gods; maar
deze heeft van haar gebrek, al den leeftocht, dien zij had, *daar-*
in geworpen. En als sommigen zeiden van den tempel, dat hij 5
met schone stenen en begiftigingen versierd was, zeide Hij: *Wat* 6
deze dingen *aangaat*, die gij aanschouwt, er zullen dagen komen,
in welke niet *een* steen op *den anderen* steen zal gelaten worden,
die niet zal worden afgebroken. En zij vraagden Hem, zeggende: 7
Meester, wanneer zullen dan deze dingen zijn, en welk is het te-
ken, wanneer deze dingen zullen geschieden? En Hij zeide: Ziet, 8
dat gij niet verleid wordt; want velen zullen er komen onder Mijn
Naam, zeggende: Ik ben *de Christus*; en de tijd is nabij gekomen,
gaat dan hen niet na. En wanneer gij zult horen van oorlogen 9
en beroerten, zo wordt niet verschrikt; want deze dingen moeten
eerst geschieden; maar *nog* is terstond het einde niet. Toen zei- 10
de Hij tot hen: Het *ene* volk zal tegen het *andere* volk opstaan,
en het *ene* koninkrijk tegen het *andere* koninkrijk. En er zullen 11
grote aardbevingen wezen in verscheidene plaatsen, en hongers-
noden, en pestilentien; er zullen ook schrikkelijke dingen, en grote
tekenen van den hemel geschieden. Maar voor dit alles, zullen 12
zij hun handen aan ulieden slaan, en *u* vervolgen, *u* overleverende
in de synagogen en gevangenissen; en gij zult getrokken worden
voor koningen en stadhouders, om Mijns Naams wil. En *dit* zal 13
u overkomen tot een getuigenis. Neemt dan in uw harten voor, 14
van te voren niet te overdenken, *hoe* gij u verantwoorden zult;
Want Ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen 15
tegenspreken, noch wederstaan allen, die zich tegen u zetten. En 16
gij zult overgeleverd worden ook van ouders, en broeders, en ma-
gen, en vrienden; en zij zullen er *sommigen* uit u doden. En gij 17
zult van allen gehaat worden om Mijns Naams wil. Doch niet 18
een haar uit uw hoofd zal verloren gaan. Bezit uw zielen in uw 19
lijdzaamheid. Maar wanneer gij zien zult, dat Jeruzalem van 20

heirlegers omsingeld wordt, zo weet alsdan, dat haar verwoesting
21 nabij gekomen is. Alsdan die in Judea zijn, dat zij vlieden naar
de bergen; en die in het midden van dezelve zijn, dat zij daaruit
trekken; en die op de velden zijn, dat zij in dezelve niet komen.
22 Want deze zijn dagen der wraak, opdat alles vervuld worde, dat
23 geschreven is. Doch wee den bevruchten en den zogenden *vrou-
wen* in die dagen, want er zal grote nood zijn in het land, en toorn
24 over dit volk. En zij zullen vallen door de scherpte des zwaards,
en gevankelijk weggevoerd worden onder alle volken; en Jeruza-
lem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der
25 heidenen vervuld zullen zijn. En er zullen tekenen zijn in de zon,
en maan, en sterren, en op de aarde benauwdheid der volken met
twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen
26 geven; En den mensen het hart zal bezwijken van vrees en ver-
wachting der dingen, die het aardrijk zullen overkomen; want de
27 krachten der hemelen zullen bewogen worden. En alsdan zullen
zij den Zoon des mensen zien komen in een wolk, met grote kracht
28 en heerlijkheid. Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zo
ziet omhoog, en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing
29 nabij is. En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Ziet den vijgeboom,
30 en al de bomen. Wanneer zij nu uitspruiten, en gij *dat* ziet, zo
31 weet gij uit uzelven, dat de zomer nu nabij is. Alzo ook gij,
wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zo weet, dat het
32 Koninkrijk Gods nabij is. Voorwaar Ik zeg u, dat dit geslacht
33 geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn. De he-
mel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen
34 geenszins voorbijgaan. En wacht uzelven, dat uw harten niet te
eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en
zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens
35 *over* kome. Want gelijk een strik zal hij komen over al degenen,
36 die op den gansen aardbodem gezeten zijn. Waakt dan te aller
tijd, biddende, dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden
al deze dingen, die geschieden zullen, en te staan voor den Zoon
37 des mensen. Des daags nu was Hij lerende in den tempel; maar
des nachts ging Hij uit, en vernachtte op den berg, genaamd den
38 Olijf *berg*. En al het volk kwam des morgens vroeg tot Hem in
den tempel, om Hem te horen.

22 En het feest der ongehevelde *broden*, genaamd pascha, was

nabij. En de overpriesters en de Schriftgeleerden zochten, hoe zij 2
Hem ombrengen zouden; want zij vreesden het volk. En de satan 3
voer in Judas, die toegenaamd was Iskariot, zijnde uit het getal
der twaalven. En hij ging heen en sprak met de overpriesters 4
en de hoofdmannen, hoe hij Hem hun zou overleveren. En zij 5
waren verblijd, en zijn het eens geworden, dat zij hem geld geven
zouden. En hij beloofde het, en zocht gelegenheid, om Hem hun 6
over te leveren, zonder oproer. En de dag der ongehevelde *broden* 7
kwam, op denwelken het pascha moest geslacht worden. En Hij 8
zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen, en bereidt ons
het pascha, opdat wij het eten mogen. En zij zeiden tot Hem: 9
Waar wilt Gij, dat wij het bereiden? En Hij zeide tot hen: Ziet, 10
als gij in de stad zult gekomen zijn, zo zal u een mens ontmoeten,
dragende een kruik waters; volgt hem in het huis, daar hij ingaat.
En gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis: De Meester zegt 11
u: Waar is de eetzaal, daar Ik het pascha met Mijn discipelen eten
zal? En hij zal u een grote toegeruste opperzaal wijzen, bereidt 12
het aldaar. En zij, heengaande, vonden het, gelijk Hij hun gezegd 13
had, en bereidden het pascha. En als de ure gekomen was, zat 14
Hij aan, en de twaalf apostelen met Hem. En Hij zeide tot hen: 15
Ik heb grotelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat Ik
lijde; Want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal, totdat 16
het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods. En als Hij een 17
drinkbeker genomen had, en gedankt had, zeide Hij: Neemt dezen,
en deelt *hem* onder ulieden. Want Ik zeg u, dat Ik niet drinken 18
zal van de vrucht des wijnstoks, totdat het Koninkrijk Gods zal
gekomen zijn. En Hij nam brood, en als Hij gedankt had, brak 19
Hij het, en gaf het hun, zeggende: Dat is Mijn lichaam, hetwelk
voor u gegeven wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis. Desgelijks 20
ook den drinkbeker na het avondmaal, zeggende: Deze drinkbeker
is het nieuwe testament in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten
wordt. Doch ziet, de hand desgenen, die Mij verraadt, is met 21
Mij aan de tafel. En de Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk 22
besloten is; doch wee dien mens, door welken Hij verraden wordt!
En zij begonnen onder elkander te vragen, wie van hen het toch 23
mocht zijn, die dat doen zou. En er werd ook twisting onder 24
hen, wie van hen scheen de meeste te zijn. En Hij zeide tot hen: 25
De koningen der volken heersen over hen; en die macht over hen

26 hebben, worden weldadige *heren* genaamd. Doch gij niet alzo;
maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste, en die voorganger
27 is, als een die dient. Want wie is meerder, die aanzit, of die dient?
Is het niet die aanzit? Maar Ik ben in het midden van u, als een die
28 dient. En gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn
29 verzoekingen. En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkerwijs
30 Mijn Vader *dat* Mij verordineerd heeft; Opdat gij eet en drinkt
aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordelende
31 de twaalf geslachten Israels. En de Heere zeide: Simon, Simon,
ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe;
32 Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij,
33 als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders. En hij
zeide tot Hem: Heere, ik ben bereid, met U ook in de gevangenis
34 en in den dood te gaan. Maar Hij zeide: Ik zeg u, Petrus, de
haan zal heden niet kraaien, eer gij driemaal zult verloochend
35 hebben, dat gij Mij kent. En Hij zeide tot hen: Als Ik u uitzond,
zonder buidel, en male, en schoenen, heeft u ook iets ontbroken?
36 En zij zeiden: Niets. Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie een
buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook een male; en die geen
37 heeft, die verkope zijn kleed, en kope een zwaard. Want Ik zeg u,
dat nog dit, hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden,
namelijk: En Hij is met de misdadigen gerekend. Want ook die
38 dingen, die van Mij *geschreven zijn*, hebben een einde. En zij
zeiden: Heere! zie hier twee zwaarden. En Hij zeide tot hen: Het
39 is genoeg. En uitgaande, vertrok Hij, gelijk Hij gewoon was, naar
40 den Olijfberg; en Hem volgden ook Zijn discipelen. En als Hij
aan die plaats gekomen was, zeide Hij tot hen: Bidt, dat gij niet
41 in verzoeking komt. En Hij scheidde Zich van hen af, omtrent
42 een steenworp; en knielde neder en bad, Zeggende: Vader, of Gij
wildet dezen drinkbeker van Mij wegnemen, doch niet Mijn wil,
43 maar de Uwe geschiede. En van Hem werd gezien een engel uit
44 den hemel, die Hem versterkte. En in zwaren strijd zijnde, bad
Hij te ernstiger. En zijn zweet werd gelijk grote droppelen bloeds,
45 die op de aarde afliepen. En als Hij van het gebed opgestaan was,
kwam Hij tot Zijn discipelen, en vond hen slapende van droefheid.
46 En Hij zeide tot hen: Wat slaapt gij? Staat op en bidt, opdat gij
47 niet in verzoeking komt. En als Hij nog sprak, ziet daar een
schare; en een van de twaalven, die genaamd was Judas, ging

hun voor, en kwam bij Jezus, om Hem te kussen. En Jezus 48
zeide tot hem: Judas, verraadt gij den Zoon des mensen met
een kus? En die bij Hem waren, ziende, wat er geschieden zou, 49
zeiden tot Hem: Heere, zullen wij met het zwaard slaan? En een 50
uit hen sloeg den dienstknecht des hogepriesters, en hieuw *hem*
zijn rechteroor af. En Jezus, antwoordende, zeide: Laat hen tot 51
hiertoe *geworden*; en raakte zijn oor aan, en heelde hem. En 52
Jezus zeide tot de overpriesters, en de hoofdmannen des tempels,
en ouderlingen, die tegen Hem gekomen waren: Zijt gij uitgegaan
met zwaarden en stokken als tegen een moordenaar? Als Ik 53
dagelijks met u was in den tempel, zo hebt gij de handen tegen Mij
niet uitgestoken; maar dit is uw ure, en de macht der duisternis.
En zij grepen Hem en leidden *Hem weg*, en brachten Hem in 54
het huis des hogepriesters. En Petrus volgde van verre. En als 55
zij vuur ontstoken hadden in het midden van de zaal, en zij te
zamen nederzaten, zat Petrus in het midden van hen. En een 56
zekere dienstmaagd, ziende hem bij het vuur zitten, en haar ogen
op hem houdende, zeide: Ook deze was met Hem. Maar hij 57
verloochende Hem, zeggende: Vrouw, ik ken Hem niet. En kort 58
daarna een ander, hem ziende, zeide: Ook gij zijt van die. Maar
Petrus zeide: Mens, ik ben niet. En als het omtrent een uur 59
geleden was, bevestigde *dat* een ander, zeggende: In der waarheid,
ook deze was met Hem; want hij is ook een Galileer. Maar Petrus 60
zeide: Mens, ik weet niet, wat gij zegt. En terstond, als hij nog
sprak, kraaide de haan. En de Heere, Zich omkerende, zag Petrus 61
aan; en Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe Hij
hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult gij Mij
driemaal verloochenen. En Petrus, naar buiten gaande, weende 62
bitterlijk. En de mannen, die Jezus hielden, bespotten Hem, en 63
sloegen *Hem*. En als zij Hem overdekt hadden, sloegen zij Hem 64
op het aangezicht, en vraagden Hem, zeggende: Profeteer, wie het
is, die U geslagen heeft? En vele andere dingen zeiden zij tegen 65
Hem, lasterende. En als het dag geworden was, vergaderden de 66
ouderlingen des volks, en de overpriesters en Schriftgeleerden, en
brachten Hem in hun raad, Zeggende: Zijt Gij de Christus, zeg 67
het ons. En Hij zeide tot hen: Indien Ik het u zeg, gij zult het niet
geloven; En indien Ik ook vraag, gij zult Mij niet antwoorden, of 68
loslaten; Van nu aan zal de Zoon des mensen gezeten zijn aan de 69

70 rechter *hand* der kracht Gods. En zij zeiden allen: Zijt Gij dan
de Zoon Gods? En Hij zeide tot hen: Gij zegt, dat Ik het ben.
71 En zij zeiden: Wat hebben wij nog getuigenis van node? Want
wij zelven hebben het uit Zijn mond gehoord.
23 En de gehele menigte van hen stond op, en leidde Hem tot Pi-
2 latus. En zij begonnen Hem te beschuldigen, zeggende: Wij heb-
ben bevonden, dat Deze het volk verkeert, en verbiedt den keizer
schattingen te geven, zeggende, dat Hij Zelf Christus, de Koning
3 is. En Pilatus vraagde Hem, zeggende: Zijt Gij de Koning der
4 Joden? En Hij antwoordde hem en zeide: Gij zegt het. En Pila-
tus zeide tot de overpriesters en de scharen: Ik vind geen schuld
5 in dezen Mens. En zij hielden te sterker aan, zeggende: Hij be-
roert het volk, lerende door geheel Judea, begonnen hebbende van
6 Galilea tot hier toe. Als nu Pilatus van Galilea hoorde, vraagde
7 hij, of die Mens een Galileer was? En verstaande, dat Hij uit het
gebied van Herodes was, zond hij Hem heen tot Herodes, die ook
8 zelf in die dagen binnen Jeruzalem was. En als Herodes Jezus
zag, werd hij zeer verblijd; want hij was van over lang begerig ge-
weest Hem te zien, omdat hij veel van Hem hoorde; en hoopte enig
9 teken te zien, dat van Hem gedaan zou worden. En hij vraag-
10 de Hem met vele woorden; doch Hij antwoordde hem niets. En
de overpriesters en de Schriftgeleerden stonden, en beschuldigden
11 Hem heftiglijk. En Herodes met zijn krijgslieden Hem veracht
en bespot hebbende, deed Hem een blinkend kleed aan, en zond
12 Hem weder tot Pilatus. En op denzelfde dag werden Pilatus en
Herodes vrienden met elkander; want zij waren te voren in vijand-
13 schap tegen den anderen. En als Pilatus de overpriesters, en de
14 oversten, en het volk bijeengeroepen had, zeide hij tot hen: Gij
hebt dezen Mens tot mij gebracht, als een, die het volk afkerig
maakt; en ziet, ik heb *Hem* in uw tegenwoordigheid ondervraagd,
en heb in dezen Mens geen schuld gevonden, van hetgeen daar gij
15 Hem mede beschuldigt; Ja, ook Herodes niet; want ik heb ulieden
tot hem gezonden, en ziet, er is van Hem niets gedaan, dat des
16, 17 doods waardig is. Zo zal ik Hem dan kastijden en loslaten. En
18 hij moest hun op het feest een loslaten. Doch al de menigte riep
gelijkelijk, zeggende: Weg met Dezen, en laat ons Bar-abbas los.
19 Dewelke was om zeker oproer, dat in de stad geschied was, en *om*
20 een doodslag, in de gevangenis geworpen. Pilatus dan riep *hun*

wederom toe, willende Jezus loslaten. Maar zij riepen daartegen, 21
zeggende: Kruis *Hem*, kruis Hem! En hij zeide ten derden male 22
tot hen: Wat heeft Deze dan kwaads gedaan? Ik heb geen schuld
des doods in Hem gevonden. Zo zal ik Hem dan kastijden en losla-
ten. Maar zij hielden aan met groot geroep, eisende, dat Hij zou 23
gekruist worden; en hun en der overpriesteren geroep werd gewel-
diger. En Pilatus oordeelde, dat hun eis geschieden zou. En hij 24, 25
liet hun los dengene, die om oproer en doodslag in de gevangenis
geworpen was, welken zij geeist hadden; maar Jezus gaf hij over
tot hun wil. En als zij Hem wegleidden, namen zij een Simon 26
van Cyrene, komende van den akker, en legden hem het kruis op,
dat hij het achter Jezus droeg. En een grote menigte van volk 27
en van vrouwen volgde Hem, welke ook weenden en Hem beklaag-
den. En Jezus, Zich tot haar kerende, zeide: Gij dochters van 28
Jeruzalem! weent niet over Mij, maar weent over uzelven, en over
uw kinderen. Want ziet, er komen dagen, in welke men zeggen 29
zal: Zalig *zijn* de onvruchtbaren, en de buiken, die niet gebaard
hebben, en de borsten, die niet gezoogd hebben. Alsdan zullen 30
zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons; en tot de heu-
velen: Bedekt ons. Want indien zij dit doen aan het groene hout, 31
wat zal aan het dorre geschieden? En er werden ook twee ande- 32
ren, zijnde kwaaddoeners, geleid, om met Hem gedood te worden.
En toen zij kwamen op de plaats, genaamd Hoofdschedel *plaats*, 33
kruisigden zij Hem aldaar, en de kwaaddoeners, den een ter rech-
ter *zijde* en den ander ter linker *zijde*. En Jezus zeide: Vader, 34
vergeef het hun; want zij weten niet, wat zij doen. En verdelende
Zijn klederen, wierpen zij het lot. En het volk stond en zag het 35
aan. En ook de oversten met hen beschimpten *Hem*, zeggende:
Anderen heeft Hij verlost, dat Hij nu Zichzelven verlosse, zo Hij
is de Christus, de Uitverkorene Gods. En ook de krijgsknechten, 36
tot *Hem* komende, bespotten Hem, en brachten Hem edik; En 37
zeiden: Indien gij de Koning der Joden zijt, zo verlos Uzelven.
En er was ook een opschrift boven Hem geschreven, met Griekse, 38
en Romeinse en Hebreeuwse letters: DEZE IS DE KONING DER
JODEN. En een der kwaaddoeners, die gehangen waren, laster- 39
de Hem, zeggende: Indien Gij de Christus zijt, verlos Uzelven en
ons. Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem, zeggende: 40
Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt? En wij 41

toch rechtvaardiglijk; want wij ontvangen *straf*, waardig hetgeen
wij gedaan hebben; maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.
42 En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Ko-
43 ninkrijk zult gekomen zijn. En Jezus zeide tot hem: Voorwaar,
44 zeg Ik u: Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn. En het was
omtrent de zesde ure, en er werd duisternis over de gehele aarde,
45 tot de negende ure toe. En de zon werd verduisterd, en het voor-
46 hangsel des tempels scheurde midden *door*. En Jezus, roepende
met grote stemme, zeide: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn
47 geest. En als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest. Als nu de
hoofdman over honderd zag, wat er geschied was, verheerlijkte hij
48 God, en zeide: Waarlijk, deze Mens was rechtvaardig. En al de
scharen, die samengekomen waren om dit te aanschouwen, ziende
de dingen, die geschied waren, keerden wederom, slaande op hun
49 borsten. En al Zijn bekenden stonden van verre, ook de vrou-
wen, die Hem te zamen gevolgd waren van Galilea, en zagen dit
50 aan. En zie, een man, met name Jozef, zijnde een raadsheer, een
51 goed en rechtvaardig man, (Deze had niet mede bewilligd in hun
raad en handel) van Arimathea, een stad der Joden, en die ook
52 zelf het Koninkrijk Gods verwachtte; Deze ging tot Pilatus, en
53 begeerde het lichaam van Jezus. En als hij hetzelve afgenomen
had, wond hij dat in een fijn lijnwaad, en legde het in een graf, in
54 een rots gehouwen, waarin nog nooit iemand gelegd was. En het
55 was de dag der voorbereiding, en de sabbat kwam aan. En ook
de vrouwen, die met Hem gekomen waren uit Galilea, volgden na
56 en aanschouwden het graf, en hoe Zijn lichaam gelegd werd. En
wedergekeerd zijnde, bereidden zij specerijen en zalven; en op den
sabbat rustten zij naar het gebod.

24 En op den eersten *dag* der week, zeer vroeg in den morgen-
stond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij
2 bereid hadden, en sommigen met haar. En zij vonden den steen
3 afgewenteld van het graf. En ingegaan zijnde, vonden zij het
4 lichaam van den Heere Jezus niet. En het geschiedde, als zij
daarover twijfelmoedig waren, zie, twee mannen stonden bij haar
5 in blinkende klederen. En als zij zeer bevreesd werden, en het
aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: Wat zoekt
6 gij den Levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is op-
gestaan. Gedenkt, hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in

Galilea was, Zeggende: De Zoon des mensen moet overgeleverd 7
worden in de handen der zondige mensen, en gekruisigd worden,
en ten derden dage wederopstaan. En zij werden indachtig Zijner 8
woorden. En wedergekeerd zijnde van het graf, boodschapten zij 9
al deze dingen aan de elven, en aan al de anderen. En *deze* waren 10
Maria Magdalena, en Johanna, en Maria, *de moeder* van Jakobus,
en de andere met haar, die dit tot de apostelen zeiden. En haar 11
woorden schenen voor hen als ijdel geklap, en zij geloofden haar
niet. Doch Petrus opstaande, liep tot het graf, en nederbukken- 12
de, zag hij de linnen doeken, liggende alleen, en ging weg, zich
verwonderende bij zichzelven van hetgeen geschied was. En zie, 13
twee van hen gingen op denzelfden dag naar een vlek, dat zes-
tig stadien van Jeruzalem was, welks naam was Emmaus; En zij 14
spraken samen onder elkander van al deze dingen, die er gebeurd
waren. En het geschiedde, terwijl zij samen spraken, en elkander 15
ondervraagden, dat Jezus Zelf bij *hen* kwam, en met hen ging.
En hun ogen werden gehouden, dat zij Hem niet kenden. En Hij 16, 17
zeide tot hen: Wat redenen zijn dit, die gij, wandelende, onder el-
kander verhandelt, en *waarom* ziet gij droevig? En de een, wiens 18
naam was Kleopas, antwoordende, zeide tot Hem: Zijt Gij alleen
een vreemdeling te Jeruzalem, en weet niet de dingen, die deze
dagen daarin geschied zijn? En Hij zeide tot hen: Welke? En 19
zij zeiden tot Hem: De dingen aangaande Jezus den Nazarener,
Welke een Profeet was, krachtig in werken en woorden, voor God
en al het volk. En hoe onze overpriesters en oversten Denzelven 20
overgeleverd hebben tot het oordeel des doods, en Hem gekruisigd
hebben. En wij hoopten, dat Hij was Degene, Die Israel verlos- 21
sen zou. Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag,
van dat deze dingen geschied zijn. Maar ook sommige vrouwen 22
uit ons hebben ons ontsteld, die vroeg in den morgenstond aan
het graf geweest zijn; En Zijn lichaam niet vindende, kwamen 23
zij en zeiden, dat zij ook een gezicht van engelen gezien hadden,
die zeggen, dat Hij leeft. En sommigen dergenen, die met ons 24
zijn, gingen heen tot het graf, en bevonden het alzo, gelijk ook de
vrouwen gezegd hadden; maar Hem zagen zij niet. En Hij zeide 25
tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al
hetgeen de profeten gesproken hebben! Moest de Christus niet 26
deze dingen lijden, en *alzo* in Zijn heerlijkheid ingaan? En be- 27

gonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, legde Hij hun
28 uit, in al de Schriften, hetgeen van Hem *geschreven* was. En zij
kwamen nabij het vlek, daar zij naar toegingen; en Hij hield Zich,
29 alsof Hij verder gaan zou. En zij dwongen Hem, zeggende: Blijf
met ons; want het is bij den avond, en de dag is gedaald. En Hij
30 ging in, om met hen te blijven. En het geschiedde, als Hij met
hen aanzat, nam Hij het brood, en zegende het, en als Hij het
31 gebroken had, gaf Hij het hun. En hun ogen werden geopend,
32 en zij kenden Hem; en Hij kwam weg uit hun gezicht. En zij
zeiden tot elkander: Was ons hart niet brandende in ons, als Hij
33 tot ons sprak op den weg, en als Hij ons de Schriften opende? En
zij, opstaande ter zelfder ure, keerden weder naar Jeruzalem, en
34 vonden de elven samenvergaderd, en die met hen waren; Welke
zeiden: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien.
35 En zij vertelden, hetgeen op den weg *geschied was*, en hoe Hij
36 hun bekend was geworden in het breken des broods. En als zij
van deze dingen spraken, stond Jezus Zelf in het midden van hen,
37 en zeide tot hen: Vrede zij ulieden! En zij verschrikt en zeer
38 bevreesd geworden zijnde, meenden, dat zij een geest zagen. En
Hij zeide tot hen: Wat zijt gij ontroerd, en waarom klimmen *zulke*
39 overleggingen in uw harten? Ziet Mijn handen en Mijn voeten;
want Ik ben het Zelf; tast Mij aan, en ziet; want een geest heeft
40 geen vlees en benen, gelijk gij ziet, dat Ik heb. En als Hij dit
41 zeide, toonde Hij hun de handen en de voeten. En toen zij het
van blijdschap nog niet geloofden, en zich verwonderden, zeide
42 Hij tot hen: Hebt gij hier iets om te eten? En zij gaven Hem
43 een stuk van een gebraden vis, en van honigraten. En Hij nam
44 het, en at het voor hun ogen. En Hij zeide tot hen: Dit zijn de
woorden, die Ik tot u sprak, als Ik nog met u was, *namelijk* dat
het alles moest vervuld worden, wat van Mij geschreven is in de
45 Wet van Mozes, en de Profeten, en Psalmen. Toen opende Hij
46 hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden. En zeide tot
hen: Alzo is er geschreven, en alzo moest de Christus lijden, en
47 van de doden opstaan ten derden dage. En in Zijn Naam gepre-
dikt worden bekering en vergeving der zonden, onder alle volken,
48 beginnende van Jeruzalem. En gij zijt getuigen van deze dingen.
49 En ziet, Ik zende de belofte Mijns Vaders op u; maar blijft gij
in de stad Jeruzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht

uit de hoogte. En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanie, en 50
Zijn handen opheffende, zegende Hij hen. En het geschiedde, als 51
Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in
den hemel. En zij aanbaden Hem, en keerden weder naar Jeruza- 52
lem met grote blijdschap. En zij waren allen tijd in den tempel, 53
lovende en dankende God. Amen.

Johannes

1 In den beginne was het Woord, en het Woord was bij
2 God, en het Woord was God. Dit was in den beginne
3 bij God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en
zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.
4 In Hetzelve was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen.
5 En het Licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het-
6 zelve niet begrepen. Er was een mens van God gezonden, wiens
7 naam was Johannes. Deze kwam tot een getuigenis, om van het
8 Licht te getuigen, opdat zij allen door hem geloven zouden. Hij
was het Licht niet, maar *was gezonden*, opdat hij van het Licht
9 getuigen zou. *Dit* was het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht
10 een iegelijk mens, komende in de wereld. Hij was in de wereld,
en de wereld is door Hem gemaakt; en de wereld heeft Hem niet
11 gekend. Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem
12 niet aangenomen. Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien
heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, *namelijk* die in
13 Zijn Naam geloven; Welke niet uit den bloede, noch uit den wil
des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn.
14 En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en
wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des
15 Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid. Jo-
hannes getuigt van Hem, en heeft geroepen, zeggende: Deze was
het, van Welken ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geworden,
16 want Hij was eer dan ik. En uit Zijn volheid hebben wij allen
17 ontvangen, ook genade voor genade. Want de wet is door Mozes
gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus gewor-
18 den. Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die
19 in den schoot des Vaders is, Die heeft *Hem ons* verklaard. En dit
is de getuigenis van Johannes, toen de Joden *enige* priesters en
Levieten afzonden van Jeruzalem, opdat zij hem zouden vragen:
20 Wie zijt gij? En hij beleed en loochende het niet; en beleed: Ik
21 ben de Christus niet. En zij vraagden hem: Wat dan? Zijt gij

Elias? En hij zeide: Ik ben *die* niet. Zijt gij de profeet? En hij
antwoordde: Neen. Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? opdat 22
wij antwoord geven mogen dengenen, die ons gezonden hebben;
wat zegt gij van uzelven? Hij zeide: Ik ben de stem des roe- 23
penden in de woestijn: Maakt den weg des Heeren recht, gelijk
Jesaja, de profeet, gesproken heeft. En de afgezondenen waren 24
uit de Farizeen; En zij vraagden hem en spraken tot hem: Waar- 25
om doopt gij dan, zo gij de Christus niet zijt, noch Elias, noch
de profeet? Johannes antwoordde hun, zeggende: Ik doop met 26
water, maar Hij staat midden onder ulieden, Dien gij niet kent;
Dezelve is het, Die na mij komt, Welke voor mij geworden is, Wien 27
ik niet waardig ben, dat ik Zijn schoenriem zou ontbinden. Deze 28
dingen zijn geschied in Bethabara, over de Jordaan, waar Johan-
nes was dopende. Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich 29
komende, en zeide: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld
wegneemt! Deze is het, van Welken ik gezegd heb: Na mij komt 30
een Man, Die voor mij geworden is, want Hij was eer dan ik. En 31
ik kende Hem niet; maar opdat Hij aan Israel zou geopenbaard
worden, daarom ben ik gekomen, dopende met het water. En 32
Johannes getuigde, zeggende: Ik heb den Geest zien nederdalen
uit den hemel, gelijk een duif, en bleef op Hem. En ik kende Hem 33
niet; maar Die mij gezonden heeft, om te dopen met water, Die
had mij gezegd: Op Welken gij den Geest zult zien nederdalen, en
op Hem blijven, Deze is het, Die met den Heiligen Geest doopt.
En ik heb gezien, en heb getuigd, dat Deze de Zoon van God is. 34
Des anderen daags wederom stond Johannes, en twee uit zijn dis- 35
cipelen. En ziende op Jezus, *daar* wandelende, zeide hij: Ziet, 36
het Lam Gods! En die twee discipelen hoorden hem *dat* spreken, 37
en zij volgden Jezus. En Jezus Zich omkerende, en ziende hen 38
volgen, zeide tot hen: (1:39) Wat zoekt gij? En zij zeiden tot
Hem: Rabbi! (hetwelk is te zeggen, overgezet zijnde, Meester)
waar woont Gij? (1:40) Hij zeide tot hen: Komt en ziet! Zij 39
kwamen en zagen, waar Hij woonde, en bleven dien dag bij Hem.
En het was omtrent de tiende ure. (1:41) Andreas, de broeder 40
van Simon Petrus, was een van de twee, die het van Johannes
gehoord hadden, en Hem gevolgd waren. (1:42) Deze vond eerst 41
zijn broeder Simon, en zeide tot hem: Wij hebben gevonden den
Messias, hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus. (1:43) En hij 42

leidde hem tot Jezus. En Jezus, hem aanziende, zeide: Gij zijt
Simon, de zoon van Jonas; gij zult genaamd worden Cefas, het-
43 welk overgezet wordt Petrus. (1:44) Des anderen daags wilde
Jezus heengaan naar Galilea, en vond Filippus, en zeide tot hem:
44 Volg Mij. (1:45) Filippus nu was van Bethsaida, uit de stad van
45 Andreas en Petrus. (1:46) Filippus vond Nathanael en zeide tot
hem: Wij hebben *Dien* gevonden, van Welken Mozes in de wet
geschreven heeft, en de profeten, *namelijk* Jezus, den zoon van
46 Jozef, van Nazareth. (1:47) En Nathanael zeide tot hem: Kan
uit Nazareth iets goeds zijn? Filippus zeide tot hem: Kom en zie.
47 (1:48) Jezus zag Nathanael tot Zich komen, en zeide van hem: Zie,
48 waarlijk een Israeliet, in welken geen bedrog is. (1:49) Natha-
nael zeide tot Hem: Van waar kent Gij mij? Jezus antwoordde en
zeide tot hem: Eer u Filippus riep, daar gij onder den vijgeboom
49 waart, zag Ik u. (1:50) Nathanael antwoordde en zeide tot Hem:
50 Rabbi! Gij zijt de Zone Gods, Gij zijt de Koning Israels. (1:51)
Jezus antwoordde en zeide tot hem: Omdat Ik u gezegd heb: Ik
zag u onder de vijgeboom, zo gelooft gij; gij zult grotere dingen
51 zien dan deze. (1:52) En Hij zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar
zeg Ik ulieden: Van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en
de engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des
mensen.

2 En op den derden dag was er een bruiloft te Kana in Galilea;
2 en de moeder van Jezus was aldaar. En Jezus was ook genood,
3 en Zijn discipelen, tot de bruiloft. En als er wijn ontbrak, zeide
4 de moeder van Jezus tot Hem: Zij hebben geen wijn. Jezus
zeide tot haar: Vrouw, wat heb Ik met u *te doen*? Mijn ure is
5 nog niet gekomen. Zijn moeder zeide tot de dienaars: Zo wat
6 Hij ulieden zal zeggen, doet *dat*. En aldaar waren zes stenen
watervaten gesteld, naar de reiniging der Joden, elk houdende
7 twee of drie metreten. Jezus zeide tot hen: Vult de watervaten
8 met water. En zij vulden ze tot boven toe. En Hij zeide tot hen:
Schept nu, en draagt het tot den hofmeester; en zij droegen het.
9 Als nu de hofmeester het water, dat wijn geworden was, geproefd
had (en hij wist niet, van waar *de wijn* was; maar de dienaren, die
het water geschept hadden, wisten het), zo riep de hofmeester den
10 bruidegom. En zeide tot hem: Alle man zet eerst den goeden wijn
op, en wanneer men wel gedronken heeft, alsdan den minderen;

maar gij hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard. Dit beginsel 11
der tekenen heeft Jezus gedaan te Kana in Galilea, en heeft Zijn
heerlijkheid geopenbaard; en Zijn discipelen geloofden in Hem.
Daarna ging Hij af naar Kapernaum, Hij, en Zijn moeder, en 12
Zijn broeders, en Zijn discipelen; en zij bleven aldaar niet vele
dagen. En het pascha der Joden was nabij, en Jezus ging op naar 13
Jeruzalem. En Hij vond in den tempel, die ossen, en schapen, 14
en duiven verkochten, en de wisselaars *daar* zittende. En een 15
gesel van touwtjes gemaakt hebbende, dreef Hij ze allen uit den
tempel, ook de schapen en de ossen; en het geld der wisselaren
stortte Hij uit, en keerde de tafelen om. En Hij zeide tot degenen, 16
die de duiven verkochten: Neemt deze dingen van hier weg; maakt
niet het huis Mijns Vaders tot een huis van koophandel. En Zijn 17
discipelen werden indachtig, dat er geschreven is: De ijver van
Uw huis heeft mij verslonden. De Joden antwoordden dan, en 18
zeiden tot Hem: Wat teken toont Gij ons, dat Gij deze dingen
doet? Jezus antwoordde en zeide tot hen: Breekt dezen tempel, 19
en in drie dagen zal Ik denzelven oprichten. De Joden zeiden 20
dan: Zes en veertig jaren is *over* dezen tempel gebouwd, en Gij,
zult Gij dien in drie dagen oprichten? Maar Hij zeide *dit* van 21
den tempel Zijns lichaams. Daarom, als Hij opgestaan was van 22
de doden, werden Zijn discipelen gedachtig, dat Hij dit tot hen
gezegd had, en zij geloofden de Schrift, en het woord, dat Jezus
gesproken had. En als Hij te Jeruzalem was, op het pascha, in 23
het feest, geloofden velen in Zijn Naam, ziende Zijn tekenen, die
Hij deed. Maar Jezus Zelf betrouwde hun Zichzelven niet, omdat 24
Hij hen allen kende, En omdat Hij niet van node had, dat iemand 25
getuigen zou van den mens; want Hij Zelf wist, wat in den mens
was.

En er was een mens uit de Farizeen, wiens naam was Nicode- **3**
mus, een overste der Joden; Deze kwam des nachts tot Jezus, en 2
zeide tot Hem: Rabbi, wij weten, dat Gij zijt een Leraar van God
gekomen; want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet,
zo God met hem niet is. Jezus antwoordde en zeide tot hem: 3
Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom gebo-
ren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien. Nicodemus 4
zeide tot Hem: Hoe kan een mens geboren worden, *nu* oud zijn-
de? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan, en

5 geboren worden? Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg Ik
u: Zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in
6 het Koninkrijk Gods niet ingaan. Hetgeen uit het vlees gebo-
ren is, *dat* is vlees; en hetgeen uit den Geest geboren is, *dat* is
7 geest. Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet
8 wederom geboren worden. De wind blaast, waarheen hij wil, en
gij hoort zijn geluid; maar gij weet niet, van waar hij komt, en
waar hij heen gaat; alzo is een iegelijk, die uit den Geest geboren
9 is. Nicodemus antwoordde en zeide tot Hem: Hoe kunnen deze
10 dingen geschieden? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij
11 een leraar van Israel, en weet gij deze dingen niet? Voorwaar,
voorwaar zeg Ik u: Wij spreken, wat Wij weten, en getuigen, wat
Wij gezien hebben; en gijlieden neemt Onze getuigenis niet aan.
12 Indien Ik ulieden de aardse dingen gezegd heb, en gij niet gelooft,
hoe zult gij geloven, indien Ik ulieden de hemelse zou zeggen?
13 En niemand is opgevaren in den hemel, dan Die uit den hemel
nedergekomen is, *namelijk* de Zoon des mensen, Die in den hemel
14 is. En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo
15 moet de Zoon des mensen verhoogd worden; Opdat een iegelijk,
die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.
16 Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggebo-
ren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet
17 verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want God heeft Zijn
Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen
18 zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden. Die
in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is
alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam des
19 eniggeboren Zoons van God. En dit is het oordeel, dat het licht
in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis lie-
20 ver gehad dan het licht; want hun werken waren boos. Want een
iegelijk, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet,
21 opdat zijn werken niet bestraft worden. Maar die de waarheid
doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat
22 zij in God gedaan zijn. Na dezen kwam Jezus en Zijn discipe-
len in het land van Judea, en onthield Zich aldaar met hen, en
23 doopte. En Johannes doopte ook in Enon bij Salim, dewijl al-
daar vele wateren waren; en zij kwamen daar, en werden gedoopt.
24, 25 Want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen. Er rees

dan een vraag *van enigen* uit de discipelen van Johannes met de
Joden over de reiniging. En zij kwamen tot Johannes, en zei- 26
den tot hem: Rabbi, Die met u was over de Jordaan, Welken gij
getuigenis gaaft, zie, Die doopt, en zij komen allen tot Hem. Jo- 27
hannes antwoordde en zeide: Een mens kan geen ding aannemen,
zo het hem uit den hemel niet gegeven zij. Gijzelven zijt mijn 28
getuigen, dat ik gezegd heb: Ik ben de Christus niet; maar dat ik
voor Hem heen uitgezonden ben. Die de bruid heeft, is de brui- 29
degom, maar de vriend des bruidegoms, die staat en hem hoort,
verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms. Zo is
dan deze mijn blijdschap vervuld geworden. Hij moet wassen, 30
maar ik minder worden. Die van boven komt, is boven allen; die 31
uit de aarde is *voortgekomen*, die is uit de aarde, en spreekt uit
de aarde. Die uit den hemel komt, is boven allen. En hetgeen 32
Hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt Hij; en Zijn getuigenis
neemt niemand aan. Die Zijn getuigenis aangenomen heeft, die 33
heeft verzegeld, dat God waarachtig is. Want Dien God gezon- 34
den heeft, Die spreekt de woorden Gods; want God geeft *Hem*
den Geest niet met mate. De Vader heeft den Zoon lief, en heeft 35
alle dingen in Zijn hand gegeven. Die in den Zoon gelooft, die 36
heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die
zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.

Als dan de Heere verstond, dat de Farizeen gehoord hadden, **4**
dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes; (Hoe- 2
wel Jezus zelf niet doopte, maar Zijn discipelen), Zo verliet Hij 3
Judea, en ging wederom heen naar Galilea. En Hij moest door 4
Samaria gaan. Hij kwam dan in een stad van Samaria, genaamd 5
Sichar, nabij het stuk land, hetwelk Jakob zijn zoon Jozef gaf.
En aldaar was de fontein Jakobs. Jezus dan, vermoeid zijnde van 6
de reize, zat alzo neder nevens de fontein. Het was omtrent de
zesde ure. Er kwam een vrouw uit Samaria om water te putten. 7
Jezus zeide tot haar: Geef Mij te drinken. (Want Zijn discipelen 8
waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijze kopen.) Zo 9
zeide dan de Samaritaanse vrouw tot Hem: Hoe begeert Gij, Die
een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw
ben? Want de Joden houden geen gemeenschap met de Samari-
tanen. Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij de gave 10
Gods kendet, en Wie Hij is, Die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo

zoudt gij van Hem hebben begeerd, en Hij zoude u levend water
11 gegeven hebben. De vrouw zeide tot Hem: Heere! Gij hebt niet
om mede te putten, en de put is diep; van waar hebt Gij dan het
12 levend water? Zijt Gij meerder dan onze vader Jakob, die ons
den put gegeven heeft, en hijzelf heeft daaruit gedronken, en zijn
13 kinderen en zijn vee? Jezus antwoordde, en zeide tot haar: Een
14 ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten; Maar zo wie
gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien
zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water, dat Ik hem zal
geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot
15 in het eeuwige leven. De vrouw zeide tot Hem: Heere, geef mij
dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet *moet* komen, om
16 te putten. Jezus zeide tot haar: Ga heen, roep uw man, en kom
17 hier. De vrouw antwoordde en zeide: Ik heb geen man. Jezus
18 zeide tot haar: Gij hebt wel gezegd: Ik heb geen man. Want gij
hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dat
19 hebt gij met waarheid gezegd. De vrouw zeide tot Hem: Heere,
20 ik zie, dat Gij een profeet zijt. Onze vaders hebben op dezen
berg aangebeden; en gijlieden zegt, dat te Jeruzalem de plaats is,
21 waar men moet aanbidden. Jezus zeide tot haar: Vrouw, geloof
Mij, de ure komt, wanneer gijlieden, noch op dezen berg, noch te
22 Jeruzalem, den Vader zult aanbidden. Gijlieden aanbidt, wat gij
niet weet; wij aanbidden, wat wij weten; want de zaligheid is uit
23 de Joden. Maar de ure komt, en is nu, wanneer de ware aanbid-
ders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid; want de
24 Vader zoekt ook dezulken, die Hem *alzo* aanbidden. God is een
Geest, en die Hem aanbidden, moeten *Hem* aanbidden in geest
25 en waarheid. De vrouw zeide tot Hem: Ik weet, dat de Messias
komt (Die genaamd wordt Christus); wanneer Die zal gekomen
26 zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen. Jezus zeide tot haar:
27 Ik ben het, Die met u spreek. En daarop kwamen Zijn discipelen
en verwonderden zich, dat Hij met een vrouw sprak. Nochtans
zeide niemand: Wat vraagt Gij, of: Wat spreekt Gij met haar?
28 Zo verliet de vrouw dan haar watervat, en ging heen in de stad en
29 zeide tot de lieden: Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft
30 alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus? Zij dan gingen
31 uit de stad, en kwamen tot Hem. En ondertussen baden Hem de
32 discipelen, zeggende: Rabbi, eet. Maar Hij zeide tot hen: Ik heb

een spijs om te eten, die gij niet weet. Zo zeiden dan de discipe- 33
len tegen elkander: Heeft Hem iemand te eten gebracht? Jezus 34
zeide tot hen: Mijn spijs is, dat Ik doe den wil Desgenen, Die Mij
gezonden heeft, en Zijn werk volbrenge. Zegt gijlieden niet: Het 35
zijn nog vier maanden, en *dan* komt de oogst? Ziet, Ik zeg u: Heft
uw ogen op en aanschouwt de landen; want zij zijn alrede wit om
te oogsten. En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten 36
eeuwigen leven; opdat zich te zamen verblijde, beide, die zaait en
die maait. Want hierin is die spreuk waarachtig: Een ander is 37
het, die zaait, en een ander, die maait. Ik heb u uitgezonden, 38
om te maaien, hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het
bearbeid, en gij zijt tot hun arbeid ingegaan. En velen der Sama- 39
ritanen uit die stad geloofden in Hem, om het woord der vrouw,
die getuigde: Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb. Als 40
dan de Samaritanen tot Hem gekomen waren, baden zij Hem, dat
Hij bij hen bleef; en Hij bleef aldaar twee dagen. En er geloof- 41
den er veel meer om Zijns woords wil; En zeiden tot de vrouw: 42
Wij geloven niet meer om uws zeggens wil; want wij zelven heb-
ben *Hem* gehoord, en weten, dat Deze waarlijk is de Christus, de
Zaligmaker der wereld. En na de twee dagen ging Hij van daar 43
en ging heen naar Galilea; Want Jezus heeft Zelf getuigd, dat 44
een profeet in zijn eigen vaderland geen eer heeft. Als Hij dan in 45
Galilea kwam, ontvingen Hem de Galileers, gezien hebbende al de
dingen, die Hij te Jeruzalem op het feest gedaan had; want ook
zij waren tot het feest gegaan. Zo kwam dan Jezus wederom te 46
Kana in Galilea, waar Hij het water wijn gemaakt had. En er was
een zeker koninklijk *hoveling*, wiens zoon krank was, te Kaper-
naum. Deze, gehoord hebbende, dat Jezus uit Judea in Galilea 47
kwam, ging tot Hem, en bad Hem, dat Hij afkwame, en zijn zoon
gezond maakte; want hij lag op zijn sterven. Jezus dan zeide tot 48
hem: Tenzij dat gijlieden tekenen en wonderen ziet, zo zult gij
niet geloven. De koninklijke *hoveling* zeide tot Hem: Heere, kom 49
af, eer mijn kind sterft. Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw zoon 50
leeft. En de mens geloofde het woord, dat Jezus tot hem zeide, en
ging heen. En als hij nu afging, kwamen hem zijn dienstknechten 51
tegemoet, en boodschapten, zeggende: Uw kind leeft! Zo vraag- 52
de hij dan van hen de ure, in welke het beter met hem geworden
was. En zij zeiden tot hem: Gisteren te zeven ure verliet hem

53 de koorts. De vader bekende dan, dat het in dezelve ure *was*, in
dewelke Jezus tot hem gezegd had: Uw zoon leeft. En hij geloofde
54 zelf, en zijn gehele huis. Dit tweede teken heeft Jezus wederom
gedaan, als Hij uit Judea in Galilea gekomen was.
5 Na dezen was een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeru-
2 zalem. En er is te Jeruzalem aan de Schaaps *poort*, een badwater,
hetwelk in het Hebreeuws toegenaamd wordt Bethesda, hebbende
3 vijf zalen. In dezelve lag een grote menigte van kranken, blin-
den, kreupelen, verdorden, wachtende op de roering des waters.
4 Want een engel daalde neder op zekeren tijd in dat badwater, en
beroerde het water; die dan eerst daarin kwam, na de beroering
van het water, die werd gezond, van wat ziekte hij ook bevangen
5 was. En aldaar was een zeker mens, die acht en dertig jaren
6 krank gelegen had. Jezus, ziende dezen liggen, en wetende, dat
hij nu langen tijd gelegen had, zeide tot hem: Wilt gij gezond
7 worden? De kranke antwoordde Hem: Heere, ik heb geen mens,
om mij te werpen in het badwater, wanneer het water beroerd
8 wordt; en terwijl ik kom, zo daalt een ander voor mij neder. Je-
9 zus zeide tot hem: Sta op, neem uw beddeken op, en wandel. En
terstond werd de mens gezond, en nam zijn beddeken op en wan-
10 delde. En het was sabbat op denzelven dag. De Joden zeiden
dan tot dengene, die genezen was: Het is sabbat; het is u niet ge-
11 oorloofd het beddeken te dragen. Hij antwoordde hun: Die mij
gezond gemaakt heeft, Die heeft mij gezegd: Neem uw beddeken
12 op, en wandel. Zij vraagden hem dan: Wie is de Mens, Die u
13 gezegd heeft: Neem uw beddeken op, en wandel? En die gezond
gemaakt was, wist niet, Wie Hij was; want Jezus was ontweken,
14 alzo er een *grote* schare in die plaats was. Daarna vond hem
Jezus in den tempel, en zeide tot hem: Zie, gij zijt gezond ge-
15 worden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede. De
mens ging heen, en boodschapte den Joden, dat het Jezus was,
16 Die hem gezond gemaakt had. En daarom vervolgden de Joden
Jezus, en zochten Hem te doden, omdat Hij deze dingen op den
17 sabbat deed. En Jezus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot
18 nu toe, en Ik werk *ook*. Daarom zochten dan de Joden te meer
Hem te doden, omdat Hij niet alleen den sabbat brak, maar ook
zeide, dat God Zijn eigen Vader was, Zichzelven Gode evengelijk
19 makende. Jezus dan antwoordde en zeide tot hen: Voorwaar,

voorwaar zeg Ik u: De Zoon kan niets van Zichzelven doen, ten-
zij Hij den Vader dat ziet doen; want zo wat Die doet, hetzelve
doet ook de Zoon desgelijks. Want de Vader heeft den Zoon lief, 20
en toont Hem alles, wat Hij doet; en Hij zal Hem groter werken
tonen dan deze, opdat gij u verwondert. Want gelijk de Vader 21
de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon le-
vend, Die Hij wil. Want ook de Vader oordeelt niemand, maar 22
heeft al het oordeel den Zoon gegeven; Opdat zij allen den Zoon 23
eren, gelijk zij den Vader eren. Die den Zoon niet eert, eert den
Vader niet, Die Hem gezonden heeft. Voorwaar, voorwaar zeg 24
Ik u: Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem, Die Mij gezonden
heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis,
maar is uit den dood overgegaan in het leven. Voorwaar, voor- 25
waar zeg Ik u: De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen
horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen
leven. Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelven, alzo 26
heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzel-
ven; En heeft Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat 27
Hij des mensen Zoon is. Verwondert u daar niet over, want de 28
ure komt, in dewelke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen
horen; En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de 29
opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de
opstanding der verdoemenis. Ik kan van Mijzelven niets doen. 30
Gelijk Ik hoor, oordeel Ik, en Mijn oordeel is rechtvaardig; want
Ik zoek niet Mijn wil, maar den wil des Vaders, Die Mij gezonden
heeft. Indien Ik van Mijzelven getuig, Mijn getuigenis is niet 31
waarachtig. Er is een ander, die van Mij getuigt, en Ik weet, dat 32
de getuigenis, welke hij van Mij getuigt, waarachtig is. Gijlieden 33
hebt tot Johannes gezonden, en hij heeft der waarheid getuige-
nis gegeven. Doch Ik neem geen getuigenis van een mens; maar 34
dit zeg Ik, opdat gijlieden zoudt behouden worden. Hij was een 35
brandende en lichtende kaars; en gij hebt ulieden voor een korten
tijd in zijn licht willen verheugen. Maar Ik heb een getuigenis 36
meerder, dan *die* van Johannes; want de werken, die Mij de Va-
der gegeven heeft, om die te volbrengen, dezelve werken, die Ik
doe, getuigen van Mij, dat Mij de Vader gezonden heeft. En de 37
Vader, Die Mij gezonden heeft, Die heeft Zelf van Mij getuigd.
Gij hebt noch Zijn stem ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien.

38 En Zijn woord hebt gij niet in u blijvende; want gij glooft Dien
39 niet, Dien Hij gezonden heeft. Onderzoekt de Schriften; want gij
meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die
40 van Mij getuigen. En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het
41, 42 leven moogt hebben. Ik neem geen eer van mensen; Maar Ik
43 ken ulieden, dat gij de liefde Gods in uzelven niet hebt. Ik ben
gekomen in den Naam Mijns Vaders, en gij neemt Mij niet aan; zo
44 een ander komt in zijn eigen naam, dien zult gij aannemen. Hoe
kunt gij geloven, gij, die eer van elkander neemt, en de eer, die
45 van God alleen is, niet zoekt? Meent niet, dat Ik u verklagen zal
bij den Vader; die u verklaagt, is Mozes, op welken gij gehoopt
46 hebt. Want indien gij Mozes geloofdet, zo zoudt gij Mij geloven;
47 want hij heeft van Mij geschreven. Maar zo gij zijn Schriften niet
gelooft, hoe zult gij Mijn woorden geloven?

6 Na dezen vertrok Jezus over de zee van Galilea, welke is *de zee*
2 van Tiberias. En Hem volgde een grote schare, omdat zij Zijn
3 tekenen zagen, die Hij deed aan de kranken. En Jezus ging op
4 den berg, en zat aldaar neder met Zijn discipelen. En het pascha,
5 het feest der Joden, was nabij. Jezus dan, de ogen opheffende,
en ziende, dat een grote schare tot Hem kwam, zeide tot Filip-
pus: Van waar zullen wij broden kopen, opdat deze eten mogen?
6 (Doch dit zeide Hij, hem beproevende; want Hij wist Zelf, wat Hij
7 doen zou.) Filippus antwoordde Hem: Voor tweehonderd pen-
ningen brood is voor dezen niet genoeg, opdat een iegelijk van hen
8 een weinig neme. Een van Zijn discipelen, *namelijk* Andreas, de
9 broeder van Simon Petrus, zeide tot Hem: Hier is een jongsken,
dat vijf gerstebroden heeft, en twee visjes; maar wat zijn deze
10 onder zo velen? En Jezus zeide: Doet de mensen nederzitten.
En er was veel gras in die plaats. Zo zaten dan de mannen ne-
11 der, omtrent vijf duizend in getal. En Jezus nam de broden, en
gedankt hebbende, deelde Hij ze den discipelen, en de discipelen
dengenen, die nedergezeten waren; desgelijks ook van de visjes,
12 zoveel zij wilden. En als zij verzadigd waren, zeide Hij tot Zijn
discipelen: Vergadert de overgeschoten brokken, opdat er niets
13 verloren ga. Zij vergaderden ze dan, en vulden twaalf korven
met brokken van de vijf gerstebroden, welke overgeschoten waren
14 dengenen, die gegeten hadden. De mensen dan, gezien hebben-
de het teken, dat Jezus gedaan had, zeiden: Deze is waarlijk de

Profeet, Die in de wereld komen zou. Jezus dan, wetende, dat zij 15
zouden komen, en Hem met geweld nemen, opdat zij Hem Koning
maakten, ontweek wederom op den berg, Hij Zelf alleen. En als 16
het avond geworden was, gingen Zijn discipelen af naar de zee.
En in het schip gegaan zijnde, kwamen zij over de zee naar Ka- 17
pernaum. En het was alrede duister geworden, en Jezus was tot
hen niet gekomen. En de zee verhief zich, overmits er een grote 18
wind waaide. En als zij omtrent vijf en twintig of dertig stadien 19
gevaren waren, zagen zij Jezus, wandelende op de zee, en komen-
de bij het schip; en zij werden bevreesd. Maar Hij zeide tot hen: 20
Ik ben het; zijt niet bevreesd. Zij hebben dan Hem gewilliglijk 21
in het schip genomen; en terstond kwam het schip aan het land,
daar zij naar toe voeren. Des anderen daags de schare, die aan de 22
andere zijde der zee stond, ziende, dat aldaar geen ander scheep-
je was dan dat ene, daar Zijn discipelen ingegaan waren, en dat
Jezus met Zijn discipelen in dat scheepje niet was gegaan, maar
dat Zijn discipelen alleen weggevaren waren; (Doch er kwamen 23
andere scheepjes van Tiberias, nabij de plaats, waar zij het brood
gegeten hadden, als de Heere gedankt had.) Toen dan de schare 24
zag, dat Jezus aldaar niet was, noch Zijn discipelen, zo gingen zij
ook in de schepen, en kwamen te Kapernaum, zoekende Jezus.
En als zij Hem gevonden hadden over de zee, zeiden zij tot Hem: 25
Rabbi, wanneer zijt Gij hier gekomen? Jezus antwoordde hun en 26
zeide: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: gij zoekt Mij, niet omdat gij
tekenen gezien hebt, maar omdat gij van de broden gegeten hebt,
en verzadigd zijt. Werkt niet *om* de spijs, die vergaat, maar 27
om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon
des mensen ulieden geven zal; want Dezen heeft God de Vader
verzegeld. Zij zeiden dan tot Hem: Wat zullen wij doen, opdat 28
wij de werken Gods mogen werken? Jezus antwoordde en zeide 29
tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Dien Hij
gezonden heeft. Zij zeiden dan tot Hem: Wat teken doet Gij 30
dan, opdat wij het mogen zien, en U geloven? Wat werkt Gij?
Onze vaders hebben het Manna gegeten in de woestijn; gelijk ge- 31
schreven is: Hij gaf hun het brood uit den hemel te eten. Jezus 32
dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Mozes heeft u
niet gegeven het brood uit den hemel; maar Mijn Vader geeft u
dat ware Brood uit den hemel. Want het Brood Gods is Hij, Die 33

34 uit den hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft. Zij
35 zeiden dan tot Hem: Heere, geef ons altijd dit Brood. En Jezus
zeide tot hen: Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal
geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dor-
36 sten. Maar Ik heb u gezegd, dat gij Mij ook gezien hebt, en gij
37 gelooft niet. Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en
38 die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen. Want Ik ben uit
den hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar
39 den wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft. En dit is de wil des
Vaders, Die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft,
Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten da-
40 ge. En dit is de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, dat een
iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige
41 leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage. De Jo-
den dan murmureerden over Hem, omdat Hij gezegd had: Ik ben
42 het Brood, Dat uit den hemel nedergedaald is. En zij zeiden: Is
deze niet Jezus, de Zoon van Jozef, Wiens vader en moeder wij
kennen? Hoe zegt Deze dan: Ik ben uit den hemel nedergedaald?
43 Jezus antwoordde dan, en zeide tot hen: Murmureert niet onder
44 elkander. Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die
Mij gezonden heeft, hem trekke; en Ik zal hem opwekken ten ui-
45 tersten dage. Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen
van God geleerd zijn. Een iegelijk dan, die *het* van den Vader
46 gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij. Niet dat iemand den
Vader gezien heeft, dan Die van God is; Deze heeft den Vader ge-
47 zien. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die in Mij gelooft, heeft het
48, 49 eeuwige leven. Ik ben het Brood des levens. Uw vaders hebben
50 het Manna gegeten in de woestijn, en zij zijn gestorven. Dit is
het Brood, dat uit den hemel nederdaalt, opdat de mens daarvan
51 ete, en niet sterve. Ik ben dat levende Brood, dat uit den he-
mel nedergedaald is; zo iemand van dit Brood eet, die zal in der
eeuwigheid leven. En het Brood, dat Ik geven zal, is Mijn vlees,
52 hetwelk Ik geven zal voor het leven der wereld. De Joden dan
streden onder elkander, zeggende: Hoe kan ons deze *Zijn* vlees te
53 eten geven? Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik
ulieden: Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn
54 bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelven. Die Mijn vlees
eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven; en Ik zal

hem opwekken ten uitersten dage. Want Mijn vlees is waarlijk 55
Spijs, en Mijn bloed is waarlijk Drank. Die Mijn vlees eet, en 56
Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij, en Ik in hem. Gelijkerwijs 57
Mij de levende Vader gezonden heeft, en Ik leve door den Vader;
alzo die Mij eet, dezelve zal leven door Mij. Dit is het Brood, dat 58
uit den hemel nedergedaald is; niet gelijk uw vaders het Manna
gegeten hebben, en zijn gestorven. Die dit Brood eet, zal in der
eeuwigheid leven. Deze dingen zeide Hij in de synagoge, leren- 59
de te Kapernaum. Velen dan van Zijn discipelen, *dit* horende, 60
zeiden: Deze rede is hard; wie kan dezelve horen? Jezus nu, we- 61
tende bij Zichzelven, dat Zijn discipelen daarover murmureerden,
zeide tot hen: Ergert ulieden dit? *Wat zou het* dan *zijn*, zo gij 62
den Zoon des mensen zaagt opvaren, daar Hij te voren was? De 63
Geest is het, Die levend maakt; het vlees is niet nut. De woor-
den, die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven. Maar er zijn 64
sommigen van ulieden, die niet geloven. Want Jezus wist van
den beginne, wie zij waren, die niet geloofden, en wie hij was, die
Hem verraden zou. En Hij zeide: Daarom heb Ik u gezegd, dat 65
niemand tot Mij komen kan, tenzij dat het hem gegeven zij van
Mijn Vader. Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en 66
wandelden niet meer met Hem. Jezus dan zeide tot de twaalven: 67
Wilt gijlieden ook niet weggaan? Simon Petrus dan antwoordde 68
Hem: Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden
des eeuwigen levens. En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij 69
zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. Jezus antwoordde 70
hun: Heb Ik niet u twaalf uitverkoren? En een uit u is een duivel.
En Hij zeide *dit van* Judas, Simons *zoon*, Iskariot; want deze zou 71
Hem verraden, zijnde een van de twaalven.

En na dezen wandelde Jezus in Galilea; want Hij wilde in Judea **7**
niet wandelen, omdat de Joden Hem zochten te doden. En het 2
feest der Joden, *namelijk* de *loof* huttenzetting, was nabij. Zo 3
zeiden dan Zijn broeders tot Hem: Vertrek van hier, en ga heen
in Judea, opdat ook Uw discipelen Uw werken mogen aanschou-
wen, die Gij doet. Want niemand doet iets in het verborgen, 4
en zoekt zelf, dat men openlijk van hem spreke. Indien Gij deze
dingen doet, zo openbaar Uzelven aan de wereld. Want ook Zijn 5
broeders geloofden niet in Hem. Jezus dan zeide tot hen: Mijn 6
tijd is nog niet hier, maar uw tijd is altijd bereid. De wereld 7

kan ulieden niet haten, maar Mij haat zij, omdat Ik van dezel-
8 ve getuig, dat haar werken boos zijn. Gaat gijlieden op tot dit
feest; Ik ga nog niet op tot dit feest; want Mijn tijd is nog niet
9 vervuld. En als Hij deze dingen tot hen gezegd had, bleef Hij in
10 Galilea. Maar als Zijn broeders opgegaan waren, toen ging Hij
ook Zelf op tot het feest, niet openlijk, maar als in het verborgen.
11 De Joden dan zochten Hem in het feest, en zeiden: Waar is Hij?
12 En er was veel gemurmels van Hem onder de scharen. Sommigen
zeiden: Hij is goed; en anderen zeiden: Neen, maar Hij verleidt
13 de schare. Nochtans sprak niemand vrijmoediglijk van Hem, om
14 de vrees der Joden. Doch als het nu in het midden van het feest
15 was, zo ging Jezus op in den tempel, en leerde. En de Joden
verwonderden zich, zeggende: Hoe weet Deze de Schriften, daar
16 Hij ze niet geleerd heeft? Jezus antwoordde hun, en zeide: Mijn
17 leer is Mijne niet, maar Desgenen, Die Mij gezonden heeft. Zo
iemand wil Deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij
18 uit God is, dan *of* Ik van Mijzelven spreek. Die van zichzelven
spreekt, zoekt zijn eigen eer; maar Die de eer zoekt Desgenen, Die
Hem gezonden heeft, Die is waarachtig, en geen ongerechtigheid
19 is in Hem. Heeft Mozes u niet de wet gegeven? En niemand van
20 u doet de wet. Wat zoekt gij Mij te doden? De schare antwoord-
21 de en zeide: Gij hebt den duivel; wie zoekt U te doden? Jezus
antwoordde en zeide tot hen: Een werk heb Ik gedaan, en gij
22 verwondert u allen. Daarom heeft Mozes ulieden de besnijdenis
gegeven (niet dat zij uit Mozes is, maar uit de vaderen), en gij
23 besnijdt een mens op den sabbat. Indien een mens de besnijdenis
ontvangt op den sabbat, opdat de wet van Mozes niet gebroken
worde; zijt gij toornig op Mij, dat Ik een gehelen mens gezond
24 gemaakt heb op den sabbat? Oordeelt niet naar het aanzien,
25 maar oordeelt een rechtvaardig oordeel. Sommigen dan uit die
van Jeruzalem zeiden: Is Deze niet, Dien zij zoeken te doden?
26 En ziet, Hij spreekt vrijmoediglijk, en zij zeggen Hem niets. Zou-
den nu wel de oversten waarlijk weten, dat Deze waarlijk is de
27 Christus? Doch van Dezen weten wij, van waar Hij is; maar de
Christus, wanneer Hij komen zal, zo zal niemand weten, van waar
28 Hij is. Jezus dan riep in den tempel, lerende en zeggende: En gij
kent Mij, en gij weet, van waar Ik ben; en Ik ben van Mijzelven
niet gekomen, maar Hij is waarachtig, Die Mij gezonden heeft,

Welken gijlieden niet kent. Maar Ik ken Hem; want Ik ben van 29
Hem, en Hij heeft Mij gezonden. Zij zochten Hem dan te grij- 30
pen; maar niemand sloeg de hand aan Hem; want Zijn ure was
nog niet gekomen. En velen uit de schare geloofden in Hem, en 31
zeiden: Wanneer de Christus zal gekomen zijn, zal Hij ook meer
tekenen doen dan die, welke Deze gedaan heeft? De Farizeen 32
hoorden, dat de schare dit van Hem murmelde; en de Farizeen en
de overpriesters zonden dienaren, opdat zij Hem grijpen zouden.
Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleinen tijd ben Ik bij u, en 33
Ik ga heen tot Dengene, Die Mij gezonden heeft. Gij zult Mij 34
zoeken, en gij zult *Mij* niet vinden; en waar Ik ben, kunt gij niet
komen. De Joden dan zeiden tot elkander: Waar zal Deze heen- 35
gaan, dat wij Hem niet zullen vinden? Zal Hij tot de verstrooide
Grieken gaan, en de Grieken leren? Wat is dit voor een rede, 36
die Hij gezegd heeft: Gij zult Mij zoeken, en zult *Mij* niet vinden;
en waar Ik ben, kunt gij niet komen? En op den laatsten dag, 37
zijnde de grote *dag* van het feest, stond Jezus en riep, zeggende:
Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, 38
gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit
zijn buik vloeien. (En dit zeide Hij van den Geest, Denwelken 39
ontvangen zouden, die in Hem geloven; want de Heilige Geest was
nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was.) Velen dan 40
uit de schare, deze rede horende, zeiden: Deze is waarlijk de Pro-
feet. Anderen zeiden: Deze is de Christus. En anderen zeiden: 41
Zal dan de Christus uit Galilea komen? Zegt de Schrift niet, 42
dat de Christus komen zal uit den zade Davids, en van het vlek
Bethlehem, waar David was? Er werd dan tweedracht onder de 43
schare, om Zijnentwil. En sommigen van hen wilden Hem grij- 44
pen; maar niemand sloeg de handen aan Hem. De dienaars dan 45
kwamen tot de overpriesters en Farizeen; en die zeiden tot hen:
Waarom hebt gij Hem niet gebracht? De dienaars antwoordden: 46
Nooit heeft een mens alzo gesproken, gelijk deze Mens. De Fa- 47
rizeen dan antwoordden hun: Zijt ook gijlieden verleid? Heeft 48
iemand uit de oversten in Hem geloofd, of uit de Farizeen? Maar 49
deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt. Nicodemus zeide 50
tot hen, welke des nachts tot Hem gekomen was, zijnde een uit
hen: Oordeelt ook onze wet den mens, tenzij dat zij eerst van 51
hem gehoord heeft, en verstaat, wat hij doet? Zij antwoordden 52

en zeiden tot hem: Zijt gij ook uit Galilea? Onderzoek en zie, dat
53 uit Galilea geen profeet opgestaan is. En een iegelijk ging heen
naar zijn huis.
8, 2 Maar Jezus ging naar den Olijfberg. En des morgens vroeg
kwam Hij wederom in den tempel, en al het volk kwam tot Hem;
3 en nedergezeten zijnde, leerde Hij hen. En de Schriftgeleerden
en de Farizeen brachten tot Hem een vrouw, in overspel gegre-
4 pen. En haar gesteld hebbende in het midden, zeiden zij tot
Hem: Meester, deze vrouw is op de daad zelve gegrepen, overspel
5 begaande. En Mozes heeft ons in de wet geboden, dat dezulken
6 gestenigd zullen worden; Gij dan, wat zegt Gij? En dit zeiden
zij, Hem verzoekende, opdat zij *iets* hadden, om Hem te beschul-
digen. Maar Jezus, nederbukkende, schreef met den vinger in de
7 aarde. En als zij Hem bleven vragen, richtte Hij Zich op, en zeide
tot hen: Die van ulieden zonder zonde *is*, werpe eerst den steen
8 op haar. En wederom nederbukkende, schreef Hij in de aarde.
9 Maar zij, *dit* horende, en van *hun* geweten overtuigd zijnde, gin-
gen uit, de een na den andere, beginnende van de oudsten tot de
laatsten; en Jezus werd alleen gelaten; en de vrouw in het midden
10 staande. En Jezus, Zich oprichtende, en niemand ziende dan de
vrouw, zeide tot haar: Vrouw, waar zijn deze uw beschuldigers?
11 Heeft u niemand veroordeeld? En zij zeide: Niemand, Heere!
En Jezus zeide tot haar: Zo veroordeel Ik u ook niet; ga heen,
12 en zondig niet meer. Jezus dan sprak wederom tot henlieden,
zeggende: Ik ben het licht der wereld; die Mij volgt, zal in de
duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.
13 De Farizeen dan zeiden tot Hem: Gij getuigt van Uzelven; Uw ge-
14 tuigenis is niet waarachtig. Jezus antwoordde, en zeide tot hen:
Hoewel Ik van Mijzelven getuig, zo is *nochtans* Mijn getuigenis
waarachtig; want Ik weet, van waar Ik gekomen ben, en waar Ik
heenga; maar gijlieden weet niet, van waar Ik kom, en waar Ik
15, 16 heenga. Gij oordeelt naar het vlees; Ik oordeel niemand. En
indien Ik ook oordeel, Mijn oordeel is waarachtig; want Ik ben
17 niet alleen, maar Ik en de Vader, Die Mij gezonden heeft. En er
is ook in uw wet geschreven, dat de getuigenis van twee mensen
18 waarachtig is. Ik ben het, Die van Mijzelven getuig, en de Vader,
19 Die Mij gezonden heeft, getuigt van Mij. Zij dan zeiden tot Hem:
Waar is Uw Vader? Jezus antwoordde: Gij kent noch Mij, noch

Mijn Vader; indien gij Mij kendet, zo zoudt gij ook Mijn Vader
kennen. Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist, lerende in 20
den tempel; en niemand greep Hem; want Zijn ure was nog niet
gekomen. Jezus dan zeide wederom tot hen: Ik ga heen, en gij 21
zult Mij zoeken, en in uw zonden zult gij sterven; waar Ik heen-
ga, kunt gijlieden niet komen. De Joden dan zeiden: Zal Hij ook 22
Zichzelven doden, omdat Hij zegt: Waar Ik heenga, kunt gijlieden
niet komen? En Hij zeide tot hen: Gijlieden zijt van beneden, 23
Ik ben van boven; gij zijt uit deze wereld, Ik ben niet uit deze
wereld. Ik heb u dan gezegd, dat gij in uw zonden zult sterven; 24
want indien gij niet gelooft, dat Ik *Die* ben, gij zult in uw zonden
sterven. Zij zeiden dan tot Hem: Wie zijt Gij? En Jezus zeide 25
tot hen: Wat Ik van den beginne ulieden ook zegge. Ik heb vele 26
dingen van u te zeggen en te oordelen; maar Die Mij gezonden
heeft, is waarachtig; en de dingen, die Ik van Hem gehoord heb,
dezelve spreek Ik tot de wereld. Zij verstonden niet, dat Hij hun 27
van den Vader sprak. Jezus dan zeide tot hen: Wanneer gij den 28
Zoon des mensen zult verhoogd hebben, dan zult gij verstaan, dat
Ik *Die* ben, en *dat* Ik van Mijzelven niets doe; maar deze dingen
spreek Ik, gelijk Mijn Vader Mij geleerd heeft. En Die Mij ge- 29
zonden heeft, is met Mij. De Vader heeft Mij niet alleen gelaten,
want Ik doe altijd, wat Hem behagelijk is. Als Hij deze dingen 30
sprak, geloofden velen in Hem. Jezus dan zeide tot de Joden, 31
die *in* Hem geloofden: Indien gijlieden in Mijn woord blijft, zo
zijt gij waarlijk Mijn discipelen; En zult de waarheid verstaan, 32
en de waarheid zal u vrijmaken. Zij antwoordden Hem: Wij zijn 33
Abrahams zaad, en hebben nooit iemand gediend; hoe zegt Gij
dan: Gij zult vrij worden? Jezus antwoordde hun: Voorwaar, 34
voorwaar zeg Ik u: Een iegelijk, die de zonde doet, is een dienst-
knecht der zonde. En de dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in 35
het huis, de zoon blijft er eeuwiglijk. Indien dan de Zoon u zal 36
vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn. Ik weet, dat 37
gij Abrahams zaad zijt; maar gij zoekt Mij te doden; want Mijn
woord heeft in u geen plaats. Ik spreek wat Ik bij Mijn Vader 38
gezien heb; gij doet dan ook, wat gij bij uw vader gezien hebt. Zij 39
antwoordden en zeiden tot Hem: Abraham is onze vader. Jezus
zeide tot hen: Indien gij Abrahams kinderen waart, zo zoudt gij
de werken van Abraham doen. Maar nu zoekt gij Mij te doden, 40

een Mens, Die u de waarheid gesproken heb, welke Ik van God
41 gehoord heb. Dat deed Abraham niet. Gij doet de werken uws
vaders. Zij zeiden dan tot Hem: Wij zijn niet geboren uit hoererij;
42 wij hebben een Vader, *namelijk* God. Jezus dan zeide tot hen:
Indien God uw Vader ware, zo zoudt gij Mij liefhebben; want Ik
ben van God uitgegaan; en kom *van Hem.* Want Ik ben ook van
43 Mijzelven niet gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden. Waarom
kent gij Mijn spraak niet? *Het is*, omdat gij Mijn woord niet kunt
44 horen. Gij zijt uit den vader den duivel, en wilt de begeerten uws
vaders doen; die was een mensenmoorder van den beginne, en is
in de waarheid niet staande gebleven; want geen waarheid is in
hem. Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen;
45 want hij is een leugenaar, en de vader derzelve *leugen.* Maar
46 Mij, omdat Ik *u* de waarheid zeg, gelooft gij niet. Wie van u
overtuigt Mij van zonde? En indien Ik de waarheid zeg, waarom
47 gelooft gij Mij niet? Die uit God is, hoort de woorden Gods;
48 daarom hoort gijlieden niet, omdat gij uit God niet zijt. De Jo-
den dan antwoordden en zeiden tot Hem: Zeggen wij niet wel, dat
49 Gij een Samaritaan zijt, en den duivel hebt? Jezus antwoordde:
Ik heb den duivel niet; maar Ik eer Mijn Vader, en gij onteert Mij.
50 Doch Ik zoek Mijn eer niet; er is Een, Die ze zoekt en oordeelt.
51 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand Mijn woord zal bewaard
52 hebben, die zal den dood niet zien in der eeuwigheid. De Joden
dan zeiden tot Hem: Nu bekennen wij, dat Gij den duivel hebt.
Abraham is gestorven, en de profeten; en zegt Gij: Zo iemand
Mijn woord bewaard zal hebben, die zal den dood niet smaken
53 in der eeuwigheid? Zijt Gij meerder, dan onze vader Abraham,
welke gestorven is, en de profeten zijn gestorven; wien maakt Gij
54 Uzelven? Jezus antwoordde: Indien Ik Mijzelven eer, zo is Mijn
eer niets; Mijn Vader is het, Die Mij eert, Welken gij zegt, dat uw
55 God is. En gij kent Hem niet, maar Ik ken Hem; en indien Ik
zeg, dat Ik Hem niet ken, zo zal Ik ulieden gelijk zijn, *dat is* een
56 leugenaar; maar Ik ken Hem, en bewaar Zijn woord. Abraham,
uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien
57 zou; en hij heeft *hem* gezien, en is verblijd geweest. De Joden
dan zeiden tot Hem: Gij hebt nog geen vijftig jaren, en hebt Gij
58 Abraham gezien? Jezus zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg
59 Ik u: Eer Abraham was, ben Ik. Zij namen dan stenen op, dat

zij ze op Hem wierpen. Maar Jezus verborg Zich, en ging uit den
tempel, gaande door het midden van hen; en ging alzo voorbij.
En voorbijgaande, zag Hij een mens, blind van de geboorte af. **9**
En Zijn discipelen vraagden Hem, zeggende: Rabbi, wie heeft er 2
gezondigd, deze, of zijn ouders, dat hij blind zou geboren worden?
Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, 3
maar *dit is geschied*, opdat de werken Gods in hem zouden ge-
openbaard worden. Ik moet werken de werken Desgenen, Die 4
Mij gezonden heeft, zolang het dag is; de nacht komt, wanneer
niemand werken kan. Zolang Ik in de wereld ben, zo ben Ik het 5
Licht der wereld. Dit gezegd hebbende, spoog Hij op de aarde, 6
en maakte slijk uit dat speeksel, en streek dat slijk op de ogen des
blinden; En zeide tot hem: Ga heen, was u in het badwater Si- 7
loam (hetwelk overgezet wordt: uitgezonden). Hij dan ging heen
en wies zich, en kwam ziende. De geburen dan, en die hem te vo- 8
ren gezien hadden, dat hij blind was, zeiden: Is deze niet, die zat
en bedelde? Anderen zeiden: Hij is het; en anderen: Hij is hem 9
gelijk. Hij zeide: Ik ben het. Zij dan zeiden tot hem: Hoe zijn u 10
de ogen geopend? Hij antwoordde en zeide: De Mens, genaamd 11
Jezus, maakte slijk, en bestreek mijn ogen, en zeide tot mij: Ga
heen naar het badwater Siloam, en was u. En ik ging heen, en
wies mij, en ik werd ziende. Zij dan zeiden tot hem: Waar is Die? 12
Hij zeide: Ik weet het niet. Zij brachten hem tot de Farizeen, 13
hem *namelijk*, die te voren blind *geweest was*. En het was sab- 14
bat, als Jezus het slijk maakte, en zijn ogen opende. De Farizeen 15
dan vraagden hem ook wederom, hoe hij ziende geworden was.
En hij zeide tot hen: Hij legde slijk op mijn ogen, en ik wies mij,
en ik zie. Sommigen dan uit de Farizeen zeiden: Deze Mens is 16
van God niet, want Hij houdt den sabbat niet. Anderen zeiden:
Hoe kan een mens, *die* een zondaar *is*, zulke tekenen doen? En er
was tweedracht onder hen. Zij zeiden wederom tot den blinde: 17
Gij, wat zegt gij van Hem; dewijl Hij uw ogen geopend heeft? En
hij zeide: Hij is een Profeet. De Joden dan geloofden van hem 18
niet, dat hij blind geweest was, en ziende was geworden, totdat zij
geroepen hadden de ouders desgenen, die ziende geworden was.
En zij vraagden hun, zeggende: Is deze uw zoon, welken gij zegt, 19
dat blind geboren is? Hoe ziet hij dan nu? Zijn ouders antwoord- 20
den hun en zeiden: Wij weten, dat deze onze zoon is, en dat hij

21 blind geboren is; Maar hoe hij nu ziet, weten wij niet; of wie
zijn ogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft *zijn* ouderdom,
22 vraagt hemzelven; hij zal van zichzelven spreken. Dit zeiden zijn
ouders, omdat zij de Joden vreesden; want de Joden hadden alre-
de te zamen een besluit gemaakt, zo iemand Hem beleed Christus
23 te zijn, dat die uit de synagoge zou geworpen worden. Daarom
zeiden zijn ouders: Hij heeft *zijn* ouderdom, vraagt hemzelven.
24 Zij dan riepen voor de tweede maal den mens, die blind geweest
was, en zeiden tot hem: Geef God de eer; wij weten, dat deze
25 Mens een zondaar is. Hij dan antwoordde en zeide: Of Hij een
zondaar is, weet ik niet; een ding weet ik, dat ik blind was, en nu
26 zie. En zij zeiden wederom tot hem: Wat heeft Hij u gedaan?
27 Hoe heeft Hij uw ogen geopend? Hij antwoordde hun: Ik heb
het u alrede gezegd, en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij
het wederom horen? Wilt gijlieden ook Zijn discipelen worden?
28 Zij gaven hem dan scheldwoorden, en zeiden: Gij zijt Zijn disci-
29 pel; maar wij zijn discipelen van Mozes. Wij weten, dat God
tot Mozes gesproken heeft; maar Dezen weten wij niet, van waar
30 Hij is. De mens antwoordde, en zeide tot hen: Hierin is immers
wat wonders, dat gij niet weet, van waar Hij is, en *nochtans* heeft
31 Hij mijn ogen geopend. En wij weten, dat God de zondaars niet
hoort; maar zo iemand godvruchtig is, en Zijn wil doet, dien hoort
32 Hij. Van *alle* eeuw is het niet gehoord, dat iemand eens blind-
33 geborenen ogen geopend heeft. Indien Deze van God niet ware,
34 Hij zou niets kunnen doen. Zij antwoordden, en zeiden tot hem:
Gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? En zij wier-
35 pen hem uit. Jezus hoorde, dat zij hem uitgeworpen hadden, en
hem vindende, zeide Hij tot hem: Gelooft gij in den Zoon van
36 God? Hij antwoordde en zeide: Wie is Hij, Heere, opdat ik in
37 Hem moge geloven? En Jezus zeide tot Hem: En gij hebt Hem
38 gezien, en Die met u spreekt, Dezelve is het. En hij zeide: Ik
39 geloof, Heere! En hij aanbad Hem. En Jezus zeide: Ik ben tot
een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien,
40 zien mogen, en die zien, blind worden. En dit hoorden *enigen*
uit de Farizeen, die bij Hem waren, en zeiden tot Hem: Zijn wij
41 dan ook blind? Jezus zeide tot hen: Indien gij blind waart, zo
zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; zo blijft
dan uw zonde.

Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Die niet ingaat door de 10
deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een
dief en moordenaar. Maar die door de deur ingaat, is een herder 2
der schapen. Dezen doet de deurwachter open, en de schapen ho- 3
ren zijn stem; en hij roept zijn schapen bij name, en leidt ze uit.
En wanneer hij zijn schapen uitgedreven heeft, zo gaat hij voor 4
hen heen; en de schapen volgen hem, overmits zij zijn stem ken-
nen. Maar een vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen 5
van hem vlieden; overmits zij de stem des vreemden niet kennen.
Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen; maar zij verstonden niet, wat 6
het was, dat Hij tot hen sprak. Jezus dan zeide wederom tot 7
hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Ik ben de Deur der schapen.
Allen, zovelen als er voor Mij zijn gekomen, zijn dieven en moor- 8
denaars; maar de schapen hebben hen niet gehoord. Ik ben de 9
Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden;
en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden. De dief komt niet, 10
dan opdat hij stele, en slachte, en verderve; Ik ben gekomen, op-
dat zij het leven hebben, en overvloed hebben. Ik ben de goede 11
Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen. Maar 12
de huurling, en die geen herder is, wien de schapen niet eigen
zijn, ziet den wolf komen, en verlaat de schapen, en vliedt; en de
wolf grijpt ze, en verstrooit de schapen. En de huurling vliedt, 13
overmits hij een huurling is, en heeft geen zorg voor de schapen.
Ik ben de goede Herder; en Ik ken de Mijnen, en worde van de 14
Mijnen gekend. Gelijkerwijs de Vader Mij kent, *alzo* ken Ik ook 15
den Vader; en Ik stel Mijn leven voor de schapen. Ik heb nog 16
andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook
toebrengen; en zij zullen Mijn stem horen; en het zal worden een
kudde, *en* een Herder. Daarom heeft mij de Vader lief, overmits 17
Ik Mijn leven afleg, opdat Ik hetzelve wederom neme. Niemand 18
neemt hetzelve van Mij, maar Ik leg het van Mijzelven af; Ik heb
macht hetzelve af te leggen, en heb macht hetzelve wederom te
nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen. Er werd 19
dan wederom tweedracht onder de Joden, om dezer woorden wil.
En velen van hen zeiden: Hij heeft den duivel, en is uitzinnig; 20
wat hoort gij Hem? Anderen zeiden: Dit zijn geen woorden eens 21
bezetenen; kan ook de duivel der blinden ogen openen? En het 22
was het feest der vernieuwing des tempels te Jeruzalem; en het

23 was winter. En Jezus wandelde in den tempel, in het voorhof
24 van Salomo. De Joden dan omringden Hem, en zeiden tot Hem:
Hoe lang houdt Gij onze ziel op? Indien Gij de Christus zijt, zeg
25 het ons vrijuit. Jezus antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, en
gij gelooft het niet. De werken, die Ik doe in den Naam Mijns
26 Vaders, die getuigen van Mij. Maar gijlieden gelooft niet; want
27 gij zijt niet van Mijn schapen, gelijk Ik u gezegd heb. Mijn scha-
28 pen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij. En Ik
geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der
29 eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken. Mijn
Vader, die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en niemand
30 kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders. Ik en de Vader zijn een.
31 De Joden dan namen wederom stenen op, om Hem te stenigen.
32 Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele treffelijke werken getoond
33 van Mijn Vader; om welk werk van die stenigt gij Mij? De Joden
antwoordden Hem, zeggende: Wij stenigen U niet over *enig* goed
werk, maar over *gods* lastering, en omdat Gij, een Mens zijnde,
34 Uzelven God maakt. Jezus antwoordde hun: Is er niet geschre-
35 ven in uw wet: Ik heb gezegd, gij zijt goden? Indien *de wet* die
goden genaamd heeft, tot welke het woord Gods geschied is, en
36 de Schrift niet kan gebroken worden; Zegt gijlieden *tot Mij*, Dien
de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: Gij lastert
37 *God*; omdat Ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon? Indien Ik niet
38 doe de werken Mijns Vaders, zo gelooft Mij niet; Maar indien Ik
ze doe, en zo gij Mij niet gelooft, zo gelooft de werken; opdat gij
moogt bekennen en geloven, dat de Vader in Mij is, en Ik in Hem.
39 Zij zochten dan wederom Hem te grijpen, en Hij ontging uit hun
40 hand. En Hij ging wederom over de Jordaan, tot de plaats, waar
41 Johannes eerst doopte; en Hij bleef aldaar. En velen kwamen tot
Hem, en zeiden: Johannes deed wel geen teken; maar alles, wat
42 Johannes van Dezen zeide, was waar. En velen geloofden aldaar
in Hem.

11 En er was een zeker *man* krank, *genaamd* Lazarus, van Betha-
2 nie, uit het vlek van Maria en haar zuster Martha. (Maria nu
was degene, die den Heere gezalfd heeft met zalf, en Zijn voeten
afgedroogd heeft met haar haren; welker broeder Lazarus krank
3 was.) Zijn zusters dan zonden tot Hem, zeggende: Heere, zie,
4 dien Gij liefhebt, is krank. En Jezus, *dat* horende, zeide: De-

ze krankheid is niet tot den dood, maar ter heerlijkheid Gods;
opdat de Zone Gods door dezelve verheerlijkt worde. Jezus nu 5
had Martha, en haar zuster, en Lazarus lief. Als Hij dan gehoord 6
had, dat hij krank was, toen bleef Hij *nog* twee dagen in de plaats,
waar Hij was. Daarna zeide Hij verder tot de discipelen: Laat 7
ons wederom naar Judea gaan. De discipelen zeiden tot Hem: 8
Rabbi! de Joden hebben U nu *onlangs* gezocht te stenigen, en
gaat Gij wederom derwaarts? Jezus antwoordde: Zijn er niet 9
twaalf uren in den dag? Indien iemand in den dag wandelt, zo
stoot hij zich niet, overmits hij het licht dezer wereld ziet; Maar 10
indien iemand in den nacht wandelt, zo stoot hij zich, overmits het
licht in hem niet is. Dit sprak Hij; en daarna zeide Hij tot hen: 11
Lazarus, onze vriend, slaapt; maar Ik ga heen, om hem uit den
slaap op te wekken. Zijn discipelen dan zeiden: Heere, indien hij 12
slaapt, zo zal hij gezond worden. Doch Jezus had gesproken van 13
zijn dood; maar zij meenden, dat Hij sprak van de rust des slaaps.
Toen zeide dan Jezus tot hen vrijuit: Lazarus is gestorven. En 14, 15
Ik ben blijde om uwentwil, dat Ik daar niet geweest ben, opdat
gij geloven moogt; doch laat ons tot hem gaan. Thomas dan, 16
genaamd Didymus, zeide tot *zijn* medediscipelen: Laat ons ook
gaan, opdat wij met Hem sterven. Jezus dan, gekomen zijnde, 17
vond, dat hij nu vier dagen in het graf geweest was. (Bethanie 18
nu was nabij Jeruzalem, omtrent vijftien stadien van *daar*.) En 19
velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria, opdat zij
haar vertroosten zouden over haar broeder. Martha dan, als zij 20
hoorde, dat Jezus kwam, ging Hem tegemoet; doch Maria bleef
in huis zitten. Zo zeide Martha dan tot Jezus: Heere, waart Gij 21
hier geweest, zo ware mijn broeder niet gestorven; Maar ook nu 22
weet ik, dat alles, wat Gij van God begeren zult, God U het geven
zal. Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal wederopstaan. Mart- 23, 24
ha zeide tot Hem: Ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding
ten laatsten dage. Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en 25
het Leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven;
En een iegelijk, die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in der 26
eeuwigheid. Gelooft gij dat? Zij zeide tot Hem: Ja, Heere; ik 27
heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zone Gods, Die in de
wereld komen zou. En dit gezegd hebbende, ging zij heen, en 28
riep Maria, haar zuster, heimelijk, zeggende: De Meester is daar,

29 en Hij roept u. Deze, als zij *dat* hoorde, stond haastelijk op, en
30 ging tot Hem. (Jezus nu was nog in het vlek niet gekomen, maar
31 was in de plaats, waar Hem Martha tegemoet gekomen was.) De
Joden dan, die met haar in het huis waren, en haar vertroostten,
ziende Maria, dat zij haastelijk opstond en uitging, volgden haar,
32 zeggende: Zij gaat naar het graf, opdat zij aldaar wene. Maria
dan, als zij kwam, waar Jezus was, en Hem zag, viel aan Zijn
voeten, zeggende tot Hem: Heere, indien Gij hier geweest waart,
33 zo ware mijn broeder niet gestorven. Jezus dan, als Hij haar zag
wenen, en de Joden, die met haar kwamen, *ook* wenen, werd zeer
34 bewogen in den geest, en ontroerde Zichzelven; En zeide: Waar
hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot Hem: Heere, kom en zie het.
35, 36 Jezus weende. De Joden dan zeiden: Ziet, hoe lief Hij hem had!
37 En sommigen uit hen zeiden: Kon Hij, Die de ogen des blinden
geopend heeft, niet maken, dat ook deze niet gestorven ware?
38 Jezus dan wederom in Zichzelven zeer bewogen zijnde, kwam tot
het graf; en het was een spelonk, en een steen was daarop gelegd.
39 Jezus zeide: Neemt den steen weg. Martha, de zuster des gestor-
venen, zeide tot Hem: Heere, hij riekt nu al, want hij heeft vier
40 dagen *aldaar gelegen*. Jezus zeide tot haar: Heb Ik u niet gezegd,
41 dat, zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult? Zij namen
dan den steen weg, waar de gestorvene lag. En Jezus hief de ogen
opwaarts, en zeide: Vader, Ik dank U, dat Gij Mij gehoord hebt.
42 Doch Ik wist, dat Gij Mij altijd hoort; maar om der schare wil,
die rondom staat, heb Ik *dit* gezegd, opdat zij zouden geloven,
43 dat Gij Mij gezonden hebt. En als Hij dit gezegd had, riep Hij
44 met grote stemme: Lazarus, kom uit! En de gestorvene kwam
uit, gebonden aan handen en voeten met grafdoeken, en zijn aan-
gezicht was omwonden met een zweetdoek. Jezus zeide tot hen:
45 Ontbindt hem, en laat hem heengaan. Velen dan uit de Joden,
die tot Maria gekomen waren, en aanschouwd hadden, hetgeen
46 Jezus gedaan had, geloofden in Hem. Maar sommigen van hen
gingen tot de Farizeen, en zeiden tot hen, hetgeen Jezus gedaan
47 had. De overpriesters dan en de Farizeen vergaderden den raad,
en zeiden: Wat zullen wij doen? want deze Mens doet vele teke-
48 nen. Indien wij Hem alzo laten *geworden*, zij zullen allen in Hem
geloven, en de Romeinen zullen komen, en wegnemen beide onze
49 plaats en volk. En een uit hen, *namelijk* Kajafas, die deszelven

jaars hogepriester was, zeide tot hen: Gij verstaat niets; En gij 50
overlegt niet, dat het ons nut is, dat een mens sterve voor het
volk, en het gehele volk niet verloren ga. En dit zeide hij niet uit 51
zichzelven; maar, zijnde hogepriester deszelven jaars, profeteerde
hij, dat Jezus sterven zou voor het volk; En niet alleen voor dat 52
volk, maar opdat Hij ook de kinderen Gods, die verstrooid waren,
tot een zou vergaderen. Van dien dag dan af beraadslaagden 53
zij te zamen, dat zij Hem doden zouden. Jezus dan wandelde 54
niet meer vrijelijk onder de Joden; maar ging van daar naar het
land bij de woestijn, naar de stad, genaamd Efraim, en verkeerde
aldaar met Zijn discipelen. En het pascha der Joden was nabij, 55
en velen uit dat land gingen op naar Jeruzalem, voor het pascha,
opdat zij zichzelven reinigden. Zij zochten dan Jezus, en zeiden 56
onder elkander, staande in den tempel: Wat dunkt u? *Dunkt u*,
dat Hij niet komen zal tot het feest? De overpriesters nu en de 57
Farizeen hadden een gebod gegeven, dat, zo iemand wist, waar Hij
was, hij het zou te kennen geven, opdat zij Hem mochten vangen.

Jezus dan kwam zes dagen voor het pascha te Bethanie, daar **12**
Lazarus was, die gestorven was geweest, welken Hij opgewekt had
uit de doden. Zij bereidden Hem dan aldaar een avondmaal, en 2
Martha diende; en Lazarus was een van degenen, die met Hem
aanzaten. Maria dan, genomen hebbende een pond zalf van on- 3
vervalsten, zeer kostelijken nardus, heeft de voeten van Jezus ge-
zalfd, en met haar haren Zijn voeten afgedroogd; en het huis werd
vervuld van den reuk der zalf. Zo zeide dan een van Zijn discipe- 4
len, *namelijk* Judas, Simons *zoon*, Iskariot, die Hem verraden zou:
Waarom is deze zalf niet verkocht voor driehonderd penningen, 5
en den armen gegeven? En dit zeide hij, niet omdat hij bezorgd 6
was voor de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs
had, en droeg hetgeen gegeven werd. Jezus dan zeide: Laat af 7
van haar; zij heeft dit bewaard tegen den dag Mijner begrafenis.
Want de armen hebt gijlieden altijd met u, maar Mij hebt gij niet 8
altijd. Een grote schare dan der Joden verstond, dat Hij aldaar 9
was; en zij kwamen, niet alleen om Jezus' wil, maar opdat zij ook
Lazarus zouden zien, dien Hij uit de doden opgewekt had. En 10
de overpriesters beraadslaagden, dat zij ook Lazarus doden zou-
den. Want velen van de Joden gingen heen om zijnentwil, en 11
geloofden in Jezus. Des anderen daags, een grote schare, die tot 12

het feest gekomen was, horende, dat Jezus naar Jeruzalem kwam,
13 Namen de takken van palmbomen, en gingen uit Hem tegemoet,
en riepen: Hosanna! Gezegend *is* Hij, Die komt in den Naam des
14 Heeren, *Hij*, *Die is* de Koning Israels! En Jezus vond een jongen
15 ezel, en zat daarop, gelijk geschreven is: Vrees niet, gij dochter
Sions, zie, uw Koning komt, zittende op het veulen ener ezelin.
16 Doch dit verstonden Zijn discipelen in het eerst niet; maar als Je-
zus verheerlijkt was, toen werden zij indachtig, dat dit van Hem
17 geschreven was, en *dat* zij Hem dit gedaan hadden. De schare
dan, die met Hem was, getuigde dat Hij Lazarus uit het graf ge-
18 roepen, en hem uit de doden opgewekt had. Daarom ging ook de
schare Hem tegemoet, overmits zij gehoord had, dat Hij dat teken
19 gedaan had. De Farizeen dan zeiden onder elkander: Ziet gij *wel*,
dat gij gans niet vordert? Ziet, de *gehele* wereld gaat Hem na.
20 En er waren sommige Grieken uit degenen, die opgekomen waren,
21 opdat zij op het feest zouden aanbidden; Dezen dan gingen tot
Filippus, die van Bethsaida in Galilea was, en baden hem, zeg-
22 gende: Heere, wij wilden Jezus *wel* zien. Filippus kwam en zeide
het Andreas; en Andreas en Filippus wederom zeiden het Jezus.
23 Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: De ure is gekomen, dat de
24 Zoon des mensen zal verheerlijkt worden. Voorwaar, voorwaar
zeg Ik u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft,
zo blijft hetzelve alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel
25 vrucht voort. Die zijn leven liefheeft, zal hetzelve verliezen; en
die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelve bewaren tot het
26 eeuwige leven. Zo iemand Mij dient, die volge Mij; en waar Ik
ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn. En zo iemand Mij dient,
27 de Vader zal hem eren. Nu is Mijn ziel ontroerd; en wat zal Ik
zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure! Maar hierom ben Ik in
28 deze ure gekomen. Vader, verheerlijk Uw Naam. Er kwam dan
een stem uit den hemel, *zeggende*: En Ik heb *Hem* verheerlijkt,
29 en Ik zal *Hem* wederom verheerlijken. De schare dan, die daar
stond, en *dit* hoorde, zeide, dat er een donderslag geschied was.
30 Anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken. Jezus ant-
woordde en zeide: Niet om Mijnentwil is deze stem geschied, maar
31 om uwentwil. Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste
32 dezer wereld buiten geworpen worden. En Ik, zo wanneer Ik van
33 de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken. (En dit

zeide Hij, betekenende, hoedanigen dood Hij sterven zou.) De 34
schare antwoordde Hem: Wij hebben uit de wet gehoord, dat de
Christus blijft in der eeuwigheid; en hoe zegt Gij, dat de Zoon
des mensen moet verhoogd worden? Wie is deze Zoon des men-
sen? Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleinen tijd is het Licht 35
bij ulieden; wandelt, terwijl gij het Licht hebt, opdat de duisternis
u niet bevange. En die in de duisternis wandelt, weet niet, waar
hij heengaat. Terwijl gij het Licht hebt, gelooft in het Licht, op- 36
dat gij kinderen des Lichts moogt zijn. Deze dingen sprak Jezus;
en weggaande verborg Hij Zich van hen. En hoewel Hij zovele 37
tekenen voor hen gedaan had, *nochtans* geloofden zij in Hem niet;
Opdat het woord van Jesaja, den profeet, vervuld werd, dat hij 38
gesproken heeft: Heere, wie heeft onze prediking geloofd, en wien
is de arm des Heeren geopenbaard? Daarom konden zij niet ge- 39
loven, dewijl Jesaja wederom gezegd heeft: Hij heeft hun ogen 40
verblind, en hun hart verhard; opdat zij met de ogen niet zien,
en met het hart *niet* verstaan, en zij bekeerd worden, en Ik hen
geneze. Dit zeide Jesaja, toen hij Zijn heerlijkheid zag, en van 41
Hem sprak. Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten 42
in Hem; maar om der Farizeen wil beleden zij het niet; opdat zij
uit de synagoge niet zouden geworpen worden. Want zij hadden 43
de eer der mensen lief, meer dan de eer van God. En Jezus riep, 44
en zeide: Die in Mij gelooft, gelooft in Mij niet, maar in Dengene,
Die Mij gezonden heeft. En die Mij ziet, die ziet Dengene, Die 45
Mij gezonden heeft. Ik ben een Licht, in de wereld gekomen, 46
opdat een iegelijk, die in Mij gelooft, in de duisternis niet blij-
ve. En indien iemand Mijn woorden gehoord, en niet geloofd zal 47
hebben, Ik oordeel hem niet; want Ik ben niet gekomen, opdat Ik
de wereld oordele, maar opdat Ik de wereld zalig make. Die Mij 48
verwerpt, en Mijn woorden niet ontvangt, heeft, die hem oordeelt;
het woord, dat Ik gesproken heb, dat zal hem oordelen ten laat-
sten dage. Want Ik heb uit Mijzelven niet gesproken; maar de 49
Vader, Die Mij gezonden heeft, Die heeft Mij een gebod gegeven,
wat Ik zeggen zal, en wat Ik spreken zal. En Ik weet, dat Zijn 50
gebod het eeuwige leven is. Hetgeen Ik dan spreek, dat spreek Ik
alzo, gelijk Mij de Vader gezegd heeft.

En voor het feest van het pascha, Jezus wetende, dat Zijn ure **13**
gekomen was, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot den Vader,

alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zo heeft
2 Hij hen liefgehad tot het einde. En als het avondmaal gedaan
was, toen nu de duivel in het hart van Judas, Simons *zoon*, Iska-
3 riot, gegeven had, dat hij Hem verraden zou), Jezus, wetende,
dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat
4 Hij van God uitgegaan was, en tot God heenging, Stond op van
het avondmaal, en legde *Zijn* klederen af, en nemende een linnen
5 doek, omgordde Zichzelven. Daarna goot Hij water in het bek-
ken, en begon de voeten der discipelen te wassen, en af te drogen
6 met den linnen doek, waarmede Hij omgord was. Hij dan kwam
tot Simon Petrus; en die zeide tot Hem: Heere, zult Gij mij de
7 voeten wassen? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Wat Ik doe,
8 weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan. Petrus zei-
de tot Hem: Gij zult mijn voeten niet wassen in der eeuwigheid!
Jezus antwoordde hem: Indien Ik u niet wasse, gij hebt geen deel
9 met Mij. Simon Petrus zeide tot Hem: Heere, niet alleen mijn
10 voeten, maar ook de handen en het hoofd. Jezus zeide tot hem:
Die gewassen is, heeft niet van node, dan de voeten te wassen,
11 maar is geheel rein. En gijlieden zijt rein, doch niet allen. Want
Hij wist, wie Hem verraden zou; daarom zeide Hij: Gij zijt niet
12 allen rein. Als Hij dan hun voeten gewassen, en Zijn klederen
genomen had, zat Hij wederom aan, en zeide tot hen: Verstaat
13 gij, wat Ik ulieden gedaan heb? Gij heet Mij Meester en Heere;
14 en gij zegt wel, want Ik ben het. Indien dan Ik, de Heere en de
Meester, uw voeten gewassen heb, zo zijt gij ook schuldig, elkan-
15 ders voeten te wassen. Want Ik heb u een voorbeeld gegeven,
16 opdat, gelijkerwijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet. Voor-
waar, voorwaar zeg Ik u: Een dienstknecht is niet meerder dan
zijn heer, noch een gezant meerder, dan die hem gezonden heeft.
17, 18 Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zo gij dezelve doet. Ik
zeg niet van u allen: Ik weet, welke Ik uitverkoren heb; maar
dit geschiedt, opdat de Schrift vervuld worde: Die met Mij het
19 brood eet, heeft tegen Mij zijn verzenen opgeheven. Van nu zeg
Ik het ulieden, eer het geschied is, opdat, wanneer het geschied
20 zal zijn, gij geloven moogt, dat Ik het ben. Voorwaar, voorwaar
zeg Ik u: Zo Ik iemand zende, wie *dien* ontvangt, die ontvangt
Mij, en wie Mij ontvangt, die ontvangt Hem, Die Mij gezonden
21 heeft. Jezus, deze dingen gezegd hebbende, werd ontroerd in den

geest, en betuigde, en zeide: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, dat
een van ulieden Mij zal verraden. De discipelen dan zagen op 22
elkander, twijfelende, van wien Hij *dat* zeide. En een van Zijn 23
discipelen was aanzittende in den schoot van Jezus, welken Jezus
liefhad. Simon Petrus dan wenkte dezen, dat hij vragen zou, 24
wie hij toch ware, van welken Hij *dit* zeide. En deze, vallende 25
op de borst van Jezus, zeide tot Hem: Heere, wie is het? Jezus 26
antwoordde: Deze is het, dien Ik de bete, als Ik ze ingedoopt heb,
geven zal. En als Hij de bete ingedoopt had, gaf Hij ze Judas, Si-
mons *zoon*, Iskariot. En na de bete, toen voer de satan in hem. 27
Jezus dan zeide tot hem: Wat gij doet, doe het haastelijk. En 28
dit verstond niemand dergenen, die aanzaten, waartoe Hij hem
dat zeide. Want sommigen meenden, dewijl Judas de beurs had, 29
dat hem Jezus zeide: Koop, hetgeen wij van node hebben tot het
feest, of, dat hij den armen wat geven zou. Hij dan, de bete 30
genomen hebbende, ging terstond uit. En het was nacht. Als 31
hij dan uitgegaan was, zeide Jezus: Nu is de Zoon des mensen
verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt. Indien God in Hem 32
verheerlijkt is, zo zal ook God Hem verheerlijken in Zichzelven, en
Hij zal Hem terstond verheerlijken. Kinderkens, nog een kleinen 33
tijd ben Ik bij u. Gij zult Mij zoeken, en gelijk Ik den Joden gezegd
heb: Waar Ik heenga, kunt gij niet komen; *alzo* zeg Ik ulieden nu
ook. Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk 34
Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt. Hieraan zullen 35
zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt
onder elkander. Simon Petrus zeide tot Hem: Heere, waar gaat 36
Gij heen? Jezus antwoordde hem: Waar Ik heenga, kunt gij Mij
nu niet volgen; maar gij zult Mij namaals volgen. Petrus zeide 37
tot Hem: Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Ik zal mijn
leven voor U zetten. Jezus antwoordde hem: Zult gij uw leven 38
voor Mij zetten? Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De haan zal niet
kraaien, totdat gij Mij driemaal verloochend zult hebben.

Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft **14**
ook in Mij. In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anders- 2
zins zo zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te
bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal 3
bereid hebben, zo kome Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat
gij ook zijn moogt, waar Ik ben. En waar Ik heenga, weet gij, en 4

5 den weg weet gij. Thomas zeide tot Hem: Heere, wij weten niet,
6 waar Gij heengaat; en hoe kunnen wij den weg weten? Jezus
zeide tot hem: Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven.
7 Niemand komt tot den Vader, dan door Mij. Indien gijlieden Mij
gekend hadt, zo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben; en van
8 nu kent gij Hem, en hebt Hem gezien. Filippus zeide tot Hem:
9 Heere, toon ons den Vader, en het is ons genoeg. Jezus zeide
tot hem: Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet
gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader ge-
10 zien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader? Gelooft gij niet, dat
Ik in den Vader *ben*, en de Vader in Mij is? De woorden, die Ik
tot ulieden spreek, spreek Ik van Mijzelven niet, maar de Vader,
11 Die in Mij blijft, Dezelve doet de werken. Gelooft Mij, dat Ik in
den Vader *ben* en de Vader in Mij is; en indien niet, zo gelooft
12 Mij om de werken zelve. Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden:
Die in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal
13 meerder doen, dan deze; want Ik ga heen tot Mijn Vader. En
zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen; opdat de
14 Vader in den Zoon verheerlijkt worde. Zo gij iets begeren zult in
15 Mijn Naam, Ik zal het doen. Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart
16 Mijn geboden. En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een
anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid;
17 *Namelijk* den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ont-
vangen; want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet; maar gij kent
18 Hem; want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn. Ik zal u geen
19 wezen laten; Ik kom *weder* tot u. Nog een kleinen *tijd*, en de
wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef,
20 en gij zult leven. In dien dag zult gij bekennen, dat Ik in Mijn
21 Vader *ben*, en gij in Mij, en Ik in u. Die Mijn geboden heeft, en
dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft,
zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en
22 Ik zal Mijzelven aan hem openbaren. Judas, niet de Iskariot,
zeide tot Hem: Heere, wat is het, dat Gij Uzelven aan ons zult
23 openbaren, en niet aan de wereld? Jezus antwoordde en zeide
tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en
Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en
24 zullen woning bij hem maken. Die Mij niet liefheeft, die bewaart
Mijn woorden niet; en het woord dat gijlieden hoort, is het Mijne

niet, maar des Vaders, Die Mij gezonden heeft. Deze dingen heb 25
Ik tot u gesproken, bij u blijvende. Maar de Trooster, de Heili- 26
ge Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u
alles leren, en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb.
Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld 27
hem geeft, geef Ik *hem* u. Uw hart worde niet ontroerd en zij
niet versaagd. Gij hebt gehoord, dat Ik tot u gezegd heb: Ik ga 28
heen, en kom *weder* tot u. Indien gij Mij liefhadt, zo zoudt gij u
verblijden, omdat Ik gezegd heb: Ik ga heen tot den Vader; want
Mijn Vader is meerder dan Ik. En nu heb Ik het u gezegd, eer 29
het geschied is; opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij geloven
moogt. Ik zal niet meer veel met u spreken; want de overste de- 30
zer wereld komt, en heeft aan Mij niets. Maar opdat de wereld 31
wete, dat Ik den Vader liefheb, en alzo doe, gelijkerwijs Mij de
Vader geboden heeft. Staat op, laat ons van hier gaan.

Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman. Alle **15**, 2
rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; en al
wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage.
Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb. 3
Blijft in Mij, en Ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan 4
dragen van zichzelve, zo zij niet in den wijnstok blijft; alzo ook
gij niet, zo gij in Mij niet blijft. Ik ben de Wijnstok, *en* gij de 5
ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want
zonder Mij kunt gij niets doen. Zo iemand in Mij niet blijft, die 6
is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord; en men
vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden
verbrand. Indien gij in Mij blijft, en Mijn woorden in u blijven, 7
zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het zal u geschieden. Hierin 8
is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult
Mijn discipelen zijn. Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, 9
heb Ik ook u liefgehad; blijft in deze Mijn liefde. Indien gij Mijn 10
geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven; gelijkerwijs
Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb, en blijf in Zijn liefde.
Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u 11
blijve, en uw blijdschap vervuld worde. Dit is Mijn gebod, dat 12
gij elkander liefhebt, gelijkerwijs Ik u liefgehad heb. Niemand 13
heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijn
vrienden. Gij zijt Mijn vrienden, zo gij doet wat Ik u gebiede. Ik 14, 15

heet u niet meer dienstknechten; want de dienstknecht weet niet,
wat zijn heer doet; maar Ik heb u vrienden genoemd; want al wat
Ik van Mijn Vader gehoord heb, *dat* heb Ik u bekend gemaakt.
16 Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik
heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en *dat*
uw vrucht blijve; opdat, zo wat gij van den Vader begeren zult in
17 Mijn Naam, Hij u *dat* geve. Dit gebied Ik u, opdat gij elkander
18 liefhebt. Indien u de wereld haat, zo weet, dat zij Mij eer dan u
19 gehaat heeft. Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld
het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar
Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld.
20 Gedenk des woords, dat Ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet
meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen
ook u vervolgen; indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen
21 ook het uwe bewaren. Maar al deze dingen zullen zij doen om
Mijns Naams wil, omdat zij Hem niet kennen, Die Mij gezonden
22 heeft. Indien Ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had,
zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor
23, 24 hun zonde. Die Mij haat, die haat ook Mijn Vader. Indien Ik
de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan
heeft, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en
25 beiden Mij en Mijn Vader gehaat. Maar *dit geschiedt*, opdat het
woord vervuld worde, dat in hun wet geschreven is: Zij hebben mij
26 zonder oorzaak gehaat. Maar wanneer de Trooster zal gekomen
zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, *namelijk* de Geest der
waarheid, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen.
27 En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met Mij
geweest.

16 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij niet geergerd
2 wordt. Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja, de ure komt,
dat een iegelijk, die u zal doden, zal menen Gode een dienst te
3 doen. En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij den Vader
4 niet gekend hebben, noch Mij. Maar deze dingen heb Ik tot u
gesproken, opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, gij dezelve
moogt gedenken, dat Ik ze u gezegd heb; doch deze dingen heb
5 Ik u van het begin niet gezegd, omdat Ik bij ulieden was. En
nu ga Ik heen tot Dengene, die Mij gezonden heeft, en niemand
6 van u vraagt Mij: Waar gaat Gij henen? Maar omdat Ik deze

dingen tot u gesproken heb, zo heeft de droefheid uw hart vervuld.
Doch Ik zeg u de waarheid: Het is u nut, dat Ik wegga; want 7
indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar
indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden. En Die gekomen 8
zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid,
en van oordeel: Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; En 9, 10
van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij
niet meer zien; En van oordeel, omdat de overste dezer wereld 11
geoordeeld is. Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, doch gij 12
kunt die nu niet dragen. Maar wanneer Die zal gekomen zijn, 13
namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden;
want Hij zal van Zichzelven niet spreken, maar zo wat Hij zal
gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomende dingen zal
Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het 14
uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen. Al wat de Vader 15
heeft, is Mijn; daarom heb Ik gezegd, dat Hij het uit het Mijne zal
nemen, en u verkondigen. Een kleinen *tijd*, en gij zult Mij niet 16
zien; en wederom een kleinen *tijd*, en gij zult Mij zien, want Ik
ga heen tot den Vader. *Sommigen* dan uit Zijn discipelen zeiden 17
tot elkander: Wat is dit, dat Hij tot ons zegt: Een kleinen *tijd*,
en gij zult Mij niet zien; en wederom een kleinen *tijd*, en gij zult
Mij zien; en: Want Ik ga heen tot den Vader? Zij zeiden dan: 18
Wat is dit, dat Hij zegt: Een kleinen *tijd*? Wij weten niet, wat Hij
zegt. Jezus dan bekende, dat zij Hem wilden vragen, en zeide tot 19
hen: Vraagt gij daarvan onder elkander, dat Ik gezegd heb: Een
kleinen *tijd*, en gij zult Mij niet zien, en wederom een kleinen *tijd*,
en gij zult Mij zien? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, dat gij zult 20
schreien, en klagelijk wenen, maar de wereld zal zich verblijden;
en gij zult bedroefd zijn, maar uw droefheid zal tot blijdschap
worden. Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl 21
haar ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft,
zo gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap, dat
een mens ter wereld geboren is. En gij dan hebt nu wel droefheid; 22
maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en
niemand zal uw blijdschap van u wegnemen. En in dien dag zult 23
gij Mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar Ik zeg u: Al wat gij
den Vader zult bidden in Mijn Naam, *dat* zal Hij u geven. Tot 24
nog toe hebt gij niet gebeden in Mijn Naam; bidt, en gij zult

25 ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij. Deze dingen heb
Ik door gelijkenissen tot u gesproken; maar de ure komt, dat Ik
niet meer door gelijkenissen tot u spreken zal, maar u vrijuit van
26 den Vader zal verkondigen. In dien dag zult gij in Mijn Naam
bidden; en Ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u bidden zal;
27 Want de Vader Zelf heeft u lief, dewijl gij Mij liefgehad hebt, en
28 hebt geloofd, dat Ik van God ben uitgegaan. Ik ben van den
Vader uitgegaan, en ben in de wereld gekomen; wederom verlaat
29 Ik de wereld, en ga heen tot den Vader. Zijn discipelen zeiden
30 tot Hem: Zie, nu spreekt Gij vrijuit, en zegt geen gelijkenis. Nu
weten wij, dat Gij alle dingen weet, en Gij hebt niet van node, dat
U iemand vrage. Hierom geloven wij, dat Gij van God uitgegaan
31, 32 zijt. Jezus antwoordde hun: Gelooft gij nu? Ziet, de ure komt,
en is nu gekomen, dat gij zult verstrooid worden, een iegelijk naar
het zijne, en gij Mij alleen zult laten; en *nochtans* ben Ik niet
33 alleen; want de Vader is met Mij. Deze dingen heb Ik tot u
gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij
verdrukking hebben, maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld
overwonnen.

17 Dit heeft Jezus gesproken, en Hij hief Zijn ogen op naar den
hemel, en zeide: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon,
2 opdat ook Uw Zoon U verheerlijke. Gelijkerwijs Gij Hem macht
gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt,
3 Hij hun het eeuwige leven geve. En dit is het eeuwige leven, dat
zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus,
4 Dien Gij gezonden hebt. Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb
5 voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen; En
nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid, die
6 Ik bij U had, eer de wereld was. Ik heb Uw Naam geopenbaard
den mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren
Uw, en Gij hebt Mij dezelve gegeven; en zij hebben Uw woord
7 bewaard. Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven
8 hebt, van U is. Want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt,
heb Ik hun gegeven, en zij hebben ze ontvangen, en zij hebben
waarlijk bekend, dat Ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd,
9 dat Gij Mij gezonden hebt. Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de
wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn
10 Uw. En al het Mijne is Uw, en het Uwe is Mijn; en Ik ben in hen

verheerlijkt. En Ik ben niet meer in de wereld, maar deze zijn 11
in de wereld, en Ik kome tot U, Heilige Vader, bewaar ze in Uw
Naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij een zijn, gelijk als Wij.
Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik ze in Uw Naam. 12
Die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen
is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift
vervuld worde. Maar nu kom Ik tot U, en spreek dit in de wereld, 13
opdat zij Mijn blijdschap vervuld mogen hebben in zichzelven. Ik 14
heb hun Uw woord gegeven; en de wereld heeft ze gehaat, omdat
zij van de wereld niet zijn, gelijk als Ik van de wereld niet ben.
Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen 15
bewaart van den boze. Zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs Ik 16
van de wereld niet ben. Heilig ze in Uw waarheid; Uw woord is de 17
waarheid. Gelijkerwijs Gij Mij gezonden hebt in de wereld, *alzo* 18
heb Ik hen ook in de wereld gezonden. En Ik heilige Mijzelven 19
voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid. En Ik 20
bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun
woord in Mij geloven zullen. Opdat zij allen een zijn, gelijkerwijs 21
Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons een zijn; opdat
de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt. En Ik heb hun 22
de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij een
zijn, gelijk als Wij Een zijn; Ik in hen, en Gij in Mij; opdat 23
zij volmaakt zijn in een, en opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij
gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt.
Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij 24
gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen,
die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad, voor de
grondlegging der wereld. Rechtvaardige Vader, de wereld heeft 25
U niet gekend; maar Ik heb U gekend, en dezen hebben bekend,
dat Gij Mij gezonden hebt. En Ik heb hun Uw Naam bekend 26
gemaakt, en zal *Hem* bekend maken; opdat de liefde, waarmede
Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij, en Ik in hen.

Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over **18**
de beek Kedron, waar een hof was, in welken Hij ging, en Zijn dis-
cipelen. En Judas, die Hem verried, wist ook die plaats, dewijl 2
Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met Zijn discipelen.
Judas dan, genomen hebbende de bende *krijgsknechten* en *eni-* 3
ge dienaars van de overpriesters en Farizeen, kwam aldaar met

4 lantaarnen, en fakkelen, en wapenen. Jezus dan, wetende alles,
wat over Hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: Wien zoekt
5 gij? Zij antwoordden Hem: Jezus den Nazarener. Jezus zeide tot
hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen.
6 Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het; gingen zij achterwaarts, en
7 vielen ter aarde. Hij vraagde hun dan wederom: Wien zoekt gij?
8 En zij zeiden: Jezus den Nazarener. Jezus antwoordde: Ik heb
u gezegd, dat Ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen
9 heengaan. Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd
had: Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verlo-
10 ren. Simon Petrus dan, hebbende een zwaard, trok hetzelve *uit*,
en sloeg des hogepriesters dienstknecht, en hieuw zijn rechteroor
11 af. En de naam van den dienstknecht was Malchus. Jezus dan
zeide tot Petrus: Steek uw zwaard in de schede. Den drinkbeker,
12 dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken? De
bende dan, en de overste over duizend, en de dienaars der Joden
13 namen Jezus gezamenlijk, en bonden Hem; En leidden Hem he-
nen, eerst tot Annas; want hij was de vrouws vader van Kajafas,
14 welke deszelven jaars hogepriester was. Kajafas nu was degene,
die den Joden geraden had, dat het nut was, dat een Mens voor
15 het volk stierve. En Simon Petrus volgde Jezus, en een ander
discipel. Deze discipel nu was den hogepriester bekend, en ging
16 met Jezus in des hogepriesters zaal. En Petrus stond buiten aan
de deur. De andere discipel dan, die den hogepriester bekend
was, ging uit, en sprak met de deurwaarster, en bracht Petrus in.
17 De dienstmaagd dan, die de deurwaarster was, zeide tot Petrus:
Zijt ook gij niet uit de discipelen van dezen Mens? Hij zeide: Ik
18 ben niet. En de dienstknechten en de dienaars stonden, heb-
bende een kolenvuur gemaakt, omdat het koud was, en warmden
19 zich. Petrus stond bij hen, en warmde zich. De hogepriester
20 dan vraagde Jezus van Zijn discipelen, en van Zijn leer. Jezus
antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld; Ik heb
allen tijd geleerd in de synagoge en in den tempel, waar de Jo-
den van alle plaatsen samenkomen; en in het verborgen heb Ik
21 niets gesproken. Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag degenen,
die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb; zie, de-
22 zen weten, wat Ik gezegd heb. En als Hij dit zeide, gaf een van
de dienaren, die daarbij stond, Jezus een kinnebakslag, zeggende:

Antwoordt Gij alzo den hogepriester? Jezus antwoordde hem: 23
Indien Ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade; en indien
wel, waarom slaat gij Mij? (Annas dan had Hem gebonden ge- 24
zonden tot Kajafas, den hogepriester.) En Simon Petrus stond 25
en warmde zich. Zij zeiden dan tot hem: Zijt gij ook niet uit
Zijn discipelen? Hij loochende het, en zeide: Ik ben niet. Een 26
van de dienstknechten des hogepriesters, die maagschap was van
dengene, dien Petrus het oor afgehouwen had, zeide: Heb ik u
niet gezien in den hof met Hem? Petrus dan loochende het we- 27
derom. En terstond kraaide de haan. Zij dan leidden Jezus van 28
Kajafas in het rechthuis. En het was 's morgens vroeg; en zij
gingen niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden
worden, maar opdat zij het pascha eten mochten. Pilatus dan 29
ging tot hen uit, en zeide: Wat beschuldiging brengt gij tegen
dezen Mens? Zij antwoordden en zeiden tot hem: Indien Deze 30
geen kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd
hebben. Pilatus dan zeide tot hen: Neemt gij Hem, en oordeelt 31
Hem naar uw wet. De Joden dan zeiden tot hem: Het is ons niet
geoorloofd iemand te doden. Opdat het woord van Jezus ver- 32
vuld wierd, dat Hij gezegd had, betekenende, hoedanigen dood
Hij sterven zoude. Pilatus dan ging wederom in het rechthuis, 33
en riep Jezus, en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning der Joden?
Jezus antwoordde hem: Zegt gij dit van uzelven, of hebben het u 34
anderen van Mij gezegd? Pilatus antwoordde: Ben ik een Jood? 35
Uw volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat
hebt Gij gedaan? Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet 36
van deze wereld. Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware,
zo zouden Mijn dienaren gestreden hebben, opdat Ik den Joden
niet ware overgeleverd; maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.
Pilatus dan zeide tot Hem: Zijt Gij dan een Koning? Jezus ant- 37
woordde: Gij zegt, dat Ik een Koning ben. Hiertoe ben Ik geboren
en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid
getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort
Mijn stem. Pilatus zeide tot Hem: Wat is waarheid? En als hij 38
dat gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden, en zeide tot
hen: Ik vind geen schuld in Hem. Doch gij hebt een gewoonte, 39
dat ik u op het pascha een loslate. Wilt gij dan, dat ik u den Ko-
ning der Joden loslate? Zij dan riepen allen wederom, zeggende: 40

Niet Dezen, maar Bar-abbas! En Bar-abbas was een moordenaar.
19, 2 Toen nam Pilatus dan Jezus, en geselde *Hem*. En de krijgs-
knechten, een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten *die*
3 op Zijn hoofd, en wierpen Hem een purperen kleed om; En zei-
den: Wees gegroet, Gij Koning der Joden! En zij gaven Hem
4 kinnebakslagen. Pilatus dan kwam wederom uit, en zeide tot
hen: Ziet, ik breng Hem tot ulieden uit, opdat gij wetet, dat ik
5 in Hem geen schuld vinde. Jezus dan kwam uit, dragende de
doornenkroon, en het purperen kleed. En *Pilatus* zeide tot hen:
6 Ziet, de Mens! Als Hem dan de overpriesters en de dienaars za-
gen, riepen zij, zeggende: Kruis *Hem*, kruis *Hem*; Pilatus zeide
tot hen: Neemt gijlieden Hem en kruist *Hem*; want ik vind in
7 Hem geen schuld. De Joden antwoordden hem: Wij hebben een
wet, en naar onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzel-
8 ven Gods Zoon gemaakt. Toen Pilatus dan dit woord hoorde,
9 werd hij meer bevreesd; En ging wederom in het rechthuis, en
zeide tot Jezus: Van waar zijt Gij? Maar Jezus gaf hem geen
10 antwoord. Pilatus dan zeide tot Hem: Spreekt Gij tot mij niet?
Weet Gij niet, dat ik macht heb U te kruisigen, en macht heb U
11 los te laten? Jezus antwoordde: Gij zoudt geen macht hebben
tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware; daarom die
12 Mij aan u heeft overgeleverd, heeft groter zonde. Van toen af
zocht Pilatus Hem los te laten; maar de Joden riepen, zeggende:
Indien gij Dezen loslaat, zo zijt gij des keizers vriend niet; een ie-
13 gelijk, die zichzelven koning maakt, wederspreekt den keizer. Als
Pilatus dan dit woord hoorde, bracht hij Jezus uit, en zat neder
op den rechterstoel, in de plaats, genaamd Lithostrotos, en in het
14 Hebreeuws Gabbatha. En het was de voorbereiding van het pas-
cha, en omtrent de zesde ure; en hij zeide tot de Joden: Ziet, uw
15 Koning! Maar zij riepen: Neem weg, neem weg, kruis Hem! Pi-
latus zeide tot hen: Zal ik uw Koning kruisigen? De overpriesters
16 antwoordden: Wij hebben geen koning, dan den keizer. Toen
gaf hij Hem dan hun over, opdat Hij gekruist zou worden. En zij
17 namen Jezus, en leidden *Hem* weg. En Hij, dragende Zijn kruis,
ging uit naar de *plaats*, genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het
18 Hebreeuws genaamd wordt Golgotha; Alwaar zij Hem kruisten,
en met Hem twee anderen, aan elke zijde een, en Jezus in het
19 midden. En Pilatus schreef ook een opschrift, en zette *dat* op

het kruis; en er was geschreven: JEZUS, DE NAZARENER, DE
KONING DER JODEN. Dit opschrift dan lazen velen van de Jo- 20
den; want de plaats, waar Jezus gekruist werd, was nabij de stad;
en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks, *en* in het
Latijn. De overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus: Schrijf 21
niet: De Koning der Joden; maar, dat Hij gezegd heeft: Ik ben de
Koning der Joden. Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, 22
dat heb ik geschreven. De krijgsknechten dan, als zij Jezus ge- 23
kruist hadden, namen Zijn klederen, (en maakten vier delen, voor
elken krijgsknecht een deel) en den rok. De rok nu was zonder
naad, van boven af geheel geweven. Zij dan zeiden tot elkander: 24
Laat ons dien niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens
die zijn zal; opdat de Schrift vervuld worde, die zegt: Zij hebben
Mijn klederen onder zich verdeeld, en over Mijn kleding hebben
zij het lot geworpen. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.
En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder en Zijner moeders 25
zuster, Maria, *de vrouw* van Klopas, en Maria Magdalena. Jezus 26
nu, ziende *Zijn* moeder, en den discipel, dien Hij liefhad, daarbij
staande, zeide tot Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Daarna 27
zeide Hij tot den discipel: Zie, uw moeder. En van die ure aan
nam haar de discipel in zijn *huis.* Hierna Jezus, wetende, dat nu 28
alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide:
Mij dorst. Daar stond dan een vat vol ediks, en zij vulden een 29
spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan
Zijn mond. Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij: Het 30
is volbracht! En het hoofd buigende, gaf den geest. De Joden 31
dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den
sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats
was groot), baden Pilatus, dat hun benen zouden gebroken, en zij
weggenomen worden. De krijgsknechten dan kwamen, en braken 32
wel de benen des eersten, en des anderen, die met Hem gekruist
was; Maar komende tot Jezus, als zij zagen, dat Hij nu gestorven 33
was, zo braken zij Zijn benen niet. Maar een der krijgsknechten 34
doorstak Zijn zijde met een speer, en terstond kwam er bloed en
water uit. En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijn 35
getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt, hetgeen waar
is, opdat ook gij geloven moogt. Want deze dingen zijn geschied, 36
opdat de Schrift vervuld worde: Geen been van Hem zal verbro-

37 ken worden. En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien,
38 in Welken zij gestoken hebben. En daarna Jozef van Arimathea
(die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreze der Joden),
bad Pilatus, dat hij mocht het lichaam van Jezus wegnemen;
en Pilatus liet het toe. Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus
39 weg. En Nicodemus kwam ook (die des nachts tot Jezus eerst
gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloe; omtrent
40 honderd ponden *gewichts*. Zij namen dan het lichaam van Jezus,
en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden
41 de gewoonte hebben van begraven. En er was in de plaats, waar
Hij gekruist was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in het-
42 welk nog nooit iemand gelegd was geweest. Aldaar dan legden
zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij
was.

20 En op den eersten *dag* der week ging Maria Magdalena vroeg,
als het nog duister was, naar het graf; en zag den steen van het
2 graf weggenomen. Zij liep dan, en kwam tot Simon Petrus en
tot den anderen discipel, welken Jezus liefhad, en zeide tot hen:
Zij hebben den Heere weggenomen uit het graf, en wij weten niet,
3 waar zij Hem gelegd hebben. Petrus dan ging uit, en de andere
4 discipel, en zij kwamen tot het graf. En deze twee liepen tegelijk;
en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam
5 eerst tot het graf. En als hij nederbukte, zag hij de doeken lig-
6 gen; nochtans ging hij *er* niet in. Simon Petrus dan kwam en
7 volgde hem, en ging in het graf, en zag de doeken liggen. En
den zweetdoek, die op Zijn hoofd geweest was, *zag hij* niet bij de
doeken liggen, maar in het bijzonder in een *andere* plaats samen-
8 gerold. Toen ging dan ook de andere discipel *er* in, die eerst tot
9 het graf gekomen was, en zag het, en geloofde. Want zij wisten
10 nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan. De dis-
11 cipelen dan gingen wederom naar huis. En Maria stond buiten
bij het graf, wenende. Als zij dan weende, bukte zij in het graf;
12 En zag twee engelen in witte *klederen* zitten, een aan het hoofd,
en een aan de voeten, waar het lichaam van Jezus gelegen had.
13 En die zeiden tot haar: Vrouw! wat weent gij? Zij zeide tot hen:
Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet, waar
14 zij Hem gelegd hebben. En als zij dit gezegd had, keerde zij zich
achterwaarts, en zag Jezus staan, en zij wist niet, dat het Jezus

was. Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat weent gij? Wien zoekt 15
gij? Zij, menende, dat het de hovenier was, zeide tot Hem: Heere,
zo gij Hem *weg* gedragen hebt, zeg mij, waar gij Hem gelegd hebt,
en ik zal Hem wegnemen. Jezus zeide tot haar: Maria! Zij, zich 16
omkerende, zeide tot Hem: Rabbouni, hetwelk is gezegd, Meester.
Jezus zeide tot haar: Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet op- 17
gevaren tot Mijn Vader; maar ga heen tot Mijn broeders, en zeg
hun: Ik vare op tot Mijn Vader en uw Vader, en *tot* Mijn God en
uw God. Maria Magdalena ging en boodschapte den discipelen, 18
dat zij den Heere gezien had, en *dat* Hij haar dit gezegd had. Als 19
het dan avond was, op denzelven eersten dag der week, en als de
deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de
vreze der Joden, kwam Jezus en stond in het midden, en zeide tot
hen: Vrede zij ulieden! En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun 20
Zijn handen en *Zijn* zijde. De discipelen dan werden verblijd, als
zij den Heere zagen. Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij 21
ulieden, gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zende Ik ook
ulieden. En als Hij dit gezegd had, blies Hij *op hen*, en zeide 22
tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest. Zo gij iemands zonden 23
vergeeft, dien worden zij vergeven; zo gij iemands *zonden* houdt,
dien zijn zij gehouden. En Thomas, een van de twaalven, gezegd 24
Didymus, was met hen niet, toen Jezus *daar* kwam. De ande- 25
re discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben den Heere gezien.
Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het te-
ken der nagelen, en mijn vinger steke in het teken der nagelen,
en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven. En 26
na acht dagen waren Zijn discipelen wederom binnen, en Thomas
met hen; *en* Jezus kwam, als de deuren gesloten waren, en stond
in het midden, en zeide: Vrede zij ulieden! Daarna zeide Hij 27
tot Thomas: Breng uw vinger hier, en zie Mijn handen, en breng
uw hand, en steek ze in Mijn zijde; en zijt niet ongelovig, maar
gelovig. En Thomas antwoordde en zeide tot Hem: Mijn Heere 28
en mijn God! Jezus zeide tot hem: Omdat gij Mij gezien hebt, 29
Thomas, zo hebt gij geloofd; zalig *zijn zij*, die niet zullen gezien
hebben, en *nochtans* zullen geloofd hebben. Jezus dan heeft nog 30
wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipe-
len gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek; Maar deze zijn 31
geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone

Gods; en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam.
21 Na dezen openbaarde Jezus Zichzelven wederom den discipe-
2 len aan de zee van Tiberias. En Hij openbaarde Zich aldus: Er
waren te zamen Simon Petrus, en Thomas, gezegd Didymus, en
Nathanael, die van Kana in Galilea was, en de *zonen* van Zebe-
3 deus, en twee anderen van Zijn discipelen. Simon Petrus zeide
tot hen: Ik ga vissen. Zij zeiden tot hem: Wij gaan ook met u.
Zij gingen uit, en traden terstond in het schip; en in dien nacht
4 vingen zij niets. En als het nu morgenstond geworden was, stond
Jezus op den oever; doch de discipelen wisten niet, dat het Jezus
5 was. Jezus dan zeide tot hen: Kinderkens, hebt gij niet enige
6 toespijs? Zij antwoordden Hem: Neen. En Hij zeide tot hen:
Werpt het net aan de rechterzijde van het schip, en gij zult vin-
den. Zij wierpen het dan, en konden hetzelve niet meer trekken
7 vanwege de menigte der vissen. De discipel dan, welken Jezus
liefhad, zeide tot Petrus: Het is de Heere! Simon Petrus dan,
horende, dat het de Heere was, omgordde het opperkleed (want
8 hij was naakt), en wierp zichzelven in de zee. En de andere dis-
cipelen kwamen met het scheepje (want zij waren niet verre van
het land, maar omtrent tweehonderd ellen), slepende het net met
9 de vissen. Als zij dan aan het land gegaan waren, zagen zij een
10 kolenvuur liggen, en vis daarop liggen, en brood. Jezus zeide tot
11 hen: Brengt van den vissen, die gij nu gevangen hebt. Simon
Petrus ging op, en trok het net op het land, vol grote vissen, *tot*
honderd drie en vijftig; en hoewel er zovele *waren*, zo scheurde
12 het net niet. Jezus zeide tot hen: Komt herwaarts, houdt het
middagmaal. En niemand van de discipelen durfde Hem vragen:
13 Wie zijt Gij? wetende, dat het de Heere was. Jezus dan kwam,
14 en nam het brood, en gaf het hun, en den vis desgelijks. Dit
was nu de derde maal, dat Jezus Zijn discipelen geopenbaard is,
15 nadat Hij van de doden opgewekt was. Toen zij dan het mid-
dagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon,
zoon van Jonas, hebt gij Mij liever dan dezen? Hij zeide tot Hem:
Ja, Heere! Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid
16 Mijn lammeren. Hij zeide wederom tot hem ten tweeden maal:
Simon, *zoon* van Jonas, hebt gij Mij lief? Hij zeide tot Hem: Ja,
Heere, gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed Mijn
17 schapen. Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, *zoon* van

Jonas, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten
derden maal tot hem zeide: Hebt gij Mij lief, en zeide tot Hem:
Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb. Jezus zei-
de tot hem: Weid Mijn schapen. Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: 18
Toen gij jonger waart, gorddet gij uzelven, en wandeldet, alwaar
gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zo zult gij uw
handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen, waar
gij niet wilt. En dit zeide Hij, betekenende, met hoedanigen dood 19
hij God verheerlijken zou. En dit gesproken hebbende, zeide Hij
tot hem: Volg Mij. En Petrus, zich omkerende, zag den discipel 20
volgen, welken Jezus liefhad, die ook in het avondmaal op Zijn
borst gevallen was, en gezegd had: Heere! wie is het, die U verra-
den zal? Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus: Heere, maar 21
wat *zal* deze? Jezus zeide tot hem: Indien Ik wil, dat hij blijve, 22
totdat Ik kome, wat gaat het u aan? Volg gij Mij. Dit woord dan 23
ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zou sterven.
En Jezus had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar:
Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan?
Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen 24
geschreven heeft; en wij weten, dat zijn getuigenis waarachtig is.
En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke, 25
zo zij elk bijzonder geschreven wierden, ik acht, dat ook de wereld
zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten. Amen.

Handelingen

1 Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, van al het-
geen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren;
2 Tot op den dag, in welken Hij opgenomen is, nadat Hij
door den Heiligen Geest aan de apostelen, die Hij uit-
3 verkoren had, bevelen had gegeven. Aan welke Hij ook, nadat Hij
geleden had, Zichzelven levend vertoond heeft, met vele gewisse
kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en spreken-
4 de van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan. En als Hij
met *hen* vergaderd was, beval Hij hun, dat zij van Jeruzalem niet
scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij,
5 *zeide Hij*, van Mij gehoord hebt. Want Johannes doopte wel met
water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet
6 lang na deze dagen. Zij dan, die samengekomen waren, vraagden
Hem, zeggende: Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israel het Ko-
7 ninkrijk wederoprichten? En Hij zeide tot hen: Het komt u niet
toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen
8 macht gesteld heeft; Maar gij zult ontvangen de kracht des Heili-
gen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn,
zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, en tot aan het
9 uiterste der aarde. En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgeno-
men, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen.
10 En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden, terwijl Hij heenvoer,
11 ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleding; Welke ook
zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar den he-
mel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal alzo
komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.
12 Toen keerden zij wederom naar Jeruzalem, van den berg, die ge-
naamd wordt de Olijf *berg*, welke is nabij Jeruzalem, liggende *van*
13 *daar* een sabbatsreize. En als zij ingekomen waren, gingen zij
op in de opperzaal, waar zij bleven, *namelijk* Petrus en Jakobus,
en Johannes en Andreas, Filippus en Thomas, Bartholomeus en
Matthëus, Jakobus, *de zoon* van Alfeus, en Simon Zelotes, en Ju-

das, *de broeder* van Jakobus. Deze allen waren eendrachtelijk 14
volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen, en Maria,
de moeder van Jezus, en met Zijn broederen. En in dezelve dagen 15
stond Petrus op in het midden der discipelen, en sprak (er was
nu een schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen):
Mannen broeders, deze Schrift moest vervuld worden, welke de 16
Heilige Geest door den mond Davids voorzegd heeft van Judas,
die de leidsman geweest is dergenen, die Jezus vingen; Want hij 17
was met ons gerekend, en had het lot dezer bediening verkregen.
Deze dan heeft verworven een akker, door het loon der ongerech- 18
tigheid, en voorwaarts overgevallen zijnde, is midden opgeborsten,
en al zijn ingewanden zijn uitgestort. En het is bekend geworden 19
allen, die te Jeruzalem wonen, alzo dat die akker in hun eigen taal
genoemd wordt Akeldama, dat is, een akker des bloeds. Want er 20
staat geschreven in het boek der Psalmen: Zijn woonstede worde
woest, en er zij niemand die in dezelve wone. En: Een ander neme
zijn opzienersambt. Het is dan nodig, dat van de mannen, die 21
met ons omgegaan hebben al den tijd, in welken de Heere Jezus
onder ons in *gegaan* en uitgegaan is, Beginnende van den doop 22
van Johannes, tot den dag toe, in welken Hij van ons opgeno-
men is, een derzelven met ons getuige worde van Zijn opstanding.
En zij stelden er twee, Jozef, genaamd Barsabas, die toegenaamd 23
was Justus, en Matthias. En zij baden en zeiden: Gij Heere! Gij 24
Kenner der harten van allen, wijs van deze twee een aan, dien
Gij uitverkoren hebt; Om te ontvangen het lot dezer bediening 25
en des apostelschaps, waarvan Judas afgeweken is, dat hij heen-
ging in zijn eigen plaats. En zij wierpen hun loten; en het lot 26
viel op Matthias, en hij werd met gemene toestemming tot de elf
apostelen gekozen.

En als de dag van het Pinkster *feest* vervuld werd, waren zij **2**
allen eendrachtelijk bijeen. En er geschiedde haastelijk uit den 2
hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen, gedreven wind,
en vervulde het gehele huis, waar zij zaten. En van hen werden 3
gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk
van hen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, 4
en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf
uit te spreken. En er waren Joden, te Jeruzalem wonende, god- 5
vruchtige mannen van allen volken dergenen, die onder den hemel

6 zijn. En als deze stem geschied was, kwam de menigte samen,
en werd beroerd, want een iegelijk hoorde hen in zijn eigen taal
7 spreken. En zij ontzetten zich allen, en verwonderden zich, zeg-
gende tot elkander: Ziet, zijn niet alle dezen, die daar spreken,
8 Galileers? En hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal,
9 in welke wij geboren zijn? Parthers, en Meders, en Elamieten,
en de inwoners zijn van Mesopotamie, en Judea, en Cappadocie,
10 Pontus en Azie. En Frygie, en Pamfylie, Egypte, en de delen
van Libye, hetwelk bij Cyrene *ligt*, en uitlandse Romeinen, beiden
11 Joden en Jodengenoten; Kretenzen en Arabieren, wij horen hen
12 in onze talen de grote werken Gods spreken. En zij ontzetten
zich allen, en werden twijfelmoedig, zeggende, de een tegen den
13 ander: Wat wil toch dit zijn? En anderen, spottende, zeiden: Zij
14 zijn vol zoeten wijns. Maar Petrus, staande met de elven, verhief
zijn stem, en sprak tot hen: Gij Joodse mannen, en gij allen, die
te Jeruzalem woont, dit zij u bekend, en laat mijn woorden tot uw
15 oren ingaan. Want deze zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt;
16 want het is *eerst* de derde ure van de dag. Maar dit is het, wat
17 gesproken is door den profeet Joël: En het zal zijn in de laatste
dagen, (zegt God) Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees;
en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, en uw jongelingen
18 zullen gezichten zien, en uw ouden zullen dromen dromen. En
ook op Mijn dienstknechten, en op Mijn dienstmaagden, zal Ik
in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren.
19 En Ik zal wonderen geven in den hemel boven, en tekenen op de
20 aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp. De zon zal veran-
derd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de grote
21 en doorluchtige dag des Heeren komt. En het zal zijn, dat een
iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal wor-
22 den. Gij Israelietische mannen, hoort deze woorden: Jezus den
Nazarener, een Man van God, onder ulieden betoond door krach-
ten, en wonderen, en tekenen, die God door Hem gedaan heeft,
23 in het midden van u, gelijk ook gijzelven weet; Dezen, door den
bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij
genomen, en door de handen der onrechtvaardigen aan het *kruis*
24 gehecht en gedood; Welken God opgewekt heeft, de smarten des
doods ontbonden hebbende, alzo het niet mogelijk was, dat Hij
25 van denzelven *dood* zou gehouden worden. Want David zegt van

Hem: Ik zag den Heere allen tijd voor mij; want Hij is aan mijn
rechter *hand*, opdat ik niet bewogen worde. Daarom is mijn hart 26
verblijd; en mijn tong verheugt zich; ja, ook mijn vlees zal rusten
in hope; Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten, noch 27
zult Uw Heilige *over* geven, om verderving te zien. Gij hebt mij 28
de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met
verheuging door Uw aangezicht. Gij mannen broeders, het is *mij* 29
geoorloofd vrij uit tot u te spreken van den patriarch David, dat
hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op
dezen dag. Alzo hij dan een profeet was, en wist, dat God hem 30
met ede gezworen had, dat hij uit de vrucht zijner lenden, zoveel
het vlees aangaat, den Christus verwekken zou, om *Hem* op zijn
troon te zetten; Zo heeft hij, dit voorziende, gesproken van de 31
opstanding van Christus, dat Zijn ziel niet is verlaten in de hel,
noch Zijn vlees verderving heeft gezien. Dezen Jezus heeft God 32
opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn. Hij dan, door de rech- 33
ter *hand* Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes,
ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij
nu ziet en hoort. Want David is niet opgevaren in de hemelen; 34
maar hij zegt: De Heere heeft gesproken tot Mijn Heere: Zit aan
Mijn rechter *hand*, Totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot 35
een voetbank Uwer voeten. Zo wete dan zekerlijk het ganse huis 36
Israels, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft,
namelijk dezen Jezus, Dien *gij* gekruist hebt. En als zij *dit* hoor- 37
den, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de
andere apostelen: Wat zullen wij doen mannen broeders? En 38
Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde ge-
doopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden;
en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen. Want u komt 39
de belofte toe, en uw kinderen, en allen, die daar verre zijn, zo
velen als er de Heere, onze God, toe roepen zal. En met veel 40
meer andere woorden betuigde hij, en vermaande *hen*, zeggende:
Wordt behouden van dit verkeerd geslacht! Die dan zijn woord 41
gaarne aannamen, werden gedoopt; en er werden op dien dag *tot*
hen toegedaan omtrent drie duizend zielen. En zij waren volhar- 42
dende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de
breking des broods, en in de gebeden. En een vreze kwam over 43
alle ziel; en vele wonderen en tekenen geschiedden door de aposte-

44 len. En allen, die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen
45 gemeen; En zij verkochten *hun* goederen en have, en verdeelden
46 dezelve aan allen, naar dat elk van node had. En dagelijks een-
drachtelijk in den tempel volhardende, en van huis tot huis brood
brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des
47 harten; En prezen God, en hadden genade bij het ganse volk. En
de Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden.
3 Petrus nu en Johannes gingen te zamen op naar den tempel,
2 omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende *ure*; En een ze-
ker man, die kreupel was van zijner moeders lijf, werd gedragen,
welken zij dagelijks zetten aan de deur des tempels, genaamd de
Schone, om een aalmoes te begeren van degenen, die in den tempel
3 gingen; Welke, Petrus en Johannes ziende, als zij in den tempel
4 zouden ingaan, bad, dat hij een aalmoes mocht ontvangen. En
Petrus, sterk op hem ziende, met Johannes, zeide: Zie op ons.
5 En hij hield *de ogen* op hen, verwachtende, dat hij iets van hen
6 zou ontvangen. En Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet,
maar hetgeen ik heb, dat geve ik u; in den Naam van Jezus Chris-
7 tus, den Nazarener, sta op en wandel! En hem grijpende bij de
rechterhand richtte hij *hem* op, en terstond werden zijn voeten
8 en enkelen vast. En hij, opspringende, stond en wandelde, en
ging met hen in den tempel, wandelende en springende, en lo-
9 vende God. En al het volk zag hem wandelen en God loven.
10 En zij kenden hem, dat hij die was, die om een aalmoes gezeten
had aan de Schone poort des tempels; en zij werden vervuld met
11 verbaasdheid en ontzetting over hetgeen hem geschied was. En
als de kreupele, die gezond gemaakt was, *aan* Petrus en Johan-
nes vasthield, liep al het volk gezamenlijk tot hen in het voorhof,
12 hetwelk Salomo's *voorhof* genaamd wordt, verbaasd zijnde. En
Petrus, *dat* ziende, antwoordde tot het volk: Gij Israelietische
mannen, wat verwondert gij u over dit, of wat ziet gij *zo* sterk op
ons, alsof wij door onze eigen kracht of godzaligheid dezen had-
13 den doen wandelen? De God Abrahams, en Izaks, en Jakobs,
de God onzer vaderen, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Welken
gij overgeleverd hebt, en hebt Hem verloochend, voor het aange-
zicht van Pilatus, als hij oordeelde, dat men *Hem* zoude loslaten.
14 Maar gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend, en hebt
begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken

worden; En den Vorst des levens hebt gij gedood, Welken God 15
opgewekt heeft uit de doden; waarvan wij getuigen zijn. En door 16
het geloof in Zijn Naam heeft Zijn Naam dezen gesterkt, dien gij
ziet en kent; en het geloof, dat door Hem is, heeft hem deze vol-
maakte gezondheid gegeven, in uw aller tegenwoordigheid. En 17
nu, broeders, ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt,
gelijk als ook uw oversten. Maar God heeft alzo vervuld, hetgeen 18
Hij door den mond van al Zijn profeten te voren verkondigd had,
dat de Christus lijden zou. Betert u dan, en bekeert u, opdat 19
uw zonden mogen uitgewist worden; wanneer de tijden der ver-
koeling zullen gekomen zijn van het aangezicht des Heeren, En 20
Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, Die u tevoren gepredikt
is; Welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederop- 21
richting aller dingen, die God gesproken heeft door den mond van
al Zijn heilige profeten van *alle* eeuw. Want Mozes heeft tot de 22
vaderen gezegd: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken,
uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen, in alles, wat Hij
tot u spreken zal. En het zal geschieden, dat alle ziel, die dezen 23
Profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit den
volke. En ook al de profeten, van Samuël aan, en die daarna *ge-* 24
volgd zijn, zovelen als er hebben gesproken, die hebben ook deze
dagen te voren verkondigd. Gijlieden zijt kinderen der profeten, 25
en des verbonds, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft,
zeggende tot Abraham: En in uw zade zullen alle geslachten der
aarde gezegend worden. God, opgewekt hebbende Zijn Kind Je- 26
zus, heeft Denzelven eerst tot u gezonden, dat Hij ulieden zegenen
zou, daarin dat Hij een iegelijk *van u* afkere van uw boosheden.

En terwijl zij tot het volk spraken, kwamen daarover tot hen de **4**
priesters, en de hoofdman des tempels, en de Sadduceen; Zeer 2
ontevreden zijnde, omdat zij het volk leerden, en verkondigden
in Jezus de opstanding uit de doden. En zij sloegen de handen 3
aan hen, en zetten ze in bewaring tot den anderen dag; want het
was nu avond. En velen van degenen, die het woord gehoord 4
hadden, geloofden; en het getal der mannen werd omtrent vijf
duizend. En het geschiedde des anderen daags, dat hun oversten 5
en ouderlingen en Schriftgeleerden te Jeruzalem vergaderden; En 6
Annas, de hogepriester, en Kajafas, en Johannes, en Alexander,
en zovele er van het hogepriesterlijk geslacht waren. En als zij 7

hen in het midden gesteld hadden, vraagden zij: Door wat kracht,
8 of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan? Toen zeide Petrus,
vervuld zijnde met den Heiligen Geest, tot hen: Gij oversten des
9 volks, en gij ouderlingen van Israel! Alzo wij heden rechterlijk
onderzocht worden over de weldaad aan een krank mens *geschied*,
10 waardoor hij gezond geworden is; Zo zij u allen kennelijk, en het
ganse volk Israel, dat door den Naam van Jezus Christus, den Na-
zarener, Dien gij gekruist hebt, Welken God van de doden heeft
11 opgewekt, door Hem, *zeg ik*, staat deze hier voor u gezond. Deze
is de Steen, Die van u, de bouwlieden, veracht is, Welke tot een
12 hoofd des hoeks geworden is. En de zaligheid is in geen Anderen;
want er is ook onder den hemel geen andere Naam, Die onder de
13 mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden. Zij
nu, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en verne-
mende, dat zij ongeleerde en slechte mensen waren, verwonderden
14 zich, en kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren. En ziende
den mens bij hen staan, die genezen was, hadden zij niets daar-
15 tegen te zeggen. En hun geboden hebbende uit te gaan buiten
16 den raad, overlegden zij met elkander, Zeggende: Wat zullen wij
dezen mensen doen? Want dat er een bekend teken door hen ge-
schied is, is openbaar aan allen, die te Jeruzalem wonen, en wij
17 kunnen het niet loochenen. Maar opdat het niet meer en meer
onder het volk verspreid worde, laat ons hen scherpelijk dreigen,
18 dat zij niet meer tot enig mens in dezen Naam spreken. En als
zij hen geroepen hadden, zeiden zij hun aan, dat zij ganselijk niet
19 zouden spreken, noch leren, in den Naam van Jezus. Maar Pet-
rus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen: Oordeelt gij, of
20 het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God. Want
wij kunnen niet laten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord
21 hebben. Maar zij dreigden hen nog meer, en lieten ze gaan, niets
vindende, hoe zij hen straffen zouden, om des volks wil; want zij
22 verheerlijkten allen God over hetgeen er geschied was. Want de
mens was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teken der
23 genezing geschied was. En zij, losgelaten zijnde, kwamen tot de
hunnen, en verkondigden al wat de overpriesters en de ouderlin-
24 gen tot hen gezegd hadden. En als dezen *dat* hoorden, hieven
zij eendrachtelijk *hun* stem op tot God, en zeiden: Heere! Gij zijt
de God, Die gemaakt hebt den hemel, en de aarde, en de zee, en

alle dingen, die in dezelve zijn. Die door den mond van David 25
Uw knecht, gezegd hebt: Waarom woeden de heidenen, en hebben
de volken ijdele dingen bedacht? De koningen der aarde zijn *te* 26
zamen opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd tegen den
Heere, en tegen Zijn Gezalfde. Want in der waarheid zijn verga- 27
derd tegen Uw heilig Kind Jezus, Welken Gij gezalfd hebt, beiden
Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israels;
Om te doen al wat Uw hand en Uw raad te voren bepaald had, 28
dat geschieden zou. En nu *dan*, Heere, zie op hun dreigingen, 29
en geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te
spreken; Daarin, dat Gij Uw hand uitstrekt tot genezing, en dat 30
tekenen en wonderen geschieden door den Naam van Uw heilig
Kind Jezus. En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke 31
zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met
den Heiligen Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedig-
heid. En de menigte van degenen, die geloofden, was een hart 32
en *een* ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn
eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen. En de aposte- 33
len gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van den
Heere Jezus; en er was grote genade over hen allen. Want er was 34
ook niemand onder hen, die gebrek had; want zovelen als er bezit-
ters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten
den prijs der verkochte *goederen*, en legden *dien* aan de voeten
der apostelen. En aan een iegelijk werd uitgedeeld, naar dat elk 35
van node had. En Joses, van de apostelen toegenaamd Barnabas 36
(hetwelk is, overgezet zijnde, een zoon der vertroosting), een Le-
viet, van geboorte uit Cyprus, Alzo hij een akker had, verkocht 37
dien, en bracht het geld, en legde het aan de voeten der apostelen.

En een zeker man, met name Ananias, met Saffira, zijn vrouw, **5**
verkocht een have; En onttrok van den prijs, ook met medeweten 2
zijner vrouw; en bracht een zeker deel, en legde *dat* aan de voeten
der apostelen. En Petrus zeide: Ananias, waarom heeft de sa- 3
tan uw hart vervuld, dat gij den Heiligen Geest liegen zoudt, en
onttrekken van den prijs des lands? Zo het gebleven ware, bleef 4
het niet uw, en verkocht zijnde, was het niet in uw macht? Wat
is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt
den mensen niet gelogen, maar Gode. En Ananias, deze woorden 5
horende, viel neder en gaf den geest. En er kwam grote vrees over

6 allen, die dit hoorden. En de jongelingen, opstaande, schikten
7 hem toe, en droegen *hem* uit, en begroeven *hem.* En het was
omtrent drie uren daarna, dat ook zijn vrouw daar inkwam, niet
8 wetende, wat er geschied was; En Petrus antwoordde haar: Zeg
mij, hebt gijlieden het land voor zoveel verkocht? En zij zeide:
9 Ja, voor zoveel. En Petrus zeide tot haar: Wat is het, dat gij
onder u hebt overeengestemd te verzoeken den Geest des Heeren?
Zie, de voeten dergenen, die uw man begraven hebben, zijn voor
10 de deur, en zullen u uitdragen. En zij viel terstond neder voor
zijn voeten, en gaf den geest. En de jongelingen ingekomen zijn-
de, vonden haar dood en droegen *ze* uit, en begroeven *haar* bij
11 haar man. En er kwam grote vreze over de gehele Gemeente, en
12 over allen, die dit hoorden. En door de handen der apostelen
geschiedden vele tekenen en wonderen onder het volk; en zij wa-
13 ren allen eendrachtelijk in het voorhof van Salomo. En van de
anderen durfde niemand zich bij hen voegen; maar het volk hield
14 hen in grote achting. En er werden meer en meer toegedaan, die
den Heere geloofden, menigten beide van mannen en van vrou-
15 wen; Alzo dat zij de kranken uitdroegen op de straten, en legden
op bedden en beddekens, opdat, als Petrus kwam, ook maar de
16 schaduw iemand van hen beschaduwen mocht. En ook de me-
nigte uit de omliggende steden kwam gezamenlijk te Jeruzalem,
brengende kranken, en die van onreine geesten gekweld waren;
17 welke allen genezen werden. En de hogepriester stond op, en
allen, die met hem waren (welke was de sekte der Sadduceen),
18 en werden vervuld met nijdigheid; En sloegen hun handen aan
19 de apostelen, en zetten hen in de gemene gevangenis. Maar de
engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis en
20 leidde hen uit, en zeide: Gaat heen, en staat, en spreekt in den
21 tempel tot het volk al de woorden dezes levens. Als zij nu *dit*
gehoord hadden, gingen zij tegen den morgenstond in den tempel,
en leerden. Maar de hogepriester, en die met hem waren, gekomen
zijnde, riepen den raad te zamen, en al de oudsten der kinderen
22 Israels, en zonden naar den kerker, om hen te halen. Doch als de
dienaars daar kwamen, vonden zij hen in de gevangenis niet, maar
23 keerden wederom, en boodschapten *dit.* Zeggende: Wij vonden
wel den kerker met alle verzekerdheid toegesloten, en de wachters
buiten staande voor de deuren; maar als wij *die* geopend hadden,

vonden wij niemand daarbinnen. Toen nu de *hoge* priester en de 24
hoofdman des tempels, en de overpriesters deze woorden hoorden,
werden zij twijfelmoedig over hen, wat toch dit worden zou. En 25
er kwam een, en boodschapte hun, zeggende: Ziet, de mannen, die
gij in de gevangenis gezet hebt, staan in den tempel, en leren het
volk. Toen ging de hoofdman heen, met de dienaren, en bracht 26
hen, *doch* niet met geweld (want zij vreesden het volk, opdat zij
niet gestenigd wierden). En als zij hen gebracht hadden, stelden 27
zij hen voor den raad; en de hogepriester vraagde hun, en zeide:
Hebben wij u niet ernstiglijk aangezegd, dat gij in dezen Naam 28
niet zoudt leren? En ziet, gij hebt met deze uw leer Jeruzalem
vervuld, en gij wilt het bloed van dezen Mens over ons brengen.
Maar Petrus en de apostelen antwoordden, en zeiden: Men moet 29
Gode meer gehoorzaam zijn, dan den mensen. De God onzer 30
vaderen heeft Jezus opgewekt, Welken gij omgebracht hebt, han-
gende *Hem* aan het hout. Deze heeft God door Zijn rechter *hand* 31
verhoogd *tot* een Vorst en Zaligmaker, om Israel te geven beke-
ring en vergeving der zonden. En wij zijn Zijn getuigen van deze 32
woorden; en ook de Heilige Geest, Welken God gegeven heeft den-
genen, die Hem gehoorzaam zijn. Als zij nu *dit* hoorden, barstte 33
hun *het hart*, en zij hielden raad, om hen te doden. Maar een ze- 34
ker Farizeer stond op in den raad, met name Gamaliel, een leraar
der wet, in waarde gehouden bij al het volk, en gebood, dat men
de apostelen een weinig zou doen buiten *staan.* En hij zeide tot 35
hen: Gij Israelietische mannen, ziet voor u, wat gij doen zult aan-
gaande deze mensen. Want voor deze dagen stond Theudas op, 36
zeggende, dat hij wat was, dien een getal van omtrent vierhonderd
mannen aanhing; welke is omgebracht, en allen, die hem gehoor
gaven, zijn verstrooid en tot niet geworden. Na hem stond op 37
Judas, de Galileer in de dagen der beschrijving, en maakte veel
volks afvallig achter zich; en deze is ook vergaan, en allen, die
hem gehoor gaven, zijn verstrooid geworden. En nu zeg ik ulie- 38
den: Houdt af van deze mensen, en laat hen *gaan*; want indien
deze raad, of dit werk uit mensen is, zo zal het gebroken worden.
Maar indien het uit God is, zo kunt gij dat niet breken; opdat gij 39
niet misschien bevonden wordt ook tegen God te strijden. En 40
zij gaven hem gehoor; en als zij de apostelen tot zich geroepen
hadden, geselden zij *dezelve*, en geboden *hun*, dat zij niet zouden

41 spreken in den Naam van Jezus; en lieten hen gaan. Zij dan
gingen heen van het aangezicht des raads, verblijd zijnde, dat zij
waren waardig geacht geweest, om Zijns Naams wil smaadheid te
42 lijden. En zij hielden niet op, allen dag, in den tempel en bij de
huizen, te leren, en Jezus Christus te verkondigen.

6 En in dezelfde dagen, als de discipelen vermenigvuldigden, ont-
stond een murmurering der Grieksen tegen de Hebreen, omdat
2 hun weduwen in de dagelijkse bediening verzuimd werden. En
de twaalven riepen de menigte der discipelen tot zich, en zeiden:
Het is niet behoorlijk, dat wij het Woord Gods nalaten, en de
3 tafelen dienen. Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit
u, die *goede* getuigenis hebben, vol des Heiligen Geestes en der
4 wijsheid, welke wij mogen stellen over deze nodige zaak. Maar
wij zullen volharden in het gebed, en in de bediening des Woords.
5 En dit woord behaagde aan al de menigte; en zij verkoren Stefa-
nus, een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes, en Filippus,
en Prochorus, en Nicanor, en Timon, en Parmenas, Nicolaus, een
6 Jodengenoot van Antiochie; Welken zij voor de apostelen stel-
den; en *dezen*, als zij gebeden hadden, legden hun de handen op.
7 En het woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvul-
digde te Jeruzalem zeer; en een grote schare der priesteren werd
8 den gelove gehoorzaam. En Stefanus, vol van geloof en kracht,
9 deed wonderen en grote tekenen onder het volk. En er stonden
op sommigen, die *waren* van de synagoge, genaamd der Libertij-
nen, en der Cyreneers, en der Alexandrijnen, en dergenen, die van
10 Cilicie en Azie waren, en twistten met Stefanus. En zij konden
niet wederstaan de wijsheid en den Geest, door Welken hij sprak.
11 Toen maakten zij mannen uit, die zeiden: Wij hebben hem horen
12 spreken lasterlijke woorden tegen Mozes en God. En zij beroer-
den het volk, en de ouderlingen en de Schriftgeleerden; en *hem*
13 aanvallende grepen zij hem, en leidden *hem* voor den raad; En
stelden valse getuigen, die zeiden: Deze mens houdt niet op las-
terlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de wet.
14 Want wij hebben hem horen zeggen, dat deze Jezus, de Nazare-
ner, deze plaats zal verbreken, en *dat* Hij de zeden veranderen
15 zal, die ons Mozes overgeleverd heeft. En allen, die in den raad
zaten, de ogen op hem houdende, zagen zijn aangezicht als het
aangezicht eens engels.

En de hogepriester zeide: Zijn dan deze dingen alzo? En hij **7**, 2
zeide: Gij mannen broeders en vaders, hoort toe: de God der
heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, *nog* zijnde in Meso-
potamie, eer hij woonde in Charran; En zeide tot hem: Ga uit uw 3
land en uit uw maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal.
Toen ging hij uit het land der Chaldeen, en woonde in Charran. 4
En van daar, nadat zijn vader gestorven was, bracht Hij hem over
in dit land, daar gij nu in woont. En Hij gaf hem geen erfdeel 5
in hetzelve, ook niet een voetstap; en beloofde, dat Hij hem het
zelve tot een bezitting geven zou, en zijn zade na hem, als hij *nog*
geen kind had. En God sprak alzo, dat zijn zaad vreemdeling 6
zijn zoude in een vreemd land, en *dat* zij het zouden dienstbaar
maken, en kwalijk handelen, vierhonderd jaren. En het volk, dat 7
zij dienen zullen, zal Ik oordelen, sprak God; en daarna zullen
zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats. En Hij gaf 8
hem het verbond der besnijdenis; en alzo gewon hij Izak, en be-
sneed hem op den achtsten dag; en Izak *gewon* Jakob, en Jakob de
twaalf patriarchen. En de patriarchen, nijdig zijnde, verkochten 9
Jozef, *om* naar Egypte *gebracht te worden*; en God was met hem,
En verloste hem uit al zijn verdrukkingen, en gaf hem genade 10
en wijsheid voor Farao, den koning van Egypteland; en hij stelde
hem tot een overste over Egypte, en zijn gehele huis. En er kwam 11
een hongersnood over het gehele land van Egypte en Kanaan, en
grote benauwdheid; en onze vaders vonden geen spijs. Maar als 12
Jakob hoorde, dat in Egypte koren was, zond hij onze vaders de
eerste maal uit. En in de tweede *reize* werd Jozef zijn broederen 13
bekend; en het geslacht van Jozef werd aan Farao openbaar. En 14
Jozef zond heen, en ontbood zijn vader Jakob, en al zijn geslacht,
bestaande in vijf en zeventig zielen. En Jakob kwam af in Egypte, 15
en stierf, hijzelf en onze vaders. En zij werden overgebracht naar 16
Sichem, en gelegd in het graf, hetwelk Abraham gekocht had voor
een som gelds, van de zonen van Emmor, *den vader* van Sichem.
Maar als nu de tijd der belofte, die God aan Abraham gezwo- 17
ren had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte;
Totdat een ander koning opstond, die Jozef niet gekend had. De- 18, 19
ze gebruikte listigheid tegen ons geslacht, en handelde kwalijk met
onze vaderen, zodat zij hun jonge kinderen moesten wegwerpen,
opdat zij niet zouden voorttelen. In welken tijd Mozes werd ge- 20

boren, en was uitnemend schoon; welke drie maanden opgevoed
21 werd in het huis zijns vaders. En als hij weggeworpen was, nam
hem de dochter van Farao op, en voedde hem voor zichzelve op
22 tot een zoon. En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der
23 Egyptenaren; en was machtig in woorden en in werken. Als hem
nu de tijd van veertig jaren vervuld was, kwam *hem* in zijn hart,
24 zijn broeders, de kinderen Israels, te bezoeken. En ziende een,
die onrecht leed, beschermde hij *hem*, en wreekte dengene, dien
25 overlast geschiedde, en versloeg den Egyptenaar. En hij meende,
dat zijn broeders zouden verstaan, dat God door zijn hand hun
26 verlossing geven zou; maar zij hebben het niet verstaan. En den
volgenden dag werd hij van hen gezien, daar zij vochten; en hij
drong ze tot vrede, zeggende: Mannen, gij zijt broeders; waarom
27 doet gij elkander ongelijk? En die zijn naaste ongelijk deed, ver-
stiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter over
28 ons gesteld? Wilt gij mij *ook* ombrengen, gelijkerwijs gij giste-
29 ren den Egyptenaar omgebracht hebt? En Mozes vluchtte op
dat woord en werd een vreemdeling in het land Madiam, waar hij
30 twee zonen gewon. En als veertig jaren vervuld waren, verscheen
hem de Engel des Heeren, in de woestijn van den berg Sinai, in
31 een vlammig vuur van het doornenbos. Mozes nu, *dat* ziende,
verwonderde zich over het gezicht; en als hij derwaarts ging, om
32 *dat* te bezien, zo geschiedde een stem des Heeren tot hem, *Zeg-
gende*: Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams, en de
God Izaks, en de God Jakobs. En Mozes werd zeer bevende, en
33 durfde *het* niet bezien. En de Heere zeide tot hem: Ontbind de
schoenen van uw voeten; want de plaats in welke gij staat, is heilig
34 land. Ik heb merkelijk gezien de mishandeling Mijns volks, dat in
Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord en ben nedergekomen,
om hen daaruit te verlossen; en nu, kom herwaarts, Ik zal u naar
35 Egypte zenden. Dezen Mozes, welken zij verloochend hadden,
zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld? de-
zen, *zeg ik*, heeft God tot een overste en verlosser gezonden, door
de hand des Engels, Die hem verschenen was in het doornenbos.
36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en tekenen in het land
van Egypte, en in de Rode zee, en in de woestijn, veertig jaren.
37 Deze is de Mozes, die tot de kinderen Israels gezegd heeft: De
Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken uit uw broederen,

gelijk mij; Dien zult gij horen. Deze is het, die in de vergadering 38
des volks in de woestijn was met den Engel, Die tot hem sprak
op den berg Sinai, en *met* onze vaderen; welke de levende woor-
den ontving, om ons *die* te geven. Denwelken onze vaders niet 39
wilden gehoorzaam zijn, maar verwierpen *hem*, en keerden met
hun harten *weder* naar Egypte; Zeggende tot Aaron: Maak ons 40
goden, die voor ons heengaan; want *wat* dezen Mozes *aangaat*, die
ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet, wat hem
geschied is. En zij maakten een kalf in die dagen, en brachten 41
offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner
handen. En God keerde *Zich*, en gaf hen over, dat zij het heir 42
des hemels dienden, gelijk geschreven is in het boek der profeten:
Hebt gij ook slachtofferen en offeranden Mij opgeofferd, veertig
jaren in de woestijn, gij huis Israels? Ja, gij hebt opgenomen den 43
tabernakel van Moloch, en het gesternte van uw god Remfan, de
afbeeldingen, die gij gemaakt hebt, om die te aanbidden; en Ik
zal u overvoeren op gene *zijde* van Babylon. De tabernakel der 44
getuigenis was onder onze vaderen in de woestijn, gelijk geordi-
neerd had Hij, Die tot Mozes zeide, dat hij denzelven maken zou
naar de afbeelding, die hij gezien had; Welken ook onze vaders 45
ontvangen hebbende, met Jozua gebracht hebben in het *land*, dat
de heidenen bezaten, die God verdreven heeft van het aangezicht
onzer vaderen, tot de dagen van David toe; Dewelke voor God 46
genade gevonden heeft, en begeerd heeft te vinden een woonstede
voor den God Jakobs. En Salomo bouwde Hem een huis. Maar 47, 48
de Allerhoogste woont niet in tempelen met handen gemaakt; ge-
lijk de profeet zegt: De hemel is Mij een troon, en de aarde een 49
voetbank Mijner voeten. Hoedanig huis zult gij Mij bouwen, zegt
de Heere, of welke is de plaats Mijner ruste? Heeft niet Mijn 50
hand al deze dingen gemaakt? Gij hardnekkigen en onbesnede- 51
nen van hart en oren, gij wederstaat altijd den Heiligen Geest;
gelijk uw vaders, *alzo* ook gij. Wien van de profeten hebben uw 52
vaders niet vervolgd? En zij hebben gedood degenen, die te vo-
ren verkondigd hebben de komst des Rechtvaardigen, van Welken
gijlieden nu verraders en moordenaars geworden zijt. Gij, die de 53
wet ontvangen hebt door bestellingen der engelen, en hebt *ze* niet
gehouden! Als zij nu dit hoorden, berstten hun harten, en zij 54
knersten de tanden tegen hem. Maar hij, vol zijnde des Heiligen 55

Geestes, en de ogen houdende naar den hemel, zag de heerlijk-
56 heid Gods, en Jezus, staande ter rechter *hand* Gods. En hij
zeide: Ziet, ik zie de hemelen geopend, en den Zoon des mensen,
57 staande ter rechter *hand* Gods. Maar zij, roepende met grote
stemme, stopten hun oren, en vielen eendrachtelijk op hem aan;
58 En wierpen hem ter stad uit, en stenigden *hem*; en de getuigen
legden hun klederen af aan de voeten eens jongelings, genaamd
59 Saulus. En zij stenigden Stefanus, aanroepende en zeggende:
60 Heere Jezus, ontvang mijn geest. En vallende op de knieen, riep
hij met grote stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En als
hij dat gezegd had, ontsliep hij.
8 En Saulus had mede een welbehagen aan zijn dood. En er
werd te dien dage een grote vervolging tegen de Gemeente, die te
Jeruzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van
2 Judea en Samaria, behalve de apostelen. En *enige* godvruchtige
mannen droegen Stefanus te zamen *ten grave* en maakten groten
3 rouw over hem. En Saulus verwoestte de Gemeente, gaande in
de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde hen over
4 in de gevangenis. Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen *het*
5 *land* door, en verkondigden het Woord. En Filippus kwam af in
6 de stad van Samaria, en predikte hun Christus. En de scharen
hielden zich eendrachtelijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd,
7 dewijl zij hoorden en zagen de tekenen, die hij deed. Want van ve-
len, die onreine geesten hadden, gingen *dezelve* uit, roepende met
8 grote stem; en vele geraakten en kreupelen werden genezen. En
9 er werd grote blijdschap in die stad. En een zeker man, met name
Simon, was te voren in de stad plegende toverij, en verrukkende
de zinnen des volks van Samaria, zeggende van zichzelven, dat hij
10 wat groots was. Welken zij allen aanhingen, van den kleine tot
11 den grote, zeggende: Deze is de grote kracht Gods. En zij hingen
hem aan, omdat hij een langen tijd met toverijen hun zinnen ver-
12 rukt had. Maar toen zij Filippus geloofden, die het Evangelie van
het Koninkrijk Gods, en *van* den Naam van Jezus Christus ver-
13 kondigde, werden zij gedoopt, beiden, mannen en vrouwen. En
Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filip-
pus; en ziende de tekenen en grote krachten, die er geschiedden,
14 ontzette hij zich. Als nu de apostelen, die te Jeruzalem waren,
hoorden, dat Samaria het Woord Gods aangenomen had, zonden

zij, hen Petrus en Johannes; Dewelken, afgekomen zijnde, baden 15
voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mochten. (Want 16
Hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleen-
lijk gedoopt in den Naam van den Heere Jezus.) Toen legden zij 17
de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest. En als 18
Simon zag, dat, door oplegging van de handen der apostelen de
Heilige Geest gegeven werd, zo bood hij hun geld aan, Zeggende: 19
Geeft ook mij deze macht, opdat, zo wien ik de handen opleg, hij
den Heiligen Geest ontvange. Maar Petrus zeide tot hem: Uw 20
geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave
Gods door geld verkregen wordt! Gij hebt geen deel noch lot in 21
dit woord: want uw hart is niet recht voor God. Bekeer u dan 22
van deze uw boosheid, en bid God, of misschien u deze overlegging
uws harten vergeven wierd. Want ik zie, dat gij zijt in een gans 23
bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid. Doch Simon, 24
antwoordende, zeide: Bidt gijlieden voor mij tot den Heere, opdat
niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt. Zij dan nu, als 25
zij het Woord des Heeren betuigd en gesproken hadden, keerden
wederom naar Jeruzalem, en verkondigden het Evangelie *in* vele
vlekken der Samaritanen. En een engel des Heeren sprak tot 26
Filippus, zeggende: Sta op, en ga heen tegen het zuiden, op den
weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is. En hij 27
stond op en ging heen; en ziet, een Moorman, een kamerling, *en*
een machtig heer van Candace, de koningin der Moren, die over
al haar schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeru-
zalem; En hij keerde wederom, en zat op zijn wagen, en las den 28
profeet Jesaja. En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe, en voeg u 29
bij dezen wagen. En Filippus liep toe, en hoorde hem den profeet 30
Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook, hetgeen gij leest? En hij 31
zeide: Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht?
En hij bad Filippus, dat hij zou opkomen, en bij hem zitten. En 32
de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een
schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor
dien, die het scheert, alzo doet Hij Zijn mond niet open. In Zijn 33
vernedering is Zijn oordeel weggenomen; en wie zal Zijn geslacht
verhalen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen. En 34
de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van Wien
zegt de profeet dit, van zichzelven, of van iemand anders? En 35

Filippus deed zijn mond open en beginnende van diezelfde Schrift,
36 verkondigde hem Jezus. En alzo zij over weg reisden, kwamen zij
aan een zeker water; en de kamerling zeide: Ziedaar water; wat
37 verhindert mij gedoopt te worden? En Filippus zeide: Indien gij
van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd. En hij, antwoor-
dende, zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is.
38 En hij gebood den wagen stil te houden; en zij daalden beiden
af in het water, zo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.
39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des
Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer; want
40 hij reisde zijn weg met blijdschap. Maar Filippus werd gevonden,
te Azote; en *het land* doorgaande, verkondigde hij het Evangelie
in alle steden, totdat hij te Cesarea kwam.
9 En Saulus, blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen
2 des Heeren, ging tot de hogepriester, En begeerde brieven van
hem naar Damaskus, aan de synagogen, opdat, zo hij enigen, die
van dien weg waren, vond, hij *dezelve*, beiden mannen en vrou-
3 wen, zou gebonden brengen naar Jeruzalem. En als hij reisde,
is het geschied, dat hij nabij Damaskus kwam, en hem omscheen
4 snellijk een licht van den hemel; En ter aarde gevallen zijnde,
hoorde hij een stem, die tot hem zeide: Saul, Saul! wat vervolgt
5 gij Mij? En hij zeide: Wie zijt Gij, Heere? En de Heere zeide:
Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen
6 de prikkels te slaan. En hij, bevende en verbaasd zijnde, zeide:
Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? En de Heere *zeide* tot hem:
Sta op, en ga in de stad, en u zal *aldaar* gezegd worden, wat gij
7 doen moet. En de mannen, die met hem over weg reisden, ston-
8 den verbaasd, horende wel de stem, maar niemand ziende. En
Saulus stond op van de aarde; en als hij zijn ogen opendeed, zag
hij niemand. En zij, hem bij de hand leidende, brachten hem te
9 Damaskus. En hij was drie dagen, dat hij niet zag, en at niet, en
10 dronk niet. En er was een zeker discipel te Damaskus, met name
Ananias; en de Heere zeide tot hem in een gezicht: Ananias! En
11 hij zeide: Zie, *hier ben* ik, Heere! En de Heere *zeide* tot hem:
Sta op, en ga in de straat, genaamd de Rechte, en vraag in het
huis van Judas naar *een*, met name Saulus, van Tarsen; want zie,
12 hij bidt. En hij heeft in een gezicht gezien, dat een man, met
name Ananias, inkwam, en hem de hand oplegde, opdat hij we-

derom ziende werd. En Ananias antwoordde: Heere! ik heb uit 13
velen gehoord van dezen man, hoeveel kwaad hij Uw heiligen in
Jeruzalem gedaan heeft; En heeft hier macht van de overpries- 14
ters, om te binden allen, die Uw Naam aanroepen. Maar de 15
Heere zeide tot hem: Ga heen; want deze is Mij uitverkoren vat,
om Mijn Naam te dragen voor de heidenen, en de koningen, en
de kinderen Israels. Want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden 16
moet om Mijn Naam. En Ananias ging heen en kwam in het 17
huis; en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder!
de Heere heeft mij gezonden, *namelijk* Jezus, Die u verschenen is
op den weg, dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en met den
Heiligen Geest vervuld zoudt worden. En terstond vielen af van 18
zijn ogen gelijk als schellen, en hij werd terstond wederom ziende;
en stond op, en werd gedoopt. En als hij spijze genomen had, 19
werd hij versterkt. En Saulus was sommige dagen bij de discipe-
len, die te Damaskus waren. En hij predikte terstond Christus 20
in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is. En zij ontzetten 21
zich allen, die het hoorden, en zeiden: Is deze niet degene, die
te Jeruzalem verstoorde, wie dezen Naam aanriepen, die daarom
hier gekomen is, opdat hij dezelve gebonden zou brengen tot de
overpriesters? Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd, en 22
overtuigde de Joden, die te Damaskus woonden, bewijzende, dat
deze de Christus is. En als vele dagen verlopen waren, zo hielden 23
de Joden te zamen raad, om hem te doden. Maar hun lage werd 24
Saulus bekend; en zij bewaarden de poorten, beide des daags en
des nachts, opdat zij hem doden mochten. Doch de discipelen 25
namen hem des nachts, en lieten *hem* neder door den muur, *hem*
aflatende in een mand. Saulus nu, te Jeruzalem gekomen zijnde, 26
poogde zich bij de discipelen te voegen; maar zij vreesden hem
allen, niet gelovende, dat hij een discipel was. Maar Barnabas, 27
hem tot zich nemende, leidde *hem* tot de apostelen, en verhaalde
hun, hoe hij op den weg den Heere gezien had, en dat Hij tot hem
gesproken had; en hoe hij te Damaskus vrijmoediglijk gesproken
had in den Naam van Jezus. En hij was met hen ingaande en uit- 28
gaande te Jeruzalem; En vrijmoediglijk sprekende in den Naam 29
van den Heere Jezus, sprak hij ook, en handelde tegen de Griekse
Joden; maar deze trachtten hem te doden. Doch de broeders, 30
dit verstaande geleidden hem tot Cesarea, en zonden hem af naar

31 Tarsen. De Gemeenten dan, door geheel Judea, en Galilea, en
Samaria, hadden vrede, en werden gesticht; en wandelende in de
vreze des Heeren, en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden
32 vermenigvuldigd. En het geschiedde, als Petrus alom doortrok,
33 dat hij ook afkwam tot de heiligen, die te Lydda woonden. En
aldaar vond hij een zeker mens, met name Eneas, die acht jaren
34 te bed gelegen had, welke geraakt was. En Petrus zeide tot hem:
Eneas! Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid uzelven
35 *het bed.* En hij stond terstond op. En zij zagen hem allen, die te
Lydda en Sarona woonden, dewelke zich bekeerden tot den Heere.
36 En te Joppe was een zekere discipelin, met name Tabitha, het-
welk overgezet zijnde, is gezegd Dorkas. Deze was vol van goede
37 werken en aalmoezen, die zij deed. En het geschiedde in die da-
gen, dat zij krank werd en stierf; en als zij haar gewassen hadden,
38 legden zij haar in de opperzaal. En alzo Lydda nabij Joppe was,
de discipelen, horende, dat Petrus aldaar was, zonden twee man-
nen tot hem, biddende, dat hij niet zou vertoeven tot hen over te
39 komen. En Petrus stond op, en ging met hen; welken zij, als hij
daar gekomen was, in de opperzaal leidden. En al de weduwen
stonden bij hem, wenende, en tonende de rokken en klederen, die
40 Dorkas gemaakt had, als zij bij haar was. Maar Petrus, hebben-
de hen *allen* uitgedreven, knielde neder en bad; en zich kerende
tot het lichaam, zeide hij: Tabitha, sta op! En zij deed haar ogen
41 open, en Petrus gezien hebbende, zat zij over einde. En hij gaf
haar de hand, en richtte haar op, en de heiligen en de weduwen
42 geroepen hebbende, stelde hij haar levend voor *hen.* En *dit* werd
43 bekend door geheel Joppe, en velen geloofden in den Heere. En
het geschiedde, dat hij vele dagen te Joppe bleef, bij een zekeren
Simon, een lederbereider.

10 En er was een zeker man te Cesarea, met name Cornelius, een
hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaanse;
2 Godzalig en vrezende God, met geheel zijn huis, en doende vele
3 aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende. *Deze* zag
in een gezicht klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, een en-
4 gel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius! En
hij, de ogen op hem houdende, en zeer bevreesd geworden zijn-
de, zeide: Wat is het Heere? En hij zeide tot hem: Uw gebeden
5 en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God. En

nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd
wordt Petrus. Deze ligt te huis bij een Simon, lederbereider, die 6
zijn huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen, wat gij doen moet.
En als de engel, die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij 7
twee van zijn huisknechten, en een godzaligen krijgsknecht van de-
genen, die gedurig bij hem waren; En als hij hun alles verhaald 8
had, zond hij hen naar Joppe. En des anderen daags, terwijl 9
deze reisden, en nabij de stad kwamen, klom Petrus op het dak,
om te bidden, omtrent de zesde ure. En hij werd hongerig, en 10
begeerde te eten. En terwijl zij het bereidden, viel over hem een
vertrekking van zinnen. En hij zag den hemel geopend, en een 11
zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de
vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde; In hetwelk 12
waren al de viervoetige *dieren* der aarde, en de wilde, en de krui-
pende *dieren*, en de vogelen des hemels. En er geschiedde een 13
stem tot hem: Sta op, Petrus! slacht en eet. Maar Petrus zeide: 14
Geenszins, Heere! want ik heb nooit gegeten iets, dat gemeen of
onrein was. En een stem *geschiedde* wederom ten tweeden male 15
tot hem: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen ma-
ken. En dit geschiedde tot drie maal; en het vat werd wederom 16
opgenomen in den hemel. En alzo Petrus in zichzelven twijfel- 17
de, wat toch het gezicht mocht zijn, dat hij gezien had, ziet, de
mannen, die van Cornelius afgezonden waren, gevraagd hebben-
de naar het huis van Simon, stonden aan de poort. En *iemand* 18
geroepen hebbende, vraagden zij, of Simon, toegenaamd Petrus,
daar te huis lag. En als Petrus over dat gezicht dacht, zeide de 19
Geest tot hem: Zie, drie mannen zoeken u; Daarom sta op, en 20
ga af, en reis met hen, niet twijfelende; want ik heb hen gezon-
den. En Petrus ging af tot de mannen die van Cornelius tot hem 21
gezonden waren, en zeide: Ziet, ik ben het, dien gij zoekt; wat is
de oorzaak, waarom gij hier zijt? En zij zeiden: Cornelius, een 22
hoofdman over honderd, een rechtvaardig man, en vrezende God,
en die *goede* getuigenis heeft van het ganse volk der Joden, is door
Goddelijke openbaring vermaand van een heiligen engel, dat hij
u zou ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden der
zaligheid zou horen. Als hij hen dan ingeroepen had, ontving hij 23
ze in huis. Doch des anderen daags ging Petrus met hen heen, en
sommigen der broederen, die van Joppe waren, gingen met hem.

24 En des anderen daags kwamen zij te Cesarea. En Cornelius ver-
wachtte hen, samengeroepen hebbende die van zijn maagschap
25 en bijzonderste vrienden. En als het geschiedde, dat Petrus in-
kwam, ging hem Cornelius tegemoet, en vallende aan *zijn* voeten,
26 aanbad hij. Maar Petrus richtte hem op, zeggende: Sta op, ik
27 ben ook zelf een mens. En met hem sprekende, ging hij in, en
28 vond er velen, die samengekomen waren. En hij zeide tot hen:
Gij weet, hoe het een Joodsen man ongeoorloofd is, zich te voe-
gen of te gaan tot een vreemde; doch God heeft mij getoond, dat
29 ik geen mens zou gemeen of onrein heten. Daarom ben ik ook
zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zo vraag ik dan,
30 om wat reden gijlieden mij hebt ontboden. En Cornelius zeide:
Over vier dagen was ik vastende tot deze ure toe, en ter negende
31 ure bad ik in mijn huis. En ziet, een man stond voor mij, in een
blinkend kleed, en zeide: Cornelius! uw gebed is verhoord, en uw
32 aalmoezen zijn voor God gedacht geworden. Zend dan naar Jop-
pe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus; deze ligt te
huis in het huis van Simon, den lederbereider, aan de zee, welke,
33 hier gekomen zijnde, tot u spreken zal. Zo heb ik dan van stonde
aan tot u gezonden, en gij hebt welgedaan, dat gij hier gekomen
zijt. Wij zijn dan allen nu *hier* tegenwoordig voor God, om te
34 horen al hetgeen u van God bevolen is. En Petrus, den mond
opendoende, zeide: Ik verneem in der waarheid, dat God geen
35 aannemer des persoons is; Maar in allen volke, die Hem vreest
36 en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam. *Dit is* het woord,
dat Hij gezonden heeft den kinderen Israels, verkondigende vrede
37 door Jezus Christus; deze is een Heere van allen. Gijlieden weet
de zaak, die geschied is door geheel Judea, beginnende van Gali-
38 lea, na den doop, welken Johannes gepredikt heeft; *Belangende*
Jezus van Nazareth, hoe Hem God gezalfd heeft met den Heiligen
Geest en met kracht; Welke *het land* doorgegaan is, goeddoende,
en genezende allen, die van den duivel overweldigd waren; want
39 God was met Hem. En wij zijn getuigen van al hetgeen Hij ge-
daan heeft, beide in het Joodse land en te Jeruzalem; Welken zij
40 gedood hebben, *Hem* hangende aan het hout. Dezen heeft God
opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat Hij openbaar zou wor-
41 den; Niet al den volke, maar den getuigen, die van God te voren
verkoren waren, ons *namelijk*, die met Hem gegeten en gedronken

hebben, nadat Hij uit de doden opgestaan was. En heeft ons 42
geboden den volke te prediken, en te betuigen, dat Hij is Degene,
Die van God verordend is tot een Rechter van levenden en doden.
Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk, die in Hem 43
gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam. Als 44
Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen, die
het Woord hoorden. En de gelovigen, die uit de besnijdenis wa- 45
ren, zovelen als met Petrus gekomen waren, ontzetten zich, dat
de gave des Heiligen Geestes ook op de heidenen uitgestort werd.
Want zij hoorden hen spreken met *vreemde* talen, en God groot 46
maken. Toen antwoordde Petrus: Kan ook iemand het water 47
weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen
Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij? En hij beval, dat zij 48
zouden gedoopt worden in den Naam des Heeren. Toen baden zij
hem, dat hij enige dagen bij *hen* wilde blijven.

De apostelen nu, en de broeders, die in Judea waren, hebben **11**
gehoord, dat ook de heidenen het Woord Gods aangenomen had-
den. En toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten 2
tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren, Zeggende: Gij 3
zijt ingegaan tot mannen, die de voorhuid hebben, en hebt met
hen gegeten. Maar Petrus, beginnende, verhaalde het hun ver- 4
volgens, zeggende: Ik was in de stad Joppe, biddende en zag in 5
een vertrekking van zinnen een gezicht, *namelijk* een zeker vat,
gelijk een groot linnen laken, nederdalende, bij de vier hoeken
nedergelaten uit den hemel, en het kwam tot bij mij; Op welk 6
laken als ik de ogen hield, zo merkte ik, en zag de viervoetige
dieren der aarde, en de wilde, en de kruipende *dieren*, en de vo-
gelen des hemels. En ik hoorde een stem, die tot mij zeide: Sta 7
op, Petrus, slacht en eet. Maar ik zeide: Geenszins, Heere, want 8
nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijn mond ingegaan.
Doch de stem antwoordde mij ten tweeden male uit den hemel: 9
Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken. En 10
dit geschiedde tot driemaal; en alles werd wederom opgetrokken
in den hemel. En ziet, ter zelfder *ure* stonden er drie mannen 11
voor het huis, daar ik in was, die van Cesarea tot mij afgezonden
waren. En de Geest zeide tot mij, dat ik met hen gaan zou, niet 12
twijfelende. En met mij gingen ook deze zes broeders, en wij zijn
in des man huis ingegaan. En hij heeft ons verhaald, hoe hij een 13

engel gezien had, die in zijn huis stond, en tot hem zeide: Zend
mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd is Petrus;
14 Die woorden tot u zal spreken, door welke gij zult zalig worden,
15 en al uw huis. En als ik begon te spreken, viel de Heilige Geest
16 op hen, gelijk ook op ons in het begin. En ik werd gedachtig
aan het woord des Heeren, hoe Hij zeide: Johannes doopte wel
met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met den Heiligen
17 Geest. Indien dan God hun evengelijke gave gegeven heeft, als
ook ons, die in de Heere Jezus Christus geloofd hebben, wie was
18 ik toch, die God konde weren? En als zij dit hoorden, waren
zij tevreden, en verheerlijkten God, zeggende: Zo heeft dan God
19 ook den heidenen de bekering gegeven ten leven! Degenen nu,
die verstrooid waren door de verdrukking, die over Stefanus ge-
schied was, gingen *het land* door tot Fenicie toe, en Cyprus, en
Antiochie, tot niemand het Woord sprekende, dan alleen tot de
20 Joden. En er waren enige Cyprische en Cyreneische mannen uit
hen, welken te Antiochie gekomen zijnde, spraken tot de Grieksen,
21 verkondigende den Heere Jezus. En de hand des Heeren was met
hen; en een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot den Hee-
22 re. En het gerucht van hen kwam tot de oren der Gemeente,
die te Jeruzalem was; en zij zonden Barnabas uit, dat hij *het land*
23 doorging tot Antiochie toe. Dewelke, daar gekomen zijnde, en de
genade Gods ziende, werd verblijd, en vermaande hen allen, dat
zij met een voornemen des harten bij den Heere zouden blijven.
24 Want hij was een goed man, en vol des Heiligen Geestes en des
25 geloofs; en er werd een grote schare den Heere toegevoegd. En
Barnabas ging uit naar Tarsen, om Saulus te zoeken; en als hij
26 hem gevonden had, bracht hij hem te Antiochie. En het is ge-
schied, dat zij een geheel jaar *samen* vergaderden in de Gemeente,
en een grote schare leerden; en dat de discipelen eerst te Antiochie
27 Christenen genaamd werden. En in dezelfde dagen kwamen *eni-*
28 *ge* profeten af van Jeruzalem te Antiochie. En een uit hen, met
name Agabus, stond op, en gaf te kennen door den Geest, dat er
een grote hongersnood zou wezen over de gehele wereld; dewelke
29 ook gekomen is onder den keizer Claudius. En naardat een ie-
gelijk der discipelen vermocht, besloot elk van hen *iets* te zenden
30 ten dienste der broederen, die in Judea woonden. Hetwelk zij
ook deden, en zonden het tot de ouderlingen, door de hand van

Barnabas en Saulus.
En omtrent denzelfden tijd sloeg de koning Herodes de handen **12**
aan sommigen van de Gemeente, om die kwalijk te handelen. En 2
hij doodde Jakobus, den broeder van Johannes, met het zwaard.
En toen hij zag, dat het den Joden behagelijk was, voer hij voort, 3
om ook Petrus te vangen (en het waren de dagen der ongehevelde
broden); Denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis 4
zette, en gaf *hem* over aan vier *wachten*, *elk* van vier krijgsknech-
ten, om hem te bewaren, willende na het paas *feest* hem voorbren-
gen voor het volk. Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; 5
maar van de Gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem
gedaan. Toen hem nu Herodes zou voorbrengen, sliep Petrus 6
dienzelfden nacht tussen twee krijgsknechten, gebonden met twee
ketenen; en de wachters voor de deur bewaarden de gevangenis.
En ziet, een engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de 7
woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggen-
de: Sta haastelijk op. En zijn ketenen vielen af van de handen.
En de engel zeide tot hem: Omgord u, en bind uw schoenzolen 8
aan. En hij deed alzo. En hij zeide tot hem: Werp uw mantel
om, en volg mij. En uitgaande volgde hij hem, en wist niet, dat 9
het waarachtig was, hetgeen door den engel geschiedde, maar hij
meende, dat hij een gezicht zag. En als zij door de eerste en twee- 10
de wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar
de stad leidt; dewelke van zelve hun geopend werd. En uitgegaan
zijnde, gingen zij een straat voort, en terstond scheidde de engel
van hem. En Petrus, tot zichzelven gekomen zijnde, zeide: Nu 11
weet ik waarachtiglijk dat de Heere Zijn engel uitgezonden heeft,
en mij verlost heeft uit de hand van Herodes, en *uit* de verwach-
ting van het volk der Joden. En als hij *alles* overlegd had, ging 12
hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die toe-
genaamd was Markus, alwaar velen samenvergaderd en biddende
waren. En als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, kwam 13
een dienstmaagd voor om te luisteren, met name Rhode. En zij 14
de stem van Petrus bekennende, deed van blijdschap de voorpoort
niet open, maar liep naar binnen en boodschapte, dat Petrus voor
aan de voorpoort stond. En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch 15
zij bleef er sterk bij, dat het alzo was. En zij zeiden: Het is zijn
engel. Maar Petrus bleef kloppende: en als zij opengedaan had- 16

17 den, zagen zij hem, en ontzetten zich. En als hij hen met de hand
gewenkt had, dat zij zwijgen zouden, verhaalde hij hun, hoe hem
de Heere uit de gevangenis uitgeleid had, en zeide: Boodschapt
dit aan Jakobus en de broederen. En hij uitgegaan zijnde, reisde
18 naar een andere plaats. En als het dag was geworden, was er
geen kleine beroerte onder de krijgsknechten, wat toch aan Pet-
19 rus mocht geschied zijn. En als Herodes hem gezocht had, en
niet vond, en de wachters rechtelijk ondervraagd had, gebood hij,
dat zij weggeleid zouden worden. En hij vertrok van Judea naar
20 Cesarea, en hield zich *aldaar*. En Herodes had in den zin tegen
de Tyriers en Sidoniërs te krijgen; maar zij kwamen eendrachtelijk
tot hem, en Blastus, die des konings kamerling was, overreed heb-
bende, begeerden vrede, omdat hun land gespijzigd werd van des
21 konings *land*. En op een gezetten dag, Herodes, een koninklijk
kleed aangedaan hebbende, en op den rechterstoel gezeten zijnde,
22 deed een rede tot hen. En het volk riep *hem* toe: Een stem Gods,
23 en niet eens mensen! En van stonde aan sloeg hem een engel des
Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf; en hij werd van de
24 wormen gegeten, en gaf den geest. En het Woord Gods wies,
25 en vermenigvuldigde. Barnabas nu en Saulus keerden wederom
van Jeruzalem, als zij den dienst volbracht hadden, medegenomen
hebbende ook Johannes, die toegenaamd werd Markus.

13 En er waren te Antiochie, in de Gemeente, die daar was, eni-
ge profeten en leraars, namelijk Barnabas, en Simeon, genaamd
Niger, en Lucius van Cyrene, en Manahen, die met Herodes den
2 viervorst opgevoed was, en Saulus. En als zij den Heere dienden,
en vastten, zeide de Heilige Geest: Zondert Mij af beiden Barna-
3 bas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb. Toen
vastten en baden zij, en hun de handen opgelegd hebbende, lieten
4 zij hen gaan. Dezen dan, uitgezonden zijnde van den Heiligen
Geest, kwamen af tot Seleucie, en van daar scheepten zij af naar
5 Cyprus. En gekomen zijnde te Salamis, verkondigden zij het
woord Gods in de synagogen der Joden; en zij hadden ook Johan-
6 nes tot een dienaar. En als zij het eiland doorgegaan waren tot
Pafos toe, vonden zij een zekeren tovenaar, een valse profeet, een
7 Jood, wiens naam was Bar-jezus; Welke was bij den stadhouder
Sergius Paulus, een verstandigen man. Deze, Barnabas en Saulus
tot zich geroepen hebbende, zocht zeer het Woord Gods te horen.

Maar Elymas, de tovenaar (want alzo wordt zijn naam overgezet), 8
wederstond hen, zoekende den stadhouder van het geloof af te ke-
ren. Doch Saulus (die ook Paulus *genaamd is*), vervuld met den 9
Heiligen Geest, en de ogen op hem houdende, zeide: O gij kind 10
des duivels, vol van alle bedrog, en van alle arglistigheid, vijand
van alle gerechtigheid, zult gij niet ophouden te verkeren de rech-
te wegen des Heeren? En nu zie, de hand des Heeren *is* tegen 11
u, en gij zult blind zijn, en de zon niet zien voor een tijd. En
van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis: en rondom
gaande, zocht hij, die *hem* met de hand mochten leiden. Als de 12
stadhouder zag, hetgeen geschied was, toen geloofde hij, versla-
gen zijnde over de leer des Heeren. En Paulus, en die met hem 13
waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, *een stad* in
Pamfylie. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar
Jeruzalem. En zij, van Perge *het land* doorgaande, kwamen te 14
Antiochie, *een stad* in Pisidie; en gegaan zijnde in de synagoge
op den dag des sabbats, zaten zij neder. En na het lezen der 15
wet en der profeten, zonden de oversten der synagogen tot hen,
zeggende: Mannen broeders, indien er *enig* woord van vertroos-
ting, het volk in u is, zo spreekt. En Paulus stond op, en wenkte 16
met de hand, en zeide: Gij Israelietische mannen, en gij, die God
vreest, hoort toe. De God van dit volk Israel heeft onze vaderen 17
uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in
het land Egypte, en heeft hen met een hogen arm daaruit geleid.
En heeft omtrent den tijd van veertig jaren hun zeden verdragen 18
in de woestijn. En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land 19
Kanaan, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld.
En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij *hun* rech- 20
ters, tot op Samuël, den profeet. En van toen aan begeerden zij 21
een koning; en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, een man uit
den stam van Benjamin, veertig jaren. En dezen afgezet heb- 22
bende, verwekte Hij hun David tot een koning; denwelken Hij ook
getuigenis gaf, en zeide: Ik heb gevonden David, den *zoon* van
Jesse; een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen. Van 23
het zaad dezes heeft God Israel, naar de belofte, verwekt den Za-
ligmaker Jezus; Als Johannes eerst al den volke Israels voor Zijn 24
aankomst, gepredikt had den doop der bekering. Doch als Jo- 25
hannes den loop vervulde, zeide hij: Wien meent gijlieden, dat ik

ben? Ik ben *de Christus* niet; maar ziet, Hij komt na mij, Wien ik
26 niet waardig ben de schoenen *Zijner* voeten te ontbinden. Man-
nen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder
27 u God vrezen, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Want
die te Jeruzalem wonen, en hun oversten, Dezen niet kennende,
hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbat *dag*
28 gelezen worden, *Hem* veroordelende, vervuld; En geen oorzaak
des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat Hij zou
29 gedood worden. En als zij alles volbracht hadden, wat van Hem
geschreven was, namen zij *Hem* af van het hout, en legden *Hem*
30, 31 in het graf. Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt; Welke
gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met Hem op-
gekomen waren van Galilea tot Jeruzalem, die Zijn getuigen zijn
32 bij het volk. En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaderen
geschied is, dat *namelijk* God dezelve vervuld heeft aan ons, hun
33 kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft. Gelijk ook in den tweeden
psalm geschreven staat: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U ge-
34 genereerd. En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, alzo
dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd:
Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn;
35 Waarom hij ook in een anderen *psalm* zegt: Gij zult Uw Heilige
36 niet *over* geven, om verderving te zien. Want David, als hij in
zijn tijd den raad Gods gediend had, is ontslapen, en is bij zijn
37 vaderen gelegd; en heeft wel verderving gezien; Maar Hij, Dien
38 God opgewekt heeft, heeft geen verderving gezien. Zo zij u dan
bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zon-
39 den verkondigd wordt; En *dat* van alles, waarvan gij niet kondet
gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een
40 iegelijk, die gelooft, gerechtvaardigd wordt. Ziet dan toe, dat
41 over ulieden niet kome, hetgeen gezegd is in de profeten: Ziet,
gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een
werk in uw dagen, een werk, hetwelk gij niet zult geloven, zo het u
42 iemand verhaalt. En als de Joden uitgegaan waren uit de synago-
ge, baden de heidenen, dat tegen den naasten sabbat hun dezelfde
43 woorden zouden gesproken worden. En als de synagoge geschei-
den was, volgden velen van de Joden en van de godsdienstige
Jodengenoten Paulus en Barnabas; welke tot hen spraken, en hen
44 vermaanden te blijven bij de genade Gods. En op den volgenden

sabbat kwam bijna de gehele stad samen, om het Woord Gods
te horen. Doch de Joden, de scharen ziende, werden met nijdig- 45
heid vervuld, en wederspraken, hetgeen van Paulus gezegd werd,
wedersprekende en lasterende. Maar Paulus en Barnabas, vrij- 46
moedigheid gebruikende, zeiden: Het was nodig, dat eerst tot u
het Woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gij hetzel-
ve verstoot, en uzelven des eeuwigen levens niet waardig oordeelt,
ziet, wij keren ons tot de heidenen. Want alzo heeft ons de Heere 47
geboden, *zeggende*: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen,
opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde.
Als nu de heidenen *dit* hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het 48
Woord des Heeren; en er geloofden zovelen, als er geordineerd wa-
ren tot het eeuwige leven. En het Woord des Heeren werd door 49
het gehele land uitgebreid. Maar de Joden maakten op de gods- 50
dienstige en eerlijke vrouwen, en de voornaamsten van de stad,
en verwekten vervolging tegen Paulus en Barnabas, en wierpen ze
uit hun landpalen. Doch zij schudden het stof van hun voeten af 51
tegen dezelve, en kwamen te Ikonium. En de discipelen werden 52
vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest.

En het geschiedde te Ikonium, dat zij te zamen gingen in de sy- **14**
nagoge der Joden, en alzo spraken, dat een grote menigte, beiden
van Joden en Grieken, geloofde. Maar de Joden, die ongehoor- 2
zaam waren, verwekten en verbitterden de zielen der heidenen
tegen de broeders. Zij verkeerden dan *aldaar* een langen tijd, 3
vrijmoediglijk sprekende in den Heere, Die getuigenis gaf aan het
Woord Zijner genade, en gaf, dat tekenen en wonderen geschied-
den door hun handen. En de menigte der stad werd verdeeld, en 4
sommigen waren met de Joden, en sommigen met de apostelen.
En als er een oploop geschiedde, beiden van heidenen en van Jo- 5
den, met hun oversten, om hun smaadheid aan te doen, en *hen*
te stenigen, Zijn zij, *alles* overlegd hebbende, gevlucht naar de 6
steden van Lykaonie, *namelijk* Lystre en Derbe, en het omliggen-
de land; En verkondigden aldaar het Evangelie. En een zeker 7, 8
man, te Lystre, zat onmachtig aan de voeten, kreupel zijnde van
zijner moeders lijf, die nooit had gewandeld. Deze hoorde Paulus 9
spreken; welke de ogen op hem houdende, en ziende, dat hij geloof
had om gezond te worden, Zeide met grote stem: Sta recht op uw 10
voeten! En hij sprong op en wandelde. En de scharen, ziende, 11

hetgeen Paulus gedaan had, verhieven hun stemmen, en zeiden
in het Lycaonisch: De goden zijn den mensen gelijk geworden,
12 en tot ons nedergekomen. En zij noemden Barnabas Jupiter, en
13 Paulus Mercurius, omdat hij het woord voerde. En de priester
van Jupiter, die voor hun stad was, als hij ossen en kransen aan
de voorpoorten gebracht had wilde hij offeren met de scharen.
14 Maar de apostelen, Barnabas en Paulus, *dat* horende, scheurden
15 hun klederen, en sprongen onder de schare, roepende, En zeggen-
de: Mannen, waarom doet gij deze dingen? Wij zijn ook mensen
van gelijke bewegingen als gij, en verkondigen ulieden, dat gij u
zoudt van deze ijdele *dingen* bekeren tot den levenden God, Die
gemaakt heeft den hemel, en de aarde, en de zee, en al hetgeen in
16 dezelve is; Welke in de verledene tijden al de heidenen heeft la-
17 ten wandelen in hun wegen; Hoewel Hij nochtans Zichzelven niet
onbetuigd gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen
en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs
18 en vrolijkheid. En dit zeggende, wederhielden zij nauwelijks de
19 scharen, dat zij hun niet offerden. Maar daarover kwamen Joden
van Antiochie en Ikonium, en overreedden de scharen, en stenig-
den Paulus, en sleepten *hem* buiten de stad, menende, dat hij
20 dood was. Doch als hem de discipelen omringd hadden, stond
hij op, en kwam in de stad; en des anderen daags ging hij met
21 Barnabas uit naar Derbe. En als zij derzelve stad het Evan-
gelie verkondigd en vele discipelen gemaakt hadden, keerden zij
22 weder naar Lystre, en Ikonium, en Antiochie; Versterkende de
zielen der discipelen, en vermanende, dat zij zouden blijven in
het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in
23 het Koninkrijk Gods. En als zij in elke Gemeente, met opsteken
der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met
vasten, bevalen zij hen den Heere, in Welken zij geloofd hadden.
24, 25 En Pisidie doorgereisd hebbende, kwamen zij in Pamfylie. En
als zij te Perge het Woord gesproken hadden, kwamen zij af naar
26 Attalie. En van daar scheepten zij af naar Antiochie, van waar
zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij
27 volbracht hadden. En daar gekomen zijnde, en de Gemeente ver-
gaderd hebbende, verhaalden zij, wat grote dingen God met hen
gedaan had, en dat Hij den heidenen de deur des geloofs geopend
28 had. En zij verkeerden aldaar geen kleinen tijd met de discipelen.

En sommigen, die afgekomen waren van Judea, leerden de 15
broederen, *zeggende*: Indien gij niet besneden wordt naar de wijze
van Mozes, zo kunt gij niet zalig worden. Als er dan geen kleine 2
wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Barnabas tegen
hen, zo hebben zij geordineerd, dat Paulus en Barnabas, en enige
anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlin-
gen naar Jeruzalem, over deze vraag. Zij dan, van de Gemeente 3
uitgeleid zijnde, reisden door Fenicie en Samarie, verhalende de
bekering der heidenen; en deden al den broederen grote blijdschap
aan. En te Jeruzalem gekomen zijnde, werden zij ontvangen van 4
de Gemeente, en de apostelen, en de ouderlingen; en zij verkon-
digden, wat grote dingen God met hen gedaan had. Maar, *zeiden* 5
zij, er zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der Farizeen,
die gelovig zijn geworden, zeggende, dat men hen moet besnijden,
en gebieden de wet van Mozes te onderhouden. En de apostelen 6
en de ouderlingen vergaderden te zamen, om op deze zaak te let-
ten. En als *daarover* grote twisting geschiedde, stond Petrus op 7
en zeide tot hen: Mannen broeders, gij weet, dat God van over
langen tijd onder ons *mij* verkoren heeft, dat de heidenen door
mijn mond het woord des Evangelies zouden horen, en geloven.
En God, de Kenner der harten, heeft hun getuigenis gegeven, 8
hun gevende den Heiligen Geest, gelijk als ook ons; En heeft 9
geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, gereinigd hebbende
hun harten door het geloof. Nu dan, wat verzoekt gij God, om 10
een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch on-
ze vaders, noch wij hebben kunnen dragen? Maar wij geloven, 11
door de genade van den Heere Jezus Christus, zalig te worden,
op zulke wijze als ook zij. En al de menigte zweeg stil, en zij 12
hoorden Barnabas en Paulus verhalen, wat grote tekenen en won-
deren God door hen onder de heidenen gedaan had. En nadat 13
deze zwegen, antwoordde Jakobus, zeggende: Mannen broeders,
hoort mij. Simeon heeft verhaald hoe God eerst de heidenen 14
heeft bezocht, om uit *hen* een volk aan te nemen voor Zijn Naam.
En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, gelijk ge- 15
schreven is: Na dezen zal Ik wederkeren, en weder opbouwen de 16
tabernakel van David, die vervallen is, en hetgeen daarvan ver-
broken is, weder opbouwen, en Ik zal denzelven weder oprichten.
Opdat de overblijvende mensen den Heere zoeken, en al de hei- 17

denen, over welken Mijn Naam aangeroepen is, spreekt de Heere,
18 Die dit alles doet. Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid be-
19 kend. Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de heidenen
20 zich tot God bekeren, niet beroere; Maar hun zal aanschrijven,
dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet
21 zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed. Want
Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en
22 hij wordt op elken sabbat in de synagogen gelezen. Toen heeft
het den apostelen en den ouderlingen, met de gehele Gemeente,
goed gedacht, *enige* mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus
en Barnabas te zenden naar Antiochie: *namelijk* Judas, die toege-
naamd wordt Barsabas, en Silas, mannen, die voorgangers waren
23 onder de broeders. En zij schreven door hen dit *navolgende*: De
apostelen, en de ouderlingen, en de broeders *wensen* den broe-
deren uit de heidenen, die in Antiochie, en Syrie, en Cilicie zijn,
24 zaligheid. Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van
ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uw zielen
wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden,
25 en de wet onderhouden; welken wij *dat* niet bevolen hadden; Zo
heeft het ons eendrachtelijk te zamen zijnde, goed gedacht, *enige*
mannen te verkiezen, en tot u te zenden, met onze geliefden, Bar-
26 nabas en Paulus. Mensen, die hun zielen overgegeven hebben
27 voor den Naam van onzen Heere Jezus Christus. Wij hebben
dan Judas en Silas gezonden, die ook met den mond hetzelfde
28 zullen verkondigen. Want het heeft den Heiligen Geest en ons
goed gedacht, ulieden geen meerderen last op te leggen dan deze
29 noodzakelijke dingen: *Namelijk*, dat gij u onthoudt van hetgeen
den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en
van hoererij; van welke dingen, indien gij uzelven wacht, zo zult
30 gij weldoen. Vaart wel. Dezen dan, hun afscheid ontvangen heb-
bende, kwamen te Antiochie; en de menigte vergaderd hebbende,
31 gaven zij den brief over. En zij, *dien* gelezen hebbende, verblijd-
32 den zich over de vertroosting. Judas nu en Silas, die ook zelven
profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en
33 versterkten hen. En als zij *daar* een tijd *lang* vertoefd hadden,
lieten hen de broeders *wederom* gaan met vrede, tot de aposte-
34, 35 len. Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven. En Paulus en
Barnabas onthielden zich te Antiochie, lerende en verkondigende

met nog vele anderen, het Woord des Heeren. En na enige dagen 36
zeide Paulus tot Barnabas: Laat ons nu wederkeren, en bezoeken
onze broeders in elke stad, in welke wij het Woord des Heeren
verkondigd hebben, hoe zij het hebben. En Barnabas ried, dat 37
zij Johannes, die genaamd is Markus, zouden medenemen. Maar 38
Paulus achtte billijk, dat men dien niet zoude medenemen, die
van Pamfylie af van hen was afgeweken, en met hen niet was ge-
gaan tot het werk. Er ontstond dan een verbittering, alzo dat zij 39
van elkander gescheiden zijn, en dat Barnabas Markus medenam,
en naar Cyprus afscheepte; Maar Paulus verkoos Silas, en reisde 40
heen, der genade Gods van de broederen bevolen zijnde. En hij 41
doorreisde Syrie en Cilicie, versterkende de Gemeenten.

En hij kwam te Derbe en Lystre. En ziet, aldaar was een ze- **16**
ker discipel, met name Timothëus, zoon van een gelovige Joodse
vrouw, maar van een Grieksen vader; Welken *goeden* getuigenis 2
gegeven werd van de broederen te Lystre en Ikonium. Deze wilde 3
Paulus, dat met hem zou reizen; en hij nam en besneed hem, om
der Joden wil, die in die plaatsen waren; want zij kenden allen
zijn vader, dat hij een Griek was. En alzo zij de steden doorreis- 4
den, gaven zij hun de verordeningen over, die van de apostelen en
de ouderlingen te Jeruzalem goed gevonden waren, om *die* te on-
derhouden. De Gemeenten dan werden bevestigd in het geloof, 5
en werden dagelijks overvloediger in getal. En als zij Frygie, en 6
het land van Galatie doorgereisd hadden, werden zij van den Hei-
ligen Geest verhinderd het Woord in Azie te spreken. *En* aan 7
Mysie gekomen zijnde, poogden zij naar Bithynie te reizen; en de
Geest liet het hun niet toe. En zij, Mysie voorbij gereisd zijn- 8
de, kwamen af tot Troas. En van Paulus werd in den nacht een 9
gezicht gezien: er was een Macedonisch man staande, die hem
bad en zeide: Kom over in Macedonie, en help ons. Als hij nu 10
dit gezicht gezien had, zo zochten wij terstond naar Macedonie te
reizen, besluitende *daaruit*, dat ons de Heere geroepen had, om
denzelven het Evangelie te verkondigen. Van Troas dan afgeva- 11
ren zijnde, liepen wij recht naar Samothrace, en den volgende *dag*
naar Neapolis. En van daar naar Filippi, welke is de eerste stad 12
van dit deel van Macedonie, een kolonie. En wij onthielden ons in
die stad ettelijke dagen. En op den dag des sabbats gingen wij 13
buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden;

en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen, die samen-
14 gekomen waren. En een zekere vrouw, met name Lydia, een
purperverkoopster, van de stad Thyatira, die God diende, hoorde
ons; welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op het-
15 geen van Paulus gesproken werd. En als zij gedoopt was, en haar
huis, bad zij *ons*, zeggende: Indien gij hebt geoordeeld, dat ik den
Heere getrouw ben, zo komt in mijn huis, en blijft er. En zij dwong
16 ons. En het geschiedde, als wij tot het gebed heengingen, dat
een zekere dienstmaagd, hebbende een waarzeggenden geest, ons
ontmoette, welke haar heren groot gewin toebracht met waarzeg-
17 gen. Dezelve volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende:
Deze mensen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons
18 den weg der zaligheid verkondigen. En dit deed zij vele dagen
lang. Maar Paulus, *daarover* ontevreden zijnde, keerde zich om,
en zeide tot den geest: Ik gebied u in den Naam van Jezus Chris-
19 tus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit ter zelfder ure. Als
nu de heren van dezelve zagen, dat de hoop huns gewins weg was,
grepen zij Paulus en Silas, en trokken hen naar de markt voor de
20 oversten. En als zij hen tot de hoofdmannen gebracht hadden,
zeiden zij: Deze mensen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn.
21 En zij verkondigen zeden, die ons niet geoorloofd zijn aan te ne-
22 men noch te doen, alzo wij Romeinen zijn. En de schare stond
gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen, hun de klederen
23 afgescheurd hebbende, bevalen hen te geselen. En als zij hun
vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en
geboden den stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk bewaren zou.
24 Dewelke, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den
25 binnensten kerker, en verzekerde hun voeten in de stok. En om-
trent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode
26 lofzangen en de gevangenen hoorden naar hen. En er geschiedde
snellijk een grote aardbeving, alzo dat de fundamenten des ker-
kers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend,
27 en de banden van allen werden los. En de stokbewaarder, wak-
ker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend,
trok een zwaard, en zou zichzelven omgebracht hebben, menende,
28 dat de gevangenen ontvloden waren. Maar Paulus riep met gro-
te stem, zeggende: Doe uzelven geen kwaad; want wij zijn allen
29 hier. En als hij licht geeist had, sprong hij in, en werd zeer be-

vende, en viel voor Paulus en Silas neder *aan de voeten*; En hen 30
buiten gebracht hebbende, zeide hij: *Lieve* heren, wat moet ik
doen, opdat ik zalig worde? En zij zeiden: Geloof in den Heere 31
Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis. En zij 32
spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn
huis waren. En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, 33
en wies *hen* van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al
de zijnen. En hij bracht hen in zijn huis, en zette *hun* de tafel 34
voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God gelovig
geworden was. En als het dag geworden was, zonden de hoofd- 35
mannen de stadsdienaars, zeggende: Laat die mensen los. En de 36
stokbewaarder boodschapte deze woorden aan Paulus, *zeggende*:
De hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten wor-
den; gaat dan nu uit, en reist heen in vrede. Maar Paulus zeide 37
tot hen: Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld in het
openbaar gegeseld, en in de gevangenis geworpen, en werpen zij zij
ons nu heimelijk daaruit? Niet alzo; maar dat zij zelven komen, en
ons uitleiden. En de stadsdienaars boodschapten deze woorden 38
wederom den hoofdmannen; en zij werden bevreesd, horende, dat
zij Romeinen waren. En zij, komende, baden hen, en als zij hen 39
uitgeleid hadden, begeerden zij, dat zij uit de stad gaan zouden.
En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen zij in tot Lydia; en 40
de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve, en gingen
uit *de stad*.

En door Amfipolis en Apollonia *hun* weg genomen hebben- **17**
de, kwamen zij te Thessalonica, alwaar een synagoge der Joden
was. En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging tot hen in, en drie 2
sabbatten lang handelde hij met hen uit de Schriften, *Dezelve* 3
openende, en voor *ogen* stellende, dat de Christus moest lijden en
opstaan uit de doden, en dat deze Jezus is de Christus, Dien ik,
zeide hij, ulieden verkondige. En sommigen uit hen geloofden, 4
en werden Paulus en Silas toegevoegd, en van de godsdienstige
Grieken een grote menigte, en van de voornaamste vrouwen niet
weinige. Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, *dit* benijden- 5
de, namen tot zich enige boze mannen uit de marktboeven, en
maakten, dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad; en op
het huis van Jason aanvallende, zochten zij hen tot het volk te
brengen. En als zij hen niet vonden, trokken zij Jason en enige 6

broeders voor de oversten der stad, roepende: Dezen, die de we-
7 reld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen; Welke Jason
in *zijn huis* genomen heeft; en alle dezen doen tegen de geboden
des keizers, zeggende, dat er een andere Koning is, *namelijk* een
8 Jezus. En zij beroerden de schare, en de oversten der stad, die
9 dit hoorden. Doch als zij van Jason en de anderen vergenoeging
10 ontvangen hadden, lieten zij hen gaan. En de broeders zonden
terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Berea; welke, daar
11 gekomen zijnde, gingen heen naar de synagoge der Joden; En
dezen waren edeler, dan die te Thessalonica waren, *als* die het
woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dage-
12 lijks de Schriften, of deze dingen alzo waren. Velen dan uit hen
geloofden, en van de Griekse eerlijke vrouwen en van de mannen
13 niet weinige. Maar als de Joden van Thessalonica verstonden,
dat het Woord Gods ook te Berea van Paulus verkondigd werd,
14 kwamen zij ook daar en bewogen de scharen. Doch de broeders
zonden toen van stonde aan Paulus weg, dat hij ging als naar de
15 zee; maar Silas en Timothëus bleven aldaar. En die Paulus ge-
leidden, brachten hem tot Athene toe; en als zij bevel gekregen
hadden aan Silas en Timothëus, dat zij op het spoedigste tot hem
16 zouden komen, vertrokken zij. En terwijl Paulus hen te Athe-
ne verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende, dat de
17 stad zo zeer afgodisch was. Hij handelde dan in de synagoge
met de Joden, en met degenen, die godsdienstig waren, en op de
18 markt alle dagen met degenen, die *hem* voorkwamen. En sommi-
gen van de Epikureische en Stoische wijsgeren streden met hem;
en sommigen zeiden: Wat wil toch deze klapper zeggen? Maar
anderen *zeiden*: Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde
19 goden; omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde. En
zij namen hem, en brachten *hem* op de *plaats*, *genaamd* Areo-
pagus, zeggende: Kunnen wij *niet* weten, welke deze nieuwe leer
20 zij, daar gij van spreekt? Want gij brengt enige vreemde din-
gen voor onze oren; wij willen dan weten, wat toch dit zijn wil.
21 (Die van Athene nu allen, en de vreemdelingen, die zich daar ont-
hielden, besteedden *hun* tijd tot niets anders dan om wat nieuws
22 te zeggen en te horen.) En Paulus, staande in het midden van
de *plaats*, *genaamd* Areopagus, zeide: Gij mannen van Athene!
23 ik bemerke, dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt. Want

de stad doorgaande, en aanschouwende uw heiligdommen, heb ik
ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: DEN
ONBEKENDEN GOD. Dezen dan, Dien gij niet kennende dient,
verkondig ik ulieden. De God, Die de wereld gemaakt heeft en 24
alles wat daarin is; Deze, zijnde een Heere des hemels en der aar-
de, woont niet in tempelen met handen gemaakt; En wordt ook 25
van mensenhanden niet gediend, *als* iets behoevende, alzo Hij Zelf
allen het leven, en den adem, en alle dingen geeft; En heeft uit 26
een bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op den
gehelen aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden te
voren geordineerd, en de bepalingen van hun woning; Opdat zij 27
den Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden
mochten; hoewel Hij niet verre is van een iegelijk van ons. Want 28
in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij; gelijk ook enigen
van uw poeten gezegd hebben: Want wij zijn ook Zijn geslacht.
Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet menen, dat de God- 29
heid goud, of zilver, of steen gelijk zij, welke door mensenkunst en
bedenking gesneden zijn. God dan, de tijden der onwetendheid 30
overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich
bekeren. Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welken Hij 31
den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man, Dien
Hij *daartoe* geordineerd heeft, verzekering *daarvan* doende aan al-
len, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft. Als zij nu van 32
de opstanding der doden hoorden, spotten sommigen *daarmede*;
en sommigen zeiden: Wij zullen u wederom hiervan horen. En 33
alzo is Paulus uit het midden van hen uitgegaan. Doch sommi- 34
ge mannen hingen hem aan, en geloofden; onder welke was ook
Dionysius, de Areopagiet, en een vrouw, met name Damaris, en
anderen met dezelve.

En na dezen scheidde Paulus van Athene en kwam te Korin- **18**
the; En vond een zekeren Jood, met name Aquila, van geboorte 2
uit Pontus, die onlangs van Italie gekomen was, en Priscilla, zijn
vrouw, (omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome
vertrekken zouden), en hij ging tot hen; En omdat hij van het- 3
zelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht; want zij waren
tentenmakers van handwerk. En hij handelde op elken sabbat in 4
de synagoge, en bewoog *tot het geloof* Joden en Grieken. En als 5
Silas en Timothëus van Macedonie afgekomen waren, werd Pau-

lus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden, dat Jezus
6 is de Christus. Maar als zij wederstonden en lasterden, schudde
hij *zijn* klederen af, en zeide tot hen: Uw bloed *zij* op uw hoofd;
ik ben rein; *en* van nu voortaan zal ik tot de heidenen heengaan.
7 En vandaar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van een *man*, met
name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de synagoge.
8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde aan den Heere met
geheel zijn huis; en velen van de Korinthiërs, *hem* horende, ge-
9 loofden, en werden gedoopt. En de Heere zeide tot Paulus door
een gezicht in den nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg
10 niet. Want Ik ben met u, en niemand zal *de hand* aan u leggen
11 om u kwaad te doen; want Ik heb veel volks in deze stad. En hij
onthield zich *aldaar* een jaar en zes maanden, lerende onder hen
12 het Woord Gods. Maar als Gallio stadhouder van Achaje was,
stonden de Joden eendrachtelijk tegen Paulus op, en brachten
13 hem voor den rechterstoel. Zeggende: Deze raadt den mensen
14 aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet. En als Paulus
zijn mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zo er enig
ongelijk, of kwaad stuk *begaan* ware, o Joden, zo zou ik met reden
15 ulieden verdragen; Maar indien er geschil is over een woord, en
namen, en *over* de wet, die onder u is, zo zult gij zelven toezien;
16 want ik wil over deze dingen geen rechter zijn. En hij dreef hen
17 weg van den rechterstoel. Maar al de Grieken namen Sosthenes,
den overste der synagoge, en sloegen *hem* voor den rechterstoel;
18 en Gallio trok zich geen van deze dingen aan. En als Paulus er
nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen,
en scheepte van daar naar Syrie; en Priscilla en Aquila met hem,
zijn hoofd te Kenchreen geschoren hebbende; want hij had een
19 gelofte *gedaan*. En hij kwam te Efeze aan, en liet hen aldaar;
20 maar hij ging in de synagoge, en handelde met de Joden. En
als zij baden, dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij
21 het niet. Maar hij nam afscheid van hen, zeggende: Ik moet
ganselijk het toekomende feest te Jeruzalem houden; doch ik zal
22 tot u wederkeren, zo God wil. En hij voer weg van Efeze. En
als hij te Cesarea was gekomen, ging hij op *naar Jeruzalem*, en
23 de Gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochie. En
als hij *aldaar* enigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreis-
de vervolgens het land van Galatie en Frygie, versterkende al de

discipelen. En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte 24
een Alexandrier, een welsprekend man, kwam te Efeze, machtig
zijnde in de Schriften. Deze was in den weg des Heeren onderwe- 25
zen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de
zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes. En 26
deze begon vrijmoediglijk te spreken in de synagoge. En als hem
Aquila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en
legden hem den weg Gods bescheidenlijker uit. En als hij wilde 27
naar Achaje reizen, de broeders, *hem* vermaand hebbende, schre-
ven aan de discipelen, dat zij hem ontvangen zouden; welke, daar
gekomen zijnde, heeft veel toegebracht aan degenen, die geloof-
den door de genade. Want hij overtuigde de Joden met groten 28
ernst in het openbaar, bewijzende door de Schriften, dat Jezus de
Christus was.

En het geschiedde, terwijl Apollos te Korinthe was, dat Paulus, **19**
de bovenste delen *des lands* doorreisd hebbende, te Efeze kwam;
en enige discipelen *aldaar* vindende, Zeide hij tot hen: Hebt gij 2
den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden
tot hem: Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heiligen Geest is.
En hij zeide tot hen: Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: 3
In den doop van Johannes. Maar Paulus zeide: Johannes heeft 4
wel gedoopt den doop der bekering, zeggende tot het volk, dat zij
geloven zouden in Dengene, Die na hem kwam, dat is, in Chris-
tus Jezus. En die *hem* hoorden werden gedoopt in den Naam 5
van den Heere Jezus. En als Paulus hun de handen opgelegd 6
had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met *vreemde*
talen, en profeteerden. En alle dezen waren omtrent twaalf man- 7
nen. En hij ging in de synagoge, en sprak vrijmoediglijk, drie 8
maanden lang *met hen* handelende, en *hun* aanradende de zaken
van het Koninkrijk Gods. Maar als sommigen verhard werden, 9
en ongehoorzaam waren, kwaadsprekende van den weg *des Hee-
ren* voor de menigte, week hij van hen, en scheidde de discipelen
af, dagelijks handelende in de school van zekeren Tyrannus. En 10
dit geschiedde twee jaren lang, alzo dat allen, die in Azie woon-
den, het Woord van den Heere Jezus hoorden, beiden Joden en
Grieken. En God deed ongewone krachten door de handen van 11
Paulus; Alzo dat ook van zijn lijf op de kranken gedragen wer- 12
den de zweetdoeken of gordeldoeken, en dat de ziekten van hen

13 weken, en de boze geesten van hen uitvoeren. En sommigen van
de omzwervende Joden, zijnde *duivel* bezweerders, hebben zich
onderwonden den Naam van den Heere Jezus te noemen over de-
genen, die boze geesten hadden, zeggende: Wij bezweren u bij
14 Jezus, Dien Paulus predikt! *Dezen* nu waren zekere zeven zo-
15 nen van Sceva, een Joodsen overpriester, die dit deden. Maar
de boze geest, antwoordende, zeide: Jezus ken ik, en Paulus weet
16 ik; maar gijlieden, wie zijt gij? En de mens, in welken de boze
geest was, sprong op hen, en hen meester geworden zijnde, kreeg
de overhand tegen hen, alzo dat zij naakt en gewond uit dat huis
17 ontvloden. En dit werd allen bekend, beiden Joden en Grieken,
die te Efeze woonden; en er viel een vreze over hen allen, en de
18 Naam van den Heere Jezus werd groot gemaakt. En velen der-
genen, die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hun
19 daden. Velen ook dergenen, die ijdele *kunsten* gepleegd hadden,
brachten de boeken bijeen, en verbrandden ze in aller tegenwoor-
digheid; en berekenden de waarde derzelve, en bevonden vijftig
20 duizend zilveren *penningen.* Alzo wies het Woord des Heeren
21 met macht, en nam de overhand. En als deze dingen volbracht
waren, nam Paulus voor in den Geest, Macedonie en Achaje door-
gegaan hebbende, naar Jeruzalem te reizen, zeggende: Nadat ik
22 aldaar zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien. En als hij naar
Macedonie gezonden had twee van degenen, die hem dienden, *na-
melijk* Timothëus en Erastus, bleef hij zelf een tijd *lang* in Azie.
23 Maar op dienzelfden tijd ontstond er geen kleine beroerte, van-
24 wege den weg *des Heeren.* Want een, met name Demetrius, een
zilversmid, die *kleine* zilveren tempelen van Diana maakte, bracht
25 dien van die kunst geen klein gewin toe; Welke hij samenverga-
derd hebbende, met de handwerkers van dergelijke dingen, zeide:
26 Mannen, gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben; En
gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volk, niet alleen van Efe-
ze, maar ook bijna van geheel Azie, overreed en afgekeerd heeft,
zeggende, dat het geen goden zijn, die met handen gemaakt wor-
27 den. En wij zijn niet alleen in gevaar, dat dit deel in verachting
kome, maar dat ook de tempel van de grote godin Diana als niets
geacht zal worden, en dat ook haar majesteit zal ten ondergaan,
28 aan welke gans Azie en de *gehele* wereld godsdienst bewijst. Als
zij nu *dit* hoorden, werden zij vol van toornigheid, en riepen, zeg-

gende: Groot is de Diana de Efezeren! En de gehele stad werd 29
vol verwarring; en zij liepen met een gedruis eendrachtelijk naar
de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Ma-
cedoniërs, metgezellen van Paulus op de reis. En als Paulus tot 30
het volk wilde ingaan, lieten het hem de discipelen niet toe. En 31
sommigen ook der oversten van Azie, die hem vrienden waren,
zonden tot hem, en baden, dat hij zichzelven op de schouwplaats
niet zou begeven. Zij riepen dan *de ene dit*, de andere wat an- 32
ders; want de vergadering was verward en het meerder *deel* wist
niet, om wat oorzaak zij samengekomen waren. En zij deden 33
Alexander uit de schare voortkomen, alzo hem de Joden voort-
stieten. En Alexander gewenkt hebbende met de hand, wilde bij
het volk verantwoording doen. Maar als zij verstonden, dat hij 34
een Jood was, werd er een stem van allen, roepende omtrent twee
uren lang: Groot is de Diana der Efezeren! En als de *stads* schrij- 35
ver de schare gestild had, zeide hij: Gij mannen van Efeze! wat
mens is er toch, die niet weet, dat de stad der Efezeren de kerk-
bewaarster zij van de grote godin Diana, en van *het beeld*, dat uit
den hemel gevallen is? Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk 36
zijn, zo is het behoorlijk dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet.
Want gij hebt deze mannen *hier* gebracht, die noch kerkrovers 37
zijn, noch uw godin lasteren. Indien dan nu Demetrius, en die 38
met hem van de kunst zijn, tegen iemand enige zaak hebben, de
rechtsdagen worden gehouden, en er zijn stadhouders; laat hen el-
kander verklagen. En indien gij iets van andere dingen verzoekt, 39
dat zal in een wettelijke vergadering beslecht worden. Want wij 40
staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om
den dag van heden, alzo er geen oorzaak is, waardoor wij reden
zullen kunnen geven van dezen oploop. En dit gezegd hebbende, 41
liet hij de vergadering gaan.

Nadat nu het oproer gestild was, Paulus, de discipelen tot zich **20**
geroepen en gegroet hebbende, ging uit om naar Macedonie te
reizen. En als hij die delen doorgereisd, en hen met vele rede- 2
nen vermaand had, kwam hij in Griekenland. En als hij *aldaar* 3
drie maanden overgebracht had, en hem van de Joden lagen ge-
legd werden, als hij naar Syrie zoude varen, zo werd hij van zin
weder te keren door Macedonie. En hem vergezelschapte tot in 4
Azie Sopater van Berea; en van de Thessalonicensen Aristarchus

en Sekundus; en Gajus van Derbe, en Timothëus en van die van
5 Azie Tychikus en Trofimus. Dezen, vooraf heengegaan zijnde,
6 wachtten ons te Troas. Wij nu scheepten af van Filippi na de
dagen der ongehevelde *broden*, en kwamen in vijf dagen bij hen te
7 Troas, alwaar wij ons zeven dagen onthielden. En op den eersten
dag der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood
te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags
8 verreizen; en hij strekte *zijne* rede uit tot den middernacht. En
er waren vele lichten in de opperzaal waar zij vergaderd waren.
9 En een zeker jongeling, met name Eutychus, zat in het venster en
met een diepen slaap overvallen zijnde, alzo Paulus lang *tot hen*
sprak, door den slaap nederstortende, viel van de derde zoldering
10 nederwaarts, en werd dood opgenomen. Doch Paulus, afgeko-
men zijnde, viel op hem, en *hem* omvangende, zeide hij: Weest
11 niet beroerd; want zijn ziel is in hem. En als hij *weder* boven
gegaan was, en brood gebroken en *wat* gegeten had, en lang, tot
12 den dageraad toe, met hen gesproken had, vertrok hij alzo. En
zij brachten den knecht levende, en waren bovenmate vertroost.
13 Maar wij, vooruit naar het schip gegaan zijnde, voeren af naar
Assus, waar wij Paulus zouden innemen; want hij had het alzo
14 bevolen, en hij zelf zou te voet gaan. En als hij zich te Assus bij
15 ons gevoegd had, namen wij hem in, en kwamen te Mitylene. En
van daar afgescheept zijnde, kwamen wij den volgenden *dag* te-
gen Chios over, en des anderen *daags* legden wij aan te Samos, en
bleven te Trogyllion, en den *dag* daaraan kwamen wij te Milete.
16 Want Paulus had voorgenomen Efeze voorbij te varen, opdat hij
niet den tijd in Azie zou verslijten; want hij spoedde zich, om
(zo het hem mogelijk ware) op den pinksterdag te Jeruzalem te
17 zijn. Maar hij zond van Milete naar Efeze, en hij ontbood de
18 ouderlingen der Gemeente. En als zij tot hem gekomen waren,
zeide hij tot hen: Gijlieden weet, van den eersten dag af, dat ik in
Azie ben aangekomen, hoe ik bij u den gansen tijd geweest ben;
19 Dienende den Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en
verzoekingen, die mij overkomen zijn door de lagen der Joden;
20 Hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u
niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en bij
21 de huizen; Betuigende, beiden Joden en Grieken, de bekering tot
22 God en het geloof in onzen Heere Jezus Christus. En nu ziet, ik,

gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jeruzalem, niet weten-
de, wat mij daar ontmoeten zal; Dan dat de Heilige Geest van 23
stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen
aanstaande zijn. Maar ik acht op geen ding, noch houde mijn 24
leven dierbaar voor mijzelven, opdat ik mijn loop met blijdschap
mag volbrengen, en den dienst, welken ik, van den Heere Jezus
ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods.
En nu ziet, ik weet, dat gij allen, waar ik doorgegaan ben, predi- 25
kende het Koninkrijk Gods, mijn aangezicht niet meer zien zult.
Daarom betuig ik ulieden op dezen huidigen dag, dat ik rein ben 26
van het bloed van *u* allen. Want ik heb niet achtergehouden, dat 27
ik u niet zou verkondigd hebben al den raad Gods. Zo hebt dan 28
acht op uzelven, en op de gehele kudde, over dewelke u de Heilige
Geest tot opzieners gesteld heeft, om de Gemeente Gods te wei-
den, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed. Want dit 29
weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen,
die de kudde niet sparen. En uit uzelven zullen mannen opstaan, 30
sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter
zich. Daarom waakt, en gedenkt, dat ik drie jaren *lang* nacht en 31
dag, niet opgehouden heb een iegelijk met tranen te vermanen.
En nu, broeders, ik bevele u Gode, en den woorde Zijner genade, 32
Die machtig is u op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al
de geheiligden. Ik heb niemands zilver, of goud, of kleding be- 33
geerd. En gijzelve weet, dat deze handen tot mijn nooddruft, en 34
dergenen, die met mij waren, gediend hebben. Ik heb u in alles 35
getoond, dat men, alzo arbeidende, de zwakken moet opnemen,
en gedenken aan de woorden van den Heere Jezus, dat Hij gezegd
heeft: Het is zaliger te geven, dan te ontvangen. En als hij dit 36
gezegd had, heeft hij nederknielende met hen allen gebeden. En 37
er werd een groot geween van *hen* allen; en zij, vallende om den
hals van Paulus, kusten hem; Zeer bedroefd zijnde, allermeest 38
over het woord, dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezicht niet
meer zien zouden; en zij geleidden hem naar het schip.

En als het geschiedde, dat wij van hen gescheiden en afgevaren **21**
waren, zo liepen wij rechtuit en kwamen te Kos, en den *dag* daar-
aan te Rhodus, en van daar te Patara. En een schip gevonden 2
hebbende, dat naar Fenicie overvoer, gingen wij er in en voeren af.
En als wij Cyprus in het gezicht gekregen, en dat aan de linker 3

hand gelaten hadden, voeren wij naar Syrie, en kwamen aan te
4 Tyrus; want het schip zoude aldaar den last ontladen. En de dis-
cipelen gevonden hebbende, bleven wij daar zeven dagen; dewelke
tot Paulus zeiden door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar
5 Jeruzalem. Toen het nu geschiedde, dat wij deze dagen doorge-
bracht hadden, gingen wij uit, en reisden *voort*; en zij geleidden
ons allen met vrouwen en kinderen tot buiten de stad; en aan den
6 oever nederknielende, hebben wij gebeden. En als wij elkander
gegroet hadden, gingen wij in het schip; maar zijlieden keerden
7 wederom, *elk* naar het zijne. Wij nu, de scheepvaart volbracht
hebbende van Tyrus, kwamen aan te Ptolemais, en de broeders
8 gegroet hebbende, bleven een dag bij hen. En des anderen *daags*,
Paulus en wij, die met hem waren, gingen van daar en kwamen te
Cesarea; en gegaan zijnde in het huis van Filippus, den evangelist
9 (die *een* was van de zeven), bleven wij bij hem. Deze nu had
10 vier dochters, *nog* maagden, die profeteerden. En als wij *daar*
vele dagen gebleven waren, kwam er een zeker profeet af van Ju-
11 dea, met name Agabus; En hij kwam tot ons, en nam den gordel
van Paulus, en zichzelven handen en voeten gebonden hebbende,
zeide: Dit zegt de Heilige Geest: Den man, wiens deze gordel is,
zullen de Joden alzo te Jeruzalem binden, en overleveren in de
12 handen der heidenen. Als wij nu dit hoorden, baden beiden wij
en die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jeru-
13 zalem. Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent,
en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebon-
den te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor den Naam
14 van den Heere Jezus. En als hij zich niet liet afraden, hielden
15 wij ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede. En na
die dagen maakten wij ons gereed, en gingen op naar Jeruzalem.
16 En met ons gingen ook *sommigen* der discipelen van Cesarea,
leidende *met zich* een zekeren Mnason, van Cyprus, een ouden
17 discipel, bij dewelken wij zouden te huis liggen. En als wij te
Jeruzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders blijdelijk.
18 En den volgenden *dag* ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al
19 de ouderlingen waren daar gekomen. En als hij hen gegroet had,
verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de heidenen door
20 zijn dienst gedaan had. En zij, *dat* gehoord hebbende, loofden
den Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoevele duizen-

den van Joden er zijn, die geloven; en zij zijn allen ijveraars van
de wet. En zij zijn aangaande u bericht, dat gij al de Joden, die 21
onder de heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende: dat
zij de kinderen niet zouden besnijden, noch naar de wijze *der wet*
wandelen. Wat is er dan *te doen*? Het is gans nodig, dat de 22
menigte samenkome; want zij zullen horen, dat gij gekomen zijt.
Doe dan hetgeen wij u zeggen: Wij hebben vier mannen, die een 23
gelofte gedaan hebben. Neem dezen tot u, en heilig u met hen, 24
en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd bescheren mo-
gen; en allen mogen weten, dat er niets is aan hetgeen, waarvan
zij, aangaande u, bericht zijn; maar *dat* gij *alzo* wandelt, dat gij
ook zelve de wet onderhoudt. Doch van de heidenen, die geloven, 25
hebben wij geschreven en goed gevonden, dat zij niets dergelijks
zouden onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den
afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoe-
rerij. Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan 26
met hen geheiligd zijnde, ging hij in den tempel, en verkondigde,
dat de dagen der heiliging vervuld waren, *blijvende daar*, totdat
een iegelijk van hen de offerande opgeofferd was. Als nu de zeven 27
dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azie
in den tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen
aan hem, Roepende: Gij Israelietische mannen, komt te hulp! 28
Deze is de mens, die tegen het volk, en de wet, en deze plaats
allen *man* overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den
tempel gebracht, en heeft deze heilige plaats ontheiligd. Want zij 29
hadden te voren Trofimus, den Efezier, met hem in de stad gezien,
welken zij meenden, dat Paulus in den tempel gebracht had. En 30
de gehele stad kwam in roer en het volk liep samen; en zij grepen
Paulus, en trokken hem buiten den tempel; en terstond werden
de deuren gesloten. En als zij hem zochten te doden, kwam 31
het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jeruzalem in
verwarring was. Welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen 32
over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. Zij nu, den
oversten en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te
slaan. Toen naderde de overste en greep hem, en beval, dat men 33
hem met twee ketenen zou binden; en vraagde, wie hij was, en wat
hij gedaan had. En onder de schare riep *de ene dit*, de andere 34
wat anders. Doch als hij de zekerheid niet kon weten vanwege de

beroerte, beval hij, dat men hem in de legerplaats zou brengen.
35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij van
de krijgsknechten gedragen werd vanwege het geweld der schare.
36 Want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem!
37 En als Paulus *nu* in de legerplaats zou geleid worden, zeide hij tot
den overste: Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij
38 zeide: Kent gij Grieks? Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die voor
deze dagen oproer verwekte, en de vier duizend moordenaars naar
39 de woestijn uitleidde? Maar Paulus zeide: Ik ben een Joods man
van Tarsen, een burger van geen onvermaarde stad in Cilicie, ik
40 bid u, laat mij toe tot het volk te spreken. En als hij het toegela-
ten had, Paulus, staande op de trappen, wenkte met de hand tot
het volk; en als er grote stilte geworden was, sprak hij hen aan in
de Hebreeuwse taal, zeggende:
22 Mannen broeders en vaders, hoort mijn verantwoording, die ik
2 tegenwoordig tot u *doen zal.* (Als zij nu hoorden, dat hij in de
Hebreeuwse taal hen aansprak, hielden zij zich te meer stil. En
3 hij zeide:) Ik ben een Joods man, en te Tarsen in Cilicie geboren,
opgevoed in deze stad, aan de voeten van Gamaliel onderwezen
naar de bescheidenste wijze der vaderlijke wet, zijnde een ijveraar
4 Gods, gelijkerwijs gij allen heden zijt; Die dezen weg vervolgd
heb tot den dood, bindende en in de gevangenissen overleveren-
5 de beiden mannen en vrouwen. Gelijk mij ook de hogepriester
getuige is, en de gehele raad der ouderlingen; van dewelke ik ook
brieven genomen hebbende tot de broeders, ben naar Damaskus
gereisd, om ook degenen, die daar waren, gebonden te brengen
6 naar Jeruzalem, opdat zij gestraft zouden worden. Maar het ge-
schiedde mij, als ik reisde, en Damaskus genaakte, omtrent den
middag, dat snellijk uit den hemel een groot licht mij rondom
7 omscheen. En ik viel ter aarde, en ik hoorde een stem, tot mij
8 zeggende: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? En ik antwoordde:
Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide tot mij: Ik ben Jezus, de Naza-
9 rener, Welken gij vervolgt. En die met mij waren, zagen wel het
licht, en werden zeer bevreesd; maar de stem Desgenen, Die tot
10 mij sprak, hoorden zij niet. En ik zeide: Heere! wat zal ik doen?
En de Heere zeide tot mij: Sta op, en ga heen naar Damaskus; en
aldaar zal met u gesproken worden, van al hetgeen u geordineerd
11 is te doen. En als ik vanwege de heerlijkheid deszelven lichts niet

zag, zo werd ik bij de hand geleid van degenen, die met mij waren,
en kwam te Damaskus. En een zekere Ananias, een godvruch- 12
tig man naar de wet, *goede* getuigenis hebbende van al de Joden,
die *daar* woonden, Kwam tot mij, en bij *mij* staande, zeide tot 13
mij: Saul, broeder, word weder ziende! En ter zelfder ure werd ik
ziende op hem. En hij zeide: De God onzer vaderen heeft u te 14
voren verordineerd, om Zijn wil te kennen, en den Rechtvaardige
te zien, en de stem uit Zijn mond te horen. Want gij zult Hem 15
getuige zijn bij alle mensen, van hetgeen gij gezien en gehoord
hebt. En nu, wat vertoeft gij? Sta op, en laat u dopen, en uw 16
zonden afwassen, aanroepende den Naam des Heeren. En het 17
gebeurde mij, als ik te Jeruzalem wedergekeerd was, en in den
tempel bad, dat ik in een vertrekking van zinnen was; En dat ik 18
Hem zag, en Hij tot mij zeide: Spoed u, en ga in der haast uit
Jeruzalem; want zij zullen uw getuigenis van Mij niet aannemen.
En ik zeide: Heere, zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in 19
de synagogen geselde, die in U geloofden; En toen het bloed van 20
Stefanus, Uw getuige, vergoten werd, *dat* ik daar ook bij stond,
en mede een welbehagen had in zijn dood, en de klederen be-
waarde dergenen, die hem doodden. En Hij zeide tot mij: Ga 21
heen; want Ik zal u ver tot de heidenen afzenden. Zij hoorden 22
hem nu tot dit woord toe; en zij verhieven hun stem, zeggende:
Weg van de aarde met zulk een, want het is niet behoorlijk, dat
hij leve. En als zij riepen, en de klederen van zich smeten, en 23
stof in de lucht wierpen; Zo beval de overste, dat men hem in 24
de legerplaats zou brengen, en zeide, dat men hem met geselen
onderzoeken zou, opdat hij verstaan mocht, om wat oorzaak zij
alzo over hem riepen. En alzo zij hem met de riemen uitrekten, 25
zeide Paulus tot den hoofdman over honderd, die daar stond: Is
het ulieden geoorloofd een Romeinsen mens, en *dien* onveroor-
deeld, te geselen? Als nu de hoofdman over honderd *dat* hoorde, 26
ging hij toe, en boodschapte het den overste, zeggende: Zie, wat
gij te doen hebt; want deze mens is een Romein. En de overste 27
kwam toe, en zeide tot hem: Zeg mij, zijt gij een Romein? En
hij zeide: Ja. En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht 28
voor een grote som *gelds* verkregen. En Paulus zeide: Maar ik
ben ook *een burger* geboren. Terstond dan lieten zij van hem 29
af, die hem zouden onderzocht hebben. En de overste werd ook

bevreesd, toen hij verstond, dat hij een Romein was, en dat hij
30 hem had gebonden. En des anderen *daags*, willende de zeker-
heid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte
hij hem los van de banden, en beval, dat de overpriesters en hun
gehele raad zouden komen; en Paulus afgebracht hebbende, stelde
hij *hem* voor hen.

23 En Paulus, de ogen op den raad houdende, zeide: Mannen
broeders! ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op
2 dezen dag. Maar de hogepriester Ananias beval dengenen, die bij
3 hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan. Toen zeide
Paulus tot hem: God zal u slaan, gij gewitte wand! Zit gij ook om
mij te oordelen naar de wet, en beveelt gij, tegen de wet, dat men
4 mij zal slaan? En die daarbij stonden, zeiden: Scheldt gij den
5 hogepriester Gods? En Paulus zeide: Ik wist niet, broeders! dat
het de hogepriester was; want er is geschreven: Den overste uws
6 volks zult gij niet vloeken. En Paulus wetende dat het ene deel
was van de Sadduceen, en het andere van de Farizeen, riep in den
raad: Mannen broeders, ik ben een Farizeer, eens Farizeers zoon;
7 ik word over de hoop en opstanding der doden geoordeeld. En als
hij dit gesproken had, ontstond er tweedracht tussen de Farizeen
8 en de Sadduceen, en de menigte werd verdeeld. Want de Sad-
duceen zeggen, dat er geen opstanding is, noch engel, noch geest,
9 maar de Farizeen belijden het beide. En er geschiedde een groot
geroep; en de Schriftgeleerden van de zijde der Farizeen stonden
op, en streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mens;
en indien een geest tot hem gesproken heeft, of een engel, laat
10 ons tegen God niet strijden. En als er grote tweedracht ontstaan
was, de overste, vrezende, dat Paulus van hen verscheurd mocht
worden, gebood, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het
11 midden van hen wegrukken, en in de legerplaats brengen. En
den volgenden nacht stond de Heere bij hem, en zeide: Heb goe-
den moed, Paulus, want gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd
12 hebt alzo moet gij ook te Rome getuigen. En als het dag gewor-
den was, maakten sommigen van de Joden een samenrotting, en
vervloekten zichzelven, zeggende, dat zij noch eten noch drinken
13 zouden, totdat zij Paulus zouden gedood hebben. En zij waren
14 meer dan veertig, die dezen eed te zamen gedaan hadden; De-
welke gingen tot de overpriesters en de ouderlingen, en zeiden:

Wij hebben ons zelven met vervloeking vervloekt, niets te zullen
nuttigen, totdat wij Paulus zullen gedood hebben. Gij dan nu, 15
laat den overste weten met den raad, dat hij hem morgen tot u af-
brenge, alsof gij nadere kennis zoudt nemen van zijn zaken; en wij
zijn bereid hem om te brengen, eer hij bij *u* komt. En als de zoon 16
van Paulus' zuster deze lage gehoord had, kwam hij daar, en ging
in de legerplaats, en boodschapte het Paulus. En Paulus riep tot 17
zich een van de hoofdmannen over honderd, en zeide: Leid dezen
jongeling heen tot den overste; want hij heeft hem wat te bood-
schappen. Deze dan nam hem en bracht *hem* tot den overste, en 18
zeide: Paulus, de gevangene, heeft mij tot zich geroepen, en be-
geerd, dat ik dezen jongeling tot u zou brengen, die u wat heeft te
zeggen. De overste nu nam hem bij de hand, en bezijden gegaan 19
zijnde, vraagde hij: Wat is het dat gij mij hebt te boodschappen?
En hij zeide: De Joden zijn overeengekomen, om van u te begeren, 20
dat gij Paulus morgen in den raad zoudt afbrengen, alsof zij iets
van hem nader zouden onderzoeken. Doch geloof hen niet; want 21
meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, welke zichzel-
ven met een vervloeking verbonden hebben noch te eten noch te
drinken, totdat zij hem zullen omgebracht hebben; en zij zijn nu
gereed, verwachtende de toezegging van u. De overste dan liet 22
den jongeling gaan, *hem* gebiedende: Zeg niemand voort, dat gij
mij zulks geopenbaard hebt. En zekere twee van de hoofdmannen 23
over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt twee-
honderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesarea trekken,
en zeventig ruiters, en tweehonderd schutters, tegen de derde ure
des nachts; En laat ze *zadel* beesten bestellen, opdat zij Paulus 24
daarop zetten, en behouden overbrengen tot den stadhouder Felix.
En hij schreef een brief, hebbende dezen inhoud: Claudius Lysias 25, 26
aan den machtigsten stadhouder Felix groetenis. Alzo deze man 27
van de Joden gegrepen was, en van hen omgebracht zou geworden
zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem *hun*
ontnomen, bericht zijnde, dat hij een Romein is. En willende de 28
zaak weten, waarover zij hem beschuldigden, bracht ik hem af in
hun raad; Welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen 29
hunner wet; maar geen beschuldiging tegen hem te zijn, die den
dood of banden waardig is. En als mij te kennen gegeven was, 30
dat van de Joden een lage tegen deze man *gelegd* zou worden, zo

heb ik *hem* terstond aan u gezonden; gebiedende ook den beschul-
digers voor u te zeggen, hetgeen zij tegen hem hadden. Vaarwel.
31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en
32 brachten hem des nachts tot Antipatris. En des anderen daags,
latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de
33 legerplaats. Dewelken als zij te Cesarea gekomen waren, en den
brief den stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus
34 voor hem gesteld. En de stadhouder, *den brief* gelezen hebben-
de, vraagde, uit wat provincie hij was; en verstaande, dat hij van
35 Cilicie was, Zeide hij: Ik zal u horen, als ook uw beschuldigers
hier zullen gekomen zijn. En hij beval, dat hij in het rechthuis
van Herodes zou bewaard worden.
24 En vijf dagen daarna kwam de hogepriester Ananias af met
de ouderlingen, en een zekeren voorspraak, *genaamd* Tertullus,
2 dewelke verschenen voor den stadhouder tegen Paulus. En als
hij geroepen was, begon Tertullus *hem* te beschuldigen, zeggende:
3 Dat wij grote vrede door u bekomen, en dat *vele* loffelijke dien-
sten dezen volke geschieden door uw voorzichtigheid, machtigste
Felix, nemen wij ganselijk en overal met alle dankbaarheid aan.
4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid *u*, dat gij ons, naar
5 uw bescheidenheid, kortelijk hoort. Want wij hebben dezen man
bevonden te zijn een pest, en een, die oproer verwekt onder al de
Joden, door de *ganse* wereld, en een oppersten voorstander van
6 de sekte der Nazarenen. Die ook gepoogd heeft den tempel te
ontheiligen, welken wij ook gegrepen hebben, en naar onze wet
7 hebben willen oordelen. Maar Lysias, de overste, daarover ko-
mende, heeft *hem* met groot geweld uit onze handen weggebracht;
8 Gebiedende zijn beschuldigers tot u te komen; van dewelken gij
zelf, *hem* onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan, al hetgeen,
9 waarvan wij hem beschuldigen. En ook de Joden stemden het
10 toe, zeggende, dat deze dingen alzo waren. Maar Paulus, als
hem de stadhouder gewenkt had, dat hij zou spreken, antwoord-
de: Dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk rechter zijt
geweest, zo verantwoord ik mijzelven met *des* te beteren moed.
11 Alzo gij kunt weten, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn,
12 van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jeruzalem; En zij
hebben mij noch in den tempel gevonden tot iemand sprekende,
of *enige* samenrotting des volks makende, noch in de synagogen,

noch in de stad; En zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu 13
beschuldigen. Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welken 14
zij sekte noemen, den God der vaderen alzo diene, gelovende alles,
wat in de wet en in de profeten geschreven is; Hebbende hoop 15
op God, welke dezen ook zelf verwachten, dat er een opstanding
der doden wezen zal, beiden der rechtvaardigen en der onrecht-
vaardigen. En hierin oefen ik mijzelven, om altijd een onergerlijk 16
geweten te hebben bij God en de mensen. Doch na vele jaren ben 17
ik gekomen om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden.
Waarover mij gevonden hebben, geheiligd zijnde, in den tempel, 18
niet met volk, noch met beroerte, enige Joden uit Azie; Welke be- 19
hoorden *hier* voor u tegenwoordig te zijn, en *mij* te beschuldigen,
indien zij iets hadden tegen mij. Of dat dezen zelf zeggen of zij 20
enig onrecht in mij gevonden hebben, als ik voor den raad stond;
Dan van dit enig woord, hetwelk ik riep, staande onder hen: Over 21
de opstanding der doden word ik heden van ulieden geoordeeld!
Toen nu Felix dit gehoord had, stelde hij hen uit, zeggende: Als 22
ik nader wetenschap van dezen weg zal hebben, wanneer Lysias,
de overste, zal afgekomen zijn, zo zal ik volle kennis nemen van
uw zaken. En hij beval den hoofdman over honderd, dat Paulus 23
zou bewaard worden, en verlichting hebben, en dat hij niemand
van de zijnen zou beletten *hem* te dienen, of tot hem te komen.
En na sommige dagen, Felix, daar gekomen zijnde met Drusilla, 24
zijn vrouw, die een Jodin was, ontbood Paulus, en hoorde hem
van het geloof in Christus. En als hij handelde van rechtvaar- 25
digheid, en matigheid, en *van* het toekomende oordeel, Felix, zeer
bevreesd geworden zijnde, antwoordde; Voor ditmaal ga heen; en
als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roe-
pen. En tegelijk ook hopende, dat hem van Paulus geld gegeven 26
zou worden, opdat hij hem losliet; waarom hij hem ook dikwijls
ontbood, en sprak met hem. Maar als twee jaren vervuld waren, 27
kreeg Felix Porcius Festus in zijn plaats; en Felix, willende den
Joden gunst bewijzen, liet Paulus gevangen.

Festus dan, in de provincie gekomen zijnde, ging na drie da- **25**
gen van Cesarea op naar Jeruzalem. En de hogepriester, en de 2
voornaamsten der Joden, verschenen voor hem tegen Paulus en
baden hem, Begerende gunst tegen hem, opdat hij hem zou doen 3
komen te Jeruzalem; *en* leggende een lage, om hem op den weg

4 om te brengen. Doch Festus antwoordde, dat Paulus te Ces-
area bewaard werd, en dat hij zelf haast *derwaarts* zou verreizen.
5 Die dan, zeide hij, onder u kunnen, dat zij mede afreizen, en zo
er iets onbehoorlijks in dezen man is, dat zij hem beschuldigen.
6 En als hij onder hen niet meer dan tien dagen doorgebracht had,
kwam hij af naar Cesarea; en des anderen daags, op den rech-
terstoel gezeten zijnde, beval hij, dat Paulus zou *voor* gebracht
7 worden. En als hij daar gekomen was, stonden de Joden, die
van Jeruzalem afgekomen waren, rondom *hem*, vele en zware be-
schuldigingen tegen Paulus voortbrengende, die zij niet konden
8 bewijzen; Dewijl hij, verantwoordende, zeide: Ik heb noch tegen
de wet der Joden, noch tegen den tempel, noch tegen den keizer
9 iets gezondigd. Maar Festus, willende den Joden gunst bewijzen,
antwoordde Paulus, en zeide: Wilt gij naar Jeruzalem opgaan, en
10 aldaar voor mij over deze dingen geoordeeld worden? En Paulus
zeide: Ik sta voor den rechterstoel des keizers, waar ik geoordeeld
moet worden; den Joden heb ik geen onrecht gedaan; gelijk gij
11 ook zeer wel weet. Want indien ik onrecht doe, en iets des doods
waardig gedaan heb, ik weiger niet te sterven; maar indien er niets
is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, zo kan niemand
12 mij hun uit gunst overgeven. Ik beroep mij op den keizer. Toen
antwoordde Festus, als hij met den raad gesproken had: Hebt gij
13 u op den keizer beroepen? Gij zult tot den keizer gaan. En als
enige dagen voorbijgegaan waren, kwamen de koning Agrippa en
14 Bernice te Cesarea, om Festus te begroeten. En toen zij aldaar
vele dagen doorgebracht hadden, heeft Festus de zaken van Pau-
lus aan den koning verhaald, zeggende: *Hier* is een zeker man
15 van Felix gevangen gelaten; Om wiens wil, als ik te Jeruzalem
was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, be-
16 gerende vonnis tegen hem; Aan dewelke ik antwoordde, dat de
Romeinen de gewoonte niet hebben, enigen mens uit gunst ter
dood over te geven, eer de beschuldigde de beschuldigers tegen-
woordig heeft, en plaats van verantwoording gekregen heeft over
17 de beschuldiging. Als zij dan gezamenlijk alhier gekomen wa-
ren, zo heb ik, geen uitstel nemende, des *daags* daaraan op den
rechterstoel gezeten, en beval, dat de man zoude *voor* gebracht
18 worden; Over welken de beschuldigers, *hier* staande, geen zaak
19 hebben voorgebracht, waarvan ik vermoedde; Maar hadden te-

gen hem enige vragen van hun godsdienst, en van zekeren Jezus,
Die gestorven was, Welken Paulus zeide te leven. En als ik over 20
de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, zeide ik, of hij
wilde gaan naar Jeruzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld
worden. En als Paulus zich beriep, dat men hem tot de kennis 21
des keizers bewaren zou, zo heb ik bevolen, dat hij bewaard zoude
worden, ter tijd toe, dat ik hem tot den keizer zenden zou. En 22
Agrippa zeide tot Festus: Ik wilde ook zelf dien mens *wel* horen.
En hij zeide: Morgen zult gij hem horen. Des anderen daags 23
dan, als Agrippa gekomen was en Bernice, met grote pracht, en
als zij ingegaan waren in het rechthuis, met de oversten over dui-
zend, en de mannen, die de voornaamsten der stad waren, werd
Paulus op bevel van Festus *voor* gebracht. En Festus zeide: Ko- 24
ning Agrippa, en gij mannen allen, die met ons tegenwoordig zijt,
gij ziet dezen, van welken mij de ganse menigte der Joden heeft
aangesproken, beide te Jeruzalem en hier, roepende, dat hij niet
meer behoort te leven. Maar ik bevonden hebbende, dat hij niets 25
des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op den
keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden. Van welken 26
ik niets zekers heb aan den heer te schrijven; daarom heb ik hem
voor ulieden voorgebracht, en meest voor u, koning Agrippa, op-
dat ik, na gedane onderzoeking, wat heb te schrijven. Want het 27
dunkt mij tegen rede, een gevangene te zenden, *en* niet ook de
beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven.

En Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor uzelven **26**
te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde
zich *aldus*: Ik acht mijzelven gelukkig, o koning Agrippa, dat ik 2
mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de
Joden beschuldigd word; Allermeest, dewijl ik weet, dat gij ken- 3
nis hebt van alle gewoonten en vragen, die onder de Joden zijn.
Daarom bid ik u, dat gij mij lankmoediglijk hoort. Mijn leven 4
dan van der jonkheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn
volk te Jeruzalem geweest is, weten al de Joden; Als die van over 5
lang mij te voren gekend hebben (indien zij het wilden getuigen),
dat ik, naar de bescheidenste sekte van onzen godsdienst, *als* een
Farizeer geleefd heb. En nu sta ik, en word geoordeeld over de 6
hoop der belofte, die van God tot de vaderen geschied is; Tot 7
dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag *God* die-

nende, verhopen te komen; over welke hoop ik, o koning Agrippa,
8 van de Joden word beschuldigd. Wat? wordt het bij ulieden
9 ongelofelijk geoordeeld, dat God de doden opwekt? Ik meende
waarlijk bij mijzelven, dat ik tegen den Naam van Jezus van Na-
10 zareth vele wederpartijdige dingen moest doen. Hetwelk ik ook
gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de
gevangenissen gesloten, de macht van de overpriesters ontvangen
11 hebbende; en als zij omgebracht werden, stemde ik het toe. En
door al de synagogen heb ik hen dikwijls gestraft, en gedwongen
te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik *hen* ver-
12 volgd, ook tot in de buiten *landse* steden. Waarover ook als ik
naar Damaskus reisde, met macht en last, welk *ik* van de over-
13 priesters *had*, Zag ik, o koning, in het midden van den dag, op
den weg een licht, boven den glans der zon, van den hemel mij en
14 degenen, die met mij reisden, omschijnende. En als wij allen ter
aarde nedergevallen waren, hoorde ik een stem, tot mij sprekende,
en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij
15 Mij? Het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan. En
ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Dien
16 gij vervolgt. Maar richt u op, en sta op uw voeten; want hiertoe
ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige
der dingen, beide die gij gezien hebt en in welke Ik u *nog* zal
17 verschijnen; Verlossende u van dit volk, en *van* de heidenen, tot
18 dewelke Ik u nu zende; Om hun ogen te openen, en *hen* te be-
keren van de duisternis tot het licht, en *van* de macht des satans
tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel
19 onder de geheiligden, door het geloof in Mij. Daarom, o koning
Agrippa, ben ik dat Hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest;
20 Maar heb eerst dengenen, die te Damaskus waren, en te Jeruza-
lem, en in het gehele land van Judea, en den heidenen verkondigd,
dat zij zich zouden beteren, en tot God bekeren, werken doende
21 der bekering waardig. Om dezer zaken wil hebben mij de Joden
22 in den tempel gegrepen en gepoogd om te brengen. Dan, hulp
van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag, betuigende
beiden klein en groot; niets zeggende buiten hetgeen de profeten
23 en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zoude; *Namelijk* dat
de Christus lijden moest, en dat Hij, de Eerste uit de opstanding
der doden zijnde, een licht zou verkondigen dezen volke, en den

heidenen. En als hij deze dingen tot verantwoording sprak, zeide 24
Festus met grote stem: Gij raast, Paulus, de grote geleerdheid
brengt u tot razernij! Maar hij zeide: Ik raas niet, machtigste 25
Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en van een gezond
verstand; Want de koning weet van deze dingen, tot welken ik 26
ook vrijmoedigheid gebruikende spreek; want ik geloof niet, dat
hem iets van deze dingen verborgen is; want dit is in geen hoek
geschied. Gelooft gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet 27
dat gij ze gelooft. En Agrippa zeide tot Paulus: Gij beweegt 28
mij bijna een Christen te worden. En Paulus zeide: Ik wenste 29
wel van God, dat, en bijna en geheellijk, niet alleen gij, maar ook
allen, die mij heden horen, zodanigen wierden, gelijk als ik ben,
uitgenomen deze banden. En als hij dit gezegd had, stond de 30
koning op, en de stadhouder, en Bernice, en die met hen gezeten
waren; En aan een zijde gegaan zijnde, spraken zij tot elkander, 31
zeggende: Deze mens doet niets des doods of der banden waardig.
En Agrippa zeide tot Festus: Deze mens kon losgelaten worden, 32
indien hij zich op den keizer niet had beroepen.

En als het besloten was, dat wij naar Italie zouden afvaren, le- **27**
verden zij Paulus en enige andere gevangenen, over aan een hoofd-
man over honderd, met name Julius van de keizerlijke bende. En 2
in een Adramyttenisch schip gegaan zijnde, alzo wij de plaatsen
langs Azie bevaren zouden, voeren wij af; en Aristarchus, de Ma-
cedonier van Thessalonica, was met ons. En des anderen *daags* 3
kwamen wij aan te Sidon. En Julius, vriendelijk met Paulus han-
delende, liet *hem* toe tot de vrienden te gaan, om *van hen* bezorgd
te worden. En van daar afgevaren zijnde, voeren wij onder Cy- 4
prus heen, omdat de winden *ons* tegen waren. En de zee, die 5
langs Cilicie en Pamfylie is, doorgevaren zijnde, kwamen wij aan
te Myra in Lycie. En de hoofdman, aldaar een schip gevonden 6
hebbende van Alexandrie, dat naar Italie voer, deed ons in het-
zelve overgaan. En als wij vele dagen langzaam voortvoeren, en 7
nauwelijks tegenover Knidus gekomen waren, overmits het ons de
wind niet toeliet, zo voeren wij onder Kreta heen, tegenover Sal-
mone. En hetzelve nauwelijks voorbij zeilende, kwamen wij in 8
een zekere plaats genaamd Schonehavens, waar de stad Lasea na-
bij was. En als veel tijd verlopen, en de vaart nu zorgelijk was, 9
omdat ook de vasten nu voorbij was, vermaande hen Paulus, En 10

zeide tot hen: Mannen, ik zie, dat de vaart zal geschieden met
hinder en grote schade, niet alleen van de lading en van het schip,
11 maar ook van ons leven. Doch de hoofdman geloofde meer den
stuurman en den schipper, dan hetgeen van Paulus gezegd werd.
12 En alzo de haven ongelegen was om te overwinteren, vond het
meerder *deel* geraden ook van daar te varen, of zij enigszins te
Fenix konden aankomen om te overwinteren, zijnde een haven in
Kreta, strekkende tegen het zuidwesten en tegen het noordwes-
13 ten. En alzo de zuidenwind zachtelijk waaide, meenden zij hun
voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde, zeilden zij
14 dicht voorbij Kreta henen. Maar niet lang daarna, sloeg tegen
15 hetzelve een stormwind, genaamd Euroklydon. En als het schip
daarmede weggerukt werd, en niet kon tegen den wind opzeilen,
16 gaven wij het op, en dreven heen. En lopende onder een zeker
eilandje, genaamd Klauda, konden wij nauwelijks de boot mach-
17 tig worden. Dewelke opgehaald hebbende, gebruikten zij *alle*
behulpselen, het schip ondergordende; en alzo zij vreesden, dat
zij op de *droogte* Syrtis vervallen zouden, streken zij het zeil, en
18 dreven alzo henen. En alzo wij van het onweder geweldiglijk
19 geslingerd werden, deden zij den volgende *dag* een uitworp; En
den derden *dag* wierpen wij met onze eigen handen het scheeps-
20 gereedschap uit. En als noch zon noch gesternten verschenen in
vele dagen, en geen klein onweder *ons* drukte, zo werd *ons* voorts
21 alle hoop van behouden te worden benomen. En als men langen
tijd zonder eten geweest was, toen stond Paulus *op* in het mid-
den van hen, en zeide: O mannen, men behoorde mij wel gehoor
gegeven te hebben, en van Kreta niet afgevaren te zijn, en dezen
22 hinder en deze schade verhoed te hebben; Doch alsnu vermaan
ik ulieden goedsmoeds te zijn; want er zal geen verlies geschieden
23 van *iemands* leven onder u, maar alleen van het schip. Want de-
zen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik
24 ben, Welken ook ik dien, Zeggende: Vrees niet, Paulus, gij moet
voor den keizer gesteld worden; en zie, God heeft u geschonken
25 allen, die met u varen. Daarom zijt goedsmoeds, mannen, want
ik geloof Gode, dat het alzo zijn zal, gelijkerwijs het mij gezegd
26, 27 is. Doch wij moeten op een zeker eiland vervallen. Als nu de
veertiende nacht gekomen was, alzo wij in de Adriatische zee zee
herwaarts en derwaarts gedreven werden, omtrent het midden des

nachts, vermoedden de scheepslieden, dat hun enig land naderde.
En het dieplood uitgeworpen hebbende, vonden zij twintig vade- 28
men; en een weinig voortgevaren zijnde, wierpen zij wederom het
dieplood uit, en vonden vijftien vademen; En vrezende, dat zij 29
ergens op harde plaatsen vervallen mochten, wierpen zij vier an-
kers van het achterschip uit, en wensten, dat het dag werd. Maar 30
als de scheepslieden zochten uit het schip te vlieden, en de boot
nederlieten in de zee, onder den schijn, alsof zij uit het voorschip
de ankers zouden uitbrengen, Zeide Paulus tot den hoofdman en 31
tot de krijgsknechten: Indien dezen in het schip niet blijven, gij
kunt niet behouden worden. Toen hieuwen de krijgsknechten de 32
touwen af van de boot, en lieten haar vallen. En ondertussen dat 33
het dag zou worden, vermaande Paulus *hen* allen, dat zij zouden
spijze nemen, en zeide: Het is heden de veertiende dag, dat gij
verwachtende blijft zonder eten, en niets hebt genomen. Daarom 34
vermaan ik u spijze te nemen, want dat dient tot uw behouding;
want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen. En als 35
hij dit gezegd had en brood genomen had, dankte hij God in al-
ler tegenwoordigheid; en *hetzelve* gebroken hebbende, begon hij
te eten. En zij allen, goedsmoeds geworden zijnde, namen ook 36
zelven spijze. Wij waren nu in het schip in alles tweehonderd zes 37
en zeventig zielen. En als zij met spijze verzadigd waren, lichtten 38
zij het schip, en wierpen het koren uit in de zee. En toen het 39
dag werd, kenden zij het land niet; maar zij merkten een zekeren
inham, die een oever had, tegen denwelken zij geraden vonden,
zo zij konden, het schip aan te zetten. En als zij de ankers op- 40
gehaald hadden, gaven zij *het schip* aan de zee over, meteen de
roerbanden losmakende; en het razeil naar den wind opgehaald
hebbende, hielden zij het naar den oever toe. Maar vervallen- 41
de op een plaats, die de zee aan beide zijden had, zetten zij het
schip daarop; en het voorschip, vastzittende, bleef onbewegelijk,
maar het achterschip brak van het geweld der baren. De raad- 42
slag nu der krijgslieden was, dat zij de gevangenen zouden doden,
opdat niemand, ontzwommen zijnde, zoude ontvlieden. Maar 43
de hoofdman, willende Paulus behouden, belette hun dat voor-
nemen, en beval, dat degenen, die zwemmen konden, zich eerst
zouden afwerpen, en te land komen; En de anderen, sommigen 44
op planken, en sommigen op enige *stukken* van het schip. En alzo

is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn.
28 En als zij ontkomen waren, toen verstonden zij, dat het eiland
2 Melite heette. En de barbaren bewezen ons geen gemene vrien-
delijkheid; want een groot vuur ontstoken hebbende, namen zij
3 ons allen in, om den regen, die overkwam, en om de koude. En
als Paulus een hoop rijzen bijeengeraapt en op het vuur gelegd
had, kwam er een adder uit door de hitte, en vatte zijn hand.
4 En als de barbaren het beest zagen aan zijn hand hangen, zeiden
zij tot elkander: Deze mens is gewisselijk een doodslager, welken
5 de wraak niet laat leven, daar hij uit de zee ontkomen is. Maar
6 hij schudde het beest af in het vuur, en leed niets kwaads. En zij
verwachtten, dat hij zou opzwellen, of terstond dood nedervallen.
Maar als zij lang gewacht hadden, en zagen, dat geen ongemak
hem overkwam, werden zij veranderd, en zeiden, dat hij een god
7 was. En hier, omtrent dezelfde plaats, had de voornaamste van
het eiland, met name Publius, *zijn* landhoeven, die ons ontving,
8 en drie dagen vriendelijk herbergde. En het geschiedde, dat de
vader van Publius, met koortsen en den roden loop bevangen zijn-
de, te bed lag; tot denwelken Paulus inging, en als hij gebeden
9 had, legde hij de handen op hem, en maakte hem gezond. Als dit
dan geschied was, kwamen ook tot hem de anderen, die krank-
10 heden hadden in het eiland, en werden genezen. Die ons ook
eerden met veel eer, en als wij vertrekken zouden, bestelden zij
11 *ons* hetgeen van node was. En na drie maanden voeren wij af
in een schip van Alexandrie, dat in het eiland overwinterd had,
12 hebbende tot een teken, Kastor en Pollux. En als wij te Syrak-
13 use aangekomen waren, bleven wij *aldaar* drie dagen; Van waar
wij omvoeren, en kwamen aan te Regium; en alzo, na een dag, de
14 wind zuid werd, kwamen wij den tweeden dag te Puteoli; Alwaar
wij broeders vonden, en werden gebeden, zeven dagen bij hen te
15 blijven; en alzo gingen wij naar Rome. En vandaar kwamen de
broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons tegemoet tot
Appiusmarkt, en de drie tabernen; welke Paulus ziende, dankte
16 hij God en greep moed. En toen wij te Rome gekomen waren,
gaf de hoofdman de gevangenen over aan den overste des legers;
maar aan Paulus werd toegelaten op zichzelven te wonen met
17 den krijgsknecht, die hem bewaarde. En het geschiedde na drie
dagen dat Paulus samenriep degenen, die de voornaamsten der

Joden waren. En als zij samengekomen waren, zeide hij tot hen:
Mannen broeders, ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de
vaderlijke gewoonten, ben gebonden uit Jeruzalem overgeleverd
in de handen der Romeinen; Dewelken, mij onderzocht hebben- 18
de, wilden *mij* loslaten, omdat geen schuld des doods in mij was.
Maar als de Joden *zulks* tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij 19
op den keizer te beroepen; *doch* niet, alsof ik iets had, mijn volk
te beschuldigen. Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, 20
om *u* te zien en aan te spreken; want vanwege de hope Israels ben
ik met deze keten omvangen. Maar zij zeiden tot hem: Wij heb- 21
ben noch brieven u aangaande van Judea ontvangen; noch iemand
van de broeders, hier gekomen zijnde, heeft van u iets kwaads ge-
boodschapt of gesproken. Maar wij begeren wel van u te horen, 22
wat gij gevoelt; want wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat
zij overal tegengesproken wordt. En als zij hem een dag gesteld 23
hadden, kwamen er velen tot hem in *zijn* woonplaats; denwel-
ken hij het Koninkrijk Gods uitlegde, en betuigde, en poogde hen
te bewegen tot het geloof in Jezus, beide uit de wet van Mozes
en de profeten, van des morgens vroeg tot den avond toe. En 24
sommigen geloofden wel, hetgeen gezegd werd, maar sommigen
geloofden niet. En tegen elkander oneens zijnde, scheidden zij; 25
als Paulus *dit* ene woord gezegd had, *namelijk*: Wel heeft de Hei-
lige Geest gesproken door Jesaja, den profeet, tot onze vaderen,
Zeggende: Ga heen tot dit volk, en zeg: Met het gehoor zult gij 26
horen, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins
bemerken. Want het hart dezes volks is dik geworden, en met 27
de oren hebben zij zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toe-
gedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en
met de oren horen, en met het hart verstaan, en zij zich bekeren,
en Ik hen geneze. Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods 28
den heidenen gezonden is, en dezelve zullen horen. En als hij dit 29
gezegd had, gingen de Joden weg, veel twisting hebbende onder
elkander. En Paulus bleef twee gehele jaren in zijn eigen gehuur- 30
de woning; en ontving allen, die tot hem kwamen; Predikende 31
het Koninkrijk Gods, en lerende van den Heere Jezus Christus
met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

Romeinen

1 Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroe-
pen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God,
2 (Hetwelk Hij te voren beloofd had door Zijn profeten,
3 in de heilige Schriften). Van Zijn Zoon, Die gewor-
4 den is uit het zaad van David, naar het vlees; Die krachtelijk
bewezen is te zijn de Zoon van God, naar den Geest der heilig-
making, uit de opstanding der doden) *namelijk* Jezus Christus,
5 onzen Heere: (Door Welken wij hebben ontvangen genade en het
apostelschap, tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de heide-
6 nen, voor Zijn Naam; Onder welken gij ook zijt, geroepenen van
7 Jezus Christus!) Allen, die te Rome zijt, geliefden Gods, en ge-
roepen heiligen, genade zij u, en vrede van God, onzen Vader,
8 en den Heere Jezus Christus. Eerstelijk dank ik mijn God door
Jezus Christus over u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in
9 de gehele wereld. Want God is mijn Getuige, Welken ik diene in
mijn geest, in het Evangelie Zijns Zoons, hoe ik zonder nalaten
10 uwer gedenke; Allen tijd in mijn gebeden biddende, of mogelijk
mij nog te eniger tijd goede gelegenheid gegeven wierd, door den
11 wil van God, om tot ulieden te komen. Want ik verlang om u te
zien, opdat ik u enige geestelijke gave mocht mededelen, ten einde
12 gij versterkt zoudt worden; Dat is, om mede vertroost te worden
onder u, door het onderlinge geloof, zo het uwe als het mijne.
13 Doch ik wil niet, dat u onbekend zij, broeders, dat ik menigmaal
voorgenomen heb tot u te komen (en ben tot nog toe verhinderd
geweest), opdat ik ook onder u enige vrucht zou hebben, gelijk
14 als ook onder de andere heidenen. Beiden Grieken en Barbaren,
15 beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar. Alzo hetgeen
in mij is, dat is volvaardig, om u ook, die te Rome zijt, het Evan-
16 gelie te verkondigen. Want ik schaam mij des Evangelies van
Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een ie-
17 gelijk, die gelooft, eerst den Jood, en *ook* den Griek. Want de
rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelve geopenbaard uit geloof

tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het
geloof leven. Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den 18
hemel over alle goddeloosheid, en ongerechtigheid der mensen, *als*
die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden. Overmits 19
hetgeen van God kennelijk is, in hen openbaar is; want God heeft
het hun geopenbaard. Want Zijn onzienlijke dingen worden, van 20
de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en door-
zien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te
verontschuldigen zouden zijn. Omdat zij, God kennende, *Hem* 21
als God niet hebben verheerlijkt of gedankt; maar zijn verijdeld
geworden in hun overleggingen en hun onverstandig hart is ver-
duisterd geworden; Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas 22
geworden; En hebben de heerlijkheid des onverderfelijken Gods 23
veranderd in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mens, en
van gevogelte, en van viervoetige en kruipende *gedierten*. Daar- 24
om heeft God hen ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner
harten tot onreinigheid, om hun lichamen onder elkander te onte-
ren; *Als* die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en 25
het schepsel geeerd en gediend hebben boven den Schepper, Die te
prijzen is in der eeuwigheid, amen. Daarom heeft God hen over- 26
gegeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen heb-
ben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature;
En insgelijks ook de mannen, nalatende het natuurlijk gebruik 27
der vrouw, zijn verhit geworden in hun lust tegen elkander, man-
nen met mannen schandelijkheid bedrijvende, en de vergelding
van hun dwaling, die *daartoe* behoorde, in zichzelven ontvangen-
de. En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis 28
te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerden zin,
om te doen dingen, die niet betamen; Vervuld zijnde met al- 29
le ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, vol
van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid; Oorbla- 30
zers, achterklappers, haters Gods, smaders, hovaardigen, laatdun-
kenden, vinders van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam;
Onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onver- 31
zoenlijken, onbarmhartigen; Dewelken, daar zij het recht Gods 32
weten, *namelijk*, dat degenen, die zulke dingen doen, des doods
waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welge-
vallen hebben in degenen, die ze doen.

2 Daarom zijt gij niet te verontschuldigen, o mens, wie gij zijt,
die *anderen* oordeelt; want waarin gij een ander oordeelt, veroor-
deelt gij uzelven; want gij, die *anderen* oordeelt, doet dezelfde
2 dingen. En wij weten, dat het oordeel Gods naar waarheid is,
3 over degenen, die zulke dingen doen. En denkt gij dit, o mens,
die oordeelt dengenen, die zulke dingen doen, en dezelve doet,
4 dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden? Of veracht gij den
rijkdom Zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lank-
moedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot
5 bekering leidt? Maar naar uw hardigheid, en onbekeerlijk hart,
vergadert gij uzelven toorn als een schat, in den dag des toorns,
6 en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. Welke een
7 iegelijk vergelden zal naar zijn werken; Dengenen wel, die met
volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderfelijk-
8 heid zoeken, het eeuwige leven; Maar dengenen, die twistgierig
zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid
gehoorzaam zijn, *zal* verbolgenheid en toorn *vergolden worden*;
9 Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het
10 kwade werkt, eerst van den Jood, en *ook* van den Griek; Maar
heerlijkheid, en eer, en vrede een iegelijk, die het goede werkt,
11 eerst den Jood, en *ook* den Griek. Want er is geen aanneming
12 des persoons bij God. Want zovelen, als er zonder wet gezon-
digd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan; en zovelen,
als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoor-
13 deeld worden; (Want de hoorders der wet zijn niet rechtvaardig
voor God, maar de daders der wet zullen gerechtvaardigd worden;
14 Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature
de dingen doen, die der wet zijn, deze, de wet niet hebbende, zijn
15 zichzelven een wet; *Als* die betonen het werk der wet geschre-
ven in hun harten, hun geweten medegetuigende, en de gedachten
16 onder elkander *hen* beschuldigende, of ook ontschuldigende). In
den dag wanneer God de verborgene dingen der mensen zal oor-
17 delen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie. Zie, gij wordt
18 een Jood genaamd en rust op de wet; en roemt op God, En gij
weet *Zijn* wil, en beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, zijn-
19 de onderwezen uit de wet; En gij betrouwt uzelven te zijn een
leidsman der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn;
20 Een onderrichter der onwijzen, *en* een leermeester der onweten-

den, hebbende de gedaante der kennis en der waarheid in de wet.
Die dan een anderen leert, leert gij uzelven niet? Die predikt, dat 21
men niet stelen zal, steelt gij? Die zegt, dat men geen overspel 22
doen zal, doet gij overspel? Die van de afgoden een gruwel hebt,
berooft gij het heilige? Die op de wet roemt, onteert gij God 23
door de overtreding der wet? Want de Naam van God wordt om 24
uwentwil gelasterd onder de heidenen, gelijk geschreven is. Want 25
de besnijdenis is wel nut, indien gij de wet doet; maar indien gij
een overtreder der wet zijt, zo is uw besnijdenis voorhuid gewor-
den. Indien dan de voorhuid de rechten der wet bewaart, zal 26
niet zijn voorhuid tot een besnijdenis gerekend worden? En zal 27
de voorhuid, die uit de natuur is, als zij de wet volbrengt, u *niet*
oordelen, die door de letter en besnijdenis een overtreder der wet
zijt? Want die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch 28
die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is; Maar 29
die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des
harten, in den geest, niet *in de* letter, *is de besnijdenis*; wiens lof
niet is uit de mensen, maar uit God.

Welk is dan het voordeel van den Jood? Of welk is de nut- **3**
tigheid der besnijdenis? Vele in alle manier; want *dit is* wel 2
het eerste, dat hun de Woorden Gods zijn toebetrouwd. Want 3
wat is het, al zijn sommigen ongelovig geweest? Zal hun ongelo-
vigheid het geloof van God te niet doen? Dat zij verre. Doch 4
God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig; gelijk als ge-
schreven is: Opdat Gij gerechtvaardigd wordt in Uw woorden, en
overwint, wanneer Gij oordeelt. Indien nu onze ongerechtigheid 5
Gods gerechtigheid bevestigt, wat zullen wij zeggen? Is God on-
rechtvaardig, als Hij toorn over *ons* brengt? (Ik spreek naar den
mens.) Dat zij verre, anderszins hoe zal God de wereld oordelen? 6
Want indien de waarheid Gods door mijn leugen overvloediger is 7
geworden, tot Zijn heerlijkheid, wat word ik ook nog als een zon-
daar geoordeeld? En *zeggen wij* niet *liever* (gelijk wij gelasterd 8
worden, en gelijk sommigen zeggen, dat wij zeggen): Laat ons het
kwade doen, opdat het goede *daaruit* kome? Welker verdoemenis
rechtvaardig is. Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet; 9
want wij hebben te voren beschuldigd beiden Joden en Grieken,
dat zij allen onder de zonde zijn; Gelijk geschreven is: Er is nie- 10
mand rechtvaardig, ook niet een; Er is niemand, die verstandig 11

12 is, er is niemand, die God zoekt. Allen zijn zij afgeweken, te
zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is
13 *ook* niet tot een toe. Hun keel is een geopend graf; met hun ton-
14 gen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen. Welker
15 mond vol is van vervloeking en bitterheid; Hun voeten zijn snel
16 om bloed te vergieten; Vernieling en ellendigheid is in hun wegen;
17, 18 En den weg des vredes hebben zij niet gekend. Er is geen vreze
19 Gods voor hun ogen. Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij
dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn; opdat alle mond
gestopt worde en de gehele wereld *voor* God verdoemelijk zij.
20 Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd wor-
21 den, voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde. Maar
nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de
22 wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten: Namelijk de
rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot al-
23 len, en over allen, die geloven; want er is geen onderscheid. Want
24 zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods; En
worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlos-
25 sing, die in Christus Jezus is; Welken God voorgesteld heeft *tot*
een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning
van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te
26 voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods; Tot een
betoning van Zijn rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd;
opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengene, die uit
27 het geloof van Jezus is. Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten.
Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.
28 Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd
29 wordt, zonder de werken der wet. Is God *een God* der Joden
alleen? en is Hij het niet ook der heidenen? Ja, ook der heidenen;
30 Nademaal Hij een enig God is, Die de besnijdenis rechtvaardigen
31 zal uit het geloof, en de voorhuid door het geloof. Doen wij dan
de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen
de wet.

4 Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze vader, verkre-
2 gen heeft naar het vlees? Want indien Abraham uit de werken
3 gerechtvaardigd is, zo heeft hij roem, maar niet bij God. Want
wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem
4 gerekend tot rechtvaardigheid. Nu dengene, die werkt, wordt

het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld. Doch 5
dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die den goddelo-
ze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.
Gelijk ook David den mens zalig spreekt, welken God de recht- 6
vaardigheid toerekent zonder werken; *Zeggende*: Zalig zijn zij, 7
welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt
zijn; Zalig is de man, welken de Heere de zonden niet toerekent. 8
Deze zaligspreking dan, is die *alleen* over de besnijdenis, of ook 9
over de voorhuid? Want wij zeggen, dat Abraham het geloof
gerekend is tot rechtvaardigheid. Hoe is het *hem* dan toegere- 10
kend? Als hij in de besnijdenis was, of in de voorhuid? Niet in
de besnijdenis, maar in de voorhuid. En hij heeft het teken der 11
besnijdenis ontvangen *tot* een zegel der rechtvaardigheid des ge-
loofs, die *hem* in de voorhuid *was toegerekend*: opdat hij zou zijn
een vader van allen, die geloven in de voorhuid zijnde, ten einde
ook hun de rechtvaardigheid toegerekend worde; En een vader 12
der besnijdenis, dengenen *namelijk*, die niet alleen uit de besnij-
denis zijn, maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs
van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was. Want 13
de belofte *is* niet door de wet aan Abraham of zijn zaad *geschied*,
namelijk, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door
de rechtvaardigheid des geloofs. Want indien degenen, die uit de 14
wet zijn, erfgenamen zijn, zo is het geloof ijdel geworden, en de
beloftenis te niet gedaan. Want de wet werkt toorn; want waar 15
geen wet is, *daar* is ook geen overtreding. Daarom is zij uit het 16
geloof, opdat zij naar genade zij; ten einde de belofte vast zij al
den zade, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof
Abrahams is, welke een vader is van ons allen; (Gelijk geschre- 17
ven staat: Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld) voor
Hem, aan Welken hij geloofd heeft, *namelijk* God, Die de doden
levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren;
Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een 18
vader van vele volken; volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw
zaad wezen. En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn 19
eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, alzo hij
omtrent honderd jaren oud was, *noch* ook dat de moeder in Sara
verstorven was. En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwij- 20
feld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende

21 God de eer; En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd
22 was, Hij ook machtig was te doen. Daarom is het hem ook tot
23 rechtvaardigheid gerekend. Nu is het niet alleen om zijnentwil
24 geschreven, dat het hem toegerekend is; Maar ook om onzent-
wil, welken het zal toegerekend worden, *namelijk* dengenen, die
geloven in Hem, Die Jezus, onzen Heere, uit de doden opgewekt
25 heeft; Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om
onze rechtvaardigmaking.

5 Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede
2 bij God, door onzen Heere Jezus Christus; Door Welken wij ook
de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke
3 wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. En niet
alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende,
4 dat de verdrukking lijdzaamheid werkt; En de lijdzaamheid be-
5 vinding, en de bevinding hoop; En de hoop beschaamt niet, om-
dat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen
6 Geest, Die ons is gegeven. Want Christus, als wij nog krachte-
7 loos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. Want
nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor
8 den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven. Maar
God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons ge-
9 storven is, als wij nog zondaars waren. Veel meer dan, zijnde nu
gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden
10 worden van den toorn. Want indien wij, vijanden zijnde, met
God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen
11 wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven. En niet
alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in God, door onzen Heere Je-
zus Christus, door Welken wij nu de verzoening gekregen hebben.
12 Daarom, gelijk door een mens de zonde in de wereld ingekomen
is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen
13 doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben. Want tot de
wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegere-
14 kend, als er geen wet is. Maar de dood heeft geheerst van Adam
tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in
de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is
15 Desgenen, Die komen zou. Doch niet, gelijk de misdaad, alzo is
ook de genadegift, want indien, door de misdaad van een, velen
gestorven zijn, zo is veel meer de genade Gods, en de gave door

de genade, die daar is van een mens Jezus Christus, overvloedig
geweest over velen. En niet, gelijk *de schuld was* door den een, 16
die gezondigd heeft, *alzo is* de gift; want de schuld is wel uit een
misdaad tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden
tot rechtvaardigmaking. Want indien door de misdaad van een 17
de dood geheerst heeft door dien enen, veel meer zullen degenen,
die den overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid
ontvangen, in het leven heersen door dien Enen, *namelijk* Jezus
Christus. Zo dan, gelijk door een misdaad *de schuld gekomen* 18
is over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door een rechtvaar-
digheid *komt de genade* over alle mensen tot rechtvaardigmaking
des levens. Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien enen 19
mens velen *tot* zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook
door de gehoorzaamheid van Enen velen *tot* rechtvaardigen ge-
steld worden. Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de 20
misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden
is, *daar* is de genade veel meer overvloedig geweest; Opdat, ge- 21
lijk de zonde geheerst heeft tot den dood, alzo ook de genade zou
heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus
Christus onzen Heere.

Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, **6**
opdat de genade te meerder worde? Dat zij verre. Wij, die der 2
zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven? Of 3
weet gij niet, dat zovelen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn,
wij in Zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven, 4
door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de
doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in
nieuwigheid des levens wandelen zouden. Want indien wij met 5
Hem een plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo
zullen wij het ook zijn *in de gelijkmaking Zijner* opstanding; Dit 6
wetende, dat onze oude mens met *Hem* gekruisigd is, opdat het
lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de
zonde dienen. Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van 7
de zonde. Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven 8
wij, dat wij ook met Hem zullen leven; Wetende, dat Christus, 9
opgewekt zijnde uit de doden, niet meer sterft; de dood heerst niet
meer over Hem. Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde 10
eenmaal gestorven; en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode. Alzo 11

ook gijlieden, houdt het daarvoor dat gij wel der zonde dood zijt,
12 maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heere. Dat dan
de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoor-
13 zamen in de begeerlijkheden deszelven *lichaams*. En stelt uwe
leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt
uzelven Gode, als uit de doden levende *geworden* zijnde, en *stelt*
14 uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid. Want de zonde zal
over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de
15 genade. Wat dan? Zullen wij zondigen, omdat wij niet zijn onder
16 de wet, maar onder de genade? Dat zij verre. Weet gij niet, dat
wien gij uzelven stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij
dienstknechten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt, of der zonde
17 tot den dood, of der gehoorzaamheid tot gerechtigheid? Maar
Gode zij dank, dat gij *wel* dienstknechten der zonde waart, maar
dat gij *nu* van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld
18 der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt; En vrijgemaakt zijnde
19 van de zonde, zijt gemaakt dienstknechten der gerechtigheid. Ik
spreek op menselijke wijze, om der zwakheid uws vleses wil; want
gelijk gij uw leden gesteld hebt, *om* dienstbaar *te zijn* der onrei-
nigheid en der ongerechtigheid, tot ongerechtigheid, alzo stelt nu
uw leden, *om* dienstbaar *te zijn* der gerechtigheid, tot heiligma-
20 king. Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zo waart
21 gij vrij van de gerechtigheid. Wat vrucht dan hadt gij toen van
die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve
22 is de dood. Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode
dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking,
23 en het einde het eeuwige leven. Want de bezoldiging der zonde
is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door
Jezus Christus, onzen Heere.

7 Weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de
wet verstaan) dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd
2 als hij leeft? Want een vrouw, die onder den man staat, is aan
den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man
3 gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans. Daarom
dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft,
zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man
gestorven is, zo is zij vrij van de wet, alzo dat zij geen overspeelster
4 is, als zij eens anderen mans wordt. Zo dan, mijn broeders, gij

zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij
zoudt worden eens Anderen, *namelijk* Desgenen, Die van de doden
opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden. Want 5
toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden,
die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te
dragen. Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij 6
dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzo dat
wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet *in* de oudheid der
letter. Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij 7
verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook
had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn*, indien de
wet niet zeide: Gij zult niet begeren. Maar de zonde, oorzaak 8
genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid
gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood. En zonder de 9
wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is
de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven. En 10
het gebod, dat ten leven was, hetzelve is mij ten dood bevonden.
Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft 11
mij verleid, en door hetzelve gedood. Alzo is dan de wet heilig, 12
en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed. Is dan het 13
goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde *is mij*
de dood geworden; opdat zij zou openbaar worden zonde *te zijn*;
werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde boven
mate wierd zondigende door het gebod. Want wij weten, dat de 14
wet geestelijk is, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde.
Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe 15
ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik. En indien ik hetgene 16
doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is. Ik 17
dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; 18
want het willen is *wel* bij mij, maar het goede te doen, dat vind
ik niet. Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, 19
dat ik niet wil, dat doe ik. Indien ik hetgene doe, dat ik niet 20
wil, zo doe ik nu hetzelve niet meer, maar de zonde, die in mij
woont. Zo vind ik dan deze wet *in mij*; als ik het goede wil doen, 21
dat het kwade mij bijligt. Want ik heb een vermaak in de wet 22
Gods, naar den inwendigen mens; Maar ik zie een andere wet 23
in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij

24 gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is. Ik
ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?
25 Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere. (7:26) Zo dan,
ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees
de wet der zonde.

8 Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus
Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.
2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij
3 vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods. Want hetgeen
der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was,
heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses,
4 en *dat* voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees. Opdat
het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het
5 vlees wandelen, maar naar den Geest. Want die naar het vlees
zijn, bedenken, dat des vleses is; maar die naar den Geest zijn,
6 *bedenken*, dat des Geestes is. Want het bedenken des vleses is
de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede;
7 Daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God;
want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook
8, 9 niet. En die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen. Doch
gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de
Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus
10 niet heeft, die komt Hem niet toe. En indien Christus in ulieden
is, zo is wel het lichaam dood om der zonden wil; maar de geest
11 is leven om der gerechtigheid wil. En indien de Geest Desgenen,
Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die
Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen
12 levend maken, door Zijn Geest, Die in u woont. Zo dan, broe-
ders, wij zijn schuldenaars niet aan het vlees, om naar het vlees
13 te leven. Want indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij ster-
ven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams
14 doodt, zo zult gij leven. Want zovelen als er door den Geest Gods
15 geleid worden, die zijn kinderen Gods. Want gij hebt niet ont-
vangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze; maar gij
hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Wel-
16 ken wij roepen: Abba, Vader! Dezelve Geest getuigt met onzen
17 geest, dat wij kinderen Gods zijn. En indien wij kinderen zijn,
zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en medeerfge-

namen van Christus; zo wij anders met *Hem* lijden, opdat wij ook
met *Hem* verheerlijkt worden. Want ik houde het daarvoor, dat 18
het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarderen tegen
de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Want het 19
schepsel, *als* met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der
kinderen Gods. Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, 20
niet gewillig, maar om diens wil, die het *der ijdelheid* onderwor-
pen heeft; Op hoop, dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt 21
worden van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der
heerlijkheid der kinderen Gods. Want wij weten, dat het ganse 22
schepsel te zamen zucht, en te zamen *als* in barensnood is tot nu
toe. En niet alleen dit, maar ook wij zelven, die de eerstelingen 23
des Geestes hebben, wij ook zelven, *zeg ik*, zuchten in onszelven,
verwachtende de aanneming tot kinderen, *namelijk* de verlossing
onzes lichaams. Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop 24
nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet,
waarom zal hij het ook hopen? Maar indien wij hopen, hetgeen 25
wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid. En des- 26
gelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want
wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar
de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen. En 27
Die de harten doorzoekt, weet, welke de mening des Geestes zij,
dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt. En wij weten, dat 28
dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goe-
de, *namelijk* dengenen, die naar *Zijn* voornemen geroepen zijn.
Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren 29
verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat
Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen. En die Hij te vo- 30
ren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij
geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij ge-
rechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt. Wat zullen 31
wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal te-
gen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar 32
heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met
Hem niet alle dingen schenken? Wie zal beschuldiging inbren- 33
gen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig
maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven 34
is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechter *hand*

35 Gods is, Die ook voor ons bidt. Wie zal ons scheiden van de lief-
de van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of
36 honger, naaktheid, of gevaar, of zwaard? (Gelijk geschreven is:
Want om Uwentwil worden wij den gansen dag gedood; wij zijn
37 geacht als schapen ter slachting.) Maar in dit alles zijn wij meer
38 dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft. Want ik
ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch
overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomen-
39 de dingen, Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel
ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus
Jezus, onzen Heere.

9 Ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet (mijn geweten mij
2 mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest), Dat het mij
3 een grote droefheid, en mijn hart een gedurige smart is. Want
ik zou zelf *wel* wensen verbannen te zijn van Christus, voor mijn
4 broederen, die mijn maagschap zijn naar het vlees; Welke Israe-
lieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid,
en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst *van* God, en de
5 beloftenissen; Welker zijn de vaders, en uit welke Christus is,
zoveel het vlees aangaat, Dewelke is God boven allen te prijzen
6 in der eeuwigheid. Amen. Doch *ik zeg dit* niet, alsof het woord
Gods ware uitgevallen; want die zijn niet allen Israel, die uit Israel
7 zijn. Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen;
8 maar: In Izaak zal u het zaad genoemd worden. Dat is, niet
de kinderen des vleses, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen
9 der beloftenis worden voor het zaad gerekend. Want dit is het
woord der beloftenis: Omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sara
10 zal een zoon hebben. En niet alleenlijk *deze*, maar ook Rebekka
is daarvan een bewijs, als zij uit een bevrucht was, *namelijk* Izaak,
11 onzen vader. Want als *de kinderen* nog niet geboren waren, noch
iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods,
dat naar de verkiezing is, *vast* bleve, niet uit de werken, maar uit
12 den Roepende; Zo werd tot haar gezegd: De meerdere zal den
13 mindere dienen. Gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en
14 Ezau heb Ik gehaat. Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrecht-
15 vaardigheid bij God? Dat zij verre. Want Hij zegt tot Mozes: Ik
zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn,
16 dien Ik barmhartig ben. Zo *is het* dan niet desgenen, die wil,

noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods. Want 17
de Schrift zegt tot Farao: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik
in u Mijn kracht bewijzen zou, en opdat Mijn Naam verkondigd
worde op de ganse aarde. Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij 18
wil, en verhardt, dien Hij wil. Gij zult dan tot mij zeggen: Wat 19
klaagt Hij *dan* nog? Want wie heeft Zijn wil wederstaan? Maar 20
toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het
maaksel tot dengenen, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom
hebt gij mij alzo gemaakt? Of heeft de pottenbakker geen macht 21
over het leem, om uit denzelfden klomp te maken, het ene vat ter
ere, en het andere ter onere? En of God, willende *Zijn* toorn 22
bewijzen, en Zijn macht bekend maken, met vele lankmoedigheid
verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid;
En opdat Hij zou bekend maken den rijkdom Zijner heerlijkheid 23
over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren bereid heeft tot
heerlijkheid? Welke Hij ook geroepen heeft, *namelijk* ons, niet 24
alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen. Gelijk Hij ook in 25
Hosea zegt: Ik zal hetgeen Mijn volk niet was, Mijn volk noemen,
en die niet bemind was, *Mijn* beminde. En het zal zijn, in de 26
plaats, waar tot hen gezegd was: Gijlieden zijt Mijn volk niet, al-
daar zullen zij kinderen des levenden Gods genaamd worden. En 27
Jesaja roept over Israel: Al ware het getal der kinderen Israels
gelijk het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden.
Want Hij voleindt een zaak en snijdt ze af in rechtvaardigheid; 28
want de Heere zal een afgesneden zaak doen op de aarde. En 29
gelijk Jesaja te voren gezegd heeft: Indien de Heere Sebaoth ons
geen zaad had overgelaten, zo waren wij als Sodom geworden, en
Gomorra gelijk gemaakt geweest. Wat zullen wij dan zeggen? 30
Dat de heidenen, die de rechtvaardigheid niet zochten, de recht-
vaardigheid verkregen hebben, doch de rechtvaardigheid, die uit
het geloof is. Maar Israel, die de wet der rechtvaardigheid zocht, 31
is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen. Waarom? Om- 32
dat zij *die zochten* niet uit het geloof, maar als uit de werken der
wet, want zij hebben zich gestoten aan den steen des aanstoots;
Gelijk geschreven is: Ziet, Ik leg in Sion een steen des aanstoots, 33
en een rots der ergernis; en een iegelijk, die in Hem gelooft, zal
niet beschaamd worden.

Broeders, de toegenegenheid mijns harten, en het gebed, dat *ik* **10**

2 tot God voor Israel *doe*, is tot *hun* zaligheid. Want ik geef hun
getuigenis, dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met ver-
3 stand. Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en
hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der recht-
4 vaardigheid Gods niet onderworpen. Want het einde der wet
5 is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft. Want
Mozes beschrijft de rechtvaardigheid, die uit de wet is, *zeggende*:
6 De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Maar de
rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet in
uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus
7 *van boven* afbrengen. Of, wie zal in den afgrond nederdalen?
8 Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt zij?
Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord
9 des geloofs, hetwelk wij prediken. *Namelijk*, indien gij met uw
mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat
God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.
10 Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met den
11 mond belijdt men ter zaligheid. Want de Schrift zegt: Een iege-
12 lijk, die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden. Want er
is geen onderscheid, noch van Jood noch van Griek; want eenzelf-
de is Heere van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen.
13 Want een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zal
14 zalig worden. Hoe zullen zij dan *Hem* aanroepen, in Welken zij
niet geloofd hebben? En hoe zullen zij *in Hem* geloven, van Wel-
ken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die
15 *hun* predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden
worden? Gelijk geschreven is: Hoe liefelijk zijn de voeten derge-
nen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen!
16 Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest; want
17 Jesaja zegt: Heere, wie heeft onze prediking geloofd? Zo is dan
het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods,
18 Maar ik zeg: Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is
over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der
19 wereld. Maar ik zeg: Heeft Israel het niet verstaan? Mozes zegt
eerst: Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door *degenen*, *die*
geen volk *zijn*; door een onverstandig volk zal ik u tot toorn ver-
20 wekken. En Jesaja verstout zich, en zegt: Ik ben gevonden van
degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden denge-

nen, die naar Mij niet vraagden. Maar tegen Israel zegt Hij: Den 21
gehelen dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam
en tegensprekend volk.
Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre; want **11**
ik ben ook een Israeliet, uit het zaad Abrahams, van den stam
Benjamin. God heeft Zijn volk niet verstoten, hetwelk Hij te vo- 2
ren gekend heeft. Of weet gij niet, wat de Schrift zegt van Elia,
hoe hij God aanspreekt tegen Israel, zeggende: Heere! zij heb- 3
ben Uw profeten gedood, en Uw altaren omgeworpen; en ik ben
alleen overgebleven en zij zoeken mijn ziel. Maar wat zegt tot 4
hem het Goddelijk antwoord? Ik heb Mijzelven *nog* zeven dui-
zend mannen overgelaten, die de knie voor het *beeld* van Baal
niet gebogen hebben. Alzo is er dan ook in dezen tegenwoordi- 5
gen tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade.
En indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken; 6
anderszins is de genade geen genade meer; en indien het is uit
de werken, zo is het geen genade meer; anderszins is het werk
geen werk meer. Wat dan? Hetgeen Israel zoekt, dat heeft het 7
niet verkregen; maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en
de anderen zijn verhard geworden. (Gelijk geschreven is: God 8
heeft hun gegeven een geest des diepen slaaps; ogen om niet te
zien, en oren om niet te horen) tot op den huidigen dag. En 9
David zegt: Hun tafel worde tot een strik, en tot een val, en tot
een aanstoot, en tot een vergelding voor hen. Dat hun ogen ver- 10
duisterd worden, om niet te zien; en verkrom hun rug allen tijd.
Zo zeg ik dan: Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? 11
Dat zij verre; maar door hun val *is* de zaligheid den heidenen
geworden, om hen tot jaloersheid te verwekken. En indien hun 12
val de rijkdom is der wereld, en hun vermindering de rijkdom der
heidenen, hoeveel te meer hun volheid! Want ik spreek tot u, 13
heidenen, voor zoveel ik der heidenen apostel ben; ik maak mijn
bediening heerlijk; Of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid ver- 14
wekken, en enigen uit hen behouden mocht. Want indien hun 15
verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming
wezen, anders dan het leven uit de doden? En indien de eerste- 16
lingen heilig zijn, zo is ook het deeg *heilig*, en indien de wortel
heilig is, zo zijn ook de takken *heilig*. En zo enige der takken 17
afgebroken zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde, in derzelver

plaats zijt ingeent, en des wortels en der vettigheid des olijfbooms
18 mede deelachtig zijt geworden, Zo roem niet tegen de takken;
en indien gij daartegen roemt, gij draagt den wortel niet, maar
19 de wortel u. Gij zult dan zeggen: De takken zijn afgebroken,
20 opdat ik zou ingeent worden. Het is wel; zij zijn door ongeloof
afgebroken, en gij staat door het geloof. Zijt niet hooggevoelende,
21 maar vrees. Want is het, dat God de natuurlijke takken niet
22 gespaard heeft, *zie toe*, dat Hij ook mogelijk u niet spare. Zie
dan de goedertierenheid en de strengheid van God; de strengheid
wel over degenen, die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over
u, indien gij in de goedertierenheid blijft; anderszins zult ook gij
23 afgehouwen worden. Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet
blijven, zullen ingeent worden; want God is machtig om dezel-
24 ve weder in te enten. Want indien gij afgehouwen zijt uit den
olijfboom, die van nature wild was, en tegen nature in den goe-
den olijfboom ingeent; hoeveel te meer zullen deze, die natuurlijke
25 *takken* zijn, in hun eigen olijfboom geent worden? Want ik wil
niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij
niet wijs zijt, bij uzelven), dat de verharding voor een deel over Is-
rael gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.
26 En alzo zal geheel Israel zalig worden; gelijk geschreven is: De
Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden
27 van Jakob. En dit is hun een verbond van Mij, als Ik hun zonden
28 zal wegnemen. Zo zijn zij wel vijanden aangaande het Evangelie,
om uwentwil, maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden,
29 om der vaderen wil; Want de genadegiften en de roeping Gods
30 zijn onberouwelijk. Want gelijkerwijs ook gijlieden eertijds Go-
de ongehoorzaam geweest zijt, maar nu barmhartigheid verkregen
31 hebt door dezer ongehoorzaamheid; Alzo zijn ook dezen nu onge-
hoorzaam geweest, opdat ook zij door uw barmhartigheid zouden
32 barmhartigheid verkrijgen. Want God heeft hen allen onder de
ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij hun allen zou barmhartig
33 zijn. O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis
Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk
34 Zijn wegen! Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie
35 is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven, en
36 het zal hem wedervergolden worden? Want uit Hem, en door
Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem *zij* de heerlijkheid in der

eeuwigheid. Amen.
Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij **12**
uw lichamen stelt tot een levende, heilige *en* Gode welbehagelij-
ke offerande, *welke is* uw redelijke godsdienst. En wordt dezer 2
wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieu-
wing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede,
en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij. Want door de 3
genade, die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk, die onder u is, dat
hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat
hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des
geloofs gedeeld heeft. Want gelijk wij in een lichaam vele leden 4
hebben, en de leden alle niet dezelfde werking hebben; Alzo zijn 5
wij velen een lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders
leden. Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade, die ons 6
gegeven is, *Zo laat ons die gaven besteden*, hetzij profetie, naar 7
de mate des geloofs; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij die
leert, in het leren; Hetzij die vermaant, in het vermanen; die uit- 8
deelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid;
die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid. De liefde zij onge- 9
veinsd. Hebt een afkeer van het boze, en hangt het goede aan.
Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde; met eer de een 10
den ander voorgaande. Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt 11
vurig van geest. Dient den Heere. Verblijdt u in de hoop. Zijt 12
geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed. Deelt me- 13
de tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.
Zegent hen, die u vervolgen; zegent en vervloekt niet. Verblijdt 14, 15
u met de blijden; en weent met de wenenden. Weest eensgezind 16
onder elkander. Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u
tot de nederige. Zijt niet wijs bij uzelven. Vergeldt niemand 17
kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle mensen.
Indien het mogelijk is, zoveel in u is, houdt vrede met alle mensen. 18
Wreekt uzelven niet, beminden, maar geeft den toorn plaats; want 19
er is geschreven: Mij *komt* de wraak *toe*; Ik zal het vergelden, zegt
de Heere. Indien dan uw vijand hongert, zo spijzigt hem; indien 20
hem dorst, zo geeft hem te drinken; want dat doende, zult gij
kolen vuurs op zijn hoofd hopen. Wordt van het kwade niet 21
overwonnen, maar overwint het kwade door het goede.
Alle ziel zij den machten, over *haar* gesteld, onderworpen; want **13**

er is geen macht dan van God, en de machten, die er zijn, die zijn
2 van God geordineerd. Alzo dat die zich tegen de macht stelt,
de ordinantie van God wederstaat; en die ze wederstaan, zullen
3 over zichzelven een oordeel halen. Want de oversten zijn niet *tot*
een vreze den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de
macht niet vrezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben;
4 Want zij is Gods dienares, u ten goede. Maar indien gij kwaad
doet, zo vrees; want zij draagt het zwaard niet te vergeefs; want
zij is Gods dienares, een wreekster tot straf dengene, die kwaad
5 doet. Daarom is het nodig onderworpen te zijn, niet alleen om
6 der straffe, maar ook om des gewetens wil. Want daarom betaalt
gij ook schattingen; want zij zijn dienaars van God, in ditzelve ge-
7 duriglijk bezig zijnde. Zo geeft dan een iegelijk, wat gij schuldig
zijt; schatting, dien gij de schatting, tol, dien gij den tol, vreze,
8 dien gij de vreze, eer, dien gij de eer *schuldig zijt*. Zijt niemand
iets schuldig, dan elkander lief te hebben; want die den ander lief-
9 heeft, die heeft de wet vervuld. Want dit: Gij zult geen overspel
doen, gij zult niet doden, gij zult niet stelen, gij zult geen valse ge-
tuigenis geven, gij zult niet begeren; en zo er enig ander gebod is,
wordt in dit woord als in een hoofdsom begrepen, *namelijk* in dit:
10 Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelven. De liefde doet den
11 naaste geen kwaad. Zo is dan de liefde de vervulling der wet. En
dit *zeg ik te meer*, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat
het de ure is, dat wij nu uit den slaap opwaken; want de zaligheid
12 is ons nu nader, dan toen wij *eerst* geloofd hebben. De nacht is
voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleg-
gen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts.
13 Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen; niet in brasserijen en
dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet
14 in twist en nijdigheid; Maar doet aan den Heere Jezus Christus,
en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden.

14 Dengene nu, die zwak is in het geloof, neemt aan, *maar* niet
2 tot twistige samensprekingen. De een gelooft wel, dat men al-
3 les eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden. Die daar eet,
verachte hem niet, die niet eet; en die niet eet, oordele hem niet,
4 die daar eet; want God heeft hem aangenomen. Wie zijt gij, die
eens anderen huisknecht oordeelt? Hij staat, of hij valt zijn eigen
heer; doch hij zal vastgesteld worden, want God is machtig hem

vast te stellen. De een acht wel den *enen* dag boven den *anderen* 5
dag; maar de ander acht al de dagen *gelijk*. Een iegelijk zij in
zijn eigen gemoed ten volle verzekerd. Die den dag waarneemt, 6
die neemt *hem* waar den Heere; en die den dag niet waarneemt,
die neemt *hem* niet waar den Heere. Die daar eet, die eet *zulks*
den Heere, want hij dankt God; en die niet eet, die eet *zulks* den
Heere niet, en hij dankt God. Want niemand van ons leeft zich- 7
zelven, en niemand sterft zichzelven. Want hetzij dat wij leven, 8
wij leven den Heere; hetzij dat wij sterven, wij sterven den Hee-
re. Hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des
Heeren. Want daartoe is Christus ook gestorven, en opgestaan, 9
en weder levend geworden, opdat Hij beiden over doden en leven-
den heersen zou. Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook 10
gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor den
rechterstoel van Christus gesteld worden. Want er is geschreven: 11
Ik leef, zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle
tong zal God belijden. Zo dan een iegelijk van ons zal voor zich- 12
zelven Gode rekenschap geven. Laat ons dan elkander niet meer 13
oordelen; maar oordeelt dit liever, namelijk, dat gij den broeder
geen aanstoot of ergernis geeft. Ik weet en ben verzekerd in den 14
Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zichzelven; dan die acht
iets onrein te zijn, dien is het onrein. Maar indien uw broeder om 15
der spijze wil bedroefd wordt, zo wandelt gij niet meer naar liefde.
Verderf dien niet met uw spijze, voor welken Christus gestorven
is. Dat dan uw goed niet gelasterd worde. Want het Koninkrijk 16, 17
Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en
blijdschap, door den Heiligen Geest. Want die Christus in deze 18
dingen dient, is Gode welbehagelijk, en aangenaam den mensen.
Zo dan laat ons najagen, hetgeen tot den vrede, en hetgeen tot de 19
stichting onder elkander *dient*. Verbreek het werk van God niet 20
om der spijze wil. Alle dingen zijn wel rein; maar het is kwaad
den mens, die met aanstoot eet. Het is goed geen vlees te eten, 21
noch wijn te drinken, noch *iets*, waaraan uw broeder zich stoot,
of geergerd wordt, of *waarin* hij zwak is. Hebt gij geloof? hebt 22
dat bij uzelven voor God. Zalig is hij, die zichzelven niet oordeelt
in hetgeen hij voor goed houdt. Maar die twijfelt, indien hij eet, 23
is veroordeeld, omdat hij niet uit het geloof *eet*. En al wat uit het
geloof niet is, dat is zonde.

15 Maar wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onster-
2 ken te dragen, en niet onszelven te behagen. Dat dan een iegelijk
3 van ons *zijn* naaste behage ten goede, tot stichting. Want ook
Christus heeft Zichzelven niet behaagd, maar gelijk geschreven
is: De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen.
4 Want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze lering te vo-
ren geschreven, opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der
5 Schriften, hoop hebben zouden. Doch de God der lijdzaamheid
en der vertroosting geve u, dat gij eensgezind zijt onder elkander
6 naar Christus Jezus; Opdat gij eendrachtelijk, met een mond,
moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heere Jezus
7 Christus. Daarom neemt elkander aan, gelijk ook Christus ons
8 aangenomen heeft, tot de heerlijkheid Gods. En ik zeg, dat Je-
zus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis, vanwege de
waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der va-
9 deren; En de heidenen God vanwege de barmhartigheid zouden
verheerlijken; gelijk geschreven is: Daarom zal ik U belijden on-
10 der de heidenen, en Uw Naam lofzingen. En wederom zegt Hij:
11 Weest vrolijk, gij heidenen met Zijn volk! En wederom: Looft
12 den Heere, al gij heidenen, en prijst Hem, al gij volken! En weder-
om zegt Jesaja: Er zal zijn de wortel van Jessai, en Die opstaat,
om over de heidenen te gebieden; op Hem zullen de heidenen ho-
13 pen. De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en
vrede in het geloven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop,
14 door de kracht des Heiligen Geestes. Doch, mijn broeders, ook ik
zelf ben verzekerd van u, dat gij ook zelven vol zijt van goedheid,
vervuld met alle kennis, machtig om ook elkander te vermanen.
15 Maar ik heb u eensdeels te stoutelijker geschreven, broeders, u
als wederom *dit* indachtig makende, om de genade, die mij van
16 God gegeven is; Opdat ik, een dienaar van Jezus Christus zij
onder de heidenen, het Evangelie van God bedienende, opdat de
offerande der heidenen aangenaam worde, geheiligd door den Hei-
17 ligen Geest. Zo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen,
18 die God aangaan. Want ik zou niet durven iets zeggen, hetwelk
Christus door mij niet gewrocht heeft, tot gehoorzaamheid der
19 heidenen, met woorden en werken; Door kracht van tekenen en
wonderheden, *en* door de kracht van den Geest Gods, zodat ik,
van Jeruzalem af, en rondom, tot Illyrikum toe, het Evangelie

van Christus vervuld heb. En alzo zeer begerig geweest ben om 20
het Evangelie te verkondigen, niet waar Christus genoemd was,
opdat ik niet op eens anders fondament zou bouwen; Maar ge- 21
lijk geschreven is: Denwelken van Hem niet was geboodschapt,
die zullen het zien; en dewelke het niet gehoord hebben, die zul-
len het verstaan. Waarom ik ook menigmaal verhinderd geweest 22
ben tot u te komen. Maar nu geen plaats meer hebbende in deze 23
gewesten, en van over vele jaren groot verlangen hebbende, om
tot u te komen, Zo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u 24
komen; want ik hoop in het doorreizen u te zien, en van u der-
waarts geleid te worden, als ik eerst van ulieder *tegenwoordigheid*
eensdeels verzadigd zal zijn. Maar nu reis ik naar Jeruzalem, die- 25
nende de heiligen. Want het heeft *dien van* Macedonie en Achaje 26
goed gedacht een gemene handreiking te doen aan de armen onder
de heiligen, die te Jeruzalem zijn. Want het heeft hun *zo* goed 27
gedacht; ook zijn zij hun schuldenaars; want indien de heidenen
hunner geestelijke *goederen* deelachtig zijn geworden, zo zijn zij
ook schuldig hen van lichamelijke *goederen* te dienen. Als ik dan 28
dit volbracht, en hun deze vrucht verzegeld zal hebben, zo zal ik
door ulieder *stad* naar Spanje afkomen. En ik weet, dat ik, tot 29
u komende, met vollen zegen des Evangelies van Christus komen
zal. En ik bid u, broeders, door onzen Heere Jezus Christus, en 30
door de liefde des Geestes, dat gij met mij strijdt in de gebeden tot
God voor mij; Opdat ik mag bevrijd worden van de ongehoor- 31
zamen in Judea, en dat deze mijn dienst, dien *ik* aan Jeruzalem
doe, aangenaam zij den heiligen; Opdat ik met blijdschap, door 32
den wil van God, tot u mag komen, en met u verkwikt worden.
En de God des vredes zij met u allen. Amen. 33

En ik beveel u Febe, onze zuster, die een dienares is der Ge- **16**
meente, die te Kenchreen is; Opdat gij haar ontvangt in den Hee- 2
re, gelijk het den heiligen betaamt, en haar bijstaat, in wat zaak
zij u zou mogen van doen hebben; want zij is een voorstandster
geweest van velen, ook van mijzelven. Groet Priscilla en Aquila, 3
mijn medewerkers in Christus Jezus; Die voor mijn leven hun 4
hals gesteld hebben; denwelken niet alleen ik danke, maar ook al
de Gemeenten der heidenen. *Groet* ook de Gemeente in hun huis. 5
Groet Epenetus, mijn beminde, die de eersteling is van Achaje in
Christus. Groet Maria, die veel voor ons gearbeid heeft. Groet 6, 7

Andronikus en Junias, mijn magen, en mijn medegevangenen, wel-
ke vermaard zijn onder de apostelen, die ook voor mij in Christus
8, 9 geweest zijn. Groet Amplias, mijn beminde in den Heere. Groet
Urbanus, onzen medearbeider in Christus, en Stachys, mijn be-
10 minde. Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet hen,
11 die van het *huisgezin* van Aristobulus *zijn*. Groet Herodion, die
van mijn maagschap is. Groet hen, die van *het huisgezin* van
12 Narcissus *zijn*, degenen *namelijk*, die in den Heere zijn. Groet
Tryfena en Tryfosa, *vrouwen* die in den Heere arbeiden. Groet
Persis, de beminde *zuster*, die veel gearbeid heeft in den Heere.
13 Groet Rufus, den uitverkorene in den Heere, en zijn moeder en de
14 mijne. Groet Asynkritus, Flegon, Hermas, Patrobas, Hermes, en
15 de broeders, die met hen zijn. Groet Filologus en Julia, Nereus
en zijn zuster, en Olympas, en al de heiligen, die met henlieden
16 zijn. Groet elkander met een heiligen kus. De Gemeenten van
17 Christus groeten ulieden. En ik bid u, broeders, neemt acht op
degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer,
18 die gij *van ons* geleerd hebt; en wijkt af van dezelve. Want de-
zulken dienen onzen Heere Jezus Christus niet, maar hun buik; en
verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudi-
19 gen. Want uw gehoorzaamheid is tot *kennis van* allen gekomen.
Ik verblijde mij dan uwenthalve; en ik wil, dat gij wijs zijt in het
20 goede, doch onnozel in het kwade. En de God des vredes zal
den satan haast onder uw voeten verpletteren. De genade van
21 onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden. Amen. U groeten,
Timothëus, mijn medearbeider, en Lucius, en Jason, en Socipa-
22 ter, mijn bloedverwanten. Ik, Tertius, die den brief geschreven
23 heb, groet u in den Heere. U groet Gajus, de huiswaard van
mij en van de gehele Gemeente. U groet Erastus, de rentmeester
24 der stad, en de broeder Quartus. De genade van onzen Heere
25 Jezus Christus zij met u allen. Amen. Hem nu, Die machtig
is u te bevestigen, naar mijn Evangelie en de prediking van Je-
zus Christus, naar de openbaring der verborgenheid, die *van* de
26 tijden der eeuwen verzwegen is geweest; Maar nu geopenbaard
is, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen
Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de heidenen be-
27 kend is gemaakt; Den *zelven* alleen wijzen God *zij* door Jezus
Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen. «*De brief aan*

de Romeinen is geschreven van Korinthe, en gezonden door Febe, de dienares der gemeente die te Kenchreen is.»

1 Korinthiërs

1 Paulus, een geroepen apostel van Jezus Christus, door
2 den wil van God, en Sosthenes, de broeder, Aan de
Gemeente Gods, die te Korinthe is, den geheiligden in
Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen, die
den Naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle
3 plaats, beide hun en onzen *Heere*; Genade zij u en vrede van
4 God onzen Vader, en den Heere Jezus Christus. Ik dank mijn
God allen tijd over u, vanwege de genade Gods, die u gegeven is in
5 Christus Jezus; Dat gij in alles rijk zijt geworden in Hem, in alle
6 rede en alle kennis; Gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is
7 onder u; Alzo dat het u aan gene gave ontbreekt, verwachtende
8 de openbaring van onzen Heere Jezus Christus. Welke *God* u
ook zal bevestigen tot het einde toe, *om* onstraffelijk *te zijn* in
9 den dag van onzen Heere Jezus Christus. God is getrouw, door
Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus
10 Christus, onzen Heere. Maar ik bid u, broeders, door den Naam
van onzen Heere Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt,
en *dat* onder u geen scheuringen zijn, maar *dat* gij samengevoegd
11 zijt in eenzelfden zin, en in een zelfde gevoelen. Want mij is van
u bekend gemaakt, mijn broeders, door die van *het huisgezin* van
12 Chloe *zijn*, dat er twisten onder u zijn. En dit zeg ik, dat een
iegelijk van u zegt: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos; en ik
13 van Cefas; en ik van Christus. Is Christus gedeeld? Is Paulus
14 voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus naam gedoopt? Ik dank
God, dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, dan Krispus en
15 Gajus; Opdat niet iemand zegge, dat ik in mijn naam gedoopt
16 heb. Doch ik heb ook het huisgezin van Stefanus gedoopt; voorts
17 weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb. Want Christus
heeft mij niet gezonden, om te dopen, maar om het Evangelie
te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis
18 van Christus niet verijdeld worde. Want het woord des kruises
is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid; maar ons, die be-

houden worden, is het een kracht Gods; Want er is geschreven: 19
Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der
verstandigen zal Ik te niet maken. Waar is de wijze? Waar is 20
de schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft
God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt? Want nade- 21
maal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door
de wijsheid, zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der
prediking, zalig te maken, die geloven; Overmits de Joden een 22
teken begeren, en de Grieken wijsheid zoeken; Doch wij predi- 23
ken Christus, den Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en
den Grieken een dwaasheid; Maar hun, die geroepen zijn, beiden 24
Joden en Grieken, *prediken wij* Christus, de kracht Gods, en de
wijsheid Gods. Want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen; 25
en het zwakke Gods is sterker dan de mensen. Want gij ziet 26
uw roeping, broeders, dat *gij* niet vele wijzen *zijt* naar het vlees,
niet vele machtigen, niet vele edelen. Maar het dwaze der wereld 27
heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het
zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou
beschamen; En het onedele der wereld, en het verachte heeft God 28
uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen *iets* is, te niet
zou maken; Opdat geen vlees zou roemen voor Hem. Maar uit 29, 30
Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van
God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing; Opdat 31
het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere.

En ik, broeders, als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen **2**
met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigen-
de de getuigenis van God. Want ik heb niet voorgenomen iets 2
te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd. En ik 3
was bij ulieden in zwakheid, en in vreze, en in vele beving. En 4
mijn rede, en mijn prediking was niet in bewegelijke woorden der
menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes en der kracht;
Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in 5
de kracht Gods. En wij spreken wijsheid onder de volmaakten; 6
doch een wijsheid, niet dezer wereld, noch der oversten dezer we-
reld, die te niet worden; Maar wij spreken de wijsheid Gods, 7
bestaande in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren
verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;
Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want 8

indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijk-
9 heid niet gekruist hebben. Maar gelijk geschreven is: Hetgeen
het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het
hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft
10 dien, die Hem liefhebben. Doch God heeft *het* ons geopenbaard
door Zijn Geest; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de
11 diepten Gods. Want wie van de mensen weet, hetgeen des men-
sen is, dan de geest des mensen, die in hem is? Alzo weet ook
12 niemand, hetgeen Gods is, dan de Geest Gods. Doch wij hebben
niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, Die uit God
is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken
13 zijn; Dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de mense-
lijke wijsheid leert, maar met *woorden*, die de Heilige Geest leert,
14 geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende. Maar de na-
tuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn;
want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat
15 zij geestelijk onderscheiden worden. Doch de geestelijke *mens*
onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand
16 onderscheiden. Want wie heeft den zin des Heeren gekend, die
Hem zou onderrichten? Maar wij hebben den zin van Christus.

3 En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken,
2 maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus. Ik
heb u met melk gevoed, en niet met *vaste* spijs; want gij vermocht
3 *toen* nog niet; ja, gij vermoogt ook nu nog niet. Want gij zijt nog
vleselijk; want dewijl onder u nijd is, en twist, en tweedracht, zijt
4 gij niet vleselijk, en wandelt *gij niet* naar den mens? Want als
de een zegt: Ik ben van Paulus; en een ander: Ik *ben* van Apol-
5 los; zijt gij niet vleselijk? Wie is dan Paulus, en wie is Apollos,
anders dan dienaars, door welke gij geloofd hebt, en *dat*, gelijk
6 de Heere aan een iegelijk gegeven heeft? Ik heb geplant, Apollos
7 heeft nat gemaakt; maar God heeft den wasdom gegeven. Zo is
dan noch hij, die plant, iets, noch hij, die nat maakt, maar God,
8 Die den wasdom geeft. En die plant, en die nat maakt, zijn een;
9 maar een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijn arbeid. Want
wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt
10 gij. Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs
bouwmeester het fondament gelegd; en een ander bouwt daarop.
11 Maar een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwe. Want niemand

kan een ander fondament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk
is Jezus Christus. En indien iemand op dit fondament bouwt: 12
goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen; Eens iege- 13
lijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren,
dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks
werk is, zal het vuur beproeven. Zo iemands werk blijft, dat 14
hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen. Zo iemands 15
werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij
behouden worden, doch alzo als door vuur. Weet gij niet, dat 16
gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont? Zo 17
iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden; want
de tempel Gods is heilig, welke gij zijt. Niemand bedriege zich- 18
zelven. Zo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in deze wereld,
die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden. Want de wijsheid 19
dezer wereld is dwaasheid bij God; want er is geschreven: Hij vat
de wijzen in hun arglistigheid; En wederom: De Heere kent de 20
overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn. Niemand dan roe- 21
me op mensen; want alles is uwe. Hetzij Paulus, hetzij Apollos, 22
hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij te-
genwoordige, hetzij toekomende dingen, zij zijn alle uwe. Doch 23
gij zijt van Christus, en Christus is Gods.

Alzo houde ons een *ieder* mens, als dienaars van Christus, en **4**
uitdelers der verborgenheden Gods. En voorts wordt in de uit- 2
delers vereist, dat elk getrouw bevonden worde. Doch mij is 3
voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een
menselijk oordeel; ja, ik oordeel ook mijzelven niet. Want ik 4
ben mijzelven van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet
gerechtvaardigd; maar Die mij oordeelt, is de Heere. Zo dan oor- 5
deelt niets voor den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, Welke
ook in het licht zal brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is,
en openbaren de raadslagen der harten; en als dan zal een iegelijk
lof hebben van God. En deze dingen, broeders, heb ik op mijzel- 6
ven en Apollos bij gelijkenis toegepast, om uwentwil; opdat gij aan
ons zoudt leren, niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat
gij niet, de een om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den
ander. Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet 7
hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt
gij, alsof gij het niet ontvangen hadt? Alrede zijt gij verzadigd, 8

alrede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerst; en och,
9 of gij heerstet, opdat ook wij met u heersen mochten! Want ik
acht, dat God ons, die de laatste apostelen zijn, ten toon heeft
gesteld als tot den dood verwezen; want wij zijn een schouwspel
10 geworden der wereld, en den engelen, en den mensen. Wij *zijn*
dwazen om Christus' wil, maar gij zijt wijzen in Christus; wij zijn
zwakken, maar gij sterken; gij zijt heerlijken, maar wij verachten.
11 Tot op deze tegenwoordige ure, lijden wij honger, en lijden wij
dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben
12 geen vaste woonplaats; En arbeiden, werkende met onze eigen
handen; wij worden gescholden, en wij zegenen; wij worden ver-
13 volgd, en wij verdragen; Wij worden gelasterd, en wij bidden; wij
zijn geworden als uitvaagsels der wereld *en* aller afschrapsel tot
14 nu toe. Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar als
15 mijn lieve kinderen vermaan ik *u*. Want al hadt gij tien duizend
leermeesters in Christus, zo *hebt gij* toch niet vele vaders; want in
16 Christus Jezus heb ik u door het Evangelie geteeld. Zo vermaan
17 ik u dan: zijt mijn navolgers. Daarom heb ik Timothëus tot u
gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heere, welke u
zal indachtig maken mijn wegen, die in Christus zijn, gelijkerwijs
18 ik alom in alle Gemeenten leer. Doch sommigen zijn opgebla-
19 zen, alsof ik tot ulieden niet komen zou. Maar ik zal haast tot u
komen, zo de Heere wil, en ik zal *dan* verstaan, niet de woorden
20 dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht. Want het Ko-
21 ninkrijk Gods is niet *gelegen* in woorden, maar in kracht. Wat
wilt gij? Zal ik met de roede tot u komen, of in liefde en *in* den
geest der zachtmoedigheid?

5 Men hoort ganselijk, *dat er* hoererij onder u *is*, en zodanige
hoererij, die ook onder de heidenen niet genoemd wordt, alzo dat
2 er een zijns vaders huisvrouw heeft. En zijt gij *nog* opgeblazen,
en hebt niet veel meer leed gedragen, opdat hij uit het midden van
3 u weggedaan worde, die deze daad begaan heeft? Doch ik, als
wel met het lichaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den
geest, heb alrede, als *of ik* tegenwoordig *ware*, dengene, die dat al-
4 zo bedreven heeft, besloten, In den Naam van onzen Heere Jezus
Christus, als gijlieden en mijn geest *samen* vergaderd zullen zijn,
5 met de kracht van onzen Heere Jezus Christus, Denzulken over
te geven aan den satan, tot verderf des vleses, opdat de geest be-

houden moge worden in den dag van den Heere Jezus. Uw roem 6
is niet goed. Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het gehele
deeg zuur maakt? Zuivert dan den ouden zuurdesem uit, opdat 7
gij een nieuw deeg zijn moogt, gelijk gij ongezuurd zijt. Want
ook ons Pascha is voor ons geslacht, *namelijk* Christus. Zo dan 8
laat ons feest houden, niet in den ouden zuurdesem, noch in den
zuurdesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuur-
de *broden* der oprechtheid en der waarheid. Ik heb u geschreven 9
in den brief, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders;
Doch niet geheellijk met de hoereerders dezer wereld, of met de 10
gierigaards, of met de rovers, of met de afgodendienaars; want
anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan. Maar nu heb ik u 11
geschreven, dat gij u niet zult vermengen, *namelijk* indien iemand,
een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard,
of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een
rover; dat gij met zodanig een ook niet zult eten. Want wat heb 12
ik ook die buiten zijn te oordelen? Oordeelt gijlieden niet die bin-
nen zijn? Maar die buiten zijn oordeelt God. En doet gij dezen 13
boze uit ulieden weg.

Durft iemand van ulieden, die een zaak heeft tegen een ander, **6**
te recht gaan voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen?
Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen? En indien 2
door u de wereld geoordeeld wordt, zijt gij onwaardig de minste
gerechtzaken? Weet gij niet, dat wij de engelen oordelen zul- 3
len? Hoeveel te meer de zaken, die dit leven aangaan? Zo gij 4
dan gerechtzaken hebt, die dit leven aangaan, zet die *daarover*,
die in de Gemeente minst geacht zijn. Ik zeg u *dit* tot schaam- 5
te. Is er *dan* alzo onder u geen, die wijs is, ook niet een, die
zou kunnen oordelen tussen zijn broeders? Maar de *ene* broeder 6
gaat met den *anderen* broeder te recht, en dat voor ongelovigen.
Zo is er dan nu ganselijk gebrek onder u, dat gij met elkander 7
rechtzaken hebt. Waarom lijdt gij niet liever ongelijk? Waarom
lijdt gij niet liever schade? Maar gijlieden doet ongelijk, en doet 8
schade, en dat den broederen. Of weet gij niet, dat de onrecht- 9
vaardigen het Koninkrijk Gods niet zullen beerven? Dwaalt niet; 10
noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch
ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gie-
rigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het

11 Koninkrijk Gods beerven. En dit waart gij sommigen; maar gij
zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaar-
digd, in den Naam van den Heere Jezus, en door den Geest onzes
12 Gods; Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet
oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de
13 macht van geen mij laten brengen. De spijzen zijn voor de buik,
en de buik *is* voor de spijzen; maar God zal beide dezen en die te
niet doen. Doch het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor
14 den Heere en de Heere voor het lichaam. En God heeft ook den
15 Heere opgewekt, en zal ons opwekken door Zijn kracht. Weet
gij niet, dat uw lichamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de
leden van Christus nemen, en maken ze leden ener hoer? Dat zij
16 verre. Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, een lichaam
met haar is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot een vlees wezen.
17, 18 Maar die den Heere aanhangt, is een geest *met Hem*. Vliedt
de hoererij. Alle zonde, die de mens doet, is buiten het lichaam,
19 maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam. Of
weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van den Heiligen
Geest, Die in u is, Dien gij van God hebt, en *dat* gij uws zelfs niet
20 zijt? Want gij zijt duur gekocht: zo verheerlijkt dan God in uw
lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.

7 Aangaande nu de dingen, waarvan gij mij geschreven hebt; het
2 is een mens goed geen vrouw aan te raken. Maar om der hoe-
rerijen wil zal een iegelijk *man* zijn eigen vrouw hebben, en een
3 iegelijke *vrouw* zal haar eigen man hebben. De man zal aan de
vrouw de schuldige goedwilligheid betalen; en desgelijks ook de
4 vrouw aan den man. De vrouw heeft de macht niet over haar
eigen lichaam, maar de man; en desgelijks ook de man heeft de
5 macht niet over zijn eigen lichaam, maar de vrouw. Onttrekt u
elkander niet, tenzij dan met *beider* toestemming voor een tijd,
opdat gij u tot vasten en bidden moogt verledigen; en komt we-
derom bijeen, opdat u de satan niet verzoeke, omdat gij u niet
6 kunt onthouden. Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel.
7 Want ik wilde, dat alle mensen waren, gelijk als ikzelf *ben*; maar
een iegelijk heeft zijn eigen gave van God, de een wel aldus, maar
8 de andere alzo. Doch ik zeg den ongetrouwden, en den weduwen:
9 Het is hun goed, indien zij blijven, gelijk als ik. Maar indien zij
zich niet kunnen onthouden, dat zij trouwen; want het is beter

te trouwen dan te branden. Doch den getrouwden gebiede niet 10
ik, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheide. En 11
indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijve, of met den man
verzoene; en dat de man de vrouw niet verlate. Maar den an- 12
deren zeg ik, niet de Heere: Indien enig broeder een ongelovige
vrouw heeft, en dezelve tevreden is bij hem te wonen, dat hij ze
niet verlate; En een vrouw, die een ongelovigen man heeft, en 13
hij tevreden is bij haar te wonen, dat zij hem niet verlate. Want 14
de ongelovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongelovige
vrouw is geheiligd door den man; want anders waren uw kinderen
onrein, maar nu zijn zij heilig. Maar indien de ongelovige scheidt, 15
dat hij scheide. De broeder of de zuster wordt in zodanige *gevallen*
niet dienstbaar gemaakt; maar God heeft ons tot vrede geroepen.
Want wat weet gij, vrouw, of gij den man zult zalig maken? Of 16
wat weet gij, man, of gij de vrouw zult zalig maken? Doch gelijk 17
God aan een iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de Heere een iegelijk
geroepen heeft, dat hij alzo wandele; en alzo verordene ik in al de
Gemeenten. Is iemand, besneden zijnde, geroepen, die late zich 18
geen *voorhuid* aantrekken; is iemand, in de voorhuid zijnde, ge-
roepen, die late zich niet besnijden. De besnijdenis is niets, en de 19
voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods. Een 20
iegelijk blijve in die beroeping, daar hij in geroepen is. Zijt gij, 21
een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u *dat* niet bekommeren;
maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik *dat* liever. Want 22
die in den Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een
vrijgelatene des Heeren; desgelijks ook, die vrij zijnde geroepen
is, die is een dienstknecht van Christus. Gij zijt duur gekocht, 23
wordt geen dienstknechten der mensen. Een iegelijk, waarin hij 24
geroepen is, broeders, die blijve in hetzelve bij God. Aangaande 25
de maagden nu, heb ik geen bevel des Heeren; maar ik zeg *mijn*
gevoelen, als die barmhartigheid van den Heere gekregen heb, om
getrouw te zijn. Ik houde dan dit goed te zijn, om den aanstaan- 26
den nood, dat het, *zeg ik*, den mens goed is alzo te zijn. Zijt 27
gij aan een vrouw verbonden, zoek geen ontbinding; zijt gij on-
gebonden van een vrouw, zoek geen vrouw. Maar indien gij ook 28
trouwt, gij zondigt niet; en indien een maagd trouwt, zij zondigt
niet. Doch dezulken zullen verdrukking hebben in het vlees; en ik
spare ulieden. Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort 29

is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende;
30 En die wenen, als niet wenende; en die blijde zijn, als niet blij-
31 de zijnde; en die kopen, als niet bezittende; En die deze wereld
gebruiken, als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld
32 gaat voorbij. En ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt. De
ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, hoe hij
33 den Heere zal behagen; Maar die getrouwd is, bekommert zich
34 met de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen. Een
vrouw en een maagd zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekom-
mert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan
lichaam en aan geest; maar die getrouwd is, bekommert zich met
35 de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen. En dit zeg ik
tot uw eigen voordeel; niet opdat ik een strik over u zou werpen,
maar *om u te leiden* tot hetgeen wel voegt, en bekwaam is, om
den Heere wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts ge-
36 trokken te worden. Maar zo iemand acht, dat hij ongevoegelijk
handelt met zijn maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat,
en het alzo moet geschieden; die doe wat hij wil, hij zondigt niet;
37 dat zij trouwen. Doch die vast staat in *zijn* hart, geen noodzaak
hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil, en dit in zijn hart
38 besloten heeft, dat hij zijn maagd zal bewaren, die doet wel. Al-
zo dan, die *haar* ten huwelijk uitgeeft, die doet wel; en die *ze* ten
39 huwelijk niet uitgeeft, die doet beter. Een vrouw is door de wet
verbonden, zo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man
ontslapen is, zo is zij vrij, om te trouwen, dien zij wil, alleenlijk
40 in den Heere. Maar zij is gelukkiger, indien zij alzo blijft, naar
mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben.

8 Aangaande nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij
weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt
2 opgeblazen, maar de liefde sticht. En zo iemand meent iets te
weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen.
3, 4 Maar zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend. Aan-
gaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij
weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander
5 God is dan een. Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd
worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde (gelijk er vele go-
6 den en vele heren zijn), Nochtans hebben wij *maar* een God, den
Vader, uit Welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en *maar* een

Heere, Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn, en wij door
Hem. Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een 7
geweten des afgods tot nog toe, eten als *iets* dat den afgoden ge-
offerd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt. De spijze 8
nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij
hebben geen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben
geen gebrek. Maar ziet toe, dat deze uw macht niet enigerwijze 9
een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn. Want zo iemand u, 10
die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het
geweten deszelven, die zwak is, niet gestijfd worden, om te eten
de dingen, die den afgoden geofferd zijn? En zal de broeder, die 11
zwak is, door uw kennis verloren gaan, om welken Christus ge-
storven is? Doch gijlieden, alzo tegen de broeders zondigende, 12
en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus. Daar- 13
om, indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid
geen vlees eten, opdat ik mijn broeder niet ergere.

Ben ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Je- **9**
zus Christus, onzen Heere, gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk
in den Heere? Zo ik anderen geen apostel ben, nochtans ben 2
ik het ulieden; want het zegel mijns apostelschaps zijt gijlieden
in den Heere. Mijn verantwoording aan degenen, die onderzoek 3
over mij doen, is deze. Hebben wij niet macht, om te eten en 4
te drinken? Hebben wij niet macht, om een vrouw, een zuster 5
zijnde, *met ons* om te leiden, gelijk ook de andere apostelen, en
de broeders des Heeren, en Cefas? Of hebben alleen ik en Bar- 6
nabas geen macht van niet te werken? Wie dient ooit in den 7
krijg op eigen bezoldiging? Wie plant een wijngaard, en eet niet
van zijn vrucht? Of wie weidt een kudde, en eet niet van de melk
der kudde? Spreek ik dit naar den mens, of zegt ook de wet 8
hetzelfde niet? Want in de wet van Mozes is geschreven: Gij zult 9
een dorsenden os niet muilbanden. Zorgt ook God voor de ossen?
Of zegt Hij *dat* ganselijk om onzentwil? Want om onzentwil is *dat* 10
geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op
hoop dorst, *moet* zijn hoop deelachtig worden. Indien wij ulie- 11
den het geestelijke gezaaid hebben, is het een grote *zaak*, zo wij
het uwe, dat lichamelijk is, maaien? Indien anderen deze macht 12
over u deelachtig zijn, *waarom* niet veel meer wij? Doch wij heb-
ben deze macht niet gebruikt, maar wij verdragen het al, opdat

wij niet enige verhindering geven aan het Evangelie van Christus.
13 Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van
het heilige eten? *en* die steeds bij het altaar zijn, met het altaar
14 delen? Alzo heeft ook de Heere geordineerd dengenen, die het
15 Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven. Maar ik
heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven,
opdat het alzo aan mij geschieden zou; want het ware mij beter te
16 sterven, dan dat iemand dezen mijn roem zou ijdel maken. Want
indien ik het Evangelie verkondige, het is mij geen roem; want de
nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het Evangelie niet
17 verkondig! Want indien ik dat gewillig doe, zo heb ik loon, maar
18 indien onwillig, de uitdeling is mij *evenwel* toebetrouwd. Wat
loon heb ik dan? *Namelijk* dat ik, het Evangelie verkondigende,
het Evangelie van Christus kosteloos stelle, om mijn macht in het
19 Evangelie niet te misbruiken. Want daar ik van allen vrij was,
heb ik mijzelven allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou
20 winnen. En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de
Joden winnen zou; dengenen, die onder de wet zijn, *ben ik gewor-
den* als onder de wet zijnde, opdat ik degenen, die onder de wet
21 zijn, winnen zou. Degenen, die zonder de wet zijn, *ben ik gewor-
den* als zonder de wet zijnde (Gode *nochtans* zijnde niet zonder
de wet, maar voor Christus onder de wet), opdat ik degenen, die
22 zonder de wet zijn, winnen zou. Ik ben den zwakken geworden
als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zou; allen ben ik
23 alles geworden, opdat ik immers enigen behouden zou. En dit
doe ik om des Evangelies wil, opdat ik hetzelve mede deelachtig
24 zou worden. Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen,
allen wel lopen, maar *dat* een den prijs ontvangt? Loopt alzo, dat
25 gij *dien* moogt verkrijgen. En een iegelijk, die *om prijs* strijdt,
onthoudt zich in alles. Dezen dan *doen* wel *dit*, opdat zij een ver-
derfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke.
26 Ik loop dan alzo, niet als op het onzekere; ik kamp alzo, niet als de
27 lucht slaande; Maar ik bedwing mijn lichaam, en breng het tot
dienstbaarheid, opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt
heb, zelf verwerpelijk worde.

10 En ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze va-
ders allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgegaan
2, 3 zijn; En allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee; En

allen dezelfde geestelijke spijs gegeten hebben; En allen denzelf- 4
den geestelijken drank gedronken hebben; want zij dronken uit
de geestelijke steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus.
Maar in het meerder *deel* van hen heeft God geen welgevallen 5
gehad; want zij zijn in de woestijn ter nedergeslagen. En de- 6
ze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust
tot het kwaad zouden hebben, gelijkerwijs als zij lust gehad heb-
ben. En wordt geen afgodendienaars, gelijkerwijs als sommigen 7
van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neder om te eten,
en om te drinken, en zij stonden op om te spelen. En laat ons 8
niet hoereren, gelijk sommigen van hen gehoereerd hebben, en er
vielen op een dag drie en twintig duizend. En laat ons Christus 9
niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en
werden van de slangen vernield. En murmureert niet, gelijk ook 10
sommigen van hen gemurmureerd hebben, en werden vernield van
den verderver. En deze dingen alle zijn hunlieden overkomen tot 11
voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op de-
welke de einden der eeuwen gekomen zijn. Zo dan, die meent te 12
staan, zie toe, dat hij niet valle. Ulieden heeft geen verzoeking 13
bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal
laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal
met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt ver-
dragen. Daarom, mijn geliefden, vliedt van den afgodendienst. 14
Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij, hetgeen ik zeg. De 15, 16
drinkbeker der dankzegging, dien wij *dankzeggende* zegenen, is die
niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij
breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?
Want een brood *is het*, *zo* zijn wij velen een lichaam, dewijl wij 17
allen eens broods deelachtig zijn. Ziet Israel, dat naar het vlees 18
is; hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met
het altaar? Wat zeg ik dan? Dat een afgod iets is, of dat het af- 19
godenoffer iets is? Ja, *ik zeg*, dat hetgeen de heidenen offeren, zij 20
den duivelen offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de
duivelen gemeenschap hebt. Gij kunt den drinkbeker des Heeren 21
niet drinken, en den drinkbeker der duivelen; gij kunt niet deel-
achtig zijn aan de tafel des Heeren, en aan de tafel der duivelen.
Of tergen wij den Heere? Zijn wij sterker dan Hij? Alle dingen 22, 23
zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle din-

24 gen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen stichten niet. Niemand
zoeke dat zijns zelfs is; maar een iegelijk *zoeke* dat des anderen is.
25 Eet al wat in het vleeshuis verkocht wordt, niets ondervragende,
26 om des gewetens wil; Want de aarde is des Heeren, en de volheid
27 derzelve. En indien u iemand van de ongelovigen noodt, en gij
daar gaan wilt, eet al wat ulieden voorgesteld wordt, niets on-
28 dervragende, om des gewetens wil. Maar zo iemand tot ulieden
zegt: Dat is afgodenoffer; eet *het* niet, om desgenen wil, die *u*
dat te kennen gegeven heeft, en *om* des gewetens wil. Want de
29 aarde is des Heeren, en de volheid derzelve. Doch ik zeg: *om* het
geweten, niet van uzelven, maar des anderen; want waarom wordt
30 mijn vrijheid geoordeeld van een ander geweten? En indien ik
door genade *der spijze* deelachtig ben, waarom word ik gelasterd
31 over hetgeen, waarvoor ik dankzeg? Hetzij dan dat gijlieden eet,
hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets *anders* doet, doet het al
32 ter ere Gods. Weest zonder aanstoot te geven, en den Joden,
33 en den Grieken, en der Gemeente Gods. Gelijkerwijs ik ook in
alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar het
voordeel van velen, opdat zij mochten behouden worden.

11, 2 Weest mijn navolgers, gelijkerwijs ook ik van Christus. En ik
prijs u, broeders, dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de in-
3 zettingen behoudt, gelijk ik *die* u overgegeven heb. Doch ik wil,
dat gij weet, dat Christus het Hoofd is eens iegelijken mans, en de
4 man het hoofd der vrouw, en God het Hoofd van Christus. Een
iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende *iets* op het hoofd,
5 die onteert zijn eigen hoofd; Maar een iegelijke vrouw, die bidt
of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd;
want het is een en hetzelfde, alsof *haar* het haar afgesneden wa-
6 re. Want indien een vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren
worde; maar indien het lelijk is voor een vrouw geschoren te zijn,
7 of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke. Want de
man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de
heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.
8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw is uit den man.
9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw
10 om den man. Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd
11 hebben, om der engelen wil. Nochtans is noch de man zonder
12 de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere. Want

gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzo is ook de man door de
vrouw; doch alle dingen *zijn* uit God. Oordeelt gij onder uzel- 13
ven: is het betamelijk, dat de vrouw ongedekt God bidde? Of 14
leert u ook de natuur zelve niet, dat zo een man lang haar draagt,
het hem een oneer is? Maar zo een vrouw lang haar draagt, dat 15
het haar een eer is; omdat het lange haar voor een deksel haar
is gegeven? Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij 16
hebben zulke gewoonten niet, noch de Gemeenten Gods. Dit 17
nu, *hetgeen* ik *u* aanzegge, prijs ik niet, *namelijk* dat gij niet tot
beter, maar tot erger samenkomt. Want eerstelijk, als gij samen- 18
komt in de Gemeente, zo hoor ik, dat er scheuringen zijn onder u;
en ik geloof het ten dele; Want er moeten ook ketterijen onder 19
u zijn, opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden
onder u. Als gij dan bijeen samenkomt, *dat* is niet des Heeren 20
avondmaal eten. Want in het eten neemt een iegelijk te voren 21
zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de andere is dron-
ken. Hebt gij dan geen huizen, om er te eten en te drinken? Of 22
veracht gij de Gemeente Gods, en beschaamt gij degenen, die niet
hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? In dezen prijs ik
u niet. Want ik heb van den Heere ontvangen, hetgeen ik ook u 23
overgegeven heb, dat de Heere Jezus in den nacht, in welken Hij
verraden werd, het brood nam; En als Hij gedankt had, brak Hij 24
het, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebro-
ken wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis. Desgelijks *nam* Hij 25
ook den drinkbeker, na het eten des avondmaals, en zeide: Deze
drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Doet dat, zo
dikwijls als gij *dien* zult drinken, tot Mijn gedachtenis. Want 26
zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult
drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.
Zo dan, wie onwaardiglijk dit brood eet, of den drinkbeker des 27
Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des
Heeren. Maar de mens beproeve zichzelven, en ete alzo van het 28
brood, en drinke van den drinkbeker. Want die onwaardiglijk 29
eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelven een oordeel, niet on-
derscheidende het lichaam des Heeren. Daarom zijn onder u vele 30
zwakken en kranken, en velen slapen. Want indien wij onszelven 31
oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden. Maar als wij 32
geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, op-

33 dat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden. Zo dan,
mijn broeders, als gij samenkomt om te eten, verwacht elkander.
34 Doch zo iemand hongert, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot een
oordeel samenkomt. De overige dingen nu zal ik verordenen, als
ik zal gekomen zijn.
12 En van de geestelijke *gaven*, broeders, wil ik niet, dat gij on-
2 wetende zijt. Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme
3 afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werdt. Daarom maak
ik u bekend, dat niemand, die door den Geest Gods spreekt, Jezus
een vervloeking noemt; en niemand kan zeggen, Jezus den Heere
4 *te zijn*, dan door den Heiligen Geest. En er is verscheidenheid
5 der gaven, doch het is dezelfde Geest; En er is verscheidenheid
6 der bedieningen, en het is dezelfde Heere; En er is verscheiden-
heid der werkingen, doch het is dezelfde God, Die alles in allen
7 werkt. Maar aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes
8 gegeven tot hetgeen oorbaar is. Want dezen wordt door den
Geest gegeven het woord der wijsheid, en een ander het woord
9 der kennis, door denzelfden Geest; En een ander het geloof, door
denzelfden Geest; en een ander de gaven der gezondmakingen,
10 door denzelfden Geest. En een ander de werkingen der krachten;
en een ander profetie; en een ander onderscheidingen der geesten;
en een ander menigerlei talen; en een ander uitlegging der talen.
11 Doch deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, delende aan
12 een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil. Want gelijk het
lichaam een is, en vele leden heeft, en al de leden van dit ene
lichaam, vele zijnde, *maar* een lichaam zijn, alzo ook Christus.
13 Want ook wij allen zijn door een Geest tot een lichaam gedoopt;
hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen;
14 en wij zijn allen tot een Geest gedrenkt. Want ook het lichaam
15 is niet een lid, maar vele *leden*. Indien de voet zeide: Dewijl ik
de hand niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is hij daarom
16 niet van het lichaam? En indien het oor zeide: Dewijl ik het
oog niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is het daarom niet
17 van het lichaam? Ware het gehele lichaam het oog, waar *zou*
het gehoor *zijn*? Ware het gehele *lichaam* gehoor, waar *zou* de
18 reuk *zijn*? Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van
19 dezelve in het lichaam, gelijk Hij gewild heeft. Waren zij alle
20 *maar* een lid, waar *zou* het lichaam *zijn*? Maar nu zijn er wel

vele leden, doch *maar* een lichaam. En het oog kan niet zeggen 21
tot de hand: Ik heb u niet van node; of wederom het hoofd tot
de voeten: Ik heb u niet van node. Ja veeleer, de leden, die *ons* 22
dunken de zwakste des lichaams te zijn, die zijn nodig. En die 23
ons dunken de minst eerlijke *leden* des lichaams te zijn, denzelven
doen wij overvloediger eer aan; en onze onsierlijke *leden* hebben
overvloediger versiering. Doch onze sierlijke hebben het niet van 24
node; maar God heeft het lichaam *alzo* samengevoegd, gevende
overvloediger eer aan hetgeen gebrek *aan dezelve* heeft; Opdat 25
geen tweedracht in het lichaam zij, maar de leden voor elkander
gelijke zorg zouden dragen. En hetzij dat een lid lijdt, zo lijden 26
al de leden mede; hetzij dat een lid verheerlijkt wordt, zo ver-
blijden zich al de leden mede. En gijlieden zijt het lichaam van 27
Christus, en leden in het bijzonder. En God heeft er sommigen 28
in de Gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten,
ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondma-
kingen, behulpsels, regeringen, menigerlei talen. Zijn zij allen 29
apostelen? Zijn zij allen profeten? Zijn zij allen leraars? Zijn
zij allen krachten? Hebben zij allen gaven der gezondmakingen? 30
Spreken zij allen met *menigerlei* talen? Zijn zij allen uitleggers?
Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u een weg, die nog 31
uitnemender is.

Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, **13**
en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal, of luidende
schel geworden. En al ware het dat ik de *gave* der profetie had, 2
en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het,
dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet
had, zo ware ik niets. En al ware het, dat ik al mijn goederen 3
tot onderhoud *der armen* uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn
lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde
niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven. De liefde is lankmoe- 4
dig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt
niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen; Zij handelt niet on- 5
geschiktelijk, zij zoekt zichzelve niet, zij wordt niet verbitterd, zij
denkt geen kwaad; Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, 6
maar zij verblijdt zich in de waarheid; Zij bedekt alle dingen, zij 7
gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle din-
gen. De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieen, zij 8

zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden;
9 hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden. Want wij kennen ten
10 dele, en wij profeteren ten dele; Doch wanneer het volmaakte zal
gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, te niet gedaan worden.
11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als
een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man
geworden ben, zo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.
12 Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar als-
dan *zullen wij zien* aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele,
13 maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben. En nu blijft
geloof, hoop *en* liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de
liefde.

14 Jaagt de liefde na, en ijvert om de geestelijke *gaven*, maar
2 meest, dat gij moogt profeteren. Want die een *vreemde* taal
spreekt, spreekt niet den mensen, maar Gode; want niemand ver-
3 staat *het*, doch met den geest spreekt hij verborgenheden. Maar
die profeteert, spreekt den mensen stichting, en vermaning en
4 vertroosting. Die een *vreemde* taal spreekt, die sticht zichzelven;
5 maar die profeteert die sticht de Gemeente. En ik wil *wel*, dat
gij allen in *vreemde* talen spreekt, maar meer, dat gij profeteert;
want die profeteert, is meerder dan die *vreemde* talen spreekt,
tenzij dan, dat hij het uitlegge, opdat de Gemeente stichting mo-
6 ge ontvangen. En nu, broeders, indien ik tot u kwam, en sprak
vreemde talen, wat nuttigheid zou ik u doen, zo ik tot u niet
sprak, of in openbaring, of in kennis, of in profetie of in lering?
7 Zelfs ook de levenloze dingen, die geluid geven, hetzij fluit, hetzij
citer, zo zij geen onderscheid met *hun* klank geven, hoe zal bekend
8 worden, hetgeen op de fluit of op de citer gespeeld wordt? Want
ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den
9 krijg bereiden? Alzo ook gijlieden, indien gij niet door de taal
een duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gespro-
10 ken wordt? Want gij zult zijn *als* die in de lucht spreekt. Er zijn,
naar het voorvalt, zo vele soorten van stemmen in de wereld, en
11 geen derzelve is zonder stem. Indien ik dan de kracht der stem
niet weet, zo zal ik hem, die spreekt, barbaars zijn; en hij, die
12 spreekt, zal bij mij barbaars zijn. Alzo ook gij, dewijl gij ijverig
zijt naar geestelijke gaven, zo zoekt dat gij moogt overvloedig zijn
13 tot stichting der Gemeente. Daarom, die in een *vreemde* taal

spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen. Want indien ik in 14
een *vreemde* taal bid, mijn geest bidt *wel*, maar mijn verstand is
vruchteloos. Wat is het dan? Ik zal *wel* met den geest bidden, 15
maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal *wel* met den geest
zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen. Anderszins, in- 16
dien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene, die de plaats
eens ongeleerden vervult, amen zeggen op uw dankzegging, dewijl
hij niet weet, wat gij zegt? Want gij dankzegt wel behoorlijk, 17
maar de ander wordt niet gesticht. Ik dank mijn God, dat ik 18
meer *vreemde* talen spreek, dan gij allen; Maar ik wil *liever* in 19
de Gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik
ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in een
vreemde taal. Broeders, wordt geen kinderen in het verstand, 20
maar zijt kinderen in de boosheid, en wordt in het verstand vol-
wassen. In de wet is geschreven: Ik zal door lieden van andere 21
talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzo
zullen zij Mij niet horen, zegt de Heere. Zo dan, de *vreemde* 22
talen zijn tot een teken niet dengenen, die geloven, maar den on-
gelovigen; en de profetie niet den ongelovigen, maar dengenen,
die geloven. Indien dan de gehele Gemeente bijeenvergaderd wa- 23
re, en zij allen in *vreemde* talen spraken, en *enige* ongeleerden of
ongelovigen inkwamen, zouden zij niet zeggen, dat gij uitzinnig
waart? Maar indien zij allen profeteerden, en een ongelovige of 24
ongeleerde inkwame, die wordt van allen overtuigd, *en* hij wordt
van allen geoordeeld. En alzo worden de verborgene dingen zijns 25
harten openbaar; en alzo, vallende op *zijn* aangezicht, zal hij God
aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is. Wat is 26
het dan, broeders? Wanneer gij samenkomt, een iegelijk van u,
heeft hij een psalm, heeft hij een leer, heeft hij een *vreemde* taal,
heeft hij een openbaring, heeft hij een uitlegging; laat alle dingen
geschieden tot stichting; En zo iemand een *vreemde* taal spreekt, 27
dat het door twee, of ten meeste drie *geschiede*, en bij beurte; en
dat een het uitlegge. Maar indien er geen uitlegger is, dat hij 28
zwijge in de Gemeente; doch dat hij tot zichzelven spreke, en tot
God. En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen 29
oordelen. Doch indien een ander, die er zit, *iets* geopenbaard is, 30
dat de eerste zwijge. Want gij kunt allen, de een na den ander 31
profeteren, opdat zij allen leren, en allen getroost worden. En de 32

33 geesten der profeten zijn den profeten onderworpen. Want God
is geen *God* van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de Ge-
34 meenten der heiligen. Dat uw vrouwen in de Gemeenten zwijgen;
want het is haar niet toegelaten te spreken, maar *bevolen* onder-
35 worpen te zijn, gelijk ook de wet zegt. En zo zij iets willen leren,
laat haar te huis haar eigen mannen vragen; want het staat lelijk
36 voor de vrouwen, dat zij in de Gemeente spreken. Is het Woord
37 Gods van u uitgegaan? Of is het tot u alleen gekomen? Indien
iemand meent een profeet te zijn, of geestelijke, die erkenne, dat,
38 hetgeen ik u schrijf, des Heeren geboden zijn. Maar zo iemand
39 onwetend is, die zij onwetend. Zo dan, broeders, ijvert om te
40 profeteren, en verhindert niet in *vreemde* talen te spreken. Laat
alle dingen eerlijk en met orde geschieden.
15 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u ver-
kondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook
2 staat; Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt
op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij
3 tevergeefs geloofd hebt. Want ik heb ulieden ten eerste overgege-
ven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor
4 onze zonden, naar de Schriften; En dat Hij is begraven, en dat
5 Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften; En dat Hij is
6 van Cefas gezien, daarna van de twaalven. Daarna is Hij gezien
van meer dan vijfhonderd broeders op eenmaal, van welken het
7 meren *deel* nog over is, en sommigen ook zijn ontslapen. Daarna
8 is Hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen. En ten
laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig gebore-
9 ne, gezien. Want ik ben de minste van de apostelen, die niet
waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de
10 Gemeente Gods vervolgd heb. Doch door de genade Gods ben
ik, dat ik ben; en Zijn genade, die *aan* mij *bewezen is*, is niet ijdel
geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch
11 niet ik, maar de genade Gods, Die met mij is. Hetzij dan ik, het-
12 zij zijlieden, alzo prediken wij, en alzo hebt gij geloofd. Indien
nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is,
hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden
13 is? En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus
14 ook niet opgewekt. En indien Christus niet opgewekt is, zo is
15 dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof. En zo wor-

den wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van
God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, Dien Hij niet heeft
opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden. Want 16
indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet
opgewekt. En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof 17
tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden. Zo zijn dan ook verlo- 18
ren, die in Christus ontslapen zijn. Indien wij alleenlijk in dit 19
leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle
mensen. Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, *en* is de 20
Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn. Want dewijl 21
de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door
een Mens. Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij 22
ook in Christus allen levend gemaakt worden. Maar een iege- 23
lijk in zijn orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus
zijn, in Zijn toekomst. Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij 24
het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben;
wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle
macht en kracht. Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij 25
al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben. De laatste 26
vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood. Want Hij heeft 27
alle dingen Zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat
Hem alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij
uitgenomen wordt, Die Hem alle dingen onderworpen heeft. En 28
wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de
Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onder-
worpen heeft, opdat God zij alles in allen. Anders, wat zullen 29
zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden
ganselijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij voor de do-
den ook gedoopt? Waarom zijn ook wij alle ure in gevaar? Ik 30, 31
sterf alle dagen, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, dien ik heb in
Christus Jezus, onzen Heere. Zo ik, naar den mens, tegen de 32
beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien
de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want
morgen sterven wij. Dwaalt niet. Kwade samensprekingen ver- 33
derven goede zeden. Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. 34
Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot
schaamte. Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opge- 35
wekt worden, en met hoedanig een lichaam zullen zij komen? Gij 36

dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestor-
37 ven is; En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het lichaam niet,
dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tar-
38 we, of van enig der andere *granen*. Maar God geeft hetzelve een
lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.
39 Alle vlees is niet hetzelfde vlees; maar een ander is het vlees der
mensen, en een ander is het vlees der beesten, en een ander der
40 vissen, en een ander der vogelen. En er zijn hemelse lichamen,
en er zijn aardse lichamen; maar een andere is de heerlijkheid der
41 hemelse, en een andere der aardse. Een andere is de heerlijk-
heid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een
andere is de heerlijkheid der sterren; want de *ene* ster verschilt
42 in heerlijkheid van de *andere* ster. Alzo zal ook de opstanding
der doden zijn. Het *lichaam* wordt gezaaid in verderfelijkheid,
43 het wordt opgewekt in onverderfelijkheid; Het wordt gezaaid in
oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in
44 zwakheid, het wordt opgewekt in kracht. Een natuurlijk lichaam
wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Er
45 is een natuurlijk lichaam, en er is een geestelijk lichaam. Al-
zo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot
een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.
46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna
47 het geestelijke. De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede
48 Mens is de Heere uit den Hemel. Hoedanig de aardse *is*, zoda-
nige zijn ook de aardsen; en hoedanig de Hemelse *is*, zodanige
49 zijn ook de hemelsen. En gelijkerwijs wij het beeld des aard-
sen gedragen hebben, *alzo* zullen wij ook het beeld des Hemelsen
50 dragen. Doch dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het Ko-
ninkrijk Gods niet beerven kunnen, en de verderfelijkheid beerft
51 de onverderfelijkheid niet. Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij
zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd
52 worden; In een punt des *tijds*, in een ogenblik, met de laatste
bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverder-
53 felijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden. Want
dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelij-
54 ke *moet* onsterfelijkheid aandoen. En wanneer dit verderfelijke
zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal on-
sterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden,

dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning. Dood, 55
waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? De prikkel nu 56
des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet. Maar 57
Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere
Jezus Christus. Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, 58
onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als
die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

Aangaande nu de verzameling, die voor de heiligen *geschiedt*, **16**
gelijk als ik aan de Gemeenten in Galatie verordend heb, doet
ook gij alzo. Op elken eersten *dag* der week, legge een iegelijk 2
van u *iets* bij zichzelven weg, vergaderende een schat, naar dat
hij welvaren verkregen heeft; opdat de verzamelingen alsdan niet
eerst geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn. En wanneer ik 3
daar zal gekomen zijn, zal ik hen, die gij zult bekwaam achten
door brieven, zenden, om uw gave naar Jeruzalem over te dra-
gen. En indien het *der moeite* waardig mocht zijn, dat ik ook 4
zelf reizen zou, zo zullen zij met mij reizen. Doch ik zal tot u 5
komen, wanneer ik Macedonie zal doorgegaan zijn, (want ik zal
door Macedonie gaan) En ik zal mogelijk bij u blijven, of ook 6
overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden, waar ik zal henen-
reizen. Want ik wil u nu niet zien in het voorbijgaan, maar ik 7
hoop enigen tijd bij u te blijven, indien het de Heere zal toelaten.
Maar ik zal te Efeze blijven tot den pinkster *dag.* Want mij is 8, 9
een grote en krachtige deur geopend, en er zijn vele tegenstan-
ders. Zo nu Timothëus komt, ziet, dat hij buiten vreze bij u zij; 10
want hij werkt het werk des Heeren, gelijk als ik. Dat hem dan 11
niemand verachte; maar geleidt hem in vrede, opdat hij tot mij
kome; want ik verwacht hem met de broederen. En wat aangaat 12
Apollos, den broeder, ik heb hem zeer gebeden, dat hij met de
broederen tot u komen zou; maar het was ganselijk *zijn* wil niet,
dat hij nu zou komen; doch hij zal komen, wanneer het hem wel
gelegen zal zijn. Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, 13
zijt sterk. Dat al uw dingen in de liefde geschieden. En ik bid 14, 15
u, broeders, gij kent het huis van Stefanas, dat het is de eersteling
van Achaje, en *dat* zij zichzelven den heiligen ten dienst hebben
geschikt; Dat gij ook u aan de zodanigen onderwerpt, en aan 16
een iegelijk, die medewerkt en arbeidt. En ik verblijde mij over 17
de aankomst van Stefanas, en Fortunatus, en Achaikus, want de-

18 zen hebben vervuld hetgeen *mij* aan u ontbrak; Want zij hebben
mijn geest verkwikt, en *ook* den uwen. Erkent dan de zodanigen.
19 U groeten de Gemeenten van Azie. U groeten zeer in den Heere
20 Aquila en Priscilla, met de Gemeente, die te hunnen huize is. U
21 groeten al de broeders. Groet elkander met een heiligen kus. De
22 groetenis met mijn hand van Paulus. Indien iemand den Heere
Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maran-atha!
23, 24 De genade van den Heere Jezus Christus zij met u. Mijn liefde
zij met u allen in Christus Jezus. Amen. «*De eerste brief aan
de Korinthiërs werd geschreven vanuit Filippi door Stefanas en
Fortunatus en Achaicus en Timothëus.*»

2 Korinthiërs

Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van 1
God, en Timothëus, de broeder, aan de Gemeente Gods,
die te Korinthe is, met al de heiligen, die in geheel Acha-
je zijn: Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, 2
en den Heere Jezus Christus. Geloofd zij de God en Vader van 3
onzen Heere Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden, en de
God aller vertroosting; Die ons vertroost in al onze verdrukking, 4
opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei ver-
drukking zijn, door de vertroosting, met welke wij zelven van God
vertroost worden. Want gelijk het lijden van Christus overvloedig 5
is in ons, alzo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig.
Doch hetzij dat wij verdrukt worden, *het is* tot uw vertroosting 6
en zaligheid, die gewrocht wordt in de lijdzaamheid van hetzelfde
lijden, hetwelk wij ook lijden; hetzij dat wij vertroost worden, *het
is* tot uw vertroosting en zaligheid; En onze hoop van u is vast, 7
als die weten, dat, gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden, *gij*
ook alzo *gemeenschap hebt* aan de vertroosting. Want wij wil- 8
len niet, broeders, dat gij onwetende zijt van onze verdrukking,
die ons in Azie overkomen is, dat wij uitnemend zeer bezwaard
zijn geweest boven *onze* macht, alzo dat wij zeer in twijfel waren,
ook van het leven. Ja, wij hadden al zelven in onszelven het 9
vonnis des doods, opdat wij niet op onszelven vertrouwen zou-
den, maar op God, Die de doden verwekt; Die ons uit zo groten 10
dood verlost heeft, en *nog* verlost; op Welken wij hopen, dat Hij
ons ook nog verlossen zal. Alzo gijlieden ook medearbeidt voor 11
ons door het gebed, opdat over de gave, door vele personen aan
ons teweeggebracht *ook* voor ons dankzegging door velen gedaan
worde. Want onze roem is deze, *namelijk* de getuigenis van ons 12
geweten, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, niet in
vleselijke wijsheid, maar in de genade Gods, in de wereld verkeerd
hebben, en allermeest bij ulieden. Want wij schrijven u geen an- 13
dere dingen, dan die gij kent, of ook erkent; en ik hoop, dat gij ze

14 ook tot het einde toe erkennen zult; Gelijkerwijs gij ook ten dele
ons erkend hebt, dat wij uw roem zijn, gelijk gij ook de onze zijt,
15 in den dag van den Heere Jezus. En op dit betrouwen wilde ik
te voren tot u komen, opdat gij een tweede genade zoudt hebben;
16 En door uw *stad* naar Macedonie gaan, en wederom van Macedo-
17 nie tot u komen, en van ulieden naar Judea geleid worden. Als ik
dan dit voorgenomen heb, heb ik ook lichtvaardigheid gebruikt?
Of neem ik het naar het vlees voor, hetgeen ik voorneem, opdat
18 bij mij zou wezen, ja, ja, en neen, neen? Doch God is getrouw,
dat ons woord, hetwelk tot u *is geschied*, niet is geweest ja en
19 neen. Want de Zoon van God, Jezus Christus, Die onder u door
ons is gepredikt, *namelijk* door mij, en Silvanus, en Timothëus,
20 was niet ja en neen, maar is geweest ja in Hem. Want zovele
beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen,
21 Gode tot heerlijkheid door ons. Maar Die ons met u bevestigt
22 in Christus, en Die ons gezalfd heeft, is God; Die ons ook heeft
verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven.
23 Doch ik aanroepe God tot een Getuige over mijn ziel, dat ik, om
24 u te sparen, nog te Korinthe niet ben gekomen. Niet dat wij
heerschappij voeren over uw geloof, maar wij zijn medewerkers
uwer blijdschap; want gij staat door het geloof.

2 Maar ik heb dit bij mijzelven voorgenomen, dat ik niet weder-
2 om in droefheid tot u komen zou. Want indien ik ulieden bedroef,
wie is het toch, die mij zal vrolijk maken, dan degene, die van mij
3 bedroefd is geworden? En ditzelfde heb ik u geschreven, opdat
ik, *daar* komende, niet zou droefheid hebben van degenen, van
welke ik moest verblijd worden; vertrouwende van u allen, dat
4 mijn blijdschap uw aller *blijdschap* is. Want ik heb ulieden uit
vele verdrukking en benauwdheid des harten, met vele tranen ge-
schreven, niet opdat gij zoudt bedroefd worden, maar opdat gij
5 de liefde zoudt verstaan, die ik overvloediglijk tot u heb. Doch
indien iemand bedroefd heeft, die heeft niet mij bedroefd, maar
6 ten dele (opdat ik *hem* niet bezware) ulieden allen. Den zoda-
7 nige is deze bestraffing genoeg, die van velen *geschied is*. Alzo
dat gij daarentegen *hem* liever *moet* vergeven en vertroosten, op-
dat de zodanige door al te overvloedige droefheid niet enigszins
8 worde verslonden. Daarom bid ik u, dat gij de liefde aan hem
9 bevestigt. Want daartoe heb ik ook geschreven, opdat ik uw be-

proeving mocht verstaan, of gij in alles gehoorzaam zijt. Dien gij 10
nu iets vergeeft, *dien vergeef* ik ook; want zo ik ook iets vergeven
heb, dien ik vergeven heb, *heb ik het vergeven* om uwentwil, voor
het aangezicht van Christus, opdat de satan over ons geen voor-
deel krijge; Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend. Voorts, 11, 12
als ik te Troas kwam, om het Evangelie van Christus *te prediken*,
en als mij een deur geopend was in den Heere, zo heb ik geen rust
gehad voor mijn geest, omdat ik Titus, mijn broeder, niet vond;
Maar, afscheid van hen genomen hebbende, vertrok ik naar Ma- 13
cedonie. En Gode zij dank, Die ons allen tijd doet triomferen in 14
Christus, en den reuk Zijner kennis door ons openbaar maakt in
alle plaatsen. Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, 15
in degenen, die zalig worden, en in degenen, die verloren gaan;
Dezen wel een reuk des doods ten dode; maar genen een reuk des 16
levens ten leven. En wie is tot deze dingen bekwaam? Want 17
wij dragen niet, gelijk velen, het Woord Gods te koop, maar als
uit oprechtheid, maar als uit God, in de tegenwoordigheid Gods,
spreken wij het in Christus.

Beginnen wij onszelven wederom *u* aan te prijzen? Of behoe- **3**
ven wij ook, gelijk sommigen, brieven van voorschrijving aan u, of
brieven van voorschrijving van u? Gijlieden zijt onze brief, ge- 2
schreven in onze harten, bekend en gelezen van alle mensen; Als 3
die openbaar zijt geworden, dat gij een brief van Christus zijt, en
door onzen dienst bereid, die geschreven is niet met inkt, maar
door den Geest des levenden Gods, niet in stenen tafelen, maar in
vlezen tafelen des harten. En zodanig een vertrouwen hebben wij 4
door Christus bij God. Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn 5
iets te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit
God; Die ons ook bekwaam gemaakt heeft, *om te zijn* dienaars 6
des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want
de letter doodt, maar de Geest maakt levend. En indien de be- 7
diening des doods in letteren *bestaande*, *en* in stenen ingedrukt,
in heerlijkheid is geweest, alzo dat de kinderen Israels het aan-
gezicht van Mozes niet konden sterk aanzien, om de heerlijkheid
zijns aangezichts, die te niet gedaan zou worden. Hoe zal niet 8
veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn? Want 9
indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel
meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heer-

10 lijkheid. Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in
11 dezen dele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid. Want
indien hetgeen te niet gedaan wordt, in heerlijkheid was, veel meer
12 *is*, hetgeen blijft, in heerlijkheid. Dewijl wij dan zodanige hoop
13 hebben, zo gebruiken wij vele vrijmoedigheid in het spreken; En
doen niet gelijkerwijs Mozes, *die* een deksel op zijn aangezicht lei-
de, opdat de kinderen Israels niet zouden sterk zien op het einde
14 van hetgeen te niet gedaan wordt. Maar hun zinnen zijn verhard
geworden; want tot op *den dag* van heden blijft hetzelfde deksel
in het lezen des Ouden Testaments, zonder ontdekt te worden,
15 hetwelk door Christus te niet gedaan wordt. Maar tot den hui-
digen *dag* toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op
16 hun hart. Doch zo wanneer het tot den Heere zal bekeerd zijn,
17 zo wordt het deksel weggenomen. De Heere nu is de Geest; en
18 waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid. En wij allen,
met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren *als* in een
spiegel aanschouwende, worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante
veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren
Geest.

4 Daarom dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartig-
2 heid, die ons geschied is, zo vertragen wij niet; Maar wij hebben
verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglis-
tigheid, noch het Woord Gods vervalsende, maar door openba-
ring der waarheid onszelven aangenaam makende bij alle gewe-
3 tens der mensen, in de tegenwoordigheid Gods. Doch indien ook
ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen, die verloren
4 gaan; In dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft,
namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting
van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld
5 Gods is. Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Je-
zus, den Heere; en onszelven, *dat wij* uw dienaars *zijn* om Jezus'
6 wil. Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duister-
nis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft,
om *te geven* verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het
7 aangezicht van Jezus Christus. Maar wij hebben dezen schat in
aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God,
8 en niet uit ons; *Als* die in alles verdrukt worden, doch niet be-
9 nauwd; twijfelmoedig, doch niet mismoedig; Vervolgd, doch niet

daarin verlaten; nedergeworpen, doch niet verdorven; Altijd de 10
doding van den Heere Jezus in het lichaam omdragende, opdat
ook het leven van Jezus in ons lichaam zou geopenbaard worden.
Want wij, die leven, worden altijd in den dood overgegeven om 11
Jezus' wil; opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zou
geopenbaard worden. Zo dan, de dood werkt wel in ons, maar 12
het leven in ulieden. Dewijl wij nu denzelfden Geest des geloofs 13
hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik ge-
sproken; zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook; Wetende, 14
dat Hij, Die den Heere Jezus opgewekt heeft, ook ons door Jezus
zal opwekken, en met ulieden daar zal stellen. Want al deze din- 15
gen zijn om uwentwil, opdat de vermenigvuldigde genade, door de
dankzegging van velen, overvloedig worde ter heerlijkheid Gods.
Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens 16
verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van
dag tot dag. Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voor- 17
bij *gaat*, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der
heerlijkheid; Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, 18
maar de dingen, die men niet ziet; want de dingen, die men ziet,
zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels ge- **5**
broken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met
handen gemaakt, *maar* eeuwig in de hemelen. Want ook in dezen 2
zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel
is, overkleed te worden. Zo wij ook bekleed *en* niet naakt zullen 3
gevonden worden. Want ook wij, die in dezen tabernakel zijn, 4
zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed, maar
overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden
worde. Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, Die ons 5
ook het onderpand des Geestes gegeven heeft. Wij hebben dan 6
altijd goeden moed, en weten, dat wij, inwonende in het lichaam,
uitwonen van den Heere; (Want wij wandelen door geloof *en* niet 7
door aanschouwen.) Maar wij hebben goeden moed, en hebben 8
meer behagen om uit het lichaam uit te wonen, en bij den Heere
in te wonen. Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, 9
hetzij uitwonende, om Hem welbehagelijk te zijn. Want wij allen 10
moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus,
opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam *geschiedt*,

11 naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. Wij dan,
wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het ge-
loof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uw
12 gewetens geopenbaard te zijn. Want wij prijzen onszelven u niet
wederom aan, maar wij geven u oorzaak van roem over ons, op-
dat gij *stof* zoudt hebben tegen degenen, die in het aangezicht
13 roemen en niet *in* het hart. Want hetzij dat wij uitzinnig zijn,
wij zijn het Gode; hetzij dat wij gematigd van zinnen zijn, wij
14, 15 zijn het ulieden. Want de liefde van Christus dringt ons; Als
die dit oordelen, dat, indien Een voor allen gestorven is, zij dan
allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat de-
genen, die leven, niet meer zichzelven zouden leven, maar Dien,
16 Die voor hen gestorven en opgewekt is. Zo dan, wij kennen van
nu aan niemand naar het vlees; en indien wij ook Christus naar
het vlees gekend hebben, nochtans kennen wij *Hem* nu niet meer
17 *naar het vlees.* Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een
nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw
18 geworden. En al deze dingen zijn uit God, Die ons met Zichzel-
ven verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der
19 verzoening gegeven heeft. Want God was in Christus de wereld
met Zichzelven verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende;
20 en heeft het woord der verzoening in ons gelegd. Zo zijn wij dan
gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade; wij bidden
21 van Christus wege: laat u met God verzoenen. Want Dien, Die
geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat
wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

6 En wij, *als* medearbeidende, bidden *u* ook, dat gij de genade
2 Gods niet tevergeefs moogt ontvangen hebben. Want Hij zegt:
In den aangenamen tijd heb Ik u verhoord, en in den dag der za-
ligheid heb Ik u geholpen. Ziet, nu is het de welaangename tijd,
3 ziet, nu is het de dag der zaligheid! Wij geven geen aanstoot in
4 enig ding, opdat de bediening niet gelasterd worde. Maar wij,
als dienaars van God, maken onszelven in alles aangenaam, in
vele verdraagzaamheid, in verdrukkingen, in noden, in benauwd-
5 heden, In slagen, in gevangenissen, in beroerten, in arbeid, in
6 waken, in vasten, In reinheid, in kennis, in lankmoedigheid, in
7 goedertierenheid, in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde. In
het woord der waarheid, in de kracht van God, door de wapenen

der gerechtigheid aan de rechter *zijde* en aan de linker *zijde*; Door 8
eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; als verleiders,
en *nochtans* waarachtigen; Als onbekenden, en *nochtans* bekend; 9
als stervenden, en ziet, wij leven; als getuchtigd, en niet gedood;
Als droevig zijnde, doch altijd blijde; als arm, doch velen rijk ma- 10
kende; als niets hebbende, en *nochtans* alles bezittende. Onze 11
mond is opengedaan tegen u, o Korinthiërs, ons hart is uitgebreid.
Gij zijt niet nauw in ons, maar gij zijt nauw in uw ingewanden. 12
Nu, *om* dezelfde vergelding *te doen*, (ik spreek als tot *mijn* kin- 13
deren) zo wordt gij ook uitgebreid. Trekt niet een ander juk aan 14
met de ongelovigen; want wat mededeel heeft de gerechtigheid
met de ongerechtigheid, en wat gemeenschap heeft het licht met
de duisternis? En wat samenstemming heeft Christus met Be- 15
lial, of wat deel heeft de gelovige met den ongelovige? Of wat 16
samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij
zijt de tempel des levenden Gods; gelijkerwijs God gezegd heeft:
Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder *hen* wandelen; en Ik zal hun
God zijn, en zij zullen Mij een Volk zijn. Daarom gaat uit het 17
midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan
hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen. En Ik zal u tot 18
een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt
de Heere, de Almachtige.

Dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons ons- **7**
zelven reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, vol-
eindigende de heiligmaking in de vreze Gods. Geeft ons plaats; 2
wij hebben niemand verongelijkt, wij hebben niemand verdorven,
wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht. Ik zeg *dit* niet 3
tot *uw* veroordeling; want ik heb te voren gezegd, dat gij in onze
harten zijt, om samen te sterven en samen te leven. Ik heb ve- 4
le vrijmoedigheid in het spreken tegen u, ik heb veel roems over
u; ik ben vervuld met vertroosting; ik ben zeer overvloedig van
blijdschap in al onze verdrukking. Want ook, als wij in Mace- 5
donie gekomen zijn, zo heeft ons vlees geen rust gehad; maar wij
waren in alles verdrukt; van buiten was strijd, van binnen vrees.
Doch God, Die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door 6
de komst van Titus. En niet alleen door zijn komst, maar ook 7
door de vertroosting, met welke hij over u vertroost is geweest,
als hij ons verhaalde uw verlangen, uw kermen, uw ijver voor mij;

8 alzo dat ik te meer verblijd ben geweest. Want hoewel ik u in
den zendbrief bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij
berouwd heeft; want ik zie, dat dezelve zendbrief, hoewel voor een
9 kleinen tijd, u bedroefd heeft. Nu verblijde ik mij, niet omdat
gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest
tot bekering; want gij zijt bedroefd geweest naar God, zodat gij
10 in geen ding schade van ons geleden hebt. Want de droefheid
naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar
11 de droefheid der wereld werkt den dood. Want ziet, ditzelfde dat
gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe grote naarstigheid heeft
het in u gewrocht? Ja, verantwoording, ja, onlust, ja, vrees, ja,
verlangen, ja, ijver, ja, wraak; in alles hebt gij uzelven bewezen
12 rein te zijn in deze zaak. Hoewel ik dan aan u geschreven heb, *dat*
is niet om diens wil, die onrecht gedaan had, noch om diens wil,
die onrecht gedaan was; maar opdat onze vlijtigheid voor u bij
13 u openbaar zou worden, in de tegenwoordigheid Gods. Daarom
zijn wij vertroost geworden over uw vertroosting; en zijn nog over-
vloediger verblijd geworden over de blijdschap van Titus, omdat
14 zijn geest van u allen verkwikt is geworden. Want indien ik iets
bij hem over u geroemd heb, zo ben ik niet beschaamd geworden;
maar gelijk wij alles met waarheid tot u gesproken hebben, alzo is
ook onze roem, dien *ik* bij Titus *geroemd heb*, waarheid geworden.
15 En zijn innerlijke bewegingen zijn te overvloediger jegens u, als
hij u aller gehoorzaamheid overdenkt, hoe gij hem met vreze en
16 beven hebt ontvangen. Ik verblijde mij dan, dat ik in alles van
u vertrouwen mag hebben.

8 Voorts maken wij u bekend, broeders, de genade van God, die
2 in de Gemeenten van Macedonie gegeven is. Dat in vele be-
proeving der verdrukking de overvloed hunner blijdschap, en hun
zeer diepe armoede overvloedig geweest is tot den rijkdom hun-
3 ner goeddadigheid. Want zij zijn naar vermogen (ik betuig het),
4 ja, boven vermogen gewillig geweest; Ons met vele vermaning
biddende, dat wij wilden aannemen de gave en de gemeenschap
5 dezer bediening, die voor de heiligen *geschiedt*. En *zij deden* niet
alleen, gelijk wij gehoopt hadden, maar gaven zichzelven eerst aan
6 den Heere en *daarna* aan ons, door den wil van God. Alzo dat
wij Titus vermaanden, dat, gelijk hij te voren begonnen had, hij
7 ook alzo nog deze gave bij u voleinden zou. Zo dan, gelijk gij in

alles overvloedig zijt, in geloof, en in woord, en in kennis, en in
alle naarstigheid, en in uw liefde tot ons, *ziet*, dat gij ook in deze
gave overvloedig zijt. Ik zeg *dit* niet *als* gebiedende, maar *als* 8
door de naarstigheid van anderen ook de oprechtheid uwer liefde
beproevende. Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus 9
Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was,
opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden. En ik zeg in 10
dezen *mijn* mening; want dit is u oorbaar, als die niet alleen het
doen, maar ook het willen van over een jaar te voren hebt be-
gonnen. Maar nu voleindigt ook het doen; opdat, gelijk als er 11
geweest is de volvaardigheid des gemoeds om te willen, er ook al-
zo zij het voleindigen uit hetgeen gij hebt. Want indien te voren 12
de volvaardigheid des gemoeds daar is, zo is iemand aangenaam
naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft. Want 13
dit zeg ik niet, opdat anderen zouden verlichting hebben, en gij
verdrukking; Maar *opdat* uit gelijkheid, in dezen tegenwoordigen 14
tijd, uw overvloed *zij* om hun gebrek *te vervullen*; opdat ook hun
overvloed zij om uw gebrek *te vervullen*, opdat er gelijkheid wor-
de. Gelijk geschreven is: Die veel *verzameld had*, had niet over; 15
en die weinig *verzameld had*, had niet te weinig. Doch Gode 16
zij dank, Die dezelfde naarstigheid voor u in het hart van Titus
gegeven heeft; Dat hij de vermaning heeft aangenomen, en zeer 17
naarstig zijnde, gewillig tot u gereisd is. En wij hebben ook met 18
hem gezonden den broeder, die lof heeft in het Evangelie door al
de Gemeenten; En dat niet alleen, maar hij is ook van de Ge- 19
meenten verkoren, om met ons te reizen met deze gave, die van
ons bediend wordt tot de heerlijkheid des Heeren Zelven, en de
volvaardigheid uws gemoeds; Dit verhoedende, dat ons niemand 20
moge lasteren in dezen overvloed, die van ons wordt bediend; Als 21
die bezorgen, hetgeen eerlijk is, niet alleen voor den Heere, maar
ook voor de mensen. Wij hebben ook met hen gezonden onzen 22
broeder, welken wij in vele dingen dikmaals beproefd hebben, dat
hij naarstig is; en nu veel naarstiger, door het groot vertrouwen,
dat *hij heeft* tot ulieden. Hetzij *dan* Titus, hij is mijn metgezel 23
en medearbeider bij u; hetzij onze broeders, zij zijn afgezanten
der Gemeenten, *en* een eer van Christus. Bewijst dan aan hen 24
de bewijzing uwer liefde, en van onzen roem van u, ook voor het
aangezicht der Gemeenten.

9 Want van de bediening, die voor de heiligen *geschiedt*, is mij
2 onnodig aan u te schrijven. Want ik weet de volvaardigheid uws
gemoeds, van welke ik roem over u bij de Macedoniërs, dat Achaje
van over een jaar bereid is geweest; en de ijver, van u *begonnen*,
3 heeft er velen verwekt. Maar ik heb deze broeders gezonden,
opdat onze roem, dien *wij* over u *hebben*, niet zou ijdel gemaakt
worden in dezen dele; opdat (gelijk ik gezegd heb) gij bereid moogt
4 zijn; *En* dat niet mogelijk, zo de Macedoniërs met mij kwamen,
en u onbereid vonden, wij (opdat wij niet zeggen, gij) beschaamd
5 worden in dezen vasten grond der roeming. Ik heb dan nodig
geacht deze broeders te vermanen, dat zij eerst tot u zouden ko-
men, en voorbereiden uw te voren aangedienden zegen; opdat die
6 gereed zij, alzo als een zegen, en niet als een vrekheid. En dit *zeg
ik*: Die spaarzamelijk zaait, zal ook spaarzamelijk maaien; en die
7 in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien. Een iegelijk
doe, gelijk hij in *zijn* hart, voorneemt; niet uit droefheid, of uit
8 nooddwang; want God heeft een blijmoedigen gever lief. En God
is machtig alle genade te doen overvloedig zijn in u; opdat gij in
alles te allen tijd, alle genoegzaamheid hebbende, tot alle goed
9 werk overvloedig moogt zijn. Gelijk er geschreven is: Hij heeft
gestrooid, hij heeft den armen gegeven; Zijn gerechtigheid blijft
10 in der eeuwigheid. Doch Die het zaad den zaaier verleent, Die
verlene ook brood tot spijze, en vermenigvuldige uw gezaaisel, en
11 vermeerdere de vruchten uwer gerechtigheid; Dat gij in alles rijk
wordt tot alle goeddadigheid, welke door ons werkt dankzegging
12 tot God. Want de bediening van dezen dienst vervult niet alleen
het gebrek der heiligen, maar is ook overvloedig door vele dank-
13 zeggingen tot God; Dewijl zij door de beproeving dezer bediening
God verheerlijken over de onderwerping uwer belijdenis onder het
Evangelie van Christus, en *over* de goeddadigheid der mededeling
14 aan hen en aan allen; En door hun gebed voor u, welke naar u
15 verlangen, om de uitnemende genade Gods over u. Doch Gode
zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave.

10 Voorts ik Paulus zelf bid u, door de zachtmoedigheid en goe-
dertierenheid van Christus, die, tegenwoordig zijnde, wel gering
2 ben onder u, maar afwezend stout ben tegen u; Ik bid dan, dat
ik, tegenwoordig zijnde, niet stout moge zijn met die vrijmoedig-
heid, waarmede ik geacht word stoutelijk gehandeld te hebben

tegen sommigen, die ons achten, alsof wij naar het vlees wandel-
den. Want wandelende in het vlees, voeren wij den krijg niet 3
naar het vlees; Want de wapenen van onzen krijg zijn niet vle- 4
selijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten;
Dewijl wij de overleggingen ter nederwerpen, en alle hoogte, die 5
zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen
leiden tot de gehoorzaamheid van Christus; En gereed hebben- 6
de, *hetgeen dient* om te wreken alle ongehoorzaamheid, wanneer
uw gehoorzaamheid zal vervuld zijn. Ziet gij aan wat voor ogen 7
is? Indien iemand bij zichzelven betrouwt, dat hij van Christus
is, die denke dit wederom uit zichzelven, dat gelijkerwijs hij van
Christus is, alzo ook wij van Christus zijn. Want indien ik ook 8
iets overvloediger zou roemen van onze macht, welke de Heere ons
gegeven heeft tot stichting, en niet tot uw nederwerping, zo zal
ik niet beschaamd worden; Opdat ik niet zou schijnen, alsof ik 9
u door de brieven wilde verschrikken. Want de brieven (zeggen 10
zij) zijn wel gewichtig en krachtig; maar de tegenwoordigheid des
lichaams is zwak, en de rede is verachtelijk. Dezulke bedenke dit, 11
dat hoedanigen wij zijn in het woord door brieven, als wij afwe-
zig zijn, wij ook zodanigen zijn inderdaad, als wij tegenwoordig
zijn. Want wij durven onszelven niet rekenen of vergelijken met 12
sommigen, die zichzelven prijzen; maar deze verstaan niet, dat
zij zichzelven met zichzelven meten, en zichzelven met zichzelven
vergelijken. Doch wij zullen niet roemen buiten de maat; maar 13
dat wij, naar de maat des regels, welke maat ons God toegedeeld
heeft, ook tot u toe zijn gekomen. Want wij strekken onszelven 14
niet te wijd uit, als die tot u niet zouden komen; want wij zijn ook
gekomen tot u toe, in het Evangelie van Christus; Niet roemende 15
buiten de maat in anderer *lieden* arbeid, maar hebbende hoop, als
uw geloof zal gewassen zijn, dat wij onder ulieden overvloediglijk
zullen vergroot worden naar onzen regel; Om het Evangelie te 16
verkondigen in de *plaatsen*, die op gene zijde van u *gelegen* zijn;
niet om te roemen in eens anders regel over hetgeen *alrede* bereid
is. Doch wie roemt, die roeme in den Heere. Want niet die 17, 18
zichzelven prijst, maar dien de Heere prijst, die is beproefd.

Och, of gij mij een weinig verdroegt in de onwijsheid; ja ook, **11**
verdraagt mij! Want ik ben ijverig over u met een ijver Gods; 2
want ik heb ulieden toebereid, om *u als* een reine maagd aan een

3 man voor te stellen, *namelijk* aan Christus. Doch ik vrees, dat
niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedro-
gen heeft, alzo uw zinnen bedorven worden, *om af te wijken* van
4 de eenvoudigheid, die in Christus is. Want indien degene, die
komt, een anderen Jezus predikte, dien wij niet gepredikt heb-
ben, of *indien* gij een anderen geest ontvingt, dien gij niet hebt
ontvangen, of een ander Evangelie, dat gij niet hebt aangenomen,
5 zo verdroegt gij *hem* met recht. Want ik acht, dat ik nergens
6 minder in ben geweest dan de uitnemendste apostelen. En in-
dien ik ook slecht ben in woorden, nochtans ben ik het niet in
wetenschap; maar alleszins zijn wij in alle dingen onder u open-
7 baar geworden. Heb ik zonde gedaan, als ik mijzelven vernederd
heb, opdat gij zoudt verhoogd worden, overmits ik u het Evan-
8 gelie Gods om niet verkondigd heb? Ik heb andere Gemeenten
beroofd, bezoldiging *van haar* nemende, om u te bedienen; en als
ik bij u tegenwoordig was en gebrek had, ben ik niemand lastig
9 gevallen. Want mijn gebrek hebben de broeders vervuld, die van
Macedonie kwamen; en ik heb mijzelven in alles gehouden zonder
10 u te bezwaren, en zal *mij nog alzo* houden. De waarheid van
Christus is in mij, dat deze roem in de gewesten van Achaje aan
11 mij niet zal verhinderd worden. Waarom? Is het, omdat ik u niet
12 liefheb? God weet het! Maar wat ik doe, dat zal ik nog doen,
om de oorzaak af te snijden dengenen, die oorzaak *hebben* willen,
opdat zij in hetgeen zij roemen, bevonden mochten worden gelijk
13 als wij. Want zulke valse apostelen zijn bedriegelijke arbeiders,
14 zich veranderende in apostelen van Christus. En het is geen won-
15 der; want de satan zelf verandert zich in een engel des lichts. Zo
is het dan niets groots, indien ook zijn dienaars zich veranderen,
als *waren zij* dienaars der gerechtigheid; van welke het einde zal
16 zijn naar hun werken. Ik zeg wederom, dat niemand mene, dat
ik onwijs ben; doch zo niet, neemt mij *dan* aan als een onwijze,
17 opdat ik ook een weinig moge roemen. Dat ik spreek, spreek ik
niet naar den Heere, maar als in onwijsheid, in dezen vasten grond
18 der roeming. Dewijl velen roemen naar het vlees, zo zal ik ook
19 roemen. Want gij verdraagt gaarne de onwijzen, dewijl gij wijs
20 zijt. Want gij verdraagt het, zo u iemand dienstbaar maakt, zo *u*
iemand opeet, zo iemand *van u* neemt, zo zich iemand verheft, zo
21 u iemand in het aangezicht slaat. Ik zeg *dit* naar oneer, gelijk of

wij zwak waren geweest; maar waarin iemand stout is (ik spreek
in onwijsheid), *daarin* ben ik ook stout. Zijn zij Hebreen? Ik 22
ook. Zijn zij Israelieten? Ik ook. Zijn zij het zaad van Abraham?
Ik ook. Zijn zij dienaars van Christus? (ik spreek onwijs zijnde) 23
ik ben boven *hen*; in arbeid overvloediger, in slagen uitnemen-
der, in gevangenissen overvloediger, in doods *gevaar* menigmaal.
Van de Joden heb ik veertig *slagen* min een, vijfmaal ontvangen. 24
Driemaal ben ik met roeden gegeseld geweest, eens ben ik ge- 25
stenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een *gansen* nacht en
dag heb ik in de diepte doorgebracht. In het reizen menigmaal in 26
gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van
mijn geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad,
in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren on-
der de valse broeders; In arbeid en moeite, in waken menigmaal, 27
in honger en dorst, in vasten menigmaal, in koude en naaktheid.
Zonder de dingen, die van buiten zijn, overvalt mij dagelijks de 28
zorg van al de Gemeenten. Wie is er zwak, dat ik niet zwak ben? 29
Wie wordt er geergerd, dat ik niet brande? Indien men moet 30
roemen, zo zal ik roemen de dingen mijner zwakheid. De God 31
en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die geprezen is in der
eeuwigheid, weet, dat ik niet lieg. De stadhouder van den koning 32
Aretas in Damaskus, bezette de stad der Damaskenen, willende
mij vangen; En ik werd door een venster in een mand over den 33
muur nedergelaten, en ontvlood zijn handen.

Te roemen is mij waarlijk niet oorbaar; want ik zal komen tot **12**
gezichten en openbaringen des Heeren. Ik ken een mens in Chris- 2
tus, voor veertien jaren (of het *geschied zij* in het lichaam, weet
ik niet, of buiten het lichaam, weet ik niet, God weet het), dat de
zodanige opgetrokken is geweest tot in den derden hemel; En ik 3
ken een zodanig mens (of het in het lichaam, of buiten het lichaam
geschied zij, weet ik niet, God weet het), Dat hij opgetrokken is 4
geweest in het paradijs, en gehoord heeft onuitsprekelijke woor-
den, die het een mens niet geoorloofd is te spreken. Van den 5
zodanige zal ik roemen, doch van mijzelven zal ik niet roemen,
dan in mijn zwakheden. Want zo ik roemen wil, ik zal niet on- 6
wijs zijn, want ik zal de waarheid zeggen; maar ik houde *daarvan*
af, opdat niemand van mij denke boven hetgeen hij ziet, dat ik
ben, of dat hij uit mij hoort. En opdat ik mij door de uitne- 7

mendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven
een scherpe doorn in het vlees, *namelijk* een engel des satans, dat
hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen.
8 Hierover heb ik den Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij
9 zou wijken. En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u ge-
noeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik
dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van
10 Christus in mij wone. Daarom heb ik een welbehagen in zwakhe-
den, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden,
11 om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig. Ik
ben roemende onwijs geworden; gij hebt mij genoodzaakt, want
ik behoorde van u geprezen te zijn; want ik ben in geen ding min-
der geweest dan de uitnemendste apostelen, hoewel ik niets ben.
12 De merktekenen van een apostel zijn onder u betoond in alle lijd-
13 zaamheid, met tekenen, en wonderen, en krachten. Want wat
is er, waarin gij minder geweest zijt dan de andere Gemeenten,
anders, dan dat ik zelf u niet lastig ben geweest? Vergeeft mij
14 dit ongelijk. Ziet, ik ben ten derden male gereed, om tot u te
komen, en zal u niet lastig zijn; want ik zoek niet het uwe, maar
u; want de kinderen moeten niet schatten vergaderen voor de ou-
15 ders, maar de ouders voor de kinderen. En ik zal zeer gaarne de
kosten doen, en voor uw zielen ten koste gegeven worden; hoewel
16 ik, u overvloediger beminnende, weiniger bemind worde. Doch
het zij zo, ik heb u niet bezwaard; maar alzo ik listig was, heb ik
17 u met bedrog gevangen. Heb ik door iemand dergenen, die ik tot
18 u gezonden heb, van u mijn voordeel gezocht? Ik heb Titus ge-
beden, en den broeder medegezonden; heeft ook Titus van u zijn
voordeel gezocht? Hebben wij niet in denzelfden geest gewandeld?
19 *Hebben wij* niet *gewandeld* in dezelfde voetstappen? Meent gij
wederom, dat wij ons bij u verontschuldigen? Wij spreken in de
tegenwoordigheid van God in Christus; en dit alles, geliefden, tot
20 uw stichting. Want ik vrees, dat als ik gekomen zal zijn, ik u
niet enigszins zal vinden zodanigen als ik wil, en *dat* ik van u zal
gevonden worden zodanig als gij niet wilt; dat er niet enigszins
zijn twisten, nijdigheden, toorn, gekijf, achterklap, oorblazingen,
21 opgeblazenheden, beroerten; Opdat wederom, als ik zal gekomen
zijn, mijn God mij niet vernedere bij u, en ik rouw hebbe over ve-
len, die te voren gezondigd hebben, en die zich niet bekeerd zullen

hebben van de onreinigheid, en hoererij, en ontuchtigheid, die zij
gedaan hebben.
Dit is de derde maal, *dat* ik tot u kom; in den mond van twee of **13**
drie getuigen zal alle woord bestaan. Ik heb het te voren gezegd, 2
en zeg het te voren als tegenwoordig zijnde de tweede maal, en
ik schrijf het nu afwezende aan degenen, die te voren gezondigd
hebben, en aan al de anderen, dat, zo ik wederom kom, ik *hen*
niet zal sparen; Dewijl gij zoekt een proeve van Christus, Die in 3
mij spreekt, Welke in u niet zwak is, maar krachtig is onder u.
Want hoewel Hij gekruist is door zwakheid, zo leeft Hij nochtans 4
door de kracht Gods. Want ook wij zijn zwak in Hem, maar
zullen met Hem leven door de kracht Gods in u. Onderzoekt 5
uzelven, of gij in het geloof zijt, beproeft uzelven. Of kent gij
uzelven niet, dat Jezus Christus in u is? tenzij dat gij enigszins
verwerpelijk zijt. Doch ik hoop, dat gij zult verstaan, dat wij niet 6
verwerpelijk zijn. En ik wens van God, dat gij geen kwaad doet; 7
niet opdat wij beproefd zouden bevonden worden, maar opdat gij
het goede zoudt doen, en wij als verwerpelijk zouden zijn. Want 8
wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de waarheid.
Want wij verblijden ons, wanneer wij zwak zijn, en gij sterk zijt. 9
En wij wensen ook dit, *namelijk* uw volmaking. Daarom schrijf 10
ik, afwezende, deze dingen, opdat ik niet, tegenwoordig zijnde,
strengheid zou gebruiken, naar de macht, die mij de Heere gegeven
heeft tot opbouwing, en niet tot nederwerping. Voorts, broeders, 11
zijt blijde, wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in
vrede; en de God der liefde en des vredes zal met u zijn. Groet 12
elkander met een heiligen kus. U groeten al de heiligen. De 13, 14
genade van den Heere Jezus Christus, en de liefde van God, en
de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen. Amen.
«*De tweede brief aan de Korinthiërs werd door Titus en Lukas
geschreven vanuit Filippi [een stad* in Macedonie.]»

Galaten

1 Paulus, een apostel, *geroepen* niet van mensen, noch door
een mens, maar door Jezus Christus, en God den Vader,
2 Die Hem uit de doden opgewekt heeft), En al de broe-
ders, die met mij zijn, aan de Gemeenten van Galatie:
3 Genade zij u en vrede van God den Vader, en onzen Heere Jezus
4 Christus; Die Zichzelven gegeven heeft voor onze zonden, opdat
Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar den
5 wil van onzen God en Vader; Denwelken zij de heerlijkheid in alle
6 eeuwigheid. Amen. Ik verwonder mij, dat gij zo haast *wijken-
de* van dengene, die u in de genade van Christus geroepen heeft,
7 overgebracht wordt tot een ander Evangelie; Daar er geen ander
is; maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het Evangelie van
8 Christus willen verkeren. Doch al ware het ook, dat wij, of een
engel uit den hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen
9 wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt. Gelijk wij te voren
gezegd hebben, *zo* zeg ik ook nu wederom: Indien u iemand een
Evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij
10 vervloekt. Want predik ik nu de mensen, of God? Of zoek ik
mensen te behagen? Want indien ik nog mensen behaagde, zo
11 ware ik geen dienstknecht van Christus. Maar ik maak u be-
kend, broeders, dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd
12 is, niet is naar den mens. Want ik heb ook hetzelve niet van
een mens ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van
13 Jezus Christus. Want gij hebt mijn omgang gehoord, die eer-
tijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de Gemeente
14 Gods vervolgde, en dezelve verwoestte; En *dat* ik in het Joden-
dom toenam boven velen van mijn ouderdom in mijn geslacht,
15 zijnde overvloedig ijverig voor mijn vaderlijke inzettingen. Maar
wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf
16 aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade, Zijn Zoon
in mij te openbaren, opdat ik Denzelven door het Evangelie on-
der de heidenen zou verkondigen, zo ben ik terstond niet te rade

gegaan met vlees en bloed; En ben niet wederom gegaan naar Je- 17
ruzalem, tot degenen, die voor mij apostelen waren; maar ik ging
henen naar Arabie, en keerde wederom naar Damaskus. Daarna 18
kwam ik na drie jaren weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken,
en ik bleef bij hem vijftien dagen. En zag geen ander van de 19
apostelen, dan Jakobus, den broeder des Heeren. Hetgeen nu ik 20
u schrijf, ziet, *ik getuig* voor God, dat ik niet lieg! Daarna ben ik 21
gekomen in de gewesten van Syrie en van Cilicie. En ik was van 22
aangezicht onbekend aan de Gemeenten in Judea, die in Christus
zijn. Maar zij hadden alleenlijk gehoord, *dat men zeide*: Degene, 23
die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof, hetwelk hij
eertijds verwoestte. En zij verheerlijkten God in mij. 24

Daarna ben ik, na veertien jaren, wederom naar Jeruzalem op- **2**
gegaan met Barnabas, ook Titus medegenomen hebbende. En 2
ik ging op door een openbaring, en stelde hun het Evangelie voor,
dat ik predik onder de heidenen; en in het bijzonder aan degenen,
die in achting waren, opdat ik niet enigszins tevergeefs zou lopen
of gelopen hebben. Maar ook Titus, die met mij was, een Griek 3
zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden. En *dat* om 4
der ingekropen valse broederen wil, die van bezijden ingekomen
waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus
hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen. Den- 5
welken wij ook niet, een uur hebben geweken met onderwerping,
opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou verblijven. En van 6
degenen, die geacht waren, wat te zijn, hoedanigen zij eertijds wa-
ren, verschilt mij niet; God neemt den persoon des mensen niet
aan; want die geacht waren, hebben mij niets toegebracht. Maar 7
daarentegen, als zij zagen, dat aan mij het Evangelie der voorhuid
toebetrouwd was, gelijk aan Petrus *dat* der besnijdenis; (Want 8
Die in Petrus krachtelijk wrocht tot het apostelschap der besnij-
denis, Die wrocht ook krachtelijk in mij onder de heidenen); En 9
als Jakobus, en Cefas, en Johannes, die geacht waren pilaren te
zijn, de genade, die mij gegeven was, bekenden, gaven zij mij en
Barnabas de rechter *hand* der gemeenschap, opdat wij tot de hei-
denen, en zij tot de besnijdenis *zouden gaan*; Alleenlijk, dat wij 10
den armen zouden gedenken; hetwelk zelf ik ook benaarstigd heb
te doen. En toen Petrus te Antiochie gekomen was, wederstond 11
ik hem in het aangezicht, omdat hij te bestraffen was. Want eer 12

sommigen van Jakobus gekomen waren, at hij mede met de hei-
denen; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij *zich* en scheidde
13 zichzelven af, vrezende degenen, die uit de besnijdenis waren. En
ook de andere Joden veinsden met hem; alzo dat ook Barnabas
14 mede afgetrokken werd door hun veinzing. Maar als ik zag, dat
zij niet recht wandelden naar de waarheid van het Evangelie, zeide
ik tot Petrus in aller tegenwoordigheid: Indien gij, die een Jood
zijt, naar heidense wijze leeft, en niet naar Joodse wijze, waarom
15 noodzaakt gij de heidenen naar de Joodse wijze te leven? Wij
16 zijn van nature Joden, en niet zondaars uit de heidenen; *Doch*
wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken
der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben wij
ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden gerechtvaardigd
worden uit het geloof van Christus, en niet uit de werken der wet;
daarom dat uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd
17 worden. Maar indien wij, die in Christus zoeken gerechtvaardigd
te worden, ook zelven zondaars bevonden worden, is dan Christus
18 een dienaar der zonde? Dat zij verre. Want indien ik, hetgeen
ik afgebroken heb, datzelve wederom opbouw, zo stel ik mijzelven
19 tot een overtreder. Want ik ben door de wet der wet gestorven,
20 opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef,
doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in
het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die
21 mij liefgehad heeft, en Zichzelven voor mij overgegeven heeft. Ik
doe de genade Gods niet te niet; want indien de rechtvaardigheid
door de wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven.

3 O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waar-
heid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor
de ogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?
2 Dit alleen wil ik van u leren: hebt gij den Geest ontvangen uit
3 de werken der wet, of uit de prediking des geloofs? Zijt gij zo
uitzinnig? Daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu
4 met het vlees? Hebt gij zoveel tevergeefs geleden? Indien maar
5 ook tevergeefs! Die u dan den Geest verleent, en krachten onder
u werkt, *doet Hij dat* uit de werken der wet, of uit de prediking
6 des geloofs? Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd heeft, en het
7 is hem tot rechtvaardigheid gerekend; Zo verstaat gij dan, dat
8 degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn. En de

Schrift, te voren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou
rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het Evangelie ver-
kondigd, *zeggende*: In u zullen al de volken gezegend worden. Zo 9
dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den gelovigen
Abraham. Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die 10
zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iege-
lijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet,
om dat te doen. En dat niemand door de wet gerechtvaardigd 11
wordt voor God, is openbaar; want de rechtvaardige zal uit het
geloof leven. Doch de wet is niet uit het geloof; maar de mens, 12
die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Christus heeft ons 13
verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor
ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het
hout hangt. Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen 14
komen zou in Christus Jezus, *en* opdat wij de belofte des Geestes
verkrijgen zouden door het geloof. Broeders, ik spreek naar den 15
mens: zelfs eens mensen verbond, dat bevestigd is, doet niemand
te niet, of *niemand* doet daartoe. Nu zo zijn de beloftenissen tot 16
Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden,
als van velen; maar als van een: En uw zade; hetwelk is Christus.
En dit zeg ik: Het verbond, dat te voren van God bevestigd is op 17
Christus, wordt door de wet, die na vierhonderd en dertig jaren
gekomen is, niet krachteloos gemaakt, om de beloftenis te niet te
doen. Want indien de erfenis uit de wet is, zo is zij niet meer 18
uit de beloftenis; maar God heeft ze Abraham door de beloftenis
genadiglijk gegeven. Waartoe is dan de wet? Zij is om der over- 19
tredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn,
dien het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand
des Middelaars. En de Middelaar is niet *Middelaar* van een, 20
maar God is een. Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods? 21
Dat zij verre; want indien er een wet gegeven ware, die machtig
was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de
wet zijn. Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde beslo- 22
ten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de
gelovigen zou gegeven worden. Doch eer het geloof kwam, waren 23
wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot
op het geloof, dat geopenbaard zou worden. Zo dan, de wet is 24
onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof

25 zouden gerechtvaardigd worden. Maar als het geloof gekomen
26 is, zo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester. Want gij zijt
27 allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus. Want
zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aange-
28 daan. Daarin is noch Jood noch Griek; daarin is noch dienstbare
noch vrije; daarin is geen man en vrouw; want gij allen zijt een
29 in Christus Jezus. En indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan
Abrahams zaad, en naar de beloftenis erfgenamen.

4 Doch ik zeg, zo langen tijd als de erfgenaam een kind is, zo
verschilt hij niets van een dienstknecht, hoewel hij een heer is van
2 alles; Maar hij is onder voogden en verzorgers, tot den tijd van
3 den vader te voren gesteld. Alzo wij ook, toen wij kinderen wa-
ren, zo waren wij dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen
4 der wereld. Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft
God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden
5 onder de wet; Opdat Hij degenen, die onder de wet waren, ver-
lossen zou, *en* opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen
6 zouden. En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God den Geest
Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!
7 Zo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht, maar een zoon; en
indien gij een zoon zijt, zo zijt gij ook een erfgenaam van God
8 door Christus. Maar toen, als gij God niet kendet, diendet gij
9 degenen, die van nature geen goden zijn; En nu, als gij God
kent, ja, veelmeer van God gekend zijt, hoe keert gij u wederom
tot de zwakke en arme beginselen, welke gij wederom van voren
10 aan wilt dienen? Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden,
11 en jaren. Ik vrees voor u, dat ik niet enigszins tevergeefs aan u
12 gearbeid heb. Weest gij als ik, want ook ik ben als gij; broeders,
13 ik bid u; gij hebt mij geen ongelijk gedaan. En gij weet, dat ik u
door zwakheid des vleses het Evangelie de eerste maal verkondigd
14 heb; En mijn verzoeking, die in mijn vlees *geschiedde*, hebt gij
niet veracht noch verfoeid; maar gij naamt mij aan als een engel
15 Gods, *ja*, als Christus Jezus. Welke was dan uw gelukachting?
Want ik geef u getuigenis, dat gij, zo het mogelijk ware, uw ogen
16 zoudt uitgegraven, en mij gegeven hebben. Ben ik dan uw vijand
17 geworden, u de waarheid zeggende? Zij ijveren niet recht over u;
maar zij willen ons uitsluiten, opdat gij over hen zoudt ijveren.
18 Doch in het goede te allen tijd te ijveren is goed, en niet alleenlijk,

als ik bij u tegenwoordig ben; Mijn kinderkens, die ik wederom 19
arbeide te baren, totdat Christus een gestalte in u krijge. Doch 20
ik wilde, dat ik nu tegenwoordig bij u ware, en mijn stem mocht
veranderen; want ik ben in twijfel over u. Zegt mij, gij, die onder 21
de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet? Want er is geschreven, dat 22
Abraham twee zonen had, een uit de dienstmaagd, en een uit de
vrije. Maar gene, die uit de dienstmaagd was, is naar het vlees 23
geboren geweest; doch deze, die uit de vrije was, door de belofte-
nis; Hetwelk dingen zijn, die andere beduiding hebben; want deze 24
zijn de twee verbonden; het ene van den berg Sina, tot dienstbaar-
heid barende, hetwelk is Agar; Want dit, *namelijk* Agar, is Sina, 25
een berg in Arabie, en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is, en
dienstbaar is is met haar kinderen. Maar Jeruzalem, dat boven 26
is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder. Want er is geschreven: 27
Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart, breek uit en roep,
gij, die geen barensnood hebt, want de kinderen der eenzame zijn
veel meer, dan dergene, die den man heeft. Maar wij, broeders, 28
zijn kinderen der belofte, als Izak was. Doch gelijkerwijs toen, 29
die naar het vlees geboren was, vervolgde dengene, die naar den
Geest *geboren was*, alzo ook nu. Maar wat zegt de Schrift? Werp 30
de dienstmaagd uit en haar zoon; want de zoon der dienstmaagd
zal geenszins erven met den zoon der vrije. Zo dan, broeders, wij 31
zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije.

Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt **5**
heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid be-
vangen. Ziet, ik Paulus zeg u, zo gij u laat besnijden, dat Chris- 2
tus u niet nut zal zijn. En ik betuig wederom een iegelijk mens, 3
die zich laat besnijden, dat hij een schuldenaar is de gehele wet
te doen. Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerecht- 4
vaardigd *wilt* worden; gij zijt van de genade vervallen. Want wij 5
verwachten door den Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaar-
digheid. Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige 6
kracht noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende.
Gij liept wel; wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoor- 7
zaam te zijn? Dit gevoelen is niet uit Hem, Die u roept. Een 8, 9
weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg. Ik vertrouw van u 10
in den Heere, dat gij niet anders zult gevoelen; maar die u ont-
roert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij. Maar ik, broeders! 11

Indien ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik nog ver-
12 volgd? Zo is dan de ergernis des kruises vernietigd. Och, of zij
13 ook afgesneden werden, die u onrustig maken! Want gij zijt tot
vrijheid geroepen, broeders, alleenlijk *gebruikt* de vrijheid niet tot
een oorzaak voor het vlees; maar dient elkander door de liefde.
14 Want de gehele wet wordt in een woord vervuld, *namelijk* in dit:
15 Gij zult uw naaste liefhebben, gelijk uzelven. Maar indien gij
elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet ver-
16 teerd wordt. En ik zeg: Wandelt door den Geest en volbrengt
17 de begeerlijkheden des vleses niet. Want het vlees begeert tegen
den Geest, en de Geest tegen het vlees; en deze staan tegen el-
18 kander, alzo dat gij niet doet, hetgeen gij wildet. Maar indien
gij door den Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet.
19 De werken des vleses nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoe-
20 rerij, onreinigheid, ontuchtigheid, Afgoderij, venijngeving, vij-
andschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht,
21 ketterijen, Nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en derge-
lijke; van dewelke ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd
heb, dat die zulke dingen doen, het Koninkrijk Gods niet zullen
22 beerven. Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede,
lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedig-
23, 24 heid, matigheid. Tegen de zodanigen is de wet niet. Maar die
van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen
25 en begeerlijkheden. Indien wij door den Geest leven, zo laat ons
26 ook door den Geest wandelen. Laat ons niet zijn zoekers van
ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende.

6 Broeders, indien ook een mens vervallen ware door enige mis-
daad, gij, die geestelijk zijt, brengt den zodanige te recht met
den geest der zachtmoedigheid; ziende op uzelven, opdat ook gij
2 niet verzocht wordt. Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de
3 wet van Christus. Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij
4 niets is, die bedriegt zichzelven in *zijn* gemoed. Maar een iegelijk
beproeve zijn eigen werk; en alsdan zal hij aan zichzelven alleen
5 roem hebben, en niet aan een anderen. Want een iegelijk zal zijn
6 eigen pak dragen. En die onderwezen wordt in het Woord, dele
7 mede van alle goederen dengene, die *hem* onderwijst. Dwaalt
niet; God laat Zich niet bespotten; want zo wat de mens zaait,
8 dat zal hij ook maaien. Want die in zijn eigen vlees zaait, zal uit

het vlees verderfenis maaien; maar die in den Geest zaait, zal uit
den Geest het eeuwige leven maaien. Doch laat ons, goed doen- 9
de, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij
niet verslappen. Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed 10
doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs. Ziet, 11
hoe groten brief ik u geschreven heb met mijn hand. Al degenen, 12
die een schoon gelaat willen tonen naar het vlees, die noodzaken
u besneden te worden, alleenlijk opdat zij vanwege het kruis van
Christus niet zouden vervolgd worden. Want ook zij zelven, die 13
besneden worden, houden de wet niet; maar zij willen, dat gij be-
sneden wordt, opdat zij in uw vlees roemen zouden. Maar het 14
zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van
onzen Heere Jezus Christus; door Welken de wereld mij gekruisigd
is, en ik der wereld. Want in Christus Jezus heeft noch besnij- 15
denis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel. En 16
zovelen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve *zal
zijn* vrede en barmhartigheid, en over het Israel Gods. Voorts, 17
niemand doe mij moeite aan; want ik draag de littekenen van den
Heere Jezus in mijn lichaam. De genade van onzen Heere Jezus 18
Christus zij met uw geest, broeders! Amen. «*Geschreven aan de
Galaten vanuit Rome.*»

Efeziërs

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van
God, aan de heiligen, die te Efeze zijn, en gelovigen in
2 Christus Jezus: Genade zij u en vrede van God, onzen
3 Vader, en den Heere Jezus Christus. Gezegend zij de
God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend
4 heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus. Ge-
lijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der
wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in
5 de liefde; Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot
kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelven, naar het welbehagen
6 van Zijn wil. Tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke
7 Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde; In Welken wij hebben
de verlossing door Zijn bloed, *namelijk* de vergeving der misda-
8 den, naar den rijkdom Zijner genade, Met welke Hij overvloedig
9 is geweest over ons in alle wijsheid en voorzichtigheid; Ons be-
kend gemaakt hebbende de verborgenheid van Zijn wil, naar Zijn
10 welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in Zichzelven. Om in
de bedeling van de volheid der tijden, wederom alles tot een te ver-
gaderen in Christus, beide dat in den hemel is, en dat op de aarde
11 is; In Hem, in Welken wij ook een erfdeel geworden zijn, wij, die
te voren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen, Die
12 alle dingen werkt naar den raad van Zijn wil; Opdat wij zouden
zijn tot prijs Zijner heerlijkheid, wij, die eerst in Christus gehoopt
13 hebben. In Welken ook gij *zijt*, nadat gij het woord der waarheid,
namelijk het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij
ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Hei-
14 ligen Geest der belofte; Die het onderpand is van onze erfenis,
15 tot de verkregene verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid. Daar-
om ook ik, gehoord hebbende het geloof in den Heere Jezus, dat
16 onder u is, en de liefde tot al de heiligen, Houde niet op voor u
17 te danken, gedenkende uwer in mijn gebeden; Opdat de God van
onzen Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den

Geest der wijsheid en der openbaring in Zijn kennis; *Namelijk* 18
verlichte ogen uws verstands, opdat gij moogt weten, welke zij de
hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom zij der heerlijkheid
van Zijn erfenis in de heiligen; En welke de uitnemende groot- 19
heid Zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der
sterkte Zijner macht, Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij 20
Hem uit de doden heeft opgewekt; en heeft *Hem* gezet tot Zijn
rechter *hand* in den hemel; Verre boven alle overheid, en macht, 21
en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt,
niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende; En heeft 22
alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft Hem der Gemeente
gegeven tot een Hoofd boven alle dingen; Welke Zijn lichaam is, 23
en de vervulling Desgenen, Die alles in allen vervult.

En u *heeft Hij mede levend gemaakt*, daar gij dood waart door **2**
de misdaden en de zonden; In welke gij eertijds gewandeld hebt, 2
naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der
lucht, van den geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoor-
zaamheid; Onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben 3
in de begeerlijkheden onzes vleses, doende den wil des vleses en
der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk
ook de anderen; Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door 4
Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, Ook toen 5
wij dood waren door de misdaden, heeft *ons* levend gemaakt met
Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden), En heeft *ons* me- 6
de opgewekt, en heeft *ons* mede gezet in den hemel in Christus
Jezus; Opdat Hij zou betonen in de toekomende eeuwen den uit- 7
nemenden rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over
ons in Christus Jezus. Want uit genade zijt gij zalig geworden 8
door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave; Niet uit 9
de werken, opdat niemand roeme. Want wij zijn Zijn maaksel, 10
geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voor-
bereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen. Daarom 11
gedenkt, dat gij, die eertijds heidenen waart in het vlees, en die
voorhuid genaamd werdt van degenen, die genaamd zijn besnij-
denis in het vlees, die met handen geschiedt; Dat gij in dien tijd 12
waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israels, en
vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende,
en zonder God in de wereld. Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, 13

die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Chris-
14 tus. Want Hij is onze vrede, Die deze beiden een gemaakt heeft,
15 en den middelmuur des afscheidsels gebroken hebbende, Heeft
Hij de vijandschap in Zijn vlees te niet gemaakt, *namelijk* de wet
der geboden in inzettingen *bestaande*; opdat Hij die twee in Zich-
16 zelven tot een nieuwen mens zou scheppen, vrede makende; En
opdat Hij die beiden met God in een lichaam zou verzoenen door
17 het kruis, de vijandschap aan hetzelve gedood hebbende. En
komende, heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd u, die
18 verre waart, en dien, die nabij waren. Want door Hem hebben
19 wij beiden den toegang door een Geest tot den Vader. Zo zijt
gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers
20 der heiligen, en huisgenoten Gods; Gebouwd op het fondament
der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste
21 Hoeksteen; Op Welken het gehele gebouw, bekwamelijk samen-
22 gevoegd zijnde, opwast tot een heiligen tempel in den Heere; Op
Welken ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in
den Geest.

3 Om deze oorzaak *ben* ik Paulus de gevangene van Christus Je-
2 zus, voor u, die heidenen zijt. Indien gij maar gehoord hebt van
3 de bedeling der genade Gods, die mij gegeven is aan u; Dat Hij
mij door openbaring heeft bekend gemaakt deze verborgenheid,
4 (gelijk ik met weinige *woorden* te voren geschreven heb; Waaraan
gij, *dit* lezende, kunt bemerken mijn wetenschap, in deze verbor-
5 genheid van Christus), Welke in andere eeuwen den kinderen der
mensen niet is bekend gemaakt, gelijk zij nu is geopenbaard aan
6 Zijn heilige apostelen en profeten, door den Geest; *Namelijk* dat
de heidenen zijn medeerfgenamen, en van hetzelfde lichaam, en
mededeelgenoten Zijner belofte in Christus, door het Evangelie;
7 Waarvan ik een dienaar geworden ben, naar de gave der genade
8 Gods, die mij gegeven is, naar de werking Zijner kracht. Mij, den
allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder
de heidenen door het Evangelie te verkondigen den onnaspeurlij-
9 ken rijkdom van Christus, En allen te verlichten, *dat zij mogen
verstaan*, welke de gemeenschap der verborgenheid zij, die van *alle*
eeuwen verborgen is geweest in God, Welke alle dingen geschapen
10 heeft door Jezus Christus; Opdat nu, door de Gemeente, bekend
gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel

de veelvuldige wijsheid Gods; Naar het eeuwig voornemen, dat 11
Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere; In Denwelken 12
wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen,
door het geloof aan Hem. Daarom bid ik, dat gij niet vertraagt 13
in mijn verdrukkingen voor u, hetwelke is uw heerlijkheid. Om 14
deze oorzaak buig ik mijn knieen tot den Vader van onzen Hee-
re Jezus Christus, Uit Welken al het geslacht in de hemelen en 15
op de aarde genoemd wordt, Opdat Hij u geve, naar den rijk- 16
dom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door Zijn
Geest in den inwendigen mens; Opdat Christus door het geloof 17
in uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt;
Opdat gij ten volle kondet begrijpen met al de heiligen, welke de 18
breedte, en lengte, en diepte, en hoogte zij, En bekennen de lief- 19
de van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld
wordt tot al de volheid Gods. Hem nu, Die machtig is meer 20
dan overvloediglijk te doen, boven al wat wij bidden of denken,
naar de kracht, die in ons werkt, Hem, *zeg ik*, zij de heerlijkheid 21
in de Gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot alle
eeuwigheid. Amen.

Zo bid ik u dan, ik, de gevangene in den Heere, dat gij wan- **4**
delt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt; Met alle 2
ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdra-
gende elkander in liefde; U benaarstigende te behouden de enig- 3
heid des Geestes door den band des vredes. Een lichaam is het, 4
en een Geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot een hoop uwer
roeping; Een Heere, een geloof, een doop, Een God en Vader 5, 6
van allen, Die daar is boven allen, en door allen, en in u allen.
Maar aan elkeen van ons is de genade gegeven, naar de maat der 7
gave van Christus. Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de 8
hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den
mensen gaven gegeven. Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, 9
dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de nederste delen der
aarde? Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is 10
verre boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou.
En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommi- 11
gen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot
herders en leraars; Tot de volmaking der heiligen, tot het werk 12
der bediening, tot opbouwing des lichaams van Christus; Totdat 13

wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis
van den Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de
14 grootte der volheid van Christus; Opdat wij niet meer kinderen
zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met
allen wind der leer, door de bedriegerij der mensen, door arglis-
15 tigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen; Maar de waarheid
betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in Hem, Die het
16 Hoofd is, *namelijk* Christus; Uit Welken het gehele lichaam be-
kwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, door alle
voegselen der toebrenging, naar de werking van een iegelijk deel
in *zijn* maat, den wasdom des lichaams bekomt, tot zijns zelfs op-
17 bouwing in de liefde. Ik zeg dan dit, en betuig het in den Heere,
dat gij niet meer wandelt, gelijk als de andere heidenen wande-
18 len in de ijdelheid huns gemoeds. Verduisterd in het verstand,
vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid, die
19 in hen is, door de verharding huns harten; Welke, ongevoelig ge-
worden zijnde, zichzelven hebben overgegeven tot ontuchtigheid,
20 om alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven. Doch gij hebt Chris-
21 tus alzo niet geleerd; Indien gij naar Hem gehoord hebt, en door
22 Hem geleerd zijt, gelijk de waarheid in Jezus is; *Te weten* dat gij
zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, den ouden mens,
23 die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding; En
24 dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds, En
den nieuwen mens aandoen, die naar God geschapen is in wa-
25 re rechtvaardigheid en heiligheid. Daarom legt af de leugen, en
spreekt de waarheid, een iegelijk met zijn naaste; want wij zijn
26 elkanders leden. Wordt toornig, en zondigt niet; de zon ga niet
27, 28 onder over uw toornigheid; En geeft den duivel geen plaats. Die
gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever, werkende dat
goed is met de handen, opdat hij hebbe mede te delen dengene,
29 die nood heeft. Geen vuile rede ga uit uw mond, maar zo er eni-
ge goede *rede* is tot nuttige stichting, opdat zij genade geve dien,
30 die dezelve horen. En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet,
31 door Welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing. Alle
bitterheid, en toornigheid, en gramschap, en geroep, en lastering
32 zij van u geweerd, met alle boosheid; Maar zijt jegens elkander
goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkerwijs ook
God in Christus ulieden vergeven heeft.

Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen; En wandelt in 5, 2
de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zich-
zelven voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slacht-
offer, Gode tot een welriekenden reuk. Maar hoererij en alle 3
onreinigheid, of gierigheid, laat ook onder u niet genoemd wor-
den, gelijkerwijs het den heiligen betaamt, Noch oneerbaarheid, 4
noch zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen; maar veelmeer
dankzegging. Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onrei- 5
ne, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het
Koninkrijk van Christus en van God. Dat u niemand verleide 6
met ijdele woorden; want om deze dingen komt de toorn Gods
over de kinderen der ongehoorzaamheid. Zo zijt dan hun me- 7
degenoten niet. Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt 8
gij licht in den Heere; wandelt als kinderen des lichts. (Want de 9
vrucht des Geestes is in alle goedigheid, en rechtvaardigheid, en
waarheid), Beproevende wat den Heere welbehagelijk zij. En 10, 11
hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duister-
nis, maar bestraft ze ook veeleer. Want hetgeen heimelijk van 12
hen geschiedt, is schandelijk ook te zeggen. Maar al deze dingen, 13
van het licht bestraft zijnde, worden openbaar; want al wat open-
baar maakt, is licht. Daarom zegt Hij: Ontwaakt, gij, die slaapt, 14
en staat op uit de doden; en Christus zal over u lichten. Ziet 15
dan, hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijzen, maar als
wijzen. Den tijd uitkopende, dewijl de dagen boos zijn. Daarom 16, 17
zijt niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil des Heeren zij.
En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt 18
vervuld met den Geest; Sprekende onder elkander met psalmen, 19
en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende en psalmende den
Heere in uw hart; Dankende te allen tijd over alle dingen God 20
en den Vader, in den Naam van onzen Heere Jezus Christus; El- 21
kander onderdanig zijnde in de vreze Gods. Gij vrouwen, weest 22
aan uw eigen mannen onderdanig, gelijk aan den Heere; Want 23
de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der
Gemeente is; en Hij is de Behouder des lichaams. Daarom, gelijk 24
de Gemeente aan Christus onderdanig is, alzo ook de vrouwen aan
haar eigen mannen in alles. Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen 25
lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzel-
ven voor haar heeft overgegeven; Opdat Hij haar heiligen zou, 26

haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord;
27 Opdat Hij haar Zichzelven heerlijk zou voorstellen, een Gemeen-
te, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij
28 zou heilig zijn en onberispelijk. Alzo zijn de mannen schuldig
hun eigen vrouwen lief te hebben, gelijk hun eigen lichamen. Die
29 zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelven lief. Want nie-
mand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het, en
30 onderhoudt het, gelijkerwijs ook de Heere de Gemeente. Want
wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen.
31 Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en zal zijn
32 vrouw aanhangen; en zij twee zullen tot een vlees wezen. Deze
verborgenheid is groot; doch ik zeg *dit*, *ziende* op Christus en op
33 de Gemeente. Zo dan ook gijlieden, elk in het bijzonder, een ie-
gelijk hebbe zijn eigen vrouw, alzo lief als zichzelven; en de vrouw
zie, dat zij den man vreze.

6 Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam in den Heere; want
2 dat is recht. Eert uw vader en moeder (hetwelk het eerste gebod
3 is met een belofte), Opdat het u welga, en *dat* gij lang leeft op de
4 aarde. En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar
5 voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren. Gij dienst-
knechten, zijt gehoorzaam *uw* heren naar het vlees, met vreze
en beven, in eenvoudigheid uws harten, gelijk als aan Christus;
6 Niet naar ogendienst, als mensenbehagers, maar als dienstknech-
7 ten van Christus, doende den wil van God van harte; Dienende
8 met goedwilligheid den Heere, en niet de mensen; Wetende, dat
zo wat goed een iegelijk gedaan zal hebben, hij datzelve van den
9 Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht, hetzij vrije. En gij he-
ren, doet hetzelfde bij hen, nalatende de dreiging; als die weet,
dat ook uw eigen Heere in de hemelen is, en *dat* geen aanneming
10 des persoons bij Hem is. Voorts, mijn broeders, wordt krach-
11 tig in den Heere, en in de sterkte Zijner macht. Doet aan de
gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige
12 omleidingen des duivels. Want wij hebben den strijd niet tegen
vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen
de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de
13 geestelijke boosheden in de lucht. Daarom neemt aan de gehele
wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag,
14 en alles verricht hebbende, staande blijven. Staat dan, uw lenden

omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het
borstwapen der gerechtigheid; En de voeten geschoeid hebbende 15
met bereidheid van het Evangelie des vredes; Bovenal aangeno- 16
men hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige
pijlen des bozen zult kunnen uitblussen. En neemt den helm 17
der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord.
Met alle bidding en smeking, biddende te allen tijd in den Geest, 18
en tot hetzelve wakende met alle gedurigheid en smeking voor al
de heiligen; En voor mij, opdat mij het Woord gegeven worde in 19
de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheid
van het Evangelie bekend te maken; Waarover ik een gezant ben 20
in een keten, opdat ik in hetzelve vrijmoediglijk moge spreken,
gelijk mij betaamt te spreken. En opdat ook gij moogt weten 21
hetgeen mij aangaat; *en* wat ik doe, *dat* alles zal u Tychikus, de
geliefde broeder en getrouwe dienaar in den Heere, bekend maken;
Denwelken ik tot datzelfde einde tot u gezonden heb, opdat gij 22
onze zaken zoudt weten, en hij uw harten zou vertroosten. Vrede 23
zij den broederen, en liefde met geloof, van God den Vader, en
den Heere Jezus Christus. De genade *zij* met al degenen, die on- 24
zen Heere Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid. Amen.
« *Vanuit Rome aan de Efeziërs geschreven, door bemiddeling van Tychikus.*»

Filippensen

1 Paulus en Timothëus, dienstknechten van Jezus Christus,
al den heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met
2 de opzieners en diakenen: Genade zij u en vrede van
3 God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus. Ik
4 dank mijn God, zo dikwijls als ik uwer gedenk. (Te allen tijd
in al mijn gebed voor u allen met blijdschap het gebed doende)
5 Over uw gemeenschap aan het Evangelie, van den eersten dag af
6 tot nu toe; Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed
werk begonnen heeft, *dat* voleindigen zal tot op den dag van Je-
7 zus Christus; Gelijk het bij mij recht is, dat ik van u allen dit
gevoel, omdat ik in *mijn* hart houde, dat gij, beide in mijn ban-
den, en *in mijn* verantwoording en bevestiging van het Evangelie,
8 gij allen, *zeg ik*, mijner genade mede deelachtig zijt. Want God
is mijn Getuige, hoezeer ik begerig ben naar u allen, met inner-
9 lijke bewegingen van Jezus Christus. En dit bid ik *God*, dat uw
liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle
10 gevoelen; Opdat gij beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen,
opdat gij oprecht zijt, en zonder aanstoot te geven, tot den dag
11 van Christus; Vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door
12 Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God. En ik wil,
dat gij weet, broeders, dat hetgeen aan mij *is geschied*, meer tot
13 bevordering van het Evangelie gekomen is; Alzo dat mijn banden
in Christus openbaar geworden zijn in het ganse rechthuis, en aan
14 alle anderen; En *dat* het meerder *deel* der broederen in den Heere,
door mijn banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger
15 het Woord onbevreesd durven spreken. Sommigen prediken ook
wel Christus door nijd en twist, maar sommigen ook door goed-
16 willigheid. Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet
zuiver, menende aan mijn banden verdrukking toe te brengen;
17 Doch dezen uit liefde, dewijl zij weten, dat ik tot verantwoording
18 van het Evangelie gezet ben. Wat dan? Nochtans wordt Christus
op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid,

verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja, ik zal mij ook verblijden.
Want ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal, door uw gebed 19
en toebrenging des Geestes van Jezus Christus. Volgens mijn 20
ernstige verwachting en hoop, dat ik in geen zaak zal beschaamd
worden; maar *dat* in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, alzo
ook nu, Christus zal groot gemaakt worden in mijn lichaam, het-
zij door het leven, hetzij door den dood. Want het leven is mij 21
Christus, en het sterven is *mij* gewin. Maar of te leven in het 22
vlees, hetzelve mij oorbaar zij, en wat ik verkiezen zal, weet ik
niet. Want ik word van deze twee gedrongen, hebbende begeer- 23
te, om ontbonden te worden en met Christus te zijn; want *dat* is
zeer verre het beste. Maar in het vlees te blijven, is nodiger om 24
uwentwil. En dit vertrouw en weet ik, dat ik zal blijven, en met 25
u allen zal verblijven tot uw bevordering en blijdschap des geloofs;
Opdat uw roem in Christus Jezus overvloedig zij aan mij, door 26
mijn tegenwoordigheid wederom bij u. Alleenlijk wandelt waar- 27
diglijk het Evangelie van Christus, opdat, hetzij ik kom en u zie,
hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in
een geest, met een gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof
des Evangelies; En dat gij in geen ding verschrikt wordt van de- 28
genen, die tegenstaan; hetwelk hun wel een bewijs is des verderfs,
maar u der zaligheid, en dat van God. Want u is uit genade gege- 29
ven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar
ook voor Hem te lijden; Denzelfden strijd hebbende, hoedanigen 30
gij in mij gezien hebt, en nu in mij hoort.

Indien er dan enige vertroosting is in Christus, indien er eni- **2**
ge troost is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Gees-
tes, indien er enige innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn;
Zo vervult mijn blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelf- 2
de liefde hebbende, van een gemoed *en* van een gevoelen zijnde.
Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedig- 3
heid achte de een den ander uitnemender dan zichzelven. Een 4
iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk *zie* ook op hetgeen
der anderen is. Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Chris- 5
tus Jezus was; Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht 6
heeft Gode even gelijk te zijn; Maar heeft Zichzelven vernietigd, 7
de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den
mensen gelijk geworden; En in gedaante gevonden als een mens, 8

heeft Hij Zichzelven vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot
9 den dood, ja, den dood des kruises. Daarom heeft Hem ook
God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, wel-
10 ke boven allen naam is; Opdat in den Naam van Jezus zich zou
buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde,
11 en die onder de aarde zijn. En alle tong zou belijden, dat Jezus
12 Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders. Alzo
dan, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest
zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu
in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven:
13 Want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken,
14 naar *Zijn* welbehagen. Doet alle dingen zonder murmureren en
15 tegenspreken; Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kin-
deren Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en
verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld;
16 Voorhoudende het woord des levens, mij tot een roem tegen den
dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb gelopen, noch te-
17 vergeefs gearbeid. Ja, indien ik ook tot een drankoffer geofferd
worde over de offerande en bediening uws geloofs, zo verblijde ik
18 mij, en verblijde mij met u allen. En om datzelfde verblijdt gij u
19 ook, en verblijdt ook ulieden met mij. En ik hoop in den Heere
Jezus Timothëus haast tot u te zenden, opdat ik ook welgemoed
20 moge zijn, als ik uw zaken zal verstaan hebben. Want ik heb
niemand, die even alzo gemoed is, dewelke oprechtelijk uw zaken
21 zal bezorgen. Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van
22 Christus Jezus is. En gij weet zijn beproeving, dat hij, als een
23 kind *zijn* vader, met mij gediend heeft in het Evangelie. Ik hoop
dan wel dezen van stonde aan te zenden, zo *haast* als ik in mijn
24 zaken zal voorzien hebben; Doch ik vertrouw in den Heere, dat
25 ik ook zelf haast *tot u* komen zal. Maar ik heb nodig geacht
tot u te zenden Epafroditus, mijn broeder, en medearbeider en
medestrijder, en uw afgezondene, en bedienaar mijner nooddruft;
26 Dewijl hij zeer begerig was naar u allen, en zeer beangst was, om-
27 dat gij gehoord hadt, dat hij krank was. En hij is ook krank
geweest tot nabij den dood; maar God heeft Zich zijner ontfermd;
en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op
28 droefheid zou hebben. Zo heb ik dan hem te spoediger gezon-
den, opdat gij, hem ziende, wederom u zoudt verblijden, en ik

te min zou droevig zijn. Ontvangt hem dan in den Heere, met 29
alle blijdschap, en houdt dezulken in waarde. Want om het werk 30
van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, *zijn* leven niet
achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen
zou.

Voorts, mijn broeders, verblijdt u in den Heere. Dezelfde din- **3**
gen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker.
Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de ver- 2
snijding. Want wij zijn de besnijding, wij, die God in den Geest 3
dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrou-
wen. Hoewel ik heb, dat ik ook in het vlees betrouwen mocht; 4
indien iemand anders meent te betrouwen in het vlees, ik nog
meer. Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israel, 5
van den stam van Benjamin, een Hebreer uit de Hebreen, naar
de wet een Farizeer; Naar den ijver een vervolger der Gemeente; 6
naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.
Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade 7
geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om 8
de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om
Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek
te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen. En in Hem gevonden 9
worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is,
maar die door het geloof van Christus is, *namelijk* de rechtvaar-
digheid, die uit God is door het geloof; Opdat ik Hem kenne, 10
en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens,
Zijn dood gelijkvormig wordende; Of ik enigszins moge komen 11
tot de wederopstanding der doden. Niet dat ik het alrede gekre- 12
gen heb, of alrede volmaakt ben; maar ik jaag er naar, of ik het
ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen
ben. Broeders, ik acht niet, dat ik zelf het gegrepen heb. Maar 13, 14
een ding *doe ik*, vergetende, hetgeen achter is, en strekkende mij
tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot den prijs der roeping
Gods, die van boven is in Christus Jezus. Zovelen dan als wij 15
volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen; en indien gij iets anderszins
gevoelt, ook dat zal u God openbaren. Doch, daar wij toe ge- 16
komen zijn, laat ons *daarin* naar denzelfden regel wandelen, laat
ons hetzelfde gevoelen. Weest mede mijn navolgers, broeders, 17
en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een

18 voorbeeld hebt. Want velen wandelen *anders*; van dewelken ik
u dikmaals gezegd heb, en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden
19 des kruises van Christus zijn; Welker einde is het verderf, welker
God is de buik, en *welker* heerlijkheid is in hun schande, dewel-
20 ken aardse dingen bedenken. Maar onze wandel is in de hemelen,
waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, *namelijk* den Heere
21 Jezus Christus; Die ons vernederd lichaam veranderen zal, op-
dat hetzelve gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de
werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelven kan onderwer-
pen.

4 Zo dan, mijn geliefde en zeer gewenste broeders, mijn blijd-
2 schap en kroon, staat alzo in den Heere, geliefden! Ik vermaan
Euodia, en ik vermaan Syntyche, dat zij eensgezind zijn in den
3 Heere. En ik bid ook u, gij *mijn* oprechte metgezel, wees dezen
vrouwen behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het Evan-
gelie, ook met Clemens, en de andere mijn medearbeiders, welker
4 namen zijn in het boek des levens. Verblijdt u in den Heere te
5 allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u. Uw bescheidenheid zij
6 allen mensen bekend. De Heere is nabij. Weest in geen ding
bezorgd; maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken,
7 met dankzegging bekend worden bij God; En de vrede Gods, die
alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren
8 in Christus Jezus. Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat
eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al
wat wel luidt, zo er enige deugd is, en zo er enige lof is, bedenkt
9 datzelve; Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en
in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u
10 zijn. En ik ben grotelijks verblijd geweest in den Heere, dat gij
nu eenmaal wederom verwakkerd zijt om aan mij te gedenken;
waaraan gij ook gedacht hebt, maar gij hebt de gelegenheid niet
11 gehad. Niet dat ik *dit* zeg vanwege gebrek; want ik heb geleerd
12 vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben. En ik weet vernederd te
worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben
ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide
13 overvloed te hebben en gebrek te lijden. Ik vermag alle dingen
14 door Christus, Die mij kracht geeft. Nochtans hebt gij wel ge-
15 daan, dat gij met mijn verdrukking gemeenschap gehad hebt. En
ook gij, Filippensen, weet, dat in het begin des Evangelies, toen ik

van Macedonie vertrokken ben, geen Gemeente mij *iets* medege-
deeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst, dan gij alleen.
Want ook in Thessalonica hebt gij mij, eenmaal en andermaal ge- 16
zonden, tot nooddruft. Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek 17
de vrucht, die overvloedig is tot uw rekening. Maar ik heb alles 18
ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik
van Epafroditus ontvangen heb, dat van u *gezonden was*, *als* een
welriekende reuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk.
Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddruft, 19
in heerlijkheid, door Christus Jezus. Onzen God nu en Vader zij 20
de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen. Groet alle heiligen in 21
Christus Jezus; U groeten de broeders, die met mij zijn. Al de 22
heiligen groeten u, en meest die van het huis des keizers zijn. De 23
genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.
«*Geschreven aan de Philippenzen vanuit Rome door bemiddeling van Epafroditus.*»

Kolossensen

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door de wil van
2 God, en Timotheüs, de broeder, Den heiligen en gelo-
vigen broederen in Christus, die te Kolosse zijn; genade
zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Je-
3 zus Christus. Wij danken den God en Vader van onzen Heere
4 Jezus Christus, altijd voor u biddende; Alzo wij van uw geloof in
Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die *gij hebt* tot
5 alle heiligen. Om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, van
welke gij te voren gehoord hebt, door het Woord der waarheid,
6 *namelijk* des Evangelies; Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in
de gehele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder
u, van dien dag af dat gij gehoord hebt, en de genade Gods in
7 waarheid bekend hebt. Gelijk gij ook geleerd hebt van Epafras,
onzen geliefden mededienstknecht, dewelke een getrouw dienaar
8 van Christus is voor u; Die ons ook verklaard heeft uw liefde
9 in den Geest. Waarom ook wij, van dien dag af dat wij het
gehoord hebben, niet ophouden voor u te bidden en te begeren,
dat gij moogt vervuld worden met de kennis van Zijn wil, in alle
10 wijsheid en geestelijk verstand; Opdat gij moogt wandelen waar-
diglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken
11 vrucht dragende, en wassende in de kennis van God; Met alle
kracht bekrachtigd zijnde, naar de sterkte Zijner heerlijkheid, tot
12 alle lijdzaamheid en lankmoedigheid, met blijdschap; Dankende
den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel *te hebben*
13 in de erve der heiligen in het licht; Die ons getrokken heeft uit
de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van
14 den Zoon Zijner liefde; In Denwelken wij de verlossing hebben
15 door Zijn bloed, *namelijk* de vergeving der zonden; Dewelke het
Beeld is des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller kreaturen.
16 Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en
die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tro-
nen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle

dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; En Hij is voor alle 17
dingen, en alle dingen bestaan te zamen door Hem; En Hij is het 18
Hoofd des lichaams, *namelijk* der Gemeente, Hij, Die het Begin is,
de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou
zijn. Want het is *des Vaders* welbehagen geweest, dat in Hem al 19
de volheid wonen zou; En dat Hij, door Hem vrede gemaakt heb- 20
bende door het bloed Zijns kruises, door Hem, *zeg ik*, alle dingen
verzoenen zou tot Zichzelven, hetzij de dingen, die op de aarde,
hetzij de dingen die in de hemelen zijn. En Hij heeft u, die eer- 21
tijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze
werken, nu ook verzoend, In het lichaam Zijns vleses, door den 22
dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk
voor Zich stellen; Indien gij maar blijft in het geloof, gefondeerd 23
en vast, en niet bewogen wordt van de hope des Evangelies, dat
gij gehoord hebt, hetwelk gepredikt is onder al de kreature, die
onder den hemel is; van hetwelk ik Paulus een dienaar geworden
ben; Die mij nu verblijde in mijn lijden voor u, en vervulle in 24
mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus,
voor Zijn lichaam, hetwelk is de Gemeente; Welker dienaar ik 25
geworden ben, naar de bedeling van God, die mij gegeven is aan
u, om te vervullen het Woord Gods; *Namelijk* de verborgenheid, 26
die verborgen is geweest van *alle* eeuwen en van *alle* geslachten,
maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen; Aan wie God heeft 27
willen bekend maken, welke zij de rijkdom der heerlijkheid dezer
verborgenheid onder de heidenen, welke is Christus onder u, de
Hoop der heerlijkheid; Denwelken wij verkondigen, vermanende 28
een iegelijk mens, en lerende een iegelijk mens in alle wijsheid,
opdat wij zouden een iegelijk mens volmaakt stellen in Christus
Jezus; Waartoe ik ook arbeide, strijdende naar Zijn werking, die 29
in mij werkt met kracht.

Want ik wil, dat gij weet, hoe groten strijd ik voor u heb, en **2**
voor degenen, die te Laodicea zijn, en zo velen als er mijn aange-
zicht in het vlees niet hebben gezien; Opdat hun harten vertroost 2
mogen worden, en zij samengevoegd zijn in de liefde, en *dat* tot
allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands, tot kennis der
verborgenheid van God en den Vader, en van Christus; In Den- 3
welken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn.
En dit zeg ik, opdat niet iemand u misleide met beweegredenen, 4

5 die een schijn hebben. Want hoewel ik met het vlees van *u* ben,
nochtans ben ik met den geest bij u, mij verblijdende en ziende uw
6 ordening, en de vastigheid van uw geloof in Christus. Gelijk gij
dan Christus Jezus, den Heere, hebt aangenomen, wandelt *alzo*
7 in Hem; Geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het
geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelve,
8 met dankzegging. Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoe-
re door de filosofie, en ijdele verleiding, naar de overlevering der
mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Chris-
9 tus; Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk;
10 En gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid
11 en macht; In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis,
die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam
12 der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus; Zijn-
de met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met *Hem*
opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de
13 doden opgewekt heeft. En Hij heeft u, als gij dood waart in
de misdaden, en *in* de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt
14 met Hem, al *uw* misdaden u vergevende; Uitgewist hebbende het
handschrift, dat tegen ons was, in inzettingen *bestaande*, hetwelk,
zeg ik, enigerwijze ons tegen was, en heeft datzelve uit het mid-
15 den weggenomen, hetzelve aan het kruis genageld hebbende; *En*
de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die
in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelve over hen
16 getriomfeerd. Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of
in het stuk des feest *dags*, of der nieuwe maan, of der sabbatten;
17 Welke zijn een schaduw der toekomende dingen, maar het lichaam
18 is van Christus. Dat *dan* niemand u overheerse naar zijn wil in
nederigheid en dienst der engelen, intredende in hetgeen hij niet
gezien heeft, tevergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijns
19 vleses; En het Hoofd niet behoudende, uit hetwelk het gehele
lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en
20 samengevoegd zijnde, opwast met goddelijken wasdom. Indien
gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestor-
ven, wat wordt gij, gelijk of gij in de wereld leefdet, met inzettin-
21 gen belast? *Namelijk* raak niet, en smaak niet, en roer niet aan.
22 Welke dingen alle verderven door het gebruik, *ingevoerd* naar de
23 geboden en leringen der mensen; Dewelke wel hebben een *schijn*

rede van wijsheid in eigenwilligen *gods* dienst en nederigheid, en
in het lichaam niet te sparen, *doch* zijn niet in enige waarde, *maar*
tot verzadiging van het vlees.
Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen, **3**
die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechter *hand*
Gods. Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde 2
zijn. Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus ver- 3
borgen in God. Wanneer *nu* Christus zal geopenbaard zijn, Die 4
ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in
heerlijkheid. Doodt dan uw leden, die op de aarde zijn, *name-* 5
lijk hoererij, onreinigheid, *schandelijke* beweging, kwade begeer-
lijkheid, en de gierigheid, welke is afgodendienst. Om welke de 6
toorn Gods komt over de kinderen der ongehoorzaamheid; In de- 7
welke ook gij eertijds hebt gewandeld, toen gij in dezelve leefdet.
Maar nu legt ook gij dit alles af, *namelijk* gramschap, toornig- 8
heid, kwaadheid, lastering, vuil spreken uit uwen mond. Liegt 9
niet tegen elkander, dewijl gij uitgedaan hebt den ouden mens
met zijn werken, En aangedaan hebt den nieuwen *mens*, die ver- 10
nieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen, Die hem
geschapen heeft; Waarin niet is Griek en Jood, besnijdenis en 11
voorhuid, barbaar *en* Scyth, dienstknecht *en* vrije; maar Christus
is alles en in allen. Zo doet dan aan, als uitverkorenen Gods, hei- 12
ligen en beminden, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid,
goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedig-
heid; Verdragende elkander, en vergevende de een den anderen, 13
zo iemand tegen iemand *enige* klacht heeft; gelijkerwijs als Chris-
tus u vergeven heeft, *doet* ook gij alzo. En boven dit alles *doet* 14
aan de liefde, dewelke is de band der volmaaktheid. En de vrede 15
Gods heerse in uw harten, tot welken gij ook geroepen zijt in een
lichaam; en weest dankbaar. Het woord van Christus wone rijke- 16
lijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander, met psalmen
en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende den Heere met aan-
genaamheid in uw hart. En al wat gij doet met woorden of met 17
werken, *doet* het alles in den Naam van den Heere Jezus, dan-
kende God en den Vader door Hem. Gij vrouwen, zijt uw eigen 18
mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heere. Gij man- 19
nen, hebt uw vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar.
Gij kinderen, zijt *uw* ouderen gehoorzaam in alles, want dat is 20

21 den Heere welbehagelijk. Gij vaders, tergt uw kinderen niet, op-
22 dat zij niet moedeloos worden. Gij dienstknechten, zijt in alles
gehoorzaam *uw* heren naar het vlees, niet met ogendiensten als
mensenbehagers, maar met eenvoudigheid des harten, vrezende
23 God. En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere en
24 niet den mensen; Wetende, dat gij van den Heere zult ontvan-
gen de vergelding der erfenis; want gij dient den Heere Christus.
25 Maar die onrecht doet, die zal het onrecht dragen, dat hij gedaan
heeft; en er is geen aanneming des persoons.

4 Gij heren, doet *uw* dienstknechten recht en gelijk, wetende, dat
2 ook gij een Heere hebt in de hemelen. Houdt sterk aan in het
3 gebed, en waakt in hetzelve met dankzegging; Biddende met-
een ook voor ons, dat God ons de deur des Woords opene, om te
spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden
4 ben; Opdat ik dezelve moge openbaren, gelijk ik moet spreken.
5 Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, den bekwamen
6 tijd uitkopende. Uw woord zij te allen tijde in aangenaamheid,
met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een iegelijk
7 moet antwoorden. Al mijn zaken zal u bekend maken Tychikus,
de geliefde broeder, en getrouwe dienaar, en mededienstknecht in
8 den Heere; Denwelken ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb,
9 opdat hij uw zaken wete, en uw harten vertrooste; Met Onesi-
mus, den getrouwen en geliefden broeder, dewelke uit de uwen is;
10 zij zullen u alles bekend maken, wat hier is. U groet Aristarchus,
mijn medegevangene; en Markus, de neef van Barnabas, aangaan-
de welken gij bevelen ontvangen hebt; zo hij tot u komt, ontvangt
11 hem; En Jezus, gezegd Justus, welke uit de besnijdenis zijn; deze
alleen zijn *mijn* medearbeiders in het Koninkrijk Gods, die mij
12 een vertroosting geweest zijn. U groet Epafras, die uit de uwen
is, een dienstknecht van Christus, te allen tijde strijdende voor u
in de gebeden, opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in
13 al den wil van God. Want ik geef hem getuigenis, dat hij groten
ijver heeft over u en degenen, die in Laodicea zijn, en degenen,
14 die in Hierapolis zijn. U groet Lukas, de medicijnmeester, de
15 geliefde, en Demas. Groet de broeders, die in Laodicea zijn, en
16 Nymfas, en de Gemeente, die in zijn huis is. En wanneer deze
zendbrief van u zal gelezen zijn, maakt, dat hij ook in de gemeente
der Laodicensen gelezen worde, en dat ook gij dien leest, die uit

Laodicea *geschreven is.* En zegt aan Archippus: Zie op de bedie- 17
ning, die gij aangenomen hebt in den Heere, dat gij die vervult.
De groetenis met mijn hand, van Paulus. Gedenkt mijner banden. 18
De genade zij met u. Amen. «*Geschreven vanuit Rome aan de Kolossenzen door bemiddeling van Tychicus en Onesimus.*»

1 Thessalonicensen

1 Paulus, en Silvanus, en Timothëus, aan de Gemeente der
Thessalonicensen, *welke is* in God den Vader, en den
Heere Jezus Christus: genade zij u en vrede van God,
2 onzen Vader, en den Heere Jezus Christus. Wij danken
God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden;
3 Zonder ophouden gedenkende het werk uws geloofs, en den arbeid
der liefde, en de verdraagzaamheid der hoop op onzen Heere Jezus
4 Christus, voor onzen God en Vader; Wetende, geliefde broeders,
5 uw verkiezing van God; Want ons Evangelie is onder u niet al-
leen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen
Geest, en in vele verzekerdheid; gelijk gij weet, hoedanigen wij
6 onder u geweest zijn om uwentwil. En gij zijt onze navolgers
geworden, en des Heeren, het Woord aangenomen hebbende in
7 vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes; Alzo dat
gij voorbeelden geworden zijt al den gelovigen in Macedonie en
8 Achaje. Want van u is het Woord des Heeren luidbaar gewor-
den niet alleen in Macedonie en Achaje; maar ook in alle plaatsen
is uw geloof, dat *gij* op God *hebt*, uitgegaan, zodat wij niet van
9 node hebben, iets *daarvan* te spreken. Want zijzelven verkondi-
gen van ons, hoedanigen ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot
God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachti-
10 gen God te dienen; En Zijn Zoon uit de hemelen te verwachten,
Denwelken Hij uit de doden verwekt heeft, *namelijk* Jezus, Die
ons verlost van den toekomenden toorn.

2 Want gij weet zelven, broeders, onzen ingang tot u, dat die niet
2 ijdel is geweest; Maar, hoewel wij te voren geleden hadden, en
ook ons smaadheid aangedaan was, gelijk gij weet, te Filippi, zo
hebben wij *nochtans* vrijmoedigheid gebruikt in onzen God, om
3 het Evangelie van God tot u te spreken in veel strijds. Want on-
ze vermaning is niet geweest uit verleiding, noch uit onreinigheid,
4 noch met bedrog; Maar, gelijk wij van God beproefd zijn geweest,
dat ons het Evangelie zou toebetrouwd worden, alzo spreken wij,

niet als mensen behagende, maar Gode, Die onze harten beproeft.
Want wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan, 5
gelijk gij weet, noch met *enig* bedeksel van gierigheid; God is
getuige! Noch zoekende eer uit mensen, noch van u, noch van 6
anderen; hoewel wij *u* tot last konden zijn als Christus' apostelen;
Maar wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u, gelijk als 7
een voedster haar kinderen koestert; Alzo wij, tot u zeer genegen 8
zijnde, hebben u gaarne willen mededelen niet alleen het Evange-
lie van God, maar ook onze eigen zielen, daarom dat gij ons lief
geworden waart. Want gij gedenkt, broeders, onzen arbeid en 9
moeite; want nacht en dag werkende, opdat wij niemand onder u
zouden lastig zijn, hebben wij het Evangelie van God onder u ge-
predikt. Gij zijt getuigen, en God, hoe heilig, en rechtvaardig, en 10
onberispelijk wij u, die gelooft, geweest zijn. Gelijk gij weet, hoe 11
wij een iegelijk van u, als een vader zijn kinderen, vermaanden en
vertroostten, En betuigden, dat gij zoudt wandelen, waardiglijk 12
Gode, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid. Daarom 13
danken wij ook God zonder ophouden, dat, als gij het Woord der
prediking van God van ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen
hebt, niet *als* der mensen woord, maar (gelijk het waarlijk is) *als*
Gods Woord, dat ook werkt in u, die gelooft. Want gij, broe- 14
ders, zijt navolgers geworden der Gemeenten Gods, die in Judea
zijn, in Christus Jezus; dewijl ook gij hetzelfde geleden hebt van
uw eigen medeburgers, gelijk als zij van de Joden; Welke ook 15
gedood hebben den Heere Jezus, en hun eigen profeten; en ons
hebben vervolgd, en Gode niet behagen, en allen mensen tegen
zijn; En verhinderen ons te spreken tot de heidenen, dat zij zalig 16
mochten worden; opdat zij te allen tijd hun zonden vervullen zou-
den. En de toorn is over hen gekomen tot het einde. Maar wij, 17
broeders, van u beroofd geweest zijnde voor een kleine wijle tijds,
naar het aangezicht, niet naar het hart, hebben ons te overvloe-
diger benaarstigd, om uw aangezicht te zien, met grote begeerte.
Daarom hebben wij tot u willen komen (immers ik Paulus) een- 18
maal en andermaal, maar de satanas heeft ons belet. Want welke 19
is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook
niet voor onzen Heere Jezus Christus in Zijn toekomst? Want 20
gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap.

Daarom, *deze begeerte* niet langer kunnende verdragen, hebben **3**

2 wij gaarne willen te Athene alleen gelaten worden; En hebben
gezonden Timothëus, onzen broeder, en Gods dienaar, en onzen
medearbeider in het Evangelie van Christus, om u te versterken,
3 en u te vermanen van uw geloof; Opdat niemand bewogen worde
in deze verdrukkingen; want gij weet zelven, dat wij hiertoe ge-
4 steld zijn. Want ook, toen wij bij u waren, voorzeiden wij u, dat
wij zouden verdrukt worden, gelijk ook geschied is, en gij weet
5 het. Daarom ook *deze begeerte* niet langer kunnende verdragen,
heb ik *hem* gezonden, om uw geloof te verstaan; of niet misschien
de verzoeker u zou verzocht hebben, en onze arbeid ijdel zou we-
6 zen. Maar als Timothëus nu van ulieden tot ons gekomen was,
en ons de goede boodschap gebracht had van uw geloof en liefde,
en dat gij altijd goede gedachtenis van ons hebt, zeer begerig zijn-
7 de om ons te zien, gelijk wij ook om ulieden; Zo zijn wij daarom,
broeders, over u in al onze verdrukking en nood vertroost gewor-
8 den door uw geloof; Want nu leven wij, indien gij *vast* staat in
9 den Heere. Want wat dankzegging kunnen wij Gode tot vergel-
ding wedergeven voor u, vanwege al de blijdschap, waarmede wij
10 ons om uwentwil verblijden voor onzen God? Nacht en dag zeer
overvloediglijk biddende, om uw aangezicht te mogen zien, en te
11 volmaken, hetgeen aan uw geloof ontbreekt. Doch onze God en
Vader Zelf, en onze Heere Jezus Christus richte onzen weg tot u.
12 En de Heere vermeerdere u, en make *u* overvloedig in de liefde je-
13 gens elkander en jegens allen, gelijk wij ook zijn jegens u; Opdat
Hij uw harten versterke, om onberispelijk te zijn in heiligmaking,
voor onzen God en Vader, in de toekomst van onzen Heere Jezus
Christus met al Zijn heiligen.

4 Voorts dan, broeders, wij bidden en vermanen u in den Heere
Jezus, gelijk gij van ons ontvangen hebt, hoe gij moet wandelen
2 en Gode behagen, dat gij *daarin* meer overvloedig wordt. Want
gij weet, wat bevelen wij u gegeven hebben door den Heere Jezus.
3 Want dit is de wil van God, uw heiligmaking: dat gij u onthoudt
4 van de hoererij; Dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten
5 in heiligmaking en eer; Niet in *kwade* beweging der begeerlijk-
6 heid, gelijk als de heidenen, die God niet kennen. Dat niemand
zijn broeder vertrede, noch bedriege in *zijn* handeling; want de
Heere is een wreker over dit alles, gelijk wij u ook te voren gezegd
7 en betuigd hebben. Want God heeft ons niet geroepen tot on-

reinigheid, maar tot heiligmaking. Zo dan die *dit* verwerpt, die 8
verwerpt geen mens, maar God, Die ook Zijn Heiligen Geest in
ons heeft gegeven. Van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van 9
node, dat ik u schrijve; want gij zelven zijt van God geleerd om
elkander lief te hebben. Want gij doet ook hetzelfde aan al de 10
broederen, die in geheel Macedonie zijn. Maar wij vermanen u,
broeders, dat gij meer overvloedig wordt; En dat gij u benaar- 11
stigt stil te zijn, en uw eigen dingen te doen, en te werken met
uw eigen handen, gelijk wij u bevolen hebben; Opdat gij eerlijk 12
wandelt bij degenen, die buiten zijn, en geen ding van node hebt.
Doch, broeders, ik wil niet, dat gij onwetende zijt van degenen, 13
die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, gelijk als de ande-
ren, die geen hoop hebben. Want indien wij geloven, dat Jezus 14
gestorven is en opgestaan, alzo zal ook God degenen, die ontsla-
pen zijn in Jezus, *weder* brengen met Hem. Want dat zeggen wij 15
u door het Woord des Heeren, dat wij, die levend overblijven zul-
len tot de toekomst des Heeren, niet zullen voorkomen degenen,
die ontslapen zijn. Want de Heere Zelf zal met een geroep, met 16
de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van
den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan;
Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen 17
opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet, in de lucht;
en alzo zullen wij altijd met den Heere wezen. Zo dan, vertroost 18
elkander met deze woorden.

Maar van de tijden en de gelegenheden, broeders! hebt gij niet **5**
van node, dat men u schrijve. Want gij weet zelven zeer wel, dat 2
de dag des Heeren alzo zal komen, gelijk een dief in den nacht.
Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede, en zonder gevaar; 3
dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensnood
een bevruchte *vrouw*; en zij zullen het geenszins ontvlieden; Maar 4
gij, broeders, gij zijt niet in duisternis, dat u die dag als een dief
zou bevangen. Gij zijt allen kinderen des lichts, en kinderen 5
des daags; wij zijn niet des nachts, noch der duisternis. Zo laat 6
ons dan niet slapen, gelijk als de anderen, maar laat ons waken,
en nuchteren zijn. Want die slapen, slapen des nachts, en die 7
dronken zijn, zijn des nachts dronken; Maar wij, die des daags 8
zijn, laat ons nuchteren zijn, aangedaan hebbende het borstwapen
des geloofs en der liefde, en *tot* een helm, de hoop der zaligheid.

9 Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging
10 der zaligheid, door onzen Heere Jezus Christus. Die voor ons ge-
storven is, opdat wij, hetzij dat wij waken, hetzij dat wij slapen,
11 te zamen met Hem leven zouden. Daarom vermaant elkander,
12 en sticht de een den anderen, gelijk gij ook doet. En wij bidden
u, broeders, erkent degenen, die onder u arbeiden, en uw voor-
13 standers zijn in den Heere, en u vermanen; En acht hen zeer veel
14 in liefde, om huns werks wil. Zijt vreedzaam onder elkander. En
wij bidden u, broeders, vermaant de ongeregelden, vertroost de
kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, zijt lankmoedig jegens
15 allen. Ziet, dat niemand kwaad voor kwaad iemand vergelde;
maar jaagt allen tijd het goede na, zo jegens elkander als jegens
16, 17, 18 allen. Verblijdt u te allen tijd. Bidt zonder ophouden. Dankt
God in alles; want dit is de wil van God in Christus Jezus over u.
19, 20, 21 Blust den Geest niet uit. Veracht de profetieen niet. Beproeft
22 alle dingen; behoudt het goede. Onthoudt u van allen schijn des
23 kwaads. En de God des vredes Zelf heilige u geheel en al; en
uw geheel oprechte geest, en ziel, en lichaam worde onberispelijk
24 bewaard in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus. Hij,
25 Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal. Broeders, bidt
26, 27 voor ons. Groet al de broeders met een heiligen kus. Ik bezweer
ulieden bij den Heere, dat deze zendbrief al den heiligen broede-
28 ren gelezen worde. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij
met ulieden. Amen. «*De eerste [brief* aan de Thessalonicenzen
werd geschreven vanuit Athene.]»

2 Thessalonicensen

Paulus, en Silvanus, en Timothëus, aan de Gemeente der 1
Thessalonicensen, *welke is* in God, onzen Vader, en den
Heere Jezus Christus: Genade zij u, en vrede, van God, 2
onzen Vader, en den Heere Jezus Christus. Wij moe- 3
ten God te allen tijd danken over u, broeders, gelijk billijk is,
omdat uw geloof zeer wast, en *dat* de liefde eens iegelijken van u
allen jegens elkander overvloedig wordt; Alzo dat wij zelven van 4
u roemen in de Gemeenten Gods, over uw lijdzaamheid en geloof
in al uw vervolgingen en verdrukkingen, die gij verdraagt; Een 5
bewijs van Gods rechtvaardig oordeel, opdat gij waardig geacht
wordt het Koninkrijk Gods, voor hetwelk gij ook lijdt; Alzo het 6
recht is bij God verdrukking te vergelden dengenen, die u ver-
drukken; En u, die verdrukt wordt, verkwikking met ons, in de 7
openbaring van den Heere Jezus van den hemel met de engelen
Zijner kracht; Met vlammend vuur wraak doende over degenen, 8
die God niet kennen, en over degenen, die het Evangelie van on-
zen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn. Dewelken zullen 9
tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren,
en van de heerlijkheid Zijner sterkte, Wanneer Hij zal gekomen 10
zijn, om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen, en wonderbaar te
worden in allen, die geloven (overmits onze getuigenis onder u is
geloofd geworden) in dien dag. Waarom wij ook altijd bidden 11
voor u, dat onze God u waardig achte der roeping, en vervulle
al het welbehagen *Zijner* goedigheid, en het werk des geloofs met
kracht. Opdat de Naam van onzen Heere Jezus Christus verheer- 12
lijkt worde in u, en gij in Hem, naar de genade van onzen God en
den Heere Jezus Christus.

En wij bidden u, broeders, door de toekomst van onzen Hee- **2**
re Jezus Christus, en onze toevergadering tot Hem, Dat gij niet 2
haastelijk bewogen wordt van verstand, of verschrikt, noch door
geest, noch door woord, noch door zendbrief, als van ons *geschre-*
ven, alsof de dag van Christus aanstaande ware. Dat u niemand 3

verleide op enigerlei wijze; want *die komt niet*, tenzij dat eerst
de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mens der zon-
4 de, de zoon des verderfs; Die zich tegenstelt, en verheft boven
al wat God genaamd, of *als God* geeerd wordt, alzo dat hij in
den tempel Gods als een God zal zitten, zichzelven vertonende,
5 dat hij God is. Gedenkt gij niet, dat ik, nog bij u zijnde, u de-
6 ze dingen gezegd heb? En nu, wat *hem* wederhoudt, weet gij,
7 opdat hij geopenbaard worde te zijner eigen tijd. Want de ver-
borgenheid der ongerechtigheid wordt alrede gewrocht; alleenlijk,
Die hem nu wederhoudt, *Die zal hem wederhouden*, totdat hij uit
8 het midden zal *weggedaan* worden. En alsdan zal de ongerechtige
geopenbaard worden, denwelken de Heere verdoen zal door den
Geest Zijns monds, en te niet maken door de verschijning Zijner
9 toekomst; *Hem, zeg ik*, wiens toekomst is naar de werking des
10 satans, in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugen; En
in alle verleiding der onrechtvaardigheid in degenen, die verloren
gaan; daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen
11 hebben, om zalig te worden. En daarom zal God hun zenden
12 een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven; Opdat
zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben,
13 maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid. Maar
wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders, die van
den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft
tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid;
14 Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie, tot verkrijging
15 der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus. Zo dan, broe-
ders, staat *vast* en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, hetzij
16 door *ons* woord, hetzij door onzen zendbrief. En onze Heere Je-
zus Christus Zelf, en onze God en Vader, Die ons heeft liefgehad,
en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in gena-
17 de, Vertrooste uw harten, en versterke u in alle goed woord en
werk.

3 Voorts, broeders, bidt voor ons, opdat het Woord des Heeren
2 *zijn* loop hebbe, en verheerlijkt worde, gelijk ook bij u; En opdat
wij mogen verlost worden van de ongeschikte en boze mensen;
3 want het geloof is niet aller. Maar de Heere is getrouw, Die u
4 zal versterken en bewaren van den boze. En wij vertrouwen van
u in den Heere, dat gij, hetgeen wij u bevelen, ook doet, en doen

zult. Doch de Heere richte uw harten tot de liefde van God, en 5
tot de lijdzaamheid van Christus. En wij bevelen u, broeders, 6
in den Naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij u onttrekt
van een iegelijk broeder, die ongeregeld wandelt, en niet naar
de inzetting, die hij van ons ontvangen heeft. Want gijzelven 7
weet, hoe men ons behoort na te volgen; want wij hebben ons
niet ongeregeld gedragen onder u; En wij hebben geen brood bij 8
iemand gegeten voor niet, maar in arbeid en moeite, nacht en
dag werkende, opdat wij niet iemand van u zouden lastig zijn;
Niet, dat wij de macht niet hebben, maar opdat wij onszelven u 9
geven zouden *tot* een voorbeeld, om ons na te volgen. Want ook 10
toen wij bij u waren, hebben wij u dit bevolen, dat, zo iemand
niet wil werken, hij ook niet ete. Want wij horen, dat sommigen 11
onder u ongeregeld wandelen, niet werkende, maar ijdele dingen
doende. Doch de zodanigen bevelen en vermanen wij door onzen 12
Heere Jezus Christus, dat zij met stilheid werkende, hun eigen
brood eten. En gij, broeders, vertraagt niet in goed te doen. 13
Maar indien iemand ons woord, door dezen brief *geschreven*, niet 14
gehoorzaam is, tekent dien; en vermengt u niet met hem, opdat
hij beschaamd worde; En houdt *hem* niet als een vijand, maar 15
vermaant *hem* als een broeder. De Heere nu des vredes Zelf geve 16
u vrede te allen tijd, in allerlei wijze. De Heere zij met u allen.
De groetenis met mijn hand, van Paulus; hetwelk is een teken in 17
iederen zendbrief; alzo schrijf ik. De genade van onzen Heere 18
Jezus Christus zij met u allen. Amen. «*De tweede [brief* aan de
Thessalonicenzen werd geschreven vanuit Athene.]»

1 Timotheüs

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, naar het bevel
van God, onzen Zaligmaker, en den Heere Jezus Chris-
2 tus, *Die* onze Hope *is*, Aan Timotheüs, *mijn* oprechten
zoon in het geloof; genade, barmhartigheid, vrede zij u
3 van God, onzen Vader, en Christus Jezus, onzen Heere. Gelijk
ik u vermaand heb, dat gij te Efeze zoudt blijven, als ik naar
Macedonie reisde, *zo vermaan ik het u nog*, opdat gij sommi-
4 gen beveelt geen andere leer te leren; Noch zich te begeven tot
fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen, welke meer *twist* vra-
5 gen voortbrengen dan stichting Gods, die in het geloof is. Maar
het einde des gebods is liefde uit een rein hart, en *uit* een goed
6 geweten, en *uit* een ongeveinsd geloof. Van dewelke sommigen
7 afgeweken zijnde, zich gewend hebben tot ijdelspreking; Willen-
de leraars der wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch
8 wat zij bevestigen. Doch wij weten, dat de wet goed is, zo iemand
9 die wettelijk gebruikt; En hij dit weet, dat den rechtvaardigen
de wet niet is gezet, maar den onrechtvaardigen en den halsstar-
rigen, den goddelozen en den zondaren, den onheiligen en den
ongoddelijken, den vadermoorders en den moedermoorders, den
10 doodslagers, Den hoereerders, dien, die bij mannen liggen, den
mensendieven, den leugenaars, den meinedigen, en zo er iets an-
11 ders tegen de gezonde leer is; Naar het Evangelie der heerlijkheid
12 des zaligen Gods, dat mij toebetrouwd is. En ik dank Hem, Die
mij bekrachtigd heeft, *namelijk* Christus Jezus, onzen Heere, dat
Hij mij getrouw geacht heeft, *mij* in de bediening gesteld hebben-
13 de; Die te voren een *gods* lasteraar was, en een vervolger, en een
verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het
14 ontwetende gedaan heb in *mijn* ongelovigheid. Doch de genade
onzes Heeren is zeer overvloedig geweest, met geloof en liefde, die
15 er is in Christus Jezus. Dit is een getrouw woord, en alle aanne-
ming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de
16 zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben. Maar

daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in
mij, die de voornaamste ben, al *Zijn* lankmoedigheid zou betonen,
tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeu-
wigen leven. Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, 17
den onzienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in
alle eeuwigheid. Amen. Dit gebod beveel ik u, *mijn* zoon Ti- 18
mothëus, dat gij naar de profetieen, die van u voorgegaan zijn,
in dezelve den goeden strijd strijdt; Houdende het geloof, en een 19
goed geweten, hetwelk sommigen verstoten hebbende, van het ge-
loof schipbreuk geleden hebben; Onder welken is Hymeneus en 20
Alexander, die ik den satan overgegeven heb, opdat zij zouden
leren niet *meer* te lasteren.

Ik vermaan dan voor alle dingen, dat gedaan worden smekin- **2**
gen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, voor alle mensen;
Voor koningen, en allen, die in hoogheid zijn; opdat wij een ge- 2
rust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaar-
heid. Want dat is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligma- 3
ker; Welke wil, dat alle mensen zalig worden, en tot kennis der 4
waarheid komen. Want er is een God, er is ook een Middelaar 5
Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus; Die Zichzelven 6
gegeven heeft *tot* een rantsoen voor allen, *zijnde* de getuigenis te
zijner tijd; Waartoe ik gesteld ben een prediker en apostel (ik 7
zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet), een leraar der heide-
nen, in geloof en waarheid. Ik wil dan, dat de mannen bidden 8
in alle plaatsen, opheffende heilige handen, zonder toorn en twis-
ting. Desgelijks ook, dat de vrouwen, in een eerbaar gewaad, 9
met schaamte en matigheid zichzelven versieren, niet in vlechtin-
gen *des haars*, of goud, of paarlen, of kostelijke kleding; Maar 10
(hetwelk de vrouwen betaamt, die de godvruchtigheid belijden)
door goede werken. Een vrouw late zich leren in stilheid, in alle 11
onderdanigheid. Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij lere, 12
noch over den man heerse, maar *wil*, dat zij in stilheid zij. Want 13
Adam is eerst gemaakt, daarna Eva. En Adam is niet verleid ge- 14
worden; maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest.
Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zo zij blijft in het 15
geloof, en liefde, en heiligmaking, met matigheid.

Dit is een getrouw woord: zo iemand tot eens opzieners ambt **3**
lust heeft, die begeert een treffelijk werk. Een opziener dan moet 2

onberispelijk zijn, ener vrouwe man, wakker, matig, eerbaar, gaar-
3 ne herbergende, bekwaam om te leren; Niet genegen tot den wijn,
geen smijter, geen vuil-gewinzoeker; maar bescheiden, geen vech-
4 ter, niet geldgierig. Die zijn eigen huis wel regeert, *zijn* kinderen
5 in onderdanigheid houdende, met alle stemmigheid; (Want zo
iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de
6 Gemeente Gods zorg dragen?) Geen nieuweling, opdat hij niet
7 opgeblazen worde, en in het oordeel des duivels valle. En hij
moet ook een goede getuigenis hebben van degenen, die buiten
zijn, opdat hij niet valle in smaadheid, en *in* den strik des dui-
8 vels. De diakenen insgelijks *moeten* eerbaar *zijn*, niet tweetongig,
9 niet die zich tot veel wijns begeven, geen vuil-gewinzoekers; Hou-
10 dende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten. En dat
deze ook eerst beproefd worden, *en* dat zij daarna dienen, zo zij
11 onbestraffelijk zijn. De vrouwen insgelijks *moeten* eerbaar *zijn*,
12 geen lasteressen, wakker, getrouw in alles. Dat de diakenen ener
vrouwe mannen zijn, die *hun* kinderen en hun eigen huizen wel
13 regeren. Want die wel gediend hebben, verkrijgen zichzelven een
goeden opgang, en vele vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is
14 in Christus Jezus. Deze dingen schrijf ik u, hopende zeer haast
15 tot u te komen; Maar zo ik vertoef, opdat gij moogt weten, hoe
men in het huis Gods moet verkeren, hetwelk is de Gemeente des
16 levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid. En buiten
allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot; God is
geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in den Geest, is ge-
zien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in
de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

4 Doch de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommi-
gen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende
2 geesten, en leringen der duivelen, Door geveinsdheid der leu-
gensprekers, hebbende hun eigen geweten *als* met een brandijzer
3 toegeschroeid; Verbiedende te huwelijken, *gebiedende* van spijzen
te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dank-
zegging, voor de gelovigen, en die de waarheid hebben bekend.
4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met
5 dankzegging genomen zijnde; Want het wordt geheiligd door het
6 Woord van God, en *door* het gebed. Als gij deze dingen den broe-
deren voorstelt, zo zult gij een goed dienaar van Jezus Christus

zijn, opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer, welke
gij achtervolgd hebt. Maar verwerp de ongoddelijke en oudwijfse 7
fabelen; en oefen uzelven tot godzaligheid. Want de lichame- 8
lijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle
dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toe-
komenden levens. Dit is een getrouw woord, en alle aanneming 9
waardig. Want hiertoe arbeiden wij ook, en worden versmaad, 10
omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, Die een Be-
houder is aller mensen, *maar* allermeest der gelovigen. Beveel 11
deze dingen, en leer ze. Niemand verachte uw jonkheid, maar 12
zijt een voorbeeld der gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in
den geest, in geloof, in reinheid. Houd aan in het lezen, in het 13
vermanen, in het leren, totdat ik kome. Verzuim de gave niet, 14
die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der
handen des ouderlingschaps. Bedenk deze dingen, wees hierin 15
bezig, opdat uw toenemen openbaar zij in alles. Heb acht op 16
uzelven en op de leer; volhard daarin; want dat doende, zult gij
en uzelven behouden, en die u horen.

Bestraf een ouden *man* niet hardelijk, maar vermaan *hem* als **5**
een vader; de jonge als broeders; De oude *vrouwen* als moe- 2
ders; de jonge als zusters, in alle reinheid. Eer de weduwen, die 3
waarlijk weduwen zijn. Maar zo enige weduwe kinderen heeft, of 4
kindskinderen, dat die leren eerst aan hun eigen huis godzaligheid
oefenen, en den voorouderen wedervergelding doen; want dat is
goed en aangenaam voor God. Die nu waarlijk weduwe is, en 5
alleen gelaten, die hoopt op God, en blijft in smekingen en gebe-
den nacht en dag. Maar die haar wellust volgt, die is levende 6
gestorven. En beveel dit, opdat zij onberispelijk zijn. Doch zo 7, 8
iemand de zijnen, en voornamelijk *zijn* huisgenoten, niet verzorgt,
die heeft het geloof verloochend, en is erger dan een ongelovige.
Dat een weduwe gekozen worde niet minder dan van zestig ja- 9
ren, welke eens mans vrouw geweest zij; Getuigenis hebbende 10
van goede werken: zo zij kinderen opgevoed heeft, zo zij *gaarne*
heeft geherbergd, zo zij der heiligen voeten heeft gewassen, zo zij
den verdrukten genoegzame hulp gedaan heeft, zo zij alle goed
werk nagetracht heeft. Maar neem de jonge weduwen niet aan; 11
want als zij weelderig geworden zijn tegen Christus, zo willen zij
huwelijken; Hebbende *haar* oordeel, omdat zij *haar* eerste geloof 12

13 hebben te niet gedaan. En meteen ook leren zij ledig omgaan bij
de huizen; en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig, en ijde-
14 le dingen doende, sprekende, hetgeen niet betaamt. Ik wil dan,
dat de jonge *weduwen* huwelijken, kinderen telen, het huis rege-
15 ren, geen oorzaak van lastering aan de wederpartij geven. Want
16 enigen hebben zich alrede afgewend achter den satan. Zo enig
gelovig *man*, of gelovige *vrouw* weduwen heeft, dat die haar ge-
noegzame hulp doe, en dat de Gemeente niet bezwaard worde,
opdat zij degenen, die waarlijk weduwen zijn, genoegzame hulp
17 doen moge. Dat de ouderlingen, die wel regeren, dubbele eer
waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in het Woord
18 en de leer. Want de Schrift zegt: Een dorsenden os zult gij niet
19 muilbanden; en: De arbeider is zijn loon waardig. Neem tegen
een ouderling geen beschuldiging aan, anders dan onder twee of
20 drie getuigen. Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van al-
21 len, opdat ook de anderen vreze mogen hebben. Ik betuig voor
God, en den Heere Jezus Christus, en de uitverkoren engelen,
dat gij deze dingen onderhoudt, zonder vooroordeel, niets doende
22 naar toegenegenheid. Leg niemand haastelijk de handen op, en
heb geen gemeenschap aan anderer zonden; bewaar uzelven rein.
23 Drink niet langer water *alleen*, maar gebruik een weinig wijn, om
24 uw maag en uw menigvuldige zwakheden. Van sommige mensen
zijn de zonden te voren openbaar, en gaan voor tot *hun* veroorde-
25 ling; en in sommigen ook volgen zij na. Desgelijks ook de goede
werken zijn te voren openbaar, en daar het anders mede gelegen
is, kunnen niet verborgen worden.

6 De dienstknechten, zovelen als er onder het juk zijn, zullen hun
heren alle eer waardig achten, opdat de Naam van God, en de leer
2 niet gelasterd worde. En die gelovige heren hebben, zullen hen
niet verachten, omdat zij broeders zijn; maar zullen hen te meer
dienen, omdat zij gelovig en geliefd zijn, als die deze weldaad mede
3 deelachtig zijn. Leer en vermaan deze dingen. Indien iemand een
andere leer leert, en niet overeenkomt met de gezonde woorden van
onzen Heere Jezus Christus, en met de leer, die naar de godzalig-
4 heid is, Die is opgeblazen, en weet niets, maar hij raast omtrent
twist vragen en woordenstrijd; uit welke komt nijd, twist, lasterin-
5 gen, kwade nadenkingen. Verkeerde krakelingen van mensen, die
een verdorven verstand hebben, en van de waarheid beroofd zijn,

menende, dat de godzaligheid een gewin zij. Wijk af van dezul-
ken. Doch de godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging. 6
Want wij hebben niets in de wereld gebracht, het is openbaar, dat 7
wij ook niet kunnen iets daaruit dragen. Maar als wij voedsel 8
en deksel hebben, wij zullen daarmede vergenoegd zijn. Doch 9
die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en *in* den strik, en *in*
vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen
verzinken in verderf en ondergang. Want de geldgierigheid is 10
een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn
afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelven met vele smar-
ten doorstoken. Maar gij, o mens Gods, vlied deze dingen; en 11
jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid,
zachtmoedigheid. Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar 12
het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, en de goe-
de belijdenis beleden hebt voor vele getuigen. Ik beveel u voor 13
God, Die alle ding levend maakt, en *voor* Christus Jezus, Die on-
der Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft, Dat gij dit 14
gebod houdt, onbevlekt *en* onberispelijk, tot op de verschijning
van onzen Heere Jezus Christus; Welke te Zijner tijd vertonen zal 15
de zalige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en
Heere der heren; Die alleen onsterfelijkheid heeft, en een ontoe- 16
gankelijk licht bewoont; Denwelken geen mens gezien heeft, noch
zien kan; Welken zij eer en eeuwige kracht. Amen. Beveel den 17
rijken in deze tegenwoordige wereld, dat zij niet hoogmoedig zijn,
noch *hun* hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms, maar
op den levenden God, Die ons alle dingen rijkelijk verleent, om
te genieten; Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, 18
gaarne mededelende zijn, *en* gemeenzaam; Leggende zichzelven 19
weg tot een schat een goed fondament tegen het toekomende, op-
dat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen. O Timothëus, bewaar 20
het pand *u* toebetrouwd, een afkeer hebbende van het ongodde-
lijk ijdel-roepen, en van de tegenstellingen der valselijk genaamde
wetenschap; Dewelke sommigen voorgevende, zijn van het geloof 21
afgeweken. De genade zij met u. Amen. «*De eerste [brief* aan Ti-
mothëus werd geschreven uit Laodicea, dat de voornaamste stad
in Frygie Pacatania is.]»

2 Timothëus

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van
God, naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus
2 is, Aan Timothëus, *mijn* geliefden zoon: genade, barm-
hartigheid, vrede zij *u* van God den Vader, en Christus
3 Jezus, onzen Heere. Ik dank God, Wien ik diene van *mijn* voor-
ouderen aan in een rein geweten, gelijk ik zonder ophouden uwer
4 gedachtig ben in mijn gebeden nacht en dag; Zeer begerig zijnde
om u te zien, als ik gedenk aan uw tranen, opdat ik met blijd-
5 schap moge vervuld worden; Als ik mij in gedachtenis breng het
ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw
grootmoeder Lois, en in uw moeder Eunice; en ik ben verzekerd,
6 dat het ook in u *woont*. Om welke oorzaak ik u indachtig maak,
dat gij opwekt de gave Gods, die in u is, door de oplegging mijner
7 handen. Want God heeft ons niet gegeven een geest der vrees-
achtigheid, maar der kracht, en der liefde, en der gematigdheid.
8 Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijns die
Zijn gevangene ben; maar lijd verdrukkingen met het Evangelie,
9 naar de kracht Gods; Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen
met een heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar Zijn
eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Je-
10 zus, voor de tijden der eeuwen; Doch nu geopenbaard is door de
verschijning van onzen Zaligmaker Jezus Christus, Die den dood
heeft te niet gedaan, en het leven en de onverderfelijkheid aan het
11 licht gebracht door het Evangelie; Waartoe ik gesteld ben een
12 prediker, en een apostel, en een leraar der heidenen; Om welke
oorzaak ik ook deze dingen lijde, maar word niet beschaamd; want
ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij mach-
tig is, mijn pand, bij *Hem* weggelegd, te bewaren tot dien dag.
13 Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord
14 hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is. Bewaar het
goede pand, dat *u* toebetrouwd is, door den Heiligen Geest, Die
15 in ons woont. Gij weet dit, dat allen, die in Azie zijn, zich van

mij afgewend hebben; onder dewelke is Fygellus en Hermogenes.
De Heere geve den huize van Onesiforus barmhartigheid; want 16
hij heeft mij dikmaals verkwikt, en heeft zich mijner keten niet
geschaamd. Maar als hij te Rome gekomen was, heeft hij mij 17
zeer naarstiglijk gezocht, en heeft *mij* gevonden. De Heere geve 18
hem, dat hij barmhartigheid vinde bij den Heere, in dien dag; en
hoeveel hij *mij* te Efeze gediend heeft, weet gij zeer wel.

Gij dan, mijn zoon, word gesterkt in de genade, die in Christus **2**
Jezus is; En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getui- 2
gen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen
zijn om ook anderen te leren. Gij dan, lijd verdrukkingen, als 3
een goed krijgsknecht van Jezus Christus. Niemand, die in den 4
krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftochts,
opdat hij dien moge behagen, die *hem* tot den krijg aangenomen
heeft. En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo 5
hij niet wettelijk heeft gestreden. De landman, als hij arbeidt, 6
moet alzo eerst de vruchten genieten. Merk, hetgeen ik zeg; doch 7
de Heere geve u verstand in alle dingen. Houd in gedachtenis, 8
dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit den zade
Davids, naar mijn Evangelie; Om hetwelk ik verdrukkingen lijde 9
tot de banden toe, als een kwaaddoener; maar het Woord Gods
is niet gebonden. Daarom verdraag ik alles om de uitverkore- 10
nen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus
Jezus is, met eeuwige heerlijkheid. Dit is een getrouw woord; 11
want indien wij met *Hem* gestorven zijn, zo zullen wij ook met
Hem leven; Indien wij verdragen, wij zullen ook met *Hem* heer- 12
sen; indien wij *Hem* verloochenen, Hij zal ons ook verloochenen;
Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw; Hij kan Zichzelven 13
niet verloochenen. Breng deze dingen in gedachtenis, en betuig 14
voor den Heere, dat zij geen woordenstrijd voeren, *hetwelk* tot
geen ding nut *is*, *dan* tot verkering der toehoorders. Benaarstig 15
u, om uzelven Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die
niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt.
Maar stel u tegen het ongoddelijk ijdelroepen; want zij zullen in 16
meerdere goddeloosheid toenemen. En hun woord zal voorteten, 17
gelijk de kanker; onder welke is Hymeneus en Filetus; Die van 18
de waarheid zijn afgeweken, zeggende, dat de opstanding alrede
geschied is, en verkeren sommiger geloof. Evenwel het vaste fon- 19

dament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen,
die de Zijnen zijn; en: Een iegelijk, die den Naam van Christus
20 noemt, sta af van ongerechtigheid. Doch in een groot huis zijn
niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden
21 *vaten*; en sommige ter ere, maar sommige ter onere. Indien dan
iemand zichzelven van deze reinigt, die zal een vat zijn ter ere,
geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk
22 toebereid. Maar vlied de begeerlijkheden der jonkheid; en jaag
naar rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede, met degenen, die den
23 Heere aanroepen uit een rein hart. En verwerp de vragen, die
dwaas en zonder lering zijn, wetende, dat zij twistingen voort-
24 brengen. En een dienstknecht des Heeren moet niet twisten,
maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren, *en* die
25 de kwaden kan verdragen; Met zachtmoedigheid onderwijzende
degenen, die tegenstaan; of hun God te eniger tijd bekering gave
26 tot erkentenis der waarheid; En zij wederom ontwaken mochten
uit den strik des duivels, onder welken zij gevangen waren tot zijn
wil.

3 En weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware
2 tijden. Want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelven,
geldgierig, laatdunkend, hovaardig, lasteraars, den ouderen on-
3 gehoorzaam, ondankbaar, onheilig. Zonder natuurlijke liefde,
onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot
4 de goeden, Verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers
5 der wellusten dan liefhebbers Gods; Hebbende een gedaante van
godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben.
6 Heb ook een afkeer van deze. Want van dezen zijn het, die in
de huizen insluipen, en nemen de vrouwkens gevangen, die met
zonden geladen zijn, en door menigerlei begeerlijkheden gedreven
7 worden; *Vrouwkens*, die altijd leren, en nimmermeer tot kennis
8 der waarheid kunnen komen. Gelijkerwijs nu Jannes en Jam-
bres Mozes tegenstonden, alzo staan ook deze de waarheid tegen;
mensen, verdorven zijnde van verstand, verwerpelijk aangaande
9 het geloof. Maar zij zullen niet meerder toenemen; want hun
uitzinnigheid zal allen openbaar worden, gelijk ook *die* van genen
10 geworden is. Maar gij hebt achtervolgd mijn leer, wijze van doen,
11 voornemen, geloof, lankmoedigheid, liefde, lijdzaamheid. *Mijn*
vervolgingen, *mijn* lijden, zulks als mij overkomen is in Antiochie,

in Ikonium *en* in Lystre; hoedanige vervolgingen ik geleden heb,
en de Heere heeft mij uit alle verlost. En ook allen, die godza- 12
liglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.
Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, 13
verleidende en wordende verleid. Maar blijft gij in hetgeen gij 14
geleerd hebt, en *waarvan* u verzekering gedaan is, wetende, van
wien gij het geleerd hebt; En dat gij van kinds af de heilige Schrif- 15
ten geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het
geloof, hetwelk in Christus Jezus is. Al de Schrift is van God in- 16
gegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering,
tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is; Opdat de mens 17
Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Ik betuig dan voor God en den Heere Jezus Christus, Die de **4**
levenden en doden oordelen zal in Zijn verschijning en *in* Zijn
Koninkrijk: Predik het woord; houd aan tijdelijk, ontijdelijk; 2
wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer. Want 3
er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen ver-
dragen; maar kittelachtig zijnde van gehoor, zullen zij zichzelven
leraars opgaderen, naar hun eigen begeerlijkheden; En zullen *hun* 4
gehoor van de waarheid afwenden, en zullen zich keren tot fabe-
len. Maar gij, wees wakker in alles, lijd verdrukkingen; doe het 5
werk van een evangelist, maak, dat men van uw dienst ten volle
verzekerd zij. Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de 6
tijd mijner ontbinding is aanstaande. Ik heb den goeden strijd 7
gestreden, ik heb den loop geeindigd, ik heb het geloof behouden;
Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij 8
de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet
alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben.
Benaarstig u haastelijk tot mij te komen. Want Demas heeft 9, 10
mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen, en
is naar Thessalonica gereisd; Krescens naar Galatie, Titus naar
Dalmatie. Lukas is alleen met mij. Neem Markus mede, en breng 11
hem met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst. Maar Ty- 12
chikus heb ik naar Efeze gezonden. Breng den reismantel mede, 13
dien ik te Troas bij Karpus gelaten heb, als gij komt, en de boeken,
inzonderheid de perkamenten. Alexander, de kopersmid, heeft 14
mij veel kwaads betoond; de Heere vergelde hem naar zijn werken.
Van welken wacht gij u ook, want hij heeft onze woorden zeer te- 15

16 gengestaan. In mijn eerste verantwoording is niemand bij mij
geweest, maar zij hebben mij allen verlaten. Het worde hun niet
17 toegerekend. Maar de Heere heeft mij bijgestaan, en heeft mij
bekrachtigd; opdat men door mij ten volle zou verzekerd zijn van
de prediking, en alle heidenen *dezelve* zouden horen. En ik ben uit
18 den muil des leeuws verlost. En de Heere zal mij verlossen van
alle boos werk, en bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk; Denwel-
19 ken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen. Groet Priska
20 en Aquila, en het huis van Onesiforus. Erastus is te Korinthe ge-
21 bleven; en Trofimus heb ik te Milete krank gelaten. Benaarstig
u, om voor den winter te komen. U groet Eubulus, en Pudens, en
22 Linus, en Klaudia, en al de broeders. De Heere Jezus Christus
zij met uw geest. De genade zij met ulieden. Amen. «*De tweede
[brief* aan Timothëus, aangesteld als eerste opziener van de Ge-
meente van Efeze, werd uit Rome geschreven, toen Paulus voor
de tweede keer voorgeleid werd voor Nero.]»

Titus

Paulus, een dienstknecht Gods, en een apostel van Jezus **1**
Christus, naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de
kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is; In de 2
hoop des eeuwigen levens, welke God, Die niet liegen
kan, beloofd heeft, voor de tijden der eeuwen, maar geopenbaard
heeft te Zijner tijd; *Namelijk* Zijn Woord, door de prediking, die 3
mij toebetrouwd is, naar het bevel van God, onze Zaligmaker;
aan Titus, *mijn* oprechten zoon, naar het gemeen geloof: Ge- 4
nade, barmhartigheid, vrede zij *u* van God den Vader, en den
Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker. Om die oorzaak heb ik 5
u te Kreta gelaten, opdat gij, hetgeen *nog* ontbrak, voorts zoudt
te recht brengen, en *dat* gij van stad tot stad zoudt ouderlingen
stellen, gelijk ik u bevolen heb: Indien iemand onberispelijk is, 6
ener vrouwe man, gelovige kinderen hebbende, die niet te beschul-
digen zijn van overdadigheid, of ongehoorzaam zijn. Want een 7
opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet
eigenzinnig, niet genegen tot toornigheid, niet genegen tot den
wijn, geen smijter, geen vuil-gewinzoeker; Maar die gaarne her- 8
bergt, die de goeden liefheeft, matig, rechtvaardig, heilig, kuis;
Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat 9
hij machtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer, en
om de tegensprekers te wederleggen. Want er zijn ook vele onge- 10
regelden, ijdelheidsprekers en verleiders van zinnen, inzonderheid
die uit de besnijdenis zijn; Welken men moet den mond stoppen, 11
die gehele huizen verkeren, lerende wat niet behoort, om vuil ge-
wins wil. Een uit hen, zijnde hun eigen profeet, heeft gezegd: 12
De Kretensen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken.
Deze getuigenis is waar. Daarom bestraf hen scherpelijk, opdat 13
zij gezond mogen zijn in het geloof. En zich niet begeven tot 14
Joodse fabelen, en geboden der mensen, die *hen* van de waarheid
afkeren. Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevlek- 15
ten en ongelovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand

16 en geweten zijn bevlekt. Zij belijden, dat zij God kennen, maar
zij verloochenen *Hem* met de werken, alzo zij gruwelijk zijn en
ongehoorzaam, en tot alle goed werk ongeschikt.

2, 2 Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt. Dat de
oude mannen nuchter zijn, stemmig, voorzichtig, gezond in het
3 geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid. De oude vrouwen ins-
gelijks, dat zij in *haar* dracht zijn, gelijk den heiligen betaamt,
dat zij geen lasteressen zijn, zich niet tot veel wijns begevende,
4 *maar* leraressen zijn van het goede; Opdat zij de jonge *vrou-
wen* leren voorzichtig te zijn, haar mannen lief te hebben, haar
5 kinderen lief te hebben; Matig te zijn, kuis te zijn, het huis te
bewaren, goed te zijn, haar eigen mannen onderdanig te zijn, op-
6 dat het Woord Gods niet gelasterd worde. Vermaan den jongen
7 *mannen* insgelijks, dat zij matig zijn. Betoon uzelven in alles
een voorbeeld van goede werken, *betoon* in de leer onvervalstheid,
8 deftigheid, oprechtheid; Het woord gezond *en* onverwerpelijk, op-
dat degene, die daartegen is, beschaamd worde, en niets kwaads
9 hebbe van ulieden te zeggen. *Vermaan* den dienstknechten, dat
zij hun eigen heren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehagelijk
10 zijn, niet tegensprekende; Niet onttrekkende, maar alle goede
trouw bewijzende; opdat zij de leer van God, onzen Zaligmaker,
11 in alles mogen versieren. Want de zaligmakende genade Gods
12 is verschenen aan alle mensen. En onderwijst ons, dat wij, de
goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig
en rechtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige
13 wereld; Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heer-
lijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus;
14 Die Zichzelven voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen
van alle ongerechtigheid, en Zichzelven een eigen volk zou reini-
15 gen, ijverig in goede werken. Spreek dit, en vermaan, en bestraf
met allen ernst. Dat niemand u verachte.

3 Vermaan hen, dat zij aan de overheden en machten onderda-
nig zijn, dat zij *hun* gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk
2 bereid zijn; Dat zij niemand lasteren, geen vechters zijn, *maar*
bescheiden zijn, alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle men-
3 sen. Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalen-
de, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid
4 en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, *en* elkander hatende. Maar

wanneer de goedertierenheid van God, onzen Zaligmaker, en *Zijn*
liefde tot de mensen verschenen is, Heeft Hij ons zalig gemaakt, 5
niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden,
maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboor-
te en vernieuwing des Heiligen Geestes; Denwelken Hij over ons 6
rijkelijk heeft uitgegoten door Jezus Christus, onzen Zaligmaker;
Opdat wij, gerechtvaardigd zijnde door Zijn genade, erfgenamen 7
zouden worden naar de hope des eeuwigen levens. Dit is een 8
getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt,
opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen, om goede wer-
ken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn
den mensen. Maar wedersta de dwaze vragen en geslachtsreke- 9
ningen, en twistingen, en strijdingen over de wet; want zij zijn
onnut en ijdel. Verwerp een kettersen mens na de eerste en twee- 10
de vermaning; Wetende, dat de zodanige verkeerd is, en zondigt, 11
zijnde bij zichzelf veroordeeld. Als ik Artemas tot u zal zenden, 12
of Tychikus, zo benaarstig u tot mij te komen te Nikopolis; want
aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren. Geleid Zenas, den 13
wetgeleerde, en Apollos zorgvuldiglijk, opdat hun niets ontbreke.
En dat ook de onzen leren, goede werken voor te staan tot nodig 14
gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn. Die met mij zijn, groe- 15
ten u allen. Groet ze, die ons liefhebben in het geloof. De genade
zij met u allen. Amen. «*Geschreven vanuit Nicopolis in Mace-
donie aan Titus, aangesteld tot eerste opziener van de Gemeente
der Kretenzen.*»

Filemon

1 Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timoth-
ëus, de broeder, aan Filemon, den geliefde, en onzen
2 medearbeider, En aan Appia, de geliefde, en aan Ar-
chippus, onzen medestrijder, en aan de Gemeente, die
3 te uwen huize is: Genade zij ulieden en vrede van God, onzen
4 Vader, en den Heere Jezus Christus. Ik dank mijn God, uwer
5 altijd gedachtig zijnde in mijn gebeden; Alzo ik hoor uw liefde
en geloof, hetwelk gij hebt aan den Heere Jezus, en jegens al de
6 heiligen; Opdat de gemeenschap uws geloofs krachtig worde in
de bekendmaking van alle goed, hetwelk in ulieden is door Chris-
7 tus Jezus. Want wij hebben grote vreugde en vertroosting over
uw liefde, dat de ingewanden der heiligen verkwikt zijn geworden
8 door u, broeder! Daarom, hoewel ik grote vrijmoedigheid heb
9 in Christus, om u te bevelen, hetgeen betamelijk is; Zo bid ik
nochtans liever door de liefde, daar ik zodanig een ben, te weten
Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Chris-
10 tus. Ik bid u *dan* voor mijn zoon, denwelken ik in mijn banden
11 heb geteeld, *namelijk* Onesimus; Die eertijds u onnut was, maar
12 nu u en mij zeer nuttig; denwelken ik wedergezonden heb. Doch
13 gij, neem hem, dat is mijn ingewanden, *weder* aan; Denwelken
ik wel had willen bij mij behouden, opdat hij mij voor u dienen
14 zou in de banden des Evangelies. Maar ik heb zonder uw goed-
vinden niets willen doen, opdat uw goeddadigheid niet zou zijn
15 als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid. Want veellicht is
hij daarom voor een kleinen tijd *van u* gescheiden geweest, opdat
16 gij hem eeuwig zoudt weder hebben. *Nu* voortaan niet als een
dienstknecht, maar meer dan een dienstknecht, *namelijk* een ge-
liefden broeder, inzonderheid mij, hoeveel te meer dan u, beide
17 in het vlees en in den Heere. Indien gij mij dan houdt voor een
18 metgezel, zo neem hem aan, gelijk als mij. En indien hij u iets
19 verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe. Ik, Paulus,
heb het geschreven met deze mijn hand, ik zal het betalen; opdat

ik u niet zegge, dat gij ook uzelven mij daartoe schuldig zijt. Ja, 20
broeder, laat mij uwer *hierin* genieten in den Heere; verkwik mijn
ingewanden in den Heere. Ik heb aan u geschreven, vertrouwen- 21
de op uw gehoorzaamheid; en ik weet, dat gij doen zult ook boven
hetgeen ik zeg. En bereid mij ook tegelijk een herberg; want ik 22
hoop, dat ik door uw gebeden ulieden zal geschonken worden. U 23
groeten Epafras, mijn medegevangene in Christus Jezus, Markus, 24
Aristarchus, Demas, Lukas, mijn medearbeiders. De genade van 25
onzen Heere Jezus Christus zij met uw geest. Amen. «*Geschre-
ven uit Rome aan Filemon, door bemiddeling van de dienstknecht
Onesimus.*»

Hebreën

1 God, voortijds veelmaal en op velerlei wijze, tot de vade-
ren gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze
2 laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon; Wel-
ken Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles, door
3 Welken Hij ook de wereld gemaakt heeft; Dewelke, alzo Hij is
het Afschijnsel *Zijner* heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zij-
ner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner
kracht, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelven
te weeg gebracht heeft, is gezeten aan de rechter *hand* der Majes-
4 teit in de hoogste *hemelen*; Zoveel treffelijker geworden dan de
5 engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geerfd heeft. Want
tot wien van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon,
heden heb ik U gegenereerd? En wederom: Ik zal Hem tot een
6 Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn? En als Hij wederom
den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle
7 engelen Gods Hem aanbidden. En tot de engelen zegt Hij wel:
Die Zijn engelen maakt geesten, en Zijn dienaars een vlam des
8 vuurs. Maar tot den Zoon *zegt Hij*: Uw troon, o God, is in alle
eeuwigheid; de schepter Uws koninkrijks is een rechte schepter.
9 Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad, en ongerechtigheid gehaat;
daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met olie der vreugde
10 boven Uw medegenoten. En: Gij, Heere! hebt in den beginne
11 de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen; De-
zelve zullen vergaan, maar Gij blijft altijd, en zij zullen alle als
12 een kleed verouden; En als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen,
en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt Dezelfde, en Uw
13 jaren zullen niet ophouden. En tot welken der engelen heeft Hij
ooit gezegd: Zit aan Mijn rechter *hand*, totdat Ik Uw vijanden
14 zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten? Zijn zij niet
allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om
dergenen wil, die de zaligheid beerven zullen?

2 Daarom moeten wij ons te meer houden aan hetgeen *van ons*

gehoord is, opdat wij niet te eniger tijd doorvloeien. Want indien 2
het woord, door de engelen gesproken, vast is geweest, en alle over-
treding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen
heeft; Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid 3
geen acht nemen? dewelke, begonnen zijnde verkondigd te wor-
den door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen,
die *Hem* gehoord hebben; God bovendien medegetuigende door 4
tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des
Heiligen Geestes, naar Zijn wil. Want Hij heeft aan de engelen 5
niet onderworpen de toekomende wereld, van welke wij spreken.
Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mens, dat 6
Gij zijner gedenkt, of des mensen zoon, dat Gij hem bezoekt! Gij 7
hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijk-
heid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over
de werken Uwer handen; Alle dingen hebt Gij onder zijn voeten 8
onderworpen. Want daarin, dat Hij hem alle dingen heeft onder-
worpen, heeft Hij niets uitgelaten, dat hem niet onderworpen zij;
doch nu zien wij nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn;
Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een 9
weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden
des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood
smaken zou. Want het betaamde Hem, om Welken alle dingen 10
zijn, en door Welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot
de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid
door lijden zou heiligen. Want en Hij, Die heiligt, en zij, die ge- 11
heiligd worden, zijn allen uit een; om welke oorzaak Hij Zich niet
schaamt hen broeders te noemen. Zeggende: Ik zal Uw naam 12
Mijn broederen verkondigen; in het midden der Gemeente zal Ik
U lofzingen. En wederom: Ik zal Mijn betrouwen op Hem stellen. 13
En wederom: Zie daar, Ik en de kinderen, die Mij God gegeven
heeft. Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig 14
zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat
Hij door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des
doods had, dat is, den duivel; En verlossen zou al degenen, die 15
met vreze des doods, door al *hun* leven, der dienstbaarheid on-
derworpen waren. Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, 16
maar Hij neemt het zaad Abrahams aan. Waarom Hij in alles 17
den broederen moest gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en

een getrouw Hogepriester zou zijn, in de dingen, die bij God *te*
18 *doen waren*, om de zonden des volks te verzoenen. Want in het-
geen Hij Zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij dengenen,
die verzocht worden, te hulp komen.
3 Hierom, heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig
zijt, aanmerkt den Apostel en Hogepriester onzer belijdenis, Chris-
2 tus Jezus; Die getrouw is Dengene, Die Hem gesteld heeft, gelijk
3 ook Mozes in geheel zijn huis was. Want Deze is zoveel meerder
heerlijkheid waardig geacht dan Mozes, als degene, die het huis
4 gebouwd heeft, meerder eer heeft, dan het huis. Want een ie-
der huis wordt van iemand gebouwd; maar Die dit alles gebouwd
5 heeft, is God. En Mozes is wel getrouw geweest in geheel zijn
huis, als een dienaar, tot getuiging der dingen, die *daarna* gespro-
6 ken zouden worden; Maar Christus, als de Zoon over Zijn eigen
huis; Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en
7 den roem der hoop tot het einde toe vast behouden. Daarom,
gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij Zijn stem hoort,
8 Zo verhardt uw harten niet, gelijk *het geschied is* in de verbit-
9 tering, ten dage der verzoeking, in de woestijn; Alwaar Mij uw
vaders verzocht hebben; zij hebben Mij beproefd, en hebben Mijn
10 werken gezien, veertig jaren lang. Daarom was Ik vertoornd over
dat geslacht, en sprak: Altijd dwalen zij met het hart, en zij heb-
11 ben Mijn wegen niet gekend. Zo heb Ik dan gezworen in Mijn
12 toorn; Indien zij in Mijn rust zullen ingaan! Ziet toe, broeders,
dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart,
13 om af te wijken van den levenden God; Maar vermaant elkander
te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt, opdat niet
14 iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde. Want
wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel
15 van dezen vasten grond tot het einde toe vast behouden; Terwijl
er gezegd wordt: Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt
16 uw harten niet, gelijk in de verbittering *geschied is*. Want som-
migen, als zij die gehoord hadden, hebben *Hem* verbitterd, doch
17 niet allen, die uit Egypte door Mozes uitgegaan zijn. Over welke
nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Was het niet over de-
genen, die gezondigd hadden, welker lichamen gevallen zijn in de
18 woestijn? En welken heeft Hij gezworen, dat zij in Zijn rust niet
zouden ingaan, anders dan dengenen, die ongehoorzaam geweest

waren? En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege 19
hun ongeloof.
Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van 4
in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne
achtergebleven te zijn. Want ook ons is het Evangelie verkon- 2
digd, gelijk als hun; maar het woord der prediking deed hun geen
nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was in degenen, die
het gehoord hebben. Want wij, die geloofd hebben, gaan in de 3
rust, gelijk Hij gezegd heeft: Zo heb Ik dan gezworen in Mijn
toorn: Indien zij zullen ingaan in Mijn rust! hoewel *Zijn* wer-
ken van de grondlegging der wereld af al volbracht waren. Want 4
Hij heeft ergens van den zevenden *dag* aldus gesproken: En God
heeft op den zevenden dag van al Zijn werken gerust. En in deze 5
plaats wederom: Indien zij in Mijn rust zullen ingaan! Dewijl 6
dan blijft, dat sommigen in dezelve *rust* ingaan, en degenen, dien
het Evangelie eerst verkondigd was, niet ingegaan zijn vanwege
de ongehoorzaamheid, Zo bepaalt Hij wederom een zekeren dag, 7
namelijk heden, door David zeggende, zo langen tijd daarna (gelij-
kerwijs gezegd is): Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt
uw harten niet. Want indien Jozua hen in de rust gebracht heeft, 8
zo had Hij daarna niet gesproken van een anderen dag. Er blijft 9
dan een rust over voor het volk Gods. Want die ingegaan is in 10
zijn rust, heeft zelf ook van zijn werken gerust, gelijk God van de
Zijne. Laat ons dan ons benaarstigen, om in die rust in te gaan; 11
opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle.
Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender 12
dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der
ziel, en des geestes, en der samenvoegselen, en des mergs, en is een
oordeler der gedachten en der overleggingen des harten. En er is 13
geen schepsel onzichtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt
en geopend voor de ogen Desgenen, met Welken wij te doen heb-
ben. Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door 14
de hemelen doorgegaan is, *namelijk* Jezus, den Zoon van God, zo
laat ons deze belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen ho- 15
gepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden,
maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, *doch*
zonder zonde. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den 16
troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en

genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.
5 Want alle hogepriester, uit de mensen genomen, wordt gesteld
voor de mensen in de zaken, die bij God *te doen zijn*, opdat hij
2 offere gaven en slachtofferen voor de zonden; Die behoorlijk me-
delijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits
3 hij ook zelf met zwakheid omvangen is; En om derzelver *zwakheid*
wil moet hij gelijk voor het volk, alzo ook voor zichzelven, offe-
4 ren voor de zonden. En niemand neemt zichzelven die eer aan,
5 maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aaron. Alzo
heeft ook Christus Zichzelven niet verheerlijkt, om Hogepriester
te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: Gij zijt Mijn Zoon,
6 heden heb Ik U gegenereerd. Gelijk Hij ook in een andere *plaats*
zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van
7 Melchizedek. Die in de dagen Zijns vleses, gebeden en smekin-
gen tot Dengene, Die Hem uit den dood kon verlossen, met sterke
roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de
8 vreze. Hoewel Hij de Zoon was, *nochtans* gehoorzaamheid ge-
9 leerd heeft, uit hetgeen Hij heeft geleden. En geheiligd zijnde, is
Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige za-
10 ligheid geworden; En is van God genaamd een Hogepriester, naar
11 de ordening van Melchizedek. Van Denwelken wij hebben vele
dingen, en zwaar om te verklaren, te zeggen, dewijl gij traag om te
12 horen geworden zijt. Want gij, daar gij leraars behoordet te zijn
vanwege den tijd, hebt wederom van node, dat men u lere, welke
de eerste beginselen zijn der woorden Gods; en gij zijt geworden,
13 *als* die melk van node hebben, en niet vaste spijze. Want een ie-
gelijk, die der melk deelachtig is, die is onervaren in het woord der
14 gerechtigheid; want hij is een kind. Maar der volmaakten is de
vaste spijze, die door de gewoonheid de zinnen geoefend hebben,
tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads.
6 Daarom, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons
tot de volmaaktheid voortvaren; niet wederom leggende het fon-
dament van de bekering van dode werken, en van het geloof in
2 God, Van de leer der dopen, en van de oplegging der handen, en
3 van de opstanding der doden, en van het eeuwig oordeel. En dit
4 zullen wij *ook* doen, indien het God toelaat. Want het is onmo-
gelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave
gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden

zijn, En gesmaakt hebben het goede woord Gods, en de krach- 5
ten der toekomende eeuw, En afvallig worden, *die*, *zeg ik*, we- 6
derom te vernieuwen tot bekering, als welke zichzelven den Zoon
van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken. Want 7
de aarde, die den regen, menigmaal op haar komende, indrinkt,
en bekwaam kruid voortbrengt voor degenen, door welke zij ook
gebouwd wordt, die ontvangt zegen van God; Maar die doornen 8
en distelen draagt, die is verwerpelijk, en nabij de vervloeking,
welker einde is tot verbranding. Maar, geliefden! wij verzekeren 9
ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd, hoewel wij
alzo spreken. Want God is niet onrechtvaardig dat Hij uw werk 10
zou vergeten, en den arbeid der liefde, die gij aan Zijn Naam be-
wezen hebt, als die de heiligen gediend hebt en *nog* dient. Maar 11
wij begeren, dat een iegelijk van u dezelfde naarstigheid bewijze,
tot de volle verzekerdheid der hoop, tot het einde toe; Opdat gij 12
niet traag wordt, maar navolgers zijt dergenen, die door geloof
en lankmoedigheid de beloftenissen beerven. Want als God aan 13
Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand, die meerder was,
had te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelven, Zeggende: Waarlijk, 14
zegenende zal Ik u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u verme-
nigvuldigen. En alzo, lankmoediglijk verwacht hebbende, heeft 15
hij de belofte verkregen. Want de mensen zweren wel bij den 16
meerdere *dan zij zijn*, en de eed tot bevestiging is denzelven een
einde van alle tegenspreken; Waarin God, willende den erfgena- 17
men der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid
van Zijn raad, met een eed daartussen is gekomen; Opdat wij, 18
door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat
God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, *wij namelijk*,
die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast
te houden; Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker 19
en vast is, en ingaat in het binnenste van het voorhangsel; Daar 20
de Voorloper voor ons is ingegaan, *namelijk* Jezus, naar de or-
dening van Melchizedek, een Hogepriester geworden zijnde in der
eeuwigheid.

Want deze Melchizedek was koning van Salem, een priester des **7**
Allerhoogsten Gods, die Abraham tegemoet ging, als hij weder-
keerde van het slaan der koningen, en hem zegende; Aan welken 2
ook Abraham van alles de tienden deelde; die vooreerst overgezet

wordt, koning der gerechtigheid, en daarna ook was een koning
3 van Salem, hetwelk is een koning des vredes; Zonder vader, zon-
der moeder, zonder geslachtsrekening, noch beginsel der dagen,
noch einde des levens hebbende; maar den Zoon van God gelijk
4 geworden zijnde, blijft hij een priester in eeuwigheid. Aanmerkt
nu, hoe groot deze geweest zij, aan denwelken ook Abraham, de
5 patriarch, tienden gegeven heeft uit den buit. En die uit de kin-
deren van Levi het priesterdom ontvangen, hebben wel bevel om
tienden te nemen van het volk, naar de wet, dat is, van hun broe-
deren, hoewel die uit de lenden van Abraham voortgekomen zijn.
6 Maar hij, die zijn geslachtsrekening uit hen niet heeft, die heeft
van Abraham tienden genomen, en hem, die de beloftenissen had,
7 heeft hij gezegend. Nu, zonder enig tegenspreken, hetgeen min-
8 der is, wordt gezegend van hetgeen meerder is. En hier nemen
wel tienden de mensen, die sterven, maar aldaar *neemt ze* die, van
9 welken getuigd wordt, dat hij leeft. En, om zo te spreken, ook
Levi, die tienden neemt, heeft door Abraham tienden gegeven;
10 Want hij was nog in de lenden des vaders, als hem Melchizedek
11 tegemoet ging. Indien dan nu de volkomenheid door het Levie-
tische priesterschap ware (want onder hetzelve heeft het volk de
wet ontvangen), wat nood was het nog, dat een ander priester
naar de ordening van Melchizedek zou opstaan, en die niet zou
12 gezegd worden te zijn naar de ordening van Aaron? Want het
priesterschap veranderd zijnde, zo geschiedt er ook noodzakelijk
13 verandering der wet. Want Hij, op Wien deze dingen gezegd
worden, behoort tot een anderen stam, van welken niemand zich
14 tot het altaar begeven heeft. Want het is openbaar, dat onze
Heere uit Juda gesproten is; op welken stam Mozes niets gespro-
15 ken heeft van het priesterschap. En *dit* is nog veel meer open-
baar, zo er naar de gelijkenis van Melchizedek een ander priester
16 opstaat: Die *dit* niet naar de wet des vleselijken gebods is gewor-
17 den, maar naar de kracht des onvergankelijken levens. Want Hij
getuigt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van
18 Melchizedek. Want de vernietiging van het voorgaande gebod
19 geschiedt om deszelfs zwakheids en onprofijtelijkheids wil; Want
de wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van een be-
20 tere hoop, door welke wij tot God genaken. En voor zoveel het
niet zonder eedzwering *is geschied*, (want genen zijn wel zonder

eedzwering priesters geworden; Maar Deze met eedzwering, door 21
Dien, Die tot Hem gezegd heeft: De Heere heeft gezworen, en
het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid
naar de ordening van Melchizedek). Van een zoveel beter ver- 22
bond is Jezus Borg geworden. En genen zijn wel vele priesters 23
geworden, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te
blijven; Maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een 24
onvergankelijk Priesterschap. Waarom Hij ook volkomenlijk kan 25
zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij al-
tijd leeft om voor hen te bidden. Want zodanig een Hogepriester 26
betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zon-
daren, en hoger dan de hemelen geworden; Dien het niet allen 27
dag nodig was, gelijk den hogepriesters, eerst voor zijn eigen zon-
den slachtofferen op te offeren, daarna, *voor de zonden* des volks;
want dat heeft Hij eenmaal gedaan, als Hij Zichzelven opgeofferd
heeft. Want de wet stelt tot hogepriesters mensen, die zwakheid 28
hebben; maar het woord der eedzwering, die na de wet is *gevolgd*,
stelt den Zoon, Die in der eeuwigheid geheiligd is.

De hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is, *dat* wij **8**
hebben zodanigen Hogepriester, Die gezeten is aan de rechter *hand*
van den troon der Majesteit in de hemelen: Een Bedienaar des 2
heiligdoms, en des waren tabernakels, welken de Heere heeft op-
gericht, en geen mens. Want een iegelijk hogepriester wordt ge- 3
steld, om gaven en slachtofferen te offeren; waarom het noodza-
kelijk was, dat ook Deze wat had, dat Hij zou offeren. Want 4
indien Hij op aarde ware, zo zou Hij zelfs geen Priester zijn, de-
wijl er priesters zijn, die naar de wet gaven offeren; Welke het 5
voorbeeld en de schaduw der hemelse dingen dienen, gelijk Mozes
door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel
volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar
de afbeelding, die u op den berg getoond is. En nu heeft Hij 6
zoveel uitnemender bediening gekregen, als Hij ook eens beteren
verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd
is. Want indien dat eerste *verbond* onberispelijk geweest ware, 7
zo zou voor het tweede geen plaats gezocht zijn geweest. Want 8
hen berispende, zegt Hij tot hen: Ziet, de dagen komen, spreekt
de Heere, en Ik zal over het huis Israels, en over het huis van Juda
een nieuw verbond oprichten; Niet naar het verbond, dat Ik met 9

hun vaderen gemaakt heb, ten dage, als Ik hen bij de hand nam,
om hen uit Egypteland te leiden; want zij zijn in dit Mijn verbond
10 niet gebleven, en Ik heb op hen niet geacht, zegt de Heere. Want
dit is het verbond, dat Ik met het huis Israels maken zal na die
dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven,
en in hun harten zal Ik die inschrijven; en Ik zal hun tot een God
11 zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen niet leren,
een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, zeggende: Ken
den Heere; want zij zullen Mij allen kennen van den kleine onder
12 hen tot den grote onder hen. Want Ik zal hun ongerechtigheden
genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins
13 meer gedenken. Als Hij zegt: Een nieuw *verbond*, zo heeft Hij
het eerste oud gemaakt; dat nu oud gemaakt is en verouderd, is
nabij de verdwijning.

9 Zo had dan wel ook het eerste *verbond* rechten van de *gods*
2 dienst, en het wereldlijk heiligdom. Want de tabernakel was
toebereid, *namelijk* de eerste, in welken was de kandelaar, en de
3 tafel, en de toonbroden, welke genaamd wordt het heilige; Maar
achter het tweede voorhangsel was de tabernakel, genaamd het
4 heilige der heiligen; Hebbende een gouden wierookvat, en de ark
des verbonds, alom met goud overdekt, in welke was de gouden
kruik, daar het Manna in was, en de staf van Aaron, die gebloeid
5 had, en de tafelen des verbonds. En boven over deze *ark* waren
de cherubijnen der heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduw-
den; van welke dingen wij nu van stuk tot stuk niet zullen zeggen.
6 Deze dingen nu, aldus toebereid zijnde, zo gingen wel de pries-
ters in den eersten tabernakel, te allen tijde, om de *gods* diensten
7 te volbrengen; Maar in den tweeden *tabernakel ging* alleen de
hogepriester, eenmaal des jaars, niet zonder bloed, hetwelk hij
8 offerde voor zichzelven en *voor* des volks misdaden. *Waarme-
de* de Heilige Geest dit beduidde, dat de weg des heiligdoms nog
niet openbaar gemaakt was, zolang de eerste tabernakel nog stand
9 had; Welke was een afbeelding voor dien tegenwoordigen tijd, in
welken gaven en slachtofferen geofferd werden, die dengene, die
10 den dienst pleegde, niet konden heiligen naar het geweten; *Be-
staande* alleen in spijzen, en dranken, en verscheidene wassingen
en rechtvaardigmakingen des vleses, tot op den tijd der verbete-
11 ring opgelegd. Maar Christus, de Hogepriester der toekomende

goederen, gekomen zijnde, is door den meerderen en volmaakten
tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maak-
sel, Noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door 12
Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige
verlossing teweeggebracht hebbende. Want indien het bloed der 13
stieren en bokken, en de as der jonge koe, besprengende de onrei-
nen, *hen* heiligt tot de reinigheid des vleses; Hoeveel te meer zal 14
het bloed van Christus, Die door den eeuwigen Geest Zichzelven
Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van do-
de werken, om den levenden God te dienen? En daarom is Hij 15
de Middelaar des nieuwen testaments, opdat, de dood *daartussen*
gekomen zijnde, tot verzoening der overtredingen, die onder het
eerste testament waren, degenen, die geroepen zijn, de beloftenis
der eeuwige erve ontvangen zouden. Want waar een testament 16
is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers *tus-*
sen kome; Want een testament is vast in de doden, dewijl het 17
nog geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft. Waar- 18
om ook het eerste niet zonder bloed is ingewijd. Want als al 19
de geboden, naar de wet van Mozes, tot al het volk uitgesproken
waren, nam hij het bloed der kalveren en bokken, met water, en
purperen wol, en hysop, besprengde beide het boek zelf, en al het
volk, Zeggende: Dit is het bloed des testaments, hetwelk God 20
aan ulieden heeft geboden. En hij besprengde desgelijks ook den 21
tabernakel, en al de vaten van den dienst met het bloed. En alle 22
dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder
bloedstorting geschiedt geen vergeving. Zo was het dan nood- 23
zaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen
zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelse dingen
zelve door betere offeranden dan deze. Want Christus is niet 24
ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk
is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelven, om nu
te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons; Noch ook, 25
opdat Hij Zichzelven dikwijls zou opofferen, gelijk de hogepriester
alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed; (Anders had 26
Hij dikwijls moeten lijden van de grondlegging der wereld af) maar
nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om
de zonde te niet te doen, door Zijnszelfs offerande. En gelijk het 27
den mensen gezet is, eenmaal te sterven, en daarna het oordeel;

28 Alzo ook Christus, eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden weg
te nemen, zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van
degenen, die Hem verwachten tot zaligheid.

10 Want de wet, hebbende een schaduw der toekomende goede-
ren, niet het beeld zelf der zaken, kan met dezelfde offeranden,
die zij alle jaren geduriglijk opofferen, nimmermeer heiligen dege-
2 nen, die daar toegaan. Anderszins zouden zij opgehouden heb-
ben, geofferd te worden, omdat degenen, die den dienst pleegden,
geen geweten meer zouden hebben der zonden, eenmaal gereinigd
3 geweest zijnde; Maar *nu geschiedt* in dezelve alle jaren weder
4 gedachtenis der zonden. Want het is onmogelijk, dat het bloed
5 van stieren en bokken de zonden wegneme. Daarom, komende in
de wereld, zegt Hij: Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild,
6 maar Gij hebt Mij het lichaam toebereid; Brandofferen en *offer*
7 voor de zonde hebben U niet behaagd. Toen sprak Ik: Zie, Ik
kom (in het begin des boeks is van Mij geschreven), om Uw wil te
8 doen, o God! Als Hij te voren gezegd had: Slachtoffer, en offe-
rande, en brandoffers, en *offer* voor de zonde hebt Gij niet gewild,
noch hebben U behaagd (dewelke naar de wet geofferd worden);
9 Toen sprak Hij: Zie, Ik kom, om Uw wil te doen, o God! Hij
10 neemt het eerste weg, om het tweede te stellen. In welken wil wij
geheiligd zijn, door de offerande des lichaams van Jezus Christus,
11 eenmaal *geschied.* En een iegelijk priester stond wel alle dagen
dienende, en dezelfde slachtofferen dikmaals offerende, die de zon-
12 den nimmermeer kunnen wegnemen; Maar Deze, een slachtoffer
voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan
13 de rechter *hand* Gods; Voorts verwachtende, totdat Zijn vijanden
14 gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten. Want met een
offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd
15, 16 worden. En de Heilige Geest getuigt het ons ook; Want nadat
Hij te voren gezegd had: Dit is het verbond, dat Ik met hen ma-
ken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten geven in
17 hun harten, en Ik zal die inschrijven in hun verstanden; En hun
zonden en hun ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken.
18 Waar nu vergeving derzelve is, daar is geen offerande meer voor
19 de zonde. Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben, om
20 in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, Op een
versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het

voorhangsel, dat is, *door* Zijn vlees; En *dewijl wij hebben* een 21
groten Priester over het huis Gods; Zo laat ons toegaan met een 22
waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, *onze* harten
gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het lichaam gewas-
sen zijnde met rein water. Laat ons de onwankelbare belijdenis 23
der hoop *vast* houden; (want Die het beloofd heeft, is getrouw);
En laat ons op elkander acht nemen, tot opscherping der liefde 24
en der goede werken; En laat ons onze onderlinge bijeenkomst 25
niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar *elkander*
vermanen; en *dat* zoveel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert.
Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid 26
ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de
zonden; Maar een schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte 27
des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden. Als iemand de 28
wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhar-
tigheid, onder twee of drie getuigen; Hoeveel te zwaarder straf, 29
meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God
vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft,
waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid
heeft aangedaan? Want wij kennen Hem, Die gezegd heeft: Mijn 30
is de wraak, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere. En wederom:
De Heere zal Zijn volk oordelen. Vreselijk is het te vallen in de 31
handen des levenden Gods. Doch gedenkt de vorige dagen, in de- 32
welke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt
verdragen. Ten dele, als gij door smaadheden en verdrukkingen 33
een schouwspel geworden zijt; en ten dele, als gij gemeenschap ge-
had hebt met degenen, die alzo behandeld werden. Want gij hebt 34
ook over mijn banden medelijden gehad, en de roving uwer goede-
ren met blijdschap aangenomen, wetende, dat gij hebt in uzelven
een beter en blijvend goed in de hemelen. Werpt dan uw vrij- 35
moedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft.
Want gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, den wil van God 36
gedaan hebbende, de beloftenis moogt wegdragen; Want: Nog 37
een zeer weinig *tijds en* Hij, Die te komen staat, zal komen, en
niet vertoeven. Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven; 38
en zo *iemand* zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen.
Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, 39
maar van degenen, die geloven tot behouding der ziel.

11 Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt,
2 *en* een bewijs der zaken, die men niet ziet. Want door hetzelve
3 hebben de ouden getuigenis bekomen. Door het geloof verstaan
wij, dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzo dat
de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien
4 worden. Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode
geofferd dan Kain, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat
hij rechtvaardig was, alzo God over zijn gave getuigenis gaf; en
5 door hetzelve *geloof* spreekt hij nog, nadat hij gestorven is. Door
het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet
zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God wegge-
nomen had; want voor zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad,
6 dat hij Gode behaagde. Maar zonder geloof is het onmogelijk
Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij
7 is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken. Door het geloof
heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de
dingen, die nog niet gezien werden, *en* bevreesd geworden zijnde,
de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke *ark*
hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der
8 rechtvaardigheid, die naar het geloof is. Door het geloof is Abra-
ham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar
de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan,
9 niet wetende, waar hij komen zou. Door het geloof is hij een in-
woner geweest in het land der belofte, als in een vreemd *land*, en
heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jakob, die medeerfge-
10 namen waren derzelfde belofte. Want hij verwachtte de stad, die
fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.
11 Door het geloof heeft ook Sara zelve kracht ontvangen, om zaad te
geven, en boven den tijd *haars* ouderdoms heeft zij gebaard; over-
12 mits zij Hem getrouw heeft geacht, Die het beloofd had. Daarom
zijn ook van een, en dat een verstorvene, *zovelen* in menigte ge-
boren, als de sterren des hemels, en als het zand, dat aan den
13 oever der zee is, hetwelk ontallijk is. Deze allen zijn in het geloof
gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben de-
zelve van verre gezien, en geloofd, en omhelsd, en hebben beleden,
14 dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Want die zul-
ke dingen zeggen, betonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken.
15 En indien zij aan dat *vaderland* gedacht hadden, van hetwelk zij

uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben, om weder te ke-
ren; Maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is, naar het 16
hemelse. Daarom schaamt Zich God hunner niet, om hun God
genaamd te worden; want Hij had hun een stad bereid. Door het 17
geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij,
die de beloften ontvangen had, heeft *zijn* eniggeborene geofferd,
(Tot denwelken gezegd was: In Izak zal u het zaad genoemd wor- 18
den) overleggende, dat God machtig was, *hem* ook uit de doden
te verwekken; Waaruit hij hem ook bij gelijkenis wedergekregen 19
heeft. Door het geloof heeft Izak *zijn zonen* Jakob en Ezau ge- 20
zegend aangaande toekomende dingen. Door het geloof heeft 21
Jakob, stervende, een iegelijk der zonen van Jozef gezegend, en
heeft aangebeden, *leunende* op het opperste van zijn staf. Door 22
het geloof heeft Jozef, stervende, gemeld van den uitgang der kin-
deren Israels, en heeft bevel gegeven van zijn gebeente. Door het 23
geloof werd Mozes, toen hij geboren was, drie maanden lang van
zijn ouders verborgen, overmits zij zagen, dat het kindeken schoon
was; en zij vreesden het gebod des konings niet. Door het geloof 24
heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van
Farao's dochter genoemd te worden; Verkiezende liever met het 25
volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de
genieting der zonde te hebben; Achtende de versmaadheid van 26
Christus meerderen rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte;
want hij zag op de vergelding des loons. Door het geloof heeft 27
hij Egypte verlaten, niet vrezende den toorn des konings; want hij
hield zich vast, als ziende den Onzienlijke. Door het geloof heeft 28
hij het pascha uitgericht, en de besprenging des bloeds, opdat de
verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou. Door het ge- 29
loof zijn zij de Rode zee doorgegaan, als door het droge; hetwelk
de Egyptenaars, *ook* verzoekende, zijn verdronken. Door het ge- 30
loof zijn de muren van Jericho gevallen, als zij tot zeven dagen
toe omringd waren geweest. Door het geloof is Rachab, de hoer, 31
niet omgekomen met de ongehoorzamen, als zij de verspieders met
vrede had ontvangen. En wat zal ik nog *meer* zeggen? Want de 32
tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon, en Barak, en
Samson, en Jeftha, en David, en Samuël, en de profeten; Welken 33
door het geloof koninkrijken hebben overwonnen, gerechtigheid
geoefend, de beloftenissen verkregen, de muilen der leeuwen toe-

34 gestopt; De kracht des vuurs hebben uitgeblust, de scherpte des
zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid krachten hebben gekregen,
in den krijg sterk geworden zijn, heirlegers der vreemden op de
35 vlucht hebben gebracht; De vrouwen hebben hare doden uit de
opstanding *weder* gekregen; en anderen zijn uitgerekt geworden,
de *aangeboden* verlossing niet aannemende, opdat zij een betere
36 opstanding verkrijgen zouden. En anderen hebben bespottingen
37 en geselen geproefd, en ook banden en gevangenis; Zijn gestenigd
geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood
gebracht; hebben gewandeld in schaapsvellen *en* in geitenvellen;
38 verlaten, verdrukt, kwalijk gehandeld zijnde; (Welker de wereld
niet waardig was) hebben in woestijnen gedoold, en *op* bergen,
39 en *in* spelonken, en *in* holen der aarde. En deze allen, hebbende
door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkre-
40 gen; Alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder
ons niet zouden volmaakt worden.

12 Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rond-
om ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde,
die *ons* lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de
2 loopbaan, die ons voorgesteld is; Ziende op den oversten Leids-
man en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die
Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande ver-
3 acht, en is gezeten aan de rechter *hand* des troons van God. Want
aanmerkt Dezen, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren
tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt
4 in uw zielen. Gij hebt nog tot den bloede toe niet tegengestaan,
5 strijdende tegen de zonde; En gij hebt vergeten de vermaning,
die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de
kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraft
6 wordt; Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt
7 een iegelijken zoon, die Hij aanneemt. Indien gij de kastijding
verdraagt, zo gedraagt Zich God jegens u als zonen; (want wat
8 zoon is er, dien de vader niet kastijdt?) Maar indien gij zonder
kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zo zijt gij dan
9 bastaarden, en niet zonen. Voorts, wij hebben de vaders onzes
vleses wel tot kastijders gehad, en wij ontzagen hen; zullen wij *dan*
niet veel meer den Vader der geesten onderworpen zijn, en leven?
10 Want genen hebben *ons* wel voor een korten tijd, naar dat het

hun goed dacht, gekastijd; maar Deze kastijdt *ons* tot *ons* nut,
opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden. En alle 11
kastijding als die tegenwoordig is, schijnt geen *zaak* van vreugde,
maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een
vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve
geoefend zijn. Daarom richt weder op de trage handen, en de 12
slappe knieen; En maakt rechte paden voor uw voeten, opdat 13
hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar *dat* het veelmeer
genezen worde. Jaagt den vrede na met allen, en de heiligma- 14
king, zonder welke niemand den Heere zien zal; Toeziende, dat 15
niet iemand verachtere van de genade Gods; dat niet enige wortel
der bitterheid, opwaarts spruitende, beroerte make en door dezel-
ve velen ontreinigd worden. Dat niet iemand zij een hoereerder, 16
of een onheilige, gelijk Ezau, die om een spijze het recht van zijn
eerstgeboorte weggaf. Want gij weet, dat hij ook daarna, de 17
zegening willende beerven, verworpen werd; want hij vond geen
plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht. Want 18
gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het branden-
de vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder, En tot het 19
geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke die ze hoor-
den, baden, dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden.
(Want zij konden niet dragen, hetgeen er geboden werd: Indien 20
ook een gedierte den berg aanraakt, het zal gestenigd of met een
pijl doorschoten worden. En Mozes, zo vreselijk was het gezicht, 21
zeide: Ik ben gans bevreesd en bevende). Maar gij zijt gekomen 22
tot den berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse
Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen; Tot de algemene 23
vergadering en de Gemeente der eerstgeborenen, die in de heme-
len opgeschreven zijn, en tot God, den Rechter over allen, en de
geesten der volmaakte rechtvaardigen; En tot den Middelaar des 24
nieuwen testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat be-
tere dingen spreekt dan Abel. Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt, 25
niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloden, die dengene
verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veelmeer
zullen wij niet *ontvlieden*, zo wij ons van Dien afkeren, Die van
de hemelen *is*; Wiens stem toen de aarde bewoog; maar nu heeft 26
Hij verkondigd, zeggende: Nog eenmaal zal Ik bewegen niet al-
leen de aarde, maar ook den hemel. En dit *woord*: Nog eenmaal, 27

wijst aan de verandering der bewegelijke dingen, als welke ge-
maakt waren, opdat blijven zouden de dingen, die niet bewegelijk
28 zijn. Daarom, alzo wij een onbewegelijk Koninkrijk ontvangen,
laat ons de genade *vast* houden, door dewelke wij welbehagelijk
29 Gode mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid. Want onze
God is een verterend vuur.
13, 2 Dat de broederlijke liefde blijve. Vergeet de herbergzaamheid
niet; want hierdoor hebben sommigen onwetend engelen geher-
3 bergd. Gedenkt der gevangenen, alsof gij mede gevangen waart;
en dergenen, die kwalijk gehandeld worden, alsof gij ook zelven
4 in het lichaam *kwalijk gehandeld* waart. Het huwelijk *is* eerlijk
onder allen, en het bed onbevlekt; maar hoereerders en overspe-
5 lers zal God oordelen. *Uw* wandel zij zonder geldgierigheid; en
zijt vergenoegd met het tegenwoordige; want Hij heeft gezegd: Ik
6 zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten. Zodat wij vrijmoe-
diglijk durven zeggen: De Heere is mij een Helper, en ik zal niet
7 vrezen, wat mij een mens zal doen. Gedenkt uwer voorgange-
ren, die u het Woord Gods gesproken hebben; *en* volgt hun geloof
8 na, aanschouwende de uitkomst *hunner* wandeling. Jezus Chris-
9 tus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid. Wordt
niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen; want het is
goed, dat het hart gesterkt wordt door genade, niet door spijzen,
door welke geen nuttigheid bekomen hebben, die *daarin* gewan-
10 deld hebben. Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht
11 hebben te eten, die den tabernakel dienen. Want welker die-
ren bloed voor de zonde gedragen werd in het heiligdom door den
hogepriester, derzelver lichamen werden verbrand buiten de leger-
12 plaats. Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed
13 het volk zou heiligen, buiten de poort geleden. Zo laat ons dan
tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragen-
14 de. Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken
15 de toekomende. Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen
een offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die Zijn Naam
16 belijden. En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid
niet; want aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen.
17 Zijt uw voorgangeren gehoorzaam, en zijt hun onderdanig; want
zij waken voor uw zielen, als die rekenschap geven zullen; opdat
zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende; want dat

is u niet nuttig. Bidt voor ons; want wij vertrouwen, dat wij 18
een goed geweten hebben, als die in alles willen eerlijk wande-
len. En ik bid *u* te meer, dat gij dit doet, opdat ik te eerder 19
ulieden moge wedergegeven worden. De God nu des vredes, Die 20
den grote Herder der schapen, door het bloed des eeuwigen tes-
taments, uit de doden heeft wedergebracht, *namelijk* onze Heere
Jezus Christus, Die volmake u in alle goed werk, opdat gij Zijn 21
wil moogt doen; werkende in u, hetgeen voor Hem welbehagelijk
is, door Jezus Christus; Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeu-
wigheid. Amen. Doch ik bid u, broeders, verdraagt het woord 22
dezer vermaning; want ik heb u in het kort geschreven. Weet, 23
dat de broeder Timothëus losgelaten is, met welken (zo hij haast
komt) ik u zal zien. Groet al uw voorgangeren, en al de heiligen. 24
U groeten die van Italie zijn. De genade zij met u allen. Amen. 25
«*Uit Italie geschreven aan de Hebreeen door Timothëus.*»

Jakobus

1 Jakobus, een dienstknecht van God en van den Heere
Jezus Christus; aan de twaalf stammen, die in de ver-
2 strooiing zijn: zaligheid. Acht het voor grote vreug-
de, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoekingen
3 valt; Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.
4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt
5 volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk. En
indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij *ze* van God bege-
re, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem
6 gegeven worden. Maar dat hij *ze* begere in geloof, niet twijfelen-
de; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die van den wind
7 gedreven en op *geworpen* en nedergeworpen wordt. Want die
8 mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heere. Een
9 dubbelhartig man *is* ongestadig in al zijn wegen. Maar de broe-
10 der, die nederig is, roeme in zijn hoogheid. En de rijke in zijn
vernedering; want hij zal als een bloem van het gras voorbijgaan.
11 Want de zon is opgegaan met de hitte, en heeft het gras dor ge-
maakt, en zijn bloem is afgevallen, en de schone gedaante haars
aanschijns is vergaan; alzo zal ook de rijke in zijn wegen verwelken.
12 Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd
zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de
13 Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben. Niemand, als
hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht; want God
kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt
14 niemand. Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen
15 begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt. Daarna de begeer-
lijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde voleindigd
16, 17 zijnde baart den dood. Dwaalt niet, mijn geliefde broeders! Al-
le goede gave, en alle volmaakte gifte is van boven, van den Vader
der lichten afkomende, bij Welken geen verandering is, of scha-
18 duw van omkering. Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het
Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn *als* eerstelingen Zijner

schepselen. Zo dan, mijn geliefde broeders, een iegelijk mens zij 19
ras om te horen, traag om te spreken, traag tot toorn; Want de 20
toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet. Daarom, afgelegd 21
hebbende alle vuiligheid en overvloed van boosheid, ontvangt met
zachtmoedigheid het Woord, dat in *u* geplant wordt, hetwelk uw
zielen kan zaligmaken. En zijt daders des Woords, en niet al- 22
leen hoorders, uzelven met valse overlegging bedriegende. Want 23
zo iemand een hoorder is des Woords, en niet een dader, die is
een man gelijk, welke zijn aangeboren aangezicht bemerkt in een
spiegel; Want hij heeft zichzelven bemerkt, en is weggegaan, en 24
heeft terstond vergeten, hoedanig hij was. Maar die inziet in de 25
volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen ver-
getelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze,
zeg ik, zal gelukzalig zijn in dit zijn doen. Indien iemand onder u 26
dunkt, dat hij godsdienstig is, en *hij* zijn tong niet in toom houdt,
maar zijn hart verleidt, dezes godsdienst is ijdel. De zuivere en 27
onbevlekte godsdienst voor God en den Vader is deze: wezen en
weduwen bezoeken in hun verdrukking, *en* zichzelven onbesmet
bewaren van de wereld.

Mijn broeders, hebt niet het geloof van onzen Heere Jezus **2**
Christus, *den Heere* der heerlijkheid, met aanneming des per-
soons. Want zo in uw vergadering kwam een man met een gou- 2
den ring aan den vinger, in een sierlijke kleding, en er kwam ook
een arm man in met een slechte kleding; En gij zoudt aanzien 3
dengene, die de sierlijke kleding draagt, en tot hem zeggen: Zit
gij hier op een eerlijke plaats; en zoudt zeggen tot den arme: Sta
gij daar; of: Zit hier onder mijn voetbank; Hebt gij dan niet 4
in uzelven een onderscheid gemaakt, en zijt rechters geworden
van kwade overleggingen? Hoort, mijn geliefde broeders, heeft 5
God niet uitverkoren de armen dezer wereld, *om* rijk *te zijn* in
het geloof, en erfgenamen des Koninkrijks, hetwelk Hij belooft
dengenen, die Hem liefhebben? Maar gij hebt den armen oneer 6
aangedaan. Overweldigen u niet de rijken, en trekken zij u *niet*
tot de rechterstoelen? Lasteren zij niet den goeden naam, die 7
over u geroepen is? Indien gij dan de koninklijke wet volbrengt, 8
naar de Schrift: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelven, zo doet
gij wel; Maar indien gij den persoon aanneemt, zo doet gij zonde, 9
en wordt van de wet bestraft als overtreders. Want wie de gehele 10

wet zal houden, en in een zal struikelen, die is schuldig geworden
11 aan alle. Want Die gezegd heeft: Gij zult geen overspel doen,
Die heeft ook gezegd: Gij zult niet doden. Indien gij nu geen
overspel zult doen, maar zult doden, zo zijt gij een overtreder der
12 wet geworden. Spreekt alzo, en doet alzo, als die door de wet der
13 vrijheid zult geoordeeld worden. Want een onbarmhartig oordeel
zal gaan over dengene, die geen barmhartigheid gedaan heeft; en
14 de barmhartigheid roemt tegen het oordeel. Wat nuttigheid is
het, mijn broeders, indien iemand zegt, dat hij het geloof heeft,
en hij heeft de werken niet? Kan dat geloof hem zaligmaken?
15 Indien er nu een broeder of zuster naakt zouden zijn, en gebrek
16 zouden hebben aan dagelijks voedsel; En iemand van u tot hen
zou zeggen: Gaat henen in vrede, wordt warm, en wordt verza-
digd; en gijlieden zoudt hun niet geven de nooddruftigheden des
17 lichaams, wat nuttigheid is dat? Alzo ook het geloof, indien het
18 de werken niet heeft, is bij zichzelven dood. Maar, zal iemand
zeggen: Gij hebt het geloof, en ik heb de werken. Toon mij uw ge-
loof uit uw werken, en ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen.
19 Gij gelooft, dat God een enig *God* is; gij doet wel; de duivelen ge-
20 loven het ook, en zij sidderen. Maar wilt gij weten, o ijdel mens,
21 dat het geloof zonder de werken dood is? Abraham, onze vader,
is hij niet uit de werken gerechtvaardigd, als hij Izak, zijn zoon,
22 geofferd heeft op het altaar? Ziet gij wel, dat het geloof mede
gewrocht heeft met zijn werken, en het geloof volmaakt is geweest
23 uit de werken? En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt:
En Abraham geloofde God, en het is hem tot rechtvaardigheid
24 gerekend, en hij is een vriend van God genaamd geweest. Ziet
gij dan nu, dat een mens uit de werken gerechtvaardigd wordt,
25 en niet alleenlijk uit het geloof? En desgelijks ook Rachab, de
hoer, is zij niet uit de werken gerechtvaardigd geweest, als zij de
gezondenen heeft ontvangen, en door een anderen weg uitgela-
26 ten? Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, alzo is ook
het geloof zonder de werken dood.

3 Zijt niet vele meesters, mijn broeders, wetende, dat wij te meer-
2 der oordeel zullen ontvangen. Want wij struikelen allen in vele.
Indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man,
3 machtig om ook het gehele lichaam in den toom te houden. Ziet,
wij leggen den paarden tomen in de monden, opdat zij ons zou-

den gehoorzamen, en wij leiden *daarmede* hun gehele lichaam om;
Ziet ook de schepen, hoewel zij zo groot zijn, en van harde winden 4
gedreven, zij worden omgewend van een zeer klein roer, waarhe-
nen ook de begeerte des stuurders wil. Alzo is ook de tong een 5
klein lid, en roemt *nochtans* grote dingen. Ziet, een klein vuur,
hoe groten hoop houts het aansteekt. De tong is ook een vuur, 6
een wereld der ongerechtigheid; alzo is de tong onder onze leden
gesteld, welke het gehele lichaam besmet, en ontsteekt het rad *on-*
zer geboorte, en wordt ontstoken van de hel. Want alle natuur, 7
beide der wilde dieren en der vogelen, beide der kruipende en der
zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menselijke
natuur. Maar de tong kan geen mens temmen; zij is een onbe- 8
dwingelijk kwaad, vol van dodelijk venijn. Door haar loven wij 9
God en den Vader, en door haar vervloeken wij de mensen, die
naar de gelijkenis van God gemaakt zijn. Uit denzelfden mond 10
komt voort zegening en vervloeking. Dit moet, mijn broeders, al-
zo niet geschieden. Welt ook een fontein uit een zelfde ader het 11
zoet en het bitter? Kan ook, mijn broeders, een vijgeboom olij- 12
ven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Alzo *kan* geen fontein
zout en zoet water voortbrengen. Wie is wijs en verstandig onder 13
u? die bewijze uit *zijn* goeden wandel zijn werken in zachtmoedi-
ge wijsheid. Maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt 14
in uw hart, zo roemt en liegt niet tegen de waarheid. Deze is 15
de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk,
duivels. Want waar nijd en twistgierigheid is, aldaar is verwar- 16
ring en alle boze handel. Maar de wijsheid, die van boven is, 17
die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezegge-
lijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdig
oordelende, en ongeveinsd. En de vrucht der rechtvaardigheid 18
wordt in vrede gezaaid voor degenen, die vrede maken.

Van waar *komen* krijgen en vechterijen onder u? *Komen zij* **4**
niet hiervan, *namelijk* uit uw wellusten, die in uw leden strijd
voeren? Gij begeert, en hebt niet; gij benijdt en ijvert *naar din-* 2
gen, en kunt ze niet verkrijgen; gij vecht en voert krijg, doch gij
hebt niet, omdat gij niet bidt. Gij bidt, en gij ontvangt niet, 3
omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uw wellusten doorbren-
gen zoudt. Overspelers en overspeleressen, weet gij niet, dat de 4
vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zo wie dan een

vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld.
5 Of meent gij, dat de Schrift tevergeefs zegt: De Geest, Die in ons
6 woont, heeft Die lust tot nijdigheid? Ja, Hij geeft meerdere ge-
nade. Daarom zegt *de Schrift*: God wederstaat de hovaardigen,
7 maar den nederigen geeft Hij genade. Zo onderwerpt u dan Go-
8 de; wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden. Naakt tot
God, en Hij zal tot u naken. Reinigt de handen, gij zondaars,
9 en zuivert de harten, gij dubbelhartigen! Gedraagt u als ellendi-
gen, en treurt en weent; uw lachen worde veranderd in treuren, en
10 *uw* blijdschap in bedroefdheid. Vernedert u voor den Heere, en
11 Hij zal u verhogen. Broeders, spreekt niet kwalijk van elkander.
Die van *zijn* broeder kwalijk spreekt en zijn broeder oordeelt, die
spreekt kwalijk van de wet, en oordeelt de wet. Indien gij nu de
12 wet oordeelt, zo zijt gij geen dader der wet, maar een rechter. Er
is een enig Wetgever, Die behouden kan en verderven. Doch wie
13 zijt gij, die een anderen oordeelt? Welaan nu gij, die daar zegt:
Wij zullen heden of morgen naar zulk een stad reizen, en aldaar
een jaar doorbrengen, en koopmanschap drijven, en winst doen.
14 Gij, die niet weet, wat morgen *geschieden zal*, want hoedanig is
uw leven? Want het is een damp, die voor een weinig *tijds* ge-
15 zien wordt, en daarna verdwijnt. In plaats dat gij zoudt zeggen:
Indien de Heere wil, en wij leven zullen, zo zullen wij dit of dat
16 doen. Maar nu roemt gij in uw hoogmoed; alle zodanige roem
17 is boos. Wie dan weet goed te doen, en niet doet, dien is het
zonde.

5 Welaan nu, gij rijken, weent en huilt over uw ellendigheden, die
2 over u komen. Uw rijkdom is verrot, en uw klederen zijn van de
3 motten gegeten geworden; Uw goud en zilver is verroest; en hun
roest zal u zijn tot een getuigenis, en zal uw vlees als een vuur ver-
4 teren; gij hebt schatten vergaderd in de laatste dagen. Ziet, het
loon der werklieden, die uw landen gemaaid hebben, welke van u
verkort is, roept; en het geschrei dergenen, die geoogst hebben, is
5 gekomen tot in de oren van den Heere Sebaoth. Gij hebt lekker-
lijk geleefd op de aarde, en wellusten gevolgd; gij hebt uw harten
6 gevoed als in een dag der slachting. Gij hebt veroordeeld, gij hebt
7 gedood den rechtvaardige; *en* hij wederstaat u niet. Zo zijt dan
lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren. Ziet, de land-
man verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde

over dezelve, totdat het den vroegen en spaden regen zal heb-
ben ontvangen. Weest gij ook lankmoedig, versterkt uw harten; 8
want de toekomst des Heeren genaakt. Zucht niet tegen elkan- 9
der, broeders, opdat gij niet veroordeeld wordt; ziet, de Rechter
staat voor de deur. Mijn broeders, neemt tot een voorbeeld des 10
lijdens, en der lankmoedigheid de profeten, die *in* den Naam des
Heeren gesproken hebben. Ziet, wij houden hen gelukzalig, die 11
verdragen; gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en gij
hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhar-
tig is en een Ontfermer. Doch voor alle dingen, mijn broeders, 12
zweert niet, noch bij den hemel, noch bij de aarde, noch enigen
anderen eed; maar uw ja, zij ja, en het neen, neen; opdat gij in
geen oordeel valt. Is iemand onder u in lijden? Dat hij bidde. 13
Is iemand goedsmoeds? Dat hij psalmzinge. Is iemand krank 14
onder u? Dat hij tot zich roepe de ouderlingen der Gemeente, en
dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den Naam des
Heeren. En het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en 15
de Heere zal hem oprichten, en zo hij zonden gedaan zal hebben,
het zal hem vergeven worden. Belijdt elkander de misdaden, en 16
bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt; een krachtig gebed
des rechtvaardigen vermag veel. Elias was een mens van gelijke 17
bewegingen als wij; en hij bad een gebed, dat het niet zou regenen;
en het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden. En 18
hij bad wederom, en de hemel gaf regen, en de aarde bracht haar
vrucht voort. Broeders, indien iemand onder u van de waarheid 19
is afgedwaald, en hem iemand bekeert, Die wete, dat degene, die 20
een zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, een ziel van den
dood zal behouden, en menigte der zonden zal bedekken.

1 Petrus

1 Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemde-
lingen, verstrooid in Pontus, Galatie, Kappadocie, Azie
2 en Bithynie, Den uitverkorenen naar de voorkennis van
God den Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot ge-
hoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus; ge-
3 nade en vrede zij u vermenigvuldigd. Geloofd zij de God en
Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barm-
hartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door
4 de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Tot een on-
verderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in
5 de hemelen bewaard is voor u. Die in de kracht Gods bewaard
wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopen-
6 baard te worden in den laatsten tijd. In welke gij u verheugt,
nu een weinig *tijds* (zo het nodig is) bedroefd zijnde door meni-
7 gerlei verzoekingen; Opdat de beproeving uws geloofs, die veel
kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur
beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijk-
8 heid, in de openbaring van Jezus Christus; Denwelken gij niet ge-
zien hebt, en *nochtans* liefhebt, in Denwelken gij nu, hoewel *Hem*
niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke
9 en heerlijke vreugde; Verkrijgende het einde uws geloofs, *name-*
10 *lijk* de zaligheid der zielen. Van welke zaligheid ondervraagd
en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van
11 de genade, aan u *geschied*; Onderzoekende, op welken of hoeda-
nigen tijd de Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en
te voren getuigde, het lijden, *dat* op Christus *komen zou*, en de
12 heerlijkheid daarna *volgende*. Denwelken geopenbaard is, dat zij
niet zichzelven, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aan-
gediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben
door den Heiligen Geest, Die van den hemel gezonden is; in welke
13 dingen de engelen begerig zijn in te zien. Daarom opschortende
de lenden uws verstands, *en* nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk

op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Je-
zus Christus. Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig 14
aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren;
Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, *zo* wordt ook gij- 15
zelven heilig in al *uw* wandel; Daarom dat er geschreven is: Zijt 16
heilig, want Ik ben heilig. En indien gij tot een Vader aanroept 17
Dengene, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens
iegelijks werk, zo wandelt in vreze den tijd uwer inwoning; We- 18
tende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost
zijt uit uw ijdele wandeling, die *u* van de vaderen overgeleverd *is*;
Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbe- 19
straffelijk en onbevlekt Lam; Dewelke wel voorgekend is geweest 20
voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze
laatste tijden om uwentwil, Die door Hem gelooft in God, Welke 21
Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven
heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou. Hebbende *dan* 22
uw zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den
Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zo hebt elkander vu-
riglijk lief uit een rein hart; Gij, die wedergeboren zijt, niet uit 23
vergankelijk, maar *uit* onvergankelijk zaad, door het levende en
eeuwig blijvende Woord van God. Want alle vlees is als gras, en 24
alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het
gras is verdord, en zijn bloem is afgevallen; Maar het Woord des 25
Heeren blijft in der eeuwigheid; en dit is het Woord, dat onder u
verkondigd is.

Zo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, **2**
en nijdigheid, en alle achterklappingen; En, als nieuwgeborene 2
kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk,
opdat gij door dezelve moogt opwassen; Indien gij anders ge- 3
smaakt hebt, dat de Heere goedertieren is. Tot Welken komen- 4
de, *als tot* een levenden Steen, van de mensen wel verworpen,
maar bij God uitverkoren *en* dierbaar; Zo wordt gij ook zelven, 5
als levende stenen, gebouwd *tot* een geestelijk huis, *tot* een hei-
lig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode
aangenaam zijn door Jezus Christus. Daarom is ook vervat in de 6
Schrift: Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen, Die uitver-
koren *en* dierbaar is; en: Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd
worden. U dan, die gelooft, is Hij dierbaar; maar den ongehoor- 7

zamen *wordt gezegd*: De Steen, Dien de bouwlieden verworpen
hebben, Deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen
8 des aanstoots, en een rots der ergernis; Dengenen *namelijk*, die
zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook
9 gezet zijn. Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk
priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt
verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroe-
10 pen heeft tot Zijn wonderbaar licht; Gij, die eertijds geen volk
waart, maar nu Gods volk zijt; die *eertijds* niet ontfermd waart,
11 maar nu ontfermd zijt geworden. Geliefden, ik vermaan *u* als
inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleselijke
12 begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel; En houdt uw
wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk
van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die
zij in *u* zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking.
13 Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig, om des Heeren wil;
14 hetzij den koning, als de opperste macht hebbende; Hetzij den
stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der
15 kwaaddoeners, maar *tot* prijs dergenen, die goed doen. Want
alzo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt
16 aan de onwetendheid der dwaze mensen; Als vrijen, en niet de
vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienst-
17 knechten van God. Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief;
18 vreest God; eert den koning. Gij huisknechten, zijt met alle vre-
ze onderdanig den heren, niet alleen den goeden en bescheidenen,
19 maar ook den harden. Want dat is genade, indien iemand om
het geweten voor God zwarigheid verdraagt, lijdende ten onrech-
20 te. Want wat lof is het, indien gij verdraagt, als gij zondigt, en
daarover geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt, als gij wel-
21 doet, en *daarover* lijdt, dat is genade bij God. Want hiertoe zijt
gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een
voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen;
22 Die geen zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond
23 gevonden; Die, als Hij gescholden werd, niet wederschold, en als
Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaar-
24 diglijk oordeelt; Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen
heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der
gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt.

Want gij waart als dwalende schapen; maar gij zijt nu bekeerd tot 25
den Herder en Opziener uwer zielen.

Desgelijks gij vrouwen, zijt uw eigenen mannen onderdanig; **3**
opdat ook, zo enigen den Woorde ongehoorzaam zijn, zij door
den wandel der vrouwen zonder Woord mogen gewonnen worden;
Als zij zullen ingezien hebben uw kuisen wandel in vreze. Welker 2, 3
versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, *bestaande* in het vlechten
des haars, en omhangen van goud, of van klederen aan te trek-
ken; Maar de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk 4
versiersel van een zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is
voor God. Want alzo versierden zichzelven eertijds ook de heilige 5
vrouwen, die op God hoopten, en waren haar eigen mannen on-
derdanig; Gelijk Sara aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem 6
noemende heer, welker dochters gij geworden zijt, als gij weldoet,
en niet vreest voor enige verschrikking. Gij mannen, insgelijks, 7
woont bij *haar* met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het
zwakste, eer gevende, als die ook mede-erfgenamen der genade
des levens *met haar* zijt; opdat uw gebeden niet verhinderd wor-
den. En eindelijk, zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders 8
liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk;
Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar 9
zegent daarentegen; wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat
gij zegening zoudt beerven. Want wie het leven wil liefhebben, 10
en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad, en zijn
lippen, dat zij geen bedrog spreken; Die wijke af van het kwade, 11
en doe het goede; die zoeke vrede en jage denzelven na. Want 12
de ogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, en Zijn oren tot
hun gebed; maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die
kwaad doen. En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij 13
navolgers zijt van het goede? Maar indien gij ook lijdt om der 14
gerechtigheid wil, zo zijt gij zalig; en vreest niet uit vreze van
hen, en wordt niet ontroerd; Maar heiligt God, den Heere, in uw 15
harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk,
die u rekenschap afeist van de hoop, die in u is, met zachtmoe-
digheid en vreze. En hebt een goed geweten, opdat in hetgeen 16
zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd
mogen worden, die uw goeden wandel in Christus lasteren. Want 17
het is beter, dat gij, weldoende, (indien het de wil van God wil)

18 lijdt, dan kwaad doende. Want Christus heeft ook eens voor de
zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat
Hij ons tot God zou brengen; Die wel is gedood in het vlees, maar
19 levend gemaakt door den Geest; In Denwelken Hij ook, henen-
gegaan zijnde, den geesten, die in de gevangenis *zijn*, gepredikt
20 heeft, Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoe-
digheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de
ark toebereid werd; waarin weinige (dat is acht) zielen behouden
21 werden door het water. Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu
ook behoudt, niet die een aflegging is der vuiligheid des lichaams,
maar die een vraag is van een goed geweten tot God, door de op-
22 standing van Jezus Christus; Welke is aan de rechter *hand* Gods,
opgevaren ten hemel, de engelen, en machten, en krachten Hem
onderdanig gemaakt zijnde.

4 Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo
wapent gij u ook met dezelfde gedachte, *namelijk* dat wie in het
2 vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde; Om nu
niet meer naar de begeerlijkheden der mensen, maar naar den wil
3 van God, den tijd, die overig is in het vlees, te leven. Want
het is ons genoeg, dat wij den voorgaande tijd des levens der
heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuch-
tigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen
4 en gruwelijke afgoderijen; Waarin zij zich vreemd houden, als
gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en *u*
5 lasteren; Dewelke zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid
6 staat om te oordelen de levenden en de doden. Want daartoe
is ook den doden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij
wel zouden geoordeeld worden naar den mens in het vlees, maar
7 leven zouden naar God in den geest. En het einde aller din-
8 gen is nabij; zijt dan nuchteren, en waakt in de gebeden. Maar
vooral hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde zal menigte
9 van zonden bedekken. Zijt herbergzaam jegens elkander, zon-
10 der murmureren. Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft,
alzo bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdelers der
11 menigerlei genade Gods. Indien iemand spreekt, *die spreke* als
de woorden Gods; indien iemand dient, *die diene* als uit kracht,
die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus
Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle

eeuwigheid. Amen. Geliefden, houdt u niet vreemd over de hit- 12
te *der verdrukking* onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof
u *iets* vreemds overkwame; Maar gelijk gij gemeenschap hebt 13
aan het lijden van Christus, *alzo* verblijdt u; opdat gij ook in de
openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.
Indien gij gesmaad wordt om den Naam van Christus, zo zijt gij 14
zalig; want de Geest der heerlijkheid, en *de Geest* van God rust
op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u
aangaat, Hij wordt verheerlijkt. Doch dat niemand van u lijde 15
als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich
met eens anders doen bemoeit; Maar indien *iemand lijdt* als een 16
Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen
dele. Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis 17
Gods; en indien het eerst van ons *begint*, welk zal het einde zijn
dergenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn? En 18
indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de god-
deloze en zondaar verschijnen? Zo dan ook die lijden naar den 19
wil van God, dat zij hun zielen *Hem*, als den getrouwen Schepper,
bevelen met weldoen.

De ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeou- **5**
derling, en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der
heerlijkheid, die geopenbaard zal worden: Weidt de kudde Gods, 2
die onder u is, hebbende opzicht *daarover*, niet uit bedwang, maar
gewilliglijk; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed;
Noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren*, maar 3
als voorbeelden der kudde geworden zijnde. En als de overste 4
Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de onverwelkelijke kroon
der heerlijkheid behalen. Desgelijks gij jongen, zijt den ouden 5
onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de oot-
moedigheid bekleed; want God wederstaat de hovaardigen, maar
den nederigen geeft Hij genade. Vernedert u dan onder de krach- 6
tige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd. Werpt al uw 7
bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u. Zijt nuchteren, *en* 8
waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesen-
de leeuw, zoekende, wien hij zou mogen verslinden; Denwelken 9
wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende, dat hetzelfde lij-
den aan uw broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt.
De God nu aller genade, Die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige 10

heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig *tijds* zullen
geleden hebben, Dezelve volmake, bevestige, versterke, *en* fondere
11 ulieden. Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid.
12 Amen. Door Silvanus, die u een getrouw broeder is, zo ik acht,
heb ik met weinige *woorden* geschreven, vermanende en betuigen-
13 de, dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat. U
groet de medeuitverkorene *Gemeente*, die in Babylon is, en Mar-
14 kus, mijn zoon. Groet elkander met een kus der liefde. Vrede zij
u allen, die in Christus Jezus zijt. Amen.

2 Petrus

Simeon Petrus, een dienstknecht en apostel van Jezus 1
Christus, aan degenen, die even dierbaar geloof met ons
verkregen hebben, door de rechtvaardigheid van onzen
God en Zaligmaker, Jezus Christus; Genade en vrede 2
zij u vermenigvuldigd door de kennis van God, en van Jezus, on-
zen Heere; Gelijk ons Zijn Goddelijke kracht alles, wat tot het 3
leven en de godzaligheid *behoort*, geschonken heeft, door de ken-
nis Desgenen, Die ons geroepen heeft tot heerlijkheid en deugd;
Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, 4
opdat gij door dezelve der goddelijke natuur deelachtig zoudt wor-
den, nadat gij ontvloden zijt het verderf, dat in de wereld is door
de begeerlijkheid. En gij, tot hetzelve ook alle naarstigheid toe- 5
brengende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis, En 6
bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij
de lijdzaamheid godzaligheid, En bij de godzaligheid broederlijke 7
liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde *jegens allen*. Want zo 8
deze dingen bij u zijn, en *in u* overvloedig zijn, zij zullen *u* niet
ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onzen Heere Jezus
Christus. Want bij welken deze dingen niet zijn, die is blind, van 9
verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zon-
den. Daarom, broeders, benaarstigt u te meer, om uw roeping 10
en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmer-
meer struikelen. Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de 11
ingang in het eeuwig Koninkrijk van onzen Heere en Zaligmaker,
Jezus Christus. Daarom zal ik niet verzuimen u altijd daarvan te 12
vermanen, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid
versterkt zijt. En ik acht het recht te zijn, zolang ik in dezen 13
tabernakel ben, dat ik u opwekke door vermaning; Alzo ik weet, 14
dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkerwijs ook
onze Heere Jezus Christus mij heeft geopenbaard. Doch ik zal 15
ook naarstigheid doen bij alle gelegenheid, dat gij na mijn uitgang
van deze dingen gedachtenis moogt hebben. Want wij zijn geen 16

kunstelijk verdichte fabelen nagevolgd, als wij u bekend gemaakt
hebben de kracht en toekomst van onzen Heere Jezus Christus,
17 maar wij zijn aanschouwers geweest van Zijn majesteit. Want Hij
heeft van God den Vader eer en heerlijkheid ontvangen, als zodanig een stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot Hem gebracht
werd: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbeha-
18 gen heb. En deze stem hebben wij gehoord, als zij van de hemel
gebracht is geweest, toen wij met Hem op den heiligen berg waren.
19 En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet
wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een
duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in
20 uw harten. Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van
21 eigen uitlegging; Want de profetie is voortijds niet voortgebracht
door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van den
Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben *ze* gesproken.
2 En er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk ook
onder u valse leraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen, ook den Heere, Die hen gekocht heeft,
verloochenende, *en* een haastig verderf over zichzelven brengen-
2 de; En velen zullen hun verderfenissen navolgen, door welke de
3 weg der waarheid zal gelasterd worden. En zij zullen door gierigheid, met gemaakte woorden, van u een koopmanschap maken;
over welke het oordeel van over lang niet ledig is, en hun verderf
4 sluimert niet. Want indien God de engelen, die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar, die in de hel geworpen hebbende,
overgegeven heeft aan de ketenen der duisternis, om tot het oor-
5 deel bewaard te worden; En de oude wereld niet heeft gespaard,
maar Noach, den prediker der gerechtigheid, zijn achttal bewaard
heeft, als Hij den zondvloed over de wereld der goddelozen heeft
6 gebracht; En de steden van Sodoma en Gomorra tot as verbrandende met omkering veroordeeld heeft, en tot een voorbeeld gezet
7 dengenen, die goddelooslijk zouden leven; En den rechtvaardigen
Lot, die vermoeid was van den ontuchtigen wandel der gruwelijke
8 mensen, *daaruit* verlost heeft; (Want deze rechtvaardige *man*,
wonende onder hen, heeft dag op dag *zijn* rechtvaardige ziel ge-
9 kweld, door het zien en horen van *hun* ongerechtige werken); Zo
weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en
de onrechtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels, om ge-

straft te worden; Maar allermeest degenen, die naar het vlees 10
in onreine begeerlijkheid wandelen, en de heerschappij verach-
ten; die stout zijn, zichzelven behagen, en die de heerlijkheden
niet schromen te lasteren; Daar de engelen in sterkte en kracht 11
meerder zijnde, geen lasterlijk oordeel tegen hen voor den Heere
voortbrengen. Maar deze, als onredelijke dieren, die de natuur 12
volgen, en voortgebracht zijn om gevangen en gedood te worden,
dewijl zij lasteren, hetgeen zij niet verstaan, zullen in hun ver-
dorvenheid verdorven worden; En zullen verkrijgen het loon der 13
ongerechtigheid, als die de dagelijkse weelde *hun* vermaak achten,
zijnde vlekken en smetten, en zijn weelderig in hun bedriegerij-
en, als zij in de maaltijden met u zijn; Hebbende de ogen vol 14
overspel, en die niet ophouden van zondigen; verlokkende de on-
vaste zielen, hebbende het hart geoefend in gierigheid, kinderen
der vervloeking; Die den rechten weg verlaten hebbende, zijn 15
verdwaald, en volgen den weg van Balaam, den *zoon* van Bosor,
die het loon der ongerechtigheid liefgehad heeft; Maar hij heeft 16
de bestraffing zijner ongerechtigheid gehad; *want* het jukdragen-
de stomme *dier*, sprekende met mensenstem, heeft des profeten
dwaasheid verhinderd. Deze zijn waterloze fonteinen, wolken van 17
een draaiwind gedreven, denwelken de donkerheid der duisternis
in der eeuwigheid bewaard wordt. Want zij, zeer opgeblazene 18
ijdelheid sprekende, verlokken, door de begeerlijkheden des vleses
en door ontuchtigheden, degenen, die waarlijk ontvloden waren
van degenen, die in dwaling wandelen; Belovende hun vrijheid, 19
daar zijzelven dienstknechten zijn der verdorvenheid; want van
wien iemand overwonnen is, dien is hij ook tot een dienstknecht
gemaakt. Want indien zij, nadat zij door de kennis van den Heere 20
en Zaligmaker Jezus Christus, de besmettingen der wereld ontvlo-
den zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde, *van dezelve*
overwonnen worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het
eerste. Want het ware hun beter, dat zij den weg der gerech- 21
tigheid niet gekend hadden, dan dat zij, *dien* gekend hebbende,
weder afkeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was.
Maar hun is overkomen, hetgeen met een waar spreekwoord *ge-* 22
zegd wordt: De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel;
en de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk.

Dezen tweeden zendbrief, geliefden, schrijf ik nu aan u, in welke **3**

2 *beide* ik door vermaning uw oprecht gemoed opwekke; Opdat gij
gedachtig zijt aan de woorden, die van de heilige profeten te voren
gesproken zijn, en aan ons gebod, die des Heeren en Zaligmakers
3 apostelen zijn; Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen
spotters komen zullen, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen
4 wandelen, En zeggen: Waar is de belofte Zijner toekomst? want
van dien *dag*, dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen al-
5 zo *gelijk* van het begin der schepping. Want willens is dit hun
onbekend, dat door het woord Gods de hemelen van over lang
geweest zijn, en de aarde uit het water en in het water bestaan-
6 de; Door welke de wereld, die toen was, met het water van den
7 zondvloed bedekt zijnde, vergaan is. Maar de hemelen, die nu
zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord als een schat wegge-
legd, en worden ten vure bewaard tegen den dag des oordeels, en
8 der verderving der goddeloze mensen. Doch deze ene zaak zij u
niet onbekend, geliefden, dat een dag bij den Heere is als duizend
9 jaren, en duizend jaren als een dag. De Heere vertraagt de belof-
te niet (gelijk enigen *dat* traagheid achten), maar is lankmoedig
over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij
10 allen tot bekering komen. Maar de dag des Heeren zal komen
als een dief in den nacht, in welken de hemelen met een gedruis
zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan,
11 en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden. De-
wijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn
12 in heiligen wandel en godzaligheid! Verwachtende en haastende
tot de toekomst van den dag Gods, in welken de hemelen, door
vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de elementen brandende
13 zullen versmelten. Maar wij verwachten, naar Zijn belofte, nieu-
we hemelen en een nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont.
14 Daarom, geliefden, verwachtende deze dingen, benaarstigt u, dat
gij onbevlekt en onbestraffelijk van Hem bevonden moogt worden
15 in vrede; En acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid;
gelijkerwijs ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid,
16 die hem gegeven is, ulieden geschreven heeft; Gelijk ook in alle
zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke sommige
dingen zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste
mensen verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen
17 verderf. Gij dan, geliefden, *zulks* te voren wetende, wacht u, dat

gij niet door de verleiding der gruwelijke mensen mede afgerukt
wordt, en uitvalt van uw vastigheid; Maar wast op in de genade 18
en kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Hem
zij de heerlijkheid, beide nu en in den dag der eeuwigheid. Amen.

1 Johannes

1 Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord heb-
ben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen
wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben,
2 van het Woord des levens; (Want het Leven is geopen-
baard, en wij hebben het gezien, en wij getuigen, en verkondigen
ulieden dat eeuwige Leven, Hetwelk bij den Vader was, en ons
3 is geopenbaard.) Hetgeen wij *dan* gezien en gehoord hebben,
dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt
hebben, en deze onze gemeenschap ook *zij* met den Vader, en met
4 Zijn Zoon Jezus Christus. En deze dingen schrijven wij u, opdat
5 uw blijdschap vervuld zij. En dit is de verkondiging, die wij van
Hem gehoord hebben, en wij u verkondigen, dat God een Licht
6 is, en gans geen duisternis in Hem is. Indien wij zeggen, dat wij
gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen,
7 zo liegen wij, en doen de waarheid niet. Maar indien wij in het
licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeen-
schap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon,
8 reinigt ons van alle zonde. Indien wij zeggen, dat wij geen zonde
hebben, zo verleiden wij ons zelven, en de waarheid is in ons niet.
9 Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig,
dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerech-
10 tigheid. Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zo
maken wij Hem tot een leugenaar, en Zijn woord is niet in ons.
2 Mijn kinderkens, ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt.
En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij
2 den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige; En Hij is een
verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar
3 ook voor *de zonden* der gehele wereld. En hieraan kennen wij,
4 dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijn geboden bewaren. Die
daar zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, die is een
5 leugenaar, en in dien is de waarheid niet; Maar zo wie Zijn Woord
bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden;

hieraan kennen wij, dat wij in Hem zijn. Die zegt, dat hij in 6
Hem blijft, die moet ook zelf alzo wandelen, gelijk Hij gewandeld
heeft. Broeders! Ik schrijf u geen nieuw gebod, maar een oud 7
gebod, dat gij van den beginne gehad hebt; dit oud gebod is het
woord, dat gij van den beginne gehoord hebt. Wederom schrijf 8
ik u een nieuw gebod: hetgeen waarachtig is in Hem, zij ook in
u *waarachtig*; want de duisternis gaat voorbij, en het waarachtige
licht schijnt nu. Die zegt, dat hij in het licht is, en zijn broeder 9
haat, die is in de duisternis tot nog toe. Die zijn broeder liefheeft, 10
blijft in het licht, en geen ergernis is in hem. Maar die zijn 11
broeder haat, is in de duisternis, en wandelt in de duisternis,
en weet niet, waar hij henengaat; want de duisternis heeft zijn
ogen verblind. Ik schrijf u, kinderkens, want de zonden zijn u 12
vergeven om Zijns Naams wil. Ik schrijf u, vaders! want gij hebt 13
Hem gekend, Die van den beginne is. Ik schrijf u, jongelingen,
want gij hebt den boze overwonnen. Ik schrijf u, kinderen, want
gij hebt den Vader gekend. Ik heb u geschreven, vaders, want gij 14
hebt *Hem* gekend, Die van den beginne is. Ik heb u geschreven,
jongelingen, want gij zijt sterk, en het Woord Gods blijft in u,
en gij hebt den boze overwonnen. Hebt de wereld niet lief, noch 15
hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde
des Vaders is niet in hem. Want al wat in de wereld is, *namelijk* 16
de begeerlijkheid des vleses, en de begeerlijkheid der ogen, en de
grootsheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld.
En de wereld gaat voorbij, en haar begeerlijkheid; maar die den 17
wil van God doet, blijft in der eeuwigheid. Kinderkens, het is de 18
laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, *zo*
zijn ook nu vele antichristen geworden; waaruit wij kennen, dat
het de laatste ure is. Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren 19
uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden
zij met ons gebleven zijn; maar *dit is geschied*, opdat zij zouden
openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn. Doch gij hebt 20
de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen. Ik heb u 21
niet geschreven, omdat gij de waarheid niet weet, maar omdat gij
die weet, en omdat geen leugen uit de waarheid is. Wie is de 22
leugenaar, dan die loochent, dat Jezus is de Christus? Deze is de
antichrist, die den Vader en den Zoon loochent. Een iegelijk, die 23
den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet; *wie den Zoon belijdt,*

24 *heeft ook den Vader.* Hetgeen gijlieden dan van den beginne
gehoord hebt, dat blijve in u. Indien in u blijft, wat gij van den
beginne gehoord hebt, zo zult gij ook in den Zoon en in den Vader
25 blijven. En dit is de belofte, die Hij ons beloofd heeft, *namelijk*
26 het eeuwige leven. Dit heb ik u geschreven van degenen, die u
27 verleiden. En de zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt,
blijft in u, en gij hebt niet van node, dat iemand u lere; maar gelijk
dezelfde zalving u leert van alle dingen, *zo* is zij ook waarachtig,
en is geen leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, *zo* zult gij in Hem
28 blijven. En nu, kinderkens, blijft in Hem; opdat, wanneer Hij
zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van Hem
29 niet beschaamd gemaakt worden in Zijn toekomst. Indien gij
weet, dat Hij rechtvaardig is, zo weet gij, dat een iegelijk, die de
rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.

3 Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat
wij kinderen Gods genaamd zouden worden. Daarom kent ons de
2 wereld niet, omdat zij Hem niet kent. Geliefden, nu zijn wij kin-
deren Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen.
Maar wij weten, dat als *Hij* zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen
3 gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is. En een ie-
gelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelven, gelijk
4 Hij rein is. Een iegelijk, die de zonde doet, die doet ook de on-
5 gerechtigheid; want de zonde is de ongerechtigheid. En gij weet,
dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen; en
6 geen zonde is in Hem. Een iegelijk, die in Hem blijft, die zondigt
niet; een iegelijk, die zondigt, die heeft Hem niet gezien, en heeft
7 Hem niet gekend. Kinderkens, dat u niemand verleide. Die de
rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig
8 is. Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt
van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat
9 Hij de werken des duivels verbreken zou. Een iegelijk, die uit God
geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en
10 hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren. Hierin zijn de
kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar. Een iegelijk,
die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en die zijn
11 broeder niet liefheeft, Want dit is de verkondiging, die gij van
den beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben.
12 Niet gelijk Kain, *die* uit den boze was, en zijn broeder doodsloeg;

en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? Omdat zijn werken boos
waren, en van zijn broeder rechtvaardig. Verwondert u niet, mijn 13
broeders, zo u de wereld haat. Wij weten, dat wij overgegaan 14
zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben;
die *zijn* broeder niet liefheeft, blijft in den dood. Een iegelijk, die 15
zijn broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen dood-
slager het eeuwige leven heeft in zich blijvende. Hieraan hebben 16
wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft; en
wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen. Zo wie 17
nu het goed der wereld heeft, en ziet zijn broeder gebrek hebben,
en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?
Mijn kinderkens, laat ons niet liefhebben met den woorde, noch 18
met de tong, maar met de daad en waarheid. En hieraan kennen 19
wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verze-
keren voor Hem. Want indien ons hart *ons* veroordeelt, God is 20
meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen. Geliefden! Indien 21
ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot
God; En zo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij 22
Zijn geboden bewaren, en doen, hetgeen behagelijk is voor Hem.
En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon 23
Jezus Christus, en elkander liefhebben, gelijk Hij ons een gebod
gegeven heeft. En die Zijn geboden bewaart, blijft in Hem, en 24
Hij in denzelven. En hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft,
namelijk uit den Geest, Dien Hij ons gegeven heeft.

Geliefden, gelooft niet een iegelijken geest, maar beproeft de **4**
geesten, of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan
in de wereld. Hieraan kent gij den Geest van God: alle geest, 2
die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit
God; En alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het 3
vlees gekomen is, die is uit God niet; maar dit is *de geest* van den
antichrist, welken *geest* gij gehoord hebt, dat komen zal, en is nu
alrede in de wereld. Kinderkens, gij zijt uit God, en hebt hen 4
overwonnen; want Hij is meerder, Die in u is, dan die in de wereld
is. Zij zijn uit de wereld, daarom spreken zij uit de wereld, en de 5
wereld hoort hen. Wij zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die 6
uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der
waarheid, en den geest der dwaling. Geliefden! Laat ons elkander 7
liefhebben, want de liefde is uit God; en een iegelijk, die liefheeft,

8 is uit God geboren, en kent God; Die niet liefheeft, die heeft God
9 niet gekend; want God is liefde. Hierin is de liefde Gods jegens
ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft
10 in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de
liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief
heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft *tot* een verzoening voor
11 onze zonden. Geliefden, indien God ons alzo lief heeft gehad, zo
12 zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben. Niemand heeft ooit
God aanschouwd; indien wij elkander liefhebben, zo blijft God in
13 ons, en Zijn liefde is in ons volmaakt. Hieraan kennen wij, dat
wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest
14 gegeven heeft. En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat
de Vader *Zijn* Zoon gezonden heeft *tot* een Zaligmaker der wereld.
15 Zo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zoon van God is, God
16 blijft in hem, en hij in God. En wij hebben gekend en geloofd de
liefde, die God tot ons heeft. God is liefde; en die in de liefde blijft,
17 blijft in God, en God in hem. Hierin is de liefde bij ons volmaakt,
opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels,
18 *namelijk* dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld. Er is in de
liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten;
want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de
19 liefde. Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.
20 Indien iemand zegt: Ik heb God lief; en haat zijn broeder, die is
een leugenaar; want die zijn broeder niet liefheeft, dien hij gezien
21 heeft, hoe kan hij God liefhebben, Dien hij niet gezien heeft? En
dit gebod hebben wij van Hem, *namelijk* dat die God liefheeft,
ook zijn broeder liefhebbe.

5 Een iegelijk, die gelooft, dat Jezus is de Christus, die is uit
God geboren; en een iegelijk, die liefheeft Dengene, Die geboren
2 heeft, die heeft ook lief dengene, die uit Hem geboren is. Hier-
aan kennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer
3 wij God liefhebben, en Zijn geboden bewaren. Want dit is de
liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren; en Zijn geboden zijn
4 niet zwaar. Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld;
en dit is de overwinning, die de wereld overwint, *namelijk* ons
5 geloof. Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat
6 Jezus is de Zoon van God? Deze is het, Die gekomen is door
water en bloed, *namelijk* Jezus, de Christus; niet door het water

alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, Die
getuigt, dat de Geest de waarheid is. Want Drie zijn er, Die ge- 7
tuigen in den hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en
deze Drie zijn Een. En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de 8
Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot een. Indien 9
wij de getuigenis der mensen aannemen, de getuigenis van God
is meerder; want dit is de getuigenis van God, welke Hij van Zijn
Zoon getuigd heeft. Die in den Zoon van God gelooft, heeft de 10
getuigenis in zichzelven; die God niet gelooft, heeft Hem tot een
leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die
God getuigd heeft van Zijn Zoon. En dit is de getuigenis, *name-* 11
lijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven
is in Zijn Zoon. Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den 12
Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet. Deze dingen 13
heb ik u geschreven, die gelooft in den Naam des Zoons van God;
opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft
in den Naam des Zoons van God. En dit is de vrijmoedigheid, 14
die wij tot Hem hebben, dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij
ons verhoort. En indien wij weten, dat Hij ons verhoort, wat wij 15
ook bidden, zo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van
Hem gebeden hebben. Indien iemand zijn broeder ziet zondigen 16
een zonde niet tot den dood, die zal *God* bidden en Hij zal hem
het leven geven, dengenen, *zeg ik*, die zondigen niet tot den dood.
Er is een zonde tot den dood; voor dezelve *zonde* zeg ik niet, dat
hij zal bidden. Alle ongerechtigheid is zonde; en er is zonde niet 17
tot den dood. Wij weten, dat een iegelijk, die uit God geboren 18
is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelven,
en de boze vat hem niet. Wij weten, dat wij uit God zijn, en dat 19
de gehele wereld ligt in het boze. Doch wij weten, dat de Zoon 20
van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij
den Waarachtige kennen; en wij zijn in den Waarachtige, *namelijk*
in Zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God, en het
eeuwige Leven. Kinderkens, bewaart uzelven van de afgoden. 21
Amen.

2 Johannes

1 De ouderling aan de uitverkoren vrouwe en aan haar kin-
deren, die ik in waarheid liefheb, en niet alleen ik, maar
2 ook allen, die de waarheid gekend hebben; Om der
waarheid wil, die in ons blijft, en met ons zal zijn in der
3 eeuwigheid: Genade, barmhartigheid, vrede zij met ulieden van
God den Vader, en van den Heere Jezus Christus, den Zoon des
4 Vaders, in waarheid en liefde. Ik ben zeer verblijd geweest, dat
ik van uw kinderen gevonden heb, die in de waarheid wandelen,
5 gelijk wij een gebod ontvangen hebben van den Vader. En nu
bid ik u, *uitverkoren* vrouwe, niet als u schrijvende een nieuw ge-
bod, maar hetgeen wij gehad hebben van den beginne, *namelijk*
6 dat wij elkander liefhebben. En dit is de liefde, dat wij wande-
len naar Zijn geboden. Dit is het gebod, gelijk gijlieden van den
7 beginne gehoord hebt, dat gij in hetzelve zoudt wandelen. Want
er zijn vele verleiders in de wereld gekomen, die niet belijden, dat
Jezus Christus in het vlees gekomen is. Deze is de verleider en de
8 antichrist. Ziet toe voor uzelven, dat wij niet verliezen, hetgeen
9 wij gearbeid hebben, maar een vol loon mogen ontvangen. Een
iegelijk, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, die
heeft God niet; die in de leer van Christus blijft, deze heeft bei-
10 den den Vader en den Zoon. Indien iemand tot ulieden komt,
en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis, en zegt tot
11 hem niet: Zijt gegroet. Want die tot hem zegt: Zijt gegroet,
12 die heeft gemeenschap aan zijn boze werken. Ik heb veel aan
ulieden te schrijven, doch ik heb niet gewild door papier en inkt;
maar ik hoop tot ulieden te komen, en mond tot mond *met u* te
13 spreken, opdat onze blijdschap volkomen moge zijn. U groeten
de kinderen van uw zuster, de uitverkorene. Amen.

3 Johannes

De ouderling aan den geliefden Gajus, welken ik in waar- 1
heid liefheb. Geliefde, voor alle dingen wens ik, dat gij 2
welvaart en gezond zijt, gelijk uw ziel welvaart. Want 3
ik ben zeer verblijd geweest, als de broeders kwamen,
en getuigden van uw waarheid, gelijk gij in de waarheid wandelt.
Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor, dat mijn 4
kinderen in de waarheid wandelen. Geliefde, gij doet trouwelijk, 5
in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen,
Die getuigd hebben van uw liefde, in de tegenwoordigheid der Ge- 6
meente; welken indien gij geleide doet, gelijk het Gode waardig
is, zo zult gij weldoen. Want zij zijn voor Zijn Naam uitgegaan, 7
niets nemende van de heidenen. Wij dan zijn schuldig de zoda- 8
nigen te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der
waarheid. Ik heb aan de Gemeente geschreven; maar Diotrefes, 9
die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan. Daar- 10
om, indien ik kom, zo zal ik in gedachtenis brengen zijn werken,
die hij doet, met boze woorden snaterende tegen ons; en hierme-
de niet vergenoegd zijnde, zo ontvangt hij zelf de broeders niet,
en verhindert degenen, die het willen *doen*, en werpt ze uit de
Gemeente. Geliefde, volgt het kwade niet na, maar het goede. 11
Die goed doet, is uit God; maar die kwaad doet, heeft God niet
gezien. Aan Demetrius wordt getuigenis gegeven van allen, en 12
van de waarheid zelve; en wij getuigen ook, en gij weet, dat onze
getuigenis waarachtig is. Ik had veel te schrijven, maar ik wil 13
u niet schrijven met inkt en pen; Maar ik hoop u haast te zien, 14
en wij zullen mond tot mond spreken. (1:15) Vrede zij u. De
vrienden groeten u. Groet de vrienden met name.

Judas

1 Judas, een dienstknecht van Jezus Christus, en broe-
der van Jakobus, aan de geroepenen, die door God den
Vader geheiligd zijn, en *door* Jezus Christus bewaard:
2 Barmhartigheid, en vrede, en liefde zij *u* vermenigvul-
3 digd. Geliefden, alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven
van de gemene zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrij-
ven en *u* te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal
4 den heiligen overgeleverd is. Want er zijn sommige mensen in-
geslopen, die eertijds tot ditzelfde oordeel te voren opgeschreven
zijn, goddelozen, die de genade onzes Gods veranderen in on-
tuchtigheid, en den enigen Heerser, God, en onzen Heere Jezus
5 Christus verloochenen. Maar ik wil u indachtig maken, als die
dit eenmaal weet, dat de Heere, het volk uit Egypteland verlost
hebbende, wederom degenen, die niet geloofden, verdorven heeft.
6 En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun
eigen woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des
groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard.
7 Gelijk Sodoma en Gomorra, en de steden rondom dezelve, die op
gelijke wijze als deze gehoereerd hebben, en ander vlees zijn na-
gegaan, tot een voorbeeld voorgesteld zijn, dragende de straf des
8 eeuwigen vuurs. Desgelijks evenwel ook dezen, in slaap gebracht
zijnde, verontreinigen het vlees, en verwerpen de heerschappij, en
9 lasteren de heerlijkheden. Maar Michael, de archangel, toen hij
met den duivel twistte, en handelde van het lichaam van Mozes,
durfde geen oordeel van lastering tegen *hem* voortbrengen, maar
10 zeide: De Heere bestraffe u! Maar dezen, hetgeen zij niet weten,
dat lasteren zij; en hetgeen zij natuurlijk, als de onredelijke die-
11 ren, weten, in hetzelve verderven zij zich. Wee hun, want zij zijn
den weg van Kain ingegaan, en door de verleiding van het loon
van Balaam zijn zij henengestort, en zijn door de tegenspreking
12 van Korach vergaan. Dezen zijn vlekken in uw liefdemaaltijden,
en als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zichzelven zonder

vreze; zij zijn waterloze wolken, die van de winden omgedreven
worden; zij zijn als bomen in het afgaan van den herfst, onvrucht-
baar, tweemaal verstorven, *en* ontworteld; Wilde baren der zee, 13
hun eigen schande opschuimende; dwalende sterren, denwelken de
donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt. En 14
van dezen heeft ook Enoch, de zevende van Adam, geprofeteerd,
zeggende: Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden
heiligen; Om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle 15
goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij
goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde *woorden*, die
de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben. Deze zijn 16
murmureerders, klagers over hun staat, wandelende naar hun be-
geerlijkheden; en hun mond spreekt zeer opgeblazen dingen, ver-
wonderende zich over de personen om des voordeels wil. Maar 17
geliefden, gedenkt gij der woorden, die voorzegd zijn van de apos-
telen van onzen Heere Jezus Christus; Dat zij u gezegd hebben, 18
dat er in den laatsten tijd spotters zullen zijn, die naar hun god-
deloze begeerlijkheden wandelen zullen. Dezen zijn het, die zich- 19
zelven afscheiden, natuurlijke *mensen*, den Geest niet hebbende.
Maar geliefden, bouwt gij uzelven op uw allerheiligst geloof, bid- 20
dende in den Heiligen Geest; Bewaart uzelven in de liefde Gods, 21
verwachtende de barmhartigheid van onzen Heere Jezus Christus
ten eeuwigen leven. En ontfermt u wel eniger, onderscheid ma- 22
kende; Maar behoudt anderen door vreze, en grijpt ze uit het 23
vuur; en haat ook den rok, die van het vlees bevlekt is. Hem 24
nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te
stellen voor Zijn heerlijkheid, in vreugde, Den alleen wijzen God, 25
onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht,
beide nu en in alle eeuwigheid. Amen.

Openbaring

1 De openbaring van Jezus Christus, die God hem gege-
ven heeft, om Zijn dienstknechten te tonen de dingen,
die haast geschieden moeten; en die Hij door Zijn en-
gel gezonden, en Zijn dienstknecht Johannes te kennen
2 gegeven heeft; Dewelke het woord Gods betuigd heeft, en de ge-
3 tuigenis van Jezus Christus, en al wat hij gezien heeft. Zalig is
hij, die leest, en zijn zij, die horen de woorden dezer profetie, en
die bewaren, hetgeen in dezelve geschreven is; want de tijd is na-
4 bij. Johannes aan de zeven Gemeenten, die in Azie zijn: genade
zij u en vrede van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal;
5 en van de zeven geesten, die voor Zijn troon zijn; En van Jezus
Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de do-
den, en de Overste der koningen der aarde. Hem, Die ons heeft
liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed.
6 En Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn
Vader; Hem, *zeg ik*, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwig-
7 heid. Amen. Ziet, Hij komt met de wolken en alle oog zal Hem
zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten
8 der aarde zullen over Hem rouw bedrijven; ja, amen. Ik ben de
Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, zegt de Heere, Die
9 is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige. Ik, Johannes,
die ook uw broeder ben, en medegenoot in de verdrukking, en in
het Koninkrijk, en *in* de lijdzaamheid van Jezus Christus, was op
het eiland, genaamd Patmos, om het Woord Gods, en om de ge-
10 tuigenis van Jezus Christus. *En* ik was in den geest op den dag
des Heeren; en ik hoorde achter mij een grote stem, als van een
11 bazuin, Zeggende: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de
Laatste; en hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend het
aan de zeven Gemeenten, die in Azie zijn, *namelijk* naar Efeze, en
naar Smyrna, en naar Pergamus, en naar Thyatire, en naar Sar-
12 dis, en naar Filadelfia, en naar Laodicea. En ik keerde mij om,
om te zien de stem, die met mij gesproken had; en mij omgekeerd

hebbende, zag ik zeven gouden kandelaren; En in het midden 13
van de zeven kandelaren Een, den Zoon des mensen gelijk zijn-
de, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de
borsten met een gouden gordel; En Zijn hoofd en haar was wit, 14
gelijk als witte wol, gelijk sneeuw; en Zijn ogen gelijk een vlam
vuurs; En Zijn voeten waren blinkend koper gelijk, en gloeiden 15
als in een oven; en Zijn stem als een stem van vele wateren. En 16
Hij had zeven sterren in Zijn rechterhand; en uit Zijn mond ging
een tweesnijdend scherp zwaard; en Zijn aangezicht was, gelijk de
zon schijnt in haar kracht. En toen ik Hem zag, viel ik als dood 17
aan Zijn voeten; en Hij leide Zijn rechterhand op mij, zeggende tot
mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste; En Die leef, en Ik 18
ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen.
En Ik heb de sleutels der hel en des doods. Schrijf, hetgeen gij 19
gezien hebt, en hetgeen is, en hetgeen geschieden zal na dezen:
De verborgenheid der zeven sterren, die gij gezien hebt in Mijn 20
rechter *hand*, en de zeven gouden kandelaren. De zeven sterren
zijn de engelen der zeven Gemeenten; en de zeven kandelaren, die
gij gezien hebt, zijn de zeven Gemeenten.

Schrijf aan den engel der Gemeente van Efeze: Dit zegt Hij, **2**
Die de zeven sterren in Zijn rechter *hand* houdt, Die in het midden
der zeven gouden kandelaren wandelt: Ik weet uw werken, en uw 2
arbeid, en uw lijdzaamheid, en dat gij de kwaden niet kunt dragen;
en *dat* gij beproefd hebt degenen, die uitgeven, dat zij apostelen
zijn, en zij zijn het niet; en hebt ze leugenaars bevonden; En gij 3
hebt verdragen, en hebt geduld; en gij hebt om Mijns Naams wil
gearbeid, en zijt niet moede geworden. Maar Ik heb tegen u, 4
dat gij uw eerste liefde hebt verlaten. Gedenk dan, waarvan gij 5
uitgevallen zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken; en zo niet,
Ik zal u haastelijk *bij* komen, en zal uw kandelaar van zijn plaats
weren, indien gij u niet bekeert. Maar dit hebt gij, dat gij de 6
werken der Nikolaieten haat, welke Ik ook haat. Die oren heeft, 7
die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt. Die overwint,
Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, die in het
midden van het paradijs Gods is. En schrijf aan den engel der 8
Gemeente van die van Smyrna: Dit zegt de Eerste en de Laatste,
Die dood geweest is, en *weder* levend is geworden: Ik weet uw 9
werken, en verdrukking, en armoede (doch gij zijt rijk), en de

lastering dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet,
10 maar zijn een synagoge des satans. Vrees geen der dingen, die gij
lijden zult. Ziet, de duivel zal *enigen* van ulieden in de gevangenis
werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult een verdrukking
hebben van tien dagen. Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u
11 geven de kroon des levens. Die oren heeft, die hore wat de Geest
tot de Gemeenten zegt. Die overwint, zal van den tweeden dood
12 niet beschadigd worden. En schrijf aan den engel der Gemeente,
die in Pergamus is: Dit zegt Hij, Die het tweesnijdend scherp
13 zwaard heeft: Ik weet uw werken, en waar gij woont; *namelijk*
daar de troon des satans is, en gij houdt Mijn Naam, en hebt
Mijn geloof niet verloochend, ook in die dagen, in welke Antipas,
Mijn getrouwe getuige was, welke gedood is bij ulieden, daar de
14 satan woont. Maar Ik heb *enige* weinige dingen tegen u, dat gij
aldaar hebt, die de lering van Balaam houden, die Balak leerde
den kinderen Israels een aanstoot voor te werpen, opdat zij zouden
15 afgodenoffer eten en hoereren. Alzo hebt ook gij, die de lering
16 der Nikolaieten houden; hetwelk Ik haat. Bekeer u; en zo niet,
Ik zal u haastelijk *bij* komen, en zal tegen hen krijg voeren met
17 het zwaard Mijns monds. Die oren heeft, die hore wat de Geest
tot de Gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten
van het manna, dat verborgen is, en Ik zal hem geven een witten
keursteen, en op den keursteen een nieuwen naam geschreven,
18 welken niemand kent, dan die hem ontvangt. En schrijf aan den
engel der Gemeente te Thyatire: Dit zegt de Zoon van God, Die
Zijn ogen heeft als een vlam vuurs, en Zijn voeten zijn blinkend
19 koper gelijk: Ik weet uw werken, en liefde, en dienst, en geloof,
en uw lijdzaamheid, en uw werken, en *dat* de laatste meer *zijn* dan
20 de eerste. Maar Ik heb *enige* weinige dingen tegen u, dat gij de
vrouw Jezabel, die zich zelve zegt een profetes te zijn, laat leren,
en Mijn dienstknechten verleiden, dat zij hoereren en afgodenoffer
21 eten. En Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich zou bekeren van
22 haar hoererij, en zij heeft zich niet bekeerd. Zie, Ik werp haar
te bed, en die met haar overspel bedrijven, in grote verdrukking,
23 zo zij zich niet bekeren van hun werken. En haar kinderen zal
Ik door den dood ombrengen; en al de Gemeenten zullen weten,
dat Ik het ben, Die nieren en harten onderzoek. En Ik zal ulieden
24 geven een iegelijk naar uw werken. Doch Ik zeg ulieden, en tot

de anderen, die te Thyatire zijn, zovelen, als er deze leer niet
hebben, en die de diepten des satans niet gekend hebben, gelijk
zij zeggen: Ik zal u geen anderen last opleggen; Maar hetgeen gij 25
hebt, houdt dat, totdat Ik zal komen. En die overwint, en die 26
Mijn werken tot het einde toe bewaart, Ik zal hem macht geven
over de heidenen; En hij zal ze hoeden met een ijzeren staf; zij 27
zullen als pottenbakkersvaten vermorzeld worden; gelijk ook Ik
van Mijn Vader ontvangen heb. En Ik zal hem de morgenster 28
geven. Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten 29
zegt.

En schrijf aan den engel der Gemeente, die te Sardis is: Dit **3**
zegt, Die de zeven geesten Gods heeft, en de zeven sterren: Ik
weet uw werken, dat gij den naam hebt, dat gij leeft, en gij zijt
dood. Zijt wakende, en versterk het overige, dat sterven zou; 2
want Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God. Gedenk 3
dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en
bekeer u. Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een
dief, en gij zult niet weten, op wat ure Ik over u komen zal. Doch 4
gij hebt *enige* weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet
bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte *klederen*,
overmits zij het waardig zijn. Die overwint, die zal bekleed wor- 5
den met witte klederen; en Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit
het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader
en voor Zijn engelen. Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de 6
Gemeenten zegt. En schrijf aan den engel der Gemeente, die in 7
Filadelfia is: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, Die den sleutel
Davids heeft; Die opent, en niemand sluit, en Hij sluit, en nie-
mand opent: Ik weet uw werken; zie, Ik heb een geopende deur 8
voor u gegeven, en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine
kracht, en gij hebt Mijn woord bewaard, en hebt Mijn Naam niet
verloochend. Zie, Ik geef *u enigen* uit de synagoge des satans, 9
dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar
liegen; zie, Ik zal maken, dat zij zullen komen, en aanbidden voor
uw voeten, en bekennen, dat Ik u liefheb. Omdat gij het woord 10
Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit
de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te
verzoeken, die op de aarde wonen. Zie, Ik kom haastelijk; houd 11
dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme. Die overwint, Ik 12

zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijns Gods, en hij
zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven den Naam
Mijns Gods, en de naam der stad Mijns Gods, *namelijk* des nieu-
wen Jeruzalems, dat uit den hemel van Mijn God afdaalt, en *ook*
13 Mijn nieuwen Naam. Die oren heeft, die hore wat de Geest tot
14 de Gemeenten zegt. En schrijf aan den engel van de Gemeente
der Laodicensen: Dit zegt de Amen, de trouwe, en waarachtige
15 Getuige, het Begin der schepping Gods: Ik weet uw werken, dat
16 gij noch koud zijt, noch heet; och, of gij koud waart, of heet! Zo
dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, Ik zal u uit Mijn
17 mond spuwen. Want gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden,
en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en
18 jammerlijk, en arm, en blind, en naakt. Ik raad u dat gij van Mij
koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt
worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de
schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen
19 met ogenzalf, opdat gij zien moogt. Zo wie Ik liefheb, die bestraf
20 en kastijd Ik; wees dan ijverig, en bekeer u. Zie, Ik sta aan de
deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur
opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal
21 houden, en hij met Mij. Die overwint, Ik zal hem geven met
Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb, en ben
22 gezeten met Mijn Vader in Zijn troon. Die oren heeft, die hore,
wat de Geest tot de Gemeenten zegt.

4 Na dezen zag ik, en ziet, een deur was geopend in den hemel;
en de eerste stem, die ik gehoord had, als van een bazuin, met
mij sprekende, zeide: Kom hier op, en Ik zal u tonen, hetgeen
2 na dezen geschieden moet. En terstond werd ik in den geest; en
ziet, er was een troon gezet in den hemel, en er zat Een op den
3 troon. En Die daarop zat, was in het aanzien den steen Jaspis
en Sardius gelijk; en een regenboog was rondom den troon, in het
4 aanzien der *steen* Smaragd gelijk. En rondom den troon waren
vier en twintig tronen; en op de tronen zag ik de vier en twintig
ouderlingen zittende, bekleed met witte klederen, en zij hadden
5 gouden kronen op hun hoofden. En van den troon gingen uit
bliksemen, en donderslagen, en stemmen; en zeven vurige lam-
pen waren brandende voor den troon, welke zijn de zeven geesten
6 Gods. En voor den troon was een glazen zee, kristal gelijk. En

in het midden des troons, en rondom den troon, vier dieren, zijn-
de vol ogen van voren en van achteren. En het eerste dier was 7
een leeuw gelijk, en het tweede dier een kalf gelijk, en het derde
dier had het aangezicht als een mens, en het vierde dier was een
vliegenden arend gelijk. En de vier dieren hadden elkeen voor 8
zichzelven zes vleugelen rondom, en waren van binnen vol ogen;
en hebben geen rust dag en nacht, zeggende: Heilig, heilig, heilig
is de Heere God, de Almachtige, Die was, en Die is, en Die komen
zal. En wanneer de dieren heerlijkheid, en eer, en dankzegging 9
gaven Hem, Die op den troon zat, Die in alle eeuwigheid leeft; Zo 10
vielen de vier en twintig ouderlingen voor Hem, Die op den troon
zat, en aanbaden Hem, Die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen
hun kronen voor den troon, zeggende: Gij Heere, zijt waardig 11
te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de kracht; want Gij
hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil zijn zij, en zijn zij
geschapen.

En ik zag in de rechter *hand* Desgenen, Die op den troon zat, **5**
een boek, geschreven van binnen en van buiten, verzegeld met
zeven zegelen. En ik zag een sterken engel, uitroepende met een 2
grote stem: Wie is waardig het boek te openen, en zijn zegelen
open te breken? En niemand in den hemel, noch op de aarde, 3
noch onder de aarde, kon het boek openen, noch hetzelve *in* zien.
En ik weende zeer, dat niemand waardig gevonden was, om dat 4
boek te openen, en te lezen, noch hetzelve *in* te zien. En een 5
van de ouderlingen zeide tot mij: Ween niet; zie, de Leeuw, Die
uit den stam van Juda is, de Wortel Davids, heeft overwonnen,
om het boek te openen, en zijn zeven zegelen open te breken.
En ik zag, en ziet, in het midden van den troon, en van de vier 6
dieren, en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande
als geslacht, hebbende zeven hoornen, en zeven ogen; dewelke
zijn de zeven geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen.
En Het kwam, en heeft het boek genomen uit de rechter *hand* 7
Desgenen, Die op den troon zat. En als Het dat boek genomen 8
had, vielen de vier dieren en de vier en twintig ouderlingen voor
het Lam *neder*, hebbende elk citeren en gouden fiolen, zijnde vol
reukwerks, welke zijn de gebeden der heiligen. En zij zongen 9
een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig dat boek te nemen,
en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons

Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk,
10 en natie; En Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en
11 priesteren; en wij zullen als koningen heersen op de aarde. En
ik zag, en ik hoorde een stem veler engelen rondom den troon, en
de dieren, en de ouderlingen; en hun getal was tien duizendmaal
12 tien duizenden, en duizendmaal duizenden; Zeggende met een
grote stem: Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de
kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid,
13 en dankzegging. En alle schepsel, dat in den hemel is, en op de
aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles, wat in
dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem, Die op den troon zit, en het
Lam, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht
14 in alle eeuwigheid. En de vier dieren zeiden: Amen. En de vier
en twintig ouderlingen vielen *neder*, en aanbaden Dengene, Die
leeft in alle eeuwigheid.

6 En ik zag, toen het Lam een van de zegelen geopend had, en
ik hoorde een uit de vier dieren zeggen, als een stem van een don-
2 derslag: Kom en zie! En ik zag, en ziet, een wit paard, en Die
daarop zat, had een boog; en Hem is een kroon gegeven, en Hij
3 ging uit overwinnende, en opdat Hij overwonne! En toen Het het
tweede zegel geopend had, hoorde ik het tweede dier zeggen: Kom
4 en zie! En een ander paard ging uit, dat rood was; en dien, die
daarop zat, werd *macht* gegeven den vrede te nemen van de aarde;
en dat zij elkander zouden doden; en hem werd een groot zwaard
5 gegeven. En toen Het het derde zegel geopend had, hoorde ik
het derde dier zeggen: Kom en zie! En ik zag, en ziet, een zwart
6 paard, en die daarop zat, had een weegschaal in zijn hand. En
ik hoorde een stem in het midden van de vier dieren, die zeide:
Een maatje tarwe voor een penning, en drie maatjes gerst voor
7 een penning; en beschadig de olie en den wijn niet. En toen Het
het vierde zegel geopend had, hoorde ik een stem van het vierde
8 dier, die zeide: Kom en zie! En ik zag, en ziet, een vaal paard, en
die daarop zat, zijn naam was de dood; en de hel volgde hem na.
En hun werd macht gegeven om te doden tot het vierde *deel* der
aarde, met zwaard, en met honger, en met den dood, en door de
9 wilde beesten der aarde. En toen Het het vijfde zegel geopend
had, zag ik onder het altaar de zielen dergenen, die gedood waren
10 om het Woord Gods, en om de getuigenis, die zij hadden. En zij

riepen met grote stem, zeggende: Hoelang, o heilige en waarach-
tige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen,
die op de aarde wonen? En aan een iegelijk werden lange witte 11
klederen gegeven, en hun werd gezegd, dat zij nog een kleinen
tijd rusten zouden, totdat ook hun mededienstknechten en hun
broeders zouden vervuld zijn, die gedood zouden worden, gelijk
als zij. En ik zag, toen Het het zesde zegel geopend had, en ziet, 12
er werd een grote aardbeving; en de zon werd zwart als een haren
zak, en de maan werd als bloed. En de sterren des hemels vielen 13
op de aarde, gelijk een vijgeboom zijn onrijpe vijgen afwerpt, als
hij van een groten wind geschud wordt. En de hemel is weggewe- 14
ken, als een boek, dat toegerold wordt; en alle bergen en eilanden
zijn bewogen uit hun plaatsen. En de koningen der aarde, en de 15
groten, en de rijken, en de oversten over duizend, en de machti-
gen, en alle dienstknechten, en alle vrijen, verborgen zichzelven
in de spelonken, en in de steenrotsen der bergen; En zeiden tot 16
de bergen en tot de steenrotsen: Valt op ons, en verbergt ons van
het aangezicht Desgenen, Die op den troon zit, en van den toorn
des Lams. Want de grote dag Zijns toorns is gekomen, en wie 17
kan bestaan?

En na dezen zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der **7**
aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou
waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen enigen boom.
En ik zag een anderen engel opkomen van den opgang der zon, 2
hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met een gro-
te stem tot de vier engelen, welke *macht* gegeven was de aarde
en de zee te beschadigen, Zeggende: Beschadigt de aarde niet, 3
noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten on-
zes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden. En ik 4
hoorde het getal dergenen, die verzegeld waren: honderd vier en
veertig duizend waren verzegeld uit alle geslachten der kinderen
Israels. Uit het geslacht van Juda waren twaalf duizend verze- 5
geld; uit het geslacht van Ruben waren twaalf duizend verzegeld;
uit het geslacht van Gad waren twaalf duizend verzegeld; Uit het 6
geslacht van Aser waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht
van Nafthali waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van
Manasse waren twaalf duizend verzegeld; Uit het geslacht van 7
Simeon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Le-

vi waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Issaschar
8 waren twaalf duizend verzegeld; Uit het geslacht van Zebulon
waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Jozef waren
twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Benjamin waren
9 twaalf duizend verzegeld. Na dezen zag ik, en ziet, een grote
schare, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en
volken, en talen, staande voor den troon, en voor het Lam, be-
kleed zijnde met lange witte klederen, en palm *takken* waren in
10 hun handen. En zij riepen met grote stem, zeggende: De zalig-
11 heid zij onzen God, Die op den troon zit, en het Lam. En al de
engelen stonden rondom den troon, en *rondom* de ouderlingen en
de vier dieren; en vielen voor den troon *neder* op hun aangezicht,
12 en aanbaden God, Zeggende: Amen. De lof, en de heerlijkheid,
en de wijsheid, en de dankzegging, en de eer, en de kracht, en
13 de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid. Amen. En een uit
de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Deze, die bekleed
zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij, en van waar zijn zij
14 gekomen? En ik sprak tot hem: Heere, gij weet het. En hij zeide
tot mij: Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en
zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange kle-
15 deren wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn zij voor
den troon van God, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel;
16 en Die op den troon zit, zal hen overschaduwen. Zij zullen niet
meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen
17 niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, Dat in het midden
des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot
levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun
ogen afwissen.

8 En toen Het het zevende zegel geopend had, werd er een stil-
2 zwijgen in den hemel, omtrent van een half uur. En ik zag de
zeven engelen, die voor God stonden; en hun werden zeven ba-
3 zuinen gegeven. En er kwam een andere engel, en stond aan
het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel
reukwerks gegeven, opdat hij het *met* de gebeden aller heiligen
4 zou leggen op het gouden altaar, dat voor den troon is. En de
rook des reukwerks, *met* de gebeden der heiligen, ging op van de
5 hand des engels voor God. En de engel nam het wierookvat, en
vulde dat met het vuur des altaars, en wierp het op de aarde;

en er geschiedden stemmen, en donderslagen, en bliksemen, en
aardbeving. En de zeven engelen, die de zeven bazuinen had- 6
den, bereidden zich om te bazuinen. En de eerste engel heeft 7
gebazuind, en er is geworden hagel en vuur, gemengd met bloed,
en zij zijn op de aarde geworpen; en het derde *deel* der bomen is
verbrand, en al het groene gras is verbrand. En de tweede en- 8
gel heeft gebazuind, en er werd *iets* als een grote berg, van vuur
brandende, in de zee geworpen; en het derde *deel* der zee is bloed
geworden. En het derde *deel* der schepselen in de zee, die leven 9
hadden, is gestorven; en het derde *deel* der schepen is vergaan.
En de derde engel heeft gebazuind, en er is een grote ster, bran- 10
dende als een fakkel, gevallen uit den hemel, en is gevallen op
het derde *deel* der rivieren, en op de fonteinen der wateren. En 11
de naam der ster wordt genoemd Alsem; en het derde *deel* der
wateren werd tot alsem; en vele mensen zijn gestorven van de wa-
teren, want zij waren bitter geworden. En de vierde engel heeft 12
gebazuind, en het derde *deel* der zon werd geslagen, en het derde
deel der maan, en het derde *deel* der sterren; opdat het derde *deel*
derzelve zou verduisterd worden, en dat het derde *deel* van den
dag niet zou lichten; en van den nacht desgelijks. En ik zag, en ik 13
hoorde een engel vliegen in het midden des hemels, zeggende met
grote stem: Wee, wee, wee, dengenen, die op de aarde wonen, van
de overige stemmen der bazuin der drie engelen, die *nog* bazuinen
zullen.

En de vijfde engel heeft gebazuind, en ik zag een ster, geval- **9**
len uit den hemel op de aarde, en haar werd gegeven de sleutel
van den put des afgronds. En zij heeft den put des afgronds ge- 2
opend; en er is rook opgegaan uit den put, als rook eens groten
ovens; en de zon en de lucht is verduisterd geworden van den rook
des puts. En uit den rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en 3
hun werd macht gegeven, gelijk de schorpioenen der aarde macht
hebben. En hun werd gezegd, dat zij het gras der aarde niet 4
zouden beschadigen, noch enige groente, noch enigen boom, dan
de mensen alleen, die het zegel Gods aan hun voorhoofden niet
hebben. En hun werd *macht* gegeven, niet dat zij hen zouden 5
doden, maar dat zij zouden *van hen* gepijnigd worden vijf maan-
den; en hun pijniging was als de pijniging van een schorpioen,
wanneer hij een mens gestoken heeft. En in die dagen zullen 6

de mensen den dood zoeken, en zullen dien niet vinden; en zij
7 zullen begeren te sterven, en de dood zal van hen vlieden. En
de gedaanten der sprinkhanen waren den paarden gelijk, die tot
den oorlog bereid zijn; en op hun hoofden waren als kronen, het
goud gelijk, en hun aangezichten als aangezichten van mensen.
8 En zij hadden haar als haar der vrouwen, en hun tanden waren
9 als *tanden* van leeuwen. En zij hadden borstwapenen als ijze-
ren borstwapenen; en het gedruis hunner vleugelen was als een
gedruis der wagens, wanneer vele paarden naar den strijd lopen.
10 En zij hadden staarten den schorpioenen gelijk, en er waren an-
gels in hun staarten; en hun macht was de mensen te beschadigen
11 vijf maanden. En zij hadden over zich tot een koning den engel
des afgronds; zijn naam was in het Hebreeuws Abaddon, en in de
12 Griekse *taal* had hij den naam Apollyon. Het ene wee is weg-
13 gegaan, ziet, er komen nog twee weeen na dezen. En de zesde
engel heeft gebazuind, en ik hoorde een stem uit de vier hoornen
14 des gouden altaars, dat voor God was, Zeggende tot den zesden
engel, die de bazuin had: Ontbind de vier engelen, die gebonden
15 zijn bij de grote rivier, den Eufraat. En de vier engelen zijn
ontbonden geworden, welke bereid waren tegen de ure, en dag,
en maand, en jaar, opdat zij het derde *deel* der mensen zouden
16 doden. En het getal van de heirlegers der ruiterij was tweemaal
17 tien duizenden der tien duizenden; en ik hoorde hun getal. En ik
zag alzo de paarden in dit gezicht, en die daarop zaten, hebben-
de vurige, en hemelsblauwe, en sulfervervige borstwapenen; en de
hoofden der paarden waren als hoofden van leeuwen, en uit hun
18 monden ging vuur, en rook, en sulfer, Door deze drie werd het
derde *deel* der mensen gedood, *namelijk* door het vuur, en door
19 den rook, en door het sulfer, dat uit hun monden uitging. Want
hun macht is in hun mond, en in hun staarten; want hun staarten
zijn aan de slangen gelijk, en hebben hoofden, en beschadigen met
20 dezelve. En de overige mensen, die niet gedood zijn door deze
plagen, hebben zich niet bekeerd van de werken hunner handen,
dat zij niet zouden aanbidden de duivelen; en de gouden, en zil-
veren, en koperen, en stenen, en houten afgoden, die noch zien
21 kunnen, noch horen, noch wandelen; En hebben zich *ook* niet
bekeerd van hun doodslagen, noch van hun venijngevingen, noch
van hun hoererij, noch van hun dieverijen.

En ik zag een anderen sterken engel, afkomende van den hemel, **10**
die bekleed was met een wolk; en een regenboog was boven *zijn*
hoofd; en zijn aangezicht was als de zon, en zijn voeten waren als
pilaren van vuur. En hij had in zijn hand een boeksken, dat geo- 2
pend was; en hij zette zijn rechtervoet op de zee, en den linker op
de aarde. En hij riep met een grote stem, gelijkerwijs een leeuw 3
brult; en als hij geroepen had, spraken de zeven donderslagen hun
stemmen. En toen de zeven donderslagen hun stemmen gespro- 4
ken hadden, zo zou ik ze geschreven hebben; en ik hoorde een
stem uit den hemel, die tot mij zeide: Verzegel hetgeen de zeven
donderslagen gesproken hebben, en schrijf dat niet. En de engel, 5
dien ik zag staan op de zee, en op de aarde, hief zijn hand op
naar den hemel. En hij zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwig- 6
heid, Die den hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de
aarde en hetgeen daarin is, en de zee en hetgeen daarin is, dat er
geen tijd meer zal zijn; Maar in de dagen der stem des zevenden 7
engels, wanneer hij bazuinen zal, zo zal de verborgenheid Gods
vervuld worden, gelijk Hij Zijn dienstknechten, den profeten, ver-
kondigd heeft. En de stem, die ik gehoord had uit den hemel, 8
sprak wederom met mij, en zeide: Ga henen, neem het boeksken,
dat geopend *en* in de hand des engels is, die op de zee en op de
aarde staat. En ik ging henen tot den engel, zeggende tot hem: 9
Geef mij dat boeksken. En hij zeide tot mij: Neem dat en eet
het op; en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal
het zoet zijn als honig. En ik nam dat boeksken uit de hand des 10
engels, en ik at dat op; en het was in mijn mond zoet als honig,
en als ik het gegeten had, werd mijn buik bitter. En hij zeide tot 11
mij: Gij moet wederom profeteren voor vele volken, en natien, en
talen, en koningen.

En mij werd een rietstok gegeven, een *meet* roede gelijk; en de **11**
engel stond en zeide: Sta op, en meet den tempel Gods en het
altaar, en degenen, die daarin aanbidden. En laat het voorhof 2
uit, dat van buiten den tempel is, en meet dat niet, want het
is den heidenen gegeven; en zij zullen de heilige stad vertreden
twee en veertig maanden. En Ik zal Mijn twee getuigen *macht* 3
geven, en zij zullen profeteren duizend tweehonderd zestig dagen,
met zakken bekleed. Dezen zijn de twee olijfbomen, en de twee 4
kandelaren, die voor den God der aarde staan. En zo iemand die 5

wil beschadigen, een vuur zal uit hun mond uitgaan, en zal hun
vijanden verslinden; en zo iemand hen wil beschadigen, die moet
6 alzo gedood worden. Dezen hebben macht den hemel te sluiten,
opdat geen regen regene in de dagen hunner profetering; en zij
hebben macht over de wateren, om die in bloed te verkeren, en
de aarde te slaan met allerlei plage, zo menigmaal als zij zullen
7 willen. En als zij hun getuigenis zullen geeindigd hebben, zal het
beest, dat uit den afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en het zal
8 hen overwinnen, en zal hen doden. En hun dode lichamen *zullen*
liggen op de straat der grote stad, die geestelijk genoemd wordt
9 Sodoma en Egypte, alwaar ook onze Heere gekruist is. En *de*
mensen uit de volken, en geslachten, en talen, en natien, zullen
hun dode lichamen zien drie dagen en een halven, en zullen niet
10 toelaten, dat hun dode lichamen in graven gelegd worden. En
die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen, en zullen
vreugde bedrijven, en zullen elkander geschenken zenden; omdat
deze twee profeten degenen, die op de aarde wonen, gepijnigd
11 hadden. En na die drie dagen en een halven, is een geest des
levens uit God in hen gegaan; en zij stonden op hun voeten; en
12 er is grote vrees gevallen op degenen, die hen aanschouwden. En
zij hoorden een grote stem uit den hemel, die tot hen zeide: Komt
herwaarts op. En zij voeren op naar den hemel in de wolk; en hun
13 vijanden aanschouwden hen. En in diezelfde ure geschiedde een
grote aardbeving, en het tiende *deel* der stad is gevallen, en er zijn
in de aardbeving gedood zeven duizend namen van mensen, en de
overigen zijn zeer bevreesd geworden, en hebben den God des
14 hemels heerlijkheid gegeven. Het tweede wee is weggegaan; ziet,
15 het derde wee komt haast. En de zevende engel heeft gebazuind,
en er geschiedden grote stemmen in den hemel, zeggende: De
koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn
16 Christus, en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid. En de
vier en twintig ouderlingen, die voor God zitten op hun tronen,
17 vielen *neder* op hun aangezichten, en aanbaden God, Zeggende:
Wij danken U, Heere God almachtig, Die is, en Die was, en Die
komen zal! dat Gij Uw grote kracht hebt aangenomen, en als
18 Koning hebt geheerst; En de volken waren toornig geworden,
en Uw toorn is gekomen, en de tijd der doden, om geoordeeld te
worden, en om het loon te geven Uw dienstknechten, den profeten,

en den heiligen, en dengenen, die Uw Naam vrezen, den kleinen en
den groten; en om te verderven degenen, die de aarde verdierven.
En de tempel Gods in de hemel is geopend geworden, en de ark 19
Zijns verbonds is gezien in Zijn tempel; en er werden bliksemen,
en stemmen, en donderslagen, en aardbeving, en grote hagel.

En er werd een groot teken gezien in den hemel; *namelijk* een **12**
vrouw, bekleed met de zon; en de maan was onder haar voeten,
en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren; En zij was zwan- 2
ger, en riep, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren.
En er werd een ander teken gezien in den hemel; en ziet, er was 3
een grote rode draak, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen,
en op zijn hoofden zeven koninklijke hoeden. En zijn staart trok 4
het derde *deel* der sterren des hemels, en wierp die op de aarde.
En de draak stond voor de vrouw, die baren zou, opdat hij haar
kind zou verslinden, wanneer zij het zou gebaard hebben. En 5
zij baarde een mannelijken zoon, die al de heidenen zou hoeden
met een ijzeren roede; en haar kind werd weggerukt tot God en
Zijn troon. En de vrouw vluchtte in de woestijn, alwaar zij een 6
plaats had, *haar* van God bereid, opdat zij haar aldaar zouden
voeden duizend tweehonderd zestig dagen. En er werd krijg in 7
den hemel: Michael en zijn engelen krijgden tegen den draak, en
de draak krijgde *ook* en zijn engelen. En zij hebben niet ver- 8
mocht, en hun plaats is niet meer gevonden in den hemel. En de 9
grote draak is geworpen, *namelijk* de oude slang, welke genaamd
wordt duivel en satanas, die de gehele wereld verleidt, hij is, *zeg
ik*, geworpen op de aarde; en zijn engelen zijn met hem gewor-
pen. En ik hoorde een grote stem, zeggende in den hemel: Nu 10
is de zaligheid, en de kracht, en het koninkrijk geworden onzes
Gods; en de macht van Zijn Christus; want de verklager onzer
broederen, die hen verklaagde voor onzen God dag en nacht is
nedergeworpen. En zij hebben hem overwonnen door het bloed 11
des Lams, en door het woord hunner getuigenis, en zij hebben hun
leven niet liefgehad tot den dood toe. Hierom bedrijft vreugde, 12
gij hemelen, en gij, die daarin woont! Wee dengenen, die de aarde
en de zee bewonen, want de duivel is tot u afgekomen, en heeft
groten toorn, wetende, dat hij een kleinen tijd heeft. En toen 13
de draak zag, dat hij op de aarde geworpen was, zo heeft hij de
vrouw vervolgd, die het manneken gebaard had. En der vrou- 14

we zijn gegeven twee vleugelen eens groten arends, opdat zij zou
vliegen in de woestijn, in haar plaats, alwaar zij gevoed wordt een
tijd, en tijden, en een halven tijd, buiten het gezicht der slang.
15 En de slang wierp uit haar mond achter de vrouw water als een
16 rivier, opdat hij haar door de rivier zou doen wegvoeren. En de
aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond,
en verzwolg de rivier, welke de draak uit zijn mond had gewor-
17 pen. En de draak vergrimde op de vrouw, en ging heen om krijg
te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods
bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben.
13 (12:18) En ik stond op het zand der zee. (13:1) En ik zag
uit de zee een beest opkomen, hebbende zeven hoofden en tien
hoornen; en op zijn hoornen waren tien koninklijke hoeden, en
2 op zijn hoofden was een naam van *gods* lastering. En het beest
dat ik zag, was een pardel gelijk, en zijn voeten als eens beers
voeten, en zijn mond als de mond eens leeuws; en de draak gaf
3 hem zijn kracht, en zijn troon, en grote macht. En ik zag een
van zijn hoofden als tot den dood gewond, en zijn dodelijke won-
de werd genezen; en de gehele aarde verwonderde zich achter het
4 beest. En zij aanbaden den draak, die het beest macht gegeven
had; en zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is dit beest ge-
5 lijk? wie kan krijg voeren tegen hetzelve? En hetzelve werd een
mond gegeven, om grote dingen en *gods* lasteringen te spreken; en
hetzelve werd macht gegeven, om *zulks* te doen, twee en veertig
6 maanden. En het opende zijn mond tot lastering tegen God, om
Zijn Naam te lasteren, en Zijn tabernakel, en die in den hemel
7 wonen. En hetzelve werd *macht* gegeven, om den heiligen krijg
aan te doen, en om die te overwinnen; en hetzelve werd macht
8 gegeven over alle geslacht, en taal, en volk. En allen, die op de
aarde wonen, zullen hetzelve aanbidden, welker namen niet zijn
geschreven in het boek des levens, des Lams, Dat geslacht is, van
9 de grondlegging der wereld. Indien iemand oren heeft, die hore.
10 Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat *zelf* in de gevange-
nis; indien iemand met het zwaard zal doden, die moet zelf met
het zwaard gedood worden. Hier is de lijdzaamheid en het geloof
11 der heiligen. En ik zag een ander beest uit de aarde opkomen,
en het had twee hoornen, des Lams *hoornen* gelijk, en het sprak
12 als de draak. En het oefent al de macht van het eerste beest,

in tegenwoordigheid van hetzelve, en het maakt, dat de aarde,
en die daarin wonen het eerste beest aanbidden, wiens dodelijke
wonde genezen was. En het doet grote tekenen, zodat het ook 13
vuur uit den hemel doet afkomen op de aarde, voor de mensen.
En verleidt degenen, die op de aarde wonen, door de tekenen, die 14
aan hetzelve te doen gegeven zijn in de tegenwoordigheid van het
beest; zeggende tot degenen, die op de aarde wonen, dat zij het
beest, dat de wond des zwaards had, en *weder* leefde, een beeld
zouden maken. En hetzelve werd *macht* gegeven om het beeld 15
van het beest een geest te geven, opdat het beeld van het beest
ook zou spreken, en maken, dat allen, die het beeld van het beest
niet zouden aanbidden, gedood zouden worden. En het maakt, 16
dat het aan allen, kleinen en groten, en rijken en armen, en vrijen
en dienstknechten, een merkteken geve aan hun rechterhand of
aan hun voorhoofden; En dat niemand mag kopen of verkopen, 17
dan die dat merkteken heeft, of den naam van het beest, of het
getal zijns naams. Hier is de wijsheid: die het verstand heeft, 18
rekene het getal van het beest; want het is een getal eens mensen,
en zijn getal is zeshonderd zes en zestig.

En ik zag, en ziet, het Lam stond op den berg Sion, en met **14**
Hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den Naam Zijns
Vaders geschreven aan hun voorhoofden. En ik hoorde een stem 2
uit den hemel, als een stem veler wateren, en als een stem van
een groten donderslag. En ik hoorde een stem van citerspelers,
spelende op hun citers; En zij zongen als een nieuw gezang voor 3
den troon, en voor de vier dieren, en de ouderlingen; en niemand
kon dat gezang leren, dan de honderd vier en veertig duizend, die
van de aarde gekocht waren. Dezen zijn het, die met vrouwen 4
niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; dezen zijn het, die het
Lam volgen, waar Het ook heengaat; dezen zijn gekocht uit de
mensen, *tot* eerstelingen Gode en het Lam. En in hun mond is 5
geen bedrog gevonden; want zij zijn onberispelijk voor den troon
van God. En ik zag een anderen engel, vliegende in het midden 6
des hemels, en hij had het eeuwige Evangelie, om te verkondigen
dengenen, die op de aarde wonen, en aan alle natie, en geslacht,
en taal, en volk; Zeggende met een grote stem: Vreest God, en 7
geeft Hem heerlijkheid, want de ure Zijns oordeels is gekomen;
en aanbidt Hem, Die den hemel, en de aarde, en de zee, en de

8 fonteinen der wateren gemaakt heeft. En er is een andere engel
gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die
grote stad, omdat zij uit den wijn des toorns harer hoererij alle
9 volken heeft gedrenkt. En een derde engel is hen gevolgd, zeg-
gende met een grote stem: Indien iemand het beest aanbidt en
zijn beeld, en ontvangt het merkteken aan zijn voorhoofd, of aan
10 zijn hand, Die zal ook drinken uit den wijn des toorn Gods, die
ongemengd ingeschonken is, in den drinkbeker Zijns toorns; en hij
zal gepijnigd worden met vuur en sulfer voor de heilige engelen
11 en voor het Lam. En de rook van hun pijniging gaat op in alle
eeuwigheid, en zij hebben geen rust dag en nacht, die het beest
aanbidden en zijn beeld, en zo iemand het merkteken zijns naams
12 ontvangt. Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn zij, die
13 de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus. En ik hoorde
een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de
doden, die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest,
opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen
14 met hen. En ik zag, en ziet, een witte wolk, en op de wolk was
Een gezeten, des mensen Zoon gelijk, hebbende op Zijn hoofd een
15 gouden kroon; en in Zijn hand een scherpe sikkel. En een ande-
re engel kwam uit den tempel, roepende met een grote stem tot
Dengene, Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel en maai; want de
ure om te maaien is nu gekomen, dewijl de oogst der aarde rijp is
16 geworden. En Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel op de aarde,
17 en de aarde werd gemaaid. En een andere engel kwam uit den
tempel, die in den hemel is, hebbende ook zelf een scherpe sikkel.
18 En een andere engel kwam uit van het altaar, die macht had over
het vuur; en hij riep met een groot geroep, tot dengene, die de
scherpe sikkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkel, en snijd
af de druiftakken van den wijngaard der aarde, want zijn druiven
19 zijn rijp. En de engel zond zijn sikkel op de aarde en sneed *de
druiven* af van den wijngaard der aarde, en wierp ze in den groten
20 wijnpersbak des toorns Gods. En de wijnpersbak werd buiten de
stad getreden, en er is bloed uit den wijnpersbak gekomen, tot
aan de tomen der paarden, duizend zeshonderd stadien ver.

15 En ik zag een ander groot en wonderlijk teken in den hemel;
namelijk zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen; want in
2 deze is de toorn Gods geeindigd. En ik zag als een glazen zee, met

vuur gemengd; en die de overwinning hadden van het beest, en van
zijn beeld, en van zijn merkteken, *en* van het getal zijns naams,
welke stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods; En 3
zij zongen het gezang van Mozes, den dienstknecht Gods, en het
gezang des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken,
Heere, Gij almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn Uw
wegen, Gij Koning der heiligen! Wie zou U niet vrezen, Heere, 4
en Uw Naam *niet* verheerlijken? Want Gij zijt alleen heilig; want
alle volken zullen komen, en voor U aanbidden; want Uw oordelen
zijn openbaar geworden. En na dezen zag ik, en ziet, de tempel 5
des tabernakels der getuigenis in den hemel werd geopend. En 6
de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit den
tempel, bekleed met rein en blinkend lijnwaad, en omgord om de
borst met gouden gordels. En een van de vier dieren gaf den 7
zeven engelen zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods, Die
in alle eeuwigheid leeft. En de tempel werd vervuld met rook uit 8
de heerlijkheid Gods, en uit Zijn kracht; en niemand kon in den
tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geeindigd
waren.

En ik hoorde een grote stem uit den tempel, zeggende tot de **16**
zeven engelen: Gaat henen, en giet de *zeven* fiolen van den toorn
Gods uit op de aarde. En de eerste ging henen, en goot zijn fiool 2
uit op de aarde; en er werd een kwaad en boos gezweer aan de
mensen, die het merkteken van het beest hadden, en die zijn beeld
aanbaden. En de tweede engel goot zijn fiool uit in de zee, en 3
zij werd bloed als van een dode; en alle levende ziel is gestorven
in de zee. En de derde engel goot zijn fiool uit in de rivieren en 4
in de fonteinen der wateren; en *de wateren* werden bloed. En ik 5
hoorde den engel der wateren zeggen: Gij zijt rechtvaardig, Heere!
Die is, en Die was, en Die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt;
Dewijl zij het bloed der heiligen, en der profeten vergoten heb- 6
ben, zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven; want zij zijn
het waardig. En ik hoorde een anderen van het altaar zeggen: 7
Ja, Heere, Gij almachtige God! Uwe oordelen zijn waarachtig en
rechtvaardig. En de vierde engel goot zijn fiool uit op de zon; 8
en haar is *macht* gegeven de mensen te verhitten door vuur. En 9
de mensen werden verhit met grote hitte, en lasterden den Naam
Gods, Die macht heeft over deze plagen; en zij bekeerden zich

10 niet, om Hem heerlijkheid te geven. En de vijfde engel goot zijn
fiool uit op den troon van het beest; en zijn rijk is verduisterd
11 geworden; en zij kauwden hun tongen van pijn; En zij lasterden
den God des hemels vanwege hun pijnen, en vanwege hun gezwe-
12 ren; en zij bekeerden zich niet van hun werken. En de zesde
engel goot zijn fiool uit op de grote rivier, den Eufraat; en zijn
water is uitgedroogd, opdat bereid zou worden de weg der konin-
13 gen, die van den opgang der zon *komen zullen.* En ik zag uit
den mond des draaks, en uit den mond van het beest, en uit den
mond des valsen profeets, drie onreine geesten *gaan*, den vorsen
14 gelijk; Want het zijn geesten der duivelen, en zij doen tekenen,
welke uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld, om
die te vergaderen tot den krijg van dien groten dag des almach-
15 tigen Gods. Ziet, Ik kom als een dief. Zalig is hij, die waakt en
zijn klederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele, en men zijn
16 schaamte *niet* zie. En zij hebben hen vergaderd in de plaats,
17 welke in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon. En de ze-
vende engel goot zijn fiool uit in de lucht; en er kwam een grote
stem uit den tempel des hemels, van den troon, zeggende: Het
18 is geschied. En er geschiedden stemmen, en donderslagen, en
bliksemen; en er geschiedde een grote aardbeving, hoedanige niet
is geschied van dat de mensen op de aarde geweest zijn, *namelijk*
19 een zodanige aardbeving *en* zo groot. En de grote stad is in drie
delen gescheurd, en de steden der heidenen zijn gevallen; en het
grote Babylon is gedacht geworden voor God, om haar te geven
20 den drinkbeker van den wijn des toorns Zijner gramschap. En
21 alle eiland is gevloden, en de bergen zijn niet gevonden. En een
grote hagel, *elk* als een talent *pond* zwaar, viel neder uit den he-
mel op de mensen; en de mensen lasterden God vanwege de plage
des hagels; want deszelfs plage was zeer groot.

17 En een uit de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, kwam
en sprak met mij, en zeide tot mij: Kom herwaarts, ik zal u tonen
2 het oordeel der grote hoer, die daar zit op vele wateren; Met
welke de koningen der aarde gehoereerd hebben, en die de aarde
3 bewonen zijn dronken geworden van den wijn harer hoererij. En
hij bracht mij weg in een woestijn, in den geest, en ik zag een
vrouw, zittende op een scharlaken rood beest, dat vol was van
namen der *gods* lastering, en had zeven hoofden en tien hoor-

nen. En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en 4
versierd met goud, en kostelijk gesteente, en paarlen, en had in
hare hand een gouden drinkbeker, vol van gruwelen, en van on-
reinigheid harer hoererij. En op haar voorhoofd was een naam 5
geschreven, *namelijk* Verborgenheid; het grote Babylon, de moe-
der der hoererijen en der gruwelen der aarde. En ik zag, dat de 6
vrouw dronken was van het bloed der heiligen, en van het bloed
der getuigen van Jezus. En ik verwonderde mij, als ik haar zag,
met grote verwondering. En de engel zeide tot mij: Waarom 7
verwondert gij u? Ik zal u zeggen de verborgenheid der vrouw en
van het beest, dat haar draagt, hetwelk de zeven hoofden heeft en
de tien hoornen. Het beest, dat gij gezien hebt, was en is niet; 8
en het zal opkomen uit den afgrond, en ten verderve gaan; en die
op de aarde wonen, zullen verwonderd zijn (welker namen niet
zijn geschreven in het boek des levens van de grondlegging der
wereld), ziende het beest, dat was en niet is, hoewel het is. Hier 9
is het verstand, dat wijsheid heeft. De zeven hoofden zijn zeven
bergen, op welke de vrouw zit. En het zijn *ook* zeven koningen; 10
de vijf zijn gevallen, en de een is, en de ander is nog niet gekomen,
en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij een weinig *tijds* blijven.
En het beest, dat was en niet is, die is ook de achtste *koning*, en 11
is uit de zeven en gaat ten verderve. En de tien hoornen, die gij 12
gezien hebt, zijn tien koningen, die het koninkrijk nog niet hebben
ontvangen, maar als koningen macht ontvangen op een ure met
het beest. Dezen hebben enerlei mening, en zullen hun kracht en 13
macht het beest overgeven. Dezen zullen tegen het Lam krijgen, 14
en het Lam zal hen overwinnen (want Het is een Heere der heren,
en een Koning der koningen), en die met Hem zijn, de geroepenen,
en uitverkorenen en gelovigen. En hij zeide tot mij: De wateren, 15
die gij gezien hebt, waar de hoer zit, zijn volken, en scharen, en
natien, en tongen. En de tien hoornen, die gij gezien hebt op 16
het beest, die zullen de hoer haten, en zullen haar woest maken,
en naakt; en zij zullen haar vlees eten, en zullen haar met vuur
verbranden. Want God heeft *hun* in hun harten gegeven, dat zij 17
Zijn mening doen, en dat zij enerlei mening doen, en dat zij hun
koninkrijk het beest geven, totdat de woorden Gods voleindigd
zullen zijn. En de vrouw, die gij gezien hebt, is de grote stad, 18
die het koninkrijk heeft over de koningen der aarde.

18 En na dezen zag ik een anderen engel afkomen uit den hemel,
hebbende grote macht, en de aarde is verlicht geworden van zijn
2 heerlijkheid. En hij riep krachtelijk met een grote stem, zeg-
gende: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon, en is
geworden een woonstede der duivelen, en een bewaarplaats van
alle onreine geesten, en een bewaarplaats van alle onrein en hate-
3 lijk gevogelte; Dewijl uit den wijn des toorns harer hoererij alle
volken gedronken hebben, en de koningen der aarde met haar ge-
hoereerd hebben, en de kooplieden der aarde rijk zijn geworden
4 uit de kracht harer weelde. En ik hoorde een andere stem uit
den hemel, zeggende: Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan
haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar pla-
5 gen niet ontvangt. Want haar zonden zijn *de ene op de andere*
gevolgd tot den hemel toe, en God is harer ongerechtigheden ge-
6 dachtig geworden. Vergeldt haar, gelijk als zij ulieden vergolden
heeft, en verdubbelt haar dubbel, naar haar werken; in den drink-
7 beker, waarin zij geschonken heeft, schenkt haar dubbel. Zoveel
als zij zichzelve verheerlijkt heeft, en weelde gehad heeft, zo grote
pijniging en rouw doet haar aan; want zij zegt in haar hart: Ik
zit *als* een koningin, en ben geen weduwe, en zal geen rouw zien.
8 Daarom zullen haar plagen op een dag komen, *namelijk* dood,
en rouw, en honger, en zij zal met vuur verbrand worden; want
9 sterk is de Heere God, Die haar oordeelt. En de koningen der
aarde, die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, zullen
haar bewenen, en rouw over haar bedrijven, wanneer zij den rook
10 haar brands zullen zien; Van verre staande uit vreze van haar
pijniging, zeggende: Wee, wee, de grote stad Babylon, de sterke
11 stad, want uw oordeel is in een ure gekomen. En de kooplieden
der aarde zullen wenen en rouw maken over haar, omdat niemand
12 hun waren meer koopt; Waren van goud, en van zilver, en van
kostelijk gesteente, en van paarlen, en van fijn lijnwaad, en van
purper, en van zijde, en van scharlaken; en allerlei welriekend
hout, en allerlei ivoren vaten, en allerlei vaten van het kostelijkste
13 hout, en van koper, en van ijzer, en van marmersteen; En kaneel,
en reukwerk, en welriekende zalf, en wierook, en wijn, en olie, en
meelbloem, en tarwe, en lastbeesten, en schapen; en van paarden,
en van koetswagens, en van lichamen, en de zielen der mensen.
14 En de vrucht der begeerlijkheid uwer ziel is van u weggegaan; en

al wat lekker en wat heerlijk was, is van u weggegaan; en gij zult
hetzelve niet meer vinden. De kooplieden dezer dingen, die rijk 15
geworden waren van haar, zullen van verre staan uit vreze van
haar pijniging, wenende en rouw makende; En zeggende: Wee, 16
wee, de grote stad, die bekleed was met fijn lijnwaad, en purper,
en scharlaken, en versierd met goud, en *met* kostelijk gesteente,
en *met* paarlen; want in een ure is zo grote rijkdom verwoest. En 17
alle stuurlieden, en al het volk op de schepen, en bootsgezellen, en
allen, die ter zee handelen, stonden van verre; En riepen, ziende 18
den rook van haar brand, *en* zeggende: Wat *stad* was deze grote
stad gelijk? En zij wierpen stof op hun hoofden, en riepen, we- 19
nende en rouw bedrijvende, zeggende: Wee, wee, de grote stad, in
dewelke allen, die schepen in de zee hadden, van haar kostelijk-
heid rijk geworden zijn; want zij is in een ure verwoest geworden.
Bedrijft vreugde over haar, gij hemel, en gij heilige apostelen, en 20
gij profeten, want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld. En 21
een sterke engel hief een steen op als een groten molensteen, en
wierp *dien* in de zee, zeggende: Aldus zal de grote stad Babylon
met geweld geworpen worden, en zal niet meer gevonden worden.
En de stem der citerspelers, en der zangers, en der fluiters, en der 22
bazuiners, zal niet meer in u gehoord worden; en geen kunstenaar
van enige kunst zal meer in u gevonden worden; en geen geluid
des molens zal in u meer gehoord worden. En het licht der kaars 23
zal in u niet meer schijnen; en de stem eens bruidegoms en ener
bruid zal in u niet meer gehoord worden; want uw kooplieden
waren de groten der aarde, want door uw toverij zijn alle volken
verleid geweest. En in dezelve is gevonden het bloed der profeten 24
en der heiligen, en al dergenen, die gedood zijn op de aarde.

En na dezen hoorde ik als een grote stem ener grote schare in **19**
den hemel, zeggende: Halleluja, de zaligheid, en de heerlijkheid,
en de eer, en de kracht zij den Heere, onzen God. Want Zijn 2
oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig; dewijl Hij de grote hoer
geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met haar hoererij,
en Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand gewroken heeft.
En zij zeiden ten tweeden maal: Halleluja! En haar rook gaat 3
op in alle eeuwigheid. En de vier en twintig ouderlingen, en de 4
vier dieren vielen *neder*, en aanbaden God, Die op den troon zat,
zeggende: Amen, Halleluja! En een stem kwam uit den troon, 5

zeggende: Looft onzen God, gij al Zijn dienstknechten, en gij,
6 die Hem vreest, beiden klein en groot! En ik hoorde als een
stem ener grote schare, en als een stem veler wateren, en als een
stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja, want de Heere,
7 de almachtige God, heeft als Koning geheerst. Laat ons blijde
zijn, en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de
bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelve bereid.
8 En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn
lijnwaad; want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der
9 heiligen. En hij zeide tot mij: Schrijf, zalig zijn zij, die geroepen
zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams. En hij zeide
10 tot mij: Deze zijn de waarachtige woorden Gods. En ik viel
neder voor zijn voeten, om hem te aanbidden, en hij zeide tot
mij: Zie, dat gij *dat* niet *doet*; ik ben uw mededienstknecht, en
uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben; aanbid God.
11 Want de getuigenis van Jezus is de geest der profetie. En ik zag
den hemel geopend; en ziet, een wit paard, en Die op hetzelve
zat, was genaamd Getrouw en Waarachtig, en Hij oordeelt en
12 voert krijg in gerechtigheid. En Zijn ogen waren als een vlam
vuurs, en op Zijn hoofd waren vele koninklijke hoeden; en Hij had
13 een naam geschreven, die niemand wist, dan Hij Zelf. En Hij
was bekleed met een kleed, dat met bloed geverfd was; en Zijn
14 naam wordt genoemd het Woord Gods. En de heirlegers in den
hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met wit en rein
15 fijn lijnwaad. En uit Zijn mond ging een scherp zwaard, opdat
Hij daarmede de heidenen slaan zou. En Hij zal hen hoeden met
een ijzeren roede; en Hij treedt den wijnpersbak van den wijn des
16 toorns en der gramschap des almachtigen Gods. En Hij heeft
op *Zijn* kleed en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der
17 koningen, en Heere der heren. En ik zag een engel, staande
in de zon; en hij riep met een grote stem, zeggende tot al de
vogelen, die in het midden des hemels vlogen: Komt herwaarts,
18 en vergadert u tot het avondmaal des groten Gods; Opdat gij eet
het vlees der koningen, en het vlees der oversten over duizend, en
het vlees der sterken, en het vlees der paarden en dergenen, die
daarop zitten; en het vlees van alle vrijen en dienstknechten, en
19 kleinen en groten. En ik zag het beest, en de koningen der aarde,
en hun heirlegers vergaderd, om krijg te voeren tegen Hem, Die

op het paard zat, en tegen Zijn heirlegers. En het beest werd 20
gegrepen, en met hetzelve de valse profeet, die de tekenen in de
tegenwoordigheid van hetzelve gedaan had, door welke hij verleid
had, die het merkteken van het beest ontvangen hadden, en die
deszelfs beeld aanbaden. Deze twee zijn levend geworpen in den
poel des vuurs, die met sulfer brandt. En de overigen werden 21
gedood met het zwaard Desgenen, Die op het paard zat, hetwelk
uit Zijn mond ging; en al de vogelen werden verzadigd van hun
vlees.

En ik zag een engel afkomen uit den hemel, hebbende den sleu- **20**
tel des afgronds, en een grote keten in zijn hand; En hij greep den 2
draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, en bond hem
duizend jaren; En wierp hem in den afgrond, en sloot hem daar- 3
in, en verzegelde *dien* boven hem, opdat hij de volken niet meer
verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden geeindigd zijn. En
daarna moet hij een kleinen tijd ontbonden worden. En ik zag 4
tronen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven;
en *ik zag* de zielen dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis
van Jezus, en om het Woord Gods, en die het beest, en deszelfs
beeld niet aangebeden hadden, en die het merkteken niet ontvan-
gen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand; en zij leefden en
heersten als koningen met Christus, de duizend jaren. Maar de 5
overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend
jaren geeindigd waren. Deze is de eerste opstanding. Zalig en 6
heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over deze heeft
de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en
Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen heersen duizend
jaren. En wanneer de duizend jaren zullen geeindigd zijn, zal de 7
satanas uit zijn gevangenis ontbonden worden. En hij zal uit- 8
gaan om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde
zijn, den Gog en den Magog, om hen te vergaderen tot den krijg;
welker getal is als het zand aan de zee. En zij zijn opgekomen op 9
de breedte der aarde, en omringden de legerplaats der heiligen, en
de geliefde stad; en er kwam vuur neder van God uit den hemel,
en heeft hen verslonden. En de duivel, die hen verleidde, werd 10
geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de
valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in
alle eeuwigheid. En ik zag een groten witten troon, en Denge- 11

ne, Die daarop zat, van Wiens aangezicht de aarde en de hemel
12 wegvloden, en geen plaats is voor die gevonden. En ik zag de
doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden
geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en
de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven
13 was, naar hun werken. En de zee gaf de doden, die in haar wa-
ren; en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren; en
14 zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hun werken. En de dood
en de hel werden geworpen in den poel des vuurs; dit is de tweede
15 dood. En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek
des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs.
21 En ik zag een nieuwen hemel en een nieuwe aarde; want de
eerste hemel, en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee
2 was niet meer. En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe
Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel, toebereid als
3 een bruid, die voor haar man versierd is. En ik hoorde een grote
stem uit den hemel, zeggende: Ziet, de tabernakel Gods is bij de
mensen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en
4 God Zelf zal bij hen *en* hun God zijn. En God zal alle tranen
van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw,
noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn
5 weggegaan. En Die op den troon zat, zeide: Ziet, Ik maak alle
dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden
6 zijn waarachtig en getrouw. En Hij sprak tot mij: Het is geschied.
Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Ik zal den
dorstige geven uit de fontein van het water des levens voor niet.
7 Die overwint, zal alles beerven; en Ik zal hem een God zijn, en hij
8 zal Mij een zoon zijn. Maar den vreesachtigen, en ongelovigen,
en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en tovenaars, en
afgodendienaars, en al den leugenaars, is hun deel in den poel,
die daar brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood.
9 En tot mij kwam een van de zeven engelen, die de zeven fiolen
hadden, welke vol geweest waren van de zeven laatste plagen, en
sprak met mij, zeggende: Kom herwaarts, ik zal u tonen de Bruid,
10 de Vrouw des Lams. En hij voerde mij weg in den geest op een
groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote stad, het heilige
11 Jeruzalem, nederdalende uit den hemel van God. En zij had de
heerlijkheid Gods, en haar licht was den allerkostelijksten steen

gelijk, *namelijk* als den steen Jaspis, blinkende gelijk kristal. En 12
zij had een groten en hogen muur, en had twaalf poorten, en in
de poorten twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welken
zijn *de namen* der twaalf geslachten der kinderen Israels. Van 13
het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van
het zuiden drie poorten, van het westen drie poorten. En de 14
muur der stad had twaalf fondamenten, en in dezelve de namen
der twaalf apostelen des Lams. En hij die met mij sprak, had een 15
gouden rietstok, opdat hij de stad zou meten, en haar poorten,
en haar muur. En de stad lag vierkant, en haar lengte was zo 16
groot als *haar* breedte. En hij mat de stad met den rietstok op
twaalf duizend stadien; de lengte, en de breedte, en de hoogte
derzelve waren even gelijk. En hij mat haar muur op honderd 17
vier en veertig ellen, *naar* de maat eens mensen, welke des engels
was. En het gebouw van haar muur Jaspis; en de stad was zuiver 18
goud, zijnde zuiver glas gelijk. En de fondamenten van den muur 19
der stad waren met allerlei kostelijk gesteente versierd. Het eerste
fondament was Jaspis, het tweede Saffier, het derde Chalcedon,
het vierde Smaragd. Het vijfde Sardonix, het zesde Sardius, het 20
zevende Chrysoliet, het achtste Beryl, het negende Topaas, het
tiende Chrysopraas, het elfde Hyacinth, het twaalfde Amethyst.
En de twaalf poorten waren twaalf paarlen, een iedere poort was 21
elk uit een paarl; en de straat der stad was zuiver goud; gelijk
doorluchtig glas. En ik zag geen tempel in dezelve; want de 22
Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam. En de 23
stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden
schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het
Lam is haar Kaars. En de volken, die zalig worden, zullen in haar 24
licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid
en eer in dezelve. En haar poorten zullen niet gesloten worden 25
des daags; want aldaar zal geen nacht zijn. En zij zullen de 26
heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen. En in haar zal 27
niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen
spreekt; maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, **22**
klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods, en des Lams.
In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der 2
rivier was de boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten,

van maand tot maand gevende zijne vrucht; en de bladeren des
3 booms waren tot genezing der heidenen. En geen vervloeking
zal er meer tegen *iemand* zijn; en de troon Gods en des Lams zal
4 daarin zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen; En zullen
Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn.
5 En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geen kaars noch licht
der zon van node hebben; want de Heere God verlicht hen; en
6 zij zullen als koningen heersen in alle eeuwigheid. En hij zeide
tot mij: Deze woorden zijn getrouw en waarachtig; en de Heere,
de God der heilige profeten, heeft Zijn engel gezonden, om Zijn
7 dienstknechten te tonen, hetgeen haast moet geschieden. Zie,
Ik kom haastiglijk zalig is hij, die de woorden der profetie dezes
8 boeks bewaart. En ik, Johannes, ben degene, die deze dingen
gezien en gehoord heb. En toen ik ze gehoord en gezien had,
viel ik *neder* om aan te bidden voor de voeten des engels, die
9 mij deze dingen toonde. En hij zeide tot mij: Zie, dat gij het
niet *doet*; want ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen,
der profeten, en dergenen, die de woorden dezes boeks bewaren;
10 aanbid God. En hij zeide tot mij: Verzegel de woorden der
11 profetie dezes boeks niet; want de tijd is nabij. Die onrecht doet,
dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde;
en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde; en die
12 heilig is, dat hij nog geheiligd worde. En zie, Ik kom haastiglijk
en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn
13 werk zal zijn. Ik ben de Alfa, en de Omega, het Begin en het
14 Einde; de Eerste en de Laatste. Zalig zijn zij, die Zijn geboden
doen, opdat hun macht zij aan den boom des levens, en zij door
15 de poorten mogen ingaan in de stad. Maar buiten zullen zijn de
honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers,
en de afgodendienaars, en een iegelijk, die de leugen liefheeft,
16 en doet. Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om ulieden deze
dingen te getuigen in de Gemeenten. Ik ben de Wortel en het
17 geslacht Davids, de blinkende Morgenster. En de Geest en de
Bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die
dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.
18 Want ik betuig aan een iegelijk, die de woorden der profetie dezes
boeks hoort: Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal hem
19 toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn. En indien

iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal
zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en
uit hetgeen in dit boek geschreven is. Die deze dingen getuigt, 20
zegt: Ja, Ik kom haastiglijk. Amen. Ja, kom, Heere Jezus! De 21
genade van onzen Heere Jezus Christus *zij* met u allen. Amen.